ספר שמות : כ

Verſio VULG. LAT.

27 לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת
scripturam & :vestra carne in dabitis non *animæ* incisionē Et .luæ barbæ
28 זקנך : ושרט לנפש לא תתנו בבשרכם וכתבת
poſtuas Ne .Dominus Ego .vobis in *dabitis* non *exsratiatis*
29 קעקע לא תתנו בכם אני יהוה : אל־תחלל את־
impleatur & ,terra fornicetur non & ,eam facias fornicari ut ,tuā filiam
בתך להזנותה ולא־תזנה הארץ ומלאה
meā ſanctuariū & ,cuſtodietis mea Sabbatha .*inclinationē* terra
30 הארץ זמה : את־שבתתי תשמרו ומקדשי
ad & ,pyſtiones ad *reſpicietis* Ne .Dominus Ego .metuetis
31 תיראו אני יהוה : אל־תפנו אל־האבות ואל־
Dominus Ego .*cis* in vos polluendū ad ,*queratis* ne *ſciolos*
הידעני אל־תבקשו לטמאה בהם אני יהוה
timebis & ,*cis facies decerabis* & ,*conſurges caniciei faciebus* A .veſter Deus
32 אלהיכם : מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת
peregrinus *tecum* fuerit peregrinatus cum Et .Dominus Ego .tuo Deo a
33 מאלהיך אני יהוה : וכי־יגור אתך גר
erit ,vobis ex indigena Tanquam .*eum populabitis* non ,veſtra terra in
34 בארצכם לא תונו אתו : כאזרח מכם יהיה
peregrini quia ,*ſicut eum diliges* & :vobiſcū *peregrinam* ,peregrio vobis
לכם הגר אשר אתכם ואהבת לו כמוך כי־גרים
facietis Non .veſter Deus Dominus Ego .Ægypti terra in fuiſtis
35 הייתם בארץ מצרים אני יהוה אלהיכם : לא־תעשו
juſtitiæ Statera .*menſura* in & ,pōdere in ,*menſione* in ,judicio in iniquitatē
36 עול במשפט במדה במשקל ובמשורה : מאזני צדק
Dominus Ego .vobis erit ,juſtum hin & ,*juſtitiæ* epha ,*juſtitiæ lapides*
אבני־צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם אני יהוה
cuſtodietis Et .Ægypti terra è vos *feci exire* qui ,veſter Deus
37 אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים : ושמרתם
.Dominus Ego .ea facietis &,mea judicia omnia &,mea ſtatuta omnia
את כל־חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אותם אני יהוה :

27 Neq; in rotundū attondebitis
28 comā : nec radetis barbā. Et
ſup mortuo nō incidetis carnē
veſtrā neq; figuras aliquas aut
ſtigmata facietis vobis. Ego
29 Dñs. Ne proſtituas filiā tuā,
ne contaminetur terra, & im-
30 pleatur piaculo. Sabbata mea
cuſtodite, & Sanctuarium me-
31 um metuite. Ego Domin°. Nō
declinetis ad magos, nec ad
ariolis aliquid ſciſcitemini, ut
polluamini per eos. Ego Do-
32 min° Deº veſter. Coram cano
capite cōſurge, & honora
perſonā ſenis: & time Domi-
33 nū Deū tuum. Ego ſum Do-
min°. Si habitaverit advena
in terra veſtra, & morat° fue-
34 rit inter vos, non exprobre-
tis ei: Sed ſit inter vos quaſi
indigena: & diligetis eum
quaſi vosmetipſos: fuiſtis enim
& vos advenæ in Terra Æ-
35 gypti. Ego Domin° Deº ve-
ſter. Nolite facere iniquum
aliquid in judicio, in regula,
36 in pondere, in menſura. Sta-
tera juſta, & æqua ſint pon-
dera, juſtus modius, æquiſq;
ſextari°. Ego Domin° Deº ve-
37 ſter, qui eduxi vos de terra
Ægypti. Cuſtodite omnia præ-
cepta mea, & univerſa judi-
cia, & facite ea. Ego Domi-
nus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

27 Οὐ ποιήσετε στρογγυλὸν ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς
ὑμῶν, καὶ οὐ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑ-
28 μῶν. Καὶ ἐντομίδας (τ) ἐ ποιήσετε ἐπὶ ψυ-
χῇ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν· καὶ γράμματα σ-
τικτὰ ἐ ποιήσετε ἐν ὑμῖν. (υ) ἐγὼ εἰμι κύριος
29 ὁ θεὸς ὑμῶν. Οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέ-
ρα (κ ἐκπορνεύσαι αὐτὴν) καὶ ἐκ πορνεύσει
ἡ γῆ, καὶ πλήσθῃ (φ) πονηρίας ἀνομίας.
30 Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶ ἁγί-
31 ου μου φοβηθήσεσθε. ἐγὼ εἰμι κύριος. Οὐκ
(χ) ἐπακολουθήσετε ἐγγαστρίμυθοις, καὶ τοῖς
ἐπαοιδοῖς ἐ προσκολληθήσεσθε, ἐκμιανθῆ-
ναι ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
32 Ἀπὸ προσώπου πολιᾶς ἐξαναστήσῃ, καὶ τιμήσ-
εις πρόσωπον πρεσβύτερου, καὶ φοβηθήσῃ τὸν
θεόν (κ. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Ἐὰν
δὲ τις προσέλθῃ (λ) ὑμῖν προσήλυτος ἐν
33 τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ παροικήσει αὐτόν, (ω) Ὡς ὁ
αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ
προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀγαπή-
σεις αὐτὸν ὡς σεαυτόν· ὅτι προσήλυτοι ἐ-
γενήθητε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ
34 θεὸς ὑμῶν. Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει,
ἐν μέτροις καὶ ἐν σταθμίοις καὶ ἐν ζυγοῖς. Ζυ-
35 γὰ δίκαια καὶ σταθμία δίκαια καὶ χοῦς δίκα-
36 ιον (α) ἔσται ἐν ὑμῖν. ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ
θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰ-
37 γύπτου. Καὶ (ε) φυλάξεσθε πᾶσαν τὸν νόμον
μου, καὶ πᾶσα τὰ προσταγματά μου, καὶ ποιήσ-
ετε αὐτά. ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

MS.A. (τ) ὅλῃ ψυχῇ ἐ ποιήσετε ἐν (υ) ἐγὼ κύριος (φ) ἐμπλησθήσῃ (χ) ἐπακολουθήσεσθε (λ) προσήλυτος ὑμῶν ἐν (ω) Ὡς αὐτόχθων (α) ἔσται ὑμῖν. (ε) φυλάξεσθε

Non facietis (h) ſiſſoem ex coma 27
capitis veſtri: neq; corrumpetis
(i) aſpectū barbæ veſtræ. Et in- 28
cisiones non facietis ſuper (m) a-
nimā in corpore veſtro: (u) &
literas impreſſas non facietis in
vobis. Ego ſum Domin° Deº ve-
ſter. Non prophanabis filiā tuam 29
proſtituendo eā: & non fornica-
bitur terra, & terra implebitur
(o) iniquitate. Sabbata mea cuſto- 30
dietis, & à ſanctis meis timebi-
tis. Ego ſum Dominus. Non 31
ſequemini (p) venriloquos, & in-
cantatoribus non adhærebis,
ut inquinemini in eis. Ego ſum
Domin° Deus veſter. A facie ca- 32
ni exurges: & honorabis faciem
ſenioris, Et timebis Deū tuū. Ego
ſum Dominus Deus veſter. Si quis 33
autē advenerit vobis advena in
terra veſtra; non affligetis eum;
Tanquam indigena erit in vobis
proſelytus accedens ad vos; & 34
diliges eum ſicut teipſum: quaſi-
am proſelyti fuiſtis in terra Æ-
gypto. Ego ſum Dominus Deus ve-
ſter. Non facietis iniuſtum in ju- 35
dicio, in menſuris, & in ponderi-
bus, & in ſtateris. Statera juſta 36
& pondera juſta, & congius iu-
ſtus erit in vobis. Ego ſum Do-
minū Deus veſter, qui eduxi vos
de terra Ægypti. Et cuſtodietis o- 37
mnē legē meā, & omnia præcep-
ta mea, & facietis ea. Ego ſum
Dominus Deus veſter.

CAP. XX. כ

Iſrael filios ad Et .dicendo Moſch ad Dominus eſt locut° Et
1 וידבר יהוה אל־משה לאמר : ואל־בני ישראל
peregrinate *peregrino* de & ,Iſrael filiis de *vir* *Vir* : dices
2 תאמר איש איש מבני ישראל ומן־הגרי הגר
.morietur moriendo ,Moloch ipſi ſuo ſemine de dederit qui ,Iſrael in
אשר יתן מזרעו למלך מות יומת
meas facies *dato* ego Et .lapide in eum lapident terræ Populus
3 עם הארץ ירגמהו באבן : ואני אתן את־פני
quia : ſui populi *inveniet ex* eum faciam ſuccidere & ,ipſum *eum* in
באיש ההוא והכרתיו מקרב עמו כי
meū ſanctuariū contaminaret ut ,Moloch ipſi dedit ſuo ſemine de
מזרעו נתן למלך למען טמא את־מקדשי
alſo conderit abſcondendo ſi Et .meæ ſanctitatis nomen *polluendum ad &*
4 ולחלל את־שם קדשי : ואם העלם יעלימו
ſuo ſemine de *ipſi dando in* ,illo viro à ſuos oculos terræ populus
עם הארץ את־עיניהם מן האיש ההוא בתתו מזרעו
: eum interficiat non ut ,Moloch
למלך לבלתי המית אתו :

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Ne nutriatis comam capitum veſtrorum, & 27
ne vitietis imi labii pilos in barbis veſtris,
Et incifiones pro anima *aliqua* ne faciatis in 28
carne veſtra, & ſcripturas punctorum ne fa-
ciatis vobis: ego ſum Dñs Deº veſter. Ne per- 29
mittas filiæ tuæ ſcortari, ut ne corretur terra,
& impleatur terra peccato. Sed cuſtodite 30
mandata mea, & ſanctoarium meū veremini:
Ego ſum Dñs. Ne eatis poſt magos & 31
harios, & ne conſulatis eos, ut ne polluamini in
eis: ego ſum Dñs Deº veſter. A conſpectu ſenis 32
conſurge, & honora eum qui ſenior te eſt, &
metue Deum tuum: ego ſum Dñs Deº tuº. Et 33
cùm habitaverit vobiſcum is qui converitur
ad me, ne fitis ei moleſti: Sed ſicut vos & ex 34
vobis ſit. Et eos qui convertuntur ad me, &
commorantur vobiſcum, diligite eos ut voſ.
ipſos: quia vos etiam incolæ fuiſtis in terra
Ægypti: ego ſum Dominus Deus veſter. Ne 35
faciatis iniquitatem in judicio, in ſtatera, &
in pondere, & in menſura. Statera æquitatis, 36
& menſura æquitatis, & hemina æquitatis
ſint vobis: ego ſum Dominus Deus veſter, qui
extraxi vos è terra Ægypti. Cuſtodite omnia 37
præcepta mea, & omnia judicia mea, & ex-
equimini ea: Ego ſum Dominus.

CAP. XX.

Sententia mortis apud omnes poſteritates ſervanda.

Et locutus eſt Dominus cum Moſe, Di- 1
xitq; ad eum; Dicito filiis Iſrael, Qui- 2
cunq; è filiis Iſrael & ex iis qui convertun-
tur ad me degentibus in Iſraele, projecerit
ex ſemine ſuo in *mulierem* alienigenam, oc-
cidendo occidatur vir ejuſmodi: & populus
terræ obtuent eum lapidibus. Et ego dabo 3
furorem meum in viro illo, & perdam eum
de medio populi ſui, eò quòd projecerit ſe-
men ſuum in extraneam, ut polluaret ſancta-
rium meum, & prophanaret nomen ſancti-
tatis meæ. Et ſi avertant oculos ſuos popu- 4
lus terræ à viro illo qui projecit è ſemine
ſuo in extraneam, nec interficiant eum;

ΚΕΦ. κ'.

Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
γων, Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, Ἐὰν
τις, ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, (α) ἢ ἀπὸ τῶν
1 γεγενημένων προσηλύτων (β) ἐν Ἰσραὴλ, ὃς
2 ἂν δῷ τῶ σπέρματι αὐτοῦ ἀρχοντι, θανάτῳ θανατοῦσθω· τὸ ἔθνος τὸ τῆς γῆς
3 λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις. Καὶ ἐγὼ
θήσομαι τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον
ἐκεῖνον, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν ἐκ τῆς λαοῦ αὐτοῦ, ὅτι
τῶ σπέρματι αὐτοῦ ἔδωκεν ἀρχοντι, ἵνα
μιάνῃ τὰ ἁγιά μου, καὶ βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα
τῆς ἡγιασμένων μου. Ἐὰν δὲ ὑπόβλεψ ὑπο-
ίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς αὐτῶν ἀπὸ τῶ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἐν τῷ
δοῦναι αὐτὸν τῆ σπέρματι αὐτοῦ (γ) ἄρχοντι, τῆ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτὸν,

MS.A. (α) ἢ τῶν προσεγγιγνομένων προσηλύτων (β) ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τῶ (γ) ἀρχοντι, μὴ

CAP. XX.

Et locutus eſt Domino ad 1
Moyſen, dicens; Et filiis Iſrael 2
loquēris; Si quis de filiis Iſrael,
vel de iis qui facti ſunt proſelyti
in Iſrael, quicunq; dederit de ſe-
mine ſuo (a) principi, morte mo-
riatur: gens quæ ſuper terram, la-
pidabunt eum in lapidibus. Et 3
ego ſtatuam faciem meam ſu-
per hominem illum: & perdam
eum de populo ejus: quia de ſe-
mine ſuo dedit principi, ut in-
quinaret ſancta mea, & pro-
phanaret nomen ſanctificatorum
mihi. Si autem (b) deſpectione 4
deſpexerint indigenæ terræ ocu-
lis ſuis ab homine illo, dum ille
davet de ſemine ſuo principi, ut
non occidant ipſum;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

27 לָא תִקַּפּוּן פֵּאַתָא דְרֵישֵׁיכוֹן וְלָא
28 תְחַבֵּל יָת פֵּאַתָא דְרִקְנָךְ: וּוְתִבּוּל עַל
מֵיתָא לָא תִתְּנוּן בִּבְסַרְכוֹן וְרוּשְׁמִין
חַיָּוִתִין לָא תִתְּנוּן בְּכוֹן אֲנָא יְיָ:
29 לָא תְחַיֵּל יָת בְּרַתְךָ לְאַטְעָיוּתָהּ
וְלָא תִטְעֵי אַרְעָא וְתִתְמְלֵי אַרְעָא
30 עִיצַת חֲטָיָין: יָת יוֹמֵי שַׁבָּיָא דִי־לִי
תִּטְּרוּן וְלְבֵית־מַקְדְּשִׁי תְּהוֹן דְּחָלִין
אֲנָא יְיָ: לָא־תִתְפְּנוּן בְּתַר־בִּדְיָן
31 וּכְהוֹרִין לָא תִתְבָּעוּן לְאִסְתָּאֲבָא
בְּהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן: מִן קֳדָם
32 רַסְבָּר בְּאוּרְיָתָא תְּקוּם וּתְהַדַּר אַפֵּי
סָבָא וּתְדַחֵל מֵאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ: וַאֲרֵי
33 יִתְגַּיַּר עִמָּכוֹן גִּיּוֹרָא בְּאַרְעֲכוֹן לָא
תְהוֹנוּן יָתֵיהּ: כְּיַצִּיבָא מִנְּכוֹן יְהֵי לְכוֹן
גִּיּוֹרָא דְּיִתְגַּיַּר עִמָּכוֹן וּתְרַחֵם לֵיהּ
כְּוָתְךָ אֲרֵי־דַיָּרִין הֲוֵיתוּן בְּאַרְעָא
34 דְּמִצְרָיִם אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן: לָא־
תַעְבְּדוּן שֶׁקֶר בְּדִין בְּמִשְׁחֲלָא
35 בְּמִקְלָא וּבְמִכְלָה: מֵאוֹנָן דְּקִשְׁוֹט
מִתְקַלְקְלִין דְּקִשְׁוֹט מִכְלִין דְּקִשְׁוֹט
36 וּתְרִיעִין דְּקִשְׁוֹט יְהוֹן לְכוֹן אֲנָא יְיָ
אֱלָהֲכוֹן דִּי אַפֵּקִית יָתְכוֹן מֵאַרְעָא
37 דְּמִצְרָיִם: וְתִטְּרוּן יָת כָּל קְיָמַי וְיָת
כָּל־דִּינַי וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

27 לא תקפון פאתא דרישיכון ולא
28 תחבל את פאתא דרקנך: ונבולת על
מת לא תתנון בבסרכון ורשמין
חיוין לא תתנון בכון אנא יי:
29 לא תחיל את ברתך לאטעיותה
ולא תטעי ארעא ותתמלי ארעא
30 עצת חטין: ית יומי שביא די־לי
תטרון ולבית־מקדשי תהון דחלין
אנא יי: לא־תתפנון בתר־בדין
31 וכהורין לא תתבעון לאסתאבא
בהון אנא יי אלהכון: מן קדם
32 רסבר באוריתא תקום ותהדר אפי
סבא ותדחל מאלהך אנא יי: וארי
33 יתגיר עמכון גיורא בארעכון לא
תהונון יתיה: כיציבא מנכון יהי לכון
גיורא דיתגיר עמכון ורחם ליה
כוותך ארי־דיירין הויתון בארעא
34 דמצרים אנא יי אלהכון: לא־
תעבדון שקר בדין במשחלא
35 במקלא ובמכלה: מאונון דקשוט
מתקלקלין דקשוט מכלין דקשוט
36 ותריעין דקשוט יהון לכון אנא יי
אלהכון די אפקית יתכון מארעא
37 דמצרים: ותטרון ית כל קימי ית
כל־דיני ותעבדון יתהון אנא יי:

VERSIO SAMARITANA.

27 לא תקפון פאתא דרישיכון ולא
28 תחבל את פאתא דרקנך: ונבולת על
מת לא תתנון בבסרכון ורשמין
חיוין לא תתנון בכון אנא יי:
29 לא תחיל את ברתך לאטעיותה
ולא תטעי ארעא ותתמלי ארעא
30 עצת חטין: ית יומי שביא די־לי
תטרון ולבית־מקדשי תהון דחלין
אנא יי: לא־תתפנון בתר־בדין
31 וכהורין לא תתבעון לאסתאבא
בהון אנא יי אלהכון: מן קדם
32 רסבר באוריתא תקום ותהדר אפי
סבא ותדחל מאלהך אנא יי: וארי
33 יתגיר עמכון גיורא בארעכון לא
תהונון יתיה: כיציבא מנכון יהי לכון
גיורא דיתגיר עמכון ורחם ליה
כוותך ארי־דיירין הויתון בארעא
34 דמצרים אנא יי אלהכון: לא־
תעבדון שקר בדין במשחלא
35 במקלא ובמכלה: מאונון דקשוט
מתקלקלין דקשוט מכלין דקשוט
36 ותריעין דקשוט יהון לכון אנא יי
אלהכון די אפקית יתכון מארעא
37 דמצרים: ותטרון ית כל קימי ית
כל־דיני ותעבדון יתהון אנא יי:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

27 Neque in rotundũ attondebitis
comã capitis vestri; neq; lædes
28 comã barbæ tuæ. Et læsionem
super mortuũ non dabitis in
carne vestrã; & stigmata sculpta non facietis in vobis: Ego
29 Dñs. Non prophanabis filiam
tuã, ut facias eãm fornicari: &
non fornicabitur terra, ne im-
30 pleatur terra scelere. Dies au-
tẽ sabbatorũ meorũ observa-
bitis; & domũ sanctuarii mei
31 metuite: Ego Dñs. Nolite de-
clinare ad magos, & hariolos;
nolite scisciscitari eos, ut pollua-
mini in eis: Ego Dñs Deꝰ ve-
32 ster. Corã eo qui est doctꝰ in
lege consurges; & honorabis
faciẽ senis: et timebis Deũ tuũ,
33 Ego Dñs. Si peregrinatꝰ fuerit
vobiscum peregrinus in terra
34 vestra, non decipiatis eũ. Sicut
indigena ex vobis erit vobis
peregrinꝰ qui peregrinabitur
apud vos, & diliges eum sicut
teipsum; quia peregrini fuistis
in terra Ægypti: Ego Dñs Deꝰ
35 vester. Non facietis falsitatẽ in
judicio: in regula, in põdere, et
36 in mensura. Statera recta pon-
dera recta, mensura recta &
modius rectꝰ erũt vobis: Ego
37 Dñs Deꝰ vester, qui eduxi vos
de terra Ægypti. Custodietis-
que omnia legitima mea, &
omnia judicia mea; & facie-
tis ea: Ego Dominus.

CAP. XX.

1 Locutusq; est Domin⁹ cum
2 Moyse dicens, Ad filios autem
Israel dices: Vir qui de filiis
Israel, & de advenis qui pe-
regrinantur in Israel, qui de-
derit de semine suo idolo Mo-
loch, occisione occidetur: po-
3 pulus domus Israel lapidabit
eum lapidibus. Ego quoq; po-
nam iram meã in viro illo, &
disperdã illũ de medio popu-
li sui: quoniam de semine suo
dedit Moloch; ut cõtaminaret
sanctuariũ meũ, & ut violaret
4 nomen sanctũ meũ. Si autẽ a-
vertẽtes averterint popul⁹ do-
mus Israel oculos suos à viro
illo, cũ dederit de semine suo
Moloch: ut nõ interficiãt eum.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Neque in rotundum attondebitis angulum capitis vestri; neque corrumpetis angulum barbæ vestræ. Et incisionẽ pro anima non dabitis in carne vestra, nãque scripturam stigmatum facietis in vobis; Ego Dominus. Ne polluas filiam tuã prostituendo eam, ut non fornicetur terra, et impleatur terra (f) scelere. Sabbata mea servabitis, et sanctuariũ meum reverebimini; Ego Dominus. Neque declinetis ad Pythones, et ariolos ut inquiratis, ut polluamini in eis; ego Dominus Deus vester. Ante canitiem consurges, & honorabis faciem senis, et timebis à Deo tuo; Ego Dominus. Cũm autẽ peregrinabitur vobiscũ advena in terra vestra, non afflicietis eum. Sicut indigena ex vobis, erit vobis advena peregrinans vobiscum: diligesq; eum sicut te, quoniam peregrini fuistis in terra Ægypti: Ego Dominꝰ Deus tuus. Non ages perverse in judicio, in regula, in pondere, et in mensura. Statera justa, pondera justa, Epha justum, & Hin justum erunt vobis: Ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypti. Custodietis igitur omnia mã-
37 data mea, et omnia judicia mea, et facetis ea: Ego Dominꝰ.

CAP. XX.

ET locutus est Dominus
1 Mosi, dicens; Præterea
2 filiis Israel dices, Quicunque
de domo Israel, aut de Adve-
nis peregrinantibus in Israel
dederit de semine suo Molo-
(a) morte morietur: populus
terræ lapide lapidabunt eum.
3 Ponamq; ego (b) faciem meam
in virum istum, & (c) exter-
minabo illum de medio popu-
li sui: quoniam de semine suo
dedit Moloc, ut contaminaret
sanctuarium meũ, et proha-
4 vet nomen sanctitatis meæ. Si
autem abscondendo abscon-
derit populus terræ oculos suos
ab homine isto cũm dat de
semine suo Moloc, ut non in-
terficiat eum;

VER. SAM. (f) fornicatione. (a) occidendo occidatur: (b) irorem meum (c) extirpabo

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 *ولا تحذفوا اراويي راسكم * ولا تستاصل رواياء لحيتك * وخدشا على ميت لا تجعلوا في ابدانكم *
28 وكتابة وسم لا تجعلوا فيكم * انا الله المعاقب * ولا تبذل ابنتك للفجور كيلا يفجر اهل الارض
29 فتمتلي فواحش * سبوبي فاحفظوها ومقدسي فوقروه * انا الله سرمدهما * ولا تولوا الى المسعودين
30 والعرافين * ولا تطلبوا ان تعصوني بذلك * انا الله ربكم عالم الغيب * من بين يدي ذي
31 السبة فقم * وبه وجه الشيخ * وخف ربك * انا الله المعاقب * واذا سكن غريب معكم في بلدكم فلا
32 تضطروه * وليكن لكم كصريح منكم الغريب النازل فيما بينكم * واحب له كما تحب لنفسك *
33 لانه طال ما كنتم غرباء في بلد مصر * انا الله ربكم اجمعين * لا تعملوا غشا في الحكم *
34 ولا في المساحة * والوزن والمكيال * بل موازين عادلة * وصكاك عادلة * واكيال عادلة * واقساط
35 عادلة يكون لكم * انا الله ربكم العدل المخرج لكم من ارض مصر * واحفظوا جميع رسومي
37 واحكامي واعملوا بها * انا الله اجاربكم خيرا * الفصل العشرون * ثم كلم الله موسى قائلا *
1 مر بني اسرائيل ايضا وقل لهم * اي انسان من بني اسرائيل ومن الغرباء النازلين فيما بينهم
2 يعطي من نسله للصنم * فليقتل قتلا * وهو ان يرجمه اهل بلده بالحجارة * وانا اجعل غضبي بذلك
3 الانسان * فاقطعه من بين قومه * اذا اعطى من نسله للصنم لكي ينجس مقدسي ويبذل اسمي
4 المقدس * وان تغافل اهل البلد تغافلا عن ذلك الانسان في اعطائه من نسله للصنم فلم يقتلوه *

Neq; abjiciatis duos angulos capitis vestri: & nẽ eradices angulos barbæ tuæ.
28 Et laceratiõ pro mortuo ne efficiatis in cor-
poribus vestris, & scripturã inustionis ne
facietis in vobis: ego Deꝰ castigans. Et ne
29 prostituas filiã tuam ad fornicandũ, ne
fornicetur habitatores terræ, & impleatur
turpitudinibus. Sabbatha mea servate,
30 & sanctuarium meum venerami ni: ego
Deus nobilitavi ambo. Et ne declinetis
31 ad magos & hariolos: & ne quæratis co-
tradicere mihi in hoc: ego sum Deus
Dominus vester sciens absentia. A con-
32 spectu habentis canos surge, & honora
vultũ senis, & time Dominũ tuũ: ego
Deus castigans. Et cũm habitaverit pere-
33 grinꝰ vobiscũ in regione vestra, ne lædatis
eũ. Et sit vobis tanquam indigena ex
34 vobis, advena qui est peregrinꝰ inter vos:
& dilige eũ sicut diligis animam tuam:
quoniam longũ fuit tempus quo fuistis ad-
venæ in regione Ægypti: ego sũ Deꝰ Do-
minus vestrũ omnium. Ne commitatis
35 dolum in judicio, neque in dimensione, &
pondere, ac mensura: Sed statera æque,
36 & bilances æquæ, & mensuræ justæ, ac
hemina justæ erunt vobis: ego Deus Do-
minus vester qui ussiꝰ, eduxi vos è ter-
ra Ægypti. Et custodite omnia præcepta
37 mea, & judicia mea, & operamini illa:
ego Deus vestrũ nam vobis bonum.

CAP. XX.

ALlocutꝰ est etiam Deꝰ Mosã, dicens;
1 Præcipe filiis Israil quoque, & dic illis;
2 Quicũq; homo ex filiis Israil, & ex ad-
venis peregrinãis inter eos dederit de
de stirpe suã idolo, occidatur occisione:
populus terræ lapidabꝰ. Et ego immittã furorem
3 meũ in hominẽ illũ, & abscindã eũ de
media gentis suæ, cũm dederit de stirpe
suã idolo, ut coinquinaret sanctuariũ meũ,
et violaret nomen meũ sanctũ. Quod
4 si dissimulaverint incolæ patriæ dissimu-
lationẽ illo cũ homine, in eo quòd dederit
de stirpe suã idolo, nec interfecerint eum;

ספר שמות : כ

ar u.m. rumpes non & vestri capitis angulā circumdabis Non
27 לֹא תַקִּפוּ פְּאַת רֹאשְׁכֶם וְלֹא תַשְׁחִית אֶת־פְּאַת
scriptorum & : vestra carne in dabitis non anima incisione Et .tuæ barbæ
28 זְקָנֶךָ : וּשְׂרֶט לַנֶּפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בִּבְשַׂרְכֶם וּכְתֹבֶת
polleus Ne .Dominus Ego .vobis in dabitis non excarnationis
29 קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָכֶם אֲנִי יְהוָה׃ אַל־תְּחַלֵּל אֶת־
impleatur & ,terra fornicetur non & ,cam facias fornicari ut ,tuā filiam
בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא־תִזְנֶה הָאָרֶץ וּמָלְאָה
meā sanctuariū & ,custodietis mea Sabbatha ,mackinatione terra
30 הָאָרֶץ זִמָּה׃ אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי
ad & ,pythones ad respicietis Ne .Dominus Ego .metuetis
31 תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה׃ אַל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־
Dominus Ego .eis in vos pulluendū ad ,spueratis ne scietos
הַיִּדְּעֹנִים אַל תְּבַקְשׁוּ לְטֻמְאָה־בָהֶם אֲנִי יְהוָה׃
timebis & ,fenis faciet decerabit & ,consurges canicies faciebus A .vester Deus
32 אֱלֹהֵיכֶם׃ מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיָרֵאתָ
peregrinus tecum fuerit peregrinatus cum Et .Dominus Ego .tuo Deo à
מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ גֵּר
erit ,vobis ex indigena Tanquam ,eum populabitis non ,vestra terra in
33 בְּאַרְצְכֶם לֹא תּוֹנוּ אֹתוֹ׃ כְּאֶזְרָח מִכֶּם יִהְיֶה
peregrini quia ,ge sicut eum diliges & ,vobis cū peregrinam ,peregrin vobis
לָכֶם הַגֵּר הַגָּר אִתְּכֶם וְאָהַבְתָּ לוֹ כָּמוֹךָ כִּי־גֵרִים
facietis Non .vester Deus Dominus Ego .Ægypti terra in fuistis
34 הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֹא־תַעֲשׂוּ
,iustitiæ Statere & ,mensuras in & ,pōdere in ,mensione in ,judicio in iniquitatē
35 עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמְּשׂוּרָה׃ מֹאזְנֵי צֶדֶק
Dominus Ego .vobis erit justum hin & ,iustitiæ epha ,iustitiæ lapides
אַבְנֵי־צֶדֶק אֵיפַת צֶדֶק וְהִין צֶדֶק יִהְיֶה לָכֶם אֲנִי יְהוָה
custodietis Et .Ægypti terra è vos feci exire qui ,vester Deus
36 אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וּשְׁמַרְתֶּם
.Dominus Ego .ea facietis & ,mea judicia omnia & ,mea statuta omnia
אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה׃

CAP. XX. כ

Israel filios ad Et : dicendo Moseh ad Dominus est locut Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
peregrinus peregrino de & ,Israel filiis de vir Vir ,dices
2 תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר
,morietur moliendo ,Molech ipsi suo semine de dederit qui ,Israel in
בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ מוֹת יוּמָת
meas facies dabo ego Et .lapide in eum lapident terræ Populus
3 עַם הָאָרֶץ יִרְגְּמוּהוּ בָאֶבֶן׃ וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־פָּנַי
quia : sui populi interficiet ex eum faciam succidere & ,ipsum ,eum in
בָּאִישׁ הַהוּא וְהִכְרַתִּי אוֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ כִּי
,meā sanctuariū contaminaret ut ,Molech ipsi dedit suo semine de
מִזַּרְעוֹ נָתַן לַמֹּלֶךְ לְמַעַן טַמֵּא אֶת־מִקְדָּשִׁי
abscondetur abscondendo si Et ,mea sanctitatis nomen polluendum ad &
4 וּלְחַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי׃ וְאִם הָעְלֵם יַעְלִימוּ
suo semine de ipsi dando in ,illo viro à suos oculos terræ populus
עַם הָאָרֶץ אֶת־עֵינֵיהֶם מִן־הָאִישׁ הַהוּא בְּתִתּוֹ מִזַּרְעוֹ
: eum interficiat non ut ,Molech
לַמֹּלֶךְ לְבִלְתִּי הָמִית אֹתוֹ׃

Versio VULG. LAT.

27 Neq; in rotundū attondebitis
28 comā : nec radetis barbā. Et
sup mortuo nō incidetis carnē
vestrā neq; figuras aliquas aut
stigmata facietis vobis. Ego
29 Dñs. Ne prostituas filiā tuā,
ne contaminetur terra, & im-
30 pleatur piaculo. Sabbata mea
custodite, & Sanctuarium me-
31 um metuite. Ego Domin⁹. Nō
declinetis ad magos, nec ab
ariolis aliquid scisciteminī, ut
polluamini per eos. Ego Do-
32 min⁹ Deᵒ vester. Coram cano
capite cōsurge, & honora
personā senis: & time Domi-
33 nū Deū tuum. Ego sum Do-
min⁹. Si habitaverit adven-
in terra vestra, & morat⁹ fuerit
34 inter vos, non exprobre-
tis ei: Sed sit ioter vos quasi
indigena: & diligetis eum
quasi vosmetipsos: fuistis enim
& vos advenæ in Terra Æ-
gypti. Ego Domin⁹ Deᵒ ve-
35 ster. Nolite facere iniquum
aliquid in judicio, in regula,
36 in pondere, in mensura. Sta-
tera justa, & æqua sint pon-
dera, justus modius, æquūsq;
sextari⁹. Ego Domin⁹ Deᵒ ve-
ster, qui eduxi vos de terra
37 Ægypti. Custodite omnia præ-
cepta mea, & universa judi-
cia, & facite ea. Ego Domi-
nus.

CAP. XX.

1 LOcutūsq; est Dominus ad
2 Moysen, dicens. Hæc loquēris
filiis Israel: Homo de filiis Is-
rael, & de advenis qui habi-
tant in Israel; si quis dederit
de semine suo idolo Moloch,
morte morietur: populᵒ ter-
3 ræ lapidabit eum. Et ego pona
faciē meā contra illū: suc-
cidāmq; eū de medio populi
sui, eò quòd dederit de semi-
ne suo Moloch, & contamina-
verit Sanctuariū meū, ac pol-
luerit nomē sanctum meum.
4 Quòd si negligens populus
terræ, & quasi parvipendens
imperiū meum, dimiserit ho-
minē qui dedit de semine suo
Moloch, nec voluerit eum
occidere;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

27 Οὐ ποιήσετε στρίψιν ἐπὶ τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς
ὑμῶν, οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑ-
28 μῶν. Καὶ ἐντομίδας (τ) οὐ ποιήσετε ἐπὶ ψυ-
χῇ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν· καὶ γράμματα σ-
τικτὰ οὐ ποιήσετε ἐν ὑμῖν. (υ) ἐγὼ εἰμι κύριος
29 ὁ θεὸς ὑμῶν. Οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέ-
ρα σου ἐκπορνεῦσαι αὐτὴν, καὶ οὐκ ἐκπορνεύ-
σει ἡ γῆ, καὶ πλήσθῃ ἡ γῆ (φ) παρανομίας.
30 Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγί-
ων μου φοβηθήσεσθε. ἐγὼ εἰμι κύριος. Οὐκ
31 (χ) ἐπιστραφήσεται ἐπὶ τοὺς ἐπιτηδεύοντας, καὶ τοῖς
ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε, ἐκμιανθῆ-
ναι ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
32 Ἀπὸ προσώπου πολιᾶς ἐξαναστήσῃ, καὶ τιμήσῃς
πρόσωπον πρεσβύτερου, καὶ φοβηθήσῃ τὸν
θεόν (ψ. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Ἐὰν
δὲ τις προσέλθῃ (ω) ὑμῖν προσήλυτος ἐν
33 τῇ γῇ ὑμῶν, οὐ θλίψετε αὐτόν, (α) Ὡς ὁ
αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὃ ὁ
προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀγαπήσεις
αὐτὸν ὡς σεαυτόν· ὅτι παροικοῦτοι ἐ-
γενήθητε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ
34 θεὸς ὑμῶν. Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει,
ἐν μέτροις καὶ ἐν σταθμίοις καὶ ἐν ζυγοῖς. Ζυ-
35 γὰ δίκαια καὶ σταθμία δίκαια καὶ χοῦς δί-
καιος (α) ἔσται ἐν ὑμῖν. ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ
36 θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου. Καὶ (β) φυλάξεσθε πᾶσα τὰ νόμιμ
μου, καὶ πᾶσα τὰ παραγγέλματά μου, καὶ ποιή-
37 σετε αὐτά. ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

MS.A. (τ) ὅτι ψυχῆς οὐ ποιήσεῖ ἐν (υ) ἐγὼ κύριος (φ) ἐμπλησθήσεται (χ) ἐπικολληθήσεσθε (ψ) προσήλυτος ὑμῶν ἐν (ω) Ὡς αὐτόχθων (α) ἔσται ὑμῖν. (β) φυλάξασθε

ΚΕΦ. κ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
γων, Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, Ἐὰν
τις, ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, (α) ἢ ἀπὸ τῶν
2 προσηλυτευόντων προσηλύτων (β) ἐν Ἰσραὴλ, ὃς
ἂν δῷ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἀρχοντι, θανα-
τῷ θανατοῦσθω· τὸ ἔθνος τὸ τῆς γῆς
3 λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις. Καὶ ἐγὼ
θήσομαι τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον
ἐκεῖνον, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὅτι
τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἔδωκεν ἀρχοντι, ἵνα
μιανῇ τὰ ἅγιά μου, καὶ βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα
4 τὸ ἡγιασμένον μου. Ἐὰν δὲ ὑποφύλαξ ὑποφύ-
λασσωσι οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἐν τῷ
δοῦναι αὐτὸν τῷ σπέρματι αὐτοῦ (γ) ἄρχοντι,
τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτόν,

MS.A. (α) ἢ τῶν προσεγγυνημένων προσηλύτων (β) ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τοῦ (γ) ἄρχοντι, μὴ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 Ne nutriatis comam capitum vestrorum, &
ne vitietis imi labii pilos in barbis vestris.
Et incisiones pro anima *aliqua* ne faciatis in
28 carne vestra, & scripturas punctorum ne fa-
ciatis vobis: ego sum Dñs Deᵒ vester. Ne per-
29 mittas filiæ tuæ scortari, ut ne scortetur terra,
& impleatur terra peccato. Sed custodite
30 mandata mea, & sanctuarium meū veremini:
Ego sum Dñs. Ne eatis post magos & hario-
31 los, & ne consulatis eos, ut ne polluamini in
eis: ego sum Dñs Deᵒ vester. A conspectu senis
32 consurge, & honora eum qui senior te est, &
metue Deum tuum: ego sum Dñs Deᵒ tuᵒ. Et
33 cùm habitaverit vobiscum is qui convertitur
ad me, ne sitis ei molesti: Sed sicut vos & ex
34 vobis sit. Et eos qui convertuntur ad me, &
commorantur vobiscum, diligite eos ut vos-
ipsos: quia vos etiam incolæ fuistis in terra
35 Ægypti: ego sum Dominus Deus vester. Ne
faciatis iniquitatem in judicio, in statera, &
36 in pondere, & in mensura. Statera æquitatis,
& mensura æquitatis, & hemina æquitatis
sint vobis: ego sum Dominus Deus vester, qui
37 extraxi vos è terra Ægypti. Custodite omnia
præcepta mea, & omnia judicia mea, & ex-
equimini ea: Ego sum Dominus.

CAP. XX.

Sententia mortis apud omnes posteritates servanda.

1 ET locutus est Dominus cum Mose, Di-
2 xitq; ad eum; Dicito filiis Israel, Qui-
cunq; è filiis Israel & ex iis qui convertun-
tur ad me de gentibus io Israele, projecerit
ex semine suo in *mulierem* alienigenam, oc-
3 cideodo occidatur vir ejusmodi: & populus
terræ obruent eum lapidibus. Et ego dabo
furorem meum in viro illo, & perdam eum
de medio populi sui, eò quòd projecerit se-
men suum in extraneam, ut pollueret sanctu-
arium meum, & prophanaret nomen sancti-
4 tatis meæ. Et si avertant oculos suos popu-
lus terræ à viro illo qui projecit è semine
suo in extraneam, nec interficiant eum;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

27 לא תקפון פאתא דרישיכון ולא
28 תחבל ית פאתא דרקנך: וחבול על
מיתא לא תתנון בבסרכון ד״ו רשמין
חריתין לא תתנון בכון אנא יי׃
29 לא תחיל ית ברתך לאסטיותה
ולא תסטי ארעא ותתמלי ארעא
30 עיצת חטאין: ית יומי שביעאי לי
תטרון ולבית מקדשי תהון רחלין
31 אנא יי׃ לא תתפנון בתר בדין
וכוריו לא תתבעון לאסתאבא
32 בהון אנא יי אלהכון: מן קדם
רסבר באורייתא תקום ותהדר אפי
33 סבא ותרחל מאלהך אנא יי׃ וארי
יתגיר עמכון גיורא בארעכון לא
34 תונון יתיה כיציבא מנכון יהי לכון
גיורא ויתגיר עמכון ותרחם ליה
כותך ארי דיתין הויתון בארעא
35 דמצרים אנא יי אלהכון׃ לא
תעבדון שקר בדין במשחתא
36 במתקלא ובמכלתא: מאזנין דקשוט
מתקלן דקשוט מכילן דקשוט
ודיתין דקשוט יהון לכון אנא יי
אלהכון די אפקית יתכון מארעא
37 דמצרים: ותטרון ית כל קימי וית
כל דיני ותעבדון יתהון אנא יי׃

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

27 לא תקפו את פאת ראשיכם ולא תשחת
28 את פאת זקנך: * לנפש לא תתנו בבשרכם
ומכתבת קעקע לא תתנו בכם אני יי׃
29 אל תחל את בתך לזנות ולא תזנה
30 הארץ ותמלא הארץ זמה: * את שבתתי תשמרו
ומקדשי תיראו אני יי׃
31 אל תפנו אל אבות ואל ידעני אל תבקשו
32 לטמא בהם אני יי אלהיכם: * מפני שיבה תקום
והדרת פני זקן ויראת מאלהיך אני יי׃
33 וכי יגור אתכם גר בארצכם לא
34 תונו אתו: כאזרח מכם יהיה לכם הגר
הגר אתכם ואהבת לו כמוך
35 כי גרים הייתם בארץ מצרים אני יי
אלהיכם׃ לא תעשו עול
36 במשפט במדה במשקל ובמתכת: מאזני צדק
אבני צדק איפת צדק והין צדק
37 יהיו לכם אני יי אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים
ושמרתם את כל חקי ואת כל משפטי
ועשיתם אתם אני יי׃

VERSIO SAMARITANA.

27 לא תקפון ית פאת ראשיכון ולא
28 תחבל ית פאת רקנך: * לנפש לא תתנון בבסרכון
ומכתבת קעקע לא תתנון בכון אני יי׃
29 אל תחל ית בתך לזנות ולא תזנה
30 הארץ ותמלא הארץ זמה: * ית שבתתי תטרון
ומקדשי תיראון אני יי׃
31 אל תפנון אל אבות ואל ידעני אל תבקשון
32 לאטמא בהון אני יי אלהיכון: * מן קדם
רסבר תקום ותהדר פני זקן ותדחל מאלהך אני יי׃
33 וכי יגור עמכון גר בארעכון לא
34 תונון יתיה: כיציבא מנכון יהי לכון
גיורא ויתגיר עמכון ותרחם ליה
כותך ארי דיתין הויתון בארעא
35 דמצרים אני יי אלהכון׃ לא
תעבדון שקר בדין במשחתא
36 במתקלא ובמכלתא: מאזנין דקשוט
מתקלן דקשוט מכילן דקשוט
ודיתין דקשוט יהון לכון אני יי
אלהכון די אפקית יתכון מארעא
37 דמצרים: ותטרון ית כל קימי וית
כל דיני ותעבדון יתהון אני יי׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

27 Neque in rotundum attondebitis
comam capitis vestri, neque corrumpetis angulum
28 barbæ vestræ. Et incisionem
anima non dabitis in carne
vestra, neque scripturam stig-
matum facietis in vobis; Ego
29 Dominus. Ne pollues filiam
tuam prostituendo eam, ut non
30 fornicetur terra, et impleatur
terra (f) scelere. Sabbata mea
31 servabitis, et sanctuarium me-
um reverebimini; Ego Domi-
32 nus. Neque declinetis ad Py-
thones, et ariolos ne inquirati-
33 tis, ut polluamini in eis; ego
Dominus Deus vester. Ante
34 canitiem consurges, & hono-
rabis faciem senis, et timebis à
35 Deo tuo; Ego Dominus. Cùm
36 autem peregrinabitur vobiscu-
37 advena in terra vestra, non
afflictetis eum. Sicut indigena
ex vobis, erit vobis advena
peregrinans vobiscum: dilige-
tque eum sicut te, quoniam
peregrini fuistis in terra Ægy-
pti: Ego Dominus Deus vester.
Non ages perverse in judi-
cio, in regula, in pondere, et in
mensura. Statera justa, pon-
dera justa, Ephia justum, &
Hin justum erunt vobis: Ego
Dominus Deus vester, qui e-
duxi vos de terra Ægypti.
Custodietis igitur omnia mea
37 data mea, et omnia judicia
mea, et facetis ea: Ego Domi-
nus.

CAP. XX.

1 Locutusq; est Dominus cum
2 Moyse dicens. Ad filios autem
Israel dices: Vir vir de filiis
Israel, & de advenis qui pe-
regrinantur in Israel, qui de-
derit de semine suo idolo Mo-
loch, occisione occidetur: po-
pulus domus Israel lapidabit
3 eum lapidibus. Ego quoq; po-
nam iram meã in viro illo, &
disperdã illũ de medio popu-
li sui; quoniam de semine suo
dedit Moloch; ut cõtaminaret
sanctuariũ meũ, & ut violaret
4 nomen sanctũ meũ. Si autẽ a-
vertẽtes averterint populus do-
mus Israel oculos suos à viro
illo, cũ dederit de semine suo
Moloch: ut nõ interficiãt eum.

CAP. XX.

1 ET locutus est Dominus
Mosi, dicens; Præterea
2 filiis Israel dices, Quicunque
de domo Israel, aut de Adve-
nis peregrinantibus in Israel
dederit de semine suo Molor,
(a) morte morietur: populus
terræ lapide lapidabunt eum.
3 Ponamq; ego (b) faciem meam
in virum istum, & (c) exter-
minabo illum de medio popu-
li sui: quoniam de semine suo
dedit Moloc, ut contaminaret
sanctuarium meũ, et proha-
4 vet nomen sanctitatis mei. Si
autem abscondendo abscon-
derit populus terræ oculos suos
ab homine isto cùm dat de
semine suo Moloc, ut non in-
terficiat eum;

VER. SAM. (f) fornicatione. (a) occidendo occidatur: (b) furorem meum (c) extirpabo

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 ولا تحذفوا راوبي راسكم ولا تستاصل روايا لحيتك وحدسا على ميت لا تجعلوا في ابدانكم
28 وكتابة وسم لا تجعلوا فيكم انا الله المعاقب ولا تبذل ابنتك للفجور كيلا يفجر اهل الارض
29 فيمتلي فواحش سبوني فاحفظوها ومقدسي فوقروه انا الله سرفيهما ولا تولوا الى المسعودين
30 والعرافين ولا تطلبوا ان تعصوني بذلك انا الله ربكم عالم الغيب من بين يدي دي
31 السنة قم وبه وجه الشيخ وخف ربك انا الله المعاقب واذا اسكن غريب معكم في بلدكم فلا
32 تضطروه وليكن لكم كصريح منكم الغريب الذي نصل فيما بينكم واحب له كما تحب لنفسك
33 لانه طال ما كنتم غرباء في بلد مصر انا الله ربكم اجمعين لا تعملوا غشا في الحكم
34 ولا في المساحة والوزن والمكيال بل موازين عادلة وصنجات عادلة واقساط
35 عادلة يكون لكم انا الله ربكم العدل المخرج لكم من ارض مصر واحفظوا جميع رسومي
1 واحكامي واعملوا بها انا الله اجاريكم خيرا العصل العسرون ثم كلم الله موسى قائلا
2 مر بني اسرائيل ايضا وقل لهم اي انسان من بني اسرائيل ومن الغرباء الذين فيما بينهم
3 يعطي من نسله للصنم فليقتل فلا وهوان يرجمه اهل بلده بالحجارة وانا اجعل غضبي بذلك
4 الانسان فاقطعه من بين قومه اذا اعطى من نسله للصنم لكي ينجس مقدسي ويبذل اسمي
المقدس وان تغافل اهل البلد تغافلا عن ذلك الانسان في اعطائه من نسله للصنم فلم يقتلوه

27 Neq; abjiciatis duos angulos capitis ve-
stri: & nè eradices angulos barbæ tuæ.
28 Et laniatũ pro mortuo ne efficiatis in cor-
poribus vestris, & scripturã inustionis ne
facietis in vobis: ego Deus castigans. Et ne
29 prostituas filiam tuam ad fornicandã, ne
fornicentur habitatores terræ, & imple-
atur turpitudinibus. Sabbatha mea servate,
30 & sanctuarium meum venerami: ego
Deus nobilitavi ambo. Et ne declinetis
31 ad magos & hariolos: & ne quæratis eo
tradicere mihi in hoc: ego sum Deus
Dominus vester sciens absentia. A coz-
32 spectu habentis canos surge, & honora
vultũ senis, & time Dominũ tuũ: ego
Deus castigans. Et cùm habitaverit pere-
33 grinus vobiscũ in regione vestra, ne lada-
tis eũ. Et sic vobis tanquam indigena ex
34 vobis, advena qui est peregrinus inter vos:
& diligẽ eũ sicuti diligis animam tuam:
quoniam longũ fuit tempus quo fuistis ad-
venæ in regione Ægypti: ego sũ Dominus
35 vestrũ omnium. Ne committatis
dolum in judicio, neque in dimensione, & ponderе, ac mensura: Sed statera æque,
36 & bilances æquæ, & uncuræ justæ, ac
hominũ justæ erunt vobis: ego Deus Do-
minus vester justissimus, educens vos è ter-
ra Ægypti. Et custodite omnia præcepta
37 mea, & judicia mea, & operamini illa:
ego Deus vestrũ ait vobis bonum.

CAP. XX.

1 ALlocutus est etiam Deus Musã, dicens;
Præcipe filiis Israil quæque, & dic illis;
2 Quicũq; homo ex filiis Israil, & ex ad-
venis peregrinis inter eos dederit de
de stirpe sua idolo, occidatur occisione:
3 atq; hoc quidẽ ut lapident eũ incolæ pa-
triæ suæ lapidibus. Et ego immittã furorem
meũ in hominẽ illũ, & abscindã eũ de
medio gentis suæ, cùm dederit de stirpe
sua idolo, ut coinquinaret sanctuariũ me-
um, et violaret nomen meũ sanctũ. Quòd
4 si dissimulaverint incolæ patriæ dissimu-
lationẽ illo cũ homine, in eo quòd dederit
de stirpe sua idolo, nec interfecerint eum;

ספר ויקרא : כ

ej as familiam in & ,illum virum in meas facies ego ponam Et
5 ושמתי אני את־פני באיש ההוא ובמשפחתו
fornicandũ ad ,ipsũm post fornicantes omnes & ,eum faciam succidere &
והכרתי אותו ואת כל־הזנים אחריו לזנות
ad se verterit quæ anima Et .eorũ populi *interiori ex* ,Moloch post
אחרי המלך מקרב עמם : והנפש אשר תפנה־אל
mea facies *dabo* & ,eos post fornicando ad *divinos* ad & ,pythones
האבות ואל הידעני לזנות אחריהם ונתתי את־פני
.fui populi *interiori ex* *eum* faciam succidere & ,ipsam animam in
בנפש ההוא והכרתי אותו מקרב עמו :
.vester Deus Dominus ego quia ,sancti eritis & ,vos sanctificabitis Et
7 והתקדשתם והייתם קדשים כי אני יהוה אלהיכם :
Dominus Ego .ra facietis & ,mea statuta custodietis Et
8 ושמרתם את־חקתי ועשיתם אתם אני יהוה
,suo patri maledixerit qui vir vir Quia .vos sanctificans
מקדשכם : כי־איש איש אשר יקלל את־אביו
:maledixit suæ matri & ,suo Patri .morietur moriendo ,suæ matri &
ואת־אמו מות יומת אביו ואמו קלל
uxore cum adulteriũ commiserit qui vir Et .eum in ejus *sanguinei*
10 דמיו בו : ואיש אשר ינאף את־אשת
moriatur moriendo ,*sui sicii* uxore cum cõmiserit adulteriũ qui ,viri
איש אשר ינאף את־אשת רעהו מות יומת
uxore cum concubuerit qui vir Et .adultera & adulter
הנאף והנאפת : ואיש אשר ישכב את־אשת
.ipsi ambo morientur moriendo ,revelavit sũ patris nuditate ,sui patris
אביו ערות אביו גלה מות יומתו שניהם
moriendo ,sua nuru cum concubuerit qui vir Et .eos in eorũ *Sanguinei*
11 דמיהם בם : ואיש אשר ישכב את־כלתו מות
vir Et .eos in eorum *Sanguinei* .fecerunt Confusionẽ. ipsi ambo morientur
יומתו שניהם תבל עשו דמיהם בם : ואיש
abominationẽ ,mulieris concubitibus masculo cum concubuerit qui
אשר ישכב את־זכר משכבי אשה תועבה
vir Et .eos in eorum *Sanguinei* .morientur moriendo :ipsi ambo fecerunt
עשו שניהם מות יומתו דמיהם בם : ואיש
igne in : *ipsa patratio* ,ejus matrem & ,mulierem acceperit qui
אשר יקח את־אשה ואת־אמה זמה הוא באש
vir Et .vestri medio in *patratio* erit non & ,eas & eum cõburent
ישרפו אותו ואתהן ולא־תהיה זמה בתוككم : ואיש
,iumentum & :morietur moriendo ,iumento in suũ cõcubitũ *dederit* qui
אשר יתן שכבתו בבהמה מות יומת ואת הבהמה
accumbendam ad ,animal omne ad accesserit quæ mulier Et .occidetis
תהרגו : ואשה אשר תקרב אל־כל־בהמה לרבעה
.morientur moriendo ,iumentum & ,mulierem *occidet* & ,ei
אתה והרגת את האשה ואת הבהמה מות יומתו
filiam suam sororem acceperit qui vir Et .eos in eorum *Sanguinei*
17 דמיהם בם : ואיש אשר־יקח את־אחתו בת־
viderit ipsa & ,ejus *nuditatem* viderit &,suæ matris filiam vel,sui patris
אביו או־בת־אמו וראה את־ערותה והיא תראה
.sui pop.li filioro oculis in succidentur &*hoc* opprobrium ,ejus nuditatem
את־ערותו חסד הוא ונכרתו לעיני בני עמם
.portabit *suam perversitatem* ,revelavit suæ sororis *Nuditatem*
ערות אחתו גלה עונו ישא :

Versio VULG. LAT.

5 Ponam faciem meam super hominẽ illum, & super cognationem ejus, succidámque & ipsum, & omnes qui consenserunt ei ut fornicaretur cum Moloch, de medio populi sui. Anima, quæ declináverit ad magos & ariolos, & fornicata fuerit cum eis, ponam faciem meam contra eam, & interficiam illam de medio populi sui. Sanctificamini & estote sancti, quia ego sum Dominus Deus vester. Custodite præcepta mea, & facite ea: Ego Dominus qui sanctifico vos. Qui maledixerit patri suo, aut matri, morte moriatur: patri, matríque maledixit, sanguis ejus sit super eum. Si mœchatus quis fuerit cum uxore alterius, & adulteriũ perpetraverit cũ cõjuge proximi sui, morte moriantur & mœch' & adultera. Qui dormierit cũ noverca sua, & revelaverit ignominiã patris sui, morte moriantur ambo: sanguis eorum sit super eos. Si quis dormierit cum nura sua, uterq; moriatur, quia scel' operati sũt: sanguis eorũ sit super eos. Qui dormierit cũ masculo coitu fœmineo, uterq; operat' est nefas, morte moriantur: sit sanguis eorum super eos. Qui supra uxorem filiam, duxerit matrem ejus, scel' operat' est: vivus ardebit cum eis, nec permanebit tantũ nefas in medio vestri. Qui cum jumento & pecore coierit, morte moriatur: pecus quoq; occidite. Mulier, quæ succubuerit cuilibet jumento, simul interficietur cum eo: sanguis eorũ sit super eos. Qui acceperit sororem suam, filiam patris sui, vel filiã matris suæ, & viderit turpitudinem ejus, illáque conspexerit fratris ignominiã: nefariam rem operati sũt: occidentur in conspectu populi sui, eò quòd turpitudinem suam mutuò revelaverint, et portabunt iniquitatem suam.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ τὸν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς ὁμονοοῦντας αὐτῷ, ὥστε ἐκπορνεῦσαι αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν. Καὶ (δ) ψυχὴ ἣ ἂν ἐπακολουθήσῃ ἐξαστρομύθοις ἢ ἐπαοιδοῖς, ὥστε ἐκπορνεῦσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκείνην, καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 7 Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, (ε) ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά. ἐγὼ (ζ) κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος, (η) ὃς ἂν κακῶς εἴπῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω. πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ κακῶς εἶπεν; ἔνοχος ἔσται. Ἄνθρωπος ὃς ἂν μοιχᾶται γυναῖκα ἀνδρὸς, ἢ ὃς ἂν μοιχᾶται γυναῖκα τοῦ πλησίον, θανάτῳ θανατούσθω, ὁ μοιχὸς καὶ ἡ μοιχαλὶς. (θ) Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπεκάλυψε, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἀμφότεροι ἔνοχοί εἰσι. (ι) Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ νύμφης αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω ἀμφότεροι, ἀσεβήματα ἔργα πεποίηκασι, ἔνοχοί εἰσιν. Καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἄρσενος κοίτην γυναικὸς, βδέλυγμα (ι) ἐποίησαν ἀμφότεροι, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἔνοχοί εἰσιν. Ὃς ἂν λάβῃ γυναῖκα καὶ θυγατέρα αὐτῆς, ἀνόμημα ἔστιν, ἐν πυρὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν καὶ αὐτὰς, καὶ οὐκ ἔσται (κ) ἀνομία ἐν ὑμῖν. Καὶ ὃς ἂν δῷ κοπιασίαν αὐτῷ ἐν τετράποδι, θανάτῳ θανατούσθω, καὶ τὸ τέτραπον ἀποκτενεῖτε. Καὶ γυνὴ ἥτις προσχεύσεται πρὸς πᾶν κτῆνος βιβασθῆναι αὐτῷ (λ) τὸν αὐτῷ, ἀποκτενεῖτε τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτῆνος, θανάτῳ θανατούσθω, ἔνοχοί εἰσιν. Ὃς ἂν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς αὐτοῦ ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ αὕτη ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ, ὄνειδός ἐστιν, (μ) ἐξολοθρευθήσονται ἐνώπιον τῶν γένους αὐτῶν. ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, ἁμαρτίαν κομεῖται.

Et statuam faciem meam super 5 *hominem illum, & cognationem ejus: & perdam eum, & omnes consentientes ei, ut fornicaretur (c) ipse in principes, de populo suo. Et anima quæcunque secuta* 6 *fuerit ventriloquos, aut incantatores, ut fornicetur post eos; statuam faciem meam super animam illam, & perdam eam de populo ejus. Et eritis sancti, quia* 7 *sanctus ego Dominus Deus vester. Et custodietis præcepta mea,* 8 *& facietis ea. Ego Dominus qui sanctifico vos. Homo, homo, qui.* 9 *cunque (d) maledixerit patrem suum, vel matrem suam; morte moriatur. Patrem suum, vel matrem suam maledixit? reus tir. Homo quicunque adulteraverit* 10 *uxorem viri, aut quicunque adulteraverit uxorem proximi; morte morientur, qui adulterat, & quæ adulteratur. Et si quis dor-* 11 *mierit cum uxore patris sui, turpitudinem patris sui revelavit; morte moriantur: utrique rei sunt. Et si quis dormierit cum* 12 *nuru sua; morte moriantur utrique: impie enim egerunt, rei sunt. Et quicunque cubuerit cum ma-* 13 *sculo cubitum mulieris; abominationem fecerunt utrique: morte moriantur, rei sunt. Quicunque* 14 *acceperit mulierem, & matrem ejus, iniquitas est: in igni comburent eum & eas; & non erit iniquitas in vobis. Et quicunque* 15 *dederis concubitum suum in quadrupede; morte moriatur: & quadrupedem occidetis. Et mulier* 16 *quæcunq; accesserit ad omne pec', ascendi illam ab eo; interficietis mulierem & pecus: morte moriantur, rei sunt. Quicunque acce-* 17 *perit sororem suam ex patre suo, aut ex matre sua, & viderit turpitudinem ejus, & ipsa viderit turpitudinem illius; improperium est: exterminabuntur in conspectu filiorum (e) generis eorum: turpitudinem sororis suæ revelavit; (f) peccatum accipient.*

MS.A. (δ) ψυχὴ ἐὰν (ε) ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἅγιος εἰμι. Καὶ (ζ) κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἁγιάζων (κ) ὃς ἔπῃ κακῶς τὸν (θ) Ἐάν τις (ι) ἐποίησεν, ἀμφότεροι θανατούσθωσαν (κ) ἀνόμημα (λ) ἀπ' αὐτοῦ, (μ) ἐξολεθρευθήσονται

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Ponam ego iram meã in viro illo & in co- 5
gnatione ipsi', & perdã eum cum omnibus
qui post eũ aberraot, eò quòd aberrent post
extraneam, de medio populi sui. Et anima 6
quæ abierit post magos & divinos, atque ab-
erraverit post eos, dabo furorem meum in
ejusmodi anima, perdamq; eam de medio pop-
uli sui. Sanctificamini, & estote sancti, quia 7
ego sum Dñs Deus vester. Custodite manda- 8
ta mea, & exequimini illa: ego sum Dñs qui
sanctifico vos. Et vir qui contumeliis affece- 9
rit patrẽ suum & matrem suam, morte ple-
ctatur: patrem suum matremq; suam con-
tumeliis affecit, *ideo* sanguis ejus super ipsum.
Et vir qui mœchatus fuerit cum uxore alicu- 10
jus, & adulterium commiserit cum uxore pro-
ximi sui, morte plectantur tum adulter, cùm
adultera. Vir qui dormierit cum uxore pa- 11
tris sui, ignominiam patris sui detexit: *ideo*
morte plectantur ambo, & sanguis eorum sit
super ipsos. Homo qui dormierit cũ nuru sua 12
morte mulctẽtur ambo: quia peccatũ cõmi-
serũt, sãguis eorũ sit super ipsos. Et qui cuba-
verit cum masculo concubitu muliebri, abo-
minationẽ cõmiserũt: occidẽdo occidatur u-
terque, & sãguis eorũ super ipsos. Et qui du- 14
xerit uxorem & matrem ejus, scelus hoc est:
igne comburent eum & ipsas: ut ooo sit scelus
inter vos. Et qui concubuerit cum ju- 15
mento, morte mulctetur: quin & ipsum ju-
mentum lapidetur. Et mulier quæ accesserit 16
ad jumentum ut assiliatur ab eo, occide tam
mulierem quàm jumentum: morte plectan-
tur, & sanguis eorum sit super ipsos. Et qui 17
duxerit sororem suam filiam patris sui aut
filiam matris suæ, videritque turpitudinem
ejus, & ipsa quoque viderit ejus turpitudi-
nem, opprobrium est, pereant in præsentia
popularium suorum: dedecus sororis suæ re-
texit, crimen suum recipiant.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum Onkelos.

5 וַאֲשַׁוִּי אֲנָא יַת רוּגְזִי בְּגַבְרָא
הַהִוּא וּבְסַעֲדוֹהִי וַאֲשֵׁצֵי יָתֵיהּ
וְיַת כָּל־דְּטָעֲן בָּתְרוֹהִי לְמִטְעֵי
6 בָּתַר מוֹלֶךְ מִגּוֹ עַמְּהוֹן: וַאֲנָשׁ דִּי
יִתְפְּנֵי בְּתַר־בֵּידִין וּכְהוֹרִי לְמִטְעֵי
בָּתְרֵיהוֹן וְאֶתֵּן יַת־רוּגְזִי בְּאֱנָשָׁא
הַהִוּא וַאֲשֵׁצֵי יָתֵיהּ מִגּוֹ עַמֵּי:
7 וְתִתְקַדְּשׁוּן וּתְהוֹן קַדִּישִׁין אֲרֵי אֲנָא
אֱלָהֲכוֹן: וְתִטְּרוּן יַת קְיָמַי וְתַעְבְּדוּן
8 יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ מְקַדְּשְׁכוֹן: אֲרֵי גְּבַר
גְּבַר דִּי לְיוֹט יַת אֲבוּהִי וְיַת אִמֵּיהּ
אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ
9 לְט קְטֵלָא חַיָּב: וּגְבַר דִּי יְנוּף יַת
אֲתַת גְּבַר דִּי יְנוּף יַת אִתַּת חַבְרֵיהּ
אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל גַּיָּפָא וְגַיָּפְתָּא:
10 וּגְבַר דִּי יִשְׁכּוּב יַת אִתַּת אֲבוּהִי
עֶרְיָתֵהּ רַאֲבוּהִי גְּלֵי אִתְקְטָלָא
יִתְקְטְלוּן תַּרְוֵיהוֹן קְטֵלָא חַיָּבִין:
11 וּגְבַר דִּי יִשְׁכּוּב יַת כַּלְּתֵיהּ אִתְקְטָל
יִתְקְטְלוּן תַּרְוֵיהוֹן חֲבָלָא עֲבָדוּ
קְטֵלָא חַיָּבִין: וּגְבַר דִּי יִשְׁכּוּב יַת־
12 דְּכוּרָא מִשְׁכְּבֵי אִתְּתָא חוֹעֲבָתָא
עֲבָדוּ תַּרְוֵיהוֹן אִתְקְטָלָא יִתְקְטְלוּן
קְטֵלָא חַיָּבִין: וּגְבַר דִּי יִסַּב יַת אִתְּתָן
13 וְיַת אִמְּהָן עֲיָצַת חֲטָאן הִיא בְּגוֹאָא
יוֹקְדוּן יָתְהוֹן וְיָתְהֵן וְלָא־תְהֵי עֲיָצַת
חֲטָאִין בֵּינֵיכוֹן: וּגְבַר דִּי יִתֵּן
14 שְׁכוּבְתֵּהּ בְּבְעִיר אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל
וְיַת־בְּעִירָא תִּקְטְלוּן: וְאִתְּתָא דִּי
תִקְרַב לְוַת־בְּעִירָא לְמִשְׁלַט בָּהּ
וְתִקְטוֹל יַת־אִתְּתָא וְיַת־בְּעִירָא
אִתְקְטָלָא יִתְקְטְלוּן קְטֵלָא חַיָּבִין:
15 וּגְבַר דִּי יִסַּב יַת אֲחָתֵיהּ בַּת אֲבוּהִי
אוֹ־בַת אִמֵּיהּ וַיְחֲזֵי יַת עֶרְיָתֵהּ
וְהִיא תַחֲזֵי יַת עֶרְיָתֵהּ קְלָנָא הוּא
וְיִשְׁתֵּיצוּן לְעֵינֵי בְּנֵי עַמְּהוֹן עֶרְיַת
אֲחָתֵיהּ גְּלֵי חוֹבֵיהּ יְקַבֵּל:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

5 ואשים אני את פני באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי אותו ואת כל הזנים אחריו לזנות אחרי מלך מתוך עמם:
6 והנפש אשר תפנה אל האבות ואל הידעונים לזנות אחריהם ונתתי את פני בנפש ההוא והכרתי אותו מתוך עמי:
7 והתקדשתם והיתם קדושים כי אני יהוה אלהיכם: ושמרתם את חקותי ועשיתם אותם אני יהוה מקדשכם:
8 כי איש איש אשר יקלל את אביו ואת אמו מות יומת אביו ואמו קלל דמיו בו:
9 ואיש אשר ינאף את אשת איש אשר ינאף את אשת רעהו מות יומת הנאף והנאפת:
10 ואיש אשר ישכב את אשת אביו ערות אביו גלה מות יומתו שניהם דמיהם בם:
11 ואיש אשר ישכב את כלתו מות יומתו שניהם תבל עשו דמיהם בם:
12 ואיש אשר ישכב את זכר משכבי אשה תועבה עשו שניהם מות יומתו דמיהם בם:
13 ואיש אשר יקח אשה ואת אמה זמה הוא באש ישרפו אתו ואתן ולא תהיה זמה בתוכם:
14 ואשה אשר תקרב אל בהמה לרבעה אל בהמה והרגת את האשה ואת הבהמה מות יומתו דמיהם בם:
15 ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חרפה הוא ונכרתו לעיני בני עמם ערות אחתו גלה עונו יסבל:

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

5 Tunc ponã ego (a) faciem meã in hominem illũ, et in familiã ejus, et (e) exterminabo ipsum de medio populi sui, et omnes fornicantes post ipsum, ut in fornicatione post Moloc inducant. Animam quoq; que 6 converterit se ad Pythones, et ariolos, ut fornicari faciat post illos, et ponam (f) faciẽ meã in animã ipsam atq; (g) exterminabo illam de medio populi sui. Ideò eritis sanctũ, 7 quia sanctũ ego Dominũ Deus vester. Custodietis igitur e- 8 mnia mandata mea, et facietis ea, ego Dominus sanctificans vos. Cùm quis maledixerit 9 patri suo aut matri suæ, (h) morte morietur: Patri suo, & matri suæ maledixit, sanguis ejus in eo. Vir autẽ qui adul- 10 teravit mulierem, vir qui adulteravit uxorem proximi sui, (i) morte morientur adulter & adultera. Vir quoq; qui 12 concubuerit cum uxore patris sui, turpitudinem patris sui revelavit, (k) morte morientur ambo; sanguines eorum in eis. Vir etiã qui concubuerit cum 12 nuru sua, (l) morte morientur ambo; (m) confusionem fecerunt: sanguines eorũ in eis. Vir præterea qui concubuerit 13 cum masculo concubitibũ mulieris, abominationẽ fecerunt, morte morientur ambo; sanguines eorũ in eis. Vir autem 14 qui acceperit cum uxore matrem ejus, (n) scelus est; igne comburetis eum et eas, ut non sit scelus in medio vestri. Sed 15 vir qui dederit concubitum suum bestiæ, morte morietur; bestiã quoq; occidetis. Mulie- 16 rem quoque que accesserit ad quãcunq; bestiã ad succumbendum illi, et occides mulierem illã et bestiã: morte morientur; sanguines eorũ in eis. Et vir qui acceperit sororem 17 suã, filiã patris sui, aut filiã matris suæ, et viderit turpitudinem ejus, ipsa quoq; viderit turpitudinem illius, opprobriũ est, (o) exterminabuntur in oculis filiorũ populi sui; turpitudinem sororis suæ revelavit, iniquitatem suã portabit.

VER. SAM. (a) furor meus (e) eradicabo (f) furorem meum (g) extirpabo (h) occisione occidetur: (i) occisione occidẽtur (k) occisione occidẽtur (l) occisione occidẽtur (m) indignationem concitãtur. (n) meretricia est (o) extirpabãtur

VERSIO SAMARITANA.

5 ואשים אני פני באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי אותו ואת כל הזנים אחריו לזנות אחרי מלך מתוך עמם:
6 והנפש אשר תפנה אל האבות ואל הידעונים לזנות אחריהם ונתתי את פני בנפש ההוא והכרתי אותו מתוך עמי:
7 והתקדשתם והיתם קדושים כי אני יהוה אלהיכם: ושמרתם את חקותי ועשיתם אותם אני יהוה מקדשכם:
8 כי איש איש אשר יקלל את אביו ואת אמו מות יומת אביו ואמו קלל דמיו בו:
9 ואיש אשר ינאף את אשת איש אשר ינאף את אשת רעהו מות יומת הנאף והנאפת:
10 ואיש אשר ישכב את אשת אביו ערות אביו גלה מות יומתו שניהם דמיהם בם:
11 ואיש אשר ישכב את כלתו מות יומתו שניהם תבל עשו דמיהם בם:
12 ואיש אשר ישכב את זכר משכבי אשה תועבה עשו שניהם מות יומתו דמיהם בם:
13 ואיש אשר יקח אשה ואת אמה זמה הוא באש ישרפו אתו ואתן ולא תהיה זמה בתוכם:
14 ואשה אשר תקרב אל בהמה לרבעה אל בהמה והרגת את האשה ואת הבהמה מות יומתו דמיהם בם:
15 ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חרפה הוא ונכרתו לעיני בני עמם ערות אחתו גלה עונו יסבל:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATIN A.

5 *احللت عصبي بذلك الانسان وبمكاسبه *فاقطعه وجميع الطاغين معه وراء الصنم من بين
6 قومهم *واي انسان ولي الي المسوحين والعرافين ليطغي الناس بتبعهم *احللت عصبي بذلك
7 الانسان فقطعه من بين قومه * فتقدسوا وكونوا مقدسين *لاني انا الله ربكم القدوس *
8 واحفظوا رسومي واعملوا بها *لاني انا الله مقدسكم *واي انسان لعن اباه وامه فليقتل قتلا *
9 لما لعن اباه وامه * فقد حل دمه *واي رجل زنا بزوجة رجل *او زنا بامراة صاحبه *فليقتل
10 الزاني والزانية قتلا *واي رجل ضاجع زوجة ابيه فقد كشف سوة ابيه *فليقتلا جميعا *فقد
11 حل دمهما *واي رجل ضاجع كنته *فليقتلا جميعا *ولما صنعا داهية حل دمياهما *واي رجل
12 ضاجع ذكرا على من مضاجعة النساء * فقد صنعا جميعا كريهة * وليقتلا * فقد حل دمياهما *
13 *واي رجل اخذ امراة وامها *فتلك فاحشة فليحرق هو وهما على البذل *ولا تكن فيما بينكم
14 فاحشة *واي رجل جعل مضاجعته مع بهمة *فليقتل قتلا *والبهمة ايضا فاقتلوها *وايه
15 امراة تقدمت الي بهمة لتبروها *فاقتل المراة والبهمة لما صنعا داهية *فقد حل دمهما بذلك *
16 *واي رجل اخذ اخته ابنة ابيه *او ابنة امه *فنظر الي سوتها ونظرت الي سوته *فذلك
17 عار *فليقطعا من حصن قومهما *ولما كشف سوة اخيه فقد حمل وزره *

Immittã irã meã in hominẽ illũ, & in 5
cognatos ejus, scindãq; eũ, & omnes er-
rantes cũ eo post idolũ, à gente sua. Et 6
quicũq; diverterit ad magos et divinos, ut
faciat homines post eos, immittã furorẽ
meũ ia eũ hominẽ, et scindã illũ à populo
suo. Sãctificamini ergò, & estote sanctũ, 7
quia ego sũ Deũ Dominũ vester sanctus.
Et servate mandata mea, & exequimini 8
illa, quia ego sum Deus sãctificans vos. Et 9
quicũq; maledixerit patri suo & matri
suæ, occidatur occisione: cò quòd male-
dixerit patri suo et matri suæ, jã licitũ sa-
ctũ est sãguis ejũ. Et quicũq; fornicatus 10
fuerit cũ uxore viri, aut fornicatũ fuerit
cũ uxore proximi sui, occidãtur fornica-
tor et fornicatrix occisione. Et quicũq; vir 11
cõcubuerit cũ uxore patris sui, jã detexit
turpitudinẽ patris sui: interficãtur ambo
simul, nã licitũ est sãguis amborũ. Et qui- 12
cũq; vir cõcubuerit cũ nurusua, interficãtur
ambo simul: & quãdoquidẽ cõmiserunt
pernicie æternã, licitũ factũ est sãguis u-
triusq;. Et quicũq; vir coiuerit cũ masculo 13
more coeũndi cũ mulieribũ, jam operati
sunt simul abominationẽ, & ambo inter-
ficiãtur: nã licitũ jã factũ est sãguis am-
borũ. Et quicunq; sumpserit mulierẽ & 14
matrẽ ejus, illud turpitudo est: cõburatur
ipse, & ambæ illæ promiscuè; & ne sit
obscenitas inter vos. Et quicũq; vir fe- 15
cerit accubitum suum cum jumento, inter-
ficiatur interfectione; & jumentũ quoq;
occidãt. Et quicunq; mulier accesserit ad 16
jumentum ut saliat eã, interfice mulierẽ
& jumentum, cò quòd paravertint se per-
niciosã: nã licitũ jã factũ est sanguis eorũ
in hoc. Et quicunque vir acceperit sororẽ 17
suam, filiam patri sui, aut filiam matris
suæ, videritque ipse turpitudinẽ ejus, &
ipsa viderit turpitudinem illius: illud
dedecus est, & abscindãtur ambo à
conspectũ gentis suæ: & quoniam revelavit turpitudinem sororis suæ, jam portavit iniquitatem suam.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר ויקרא : כא

,ejus nuditatē revelaverit & *Incestum* muliere cum concubuerit qui ,vir Et
18 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה דָוָה וְגִלָּה אֶת־עֶרְוָתָהּ
,fuccidi tur &, ej° ſanguinis venam revelaverit ipſa & ,*nudaverit* ejus venam
אֶת־מְקוֹרָהּ הֶעֱרָה הוּא גִלָּתָה אֶת־מְקוֹר דָּמֶיהָ וְנִכְרְתוּ
ſororis & ,tur matris ſororis nuditatē Et ,ſui populi *interiori ex* ipſi ambo
19 שְׁנֵיהֶם מִקֶּרֶב עַמָּם : וְעֶרְוַת אֲחוֹת אִמְּךָ וַאֲחוֹת
,*ſiam pervi-ſitatem* ,nudavit ſuam *camem* quia :diſcooperies non rui patris
אָבִיךָ לֹא תְגַלֶּה כִּי אֶת־שְׁאֵרוֹ הֶעֱרָה עֲוֹנָם
nuditatem ,*ſui patrui uxore* cum concubuerit qui ,vir Et ,portabunt
20 יִשָּׂאוּ : וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־דֹּדָתוֹ עֶרְוַת
,morientur *aucem* ,portabunt ſuum peccatum :revelavit ſui patrui
דֹּדוֹ גִּלָּה חֲטָאָם יִשָּׂאוּ עֲרִירִים יָמוּתוּ :
Nuditatem ,*ipſa ſeparatio* ,ſui fratris uxorem acceperit qui vir Et
21 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אֵשֶׁת אָחִיו נִדָּה הוּא עֶרְוַת
omnia cuſtodietis Et ,erunt *filiis abſque* ,revelavit ſui fratris
אָחִיו גִּלָּה עֲרִירִים יִהְיוּ : וְשָׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־
evomet non & ,ea facietis & ,mea judicia omnia & ,mea ſtatuta
22 חֻקֹּתַי וְאֶת כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָקִיא
,ea in habitandi ad *illuc* ,*es faciens inirsie ego quo* ,terra vos
אֶתְכֶם הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לְשֶׁבֶת בָּהּ :
,*es efiru faciedus* à *emittens* ego quam ,gentis ſtatutis in ambuletis ne Et
23 וְלֹא תֵלְכוּ בְּחֻקַּת הַגּוֹי אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם
: vobis dixi Et ,*eis in arctatus ſum* & ,fecerunt iſta omnia quia
24 כִּי אֶת־כָּל־אֵלֶּה עָשׂוּ וָאֶקְצ בָּם : וָאֹמַר לָכֶם
poſſidendū ad ,vobis eam dabo ego & ,eorum *hanum* poſſidebitis Vos
אַתֶּם תִּירְשׁוּ אֶת־אַדְמָתָם וַאֲנִי אֶתְּנֶנָּה לָכֶם לָרֶשֶׁת
qui ,veſter Deus Dominus Ego ,melle & lacte fluentem terrā ,eam
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
animal inter facietis ſeparare Et ,populis à vos feci ſeparare
25 הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים : וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין הַבְּהֵמָה
non & ,mundā *ad* immundam avem inter & ,immundā *ad* mundum
הַטְּהֹרָה לַטְּמֵאָה וּבֵין הָעוֹף הַטְּמֵאָה לַטָּהֹר וְלֹא־
quod omni in & ,*volatili* in & ,*animali* in veſtras animas abominemini
תְשַׁקְּצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּבְّהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר
eritis Et ,immundū *in* vobis ſeparari quod ,*humi repabit*
26 תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטַמֵּא : וִהְיִיתֶם
,populis à vos ſeparari & :Dominus ego ſanctus quia ,ſancti mihi
לִי קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה וָאַבְדִּל אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים
,*diuonu* vel ,pytho eit in fuerit cūm mulier ſive vir Et ,*mihi exiſtandum ad*
27 לִהְיוֹת לִי : וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בָהֶם אוֹב אוֹ יִדְּעֹנִי
,eos in eorum *ſanguines* :eos obruent lapide In ,morientur moriendo
מוֹת יוּמָתוּ בָּאֶבֶן יִרְגְּמוּ אֹתָם דְּמֵיהֶם בָּם :

CAP. XXI. כא

,Aharon filios ſacerdotes ad Dic :Moſeh ad Dominus dixit Et
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן
,*Jaimmo* ,ſuis populis in ſe cōtaminabit nō animā *in* :eos ad dices &
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־יִטַּמָּא בְּעַמָּיו : כִּי אִם־
,ſuo filio *in* &,ſua patre *in* & ,ſua matre *in* ,*cum ad* propinquo ,ſua carne *in*
לִשְׁאָרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וְלִבְנוֹ
,ſuo fratre *in* & ,ſua filia *in* &
וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו :

LAT.

18 Qui coïerit cū muliere in fluxu menſtruo, & revelaverit turpitudinē ej°, ipſaq; aperuerit fontē ſanguinis ſui, interficientur ambo de medio populi ſui. Turpitudinem materteræ et amitæ tuæ nō diſcooperies : qui hoc fecerit, ignominiā carnis ſuæ nudavit; portabunt ambo iniquitatē ſuā. Qui coïerit cū uxore patrui, vel avunculi ſui, & revelaverit ignominiā cognationis ſuæ, portabunt ambo peccatū ſuū: abſq; liberis morientur. Qui duxerit uxorē fratris ſui, rem facit illicitā; turpitudinē fratris ſui revelavit: abſque liberis erunt. Cuſtodite leges meas, atq; judicia, & facite ea: ne & vos evomat terra quā intraturi eſtis & habitaturi. Nolite ambulare in legitimis nationū, quas ego expulſurus ſum ante vos. Omnia enim hæc fecerunt, & abominat° ſū eas. Vobis autē loquor, Poſſidete terrā eorū, quā dabo vobis in hæreditatē, terram fluentē lacte & melle. Ego Dñs De° veſter, qui ſeparavi vos à cæteris populis. Separate ergo & vos jumentum mūdū ab immundo, & avē mundam ab immunda: ne polluatis animas veſtras in pecore, & avib°, & cunctis quæ moventur in terra, & quæ vobis oſtendi eſſe polluta. Eritis mihi ſancti, quia ſanct° ſū ego Dñs, & ſeparavi vos à cæteris populis, ut eſſetis mei. Vir, ſive mulier, in quib° pythonic°, vel divinationis fuerit ſpirit°, morte morientur: lapidib° obruent eos; ſanguis eorū ſit ſuper illos.

CAP. XXI.

1 DIxit quoque Dominus ad Moyſen, Loquere ad ſacerdotes filios Aaron, & dices ad eos; Ne contaminetur ſacerdos in mortibus civium ſuorum, 2 Niſi tantùm in conſanguineis, ac propinquis, id eſt, ſuper patre, & matre, & filio, & filia, fratre quoque,

18 Καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετ᾽ γυναικὸς ἀποκαθημένης, καὶ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀσημοσύνην αὐτῆς, τὴν γὰρ αὐτῆς ἀπεκάλυψε, καὶ αὕτη ἀπεκάλυψε τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆς, (μ) ἐξολοθρευθήσονται ἀμφότεροι (ν) ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν. Καὶ ἀσημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου, καὶ ἀδελφῆς μητρὸς σου οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν γὰρ οἰκειότητα (ξ) ἀπεκάλυψεν, ἁμαρτίαν ἀποίσουσι). Ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ συγγενοῦς αὐτῆς, ἀσημοσύνην τῆς συγγενείας αὐτῆς ἀπεκάλυψεν, ἄτεκνοι ἀποθανοῦν). Ὃς (ο) ἐὰν λάβῃ γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, ἀκαθαρσία ἐστὶν· ἀσημοσύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς ἀπεκάλυψεν, ἄτεκνοι ἀποθανοῦν). Καὶ φυλάξασθε πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ κριματά (π) μου, καὶ ποιήσετε αὐτά, καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ (ρ) ὑμῖν ἡ γῆ, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ κληρονομεῖν ἐπ᾽ αὐτῆς. Καὶ οὐκ πορεύεσθε τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν, οὓς (σ) ἐξαποστέλλω ἀφ᾽ ὑμῶν· ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν, καὶ ἐβδελυξάμην αὐτούς. Καὶ εἶπα ὑμῖν, Ὑμεῖς κληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν κτήσει, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. ἐγὼ κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὃς διώρισα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν. Καὶ ἀφορεῖτε αὐτοὺς ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, (τ) καὶ ἀναμέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων. καὶ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσι, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τῆς (υ) γῆς, ἃ ἐγὼ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσίᾳ. Καὶ (φ) ἔσεσθέ μοι ἅγιοι, ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἰμι κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, (χ) εἶναί μοι. Καὶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπαοιδός, θανάτῳ θανατωθήσονται ἀμφότεροι, λίθοις (λ) λιθοβολήσουσιν αὐτοὺς, ἔνοχοί εἰσι.

Et vir quicunq; dormierit cum mulier e menſtruata, et revelaverit turpitudinē ejus; ſanē ej° revelavit, et ipſa revelavit fluxū ſanguinis ſui: et terminabit ur utrq; de progenie ipſorum. Et turpitudinē ſororis patris tui, & ſororis matris tuæ non revelabis: conſanguinitatē enim revelavit; peccatū reportabunt. Quicunq; dormierit cum (g) cognata ſua, turpitudinē cognationis ſuæ revelavit; ſine filiis morientur. Quicunq; acceperit uxorem fratris ſui, immunditia eſt: turpitudinem fratris ſui revelavit; ſine filiis (h) morientur. Et cuſtodite omnia præcepta mea, & judicia mea, & facietis ea: (i) & non inhorrefcet vos terra, in quā ego introduco vos illuc ad habitandum ſuper eā. Et non ambulate legitimis gentiū, quos expello à vobis: quoniam hæc omnia fecerunt, & abominatus ſum eos. Et dixi vobis, Vos hæreditabitis terrā eorū: et ego dabo vobis eā in poſſeſſionē, terram fluentē lac & mel. Ego Dominus De° veſter, qui diſtinxi vos ab omnib° gentibus. Et ſegregabitis veſmetipſos inter medū pecorū mundorū, et inter medū pecorum immundorum, et inter medium volucrum mundarū & immundarū. Et non execrabiles facietis animas veſtras in pecorib°, et in volucrib°, et in omnib° reptilib° terræ, quæ ego ſegregavi vobis in immunditiā. Et eritis mihi ſanctī, quia ego ſanctī° ſū Domin° De° veſter, qui ſegregavi vos ex omnib° gentib°, ut ſitis mihi. Et vir aut muli. er, quicunq; eorū fuerit ventriloquus, aut incantator; morte morientur ambo: lapidibus lapidabitis eos; rei ſunt.

MS.A. (ν) ἐκ τῆς γένους (ξ) ἀσαφκάλυψας (ο) ἂν (π) μὴ ποιεῖν αὐτά, (ρ) ὑμᾶς (σ) ἐξαποστεῖλῶ (τ) καὶ τῶν πετεινῶν τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν. καὶ ἐ (υ) γῆς· ἐγὼ (φ) ἔσεσθε ἐμοὶ (χ) εἶναι ἐμοί. (λ) λιθοβολήσαιτε

ΚΕΦ. κα'.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Εἶπον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἐν τῇ ψυχαῖς ἐ (α) μιανθῆν-
2 σονται ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν, Ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτῷ, ὅτι πατρὶ (β) καὶ μητρὶ, καὶ υἱοῖς καὶ θυγατράσιν, ἐπ᾽ ἀδελφῷ

MS.A. (α) μιανθήσεσθε (β) καὶ ὅτι μητρὶ, καὶ ὅτι υἱοῖς, καὶ ὅτι θυγατράσιν,

CAP. XXI.

ET dixit Dominus ad Moyſen, 1
dicens, Dic ſacerdotibus filiis Aaron, & dices ad eos, In animal° non inquinabuntur in gente eorum, Niſi in propinquo, qui proximus eſt eis; ſuper patrem, & matrem, & filios, & filias, ſuper fratrem,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 ܘܐܢܬ ܕܢܫܟܒ ܥܡ ܐܢܬܬܐ ܕܡܬܪܚܩܐ ܘܦܬܚ ܠܗ ܦܬܚܐ ܕܡܘܗܪܗ ܘܐܦ ܗܝ ܦܬܚܬ ܦܬܚ ܕܕܡ ܡܘܗܪܗ ܘܢܬܪܚܩܘܢ ܬܪܝܗܘܢ ܡܢ ܓܘ ܥܡܐ ܕܝܠܗ ܘܐܚܬܐ ܕܐܡܐ ܘܕܐܒܐ ܠܐ ܬܦܬܚ ܦܬܚܐ ܕܐܚܬܟ ܘܕܐܚܝܟ ܠܐ ܬܦܬܚ ܦܬܚ ܕܐܚܝ ܐܒܝܟ ܠܐ ܬܦܬܚ ܦܬܚ ܕܐܚ ܐܒܘܗܝ ܕܐܢܬ ܡܦܬܚ ܦܬܚ ܕܐܚ ܐܒܘܗ ܕܐܢܬ ܡܦܬܚ ܦܬܚ ܕܐܚ ܐܒܘ ܕܐܢܬ ܡܦܬܚ ܦܬܚ ܕܐܚ ܐܒ ܕܐܢܬ ܡܦܬܚ ܦܬܚ ܕܐ ܐܒ ܕܐܢܬ ܡܦܬܚ ܦܬ ܕܐ ܐ ܕܐ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

18 וגבר די ישכוב עם אתתא מסאבא
ויגלי ית ערויתה ית קלנה גלי והיא
תגלי ית סואבת דמהא וישתיצון
19 תרויהון מן עמהון: וערית אתת
אמך ואתת אביך לא תגלי ארי ית
קריבתה גלי חוביהון יקבלון: 20 וגבר
די ישכוב עם אתת אח אבוהי
ערויתא דאח אבוהי גלי חובהון
יקבלון דלא ולד ימותון: 21 וגבר די
יסב ית אתת אחוהי מרחקא היא
ערויתא דאחוהי גלי דלא ולד יהון:
22 ותטרון ית כל קימי וית כל דיני
ותעבדון יתהון ולא תרוקן יתכון
ארעא די אנא מעל יתכון תתב
למתב בה: 23 ולא תהכון בנימוסי
עממיא די אנא מגלי מן קדמיכון
ארי ית כל אלין עבדו ורחיק ממימרי
יתהון: 24 ואמרית לכון אתון תירתון
ית ארעהון ואנא אתננה לכון
למירתיתה ארע עבדא חלב ודבש
אנא יי אלהכון די אפרשית יתכון
מן עממיא: 25 ותפרשון בין בעירא
דכיא למסאבא ובין עופא מסאבא
לדכיא ולא תשקצון ית נפשתכון
בבעירא ובעופא ובכל די תרחש
ארעא די אפרשית לכון למסאבא:
26 ותהון קדמי קדישין ארי קדיש אנא
יי ואפרשית יתכון מן עממיא למהוי
פלחין קדמי: 27 וגבר או אתתא ארי
יהי בהון בידין או וכורו אתקטלא
יתקטלון באבניא ירגמון יתהון
קטלא חייבין: כא

ואמר יי למשה אמר לכהניא בני
אהרן ותימר להון על מית לא
יסתאב בעמיה: 2 אלהן לקריביה
דקריב ליה לאמיה ולאבוהי
ולבריה ולבר תיה ולאחוהי:

Targum ONKELOS.

18 Vir autē qui coierit cū muliere immundā, & discooperuerit turpitudinē ejus, ignominiā ejus revelavit; ipsa quoq; discooperuit immunditiā sanguinis sui: & exterminabūtur ambo de medio populi sui. Turpitudinem fororis matris tuæ & fororis patris tui nō discooperies: quoniā cognatā suā discooperuit, peccatū suum suscipient. Vir autē qui coierit cum uxore patrui sui, turpitudinē patrui sui discooperuit: iniquitatē suā suscipient, absq; liberis morientur. Vir autē qui acceperit uxorem fratris sui, quasi menstruata est: turpitudinē fratris sui discooperuit, absq; filiis erunt. Custodietisq; omnia legitima mea, & omnia judicia mea; & facietis ea: ut nō ejiciat vos terra, ad quā ego ītroduco vos ut habitetis in eā. Et non ambuletis in legitimis populorū, quos ego trāsmigrare faciā ante vos: quia omnia hæc fecerunt, & abominatū est eos verbū meū. Vobis autē dixi, Vos possidebitis terrā eorū; & ego dabo eam vobis, ut possideatis eā, terrā fluentē lacte & melle: Ego Dñs Deꝰ vester, qui separavi vos de populis. Et separabitis inter animal mundum et immundū, & inter avē mundā & immundā: & non contaminabitis animas vestras in animalibus & in avibus, in omni quod reptat in terrā, quæ separavi ut essent vobis immunda. Eritisq; corā me sanctī; quia sanctus ego Dñs: & separavi vos de populis, ut serviatis corā me. Vir autē aut mulier in quib̄ fuerint pythones vel divinationes, occisione occidentur: lapidibus obruent eos, rei mortis sunt.

CAP. XXI.

1 DIxitq; Dñs ad Moysen; Loquere ad sacerdotes filios Aaron: dicēsq; eis; Nullus contaminetur sup̄ mortuū in populo 2 suo. Nisi cōsanguineis suis, qui propinqui sunt ei: pro matre sua & pro patre suo; & pro filio suo & pro filiā suā, & pro fratre suo.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

18 וגבר אשר ישכב עם אשה נדה וגלה
ערותה את נדתה הגלה ונכרתו
19 שנהם מקרב עמם: וערות אחות
אמך ואחות אביך לא תגלה כי את
שארו הגלה עונם ישאו: 20 ואיש
אשר ישכב את דודתו ערות דוד
חטאו חטא ערירים ימותו: 21 ואיש
אשר יקח את אחיו נדה היא
ערות אחיו ערירים יהיו:
22 ושמרתם את כל חקתי ואת כל
משפטי ועשיתם אתם ולא תקיא
הארץ אשר אני מביא אתכם שמה
לשבת בה: 23 ולא תלכו בחקות
הגוי אשר אני משלח מפניכם כי
את כל אלה עשו ואקצם אתם
24 ואמר לכם אתם תירשו את
ארמתם ואני אתנה לכם לרשת
אתה ארץ זבת חלב ודבש אני
יהוה אלהיכם אשר הבדלתי אתכם
25 מן העמים: והבדלתם בין
הבהמה הטהרה לטמאה ובין
העוף הטמא לטהר ולא תשקצו
נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל
אשר תרמש האדמה אשר הבדלתי
26 לכם לטמא: והיו לי קדשים
כי קדוש אני יהוה ואבדל אתכם
מן העמים להיות לי: 27 ואיש
או אשה כי יהיה בהם אב
ידעני או דרשני מות יומתו
אבן יסקלו אתם דמיהם בם:

VER. SAM.

18 ואיש אשר ישכב אשה נדה
וגלה ערותה את נדתה הגלה
ונכרתו שנהם מקרב עמם:
19 וערות אחות אמך ואחות אביך
לא תגלה כי את שארו הגלה
עונם ישאו: 20 ואיש אשר
ישכב את דודתו ערות דוד
חטאו חטא ערירים ימותו:
21 ואיש אשר יקח את אחיו נדה
ערות אחיו ערירים יהיו:
22 ושמרתם את כל חקתי ואת כל
משפטי ועשיתם אתם ולא תקיא
הארץ אשר אני מביא אתכם שמה
לשבת בה: 23 ולא תלכו בחקות
הגוי אשר אני משלח מפניכם כי
את כל אלה עשו ואקצם אתם
24 ואמר לכם אתם תירשו את
ארמתם ואני אתנה לכם לרשת
אתה ארץ זבת חלב ודבש אני
יהוה אלהיכם אשר הבדלתי אתכם
25 מן העמים: והבדלתם בין
הבהמה הטהרה לטמאה ובין
העוף הטמא לטהר ולא תשקצו
נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל
אשר תרמש האדמה אשר הבדלתי
26 לכם לטמא: והיו לי קדשים
כי קדוש אני יהוה ואבדל אתכם
מן העמים להיות לי: 27 ואיש
או אשה כי יהיה בהם אב
ידעני או דרשני מות יומתו
אבן יסקלו אתם דמיהם בם:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

18 Vir etiā qui concubuerit cum muliere menstruata, et revelaverit turpitudinem ejus, sordem turpitudinis; ipsa quoque vetxerit fontē sanguinis sui, (p) exterminabuntur ambo de medio populi sui. Turpitudi- 19 nem fororis patris tui, & fororis matris tuæ non revelabis; quia consanguineam nudavit; iniquitatem suum portabunt. Præterea, quicunq; cu- 20 buerit cum uxore patrui sui, turpitudinem patrui sui revelavit; peccatum suum portabunt, steriles morientur. Cùm 21 quis acceperit uxorem fratris sui, immunditia est; turpitudinem fratris sui revelavit, steriles erunt. Custodietis igitur 22 omnia mādata mea, et omnia judicia mea, facietisq; ea, ut non evomat vos terra in quā ego vos introduco ad habitandum in ea. Et non am- 23 bulabis in mandatis gentium quas ego ejicio à facie vestra; nam hæc omnia fecerunt, & tæduit me illarum. Et dixi 24 vobis, Vos possidebitis terram illarū, & ego dabo illā vobis in possessionem, terrā fluentem lacte & melle: ego Dominus Deus vester, qui separavi vos de populis. Separabitis ergò a- 25 nimal mundū ab immundo, et volatile immundum à mundo, ut non faciatis abominabiles animas vestras in animalibus & volatilibus, & in omni quod repit super terrā, quod distinxi vobis ut immundum esset. Et eritis mihi 26 sanctī; quoniam ego Dominus, quē segregavi vos de populis, ut sitis mei. Vir autem, et mulier apud quos fuerit Pytho, aut ariolus morte morientur: lapidib̄ obruetis eos, sanguis eorum in eis.

CAP. XXI.

1 ET dixit Dominus Mosi, Loquere sacerdotibus filiis Aaron, dices autem eis; Nullus in mortuo contaminabit se in populo suo. Præter- 2 quam in carne sua cognata sibi, in patre suo, & in matre sua, in filio suo, & filia suā, in fratre suo.

VER. SAM. (p) extirpabuntur

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 *وأي رجل ضاجع امراءة حايضا وكشف سوءتها وعريت ينبوع دمها *وهي كشفت ينبوع دمها
فليقطعا جميعا من بين قومهما *وسوءة خالتك وعمتك ولا تكشف *لأن من عريت نسبه فقد 19
حمل وزره *وأي رجل ضاجع زوجة عمه فقد كشف سوءة عمه * ولأنهما عملا وزرهما يموتان 20
عقيمين *وأي رجل اتخذ زوجة اخيه التي هي مبعدة منه *فلما كشف سوءة اخيه يموتان 21
عقيمان *فاحفظوا جميع رسومي واحكامي واعملوا بها *ولا يستبكم البلد الذي انا مدخلكم 22
اليه لتحوروه *ولا تسيروا بسيرة الامم الذين انا طارديهم من بين ايديكم *لأنهم لما صنعوا 23
جميع هذه فليتهم *وقلت لهم حاكما انتم تحورون بلادهم *وانا اعطيكم اياه حورا *بلدا 24
يفيض اللبن والعسل *انا الله ربكم الذي افرزكم من بين الامم *فميزوا البهيمة الطاهرة 25
من النجسة *والطاير الطاهر من النجس *ولا ترجسوا انفسكم بالبهيمة والطاير *وسائر ما يدب
على الارض الذي افرزته لكم للنجس *وكونوا لي مقدسين لاني انا الله القدوس افرزكم 26
من الامم لتكونوا لي خاصة *وأي رجل وامراءة كان واحد منهما مسعودا او عرافا *فليقتلا 27
رجما *والحجارة يرجمونهما *فقد حلت دماؤهما * الفصل الحادي والعشرون *

Et quicunq; vir concubuerit cum muliere 18
ne sfruata, detexeritq; turpitudinem ejus, & nudaverit fontem ej̄, & ipsa detexerit fontem sanguinis sui, abscindantur ambo simul à populo suo. Et turpitudinem 19
materteræ tuæ, & amitæ tuæ ne detegas: quoniā qui nudavit consanguineā suā, jā portavit iniquitatem suā. Et quicunq; 20
vir concubuerit cū conjuge patrui sui, jā detexit turpitudinē patrui sui, & quia portaverūt ambo iniquitatē suam, morientur ambo orbi. Et quicūq; vir acceperit 21
uxorē fratris sui quæ est remota ab ipso, quandoquidē detexit turpitudinē fratris sui, morientur ambo orbi. Custodite igitur 22
omnia præcepta mea & judicia mea, & facite illa, & non disporget vos regio ad quā ego introducturus sū vos ut possideatis illam. Et ne ambuletis per viam gen- 23
tiū quas ego expulsurus sum è conspectu vestro. Quia enim fecerūt omnia hæc, excoiat sā eos valdè: Dixi; eis tan- 24
quam judex, quōd vos possidebitis regionem eorū, & ego dabo vobis eam in possessionem: regionem manantem lacte & melle. Ego Deus Dominꝰ vester qui separavi vos à gentib̄. Separate ergò jumentū 25
mūdū ab immūdo, & volatile mūdū ab immūdo: & ne inquinetis animas vestras in jumento, & volatili, & omni eo quod reptat super terrā, quæ separavi vobis ob immūditiam. Et estote mihi sanctī, quia 26
ego Deꝰ sanctus sejunxi vos à gentibus, ut essetis mihi peculiū. Et quicūque vir 27
aut mulier, quoniam aliter fuerit magus vel hariolus, inte fectione interficiantur; & quidem lapidibus obruent eos: nam liciti facti sunt sanguines eorum.

CAP. XXI.

1 Item dixit Deus Mosæ, Præcipe sacerdotibus filiis Havonis, & dic eis; Ne contaminetur quisquam vestrūm in defuncto ex gente sua, Nisi in consanguineo sibi propinquiore, matre suā, & patre suo, 2
& filio suo, & filiā suā, & fratre suo,

Versio VULG. LAT.

3 Et sorore virgine quæ non est
nupta viro : Sed nec in prin-
cipe populi sui contaminabi-
5 tur. Non radent caput, nec
barbam, neq; in carnibus suis
6 facient incisuras. Sanctí erunt
Deo suo, & oon pollueot no-
men ejus: incensum enim Do-
mini, & panes Dei sui offe-
runt, & ideò sancti erunt.
7 Scortum & vile prostibulum
non ducent uxorem, nec eam
quæ repudiata est à marito :
quia consecrati sunt Deo suo,
8 Et panes propositionis offe-
runt. Sint ergò sancti, quia &
ego sanctus sum, Dominus,
9 qui sanctifico eos. Sacerdotis
filia si deprehensa fuerit in
stupro, & violaverit nomen
patris sui, flammis exuretur.
10 Pontifex, id est, sacerdos ma-
ximus inter fratres suos, super
cujus caput fusum est unctio-
nis oleum, & cujus manus in
sacerdotio consecratæ sunt,
vestitúsq; est sanctis vestibus,
caput suum non discooperiet,
11 vestimenta non scindet ; Et
ad omnem mortuum non in-
gredietur omninò : super pa-
tre quoque suo & matre non
12 contaminabitur. Nec egredi-
etur de sanctis, ne polluat San-
ctuarium Domini, quia oleum
sanctæ unctionis Dei super e-
13 um est. Ego Dominus. Vir-
14 ginem ducet uxorem : Vidu-
am autem & repudiatam, &
sordidam, atque meretricem
non accipiet, sed puellam de
15 populo suo : Ne commisce-
at stirpem generis sui vulgo
gentis suæ : quia ego Do-
16 minus qui sanctifico eum.
Locutúsque est Dominus ad
17 Moysen, dicens ; Loquere ad
Aaron, Homo de semine tuo
per familias qui habuerit ma-
culam, non offeret panes Deo
18 suo, Nec accedet ad minis-
terium ejus : si cæcus fuerit, si
claudus, si parvo vel grandi
vel torto naso,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

3 Καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ, τῇ (γ) μὴ ἐκδεδομένῃ ἀνδρὶ, ἐπὶ τέ-
4 τοις (δ) μιανθήσεται. Οὐ μιανθήσεται ὀξάμενα ἐν τῷ λαῷ αὐτῷ εἰς βεβήλωσιν αὐτῷ.
5 Καὶ φαλάκρωμα οὐ (ε) ξυρηθήσεται τῇ κεφαλῇ ἐπὶ νεκρῷ· καὶ τὸν ὄλυν τοῦ πώγωνος ὁ ξυ-
6 ρήσουσι· καὶ ἐπὶ τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κόψασται. Ἅγιοι ἔσονται τῷ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν· τὰς γὰρ θυσίας κυρίου θεοῦ τοῦ θεοῦ αὐτῶν αὐτοὶ προσφέρουσι, καὶ ἔσονται ἅγιοι.
7 Γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην οὐ λήψονται καὶ γυναῖκα ἐκβεβλημένην ἀπὸ ἀνδρὸς (ζ) αὐτῆς, ὅτι ἅγιός ἐστι κυρίῳ τῷ θεῷ
8 αὐτῷ. Καὶ (η) ἁγιάσεις αὐτόν. τὰ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν αὐτὰ προσφέρει, ἅγιος ἔσται· ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.
9 Καὶ θυγατὴρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορνεῦσαι, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ, ὅτι πυρὶ κατακαυθήσεται. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οὗ ἐπικεχύται τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσαι, καὶ τελειωμένος ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια, τὴν κεφαλὴν οὐ κατακαλύψει, καὶ τὰ ἱμάτια οὐ διαρρήξει.
11 Καὶ ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν τετελευτηκυῖαν οὐκ εἰσελεύσεται, ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ
12 αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται. Καὶ ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται, καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἡγιασμένον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τοῦ χρίσματος τοῦ θεοῦ ἐπ' αὐτῷ. ἐγὼ κύριος. (θ) Οὗτος γυναῖκα παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ
14 λήψεται. Χήραν δὲ (ι) καὶ ἐκβεβλημένην καὶ βεβηλωμένην καὶ πόρνην, ταύτας οὐ λήψεται, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ λήψεται γυναῖκα.
15 Καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν.
16 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
17 Μωυσῆν, λέγων, Εἶπον Ἀαρὼν, Ἀνθρωπος ἐκ τοῦ γένους (κ) σου εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ὃς ἂν ἔχῃ μῶμος, οὐ προσφερέτω (λ) προσφορὰς τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.
18 Πᾶς ἄνθρωπος (μ) ὃς ἐὰν ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται ἄνθρωπος (ν) πυρρὸς, ἢ χωλὸς, ἢ κολοβόρινος, ἢ ὀτότμητος·

Et super sororem virginem, quæ
propinqua est ei, quæ tradita non
est viro : Super his inquinabi-
tur. Non (a) inquinabitur solitò
in populo suo ad prophanatio-
nem suam. Et calvitium non ra-
demini (b) caput super mortuum :
& super carnes suas non fetabunt
sectiones. Sancti erunt Deo
suo, & non prophanabunt nomen
Dei sui. Sacrificia enim Domini
munera Dei sui, ipsi offerunt, &
erunt sancti. Mulierem meretri-
cem, & prophanam non accipi-
ent, & mulierem ejectam à viro
suo: quoniam sanctus est Domino
Deo suo. Et sanctificabis eum :
munera Domini Dei vestri iste
offert: sanctus erit; quoniam san-
ctus ego Dominus, qui sanctifica-
eos. Et filia hominis sacerdo-
tis si prophanata fuerit ad forni-
candum, nomen patris sui ista
prophanat ; super ignem comburi-
etur. Et sacerdos (c) magnus
ex fratribus suis, cui fusum est
super caput ex oleo (d) Christo,
& qui (e) consummat est ad in-
duenda vestimenta, caput (f) non
nudabit cidari, et vestimenta non
scindet; Et ad omnem animam
mortuum non introibit: super pa-
trem suum, & super matrem su-
am non inquinabitur; Et de san-
ctis non exibit, & non prophana-
bit sanctificatum Dei sui: quoni-
am sanctum oleum Christum
Dei super ipsum. Ego Dominus.
Hic uxorem virginem de genere
suo accipiet. Viduam autem, &
ejectam, & prophanatam, & me-
tricem, has non accipiet; sed
virginem ex populo suo, accipiet
uxorem. Et non prophanabit se-
men suum in populo suo. Ego
Dominus qui sanctifico eum. Et
locutus est Dominus ad Moysen,
dicens; Dic ad Aaron, Homo de
genere tuo in progenies vestras,
cuicumque fuerit in eo macula,
non ingrediatur ad offerendum
munera Dei sui. Omnis homo,
cui est in eo macula, non ingre-
diatur : homo cæcus vel clau-
dus, vel naso mutilato, vel au-
ribus scissis;

MS.A. (γ) μὴ ἐγγιζούσῃ ἀνδρὶ, (δ) μιανθήσεται * ὀξάμενα (ε) ξυρήσεται (ζ) αὐτῆς· ἁγιός ἐστιν τῷ κυρίῳ θεῷ (η) ἁγιάσεις (θ) Οὗτος παρθένον (ι) καὶ ἐκβεβλημένην, καὶ βεβηλωμένην (κ) ἐὰν ἦν ἐν (λ) προσφέρων (μ) ὃς ἐὰν ἦ ἐν αὐτῷ (ν) χωλὸς, ἢ πυρρὸς,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA

Et in sorore sua virgine sibi propinqua
quæ non fueris maritata, polluetur. Ne
polluatur in magnate populi sui, ut ne
prophanetur. Et ne depilent depilationes in
capitibus suis, & pilos barbarum suarum in
imo labio oe rádant, & in carne sua ne inci-
dant incisuras. Sed sint sancti Deo suo, neque
prophanent nomen Dei sui, quoniam sacri-
ficia Domini, panem videlicet Dei sui ipsi
offerunt: Sint ergò sancti. Uxorem fornica-
riam & prophanam ne ducant, & mulierem
repudiatam à marito suo ne ducant, quia san-
ctus est Deo suo. Sanctifica eum quia, pa-
nem Dei sui ipse offert : sanctus sit apud te,
quia sanctus est : ego sum Dominus qui san-
ctifico vos. Et filia sacerdotis cùm cœperit
scortari, patrem suum ipsa prophanat : igne
comburatur. Et sacerdos major fratribus
suis, super cujus caput funditur oleum un-
ctionis, & qui perficit manus suas ad assu-
mendas vestes, caput suum ne detegat, &
vestimenta sua ne laceret : Et super ullam
animam mortui ne ingrediatur, & in patre
suo matreque suâ ne prophanetur : Et è san-
ctuario ne egredlatur, neve prophanet san-
ctuarium Dei sui, siquidem corona olei un-
ctionis Dei sui super ipsum est : ego sum
Dominus. Et hic idem uxorem virginem
ducat. Viduam vero & repudiatam scorta-
tione prophanam, ullam *inquam* ex his ne
ducat : sed virginem ex populo suo ducat
uxorem. Et ne prophanet semen suum in po-
pulo suo; quia ego sum Dominus sanctificans
eum. Et locutus est Dominus cum Mose, di-
xitque ad eum ; Loquere cum Aharone, &
dic ei, Vir de semine tuo in generationibus
suis, qui habuerit in se vitium, ne accedat ad
offerendum panem Dei sui. Nam quicunque
habuerit io se vitium, ne accedat : homo
claudus, aut cæcus, aut simus, aut scissam
habens aurem ;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

TARGUM ONKELOS.

3 וְלַאֲחָתֵיהּ בְּתוּלְתָּא דְּקָרִיבָא לֵיהּ
דִּי לָא הֲוָת לְגֻבַר לֵהּ יִסְתְּאָב: לָא
4 יִסְתְּאָב רַבָּא בְּעַמֵּיהּ לְאִסְתְּלוּתֵיהּ:
5 לָא יִמְרְטוּן מְרַט בְּרֵישֵׁיהוֹן וּפְאַתָא
דְּדִקְנְהוֹן לָא יְגַלְּחוּן וּבְבִשְׂרְהוֹן לָא
6 יְחַבְּלוּן חַבּוּל: קַדִּישִׁין יְהוֹן קֳדָם
אֱלָהֵהוֹן וְלָא יְחַלְּלוּן שְׁמָא דֵאלָהֵהוֹן
אֲרֵי יַת קוּרְבְּנַיָּא דֵי קֳדָם אֱלָהֵהוֹן
7 אִנּוּן מְקָרְבִין וַיְהוֹן קַדִּישִׁין: אִתְּתָא
מְסָאֲיָא וּמְחַלְּלָא לָא יִסְּבוּן וְאִתְּתָא
דִּמְתַרְכָא מִבַּעְלָהּ לָא יִסְּבוּן אֲרֵי
8 קַדִּישׁ הוּא קֳדָם אֱלָהֵיהּ: וּתְקַדְּשֵׁיהּ
אֲרֵי יַת קָרְבָּן אֱלָהָךְ הוּא מְקָרֵב
קַדִּישׁ יְהֵא לָךְ אֲרֵי קַדִּישׁ אֲנָא יְיָ
9 מְקַדִּשְׁכֶן: וּבְרַת גְּבַר כָּהֵן אֲרֵי תְחַל
לְמִסְיָא מִקַּדְשָׁת אֲבוּהָא הִיא
10 מִתְחַלָּא בְּנוּרָא תְּהֵי קָר: וְכָהֲנָא
רַבָּא מֵאַחוֹהִי דִּי יִתְרַבַּךְ עַל
רֵישֵׁיהּ מִשְׁחָא וּרְבוּתֵהּ לְקַבָּלָא
קֻרְבָּנַיָּא לְמִלְבַּשׁ יַת לְבוּשַׁיָּא יַת
רֵישֵׁיהּ לָא יְרַבֵּי פֻּרְיוּ וְלִבְשׁוֹהִי
11 לָא יְבַזְּעוּן: וְעַל כָּל נַפְשָׁת מְיָתָא לָא
יֵעוֹל לְאָבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ לָא יִסְתְּאָב:
12 וּמִן מַקְדְּשָׁא לָא יִפּוֹק וְלָא יְחַלֵּל יַת
מַקְדְּשָׁא דֵאלָהֵיהּ אֲרֵי פְּלִיל מִשַּׁח
13 רְבוּת אֱלָהֵיהּ עֲלוֹהִי אֲנָא יְיָ: וְהוּא
אוּתְתָא בְּבְתוּלְתָא יִסָּב: אַרְמְלָא
14 וּמִתְרְכָא וְחַלִּילָא מִסְיָא וְזַדְאָנָן
לָא יִסָּב אֶלָּהֵן בְּתוּלְתָא מֵעַמֵּיהּ:
15 יִסָּב אִתְּתָא: וְלָא יְחַל זַרְעֵיהּ בְּעַמֵּיהּ
16 אֲרֵי אֲנָא יְיָ מְקַדְּשֵׁיהּ: וּמַלֵּל יְיָ עִם-
17 מֹשֶׁה לְמֵימַר: מַלֵּל עִם אַהֲרֹן
לְמֵימַר גְּבַר מִבְּנָךְ לְדָרֵיהוֹן דִּי יְהֵי בֵּהּ
18 מוּמָא לָא יִקְרַב לְקָרָבָא קוּרְבָּן
אֱלָהֵיהּ: אֲרֵי כָל גְּבַר דִּי בֵּהּ מוּמָא
לָא יִקְרַב גְּבַר עִוַּר אוֹ חֲגֵיר אוֹ חָרֵם
אוֹ שְׁרֵיעַ:

3 Et pro sorore suâ virgine quæ
propinqua est ei, quæ non est
nupta viro : pro his contami-
nabitur. Non contaminetur
princeps in populo suo, ut nõ
prophanet se. Non depilabunt
capita sua, & comã barbæ nõ
tondebunt: & in carne suâ nõ
incidãt incisionẽ. Sancti erunt
in conspectu Dei sui, & non
violabunt nomẽ Dei sui: quia
oblationes Dñi Dei sui ipsi of-
ferunt, erũntq; sancti. Mulierẽ
meretricẽ & violatam non ac-
cipient in uxorẽ, & mulierem
quæ repulsa est à viro suo non
accipient: quoniã sanctus est
corã Deo suo. Sanctificabisq;
eum; quia oblationem Dei tui
ipse offert: sanctũ erit tibi; quia
sanctus sum, ego Dñs qui san-
ctifico vos. Filia autẽ viri sa-
cerdotis quæ violata fuerit for-
nicatione : sanctificationẽ pa-
tris sui ipsa violavit, igni com-
buretur. Sacerdos autẽ maxi-
mus qui unctus est de fratribus
suis, super cujus caput effusum
est oleum unctionis, & cujus
oblatio oblata est ut induatur
vestimentis; in capite suo non
nutriat comã; & vestimẽta sua
non scindat. Et sup omnẽ ani-
mam mortui non ingrediatur:
pro patre suo & pro matre sua
non contaminetur. Et de san-
ctuario non egrediatur, neq;
prophanet sanctuariũ Dei sui :
quiã corona olei unctionis Dei
sui est super eũ, Ego Dñs. Ipse
autẽ uxorẽ virginẽ accipiet.
14 Viduam autẽ & repudiatã, &
prophanatã meretricẽ non ac-
cipiet : nisi virginẽ de populo
15 suo accipiet uxorẽ. Et non pro-
phanabit semẽ suũ in populo
suo: quia Ego Dominus sancti-
16 fico eum. Locutũsq; est Domi-
17 nus cũ Moyse dicens. Loquere
cum Aarõ, dicens: Vir de filiis
tuis in generationibus suis in
quo fuerit macula, non accedet
ut offerat oblationem Dei sui.
18 Omnis enim vir in quo fuerit
macula, non accedet : Vir cæ-
cus, aut claud', aut diminutus,
aut superfluus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

3 וגם לאחתו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש לה תטמא׃
4 לא יטמא הראש בעמיו לחללו׃
5 לא ימרטו מרט בראשיהם ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם לא
6 יחבלו חבורה׃ קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם
7 כי את קרבנות יהוה לחם אלהיהם הם מקריבים והיו קדשים׃
8 אשה זונה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מבעלה לא יקחו כי
9 קדוש הוא לאלהיו׃ וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב
10 קדוש יהיה לך כי קדוש אני יהוה מקדשכם׃ ובת איש כהן כי
11 תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף׃ והכהן הגדול
12 מאחיו אשר יצק על ראשו שמן המשחה וגדל לבשו את בגדיו
13 לא יפרע ובגדיו לא יבקע׃ ועל כל נפש מת לא יבא אל אביו
14 ואל אמו לא יטמא׃ ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש
15 אלהיו כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני יהוה׃ ואשה בבתולתה
16 יקח׃ אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח כי אם
17 בתולה מעמיו׃ ולא יחל זרעו בעמיו כי אני יהוה מקדשו׃
18 ויאמר יהוה אל משה׃ דבר אל אהרן לאמר׃ איש איש מזרעך
19 לדרתם אשר יהיה בו מום לא יקרב׃ לחם אלהיו׃ כי כל איש
20 אשר בו מום לא יקרב׃ איש עור׃ ופסח׃ וחרם׃ ושרוע׃
21 אשר יהיה בו מום׃ לא יקרב׃ איש אשר יהיה בו מום׃ לא
22 יקרב׃ לחם אלהיו׃ לחם אלהיו׃ מקדשי אלהיו׃ ומקדשי
23 לא יבא׃ אל הפרכת׃ ואל המזבח׃ לא יגש׃ כי מום בו׃ ולא
24 יחל׃ את מקדשי׃ כי אני יהוה׃ מקדשם׃ ויאמר משה׃ אל אהרן
25 ואל בניו׃ ואל כל בני ישראל׃

VERSIO SAMARITANA.

3 וגם לאחתו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש לה תטמא׃
4 לא יטמא הראש בעמיו לחללו׃
5 לא ימרטו מרט בראשיהם ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם לא
6 יחבלו חבורה׃ קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם
7 כי את קרבנות יהוה לחם אלהיהם הם מקריבים והיו קדשים׃
8 אשה זונה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מבעלה לא יקחו כי
9 קדוש הוא לאלהיו׃ וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב
10 קדוש יהיה לך כי קדוש אני יהוה מקדשכם׃ ובת איש כהן כי
11 תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף׃ והכהן הגדול
12 מאחיו אשר יצק על ראשו שמן המשחה וגדל לבשו את בגדיו
13 לא יפרע ובגדיו לא יבקע׃ ועל כל נפש מת לא יבא אל אביו
14 ואל אמו לא יטמא׃ ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש
15 אלהיו כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני יהוה׃ ואשה בבתולתה
16 יקח׃ אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח כי אם
17 בתולה מעמיו׃ ולא יחל זרעו בעמיו כי אני יהוה מקדשו׃
18 ויאמר יהוה אל משה׃ דבר אל אהרן לאמר׃ איש איש מזרעך
19 לדרתם אשר יהיה בו מום לא יקרב׃ לחם אלהיו׃ כי כל איש
20 אשר בו מום לא יקרב׃ איש עור׃ ופסח׃ וחרם׃ ושרוע׃
21 אשר יהיה בו מום׃ לא יקרב׃ איש אשר יהיה בו מום׃ לא
22 יקרב׃ לחם אלהיו׃ לחם אלהיו׃ מקדשי אלהיו׃ ומקדשי
23 לא יבא׃ אל הפרכת׃ ואל המזבח׃ לא יגש׃ כי מום בו׃ ולא
24 יחל׃ את מקדשי׃ כי אני יהוה׃ מקדשם׃ ויאמר משה׃ אל אהרן
25 ואל בניו׃ ואל כל בני ישראל׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina:

Et sorore suâ virgine ei pro-
pinquã, quæ non fuit viro; in
ea contaminabit se. Non con-
taminabit se dominus in pò-
pulo suo ad seipsum prophana-
ndum: Non decalvabunt
calvitium in capite suo, et an-
gulum barbæ suæ non radent,
neque in carne sua incident
incisionem. Sancti erunt Deo
suo, & non prophanabunt no-
men Dei sui; quoniam (a) sa-
crificia ignita Domini, panem
Dei sui ipse offerunt, erũntq;
sancti. Mulierem meretricem,
& prophanam non accipient,
neq; mulierem repudiatam à
viro accipient; quia sanctus
est Deo suo. Sanctificabis ita-
que eum, quoniam panem Dei
tui ipse offert, sanctus erit
tibi; nam sanctus ego Domi-
nus sanctificans eos. Filia au-
tem hominis sacerdotis si pro-
phanaverit se ad fornicandum,
patrem suum ipsa pro-
phanavit, igne comburetur.
Sacerdos verò magnus fra-
tribus suis, super cujus caput
effusum est oleum unctionis,
& cujus manus consecrata est
ut induat vestimenta, caput
suum non nudabit, & vesti-
menta sua non disrumpet; Ne-
que ad ullam animam mortui
ingredietur: pro patre suo, et
pro matre sua non contamina-
bit se. Neq; de sanctuario
egredietur, ut non prophanet
sanctuarium Dei sui; quoniã
corona olei (b) unctionis Dei
sui super eum : Ego Dominus.
Ipse quoq; mulierẽ virginem
ducet. Viduã, et repudiatam,
et prophanam, et meretricem,
istas non ducet; sed virginem
de populo suo ducet uxorem.
Et non prophanabit semen su-
um in populo suo; quoniã ego
Dominus sanctificans eum. Et
locutus est Dominus Mosi, di-
cens, Loquere Aaroni, dicens;
Vir de semine tuo in genera-
tionibus suis in quo erit ma-
cula, non accedet ad offeren-
dum panem Dei sui. Nam vir
quicunq; in quo fuerit mocu-
la non accedet, vir cæcus, aut
claudus, aut membris muti-
lus, aut excrescens,

VER. AM. (a) oblationes Domini, (b) excellentiæ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

3 وأختيه البكر القريبة إليه وهي التي لم تصر لرجل فبها يتنجس ولا يتنجس بحضرة قومه فلا
4 يبدله ولا يتنجسوا تنجا من شعر رؤسهم ورواء كحاهم لا يحلقوها وفي أبدانهم لا يخدشوا خدشا
5 وليكونوا قدسين لربهم ولا يبذلوا اسمه لأنهم إذ هم مقربون قربان الله ربهم الدائمة
6 فيصيرون مقدسين امرأة فاجر ومبذولة لا يتزوجوا وامرأة مطلقة من بعلها لا يتزوجوا
7 فإن كل واحد منهم مقدس لربه فقدسه بالالزام لأنه يقرب قربان ربك الدائم فليكن لك
8 مقدسا كما إني الله بكم القدوس مقدسكم وأي ابنة رجل إمام تبدلت فقد
9 فضحت أباها فلتحرق بالنار والإمام الكبير من إخوته الذي يصب على رأسه دهن المسح
10 ويكمل واجبه يلبس الثياب فلا يسعث رأسه وثيابه لا يمزقها والى أي إنسان ميت لا
11 يدخل حتى أبه وأمه لا يتنجس ومن المقدس لا يخرج وراءهما ولا يبذل مقدس ربه
12 فإنه لما صار تاج مسح ربه عليه أنا الله سرمه وهو فلا يتزوج إلا بامرأة بكر وإما أرملة أو
13 مطلقة ومبذولة وفاجر فلا يتزوج بإحداهن إلا بامرأة بكر من قومه يتزوج ولا يبذل
14 نسله بسواهما من قومه لأني الله ربكم مقدسه ثم كلم الله موسى قائلا مر هرون وقل له
15 أي رجل من نسلك على مر أجيالهم يكن فيه عيب لا يتقدم ليقرب قربان ربه إذ كل رجل
16 فيه عيب لا يتقدم فمن ذلك الأعمى والرسن والأخرس والخامع
17
18

Et sorore suâ virgine sibi proximiore, 3
est, illa quæ non facta fuit viro : in hac
quidem polluetur. Et nè polluatur in vi- 4
ro nobilis in populo suo, hoc enim prophana-
bit eum. Et nè vellicent vellicationem 5
de crinibus capitis sui, & angulos barba-
rum suarum nè radant, & in corporibus
suis nè ducant laniatus. Et sint sancti 6
Domino suo, & nè violent nomen ejus :
quoniam cùm ipse efferant sacrificia Dei
Domini suã æterna, fient etiam sancti.
Mulierem adulteram et violatam nè du- 7
cant in matrimonium: & mulierem repu-
diatam à marito suo nè ducant in matri-
monium : nam quilibet eorum sanctus est
Domino suo. Sanctifico ergò eum assiduè, 8
quia offert sacrificium Domini tuo juge:
istique tibi sanctus, sicut ego Deus Domi-
nus vester sanctus, sanctificans sum vos.
Et quæcunq; filia viri sacerdotis prosti- 9
tuit se, atque fornicata est, jam dehonе-
stavit patrem suum: comburatur igne. Et 10
sacerdos summus inter fratres suos, super
cujus caput infunditur oleum unctionis, et
qui perficit munus suum induendo se ve-
stibusinè inculcum suat caput suum, et in-
dumenta sua nè scindat. Et ad ullum 11
hominem mortuum nè ingrediatur, & nè
cum patre quidem suo & matre suã con-
taminetur, . Et de sanctuario non egredi- 12
atur post eos, & non prophanet sanctifica-
tionem Domini sui: quia quando positum
fuit diadema unctionis Domini sui super
eum, ego Deus nobilitavi illũ. Et hic ipse 13
non inibit matrimonium nisi cùm muliere
virgine. Atverò viduam, aut repudia- 14
tam, oc violatam, et fornicariam, nullam
istarum ducat in matrimonium : sed mu-
lierem virginẽ ex gente sua ducat in ma-
trimonium : Et nè prophanet stirpẽ suam 15
per aliam mulierem de gente sua; quia ego
sum Deus Dominus vester sanctificans e-
um. Locutus est etiam Deus cum Musa, 16
dicens; Manda Haroni, & dicito illi; 17
Quicunque vir de semine tuo in seriem
generationum suarum, in quo fuerit mucula, non accedet ad offerendam oblatio-
nem Domini sui : Omnis enim vir in quo est macula, non accedet. Et hic est cæcus, & mancus, & mutus, & claudus : 18

Ver. VUL. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ספר ויקרא : כב

CAP. XXII. כב

CAP. XXII.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

19 ואו גבר די יהי ביה תברר רגלא או
20 תברר ידא: או גבין או רוקא או חיליו
בעינוהי או גרבן או דחון או טריס
21 פחרין: כל גבר די ביה מומא מן רע
דאהרן כהנא לא יקרב לקרבא ית
קרבנוהי די יי מומא ביה ית קרבן
22 אלהיה לא יקרב לקרבא: קורבן
אלהיה מקדשי קדשיא ומן קדשיא
23 יכול: ברם לפרוכתא לא יעיול
ולמדבחא לא יקרב ארי מומא ביה
ולא יחלל ית מקדשי ארי אנא יי
24 מקדשהון: ומלל משה עם אהרן
ועם בנוהי ועם כל בני ישראל:

כב

1 ומלל יי עם משה למימר: מלל עם
2 אהרן ועם בנוהי ויפרשון מקדשיא
דבני ישראל ולא יחללון ית שמא
דקודשי די אנון מקדשין קדמי אנא
3 יי: אמר להון לדריכון כל גבר
די יקרב מכל בנוכון לקודשיא די
יקדשון בני ישראל קדם יי
וסאוביחיה עלוהי וישתיצי אנשא
4 ההוא מן קדמי אנא יי: גבר גבר
מזרעא דאהרן והוא סגיר או דאיב
בקודשיא לא ייכול עד די יהדכי
וריקרב בכל טמא נפשא או גבר
5 די תפוק מניה שכבת זרעא: או גבר
די יקרב בכל רישא די יסתאב
ליה או באנשא די יסתאב ליה לכל
סאוביחיה: אנש די יקרב ביה ויהי
6 מסאב עד רמשא ולא ייכול מן
קודשיא אלהין אסתי בשריה במיא:
7 ובמעל שמשא ויתדכי ובתר כן ייכול
מן קודשיא ארי לחמיה הוא: נבילא
8 ותבירא לא ייכול לאסתאבא בה
אנא יי: ויטרון ית מטרת ימיהון
ולא יקבלון עלוהי חובא ויומתון
ביה ארי יחללוניה אנא יי מקדשהון:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

19 * 20 21 22 23 24

נב

1 ** 2 3 4 5 6 7 8 9

VERSIO SAMARITANA.

19 20 21 22 23 24

נב

1 ** 2 3 4 5 6 7 8 9

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

19 Aut vir in quo erit fractio
20 pedis, aut fractio manus, Aut
gibbosus, aut (e) lippus, aut in-
cujus oculo est suffusio, aut
21 lingis scabies, aut (d) impetigo,
aut contusus testiculo. Nullus
21 vir in qua est macula d: se-
mine Aaron sacerdotis, affe-
vet (e) sacrificia ignita Do-
mini: macula est in eo, non ac-
cedet ad offerendum panem
22 Dei sui. De sanctitatibus san-
ctitatum et de sanctis, com-
edet. Verumtamen ad velum
23 non ingrediatur, et ad altare
non accedet, quia macula est
in ea; ut non prophanet sanctua-
rium meum, quia ego Domin
sanctificans eos. Et locutus est
24 Moses Aaron, et filiis ejus,
et omnibus filiis Israel.

CAP. XXII.

1 LOcutus est præterea Do-
mimus Mosi, dicens;
2 Loquere Aaron, et filiis ejus, ut
separentur à sanctitatibus fi-
liorum Israel, et non prophanent
nomen sanctitatis mea: in
iis quæ ipsi sanctificant mihi:
Ega Domin. Dic eis, in gene-
3 rationibus vestris, quicunque
accesserit ex omni semine ve-
stra ad sanctificationes quas
sanctificaverunt filii Israel
19 Domino dum immunditia ej
est in eo, (a) exterminabitur
20 anima illa à facie mea: Ega
Domimus. Quicunque de se-
4 mine Aaronis leprosus fuerit,
aut seminis fluxum patiens,
sanctificata non comedet do-
nec mundetur: quique tetige-
rit quod vis immundii animæ,
aut vir à qua exierit concubi-
5 tus seminis, Aut vir qui te-
tigerit quodlibet reptile im-
mundũ qua contaminatus est,
aut hominem qui contamina-
tus est in ea, secundùm omnẽ
immunditiã ejus; Anima quæ
6 tetigerit ista, contaminata est
usq; ad vesperã: tunc ideò non cã-
edet de sanctificatis, nisi lave-
rit carnem suã in aqua. Cùm
7 acciderit sol, tum mundabitur
et postea comedet de sanctifi-
catis, quia panis ejus est. Mor-
8 ticinum, et à fera captum, non
comedent, ad pallucadũ se in
eo: Ego Dominus. Sed custodi-
9 ent custodiam meam, ne non
portent propter illud peccatũ,
et moriantur in ea, quoniam
prophanaverunt eam: Ego Do-
minus sanctificans eos.

VER. SAM. (c) manus, (d) fufures capitis, (e) oblationes (a) extirpabitur

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * أو رجل به كسر رجل * أو كسر يد * أو أحدب * أو أحدس * أو من في عينيه وكف * أو به جرب * أو
20 حزاز أو أدر * كذلك كل رجل فيه عيب من نسل هرون الإمام * لا يتقدم ليقدم قرابين الله * ومهما
21 يكن ذلك العيب فيه * فقربان الله لا يتقدم ليقربه * لكن رزق ربه من خواص الأقداس وعوامها
22 ياكل * وأما السجف فلا يدخل اليه * ولا يتقدم الى المذبح * اذ فيه عيب * ولا يبذل مقادسي * لاني
23 الله مقدسها * فامر موسى بذلك هرون وبنيه * وسائر بني اسرائيل * * الفصل الثاني والعشرون *
24
1 * ثم كلم الله موسى قائلا * مر هارون وبنيه بان يجانبوا أقداس بني اسرائيل * ولا يبذلوا ما سميه
2 قدسا مما هم مقدسوه لي * انا الله سرمده * قل لهم على مر اجيالكم * اي رجل من نسلكم تقدم الى
3 الأقداس التي يقدسها بنوا اسرائيل وهو في حد نجس يلزمه * فيقرض تلك النفس من عالمي *
4 لاني الله المعاقب * اي رجل من نسل هرون فيما هو ابرص او ذائب * فلا ياكل من الأقداس الى
5 ان يطهر * ومن مس نجس ميت * او خرجت منه مضاجعة نسل * او رجل دنا بكل دنس سبله
6 ان ينجس منه على سبيل نجاسة * فاي انسان دنا بشيء من ذلك * فلينجس الى الليل * ولا ياكل
7 من الأقداس الى ان يغسل داره بالماء * فاذا غابت الشمس فقد طهر * وبعد ذلك ياكل من الأقداس *
8 لانه طعامه * والميتة والسبعة فلا ياكلهما ويعصبني بذلك * انا الله المعاقب * فليحفظوا ما
9 استحفظهم * ولا يحملوا عليه وزرا فيهلكوا بسببه اذا هم بذلوه * لاني انا الله مقدس ذلك *

Seu vir in quo est fractio pedis, aut fra-
19 ctio manus, Vel gibbosus, vel luscitiosus,
20 vel is in cujus oculis sunt albugines, aut
in qua est scabies, vel impetigines, vel hernia:
21 Similiter omnis vir in quo fuerit vi-
tium de stirpe Harونis sacerdotis, nè acce-
dat ad offerenda sacrificia Dei: & quod-
cunque fuerit illud vitium in ipso, ad sa-
crificium Dei nè accedat ut offerat illud.
22 Attamen demensum Domini sui tam ex
privatis sacrarũ, quàm communib, man-
ducabit. At verò ad velum non ingredia-
23 tur, neq; accedat ad altare, cùm sit in ipso
macula: et non prophanet sanctuaria mea;
24 quia ego sum Deus sanctificans illa. Præ-
cepit igitur Musa hæc Harونi & filiis e-
jus, atque omnibus filiis Israil.

CAP. XXII.

1 ITem locutus est Deus ad Musam, dicens;
2 Præcipe Harونi et filiis ejus, ut absti-
nent à sacris filiorũ Israil, & non prophana-
nent quod ego vocavi sanctum ex iis quæ
ipsi sanctificant mihi: ega Deus nobilitavi
illa. Dic eis, In seriis generationum ve-
3 strarum quicunque vir de stirpe vestra
accesserit ad sancta quæ sanctificabunt
filii Israil tum abicem habet immundum
sibi annexum, abscindetur anima illa à
4 mundo meo, quia ego Deus castigans. Qui-
cunque vir ex stirpe Harونis, quamdiu
fuerit leprosus, aut seminis fluxum pati-
ens, non comedat de sacris donec munde-
tur. Et qui tetigerit immunditiam mortui,
5 aut exierit ex coitus prolis; Aut vir
qui tetigerit quadlibet reptile quo solet
quis contaminari pro ratione immunditiæ
6 ejus: Quicunque igitur homo tetigerit
aliquid ex his, polluatur usq; ad noctem,
et non comedat de sacris donec lavet se-
ipsum aquã. Cùmque occiderit sol, jam 7
mundatus est, & deinde comedet ex sa-
cris, quia est cibus ejus. Mortuum et ægro-
8 tum non mãducet, nec contradicat mihi
in hoc: ego sum Deus castigans. Custodi-
9 ant igitur quod monui eos, et non portent
propter illud iniquitatem, peccatúque causã ipsius, violantes illud; quia ego sum Deus sanctificans illud.

ספר ויקרא : כב

10 וְכָל־זָר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ חוֹשֵׁב כֹּהֵן
11 וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ׃ וּכֹהֵן כִּי־יִקְנֶה
נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וִילִיד בֵּיתוֹ הֵם
12 יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ׃ וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר
13 הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל׃ וּבַת־כֹּהֵן כִּי
תִהְיֶה אַלְמָנָה וְגֹרֶשֶׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל־בֵּית
אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל וְכָל־זָר
14 לֹא יֹאכַל בּוֹ׃ וְאִישׁ כִּי־יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה
וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקֹּדֶשׁ׃ וְלֹא
15 יְחַלְּלוּ אֶת קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אֲשֶׁר־יָרִימוּ לַיהוָה׃
16 וְהִשִּׂיאוּ אוֹתָם עֲוֹן אַשְׁמָה בְּאָכְלָם אֶת־
קָדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ וַיְדַבֵּר
17 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־
בָּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ
מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב
קָרְבָּנוֹ לְכָל־נִדְרֵיהֶם וּלְכָל־נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר
18 יַקְרִיבוּ לַיהוָה לְעֹלָה׃ לִרְצֹנְכֶם תְּמִימִם
זָכָר בַּבָּקָר בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים׃ כֹּל אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם
19 לֹא תַקְרִיבוּ כִּי־לֹא לִרְצוֹן יִהְיֶה לָכֶם׃ וְאִישׁ
כִּי־יַקְרִיב זֶבַח־שְׁלָמִים לַיהוָה לִפְלֹא־נֶדֶר אוֹ
20 לִנְדָבָה בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן תָּמִים יִהְיֶה לִרְצוֹן כָּל־מוּם
לֹא יִהְיֶה־בּוֹ׃ עִוֶּרֶת אוֹ שָׁבוּר אוֹ־חָרוּץ אוֹ יַבֶּלֶת אוֹ גָרָב
21 אֵלֶּה לֹא תַקְרִיבוּ לַיהוָה וְאִשֶּׁה
לֹא־תִתְּנוּ מֵהֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לַיהוָה׃ וְשׁוֹר וָשֶׂה
22 שָׂרוּעַ וְקָלוּט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ וְלַנֶּדֶר לֹא יִרְצֶה׃

Ver. VULG. LAT.

10 Omnis alienigena non comedet de sanctificatis, inquilinus
sacerdotis et merceoari' oon
11 vescentur ex eis. Quem autē
sacerdos emerit, & qui vernacul' domūs ejus fuerit, hi com-
12 edent ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet ex populo nupta
fuerit: de his quæ sanctificata sunt, & de primitiis non ve-
13 scetur. Sin autē vidua, vel repudiata, et absq; liberis reversa fuerit ad domū patris sui: sicut puella consueverat, alitur cibis patris sui. Omnis alienigena comedendi ex eis
14 non habet potestatem. Qui comederit de sanctificatis per ignorantiam, addet quintam partem cum eo quod comedit, & dabit sacerdoti in sanctuariū. Nec contaminabunt
15 sanctificata filiorū Israel, quæ offerunt Dño. Ne fortè sustineant iniquitatē delicti sui, cū sanctificata comederint. Ego
16 Dňs qui sanctifico eos. Locutūsq; est Dňs ad Moysen, dicens, Loquere ad Aaron et filios ejus
17 & omnes filios Israel, & de advenis qui habitant apud vos, qui obtulerit oblationem suam, vel vota solvens, vel sponte
18 offerens, quidquid illud obtulerit in holocaustū Domi-
19 ni, ut offeratur per vos, masculū immaculatus erit ex bo-
20 bus, et ovib', & ex capris. Si maculam habuerit, non offeretis, neque erit acceptabile.
21 Homo qui obtulerit victimā pacificorū Domioo, vel vota solvens, vel sponte offereo-tam de bob' quàm de ovib', immaculatum offeret, ut acceptabilis sit: oīs macula non
22 erit in eo. Si cæcū fuerit, si fractum, si cicatricem habens, si papulas, aut scabiem, aut impetiginem: non offeretis ea Dňo, nec adolebitis ex eis
23 super altare Dňi. Bovem & ovē, aure et caudâ amputatis, voluntariè offerre potes, votū autē ex eis solvi non potest.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Traoslatiooe LATINA.

Καὶ πᾶς ἀλλογενὴς ὁ φάγων ἅγια. πάροικος καὶ
μισθωτὸς ὁ φάγων ἅγια. Ἐὰν δὲ ἱε-
ρεὺς κτήσῃ ψυχὴν ἐγκτητὸν ἀργυρίου, αὐτὸς
φάγεται (λ) ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκογενεῖς
αὐτοῦ, οἵτινες φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ. Καὶ θυγά-
τηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλο-
γενεῖ, αὐτὴ τῶν (μ) ἀπαρχῶν ἁγίων οὐ φάγεται. Καὶ
θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γένηται (ν) χήρα καὶ ἀπεστρε-
μμένη, καὶ σπέρμα οὐ (ξ) μὴ ᾖ αὐτῇ, ἐπανεστρέ-
ψει δὲ εἰς οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς ὡς νεότης αὐ-
τῆς ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς φάγεται. καὶ πᾶς
ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἄνθρωπο-
ὃς ἂν φάγῃ ἅγια καὶ' ἄγνοιαν, καὶ προσθήσει τὸ
πέμπτον αὐτοῦ ἐπ' (ο) αὐτῷ, καὶ δώσει τῷ
ἱερεῖ τὸ ἅγιον. Καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὰ ἅγια τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ, ἃ αὐτοὶ (π) ἀφαιροῦσι τῷ κυρίῳ.
Καὶ ἐπάξουσιν ἐφ' ἑαυτοὺς ἀνομίαν πλημμελεί-
ας ἐν τῷ ἐδεῖν αὐτοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν, ὅτι ἐ-
γὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. Καὶ ἐλάλησε κύ-
ριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον Ἀα-
ρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ πάσῃ Συναγωγῇ
Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἄνθρωπος ἀν-
θρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, (ρ) ἢ τῶν προση-
λύτων τῶν προσκειμένων παρὰ αὐτοὺς ἐν Ἰσραὴ-
λ, ὃς ἂν προσενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ καὶ πᾶ-
σαν ὁμολογίαν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν ἀφεσιν αὐ-
τῶν, ὅσα ἂν προσενέγκωσι τῷ κυρίῳ εἰς ὁλο-
καύτωμα· Δεκτὰ ὑμῖν ἄμωμα ἀρσενα ἐκ τῶν
βοκλίων ἢ ἐκ τῶν προβάτων καὶ ἐκ τῶν αἰγῶν.
Πάντα ὅσα ἂν ἔχῃ μῶμον ἐν αὐτῷ, οὐ προσά-
ξουσι (σ) κυρίῳ, οὐδὲ οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν. Καὶ
ἄνθρωπος ὃς ἂν προσενέγκῃ θυσίαν Σωτη-
ρίου τῷ κυρίῳ, διασείλας (τ) εὐχὴν ἢ καὶ ἀφο-
ρισμὸν ἐν τῷ ἑορτάζειν ὑμᾶς, ἐκ τῶν βοκλίων ἢ
ἐκ τῶν προβάτων, ἄμωμον ἔσται εἰς δεκτὸν,
πᾶς μῶμος οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ. Τυφλὸν ἢ
Συντετριμμένον ἢ γλωσσότμητον ἢ μυρμη-
κιῶντα ἢ ψωριῶντα ἢ λειχῆνας ἔχοντας, ἃ
προσάξουσι (υ) τοῦτο τῷ κυρίῳ, καὶ εἰς καρ-
πωσιν οὐ δώσετε ἀφ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον τοῦ κυρίου. Καὶ μόσχον ἢ πρόβατον
οὗ τὸ μιστὸν, ἢ κολοβόκερον (θ) Ῥράγμα ποι-
ήσεις αὐτὰ Σεαυτῷ, (χ) εἰς τὴν εὐχὴν σε οὐ
δεχθήσε).

Et omnis alienigena non comedet 10
sancta. Inquilinus sacerdotis, vel
mercenarius, non comedet sancta.
Si autem sacerdos possederit ani- 11
mam emptam argento, hic edet de
panibus ejus: et vernaculi ejus, &
hi edent de panibus ejus. Et filia 12
hominis sacerdotis, si fuerit viro a-
lienigenæ, hæc de primitiis sancti
non edet. Et filia sacerdotis si facta 13
fuerit vidua, vel ejecta, semen au-
tem non fuerit ei, redibit in domum
paternam secundùm juventutem su-
am, de panibus patris sui comedet.
Et omnis alienigena non comedet de
eis. Et homo, quicunque comedet- 14
vit sancta per ignorantiam, & ad-
jiciet quintas illius super illud, &
dabit sacerdoti sanctum. Et non 15
prophanabunt sancta filiorum Isra-
el, quæ ipsi segregant Domino. Et 16
inducent super seipsos iniquitatem
delicti, dum ipsi comedunt sancta
eorum, quia ego Dominus qui san-
ctifico eos. Et locutus est Domi- 17
nus ad Moysen, dicens; Loquere 18
ad Aaron, & filiis ejus, & omni
synagogæ Israel; & dices ad eos,
Homo, homo de filiis Israel, vel de
proselytis, qui adjecti sunt ad eos in
Israel, quicunque obtulerit munera
sua secundùm confessionē suā, vel
secundùm omnem electionē ipsorū,
quæcunque obtulerint Domino in
holocaustoma: Accepta vobis sine 19
macula, masculina, ex armentis
boum, vel ex ovibus, vel ex ca-
pris. Omnia, quæcunque habue- 20
rint maculam in se, non adducent
Domino, propterea quòd non acce-
ptum erit vobis. Et homo, quicunque 21
obtulerit sacrificiū salutaris Domi-
no, distinguens votū, vel secundùm
electionem, vel in festivitatibus ve-
stris, ex armentis boum, vel ex ovi-
bus, sine macula erit ad placitum;
omnis macula non erit in eo. Cæ- 22
cum, vel confractum, vel sectum
linguā, vel formiculosa, vel scabi-
osa, vel habentia impetigines, non
adducet hæc Domino, & in hostiam
non dabitis de eis super altare
Domino. Et vitulum, aut ovem se- 23
ctam auribus, vel mutilatam cau-
dā, jugulata facies ea tibiūpsi; in votum autem tuum non accipietur.

MS.A. (λ) ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ· (μ) ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων οὐ (ν) χήρα ἐκβε-
βλημένη, (ξ) μὴ ἦν αὐτῇ, (ο) αὐτῷ, δώσει (π) περιφέρουσιν (ρ) ἢ ἀπὸ τῶν
τῶν προσηλύτων (σ) κυρίῳ, ὅτι οὐ δεκτὸν ὑμῖν ἔστιν. (τ) εὐχὴν καὶ ἀφεσιν ἐν
ταῖς (υ) αὐτὰ (φ) σφάγια ποθθύσεις αὐτὰ (χ) εἰς εὐχὴν σε οὐ προσδεχθήσε).

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Nullus alienigena comedat sanctum: hospes 10
sacerdotis, & mercenarius ne comedat san-
ctum. Cùm autem sacerdos emerit aliquem, 11
is qui emptus est ejus pecuniā, comedet de
pane ipsius: & oati domi ejus, ipsi comedent
de pane ipsius: Et filia sacerdotis cùm fue- 12
rit viro extraneo, etiam ipsa de separatione
sanctorū non comedet. Et filia sacerdotis cùm 13
fuerit vidua aut repudiata, nec liberos habu-
erit, & redierit ad patrem suum, non secus
ac inpuieritia sua de pane patris sui comedet:
omois autem extraneus ne comedat sanctum.
Et cùm quis comederit sanctum per errorem, 14
addat unam ex quinq; *partibus* super illud, &
det sacerdoti sanctum. Ne igitur prophanent 15
filii Israel sancta quæ separa ot Domioo, Tol- 16
lantq; super se scelus & peccata, comedentes
de sacctis suis: ego enim sum Dňs sanctificans
eos. *Lex de votis & oblationibus, quod
offerri debeant sine macula Domino.*
Locutus est etiam Dominus cum Mose, di- 17
xitque ad eum, Loquere cum Aharone & 18
cum filiis ejus, cumque omnibus filiis Israel,
& dic eis, Quicunq; de domo Israel, & ex
iis qui eoovertuntur ad me degentibus io Is-
raële, obtulerit muous suum ex omnibus vo-
tis vestris, & ex omnibus separationibus ve-
stris quas offertis Domino in holocaustum
pacificum: Ad hoc ut sit acceptum, *afferat* 19
masculum in quo nulla sit macula ex bobus,
aut ex agnis, aut ex capris. Omne verò in 20
quo aliquod fuerit vitium ne offeratis; quia
non erit vobis ad placationem. Et vir qui ob- 21
tulerit sacrificium pacificum Domino, & se-
paraverit votum vel separationem ex bobus
aut ex ovibus, cùm nullum habeat in se viti-
um: erit acceptum, dummodò nullum sit in
eo vitium. Quod cæcum est, aut fractum, aut 22
impetigioe laborat, aut imbecillum est, aut
scabiosum, aut ulcerosum, ne offeratis: ul-
lum ex his ne ponatis super altare Domino.
Bovem auteio & agnum, cujus auris est fissa
aut cauda decurtata, pro separatiooe quidem
faciès: at verò pro voto non erit acceptus,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס — Targum Onkelos.

10 וכל חלוני לא ייכול קודשא
חוחבא רבנגא ואגיריא לא ייכול
11 קודשא: ובתנא ארי יקני נפש קנין
כספיה הוא ייכול ביתהון ליכי ביתיה
12 אנון ייכלון בלחמיה: ובת כהנא
ארי תהי לגבר חלוני היא באפרשו
13 קודשיא לא תיכול: ובת כהנא ארי
תהי ארמלא ומחרכא ובלית
לה ותתוב לבית אבוהא כרביותה
מלחמא דאבוהא תייכול וכל חלוני
14 לא ייכול ביה: וגבר ארי ייכול
קודשא בשלו ויוסף חומשיה
עלוהי ויתן לכהנא ית קודשא:
15 ולא יחלון ית קודשי אר בני ישראל
16 ית די יפרשון קדם יי: ויקבלון
עליהון עונין וחובין במיכלהון
בסואבא ית קודשיהון ארי אנא יי
17 מקדשיהון: ומליל יי עם משה
18 למימר: מלל עם אהרן ועם בנוהי
ועם כל בני ישראל ותימר להון
גבר גבר מבני ישראל ומן גיורא
בישראל די יקריב קורבניה לכל
נדריהון ולכל נדבתהון די יקרבון
19 קדם יי לעלתא לרעוא לכון שלים
יכוא בתורא במאתרא לא תקרבון אר
20 כל די ביה מומא לא תקרבון ארי
21 לא לרעוא יהי לכון: וגבר ארי
יקריב נכסת קודשא קדם יי
לפרשא נדרא או לנדבתא
בתורי או בענא שלים יהי לרעוא
22 כל מומא לא יהי ביה: עויר או
תביר או פסיח או יבלן או גרבן
23 אן חיון לא תקרבון אלין קדם
יי וקורבנא לא תתנון מנהון על
מדבחא קדם יי: ותור ואמר
24 ותיר וחסיר גרבתא תעביר ית די
ולנדרא לא יהי לרעוא:

10 Omnis autē extraneus nō comedet id q̃ sanctificatum est: inquilin⁹ sacerdotis & mercenarius ejus non comedet illud q̃
11 sanctificatū est. Sacerdos autē si emerit animā pretio pecuniæ suæ, ipsa cōedet ex eo: vernaculi autē dom⁹ ejⁿ, ipsi vescētur
12 pane suo. Filia autē sacerdotis si fuerit nupta viro alieno; ipsa nō comedet de his quæ sancti-
13 ficata & separata sunt. Et filia sacerdotis si fuerit vidua vel repudiata, & filiⁿ nō fuerit ei; & reversa fuerit in domū patris sui, sicut erat in pueritia
14 sua; de pane patris sui cōedet: omnis autē extraneus nō comedet ex eo. Vir autē qui comederit id q̃ sanctificatū est per
15 ignorantiā: addet quintā partē sup illud q̃ sanctificatū est, & dabit sacerdoti. Et nō vio-
16 labunt ea quæ sanctificata sunt à filiis Israel: quæ separata sunt cotā Dño. Et suscipient sup ea iniquitates & peccata;
17 cum comederint ea & cū contaminaverint ea quæ sanctificata sunt: quia ego Dñs sancti-
18 fico eos. Locutūq; est Dñs cum Moyse dicens. Loquere cū Aarō & cū filiis ejⁿ, & cū omnib⁹ filiis Israel; & diceseis: Vir vir de domo Israel & de peregrinis qui habitāt in Israel, qui obtulerit oblationē suā omnib⁹ votis suis & omnibus oblationib⁹ spōtaneis suis, quæ
19 obtulerint cotā Dño in holocaustū. Ut placabile sit pro vobis: masculⁿ integer erit ex bobus, aut ex agnis vel capris.
20 Omne in quo fuerit macula nō offeretis: quia nō erit pro vo-
21 bis placabile. Vir autē qui obtulerit victimā sanctificationū cotā Dōo, vota solvens aut sponte offerēs, de bobus aut de ovib⁹: integrū erit, ut sit placabile; omnis macula nō erit in
22 eo. Si cæcū fuerit aut confractum, aut succissū aut papulas habens, aut scabiē, aut impetiginē; nō offeretis ea cotā Dño: neq; oblationē ponetis ex eis
23 sup altare cotā Dōo. Bos & agnⁿ, si fuerit supflu⁹ vel diminutus: voluntariē facies eum, & pro voto non erit placabilis.

10 ** צ2ל2ב2ל2ד2ק2ד2ש2ל2א2 ** ל2א2 ** ל2א2 **

ספר ויקרא : כג

Versio VULG. LAT.

24 ומעוך וכתות ונתוק וכרות לא תקריבו
extranei filii manu de Et .facietis non vestra terra in & ,Domino
25 ליהוה ובארצכם לא תעשו : ומיד בן־נכר
quia ,fitis omnibus ex vestri Dei panem *facietis appropinquare non*
לא תקריבו את־לחם אלהיכם מכל־אלה כי
.vobis placeant non ,eis in macula ,eis in eorum corruptio
משחתם בהם מום בם לא ירצו לכם :
vel ,Bos ,dicendo ,Moseh ad Dominus est locutus Et
26 וידבר יהוה אל־משה לאמר : שור או־
27 sub diebus septem fuerit & ,fuerit natus cum capra vel ,agnus
כשב או־עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת
appropinquaverunt in acceptabitur deinceps & ,octavo die à & ,sua matre
אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן
non ,ejus filium & ipsum ,pecus vel bovem Et .Domino *ignitionis*
28 אשה ליהוה : ושור או־שה אתו ואת־בנו לא
confectio sacrificium sacrificaveritis eum Et ,una die in macabitis
29 תשחטו ביום אחד : וכי־תזבחו זבח־תודה
.comedetur ipsa die In .sacrificabitis vestra voluntate ad,Domino
30 ליהוה לרצנכם תזבחו : ביום ההוא יאכל
custodietis Et .Dominus Ego .mane usque eo ex relinquetis non
31 לא־תותירו ממנו עד־בקר אני יהוה : ושמרתם
pollutis non Et .Dominus Ego .ea facietis & ,mea præcepta
32 מצותי ועשיתם אתם אני יהוה : ולא תחללו את־
Ego .Israel filiorum medio in me sanctificabo & ,mea sanctitatis nomen
שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני
,Ægypti terra è vos *exire Faciens* ,vos sanctificans Dominus
33 יהוה מקדשכם : המוציא אתכם מארץ מצרים
.Dominus Ego .Deum in vobis *constituendum ad*
להיות לכם לאלהים אני יהוה :

CAP. XXIII. כג

filios ad Loquere :dicendo ,Moseh ad Dominus est loeutus Et
1 וידבר יהוה אל־משה לאמר : דבר אל־בני
vocabitis *quæ* ,Domini *Conventus* eos ad dices & ,Israel
ישראל ואמרת אלהם מועדי יהוה אשר־תקראו
diebus Sex .*vocationes ipsæ Isti* .sanctitatis convocationes *eas*
2 אתם מקראי קדש אלה הם מועדי : ששת ימים
convocatio ,requiei *cessatio* septima die in & *sepulcrum fiet*
תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא
Domino *ipsa Cessatio* .facietis non *sanctissimum omnem* .sanctitatis
קדש כל־מלאכה לא תעשו שבת הוא ליהוה
convocationes ,Domini *conventus Isti* .vestris habitationibus cunctis in
בכל מושבתיכם : אלה מועדי יהוה מקראי
mense In .*suo* tempore statuto in *eas* vocabitis quas ,sanctitatis
5 קדש אשר־תקראו אתם במועדם : בחדש
mensium ,duas vesperas inter mensis decima quarta in .primo
הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח
interpretatorum solennitas ,hujus mensis die decima quinta in Et .Domino
6 ליהוה : וברחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות
.comedetis infermentata diebus Septem .Domino
ליהוה שבעת ימים מצות תאכלו :

24 Omne animal, quod vel contritis, vel tusis, vel sectis ablatisque testiculis est, non offeretis Domino, & in terra vestra hoc omninò ne faciatis. 25 De manu alienigenæ non offeretis panes Deo vestro, & quidquid aliud dare voluerint: quia corrupta & maculata sunt omnia: non suscipietis ea. Locutúsque est Dominus ad Moysen, dicens, 27 Bos, ovis, & capra, cùm genita fuerint, septem diebus erunt sub ubere matris suæ: die autem octavo, & deinceps offerri poterunt Domino. 28 Sive illa bos, sive ovis, non immolabuntur unâ die 29 cum fœtibus suis. Si immolaveritis hostiam pro gratiarum actione Domino, ut possit esse placabilis, 30 Eodem die comedetis eam, non remanebit quidquam in mane alterius diei. Ego Dominus. 31 Custodite mandata mea, & 32 facite ea. Ego Dominus. Ne polluatis nomen meũ sanctũ, ut sanctificer in medio filiorũ Israel. Ego Dominus qui sanctifico vos, Et eduxi de terra Ægypti, ut essem vobis in Deum. Ego Dominus.

CAP. XXIII.

1 Locutúsque est Dominus ad Moysen, dicens, Loquere filiis Israel, & dices ad eos; 2 Hæ sunt feriæ Domini, quas vocabitis sanctas. Sex diebus facietis opus: dies septimus, quia sabbati requies est, vocabitur sanctus. Omne opus non facietis in eo. Sabbatum Domini est in cunctis 4 habitationibus vestris. Hæ sunt ergò feriæ Domini sanctæ, quas celebrare debetis 5 temporibus suis. Mense primo, quarta-decimâ die mensis ad vesperum, Phase Domini 6 est. Et quinta-decimâ die mensis hujus, solennitas azymorum Domini est. Septem diebus azyma comedetis.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

24 Θλασίαν καὶ ἐκπεπτωκότα καὶ (†) ἐκλο-
μίαν καὶ ἀπεσπασμένον, (α) οὐ προσάξεις
αὐτὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν οὐ ποιη-
25 σεῖς. Καὶ ἐκ χειρὸς ἀλλοτρίας οὐ προσάξε-
τε τὰ δῶρα τῷ θεῷ ὑμῶν ἀπὸ πάντων
τούτων· (α) ὅτι φθαρμὰ ἐστιν ἐν αὐτοῖς,
μῶμα ἐν αὐτοῖς, οὐ δεχθήσε-
26 ται ὑμῖν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν,
27 λέγων, Μόσχον ἢ πρόβατον ἢ ἄρνα, ὡς ἂν
τεχθῇ, καὶ ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας ὑπὸ τὴν μητέ-
ρα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐπέκεινα δε-
28 χθήσε- εἰς δῶρα, κάρπωμα κυρίῳ. Καὶ
(β) μόχον καὶ πρόβατον, αὐτὸν καὶ τὸ παι-
29 δίον αὐτοῦ, οὐ θύσετε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Ἐὰν
δὲ θύσῃς θυσίαν εὐχῆς χαριστηρίου κυ-
ρίῳ, εἰσδεκτὸν ὑμῖν θύσετε αὐτό. Αὐτῇ
30 τῇ ἡμέρᾳ ἐπείνη βρωθήσε- οὐκ ἀπολεί-
ψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωί. Ἐγὼ εἰμι
31 κύριος. Καὶ φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου, καὶ
32 ποιήσετε αὐτάς. Καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄ-
νομα τὸ ἅγιόν, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν μέσῳ
τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων
33 ὑμᾶς, Ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύ-
πτου, ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός. Ἐγὼ κύριος.

MS.A. (†) ἐκλομίδα (α) οὐ προσάξετε (α) ὅτι φθαρμὰ ἐστιν ἐν αὐτοῖς, οὐ δεχθήσεται (β) μόχον ἢ πρόβατον, αὐτὸν ἢ τὰ

Cui sunt testiculi contriti, & 24 cui contusi, & excetti, & avulsi, non offeres ea Domino: et super terram vestram non facietis. Et 25 de manu alienigenæ non offeretis munera Dei vestri ex omnibus his: quoniam vitia sunt in eis, macula in eis; non accipientur hæc vobis. Et locutus est Do- 26 minus ad Moysen, dicens, 27 Vitulum, aut ovem, aut capram, cùm natum fuerit, & erit septem diebus sub (a) matre: die autem octavo, & ultrà, accipietur in munera, hostiam Domino. Et vitulum, & ovem, ipsam 28 & filios ejus, non jugulabis in die uno. Si autem sacrificaveris 29 sacrificium votum gratiarum actionis Domino, ad placitum vobis sacrificabitis illud. Illo ipso 30 die comedetur: non relinquetis de carnibus in mane. Ego sum 31 Dominus. Et custodietis mandata mea, & facietis ea. Et non 32 prophanabitis nomen sancti: & sanctificabor in medio filiorum Israel. Ego Dominus, qui sanctificò vos, Qui eduxi vos de ter- 33 ra Ægypti, ut sim vester Deus. Ego Dominus.

ΚΕΦ. κγ'.

1 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,
2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς
αὐτοὺς, Αἱ ἑορταὶ κυρίου αἱ καλέσετε αὐ-
τὰς κλήσεις ἁγίας, αὗται εἰσιν αἱ ἑορταί
3 μου. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, (α) τῇ δὲ
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ Σάββατα ἀνάπαυσις κλῆσις ἁγία τῷ κυρίῳ. πᾶν ἔργον οὐ ποιήσεις· Σάββατά ἐστι τῷ (β) κυρίῳ ἐν πά-
4 σῃ κατοικίᾳ ὑμῶν. Αὗται αἱ ἑορταὶ τῷ
(γ) κυρίῳ κλῆσαι ἅγιαι, ἃς καλέσετε
5 αὐτὰς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Ἐν τῷ
πρώτῳ μηνὶ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, ἀναμέσον τῶν ἑσπερι-
6 νῶν πάσχα τῷ κυρίῳ. Καὶ ἐν τῇ πεντε-
καιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτὴ
τῶν ἀζύμων τῷ κυρίῳ. ἑπτὰ ἡμέρας ἄ-
ζυμα ἔδεσθε.

MS.A. (α) καὶ τῇ ἡμέρᾳ (β) κυρίῳ ὑμῶν ἐν πάσῃ (γ) κυρίῳ, καὶ ἔσται * ἁγίας καλέσετε αὐτὰς

CAP. XXIII.

1 Et dixit Dominus ad Moy- 1
sen, dicens, Loquere ad filios Is- 2
rael, & dices ad eos: Solemnia
Domini, quæ vocabitis ea vocata
sanctæ, ista sunt solemnia mea.
Sex diebus facies opera: septimo 3
autem die sabbata, requies vo-
cata sanctæ Domino. Omne opus
non facies. Sabbata sunt Domi-
no in omni habitatione vestra.
Hæ sunt solennitates Domino vo- 4
catæ sanctæ, quas vocabitis eas
in temporibus earum. In primo 5
mense in quarta-decima die men-
sis inter medium vesperarum,
Pascha Domino. Et in quinta-de- 6
cima die mensis hujus, solennitas
azymorum Domino. Septem die-
bus azyma comedetis.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 ܘܡܥܘܟ ܘܟܬܝܬ ܘܢܬܘܩ ܘܟܪܝܬ ܠܐ ܬܩܪܒܘܢ ܠܡܪܝܐ ܘܒܐܪܥܟܘܢ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܠܝܗܘܐ ܐܠܗܟܘܢ ܡܢ ܟܠ ܗܠܝܢ ܡܘܡܐ ܒܗܘܢ ܠܐ ܢܬܩܒܠܘܢ ܠܟܘܢ ܘܡܢ ܐܝܕ ܒܪ ܢܟܪܐ ܠܐ ܬܩܪܒܘܢ ܠܚܡ ܐܠܗܟܘܢ ܡܢ ܟܠ ܗܠܝܢ ܕܡܫܚܬܐ ܗܘܝܬ ܒܗܘܢ ܡܘܡ ܠܐ ܢܬܩܒܠܘܢ ܠܟܘܢ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ ܠܡܐܡܪ ܬܘܪ ܐܘ ܐܝܠ ܐܘ ܥܙ ܟܕ ܢܐܬܐ ܢܗܘܐ ܒܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ ܬܚܬ ܐܡܗ ܘܡܢ ܝܘܡܐ ܕܫܡܝܢܝܐ ܘܠܥܠܐ ܢܬܩܒܠ ܠܩܪܒܢ ܩܪܒܢܐ ܠܡܪܝܐ ܘܬܘܪ ܐܘ ܐܝܠ ܠܐ ܬܩܛܠܘܢ ܗܘ ܘܒܪܗ ܒܚܕ ܝܘܡܐ ܘܐܢ ܬܩܪܒܘܢ ܩܘܪܒܢ ܬܘܕܬܐ ܠܡܪܝܐ ܠܪܥܘܢܟܘܢ ܬܩܪܒܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܢܬܟܠ ܠܐ ܬܫܪܘܢ ܡܢܗ ܥܕ ܨܦܪܐ ܘܐܢܐ ܡܪܝܐ ܘܬܛܪܘܢ ܦܬܓܡܝ ܘܬܥܒܕܘܢ ܐܢܘܢ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܘܠܐ ܬܚܠܠܘܢ ܠܫܡܝ ܩܕܝܫܐ ܘܐܬܩܕܫ ܒܓܘ ܒܢܝ ܐܝܬܪܐܝܠ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܕܡܩܕܫܟܘܢ ܕܡܦܩ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ ܕܗܘܝܬ ܠܟܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ

CAP. XXIII. כג

1 ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ ܠܡܐܡܪ ܡܠܠ ܠܒܢܝ ܐܝܬܪܐܝܠ ܘܬܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܘܥܕܝ ܡܪܝܐ ܕܬܩܪܘܢ ܠܗܘܢ ܩܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܗܠܝܢ ܗܢܘܢ ܡܘܥܕܝ ܡܪܝܐ
2 ܫܬ ܝܘܡܝܢ ܬܥܒܕ ܥܒܕܐ ܘܒܝܘܡܐ ܕܫܒܥܐ ܫܒܬܐ ܕܢܝܚܐ ܩܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܠܡܪܝܐ ܠܐ ܬܥܒܕ ܥܒܕܐ ܫܒܬܐ ܗܝ ܠܡܪܝܐ ܒܟܠ ܡܬܝܬܒܬܟܘܢ
3 ܐܠܝܢ ܗܢܘܢ ܩܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܕܬܩܪܘܢ ܠܗܘܢ ܒܙܒܢܗܘܢ ܒܬܪ ܬܪܥܣܪ ܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܒܪܝܫ ܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܒܐܪܒܥܬ ܥܣܪ ܝܘܡ ܠܝܪܚܐ ܒܝܢ ܡܨܥܬܐ ܘܥܪܒܬܐ ܦܨܚ ܠܡܪܝܐ ܘܒܚܡܫܬ ܥܣܪ ܝܘܡ ܠܝܪܚܐ ܗܢܐ ܚܓ ܦܛܝܪܬ ܡܪܝܐ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ ܬܐܟܠܘܢ ܦܛܝܪ ܠܡܪܝܐ

Et quod est contusum, & resectum, & ru- 24
ptum, ne offeratis Domino, neque sacrifice-
tis in terra vestra. Et de manu filii alienige- 25
narum ne offeratis panem Dei vestri ex his
omnibus, quia vitiosa sunt, & vitiũ est in eis:
nec accipientur à vobis. Locutus est etiam 26
Dominus cum Mose, dixitq; ad eum; Bos, 27
aut agnus, aut hædus quum natus fuerit, ma-
neat septem diebus post matrem suam: & ab
octavo die ac deinceps grata erit oblatio 28
ejus in munus Domino. Et bovem aut pecu-
dem, ipsam cum fœtu suo ne mactetis in die
eodem. Et si mactaveritis victimam gratiarũ 29
actionis Domino, ita ut grata sit mactate eã.
Et in eodemmet die comedatur, nec reserve- 30
tis ex ea in crastinum: Ego sum Dominus.
Custodite mandata mea, & exequimini ea: 31
Ego sum Dominus. Et ne prophanetis nomen 32
sanctitatis meæ, ut sanctificer inter filios Isra-
el: Ego sum Dominus sanctificans vos; Qui 33
eduxi vos è terra Ægypti, ut essem vobis
Deus: Ego sum Dominus.

CAP. XXIII.

De festis diebus.

Et locutus est Dominus cum Mose, dixitq; 1
ad eum; Loquere cum filiis Israel, & dic 2
eis, Festivitates Domini quas vocabitis cele-
bres ac sanctas, hæ sunt festivitates meæ.

De Sabbatho.

Sex diebus facietis opus, in die verò septimo 3
sabbatum erit & quies: sanctum sit Domino,
& ullum opus ne feceritis: sabbathum sit Do-
mino in cunctis habitationibus vestris. Hæ 4
sunt solennitates Domini celebres ac sanctæ,
quas celebrabitis temporibus suis.

De Paschate.

Mense primo, quartadecimâ mensis inter 5
vesperas, pascha est Domino. Et quintadecimâ
hujus ejusdem mensis, festum azymorum
est Domino: septem diebus azyma comedetis.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

24 וְדִי־מָרִיס וְדִי־רְסִיס וְדִי־שְׁלִיף וְדִי־
נְוִיד לָא תְקָרְבוּן קֳדָם יְיָ וּבְאַרְעֲכוֹן
25 לָא תַעְבְּדוּן: וּמִן בַּר עַמְּמַיָּא לָא
תְקָרְבוּן יַת קוּרְבָּנֵי אֱלָהֲכוֹן מִכָּל־
אִלֵּין אֲרֵי חַבּוּלְהוֹן בְּהוֹן מוּמָא
בְּהוֹן לָא לְרַעֲוָא יְהוֹן לְכוֹן: וּמַלֵּל
27 יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר: תּוֹר אוֹ אִמַּר
אוֹ עִזָּא אֲרֵי יִתְיְלִיד וִיהֵי שִׁבְעָא
יוֹמִין בְּתַר אִמֵּיהּ וּמִיּוֹמָא תְמִינָאָה
וּלְהַלְאָה יְהֵי לְקַרְבָּא קֻרְבָּנָא
28 קֳדָם יְיָ: וְתוֹרְתָא אוֹ שִׁיתָא לָהּ
וְלִבְרַהּ לָא תִכְּסוּן בְּיוֹמָא חַד:
29 וַאֲרֵי תְכַסּוּן נִכְסַת תּוֹדָתָא קֳדָם יְיָ
לְרַעֲוָא לְכוֹן תְּכַסּוּן: בְּיוֹמָא הַהוּא
30 יִתְאֲכֵל לָא תַשְׁאֲרוּן מִנֵּיהּ עַד־
צַפְרָא אֲנָא יְיָ: וְתִטְּרוּן פִּקּוּדַי
31 וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ: וְלָא תְחַלְּלוּן
יַת שְׁמִי דְקוּדְשִׁי וְאִתְקַדַּשׁ בְּגַוֵּי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנָא יְיָ מְקַדִּשְׁכוֹן:
33 דְּאַפֵּיק יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
לְמֶהֱוֵי לְכוֹן לֵאלָהֵיהוֹן אֲנָא יְיָ:

כד

1 וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר: מַלֵּל עִם־
2 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן מוֹעֲדַיָּא
דְיָ דִּי־תְרַעְיָן יָתְהוֹן מַעֲרָעֵי קֻדְשָׁא
3 אִלֵּין אִנּוּן מוֹעֲדַי: שְׁתָּא יוֹמִין
תִּתְעַבֵּד עֲבִידְתָּא וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
שַׁבָּא שַׁבְּתָא מַעֲרַע־קֻדְשָׁא כָּל־
עֲבִידְתָא לָא תַעְבְּדוּן שַׁבְּתָא הִיא
4 קֳדָם יְיָ בְּכָל מוֹתְבָנֵיכוֹן: אִלֵּין
מוֹעֲדַיָּא דְיָ מַעֲרָעֵי קֻדְשָׁא דִּי־
תְרַעְיָן יָתְהוֹן בְּזִמְנֵיהוֹן: בְּיַרְחָא
קַדְמָאָה בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא לְיַרְחָא
בֵּין שְׁמַשְׁיָא פִּסְחָא קֳדָם יְיָ:
6 וּבְחַמְשַׁת עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא הָדֵין
חַגָּא דְפַטִּירַיָּא קֳדָם יְיָ שַׁבְעָא יוֹמִין
פַּטִּירַיָּא תֵּיכְלוּן:

Targum ONKELOS.

24 Animal autē quod habet contritos vel tusos, aut enervatos aut sectos testiculos; non offeretis illud coram Dño: neq; in
25 terrâ vestrâ hoc facietis. Et de manu filii populorum non offeretis oblationem Deo vestro, ex omnib^s his: quia corruptio eorum in eis est, macula est in eis; non erit placabile vo-
26 bis. Locutusq; est Domin^s cum
27 Moyse dicens. Bos aut agnus aut capra cum nati fuerint, septem diebus erunt cum matre suâ: a die autem octavo & deinceps erunt acceptabiles, ut offeramur in oblationē co-
28 ram Domino. Bovem aut ovem non immolabitis una die cum
29 filio suo. Cum autem immolaveritis hostiam gratiarum actionis coram Domino: ut sit pro vobis placabilis, immolabitis
30 eam. Eadem die comedatur; non relinquatis ex ea usq; ma-
31 ne: Ego Dominus. Custodietisq; præcepta mea, & facie-
32 tis ea: Ego Dominus. Et non violabitis nomen sanctum meum, & sanctificabor in medio
33 filiorum Israel: Ego Dominus qui sanctifico vos. Qui eduxi vos de terrâ Ægypti, ut sim vobis in Deum: Ego Dominus.

CAP. XXIII.

1 LOcutusq; est Dominus cum
2 Moyse dicens. Loquere cum filiis Israel, & dices ad eos; solennitates Domini quas vocabitis *vocationes sanctas*, hæ
3 sunt solennitates meæ. Sex diebus facies opus: die autem septimo sabbatum requiei est, vocatione sancta; omne opus non facietis in eo: sabbatū est coram Domino in cunctis ha-
4 bitationibus vestris. Hæ sunt solennitates Domini, *vocationes sanctæ*, quas vocabitis in
5 temporib^s suis. Mense primo, quartadecimâ mensis ad vesperam, Phase coram Domino
6 est. Quintadecima autem die mensis hujus, solennitas azymorum est coram Domino: septem diebus azyma comedetis.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

24 * עד־אשר־תעשו את־אלה לכם לחק עולם
25 לדרתיכם: * ובחדש השביעי באחד לחדש
26 יהיה לכם מקרא־קדש כל־מלאכת עבדה לא
27 תעשו יום תרועה יהיה לכם: * ואיש איש
28 מבית ישראל ומן־הגר הגר בתוכם אשה
29 אשה אם־לא תעשה מלאכה ביום־הזה
30 ונכרתה מעמיה אני יהוה אלהיכם: * ואת־
31 הנפש אשר־תעשה מלאכה בעצם היום־הזה
32 והאבדתי את־הנפש ההוא מקרב עמה: * אם־
33 כל־מלאכה לא תעשו בעצם היום־הזה
34 כי־יום כפרים הוא מקרא־קדש יהיה לכם
35 ועניתם את־נפשתיכם ביום־הזה: * ביום
36 הראשון מקרא־קדש יהיה לכם ביום השמיני
37 מקרא־קדש יהיה לכם: * אלה מועדי יהוה
38 אשר־תקראו אתם מקרא־קדש להקרב אשה
39 ליהוה עלה ומנחה זבח ונסכים דבר־יום
40 ביומו: * מלבד שבתות יהוה ומלבד מתנתיכם
41 ומלבד כל־נדריכם ומלבד כל־נדבתיכם
42 אשר־תתנו ליהוה: * אך בחמשה עשר יום
43 לחדש השביעי באספכם את־תבואת הארץ
44 תחגו את־חג יהוה שבעת ימים: * ביום
45 הראשון שבתון וביום השמיני שבתון:
46 * ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר
47 כפות תמרים וענף עץ־עבת וערבי נחל
48 ושמחתם לפני יהוה אלהיכם שבעת ימים:
49 * וחגתם אתו חג ליהוה שבעת ימים בשנה
50 חקת עולם לדרתיכם בחדש השביעי תחגו:
51 * בסכות תשבו שבעת ימים כל־האזרח
52 בישראל ישבו בסכות: * למען ידעו דרתיכם
53 כי בסכות הושבתי את־בני ישראל בהוציאי
54 אתם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם:

VERSIO SAMARITANA.

24 * שמתא דלא תעבדון לדרא דרא לעלם
25 בגנא דאתא בירחא שביעאה בחד לירחא
26 יהי לכון מקרא־קדש כל עבדת פלחנא לא
27 תעבדון יום תרועה יהי לכון: * וגבר גבר
28 מבית ישראל ומן־גיורא גיורא בגו־תכון
29 אנתא אנתא אם־לא תעבד עבדתא ביום־הדין
30 ותתכרת מן־עמה אנא יהוה אלהיכון: * ית
31 נפשא דתעבד עבדתא בעצם יום־הדין
32 ואובדנה ית נפשא ההי מן־גו עמה: * אם
33 כל עבדתא לא תעבדון בעצם יום־הדין
34 ארום יום כפרא הוא מקרא־קדש יהי לכון
35 ותענון ית נפשתכון ביום־הדין: * ביום
36 קדמאה מקרא־קדש יהי לכון ביום תמינאה
37 מקרא־קדש יהי לכון: * אלין מועדי יהוה
38 דתקרון אנון מקרא־קדש לקרבא אנתא
39 ליהוה עלתא ומנחתא דבח ונסכין פתגם יום
40 ביומה: * מלבד שבתות יהוה ומלבד מתנתכון
41 ומלבד כל נדרכון ומלבד כל נדבתכון
42 דתתנון ליהוה: * אך בחמסר עסר יום
43 לירחא שביעאה בדמכנשכון ית אבת־ארעא
44 תחגון ית חגא דיהוה שבעת יומין: * ביום
45 קדמאה שבתון וביום תמינאה שבתון:
46 * ותסבון לכון ביום קדמאה פרי אילנא דהדר
47 כפות תמרין וענף אילנא דעבת וערבי נחלא
48 ותחדון קדם יהוה אלהיכון שבעת יומין:
49 * ותחגון ית חגא דיהוה שבעת יומין בשנה
50 חקת עלם לדריכון בירחא שביעאה תחגון:
51 * בסכות תתבון שבעת יומין כל־אזרחא
52 בישראל יתבון בסכות: * בדיל דידעון דריכון
53 ארום בסכות אתבית ית בני ישראל בדאפקאי
54 אנון מן־ארעא דמצרים אנא יהוה אלהיכון:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

24 Compressum, & contusum, & avulsum, & excisum non offeretis Domino, neque in ter-
25 ra vestra hoc facietis. De manu quoque filii alienigenæ non offeretis panem Dei vestri ex omnibus istis: quaniam corruptiones sunt in eis, macula
26 in eis; non expiabunt vos. Et locutus est Dominus Mo-
27 ysi, dicens; Bos, aut agnus, aut capra, cum nati fuerint, erunt septem diebus sub matre sua, atque à die octava & deinceps, acceptabuntur in munus (f) sacrificiorum ignitorum Domino.
28 Neque bovem, neque ovem, ipsos & fatus ejus, immolabitis in uno die. Cùm etiam
29 sacrificabitis sacrificium laudis Domino, pro arbitrio vestro sacrificabitis illud. In
30 illo die comedetur, & nihil reliquum facietis ex eo usque ad mane: Ego Dominus.
31 Custodietis igitur præcepta mea, & facietis ea. Et non
32 prophanabitis nomen sanctitatis meæ, & sanctificabor in medio filiorū Israel: Ego
33 Dominus sanctificans eos, Educens vos de terra Ægypti, ut essem vobis in Deum: Ego Dominus.

CAP. XXIII.

1 ET locutus est Dominus à Mosi, dicens;
2 Loquere filiis Israel, dices autem eis; Solemnitates Domini quas vocabitis convocationes sanctas, istæ sunt solemnitates
3 meæ. Sex diebus fiet opus, et die septimo Sabbatum erit quietis, convocatio sancta: nullum opus facietis, Sabbatum erit Domino in omnibus
4 habitationibus vestris. Istæ autem sunt solemnitates Domini, convocationes sanctæ quas convocabitis in tempore suo.
5 In mense primo, decimâ quartâ die mensis inter duas vesperas, paschа erit Domino.
6 Et decimâ quintâ die mensis istius festum erit azymorum Domino: septem diebus azyma comedetis.

VER. SAM. (f) sacrificiorum Domino.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 والممروس* والمدوف* والمنصل* والمعطوع* ولا تقربوها لله* وفي بلدكم ولا تصنعوها* ومن يد المرء
25 لا تقبلوا* فربان ربكم الدائم وفيه سي من هذه العيوب* لان فسادها معها* وهو العيب الذي
26 هو فيها* ولا يرضى منكم* ثم كلم الله موسي قايلا* اي عجل* او حمل* او جدي ولد* فليقم
27 سبعة ايام مع امه* ومن اليوم الثامن فصاعدا يرضي ان يقرب قربانا لله* والبقر* والنعجة لا
28 تذبحوها وولدها في يوم واحد* واذا ذبحتم ذبح شكر لله* فعلي ما يرضي منكم ادبحوه* بان
29 يكون يوكل في ذلك اليوم فقط* ولا تبقوا منه الي الغداه* انا الله امرت بذلك* فاحفظوا وصاياي*
30 واعملوا بها* لاني الله اجاريكم خيرا* ولا تبذلوا اسم قدسي* بل اتقدس فيما بين بني اسرايل*
31 اني الله مقدسكم* المخرج لكم من ارض مصر لاكون لكم الها انا الله المعاقب*
32
33

I * الفصل الثالث والعشرون *

2 * ثم كلم الله موسي قايلا* مر بني اسرايل
3 وقل لهم* اعياد الله التي يجب ان تسموها باسماء خاصة* هذه هي اعيادي* ستة ايام تصنع
4 الصنايع* وفي اليوم السابع عطلة هي سبت واسم مقدس* كل صناعة لا تعملوا* كذلك هي
5 سبت لله في جميع مساكنكم* وهذه اعياد الله التي اسماؤها خاصة* التي يجب ان تسموها
6 خاصة في اوقاتها* في الشهر الاول* في اليوم الرابع عشر منه* بين العروبين فصح لله* وفي اليوم
الخامس عشر من هذا الشهر حج الفطير لله* سبعة ايام يجب ان تاكلوا فطيرا*

Et contusum, & contritum, atque mutilatum cornibus, & exsectum ne offeratis Deo, & in patria vestra nè faciatis illa.
Et de manu cujusquam ne accipiatis sacrificium Domini vestri sempiternū, dum fuerit in ipso aliquod ex his vitiis, quia corruptio ejus cum ipso est, videlicet vitium ipsum quod est in illo; non enim acceptabitur à vobis. Tum locutus est Deus ad Musam, dicens; Quicunque vitulus, aut agnus, vel hœdus natus fuerit, manneat septem dies cum matre suâ: à die octava et deinceps admittetur ut offeratur in sacrificium Deo. Et vaccam, atque agnam ne mactetis cum filio suo in eadem die. Et cùm mactaveritis sacrificiū gratiarū actionis Deo, tali modo ut acceptetur à vobis sacrificate illud: Ita ut comedatur in illa die tantùm, et non servetis ex ipso ad crastinum: ego Deus mandavi hoc. Custodite præcepta mea, & exequimini illa; quia ego Deus retribuam vobis bonum. Et nè prophanetis nomen sanctitatis meæ, sed sanctificer inter filios Israil, quia ego sum Deus sanctificator vester, Educens vos è terra Ægypti, ut essem vobis Deus: ego Deus castigator.

CAP. XXIII.

PRæterea locutus est Deus ad Musam, dicens; Præcipe filiis Israil, & dic eis; Festa Dei, quæ oportet ut appelleris nominibus particularibus, hæc sunt festa mea: Sex diebus facies opera, & in die septimo atium est, sabbathum, & nomen sanctum, omne opus ne facietis: hac ratione est sabbathum Deo in omnibus habitaculis vestris. Et hi sunt dies festi Dei, quorum nomina præcipua sunt, quos oportet ut nominetis peculiariter temporibus suis. In mense primo, in die quartadecima ipsius, inter utrumque occasum, est Paschа Deo. Et in die quintadecima hujus mensis solennitas est azymorum Deo. Septē diebus oportet ut comedatis azyma;

ספר ויקרא : כג

7 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת
8 עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה שִׁבְעַת
9 יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת
10 עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
11 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־תָבֹאוּ אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְקָצַרְתֶּם אֶת־קְצִירָהּ וְהֵבֵאתֶם
אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְהֵנִיף אֶת־
12 הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לְרֹצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת
יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃ וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר
13 כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָה׃ וּמִנְחָתוֹ
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן אִשֶּׁה לַיהוָה רֵיחַ
נִיחֹחַ וְנִסְכּוֹ יַיִן רְבִיעִת הַהִין׃ וְלֶחֶם וְקָלִי
14 וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד
הֲבִיאֲכֶם אֶת־קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ וּסְפַרְתֶּם לָכֶם
15 מִמָּחֳרַת הַשַּّבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע
שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה׃ עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת
16 תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה
לַיהוָה׃ מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתַּיִם
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת תִּהְיֶינָה חָמֵץ תֵּאָפֶינָה בִּכּוּרִים
17 לַיהוָה׃ וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים
תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם
יִהְיוּ עֹלָה לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם אִשֵּׁה רֵיחַ
18 נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וַעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת
וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח שְׁלָמִים׃

Versio VULG. LAT.

7 Dies primus erit vobis celeberrim', sanctúsque: omne op' servile non facietis in eo.
8 Sed offeretis sacrificium in igne Dño septé dieb'. Dies autem septimus eric celebrior ec sanctior: nullúmq; servile op' facietis in eo. Locutúsque est
10 Dñs ad Moysẽ, dicens, Loquere filiis Ifrael, et dices ad eos; Cũ ingressi fueritis terrã, quã ego dabo vobis, et messueritis segeté, feretis manipulũ spicarũ, primitias messis vestræ,
11 ad sacerdotẽ. Qui elevabit fasciculũ corã Dño, ut acceptabile sit pro vobis, altero die sabbati; et sanctificabit illum.
12 Atq; in eodẽ die quo manipulus consecratur, cædetur agn' immaculat' annicul' in holo-
13 caustũ Dñi. Et libamenta offerentur cum eo, duæ decimæ similæ conspersæ oleo in incensũ Dñi, odorémq; suavissimum: liba quoq; vini, quarta
14 pars hin. Panẽ, et polentã, & pultes non comedetis ex segete, usque ad diem quã offeretis ex ea Deo vestro. Præceptum est sempiternum in generationibus, cunctísque habitaculis vestris. Numerabitis
15 ergò ab altero die Sabbati, in quo obtulistis manipulũ primitiarum, septem hebdomadas plenas, usque ad alteram
16 diem expletionis hebdomadæ septimæ, id est, quinquaginta dies: & sic offeretis sacrifi-
17 cium novum Domino Ex omnibus habitaculis vestris, panes primitiarum duos de duabus decimis similæ fermentatæ, quos coquetis in primi-
18 tias Domini. Offeretísque cum panibus septem agnos immaculatos anniculos, & vitulum de armento unum, & arietes duos, & erunt in holocaustum cum libamentis suis, in odorem suavissimum
19 Domino. Facietis & hircum pro peccato, duósque agnos anniculos hostias pacificorum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν·
8 πᾶν ἔργον λατρείας οὐ ποιήσετε. Καὶ προσά-
ξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας.
(δ) καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑ-
9 μῖν· πᾶν ἔργον λατρείας οὐ ποιήσετε. Καὶ ἐ-
10 λάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Εἶπον
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ὅ-
ταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑ-
μῖν, καὶ ἀφίξητε τὸ θερισμὸν αὐτῆς, καὶ (ε) οἴσε-
τε τὸ δρέπανα ἀπαρχὴν τῶ θερισμῶ ὑμῶν
11 πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ ἀνοίσει τὸ δράγμα ἔναντι
κυρίου δεκτὸν ὑμῖν· τῇ ἐπαύριον τῶ πάσχα
12 ἀνοίσει (ζ) αὐτὸ ὁ ἱερεύς. Καὶ ποιήσετε ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐν ᾗ (η) ἂν φέρητε τὸ δράγμα, πρόβατ-
ον ἄμωμον ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα τῶ
13 κυρίῳ. Καὶ τὸν θυσίαν αὐτῶ δύο δέκατα σε-
μιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ· θυσία
τῶ κυρίῳ, ὀσμὴ εὐωδίας (θ) κυρίῳ· καὶ σπον-
14 δὴν αὐτῶ τὸ τέταρτον τῶ ἵν οἴνου. Καὶ ἄρτον,
καὶ πεφρυγμένα χίδρα νέα οὐ φάγεσθε ἕως εἰς
αὐτὸ τὸν ἡμέραν ταύτην, ἕως ἂν προσενέγκη-
τε ὑμεῖς τὸ (ι) δῶρα τῶ θεῶ ὑμῶν. νόμιμον
15 αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ
κατοικίᾳ ὑμῶν. Καὶ ἀριθμήσετε (κ) ὑμῖν ἀ-
πὸ τῆ ἐπαύριον τῶ Σαββάτου, ἀπὸ τῆ ἡμέρας
ἧς ἂν προσενέγκητε τὸ δράγμα τῶ ἀπαρχῶμα-
16 τος, ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους, Ἕως τῆ ἐπα-
ύριον τῶ (λ) ἑβδόματος ἑβδομάδος ἀριθμήσετε
πεντήκοντα ἡμέρας, καὶ προσοίσετε θυσίαν
17 νέαν τῶ κυρίῳ. Ἀπὸ τῆ κατοικίας ὑμῶν προσ-
οίσετε ἄρτους δόδεκα, δύο ἄρτους· ἐκ δύο
δεκάτων (σεμιδάλεως ἔσται), ἐζυμωμένοι
πεφθήσονται (μ) πρωτογενημάτων τῶ κυρίῳ.
18 Καὶ (ν) προσάξετε μετὰ τῶν ἄρτων ἑπτὰ ἀ-
μνὰς ἀμώμους ἐνιαυσίους, καὶ μόσχον ἕνα ἐκ
(ξ) βοκολίου, καὶ κριὸς δύο (ο) ἀμώμους, καὶ
ἔσται ὁλοκαύτωμα τῶ κυρίῳ· καὶ αἱ θυσίαι
αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν (π) θυσία ὀσμὴ
19 εὐωδίας τῶ κυρίῳ. Καὶ ποιήσουσι (ρ) χίμαρον
ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ δύο ἀ-
μνὰς ἐνιαυσίους εἰς θυσίαν σωτηρίου (σ) τῶν
ἀρνῶν τῶ (σ) προσφορήματος.

Et dies prima vocata sancta erit vobis: omne opus servile non facietis. Et adducetis holocaustomata Domino septem dies. Et dies septima vocata sancta erit vobis: omne opus servile non facietis. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens, Dic filiis Israel, & dices ad eos; Cùm intraveritis in terram, quam ego do vobis, et messueritis messem ejus, & feretis manipulũ primitiarum messis vestræ ad sacerdotem. Et offeret manipulum coram Domino, acceptum vobis: crastinã die à prima offeret illum sacerdos. Et facietis in die, in quacunq; attuleritis manipulum, ovem sine macula anniculam in holocaustoma Domino. Et sacrificium ipsius, duas decimas similæ refectæ in oleo: (sacrificiũ Domino, odor suavitatis Domino:) et libamen ejus, quartã partẽ In vini. Et panem, et (a) frisã chidra nova non comedetis usq; in hunc ipsum diem, quoadusque obtuleritis vos munera Deo vestro. Legitimum sempiternum in progenies vestras in omni habitatione vestra. Et numerabitis vobis à die crastino (b) sabbatorum, à die, quo obtuleritis (c) manipulum superpositionis, septem sepimanas (d) integras, usque ad crastinum ultimæ septimanæ numerabitis quinquaginta dies, & offeretis sacrificium novum Domino. De habitatione vestra offeretis panes, superpositionem, duos panes: ex duabus decimis similæ erunt: fermentati coquentur de primis fruginibus Domino. Et adducetis cum panibus septem agnos sine macula anniculos, & vitulum unum ex armento bou, & arietes duos sine macula; & erunt holocaustoma Domino; & sacrificia eorum, & libamina eorum, sacrificium odor suavitatis Domino. Et facient hircum ex capris unum pro peccato, & duos agnos anniculos in sacrificium salutaris cum panibus primæ frugis.

MS.A. (δ) καὶ ἡ ἑβδόμη ὑμέρα κλητὴ (ε) οἴσετ᾽ τὰ δράγματα ἀπαρ-
χὴν (ζ) αὐτὰ (η) ἐὰν (θ) τῷ κυρίῳ· καὶ σπονδὴ ἀυτῶ (ι) δῶρα τῶ
θεῶ ὑμῶν. νόμιμον αἰώνιον ἐν πάσῃ (κ) ὑμεῖς ἀπὸ (λ) ἑκτάτης ἑβδόμης
(μ) πρωτογνημάτων (ν) προσάξει (ξ) βυκολίων (ο) ἀμώμους· ἔσον᾽ (σ)
θυσίαν ὀσμὴν (ρ) χιμάρρον (σ) προστοφήματος.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Dies primus, celebris & sanctus erit vobis, 7
& ullum opus servitutis ne feceritis. Et of- 8
ferte munera Domino septem diebus: &
dies septimus erit celebris ac sanctus, &
quodcunque opus servile ne feceritis.

De manipulo messis.

Et locutus est Dominus cum Mose, dixitq; ad 9
eum; Loquere cum filiis Israel, & dic eis, 10
Quum ingressi fueritis terram quam daturus
sum vobis, & messueritis messem ejus, afferte
manipulum initii messis vestræ sacerdoti.
Qui separabit manipulum coram Domino 11
in beneplacitum, & post diem alterum sepa-
rabit eum sacerdos. Facietis ettam in die quo 12
separabitis manipulum, agnum anniculum
in quo nulla sit macula, holocaustum pacifici
Domino. Ejusq; munus erit duarum deci- 13
marum de duobus modiis similaginis subactæ
oleo, munus *inquam* Domino in odorem suf-
fitus; ejus verò libamen, vinum erit, quarta
pars heminæ. Et panem, necnon placentas 14
frixas, atq; spicas costas ne comedatis usq; ad
diem quo attuleritis oblationem Deo vestro:
lege perpetuâ ad posteritates vestras in cun-
ctis habitationibus vestris. Numerate autem 15
vobis à die postero illi diei quo offeretis ma-
nipulum separationis, sex hebdomades, *quæ*
quidem integræ erunc vobis. Usq; ad mediam 16
hebdomadem septimam numerate quinqua-
ginta dies, & offerte farinam, de nova, Domi-
no. Ex habitationibus vestris afferte panem 17
separationis: duæ placentæ ex duabus deci-
mis similaginis erunt, & fermentatæ co-
quentur primitiæ Domino. Et offerte præter 18
panem, septem agnos annicilos in quibus
nullum sit vitium, & juvencum unum bovi-
num, duosque arietes: erunt ti holocaustum
pacificum Domino; similago verò eorum, &
libatio eorum *erit* oblatio in odorem suave-
olentiæ Domino. Facite quoque hircum u- 19
num caprarum pro peccatis, & duos agnos
anniculos pro sacrificio pacifico.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

7 ביומא קדמאה מערע קדיש יהי
לכון כל עבידת פולחן לא תעבדון:
8 ותקרבון קרבנא קדם יי שבעא
יומין ביומא שביעאה מערע קדיש
9 כל עבידת פולחן לא תעבדון:
10 ומלל יי עם משה למימר: מלל עם-
בני ישראל ותימר להון ארי תעלון
לארעא די אנא יהיב לכון ותחצרון
ית חצדה ותיתון ית עומרא רישא
11 דחצדכון לות כהנא: ויריم ית-
עומרא קדם יי לרעוא לכון מבתר
12 יומא טבא ידי מניה כהנא: ותעבדון
ביומא ארמתכון ית עומרא אמר
13 שלים בר שתיה לעלתא קדם יי:
ומנחתיה תרין עשרונין סולתא
רפילא במשח קרבנא קדם יי
לאתקבלא ברעוא ונסכיה חמרא
14 רבעות הינא: ולחם וקלי ופירכין
לא תיכלון עד בכרן יומא הדין
עד אייתאיכון ית קורבנא דאלהכון
קים עלם לדריכון בכל מותבניכון:
15 ותמנון לכון מבתר יומא טבא
מיום אייתאיכון ית עומרא
דארמותא שבע שבועין שלמן יהיין:
16 עד מבתר שבעתא שביעאה
תמנון חמשין יומין ותקרבון
מנחתא חדתא קדם יי: מטותבניכון
17 תיתון לחם ארמותא תרתין גדיצין
תרין עשרונין סולתא יהיין חמיע
18 יתאפין בכורין קדם יי: ותקרבון
על לחמא שבעא אמרין שלמין
בני שנא ותור בר תורי חד ודכרין
תרין יהון עלתא קדם יי ומנחתהון
ונסכהון קרבן דמתקבל ברעוא
19 קדם יי: ותעבדון צפיר בר עזין חד
לחטאתא ותרין אמרין בני שנא
לנכסת קודשיא:

7 In de primo crit vobis vocatio sancta: omne opus servile
8 non facietis. Et offcretis oblationē corā Dño, septem dic-
bus: in die septimo vocatio
sancta erit vobis; omne opus
9 servile non facietis. Locutūsq;
10 est Dñs cum Moyse dicens. Loquere cum filiis Israel, & dices
ad eos; Cum ingressi fueritis
terrā, quam ego dabo vobis, & messueritis messē ejus: afferetis
manipulū primitiarum messis
11 vestræ ad sacerdotē. Et eleva-
bit sacerdos manipulum corā
Dño, ut acceptabile sit pro vo-
bis: post diem festivitatis ele-
12 vabit eum sacerdos. Facietisq;
in die quo elevatur manipulus,
agnum integrum anniculum, in
13 holocaustū corā Dño. Minus
autē ejus erit duæ decimæ si-
milæ conspersæ oleo, in obla-
tionem corā Dño, ut suscipia-
tur cum beneplacito: & liba-
mentū ejus quarta pars hin vi-
14 ni. Panē autē & grana torre-
facta et polentā nō comedetis,
usq; ad diem hanc; donec of-
feratis oblationem Dei vestri:
legitimum sempiternū erit ge-
nerationibus vestris, in cunctis
15 habitationibus vestris. Et nu-
merabitis vobis ab altero die
festivitatis, à die in quo offere-
tis manipulū elevationis, septē
16 hebdomadas integras. Usq; ad
alterā diē expletionis hebdo-
madæ septimæ, numerabitis
17 quinquaginta dies: & afferetis
manus novum corā Dño. De
habitationibus vestris afferetis
18 panē elevationis, duæ placen-
tæ ex duabus decimis similæ
erunt, fermentatæ coquentur,
in primitias corā Dño. Offe-
retisq; cum pane septē agnos
integros anniculos; & vitulum
de bobus unū, & arietes duos:
crunt in holocaustum coram
Domino; & muncra eorum &
libamenta eorum, ut suscipia-
tur oblatio voluntariè coram
19 Domino. Facietisq; hircum
vnum de capris, pro peccato:
& duos agnos anniculos in ho-
stiam sanctificationum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

7 ביומא הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו׃
8 שבעת ימים תקריבו אשה ליהוה ביום השביעי מקרא קדש כל מלאכת עבדה לא תעשו׃
9 ויאמר יהוה אל משה לאמר׃
10 דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את העמר ראשית קצירכם אל הכהן׃
11 והניף העמר לפני יהוה לרצנכם ממחרת השבת יניפנו הכהן׃
12 ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים בן שנתו לעלה ליהוה׃
13 ומנחתו שני עשרנים סלת בלולה בשמן אשה ליהוה ריח ניחח ונסכו יין רביעית ההין׃
14 ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן אלהיכם חקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם׃
15 וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הבאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהיינה׃
16 עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליהוה׃
17 ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרנים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים ליהוה׃
18 והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה ופר בן בקר אחד ואילם שנים יהיו עולה ליהוה ומנחתם ונסכיהם אשה ריח ניחח ליהוה׃
19 ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים׃

VERSIO SAMARITANA.

7 ביומא קדמאה מערע קדיש יהי
לכון כל עבידת פולחן לא תעבדון׃
8 ותקרבון קרבנא קדם יי שבעא
יומין ביומא שביעאה מערע קדיש
כל עבידת פולחן לא תעבדון׃
9 ומלל יי עם משה למימר׃
10 מלל עם בני ישראל ותימר להון ארי תעלון
לארעא די אנא יהיב לכון ותחצרון
ית חצדה ותיתון ית עומרא רישא
דחצדכון לות כהנא׃
11 ויריم ית עומרא קדם יי לרעוא לכון מבתר
יומא טבא ידי מניה כהנא׃
12 ותעבדון ביומא ארמתכון ית עומרא אמר
שלים בר שתיה לעלתא קדם יי׃
13 ומנחתיה תרין עשרונין סולתא
רפילא במשח קרבנא קדם יי
לאתקבלא ברעוא ונסכיה חמרא
רבעות הינא׃
14 ולחם וקלי ופירכון
לא תיכלון עד בכרן יומא הדין
עד אייתאיכון ית קורבנא דאלהכון
קים עלם לדריכון בכל מותבניכון׃
15 ותמנון לכון מבתר יומא טבא
מיום אייתאיכון ית עומרא
דארמותא שבע שבועין שלמן יהיין׃
16 עד מבתר שבעתא שביעאה
תמנון חמשין יומין ותקרבון
מנחתא חדתא קדם יי׃
17 מטותבניכון
תיתון לחם ארמותא תרתין גדיצין
תרין עשרונין סולתא יהיין חמיע
יתאפין בכורין קדם יי׃
18 ותקרבון
על לחמא שבעא אמרין שלמין
בני שנא ותור בר תורי חד ודכרין
תרין יהון עלתא קדם יי ומנחתהון
ונסכהון קרבן דמתקבל ברעוא
קדם יי׃
19 ותעבדון צפיר בר עזין חד
לחטאתא ותרין אמרין בני שנא
לנכסת קודשיא׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

7 Die primo convocatio sancta
erit vobis: nullū opus servile
facietis; Sed offeretis (a) sa-
8 crificia ignita Domino sep'em
diebus, et die septimo convo-
catio erit sanctū: omnēm opus
servile facietis. Locutusq; est
9 Dominus Mosi, dicens;
10 Lo-
quere filiis Israel, dices autem
eis; Cūm ingressi fueritis in
terram quam ego dedi vobis,
et messueritis messem ejus, tum
11 adducetis manipulum, primi-
tias messis vestræ ad sacer-
dotem; Et ventilabit manipu-
lum coram Domino, ut ac-
cept.ūs sit pro vobis: à crasti-
na Sabbati ventilabit illum
12 sacerdos. Facietis quoque eo
die quo ventilabitis manipu-
lum, agnum (b) immaculatum
13 anniculū in holocaustum Do-
mino: Et oblationem ejus, du-
as decimas similæ conspersæ
oleo; (c) sacrificium ignitū est
Domino, odor suavitatis; li-
bamen autem ejus vini quar-
14 tam partem Hin. Panem verò,
et tostum suscū, et (d) tenerā
non comedetis usque ad illum
ipsum diem, quo obtulerit is
munus Dei vestri: præceptum
est æternum in generationibus
vestris, in omnibus habitatio-
nibus vestris. Postea numera-
15 bitis vobis à crastina Sabbati,
à die quo obtulerit is ma-
nipulum ventilationis, sep-
tem Sabbata integra erunt,
usque ad crastinum Sabbati
16 septimi numerabitis quinqua-
ginta dies, ut offeratis oblatio-
nem novam Domino. De ha-
17 bitationibus vestris adducetis
panem ventilationis; duo pa-
nes duabus decimis similæ e-
runt: fermentato coquentur pri-
mitiæ Domino. Et offeretis
18 cum pane septem agnos (e)
immaculatos anniculos, et vi-
tulum filium bovis unum, a-
rietes etiā duos (f) immacula-
tos erunt holocaustum Do-
mino: oblatio insuper eorum,
et libamina eorum (g) facri-
ficium erunt ignitum odoris
suavitatis Domino. Facietis
19 quoque hircū caprarū, unum
pro peccato, et duos agnos an-
niculos in sacrificium pacifi-
corum.

VER. SAM. (a) oblationem
(b) integrum (c) oblatio (d)
absque gluma (e) integros (f)
integros (g) oblatio

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 وفي اليوم الاول منها اسم مقدس يكون لكم * وكل صناعة مكسب لا تصنعوا * وقربوا قربين
8 لله في هذه السبعة الايام * واليوم السابع اسم مقدس * وكل صناعة مكسب لا تصنعوا * ثم كلم
9 الله موسي قائلا * مر بني اسرايل وقل لهم * اذا تدخلون الي البلد الذي انا معطيكم * 10
فاحصدوا من زرعها * واعدوا بعمر اول حصادكم الي الايام * فيحركه بين يدي الله علي ما 11
يرضي منكم * وليكن تحريكه له في غد العطلة * وقربوا في يوم تحريككم له حملا صحيحا 12
ابن سنة صعيدا لله * ومعه من البر عسران من سميد ملتوت بدهن * قربانا مقبولا مرضيا لله * 13
وسراجه من الخمر ربع قسط * وخبزا وسويقا وقربكا لا تاكلوا الي ذات ذلك اليوم * الي ان تاتوا 14
بقربان ربكم * رسم الدهر علي مر اجيالكم في جميع مساكنكم * واحصوا من غد العطلة 15
من يوم جيئكم بعمر التحريك سبعة اسابيع تامة تكون * والي غد السبت السابعة فيصير 16
جميع ما تحصونه خمسين يوما * وقربوا قربانا جديدا لله * بان تاتوا من مساكنكم بخبز 17
للتحريك * رغيفين من عسرين * سميدا يكونان * وخميرا يخبزان * هما بكورا لله * وقربوا مع 18
الرغيفين سبعة حملان صحاح بني سنة * وثورا من البقر * وكبشا يكونان صعيدا لله * وقربهما
وسراجهما قربانا مقبولا مرضيا عند الله * وقربوا ايضا عنودا من الماعز للذكاة * وحملين ابني 19
سنة لذبح السلامة *

Et in prima die ex ipsis, nomen sanctum 7
erit vobis, & omne opus lucri ne faciatis.
Et offerte sacrificia Deo in his septem di- 8
ebus, et dies septimus est nomen sanctum,
& omne opus lucri ne faciatis. Locutus 9
est quoq; Deus cum Musa, dicens; Mandā 10
filiis Israil, & dicito illis; Cūm ingre-
diemini ad regionem quam ego datus-
sum vobis, metite ex segete ejus, et afferte
manipulum primæ messis vestræ ad sacer-
dotem. Movebitque illum coram Deo 11
modo quo acceptetur à vobis: & sit motio
ipsius in crastina die otii. Et offerte in die 12
quā movebitis eum, agnum integrum fili-
um anni sui, in holocaustum Deo: Et cum 13
eo, ex frumento duas decimas similæ sub-
actæ oleo in sacrificium acceptabile, pla-
cabile Deo: & temperamentum ejus ex
vino, quartam partem heminæ. Panem 14
verò, et hordeum torrefactum, & frumen-
tum perfricatum, ne comedatis usque ad
illum ipsum diem, donec afferatis obla-
tionem Domini vestri: Præceptum sempiter-
num in seriem generationum vestrarum,
in omnibus habitationibus vestris. Et nu- 15
merate à crastino otii, à die quā afferetis
manipulum motionis, septem hebdoma-
das, quæ integræ erunt. Et ad crastinum 16
sabbathi septimi, fiet omne quod nume-
bitis quinquaginta dies: & offerte obla-
tionem novam Deo. Afferentes de domi- 17
ciliis vestris panem ad motionem, panes
duos de duabus decimis, qui ex simila e-
runt, & fermentati coquentur, ea quæ
primitiæ Deo. Et offerte cum duobus pa- 18
nibus septem agnos integros, filios unius
anni: & taurum de bobus, & arietem,
qui ambo erunt holocaustum Deo: & tri-
ticum utriusque, atque temperamentum
utriusque, sacrificium acceptum, placabile
apud Deum. Et offerte quoque hœdum 19
de capris in expiationem, & duos agnos
filios unius anni in hostiam pacis.

ספר ויקרא : כג

Versio VULG. LAT.

20 וְהֵנִיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל־לֶחֶם הַבִּכּוּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי
21 יְהוָה עַל־שְׁנֵי כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַיהוָה לַכֹּהֵן׃
22 וּקְרָאתֶם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
23 לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם
24 בְּכָל־מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ וְכִקְצֹרְכֶם
25 אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ בְּקֻצְרֶךָ
26 וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם
27 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
28 לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
29 בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זִכָּרוֹן תְּרוּעָה
30 מִקְרָא־קֹדֶשׁ׃ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
31 וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה
32 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ אַךְ בָּעֲשִׂרִי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה
33 יוֹם הַכִּפֻּרִים הוּא מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם
28 אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְכָל־
29 מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא
30 לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי כָל־
31 הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־תְעֻנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה
32 מֵעַמֶּיהָ׃ וְכָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה
31 בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב
32 עַמָּהּ׃ כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם
33 לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן
32 הִוא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב
33 מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם׃ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

20 Cúmque elevaverit eos sacerdos cum panibus primitiarum coram Domino, cedent
21 in usum ejus. Et vocabitis huoc diem celeberrimum atque sanctissimum : omne opus servile non facietis in eo. Legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis, &
22 generationibus vestris. Postquàm autem messueritis segetem terræ vestræ, non secabitis eam usque ad solum : nec remanentes spicas colligetis, sed pauperibus et peregrinis dimittetis eas. Ego sum Dominus Deus ve-
23 ster. Locutúque est Domi-
24 nus ad Moysen dicens, Loquere filiis Israel; Mense septimo, primâ die mensis, erit vobis sabbatum, memoriale, clangentibus tubis, & voca-
25 bitur sanctum. Omne opus servile non facietis in eo, & offeretis holocaustum Domi-
26 no. Locutúque est Dominus
27 ad Moysen, dicens; Decimo die mensis hujus septimi, dies expiationum erit celeberrimus, & vocabitur sanctus : affligetisque animas vestras in eo, & offeretis holocaustum
28 Domino. Omne opus servile non facietis in tempore diei hujº : quia dies propitiationis est, ut propitietur vobis Do-
29 minus Deus vester. Omnis anima, quæ afflicta non fuerit die hâc, peribit de populis
30 suis. Et quæ operis quidpiâ fecerit, delebo eam de popu-
31 lo suo. Nihil ergò operis facietis in eo. Legitimum sempiternum erit vobis in cunctis generationibus, & habi-
32 tationibus vestris. Sabbatum requietionis est, & affligetis animas vestras die nono mensis : A vespera usque ad vesperam celebrabitis sabbata
33 vestra. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Traoslatione LATINA.

20 Καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν ἄρτων
τῆς (τ) προσφορᾶς ἐπίθεμα (υ) ἐνώπιον κυρίου μετὰ δύο ἀμνῶν ἁγία ἔσονται
τῷ κυρίῳ. τῷ ἱερεῖ τῷ προσφέροντι αὐτὰ
21 ὑπῶ ἔσται. Καὶ κηρύξετε ταύτην τὴν ἡμέραν
κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ. νόμιμον αἰώνιον
εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ κατοι-
22 κίᾳ ὑμῶν. Καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν
τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ
θερισμοῦ τῆς ἀχρῆ σου ἐν τῷ θερίζειν σε, καὶ
τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις· τοῖς πτωχοῖς καὶ τοῖς προσηλύτοις (ρ)
ἀφελεῖς αὐτά. ἐγὼ (χ) κύριος ὁ θεὸς
23 ὑμῶν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν,
24 λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέ-
γων, Τῇ μιᾷ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς τοῦ μιᾶς
ἔσται ὑμῖν ἀνάπαυσις, μνημόσυνον σαλ-
25 πίσμων· κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. Πᾶν ἔρ-
γον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· καὶ προσάξετε
26 ὁλοκαύτωμα (ψ) κυρίῳ. Καὶ ἐλάλησε
27 κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Καὶ τῇ δε-
κάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ἡμέρα
ἐξιλασμοῦ· κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. καὶ τα-
πεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ προσάξετε
28 ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ. Πᾶν ἔργον οὐ
(ω) ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ·
ἔστι γὰρ ἡμέρα ἐξιλασμοῦ αὐτὴ ὑμῖν, ἐξιλά-
σασθαι περὶ ὑμῶν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ
29 ὑμῶν. Πᾶσα ψυχὴ, ἥτις μὴ ταπεινω-
θήσεται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, (α)
30 ἐξολοθρεθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Καὶ
πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ποιήσει ἔργον ἐν αὐ-
τῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ
31 ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Πᾶν ἔργον οὐ
ποιήσετε. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενε-
ὰς ὑμῶν ἐν πάσαις κατοικίαις ὑμῶν.
32 Σάββατα Σαββάτων ἔσται ὑμῖν· καὶ τα-
πεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ἀπὸ δὲ
νάτης τοῦ μηνὸς, ἀπὸ ἑσπέρας ἕως ἑσπέ-
ρας Σαββατεῖτε τὰ Σάββατα ὑμῶν.
33 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

Et (e) imponet ea sacerdos cum panibus primæ frugis superpositionem ante Dominum cum duobus agnis : sancta erunt Domino. Sacerdoti offerenti illa, ei erunt. Et vocabitis hanc diem (f) vocatam : sancta erit vobis. Omne opus servile non facietis in ea. Legitimum sempiternum in progenies vestras in omni habitatione vestra. Et cùm 21 messueritis messem terræ vestræ, non consummabitis residuum 22 messis agri tui, dum tu metis : & quæ decidunt de messe tua, non colliges. Mendico, & proselyto relinques ea. Ego Dominus Deus vester. Et locutus est Do- 23 minus ad Moysen, dicens; Lo- 24 quere filiis Israel, dicens; Mensis septimi unâ mensis erit vobis requies, memoriale (g) tubarum : vocata sancta erit vobis. Omne opus (h) servile non fa- 25 cietis : & adducetis holocaustoma Domino. Et locutus est Do- 26 minus ad Moysen, dicens, Et 27 decimâ mensis septimi hujus, dies propitiationis : vocata sancta erit vobis. Et humiliabitis animas vestras, & adducetis holocaustoma Domino. Omne 28 opus non facietis in hac ipsa die : est enim dies propitiationis hæc vobis, ad propitiandum pro vobis, ante Dominum Deum vestrum. Omnis anima, quæcunque 29 non humiliabitur in hac ipsa die, exterminabitur de populo suo. Et omnis anima, 30 quæcunque faciet opus in hac ipsa die, peribit anima illa de populo suo. Omne opus non fa- 31 cietis. Legitimum sempiternum in progenies vestras in omnibus habitationibus vestris. Sabbata 32 sabbatorum erunt vobis : & humiliabitis animas vestras. A nona mensis, à vespera usque ad vesperam sabbatizabitis sabbata vestra. Et locutus est Do- 33 minus ad Moysen, dicens,

MS.A. (τ) προσφορᾶς (υ) ἔναντι (ρ) προσηλύτῳ (χ) κύριος θεὸς (ψ) τῷ κυρίῳ. (ω) ποιήσετε αὐτῇ τῇ (α) ἐξολεθρεθήσεται

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 ܘܢܦܪܫ ܐܢܘܢ ܟܗܢܐ ܥܡ ܠܚܡܐ ܩܪܝܡܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܐ ܩܕܝܫܝܢ ܗܘܘ ܠܟܗܢܐ ܕܡܩܪܒ ܠܗ ܠܡܪܝܐ ܗܢܘ ܬܪܝܢ ܐܢܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܗܘ ܩܪܒܢܐ ܕܡܪܝ ܗܘ ܠܟܘܢ ܠܡܬܩܪܐ ܗܢܐ ܝܘܡܐ ܩܕܝܫܐ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܒܗ ܥܒܕܐ ܕܚܠܐ ܠܥܠܡ ܒܟܠ ܡܬܘܒܬܟܘܢ ܘܟܕ ܬܚܨܕܘܢ ܠܚܨܕܐ ܕܐܪܥܟܘܢ ܠܐ ܬܫܠܡܘܢ ܦܐܬ ܚܩܠܟ ܒܚܨܕܟ ܘܠܩܛ ܩܨܝܪܟ ܠܐ ܬܠܩܛ ܠܥܢܝ ܘܠܓܝܪ ܬܫܒܘܩ ܐܢܘܢ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܡܠܠ ܠܡܐܡܪ ܡܠܠ ܠܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܡܐܡܪ ܒܪܝܚܐ ܕܫܒܥܐ ܒܚܕ ܠܝܪܚܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܫܒܬܐ ܕܬܘܒܐ ܕܗܘ ܕܪܘܥܬܐ ܩܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܟܠ ܥܒܕܐ ܕܚܠܐ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܘܬܩܪܒܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܠܡܪܝܐ ܒܬܫܥܐ ܠܝܪܚܐ ܗܢܐ ܝܘܡܐ ܕܟܦܘܪܐ ܗܘ ܩܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܘܬܥܢܝܘܢ ܢܦܫܬܟܘܢ ܘܬܩܪܒܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܠܡܪܝܐ ܟܠ ܥܒܕܐ ܕܚܠܐ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܒܗ ܐܝܬܝ ܗܘ ܝܘܡܐ ܕܟܦܘܪܐ ܕܠܡܟܦܪ ܥܠܝܟܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܟܠ ܢܦܫܐ ܕܠܐ ܬܬܥܢܐ ܒܗ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܬܬܦܪܫ ܡܢ ܥܡܗ ܘܟܠ ܢܦܫܐ ܕܬܥܒܕ ܥܒܕܐ ܒܗ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܐܒܕܝ ܠܗ ܡܢ ܓܘ ܥܡܗ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܥܒܕܐ ܕܚܠܐ ܠܥܠܡ ܒܟܠ ܡܬܘܒܬܟܘܢ ܫܒܬ ܫܒܬܘܢ ܗܘ ܠܟܘܢ ܘܬܥܢܝܘܢ ܢܦܫܬܟܘܢ ܡܢ ܬܫܥܐ ܠܝܪܚܐ ܒܪܡܫܐ ܥܕ ܪܡܫܐ ܬܫܒܬܘܢ ܫܒܬܟܘܢ ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܡܠܠ ܠܡܐܡܪ

Et separabit eos sacerdos præter panem primitiarum, separationem coram Dño, supra duos agnos : sacra erunt coram Dño pro sacerdote. Et vocate diem istum Celebrem & 21 sanctum, & ullum opus servile ne faciatis. Lege sempiternâ in generationes vestras, in cunctis habitationib° vestris. Cúmq; messu- 22 eritis messem frugum vestrarum, ne perfectè secetis margines agrorum vestrorum in messe vestra, & spicilegium messis vestræ ne colligatis, sed pauperib°, & iis qui converuntur ad me relioquite ea : ego sum Dñs De° vester.

De memoria clangoris.

Et locutus est Dominus cum Mose dixitq; ad 23 eum ; Loquere cùm filiis Israel, & dic eis ; 24 In primo mensis, mensis *inqnam* septimi erit vobis quies, & memoria clangoris. Celebris ac sanctus *dies* erit vobis : Et ullum opus ser- 25 vile ne feceritis : & offerte sacrificium Dño.

De indulgentia.

Locutus est etiam Dominus cum Mose, di- 26 xitq; ad eum ; Loquere cum filiis Israel, & dic eis ; In decimo mensis hujus septimi, dies 27 est indulgentiæ : celebris ac sanctus erit vobis : & humiliate animas vestras, & offerte sacrificia Dño. Et ullum opus ne feceritis in 28 hoc eodem die, quia dies est iodulgeotiæ ad indulgentiam impetrandam pro vobis apud Dominum Deum vestrum. Nam omnis anima 29 quæ sese non humiliaverit in hoc eodem die, peribit à populo suo. Et omnis anima quæ 30 fecerit quodlibet opus in hoc eodem die, peribit anima illa de medio populi sui. Omné 31 igitur opus ne feceritis : lex esto perpetua in generationes vestras, in cunctis habitationib° vestris. Sabbatham sabbathorum est vobis, 32 & humiliate animas vestras. Nonâ die mensis, in vespera, inter vesperas; à vespera usque ad vesperam sabbathizate sabbatha vestra.

De festo tabernaculorum.

Præterea locutus est Dominus cum Mose, 33 dixitque ad eum;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

20 וירים כהנא יתהון על לחם
בכורייא אדמא קדם יי על תרין
אמרין קודשא יהון קדם יי לכהנא:
21 ותעדון בכרן יומא דין מערע
קדיש יהי לכון כל עבידת פולחן
לא תעבדון קים עלם בכל
מותבניכון לדריכון: 22 ובמחצדכון
ית חצדא דארעכון לא תשצי
פאתא דחקלך בחצדך ולקטא
דחצדך לא תלקט לעניי ולגיורי:
תשבוק יתהון אנא יי אלהכון:
23 ומלל יי עם משה למימר: 24 מלל
עם בני ישראל למימר בירחא
שביעאה בחד לירחא יהא לכון
ניחא דוכרן יבבא מערע קדיש:
25 כל עבידת פולחן לא תעבדון
ותקרבון קורבנא קדם יי: 26 ומלל
יי עם משה למימר: 27 ברם
בעשרא לירחא שביעאה הדין
יומא דכפוריא הוא מערע קדיש
יהי לכון ותענון ית נפשתיכון
ותקרבון קורבנא קדם יי: 28 וכל
עבידא לא תעבדון בבכרן יומא
הדין ארי יומא דכפוריא הוא
לכפרא עליכון קדם יי אלהכון:
29 ארי כל אנש די לא יתענה
בכרן יומא הדין וישתיצי מעמיה:
30 וכל אנש די יעבד כל עבידא
בכרן יומא הדין ואובד ית
אנשא ההוא מגו עמיה: 31 כל
עבידא לא תעבדון קים עלם
לדריכון בכל מותבניכון: 32 שבתא
שבתא הוא לכון ותענון ית
נפשתיכון ברתשעה לירחא
ברמשא מרמשא עד רמשא
תנוחון ניחכון: 33 ומלל יי עם
משה למימר:

Targum ONKELOS.

20 Et elevabit eos sacerdos cum
pane primitiarum elevatione
coram Domino, cum duobus
agnis: sanctificata erunt coram
Domino, & sacerdoti pertine-
21 bunt. Et vocabitis hunc eundē
diem, *vocatio* sancta erit vobis;
omne opus servile non facie-
tis: legitimum sempiternum
erit, in cunctis habitationibus
vestris, & generationibus ve-
22 stris. Et quando messueritis
segetem terræ vestræ, non con-
summabis metere angulum
agri tui cum messueris; neq;
colliges decidentes spicas mes-
sis tuæ: sed pauperi & pere-
grino dimittes eas; Ego Do-
23 minus Deus vester. Locutúsq;
est Dominus cum Moyse di-
24 cens. Loquere cum filiis Israel,
dicens: In mense septimo pri-
ma die mensis, erit vobis re-
25 quies, memoriale clangoris, &
vocatio sancta. Omne opus
servile non facietis: & offere-
tis oblationem coram Domi-
26 no. Locutúsq; est Dominus
27 cum Moyse dicens. Veruntā-
men in decima die mensis hu-
jus septimi dies expiationum
erit, vocatio sancta erit vobis;
& affligetis animas vestras:
28 & offeretis oblationem coram
Domino. Et omne opus non
facietis, in hac eadem die:
quia dies expiationum est, ad
propitiandum pro vobis co-
29 ram Domino Deo vestro. Omnis
enim homo qui non afflixerit
se, in hac eadem die: exter-
30 minabitur de populo suo. Et
omnis homo qui fecerit omne
opus, in hac eadem die: dis-
perdam hominem illum de
31 medio populi sui. Nullum
opus facietis in eo: legitimum
sempiternum erit generationi-
bus vestris, in cunctis habita-
32 tionibus vestris. Sabbatum
requietionis erit vobis, & af-
fligetis animas vestras: in die
nono mensis ad vesperam, à
vespere usq; ad vesperam re-
quiescetis in requie vestra.
33 Locutúsq; est Dominus cum
Moyse dicens.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

20 ** ויניף הכהן אתם על לחם הבכורים תנופה לפני יהוה על שני כבשים קדש יהיו ליהוה לכהן:
21 * ** וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו חקת עולם בכל מושבתיכם לדרתיכם:
22 ** ובקצרכם את קצר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך וקציר קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם:
23 ** ויאמר יהוה אל משה לאמר:
24 ** דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש:
25 ** כל מלאכת עבודה לא תעשו והקרבתם אשה ליהוה:
26 ** ויאמר יהוה אל משה לאמר:
27 ** אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה ליהוה:
28 ** וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום כפרים הוא לכפר עליכם לפני יהוה אלהיכם:
29 ** כי כל הנפש אשר לא תתענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה:
30 ** וכל הנפש אשר תעשה מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי את הנפש ההוא מקרב עמה:
31 ** כל מלאכה לא תעשו חקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם:
32 ** שבת שבתון היא לכם ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם:
33 ** ויאמר יהוה אל משה לאמר:

VERSIO SAMARITANA.

20 * ויניף הכהן אתם על לחם הבכורים תנופה לפני יהוה עם שני כבשים קדש יהיו ליהוה לכהן:
21 * וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו חקת עולם בכל מושבתיכם לדרתיכם:
22 * ובקצרכם את קצר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך וקציר קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם:
23 * ויאמר יהוה אל משה לאמר:
24 * דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש:
25 * כל מלאכת עבודה לא תעשו והקרבתם אשה ליהוה:
26 * ויאמר יהוה אל משה לאמר:
27 * אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה ליהוה:
28 * וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום כפרים הוא לכפר עליכם לפני יהוה אלהיכם:
29 * כי כל הנפש אשר לא תתענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה:
30 * וכל הנפש אשר תעשה מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי את הנפש ההוא מקרב עמה:
31 * כל מלאכה לא תעשו חקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם:
32 * שבת שבתון היא לכם ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם:
33 * ויאמר יהוה אל משה לאמר:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

20 Et ventilabit sacerdos ea cum
pane primitiarum ventilatione
coram Domino cū duobus agnis,
sanctitas erunt Domino pro
21 sacerdote. Et convocabitis in
illo ipsa die, convocatio san-
cta erit vobis; nullum opus
23 servile facietis: præceptum
24 est æternum in omnibus habi-
tationibus vestris ad generati-
25 ones vestras. Cùm verò mes-
26 sueritis messum terræ, non cō-
27 summabis angulū agri tui me-
tendo, neq; spicilegium messis
tuæ colliges: pauperi et advenæ
relinques ea: ego Domino De-
28 us tuus. Et locutus est Domi-
29 nus Mosi, dicens; Loquere filiis
24 Israel, dicens; Mense septimo,
in prima mensis erit vobis re-
25 quies, memoriale clangoris,
convocatio sancta. Nullum
26 opus servile facietis, sed offe-
27 retis (b) sacrificia ignita Do-
28 mino. Insuper locutus est Do-
29 minus Mosi, dicens; Præterea
decimā mensis septimi ipsius
33 dies expiationum erit: con-
vocatio sancta erit vobis, &
(i) affligetis animas vestras,
et offeretis (k) sacrificia igni-
29 ta Domino. Nullumq; opus
30 facietis in illo ipso die; quia
dies expiationum est ad expi-
31 andū vos coram Domino Deo
29 vestro. Quare omnis anima
30 quæ non (l) fuerit afflicta in
illo ipso die, (m) exterminā-
31 bitur de populis suis. Omnis
32 quoque anima quæ fecerit
quodlibet opus in illo ipso die,
24 & perdam animam illam de
31 medio populorū suorum. Nul-
lum opus facietis: præceptum
32 est æternum ad omnes gene-
rationes vestras in omnibus
33 habitationibus vestris. Sabba-
tum quietis erit vobis, ut (n)
26 affligatis animas vestras in
27 nonā mensis ad vesperam: à
28 vesphera ad vesperam celebra-
33 bitis Sabbatum vestrum. Lo-
cutus est adhuc Dominus
Mosi, dicens;

VER. SAM. (b) sacrificiū Domino. (i) jejunio affigatis (k) sacrificiū Domino, (l) jejunaverit (m) extirpabitur (n) jejunio affligatis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

20 * فيحرك بها الكاهن مع رغيفي البكور تحريكا بين يدي الله * وليكن عن الحملين
21 وليكن قدسا لله يدفع الى الامام * وسموا ذات ذلك اليوم اسما مقدسا يكون لكم * وكل صنعة
22 مكسب لا تصنعوا * رسم الدهر في جميع مساكنكم على مر اجيالكم * واذا حصدتم زرع
ارضكم * فلا تستقص جهة صنيعتك في حصادك * وبيسر زرعك فلا تلقطه للضعيف والغريب
23 اتركهما * انا الله ربكم اجاريكم جيرا * ثم كلم الله موسي قايلا * مر بني اسرايل وقل لهم
24 في اليوم الاول من الشهر السابع يكون لكم عطلة * وبوبق جلبة * واسم مقدس * وكل
25 صناعة مكسب لا تعملوا * وقربوا قربانا لله * ثم كلم الله موسي تكلما * اما العاشر من هذا الشهر
26 27 السابع فهو يوم الغفران * اسما مقدسا يكون لكم * واجيعوا انفسكم * وقربوا قربانا زياده لله * وكل
28 عمل لا تعملوا في ذات هذا اليوم * لانه يوم غفران لكم * يستغفر فيه عنكم بين يدي الله
29 الاهكم * وكل انسان بالغ لا يصوم في ذات هذا اليوم * فينقطع من قومه * وكل انسان يصنع
30 31 شيا من العمل في ذات هذا اليوم * ابيد ذلك الانسان من بين قومه * كذلك شيا من الصنايع
32 لا تعملوا * رسم الدهر لاجيالكم في جميع مساكنكم * هي عطلة سبت لكم * وتجيعوا انفسكم
33 من عشية التسعة في الشهر الى العشاء التالي له * وتعطلوا عطلتكم * ثم كلم الله موسي تكلما *

Movebitq; ex ipsis sacerdos quod conve-
20 niet, unā cum duobus panibus primitiarū,
motione coram Deo: istique pro duobus a-
gnis, & sit sacrum Deo, detur q; sacerdoti.
21 Et vocate eundem illū diem nomine san-
cto, quod erit vobis: et omne opus lucri ne
faciatis: statutum seculi in omnibus habi-
taculis vestris, in decursum generationum
22 vestrarum. Cumq; messueritis segetē ter-
ræ vestræ, ne exactè perquiras ex-
tremitatem vieis tui in messe tua: & dec-
idua seminis tui ne colligas: imbecilli atq;
peregrino omitte ambo: Ego Deus Dominus
23 vester retribuam vobis bonum. Item allo-
24 cutus est Deus Musam, dicens; Manda
filiis Israil, et dic illis; In prima die men-
sis septimi, erit vobis otium; & clang or
25 tubæ resonans, & nomen sanctum. Et o-
26 mne opus lucri ne faciatis, & offerte sa-
crificium Deo. Locutus est etiam Deus
27 ad Musam locutionem. At verò decimus
hujus mensis septimi est dies remissionis:
28 nomen sanctum erit vobis: & affligite
29 fame animas vestras, & sacrificate sacri-
ficium, supererogationem Deo. Et omne
30 opus ne faciatis in hac ipsa die, quia est
dies remissionis vobis, in quo venia postu-
29 labitur pro vobis coram Deo, Deo vestro.
Et omnis homo puber qui non jejunabit in
30 hac ipsamet die, abscindetur à gente suo.
Et omnis homo qui fecerit aliquod opus
31 in hac eadem die, perdam hunc hominem
de medio populi sui. Itaque ullum ex
32 operibus ne faciatis, præcepto sæculi ad
generationes vestras, in omnibus habita-
culis vestris. Est otium sabbathi vobis:
32 & affligite fame vosinetipsos à vespera
noni diei mensis usque ad vesperam sub-
sequentem, & otiamini otium vestrum.
33 Etiam allocutus est Deus Musam his
verbis;

ספר ויקרא : כד

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

34 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיהוָה :
35 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
36 תַעֲשׂוּ : שִׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָה
בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם
אִשֶּׁה לַיהוָה עֲצֶרֶת הוּא כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ :
37 אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי
קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה
זֶבַח וְנְסָכִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ : מִלְּבַד שַׁבְּתֹת
38 יְהוָה וּמִלְּבַד מַתְּנֹתֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־נִדְרֵיכֶם וּמִלְּבַד
כָּל־נִדְבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה : אַךְ בַּחֲמִשָּׁה
39 עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאַת הָאָרֶץ
תָּחֹגּוּ אֶת־חַג־יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן : וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם
40 הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ־
עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
שִׁבְעַת יָמִים : וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים
41 בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
תָּחֹגּוּ אֹתוֹ : בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל־
42 הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכּוֹת :
לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בְּסֻכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :
44 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

CAP. XXIV. כד

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר :

34 Loquere filiis Israel, A quintodecimo die mensis hujus septimi, erunt feriæ tabernaculorum septem diebus Dño. Dies prim' vocabitur celeberrim' atq; sanctissimus: omne opus
35 servile non facietis in en. Et
36 septem diebus offeretis holocausta Domino. Dies quoque octavus erit celeberrimus atque sanctissimus, & offeretis holocaustum Domino: est enim cœtus atque collectæ: omne op' servile non facietis
37 in eo. Hæ sunt feriæ Dñi, quas vocabitis celeberrimas atque sanctissimas, offeretisq; in eis oblationes Dño, holocausta et libamenta juxta ritum uniusquisq; diei. Exceptis sabbatis Dñi, dnnisq; vestris, et quæ
38 offeretis ex vnto, vel quæ
39 sponte tribuetis Domino. A quinto-decimo ergo die mensis septimi, quando congregaveritis omnes fructus terræ vestræ, celebrabitis ferias Domini septem diebus. Die primo & die octavo erit sabba-
40 tum, id est, requies. Sumetisque vobis die primo fructus arboris pulcherrimæ, spathulásque palmarum, & ramos ligni densarum frondium, & salices de torrente, & lætabimini coram Domino
41 Deo vestro. Celebrabitisque soleonitatem ejus septem diebus per annum. Legitimum sempiternum erit in generationibus vestris. Mense septi-
42 mo festa celebrabitis. Et habitabitis in umbraculis septem diebus. Omnis, qui de genere est Israel, manebit in
43 tabernaculis: Ut discant posteri vestri, quòd in taberoaculis habitare fecerim filios Israel, cùm educerem eos de terra Ægypti. Ego Dñs Deus
44 vester. Locutúsq; est Moyses super solennitatibus Dñi ad filios Israel.

CAP. XXIV.

1 Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens,

34 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ἑορτὴ Σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ κυρίῳ.
35 Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία· πᾶν
36 ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. Ἑπτὰ ἡμέρας προσάξετε (β) ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. καὶ προσάξετε (γ) ὁλοκαυτώματα κυρίῳ· ἐξόδιον ἐστι. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ
37 ποιήσετε. Αὗται (δ) ἑορταὶ κυρίου, ἃς καλέσετε κλητὰς ἁγίας, ὅστε προσενέγκαι καρπώματα τῷ κυρίῳ, ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας αὐτῷ, καὶ σπονδὰς αὐτῷ τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν, Πλὴν τῶν Σαββάτων κυρίου, καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν, καὶ πλὴν πασῶν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ πλὴν τῶν ἐκουσίων ὑ-
38 μῶν, ἃ ἂν δῶτε τῷ κυρίῳ. Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ (ε) ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ὅταν συνάγησθε τὰ (ζ) γενήματα τῆς γῆς, ἑορτάσετε τὸν κυρίου ἑπτὰ ἡμέρας. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις, καὶ τῇ
39 ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀνάπαυσις. Καὶ (η) λήψεσθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου ὡραίου, καὶ κλάδους φοινίκων, καὶ κλάδους (θ) ξύλου δασεῖς, καὶ ἰτέας, καὶ ἄγετε κλάδους ἐκ χειμάρρου, ὑφηγεῖσθαι ἔναντι κυ-
40 ίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν. Ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἑορτάσετε αὐτὴν. Νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἑορτάσεῖς αὐτήν.
42 Ἐν Σκηναῖς κατοικήσετε ἑπτὰ ἡμέρας. πᾶς ὁ αὐτόχθων ἐν Ἰσραὴλ κατοικήσει
43 ἐν Σκηναῖς, Ὅπως ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν, ὅτι ἐν Σκηναῖς κατῴκισα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ἐγὼ κύριος ὁ Θεὸς ὑ-
44 μῶν. Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τὰς ἑορτὰς κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

Loquere filiis Israel, dicens, Quintæ decimæ mensis septimi hujus, solennitas tabernaculorum septem dies Domino. Et dies primæ vocata sanctæ: omne opus servile non facietis. Septem di-
36 ebus adducetis holocaustomata Domino. Et diei octavæ vocata sanctæ erit vobis. Et adducetis holocaustomata Domino: (i) Exodium est. Omne opus servile non facietis. Hæ soleni-
37 tates Domino, quas vocabitis vocatas sanctas, ad offerendum hostias Domino, holocaustomata, & sacrificia eorum, & libamina eorum, quod secundùm diem
38 in diem, Præter sabbata Domi-
39 ni, & præter munera vestra, & præter omnia vota vestra, & præter spontanea vestra, quæcunque dederitis Domino. Et in
40 quinta-decima die mensis septimi hujus, cùm consummaveritis genimina terræ, festum celebrabitis Domino septem dies. Die primo requies, & die octavo requies. Et sumetis die primo, 40
41 fructum ligni (k) speciosum, & spatulas (l palmarum, & ramos ligni densos, & salices, & agni
41 ramos de torrente, ad (m) lætandum ante Dominum Deum vestrum (n) Septem diebus anni. 41
42 Legitimum sempiternum in progenies vestras; In mense septimo
42 solennitatem istam celebrabitis. In tabernaculis habitabitis septem dies. Omnis indigena in Israel,
43 habitabit in tabernaculis, ut sciant progenies vestræ, quòd in tabernaculis habitare feci filios
44 Israel, cùm educerem eos de terra Ægypti. Ego Dominus Deus vester. Et locutus est Moyses solennitates Domini filiis Israel.

MS.A. (β) ὁλοκαύτωμα τῷ (γ) ὁλοκαύτωμα τοῦ κυρίου· (δ) αἱ ἑορταὶ τοῦ κυρίου, (ε) τῇ ἡμέρᾳ (ζ) γενήματα (η) λήμψεσθε τῇ πρώτῃ καρπὸν (θ) ξύλων

ΚΕΦ. κδ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κυρίῳ πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

CAP. XXIV.

1 Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

34 ܡܠܠ ܠܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܬܪܥܣܪ ܝܘܡܐ ܕܝܪܚܐ ܗܕܐ ܬܫܪܝ ܚܓܐ ܕܡܨܠܬܐ ܫܒܥܐ ܠܡܪܝܐ ܘܒܫܒܥܬ ܝܘܡܝ ܚܓܐ ܕܡܨܠܬܐ ܫܒܥܐ ܠܡܪܝܐ ܘܒܫܒܥܬ ܝܘܡܝ ܚܓ
35 ܡܨܠܬܐ ܫܒܥܐ ܠܡܪܝܐ ܘܒܫܒܥܬ ܝܘܡܝ ܚ
36 ܡܨܠܬܐ ܫܒܥܐ ܠܡܪܝܐ ܘܒܫܒܥܬ ܝܘ
37 ܡܝ ܚ
38 ܡ
39 ܡ
40 ܡ
41 ܡ
42 ܡ
43 ܡ
44 ܡ

Loquere cum filiis Israel, & dic eis, In quin-34 tadecima mensis hujus septimi, celebrate festum tabernaculorum septem diebus coram Domioo. Dies primus, celebris ac fao-35 ctus erit vobis, & omne opus servile nesceceritis Septem diebus: & offerte sacrifi-36 cium Domioo: & dies octavus, celebris ac sanctus erit vnbis: & offerte sacrificium Domino: & congregamioi, & ullum opus servile ne sceceritis. Hæ sunt festa Domini 37 quæ vocabitis solennia & sancta, & in quibus offeretis sacrificia Domino, holocausta pacifica, & farinam, & libamen, & victimas pro jure debito cuicunque diei; Præter 38 sabbatha Domini, & præter oblationes vestras, & præter dona vestra, & præter omnia vota vestra, ac præter omnem separationem vestram quam tribuitis Domino. Veruntamen 39 in quintodecimo meosis septimi, quando colligetis proveotus terræ, celebrate diem sestum Domino septem diebus. Primo die erit otium, & die octavo, requies. Capite 40 vobis io die primo fructus arborum pulchrarum, poma aurea, & medullas palmarum, & myrtum, & salices. Et lætamini 41 coram Domino Deo vestro septem diebus, ô cuocti Israelitæ, & celebrate diem hunc sestum Domioo, septem diebus in anoo, lege sempiternâ in generationes vestras: mense septimo celebrate eum. In taberoaculis ma-42 nete septem diebus: omnes Israelitæ maneant io tabernaculis: ut sciant posteri 43 vestri quòd in tabernaculis manere fecerim filios Israel postquam eduxi eos è terra Ægypti: ego sum Dñs Deus vester. Retulit 44 ergò Moses filiis Israel festa Domini.

CAP. XXIV.

De Lucerna:

1 Locutusque est Dominus cum Mose, & dixit ad eum;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

34 מַלֵּל עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר בְּחַמְשָׁא
עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה הָדֵין
חַגָּא דְמַטְלַיָּא שַׁבְעָא יוֹמִין קָדָם יְיָ:
35 בְּיוֹמָא קַדְמָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ כָּל־
עֲבִידַת פּוּלְחָן לָא תַעְבְּדוּן: שַׁבְעָא
יוֹמִין תְּקָרְבוּן קוּרְבָּנַיָּא קָדָם יְיָ בְּיוֹמָא
תְּמִינָאָה מְעָרַע־קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן
וּתְקָרְבוּן קוּרְבָּנַיָּא קָדָם יְיָ כְּנִישִׁין
הִוֹן כָּל עֲבִידַת פּוּלְחָן לָא תַעְבְּדוּן:
37 אִלֵּין מוֹעֲדַיָּא דְיְיָ דִּי תִשְׁרֵעוּן יָתְהוֹן
מְעָרְעֵי קַדִּישׁ לְקָרָבָא קוּרְבָּנָא קָדָם־
יְיָ עֲלָתָא וּמִנְחָתָא נִכְסַת קוּדְשִׁין
38 וְנִסְכִּין פִּתְגַם יוֹם בְּיוֹמֵהּ: בַּר
מִשַּׁבְּתָא דְיְיָ וּבַר מִמַּתְנָתְכוֹן וּבַר
מִכָּל־נִדְרֵיכוֹן וּבַר מִכָּל־נְדָבָתְכוֹן
דִּי תִתְּנוּן קָדָם יְיָ: בְּרַם בְּחַמְשָׁא
39 עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה
בְּמִכְנְשֻׁכוֹן יָת עֲלַלְתָּא דְאַרְעָא
תְּחַגּוּן יָת חַגָּא דְיְיָ שַׁבְעָא יוֹמִין
בְּיוֹמָא קַדְמָאָה נְיָחָא וּבְיוֹמָא
40 תְּמִינָאָה נְיָחָא: וְתִסְבּוֹן לְכוֹן בְּיוֹמָא
קַדְמָאָה פֵּרֵי אִילָנָא אֶתְרוֹגִין
וּלוּלְבִין וְהַדַּסִּין וְעַרְבִין דְּנַחַל
וְתֶחְדְּוֹן קֳדָם יְיָ אֱלָהְכוֹן שַׁבְעָא
41 יוֹמִין: וְתִחְגּוֹן יָתֵהּ חַגָּא קֳדָם־יְיָ
שַׁבְעָא יוֹמִין בְּשַׁתָּא קְיָם עָלַם
לְדָרֵיכוֹן בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה תְּחַגּוּן
42 יָתֵהּ: בְּמַטְלַיָּא תִּתְּבוּן שַׁבְעָא
יוֹמִין כָּל־יַצִּיבָיָא בְּיִשְׂרָאֵל יִתְּבוּן
43 בְּמַטְלַיָּא: בְּדִיל דִּידְעוּן דָּרֵיכוֹן
אֲרֵי בְּמַטְלַת עֲנָנַיָּא אוֹתֵבִית יָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּאַפְּקוּתִי יָתְהוֹן מֵאַרְעָא
44 דְמִצְרַיִם אֲנָא יְיָ אֱלָהְכוֹן: וּמַלֵּל
מֹשֶׁה יָת סִדְרֵי מוֹעֲדַיָּא דְיְיָ וְאַלִּיפִנּוּן
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

כה

1 וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

34 דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג סכות שבעת ימים ליהוה׃
35 ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבדה לא תעשו׃ שבעת ימים תקרבו אשה ליהוה ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשה ליהוה עצרת הוא כל מלאכת עבדה לא תעשו׃
36 אלה מועדי יהוה אשר תקראו אתם מקרא קדש להקרב אשה ליהוה עלה ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו׃
38 מלבד שבתות יהוה ומלבד מתנתיכם ומלבד כל נדריכם ומלבד כל נדבתיכם אשר תתנו ליהוה׃
39 אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ תחגו את חג יהוה שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון׃
40 ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמחתם לפני יהוה אלהיכם שבעת ימים׃
41 וחגתם אתו חג ליהוה שבעת ימים בשנה חקת עולם לדרתיכם בחדש השביעי תחגו אתו׃
42 בסכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכות׃
43 למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אתם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם׃
44 וידבר משה את מועדי יהוה אל בני ישראל׃

VERSIO SAMARITANA.

34 ע״ב דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש הזה חג סכות שבעת ימים ליהוה׃
35 ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבדה לא תעשו׃ שבעת ימים תקרבו אשה ליהוה ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשה ליהוה עצרת הוא כל מלאכת עבדה לא תעשו׃
36 אלה מועדי יהוה אשר תקראו אתם מקרא קדש להקרב אשה ליהוה עלה ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו׃
38 מלבד שבתות יהוה ומלבד מתנתיכם ומלבד כל נדריכם ומלבד כל נדבתיכם אשר תתנו ליהוה׃
39 אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ תחגו את חג יהוה שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון׃
40 ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמחתם לפני יהוה אלהיכם שבעת ימים׃
41 וחגתם אתו חג ליהוה שבעת ימים בשנה חקת עולם לדרתיכם בחדש השביעי תחגו אתו׃
42 בסכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכות׃
43 למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אתם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם׃
44 וידבר משה את מועדי יהוה אל בני ישראל׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

34 Loquere filiis Israel, dicens: In quinta decima mensis septimi hujus festivitas umbraculorum erit, septé diebus coram Domino. 35 In die primo vocatio sancta erit: omne op' servile non facietis. Septem diebus offeretis oblationes coram Domino: in die octava vocatio sancta erit vobis, & offeretis oblationé corã Domino, collecti eoim eritis; omne opus servile non faciemus. Hæ sunt solennitates Domini, quas vocabitis vocatione sancta: ut offeratur oblatio coram Domino; holocaustũ & munus, & hostia sanctificationum, & libamenta, juxta ritum uniuscujusq; diei. Exceptis sabbatis Dñi: & exceptis donis vestris, et exceptis omnibus votis vestris, & exceptis his quæ sponte offeretis corã Dño. Veruotamen in quintadecima die mensis septimi, quando congregaveritis fructũ terræ, solennizabitis solennitatem corã Dño septem dieb': in die primo erit requies, & in die octavo erit requies. Sumetisq; vobis in die primo fructum arboris citrei & spatulas palmarum, & myrtum, & salices torrentis: & lætabimini corãm Domioo Deo vestro septem diebus. Et solennizabitis hanc solennitatem coram Dño, septem diebus per annum: legitimũ sempiternum erit generationibus vestris; in mense septimo celebrabitis eã. In umbraculis habitabitis septẽ diebus: omnes indigenæ in Israel habitabunt in umbraculis. Ut sciant generationes vestræ, quia in umbraculo *nubium* habitare feci filios Israel, quando eduxi eos de terra Ægypti: Ego Dominus Deus vester. Locutusq; est Moyses ordinem solennitatum Domini: & docuit eas filios Israel.

CAP. XXIII.

1 LOcutusque est Dominus cum Moyse dicens.

Laquere filiis Israel, dicens; 34 Decimo quinto die mensis septimi hujus, festum erit tabernaculorum septem diebus Domino: Die primo convocatio 35 erit sancta: nullum opus servile facietis. Septem diebus 36 offeretis (o) sacrificia ignita Domino, die etiã octavã convocatio sancta erit vobis, ut offeratis (p) sacrificia ignita Domino: festum hoc est interdictionis, idcò nullũ opus servile facietis. Iste sunt solen- 37 nitates Domini quibus convocabitis convocationes sanctas ad offerendum (q) sacrificia ignita Domino, holocaustum, oblationem simile, sacrificiũ, et libamina juxta ritum uniuscujusque diei: Præter Sab- 38 bata Domini, & præter omnia munera vestra, et præter vota vestra, & præter spontaneas vestras oblationes quas dabitis Domino. Præterea, de- 39 cimo quinto die mensis septimi, cum collegeritis proventum terræ, celebrabitis festum Domino septem diebus, die primo requies erit, et die octavo requies. Sumetis autẽ vobis 40 die primo fructũ arboris speciosum, spatulas palmarum, & ramos ligni (r) plectilis, et salices torrentis: & lætabimini coram Domino Deo vestro septem diebus. Celebrabi- 41 tis autem illud festum Domino septem diebus quotannis. Præceptum est æternũ in generationibus vestris, mense septimo celebrabitis illud. In 42 tabernaculis habitabitis septẽ diebus; omnis indigena in Israel habitabit in tabernaculis: ut sciant generationes ve- 43 stræ quòd in tabernaculis habitare feci filios Israel cũm eduxi eos de terra Ægypti; Ego Dominus Deus vester. Et 44 edixit Moses solennitates Domini filiis Israel.

CAP. XXIIII.

ET locutus est Dominus 1 Mosi, dicens;

VER. SAM. (o) oblationem (p) oblationem (q) sacrificium Domino; (r) denii,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

34 *مُرْ بَنِي اِسْرَائِيلَ وَقُلْ لَهُمْ *مِنَ الْيَوْمِ الْخَامِسِ عَشَرَ مِنْ هَذَا الشَّهْرِ السَّابِعِ حَجُّ الْمَظَالِّ سَبْعَةَ اَيَّامٍ
35 لِلّٰهِ * فِي الْيَوْمِ الْاَوَّلِ اِسْمٌ مُقَدَّسٌ * كُلَّ صَنْعَةٍ مُكْتَسَبٍ لَا تَعْمَلُوا * وَفِي هٰذِهِ السَّبْعَةِ الْاَيَّامِ تُقَرِّبُوا قُرْبَانًا
36 لِلّٰهِ * وَفِي الْيَوْمِ الثَّامِنِ اِسْمٌ مُقَدَّسٌ يَكُونُ لَكُمْ * وَتُقَرِّبُوا قُرْبَانًا بِزِيَادَةٍ لِلّٰهِ * وَاِجْتَمِعُوا فِي قُدْسِهِ * وَكُلَّ
صَنْعَةٍ مُكْتَسَبٍ لَا تَعْمَلُوا * هٰذِهِ اَعْيَادُ اللّٰهِ الَّتِي تَجِبُ اَنْ تَسْمُوهَا بِاَسْمَاءٍ خَاصَّةٍ * وَتُقَرِّبُوا فِيهَا قُرْبَانًا
37 لِلّٰهِ * مِنْ صَاعِدَةٍ وَذَبْحٍ وَبِرٍّ وَسَرَاحٍ وَاجِبٍ كُلَّ يَوْمٍ فِي يَوْمِهِ * مَاخَلَا سُبُوتَ اللّٰهِ * وَمَاخَلَا عَطَايَاكُمْ
38 وَنُذُورِكُمْ وَبِرِّعِكُمُ الَّتِي تَجْعَلُونَهَا لِلّٰهِ * وَاِمَّا فِي الْيَوْمِ الْخَامِسِ عَشَرَ مِنَ الشَّهْرِ السَّابِعِ فِي اَوَانِ
39 جَمْعِكُمْ غَلَّةَ الْاَرْضِ فَلْتَحْجُوا حَجًّا لِلّٰهِ سَبْعَةَ اَيَّامٍ * وَفِي الْيَوْمِ الْاَوَّلِ مِنْهَا عُطْلَةٌ * وَفِي الْيَوْمِ
الثَّامِنِ عُطْلَةٌ * وَخُذُوا لَكُمْ فِي الْيَوْمِ الْاَوَّلِ مِنْ ثَمَرِ شَجَرِ الْاُتْرُجِّ * وَمِنْ لُبِّ النَّخْلِ * وَمِنْ اَغْصَانِ
40 عُودٍ عَلَى صِيغَةِ الصَّفِّ * وَمِنْ عَرْبِ الْوَادِي * وَافْرَحُوا بِهِ بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ رَبِّكُمْ سَبْعَةَ اَيَّامٍ *
41 وَحُجُّوا ذٰلِكَ حَجًّا لِلّٰهِ سَبْعَةَ اَيَّامٍ فِي السَّنَةِ كَذٰلِكَ * رَسْمٌ اَبَدِيٌّ عَلَى مَرِّ اَجْيَالِكُمْ * فِي الشَّهْرِ السَّابِعِ
42 تَحُجُّونَهُ وَاجْلِسُوا فِي الْمَظَالِّ سَبْعَةَ اَيَّامٍ لِاَمْرِي * وَكُلُّ صَرِيحِي مِنْ بَنِي اِسْرَائِيلَ فَلْيَجْلِسُوا فِي الْمَظَالِّ *
43 لِكَيْ يَعْلَمَ اَجْيَالُكُمْ اَنِّي اَنَا اللّٰهُ رَبُّكُمْ اَجْلَسْتُ بَنِي اِسْرَائِيلَ فِي ظِلَالٍ مِنْ غَمَامِي حِينَ
44 اَخْرَجْتُهُمْ مِنْ اَرْضِ مِصْرَ * فَخَاطَبَ مُوسَى بَنِي اِسْرَائِيلَ بِاَعْيَادِ اللّٰهِ *

1 *تَمَّ كَلَّمَ اللّٰهُ مُوسَى قَائِلًا *

*الْفَصْلُ الرَّابِعُ وَالْعِشْرُونَ *

Præcipe filiis Israil, et dic eis; A die quin- 34
tadecima hujus mensis septimi, solennitas
est Tabernaculorum septem diebus Domi-
no. In die primo nomen sanctum est: o-
mne opus lucri nè facietis. Et in his se- 35
ptem diebus offeretis sacrificium Deo: &
in die octava nomen sanctum erit vobis:
et offerte sacrificiũ, superogationẽ Deo:
& manete in sanctuario ejus: & omne
opus lucri nè faciatis. Hi sunt dies festi 37
Dei, quos oportet ut nominetis nominibus
peculiaribus, et offeratis in ipsis sacrificia
Deo ex holocaustis, et victimis, et frumen-
to, & temperamento vini, debito scilicet
singulorũ dierum Præter sabbatha Dei, 38
& præter dona vestra, & vota vestra, &
spontaneas concessiones vestras quas fa-
cietis Deo. At verò in die decimaquinta 39
mensis septimi, tempore quo colligetis an-
nonã terræ, celebrate solemnitatẽ Deo se-
ptem diebus. Et in die prima ex ipsis, erit o-
tium, & in die octava, otium. Et sumite 40
vobis in die prima de fructibus arborum
malorum aureorum, et de medulla palma-
rũ, et de ramis ligni textili artificio con-
sertis, & de populo fluviali: et lætamini
in ipsa coram Deo Domino vestro septem
diebus. Et celebrato hoc solennitatẽ Deo 41
septem diebus in anno, hoc modo; præce-
pto sæculi in seriem generationum vestra-
rum. In mense septimo celebrabitis eam, 42
& sedete in tabernaculis septem diebus
ad op' meum. Et omnis indigena ex filiis
Israil, sedeat in tabernaculis: Ut sciant 43
generationes vestræ quòd ego Deus Do-
minus vester sedere fecerim filios Israil in
umbra nubium mearum, quando eduxi
eos è terra Ægypti. Sermonem fecit ergò 44
Musa ad filios Israil de diebus festis Dei.

CAP XXIV.

ITem locutus est Deus ad Musam, di- 1
cens;

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר ויקרא : כד

contusum purū olivæ oleum *te ad capiant &* ,Israel filiis Præcipe
2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיקִחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית
testimonii velum Extra .semper lucernā *faciendū ad ferendere* ad,luminari
3 לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: מִחוּץ לְפָרֹכֶת הָעֵדֻת
facies ad mane usque vespera à Aharon eam disponet *conuentus* tentorio in
בְּאֹהֶל מוֹעֵד יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אַהֲרֹן מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר לִפְנֵי
candelabrō Super.vestris generationibus in *seculi* Statutum .semper *Domini*
4 יְהוָה תָּמִיד חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: עַל הַמְנֹרָה
accipies Et .Semper *Domini facies ad* lucernas disponet mundum
5 הַטְּהֹרָה יַעֲרֹךְ אֶת־הַנֵּרֹת לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד: וְלָקַחְתָּ
decimarum duarum :placentas duodecim *eam* coques & ,similam
סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
Sex *dispositionibus duabus* eas pones Et .una placenta erit
6 יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת: וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שֵׁשִׁים מַעֲרֶכֶת שֵׁשׁ
super dehis Et .*Domini facies ad* mundam mensani super *dispositiones*
הַטְּהֹרָה עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְהוָה: וְנָתַתָּ עַל־
ignitio memoriale in panem *ad* erit & ,mundum thus *dispositionem*
הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה וְהָיְתָה לַלֶּחֶם לְאַזְכָּרָה אִשֶּׁה
Domini facies ad eum disponet *sabbathi die in sabbathi die In* .Domino
8 לַיהוָה: בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעַרְכֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה
,Aharon erit Et *seculi* foedere Israel filiis à ,semper
9 תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן
Loc sanctitatum sanctitas quia ,sancto loco in eum comedēt &,ej *filiis* &
וְלִבָנָיו וַאֲכַלְתֻּהוּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא
mulieris filius est egressus Et *seculi* statuto Domino *ignitionibus* de ei
10 לוֹ מֵאִשֵּׁי יְהוָה חֹק־עוֹלָם: וַיֵּצֵא בֶן־אִשָּׁה
:Israel filiorum medio in,Ægyptii viri filius *ipse* & ,Israelitidis
יִשְׂרְאֵלִית וְהוּא בֶן־אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
.Israelita vir & ,Israelitidis filius *castrametatione* in sunt jurgati &
וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה בֶּן הַיִּשְׂרְאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי:
.maledixit & ,nomen Israelitidis mulieris filius *nuncupavit* Et
11 וַיִּקֹּב בֶּן־הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרְאֵלִית אֶת־הַשֵּׁם וַיְקַלֵּל
filia Selomith ejus matris nomen & :Moseh ad eum adduxerunt Et
וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ אֶל־מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית בַּת־
eis *exponendum ad* ,custodia in eum posuerunt Et .Dan *tribui* Dibri
12 דִּבְרִי לְמַטֵּה־דָן: וַיַּנִּיחוּ אוֹתוֹ בַּמִּשְׁמָר לְפָרֹשׁ לָהֶם
:dicendo Moseh ad Dominus est locutus Et .Domini *ore super*
13 עַל־פִּי יְהוָה: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
omnes fulciant & ,*castrametationem* extra *ad* maledicnm Educ
14 הוֹצֵא אֶת־הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְסָמְכוּ כָל־
omnis eum lapident & ,ejus caput super suas manus *audientes*
הַשֹּׁמְעִים אֶת־יָדֵיהֶם עַל־רֹאשׁוֹ וְרָגְמוּ אֹתוֹ כָּל־
eum vir Vir :dicendo ,loquēris Israel filios ad Et .cœtus
15 הָעֵדָה: וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־
nomen *nuncupani Et* *suum peccatum* portabit & ,suo Deo maledixerit
16 יְקַלֵּל אֱלֹהָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ: וּנְקֵב שֵׁם
.cœtus omnis eum *in* lapidabunt Lapidando.morietur moriendo ,Domini
יְהוָה מוֹת יוּמַת רָגוֹם יִרְגְּמוּ־בוֹ כָּל־הָעֵדָה
.morietur ,nomen *eum nuncupando in* ,indigena sic,peregrin' Sicut
כַּגֵּר כָּאֶזְרָח בְּנָקְבוֹ שֵׁם יוּמָת:

2 Præcipe filiis Israel, ut afferant tibi oleum de olivis purissimum, ac lucidum, ad concinnandas lucernas jugiter,
3 Extra velum testimonii in tabernaculo fœderis. Ponētque eas Aaron à vespere, usque ad mane coram Dōo, cultu ritúq; perpetuo in generationib' vestris. Super candelabrū mundissimum ponentur semper in
5 cōspectu Dñi. Accipies quoq; similā, et coques ex ea duodecim panes, qui singuli habebunt duas decimas. Quorū
6 senos altrinsecus super mensam purissimam coram Dño
7 statues. Et pones super eos thus lucidissimum, ut sit panis in monimentum oblati-
8 onis Dñi. Per singula sabbata mutabuntur coram Dño susceptí à filiis Israel fœdere
9 sempiterno. Erúntq; Aaron & filiorum ejus, ut comedant eos in loco sancto: quia Sanctum sanctorum est de sacrificiis Domini jure perpetuo.
10 Ecce autem egressus filius mulieris Israelitidis, quem pepererat de viro Ægyptio inter filios Israel, jurgatus est in castris cum viro Is-
11 raelita. Cúmque blasphemāsset nomen, & maledixisset ei, adductus est ad Moysen. (Vocabatur autem mater ejus Salumith, filia Dabri
12 de tribu Dan.) Miserúntque eum in carcerem, donec nōsset quid juberet Dominus.
13 Qui locutus est ad Moysen,
14 Dicens, Educ blasphemum extra castra, & ponant omnes qui audierunt, manus suas
15 super caput ejus, & lapidet eum populus universus. Et ad filios Israel loquēris;
16 Homo, qui maledixerit Deo suo, portabit peccatum suum. Et qui blasphemaverit nomen Dñi, morte moriatur: lapidibus opprimet eum omnis multitudo, sive ille civis, sive peregrinus fuerit. Qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur.

2 Ἐντέλλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσάν
(α) σοι ἔλαιον ἐλαίινον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς, καῦσαι λύχνον διαπαντός,
3 Ἔξωθεν τῆς καταπετάσματος ἐν τῇ σκηνῇ
τοῦ μαρτυρίου. καὶ καύσουσιν αὐτὸ Ἀαρὼν καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτοῦ (β) ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωῒ ἐνώπιον
κυρίου ἐνδελεχῶς, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς
4 γενεὰς ὑμῶν. Ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς
καύσουσι τοὺς λύχνους (γ) ἐναντίον κυρίου
5 ἕως εἰς τοπρωΐ. Καὶ λήψεσι σεμίδαλιν, καὶ
ποιήσεις αὐτὴν δώδεκα ἄρτους· δύο δεκάτου
6 ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. Καὶ ἐπθήσεις αὐτὸς δύο
στίβους, ἓξ ἄρτους τὸ ἓν στίβος ἐπὶ τῆς τράπε-
7 ζαν τῆς καθαρᾶς ἐναντι κυρίου. Καὶ ἐπιθήσεις
ἐπὶ τὸ στίβος λίβανον καθαρὸν καὶ ἅλα,
καὶ ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκεί-
8 μενα τῷ κυρίῳ. Τῇ ἡμέρᾳ τῷ Σαββάτων
(δ) προσδήσεται ἐναντι κυρίου διαπαντὸς
ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, διαθήκην αἰώνιον.
9 Καὶ ἔσται Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. καὶ φά-
γον(ε) αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἔστι γὰρ ἅγια τῶ ἁ-
γίων. τοῦτο(ε) αὐτῷ ἀπὸ τῶν δυσιασμάτων τῷ
10 κυρίῳ, νόμιμον αἰώνιον. Καὶ ἐξῆλθον υἱὸς
γυναικὸς Ἰσραηλίτιδος, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς Αἰ-
γυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· καὶ ἐμαχέσαν-
το ἐν τῇ παρεμβολῇ ὁ εἰς τῶ Ἰσραηλίτιδος,
11 καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ Ἰσραηλίτης. Καὶ ἐπονο-
μάσας (ζ) ὁ υἱὸς τῶ γυναικὸς τῶ Ἰσραηλί-
τιδος τὸ ὄνομα κατηράσατο. καὶ ἤγαγον αὐτὸ
πρὸς Μωυσῆν. καὶ τὸ ὄνομα τῶ μητρὸς αὐτῶ
Σελομιθὶ θυγάτηρ (η) Δαβρεὶ ἐκ τῶ φυλῆς
12 Δάν. Καὶ ἀπέθεντο αὐτὸ (θ) εἰς φυλακὴν
διακεῖναι αὐτὸν διὰ πρόσταγμα τῶ κυ-
13 ρίου. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν,
14 λέγων, Ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἔξω
τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπθήσουσιν πάντες
οἱ ἀκούσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν
κεφαλὴν αὐτῶ, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν
15 πᾶσα ἡ συναγωγή. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσ-
ραὴλ λάλησον, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸς, Ἄν-
θρωπος ὃς ἐὰν καταρέσηται θεὸν, ἁμαρ-
16 τίαν λήψεται. Ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα
κυρίου, θανάτῳ θανατοῦσθω· λίθοις λιθο-
βολείτω αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ Ἰσ-
ραήλ. ἐὰν τε προσήλυτος ἐὰν τε αὐτόχθων,
ἐν τῷ ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου,
τελευτάτω.

MS.A (α) μοι (β) ἀπ' ἑσπέρας (γ) ἐναντι κυρίου ἕως πρωΐ. (δ) προθήσει (ε) αὐτῷ (ζ) υἱὸς (η) Δαβρὶ (θ) ἐν φυλακῇ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Præcipe filiis Israel, afferantq; tibi oleū oleæ purū expressum, ad accendendas lucernas jugiter Extra velū januæ testimonii intabernaculo temporis. Sitq; disponens eas Aharon à vespera usq; ad matutinū corā Dño jugiter, lege perpetuā in posteritates vestras. Super candelabro magno dispooet lucernas coram Domino jugiter. Accipe quoq; similaginem, & pinse duodecim placentas, è duobus decimis erit placenta uoa. Et dispone eas in duos ordines, senas in *quoliber* ordine, super mensa pura coram Domino semper, lege perpetuā in posteritates vestras. Et pone super ordines thus purū coram Domino: sitq; pro pane, monimento, atq; sacrificio Domino. In die sexto disponet eas Aharon coram Domino jugiter, ex dono filiorū Israel. Statuto sempiterno Pertinebit ad Aharonem & filios ejus, comedentq; illum in loco sancto, quoniam sanctum sanctorum est ipsi de oblationibus Domini, lege sempiternā.

Crimen peccatorum: & blasphemia filii cujusdam Israelitidæ: & quomodo lata fuit in eum sententia mortis.

Egressus est autem filius mulieris Israelitidis (atq; hic filius hominis erat Ægyptii) in medium filiorum Israel: jurgatiq; sunt in castris filius Israelitidis, & quidam Israelita. Et exprimens filius Israelitidis Nomē, blasphemavit. Adduxerunt ergò eum ad Mosen (nomen autē matris ejus erat Selomith, filia Debri de tribu Dan,) Et clauserunt eum in custodia, ut explicaretur eis *sententia* ab ore Dñi. Igitur locutus est Dñs cum Mose, dixitq; ad eum; Educite eum qui blasphemavit extra castra, & omnes quotquot audierunt eum, ponant manus suas super caput ejus, & lapidibus obruant eum. Et cum filiis Israel loquere, & dicito eis; Quicunq; homo cùm blasphemaverit Deum suum, recipiet peccatū suum. Et quicunq; expresserit nomen Domini, occidendo occidatur, & lapidando lapidabunt eū universus cœtus. Tam is qui convertetur ad me, quàm filius Israel, cùm expresserit nomen meum, interficietur.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

2 פַּקֵּד יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְּבוּן לָךְ מְשַׁח
זֵיתָא דַכְיָא כְּתִישָׁא לְאַנְהָרָא לְאַרְלָךְ
בּוֹצִינָיָא תְּדִירָא : 3 מִבָּרָא לְפָרוֹכְתָּא
דְסָהֲדוּתָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא יְסַדֵּר יְהֵיה
אַהֲרֹן מִרְמְשָׁא עַד צַפְּרָא קֳדָם יְיָ
תְּדִירָא קְיָם עָלָם לְדָרֵיכוֹן : 4 עַל
מְנָרְתָּא רַבְּיָתָא יְסַדֵּר יַת בּוֹצִינָיָא
קֳדָם יְיָ תְּדִירָא : 5 וְתִסַּב סוֹלְתָא וְתֵיפֵי
יָתָהּ תְּרֵתְּסָרֵי עֲשָׂרֵי גְרִיצָן תְּרֵין
עֶסְרוֹנִין חַד הֲוֵי גְרִיצָתָא חָדָא : 6 וְתִשְׁוֵי
יָתְהוֹן תְּרֵתֵין פְּרָרִין שִׁית סִדְרָא עַל
פְּתוֹרָא דְרַבְּיָא קֳדָם יְיָ : 7 וְתִתֵּן עַל סִדְרָא
לְבוֹנְתָא רַבְּיָתָא וְיְהֵי לְלַחְמָא
לְאַדְכָּרָה קָרְבָּנָא קֳדָם יְיָ : 8 בְּיוֹמָא
דְשַׁבְּתָא בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא יְסַדְּרִנֵּיהּ
קֳדָם יְיָ תְּדִירָא מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְיָם
עָלָם : 9 וְיְהֵי לְאַהֲרֹן וּלְבָנוֹהִי וְיֵיכְלוּנֵיהּ
בַּאֲתַר קַדִּישׁ אֲרֵי קֹדֶשׁ קֳדָשִׁין
הוּא לֵיהּ מִקָּרְבָּנַיָּא דַיְיָ קְיָם עָלָם :
10 וּנְפַק בַּר אִתְּתָא בַת יִשְׂרָאֵל וְהוּא
בַּר גְּבַר מִצְרָאִי בְּגַו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאִתְנַצְּיוּ בְּמַשְׁרְיָתָא בַּר אִתְּתָא
בַּת יִשְׂרָאֵל וּגְבַרָא בַּר יִשְׂרָאֵל :
11 וּפְרִישׁ בַּר אִתְּתָא בַּת יִשְׂרָאֵל יַת
שְׁמָא וְאָרֵגִיו וְאֵיתָיוּ לְוָת
מֹשֶׁה וּשְׁוֹם אִמֵּיהּ שְׁלֻמִית בַּת דִּבְרִי
לְשִׁבְטָא דְדָן : 12 וְאַסְרוּהִי בְּבֵית מַטְרָא
עַד דְיִתְפְּרַשׁ לְהוֹן עַל גְּזַרַת מֵימְרָא
דַיְיָ : 13 וּמַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר :
14 אַפֵּיק יַת דְּאִרְגִּיו לְמִבָּרָא לְמַשְׁרְיָתָא
וְיִסְמְכוּן כָּל דְשָׁמְעִין יַת יְדֵיהוֹן עַל
רֵישֵׁיהּ וְיִרְגְּמוּן יְתֵיהּ כָּל בְּנֵי שְׁתָא :
15 וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּמַּלֵּל לְמֵימַר גְּבַר
גְּבַר אֲרֵי יְרַגֵּז קֳדָם אֱלָהֵיהּ וְיִקְבֵּל
חוֹבֵיהּ : 16 וּדְפַרֵשׁ שְׁמָא דַיְיָ אִתְקְטָלָא
יִתְקְטֵל מִרְגַּם יִרְגְּמוּן בֵּיהּ כָּל־
בְּנֵשְׁתָּא כְּגִיּוֹרָא כְּמֵיצֵא בְּפָרְשׁוּתֵיהּ
שְׁמָא יִתְקְטֵל :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

2 צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד׃ 3 מחוץ לפרכת העדות באהל מועד יערך אהרן מערב עד בקר לפני יהוה תמיד חקת עולם לדרתם׃ 4 על המנרת הטהרה יערך את הנרות לפני יהוה תמיד׃ 5 ותקח סלת ואפית אתם שתים עשרה חלות שני העשרנים תהיינה החלה האחת׃ 6 ושמת אתם שתים מערכות שש המערכת על השלחן הטהר לפני יהוה׃ 7 ונתת על המערכת לבנה זכה והיתה הלחם לאזכרה אשה ליהוה׃ 8 ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני יהוה תמיד מאת בני ישראל ברית עולם׃ 9 והיה לאהרן ולבניו ואכלו אתו במקום קדש כי קדש קדשים הוא לו מאשי יהוה חק עולם׃ 10 ויצא בן אשה בת ישראל והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל ויתנצו במחנה בן האשה בת ישראל ואיש הישראלי׃ 11 ויקב בן האשה בת ישראל את השם ויקלל ויביאו אל משה ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן׃ 12 ויניחו אתו במשמר עד פרש להם על פי יהוה׃ 13 וידבר יהוה אל משה לאמר׃ 14 הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה וסמכו כל שמעיו את ידיהם על ראשו ורגמו אתו כל העדה׃ 15 ואל בני ישראל תדבר לאמר איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו׃ 16 ונקב שם יהוה מות יומת רגום ירגמו בו כל העדה כגר כאזרח בנקבו שם יומת׃

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

2 Præcipe filiis Israel ut accipiant tibi oleum olivæ purum contusum pro luminari, ad accendendas lucernas jugiter. 3 Extra velum testimonii in tabernaculo fœderis, ordinabit eas Aaro à vespere usq; mane coram Dño jugiter: legitimum sempiternũ erit in generationibus vestris. 4 Super candelabrũ mundissimũ disponet lucernas coram Dño semper. 5 Tollésq; similam, & coques ex ea duodecim placentas: ex duabꝰ decimis erit unaquæq; placenta. 6 Ponéſq; eas duobus ordinibus, sex in ordine uno, super mensam mundissimã coram Domino. Et pones super eũ thus purissimũ: & erit in monumentũ panis oblationis coram Dño. 8 Per singula sabbata ordinabit eum coram Domino jugiter, à filiis Israel pacto sempiterno. 9 Erítq; Aaron & filiis ejus, ut comedant eum in loco sancto: quia sanctum sanctorũ est ei de oblationibus Domini, pacto sempiterno. 10 Egressũsq; est filius mulieris Israelitidis; ipse autẽ erat filius viri Ægyptii, in medio filiorũ Israel: & rixati sunt in castris, filius mulieris Israelitidis, & 11 vir Israelita. Et explanavit filius mulieris Israelitidis nomen, & blasphemavit; & adduxerũt eum ad Moysen: nomẽ autem matris ejus erat Selomith filia 12 Dabri, de tribu Dan. Ligaverũtq; eum in carcere, donec exponeretur eis per sententiam 13 verbi Dñi. Locutúsq; est Dñs cum Moyse dicens. 14 Educ blasphemũ extra castra, et imponãt omnes qui audierunt manus suas super caput ejus: & lapidabunt eũ omnis congregatio. 15 Et cum filiis Israel loquẽris dicens: Vir vir qui blasphemaverit coram Deo suo, suscipiet 16 iniquitatem suam. Et qui explanaverit nomen Domini, occisione occidetur; lapidatione lapidabunt eum omnis congregatio: tam advena quàm indigena cùm explanaverit nomen, interficiatur.

VER. SAM. (a) oblationis (b) muneribus (c) portio est æterna. (d) reatum (e) occisione occidetur; (f) interficietur.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 * أوصِ بني إسرائيل أن يأتوك بزيتٍ زيتونٍ صافٍ من المعصوف للإضاءة يسرج به السرج دائماً *
3 خارج سجف الشهادة في خباء المحضر يصلحه هرون من الليل إلى الصبح بين يدي الله دائماً *
4 رسم الدهر على مر أجيالكم * وعلى المنارة الطاهرة يصلحها بين يدي الله دائماً * وخذ سميذاً
5 واخبز اثني عشر خبزة * وليكن كل خبزة من عشرين * وضعها في صفين * في كل صف ست
6 منضدة على المائدة الطاهرة بين يدي الله * واجعل على المصفوفة لباناً ذكياً * وليكن على
7 الخبز وحياً معرباً لله * وفي كل يوم سبت نصفه بين يدي الله دائماً من عند بني إسرائيل * عهد
8 الدهر * ثم يرفع لهرون وبنيه ليأكلوه في موضع مقدس * لأنه لهم من خواص الأقداس من
9 قربان الله * رسم الدهر * ولما قام ابن امرأة إسرائيلية * وهو ابن رجل مصري فما بين بني
10 إسرائيل تناص في المعسكر هذا ابن الإسرائيلية والرجل الإسرائيلي * وسب ابن الإسرائيلية الاسم
11 وسمه * فأتوا به إلى موسى * وكان اسم أمه سلوميت ابنة دبري من سبط دان * فوضعوه في الحبس
12 ليتبين لهم أمن عن فم الله * ثم كلم الله موسى قائلاً * أخرج السائب إلى خارج المعسكر * وليسند
13 كل من سمعه أيديهم على رأسه * وليرجمه جميع أهل المحضر * وقل لبني إسرائيل * أي
14 إنسان سبه ربه فقد حمل وزراً عظيماً * ومن سبه كذلك فليقتل قتلاً * وليرجمه جميع أهل
15 المحضر رجماً * الغريب كالصريحي سواء أيهما سب الاسم فليقتل *
16

Manda filiis Israil ut afferant tibi oleum olivæ purum ex attrito, ad accendendum: ut aptentur ipso lucernæ semper. 3 Extra velũ testimonii, in tabernaculo præsentiæ, disponet id Haron à nocte ad matutinum in conspectu Dei semper, statuto sæculi ad decursum generationum vestrarum. 4 Et super candelabrum mundum disponet eas ante Deum semper. 5 Et accipe similam, et confice ex ea duodecim panes: sic autem quilibet panis ex duabus decimis. 6 Et pone eos in duos ordines: in quolibet ordine sex, dispositos super mensa munda in conspectu Dei: 7 Et pone super ordinatos panes thus suavissimum sitiẽs super panem in odorem oblatum Deo. 8 Et in omni die sabbathi ordinabit eos coram Deo semper à filiis Israil, fœdere sempiterno. 9 Deinde sumet eos Harone & filiis ejus, ut comedant illum in loco sancto, quia ipsorũ est ex præcipuis sacris de sacrificio Dei, statuto sempiterno. 10 Cumq; surrexisset filius mulieris cujusdam Israelitidis, ipseque filius viri Ægyptii, inter filios Israil, jurgatus est in castris iste filius Israelitidis cum viro Israelita: 11 Et convicians est filius Israelitidis Nomen, & blasphemavit illud, adduxerũtque eum ad Musam: (erátque nomen matris ejus Salumith, filia Dabri de tribu Dan,) 12 Et posuerunt eũ in carcere, ut appareret ipsis causa illius à Domino. 13 Tum loquutus est Deus cum Musa, dicens; 14 Educ blasphemum extra castra, & imponant omnes qui audierunt eum, manus suas super caput ejus, & lapident eum omnes homines præsentes. 15 Et præcipe filiis Israil, & dicito illis; Quicunque blasphemaverit Dominum suum, jam portavit iniquitatem maximam. 16 Et qui blasphemaverit illum hoc pacto, occisione occidatur, lapidẽtque eum omnes homines præsentes lapidatione: Advena ac indigena pariter, utervis eorum blasphemaverit Nomen, occidatur.

ספר ויקרא : כה

17 ואיש כי יכה כל־נפש אדם מות יומת :
18 ומכה נפש בהמה ישלמנה נפש תחת נפש : ואיש
19 כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו :
20 שבר תחת שבר עין תחת עין שן תחת שן כאשר
21 יתן מום באדם כן ינתן בו : ומכה בהמה
22 ישלמנה ומכה אדם יומת : משפט אחד יהיה לכם
23 כגר כאזרח יהיה כי אני יהוה אלהיכם : וידבר
משה אל־בני ישראל ויוציאו את המקלל אל־מחוץ למחנה
וירגמו אתו אבן ובני ישראל עשו כאשר צוה
יהוה את־משה :

CAP. XXV. כה

1 וידבר יהוה אל־משה בהר סיני לאמר : דבר אל־בני
2 ישראל ואמרת אלהם כי תבאו אל־הארץ אשר אני
3 נתן לכם ושבתה הארץ שבת ליהוה : שש שנים תזרע
שדך ושש שנים תזמר כרמך ואספת את־תבואתה :
4 ובשנה השביעית שבת שבתון תהיה לארץ שבת ליהוה
5 שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר : את ספיח קצירך
לא תקצור ואת ענבי נזיריך לא תבצר שנת שבתון
6 יהיה לארץ : והיתה שבת־הארץ לכם לאכלה לך
ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך הגרים
7 עמך : ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל־תבואתה
לאכל : וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע
8 פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע ארבעים
9 שנה : והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור
לחדש ביום הכפרים תעבירו שופר בכל־ארצכם :

Ver. VUL. LAT.

17 Qui pcusserit, & occiderit
hominem, morte moriatur.
18 Qui pcusserit animal, red-
det vicariũ, id est, animam
19 pro anima. Qui irrogaverit
maculã cuilibet civiũ suo-
rum : sicut fecit, sic fiet ei.
20 Fractura pro fractura, oculũ
pro oculo, dentẽ pro dente
restituet. Qualem iofixerit
maculã, talẽ sustinere coge-
tur. Qui pcusserit jumentũ,
21 redder altiud. Qui pcusserit
22 hominẽ, punietur. Æquũ ju-
diciũ sit inter vos, sive pe-
grin⁹, sive civis peccaverit:
23 quia ego sum Dñs Deus ve-
ster. Locutúsque est Moyses
ad filios Israel: et eduxerũt
eũ, qui blasphemaverat, ex-
tra castra, ac lapidibus op-
pressérunt. Fecerúntq; filii
Israel, sicut præceperat Dñs
Moysi. CAP. XXV.

1 LOcutúsq; est Domin⁹ ad
Moysẽ in monte Sinai,
2 dicẽs; Loquere filiis Israel,
et dices ad eos, Quando in-
gressi fueritis terrã quã ego
dabo vobis, sabbatizes sab-
3 batum Dño. Sex annis seres
agrũ tuũ, et sex annis puta-
bis vineam tuã, colligésque
4 fruct⁹ ej⁹. Septimo autẽ an-
no sabbatum erit terræ, re-
quietionis Dñi: agrum non
5 seres, et vineã non putabis.
Quæ sponte gignit humus,
non metes: et uvas primitia-
rũ tuarũ nõ colliges quasi
vindemiã: annu⁹enim requi-
6 etionis terræ est. Sed erunt
vobis in cibũ, tibi et servo
tuo, ancillæ & mercenario
tuo, et advenæ, qui peregri-
7 nantur apud te. Jumẽtis tu-
is et pecoribus, oĩa quæ na-
8 scũtur præbebũt cibũ. Nu-
merabis quoq; tibi septem
hebdomadas annorũ, id est,
septies septẽ, quæ simul fa-
ciunt annos quadraginta
9 novem. Et clanges buccinã
mense septimo, decimã die
mensis, propitiationis tẽpo-
re in universa terra vestra.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ (ι) ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν ἀν-
18 θρώπου, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατωθήσεται. Καὶ
ὃς ἂν πατάξῃ κτῆνος, καὶ ἀποθάνῃ, ἀποτείσει τὸν
19 ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς. Καὶ ἐὰν τις δῷ μῶμον
τῷ πλησίον, ὡς ἐποίησεν οὕτῳ, οὕτως ἀν-
20 ποιηθήσεται αὐτῷ· Σύντριμμα ἀντὶ συντρίμ-
ματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀ-
δόντος, καθὸν ἂν δῷ μῶμον τῷ ἀνθρώπῳ,
21 (κ) οὕτω δοθήσεται αὐτῷ. Ὃς ἂν πατάξῃ ἄν-
22 θρωπον, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατωθήσεται. Δι-
κάσεις μία ἔσται τῷ παρεπιδήμῳ (λ) καὶ τῷ
ἐγχωρίῳ, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
23 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ
ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμ-
βολῆς, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις. καὶ οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ ἐποίησαν (μ) καθάπερ συνέταξε κύ-
ριος τῷ Μωυσῆ.

MS.A. (ι) ἄνθρωπος ἐὰν (κ) ὅτως (λ) καὶ ἐγχωρίῳ, (μ) καθὰ

ΚΕΦ. κε'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῷ
2 ὄρει Σινᾶ, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσρα-
ὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς (α) αὐτὸς, Ὅταν
εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι
ὑμῖν, καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ, ἣν ἐγὼ δίδω-
3 μι ὑμῖν, σάββατα τῷ κυρίῳ. Ἓξ ἔτη σπερεῖς τὴν
ἀγρόν σου, καὶ ἓξ ἔτη τεμεῖς τὴν ἀμπελῶν σου, καὶ
4 συνάξεις τὸν καρπὸν αὐτῶν. Τῷ δὲ ἑβδόμῳ τῷ ἐνιαυτῷ
σάββατα. ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ, σάββατα
τῷ κυρίῳ. τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερεῖς, καὶ τὴν ἀμπελῶν σου,
5 οὐ τεμεῖς. Καὶ τὰ αὐτόματα (β) ἀναβαίνον-
τα τὴν ἀγῆν σου οὐκ ἐκθερίσεις, καὶ τὰ σταφυλὴν τῆς
ἀκάθαρτος (γ) σου οὐκ ἐκδυσεῖς. ἐνιαυτὸς ἀ-
6 ναπαύσεως ἔσται τῇ γῇ. Καὶ ἔσται τὰ σάββα-
τα τῇ γῇ βρώματα σοι, καὶ τῷ παιδί σου, καὶ
τῇ παιδίσκῃ σου, καὶ τῷ μισθίῳ σου, καὶ τῷ πα-
7 οίκῳ τῷ παροικεῖ μετὰ σοῦ. Καὶ τοῖς κτη-
νεσί σου, καὶ τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ σου ἔ-
8 σται πᾶν τὸ (δ) γένημα αὐτῆς εἰς βρῶσιν. Καὶ
ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις ἐνιαυ-
τῶν ἑπτὰ ἔτη ἑπτάκις· καὶ ἔσονται σοι ἑπτὰ ἑβδομά-
9 δες ἐνιαυτῶν ἑπτὰ ἔτη. Διαση-
μανεῖς σάλπιγγι φωνῇ ἐν πάσῃ τῇ γῇ (ζ)
ὑμῶν ἐν τῷ μηνὶ τῷ (η) ἑβδόμῳ τῇ δεκάτῃ
τοῦ μηνὸς. τῇ ἡμέρᾳ τῶν ἱλασμῶν διαγγείτε
σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν.

MS.A. (α) αὐτὸς, Ἐὰν εἰσέλθητε (β) τὰ ἀναβαίνοντα (γ) μυ (δ) γένημα
Συ (ε) τεσσαράκοντα ἔτη. Καὶ διαγγείτε (ζ) ὑμῶν τῷ (ε) ἑβδόμῳ τοῦ μηνὸς τῇ δεκάτῃ. τῇ ἡμέρᾳ

Versio SIRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et si quis occiderit quamcunq; animam hominis, 17
occidendo occidatur, Et qui interfecerit animã ju- 18
menti, restituat animam pro anima. Et si quis in- 19
ferat vitium in proximum suum, quale intulit viti- 20
um in proximum suum, tale inferatur in eum: Fra- 21
cturam pro fractura, oculum pro oculo, dentem
pro dente: quale intulit vitium proximo suo, tale
inferatur ei. Et qui occiderit jumentum, reddat
ipsum: Et qui occiderit animam, occidatur. Judici- 22
um idem sit vobis: tam erga eum qui convertitur
ad me, quãm erga filiũ Israel, pari ratione fiat: ego
sum Dñs Deus vester. Retulit ergò Moses ad filios 23
Israel: & educentes eum qui blasphemaverat extra
castra, obruerunt eum lapidib⁹, & mortuus est. Fe- 24
ceruntq; filii Israel quemadmodum præcepit Dñs
Mosi.

CAP. XXV.

Lex quã indicitur ut quiescat terra septimo quo-
que anno, cedatque in emolumentum pauperum.
Et ut post annos quinquaginta retrocedat do-
mino suo.

PRæterea locutus est Dñs cum Mose in monte 1
Sioai, & dixit ad eum; Loquere cum filiis Is-
rael, & dic eis; Cùm ingressi fueritis terram quam
daturus sum vobis hæreditatem, sabbathizet terra
sabbathum Dño. Sex annis seretis agros vestros, 3
& sex annis putabitis vineas vestras, & sex annis
colligite provent⁹ vestros. Aonus verò septimus 4
sabbathum sabbathorum sit terræ, sitq; apud vos
sabbathũ Dño: agros vestros non seretis, & vi-
neas vestras non putabitis, Et sponte nascens fru- 5
mentum messis vestræ non metetis, & uvas palmi-
tum vestrorũ non colligetis: annus quietis sit ter-
ræ. Eritq; vobis sabbathum terræ in cibum, vobis, 6
& servis vestris, & ancillis vestris, & mercenariis
vestris, & peregrinis habitantib⁹ vobiscum, Et ju- 7
mentis vestris, & bestiæ quæ est in terris vestris:
erit inquam vobis totus provent⁹ in cibũ. Et nu- 8
merate vobis septẽ annos hebdomadarios, *hoc est*
septem aonos repetitos septem vicibus: eruntq;
vobis dies septem aoorum hebdomadalium, qua-
draginta novem anni. Et clangite buccinã sonorã 9
in decimo die mensis septimi: in die indulgentiæ
clangite buccinã in tota terra vestra.

PARAPH: CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

TARGUM ONKELOS.

17 וגבר ארי יקטול כל נפשא דאנשא
18 אתקטלא יתקטל : ידיקטול נפש
19 בעירא ישלמנה נפשא חלף נפשא:
20 וגבר ארי יתן מומא בחבריה כמא
21 דעבד כן יתעבד ליה : חבורא חלף
חבורא עינא חלף עינא שנא חלף
שנא כמא דיתן מומא באנשא כן
22 יתיהב ביה : ויקטול בעירא
ישלמנה ויקטול אנשא יתקטל :
23 דינא חד יהא לכון כגיורא כיצבא
דהא ארי אנא יי אלהכון : ומלל
משה עם בני ישראל ואפיקו ית
דאתגדיף למשריתא ורגמו
יתיה אבנא ובני ישראל עבדו כמא
דפקיד יי ית משה : כה

TARGUM ONKELOS.

17 Vir autem qui occiderit oẽm
animã hominis, occisione oc-
18 cidatur. Et qui occiderit ani-
19 mã animalis, solvet eam: ani-
mã pro animã. Vir autem qui
20 posuerit maculã in proximo:
sicut fecit, sic fiet ei. Fractura
pro fractura, oculũ pro oculo,
dente pro dente: qualẽ macu-
21 lã posuerit in homine, talis fiet
in eo. Et qui occiderit animal,
22 restituet illud: et qui occiderit
hominẽ occidatur. Judiciũ u-
nũ erit vobis, tam peregrino
23 quam indigenæ: quia ego Dñs
Deꝰ vester. Locutusq; est Moy-
ses cũ filiis Israel: et eduxerũt
eum qui blasphemaverat ex-
tra castra, et lapidaverũt eũ
lapidibꝰ: filii autẽ Israel fe-
cerunt, sicut præceperat Do-
minus Moysi.

CAP. XXV.

1 LOcutusq; est Dñs cũ Moy-
2 se in monte Sinai, dicens. Lo-
quere cum filiis Israel, et dices
ad eos; Quando ingressi fueri-
tis in terram, quam ego dabo
vobis: dimittetur terra quie-
3 scere corã Dño. Sex annis se-
minabis agrũ tuũ, et sex annis
putabis vineã tuã: et colliges
4 fructꝰ ejꝰ. Anno autẽ septimo
requies remissionis erit terræ,
remissio erit corã Dño: agrũ
tuũ non seres, et vineam tuã
5 non putabis. Quæ spontẽ na-
scuntur messis tuæ non metes,
& uvas quas tibi reliquistinõ
vindemiabis: annꝰ enim remis-
6 sionis erit terræ. Erit q; remis-
sio terræ vobis in cibum; tibi,
et servo tuo, et ancillæ tuæ: et
mercenario tuo, et inquilino
7 tuo, qui habitant tecũ. Jumen-
tis quoque tuis, et bestiis quæ
sunt in terra tua, erit oĩs fru-
8 ctꝰ ejꝰ in cibũ. Numerabisq;e
tibi septẽ hebdomadas anno-
rũ, septies septẽ annos: erũtq;
tibi dies septẽ hebdomarũ an-
norũ, quadraginta et novẽ an-
9 ni. Et transire facies clangorẽ
buccinæ per universã terram
tuam, in mense septimo in de-
cima die mensis, in die expia-
tionum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

17 ואיש איש כי יכה כל נפש אדם ומות יומת׃
18 ומכה נפש בהמה ישלמנה נפש תחת נפש׃
19 ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו׃
20 שבר תחת שבר עין תחת עין שן תחת שן כאשר יתן מום באדם כן ינתן בו׃
21 ומכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת׃
22 משפט אחד יהיה לכם כגר כאזרח כי אני יהוה אלהיכם׃
23 וידבר משה אל בני ישראל ויוציאו את המקלל אל מחוץ למחנה ויסקלו אתו באבנים ובני ישראל עשו כאשר צוה יהוה את משה׃

CAP. XXV.

1 וידבר יהוה אל משה בהר סיני לאמר׃
2 דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת ליהוה׃
3 שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר כרמך ואספת את תבואתה׃
4 ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת ליהוה שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר׃
5 את סחיר קצירך לא תקצר ואת בציר נזיריך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ׃
6 ושבת הארץ תהיה לכם לאכלה לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך הגרים עמך׃
7 ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכלה׃
8 וספרת לך שבע שבתות שנים שבע פעמים שבע שנים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע ושבעים שנה׃
9 והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הכפרים תעבירו שופר בכל ארצכם׃

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

17 Et vir cũm percusserit, quã-
libet animam hominis, morte
18 interficiatur. Sed qui percus-
serit animam bestiæ, restituet
19 eam, animã pro anima. Cũm
etiam aliquis dederit maculã
proximo suo, sicut fecit, sic
20 fiet ei. Fractio pro fractio-
ne, oculus pro oculo, dens pro
dente; sicut dedit maculam
21 homini, sic dabitur illi. Et
qui percusserit bestiam reddet
22 eam, sed qui percusserit ho-
minem, (g) morietur. Judi-
cium unum erit vobis: sicut
advenæ sic erit indigenæ,
23 quoniam ego Dominus Deus
tuus. Locutus est autẽ Mo-
ses filiis Israel, & eduxerunt
maledicentem extra castra, et
lapidaverunt eum lapide: fe-
cerunt q; filii Israel sicut præ-
ceperat Dominus Moysi.

CAP. XXV.

1 PO Thec locutus est Domi-
nus Moysi in monte Sinai, di-
2 cens; Loquere filiis Israel, et
dices autem eis; Cũm ingressi
fueritis in terrã quam ego de-
3 di vobis, Sabbat ebit terra
Domino. Sex annis semina-
4 bis agrum tuum, & sex annis
putabis vineam tuam, et col-
5 ges proventum ejus. Sed
anno sep imo Sabbatis quietis
erit terræ, Sabbatum Domino;
agrum tuum non seminabis,
& vineam tuam non vinde-
6 miabis. Spontẽ nascentia mes-
sis tuæ non metes, et uvas (a)
7 sanctificationis tuæ non am-
putabis: annus quietis erit
terræ. Eritq; Sabbatum
8 terræ vobis ad comedendum,
tibi, & servis tuis, & ancillis
tuis, & mercenariis tuis, &
inquilinis peregrinatiõ tẽ-
cum; Et jumentis tuis, &
9 feris quæ sunt in terra tua:
erit omnis proventus ejus in
cibum. Numerabis autẽ tibi
septẽ Sabbata annorum, septẽ
annos septies: Et unquẽ tibi
dies septem Sabba orum an-
norum, quadraginta novem
anni. Tunc transire facies
tubam clangoris mense se-
ptimo, decimã mensis; in die
expiationum transire facietis
tubam per omnem terram ve-
stram.

VER. SAM. (g) interficie-
tur. (a) coronæ tuæ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 وَأَيُّ إِنْسَانٍ قَتَلَ أَحَدًا مِنْ نُفُوسِ النَّاسِ *فَلْيُقْتَلْ قَتْلًا* وَمَنْ قَتَلَ بَهِيمَةً *فَلْيُسَلِّمْ مِثْلَهَا رَأْسًا
18 بِدَلِ رَأْسٍ *وَأَيُّ إِنْسَانٍ جَعَلَ عَيْبًا فِي أَحَدٍ مِنْ أُمَّتِهِ * فَلْيُصْنَعْ بِهِ كَمَا صَنَعَ *لِلْكَسْرِ بَدَلُ الْكَسْرِ
19 وَلِلْعَيْنِ بَدَلُهَا وَلِلسِّنِّ بَدَلُهَا، كَمَا يَجْعَلُ عَيْبًا فِي إِنْسَانٍ، كَذَلِكَ يُجْعَلُ فِيهِ عَلَيْهِ *وَمَنْ ضَرَبَ بَهِيمَةً
20 مَاتَتْ، فَلْيُغْرَمْ. وَمَنْ ضَرَبَ إِنْسَانًا فَمَاتَ *فَلْيُقْتَلْ *وَلْيَكُنْ لَكُمْ حُكْمٌ وَاحِدٌ يَتَسَاوَى فِيهِ الدَّخِيلُ
21 وَالصَّرِيحِي *لِأَنِّي أَنَا اللهُ رَبُّكُمْ الْوَاحِدُ * فَكَلَّمَ مُوسَى بِذَلِكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ. وَأَخْرَجُوا السَّائِمَ إِلَى خَارِجِ
23 الْمُعَسْكَرِ فَرَجَمُوهُ بِالْحِجَارَةِ *وَصَنَعُوا فِي سَائِرِ مَا نَزَلَ عَلَيْهِمْ *بِمَا أَمَرَ اللهُ تَعَالَى بِهِ مُوسَى *

1 * الْفَصْلُ الْخَامِسُ وَالْعِشْرُونَ *
2 *ثُمَّ كَلَّمَ اللهُ مُوسَى فِي طُورِ سِينِينَ قَائِلًا *مُرْ بَنِي
3 إِسْرَائِيلَ وَقُلْ لَهُمْ *إِذَا تَدْخُلُونَ إِلَى الْبَلَدِ الَّذِي أَنَا مُعْطِيكُمْ *فَتُعَطِّلُوا الْأَرْضَ عُطْلَةً لِلَّهِ *وَلْيَكُنْ
4 سِتَّ سِنِينَ تَزْرَعُ صَيْعَتَكَ *وَسِتَّ سِنِينَ تَدُفُّ كَرْمَكَ *وَتَجْمَعُ غَلَّتَهُمَا *وَفِي السَّنَةِ السَّابِعَةِ عُطْلَةٌ
5 هِيَ سَبْتٌ لِلَّهِ *فَلَا تَزْرَعْ صَيْعَتَكَ *وَلَا تَدُفَّ كَرْمَكَ *وَخَلْفَ زَرْعِكَ لَا تَحْصُدْهُ *وَالْغَارِدُ مِنْ عِنَبِكَ
6 فَلَا تَقْطِفْهُ * لِأَنَّهَا سَنَةُ عُطْلَةٍ لِلْأَرْضِ * وَلْيَكُنْ مَا يَنْبُتُ فِي الْأَرْضِ الْمُعَطَّلَةِ لَكُمْ * مَأْكَلًا لَكَ
7 وَلِعَبْدِكَ * وَلِأَمَتِكَ * وَلِأَجِيرِكَ * وَضَيْفِكَ الْمُقِيمِينَ مَعَكَ * وَلِبَهَائِمِكَ *وَلِلْوَحْشِ الَّذِي فِي أَرْضِكَ
8 يَكُونُ جَمِيعُ غَلَّتِهَا مَأْكَلًا *ثُمَّ أَحْصِ سَبْعَ سِنِي عُطْلَةٍ * وَذَلِكَ سَبْعُ سِنِينَ سِنِينَ مَرَّاتٍ * فَيَصِيرُ
9 جُمْلَةُ ذَلِكَ تِسْعًا وَأَرْبَعِينَ سَنَةً * وَاضْرِبْ بِبُوقٍ مُجَلْجِلٍ فِي الْيَوْمِ الْعَاشِرِ مِنَ الشَّهْرِ السَّابِعِ * وَهُوَ
يَوْمُ الْغُفْرَانِ * اضْرِبُوا فِيهِ بِالْبُوقِ فِي جَمِيعِ بِلَادِكُمْ *

17 Et quicunque interfecerit aliquem ex ani-
mabus hominum, occidatur occisione. Et
18 qui interfecerit jumentũ, tradat simile illi,
caput pro capite. Et quicunq; fecerit vitiũ
19 in aliquo ex gente sua, fiat in ipso sicut fe-
cit: Pro fractura, fractura; & pro oculo,
20 alter; & pro dente, alter: Prout fecerit
vitium in aliquo, sic fiet in ipso ad mo-
dum illus. Et qui percusserit jumentum,
21 & mortuum fuerit, teneatur ad illud. Et
qui percusserit hominẽ, ac mortuus fuerit,
interficiatur. Et sit vobis judicium unum,
22 in quo æquabitur peregrinus & indigena;
quia ego sum Deus Dominus vester unus.
Locutusque est ad hæc Musa filios Israil:
23 et eduxerunt blasphemum extra castra,
obruerunt que eum lapidibus, fecerunq;
quidquid delapsum est ad eos, quod fei-
licet præcepit Deus excelsus Musæ.

CAP. XXV.

1 LOcutus est quoque Deus cum Musa in
monte Sinain, dicens; Præcipe filiis Israil,
2 & dicito illis; Quando ingrediemini in
regionem quam ego dausurus sum vobis,
otiari facite terram otium Deo. Et quidem
3 sex annis seres agrum tuum; & sex an-
nis putabis vineam tuam, & colliges fru-
ges eorum. Et in anno septimo otium
4 est, sabbatum Deo: & non seres agrum
tuum, nec putabis vineam tuam: Et suc-
5 cedaneum sementis tuæ ne metas, & dissi-
tum ex uva tua ne colligas, quia est an-
nus otii terræ. Et quod pulluliabit in terra
6 oriante vobis, sit cibus tibi, & servo tuo,
& ancillæ tuæ, mercenario tuo, & ho-
spiti tuo degentibus tecum; Et ju-
7 mentis tuis, & bestiis quæ sunt in terra
tua, erunt omnes fruges ejus in ci-
bum. Deinde numera septem annos otii,
8 atque eos quidem septem annos septies:
fietque summa eorum, quadraginta no-
9 vem annorum. Et clange tubã crepitante
in die decima mensis septimi, nempe die
remissionis; clangite in ipsa tubis in tota
regione vestra.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר ויקרא : כה

libertatem *vocabitis* & ,*omnorum quinquaginta* annum sanctificabitis Et
10 וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור
,vobis erit ipse Iobel .ejus habitatoribus cunctis terra lo
בארץ לכל־ישביה יובל הוא תהיה לכם
suâ familiam ad *vir* & ,suam *apprehensionem* ad *Vir* ;revertemini &
ושבתם איש אל־אחזתו ואיש אל־משפחתו
.vobis erit *omnorum quinquaginta* annus ipse Iobel .revertemini
11 תשבו: יובל הוא שנת החמשים שנה תהיה לכם
vindemiabitis neque,ej* *nascentis sponte* metetis non & ,seretis Non
לא תזרעו ולא תקצרו את־ספיחיה ולא תבצרו
De .vobis erit sanctitas ,est Iobel Quia .ejus separationes
12 את־נזיריה: כי יובל הוא קדש תהיה לכם מן־
isto Iobel annо In .ejus proventum comedetis agro
השדה תאכלו את־תבואתה: בשנת היובל הזאת
vendideritis cum Et .suam *apprehensionem* ad unusquisque revertemini
13 תשבו איש אל־אחזתו: וכי־תמכרו
opprimatis ne ,tui proximi manu è *acquirere* vel ,tuo proximo vendituos
ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל־תונו
à emes Iobel post annorum *numero In* .suum fratrem *vir*
14 איש את־אחיו: במספר שנים אחר היובל תקנה מאת
multitudinis es Ad .tibi vendet proventuum annorũ *numero in*:tuo proximo
עמיתך במספר שני־תבואת ימכר לך: לפי רב
annorum *paucitatis es ad* & ,ejus emptionem multiplicabis annorum
15 השנים תרבה מקנתו ולפי מעט השנים
.tibi *vendens* ipse proventuum numerum quia :ej* emptionem minues
תמעיט מקנתו כי מספר תבואת הוא מכר לך:
timebis Et .suum proximum uousquisque decipietis non Et
16 ולא תונו איש את־עמיתו ויראת
,mea statuta facietis Et .vester Deus Dominus ego quia ,tuo Deo à
מאלהיך כי אני יהוה אלהיכם: ועשיתם את־חקתי
terram super habitabitis & :ea facietis & ,servabitis mea judicia &
ואת־משפטי תשמרו ועשיתם אתם וישבתם על־הארץ
;faturitate ad comedetis &,suum fructum terra dabit Et .*judiciam ad*
17 לבטח: ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשבע
comedemus Quid ,dixeritis cum Et .eam super *confidentiam ad* habitabitis &
וישבתם לבטח עליה: וכי תאמרו מה־נאכל
? nostrũ proventum rulligemus neque,serem* non ea ? septimo anno in
בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את־תבואתנו:
facier & ,sexto anno in vobis mea benedictioni præcipiã Et
18 וצויתי את־ברכתי לכם בשנה הששית ועשת
,*cellveium annum* Seretisque ,annis tribus proventum
את־התבואה לשלש השנים: וזרעתם את השנה השמינת
,nonum annum ad usque :veteri proventu de comedetis &
ואכלתם מן התבואה ישן עדי השנה התשיעית
vendetur non terra Et .vetus comedetis ,ejus fructus *venire ad usque*
19 עד־בוא תבואתה תאכלו ישן: והארץ לא תמכר
vos advena & ,peregrini Quoniam,terra *mihi* quia ,*excisionem ad*
לצמתת כי־לי הארץ כי־גרים ותושבים אתם
debitis redemptionem vestræ *apprehensionis* terra omni in Et .me apud
20 עמדי: ובכל ארץ אחזתכם גאלה תתנו
.*terræ*
לארץ:

10 Sanctificabíſq; annum quinquagesimum, & vocabis remissionem cunctis habitatoribus terræ tuæ : ipse est enim jubileus. Revertetur homo ad possessionem suam, & unusquisque rediet ad familiam
11 pristinam : Quia jubileus est & quinquagesim° annus. Non seretis, neq; metetis sponte in agro nascẽtia, et primitias vi-
12 demiæ non colligetis, Ob sãctificationẽ jubilei, sed statim
13 oblata comedetis. Anno jubilei redient omnes ad possessi-
14 ones suas. Quando vendes quidpiam civi tuo, vel emes ab eo, ne contristes fratrem tuum, sed juxta numerum an-
15 norum jubilei emes ab eo, Et juxta supputationem frugum
16 vendet tibi. Quanto plures anni remanserint post jubileum, tanto crescet & pretium : & quanto minus temporis nu-
17 meraveris, tanto minoris & emptio constabit : tempus enim frugum vendet tibi. Nolite affligere contribules vestros, sed timeat unusquisque
18 Deum suum, quia ego Dñs Deus vester. Facite præcepta mea, & judicia custodite, & implete ea, ut habitare pos-
19 sitis in terra absque ullo pavore, Et gignat vobis humus fructus suos, quibus vescamini usque ad saturitatem, nul-
20 lius impetum formidantes. Quòd si dixeritis, Quid comedemus anno septimo, si non severimus, neque collegerimus fruges nostras? Dabo be-
21 nedictionem meam vobis anno sexto, & faciet fructus tri-
22 um annorum. Seretisque anno octavo, & comedetis veteres fruges usq; ad nonũ annum: donec nova nascantur, edetis
23 vetera. Terra quoque non vendetur in perpetuum : quia mea est, & vos advenæ et colo-
24 ni mei estis, Unde cuncta regio possessionis vestræ sub redemptionis conditione vendetur.

10 Καὶ ἁγιάσεις τὸ ἔτος τῶν πεντηκοστῶν ἐνιαυτὸν, καὶ διακούσεις ἄφεσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτῆν. ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασία αὕτη ἔσται ὑμῖν· καὶ ἀποτελεῖσθαι (ι) εἰς ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτῆς, καὶ ἕκαστος εἰς
11 τὴν πατριὰν αὐτῆς ἀποτελεῖσθε. Ἀφέσεως σημασία αὕτη, τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸς ἔσται ὑμῖν. οὐ σπερεῖτε, (κ) οὐδὲ θερίσετε τὰ αὐξόμενα ἀναβαίνοντα αὐτῆς, καὶ οὐ τρυ-
12 γήσεις τὰ ἠγιασμένα αὐτῆς, Ὅτι ἀφέσεως σημασία ἐστὶν. ἅγιον ἔσται ὑμῖν ἀπὸ τῆς πεδίου φάγεσθε τὰ (λ) γενήματα αὐτῆς. Ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως σημασίας αὐτῆς ἐπιστρεψάτω-
14 σαν εἰς τὴν κτῆσιν αὐτῆς. Ἐὰν δὲ ἀποδῷ πρᾶσιν τῷ πλησίον (ι, μ) ἢ ἐὰν κτήσῃ πρᾶσιν παρὰ τὸν πλησίον (ι, μὴ θλίβετε ἄνδρα τὸν πλησίον. (ν) καὶ ἀεὶ θεμὼν ἐσῇ κατὰ τὴν κτῆσιν πρᾶσιν τοῦ πλησίον, Κατὰ ἀεὶ θεμὼν ἐν-
15 ιαυτῶν γενημάτων ἀποδόσθαί σοι. Καθότι ἂν πλεῖον τὸν ἐτῶν (ξ) πλησθῶσι τὴν ἕκαστον τῶν αὐτῶν, καὶ κεθῶν ἂν ἐλαττῶν τὸν ἐτῶν ἐλαττονόσι τὴν ἕκαστον αὐτῆς· ὅτι ἀεὶ θεμὼν (ο) γενημάτων
16 αὐτῶν ἔτους ἀποδόσθαί σοι. (π) Μὴ θλίβετω ἄνθρωπος τὸν πλησίον. καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου (ι. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ
18 ποιήσεις πάντα τὰ δικαιώματά (ρ) μου, καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου, καὶ φυλάξασθε, καὶ ποιήσετε (σ) αὐτὰ, καὶ (τ) κατοικήσεις ἐπὶ τῆς γῆς
19 πεποιθότες. Καὶ δώσει ἡ γῆ τὰ ἐκφύεια αὐτῆς, καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονὴν, καὶ κατοικήσεις πεποιθότες ἐπ' αὐτ-
20 (υ) Ἐὰν δὲ λέγητε Τί φαγόμεθα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τύτῳ, ἐὰν μὴ σπείρωμεν μηδὲ συναγάγωμεν
21 τὰ (φ) γενήματα ἡμῶν; Καὶ (χ) ἀποστελλω τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ, καὶ ποιήσει τὰ (ψ) γενήματα αὐτῆς εἰς τὰ τρία
22 ἔτη. Καὶ σπερεῖς τὸ ἔτος τὸ ὄγδοον, καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῆς (ω) γενημάτων παλαιὰ ἕως τῆς ἔτους τῦ ἐνάτυ· ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ (α) γένημα
23 αὐτῆς, φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν. Καὶ ἡ γῆ οὐ περαθήσεται εἰς βεβαίωσιν· ἐμὴ γὰρ ἐστιν ἡ γῆ, ὅτι παρόικοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστε
24 ἐνώπιόν μου. Καὶ χῆ πᾶσαν γῆν κατοχῆς ὑμῶν, λύτρα δώσεσθε τῆς γῆς.

MS.A. (ϑ) ἀγιάσεις (ι) εἰς καὶ ἕκας (κ) οὐδὲ μὴ ἀμήσεσθε (λ) γενήματα αὐτῆς · Ἔστω ἐπὶ τῆς ἀφέσως · σημασίᾳ αὐτῆ ἐπαστῆσεσθαι ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτῆ. (μ) ἐὰν καὶ (ν) καὶ ἀεὶθεμὼν * ἐνιαυτῶν γενημάτων ἀποδόσθαί (ξ) πληθύνῃ τὴν ἕκαστον αὐτῆ, κεθῶν ἂν * ἐλαττονόσῃ τὴν κτῆσιν αὐτῆ· (ο) γενημάτων (π) Μὴ θλίβετω (ρ) μου καὶ πάσας (σ) αὐτὰς, (τ) κατοικήσεις πεποιθότες. (υ) Ἐὰν λέγητε, (φ) γενήματα (χ) ἀποστῶ (ψ) γενήματα (ω) γενημάτων (α) γένημα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et sanctificate annum illum, quinquagesimum *videlicet* annum, & proclamate libertatem in terra omnibus habitatoribus ejus: & reversio fit vobis, & redite quilibet ad hæreditatem suam, & unusquisque ad familiam suam. Et reversio in anno quinquagesimo erit vobis : non seretis terrã vestrã, neq; metetis sponte nascens frumẽtũ ejus, neq; vindemiabitis pampinos ejus. Quoniã reversio est, & sanctum erit vobis : & de agro comedite proventus in anno isto reversionis : & redite unusquisque ad hæreditatem suam. Et si vendideris venditionem aliquam socio tuo, aut si quid emeris à sociotuo, ne decipiatis alter alterum In numero annorũ. Post reversionẽ eme à socio tuo, & juxta numerũ annorũ proventũs, vendat tibi. Juxta multitudinẽ annorũ crescet venditio ejus, & juxta paucitatẽ annorũ minuetur venditio ejus : nam pro ratione numeri annorũ proventũs, vendet tibi. Et ne fraudetis quisque fratrem suũ, sed time Deũ tuum : ego enim sum Domin' De' tuus. Facite præcepta mea, & observate judicia mea, & exequimini ea, & commoramini in terra cum quiete. Reddetque terra fructus suos, & comedetis atque saturabimini, & sedebitis in ea cum tranquillitate. Quòd si dicatis, Quid comedemus in anno septimo, quandoquidẽ non serem' neq; colligemus provent' ejus? Mittã vobis benedictiones meas in anno sexto, producetque proventum trium annorum. Et seretis in anno octavo, & comedetis ex annona veteri usque ad annum nonum : quoad ingrediatur annona, estote comedentes veterem. Terra verò in rei veritate non vendetur in perpetuum, quoniam mea est terra; vos autem incolæ estis et peregrini apud me : Idcirco in universa terra hæreditatis vestræ, redemptionem terræ concedite.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

10 וְתַקְדְּשׁוּן יַת שְׁנַת חַמְשִׁין שְׁנִין
וְתִקְרְוֹן חֵירוּתָא בְּאַרְעָא לְכָל־
יָתְבֵהָא יוֹבְלָא הִיא הַדְּנָא לְכוֹן
וּתְתוּבוּן גְּבַר לְאַחֲסָנָתֵיהּ וּגְבַר
11 לְזַרְעֵיתֵיהּ תְּתוּבוּן: יוֹבְלָא הִיא שְׁנַת
חַמְשִׁין שְׁנִין תְּהֵי לְכוֹן לָא תִזְרְעוּן
וְלָא תְחַצְּרוּן יַת כַּתְּהָא וְלָא תְקַטְפוּן
12 יַת שִׁבְקָהָא: אֲרֵי יוֹבְלָא הִיא
קוּדְשָׁא תְּהֵי לְכוֹן מִן חַקְלָא תֵּיכְלוּן
13 יַת עֲלֻלְתָּהּ: בְּשַׁתָּא דְיוֹבְלָא הָדֵא
תְּתוּבוּן גְּבַר לְאַחֲסָנָתֵיהּ: וַאֲרֵי
14 תְּזַבְּנוּן זְבִינִין לְחַבְרָךְ אוֹ תְזַבְּנוּן מִיַּד
חַבְרָךְ לָא תּוֹנוּן גְּבַר יַת אָחוּהִי:
15 בְּמִנְיַן שְׁנַיָּא בָּתַר יוֹבְלָא תִּזְבּוּן
מִן חַבְרָךְ בְּמִנְיַן שְׁנֵי עֲלֻלְתָּא יְזַבְּנוּן
16 לָךְ: לְפוּם סְגִיאוּת שְׁנַיָּא תִּסְגֵּי
וְבִזְעוּרֵי וּלְפוּם זְעִירוּת שְׁנַיָּא תְּזְעֵיר
וְבִזְעוּרֵי אֲרֵי מִנְיַן עֲלֻלְתָּא הוּא מְזַבֵּן
17 לָךְ: וְלָא תּוֹנוּן גְּבַר יַת חַבְרֵיהּ
וְתִדְּחַל מֵאֱלָהָךְ אֲרֵי אֲנָא
אֱלָהֲכוֹן: וְתַעְבְּדוּן יַת קְיָמַי וְיַת דִּינַי
18 תִּטְּרוּן וְתַעְבְּדוּן וְתִתְּבוּן עַל־
אַרְעָא לְרוּחָצָן: וְתִתֵּן אַרְעָא אִבָּהּ
19 וְתֵיכְלוּן לְמִשְׂבַּע וְתִתְּבוּן לְרוּחָצָן
עֲלָהּ: וַאֲרֵי תֵּימְרוּן מָה נֵיכוֹל בְּשַׁתָּא
דְּשַׁבִּיעָתָא הָא לָא נִזְרַע וְלָא נְכַנּוּשׁ
20 יַת עֲלֻלְתָּנָא: וַאֲפַקֵּד יַת בִּרְכָתִי
לְכוֹן בְּשַׁתָּא שִׁתָּיתָאָה וְתַעְבֵּד יַת
21 עֲלֻלְתָּא לְתְלָת שְׁנִין: וְתִזְרְעוּן יַת
שַׁתָּא תְּמִינָאָה וְתֵיכְלוּן מִן עֲלֻלְתָּא
עַד תֵּיתֵי אַרְבַּע שַׁתָּא תְּשִׁיעָיָתָא עַד־
22 מֵעָל עֲלֻלְתָּהּ תֵּיכְלוּן עַתִּיקָא:
23 וְאַרְעָא לָא תִזְבַּן לְחֵלוּטִין אֲרֵי־
דִילִי אַרְעָא אֲרֵי דֵירִין
24 וְתוֹתְבִין אַתּוּן קֳדָמַי: וּבְכָל־
אַרְעָא אֲחֻסַנְתְּכוֹן פּוּרְקָנָא תִּתְּנוּן
לְאַרְעָא:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

10 ויקרא כה
11 ויקרא כה
12 ויקרא כה
13 ויקרא כה
14 ויקרא כה
15 ויקרא כה
16 ויקרא כה
17 ויקרא כה
18 ויקרא כה
19 ויקרא כה
20 ויקרא כה
21 ויקרא כה
22 ויקרא כה
23 ויקרא כה
24 ויקרא כה

VER. SAM.

10 ויקרא כה
11 ויקרא כה
12 ויקרא כה
13 ויקרא כה
14 ויקרא כה
15 ויקרא כה
16 ויקרא כה
17 ויקרא כה
18 ויקרא כה
19 ויקרא כה
20 ויקרא כה
21 ויקרא כה
22 ויקרא כה
23 ויקרא כה
24 ויקרא כה

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

10 Et sanctificabitis annum illum, 10
annum scilicet quinquagesimum, et prædicabitis (b) libertatem in terra omnibus habitantibus in ea: Jubileus hic
11 erit vobis. Tum revertemini unusquisque in possessionem
suam, unusquisque etiam ad familiam suam revertemini.
12 Jubileus hic est, annus quin- 12
quaginta annorum erit vobis:
non seminabitis, neque mete-
tis sponte nascentia ejus, nec
amputabitis (c) sanctificatio-
13 nes ejus: Nam jubileus hic 13
sanctius erit vobis; agri pro-
ventum comedetis. In anno
14 quoque jubilei istius revertemini unusquisque ad possessi-
onem suam. Cum etiam ven- 14
dideris aliquid proximo tuo,
ant acquisueris de manu pro-
ximi tui, non affligetis quis-
15 que fratrem suum. Juxta nume- 15
rum annorum post jubileum
acquires de proximo tuo; juxta numerum annorũ proventũ,
16 vendet tibi. Pro ratio- 16
ne multitudinis annorũ, mul-
tiplicabis emptionẽ ejus; et pro
ratione paucitatis annorũ, di-
minues emptionẽ ejus; quoni-
17 am numerum proventũ ipse 17
vendit tibi. Itaq; nemo op-
primet proximum suum; time-
bis enim Deum tuum: ego sum
18 Dominus Deus vester. Idẽ 18
facietis præcepta mea, & ju-
dicia mea servabitis, & faci-
etis ea, habitabitisque super
19 terram confidenter. Et dabit 19
terra fructum suum, et come-
detis ad saturitatem, & ha-
bitabitis confidenter super
20 eã. Quod si dixeritis, Quid 20
comedẽm̃ anno septimo; ecce
non seminabimus, neque col-
21 ligemus proventus nostros: 21
Tunc præcipiam benedictioni
mea pro vobis in anno sexto,
22 & faciet proventũ suum pro 22
tribus annis. Seminabitis ve-
rò anno octavo, & comedetis
23 de proventu ejus veteri 23
usque ad annum nonum, usq;
quo venerit proventus ejus,
comedetis veterem. Terra
24 igitur non vendetur absolutè, 24
quandiam mea est terra; fui-
stis enim peregrini & inquili-
ni apud me. Idẽ in omni
27 terra possessionis vestræ, re- 27
demptionem dabitis terræ.

VER. SAM. (b) promulgationem (c) coronas ejus.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 وقدّسوا هذه سنة الخمسين * ونادوا بعتق في البلد لجميع اهله * فيكون لكم اطلاقا يرجع فيه
11 كل امرئ الى عشيرته والى حوزه * وسن سروط هذه سنة الاطلاق سنة الخمسين * ان لا تزرعوا فيها *
12 ولا تحصدوا خلفها * ولا تقطعوا فراديها * لانها سنة الاطلاق تكون لكم مقدسة * ومن الصحراء
13 تاكلون غلاتها مباحة * وفي هذه سنة الاطلاق يرجع كل امرئ الى حوزته * واذا بعت بيعا لصاحبك *
14 او ابتعت منه * فلا يعين كل واحد منكما اخاه * باحصاء سنين من بعد سنة الاطلاق تشتري من
15 صاحبك واحصاء غلتها يبيعكها * فعلى قدر جملة السنين يجب ان يكثر له الثمن * وعلى
16 قدر قلتها يجوز ان يقل له * لانه انما يبيعك غلات تحصاه * ولا يعين الواحد صاحبه * وخف ربك *
17 فاني الله ربكم المعاقب * واعملوا برسومي واحكامي واحفظوها * واسكنوا البلد وايقنوا
18 * تخرج لكم الارض ثمرها * فتاكلونه هنيا * وتقعدوا بها وايقنوا * فان قلتم ماذا ناكل في السنة السابعة
19 اذ لا نزرع ولا نجمع غلتها * فاني امر ببركتي لكم في السنة السادسة * فتكفيكم غلتها ثلاث سنين
20 وتزرعون في السنة الثامنة وتاكلون من غلتها عتيقا الى السنة التاسعة * الى تجيء غلتها
21 تاكلون عتيقا * والارض لا تبع تباتا لانها لي * وانما انتم سكان واضياف لي * وفي جميع بلد
22 حوزتكم اجعلوا ولاية للارض *
23
24

Et sanctificate hunc annum quinquagesi- 10
mum, et clamate libertatem in regione o-
mnibus incolis ejus. Erit q; vobis remissio,
ut redeat in ipso unusquisq; ad familiam
suam, & ad possessionem suam. Et: ex con- 11
ditionibus hujusce anni remissionis, anni
scilicet quinquagesimi est, ut non seratis
in ipso, neque metatis ejus succedanea, ne-
que putetis arbam ejus disjunctam: Quia an- 12
nus est remissionis, erit vobis sanctus. Et
de campo comedetis fruges ejus libere. Et 13
in isto anno remissionis redibit unusquisq;
ad possessionem suam. Cumque vendideris 14
venditionem proximo tuo, vel emeris ab
ipso, neuter vestrũm fraudet fratrẽ suum.
Numero annorum post annum remissionis 15
emes à proximo tuo, & juxta numerum
proventũ eorum, vendet eum tibi. Igitur 16
secundùm summam annorum operiet ut
crescat ei pretiũ, & secundùm paucitatem
eorum decet ut minuatur ei: quandoquidẽ
ipse vendit tibi proventus suppatos.
Et ne fraudet alter proximum suum, & 17
tim: Dominum tuum: quia ego sum Deus
Dominus vester castigans. Et facite man- 18
data mea & judicia mea, & servare illa,
& inhabitate regionem tuti in me. Educet 19
vobis terra fructus suos, & comedetis eos
pacificè, & habitabitis in illa tuti. Et si 20
dixeritis, Quid comedemus in anno septi-
mo, si non seruerimus, neque collegerimus
fruges ejus? Ego mandabo benedictionem 21
meam vobis anno sexto, & sufficient vo-
bis fruges ejus tribus annis. Et seretis in 22
anno octavo dum adhuc comedetis de
frugibus ejus veteribus ad annum no-
num: usque ad adventum frugum ejus,
comedetis veteres. Et terra ne vendatur in 23
perpetuum, quia mea est: at verò vos in-
colæ atque hospites estis mihi. Et in omni 27
regione possessionis vestræ constituite cu-
raturam terræ.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

ספר ויקרא : כה

25 כִּי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ וּבָא
גֹאֵלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו וְגָאַל אֶת מִמְכַּר אָחִיו:
26 וְאִישׁ כִּי לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ גֹאֵל וְהִשִּׂיגָה יָדוֹ וּמָצָא
כְּדֵי גְאֻלָּתוֹ: 27 וְחִשַּׁב אֶת־שְׁנֵי מִמְכָּרוֹ וְהֵשִׁיב
אֶת־הָעֹדֵף לָאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ וָשָׁב
28 לַאֲחֻזָּתוֹ: וְאִם־לֹא מָצְאָה יָדוֹ דֵּי הָשִׁיב
לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל
וְיָצָא בַּיֹּבֵל וָשָׁב 29 וְאִישׁ
כִּי־יִמְכֹּר בֵּית־מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה גְאֻלָּתוֹ
עַד־תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ יָמִים תִּהְיֶה גְאֻלָּתוֹ:
30 וְאִם לֹא־נִגְאַל עַד־מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְּמִימָה
וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּעִיר אֲשֶׁר לֹא־חֹמָה לַצְּמִתֻּת
לַקֹּנֶה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַּיֹּבֵל: 31 וּבָתֵּי
הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם חֹמָה סָבִיב עַל־שְׂדֵה הָאָרֶץ
יֵחָשֵׁב גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ וּבַיֹּבֵל יֵצֵא: 32 וְעָרֵי
הַלְּוִיִּם בָּתֵּי עָרֵי אֲחֻזָּתָם גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְּוִיִּם:
33 וַאֲשֶׁר יִגְאַל מִן־הַלְּוִיִּם וְיֵצֵא מִמְּכַר־בַּיִת וְעִיר
אֲחֻזָּתוֹ בַּיֹּבֵל כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְּוִיִּם הוּא אֲחֻזָּתָם
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: 34 וּשְׂדֵה מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם לֹא
יִמָּכֵר כִּי־אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם: 35 וְכִי־יָמוּךְ
אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהֶחֱזַקְתָּה בּוֹ גֵּר
וְתוֹשָׁב וָחַי עִמָּךְ: 36 אַל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית
וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחַי אָחִיךָ עִמָּךְ: 37 אֶת־כַּסְפְּךָ לֹא־תִתֵּן
לוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית לֹא־תִתֵּן אָכְלֶךָ: 38 אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לָתֵת לָכֶם
אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

25 Si attenuatus frater tuus, vendiderit possessiunculam suam, & voluerit propinquus ejus, potest redimere quod ille vé-
26 diderat. Sin autem non habuerit proximum, & ipse pretium ad redimendum potuerit
27 invenire : Computabuntur fructus ex eo tempore quo vendidit : & quod reliquum est, reddet emptori, sicque re-
28 cipiet possessionē suam. Quòd si non invenerit manus ej' ut reddat pretium, habebit emptor quod emerat, usque ad annum jubileum. In ipso enim omnis venditio redibit ad do-
29 minum, & ad possessorē primum. Qui vendiderit domum intra urbis muros, habebit licentiam redimendi, donec unus impleatur an-
30 nus. Si non redemerit, & anni circulus fuerit evolutus, emptor possidebit eā, & posteri ejus in perpetuum, & redimi non poterit, etiam in
31 jubileo. Sio autem in villa fuerit domus, quæ muros non haber, agrorum jure vendetur, si antè redempta non fuerit in jubileo, revertetur ad do-
32 minum. Ædes Levitarum, quæ in urbibus sunt, semper pos-
33 sunt redimi. Si redēptæ non fuerint, in jubileo revertētur ad dominos, quia dom' urbiū Levitarum pro possessionibus
34 sunt inter filios Israel. Suburbana autem eorum non venean-
35 t, quia possessio sempiterna est. Si attenuatus fuerit frater tu', & iofirm' manu, & suscepe-
36 ris eum quasi advenam & peregrinū, & vixerit tecum. Ne accipias usuras ab eo, nec
37 amplius quam dedisti. Time Deum tuum, ut vivere possit frater tuus apud te. Pecuniam tuam non dabis ei ad usu-
38 ram, & frugum superabundantiam non exiges. Ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypti, ut darem vobis terram Chanaan, & essem vester Deus.

25 Ἐὰν δὲ πένῃ ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ, καὶ πραθῇ ἀπὸ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ ὁ
26 γαλεσθαι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τινὶ ὁ
27 ῥύσθαι αὐτὸν τὸ ἰκανὸν, λύσῃ αὐτὸ, Καὶ συλλογιεῖ τὰ ἔτη τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει τὸ
28 πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ᾧ ἀπεδόθη (ε) αὐτῷ καὶ ἀποκαταστήσει τὸν κλῆρον αὐτοῦ. Ἐὰν
29 (ζ) μὴ εὑρεθῇ αὐτῷ ἡ χεὶρ τὸ ἱκανὸν, ὥστε (η) ἀποδοῦναι αὐτῷ, καὶ ἔσται ἡ πρᾶσις πρὸς κυριεύσῃ αὐτὰ ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἀφέσεως, καὶ
(θ) ἐξελεύσει ἐν τῇ ἀφέσει, καὶ ἀποκαταστήσει
29 εἰς (ι) τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Ἐὰν δέ τις ἀποδόται οἰκίαν οἰκίας ἐν πόλει τειχιζομένῃ, καὶ ἔσται
ἡ λύτρωσις αὐτῇ, ἕως πληρωθῇ ἐνιαυτὸς ἡμε-
30 ρῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρωθῇ ἕως ἂν πληρωθῇ αὐτῆς ἐνιαυτὸς ὅλος, κυρωθήσεται ἡ οἰκία αὐτοῦ ἐν πόλει τῇ ἐχούσῃ
τεῖχος, βεβαίως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν εἰς
πάσας τὰς γενεὰς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσει ἐν τῇ ἀφέ-
31 σει. Αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν, αἷς (κ) οὐκ ἔστι ἐν αὐτῇ τεῖχος κύκλῳ, πρὸς τὰ ἀγροῦ τῆ-
γῆς (λ) λογισθήσονται· λυτρωσαῖ διαπαντὸς ἔσ-
32 ονται, καὶ ἐν τῇ ἀφέσει ἐξελεύσονται. Καὶ αἱ πόλεις τῶν Λευιτῶν, οἰκίαι τῶν (μ) πόλεων κληρονομίας αὐτῶν, λυτρωσαὶ διαπαντὸς ἔσονται τοῖς
33 Λευίταις. Καὶ ὃς (ν) ἂν λυτρώσεται παρὰ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἐξελεύσει ἡ διαπραγματεία αὐτῶν οἰκιῶν πόλεως κληρονομίας αὐτῶν ἐν τῇ ἀφέσει, ὅτι
οἰκίαι τῶν πόλεων τῶν Λευιτῶν κληρονομία αὐτῶν ἐν
34 μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ οἱ ἀγροὶ ἀφωρισμένοι τῶν πόλεσιν αὐτῶν οὐ περιθησονται, ὅτι κληρονομία
35 αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἐστιν. Ἐὰν δὲ πένησται ὁ (ξ) ἀδελφὸς σου ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἀδυνατήσῃ τῇ χερσὶ (ο) παρὰ σοὶ, ἀντιλήψῃ αὐτὸν ὡς προσή-
λυτον καὶ παροίκου, καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου
36 μετὰ σοῦ. Οὐ λήψῃ παρ' αὐτοῦ τόκον, οὐδὲ ὅλα πλείονα· καὶ φοβηθήσῃ τὸν (π) θεόν σου. ἐγὼ
κύριος· καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ. Τὸ
37 ἀργύριόν σου οὐ δώσεις αὐτῷ ὅλα τόκῳ, (ρ) καὶ πλεονασμὸν οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώματά
38 σου. Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν Χανάαν, ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός.

*Si autem (l) inopiâ laboret frater tuus, quì tecum, & vendiderit de possessione sua, & venerit (m) propinquus, qui prope est eis, & redimet
26 venditionem fratris sui. Si sui autem non fuerit propinquus, & abundaverit manu, & inventum ipse fuerit, quod satis sit, redemptio ejus,
27 Et computabit annos venditionis ejus, & reddet, quod superest, homini, cui vendiderat illud ei, & redibit in possessionem suam. Si au-
28 tem non abundaverit ejus manus, quod satis est, ut reddat ei, & erit venditio ei, qui emit ea, usque ad sextum annum remissionis, & revedietur in remissione, & redibit in possessionem suam. Si quis autem
29 vendiderit domum habitabilem in civitate murata, & erit (n) redemptio ejus: donec compleatur annus dierum, erit redemptio ejus. Si au-
30 tem non fuerit redempta, dum impletus fuerit ejus annus totus, confirmabitur domus, quæ est in civitate habente murū, habitabitur ei, qui emit eā, in progenies ejus, & non
31 egredietur in remissione. Domus autem quæ in vicis, in quibus non est in eis muros in circuitu, ad agrum terræ cōputabuntur: redempti-
32 biles semper erunt, & in remissione egredientur. Et civitates Levitarum, domus civitatum possessionis eorum, redempti biles semper erunt Levitis. Et quicunque rede-
33 merit à Levitis, & egredietur venditio (o) ipsarum domorum civitatis possessionis eorum in remissione, quoniam domus civitatum Levitarum, possessio eorum in
34 medio filiorum Israel. Et ager segregati civitatibus eorum non vendentur, quoniā possessio æterna hoc
35 eorum est. Si autē (p) pauperta et laboret frater tuus, qui tecum est, & non valeat manibus apud te, suscipe eū tanquam proselytū, & in-
36 colam, & vivet frater tuus tecum. Non accipies ab eo usuram, neque super multiplicationem: & timebis
37 Deum tuum. Ego Dominus. Et vivet frater tuus tecum. Argentum tuum non dabis ei pro usura,
38 & pro excrescentia non dabis ei *escas tuas. Ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypto, ad dandum vobis terram Chanaan, ut sim Deus vester.*

MS.A. (β) ἀποδώσει (γ) ἀγγελῶν ἀγγέλων ἔγγισα αὐτῷ, καὶ (δ) εὐ-
ρεθῇ τῇ χειρὶ, καὶ εὑρεθῇ (ε) αὐτῷ ἑαυτῷ, (ζ) μὴ εὑρεθῇ ἡ χεὶρ αὐτῷ τὸ (η)
ἀποδοῦναι αὐτῷ, καὶ (θ) ἐξελεύσεται τὴν ἄφεσιν, καὶ (ι) τὴν κληρονομιαν αὐτοῦ.
(κ) οὐκ ἔστιν αὐταῖς (λ) λογισθήσεται· (μ) πόλεων αὐτῶν κληρονομίας. (ν)
ἂν λυτρωσαμένῳ· (ξ) ἀδελφός σου, καὶ ἀδυνατήσῃ (ο) παρὰ σοῦ. (π) θεόν. ἐγὼ
(ρ) καὶ πλεονασμὸν ὁ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 ܘܐܢ ܢܡܟܪ ܡܢ ܐܚܘܗܝ ܘܐܬܐ ܓܐܠܗ ܩܪܝܒܗ ܘܢܦܪܩ ܠܡܙܒܢܗ ܕܐܚܘܗܝ ·
26 ܘܐܢ ܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܓܐܠ ܘܢܫܟܚ ܐܝܕܗ ܘܢܫܪܝ ܠܡܦܪܩ ·
27 ܘܢܚܫܒ ܡܢ ܫܢܝ ܡܙܒܢܗ ܘܢܬܝܒ ܠܬܪܥܐ ܕܢܫܪܐ ܠܗ ܠܓܒܪܐ ܕܙܒܢ ܠܗ ·
28 ܘܐܢ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܝܕܗ ܕܢܬܝܒ ܠܗ ܗܘܐ ܙܒܢܗ ܥܡ ܩܢܝܐ ܕܢܐܬܐ ܒܫܢܬ ܝܘܒܠܐ ܘܢܦܩ ·
29 ܘܓܒܪܐ ܕܙܒܢ ܒܬܪܥ ܡܬܘܒܐ ܕܩܪܬܐ ܕܫܘܪܐ ܢܗܘܐ ܦܪܘܩܗ ܥܕܡܐ ܕܫܢܬ ܙܒܢܗ ·
30 ܘܐܢ ܠܐ ܦܪܩ ܥܕ ܕܡܛܠ ܠܗ ܫܢܬܐ ܫܠܡܬܐ ܢܩܘܡ ܒܝܬܐ ܕܒܩܪܬܐ ܕܠܐ ܫܘܪܐ ܠܗ ܠܥܠܡ ܠܩܢܝܗ ܘܠܐ ܢܦܩ ܒܝܘܒܠܐ ·
31 ܘܒܬܝ ܕܚܨܪܐ ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܫܘܪܐ ܡܚܘܪ ܥܠ ܚܩܠܐ ܕܐܪܥܐ ܢܬܚܫܒ ܠܗ ܦܪܘܩܐ ·
32 ܘܩܪܝܬܐ ܕܠܘܝܐ ܒܬܝ ܩܪܝ ܐܚܘܬܗܘܢ ܦܪܘܩܬ ܥܠܡܐ ܗܘܝܐ ܠܠܘܝܐ ·
33 ܘܕܢܦܪܩ ܡܢ ܠܘܝܐ ܘܢܦܩ ܡܙܒܢ ܒܝܬ ܘܩܪܝ ܐܚܘܬܗ ܒܝܘܒܠܐ ܡܛܠ ܕܒܬܝ ܩܪܝ ܠܘܝܐ ܗܢܘܢ ܐܚܘܬܗܘܢ ·
34 ܒܬܘܟ ܒܢܝ ܐܝܬܪܝܠ ·ܘܚܩܠ ܡܪܥܐ ܕܩܪܝܗܘܢ ܠܐ ܢܙܒܢ ܡܛܠ ܕܐܚܘܬ ܥܠܡ ܗܘ ܠܗܘܢ ·
35 ܘܐܢ ܢܡܟܪ ܐܚܘܟ ܘܢܡܘܟ ܐܝܕܗ ܘܬܬܚܙܩ ܒܗ ܓܝܪ ܘܬܬܝܒ ܥܡܟ ·
36 ܠܐ ܬܣܒ ܡܢܗ ܢܟܬܐ ܘܬܪܒܝܬܐ ܘܬܕܚܠ ܡܢ ܐܠܗܟ ܘܢܚܐ ܐܚܘܟ ܥܡܟ ·
37 ܠܐ ܬܬܠ ܠܗ ܒܢܟܬܐ ܘܒܬܪܒܝܬܐ ܠܐ ܬܬܠ ܠܗ ܡܐܟܠܟ ·
38 ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܕܐܦܩܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ ܕܢܬܠ ܠܟܘܢ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܕܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܐܠܗܐ ·

Et si in paupertatē redactus fuerit frater tuus, & vēdiderit partē hæreditatis suæ, veniat cōsanguineus ejus sibi propinquior, redimatq; vēditionē fratris sui. Quòd si nemo adsit qui redimat, & ille facultatē habuerit, & invenerit quod sufficiat redēptioni suæ : Supputet annos venditionis suæ, & restituat superfluū viro qui emit ab eo, & revertatur ad hæreditatē suā. Si verò non habuerit facultatē tantā ut satisfaciat illi, manebit vēditio firma ei qui emit ipsam, usq; ad annū reversionis : & exibit tēpore reversionis; ille verò revertetur ad hæreditatē suā. Et si quis vendat domiciliū in urbe muros habēte, habebit ius redimēdi eā usq; ad finē anni emptionis suæ : à certo tēpore ad certum temp' erit facultas redimēdi eā. Si verò non rediatur donec finiat annus integer, manebit dom' ejusmodi qua est in urbe habēte muros firmiter ei qui emerat illam, eritq; posteris ej', neq; egredietur ex ea tempore reversionis. Dom' autē plagarū quas non ambiūt muri, tāquā ager terræ reputabūtur, jus redemptionis habebūt, & tempore reversionis emptor ēgredietur. Quòd autē ad civitates Levitarū, & domos quæ sunt in civitatib' hæreditatis eorū, jus redimēdi perpetuū habebūt Levitæ. Et si quis ex Levitis redimat redēptionē, exibit *emptor* ab emptione dom' et civitatis hæreditatis ej' tempore reversionis : quoniā dom' quæ sunt in civitatib' Levitarū, ipsæ sunt hæreditas eorū inter filios Israel. Ager verò qui fuerit in extremitatib' eivitatū eorū, nō vēdetur, quoniā is hæreditari' est ipsis in æternū. Et si ad inopiā redactus fuerit frater tuus, & inclināverit manū suā teecū, ne teneas eū quasi incolā & quasi peregrinū, sed vivat tecum. Ne accipias ab eo conventiones & fœn' : & time Deum tuum, vivatq; frater tu' tecum. Pecuniā tuā ne dederiszi cū pacto, & cū usura nè dederis cibum tuum. Ego sum Dūs De' vester qui eduxi vos è terra Ægypti, ut darem vobis terrā Chanaan, & essem vobis Deus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

25 ארי־יתמסכן אחוך ויזבין
מאחסנתיה וייתי פריקיל דקריב
ליה ויפרוק ית דזבין אחוהי: 26 וגבר
ארי לא־יהי ליה פריק ותרגיק
ליה וישכח כתסת פורקניה הויחשב
ית שני זבינוהי ויתיב ית־מותא
לגבר די זבן ליה ויתיב לאחסנתיה
: 27 ואם־לא אשכחת ליה כמסת
דיתיב ליה יהון זבינוהי בידיזבן
ילריה ער שתא ריובלא ויפוק
ביובלא ויתוב לאחסנתיה: 28 וגבר
ארי־יזבין בית מותב קרתא מסקפא
שור ויהי פורקניה עד משלם שתא
רזבינוהי עדן מעדן יהי פורקניה:
29 ואם לא־יתפרק עד משלם ליה
שתא שלמתא ויקום ביתא די־
בקרתא די־ליה שור לא־חלטין
לזדבן ויהיה לדרודי לא יפוק
ביובלא: 30 ובתי כפריא די ליתי להון
שור־מסקף סחור־סחור על־חקל
ארעא יתחשבון פורקנא יהי להון
וביובלא יפקון: 31 וקרוי לויאי בתי
קרוי אחסנתהון פורקן עלם תהוא
ללויאי: 32 ודי יפרוק מן־לויאי ויפקון
ובעני ביתא וקרוי אחסנתהון
ביובלא ארי בתי קרוי לויאי היא
אחסנתהון בגו בני ישראל: 33 וחקל
רוח קרוהון לא יזדבן ארי אחסנת
עלם הוא להון: 34 ואדי יתמסכן אחוך
ותמוט ידיה עמך ותתקף ביה גיר
ותותב ויהי עמך: 35 לא־תסב מניה
חבולא ודביתא ותדחל מאלהך
ויהי אחוך עמך: 36 ית כספך לא־תתן
ליה בחבולא ובדביתא לא־תתן
מיכלך: 37 אנא יי אלהכון די־אפקית
ית־כון מארעא דמצרים למתן לכון
ית־ארעא דכנען למהוי לכון
לאלהא:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

25 וכי־יתמך אחיך ומכר מאחזתו
ובא גאלו הקרב אליו וגאל
26 את־מכר אחיו: ואיש כי־אין לו
גאל והשיג דיו מצאתו: 27 וחשב
את־שני מכרו והשיב את־
העדף לאיש אשר מכר לו
ושב לאחזתו: 28 ואם־לא מצאה
דיו לו והיה מכרו ביד קנה
עד שנת היבל ויצא ביובל
ושב לאחזתו: 29 ואיש כי־ימכר
בית מותב עיר חומה
וגאלתו עד תם שנת מכרו
ימים יהיה גאלתו: 30 ואם לא
יגאל עד מלאת לו שנה תמימה
וקם הבית אשר לו בעיר
אשר לא־חומה לצמתת
לגאלו יצא ביובל: 31 ובתי
הכפרים אשר אין להם חומה
סביב על־שדה הארץ יחשבו
גאלה היא להם וביובל יצאו:
32 וערי הלוים בתי ערי
אחזתם גאלת עולם
לבני לוי: 33 ואשר יגאל מן־
הלוים ויצא מבית ומעיר
אחזתו בשנת היבל כי בתי
ערי הלוים הם אחזתם
בתוך בני ישראל: 34 ושדה
מגרש עריהם לא־ימכר
כי־אחזת עולם הוא להם:
35 וכי־ימך אחיך ומטה
ידו עמך והחזקת בו גר
ותושב וחי עמך: 36 אל־תקח
מאתו נשך ותרבית
ויראת מאלהיך וחי אחיך
עמך: 37 את־כספך לא־תתן
לו בנשך ובמרבית לא
תתן אכלך: 38 אני יהוה
אלהיכם אשר הוצאתי
אתכם מארץ מצרים
לתת לכם את־ארץ כנען
להיות לכם לאלהים:

TEXT ET VER. SAM.

Translatio Latina.

25 Quod si attenuatus fit frater
tuus, & vendiderit possessio-
nem suam, tum veniet re-
demptor ejus, propinquus ejus,
& redimet venditionem fra-
tris sui. 26 Sed cùm vir non
fuerit redemptor, & assecuta
fuerit manus ejus, atque inve-
nerit quod satis est redempti-
onis suæ, 27 Tum computabit an-
nos venditionis suæ, & resti-
tuet quod superest homini
cui vendidit, et redibit in pos-
sessionem suam. 28 At si non in-
veniat manus ejus id quod
satis est ut restituat ei, tum
erit venditio ejus in manu
acquirentis eam usque ad an-
num jubilei; sed egredietur
in anno jubilei, & revertetur
in possessionem suam. 29 Cùm
etiam vir vendiderit domũ,
habitationem urbis muratæ,
durabit redemptio ejus donec
compleatur annus venditionis
ejus 2 dierum erit redemptio
ejus. 30 Quod si non redimat
donec completus fuerit annus
integer, tum confirmabitur
dom' quæ est in civitate mu-
rata in perpetuum ei qui ac-
quisivit eam in generationes
ejus: non egredietur in jubi-
leo. 31 Domus autem quæ sunt
in vicis quibus non est murus
in circuitu, juxta agrum ter-
ræ reputabuntur; redemptio
erit ei, & in jubileo egredie-
tur. 32 Quod ad urbes Levita-
rum, domorum civitatum pos-
sessionis eorũ redemptio per-
petua erit Levitis. 33 Ideò qui
redemerit à Levitis, egredietur
de vendita domo, & civitate
possessionis eorum in jubileo,
quoniã domus civitatũ Le-
vitarum sunt possessio ipso-
rum in medio filiorum Israel.
34 Neque agri (d) suburbii ci-
vitatum eorum vendentur,
quoniam possessio æterna est
eis. 35 Præterea cùm attenua-
tus fuerit frater tuus, et vacil-
laverit manus ejus tecum, con-
firmabis eum, peregrinum, et
inquilinum, frater enim tuus
vivet tecum. 36 Nõ accipias
ab co(e)senus, & incremen-
tum; timebis enim Deum tu-
um: vivetque tecum frater
tuus. 37 Argentum tuum non
dabis ei(f) in fœnus, & in in-
crementum non dabis cibum
tuum. 38 Ego Dominus Deus
vester qui eduxi vos de terra
Ægypti, ut darem vobis terrã
Chanaan, ut sim vobis in Deũ.

VER. SAM. (d) spatii(e) duplum, (f) in duplum,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 وَاِذَا تَمَاهَنَ اَخُوكَ فَبَاعَ شَيْئًا مِنْ حَوْزِهِ * فَلْيَاتِ وَلِيُّهُ الْاَقْرَبُ اِلَيْهِ فَيَتَوَلَّى بَيْعَ اَخِيهِ * 26 وَاَيُّ رَجُلٍ
لَمْ يَكُونْ لَهُ وَلِيٌّ فَنَالَتْ يَدُهُ فَاَصَابَ مِقْدَارَ فَكَاكِهِ * 27 فَلْيَحْسُبْ سِنِي بَيْعِهِ * وَيَرُدَّ الْفَاضِلَ اِلَى الرَّجُلِ
الَّذِي بَاعَهُ * وَيَرْجِعَ اِلَى حَوْزِهِ * 28 وَاِنْ لَمْ تَنَلْ يَدُهُ مِقْدَارَ مَا يَرُدُّ عَلَيْهِ * فَلْيَبِعْ بَيْعَهُ فِي يَدِ الْمُشْتَرِي
لَهُ اِلَى سَنَةِ الْاَطْلَاقِ * فَيَخْرُجُ فِيهَا * وَيَرْجِعُ هُوَ اِلَى حَوْزِهِ * 29 وَاَيُّ رَجُلٍ بَاعَ بَيْتًا مَسْكَنًا فِي مَدِينَةٍ لَهَا
سُورٌ * فَيَكُونُ بِالْخِيَارِ اِلَى انْقِضَاءِ سَنَةٍ مِنْ يَوْمِ بَيْعِهِ * فَيَكُونُ لَهُ فَكَاكُهُ حَوْلًا * 30 وَاِنْ لَمْ يَفُكَّهُ اِلَى
اَنْ تَكْمُلَ لَهُ سَنَةٌ تَامَّةٌ * فَقَدْ ثَبَتَ الْبَيْتُ الَّذِي فِي الْمَدِينَةِ الَّتِي لَهَا سُورٌ ثَبَاتًا لِلْمُشْتَرِي وَلِاَعْقَابِهِ *
31 وَلَا يَخْرُجُ فِي سَنَةِ الْاَطْلَاقِ * وَبُيُوتُ الْاَرْيَافِ الَّتِي لَيْسَ لَهَا سُورٌ يَحُوطُ بِهَا * فَمِثْلُ ضِيَاعِ الْاَرْضِ
تُحْسَبُ * وَاَنْ يَكُونَ لَهَا وَلَايَةٌ * وَتَخْرُجُ فِي الْاَطْلَاقِ * 32 وَاَمَّا مُدُنُ اللَّاوِيِّينَ وَبُيُوتُ مُدُنِ حَوْزِهِمْ * فَلَهُمْ
اَنْ يَفُكُّوهَا اَبَدًا * 33 فَمَنِ اشْتَرَى ذَلِكَ مِنْهُمْ * فَلْيَخْرُجْ عَنْهُ كُلُّ بَيْتٍ مُبِيعٍ وَمَدِينَةُ حَوْزِهِ فِي سَنَةِ
الْاَطْلَاقِ * لِاَنَّ بُيُوتَهُمْ وَمَدَائِنَهُمْ هِيَ حَوْزُهُمْ فِيمَا بَيْنَ بَنِي اِسْرَائِيلَ * وَضِيَاعٌ فِي مَرَاعِيهِمْ لَا تُبَاعُ * لِاَنَّهَا
حَوْزُ الدَّهْرِ لَهُمْ * 35 وَاِذَا تَمَاهَنَ اَخُوكَ وَمَالَتْ يَدُهُ مَعَكَ فَاسْنِدْهُ بِاَنْ يَكُونَ لَكَ سَاكِنًا وَضَيْفًا
مَعَكَ * وَلَا تَاْخُذْ مِنْهُ عَنْهُ وَلَا رِبًا * 36 وَخَفْ مِنْ رَبِّكَ حَتَّى يَعِيشَ مَعَكَ * وَلَا تَدْفَعْ اِلَيْهِ
وَرِقَكَ وَطَعَامَكَ بِعَنْهُ وَلَا رِبًا * 37 لِاَنِّي اللهُ رَبُّكُمُ الَّذِي اَخْرَجَكُمْ مِنْ بَلَدِ مِصْرَ * 38 لِاُعْطِيَكُمْ بَلَدَ كَنْعَانَ *
فَاَكُونَ لَكُمْ اِلَهًا *

Cùmq; debilitatus fuerit frater tuus, ven-
dideritq; aliquid è possessione sua, veniat
curator ejus sibi propinquior, & curet
venditionem fratris sui. Et quicunque ho-
mo non habuerit curatorem, & potuerit
manus ejus, invenerit; valorem redẽ-
ptionis suæ: Computet annos venditionis
suæ, & reddat quod superest vivo cui
vendidit, & revertatur ad possessionem
suam. At si non attigerit manus ejus quan-
tum restituat illi, manebit venditio ejus in
manu emptoris ipsius usque ad annum re-
missionis, & egredietur in ipso, & ille re-
vertetur ad possessionem suam. Et quicun-
que vir vendiderit domum seu habitacu-
lum in civitate habente murum, erit ad
arbitrium ejus usque ad finem anni à die
venditionis suæ: habebit enim jus redi-
mendi eam spatio anni. Et nisi redemerit
eam quousque compleatur annus integer,
jam remansit domus quæ est in civitate
habente murum, firma emptori & gene-
rationibus ejus; & non egredietur in an-
no remissionis. Domus autem pagorum non
habentium murum eos circumdantem, quasi
agri terræ computabuntur: ita ut sit ipsis
curatura, & egrediantur in dimissione.
Quod autem ad civitates Levitarum, & 32
domus civitatum possessionis eorum, jus
habent eas redimendi semper: Ac proinde 33
qui emerit talia ab ipsis, exeat ab eo omnis
domus vendita & civitas possessionis ejus
in anno remissionis: quia domus eorum &
civitates eorum sunt possessio ipsorum in-
ter filios Israël. Et agri qui sunt in civita- 34
tibus eorum, ne vendantur, quia sunt do-
minium sempiternum ipsorũ. Cùmque de- 35
bilitatus fuerit frater tuus, nutaveritque
manus ejus tecum, corrobora eum per hoc,
ut sit tibi cohabitator & hospes, vivatque
tecũ. Et ne accipias ab eo fœnus neque u- 36
suram; & time Dominum tuũ, ut vivat
tecum. Et ne des illi argentũ tuum & ci- 37
bum tuum in creditum neque cum usura.
Quia ego Deus Dominus vester eduxi 38
vos de regione Ægypti, daba vobis region-
nem Chanaãn, eróque vobis Deus.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר ויקרא : כה

39 וכי־ימוך אחיך עמך ונמכר־לך לא־
non , tibi fuerit venditus & , tecum . tuus frater fuerit attenuat' cũ Et
advena tanquã,mercenarius Tanquami ,servi servitutem ea in facies servire
40 תעבד בו עבדת עבד : כשכיר כתושב
egredietur Et ,tibi serviet Iobel annum ad usque : tecum erit
41 יהיה עמך עד־שנת היבל יעבר עמך : ויצא
ad & ,suam familiam ad revertetur &,sed:ej' filii & , ipse tecum à
seci exire quos ,ejus mei servi Quia ,revertetur suorũ patrã possessioõ
42 מעמך הוא ובניו עמו ושב אל־משפחתו ואל־
אחזת אבתיו ישוב : כי־עבדי הם אשר־הוצאתי
Non ,servi vendítione vendentur Non . Ægypti terra è ei
43 אתם מארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד : לא־
,tuũ servũ Et ,tuo Deo à timebis & ,durítia in eum in domioaeberis
44 תרדה בו בפרך ויראת מאלהיך : ועבדך
,ei circum quæ gentibus à ,tibi erunt qui ,tuam ancillã &
ואמתך אשר יהיו־לך מאת הגוים אשר סביבתיכם
advenarum filiis de insuper Et .ancillam & servum emetis eis ab
45 מהם תקנו עבד ואמה : וגם מבני התושבים
,vobiscum quæ eorum familia è & ,emetis illis ab vobiscum peregrinantium
הגרים עמכם מהם תקנו וממשפחתם אשר עמכם
,possessionem in vobis erunt & : vestra terra in genuerunt quos
אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחזה :
hæreditandũ ad , vos post vestris filiis ipsorummet eritis hæredes Et
46 והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת
,Israel filios vestros fratres in Et .operabimini eis in seculum in : possessionẽ
אחזה לעלם בהם תעבדו ובאחיכם בני־ישראל
fuerit affecuta eõ Et .duritia in eã in dominaberis ,ne suam fratrem in vir
47 איש באחיו לא־תרדה בו בפרך : וכי תשיג
,secum tuus frater fuerit attenuatus &,tecum advena &,peregrini maous
יד גר ותושב עמך ומך אחיך עמו
.peregrini familiæ stirpi vel,tecum inquilino,peregrino se vẽdiderit &
48 למכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר :
ej' fratribus è uitus : ei erit redemptio ,se vendiderit Postquam
אחרי נמכר גאלה תהיה־לו אחד מאחיו
sive,eum redimet ejus patrui fili' ive,ej' patruus Sive .eum redimet
49 יגאלנו : או־דדו או בן־דדו יגאלנו או־
,ej' man' est affecus aut : eũ redimet ejus familia è,ej' earnis suæ proximus de
משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו או־השיגה ידו
annũ ad usque,ei se vendi anno ab suo emptore cũ cõputabit Et.se redimet &
50 וחשב עם־קנהו משנת הנמכר־לו עד שנת
dies juxta ; annorum numero in ej' vẽditionis argentum erit & : Iobel
היבל והיה כסף ממכרו במספר שנים כימי
eũm es ad ,annis in multi adhuc Si .cecum erit ,mercenarii
51 שכיר יהיה עמו : אם־עוד רבות בשנים לפיהן
remanserit parum si Et .suæ emptionis argento de suã redẽptioõ restituet
52 ישיב גאלתו מכסף מקנתו : ואם־מעט נשאר
restituet,ej' amorũ ei juxta : ei computabit &,Iobel annũ ad usque aonis in
בשנים עד־שנת היבל וחשב־לו כפי שניו ישיב
non : secum erit anno in annus mercenari' Tanquã .suã redemptionem
53 את־גאלתו : כשכיר שנה בשנה יהיה עמו לא
,tuis oculis in duritia in ei dominabitur
ירדנו בפרך לעיניך :

39 Si paupertate compulsus vendiderit se tibi frater tuus,non eum opprimes servitute famulorum. Sed quasi mercenarius & colonus erit: usque ad annum jubileum operabitur apud te. Et posteà egrediet eum liberis suis, & revertetur ad cognationem & ad possessionẽ patrumsuorũ. 42 Mei enim servi sunt, & ego eduxi eos de terra Ægypti, non veneant conditione servorum. 43 Ne affligas eum per potentiam,sed metuito Deum tuum. Servus & ancilla sint vobis de nationibus quæ in circuitu vestro sunt. Et de advenis qui peregrinãtur apud vos,vel qui ex his nati fuerint in terra vestra, hos habebitis famulos. Et hæreditario jure transmittetis ad posteros, ac possidebitis in æternum. Fratres autem vestros filios Israel ne opprimatis per potentiam. Si invaluerit apud vos man' advenæ atq; peregrini, & attenuatus frater tuus venditus fuerit tibi, aut cuiquam de stirpe ejus ; Post venditionem potest redimi. Qui voluerit ex fratribus suis, redimet eum. Et patruus, & patruelis, & consanguineus, & affinis. Sin autem & ipse potuerit, redimet se, Supputatis duntaxat annis à tempore venditionis suæ usq; ad annum jubileum : & pecuniã, quã venditus fuerat,juxta annorum numerum & rationem mercenarii supputatã. Si plures fuerint anni qui remanent usque ad jubileũ, secundùm hos reddet & pretium. Si pauci, poner rationem cum eo juxta annorum numerum, & reddet emptori quod reliquũ est annorũ. Quibus antè servivit mercedib' imputatis. Non affliget eum violenter in conspectu tuo.

39 Ἐὰν δὲ πενιχρωθῇ ὁ ἀδελφός σου παρὰ σοὶ, καὶ πραθῇ σοι, οὐ δουλεύσει σοι δουλείαν οἰκέτου. (σ) Ὡς μισθωτὸς ἢ παροίκου ἔσται σοι· ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοί. Καὶ ἐξελεύσει τῷ ἀφέσει, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀποκατασταθήσεται τῇ πατριᾷ αὐτοῦ. Διότι οἰκεῖά μου εἰσὶν οὗτοι, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου. οὐ πραθήσεται ἐν πράσει οἰκέτου. Οὐ κατακυριεύσεις αὐτῶν ἐν τῷ μόχθῳ, καὶ φοβηθήσῃ τὸν κύριόν σου τὸν Θεόν σου. Καὶ παῖς καὶ παιδίσκη ὅσοι ἂν γένωνται σοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὅσοι κύκλῳ σου εἰσὶν, ἀπ' αὐτῶν (υ) κτήσεσθε παῖδας καὶ παιδίσκας. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν παροίκων τῶν ἐνόντων ἐν ὑμῖν, ἀπὸ τούτων κτήσεσθε καὶ ἀπὸ τῆς συγγενείας αὐτῶν, ὅσοι ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἔσονται ὑμῖν εἰς κατάσχεσιν. Καὶ κατακληρονομήσετε αὐτοὺς τοῖς τέκνοις ὑμῶν μετ' ὑμᾶς, καὶ ἔσονταί ὑμῖν κατάσχεσις εἰς τὸν αἰῶνα. (φ) Πᾶς ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ἢ ὧν Ἰσραὴλ, ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐ (χ) κατακυριεύσει αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις. Ἐὰν δὲ εὑρῇ ἢ χεὶρ τοῦ παροικοῦντος ἢ τοῦ παρείκου τοῦ παρὰ σοί, καὶ πτωχευθεὶς ὁ ἀδελφός σου πραθῇ τῷ παροικοῦντι ἢ τῷ παρείκῳ τῷ παρὰ σοί, (ψ) ἐὰν ἐκ γενεᾶς παροικίας τῷ παρὰ σοὶ, καὶ ἀπορηθεὶς ὁ ἀδελφός σου πραθῇ τῷ παροικοῦντι ἢ τῷ παρείκῳ τῷ παρὰ σοί, Μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτῷ, λύτρωσις ἔσται αὐτοῦ εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ λυτρώσει αὐτόν. Ἀδελφὸς (ω) πατρὸς αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀδελφοῦ πατρὸς λυτρώσει αὐτόν, ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἐκ τῶν (α) φυλῆς αὐτοῦ λυτρώσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εὐπορηθεὶς χρήσῃ (β) λυτρώσασθαι, Καὶ συλλογιεῖ τοῦ τῶν κεκτημένου αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπεδόθη ἑαυτὸν αὐτῷ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως. καὶ ἔσται τὸ ἀργύριον τοῦ πράσεως αὐτοῦ ὡς μισθὸς ἔτους ἕως τοῦ ἔτους ἔσται μετ' αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ τινι (γ) πλέον τὰ λύτρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀργυρίου τῆς πράσεως αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ὀλίγον κατλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ συλλογιεῖ αὐτῷ κατὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ. Ὡς μισθωτὸς ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἔσται μετ' αὐτοῦ. οὐ (δι) κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ ἐνώπιόν σου.

39 Si autem humiliatus fuerit frater tuus apud te, & venditus fuerit tibi, non servietibi servitutem famuli. Tanquã mercenarius,vel incola erit tibi : usq; ad annum remissionis operabitur apud te. Et egredietur (q) remissione, & filii ejus cum eo; & redibit ad progeniem suam ; ad possessionem patrum recurret. Propterea quòd famuli mei sunt isti, quos eduxi de terra Ægypti: non venderur in vendítione famuli. Non distendes eũ in labore; & timebis Dominũ Deum tuũ. Et puer, & ancilla, quícunq; fuerint tibi ex gentibus, quicunq; in circuitu tuo sunt;ex eis emetis servũ,et servũ. Et ex filiis incolarũ, qui sunt in vobis,ex his emetis,et ex cognatis eorũ quicũq; factũ fuerint in terra vestra,sint vobis in possessionẽ. Et distributis eos filiis vestris post vos: & erunt vobis (v) possessiones in æternũ. Ex fratribus autẽ vestris filiis Israel, unusquisq; fratrem suum,non (f) distendet eũ in laboribus. Si autẽ invenerit manus proselyti vel incolæ, qui apud te; & ad inopiam redactus frater tuus venditus fuerit proselyto, vel incolæ, qui apud te; vel ex stirpe proselyto, Postquàm venditus ei fuerit; redemptio erit ejus ; unus fratrum eius redimet eum. Frater patris ej', vel fili' fratris patris redimet eũ; vel ex propinquis carnium ejus de tribu ejus redimet eum. Si autem abundans factus manibus, redimat seipsum, Et (t) computabit cum eo qui emit eum, ab anno quo vendidit seipsum ei, usq; ad annum remissionis. Et erit argentum venditionis ejus, tanquam (u) mercenarii ; annum ex anno erit cum eo. Si ejus autem plus annorum fuerit; ad hæc reddet redemptionem suam de argento venditionis suæ. Si autem parum restet de annis ad annum remissionis; & computabit ei secundùm annos ejus, & reddet redemptionem suam, Tanquam mercenarius. Annum ex anno erit cum illo. Non affliges eum in labore coram te.

MS.A. (σ) Ὡς ὁ μισθωτὸς (τ) εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ, (υ) κτήσασθε (φ) τῶν ἀδελφῶν (χ) καταδυνεῖ ἐν τοῖς (ψ) Σοὶ ἐν (ω) πατρὸς, ἢ υἱὸς (α) φυλῆς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ λυτρώσει αὐτόν. (β) λυτρώσῃς (γ) πλέον (δι) καταδυνίσῃς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

39 Et si ad paupertatem deveniat frater tuus, & vendat se tibi,ne utaris eo more servorũ. Sed 40
veluti mercenari', & veluti hospes sit apud te : usq; ad annum reversionis erit apud te.
41 Ac tũ egredietur à te, ipse, & filii ej' cũ eo, 41
& revertetur ad familiã suã, & ad hæreditatẽ patrũ suorũ redibit. 42 Quoniã servi mei sũt, 42
quos eduxi è terra Ægypti,ideo non vendẽtur
43 venditione servorũ. Neq; servire facies eum 43
servitutẽ durã, sed time Deũ tuũ. At servi 44
vestri & ancillæ vestræ quos habueritis, ex
gentibus quæ circũ vos sũt, ex ipsis emetis
servos & ancillas. Et præterea ex filiis pe- 45
regrinorũ habitãtiũ vobiscũ,ex ipsis possidebitis, & ex familiis eorũ quæ vobiscũ sunt
quas procreaverũt in terra vestra, erũtque
vobis in hæreditatem. Et hos hæreditario 46
jure transmittite ad filios vestros post vos,
ut eos hæreditario jure possideant : atque
in perpetuum his ad servitium utemini, fratribus autem vestris filiis Israel, ne utamini
alter altero ad servitium durum. Et si in- 47
valuerint man' hospitis & peregrini qui tecũ
est, & in paupertatẽ redact' fuerit frater tuus apud ipsũ,seq; vendiderit hospiti & peregrino qui tecũ est, aut alicui nato ex familia
peregrini qui tecũ est : Postquã empt' fue- 48
rit, jus redemptionis habebit : aliquis ex fratrib' ej' redimet eũ. Vel certè patru' ej', vel 49
fili' patrui ej' redimet eũ,vel proxim' ej' carnalis ex ej' familia,redimet eum. Demũ, si facultatẽ habuerit sese redimẽdi, Supputabit 50
cũ emptore suo ab anno quo se vẽdidit ei
usq; ad annũ reversionis, eritq; pecunia *quã dabit* emptori suo usq;ad annum reversionis,
juxta numerum annorum : secundùm dies mercenarii agetur cum eo. Et si restẽt ad- 51
huc multi anni, secundùm illos restituat redẽptionẽ suã ex pecunia quã empt' est. Si ve- 52
rò pauci restẽt anni usq; ad annũ reversionis,
subducat rationẽ cum eo, & pro ratione annorũ suorum restituat redẽptionẽ suã. Quẽ- 53
admodum cum mercenario per singulos annos agetur cum eo. Ne servire faciat eum
sæviter in præsentia tua.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

39 ואריתמסכן אחוך עמך ויתבן לך
לא תפלח ביה פולחן עבדין:
40 כאגירא כתותבא יהא עמך עד
שתא דיובלא יפלח עמך: ויפוק
מעמך הוא ובנוהי עמיה ויתוב
לזרעיתה ולאחסנת אבהתוהי:
42 יתוב: ארי עבדי אנון דיי אפקית
יתהון מארעא דמצרים לא יזדבנון
43 זבון עבדין: לא תפלח ביה בקשיו
ותדחל מאלהך: ועבדך ואמתך די
יהון לך מן עממיא די בסחדניכון
45 מנהון תקנון עבדין ואמהן: ואף
מבני תותבא ערלא דדיירין עמכון
מנהון תקנון ומזרעיתהון דעמכון
די אתחילדו בארעכון ויהון לכון
לאחסנא: ותחסנון יתהון לבניכון
בתריכון לירותת אחסנא לעלם
בהון תפלחון ובאחיכון בני ישראל
גבר באחוהי לא תרדי ביה
בקשיו: ארי תדביק יד ערל ותותב
עמך ויתמסכן אחוך עמיה ויזדבן
לערל תותב עמך או לארמאי
מזרעית גיורא: בתר דיזדבן פדקנא
תהא ליה חד מאחוהי יפדקניה:
49 או אח אבוהי או בר אח אבוהי
יפדקניה או משריב בשריה
מזרעיתיה יפדקניה או דתדבק
ידיה ויתפדק: ויתחשב עם בעליה
משתא דאזדבן ליה עד שתא
דיובלא ויהי כסף זבונוהי במנין
שניא כיומי אגירא יהי עמיה:
51 אם עוד סגיאות בשניא לפומהן
יתיב פדקניה מכסף זבונוהי:
52 ואם עד עיר אשתאר בשניא עד שתא
דיובלא ויתחשב ליה כפום שנוהי
53 יתיב ית פדקניה: כאגיר שתא
בשתא יהי עמיה לא יפלח ביה
בקשיו לעינך:

Targum Onkelos.

Si autem pauper factus fuerit
frater tuus tecum, et vendidi-
39 rit se tibi: non serviet tibi ser-
40 vitute famulorum. Quasi mer-
cenarius et quasi colonus erit
tecum: usque ad annum jubi-
41 lei serviet tibi. Egredietúrque
à te, ipse et filii ejʼcum eo: et
revertetur ad cognationem su-
am, et ad possessionem patrum
42 suorum revertetur. Quia servi
mei sunt, quos eduxi de terrâ
Ægypti: non vendantur ven-
43 ditione servorum. Non servi-
at tibi servitute durâ: et time-
44 bis Deum tuum. Servus autem
tuus et ancilla tua sint tibi de
populis qui sunt in circuitu ve-
stro, ex eis possidebitis servos
45 & ancillas. De filiis quoque
incolarum incircuciforum
qui habitant vobiscum, ex eis
possidebitis; et de cognationi-
bus suis quæ sunt vobiscũ, quæ
natæ sunt in terrâ vestrâ:
46 eruntq; vobis in possessionẽ. Et
dimittetis eos in possessionẽ
hæreditariam filiis vestris post
vos; in æternum serviant vo-
bis: fratres autẽm vestri filii
Israel non serviant servitute
durâ, neq; vir dominetur fra-
tris sui graviter. Et quando in-
valuerit manʼ incircuncisi in-
colæ qui habitat apud te; &
pauper factus fuerit frater tuʼ
apud illum: et vendiderit se in-
circuncisio incolæ qui est apud
te, aut cuiquãm de cognatio-
48 ne peregrini. Postquam ven-
ditus fuerit, redemptio erit
ei: unʼ de fratribus suis redi-
49 met eum. Aut patruus ejʼ, aut
filius patrui sui, aut consangui-
neus carnis suæ de cognatione
suâ redimet eum: aut si value-
50 rit manus ejus, redimet se. Et
computabit cum emptore suo
ab anno quo vendidit se ei,
usque ad annum jubilei: et erit
argentum venditionis suæ ju-
xta numerum annorum; juxta
51 dies mercenarii erit cũ eo. Si
plures fuerint anni, juxta eos
reddet redemptionem suam.
52 Et si pauci anni remãserit usq;
ad annũ jubilei, computabitur
ei: juxta annos ejus reddet re-
53 déptionẽ suã. Sicut mercena-
riʼ singulorũ annorum erit a-
pud eum: nõn serviet ei violenter ante oculos tuos.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

39 ואחיך כי ימוך עמך ונמכר לך לא תעבד בו עבדת עבד:
40 כשכיר כתושב יהיה עמך עד שנת היובל יעבד עמך:
41 ויצא מעמך הוא ושבו אל משפחתו ואל אחוזת אבתיו ישוב:
42 כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא יתמכרו מכרת עבד:
43 לא תרדה בו בפרך וירא אלהיך:
44 ועבדך ואמתך אשר יהיו לך מאת הגוים אשר סביבתיכם מאתם תקנו עבד ואמה:
45 וגם מבני התושבים הגרים אתכם מאתם תקנו ומאת משפחתם אשר עמכם אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחוזה:
46 והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה לעלם בהם תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך:
47 ואם תשיג ידי גר ותושב עמך והמך אחיך עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר:
48 אחרי נמכר גאלה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו:
49 או דדו או בן דדו יגאלנו או שאר בשרו מן משפחתו יגאלנו או השיגה ידו ונגאל:
50 והתחשב עם קנהו מן שנת המכרו עד שנת היובל והיה כסף מכרו כמספר שנים כימי שכיר יהיה עמו:
51 אם עוד רבות בשנים לפיהן יתן גאלתו מכסף קנינו:
52 ואם מעט נשאר בשנים עד שנת היובל והתחשב לו כפי שניו יתן את גאלתו:
53 כשכיר שנה בשנה יהיה עמו לא ירדנו בפרך לעיניך:

VERSIO SAMARITANA.

39 ואחיך כי ימוך עמך ונמכר לך לא תעבד בו עבדת עבד:
40 כשכיר כתושב יהיה עמך עד שנת היובל יעבד עמך:
41 ויצא מעמך הוא ושבו אל משפחתו ואל אחוזת אבתיו ישוב:
42 כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא יתמכרו מכרת עבד:
43 לא תרדה בו בפרך וירא אלהיך:
44 ועבדך ואמתך אשר יהיו לך מאת הגוים אשר סביבתיכם מאתם תקנו עבד ואמה:
45 וגם מבני התושבים הגרים אתכם מאתם תקנו ומאת משפחתם אשר עמכם אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחוזה:
46 והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה לעלם בהם תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך:
47 ואם תשיג ידי גר ותושב עמך והמך אחיך עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר:
48 אחרי נמכר גאלה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו:
49 או דדו או בן דדו יגאלנו או שאר בשרו מן משפחתו יגאלנו או השיגה ידו ונגאל:
50 והתחשב עם קנהו מן שנת המכרו עד שנת היובל והיה כסף מכרו כמספר שנים כימי שכיר יהיה עמו:
51 אם עוד רבות בשנים לפיהן יתן גאלתו מכסף קנינו:
52 ואם מעט נשאר בשנים עד שנת היובל והתחשב לו כפי שניו יתן את גאלתו:
53 כשכיר שנה בשנה יהיה עמו לא ירדנו בפרך לעיניך:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Et cùm attenuatus fuerit fra-
39 ter tuus tecum, vendideritque
se tibi, non facies servire eum
servitutem servi: Sicut mer-
40 cenarius, & inquilinus erit
tecum; usque ad annum ju-
41 bilei serviet tibi. Et egredie-
tur à te, ipse, & filii ejus cum
eo, redibitque ad familiã su-
am, & ad possessionem patrũ
42 suorum revertetur. Quoniã
servi mei sunt isti quos eduxi
de terra Ægyptiʼnam vendẽ-
tur venditione servili. Non
43 dominaberis ei cum (g) sævitia,
sed timebis Deum tuum.
44 Ex servis tuis, & ancillis tuis
quæ sunt tibi ex gentibus fi-
nitimis circumdantibus servum
sive ancillam. De filiis quoq;
45 incolarum qui peregrinantur
apud vos comparabitis, & de
familiis eorum qui sunt vo-
biscum, qui nati sunt in te-
ra vestra; erũnque vobis in
possessionem. Facietis quoque
46 vos possessores eorum pro filiis
vestris post vos in hereditã-
riam possessionem: in perpe-
tuum facietis servire eos: sed
fratribus tuis filiis Israel, vir
fratri suo non dominabitur
cum (b) sævitia. Cùm autem
47 assecuta fuerit manus peregri-
ni et incolæ qui est tecum, at-
tenuatúsque fuerit frater tuʼ
cum eo, vendideritq; se pere-
grino, et incolæ qui est tecum
vel stipi de familia peregri-
ni. Postquam vendidẽrit se,
48 redemptio erit illi, unus de
fratribus ejus redimet eum.
Aut patruʼ ejus, aut filius pa-
49 trui ejus redimet eum, aut de
propinquis carnis ejus, de fa-
milia ejus redimet, eum: aut
si assecuta fuerit manus ejus,
tum redimet se. Supputabitq;
50 cum emptore suo ab anno quo
vendidit se ei usq; ad annum
jubilei; eritq; argentum ven-
ditionis ejʼ secundũm nume-
rum annorum: secundũm
dies mercenarii fiet illi. Si
51 adhuc plurimi fuerint ex an-
nis, pro ratione eorum restitu-
et redemptionem suã de ar-
52 gento acquisitionis suæ. Si
verò pauci superfint ex annis
usque ad annum jubilei, sup-
putabit ei; pro ratione anno-
rum suorum restituet redẽp-
53 tionem suam. Quasi merce-
narius annuus erit cum eo:
non dominabitur ei cum (i)
sævitia in oculis tuis.

VER. SAM. (i) duritie, (b) duritie. (i) duritie

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

39 وإذا تمسكن أخوك معك فباع نفسه لك * فلا تستخدمه خدمة العبيد * بل كأجير وضيف يكون
40 معك * والى سنة الاطلاق يخدمك * ثم يخرج من عندك هو وبنوه معه * ويرجع الى عشيرته ويرث
41 ابائه * لانهم عبيدي الذين اخرجهم من بلد مصر * فلا يباعوا بيع العبيد * لا تسود عليه بالقساوة *
42 وخف ربك * وعبدك وامتك اللذان يكونان لك فمن الامم الذين حواليكم يعمون العبيد والاماء
43 * وايضا من السكان المقيمين معكم تشترون * ومن عشيرتهم المولودين في بلدكم يكونون لكم حورا
44 * وتورثونهم بنيكم من بعدكم كموروث الى الدهر * واما احد اخوتكم بني اسرائيل *
45 فكل واحد من بني اسرائيل لا يتسود عليه بالقساوة * واذا نال يد غريب او ساكن معك * فتماهن
46 اخوك معه * فباع نفسه لغريب او ساكن معك * او لاصول عشيرة الغريب * فبعد ان يباع يكون
47 له فكاك * واحد من اخوته يفكه * او عمه * او ابن عمه او من نسب ذاته * او عشيرته يفكه * او
48 نال يده فعاد نفسه * فليحاسب مشتريه منذ سنة ابتياعه فيها له الى سنة الاطلاق * فيسقط ثمن
49 بيعه على احصاء السنين * وليكن معه فيها كايام الاجير * فان بقي من السنين كثير * فعلى
50 قدرها يرد فكاكه * وان بقي منها قليل الى سنة الاطلاق * فليحاسبه
51 وعلى قدرها يرد فكاكه * وفي الجملة فيجب ان يكون معه كاجير سنة لسنة * ولا يتسود عليه
52 بالقساوة بحضرتك *

Cùmq; debilitatus fuerit frater tuʼ tecũ, 39
vendidérit que seipsum tibi; ne servire fa-
cias eũ servitutẽ mancipiorũ. Sed tanquã 40
mercenarius & hospes erit tecum, & usq;
ad annum remissionis serviet tibi. Deinde 41
egredietur à te, ipse, ac filii sui secum, re-
verteturq; ad familiã suã, et possessionẽ
patrum suorum. Quoniam servi mei sunt 42
quos ego eduxi è regione Ægypti, ne ergò
vendantur venditione mancipiorum. Ne 43
dominetis in eum cum depressione, et time
Daminũ tuũ. Ex servis tuʼ & ancillis tua 44
quos habebit, ex gentibus quæ sunt circa
vos possidebitis servos & ancillas. Atque 45
etiã ex incolis degentib; vobiscum, natis,
et ex stirpe ipsorum natã in regione vestra
erunt vobis in possessionem. Hereditate 46
transmittetis eos ad filios vestros, ut is qui
hæreditate transmittit possessionẽ; & ute-
mini servitute eorum semper. At vero in
quemquã fratrũ vestrorum filiorũ Israil,
nemo ex filiis Israil dominium exerceat in
eum cum depressione. Cùmq; potens factus 47
fuerit ad vena aut degens tecum, infirma-
tusque fuerit frater tuus cum eo, & ven-
dideritque seipsum ad venæ aut habitanti te-
cũ, seu originibus familiæ peregrini: Post- 48
quam emptus fuerit, erit ei redemptio. A-
liquis ex fratribus ejus redimet eum: Aut 49
patruʼ ejus, aut filius patrui ejus, aut quis
consanguineus ipsiʼ vel familiæ ejus redi-
met eum, vel ceritʼ poterit manus ejus, se-
que redimet: Ratione 50 subducet cũ em-
ptore suo, ab anno quo se vendidit ipsi, us-
que ad annum remissionis, et subtrahet pre-
tium emptionis suæ juxta numerum anno-
rum; sicque cum ipso in eis, velut i diebus
mercenarii. Quòd si superfint multi anni, 51
secundũm ipsos reddet redemptionem su-
am, habitã ratione pretii emptionis suæ. Si 52
autem superfuerint ex ipsis pauci in usq; ad
annũ remissionis, ponat rationẽ cum ipso,
et juxta illos reddet redemptionẽ suã. Et 53
in summa, oportet ut sit cũ eo tanquã mer-
cenarius annuus, et non exerceat dominiũ
in illum cum depressione in præsentia tua.

כפר ויקרא: כו

54 ואם־לא יגאל באלה ויצא כשנת היבל
55 הוא ובניו עמו: כי־לי בני־ישראל עבדים עבדי
אשר־הוצאתי אותם מארץ מצרים אני יהוה
אלהיכם:

CAP. XXVI. כו

1 לא־תעשו לכם אלילם ופסל ומצבה לא־
תקימו לכם ואבן משכית לא תתנו בארצכם
להשתחות עליה כי אני יהוה אלהיכם:
2 את־שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני יהוה:
3 אם־בחקתי תלכו ואת־מצותי תשמרו ועשיתם
4 אתם: ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה
5 ועץ השדה יתן פריו: והשיג לכם דיש את־בציר
ובציר ישיג את־זרע ואכלתם לחמכם לשבע
6 וישבתם לבטח בארצכם: ונתתי שלום בארץ
ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן
7 הארץ וחרב לא־תעבר בארצכם: ורדפתם
8 את־איביכם ונפלו לפניכם לחרב: ורדפו
9 מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו
ופנו אליכם לפניכם לחרב: והפרתי אתכם
10 והקימותי את־בריתי אתכם: ואכלתם ישן נושן
11 וישן מפני חדש תוציאו: ונתתי משכני
12 בתוככם ולא־תגעל נפשי אתכם: והתהלכתי
בתוככם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו־לי
לעם:

LEVITICUS.

Versio VULG. LAT.

54 Quòd si per hæc redimi non
potuerit, anno jubileo egre-
55 dietur cum liberis suis. Mei
enim sunt servi, filii Israel,
quos eduxi de terra Ægypti.

CAP. XXVI.

1 EGo Dominus Deus ves-
ter. Non facietis vobis idolum &
sculptile, nec titulos erigetis,
nec insignem lapidem pone-
tis in terra vestra, ut adore-
2 tis eum. Ego enim sum Domi-
nus Deus vester. Custodite
sabbata mea & pavete ad
Sanctuarium meum. Ego Do-
3 minus. Si in præceptis meis
ambulaveritis, & mandata
mea custodieritis, & feceritis
ea, dabo vobis pluvias tem-
4 poribus suis. Et terra gignet
germen suum, & pomis ar-
5 bores replebuntur. Apphe-
hendet messium tritura vin-
demiam, & vindemia occu-
pabit sementem: & comede-
tis panem vestrum in satiu-
ritate, & absq; pavore habitabi-
6 tis in terra vestra. Dabo pa-
cem in finibus vestris: dor-
mietis, & non erit qui exter-
reat. Auferam malas besti-
as: & gladius non transibit
7 terminos vestros. Perseque-
mini inimicos vestros, & cor-
8 ruent coram vobis. Perse-
quentur quinque de vestris
centum alienos, & centum de
vobis decem millia: cadent
inimici vestri gladio in con-
9 spectu vestro. Respiciam vos,
& crescere faciam: multi-
plicabimini, & firmabo pa-
10 ctum meum vobiscum. Come-
detis vetustissima veterum,
& vetera novis superve-
11 nientibus projicietis. Po-
nam tabernaculum meum in
medio vestri, & non abjiciet
12 vos anima mea. Ambulabo
inter vos, & ero Deus ves-
ter, vosque eritis populus meus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

54 Ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται (α) κατὰ ταῦτα, ἐξελεύ-
σεται (ζ) ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως αὐτοῦ
55 καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Ὅτι ἐμοὶ οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ (η) οἰκέται εἰσίν, παῖδές μου
οὗτοί εἰσιν, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου.

MS.A. (α) μετὰ ταῦτα (ζ) ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς(η) οἰκέ-
τας, παῖδές μου

ΚΕΦ. κϛ'.

1 Ἐγὼ κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν. οὐ ποιήσετε
ὑμῖν αὐτοῖς χειροποίητα, οὐδὲ γλυπτὰ,
οὐδὲ στήλας ἀναστήσετε ὑμῖν, οὐδὲ λίθον σκο-
πὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι
2 αὐτῷ. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν. Τὰ
σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων
3 μου φοβηθήσεσθε. ἐγώ εἰμι κύριος. Ἐὰν
τοῖς προστάγμασί μου πορευθῆτε, καὶ τὰς ἐντο-
λάς μου φυλάξητε, καὶ ποιήσητε αὐτάς,
4 καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτῷ, καὶ
ἡ γῆ δώσει τὰ (α) γενήματα αὐτῆς, καὶ τὰ
ξύλα τῶν πεδίων ἀποδώσει τὸν καρπὸν
5 αὐτῶν. Καὶ καταλήψεται ὑμῖν (β) ὁ ἀλοητὸς
τὸν τρυγητὸν, καὶ ὁ τρυγητὸς καταλήψεται
τὸν σπόρον. καὶ φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς
πλησμονήν· καὶ κατοικήσετε μετ' ἀσφαλείας
ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν, καὶ πόλεμος οὐ δι-
6 λεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν. Καὶ δώσω
εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν· καὶ κοιμηθή-
σεσθε, καὶ οὐκ ἔστι ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν. καὶ
ἀπολῶ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς γῆς (γ) ὑμῶν.
7 Καὶ διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ πεσοῦν-
8 ται ἐναντίον ὑμῶν φόνῳ. Καὶ διώξονται ἐξ
ὑμῶν πέντε ἑκατὸν, καὶ ἑκατὸν ὑμῶν διώ-
ξονται μυριάδας· καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ
9 ὑμῶν ἐναντίον ὑμῶν μαχαίρᾳ. Καὶ ἐπι-
βλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς, καὶ πλη-
θυνῶ ὑμᾶς, καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μεθ'
10 ὑμῶν. Καὶ φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ
παλαιῶν, καὶ παλαιὰ ἐκ προσώπου νέων
11 ἐξοίσετε. Καὶ θήσω (δ) τὴν σκηνήν μου
ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύξεται ἡ ψυχή μου
12 ὑμᾶς. Καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν. καὶ
ἔσομαι ὑμῶν Θεὸς, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι
λαός.

MS.A. (α) γενήματα (β) ὁ ἀμητὸς τὸν τρυγητὸν, (γ) ὑμῶν,* καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν. Καὶ διώξεσθε (δ) τὴν διαθήκην μου (ε) μετ' αὐτῶν.

Si autem non redimatur per
hæc; egredietur in anno remis-
54 sionis, ipse & filii ejus cum
eo. Quia mihi filii Israel famuli
55 sunt: pueri mei hi sunt, quos
eduxi de terra Ægypti.

CAP. XXVI.

1 EGo Dominus Deus ves-
ter. Non facietis vobis simu-
lacra, neq; sculptilia, neq; titulos
erigetis vobis, neque lapidem sig-
num ponetis in terra vestra ad
adorandum illum. Ego sum Do-
minus Deus vester. Sabbata mea
2 custodietis, & à sanctis meis ti-
mebitis. Ego sum Dominus. Si in
3 præceptis meis ambulaveritis, &
mandata mea custodieritis, & fe-
ceritis ea; Et dabo pluvias vobis
4 in tempore suo, & terra dabit ge-
minina sua, & ligna camporum
redden: fructum suum. Et com-
5 prehendet vobis trituratio vin-
demiæ, & vindemia comprehen-
det sationem: & manducabitis
panem vestrum ad saturitatem:
& habitabitis cum securitate su-
per terram vestram, (α) & bellū
non pertransibit per terram ves-
tram. Et dabo pacē in terra ve-
6 stra: & dormietis, & non erit qui
vos exterreat. Et exterminabo
bestias malas de terra vestra.
Et persequemini inimicos ve-
7 stros: & cadent in conspectu
vestro cadē. Et persequentur
8 ex vobis (b) quinque centum;
& centum ex vobis persequen-
tur decem millia: & cadent
inimici vestri in conspectu ve-
stro gladio. Et respiciam super
9 vos: & augebo vos; & multi-
plicabo vos: & statuam testa-
10 mentum meū vobiscum. Et man-
ducabitis vetera, & vetera vete-
rum: & ejicietis vetera à con-
spectu novorum. (c) Et ponam
11 12 tabernaculum meum in vobis: et
non abominabitur anima mea
vos. Et inambulabo inter vos.
Et ero Deus vester, & vos eritis
mihi populus.

Versio SIRIACA cum Interpretatione LATINA.

54 ܐܢ ܠܐ ܢܦܪܩܘܢ ܗܠܝܢ ܢܦܩܘܢ ܒܫܢܬܐ ܕܫܪܝܪܐ ܘܢܦܩ ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ ܥܡܗ ܠܡܐ ܕܠܝ ܒܢܝ ܐܝܬܪܐܝܠ ܥܒܕܝ ܗܢ ܕܐܦܩܬ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܕܐܦܩܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ

Quòd si non redimatur hisce modis, egredi-
54 etur in anno reversionis, ipse, et filii ejus cum
eo. Nam filii Israel mihi sunt servi, servi mei
55 sunt, quos eduxi è terra Ægypti: ego sum
Dominus Deus vester.

CAP. XXVI.

1 NE feceritis vobis cultus idolorum, & sta-
tuas ne erigatis vobis, & lapides adoratio-
num ne faciatis in terra vestra, nec adoretis
2 eos: ego sum Dñs Deꝰ vester. Præcepta mea
servate, & sanctuarium meum reveremini:
ego sum Dominus.

Compensatio operum bonorum.

3 Si in legibus meis ambulaveritis, & præ-
cepta mea servaveritis, & feceritis ea;
4 Dabo pluvias vestras suo tempore, & ter-
ra proferet proventus suos, & arbor cam-
5 pi reddet fructus suos: Et apprehendet
tritura vindemiam, & vindemia apprehen-
det semeotem, & comedetis panem atq; sa-
turabimini, et sedebitis in terra vestra pa-
6 cate. Daboque pacem in terra vestra, et dor-
mietis, nec erit qui terreat vos: & extin-
guam malam bestiam de terra; & gladius
7 oon transibit io terra vestra. Et persequemi-
ni hostes vestros, cadeotque ante vos gladio.
8 Et persequētur quioq; ex vobis ceotū, & cē-
tū ex vobis persequētur myriades: & cadent
9 hostes vestri ante vos gladio. Et convertar ad
vos, et copiosos ac multos reddā vos, & statuā
10 fœdus meū vobiscum. Et comedetis vetus io-
veteratum, & vetus è conspectu novi educ-
11 cetis. Et ponam taberoaculum meum ioter
vos, neque nauseabit vos aoima mea. Et in-
12 cedam inter vos, eroque vobis Deus, & vos
eritis mihi populus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

54 וְאִם לָא יִתְפְּרַק בְּאִלֵּין וְיִפּוֹק בְּשַׁתָּא
דְּיוֹבְלָא הוּא וּבְנוֹהִי עִמֵּיהּ: 55 אֲרֵי
לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַבְדִּין עַבְדַּי
אִנּוּן דְּאַפֵּקִית יַתְהוֹן מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן:

כו

1 לָא תַעְבְּדוּן לְכוֹן טָעוָן וְצַלְם וְקָמָא
לָא תְקִימוּן לְכוֹן וְאֶבֶן סְגִידָא לָא
תִתְּנוּן בְּאַרְעֲכוֹן לְמִסְגַּד עֲלַהּ אֲרֵי
אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן: 2 יַת יוֹמֵי שַׁבָּתַיָּא
דִּילִי תִּטְּרוּן וְלְבֵית מַקְדְּשִׁי תְּהוֹן
דַּחֲלִין אֲנָא יְיָ: 3 אִם בְּקְיָמֵי תֵּהֲכוּן
וְיָת פִּקּוּדֵי תִּטְּרוּן וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן:
4 וְאֶתֵּן מְטַר מִיכוֹן בְּעִדְנֵיהוֹן וְתֵיבֵל
אַרְעָא עֲלַלְתָּהּ וְאִילָן חַקְלָא יִתֵּן
אִבְּיהּ: 5 וִיעַרַע לְכוֹן דִּישָׁא לְקֻטְפָא
וְקֻטְפָא יְעַרַע לְאַפּוֹקֵי בַּר זַרְעָא
וְתֵיכְלוּן לַחְמְכוֹן לְמִסְבַּע וְתֵיתְבוּן
לְרוּחָצָן בְּאַרְעֲכוֹן: 6 וְאֶתֵּן שְׁלָמָא
בְּאַרְעָא וְתִשְׁרוּן וְלֵית דְּמַעֲיַר
וַאֲבַטֵּל חַיְתָא בִּישְׁתָּא מִן
אַרְעָא וּדְקָטְלִין בְּחַרְבָּא לָא
יְעִדּוּן בְּאַרְעֲכוֹן: 7 וְתִרְדְּפוּן יָת
בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן וְיִפְּלוּן קֳדָמֵיכוֹן
לְחַרְבָּא: 8 וְיִרְדְּפוּן מִנְּכוֹן חֲמִשָּׁא
מְאָה וּמְאָה מִנְּכוֹן לְרִבּוֹתָא יְעִרְקוּן
וְיִפְּלוּן בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן קֳדָמֵיכוֹן
לְחַרְבָּא: 9 וְאִתְרְפֵי בְּמֵימְרִי
לְאִיטָבָא לְכוֹן וַאֲפִישׁ יָתְכוֹן וַאַסְגֵּי
יָתְכוֹן וַאֲקִים יָת קְיָמִי עִמְּכוֹן:
10 וְתֵיכְלוּן עַתִּיקָא דְעַתִּיק וַעַתִּיקָא
מִן קֳדָם חַדְתָּא תְּפַנּוּן: 11 וְאֶתֵּן
מִשְׁכְּנִי בֵּינֵיכוֹן וְלָא יְרְחַק מֵימְרִי
יָתְכוֹן: 12 וְאֶשְׁרֵי שְׁכִינְתִּי בֵּינֵיכוֹן
וְאֶהֱוֵי לְכוֹן לֶאֱלָהּ וְאַתּוּן תְּהוֹן
קָדְמַי לְעָם:

TARGUM ONKELOS.

54 Si autem per hæc non fuerit redemptus: egredietur in anno jubilei, ipse & filii ejus cum eo. 55 Quia servi mei sunt filii Israel, quos eduxi de terra Ægypti: Ego Dominus Deus vester.

CAP. XXVI.

1 NOn facietis vobis idola, nec imaginem & statuam erigetis vobis; & lapidem adorationis non facietis in terrâ vestrâ, ut adoretis super eum: quia ego Dominus Deus 2 us vester. Dies sabbatorum meorum custodite, & domum sanctuarii mei metuite: Ego 3 Dominus. Si in legitimis meis ambulaveritis, & præcepta mea custodieritis, & feceritis 4 ea. Dabo pluviam vestram in temporibus suis: & dabit terra fructum suum, & arbor a- 5 gri dabit poma sua. Et apprehendet vobis tritura vindemiam, et vindemia apprehendet pullulationem sementis: & comedetis panem vestram in saturitate; & habitabitis cō- 6 fidenter in terrâ vestrâ, Dabóque pacem in terrâ; & manebitis, & non erit qui commoveat vos: et cessare faciam bestiam malam de terrâ; & occidentes gladio non transibūt per terram vestram. Et perse- 7 quemini inimicos vestros: & corruent coram vobis in gla- 8 dio. Persequentúrque quinq; ex vobis centum, & centum ex vobis fugabunt decem millia: & cadent inimici vestri 9 coram vobis in gladio. Et aspiciam vos in verbo meo ut benefaciam vobis; & crescere vos faciam, & multiplicabo vos: & statuam pactum 10 meum vobiscum. Comedetisque vetera veterum: & vetera 11 propter nova efferetis. Dabóque tabernaculum meum inter vos: & non abjiciet vos 12 verbum meum. Et habitare faciam majestatem meam inter vos, & ero vobis in Deum: & vos eritis coram me in populum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

54 ואם לא יתפדה באלה ויצא בשנת היובל הוא ובניו עמו׃
55 כי לי בני ישראל עבדים עבדי אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם׃

עז

1 לא תעשו לכם אלילים ופסל ומצבה לא תקימו לכם ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחות עליה כי אני יהוה אלהיכם׃
2 את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו אני יהוה׃
3 אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם׃
4 ונתתי גשמיכם בעתם והארץ תתן יבולה ועץ השדה יתן פריו׃
5 ונשג לכם דיש את בציר וגפן תשיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם׃
6 ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם׃
7 ורדפתם את אויביכם ונפלו לפניכם לחרב׃
8 ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו ונפלו אויביכם לפניכם לחרב׃
9 ופניתי אליכם והפרתי אתכם והרביתי אתכם והקימותי את בריתי אתכם׃
10 ואכלתם ישן נושן וישן מפני חדש תוציאו׃
11 ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם׃
12 והתהלכתי בתוככם והיתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

54 Si verò non redimatur per hæc, egredietur in anno jubilei, ipse, et filii ejus cum eo. 55 Quia mihi sunt filii Israel servi, servi mei sunt quos eduxi de terra Ægypti: Ego Dominus Deus vester.

CAP. XXVI.

1 NOn facietis vobis idola, et sculptile, neque titulum erigetis vobis: lapidem quoque (a) in signum non ponetis vobis in terra vestra ut adoretis illam, quoniam ego Dominus Deus vester. Sabbatha mea 2 custodietis, et sanctuarium meū reverebimini: Ego Dominus. Si in mandatis meis ambulā- 3 veritis, et præcepta mea custodieritis, & feceritis ea; Da- 4 bo quoque (b) pluviam vestram in tempore suo, & dabit terra proventum suum, & lignum agri dabit fructum suum. Assequeturq; pro vo- 5 bis tritura vindemiam, & vindemia assequetur sementem: comedetisque panē vestrum ad satiritatem, & habitabitis confidenter in terra 6 vestra. Dabo quoque pacē terræ, & dormietis; nihilque erit terrefaciens; exterminabo enim bestiam malā de terra, neque gladius transibit per terram vestram. Sed perse- 7 quemini inimicos vestros, & cadent ante vos gladio. Et 8 quinque ex vobis persequentur centum; & centum ex vobis decē millia persequentur; cadentque inimici vestri ante vos gladio. Et (c) 9 respiciam ad vos, et fructificare vos faciam, & multiplicabo vos, & confirmabo fœdus meum vobiscum. Et 10 comedetis vetus veterascens; & vetera propter novā ejicietis. Ponámque tabernaculum meum in medio vestrū, 11 & non fastidiet vos anima mea: Sed ambulabo in me- 12 dio vestri, et ero vobis in Deum, vosque eritis mihi in populum.

VER. SAM. (a) ad dirigendum (b) imbres vestros (c) benevolus ero vobis.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

54 وَإِن لَّمْ يَفْتَكَّ بِهٰذِهِ الْأُمُورِ * فَلْيَخْرُجْ فِي سَنَةِ الْأَطْلَاقِ هُوَ وَبَنُوهُ مَعَهُ * لِأَنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَبِيدٌ لِي
55 إِذْ هُمْ عَبِيدِي الَّذِينَ أَخْرَجْتُهُمْ مِنْ بَلَدِ مِصْرَ * أَنَا اللهُ رَبُّكُمْ *

* الْفَصْلُ السَّادِسُ وَالْعِشْرُونَ *

1 * وَلَا تَصْنَعُوا لَكُمْ أَوْثَانًا * وَمَنْحُوتًا وَنُصْبًا لَا تُقِيمُوا لَكُمْ * وَحَجَرًا مَرْجُومًا لَا تَضَعُوا فِي بَلَدِكُمْ
2 لِتَسْجُدُوا لَهُ * أَنَا اللهُ رَبُّكُمْ وَاحِدٌ * سَبُوتِي فَاحْفَظُوهَا * وَمَقْدِسِي فَهَابُوهُ * أَنَا اللهُ أَجَازِيكُمْ
3 خَيْرًا * إِنْ إِنْ سِرْتُمْ عَلَى رُسُومِي * وَحَفِظْتُمْ وَصَايَايَ وَعَمِلْتُمْ بِهَا * أَنْزَلْتُ غُيُوثَكُمْ فِي وَقْتِهَا *
4 وَأَحْرَجَتِ الْأَرْضُ أَدْغَالَهَا * وَسَكَرَ الصَّحْرَاءُ يُخْرِجُ ثَمَرَهُ * حَتَّى يُدْرِكَ لَكُمُ الدِّيَاسُ الْقِطَافَ * وَالْقِطَافُ
5 يُدْرِكُ الْبِذَارَ * وَتَأْكُلُوا طَعَامَكُمْ هَنِيئًا * وَتُقِيمُوا وَاثِقِينَ فِي بَلَدِكُمْ * وَأَجْعَلُ السَّلَامَةَ فِي الْأَرْضِ *
6 فَتَنَامُونَ وَلَيْسَ مُزْعِجٌ * وَأُعَطِّلُ شَرَّ الْحَيَوَانِ الْمُفْسِدِ مِنَ الْأَرْضِ * وَسَيْفٌ لَا يَمُرُّ فِي بَلَدِكُمْ
7 * وَإِذَا كَبَبْتُمْ أَعْدَاءَكُمْ * وَوَقَعُوا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ تَحْتَ سَيْفِكُمْ * حَتَّى يَكْلُبَ مِنْكُمُ الْخَمْسَةُ
8 مِائَةً * وَالْمِائَةُ مِنْكُمْ يَكْلُبُ رِبْوَ * وَيَقَعُ أَعْدَاؤُكُمْ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَتَحْتَ أَسْيَافِكُمْ * وَأُقْبِلُ
9 إِلَيْكُمْ وَأُعَمِّرُكُمْ وَأُكَثِّرُكُمْ وَأُوفِي بِعَهْدِي لَكُمْ * وَتَأْكُلُونَ الْعَتِيقَ الْمُعَتَّقَ * فَتُخْرِجُونَ
10 الْعَتِيقَ مِنْ حَصْرِ الْحَدِيثِ * وَأَجْعَلُ مَسْكَنِي فِيمَا بَيْنَكُمْ * وَلَا أَقْلِيكُمْ * وَأَسِيرُ نُورِي فِيمَا
11 بَيْنَكُمْ * وَأَكُونُ لَكُمْ إِلَهًا * وَأَنْتُمْ تَكُونُونَ لِي شَعْبًا *
12

54 Et nisi redemerit sese his rebus, egrediatur in anno remissionis, ipse, ac filii ejus cum eo: quoniam filii Israel servi sunt mihi. 55 Cum ipsi sint servi mei quos eduxi de regione Ægypti: ego Deus Dominus vester.

CAP. XXVI.

1 ET ne faciatis vobis simulachra: & cultile, ac titulum ne erigatis vobis: & lapidem elaboratum ne operemini in patria vestra ut adoretis eum: ego Deus Dominus vester unus. Sabbatha mea ser- 2 vate, & sanctuarium meum verenini: ego Deus retribuam vobis bonum. Itaque 3 si ambulaveritis secundùm statuta mea, & custodieritis mandata mea, & feceritis illa; Descendere faciam imbres ve- 4 stros tempore suo, producatque terra proventus suos, & arbores campi proferent fructus suos: Ita ut assequatur apud vos 5 tritura vindemiam, & vindemia assequatur sementem: & comedatis cibum vestrum pacificè, & habitetis securi in patria vestra. Et ponam tranquillitatem in terra, & cubabitis, nec erit qui 6 terreat: & cessare faciam malignitatem bestiæ vastantis de terra: et gladius non transibit per regnum vestrum. Cúmque 7 prosequemini inimicos vestros, cadent coram vobis sub gladio vestro. Ita ut quin- 8 que ex vobis persequantur centū, & centum ex vobis persequantur decem millia: & cadent inimici vestri ante vos, & sub gladiis vestris. Et respiciam ad vos, faci- 9 amq; vos fœtificare, ac multiplicabo vos, & persolvam fœdus meum vobis. Et com- 10 edetis vetus inveteratum, educetisq; vetus à conspectu novi. Et ponā domicilium meum inter vos, & non horrebo vos: Et 12 ambulare faciā splendore meū inter vos, et ero vobis Deus, et vos eritis mihi cœtus.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ספר ויקרא : כו

terra è vos feci egredi qui ,vester Deus DOMINUS Ego
13 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
,vestri jugi vectes confregi & : servi eis exijstimo non à ,Ægypti
מִצְרַיִם מִהְיוֹת לָהֶם עֲבָדִים וָאֶשְׁבֹּר מֹטֹת עֻלְּכֶם
neque ,mihi audieritis non si Et firmiter vos feci incedere &
14 וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת: וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא
mandatorum in si Et ista præcepta omnia feceritis
15 תַעֲשׂוּ אֶת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה: וְאִם־בְּחֻקֹּתַי
non ad ,vestra anima fuerit abominata mea judicia si & ,reprobaveritis
תִמְאָסוּ וְאִם אֶת־מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי
ego Etiam ,mei pactum irritū faciendum ad ,mea præcepta omnia facientum
עֲשׂוֹת אֶת כָּל־מִצְוֹתָי לְהַפְרְכֶם אֶת־בְּרִיתִי: אַף־אֲנִי
,sicut fiunt , terrorem vos super facti visitare & ,vobis hæc faciam
אֶעֱשֶׂה־זֹּאת לָכֶם וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בַּבֶּהָלָה אֶת הַשַּׁחֶפֶת
feretis & ,animam afficities dolore & ,oculos consumentes ,offum ardorem &
וְאֶת הַקַּדַּחַת מְכַלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבֹת נָפֶשׁ וּזְרַעְתֶּם
,vestri inimici illud comedent &, vestrā semen vacuum in
לָרִיק זַרְעֲכֶם וַאֲכָלֻהוּ אֹיְבֵיכֶם: וְנָתַתִּי פָנַי
dominabuntur & : vestis inimicis coram cædemini & ,vos in
בָּכֶם וְנִגַּפְתֶּם לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּ בָכֶם
adversari si Et vos persequens non & ,fugietis &, vos odio habentes
שֹׂנְאֵיכֶם וְנַסְתֶּם וְאֵין־רֹדֵף אֶתְכֶם: וְאִם עַד־
,fugam & ,sicut septies vos corripientum ad addam & ,mihi audieritis non hæc
אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְיִסַּרְתִּי לְיַסֵּר אֶתְכֶם שֶׁבַע עַל־
si bo &, vestræ fortitudinis superbiam conteram Et vestra peccata
חַטֹּאתֵיכֶם: וְשָׁבַרְתִּי אֶת־גְּאוֹן עֻזְּכֶם וְנָתַתִּי
cœlum ut Et ,vas sicut vestram terram & ,ferrū sicut vestros cœlos
אֶת־שָׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת־אַרְצְכֶם כַּנְּחֻשָׁה: וְתֻכַּם
,fugam & ,sicut prudentia vestra terra dabit non & ,vestri virtus vanū in
לָרִיק כֹּחֲכֶם וְלֹא־תִתֵּן אַרְצְכֶם אֶת־יְבוּלָהּ וְעֵץ
nec ,insuper mecum ambulaveritis si Et ,suum fructū dabit non terræ
הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פִּרְיוֹ: וְאִם־תֵּלְכוּ עִמִּי קְרִי וְלֹא
,septies percutionem vos super addam & ,mihi audire volueritis
תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע
obliqui & ,agri ,vestrum vos in mittam Et ,vestræ peccata juxta
כְּחַטֹּאתֵיכֶם: וְהִשְׁלַחְתִּי בָכֶם אֶת חַיַּת הַשָּׂדֶה וְשִׁכְּלָה
devorabitur & ,vestrum animal succidet & ,vos
אֶתְכֶם וְהִכְרִיתָה אֶת בְּהֵמְתְּכֶם וְהִמְעִיטָה אֶתְכֶם וְנִשְׁמוּ
ambulaveritis si & ,mihi fuerit eruditi nō his in si Et ,vestræ viæ
דְּרָכֵיכֶם: וְאִם בְּאֵלֶּה לֹא תִוָּסְרוּ לִי וְהָלַכְתֶּם
,occursive mecum ego etiam ambulabo Et ,vobiscum
עִמִּי קְרִי: וְהָלַכְתִּי אַף־אֲנִי עִמָּכֶם בְּקֶרִי
,vestra peccata super septies ego etiam vos percutiam &
וְהִכִּיתִי אֶתְכֶם גַּם־אֲנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם:
coli gemini & ,fœderis vindictam vindicans gladium vos super inducam Et
וְהֵבֵאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נֹקֶמֶת נְקַם בְּרִית וְנֶאֱסַפְתֶּם
,vestri medio in pestilentiam mittam Et ,vestras civitates ad
אֶל־עָרֵיכֶם וְשִׁלַּחְתִּי דֶבֶר בְּתוֹכְכֶם וְנִתַּנְתֶּם
,inimici manu in
בְּיַד־אֹיֵב:

13 Ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægyptiorum, ne serviretis eis: & qui confregi catenas cervicum vestrarum, ut incederetis erecti. Quòd si non audieritis me, nec feceritis omnia 15 mandata mea, Si spreveritis leges meas, & judicia mea contemperitis, ut non faciatis ea quæ à me constituta sunt, & ad irritum 16 perducatis pactū meum; Ego quoque hæc faciam vobis: Visitabo vos velociter in egestate, & ardore, qui consumat oculos vestros, & consumat animas vestras. Fruſtrà feretis semēte, quæ ab hostib° 17 devorabitur. Ponam faciem meam contra vos, & corruetis coram hostibus vestris, & subjiciemini his qui oderunt vos: fugietis, nemine perse- 18 quente. Sin autem nec sic obedieritis mihi, addam correptiones vestras septuplùm 19 propter peccata vestra. Et conteram superbiam duritiæ vestræ: dabò quæ vobis cœlum desuper sicut ferrum, & 20 terram æneam. Consumetur incassùm labor vester, non proferet terra germen, nec arbores poma præbebunt. Si ambulaveritis ex adverso mihi, nec volueritis audire me, addam plagas vestras in septuplum propter peccata ve- 22 stra. Immittámque in vos bestias agri, quæ consumant vos, & pecora vestra, & ad paucitatem cuncta redigant: desertæque fient viæ vestræ. 23 Quòd si nec sic volueritis recipere disciplinam, sed ambulaveritis ex adverso mihi: 24 Ego quoque contra vos adversùs incedam, & percutiam vos septies propter pec- 25 cata vestra. Inducámque super vos gladium ultorem fœderis mei. Cúmque confugeritis in urbes, mittam pestilentiam in medio vestri: & trademini in manibus hostium.

13 Ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὄντων ὑμῶν δούλων· καὶ συνέτριψα τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν, καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παρρησίας. 14 Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσητέ μου, μηδὲ ποιήσητε τὰς ἐντολάς μου ταύτας, 15 Ἀλλὰ ἀπωθήσητε αὐτοὺς, καὶ τοῖς κρίμασί μου ἐφεστήξετε ἡ ψυχὴ ὑμῶν, ὥστε ὑμᾶς μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου, ὥστε διαλυσαι 16 τὴν διαθήκην μου, Καὶ ἐγὼ ποιήσω ὅτως ὑμῖν· καὶ (ζ) ὀπτήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀσθένειαν, τήν τε φθόρον, καὶ (η) τὸν ἱκτερον σφακελίζοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκλύκωσιν· καὶ σπερεῖτε σπερμὰ ὑμῶν, καὶ βρωθήσεται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν. 17 Καὶ δώσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ πεσεῖσθε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ κλάσονται ὑμᾶς οἱ μισοῦντες ὑμᾶς, καὶ φεύξεσθε οὐδενὸς διώκοντος ὑμᾶς. 18 Καὶ ἐὰν ἕως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ προσθήσω τοῦ παιδεῦσαι ὑμᾶς ἑπτάκις ὑπὲ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. 19 Τίαις ὑμῶν. Καὶ συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν· καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν σιδηρεῦν, καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὡσεὶ χαλκῆν. 20 Καὶ ἔσται εἰς κενὸν ἡ ἰσχὺς ὑμῶν· καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ. 21 Καὶ ἐὰν μετὰ πάντα (θ) πορευθῆτε πλάγιοι, καὶ μὴ βούλησθε ὑπακούειν μου, προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἑπτὰ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. 22 Καὶ (ι) ἀποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς, καὶ κατεδεται ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ ὀλιγοστὰς (κ) ποιήσει ὑμᾶς, καὶ ἐρημωθήσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν. 23 Καὶ ὅτι τούτοις ἐὰν μὴ παιδεθῆτε, ἀνὰ (λ) πορευθῆτε πρός με πλάγιοι, 24 Πορεύσομαι κἀγὼ μετ' ὑμῶν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ παιδεύσω ὑμᾶς κἀγὼ ἑπτάκις ἀντὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν. 25 Καὶ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν ἐκδικοῦσ δίκαιον διαθήκης, καὶ καταφεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν· καὶ ἐξαποστελῶ θάνατον εἰς ὑμᾶς, καὶ παραδοθήσεσθε εἰς (μ) χεῖρας τῶν ἐχθρῶν.

Ego sum Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypti, cum essetis servi; & contrivi vinculum jugi vestri; & duxi vos cum fiducia. Si autem non obedieritis mihi, neque feceritis 15 omnia mandata mea, Si fueritis illa, & judicia mea exhorruerit anima vestra, (d) ut non faciatis omnia mandata mea, ut dissipetis testamentum meum; Et ego faciam sic vobis: 16 & obfirmabo super (e) vos egestatem, & scabiem, & morbum regium (f) consumentem oculos vestros, & animam vestram liquefacientem. Et seminabitis fruſtra semina vestra; & comedent adversarii vestri. Et ob- 17 firmabo faciem meam in vos: & cadetis ante inimicos vestros: (g) & persequentur vos, qui oderunt vos: & fugietis nemine persequente vos. Et si 18 usque adhuc non obedieritis mihi; & apponam castigare (b) vos septies in peccatis vestris. Et conteram consumeliam su- 19 perbiæ vestræ: & ponam cœlum vobis ferreum; & terram vestram tanquam æneam. Et 20 erit fruſtra fortitudo vestra: & non dabit terra vestra semen suum; & lignum agri vestri non dabit fructum suum. Et si 21 post hæc ambulaveritis obliqui, & noluerit obedire mihi; adjiciam vobis plagas septem secundùm peccata vestra. Et (i) 22 mitto in vos bestias agrestes terræ; & comedent vos, & consument pecora vestra: (k) & paucos faciam vos, & desertæ fient viæ vestræ. Et in his si 23 non eritis castigati, sed ambulaveritis erga me obliqui, Am- 24 bulabo & ego vobiscum (l) furore obliquo: & percutiam vos & ego septies pro peccatis vestris. Et inducam super vos gla- 25 dium vindicantem vindictam testamenti; & confugietis in civitates vestras, & emittam mortem in vos; & trademini in manus inimicorum.

MS.A. (ζ) ὀπτουσήσω (η) τὸν ἴκτερον, καὶ σφακελίζοντας τοὺς (θ) πορεύεσθε (ι) ἀποστελῶ (κ) ποιήσει (λ) πορεύσεσθε (μ) χεῖρας ἐχθρῶν. Εἰς τὸ θλίψαι

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Ego sum Dñs Deꝰ vester qui eduxi vos è terra 13
Ægypti ne essetis ipsis servi, et fregi jugū fer-
vitutis vestræ, & incedere vos feci staturā
protensā.

Vltio & vindicta operum malorum.

Si verò me non audieritis, nec feceritis o- 14
mnia ista præcepta: Si leges meas spreveritis, 15
& judicia mea fastidierit anima vestra, nec
feceritis omnia mandata mea, & fœdera mea
abrogaveritis; Ego etiam hoc pacto faciam 16
vobis: visitabo vos phthisi, & lepra, & ele-
phantiasi, & fluxu consumente oculos, & li-
quefaciente animam: & seretis sēmē vestrū
fruſtrà, comedentq; illud inimici vestri. Et 17
dabo iram meā in vobis, & profligabimini
corā hostib° vestris, & dominabuntur vobis
osores vestri, & fugietis cùm nemo sit qui
persequatur vos. Quòd si nec per ista obtē- 18
peraveritis mihi, iterū castigabo vos septuplò
plus propter peccata vestra. Et frangā fastū 19
roboris vestri, reddamq; cœlum vestrū instar
ferri, & terram vestram instar æris. Et con-
sumetur fortitudo vestra in vanum, & terra
vestra non dabit proventꝰ suos, & arbores
terræ non reddent fructus suos. Quòd si am- 21
buletis mecū contumaciter, nec velitis obe-
dire mihi, addam super vos flagella in septu-
plum pro peccatis vestris. Immittāq; in vos 22
bestiam campi, & orbabit vos, perdetque ju-
mēta vestra, & imminuet vos, & desolabun-
tur viæ vestræ. Et si adhuc in his minimè e- 23
rudiamini, & incedatis mecum pertinaciter;
Incedam etiam ego vobiscum pervicacitèr; 24
& percutiam vos ego quoque in septuplum
propter peccata vestra. Et adducam super 25
vos gladium qui rependitur pro mercede
fœderis, et aufugietis ad urbes vestras: et
mittam in vos mortalitatem, et trademini in
manum hostium vestrorum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

13 אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דִּי אַפֵּקִית יָתְכוֹן
מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִלְּמֶהֱוֵי לְהוֹן
עַבְדִין וְאַתְּבִרִית נִיר עֻמֵּיכוֹן מְנוֹכוֹן
14 וְדַבְּרִית יָתְכוֹן בְּחִירוּתָא: וְאִם לָא
תְקַבְּלוּן לְמֵמְרֵי וְלָא תַעְבְּדוּן יָת כָּל
15 פִּקּוּדַיָּא הָאִלֵּין: וְאִם בְּקִימֵי תְקוֹצוּן
וְאִם יָת דִּינֵי תְרַתֵּץ נַפְשְׁכוֹן בְּדִיל
דְּלָא לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּקּוּדַי
16 לְאַשְׁנָיוּתְכוֹן יָת קְיָמִי: אַף אֲנָא
אֶעֱבֵיד דָּא לְכוֹן וְאֶשְׁלַח עֲלֵיכוֹן
בְּיִדְהוֹן דְּאָתָא שְׁחָפָתָא וְקַדְחָתָא מְתַשְּׁכָן
עֵינָיִן וּמַפְּקָן נַפְשׁ וְתִזְרְעוּן לְרֵיקָנוּ
17 וְרַעֲלָנוּ וַיְיָלְבוּנֵיהּ בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן:
וְאֶתֵּן רוּגְזִי בְּכוֹן וְתִתְבְּרוּן קֳדָם בַּעֲלֵי
דְבָבֵיכוֹן וְיִרְדּוּן בְּכוֹן סְנָאֵיכוֹן
וְתִעְרְקוּן וְלֵית דְּרָדֵיף יָתְכוֹן: וְאִם עַד
18 אִלֵּין לָא תְקַבְּלוּן לְמֵמְרֵי וְאוֹסִיף
לְמַרְדֵּי יָתְכוֹן שְׁבַע עַל חוֹבֵיכוֹן:
19 וְאֶתְבַּר יָת תְּקֵף כֻּבְּרֵיכוֹן וְאֶתֵּן יָת
שְׁמַיָּא דְעִלְּוֵיכוֹן תְּקִיפִין כְּפַרְזְלָא
20 מִלְּאַתְּחָתֵיהּ מִטְרָא וְאַרְעָא
רְתִיחָתֵיכוֹן חֲסִינָא כְּנְחָשׁ מִלְּמֶעְבַּד
21 פֵּרְיָן: וְיִסּוּף לְרֵיקָנוּ תֵּילְכוּן וְלָא
תִתֵּן אַרְעֲכוֹן יָת עֲלַלְתָּהּ וְאִילָן
22 אַרְעָא לָא יִתֵּן אִבְּיָהּ: וְאִם תֵּהֲכוּן
קָדָמַי בְּקִשְׁיוּ וְלָא תִבְּעוּן לְקַבָּלָא
לְמֵמְרֵי וְאוֹסִיף לְאַיְתָאָה עֲלֵיכוֹן
מָחָא שְׁבַע בְּחוֹבֵיכוֹן: וַאֲגַרֵי בְּכוֹן יָת
23 חֵית בְּרָא וְתַתְכֵּיל וְתֵכוֹן וְתִשְׁצֵי יָת
בְּעִירְכוֹן וְרַזְעֵיר יַתְכוֹן וְיִצְדֵּין
24 אוֹרְחָתְכוֹן: וְאִם בְּאִלֵּין לָא תִתְּדְּרוּן
לְמֵמְרֵי וְתֵהֲכוּן קָדָמַי בְּקִשְׁיוּ: וַאֲנָהֵךְ
אַף אֲנָא עִמְּכוֹן בְּקִשְׁיוּ וְאֶצְלֵי יָתְכוֹן
25 אַף אֲנָא שְׁבַע עַל חוֹבֵיכוֹן: וְאֵיתֵי
עֲלֵיכוֹן רְקָטְלָין בְּחַרְבָּא וְיִתְפְּרְעוּן
מִנְּכוֹן פּוּרְעָנוּתָא עַל דְּעָבְרְתּוּן עַל
פְּרִנְמֵי אוֹרַיְתָא וְתִתְכַּנְּשׁוּן
לְקִרְוֵיכוֹן וַאֲגַרֵי מוּתָא בֵּינֵיכוֹן וְתִתְמַסְּרוּן בִּיד סְנָאָה:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

13 אנא יי אלהיכם די אפקית יתכם
מארעא דמצרים מלמהוי להם עבדין
ואתברית ניר עמיא מנכם
14 ודברית יתכם בחירותא: ואם לא
תקבלון לממרי ולא תעבדון ית כל
15 פקודיא האלין: ואם בקימי תקוצון
ואם ית דיני תרתץ נפשכם בדיל
דלא למעבד ית כל פקודי
16 לאשניותכם ית קימי: אף אנא
אעביד דא לכם ואשלח עליכם
ביד הלא שחפתא וקדחתא מתשכן
עינין ומפקן נפש ותזרעון לריקנו
17 ורעלנו ויילבונה בעלי דבביכם:
ואתן רוגזי בכם ותתברון קדם בעלי
דבביכם וירדון בכם סניאיכם
ותערקון ולית דרדיף יתכם: ואם עד
18 אלין לא תקבלון לממרי ואוסיף
למרדי יתכם שבע על חוביכם:
19 ואתבר ית תקף כבריכם ואתן ית
שמיא דעליכם תקיפין כפרזלא
20 מלאתחתיה מטרא וארעא
רתיחתיכם חסינא כנחש מלמעבד
21 פירין: ויסוף לריקנו תילכון ולא
תתן ארעכם ית עלתה ואילן
22 ארעא לא יתן איביה: ואם תהכון
קדמי בקשיו ולא תבעון לקבלא
לממרי ואוסיף לאיתאה עליכם
מחא שבע בחוביכם: ואגרי בכם ית
23 חית ברא ותתכיל ותכם ותשצי ית
בעירכם ורזעיר יתכם ויצדין
24 אורחתכם: ואם באלין לא תתדרון
למימרי ותהכון קדמי בקשיו: ואנהך
אף אנא עמכם בקשיו ואצלי יתכם
25 אף אנא שבע על חוביכם: ואיתי
עליכם רקטלין בחרבא ויתפרעון
מנכם פורענותא על דעברתון על
פרנמי אורייתא ותתכנשון
לקרויכם ואגרי מותא ביניכם ותתמסרון ביד סנאה:

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

13 Ego Domin[a] Deus vester qui eduxi vos de terra Ægypti, ne esseris eis servi; et confregi (d) vectes jugi vestri, & (e) qui ambulare feci vos cũ
14 fiducia. At si non audieritis me, & non feceritis omnia
15 mandata hæc; Si præcepta mea (f) contempseritis, & si judicia mea fastidierit anima vestra, ita ut non faciatis omnia præcep[ta] mea ad irri-
16 tandum fœdius meum: Ego etiam faciam hoc vobis; nempe (g) visitabo vos in morbo, cũ tabe, & ardore (h) consumentibus oculos, & cruciantibus animam; seminabitis quoque in vanum semen vestrum, nã comedent illud inimici vestri.
17 Ponam etiam (i) faciem meam contra vos, & (k) percutiemini coram inimicis vestris, & dominabuntur vobis qui oderunt vos: fugietis etiam, & nemo erit vos persequens.
18 Quòd si usq; ad hæc non audieritis me, tum addam castigare vos septies propter peccata vestra. Frangamq; su-
19 perbiam abstinentiæ vestræ, daboque cœlum vestrum sicut ferrum, terramque vestram sicut æs. Et consumetur in
20 vanum virtus vestra, neq; dabit terra vestra proventum suum, neque lignum agri dabit fructum suum. Quòd si
21 ambulaveritis mecum (l) ex adverso, & non veneritis ad obediendum mihi, addam etiã plagã septies secundùm peccata vestra. Mittam enim
22 adversùm vos feram agri, et orbabit vos, exterminabitque animalia vestra, & diminuet vos, deseriæq; fiet viæ vestræ. Quòd si per ista non
23 estis mihi castigati, sed ambulaveritis mecum (m) ex adverso, Ambulabo quoq; ego
24 vobiscum (n) ex adverso, percutiãmque vos etiam ego septies propter peccata vestra.
25 Et inducã super vos gladium ulciscentem vindictam fœderis, & colligemini ad civitates vestras, mittamque pestem in medium vestri, & trademini in manus inimici.

VER. SAM. (d) virgas (e) adduxi vos mecum fœderatos. (f) nauseaveritis, (g) imittam super vos malum, (h) excæcantibus (i) iram (k) confringemini (l) protervè, (m) proterve, (n) pertinaciter.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 أَنَا اللهُ رَبُّكُم الَّذِي أَخرَجتُكُم مِن بَلَدِ مِصرَ مِن أَن تَكُونُوا لَهُم عَبِيدًا * وَكَسَرتُ قَرابِيسَ أَصرِكُم *
14 وَصَيَّرتُكُم أَحرَارًا * فَإِن لَم تَسمَعُوا لِي وَتُطِيعُوا * وَلَم تَعمَلُوا بِجَمِيعِ هَذِهِ الوَصَايَا * وَرَفَضتُم فِي رُسُومِي *
15 وَقَلَبَ أَنفُسُكُم أَحكَامِي لِئَلَّا تَعمَلُوا وَصَايَايَ * وَالآنَ تَنقُضُوا عَهدِي * أَنَا أَيضًا أَصنَعُ بِكُم هَذِهِ
16 العُقُوبَاتِ * فَأُوكِلُ بِكُم عَلَى سُرعَةٍ مِن حُمَّى السِّلِّ وَالكَانُونِ مَا يَستَحِصُ عُيُونَكُم وَيَذِيبُ نُفُوسَكُم
17 وَتَزرَعُونَ زَرعَكُم لِلفَرَاغِ * أَو يَأكُلَهُ أَعدَاؤُكُم * وَأَجعَلُ غَضَبِي بِكُم * فَتَنهَزِمُونَ مِن بَينِ أَيدِي
18 أَعدَائِكُم * وَيَتَسَلَّطُ عَلَيكُم سَانِيُوكُم * وَتَفِرُّونَ وَلَا كَالِبَ لَكُم * وَإِن لَم تَعمَلُوا مِنِّي مَعَ هَذِهِ رُدِّيكُم
19 فِي التَّأدِيبِ سَبعًا عَلَى خَطَايَاكُم * وَأَكسِرُ أَفيَدَ اعتِزَازِكُم * وَأَجعَلُ سَمَاءَكُم كَالحَدِيدِ * وَأَرضَكُم
20 كَالنُّحَاسِ * وَيَفنَى قُوَّاكُم فَرَاغًا * وَلَا تُخرِجُ أَرضُكُم أَدَاهَا * وَشَجَرُ الصَّحرَاءِ لَا يُخرِجُ ثَمَرَهُ *
21 وَإِن سَلَكتُم مَعِي خِلَافًا * وَلَم تَشَاؤُا أَن تَسمَعُوا لِي * زِدتُكُم ضَربَةً هِيَ سَبعٌ كَخَطَايَاكُم * وَأُطلِقُ فِيكُم حَيَوَانَ
22 الصَّحرَاءِ * فَيَثكَلُ فِيكُم * وَيَقطَعُ مِن جَمَاعَتِكُم * وَيُعَلِّلُ عَدَدَكُم * وَيُوحِشُ طُرُقَكُم * وَإِن لَم تَتَأَدَّبُوا
23 لِي بِهَذِهِ العُقُوبَاتِ * وَسَلَكتُم مَعِي خِلَافًا * سِرتُ أَنَا أَيضًا مَعَكُم عَلَى الخِلَافِ * وَضَرَبتُكُم بِسَبعٍ عَلَى
24 خَطَايَاكُم * وَأَجلِبُ عَلَيكُم سَيفًا مُنتَقِمًا نَقمَةَ العَهدِ * وَتَجتَمِعُونَ إِلَى قُرَاكُم * وَأَبعَثُ الوَبَاءَ فِيمَا
25 بَينَكُم * وَتُسلَمُونَ بِيَدِ العَدُوِّ *

Ego Deus Dominus vester qui eduxi vos
13 è regione Ægypti, ne esseris ipsis servi, & confregi frenas carceris vestri, & feci vos
14 liberos. At si non audieritis me, & obedieritis, & non feceritis omnia mandata
15 hæc, Et neglexeritis statuta mea, et contemnatæ fuerint animæ vestræ judicia mea ut non opteremini mandata mea, ac denique
16 violaveritis pactũ meum; Ego etiam exercebo in vobis has pœnas: dominari faciã in vos repente talem febrim phthisicã, & calidã, ut tumidos reddat oculos vestros, et debilitet animas vestras; & feretis semen
17 vestrũ in cassũ, nam comedent illud inimici vestri. Et immittã furorẽ meum in vos,
18 & propulsabimini à conspectu inimicorũ vestrorũ, & dominabuntur in vos sævos vestri, et fugietis nemine vos persequente.
19 Et si nihilominus non audieritis me, addã ad correptionẽ vestrã septuplum pro peccatis vestris: Et frangã potentiam roboris
20 vestri, & reddã cœlum vestrum quasi ferrum, & terram vestram quasi æs. Et consumetur fortitudo vestra frustrã, & non
21 producet terra vestra proventũ suum, & arbores campi non proferent fructus suos. Et si ambuleveritis mecum pervicaciter,
22 & nolueritis audire me, adjiciã vobis flagellum septuplicatũ juxta peccata vestra. Et dimittam adversùm vos bestias campi,
23 & orbabunt ex vobis, succidentq; ex jumentis vestris, & minuent numerum vestrum, & desolabuntur viæ vestræ. Et nisi
24 eruditamini mihi per hæc supplicia, & incedatis mecum torviter: Incedam ego quoque vobiscum cum torvitate, & percutiam vos septuplum pro peccatis vestris.
25 Et vertibuam vobis gladium ulciscentem ultionem fœderis, & conveniemini ad urbes vestras, mittamque pestem inter vos, & trademini in manum inimici.

ספר ויקרא : כו

vestrum panem mulieres decem coquẽt &, panis. *vicissim* vobis *me frangendo In*
26 בְּשִׁבְתִּי לָכֶם מַטֵּה־לָחֶם וְאָפוּ עֲשָׂרָה נָשִׁים לַחְמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד וְהֵשִׁיבוּ לַחְמְכֶם בַּמִּשְׁקָל וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא
non & ,comedetis & : pondere in vestrũ panẽ reddẽtque ,uoo clibaoo in
mecum ambulaveritis sed *mihi* audieritis noo hoc in fi Et.faturabimioi
27 תִשְׂבָּעוּ׃ וְאִם־בְּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְהָלַכְתֶּם עִמִּי׃
vos corripiam & : *occursu fervore* in vobiscum ambulabo Et *occursu in*
28 בְּקֶרִי׃ וְהָלַכְתִּי עִמָּכֶם בְּחֵמָה קְרִי וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם
carnem comedetis Et .vestra peccata *super* septies ego etiam
29 שֶׁבַע־עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם בְּשַׂר
dissipabo Et .comedetis vestrarũ filiarom carnem &,vestrorũ filiorũ
30 בְּנֵיכֶם וּבְשַׂר בְּנֹתֵיכֶם תֹּאכֵלוּ׃ וְהִשְׁמַדְתִּי
ponam & : *vestra solis simulacra* succidam & ,vestra excelsa
אֶת־בָּמֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת־חַמְּנִיכֶם וְנָתַתִּי אֶת
abominabitur &,*vestrarum contaminationum* cadavera super vestra cadavera
פִּגְרֵיכֶם עַל־פִּגְרֵי גִלּוּלֵיכֶם וְעִלְּחָה
,*solitudinem* vestras civitates dabo Et .vos mea anima
נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃ וְנָתַתִּי אֶת־עָרֵיכֶם חָרְבָּה
.vestra quietis *odore in* odorabo non & ,vestra sanctuaria desolabo &
31 וְהַשִּׁמֹּתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם׃
vestri inimici eam super obstupescẽtque .terram ego desolabo Et
32 וְהַשִּׁמֹּתִי אֲנִי אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם
evacuabo & ,gentes in dispergam vos Et .ea in *habitantes*
33 הַיֹּשְׁבִים בָּהּ׃ וְאֶתְכֶם אֲזָרֶה בַגּוֹיִם וְהֲרִיקֹתִי
erunt vestræ civitates &,desolata vestra terra .erit Et .gladium vos post
אַחֲרֵיכֶם חָרֶב וְהָיְתָה אַרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ
cunctis *sua cessationes* terra *volet* Tunc .*solitudo*
34 חָרְבָּה׃ אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ כָּל־
cessibit Tunc .vestrorũ inimicorũ terra in *eos* &,fuerit desolata diebus
יְמֵי הַשְּׁמָמָה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם אָז תִּשְׁבַּת
,fuerit desolata diebus Omnibus .*sua cessationes* *volet* & ,terra
35 הָאָרֶץ וְהִרְצָת אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ׃ כָּל־יְמֵי הַשְּׁמָמָה
eos habitando in,vestris *cessationibus* in cessavit non quibus ,requiescet
תִּשְׁבֹּת אֵת אֲשֶׁר לֹא־שָׁבְתָה בְּשַׁבְּתֹתֵיכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם
multiciem inducam & ,vobis in *retitiir* Et .*eam super*
עָלֶיהָ׃ וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם וְהֵבֵאתִי מֹרֶךְ
.*eos* persequetur & : eorum inimicorum terris in ,eorum cor in
בִּלְבָבָם בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיהֶם וְרָדַף אֹתָם קוֹל
.*persiquens* non & ,cadent & ,gladii Fugam fugient & ,Impulsi folii
עָלֶה נִדָּף וְנָסוּ מְנֻסַת חָרֶב וְנָפְלוּ וְאֵין רֹדֵף׃
, gladii facie à tanquam suum fratrem in unusquisque impingent Et
37 וְכָשְׁלוּ אִישׁ־בְּאָחִיו כְּמִפְּנֵי חָרֶב
.*vestrorũ inimicorũ cẽpeit* ad erectio vobis erit non & : nõ perfequens &
וְרֹדֵף אֵין וְלֹא תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃
.vestrorũ inimicorũ terra vos *comedet* & ,gentibus in peribitis Et
38 וְאֲבַדְתֶּם בַּגּוֹיִם וְאֹכְלָה אֶתְכֶם אֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם׃
terris in ,*sua perversitate in contabescent* *vobis in* *reliqui* Et
39 וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם יִמַּקּוּ בַּעֲוֹנָם בְּאַרְצֹת
secum suorum patrum *iniquitatibus in* etiam & : vestrorũ inimicorũ
אֹיְבֵיכֶם וְאַף בַּעֲוֹנוֹת אֲבֹתָם אִתָּם
.liquefient
יִמָּקּוּ׃

LEVITICUS. Versio VULG. LAT.

26 Postquàm confregero baculum panis vestri : ita ut decem mulieres io uno clibano coquent panes, & reddaot eos ad pondus : & comedetis, & 27 oon saturabimini. Sin autem oec per hæc audieritis me, sed ambolaveritis contra me: 28 Et ego iocedam adversùs vos io furore contrario, & corripiam vos septem plagis propter 29 peccata vestra, Ita ut comedatis carnes filiorum vestrorum & filiarum vestrarũ. 30 Destruam excelsa vestra, & simulachra confringam. Cadetis inter ruinas idolorum vestrorum, & abomioabitur 31 vos aoima mea; In tantum ut urbes vestras redigam in solitudinem, & deserta faciam Sanctuaria vestra, nec recipiam ultrà odorem suavissi- 32 mum. Disperdámque terram vestram, & stupebunt super ea inimici vestri, cùm 33 habitatores illius fuerint. Vos autem dispergam io geotes & evaginabo post vos gladium, eritque terra vestra deserta, & civitates vestræ diru- 34 tæ. Tunc placebunt terræ sabbata sua cunctis diebus solitudinis soæ, quaodo fue- 35 ritis In terra hostili : sabbatizabit, & requiescet io sabbatis solitudinis suæ, eò quòd non requieverit io sabbatis vestris quando habitabatis in 36 ea. Et qui de vobis remanserint, dabo pavorem in cordibus eorum in regionibus hostium: terrebit eos sonitus folii volantis, & ita fugient quasi gladium : cadent, nul- 37 lo persequente. Et corruent singuli super fratres suos quasi bella fugientes, nemo vestrûm inimicis audebit resi- 38 stere. Peribitis inter gentes, & hostilis vos terra consu- 39 met. Quòd si & de iis aliqui remanserint, tabescent in iniquitatib' suis, in terra ioimicorũ suorũ, et propter peccata patrũ suorũ & sua, affligentur.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

26 Ἐν τῷ συντρίβειν ὑμῖν σιτοδοχίαν ἄρτου, καὶ πέντε γυναῖκες τὸν ἄρτον ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἑνὶ, καὶ ἀποδώσουσι τὸν ἄρτον ὑμῶν ἐν σταθμῷ, καὶ φάγετε, καὶ οὐ 27 μὴ ἐμπλησθῆτε. Ἐὰν δὲ διὰ τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ πορευθῆτε πρὸς με, 28 λέγει, Καὶ αὐτὸς πορεύσομαι μὲθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλείονι, καὶ παιδεύσω ὑμᾶς ἐγὼ ἐπτάκις κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. Καὶ φάγετε τὰς σάρκας τῶν υἱῶν ὑμῶν, καὶ τὰς 29 σάρκας τῶν θυγατέρων ὑμῶν φάγεσθε. Καὶ ἐξημώσω τὰς στήλας ὑμῶν, καὶ (ξ) ἐξολοθρεύσω τὰ ξύλινα χειροποίητα ὑμῶν, καὶ θήσω τὰ κῶλα ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα τῶν 30 εἰδώλων ὑμῶν, καὶ προσοχθεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν. Καὶ θήσω τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους, καὶ ἐξερημώσω τὰ ἅγια ὑμῶν, καὶ 31 οὐ μὴ ὀσφρανθῶ τῆς ὀσμῆς τῶν θυσιῶν ὑμῶν. Καὶ ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ 32 ὑμῶν, οἱ οἰκοῦντες ἐν αὐτῇ. Καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐξαναστήσω 33 ὑμᾶς ὀπισθομένην ἡ μάχαιρα, καὶ ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν 34 ἔσονται ἔρημοι. Τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα (ο) αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε Ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν· τότε 35 σαββατεῖ ἡ γῆ, καὶ εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς· σαββατεῖ ἃ οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν, ἡνίκα κατῴκεῖτε αὐτήν. Καὶ τοῖς κατα- 36 λειφθεῖσιν ἐξ ὑμῶν (π) ἐπάξω δειλίαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου, καὶ φεύξονται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου, καὶ πεσοῦνται οὐδεὶς διώκοντος· καὶ κατακόψουσιν ἀλλήλους οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν. Καὶ οὐκ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς ἔθνεσι, 37 καὶ κατέδεται ὑμᾶς ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. Καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν, 38 καταφθαρήσονται διὰ τὰς (ρ) ἀμαρτίας αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν· ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν 39 τακήσονται.

In tribulando vos penuriã pa- 26
nuũ, & coquent decem mulieres panes vestros in clibano uno; & reddent panes vestros in pondere: & comedetis, & non saturabimini. Si autem in his non 27
obedieritis mihi, & ambulaveritis ergo me obliqui; Et ipse am- 28
bulabo vobiscum in furore obliquo; & castigabo ego vos sep-
ties secundùm peccata vestra. 29
Et comedetis carnes filiorum 30
vestrorum, & carnes filiarum vestrarum comedetis. Et desola-
bo iconas vestras; & disper-
dam ligna manu-facta vestra; & ponam cadavera vestra su-
per cadavera idolorum vestrorũ; & exhorrescet anima mea vos. 31
Et ponam urbes vestras deser-
tas; & desolabo sancta vestra: 32
& non olfaciam odorem sacri-
ficiorum vestrorum. Et desolabo 33
ego terram vestram: & mira-
buntur super eam inimici vestri, inhabitantes in eã. Et disper- 34
gam vos in gentes: & con-
sumet vos perambulans gladius: & erit terra vestra deserta; & ci-
vitates vestræ erunt deserta. 35
Tunc (n) benè sentiet terra sab-
bata sua omnes dies desolationis 36
suæ: & vos eritis In terra ini-
micorum vestrorum. Tunc sab-
batizabit terra; & benè sentiet 37
terra sabbata sua omnes dies desolationis suæ: sabbatizabit,
quæ non sabbatizavit in sabbatis 38
vestris, quando inhabitabatis e-
am. Et eis qui residui fuerint 39
ex vobis superducam (n) servi-
tutem in cor eorum in terra ini-
micorum suorum: & persequetur
eos (o) vox folii volantis; & fu-
gient, sicut fugientes de bello:
& cadent nemine persequente. 40
Et deficiet frater fratrem, sic-
ut in bello nemine incurrente:
& non poteritis resistere inimi-
cis vestris. Et peribitis inter 41
gentes: & comedet vos terra
inimicorum vestrorum. Et qui 42
residui fuerint ex vobis, con-
rumpentur propter peccata sua,
& propter peccata patrum suo-
rum: in terra inimicorum su-
arum tabescent.

MS.A. (γ) πορεύσωσι πάλιν (ξ) ἐξολεθρεύσω (ο) αὐτῆς καὶ πάσας (π) ἐπάξω δειλίαν εἰς (ρ) ἀμαρτίας ὑμῶν· ἐν τῇ γῇ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 ܕܒܫܒܪܝ ܠܟܘܢ ܡܛܐ ܕܠܚܡ ܬܫܥ ܢܫܝܢ ܠܚܡܟܘܢ ܒܬܢܘܪܐ ܚܕ ܘܢܬܒܘܢ ܠܟܘܢ ܠܚܡܟܘܢ ܒܡܫܩܠ ܘܬܐܟܠܘܢ ܘܠܐ
27 ܬܫܒܥܘܢ ܘܐܢ ܒܗܕܐ ܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܠܝ ܘܬܗܠܟܘܢ ܥܡܝ ܒܩܪܝ ܗܟܝܠ ܐܢܐ ܗܠܟ ܥܡܟܘܢ ܒܚܡܬܐ ܩܪܝ
28 ܘܐܝܣܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܫܒܥ ܫܒܥܬܐ ܥܠ ܚܛܗܬܟܘܢ ܘܬܐܟܠܘܢ ܒܣܪ ܒܢܝܟܘܢ
29 ܘܒܣܪ ܒܢܬܝܟܘܢ ܬܐܟܠܘܢ ܘܐܒܕ ܐܢܐ ܐܬܪܟܘܢ ܘܐܩܛܥ ܐܢܐ ܠܒܡܝܟܘܢ
30 ܘܐܫܠܝ ܦܓܪܟܘܢ ܥܠ ܦܓܪܝ ܓܠܘܠܝܟܘܢ ܘܢܬܒ ܢܦܫܝ ܠܟܘܢ ܘܐܣܬܪ ܐܢܐ ܠܡܕܝܢܬܟܘܢ
31 ܘܐܫܠܝ ܩܪܝܬܟܘܢ ܘܐܫܡ ܐܢܐ ܩܕܫܝܟܘܢ ܘܠܐ ܐܪܝܚ ܒܪܝܚ ܢܝܚܘܬܟܘܢ
32 ܘܐܫܡ ܐܢܐ ܐܪܥܐ ܘܢܬܡܗܘܢ ܥܠܝܗ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ ܕܝܬܒܝܢ ܒܗ
33 ܘܐܦܝܣ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܥܡܡܐ ܘܐܪܩ ܐܢܐ ܒܬܪܟܘܢ ܚܪܒܐ ܘܢܗܘܐ ܐܪܥܟܘܢ ܫܡܡܬܐ
34 ܘܩܪܝܬܟܘܢ ܢܗܘܢ ܚܪܒܬܐ ܐܝܟ ܕܬܪܨܐ ܐܪܥܐ ܫܒܬܘܗܝ ܟܠ ܝܘܡܝ ܫܡܡܬܗ ܘܐܢܬܘܢ ܒܐܪܥ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ
35 ܐܝܟ ܕܬܪܨܐ ܐܪܥܐ ܫܒܬܘܗܝ ܟܠ ܝܘܡܝ ܫܡܡܬܗ ܘܬܬܪܨܐ ܫܒܬܘܗܝ ܕܠܐ ܫܒܬ ܒܫܒܬܝ ܒܬܝܒܬܟܘܢ ܥܠܝܗ
36 ܘܠܕܫܬܪܝܢ ܡܢܟܘܢ ܐܥܠ ܠܒ ܕܚܠܬ ܒܐܪܥܬ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ ܘܢܪܕܦ ܐܢܘܢ ܩܠ ܥܠܐ ܕܢܦܠ ܘܢܪܗܛܘܢ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܪܒܐ ܘܢܦܠܘܢ ܠܐ ܕܪܗܛ ܠܐ ܕܢܩܘܡ ܠܟܘܢ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܥܠܝܐ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ
37 ܘܢܬܟܫܠܘܢ ܓܒܪܐ ܒܐܚܝܗ ܐܝܟ ܡܢ ܩܪܒܐ ܘܠܐ ܕܪܗܛ ܠܐ ܕܢܩܘܡ ܠܟܘܢ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܥܠܝܐ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ
38 ܘܐܒܕܬܘܢ ܒܥܡܡܐ ܘܢܐܟܠ ܐܢܘܢ ܐܪܥ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ ܘܕܝܢ ܕܫܪܝܢ ܡܢܟܘܢ ܢܬܡܣܢ ܒܥܘܠܗܘܢ ܒܐܪܥܬ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ
39 ܘܐܦ ܒܥܘܠܢܘܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܥܡܗܘܢ ܢܬܡܣܢ ܘܢܬܒܥܘܢ ܒܥܘܠܗܘܢ ܒܐܪܥܬ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ ܕܒܥܠ ܚܛܗ ܘܒܥܠ ܚܛܗ ܕܐܒܗܬܗܘܢ ܢܬܡܣܢ ܘܢܬܒܥܘܢ ܒܥܘܠܗܘܢ ܒܐܪܥ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ

Et frangã culmũ frumenti vestri, & ꝓinsent 26
decem mulieres paoem vestrũ in uoo clibano, dabuntque vobis panẽ in pondere, & comedetis & non sæturabimini. Et si adhuc 27
in his non audieritis me, & ambulaveritis mecum contumaciter : Etiam ego ambulabo 28
vobiscũ cum furore & contumaciã, & castigabo vos septuplò plus propter peccata vẽstra. Et comedetis carnẽ filiorũ vestrorũ, & 29
carnem filiarũ vestrarũ devorabitis. Et de- 30
strũã fana vestra, perdamq; idola vestra, & projiciam cadavera vestra super cadavera idolorum vestrorum, & fastidiet vos anima mea. Et redigã urbes vestras io solitudinem, 31
& desolabo sanctuariũ vestrũ, nec olfaciam odorẽ suffitũs vestri. Et vastabo etiã ego ter- 32
rã, & obstupescent super eam ioimici vestri qui inhabitabunt illam. Vos autem disper- 33
dam inter populos, & distringã post vos gladium, eritq; terra vestra in vastationem, & urbes vestræ fieot io solitudinem. Et tuoc 34
fruetur terra sabbathis suis cunctis diebus desolationis suæ, dũ vos eritis in terra ioimicorũ vestrorũ : tunc requiescet terra, & fruetur sabbathis suis. Cunctis diebus desolati- 35
onis suæ quiescet, eò quòd ooo quieverit io sabbathis vestris, cùm habitaretis in ea. Qui 36
autem superstites fueriot in vobis, iodã pavorem in cor eorũ io terris hostiũ eorum, & propellet eos strepitus folii pulsantis, fugi- 37
entque ac si fugereot à conspectu gladii, & corrucot, nemine eos persequente: Et impin- 37
gent alter in alterum ut à coospectu gladii, cùm nemo sit qui persequatur eos, nec erit 38
illis consistentia coram inimicis suis. Et peri- 38
bitis inter gentes, devorabitque vos terra inimicorũ vestrorum. Et qui superstites fue- 39
rint in vobis, tabesceot io scelere suo in terra inimicorum fuorum : quiootiam in scele- 39
re patrum suorum ipsũ tabescent.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

Targum Onkelos.

26 Cum confregero vobis sustentationē cibi: et coquent decē mulieres panē vestrū in uno clibano, et reducent panē vestrū in pondere: et cōedetis, et non saturabimini. Et si in hoc non obedieritis verbo meo: et ambulaveritis cōra me in duritia. Ambulabo vobiscū in ira furoris: corripiamq; ego quoque vos septies propter peccatū vestra. Et cōedetis carnē filiorū vestrorū: et carnē filiarū vestrarū comedetis. Et destruā excelsa vestra, et succidā simulachra vestra; et dabo cadavera vestra sup cadavera idolorū vestrorū: et abominabitur vos verbū meū. Et dabo civitates vestras in solitudinē; et deserta faciā sanctuaria vestra: et nō suscipiā voluntariē oblationē cōgregationis vestræ. Et deserta ego faciā terā: et deserti erunt sup ea inimici vestri, qui habitāt in ea. Vos autē dispergā inter populos; et immittā post vos occisores gladio: et erit terra vestra deserta; et civitates vestræ erunt in solitudinē. Tnnc cōplacebunt terræ requietiones ej⁹, cunctis diebꝰ quibꝰ fuerit deserta, & vos in terra inimicorū vestrorū: tunc dimittetur terra quiescere, et cōplacebūt ei requietiones suæ. Cūctis diebꝰ quibꝰ fuerit deserta, dimittetur quiescere: eō q̄ nō dimittebatur in annis requietionis vestræ, quādo habitabatis in ea. Et qui de vobis remanserint, inducam pavorē in cordibꝰ eorū, interrā hostiū suorū: et persequetur eos sonitus folii decidentis; et fugient sicut fugiūt à facie occisorū gladiō, cadētq; nemine persequēte. Et corruent nnusquisq; in fratrē suū, quasi fugientes à facie occisorū gladio, nemine persequēte: et nō erit vobis resistentia ante inimicos vestros. Et peribitis inter populos: et consumet vos terra inimicorū vestrorū. Et qui reliqui fuerint ex vobis, tabescent iniquitatibꝰ suis, in terra inimicorū vestrorū: propter peccata quoq; pessima patrum suorum quæ apprehenderunt manibus suis, tabescent.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

26 ** בשבתי לכם מטה לחם ואפו עשרה נשים לחמכם בתנור אחד
ושבו לחמכם במתקלה ואכלו ולא תשבעו: ** ואם בזאת לא תשמעו לי
27 והלכתם עמי בקרי: * והלכתי אף אני עמכם בקרי ויסרתי אתכם
28 שבע על חטאתיכם: ** ואכלתם בשר בניכם ובשר בנתיכם תאכלו:
29 * והשמדתי במותיכם ואכרתי את חמניכם וגדעתי את פגריכם על
30 פגרי עצביכם ונתתי את נפשי בתוככם: * ונתתי אתכם חרבה ואת
31 מקדשיכם לא אריח בריח ניחוחכם: * ואני אנה את הארץ
32 ושמם עליה אויביכם הישבים בה: * ואתכם אזרה בגוים ורקתי
33 אחריכם חרב והיתה ארצכם חרבה וערי מקדשכם תהיינה חרבות:
34 ** אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה ואתם בארץ אויביכם
35 אז תשבת הארץ ותרצה את שבתותיה: כל ימי השמה תשבת את
36 אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה: * והנשארים מכם אביא
37 מרך בלבבם בארצות אויביהם ורדף אותם קול עלה נדף והנסו
38 כמפני חרב ונפלו ואין רדף: * ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ
39 אויביכם: * והנשארים מכם ימקו בעונם בארצות אויביכם ואף
אבותם אתם ימקו:

VERSIO SAMARITANA.

26 ** בשבתי לכם מטה לחם ואפו עשרה נשים לחמכם בתנור אחד
ושבו לחמכם במתקלה ואכלו ולא תשבעו: ** ואם בזאת לא תשמעו לי
27 והלכתם עמי בקרי: * והלכתי אף אני עמכם בקרי ויסרתי אתכם
28 שבע על חטאתיכם: ** ואכלתם בשר בניכם ובשר בנתיכם תאכלו:
29 * והשמדתי במותיכם ואכרתי את חמניכם וגדעתי את פגריכם על
30 פגרי עצביכם ונתתי את נפשי בתוככם: * ונתתי אתכם חרבה ואת
31 מקדשיכם לא אריח בריח ניחוחכם: * ואני אנה את הארץ
32 ושמם עליה אויביכם הישבים בה: * ואתכם אזרה בגוים ורקתי
33 אחריכם חרב והיתה ארצכם חרבה וערי מקדשכם תהיינה חרבות:
34 ** אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה ואתם בארץ אויביכם
35 אז תשבת הארץ ותרצה את שבתותיה: כל ימי השמה תשבת את
36 אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה: * והנשארים מכם אביא
37 מרך בלבבם בארצות אויביהם ורדף אותם קול עלה נדף והנסו
38 כמפני חרב ונפלו ואין רדף: * ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ
39 אויביכם: * והנשארים מכם ימקו בעונם בארצות אויביכם ואף
אבותם אתם ימקו:

TEXT ET VER. SAM. Translatio Latina.

26 Postquā confregero vobis baculum panis, coquent decem mulieres panem vestrum in clibano unoq; reddent panē vestrum in pondere; comedetisque, & non saturabimini.
27 Quod si in hoc non audieritis me, sed ambulaveritis mecum (o) ex adverso, Ambulabo quoque vobiscū in (p) furore contrario, & castigabo vos etiam ego septies propter
28 peccata vestra. Comedetis e-
29 tiam carnē filiorū vestrorū, & carnē filiarum vestrarum comedetis. Et destruam ex-
30 celsa vestra, & excidam vestra simulachra, & ponā cadavera vestra super cadavera idolorum vestrorum, & abominabitur vos anima
31 mea. Pondamque urbes vestras in solitudinem, et desolabo sanctuaria vestrum, nec
32 olfaciam odorem suavitatum vestrarum. Desolabo quoq; ego terram, & stupebunt super eam inimici vestri habitantes in ea. Deinde vos di-
33 spergam in gentes, & evaginabo post vos gladium, erit q; terra vestra deserta, & urbes vestræ vastabuntur. Tunc
34 complacebit terra in sabbatis suis omnibus diebus vastitatis suæ; vosque eritis in terra inimicorum vestrorum: Tunc sabbatizabit terra, & com-
35 placebit in sabbatis suis. Omnibus diebꝰ desolationis suæ sabbatizabit, eō quōd non sabbatizavit in sabbatis vestris cum habitaretis in ea.
36 Residuis verò ex vobis, inducam timiditatem in cor eorum in terris inimicorum suorum, & persequetur eos sonus folii (q) agitati, & fugient fugit gladii, cadentq;, & non erit
37 qui persequatur: Et impingēt alter in alterum, sicut à facie gladii, nulliusq; erit persequens; quāmq; erit in vobis consistentia in conspectu inimicorum vestrorum. Sed pe-
38 ribitis in gentib⁹, et consumet vos terra inimicorum vestrorum. Residui autem ex vobis
39 (r) contabescent in iniquitatibus suis in terris inimicorum suorum; atque etiam propter iniquitates patrum suorum in sese (s) contabescent.

VER. SAM. (o) Pervicaciter, (p) in æstu pertinacia, (q) decidentis, (r) cruciabuntur (s) cruciabuntur.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * وَاكسِرُ لَكُم معونة الطَّعَامِ * ويَخبِزُ كَثيرًا مِن النِّسَاءِ طَعَامًا فى تنورٍ واحِدٍ * ويَرُدُّونَهُ فى المِيزَانِ *
27 وتَأكُلُونَ ولا تَشبَعُونَ * وَإن لَم تَسمَعُوا لِى وتَطيعُوا لِهذِهِ العُقُوبَاتِ وسَلَكتُم مَعِى بَجَاجًا * سِرتُ أنَا
28 أيضًا بِعُقُوبَةِ اللَّجَاجِ * وَأدَّبتُكُم سَبعًا عَلَى خَطَايَاكُم * فَتَأكُلُونَ لُحُومَ بَنِيكُم وبَنَاتِكُم * وَأبِيدُ بَعِيرَكُم *
29
30
31 وَأقطَعُ أنَدَادَكُم * وَألقِى أجسَادَكُم عَلَى أجسَادِ طُوَاعِيَتِكُم * وَأجعَلُ قُرَاكُم خَرَابًا * ولَوحِشُ
32 مَعَادِيَكُم * ولا أقبَلُ ولا أرضَى قُرَاكُم * وَأدُوسُ البَلَدَ مِنكُم * ويَستَوحِشُونَ مِنهُ أعدَاؤكُم المُقِيمُونَ
33 بِهِ * وَأذرِيكُم فيمَا بَينَ الأُمَمِ * وأجرِدُ وَرَاءَكُم السَّيفَ * فَتَصِيرُ أرضُكُم وَحشًا * وقُرَاكُم خَرَابًا * حَسبَ
34 يَستَوفِى الأرضُ عَطَلَهَا طُولَ أيَّامِ وَحشِهَا وأنتُم فى بَلَدِ أعدَائِكُم * حَسبَ تَستَرِيحُ الأرضُ فَتَستَوفِى
35 عَطَلَهَا * وَبَسَبَبِ طُولِ وَحشِهَا أن تَستَرِيحَ * لِمَا لَم تَعطُلُوهَا فى عَطَلِكُم فى مَعَادِيكُم بِهَا * والبَاقُونَ
36 مِنكُم أدخِلُ الجُبنَ فى قُلُوبِهِم فى بُلدَانِ أعدَائِهِم * حَتَّى أنَّهُم لَو يَحُسُّهُم صَوتُ وَرَقَةٍ مُندَفِعَةٍ
37 لَهَرَبُوا كَالهَرَبِ مِنَ السَّيفِ * وَوَقَعُوا ولَيسَ كَاتِبٌ هُنَاكَ * وَعَثَرَ بَعضُهُم بِبَعضٍ كَمَا يَكُونُ ذَلِكَ مِن
38 قُبَلِ السَّيفِ ولَيسَ هُنَاكَ كَاتِبٌ ولا يَكُونُ لَكُم ثَبَاتٌ بَينَ أيدِى أعدَائِكُم * وَيَبَادُونَ فى الأُمَمِ
39 وبَينَكُم أرضُ أعدَائِكُم * والبَاقُونَ مِنكُم يَكسَعُونَ بِذُنُوبِهِم فى بُلدَانِ أعدَائِهِم * وأيضًا
بِذُنُوبِ آبَائِهِم الَّتِى هِى مَعَهُم يَكسَعُونَ *

Et frangā vobis subsidiū cibi, et coquent
26 multæ mulieres panē in clibano uno, & veddent illum in statera, et comedetis & non saturabimini. Et nisi audieritis me, o-
27 bedieritisq; per hæc supplicia, et ambulaveritis mecum pertinaciter: Ambulabo ego
28 etiam cum supplicio pervicacia: et corripiā vos septuplū pro peccatis vestris. Et com-
29 edetis carnes filiorum vestrorum filiarūq; vestrarum. Et destruam templa vestra, &
30 abscindam simulachra vestra, et projiciam corpora vestra super corpora idolorū ve-
31 strorum, et abominabor vos. Et faciam urbes vestras diruitas, et desolabo sanctuaria
32 vestra, et non accipiam, nec gratum habebo sacrificium vestrum. Et desertā vobis faciam regionem, et horrebunt ipsam inimici
33 vestri degentes in illa. Et dispergam vos inter gentes, et evaginabo post vos gladium, fietque terra vestra deserta, et urbes
34 vestræ diruæ. Tunc ulciscetur terra otiū suū omnib⁹ diebꝰ solitudinis suæ: dū vos eritis in regione inimicorum vestrorum, tunc vastabitur terra, et ulciscetur otium
35 suum: Et causā diuturnæ solitudinis ejus, erit ut otietur, eō quōd otiari non fecistis eam in otio vestro, dum habitaretis in illa.
36 Et qui remanserint ex vobis, immittā pavorem in corda eorum in regionibus hostium eorum, ita ut si contigeris eis strepitus folii agitati, fugiant quasi fugerent
37 gladium, et corruant, cum non sit ibi insequens: Et offendant alter in altero, ac si esset id à conspectu gladii, nec sit illic persequutor: nec erit vobis consistentia ante
38 inimicos vestros. Et disperdemini inter gentes, & consumet vos terra hostiū ve-
39 strorum. Et superstites ex vobis supplicabunt pro delictis suis in regionibus inimicorum suorum: atq; etiam pro delictis patrum suorū, quæ secū sunt, supplicabunt.

ספר ויקרא : כז

suorum patrum iniquitatem & suam iniquitatem confitebuntur Et
40 והתודו את עונם ואת עון אבתם
qua etiam & ; me in sunt prævaricati qua suâ prævaricatione juxta
במעלם אשר מעלו בי ואף אשר
casu in eis cum ambulabo ego Etiam casu in mecũ ambulaverũt
41 הלכו עמי בקרי : אף אני אלך עמם בקרי
eorum cor se humiliabit tunc vel: eorũ inimicorũ terrã in eos inducam Et
והבאתי אתם בארץ איביהם או־אז יכנע לבבם
,Jahacob mei pacti recordabor Et suã iniquitatem volent tũc & incircũcisũ
הערל ואז ירצו את עונם : וזכרתי את בריתי יעקוב
recordabor Abraham mei pacti etiam & , Ischac mei pacti etiam &
ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר
suas cessationes volet & eis ab relinquetur terra Et .ero memor terræ &
והארץ אזכר : והארץ תעזב מהם ותרץ את שבתותיה
quòd eo in & quòd eo, suã iniquitatẽ volent ipsi & , eis ab desolando in
בהשמה מהם והם ירצו את עונם יען וביען
,eorũ anima est abominata mea decreta & ,reproboverunt mein judiciis in
במשפטי מאסו ואת חקתי געלה נפשם :
,eos reprobavi non suorũ inimicorũ terra in eos existendo in istud quoq; eti à Et
44 ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים
meum pactũ irritũ faciendã ad, eos conficien.lot ad, eos sum abominat° non &
ולא געלתים לכלתם להפר בריתי
eis recordabor Et .eorum Deus DOMINUS ego Quia : eis cum
אתם כי אני יהוה אלהיהם : וזכרתי להם
oculis in Ægypti terra è eos feci exire quos , primorum pactũ
בריח ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני
,decreta Hæc . Dominus Ego . Deum in eis existendũ ad , gentium
הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה : אלה החקים
filios inter &, se inter Dominus dedit quæ leges & , judicia &
והמשפטים והתורת אשר נתן יהוה בינו ובין בני
.Mosh mame in ,Sinai monte in , Israel
ישראל בהר סיני ביד־משה :

CAP. XXVII.

,Israel filios ad Loquere : dicendo ,Mosh ad Domin° est locut° Et
1 וידבר יהוה אל־משה לאמר : דבר אל־בני ישראל
animarũ tua ordinatione in votum separaverit cùm Vir : eos ad dices &
ואמרת אלהם איש כי יפליא נדר בערכך נפשת
,annorum viginti filio à masculi ,tua ordinatio erit Et .DOMINO
3 ליהוה : והיה ערכך הזכר מבן עשרים שנה
secli quinquaginta tua ordinatio erit &, annorũ sexaginta filiũ ad usque &
ועד בן־ששים שנה והיה ערכך חמשים שקל
triginta tua ordinatio erit &, ipsa fœmina si Et .sanctitatis secli in argenti
4 בכסף בשקל הקדש : ואם נקבה הוא והיה ערכך שלשים
,annorũ viginti filiũ ad usq; &, annorum quinque filio à si Et .secli
5 שקל : ואם מבן חמש שנים ועד בן־עשרים שנה
.secli decem , fœmina & : secli viginti masculi tua ordinatio erit &
והיה ערכך הזכר עשרים שקלים ולנקבה עשרת שקלים :
,masculi tua ordinatio erit &, annorũ quinq; filiũ ad usq; & ,mensis filio à si Et
6 ואם מבן חדש ועד בן־חמש שנים והיה ערכך הזכר
.argenti secli tres ,tua ordinatio fœminæ & :argenti secli quinque
חמשה שקלים בכסף ולנקבה ערכך שלשת שקלים בכסף :

Versio VULG. LAT.

40 Donec confiteantur iniquitates suas, & majorum suorum, quibus prævaricati sunt ex adverso mihi. / Ambulabo igitur & ego contra eos, & ioducam illos in terram hostilem, donec erubescat incircumcisa mens eorum: tunc orabunt pro impietatibus
41 suis. Et recordabor fœderis mei, quod pepigi cum Jacob, & Isaac, & Abraham. Ter-
42 ræ quoque memor ero: Quæ cùm relicta fuerit ab eis, complacebit sibi in sabbatis suis, patiens solitudinem propter illos. Ipsi verò rogabunt pro peccatis suis, eò quòd abjecerint judicia mea, & leges
44 meas despexerint. Et tamen etiam cùm essent in terra hostili, non penitus abjeci eos, neque sic despexi ut consumerentur, & irritum facerem pactum meum cum eis. Ego
45 enim sum Dominus Deus eorum. Et recordabor fœderis mei pristini, quando eduxi eos de terra Ægypti in conspectu gentium, ut essem Deus eorum. Ego Dominus. Hæc sunt judicia atque præcepta & leges, quas dedit Dominus inter se & filios Israel in monte Sinai per manum Moysi.

CAP. XXVII.

1 Locutúsq; est Dñs ad Moy-
2 sen, dicens; Loquere filiis Israel, & dices ad eos, Homo qui votum fecerit, & spoponderit Deò animam suã, sub æ-
3 stimatione dabit pretium. Si fuerit masculus à vigesimo anno usq; ad sexagesimũ annum, dabit quaquaginta siclos argenti ad mensurã Sanctuarii.
4 Si mulier, triginta. A quin-
5 to autem anno usque ad vigesimum, masculus dabit viginti siclos: fœmina decem. Ab
6 uno mense usque ad annum quintum, pro masculo dabuntur quinque siclos: pro fœmina, tres.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Traoslatione LATINA.

40 Καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅσα παρέβησαν καὶ ἐφανέρωσέν με, καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον (σ) μου πάλιν, Καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν θυμῷ πάλιν : καὶ ἀπαγάγω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. τότε ἐντραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ἡ ἀπερίτμητος, καὶ τότε ἐυδοκήσουσι τὰς ἀνομίας αὐτῶν. Καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης Ἰακὼβ, καὶ τῆς διαθήκης Ἰσαὰκ, καὶ τῆς διαθήκης
43 Ἀβραὰμ μνησθήσομαι, (τ) καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι, (τ) καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται ἀπ' αὐτῶν. τότε πρεσβεύσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς, ἐν τῷ ἐρημωθῆναι αὐτὴν δι' αὐτούς. καὶ αὐτοὶ προσδέξονται τὰς ἀνομίας αὐτῶν, ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ἐβδέλυξαν, καὶ τοῖς προστάγμασί μου προσόχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν. Καὶ ἔτι ὡς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν
44 ἐχθρῶν αὐτῶν, οὐκ ἐβδελυξάμην αὐτοὺς, οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς ὥστε ἐξαυδανῶσαι αὐτοὺς τὴν διαπεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς. (υ) ἐγὼ γὰρ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.
45 Καὶ μνησθήσομαι (φ) διαθήκης αὐτῶν τῆς πρώτης, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας ἔναντι τῶν ἐθνῶν, τοῦ εἶναι αὐτοῖς θεός. ἐγώ εἰμι κύριος. Ταῦτα τὰ κρίματα μου, καὶ τὰ προστάγματα μου, καὶ ὁ νόμος ὃν ἔδωκε κύριος ἀναμέσον αὐτῶν καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, ἐν χειρὶ Μωυσῆ.

MS.A. (σ) ἐμοῦ (τ) καὶ ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ ὑπ' αὐτῶν. (υ) ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος (φ) αὐτῶν διαθήκης τῆς

Et confitebuntur peccata sua, et peccata patrum suorum, quoniam prævaricati sunt, & despexerunt me; et quoniam ambulaverunt coram me obliqui; Et ego ambulavi cum eis in furore obliquo: & perdam eos in terra inimicorum eorum. Tunc confundetur cor eorum (p) incircumcisum; & tunc (q) bene sentient peccata sua. Et recordabor testamenti Jacob, & testamenti Isaac, & testamenti Abraham recordabor: Et terræ recordabor; & terra derelinquetur ab eis. Tunc accipiet terra sabbata sua, cùm ipsa desolata fuerit propter eos: & ipsi (r) accipient iniquitates suas, pro eo quòd judicia mea despexerunt, & præcepta mea exhorruerũt animo suo. Verumtamen nec, cùm essent in terra inimicorum suorum, despexi eos: nec exhorrui eos, ut delerem illos dissipando testamentũ meũ quod erga illos. Ego enim sum Dominus Deus eorum. Et recordabor testamenti eorum prioris: cũ eduxi eos de terra Ægypti, de domo servitutis, coram gentibus, ut sim eorum Deus. Ego sum Dominus. Hæc sunt judicia mea, & præcepta mea, & lex, quã dedit Dominus inter se, et inter filios Israel, in monte Sina in manu Moysi.

CAP. XXVII.

1 Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens; Loquere filiis
2 Israel, & dices eis, Quicunq; votverit votum (x) titanqũ pretium animæ suæ Domino; Erit
3 pretium masculi, à viginti annis usq; ad sexaginta annos, erit ejus pretiũ quinquaginta didrachma argenti pondere ipso sancto. Fœminæ autem erit æstimatio triginta didrachma. Si autem
5 à quinq; annis usq; ad viginti annos; erit pretium masculi viginti didrachma: fœminæ autem,
6 decem didrachma. Ab uno autẽ mense usq; ad quinq; annos; erit pretiũ masculi quinque didrachma: fœminæ autem, tria didrachma argenti.

MS.A. (α) ἕως ἐξήκοντα ἔτους, (β) ἕως εἰκοσῆ ἔτους, ἕως ἡ (γ) δίδραχμα ἀργυροῦ τῆς ὁ σηλείας, τρία δίδραχμα. Ἐὰν ὁ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

40 ܘܢܘܕܘܢ ܠܥܘܠܗܘܢ ܘܠܥܘܠ ܐܒܗܬܗܘܢ ܕܚܛܘ ܠܝ ܘܕܐܙܠܘ ܥܡܝ ܒܩܪܝ : ܐܦ ܐܢܐ ܐܙܠ ܥܡܗܘܢ ܒܩܪܝ ܘܐܥܠ ܠܗܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܒܥܠܐ ܕܢܬܟܢܥ ܠܒܒܗܘܢ ܗܠܝܠܝܐ ܘܗܝܢ ܢܨܠܘܢ ܥܠ ܥܘܠܗܘܢ ܕܐܝܟ ܕܐܝܬܝ ܥܡܗܘܢ ܒܪܘܓܙ ܐܦ ܐܢܐ ܐܙܠ ܥܡܗܘܢ ܒܪܘܓܙ ܕܐܦ ܐܢܐ ܐܒܕ ܠܗܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܒܥܠܝܗܘܢ ܘܐܬܪܥ ܠܗ ܠܒܒܗ ܕܠܐ ܡܬܓܙܪ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

40 וְיִתְוַדּוּן יָת חוֹבֵיהוֹן וְיָת חוֹבֵי
אֲבָהָתְהוֹן בְּשִׁקְרֵיהוֹן דְּשַׁקְּרוּ קָדָמַי
41 וְאַף דִּי־הֲלִיכוּ קֳדָמַי בְּקִשְׁיוּ : אַף
אֲנָא אֵיזֵיל עִמְּהוֹן בְּקִשְׁיוּ וְאַעֵיל
יָתְהוֹן בְּאַרְעָא בַעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן אוֹ בְכֵן
יִתְכַּר לִבְּהוֹן טַפְשָׁא וּבְכֵן יִרְעוּן יָת
חוֹבֵיהוֹן : וְדֶכְרִנָא יָת קְיָמִי דְּעִם
42 יַעֲקוֹב וְאַף יָת קְיָמִי דְּעִם יִצְחָק וְאַף
יָת קְיָמִי דְּעִם אַבְרָהָם אֶגְעַר וְיָכִיר
43 וְאַרְעָא אֶגְעַר וְיָכִיר : וְאַרְעָא תִתְרְשֵׁי
מִנְּהוֹן וְתִרְעֵי יָת שַׁמְּתָהּא בְּדִצְרִיאָת
מִנְּהוֹן וְאִנּוּן יִרְעוּן יָת חוֹבֵיהוֹן לְוָטִין
חָלַף דִּרְכּוֹן אֲתֵי עֲלֵיהוֹן וּדְבָרַנִּי קָצָּ
יָת קְיָמִי רְחֵקָת נַפְשְׁהוֹן : וְאַף בְּרַם
44 בְּרָא בְּמֶחֱוֵי יְהוֹן בְּאַרְעָא בַעֲלֵי־
דְבָבֵיהוֹן לָא אֶרְחַקְנוּן וְלָא
אֶרְחֵיקְנוּן לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן לְאַשְׁנָאוּתְ
קְיָמִי עִמְּהוֹן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲהוֹן :
45 וְדֶכְרְנָא לְהוֹן קְיָם קְדָמָאֵי דִּי
אַפְּקִית יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
לְעֵינֵי עַמְּמַיָּא לְמֶהֱוֵי לְהוֹן לֵאלָהָא
אֲנָא יְיָ אֵלֵּין קְיָמַיָּא וּדְיָנַיָּא וְאוֹרַיְתָא
46 דִּי יְהַב בֵּין מֵימְלֵיהוֹן וּבֵין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְסִינַי בִּידָא דְמֹשֶׁה :

בו

1 וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר : מַלֵּל עִם
2 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן גֻּבַר אֲרֵי
יַפְרִישׁ נְדַר בִּפּוּרְקָן נַפְשָׁתָא קֳדָם־
3 יְיָ : וִיהֵי פְּרִסְנֵיהּ דְּדִכְרָא מִבַּר עֶשְׂרִין
שְׁנִין וְעַד בַּר־שִׁתִּין שְׁנִין וִיהֵי
פְּרִסְנֵיהּ חַמְשִׁין סְלָעִין דְּכַסְפָּא בְּסֶלַע
4 קוֹדְשָׁא : וְאִם־נֻקְבְתָּא הִיא וִיהֵי
פְּרִסְנֵהּ תְּלָתִין סְלָעִין : וְאִם מִבַּר־
5 חַמֵּשׁ שְׁנִין וְעַד בַּר־עֶשְׂרִין שְׁנִין וִיהֵי
פְּרִסְנֵיהּ דְּדִכְרָא עֲסָרִין סְלָעִין
6 וְלִנְקְבְתָּא עֲסַר סְלָעִין : וְאִם מִבַּר־
יַרְחָא וְעַד בַּר־חֲמֵשׁ שְׁנִין וִיהֵי
פְּרִסְנֵיהּ דְּדִכְרָא חֲמֵשׁ סְלָעִין דְּכַסְפָּא
וְלִנְקְבְתָּא פְּרִסְנָהּ תְּלָת סְלָעִין דְּכַסְפָּ:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

40 * ואם־יתודו את־עונם ואת־עון אבתם
אשר מעלו־בי וגם כי־הלכו עמי בקרי
41 * ואף־אני אלך עמם בקרי והבאתים
בארץ אויביהם או אם־יכנע לבם הערל
ואז ירצו את־עונם * וזכרתי את־בריתי
42 יעקב ואף את־בריתי יצחק ואף
את־בריתי אברהם אזכר והארץ
43 אזכר * והארץ תעזב מהם ותרצה את־
שבתתיה בהשמם מהם ואם־המה
ירצו את־עונם יען־בגלל אשר מאסו
44 את־משפטי ואת־חקותי געלה נפשם
* וגם־זאת בהיותם בארץ אויביהם
לא־מאסתים ולא־געלתים לכלתם
45 להפר את־בריתי אתם כי אני יהוה
אלהיהם * וזכרתי להם ברית ראשנים
אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים
לעיני הגוים להיות להם לאלהים
46 אני יהוה * אלה החקים והמשפטים
והתורות אשר נתן יהוה בינו ובין
בני ישראל בהר סיני ביד משה :

בז

1 * וידבר יהוה אל־משה לאמר : דבר
2 אל־בני ישראל ואמרת אליהם איש
כי־יפליא נדר בערכתך נפשות ליהוה
3 * והיה ערכך הזכר מבן עשרים
שנה ועד בן־שתים שנה והיה
ערכך חמשים שקל כסף בשקל
4 הקדש : ואם־נקבה היא והיה
ערכך שלשים שקל : ואם מבן
5 חמש שנים ועד בן־עשרים שנה יהיה
ערכך עשרים שקל לזכר ולנקבה
6 עשרת שקלים : ואם מבן־
ירח ועד בן־חמש שנים יהיה
ערכך חמשת שקלים כסף ולנקבה
ערכך שלשת שקלים כסף :

VERSIO SAMARITANA.

40 * ואם־יתודו את־עונם ואת־עון אבתם
41 אשר מעלו־בי וגם כי־הלכו עמי בקרי
אלך אני עמם בקרי והבאתים בארץ
אויביהם אם־יכנע לבם הערל ואז
42 יעבדו את־עונם * וזכרתי את־בריתי
יעקב ואף את־בריתי יצחק ואף
43 את־בריתי אברהם אזכר והארץ
אזכר * והארץ תעזב מהם ותרצה את־
שבתתיה בהשמם מהם ואם־המה
ירצו את־עונם יען־בגלל אשר מאסו
44 את־משפטי ואת־חקותי געלה נפשם
* וגם־זאת בהיותם בארץ אויביהם
לא־מאסתים ולא־געלתים לכלתם
45 להפר את־בריתי אתם כי אני יהוה
אלהיהם * וזכרתי להם ברית ראשנים
אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים
לעיני הגוים להיות להם לאלהים
46 אני יהוה * אלה החקים והמשפטים
והתורות אשר נתן יהוה בינו ובין
בני ישראל בהר סיני ביד משה :

בז

1 * ויאמר יהוה אל־משה לאמר : דבר
2 אל־בני ישראל ואמרת אליהם איש
כי־יפליא נדר בערכתך נפשות ליהוה
3 * והיה ערכך הזכר מבן עשרים
שנה ועד בן־שתים שנה והיה
ערכך חמשים שקל כסף בשקל
4 הקדש : ואם־נקבה היא והיה
ערכך שלשים שקל : ואם מבן
5 חמש שנים ועד בן־עשרים שנה יהיה
ערכך עשרים שקל לזכר ולנקבה
6 עשרת שקלים : ואם מבן־
ירח ועד בן־חמש שנים יהיה
ערכך חמשת שקלים כסף ולנקבה
ערכך שלשת שקלים כסף :

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

40 Et confitebuntur iniquitatem
suã, et iniquitatẽ patrum suorum fecundũ (b) præuaricationẽ quã præuaricati sunt
41 aduersus me : atq; etiã quãdo ambulauerunt mecum (u) ex
aduerso, Ego etiam ambula-
bo cum eis (x) ex aduerso, &
introducam eos in terrã ini-
micorum suorũ. Vel tunc hu-
miliabitur cor eorũ incircum-
44 cisum, & tunc expiabunt iniquitatem suam. Sed recorda-
42 bor fœderis mei cum Jacobo,
atq; etiam fœderis mei cum Isaaco, insuper et fœderis mei
cum Abrahamo recordabor,
terræ quoq; recordabor. Dum 43
enim terra relinquetur ab eis,
& complacebit in sabbathis
suis ab ipsis desolata, tum ipsi
exolvent iniquitatẽ suã: propterea quãdo judicia mea spreuerunt, & præcepta mea abomina-
44 ta est anima eorũ. Atq;
hoc insuper, dum erunt in terris inimicorum suorum non
spernam eos, neque abomina-
bor eos, ut consumam eos, &
frangam fœdũ meum cum eis;
quoniam ego Dominus Deus
eorum. Sed recordabor te-
45 stamenti primi cũm eduxi eos
de terra Ægyptiã in oculis gentium, ut essem eis in Deum;
ego Dominus. Hæc sunt præ-
46 cepta, & judicia, & leges
quas posuit Dominus inter se,
et inter filios Israel in monte
Sinai per manum Mosis.

CAP. XXVII.

ET locutus est Dominus Mo-
1 si, dicens; Loquere filiis
2 Israel, dices autem eis; Cùm
quis (a) voto consecraverit
animæ Domino, juxta æsti-
mationẽ tuam id faciet. Erit 3
autem æstimatio tua, masculi
à viginti annis usq; ad sexa-
gima annos; pretium verò æ-
stimationis tuæ, quinquaginta
siclorum argenti juxta siclum
sanctuarii. Si verò fœmina
fuerit, erit æstimatio tua tri-
ginta siclorum. Si autem à 5
quinque annis usq; ad viginti
annos, erit æstimatio tua, ma-
sculi viginti siclorum, & fœ-
minæ decem siclorum. Si au-6
tem ab uno mense usque ad
quinque annos, erit æstimatio
tua, masculi quinque siclorũ
argenti; et fœminæ, æstimatio
tua trium siclorũ argenti.

VER. SAM. (a) Falsitatem quã perfide egerunt (u) pervicaciter, (x) pertinaciter, (z) voto separaverit

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

40 * فان اقروا بذنوبهم وذنب آبائهم بنكثهم اذ نكثوا بي * وايضا بسلوكهم معي بجاجا ولم يتوبوا
41 * فانا ايضا اسير معهم بالبجاج * وادخلهم بلدان اعدائهم احين الى ان يهزم قلبهم الغاش او
42 الى ان يسددوا ذنوبهم * واذكر عهدي الذي مع يعقوب * وايضا عهدي الذي مع اسحاق *
43 وايضا عهدي الذي مع ابراهيم اذكر لهم ولارضهم * الارض التي تركت منهم * واسدوت عطلها
باستكاشها منهم * وهم اسددوا ذنوبهم * هذا جزاؤهم ومن جزائهم * اذ رفضوا في احكامي * ورسومي
44 قلبها انفسهم * وايضا مع هذه الامور في كونهم في بلد اعدائهم لا ازهد فيهم * ولا اقليهم *
45 افنيهم * ولا افسخ عهدي معهم * لاني انا الله ربهم * واذكر لهم عهد الاولين الذين اخرجهم من
46 بلد مصر بحضن الامم لاكون لهم الها * انا الله الصادق الوعد * هذه الرسوم والاحكام والدلايل
التي جعلها الله بينه وبين بني اسرائيل في طور سينين على يد موسى *

1 * ثم كلم الله موسى قايلا * مر بني اسرائيل وقل لهم * اي
2 انسان سوغ نذرا من النفوس لله فليقوم * فتكون قيمة الذكر من ابن عشرين سنة الى سنين
3 سنة * خمسين مثقال فضة بمثقال القدس * فان كانت انثى * فقيمتها ثلاثون * وان كان ابن
4 خمس سنين الى عشرين * فقيمة الذكر عشرون مثقالا * والانثى عشر * وان كان من ابن شهر
5 الى خمس سنين * فقيمة الذكر خمسة مثاقيل فضة * والانثى ثلثة *

Quod si confessi fuerint delicta sua, & 40
delictum patrum suorũ in præuaricatione
sua quando præuaricati sunt in me, ac etiã
ambulationem suam mecum protervè, ecce
tamen eos pœnituerit; Ego quoq; incedam 41
cum eis cũ pervicacia, & introducam eos
in regiones inimicorum suorum alterum,
quoad frangatur cor eorum dolosum, vel
donec ulciscantur scelera eorum. Et recor- 42
dabor pacti mei quod cum Jacob, ac etiã
pacti mei quod cũ Isaac, atq; etiam pacti
mei quod cum Ebrahim recordabor ipsis,
& terræ eorũ; Terræque derelictæ est ab 43
eis, et ultæ est otium suũ cùm deserta fo-
ret ab eis, & ipsi pœnas luerint culparum
suarum. Hæc erit retributio eorum, et pars
retributionis eorum, si neglexerint judicia
mea, & præcepta mea abominata fuerint
animæ eorum. Et cum his quoq; rebus dum 44
erunt in patria inimicorum suorum, non
negligam eos, neque execrabor eos, neque
dissolvam pactum meum cum ipsis: quia
ego sum Deus Dominus eorum. Et recor- 45
dabor erga eos fœderis anteceſſorum quos
eduxi è regione Ægypti in præsentia popu-
lorum, ut essem ipsis Deus: ego Deus verax
in promisso. Hæc sunt præcepta, et judicia, 46
atq; signa quæ posuit Deus inter se & in-
ter filios Israil in Monte Sinain per ma-
num Musæ.

CAP. XXVII.

ITem locutus est Deus cum Musa, dicens; 1
Præcipe filiis Israil, & dic eis; Quicun- 2
que homo donaverit votum ex animabus
Deo, æstimetur. Erit autem æstimatio 3
masculi à filio viginti annorum usque ad
sexaguta annos, quinquaginta siclorum
argenti juxta siclum sanctuarii. Et si fue- 4
rit fœmina, æstimatio ejus erit triginta.
Quòd si fuerit filius quinque annorum ad 5
viginti, æstimatio masculi erit viginti
siclorum, & fœminæ decem. Et si fuerit 6
à filio unius mensis ad quinque annos, æ-
stimatio masculi erit quinque siclorum
argenti, & fœminæ trium.

ספר ויקרא: כז

Et ,tua ordinatio erit & ,masculus si ,supra & annurium sexaginta filio à si
7 וְאִם מִבֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה וָמַעְלָה אִם־זָכָר וְהָיָה עֶרְכֶּךָ
est autem ,annurium si Et .secli decem ,fœminæ & : secli quindecim
8 חֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁקֶל וְלַנְּקֵבָה עֲשֶׂרֶת שְׁקָלִים: וְאִם־מָךְ
eum faciet ordinare & ,sacerdote coram eû faciet stare & ,tua ordinatione ab ipse
הוּא מֵעֶרְכֶּךָ וְהֶעֱמִידוֹ לִפְנֵי הַכֹּהֵן וְהֶעֱרִיךְ אֹתוֹ
.sacerdos eû faciet ordinare, vovēs is man° apprehendet quod vi Super .sacerdos
הַכֹּהֵן עַל־פִּי אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יַד הַנֹּדֵר יַעֲרִיכֶנּוּ הַכֹּהֵן:
,Domino appropinquationem eo ex facitu appropinquare quo animal si Et
9 וְאִם בְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה לֹא
Non .sanctitas erit Domino eo ex dederit quo omne
10 כָּל־אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיהוָה יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ: לֹא
,bono in malum vel ,malo in bonum, illud cōmutabit neque, illud permutabit
יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא־יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרַע אוֹ־רַע בְּטוֹב
,illud erit & ,animali in animal commutaverit commutando si Et
וְאִם־הָמֵר יָמִיר בְּהֵמָה בְּבְהֵמָה וְהָיָה הוּא
,immundum animal omne si Et .sanctitas erit ejus cōmutatio &
11 וְתֻמְּרָתוֹ יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ: וְאִם כָּל־בְּהֵמָה טְמֵאָה
statuet & ,DOMINO appropinquationē eo ex facitu appropinquare non quo
אֲשֶׁר לֹא־יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לִיהוָה וְהֶעֱמִיד
Domino inter illud sacerdos ordinabit Et .sacerdotis ad animal
12 אֶת־הַבְּהֵמָה לִפְנֵי הַכֹּהֵן: וְהֶעֱרִיךְ הַכֹּהֵן אֹתָהּ בֵּין טוֹב
redimendo si Et .erit sic, sacerdos ō, tuā ordinatione juxta malū inter &
13 וּבֵין רָע כְּעֶרְכְּךָ הַכֹּהֵן כֵּן יִהְיֶה: וְאִם־גָּאֹל
cum vir Et .tuam ordinationem super ejus quintā addet & ,illud redemerit
14 יִגְאָלֶנָּה וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ עַל־עֶרְכֶּךָ: וְאִישׁ כִּי־
sacerdos eā ordinabit & ,Domino sanctitatem suā domum sanctificaverit
יַקְדִּישׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהֶעֱרִיכוֹ הַכֹּהֵן
sic ,sacerdos eam ordinaverit quod secundū malum inter & bonum inter
בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כַּאֲשֶׁר יַעֲרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן כֵּן
quintam addet & ,suā domum redemerit sanctificans si Et .constabit
יָקוּם: וְאִם־הַמַּקְדִּישׁ יִגְאַל אֶת־בֵּיתוֹ וְיָסַף חֲמִשִׁית
agro de si Et .ipsi erit & ,eum super tua ordinatione argenti
15 כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְהָיָה לוֹ: וְאִם מְשֹׂדֵה
ei ad tua æstimatio erit & ,Domino vir sanctificaverit suæ apprehensionis
אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ אִישׁ לַיהוָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ לְפִי
.argenti seclis quinquaginta in hordeorum chomer semen ,ejus seminis
זַרְעוֹ זֶרַע חֹמֶר שְׂעֹרִים בַּחֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כָּסֶף:
,sabā tuā ordinatione juxta, suū agrū sanctificaverit Iobel anno ab Si
16 אִם מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ כַּעֲרֶכְךָ יָקוּם:
sacerdos ei supputabit & ,suū agrum sanctificaverit Iobel post si Et
17 וְאִם־אַחַר הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן
, Iobel annum ad usque, residuorum annorum ei super argentum
אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתָרֹת עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל
redemerit redimendo si Et .tua ordinatione de diminuetur &
וְנִגְרַע מֵעֶרְכֶּךָ: וְאִם־גֹּאֵל יִגְאַל אֶת־
tua ordinatio ex argenti quintam addet & ,eum sanctificans agrum
18 הַשָּׂדֶה הַמַּקְדִּישׁ אֹתוֹ וְיָסַף חֲמִשִׁית כֶּסֶף עֶרְכְּךָ
si & ,agrum redemerit non si Et .ei stabit & ,eum super
עָלָיו וְקָם לוֹ: וְאִם־לֹא יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה וְאִם
.ultrā redimetur non ,alteri viro agrum vendiderit
19 מָכַר אֶת־הַשָּׂדֶה לְאִישׁ אַחֵר לֹא יִגָּאֵל עוֹד:

Versio VULG. LAT.

7 Sexagenarius & ultrà, masculo dabit quindecim siclos: fœmi-
8 na decem. Si pauper fuerit, & æstimationē reddere non valebit, stabit coram sacerdote:
9 & quantum ille æstimaverit, & viderit eum posse reddere, tantum dabit. Animal autem, quod immolari potest Domino, si quis voverit, sanctum
10 erit. Et mutari non poterit, id est, nec melius malo, nec pejus bono: quòd si mutaverit, & ipsum quòd mutatum est, & illud pro quo mutatum est,
11 consecratum erit Domino. Animal immundum, quod immolari Domino non potest, si quis voverit, adducetur ante
12 sacerdotem. Qui judicans utrùm bonum an malū sit, ſta-
13 tuet pretium. Quòd si dare voluerit is qui offert, addet su-
14 pra æstimationē quintam partem. Homo si voverit domum suam, & sanctificaverit Domino, considerabit eam sacerdos, utrùm bona an mala sit: ex juxta
15 pretiū, quod ab eo fuerit constitutum, venumdabitur. Sin autem ille qui voverat, voluerit redimere eam, dabit quintam partē æstimationis suprà,
16 & habebit domum. Quòd si agrū possessionis suæ voverit, & cōsecraverit Domino, juxta mensuram sementis æstimabitur pretium: si triginta modiis hordei seritur terra, quinquaginta siclis venumdetur argen-
17 ti. Si statim ab anno incipientis jubilei voverit agrū, quanto valere poteſt, tanto æstima-
18 bitur. Sin autem post aliquantum temporis; supputabit sacerdos pecuniam juxta annorum, qui relqui sunt, numerū usq; ad jubileum, & detrahe-
19 tur ex pretio. Quòd si voluerit redimere agrum ille qui voverat, addet quintam partem æstimatæ pecuniæ, & possideb-
20 bit eum. Sin autem noluerit redimere, sed alteri cuilibet fuerit venumdatus, ultrà eum qui voverat redimere non poterit.

Versio CRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

7 Ἐὰν δὲ ἀπὸ ἑξήκοντα ἐτῶν καὶ ἐπάνω, ἐὰν
μὲν ἄρσην ᾖ, ἔσται ἡ (α) τιμὴ αὐτῆς πεντε-
8 καίδεκα δίδραχμα ἀργυροῦ· ἐὰν δὲ θή-
λεια, δέκα δίδραχμα. Ἐὰν δὲ ταπεινὸς
ᾖ τῇ τιμῇ, στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως·
καὶ τιμήσει αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καθάπερ ἰ-
σχύει ἡ χεὶρ τοῦ εὐξαμένου, τιμήσεται αὐ-
9 τὸν ὁ ἱερεύς. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν ὧν
προσφερομένων ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυ-
ρίῳ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τούτων τῷ κυρίῳ, ἅγιον
10 ἄμωμον. Οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ καλὸν πονηρῷ,
οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. ἐὰν δὲ ἀλλάσσων
ἀλλάξῃ αὐτὸ κτῆνος κτήνει, ἔσται αὐτὸ
καὶ τὸ (β) ἀντάλλαγμα ἅγιον. Ἐὰν δὲ πᾶν
κτῆνος ἀκάθαρτον, ἀφ' ὧν οὐ προσφέρε-
ται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, στήσει
τὸ κτῆνος (ζ) ἔνωπι τοῦ ἱερέως. Καὶ
(η) τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἀναμέσον
καλοῦ καὶ ἀναμέσον πονηροῦ· καὶ καθό-
τι ἂν (θ) τιμήσωσι αὐτὸ ὁ ἱερεύς, ὅτω
στήσεται. Ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται
αὐτό, προσθήσει τὸ δίπαιεμπτον πρὸς τὴν
11 τιμὴν αὐτοῦ. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν (ι)
ἀγάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ (κ) ἁγίαν τῷ κυ-
ρίῳ, καὶ τιμήσει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀναμέσον
καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς· ὡς ἂν
τιμήσωσι αὐτὴν ὁ ἱερεύς, (λ) ὅτω σταθή-
12 σεται. Ἐὰν δὲ ἀγάσας αὐτὴν (μ) λυτρώ-
σηται δὲ οἰκίαν αὐτοῦ, προσθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ
δίπαιεμπτον τοῦ (ν) ἀργυρίου τῆς τιμῆς, καὶ
13 ἔσται αὐτῷ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κα-
τοχήσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ κυ-
ρίῳ, καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ,
κόρος κριθῶν πεντήκοντα δίδραχμα ἀρ-
14 γυρίου. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέ-
σεως ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, κατὰ τὴν τι-
μὴν αὐτοῦ στήσεται. Ἐὰν δὲ ἐμβάλῃ (ο) τὴν
ἄφεσιν ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, προσλο-
γιεῖ αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον ὅσα τὰ
ἔτη τὰ δίπλοιπα, ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς
ἀφέσεως, καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς
15 συνιμήσεως αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ (ξ) λυτρώσηται
τὸν ἀγρὸν ὁ ἁγιάσας αὐτὸν, προσθήσει τὸ
δίπαιεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὴν τιμὴν
16 αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσηται
τὸν ἀγρὸν, καὶ ἀποδῶται τὸν ἀγρὸν ἀν-
θρώπῳ ἑτέρῳ, οὐκέτι μὴ λυτρώσηται αὐτόν.

Si autem à sexaginta annis, & supra; siquidem masculus fuerit, erit pretium ejus quindecim didrachma argenti: si autem fœmina, decem didrachma. Si autem humilis fuerit pretio, stabit ante sacerdotem: & æstimabit eum sacerdos. Sicut valet manus ejus, qui vovit; æstimabit eum sacerdos. Si autem de pecoribus quæ offeruntur de eis munus Domino; quicunque dederit de eis Domino, erit sanctū. Non permutabit illud bonū malo, neque malū bono. Si autē permutans permutaverit illud, pecus pecoris; ipsū & permutatio erunt sancta. Si autem omne pecus immundum, de quibus non offertur de eis munus Domino; statuet pecus ante sacerdotem. Et æstimabit illud sacerdos inter bonum & inter malum: & prout æstimaverit illud sacerdos; sic statuetur. Si autem redimens redemerit illud; adjicet quintas ad pretium ejus. Et homo, quicunque sanctificaverit domum suam sanctam Domino; & æstimabit eam sacerdos (b) inter bonam, & malam: quomodocunque æstimaverit eam sacerdos, sic constabit. Si autem qui (c) sanctificavit eam, redimat domum suam; adjicet super illud quintas argenti pretii; & erit ei. Si autem de agro possessionis suæ sanctificaverit homo Domino; & erit pretium secundùm sementem ejus, pro coro hordei quinquaginta didrachma argenti. Si autem ab (d) anno remissionis sanctificaverit agrum suum, secundùm pretium ejus statuetur. Si autem ultimo post remissionem sanctificaverit agrum suum; computabit ei sacerdos argentum ad annos, qui restant usque ad annum remissionū; & subducetur ab æstimatione illius. Si autem redimat agrum is qui sanctificavit eum, adjicet quintas argenti ad pretium ejus; & erit ipsi. Si autem non redimat agrum, & vendat agrum homini alteri; non ultrà redimet eum.

MS.A. (α) τιμὴ πενταεκαίδεκα (β) ἄναγμα ἅγιον. (ζ) ἐναντίον (η) τιμήσει (θ) τιμήσεσι ὁ ἱερεὺς, ὅτως (ι) ἁγιάσει (κ) ἅγιον (λ) ὅτως (μ) λυτρώσηται (ν) ἀργυρίου, καὶ ἔσται (ξ) λυτρῶ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Porrò si fuerit masculus à filio sexaginta an- 7
norum & ultra, erit pretium ejus quindecim
siclorū, fœminæ verò decē siclorum. Quòd 8
si pauperior fuerit quàm *ut solvere possit* pre-
tiū, sistent eum corā sacerdote, præfinietq;
pretiū ej° sacerdos: & pro facultate ejus qui
voverit votū, sic præfiniet pretium ej° sacer-
dos. Et si pecus fuerit de quo offerunt sa- 9
crificium Dño, quicquid dabit ex eo, sanctū
erit Dño. Non eommutabit ipsum bonum 10
cum malo, nec malum cum bono: & si com-
mutando commutaverit animal cum anima-
li, tam ipsum quàm id eum quo commuta-
tum est, erunt sacra. Si verò animal est im- 11
mundum de quo non offerunt sacrificium
Dño, sistent animal corā sacerdote: Et præ- 12
fioret pretium ejus sacerdos ioter bonum &
malum, & prout præfiniet pretium ejus sa-
cerdos, ita fiet. Quòd si redimendo redimat 13
illud, addat unam ex quinque *partibus* super
pretium ejus. Et si quis consecret domū suam 14
consecrationem Dño, præfiniat pretium ejus
sacerdos inter bonam ac malā: & quemad-
modum præfiniet pretium ejus sacerdos, ita
firmum manebit. Et si is qui consecrat, redi- 15
mat domum suam, addat quintam partem
pecuniæ pretii ejus super ipsam, & pertine-
bit ad eum. Si verò ex agro hæreditatis suæ 16
conseeret quis Dño, erit pretium ejus pro ra-
tione sementis ejus. Spatium in quo seri po-
teſt corus hordei, *æstimabitur* quinquaginta
siclis argenteis. Et si ab anno reversionis con- 17
secraverit agrum suum, juxta pretium ejus ita
decernet. At si post reversionem consecrave- 18
rit agrum suum, supputet ei sacerdos pecu-
niam secundùm annos qui restant usq; ad an-
num reversionis, & subtrahatur ex ejus pre-
tio. Quòd si redimendo redimere voluerit 19
agrum is qui consecrat illum, addat quintā
partem pecuniæ pretii ejus super ipsum, &
erit ejus. At si non redemerit agrū, eumque 20
vendiderit alteri viro, non redimetur ampli°s

CAP. XXVII.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס — Targum ONKELOS.

7 ואם מבר שתין שנין ולעילא אם
דכורא ויהי פרסניה חמש עסרי
סלעין ולנקבתא עשר סלעין:
8 ואם מסכן הוא הפרסניה
ויקימניה קדם כהנא יפרוס יתיה
כהנא על מימר די תדיק יד נדרא
יפרסניה כהנא: ואם בעירא די
יקרבון מנה קרבנא קדם יי כל די
9 יתן מנה קדם יי יהי קודשא: לא
10 יחליפנה ולא יעבר יתיה טב
בביש או ביש בטב ואם חלפא
יחליף בעירא בבעירא ויהי הוא
11 וחליפיה יהי קודשא: ואם כל
בעירא מסאבא די לא יקרבון מנה
12 קורבנא קדם יי ויקים ית בעירא
קדם כהנא: ויפרוס כהנא יתה בין
טב ובין ביש כפרסן כהנא כן יהי:
13 ואם מפרק יפרקנה ויסף חומשיה
14 על פרסניה: ונבר ארי יקדיש ית
ביתיה קודשא קדם יי ויפרסניה
כהנא בין טב ובין ביש כמא דיפרוס
15 יתיה כהנא כן יקום: ואם דאקדיש
יפרוק ית ביתיה ויסף חומש כספ
16 פרסניה עלוהי ויהי ליה: ואם
מתקל אחסנותיה יקדיש גבר קדם
יי ויהי פרסניה לפום זרעיה בית
זרע כור סעורין בחמשין סלעין
17 דכספ: אם משתא ריובלא יקדש
18 חקליה כפרסניה יקום: ואם כתר
יובלא יקדיש חקליה ויחשב ליה
כהנא ית כספא על פום שניא
דאשתארא עד שתא ריובלא
19 ויתחמנע מפרסניה: ואם מפרק
יפרוק ית חקלא דאקדיש יתיה
ויוסף חומש כספ פרסניה עלוהי
20 ויקום ליה: ואם לא יפרוק ית
חקלא ואם זבן ית חקלא לגבר
אוחרן לא יתפרק עוד:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

7 ואם שבע שנים שנה ל׳ ואם פעמים אז
עפרנה שנים ל׳ ואם פעמים אז
8 ואם שנים ל׳ ואם פעמים אז בנבחים
אמר מנה ל׳ ואם מנה ל׳ ואם מנה ל׳
9 ואם בעירא די יקרבון מנה קרבנא
10 קדם יי כל די יתן מנה קדם יי יהי קודשא
11 לא יחליפנה ולא יעבר יתיה טב
בביש או ביש בטב ואם חלפא
יחליף בעירא בבעירא ויהי הוא
12 וחליפיה יהי קודשא: ואם כל בעירא
מסאבא די לא יקרבון מנה
קורבנא קדם יי ויקים ית בעירא
13 קדם כהנא: ויפרוס כהנא יתה בין
טב ובין ביש כפרסן כהנא כן יהי:
14 ואם מפרק יפרקנה ויסף חומשיה
על פרסניה: ונבר ארי יקדיש ית
ביתיה קודשא קדם יי ויפרסניה
15 כהנא בין טב ובין ביש כמא דיפרוס
יתיה כהנא כן יקום: ואם דאקדיש
יפרוק ית ביתיה ויסף חומש כספ
16 פרסניה עלוהי ויהי ליה: ואם
מתקל אחסנותיה יקדיש גבר קדם
יי ויהי פרסניה לפום זרעיה בית
זרע כור סעורין בחמשין סלעין
17 דכספ: אם משתא ריובלא יקדש
18 חקליה כפרסניה יקום: ואם כתר
יובלא יקדיש חקליה ויחשב ליה
כהנא ית כספא על פום שניא
דאשתארא עד שתא ריובלא
19 ויתחמנע מפרסניה: ואם מפרק
יפרוק ית חקלא דאקדיש יתיה
ויוסף חומש כספ פרסניה עלוהי
20 ויקום ליה: ואם לא יפרוק ית
חקלא ואם זבן ית חקלא לגבר
אוחרן לא יתפרק עוד:

VERSIO SAMARITANA.

7 ואם שבע שנים שנה ל׳ ואם פעמים אז
עפרנה שנים ל׳ ואם פעמים אז
8 ואם שנים ל׳ ואם פעמים אז בנבחים
אמר מנה ל׳ ואם מנה ל׳ ואם מנה ל׳
9 ואם בעירא די יקרבון מנה קרבנא
10 קדם יי כל די יתן מנה קדם יי יהי קודשא
11 לא יחליפנה ולא יעבר יתיה טב
בביש או ביש בטב ואם חלפא
יחליף בעירא בבעירא ויהי הוא
12 וחליפיה יהי קודשא: ואם כל בעירא
מסאבא די לא יקרבון מנה
קורבנא קדם יי ויקים ית בעירא
13 קדם כהנא: ויפרוס כהנא יתה בין
טב ובין ביש כפרסן כהנא כן יהי:
14 ואם מפרק יפרקנה ויסף חומשיה
על פרסניה: ונבר ארי יקדיש ית
ביתיה קודשא קדם יי ויפרסניה
15 כהנא בין טב ובין ביש כמא דיפרוס
יתיה כהנא כן יקום: ואם דאקדיש
יפרוק ית ביתיה ויסף חומש כספ
16 פרסניה עלוהי ויהי ליה: ואם
מתקל אחסנותיה יקדיש גבר קדם
יי ויהי פרסניה לפום זרעיה בית
זרע כור סעורין בחמשין סלעין
17 דכספ: אם משתא ריובלא יקדש
18 חקליה כפרסניה יקום: ואם כתר
יובלא יקדיש חקליה ויחשב ליה
כהנא ית כספא על פום שניא
דאשתארא עד שתא ריובלא
19 ויתחמנע מפרסניה: ואם מפרק
יפרוק ית חקלא דאקדיש יתיה
ויוסף חומש כספ פרסניה עלוהי
20 ויקום ליה: ואם לא יפרוק ית
חקלא ואם זבן ית חקלא לגבר
אוחרן לא יתפרק עוד:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

7 Si verò à sexaginta annis & supra; si masculi, tunc erit æstimatio tua quindecim siclorum; fœminæ verò, decem siclorum. 8 Si verò pauper fuerit æstimatione tua, stare facietis eum coram sacerdote, tum æstimabit eum sacerdos; juxta id quod assequetur manus voventis, æstimabit eum 9 sacerdos. Si autem animal fuerit de quo offertur munus Domino, quidquid ex eo dabit Domino, erit sanctum: 10 Non mutabit illud, neque commutabit bonũ pro malo, aut malum pro bono: Si autem cõmutando commutaverit animal pro animali, ipsum et cõmutatio ejus erunt sancti. 11 Si quodlibet animal fuerit immundum de quo non offertur munus Domino, sistet animal illud coram sacerdote. 12 Et æstimabit illud sacerdos inter bonum & inter malum; secundùm æstimationẽ tuam ô sacerdos, sic erit. 13 Si autem redimendo redemerit illud, addet quintam partem ejus super æstimationem tuã. 14 Cùm etiam quis sanctificaverit domum suam sanctam Domino, æstimabit eam sacerdos inter bonam & inter malam: secundùm quod æstimaverit eam sacerdos, ita statuetur. Si autem sanctificans redemerit domum suam, addet 15 quintam partem argenti æstimationis tuæ super eam, & illius erit. Si verò de agro 16 possessionis suæ sanctificaverit quis Domino, erit æstimatio tua pro ratione seminis sui; semen Cori hordei pro quinquaginta siclis argenti. 17 Si autem ab anno Jubilei sanctificaverit agrum suum, secundùm æstimationem tuã 18 statuetur. Quòd si post jubilei sum sanctificaverit agrum suum, computabit ei sacerdos argentum pro ratione annorũ residuorũ usq; ad annum jubilei, & subducetur de æstimatione tua. 19 Et si redimendo redemerit agrum qui sanctificavit illum, addet quintam partem argenti æstimationis tuæ super eum, & constituetur illi. 20 Si autem non redemerit agrum, sed vendiderit agrum homini alteri, non redimetur amplius.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 وَإِنْ كَانَ مِنَ ابْنِ سِتِّينَ سَنَةً فَصَاعِدًا * فَقِيمَةُ الذَّكَرِ خَمْسَةَ عَشَرَ مِثْقَالًا * وَالْأُنْثَى عَشَرَ 8 وَإِنْ
كَانَ مُعْسِرًا مِنَ الْقِيمَةِ فَلْيُوقَفْ بَيْنَ يَدَيِ الْإِمَامِ وَيُقَوِّمُهُ * حَسْبَ مَا تَنَالُ يَدُ النَّاذِرِ كَذَلِكَ
يُقَوِّمُهُ الْإِمَامُ * وَإِنْ كَانَ بَهِيمَةً يَصْلُحُ أَنْ يُقَرَّبَ مِنْهَا قُرْبَانًا لِلَّهِ * فَكُلُّ مَا يُجْعَلُ مِنْ ذَلِكَ لِلَّهِ يَكُونُ 9
قُدْسًا لِلَّهِ بِعَيْنِهِ * لَا يُبَدِّلُهُ وَلَا يُغَيِّرُ جَيِّدًا بِرَدِيٍّ * وَلَا رَدِيًّا بِجَيِّدٍ * فَإِنْ غَيَّرَ بَهِيمَةً بِبَهِيمَةٍ * فَقَدْ صَارَ 10
هُوَ وَبَدَلُهُ قُدْسًا * وَإِنْ كَانَتْ بَهِيمَةً نَجِسَةً * أَوْ مَا لَا يُقَرَّبُ مِنْهُ قُرْبَانًا لِلَّهِ * فَلْيُوقَفْ بَيْنَ يَدَيِ 11
الْإِمَامِ * فَيُقَوِّمُهَا عَلَى جُودَتِهَا * أَوْ رَدَاءَتِهَا وَيَكُونُ الْأَوْجَبُ كَمَا قَوَّمَ الْإِمَامُ * وَإِنْ شَاءَ فَكَّهَا * 12
فَلْيُزِدْ عَلَى الْقِيمَةِ خُمُسَهَا * وَأَيُّ رَجُلٍ أَقْدَسَ بَيْتَهُ قُدْسًا لِلَّهِ فَلْيُقَوِّمِهُ الْإِمَامُ عَلَى جُودَتِهِ أَوْ رَدَائَتِهِ * 13 14
وَكَمَا قَوَّمَهُ كَذَلِكَ يَجِبُ * فَإِنْ شَاءَ الْمُقَدِّسُ فَكَّكَ مَنْزِلَهُ * فَلْيُزِدْ عَلَى قِيمَتِهِ خُمُسَهَا وَيَكُونُ لَهُ * وَإِنْ 15 16
أَقْدَسَ إِنْسَانٌ لِلَّهِ شَيْئًا مِنْ ضَيْعَةِ حَوْزِهِ * فَلْتَكُنِ الْقِيمَةُ عَلَى قَدْرِ بَذْرِهِ * كُلُّ مِئْذَرٍ كُرٍّ مِنْ
شَعِيرٍ بِخَمْسِينَ مِثْقَالِ فِضَّةٍ * فَإِنْ أَقْدَسَ ضَيْعَتَهُ مِنْ سَنَةِ الْأَطْلَاقِ * فَالْقِيمَةُ ثَابِتَةٌ بِحَالِهَا * فَإِنْ 17 18
أَقْدَسَهَا بَعْدَ سَنَةِ الْأَطْلَاقِ * فَلْيَحْسُبْ لَهُ الْإِمَامُ الدَّرَاهِمَ عَلَى قَدْرِ السِّنِينَ الْبَاقِيَاتِ إِلَى سَنَةِ الْأَطْلَاقِ *
فَيَنْقُصُ مِنْ قِيمَتِهِ * وَإِنْ شَاءَ مُقَدِّسُ الضَّيْعَةِ أَنْ يَفُكَّهَا * فَلْيُزِدْ عَلَى الْقِيمَةِ خُمُسَهَا فَيَجِبُ لَهُ * 19
وَإِنْ لَمْ يَفُكَّهَا * وَبَاعَهَا الْإِمَامُ لِرَجُلٍ آخَرَ * فَلَا تَفُكُّ أَبَدًا * 20

Et si fuerit à filio sexaginta annorũ & 7 supra, æstimatio masculi erit quindecim siclorum, & fœminæ decem. Et si fuerit 8 impar æstimationi, sistatur ante sacerdotem, & æstimabit eũ: quantũ potest manus voventis, tanti æstimabit illũ sacerdos. Et 9 si fuerit animal idoneum ut offeratur ex ipso sacrificiũ Deo, omne quod dicabitur ex hiu Deo, erit sacrũ Deo ipsummet. Non 10 mutabit illud, neq; cõmutabit bonum cum malo, nec malũ cũ bono. Et si cõmutavrit animal cũ animali, sactum est ipsũ & illud cum quo cõmutatum est, sacrum. Quòd si fuerit animal immundum, aut ex 11 quo non offertur Deo sacrificiũ, sistatur corã sacerdote: æstimabitq; illud juxta 12 bonitatẽ ejus, vel improbitatẽ ipsius, eritq; vatũ prout æstimaverit sacerdos. Et si vo- 13 luerit redemptionẽ ejus, addat super æstimationẽ illius quintã partẽ. Et quicunq; cõse- 14 cratione cõsecraverit domũ suã Deo, æstimet illã sacerdos secundũ bõnitatem vel prævitatẽ ejus: & quantũ æstimaverit eã, sic vatũ erit. Quòd si voluerit conse- 15 crans redimere domũ suã, addat super æstimationẽ ejus quintã partẽ, & erit ipsius. Et si quis sacraverit Deo partẽ agri 16 possessionis suæ, sit æstimatio juxta sementẽ ejus: quilibet locus in quo fœminari potest Cor hordei, æstimabitur quinquaginta siclis argenti. Et si cõsecraverit agrũ suum ab 17 anno remissionis, æstimatio manens est in statu suo. Quòd si cõsecraverit eũ post an- 18 nũ remissionis, numeret ei sacerdos pecuniã juxta annos residuos ad annũ remissionis, detrahatq; de valore ipsius. Et si vo- 19 luerit qui cõsecravit agrum, redimere illum, addat super æstimationẽ ejus quintã ipsius partẽ, & cedet ei. Et si nõ redemerit 20 eum, vendiderit ergò illum sacerdos alio viro, non redimetur unquam.

ספר ויקרא : כז

21 וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַּיֹּבֵל קֹדֶשׁ לַיהוָה כִּשְׂדֵה
22 הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ׃ וְאִם אֶת־שְׂדֵה
מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ
לַיהוָה׃ וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֶת מַכְסַת הָעֲרֵכָךְ עַד
23 שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנָתַן אֶת־הָעֲרֵכָךְ בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ
24 לַיהוָה׃ בִּשְׁנַת הַיֹּבֵל יָשׁוּב הַשָּׂדֶה לַאֲשֶׁר קָנָהוּ
מֵאִתּוֹ לַאֲשֶׁר־לוֹ אֲחֻזַּת הָאָרֶץ׃ וְכָל־עֶרְכְּךָ יִהְיֶה
25 בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה יִהְיֶה הַשֶּׁקֶל׃ אַךְ־
בְּכוֹר אֲשֶׁר יִבָּכֵר לַיהוָה בְּבְהֵמָה לֹא־יַקְדִּישׁ
26 אִישׁ אֹתוֹ אִם־שׁוֹר אִם־שֶׂה לַיהוָה הוּא׃ וְאִם
בַּבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה וּפָדָה בְּעֶרְכֶּךָ וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ
27 עָלָיו וְאִם־לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכֶּךָ׃ אַךְ
כָּל־חֶרֶם אֲשֶׁר יַחֲרִם אִישׁ לַיהוָה מִכָּל־אֲשֶׁר
לוֹ מֵאָדָם וּבְהֵמָה וּמִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ לֹא יִמָּכֵר
וְלֹא יִגָּאֵל כָּל־חֶרֶם קֹדֶשׁ־קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה׃
28 כָּל־חֶרֶם אֲשֶׁר יֻחְרַם מִן־הָאָדָם לֹא יִפָּדֶה
מוֹת יוּמָת׃ וְכָל־מַעְשַׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ
29 מִפְּרִי הָעֵץ לַיהוָה הוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה׃ וְאִם־גָּאוֹל
30 יִגְאַל אִישׁ מִמַּעְשְׂרוֹ חֲמִשִׁתוֹ יֹסֵף עָלָיו׃ וְכָל־
מַעֲשַׂר בָּקָר וָצֹאן כֹּל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשֵּׁבֶט הָעֲשִׂירִי
31 יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ לַיהוָה׃ לֹא יְבַקֵּר בֵּין־טוֹב לְרָע
וְלֹא יְמִירֶנּוּ וְאִם־הָמֵר יְמִירֶנּוּ וְהָיָה הוּא
32 אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר
סִינָי׃

Versio VULG. LAT.

21 Quia cùm jubilei venerit dies, sanctificatus erit Domino, & possessio consecrata ad jus
22 pertinet sacerdotum. Si ager emptus est, & non de possessione majorum sanctificatus
23 fuerit Domino; Supputabit sacerdos juxta annorum numerum usque ad jubileum, pretium : & dabit ille qui
24 voverat eum, Domino. In jubileo autem revertetur ad priorem dominum, qui vendiderat eum, & habuerat in
25 sorte possessionis suæ. Omnis æstimatio siclo sanctuarii ponderabitur. Siclus viginti obo-
26 los habet. Primogenita quæ ad Dominum pertinent, nemo sanctificare poterit & vovere: sive bos, sive ovis fuerit, Do-
27 mini sunt. Quod si immundum est animal, redimet qui obtulit, juxta æstimationem tuam, & addet quintâ partem pretii. Si redimere noluerit, vendetur alteri quantocumque à
28 te fuerit æstimatum. Omne quod Domino consecratur, sive homo fuerit, sive animal, sive ager, non venditur, nec redimi poterit. Quidquid semel fuerit consecratum, sanctum sanctorum erit Domino.
29 Et omnis consecratio, quæ offertur ab homine, non redimetur, sed morte morie-
30 tur. Omnes decimæ terræ, sive de frugibus, sive de pomis arborum, Domini sunt, & illi
31 sanctificantur. Si quis autem voluerit redimere decimas suas, addet quintam partem
32 earum. Omnium decimarum bovis & ovis & capræ, quæ sub pastoris virga transeunt, quidquid decimum venerit, sanctificabitur Domino.
33 Non eligetur nec bonum nec malum, nec altero commutabitur. Si quis mutaverit, & quod mutatum est, & pro quo mutatum est, sanctificabitur Domino, & non redimetur.
34 Hæc sunt præcepta, quæ mandavit Dominus Moysi ad filios Israel in monte Sinai.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

21 Ἀλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς ἐξελθὼν ἐν τῷ ἀφέσει ἅγιος κυρίῳ, ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται (ο) κληρονομία αὐ-
22 τοῦ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ,
23 ἁγιάσῃ τῷ κυρίῳ, λογιεῖται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν
24 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (π) ἅγιον τῷ κυρίῳ. Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ παρ' οὗ ἐκτήσατο αὐτόν, οὗ ἦν ἡ κληρονομία τῆς γῆς.
25 Καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται σταθμίου ἁγίου· εἰκοσι ὀβολοὶ ἔσται τὸ διδραχμον. Καὶ πᾶν
26 πρωτότοκον ὃ ἐὰν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσί σου, ἔσται τῷ κυρίῳ, καὶ (ρ) οὐ καθαριόσει αὐτὸ οὐδείς· ἐάν τε μόσχον, ἐάν τε πρό-
27 βατον, τῷ κυρίῳ ἐστίν. Ἐὰν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων (σ) ἀναξῇ χρὴ τὴν τιμὴν αὐτῆς, καὶ προσθήσει τὸ δέκατον πρὸς αὐτό, καὶ ἔσται αὐτῷ· ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ, πραθήσεται κρὶ τὸ τί-
28 μημα αὐτοῦ. Πᾶν δὲ ἀνάθεμα, ὃ (τ) ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ ἀπὸ πάντων, ὅσα αὐτῷ ἐστιν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κληρονομίας αὐτοῦ, οὐκ ἀποδοθήσεται, οὐδὲ λυτρωθήσεται. πᾶν ἀνάθεμα ἅγιον
29 ἅγιόν ἐστι τῷ κυρίῳ. Καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀναθεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐ (υ) λυτρωθήσεται, ἀλλὰ θανάτῳ θανατωθήσεται.
30 Πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου, τῷ κυρίῳ (φ) ἐστιν, ἅγιον τῷ κυρίῳ. Ἐὰν
31 δὲ λυτρῶται λύτρῳ ἄνθρωπος τὴν δεκάτην αὐτῆς, τὸ δέκατον προσθήσει (χ)
32 πρὸς αὐτόν, καὶ ἔσται αὐτῷ. Καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν, καὶ προβάτων, καὶ πᾶν ὃ ἂν ἔλθῃ ἐν τῇ δεξιᾷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον, τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ. Οὐκ ἀναξήσεις
33 καλὸν (ψ) πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ· ἐὰν δὲ ἀναξῃς (ω) ἀναξήσας ἀναξῇς, καὶ τὸ ἀναγραμμα αὐτοῦ ἔσται ἅγιον, οὐ λυτρωθήσῃ.
34 Αὗται εἰσιν αἱ ἐντολαὶ, ἃς ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ.

*

MS. A. (ο) καθαρίσεις. Ἐὰν (π) ἅγιον (ρ) καθαριόσει οὐδείς. (σ) ἀναξῇς (τ) ἐὰν (υ) λυτρώσῃ, (φ) ἐστὶν, * ἁγίων τῷ (χ) φρὸς αὐτὸ, (ψ) πονηρῷ· * ἐὰν δὲ (ω) ἀναξῇς

* Λάευιτιν.

Sed erit ager postquàm exierit vemissio, sanctus Domino: tanquam terra, quæ segregata est sacerdoti, erit possessio ejus. Si autem de agro quem acquisivit, qui non est de agro possessionis suæ, sanctificaverit Domino: Supputabit erga eum sacerdos finem pretii ex anno remissionis; & reddet pretium in die illa sanctum Domino. Et in anno vemissionis reddetur ager homini, à quo acquisivit eum, cujus erat possessio terræ. Et omne pretium erit ponderibus sanctis: Viginti oboli erit didrachma. Et omne primogenitum, quod cum; natum fuerit in pecoribus tuis, erit Domino; & nemo sanctificabit illud: sive vitulum, sive ovem; Domino erit. Si autem quadrupedum immundorum, permutabit juxta pretium ejus; & adjiciet quintas ad illud: & erit ipsi. Si autem non redimat, vendetur secundùm æstimationem ejus. Omnis autem (e) consecratio, quæcunque consecraverit homo Domino de omnibus, quæ ipsi sunt, ab homine usque ad pecus, & de agro possessionis suæ; non vendetur, neque redimetur. Omnis consecratio, sanctum sanctorum erit Domino. Et omnis consecratio, quæ consecrata fuerit ab hominibus non redimetur: sed morte morietur. Omnis decima terræ, de semine terræ, & fructus ligneo, Domino est, sanctum Domino. Si autem redimat redemptione homo decimam suam, quintam adjiciet ad illud: & erit ipsi. Et omnis decima boum, & ovium, & quodcunque venerit in numerum sub virga; decimum quodque erit sanctum Domino. Non permutabis bonum malo, neq; malum bono. Si autem permutans permutaveris illud; & permutatio ejus erit sancta: non redimetur. Hæc sunt mandata, quæ mandavit Dominus Moysi ad filios Israel in monte Sinai.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܘܗܘܝܐ ܚܩܠܐ ܕܢܦܩ ܒܝܘܒܠܐ ܩܕܝܫ ܠܡܪܝܐ ܐܝܟ ܚܩܠܐ ܕܐܪܥܐ ܩܕܝܫ ܠܟܗܢܐ ܗܘܝܬܗ ܐܪܥܬܗ׃
22 ܘܐܢ ܡܢ ܚܩܠܐ ܕܩܢܝܬܗ ܕܠܐ ܡܢ ܚܩܠ ܐܪܥܬܗ ܩܕܝܫ ܠܡܪܝܐ׃ ܘܢܚܫܘܢ ܠܗ ܟܗܢܐ ܡܢܝܢܐ ܕܫܢܝ
23 ܝܘܒܠܐ ܘܢܬܠ ܗܘ ܕܩܕܝܫ ܠܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘܢܐ׃ ܒܫܢܬ ܝܘܒܠܐ ܢܬܦܢܐ ܚܩܠܐ ܠܡܪܝܗ ܕܩܢܐ ܠܗ׃
24 ܘܒܫܢܬ ܝܘܒܠܐ ܢܬܦܢܐ ܚܩܠܐ ܠܡܪܝܗ ܕܩܢܐ ܠܗ׃ ܘܟܠ ܡܫܩܠ ܩܕܫܐ ܢܗܘܐ׃ ܟܠ ܒܟܪ ܕܢܬܝܠܕ ܒܒܥܝܪܐ ܠܡܪܝܐ ܠܐ ܢܩܕܫ ܓܒܪܐ ܠܗ׃
25 ܗܘ ܬܘܪ ܐܘ ܐܝܠ ܠܡܪܝܐ ܗܘ׃ ܘܐܢ ܒܒܥܝܪܐ ܛܡܝܐ ܘܦܕܐ ܒܥܪܟܟ ܘܢܘܣܦ ܚܡܫܝܬܗ ܥܠܘܗܝ׃
26 ܘܐܢ ܠܐ ܢܬܦܪܩ ܢܬܙܒܢ ܒܥܪܟܟ׃ ܐܦ ܒܟܪ ܕܢܬܝܠܕ ܠܡܪܝܐ ܠܐ ܢܩܕܫ ܓܒܪܐ ܠܗ׃ ܐܢ ܬܘܪ ܐܘ ܐܝܠ ܗܘ׃
27 ܘܐܢ ܠܐ ܡܫܬܪܐ ܢܬܦܪܩ ܘܢܬܙܒܢ׃ ܘܢܘܣܦ ܚܡܫܝܬܗ ܥܠܘܗܝ׃ ܘܢܗܘܐ ܠܗ׃ ܟܠ ܕܢܬܩܕܫ ܠܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠ ܕܠܗ׃
28 ܡܢ ܐܢܫܐ ܘܥܕ ܒܥܝܪܐ ܘܥܕ ܚܩܠ ܐܪܥܬܗ ܠܐ ܢܙܒܢ׃ ܟܠ ܕܢܬܚܪܡ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܠܐ ܢܬܦܪܩ׃ ܡܘܬ ܢܡܘܬ׃
29 ܟܠ ܥܫܪܐ ܕܐܪܥܐ ܡܢ ܙܪܥ ܐܪܥܐ ܠܡܪܝܐ ܗܘ׃ ܩܕܝܫ ܠܡܪܝܐ׃ ܘܐܢ ܡܬܦܪܩ ܢܦܪܩ ܒܥܫܪܗ׃ ܘܢܘܣܦ ܚܡܫܝܬܗ ܥܠܘܗܝ׃
30 ܘܟܠ ܥܫܪ ܒܩܪ ܘܥܢܐ ܟܠ ܕܥܒܪ ܬܚܬ ܫܒܛܐ ܕܥܫܝܪܝ ܩܕܝܫ ܠܡܪܝܐ׃ ܠܐ ܢܒܪ ܒܝܢ ܛܒ ܠܒܝܫ׃
31 ܘܠܐ ܢܚܠܦܝܗ׃ ܘܐܢ ܡܬܚܠܦ ܢܚܠܦܝܗ׃ ܘܗܘܝܐ ܗܘ ܩܕܝܫ׃ ܠܐ ܢܬܦܪܩ׃
32 ܐܠܝܢ ܦܩܕܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܒܛܘܪ ܣܝܢܝ׃

Sed erit ager, cùm exierit ad annum reversionis, sacer Domino: sicut ager anathematis sacerdoti eedet in hæreditatem. Si verò agrum emptitium, non autem agrum hæreditarium consecret quis Domino, Supputet sacerdos pretium ejus usque ad annum reversionis, dabitq; pretium ejus in die illo conserationem Domino. In anno verò reversionis revertetur ager ad eum à quo cum emerat, ad eum *scilicet* ad quem pertinet hæreditas terræ. Totum autem pretium ejus fiet per siclum sanctuarii: viginti autem obolorum est sielus. At verò primogenitum quod jure primogenituræ dicatur Domino ex pecoribus, ne consecret illud homo: si bos fuerit aut agnus, Domini est. At si fuerit animal immundum, redimatur pretio, addatq; super illud quintam partem: & nisi redimatur, vendatur pretio. At verò omne anathema quod devoverit quispiam Domino ex omnibus quæ habet sive hominem, sive jumentum, sive agrum hæreditatis suæ non vendetur, neque redimetur: omne anathema sacro sanctum est Domino. Nullum anathema quod dedicatum est ab homine, redimetur, sed occidendo occidetur. Omnis etiam decima terræ, tam de semine terræ, quàm de fructibus arborum, Domini est, & sacra est Domino. Et si redimere quis voluerit *aliquid* ex decima sua, addat super illud quintam partem. Et omnis decima boum, & ovium, omnisque *animantis* quod transit sub virga pastoris, erit sanctum Domino. Non disquirat inter bonum & malum, & inter malum & bonum, neve commutet illud: quòd si commutando commutaverit illud, tam hoc, quàm id eum quo commutatur, fiet sanctum, nec redimetur. Hæc sunt præcepta quæ mandavit Dominus Mosi de filius Israel in Monte Sinai.

Continuntur hoc in libro Sacerdotum qui tertius est in Lege, versus bismille quadringenti quinquaginta quatuor.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

21 ויהי חקלא במפקיה ביובלא
קודשא קדם יי כחקל חרמא
לכהנא יהי אחסנתיה: 22 ואם
ית חקל זבינוהי ולא מן חקל
אחסנתיה יקדיש קדם יי: 23 ויחשב
ליה כהנא ית נכיב פרסניה עד
שתא דיובלא ויתן ית פרסניה
ביומא ההוא קודשא קדם יי:
24 בשתא דיובלא יתוב חקלא
לזבנניה מניה לדי ליה אחסנת
ארעא: 25 וכל פרסניה יהי בסלעי
קודשא עשרין מעין יהא סלעא:
26 ברם בוכרא די יתבכר קדם יי
בבעירא לא יקדיש גבר יתיה אם
תור אם אמר דיי הוא: 27 ואם
בבעירא מסאבא ויפרוק בפרסניה
ויוסף חומשיה עליוהי ואם לא
יתפריק ויתבן בפרסניה: 28 ברם
כל חרמא די יחרים גבר קדם יי
מכל די ליה מאנשא ובעירא
ומחקל אחסנתיה לא יזדבן ולא
יתפרק כל חרמא קודש קודשין
הוא קדם יי: 29 כל חרמא די
יתחרם מן אנשא לא יתפרק
ארתקטלא יתקטל: 30 וכל מעשר
ארעא מזרעא דארעא מפירי
אילנא דיי הוא קודשא קדם יי:
31 ואם מפרק יפרוק גבר ממעשריה
חומשיה ויסף עליוהי: 32 וכל מעשר
חורין ועאן כל די יעבר תחות
חוטרא עשירתאה יהי קודשא
קדם יי: 33 לא יבקר בין טב לביש
ולא יחלפניה ואם חלפא
יחלפניה ויהי הוא וחלופיה
יהי קודשא לא יתפרק: 34 אלין
פקודיא די פקד יי ית משה לות
בני ישראל בטורא דסיני:

21 Et cum egressus fuerit ager in jubileo, erit consecratus coram Domioo, sicut ager anathematis: in possessionem 22 sacerdotis erit. Et si agrum alicui consecravit coram Domino, quem emerat, qui non est de agro possessionis suæ. Æstimabit sacerdos summam pre- 23 tii ejus, usque ad annum jubilei: & dabit pretium ejus in die illâ; sanctum erit coram Domino. In anno autem Jubilei revertetur ager ei à 24 quo emit eum, cujus est possessio terræ. Omnis autem æ- 25 stimatio erit in siclis sanctuarii: viginti obolos habet si- 26 clus, Veruntamen primogenitum quod ad Dominũ pertinet in pecoribus, nemo sanctificabit illud: sive bos fuerit 27 sive agnus, Dñi enim est. Et si de animalibus immundis est, redimetur juxta æstimationem ejus, & addet quintam partẽ super illud: & si non fuerit redemptum, vendetur juxta æ- 28 stimationẽ suam. Veruntamen omne anathema, quod anathematizaverit vir coram Dño, de omnibus quæ ad eum pertinent, ab homine & jumento & ab agro possessionis suæ, non vendetur, nec redimetur: omne anathema sanctũ sancto- 29 rum est corã Domino. Omne anathema quod anathematizatũ est ab homine, non redimetur: sed occisione occide- 30 tur. Et omnes decimæ terræ, de semine terræ, & de fructu arboris, Domini sunt: sanctæ 31 sunt corã Dño. Et si redimens redemerit vir de decimis suis: addet quintam partem super 32 eas. Omnisq; decimatio boum & ovium, omne decimũ quod transierit sub virga, erit san- 33 ctificatũ corã Dño. Nõ requirat inter bonũ & malũ, neque cõmutet illud: si autem cõmutans cõmutaverit illud; illud & id pro quo cõmutatũ est, erit sanctificatũ, non redime- 34 tur. Hæc sunt præcepta quæ mandavit Dominus Moysi ad filios Israel, in monte Sinai.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

21 ** ויהי בשדה מאחזתו ביובל קדש יהוה כשדה החרם לכהן תהיה אחזתו׃
22 ** ואם את שדה מקנתו אשר לא מאחזת שדה קדשו׃
23 ** ויכל כהן אתו עד שנת היובל ונתן את המכר ביום ההוא קדש ליהוה׃
24 * בשנת היובל ישוב השדה אשר קנה מאתו אשר לו אחזת הארץ׃
25 ** וכל ערכך בשקל הקדש עשרים גרה השקל׃
26 ** אך בכור בבהמה אשר יבכר ליהוה לא יקדיש איש אתו אם שור אם כשב יהוה הוא׃
27 * ואם בבהמה הטמאה ופדה בערכך וחמשיתו יסף עליו ואם לא יגאל ונמכר בערכך׃
28 ** אך כל חרם אשר יחרים איש ליהוה מכל אשר לו מאדם ובהמה ומשדה אחזתו לא ימכר ולא יגאל כל חרם קדש קדשים הוא ליהוה׃
29 * כל חרם אדם לא יגאל מות יומת׃
30 ** וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ ליהוה הוא קדש ליהוה׃
31 * ואם גאל יגאל איש מעשרתו וחמשיתו יסף עליו׃
32 ** וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבר תחת השבט העשירי קדש יהיה ליהוה׃
33 ** לא יבקר בין טוב לרע ולא יחליפנו ואם חליף יחליפנו והיה הוא וחליפו יהיה קדש לא יגאל׃
34 ** אלה המצות אשר צוה יהוה את משה אל בני ישראל בהר סיני׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

21 Erit autem ager cùm venerit dies jubilei sanctus Domino, sicut ager consecratus sacerdoti erit possessio ejus. Quod 22 agrum acquisitionis suæ qui non est de agro possessionis suæ sanctificaverit quia Domino; Computabit ei sacerdos 23 numerum æstimationis tuæ usque ad annum jubilei, dabit, æstimationem tuã in die illo sanctum Domino. In an- 24 no jubilei revertetur ager ad eum à quo acquisivit eum, ad eum cujus erat possessio terræ. Omnis autem æstimatio 25 tua erit juxta siclum sanctuarii: Siclus viginti obolorum erit. Veruntamen omne pri- 26 mogenitum quod offertur Domino de animalib̃, nemo sanctificabit illud, sive bovem sive ovem, Domini est. Si au- 27 tem de animalibus immundis, tum redimet secundũm æstimationem tuam, & addet quintam partem super illud: si verò non redemerit, vende- tur secundũm æstimationem 28 tuam. Omne etiam anathema quod quis devoverit Domino ex omni quod ad ipsum pertinet, ex homine, & pecore, et ex agro possessionis suæ non vendet, nẽq; redimet: Omne anathema sanctum erit Do- 29 mino. Omne anathema quod devotum fuerit ab homine, non redimetur; (b) moriendo morietur. Omnis decima ter- 30 re, de semine terræ, & de fructu arboris, Domini est: sanctum est Domino. Et si re- 31 dimendo redemerit quis de decima sua, quintam partem ejus addet super eam. Omnis 32 quoque decima boum, et ovium, cujuslibet trãseuntis sub virga, decimum erit sanctum Domino. Non discernet inter 33 bonum et malum, neque commutabit illud: Si verò commutando cõmutaverit illud; ipsum, & commutatio ejus erunt sancta: non redimetur. 34 Hæc sunt præcepta quæ præcepit Dominus Mosi pro filiis Israel in monte Sinai.

Iste liber tertius sectionum est centum et triginta.

VER. SAM. (b) occisione occidetur.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 وَيَكُونُ عِنْدَ خُرُوجِهَا مِنْ يَدِ الْمُشْتَرِي فِي سَنَةِ الْإِطْلَاقِ قُدْسًا لِلَّهِ كَضِيَاعِ الصَّوَافِي* وَنَصِيبُ
22 الْإِمَامِ* وَإِنْ أَقْدَسَ لِلَّهِ مِنْ ضِيَعِهِ اشْتَرَاهَا* وَلَيْسَتْ لَهُ بِحَوْزٍ* فَلْيَحْسُبْ لَهُ الْإِمَامُ بَسْطَ الْقِيمَةِ مِنَ
23 سَنَةِ إِلَى سَنَةِ الْإِطْلَاقِ* فَيَدْفَعُهَا فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ قُدْسًا لِلَّهِ* وَيَرْجِعُ الضَّيْعَةُ فِي سَنَةِ الْإِطْلَاقِ لِلْبَائِعِ
24 الَّذِي اشْتَرَاهَا مِنْهُ الَّذِي لَهُ رِقْبَةُ الْأَرْضِ* وَجَمِيعُ قِيمَتِكَ يَكُونُ بِمِثْقَالِ الْقُدْسِ* كُلُّ مِثْقَالٍ
25 عِشْرُونَ دَانِقًا* وَإِنَّمَا يَكُرِّسُ لِلَّهِ مِنَ الْبَهَائِمِ* فَلَا يَحْتَاجُ أَنْ يُقَدِّسَهُ إِنْسَانٌ* إِنْ كَانَ مِنَ الْغَنَمِ
26 أَوْ هُوَ مِنَ الْبَقَرِ* وَإِنْ أَقْدَسَ شَيْئًا مِنَ الْبَهَائِمِ النَّجِسَةِ* فَلْيَفْدِهِ بِقِيمَتِهِ* وَيَزِدْ عَلَيْهَا خُمُسَهَا* وَإِنْ لَمْ
27 يَفْتَكِّهَا* فَلْيُبَعْ بِقِيمَتِهِ* وَإِنَّمَا كُلُّ صَوَافٍ يَجْعَلُهُ الْإِنْسَانُ لِلَّهِ مِنْ جَمِيعِ مَالِهِ* مِنْ عَبْدٍ وَبَهَائِمَ*
28 وَضِيعَةِ حَوْزٍ* فَلَا يُبَاعُ وَلَا يُفْتَكُّ* بَلْ يَكُونُ مِنْ خَوَاصِّ الْأَقْدَاسِ لِلَّهِ* وَكُلُّ مُتْلَفٍ يُتْلَفُ
29 التَّلَفَ مِنَ النَّاسِ* فَلَا يُفْدَى* بَلْ يُقْتَلُ قَتْلًا* وَجَمِيعُ أَعْشَارِ الْأَرْضِ مِنْ حَبِّهَا وَمِنْ ثَمَرِ الشَّجَرِ
30 فَهُوَ لِلَّهِ قُدْسًا* وَإِنْ افْتَكَّ إِنْسَانٌ شَيْئًا مِنْ أَعْشَارِهِ* فَلْيَزِدْ عَلَيْهِ خُمُسَ قِيمَتِهِ* وَجَمِيعُ أَعْشَارِ
31 الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ مَا يَجْرِي تَحْتَ الْعَصَا* فَالْعَاشِرُ يَكُونُ قُدْسًا لِلَّهِ* لَا يُفَحَّصُ عَنْ جَيِّدٍ أَوْ
32 رَدِيءٍ* وَلَا يُغَيَّرُ* فَإِنْ غَيَّرَ* فَقَدْ صَارَ هُوَ وَبَدَلُهُ قُدْسًا لِلَّهِ* لَا يُفَكُّ* هَذِهِ الْوَصَايَا الَّتِي
34 أَمَرَ اللَّهُ بِهَا مُوسَى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ فِي جَبَلِ سِينَاءَ*

Eritque cùm egredietur è manu ementis 21
in anno remissionis, sacer Deo sicut agri ultronei, sicque sacerdotis. Et si 22
consecraverit Deo agrum aliquem quem emit, non autẽ erat possessionis suæ: Computet ei sacerdos vigorem pretii, ab anno 23
suo usque ad annum remissionis, tradatq; illud in ea die sacratum Deo. Redibit 24
ager in anno remissionis ad venditorem à quo emerat illum, ad quem pertinebat proprietas terræ. Et omnis æstimatio tua erit 25
in siclis sanctuarii: quilibet siclus, viginti oboli. Primogenitum autem quod offertur Deo ex animantibus, non est opus ut 26
consecret eum quispiam, sive fuerit ex ovibus sive ex bobus. Et si consecraverit 27
ullum ex animantibus immundis, permutet illud cum valore suo, et addat ei quintam partem ipsius: & nisi redemerit illud, vendatur juxta valorem ejus. Omne au- 28
tem optione delectum quod constituit homo Deo ex omnibus quæ habet, ex servo, & animantibus, & agro dominii sui, non vendetur, neque redimetur: sed erit ex præcipuis sacrorum Deo. Et omnis perdi- 29
tus, qui meretur interire ex hominibus, nẽ redimatur, sed occisione occidatur. Et 30
omnes decimæ terræ ex leguminibus ejus, & ex fructibus arborum, suæ Deo sacræ. Et si quis redemerit aliquid è decimis 31
suis, addat super illud quintam partem pretii ejus: Et ex omnibus decimis boum 32
& ovium transeuntium sub baculo, decimum ex ipsis erit sacrum Deo. Non investigabit de malo vel de bono, nec permutabit illud. Et si permutaverit illud, fiet ipsum & id in quod permutatum est, sacrum Deo: non redimetur. Hæc sunt 34
præcepta quæ mandavit Deus per Musam filiis Israel, in monte Sinai.

Absolutus est liber tertius cum laude Dei, ejusque beneficio, ac munificentiâ:

Et laus Deo Domino creatorum.

* تم السفر الثالث بحمد الله ومنه وكرمه* والحمد لله رب العالمين*

סֵפֶר בְּמִדְבַּר : א

CAP. I. א

tabernacolo io ,Sinai deserto in Mosch ad Domious est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל
ei egredienti ,secundo anno in ,secundi mensis 10a in ,servorum
מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם
coetus omnis caput Tollite :dicendo ,Ægypti terra è
2 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃ שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עֲדַת
nomium numero in ,suorum patrũ domui ,suas familias ad Israel filiorũ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת
,supra & annorum vigiori filio A .sua capita ad masculõ omõe
3 כָּל־זָכָר לְגֻלְגְּלֹתָם׃ מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
,suos exercitus ad eos visitabitis ,Israel in exercitum egredientẽ omnẽ
כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצִבְאֹתָם
capta Vir ,ubi vir vir erunt vobiscum Et .Aharon & tu
4 אַתָּה וְאַהֲרֹן׃ וְאִתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמַּטֶּה אִישׁ רֹאשׁ
qui virorum nomina hæc Et ,ipse suorum patruo domus
5 לְבֵית־אֲבֹתָיו הוּא׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
,Sindion Ipse .Sedeur filius Elisur ,Reuben Ipse .vobiscum stahuot
יַעַמְדוּ אִתְּכֶם לְרְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ לְשִׁמְעוֹן
.Hminadab filius Nachson ,Jehudah Ipse .Saddai Suri filius Selumiel
6 שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃ לִיהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃ 7
.Chelon filius Eliab ,Zebulum .Suhar filius Nethanel ,Issachar
לְיִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ לִזְבֻלוּן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלוֹן׃ 8
,Menasseh .Hanimihud filius Elisamah ,Ephraim Ipse ,Joseph Filiis
לִבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד לְמְנַשֶּׁה׃ 9
,Dan .Ghidhoni filius Abidan,Binjamin Ipse .Pedahsur filius Ghamliel
10 גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ לְבִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעוֹנִי׃ לְדָן 11
,Ghad .Hochran filius Paghiel ,Aser .Hamisaddai filius Achibezer
12 אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ לְאָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃ לְנַפְתָּלִי 13
,Isl .Henan filius Achirah ,Napthali .Dehuel filius Eliasaph
אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ אֵלֶּה לִנְפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ אֵלֶּה 14
Israel millium capita ,suorum patrũ tribuum prãlati ,cœtus convocati
15 קְרוּאֵי הָעֵדָה נְשִׂיאֵי מַטּוֹת אֲבוֹתָם רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל
qui ,istos viros Aharoo & Mosch accepit Et .ipsi
16 הֵם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת־הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
una in fecerunt congregare cœtum omnem Et .nominibus in sunt mancipati
17 נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת׃ וְאֶת־כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאֶחָד
,suorũ patrũ domui ,suas familias super se adgenerarunt & ,fecundi mensis
לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּתְיַלְּדוּ עַל־מִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם
,sua capita ad ,suprã & annorum viginti filio à ,nominum numero in
בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְגֻלְגְּלֹתָם׃ 18
deserto io eos visitavit & ,Mosch Dominus præcepit Quemadmodum
19 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בַּמִּדְבָּר׃ 20
,eorum generationes ,Israel primogeniti Reuben filii fuerunt Et .Sioai
20 סִינָי׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל תּוֹלְדֹתָם
,sua capita ad ,nominum numero in ,suorũ patrõ domũ ad ,suas familias ad
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם
exercitum egrediens omnis ,supra & annorũ viginti filio à masculõ omnis
21 כָּל־זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃

Versio VULG. LAT.

CAP. I.

1 Locutúsque est Dõs ad Moysen in deserto Sinai in taberhaculo fœderis, primâ die mẽsis secundi, anno altero egressionis eorũ, ex Ægypto, dicens; Tollite sũmã universæ congregationis filiorũ Israel per eognationes & domos suas, & nomina singulorum, quidquid sex̃ est masculini à vigesimo anno & suprã, omniũm virorũ fortium ex Israel, & numerabitis eas per turmas suas, tu & Aaron. Erúntq; vobiscũ principes tribuum ac domorũ in eognationibus suis, Quorum ista sunt nomina: De Reuben, Elisur 5 filius Sedeur. De Simeõ, Salamiel filius Surisaddai. De Juda, Nahasson filius Aminadab. De Issachar, Náthanael filiꝰ Suar. De Zabulon, 6 Eliab filius Helon. Filiorũ autẽ Joseph, de Ephraim, Elisama filius Ammiud. De Manasse, Gamaliel filiꝰ Phadassur. De Benjamin, Abidan filiꝰ Gedeonis. De Dan, 7 Ahiezer filius Amisaddar. De Aser, Phegiel filiꝰ Ochrã. 8 De Gad, Eliasaph filiꝰ Duel. 9 De Nephthali, Abira filius Enan. Hi nobilissimi principes multitudinis per trib̃ & cognatiooes suas, & capita exercitûs Israel: Quos tulerunt Moyses & Aaron 10 cũ omni vulgi multitudine: Et congregaveruot primo die mensis secundi, recẽsentes eos per eognationes. & domos, ae familias, & capita, & nomina singulorum, à vigesimo anno & suprà, Sicut præceperat Dñs Moysi. Numeratiq; sunt in deserto Sinai. De Ruben primogenito Israelis per generationes & familias ac domos suas, & nomina capitũ singulorum, omne quod sexũs est masculini à vigesimo anno & supra, procedentium ad bellum;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. α'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Σινᾷ, ἐν τῇ σκηνῇ τῇ μαρτυρίου, ἐν μιᾷ τῷ μηνὸς τῷ δευτέρῳ ἔτει τῷ δευτέρῳ ἐξ-
2 ελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων, Λάβετε ἀρχὴν πάσης (α) συναγωγῆς Ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατ' ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐ-
3 τῶν· πᾶς ἄρσην ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν δυνάμει Ἰσραὴλ, διακριβώσετε αὐτοὺς σὺν δυνάμει αὐτῶν. Σὺ
4 καὶ Ἀαρὼν διακριβώσετε αὐτούς. Καὶ μετ' ὑμῶν ἔσονται (β) ἕκαστος κατὰ φυλὴν ἑκάστου
5 ἀρχόντων, καὶ οἶκος πατριῶν ἔσονται. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες παρεστήσονται μετ' ὑμῶν. Τῶν Ῥουβὴν, Ἐλι-
6 σοὺρ υἱὸς (γ) Σεδιούρ. Τῶν Συμεὼν, Σαλα-
7 μιὴλ υἱὸς Σουρισαδαί. Τῶν Ἰούδα, Ναασσὼν
8 υἱὸς Ἀμιναδάβ. Τῶν Ἰσσάχαρ, Ναθαναὴλ
9 υἱὸς Σουάρ. Τῶν Ζαβουλὼν, Ἐλιὰβ υἱὸς
10 Χαιλών. Τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ τῶν Ἐφραίμ, Ἐλισαμὰ υἱὸς (δ) Ἐμιούδ. Τῶν Μανασσῆ, Γα-
11 μαλιὴλ υἱὸς (ε) Φαδασούρ. Τῶν Βενιαμὶν,
12 Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί. Τῶν Δὰν, Ἀχιέζερ
13 υἱὸς Ἀμισαδαΐ. Τῶν Ἀσὴρ, Φαγιὴὰλ υἱὸς Ε-
14 χράν. Τῶν Γὰδ, Ἐλισὰφ υἱὸς Ῥαγουήλ.
15 Τῶν Νεφθαλὶ, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν. Οὗτοι ἐ-
16 πίκλητοι τῆς συναγωγῆς, ἄρχοντες τῶν φυλῶν κατὰ πατριὰς αὐτῶν, χιλίαρχοι Ἰσραήλ εἰσι.
17 Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν τοὺς ἄνδρας τούτους τοὺς ἀνακληθέντας ἐξ ὀνόματος.
18 Καὶ (ζ) πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον ἐν μιᾷ τῷ μηνὸς τῷ δευτέρῳ ἔτει· (η) καὶ ἐπηξούσαν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πα-
19 τριὰς αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, Ὃν τρόπον συνέταξε κύ-
20 ριος τῷ Μωυσῆ καὶ ἐπεσκέψαντο ἐν τῇ ἐρήμῳ τῷ Σινᾷ. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτότοκος Ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

CAP. I.

Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sinai, in tabernaculo testimonii, in una mensis secundi, anno secundo, egressis ipsis de terra Ægypti, dicens; Sumite (a) principium omnis synagogæ Israel secundùm cognationes, secundùm domos patriarum eorum, secundùm numerũ ex nomine eorũ, (b) secundùm caput eorum. Omnis masculus A 3 viginti annis & suprà, omnis egrediens in virtute Israel, recognoscite eos cum virtute eorum: tu, & Aaron recognoscite eos. Et vobiscum 4 erunt unusquisque secundùm tribum uniusquisque principum: secundùm domos patriarum erunt. Et hæc sunt nomina virorum, qui 5 quidem assistent vobiscum. Ex iis qui Ruben, Elisur filius Sedeur. Ex 6 iis qui Symeon, Salamiel filius Surisade. Ex iis qui Juda, Naasson 7 filius Aminadab. Ex iis qui Issachar, Nathanael filiꝰ Sogar. Ex iis 9 qui Zabulon, Eliab filius Chelon. Ex 10 filiis Josph qui Ephræm, Elisama filius Emiud: ex iis qui Manasse, Gamaliel filius Phadasur. Ex iis 11 qui Benjamin, Abidan filius Gadeoni. Ex iis qui Dan, Achiezer filiꝰ 12 Amisadai. Ex iis qui Aser, Phegaiel 13 filius Echran. Ex iis qui Gad, Eli- 14 saph filiꝰ Raguel. Ex iis qui Neph- 15 thali, Achire filius Ænan. Hi (c) 16 evocati synagogæ, principes tribuum secundùm familias eorum, (d) chiliarchi Israel sunt. Et sumpsit 17 Moyses & Aaron viros hos evocatos ex nomine. Et omnem synago- 18 gam congregaverunt in una mensis anni secundi: & (e) recensuerunt secundùm progenies eorum, secundùm familias eorũ, secundùm numerum nominum eorum, à viginti annis & suprà, omne masculinũ secundùm caput eorum, Quemad- 19 modùm præcepit Dominus Moysi: & recogniti sunt in deserto ipsius Sinai. Et fuerunt filii Ruben primo- 20 geniti Israelis secundùm propinquitates eorum, secundùm populos eorũ, secundùm domos familiarum eorũ, secundùm numerum nominũ eorũ, secundùm caput eorum, omnis masculina à viginti annis & suprà, omnis egrediens in virtute,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

LIBER QUARTUS LEGIS, qui vocatur Liber Numeri.

CAP. I.

1 ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܫܐ ܒܡܕܒܪܐ ܕܣܝܢܝ ܒܡܫܟܢܐ ܕܡܘܥܕܐ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܒܫܢܬܐ ܬܪܝܬܐ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܠܡܐܡܪ ܢܣܒܘ ܠܪܫ ܟܠ ܩܗܠܐ
2 ܕܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܗ ܕܟܠ ܕܕܟܪ ܠܓܘܠܓܠܬܗܘܢ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܬܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ
3 ܐܢܬ ܘܐܗܪܘܢ ܬܦܩܘܢ ܠܗܘܢ ܘܗܘܘ ܥܡܟܘܢ ܓܒܪܐ ܓܒܪܐ ܠܫܒܛܐ ܓܒܪܐ ܪܫ ܠܒܝܬ ܐܒܗܘܗܝ ܗܘ ܘܐܠܝܢ ܫܡܗܬ ܓܒܪܐ
4 ܕܢܩܘܡܘܢ ܥܡܟܘܢ ܠܪܐܘܒܝܢ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܐܘܪ ܠܫܡܥܘܢ ܫܠܡܝܐܝܠ ܒܪ ܨܘܪܝܫܕܝ ܠܝܗܘܕܐ ܢܚܫܘܢ ܒܪ ܥܡܝܢܕܒ
5 ܠܝܫܟܪ ܢܬܢܐܝܠ ܒܪ ܨܘܥܪ ܠܙܒܘܠܘܢ ܐܠܝܐܒ ܒܪ ܚܠܘܢ ܠܒܢܝ ܝܘܣܦ ܠܐܦܪܝܡ ܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ ܠܡܢܫܐ
6 ܓܡܠܝܐܝܠ ܒܪ ܦܕܗܨܘܪ ܠܒܢܝܡܢ ܐܒܝܕܢ ܒܪ ܓܕܥܘܢܝ ܠܕܢ ܐܚܝܥܙܪ ܒܪ ܥܡܝܫܕܝ ܠܐܫܪ ܦܓܥܝܐܝܠ ܒܪ ܥܟܪܢ
7 ܠܓܕ ܐܠܝܣܦܬ ܒܪ ܪܥܘܝܐܝܠ ܠܢܦܬܠܝ ܐܒܝܪ ܒܪ ܥܝܢܢ ܗܠܝܢ ܪܫܝ ܐܠܦܝ ܝܫܪܐܝܠ ܗܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܩܪܝ ܠܗܘܢ
8 ܘܩܪܒܘ ܠܡܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ ܠܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܕܢܬܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܘܠܟܠ ܩܗܠܐ ܩܪܝܘ ܠܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܗ
9 ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܬܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܐܢܬ ܘܐܗܪܘܢ ܬܦܩܘܢ ܠܗܘܢ ܘܗܘܘ ܥܡܟܘܢ ܓܒܪܐ ܓܒܪܐ ܠܫܒܛܐ
10 ܓܒܪܐ ܪܫ ܠܒܝܬ ܐܒܗܘܗܝ ܗܘ ܘܐܠܝܢ ܫܡܗܬ ܓܒܪܐ ܕܢܩܘܡܘܢ ܥܡܟܘܢ ܠܪܐܘܒܝܢ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܐܘܪ ܠܫܡܥܘܢ ܫܠܡܝܐܝܠ ܒܪ ܨܘܪܝܫܕܝ
11 ܠܝܫܟܪ ܢܬܢܐܝܠ ܒܪ ܨܘܥܪ ܠܙܒܘܠܘܢ ܐܠܝܐܒ ܒܪ ܚܠܘܢ ܠܒܢܝ ܝܘܣܦ ܠܐܦܪܝܡ ܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ ܠܡܢܫܐ
12 ܓܡܠܝܐܝܠ ܒܪ ܦܕܗܨܘܪ ܠܒܢܝܡܢ ܐܒܝܕܢ ܒܪ ܓܕܥܘܢܝ ܠܕܢ ܐܚܝܥܙܪ ܒܪ ܥܡܝܫܕܝ ܠܐܫܪ ܦܓܥܝܐܝܠ ܒܪ ܥܟܪܢ
13 ܠܓܕ ܐܠܝܣܦܬ ܒܪ ܪܥܘܝܐܝܠ ܠܢܦܬܠܝ ܐܒܝܪ ܒܪ ܥܝܢܢ ܗܠܝܢ ܪܫܝ ܐܠܦܝ ܝܫܪܐܝܠ ܗܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܩܪܝ ܠܗܘܢ
14 ܘܩܪܒܘ ܠܡܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ ܠܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܕܢܬܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܘܠܟܠ ܩܗܠܐ ܩܪܝܘ ܠܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܗ
15 ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܬܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܐܢܬ ܘܐܗܪܘܢ ܬܦܩܘܢ ܠܗܘܢ ܘܗܘܘ ܥܡܟܘܢ ܓܒܪܐ ܓܒܪܐ ܠܫܒܛܐ
16 ܓܒܪܐ ܪܫ ܠܒܝܬ ܐܒܗܘܗܝ ܗܘ ܘܐܠܝܢ ܫܡܗܬ ܓܒܪܐ ܕܢܩܘܡܘܢ ܥܡܟܘܢ ܠܪܐܘܒܝܢ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܐܘܪ ܠܫܡܥܘܢ ܫܠܡܝܐܝܠ ܒܪ ܨܘܪܝܫܕܝ
17 ܠܝܫܟܪ ܢܬܢܐܝܠ ܒܪ ܨܘܥܪ ܠܙܒܘܠܘܢ ܐܠܝܐܒ ܒܪ ܚܠܘܢ ܠܒܢܝ ܝܘܣܦ ܠܐܦܪܝܡ ܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ ܠܡܢܫܐ
18 ܓܡܠܝܐܝܠ ܒܪ ܦܕܗܨܘܪ ܠܒܢܝܡܢ ܐܒܝܕܢ ܒܪ ܓܕܥܘܢܝ ܠܕܢ ܐܚܝܥܙܪ ܒܪ ܥܡܝܫܕܝ ܠܐܫܪ ܦܓܥܝܐܝܠ ܒܪ ܥܟܪܢ
19 ܠܓܕ ܐܠܝܣܦܬ ܒܪ ܪܥܘܝܐܝܠ ܠܢܦܬܠܝ ܐܒܝܪ ܒܪ ܥܝܢܢ ܗܠܝܢ ܪܫܝ ܐܠܦܝ ܝܫܪܐܝܠ ܗܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܩܪܝ ܠܗܘܢ
20 ܘܩܪܒܘ ܠܡܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ ܠܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܕܢܬܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܘܠܟܠ ܩܗܠܐ ܩܪܝܘ ܠܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܗ
21 ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܬܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܐܢܬ ܘܐܗܪܘܢ ܬܦܩܘܢ ܠܗܘܢ ܘܗܘܘ ܥܡܟܘܢ ܓܒܪܐ ܓܒܪܐ ܠܫܒܛܐ
22 ܓܒܪܐ ܪܫ ܠܒܝܬ ܐܒܗܘܗܝ ܗܘ ܘܐܠܝܢ ܫܡܗܬ ܓܒܪܐ ܕܢܩܘܡܘܢ ܥܡܟܘܢ ܠܪܐܘܒܝܢ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܐܘܪ ܠܫܡܥܘܢ ܫܠܡܝܐܝܠ ܒܪ ܨܘܪܝܫܕܝ
23 ܠܝܫܟܪ ܢܬܢܐܝܠ ܒܪ ܨܘܥܪ ܠܙܒܘܠܘܢ ܐܠܝܐܒ ܒܪ ܚܠܘܢ ܠܒܢܝ ܝܘܣܦ ܠܐܦܪܝܡ ܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ ܠܡܢܫܐ
24 ܓܡܠܝܐܝܠ ܒܪ ܦܕܗܨܘܪ ܠܒܢܝܡܢ ܐܒܝܕܢ ܒܪ ܓܕܥܘܢܝ ܠܕܢ ܐܚܝܥܙܪ ܒܪ ܥܡܝܫܕܝ ܠܐܫܪ ܦܓܥܝܐܝܠ ܒܪ ܥܟܪܢ
25 ܠܓܕ ܐܠܝܣܦܬ ܒܪ ܪܥܘܝܐܝܠ ܠܢܦܬܠܝ ܐܒܝܪ ܒܪ ܥܝܢܢ ܗܠܝܢ ܪܫܝ ܐܠܦܝ ܝܫܪܐܝܠ ܗܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܩܪܝ ܠܗܘܢ
26 ܘܩܪܒܘ ܠܡܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ ܠܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܕܢܬܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܘܠܟܠ ܩܗܠܐ ܩܪܝܘ ܠܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܗ
27 ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܬܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܐܢܬ ܘܐܗܪܘܢ ܬܦܩܘܢ ܠܗܘܢ ܘܗܘܘ ܥܡܟܘܢ ܓܒܪܐ ܓܒܪܐ ܠܫܒܛܐ
28 ܓܒܪܐ ܪܫ ܠܒܝܬ ܐܒܗܘܗܝ ܗܘ ܘܐܠܝܢ ܫܡܗܬ ܓܒܪܐ ܕܢܩܘܡܘܢ ܥܡܟܘܢ ܠܪܐܘܒܝܢ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܐܘܪ ܠܫܡܥܘܢ ܫܠܡܝܐܝܠ ܒܪ ܨܘܪܝܫܕܝ
29 ܠܝܫܟܪ ܢܬܢܐܝܠ ܒܪ ܨܘܥܪ ܠܙܒܘܠܘܢ ܐܠܝܐܒ ܒܪ ܚܠܘܢ ܠܒܢܝ ܝܘܣܦ ܠܐܦܪܝܡ ܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ ܠܡܢܫܐ
30 ܓܡܠܝܐܝܠ ܒܪ ܦܕܗܨܘܪ ܠܒܢܝܡܢ ܐܒܝܕܢ ܒܪ ܓܕܥܘܢܝ ܠܕܢ ܐܚܝܥܙܪ ܒܪ ܥܡܝܫܕܝ ܠܐܫܪ ܦܓܥܝܐܝܠ ܒܪ ܥܟܪܢ
31 ܠܓܕ ܐܠܝܣܦܬ ܒܪ ܪܥܘܝܐܝܠ ܠܢܦܬܠܝ ܐܒܝܪ ܒܪ ܥܝܢܢ ܗܠܝܢ ܪܫܝ ܐܠܦܝ ܝܫܪܐܝܠ ܗܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܩܪܝ ܠܗܘܢ

CAP. I.

1 ET locutus est Dñs cũ Mose in deserto Sinai in tabernaculo temporis, primo die mensis secundi, anno secundo ab egressu filiorũ Israel de terra Ægypti, dixitq; ad eũ; Tolle sum- 2 mã numeri eapitũ universũ cœtꝰ filiorũ Israel per familias suas, juxta domũ patrũ suorũ, cum numero nominũ, omnẽ masculũ per ea- 3 pita sua. A filio viginti annorũ & supra, omnẽ egredientẽ ad militiã in Israele recẽsebis eos in militia sua, tu, & Aharõ frater tuꝰ. Vo- 4 bisecũ autẽ erũt singuli viri ex unaquaq; Tribu, 5 quorũ quisq; erit caput domꝰ patris sui. Hæc verò sunt nomina virorũ qui stabũt vobiscũ: de tribu Rubil, Elisur filiꝰ Sedaur. De Simeõ, 6 Selamuel filiꝰ Sur-sadai. De Juda, Nahson fi- 7 liꝰ Aminadab. De Isachar, Nathaniel filiꝰ Su- 8 ar. De Zebolõ, Eliab filiꝰ Halum. De filiis Jo- 9 seph & Aphrẽ, Elisema filiꝰ Amihud. De Ma- 10 nasse, Gamaliel filiꝰ Pharsur. De Benjamẽ, A- 11 bidã filiꝰ Gedeoni. De Dan, Ahiazar filiꝰ A- 12 misadai. De Asir, Phagiel filiꝰ Achrã. De Gad, 13 Eliasaph filiꝰ Ravel. De Nephtali, Ahida filiꝰ 14 Aioan. Hi præclarissimi eœtũs, magnates io 15 Tribu domꝰ patrũ suorũ, duees sunt milliũ Israelis. Duxerũt ergò Moses & Aharon viros 17 istos qui nominatim expressi suot. Et congre- 18 gaverunt universum cœtum primo die mensis secundi: numeratiq; fuerunt per familias suas, juxta domum patrum suorum numero nominum, à filio viginti annorum & supra, 19 per eapita sua, Quemadmodum præceperat Dominus Mosi. Numeravit autem eos in deserto Sioai. Fuerũntq; filii Rubil primogeniti 20 Israelis juxta generationes suas, per familias suas, perq; domos patrum suorum, juxta numerum nominum, omnis masculus per eapita sua, à filio viginti annorum & supra, omnis egrediens ad militiam in Israele;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

CAP. I.

1 LOcutúsq; est Dñs cũ Moyse in deserto Sinaï, in tabernaculo fœderis: io prima die mẽsis secuodi, in anno secundo egressionis eorũ de terra Ægypti, dicens. Suscipe summã oís coetus filiorũ Israel, p cognationes suas & per domos patrũ suorũ: juxta oumerũ nominũ eorũ, omniũ masculini sex' p
3 capita eorũ. A viginti annis et supra, omnium egredientiũ ad exercitũ in Israel: numerabitis
4 eos p turmas suas, tu & Aarõ.
5 Et vobiscũ erunt, unus vir de unaquãq; tribu: qui prioceps sit domus patrũ suorũ. Et hæc
6 sunt nomina virorum, qui stabunt vobiscũ: De Ruben, Eli-
7 sur filius Sedeur. De Simeon, Selumiel filius Surisaddai. De
8 Judã, Naason filiꝰ Amioadab.
9 De Issachar, Nathanael filius
10 Helon. Filiorũ autẽ Joseph, de Ephraim, Elisama filiꝰ Amiud: de Manasse, Gamaliel filius
11 Phadasur. De Benjamin, Abi-
12 dan filius Gedeonis. De Dan,
13 Ahiezer filius Amisaddai. De
14 Aser, Phegiel filiꝰ Ochrao. De
15 Gad, Eliasaph filiꝰ Dehuel. De
16 Neptali, Aira filius Enan. Hi sunt nuncupati cõgregationis, principes tribuũ patrũ suorũ:
17 capita sunt milliũ Israel. Tulitque Moyses & Aaron viros
18 istos, quorũ nomina exposita sunt. Et omnẽ cœtũ congregaverunt, in prima die mensis secundi; & numerati sunt per familias suas, ac domos patrũ suorũ: juxta numerũ nominũ
19 eorũ, à viginti annis & supra, p capita eorũ. Sicut præcepit Dñs Moysi: numeravitq; eos in
20 deserto Sinai. Fueruntq; filii Rubeo primogeniti Israel, per generatioões suas & familias suas, p domos patrũ suorũ: per numerũ nominũ eorũ, p capita eorum; omnes masculi à viginti annis & supra, omnes egredientes ad exercitum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VERSIONIS SAM. Translatio Latina.

CAPUT I.

1 ET locutus est Dominus
2 Mosiin deserto Sinai, in tabernaculo testimonii, in primo mẽsis secundi, anno secundo postquam egressi sunt de te-
3 ra Ægypti, dicens: Accipite summam congregationis filiorum Israel secundùm familias eorum, secundùm domum
4 patrũ eorũ cũ numero nominũ, omnẽ masculũ secundùm capita eorũ: A filio viginti an-
5 norũ et supra, omnẽ exeuntẽ ad bellũ in Israel: recensebis
6 eos secundùm turmas suas,
7 tu, & Aaron. Et vobiscum
8 erunt singuli per tribus; vir
9 princeps domũs patrum suorũ fuerit. Hæc autem sunt
10 nomina virorum qui adsistent
11 vobis: pro Ruben, Elisur filius Sediur. Pro Simeone, Salamiel
12 filius Surisadai. Pro Juda, Na-
13 asson filius Aminadab. Pro
14 Issachar, Nathanael filiꝰ Suar.
15 Pro Zabulone, Eliab filius
16 Helon. Pro filis Joseph, pro
17 Ephraimo, Elisama filius Emiud: pro Manasse, Gamaliel
18 filius Phadassur. Pro Benja-
19 min, Abidan filius Gideonis.
20 Pro Dan, Achiezer filius
21 Amisadai. Pro Aser, Phe-
22 gael filius Ochran. Pro Gad,
23 Eliasaph filius Daguel. Pro
24 Nephtali, Ahira filiꝰ Ænan.
25 Hi fuerunt deputati à con-
26 gregatione principes tribuum patrum suorum; capita millium Israel erant ipsi. Assum-
27 psit autem Moses & Aaron homines istos qui de nomine
28 vocati sunt. Omnẽ etiam cõgregationem convocaverunt
29 primã mensis secundi, & (a) natales suos professi sunt se-
30 cundùm familias suas, secundùm domũ patrũ suorũ cum
31 numero nominum, à viginti
32 annis et supra, secundùm capita sua. Sicut præceperat Do-
33 minus Mosi, sic recensuit eos
34 in deserto Sinai. Fuerunt autẽ
35 filii Ruben primogeniti Israel,
36 per generationes suas, secundùm familias suas, secundùm
37 domum patrum suorum cum
38 numero nominum, per capita
39 suas, omnis masculus à viginti annis & supra, omnis egredientes ad bellum,

VER. SAM. (a) ordinati sunt secundum

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

IN NOMINE DEI MIsericordis Clementissimi.

LIBER QUARTUS, nempe Liber NUMERI.

CAPUT I.

1 ET locutus est Deus ad Musam in deserto Sinaïs, in tabernaculo præsentiæ, die primã mensis secundi, anni secundi ab
2 exitu eorum è regione Ægypti, dicens; Tollite summam filiorum Israil in familias suas, & domos patrum suorum, cum
3 numero nominũ cujusliber masculi in capita sua. A filio viginti annorum et de-
4 sicepsi, omnem qui egreditur ad exercitũ filiorum Israil, numerabis eos, tu, & Aaron. Sitque vobiscum vir ex singulis tri-
5 bubus, isque vir sit princeps domũs patrũ sui. Et hæc sunt nomina virorum qui ad-
6 erunt vobiscum: Ex Raubin, Elisur filius Sediaur. Et ex Simeon, Salumiel filius
7 Suri-Saddai. Et ex Jehudã, Nahsun
8 filius Amminadab. Et ex Issachar, Na-
9 thanail filius Suar. Et ex Zabulon, Eliab
10 filiꝰ Hilun. Et ex filiis Josephi, ex Ephra-
11 im quidem Elisamax filius Amminhud: ex Manasse verò, Gamaliail filius Phada-
12 sur. Et ex Benjamin, Abidan filius Ge-
13 deoni. Et ex Dan, Ahiazer filius Ammi-
14 saddai. Et ex Asir, Fagajail filius A-
15 chran. Et ex Gadh, Eliasaph filius De-
16 uail. Et ex Nephtali, Ahiran filius Ai-
17 nan. Isti sunt nominatissimi cœtũs, no-
18 bilissimi tribuum patrum suorum, & ipsi sunt capita millium filiorum Israil.
19 Sumpseruntque ergò Musa et Haron hos viros quorum narrata sunt nomina. Et
20 congregaverunt totum cœtum in prima die, in mense secundo: desumpsæque sunt genealogiæ eorum in stirpes eorum, & domum patrum suorum, cum numero nominum, à filio viginti annorum & supra, per capita eorum. Sicuti præcepe-
21 rat Deus Musæ, numeravit eos in deserto Sinaïs. Fuerintque qui eo modo numerati sunt, ex filiis Raubin primogeniti Israil,

Versio VULG. LAT.

ספר במדבר : א

quin & ,milia quadraginta & ,sex ,Reubeo *virge* eorum *Visitati*

21 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְחָמֵשׁ

,suas familias *ad* ,suas genetationes ,Simhon filiis *Israel* ,genti

22 מֵאוֹת : לִבְנֵי שִׁמְעוֹן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם

,sua capita *ad* ,nominum *numero in* ejus *visitati* ,suorum patrum domum *ad*

לְבֵית אֲבֹתָם פְּקוּדֵיו בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם

egrediens omnis ,supra & ,annorum viginti filio à masculus omnis

כָּל־זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא

quinquaginta & ,novem ,Simhon *tribui* eorum *Visitati* ,pugnam

23 צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים

,*eorum* generationes Ghad Filiis ,trecenti & ,milia

24 אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת : לִבְנֵי גָד תּוֹלְדֹתָם

,nominum *numero in* ,suorum patrum domum *ad* ,suas familias *ad*

לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת

,*exercitum* egrediens omnis ,supra & ,annorum vigioti filio à

מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא :

,milia quadraginta & quinque ,Ghad *tribui* eorum *Visitati*

25 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה גָד חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף

,*eorum* generationes ,Jehudah Filiis ,quinquaginta & ,sexcenti &

26 שֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים : לִבְנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָם

filio à ,nominum *numero in* ,suorum patrum domum *ad* ,suas familias *ad*

לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן

eorum *Visitati* ,*exercitum* egredieos omnis ,supra & ,annorum viginti

27 עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם

,sexcenti & ,milia septuagiota & ,quatuor ,Jehudah *tribui*

28 לְמַטֵּה יְהוּדָה אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת :

domum *ad* ,suas familias *ad* ,*eorum* generationes ,Issachar Filiis

29 לִבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית

,annorum viginti filio à ,nominum *numero in* ,suorum patrum

אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה

,Issachar *tribui* eorum *Visitati* ,*exercitum* egrediens omnis ,supra &

30 וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר

Filiis ,quadringenti & ,milia quinquaginta & ,quatuor

31 אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת : לִבְנֵי

,suorum patrum domum *ad* ,suas familias *ad* ,*eorum* generationes Zebulun

זְבוּלֻן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם

egrediens omnis ,supra & ,annorum viginti filio à ,nominum *numero in*

בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא

quinquaginta & septem ,Zebulun *tribui* eorum *Visitati* ,*exercitum*

32 צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה זְבוּלֻן שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים

Ephraim filiis ,Joseph Filiis ,quadringenti & ,milia

33 אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת : לִבְנֵי יוֹסֵף לִבְנֵי אֶפְרַיִם

,*numero in* ,suorum patrum domum *ad* ,suas familias *ad* ,*eorum* generationes

תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר

egrediens omnis ,supra & ,annorum viginti filio à ,nominum

שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא

,milia quadraginta ,Ephraim *tribui* eorum *Visitati* ,*exercitum*

33 צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה אֶפְרַיִם אַרְבָּעִים אֶלֶף

& ,quingenti &

וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת :

21 Quadraginta sex millia
22 quingenti. De filiis Simeon
per generationes et fami-
lias ac domos cognationũ
suarum recensiti sunt per
nomina & capita singulo-
rum, omne qood sexũs est
masculini à vigesimo an-
no & suprà, procedentium
23 ad bellum. Quinquaginta
24 novem millia trecenti. De
filiis Gad per generationes
et familias ac domos cog-
nationum suarum recensi-
ti sunt per nomina singulo-
rum à viginti annis et su-
prà, omnes qui ad bella
25 procederent, Quadraginta
quinque millia sexcenti
26 quinquaginta. De filiis
Juda per generationes &
familiàs ac domos cogna-
tionũ suarum, per nomina
singulorum à vigesimo an-
no & suprà; omnes qui
27 poterant ad bella prode-
dere. Recensiti sunt septu-
aginta quatuor millia sex-
28 centi. De filiis Issachar, per
generationes & familias
ac domos cognationum su-
arum, per nomina singu-
lorũ à vigesimo anno et su-
prà, omnes qui ad bel-
29 la procederẽt, Recensiti
sunt quinquaginta quatuor
30 millia quadringenti. De
filiis Zabulon per genera-
tiones & familias ac do-
mos cognationum suarum
recensiti sunt per nomina
singulorũ à vigesimo anno
et suprà, omnes qui ad bel-
31 la procedant, Quinquaginta septem mil-
32 lia quadringenti. De filiis
Joseph, filiorum Ephraim
per generationes & fami-
lias ac domos cognatio-
num suarum recensiti sunt
per nomina singulorum à
vigesimo anno & suprà,
omnes qui poterant ad
bella procedere, Qua-
33 draginta millia quingenti.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

21 Ἡ ὀπίσκεψις αὐτῶ ἐκ τῆ φυλῆς Ῥουβὴν, ἑξ καὶ
(θ) τετρακόσια χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
22 Τοῖς υἱοῖς Συμεὼν κατὰ συγγένειας αὐτῶ, κατὰ
δήμους αὐτῶ, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶ, κατὰ ἀ-
ριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶ,
πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω,
23 πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπί-
σκεψις αὐτῶ ἐκ τῆ φυλῆς Συμεὼν, ἐννέα καὶ
24 πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι. Τοῖς υἱ-
οῖς Ἰούδα κατὰ συγγένειας αὐτῶ, κατὰ δήμους
αὐτῶ, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶ, κατὰ ἀριθμὸν ὀ-
νομάτων αὐτῶ, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶ, πᾶσα ἀρσε-
νικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπο-
25 ρευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶ
ἐκ τῆ φυλῆς Ἰούδα, τεσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα
26 χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ
συγγένειας αὐτῶ, κατὰ δήμους αὐτῶ, κατ' οἴκους
πατριῶν αὐτῶ, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ,
κατὰ κεφαλὴν αὐτῶ, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκο-
σαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν
27 τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶ ἐκ τῆ φυλῆς
Ἰσσάχαρ, τεσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες
28 καὶ τριακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ζαβελὼν κατὰ συ-
γγένειας αὐτῶ, κατὰ δήμους αὐτῶ, κατ' οἴκους πα-
τριῶν αὐτῶ, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ, κατὰ
κεφαλὴν αὐτῶ, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετ-
29 οῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ
δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶ ἐκ τῆ φυλῆς Ζα-
30 βελὼν, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες (ι) καὶ τε-
31 τρακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ἰωσὴφ υἱοῖς Ἐφραὶμ κατὰ
συγγένειας αὐτῶ, κατὰ δήμους αὐτῶ, κατ' οἴκους
πατριῶν αὐτῶ, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ,
κατὰ κεφαλὴν αὐτῶ, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰ-
32 κοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν
33 τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶ ἐκ τῆ φυλῆς
Ἐφραὶμ, (θ) τετρακόσια χιλιάδες καὶ πεντα-
34 κόσιοι. Τοῖς υἱοῖς (κ) Μανασσῆ κατὰ συγγένειας
αὐτῶ, κατὰ δήμους αὐτῶ, κατ' οἴκους πατριῶν
αὐτῶ, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ, κατὰ κε-
φαλὴν αὐτῶ, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς
καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυ-
35 νάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶ ἐκ τῆ φυλῆς (λ) Μα-
νασσῆ, δύο καὶ τριακόσια χιλιάδες καὶ διακό-
36 σιοι. Τοῖς υἱοῖς (μ) Βενιαμὶν κατὰ συγγένειας
αὐτῶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν
αὐτῶ, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ, κατὰ κε-
φαλὴν αὐτῶ, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς
καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυ-
νάμει,

21 Recognitio eorũ de tribu Ruben, sex
& quadraginta millia, & quingenti.
22 (f) Filiis Symeon secundũ propinqui-
tates eorũ, secundũ populos eorum, se-
cũdũ domos familiarũ eorũ, secundũ
numerũ nominũ eorũ, secundũ caput
eorũ, omnia masculina à viginti annis
& suprà, omnia procedens in virtute,
Recognitio eorum de tribu Symeon,
23 novem & quinquaginta millia, &
trecenti. (g) Filiis Judà secundùm
26 propinquitates eorũ, secundũ populos
eorum, secundùm domos familiarum
eorũ, secundũ numerũ nominũ eo-
rum, secundũ caput eorũ, omnia mas-
culina à viginti annis & suprà, omnis
procedens in virtute, Recognitio eorũ
27 de tribu Judà, quatuor & septuagin-
ta millia, & sexcenti. Filiis Issachar
28 secundũ propinquitates eorũ, secun-
dũ populos eorũ, secundũ domos fa-
miliarũ eorum, secundũ numerũ no-
minũ eorũ, secundùm caput eorum,
omnia masculina à viginti annis &
29 suprà, omnis procedens in virtute, Re-
cognitio eorũ de tribu Issachar, qua-
ttuor & quinquaginta millia, et qua-
30 dringenti. Filiis Zabulũ secundùm
propinquitates eorũ, secundùm popu-
los eorum, secundùm domos famili-
arum eorum, secundùm nume-
rum nominum eorum, secundùm
caput eorũ, omnia masculina à vigin-
31 tis annis & suprà, omnis procedens in
virtute, Recognitio, eorum de tribu
31 Zabulon, septem & quinquaginta
32 millia, & quadringenti. Filiis Jo-
seph, filiis Ephraim secundùm pro-
pinquitates eorum, secundùm populos
eorum, secundùm domos familiarum
eorum, secundùm numerum nominum
33 eorum, secundùm caput eorum, omnia
masculina à viginti annis, & suprà,
omnis procedens in virtute, Recog-
33 nitio eorum de tribu Ephraim, qua-
34 draginta millia, & quingenti. Filiis
Manasse secundùm propinquitates
eorum, secundùm populos eorum, se-
cundũ domos familiarũ eorũ, secundũ
numerum nominum eorum, se-
cundùm caput eorum, omnia masculina à
35 viginti annis & suprà, omnis pro-
cedens in virtute, Recognitio eorum
36 de tribu Manasse, duo & viginti
millia, & ducenti. Filiis Benjamin
secundùm propinquitates eorum, se-
cundùm populos eorum, secundùm
domos familiarum eorum, secundùm
numerum nominum eorum, secundùm
caput eorum, omnia masculina à vi-
ginti annis & suprà, omnis proce-
dens in virtute,

MS.A. (θ) πεντεκόσια (ι) καὶ πεντακόσιοι. (κ) Μανασσῆ (λ) Μανασσῆ, (μ) Βενιαμὶν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܡܢܝܢܐ ܕܪܥܝܐ ܕܫܒܛܐ ܪܘܒܝܢ ܫܬܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܚܡܫ ܡܐܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܫܒܛܐ ܫܡܥܘܢ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܫܡܥܘܢ ܬܫܥ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦ ܘܬܠܬ ܡܐܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܫܒܛܐ ܓܕ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܫܬܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܫܬ ܡܐܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܫܒܛܐ ܝܗܘܕܐ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ ܐܠܦ ܘܫܬ ܡܐܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܫܒܛܐ ܝܫܟܪ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܐܪܒܥܝܢ ܘܫܒܥܐ ܐܠܦ ܘܫܬ ܡܐܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܫܒܛܐ ܙܒܘܠܘܢ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܫܒܥܐ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦ ܘܬܪܬܝܢ ܡܐܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܫܒܛܐ ܝܘܣܦ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܐܦܪܝܡ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܡܐܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܫܒܛܐ ܡܢܫܐ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܬܪܬܝܢ ܡܐܐ ܘܬܫܥ ܐܠܦ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܫܒܛܐ ܒܢܝܡܝܢ ܗܘ ܡܢܝܢܗ ܕܫܡܗ ܕܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ

Numerus *inquam* eorum qui erant de tribu
21 Rubil, fuit quadraginta sex millium & quin-
gentorũ. Filii Simeon per generationes suas,
22 perque familias suas, juxta domos patrũ suo-
rum, & numerũ nominũ, omnis masculus per
capita sua, à filio vigioti annorum & supra,
omnis egredieos ad militiam in Israele: Nu-
23 merus *inquam* tribûs Simeonis, fuit quinqua-
ginta novem millium & trecentorum. Filii
24 Gad per geoerationes suas, perque familias
suas, juxta domos patrũ suorũ, juxta nume-
rum nominũ, omnis masculus per capita sua,
à filio viginti annorum & supra, omnis e-
gredieos ad militiam in Israele : Numerus
25 *inquam* tribûs Gad, fuit quadraginta quinq;
26 millium & sexcentorum quinquaginta. Fi-
lii Juda per generationes suas, perq; familias
suas, juxta domos patrũ suorum, & numerũ
nominũ, à filio vigioti annorũ & supra, o-
27 mnis egredieos ad militiam in Israele : Nu-
merus *inquam* tribûs Juda, fuit septuaginta
28 quatuor millium & sexingentorum. Filii Isa-
char per generationes suas, perq; familias su-
as, & domos patrum suorum, juxta nume-
29 rum nominũ, à filio viginti annorũ & supra,
omnis egrediens ad exercitũ in Israele : Nu-
30 merus *inquam* tribus Ifachar, fuit quinqua-
ginta quatuor millium & quadringentorum.
Filii Zebolon per generationes suas, perque
31 familias suas, domo q; patrum suorũ, & nu-
merum nominum, à filio viginti annorũ &
supra, omnis egrediens ad militiã in Israele:
31 Numerus *inquam* tribûs Zebolon, fuit quin-
32 quaginta septẽ millium & quadringentorũ.
Filii verò Joseph, filii Aphrem per generati-
32 ones suas, perque familias suas, & domos pa-
trum suorum, ac numerũ nominũ, à filio vi-
ginti annorũ & supra, omnis egrediens ad
militiã in Israele: Numer' *inquam* tribûs A-
33 phré, fuit quadraginta milliũ & quingẽtorũ.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

מנייניהון לשבטא דראובן ארבעין
ושתא אלפין וחמש מאה: לבני
שמעון תולדתהון לזרעיתהון
לבית אבהתהון מנייניהון במנין
שמהן לגולגלתהון כל דכורא
מבר עשרין שנין ולעילא כל
נפק חילא: מנייניהון לשבטא
דשמעון חמשין ותשע מאה אלפין
ותלת מאה: לבני גד תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון
במנין שמהן מבר עשרין שנין
ולעילא כל נפק חילא
מנייניהון לשבטא דגד ארבעין
וחמשא אלפין ושית מאה
וחמשין: לבני יהודה תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין
שמהן מבר עשרין שנין ולעילא
כל נפק חילא: מנייניהון לשבטא
דיהודה שבעין וארבעא אלפין
ושית מאה: לבני יששכר
תולדתהון לזרעיתהון לבית
אבהתהון במנין שמהן מבר
עשרין שנין ולעילא כל נפק
חילא: מנייניהון לשבטא דיששכר
חמשין וארבעא אלפין וארבע
מאה: לבני זבולן תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין
שמהן מבר עשרין שנין ולעילא
כל נפק חילא: מנייניהון לשבטא
דזבולן חמשין ושבעא אלפין
וארבע מאה: לבני יוסף לבני
אפרים תולדתהון לזרעיתהון
לבית אבהתהון במנין שמהן
מבר עשרין שנין ולעילא כל
נפק חילא: מנייניהון לשבטא
דאפרים ארבעין אלפין וחמש
מאה:

Targum ONKELOS.

21 Numeratique sunt de tribu
Ruben, quadraginta & sex
22 millia & quingenti. De filiis
Simeon, per generationes sua-
as & familias suas, & per do-
mos patrum suorum: recen-
siti sunt juxta numerum eo-
rum, per capita eorũ; omnes
masculi à vicesimo anno & supra, omnes egredientes in
23 exercitum. Recensitique sunt
de tribu Simeon, quinqua-
ginta & novem millia & tre-
24 centi. De filiis Gad, per ge-
nerationes suas per familias
suas, per domos patrum suo-
rum: juxta numerum nominũ
eorum, à vicesimo anno & su-
25 pra, omnes egredientes in
exercitum. Numeratique sunt
de tribu Gad, quadraginta
quinque millia & sexcenti &
26 quinquaginta. De filiis Juda,
per generationes suas per fa-
milias suas, per domos pa-
trum suorum: juxta numerum
nominum eorum à vicesimo
anno & supra, omnes egredi-
27 entes in exercitum. Recensiti-
que sunt de tribu Juda, septu-
aginta quatuor millia & sex-
28 centi. De filiis Issachar, per
generationes suas & familias
suas, & domos patrum suorũ:
juxta numerum nominum eo-
rum, à vicesimo anno & supra,
29 omnes egredientes in exerci-
tum. Numeratiq; sunt de tri-
bu Issachar quinquaginta qua-
tuor millia & quadringenti.
30 De filiis Zabulon, per gene-
rationes suas & familias suas, et
domos patrum suorũ: per nu-
merum nominum eorum à vi-
cesimo anno & supra, omnes
31 egredientes in exercitum. Nu-
merati sunt de tribu Zabulon,
quinquaginta septem millia
32 & quadringenti. De filiis Jo-
seph de filiis Ephraim, per
generationes suas per familias
suas, per domos patrũ suorũ:
juxta numerum nominũ eorũ
à vicesimo anno & supra,
omnes egredientes in exerci-
33 tum. Numerati sunt de tribu
Ephraim, quadraginta millia
& quingenti.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

21 * נקדמתם לשבט ראובן שש ועשרים אלף ארבע מאות
22 ** לבני שמעון לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
23 * נקדמתם לשבט שמעון חמשה ועשרים אלף ומאתים
24 ** לבני גד לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
25 * נקדמתם לשבט גד חמשה וארבעים אלף וחמש מאות
26 ** לבני יהודה לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
27 * נקדמתם לשבט יהודה ארבעה ושבעים אלף ושש מאות
28 ** לבני יששכר לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
29 * נקדמתם לשבט יששכר חמשים וארבעת אלף וארבע מאות
30 ** לבני זבולן לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
31 * נקדמתם לשבט זבולן חמשים ושבעת אלף וארבע מאות
32 ** לבני יוסף לבני אפרים לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
33 * נקדמתם לשבט אפרים ארבעים אלף וחמש מאות

VERSIO SAMARITANA.

21 ** שבטם לראובן לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
22 ** לבני שמעון לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
23 * שבטם לשמעון חמשים ותשע אלף ושלש מאות
24 ** לבני גד לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
25 * שבטם לגד חמשה וארבעים אלף וחמש מאות
26 ** לבני יהודה לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
27 * שבטם ליהודה שבעים וארבעת אלף ושש מאות
28 ** לבני יששכר לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
29 * שבטם ליששכר חמשים וארבעת אלף וארבע מאות
30 ** לבני זבולן לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
31 * שבטם לזבולן חמשים ושבעת אלף וארבע מאות
32 ** לבני יוסף לבני אפרים לתולדתם לבית אבתם לפקדיהם בשם לגלגלתם כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
33 * שבטם לאפרים ארבעים אלף וחמש מאות

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

21 Recensiti eorum de tribu Ru-
ben, quadraginta sex millia
et quingenti. De filiis Simeon,
22 per generationes suas, secun-
dùm familias suas, secundùm
domũ patrũm suorum, (b) re-
censiti eorum cum numero no-
minum, secundùm capita sua,
omnis masculus à viginti an-
23 nis et supra, omnis egrediens
ad bellum: Recensiti eorum de
24 tribu Simeon, quinquaginta
novem millia, et trecenti. De
25 filiis Gad, per generationes su-
as, secundùm familias suas,
secundùm domum patrum su-
orum, cum numero nominum,
à viginti annis & supra,
omnis egrediens ad bellum:
26 Recensiti eorũ de tribu Gad,
quadraginta quinq; millia et
27 sexcenti et quinquaginta. De
filiis Juda per generationes
suas, secundùm familias su-
as, secundùm domũ patrum
suorum, cum numero nominũ,
à viginti annis et supra, omnis
28 egrediens ad bellum: Recensiti
eorum de tribu Juda, septua-
ginta quatuor millia et sex-
29 centi. De filiis Issachar, gene-
rationes eorũ, secundũ fami-
lias eorum, secundùm domũ
patrum eorũ, cum numero no-
minum, à viginti annis et su-
pra, omnis egrediens ad bel-
30 lum: Recensiti eorum de tribu
Issachar, quinquaginta quatu-
or millia et quadringenti. De
31 filiis Zabulon, generationes
eorũ, secundùm familias eo-
rum, secundùm domum pa-
trum eorum, cum numero no-
minum, à viginti annis et su-
pra, omnis egrediens ad belli:
32 Recensiti eorum de tribu Za-
bulon, quinquaginta septem
millia & quadringenti. De
33 filiis Joseph: de filiis Ephrai-
m, generationes eorum, se-
cundùm familias eorum, se-
cundùm domum patrum eo-
rum, cum numero nominum,
à viginti annis & supra,
omnis egrediens ad bellum:
Recensiti eorum de tribu E-
phraim, quadraginta millia
& quingenti.

VER. SAM. (b) Nega-
tiatio

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 * سته واربعين الفا وخمسمائة *
Quadraginta sex millia & quingenti. 21

2 * والمعدودون كذلك من بني سمعون *
Et qui numerati sunt eodem modo ex f: 34 35
Simeon,

3 * تسعة وخمسون الفا وثلثمائة *
Quinquaginta novem millia cajamin, 36 quadrin- 37
centi.

4 * كذلك من بني جاد *
Similiter ex filiis Gadh, 38 39

5 * خمسة واربعون الفا وسبعمائة وخمسون *
Quadraginta quinque millia & se centi quinquaginta. 40 41

6 * والمعدودون كذلك من يهودا *
Et numerati similiter ex filiis Jehudha, 26

7 * اربعة وسبعون الفا وستمائة *
Septuaginta quatuor millia & sex- 27
centi.

8 * والمعدودون كذلك من يساخار *
Et numerati similiter ex filiis Isachar, 28

9 * اربعة وخمسون الفا واربع مائة *
Quinquaginta quatuor millia & qua- 29
dringenti.

10 * والمعدودون كذلك من زبولون *
Et numerati similiter de filiis Zabulon, 30

11 * سبعة وخمسون الفا واربع مائة *
Quinquaginta septem millia & qua- 31
dringenti.

12 * والمعدودون كذلك من يوسف * فمن افرايم *
Et numerari eodem modo ex filiis Joseph: 32
ex Ephraim quidem,

13 * اربعون الفا وخمسمائة *
Quadraginta millia & quingenti. 33

Verſio VULG. LAT.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ספר במדבר : א

21 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְחֲמֵשׁ
quin & millia quadragiota & ſex Reubeo tribu eorum Viſitati
ſuas familias ad ſuas generationes Simhon filiis Iſrae genti
21 מֵאוֹת׃ לִבְנֵי שִׁמְעוֹן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם
ſua capita ex nomium numero in ejus viſitati ſuorum patrum domum ad
לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם
egrediens omnis ſupra & annorum vigioti filio à maſculus omnis
כָּל־זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא
quinquaginta & novem Simhon tribui eorum Viſitati pugnam
23 צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים
eorum generationes Ghad Filiis treceoti & millia
24 אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ לִבְנֵי גָד תּוֹלְדֹתָם
nominom numero in ſuorum patrum domum ad ſuas familias ad
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת
exercitum egrediens omnis ſupra & annorum vigiti filio à
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃
millia quadraginta & quinque Ghad tribui eorum Viſitati
25 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה גָד חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף
eorum generationes Jehudah Filiis quinquaginta & ſexceoti & millia
26 וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ לִבְנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָם
filio à nominom numero in ſuorum patrum domum ad ſuas familias ad
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן
eorum Viſitati exercitum egredieos omnis ſupra & annorum vigiti
עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם
27 ſexceoti & millia ſeptuaginta & quatuor Jehudah tribui
לְמַטֵּה יְהוּדָה אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃
domum ad ſuas familias ad eorum generationes Iſſachar Filiis
28 לִבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית
annorum vigiti filio à nominum numero in ſuorum patrum
אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
Iſſachar tribui eorum Viſitati exercitum egrediens omnis ſupra &
29 וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר
Filiis quadringenti & millia quinquaginta & quatuor
30 אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ לִבְנֵי
ſuorum patrum domum ad ſuas familias ad eorum generationes Zebulun
זְבוּלֻן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם
egrediens omnis ſupra & annorum vigiti filio à nominum numero in
בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא
quinquaginta & ſeptem Zebulun tribui eorum Viſitati exercitum
31 צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה זְבוּלֻן שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים
Ephraim filiis Joſeph Filiis quadringenti & millia
32 אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ לִבְנֵי יוֹסֵף לִבְנֵי אֶפְרַיִם
numero in ſuorum patrum domum ad ſuas familias ad eorum generationes
תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
egrediens omnis ſupra & annorum viginti filio à nominum
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא
millia quadraginta Ephraim tribui eorum Viſitati exercitum
33 צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה אֶפְרַיִם אַרְבָּעִים אֶלֶף
quiogenti &
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

21 Quadraginta ſex millia
22 quingenti. De filiis Simeon
per generationes et fami-
lias ac domos cognationũ
ſuarum recenſiti ſunt per
nomina & capita ſingulo-
rum, omne quod ſexũs eſt
maſculini à vigeſimo an-
no & ſuprà, procedentium
23 ad bellum, Quinquaginta
24 novem millia trecenti. De
filiis Gad per genefationes
et familias ac domos cog-
nationum ſuarum recenſi-
ti ſunt per nomina ſingulo-
rum à viginti annis et ſu-
prà, omnes qui ad bella
25 procederent, Quadraginta
quinque millia ſexcenti
26 quinquaginta. De filiis
Juda per generationes &
familias ac domos cogna-
tionũ ſuarum, per nomina
ſingulorum à vigeſimo an-
no & ſuprà, omnes qui
27 poterant ad bella prode-
dere. Recenſiti ſunt ſeptu-
aginta quatuor millia ſex-
28 centi. De filiis Iſſachar, per
generationes & familias
ac domos cognationum ſu-
arum, per nomina ſingu-
lorũ à vigeſimo anno et ſu-
prà, omnes qui ad bel-
29 la procederent, Recenſiti
ſunt quinquaginta quatuor
30 millia quadringenti. De
filiis Zabulon per genera-
33 tiones & familias ac do-
mos cognationum ſuarum
recenſiti ſunt per nomina
ſingulorũ à vigeſimo anno
et ſuprà, omnes qui poterant
ad bella procedere,
31 Quinquaginta ſeptem mil-
32 lia quadringenti. De filiis
Joſeph, filiorum Ephraim
per generationes & fami-
lias ac domos cognatio-
num ſuarum recenſiti ſunt
per nomioa ſingulorum à
vigeſimo anno & ſuprà,
omnes qui poterant ad
33 bella procedere, Qua-
draginta millia quingenti.

21 Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, ἓξ καὶ
(θ) τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
22 Τοῖς υἱοῖς Συμεὼν κατὰ (Συγγένειας αὐτῶν, κατὰ
δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ
ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν,
πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω,
23 πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπί-
σκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν, ἑκατὸν καὶ
24 πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς
Γὰδ κατὰ (Συγγένειας αὐτῶν, κατὰ δήμους
αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀ-
νομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἀρσε-
νικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπο-
27 ρευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν
ἐκ τῆς φυλῆς Γάδ, πεντήκοντα καὶ ἑξακόσιοι καὶ
28 χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ
(Συγγένειας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους
πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν,
κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκο-
29 σαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν
τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς
Ἰσσάχαρ, πεντήκοντα καὶ τετρακόσιοι χιλιάδες
30 καὶ τριακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ζαβελὼν κατὰ συγ-
γένειας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πα-
τριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ
κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς
καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυ-
31 νάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ζα-
βελὼν, ἑβδομήκοντα καὶ πεντακόσιοι χιλιάδες (ι) καὶ τε-
32 τρακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Ἰωσὴφ υἱοῖς Ἐφραὶμ κατὰ
συγγένειας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους
πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν,
κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰ-
κοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν
τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς
33 Ἐφραὶμ, (θ) τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντα-
κόσιοι. Τοῖς υἱοῖς (κ) Μανασσῆ κατὰ συγγένειας
34 αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν
αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ
κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς
καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυ-
35 νάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς (λ) Μα-
νασσῆ, δύο καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ διακό-
36 σιοι. Τοῖς υἱοῖς (μ) Βενιαμὶν κατὰ συγγένειας
αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ κε-
φαλὴν αὐτῶν, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς
καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυ-
νάμει,

21 Recognitio eorũ de tribu Ruben, ſex
& quadraginta millia, & quingenti.
22 (f) Filiis Symeon ſecundũ prepinqui-
tates eorũ, ſecũdũ populos eorum, ſe-
cũdũ domos familiarũ eorũ, ſecundũ
numerũ nominũ eorũ, ſecundũ caput
eorũ, omnia maſculina à viginti annis
& ſuprà, omnis procedens in virtute,
Recognitio eorum de tribu Symeon,
23 novem & quinquaginta millia, &
trecenti. (g) Filiis Judà ſecundùm
26 propinquitates eorũ, ſecundũ populos
eorum, ſecundùm domos familiarum
eorũ, ſecundũ numerũ nominũ eo-
rum, ſecundũ caput eorũ, omnia maſ-
culina à viginti annis & ſuprà, omnis
procedens in virtute; Recognitio eorũ
27 de tribu Juda, quatuor & ſeptuagin-
ta millia, & ſexcenti. Filiis Iſſachar
28 ſecundũ propinquitates eorũ, ſecun-
dũ populos eorũ, ſecundũ domos fa-
miliarũ eorum, ſecundũ numerũ no-
minũ eorũ, ſecundùm caput eorum,
omnia maſculina à viginti annis &
ſuprà, omnis procedẽs in virtute, Re-
23 cognitio eorũ de tribu Iſſachar, qua-
tuor & quinquaginta millia, et qua-
dringenti. Filiis Zabulũ ſecundùm
30 propinquitates eorũ, ſecundùm popu-
los eorum, ſecundùm domos familia-
rum eorum, ſecundùm nume-
rum nominum eorum, ſecundùm
caput eorũ, omnia maſculina à vigin-
ti annis & ſuprà, omnis procedes in
31 virtute, Recognitio eorum de tribu
Zabulon, ſeptem & quinquaginta
32 millia, & quadringenti. Filiis Jo-
ſeph, filiis Ephram ſecundùm pro-
pinquitates eorum, ſecundùm populos
eorum, ſecundùm domos familiarum
eorum, ſecundùm numerum nominum
eorum, ſecundùm caput eorum, omnia
33 maſculina à viginti annis, & ſuprà,
omnis procedẽs in virtute, Recog-
nitio eorum de tribu Ephrem, qua-
draginta millia, & quingenti. Filiis
34 Manaſſe ſecundùm propinquitates
eorum, ſecundùm populos eorum, ſe-
cundũ domos familiarũ eorũ, ſecundũ
numerum nominum eorum, ſecun-
dùm caput eorum, omnia maſculina à
35 viginti annis & ſuprà, omnis pro-
cedens in virtute, Recognitio eorum
de tribu Manaſſe, duo & viginti
36 millia, & ducenti. Filiis Benjamin
ſecundùm propinquitates eorum, ſe-
cundùm populos eorum, ſecundùm
domos familiarum eorum, ſecundùm
numerum nominum eorum, ſecundùm
caput eorum, omnia maſculina à vi-
ginti annis & ſuprà, omnis proce-
dens in virtute,

MS.A. (θ) τεσσεράκοντα (ι) καὶ πεντακόσιοι. (κ) Μαννασσῆ (λ) Μαννασσῆ. (μ) Βενιαμὶν

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܡܢܝܢܐ ܕܪܐܘܒܝܢ ܫܬܬ ܐܠܦܝܢ ܘܚܡܫ ܡܐܐ ܠܘܬ ܫܡܥܘܢ ܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛܘܗܝ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܬܐ ܠܓܓܠܬܗܘܢ ܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܦܩ ܥܡ ܚܝܠܐ ܕܫܡܥܘܢ ܡܢܝܢܐ ܕܫܒܥܐ ܘܬܫܥܝܢ ܐܠܦ ܘܬܠܬ ܡܐܐ ܠܒܢܝ ܓܕ ܬܘܠܕܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܬܐ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܦܩ ܠܓܝܪܘܬܐ ܕܚܝܠܐ ܡܢ ܓܕ ܚܡܫܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܫܬ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܠܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܬܘܠܕܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܬܐ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܦܩ ܠܓܝܪܘܬܐ ܕܚܝܠܐ ܡܢ ܝܗܘܕܐ ܐܪܒܥܐ ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܫܬ ܡܐܐ ܠܒܢܝ ܝܫܟܪ ܬܘܠܕܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܬܐ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܦܩ ܠܓܝܪܘܬܐ ܕܚܝܠܐ ܡܢ ܝܫܟܪ ܐܪܒܥܐ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦ ܘܐܪܒܥ ܡܐܐ ܠܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ ܬܘܠܕܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܬܐ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܦܩ ܠܓܝܪܘܬܐ ܕܚܝܠܐ ܡܢ ܙܒܘܠܘܢ ܫܒܥܐ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦ ܘܐܪܒܥ ܡܐܐ ܠܒܢܝ ܝܘܣܦ ܠܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ܬܘܠܕܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܬܐ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܦܩ ܠܓܝܪܘܬܐ ܕܚܝܠܐ ܡܢ ܐܦܪܝܡ ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܚܡܫ ܡܐܐ ܠܒܢܝ ܡܢܫܐ ܬܘܠܕܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܬܐ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܦܩ ܠܓܝܪܘܬܐ ܕܚܝܠܐ ܡܢ ܡܢܫܐ ܬܪܬܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܬܬܝܢ ܡܐܐ ܠܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܬܘܠܕܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢ ܫܡܬܐ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܦܩ ܠܓܝܪܘܬܐ ܕܚܝܠܐ

Numerus *inquam* eorum qui erant de tribu 21
Rubil, fuit quadraginta ſex millium & quin-
gentorũ. Filii Simeon per generationes ſuas, 22
perque familias ſuas, juxta domos patrũ ſuorum, & numerũ nominũ, omnis maſculus per capita ſua, à filio viginti annorum & ſuprà, omnis egrediens ad militiam in Iſraele: Numerus *inquam* tribûs Simeonis, fuit quinqua- 23
ginta novem millium & trecentorum. Filii 24
Gad per generationes ſuas, perque familias ſuas, juxta domos patrũ ſuorũ, juxta numerum nominũ, omnis maſculus per capita ſua, à filio viginti annorum & ſupra, omnis egrediens ad militiam in Iſraele : Numerus 25
inquam tribûs Gad, fuit quadraginta quinq; millium & ſexcentorum qui quaginta. Fi- 26
lii Juda per generationes ſuas, perq; familias ſuas, juxta domos patrũ ſuorum, & numerũ nominũ, à filio viginti annorũ & ſupra, omnis egrediens ad militiam in Iſraele : Numerus *inquam* tribûs Juda, fuit ſeptuaginta 27
quatuor millium & ſexingentorum. Filii Iſa- 28
char per generationes ſuas, perq; familias ſuas, & domos patrum ſuorum, juxta numerum nominũ, à filio viginti annorũ & ſupra, omnis egrediens ad exercitũ in Iſraele : Numerus *inquam* tribus Iſachar, fuit quinqua- 29
ginta quatuor millium & quadringentorum. Filii Zebolon per generationes ſuas, perque 30
familias ſuas, domoſq; patrum ſuorũ, & numerum nominum, à filio viginti annorũ & ſupra, omnis egrediens ad militiã in Iſraele: Numerus *inquam* tribûs Zebolon, fuit quin- 31
quaginta ſeptẽ millium & quadringentorũ. Filii verò Joſeph, filii Aphrem per generati- 32
ones ſuas, perque familias ſuas, & domos patrum ſuorum, ac numerũ nominũ, à filio viginti annorũ & ſupra, omois egrediens ad militiã in Iſraele: Numer⁹ *inquam* tribûs A- 33
phré, fuit quadraginta milliũ & quingẽtorũ.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

21 מְנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְרָאוּבֵן אַרְבָּעִין
וְשִׁתָּא אַלְפִין וְחַמֵשׁ מְאָה: לְבְנֵי
22 שִׁמְעוֹן הוּלַדְתְּהוֹן לְזַרְעָיָתְהוֹן
לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן מְנְיָנוֹהִי בְּמִנְיַן
שְׁמָהָן לְגוּלְגַלְתְּהוֹן כָּל־דְּכוּרָא
מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כָּל
23 נָפֵק חֵילָא: מְנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא
רְשִׁמְעוֹן חַמְשִׁין וְתִשְׁעָה אַלְפִין
24 וּתְלָת מְאָה: לְבְנֵי גָד הוּלַדְתְּהוֹן
לְזַרְעָיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן
בְּמִנְיַן שְׁמָהָן שְׁנִין
וּלְעֵילָא כָּל נָפֵק חֵילָא
25 מְנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְגָד אַרְבְּעִין
וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה
26 וְחַמְשִׁין: לְבְנֵי יְהוּדָה הוּלַדְתְּהוֹן
לְזַרְעָיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן
שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא
כָּל נָפֵק חֵילָא: מְנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא
27 דִיהוּדָה שַׁבְעִין וְאַרְבְּעָא אַלְפִין
וְשִׁית מְאָה: לְבְנֵי יִשָּׂשְׁכָר
28 הוּלַדְתְּהוֹן לְזַרְעָיָתְהוֹן לְבֵית
אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר
עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כָּל נָפֵק
חֵילָא: מְנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְיִשָּׂשְׁכָר
29 חַמְשִׁין וְאַרְבְּעָא אַלְפִין וְאַרְבַּע
מְאָה: לְבְנֵי זְבוּלֵן הוּלַדְתְּהוֹן
לְזַרְעָיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן
שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כָּל
30 נָפֵק חֵילָא: מְנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא
דְזְבוּלֵן חַמְשִׁין וְשִׁבְעָא אַלְפִין
31 וְאַרְבַּע מְאָה: לְבְנֵי יוֹסֵף לְבְנֵי
אֶפְרַיִם הוּלַדְתְּהוֹן לְזַרְעָיָתְהוֹן
לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן
מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כָּל
נָפֵק חֵילָא: מְנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא
32 דְאֶפְרַיִם אַרְבָּעִין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ
מְאָה:

21 Numeratíque sunt de tribu
Ruben, quadraginta & sex
22 millia & quingenti. De filiis
Simeon, per generationes sua-
as & familias suas, & per do-
mos patrum suorum: recen-
siti sunt juxta numerum eo-
rum, per capita eorũ; omnes
masculi à vicesimo anno & 23
supra, omnes egredientes in
exercitum. Recensitíque sunt
de tribu Simeon, quinqua-
24 ginta & novem millia & tre-
centi. De filiis Gad, per ge-
nerationes suas per familias
suas, per domos patrum suo-
rum: juxta numerum nominũ
eorum, à vicesimo anno & su-
pra, omnes egredientes in
exercitum. Numeratíque sunt
de tribu Gad, quadraginta
quinque millia & sexcenti &
25 quinquaginta. De filiis Juda,
per generationes suas per fa-
26 milias suas, per domos pa-
trum suorum: juxta numerum
nominum eorum à vicesimo
anno & supra, omnes egredi-
27 entes in exercitum. Recensiti-
que sunt de tribu Juda, septu-
aginta quatuor millia & sex-
28 centi. De filiis Issachar, per
generationes suas & familias
suas, & domos patrum suorũ:
juxta numerum nominum eo-
rum, à vicesimo anno & supra,
29 omnes egredientes in exerci-
tum. Numeratíq; sunt de tri-
bu Issachar quinquaginta qua-
30 tuor millia & quadringenti.
De filiis Zabulon, per genera-
tiones suas & familias suas, et
domos patrum suorũ: per nu-
31 merum nominum eorum à vi-
cesimo anno & supra, omnes
egredientes in exercitum. Nu-
merati sunt de tribu Zabulon,
32 quinquaginta septem millia
& quadringenti. De filiis Jo-
seph de filiis Ephraim, per
generationes suas per familias
suas, per domos patrũ suorũ:
juxta numerum nominũ eorũ
à vicesimo anno & supra,
omnes egredientes in exerci-
33 tum. Numerati sunt de tribu
Ephraim, quadraginta millia
& quingenti.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

21 * בקדמתם לשבט ראובן ששה ואר
בעים אלף וחמש מאות:
22 ** לבני שמעון תולדתם לזרעתם לבית
אבתם בקדמתם במספר שמות לגלגלתם
כל זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל
23 יצא צבא: * בקדמתם לשבט שמעון
חמשים ותשעה אלף ושלש מאות:
24 ** לבני גד תולדתם לזרעתם לבית
אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה
ומעלה כל יצא צבא: * בקדמתם לשבט
25 גד ארבעים וחמשה אלף ושש מאות
וחמשים: ** לבני יהודה תולדתם לזר
26 עתם לבית אבתם במספר שמות מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
27 * בקדמתם לשבט יהודה שבעים וא
רבעה אלף ושש מאות:
28 ** לבני ישכר תולדתם לזרעתם לבית
אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה
29 ומעלה כל יצא צבא: * בקדמתם לשבט
ישכר חמשים וארבעה אלף וארבע מאות:
30 ** לבני זבולן תולדתם לזרעתם לבית
אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה
31 ומעלה כל יצא צבא: * בקדמתם לשבט
זבולן חמשים ושבעה אלף וארבע מאות:
32 ** לבני יוסף לבני אפרים תולדתם לזר
עתם לבית אבתם במספר שמות מבן
33 עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא: * בקדמתם
לשבט אפרים ארבעים אלף וחמש מאות:

VERSIO SAMARITANA.

21 ** שבטמתם לבני ראובן ששה ואר
בעים אלף וחמש מאות:
22 ** לבני שמעון תולדתם לזרעתם לבית
אבתם לגלגלתם שמות מבן עשרים
23 ומעלה כל יצא צבא: * שבטמתם לבני שמעון
חמשים ותשעה אלף ושלש מאות:
24 ** לבני גד תולדתם לזרעתם לבית אבתם
לגלגלתם שמות מבן עשרים שנה
25 ומעלה כל יצא צבא: * שבטמתם לבני גד
ארבעים וחמשה אלף ושש מאות
26 ** לבני יהודה תולדתם לזרעתם לבית
אבתם לגלגלתם שמות מבן עשרים
27 שנה ומעלה כל יצא צבא: * שבטמתם לבני יהודה
שבעים וארבעה אלף ושש מאות:
28 ** לבני ישכר תולדתם לזרעתם לבית
אבתם לגלגלתם שמות מבן עשרים
29 שנה ומעלה כל יצא צבא: * שבטמתם לבני ישכר
חמשים וארבעה אלף וארבע מאות:
30 ** לבני זבולן תולדתם לזרעתם לבית
אבתם לגלגלתם שמות מבן עשרים
31 שנה ומעלה כל יצא צבא: * שבטמתם לבני זבולן
חמשים ושבעה אלף וארבע מאות:
32 ** לבני יוסף לבני אפרים תולדתם לזר
עתם לבית אבתם לגלגלתם שמות מבן
33 עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא: * שבטמתם
לבני אפרים ארבעים אלף וחמש מאות:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

21 Recensiti eorum de tribu Ru-
ben, quadraginta sex millia
et quingenti. De filiis Simeon, 22
per generationes suas, secun-
dùm familias suas, secundùm
domũ patrum suorum, (b) re-
censiti eorum cum numero no-
minum, secundùm capita sua,
omnis masculus à viginti an-
nis et supra, omnis egrediens
ad bellum: Recensiti eorum de 23
tribu Simeon, quinquaginta
novem millia, et trecenti. De 24
filiis Gad, per generationes sua-
as, secundùm familias suas,
secundùm domum patrum su-
orum, cum numero nominum,
à viginti annis & supra,
omnis egrediens ad bellum:
Recensiti eorũ de tribu Gad, 25
quadraginta quinq; millia et
sexcenti et quinquaginta. De 26
filiis Juda per generationes
suas, secundùm familias sua-
as, secundùm domũ patrum
suorum, cum numero nominũ,
à viginti annis et supra, omnis
egrediens ad bellum: Recensiti 27
eorum de tribu Juda, septua-
ginta quatuor millia et sex-
centi. De filiis Issachar, gene- 28
rationes eorũ, secundũ familias
eorum, secundùm domũ
patrum eorũ, cum numero no-
minum, à viginti annis et su-
pra, omnis egrediens ad bel-
lum: Recensiti eorum de tribu 29
Issachar, quinquaginta quatu-
or millia et quadringenti. De 30
filiis Zabulon, generationes
eorũ, secundùm familias eo-
rum, secundùm domum pa-
trum eorum, cum numero no-
minum, à viginti annis et su-
pra, omnis egrediens ad belli:
Recensiti eorum de tribu Za- 31
bulon, quinquaginta septem
millia & quadringenti. De 32
filiis Joseph: de filiis Ephrai-
im, generationes eorum, se-
cundùm familias eorum, se-
cundùm domum patrum eo-
rum, cum numero nominum,
à viginti annis & supra,
omnis egrediens ad bellum:
Recensiti eorum de tribu E- 33
phraim, quadraginta millia
& quingenti.

VER. SAM. (b) Nego-
tiatio

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 * سنة واربعين الفا وخمسماية *
Quadraginta sex millia & quingenti. 21

2 * والمعدودون كذلك من بني سمعون *
Et qui numerati sunt eodem modo ex filiis Simeon, 22

3 * تسعة وخمسون الفا وثلثماية *
Quinquaginta novem millia & trecenti. 23

4 * كذلك من بني جاد *
Similiter ex filiis Gadi, 24

5 * خمسة واربعون الفا وسبعماية وخمسون *
Quadraginta quinque millia & sexcenti quinquaginta. 25

6 * والمعدودون كذلك من بني يهودا *
Et numerati similiter ex filiis Jehudhi, 26

7 * اربعة وسبعون الفا وستماية *
Septuaginta quatuor millia & sexcenti. 27

8 * والمعدودون كذلك من بني ساخار *
Et numerati similiter ex filiis Isachar, 28

9 * اربعة وخمسون الفا واربع ماية *
Quinquaginta quatuor millia & quadringenti. 29

30 * والمعدودون كذلك من بني زبولون *
Et numerati similiter de filiis Zabulon, 30

31 * سبعة وخمسون الفا واربع ماية *
Quinquaginta septem millia & quadringenti. 31

32 * والمعدودون كذلك من بني يوسف * من افرايم *
Et numerati eodem modo ex filiis Joseph: ex Ephraim quidem, 32

33 * اربعون الفا وخمسماية *
Quadraginta millia & quingenti. 33

ספר במדבר : א

34 לבני מנשה בכורו ישראל לתולדתם למשפחתם לבית
אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל
35 יצא צבא: פקודיהם למטה מנשה שנים ושלשים
36 אלף ומאתים: לבני בנימן תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה
37 ומעלה כל יצא צבא: פקודיהם למטה בנימן
38 חמשה ושלשים אלף ומאתים: לבני דן תולדתם
למשפחתם לבית אבתם במספר שמות מבן עשרים
39 שנה ומעלה כל יצא צבא: פקודיהם למטה
40 דן שנים וששים אלף ושבע מאות: לבני אשר
תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר
שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:
41 פקודיהם למטה אשר אחד וארבעים אלף וחמש מאות:
42 בני נפתלי תולדתם למשפחתם לבית אבתם
במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא
43 צבא: פקודיהם למטה נפתלי שלשה וחמשים אלף
44 וארבע מאות: אלה הפקדים אשר פקד משה ואהרן
ונשיאי ישראל שנים עשר איש איש אחד לבית
45 אבתיו היו: ויהיו כל־פקודי בני־ישראל לבית
אבתם מבן עשרים שנה ומעלה כל־יצא צבא
46 בישראל: ויהיו כל הפקדים ששה מאות אלף ושלשת
47 אלפים וחמש מאות וחמשים: והלוים למטה אבתם
48 לא התפקדו בתוכם: וידבר יהוה אל־משה
49 לאמר: אך את־מטה לוי לא תפקד ואת־ראשם
לא תשא בתוך בני ישראל:

Versio VULG. LAT.

34 Porrò filiorum Manasse per
generationes & familias ac
domos cognationum suarum
recensiti sunt per nomina sin-
gulorum à viginti annis &
suprà, omnes qui poterant ad
bella procedere, Triginta duo
35 millia ducenti. De filiis Ben-
36 jamin per generationes & fa-
milias ac domos cognationum
suarum recensiti sunt nomi-
nib' singulorum à vigesimo
anno & suprà, omnes qui
poterant ad bella procedere,
37 Triginta quinque millia qua-
38 dringenti. De filiis Dan per
generationes & familias ac
domos cognationum suarum
recensiti sunt nominibus sin-
gulorum à vigesimo anno &
suprà, omnes qui poterant ad
bella procedere, Sexaginta
39 duo millia septingenti. De fi-
liis Aser per generationes &
familias ac domos cognatio-
num suarum recensiti sunt per
nomina singulorum à vigesi-
mo anno & suprà, omnes qui
poterant ad bella procedere,
40 Quadraginta millia & mille
41 quingenti. De filiis Neph-
thali per generationes & fa-
milias ac domos cognationũ
suarum recensiti sunt nomini-
bus singulorum à vigesimo
42 anno & suprà, omnes qui po-
43 terant ad bella procedere,
44 Quinquaginta tria millia qua-
dringenti. Hi sunt, quos nu-
meraverunt Moyses & Aaron,
& duodecim principes Israel,
singulos per domos cognatio-
nũ suarum. Fuerũntq; omnis
45 numerus filiorum Israel per
domos & familias suas à vi-
gesimo anno & suprà, qui po-
46 terant ad bella procedere,
47 Sexeenta tria millia virorum
48 quinqenti quinquaginta. Le-
vitæ autem in tribu familia-
rum suarum non sunt nume-
49 rati cum eis. Locutúsque est
Dominus ad Moysen, dicens,
Tribum Levi noli numerare,
neque pones summam eorum
cum filiis Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

34 Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς (ν) Βενιαμὶν, πέντε καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ συγγενείας αὐτῶ, κατὰ δήμους αὐτῶ, καθ' οἴκους πατριῶν αὐτῶ, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, καθὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς
35 Γὰδ, πέντε καὶ (θ) τεσσεράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πενήκοντα. Τοῖς υἱοῖς Δὰν κατὰ συγγενείας αὐτῶ, κατὰ δήμους αὐτῶ, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, καθὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ, καθὰ κεφαλὴν αὐτῶ, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς
40 Ἀσὴρ κατὰ συγγενείας αὐτῶ, καθὰ δήμους αὐτῶ, καθ' οἴκους πατριῶν αὐτῶ, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶ, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ
41 ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, μία καὶ (θ) τεσσεράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. Τοῖς υἱοῖς Νεφθαλὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, καθὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, καθὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶ, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶσα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ
43 δυνάμει, Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. Αὗτοι οἱ ἐπίσκεψις,
44 ἣν (ξ) ἐπεσκέψαντο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, (ο) δώδεκα ἄνδρες· ἀνὴρ εἷς κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ
45 φυλὴν οἴκων (π) πατριάς ἦσαν. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις (ρ) υἱῶν Ἰσραὴλ σὺν δυνάμει αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐξ ἐξαετάξας ἐν Ἰσραὴλ, Ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα.
47 Οἱ δὲ Λευῖ (σ) ἐκ τῆς φυλῆς πατριάς αὐτῶ οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσρα-
48 ὴλ. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,
49 Ὅρα, τὴν φυλὴν Λευὶ οὐ συνεπεσκέψῃ, καὶ τὴν ἀριθμὸν αὐτῶ οὐ λήψῃ (τ) ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ.

Recognitio eorum de tribu Benjamin, quinque & triginta millia, & quadringenti. Filiis Gad secundùm propinquitates eorum, secundùm populos eorum, secundùm domos familiarum eorum, secundùm numerum nominum eorum, secundùm caput eorum, omnia masculina à viginti annis & suprà, omnis procedens in virtute, Recognitio eorum de tribu Gad, quinque & quadraginta millia, & sexcenti, & quinquaginta. Filiis Dan secundùm propinquitates eorum, secundùm populos eorum, secundùm domos familiarum eorum, secundùm numerum nominum eorum, secundùm caput eorum, omnia masculina à viginti annis & suprà, omnis procedens in virtute, Recognitio eorum de tribu Dan, duo & sexaginta millia, & septingenti. Filiis Aser secundùm propinquitates eorum, secundùm populos eorum, secundùm domos familiarum eorum, secundùm numerum nominum eorum, secundùm caput eorum, omnia masculina à viginti annis & suprà, omnis procedens in virtute, Recognitio eorum de tribu Aser, unum & quadraginta millia, & quingenti. Filiis Nephthali secundùm propinquitates eorum, secundùm populos eorum, secundùm domos familiarum eorum, secundùm numerum nominum eorum, secundùm caput eorum, omnia masculina à viginti annis & suprà, omnis procedens in virtute, Recognitio eorum de tribu Nephthali, tria & quinquaginta millia, & quadringenti. Hæc est recognitio quam recognoverunt Moyses & Aaron, & principes Israel, duodecim viri; vir unus secundùm tribum unam, secundùm tribum domorum ipsius familiæ fuerunt. Et fuit omnis recognitio filiorum Israel cum virtute eorum à viginti annis & suprà, omnis procedens ad standum in acie in Israel, Sexcenta millia, & ter mille, & quingenti, & quinquaginta. Levitæ autem de tribu familiæ eorum non fuerunt recogniti in filiis Israel. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens; Vide, tribum Levi ne simul recognoscas, & numerum eius ne sumas in medio filiorũ Israel.

MS.A. (ν) Βενιαμὶν, (ξ) ἐπεσκέψαντο (ο) δώδεκα ἄρχοντες· (σ) πατριὰς αὐτῶν ἦσαν. (ρ) τῶν υἱῶν (σ) ἐκ τῆς πατριᾶς αὐτῶ οὐ συνεπεσκέπησαν (τ) ἐμ μέσῳ τῶ ἀδελφῶν αὐτῶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

34 ܡܢܫܐ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ ܠܬܘܠܕܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܒܡܢܝܢܐ ܕܫܡܗܬܐ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܘܠܥܠܐ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒܐ ܠܡܢܝܢ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦ ܘܡܐܬܐ ܠܒܢܝ ܒܢܝܡܢ ܬܘܠܕܬܗ ܕܠܡܫܦܚܬ ܒܝܬ ܐܒܗ ܒܡܢܝܢ ܫܡܗ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪ ܫܢ ܘܠܥܠ ܟܠ ܕܢܦܩ ܠܩܪܒ ܠܡܢ ܒܢܝ ܕܢ ܬܘܠܕܬ ܠܡܫܦܚ ܒܝܬ ܐܒ ܒܡ ܢܝ ܫ ܡ ܡ ܡ ܒ ܥ ܫ ܢ ܘ ܠ ܥ ܠ ܟ ܕ ܢ ܦ ܩ ܠ ܩ ܪ ܒ ܠ ܡ ܢ ܢ ܬ ܠ ܬ ܝ ܢ ܘ ܬ ܪ ܝ ܢ ܐ ܠ ܦ ܘ ܡ ܐ ܬ ܐ ܠ ܒ ܢ ܝ ܓ ܕ ܬ ܘ ܠ ܕ ܬ ܗ ܕ ܠ ܡ ܫ ܦ ܚ ܬ ܒ ܝ ܬ ܐ ܒ ܗ ܒ ܡ ܢ ܝ ܢ ܫ ܡ ܗ ܡ ܢ ܒ ܪ ܥ ܣ ܪ ܫ ܢ ܘ ܠ ܥ ܠ ܟ ܕ ܢ ܦ ܩ ܠ ܩ ܪ ܒ ܠ ܡ ܢ ܒ ܢ ܝ ܕ ܢ ܬ ܘ ܠ ܕ ܬ ܗ ܕ ܠ ܡ ܫ ܦ ܚ ܬ ܒ ܝ ܬ ܐ ܒ ܗ ܒ ܡ ܢ ܝ ܢ ܫ ܡ ܗ ܡ ܢ ܒ ܪ ܥ ܣ ܪ ܫ ܢ ܘ ܠ ܥ ܠ ܟ ܕ ܢ ܦ ܩ ܠ ܩ ܪ ܒ ܠ ܡ ܢ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

34 לבני מנשה תולדתהון לזרעיתהון
לבית אבהתהון במנין שמהן מבר
עשרין שנין ולעילא כל נפיק
35 חילא : מנייניהון לשבטא דמנשה
תלתין ותרין אלפין ומאתין : לבני
36 בנימן תולדתהון לזרעיתהון
לבית אבהתהון במנין שמהן
מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק
37 חילא : מנייניהון לשבטא דבנימן
תלתין וחמשא אלפין ואדבע
38 מאה : לבני דן תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון
במנין שמהן מבר עשרין שנין
39 ולעילא כל נפיק חילא : מנייניהון
לשבטא דדן שתין ותרין אלפין
40 ושבע מאה : לבני אשר תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין
שמהן מבר עשרין שנין ולעילא
41 כל נפיק חילא : מנייניהון לשבטא
דאשר ארבעין וחד אלפין וחמש
42 מאה : בני נפתלי תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון
במנין שמהן מבר עשרין שנין
43 ולעילא כל נפיק חילא : מנייניהון
לשבטא דנפתלי חמשין וחלתא
44 אלפין וארבע מאה : אלין מנייניא
די מנא משה ואהרן ורברבי
ישראל תרי עשר גברא
45 חד לבית אבהתהוי הוו : והוו כל
מנייני בני ישראל לבית אבהתהון
מבר עשרין שנין ולעילא כל
46 נפיק חילא בישראל : והוו כל
מנייניא שית מאה וחלתא אלפין
47 וחמש מאה וחמשין : וליואי
לשבטא דאבהתהון לא אתמניאו
48 בינייהון : ומלל יי עם משה למימר :
49 ברם ית שבטא דלוי לא תמני
וית רוש שבטהון לא תקביל בגו
בני ישראל :

Targum ONKELOS.

34 De filiis Manasse, per generationes suas & familias suas, & domos patrũ suorum : juxta numerum nominum eorum à vicesimo anno & supra, omnes
35 egredientes in exercitum. Numerati sunt de tribu Manasse, triginta duo millia & ducenti.
36 De filiis Benjamin, per generationes suas & familias suas, & domos patrum suorum : juxta numerum nominum eorum à vicesimo anno & supra, omnes
37 egredientes in exercitum. Recensiti sunt de tribu Benjamin, triginta & quinq; millia & quadringenti.
38 De filiis Dan per generationes suas & familias suas, & domos patrum suorũ : juxta numerũ nominũ eorũ à vicesimo anno & supra, omnes
39 egredientes in exercitum. Recensiti sunt de tribu Dan, sexaginta duo millia & septingenti.
40 De filiis Aser, per geoerationes suas & familias suas, & domos patrũ suorũ : juxta numerum nominum eorum à vicesimo anno & supra , omnes
41 egredientes in exercitum. Numerati sunt de tribu Aser, quadraginta millia & mille & quinqenti. Filii Neptali, per generationes suas per familias
42 suas, & domos patrum suorũ : juxta numerum nominum eorum à viginti annis & supra, omnes egredientes in exercitum. Numerati sunt de tribu
43 Neptali , quinquaginta tria
44 millia et quadringenti. Hi sunt numerati , quos numeravit Moyses & Aaron, et duodecim principes Ifrael : singuli per
45 domos patrum suorum. Fueruntq; omnes qui numerati sunt de filiis Ifrael, per domos patrum suorum : à vicesimo anno & supra, omnes egredi-
46 entes in exercitum in Ifrael. Fuerunt omnes qui numerati
47 sunt, fexcenta tria millia , & quinqenti et quinquaginta. Levitæ autem, in tribu patrum
48 suorum, non sunt numerati inter eos. Locutúq; est Dominus
49 cum Moyse dicens. Veruntamẽ tribũ Levi non numerabis, & summã eorum non fuscipies, in medio filiorum Ifrael.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

34 בבני מנשה תולדתם לזרעתם לבית אבתם במספר שמות מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא׃
35 מנויהם למטה מנשה שלשים ושתים אלף ומאתים׃
36 בבני בנימן תולדתם לזרעתם לבית אבתם במספר שמות מבן
37 עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא׃ מנויהם למטה בנימן שלשים וחמשה אלף וארבע מאות׃
38 בבני דן תולדתם לזרעתם לבית אבתם במספר שמות מבן
39 עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא׃ מנויהם למטה דן ששים ושבעת אלפים ומאתים׃
40 בבני אשר תולדתם לזרעתם לבית אבתם במספר שמות מבן
41 עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא׃ מנויהם למטה אשר ארבעים ואחד אלף וחמש מאות׃
42 בבני נפתלי תולדתם לזרעתם לבית אבתם במספר שמות מבן
43 עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא׃ מנויהם למטה נפתלי חמשים וחמשת אלפים וארבע מאות׃
44 אלה המנויים אשר מנו משה ואהרן ונשיאי ישראל שנים עשר איש איש לבית אבתיו היו׃
45 ויהי כל מנויי בני ישראל לבית אבתם מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא בישראל׃
46 ויהי כל המנויים ששת אלפים ומאות חמשים׃
47 והלוים למטה אבתם לא התיחשו בתוכם׃
48 וידבר יהוה אל משה לאמר׃
49 אך את מטה לוי לא תתפקד ואת ראשם לא תשא בתוך בני ישראל׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

34 De filiis Manasse, generationes eorũ, secundùm familias eorũ, secundùm domum patrum eorum, cum numero nominum à viginti annis & supra, omnis egrediens ad ad
35 bellum: Recensiti eorũ de tribu Manasse, triginta duo millia & ducenti. De filiis Benjamin,
36 generationes eorum secundùm familias eorum, secundùm domum patrum eorum, cum numero nominum à viginti annis & supra, omnis egrediens ad bellum: Recensi-
37 ti eorum de tribu Benjamin, triginta quinq; millia et quadringenti. De filiis Dan, gene-
38 rationes eorum secundum familias eorũ, secundùm domũ patrũ suorũ, cum numero nominũ, à filio viginti annorum
39 & supra, omnis egrediens ad bellum : Recensiti eorum de tribu Dan, sexaginta duo millia et septingenti. De filiis A-
40 ser per generationes suas, secũdùm familias suas, secũdùm domũ patrũ suorũ, cum numero nominũ, à filio viginti annorũ et supra, omnis egredi-
41 dens ad bellũ: Recensiti eorũ de tribu Aser, unum & quadraginta millia & quinqenti.
42 De filiis Nephtali per generationes suas, secundùm familias suas, secundùm domum patrum suorum, cum numero nominum à viginti annis &
43 supra, omnis egrediens ad bellum: Recensiti eorum de tribu Nephtali, quinquaginta tria
44 millia & quadringenti. Hi sunt recensiti quos recensuit Moses, & Aaron, & prin-
45 cipes Israelis: duodecim viri, viri unus pro tribu una, juxta tribum domũs patrum suorum fuerunt. Fuerunt autẽ omnes
46 recensiti filiorum Israel per turmas suas à viginti annis & supra, omnis egredi-
47 ens ad bellum in Israel; Fuerunt igitur omnes recensiti, fexcenta tria millia, et quin-
48 genti quinquaginta. Levitæ verò secundũ tribum patrum suorum recensiti non fuerunt
49 inter eos. Et locutus est Dominus Moysi, dicens; Tribum Levi nullo modò recensebis, neque summam eorum capies in medio filiorum Israel.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

34 * وَمِن مَنَسَّا *
35 * اثْنَانِ وَثَلَاثُونَ أَلْفًا وَمِائَتَانِ *
Ex Manasse verò, Triginta duo millia & ducenti. 34 35

36 * وَالْمَعْدُودُونَ كَذَلِكَ مِن بَنِي بِنْيَامِينَ *
37 * خَمْسَةٌ وَثَلَاثُونَ أَلْفًا وَأَرْبَعُ مِائَةٍ *
Et numerati similiter ex filiis Benjamin, Triginta quinque millia & quadringenti. 36 37

38 * وَالْمَعْدُودُونَ كَذَلِكَ مِن بَنِي دَانٍ *
39 * اثْنَانِ وَسِتُّونَ أَلْفًا وَسَبْعُ مِائَةٍ *
Et numerati similiter ex filiis Dan, Sexaginta duo millia & septingenti. 38 39

40 * وَالْمَعْدُودُونَ كَذَلِكَ مِن بَنِي أَشِيرَ *
41 * أَحَدٌ وَأَرْبَعُونَ أَلْفًا وَخَمْسُ مِائَةٍ *
Et numerati eo modo ex filiis Aser, Quadraginta unum millia & quinqenti. 40 41

42 * وَالْمَعْدُودُونَ كَذَلِكَ مِن بَنِي نَفْتَالِي *
43 * ثَلَاثَةٌ وَخَمْسُونَ أَلْفًا وَأَرْبَعُ مِائَةٍ *
Et numerati sic de filiis Nephtali, Quinquaginta tria millia & quadringenti. 42 43

44 * هَؤُلَاءِ الْمَعْدُودُونَ الَّذِينَ عَدَّهُمْ مُوسَى وَهَارُونُ وَأَشْرَافُ بَنِي إِسْرَائِيلَ الْاِثْنَا عَشَرَ رَجُلًا كُلُّ
45 وَاحِدٍ مِنْهُمْ سَرِيفٌ فِي بَيْتِ آبَائِهِ * وَكَانَ مَنْ عُدَّهُ مِنْهُمْ مَنْسُوبًا إِلَى بَيْتِ آبَائِهِ * مِنَ ابْنِ
46 عِشْرِينَ سَنَةً فَصَاعِدًا * مِمَّنْ يَخْرُجُ فِي جُيُوشِهِمْ * فَذَلِكَ جُمْلَتُهُمْ سِتُّمِائَةِ أَلْفٍ وَثَلَاثَةُ أَلْفٍ
47 وَخَمْسُ مِائَةٍ وَخَمْسُونَ * وَأَمَّا اللَّاوِيُّونَ فَلَمْ يَعُدُّوا مَعَهُمْ لِسِبْطِ آبَائِهِمْ * ثُمَّ كَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى
48
49 قَائِلًا * إِنَّمَا سِبْطُ لَاوِي فَلَا تَعُدَّهُ * وَلَا تَرْفَعْ جُمْلَتَهُمْ فِيمَا بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ *

Isti sunt recensiti quos numeravit Musa, & Harõn, & Nobiles filiorum Israil, duodecim viri quorum quilibet erat nobilissimus in tribum patrum suorum. Et fuerunt ii quos numeravit ex ipsis, desumpti per domum patrum suorum, à filio viginti annorum & supra , ex iis qui egrediuntur in exercitibus suis : Fuit inquam summe eorum, fexingenta millia, & tria millia, & qamgenti quinquaginta. Ac verò Levitæ non fuerunt numerati cum ipsis in tribum patrum suorum. Præterea locutus est Deus cum Musa, dicens ; Verùm tribum Levi ne numeres, neque tollas summam eorum inter filios Israil. 44 45 46 47 48 49

ספר במדבר : ב

50 ואתה הפקד את־הלוים על־משכן העדת ועל־
כל־כליו ועל כל־אשר־לו המה ישאו את־המשכן
ואת־כל־כליו והם ישרתהו וסביב למשכן
51 יחנו : ובנסע המשכן יורידו אתו הלוים
ובחנת המשכן יקימו אתו הלוים והזר הקרב
52 יומת : וזנו בני ישראל איש על־מחנהו
ואיש על־דגלו לצבאתם : והלוים יחנו
53 סביב למשכן העדת ולא יהיה קצף על עדת בני ישראל
ושמרו הלוים את־משמרת משכן העדות : ויעשו
54 בני ישראל ככל אשר צוה יהוה את־משה כן עשו :

CAP. II.

1 וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר : איש
2 על־דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל
סביב לאהל מועד יחנו : והחנים
3 קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה לצבאתם
ונשיא לבני יהודה נחשון בן־עמינדב : וצבאו
4 ופקדיהם ארבעה ושבעים אלף ושש מאות : והחנים
5 עליו משבט יששכר ונשיא לבני יששכר נתנאל בן
צוער : וצבאו ופקדיו ארבעה וחמשים אלף וארבע
6 מאות : משבט זבולן ונשיא לבני זבולן אליאב בן חלן :
7 וצבאו ופקדיו שבעה וחמשים אלף וארבע מאות :
8 כל־הפקדים למחנה יהודה מאת אלף ושמנים
9 אלף וששת אלפים וארבע מאות לצבאתם ראשנה
10 יסעו : דגל מחנה ראובן תימנה לצבאתם
11 ונשיא לבני ראובן אליצור בן־שדיאור : וצבאו
ופקדיו ששה וארבעים אלף וחמש מאות :

Ver. VUL. LAT.

50 Sed cõstitue eos sup tabernaculũ testimonii et cuncta vasa ej°, et quidquid ad ceremonias pertinet. Ipsi portabunt tabernaculũ et oia utensilia ej°: et erũt in ministerio, ac p gyrũ tabernaculi metabũtur. Cùm proficiscendũ fuerit, deponent Levitæ tabernaculũ: cùm castrametandũ, erigent. Quisquis externorũ accesserit,
51 occidetur. Metabuntur autẽ castra filii Israel unusquisq; p turmas et cuneos atq; exercitũ suũ. Porrò Levitæ p gyrũ tabernaculi figent tẽtoria, ne fiat indignatio sup multitudinẽ filiorũ Israel,
52 & excubabunt in custodiis tabernaculi testimonii. Fecerũt ergò filii Israel juxta omnia quæ præceperat Dñs Moysi. CAP. II.

1 LOcutúsq; est Domin° ad Moysẽ et Aarõ, dicens.
2 Singuli p turmas, signa, atq; vexilla, et domos cognationũ suarũ, castrametabũtur filii Israel, p gyrũ tabernaculi fœderis. Ad Orientem
3 Judas figet tentoria per turmas exercitũs sui: erit que princeps filiorũ ej° Nahasson filius Aminadab. Et oĩs de stirpe ej° summa pugnãtium, septuaginta quatuor
4 millia sexcenti. Juxta eũ castrametati sunt de tribu Issachar, quorũ princeps suit
5 Nathanael fili° Suar. Et oĩs numer° pugnatorũ ej°, quinquaginta quatuor millia
6 quadringenti. In tribu Zabulõ princeps fuit Eliab fi-
7 li° Helon. Oĩs de stirpe ej° exercit° pugnatorum quinquaginta septẽ millia quadringẽti. Universi qui in castris Judæ annumerati sunt, fuerũt centũ octoginta sex millia quadringenti: et per turmas suas primi egrediẽ-
10 tur. In castris filiorũ Ruben ad Meridianam plagam erit princeps Elisur fili° Sedeur.
11 Et cũ° exercit° pugnatorũ ej° qui numerati sũt, quadraginta sex millia quingenti.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

50 Καὶ σὺ ἐπίστησον τοὺς Λευίτας ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἐὰν ὦ αὐτῇ· (υ) ἀρεῖσιν αὐτοὶ καὶ τὴν πᾶσαν ὅσα ἐὰν ὦ αὐτῇ· (υ) ἀρεῖσιν αὐτοὶ καὶ αὐτοὶ λειτουργήσουσιν ἐν (φ) αὐτῇ, καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμβεῖ τοῦς· Καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν παρεμβολὴν, καθιοῦσιν αὐτὴν οἱ Λευῖται, καὶ ἐν τῷ παρεμβάλειν τὴν σκηνὴν, (χ) ἀναστήσουσι. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσεγγιῶν, ἀποθανέτω.
51 52 Καὶ παρεμβεῖ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἀνὴρ ἐν τῇ (ψ) ἰδίᾳ τάξει, καὶ ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ σημαίαν, σὺν δυνάμει αὐτῆς. Οἱ δὲ Λευῖται
53 (ω) παρεμβεῖ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ἀμέλημα ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. καὶ φυλάξουσιν οἱ Λευῖται
54 τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα (α) ἃ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωυσῆ καὶ Ἀαρὼν, οὕτως ἐποίησαν.

MS.A. (υ) αὐτοὶ ἀρεῖσιν τὴν (φ) αὐτῆς, κύκλῳ (χ) ἀναστήσουσιν αὐτήν. καὶ (ψ) αὐτῆς (ω) παρεμβαλεῖσιν (α) ὅσα ἐνετείλατο

ΚΕΦ. β'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων,
2 Ἄνθρωπος (α) ἐχόμενος αὐτοῦ κατὰ σημεῖα, καὶ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, (β) παρεμβεῖ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν σκηνὴν τῆς μαρτυρίας ἀπέναντι κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου παρεμβεῖ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. (δ) Καὶ οἱ ἐπισκεμμένοι οἱ παρεμβάλλοντες πρῶτοι κατὰ ἀνατολὰς,
3 τάγμα παρεμβολῆς Ἰούδα σὺν δυνάμει αὐτῆς, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰούδα, Ναασσὼν υἱὸς
4 Ἀμιναδάβ. Δύναμις αὐτῆς (ε) οἱ ἐπισκεμμένοι, τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες
5 καὶ ἑξακόσιοι. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Ἰσσαχὰρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰσσαχὰρ, Ναθαναὴλ υἱὸς Σωάρ. Δύναμις αὐτοῦ (ε) οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Ζαβουλὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν, Ἐλιὰβ υἱὸς Χαλών. Δύναμις αὐτῆς (ε) οἱ ἐπισκεμμένοι, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
9 Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐν (ζ) τῇ παρεμβολῇ Ἰούδα, (η) ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ τριακόσιοι, σὺν δυνάμει αὐτῆς· (θ) πρῶτοι ἐξαροῦσι. Τάγματα παρεμβολῆς Ῥουβὴν πρὸς λίβα (ι) δύναμις αὐτῆς, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν, Ἐλισὰρ υἱὸς (κ) Σεδιούρ. Δύναμις αὐτῆς (ε) οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἓξ καὶ (λ) τεσσαρακοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

MS.A. (α) ἐχόμενος καὶ τάγμα αὐτοῦ, κατὰ τὰς σημείας, (β) παρεμβαλεῖσιν (γ) ἐναντίον κυρίου· (δ) Καὶ ἔσται οἱ ἡγεμενεύοντες, (ζ) τῆς φυλῆς (η) ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα (θ) πρῶτοι ἀναζεύξουσιν. Τάγμα (ι) σὺν δυνάμει (κ) Ἐδιούρ. (λ) τεσσεράκοντα

CAP. II.

1 ET locutus est Dominus ad Moysen & Aaron, dicens,
2 Homo, contiguus signis secundùm ordinem suum, secundùm signa, secundùm domos familiarum patrum, castrametentur filii Israel ex adverso: in circuitu tabernaculi testimonii castrametabun-
3 tur filii Israel. Et castrametantes quatuor et septuaginta millia, et sex-
4 centi. Et castrametantes juxtà de tribu Issachar: & princeps filiorum Issachar, Nathanael filius Sogar. Virtus
6 ejus, qui recogniti, quatuor & quinquaginta millia, & quadringenti. Et
7 castrametantes juxtà de tribu Zabulon, Heliab filius Chalon. Virtus ejus, ii, qui
8 recogniti, septẽ & quinquaginta millia, & quadringenti. Omnes recogniti
9 de castris Juda, centum octoginta millia, et sex mille, & quadringenti; cum virtute sua primi promovebunt. (a) Ordines castrorum Ru-
10 ben ad Africum virtus eorum: & princeps filiorũ Rubẽ Helisur fili° Sedeur. Virtus eorũ, ii, qui recogniti, sex
11 millia & quinquaginta millia, & quadringenti.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

50 Sed præfice Levitas tabernaculo testimonii, & omnib° vasis ejus, & rebus quibusq; quæ sunt in eo. Ipsi portabunt tabernaculum & cuncta vasa ej°, ipsiq; ministrabunt ei, & circa
51 tabernaculum erunt castrametantes. Et cùm proficiscetur tabernaculum, ioclinabũt illud Levitæ: cúmq; castrametabitur tabernaculũ, erigent illud Levitæ: & extrane° qui accesserit ad illud, occidetur. Castrametabuntur
52 autem filii Israel, unusquisq; in agmine suo, & quisque in turma sua, per exercitus suos.
53 Levitæ verò erunt manentes circa tabernaculum testimonii, ne accidat indignatio adversùs congregationem filiorum Israel. Excubabunt ergò Levitæ in excubia tabernaculi testimonii.
54 Et fecerunt filii Israel quemadmodum præcepit Dñs Mosi, sic inquam fecerunt.

CAP. II.

1 LOcutus est etiam Dñs cum Mose, & cum
2 Aharone, dixitq; ad eos; Unusquisq; ex filiis Israel in agmine suo, in locis domũs patrum suorũ castrametabitur: è regione & circum
3 tabernaculũ temporis castra figet. Qui verò castra ponẽt primi ad plagã Orientalem, erit turma castrorũ Judæ per exercitũ suũ: & prin-
4 ceps filiorũ Judæ, Nahson fili° Aminadab: Et numerus exercitũs ejus, septuaginta quatuor
5 millia & sexcenti. Qui autem castrametabuntur prope illum, erunt trib° Isachar: & prin-
6 ceps filiorũ Isachar, Nathaniel filius Soar: Et numer° exercitũs ejus, quinquaginta quatuor
7 millia & quadringenti. Et tribus Zebolon: princeps autem filiorum Zebolon, Eliab fili°
8 Halon: Et numerus exercitũs ejus, quinquaginta septem millia & quadringenti. Totus
9 numer° castrorum Judæ, centũ octoginta sex millia & quadringenti, per exercitus suos: hi primò proficiscentur. Turma verò castrorum
10 Rubil, ab Austro p exercitũ suũ: & princeps filiorũ Rubil, Elisur fili° Sedaur: Et numerus
11 exercitũs ejus, quadraginta sex millia & quingenti.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

50 ואת מני ית ליואי על משכנא
דסהדותא ועל כל מנוהי ועל כל
די ליה אנון יטלון ית משכנא
וית כל מנוהי ואנון ישמשונה
וסחור סחור למשכנא ישרון:
51 ובמטל משכנא יפרקון ויתיה ליואי
ובמשרי משכנא יקימון ויתיה ליואי
וחלוני דיקרב יתקטיל: וישרון בני
52 ישראל גבר על משריתה וגבר
על טקסיה לחיליהון: וליואי ישרון
סחור סחור למשכנא דסהדותא
53 ולא יהי רגזא על כנשתא דבני
ישראל ויטרון ליואי ית משרת
54 משכנא דסהדותא: ועבדו בני
ישראל ככל די פקיד יי ית משה
כן עבדו:

ב

1 ומלל יי עם משה ועם אהרן
2 למימר: גבר על טקסיה באתון
לבית אבהתהון ישרון בני ישראל
מלקביל סחור סחור למשכנא
3 ישרון: וישרון קדמיא מדינחא
טקס משרית יהודה לחיליהון ורבא
לבני יהודה נחשון בר עמינדב:
4 וחילוהי ומנינוהון שבעין וארבעה
5 אלפין ושית מאה: וישרון סמיכין
עלוהי שבטא דיששכר ורבא לבני
6 יששכר נתנאל בר צוער: וחילוהי
ומנינוהי חמשין וארבעא אלפין
7 וארבע מאה: שבטא דזבולן ורבא
לבני זבולן אליאב בר חילון:
8 וחילוהי ומנינוהי חמשין ושבעא
9 אלפין וארבע מאה: כל מנינא
למשרית יהודה מאה וחמנן ושתא
אלפין וארבע מאה לחילוהון
10 בקדמיתא נטלין: טקס משרית
ראובן דרומא לחילוהון ורבא
11 לבני ראובן אליצור בר שדיאור:
וחילוהי ומנינוהי ארבעין ושתא
אלפין וחמש מאה:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

50 * אאאא

ספר במדבר : ב

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

12 וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה שִׁמְעוֹן וְנִשִׂיא לְבְנֵי שִׁמְעוֹן
13 שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שִׁשָּׁה
14 וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ וּמַטֵּה גָד וְנִשִׂיא לְבְנֵי גָד
15 אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה
16 וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ כָּל־הַפְּקֻדִים
לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מֵאַת אֶלֶף וְאֶחָד וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע־
17 מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים לְצִבְאֹתָם׃ וּשְׁנִים יִסָּעוּ
וְנָסַע אֹהֶל מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ
הַמַּחֲנֹת כַּאֲשֶׁר יַחֲנוּ כֵּן יִסָּעוּ אִישׁ
עַל־יָדוֹ לְדִגְלֵיהֶם׃ דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם
18 יָמָּה וְנִשִׂיא לְבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃
19 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
20 וְעָלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה וְנִשִׂיא לְבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־
21 פְּדָהצוּר׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף
22 וּמָאתָיִם׃ וּמַטֵּה בְנְיָמִן וְנִשִׂיא לְבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־
23 גִּדְעֹנִי׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף
24 וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה אֶפְרַיִם מֵאָה אֶלֶף
וְשְׁמֹנֶת אֲלָפִים וּמֵאָה לְצִבְאֹתָם וּשְׁלִשִׁים יִסָּעוּ׃
25 דֶּגֶל מַחֲנֵה דָן צָפֹנָה לְצִבְאֹתָם וְנִשִׂיא
לְבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ וּצְבָאוֹ
26 וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת׃ וְהַחֹנִים
27 עָלָיו מַטֵּה אָשֵׁר וְנִשִׂיא לְבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃
28 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַחַד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
29 מֵאוֹת׃ וּמַטֵּה נַפְתָּלִי וְנִשִׂיא לְבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־
30 עֵינָן׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף
וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

12 Juxta eum castrametati sunt de tribu Simeon: quorũ princeps fuit Salamiel filius Suri-
13 saddai. Et cuoct⁹ exercit⁹ pugnatorũ ejᵘ qui numerati sunt, quinquaginta novẽ millia tre-
14 centi. In tribu Gad princeps
15 fuit Eliasaph, filiᵘ Duel. Et cũct⁹ exercitus pugnatorũ ejus qui numerati sunt, quadragin-
16 ta quinq; millia sexcenti quinquaginta. Omnes qui recẽsiti sunt in castris Ruben, ceotum quinquaginta millia & mille quadringenti quinquaginta per turmas suas: in secundo
17 loco proficiscẽtur. Levabitur autem tabernaculũ testimonii per officia Levitarũ & turmas eorũ. Quomodo erigetur, ità et deponetur. Singuli per loca et ordines suos proficiscen-
18 tur. Ad occideotalẽ plagã cerunt castra filiorũ Ephraim, quorũ princeps fuit Elisama
19 filiᵘ Ammiud. Cunct⁹ exercitus pugnatorũ ejus qui oumerati sunt, quadraginta millia quin-
20 genti. Et cũ eis trib⁹ filiorum Manasse, quorũ princeps fuit
21 Gamaliel filiᵘ Phadassur. Coo-ctũsq; exercit⁹ pugnatorũ ejus qui numerati sunt, triginta duo
22 millia ducenti. In tribu filiorũ Benjamin princeps fuit Abi-
23 dan filius Gedeonis. Et cunct⁹ exercit⁹ pugnatorũ ejᵘ qui recensiti sunt, triginta quinque
24 millia quadringenti. Omnes qui numerati sunt in castris Ephraim, centũ octo millia cẽtũ per turmas suas: tertii profi-
25 ciscentur. Ad Aquilonis partẽ castrametati sunt filii Dan: quorũ princeps fuit Ahiezer
26 filiᵘ Ammisaddai. Cunct⁹ exercit⁹ pugnatorũ ejᵘ qui numerati sunt, sexaginta duo millia
27 septingẽti. Juxta eũ fixẽre tẽtoria de tribu Aser: quorũ prĩceps fuit Phegiel filiᵘ Ochran.
28 Cunct⁹ exercit⁹ pugnatorũ ejᵘ qui numerati sunt, quadraginta millia et mille quingẽti. De
29 tribu filiorũ Nephthali princeps fuit Ahira filius Enam.
30 Cunctus exercitus pugnatorũ ejus, quinquaginta tria millia quadringenti.

12 Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι ἀπὸ φυ-
λῆς Συμεὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Συ-
13 μεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαί. Δύναμις
ἀπὸ (ε) οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἑπτὰ καὶ πεντή-
14 κοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι. Καὶ οἱ παρ-
εμβάλλοντες ἐχόμενοι ἀπὸ φυλὴ Γάδ, καὶ ὁ
ἄρχων τῶν υἱῶν Γάδ, Ἐλισὰφ υἱὸς Ῥαουήλ.
15 Δύναμις ἀπ(ε) οἱ ἐπεσκεμμένοι, πέντε καὶ
(λ) τεσσεράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ
16 πεντήκοντα. Πάντες (ε) οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς
παρεμβολῆς (μ) Ῥουβὴν, ἑκατὸν πεντήκοντα
μία χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πεντ-
17 ήκοντα, σὺν δυνάμει αὐτῶν (ν) δεύτεροι
ἐξαρῶσι. Καὶ ἀρθήσε(ι) ἡ Σκηνὴ τῆς μαρ-
τυρίε, καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν Λευιτῶν (ξ) μέ-
σον τῶν παρεμβολῶν. (ο) ὡς καὶ παρεμβαλ-
λεῖσιν, οὕτω καὶ ἐξαρῶσιν ἕκασ(τ) ἐχόμενος
18 (σ) κατὰ ἡγεμονίες. Τάγμα παρεμβολῆς
Ἐφραὶμ πρὸς θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐ-
τῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Ἐλι-
19 σαμὰ υἱὸς Ἐμιούδ. Δύναμις ἀπὸ οἱ ἐπε-
σκεμμένοι, (λ) τεσσεράκοντα χιλιάδες καὶ
20 πεντακόσιοι. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμ-
ενοι φυλῆς (ρ) Μανασσῆ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν
υἱῶν (ρ) Μανασσῆ, Γαμαλιὴλ υἱὸς Φαδασ-
σοῦ. Δύναμις ἀπὸ οἱ ἐπεσκεμμένοι, δύο
22 καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι. Καὶ οἱ
παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς (σ) Βενιαμὶν,
23 καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν (σ) Βενιαμὶν,
Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί. Δύναμις ἀπὸ οἱ ἐπε-
24 σκεμμένοι, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιά-
δες καὶ τετρακόσιοι. Πάντες (ε) οἱ ἐπεσ-
κεμμένοι τῆς παρεμβολῆς Ἐφραὶμ, ἑκα-
τὸν χιλιάδες καὶ ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑκατὸν,
σὺν δυνάμει αὐτῶν (τ) τρίτοι ἐξαρῶσι.
25 Τάγμα παρεμβολῆς Δὰν πρὸς Βορῆν
σὺν δυνάμει αὐτῶ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Δὰν,
26 Ἀχιέζερ υἱὸς (υ) Ἀμισαδαί. Δύναμις αὐ-
τῶ (ε) οἱ ἐπεσκεμμένοι, δύο καὶ ἑξήκοντα
27 χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι. Καὶ οἱ παρεμ-
βάλλοντες ἐχόμενοι ἀπὸ φυλὴ Ἀσὴρ, καὶ ὁ
ἄρχων τῶν υἱῶν Ἀσὴρ, (ρ) Φαγιὴλ υἱὸς Ὀ-
χρὰν. Δύναμις ἀπὸ οἱ ἐπεσκεμμένοι, μία
28 καὶ (λ) τεσσεράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακό-
29 σιοι. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυ-
λῆς Νεφθαλὶ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ,
30 Ἀχιρὰ υἱὸς Αἰνάν. Δύναμις ἀπὸ οἱ ἐπε-
σκεμμένοι, πρῶτε καὶ πεντήκοντα χιλιάδες
καὶ τετρακόσιοι.

MS.A (μ) Ῥουβὴν, μία καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν χιλιάδες (ν) δεύτεροι
ἀναζεύξουσιν. (ξ) ἀνὰ μέσον τῶ (ο) ὡς παρεμβάλλουσιν, οὕτως καὶ ἀναζεύξουσιν
(π) κατὰ τάγμα αὐτῶ. (ρ) Μανασσῆ, (σ) Βενιαμὶν, (τ) τρίτοι ἀναζεύξου-
σιν. (υ) Σαμισαδαί. (φ) Φαγιὴλ

Et castrametantes juxta eum de tribu Symeon: & princeps filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadai. Virtus ejus, ii, qui recogniti, novem & quinquaginta millia, & trecenti. Et castrametantes juxta eum tribus Gad: & princeps filiorum Gad, Helisaph filius Raquel. Virtus ejus, ii qui recogniti, quinque & quadraginta millia, & sexcenti, & quinquaginta. Omnes recogniti de castris Ruben, centum quinquaginta unum millia, et quadringenti, & quinquaginta; cum virtute sua secundi promovebunt. Et levabitur tabernaculum testimonii; et castra Levitarum medium castrorum. Et sicut castrametabuntur, ita et promovebunt, unusquisque juxta, secundùm principatus. Ordo castrorum Ephraim ad mare cum virtute eorum: & princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Emiud. Virtus eorum, ii, qui recogniti, quadraginta millia, & quingenti. Et castrametantes juxta de tribu Manasse: & princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadasur. Virtus ejus, ii, qui recogniti, duo & triginta millia, & ducenti. Et castrametantes juxta de tribu Benjamin: & princeps filiorum Benjamin, Abidan filiᵘ Gadeoni. Virtus ejus, ii, qui recogniti, quinque & triginta millia, & quadringenti. Omnes qui recogniti de castris Ephraem, centum millia, & octo mille, & centum; cum virtute sua tertii promovebunt. Ordo castrorum Dan ad Aquilonem cum virtute eorum: & princeps filiorum Dan, Achiezer filius Amisadai. Virtus ejus, ii, qui recogniti, duo & sexaginta millia, & septingenti. Et castrametantes juxta eum tribus Aser: et princeps filiorum Aser, Phageel filius Ochran. Virtus ejus, ii, qui recogniti, unum & quadraginta millia, et quingenti. Et castrametantes juxta, de tribu Nephthali: & princeps filiorum Nephthali, Achire filius Ænan. Virtus ejus, ii, qui recogniti, tria et quinquaginta millia, et quadringenti.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܘܕܡܚܢܝܢ ܥܠܘܗܝ ܡܛܬܐ ܕܫܡܥܘܢ ܘܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܫܡܥܘܢ
13 ܫܠܡܝܐܝܠ ܒܪ ܨܘܪܝܫܕܝ ܘܨܒܐܘܗܝ ܘܦܩܘܕܝܗܘܢ ܫܬܬ
14 ܐܠܦܝܢ ܘܬܫܥ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܡܛܬܐ ܕܓܕ ܘܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܓܕ
15 ܐܠܝܣܦ ܒܪ ܪܥܘܐܝܠ ܘܨܒܐܘܗܝ ܘܦܩܘܕܝܗܘܢ ܚܡܫܬ
16 ܐܠܦܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܫܬ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܟܠ ܕܦܩܘܕܝܢ
ܠܡܚܢܬ ܪܐܘܒܝܢ ܡܐܐ ܐܠܦ ܘܚܕ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦ ܘܐܪܒܥ
17 ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܠܨܒܐܘܬܗܘܢ ܘܬܪܝܢ ܢܣܥܘ
ܘܢܣܥ ܐܗܠ ܡܘܥܕ ܡܚܢܬ ܠܘܝܐ ܒܬܘܟ
ܡܚܢܬܐ ܟܐܫܪ ܢܚܢܘ ܟܝܢ ܢܣܥܘ ܓܒܪ ܥܠ
ܝܕܘ ܠܕܓܠܝܗܘܢ ܕܓܠ ܡܚܢܬ ܐܦܪܝܡ ܠܨܒܐܘܬܗܘܢ
18 ܝܡܐ ܘܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ
19 ܘܨܒܐܘܗܝ ܘܦܩܘܕܝܗܘܢ ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܚܡܫ ܡܐܐ
20 ܘܥܠܘܗܝ ܡܛܬܐ ܕܡܢܫܐ ܘܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܡܢܫܐ ܓܡܠܝܐܝܠ ܒܪ
21 ܦܕܗܨܘܪ ܘܨܒܐܘܗܝ ܘܦܩܘܕܝܗܘܢ ܬܪܬܝܢ ܘܬܠܬܝܢ ܐܠܦ
22 ܘܡܐܬܝܢ ܘܡܛܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܘܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܐܒܝܕܢ ܒܪ
23 ܓܕܥܘܢܝ ܘܨܒܐܘܗܝ ܘܦܩܘܕܝܗܘܢ ܚܡܫ ܘܬܠܬܝܢ ܐܠܦ
24 ܘܐܪܒܥ ܡܐܐ ܟܠ ܕܦܩܘܕܝ ܠܡܚܢܬ ܐܦܪܝܡ ܡܐܐ ܐܠܦ
ܘܫܡܢܬ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܐ ܠܨܒܐܘܬܗܘܢ ܘܬܠܬܝܢ ܢܣܥܘ
25 ܓܕ ܡܚܢܬ ܕܢ ܨܦܘܢܐ ܠܨܒܐܘܬܗܘܢ ܘܢܫܝܐ
ܠܒܢܝ ܕܢ ܐܚܝܥܙܪ ܒܪ ܥܡܝܫܕܝ ܘܨܒܐܘܗܝ
26 ܘܦܩܘܕܝܗܘܢ ܬܪܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܐܠܦ ܘܫܒܥ ܡܐܐ ܘܗܠܝܢ
27 ܥܠܘܗܝ ܡܛܬܐ ܕܐܫܪ ܘܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܐܫܪ ܦܓܥܝܐܝܠ ܒܪ ܥܟܪܢ
28 ܘܨܒܐܘܗܝ ܘܦܩܘܕܝܗܘܢ ܐܚܕ ܘܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܚܡܫ
29 ܡܐܐ ܘܡܛܬܐ ܕܢܦܬܠܝ ܘܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܢܦܬܠܝ ܐܚܝܪܥ ܒܪ
30 ܥܝܢܢ ܘܨܒܐܘܗܝ ܘܦܩܘܕܝܗܘܢ ܬܠܬܐ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦ
ܘܐܪܒܥ ܡܐܐ

12 Et qui juxta eum castrametabuntur, erit tribus Simeon: & princeps filiorum Simeon,
13 Selamuel filius Siri-Sadai: Et oumerus exercitûs ejus, quinquaginta novem millia & tre-
14 centi. Tribus quoque Gad: & princeps filiorũ Gad, erat Eliasaph filiᵘ Ravel: Et numer⁹
15 exercitûs ejus, quadraginta quinq; millia &
16 sexcenti quinquaginta. Totus numer⁹ castrorum Rubil, centũ quinquaginta unum millia
17 & quadringenti quinquaginta per exercitus suos, post primos proficiscẽbãtur. Proficiscebatur autem tabernaculũ temporis, exercitus
18 videlicet Levitarũ, in medio castrorũ: quemadmodũ castrametabantur, ita proficiscebantur, unusquisque cum turma sua per exercitus suos. Turma verò castrorum Aphrem, per ex-
19 ercitũ suum, ab Occidente castrametabatur:
20 & princeps filiorum Aphrem, Elisema filius
21 Amihud: Et numer⁹ exercitûs ejᵘ, quadraginta
22 millia & quingẽti. Porrò, qui castrametabãtur
23 prope huoc, erat trib⁹ Manasse: & princeps
24 filiorũ Manasse, Gamaliel filius Pharsur: Et numer⁹ exercitûs ejus, triginta duo millia &
25 ducenti. Et trib⁹ Benjamen: princeps autem filiorũ Benjameo, Abidan filius Gedeoni: Et
26 oumer⁹ exercitûs ejᵘ, triginta quinque millia
27 & quadringenti. Universus numerus castrorum Aphrem, centum & octo millia & cen-
28 tum per exercitus suos: post secundos proficiscentur. Turma verò castrorum Dao, ab A-
29 quilone per exercitus suos castrametabitur:
30 princeps autem filiorum Dan, Ahiasar filiᵘ Amisadai: Et numer⁹ exercit⁹ ejᵘ, sexaginta duo millia & septingeoti. Porrò, qui castrametabãtur juxta eũ, erat trib⁹ Asir: & princeps filiorũ Asir, Phagiel filiᵘ Achran: Et numer⁹ exercit⁹ ejᵘ, quadragĩta unũ millia & quingẽti. Trib⁹ quoque Nephtali: & princeps filiorum Nephtali, Ahida filiᵘ Ainã: Et numer⁹ exercit⁹ ejᵘ, quioquagĩta tria millia & quadriogẽti.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

12 וְיָרִישׁוּן סְמִיכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא
דְשִׁמְעוֹן וְרִבָּא לְבָנֵי שִׁמְעוֹן
13 שְׁלֻמִיאֵל בַּר־צוּרִישַׁדָּי: וְחֵילֵיהּ
וּמְנָיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וְתִשַׁע אַלְפִין
14 וְתֹלַת מְאָה: וְשִׁבְטָא דְגָד וְרִבָּא
לְבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בַּר רְעוּאֵל: וְחֵילֵיהּ
15 וּמְנָיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין
וְשִׁית מְאָה וְחַמְשִׁין: כֹּל מְנָיָנָא
16 לְמַשְׁרִיתָא רְאוּבֵן מְאָה וְחַמְשִׁין וְתֹר
אַלְפִין וְאַרְבַּע־מְאָה וְחַמְשִׁין
לְחֵילֵיהוֹן בְּתִנְיָתָא נְטָלִין: וּנְטָל
17 מַשְׁכַּן זִמְנָא מַשְׁרִיתָא לֵיוֹאֵי בְּנוֹ
מַשְׁרִיתָא בְּמֵא רִישָׁרָן כֵּן נְטָלִין
גְּבַר עַל אַתְרֵיהּ לְטִקְסֵיהוֹן: טְקַס
18 מַשְׁרִיתָא אֶפְרַיִם לְחֵילֵיהוֹן מַשְׁרְבָא
וְרִבָּא לְבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בַּר־
עַמִּיהוּד: וְחֵילֵיהּ וּמְנָיָנֵיהוֹן אַרְבָּעִין
19 אַלְפִין וְתַמְשׁ מְאָה: וּרְסָמִיכִין עֲלוֹהִי
שִׁבְטָא דְמְנַשֶּׁה וְרִבָּא לְבְנֵי מְנַשֶּׁה
20 גַּמְלִיאֵל בַּר־פְּדָהְצוּר: וְחֵילֵיהּ
וּמְנָיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וְתְרֵין אַלְפִין
21 וּמָאתָן: וּשְׁבָטָא דְבִנְיָמִין וְרִבָּא לְבְנֵי
בִנְיָמִן אֲבִידָן בַּר־גִּדְעוֹנִי: וְחֵילֵיהּ
22 וּמְנָיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין
23 וְאַרְבַּע מְאָה: כֹּל מְנָיָנָא לְמַשְׁרִיתָא
24 אֶפְרַיִם מְאָה וְתַמְנֵי אַלְפִין וּמְאָה
לְחֵילֵיהוֹן וְחֵילֵיהוֹן נְטָלִין: טְקַס
25 מַשְׁרִיתָא דָן צְפוֹנָא לְחֵילֵיהוֹן וְרִבָּא
לְבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בַּר־עַמִּי שַׁדָּי:
26 וְחֵילֵיהּ וּמְנָיָנֵיהוֹן שְׁתִין וְתְרֵין
אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה: וּרְשִׁרָן סְמִיכִין
27 עֲלוֹהִי שִׁבְטָא רְאֻשֵׁר וְרִבָּא לְבְנֵי
אֲשֵׁר פַּגְעִיאֵל בַּר־עָכְרָן: וְחֵילֵיהּ
28 וּמְנָיָנֵיהוֹן אַרְבָּעִין וְחַד אַלְפִין וְחַמֵּשׁ
מְאָה: וְשִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי וְרִבָּא לְבְנֵי
29 נַפְתָּלִי אֲחִירֶע בַּר־עֵינָן: וְחֵילֵיהּ
30 וּמְנָיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וְתְרֵין אַלְפִין
וְאַרְבַּע מְאָה:

Targum Onkelos.

12 Et qui castametantur juxta eũ, fuerunt viri tribus Simeon: & princeps filiorum Simeon, Salamiel filius Surisaddai. Et exercitus ejus & qui numerati sunt ex eo, fuerunt quinquaginta novẽ millia & trecenti.
14 Et in tribu filiorum Gad, princeps fuit Eliasaph filius Reguel. Et exercitus ejus & qui numerati sunt ex eo, fuerunt quadraginta quinq; millia & sexcenti & quinquaginta.
16 Omnes qui recensiti sunt in castris Ruben, fuerunt centum quinquaginta millia & mille & quadringẽti & quinquaginta, per turmas suas: secundò proficiscantur.
17 Et proficiscatur tabernaculũ fœderis & castra Levitarum in medio castrorũ: quomodo castrametentur, ita proficiscantur; singuli in loco suo, per vexilla sua.
18 Vexillum castrorum Ephraim per exercitum suum erit ad Occidentem: & princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Amiud.
19 Et exercitus ejus & qui numerati sunt ex eo, quadraginta millia & quingenti.
20 Et juxta eum tribus Manasse: & princeps filiorũ Manasse, Gamaliel filius Phadasur.
21 Et exercitus ejus & qui numerati sunt ex eo, triginta duo millia &ducenti.
22 In tribu filiorum Benjamin, princeps fuit Abidan filius Gideonis.
23 Et exercitus ejũ & qui numerati sunt ex eo, triginta quinq; millia & quadringenti.
24 Omnes qui numerati sunt in castris Ephraim, fuerunt centum octoginta millia & centum, per turmas suas:
25 tertiò proficiscantur. Vexillũ castrorum Dan erit ad Aquilonem, per turmas suas: & princeps filiorũ Dan, Ahiazer filiũ Ammisaddai.
26 Et exercitus ejus & qui numerati sunt ex eo, fuerunt sexaginta duo millia & septingenti.
27 Et qui castrametãtur juxta eũ trib⁹ Aser: & princeps filiorum Aser, Phegiel filius Ochran.
28 Et exercitus ejus & qui numerati sunt ex eo, quadraginta millia & mille & quingenti.
29 Et juxta eum trib⁹ Neptali: & princeps filiorum
30 Neptali, Haira filius Enan. Et exercitus ejus & qui numerati sunt ex eo, quinquaginta tria millia & quadringenti.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

12 וְיָרִישׁוּן סְמִיכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן וְרִבָּא לְבְנֵי שִׁמְעוֹן
13 שְׁלֻמִיאֵל בַּר־צוּרִישַׁדָּי: וְחֵילֵיהּ וּמְנָיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וְתִשַׁע אַלְפִין
14 וְתֹלַת מְאָה: וְשִׁבְטָא דְגָד וְרִבָּא לְבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בַּר רְעוּאֵל: וְחֵילֵיהּ
15 וּמְנָיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה וְחַמְשִׁין: כֹּל מְנָיָנָא
16 לְמַשְׁרִיתָא רְאוּבֵן מְאָה וְחַמְשִׁין וְתֹר אַלְפִין וְאַרְבַּע־מְאָה וְחַמְשִׁין
לְחֵילֵיהוֹן בְּתִנְיָתָא נְטָלִין: וּנְטָל
17 מַשְׁכַּן זִמְנָא מַשְׁרִיתָא לֵיוֹאֵי בְּנוֹ מַשְׁרִיתָא בְּמֵא רִישָׁרָן כֵּן נְטָלִין
גְּבַר עַל אַתְרֵיהּ לְטִקְסֵיהוֹן: טְקַס
18 מַשְׁרִיתָא אֶפְרַיִם לְחֵילֵיהוֹן מַשְׁרְבָא וְרִבָּא לְבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בַּר־
עַמִּיהוּד: וְחֵילֵיהּ וּמְנָיָנֵיהוֹן אַרְבָּעִין
19 אַלְפִין וְתַמְשׁ מְאָה: וּרְסָמִיכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא דְמְנַשֶּׁה וְרִבָּא לְבְנֵי מְנַשֶּׁה
20 גַּמְלִיאֵל בַּר־פְּדָהְצוּר: וְחֵילֵיהּ וּמְנָיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וְתְרֵין אַלְפִין
21 וּמָאתָן: וּשְׁבָטָא דְבִנְיָמִין וְרִבָּא לְבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בַּר־גִּדְעוֹנִי: וְחֵילֵיהּ
22 וּמְנָיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין
23 וְאַרְבַּע מְאָה: כֹּל מְנָיָנָא לְמַשְׁרִיתָא אֶפְרַיִם מְאָה וְתַמְנֵי אַלְפִין וּמְאָה
24 לְחֵילֵיהוֹן וְחֵילֵיהוֹן נְטָלִין: טְקַס
25 מַשְׁרִיתָא דָן צְפוֹנָא לְחֵילֵיהוֹן וְרִבָּא לְבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בַּר־עַמִּי שַׁדָּי:
26 וְחֵילֵיהּ וּמְנָיָנֵיהוֹן שְׁתִין וְתְרֵין אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה: וּרְשִׁרָן סְמִיכִין
27 עֲלוֹהִי שִׁבְטָא רְאֻשֵׁר וְרִבָּא לְבְנֵי אֲשֵׁר פַּגְעִיאֵל בַּר־עָכְרָן: וְחֵילֵיהּ
28 וּמְנָיָנֵיהוֹן אַרְבָּעִין וְחַד אַלְפִין וְחַמֵּשׁ מְאָה: וְשִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי וְרִבָּא לְבְנֵי
29 נַפְתָּלִי אֲחִירֶע בַּר־עֵינָן: וְחֵילֵיהּ
30 וּמְנָיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וְתְרֵין אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה:

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

12 Castrametabitur autem juxta eum tribus Simeon, princeps verò filiorum Simeon, Salamiel filius Surisaddai; Et turme ejus, et recensiti ej⁹, quinquaginta novem millia et trecenti.
14 Tribus quoque Gad, & princeps filiorũ Gad, Elisaph filius Daguel; Et turme ejus,
15 & recensiti ejus, quadraginta
16 quinque millia, & sexcenti quinquaginta. Omnes recensiti in castris Ruben, centum & quinquaginta millia, et mille quadringenti quinquaginta: per turmas suas secundi proficiscentur.
17 Cùm proficiscetur tabernaculum testimonii, castrum Levitarũ erit in medio castrorum: sicut castrametabũtur ita proficiscentur, unusquisq; ad (b) latus suum
18 secundùm vexilla sua. Vexillum castrorũ Ephraim per turmas suas erit ad Occidentem, et princeps filiorum E-
19 phraim, Elisama filiⁿ Emiud; Et turmæ ejus, & recensiti
20 ejus, quadraginta millia & quingenti. Juxta eum erit tribus Manasse, & princeps filiorum Manasse, Gamoliel filius Phadassur; Et
21 turmæ ejus, et recensiti ejus, trigiuta duo millia & ducenti. Tribus quoq; Benjamin,
22 & princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gedeonis;
23 Et turmæ ejus, & recensiti ejus, triginta quinque millia
24 & quadringenti. Omnes recensiti in castris Ephraim, centum et octo millia et centum per turmas suas; & tertii proficiscebantur. Vexillum
25 castrorum Dan ad Septentrionem erit per turmas suas, et Princeps filiorum Dan, Achiezer filius Amisadai; Et tur-
26 mæ ejus, & recensiti ejus, sexaginta duo millia et septingenti. Castrametabitur autem
27 juxta eum tribus Aser, & princeps filiorum Aser, Phagajel filius Ochran; Et tur-
28 mæ ej⁹, et recensiti ejus, unum & quadraginta millia & quingenti. Tribus quoq; Neph-
29 tali, & princeps filiorum Nephtali, Abira filiusÆnan;
30 Et turmæ ejus, & recensiti ejus, quinquaginta tria millia & quadringenti.

VER. SAM. (b) locum

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 والنازلون الى جانبه سبط سمعون * وسريعهم سلوميايل بن صوريشداي * وعدد جيشه
13 تسعة وخمسون الفا وتلثماية * والى جانبه سبط جاد * وسريعهم اليساف بن دعوايل * وعدد
14 جيشه خمسة واربعون الفا وسبعماية وخمسون * فذلك جميع عسكر راوبين * ماية الف واحد
15 وخمسون الفا واربع ماية وخمسون بجيوشهم * يرحلون ثانيهم * ويرحل خباء المحضر عسكر
16 اللاويين في وسط العساكر * وكما هم ينزلون كذلك يرحلون * كل فرق في مكانه ومركز * ومركز
17 عسكر افرايم بجيوشهم في المغرب * وسريعهم اليساماع بن عميهود * وعدد جيشه اربعون الفا وخمس
18 ماية * والى جانبه سبط منسا وسريعهم جمليايل بن فداصور * وعدد جيشه اثنان وثلاثون الفا
19 ومايتان * والى جانبه سبط بنيامين * وسريعهم ابيدان بن جدعوني * وعدد جيشه خمسة
20 وثلاثون الفا واربع ماية * فذلك جميع عسكر افرايم * ماية الف وثمانية الف وماية بجيوشهم *
21 ويرحلون ثالثا * ومركز عسكر دان في الشمال بجيوشهم * وسريعهم اخيعازر بن عمي شداي *
22 وعدد جيشه اثنان وستون الفا وسبع ماية * والى جانبه سبط اشير * وسريعهم فعغييايل بن
23 عكران * وعدد جيشه احد واربعون الفا وخمس ماية * والى جانبه سبط نفتالي * وسريعهم اخيراع
24 بن عينان * وعدد جيشه ثلثة وخمسون الفا واربع ماية *

Et qui castrametabuntur ad latus ipsius, tribus Simeon: & princeps eorum Salamiail filius Suri-saddai: Et numerus exercitũs ejus, quinquaginta novem millia et trecenti. Et ad latus ejus, Tribus Gad: et princeps eorum, Eliasaph filius Dauail: Et numerus exercitũs ejus, quadraginta quinque millia, & sexcentũ quinquaginta. Atq; hic est universus exercitus Raubin, centum millia, viginti unum millia, & quadringenti quinquaginta, in turmas suas: proficiscentur secundi post eos. Et proficiscetur tabernaculum præsentiæ, exercitus Levitarum, in medio exercituum: & quomodo ipsi castrametabuntur, eodem modo proficiscentur: unusquæque secta in loco suo, & metâ suã. Et meta exercitũs Ephraim in turmas suas, ad Occidentem: & princeps eorum, Elisama filius Ammihudh. Et numerus exercitũs ejus, quadraginta millia & quingenti. Et ad latus ipsius, Tribus Manasse: & princeps eorum Gamaliail filius Phadasur: Et numerus exercitũs ejus, triginta duo millia & ducenti. Et ad Latus ejus, Tribus Benjamin: & princeps eorum, Abidhan filius Gideoni: Et numerus exercitũs ejus, triginta quinque millia & quadringenti. Atque iste est totus exercitus Ephraim, centum millia & octo millia, ac centum, in turmas suas: & proficiscentur tertio loco. Et meta exercitũs Dan, ad Aquilonem, in turmas suas: & princeps eorum, Ahiazer filius Ammi-saddai: Et numerus exercitũs ejus, sexaginta duo millia & septingenti. Et ad Latus ejus, Tribus Asir: & princeps eorum, Fagajail filius Achran: Et numerus exercitũs ejus, quadraginta unum millia & quingenti. Et ad latus ejus, Tribus Nephtali: & princeps eorum, Abiraz filius Aman: Et numerus exercitũs ejus, quinquaginta triz millia & quadringenti.

ספר במדבר : ג

quinquaginta & ,septē &,millia centum,Dan *castrametationi visitati* Omnes
31 כָּל־הַפְּקֻדִים לַמַּחֲנֹת דָּן מֵאַת אֶלֶף וּשְׁבַעַת וַחֲמִשִּׁים
Isti .*sua* vexilla *ad* proficiscentur *pestremum ad*,sexcenti & ,millia
32 אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת לְאַחֲרֹנָה יִסְעוּ לְדִגְלֵיהֶם : אֵלֶּה
visitati omnes ,*suorum patrum domum ad* Israel filiorum *visitati*
פְקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־פְּקוּדֵי
,millia tria & ,millia sexcenta ,*suus exercitus ad* castrorum
הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
medio in *sunt visitati* non Levitæ Et .quinquaginta & ,quingenti &
33 וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים : וְהַלְוִיִּם לֹא הִתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ
.Moseh Dominus præcepit quemadmodum ,Israel filiorum
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה :
,Moseh Dominus præcepit quæ omnia juxta ,Israel filii fecerunt Et
34 וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
unusquisque sunt profecti sic & ,*sua* vexilla *ad* sunt castrametati sic
כֵּן חָנוּ לְדִגְלֵיהֶם וְכֵן נָסְעוּ אִישׁ
,*suorum patrum domum super* *suas familias* ad
לְמִשְׁפְּחֹתָיו עַל־בֵּית אֲבֹתָיו :

CAP. III. J

cum Dominus est locut' die in ,Moseh &,Aharon generationes istæ Et
1 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶת־
Primogenitus :Aharon filiorū nomina hæ Et .Sinai monte in Moseh
2 מֹשֶׁה בְּהַר סִינָי : וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן הַבְּכוֹר
Aharon filiorum nomina Ista .Ithamar &,Eleazar,Abihu &,Nadab
3 נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר : אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן
,*sacerdotio sungendā ad certū* manum *implent* quorum ,*unctorum* ,sacerdotum
הַכֹּהֲנִים הַמְשֻׁחִים אֲשֶׁר־מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן :
ei facienda accedere in Domini facies ad Abihu & Nadab est mortuus Et
4 וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי יְהוָה בְּהַקְרִבָם
fuerunt non filii & ,Sinai deserto in *Domini facies ad* extraneum ignem
אֵשׁ זָרָה לִפְנֵי יְהוָה בְּמִדְבַּר סִינַי וּבָנִים לֹא־הָיוּ
,*sui patris* Aharō *facies super* Ithamar &,Eleazar sacerdotio est functi* & ,eis
לָהֶם וְיִכַּהֵן אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר עַל־פְּנֵי אַהֲרֹן אֲבִיהֶם :
exterioribus appropinquare Fac :d cendo ,Moseh ad Dominus est locut' Et
5 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : הַקְרֵב אֶת־מַטֵּה
6 ,ei ministrabunt & ,*sacerdotis* Aharon *facies ad* eam facies stare & ,Levi
לֵוִי וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְשָׁרְתוּ אֹתוֹ :
tentorii facies ad cœtus omnis custodiam & ,*ejus* custodiam custodient Et
7 וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל
vasa omnia custodient Et ,tabernaculi servitutē serviendū ad,*convenjus*
8 מוֹעֵד לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן : וְשָׁמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי
serviendum ad ,Israel filiorum custodiam & *conventus* tentorii
אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת
,*dati:e*' filiis & ,Aharon Levitas dabis Et .tabernaculi servitutē
עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן : וְנָתַתָּה אֶת־הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן וְלִבְנָיו נְתוּנִים
9 ejus filios & Aharon Et .Israel filiis à ei *ipsi* dati
10 נְתוּנִים הֵמָּה לוֹ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו
.morietur *proinquans* extraneus Et .*sui* sacerdotium custodient & *pristabis*
תִּפְקֹד וְשָׁמְרוּ אֶת כְּהֻנָּתָם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת :
.dicendo ,Moseh ad Dominus est locutus Et
11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר :

Versio VULG. LAT.

31 Omnes qui numerati sunt in castris Dan, fuerunt centum quinquaginta septem millia sexcenti: et novissimi proficiscentur. Hic numer' filiorum Israel, per domos cognationū suarum & turmas divisi exercitūs, sexcenta tria millia
33 quingenti quinquaginta. Levitæ autem non sunt numerati inter filios Israel: sic enim
34 præceperat Dñs Moysi. Fecerūntq; filii Israel juxta omnia quæ mandaverat Dñs. Castrametati sunt per turmas suas, & profecti per familias ac domos patrum suorum.

CAP. III.

1 Hæ sunt generationes Aaron & Moysi, in die qua locutus est Dñs ad Moysen in
2 monte Sinai. Et hæc nomina filiorum Aaron: primogenit' ejus Nadab, deindè Abiu, &
3 Eleazar, & Ithamar. Hæc nomina filiorum Aaron sacerdotum qui uncti sunt, & quorum repletæ & consecratæ manus ut sacerdotio sungerentur. Mortui sunt enim Nadab & Abiu, cùm offerrent ignem alienum in conspectu Dñi in deserto Sinai, absque liberis: functiq; sunt sacerdotio Eleazar & Ithamar coram
5 Aaron patre suo. Locutúsq; est Dñs ad Moysen, dicens,
6 Applica tribum Levi, & sac stare in conspectu Aaron sacerdotis ut ministrent ei, &
7 excubent, Et observent quidquid ad cultum pertinet multitudinis coram tabernaculo
8 testimonii, Et custodiant vasa tabernaculi, serviéntes in
9 ministerio ejus. Dabísque dono Levitas Aaron & filiis ejus, quibus traditi sunt à filiis
10 Israel. Aaron autem & filios ejus constitues super cultum sacerdotii. Externus, qui ad ministrandum accesserit, mo-
11 rietur. Locutúsque est Dñs ad Moysen, dicens,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

31 Πάντες (χ) οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆ παρεμβολῆς
Δὰν, (ψ) ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα πεντὰ χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι, ἔσχατοι ὀξαῦσι κατὰ τάξμα
32 αὐτῶ. Αὗτη ἡ διάσκεψις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατ
οἴκους πατριῶν αὐτῶν. πᾶσα ἡ διάσκεψις τῶν
παρεμβολῶν (ζὸν ἔθ δυνάμεσιν αὐτῶ, ἑξακό-
σιοι χιλιάδες καὶ (ω) διχίλιοι πεντακόσιοι
πεντήκοντα. Οἱ δὲ Λευῖται οὐ συνεσκέπησαν
33 (α) ἐν αὐτοῖς, καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῶ
34 Μωυσῆ. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ (β) Ἰσραὴλ πάν-
τα ὅσα συνέταξε κύριος τῶ Μωυσῆ· οὕτω
παρεγένθεσαν κατὰ τάξμα αὐτῶ, καὶ οὕτως ὀξῆ-
σεν ἕκαστος ἐχόμενος κατὰ δήμους αὐτῶν,
καὶ οἴκους πατριῶν αὐτῶ.

dam populos suos, secundùm domos familiarum suarum.

MS.A. (χ) οἱ ἀεθμηθέντες (ψ) ἐπὰ καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ἑξακόσοι, σὺν δυνάμει αὐτῶ, ἔσχατοι ἀναλεύσουσι κατὰ (ω) τριχίλιοι καὶ πεντήκοσιοι καὶ πεντήκοντα. (α) αὐτοῖς, (β) Ἰσραὴλ, καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῶ Μωυσῆ· οὕτω

ΚΕΦ. γ'.

Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆ, ἐν
ᾗ ἡμέρα ἐλάλησε κύριος τῶ Μωυσῆ (α) ἐν
ὄρει Σινᾶ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν
Ἀαρών. πρεσβύτερος Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, (β)
Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. Ταῦτα τὰ ὀνόματα
τῶν υἱῶν Ἀαρὼν, οἱ (γ) ἱερεῖς οἱ ἠλειμμένοι,
οὓς ἐτελείωσε τὰς (δ) χεῖρας αὐτῶν ἱερατεύειν.
4 Καὶ ἐτελεύτησε Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ ἔναντι
κυρίου, ἐν τῆ ἐρήμῳ Σινᾶ, καὶ παῖδια
οὐκ ἦν αὐτοῖς. καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ καὶ
5 Ἰθάμαρ μετὰ Ἀαρὼν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Καὶ ἐ-
6 λάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάβε
τὴν (ε) φυλὴν Λευὶ, καὶ στήσεις αὐτὸν ἐναντίον
Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ λειτουργήσουσιν αὐτῶ, καὶ
7 φυλάξουσι τὰς φυλακὰς αὐτῶ. Καὶ τὰς φυ-
λακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ
8 μαρτυρίου, ἐργαζόμενοι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ
φυλάξουσι πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τοῦ
μαρτυρίου, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσρα-
9 ὴλ κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. Καὶ δώσεις
τὸν Λευῖτας (ζ) Ἀαρὼν, καὶ τοῖς υἱοῖς
αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσι. (η) δεδωμένοι δῶμα ὅτοι
10 μαι εἰσὶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ Ἀαρὼν
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καταστήσεις ὅστε τὴν σκηνῆς τῆς
μαρτυρίου· καὶ φυλάξουσι τὴν ἱερατείαν αὐτῶν,
καὶ πᾶσα τὰ κατὰ βωμὸν, (θ) καὶ ἔσω τῆς κα-
11 λυπτεστάμαλεις. καὶ ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπόρευσις,
ἀποθανεῖ. Καὶ ἐλάλησε κυρίος πρὸς Μω-
υσῆν, λέγων,

MS.A. (α) ἐν τῆ ὄρει (β) καὶ Ἐλεάζαρ, (γ) ἱερεῖς καὶ οἱ (δ) χεῖρας τοῦ ἱεραλεύειν. (ε) φυλὴν τῆ Λευὶ, (ζ) Ἀαρὼν τοῦ ἀδελφοῦ Ζα, καὶ τοῖς (η) δῶμα δεδωμένοι ὅτοι μόνοι εἰσὶν (θ) καὶ τὰ ἔσω

ET hæc sunt generationes Aaron et Moysi, in qua die locu' est Dominus Moysi in monte Sina. Et
2 hæc sunt nomina filiorū Aaron. Primogenit' Nadab, et Abiud, E-
3 leazar, et Ithamar. Hæc sunt nomina filiorum Aaron, sacerdotes qui uncti sunt, quorum consum-
4 maverunt man' eorum sacerdotio fungi. Et mortu' est Nadab et Abiud ante Dominum, offerentib'
ipsis ignē alienum ante Dominū in deserto Sina. Et filii non fuerunt eis. Et sacerdotio functi' est
Eleazar et Ithamar cum Aaron
5 patre suo. Et locu' est Domin' ad Moysen, dicens, Accipe tribū Le-
6 vi, et constitues eos in conspectu Aaron sacerdotis, et ministrabunt
ei, et custodient (a) custodias ej',
7 Et custodias filiorū Israel ante tabernaculum testimonii, ad ope-
8 randum opera tabernaculi. Et custodient omnia vasa tabernaculi testimonii, & custodias filiorum
9 Israel secundùm omnia opera tabernaculi. Et dabis Levitas Aarō, et filiis ej' sacerdotib'. Dati mu-
10 nis mihi sunt ex omnib' filiis Israel. Et Aarō, et filios ej' cōstitues super tabernaculi testimo-
11 nii. Et custodient sacerdotium suum, et omnia, quæ ad altare, et intra velum. Et (b) alienigena qui tetigerit, morietur. Et locu'
est Dominus ad Moysen, dicens,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

31 ܟܠ ܡܬܦܩܕܐ ܠܡܚܢܝܬ ܕܢ ܡܐܐ ܐܠܦ ܘܫܒܥܬ ܘܚܡܫܝܢ ܀ ܗܠܝܢ
32 ܡܬܦܩܕܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܟܠ ܡܬܦܩܕܐ ܕܡܚܢܝܬ ܀ ܗܢܘܢ
ܡܬܦܩܕܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܦܩܘܕܝܗܘܢ ܀ ܗܢܘܢ ܡܬܦܩܕܐ ܕܠܘܝܐ ܠܐ ܡܬܦܩܕܘ
33 ܒܬܘܟ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܀ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܀
34 ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܟܠ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܀ ܗܟܢܐ ܢܦܩܘ
ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܡܚܢܝܗܘܢ ܘܗܟܢܐ ܢܣܥܘ ܀ ܐܝܫ ܠܡܫܦܚܬܗ ܘܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗ
ܗܟܢܐ ܢܣܥܘ ܀

ܦܪܩܐ ܓ ܀

CAP. III.

1 ܘܐܠܝܢ ܬܘܠܕܬ ܐܗܪܘܢ ܘܡܫܐ ܒܝܘܡܐ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܫܐ ܒܛܘܪ ܣܝܢܝ ܀
2 ܘܐܠܝܢ ܫܡܗܬ ܕܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܒܟܪܐ ܢܕܒ ܘܐܒܝܗܘ ܐܠܥܙܪ ܘܐܝܬܡܪ ܀
3 ܐܠܝܢ ܫܡܗܬ ܕܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ ܕܡܫܚܝܢ ܕܡܠܝ ܝܕܗܘܢ ܕܡܩܕܫ ܠܡܫܡܫ ܟܗܢܘܬܐ ܀
4 ܘܡܝܬ ܢܕܒ ܘܐܒܝܗܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܟܕ ܩܪܒܘ ܢܘܪܐ ܕܠܐ ܗܘ ܠܗܘܢ ܒܡܕܒܪ ܣܝܢܝ ܀
ܐܠܥܙܪ ܘܐܝܬܡܪ ܩܕܡ ܐܗܪܘܢ ܐܒܘܗܘܢ ܀ ܡܪܝܐ ܡܠܠ ܥܡ ܡܫܐ ܠܡܐܡܪ ܀
5 ܩܪܒ ܠܛܘܪ ܠܘܝ ܘܩܝܡ ܠܗ ܩܕܡ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ ܕܢܫܡܫܘܢ ܠܗ ܀
6 ܘܢܛܪܘܢ ܠܡܛܪܬܗ ܘܠܡܛܪܬ ܟܠ ܥܕܬܐ ܩܕܡ ܡܫܟܢ ܡܘܥܕ ܀
7 ܘܢܛܪܘܢ ܠܡܛܪܬ ܟܠ ܡܫܟܢ ܡܘܥܕ ܘܠܡܛܪܬ ܟܠ ܥܕܬܐ ܠܩܕܡ ܡܫܟܢ ܡܘܥܕ ܀
8 ܘܢܛܪܘܢ ܠܡܛܪܬ ܟܠ ܡܢܝ ܡܫܟܢܐ ܘܠܡܛܪܬ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܡܦܠܚ ܠܦܠܚܐ ܕܡܫܟܢ ܡܘܥܕ ܀
9 ܘܬܬܠ ܠܠܘܝܐ ܠܐܗܪܘܢ ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܢܬܝܗܒ ܠܗ ܡܢ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܀
10 ܘܐܗܪܘܢ ܘܒܢܘܗܝ ܬܩܝܡ ܠܢܛܪ ܟܗܢܘܬܗ ܘܕܪܝܒ ܕܩܪܒ ܢܩܛܠ ܀
11 ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܫܐ ܠܡܐܡܪ ܀

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Universus numerus castrorum Dan, centum 31
quinquaginta septem millia & sexcenti: ul-
timi post turmas proficiscentur. Hi sunt nu- 32
meri filiorum Israel per domos patrum
suorum, universi *inquam* numeri castrorum
per exercitus suos, sexcenta tria millia, &
quingenti quinquaginta. Levitæ verò & tri- 33
bus patrum eorum, non fuerit numerata inter
filios Israel, quemadmodum præceperat Do-
minus Mosi. Fecerunt itaque filii Israel quic- 34
quid mandaverat Dominus Mosi, sic *inquam*
fecerunt, & sic proficiscebaotur per turmas
suas, & sic castrametabaotur, unusquisque
in castris suis, pro domo patris sui.

CAP. III.

Cæterùm istæ sunt generationes Aharo- 1
nis & Mosis in die quo locutus est Dominus
cum Mose in monte Sinai. Et hæc sunt no- 2
mina filiorum Aharonis: Primogeoitus ejus,
Nadab, & Abihu, & Eliazar, & Ithamar. Et 3
hæc fuot nomina filiorum Aharonis sacerdo-
tis, qui uncti fuerant, & perfecerant manus
suas ad sacerdotium. Mortui sunt autem Na- 4
dab & Abihu coram Dño, cùm obtulerunt
ignem peregrinum coram Dño io deserto Si-
nai, & filios non habuerunt: & sacerdotio
functi sunt Eliazar & Ithamar filii Aharonis
patris sui. Et locutus est Dñs cum Mose, di- 5
xitq; ad eum; Admovè tribum Levi, & con- 6
stitue eam coram Aharone sacerdote ut mi-
nistrent ei, Custodiantq; custodiam ejus, & 7
custodiam universi cœtûs coram Domino,
ante tabernaculum temporis, ut exerceant
ministerium tabernaculi. Præterea custodi- 8
ent omnia vasa tabernaculi temporis, & cu-
stodiam filiorum Israel, ut obeant ministeri-
um tabernaculi. Denique dabis ipsos Levi- 9
tas Aharoni & filiis ejus: dono enim dati sunt
ei de medio filiorum Israel. Aharooi verò & 10
filiis ejus præcipe ut custodiant sacerdotium
suum: & alienus qui accesserit, ioterficiatur.
Locutus est etiam Dñs cum Mose, & ait illi; 11

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

31 כָּל־מִנְיָנַיָּא לְמַשְׁרְיָתָא דְּדָן מְאָה
וְחַמְשִׁין וְשַׁבְעָא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה
32 בְּבַתְרֵיתָא נְטָלִין לְטַקְסִידְרוֹן: אִלֵּין
מִנְיָנֵי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן
כָּל־מִנְיָנֵי מַשְׁרְיָתָא לְחֵילֵיהוֹן שִׁית־
מְאָה וְתֵלָתָא אַלְפִין וְחַמְשׁ מְאָה
33 וְחַמְשִׁין: וּלְוָיֵאֵי לָא אִתְמְנְיָאוּ בְּגַוֵּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִי־פַקִּיד יְיָ יָת־
34 מֹשֶׁה: וְעַבְדּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דִּי־
פַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן שַׁרְיָן לְטַקְסִידְרוֹן
וְכֵן נְטָלִין גֻּבַר לְוַרְעֵיתְהוֹן עַל־בֵּית
אֲבָהָתְהוֹי: נ

1 וְאִלֵּין תּוֹלְדָת אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹמָא
דְּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה בְּטוּרָא דְסִינָי:
2 וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי־אַהֲרֹן בּוּכְרָא
נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר:
3 אִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנַיָּא
דְּאִתְרַבִּיאוּ דִי־אִתְקְרֵב קוּדְשָׁנְהוֹן
לְשַׁמָּשָׁא: וּמִית נָדָב וַאֲבִיהוּא קֳדָם
יְיָ בְּקָרְבֵיהוֹן אֶשָּׁתָא נוּכְרָיְתָא
קֳדָם יְיָ בְּמַדְבְּרָא דְסִינָי וּבְנַיָן
לָא הֲווֹ לְהוֹן וְשַׁמֵּשׁ אֶלְעָזָר
וְאִיתָמָר עַל־אַפֵּי אַהֲרֹן אֲבוּהוֹן:
5 וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר: קְרֵיב
יָת שִׁבְטָא דְלֵוִי וְתֶקֵים יָתֵיהּ קֳדָם
6 אַהֲרֹן כַּהֲנָא וִישַׁמְּשׁוּן יָתֵיהּ: וְיִטְּרוּן
יָת מַטְּרַתֵּיהּ וְיָת מַטְּרַת כָּל־
כְּנִשְׁתָּא קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא לְמִפְלַח
7 יָת פּוּלְחָן מַשְׁכְּנָא: וְיִטְּרוּן יָת כָּל־
מָנֵי מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת מַטְּרַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח יָת פּוּלְחָן מַשְׁכְּנָא:
8 וְתִתֵּן יָת לֵוָאֵי לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי
מְסִירִין יְהִיבִין אִנּוּן לֵיהּ מִן בְּנֵי
9 יִשְׂרָאֵל: וְיָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי תְּמַנֵּי
וְיִטְּרוּן יָת כְּהוּנַּתְהוֹן וְיִחְלוֹנִי
10 דִּיקְרַב יִתְקְטֵל: וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה
לְמֵימַר:

TARGUM ONKELOS.

31 Omnes qui numerati sunt in castris Dan, fuerunt centum quinquaginta septem millia & 32 sexcenti: novissimè proficiscantur. Hi sunt qui numerati sunt de filiis Israel per domos patrum suorum: omnes qui numerati sunt in castris per exercitum suum, sexcenta tria millia, & quingenti & quin- 33 quaginta. Levitæ autem non sunt numerati inter filios Israel: sicut præceperat Dominus 34 Moysi. Feceruntq; filii Israel: juxta omnia quæ præcepit Dñs Moysi, ita castrametabantur per vexilla sua, & ita proficiscebantur; singuli per familias suas, & per domum patrum suorum.

CAP. III.

1 Et hæ sunt generationes Aaron & Moysi: in die qua locutus est Dñs *cum Moyse* in 2 monte Sinai. Et hæc sunt nomina filiorum Aaron, primogenitus ejus Nadab: & Abiu; 3 Eleazar, & Ithamar. Hæc nomina filiorum Aaron, sacerdotũ qui uncti sunt: & quorum oblatio oblata est, ut mi- 4 nistrarent. Mortuusq; est Nadab & Abiu coram Domino, quando obtulerunt ignẽ alienum corã Domino in deserto Sinai; & filii non fuerunt eis; & ministravit Eleazar & Itha- 5 mar in conspectu Aaron patris sui. Locutusq; est Dñs cũ 6 Moyse dicens. Applica tribũ Levi, & statue eam coram Aaron sacerdote: & ministrabunt 7 ei. Et custodient custodiã ejus, & custodiã omnis congregationis, ante tabernaculũ fœderis: ut serviant in ministerio 8 tabernaculi. Et custodiant omnia vasa tabernaculi fœderis, & custodiã filiorũ Israel: ut serviãt in ministerio taber- 9 naculi fœderis. Dabisq; Levitas Aaron & filiis ejus: cui dati traditiq; sunt à filiis Israel. 10 Aaron autẽ & filios ejus constitues, ut custodiant sacerdotiũ suũ: alienꝰ autem qui ac- 11 cesserit, occidetur. Locutusq; est Dñs cum Moyse dicens.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

31 * ע2 ·בדן ·ק·ש·ל·ש·ו·ש·מ·א·ו·ש·ב·ע·מ·א·ו·ש·ל·ש·ים·
32 ·ב·ת·ר·ת·ם·ל·מ·ש·ר·ת·ם·ל·צ·ב·אם·ל·ש·ר·ת·ם·ל·ח·ל·ם·
·ל·ש·ר·ת·ם·ל·ח·ל·ם·ל·ש·ר·ת·ם·ל·ח·ל·

ספר במדבר : ג

12 ואני הנה לקחתי את־הלוים מתוך בני ישראל תחת
13 כל־בכור פטר רחם מבני ישראל והיו לי הלוים:
כי לי כל־בכור ביום הכתי כל־בכור
14 בארץ מצרים הקדשתי לי כל־בכור בישראל
מאדם עד־בהמה לי יהיו אני יהוה: וידבר
15 יהוה אל־משה במדבר סיני לאמר: פקד את־בני
16 לוי לבית אבתם למשפחתם כל־זכר
מבן־חדש ומעלה תפקדם: ויפקד אתם משה על־פי
17 יהוה כאשר צוה: ויהיו אלה בני־לוי בשמתם
18 גרשון וקהת ומררי: ואלה שמות בני־גרשון
19 למשפחתם לבני ושמעי: ובני קהת למשפחתם
20 עמרם ויצהר חברון ועזיאל: ובני מררי למשפחתם
21 מחלי ומושי אלה הם משפחת הלוי לבית אבתם:
לגרשון משפחת הלבני ומשפחת השמעי אלה הם
22 משפחת הגרשני: פקדיהם במספר כל־זכר מבן
23 חדש ומעלה פקדיהם שבעת אלפים וחמש מאות:
משפחת הגרשני אחרי המשכן ימה:
24 ונשיא בית־אב לגרשני אליסף בן־לאל: ומשמרת
25 בני־גרשון באהל מועד המשכן והאהל
מכסהו ומסך פתח אהל מועד: וקלעי החצר
26 ואת־מסך פתח החצר אשר על־המשכן ועל־המזבח
סביב ואת מיתריו לכל עבדתו: ולקהת
27
28 משפחת העמרמי ומשפחת היצהרי ומשפחת החברני
ומשפחת העזיאלי אלה הם משפחת הקהתי: במספר
כל־זכר מבן־חדש ומעלה שמנת אלפים ושש מאות
שמרי משמרת הקדש:

Versio VULG. LAT.

12 Ego tuli Levitas à filiis Israel pro omni primogenito, qui aperit vulvam in filiis Israel, erúntque Levitæ mei.
13 Meum est enim omne primogenitum: ex quo percussi primogenitos in terra Ægypti, sanctificavi mihi quidquid primum nascitur in Israel: ab homine usque ad pecus, mei sunt. Ego Dominus.
14 Locutúsque est Dominus ad Moysen in deserto Sinai, dicens;
15 Numera filios Levi per domos patrum suórum & familias, omnem masculum ab u-
16 no mense & suprà. Numeravit Moyses, ut præceperat
17 Dominus. Et inventi sunt filii Levi per nomina sua, Gerson & Caath & Merari. Filii
18 Gerson: Lebni & Semei. Fi-
19 lii Caath: Amram & Jesaar,
20 Hebron & Oziel. Filii Merari: Moholi & Musi. De Gerson suêre familiæ duæ,
21 Lebnitica, & Semeitica. Quarum numeratus est populus sexûs masculini ab uno mense
22 & suprà, septem millia quin-
23 genti. Hi post tabernaculum metabuntur ad Occidentem,
24 Sub principe Eliasaph filio
25 Laël. Et habebunt excubias in tabernaculo fœderis, I-
26 psum tabernaculum & operimentum ejus, tentorium quod trahitur ante fores tecti fœderis, & cortinas atrii: tentoriũ quoque quod appenditur in introitu atrii tabernaculi, & quidquid ad ritum altaris pertinet, funes tabernaculi, & omnia utensilia ejus. Cognatio Caath habebit populos Amramitas & Jesaaritas & Hebronitas & Ozielitas. Hæ sunt familiæ Caathitarum recensitæ per nomina sua. Omnes generis masculini ab uno mense & suprà, octo millia sexcenti, habebunt excubias Sanctuarii,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

12 (ι)Καὶ ἰδὲ ἐγὼ εἴληφα τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου διανοίγοντος μήτραν παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἔσονταί μοι οἱ Λευῖται.
13 Ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον· ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, (κ) ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν Ἰσραήλ. ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοὶ ἔσονται. ἐγὼ κύριος.
14 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾷ, λέγων,
15 Ἐπίσκεψαι τοὺς υἱοὺς Λευὶ κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατ᾽ ὀνόματα (λ) αὐτῶν. πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνὸς
16 ἕως τῶν ἐπάνω, (μ) ἐπεσκέψαντο αὐτούς. Καὶ ἐπεσκέψαν (ν) κύριος, ὃν τρόπον (ξ) συνέταξεν αὐτοῖς κύριος. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Λευὶ
17 ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν· Γεδσὼν, Καάθ, καὶ Μεραεί. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Γεδ-
18 σὼν κατὰ ὀνόματα αὐτῶν· Λοβενὶ καὶ Σεμεΐ. Καὶ
19 οἱ υἱοὶ Καάθ κατὰ ὀνόματα αὐτῶν· (ο) Ἀμραὴμ καὶ
20 Ἰασαάρ, Χεβρὼν καὶ Ὀζιήλ. (π) Καὶ οἱ υἱοὶ Μεραεὶ κατὰ ὀνόματα αὐτῶν· Μοολὶ, καὶ (ρ) Μουσί. οὗτοί εἰσι ὀνόματα τῶν Λευιτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν. Τῷ Γεδσὼν ὀνόματα τῷ Λοβενὶ,
21 καὶ ὀνόματα τῷ Σεμεΐ. οὗτοι ὀνόματα τῷ Γεδσών.
22 Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατ᾽ ἀριθμὸν παντὸς ἀρσενικοῦ ἀπὸ μηνιαίου καὶ (σ) ἐπάνω, οἱ ἐπεσκέψαντο αὐτοὺς, ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι.
23 Καὶ οἱ υἱοὶ Γεδσὼν ὀπίσω τῆς σκηνῆς πα-
24 εμβαλοῦσι (τ) πρὸς δυσμάς. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριᾶς τοῦ ὀνόματος τῷ Γεδσὼν, Ἐλισάφ
25 υἱὸς Δαήλ. Καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν Γεδσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τῷ μαρτυρίου, Ἡ σκηνὴ, καὶ τὸ κάλυμμα, καὶ τὸ καλυκάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τῷ μαρτυρίου, καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ὄσης ἐπὶ τῇ σκηνῇ, καὶ τὰ καλάμια πάν-
27 των τῶν ἔργων αὐτῆς. Τῷ Καάθ ὀνόματα ὁ (υ) Ἀμραὴμ εἷς, καὶ ὀνόματα ὁ (φ) Ἰασαὰρ εἷς, καὶ ὀνόματα ὁ Χεβρὼν εἷς, καὶ ὀνόματα ὁ Ὀζιὴλ εἷς. οὗτοί (χ) εἰσιν οἱ ὀνόματα τῶν
28 Καάθ κατὰ ἀριθμόν. Πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων.

Et ecce ego assumpsi Levitas de medio filiorum Israel pro omni primogenito adaperiente vulvam à filiis Israel. Redemptiones eorum erunt: et erunt mihi Levitæ.
13 *Mihi enim omne primogenitum. In quâ die percussi omne primogenitum in terra Ægypti, sanctificavi mihi omne primogenitum in Israel: ab homine usque ad pecus, mihi erunt. Ego Dominus.*
14 *Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina, dicens,*
15 *Recognoscite filios Levi secundùm domos familiarum eorum, secundùm populos eorum. Omne masculinum ab uno mense & suprà, recognoscite eos.*
16 *Et recognoverunt eos Moyses & Aaron per vocem Domini, quemadmodùm præcepit eis Dominus.*
17 *Et fuerunt hi filii Levi ex nominibus eorum: (c) Gedson, Caath, & Merari.*
18 *Et hæc sunt nomina filiorum Gedson secundùm populos eorum, Lobni, & Semei.*
19 *Et filii Caath secundùm populos eorum, Amram, & Isaar, Chebron, & Oziel.*
20 *Et filii Merari secundùm populos eorum, Mooli, & Musi. Hi sunt populi Levitarum secundùm domos familiarum eorum.*
21 *Ipsi Gedson populus ipsius Lobeni, & populus ipsi Semei. Hi populi Gedson.*
22 *Recognitio eorum secundùm numerum omnis masculini ab uno mense & suprà, recognitio eorum, septem millè, & quingenti.*
23 *Et filii Gedson post tabernaculum castrametabuntur ad Mare.*
24 *Et princeps domûs familiæ populi ipsius Gedson, Heliasaph filius Dael.*
25 *Et custodia filiorum Gedson in tabernaculo testimonii, Ipsum tabernaculum, et operimentũ, & cooperimentũ ostii tabernaculi testimonii, et tentoria atrii, et velamen portæ atrii, quod est super tabernaculũ, & reliqua omniũ operũ ej.*
27 *Ipsi Caath populus Amramitarum, & populus Isaaritarum, & populus Hebronitarum, & populus Oziel, unus. Hi sunt populi ipsi Caath, secundùm numerum.*
28 *Omne masculinum ab uno mense & suprà, octo millè & sexcenti, custodientes custodias sanctorum.*

MS.A (ι) Καὶ ἐγὼ ἰδὲ ἤληφα (κ) ἡγιάσας (λ) αὐτῶ, καθὰ Ζυσῆωείας αὐτῶν· πᾶν (μ) ἀριθμήσουσ᾽ αὐτοὺς. Καὶ ἠρίθμησεν (ν) κυρίε, καθὰ ζωέπταξεν (ξ) ἡοὶ (ο) Ἀμβρᾶμ (π) καὶ ἔτοι ἡοὶ (ρ) Ὀμοσί. (σ) ἐπάνω, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶ, (τ) καὶ ἀ Δθλαοαν. (υ) Ἀμβρᾶμ (φ) Σαάρ (χ) εἰσιν ὀνόμα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܗܘܝ ܐܢܐ ܢܣܒܬ ܠܠܘܝܐ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܬܪܝܠ ܚܠܦ ܟܠ ܦܬܚ ܪܚܡܐ ܒܒܢܝ ܐܝܬܪܝܠ ܘܢܗܘܘܢ ܠܝ ܠܘܝܐ.
13 ܡܛܠ ܕܠܝ ܟܠ ܒܟܘܪ ܕܦܬܚ ܪܚܡܐ ܒܝܘܡܐ ܕܡܚܝܬ ܟܠ ܒܟܘܪ ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ ܩܕܫܬ ܠܝ ܟܠ ܒܟܘܪ ܒܝܫܪܝܠ ܡܢ ܐܢܫܐ ܥܕ ܒܥܝܪܐ ܠܝ ܢܗܘܘܢ ܐܢܐ ܡܪܝܐ.
14 ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܫܐ ܒܡܕܒܪܐ ܕܣܝܢܝ ܠܡܐܡܪ.
15 ܦܩܘܕ ܠܒܢܝ ܠܘܝ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܟܠ ܕܟܪ ܡܢ ܪܝܚ ܝܪܚܐ ܘܠܥܠ ܦܩܕܗܘܢ.
16 ܘܦܩܕ ܐܢܘܢ ܡܫܐ ܥܠ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܗܘܘ ܒܢܝ ܠܘܝ ܒܫܡܗܬܗܘܢ.
17 ܓܪܫܘܢ ܘܩܗܬ ܘܡܪܪܝ: ܘܐܠܝܢ ܫܡܗܬ ܒܢܝ ܓܪܫܘܢ ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ: ܘܒܢܝ ܩܗܬ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܥܡܪܡ ܘܝܨܗܪ ܚܒܪܘܢ ܘܥܙܝܐܝܠ: ܘܒܢܝ ܡܪܪܝ ܠܡܫܦܚܬܗܘܢ ܡܚܠܝ ܘܡܘܫܝ ܐܠܝܢ ܐܢܘܢ ܡܫܦܚܬ ܠܘܝ ܠܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ.
21 ܠܓܪܫܘܢ ܡܫܦܚܬ ܠܒܢܝ ܘܠܫܡܥܝ ܐܠܝܢ ܐܢܘܢ ܡܫܦܚܬ ܓܪܫܘܢ.
22 ܦܩܘܕܝܗܘܢ ܒܡܢܝܢܐ ܕܟܪ ܡܢ ܪܝܚ ܝܪܚܐ ܘܠܥܠ ܫܒܥܬ ܐܠܦܝܢ ܘܚܡܫ ܡܐܘܬ.
23 ܡܫܦܚܬ ܓܪܫܘܢ ܐܚܪܝ ܡܫܟܢ ܝܡܐ.
24 ܘܢܫܝܐ ܒܝܬ ܐܒ ܠܓܪܫܘܢ ܐܠܝܣܦ ܒܪ ܠܐܝܠ.
25 ܘܡܫܡܪܬ ܒܢܝ ܓܪܫܘܢ ܒܐܗܠ ܡܘܥܕ ܡܫܟܢ ܗܘ ܘܐܗܠ ܡܟܣܗ ܘܡܣܟ ܦܬܚ ܐܗܠ ܡܘܥܕ ܘܩܠܥܝ ܚܨܪ.
26 ܘܡܣܟ ܦܬܚ ܚܨܪ ܕܥܠ ܡܫܟܢ ܘܥܠ ܡܕܒܚܐ ܣܒܒ ܘܠܟܠ ܦܠܚܗ ܘܡܝܬܪܝܗ ܘܡܫܡܫܬ ܚܨܪ.
27 ܡܫܦܚܬ ܩܗܬ ܠܥܡܪܡܝ ܘܡܫܦܚܬ ܝܨܗܪܝ ܘܡܫܦܚܬ ܚܒܪܘܢ ܘܡܫܦܚܬ ܥܙܝܐܝܠ.
28 ܐܠܝܢ ܡܫܦܚܬ ܩܗܬ ܕܡܢ ܡܢ ܪܝܚ ܝܪܚܐ ܘܠܥܠ ܫܬ ܡܐܘܬ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬ ܡܐܘܬ ܢܛܪܝ ܡܫܡܪܬ ܩܕܫܐ.

Ecce ego accepi Levitas de medio filiorum
12 Israel pro omni primogenito aperiẽte quamcunque vulvam de filiis Israel, ut sint mihi
Levitæ; Nam meum est omne primogenitum.
13 In die quâ interfeci omnia primogenita quæ erant in terra Ægypti, consecravi mihi omne
primogenitum filiorum Israel: ab homine usque ad animantia, mea erunt: Egn sum Do-
14 minus. Præterea locutus est Dominus cum Mose in monte Sinai, dixitq; ad eum;
15 Recense filios Levi per familias suas, & domos patrũ suorum: omnem masculum à filio men-
16 sis & supra, recensebis. Recensuit itaque eos Moses juxta verbũ oris Domini, prout fuerat
17 ei mandatum. Fuerunt autem hi filii Levi per nomina sua: Gerson, & Cahath, & Merari.
18 Et hæc sunt nomina filiorum Gerson per fa-
19 milias suas: Lebni, & Semei. Filii verò Ca-
hath juxta familias suas, Amram, & Jeshar,
20 & Hebron, & Uziel. Porrò filii Merari juxta
familias suas, Mahli & Musi. Hæ sunt familiæ
21 Levitarum juxta domos patrum suorum. Ad
Gersonem *pertinebat* familia Lebni, & fa-
22 milia Semei: Hæ sunt familiæ Gersonis. Et
numerus eorum, numerando omnem mascu-
23 lum à filio meosis & supra, septem millia &
quingenti. Familia Gersonis post tabernacu-
24 lum castrametentur ab Occidente. Et prin-
ceps domûs paternæ Gersonis, Eliasaph fi-
25 lius Eliab. Et custodia filiorum Gersonis in
tabernaculo temporis, erit tabernaculum, &
velũ januæ ejus, & tentorium ejus; & tento-
26 rium ostii tabernaculi temporis: Et vela atrii,
& aulæum jaouæ atrii quod imminet taber-
naculo & altari per ambitum: item super fu-
niculos ejus, cunctaq; ejus ministeria *erit eo-*
rum custodia. Ad Cahath verò *pertinet* fami-
27 lia Amram, & familia Jeshar, & familia He-
brõ, & familia Uziel: Hæ sunt familiæ Cahath.
Porrò numerus eorum, numerando omnem
28 masculũ à filio mensis & supra, octo millia &
sexcenti custodientes custodiam sanctuarii.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

12 ואנא הא קרבית ית ליואי מן בני
ישראל חלף כל בוכרא פתוח ולדא
מבני ישראל ויהון משתשין קדמי
13 ליואי: ארי דילי כל בכרא ביומא
דקטלית כל בכרא בארעא דמצרים
אקדישית קדמי כל בכרא בישראל
מאנשא עד בעירא די לי יהון אנא
14 יי: ומלל יי עם משה במדברא
15 דסיני למימר: מני ית בני לוי לבית
אבהתהון לזרעיתהון כל דכורא
16 מבר ירחא ולעילא תמנינון: ומנא
יתהון משה על מימרא דיי כמא די
17 אתפקד: והוו אלין בני לוי
18 בשמהתהון גרשון וקהת ומררי:
ואלין שמהת בני גרשון לזרעיתהון
19 לבני ושמעי: ובני קהת לזרעיתהון
20 עמרם ויצהר חברון ועזיאל: ובני
מררי לזרעיתהון מחלי ומושי אלין
אנון זרעית לוי לבית אבהתהון:
21 לגרשון זרעית לבני ווזעית שמעי
22 אלין אנון זרעית גרשון: בניניהון
במנין כל דכורא מבר ירחא
ולעילא מנינהון שבעא אלפין
23 וחמש מאה: זרעית גרשון אחורי
24 משכנא ישרון מערבא: ורב בית
אבא לבית גרשון אליסף בר לאל:
25 ומטרת בני גרשון במשכן ומנא
משכנא ופרסא חופאיה ופרסא
26 דתרע משכן ומנא: וסרני דרתא די
ית פרסא דתרע דרתא די על
משכנא ועל מרבחא סחור סחור
27 וית אטונוהי לכל פולחניה:
ולקהת זרעית עמרם ווזעית יצהר
ווזעית חברון ווזעית עזיאל אלין
28 אנון זרעית קהת: במנין כל
דכורא מבר ירחא ולעילא תמנין
אלפין ושית מאה נטרי מטרת
דקודשא:

Targum ONKELOS.

12 Ego autē ecce applicavi Levitas ad me de medio filiorum Israel, pro omni primogenito qui aperit vulvā de filiis Israel: ministrabuntq; Levitæ in
13 conspectu meo. Meū est enim omne primogenitū in die quo occidi omne primogenitū in terra Egypti, sanctificavi corā me oñe primogenitū in Israel, ab homine usq; ad pecus: mei
14 sunt, ego Dñs. Locutūsq; est Dñs cum Moyse, in deserto Sinai, dicens. Numera filios Levi, p domos patrū suorū et familias suas: omnes masculos ab uno mense et supra nume-
16 rabitis eos. Numeravitq; eos Moyses juxta verbū Dñi: sicut mandatū fuerat ei. Fuerūt autē hi filii Levi per nomina sua;
18 Gersō, et Caath, & Merari. Et hæc sunt nomina filiorū Gerson per familias suas; Lobni,
19 et Semei. Et filii Caath p familias suas; Amrā et Isaar; et
20 Hebron, et Oziel. Filii autem Merari per familias suas, Mooli et Musi: hæ sunt familiæ Levitarū, per domos patrū su-
21 orū. De Gerson fuit familia Lobni, et familia Semei: hæ
22 sunt familiæ Gerson. Numeratiq; sunt ex eis juxta numerum omniū masculorū, ab uno mē-
23 se et supra: fuitq; numer° eorum septē millia & quingenti. Familiæ Gersō castrametabū-
24 tur post tabernaculum ad Occidentem. Et princeps domus patrum Gersonitarum, Elia-
25 saph filius Lael. Sub custodia autē filiorū Gersō in tabernaculo fœderis erit tabernaculū et operimentum, quo tegetur,
26 tentoriumq; p in ostio tabernaculi fœderis. Et cortinæ atrii, et tentorii q̃ est in ostio atrii, q̃ circuit altare et taber-
27 naculū: et funiculi ejus, juxta omnem cultū ejus. De Caath autē fuit familia Amram et familia Isaar, & familia Hebron, & familia Oziel: hæ
28 sunt familiæ Caath. Juxta numerum omnium masculorum, ab uno mense & supra: octo millia et sexcenti, custodientium custodiam sanctuarii.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

12 * ואנכי הנה לקחתי את הלוים מתוך בני ישראל תחת כל בכור פטר רחם מבני ישראל והיו הלוים לי
13 * כי לי כל בכור ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל בכור בישראל מאדם עד בהמה לי יהיו אני
14 יהוה: * וידבר יהוה אל משה במדבר
15 סיני לאמר: * פקד את בני לוי לבית אבתם לזרעתם כל זכר מבן
16 חדש ומעלה תפקדם: * ויפקד משה על פי יהוה כאשר צוה
17 * ואלה בני לוי שמתם גרשון וקהת ומררי:
18 * ואלה שמות בני גרשון לזרעתם לבני ושמעי:
19 * ובני קהת לזרעתם עמרם ויצהר חברון
20 * ועזיאל: * ובני מררי לזרעתם מחלי ומושי אלה
21 * אלה משפחות הלוי לבית אבתם: * לגרשון
22 * לבני ושמעי: * אלה משפחת גרשון: * פקדיהם
23 * מספר כל זכר מבן חדש ומעלה פקדיהם שבעת אלפים וחמש מאות: * משפחת גרשון אחרי
24 * המשכן ים: * ונשיא בית אב לבית גרשון אליסף בן לאל:
25 * ומשמרת בני גרשון במשכן מועד * יריעת המשכן ואת האהל מכסהו ומסך
26 * פתח אהל מועד: * וקלעי החצר ואת מסך פתח החצר אשר על המשכן ועל המזבח סביב
27 * ואת מיתריו לכל עבדתו: * ולקהת משפחת עמרם ומשפחת יצהר ומשפחת חברון ומשפחת עזיאל אלה
28 * אלה משפחת הקהתי: * במספר כל זכר מבן חדש ומעלה שמנת אלפים ושש מאות * שמרי משמרת הקדש:

VERSIO SAMARITANA.

12 * ואנכי הנה לקחתי את הלוים מתוך בני ישראל תחת כל בכור פטר רחם מבני ישראל
13 * כי לי כל בכור ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל בכור בישראל
14 * מאדם עד בהמה לי יהיו אני יהוה: * ויאמר יהוה אל משה במדבר
15 * סיני לאמר: * פקד את בני לוי לבית אבתם לזרעתם כל זכר מבן חדש
16 * ומעלה תפקדם: * ויפקד משה על פי יהוה כאשר צוה
17 * ואלה בני לוי שמתם גרשון וקהת ומררי:
18 * ואלה שמות בני גרשון לזרעתם לבני ושמעי:
19 * ובני קהת לזרעתם עמרם ויצהר חברון
20 * ועזיאל: * ובני מררי לזרעתם מחלי ומושי אלה
21 * אלה משפחות הלוי לבית אבתם: * לגרשון
22 * לבני ושמעי: * אלה משפחת גרשון: * פקדיהם
23 * מספר כל זכר מבן חדש ומעלה פקדיהם שבעת אלפים וחמש מאות: * משפחת גרשון אחרי
24 * המשכן ים: * ונשיא בית אב לבית גרשון אליסף בן לאל:
25 * ומשמרת בני גרשון במשכן מועד * יריעת המשכן ואת האהל מכסהו ומסך
26 * פתח אהל מועד: * וקלעי החצר ואת מסך פתח החצר אשר על המשכן ועל המזבח סביב
27 * ואת מיתריו לכל עבדתו: * ולקהת משפחת עמרם ומשפחת יצהר ומשפחת חברון ומשפחת עזיאל אלה
28 * אלה משפחת הקהתי: * במספר כל זכר מבן חדש ומעלה שמנת אלפים ושש מאות * שמרי משמרת הקדש:

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

12 Ego autem ecce accepi Levitas de medio filiorum Israel pro omni primogenito adaperiente vulvā in filios Israel: redempsiones eorū erunt
13 eorum, mihi Levitæ. Nam meus est omnis primogenitus: in die quo(e) percussi omnem primogenitū in terra Ægypti,
14 sanctificavi mihi omne primogenitū in Israel, ab homine ad pecus; mei sunt et Dominus.
15 Et locutus est Dominus Mose in deserto Sinai, dicens; Re-
16 cense filios Levi secundūm domum patrum suorū, secundūm familias suas; omnem masculū a filio mensis et su-
17 pra, recensebis eos. Et recensu-
18 it eos Moses secundūm verbum Domini, sicut præceperat
19 ei: Isti autem fuerunt filii Levi cum nominibus suis, Ger-
20 son, Caath, et Merari. Hæ quoq; sunt nomina filiorum Gerson secundūm familias
21 suas, Lobni et Semei. Et filii Caath secundūm familias suas, Amrā, et Issar, Hebron, &
22 Oziel. Filii verò Merari se-
23 cundūm familias suas, Mo-
24 loli, & Musi: Istæ sunt familiæ Levi secundūm domū patrum suo.um. Gersonis, familia Lobnitarū; et familia Se-
25 meitarum: Istæ sunt familiæ Gersonitarum. Recensiti autē
26 eorum juxta numerum omnium masculorum à filio mensis et supra, recensiti eorum,
27 septē millia et quingenti. Fa-
28 milia Gersonitarum post tabernaculum castrametabitur ad Occidente. Princeps au-
29 tem domūs patris Gersonitarum, Eliasaph filius Lael. Cu-
30 stodia verò filiorū Gerson in tabernaculo testimonii, ipsum tabernaculum, et (f) tentoriū,
31 et operimentū ejus, et velamē portæ tabernaculi testimonii.
32 Et tapetes ocellati atrii, et velamen portæ atrii quod est super tabernaculum et super al-
33 tare in circuitu, et funes ejus pro omni ministerio ejus. Caath
34 verò, familia Amramitarū, et familia Issaritarum, et familia Hebronitarū, et familia Oziellitarum. Istæ sunt famil-
35 iæ Caahitarū juxta numerū omnium masculorum à filio mensis et supra, octo millia et
36 sexcenti, custodientes custo-
37 diam a Santuario.

VER. SAM. (e) occidi (f) tegumentum,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * فاني قد سرقت اللويانيين من بني اسرائيل بدل كل بكر اول بطن من بني اسرائيل * فيصير
13 اللويانيون لي * كما كان لي كل بكر في يوم اهلاكي كل بكر في بلد مصر اقدست لي كل بكر فيما
14 بين بني اسرائيل من انسان الى بهيمة * كذلك يصير هاولاء * انا الله سرقهم * ثم كلم الله موسي في
15 برية سينين قايلا * عد بني ليوي لبيت اباهم وعشايرهم * كل ذكر من ابن شهر فصاعدا
16 تعدهم * فعدهم موسي على قول الله كما امر * فهاولاء كانوا بنو ليوي باسمايهم * جيرسون * وقهات
17
18 ومراري * وهذان اسما ابني جيرسون * لبني * وسمعي لقبايلهما * وبنو قهات لعشايرهم * عمرام
19
20 ويصهار * وحبرون * وعزيايل * وابنا مراري لعشايرهما * محلي * وموسي * هذه عشاير اللويانيين
21 لبيت اباهم * لجيرسون عشير لبني * وعشاير سمعي * هذه عشايرهم * عددهم باحصاء كل ذكر
22
23 من ابن شهر فصاعدا * سبعة الف وخمس ماية * وعشايرهم يدورون وراء المسكن في المغرب * 24
25 وسريفهم الياساف بن لايل * وحفظهم من خباء المحضر * المسكن * والخباء * وغشاوه * وستر باب
26 خباء المحضر * وقلوع السرادق * وستر بابه الذي على المسكن والمذبح مستديرا * واطنابها * وساير
27 خدمها * ولقهات عشير عمرام * وعشير يصهار * وعشير حبرون * وعشير عزيايل * هذه عشاير
28 * باحصاء كل ذكر من ابن شهر فصاعدا * ثمانية الف وستماية * حافظوا حفظ القدس *

Quoniā jam nobilitavi Levitas inter filios Israil pro omni primogenito primi partūs ex filiis Israil; idcò Leviæ fient
13 mei. Quemadmodum fuit meum omne primogenitum in die quā perdidi omne primogenitum in regione Ægypti, sanctificavi mihi omne primogenitum inter filios Israil, ab homine usque ad pecus: ita erit
14 hi, ego Deus nobilitavi eos. Etiā locutus est Deus ad Musam in deserto Sinaim, dicens; Recense filios Levi in do-
15 mum patrum suorum, & familias suas: omnes masculos à filio unius mensis & supra, numerabis. Numeravit igitur eos
16 Musa juxta dictum Dei, quemadmodum præcepit. Et hi fuerunt filii Levi per no-
17 mina sua: Girson, & Cahath, et Merari.
18 Et hæc sunt duo nomina filiorum Gi son: Lebni, & Semei, juxta familias utriusq..
19 Et filii Cahath ia familias suas, Amram,
20 et Jesbar, & Hebron, et Oz ail. Et duo filii Merari per familias suas, Mahli, &
21 Musi. Hæ sunt familiæ Levitarum juxta domum patrum eorum. Gersoni, familia
22 Lebni, & familia Semei. Istæ sunt familiæ eorum. Numerus eorum, recensendo
23 omnem masculum à filio unius mensis & supra, septem millia & quingenti. Et fa-
24 miliæ eorum castrametabuntur retrò habitaculum ad Occidentē. Et princeps eo-
25 rum, Eliasaph filius Lael. Et custodia eo-
26 rum circa tabernaculum præsentiæ, erit habitaculum, & tentorium, et tegmen ejus, & cortina januæ tabernaculi præsentiæ,
27 Et vela atrii, et velamen januæ ejus, quod est super habitaculum & altare per circui-
28 tum, & funiculi eorum, & reliquum eorum ministerium. Cahath autem habet fa-
29 milias Amram, & familiam Jesbar, & familiam Hebron, & familiam Oziail: Hæ sunt familiæ ejus. Numerand o omnē masculum à filio mensis & deinceps, octo millia & sexcenti, custodientes custodiam sanctuarii.

ספר במדבר : ג

tabernaculi *fœmur super* castrametabuntur Chehath filiorum Familiæ
29 משפחת בני־קהת יחנו על ירך המשכן
Elisaphan ,Chehathi *familiis* patris domus *prætum* Et *austrum* ad
30 תימנה: ונשיא בית־אב למשפחת הקהתי אליצפן
,candelabrum & ,mensa & ,arca eorum custodia Et .Huzziel filius
31 בן־עזיאל: ומשמרתם הארן והשלחן והמנרה
operimentum & ,eis in ministrabunt quibus ,sanctitatis vasa & ,altaria &
והמזבחות וכלי הקדש אשר ישרתו בהם והמסך
Aharon filius Elhazar Levi *prætorum prætum* Et .ejus *servitium* omne &
32 וכל עבדתו: ונשיא נשיאי הלוי אלעזר בן־אהרן
Merari *Ipsi* .sanctitatis custodiam custodientium *præfectura* ,sacerdotis
33 הכהן פקדת שמרי משמרת הקדש: למרלי
familiæ *ipse* Istæ .Muli familia & ,Machli familia
משפחת המחלי ומשפחת המושי אלה הם משפחת
,supra & ,mensis filio à masculi omnis *numero in* eorum *visitatis* Et .Merari
34 מררי: ופקדיהם במספר כל־זכר מבן־חדש ומעלה
familiis patris domus *prætum* Et .ducenti & millia sex
35 ששת אלפים ומאתים: ונשיא בית־אב למשפחת
castramet.batur tabernaculi *femur Super* .Abichail filius Suriel ,Merari
מרלי צוריאל בן־אביחיל על ירך המשכן יחנו
,tabernaculi *asseres* ,Merari filiorum custodiæ *visitatio* Et .aquilonem *ad*
36 צפנה: ופקדת משמרת בני מררי קרשי המשכן
omne & ,ejus vasa omnia & ,ejus bases & ,ejus columnæ &,ejus vectes &
וריתיו ועמדיו ואדניו וכל־כליו וכל
,earum bases & ,undiquaque atrii columnæ Et .ejus *servitium*
37 עבדתו: ועמדי החצר סביב וארניהם
,*stabiraculi facies ad castrametantes* Et .earum funes & ,earum clavi &
38 ויתדותם ומיתריהם: והחנים לפני המשכן
,Aharon & ,Mosch orientem ad *conventui temporis facies ad* ,anteriùs ad
קדמה לפני אהל־מועד מזרחה משה ואהרן
filiorum custodiam ad ,sanctuarii custodiam custodientes ejus filii &
ובניו שמרים משמרת המקדש למשמרת בני
Levitarum *visitati* Omnes .morietur *appropinquans* extraneus & :Israel
39 ישראל והזר הקרב יומת: כל־פקודי הלוים
,eorum familias *ad* Domini *et super* ,Aharon & ,Mosch *visitati* quos
אשר פקד משה ואהרן על־פי יהוה למשפחתם
.millia viginti & duo supra & ,mensis filio à masculus omnis
כל־זכר מבן־חדש ומעלה שנים ועשרים אלף:
primogenitum omnem *Visita* :Mosch ad Dominus dixit Et
40 ויאמר יהוה אל־משה פקד כל־בכר
numerum ita & :supra & ,mensis filio à ,Israel *filiis* masculum
זכר לבני ישראל מבן־חדש ומעלה ושא את מספר
Pro .Dominus Ego .mihi Levitas capies Et .eorum nominum
41 שמתם: ולקחת את־הלוים לי אני יהוה תחת
pro Levitarum animal & ,Israel filiis in primogenito omni
כל־בכר בבני ישראל ואת בהמת הלוים תחת
,Mosch *visitati* Et .Israel filiorum animali in primogenito omni
42 כל־בכור בבהמת בני ישראל: ויפקד משה
filiis in primogenitum omnem ,ei Dominus præcepit quemadmodum
כאשר צוה יהוה אתו את כל־בכור בבני
.Israel
ישראל:

Versio VULG. LAT.

29 Et castrametabuntur ad Me-
30 ridianam plagam. Princéps-
que eorum erit Elisaphan fi-
31 lius Oziel. Et custodient
aream, mensámque, & can-
delabrum, altaria, & vasa
Sanctuarii, in quibus mini-
stratur, & velum, cunctám-
que hujuscemodi supellecti-
32 lem. Princeps autem princi-
pum Levitarum Eleazar fi-
lius Aaron sacerdotis, erit
super excubitores custodiæ
33 Sanctuarii. At verò de Me-
rari erunt populi Moholitæ
& Musitæ recensiti per no-
34 mina sua. Omnes generis
masculini ab uno mense & su-
35 prà, sex millia ducenti. Prin-
ceps eorum Suriel filius Abi-
hael : in plaga Septentrio-
36 nali castrametabuntur. Erunt
sub custodia eorum tabulæ
tabernaculi, & vectes, & co-
lumnæ, ac bases earum, &
37 omnia quæ ad cultum hu-
juscemodi pertinent. Co-
lumnæque atrii per circui-
tum cum basibus suis, & pa-
38 xilli cum funibus. Castrame-
tabuntur ante tabernaculum
fœderis, id est, ad Oriénta-
lem plagam, Moyses & Aa-
ron cum filiis suis, habentes
custodiam Sanctuarii in me-
dio filiorum Israel. Quisquis
alicnus accesserit, morietur.
39 Omnes Levitæ, quos nume-
raverunt Moyses & Aaron,
juxta præceptum Domini per
familias suas in genere masc-
lino à mense uno & suprà,
fuerunt viginti duo millia.
40 Et ait Dominus ad Moysen,
Numera primogenitos sexûs
masculini de filiis Israel ab
uno mense & suprà, & ha-
41 bebis summam eorum. Tol-
léque Levitas mihi pro omni
primogenito filiorum Is-
rael, ego sum Dominus : &
pecora eorum pro universis
primogeniris pecorum filio-
rum Israel. Recensuit Moy-
ses, sicut præceperat Domin°,
42 primogenitos filiorum Is-
rael.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

29 Οἱ δῆμοι τῶν υἱῶν Καὰθ παρεμβαλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς Σκηνῆς κατὰ λίβα.
30 Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου (α) πατριῶν τῶν δημων τοῦ Καὰθ, Ἐλισαφὰν υἱὸς Ὀζιήλ. Καὶ
31 οἱ φυλακαὶ αὐτῶν ἡ κιβωτὸς, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ λυχνία, καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ
Σκεύη τοῦ ἁγίου ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐ-
τοῖς, καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ πάντα τὰ
32 ἔργα αὐτῶν. Καὶ ὁ ἄρχων (α) ἐπὶ τῶν
ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν, Ἐλεάζαρ (α) ὁ
υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καθεζομένου φυ-
33 λάσσειν τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων. Τῷ
Μεραεὶ δῆμος ὁ Μοολὶ, καὶ δῆμος (β) ὁ
34 Μουσί. Ἕτοι εἰσὶ δῆμοι τοῦ Μεραεὶ. Ἡ ἐπί-
σκεψις αὐτῶν κατ' ἀριθμὸν, πᾶν ἄρσε-
νιπὸ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἑξακισχίλιοι
35 καὶ πεντήκοντα. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν
τοῦ δήμου τοῦ Μεραρὶ, Σουριὶλ υἱὸς Ἀβι-
χαΐλ. ἐκ πλαγίων τῆς Σκηνῆς παρεμβα-
36 λοῦσι πρὸς βορρᾶν. Ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυ-
λακῆς υἱῶν Μεραρὶ, τὰς κεφαλίδας τῆς
Σκηνῆς, καὶ τοὺς μοχλὸς αὐτῆς, καὶ τοὺς σύνδε-
σμους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ
37 Σκεύη αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα αὐτῆς, καὶ τοὺς
σύνδεσμοὺς τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις
αὐτῶν, καὶ τοὺς (γ) πασσάλους, καὶ τοὺς κάν-
38 θους αὐτῶν. (δ) Οἱ παρεμβαλοῦσιν κατὰ
πρόσωπον τῆς Σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου (ε)
ἀπὸ ἀνατολῆς, Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτῶν, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγί-
ου εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ ὁ
ἀλλογενὴς (ζ) ὁ ἀπόμενος, ἀποθανεῖται.
39 Πᾶσαι αἱ ἐπίσκεψις τῶν Λευιτῶν, οὓς ἐπεσκέ-
ψατο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου
κατὰ δήμους αὐτῶν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαί-
40 ου καὶ ἐπάνω, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες. Καὶ
εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Ἐπίσκε-
ψαι πᾶν πρωτότοκον ἄρσεν τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω· (η) καὶ
λάβετε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὀνόματι. Καὶ
41 λήψῃ τοὺς Λευίτας ἐμοὶ, ἐγὼ κύριος, ἀντὶ
πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ,
καὶ τὰ κτῆνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ πάντων τῶν
πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνεσι τῶν υἱῶν
42 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπεσκέψατο Μωυσῆς ὃν
τρόπον ἐνετείλατο (θ) κύριος τῶν πρω-
τοτόκων ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

MS.A (α) πατριῶν δήμων (ω) ὁ ἐπὶ (α) υἱὸς (β) ὁ Ὀμυσί. (γ) πασσάλους αὐτῶν, καὶ (δ) Καὶ οἱ (ε) ἀπὸ ἀνατολῶν, (ζ) ὁ πεζοπορεύομενος, (η) καὶ λάβε τὸ ἀριθμὸν αὐτῶν ὀνόματι (θ) κύριος πᾶν

Populi filiorum Caath castrametabuntur à latere tabernaculi ad Africum. Et princeps domûs familiarum populorum ipsius Caath, Helisaphan filius Oziel. Et custodia eorum; arca, & mensa, & candelabrum, & altaria, & vasa sancti, quibùsque ministrabunt in ipsis, & cooperimentum, & omnia opera eorum. Et prin-
32 ceps super principes Levitarum, Eleazar filius Aaron sacerdotis, constitutus custodire custodias sanctorum. Ipsi Merari populus, 33 qui Mooli; & populus, qui Musi. His sunt populi ipsius Merari. Recognitio eorum secundùm nu-
34 merum, omne masculinum ab uno mense & suprà, sex mille, & quinquaginta. Et princeps 35 domûs familiarum populi Merari, Suriel filius Habichel. A latere tabernaculi castrametabuntur ad Aquilonem. Recog-
36 nitio custodiæ filiorum Merari; capita tabernaculi, & vectes ejus, & columnæ ejus, & bases ejus, & omnia vasa eorum, & opera eorum, Et columnas a-
37 trii in circuitu, & bases earum, & paxillos, & funes eorum. Castrametantes ad faciem taber-
38 naculi testimonii ab Oriente, Moyses, & Aaron, & filii ejus, custodientes custodias sanctis ad custodias filiorum Israel. Et alienigena, qui tetigerit, morietur. Omnis recognitio Levitarum, 39 quos recognovit Moyses & Aaron per vocem Domini secundùm populos eorum, omne masculinum ab uno mense & suprà, duo & viginti millia. Et di-
40 xit Dominus ad Moysen, dicens, Recognosce omne primogenitum masculinum filiorum Israel ab uno mense & suprà : & accipite numerum ex nomine. Et sumes Levitas mi-
41 hi, Ego Dominus, pro omnibus primogenitis filiorum Israel ; & pecora Levitarum pro omnibus primogenitis in pecoribus filiorum Israel. Et recognovit Moyses, 42 quemadmodùm mandavit Dominus, omne primogenitum in filiis Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

29 ܒܢܝ ܩܗܬ ܢܬܚܢܘܢ ܡܢ ܣܛܪܐ ܕܡܫܟܢܐ ܕܣܗܕܘܬܐ ܕܡܘܠ ܕܐܪܘܢܐ ܕܩܘܡ ܠܡܫܟܢܐ ܕܣܗܕܘܬܐ ܕܡܘܠ ܕܐܪܘܢܐ ܕܩܘܡ ܠܡܫܟܢܐ ܕܣܗܕܘܬܐ ܕܡܘܠ ܕܐܪܘܢܐ ܕܩܘܡ ܠܡܫܟܢܐ ܕܣܗܕܘܬܐ ܕܡܘܠ ܕܐܪܘܢܐ ܕܩܘܡ ܠ
30 ܕܐܠܝܨܦܢ ܒܪ ܐܘܙܝܠ ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫܦܚܬ ܩܗܬ ܕܐܠܝܨܦܢ ܒܪ ܐܘܙܝܠ ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫܦܚܬ ܩܗܬ ܕܐܠܝܨܦܢ ܒܪ ܐܘܙܝܠ ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫܦܚܬ ܩܗܬ ܕܐܠ
31 ܝܨܦܢ ܒܪ ܐܘܙܝܠ ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫܦܚܬ ܩܗܬ ܕܐܠ
32 ܝܨܦܢ ܒܪ ܐܘܙܝܠ ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫܦܚܬ ܩܗܬ ܕܐ
33 ܝܨܦܢ ܒܪ ܐܘܙܝܠ ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ ܕܡܫ
34 ܝܨܦ
35 ܝ
36 ܝ
37 ܝ
38 ܝ
39 ܝ
40 ܝ
41 ܝ
42 ܝ

Igitur familia domûs Cahath castra ponent 29 prope margines tabernaculi ab Austro. Prin- 30 ceps autem domûs patrum familiæ Cahath, erat Elizaphan filiꝰ Uziel. Eorumq; custodia 31 erit arca, & mensa, & eandelabrum, & altare, & instrumenta sanctuarii quibus ministrant, & velũ januæ, cum universo ejus ministerio. Princeps autem principum Levitarum, Elia- 32 zar filius Aharonis sacerdotis præfectꝰ custodientium custodiam sanctuarii. Et ad Merari 33 pertinet familia Mahli, & familia Musi. Hæ sunt familiæ Merari. Numerus verò illorum, 34 numerando omnem masculum à filio mensis & supra, sex millia & ducenti. Caput autem 35 domûs patrum familiæ Merari, Suriel filius Abihel, ad imam partem tabernaculi castrametabuntur ab Aquilone. Officiũ autem cu- 36 stodiæ filiorum Merari, erunt asseres taberna- culi, & vectes ejus, & columnæ ejus, & fulcra ejus, & omnia vasa ipsius, cum universo ipsius ministerio. Item columnæ atrii per ambitum, 37 & funes earum, & fulcra earũ, earumq; vela. Porrò qui castrametabuntur ante tabernacu- 38 lum ab Oriente, ante tabernaculum temporis, ad plagam Orientalem; erunt Moses & Aha- ron atque filii ejus, observantes custodiam sanctuarii præter custodiam filiorum Israel : & peregrinꝰ qui accesserit, occidetur. Omnes 39 numeri Levitarũ quos recensuit Moses juxta verbum oris Dñi, omnis masculus à filio men- sis & supra, viginti duo millia. Locutus est 40 etiã Dñs cum Mose, & ait illi; Recense omnes primogenitos mares filiorum Israel, à filio mensis & supra : Et accipe numerum nominũ 41 eorum; offeresq; mihi Levitas (ego sum Dñs) pro omnibus primogenitis filiorum Israel, & jumenta Levitarum pro omnibus primogeni- tis jumentorum filiorum Israel. Recensuit 42 itaque Moses, quemadmodum præcepitat ei Dñs, omnes primogenitos filiorum Israel.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

Targum ONKELOS.

29 וְרַעְיָת בְּנֵי קְהָת יִשְׁרוּן עַל־צִיצָדָא
30 דְּמַשְׁכְּנָא דָרוֹמָא׃ וְרַב בֵּית אַבָּא
לְוַרְעָיָת קְהָת אֱלִיצָפָן בַּר־עֻזִּיאֵל׃
31 וּמַצַּרְתָּהוֹן אֲרוֹנָא וּפַרְוָרָא וּמְנָרְתָּא
וּמַרְבְּחָא וּמָנֵי קוּדְשָׁא דִּי יְשַׁמְּשׁוּן
בְּהוֹן וּפַרְסָא וְכָל פּוּלְחָנֵיהּ׃
32 וַאֲמַרְכָּלָא דְּמַמֵּנָא עַל־רַבְּרְבֵי
לֵוָאֵי אֶלְעָזָר בַּר־אַהֲרֹן כַּהֲנָא
דְּמִתְחַזֵּי רִדּוּהִי מִמַּנָּן נָטְרֵי מַטְּרַת
קוּדְשָׁא׃ לְמַרְלֵי וַרְעָיָת מַחְלִי
33 וְוַרְעָיָת מוּשֵׁי אִלֵּין אִנּוּן וַרְעָיָת
מְרָרִי׃ וּמִנְיָנְהוֹן בְּמִנְיַן כָּל דְּכוֹרָא
34 מִבַּר־יַרְחָא וּלְעֵילָא שִׁתָּא אַלְפִין
וּמְאָתָן׃ וְרַב בֵּית אַבָּא לְוַרְעָיָת
35 מְרָרִי צוּרִיאֵל בַּר־אֲבִיחַיִל עַל שְׁדָא
דְּמַשְׁכְּנָא יִשְׁרוּן צָפוֹנָא׃ וְדִמְסַר
36 לְמַטַּר בְּנֵי מְרָרִי דַּפֵּי מִשְׁכְּנָא
וְעַבְרוֹהִי וְעַמּוּדוֹהִי וְסַמְכָוֹהִי וְכָל־
37 מָנְוֹהִי וְכָל פּוּלְחָנֵיהּ׃ וְעַמּוּדֵי
דְרַתְּיָא סְחוֹר־סְחוֹר וְסַמְכָוֹהוֹן
38 וְסִכְּיָהוֹן וְאַטְוָנָהוֹן׃ וּדְי שָׁרֵן קֳדָם
מַשְׁכְּנָא קִדְמָא קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא
מַדִּינְחָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנוֹהִי נְטָרִין
מִטְּרַת מַקְדְּשָׁא לְמַטַּרַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְחַיָּלוּנֵי דְיִקְרַב יִתְקְטֵל׃
39 כָּל־מִנְיָנֵי לֵוָאֵי דִּי מַנָּא מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן עַל מֵימְרָא דְיָי לְוַרְעָיָתְהוֹן
כָּל דְּכוֹרָא מִבַּר־יַרְחָא וּלְעֵילָא
40 עֶשְׂרִין וּתְרֵין אַלְפִין׃ וַאֲמַר יְיָ
לְמֹשֶׁה מְנֵי כָל בְּכוֹרָא דְכוּרְיָא לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל מִבַּר־יַרְחָא וּלְעֵילָא וְקַבֵּל
41 יַת מִנְיָן שְׁמָהָתְהוֹן׃ וְתִקְרֵב יָת
לֵוָאֵי קֳדָמַי אֲנָא יְיָ חֵלֶף כָּל בְּכוֹרָא
בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָת בְּעִירָא דְלֵוָאֵי
חֵלֶף כָּל־בְּכוֹרָא בְּבְעִירָא דִּבְנֵי
42 יִשְׂרָאֵל׃ וּמְנָא מֹשֶׁה כְּמָא דִי־פַקִּיד
יְיָ יָתֵיהּ יָת כָּל בְּכוֹרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

29 * עשרת בני קהת ישרון על צידא
30 * דמשכנא דרומא׃ ורב בית אבא
לוערעית קהת אליצפן בר־עזיאל׃
31 * ומצרתהון ארונא ופרוורא ומנרתא
ומרבחא ומני קודשא די משמשן
בהון ופרסא וכל פולחניה׃
32 * ואמרכלא דממנא על־רברבי
לואי אלעזר בר־אהרן כהנא
דמתחזי רדוהי ממנן נטרי מטרת
קודשא׃ למרלי ורעית מחלי
33 * וורעית מושי אלין אנון ורעית
מרדי׃ ומנינהון במנין כל דכורא
34 * מבר־ירחא ולעילא שתא אלפין
ומאתן׃ ורב בית אבא לורעית
35 * מרדי צוריאל בר־אביחיל על שדא
דמשכנא ישרון צפונא׃ ודמסר
36 * למטר בני מרדי דפי משכנא
ועברוהי ועמודוהי וסמכוהי וכל־
37 * מנוהי וכל פולחניה׃ ועמודי
דרתיא סחור־סחור וסמכוהון
38 * וסכיהון ואטונהון׃ ודי שרן קדם
משכנא קדמא קדם משכן זמנא
מדינחא משה ואהרן ובנוהי נטרין
מטרת מקדשא למטרת בני
ישראל וחילוני דיקרב יתקטל׃
39 * כל־מנני לוואי די מנא משה
ואהרן על מימרא דיי לורעיתהון
כל דכורא מבר־ירחא ולעילא
40 * עשרין ותרין אלפין׃ ואמר יי
למשה מני כל בכרא דכוריא לבני
ישראל מבר־ירחא ולעילא וקבל
41 * ית מנין שמהתהון׃ ותקריב ית
לוואי קדמי אנא יי חלף כל בכרא
בבני ישראל ית בעירא דלוואי
חלף כל־בכרא בבעירא דבני
42 * ישראל׃ ומנא משה כמא די־פקיד
יי יתיה ית כל בכרא בבני ישראל׃

VERSIO SAMARITANA.

29 * בני קהת ישרון צידא
30 * דמשכנא דרומא׃ ורב בית אבא
לוערעית קהת אליצפן בר־עזיאל׃
31 * ומצרתהון ארונא ופרוורא ומנרתא
ומרבחא ומני קודשא די משמשן
בהון ופרסא וכל פולחניה׃
32 * ואמרכלא דממנא על־רברבי
לואי אלעזר בר־אהרן כהנא
דמתחזי רדוהי ממנן נטרי מטרת
קודשא׃ למרלי ורעית מחלי
33 * וורעית מושי אלין אנון ורעית
מרדי׃ ומנינהון במנין כל דכורא
34 * מבר־ירחא ולעילא שתא אלפין
ומאתן׃ ורב בית אבא לורעית
35 * מרדי צוריאל בר־אביחיל על שדא
דמשכנא ישרון צפונא׃ ודמסר
36 * למטר בני מרדי דפי משכנא
ועברוהי ועמודוהי וסמכוהי וכל־
37 * מנוהי וכל פולחניה׃ ועמודי
דרתיא סחור־סחור וסמכוהון
38 * וסכיהון ואטונהון׃ ודי שרן קדם
משכנא קדמא קדם משכן זמנא
מדינחא משה ואהרן ובנוהי נטרין
מטרת מקדשא למטרת בני
ישראל וחילוני דיקרב יתקטל׃
39 * כל־מנני לוואי די מנא משה
ואהרן על מימרא דיי לורעיתהון
כל דכורא מבר־ירחא ולעילא
40 * עשרין ותרין אלפין׃ ואמר יי
למשה מני כל בכרא דכוריא לבני
ישראל מבר־ירחא ולעילא וקבל
41 * ית מנין שמהתהון׃ ותקריב ית
לוואי קדמי אנא יי חלף כל בכרא
בבני ישראל ית בעירא דלוואי
חלף כל־בכרא בבעירא דבני
42 * ישראל׃ ומנא משה כמא די־פקיד
יי יתיה ית כל בכרא בבני ישראל׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

29 Familiæ filiorũ Caath castrametabuntur ad latus tabernaculi Australe. Princeps autem domũs patrũ familiarũ Caath,
30 Elisaphan filius Oziel. Eruntque sub custodia eorũ, arca et mẽsa, et candelabrũ et altaria, et vasa quib' ministratur in sanctuario: et tentoriũ, et omne
31 ad ej' cultũ pertinet. Præpositus autem qui constituẽ' est
32 sup principes Levitarũ, Eleazar filii' Aaron sacerdotis: & sub manu ej' erũt constituti illi, qui custodiũt custodiã sanctuarii. De Merari fuit familia
33 Mooli, et familia Musi: hæ sunt familiæ Merari. Omnesq; masculi qui numerati fũt ex co, ab
34 uno mense et suprà: sex millia
35 et ducenti. Et princeps domus patris familiarũ Merari, Suriel filius Abihail: castrametabuntur q; ad latus Aquilonare
36 tabernaculi. Hæc autẽ tradita sunt in custodiã filiorũ Merari: tabulæ tabernaculi; et vectes ej', et columnæ ej' et bases ej',
37 et omnia vasa ejus, et omnia quæ ad cultũ ej' pertinent. Et columnæ atrii p circuitũ, et bases earũ: et paxilli
38 earũ, et funes earũ. Et qui castrametabuntur ante tabernaculum ad Orientalem plagam ante tabernaculũ fœderis, erunt Moyses et Aaron et filii fui, custodicũtes custodiã sãctuarii, in custodiã filiorũ Israel: Extrane' autẽ qui accesserit, occidetur. Omnes qui numerati sunt de Levitis, quos numeravit Moyses et Aarõ juxta verbũ Dñi, p familias suas: omnes masculi ab uno mẽse et supra, fuerũt viginti duo
40 millia. Dixitq; Dñs ad Moysẽ, Numera omnes primogenitos masculos de filiis Israel, ab uno mense et supra: et suscipe
41 summã nominũ eorum. Et applicabis Levitas in conspectu meo, Ego Dñs, pro omoi primogenito filiorũ Israel: et pecora Levitarũ, pro universis primogenitis pecorũ filiorum
42 Israel. Numeravitque Moyses omnes primogenitos filiorum Israel, sicut præceperat ei Dñs'.

VER. SAM. (g) negotiatio

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

29 وعشايرهم ينزلون الى جانب المسكن فى الجنوب * وسريف بيت امة عشاير فهات النصافان
30 بن عزيايل * وحفظهم الصندوق * والمنار * والمذبح * واواني القدس التي يستخدمون
31 بها * والستر وجميع خدمهم * وسريف اشراف اللاويين العازار بن هارون الامام * موكل بحافظي
32 حفاظ القدس * وكراري عسين الحلي * وعسين موسي * هاتان عشيرتاه * عددهم باحصاء كل
33 ذكر من ابن شهر فصاعدا سته الف ومايتان * وسريفهم صوريئيل ابن ابيحايل * وينزلون الى
34 جانب المسكن الشمالي * ووكالة حفظ بني مراري * تحايج المسكن * وامهاجه * وعمده * وواعده *
35 وكل اداته وخدمته * وعمد السرادق مستديرا * وواعدها * واوتادها * واطنابها * والنازلون بين
36 يدي المسكن بين يدي خباء المحضر في المشرق * موسي وهارون وابناه * حافظي حفظ
37 المسكن وحفظ بني اسرايل * واي اجنبي يقدم الي ذلك فليقتل * فكذلك جميع عدد
38 اللاويين الذين عدهم موسي وهارون على قول الله بحيوسهم * اثنان وعشرون الفا * ثم قال
39 الله لموسي * عد كل بكر ذكر من بني اسرايل من ابن شهر فصاعدا * وارفع احصاء اسمايهم *
40 وخذ لي اللاويين الذين سرفهم بدل كل بكر من بني اسرايل * وبهايمهم بدل كل بكر
41 من بهايم بني اسرايل * فعد موسي كما امره الله كل بكر في بني اسرايل *

Familiæ eorum castrametabuntur ad latus habitaculi, ad Meridiem. Et princeps domũs gentis familiarum Caath, Elisaphan filius Oziail. Et custodia eorum erit arca, & mensa, & candelabrum, & altare, & utensilia sanctuarii quibus utuntur, & velum, & omne ministerium eorum. Et princeps principum Levitarum, Elazar filius Haronis sacerdotis præfectus observantium custodias sanctuarii. Merari verò habet familiam Mahli, & familiam Musi: Hæ duæ sunt familiæ ejus. Numerus eorum, computando omnem masculum à filio mensis & suprà, sex millia & ducenti. Et princeps eorum, Suriail filius Abihail: & castrametabuntur ad latus habitaculi Septentrionale. Et curæ custodiæ filiorum Merari, erunt tabulæ habitaculi, & vectes ejus, & columnæ ejus, & bases illius, & omnia vasa ejus, atque ministerium ejus. Et columnæ velorum atrii per gyrum, & bases eorum, & pali eorum, & funes eorum. Et castrametantes ante habitaculum, coram tabernaculo præsentiæ ad Orientem, erunt Musa & Haroni, & duo filii ejus servantes custodiam habitaculi, & custodiam filiorum Israil. Et quicunque advena accesserit ad illud, interficiatur. Itaque universus numerus Levitarum quos numeraverunt Musa & Haron secundùm dictum Dei in turmas suas, viginti duo millia. Tum dixit Deus Musæ, Numera omnem primogenitum masculum ex filiis Israil, à filio mensis & suprà, & tolle numerum nominum eorum. Et accipe mihi Levitas quos nobilitavi, pro omni primogenito de filiis Israil; & jumenta eorum, pro omni primogenito ex jumentis filiorum Israil. Numeravitque Musa, sicut præcepit ei Deus, omnem primogenitum in filiis Israël.

ספר במדבר : ד

Versio VULG. LAT.

43 Et fuerunt masculi per nomina sua, à mense uno et supra, viginti duo millia du-
44 centi septuaginta tres. Locutúsque est Dominus ad
45 Moysen, dicens; Tolle Levitas pro primogenitis filiorum Israel, & pecora Levitarum pro pecoribus eorum: erúntque Levitæ mei.
46 Ego sum Dominus. In pretio autem ducentorum septuaginta trium, qui excedunt numerum Levitarum de primogenitis filiorũ Israel, Accipies quinque siclos per singula capira ad
47 mensuram Sanctuarii. Siclus habet viginti obolos.
48 Dabisque pecuniã Aaron & filiis ejus, pretium eorũ
49 qui suprà sunt. Tulit igitur Moyses pecuniam eorum qui fuerant ampliùs, & quos redemerant à Levitis,
50 Pro primogenitis filiorum Israel, mille trecentorum sexaginta quinque siclorum
51 juxta pondus Sanctuarii. Et dedit eam Aaron & filiis ejus, juxta verbũ quod præceperat sibi Dominus.

CAP. IV.

1 LOcutusq; est Dominus ad Moysen & Aaron,
2 dicens; Tolle summam filiorum Caath de medio Levitarum per domos & fa-
3 milias suas, A trigesimo anno & suprà, usque ad quinquagesimum annum, omnium qui ingrediuntur ut stent & ministrent in ta-
4 bernaculo fœderis. Hic est cultus filiorum Caath: Tabernaculũ fœderis, et San-
5 ctum sanctorum Ingredientur Aaron & filii ejus, quando movenda sunt castra, & deponent velum quod pendet ante fores, in-
6 volventque eo arcam testimonii. Et operient rursùm velamine ianthinarum pellium, extendéntque desuper pallium totum hyacinthinum, & inducent vectes.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

43 Καὶ ἐγένοντο πάντα τὰ (α) πρωτότοκα τὰ ἀρσενικὰ κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι (κ) χιλιάδες καὶ τρεῖς καὶ ἑξακο-
44 σίοι καὶ διακόσιοι. Καὶ ἐλάλησε κύριος
45 πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάβε τὰς Λευίτας ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων (λ) τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτη-
46 νῶν αὐτῶν, καὶ ἔσται οἱ Λευῖται ἐμοί. ἐγὼ κύριος. Καὶ τὰ λύτρα χιλίων καὶ ἑξακοσίων καὶ διακοσίων οἱ πλεονάζοντες παρὰ τοὺς
47 Λευίτας ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον λήψῃ, (μ) εἴκοσι
48 ὀβολοὺς τὸ σίκλα. Καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λύτρα τῶν πλεονα-
49 ζόντων ἐν αὐτοῖς. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς τὸ (ν) ἀργύριον τὰ λύτρα τῶν πλεονεζόντων ὡς
50 τῶν ἐπλύτρωσιν τῶν Λευιτῶν, Παρὰ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔλαβε τὸ (ξ) ἀργύριον, χιλίας τριακοσίους ἑξήκοντα πέν-
51 τε σίκλους, κατὰ τὸ σίκλον τὸ ἅγιον. Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τὰ λύτρα τῶν πλεονεζόντων Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ.

MS.A. (α) πρωτότοκα ἀρσενικὰ (κ) χιλιάδες τρεῖς (λ) τῶν υἱῶν (μ) εἴκοσι ὀβολοὶ ὁ σίκλος. (ν) ἀργύριον λύτρα (ξ) ἀργύριον, πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακοσίους καὶ χιλίους, κατὰ τὸν

ΚΕΦ. δ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ
2 Ἀαρὼν, λέγων, Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν Καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους
3 αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, (α) Ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν καὶ ἐπάνω ἕως τεσσε-
4 ράκοντα ἐτῶν, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν, ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ Σκη-
4 νῇ τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν (β) Καὰθ ἐν τῇ Σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.
5 ἅγιον τῶν ἁγίων. Καὶ (γ) εἰσελεύσεται Ἀαρὼν καὶ (δ) οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν ἐξάρῃ ἡ παρεμβολὴ, καθελοῦσι τὸ καταπέτασμα τὸ
Συσκιάζον, καὶ καλυπτοῦσιν ἐν αὐτῷ τὴ
6 κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ κατακάλυμμα δέρμα ὑακίνθινον, καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὸ ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον ἄνωθεν, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς.

MS.A. (α) Ἀπὸ εἴκοσι τῶν καὶ ἐπάνω (β) Καὰθ * ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἐν τῇ Σκηνῇ (γ) εἰσελεύσονται (δ) οἱ υἱοὶ

Et fuerunt omnia primogenita masculina secundùm numerũ ex nomine ab uno mense & suprà, ex recognitione eorum, duo & viginti millia, & tres, & septuaginta, & ducenti. Et locutus
44 est Dominus ad Moysen, dicens,
45 Sume Levitas pro omnibus primogenitis filiorum Israel, & pecorã Levitarum pro pecoribus eorum: & erunt mihi Levitæ. Ego
46 Dominus. Et redemptiones trium, & ducentorum, qui supérant ad Levitas ex
47 primogenitis filiorum Israel. Et accipies quinque siclos secundùm caput, juxta didrachmum sanctũ accipies: viginti obolos ipsius sicli. Et dabis argentum Aaron et
48 filiis ejus, redemptiones superantium in eis. Et accepit Moyses ar-
49 gentum, redemptiones superantium ad redemptionem Levitarum, A primogenitis filiorum Israel
50 accepit argentum, mille trecentos sexaginta quinque siclos, juxta siclum sanctum. Et dedit Mo-
51 ses redemptiones eorum qui superabant, Aaron & filiis ejus, per vocem Domini, quemadmodum præcepit Dominus Mosi.

CAP. IV.

ET locutus est Dominus ad 1
Moysen & Aaron, dicens, (a)
Sume caput filiorum Caath de 2
medio filiorum Levi, secundùm populos eorum, secundùm domos familiarum eorum, A (b) viginti 3
& quinque annis & suprà, usq; ad quinquaginta annos: omnis ingrediens ministrare, facere omnia opera in tabernaculo testimo-
4 nii. Et hæc sunt opera filiorum (c) Caath in tabernaculo testimonii. Sanctum sanctorum. Et in-
5 gredietur Aaron & filii ejus, cùm promovebunt castra: & deponent velum obumbrans, & cooperient in eo arcam testimonii. Et super illud imponent cooperi-
6 menta pellem hyacinthinã; et injicient super eam vestimentũ totum hyacinthinum desuper, & trajicient gestatoria.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

43 Fuerunt que omnes primogeniti mares juxta numerum nominum, à filio mensis & supra, numerus eorũ *inquam* fuit, viginti duo millia
44 & ducenti septuaginta tres. Præterea locutus est Dominus cum Mose, dixitque ad eum;
45 Offer Levitas pro omnibus primogenitis filiorum Israel: & jumenta Levitarum pro jumentis eorum, eruntq; Levitæ mihi: ego sum
46 Dominus. Ad redimendos autem ducentos septuaginta tres, quibus primogeniti filio-
47 rum Israel excedunt Levitas: Accipe quinos siclos ad singula capita, juxta siclum sanctuarii: accipe viginti obolos in siclum. Et da
48 pecuniam redemptionis eorum qui supersunt in ipsis, Aharoni & filiis ejus. Accepit ergò
49 Moses pecuniam redemptionis ab iis qui excedebant redemptionem Levitarum, A pri-
50 mogenitis filiorum Israel. Accepit autem argenti mille trecentos & sexaginta sex siclos, juxta siclum sanctuarii. Deditque Moses
51 pecuniam redemptionis Aharoni & filiis ejus, juxta verbum oris Domini, quemadmodum præceperat Dominus Mosi.

CAP. IV.

ET locutus est Dominus cum Mose & cum 1
Aharone, dixitque ad eos; Capite summam 2
filiorum Cahath de medio filiorum Levi, per familias suas, perque domos patrum suorum,
A filio triginta annorum & supra, usque ad 3
filium quinquaginta annorum, omnium procedentium ad militiam, ut exequantur opus
in tabernaculo temporis. Hoc erit munus fi- 4
liorum Cahath, quod in tabernaculo temporis, *nempe* in sancto sanctorum *obibunt*. Et 5
ingredietur Aharon cum filiis suis quando proficiscentur castra, deponentq; velum januæ protensum, eóq; tegent arcã testimonii. Et expandent super eam operimentum pellis 6
cæruleæ, & explicabunt pallium integrum flavo-sericeum desuper, ponentq; vectes ejus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

43 וה֗וו֗ כ֗ל ב֗וכ֗ריא ד֗כ֗ריא ב֗מ֗נין
שמ֗הן מ֗ן ר֗יחא ו֗ל֗עילא
ל֗מ֗נ֗יהון ע֗שרין ות֗רין אל֗פין
44 מ֗אתן ו֗שב֗עין ות֗לת֗א: ומ֗ל֗ל יי
45 ע֗ם מ֗שה ל֗מ֗מ֗ר: ק֗ר֗ב ית ל֗ויאי
ח֗ל֗ף כ֗ל ב֗כ֗ר֗א ב֗ב֗ני ישר֗אל ות
ב֗עיר֗א ד֗ל֗ויאי ח֗ל֗ף ב֗עיר֗הון ו֗הון
46 מ֗ש֗מ֗שין ק֗ר֗מי ל֗ויאי אנ֗א יי: ות
פ֗ר֗ק֗ן מ֗אתן ו֗ש֗ב֗עין ות֗ל֗ת֗א ד֗יתיר֗ין
47 ע֗ל ל֗ויאי מ֗ב֗כ֗ר֗יא ד֗ב֗ני ישר֗אל:
ות֗ס֗ב ח֗מ֗ש ח֗מ֗ש ס֗ל֗ע֗ין ל֗גול֗ג֗ל֗ת֗א
48 ב֗ס֗ל֗עי ק֗ד֗ש֗א ת֗ס֗ב ע֗ש֗ר֗ין מ֗ע֗ין
ס֗ל֗ע֗א: ות֗ת֗ן כ֗ס֗פ֗א ל֗אה֗ר֗ן
49 ול֗ב֗נ֗והי פ֗ר֗ק֗ן ד֗יתיר֗ין ב֗ה֗ון:
ונ֗ס֗ב מ֗ש֗ה ית כ֗ס֗ף פ֗ר֗ק֗ג֗ון מן
50 ד֗יתיר֗ין ע֗ל פ֗ר֗יק֗י ל֗ויאי: מן ב֗כ֗ר֗יא
ד֗ב֗ני ישר֗אל נ֗ס֗ב ית כ֗ס֗פ֗א
51 א֗ל֗ף ות֗ל֗ת מ֗אה ו֗ש֗ת֗ין ו֗ח֗מ֗ש
ס֗ל֗ע֗ין ב֗ס֗ל֗ע֗י ק֗ד֗ש֗א: ו֗י֗ת֗ב מ֗ש֗ה
ית כ֗ס֗ף פ֗ר֗יק֗יא ל֗אה֗ר֗ן ול֗ב֗נ֗והי
ע֗ל מ֗י מ֗ר֗א יי כ֗מ֗א די פ֗ק֗יד יי
ית מ֗ש֗ה:

ד

ומ֗ל֗ל יי ע֗ם מ֗ש֗ה ול֗אה֗ר֗ן ל֗מ֗מ֗ר:
2 ק֗ב֗ל֗ו ית ח֗ש֗ב֗ן ב֗ני ק֗ה֗ת מ֗ג֗ו ב֗ני
ל֗ו֗י ל֗ו֗ר֗ע֗יה֗ון ל֗ב֗ית אב֗ה֗ת֗ון:
3 מ֗ב֗ר ח֗ל֗ת֗ין ש֗נין ול֗ע֗ל֗א ו֗ע֗ד ב֗ר
ח֗מ֗ש֗ין ש֗נין כ֗ל ד֗אתי ל֗ח֗יל֗א
ל֗מ֗ע֗ב֗ד ע֗ב֗ד֗ה ב֗מ֗ש֗כ֗ן מ֗ס֗ג֗א:
4 ד֗ין פ֗ל֗ח֗ן ב֗ני ק֗ה֗ת ב֗מ֗ש֗כ֗ן מ֗ס֗ג֗א
ק֗ו֗ד֗ש ק֗ו֗ד֗ש֗יא: ו֗י֗ע֗ול אה֗ר֗ן ו֗ב֗נ֗והי
ב֗מ֗ט֗ל מ֗ש֗ר֗יתא ו֗י֗פ֗ר֗ק֗ון ית
פ֗ר֗כ֗ת֗א ד֗פ֗ר֗ס֗א ו֗י֗כ֗ס֗ון ב֗ה֗ ית
6 א֗ר֗ונ֗א ד֗ס֗ה֗ד֗ות֗א: ו֗י֗ת֗נ֗ון ע֗ל֗והי
ח֗ו֗פ֗א֗ר֗ ד֗מ֗ש֗ך ס֗ס֗ג֗ונ֗א ו֗י֗פ֗ר֗ס֗ון
ל֗ב֗וש ג֗מ֗יר ת֗כ֗ל֗א מ֗ל֗ע֗ל֗א
ו֗י֗ש֗ו֗ן א֗ר֗ע֗והי:

Targum ONKELOS.

43 Fuerúntq; omnes masculi primogeniti, juxta numerũ nominum eorũ qui numerati sunt, ab uno mense et supra, viginti duo millia et ducenti et septuaginta & tres. Locutúsque est
44 Dñs cum Moyse dicens.
45 Applica Levitas pro omni primogenito filiorũ Israel, et pecora Levitarũ pro pecoribus eorũ: et ministrabunt Levitæ
46 corã me, Ego Dñs. Et à ducentis & septuaginta et trib⁹, qui excedunt numerum Levitarũ,
47 qui redimendi sunt de primogenitis filiorum Israel. Tolles quinq; siclos per singula capita, in siclis sanctuarii; viginti
48 obolos habet siclus. Dabúlque argentũ eorũ qui redimendi sunt, qui excedunt Levitas, A-
49 aron et filiis ej⁹. Tulitq; Moyses argentum eorum qui fuerunt ampli⁹, quos redemerat à
50 Levitis. Pro primogenitis filiorum Israel tulit argenti mille et trecentos et sexaginta si-
51 clos, in siclis sanctuarii. Deditque Moyses argentũ redemptorum Aaron & filiis ejus, juxta verbum Domini: sicut præceperat Dominus Moysi.

CAP. IV.

1 LOcutúsque est Dñs cum Moyse et cum Aaron, dicens.
2 Suscipite summã filiorum Caath de medio filiorum Levi: per familias suas, per domos
3 patrum suorum. A triginta annis et supra, et usque ad quinquaginta annos: omnium qui veniunt per turmas, ut ministrent ministerium in taberna-
4 culo fœderis. Hic est cultus filiorum Caath in tabernaculo fœderis: sanctum sanctorum.
5 Ingrediturque Aaron & filii ejus, quando movenda sunt castra; & deponent velum quod pendet; & cooperient
6 eo arcam testimonii. Et ponent super illud velamen ex pellibus hyacinthinis; et expandent desuper pallium totum hyacinthinum; & ponent vectes ejus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

43 * זכרים כל בכור בני ישראל מבן חדש ומעלה
ומספרם שמות מאת ועשרים אלף ושלשת אלפים
ומאתים ושבעים: 44 ** וידבר יהוה אל משה לאמר: 45 ** קח
את הלוים תחת כל בכור בבני ישראל ואת בהמת
הלוים תחת בהמתם והיו לי הלוים אני יהוה: 46 * ואת
פדוי המאתים והשבעים והאלפים הנלוים על הלוים
מבכור בני ישראל: 47 * ולקחת חמש חמש שקלים לגלגלת
בשקל הקדש תקח עשרים גרה השקל: 48 * ונתת
הכסף לאהרן ולבניו פדוי הנלוים בהם: 49 * ויקח משה
את כסף הפדיים מאת הלוים: 50 * מאת בכור בני ישראל
לקח את הכסף אלף ושלש מאות וחמשה וששים
שקל בשקל הקדש: 51 * ויתן משה את כסף הפדיים
לאהרן ולבניו על פי יהוה כאשר צוה יהוה את משה:

CAP. IV.

1 ** ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: 2 * נשא
את ראש בני קהת מתוך בני לוי למשפחתם לבית אבתם:
3 * מבן שלשים שנה ועד בן חמשים שנה כל הבא לצבא
לעבד עבודה באהל מועד: 4 * זאת עבודת בני קהת
באהל מועד קדש הקדשים: 5 * ובא אהרן ובניו בנסע
המחנה וירדו את פרכת המסך וכסו בה את ארון
6 העדת: * ונתנו עליו כסוי עור תחש ופרשו בגד
כלה תכלת מלמעלה ושמו בדיו:

VERSIO SAMARITANA.

43 * זכרים כל בכור בני ישראל מבן חדש ומעלה
ומספרם שמות מאת ועשרים אלף ושלשת אלפים
ומאתים ושבעים: 44 ** וידבר יהוה אל משה לאמר: 45 ** קח
את הלוים תחת כל בכור בבני ישראל ואת בהמת
הלוים תחת בהמתם והיו לי הלוים אני יהוה: 46 * ואת
פדוי המאתים והשבעים והאלפים הנלוים על הלוים
מבכור בני ישראל: 47 * ולקחת חמש חמש שקלים לגלגלת
בשקל הקדש תקח עשרים גרה השקל: 48 * ונתת
הכסף לאהרן ולבניו פדוי הנלוים בהם: 49 * ויקח משה
את כסף הפדיים מאת הלוים: 50 * מאת בכור בני ישראל
לקח את הכסף אלף ושלש מאות וחמשה וששים
שקל בשקל הקדש: 51 * ויתן משה את כסף הפדיים
לאהרן ולבניו על פי יהוה כאשר צוה יהוה את משה:

CAP. IV.

1 ** ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: 2 * נשא
את ראש בני קהת מתוך בני לוי למשפחתם לבית אבתם:
3 * מבן שלשים שנה ועד בן חמשים שנה כל הבא לצבא
לעבד עבודה באהל מועד: 4 * זאת עבודת בני קהת
באהל מועד קדש הקדשים: 5 * ובא אהרן ובניו בנסע
המחנה וירדו את פרכת המסך וכסו בה את ארון
6 העדת: * ונתנו עליו כסוי עור תחש ופרשו בגד
כלה תכלת מלמעלה ושמו בדיו:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

43 *Fuerunt autem omnes primogeniti masculi, secundum numerum nominum, à filio mensis & supra, juxta receßionem eorum, viginti duo millia & ducenti septuaginta tres. Et locutus est Dominus*
44 *Mosi, dicens;*
45 *Sume Levitas pro omnibus primogenitis filiorum Israel, & pecora Levitarum pro pecoribus eorum, eruntque mei Levitæ,*
46 *ait Dominus. Pro redemptionibus autem ducentorum & septuaginta trium qui abundant super Levitas ex primogenitis filiorum Israel, Ac-*
47 *cipies quinos siclos per capita, juxta siclum sanctuarii accipies, siclũ viginti obolorum.*
48 *Dabisq; argentum Aaroni & filiis ejus, redemptionem su-*
49 *perabundantium in eis. Et ac-*
50 *cepit Moses argentũ redemptionis eorũ ab his qui superabundabant ad redemptionem Levitarum; De primogenitis*
50 *filiorum Israel accepit (h) argentum, mille & trecentos sexaginta quinque, juxta siclũ sanctuarii. Deditq; Moses ar-*
51 *gentum redemptionum Aaroni & filiis ejus, juxta verbum Dominii, sicut præceperat Dominus Mosi.*

CAP. IIII.

1 *ET locutus est Dominus Mosi & Aaroni, dicens;*
2 *Sume summam filiorum Kaath de medio filiorũ Levi secundum familias suas per domũ*
3 *patrum suorum, A filio tri-*
3 *ginta annorum & supra, usque ad quinquaginta, omne*
3 *eunt em ad bellum, ut faciat opus in tabernaculo testimonii.*
4 *Hoc est ministerium filiorum Caath in tabernaculo testimonii, Sanctum Sanctorum.*
5 *Ingrediente autem Aaron & filii ejus cum proficiscentur castra, & descendere facient velum operimenti, &*
operient cum eo arcam testimonii.
6 *Et ponent super illud velamen pellium hyacinthinarum, extendentq; super illud vestem totam hyacinthinam desuper, ponunt quoque vectes ejus.*

VER. SAM. (h) Trin.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

43 * فكان كل بكر ذكر باحصاء اسمايهم كذلك اثنين وعشرين الفا ومايتين وثلاثة وسبعين * فكلم
44 الله موسي قايلا * خذ اللّوايين بدل كل بكر من بني اسرايل * وبهايم اللّوايين بدل بهايمهم * 45
فيصيروا لي * انا الله سرفهم * واما فداء المايتين والثلاثة والسبعين الزايدين على اللّوايين 46
من بكور بني اسرايل * فخذ خمسة مثاقيل لكل جمجمة منهم فصة بمثقال القدس * كل 47
مثقال عشرون دايعا * واعط الفصة الي هرون وبنيه فداء الفاضلين عليهم * فاخذ موسي 48
فصة الفداء من الزايدين على معدي اللّوايين * من بكور بني اسرايل اخذ تلك الفصة * 49
وهي الف وثلثماية وخمسة وستون مثقالا بمثقال القدس * ودفعها الي هرون وبنيه على قول 50
الله كما امر * 51

Fuerúntque omnes primogeniti masculi, 43
secundũ nominũ hominũ eorũ hoc pacto, viginti duo millia & ducenti septuaginta
tres. Locutúsque est Deus cum Mosi, 44
dicens; Sume Levitas pro omni primogenito 45
ex filiis Israil, & jumenta Levitarum pro jumentis eorum, eruntque mihi:
ego Deus nobilitator eos. At verò pro duo- 46
centis septuaginta tribus excedentibus Levitas de primogenitis filiorum Israel,
Accipe quinque siclos per singula capita 47
eorum argenteos, in siclo sanctuarii, quilibet siclus viginti obolorum: Et da ar- 48
gentum Haroni & filiis ejus pro redemptione eorum qui excedunt illos. Sumpsit 49
igitur Mosi argentum redemptionis ab excedentibus redemptos Levitarum; A 50
primogenitis filiorum Israil sumpsit illud argentum, fuitque mille trecentis sexaginta
quinque siclis, in siclo Sanctuarii. Et 51
dedit illud Haroni & filiis ejus, juxta fermonem Dei, quemadmodum præcepit ei.

CAP. IV.

* الفصل الرابع *

1 * ثم كلم الله موسي وهرون قايلا * ارفعا جملة بني قهات من بني لويي بعشايرهم وبيوت
2 اباهم * من ابن ثلاثين سنة فصاعدا الي ابن خمسين سنة كل من يدخل الي الجيش * ليعمل
3 صناعة في خباء المحضر * وهذه خدمة بني قهات في خباء المحضر خاص الاقداس * ويدخل
4 هرون وبنوه عند رحيل العسكر فينهيون الستجف المستور * ويغطون به صندوق الشهادة *
5 ويجعلون عليه جلود دارس * ويبسطون ثوبا جملته اسماجون فوقه * ويصلحون اقواله *
6

Et jam allocutus est Deus Mosem & 1
Haronem, dicens; Tollite summam 2
filiorum Cahath ex filiis Levi in familias
suas, & domos patrum suorum, A filio 3
triginta annorum & supra, usque ad fi-
lium quinquaginta annorum, omnis ingre-
diũtis ad exercitum, ut faciat opus ali-
quod in tabernaculo præsentiæ. Et hoc est 4
ministerium filiorum Cahath in taberna-
culo præsentiæ, præcipuo sacrorum. In- 5
gredientur enim Haron & filii ejus ad
discessum exercitũ, & parabunt velum
coopertum, & tegent ipso arcam testimo-
nii: Et ponent super illud pelles subni- 6
gras, & extendent indumentum totum
hyacinthinum super illud, & adaptabunt
vectes ejus.

Versio VULG. LAT.

ספר במדבר ד:

ponent & hyacinthi vestem expandent facierum mensam super Et
7 וְעַל שֻׁלְחַן הַפָּנִים יִפְרְשׂוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְנָתְנוּ
& munda & cochleria & scutellas eam super
עָלָיו אֶת הַקְּעָרֹת וְאֶת הַכַּפֹּת וְאֶת הַמְּנַקִּיֹּת וְאֶת
ea eam super jugis panis & libamentis calamos medius
קְשׂוֹת הַנָּסֶךְ וְלֶחֶם הַתָּמִיד עָלָיו יִהְיֶה:
eam operient & cocci vermiculi vestem ea super expandent Et
8 וּפָרְשׂוּ עֲלֵיהֶם בֶּגֶד תּוֹלַעַת שָׁנִי וְכִסּוּ אֹתוֹ
vestem capient Et ejus vectes ponent & taxi pellis operterium in
במִכְסֶה עוֹר תָּחַשׁ וְשָׂמוּ אֶת בַּדָּיו: וְלָקְחוּ בֶגֶד
& luminaris candelabrum operient & hyacinthi
תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֶת מְנֹרַת הַמָּאוֹר וְאֶת נֵרֹתֶיהָ וְאֶת
quibus ejus olei vasa omnia & ejus vectiunculæ & ejus capsulæ
מַלְקָחֶיהָ וְאֶת מַחְתֹּתֶיהָ וְאֶת כָּל כְּלֵי שַׁמְנָהּ אֲשֶׁר
ad ejus vasa omnia & illud ponent Et ei in ei ministrabunt
יְשָׁרְתוּ לָהּ בָּהֶם: וְנָתְנוּ אֹתָהּ וְאֶת כָּל כֵּלֶיהָ אֶל
altare super Et perticam super dabunt & taxi pelli
9 מִכְסֶה עוֹר תָּחַשׁ וְנָתְנוּ עַל הַמּוט: וְעַל מִזְבַּח
operimento in illud operient & hyacinthi vestem expandent auri
הַזָּהָב יִפְרְשׂוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אתו בְּמִכְסֶה
vasa omnia capient Et ejus vectes ponent & taxi pelli
10 עוֹר תָּחַשׁ וְשָׂמוּ אֶת בַּדָּיו: וְלָקְחוּ אֶת כָּל כְּלֵי
operimento quibus ministerii
הַשָּׁרֵת אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָם בַּקֹּדֶשׁ וְנָתְנוּ אֶל בֶּגֶד
dabunt & taxi pelli operimento in ea operient & hyacinthi
תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אוֹתָם בְּמִכְסֶה עוֹר תָּחַשׁ וְנָתְנוּ
illud super expandent & altare excinerabunt Et perticam super
11 עַל הַמּוט: וְדִשְׁנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו בֶּגֶד
munda cinere ejus vasa omnia illud super dabunt Et purpuræ
12 אַרְגָּמָן: וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת כָּל כֵּלָיו אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ
scopas & ministerii vecticulas ei in illud super
עָלָיו בָּהֶם אֶת הַמַּחְתֹּת אֶת הַמִּזְלָגֹת וְאֶת הַיָּעִים
illud super expandent Et altaris vasa omnia sfondylia &
וְאֶת הַמִּזְרָקֹת כֹּל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו
Aaron super Et ejus vectes ponent & taxi pelli operimentum
13 כְּסוּי עוֹר תָּחַשׁ וְשָׂמוּ בַדָּיו: וְלָקַח אַהֲרֹן
sanctitatis vasa omnia & sanctitatem operiendum ad ejus filii &
וּבָנָיו לְכַסּוֹת אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת כָּל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ
Chehath filii venient postea & cum perficiendo in
בְּנָסְעַ הַמַّחֲנֶה וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹאוּ בְנֵי קְהָת
eum Ita mortantur & sanctitatem ad tangent non & portandum ad
לָשֵׂאת וְלֹא יִגְּעוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ וּמֵתוּ אֵלֶּה מַשָּׂא
Aaron filii Elhazar præsitura Et cum venit tentorio in Chehath filiorum
14 בְּנֵי קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד: וּפְקֻדַּת אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן
sacerdotis & aromatum suffimentum & luminaris oleum sacerdotis
הַכֹּהֵן שֶׁמֶן הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד
eo in quæ omnium & tabernaculi omnis visitatio unctionis oleum &
וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה פְּקֻדַּת כָּל הַמִּשְׁכָּן וְכֹל אֲשֶׁר בּוֹ
ejus vasis in & sanctitate in
בְּקֹדֶשׁ וּבִכֵּלָיו:

7 Mensam quoq; propositionis involvent hyacinthino pallio, et ponent cum ea thuribula, & crateras ad liba fundenda: 8 panes semper in ea erunt. Extendéntq; desuper palliũ coccineum, quod rursum operient velamento ianthinarum pellium, & inducent vectes. 9 Sument & pallium hyacinthinum, quo operient candelabrum cum lucernis & forcipibus suis & emunctoriis & cunctis vasis olei, quæ ad concinnandas lucernas necessaria 10 sunt. Et super omnia ponent operimentũ ianthinarum pellium, & inducent vectes. Nec 11 non & altare aureum involvent hyacinthino vestimento, & extendent desuper operimentũ ianthinarũ pelliũ, inducéntq; vectes. Omnia vasa, 12 quibus ministratur in Sanctuario, involvent hyacinthino pallio, & extendent desuper operimentũ ianthinarum pellium, inducéntque vectes. Scd 13 & altare mundabunt cinere, & involvent illud purpureo 14 vestimento, Ponéntque cum eo omnia vasa, quibus in ministerio ejus utuntur, id est, ignium receptacula, fuscinulas ac tridentes, uncinos & batilla. Cuncta vasa altaris operient simul velamine ianthinarum pellium, & indu- 15 cent vectes. Cúmque involverint Aaron et filii ejus Sanctuariũ et omnia vasa ejus in commotione castrorum, tunc intrabunt filii Caath ut portent involuta: et non tangent vasa Sanctuarii, ne moriantur. Ista sunt onera filiorum Caath in tabernaculo fœderis. 16 Super quos erit Eleazar filius Aaron sacerdotis, ad cujus curam pertinet oleum ad concinnandas lucernas, et compositionis incensum, et sacrificium, quod semper offertur, et oleum unctionis, et quidquid ad cultum tabernaculi pertinet, omniúmq; vasorum quæ in Sanctuario sunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ ἐπὶ τὴν βάπτεν τῆς προκειμένου ὑπεθήσουσιν ἐπ' αὐτὴ ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον, καὶ τὰ φιάλια, καὶ τὰς σπονδικὰς, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπένδῃ· καὶ οἱ ἄρτοι οἱ διαπαντὸς ἐπ' αὐτῆς ἔσονται. Καὶ ὑπεστόρεσαν ἐπ' αὐτὴ ἱμάτιον κόκκινον, καὶ κλώσουσιν αὐτὴ καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ (ε) διεμβιβῶσι δι' αὐτὴ τοὺς ἀναφορεῖς. Καὶ λήψονται ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ κλώσουσι τὴ λυχνίαν τὴ φωτίζουσ, καὶ τοὺς λύχνους αὐτὴ, καὶ τὰς λαβίδας αὐτὴ, καὶ τὰς ἐπαυρεῖδας αὐτὴ, καὶ πάντα τὰ ἀγγεῖα τῶ (ζ) ἐλαίου οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. Καὶ ἐμβιβῶσιν αὐτὴ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτὴ, εἰς κάλυμμα δερματίνον ὑακίνθινον, καὶ ὑπθήσουσιν αὐτὴν ἐπ' ἀναφορέων. Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσῦν ὑπεκαλύψουσιν ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ (η) καλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι (θ) δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ διεμβιβῶσι τὰς ἀναφορεῖς αὐτῆ. Καὶ λήψονται πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ ἐμβιβῶσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὰ καλύμματι (θ) δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ ὑπθήσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ὑπεκαλύψουσιν ἐπ' αὐτὸ ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον. Καὶ ὑπθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ (κ) σκεύη ὅσοι λειτουργοῦσιν ἐν αὐτῆ ἐν αὐτῆ ἐν αὐτοῖς, καὶ τὸ πυρεῖα, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὴ καλυπτήρα, καὶ πάντα τὰ σκεύη τῶ θυσιαστηρίου. καὶ ὑπεβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὸ κάλυμμα δερματίνον ὑακίνθινον, καὶ (λ) διεμβιβάσουσι τὰς ἀναφορεῖς αὐτῆ. καὶ κλώσουσι τὴ λυχνία τὴ φωτίζουσ, καὶ ἐμβαλοῦσιν (μ) αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερματίνον ὑακίνθινον, καὶ ὑπθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς. Καὶ ζυσκαλύψουσι τὴ λυχνία τὴ βάσιν αὐτῆ, καὶ ἐμβαλοῦσιν (μ) αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερματίνον ὑακίνθινον, καὶ ὑπθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς. Καὶ ζυσελεύσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆ, κλείσοντες τὰ ἅγια, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, ὃν τῶ ἐξαίρειν τὴ παρεμβολῆ. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελθόντων (ν) υἱοὶ Καὰθ αἴρειν, καὶ οὐκ ἅψονται τὴ ἁγίων, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. ταῦτα ἀρῶσιν οἱ υἱοὶ Καὰθ ἐν τῆ σκιῆ τὴ μαρτυρίου. Ἐπίσκοπος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τῶ ἱερέως, τὸ ἔλαιον τῶ φωτός, καὶ τὸ θυμίαμα τὴ ζωθέσως, καὶ ἡ θυσία ἡ καθ' ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τὴ χρίσεως, ἡ ἐπισκοπὴ ὅλης τὴ (ξ) σκιῆς, καὶ ὅσα ἐὰν ἐν αὐτῆ ἐν τῆ (ξ) ἁγίῳ, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις.

MS.A. (ε) διεμβιβῶσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆ. (ζ) ἐλαίου αὐτῆ ὅσοι λειτουργοῦσιν (η) Καὶ ὑπθήσοις τὴ κλυνθήσεις ἐπὶ τὸ (κ) Σκεύη αὐτῆ ὅσοι λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, (λ) ἐμβαλοῦσιν (μ) αὐτὰ (ν) οἱ υἱοὶ (ξ) ἁγίῳ, καὶ ἐν

7 Et super mensam faciemus expandent palli- 7
um flavo-sericeũ, & pnnent in ea phialas, &
calices, & libatoria, & cochlearia libationis
perforata: & panis jugiter sit super eam.
Pandentque super eam pannum coccineum, 8
& operient eam tegumento pellium cærule-
arum, ponentque vectes ejus. Sument etiam 9
pallium flavo-sericeum, operientque candela-
brum lucens, ejusque lucernas, & munctó-
ria ejus, & lances ejus, cunctaque vasa olei
quibus ei mioistrant. Et obvolvent ipsum & 10
omnia vasa ejus operimento pellium cæru-
learum, imponentq; vectibus ejus. Et super 11
altare aureum expandent pannum integrum
flavo-sericeum, tegentque illud operimento
pellium cærulearum, & inducent vectes ejus.
Et accipientes omnia instrumenta ministerii, 12
quibus ministrant sanctuario, ponent ea in
panno flavo-sericeo, & operient illa tegu-
mento pellium cærulcarum, ponentq; super
vectes. Et purgabunt altare, pandentque 13
super illud pannum purpureum. Ponentque 14
cum eo cuncta vasa quibus ministrant super
illud: thuribula, & fuscinulas, & radulas,
& cola, cunctaque vasa altaris: & expan-
dent super illud operimentum pellium cæru-
learum, ejusque vectes inducent. Cúmque 15
finierint Aharon & filii ejus tectionem san-
ctuarii, omniumq; vasorum sanctuarii, quan-
do movenda erunt castra, tunc intrabunt fi-
lii Cahath ad bajulandum, neque tamen at-
tingant sanctuarium, ne moriantur. Hæc
sunt onera filiorum Cahath, quæ in tabern-
naculo temporis *bajulabunt*. Cura autem 16
Eliazar filii Aharonis sacerdotis, erit de oleo
quod accendunt, & incenso aromatico, & fa-
rinâ perpetuâ, & oleo unctionis. Curam ha-
bebit totius tabernaculi, & omnium quæ in
eosunt, & sanctuarii, ejusque vasorum.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 ܘܥܠ ܦܬܘܪܐ ܕܦܪܝܣܬܐ ܢܦܪܣܘܢ ܛܘܪܬܐ ܕܬܟܠܬܐ ܘܢܣܡܘܢ ܒܗ ܡܚܬܬܐ ܘܡܪܓܢܬܐ ܘܡܫܩܝ̈ܬܐ ܘܡܢܩܝ̈ܬܐ ܘܩܪܢ̈ܐ ܕܢܣܟܐ ܘܠܚܡ ܬܡܝܕܐ ܢܗܘܐ ܥܠ ܦܪܝܣܬܐ ܗܢܘܢ ܘܢܦܪܣܘܢ ܥܠ ܗܢܘܢ ܛܘܪ ܐܪܓܘܡܢ ܘܥܠ ܗܢܘܢ ܢܦܪܣܘܢ ܛܘܪ ܬܟܠܬܐ ܘܢܣܡܘܢ ܒܗ ܡܚܬ̈ܬ̈ܐ ܕܢܣܟ̈ܐ ܕܢܣܟ̈ܐ ܕܢܣܟ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

7 וְעַל, פְּתוֹרָא דִלְחֵם אַפָּיָא יִפְרְסוּן
לְבוּשׁ תְּכֵלְתָּא וְיִתְּנוּן עֲלוֹהִי יָת-
מַגִּסְיָא וְיָת בּוּכְיָא וְיָת מְנָלְתָּא
וְיָת קְסוֹתָ נְסוּכָא וּלְחֻבֵּי תְּדִירָא
עֲלוֹהִי יְהֵי : 8 וְיִפְרְסוּן עֲלֵיהוֹן לְבוּשׁ
צְבָע יְהוֹדִי וִיכַסּוּן יְהֵי־ בְּחוּפְאָה
דְּמִשְׁךְ סַסְגּוּנָא וִישַׁוּוּן יָת אַרְיְחוֹהִי:
9 וְיִסְבּוּן לְבוּשׁ תְּכֵלְתָּא וִיכַסּוּן יָת-
מְנָרְתָּא דְּאַנְהוֹרִי וְיָת בּוּצִינְהָא וְיָת
צִבְחָתָא וְיָת־ מַחְתְּיָתָהָא וְיָת כָּל-
מָנֵי שִׁמּוּשָׁא דִּי יְשַׁמְּשׁוּן לָהּ בְּהוֹן :
10 וִיתְּנוּן יָתָהּ וְיָת כָּל מְנָהָא לְחוּפְאָה
דְּמִשְׁךְ סַסְגּוּנָא וְיִתְּנוּן עַל אַרְיְחָא :
11 וְעַל, מַדְבְּחָא דַדְהָבָא יִפְרְשׂוּן לְבוּשׁ
תְּכֵלְתָּא וִיכַסּוּן יְהֵי בְּחוּפְאָה דְּמִשְׁךְ
סַסְגּוּנָא וִישַׁוּוּן יָת אַרְיְחוֹהִי :
12 וְיִסְבּוּן יָת כָּל מָנֵי מַדְבְּחָא וִיפְרְסוּן
עֲלוֹהִי חוּפְאָה דְּמִשְׁךְ סַסְגּוּנָא
וִישַׁוּוּן אַרְיְחוֹהִי : 13 וְיִשְׁצֵי אַהֲרֹן
וּבְנוֹהִי לְבַסָּאוּת יָת קוּדְשָׁא וְיָת כָּל-
מָנֵי קוּדְשָׁא בְּמִטַּל מַשְׁרִיתָא וּבְתַר-
כֵּן יַעֲלוּן בְּנֵי קְהָת לְמִטַּל וְלָא
יִקְרְבוּן לְקוּדְשָׁא וְלָא יְמוּתוּן אִלֵּין
מַטְּוֹרֵי בְּנֵי קְהָת בְּמִשְׁכָּן מָמֹנָא :
16 וְדִמְסַיַּר לְאֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כָּהֲנָא
מִשְׁחָא דְּאַנְהָרוּתָא וּקְטֹרֶת בְּסָמִיָּא
וּמִנְחָתָא תְּדִירָא וּמִשְׁחָא רְבוּתָא
מִטַּרַת כָּל מִשְׁכְּנָא וְכָל דִּי בֵיהּ-
בְּקוּדְשָׁא וּבְמָנוֹהִי :

7 Et ſup menſã panis propoſitionis expandẽt palliũ hyacinthinũ: et ponent ſup eã thuribula et mortariola, et cyathos, et crateras libamentorũ: et panes erunt ſup ea ſemp. Et expandent ſup eam palliũ coccineũ, et cooperient eam cooportorio de pellibus hyacinthinis: et ponent vectes ejus. 9 Tollentq; palliũ hyacinthinũ, et cooperient candelabrũ luminaris, et lucernas ejꝰ; et forcipes ejꝰ, et thuribula ejus: & omnia vaſa miniſterii ejꝰ, quibus utuntur in miniſterio ejꝰ. 10 Et ponẽt illud, et oĩa vaſa ejꝰ, in cooportoriũ de pellibꝰ hyacinthinis: et ponẽt ſup vectẽ. 11 Et ſup altare aureũ extendent palliũ hyacinthinũ; et cooperient illud operimento de pellibꝰ hyacinthinis: et ponẽt vectes ejus. 12 Et tollẽt omnia vaſa miniſterii ejꝰ, quibꝰ miniſtrãt in ſanctuario, et ponent ea in pallio hyacinthino; et cooperient illud cooportorio pelliũ hyacinthinarũ: et ponẽt ſuper vectem. Colligentque cinerẽ de altari: et expandent ſup 14 illud pallium purpureum. Et ponent ſuper illud omnia vaſa ejus, quibꝰ miniſtrant ſup illud; thuribula et fuſcinulas, & batilla & phialas; omniq; vaſa altaris: et extendent ſuper ea opertoriũ hyacinthinarum pellium, et ponent vectes 15 ejus. Et conſummabit Aaron & filii ejus cooperire ſanctuarium & omnia vaſa ſanctuarii, quando movenda ſunt caſtra: & poſtea ingredientur filii Caath, ut portent ea; & non tangant ſancta, ut non moriantur: hæc ſunt onera filiorum Caath in tabernaculo 16 fœderis. Et quæ tradita ſunt Eleazar filio Aaron ſacerdotis, hæc ſunt; Oleum ad luminaria, & incenſum aromatum; & juge ſacrificium, & oleum unctionis: & ad curam ejus pertinet totum tabernaculum, & omnia quæ ſunt in ſanctuario, & vaſa ejus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VER. SAM.

TEXT. ET VER. SAM. Tralslatio Latina.

7 *E ſuper menſam (a) propoſitionum extendent veſtem hyacinthinam, ponentq; ſuper eã catinos, & cochlearia, & emundatoria, & cyathos libationis: panis autem ſuper eam ſemper erit. Extendent quoq; 8 ſuper ea operimentum, veſtem coccineam; & tegent illam cum tegumento pellium janthinarum, ponẽtique vectes ejus. Accipient etiam veſtem 9 hyacinthinã, & operient candelabrum luminaris, et lucernas ejus, & emunctoria ejus, & ſuppoſitoria ejus, et omnia vaſa olei cum quibus miniſtrant. Ponentq; illud, & 10 omnia vaſa ejus in tegumento pellium janthinarum imponentq; ſuper vectem. Super 11 quoque altare aureum extendẽs veſtem hyacinthinam, et operiẽs illud operimento pellium janthinarum, ponentq; vectes ejus. Poſtea ſumẽt 12 omnia vaſa miniſterii cum quibus miniſtrant in ſanctuario, et ponẽt in veſtem hyacinthinam, et operient ea cum operimento pellium janthinarum, et imponent ſuper vectẽ. Et removebunt cineres ab al- 13 tari, et extendent ſuper illud veſtem purpuream. Ponentq; 14 ſuper eam omnia vaſa ejus cum quibus miniſtrant ſuper illud, thuribula fuſcinulas, et (b) thialas, et cateres, omnia vaſa altaris: et extendẽt ſuper illud tegumentũ pellium janthinarum, et ponẽt vectes ejus. Accipient quoq; veſtem purpuream, et tegent labrum, et baſim ejus, et injicient illud in operimentum pellium janthinarum, et imponẽt ſuper 15 vectem. Cũm autem perfecerit Aaron, et filii ejus tegere ſanctuarium et (c) vaſa ſanctuarii in promotione caſtrorum; tum poſtea venient filii Caath ad aſportandum; ſed non attingent ſanctuarium, ne moriantur. Hæc ſunt onera filiorũ Caath in tabernaculo teſtimonii. (d) Præfectura autẽ Ele- 16 azari filii Aaronis ſacerdotis, oleum erit luminaris, et incenſum aromatum, et oblatio perpetua, et oleum unctionis: tota cura totius tabernaculi, et omnium quæ ſunt in eo; in ſanctuario, & in vaſis ejus.

VER. SAM. (a) acceptationis (b) ollas, (c) omnia (d) Negotiatio

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 وعلي المايدة الموجهة يبسطون ثوب اسماجون * ويجعلون عليه القصاع والدروج والملاعف
8 ومداهن الرس * والجبر الدايم يكون عليها * ويبسطون عليها صبغ قرمز * ويعطوها بعساء
9 جلود دارس * ويصلبكون اقوالها * وليأخذوا ثوب اسماجون فيغطوا به منارة الاضاءة وسايرو
10 ايبها ودوات كلبيها وبخاصرها وجميع ايبه دهنها التي يخدموها بها * ويجعلوها وجميع ايبيها في
11 عساء جلود دارس * ويصعدوا ذلك على الذهب * وعلي مذبح الذهب فليبسطوا ثوب اسماجون *
12 ويغطوه بعساء جلود دارس * ويصلبكون اقوابه * ويأخذوا جميع ايبه الخدمة التي يخدمون بها
في القدس * فيجعلوها في ثوب اسماجون * ويغطوها بعساء جلود دارس * ويصعدوها على الذهب *
13 * ويرمدوا المذبح * ويبسطوا عليه ثوب ارجوان * ويجعلوا عليه جميع ايبه التي يخدمون عليه
14 بها * المجامر والمناسل والمجارف والكرانيب وساير ايبه المذبح * ويبسطوا عليه عساء جلود دارس *
15 ويصلبكوا دهوفه * فاذا فرغ هرون وبنوه من تغطية القدس وجميع ايبه عند رحيل العسكر *
فعند ذلك يدخل بنو قهات فيحملوها * ولا يدنوا من القدس فيهلكون * هذه صفة حمل
بني قهات بخباء المحضر * ووكالة العازار بن هرون الامام * على دهن الاضاءة * وبخور الاضماع * والبر
16 الدايم * ودهن المسح * فذلك وكالة المسكن وجميع ما فيه من القدس وايبه *

7 *Et ſuper menſam propoſitam extendent veſtimentum hyacinthinum, et ponent ſuper illo pallubia, & phialas, & cochlearia, & vaſa olei aſperſionis: & panis perpetuus erit ſuper illa. Et extendent 8 ſuper eam tinctuam coccineam, et cooperient illam velamine pellium ſubnigrarum, & aptabunt vectes ejus. Et ſumant 9 operimentum hyacinthinum, tegantque illo candelabrum illuminationis, & cunctas vaſa ejus, & forcipes ejus, & thuribula ejus, & omnia vaſa unguenti ejus, quibus miniſtrant ei. Et ponant ea cum omnibus 10 vaſis ejus in tegmine pellium ſubnigrarum, faciãtque ea ſuper vectibus. Et 11 ſuper altare aureum extendant veſte hyacinthi, et cooperiant illam velamine pellium ſubnigrarum, & aptent vectes ejus. Et accipiant omnia vaſa miniſterii, quibus 12 miniſtrant in ſanctuario, ponãtque illa in veſte hyacinthina, & cooperiant ea tegmine pellium ſubnigrarum, ponãtque illa ſuper vectibus. Et vegurgent altare 13 cineribus, & extendant ſuper illud veſtimentum purpureum. Et ponant ſuper il- 14 lud omnia vaſa illius, quibus miniſtrant ſuper ipſum: thuribula, & extractoria, et palas, & forcipes, & reliqua vaſa altaris: & extendant ſuper illud velum pellium nigrarum, aptẽtque vectes ejus. 15 Cũmque finierint Haron et filii ejus contectionem ſanctuarii, et omnium vaſorum ejus, ad diſceſſum exercitũ, tũc ingredientur filii Cabath, & portabunt ea: & ne tangant ſanctuarium, ne pereant. Hãc 16 ratione geſtabunt filii Cabath tabernaculum præſentiæ. Et cura Eleazari filii Haronis ſacerdotis erit de oleo accenſionis, & incenſo gummi, & frumento perpetuo, & oleo unctionis: videlicet cura habitaculi, & omnium quæ in illa ſunt; tam ſanctuarii, quãm vaſorum ejus.

Versio VULG. LAT.

17 Locutúsq; est Dominus ad Moysen & Aaron, dicens,
18 Nolite perdere populum Caarh de medio Levitarũ:
19 Sed hoc facite eis, ut vivant, & non moriantur, si tetigerint Sancta sanctorũ. Aaron & filii ejus intrabũt, ipsíq; disponent opera singulorũ, & divident quid
20 portare quis debeat. Alii nullã curiositate videant quæ sunt in Sanctuario, priusquã involvantur: alioquin morientur. Locutúsque est Dominus ad Moy-
21 sen, dicens, Tolle summam
22 etiam filiorum Gerson per domos ac familias & cog-
23 nationes suas; A triginta annis & suprã, usq; ad annos quinquaginta. Numera omnes qui ingrediuntur & ministrant in tabernaculo
24 fœderis. Hoc est officium
25 familiæ Gersonitarum; Ut portent cortinas tabernaculi, & tectũ fœderis operimentum aliud, & super omnia velamenianthinum, tentoriúmque quod pendet in introitu tabernaculi fœ-
26 deris. Cortinas atrii, & velum in introitu quod est ante tabernaculum. Omnia quæ ad altare pertinent, funiculos, et vasa ministerii,
27 Jubente Aaron & filiis ejꝰ, portabunt filii Gerson: & scient singuli cui debeant
28 oneri mancipari. Hic est cultus familiæ Gersonitarũ in taberculo fœderis, eruntq; sub manu Ithamar
29 filii Aaron sacerdotis. Filios quoque Merari per familias & domos patrum suorum
30 recensebis; A triginta annis & suprã, usq; ad annos quinquaginta, omnes qui ingrediuntur ad officium ministerii sui & cultum fœ-
31 deris testimonii. Hæc sunt onera eorũ: Portabunt tabulas tabernaculi, et vectes ejꝰ, colũnas ac bases earũ.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀ-
18 ρών, λέγων, Μὴ (α) ἐξολεθρεύσητε τὴ φυλὴν τῶ
19 δήμου τῶν Καάθ ἐκ μέσου τῶ Λευείτου. Τῦ-
τὸ ποιήσατε αὐτοῖς, καὶ ζήσου(β) καὶ μὴ ἀπο-
θάνωσι, περιαπτομένων αὐτῶν πρὸς τὰ
ἅγια τῶ ἁγίου· Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῦ (π)
εἰσπορευόνται, καὶ καταστήσουσιν αὐτὸς ἕ-
20 καστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτῦ, Καὶ ὁ μὴ εἰσέλ-
θωσιν ἰδεῖν ἐξάπινα (ρ) τὰ ἅγια, καὶ ἀπο-
θανῶν(γ). Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μω-
21 σῆν, λέγων, Λάβε τὴ ἀρχὴν τῶν υἱῶν (σ)
22 Γεδσὼν, καὶ τὰς κατ' οἴκους πατριῶν αὐ-
23 τῶν, καὶ τὸς κατὰ δήμους αὐτῶν, Ἀπὸ πένταετῦς καὶ ἐκο-
σαετῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκοντάετῦς (τ)
εἰσπορεύεσθαι αὐτὸς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος
λειτουργεῖν, (υ) ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτῦ ἐν τῇ
24 σκηνῇ τῶ μαρτυρίου. Αὕτη ἡ λειτουργία τῶ
(φ) δήμου τῶ Γεδσὼν, λειτουργεῖν καὶ ἄρειν.
25 Καὶ ἀρεῖ τὰς δέρρεις τῶ σκηνῆς, καὶ τὴ βύκ-
νην τῶ μαρτυρίου, καὶ τὸ (χ) κάλυμμα αὐτῦ, καὶ
τὸ κατακάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ὂν (ψ)
ἐπ' αὐτῦ ἀνωθεν, καὶ τὸ (χ) κάλυμμα τῶ θυ-
26 ρας τῶ σκηνῆς τῶ μαρτυρίου, Καὶ τὰ ἱστία τῆς
αὐλῆς, ὅσα ἐστὶ τῶ σκηνῆς τῶ μαρτυρίου, καὶ τὰ
(ω) κατεστὰ, καὶ πέντλα τὰ σκεύη τὰ (α) λει-
τουργικὰ ὅσα λειτουργῶσιν ἐν αὐλοῖς ποιήσουσι.
27 Καὶ ὡς ῥῆμα Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτῦ ἔσται ἡ
λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσὼν κατὰ πάσας τὰς
λειτουργίας (β) αὐτῦ, καὶ κατὰ πέντλα τὰ ἔργα
αὐτῦ. καὶ ὅπισθεν αὐτῦς (γ) ὀνομάσε-
28 πέντλα τὰ ἀρτὰ τῶ· αὐτῦ. Αὕτη ἡ λειτουργία
τῶν υἱῶν Γεδσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τῶ μαρτυρίου,
καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῦ ἐν χειρὶ Ἰθαμὰρ τῶ υἱῶ
29 Ἀαρὼν τῶ ἱερέως. Οἱ υἱοὶ Μεραρὶ κατὰ υἱὸ-
μους αὐτῦ, κατὰ οἴκους πατριῶν αὐτῦ, ὅπισθεν αὐτῦ
30 δὲ αὐτὸς, Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετῦς καὶ ἐπά-
νω ἕως πεντηκοντάετῦς ὅπισθεν αὐτῦς,
πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν τὰ ἔργα τῶ
31 σκηνῦς τῶ μαρτυρίου. Καὶ ταῦτα τὰ φυλάσ-
σεται τῶ αἰρομένων κατ' αὐτῦ κατὰ πέντλα τὰ
ἔργα αὐτῦ ἐν τῇ σκηνῇ τῶ μαρτυρίου· τὰς
κεφαλίδας τῶ σκηνῆς, καὶ τὸς (δ) μοχλὸς, καὶ
τὸς σύλους αὐτῦ, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ
(ε) καλακάλυμμα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ
οἱ σύλοι αὐλῶν, καὶ τὸ (ζ) καλακάλυμμα
τῆς θύρας τῆς σκηνῆς,

Et locutus est Dominus ad Moy-
17 sen et Aaron, dicens, Ne extermi-
18 neris de (h) tribu populũ Caarh,
19 de medio Levitarũ. Hoc facite e-
is, et vivent, et non morientur, (i)
accedentibus ipsis ad sancta san-
ctorũ. Aaron & filii ejus acce-
dant, & collocabunt eos unum-
quemq; secundùm gestationẽ su-
am. Et non ingrediantur videre
20 confestim sancta; et morientur.
Et locutus est Dominus ad Moy-
21 sen, dicens, Accipe principium fi-
22 liorũ Gersonʒ & hos secundùm
domos familiarũ eorum, secun-
dùm populos eorũ, A quinq; &
23 viginti annis & suprã, usq; ad
quinquaginta annos recognosce
eos omnis ingrediens ministrare,
facere opera ejus in tabernaculo te-
24 stimonii. Hoc est ministeriũ po-
puli Gedsoni, ministrare, & leva-
25 re. Et levabit pelles tabernaculi,
et tabernaculũ testimonii, et ope-
rimentũ ejꝰ, et (k) cooperimentum
hyacinthinũ, quod est super ipsũ
de super, & (l) operimentũ ostij
26 tabernaculi testimonii, Et tento-
ria atrii, quæcunq; super taber-
naculum testimonii, & quæ super-
ra, & omnia vasa ministrato-
ria, quæcunq; ministrat in eis, fa-
27 cient. Juxta os Aaron, et filiorum
ejꝰ, sic ministerii filiorũ Gedsõ,
secundùm omnia ministeria eo-
rũ, et secundùm omnia opera eo-
rũ. Et recognoscet eos ex nomi-
ne, omnia quæ levanda sunt ab
28 eis. Hoc est ministerium filiorum
Gedson in tabernaculo testimo-
nii: et custodia eorum in manu I-
thamar filii Aaron sacerdotis.
29 Filii Merari secundùm populos
eorũ, secundùm domos familia-
rum eorum, recognoscite eos, A
30 quinq; et viginti annis et suprã,
usq; ad quinquaginta annos re-
cognoscite eos: omnis ingrediens
ministrare opera tabernaculi te-
31 stimonii. Et hæ sunt observatio-
nes eorũ, quæ levantur ab eis se-
cundùm omnia opera eorũ in ta-
bernaculo testimonii: (m) capitel-
la tabernaculi, et vectes, et colu-
mnas ejus, et bases ejꝰ: (n) et coo-
perimentũ et bases eorum, et co-
lumnæ eorum, & cooperimentum
ostii tabernaculi,

MS.A. (α) ἐξολεθρεύσητε (π) εἰσπορευόνται, (ρ) τὸ ἄγνον, (σ) Γεδσὼν καὶ οἴκους πατριῶν αὐτῦ, Ἀπὸ (τ) ὅπισθεν αὐτῦς (υ) καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα τῶ σκηνῆς τῶ (φ) δήμου Γεδσὼν, (χ) καλακάλυμμα (ψ) ἐπ' αὐτῦ (ω) κατεστὰ αὐτῦ, καὶ (α) λειτουργικὰ αὐτῦ, καὶ ὅσα (β) αὐτῦ, κατὰ πέντλα τὰ ἀρτὰ δ' αὐτῦ. (γ) ἐξ ὀνομάτων (δ) μοχλὸς αὐτῦ, καὶ (ε) καλακάλυμμα τῶ σκηνῆς, καὶ (ζ) κάλυμμα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 Et locutꝰ est Dñs cum Mose & cum Aharone,
18 dixitq; ad eos; Ne perdatis tribum familiæ
19 Caharh de medio Levitarum: Sed hoc facite
eis ac vivant, ne moriantur cùm introierint
in Sancta sanctorum. Aharon & filii ejus in-
grediẽtur, & curã demandabũt unicuiq; eorũ
20 officii sui atque oneris sui. Et ne ingrediantur
ad videndũ cùm tegetur sanctuarium, ne mo-
riantur. Locutus est etiam Dñs cum Mose, &
21 ait illi; Sume quoque censum filiorum Gerson
22 per familias suas, & domos patrum suorum.
A filio viginti annorum & supra, usque ad
23 filium quinquaginta annorum recensebis eos,
omnem accedẽtem ad pugnandũ in exercitu,
& exequendum ministerium in tabernaculo
24 temporis. Hoc est officium familiæ Gerson in
ministrando & bajulando. Bajulabunt corti-
25 nas tabernaculi, & tabernaculũ temporis, &
velum januæ ipsius, & tegumentum cæruleum
quod est super illud supernè, & velum januæ
26 tabernaculi temporis: Et vela atrii, & tegu-
mentũ vestibuli januæ atrii, quod est super ta-
bernaculũ & super altare per ambitum: funes
etiam eorum, omniaq; instrumenta ministerii
27 ipsorũ, *demum* quidquid facient & ministra-
pendebit totũ officium filiorũ Gerson, quoad
universum onus eorum, totumq; ministerium
ipsorum: & præficietis eis custodiã super uni-
28 versum onus corũ. Hoc est munus familiæ fi-
liorum Gerson quod in tabernaculo temporis
obibunt: & custodia eorũ erit per manũ Ithamar
29 filii Aharonis sacerdotis. Filios quoque
Merari, per familias suas, perq; domos patrum
30 suorũ numerabis eos. A filio triginta annorũ
& supra, usque ad filiũ quinquaginta annorũ
numerabis eos, omnẽ accedẽrem ad pugnan-
dum in exercitu, & ad exercendũ ministeriũ
in tabernaculo temporis. Hæc autẽ est custo-
31 dia oneris eorũ & universi eorũ ministerii in
tabernaculo temporis. Asseres tabernaculi &
vectes ejus, & columnæ ejus, & fulcra ipsius.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

TARGUM ONKELOS.

17 Locutúsq; est Dñs cum Moy-
18 se & cum Aaron, dicens. No-
lite consumere tribũ cognati-
onũ Caath, de medio Levita-
19 rum. Et hoc facite eis, ut vivãt
& non moriantur, quando ac-
cedent ad sancta sanctorum:
Aaron et filii ej' intrabunt, &
constituent eos unumquemq;
sup ministeriũ suũ et sup on'
20 suũ. Et non ingtediantur ad
videndũ, quando operiuntur
vasa sanctuarii, ut non mori-
antur. Locutúsq; est Dñs cum
21 Moyse dicens.
22 Accipe quoque
summã filiorũ Gersõ: p domus
patrũ suorũ, p cognationes su-
23 as. A triginta annis & suprà,
usq; ad quinquaginta annos
numerabis eos: omnes qui ve-
niunt ad ministrandũ per tur-
mas suas in ministerio taber-
24 naculi fœderis. Hoc est mini-
sterium cognationum Gerson,
25 ut ministrent et portẽt. Porta-
bũntq; cortinas tabernaculi,
et tentorium tabernaculi fœ-
deris, et opertoriũ hyacinthi-
num q̃ est sup illud: & tento-
riũ ostii tabernaculi fœderis.
26 Et cortinas atrii, et tentoriũ q̃
est in introitu ostii atrii, q̃ est
sup tabernaculũ et sup altare
p circuitũ; et funiculos eorũ,
et omnia vasa ministerii eorũ:
et omnia quæ eis tradita sunt,
ut ministrent, juxta verbũ A-
aron et filiorũ ej' erit oie mi-
ministeriũ filiorũ Gerson, p oía
onera sua, et per omnia mini-
steria sua: et constituetis super
eos in custodia omnia onera
28 eorum. Hoc est ministeriũ co-
gnationũ filiorũ Gerson in ta-
bernaculo fœderis: quorũ cu-
stodia erit in manu Ithamar fi-
29 lii Aaron sacerdotis. Filios
Merari per familias suas, et
per domos patrũ suorũ nume-
30 rabis. A triginta annis et su-
pra, usq; ad quinquaginta an-
nos numerabis eos: omnes qui
veniunt per turmas, ut mini-
31 strent ministeriũ tabernaculi
fœderis. Et hæc est custodia
oneris eorũ, juxta omne mini-
steriũ suũ in tabernaculo fœ-
deris: tabulæ tabernaculi, &
vectes ejus, et columnæ ejus
& bases ejus,

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

17 Et locutus est Dominus Mosi
18 & Aaroni, dicens, Ne ex-
terminetis tribũ familiæ Caa-
thitarũ de medio Levitarũ.
19 Hoc facite eis ut vivant, & ne
non moriantur. Cũm accedent
ad Sancta Sanctorum Aaron
& filii ejus, ingredientur, & ap-
plicabunt unumquemq; eo-
rum ad ministerium suum, et
20 onus suum. Sed non ingredi-
entur in tempus ut eũm ope-
ritur sanctuarium, ne morian-
21 tur. Et locutus est Domi-
nus Mosi, dicens, Tolle sum-
22 mam filiorum Gersõn, etiam
hos secundũm domum patrũ
suorum per familias suas. A
23 filio triginta annorum & su-
pra, usque ad filium quinqua-
ginta annorum recensebis eos,
omnem cuncte ut ministet mili-
tiam, ut ministret ministerium
in tabernaculo testimonii.
24 Hoc erit opus familiæ Gerso-
nitarũ, ad ministrandũ, et ad
25 portandum. Portabunt enim
cortinas tabernaculi, et tento-
rium testimonii, et operimentũ
ejus, operimentum jachinum
quod est super illud, desuper,
26 & aulæum portæ tabernaculi
testimonii, Et tapetes ocella-
tos atrii, & aulæum ostii por-
tæ atrii quæ est juxta taber-
naculum, & juxta altare in
circuitu, & funes eorum, &
omnia vasa ministerii eorum,
& quidquid erit eis faciẽdum,
27 (f) facient. Juxta
verbum Aaronis & filiorum
ejus, sic omne ministerium fi-
liorum Gersonis in omnibus
oneribus eorum, & in omni
ministerio eorum: committe-
tis quoq; ipsorum custodiæ o-
28 mne onus eorũ. Hoc erit mi-
nisterium familiæ filiorum
Gersonis in tabernaculo testi-
monii, & custodia eorum sub
manu Ithamar filii Aaronis
29 sacerdotis. Filios Merari se-
cundũm familias suas, se-
cundũm domum patrum su-
30 orum recensebis. A filio tri-
ginta annorum & supra, usq;
ad quinquaginta annos recen-
sebis eos, omnem cuncte ad
31 bellum, ad faciendum opus ta-
bernaculi testimonii. Hæc est
autem functio oneris eorum
in omni ministerio eorum in
tabernaculo testimonii, asses
tabernaculi, & vectes ejus, et
columnæ ejus, et bases ejus,

VER. SAM. (f) ministrabunt.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 Habet quoque Deus cum Musa et Harone
18 sermonem hujusmodi: Ne scindatis fami-
19 lias filiorum Cohath à Levitis; Sed adhi-
bete ergo illos hanc gratiam quò vivant,
nec pereant accedendo ad præciosum sa-
crorum. Ingredientur Haron et filii ejus,
& præficient singulos sectas ex ipsis mi-
20 nisterio suo, & oneri suo. Et ne intrent ut
videant cum tegetur sanctuarium, ne pe-
21 rent. Et locutus est Deus cum Musa, di-
22 cens; Extrahe summam filiorum Gersõ
etiam, in domum patrum eorum, & fa-
23 milias suas. A filio triginta annorum &
pia, usque ad filium annorum quinqu-
ginta numerabis eos: omnem qui ingredi-
tur ad exercitũ in obsequium tabernaculi
24 præsentiæ. Et istud est ministerium eorum
quoad opus, & quoad onus. Gestabunt
25 cortinas habitaculi, & tabernaculum præ-
sentiæ, ejusque velum, & velum pellis ni-
græ quod est super illud desuper, & te-
26 gumentum tabernaculi præsentiæ, Et vela
atrii, & cortinam januæ ejus, quæ sunt
super habitaculum et altare circumqua-
que, & funiculos eorum, & reliqua in-
strumenta ministerii eorum: denique quic-
quid pertinet ad illa, ipsi ministrabunt il-
27 lud. Juxta dictum Haronis & filiorum
ejus erit omne ministerium filiorũ Gersõn,
quoad bajulationẽ eorum & cuncta opera
ipsorum, & recensete eis custodiã omnium
quæ portare debent. Hoc est ministerium
28 familiarum filiorum Gersõn in tabernacu-
lo præsentiæ, & earum custodia, per ma-
num Ithamar filii Haronis sacerdotis. Et
29 filios Merari per familias eorum, domosq;
patrum, eorum numerabis, A filio triginta
30 annorum & supra, ad filium quinquaginta
annorum: omnem ingredientem in turmam
ad obsequiũ tabernaculi præsentiæ. Et hæc
31 est custodia oneris eorum, et omnium ope-
rum eorum in tabernaculo præsentiæ. Ta-
bulæ habitaculi, & vectes ejus, & co-
lumnæ, ejus ac bases ejus,

ספר במדבר: ד

,earū funes & ,earū clavi & ,earū bases & ,undiquaque atrii columnæ Et
31 ,ועמודי החצר סביב ואדניהם ויתדותם ומיתריהם כל
,visitabuis ,vasibus in & ,earum servitio omni & ,earum vasis omnib' eū
,לכל כליהם ולכל עבדתם ובשמת תפקדו את
,Merari filiorū familiarum servitium Hoc ,eorum oneris custodiæ vasa
33 כלי משמרת משאם: זאת עבדת משפחת בני מרדי
,Aharon filii Ithamar manu in ,servientur tentorio in ,eorum servitio omni
לכל עבדתם באהל מועד ביד איתמר בן־אהרן
filios ,eorum ,præsti & ,Aharon & ,Moseh visitavit Et ,sacerdotis
הכהן: ויפקד משה ואהרן ונשיאי העדה את בני
34 triginta filio A ,suorum patrum domum ad & ,suas familias ad ,Chehathi
הקהתי למשפחתם ולבית אבתם: מבן שלשים
35 ingredientē om ,annorum quinquaginta filiū ad usq; & ,supra & ,annorum
שנה ומעלה ועד בן־חמשים שנה כל־הבא
,eorum visitati fuerunt Et ,servientes tentorio in servitium ad ,exercitum ad
לצבא לעבדה באהל מועד: ויהיו פקדיהם
36 Isti ,quinquaginta & septingenti millia duo ,suas familias ad
למשפחתם אלפים שבע מאות וחמשים: אלה
,quos ,servientes tentorio in servitiū omnis ,Chehathi familiarum visitati
פקודי משפחת הקהתי כל־העבד באהל מועד אשר
,visitati Et ,Moseh manu in DOMINI ex super Aharon & ,Moseh visitavit
פקד משה ואהרן על־פי יהוה ביד־משה: ופקודי
,suorum patrum domum ad & ,suas familias ad ,Gerson filiorum
37 בני גרשון למשפחתם ולבית אבתם:
,quinquaginta filium ad usque & ,supra & ,annorum triginta filio A
מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן־חמשים
,servientes tentorio in servitium ad ,exercitum ad ingrediens omnis ,annorū
שנה כל־הבא לצבא לעבדה באהל מועד:
,suorum patrum domum ad ,suas familias ad ,eorum visitati fuerunt Et
38 ויהיו פקדיהם למשפחתם לבית אבתם
,visitati Isti ,triginta & ,sexcenti & ,millia duo
אלפים ושש מאות ושלשים: אלה פקודי
,visitati quos ,servient tentorio in servientis omnis ,Gerson filiorū familiarum
משפחת בני גרשון כל־העבד באהל מועד אשר פקד
filiorum familiarum ,visitati Et ,DOMINI ex super Aharon & ,Moseh
39 משה ואהרן על־פי יהוה: ופקודי משפחת בני
triginta filio A ,suorum patrum domum ad ,suas familias ad ,Merari
מרדי למשפחתם לבית אבתם:
,ingrediens omnis ,annorū quinquaginta filiū ad usque & ,supra & ,annorum
40 מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן־חמשים שנה כל־הבא
,eorum visitati fuerunt Et ,servientur tentorio in servitium ad ,exercitum ad
לצבא לעבדה באהל מועד: ויהיו פקדיהם
,visitati Isti ,ducenti & millia tria ,eorum familias ad
41 למשפחתם שלשת אלפים ומאתים: אלה פקודי
DOMINI ex super Aharō & ,Moseh visitavit quos ,Merari filiorum familiarū
משפחת בני מרדי אשר פקד משה ואהרן על־פי יהוה
,visitati Omnes ,Moseh manu in ,Aharō & ,Moseh visitavit quos
42 ביד־משה: כל הפקדים אשר פקד משה ואהרן ונשיאי
,suorum patrum domum ad & ,suas familias ad ,Levitas ,Israel
ישראל את הלוים למשפחתם ולבית אבתם:

Versio VULG. LAT.

32 Columnas quoque atrii per circuitum cum basibus & paxillis & funibus suis. Omnia vasa & supellectilem ad numerum accipient, sic-
33 que portabunt. Hoc est officium familiæ Meraritarum & ministerium in tabernaculo fœderis: erúntque sub manu Ithamar filii Aaron sa-
34 cerdotis. Recensuerunt igitur Moyses & Aaron & principes synagogæ filios Caath per cognationes & domos pa-
35 trum suorum, A triginta annis & suprà, usque ad annum quinquagesimum, omnes qui ingrediuntur ad ministerium tabernaculi fœderis.
36 Et inventi sunt duo millia
37 septingenti quinquaginta. Hic est numerus populi Caath, qui intrant tabernaculum fœderis: hos numeravit Moyses & Aaron juxta sermonem Domini per manum Moysi.
38 Numerati sunt & filii Gerson per cognationes & domos pa-
39 trum suorum, A triginta annis & suprà, usque ad quinquagesimum annum, omnes qui ingrediuntur ut ministrent in tabernaculo fœde-
40 ris. Et inventi sunt duo
41 millia sexcenti triginta. Hic est populus Gersonitarum, quos numeraverunt Moyses & Aaron juxta verbum Do-
42 mini. Numerati sunt & filii Merari per cognationes & domos patrū suorum, A triginta annis & suprà, usque ad annum quinquagesimum, omnes qui ingrediuntur ad explendos rit' tabernaculi fœderis.
44 Et inventi sunt tria millia
45 ducenti. Hic est numerus filiorum Merari, quos recensuerunt Moyses & Aaron juxta imperium Dñi per manum
46 Moysi. Omnes qui recensiti sunt de Levitis, & quos recenseri fecit ad nomen, Moyses & Aaron & principes Israel, per cognationes & domos patrum suorum,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

32 Καὶ τοὺς σύλας τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς σύλας τοῦ κρεμαστοῦ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν, καὶ τοὺς κάλως αὐτῶν, καὶ πᾶσα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ λειτουργήματα αὐτῶν· ἐξ ὀνόματος διακριβώσετε αὐτοὺς, καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῆς λειτουργίας αὐτῶν. Αὕτη ἡ λειτουργία δήμου υἱῶν Μεραρὶ ὃν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ σκιῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν
34 χειρὶ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. Καὶ ἐπεσκέψαντο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Καὰθ κατὰ δήμους
35 αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορεύόμενος λειτουργεῖν
36 καὶ (η) ποιεῖν ἐν τῇ σκιῇ τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, (θ) δισχίλιοι ἑπτακόσιοι πεντήκοντα.
37 Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου Καὰθ, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκιῇ τοῦ μαρτυρίου, καθὰ ἐπεσκέψαντο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου, ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ ἐπεσκέπησαν
38 (ι) υἱοὶ Γεδσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, καθ' οἴκους
39 πατριῶν αὐτῶ, Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσετοῦς καὶ ἐπάνω (κ) ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορεύόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν
40 τῇ σκιῇ τοῦ (λ) μαρτυρίου. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶ, δισχίλιοι ἑξακόσιοι τε-
41 σσαρακονταετεῖς. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Γεδσὼν, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκιῇ τοῦ μαρτυρίου, ὃς ἐπεσκέψαντο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν
42 διὰ φωνῆς κυρίου, ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Ἐπεσκέπη-
43 σαν καὶ οἱ υἱοὶ Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκοντα-
44 ετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορεύόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκιῆς τοῦ μαρτυρίου. (μ) Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶ, τετρακόσιοι καὶ δι-
45 ακόσιοι. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Μεραρὶ, ὃς ἐπεσκέψαντο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ
46 φωνῆς κυρίου, ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, ὃς ἐπεσκέψαντο Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ (ν) ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς Λευίτας, κατὰ (ξ) δήμους καὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

principes Israel, Levitas, secundùm populos, & secundùm domos familiarū eorū,

MS. A. (η) ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκιῆς ⁋ (θ) δισχίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα. (ι) οἱ υἱοὶ (κ) καὶ ἕως (λ) μαρτυρίου. * καὶ δήμους (μ) Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις τῆς συναγωγῆς αὐτῶ κατ' οἴκους (ν) ἄρχοντες υἱῶν Ἰσραὴλ (ξ) δήμους καὶ κατ' οἴκους

Et columnas atrii in circuitu, et bases earum, & columnas velli portæ atrii, & bases earū, & paxillos earum, et funes earum, & omnia vasa earum, & omnia ministeria earum: ex nomine recognoscite eos, & omnia vasa custodiæ eorum, quæ levantur ab eis. Hoc est ministerium populi filiorum Merari in omnibus operibus eorum in tabernaculo testimonii 33
in manu Ithamar filii Aaron sacerdotis. Et recognovit Moyses et 34
Aaron & principes Israel, filios Caath secundùm populos eorū, secundùm domos familiarum eorum, A quinq; & viginti annis 35
& suprà, usq; ad quinquaginta annos: omnis ingrediens ministrare & facere in tabernaculo testimonii. Et fuit recognitio eo- 36
rum secundùm populos eorū, bis mille septingenti quinquaginta. Hæc est recognitio populi Caath: 37
omnis qui ministrat in tabernaculo testimonii, sicut recognovit Moyses & Aaron, per vocem Domini in manu Moysis. Et recogniti sunt filii Gedson se- 38
cundùm populos eorum, secundùm domos familiarum eorum, A quinq; & viginti annis & su- 39
prà, usq; ad quinquaginta annos: omnis ingrediens ministrare & facere opera in tabernaculo testimonii. Et fuit recognitio eorum 40
secundùm populos eorū, secundū domos familiarum eorū, bis mille sexcenti triginta. Hæc est 41
recognitio populi filiorū Gedson: omnis ministrans in tabernaculo testimonii, quos recognovit Moyses et Aaron, per vocē Domini in manu Moysi. Recogniti autē sunt et 42
populi filiorū Merari secundū populos eorū, secundū domos familiarū eorum, A quinq; & vi- 43
ginti annis & suprà, usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare ad opera taber- 44
naculi testimonii. Et fuit recognitio eorū secundū populos eorū, secundū domos familiarum 45
eorū, ter mille, & ducenti. Hæc est recognitio populi filiorū Merari, quos recognovit Moyses & Aaron, per vocē Domini in manu Moysi. Omnes recogniti, quos re- 46
cognovit Moyses & Aaron, & secundùm domos familiarū eorū,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Præterea columnæ atrii per circuitū, & fulcra earū, & paxilli earū, & funes earū, cum omnib' instrumētis earū, & universo ipsarū ministerio: nominatim recēsete vasa custodiæ oneris eorū. Hoc est officū familiæ filiorū Merari, & omne ministeriū ipsorū in tabernaculo temporis, per manū Ithamar filii Aharonis sacerdotis. Numeravit ergò Moses & Aharō atq; magnates congregationis filios Cahath per familias suas, perq; domos patrū suorū, A filio triginta annorū & supra, usq; ad filiū quinquaginta annorū, omnē accedē- tem ad exercitū pro ministerio tabernaculi temporis. Fuitq; numerus eorū per familias suas, duo millia septingenti quinquaginta. Hi sūt numeri familiæ Cahath, omnis ministrantis in tabernaculo temporis, quos numeravit Moses & Aharō juxta sermonē oris Dñi, per manū Mosis. Porrò, numer' filiorum Gersō per familias suas, & domos patrū suorū, Ab eo qui natus erat triginta annos & supra, usq; ad eum qui annos quinquaginta natus erat, omnis accedens ad exercitum, in ministerium tabernaculi temporis: Fuit in- quam numer' eorū per familias suas, perque domos patrū suorū, duo millia sexcenti triginta. Isti sunt numeri familiæ filiorū Gerson, omnis ministrātis in tabernaculo temporis, quos recēsuit Moses & Aharō ex sermone oris Domini. At verò numer' familiæ filiorū Merari per familias suas, & domos patrū suorū, A filio triginta annorū & supra, usq; ad filiū quinquaginta annorum, omnis procedētis ad exercitū, in ministeriū tabernaculi temporis: Numer' inquam eorū per familias suas, perq; domos patrū suorū, fuit tria millia & ducēti. Hi sunt numeri familiæ filiorū Merari, quos numeravit Moses & Aharō juxta verbum oris Dñi, per manum Mosis. Omnis itaq; numerus quem numeravit Moses & Aharon cum magnatibus Israelis de Levitis per familias suas, & domos patrum suorum,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

32 ועמודי דרתא סחור סחור וסמכיהון וסמכיהון ואטונוהון לכל-
מניהון ולכל כל חמנהון ובשמהון
33 חמנון ית מני מטרת מפולהון דבני
גרשון ולמפלח בני מררי לכל-
פלחנהון במשכן זמנא בידא
34 דאיתמר בר אהרן כהנא: ומנא
משה ואהרן ורבבי כנשתא ית בני
קהת לרעיתהון ולבית אבהתהון:
35 מבר תלתין שנין ולעילא ועד בר-
חמשין שנין כל דאתי לחילא
36 לפלחנא במשכן זמנא: והון
מנינהון לרעיתהון תרין אלפין
שבע מאה וחמשין: אלין מנוי
37 ורעית קהת כל דפלח במשכן
זמנא די מנא משה ואהרן על-
מימר דיי בידא דמשה: ומנוי
38 בני גרשון לרעיתהון ולבית
אבהתהון: מבר תלתין שנין
39 ולעילא ועד בר חמשין שנין כל-
דאתי לחילא לפולחנא במשכן
40 זמנא: והון מנוהון לרעיתהון
לבית אבהתהון תרין אלפין ושית
41 מאה ותלתין: אלין מנוי בני
גרשון ורעית
42 בני גרשון כל דפלח במשכן זמנא
די מנא משה ואהרן על מימר דיי:
43 ומנוי ורעית בני מררי לרעיתהון
לבית אבהתהון: מבר תלתין שנין
44 ולעילא ועד בר חמשין שנין כל-
דאתי לחילא לפלחנא במשכן
45 זמנא: והון מנוהון לרעיתהון
תלתא אלפין ומאתן: אלין מנוי
46 ורעית בני מררי די מנא משה
ואהרן על מימר דיי בידא דמשה:
כל מנוי דמנא משה ואהרן
ורבבי ישראל ית לויאי
לרעיתהון ולבית אבהתהון:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

32 * ועמודי המצר סביב וסוכיהם ואדניהם ואת כל כליהם ואת כל-
עבודתם ואת כל אשר יעבדו אתם ונתתם
33 את כל כלי משמרת משאם לכל עבודתם ואת כל עבודת
המשכן אהל מועד: * ואת כל כלי המזבח סביב לאהל
34 ** ונתן משה ואהרן ובני אהרן את כל כלי המזבח לכל-
עבודת המשכן אהל מועד: * ויפקד משה ואהרן ונשיאי
35 העדה את בני קהת לבית אבתם: * מבן שלשים שנה
ועד בן חמשים שנה כל הבא לצבא לעבד עבודת
36 אהל מועד: * ויהי פקדיהם לבית אבתם אלפים
37 ** ונבחרים: * שבע מאות וחמשים: * אלה פקודי
משפחת הקהתי כל העבד באהל מועד: * אשר פקד
38 משה ואהרן על פי יהוה ביד משה: * ופקודי בני
39 גרשון לבית אבתם: * מבן שלשים שנה ועד בן חמשים
40 שנה כל הבא לצבא לעבד עבודת אהל מועד: * ויהי
41 פקודיהם לבית אבתם אלפים ** שש מאות ושלשים: * אלה
42 פקודי משפחת בני גרשון כל העבד באהל מועד אשר
43 פקד משה ואהרן על פי יהוה: * ופקודי משפחת בני מררי
44 לבית אבתם: * מבן שלשים שנה ועד בן חמשים
45 שנה כל הבא לצבא לעבד עבודת אהל מועד: * ויהי
46 פקודיהם לבית אבתם שלשת אלפים ** ומאתים: * אלה
פקודי משפחת בני מררי אשר פקד משה ואהרן
על פי יהוה ביד משה: * כל הפקדים אשר פקדו משה ואהרן
ונשיאי ישראל את הלוים לבית אבתם:

VERSIO SAMARITANA.

32 * ועמודי המצר סביב וסוכיהם ואדניהם ואת כל כליהם ואת כל-
עבודתם ואת כל אשר יעבדו אתם ונתתם
33 את כל כלי משמרת משאם לכל עבודתם ואת כל עבודת
המשכן אהל מועד: * ואת כל כלי המזבח סביב לאהל
34 ** ונתן משה ואהרן ובני אהרן את כל כלי המזבח לכל-
עבודת המשכן אהל מועד: * ויפקד משה ואהרן ונשיאי
35 העדה את בני קהת לבית אבתם: * מבן שלשים שנה
ועד בן חמשים שנה כל הבא לצבא לעבד עבודת
36 אהל מועד: * ויהי פקדיהם לבית אבתם אלפים
37 ** ונבחרים: * שבע מאות וחמשים: * אלה פקודי
משפחת הקהתי כל העבד באהל מועד: * אשר פקד
38 משה ואהרן על פי יהוה ביד משה: * ופקודי בני
39 גרשון לבית אבתם: * מבן שלשים שנה ועד בן חמשים
40 שנה כל הבא לצבא לעבד עבודת אהל מועד: * ויהי
41 פקודיהם לבית אבתם אלפים ** שש מאות ושלשים: * אלה
42 פקודי משפחת בני גרשון כל העבד באהל מועד אשר
43 פקד משה ואהרן על פי יהוה: * ופקודי משפחת בני מררי
44 לבית אבתם: * מבן שלשים שנה ועד בן חמשים
45 שנה כל הבא לצבא לעבד עבודת אהל מועד: * ויהי
46 פקודיהם לבית אבתם שלשת אלפים ** ומאתים: * אלה
פקודי משפחת בני מררי אשר פקד משה ואהרן
על פי יהוה ביד משה: * כל הפקדים אשר פקדו משה ואהרן
ונשיאי ישראל את הלוים לבית אבתם:

TEXT. ET VER. SAM Translatio Latina.

32 Et columnæ atrii in circuitu, & bases ejus, et paxilli ejus, & funes ejus cum omnibus
vasis ejus, & cum omni ministerio eorum: de nomine autem
33 recesebitis omnia vasa custodiæ oneris eorum. Hoc est
ministerium familiæ filiorum Merari, secundùm omne ministerium eorum in tabernaculo testimonii, sub manu Ithamar filii Aaronis sacerdotis. Et recensuit Moses, & Aaron, et principes congregationis filios Caathitarum secundùm familias suas, secundùm domũ patrum suorum, A filio triginta annorũ et supra, usq; ad filiũ quinquaginta annorum, omnem eunteni ad bellũ ad ministrandum in tabernaculo testimonii: Et fuerunt recensiti eorũ secundùm familias suas, mille septingenti et quinquaginta. Hi fuerunt recensiti familiæ Caathitarum, omnis serviens in tabernaculo testimonii, quem recensuit Moses & Aaron juxta verbum Domini in manu Mosi. Recensiti autem filiorum Gersonis secundùm familias suas, secundùm domũ patrũ suorũ, A filio triginta annorũ et supra, usq; ad quinquaginta annos, omnis exiens ad bellũ ad ministrandum in tabernaculo testimonii: Fuerunt inquam recensiti eorũ secundùm familias suas, secundùm domũ patrum suorum, mille sexcenti et triginta. Hi fuerunt recensiti familiæ filiorum Gersonis, omnis serviens in tabernaculo testimonii, quẽ recensuit Moses et Aaron, juxta verbum Domini. Et recensiti familiæ filiorum Merari secundùm familias suas, secundũ domũ patrũ suorũ A filio triginta annorum et supra, usque ad quinquaginta annos, omnis exiens ad bellum ad ministrandum in tabernaculo testimonii: Fuerunt igitur recensiti eorũ secundùm familias suas, tria millia, & ducenti. Hi fuerunt recensiti familiæ filiorum Merari quos recensuit Moses & Aaron, juxta verbum Domini per manum Mosis. Omnes recensiti quos recensuit Moses, & Aaron, et principes Israel, de Levitis secundùm familias suas, secundùm domum patrum suorum,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

32 وعمد السرادق مستديرا * وقواعدها * واطنابها * وجميع آنيتها * وسائر اعمالها * وعدوا
باسماء جميع آنية حفظ حملهم *

Columnæque tentorii circumcirca, & bases ejus, ac pali ejus, ejusque funiculi, & omnia instrumenta ipsius, cunctaque opera ejus, & recensete nomina omnium vasorum custodiæ oneris eorum. 32

33 هذه خدمة بني مراري في خباء المحضر على يد ايتامار بن هارون الامام *

Hoc est munus filiorum Merari in tabernaculo præsentiæ per manum Ithamar filii Haronis sacerdotis: 33

34 فعد موسى وهرون واشراف الجماعة بني قهات * لعشائرهم لبيت آبائهم *

Numeraverunt igitur Musa & Haron, principesque congregationis, filios Cahath in familias eorum, in domum patrum eorum, 34

35 من ابن ثلاثين سنة فصاعدا الى ابن خمسين سنة * كل الداخل للجيش لخدمة خباء
المحضر *

A filio triginta annorum & supra, ad filium quinquaginta annorum, omnem ingredientem ad turmam in obsequium tabernaculi præsentiæ: 35

36 وكان عددهم الفين وسبع مائة وخمسين *

Fuitque numerus eorum, duo millia & septingenti quinquaginta. 36

38 وعدوا بني جرسون كذلك *

Et numeraverunt filios Gersonis similiter: 38

40 فكان عددهم الفين وستمائة وثلاثين *

Fuitque numerus eorum duo millia sexcenti triginta. 40

42 وعدوا بني مراري *

Et numeraverunt filios Merari: 42

44 فكان عددهم ثلاثة آلاف ومائتين *

Fuitque numerus eorum, tria millia & ducenti. 44

ספר במדבר : ה

47 מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן חמשים שנה כל הבא לעבד עבודת עבודה ועבודת משא באהל
48 מועד : והיו פקודיהם שמנת אלפים וחמש מאות ושמנים : על פי יהוה פקד אותם ביד משה איש
49 איש על עבודתו ועל משאו ופקדיו אשר צוה יהוה את משה :

CAP. V. ה

1 וידבר יהוה אל משה לאמר : צו את בני ישראל
2 ושלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל
3 טמא לנפש : מזכר עד נקבה תשלחו אל מחוץ
למחנה תשלחום ולא יטמאו את מחניהם אשר אני
שכן בתוכם : ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם
4 אל מחוץ למחנה כאשר דבר יהוה אל משה
כן עשו בני ישראל : וידבר יהוה אל משה לאמר :
5 דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשו מכל חטאת
6 האדם למעל מעל ביהוה ואשמה הנפש
ההוא : והתודו את חטאתם אשר עשו והשיב את
7 אשמו בראשו וחמישתו יסף עליו ונתן לאשר
8 אשם לו : ואם אין לאיש גאל להשיב האשם אליו
האשם המושב ליהוה לכהן מלבד איל הכפרים
9 אשר יכפר בו עליו : וכל תרומה לכל קדשי בני
10 ישראל אשר יקריבו לכהן לו יהיה : ואיש את קדשיו
11 לו יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה : וידבר יהוה
12 אל משה לאמר : דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם איש איש כי תשטה אשתו ומעלה
בו מעל :

NUMERI. Versio VULG. LAT.

47 A triginta annis & suprà, usque ad annum quinquagesimum, ingredientes ad ministerium tabernaculi, & onera portanda, Fuerunt simul octo millia quingenti
48 octoginta. Juxta verbum Domini recensuit eos Moyses,
49 unumquemque juxta officium & onera sua, sicut præceperat ei Dominus.

CAP. V.

1 Locutúsque est Dominus
2 ad Moysen, dicens, Præcipe filiis Israel, ut ejiciant de castris omnem leprosum, & qui semine fluit, pollutúsque
3 est super mortuo. Tam masculum, quàm fœminam ejicite de castris, ne contaminent ea cùm habitaverim
4 vobiscum. Fecerúntque ita filii Israel, & ejecerunt eos extra castra, sicut locutus erat Dominus Moysi. Locutúsque est Dominus ad Moy-
6 sen, dicens, Loquere ad filios Israel; Vir, sive mulier, cùm fecerint ex omnibus peccatis, quæ solent hominibus accidere, & per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini, atque deli-
7 querint, Confitebuntur peccatum suum, & reddent ipsum caput, quintámque partem desuper, ei in quem
8 peccaverint. Sin autem non fuerit qui recipiat, dabunt Domino, & erit sacerdotis, excepto ariete, qui offertur pro expiatione, ut sit placabilis hostia. Omnes quoque primitiæ, quas offerunt filii Israel, ad sacerdotem perti-
10 nent: Et quidquid in Sanctuarium offertur à singulis, et traditur maoibus sacerdotis, ipsius erit. Locutúsque
11 est Dominus ad Moysen, dicens, Loquere ad filios Israel, & dices ad eos; Vir, cujus uxor erraverit, maritúmque contemnens,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

47 Ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσιετοῦς καὶ ἕπαγε ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορεύόμενος τὸ ἔργον τῆς ἔργων, καὶ τὰ ἔργα τὰ
48 ἐν τῇ Σκινῇ τοῦ (ο) μαρτυρίου. Καὶ ἐγένοντο οἱ ἐπισκεπέντες, ὀκτακο-
49 σίοι πεντήκοντα ὀγδόηκονταα. Διὰ φωνῆς (π) κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ὁ χειρὶ Μωυσῆ, ἄνδρα καὶ ἄνδρα ἐπὶ τῆς ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὸν ἀφορισμὸν αὐτοῦ. καὶ ἐπεσκέψατο, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ.

MS.A. (ο) μαρτυρίου. Ἐγενήθησαν οἱ ἐπεσκεμμένοι, ὀκτακόσιοι πεντήκοντα καὶ πεντήκοντα. (π) κυρίου ὃς ἐπεσκέψατο

ΚΕΦ. ε'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος τῷ Μωυσῆν, λέγων,
2 Πρόσταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαποστειλάτωσαν (α) ἐκ τῆς παρεμβολῆς πᾶσα λεπρὸν, καὶ πᾶσα γονόρρυῆ, καὶ πάν-
3 τα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ, Ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ, ἐξαποστελεῖτε ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ (β) οὐ μὴ μιανοῦσι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ κατοικίζομαι ἐν αὐ-
4 τοῖς. Καὶ ἐποίησαν ὅτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ (γ) ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς. καθὰ ἐλάλησε κύριος (δ) Μωυ-
5 σῆ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἐ-
6 λάλησε κύριος τῷ Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἄνδρ ἢ γυνὴ, ὅστις (ε) ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ παιδῶν
7 πεσέῃ καὶ παραβήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκείνη, Ἐξαγορεύσῃ τὴν ἁμαρτίαν, (ζ) ἣν ἐποίησε, καὶ ἀποδώσει τὴν πλημμέλειαν τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ δέκατεμόριον αὐτῷ προσθήσει ἐπ' αὐτῷ,
8 καὶ ἀποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τῷ ἀνδρώπῳ (η) ὁ ἀγχιστεύων, ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτὸν, τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον (θ)
κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ ἔσται, πλὴν τοῦ κριοῦ (ι) τοῦ ἱλασμοῦ, οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ.
9 Καὶ πᾶσα (κ) ἀπαρχὴ καὶ πᾶσα τὰ ἀγιαζόμενα ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅσα ἐὰν προσφέ-
10 ρωσι κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται· Καὶ ἑκάστου τὰ ἡγιασμένα αὐτῷ ἔσται· καὶ ἀνὴρ, ὃς ἂν
11 δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται. Καὶ ἐλάλησε κύ-
12 ριος τῷ Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, (λ) καὶ ὑβρίσῃ παρίδῃ αὐτόν,

MS.A. (α) ἐκ δ συναγωγῆς πᾶσα (β) οὐ μιανοῦσιν (γ) ἐξαπέστειλαν ἔξω (δ) τῷ Μωυσῆν, (ε) ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ πᾶσ (ζ) ἣν ἡμαρτεν, (η) ἀγχιστεύων, (θ) τῷ κυρίῳ, (ι) τοῦ ἐξιλασμοῦ, (κ) ἀπαρχὴ καὶ πᾶσα (λ) καὶ παρίδῃ αὐτὸν ὑβρίσῃ, Καὶ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

47 ܡܢ ܚܡܫܝܢ ܫܢܝܢ ܘܠܥܠ ܕܡܛܠ ܚܡܫܝܢ ܫܢܝܢ ܟܠ ܕܐܬܐ ܠܡܦܠܚ ܦܘܠܚܢܐ ܕܡܫܟܢܐ ܘܠܡܫܩܠ ܡܫܩܠ ܘܡܫܩܠ ܕܢܫܐ ܠܡܫܬܡܫ ܒܡܫܟܢܐ ܕܡܘܥܕܐ
48 ܗܘܘ ܦܩܝܢ ܫܡܢܬ ܐܠܦܝܢ ܘܚܡܫ ܡܐܘܬ ܘܫܒܥܝܢ ܥܠ ܦܘܡܐ ܕܡܪܝܐ ܦܩܕ ܐܢܘܢ ܡܫܐ ܐܝܫ ܥܠ ܦܘܠܚܗ ܘܥܠ ܡܫܩܠܗ ܘܦܩܕܘܗܝ ܐܝܫ ܥܠ ܦܘܠܚܗ ܘܥܠ ܡܫܩܠܗ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ
49 ܗܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܗܠܝܢ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

47 מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעִילָא וְעַד בַּר־
חַמְשִׁין שְׁנִין כָּל־דְּאָתֵי לְמִפְלַח
פֻּלְחָן פֻּלְחָנָא וּפֻלְחָן מַטּוּל בְּמַשְׁכָּן
48 זִמְנָא: וַהֲווֹ מְנִנְיָהוֹן תְּמַנְיָא אַלְפִין
49 וְחַמְשׁ מְאָה וְתִמְנִין: עַל־מֵימְרָא דְיְיָ
מְנָא יַתְהוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה גְּבַר
עַל־פֻּלְחָנֵיהּ וְעַל־מַטּוּלֵיהּ וּמְנָיְנֵיהוּ
דִּי־פַקִּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה:

ה

1 וּמַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר: פַּקִּיד יַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁלְחוּן מִן־מַשְׁרְיָתָא
כָּל־דִּסְגִיר וְכָל דְּרָעֵב וְכָל דִּמְסָאֵב
לְמֵתָא נַפְשָׁא דְאֱנָשָׁא: מִדְּכַר עַד־
3 נוּקְבָא תְּשַׁלְּחוּן לְמִבְּרָא לְמַשְׁרְיָתָא
תְּשַׁלְּחוּנוּן וְלָא יְסָאֲבוּן יַת־
מַשְׁרְיָתְהוֹן דִּי שְׁכִינְתִּי שְׁרְיָא בֵּינֵיהוֹן:
4 וַעֲבַדוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשַׁלְּחוּ יַתְהוֹן
לְמִבְּרָא לְמַשְׁרְיָתָא כְּמָא דִי־מַלֵּל יְיָ
עִם־מֹשֶׁה כֵּן עֲבָדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
5 וּמַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר: מַלֵּל עִם־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר אוֹ־אִתְּתָא אֲרֵי
יַעְבְּדוּן מִכָּל־חוֹבֵי אֱנָשָׁא לְשַׁקָּרָא
שַׁקְרָא קֳדָם יְיָ וְיֵחוֹב אֱנָשָׁא הַהִוּא:
7 וְיוֹדֻן יַת־חוֹבֵיהוֹן דִּי עֲבָדוּ וְיָהֵיב
יַת חוֹבְתֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ וְחוּמְשֵׁי יוֹסֵף
עֲלוֹהִי וְיִתֵּן לְדַחֲבֵ לֵיהּ: וְאִם־לֵית
לְגַבַר פְּרִיק לְאַתְּבָאָא חוֹבְתָא לֵיהּ
חוֹבְתָא דְאִתְחַיַּב קֳדָם יְיָ לְכַהֲנָא
בַּר מְיַכַּר כַּפָּרוֹהִי דִי יְכַפַּר בֵּיהּ
עֲלוֹהִי: וְכָל־אַפְרָשׁוּתָא לְכָל־
קֻדְשֵׁיָא דִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל דִּי יְקָרְבוּן
לְכַהֲנָא דִי־לֵיהּ יְהֵי: וּגְבַר יַת־
מַעֲשַׂר קֻדְשֵׁיהּ דִּי־לֵיהּ יְהוֹן גְּבַר דִּי
יִתֵּן לְכַהֲנָא דִי־לֵיהּ יְהֵי: וּמַלֵּל יְיָ
עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר: מַלֵּל עִם־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן גְּבַר גְּבַר אֲרֵי־
תִסְטֵי אִתְּתֵיהּ וְתִשְׁקַר בֵּיהּ שַׁקְרָ:

47 A triginta annis & suprà, usq; ad quinquaginta annos: omnes qui ingrediuntur ad ministrādum ministerium cult' et ministerium oneris in tabernaculo fœderis. Fueruntque qui numerati sunt ex eis, octo milia & quingenti et octoginta.
49 Juxta verbum Dñi constituit eos per manum Moysi, unumquemq; sup ministeriū suū et sup on' suū: et numerati sunt sicut præceperat Dñs Moysi.

CAP. V.

1 LOcutusq; est Dñs cū Moyse dicens, Præcipe filiis Israel, ut ejiciant de castris omnem leprosū, et omnem qui patitur fluxum seminis: et omnem qui pollutus est pollutione animæ.
3 A masculo usq; ad fœminam ejicietis, extra castra ejicietis eos: ut non contaminēt castra eorū; quia majestas mea habitat
4 inter eos. Fecerūtq; ita filii Israel, et ejecerunt eos extra castra: sicut locut' fuerat Dñs cū Moyse, ita fecerunt filii Israel.
5 Locutusq; est Dñs cum
6 Moyse dicens. Loquere cum filiis Israel: Vir aut mulier cū fecerint ex omnibus peccatis hominis, ut prævaricētur prævaricationē corā Dño: et deli-
7 querit homo ille. Confitebuntur peccata sua, quæ fecerunt: & reddent ipsū caput quo peccaverunt, et quintā partē addent sup illud: et dabitur ei
8 cui peccaverūt. Et si non vixerit homo ille, neque habuerit propinquū cui reddatur illud in quo peccaverūt; illud q; reddetur pro peccato corā Dño ad sacerdotē pertinet: excepto
9 ariete expiationū, qui offertur ut expiet sup eum. Et omnes primitiæ omniū sanctificatorū filiorū Israel, quæ offerunt sa-
10 cerdoti, ipsi' erunt. Et decimæ sanctificatæ uniuscujusq;, ipsi' erunt: et vir qui dederit sacer-
11 doti, ipsius erit. Locutusq; est
12 Dñs cū Moyse dicens. Loquere cū filiis Israel, et dices ad eos: vir cuj' uxor erraverit, et prævaricata fuerit in eum prævaricationem.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

TEXT ET VER. SAM. Translatio Latina.

47 A filio triginta annorum & supra, usque ad filium quinquaginta annorū, omnis egredientis ad faciendum opus ministerii, & opus oneris in tabernaculo testimonii: Fuerunt inquam recensiti eorum,
48 octo millia & quingenti, & octoginta.
49 Iuxta verbum Domini recensiit eos in manu Mosis, unumquemque juxta ministerium suum, & onus suum, & munus suum, sicut præceperat Dominus Mosi.

CAP. V.

1 ET locutus est Dominus Mosi, dicens; Præcipe
2 filiis Israil, ut emittant ex castris omnem leprosum, & omnem fluentem, & omnem pollutum super animam. A
3 masculo usque ad fœminā emittetis; extra castra emitte-
tis eos, ut non polluant castra
4 eorum, quia ego habito in medio eorum. Et fecerunt sic filii Israel, & emiserunt eos
5 extra castra sicut dixerat Dominus Mosi, ita fecerunt filii Israel. Et locutus est Do-
6 minus Mosi, dicens; Loquere filiis Israel, dicens; Vir aut mulier cum fecerint ex omnibus peccatis hominis ad prævaricandum prævaricationem in Dominum, & deli-
7 querit anima illa; Tum confitebuntur peccatum suum quod fecerunt, et reddet delictum suum in capite suo, & quintam partē ejus addet super illud, dabitque ei adversus quem deliquit. Quod si
8 non est viro propinquus (a) cui restituatur delictum, delictū restituatum Domino, sacerdotis erit; præter arietem expiationū cum quo propitiabitur pro
9 eo. Omnis quoque oblatio elevationis inter omnes sanctificationes filiorum Israel quam offerent sacerdoti, ipsius erit.
10 Et cujusque sanctificationes, ipsius erunt: quicunque etiā dederit sacerdoti, ipsius erit.
11 Et locutus est Dominus Mosi, dicens;
12 Loquere filiis Israil, & dicē eis; Cūm cujuscunq; viri uxor declinaverit, & prævaricata fuerit adversus eum prævaricationem;

VER. SAM. (a) cujus manui

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

48 وكان عدد اللاويين كذلك ثمانية الاف وخمسماية وثمانين * على قول الله عدهم موسي *
49 كل فريق في عمله وحمله وعدده *

Fuitq; numerus Levitarum hoc pacto, octo milia quingenti & octoginta. Juxta
49 dictum Dei numeravit eos Musa, unumquemq; secūdū ad opus suum, & onus suum, numeramque suum.

* الفصل الخامس *

1 وكلم الله موسي قايلا * مر بني اسرايل بان يبعدوا من المعسكر كل ابرص *
2 وكل دايب * وكل نجس
3 ميت * من ذكر الي انثي * فليبعدوهم الي خارج المعسكر * ولا يدنسوا معسكرهم الذي انا ساكن
4 فيما بينهم * ففعل كذلك بنو اسرايل * وبعدوهم الي خارج المعسكر * كما امر الله موسي كذلك صنع
5 بنو اسرايل * ثم كلم الله موسي قايلا * قل لبني اسرايل * اي رجل او امراة يصنع شيا من خطايا
6 الناس * فيتكلم بعهد الله فياثم * ثم يعرف بخطيته التي صنعها * فليرد الطلامة براسها *
7 ويرد عليها خمسها * ويدفعها الي من ظلمه * وان لم يكن للمظلوم ولي ليرد الطلامة عليه
8 فلتكن الطلامة المردودة لله * وهي للامام سوي كبش الغفران * ويستغفر به عنه * وكل رفيعة
9 من جميع اقداس بني اسرايل فللامام ادفعوها * له تكون * وكل امري يكون امر اقداسه
10 اليه * الي الامام يدفعها فتكون له * ثم كلم الله موسي قايلا * مر بني اسرايل وقل لهم * اي
11 رجل خادت زوجته فخانت خيانة * بان ضاجعها رجل مضاجعة ايسال *
12

CAP. V.

ET allocutus est Deus Musam, dicens; 1
Præcipe filiis Israil, ut expellant è castris 2
omnem leprosum, & omnē fluxū patientem, & omnē pollutū mortuo. A masculo 3
usque ad fœminam: expellant autem eos extra castra, & ne polluant exercitū suū 4
quem ego inhabito inter eos. Fecerūtq; sic filii Israil, expulerūtque illos extra castra: sicuti præceperat Deus Musæ, ita fecerunt filii Israil. Item allocutus est 5
Deus Musam, dicens; Dic filiis Israil, 6
Quicunque vir seu mulier commiserit aliquod ex peccatis hominum, solveritque aliquatenus pactum Dei, & deliquerit, Ac postea confessus fuerit peccatum suum 7
quod fecit, restituat damnum idem numero, & addat super illud quintam ejus partem, deque illud ei cui damnum intulit. Et si non fuerit damnum patienti cu- 8
rator cui restituatur damnum, sit damnum illud quod restituetur, Deo, nempè sacerdoti; præter arietem veniæ per quem postulabitur venia pro ipso. Et omnem ob- 9
lationem ex omnibus sacris filiorum Israil, date sacerdotis; ipsius erit. Et cujusliber 10
viri res consecratæ, ipsius sunt: sacerdoti dabit illas, eruntque ipsius. Item loqu- 11
ius est Deus Musam, dicens; Manda filiis Israil, & dic eis; Cujuscunque viri uxor erraverit, fraudemque commiserit, cū quād concubuerit cum illa vir con- 12
cubitu generationis.

ספר במדבר: ה

oculis abfuerit abscõditũ & seminis *cubatione* ea cum *vir fauerit* Et

13 וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת־זָרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי
non ipsa & eam in non testis & fuerit polluta ipsa & latuerit & sui viri
אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִיא לֹא
fuerit zelatus & *zeli* spiritus eum super trãnierit Et fuerit deprehensa
14 נִתְפָּשָׂה: וְעָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־
zeli spiritus eã super trãnierit vel fuerit polluta ipsa & suam uxorem
אִשְׁתּוֹ וְהִוא נִטְמָאָה אוֹ־עָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה
faciet venire. Et fuerit polluta non ipsa & suam uxorem fuerit zelatus &
15 וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא נִטְמָאָה: וְהֵבִיא
ejus affectionem uxorem adducet & sacerdotem ad suam uxorem vir
הָאִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ אֶל־הַכֹּהֵן וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנָהּ
eam super effundet non: hordeorum farinæ ephah decimam, *eam super*
עֲלֶיהָ עֲשִׂירִת הָאֵפָה קֶמַח שְׂעֹרִים לֹא־יִצֹּק עָלָיו
ipsam, zelotypiarã munus quia, thus eam super dabit non & oleum
שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה כִּי־מִנְחַת קְנָאֹת הוּא
eam faciet appropinquare Et, *zeruefinatã* memorantis memoriæ munus
מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכִּרֶת עָוֹן: וְהִקְרִיב אֹתָהּ
sacerdos capiet Et DOMINI *facies ad* eam stare faciet & sacerdos
16 הַכֹּהֵן וְהֶעֱמִדָהּ לִפְנֵי יְהוָה: וְלָקַח הַכֹּהֵן
pavimẽto in erit qui pulvere de & *testæ* vase in sanctas aquas
מַיִם קְדֹשִׁים בִּכְלִי־חָרֶשׂ וּמִן־הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע
sacerdos faciet stare Et *aquas ad* dabit & sacerdos capiet, tabernaculi
17 הַמִّשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל־הַמָּיִם: וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן
dabit & mulieris caput nudabit & *Domini facies ad* mulierem
אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וּפָרַע אֶת־רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן
manu in Et *ejus* zelotypiarã munus; memoriæ munus ejus volas super
עַל־כַּפֶּיהָ אֶת מִנְחַת הַזִּכָּרוֹן מִנְחַת קְנָאֹת הִוא וּבְיַד
eam adjurabit Et *execrationis* amaræ aquæ erunt sacerdotis
18 הַכֹּהֵן יִהְיוּ מֵי הַמָּרִים הַמְאָרֲרִים: וְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ
si & tecum vir concubuit non si mulierem ad adjurabit & sacerdos
הַכֹּהֵן וְאָמַר אֶל־הָאִשָּׁה אִם־לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ וְאִם
amaris aquis ab *ostio libera* tuo viro sub immunditiam declinasti non
לֹא שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים
quæ & tuo viro sub declinasti *quia tu* Et *ostio execrationis*
הַמְאָרֲרִים הָאֵלֶּה: וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי
tuum virum, præter fuisti concubitum te in vir dedit & *es* polluta
20 נִטְמֵאת וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת שִׁכְבָתוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ:
Sacer los dicet & maledictionis juramẽto in mulierẽ sacerdos adjurabit Et
21 וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה וְאָמַר הַכֹּהֵן
medio in adjurationem in & maledictionẽ in te Dominus Det: mulierẽ ad
לָאִשָּׁה יִתֵּן יְהוָה אוֹתְךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ
intumescẽt: tui uterã & *cadens* tui femur Domin*o dando in*, tui populi
עַמֵּךְ בְּתֵת יְהוָה אֶת יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת־בִּטְנֵךְ צָבֶה:
uterum *repletũ ut* tua viscera in iste *maledictiones* aquæ veniant Et
22 וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרֲרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ לְצַבּוֹת בֶּטֶן
scribet Et autem, Amen: mulier dicet Et femur faciendũ cadere ad &
וְלִנְפֹּל יָרֵךְ וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן: וְכָתַב אֶת־
uterum ad delebit & libro in sacerdos has maledictiones
הָאָלֹת הָאֵלֶּה הַכֹּהֵן בַּסֵּפֶר וּמָחָה אֶל־מֵי הַמָּרִים:
execrationis adjurationis & *mala illa* & *immutẽs* quæ eã in *ingredientur* & *maledictiones amaras aquas*
23 וְהִשְׁקָה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־מֵי הַמָּרִים הַמְאָרֲרִים וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרֲרִים לְמָרִים:

Versio VUL.LAT.

13 Dormierit cum altero viro, & hoc maritus deprehendere non quiverit, sed latet adulterium, & testibus argui non potest, quia non est in-
14 venta in stupro: Si spiritus zelotypiæ concitaverit virum contra uxorem suam, quæ vel polluta est, vel falsã su-
15 spicione appetitur, Adducet eam ad sacerdotem, & offeret oblationem pro illa, decimam partem sati farinæ hordeaceæ: non fundet super eam oleum, nec imponet thus: quia sacrificium zelotypiæ est, & oblatio investi-
16 gans adulterium. Offeret igitur eam sacerdos, & statu-
17 et coram Domino. Assumẽtque aquam sanctam in vase fictili, & pauxillum terræ de pauimento tabernacu-
18 li mittet in eam. Cúmque steterit mulier in conspectu Domini, discooperiet caput ejus, & ponet super manus illius sacrificium recordationis, & oblationem zelotypiæ: ipse autem tenebit aquas amarissimas, in quibus cum execratione maledicta
19 congessit. Adjurabitque eam, & dicet, Si non dormivit vir alienus tecum, & si non polluta es deserto mariti thoro, non te nocebunt aquæ istæ amarissimæ, in quas ma-
20 ledicta congessi. Sin autem declinásti á viro tuo, atque polluta es, & concubuísti
21 cum altero viro; His maledictionibus subjacebis: Det te Dominus in maledictionem, exemplúmque cunctorum in populo suo: putrescere faciat femur tuum, & tumens
22 uterus tuus disrumpatur. Ingrediantur aquæ maledictæ in ventrem tuum, & utero tumescente putrescat femur. Et respondebit mulier, A-
23 men, Amen. Scribétque sacerdos in libello ista maledicta, & delebit ea aquis amarissimis, in quas maledicta
24 congessit. Et dabit ei bibere. Quas cúm exhauserit,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
cum Translatione LATINA.

13 Καὶ κοιμηθῇ(μ)τις μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ κρυφῇ, (ν) αὐτὴ δὲ ἡ μεμιασμένη, καὶ μάρτυς (ξ) μὴ ἦν μετ' αὐτῆς, καὶ αὐτὴ μὴ
14 ἡ ζωγρημένη, Καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, (ο) αὐτὴ δὲ μεμίανται· ἢ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐ-
15 τοῦ, αὐτὴ δὲ μὴ ἦ μεμιασμένη, Καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα, (π) καὶ ποιήσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς, τὸ δέκατον τοῦ σάτου ἀλεύρου κριθίνου· οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον· ἔστι γὰρ θυσία ζηλοτυπίας, θυσία μνημοσύνη, ἀναμιμνήσκουσα ἁ-
16 μαρτίαν. Καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεύς, καὶ
17 στήσει αὐτὴν ἔναντι κυρίου. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ, καὶ τῆς γῆς τῆς κόνις ὅτι τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς λήψεται, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς
18 τὸ ὕδωρ. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι κυρίου, καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τῆς μνημοσύνης, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, ἐν τῇ χειρὶ τὴν πικρὰν ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ (ρ) τοῦ ὀπισθαραμένου τότε.
19 Καὶ ὁρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐρεῖ τῇ γυναικὶ, Εἰ μὴ κεκοίμηταί τις μετ' σοῦ, καὶ εἰ μὴ παρεκέκλινας μιανθεῖσα (σ) ἀπὸ τοῦ ἀνδρός σου αὐτοῦ, ἀθῶα ἔσει ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ὀπισθαραμένου τούτου. Εἰ δὲ σὺ παρεκέκλινας ὕπαιθρος ὄσα, ἢ μεμίανσαι, καὶ ἔδωκά σε τοῦ κοίτου αὐτοῦ ἐν σοί, πλὴν τοῦ αὐ-
21 τοῦς ὁρκοῦς τοῦτοις, καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικὶ, Δώῃ σε κύριος ἐν ἀρᾷ καὶ ἐν ὁρκωμοσίᾳ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ δόναι κύριον τὸ μηρόν σου διαπεπωκότα, καὶ τὴν κοιλίαν σου
22 πεφρησμένην. Καὶ εἰσελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ὀπισθαραμένον τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου τοῦ πιεῖν γαστέρα, καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου. καὶ
23 ἐρεῖ ἡ γυνὴ, Γένοιτο, γένοιτο. Καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς ταύτας εἰς βιβλίον, καὶ ἐξαλεῖψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ὀπισθαρα-
24 ραμένον. Καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ὀπισθαραμένον, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ ὀπισθαραμένον τοῦ ἐλεγμοῦ.

Et cubuerit quis cum ea concubitum seminis, & latuerit ab oculis viri sui, & absconderit, ipsa autem sit inquinata, & testis non sit cum ea, & ipsa non sit deprehensa, Et supervenerit ei spiritus zelaedi, & zelet uxorem suam, ipsa autem inquinata est: vel supervenerit ei spiritus zelandi, & zeler uxorem suam, ipsa autem non sit inquinata; Et adducet homo uxorem suam ad sacerdotem; & offerret munus pro ea, decimam ωphi farinam hordeaceam: non effundet super ipsam oleum; neq; imponet super eam thus. Est enim sacrificium zelotypiæ, sacrificium memorialis, rememorans peccatum. Et adducet eam sacerdos, & statuet eam ante Dominum. Et sumet sacerdos aquam mundam viventem in vase testaceo, & de terra quæ est super pavimentum tabernaculi testimonii: & sumens sacerdos injiciet in aquam. Et statuet sacerdos mulierem ante Dominum; & revelabit caput mulieris; & dabis super manus ejus sacrificium memorialis, sacrificium zelotypiæ: in manu autem sacerdotis erit (d) aqua argutionis, quæ maledicitur, hujus. Et adjurabit eam sacerdos, & dicet mulieri, Si non concubuit quis tecum, si non prævaricatus es, ut inquinaveris sub viro tuo, innocens esto ab aqua argutionis, quæ maledicitur, hujus. Si autem prævaricata es, cum sub viro fis, vel inquinata es, & dedit quis concubitum suum in te præter virũ tuũ: Et adjurabit sacerdos mulierẽ in juramẽto maledictionis hujus, et dicet sacerdos mulieri, Det te Dominus in maledictũ, & (e) execramentũ in medio populi tui, in dando Dominus femur tuũ collapsum, & ventrẽ tuum distentum. Et ingredietur aqua quæ maledicitur hæc in ventrẽ tuũ, ad diriumpendum uterum, & faciendum cadere femur tuum. Et dicet mulier, Fiat, fiat. Et scribet sacerdos maledicta hæc in libro, & delebit in aqua argutionis, quæ maledicitur. Et potabit mulierẽ de aqua argutionis quæ maledicitur. Et intrabit in eam aqua, quæ maledicitur argutionis.

MS.A. (μ) μετ' αὐτῆς τις (ν) αὐτὴ δὲ *μὴ ἦ μεμιαμμένη, (ξ) μὴ ἦ καθ' αὐτῆς, (ο) αὐτὴ μεμίαν(ται), (π) καὶ οἴσει (ρ) τὸ ὀπισθαραμένον τοῦτο. (σ) πρὸς τὸν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܘܢܫܟܒ ܓܒܪܐ ܥܡܗ ܫܟܒܬ ܙܪܥܐ ܘܐܬܟܣܝ ܡܢ ܥܝܢܘܗܝ ܕܒܥܠܗ ܘܐܬܛܡܪ ܘܗܝ ܠܐ ܐܬܬܦܣܬ ܠܗ ܣܗܕܐ ܠܝܬ ܒܗ ܗܝ ܠܐ ܐܬܬܦܣܬ
14 ܘܢܦܩ ܪܘܚܐ ܕܩܢܝܢܘܬܐ ܥܠܘܗܝ ܘܩܢܐ ܠܐܢܬܬܗ ܗܝ ܠܐ ܐܬܛܡܪ ܐܘ ܥܠ ܪܘܚܐ ܕܩܢܝܢܘܬܐ ܥܠܘܗܝ ܘܩܢܐ ܠܐܢܬܬܗ ܗܝ ܠܐ ܐܬܛܡܪ
15 ܘܢܥܠ ܓܒܪܐ ܠܐܢܬܬܗ ܠܘܬ ܟܗܢܐ ܘܢܝܬܝ ܩܘܪܒܢܗ ܥܠ ܥܫܝܪܝܬ ܐܦܐ ܕܣܥܪܐ ܠܐ ܢܫܕܐ ܥܠܘܗܝ ܫܡܢ ܘܠܐ ܢܣܡ ܥܠܘܗܝ ܠܒܘܬܐ ܡܛܠ ܕܩܘܪܒܢܐ ܗܘ
16 ܕܩܢܝܢܘܬܐ ܩܘܪܒܢ ܕܗܟܪܢܘܬ ܥܘܠܐ ܘܢܩܪܒ ܠܗ ܟܗܢܐ ܘܢܩܝܡ ܠܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ
17 ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܝܐ ܩܕܝܫܐ ܒܡܢܐ ܚܪܫܐ ܘܡܢ ܥܦܪܐ ܕܗܘܐ ܒܪܫ ܡܫܟܢܐ ܢܣܒ ܟܗܢܐ ܘܢܫܕܐ ܠܡܝܐ
18 ܘܢܩܝܡ ܟܗܢܐ ܠܐܢܬܬܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܢܦܪܥ ܪܫܗ ܕܐܢܬܬܗ ܘܢܣܡ ܥܠ ܐܝܕܝܗ ܩܘܪܒܢ ܕܗܟܪܢܘܬ ܩܘܪܒܢ ܩܢܝܢܘܬܐ ܗܘ ܒܐܝܕ ܟܗܢܐ ܢܗܘܘܢ ܡܝ ܡܪܝܐ ܗܠܝܢ
19 ܕܡܪܝܪܐ ܘܢܐܠܦ ܟܗܢܐ ܠܗ ܘܢܐܡܪ ܠܐܢܬܬܗ ܐܢ ܠܐ ܫܟܒ ܓܒܪܐ ܥܡܟ ܘܐܢ ܠܐ ܛܥܝܬ ܡܢ ܡܫܟܒ ܒܥܠܝܟ ܗܘܝ ܫܠܡ ܡܢ ܡܝܐ ܡܪܝܐ ܗܠܝܢ ܕܡܪܝܪܐ ܠܐ ܢܬܝܢ ܠܟ ܒܝܫ
20 ܐܢ ܗܘܝ ܐܢ ܛܥܝܬ ܡܢ ܡܫܟܒ ܒܥܠܝܟ ܘܐܬܛܡܝ ܘܢܬܠ ܓܒܪܐ ܒܟ ܡܫܟܒܗ ܡܢ ܒܠܥܕܝ ܓܒܪܟ ܗܠܝܢ ܡܪܝܪܐ ܕܡܪܝܪ ܗܘ ܠܟ ܟܗܢܐ ܘܢܐܡܪ ܠܐܢܬܬܗ ܢܬܠ ܡܪܝ ܠܟ ܠܡܠܬܐ
21 ܘܠܡܘܠܬܐ ܒܓܘ ܥܡܟ ܢܬܠ ܡܪܝ ܠܟ ܠܡܫܬܐ ܘܠܡܪܝܡܘܬ ܒܓܘ ܥܡܟ ܢܬܠ ܡܪܝ ܠܟ ܠܡܦܠ ܡܪܝ ܠܟ ܠܡܦܠ ܡܪܝ ܠܟ ܠܡܦ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

13 וְיִשְׁכַּב גֻּבַר עִמַּהּ שִׁכְבַת זַרְעָא וְהֲוָת
מְכַסְיָא מֵעֵינֵי בַעְלַהּ וּמִסְתְּמָרָא וְהִיא
מְסְאָבָא וְסָהִיד לֵית בָּהּ וְהִיא לָא
14 אִתְאֲחֲדַת: וְיֶעְבַּר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה
וְיִקְנֵי יָת אִתְּתֵיהּ וְהִיא אִסְתְּאֲבַת אוֹ
עֲבַר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה וְיִקְנֵי יָת
אִתְּתֵיהּ וְהִיא לָא מְסְאָבָא: וַיְיתֵי
גְבָרָא יָת אִתְּתֵיהּ לְוָת כָּהֲנָא וַיְיתֵי
15 יָת קָרְבָּנָהּ עֲלָהּ חָד מִן עֲסָרָא
בְּחֵלְת סְאִין קְמְחָא דְשַׁעֲרִין לָא
יְרִיק עֲלוֹהִי מִשְׁחָא וְלָא יִתֵּן עֲלוֹהִי
לְבוֹנְתָא אֲרֵי מִנְחַת קִנְאָתָא הוּא
מִנְחַת דְּכָרְנָא מַרְגֶּרֶת חוֹבָיָא:
16 וַיְקָרֵיב יָתַהּ כָּהֲנָא וַיְקִימִנַּהּ קֳדָם יְיָ:
17 וַיִּסַּב כָּהֲנָא מַי כִּיּוֹר בְּמָנִי דְחַסְפָּא
וּמִן עַפְרָא דִי יְהֵי בְּיִסּוֹדֵי מִשְׁכְּנָא
יִסַּב כָּהֲנָא וְיִתֵּן לְמַיָּא: וְיָקִים כָּהֲנָא
18 יָת אִתְּתָא קֳדָם יְיָ וְיִפְרַע יָת רֵישָׁא
דְאִתְּתָא וְיִתֵּן עַל יְרָכָהּ יָת מִנְחַת
דְּכָרְנָא מִנְחַת קִנְאָתָא הִיא וּבִידָא
דְכָהֲנָא יְהוֹן מֵי מְרִירְיָא מְלַטְטְיָא:
19 וַיּוֹמֵי יָתַהּ כָּהֲנָא וַיֵּימַר לְאִתְּתָא אִם
לָא שְׁכַב גֻּבַר יָתָךְ וְאִם לָא סְטֵית
לְאִסְתְּאָבָא בַּר מִבַּעְלָךְ הֲוֵי זַכָּאָה
20 מִמַּיָּא מְרִירְיָא מְלַטְטְיָא הָאִלֵּין: וְאַתְּ
אֲרֵי סְטֵית בַּר מִבַּעְלָךְ וַאֲרֵי
אִסְתְּאָבַתְּ וְיַהֵב גֻּבַר בָּךְ יָת
21 שְׁכוּבְתֵּהּ דְּכַר מִנְּתָא דִלְוָטָא וַיֵּימַר
כָּהֲנָא לְאִתְּתָא יִתֵּן יְיָ יָתָךְ לְלוָט
וּלְמוּמֵי בְּנָא עַמָּךְ בְּרִיתָהּ יַיְיתֵר
22 יַרְכָּךְ מִסְיָא וְיִתְרַם מְעָיָךְ נַפִּיחָן:
וַיֵּעֲלוּן מַיָּא מְלַטְטְיָא הָאִלֵּין לְאַסָּאָה
בְּמֵעָיָךְ לְאַפָּחָא מְעָין לְאַסָּאָה
23 יַרְכָּן וַיֵּימַר אִתְּתָא אָמֵן אָמֵן: וַיִּכְתֹּב
יָת לְוָטָא הָאִלֵּין כָּהֲנָא בְּסִפְרָא
24 וַיִּמְחוֹק לְמַיָּא מְרִירְיָא: וַיַּשְׁקֵי יָת
אִתְּתָא יָת מַיָּא מְרִירְיָא מְלַטְטְיָא
וַיֵּעֲלוּן בָּהּ מַיָּא מְלַטְטְיָא לְמָרִר:

13 Et concubuerit vir cum ea, coitu seminis: & occultū atque absconditū fuerit ab oculis viri sui, et ipsa est contaminata: & nullū testis est contra eam,
14 neq; ipsa est deprehensa. Aut spiritus zelotypiæ transierit super eum, et zelaverit uxorē suā, et ipsa polluta fuerit: vel spiritū zelotypiæ transierit sup eum, & zelaverit uxorem suā, & ipsa non fuerit contamina-
15 ta. Adducet vir uxorē suam ad sacerdotē: et adducet cum ea oblationē suā, decimā partem triū satorū farinæ hordeaceæ: non effundet sup eā oleū, nec ponet sup eā thus; quia mun' zelotypiæ est, mun' recordationis commemorans peccata.
16 Offeretq; eā sacerdos: & sta-
17 tuet eā coram Dño. Et tollet sacerdos aquas luteris in vase fictili: & de pulvere, qui est in fundamento tabernaculi, tollet sacerdos, et mittet eum in
18 aquas. Et statuet sacerdos mulierē corā Dño: et discooperiet caput mulieris, et ponet in manib' ej' munus recordationis, mun' zelotypiæ est: et in manu sacerdotis erunt aquæ
19 amaræ maledictæ. Adjurabitque eam sacerdos, et dicet mulieri; Si non concubuit vir tecum, et si non declinásti ut cōtaminata esses, excepto viro tuo: eris innoxia ab aquis istis
20 amarissimis maledictis. Et si tu declinásti à viro tuo, et polluta es: et concubuit vir tecū, excepto viro tuo. Adjurabitq; sacerdos mulierem juramento
21 maledictionis: et dicet sacerdos mulieri; Dabit te Dñs in maledictionē et juramentū in medio populi tui: cùm dederit Dominus femur tuum putridum, et viscera tua tumen-
22 tia. Ingredienturq; aquæ istæ maledictæ in utero tuo, et tumere facient viscera et computrescere femur: et dicet mulier, Amen, Amen.
23 Scribetque sacerdos maledictiones has in libello: et delebit illas in a-
24 quis amarissimis. Et dabit bibere mulieri aquas amarissimas et maledictas: ingredienturque in eam aquæ maledictæ in maledictionem,

13 Et concubuerit homo eum ea in concubitu seminis, absconditúmque fuerit ab oculis viri sui, & occultum fuerit: ipsa autem polluta est, et testis nullus est in eam, neque deprehensa est. Transiit tamen su-
14 per eum spiritus zelotypiæ, & zelatur uxorem suā, ipsa verò polluta est: vel transiit super eum spiritus zelotypiæ, et zelatur uxorem suam, ipsa tamen polluta non est. Tum
15 adducet vir ille uxorem suā ad sacerdotem, afferetq; munus ejus (b) pro ea; decimam Epha farinæ hordeaceæ: non effundet super eam oleū, neq; ponet super eam thus, quia oblatio zelotypiæ est, oblatio memorialis commemorans ini-
16 quitatem. Et accedet faciet eam sacerdos, sistétque eam
17 ante Dominum. Posteà accipiet sacerdos aquas sanctas in vase testaceo, et de pulvere qui erit in pavimento tabernaculi accipiet sacerdos, et
18 ponet in aquam. Et sistet sacerdos mulierem ante Dominum, & denudabit caput mulieris, & ponet super volas ejus oblatione memorialis, oblatio zelotypiæ hæc est: tunc in manu sacerdotis erunt aquæ (c) amaræ (d) maledictionem afferentes. Et adjurabit
19 eam sacerdos, & dicet mulieri; Si non concubuit vir tecum, & si non declinásti ut pollueris sub viro tuo, munda esto ab aquis amaris istis maledictionem afferentibus:
20 Tu ante si declinásti sub viro tuo, & si polluta es, et de-
21 dit vir in te concubitum suā præter virum tuum, (adjurabit inquam sacerdos mulierem adjuratione maledictionis, dicétque sacerdos mulieri; Det te Domin' in execrationem, & in adjuratione in medio populi tui, dando femur tuum (e) collapsū, et ventrem tuum intumescentem.
22 Ingredianturq; aquæ istæ (f) maledictionem afferentes in viscera tua ad instandū ventrē, & ad (g) dejiciendum femur; et dicet mulier, Amen, amen. Deinde jeribit execrationes istas sacerdos in libro, & delebit in aquis ama-
23 ris. Et potabit mulierē aquis amaris (h) maledictionē afferentib', atq; ingredientur in eā aquæ (i) maledictionem afferentes in amaritudinem.

VERSIO SAMARITANA.

VER. SAM. (b) cum ea; (c) Probationis. (d) declaratrices. (e) putrescens, (f) declaratrices (g) putrificieadum (h) declaratricibus, (i) declaratrices in declarationem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 وحقي ذلك عن زوجها * واستتر وهي تجسه وشاهد ليس عليها وهي لم تصبط وخطر بباله
14 راي غيرة * فغار عليها وهي تجسه * او عبر عليه روح الغيرة * فغار على زوجته وهي غير تجسه
15 فليات ذلك الرجل بزوجته الى الامام * وياتي بقربانها معها عشر ويبة من دقيق السعير * لا يصب
16 عليها دهنا * ولا يجعل فوقها لبانا * لانها قربان الغيرة يذكر بالذنوب * فيقدمها الامام * ويقفها
17 بين يدي الله * ويأخذ الامام من الماء المقدس في انية خزف * ومن التراب الذي يكون في عرصة
18 المسكن ياخذ * ويلقي في الماء * ويقفها بين يدي الله * ويكشف راسها * ويجعل على يديها قربان
19 الذكر قربان الغيرة * وليمسك في يده الماء المر اللاعن * ويحلفها ويقول لها * ان كان رجل لم
20 يضاجعك * ولم تحيدي الى نجاسة غير زوجك * فابري من هذا الماء المر اللاعن * وان كنت
21 قد حدت الى غير زوجك * وبنجست به * وجعل عين فيك مضاجعه * يحلفها على ذلك بيمين
22 الكرح ويقول لها * يجعلك الله مسبة ويمينا بين قومك بما يجعل الله وركك ساقطة وبطنك
23 وارما * وذلك اذا صار هذا الماء المر اللاعن في امعائك * فيربي البطن ويسقط الورك * ويقول
24 المراة امين امين * ويكتب الامام هذه اللعنات في كتاب * ويمحوه بالماء المر * ويسقيها الماء المر
اللاعن * فيستحيل فيها مرا *

13 Et latuerit hoc maritum ejus, sēsé que cælaverit eim esset polluta, & testis non sit adversus eā, nec ipsa deprehensa fuerit:
14 Et venerit in animā ej' opinio zelotypiæ, zelaveritque eam, cùm ipsa reverā sit immunda: vel transierit super eum spiritus zelotypiæ, zelaverit; uxorem suam, cùm ipsa non sit immunda;
15 Ducat talis vir uxorem suam ad sacerdotem, & ferat sacrificium ejus cum ipsa, decimam partem vaibæ de farina hordei: non effundet super eā oleum, nec ponet super eā thus, quia est sacrificium zelotypiæ, in memoriā re-
16 ducens delicta. Et admovebit eam sacerdos, sistetque illam coram Deo. Et acci-
17 piet sacerdos ex aqua sanctificata, in vasis argillæ: et ex pulvere qui erit in pavimento habitaculi accipiet, injiciet, & in aquam.
18 Sistátque eam ante Deum, & detegat caput ejus, ponátque super manus ejus sacrificium memoriæ, sacrificium zelotypiæ, & teneat manu suā aquam amaram maledicentem. Et adjurret eam, &
19 dicat illi; Si vir non concubuit tecum, nec declinásti ad immunditiā alterius quàm mariti tui, sana esto ab hac aqua amara
20 maledicenta: At si declinásti ad alium præter maritum tuum, & polluta es cum eo, posuitque alter præter illum in te concubitum suum; Adjurabit eam hac de re
21 juratione stricto, & dicet illi; Faciat te Deus commemoratu & juramentum inter
tu tuum, per hoc quod efficiet Deus femur tuum decidens, & uterum tuum tumidum. Nam cùm fuerit hæc aqua amara maledicens in intestinis tuis, labefaciet uterum, & cadere faciet femur: & dicet mulier, Amen, amen. Et scribet sa-
22 23 cerdos has maledictiones in libro, et delebit eas aqua amarā, Et potabit eam aquā
24 amarā maledicente, & vertetur in ipsa in amaritudinem.

Versio VULG. LAT.

ספר במדבר : ו

elevabit &, zelotypiæ munus
25 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה אֶת מִנְחַת הַקְּנָאֹת וְהֵנִיף
altare super eam faciet appropinquare &, Domini faciet ad munus
אֶת הַמִּנְחָה לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיב אֹתָהּ אֶל הַמִּזְבֵּחַ :
faciet suffire &, ejus memoria cum munere de sacerdos capiet Et
26 וְקָמַץ הַכֹּהֵן מִן הַמִّנְחָה אֶת אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר
ei potū dabit Et aquas mulieri potū dabit postea &, altare super
הַמִּזְבֵּחָה וְאַחַר יַשְׁקֶה אֶת הָאִשָּׁה אֶת הַמָּיִם : וְהָיְתָה
prævaricationē fuerit prævaricata &, fuerit polluta si, erit Et aquas
27 אִם הַמַּיִם וְהִיתָה אִם נִטְמְאָה וַתַּמְעֹל מָעַל
, amarā maledictionem inmittentes aquæ eam in ingredientur & , suū virū in
בְּאִישָׁהּ וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים
maledictionē in mulier erit & sej' femur cadet &, sej' uter tumescet &
וְצָבְתָה בִטְנָהּ וְנָפְלָה יְרֵכָהּ וְהָיְתָה הָאִשָּׁה לְאָלָה
ipsa munda sed , mulier fuit polluta non si Et , suī populi interiori in
28 בְּקֶרֶב עַמָּהּ : וְאִם לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהֹרָה הִוא
quo , zelotypiarum lex Hæc , femine seminabitur & , erit innocēs &
וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע : וְאֹת תּוֹרַת הַקְּנָאֹת אֲשֶׁר
quod vir Et , fuerit polluta &, suo viro sub mulier declinaverit
29 תִּשְׂטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ וְנִטְמָאָה : אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר
stare fecerit &, suī uxorem fuerit zelat' &, zelotypiæ spiritū cū super transierit
תָּעֲבֹר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ וְהֶעֱמִיד
legem omnem sacerdos ei fecerit & , Domini faciet ad mulierem
אֶת הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה לָהּ הַכֹּהֵן אֶת כָּל הַתּוֹרָה
portabit ipsa mulier & iniquitate ab vir erit innocens Et hanc
31 הַזֹּאת : וְנִקָּה הָאִישׁ מֵעָוֹן וְהָאִשָּׁה הַהִוא תִּשָּׂא
suam perversitatem
אֶת עֲוֹנָהּ : ו
, Israel filios ad Loquere : dicendo , Moseh ad Dominus est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
votum vovendū ut rijsacerit cū mulier vel Vir : eos ad dices &
2 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר
Acetum, se separabit sechar & vino A . DOMINO se separandū ad separari
נָזִיר לְהַזִּיר לַיהוָה : מִיַּיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר חֹמֶץ
, bibet non mixtum madefactum omnē & , bibet non sechar acetum &, vini
3 יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה
sua separationis diebus Omnibus comedet non siccas & , vinder uvas &
4 וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל : כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ
non cortice ad usq; & acinis ab , vini vite è fiet quod omni ab
מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג לֹא
super transibit non novacula sua separationis voti diebus Omnibus , comedet
5 יֹאכֵל : כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל
Sanctus . Domino se separabit quibus dies complendum ad usque, ej' caput
רֹאשׁוֹ עַד מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יַזִּיר לַיהוָה קָדֹשׁ
ejus fiet ab diebus Omnibus , suī capitis capilli nudatū magnificabo , erit
יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ : כֹּל יְמֵי הַזִּירוֹ
sua nazari & , suo Pani , veniet non mortui animam super , DOMINO
6 לַיהוָה עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא : לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ
separatio qua ad , eos mandabit eis se polluet non , sua soror & , suo fratri
לְאָחִיו וּלְאַחֹתוֹ לֹא יִטַּמָּא לָהֶם בְּמֹתָם כִּי נֵזֶר
, ejus caput super sui Dei
אֱלֹהָיו עַל רֹאשׁוֹ :

25 Tollet sacerdos de manu ejus sacrificium zelotypiæ, & elevabit illud coram Domino, imponétq; illud super altare:
26 ita duntaxat ut priùs Pugilū sacrificii tollat de eo quod offertur, & incendat super altare: & sic potū det mulieri
27 aquas amarissimas. Quas cùm biberit, si polluta est, & contępto viro adulterii rea, pertransibunt eam aquæ maledictionis, & inflato ventre computrescet femur: eritque mulier in maledictionē, & in exemplū omni populo. Quòd si polluta non fuerit, erit in-
29 noxia, & faciet liberos. Ista est lex zelotypiæ; Si declinaverit mulier à viro suo, et si polluta
30 fuerit, Maritúsque zelotypiæ spiritu concitat' adduxerit eā in conspectu Dñi, & fecerit ei sacerdos juxta omnia quæ scri-
31 pta sunt: Maritus absq; culpa erit, & illa recipiet iniquitatem suam.

CAP. VI.

1 LOcutúsq; est Dñs ad Moy-
2 sen, dicens, Loquere ad filios Israel, & dices ad eos; Vir, sive mulier, cùm fecerint votum ut sanctificentur, & se voluerint Domino consecra-
3 re: A vino, & omni quod inebriare potest, abstinebunt. Acetū ex vino, & ex qualibet alia potione, & quidquid de uva exprimitur, non bibent: uvas recētes ficcásq; non com-
4 edent Cunctis diebus quibus ex voto Dño consecrantur: quidquid ex vinea esse potest, ab uva passa usque ad aci-
5 num, non comedent. Omni tempore leparationis suæ novacula non transibit per caput ejus, usque ad completū diem quo Dño consecratur. Sanctº erit crescente cæsarie capitis
6 ejus. Omni tempore consecrationis suæ super mortuum
7 non ingredietur, Nec super patris quidem & matris & fratris sororísq; funere contaminabitur, quia consecratio Dei sui super caput ejus est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

25 Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναικὸς τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ὀπτήσει τὴν θυσίαν ἐναντι κυρίου, καὶ προσοίσει αὐτὴν
26 (τ) πρὸς τὸ θυσιαστήριον. Καὶ δραξεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ (ι) ἀνοίσει αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ.
27 Καὶ ἔσται (φ) ἐὰν ᾖ μεμιασμένη καὶ λάθῃ λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἰσελεύσονται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ πικραφόμενον, καὶ φουσηθήσεται κοιλία, καὶ διαπεσεῖ ὁ μηρὸς αὐτῆς, καὶ ἔσται ἡ γυνὴ εἰς ἀρὰν τῷ λαῷ αὐτῆς. Ἐὰν δὲ μὴ μιανθῇ ἡ γυνὴ, καὶ καθαρὰ ἦ,
28 καὶ ἀθῶα ἔσται καὶ ἐκσπερμανεῖ σπέρμα. Οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας, ὃν ἂν παρέλθῃ ἡ
29 γυνὴ ὑπαντὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ μιανθῇ. Ἢ ἄνθρωπος (χ) ὃς ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ (ψ)
30 στήσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐναντι κυρίου, καὶ ποιήσει αὐτῇ ὁ ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τοῦτον,
31 Καὶ ἀθῶος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας· καὶ γυνὴ ἐκείνη λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς.

Et sumet sacerdos de manu mulieris sacrificiū zelotypiæ, et imponet sacrificium ante Dominū: et offeret illud ad altare. Et tol- 26 *let pugillo sacerdos de sacrificio memoriale ejus; et offeret illud super altare: & post hæc potabit mulierem de aqua. Et erit, si fu-* 27 *rit inquinata, & latendo latuerit virum suum, & intrabit in eam aqua maledicta redargutionis: et (ſ) inflabitur ventre, & decidet femur ejus: et erit mulier in maledictum populo suo. Si autē nō* 28 *fuerit inquinata mulier, et munda erit, & innocens erit, et seminare faciet semen. Hæc est lex* 29 *zelotypiæ, cuicunq; prævaricata fuerit mulier, quæ sub viro est, et inquinata fuerit. Aut homo cui* 30 *super venerit super eum spiritus zelandi, et zelaverit uxorē suā. Et statuet uxorē suam ante Do-* 31 *minum; & faciet ei sacerdos omnem legem hanc; Et innocens erit homo à peccato: & mulier illa accipiet peccatum suum.*

MS.A. (τ) ὅτι τὸ (υ) ἀνόισει (φ) ἐὰν μὲ ἦ μεμαμμένη (χ) ὦ ἐὰν (ψ) στήσει

ΚΕΦ. ϛ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
2 γων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ὃς (α) ἂν μεγάλως εὐξῃ) ἐυχὴν ἀφαγιάσαδς ἀγνείαν κυ-
3 ρίῳ, Ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα (β) ἀγνισθήσε) καὶ ὄξος ὀξὺ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σίκερα ὑ πίε) καὶ ὅσα κληρεμάζε) ἐκ σταφυλῆς ὑ πίε) καὶ σταφυλὴ πρόσφαγον καὶ σταφίδα ἐ φάγεται
4 Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐυχῆς αὐτῆ· ἀπὸ πάντων ὅσα γίνε) ἐξ ἀμπέλε, οἶνον ἀπὸ
5 σταφύλων ἕως γιλάρτα ὑ φάγε) Πάσας τὰς (γ) ἡμέρας τῆ ἁγισμῆ· ξυρὸν οὐκ ἐπιβήσεται ὅτι τῆ κεφαλῆν αὐτῆ, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι, (δ) ὅσας ἠύξατο κυρίῳ· ἅγιος
6 ἔσται τρέφων κόμην τῆς κεφαλῆς Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐυχῆς κυρίῳ· ἐπὶ πάσῃ ψυ-
7 χῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσε). Ἐπὶ πατρὶ (ε) καὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῷ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσε) ἐπ' αὐτοῖς, ἐπιθανόντων αὐτῶν, ὅτι ἐυχὴ θεῦ αὐτῆ ἐπ' αὐτῇ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆ.

MS.A. (α) ἐὰν (β) ἀγνισθήσε) ἀπὸ οἴνου, καὶ ὄξος (γ) ἡμέρας τῆς ἐυχῆς τῆ ἁγισμῆ αὐτῆ· ξυρὸν (δ) ἃς ἠύξατο (ε) καὶ ἐπὶ μητρὶ,

CAP. VI.

1 ET locutus est Dominus ad
2 Moysen, dicens, Loquere filiis Israel, et dices ad eos, Vir aut mulier, quicunq; (a) magnè voverit votum, purificandi puritatē Do-
3 mino; à vino & sicera tempera-
bit: & acetum ex vino, & acetum ex sicera non bibet: & quæcunq; conficiuntur ex uva, non
bibet: et uvā recentē & uvam passam non comedet Omnibus 4
diebus voti sui: ab omnibus quæcunq; fiunt ex vite, vinum à corticibus uvæ, usque ad acinum non comedet Omnibus die-
bus purificationis. Novacula non 5
superveniet super caput ejus, donec impleantur dies, quos cunque vovit Domino. Sanctus erit nutrien-
tē comā capillum capitis Omni- 6
bus diebus voti Domino. Super omnē
animam mortuam non ingredietur. Super patrem, & matrem, & 7
super fratrem, & super sororem, non inquinabitur in eis; cum illi mortui fuerint: quoniam votum
Dei ejus in eo super caput ejus.

MS.A. (α) ἐὰν (β) ἀγνισθήσε) ἀπὸ οἴνου, καὶ ὄξος (γ) ἡμέρας τῆς ἐυχῆς τῆ ἁγισμῆ αὐτῆ· ξυρὸν (δ) ἃς ἠύξατο (ε) καὶ ἐπὶ μητρὶ,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 ·ܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܐܢܬܬܐ ܩܘܪܒܢܐ ܕܩܢܝܐ ܘܢܪܝܡ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
26 ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
27 ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ : ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
28 ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
29 ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
30 ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
31 ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ·
1 ·ܘܢܣܒ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܡܝܗ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·
2 ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·
3 ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·
4 ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·
5 ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·
6 ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·
7 ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·ܘܢܣܒ ·

Et accipiat sacerdos è manib' mulieris fari- 25
nā zelotypiæ, separetq; farinā ante Dñm, & attollat eam ad altare. Attollatque sacerdos 26
de farina memoriam ej', & efferat ad arā: Ac 27
tunc potandas præbeat aquas mulieri; quòd si polluerit sese, & commiserit scelus contra maritū suū, ingressæq; fuerint in eam aquæ scrutatrices, eamque perscrutatæ fuerint, & inflat' fuerit uterus ej', & computruerint femora ej': erit mulier illa in maledictionem in medio populi sui. At verò si non fuerit 28
polluta mulier illa, sed munda est; innoxia erit, parietque masculū. Hæc est lex zeloty- 29
piæ, cùm defiperit mulier *cum alio* præter maritū suū, seseq; polluerit; Aut cùm intro- 30
ierit in maritū spirit' zelotypiæ, & zelo fuerit emulatus erga uxorē suā, & statuerit uxorā corā Dño, & fecerit illi sacerdos hanc universam legē. Eritq; inoccēs vir ille à pec- 31
cato, mulier verò illa recipiet peccatū suū.

CAP. VI.

Lex de Nazaræo.

1 LOcutúsq; est Dñs cum Mose, & dixit ad
2 eum; Loquere cum filiis Israel, & dic eis, Vir
five mulier qui separationē fecerit; & voverit votū abstinētiæ, seséque abdicaverit Dño;
3 A vino & à sicera abstinebit, acetū vini, &
acetū ficeræ non bibet omnēq; maceratione uvarū non bibet, & uvas recētes ac passas
4 non comedet, Cunctis dieb' abstinētiæ suæ.
Quicquid conficitur ex vite vini, à vinaceis
5 usque ad acinos, non comedet, Cunctis dieb'
abstinētiæ suæ. Et novacula non transibit super caput ej': donec expleātur dies quibus
6 abstinētiā vovit Dño, sanct' erit. Et nutriet
capillos capitis sui, Cunctis dieb' quib' abs-
tinentiā vovit Dño. Et super animā mortui
7 non ingredietur. Et in patre suo matreq; suā,
& in fratre suo, & sorore suā non polluet se-
se in morte eorū: quia corona Dei sui est super caput ejus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

TARGUM ONKELOS.

25 Tollétque sacerdos de manu
mulieris sacrificiũ zelotypiæ:
et elevabit mun⁹ coram Dño;
26 et offeret illud in altari. Et
tollet sacerdos de munere ple-
nũ pugillũ; et adolebit in alta-
ri: et postea dabit bibere mu-
27 lieri aquas. Et cum propina-
verit ei aquas, si illa polluta
est, et prævaricavit prævarica-
tionẽ contra maritũ suũ: in-
gredientur in eam aquæ male-
dictæ in maledictionẽ; et tu-
mescent viscera ej⁹, et compu-
trescet femur ej⁹: et erit muli-
28 er in maledictionem in medio
populi suũ. Si autẽ mulier non
est polluta, sed munda est:
egredietur innoxia, et conci-
piet conceptionẽ. Ista est lex
zelotypiæ: quando declinave-
rit mulier à viro suo, et conta-
minata fuerit. Aut viri, super
quem transierit spiritus zelo-
typiæ, et zelaverit uxorẽ suã:
statuetq; uxorẽ corã Dño; fa-
cietq; ei sacerdos juxta omnẽ
31 legẽ hanc. Et erit vir innocẽs
à peccatis: et mulier illa reci-
piet iniquitatem suam.

CAP. VI.

1 LOcutúsq; est Dñs cũ Moy-
2 se dicens. Loquere cum filiis
Israel, et dices eis: Vir sive mu-
lier, cum fecerint votũ naza-
3 raei, ut separetur corã Dño. A
vino novo et veteri separetur;
acetũ ex vino novo, et acetum
ex vino veteri non bibat: & quicquid de uvis exprimitur nõ bibat; uvas quoq; virides
4 et siccas non comedet. Cunctis dicbus quibus fuerit nazaræus, de omnibus quæ fiunt de vite vini, à granulis usq; ad folliculos, nõ cõedat. Cunctis dieb⁹ quib⁹ ex voto fuerit nazaræ⁹, novacula non transibit sup̃ caput ej⁹: usq, ad complementũ dierũ quibus fuerit nazaræus corã Dño, sãct⁹ erit; crescere dimittet cæsariẽ capillorũ capitis sui. Cunctis dieb⁹ quib⁹ fuerit nazaræ⁹ corã Dño, sup̃ animã mortui nõ ingredietur. Neq, cõtaminabitur pro patre vel pro matre suã, aut pro fratre vel sorore suã, si mortui fuerint: quia corona Dei sui est super caput ejus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Accipiétque sacerdos de ma- 25
nu mulieris oblationem zelo-
typiæ, & ventilabit oblationẽ
ante Dominum, et offeret eam
ad altare. Et elevabit sacer- 26
dos de oblatione memoriale e-
jus, & adolebit super altare,
& postea potabit mulierem
aquas. Et bibendas dabit ei 27
aquas. Contiget autẽ si pol-
luta est, & prævaricata fue-
rit prævaricationem in virum
suũ, ut ingrediantur aquæ in
eam (k) maledictiẽnẽ afferentes
in amaritudinem; intumes-
cétque venter ejus, & (l) de-
cidet femur ejus, erũq, mulie-
illa in execrationem in medio
populi suũ. Si verò polluta 28
non est mulier illa, sed mun-
da est, & innocens erit, et pro-
creabit liberos. Hæc est lex 29
zelotypiæ, & illius mulieris
quæ declinavit sub viro suo,
& polluta fuit; Vel viri su- 30
per quẽ transiit spiritus ze-
lans, & zelotypiã motus est
in uxorem suam, tum sist: u-
xorem ante Dominum, et fa-
cietei sacerdos juxta omnem 31
legem ipsam. Et innocens e-
rit maritus ab iniquitate, sed
mulier ista portabit iniquita-
tem suam.

CAP. VI.

1 ET locutus est Dominus
Mosi, dicens; Loquere
filiis Israel, dices autem eis;
Vir aut mulier cùm separa-
verit se ad vovendum votum
Nazræi ut se consecres Do-
mino, A vino et siceræ absti-
nebit; acetum vini, & acetũ
siceræ non bibet, & omne (a)
expressum ex uvis non bibet;
neque uvas viventes et siccas
comedet. Omnibus diebꝰ Na- 4
zræatũs jus ex omni quod
fit ex vite vini, ab acinis usq,
ad corticem non comedet. O- 5
mnibus diebus voti Nazræa-
tus sui novacula non transi-
bit super caput ejus: donec
impletis fuerint dies quibus se
consecravit Domino, sanctus
erit, murriens cæsariem capilli
capitis sui. Omnibus diebus 6
confessionis suæ Domino,
ad animã mortui non ingre-
dietur. Pro patre suo, & pro 7
matre suã, & pro fratre
suo, & pro sorore sua non
contaminabit se cùm moriẽtur,
quoniam (b) consecratio
Dei sui est super caput ejus.

VERSIO SAMARITANA.

VER. SAM. (k) declaratrices in declarationem (l) putrescet (a) vinosum (b) corona

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et accipiet de manu eius sacrificium me- 25
moriæ, & movebit illud coram Deo, ad-
movebitque illud ad altare. Et accipiet 26
pugillum ex ipso, adolebitque illud super
altare, & postea potabit eam aquis. Cumq, 27
putaverit eam, si polluta fuerit, & cõmi-
serit in maritũ suũ fraudẽ; mutabitur in
ipsa in amaritudinẽ, intumescetq; uterus
ejus, & cadet femur ejus, fietq; contume-
lia inter populũ suũ. At si polluta non 28
fuerit, sed est pura, falsa erit, & fœtum
concipiet. Ista est lex zelotypiæ, si declina- 29
verit mulier à marito suo, & polluta fu-
erit; Vel si viro cupidã venerit in mentem 30
suspicio zelotypiæ, zelaveritq; mulierem
suã; sistiat eam ante Deum, & faciat in 31
ipsa sacerdos quicquid est in hac lege: Ad
hoc, ut innocens sit vir à culpa, & illa
mulier portet iniquitatem suam.

CAP. VI.

1 ET allocutus est Deus Musam, dicens;
Præcipe filiis Israil, & dic eis; Quicumq; 2
vir aut mulier sponte emiserit votum abs-
tinentiæ ut abstineat Domino suo, A vino 3
& ab eo quod inebriare potest, abstinebit,
ita ut omne vinũ, & omne quod inebriat,
non bibat: & omne quod sit per madefac-
tionẽ uvarum, non bibat: & uvas re- 4
centes & siccas, non comedat. Et longi-
tudine dierum abstinentiæ suæ, ex omni-
bus quæ fiunt ex vitibũ vini, & ab acinis
usq; ad vinaccã, non comedat. Et longi- 5
tudine dierum voti abstinentiæ suæ non
transibit novacula super caput ejus: donec
cõpleantur dies quibus abstinentiã vovit
Deo, erit sanctꝰ, & murriet cæsariem comæ
capitis sui. Et longitudine dierum absti- 6
nentiæ suæ Deo, ad præsentiam mortui
non ingrediet. Adhuc & in patre suo, 7
& matre suã, & fratre suo, ac sorore suã
non contaminabitur in morte eorum, quia
abstinentia Dominũ sui super ipsum est.

Tom I. Dddd

Versio VULGATA.

8 Omnibus diebus separationis
9 suæ sanctus erit Dño. Sin autem mortuus fuerit subitò quispiam coram eo, polluetur caput consecrationis ejus: quod radet illicò in eadem die purgationis suæ, & rursum septi-
10 ma. In octava autem die offeret duos turtures, vel duos pullos columbæ, sacerdoti in in-
11 troitu fœderis testimonii. Faciétque sacerdos unũ pro peccato, & alterum in holocaustum: & deprecabitur pro eo, quia peccavit super mortuo: sanctificabitque caput ejus in
12 die illo. Et consecrabit Dño dies separationis illius, offerens agnum annicolũ pro peccato: ita tamen ut dies priores irriti fiant, quoniã polluta est sancti-
13 ficatio ejus. Ista est lex consecrationis. Cùm dies, quos ex voto decreverat, complebuntur: adducet eum ad ostium ta-
14 bernaculi fœderis, Et offeret oblationem ejꝰ Dño, agnum anniculũ immaculatũ in holocaustũ, & ovẽ anniculã immacu-
15 latã pro peccato; & arietẽ immaculatũ, hostiã pacificã, Canistrũ quoq; panũ azymorũ qui conspersi sint oleo, & lagana absque fermento, unĉta oleo,
16 ac libamina singulorũ. Quæ offeret sacerdos corã Dño, & faciet tam pro peccato, quàm in
17 holocaustũ. Arietẽ verò immolabit hostiã, pacificã Dño, offerẽs simul canistrũ azymorũ, & libamenta quæ ex more deben-
18 tur. Tunc radetur Nazaræꝰ ante ostium tabernaculi fœderis cæsarie consecrationis suæ: tollétque capillos ejus, & ponet super ignem, qui est suppositus sacrificio pacificorum.
19 Et armũ coctum arietis, tortámq; absq; fermẽto unã de canistro, & laganum azymum unum, & tradet in manꝰ Nazaræi, postquã rasum fuerit caput
20 ejus. Susceptãq; rursum ab eo, elevabit in conspectu Dñi: & sanctificata sacerdotis erunt, sicut pectusculum, quod separari jussũ est, & femur. Post hæc potest bibere Nazaræꝰ vinum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

8 Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἁγνείας αὐτῷ ἅγιος
9 ἔσται κυρίῳ. Ἐὰν δέ τις (ζ) ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξαπίνης, καὶ μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ τῆς ἁγνείας αὐτοῦ· καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ καθαρισμοῦ· τῇ ἡ-
10 μέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται. (η) Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τυτόνας, ἢ δύο (θ) νοσσοὺς περιστερῶν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ
11 τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἥμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς· καὶ ἁ-
12 γιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ (ι) ἡμέρᾳ. Ἡ ἡγιάσθη κυρίῳ, τὰς ἡμέρας τῆς ἁγνείας. καὶ παρόξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν. καὶ αἱ ἡμέραι (κ) αἱ πρότεραι ἄδικοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη (λ) ἡ κεφαλὴ ἁγνείας
13 αὐτοῦ. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τῆς εὐξαμένου. ἡ ἂν ἡμέρα πληρώσῃ ἡμέρας ἁγνείας αὐτοῦ, προσοίσει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
14 μαρτυρίου. Καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτῷ κυρίῳ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ἕνα (μ) εἰς ὁλοκάυτωσιν, καὶ ἀμνάδα ἐνιαυσίαν (ν) μίαν ἄμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ (ξ) κριὸν ἕνα ἄ-
15 μωμον εἰς σωτήριον, καὶ κανᾶν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεπιαμένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ,
16 καὶ θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁλοκάυτωμα
17 αὐτοῦ. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου (ο) τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ κανᾶν τῶν ἀζύμων. καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπον-
18 δὴν αὐτοῦ. Καὶ ξυρήσει (π) ὁ μυημένος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς ἁγνείας αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὅ ἐστι (σ) ὑπὸ τὴν θυ-
19 σίαν τῶν σωτηρίου. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὴν βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ ἄζυμον (ρ) ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τῶν κανῶν, καὶ λάγανον ἄζυμον ἕν, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ πυγμένου τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν (σ) τὴν ἁγνείαν αὐτοῦ.
20 Καὶ προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἀπέναντι κυρίου· ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τῷ στηθυνίῳ τῷ ἐπιθέματι, καὶ ἐπὶ τῷ βραχίονι τῷ ἀφαιρέματι. καὶ μετὰ ταῦτα, πιεῖ ὁ πυγμάνος οἶνον.

MS.A. (ζ) θανάτῳ ἀποθάνῃ (η) τῇ ἡμέρᾳ (θ) νεοσσοὺς (ι) ἡμέρᾳ ἡγίασεν κυρίῳ· ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τῷ στηθυνίῳ τῷ ἐπιθέματι (κ) αἱ πρότερον (λ) κεφαλὴ (μ) εἰς ὁλοκαύτωμα, (ν) ἄμωμον μίαν (ξ) κριὸν ἄμωμον (ο) κυείῳ (π) ἐπὶ τὴν (ρ) ἄζυμον ἕνα (σ) τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

Omnibus diebus voti sui sanctus erit Domino. Si quis autem mortuus fuerit super eum repentè, statim inquinabitur caput voti ejus; & radetur caput suum, quâ die mundabitur: die septima radetur. Et die octavo feret duos turtures, vel duos pullos columbarum ad sacerdotem, ad januas tabernaculi testimonii. Et faciet sacerdos unum pro peccato; & unum in holocaustum. Et depropitiabit pro eo sacerdos, de quibus peccavit pro anima: & sanctificabit caput suum in die illa, Quâ sanctificatus est Domino, dies voti. Et adducet agnum anniculum in delictum. Et priores dies innumerati erunt; quoniam inquinatum fuit caput voti ejus. Et hæc est lex ejus qui vovit. Quâcunque die impleverit dies voti sui, offeret ipse ad januas tabernaculi testimonii. Et offeret munus suum Domino agnum anniculum sine vitio unum in holocaustoma, & agnam anniculam unam sine vitio in peccatum, & arietem unum sine vitio in salutare, Et canistrum azymorum similæ panes refectos in oleo, & lagana azyma unĉta in oleo, & sacrificium eorum, & libamen eorum. Et offeret sacerdos ante Dominum; & faciet quod pro peccato ejus, & holocaustum ejus. Et arietem faciet sacrificium salutaris Domino super canistro azymorum. Et faciet sacerdos sacrificium ejus, & libamen ejus. Et radetur, qui votum vit, ad januas tabernaculi testimonii caput voti sui; & imponet capillos super ignem, qui est sub sacrificio salutaris. Et sumet sacerdos brachium coctum de ariete, & panem unum azymum de canistro, & laganum azymum unum: & imponet super manus ejus, qui voxit; postquam ipse rasus fuerit(b) votum suum. Et offeret ea sacerdos impositionẽ ante Dominũ. Sanctũ erit sacerdotì super pectusculũ impositionis, et super brachiũ demptionis. Et post hæc bibet, qui vouit, vinũ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Cunctis diebꝰ abstinẽtiæ suæ sanctꝰ est Dño. 8
Quòd si moriatur mortuus super eum subitò, 9
polluetur caput abstinentiæ ejꝰ: idcirco radet
caput suũ in die quo mundabitur, et quidẽ ad
diẽ septimũ radet illud. Die verò octavo af- 10
ferat duos turtures aut duos pullos columba-
rũ ad sacerdotẽ, ad ostiũ tabernaculi tem-
poris. Offeretq; sacerdos unũ pro peccato, 11
& alterũ in holocaustũ pacificũ, & expiabit
eũ sacerdos pro peccato ꝓ commisit in a-
nima *mortui*, & consecrabit caput ejꝰ in eo-
dẽ illo die. Et observabit corã Dño abstinẽ- 12
tiã dierũ Nazaræatũs sui: adducetq; agnum
unũ aoniculum pro oblatione: dies verò pri-
ores irriti erunt, eò quòd polluta sit ejus
abstinẽtia. Hæc est lex Nazaræi. In die quo 13
expirabunt dies abstinẽtiæ ejus, adducẽt eum
ad ostium tabernaculi temporis: Offeretque 14
sacrificium suum Dño, agnum unum annicu-
lum in quo nulla sit macula, pro holocausto:
& offeret oviculã unã anoiculã in qua non sit
macula, pro peccato: & arietẽ unum in quo
nulla sit macula, pro sacrificio pacifico: Cani- 15
strum quoq; infermẽtatorũ, placẽtas simila-
ginis subactas oleo, cũ farina eorũ & libati-
one eorũ. Offeratq; illud sacerdos corã Dño, 16
& offerat peccatum ejꝰ, atq; holocaustum ejꝰ
pacificum. Arietẽ verò faciat pro sacrificio 17
pacifico Dño ultra caoistrum azymi, faciatq;
sacerdos farinã ejꝰ, & libationẽ ipsiꝰ. Radet- 18
que Nazaræꝰ, in ostio tabernaculi tẽporis, ca-
put oazaræatũs sui: tolletq; pilos capitis na-
zaræatũs sui, & projicict in ignem subjectum
sacrificio pacifico. Et accipiẽs sacerdos ar- 19
mum coctum ex ariete, & placẽtã unã infer-
mẽtatã de canistro, & laganum unum in-
fermẽtatum, imponet manibꝰ Nazaræi post-
quã raserit Nazaræatum suum. Et separabit 20
ea sacerdos separatione corã Dño: sacra e-
runt sacerdoti ultra pectusculum separatio-
nis, & ultra armum separationis: ac tunc
bibet Nazaræus vinum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

8 כל יומי נזיריה קדישׁ הוא קדם יי׃
9 ואריומת מיתא עלוהי דיתמות בחביף
שלו ויסאב ריש נזיריה ויגלח ריש
ביומא דדכותיה ביומא שביעאה
10 ויגלח׃ וביומא תמינאה ייתי
תרין שפנין או תרין בני יונה
לות כהנא לתרע משכן זמנא׃
11 ויעביד כהנא חד לחטאתא וחד
לעלתא ויכפר עלוהי מדחב על
מיתא ויקדיש ית רישיה ביומא
12 ההוא׃ ויזיר קדם יי ית יומי נזיריה
וייתי אמר בר שתיה לאשמא
ויומיא קדמאי יבטלון ארי אסתאב
נזיריה׃ 13 והא אורייתא דנזירא
ביום משלם יומי נזיריה ייתי יתיה
לתרע משכן זמנא׃ 14 ויקריב ית
קרבניה קדם יי אמר בר שתיה
שלים חד לעלתא ואמרתא חדא
בת שתא שלמתא לחטאתא ורכי
15 חד שלים לנכסת קודשיא׃ וסל
פטיר סולתא נרצן רפילן במשח
ואפונין פטירין דמשחין במשח
ומנחתהון ונסכיהון׃ 16 ויקריב כהנא
קדם יי ויעביד ית חטאתיה וית
עלתיה׃ 17 וית דכרא יעביד נכסת
קודשיא קדם יי על סלא דפטיריא
ויעביד כהנא ית מנחתיה וית ר
נסכיה׃ 18 וינלח נזירא בתרע משכן
זמנא ית ריש נזיריה ויסב ית שער
ריש נזיריה ויתן על אשתא די
תחות דזבחא דנכסת קודשיא׃ 19 ויסב
כהנא ית דרעא בשילא מן דכרא
ונרצתא פטירתא חדא מן סלא
ואספון פטיר חד ויתן על ידי נזירא
בתר דינלח ית עזריה׃ 20 וידים יתהון
כהנא ארמא קדם יי קודשא הוא
לכהנא על חדיא דארמותא ועל
שקא דאפרשותא ובתר כן ישתי
נזירא חמרא׃

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

8 כל ימי נזרו קדש הוא לי׃
9 ואם מות ימות עליו פתאם
ונטמא ראש נזרו ביום טהרתו
ביום השבעי יגלחנו׃
10 וביום השמיני יקח שני תרים
או שני בני יונה אל הכהן
אל פתח אהל מועד׃
11 ועשה הכהן אחד לחטאת
ואחד לעלה וכפר עליו
מאשר חטא על הנפש
וקדש את ראשו ביום ההוא׃
12 והקדיש לי את ימי נזרו
והביא כבש בן שנתו לאשם
והימים הראשנים יפלו
כי נטמא נזרו׃
13 וזאת תורת הנזיר
ביום מלאת ימי נזרו יביא
אתו אל פתח אהל מועד׃
14 והקריב את קרבנו לי כבש בן שנתו
תמים אחד לעלה
וכבשה אחת בת שנתה תמימה לחטאת
ואיל אחד תמים לשלמים׃
15 וסל מצות סלת חלות בלולות בשמן
ורקיקי מצות משחים בשמן
ומנחתם ונסכיהם׃
16 והקריב הכהן לפני יי
ועשה את חטאתו ואת עלתו׃
17 ואת האיל יעשה זבח שלמים לי
על סל המצות
ועשה הכהן את מנחתו ואת נסכו׃
18 וגלח הנזיר פתח אהל מועד
את ראש נזרו ולקח את שער
ראש נזרו ונתן על האש
אשר תחת זבח השלמים׃
19 ולקח הכהן את הזרע בשלו מן האיל
וחלת מצה אחת מן הסל
ורקיק מצה אחד ונתן על כפי הנזיר
אחר הגלחו את נזרו׃
20 והניף הכהן אתם תנופה לפני יי
קדש הוא לכהן
על חזה התנופה ועל שוק התרומה
ואחרי כן ישתה הנזיר יין׃

TEXT. ET VER. SAM.

8 Cunctis diebus quibus fuerit Nazaræus, sanctus erit coram Dño. Et si quispiã mortu⁹ fuerit corã eo subitò ipso ignorante, polluetur caput consecrationis ejᵒ: et tondebit caput suũ in die emundationis suæ; in die septimã tondebit illud. In die autem octava ad ducet duos turtures vel duos filios columbæ, ad sacerdotẽ ad ostiũ tabernaculi fœderis. Facietq; sacerdos unũ pro peccato, & unũ in holocaustũ; et propitiabit pro eo qui peccavit ſup mortuo: et sanctificabit caput ejᵒ in die illa. Et consecrabit corã Dño dies separationis illius; et adducet agnum anniculũ pro delicto: et dies priores fiant irriti; eo ꝙ polluta est sanctificatio ejᵒ. Ista est lex Nazaræi, in die in quo expleti fuerint dies sanctificationis ejᵒ, adducetur que ad ostiũ tabernaculi fœderis. Et offeret oblationẽ suã corã Dño, agnũ unũ anniculũ integrum in holocaustum, et agnã unã integrã pro peccato: et arietẽ unũ integrũ in hostiam sanctificationũ. Et canistrum azymorũ, et placentas ex simila conspersas oleo, et lagana azyma uncta oleo: et munera sua, et libamina sua. Et offeret ea sacerdos corã Dño: et faciet sacrificiũ pro peccato et holocaustũ ejᵒ. Et offeret arietem hostiæ sanctificationum coram Dño, cum canistro azymorũ: offeretq; sacerdos munᵃ et libamentũ ejus. Et tondebit in ostio tabernaculi fœderis caput consecrationis suæ: et tollet capillos capitis consecrationis suæ; et ponet sup ignem, qui est sub lebete in quo coquuntur carnes hostiæ sanctificationũ. Tollétque sacerdos brachiũ coctũ arietis; et placentam azymam unam de canistro, et laganum azymum unum: et ponet super manus nazaræi, postquam totondit caput consecrationis suæ. Elevabitq; ea sacerdos elevatione coram Domino: et ꝙ sanctificatum est erit sacerdotis, cum pectusculo elevationis et cum femore ꝙ separatũ est: et postea bibet Nazaræus vinum.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

8 Omnibus diebus Nazaræatus sui sanctus erit Domino. Si autem mortuus fuerit super eum mortalis deresente deveniens, et pollutum fuerit caput Nazaræatus ejus, radet caput suũ in die purificationis suæ; die septimo radet illud. Die verò octavo afferet duos turtures, aut duos pullos columbarum sacerdoti ad portam tabernaculi testimonii. Faciétque sacerdos unum pro peccato, & alterum in holocaustum, & expiabit eum de eo quòd peccavit in animam suam, & sanctificabit caput ejᵒ in die illa. Et consecrabit Domino dies Nazaræatus sui, afferéque agnum anniculum pro delicto: Dies autẽ priores irriti erunt, quoniam pollutus fuit Nazaræatus ejus. Hæc est autem lex Nazaræi, eo die quo impleti sunt dies Nazaræatus ejus, ſiſtet eum ad portam tabernaculi testimonii; Et afferet munus suum Domino, agnum anniculum immaculatum unum in holocaustum, et agnã unam anni ulam immaculatam pro peccato, & arietem unum immaculatum in hostiã pacificam: Et canistrum azymorum, similam placentarum in conspersarum oleo, & laganum azymum immutata oleo, & oblationem eorum, et libamina eorum. Quæ offeret sacerdos ante Dominum, & faciet peccatum eius, et holocaustum eius. Arietem etiam faciet in sacrificium pacis sacerdoti Domino cum canistro azymorum, faciétq; sacerdos oblationem ejus, & libamina ejus. Postea radet Nazaræus ad portam tabernaculi testimonii caput Nazaræatũ sui. & accipiet (c)cæsa-rem capitis Nazaræatũ sui, imponetq. sup ignem qui est subter sacrificiũ pacificarum. Accipiet etiam sacerdos armum coctum de arietẽ, & placentam azymã unam de canistro, & laganum azymum unum, & imponet super volam Nazaræi postquam abrasus fuerit Nazaræatus ejus. Et ventilabit eos sacerdos ventilatione ante Dominum, sanctum hoc est; sacerdotis erit pectusculum ventilationis, & præ-ex armum elevationis: & post à bibet Nazæreus vinũ.

VER. SAM. (c) de cæsarie

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 * كذلك كل ايام نسكه مقدس هو لله * فان مات معه ميت بغتة او غفلة * فقد قطع اول نسكه *
9 فليحلق راسه في يوم طهره * وذلك اليوم السابع يحلقه * وفي اليوم الثامن ياتي بشفتين * او
10 فرخي حمام الى الاماء * الى باب خباء الحضر * يعمل احدهما ذكاة * والاخر صعيدة * ويستغفر عنه
11 مما اخطاء في امر ميت * ويقدس راسه في ذلك اليوم * وينسك لله ايام نسكه * ويأتي بحمل ابن
12 سنة لغرامة الاثم * والايام المتقدمة تسقط لما انقطع نسكه * وهذه شريعة الناسك * في يوم كمال
13 ايام نسكه ياتي بها الى باب خباء الحضر * فيقرب قربانه لله حملا ابن سنة صحيحا للصعيدة * وحملا
14 ابن سنة صحيحة للذكاة * وكبشا صحيحا لذبح السلامة * وسل فطير جرادق فطير ملتوية بالدهن *
15 ورقاق فطير ممسوح بالدهن * والبر والمراج الذي معها * فيقدمها الامام بين يدي الله * ويصنع
16 ذكاته وصعيدته * والكبش يصنعه ذبح السلامة لله مع سلة الفطير * ثم يصنع البر والمراج اللذين
17 معها * ويحلق الناسك عند باب خباء الحضر شعر راسه * وياخذه ويلقيه على النار التي تحت ذبح
18 السلامة * وياخذ الامام الذراع مطبوخة من ذلك الكبش * وجردقة واحدة * ورقاقة واحدة من
19 الفطير * ويصنع ذلك على كفي الناسك بعد حلقة شعره * ويحرك الجميع تحريكا بين يدي
20 الله * وليكن قدسا للامام مع قص التحريك وساق الرفيعة * وبعد ذلك يشرب الناسك خمرا *

Simiter omnibus diebus abstinentiæ suæ sanctus est Deo. Et si moriatur cum ipso mortuus aliquis subitò aut ex improviso, jam obtruncatã est initiũ abstinentiæ ejus: quapropter radat caput suũ in die purificationis suæ, et quidẽ die septimã radet illud. Et in die octava afferet duos turtures, aut duos pullos columbarum ad sacerdotẽ, ad ostium tabernaculi præsentiæ: Quorum unum faciet expiationem, alterum holocaustum: veniamq; rogabit pro eo, cõ quòd peccaverit in re mortui. Sanctificabitq; caput suum in illo die, & abstinebit Deo diebus abstinentiæ suæ. Afferéque agnum filium ejusdem anni in sacrificium delicti: et dies antecedentes subrahentur, eò quòd truncata sit abstinentia ejus. Et ista est lex abstinentis: in die cõpletenti dierũ abstinentiæ suæ, afferet ea ad ostium tabernaculi præsentiæ. Offereéque sacrificium suũ Dᵒo, agnũ filiũ ejusdẽ anni integrũ in oblationẽ, et agnã anniculã integrã in expiationẽ, & arietẽ integrũ in victimã pacis: Et canistrũ azymorum, placentarum azymorum subtractarum oleo, & laganorum azymorum unctorum oleo, & triticũ ac tenperamentũ quæ cum ipsis sunt. Offeretq; ea sacerdos corã Deo, faciétq; expiationẽ ejus, atq; holocaustum ipsius. Et arietẽ faciet victimã pacis Deo unã cum canistro azymorũ: deinde faciet triticũ ac tenperamentũ quæ cũ ipsis sunt. Radetq; abstinens apud januã tabernaculi præsentiæ, capillos capitis sui, accipiétque illos et projiciet eos super ignẽ qui est sub victima pacis. Sumetq; sacerdos brachium costum de illo ariete, & placentã unam, & laganũ unũ de azymis, ponetq; ea super utraq; vola abstinentis post abrasionem crinium ejᵒ: movebitq; omnia motione ante Deum. Sintq; sacra Sacerdotis unã cum pectore motionis & arma oblationis: et post hæc bibit abstinens vinum.

Versio VULG. LAT.

21 Ista est lex Nazarræi, cùm vo-
verit oblationé suã Dño tem-
pore consecrationis suæ, ex-
ceptis his quæ invenerit ma-
nus ejus. Juxta quod mente
devoverat, ita faciet ad per-
fectionẽ sanctificationis suæ.
22 Locutúsque est Dñs ad Moy-
23 sen, dicens, Loquere Aaron
& filiis ejus, Sic benedicetis
24 filiis Israel, & dicetis eis, Be-
nedicat tibi Dñs, & custodiat
25 te. Ostendat Dñs faciẽ suam
26 tibi, & misereatur tui. Con-
vertat Dñs vultũ suũ ad te, &
27 det tibi pacem. Invocabúntq;
nomẽ meũ super filios Israel,
& ego benedicam eis.

CAP. VII.

1 Factum est autem in die quã
complevit Moyses tabernacu-
lum, & erexit illud, unxítque
& sanctificavit cum omnibus
vasis, altare similiter & omnia
2 vasa ejus: Obtulerunt princi-
pes Israel & capita familiarũ,
qui erant per singulas tribus,
præfectiq; eorum qui nume-
3 rati fuerant, Munera coram
Dño, sex plaustra tecta cum
duodecim bobus. Unum plau-
strum obtulêre duo duces, &
unum bovem singuli, obtule-
runtq; ea in conspectu taber-
4 naculi, Ait autem Dominus
5 ad Moysen, Suscipe ab eis ut
serviant in ministerio taber-
naculi, & trades ea Levitis
6 juxta ordinẽ ministerii sui. I-
taque cùm suscepisset Moyses
plaustra & boves, tradidit eos
7 Levitis. Duo plaustra & qua-
tuor boves dedit filiis Gerson,
juxta id quod habebant necef-
8 sarium. Quatuor alia plaustra
& octo boves dedit filiis Me-
rari, secundùm officia & cul-
tum suum, sub manu Ithamar
9 filii Aaron sacerdotis. Filiis
autem Caath non dedit plau-
stra & boves: quia in San-
ctuario servisũt, & ooera pro-
10 priis portant humeris. Igitur
obtulerunt duces in dedicati-
onem altaris, die quã unctum
est, oblationẽ suã ante altare.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

21 Οὗτος ὁ νόμος τῆς εὐχαριστίας, ὃς ἂν εὔξῃ τῷ κυρίῳ δῶρον αὐτῷ κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτῆς, κατὰ δύναμιν (τ) τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἣν ἂν εὔξῃ) (υ) καθὰ νόμον
22 ἀφιείς. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν,
23 λέγων, Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων, Οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραή-
24 λ, (φ) λέγοντες αὐτοῖς, Εὐλογήσαι σε κύ-
25 ριος, καὶ φυλάξαι σε. Ἐπιφάναι κύριος τὸ
26 πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σε, καὶ ἐλεήσαι σε. Ἐπάραι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σε, καὶ
27 δῴη σοι (χ) εἰρήνην. Καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, καὶ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς.

MS.A. (τ) συχῆς αὐτῆς, ἧς αὐ(υ)τὸν νόμον (φ) λέγοντες αὐτοῖς· Καὶ ἐπιθήσουσιν τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, καὶ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς. Εὐλογήσω σε (χ) εἰρήνην. Καὶ ἐγένετο

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Hæc est lex nazaræi qui vovetit Dño oblati-
21 onẽ pro nazaræatu suo, præter id quod possi-
bile erit manib⁹ ejᵒ: juxta requisita ad vo-
tum q⁹ emiserit, sic faciet, secundùm legẽ na-
zaræatûs sui. *De benedictione.* Et locutus
22 est Dñs cum Mose, dixítque ad eum; Loque-
23 re cum Aharone & cum filiis ejus, & dic il-
lis, Hoc pacto sitis benedicentes filiis Israel,
24 dicite eis; Benedicat tibi Dñs, & custodiat
25 te: Illuminet Dñs vultum suum super te, te-
26 que vivificet: Attollat Dñs faciẽ suã super te,
faciatq; tibi pacẽ. Ponent ergò omẽ meũ
27 super filios Israel, & ego benedicam eis.

CAP. VII. *Initiatio altaris.*

1 Factum est autẽ ut quo die absolvit Moses
erectionẽ tabernaculi, ungeret illud, &
sanctificaret illud unà cum omnib⁹ vasis ejᵒ:
nec non altare, cunctáq; vasa ipsi⁹ ungeret
& consecraret. Et attulerunt magnates filiorũ
2 Israel, capita domorũ patrũ suorũ, qui prin-
cipes erãt tribuũ, qui præerãt censib⁹: Attu-
3 lerunt *inquam* oblationes suas eorã Dño, sex
plaustra instructa, & duodecim boves: plau-
strum in duos quosq; principes, & bovem in
singulos, adduxerũntq; ea ante tabernaculũ.
4 Et dixit Dñs ad Mosen, Accipe ab eis, sint-
5 que ad ministrãdũ cultum tabernaculi tem-
poris: eaq; trade Levitis, unicuiq; pro ratio-
6 ne ministerii sui. Accipiens igitur Moses
boves ac plaustra, tradidit ea Levitis. Duo
7 plaustra & quatuor boves dedit filiis Gersõ,
prout requirebatur ministerio eorũ. Et qua-
8 tuor plaustra cum octo bob⁹ dedit filiis Me-
rari pro necessitate ministerii eorũ, per ma-
num Ithamar filii Aharonis sacerdotis. Fili-
9 is verò Cahath nil dedit, quia ministerium
sanctuarii erat ipsis injunctum, & humeris
propriis portabant. Obtulerunt etiam prin-
10 cipes oblationem renovationis altaris: in
die quã unxerunt illud; obtulerunt *inquam*
principes oblationes suas coram Domino.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Hæc est lex ejus qui vovit, qui-
21 cunq; voverit munꝰ suum Domi-
no pro voto, absq; iis quæ inveni-
rit manus ejus, secundùm po-
tentiam voti sui, quod utiq; vo-
verit juxta legẽ puritatis. Et lo-
22 cutus est Dominus ad Moysen, di-
23 cens, Loquere Aaron, et filiis ejᵒ,
dicens, Sic benedicetis filios Isra-
24 el, dicentes eis, Benedicat te Do-
25 minus, et custodiat te. Illuminet
Dominꝰ faciem suã super te, &
26 misereatur tui. Elevet Dominꝰ fa-
ciẽ suã super te, et det tibi pacẽ.
27 Et imponent nomen meum super
filios Israel, & ego Dominus bi-
nedicam eos.

CAP. VII.

1 Et factum est quã die con-
summavit Moyses, ut erigeret ta-
bernaculũ, et unxit illud, et san-
ctificavit illud, et omnia vasa e-
jus; et altare, et omnia vasa ejus:
et unxit ea, et sanctificavit ea. Et 2
obtulerunt principes Israel, duo-
decim principes domorũ familia-
rũ suarũ. His sunt principes tri-
buũ: hi assistãtes super (a) recog-
nitione. Et tulerunt munꝰ suum 3
ante Dominum, sex vehicula (b)
lampenica, & duodecim boves:
vehiculũ à duob⁹ principib⁹, &
vitulũ ab unoquoq;. Et adduxe-
runt ante tabernaculum. Et ait 4
Dominꝰ ad Moysen, dicens, Acci-
5 pe ab eis, et erunt ad opera mini-
stratoria tabernaculi testimonii:
et dabis ea Levitis, unicuiq; se-
cundùm ministerium ejᵒ. Et su- 6
mens Moyses vehicula, et boves,
dedit ea Levitis. Et duo vehicu- 7
la, et quatuor boves dedit filiis
Gedson, secundũ ministeria eo-
rũ. Et quatuor vehicula, et octo 8
boves dedit filiis Merari, secun-
dũ ministeria eorũ, per Ithamar
filium Aaron sacerdotis. Et filiis 9
Caath non dedit; quoniã minis-
terio ipsius sancti habent: super
humeros levabunt. Et obtulerunt 10
principes in dedicationem alta-
ris, in die quã unxit illud: & ob-
tulerunt principes munera sua
è regione altaris.

MS.A. (α) τῇ ἡμέρᾳ ἧ συνέλεσεν (β) ἕτοι ἀρχοντες (γ) ἑξακόσιοι (δ) τὰ δῶρα (ε) καὶ φερόμενον ἐναντίον (ζ) Λευίταις. Τὰς (η) οὐκ ἔδωκεν,

Cap. VII.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

21 דא אוריתא דנזירא די ידר קרבניה
קדם יי על נזירותה בר מדי דתדיק
ידיה כפום נדריה די ידר כן יעביד
22 על אוריתא דנזירותה: ומליל יי עם
23 משה למימר: מלל עם אהרן ועם
בנוהי למימר כדין תברכון ית בני
24 ישראל כד תימרון להון: יברכנך
25 יי ויטרנך: יגלה יי שכינתיה עליך
26 וירחם יתך: יסב יי אפיה לותך
27 וישוי לך שלם: וישוון ית ברכתי
שמי על בני ישראל ואנא אברכנון:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

21 * זאת תורת הנזיר אשר ידר קרבנו לי׳ על נזרו מלבד אשר תשיג ידו כפי נדרו אשר ידר כן יעשה על תורת הנזיר:
22 ** וידבר יי׳ אל משה לאמר:
23 * דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמר להם:
24 * יברכך יי׳ וישמרך:
25 * יאר יי׳ פניו אליך ויחנך:
26 * ישא יי׳ פניו אליך וישם לך שלום:
27 * ושמו את שמי על בני ישראל ואנכי אברכם:

VERSIO SAMARITANA.

21 * זאת תורת הנזיר אשר ידר קרבנו לי׳ על נזרו מלבד אשר תשיג ידו כפי נדרו אשר ידר כן יעשה על תורת הנזיר:
22 ** ויאמר יי׳ אל משה לאמר:
23 * דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמר להם:
24 * יברכך יי׳ ויטרך:
25 * יאר יי׳ פניו אליך ויחנך:
26 * ישא יי׳ פניו אליך וישם לך שלום:
27 * ושמו את שמי על בני ישראל ואנכי אברכם:

TEXT ET VER. SAM. Translatio Latina.

21 Hæc est lex Nazaræi qui vouerit oblationem suam Domino pro Nazæratu suo, præter hoc quod assequetur manus ejus; 22 pro ratione voti quod vouit, sic faciet secundum legem Nazæratus sui. Et locutus est 23 Dominus Mosi, dicens; Loquere Aaroni, & filiis ejus, dicens; Sic benedicetis filiis 24 Israel, dicendo illis; Benedicat tibi Dominus, & custodiat te: 25 Lucere faciat Dominus (d) faciem suam super te, & misereatur tui: 26 Attollat Dominus faciem suam super te, & ponat super te pacem. 27 Ponentque nomen meum super filios Israel, & ego benedicam eis.

CAP. VII.

1 Factúmque est; est in die quo cóplevit Moyses erigere tabernaculũ, unxit illud et sanctificavit illud et omnia vasa ejus, altare quoque & omnia vasa ejus: et unxit ea, et sanctificavit 2 ea. Obtulerúntq; principes Israel, capita domũ patrũ suorũ: ipsi sunt principes tribuũ, qui steterunt sup eos qui numerati 3 sunt. Obtulerunt q; oblationes suas corã Dño, sex plaustra tecta et duodecim boves; unum plaustrum pro duobus principib°, et bovẽ pro uno: obtu- 4 lerunt q, corã tabernaculo. Et dixit Dñs ad Moysen dicens. 5 Suscipe ab eis, ut sint ad ministrandũ ministeriũ tabernaculi fœderis: et trades ea Levitis, juxta id q̃ unicuiq; op° est 6 ad ministerium suũ. Tulitque Moyses plaustra, et boves: & 7 tradidit Levitis. Duo plaustra & quatuor boves dedit filiis Gerson: juxta necessitatẽ mi- 8 nisterii sui. Et quatuor plaustra et octo boves dedit filiis Merari: juxta necessitatẽ ministerii sui, p manũ Ithamar filii Aaron sacerdotis. Filiis autem Caath nihil dedit: 9 quia ministerium sanctuarii erat super eos, & humeris portabant. Obtuleruntque 10 principes in dedicationem altaris, in die quo unxerunt illud: obtulerúntq; principes oblationes suas ante altare.

VERSIO ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 * هذه سريعة من نذران ينذرون ناسكا * وقربانه لله عن نسكه * سوى ما تناله يده * وليكن ذلك
22 بمقدار مدة نسكه يصنعه الى سريعة النسك * ثم كلم الله موسى قايلا * من هرون وبنيه وقل لهم *
23 كذا فبركوا بني اسرايل مقولا لهم * يبارك فيك الله * ويحفظك * ويضيء بنور وجهه عليك * ويرحمك *
24 * ويميل بقصده اليك * ويصير لك السلم * فيتلوا اسمي على بني اسرايل * وانا ابارك عليهم *
25 * الفصل السابع *
26 * ولما كان يوم فراغ موسى من نصب المسكن * ومسحه * وقدسه
27 وجميع آنيته * والمذبح * وجميع آنيته * ومسحها * وقدسها * وقرب اشراف بني اسرايل رؤساء بيوت
1 آبايهم الاسباط * وهم الحاضرون عددهم * فاتوا بقربانهم لله ست عجل مصبية * واثني عشر بقرا *
2 عجلة لكل سريعين * وبقر لكل واحد * فقدموها بين يدي المسكن * فقال الله لموسى قولا *
3 * خذها منهم * تكون لخدمة خباء المحضر * وادفعها الى كل فريق من اللاويين حسب خدمتهم *
4 * فاخذ موسى العجل والبقر * فدفعها الى اللاويين * عجلتين منها واربع بقرات لبني جرسون *
5 حسب خدمتهم * واربع عجلات وثمان بقرات لبني مراري حسب خدمتهم * والجميع على يد ايثامار
6 بن هرون الامام * ولبني قهات لم يدفع شيا * لان خدمة القدس عليهم * انما يحملونه على
7 اكتافهم * ولما قرب الاشراف دشن المذبح في يوم مسحه * وقدموا قربانهم بين يدي المذبح *

Hæc est lex ejus qui voverit se fore abstinentiæ, nec non sacrificii ejus Deo pro abstinentia sua, præter ea quæ invenient manus ejus. Atque id, juxta mensuram spatii abstinentiæ ejus, restringat illũ ad legẽ abstinentiæ. Præterea locutus est Deus cum Musa, dicens; Manda Haroni & filiis ejus, & dic eis; Sic benedicite filiis Israil, dicentes illis: Benedicat tibi Deus, & custodiat te: Et accendat splendorem vultus sui super te, & propitietur tibi: Et adducat propositum suum ad te, & faciat tibi pacem. Et recitabitis nomen meum super filios Israil, & ego benedicam eis.

CAP. VII.

Cumque fuisses dies quã finivit Musa erectionem habitaculi, unxit illud, & sanctificavit illud, et cuncta vasa ejus, et altare omnãq; vasa illius, & unxit ea, et sanctificavit illa. Obtulerúntque nobiles filiorum Israil, principes domorum patrum suorum, tribuũ, hi nempe quorum numerus præsens est: Attulerunt inquã sacrificium suum Deo sex currus tectos, & duodecim boves: currum unum in binos principes, & bovem unum in singulos: obtulerúntq; ea ante habitaculum. Dixitq; Deus Musæ fermonem. Accipe ea ab ipsis, ut sint pro ministerio tabernaculi præsentiæ, & da ea unicuique sectæ Levitarum juxta ministerium eorum. Accepit igitur Musa currus et boves, deditq; eos Levitis. Duos currus ex ipsis, & quatuor boves, filiis Girson secundũm ministeriũ eorũ. Et quatuor, currus et octo boves, filiis Merari juxta ministeriũ eorũ; et omnia quidẽ per manũ Ithamar filii Haronis sacerdotis. Et filiis Caath nihil dedit, quia ministerium Sanctuarii ipsis incũbit, etenim portant illud super humeros suos. Cũmq; obtulissent principes manus altaris in die unctionis ejus, obtulissentque sacrificia sua ante altare,

ספר במדבר: ז

Versio VULGATA LAT.

11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נָשִׂיא אֶחָד
unus prælatus diem in unus Prælatus : Mosith ad DOMINUS dixit Et
לַיּוֹם יַקְרִיבוּ אֶת־קָרְבָּנָם לְחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ:
altaris dedicationē ad suā appropinquationem faciem appropinquare diem in
Nachſon, suā appropinquationem prima die in faciens appropinquare suū Et
12 וַיְהִי הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת־קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן
una argenti scutella ejus oblatio Et Jehudah tribu ē Hamminadab filius
13 בֶּן־עַמִּינָדָב לְמַטֵּה יְהוּדָה: וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת
septuaginta argentea una phiala ejus pondus centum & triginta
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
confusa similā plenæ ipsæ ambæ, sanctitatis secto in seclorum
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
sufficiū ycla auri decem , una Ycla mensu in oleo cum
בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: 14 כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת:
Ascensionē in sui anni filium unus agnus ,unus aries ,bovis filiū unū Juvēcus
15 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה:
16 boves pacificorum sacrificium in Et : peccatum in unus caprarum Hircus
17 שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר
anni filii agni ,quinque hirci duces ,quinque arietes ,duo
שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
die In Haminadab filii Nachſon appropinquatio Hæc ,quinque
חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב: 18 בַּיּוֹם
Issachar prælatus , Subar filius Nethanel fecit appropinquare secunda
הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר נָשִׂיא יִשָּׂשְׂכָר:
triginta ,unam argenti scutellam suam appropinquationē secū Appropinquare
19 הִקְרִיב קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
fecit in seclorū septuaginta, argenteū unā phialam ,ejus pondus centum &
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
triginta in oleo cum confusa similā plenas ipsas ambas, sanctitatis
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה:
unum Juvencum ,sufficiū plenum aureorū decem unum Cochlear
20 כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד
21 Ascensionem in sui anni filium unum agnum ,unum arietem ,bovis filium
בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה:
22 boves pacificorum sacrificium in Et : peccatum in unum caprarum Hircum
23 שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר
anni filii agnos ,quinque duces hircos ,quinque arietes ,duos
שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
tertia die In Subar filii Nethanel appropinquatio Hæc ,quinque
24 חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
scutellā ejus Appropinquatio, Chelō filius Eliab ,Zebulun filiū prælatus
25 נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֲלִיאָב בֶּן חֵלֹן: קְרְבָנוֹ קַעֲרַת
,argenti una phiala ,ejus pondus centum & triginta ,una argenti
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
confusa similā plenæ ipsæ ambæ: sanctitatis secto in seclorū septuaginta
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
sufficiū plenum aureorum decem unum Cochlear mensu in oleo cum
26 בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת
Ascensionē in sui anni filium unus agnus ,unus aries ,bovis filius unus Juvēcus
27 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה:

11 Dixitque Dñs ad Moysen, Singuli duces per singulos dies offerant munera in dedicati-
12 onem altaris. Primo die obtulit oblationem suam Nahasson filius Aminadab de tribu
13 Juda. Fuerúntque in ea, acetabulum argenteū pondo centum triginta siclorum; phiala argentea habens septuaginta sic-
14 los, juxta pondus Sanctuarii: utrumque plenum similā consperſā oleo in sacrificium. Mortariolum ex decem siclis aure-
15 is, plenum incenso. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum.
16 Hircūmq; pro peccato. Et in sacrificio pacificorū boves duos,
17 arietes quinque, hircos quinq;, agnos anniculos quinque. Hæc
18 est oblatio Nahasson filii Aminadab. Secundo die obtulit Nathanael filius Suar, dux de
19 tribu Issachar, Acetabulum argenteū appendēs centū triginta siclos; phialam argenteam habētē septuaginta siclos, juxta pondus Sanctuarii: utrumque plenum similā consperſā oleo
20 in sacrificium. Mortariolum aureū habēs decē siclos, plenū
21 incenso. Bovem de armento, & arietem, & agnum annicu-
22 lū in holocaustū. Hircūmque
23 pro peccato. Et in sacrificio pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. Hæc
24 fuit oblatio Nathanael filii Sua-
25 ar. Tertio die princeps filiorū Zabulon, Eliab filius Helon,
26 Obtulit acetabulū argenteum appēdēs centū triginta siclos; phialā argenteā habentē septuaginta siclos, ad pondᵒ Sanctuarii: utrumque plenum similā consperſā oleo in sacrificium.
27 Mortariolum aureum appendens decem siclos, plenum incenso. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἄρχων εἰς καθ' ἡμέραν, ἄρχων καθ' ἡμέραν προσφέρουσι τὰ δῶρα αὐτῶ εἰς τὸ ἐγκαινισμὸν τῶ θυσιαστηρίου. Καὶ ἦν ὁ (θ) προσφέρων τῆ ἡμέρᾳ τῆ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτῶ, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ, ἄρχων ἐ φυλῆς Ἰούδα.
12 Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτῶ, σπυρίδιον ἀργυρῶν ἕν, ἑξακόσια καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτῶ φιάλιον μίαν ἀργυρῶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸ σίκλον τὸ ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεπονημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς
13 θυσίαν. Θυτάκιον μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη
14 θυμιάματος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
15 Καὶ (ι) χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου βόας δύο, κριὸς πέντε, τράγοι πέντε, ἀμνάδες ἐνιαυσίας πέντε. (κ) οὗτο δῶρον Ναασσὼν υἱῦ Ἀ-
18 μιναδάβ. Τῆ ἡμέρᾳ τῆ δευτέρᾳ προσήνεγκε Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ, ὁ ἄρχων ἐ φυλῆς Ἰσσάχαρ. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον
19 αὐτῶ, σπυρίδιον ἀργυρῶν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτῶ· φιάλιον μίαν ἀργυρῶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸ σίκλον τὸ ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεπονη-
20 μένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυτάκιον μίαν
21 δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. Καὶ (ι) χίμαρον ἐξ αἰ-
22 γῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου βόας δύο, κριὸς πέντε, τράγοι πέντε, ἀμνάδες ἐνιαυσίας πέντε. Οὗτο τὸ δῶ-
24 ρον Ναθαναὴλ υἱῦ Σωγάρ. Τῆ ἡμέρᾳ τῆ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλών, Ἐλιὰβ
25 υἱὸς Χαιλών. Τὸ δῶρον αὐτῶ, σπυρίδιον ἀργυρῶν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτῶ· φιάλιν μίαν ἀργυρῶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεπονη-
26 μένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυτάκιν μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος.
27 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

Et dixit Dominus ad Moysen, Princeps unus (c) quotidiè, princeps quotidiè offerent dona sua in dedicationem altaris. Et fuit
12 offerens in die prima donum suum, Naasson filius Aminadab, princeps tribūs Juda. Et obtulit
13 donum suum, patellam argenteam unam, triginta & centum pondus ejus, phialam unā argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium. Mortariolum unum decem
14 aureorum, plenum incensi. Vitu-
15 lum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum annicuium in holocaustum. Et hircum ex ca-
16 pris unum pro peccato. Et in sa-
17 crificium salutaris, vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque. Hoc est donum Nassson filii Aminadab. Die secundū obtulit
18 Nathanael filius Sogar, princeps tribūs Issachar. Et obtulit donum
19 suum, patellam argenteam unā, triginta & centum pondus ejus; phialam unam argenteā, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similæ refectæ in oleo in sacrificium. Mor-
20 tariolum unum decē aureorum, plenum incensi. Vitulum unum
21 ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum. Et hircum ex capris unum
22 pro peccato. Et in sacrificium
23 salutaris, vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque. Hoc est donum Nathanael filii Sogar. Die
24 tertiā princeps filiorum Zabulon, Heliab filius Chelon. Donum su-
25 um, patellam argenteam unam, triginta & centum pondus ejus; phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similæ refectæ in oleo in sacrificium. Mortariolum unum decem au-
26 reorum, plenum incensi. Vitulum
27 unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum.

MS.A. (θ) προσφέρων τὸ δῶρον αὐτῶ τῆ ἡμέρᾳ τῆ πρώτῃ, Ναασσὼν (ι) χείμαρρον (κ) οὗτο τὸ δῶρον

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܚܕ ܚܕ ܝܘܡܐ ܢܣܝܐ ܢܩܪܒܘܢ ܩܘܪܒܢܗ ܩܕܡ ܚܢܘܟܬܐ ܕܡܕܒܚܐ ܕܢܣܝܐ ܩܕܡ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

11 ואמר יי למשה רבא חד ליומא
רבא חד ליומא יקרבון ית קרבנהון
12 לחנכת מדבחא: והוה דמקריב
ביומא קדמאה ית קרבנגיה נחשון
13 בר עמינדב לשבטא דיהודה:
וקרבנגיה מנסתא רכסף חדא מאה
ותלתין סלעין חדא כיסא מתקליה מזרקא
חד כספא מתקליה שבעין סלעין
בסלעי קודשא תריהון מלן
14 סלתא רפילא במשח למנחתא:
בזיכא חדא מתקל עשר סלעין היא
דדהב מלא קטורת בסמיא:
15 תור חד בר תורי ריכר חד אמר
חד בר שתיה לעלתא: צפיר בר
16 עזין חד לחטאתא: ולנכסת קורבנא
תורין תרין ריכרין חמשא גדיין
חמשא אמרין בני שנה חמשא
17 דין קורבן נחנאל בר צוער:
ביומא תליתאה רבא לבני זבולן
18 אליאב בר חילון: קרבניה מנסתא
רכסף חדא מאה ותלתין סלעין
הוא מתקלה מזרקא חד דכסף
מתקליה שבעין סלעין בסלעי
קודשא תריהון מלאן סולת
רפילא במשח למנחתא: בזיכא
19 חדא מתקל עשר סלעין דהב מליא קטורת בוסמין:
תור חד בר תורי ריכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא:

TARGUM ONKELOS.

11 Dixitq; Dñs ad Moysen: Singuli principes per singulos dies offerant oblationes suas in de-
12 dicationē altaris. Qui autē obtulit primo die oblationē suā, fuit Naasō filij Aminadab de
13 tribu Juda. Et oblatio ejj fuit aceta bulū argenteū unū, centū et triginta siclos appende-
bat: phiala una argētea, appē-
dens septuaginta siclos in siclis
sanctuarii: ambo plena similā
conspersā oleo pro munere.
14 Mortariolū unū aureū appen-
dens decē siclos auri, plenū in-
15 censo aromatū. Vitulus unj de
bob, aries unj, agnj anniculus
16 unj in holocaustū. Hircus de
capris unj pro peccato. Et in
17 sacrificiū sāctificationū obtul-
it boves duos, arietes quinq;,
hœdos quinque, agnos anni-
culos quinq; : hæc est oblatio
18 Naason filii Aminadab. In die
secundo obtulit Nathanael fi-
19 lij Suar, princeps Isachar. Ob-
tulitq; oblationē suā, acetabu-
lū argenteū unū, centū et tri-
ginta siclos appendebat: phia-
lā unā argenteam, appendēn-
tem septuaginta siclos in siclis
sanctuarii: ambo plena simila
conspersa oleo pro munere.
20 Mortariolum unum appen-
dens decem siclos auri, plenū
incenso aromatum. Vitulum
unum de bobus, arietem unū,
agnum anniculum unum in
21 holocaustum. Hircum de ca-
22 pris unum pro peccato. Et in
victimam sanctificationū bo-
ves duos, arietes quinq; hœ-
dos quinque, agnos anniculos
quinque: hæc est oblatio Na-
23 thanael filii Suar. In die ter-
tio princeps filiorum Zabu-
24 lon, Eliab filij Helon. Obtul-
it oblationem suam, aceta-
bulum argenteum unum, ap-
pendens centum & triginta
siclos: phialam unam argen-
team, appendentem septuagin-
ta siclos in siclis sanctuarii:
ambo plena similā conspersā
25 oleo pro munere. Mortario-
lum unum appendens decem
siclos auri, plenum incenso
26 aromatum. Vitulum unum de
bobus, arietem unum, ag-
num unum anniculum in ho-
locaustum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

11 ויאמר יי׳ אל־משה׳ נשיא׳ אחד׳ ביום׳ אחד׳ יקרבו׳ את־קרבנם׳
12 לחנכת׳ המזבח׳ ביום׳ הראשון׳ הקרב׳ את־קרבנו׳ נחשון׳ בן־עמינדב׳
13 לשבט׳ יהודה׳ וקרבנו׳ מזרקת׳ כסף׳ אחת׳ מאה׳ שלשים׳ שקל׳
14 מזרק׳ אחד׳ כף׳ עשרה׳ זהב׳ מלאת׳ סמים׳ כף׳ אחת׳ עשרה׳ זהב׳
15 מלאת׳ סמים׳ פר׳ בן־בקר׳ אחד׳ איל׳ אחד׳ כבש׳ אחד׳ בן־שנתו׳
16 לעלה׳ שעיר׳ עזים׳ אחד׳ לחטאת׳ ולזבח׳ השלמים׳ בקר׳ שנים׳
17 אילים׳ חמשה׳ עתדים׳ חמשה׳ כבשים׳ בני שנה׳ חמשה׳ זה׳ קרבן׳
18 נתנאל׳ בן־צוער׳ ביום׳ השלישי׳ נשיא׳ לבני׳ זבולן׳ אליאב׳ בן־חלון׳
19 קרבנו׳ מזרקת׳ כסף׳ אחת׳ מאה׳ שלשים׳ שקל׳ מזרק׳ אחד׳ כסף׳
20 שבעים׳ שקל׳ בשקל׳ הקדש׳ שניהם׳ מלאים׳ סלת׳ מנחה׳ בלולה׳
21 בשמן׳ לשמן׳ כף׳ אחת׳ עשרה׳ זהב׳ מלאת׳ סמים׳
22 פר׳ בן־בקר׳ אחד׳ איל׳ אחד׳ כבש׳ אחד׳ בן־שנתו׳ לעלה׳
23 שעיר׳ עזים׳ אחד׳ לחטאת׳ ולזבח׳ השלמים׳ בקר׳ שנים׳
24 אילים׳ חמשה׳ עתדים׳ חמשה׳ כבשים׳ בני שנה׳ חמשה׳ זאת׳
25 קרבן׳ אליאב׳ בן־חלון׳ ביום׳ הרביעי׳ נשיא׳ לבני׳ ראובן׳
26 קרבנו׳ מזרקת׳ כסף׳ אחת׳ מאה׳ שלשים׳ שקל׳ מזרק׳ אחד׳
27 כסף׳ שבעים׳ שקל׳ בשקל׳ הקדש׳ שניהם׳ מלאים׳ סלת׳ מנחה׳ בלולה׳

VERSIO SAMARITANA.

11 ויאמר יי׳ אל־משה׳ נשיא׳ אחד׳ ביום׳ אחד׳ יקרבו׳ את־קרבנם׳
12 לחנכת׳ המזבח׳ ביום׳ הראשון׳ הקרב׳ את־קרבנו׳ נחשון׳ בן־עמינדב׳
13 לשבט׳ יהודה׳ וקרבנו׳ מזרקת׳ כסף׳ אחת׳ מאה׳ שלשים׳ שקל׳
14 מזרק׳ אחד׳ כף׳ עשרה׳ זהב׳ מלאת׳ סמים׳ כף׳ אחת׳ עשרה׳ זהב׳
15 מלאת׳ סמים׳ פר׳ בן־בקר׳ אחד׳ איל׳ אחד׳ כבש׳ אחד׳ בן־שנתו׳
16 לעלה׳ שעיר׳ עזים׳ אחד׳ לחטאת׳ ולזבח׳ השלמים׳ בקר׳ שנים׳
17 אילים׳ חמשה׳ עתדים׳ חמשה׳ כבשים׳ בני שנה׳ חמשה׳ זה׳ קרבן׳
18 נתנאל׳ בן־צוער׳ ביום׳ השלישי׳ נשיא׳ לבני׳ זבולן׳ אליאב׳ בן־חלון׳
19 קרבנו׳ מזרקת׳ כסף׳ אחת׳ מאה׳ שלשים׳ שקל׳ מזרק׳ אחד׳ כסף׳
20 שבעים׳ שקל׳ בשקל׳ הקדש׳ שניהם׳ מלאים׳ סלת׳ מנחה׳ בלולה׳
21 בשמן׳ לשמן׳ כף׳ אחת׳ עשרה׳ זהב׳ מלאת׳ סמים׳
22 פר׳ בן־בקר׳ אחד׳ איל׳ אחד׳ כבש׳ אחד׳ בן־שנתו׳ לעלה׳
23 שעיר׳ עזים׳ אחד׳ לחטאת׳ ולזבח׳ השלמים׳ בקר׳ שנים׳
24 אילים׳ חמשה׳ עתדים׳ חמשה׳ כבשים׳ בני שנה׳ חמשה׳ זאת׳
25 קרבן׳ אליאב׳ בן־חלון׳ ביום׳ הרביעי׳ נשיא׳ לבני׳ ראובן׳
26 קרבנו׳ מזרקת׳ כסף׳ אחת׳ מאה׳ שלשים׳ שקל׳ מזרק׳ אחד׳
27 כסף׳ שבעים׳ שקל׳ בשקל׳ הקדש׳ שניהם׳ מלאים׳ סלת׳ מנחה׳ בלולה׳

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

11 Dixitque Dominus Mosi, Princeps unus per diem, princeps unus per diem offerent munus suum pro dedicatione
12 altaris. Obtulit autem die primo munus suum Nahasson
13 filius Aminadab pro tribu Juda. Munisque ejus, fuit scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus: phiala una argentea septuaginta siclorum juxta siclum
14 sanctuarii; ambæ plenæ similā conspersā oleo in oblationem. Cochlear unum decem
15 aureorum plenum incenso, Vitulus unus filius bovis, arietes unus, agnus unus anniculus in holocaustū: Et hircus
16 caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio pacificorum
17 boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque; hoc est munus Nahasson filii Aminadab. Die
18 secundo obtulit Nathanael filius Soar princeps Isachar: Obtulit munus suum, scutel-
19 lam argenteam unam, centum & triginta pondus ejus; phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii, ambæ plenæ farinā conspersā oleo in oblationem. Cochlear unum decem
20 aureorum plenum incenso. Vitulum unum filium bovis,
21 arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum. Et hircum caprarum unum
22 pro peccato. Et pro sacrifi-
23 cio pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque; hoc est munus Na-
24 thanaelis filii Soar. Die ter-
tiā princeps filiorum Zabu-
25 lon, Eliab filius Helon. Munus autem ejus, scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus, phiala argentea una, septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii, ambæ plenæ similā conspersā oleo in oblationem. Cochlear
26 unum aureum decem siclorum plenum incenso. Vitu-
27 lus unus filius bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

11 قال الله لموسي * سريف واحد في كل يوم يقرب قربانه دسنا للمذبح *
Dixit Deus Musæ, Princeps unus singulis diebus offerat sacrificium suum, munus altavi.

12 فكان المقرب في اليوم الاول قربانه نحسون بن عميناداب من سبط يهودا *
Fuitque qui obtulit primâ die sacrificium suum, Nahsun filius Amminadhab de tribu Jehuda.

13 وكان قربانه قصعة من فضة وزنها مايه وثلاثون مثقالا * وكريب فضة وزنه سبعون
مثقالا * كلاهما مملوأن سمدا ملوبا بدهن للهدية *
Et fuit sacrificium ejus pollubrum ex argento, ponderis centum viginta siclorum; et phiala argentea, ponderis septuaginta siclorum: utraq; plena similâ fusbactâ oleo, in donum.

14 وذ رجا من ذهب وزنه عسر مثاقيل مملوا بخورا *
Et capsella aurea ponderis decem siclorum thure.

15 وبورا من البقر * وكبشا * وحملا ابن سنته للصعيدة *
Et taurus de bobus, & aries, & agnus filius anni sui, in holocaustum.

16 وعنوا من الماعز للذكاة *
Et hœdus de capris, in expiationem.

17 وللذبح السلامة بقرتين * وخمسة اكبش * وخمسة عنذان * وخمسة حملان بني سنة * هذا
قربان نحسون بن عميناداب *
Et in victimam pacis, duæ vaccæ, & quinque arietes, & quinque hœdi, & quinque agni filii unius anni. Istud est sacrificium Nahsun filii Amminadhab.

18 وفي اليوم الثاني قرب قربانه نتنايل بن صوعار سريف بني يساخار * مثل ذلك *
Et in die secunda obtulit sacrificium suū Nathanail filius Suar, princeps filiorum Isachar, simile prædicto.

24 وفي اليوم الثالث قرب الياب بن حيلون سريف بني زبولون مثل ذلك *
Et in die tertia obtulit Eliab filius Hilon, princeps filiorum Zabulon, simile illi.

כפר במדבר: ז

28 boves pacificorum sacrificium in Et ,peccatum in unus caprarum Hircus
29 שעיר־עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר
nam filii agni ,quinque arietes ,quinque hirci ,quinque boves ,duo
שנים אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני־שנה
,quarta die In .Chelon filii Eliab appropinquatio Hæc .quinque
30 חמשה זה קרבן אליאב בן־חלן: ביום הרביעי
ci° Appropinquatio .Sedeur filius Elisur ,Reuben filius præsatus
31 נשיא לבני ראובן אליצור בן־שדיאור: קרבנו
una phiala ,ejus pondus centum & triginta ,una argenti scutella
קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
similà plenæ ipsæ ambæ; sanctitatis secto in, seclorum septuaginta argenti
כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת
plenum, aureorum decem unum Cochlear ,manna in oleo cum confusa
32 בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה
fu anni filius unus agnus ,unus aries ,bovis filius unus Juvencus .suffitu
33 קטרת: פר אחד בן־בקר איל אחד כבש אחד בן־שנתו
sacrificium in Et ,peccatum in unus caprarum Hircus ,ascensionem in
34 לעלה: שעיר־עזים אחד לחטאת: ולזבח
35 agni ,quinque arietes ,duo boves pacificorum
השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים חמשה כבשים
die In .Sedeur filii Elisur appropinquatio Hæc .quinque anni filii
36 בני־שנה חמשה זה קרבן אליצור בן־שדיאור: ביום
.Surisaddai filius Selumiel ,Simhon filii præsatus ,quinta
החמישי נשיא לבני שמעון שלמיאל בן־צורישדי:
phiala ci° pondus centum & triginta ,una argenti scutella ci° Appropinquatio
37 קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק
plenæ ipsæ ambæ; sanctitatis secto in seclorum septuaginta argenti una
אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים
, aureorum decem unum Cochlear ,manna in oleo cum confusa similà
38 סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב
unus agnus ,unus aries ,bovis filius unus Juvencus .suffitu plenum
39 מלאה קטרת: פר אחד בן־בקר איל אחד כבש אחד
,peccatum in unus caprarum Hircus ,ascensionem in ejus anni filius
40 בן־שנתו לעלה: שעיר־עזים אחד לחטאת:
anni ,quinque arietes ,duo boves pacificorum sacrificium in Et
41 ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
appropinquatio Hæc ,quinque anni filii agni ,quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן
,Ghad filii præsatus sexta die In .Surisaddai filii Selumiel
42 שלמיאל בן־צורישדי: ביום הששי נשיא לבני גד
, una argenti scutella ejus Appropinquatio .Deduel filius Eliasaph
43 אליסף בן־דעואל: קרבנו קערת־כסף אחת
septuaginta ,argenti una phiala ,ejus pondus centum & triginta
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים
confusa similà plenæ ipsæ ambæ: sanctitatis secto in seclorum
שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה
plenum ,aureorum decem unum Cochleare ,manna in oleo cum
44 בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה
.suffitu
קטרת:

Verſio VULG. LAT.

28 Hircúmque pro peccato. Et
29 in ſacrificio pacificorum, bo-
ves duos, arietes quinque, hir-
cos quinque, agnos anniculos
30 ab filii Helon. Die quarto
31 princeps filiorum Ruben, Eli-
ſur filius Sedeur, Obtulit ace-
tabulum argenteum appendẽs
centum triginta ſiclos; phia-
lam argenteam habentẽ ſeptu-
aginta ſiclos, ad pondus ſan-
ctuarii: utrumque plenum ſimi-
lâ conſperſâ oleo in ſacrifi-
32 cium. Mortariolum aureũ ap-
pendens decem ſiclos, plenum
33 incẽſo. Bovẽ de armẽto, &
arietem, & agnum anniculum
34 in holocauſtum. Hircúmque
35 pro peccato. Et in hoſtias pa-
cificorum, boves duos, arietes
quinque, hircos quinq;, agnos
anniculos quinque. Hæc ſunt
oblatio Eliſur filii Sedeur.
36 Die quinto princeps filiorum
Simeon, Salamiel filius Suri-
37 ſaddai, Obtulit acetabulum
argenteum appendens centum
triginta ſiclos; phialam argen-
team habentem ſeptuaginta
ſiclos, ad pondus Sanctuarii:
utrumque plenum ſimilâ con-
ſperſa oleo in ſacrificium.
38 Mortariolum aureum appẽ-
dens decẽ ſiclos, plenum in-
39 cenſo. Bovẽ de armẽto, &
arietẽ, & agnum anniculum
40 in holocauſtum. Hircúmque
41 pro peccato. Et in hoſtias pa-
cificorum, boves duos, arietes
quinque, hircos quinque, ag-
nos anniculos quinque. Hæc
fuit oblatio Salamiel filii Su-
42 riſaddai. Die ſexto princeps
filiorum Gad, Eliaſaph filius
43 Duel, Obtulit acetabulum ar-
genteum appendens centum
triginta ſiclos; phialam argen-
team habentẽ ſeptuaginta ſi-
clos, ad pondus Sanctuarii:
utrumque plenum ſimilâ con-
ſperſa oleo in ſacrificium.
44 Mortariolum aureum appen-
dens decem ſiclos, plenum
incenſo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

28 Καὶ (ι) χίμαερον ἓς αἰῶν ἕνα περὶ ἁμαρ-
29 τίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις
δύο, κριὸς πέντε, τράγοις πέντε, ἀμνάδας
ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλιὰβ υἱοῦ
30 Χαιλών. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν
31 υἱῶν Ῥουβὶν, Ἐλισὰρ υἱὸς Σεδιούρ. Τὸ δῶρον
αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριακοσία χ̄
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλιον μίαν ἀργυρᾶν,
ἑβδομήκοντα σίκλων κ̄τ̄ τὸν σίκλον τὸν
ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀνα-
32 πεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυ-
σιάλιον μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάμα-
33 τος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, (λ) ἀ-
34 μνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. Καὶ
35 (ι) χίμαερον ἓς αἰῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ
εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις (μ) δύο, κρι-
ὸς πέντε, τράγοις πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυ-
σίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισὰρ υἱοῦ
36 Σεδιούρ. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ ἄρχων τῶν
37 υἱῶν Συμεών, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαί. Τὸ
δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριά-
κοντα χ̄ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλιον μίαν
ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κ̄τ̄ τὸν σί-
κλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλε-
ως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσί-
38 αν. Θυσίαλιν μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυ-
39 μιάματος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν
40 ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
Καὶ (ι) χίμαερον ἓς αἰῶν ἕνα περὶ ἁμαρ-
41 τίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο,
κριὸς πέντε, τράγοις πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυ-
σίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Σαλαμι-
42 ὴλ υἱοῦ Σουρισαδαί. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρ-
χων τῶν υἱῶν Γαδ, Ἐλιασὰφ υἱὸς Ῥα-
43 γουήλ. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυ-
ροῦν ἓν, τριάκοντα χ̄ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐ-
τοῦ· φιάλιον μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα
Ϛ̄ σίκλων κατὰ τὸν Ϛ̄ σίκλον τὸν ἅγιον·
ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
44 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυ-
σιάλιν μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιά-
ματος.

Et hircum ex capris unum pro 28
peccato. Et in ſacrificium ſa-
lutaris, vitulas duas, arietes
quinque, hircos quinque, agnas
anniculas quinque. Hoc eſt do-
num Heliab filii Chelon. Die 30
quartâ princeps filiorum Ru-
ben, Heliſur filius Sediur. Do- 31
num ſuum, patellam argente-
am unam, triginta & centum
pondus ejus; phialam unam
argenteam, ſeptuaginta ſiclorum
juxta ſiclum ſanctum: utraque
plena ſimilæ refectæ in oleo ad
ſacrificium. Mortariolum u- 32
num decem aureorum, plenum
incenſi. Vitulum unum ex bo- 33
bus, arietem unum, agnum unum
anniculum in holocauſtum. Et 34
hircum ex capris unum pro pec-
cato. Et in ſacrificium ſalutaris, 35
vitulas duas, arietes quinque,
hircos quinque, agnas anni-
culas quinque. Hoc eſt do- 36
num Heliſur filii Sediur. Die
quintâ princeps filiorum Sime-
on, Salamiel filius Suriſadæ.
Donum ſuum, patellam argen- 37
team unam, triginta & centum
pondus ejus; phialam unam ar-
genteam, ſeptuaginta ſiclorum
juxta ſiclum ſanctum: utraque
plena ſimilæ refectæ in oleo ad
ſacrificium. Mortariolum unum 38
decem aureorum, plenum ince-
nſi. Vitulum unum ex bobus, 39
arietem unum, agnum unum anni-
culum in holocauſtum. Et hir- 40
cum ex capris unum pro pecca-
to. Et in ſacrificium ſalutaris, 41
vitulas duas, arietes quinque,
hircos quinque, agnas anniculas
quinque. Hoc eſt donum
Salamiel filii Suriſadæ. Die 42
ſextâ princeps filiorum Gad,
Eliſaph filius Raguel. Donum
ſuum, patellam argenteam 43
unam, triginta & centum pon-
dus ejus; phialam unam argen-
team, ſeptuaginta ſiclorum juxta
ſiclum ſanctum: utraque
plena ſimilæ refectæ in oleo ad
ſacrificium. Mortariolum u- 44
num decem aureorum, plenum
incenſi.

MS. A (λ) ἀμνὸν ἐνιαύσιον (μ) δυο, * τράγοις

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 ܘܥܬܪܐ ܚܕܐ ܠܚܛܝܬܐ ܘܠܕܒܚܐ ܕܫܠܡܐ ܬܪܬܝܢ ܒܩܪ ܬܪܝܢ ܐܝܠܐ ܬܪܝܢ ܟܒܫ ܬܪܝܢ ܒܢܝ ܫܢܬܐ ܚܡܫܐ ܗܢܘܢ ܩܪܒܢ ܐܠܝܐܒ ܒܪ ܚܠܢ ܒܝܘܡܐ ܪܒܥܝܐ ܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܪܐܘܒܝܢ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܘܪ ܩܪܒܢܗ ܚܕ ܟܣܦܐ ܩܥܬ ܬܠܬܝܢ ܘܡܐܬ ܡܫܩܠܗ ܚܕ ܡܙܪܩ ܚܕ ܟܣܦ ܫܒܥܝܢ ܫܩܠ ܒܫܩܠ ܩܕܫ ܬܪܝܗܘܢ ܡܠܝܢ ܣܠܬ ܒܠܘܠܬ ܒܫܡܢ ܠܡܢܚܬ ܟܦ ܚܕ ܥܫܪܬ ܕܗܒ ܡܠܝܢ ܩܛܪܬ ܦܪ ܚܕ ܕܒܩܪ ܐܝܠ ܚܕ ܟܒܫ ܚܕ ܒܪ ܫܢܬܗ ܠܥܠܬܐ ܘܥܬܪܐ ܚܕܐ ܠܚܛܝܬܐ ܘܠܕܒܚܐ ܕܫܠܡܐ ܬܪܬܝܢ ܒܩܪ ܬܪܝܢ ܐܝܠܐ ܬܪܝܢ ܟܒܫ ܬܪܝܢ ܒܢܝ ܫܢܬܐ ܚܡܫܐ ܗܢܘܢ ܩܪܒܢ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܘܪ ܒܝܘܡܐ ܫܬܝܐ ܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܫܡܥܘܢ ܫܠܡܝܝܠ ܒܪ ܨܘܪܝܫܕܝ ܩܪܒܢܗ ܚܕ ܟܣܦܐ ܩܥܬ ܬܠܬܝܢ ܘܡܐܬ ܡܫܩܠܗ ܚܕ ܡܙܪܩ ܚܕ ܟܣܦ ܫܒܥܝܢ ܫܩܠ ܒܫܩܠ ܩܕܫ ܬܪܝܗܘܢ ܡܠܝܢ ܣܠܬ ܒܠܘܠܬ ܒܫܡܢ ܠܡܢܚܬ ܟܦ ܚܕ ܥܫܪܬ ܕܗܒ ܡܠܝܢ ܩܛܪܬ ܦܪ ܚܕ ܕܒܩܪ ܐܝܠ ܚܕ ܟܒܫ ܚܕ ܒܪ ܫܢܬܗ ܠܥܠܬܐ ܘܥܬܪܐ ܚܕܐ ܠܚܛܝܬܐ ܘܠܕܒܚܐ ܕܫܠܡܐ ܬܪܬܝܢ ܒܩܪ ܬܪܝܢ ܐܝܠܐ ܬܪܝܢ ܟܒܫ ܬܪܝܢ ܒܢܝ ܫܢܬܐ ܚܡܫܐ ܗܢܘܢ ܩܪܒܢ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܘܪ ܒܝܘܡܐ ܫܬܝܬܝܐ ܢܫܝܐ ܠܒܢܝ ܓܕ ܐܠܝܣܦ ܒܪ ܪܥܘܐܝܠ ܩܪܒܢܗ ܚܕ ܟܣܦܐ ܩܥܬ ܬܠܬܝܢ ܘܡܐܬ ܡܫܩܠܗ ܚܕ ܡܙܪܩ ܚܕ ܟܣܦ ܫܒܥܝܢ ܫܩܠ ܒܫܩܠ ܩܕܫ ܬܪܝܗܘܢ ܡܠܝܢ ܣܠܬ ܒܠܘܠܬ ܒܫܡܢ ܠܡܢܚܬ ܟܦ ܚܕ ܥܫܪܬ ܕܗܒ ܡܠܝܢ ܩܛܪܬ

Et hircus unus caprarum, pro peccato. Pro 28
ſacrificio autem pacifico, juvenci duo, & 29
arietes quinque, & hœdi quinque, & agni
anniculi quinque : Hæc eſt oblatio Eliab
filii Halon. Et in die quarto obtulit prin- 30
ceps tribûs Rubil Eliſur filius Sedaur. Ob- 31
latio ejus fuit pollubrum unum argenteum,
centum ac triginta pondo : & colum unum
ſeptuaginta ſiclorum in ſiclo ſanctuarii :
utraque plena farinâ ſubactâ oleo, pro mu-
nere. Et calix unus decem *ſiclorum* aureus, 32
& plenus aromatibus. Et juvencus unus bu- 33
bulus, & aries unus, & agnus unus anniculus,
pro holocauſto. Et hircus unus capra- 34
rum pro peccato. Pro ſacrificio autem pa- 35
cifico, juvenci duo, & arietes quinque, &
hœdi quinque, & agni anniculi quinque:
Hæc eſt oblatio Eliſur filii Sedaur. Quintâ 36
verò die obtulit princeps tribûs Simeon
Selamuel filius Sur-ſadai. Ejus oblatio fuit 37
pollubrum unum argenteum, centum ac tri-
ginta pondo : & colum unum argenteum
ſeptuaginta ſiclorum in ſiclo ſanctuarii : am-
bo plena farinâ ſubactâ oleo, pro munere.
Et calix unus decem *ſiclorum* aureus, & ple- 38
nus aromatibus. Et juvencus unus filius bo- 39
vis, & aries unus, & agnus unus anniculus,
pro holocauſto. Et hircus unus caprarum, 40
pro peccato. Pro ſacrificio autem pacifico, 41
juvenci duo, & arietes quinque, & hœdi
quinque, & agni anniculi quinque : Hæc eſt
oblatio Selamuelis filii Surſadai. Die ſexta 42
obtulit princeps tribûs Gad Eliaſaph filius
Rauelis. Ejus oblatio fuit pollubrum unum 43
argenteum, centum ac triginta *ſiclorum* pon-
do : & colum unum argenteum ſeptuagiota
ſiclorum in ſiclo ſanctuarii : utraque plena
farinâ ſubactâ oleo, pro dono. Et calix 44
unus decem *ſiclorum* aureus, & plenus aro-
matibus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Targum ONKELOS. תרגום אונקלוס

28 צפיר בר עזין חד לחטאתא: 29 ולנכסת קורשא תורין תרין
דכרין חמשא נדיי חמשא אמרין
בני שנה חמשא דין קורבנא אליאב
30 בר־חילון: ביומא רביעאה רבא
לבני ראובן אליצור בר־שדיאור:
31 קורבניה מנסתא דסכף חדא
מאה ותלתין סלעין הוה
מרקלה מזרקא חד דכסף
מתקליה שבעין סלעין בסלעי
קודשא תרויהון מלן סולתא
רפילא במשח למנחתא: 32 בוכא
חדא מתקל עשר סלעין היא דדהב
מליא קטורת בוסמין: 33 תור חד בר
תורי דכר חד אמר חד בר שתיה
לעלתא: 34 צפיר־בר עזין חד
לחטאתא: 35 ולנכסת קורשא תורין
תרין דכרין חמשא נדיי חמשא
אמרין בני שנה חמשא דין קרבן
36 אליצור בר־שדיאור: ביומא
חמישאה רבא לבני שמעון שלמיאל
37 בר־צורישדי: קורבניה מנסתא
דכסף חד מאה ותלתין סלעין הוה
מתקלה מזרקא חד דכסף מתקליה
שבעין סלעין בסלעי קודשא
תרויהון מלן סולתא רפילא
38 במשח למנחתא: בוכא חדא מתקל
39 עשר סלעין היא דדהב מליא
קטורת בוסמין: תור חד בר תורי
דכר חד אמר חד בר־שתיה
40 לעלתא: צפיר־בר עזין חד
41 לחטאתא: ולנכסת קורשא תורין
תרין דכרין חמשא נדיי חמשא
אמרין בני שנה חמשא דין קורבן
42 שלמיאל בר־צורישדי: ביומא
שתיתאה רבא לבני גד אליסף בר־
43 דעואל: קורבניה מנסתא דכסף חד
מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה
מזרקא חד דכסף מתקליה שבעין
סלעין בסלעי קודשא תרויהון
מלן סולתא רפילא במשח
44 למנחתא: בוכא חדא מתקל עשר
סלעין היא דדהב מליא קטורת
בוסמין:

28 Hircũ unũ de capris pro peccato. Et in hostiam sanctificationum boves duos, arietes quinque, hœdos quinque, agnos anniculos quinque: hæc est oblatio Eliab filii Helon. In die quarto princeps filiorum Ruben, Elisur filius Sedeur. Obtulit oblationem suam, acetabulum argenteum unum appendens centum & triginta siclos: phialam argenteam unam, appendentem septuaginta siclos in siclis sanctuarii: ambo plena similâ conspersâ oleo pro munere. Mortariolum unum appendens decem siclos auri, plenum incenso aromatum. Vitulum unum de bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum. Hircũ de capris unum pro peccato. Et in hostiam sanctificationum boves duos, arietes quinque, hœdos quinque, agnos anniculos quinque: hæc est oblatio Elisur filii Sedeur. In die quinto princeps filiorum Simeon, Selumiel filius Surisaddai. Obtulit oblationem suam, acetabulum argenteum unum, appendens centum & triginta siclos: phialam unam argenteam, appendentem septuaginta siclos in siclis sanctuarii: ambo plena similâ conspersâ oleo pro munere. Mortariolum unum appendens decem siclos auri, plenum incenso aromatum. Vitulum unum de bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum. Hircũ de capris unum pro peccato. Et in sacrificiũ sanctificationum obtulit boves duos, arietes quinque, hœdos quinque, agnos anniculos quinque: hæc est oblatio Selumiel filii Surisaddai. In die sexto princeps filiorum Gad, Eliasaph filius Deuel. Obtulit oblationem suam, acetabulum argenteum unum, centum & triginta siclos appendebat: phialam unam argenteam appendentem septuaginta siclos in siclis sanctuarii: ambo plena similâ conspersâ oleo pro munere. Mortariolũ unũ appendens decẽ siclos auri, plenum incenso aromatum.

28 * וזאת זבח־המשלמים אשר הקריב אליאב בן־חלון׃ 29 ביום הרביעי נשיא לבני־ראובן אליצור בן־שדיאור׃ 30 קרבנו מזרק־כסף אחד מאה ושלשים שקל מזלג־כסף אחד שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת־מנחה בלולה בשמן׃ 31 כף־זהב אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃ 32 פר בן־בקר אחד איל אחד כבש אחד בן־שנתו לעולה׃ 33 שעיר עזים אחד לחטאת׃ 34 ובזבח־המשלמים בקר פרים שנים אילים חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אליצור בן־שדיאור׃ 35 ביום החמישי נשיא לבני־שמעון שלומיאל בן־צורישדי׃ 36 קרבנו מזרק־כסף אחד מאה ושלשים שקל מזלג־כסף אחד שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת־מנחה בלולה בשמן׃ 37 כף־זהב אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃ 38 פר בן־בקר אחד איל אחד כבש אחד בן־שנתו לעולה׃ 39 שעיר עזים אחד לחטאת׃ 40 ובזבח־המשלמים בקר פרים שנים אילים חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן שלומיאל בן־צורישדי׃ 41 ביום הששי נשיא לבני־גד אליסף בן־דעואל׃ 42 קרבנו מזרק־כסף אחד מאה ושלשים שקל מזלג־כסף אחד שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת־מנחה בלולה בשמן׃ 43 כף־זהב אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃ 44 פר בן־בקר אחד איל אחד כבש אחד בן־שנתו לעולה׃

28 Et hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque: hoc est munus Eliab filii Helon. Die quarta princeps filiorum Ruben, Elisur filius Sediur. Munus autem ejus, fuit scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii: ambæ plenæ similâ conspersâ oleo in oblationem. Cochlear unum aureum decem siclorum, plenum incenso. Vitulus unus filius bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum. Hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque: hoc est munus Elisur filii Sediur. Die quinto princeps filiorum Simeonis, Salamiel filius Surisadai. Munus autem ejus fuit scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta pondus sanctuarii: ambæ plenæ similâ conspersâ oleo in oblationem. Cochlear unum aureum decem siclorum, plenum incenso. Vitulus unus filius bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum. Et hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque: hoc est munus Salamiel filii Surisadai. Die sexta princeps filiorum Gad, Elisaph filius Duel. Munus autem ejus, scutella argentea una; centum & triginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii: ambæ plenæ similâ conspersâ oleo in oblationem. Cochlear unum aureum decem siclorum, plenum incenso.

VERSIO SAMARITANA.

28 * וזאת זבח־המשלמים אשר הקריב אליאב בן־חלון׃ 29 ביום הרביעי נשיא לבני־ראובן אליצור בן־שדיאור׃ 30 קרבנו מזרק־כסף אחד מאה ושלשים שקל מזלג־כסף אחד שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת־מנחה בלולה בשמן׃ 31 כף־זהב אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃ 32 פר בן־בקר אחד איל אחד כבש אחד בן־שנתו לעולה׃ 33 שעיר עזים אחד לחטאת׃ 34 ובזבח־המשלמים בקר פרים שנים אילים חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן אליצור בן־שדיאור׃ 35 ביום החמישי נשיא לבני־שמעון שלומיאל בן־צורישדי׃ 36 קרבנו מזרק־כסף אחד מאה ושלשים שקל מזלג־כסף אחד שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת־מנחה בלולה בשמן׃ 37 כף־זהב אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃ 38 פר בן־בקר אחד איל אחד כבש אחד בן־שנתו לעולה׃ 39 שעיר עזים אחד לחטאת׃ 40 ובזבח־המשלמים בקר פרים שנים אילים חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן שלמיאל בן־צורישדי׃ 41 ביום הששי נשיא לבני־גד אליסף בן־דעואל׃ 42 קרבנו מזרק־כסף אחד מאה ושלשים שקל מזלג־כסף אחד שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת־מנחה בלולה בשמן׃ 43 כף־זהב אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃ 44 פר בן־בקר אחד איל אחד כבש אחד בן־שנתו לעולה׃

28 Et hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque: hoc est munus Eliab filii Helon. Die quarta princeps filiorum Ruben, Elisur filius Sediur. Munus autem ejus, fuit scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii: ambæ plenæ similâ conspersâ oleo in oblationem. Cochlear unum aureum decem siclorum, plenum incenso. Vitulus unus filius bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum. Hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque: hoc est munus Elisur filii Sediur. Die quinto princeps filiorum Simeon, Salamiel filius Surisadai. Munus autem ejus fuit scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta pondus sanctuarii: ambæ plenæ similâ conspersâ oleo in oblationem. Cochlear unum aureum decem siclorum, plenum incenso. Vitulus unus filius bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum. Et hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque: hoc est munus Salamiel filii Surisadai. Die sexta princeps filiorum Gad, Elisaph filius Duel. Munus autem ejus, scutella argentea una; centum & triginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii: ambæ plenæ similâ conspersâ oleo in oblationem. Cochlear unum aureum decem siclorum, plenum incenso.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * وفي اليوم الرابع قرب اليصور بن سدياور سريف بني رابين * مثل ذلك *

Et in die quarta obtulit Elisur filius Sadiaur, princeps filiorum Raubin, ut illud. 30

36 * وفي اليوم الخامس قرب سلوميايل بن صوري سداي سريف بني سمعون * مثل ذلك *

Et in die quinta obtulit Salumjail filius Suri-Saddai, princeps filiorum Simeon, ut illud. 36

42 * وفي اليوم السادس قرب الياساف بن دعواييل سريف بني عاد * مثل ذلك *

Et in die sexta obtulit Eliasaph filius Dauail, princeps filiorum Gadi, simile illi. 42

ספר במדבר : ז

sui anni filius onos ,agnus ,unus aries ,bovis filius unus Juvencus
45 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ
pacificorum *sacrificii in* Et ,*peccatum in* unus caprarum Hircus ,*ascensione* in
46 לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים
anni filii agni ,quinque *arietes* ,quinque *vervices* ,duo boves
47 בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
septima die In .Dehuel filii Eliasaph *appropinquatio* Hæc .quinque
48 חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
scutella ej' *Appropinquatio* .Hamihud fili' Elisamah, Ephraim *filii prælatus*
49 נָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃ קָרְבְּנוֹ קְעָרַת־
argenti una phiala :ejus pondus centum & triginta ,una *argenti*
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד בְּסַף
confusa similа plenæ ipsæ ambæ :sanctitatis *sicli in* sectorū septuaginta
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
,suffitu plenum, aureorum decem unum Cochleare *munus* in oleo *cum*
בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ קַף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃
sui anni filii unus agnus ,unus aries ,bovis filius unus Juvencus
51 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ
pacificorum *sacrificium in* Et ,*peccatum in* unus caprarum Hircus ,*ascensione* in
52 לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים
anni filii agni ,quinque *arietes* ,quinque *vervices* ,duo boves
53 בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
,octava die In .Hammihud filii Elisamah *appropinquatio* Hæc .quinque
54 חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי
scutella ej' *Appropinquatio* .Pedahsur fili' Ghamliel ,Menasseh *filii prælatus*
55 נָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהְצוּר׃ קָרְבְּנוֹ קְעָרַת
argenti una phiala ,ejus pondus centum & triginta ,una *argenti*
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד בְּסַף
similа plenæ ipsæ ambæ :sanctitatis *sicli in* sectorū septuaginta
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת
plenum ,aureorum decem unum Cochleare *munus* in oleo *cum* *confusa*
56 בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ קַף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
fur a mi filius unus agnus ,unus *vervex* ,bovis filius unus Juvenc' .suffitu
57 קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ
pacificorum *sacrificium in* Et ,*peccatum in* unus caprarū Hircus ,*ascensione* in
58 לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים
anni filii agni ,quinque *arietes* ,quinque *vervices* ,duo boves
59 בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
,nona die In .Pedahsur filii Ghamliel *appropinquatio* Hæc .quinque
60 חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהְצוּר׃ בַּיּוֹם הַתְּשִׁעִי
scutella ej' *Appropinquatio* .Ghidhoni fili' Abidan ,Binjamin *filii prælatus*
61 נָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ קָרְבְּנוֹ קְעָרַת
argenti una phiala ,ejus pondus centum & triginta ,una *argenti*
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד בְּסַף
confusa similа plenæ ipsæ ambæ :sanctitatis *sicli in* sectorū septuaginta
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
plenum ,aureorum decem unum Cochleare *munus* in oleo *cum*
62 בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ קַף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
,suffitu
קְטֹרֶת׃

Ver. VUL. LAT.

45 Bovem de armento, & arietē, & agnum anniculū in holo-
46 caustum. Hircūm, pro pec-
47 cato. Et in hostias pacificorū, boves duos, arietes quinq;, hircos quinq;, agnos annicu-
48 los quinque. Hæc fuit oblatio Eliasaph filii Duel. Die septimo prioceps filiorū Ephraim, Elisama filius Am-
49 miud, Obtulit acetabulum argenteum appendens centū triginta siclos; phialam argenteam habentē septuaginta siclos, ad poodus Sanctuarii: utrumq; plenum similā conspersā oleo in sacrificium.
50 Mortariolum aureum appendens decem siclos, pleoum
51 incenso. Bovem de armento, & arietem, & agnum annicu-
52 lum in holocaustum. Hir-
53 cūmq; pro peccato. Et in hostias pacificorum, boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinq;. Hæc fuit oblatio Elisama
54 filii Ammiud. Die octavo princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.
55 Obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos; phialam argenteam habentem septuaginta siclos, ad pondus Sanctuarii: utrumque plenum similā conspersā oleo in sacrificium.
56 Mortariolum aureum appendens decem siclos, plenum incenso. Bovem de armento, & arietem, & agnum annicu-
57 lum in holocaustum. Hircūm
58 que pro peccato. Et in hostias pacificorum, boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quin-
60 que. Hæc fuit oblatio Gamaliel filii Phadassur. Die nono princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gedeonis. Obtulit acetabulum argēteum appēdens centū triginta siclos; phialā argenteā habentē septuaginta siclos, ad pōd' Sāctuarii: utrūq; plenū similā conspersā oleo io sacrificiū. Et mortarinlū aureū appendens
61 decem siclos, plenum incenso.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

45 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, (λ) ἀμνὸν ἕ-
46 να ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάυτωμα. Καὶ (ι) χίμα-
47 ρον ἓξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς
θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριὸς πέντε,
τράγος πέντε, ἀμνάδες ἐνιαυσίαι πέντε. Οὗτο τὸ δῶρον Ἐλισὰφ υἱοῦ Ῥαγυήλ.
48 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἐ-
49 φραὶμ, Ἐλισαμὰ υἱὸς Ἐμιούδ. Τὸ δῶρον
αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, πεντήκοντα καὶ
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλιον μίαν ἀργυρᾶν,
ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν
ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀνα-
50 πεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυ-
μιάματος μίαν δίκα χρυσῆν, πλήρη θυμιάμα-
51 τος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, (λ) ἀ-
52 μνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάυτωμα. Καὶ (ν)
53 χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς
θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριὸς πέντε,
τράγοις πέντε, ἀμνάδες ἐνιαυσίαι πέντε.
Οὗτο τὸ δῶρον Ἐλισαμὰ υἱοῦ Ἐμιούδ.
54 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἄρχων περὶ υἱῶν (ξ)
55 Μανασσῆ, Γαμαλιὴλ υἱὸς (ο) Φαδασσούρ. Τὸ
δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, πεντήκοντα καὶ
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλιον μίαν ἀργυρᾶν,
ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀνα-
56 πεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυμιάματος
μίαν δίκα χρυσῆν, πλήρη θυμιάμα(Θ).
57 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, (λ) ἀμνὸν
58 ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάυτωμα. Καὶ (ι) χί-
59 μαρον ἓξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς
θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριὸς πέντε, τράγοις πέντε, ἀμνάδες ἐνιαυσίαι πέντε.
Οὗτο τὸ δῶρον Γαμαλιὴλ υἱοῦ Φαδασσούρ.
60 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἄρχων τῶ υἱῶν (σ)
61 Βενιαμὶν, Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί. Τὸ δῶρον
αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, πεντήκοντα καὶ
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλιον μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀνα-
62 πεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυμιάματος μίαν δίκα χρυσῆν, πλήρη θυμιάμα(Θ).

Vitulum unum ex bobus, arietem 45
unum, agnum unum anniculum
in holocaustum. Et hircum ex 46
capris unum pro peccato. Et in 47
sacrificium salutaris, vitulas duas, arietes quinque, hircos quin-
que, agnas anniculas quinque.
Hoc est donum Elisaph filii 48
Raguel. Die septimā princeps fi-
liorum Ephraem, Elisama filius 49
Emiud. Donum suum; patel-
lam argenteam unam, triginta
& centum pondus ejus ; phia-
lam unam argenteam, septua-
ginta siclorum juxta siclum san-
ctum : utraque plena similæ re-
fectæ in oleo ad sacrificium.
Mortariolum unum decem au- 50
reorum, plenum incensi. Vitulum 51
unum ex bobus, arietem unum,
agnum unum anniculum in ho-
locaustum. Et hircum ex capris 52
unum pro peccato. Et in sacri- 53
ficium salutaris, vitulas duas,
arietes quinque, hircos quinque,
agnas anniculas quinque. Hoc
est donum Elisama filii Emi-
ud. Die octavā princeps filio- 54
rum Manasse, Gamaliel filius
Phadassur. Donum suum, patella 55
argenteam unam, triginta &
centum pondus ejus ; phialam
unam argenteam, septuaginta si-
clorum juxta siclum sanctum :
utraque plena similæ refectæ in
oleo ad sacrificium. Mortario- 56
lum unum decem aureorum, ple-
num incensi. Vitulum unum ex 57
bobus, arietem unum, agnum u-
num anniculum in holocaustum.
Et hircum ex capris unum pro 58
peccato. Et in sacrificium salutā-
ris, vitulos duas, arietes quinq;, 59
hircos quinque, agnas anniculas
quinque. Hoc est donum Gama-
liel filii Phadassur. Die nonā 60
princeps filiorum Benjamin, A-
bidan filius Gadeoni. Donū fuit, 61
patellam argenteam unā, trigin-
ta & centum pondus ejus, phia-
lā unam argenteam, septingin-
ta siclorum juxta siclum sanctū:
utraq; plena similē refectæ in o-
leo ad sacrificium. Mortariolum 62
unum decum aureorum, plenum
incensi.

MS.A. (ν) χίμαρον (ξ) Μανασσῆ, (ο) Φαδασσούρ. (σ) Βενιαμὶν,

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

45 ܘܥܓܠܐ ܚܕܐ ܒܪ ܬܘܪܐ. ܘܟܒܫܐ ܚܕܐ ܒܪ ܫܢܬܗ. ܠܥܠܬܐ ܗܘ ܕܩܪܒܢܗ. ܘܥܬܘܕܐ ܚܕܐ ܕܥܙܐ ܠܚܛܝܬܐ. ܘܠܕܒܚܐ ܕܫܠܡܐ ܬܪܬܝܢ ܬܘܪܐ.
46
47 ܚܡܫܐ ܐܝܠܐ. ܚܡܫܐ ܥܬܘܕܐ. ܚܡܫܐ ܟܒܫܐ. ܒܪܝ ܫܢܬܗ. ܗܢܘ ܩܪܒܢܗ ܕܐܠܝܣܦ ܒܪ ܕܥܘܐܝܠ.
48
49 ܒܝܘܡܐ ܫܒܝܥܝܐ. ܪܫܐ ܠܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. ܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ. ܩܪܒܢܗ ܚܕ ܟܣܐ ܕܟܣܦܐ.
ܬܠܬܝܢ ܘܡܐܐ ܡܫܩܠܗ. ܡܙܪܩ ܚܕ ܕܟܣܦܐ. ܫܒܥܝܢ ܫܩܠ ܒܫܩܠ ܩܕܫܐ. ܬܪܝܗܘܢ ܡܠܝܢ ܣܠܬ ܒܠܘܠܬܐ.
50 ܒܫܡܢ ܠܡܢܚܬܐ. ܩܦ ܚܕ ܥܣܪܬ ܕܕܗܒܐ. ܡܠܝܢ ܩܛܪܬ.
51 ܬܪܝܢ ܬܘܪܐ. ܐܝܠ ܚܕ. ܟܒܫ ܚܕ ܒܪ ܫܢܬܗ. ܠܥܠܬܐ ܗܘ ܕܩܪܒܢ.
52
53 ܥܬܘܕ ܚܕ ܕܥܙ ܠܚܛܝܬܐ. ܘܠܕܒܚ ܕܫܠܡ ܬܪܬܝܢ ܬܘܪ. ܐܝܠ ܚܡܫ. ܥܬܘܕ ܚܡܫ. ܟܒܫ ܚܡܫ. ܒܢܝ ܫܢ.
54 ܗܢܘ ܩܪܒܢ ܕܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ. ܒܝܘܡܐ ܬܡܢܝܐ. ܪܫ ܠܒܢܝ ܡܢܫܐ. ܓܡܠܝܐܝܠ ܒܪ ܦܕܗܨܘܪ.
55 ܩܪܒܢܗ ܚܕ ܩܥܪܬ ܕܟܣܦ. ܡܠܝܢ ܩܛܪ ܚܕ ܕܟܣܦ. ܫܒܥܝܢ ܫܩܠ ܒܫܩܠ ܩܕܫ. ܬܪܝܗܘܢ ܡܠܝ ܣܠܬ ܒܠܘܠ.
ܒܫܡܢ ܠܡܢܚ. ܩܦ ܚܕ ܥܣܪ ܕܕܗܒ. ܡܠܝ ܩܛܪ.
56 ܬܪ ܬܘܪ. ܐܝܠ ܚܕ. ܟܒܫ ܚܕ ܒܪ ܫ. ܠܥ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ.
57 ܩ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ.
58 ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ.
59 ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ.
60 ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ.
61 ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ.
62 ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ. ܬ ܗ ܕ ܩ ܗ.

Et juvencus unus filius bovis, & aries unus, 45
& agnus unus anniculus, pro holocausto. Et 46
hircus unus caprarum, pro peccato. Pro sa- 47
crificio autem pacifico, juvenci duo, & arie-
tes quioque, & hœdi quinque, & agni anni-
culi quinque. Hæc est oblatio Eliasaph filii 48
Ravelis. In die septimo obtulit princeps tri-
bûs Aphrem, Elisema filius Amihud. Ejus 49
oblatio fuit pollubrum unum argenteū, cen-
tum ac triginta pondo: & colum unum ar-
genteum septuaginta siclorum in siclo sancta-
rii: utraque plenâ farinâ subactâ oleo, pro
oblatioo. Et calix unus decem *siclorum* au- 50
reus, & plenus aromatibus. Et juvencus unus 51
bubulus, & aries unus, & agnus unus an-
niculus pro holocausto. Et hirc' unus capra- 52
rū, pro peccato. Pro sacrificio autem pacifico, 53
juvenci duo, & arietes quinq; & hœdi quinq;
& agni anniculi quinque. Hoc est mun' Elisa-
ma filii Amihud. Et in die octavo obtulit 54
princeps tribûs Manasse, Gamaliel fili' Phar-
sur. Ejus oblatio fuit pollubrum unum ar- 55
genteum, centum ac triginta pondo: & co-
lum unum argenteum septuaginta siclorum
in siclo sacctuarii: ambo plena farinâ subactâ
oleo, pro muoere. Et calix unus decem *si-* 56
clorum aureus, & plenus aromatibus. Et 57
juvencus unus filius bovis, & aries unus, &
agnus unus anniculus, pro holocausto. Et 58
hircus unus caprarum pro pro peccato. Pro 59
sacrificio verò pacifico, juvenci duo, & arie-
tes quinque, & hœdi quinque, & agni an-
niculi quinque. Hæc est oblatio Gamalielis
filii Pharsur. Et in die nono obtulit princeps 60
tribûs Benjamen, Abidan fili' Gedeooi. Ob- 61
latio ejus fuit pnllubrum unum argenteum,
centum ac triginta siclorum: & colum unum
argeoteum septuaginta siclorum in siclo san-
ctuarii: utraque plena farinâ subactâ oleo,
pro oblatione. Et calix unus decem *siclorum* 62
aureus, & plenus aromatibus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

45 תור חד בר תורי דכר חד אמר חד
46 בר־שתיה לעלתא: צפיר־בר עזין
47 חד לחטאתא: ולנכסת קודשיא
47 תורין תרין דכרין חמשא נדיי
חמשא אמרין בני־שנה חמשא
48 דין קרבן אליסף בר־דעואל ליומא
49 שביעאה רבא לבני אפרים
מניסתא רכסף חדא מאה ותלתין
סלעין הוה מתקלה מודקא חד
רכסף מתקלה שבעין סלעין
בסלעי קודשא תרויהון מלן
50 סולתא רפילא במשח למנחתא:
בוכא חדא מתקל עשר סלעין היא
51 דדהב מליא קטורת בוסמין: תור
חד בר־תורי דכר חד אמר חד בר־
52 שתיה לעלתא: צפיר בר עזין חד
53 לחטאתא: ולנכסת קודשיא תורי
תרין דכרין חמשא נדיי חמשא
אמרי בני־שנה חמשא דין קרבן
54 אלישמע בר עמיהוד: ביומא
55 תמינאה רבא לבני מנשה גמליאל
בר־פדהצור: קורבניה מניסתא
55 רכסף חדא מאה ותלתין סלעין
הוה מתקלה מודקא חד רכסף
מתקלה שבעין סלעין בסלעי
56 קודשא תרויהון מלן סולתא
רפילא במשח למנחתא: בוכא
56 חדא מתקל עשר סלעין היא
57 דדהב מליא קטורת בוסמין: תור בר
חד בר תורי דכר חד אמר חד בר־
58 שתיה לעלתא: צפיר בר עזין חד
59 לחטאתא: ולנכסת קודשיא תורין
תרין דכרין חמשא נדיי חמשא
אמרין בני שנה חמשא דין קרבן
60 גמליאל בר־פדהצור: ביומא
61 חשיעאה רבא לבני בנימן אבידן
בר־גדעוני: קורבניה מניסתא
61 רכסף חדא מאה ותלתין סלעין
הוה מתקלה מורקא חד רכסף
מתקלה שבעין סלעין בסלעי
62 קודשא תרויהון מלן סולתא
רפילא במשח למנחתא: בוכא
חדא מתקל עשר סלעין היא
דדהב מליא קטורת בוסמין:

Targum ONKELOS.

45 Vitulus unum de bobus, arietem unum, agnum anniculum
46 unum in holocaustũ. Hircum de capris unum pro peccato.
47 Et in victimam sanctificationum boves duos, arietes quinque, hœdos quinque, agnos anniculos quinque: hæc est oblatio Eliasaph filii Deuel.
48 In die septimo princeps filiorum Ephraim, Elisama filius
49 Amiud. Obtulit oblationem suã, acetabulũ argenteũ unũ, appendens centum & triginta siclos: phialam unam auream, appendentẽ septuaginta siclos in siclis sanctuarii: ambo plena similã conspersã oleo pro
50 munere. Mortariolum unum appendens decem siclos auri, plenum incenso aromatum.
51 Vitulum unum de bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustũ. Hircum unum de capris pro peccato.
52 Et in hostiam sanctificationũ
53 boves duos, arietes quinque, hœdos quinque, agnos anniculos quinque: hæc est obla-
54 tio Elisama filii Amiud. In die octavo princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadafur. Obtulit oblationem
55 suam, acetabulum argenteum unum, appendens centum & triginta siclos: phialam argenteam unam, appendentẽ septuaginta siclos in siclis sanctuarii: ambo plena similã conspersã oleo pro munere. Mortariolum unum appendens decem
56 siclos auri, plenum incenso aromatum.
57 Vitulum unum de bobus, arietem unũ, agnum anniculum unum in
58 holocaustum. Hircum de capris unum pro peccato. Et in
59 hostiam sanctificationum boves duos, arietes quinque, hœdos quinque, agnos anniculos quinque: hæc est oblatio Gamaliel filii Phadafur. In die nono princeps
60 filiorum Benjamin, Abidan
61 filius Gedeonis. Obtulit oblationem suam, acetabulum argenteum unum, appendens centum & triginta siclos: phialam unam argenteam, appendentem septuaginta siclos in siclis sanctuarii: ambo plena similã conspersã oleo pro
62 munere. Mortariolum unum aureum appendens decem siclos, plenum incenso aromatum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

45 * בני־אדתי־בני־בקר־אל־אחד־אל־אדתי־בני־אדתי
46 אל־אחד: * זעיר־עזים־לחטאת־אל־אחד:
47 * זבח־שלמים־בקר־שנים־אל־אחד־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־בני־שנה־אל־אחד־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־בני־שנה־אל־אחד־אל־אדתי
48 ** ביום־השביעי־נשיא־לבני־אפרים־אליסף־בן־דעואל:
49 בן־אל־אדתי־אל־אדתי: * קרבנו־קערת־כסף־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
50 אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
51 אל־אדתי: * כף־אל־אדתי־בני־בקר־אל־אחד־אל־אדתי
52 אל־אדתי־אל־אדתי: * זעיר־עזים־לחטאת־אל־אדתי
53 * זבח־שלמים־בקר־שנים־אל־אחד־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
54 ** ביום־השמיני־נשיא־לבני־מנשה־גמליאל־בן־פדהצור:
55 בן־אל־אדתי: * קרבנו־קערת־כסף־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
56 אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
אל־אדתי: * כף־אל־אדתי־בני־בקר־אל־אחד־אל־אדתי
57 אל־אדתי־אל־אדתי: * זעיר־עזים־לחטאת־אל־אדתי
58 אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
59 אל־אדתי: * זבח־שלמים־בקר־שנים־אל־אחד־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
60 ** ביום־התשיעי־נשיא־לבני־בנימן־אבידן־בן־גדעוני:
61 בן־אל־אדתי: * קרבנו־קערת־כסף־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
62 אל־אדתי: * כף־אל־אדתי־זהב־אל־אדתי־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

45 Vitulus unus filius bovis, aries unus agnus unus anniculus in holocaustum. Et hircus caprarum unus pro peccato. 46
47 Et pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, agni anniculi quinque, hircii quinque: hoc est munus Elisaph filii Duel. Die se-
48 ptimâ princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Amiud. Munus autem ejus,
49 scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii: ambæ plenæ similâ conspersâ oleo in
50 oblationem. Cochlear unum aureum decem siclorum, plenum incenso. Vitulus unus
51 filius bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum. Et hircus ca-
52 prarum unus pro peccato.
53 Et pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hircii quinque, agni anniculi quinque: hoc est munus Elisamæ filii Amiud. Die octavâ princeps filio-
54 rum Manasse, Gamaliel filius Phadassur. Munus autem ejus fuit scutella argentea una, centum & tri-
55 ginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii: ambæ plenæ simi-
56 lâ conspersâ oleo in oblationem. Cochlear unum decem aureorum, plenum incenso. Vitulus unus filius
57 bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum. Et hircus capra-
48 rum unus pro peccato. Et
58 pro sacrificio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hircii quinque, agni anniculi quinque: hoc est munus Gamaliel filii Phadassur. Die nonâ princeps
60 filiorum Benjamin, Abi-
61 dan filius Gideonis. Munus autem ejus fuit scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus; phiala una argentea septuaginta siclorum juxta siclum sanctuarii: ambæ plenæ similâ conspersâ oleo in
62 oblationem. Cochlear unum decem aureorum, plenum incenso.

VERSIO SAMARITANA.

45 * בני־אדתי־בני־אלגמל־ידעי־אדתי־אדתי־אדתי־אדתי־אדתי
46 אל־אחד: * זעיר־עזים־לחטאת־אל־אדתי
47 * זבח־שלמים־בקר־שנים־אל־אחד־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
48 ** ביום־השביעי־נשיא־לבני־אפרים־אליסף־בן־דעואל:
49 בן־אל־אדתי־אל־אדתי: * קרבנו־קערת־כסף־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
50 אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
51 אל־אדתי: * כף־אל־אדתי־בני־בקר־אל־אחד־אל־אדתי
52 אל־אדתי־אל־אדתי: * זעיר־עזים־לחטאת־אל־אדתי
53 * זבח־שלמים־בקר־שנים־אל־אחד־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
54 ** ביום־התמיני־נשיא־לבני־מנשה־גמליאל־בן־פדהצור:
55 בן־אל־אדתי: * קרבנו־קערת־כסף־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
56 אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
אל־אדתי: * כף־אל־אדתי־בני־בקר־אל־אחד־אל־אדתי
57 אל־אדתי־אל־אדתי: * זעיר־עזים־לחטאת־אל־אדתי
58 אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
59 אל־אדתי: * זבח־שלמים־בקר־שנים־אל־אחד־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
60 ** ביום־התשיעי־נשיא־לבני־בנימן־אבידן־בן־גדעוני:
61 בן־אל־אדתי: * קרבנו־קערת־כסף־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי
62 אל־אדתי: * כף־אל־אדתי־זהב־אל־אדתי־אל־אדתי
אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי־אל־אדתי

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

48 * وفي اليوم السابع قرب اليسماع بن عميهود سريف بني افرايم * مثل ذلك *

Et in die septimo obtulit Elisama filius Amiahud, princeps filiorum Ephraim, similiter illi. 48

54 * وفي اليوم الثامن قرب جمليايل بن فداصور سريف بني منسا * مثل ذلك *

Et in die octavo obtulit Gamaliel filius Fadasur, princeps filiorum Manasse, ut illud. 54

60 * وفي اليوم التاسع قرب ابيدان بن جدعوني سريف بني بنيامين * مثل ذلك *

Et in die nona obtulit Abidan filius Gideoni princeps, filiorum Benjamin, similiter illi. 60

Versio VULGATA.

63 Bové de armento, & arietē, & agnum anniculū in holocaustum. 64 Hircūmque pro peccato. Et in hostias pacificorū, boves duos, 65 arietes quinq;, hircos quinque, agnos anniculos quinque. Hæc fuit oblatio Abidā filii Gedeonis. Die decimo princeps filiorū 66 Dan, Ahiezer fili' Ammisaddai, Obtulit acetabulū argenteū appendens centum triginta siclos; phialam argenteā habentē septuaginta siclos, ad pond' Sanctuarii: utrūq; plenū similā cōsperſā oleo in sacrificiū. Mortariolū aureū appendens decem siclos, plenū incenso. Bové de armento, & arietē, & agnū anniculū in holocaustū. Hircūmq; pro peccato. Et in hostias pacificorū, boves duos, arietes quinque, hircos quinq;, agnos anniculos quinq;. Hæc fuit oblatio Ahiezer filii Ammisaddai. Die undecimo princeps filiorū Aser, Phegiel fili' Ochrā, Obtulit acetabulū argenteū appendens centū triginta siclos, phialā argenteā habentem septuagina siclos, ad pond' Sanctuarii: utrum que plenum similā cōsperſā oleo in sacrificium. Mortariolum aureum appendēs decē siclos, plenum incenso. Bové de armento, & arietē, & agnum anniculum in holocaustum. Hircūmq; pro peccato. Et in hostias pacificorum, boves duos, arietes quinq;, hircos quinq;, agnos anniculos quinq;. Hæc fuit oblatio Phegiel filii Ochrā. Die duodecimo princeps filiorum Nephthali, Ahira fili' Enan, Obtulit acetabulum argenteum appendēs centū triginta siclos; phialam argenteam habentem septuaginta siclos, ad pondus Sanctuarii: utrumq; plenū similā oleo conſperſā in ſacrificium. Mortariolum aureum appendens decem siclos, plenum incenso. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum.

Versio GRÆCA LXX: Interp.

Cum Translatione LATINA.

63 Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, (λ)ἀμνὸν ἕ-
64 να ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάυτωμα. Καὶ (ε)χίμα-
65 γον ἕν ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς
θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριὸς πέν-
τε, τράγος πέντε, ἀμνάδες ἐνιαυσίαι πέντε. Οὗτο τὸ δῶρον (ε)Ἀβιδὼν υἱοῦ Γαδεω-
66 νί. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἄρχων υἱῶν
67 Δάν, Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί. Τὸ δῶρον
αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα ἑ-
ξηκόν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλιον μίαν ἀργυρᾶν,
ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τῶν
ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀνα-
68 πεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυ-
σιάκιον μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάμα-
69 τος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν
70 ἕνα (σ)ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάυτωμα. Καὶ (ε)χί-
71 μαρον ἕν ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς
θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριὸς πέντε,
τράγος πέντε, ἀμνάδες ἐνιαυσίαι πέντε.
Οὗτο τὸ δῶρον Ἀχιέζερ υἱοῦ Ἀμισαδαί.
72 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ἄρχων υἱῶν Ἀ-
73 σήρ, (τ)Φαγιὴλ υἱὸς Ἐχράν. Τὸ δῶρον αὐτοῦ,
τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα ἑξ ἑκατὸν
ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλιον μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδο-
μήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον·
ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
74 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. Θυσιάκιον
75 μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος.
Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν (υ)
76 ἐνιαύσιον ἕνα εἰς ὁλοκάυτωμα. Καὶ (ε)χί-
77 μαρον ἕν ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ εἰς
θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριὸς πέν-
τε, τράγος πέντε, ἀμνάδες ἐνιαυσίαι πέντε.
Οὗτο τὸ δῶρον Φαγιὴλ υἱοῦ Ἐχράν.
78 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν
79 Νεφθαλί, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν. Τὸ δῶρον
αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα
ἓξ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλιν μίαν ἀρ-
γυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σί-
κλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σεμι-
δάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυ-
80 σίαν. Θυσιάκιν μίαν δέκα χρυσῶν, πλή-
81 ρη θυμιάματος. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύ-
τωμα.

Vitulum unum ex bobus, arietem 63 *unum, agnum unum anniculum in holocaustum. Et hircum ex* 64 *capris unum pro peccato. Et in* 65 *sacrificium salutaris, vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque. Hoc est donum Abidan filii Gedeoni. Die decimâ princeps fi-* 66 *liorum Dan, Achiezer filius Amisadae. Donum suum, patel-* 67 *lam argenteam unam, triginta & centum pondus ejus; phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium. Mortariolum unum decem au-* 68 *reorum, plenum incensi. Vitulum* 69 *unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum. Et hircum ex capris* 70 *unum pro peccato. Et in sacrificium salutaris, vitulas duas,* 71 *arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque. Hoc est donum Achiezer filii Amisadae. Die undecimâ princeps fi-* 72 *liorum Aser, Phageel filius Ec-* 73 *hran. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta & centum pondus ejus; phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium. Mortario-* 74 *lum unum decem aureorum, plenum incensi. Vitulum unum ex* 75 *bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum. Et hircum ex capris unum pro* 76 *peccato. Et in sacrificium salutaris,* 77 *vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque. Hoc est donum Phageel filii Ecbran. Die duodecimâ* 78 *princeps filiorum Nephthali, Achire filius Ænan. Munus suum,* 79 *patellam argenteam unâ, triginta & centum pondus ejus; phialâ unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctū: utraq; plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium. Mortariolum* 80 *unum decem aureorum, plenum* 81 *incensi. Vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum.*

MS. A. (ρ) Ἀβιδὼν (σ) ἐνιαύσιον ἄμωμον εἰς (τ) Φαγαὴλ (υ) ἐνιαύσιον εἰς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et juvencus unus filius bovis, & aries unus, 63
& agnus unus anniculus, pro holocausto.
Et hircus unus caprarum, pro peccato. 64
Pro sacrificio verò pacifico, duo juvenci, 65
& arietes quinque, & hœdi quinque, & agni
anniculi quinque. Hæc est oblatio Abidan
filii Gedeoni. Die verò decimâ obtulit 66
princeps tribûs Dan, Ahiazar filius Amisa-
dai. Ejus oblatio fuit pollubrum unum ar- 67
genteum, centum ac triginta siclorum pon-
do: & colum unum argenteum septuaginta
siclorum in siclo sanctuarii: utraque plena
farinâ subactâ oleo, pro munere: Et calix 68
unus decem *siclorum* aureus, & plenus aro-
matibus: Et juvencus unus filius bovis, & 69
aries unus, & agnus unus anniculus, pro ho-
locausto: Et hircus unus caprarum, pro pec- 70
cato. Pro sacrificio autem pacifico, juvenci 71
duo, & arietes quinque, & agni anniculi
quinque. Hæc est oblatio Ahiazar filii Ami-
sadai. Die undecimo obtulit princeps tribûs 72
Asir, Phagiel filius Achran. Ejus oblatio fu- 73
it pollubrum unum argenteum, centum ac
triginta pondo: & colum unum argenteum
septuaginta siclorum in siclo sanctuarii: am-
bo plena farinâ subactâ oleo, pro munere:
Et calix unus decem *siclorum* aureus, plenus 74
aromatibus: Et juvencus unus bubulus, & 75
aries unus, & agnus unus anniculus, pro ho-
locausto: Et hircus unus caprarum, pro pec- 76
cato. Pro sacrificio autem pacifico, juvenci 77
duo, & arietes quinque, & hœdi quinque,
& agni anniculi quinque. Hæc est oblatio
Phagiel filii Achran. Die verò duodecimâ 78
obtulit princeps tribûs Nephtali, Ahida fili- 79
us Ainan. Ejus oblatio fuit pollubrum
unum argenteu, cujus pondus erat cen-
tum ac triginta siclorum in siclo sanctuarii:
utraque plena farinâ subactâ oleo, in obla-
tionem: Et calix unus decem *siclorum* aure- 80
us, plenus aromatibus: Et juvencus unus fi- 81
lius bovis, & aries unus, & agnus unus an-
niculus pro holocausto:

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

63 תור חד בד תורי דכר חד אמר חד
64 בר שתיה לעלתא: צפיר בר עזין
65 חד לחטאתא: ולנכסת קורשיא
תורין תרין דכרין חמשא
חמשא אמרין בני שנה חמשא
66 דין קרבן אבירן בר נדעוני: ביומא
עשירא רבא לבני דן אחיעזר בר־
67 עמי שדי: קורבניה מנסתא דסכף
חדא מאה ותלתין סלעין הוה
מרקלה מרקא חד דכסף
מתקליה שבעין סלעין בסלעי
קורשא תרוהין מלן סולתא
68 רפילא במשח למנחתא: בוכא
חדא מתקל עשר סלעין היא דדהב
69 מליא קטורת בוסמין: תור חד בר
תורי דכר חד אמר חד בר שתיה
70 לעלתא: צפיר־בר עזין חד
71 לחטאתא: ולנכסת קורשיא תורין
תרין דכרין חמשא נריו חמשא
אמרין בני שנה חמשא דין קרבן
72 אחיעזר בר עמי שדי: ביומא חד
עשר יומין רבא לבני נפתלי אשר פגעיאל
73 בר עכרן: קורבניה מנסתא דכסף
חדא מאה ותלתין סלעין הוה
מתקלה מרקא חד דכסף מתקליה
שבעין סלעין בסלעי קודשא
תרוהין מלן סולתא רפילא
74 במשח למנחתא: בוכא חד מתקל
עשר סלעין היא דדהב מליא
75 קטורת בוסמין: תור חד בד תורי
דכר חד אמר חד בר־שתיה
76 לעלתא: צפיר־בד עזין חד
77 לחטאתא: ולנכסת קודשיא תורין
תרין דכרין חמשא נריו חמשא
אמרין בני שנה חמשא דין קורבן
78 פגעיאל בר עכרן: ביומא תרי עשר
יומין רבא לבני נפתלי אחירע בר־
79 עינן: קורבניה מנסתא דכסף חדא
מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה
מורקא חד דכסף מתקליה שבעין
סלעין בסלעי קודשא תרוהין
מלן סולתא רפילא במשח
80 למנחתא: בוכא חדא משקל עשר
81 סלעין היא דדהב מליא קטורת
בוסמין: תור חד בר־תורי דכר
חד אמר־חד בר־שתיה לעלתא:

Targum ONKELOS.

63 Vitulum unum de bobus, arietem unum, agnum anniculum
64 unum in holocaustum. Hircum de capris unum pro pec-
65 cato. Et in sacrificiũ sanctificationum obtulit boves duos, arietes quinque, hœdos quin-
que, agnos anniculos quin-
66 que: hæc est oblatio Abidan filii Gedeonis. In die de-
cimo princeps filiorum Dan, Ahiezer filius Amisaddai.
67 Obtulit oblationem suam, acetabulum argenteum unum centum & triginta siclos ap-
pendebat: phialam unam ar-
genteam, appendentem septu-
aginta siclos in siclis sanctu-
arii: ambo plena similã con-
68 spersã oleo pro munere. Mor-
tariolum unum aureum ap-
pendens decem siclos, ple-
69 num incenso aromatum. Vi-
tulum unum de bobus, arie-
tem unum, agnum anniculum
70 unum in holocaustum. Hir-
cum de capris pro peccato.
71 Et in victimam sanctificatio-
num boves duos, arietes
quinque, hœdos quinque,
agnos anniculos quinque:
72 hæc est oblatio Ahiezer filii
Amisaddai. In die decimo
73 princeps filiorum Aser, Phe-
giel filius Ochran. Obtulit
oblationem suam, acetabu-
lum argenteum unum, appen-
dens centum & triginta si-
clos: phialam unam argen-
team, appendentem septua-
ginta siclos in siclis sanctua-
rii: ambo plena similã con-
spersã oleo pro munere.
74 Mortariolum unum appen-
dens decem siclos auri, ple-
num incenso aromatum. Vi-
tulum unum de bobus, arie-
tem unum, agnum unum an-
76 niculum in holocaustum. Hir-
cum unum de capris pro pec-
77 cato. Et in hostiam sanctifi-
cationum boves duos, arietes
quinque, hœdos quinque,
agnos anniculos quinque:
78 hæc est oblatio Phegiel filii
Ochran. In die duodecimo
79 princeps filiorum Neptali, A-
hira filius Enan. Obtulit ob-
lationem suam, acetabulum
argenteum unum, appendens
centum & triginta siclos:
phialam argenteam unam ap-
pendentem septuaginta siclos
in siclis sanctuarii: ambo ple-
80 na similã conspersã oleo pro
munere. Mortariolũ unũ ap-
pendens decẽ siclos auri, ple-
81 num incenso aromatũ. Vitulũ
unum de bobus, arietem unũ,
agnum anniculum unum in
holocaustum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

63 * בני־אדם׳ בני בקר׳ איל־אחד׳ עגל־אחד׳ בן־שנתו׳ שה־אחד׳ לעלה׳
64 * צעיר־עזים׳ לחטאת׳ * זבחי־שלמים׳ בקר׳ שני־אלפים׳ איל׳ חמשה׳
65 עתודים׳ חמשה׳ כבשים׳ בני־שנה׳ חמשה׳ זה׳ קרבן׳ אבידן׳ בן־גדעוני׳
66 ** ביום׳ העשירי׳ נשיא׳ לבני־דן׳ אחיעזר׳ בן־עמישדי׳ * קרבנו׳ קערת׳
67 כסף׳ אחת׳ שלשים׳ ומאת׳ מזרק׳ כסף׳ אחד׳ שבעים׳ שקל׳ בשקל׳
68 הקדש׳ שניהם׳ מלאים׳ סלת׳ בלולה׳ בשמן׳ * למנחה׳ כף׳ אחת׳ עשרה׳
69 זהב׳ מלאה׳ סמים׳ * פר׳ בן־בקר׳ איל׳ אחד׳ כבש׳ בן־שנתו׳ אחד׳
70 לעלה׳ * שעיר־עזים׳ אחד׳ לחטאת׳ * וזבח׳ השלמים׳ בקר׳ שני־אלפים׳
72 איל׳ חמשה׳ עתודים׳ חמשה׳ כבשים׳ בני־שנה׳ חמשה׳ זה׳ קרבן׳
73 נדעואל׳ בן־צעיר׳ עינן׳ ** ביום׳ העשירי׳ נשיא׳ לבני־אשר׳ פגעיאל׳ בן
74 עכרן׳ * קרבנו׳ קערת׳ כסף׳ אחת׳ שלשים׳ ומאת׳ מזרק׳ אחד׳
75 שבעים׳ שקל׳ בשקל׳ הקדש׳ שניהם׳ מלאים׳ סלת׳ בלולה׳ בשמן׳
76 * למנחה׳ כף׳ אחת׳ עשרה׳ זהב׳ מלאה׳ סמים׳ * פר׳ בן־בקר׳ איל׳
77 אחד׳ כבש׳ בן־שנתו׳ אחד׳ לעלה׳ * שעיר־עזים׳ אחד׳ לחטאת׳ * וזבח׳
השלמים׳ בקר׳ שני־אלפים׳ איל׳ חמשה׳ עתודים׳ חמשה׳ כבשים׳ בני־שנה׳
חמשה׳ זה׳ קרבן׳ אחירע׳ בן־עינן׳ ** ביום׳ השנים־עשר׳ נשיא׳ לבני־נפתלי׳
78 אחירע׳ בן־עינן׳ * קרבנו׳ קערת׳ כסף׳ אחת׳ שלשים׳ ומאת׳ מזרק׳ אחד׳
79 שבעים׳ שקל׳ בשקל׳ הקדש׳ שניהם׳ מלאים׳ סלת׳ בלולה׳ בשמן׳
80 * למנחה׳ כף׳ אחת׳ עשרה׳ זהב׳ מלאה׳ סמים׳ * פר׳ בן־בקר׳ איל׳
81 אחד׳ כבש׳ בן־שנתו׳ אחד׳ לעלה׳

TEXT, ET VER. SAM. Translatio Latina.

63 Vitulus unus filius bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum. Et
64 hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio
65 pacificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque; hoc est munus Abidan filii Gideonis. Die decimã princeps
66 filiorum Dan, Achiezer filius Amisadde. Munus au-
67 tem ejus fuit scutella argentea una, centum & triginta pondus ejus; phiala
una argentea, septuaginta siclorum juxta siclum san-
ctuarii, ambæ plenæ similã conspersã oleo in oblationem. Cochlear unum de-
68 cem aureos ii plenum incenso. Vitulus unus filius bovis,
69 aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum. Et
70 hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrificio pa-
71 cificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque; agni anniculi quinque; hoc
est munus Achiezer filii Amisadde. Die undecimã prin-
72 ceps filiorum Aser, Phagajel filius Ochran. Mu-
73 nus autem ejus fuit scutella argentea una, centum
& triginta pondus ejus; phiala una argentea septua-
ginta siclorum juxta siclum sanctuarii, ambæ plenæ si-
milã conspersã oleo in oblationem. Cochlear unum aureum decem siclorum, plenum
74 incenso. Vitulus unus filius bovis, aries unus, agnus
75 unus anniculus in holocaustum. Et hircus caprarum unus pro peccato. Et pro sacrifi-
76 cio pacificorum, boves duo, arietes quinque, hirci quinque, agni anniculi quinque:
77 hoc est munus Phagajel filii Ochran. Die duodecimã princeps filiorum Nephtali, Ahira filius Ænan.
78 Munus autem ejus fuit scutella argentea una, centum
79 & triginta pondus ejus; phiala una argentea septua-
ginta siclorum juxta siclum sanctuarii, ambæ plenæ si-
milã conspersã oleo in oblationem. Cochlear unum
80 aureum decem siclorum, plenum incenso. Vitulus unus
81 filius bovis, aries unus, agnus unus anniculus in holocaustum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

66 * وفي اليوم العاشر قرب اخيعازر بن عمي سداي سريف بني دان * مثل ذلك *

Et in die decima obtulit Achiezer filius Ammi-sadai, princeps filiorum Dan, sic illud.

72 * وفي اليوم الاحد عشر قرب فغعياييل بن عكران سريف بني اشير * مثل ذلك *

Et in die undecima obtulit Fagajel filius Achiran, princeps filiorum Aser, sic illud.

78 * وفي اليوم الثاني عشر قرب اخيراع بن عينان سريف بني نفتالي * مثل ذلك *

Et in die duodecima obtulit Abira filius Ainan, princeps filiorum Nephtali, sic illud.

ספר במדבר : ח

boves pacificorum sacrificij in Et :peccatum in unus caprarum Hircus 82
ami filij agni ,quinque arietes ,quinque verveces ,duo 83
שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה
dedicatio Hæc .Henan filii Achirah appropinquatio hæc :quinque 84
חמשה קרבן אחירע בן־עינן : זאת חנכת argenti scutellæ : Israel prælatis à ipsum unge die in altaris
המזבח ביום המשח אתו מאת נשיאי ישראל קערת כסף auici cochlearia ,duodecim org.mu phialæ ,duodecim
שתים עשרה מזרקי־כסף שנים עשר כפות זהב argenti una scutella centum & Triginta .duodecim 85
שתים עשרה : שלשים ומאה הקערה האחת כסף millia duo ,vasorum argentum Omne ,unum suforium ,septuaginta &
ושבעים המזרק האחד כל־כסף הכלים אלפים duodecim aari Cochlearia ,sanctitatis sicli in quadringenti &
וארבע מאות בשקל הקדש : כפות זהב שתים עשרה 86
auri Omne ,sanctitatis sicli in cochlearum decem decem ,suffitu plena
מלאת קטרת עשרה עשרה הכף בשקל הקדש כל־זהב duodecim ,in aperiunt in boves Omnes ,centum & viginti cochlearium
הכפות עשרים ומאה : כל־הבקר לעלה שנים עשר 87
,duodecim aari filii agni ,duodecim arietes ,juvenci
פרים אילם שנים עשר כבשים בני־שנה שנים עשר boves omnes Et ,peccatum in duodecim caprarum hirci & ,eorū munus &
ומנחתם ושעירי עזים שנים עשר לחטאת : וכל־בקרי 88
,sexaginta arietes ,juvenci quatuor & viginti pacificorum sacrificii
זבח השלמים עשרים וארבעה פרים אילם ששים dedicatio Hæc .sexaginta ami filii agni ,sexaginta duces hirci
עתדים ששים כבשים בני־שנה ששים זאת חנכת ,vervecum ,tentorium ad Mosh ingredēdo in Et .cum unge post altaris
המזבח אחרי המשח אתו : ובבא משה אל־אהל מועד 89
,propitiatorio desuper se ad respondendū vocem audiebat &, seeū loquēdū ad
לדבר אתו וישמע את־הקול מדבר אליו מעל הכפרת ,eum ad loquebatur & :Cherubim duos inter ab testimonii arcā super quod
אשר על־ארן העדת מבין שני הכרבים וידבר אליו :

CAP. VIII. ח

,Aharon ad Loquere :dicendo ,Mosch ad Dominus est locutus Et
וידבר יהוה אל־משה לאמר : דבר אל־אהרן 1 2
,facietis regione è ,lucernas re faciendo ascendere in :eum ad dices &
ואמרת אליו בהעלתך את־הנרת אל־מול פני re one è :Aharon sic fecit Et .lucernæ septem lucebunt ,candelabri
המנורה יאירו שבעת הנרות : ויעש כן אהרן אל־מול 3
Dominus præcepit quēadmodū ,eī lucernas ascēdere fecit candelabri faciēs
פני המנורה העלה נרתיה כאשר צוה יהוה
,sicut ,eorū ad usq; aurum ductile : candelabri opus hoc Et .Mosch
את־משה : וזה מעשה המנרה מקשה זהב עד־ירכה 4
fecit videre quem ,aspectū secundū ipsum ductile ejus florem ad usque
עד־פרחה מקשה הוא כמראה אשר הראה
Dominus est locut' Et .candelabrum fecit sic ,Mosch Dominus
יהוה את־משה כן עשה את המנרה : וידבר יהוה 5
:dicendo Mosch ad
אל־משה לאמר :

Versio VULGLAT.

82 Hircúmque pro peccato. Et in
83 hostias pacificorū, boves duos,
arietes quinq;, hircos quioque,
agnos anniculos quinq;. Hæc
fuit oblatio Ahira filii Enan.
84 Hæc in dedicatione altaris ob-
lata sunt à principib' Israel, in
die quâ consecratū est : Aceta-
bula argentea duodecim, phialæ
argenteæ duodecim, mortario-
85 la aurea duodecim : Ita ut cen-
tū triginta siclos argenti habe-
ret unum acetabulū, & septua-
ginta siclos haberet una phiala:
id est, in cómune vasorum om-
niū ex argento, sicli duo millia
quadringēti, pondere Sāctuarii.
86 Mortariola aurea duodecim
pleoa incenso, denos siclos ap-
pendentia pondere Sanctuarii:
id est, simul auri sicli centū vi-
87 ginti. Boves de armento in ho-
locaustū duodecim, arietes duo-
decim, agni anniculi duodecim,
& libamenta eorū; hirci duo-
88 decim pro peccato. In hostias
pacificorū, boves viginti quatu-
or, arietes sexaginta, hirci sexa-
ginta, agni anniculi sexaginta.
Hæc oblata sunt in dedicatione
89 altaris, quando unctū est. Cúmq;
ingrederetur Moyses taberna-
culū fœderis, ut consuleret ora-
culū, audiebat vocē loquētis ad
se de propitiatorio, q̃ erat super
arcā testimonii inter duos Che-
rubim: unde & loquebatur ei.

CAP. VIII.

1 LOcutūq; est Dñs ad Moysē,
2 dicēs, Loquere Aaron, & dices
ad eū; Cùm posueris septē lu-
cernas, candelabrum in australi
parte erigatur. Hoc igitur præ-
cipe, ut lucernæ contra Boreā è
regione respiciāt ad mensā pa-
oū propositionis: contra eā par-
tē, quā candelabrū respicit, lu-
3 cere debebunt. Fecitq; Aaron, et
imposuit lucernas sup candela-
brū, ut præceperat Dñs Moysi.
4 Hæc autē erat factura candela-
bri, ex auro ductili, tam medius
stipes, quàm eūcta quæ ex utroq;
calamorum latere nascebātur:
juxta exemplū q̃ ostendit Dñs
Moysi, ita operatus est candela-
5 brū. Et locutus est Dominus ad
Moysen, dicens,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

82 Καὶ (ι) χίμαρον ἕν ἁμαρτίας ἕνα περὶ ἁμαρ-
83 τίας. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο,
κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυ-
σίους πέντε. αὕτη τὸ δῶρον Ἀχειρὰ υἱοῦ Αἰ-
νάν. Οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τῷ θυσιαστηρίου ἐν
84 ἡμέρᾳ ἐχρίσθη αὐτὸ, παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν
υἱῶν Ἰσραήλ· τρυβλία ἀργυρᾶ (φ) δώδεκα,
φιάλαι ἀργυραῖαι δώδεκα, θυΐσκαι χρυσαῖ
85 δώδεκα. Τετάκοντα καὶ ἑξακόσιον σίκλων τὸ
τρυβλίον τὸ ἕν, καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ
φιάλη ἡ μία. πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν,
δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι (χ) σίκλοι· σίκλοι,
86 ἐν τῷ σίκλῳ τοῦ ἁγίου. Θυΐσκαι χρυσαῖ δώ-
δεκα, πλήρεις (ψ) θυμιάμαθος. πᾶν τὸ
χρυσίον τῶν θυϊσκῶν, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυ-
87 σοῦ. Πᾶσαι αἱ (α) βόες εἰς ὁλοκαύτωσιν,
μόσχοι δώδεκα, κριοὶ δώδεκα, ἀμνοὶ ἐνιαυ-
σιοι (α) δώδεκα, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ
σπονδαὶ αὐτῶν· καὶ χίμαροι τῶν αἰτιῶν δώδε-
88 κα περὶ ἁμαρτίας. Πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν
σωτηρίου, δάμαλεις εἴκοσι τέσσαρες, κριοὶ
ἑξήκοντα, τράγοι (β) ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι, ἀμνάδες ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι ἀ-
μωμοι. αὕτη ἡ (γ) ἐγκαίνωσις τῷ θυσιαστη-
ρίου, μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ μετ
89 τὸ χρίσαι αὐτόν. Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι Μωυσῆν εἰς τὸ σκηνὶ τῷ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐ-
τῷ, καὶ ἤκουσε τὸ φωνὶ κυρίου λαλοῦντος πρὸς
αὐτὸν ἀνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ὀβὰ τὸ κι-
βωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, ἀναμέσον τῶν δύο (λ)
χερουβίμ· καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.

MS.A. (φ) δώδεκα, * θυΐσκαι (χ) σίκλοι, ἐν τῷ (ψ) θυμιάματος * φιάλαι ἀρ-
γυραῖαι δώδεκα· ἡ θυΐσκη ἐν τῷ σικλῳ τοῦ ἁγίου. πᾶν (α) βόες εἰς (α) δώδεκα,
αἱ (β) ἑξήκοντα, ἀμνάδες ἑξήκοντα ἐνιαύσιαι (γ) ἐγκαίνησις (δ) χερουβείμ·

ΕΦ. η'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
2 γων, Λάλησον τῷ Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
τὸν, Ὅταν ἐπιθῇς τοὺς λύχνους ἐν μέρει,
κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φαιτήσουσι οἱ ἑπτὰ
3 λύχνοι. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἀαρών. ἐπὶ τὸ
ἑνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξ-
ῆψε τοὺς λύχνους αὐτῶν, καθὰ συνέταξε κύ-
4 ριος τῷ Μωυσῆ. Καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς
λυχνίας στερεὰ, χρυσῆ, ὁ (α) κοπὸς αὐτῆς,
καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς στερεὰ ὅλα· κατὰ τὸ εἶδος
ὃ ἔδειξε κύριος τῷ Μωυσῆ, οὕτως ἐποί-
5 ησε τὴν λυχνίαν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
Μωυσῆν, λέγων,

MS.A. (α) κοπὸς, καὶ τὰ

Et hircum ex capris unū pro pec- 82
cato. Et in sacrificium salutaris, 83
vitulas duas, arietes quinq;, hir-
cos quinque, agnas anniculas
quinq;. Hoc est donum Achire fi-
liiÆnan. Hæc est dedicatio al- 84
taris quâ die unxit illud, à prin-
cipibus filiorum Israel: patellæ
argenteæ duodecim, phialæ ar-
genteæ duodecim, mortariola au-
rea duodecim. Triginta et centū 85
siclorum patella una, & septua-
ginta siclorum phiala una. Omne
argentum vasorum, bis mille, &
quadringenti sicli. Sicli in sicli
sanctio. Mortariola aurea duode- 86
cim, plena incensi. Omne aurum
mortariolorum, viginti et centum
auri. Omnes boves quæ in holo- 87
caustosim, vituli duodecim, arie-
tes duodecim, agni anniculi duo-
decim, & sacrificia eorum, et li-
bamina eorum: et hirci ex capris
duodecim pro peccato. Omnes 88
boves in sacrificiū salutaris, vi-
tule viginti quatuor, arietes sexa-
ginta, hirci sexaginta (d) anni-
culi, agnæ sexaginta anniculæ
immaculatæ. Hæc est dedicatio
altaris, (e) postquā implevit ma- 89
nū suas, et postquā unxit eum. In
ingrediendo Moyses in taberna-
culum testimonii ad loquendum
ei, et audiebat vocē Domini lo-
quentis ad se desuper propitiato-
rio, quod est super arcā testi-
monii inter duos Cherubim. Et
loquebatur ad eum.

CAP. VIII.

1 *Et locutus est Dominus ad*
2 *Moysen, dicens, Loquere ad A-*
aron, et dices ad eum, Cùm im-
posueris lucernas à parte, secun-
dùm faciē candelabri lucebunt
3 *septē lucernæ. Et fecit sic Aarō.*
Ad una parte secundùm faciem
candelabri accendit lucernas eī,
4 *sicut præcepit Dominus Moysi. Et*
hæc est structura candelabri: so-
lidum aurum, stipes ejus; et lilia
ejus, solidum totum: secundùm
speciem, quam ostendit Dominus
Moysi, sic fecit candelabrum.
5 *Et locutus est Dominus ad Moy-*
sen, dicens,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et hircus unus caprarum, pro peccato. Pro 82
sacrificio verò pacifico, juvenci duo, & arie- 83
tes quinque, & hœdi quinque, & agni anni-
culi quinque. Hæc est oblatio Ahida filii Ai-
nan. Hoc est munus renovationis altaris in 84
die quo fuit unctum, *oblatum* à magnatibus
Israelis: pollubra duodecim argentea, & cola
duodecim argētea, et calices duodecim aurei.
Centum ac triginta erat pondᵒ pollubri unius 85
argentei: & septuaginta, coli unius: totum ar-
gentum vasorum, bis mille & quadringenti,
juxta siclū sanctuarii. Calices vero aurei du- 86
odecim pleni aromatibus: decē siclorum erat
quilibet calix, in siclo sanctuarii: totū aurum
calicum, centum ac viginti. Omnes verò ju- 87
venci pro holocausto, duodecim, & arietes
duodecim, & agni anniculi duodecim, cum
eorum similagine: & hirci caprarum, duode-
cim pro peccato. Omnes autem juvenci pro 88
sacrificio pacifico, viginti quatuor, & arietes
sexaginta, & hœdi sexagiota, & agoi anniculi
sexaginta, Hæc est renovatio altaris postquam
fuit unctum. Cúmq; intrāsset Moses in taber- 89
naculū temporis, audivit vocem loquentē se-
cum: è propitiatorio q̃ est super arcam testi-
monii, ex inter duo Cherubim est eū allocutus.

CAP. VIII. *De Lucerna.*

PRæterea locutus est Dominus cum Mose, 1
dixitq; ad eum; Loquere cum Aharone, 2
& die illi; Cùm accenderis luceroam coram
facie candelabri, sint ardentes septem lucer-
næ. Fecitq; sic Aharoo septem lucernas ante 3
faciem candelabri, & acceodit lucernas ejus,
quemadmodū præcepit Dominus Mosi. Atq; 4
hoc erat opus candelabri quod fusurā erat
aureā: ab ejus basi usque ad verticem ipsius,
fusura erat, juxta visionem quam ostenderat
Dominus Mosi. Hoc *inquam* est opus cande-
labri. *Selectio Levitarum.*
Locutus est etiam Dñs cum Mose, & ait illi; 5

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

82 צפיר־בר עזין חד לחטאתא:
83 ולנכסת קורשיא תורין תרין דכרין
חמשא גדיי חמשא אמרין בני שנה
חמשא דין קורבן אחידתא בר־עינין:
84 דא חנכת מדבחא ביומא דרביאו
יתיה מן רברבי ישראל מנסי
כספא תרתיא עסרי מזרקי כספא
תרי עשר בזיכי דדהבא תרתיא
עשרין: מאה ותלתין סלעין הוו
מתקלא דמנסתא חדא דכספא
ושבעין דמזרקא חד כל כספי מנייא
85 תרין אלפין וארבע־מאה בסלעי
קודשא: בזיכי דדהבא תרתיא עשרי
מלין קטורת בסמיא מתקל עסר־
סלעין הוי מתקלא דבזיכא בסלעי
קודשא כל דהב בזיכיא מאה
86 ועשרין: כל־תורי לעלתא חדי
עשר תורין דכרין תרי עשר אמרין
בני־שנא חדי עשר ומנחתהון
וצפירי בר־עזי חדי עשר לחטאתא:
87 וכל תורי לנכסת קורשיא עשרין
וארבעה תורין דכרין שתין דזכרין
שתין אמרין בני־שנא שתין דין
חנוכת מדבחא בתר די דביאו יתיה:
88 וכד־עליל משה למשכן ומנא
למללא עמיה ושמע ית־קלא
דמתמלל עמיה מעלי כפורתא
די על־ארונא דסהדותא מבין
תרין כרובייא ומתמלל עמיה:
ח
1 ומליל יי עם־משה למימר: מלל
2 עם־אהרן ותימר ליה בארלקותך
ית־בוצינייא לקביל אפי מנרתא
יהון מנהרין שבעא בוצינייא: ועבד
3 כן אהרן לקביל אפי מנרתא ארלק
בוצינהא כמא די פקיד יי ית משה:
4 ודין עובד מנרתא נגידא דהב עד
שהה עד־שושנה נגידא היא כחזוו
די אחזי יי ית־משה כן עבד ית־
מנרתא: ומליל יי עם־משה למימר:
5

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

82 צ״שמ״ס״פ״ח״ש״ד״ל״ח״ט״א״ת״א״ *
83 ת״ר״ת״ר״ד״כ״ר״ח״מ״ש״ד״כ״ר״ח״מ״ש״ד״ל״ז״ר״ת״ר

ספר במדבר : ח

Versio VULG. LAT.

6 Tolle Levitas de medio filiorum Israel, & purificabis eos,
7 Juxta hunc ritũ : Aspergantur aquâ lustrationis, & radant omnes pilos carnis suæ. Cúmque laverint vestimenta
8 sua, & mundati fuerint, Tollent bovem de armentis, & libamentum ejus similam oleo conspersam : bovem autem alterum de armento tu
9 accipies pro peccato. Et applicabis Levitas coram tabernaculo fœderis, convocatâ omni multitudine filiorum
10 Israel. Cúmque Levitæ fuerint coram Domino, ponent filii Israel manus suas super
11 eos. Et offeret Aaron Levitas, munus in conspectu Dómini à filiis Israel, ut serviant
12 in ministerio ejus. Levitæ quoque ponent manus suas super capita boũ, è quib⁹ unũ facies pro peccato, & alterum in holocaustum Domini, ut de-
13 preceris pro eis. Statuéfque Levitas in conspectu Aaron & filiorum ejus, & consecra-
14 bis oblatos Domino. Ac separabis de medio filiorũ Israel, ut sint mei. Et posteà ingredientur tabernaculum fœderis, ut serviant mihi. Sícq; puri-
15 ficabis & consecrabis eos in oblationem Dñi : quoniã dono donati sunt mihi à filiis
16 Israel. Pro primogenitis quæ aperiunt omnem vulvam in
17 Israel, accepi eos. Mea sunt enim omnia primogenita filiorum Israel, tam ex hominibus quàm ex jumentis. Ex die quo percussi omne primogenitum in terra Ægypti, sanctificavi
18 eos mihi. Et tuli Levitas pro cunctis primogenitis filiorum
19 Israel : Tradidíque eos dono Aaron & filiis ejus de medio populi, ut serviant mihi pro Israel in tabernaculo fœderis, & orent pro eis, ne sit in populo plaga, si ausi fuerint accedere ad Sanctuarium.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

6 Λάβε τὺς Λεβίτας ἐκ (β) μέσου ὑῶν Ἰσρα-
ὴλ, καὶ ἀφορισθῆς αὐτύς. Καὶ (γ) ὕτω ποι-
ήσεις αὐτοῖς ἵ ἁγισμὸν αὐτ̃· (δ) περιρ-
ῥανεῖς αὐτὺς ὕδως ἁγισμῶ· καὶ ἐπιξυ-
σε) ξυσὴν (ε) ὅλη πᾶν τὸ Σῶμα αὐτῶν,
καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ καθαρὶ
7 ἔσον). Καὶ λήψον) μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν,
καὶ τύτε θυσίαν (εμιδαλιν ἀνατετοιμ-
μένην ἐν ἐλαίῳ· καὶ μόσχον ἑνὶαυτὸν ἐκ βο-
8 ῶν λήψῃ περὶ ἁμαρτίας. Καὶ προσάξεις
τὺς Λεβίτας ἔναντι τ̃ς (κλησίας τ̃ μαρ-
τυρίυ· καὶ (υνάξεις πᾶσαν (υναγωγὴν
9 ὑῶν Ἰσραήλ. Καὶ προσάξεις τὺς Λεβίτας
ἔναντι κυρίυ, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ ὑοὶ Ἰσρα-
10 ὴλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὺς Λεβίτας.
Καὶ ἀφοεεῖ Ἀαρὼν τὺς Λεβίτας ἀπόδομα
ἔναντι κυρίυ παρὰ τῶν ὑῶν Ἰσραήλ· καὶ
11 ἔσον) ὥστε ἐργάζεδς τὰ ἔργα κυρίυ. Οἱ δ
Λευῖ) ἐπιθήσουσι τὰς (ζ) χεῖρας ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς τ̃ μόσχων· καὶ ποιήσεις τ̃ ἕνα
περὶ ἁμαρτίας, καὶ τ̃ ἕνα εἰς ὁλοκάυτωμα
12 κυρίῳ ἐξιλάσεδαι περὶ αὐτῶν. Καὶ τί-
θεις τὺς Λεβίτας ἔναντι κυρίυ, καὶ ἔναντι
Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν ὑῶν αὐτ̃, καὶ ἀπο-
13 δώσεις αὐτὺς (η) ἀπόδομα ἔναντι κυρίυ.
14 Καὶ διαστελεῖς τὺς Λεβίτας ἐκ μέσυ ὑῶν
15 Ἰσραήλ· καὶ (θ) ἔσονταί μοι. Καὶ μ̃ τ̃
ταῦτα εἰσελεύσον) οἱ Λευῖ) ἐργάζεδαι
τὰ ἔργα τ̃ (κλησίας τ̃ μαρτυρίυ· καὶ κα-
θαριεῖς αὐτὺς, καὶ ἀποδώσεις αὐτὺς ἔναντι
κυρίυ· ὅτι ἀπόδομα ἀφωρισμένοι ὖ-
16 τοί μοι εἰσὶν ἐκ μέσυ ὑῶν Ἰσραήλ· Ἀντὶ
τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρωτο-
τόκων πάντων ἐκ τῶν ὑῶν Ἰσραήλ εἴ-
λησα αὐτὺς ἐμοί. Ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρω-
τότοκον (ι) ἐν ὑοῖς Ἰσραὴλ (κ) ἀπὸ ἀν-
θρώπων ἕως κ̃ήνες, ἡ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν
πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτυ, ἡγίασα αὐ-
18 τὺς ἐμοί, Καὶ ἔλαβον τὺς Λευῖτας ἀντὶ
19 παντὸς πρωτοτόκυ ἐν ὑοῖς Ἰσραήλ. Καὶ
ἀπέδωκα τὺς Λευῖτας ἀπόδομα δεδομέ-
νυς Ἀαρὼν καὶ τοῖς ὑοῖς αὐτ̃ ἐκ μέσυ ὑῶν
Ἰσραήλ, ἐργάζεδς τὰ ἔργα τ̃ ὑῶν Ἰσρα-
ὴλ ἐν τῇ (κλησίᾳ τ̃ μαρτυρίυ, καὶ ἐξιλά-
σεδαι περὶ τ̃ ὑῶν Ἰσραήλ, καὶ ἐν ἔσται ἐν
τοῖς ὑοῖς Ἰσραὴλ (λ) προσεγγίζων πρὸς
τὰ ἅγια.

Sume Levitas de medio filiorum Israel, & purificabis eos. Et sic facies eis purificationem eorum : Asperges eos aquâ purificationis; & supervenient novacula super omne corpus eorum, & lavabunt vestimenta sua : & mundi erunt. Et sument vitulum unum ex bobus, & hujus sacrificium similam resectam in oleo. Et vitulum anniculum ex bobus sume pro peccato. Et adduces Levitas ante tabernaculum testimonii : & congregabis omnem synagogam filiorum Israel. Et adduces Levitas ante Dominum: & imponent filii Israel manus suas super Levitas. Et separabit Aaron Levitas, munus ante Dominum à filiis Israel : & erunt, ut operentur opera Domini. Levitæ autem imponent manus super capita vitulorum : & facies unum pro peccato, & unum in holocaustum Domino ad exorandũ pro eis. Et statues Levitas ante Dominum, & ante Aaron, & ante filios ejus : & donabis illos donum ante Dominũ. Et distingues Levitas de medio filiorum Israel : & erunt mihi. Et post hæc ingredientur Levitæ ad operandum opera tabernaculi testimonii: & mundabis eos, & donabis eos ante Dominũ : quoniã donũ, donati hi mihi sunt de medio filiorũ Israel : Pro adoperiendo omnẽ vulvã primogenitis omnib⁹ ex filiis Israel sumpsi eos mihi. Quoniam mihi omne primogenitum in filiis Israel ab hominibus usque ad pecus. Quã die percussi omne primogenitum in terra Ægypti, sanctificavi eos mihi : Et sumpsi Levitas pro omni primogenito in filiis Israel. Et donavi Levitas donum, donatos Aaron & filiis ejus de medio filiorum Israel, ad operandum opera filiorum Israel in tabernaculo testimonii, & propitiandum pro filiis Israel : Et non erit in filiis Israel (a) accedens ad sanctũ.

MS.A. (β) μέσυ τ̃ ὑῶν (γ) ὕτως ποιήσεις τὸν ἁγνίασμον (δ) περ-
ανεῖς (ε) ὅλη τὸ (ζ) χείρας αὐτ̃ ὅλη (η) ἀπόδομα κυρίῳ. Καὶ (θ) ἔσον)
ἐμοί. (ι) ἐξ ὑῶν (κ) ἀπὸ ἀνθρώπυ (λ) προσεγγίζων τ̃ ὑῶν Ἰσραὴλ πρὸς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Sume Levitas de medio filiorum Israel; & purifica eos. Hoc modo fac illis, & purifica eos, Sparge super eos aquas peccati, & transire faciant novaculã super totã carnẽ suam, laventque vestimenta sua, & sese purificent. Deinde sumant juvencum unum filium bovis, cum oblatione sua, *nempe* pollubro uno pleno farinã subactã oleo : & juvencum alterum filiũ bovis offer pro peccato. Et accedere fac Levitas ante tabernaculum temporis, & congrega totum cœtum filiorum Israel. Et admove Levitas coram Dñio, imponentque filii Israel manus suas super Levitas. Et separabit Aharon Levitas separationem coram Domino ex parte filiorum Israel : eruntque ad obeundum ministerium Domini. Et Levitæ ponent manus suas super caput juvenci: & fac unum pro peccato, & alterum in holocaustum Domino, ut indulgentia impetretur pro Levitis. Et statue Levitas ante Aharonem & filios ejus, ut separet eos separationem Domino. Et separa Levitas è medio filiorum Israel, eruntque mei Levitæ. Et post hæc ingredientur Levitæ, ac ministrabunt in tabernaculo temporis. Itaque purifica eos, & separa eos separationem coram Domino. Quoniam dono sunt mihi donati de medio filiorum Israel, *idcirco* pro omni aperiente vulvam inter mares filiorum Israel, dedicavi eos mihi. Quoniam mea sunt omnia primogenita filiorum Israel, ab hominibus usque ad jumenta : in die quo occidi omnia primogenita quæ erant in terra Ægypti, consecravi eos mihi. Et obtuli Levitas pro primogenitis filiorum Israel. Et dedi ipsos Levitas dono Aharoni & filiis ejus è medio filiorum Israel, ad obeundum ministerium filiorum Israel in tabernaculo temporis, & ad expiandum pro filiis Israel, & ne contingat inter filios Israel mors repentina, quũ accesserint filii Israel ad sanctuariũ.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

6 קְרֵיב יָת לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
7 וְתַדְכֵּי יָתְהוֹן : וְכֵדְנָן תַּעְבֵּיד לְהוֹן
לְדַכָּיוּתְהוֹן אַדֵּי עֲלֵיהוֹן מַיָּא
דְחַטָּאתָא וְיַעְבְּרוּן מַסְפַּר עַל־כָּל־
בְּשַׂרְהוֹן וִיחַוְרוּן לְבוּשֵׁיהוֹן וְיִדְכּוֹן :
8 וְיִסְבּוּן תּוֹר בַּר־תּוֹרֵי וּמִנְחָתֵיהּ
סוֹלְתָא דְּפִילָא בְּמִשְׁחָא וְתוֹר־תִּנְיָן
בַּר־תּוֹרֵי תִּסְּבּוּן לְחַטָּאתָא : וּתְקָרֵיב
9 יָת לֵיוָאֵי לְקֳדָם מִשְׁכַּן זִמְנָא וְתִכְנוֹשׁ
יָת־כָּל־כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל :
10 וּתְקָרֵיב יָת לֵיוָאֵי קֳדָם יְיָ וְיִסְמְכוּן
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת־יְדֵיהוֹן עַל לֵיוָאֵי :
11 וְיָרִים אַהֲרֹן יָת לֵיוָאֵי אַרְמָא קֳדָם
יְיָ מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוֹן לְמִפְלַח יָת־
12 פֻּלְחָנָא דַיְיָ אִלֵּיוָאֵי וְיִסְמְכוּן יָת יְדֵיהוֹן
עַל רֵישׁ תּוֹרַיָּא וְיַעְבֵּיד יָת־חַד
חַטָּאתָא וְיָת־חַד עֲלָתָא קֳדָם יְיָ
לְכַפָּרָא עַל לֵיוָאֵי : וּתְקִים יָת לֵיוָאֵי
13 קֳדָם אַהֲרֹן וְקֳדָם בְּנוֹהִי וּתְרִים
יָתְהוֹן אַרְמָא קֳדָם יְיָ : וְתַפְרֵישׁ יָת
14 לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוֹן מְשַׁמְּשִׁין
קֳדָמַי לֵיוָאֵי : וּבְתַר־כֵּן יִעְלוּן לֵיוָאֵי
15 לְמִפְלַח יָת־מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתִדְכֵּי
יָתְהוֹן וּתְרִים יָתְהוֹן אַרְמָא : אֲרֵי
16 אַפְרָשָׁא מַפְרְשִׁין אִנּוּן לִי מִגּוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל חֻלָּף פְּתַח כָּל־וַלְדָא בּוּכְרָא
כּוּלָּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְרִיבֵית יָתְהוֹן
17 קֳדָמַי : אֲרֵי דִילִי כָּל־בֻּכְרָא בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל בַּאֲנָשָׁא וּבְבְעִירָא בְּיוֹמָא
דְּקַטֵּלִית כָּל־בֻּכְרָא בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם אַקְדֵּשִׁית יָתְהוֹן קֳדָמַי :
18 וְקָרֵיבִית יָת לֵיוָאֵי חֻלָּף כָּל־בּוּכְרָא
19 בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל : וְיַהֲבִית יָת לֵיוָאֵי
מְסִירִין לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי מִגּוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח יָת־פֻּלְחַן בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא וּלְכַפָּרָא עַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא יְהֵי בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
מוֹתָא בְּמִקְרַב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקָרְשָׁא:

Targum ONKELOS.

6 Applica Levitas de medio filiorum Israel: & mundabis eos.
7 Et ita facies eis ut mundentur; Asperge super eos aquas lustrationis: & transire facient novacula m super omnem carnem suam; & lavabunt vestimenta sua, & mundi erunt.
8 Tollentque vitulum de bobus, & munus ejus erit simila conspersa oleo: bovem autem secundum tolles de bobis pro
9 peccato. Applicabisque Levitas coram tabernaculo fœderis: & congregabis omnem
10 cœtum filiorum Israel. Et applicabis Levitas coram Domino: & imponent filii Israel manus suas super Levitas.
11 Elevabitque Aaron Levitas elevatione coram Dño à filiis Israel: & erunt ministrantes
12 ministeriũ Dñi. Levitæ autem imponent manus suas super caput boum: & faciat unum pro peccato & unum in holocaustum coram Domino, ad propitiandum super Levitas.
13 Statuesque Levitas in conspectu Aaron & in conspectu filiorum ejus: & elevabis eos elevatione in conspectu Domi-
14 ni. Et separabis Levitas de medio filiorũ Israel: ut sint ministrantes Levitæ coram me.
15 Et posteà ingredientur Levitæ, ut ministrent in tabernaculo fœderis: & mundabis eos, & elevabis eos elevatione.
16 Quoniam separatione separati sunt mihi, de medio filiorum Israel: pro omni primogenito aperiente omnem vulvam de filiis Israel, applicavi eos
17 *coram me.* Quia meum est omne primogenitum in filiis Israel, in hominibus & in jumentis: in die quo interfeci omne primogenitum in terrâ Ægypti, sanctificavi eos coram me.
18 Applicavique Levitas pro omni primogenito filiorum Israel. Dedique Levitas *traditos* Aaron & filiis ejus, de medio filiorum Israel: ut serviant pro filiis Israel in tabernaculo fœderis, ad propitiandum pro filiis Israel: ut non sit in filiis Israel mors, cum accesserint ad sanctuarium.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

6 קרב את הלוים מתוך בני ישראל וטהרת אתם׃
7 וכן תעשה להם לטהרתם הזה עליהם מי חטאת ועברו תער על כל בשרם וכבסו בגדיהם וטהרו׃
8 וקחו פר בן בקר ומנחתו סלת בלולה בשמן ופר שני בן בקר תקח לחטאת׃
9 והקרבת את הלוים לפני אהל מועד והקהלת את כל עדת בני ישראל׃
10 והקרבת את הלוים לפני יהוה וסמכו בני ישראל את ידיהם על הלוים׃
11 והרים אהרן את הלוים תנופה לפני יהוה מאת בני ישראל והיו לעבד את עבודת יהוה׃
12 והלוים יסמכו את ידיהם על ראשי הפרים ועשה את האחד חטאת ואת האחד עלה ליהוה לכפר על הלוים׃
13 והעמדת את הלוים לפני אהרן ולפני בניו והנפת אתם תנופה ליהוה׃
14 והבדלת את הלוים מתוך בני ישראל והיו לי הלוים׃
15 ואחרי כן יבאו הלוים לעבד את אהל מועד וטהרת אתם והנפת אתם תנופה׃
16 כי נתנים נתנים הם לי מתוך בני ישראל תחת פטר כל רחם בכור כל בני ישראל לקחתי אתם לי׃
17 כי לי כל בכור בבני ישראל באדם ובבהמה ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי אתם לי׃
18 ולקחתי את הלוים תחת כל בכור בבני ישראל׃
19 ונתתי את הלוים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבודת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

6 *Accipe Levitas de medio filiorum Israel, et purificabis eos.*
7 *Sic autem facies eis ut purificẽtur: asperge super eos aquas expiationis, & transire faciant novaculam super omnem carnem suam, lavẽtque vestimenta sua, et mundi erunt.*
8 *Accipent etiam vitulum de armento, & oblationem ejus similam conspersam oleo; & vitulum alterum de armento accipies (a) pro peccato.*
9 *Et accedere facies Levitas ante tabernaculum testimonii, & convocabis omnẽ congregationem filiorum Israel.*
10 *Et accedere facies Levitas ante Dominum, imponentq; filii Israel manus suas super Levitas.*
11 *Et offeret Aaron Levitas ventilatione coram Domino de filiis Israel, ut possint operari ministeria Domini.*
12 *Levitæ autem imponent manus suas super caput vitulorum, (b) faciesq; unum pro peccato, & alterum holocaustum Domino ad expiandum Levitas.*
13 *Sistesq; Levitas coram Aarone, & coram filiis ejus, & ventilabis eos ventilationem Domino.*
14 *Separabisq; Levitas de medio filiorum Israel, meiq; erunt Levitæ.*
15 *Postea ingredientur Levitæ ad faciendũ ministeriũ tabernaculi testimonii, purificabisq; eos, & ventilabis eos ventilationem.*
16 *Quoniam dati sunt, illi mihi de medio filiorum Israel; pro omni primogenito aperiente vulvam inter filios Israel accepi illos mihi.*
17 *Meus est enim omnis primogenitus ex filiis Israel, ex hominibus, & ex bestiis: à die quo percussi omnem primogenitum in terra Ægypti, sanctificavi illos mihi.*
18 *Et accepi Levitas pro omni primogenito ex filiis Israel.*
19 *Dediq; Levitas donum Aaroni & filiis ejus de medio filiorum Israel ad faciendum ministerium filiorum Israel in tabernaculo testimonii, & ad expiandum filios Israel, ut non fit inter filios Israel plaga cùm accedent filii Israel ad sanctuarium.*

VER. SAM. (a) in expiationem. (b) faciẽtque

VERSIO SAMARITANA.

6 גבי׳ הלוים מתוך בני ישראל וטהרת אתם׃
7 וכן תעשה להם לטהרתם הזה עליהם מי חטאת ועברו תער על כל בשרם וכבסו בגדיהם וטהרו׃
8 וקחו פר בן בקר ומנחתו סלת בלולה בשמן ופר שני בן בקר תקח לחטאת׃
9 והקרבת את הלוים לפני אהל מועד והקהלת את כל עדת בני ישראל׃
10 והקרבת את הלוים לפני יהוה וסמכו בני ישראל את ידיהם על הלוים׃
11 והרים אהרן את הלוים תנופה לפני יהוה מאת בני ישראל והיו לעבד את עבודת יהוה׃
12 והלוים יסמכו את ידיהם על ראשי הפרים ועשה את האחד חטאת ואת האחד עלה ליהוה לכפר על הלוים׃
13 והעמדת את הלוים לפני אהרן ולפני בניו והנפת אתם תנופה ליהוה׃
14 והבדלת את הלוים מתוך בני ישראל והיו לי הלוים׃
15 ואחרי כן יבאו הלוים לעבד את אהל מועד וטהרת אתם והנפת אתם תנופה׃
16 כי נתנים נתנים הם לי מתוך בני ישראל תחת פטר כל רחם בכור כל בני ישראל לקחתי אתם לי׃
17 כי לי כל בכור בבני ישראל באדם ובבהמה ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי אתם לי׃
18 ולקחתי את הלוים תחת כל בכור בבני ישראל׃
19 ונתתי את הלוים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבודת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש׃

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

6 * قدِّم اللّاويين من بني اسرايل فطهّرهم * وكذا فاصنع لهم من تطهيرهم * انضح عليهم
7 من ماء الذكاة * ويمروا بالموسي على ابدانهم * ويغسلوا ثيابهم ويتطهروا * ويقربوا ورا من البقر
8 ومعه بر سميد ملتوت بدهن * وورا اخر من البقر خذه للذكاة * وقدّمهم بين يدي خباء المحضر
9 وجوف جماعة بني اسرايل * وقدّمهم بين يدي الله * ويسند بنو اسرايل ايديهم عليهم
10 * ويرفهم هارون رفا بين يدي الله من بين بني اسرايل * فيكونوا يخدمون خدمة الله
11 * واللّاويين يسندون ايديهم على راس الثورين * واصنع احدهما ذكاة * والاخر صعيدة لله
12 * واستعفر عنهم * وقدّمهم بين يدي هرون وبنيه * ورفهم رفا لله * واعزلهم من بني اسرايل
13 * فيكونوا لي * وبعد ذلك يدخل اللّاويين ليخدموا خباء المحضر * وقد طهرهم ورفهم رفا * لانهم
14 مجعولون لي من بني اسرايل بدل كل بكر فاتح بطن من بني اسرايل اخذتهم لي * كما كان لي كل
15 بكر مما بين بني اسرايل من انسان الى بهيمة * وذلك اني في يوم اهلكي كل بكر في بلد مصر
16 اقدسهم لي * كذاك اخذت اللّاويين بدلهم * وجعلتهم لهرون وبنيه من بين بني اسرايل *
17 * ليخدموا خدمتهم في خباء المحضر * ويستعفروا عنهم * ولا يحل بهم وباء اذا هم تقدموا للقدس *

6 Admove Levitas de filiis Israil, et munda eos: sic autẽ age cum eis quoad mundationem ipsorum. Spange super eos de
7 aqua expiationis, & ducant novaculẽ super corpora sua, laventque vestes suas, et mundentur.
8 Et offerant taurum de bobus, et cum ipso frumentũ simile subactæ oleo: Et taurum alterum de bobus accipe in expiationem.
9 Et accedere fac illos ante tentorium præsentiæ: et congrega cœtum filiorum Israil.
10 Et approxima illos coram Deo, & imponent filii Israil manus suas super eos.
11 Et circunducet eos Haron in circunductione coram Deo de filiis Israil, eriũque ministrantes ministerium Dei.
12 Et Levitæ imponẽt manus suas capitibus utriusque tauri: Et fac unum eorum expiationem, & alterum holocaustum Deo, & veniam postula pro ipsis.
13 Et siste eos ante Haronem et filios ejus, & circunduc eos circunductione Deo.
14 Et separa illos à filiis Israil, & erunt mihi.
15 Et post hæc ingredietur Levitæ ad serviendum tabernaculo præsentiæ, cùm jam mundaveris eos, & circunduxeris illos.
16 Ipsi enim sacrifli sunt mihi ex filiis Israil pro omni primogenito aperiente uterum: ex filiis Israil accepi eos mihi.
17 Quinadnodum meum erat omne primogenitum ex filiis Israil ab homine ad jumentum, (Atque id quidem, quia in die quâ perdidi omne primogenitum in regione Ægypti, sanctificavi eos mihi)
18 Sic accepi Levitas pro eis, & constitui eos Haroni et filiis ejus de medio filiorum Israil:
19 Ut exercẽant ministeriũ suum in tabernaculo præsentiæ, & veniã possunt pro eis, & non grassetur in eis pestis siquando ipsi accesserint ad sanctuarium.

ספר במדבר: ט

20 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם
Levitis Israel filiorum cœtus omnis & ,Aharon &,Moseh fecit Et.
fecerunt sic ,Levitis Moseh Dominus præcepit quæ omnia Juxta
כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ
,sua vestimenta laverunt &,Levitæ se purificaverũt Et .Israel filii eis
21 לָהֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל: וַיִּתְחַטְּאוּ הַלְוִיִּם וַיְכַבְּסוּ בְגָדֵיהֶם
eos super expiavit & : Domini facies ad elevatione ens Aharon fecit elevare &
וַיָּנֶף אַהֲרֹן אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וַיְכַפֵּר עֲלֵיהֶם
fecerũt ad Levitæ sunt ingressi postea Et .eos purificandos ad, Aharon
22 אַהֲרֹן לְטַהֲרָם: וְאַחֲרֵי כֵן בָּאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־
,ejus filiorum officium ad &, Aharon facies ad conventus tentorio in suum servitium
עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי אַהֲרֹן וּלְפָנֵי בָנָיו
fecerũt sic ,Levitis super Moseh Dominus præcepit quemadmodum
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַל־הַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ
:Levitis quod Hoc ,dicendo ,Moseh ad Dominus est locutus Et .eis
23 לָהֶם: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם
24 militandum ad ingredietur ,supra & ,annorum viginti & quinque filio à
מִבֶּן חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה יָבוֹא רֹצֶבָא
annorum quinquaginta filio à Et .conventus tentorii ministerio in militiam
25 צָבָא בַּעֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד: וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה
ministrabit Et .ultra serviet non & ,servitii exercitu ab revertetur
26 יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבֹדָה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד: וְשֵׁרֵת אֶת־
fratribus & custodiam custodiendã ad conventus tentorio in suis fratrib' cum
אֶחָיו בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִשְׁמֹר מִשְׁמֶרֶת וַעֲבֹדָה
eorum custodiis in Levitis facies Sic servet non
לֹא יַעֲבֹד כָּכָה תַּעֲשֶׂה לַלְוִיִּם בְּמִשְׁמֶרְתָּם:

CAP. IX. ט

,secundo anno in Sinai deserto in Moseh ad Dominus est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר־סִינַי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית
faciant Et :dicendo ,primo mense in Ægypti terra e ,eos egredienti
2 לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר: וְיַעֲשׂוּ
,quarta In ,suo statuto tempore in transitum Israel filii
3 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ: בְּאַרְבָּעָה
ipsum facietis ,vesperas duas inter isto mense in die decima
עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעַרְבַּיִם תַּעֲשֻׂהוּ אֹתוֹ
,ejus judicia omnia juxta &,ejus statuta omnia Juxta .suo statuto tempore in
בְּמוֹעֲדוֹ כְּכָל־חֻקֹּתָיו וּכְכָל־מִשְׁפָּטָיו
,secundum ad ,Israel filios ad Moseh est locutus Et .ipsum facietis
4 תַּעֲשֻׂהוּ אֹתוֹ: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת
decima quarta in ,primo in transitum fecerunt Et .transitum
5 הַפֶּסַח: וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה
quæ omnia Juxta .Sinai deserto in vesperas duas inter mensis die
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּמִדְבַּר סִינַי כְּכֹל אֲשֶׁר
fuit Et .Israel filii fecerunt sic ,Moseh Dominus præcepit
6 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי
potuerunt non & ,hominis animam ad immundi erant qui homines
אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ
,Moseh facies ad appropinquaverunt &:ipsa die in transitum facere
לַעֲשׂת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה
,ipsa die in Aharon aspectus ad &
וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא:

NUMERI.
Versio VULG. LAT.

20 Fecerúntque Moyses & Aaron, & omnis multitudo filiorum Israel super Levitis quæ præceperat Domino
21 Moysi. Purificatiq; sunt, & laverunt vestimenta sua. Elevavitq; eos Aaron in conspectu Dñi, et oravit pro eis,
22 ut purificati ingrederentur ad officia sua in tabernaculum fœderis coram Aaron & filiis ejus. Sicut præceperat Dominus Moysi de Levitis,
23 ita factum est. Locutúsque est Dominus ad Moysen, di-
24 cens ; Hæc est lex Levitarum, A viginti quinque annis & suprà, ingredientur ut ministrent in tabernaculo
25 fœderis. Cúmque quinquagesimum annum ætatis impleverint, servire cessabunt.
26 Erúntque ministri fratrum suorum in tabernaculo fœderis, ut custodiant quæ sibi fuerint commendata, opera autem ipsa non faciant. Sic dispones Levitis in custodiis suis,

CAP. IX.

1 LOcutus est Dominus ad Moysen in deserto Sinai, anno secundo postquàm egressi sunt de terra Ægypti, men-
2 se primo, dicens; Faciant filii Israel Phase in tempore
3 suo, Quarta decimâ die mensis hujus ad vesperam, juxta omnes ceremonias &
4 justificationes ejus. Præcepítque Moyses filiis Israel ut
5 facerent Phase. Qui fecerunt tempore suo : quartadecimâ die mensis ad vesperam, in monte Sinai. Juxta omnia quæ mandaverat Do-
6 minus Moysi, fecerunt filii Israel. Ecce autem quidam immundi super anima hominis, qui non poterant facere Phase in die illo, accedentes ad Moysen & Aaron,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

20 Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ (μ) πᾶσα ἡ Συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις κατὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐ-
21 τοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἡγνίσαντο οἱ Λευῖται, (ν) καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια· καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸς Ἀαρὼν ἀπόδομα ἔναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν Ἀαρὼν
22 ἀφαγνίσαι αὐτούς. Καὶ μετὰ ταῦτα (ξ) εἰσῆλθον οἱ Λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ Σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ περὶ
23 τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,
24 (ο) Τοῦτο δὲ τὸ περὶ τῶν Λευιτῶν, ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, (π) εἰσελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ Σκηνῇ τοῦ μαρ-
25 τυρίου. Καὶ ἀπὸ πεντηκοσιαετοῦς ὑποστρέψουσι ἀπὸ τῆς λειτουργίας (ρ) καὶ οὐκ ἐργᾷ ἔτι.
26 Καὶ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν φυλακὰς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργᾶται. οὕτως ποιήσεις τοῖς Λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν.

MS.A' (μ) πᾶσα Συναγωγὴ (ν) καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ ἀπέδωκαν (ξ) εἰσῆλθοσαν (ο) οὗτ' ἔστι (π) εἰσῆλθοσαν λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις ἐν τῇ (ρ) καὶ οὐχὶ

ΚΕΦ. Θ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾷ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐν
2 τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, λέγων, Εἰπὸν, καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα κατ'
3 ὅραν αὐτῷ, τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν, ποιήσεις αὐτὸ (α) κατὰ καιρὸς· κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν Σύνταξιν αὐτοῦ ποιήσεις
4 αὐτό. Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς
5 Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πάσχα· Ἐνεσχημένου τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ (β) ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ. καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ, οὕτως ἐποιη-
6 σαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἱ ἦσαν ἀκάθαρτοι διὰ ψυχὴ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ προσῆλθον ἐναντίον Μωυσῆ καὶ Ἀαρὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

MS.A. (α) κατὰν αὐτοῦ· καθὰ τὸν (β) ἐρήμῳ Σινᾷ.

CAP. IX.

Et fecit Moyses, & Aaron, & omnis synagoga filiorum Israel Levitis, secundùm quæ præcepit Dominus Moysi de Levitis, ita fecerunt eis filii Israel. Et puri- 21 *ficati sunt Levitæ, & laverunt vestimenta: & donavit eos Aaron donũm ante Dominum, & exoravit pro eis Aaron ad purificandas eos. Et post hæc in-* 22 *trárunt Levitæ ad ministrandum ministerium suum in tabernaculo testimonii ante Aaron, & ante filios ejus: sicut præcepit Dominus Moysi de Levitis, sic fecerunt eis. Et locutus est* 23 *Dominus ad Moysen, dicens, Hoc (b) est, quod de Levitis:* 24 *à quinto & vigesimo anno & suprà, introibunt (c) operari in tabernaculo testimonii. Et à* 25 *quinquagenario recedet à ministratione, & non operabitur ultrà. Et ministrabit frater ejus* 26 *in tabernaculo testimonii, (d) custodire custodias: opera autem non operabitur. Sic facies Levitis in custodiis eorum.*

CAP. IX.

Et locutus est Dominus ad 1 *Moysen in deserto Sina in anno secundo, egressis ipsis de terra Ægypti, in mense primo, dicens;* 2 *Dic, & faciant filii Israel Pascha juxta tempus ejus, Quartâ* 3 *& decimâ die mensis primi ad vesperam, facies illud secundùm tempora: secundùm legem ejus, & secundùm constitutionem ejus, facies illud. Et locutus* 4 *est Moyses filiis Israel, ut facerent Pascha Incipiente* 5 *quartâ & decimâ die mensis in deserta Sina. Sicut præcepit Dominus Moysi, ita fecerunt filii Israel. Et assuerunt viri,* 6 *qui erant immundi super animam hominis, & non potuerant facere Pascha in die illa. Et accesserunt ante Moysen & Aaron in die illa.*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 ܘܥܒܕܘ ܡܘܫܐ ܘܐܗܪܢ ܘܟܠ ܟܢܫܬܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܠܘܝܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ
Fecerunt itaque Moses & Aharon, atque uni-
ܠܡܘܫܐ ܠܠܘܝܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܠܘܝܐ ܗܘ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܠܘܝܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܗܘܢ ܠܠܘܝܐ ܗܘ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܠܘܝܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܗܘܢ
21 ܘܐܬܬܪܝܘ ܠܠܘܝܐ ܘܚܠܦܘ ܠܒܘܫܝܗܘܢ ܘܐܪܝܡ ܐܗܪܢ ܠܗܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܒܥܐ ܥܠܘܗܝ ܠܡܕܟܝܘܬܗܘܢ ܘܐܬܬܪܝܘ ܠܠܘܝܐ ܘܚܠܦܘ ܠܒܘܫܝܗܘܢ ܘܐܪܝܡ ܐܗܪܢ ܠܗܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܒܥܐ ܥܠܘܗܝ ܠܡܕܟܝܘܬܗܘܢ
22 ܘܡܢ ܗܠܝܢ ܥܠ ܥܠ ܥܒܕ ܡܫܟܢ ܡܘܥܕ ܩܕܡ ܐܗܪܢ ܘܩܕܡ ܒܢܘܗܝ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܠܘܝܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܘܡܢ ܗܠܝܢ ܥܠ ܥܠ ܥܒܕ ܡܫܟܢ ܡܘܥܕ ܩܕܡ ܐܗܪܢ ܘܩܕܡ ܒܢܘܗܝ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܠܘܝܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܠܗܘܢ
23 ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ ܡܠܝܠ ܐܡܪ ܗܢܘ ܕܠܠܘܝܐ ܗܢܐ ܕܡܢ ܫܬ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܘܥܠ ܢܥܠ ܢܥܠ ܢ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

20 ועבר משה׳ אהרן וכל בני משׁראל
דבני ישראל לליואי כל די־פקיד
יי ית משה׳ לליואי בן עבדו להון
21 בני ישראל : וארכיאו ליואי וחויו
לבושהון ואריים אהרן יתהון ארמא
קדם יי וכפר עליהון אהרן
22 ל־דכיותהון : ובתר כן עלו ליואי
למפלח ית פולחנהון במשכן
ומנא קדם אהרן וקדם בנוהי במא
23 די־פקיד יי ית משה׳ על ליואי כן
24 עבדו להון : ומלל יי עם־משה
למימר : דא די ליואי מבר חמש
ועשרין שנין ולעילא ייתי לחילא
25 חילא בפולחן משכן ומנא : ומבר
חמשין שנין יתוב מחיל בלחנא
26 ולא יפלח עוד : וישמש עם אחוהי
במשכן ומנא למטר מטרא
ופולחנא לא יפלח ברין חעביד
לליואי במטרתהון :

ט

1 ומלל יי עם־משה במדברא דסיני
בשתא תניתא למפקהון מארעא
דמצרים בירחא קדמאה למימר :
2 ויעבדון בני ישראל ית־פסחא
3 בזמניה : בארבעה עסרא יומא
בירחא הדין בין שמשיא תעבדון
יתיה בזמניה כבל־עדתיה וככל־
4 דחזי ליה תעבדון יתיה : ומלל
משה עם בני ישראל למעבד פסחא
5 ועבדו ית־פסחא בניסן בארבעה
עסרא יומא לירחא בין שמשיא
במדברא דסיני כבל די פקיד יי ית
6 משה כן עבדו בני ישראל : והוו
גברא די הוו מסאבין לטמי נפשא
דאינשא ולא יכילו למעבד פסחא
ביומא ההוא וקריבו קדם משה׳
וקדם אהרן ביומא ההוא :

20 Fecitque Moyses & Aaron & omnis congregatio filiorũ Israel super Levitis, juxta omnia quæ præceperat Dñs Moysi de Levitis, ita fecerunt eis filii
21 Israel. Et mundati sunt Levitæ, & lavaverunt vestimenta sua, & elevavit eos Aaron elevatione corã Dño: et expiavit
22 eos Aaron, ut emundarentur. Et postea ingressi sunt Levitæ ad ministrandũ ministeriũ suũ in tabernaculo fœderis, corã Aaron et coram filiis ejus: sicut præceperat Domin⁹ Moysi
23 super Levitis, ita fecerunt eis. Locutusque est Dominus cum Moyse dicens. Ista est lex Le-
24 vitarum: à viginti quinque annis & supra, ingredientur ut per turmas suas serviant in
25 tabernaculo fœderis. Et à quinquaginta annis, revertentur ab exercitu ministrantium: et non servient ampli-
26 us. Ministrabũntque cum fratribus suis in tabernaculo fœderis, ut custodiant custodiam; & servitute non serviant: ita facies Levitis in custodiis suis.

CAP. IX.

1 LOcutúsque est Dominus cum Moyse in deserto Sinai, in anno secundo egressionis eorum de terrã Ægypti, in
2 mense primo, dicens. Faciant filii Israel Phase in tempore
3 suo. In quartadecima die mensis hujus ad vesperam facietis illud, in tempore suo: juxta omnem ritum suum & juxta omnia quæ ei pertinent,
4 facietis illud. Locutúsque est Moyses cũm filiis Israel, ut fa-
5 cerent Phase. Fecerũntque Phase in mense Nisã, in quarta decima die mensis ad vesperam, in deserto Sinai: juxta omnia quæ præceperat Dñs Moysi, ita fecerunt filii Israel.
6 Fuerũntque quidam viri qui erant immundi pro immunditia animæ hominis, et non potuerunt facere Phase in die illo: accesserũntq; in cõspectũ Moysi & in conspectum Aaron in die illo.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

20 ** ויעשו משה ואהרן וכל עדת בני ישראל לבני לוי
ככל אשר צוה יהוה את משה ללוי כן עשו בני ישראל
21 ** ויתחטאו הלוים ויכבסו בגדיהם ויניף אהרן אותם
תנופה לפני יהוה ויכפר אהרן עליהם לטהרם
22 ** ואחרי כן באו הלוים לעבד את עבודתם באהל מועד
לפני אהרן ולפני בניו כאשר צוה יהוה את משה ללוי כן עשו
23 ** ויאמר יהוה אל משה לאמר
24 ** זאת אשר ללוים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבא
25 ** לצבא צבא עבודת אהל מועד: ומבן חמשים שנה
יסור מצבא העבודה ולא יעבד עוד
26 ** ושרת את אחיו באהל מועד לשמר משמרת
ועבודה לא יעבד כן תעשה ללוים במשמרתם
VER. SAM.
20 ** ויעשו משה ואהרן וכל עדת בני ישראל לבני לוי
ככל אשר צוה יהוה את משה ללוי כן עשו בני ישראל
21 ** ויתחטאו הלוים ויכבסו בגדיהם ויניף אהרן אותם
תנופה לפני יהוה ויכפר אהרן עליהם לטהרם
22 ** ואחרי כן באו הלוים לעבד את עבודתם באהל מועד
לפני אהרן ולפני בניו כאשר צוה יהוה את משה ללוי כן עשו
23 ** ויאמר יהוה אל משה לאמר
24 ** זאת אשר ללוים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבא
25 ** לצבא צבא עבודת אהל מועד: ומבן חמשים שנה
יסור מצבא העבודה ולא יעבד עוד
26 ** ושרת את אחיו באהל מועד לשמר משמרת
ועבודה לא יעבד כן תעשה ללוים במשמרתם

1 ** ויאמר יהוה אל משה במדבר סיני בשנה השנית לצאתם
מארץ מצרים בחדש הראשון לאמר
2 ** ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו
3 ** בארבעה עשר יום לחדש הזה בין הערבים תעשו אתו במועדו
ככל חקתיו וככל משפטיו תעשו אתו
4 ** ויאמר משה אל בני ישראל לעשות את הפסח
5 ** ויעשו את הפסח בראשון בארבעה עשר יום לחדש בין הערבים
במדבר סיני ככל אשר צוה יהוה את משה כן עשו בני ישראל
6 ** ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח
ביום ההוא ויקרבו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

20 Fecitq; Moses, & Aaron, & omnis congregatio filiorũ Israel Levitis secundùm omnia quæ præceperat Domin⁹ Mosi de Levitis, sic fecerunt eis filii Israel. Et (c) purificaverũt
21 se Levitæ, & lauverunt vestimenta sua, et ventilavit Aaron eos ventilatione ante Dominum, & expiavit eos Aa-
22 ron ut mundi essent. Et post ea ingressi sunt Levitæ ut facerent ministerium suum in tabernaculo testimonii coram Aarone, & coram filiis ejus: sicut præceperat Dominus
23 Mosi de Levitis, sic fecerunt eis. Et locutus est Dominus Mosi, dicens; Hoc est quod
24 de Levitis, à viginti quinque annis & supra, ingredietur ad militandam militiam in ministerio tabernaculi testimonii. Sed à quinquaginta an-
25 nis, revertetur de militia ministerii, & non serviet amplius. (d) Ministrabit autem
26 fratribus suis in tabernaculo testimonii ut custodiat custodiam, sed ministerium non faciet. Sic (e) facies Levitis in custodiis eorum.

CAP. IX.

1 ET locutus est Dominus Mosi in deserto Sinai, anno secundo egressũs eorum de terra Ægypti, mense primo,
2 dicens; Faciant autem filii Israel Pascha in tempore suo.
3 Decimaquartã die, in mense isto, inter duas vesperas facient illud in tempore ejus: secundùm omnia præcepta ejus, & secundùm omnia ju-
4 dicia ejus facietis illud. Lo-
5 cutusq; est Moses filiis Israel ut facerent Pascha. Et fecerunt Pascha in primo, in decimaquartã die mensis, inter duas vesperas in deserto Si-
6 nai: secundùm omnia quæ præceperat Dominus Mosi, sic fecerunt filii Israel. Affuerunt autem viri qui polluti erant super animam hominis, & non potuerunt facere Pascha in illo die: tunc accesserunt ante Mosen, & ante Aaronem in illo die;

VER. SAM. (c) expiaverunt (d) Docebit autem fratres suos (e) facietis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

20 * فصنع موسي وهارون في جماعة بني اسرائيل للليويين كجميع ما امر الله به موسي في
21 سنيهم * كذاك صنعا بهم * فتذكّوا وغسلوا ثيابهم * ورفعهم هرون رفاعيين يدي الله * واستغفر
22 عنهم * وطهرهم * وبعد ذلك دخلوا ليخدموا جناء المحضر بين يدي هرون وبنيه * كجميع
23 ما امر الله موسي بسببهم كذاك صنعا بهم * ثم كلم الله موسي تكليما * هذا رسم اللويين *
24 من ابن خمس وعشرين سنة فصاعدا يدخل للجيش لخدمة جناء المحضر * ومن ابن
25 خمسين سنة يرجع عنه ولا يخدمه ابدا * لكن يخدمه اخويه * ويحفظ جناء المحضر * واما خدمته
26 الاولي ولا يعانيها * كذا فاصنع بهم في محفظهم *

* الفصل التاسع *

1 * وقبل ذلك كلم الله موسي في برية سيناي * في السنة الثانية لخروجهم من ارض مصر * في
2 الشهر الاول قايلا * ليصنع بنو اسرائيل الفصح في وقته * في اليوم الرابع عشر من هذا الشهر
3 بين العرويين فليصنعوه في وقته * كجميع رسومه واحكامه فليصنعوه * فكلم موسي بني اسرائيل
4 في عمل الفصح * فعملوه في الشهر الاول في اليوم الرابع عشر منه بين العرويين في برية سيناي * 5
كجميع ما امر الله موسي صنع بنو اسرائيل * فكان فيهم اناس تنجسوا بميت من الناس * فلم 6
يكن لهم ان يصنعوا الفصح في ذلك اليوم * فتقدموا فيه بين يدي موسي وهرون *

Fecerunt igitur Musa & Haron in cœtu 20
filiorum Israil Levitis secundùm omnia
quæ præcepit Deus de ipsis, ita fecerunt eis.
Et expiati sunt, & lauverunt vestimenta 21
sua, & circumduxit eos Haron circundu-
ctione in conspectu Dei, veniámque postu-
lavit pro eis, & mundavit illos. Et 22
postea ingressi sunt ut ministrarent taber-
naculo præsentiæ coram Haronę & filiis
ejus: secundùm omnia quæ præcepit De⁹
Musæ de re ipsorum, sic fecerunt eis. Et- 23
iam allocutus est Deus Musã locutione:
Hæc est constitutio Levitarum: à filio 24
viginti quinque annorum & deinceps, in-
gredietur in turmã ad ministerium taber-
naculi præsentiæ: Et à filio quinquagin- 25
ta annorum revertetur ab ipso, nec serviet
ei unquam: Sed servient ei fratres ejus. 26
Custodiet quidẽ tabernaculum præsentiæ,
at ministerio suo primo ne det operam. Sic
facito illis in custodia eorum.

CAP IX.

ET ante hæc locut⁹ est Deus cum Mu- 1
sa in deserto Sinai, anno secundo ab-
exitu eorum è terra Ægypti, mense primo,
dicens; Agant filii Israil Pascha tem- 2
pore suo. In die quartadecima ex hoc 3
mense, inter utrumq; occasum agant illud
tempore suo: secundùm omnes ritus ejus,
& judicia ejus agant illud. Locutus est 4
ergò Musa cum filiis Israil de faciendo
Paschate. Et fecerunt illud mense primo, 5
die quartadecimã ex ipso, inter utrumque
occasum, in deserto Sinai: secundùm o-
mnia quæ mandavit De⁹ Musæ, fecerunt
filii Israil. Fuerunt autem nonnulli inter 6
eos, qui inquinati sunt ant mortuo ex
hominibus, unde non licebat eis facere
Pascha in illa die: accesserunt igitur in
ipsa die ante Musam & Haronem,

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר : ט

7 Dixerunt eis, Immundi sumus super anima hominis. Quarè fraudamur ut non valeamus oblationem offerre Domino in tempore suo inter filios 8 Israel? Quibus respondit Moses, State, ut cognoscam quid præcipiat Dominus de vobis. 9 Locutúsque est Dominus ad 10 Moysen, dicens, Loquere filiis Israel; Homo qui fuerit immundus super anima, sive in via procul in gente vestra, faciat Phase Domino In mense 11 secundo, quartadecimâ die mensis ad vesperam: cum azymis & lactucis agrestibus 12 comedent illud. Non relinquent ex eo quidpiam usque manè, & os ejus non confringent, omnem ritum Phase 13 observabunt. Si quis autem & mundus est, & in itinere non fuit, & tamen non fecit Phase, exterminabitur anima illa de populis suis, quia sacrificiũ Domino non obtulit tempore suo: peccatum suum ipse por- 14 tabit. Peregrinus quoq; & advena si fuerint apud vos, facient Phase Domino juxta ceremonias & justificationes ejus. Præceptũ idem erit apud vos tam advenæ quàm indi- 15 genæ. Igitur die quâ erectum est tabernaculũ, operuit illud nubes. A vespere autem super tentorium erat quasi species 16 ignis usque manè. Sic fiebat jugiter: per diem operiebat illud nubes, & per noctem 17 quasi species ignis, Cúmque ablata fuisset nubes, quæ tabernaculum protegebat, tunc proficiscebantur filii Israel: & in loco ubi stetisset nubes, 18 ibi castrametabantur. Ad imperium Dñi proficiscebantur, & ad imperium illi sigebant tabernaculũ. Cunctis diebus quibus stabat nubes super tabernaculum, manebant in eodem loco. Et si evenisset ut 19 multo tempore maneret super illud, erant filii Israel in excubiis Domini, & non proficiscebantur.

7 Καὶ ἔφασαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι (γ) πρὸς αὐτὸν, Ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ὅτι ψυχῇ ἀνθρώπου· μὴ ἐν ὑστερήσει(δ) θυσιάζομαι τὸ δῶρον κυρίῳ κῷ καιρῷ αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν 8 Ἰσραήλ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸς Μωυσῆς, Στῆτε αὐτοῦ, καὶ ἀκούσομαι τί ἐνταλεῖται ὑμῖν 9 ὁ θεὸς περὶ ὑμῶν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς 10 Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἄνθρωπος ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν γένηται ἀκάθαρτος ὅτι ψυχῇ ἀνθρώπου, ἢ ἐν ὁδῷ (ε) μακρὰν ὑμῖν, ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πάσχα (ζ) κυρίῳ Ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ (η) ἡμέρᾳ τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτὸ, ἐπὶ ἀζύμων καὶ πικρίδων φάγονται αὐτό. Οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ, καὶ ὀστῶν οὐ (θ) συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ· κῷ τὸν νόμον τοῦ πάσχα ποιήσουσιν ἀνὰ 13 τό. Καὶ ἄνθρωπος ὃς (ι) ἐὰν καθαρὸς ᾖ, καὶ ἐν ὁδῷ μακρὰν οὐκ ἦτε, καὶ ὑστέρησε (κ) ποιῆσαι τὸ πάσχα, (λ) ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὅτι τὸ δῶρον κυρίῳ οὐ προσήνεγκε κῷ τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 14 Ἐὰν δὲ παροικήσῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ (μ) ποιήσει τὸ πάσχα κυρίῳ, κῷ τὸν νόμον τοῦ πάσχα, καὶ κῷ τὸ δικαίωμα (ν) αὐτοῦ ποιήσει οὕτως· νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν, καὶ τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ αὐτόχθονι τῇ 15 γῆς. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐστήθη ἡ σκηνὴ, ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν, τὸ οἶκον τοῦ μαρτυρίου. καὶ τὸ ἑσπέρας ἦν (ξ) ὡσὶ τὸ σκηνὴ 16 ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωΐ. Οὕτως ἐγίνετο διαπαντὸς· ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐτὸ ἡμέρας, καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα. 17 Καὶ ἡνίκα ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τὸ Ϛκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα (ο) ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ᾖτε ἡ νεφέλη, ἐκεῖ (π) παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Διὰ πρόσταγμα κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ διὰ προσάγματος κυρίου ἀπαροῦσι. πάσας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ὡσὶ τὸ σκηνῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσ- 19 ραήλ. Καὶ ὅταν ἐφέλκῃ ἡ νεφέλη ὡσὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείας, καὶ φυλάξουσι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι.

Et dixerunt viri illi ad eũ, Nos immundi super animã hominis. Nunquid igitur fraudandi sumus offerre donum Domino juxta tempus suum in medio filiorum Israel? Et dixit ad eos Moyses, State isti c, & audiã quid præcipiet Dominus de vobis. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens, Loquere filiis Israel, dicens, Homo, homo, quicunq; fuerit immundus super animam hominis, vel in via longè à vobis, vel in generationibus vestris, & faciet Pascha Domino In mense secundo in quarta & decima die: ad vesperã faciẽt illud, super azyma, & picridas comedent illud. Non relinquent de eo in manè, et os non confringent de eo: secundùm legẽ ipsius Pascha facient illud. Et (a) homo quicunq; mundus fuerit, & in via longè non est, & defuerit facere Pascha; exterminabitur anima illa de populo suo, quia donum Domino nõ obtulit juxta tempus ejus: peccatum suum accipiet homo ille. Si 14 autẽ accesserit ad vos proselytus in terra vestra, et fecerit Pascha Domino; secundùm legem ipsius Pascha, et secundùm cõstitutionem ejus faciet illud. Lex una erit vobis, & proselyto, & indigenæ terræ. Et die quã statutum 15 est tabernaculum, texit nubes tabernaculum, (b) domum testimonii. Et vesperè erat super tabernaculum velut species ignis usq; manè. Ità fiebat semper: nubes 16 tegebat illud die, & species ignis nocte. Et cùm ascendisset nubes à tabernaculo, & post eã promouebant 17 filii Israel: & in loco ubicunq; steterat nubes, ibi castra collocabant filii Israel. Per 18 præceptum Domini castra (c) collocabant filii Israel, & per præceptum Domini promouebant. Omnes dies in quibus obumbrat nubes super tabernaculum, in castris erant filii Israel. Et quando 19 (d) protraxerit nubes super tabernaculum dies plures; & custodiant filii Israel custodiam Dei, & non promouebunt.

MS.A. (γ) πρὸς αὐτὸν, (δ) ὡς προσενέγκαι(ε) μαχρὰν ἢ ἐν ὑμῖν, (ζ) τῷ κυρίῳ (η) ἡμέρᾳ· πρὸς (θ) συντρίψε(ι) (ι) ἂν (κ) τοῦ ποιῆσαι (λ) ἐξολεθρευθήσε(μ) ποιήσει (ν) αὐτὸ ὅτως ποιήσει (ξ) ὡσὶ τὸ γῆς ὡς (ο) ἀπῆρον (π) παρενέβαλλον

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Dixerúntque ad eos viri illi, Nos polluti 7 sumus in anima hominis, cur prohibemur, nec offerimus oblationem Dñi tempore suo inter filios Israel? Ait illis Moses, State in 8 loco vestro, & audiam quid præcipiat Dominus de vobis. Locutus est ergò Dñs cum 9 Mose, & dixit ad eum; Loquere cum filiis 10 Israël, & dic eis; Unusquisque cùm fuerit contaminatus in anima, vel in via est longinqua, aut in habitaculis vestris; celebret Pascha Dño. Quartâ decimâ mensis secun- 11 di, inter vesperas celebrent illud: super azymo & amaritudine comedant illud. Nihil re- 12 linquant ex eo usque mane, & os non frangant in eo: juxta omnem ritum Paschatis celebrent illud. Homo verò qui mundus est, 13 nec fuerit in via, & non celebrârit Pascha in tempore suo; pereat anima illa de populo suo, eò quòd non obtulerit oblationem Dñi tempore suo: peccatum recipiet vir hujusmodi. Et cùm demorat fuerit vobiscũ is qui 14 ad me convertitur, feceritque Pascha Dño; juxta præceptum Paschatis, & juxta judicia ejus, ita faciet. Lex eadem sit vobis, & ei qui coovertitur ad me, atque hospiti terræ. Porrò, quo die erectum fuit tabernaculum, obte- 15 xit nubes tabernaculum temporis & velum januæ testimonii: & in eadem vespera facta est super tabernaculum quasi species ignis usque ad matutinum. Sic fiebat semper, & nu- 16 bes tegebat illud interdiu, & species ignis noctu. Cúmque sustolleretur nubes à taber- 17 naculo, tunc proficiscebantur filii Israel: & in loco in quo residebat nubes, ibi castrametabantur filii Israel. Et quidem ad verbum oris 18 Dñi proficiscebantur filii Israel, & ad verbum oris Dñi castrametabantur: cunctis diebus quibus manebat nubes super taber- 19 naculum, residebant. Cúmque moram faceret nubes super tabernaculum diebus multis, observabant filii Israel custodiam Domini, nec proficiscebantur.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

7 וַאֲמַרוּ גַּבְרַיָּא הָאִנּוּן לֵיהּ אֲנַחְנָא
מְסַאֲבִין לְטֻמְרָא נַפְשָׁא דַּאֲנָשָׁא לְמָה
נִתְמְנַע בְּרִיל וְלָא לְקָרְבָּא יָת־
קָרְבָּנָא דַיְיָ בְּזִמְנֵיהּ בְּגַו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
8 וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה אוֹרִיכוּ עַד דְּאִשְׁתְּמַע
מָה דְּאִתְפְּקַד מִן קֳדָם יְיָ עַל דִּלְכוֹן:
9 וּמַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר: מַלֵּל עִם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר גְּבַר גְּבַר אֲרֵי־
יְהֵי מְסַאֲבִי לְטֻמְרָא נַפְשָׁא דַּאֲנָשָׁא
אוֹ בְאוֹרַח רְחִיקָא לְכוֹן אוֹ לְדָרֵיכוֹן
10 וְיַעְבֵּיד פִּסְחָא קֳדָם יְיָ: בְּיַרְחָא תְנִינָיָא
בְּאַרְבְּעַת עְסָרָא יוֹמָא בֵּין שְׁמָשָׁיָא
יַעְבְּדוּן יָתֵיהּ עַל־פַּטִּיר וּמְרִירִין
יֵיכְלוּנֵיהּ: 11 לָא יַשְׁאֲרוּן מִנֵּיהּ עַד־
צַפְרָא וְגַרְמָא לָא יִתְבְּרוּן בֵּיהּ בְּכֹל
גְּזֵירַת פִּסְחָא יַעְבְּדוּן יָתֵיהּ: 12 וְגַבְרָא
דְּהוּא דְכֵי וּבְאוֹרַח לָא הֲוָה וּיִתְמְנַע
לְמֶעְבַּד פִּסְחָא וְיִשְׁתֵּיצֵי אֲנָשָׁא
הַהוּא מֵעַמֵּיהּ אֲרֵי קָרְבָּנָא דַיְיָ לָא
קְרִיב בְּזִמְנֵיהּ חוֹבֵיהּ יְקַבֵּל גַּבְרָא
הַהוּא: 13 וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן גִּיּוֹרָא
וְיַעְבֵּיד פִּסְחָא קֳדָם יְיָ כְּגִזֵּרַת פִּסְחָא
וּכְדִינֵהּ כֵּן יַעְבֵּיד קְיָמָא חַד יְהֵי
לְכוֹן וּלְגִיּוֹרָא וּלְיַצִּיבָא דְאַרְעָא:
14 וּבְיוֹמָא דְאִתְקַם יָת־מִשְׁכְּנָא חָפָא
עֲנָנָא יָת־מִשְׁכְּנָא לְמַשְׁכְּנָא
דִּסְהָדוּתָא וּבְרַמְשָׁא הֲוֵי עַל־
מִשְׁכְּנָא כְּחֵזוּ אֶשְׁתָּא עַד־צַפְרָא:
15 כֵּן הֲוֵי תְדִירָא עֲנָנָא חָפֵי לֵיהּ וְחֵזוּ
אֶשְׁתָּא בְּלֵילְיָא: 16 וְלִפּוּם אִסְתַּלְּקוּתָא
עֲנָנָא מֵעַלְוֵי מִשְׁכְּנָא וּבָתַר כֵּן נְטָלִין
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְאַתְרָא דִּשְׁרֵי תַמָּן
עֲנָנָא תַּמָּן שְׁרָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: 17 עַל־
מֵימְרָא דַיְיָ נְטָלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־
מֵימְרָא דַיְיָ שָׁרָן כָּל־יוֹמֵי דִּשְׁרֵי
עֲנָנָא עַל מִשְׁכְּנָא שָׁרָן: 18 וּבְאוֹרְכוּת
עֲנָנָא עַל־מִשְׁכְּנָא יוֹמִין סַגִּיאִין
וְיִטְּרוּן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל יָת־מַטְּרַת מֵימְרָא דַיְיָ וְלָא נְטָלִין:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

7 ואמרו גברים ההמה אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקרב את־
קרבן יהוה במועדו בתוך בני ישראל:
8 ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה יהוה לגבי עליכם:
9 וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל לאמר איש איש כי־יהיה טמא לנפש
או בדרך רחוקה לכם או לדרתיכם
10 ועשה פסח ליהוה: בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אתו על־
מצות ומררים יאכלהו: 11 לא־ישאירו ממנו עד־בקר ועצם לא־ישברו בו
ככל חקת הפסח יעשו אתו: 12 ואיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה ונמנע
לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי־קרבן יהוה לא הקריב במועדו חטאו
ישא האיש ההוא: 13 וכי־יגור אתכם גר ועשה פסח ליהוה כחקת הפסח וכמשפטו
כן יעשה חק אחד יהיה לכם ולגר ולאזרח הארץ:
14 וביום הקים את־המשכן כסה הענן את־המשכן לאהל העדת
ומערב היה על־המשכן כמראה־אש עד־בקר:
15 כן היה תמיד הענן יכסנו ומראה־אש לילה: 16 לפי הסעת הענן מעל־
המשכן ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר שכן שם הענן שם יחנו בני ישראל:
17 על־פי יהוה יסעו בני ישראל ועל־פי יהוה יחנו כל־ימי אשר־שכן הענן על־המשכן
יחנו: 18 ובאריכות הענן על־המשכן ימים רבים ושמרו בני־ישראל את־משמרת יהוה ולא יסעו:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Dixerúntq; ad eum viri illi, 7 Nos polluti sumus super animã mortui, quare retecamur, ut non offeramus munus Domino in temporibus suis in medio filiorum Israel? Et 8 dixit eis Moses, Subsistite, et audiã quid præceperit Dominus vobis. Et locutus 9 est Dominus Mosi, dicens; Loquere filiis Israel, dicens; Quicunque 10 fuerit pollutus super animã, aut in via longinqua à vobis, aut à generationibus vestris, faciet etiam pascha Domino. Mense secundo, decimã quartã die, inter duas vesperas 11 facient illud; cum azymis et amaritudinibus comedent illud. Nihil residuum facient 12 de eo usque ad mane, neque os confringent in eo: secundùm omnia præcepta Paschatis facient illud. Vir autem qui 13 mundus erit, & in via non fuerit, et (a) omittet facere Pascha, exterminabitur anima illa de populo suo, quoniam munus Domini non obtulit in temporibus suis: peccatum suum portabit vir ille. Cùm etiam cõmorabitur vobiscum peregrinus, fecerit q; Pascha Domino, secundùm præcepta Paschatis, et secundùm judicia ejus, sic faciet: præceptum unum erit vobis, et peregrino, & indigenæ terræ. In die verò quo erectum est 15 tabernaculum, operuit nubes tabernaculum versus tentorium testimonii; vespere autem erat super tabernaculum sicut species ignis usque mane. Sic fuit semper; nubes tegebat illud, & species ignis nocte. Cùm autem ascendisset nubes à tabernaculo, post hæc 17 proficiscebantur filii Israel: in loco verò in quo requiescebat nubes, ibi castrametabantur filii Israel. Juxta os Domini 18 proficiscebantur filii Israel, & juxta os Domini castrametabantur: omnibus diebus quibus requiescebat nubes super tabernaculũ, castrametabantur. Cùm autem mo- 19 rabatur nubes super tabernaculum diebus multis, custodiebant filii Israel custodiam Domini, & non proficiscebantur.

VERSIO SAMARITANA.

7 ואנשים ההמה אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקרב את־
קרבן יהוה במועדו בתוך בני ישראל:
8 ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה יהוה לגבי עליכם:
9 וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל לאמר איש איש כי־יהיה טמא לנפש
אדם או בדרך רחוקה לכם לדרתיכם
10 ועשה פסח ליהוה: בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אתו על־
מצות ומררים יאכלהו: 11 לא־ישאירו ממנו עד־בקר ועצם לא־ישברו בו
ככל חקת הפסח יעשו אתו: 12 ואיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה ונמנע
לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי־קרבן יהוה לא הקריב במועדו חטאו
ישא האיש ההוא: 13 וכי־יגור אתכם גר ועשה פסח ליהוה כחקת הפסח וכמשפטו
כן יעשה חק אחד יהיה לכם ולגר ולאזרח הארץ:
14 וביום הקים את־המשכן כסה הענן את־המשכן לאהל העדת
ומערב היה על־המשכן כמראה־אש עד־בקר:
15 כן היה תמיד הענן יכסנו ומראה־אש לילה: 16 לפי הסעת הענן מעל־
המשכן ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר שכן שם הענן שם יחנו בני ישראל:
17 על־פי יהוה יסעו בני ישראל ועל־פי יהוה יחנו כל־ימי אשר־שכן הענן על־המשכן
יחנו: 18 ובאריכות הענן על־המשכן ימים רבים ושמרו בני־ישראל את־משמרת יהוה ולא יסעו:

VER. SAM. (a) [illegible]

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 وقالوا نحن انجاس من الناس * فلا نمنع ان نقرب مثل قربان الله في وقته فيما بين بني
8 اسرايل * قال لهم موسي * قفوا حتي اسمع ما يامر الله به فيكم * فكلّم الله موسي قايلا * من
9 بني اسرايل وقل لهم * ايّ انسان كان نجسا من ميت * او في سفر * منكم او من اجيالكم *
10 فليصنع فسحا لله * في الشهر الثاني في اليوم الرابع عشر منه يصنعوه في وقته * ومع فطير
11 ومرارٍ ياكلوه * ولا يبقوا منه شيا الي الغداة * ولا يكسروا منه عظما وكسايس رسوم الفصح
12 فليصنعوه * وايّ رجل كان طاهرا * ولم يكن علي سفر * وامتنع ان يعمل الفصح * ينقطع
13 ذلك الانسان من بين قومه * اذ لم يقرب قربانا لله في وقته * فقد حمل ذلك الرجل وزره * وان
14 دخل فيكم دخيل * فليصنع فصحا لله * كرسم الفصح وحكمه كذاك يصنع * اذ سريعة واحدة
15 يجب ان تكون لكم للدخيل وصريح الامة * وفي يوم نصب المسكن غطا الغمام علي خباء
16 الشهادة * وفي الليل يكون عليه كمنظر نار الي الغداة * كذاك يكون دايما * الغمام يغطيه
17 نهارا * ومنظر النار ليلا * وعلي قدر ارتفاع الغمام عن الخباء * فبعد ذلك يرحل بنو اسرايل * وفي
18 ايّ موضع يسكن الغمام * ثم ينزل بنو اسرايل * عن امر الله يرحل بنو اسرايل * وعن امره
19 ينزلون * فهم طول مدة ما سكن الغمام علي المسكن مقيمون * وان طال الغمام علي
المسكن ايّاما كثيرة * فيحفظ بنو اسرايل حفظ الله * ولا يرحلوا *

Dixerúntque, Nos immundi sumus propter homines, ne prohibeamur offerre ut 7
oblationem Dei tempore suo, inter filios Israil. Dixit eis Musa, Manete ut audiam 8
quid præcipiat Deus de vobis. Locutus 9
est Deus cum Musa, dicens; Præcipe filiis Israil, & dicito illis; Quicunque homo 10
fuerit immundus propter mortuum, aut fuerit in itinere tam ex vobis, quam ex progenieb' vestris, faciat Pascha Deo. In mense secundo in die quartadecima 11
ipsius faciens illud tempore suo: & cum azymis, atque amaritudinibus comedent illud. Et ne relinquant ex eo quidquam 12
in crastinum, & ne frangant ex eo os ullum, & juxta cunctos ritus Paschatis agant illud. Et quicunq; vir fuerit mundus, nec fuerit in itinere, & abstinuerit à 13
celebrando Pascha: è; abscindetur homo ille de medio gentis suæ, eò quòd non obtulerit sacrificium Deo tempore suo: jam enim portavit talis homo iniquitatem suam. Et si ingressus fuerit inter vos alienigena, faciet Pascha Deo: secundùm cere- 14
moniam Paschatis et judicium ejus, sic faciat: quandoquidem eandã legem convenit esse vobis, alienigenæ, & indigenæ populi. Et in die erectionis habitaculi o- 15
perait nubes tabernaculum testimonii, & nocte erat super illud quasi aspectus ignis usque mane. Sic erat jugiter: Nubes ope- 16
riebat illud die, & aspectus ignis nocte. Et secundùm elevationem nubium è ea- 17
bernaculo, ita deinde proficiscebantur filii Israil: & ubicunque quiescebat nubes, ibi diverstabantur filii Israil. Ad 18
imperium Dei proficiscebantur filii Israil, & ad jussum ejus diverstabantur. Nam quanto temporis intervallo quiescebat nubes super habitaculum, tanto manebant: At si perstiterat nubes super habitaculo multos dies, observabant filii Israil excubias Dei, & non discedebant.

ספר במדבר : י

tabernaculum super numeri diebus nubes esset cùm erat Et
10 וּבְיֹום אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעָנָן יָמִים מִסְּפַר עַל־הַמִּשְׁכָּן
proficiscebantur Domini et super & castrametabantur Domini et super
עַל־פִּי יְהוָה יִחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָה יִסָּעוּ :
nubes sustollebatur & mane usque vespera à nubes esset cùm erat Et
21 וּבְיֹום אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעָנָן מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר וְנֶעֱלָה הֶעָנָן
nubes sustollebatur & nocte & die vel proficiscebantur & mane in
בַּבֹּקֶר וְנָסָעוּ אוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה וְנֶעֱלָה הֶעָנָן
revocando in sudibus vel mense vel duobus diebus vel proficiscebantur &
וְנָסָעוּ : אוֹ־יָמִים אוֹ־חֹדֶשׁ אוֹ־יָמִים בְּהַאֲרִיךְ
castrametabantur illud super manendum ad tabernaculum super nubem
הֶעָנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עָלָיו יִחֲנוּ
proficiscebantur eam sustolli in & proficiscebantur non & Israel filii
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסָּעוּ וּבְהֵעָלֹתוֹ יִסָּעוּ :
DOMINI et super & castrametabantur DOMINI et super
עַל־פִּי יְהוָה יִחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָה
23 DOMINI et super servabant DOMINI custodiam proficiscebantur
יִסָּעוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה שָׁמָרוּ עַל־פִּי יְהוָה
Mosch manu in
בְּיַד־מֹשֶׁה :

CAP. X. י

duas tibi Fac dicendo, Mosch ad DOMINUS est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר : עֲשֵׂה לְךָ שְׁתֵּי
tibi erunt & eas facies ductile argenti tubas
2 חֲצֹצְרֹת כֶּסֶף מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לְךָ
clangent Et castrorum profectionem & coetus convocationem ad
לְמִקְרָא הָעֵדָה וְלִמַּסַּע אֶת־הַמַּחֲנוֹת : וְתָקְעוּ
et venire temere ostium ad coetus omnis te ad convenient & eis in
בָּהֵן וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ כָּל־הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד :
castra profectionem te ad convenient & clanxerint una in si Et
וְאִם־בְּאַחַת יִתְקָעוּ וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ הַנְּשִׂיאִים רָאשֵׁי
proficiscentur & principatum clangetis Et Israel millium
אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל : וַתְּקַעְתֶּם תְּרוּעָה וְנָסְעוּ
vociferationem clangetis Et orientem ad castrametantium castra
הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים קָדְמָה : וְתָקַעְתֶּם תְּרוּעָה
meridiem ad castrametantium castra proficiscentur & secundo
שֵׁנִית וְנָסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים תֵּימָנָה
facienda expeditio in Et suis profectionibus in clangent eustionem
תְּרוּעָה יִתְקָעוּ לְמַסְעֵיהֶם : וּבְהַקְהִיל
filii Et taratantarizabitis non & clangetis congregationem
אֶת־הַקָּהָל תִּתְקָעוּ וְלֹא תָרִיעוּ ; וּבְנֵי
vobis erunt & tubis in clangent sacerdotis Aharon
אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּחֲצֹצְרוֹת וְהָיוּ לָכֶם
bellum ad venietis quando Et vestras generationes in fœdis statutum in
לְחֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם : וְכִי־תָבֹאוּ מִלְחָמָה
taratantarizabitis & vos coarctantem coarctatorem super vestra terra in
בְּאַרְצְכֶם עַל־הַצַּר הַצֹּרֵר אֶתְכֶם וְהֲרֵעֹתֶם
eritis salvi & memoria Dei Domini ascendit ad memorabimini & tubis in
בַּחֲצֹצְרֹת וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם
vestris inimicis ab
מֵאֹיְבֵיכֶם :

NUMERI. Versio VULG. LAT.

20 Quotdie⁹ fuisset nubes super tabernaculum. Ad imperium Dñi erigebant tentoria, & ad imperium illius deponebant.
21 Si fuisset nubes à vespere usq; manè, & statim diluculò tabernaculum reliquisset, proficiscebantur : & si post diem & noctem recessisset, dissipabant tentoria. Si verò biduo aut uno mense vel longiori tempore fuisset super tabernaculum, manebant filii Israel in eodem loco, & non proficiscebantur : statim autem ut recessisset, movebant castra.
23 Per verbum Domini figebant tentoria, & per verbum illius proficiscebantur : erántque in excubiis Dñi juxta imperium ej⁹ per manum Moysi.

CAP. X.

1 LOcutúsq; est Dñs ad Moysen, dicens, Fac tibi duas tubas argenteas ductiles, quib⁹ convocare possis multitudinem quando movenda sunt
2 castra. Cùmq; increpueris tubis, cōgregabitur ad te omnis turba ad ostium tabernaculi
4 fœderis. Si semel clangueris, venient ad te principes, &
5 capita multitudinis Israel. Si autē prolixior atque concisus clangor increpuerit, movebunt castra primi qui sunt ad
6 Orientalem plagam. In secundo autem sonitu & pari ululatu tubæ, levabunt tentoria qui habitant ad Meridiem. Et juxta hunc modum reliqui facient, ululantibus tubis in
7 profectionem. Quando autem congrandus est populus simplex tubarum clangor crit, & non concise ululabunt.
8 Filii autem Aaron sacerdotes clangent tubis : eritque hoc legitimum sempiternum in generationibus vestris.
9 Si exieritis ad bellum de terra vestra contra hostes qui dimicant adversùm vos, clangetis ululantibus tubis, & erit recordatio vestri corā Dño Deo vestro, ut eruamini de manibus inimicorum vestrorum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

20 Καὶ ἔσται ὅταν (ρ) σκεπάζῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ διὰ τῆς Χαλκῶς, διὰ φωνῆς κυρίου παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ παραγγέματος κυρίου (σ) ἀπαροῦσι. Καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωΐ, καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη τοπρωΐ, καὶ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ (τ) νυκτὸς. Μιᾶς ἡμέρας πλεονάζούσης τῆς νεφέλης σκιαζούσης ἐπ' αὐτῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ ἀπαροῦσιν. Ὅτι διὰ παραγγέματος κυρίου ἀπαροῦσι. Τὴν φυλακὴν κυρίου (υ) ἐφυλάξαντο διὰ παραγγέματος κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ.

Et erit cùm texerit nubes dies 20 *numero super tabernaculum, per vocem Domini castra erunt : & per præceptum Domini promovebunt. Et erit, cùm fa-* 21 *erit nubes à vespera usque ad mane, & ascenderit nubes manè ; & promovebunt die, vel nocte. (e) Mense diei, a-* 22 *bundante nube obumbrante super illud, in castris erunt filii Israel, et nō promovebunt. Quo-* 23 *niam per præceptum Domini promovebunt. Custodiam Domini custodierunt, per præceptum Domini manu Moysi.*

MS.A. (ρ) σκεπάσῃ (σ) ἐξαροῦσιν. (τ) νυκτὸς. Καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη, ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ μιᾶς ἡμέρας πλεονάζούσης ἐπ' αὐτῆς, παρεμβάλουσιν (υ) ἐφύλαξαν

ΚΕΦ. ι'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, 2 λέγων, Ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς· ἐλατὰς ποιήσεις αὐτάς· καὶ ἔσονται σοι ἀναπαλεῖν τὴν συναγωγὴν, 3 καὶ ἐξάξειν τὰς παρεμβολάς. Καὶ σαλπίσῃς ἐν αὐταῖς, καὶ συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ πρὸς σὲ πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσωσι, προσελεύσονται πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ Ἰσραήλ. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλουσαι ἀνατολάς· Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλουσαι (α) Λίβα· καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ (β) παρεμβάλουσαι πρὸς Βορρᾶν. Σημασίᾳ σαλπιοῦσιν ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῶν. 7 Καὶ ὅταν συναγάγητε τὸν συναγωγὴν, σαλπιεῖτε, καὶ οὐ σημασίᾳ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν τοῖς σάλπιγξι. καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. Ἐὰν δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους τοὺς ἀνθισταμένους ὑμῖν, (δ) καὶ σημανεῖτε τοῖς σάλπιγξι, καὶ ἀναμνησθήσεσθε ἔναντι κυρίου, καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

MA.S. (α) Νότου· (β) παρεμβάλλουσαι ἀνατολαῖς· (γ) παρεμβάλλουσαι Βορρᾶν. (δ) καὶ σαλπιεῖτε τοῖς

CAP. X.

1 Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens, Fac tibi duas tubas 2 argenteas: ductiles facies eas: & erunt tibi ad revocandum synagogam, & promovendā castra. Et 3 clanges in illis: & congregabitur omnis (a) synagoga ad ostium tabernaculi testimonii. Si autem in (b) una clangent; accedent ad te omnes principes (c) 4 Duces Israel. Et clangetis significationem: & promovebunt castra applicantia ad Orientem. 5 Et clangetis significationem secundam: & promovebunt castra applicantia ad Africum. Et clangetis significationem tertiam: et promovebunt castra applicantia juxta Mare. Et clangetis significationem quartam: & promovebunt castra applicantia ad Aquilonem. Significatione clangent in promotione eorum. Et quando (d) 7 congregabitis synagogam, clangetis, & non significatione. Et filii Aaron sacerdotes clan- 8 gent tubis. Et erit vobis legitimum sempiternum in progenies vestras. Si autem exibitis 9 in bellum in terra vestra erga adversarios, qui stetterint contra vos; & significabitis tubis: & erit recordatio vestri coram Domino; & salvabimini de inimicis vestris.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 ܘܗܘܝܬ ܡܢܝܢ ܕܝܘܡܝܢ ܕܢܗܘܐ ܥܢܢܐ ܥܠ ܡܫܟܢܐ ܒܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܢܣܥܘܢ ܘܥܠ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ ܢܫܪܘܢ ܗܘܘ ܢܣܥܘܢ ܘܥܠ ܦܘܡ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

20 ואית דהוי ענגא יומין דמנין על־ משכנא על־מימרא דיי שרן ועל־
21 מימרא דיי נטלין: ואית דהוי ענגא מרמשא ועד צפרא: ומסתלק
ענגא בצפרא ונטלין או יומם
וליליי ומסתלק ענגא ונטלין:
22 או תרין יומין או ירחא או עדן
בעדן באורכות ענגא על־משכנא
למשרי עלוהי שרן בני ישראל
ולא נטלין ובאסתלקותיה נטלין:
23 על־מימרא דיי שרן ועל־מימרא
דיי נטלין ית־משרת מימרא־
דיי נטלין על־מימרא דיי בידא
דמשה:

CAP. X.

1 LOcutúsq; est Dñs cũ Moy-
2 se dicens. Fac tibi duas tubas de argento, ductili facies eas: et erunt tibi ad convocandam congregationẽ, et ad movenda castra. Et clangent cum eis: et conveniet ad te omnis congregatio, ad ostiũ tabernaculi
4 fœderis. Et si cum unâ clangũerint: conveniẽt ad te principes capita milliũ Israel.
5 Clãgetisq; ululatione: et movebũt castra illi, qui sunt ad Orientalẽ plagã. Clangetisq; itera-
6 rũ ululatione; et movebunt castra illi, qui habitãt ad Australẽ plagã: ũlulatione clangent
7 in profectione sua. Et quando congreganda est ecclesia, clãgetis et non ululabitis.
8 Filii autem Aaron sacerdotes clangent tubis: et erit vobis in legitimum sempiternum, in generationibus vestris.
9 Et quando ingressi fueritis ad prælium in terra vestrâ, contra hostes qui tribulant vos, clangetis tubis: ut veniat recordatio vestri in bonum coram Domino Deo vestro; ut eruamini de inimicis vestris.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

20 * צ״ש״א״ש״ה״ז״ה״ז״ה״ז״ב״ל״ז״ה״ש״ש״פ״ש״ב״ל״ז״ה״ש״ע״ב״ל״ז״ה״ש״ע״ב״ל״ז״ה״ש״ע

ספר במדבר : י

capitibus in & ,vestris *statutis temporibus* in & ,vestræ lætitiæ die in Et
10 וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי
,vestris *ascensionibus* super ,tubis in clangetis & ,vestrorum mensium
חָדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֹלֹתֵיכֶם
memoriam in vobis erunt & :vestrorum pacificorum sacrificiis super &
וְעַל זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכָּרוֹן
fuit Et .vester Deus Dominus ego *vestri Dei faciet ad*
לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : וַיְהִי
11 *sujicis se mense in* vigesima in ,secundo mense in secundo anno in
בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ נֶעֱלָה
Israel filii sunt profecti Et .testimonii tabernaculo *desuper* nubes
הֶעָנָן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת : וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
12
deserto in nubes manit & :Sinai deserto è suas profectiones *ad*
לְמַסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינַי וַיִּשְׁכֹּן הֶעָנָן בְּמִדְבַּר
.Moseh *manu in* Domini *os super prima in* sunt profecti Et .Paran
פָּארָן : וַיִּסְעוּ בָּרִאשֹׁנָה עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה :
13 *prima in* Jehudah filiorum *castrametationis* vexillum est profectum Et
וַיִּסַּע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־יְהוּדָה בָּרִאשֹׁנָה
14 .Hamminadab filius Nachson ejus exercitum super Et .suos exercitus *ad*
לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב :
.Suar filius Nethanel ,Issachar filiorum *castrametationis* exercitum super Et
וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר :
15 .Chelon filius Eliab ,Zebulun filiorum *castrametationis* exercitum super Et
16 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן :
.Gherson filii sunt profecti & ,tabernaculum *est factum deferendum* Et
וְהוּרַד הַמִّשְׁכָּן וְנָסְעוּ בְנֵי גֵרְשׁוֹן
17 .vexillum est profectum Et .tabernaculum portantes Merari filii & :
וּבְנֵי מְרָרִי נֹשְׂאֵי הַמִּשְׁכָּן : וְנָסַע דֶּגֶל
18 Elisur ejus exercitum super Et .suos exercitus *ad* Reuben *castrametationis*
מַחֲנֵה רְאוּבֵן לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֱלִיצוּר
Simeon filiorum *castrametationis* exercitum super Et .Sedeur filius
בֶּן־שְׁדֵיאוּר : וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי שִׁמְעוֹן
19 filiorum *castrametationis* exercitum super Et .Surisaddai filius Selumiel
שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי : וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי
20 .Chebathitæ sunt profecti Et .Dehuel filius Eliasaph Gad
גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל : וְנָסְעוּ הַקְּהָתִים
21 *ad usque* ,tabernaculum .fecerunt stare & :sanctuarium portantes
נֹשְׂאֵי הַמִّקְדָּשׁ וְהֵקִימוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן עַד־
Ephraim filiorum *castrametationis* vexillum est profectum Et *ad veniendum*
בֹּאוֹ : וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־אֶפְרַיִם
22 .Hamminhud filius Elisamah ejus exercitum super & :suos exercitus *ad*
לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד :
.Pedasur filius Ghamliel Manasseh filiorum *castrametationis* exercitum super Et
23 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר :
filius Abidan ,Binjamin filiorum *castrametationis* exercitum super Et
24 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־
colligens ,Dan filiorum *castrametationis* vexillum est profectum Et .Ghidhoni
25 גִּדְעוֹנִי : וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־דָן מְאַסֵּף
filius Achihezer ejus exercitu super Et .suos exercitus *ad* castra omnia
לְכָל־הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֲחִיעֶזֶר בֶּן־
.Hammisaddai
עַמִּישַׁדָּי :

Versio VULGATA LAT.

10 Si quando habebitis epulum, & dies festos, & calendas, canetis tubis super holocaustis, & pacificis victimis, ut sint vobis in recordationem Dei vestri. Ego Dominus
11 Deus vester. Anno secundo, mense secundo, vigesimâ die mensis, elevata est nubes de tabernaculo fœderis.
12 Profectique sunt filii Israel per turmas suas de deserto Sinai, & recubuit nubes in
13 solitudine Pharan. Moverúntque castra primî juxta imperium Domini in manu
14 Moysi Filii Juda per turmas suas: quorum princeps erat Nahassón filius Amina-
15 dab. In tribu filiorum Issachar fuit princeps Natha-
16 nael filius Suar. In tribu Zabulon erat princeps Eli-
17 ab filius Helon. Depositúmque est tabernaculum, quod portantes egressi sunt filii
18 Gerson & Merari. Profectique sunt & filii Ruben, per turmas & ordinem suum: quorum princeps erat
19 Helisur filius Sedeur. In tribu autem filiorum Simeon, princeps fuit Salamiel
20 filius Surisaddai. Porrò in tribu Gad erat princeps E-
21 liasaph filius Duel. Profectique sunt & Caathitæ portantes Sanctuarium. Tamdiu tabernaculum portabatur, donec venirent ad ere-
22 ctionis locum. Moverunt castra & filii Ephraim per turmas suas, in quorum exercitu princeps erat Elisa-
23 ma filius Ammiud. In tribu autem filiorum Manasse princeps fuit Gamaliel filius
24 Phadassur. Et in tribu Benjamin erat dux Abidan fi-
25 lius Gedeonis. Novissimi castrorum omnium profecti sunt filii Dan per turmas suas, in quorum exercitu princeps fuit Ahiezer filius Ammisaddai.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ ἐν ᾗ ἡμέραις ᾗ εὐφροσύνης ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, καὶ ἐν ᾗ νεομηνίαις ὑμῶν, σαλπιεῖτε ᾗ σάλπιγξιν ἐπὶ τοῖς ὁλοκαυτώμασι, καὶ ἐπὶ ᾗ θυσίαις ᾗ σωτηρίων ὑμῶν· καὶ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις ἔναντι τοῦ θεοῦ ὑμῶν. ἐγὼ κύριος ὁ
11 θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
12 Καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν ἐν τῇ (ε) ἐρήμῳ Σινᾶ. καὶ ἔστη ἡ νεφέλη ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν.
13 Καὶ ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φωνῆς κυρίου
14 ἐν χειρὶ Μωυσῆ, Καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς (ζ) υἱῶν Ἰούδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ.
15 Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ἰσ-
16 σάχαρ, Ναθαναὴλ υἱὸς Σωάρ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ζαβου-
17 λὼν, Ἐλιὰβ υἱὸς Χαιλών. Καὶ καθῃρέθη τὴν σκηνὴν, καὶ ἐξῆρῶσιν οἱ υἱοὶ Γεδσὼν, καὶ οἱ υἱοὶ (η) Μεραεὶ, οἱ ἀρόντες τὴν σκηνήν. Καὶ ἐξῆραν τάγμα
18 παρεμβολῆς Ῥουβὶν σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν,
19 Ἐλισὼρ υἱὸς Σεδιούρ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ
20 υἱὸς Σουρισαδαΐ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Γάδ, Ἐλισὰφ ὁ τοῦ Ῥα-
21 γουήλ. Καὶ ἐξῆρῶσιν οἱ υἱοὶ Καάθ ἀροντες τὰ ἅγια· καὶ ἱστωσιν τὴν σκηνὴν ἕως παραγένωνται. Καὶ ἐξῆρῶσι
22 τάγμα παρεμβολῆς Ἐφραὶμ σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως
23 αὐτῶν, Ἐλισαμὰ υἱὸς (ι) Σεμιούδ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν (θ) Μα-
24 νασσῆ, Γαμαλιὴλ ὁ τοῦ Φαδασσούρ. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν (ι) Βεν-
25 αμὶν, Ἀβιδὰν ὁ τοῦ Γαδεωνί. Καὶ ἐξῆρῶσι τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Δὰν ἔσχατοι πασῶν σὺν παρεμβολῶν σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ἀχιέζερ ὁ τοῦ (κ) Ἀμισαδαΐ.

Et in diebus lætitiæ vestræ, & in solemnitatibus vestris, & in Neomeniis vestris, clangetis tubis super holocausta-
10 ta, & super sacrificia salutarium vestrorum: & erit vobis ventimoratio coram Deo vestro. Ego Dominus Deus vester. Et factum est in an-
11 no secundo, in mense secundo, vigesimâ mensis, ascendit nubes à tabernaculo testimonii. Et promoverunt filii Is-
12 rael cum vasis suis in deserto Sina: & stetit nubes in deserto Pharan. Et promove-
13 runt primi per vocem Domini in manu Moysi, Et pro-
14 moverunt ordo castrorum filiorum Juda primi cum virtute sua: & super virtutem eorum, Naasson filius Aminadab. Et super virtutem tri-
15 bûs filiorum Issachar, Nathanael filius Sogar. Et super
16 virtutem tribûs filiorum Zabulon, Eliab filius Chelon. Et
17 deponent tabernaculum: & promovebunt filii Gedson, & filii Merari, qui sunt levantes tabernaculum. Et promo-
18 verunt ordo castrorum Rubein cum virtute sua: & super virtutem eorum, Elisur filius Sediur. Et super virtutem
19 tribûs filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadai. Et super
20 virtutem tribûs filiorum Gad, Helisaph filius Raguel. Et promovebunt filii Caath, quandusque accesserint. Et promo-
22 vebunt ordo castrorum Ephraim cum virtute sua: & super virtutem eorum, Elisama filius Semiud. Et super
23 virtutem tribûs filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur. Et super virtutem tribûs
24 filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni. Et promovebunt
25 ordo castrorum filiorum Dan, ultimi omnium castrorum cum virtute sua: & super virtutem eorum, Achiezer filius Amisadai.

MS.A. (ε) ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ. (ζ) τῶν υἱῶν (η) Μεραρὶ ἄροντες (ῑ) Ἐμιούδ. (θ) Μανασσῆ, (ι) Βενιαμεὶν, Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί. (κ) Μισαδαΐ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 ܘܒܝܘܡ ܥܕܬܟܘܢ ܘܒܡܘܥܕܝܟܘܢ ܘܒܪܫܝ ܝܪܚܐ ܕܢܣܘܢ ܒܩܠܦܝܢ ܥܠ ܩܘܪܒܢܟܘܢ ܘܥܠ ܕܒܚܐ ܕܫܠܡܐ ܕܝܠܟܘܢ ܘܢܗܘܢ ܠܟܘܢ ܠܗܘܪܢܐ ܩܕܡ ܐܠܗܟܘܢ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܘܗܘܐ ܒܫܢܬܐ ܬܢܝܬܐ ܒܪܝܫ ܝܪܚܐ ܬܢܝܢܝܐ ܒܥܣܪܝܢ ܒܪܝܫ ܝܪܚܐ ܐܬܥܠܬ ܥܢܢܐ ܡܢ ܡܫܟܢ ܣܗܕܘܬܐ ܘܐܬܬܪ ܥܢܢܐ ܒܡܕܒܪܐ ܕܣܝܢܝ ܘܫܪܐ ܥܢܢܐ ܒܡܕܒܪ ܦܪܢ ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܡܢ ܡܕܒܪ ܣܝܢܝ ܘܐܬܬܪ ܥܢܢܐ ܒܡܕܒܪ ܦܪܢ ܘܢܦܩܘ ܩܕܡܝܬܐ ܒܡܠܬܐ ܕܡܪܝ ܒܝܕ ܡܫܐ ܘܢܦܩܘ ܕܓܠ ܡܚܢܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܩܕܡܝܬܐ ܠܨܒܐܬܗܘܢ ܘܥܠ ܨܒܐܗ ܢܚܫܘܢ ܒܪ ܥܡܝܢܕܒ ܘܥܠ ܨܒܐ ܕܫܒܛ ܒܢܝ ܝܫܟܪ ܢܬܢܐܝܠ ܒܪ ܨܘܥܪ ܘܥܠ ܨܒܐ ܕܫܒܛ ܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ ܐܠܝܐܒ ܒܪ ܚܠܘܢ ܘܢܦܩܘ ܡܫܟܢ ܣܗܕܘܬܐ ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܓܪܫܘܢ ܘܒܢܝ ܡܪܪܝ ܢܫܐܝ ܡܫܟܢ ܣܗܕܘܬܐ ܘܢܦܩܘ ܕܓܠ ܡܚܢܐ ܕܪܘܒܝܢ ܠܨܒܐܬܗܘܢ ܘܥܠ ܨܒܐܗ ܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܐܘܪ ܘܥܠ ܨܒܐ ܕܫܒܛ ܒܢܝ ܫܡܥܘܢ ܫܠܡܝܐܝܠ ܒܪ ܨܘܪܝܫܕܝ ܘܥܠ ܨܒܐ ܕܫܒܛ ܒܢܝ ܓܕ ܐܠܝܣܦ ܒܪ ܕܥܘܐܝܠ ܘܢܦܩܘ ܩܗܬܝܐ ܢܫܐܝ ܩܕܫܐ ܘܩܝܡܘ ܠܡܫܟܢ ܥܕ ܕܡܛܐ ܘܢܦܩܘ ܕܓܠ ܡܚܢܐ ܕܐܦܪܝܡ ܠܨܒܐܬܗܘܢ ܘܥܠ ܨܒܐܗ ܐܠܝܫܡܥ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ ܘܥܠ ܨܒܐ ܕܫܒܛ ܒܢܝ ܡܢܫܐ ܓܡܠܝܐܝܠ ܒܪ ܦܕܗܨܘܪ ܘܥܠ ܨܒܐ ܕܫܒܛ ܒܢܝ ܒܢܝܡܢ ܐܒܝܕܢ ܒܪ ܓܕܥܘܢܝ ܘܢܦܩܘ ܕܓܠ ܡܚܢܐ ܕܒܢܝ ܕܢ ܕܗܘ ܩܕܡ ܟܠ ܡܚܢܬܐ ܘܥܠ ܨܒܐܗ ܐܚܝܥܙܪ ܒܪ ܥܡܝܫܕܝ

Item in die gaudiorum vestrorum, & initii to
mensium vestrorum, & solennitatum vestra-
rum, clangite tubis super holocausta vestra
& super sacrificia vestra pacifica, fientque
vobis in memoriam apud Deum vestrum:
ego sum Dñs Deus vester. Factum est autem 11
anno secundo, decimâ die mensis secundi,
sublata est nubes à tabernaculo testimonii.
Et profecti sunt filii Israel per profectiones 12
suas è deserto Sinai, substititq; nubes in de-
serto Pharan. Profecti sunt autem primo lo- 13
co juxta verbum oris Domini, internuntio
Mose; Profecti sunt *inquam* primò, turma 14
castrorum filiorum Juda, & exercitus eo-
rum: dux autem exercitûs, erat Nahson filius
Aminadab. Et dux exercitûs tribûs filiorum 15
Isachar, Nathaniel filius Soar: Et dux exer- 16
citûs tribûs filiorum Zebolon, Eliab filius
Halon. Et deposuerunt tabernaculum, & 17
profecti sunt filii Gerson & filii Merari por-
titores tabernaculi. Profecta est etiam tur- 18
ma castrorum Rubil & exercitus eorum:
dux autem exercitûs, erat Elisur filius Sedaur.
Et dux exercitûs tribûs filiorum Simeon, 19
Selamuel filius Sursadai. Et dux exercitûs 20
tribûs filiorum Gad, Eliasaph filius Rauclis.
Proficiscebantur autem filii Cahath portito- 21
res tabernaculi, erigebantque tabernaculum
donec *ipsi* venirent. Deinde profecta est 22
turma castrorum Aphrem per exercitum su-
um: princeps autem exercitûs, erat Elise-
ma filius Amihud. Et princeps exercitûs 23
tribûs Manasse, Gamaliel filius Pharsur. Et 24
princeps exercitûs tribûs Benjamen, Abi-
dan filius Gedeoni. Tum proficiscebatur 25
turma castrorum filiorum Dan, cogebatque
omnia agmina & copias eorum: dux autem
excrcitûs tribûs filiorum Dan, erat Ahiazar
filius Amisadai.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS, HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

10 וביום חדוכון ובמועדיכון ובירחי ירחיכון ותתקעון בחצוצרתא על עלותכון ועל נכס קורבניכון ויהוון לכון לדכרנא קדם אלהכון אנא יי אלהכון:

10 Et in die lætitiæ vestræ & in solennitatibus vestris, et in kalendis vestris, clangetis tubis super holocaustis vestris, & super hostiis sanctificationum vestrarum: et erunt vobis in recordationem coram Deo vestro; Ego Dominus Deus vester.

11 והוה בשתא חתיתא בירחא תניתא בעסרין לירחא אסתלק ענגא מעל־ני משכנא

11 Et factum est in anno secundo, in mense secundo, in vicesima die mensis: elevata est nubes desuper tabernaculum testimonii.

12 ונטלו בני ישראל למטלניהון מדברא דסיני ושרא ענגא במדברא דפארן:

12 Profectique sunt filii Israel per mansiones suas, à deserto Sinai: & mansit nubes in deserto Pharan.

13 ונטלו בקדמיתא על־מימרא דיי ביד משה:

13 Profectique sunt primò: juxta verbum Domini per manum Moysi.

14 ריש־ביר רמשה: ונטל טקס משריות בני־יהודה בקדמיתא לחילהון ועל־חילה נחשון בר עמינדב:

14 Discessitque primò vexillum castrorum filiorum Juda, per turmas suas: & super exercirum ejus erar princeps, Naason filius Aminadab.

15 ועל־חילא שבטא דבני ישכר נתנאל בר צוער:

15 Et super exercitum tribus filiorum Isachar, fuit Nathanael filius Suar.

16 ועל־חילא שבטא דבני זבולן אליאב בר־חילון:

16 Et super exercitum tribus filiorum Zabulon, fuit Eliab filius Helon.

17 ומתברק משכנא ונטלין בני־גרשון ובני מרלי נטלי משכנא:

17 Depositumque est tabernaculum: & profecti sunt filii Gerson & filii Merari, portantes tabernaculum.

18 ונטל טקס משריות ראובן לחילהון ועל־חילה אליצור בר־שדיאור:

18 Discessitque vexillum castrorum Ruben, per turmas suas: & super exercitum ejus erar princeps, Elisur filius Sedeur.

19 ועל־חילא שבטא דבני שמעון שלמיאל בר־צורי שדי:

19 Et super exercitum tribus filiorum Simeon fuit princeps, Selumiel filius Surisaddai.

20 ועל־חילא שבטא דבני גד אליסף בר דעואל:

20 Et super exercitum tribus filiorum Gad, fuit Eliasaph filius Duel.

21 ונטלין בני קהת נטלי מקדשא ומקימין ית משכנא עד

21 Profectique sunt filii Caath, portantes sanctuarium: et erigebatur tabernaculum donec venirent.

22 מיתיהון: ונטל טקס משריות בני אפרים לחילהון ועל־חילה אלישמע בר־עמיהוד:

22 Profectumque est vexillum castrorum filiorum Ephraim, per turmas suas: et super exercitum ejus fuit princeps, Elisama filius Amiud.

23 ועל־חילא שבטא דבני מנשה גמליאל בר־פדהצור:

23 Et super exercitum tribus filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadasur.

24 ועל־חילא שבטא דבני בנימין אבידן בר־גדעוני:

24 Et super exercitum tribus filiorum Benjamin, fuit Abidan filius Gedeonis.

25 ונטל טקס משריות בני־דן מכנש לכל משריתא לחילהון ועל־חילה אחיעזר בר־עמישדי:

25 Profectúmque est vexillum castrorum filiorum Dan per turmas suas, recolligens omnia castra: & super exercitum ejus fuit princeps, Ahiezer filius Amisaddai.

VER. SAM.

10 * ובמועדיכם וברשי חדשיכם ותקעתם בחצצרות על עלותיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני יהוה אלהיכם:

11 * ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים לחדש נעלה הענן מעל המשכן העדות:

12 * ויסעו בני ישראל למסעיהם מדבר סיני ויתן הענן במדבר פארן:

13 * ויסעו בראשנה על־פי דבר יהוה ביד משה:

14 * ונסע דגל מחנה בני יהודה בראשנה לצבאתם ועל־צבאו נחשון בן עמינדב:

15 * ועל־צבא מטה בני יששכר נתנאל בן צוער:

16 * ועל־צבא מטה בני זבולן אליאב בן חלון:

17 * והורד המשכן ונסעו בני גרשון ובני מרארי נשאי המשכן:

18 * ונסע דגל מחנה ראובן לצבאתם ועל־צבאו אלישור בן שדיאור:

19 * ועל־צבא מטה בני שמעון שלומיאל בן צורישדי:

20 * ועל־צבא מטה בני גד אליסף בן דעואל:

21 * ונסעו הקהתי נשאי המקדש והקים את המשכן עד בואם:

22 * ונסע דגל מחנה בני אפרים לצבאתם ועל־צבאו אלישמע בן עמיהוד:

23 * ועל־צבא מטה בני מנשה גמליאל בן פדהצור:

24 * ועל־צבא מטה בני בנימן אבידן בן גדעוני:

25 * ונסע דגל מחנה בני דן מאסף לכל המחנות לצבאתם ועל־צבאו אחיעזר בן עמישדי:

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 وفي يوم فرحكم واعياداكم ورؤس شهوركم فاصرخوا بالابواق على صعايدكم وذبايح سلامكم * فيكون لكم ذكرا بين يدي الله ربكم * انا الله ربكم امرت بذلك * ولما كان في

10 Et in die lætitiæ vestræ, et festis vestris, et principiis mensium vestrorum, clangite tubis super holocausta vestra & sacrificia vestra pacifica, erit q. vobis ad memoriam in conspectu Dei Domini vestri: ego Deus Dominus vester præcipi hoc.

11 الشهر الثاني من السنة الثانية في عشرين منه ارتفع الغمام عن مسكن الشهادة * فرحل بنو

11 Cùmque fuisset mensis secundus anni secundi, in vigesima die ex ipso, elevata est nubes de habitaculo testimonii.

12 اسرايل الى مراحلهم من برية سيناي * وسكن الغمام في برية فاران * فكان اول رحلهم عن

12 Profectique sunt filii Israel per diversas suas à deserto Sinai, et quievit nubes in deserto Pharan.

13 امر الله بيد موسي * ان رحل عسكر مركبي يهودا على المقدمة بجيوشهم * وعلي جيوشه نحسون

13 Fuit autem primus discessus eorum de mandato Dei per manum Mosæ, ut

14 بن عميناداب * وعلي جيش سبط يساخار نتنايل بن صوعار * وعلي جيش سبط زبولون اليياب بن

14 discesserint exercitus castrorum filiorum Iudha in fronte per turmas suas: et super turmis ejus, Nahson filius Amminadhab.

15 حيلون * ثم فصل المسكن * فرحل بنو جرسون وبنو مراري حاملينه * ثم رحل مركز عسكر

15 Et super exercitu tribus Issachar, Nethanail filius Suar.

16 رأوبين بجيوشهم * وعلي جيش سبط البصور بن شداور * وعلي جيش سبط شمعون سلوميايل بن

16 Et super exercitu tribus Zabulon, Eliab filius Helon.

17 صوري شدايي * وعلي جيش سبط جاد الياساف بن دعوايل * ثم رحل القهاتيون حاملي

17 Deinde dissolutum est habitaculum, profectique sunt filii Gerson & filii Merari gestantes illud.

18 المقدس * وقد نصب المسكن الى مجيئهم * ثم رحل مركز عسكر افرايم بجيوشهم * وعلي جيشه

18 Postea discesserunt castra exercitus Rubin per turmas suas: et super exercitum ejus, Elisur filius Sedhiur.

19 الساماع بن عميهود * وعلي جيش سبط منسا جمليايل بن فداصور * وعلي جيش سبط بنيامين

19 Et super exercitum tribus Simeon, Salumiel filius Suri-Saddai.

20 ابيدان بن جدعوني * ثم رحل عسكر دان على سافة سائر العساكر بجيوشهم * وعلي جيشه

20 Et super exercitu tribus Gad, Eliasaph filius Dauail, Deinde

21 احيعازر بن عميي سداي *

21 castra moverunt Caathitæ gestantes sanctuarium: et jam erectum erat habitaculum ad adventum ipsorum.

22 Posteà discesserunt castra exercitus Ephraim per turmas suas: & super exercitum ejus, Elisamaas filius Ammihud.

23 Et super exercitu tribus Manasse, Gamaliel filius Phadasur.

24 Et super exercitu tribus Benjamin, Abidan filius Gedeoni.

25 Deinde profectus est exercitus Dan ad calcem omnium exercituum, per turmas suas: et super exercitum ejus, Ahiezer filius Ammisaddai.

ספר במדבר : יא

26 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי אָשֵׁר פַּגִעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן : וְעַל־
27 צְבָא מַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן : אֵלֶּה מַסְעֵי
28 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְצִבְאֹתָם וַיִּסָּעוּ : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹבָב
29 בֶּן־רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נֹסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן לָכֶם לְכָה אִתָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ
30 כִּי־יְהוָה דִּבֶּר־טוֹב עַל־יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֵךְ
31 כִּי אִם־אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מֹלַדְתִּי אֵלֵךְ : וַיֹּאמֶר אַל־נָא
תַעֲזֹב אֹתָנוּ כִּי עַל כֵּן יָדַעְתָּ חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתָ לָּנוּ
32 לְעֵינָיִם : וְהָיָה כִּי־תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוּב הַהוּא אֲשֶׁר
33 יֵיטִיב יְהוָה עִמָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ : וַיִּסְעוּ מֵהַר
יְהוָה דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם
34 דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר לָהֶם מְנוּחָה : וְעֲנַן יְהוָה
עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנָסְעָם מִן־הַמַּחֲנֶה : וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן
35 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְהוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ
מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ : וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה
36 רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל :

CAP. XI. יא

וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים רָע בְּאָזְנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע
1 וַיִּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר־בָּם אֵשׁ יְהוָה וַתֹּאכַל
בְּקְצֵה הַמַּחֲנֶה : וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל
2 מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ : וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם
3 הַהוּא תַּבְעֵרָה כִּי־בָעֲרָה בָם אֵשׁ יְהוָה :
וְהָאֲסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּ תַאֲוָה
4 וְגַם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִתְאַוּ וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ
מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר : זָכַרְנוּ אֶת־הַדָּגָה אֲשֶׁר־נֹאכַל בְּמִצְרַיִם
5 חִנָּם אֶת־הַקִּשָּׁאִים וְאֶת־הָאֲבַטִּחִים וְאֶת־הֶחָצִיר וְאֶת־
הַבְּצָלִים וְאֶת־הַשּׁוּמִים :

Ver. VGL. LAT.

26 Io tribu autē filiorū Aser erat
princeps Phegiel filiꝰ Ochrā.
27 Et in tribu filiorū Nephthali
princeps fuit Ahira filiꝰ Enā.
28 Hæc sunt castra, et profectio-
nes filiorū Israel per turmas
suas, quando egrediebantur.
29 Dixitq; Moyses Hobab filio
Raguel Madianitæ, cognato
suo; Proficiscimur ad locum,
quē Dñs datur ꝰ est nobis: veni
nobiscū, ut benefaciam ꝰ tibi:
quia Dñs bona promisit Isra-
eli. Cui ille respondit, Non
30 vadam tecum, sed revertar in
terrā meā, in qua natus sum.
31 Et ille, Noli, inquit, nos relin-
quere: tu enim nōsti in quib ꝰ
locis p desertū castra ponere
debeamus, et eris ductor no-
32 ster. Cūmq; nobiscū veneris,
quidquid optimū fuerit ex o-
pib ꝰ, quas nobis traditur ꝰ est
Dñs, dabimus tibi. Profecti
33 sunt ergò de monte Dñi viā
triū dierum, arcāque fœderis
Dñi præcedebat eos, per dies
34 tres providens castrorū locū.
Nubes quoq; Dñi sup eos e-
35 rat p diē cū incederēt. Cúm-
que elevaretur arca, dicebat
Moyses, Surge Dñe, & dissi-
pentur inimici tui; et fugiant
qui oderunt te, à facie tua.
36 Cùm autē deponeretur, ai-
bat, Revertere, Dñe, ad mul-
titudinem exercitūs Israel.

CAP. XI.

1 INtereà ortum est murmur
populi, quasi dolentium pro
labore, contra Dñm. Quod
cùm audisset Dñs, irat ꝰ est.
Et accensus in eos ignis Do-
mini devoravit extremam
2 castrorū partem. Cúmq; cla-
māsset populꝰ ad Moysen, o-
ravit Moyses ad Dominum,
3 & absorptus est ignis. Voca-
vítq; nomen loci illiꝰ, Incen-
sio: eò q incensus fuisset cō-
4 tra eos ignis Domini. Vulgꝰ
quippe promiscuū, q ascen-
derat cū eis, flagravit deside-
rio, sedens & flens, junctis si-
bi pariter filiis Israel, & ait,
5 Quis dabit nobis ad vescen-
dū carnes? Recordamur pi-
sciū quos comedebam ꝰ in Æ-
gypto gratis: in mente no-
bis venīūt cucumeres, et pe-
pones, porriq; et cepe, et allia.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

26 Καὶ ἐπὶ τῆς φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ,
27 (λ) Φαγιὴλ υἱὸς Ὀχράν. Καὶ ἐπὶ τῆς φυλῆς υἱῶν Νεφθαλὶ, (μ) Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰ-
28 νάν. Αὗται αἱ στρατιαὶ υἱῶν Ἰσραὴλ κὰ ἐξ-
29 ῆραν Ὧν δυνάμει αὐτῶν. Καὶ εἶπε Μωυσῆς
πρὸς Ὀβὰβ υἱὸν Ῥαγουὴλ τοῦ Μαδιανίτου (ν)
γαμβροῦ Μωυσῆ, Ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς
τὸν τόπον ὃν εἶπε κύριος, Τοῦτον δώσω ὑ-
μῖν· δεῦρο μὲν ἡμῖν, κὰ εὖ σε ποιήσομεν,
ὅτι κύριος ἐλάλησε καλὰ περὶ Ἰσραήλ.
30 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Οὐ πορεύσομαι, (ξ)
ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου, κὰ εἰς τὴν γενεάν μου.
31 Καὶ εἶπε, Μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, (ο) ὅ
ἕνεκεν οἶδα μὲν ἡμῖν τὴν ἔρημον, κὰ ἔσῃ
32 ἐν ἡμῖν πρεσβύτης. Καὶ ἔσται ἐὰν πορευ-
θῇς μὲν ἡμῖν, κὰ ἔσται τὰ ἀγαθὰ (π) ὁποῖα
ἂν ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσῃ κύριος ἡμᾶς, κὰ
33 εὖ σε ποιήσομεν. Καὶ ἐξῆραν ἐκ τοῦ ὄρους
κυρίου ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν. Κὰ ἡ (ρ) κιβωτὸς
τῆς διαθήκης κυρίου προεπορεύετο πρὸ τῆς
αὐτῆς ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν κατασκέψασθαι
35 αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ἐξαίρειν τὴν κιβωτὸν, κὰ εἶπε Μωυσῆς, Ἐξα-
νάστηθι (σ) κύριε, κὰ διασκορπισθήτωσαν
οἱ ἐχθροί σου, φυγόντων πάντες οἱ μι-
36 σοῦντές σε. Καὶ ἐν τῷ καταπαύσει ἔλε-
γεν, Ἐπίστρεψον κύριε χιλιάσι μυριάσι
34 Ἰσραήλ. Καὶ ἡ νεφέλη ἐγένετο
σκιάζουσα ἐπ' αὐτοῖς ἡμέρας, ἐν τῷ ἐξ-
αίρειν αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς.

MS.A. (λ) Φαγαιὴλ (μ) Ἀχειρὲ (ν) γαμβρῷ (ξ) ἀλλ' εἰς (ο) ὃ ἕνε-
κεν (π) ἐκεῖνα ἃ ἂν (ρ) κιβωτὸς διαθήκης (σ) κύριε, διασκορπισθήτωσαν

ΚΕΦ. ια'.

1 Καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι
κυρίου. Κὰ ἤκουσε κύριος, κὰ ἐθυμώθη ὀργῇ.
κὰ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου,
κὰ κατέφαγε μέρος τι τῆς παρεμβολῆς.
2 Καὶ ἐκέκραξεν ὁ λαὸς πρὸς Μωυσῆν. Κὰ
ἠύξατο Μωυσῆς πρὸς κύριον, κὰ ἐκόπα-
3 σε τὸ πῦρ. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τῷ τό-
πῳ ἐκείνῳ, Ἐμπρησμός· ὅτι ἐξεκαύθη
4 ἐν (α) αὐτοῖς παρὰ κυρίου. Καὶ ὁ ἐπίμι-
κτος ὃ ἐν αὐτοῖς (β) ἐπεθύμησεν ἐπιθυ-
μίαν· κὰ καθίσαντες ἔκλαιον κὰ οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ, κὰ εἶπαν, Τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα;
5 Ἐμνήσθημεν τῶν ἰχθύων, ὧν ἠσθίομεν ἐν
Αἰγύπτῳ δωρεὰν, κὰ τῶν (γ) σικύων, κὰ
τῶν πεπόνων, κὰ τῶν πράσων, κὰ τῶν (δ)
κρόμμυα, κὰ τῶν σκόρδων.

MA.S. (α) αὐλοῖς πῦρ παρὰ (β) ἐπεθύμησε (γ) σικύας, (δ) κρόμμυα,

Et super virtutem tribus filio-
rum Aser, Phageel filius Echran.
Et super virtutem tribus filiorum 27
Nephthali, Achire filiusÆnan.
Hæ sunt acies filiorum Israel: & 28
promoverunt cum virtute sua. Et 29
dixit Moyses ipsi (e) Obab filio
Raguel Madianiti socero Moysi,
Promovemus nos in locum, quem
dixit Dominus, Hunc dabo vo-
bis: Veni nobiscum, & bene tibi
faciemus, quoniam Dominus lo-
cutus est bona de Israel. Et dixit 30
ad eum, Non ibo: sed ad terram
meam, & ad progeniem meam.
E. dixit, Ne derelinquas nos, 31
quoniam fuisti nobiscum in de-
serto; & eris in nobis presbyter.
Et erit, si veris nobiscum, & e- 32
runt bona illa quæcunque benefa-
ciet nobis Dominus; & bene tibi
faciemus. Et promoverunt à 33
monte Domini viam trium die-
rum. Et arca testamenti Domini
præcedebat prior eis viam trium
dierum ad explorandam eis re-
quietem. Et factum est in promo- 35
vendo arcam, & dixit Moyses,
Exurge Domine, & dissipentur
inimici tui: fugiant omnes, qui o- 36
dixit, Revertere Domine, millia, de-
cem millia in Israel. Et (f) nu- 34
bes fuit obumbrans super eos die,
dum promoverent ipsi è castris.

CAP. XI.

ET erat populus murmurans 1
mala ante Dominum. Et audivit
Dominus, & indignatus est irâ.
Et accensus est in eis ignis à Do-
mino, & devoravit partem quan-
dam castrorum. Et clamavit po- 2
pulus ad Moysen. Et oravit
Moyses ad Dominum, & cessa-
vit ignis. Et vocatum est nomen 3
loci illius, Incendium: quia ac-
census est in eis à Domino. Et 4
promiscuus qui erat in eis, con-
cupivit concupiscentiam: &
sedentes flebant & filii Israel,
& dicebant, Quis nos cibabit
carnibus? Recordati sumus pi- 5
scium, quos edebamus in Ægypto
gratis, & cucumerum, & pep-
num, & porrorum, & cepanum,
& alliorum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 ܘܥܠ ܨܒܐ ܡܛܐ ܕܒܢܝ ܐܫܪ ܦܓܥܝܐܝܠ ܒܪ ܥܟܪܢ ܘܥܠ
27 ܨܒܐ ܡܛܐ ܕܒܢܝ ܢܦܬܠܝ ܐܚܝܪܥ ܒܪ ܥܝܢܢ ܐܠܝܢ ܡܫܪܝ
28 ܡܫܝܪܘܬܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܨܒܘܬܗܘܢ ܘܢܦܩܘ ܡܫܐ ܠܚܒܒ
29 ܒܪ ܪܥܘܐܝܠ ܡܕܝܢܝܐ ܚܬܢ ܡܫܐ ܢܚܢܢ ܢܦܩܝܢ ܠܐܬܪܐ ܕܐܡܪ
ܡܪܝܐ ܠܗ ܐܬܠ ܠܟܘܢ ܠܟ ܥܡܢ ܘܢܛܒ ܠܟ ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ
30 ܡܠܠ ܛܒܬܐ ܥܠ ܝܫܪܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܐܙܠ ܐܠܐ ܠܐܪܥܝ
31 ܘܠܐܬܪܝ ܐܙܠ ܘܐܡܪ ܠܐ ܢܫܒܩܢ ܠܢ ܡܛܠ ܕܝܕܥܬ ܕܚܢܝܬ
32 ܠܢ ܒܡܕܒܪܐ ܘܗܘܝܬ ܠܢ ܠܥܝܢܝܢ ܘܗܘܐ ܛܒܬܐ ܗܝ ܕܝܛܝܒ
33 ܡܪܝܐ ܥܡܢ ܘܢܛܒ ܠܟ ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܛܘܪ ܡܪܝܐ ܕܬܠܬ
ܝܘܡܝܢ ܘܐܪܘܢ ܕܩܝܡܬܐ ܕܡܪܝܐ ܩܕܡ ܠܗܘܢ ܕܬܠܬ
34 ܝܘܡܝܢ ܠܡܬܪ ܠܗܘܢ ܢܝܚܬܐ ܘܥܢܢܐ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܗܘܢ ܝܘܡܐ
35 ܒܢܣܥܗܘܢ ܡܢ ܡܚܢܬܐ ܘܗܘܐ ܒܢܣܥ ܐܪܘܢܐ ܘܐܡܪ ܡܫܐ
ܩܘܡ ܡܪܝ ܢܦܨܘ ܒܢܝ ܣܢܝܟ ܘܢܬܪܕܘܢ ܣܢܝܐܝܟ ܡܢ ܩܕܡ
36 ܒܬܘܢ ܘܒܢܘܚ ܐܡܪ ܬܘܒ ܡܪܝ ܠܪܒܒܘܬ ܐܠܦ ܐܠܦ ܕܝܫܪܐܝܠ

CAP. XI.

1 ܘܗܘܐ ܥܡܐ ܡܬܬܪܥܢ ܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝ ܘܫܡܥ ܡܪܝ ܘܚܪ ܐܦܗ
ܘܐܫܬܠܗܒ ܒܗܘܢ ܢܘܪܐ ܡܢ ܡܪܝ ܘܐܟܠ ܡܢ ܣܦܝܪ ܡܚܢܬܐ
2 ܘܨܠܚ ܥܡܐ ܠܘܬ ܡܫܐ ܘܨܠܐ ܡܫܐ ܠܡܪܝ ܘܫܟܚ ܢܘܪܐ
3 ܘܩܪܐ ܠܗܘ ܠܐܬܪܐ ܗܘ ܫܡ ܕܐܬܪ ܗܘ ܕܐܬܩܕ ܒܗ ܢܘܪܐ ܡܢ ܡܪܝ
4 ܘܐܣܦܣܘܦ ܕܒܩܪܒܘ ܐܬܬܐܘ ܬܐܘܬܐ ܘܒܟܘ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ
5 ܘܐܡܪܝܢ ܡܢ ܢܐܟܠܢ ܒܣܪ ܐܬܕܟܪܢ ܢܘܢ ܕܢܬ ܕܢܐܟܠ ܒܡܨܪܝܡ
ܚܢܡ ܐܬ ܩܫܐܐ ܘܐܬ ܐܒܛܝܚܐ ܘܐܬ ܚܨܝܪ ܘܐܬ ܒܨܠܝܢ
ܘܐܬ ܫܘܡܐ ܘܐܬ ܫܘܡܐ ܕܒܪ ܫܘܡ ܕܒ ܢ ܢ ܢ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

חרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

26 וְעַל־תְּרֵיהֶם שְׁבָטָא דְּבְנֵי אֲשֵׁר
27 פַּגְעִיאֵל בַּר עָכְרָן: וְעַל־תְּרֵיהֶם שְׁבָטָא
28 דִּבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בַּר עֵינָן: אִלֵּין
מְטַלְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְתַרְיֵהוֹן וְנָטְלוּ:
29 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְחוֹבָב בַּר רְעוּאֵל
מִדְיָנָאָה חֲמוֹהִי דְּמֹשֶׁה נָטְלִין
אֲנַחְנָא לַאֲתָרָא דְּיָי אֲמַר יְיָ יְהַב־יָהּ
אִתָּן לְכוֹן אֲתָא עִמָּנָא וְנוֹטִיב לָךְ
אֲרֵי־יְיָ מַלֵּל לְאִיתָאָה טָבָא עַל
30 יִשְׂרָאֵל: וַאֲמַר לֵיהּ לָא אֵיזֵל אֶלָּהֵן
31 לְאַרְעִי וּלְיַלְדוּתִי אֵיזֵל: וַאֲמַר לָא
כְּעַן תִּשְׁבּוֹק יְתַנָּא אֲרֵי שַׁל־בֵּן יַדַּעְתָּ
כַּד־הֲוֵינָא שָׁרֵן בְּמַדְבְּרָא וַהֲוֵית לָן
דְּאִתְעַבִּידְתָּא לָנָא חֵיזוּתָא בְּעֵינָךְ:
32 וַהֲוָת אֲרֵי־תֵיזֵל עִמָּנָא וַהֲוָי טָבָא
33 הַהִוא דִּי יוֹטִיב יְיָ עִמָּנָא וְנוֹטִיב לָךְ:
וּנְטָלוּ מִטּוּרָא דְּאִתְגְּלֵי עֲלֵהוֹן יְקָרָא
דְּיָי מִדְּלָהּ תְּלָתָא יוֹמִין וַאֲרוֹן קְיָמָא
דְּיָי נָטֵל קֳדָמֵיהוֹן מַהֲלַךְ תְּלָתָא
יוֹמִין לְאַתְקָנָאָה לְהוֹן אַתַר־בֵּית־
34 מֵישָׁרֵי: וְעָנָן יְקָרָא דְּיָי עֲלֵיהוֹן
35 בֵּימָמָא בְּמִטַּלְהוֹן מִן־מַשְׁרְיָתָא:
וַהֲוָה בְּמִטַּל אֲרוֹנָא וַאֲמַר מֹשֶׁה
36 אִתְגְּלִי יְיָ וְיִתְבַּדְּרוּן שְׂנָאָךְ וְיַעְרְקוּן
מִן־קָדָמָךְ: וּבְמִשְׁרְיָתָא
אֲמַר תּוּב יְיָ שְׁרֵי בִּיקָרְךָ בְּגוֹ רִבְוָתָא
1 אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל: וַהֲוָה כַּד־מִסְתַּקְפִּין בְּישׁ קֳדָם
יְיָ וּשְׁמִיעַ קֳדָם־יְיָ וְתַקִּיף רְגְזֵהּ
וּרְלִיקַת בְּרוּן אֶשְׁתָּא מִן־קֳדָם־יְיָ
2 וְשֵׁיצָאת בִּסְעִיפֵי מַשְׁרְיָתָא: וְצַוַּח
עַמָּא עַל־מֹשֶׁה וְצַלֵּי מֹשֶׁה קֳדָם־יְיָ
3 וְאִשְׁתְּקַעַת אֶשְׁתָּא: וּקְרָא שְׁמָא־
דְּאַתְרָא הַהִוא יְלִיקַתָּא אֲרֵי־
דְלִיקַת בְּרוּן אֶשְׁתָּא מִן־קֳדָם־יְיָ:
4 וְעַרְבְּרִבִּין דִּי בֵינֵיהוֹן שְׁאִילוּ
שְׁאֵלָתָא וְתָבוּ וּבְכוּ אַף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
5 וַאֲמָרוּ מַן יַזְבְּנִנָּא בְּשַׂרָא: דְּבִירִין
אֲנַחְנָא יָת־נוּנְיָא דַּהֲוֵינָא אֲכָלִין בְּמִצְרַיִם מַגְנָן יָת בּוּצִינְיָא וְיָת קִרְחֵי וּבְצַלֵּי וְתוּמֵי:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

26 וְעַל־תְּרֵיהֶם שֵׁבֶט בְּנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן: 27
27 וְעַל־תְּרֵיהֶם שֵׁבֶט בְּנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן: 28
28 אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְצִבְאֹתָם וַיִּסָּעוּ: 29
29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹבָב בֶּן־רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נֹסְעִים אֲנַחְנוּ לַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן לָכֶם לְכָה אִתָּנוּ וְהֵטַבְתִּי לָךְ כִּי יְהוָה דִּבֶּר טוֹב עַל־יִשְׂרָאֵל: 30
30 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֵךְ כִּי אִם־אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מֹלַדְתִּי אֵלֵךְ: 31
31 וַיֹּאמֶר אַל־נָא תַּעֲזָב אֹתָנוּ כִּי־עַל־כֵּן יָדַעְתָּ חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִתָה לָּנוּ לְעֵינָיִם: 32
32 וְהָיָה כִּי־תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוּב הַהוּא אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה עִמָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ: 33
33 וַיִּסְעוּ מֵהַר יְהוָה דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר לָהֶם מָנוֹחַ: 34
34 וְעֲנַן יְהוָה עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנָסְעָם מִן־הַמַּחֲנֶה: 35
35 וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרוֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְהוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: 36
36 וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: 1
1 וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים רָע בְּאָזְנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַיִּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר־בָּם אֵשׁ יְהוָה וַתֹּאכַל בְּקְצֵה הַמַّחֲנֶה: 2
2 וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ: 3
3 וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא תַּבְעֵרָה כִּי־בָעֲרָה בָם אֵשׁ יְהוָה: 4
4 וְהָאֲסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר: 5
5 זָכַרְנוּ אֶת־הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חִנָּם אֶת־הַקִּשּׁוּאִים וְאֶת־הָאֲבַטִּחִים וְאֶת־הֶחָצִיר וְאֶת־הַבְּצָלִים וְאֶת־הַשּׁוּמִים:

VER. SAM.

26 * צלע ·ואלדד ·ומידד ·ואלה ·שמות ·האנשים ·אשר ·נבחרו ·בעדה ·ויצאו ·אל ·המחנה ·ויתנבאו ·במחנה ·
27 * צלע ·ותרץ ·עליהם ·אלדד ·ומידד ·ויתנבאו ·במחנה ·
28 * אלע ·ויען ·יהושע ·בן ·נון ·משרת ·משה ·מבחריו ·ויאמר ·אדני ·משה ·כלאם ·
29 ** אלע ·ויאמר ·לו ·משה ·הלקנא ·אתה ·בעבורי ·מי ·יתן ·כל ·עם ·יהוה ·נביאים ·כי ·יתן ·יהוה ·את ·רוחו ·עליהם ·
30 * אלע ·ויאספו ·אל ·המחנה ·משה ·וזקני ·ישראל ·
31 * אלע ·ורוח ·נסע ·מאת ·יהוה ·ויגז ·שלוים ·מן ·הים ·ויטש ·על ·המחנה ·כדרך ·יום ·פה ·וכדרך ·יום ·פה ·סביבות ·המחנה ·וכאמה ·על ·פני ·הארץ ·
32 * אלע ·ויקם ·העם ·כל ·היום ·ההוא ·וכל ·הלילה ·וכל ·יום ·המחרת ·ויאספו ·את ·השלוים ·המקבץ ·לא ·פחת ·עשרת ·חמרים ·ויפרשו ·לכם ·פרוש ·סביבות ·המחנה ·
33 * אלע ·ובשר ·עוד ·בין ·שניהם ·לא ·כרת ·ועד ·אשר ·לא ·כלה ·ואף ·יהוה ·חרה ·בעם ·ויך ·יהוה ·בעם ·מכה ·רבה ·מאד ·
34 * אלע ·ויקרא ·שם ·המקום ·ההוא ·קבר ·התאוה ·כי ·שם ·קברו ·את ·העם ·המתאוים ·
35 * אלע ·ומן ·קבר ·התאוה ·נסעו ·העם ·חצרות ·ויהי ·בחצרות ·
1 * אלע ·ותדבר ·מרים ·ואהרן ·במשה ·על ·אודות ·האשה ·הכושית ·אשר ·לקח ·כי ·אשה ·כושית ·לקח ·
2 * אלע ·ויאמרו ·הרק ·אך ·במשה ·דבר ·יהוה ·הלא ·גם ·בנו ·דבר ·ויהי ·יהוה ·שמע ·
3 * אלע ·ומשה ·ענו ·מאד ·מכל ·האדם ·אשר ·על ·פני ·האדמה ·
4 * אלע ·ויאמר ·יהוה ·פתאם ·אל ·משה ·ואל ·אהרן ·ואל ·מרים ·צאו ·שלשתכם ·אל ·אהל ·מועד ·ויצאו ·שלשתם ·
5 * אלע ·וירד ·יהוה ·בעמוד ·ענן ·ויעמד ·פתח ·האהל ·ויקרא ·אהרן ·ומרים ·ויצאו ·שניהם ·
6 * אלע ·ויאמר ·שמעו ·נא ·דברי ·אם ·יהיה ·נביאכם ·יהוה ·במראה ·אליו ·אתודע ·בחלום ·אדבר ·בו ·
7 * אלע ·לא ·כן ·עבדי ·משה ·בכל ·ביתי ·נאמן ·הוא ·
8 * אלע ·פה ·אל ·פה ·אדבר ·בו ·ומראה ·ולא ·בחידות ·ותמונת ·יהוה ·יביט ·ולמה ·לא ·יראתם ·לדבר ·בעבדי ·במשה ·
9 * אלע ·ויחר ·אף ·יהוה ·בם ·וילך ·
10 * אלע ·והענן ·סר ·מעל ·האהל ·והנה ·מרים ·מצרעת ·כשלג ·ויפן ·אהרן ·אל ·מרים ·והנה ·מצרעת ·
11 * אלע ·ויאמר ·אהרן ·אל ·משה ·בי ·אדני ·אל ·נא ·תשת ·עלינו ·חטאה ·אשר ·נואלנו ·ואשר ·חטאנו ·
12 * אלע ·אל ·נא ·תהי ·כמת ·אשר ·בצאתו ·מרחם ·אמו ·ויאכל ·חצי ·בשרו ·
13 * אלע ·ויצעק ·משה ·אל ·יהוה ·לאמר ·אל ·נא ·רפא ·נא ·לה ·
14 * אלע ·ויאמר ·יהוה ·אל ·משה ·ואביה ·ירק ·ירק ·בפניה ·הלא ·תכלם ·שבעת ·ימים ·תסגר ·שבעת ·ימים ·מחוץ ·למחנה ·ואחרי ·תאסף ·
15 * אלע ·ותסגר ·מרים ·מחוץ ·למחנה ·שבעת ·ימים ·והעם ·לא ·נסע ·עד ·האסף ·מרים ·
16 * אלע ·ואחרי ·כן ·נסעו ·העם ·מחצרות ·ויחנו ·במדבר ·פארן ·

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

26 Et super exercitū tribū filiorū Aser, Phagaiel filij Ochrā.
27 Et super exercitū tribūs filiorū Nephtali, Achira filij Enan.
28 Hæ sunt profectiones filiorum Israel per turmas suas.
29 Et dixit Moses Hobab filio Raguel Madianitæ socio Mosis, Proficiscimur nos ad locum de quo dixit Dominus, Hunc dabo vobis. Veni nobiscū, et benefaciem tibi, quia Dominus locutus est bona super Israel.
30 Et respondit ei, Non ibo sed (a) ad terram meā, et ad cognationē meā ibo.
31 Dixit verò, Ne quæso, deseres nos; nam ideò nōsti castrametationes nostras in deserto, et fuisti nobis (b) pro oculis.
32 Fietq; cum ibis nobiscū, et accideris bonū illud quod benefaciet Dominus nobis, ut benefaciamus etiam tibi.
33 Et profecti sunt à monte Domini viā trium dierum: Arcaverò fœderis Domini proficiscebatur ante illos viā trium dierū, ut exploraret eis (c) requiem.
34 Et nubes Domini super eos diū cùm proficiscebantur de castris.
35 Cùm autē proficiscebatur arca, dicebat Moses; Surge Domine, et dispergā tur inimici tui, et fugiant qui odeūt te à facie tua.
36 Cùm verò quiesceret, (d) dicebat; Revertere Domine, myriades millium Israel.

CAP. XI.

1 POstea fuit populus velut (a) cōquerens de malis in auribus Dominī, et audivit Dominus, et exarsit ira eius, accensus; est in eos ignis Domini, et consumsit partē castrorū.
2 Et clamavit populus ad Mosen, et oravitq; Moses Dominū, et (b) absorptus est ignis.
3 Et vocavit locum illum nomē loci istius, Tabbera, quoniam exarserat in eos ignis Domini.
4 Vulg. autem promiscuū quod erat in medio ejus concupivit concupiscentiam, sederuntq; et flevērunt etiam filii Israel, et dixerunt (c) quis nos comedere faciet carne.
5 Recordamur piscis quos cōsedimus in Ægypto gratis, cucumeris, et peponum, et porrorū, et caparum, et alliorum.

VER. SAM. (a) ad ostia mea, (b) in necessaris. (c) castrametationem. (d) dictum est; (a) vociferans (b) extinctus (c) utinam

CAP. XI.

1 ERat autem populus quasi intento malo coram Deo. Audivitque Deus hoc, & inualuit furor ejus, & incensus est ignis ejus, co absusitque in extremitate exercitūs.
2 Clamavitque populus ad Mosem, et deprecatus est Dominum suum, & absorptus est ignis.
3 Et vocavit illum locum, Incensionem: eò quòd incensus sit in ipsis ignis Domini. Et turba promiscua quæ erat inter eos, flagravit cupiditate quādam; reversiq; sunt filii Israel etiam cum ipsis, luxeriūtque, & dixerunt; Quis cibabit nos carne?
4 Recordati enim sumus piscium quos edebamus in Ægypto gratis, & cucumerum, & pepōnum, et porrorum, et caparum, & alliorum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * وعلي جيس سبط اسير فعييل بن عكران * وعلي جيس سبط نفتالي احيرع بن عينان * هذه
27
28
29 مراحل بني اسرايل بجيوشهم * فلما رحلوا * قال موسي لحوباب بن رعوايل المديني حمه انا راحلون
الي الموضع الذي قال الله اعطيكم اياه * فتعال معنا نحسن اليك * فان الله قد وعد آل اسرايل
30 خيرا * قال لا امضي الا الي ارضي ومولدي * قال يا هذا لا تتركنا * فانك تعلم انك في طول
31
32 مقامنا في البرية كنت لنا كابصارنا * فان سرت معنا فاي خير يحسن الله به الينا نحسن اليك
33 منه * فرحلوا من جبل الله مسافة ثلاثة ايام * وصندوق عهده يسير بين ايديهم مسافة تلك
34 الثلاثة الايام لتختار لهم مستقرا * وغمامة عليهم نهارا اذا رحلوا من المعسكر * وكان الرسم عند
35 رحل الصندوق ان يقول موسي * قم يا رب فتبدد اعداوك * ويهرب ناديوك من بين يديك * وان
36 يقول عند نزوله * رد يا رب نورك الي ربوات الوف اسرايل * * الفصل الحادي عشر *

* وكان القوم كمغتمي السر بين يدي الله * فسمع الله ذلك واشتد غضبه * واشتعلت نار فاحرقت
1
2 في طرف العسكر * فصرخ القوم الي موسي * فدعا ربه * فغارت النار * وسمي ذلك الموضع المشتعلة
3
4 لما اشتعلت فيهم نار الرب * والغوغا الذين فيما بينهم تشهوا شهوة * فرجع بنو اسرايل ايضا
5 معهم * فبكوا وقالوا من يطعمنا لحما * قد كنا ناكل بمصر مجانا * والقثاء * والدباء
والبطيخ * والكراث * والبصل * والثوم *

ספר במדבר : יא

6 ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו :
7 והמן כזרע גד הוא ועינו כעין הבדלח :
8 שטו העם ולקטו וטחנו ברחים או
רכו במדכה ובשלו בפרור ועשו אתו עגות
והיה טעמו כטעם לשד השמן : ובדרת הטל
9 על המחנה לילה ירד המן עליו : וישמע
10 משה את העם בכה למשפחתיו איש לפתח
אהלו ויחר אף יהוה מאד ובעיני משה
11 רע : ויאמר משה אל יהוה למה הרעת
לעבדך ולמה לא מצאתי חן בעיניך לשים
משא כל העם הזה עלי : האנכי הריתי את
12 כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר
אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את
13 הינק על האדמה אשר נשבעת לאבתיו : מאין
לי בשר לתת לכל העם הזה כי יבכו עלי
14 לאמר תנה לנו בשר ונאכלה : לא איכל אנכי
לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד
15 ממני : ואם ככה את עשה לי הרגני נא הרג
אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי :
16 ויאמר יהוה אל משה אספה לי שבעים
איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם
ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם
17 עמך : וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן הרוח
אשר עליך ושמתי עליהם ונשאו אתך במשא העם
ולא תשא אתה לבדך :

NUMERI. Versio VULGATA LAT.

6 Anima nostra atida est, nihil aliud respiciuot oculi
7 nostri nisi Man. Erat autem Man quasi semen cori-
8 andri, coloris bdellii. Circuibátque populus, & colligens illud, frangebat molâ, sive terebat in mortario, coquens in olla, & faciens ex eo tortulas saporis quasi
9 panis oleati. Cúmque descenderet nocte super castra ros, descendebat pári-
10 ter & Man. Audivit ergò Moyses flentem populum per familias, singulos per ostia tentorii sui. Iratúsque est furor Domini valdé: sed & Moysi intolc-
11 randa res visa est. Et ait ad Dominum, Cur afflixisti servum tuum? quarè non invenio gratiam coram te? & cur imposuisti pondus universi populi hujus super
12 me? Nunquid ego concepi omnem hanc multitudinem, vel genui eam, ut dicas mihi; Porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutrix infanculum, & defer in terram, pro qua ju-
13 râsti patribus eorum? Undè mihi carnes ut dem tantæ multitudini? flent contra me, dicentes, Da nobis
14 carnes ut comedamus. Non possum solus sustinere omnem hunc populum, quia
15 gravis est mihi. Sin aliter tibi videtur, obsecro ut interficias me, & inveniam gratiam in oculis tuis, ne
16 tantis afficiar malis. Et dixit Dominus ad Moysen, Congrega mihi septuaginta viros de senibus Israel, quos tu nôsti quòd senes populi sint ac magistri: & duces eos ad ostium tabernaculi fœderis, faciésque
17 ibi stare tecum, Ut descendam & loquar tibi: & auferam de spiritu tuo, tradámque eis, ut sustentent tecum onus populi, & non tu solus graveris.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

6 Νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ξηλάζηφ. οὐδὲν
7 πλὴν εἰς τὸ μάννα οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Τὸ
δὲ μάννα ὡσεὶ σπέρμα κορίου ἐστὶ, καὶ τὸ
8 εἶδος (ε) αὐτοῦ εἶδος κρυσάλλου. Καὶ
διεπορεύετο ὁ λαὸς, καὶ ἐπέλεγον, καὶ ἔλιθον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ, καὶ ἔτριβον ἐν
τῇ θυΐᾳ, καὶ ἥψων αὐτὸ ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ
ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας. καὶ ἦν ἡ ἡδονὴ
9 αὐτῆς ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρὶς ἐξ ἐλαίου. Καὶ
ὅταν καταβῇ ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν νύκτος, κατέβαινε τὸ μάννα ἐπ'
10 αὐτῆς. Καὶ ἤκουσε Μωυσῆς κλαιόντων
αὐτῶν κατὰ φυλὰς αὐτῶν, (ζ) ἕκαστον
ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ
κύριος σφόδρα· καὶ ἔναντι Μωυσῆ ἦν πο-
11 νηρόν. Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς κύριον,
Ἱνατί ἐκάκωσας τὸν θεράποντά σου, καὶ
διατί οὐχ εὗρηκα χάριν ἐναντίον σου, ὅτι-
βεῖναι (η) τὸν ὄχλον τοῦ λαοῦ τοῦτο ἐπ'
12 ἐμέ; Μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον (θ)
πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, ἢ ἐγὼ (ι) ἔτεκον
αὐτούς; ὅτι λέγεις μοι, Λάβε (κ) αὐτὸν
εἰς τὸ κόλπον σου, ὡσεὶ ἄραι τιθηνὸς τὸ
θηλάζοντα, (λ) εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσας
13 τοῖς πατράσιν αὐτοῖς; (μ) Πόθεν μοι κρέα
δῦναι πᾶσι τῷ λαῷ τούτῳ; ὅτι κλαίουσιν
(ν) ἐπ' ἐμοὶ, λέγοντες, Δὸς ἡμῖν κρέα,
14 ἵνα φάγωμεν. Οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος
φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι (ξ) βαρύτερός
15 μοί ἐστι τὸ ῥῆμα τοῦτο. Εἰ δ' οὕτω σὺ
ποιεῖς μοι, ἀποκτεῖνόν με ἀναιρέσει, εἰ
εὕρηκα χάριν ἔναντί σοι, ἵνα μὴ ἴδω τὴν
16 κάκωσίν μου. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μω-
υσῆν, Συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας
ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, (ο) οὓς
αὐτὸς σὺ οἶδας, ὅτι ἔτοι εἰσὶ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ
ἄξεις αὐτοὺς (π) πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρ-
17 τυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ. Καὶ κατα-
βήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ. καὶ
ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοί, καὶ
ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς· καὶ συναντιλήψονται
μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, καὶ οὐκ οἴσεις
αὐτοὺς σὺ μόνος.

Nunc autem anima nostra arida. Nihil præter in manna oculi nostri. Manna autem quasi 7 semen (a) coriandri est, & species ejus species crystalli. Et 8 perambulabat populus, & colligebant, & molebant illud in mola, & conterebant in mortario, & coquebant illud in olla, & faciebant illud subcineritia. Et erat suavitas ejus tanquam quod gustatur, laganum (b) ex oleo. Et quando descendebat 9 ros super castra nocte, descendebat manna super ea. Et audivit Moyses plorantes illos 10 secundum populos suos, unumquemque ad ostium suum. Et indignatus est irâ Dominus valdè: & coram Moyse fuit malum. Et dixit Moyses ad Do- 11 minum, ut quid afflixisti servum tuum, & quarè non inveni gratiam coram te, imponendo imperium populi hujus super me? Numquid ego in u- 12 tero concepi omnem populum hunc? aut ego peperi eos? quoniam dicis mihi, Accipe illum in sinum tuum, quasi tollat nutrix lactantem, in terram quam jurásti patribus eorum? Undè mihi carnes ad dandum 13 omni populo huic? quoniam plorant super me, dicentes, Da nobis carnes, ut edamus. Non po- 14 tero ego solus ferre populum hunc: quia (c) gravius est mihi verbum hoc. Si autem sic tu 15 facis mihi, occide me interceptione, si inveni misericordiam apud te, ut non videam afflictionem meam. Et dixit Dominus ad 16 Moysen, Congrega mihi septuaginta viros de senioribus Israel, quos tu ipse nôsti, quòd hi sint seniores populi, & scribæ eorum: & adduces eos ad tabernaculum testimonii, & stabunt illic tecum. Et descendam, & loquar 17 ibi tecum. Et auferam de spiritu, qui est in te, & superponam super eos: & sustinebunt tecum imperium populi, & non portabis eos tu solus.

MS.A. (ε) αὐτοῦ ὡς εἶδος (ζ) ἕκαστος κατὰ τὴν θύραν αὐτοῦ. (η) τὴν ὀργὴν (θ) τὴν πάντα λαὸν (ι) τέτοκα (κ) αὐτὸς (λ) εἰς γῆν (μ) Πόθεν κρέα (ν) ἐπ' ἐμὲ, (ξ) βαρύ μοι (ο) οὓς σὺ αὐτὸς οἶδας, (π) εἰς τὴν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et nunc ecce languida est anima nostra, & 6
nihil suppetit præter Manna quod est ob o-
culos nostros. Manna verò quasi semen erat 7
coriandri, candidum, & oculus (nempe ful-
gor) ejus similis oculo chrystalli. Et circum- 8
euntes populus, colligebant illud, mole-
bantque illud molâ, & conterebant illud
in mortario, & coquebant illud in olla,
conficiebantque ex eo placentam cujus sa-
por similis erat sapori placentæ subactæ oleo.
Et cùm descenderet ros super castra noctu, 9
descendebat super eum Manna. Audivit 10
ergò Moses populum flentem per familias
suas, unumquemque in ostio tabernaculi
sui: & exarsit ira Domini, & in oculis
quoque Mosis intoleranda res fuit. Dixitque 11
Moses ad Dominum, Domine mi, quare ma-
lum intulisti servo tuo? & quare non inve-
ni misericordiam in oculis tuis, ut rejceris
in me totum pondus populi hujus? Numego 12
concepi hunc universum populum? aut
nunquid ego totum ipsum genui, ut dicas mi-
hi, Gestita eum in sinu tuo quemadmodum
gestitat nutritius infantem, ad terram pro
qua juravi pâtribus eorum? Unde mihi ca- 13
ro ut dem huic universo populo flenti ad me,
atque dicenti, Da nobis carnem ut manduce-
mus? Non possum ferre solus hunc univer- 14
sum populum, quia gravior me est. Si ira 15
mecum agas, interfice me nece, si inveni mi-
sericordiam in oculis tuis, & ne videam ma-
lum meum. Et ait Dominus ad Mosen, Con- 16
voca mihi septuaginta viros ex senioribus
Israelis quos tu nôsti esse capita populi e-
jusque scribas, & adduc eos ad tabernacu-
lum temporis, sintque illic tecum parati:
Descendamque, & loquar tecum ibi, detra- 17
hamque de spiritu qui super te est, & ponam
super eos, ferentque tecum onus populi hu-
jus, & non feres tu solus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

6 וכען נפשנא תאיבא לית כל מדעם
אלהין למנא עינינא: ומנא בבר זרע
7 גיורא הוא וחזויה כחיוה דרולחא:
8 שיטין עמא ולקשין רצי טחין
ברחיא או רצבי דאון במדוכתא
ומבשלין ליה בקדרא ועבדין
יתיה גרוצין והוה טעמיה כטעם
9 דלישא במשחא: וכד נחית טלא
על משריתא ליליא נחית מנא
10 עלוהי: ושמע משה ית עמא בכן
לזרעיתהון גבר בתרע משכניה
ותקיף רוגזא רגז לחדא ובעיני
11 משה בישא: ואמר משה קדם
יי למה אבאישתא לעבדך ולמה
12 לא אשכחית רחמין קדמך לשאה
ית מטול כל עמא הדין עלי: האם
אנא לכל עמא הדין ואם בני
13 אינון דאמרת לי סוברהי בחוקפך
כמא דמסובר תורבינא ית ינקא
על ארעא דקימתא לאבהתוהי:
14 מנן לי בשרא למתן לכל עמא
הדין ארי בכן עלי למימר הב
לנא בשרא ונכול: ליت אנא
15 יכיל בלחודי לסובלא ית כל
עמא הדין ארי קשי מני: ואם
בדין את עבד לי קטלני כען
16 קטול אם אשכחית רחמין
קדמך ולא אחזי בבישתי: ואמר
יי למשה כנוש קדמי שבעין
גברא מסבי ישראל די ידעת
אדי אינון סבי עמא וסרכוהי
17 ותיתבר יתהון למשכן ומנא
ויתעתרון תמן עמך: ואתגלי
ואמלל עמך תמן ואריבי מן רוחא
די עלך ואשוי עליהון ויסוברון
עמך במטול עמא ולא תסובר את
בלחודך:

6 Nunc autem anima nostra est
desiderans, nihil aliud respi-
ciunt oculi nostri nisi Man.
7 Erat autem Man quasi semen
coriandri: & color ejus quasi
8 color bdellii. Dispergebatur
populus & colligebant illud,
& qui volebat frangebat mo-
la, & qui volebat terebat in
mortario; & coquebant illud
in olla, & faciebant ex eo pla-
centas: & erat sapor ejus, quasi
9 sapor panis oleati. Cúmque
descenderet ros nocte super
castra, descendebat Man super
10 eum. Audivítque Moyses po-
pulú flentē per familias suas;
singulos in ostio tabernaculi
sui: iratusq; est furor Dñi val-
de; & in oculis Moysi displi-
11 cuit. Dixítque Moyses coram
Dño; Quare malefecisti servo
tuo? & cur non inveni mise-
ricordiā in conspectu tuo: ut
poneres onus oīs populi huj?
12 super me? Nunquid pater
ego sum universi populi huj?
aut filii mei sunt illi: ut dicas
mihi, Porta eum in fortitudine
tua, sicut portat nutrix lactēn-
tem, super terram de qua ju-
13 rásti patribus suis? Unde ha-
beo carnem, ut dem universo
populo huic? quia flent con-
14 tra me, dicentes; Da nobis
carnem, ut manducemus. Non
possum ego solus sustinere om-
nem populum hunc: quia gra-
15 vior me est. Et si ita tu facies
mihi, interfice me obsecro, si
inveni misericordiam in ocu-
lis tuis: & non videbo malũ
16 meum. Dixitq; Domin' Moy-
si; Congrega coram me se-
ptuaginta viros de senioribus
filiorum Israel: quos tu nósti
quòd sint senes populi, & 25
præfecti ejus: & duces eos 26
ad tabernaculum fœderis, & 27
stabunt ibi tecum. Et reve-
labor, & loquar tecum ibi:
& augebo de spiritu qui est
super te, & ponam super 29
eos: & sustinebunt tecum
onus populi; & non sustine-
bis tu solus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

6 ** ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו׃
7 והמן כזרע גד הוא ועינו כעין הבדלח׃
8 שטו העם ולקטו וטחנו ברחים או כתשו במדכה ובשלו בדוד ועשו אתו עגות והיה טעמו כטעם לשד הדשן׃
9 ** וברדת הטל על המחנה לילה ירד המן עליו׃
10 ** וישמע משה את העם בכה למשפחתו איש פתח אהלו ויחר אף מאד ובעיני משה רע׃
11 ** ויאמר משה אל יהוה למה הרעת לעבדך ולמה לא מצאתי חן בעיניך לשית את משא כל העם הזה עלי׃
12 ** האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיו כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את היונק על האדמה אשר נשבעת לאבתיו׃
13 ** מאין לי בשר לתת לכל העם הזה כי יבכו אלי לאמר תן לנו בשר ונאכלה׃
14 ** לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני׃
15 ** ואם כה תעשה אתי הרג נא הרגני אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי׃
16 ** ויאמר יהוה אל משה אסף לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך׃
17 ** וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי על הם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך׃

VERSIO SAMARITANA.

6 ** ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו׃
7 והמן כזרע גד הוא ועינו כעין הבדלח׃
8 שטו העם ולקטו וטחנו ברחים או כתשו במדכה ובשלו בדוד ועשו אתו עגות והיה טעמו כטעם לשד הדשן׃
9 ** וברדת הטל על המחנה לילה ירד המן עליו׃
10 ** וישמע משה את העם בכה למשפחתו איש פתח אהלו ויחר אף מאד ובעיני משה רע׃
11 ** ויאמר משה אל יהוה למה הרעת לעבדך ולמה לא מצאתי חן בעיניך לשית את משא כל העם הזה עלי׃
12 ** האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיו כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את היונק על האדמה אשר נשבעת לאבתיו׃
13 ** מאין לי בשר לתת לכל העם הזה כי יבכו אלי לאמר תן לנו בשר ונאכלה׃
14 ** לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני׃
15 ** ואם כה תעשה אתי הרג נא הרגני אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי׃
16 ** ויאמר יהוה אל משה אסף לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך׃
17 ** וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי על הם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Nunc autem anima nostra a- 6
vida est, (d) nihil præterquam
ad Manna oculi nostri. Man- 7
na verò erat quasi semen co-
riandri, et aspectus ejus quasi
aspectus Bdellii. Perambula- 8
bat autem populus, & colli-
gebat, molebátque eum moli-
aut conterebat eum morta-
rio, & coquebat in olla, fa-
ciebatq; eum ex eo subcinericios:
erat autem sapor ejus sicut
sapor lagani ex oleo. Cùm 9
verò descendebat ros super
castra noctu, descendebat
Manna super eum. Et au- 10
divit Moyses populum flen-
tem per familias suas, unus-
quisque ad portam taberna-
culi sui, exarsíq; ira Domi-
ni valdè, displicuit etiam o-
culis Mosis. Dixitq. Moyses 11
Domino, Quare afflixisti ser-
vum tuum, & quare non in-
veni gratiam in oculis tuis,
ut poneres onus omnis populi
istius super me? Egóne con- 12
cepi omnem populum istum?
num ego genui eum, quòd di-
cis mihi, Porta illum in sinu
tuo sicut portat alumnus lac-
tentem, in terram quam ju- 13
rásti patribus ejus? unde
mihi caro ad dandũ univer-
so huic populo; nam plorant
post me, dicentes; Da nobis
carnem ut manducemus. Non 14
poterò ego solus portare uni-
versum populum istum, quia
gravior me est. Si autem ita 15
facis mihi, occidendo me
quæso, occide: si quoque in-
veni gratiam in oculis tuis,
non videam afflictionem me-
am. Et dixit Dominus Mosi, 16
Colligæ mihi septuaginta viros
de (e) senioribus Israel, quos
nósti (f) seniores esse po-
pili, & (g) præfectos ejus,
duceq; eos ad tabernaculum
testimonii, & stabunt ibi
tecum. Et descendam, & 17
loquar tecum ibi, sepondamq;
de spiritu qui est super te, &
ponam super eos, portabuntq;
tecum onus populi, ut non
portes illud tu solus.

VER. SAM. (d) non est sufficientia, solum ad Manna aspectus nostri. (e) sapientibus (f) sapientes (g) scribas

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * والآن فنفوسنا يابسة اذ ليس لنا سي * وانما عيوننا الي المن ممدودة * وكان المن كبزر الكزبرة *
7 ولونه كلون اللؤلؤ * يطوف القوم فيلتقطونه * ويطحنون منه في الرحا * او يدقون بالمدق *
8 ويطبخون منه في البرام * ويصنعون منه ملة * ويكون طعمه حلاوة بدسم * وعند نزول الطل على
9 المعسكر ليلا ينزل المن عليه * فلما سمع موسي القوم يبكون لعشائرهم كل امرئ على باب خبائه *
10 اشتد غضب الله جدا * وساء ذلك موسي * قال موسي لم ابليت عبدك * ولم لم اجد حظا عندك *
11 اذ صببت كلفة جميع هؤلاء القوم علي * هل انا حملتهم ام ولدتهم * اذ قلت لي سسهم كاتك
12 تحملهم في حجرك كما يحمل الحاضن الرضيع * الي البلد الذي اقسمت لآبائهم عليه * من اين
13 لي لحم لاعطاء هذا الجمع * اذ يبكون فيقولون اعطنا لحما ناكله * لست اطيق انا وحدي
14 ان اسوسهم * بل هو ثقيل علي * وان كنت الرسنية عقوبة فاجعلها امانتي * ان وجدت حظا
15 عندك * ولا اري بليتي * فقال الله لموسي * اجمع لي سبعين رجلا من شيوخ بني اسرائيل الذين
16 تعلم انهم شيوخهم وعرفاؤهم * وخذهم الي خباء المحضر يقفوا ثم معك حتي اجلي حظاتي *
17 فاحاطبك هناك * وافيدهم من النور الذي علي وجهك * واجعله عليهم * فيعاونوك على
سياسة القوم * ولا تسوسهم انت وحدك *

Et modò animæ nostræ aridæ sunt, cùm 6
nihil habeamus, & quidem oculi nostri
ad Man sint protensi. Erat autem Man 7
velnii semen coriandri, & color ejus ve-
lut color unionum. Vagabatur populus, 8
collegébátque illud, & molebant ex eo
molâ, aut tundebant illud pistillo, & co-
quebant ex eo in ollis, & faciebant ex eo
placentas: eratq; sapor ejus dulcedo cum
suavitate. Et ad descensum roris super 9
castra noctu, descendebat Man super eum.
Cumque audissei Musa populum lugentes 10
per familias suas, unumquemque ad ostiũ
tentorii sui, invaluit furor Dei valdè, &
displicuit id Musæ. Dixit Musa, Quare 11
tentásti famulum tuum? et cur non inve-
ni fortunam apud te, ut posuerit pondus
totius populi hujus super me? Num ego 12
concepi eos, aut parturii eos, ut dixerim
mihi; Duc eos, ac si portares eos in sinu
tuo, quemadmodũ portat nutrix lactentẽ,
ad regionem de qua jurásti patribus eo-
rum? Unde mihi caro ut dem huic populo 13
flenti, ac dicenti; Da nobis carnem ad
manducandum. Non possum ego solus ve- 14
gere eos, sed grave mihi est. Quòd si 15
me astringis ab hoc in præsentiarum, verte eam
mihi in mortem, si reperi sortem apud te,
& non videam miseriam meam. Dixit 16
Deus Musæ, Congrega mihi septuaginta
viros ex senioribus filiorum Israel, quos
noveris esse seniores eorum ac principalio-
res eorum, & duc illos ad tabernaculum
præsentiæ, manéntque ibi tecum donec
revertam colloquium meum. Loquar enim 17
tecum illic, & impertiar eis de splendore
qui est super vultu tuo, ponámque eum
super illos, & adjuvabunt te in guberna-
tione populi, & non regas eos tu solus.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר : יא

comedetis & cras tinum in vos Sanctificate dices populum ad Et
18 ואל־העם תאמר התקדשו למחר ואכלתם
Quis dicendo Domini auribus in flevistis quia carocem
בשר כי בכיתם באזני יהוה לאמר מי
dabit & Ægypto in nobis bonum quia carnem nos faciet comedere
יאכלנו בשר כי־טוב לנו במצרים ונתן
comedetis una die Non comedetis & carnem vobis Dominus
יהוה לכם בשר ואכלתם : לא יום אחד תאכלון
dies decem neque dies quinque neque duobus diebus neque
ולא יומים ולא חמשה ימים ולא עשרה ימים
egrediatur quo usque dierum mensem ad Usque diebus vigioti neque
ולא עשרים יום : עד חדש ימים עד אשר־יצא
e prebasfit quod eo disperfanem in vobis ut & vestro naso de
מאפכם והיה לכם לזרא יען כי־מאסתם את
quid Ad dicendo se ut faciet ad flevistis & vestri interiori in qui Dominum
יהוה אשר בקרבכם ותבכו לפניו לאמר למה
Sexcenti Mosch dixit Et Ægypto ex sumus egressi hoc
זה יצאנו ממצרים : ויאמר משה ששׁ־מאות
21 Carnem dixisti tu & ejus interiori in ego cujus populus pedites mille
אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו ואתה אמרת בשר
manducabitur bos & sicut Nam dierum mensem comedent & eis dabo
אתן להם ואכלו חדש ימים : הצאן ובקר ישחט
22 eis congregabitur maris pisces omnes Si eis inveniet & eis
להם ומצא להם אם את־כל־דגי הים יאסף להם
manus Nam Mosch ad Dominus dixit Et eis inveniet &
ומצא להם : ויאמר יהוה אל־משה היד
23 an meum verbum tibi eveniat an videbis Nunc abbreviabitur Domini
יהוה תקצר עתה תראה היקרך דברי אם־
verba populum ad est locutus & Mosch est egressus Et non
לא : ויצא משה וידבר אל־העם את דברי
24 eos fecit flare & populi senioribus è viros septuaginta collegit Et Domini
יהוה ויאסף שבעים איש מזקני העם ויעמד אתם
est locutus & nube in Dominus descendit Et tentorii circuitibus
סביבת האהל : וירד יהוה בענן וידבר
25 septuaginta super fecit & cum super qui spiritu de reservavit & eum ad
אליו ויאצל מן־הרוח אשר עליו ויתן על־שבעים
prophetaverunt & spirit eos super quiescere jussa fuit Et seniores viros
איש הזקנים ויהי כנוח עליהם הרוח ויתנבאו
nomen & significatione in viri duo remanserunt Et addiderunt non &
ולא יספו : וישארו שני־אנשים במחנה שם
26 spiritus eos super requievit & Medad secundi nomen & Eldad unios
האחד אלדד ושם השני מידד ותנח עליהם הרוח
prophetabant & tentorium ad erant egressi non & conscriptis in ipsi &
והמה בכתבים ולא יצאו האהלה ויתנבאו
Eldad dixit & Mosch nunciavit & puer cucurrit Et castrametatione in
במחנה : וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד
27 Jchosuah respondit Et castrametatione in prophetant Medad &
ומידד מתנבאים במחנה : ויען יהושע
28 Mosch mi Domine dixit & ejus electis ex Mosch minister Nun filius
בן־נון משרת משה מבחריו ויאמר ארני משה
eos prohibe
כלאם :

18 Populo quoque dices, Sanctificamini; cras comedetis carnes: ego enim audivi vos dicere, Quis dabit nobis escas carnium? bene nobis erat in Ægypto. Ut det vobis Dominus carnes, & comedatis; 19 Non uno die, nec duobus, vel quinque aut decem, nec viginti quidem, Sed usque ad mensem dierum, donec exeat per nares vestras, & vertatur in nauseam, eò quòd repuleritis Dominum, qui in medio vestri est, & fleveritis coram eo, dicentes, Quarè egressi 21 sumus ex Ægypto? Et ait Moyses, Sexcenta millia peditum hujus populi sunt. Et tù dicis, Dabo eis esum carnium mense integro? 22 Numquid ovium & boum multitudo cædetur, ut possit sufficere ad cibum? vel omnes pisces maris in unum congregabuntur, ut eos satient? 23 Cui respondit Dominus, Numquid manus Domini invalida est? Jam nunc videbis utrùm me' 24 sermo opere compleatur. Venit igitur Moyses, & narravit populo verba Domini, congregans septuaginta viros de senibus Israel, quos stare fe- 25 cit circa tabernaculum. Descendítque Dominus per nubem, & locutus est ad eum, auferens de spiritu qui erat in Moyse, & dans septuaginta viris. Cúmque requievisset in eis Spiritus, prophetaverunt, nec ultrà cessave- 26 runt. Remanserant autem in castris duo viri, quorum unus vocabatur Eldad, & alter Medad, super quos requievit Spiritus: nam & ipsi descripti fuerant, & non exierant ad 27 tabernaculum. Cúmque prophetarent in castris, cucurrit puer, & nuntiavit Moysi, dicens; Eldad & Medad prophetant in castris. Statim Josue filius Nun, minister Moysi, & electus è pluribus, ait; Domine mi Moyses, prohibe eos.

18 Καὶ πρὸς λαὸν ἐρεῖς, Ἁγιάσασθε εἰς αὔριον, καὶ φάγεσθε κρέα· ὅτι ἐκλαύσατε ἔναντι κυρίου, λέγοντες, Τίς ἡμᾶς ψωμεῖ κρέα; ὅτι καλὸν (ρ) ἡμῖν ὅτιν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ δώσει κύριος ὑμῖν (σ) φαγεῖν κρέα, καὶ 19 φάγεσθε κρέα. Οὐχ ἡμέραν μίαν φάγεσθε, οὐδὲ δύο, οὐδὲ πέντε ἡμέρας, οὐδὲ δέκα ἡμέρας, οὐδὲ εἴκοσι ἡμέρας, Ἕως μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῆς μυκτήρων ὑμῶν· καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν, ὅτι ἠπειθήσατε κυρίῳ, ὃς ἐστιν ἐν ὑμῖν, καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ, λέγοντες, Ἱνατί ἡμῖν ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου; 21 Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Ἑξακόσιαι χιλιάδες πεζῶν ὁ λαός, ἐν οἷς εἰμι ἐν αὐτοῖς· καὶ Σὺ εἶπας, (τ) Κρέα δώσω αὐτοῖς φαγεῖν, 22 καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν. Μὴ πρόβατα καὶ βόες Σφαγήσονται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς; ἢ πᾶν τὸ ὀψῶν τῆς θαλάσσης (υ) Συναχθήσεται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει 23 αὐτοῖς; Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, (φ) Μὴ χεὶρ κυρίου ἐκ ἐξαρκέσει; ἤδη γνώσῃ εἰ ὀπκαλαλήσεί σε ὁ λόγος μου 24 ἢ ὄ. Καὶ ἐξῆλθε Μωυσῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα κυρίου. καὶ Συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸς 25 κύκλῳ τῆς Σκιωῆς. Καὶ καθέζη κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ (χ) ἐλάλησε πρὸς αὐτόν. καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ (ψ) ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐτέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους. ὡς δὲ ἐπαναπαύσατο (ω) πνεῦμα ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπροφήτευσαν, καὶ οὐκ ἔτι 26 προσέθεντο. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὄνομα τῷ ἑνὶ Ἐλδὰδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδὰδ· καὶ ἐπανεπαύσαλο ἐπ' αὐτοὺς (α) πνεῦμα· καὶ ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον (β) πρὸς τὴν Σκηνήν· Καὶ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. 27 Καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος, ἀπήγγειλε (γ) Μωυσῆ· καὶ ἔπε, λέγων, Ἐλδὰδ καὶ Μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ 28 παρεμβολῇ. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Νωῆ, ὁ παρεστηκὼς Μωυσῆ ὁ (δ) ἐκλεκτὸς, εἶπε, Κύριε Μωυσῆ, κώλυσον αὐτούς.

Et populo dices, Purificamini 18 *in crastinum, & comedetis carnes: quoniam plorástis ante Dominum, dicentes, Quis nos cibabit carnibus? quia bonum est nobis in Ægypto. Et dabit vos Dominus carnes ad edendum, &* 19 *edetis carnes. Non diem unum edetis, neque duos, neque quinque dies, neque decem dies, neque viginti dies. Usque ad men-* 20 *sem dierum edetis, donec exeat è naribus vestris; & erit vobis in (d) choleram; quoniam increduli fuistis Domino, qui est in vobis: & plorástis ante eum, dicentes, ut quid nobis exire de Ægypto? Et dixit Moyses, Sex-* 21 *centa millia pedituum populus, in quibus sum in eis: & tu dixisti, Carnes dabo eis comedere, & comedent mensem dierum. Nun-* 22 *quid oves & boves occidentur illis, & sufficient illis? Aut omne (e) edulium maris congregabitur eis, & sufficiet eis? Et* 23 *dixit Dominus ad Moysen, Numquid manus Domini non sufficiet? Jam cognosces, si (f) supercomprehendet te verbum meum, an non. Et egressus est* 24 *Moyses, et locut' est ad populum verba Domini. Et cõgregavit septuaginta viros de senioribus populi: & statuit eos in circuitu tabernaculi. Et descendit Domi-* 25 *nus in nube, & locutus est ad eum. Et abstulit de spiritu qui super ipsum, & superposuit super septuaginta viros seniores. ut autem requievit spiritus super eos, et prophetárũt, & non ultrà (g) adjecerunt. Et remanserunt* 26 *duo viri in castris, nomen uni Heldad, & nomen secundo Modad: & requievit super eos spiritus: & hi erant ex descriptis, & non venerant ad tabernaculum: Et prophetárunt in castris.* 27 *Et accurrens adolescens, annuntiavit Moysi: & dixit, dicens, Heldad & Modad prophetant in castris. Et respondens Jesus* 28 *Naue, qui adstabat Moysi (h) electus ille, dixit, (i) Domine Moyses, prohibe eos.*

MS.A. (ρ) ὑμῖν (σ) κρέα φαγεῖν, (τ) Κρέας δώσω αὐτοῖς, καὶ (υ) Συναχθήσεται, καὶ (φ) Μὴ ἡ χεὶρ κυρίου ἐχὶ ἐξαρκέσει; (χ) ἐλάλησεν κύριος πρὸς (ψ) ἐπ' αὐτῷ, (ω) ἐπ' αὐτὸς τὸ πνεῦμα, (α) τὸ πνεῦμα· (β) εἰς ἢ (γ) τῷ Μωυσῆ· (δ) ἐκλεκτὸς αὐτῷ, εἶπεν, Κύριέ μου Μωυσῆ,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 Dixit autem Moses ad populum, Sanctificamini cras ut comedatis carnem: flevistis enim coram Dño, atque dixistis, O quis pascat nos carnibus? nam melius erat nobis in Ægypto: dabitque vobis Dñs carnem ut edatis. Non 19 die uno comedetis eam; neque duob' diebus, nec quinque diebus, neque decem diebus, neque viginti diebus. Usque ad mensem die- 20 rum comedetis eam, donec exeat è naribus vestris, fiatq; vobis cruditas: eò quòd spreveritis Dominum qui est inter vos, & flevereritis coram Domino, atque dixeritis, Cur heu egressi sumus ex Ægypto? Dixitq; Moses co- 21 ram Domino, Sexcenta millia virorum peditum est populus inter quos ego sum, & tu dixisti, Carnem dabo eis ut comedant mense dierum. Si oves bovesq; mactentur illis, quid 22 facient ipsis? & si omnes pisces maris capiantur eis, ad quem usque gradum sufficient illis? Respondit Dominus Mosi, Manus Dñi supple- 23 bit: modò videbis utrùm eveniat sermo me', an non. Egressus itaque Moses, retulit popu- 24 lo sermones Domini: & congregans septuaginta viros de senioribus populi, statuit eos circa tabernaculum. Descendit q; Dominus in 25 nube, & locutus est cum eo: & detrahens de spiritu qui erat super eum, posuit super septuaginta viros seniores: cúmq; requievisset super eos spirit', prophetaverunt, & non perrexerunt. Remanserant autem duo viri in ca- 26 stris; nomen unius, Eldad, & nomen alterius, Midad; requievitq; super eos spiritus, (nam ipsi quoque scripti fuerant, at non venerant ad tabernaculum,) & prophetaverunt in castris. Et cucurrit adolescens, & indicavit Mo- 27 si, dixitq; ad eum, Eldad & Midad, en prophetant in castris! Et respondens Husa filius 28 Nun minister Mosis ab adolescentia sua, dixit ad eum, Domine mi Mose, prohibe eos.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס. TARGUM ONKELOS.

18 וְלְעַמָּא תֵּימַר אִתְמַנּוּ לְמַחַר
וְתֵיכְלוּן בִּסְרָא אֲרֵי בְּכִיתוּן קֳדָם יְיָ
לְמֵימַר מַאן יוֹכְלִנָא בִּסְרָא אֲרֵי
טַב לָנָא בְּמִצְרַיִם וְיִתֵּן יְיָ לְכוֹן בִּסְרָא
וְתֵיכְלוּן: לָא יוֹמָא חַד וְתֵיכְלוּן וְלָא
19 תְּרֵין יוֹמִין וְלָא חַמְשָׁא יוֹמִין וְלָא
עַסְרָא יוֹמִין וְלָא עֶסְרִין יוֹמִין: עַד
20 יַרְחָא יוֹמִין עַד דִּיתְקְצוּן בְּרֵישׁוּתְכוֹן
לְכוֹן לְתַקָּלָא חֲלַף דִּקְצַתּוּן יַת
מֵימְרָא דַיְיָ דִּשְׁכִנְתֵּיהּ שְׁרֵיָא
בֵּינֵיכוֹן וּבְכִיתוּן קֳדָמוֹהִי לְמֵימַר
21 לְמָה דְנָן נְפַקְנָא מִמִּצְרַיִם: וַאֲמַר
מֹשֶׁה שִׁית־מְאָה אַלְפִין גֻּבְרָא
רַגְלָאָה עַמָּא דִּי אֲנָא בֵּינֵיהוֹן וְאַתְּ
אֲמַרְתְּ בִּסְרָא אִתָּן לְהוֹן וְיֵכְלוּן יַרְחָ
22 יוֹמִין: הַיְן וְתוֹרִין יִתְכַּנְּשׁוּן לְהוֹן
הֵיסַפְּקוּן לְהוֹן אִם יַת כָּל־גּוּבֵי יַמָּא
23 יִתְכַּנְּשׁוּן לְהוֹן הֵיסַפְּקוּן לְהוֹן:
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הֲמֵימְרָא דַיְיָ יִתְעַכַּב
כְּעַן תֶּחֱזֵי הַיְרַע עִנְדִּי פִּתְגָמִי אִם לָא:
24 וּנְפַק מֹשֶׁה וּמַלֵּל עַם־עַמָּא יַת
פִּתְגָמַיָּא דַיְיָ וְכָנַשׁ שַׁבְעִין גֻּבְרָא
מִסָּבֵי עַמָּא וַאֲקִים יָתְהוֹן סְחָרְגּוֹת
25 מַשְׁכְּנָא: וּאִתְגְּלִי יְיָ בַּעֲנָנָא וּמַלֵּל
עִמֵּיהּ וְרִבִּי מִדְּרוּחָא דִּי עֲלוֹהִי וְיָהַב
עַל־שַׁבְעִין גֻּבְרָא סָבֵיָא וַהֲוָה כַּד
שְׁרֵת עֲלֵיהוֹן רוּחָא נְבוּאָה וּסְתָנְבָּאוּן
26 וְלָא פְּסָקוּן: וְאִשְׁתְּאַרוּ תְּרֵין גֻּבְרִין
בְּמַשְׁרְיָתָא שׁוּם חַד אֶלְדָּד וְשׁוּם
תִּנְיָנָא מֵידָד וּשְׁרֵת עֲלֵיהוֹן רוּחַ־
נְבוּאָה וְאִנּוּן בְּכְתִיבָיָא וְלָא נְפָקוּ
לְמַשְׁכְּנָא וּסְתָנְבָּאוּן בְּמַשְׁרְיָתָא:
27 וּרְהַט עוּלִימָא וְחַוִי לְמֹשֶׁה וַאֲמַר
אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִין בְּמַשְׁרְיָתָא:
28 וַאֲתֵיב יְהוֹשֻׁעַ בַּר־נוּן מְשַׁמְּשָׁנֵיהּ
דְּמֹשֶׁה מְעוּלֵמוֹהִי וַאֲמַר רְבוֹנִי
מֹשֶׁה אֲסָרְנוּן:

18 Populo quoq; dices, Præparamini in crastinũ, et comedetis carnem: quia ploraſtis coram Dño, dicentes; Quis dabit nobis carnem ad manducandum? bene enim erat nobis in Ægypto: dabitq; Dñs vobis carnẽ, 19 et comedetis. Non uno die, nec duobus: nec quinque diebus, nec decem diebus, nec 20 viginti diebus. Sed uſque ad menſem dierũ, donec in faſtidium eam habeatis, & ſit vobis in ſcandalum: eò quòd in faſtidium fuit vobis verbũ Domini, cujus majeſtas habitat inter vos, & ploraſtis coram eo, dicentes; ut quid egreſſi 21 ſumus de Ægypto? Et ait Moyſes: Sexcenta millia virorum ſunt populi hujus, inter quos ego habito: et tu diximi, Dabo eis carnem, ut comedant 22 menſe dierũ. Nunquid ſi oves et boves occidantur eis, ſufficient eis? aut ſi omnes piſces maris congregentur eis, nunquid 23 ſufficient eis? Dixitque Dominus ad Moyſen; Nunquid verbũ Dñi impeditur? nunc videbis utrũ accidat tibi ver- 24 bum meũ, annon. Egreſſuſq; eſt Moyſes, et locut' eſt cũ populo verba Dñi: et congregavit ſeptuaginta viros de ſenoribus populi; et ſtatuit eos per circuitum tabernaculi. Revelatúſq; eſt Dñs in nube, et locutus eſt cũ eo: et auxit de ſpiritu qui erat in eo; et dedit ſup ſeptuaginta viros ſeniores: factúmq; eſt, cũ requieviſſet in eis ſpirit' prophetiæ; prophetaverunt, et nequaquã ceſſave- 26 runt. Remanſerãt autẽ duo viri in caſtris, nomẽ uni' Eldad, et nomen ſecundi Medad, et requievit ſup eos ſpiritus prophetiæ; & ipſi erant deſcripti; & non exierant ad tabernaculum: et prophetabant in ca- 27 ſtris. Cucurrit autem puer; & narravit Moyſi, & ait: Eldad & Medad prophetant in ca- 28 ſtris. Reſponditque Joſue filius Nun, miniſter Moyſi à puericiâ ſuâ, et ait: Domine mi Moyſes, mitte eos in carcerem.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

18 ** צ2ש״ר״ת״ ״ש״ר״ת״ ״ש״ר״ת״ ״

ספר במדבר : יב

Ver. VUL. LAT.

29 A ille ; Quid, inquit, æmularis pro me ? quis tribuat ut
30 eis populus prophetet, & det
eis Dñs Spiritũ suũ ? Reversúsque est Moyses, & majores
31 natu Israel in castra. Vent' autem egrediens à Dño arreptans trans mare coturnices detulit, & demisit in castra itinere quantum uno die confici potest, ex omni parte castrorũ per circuitũ, volabántque in aere duob' cubitis al-
32 titudine super terrã. Surgens ergò popul' toto die illo, & nocte, ac die altero, cõgregavit coturnicũ, qui parũ, decẽ coros : & siccaverunt eas per
33 gyrũ castrorũ. Adhuc carnes erant in dentib' eorũ, nec defecerat hujuscemodi cib' : & ecce furor Domini concitatus in populũ, percussit eũ plagâ
34 magnâ nimis. Vocatúlq; est ille locus, Sepulchra concupiscentiæ : ibi enim sepelierunt populũ qui desideraverat. Egressi autem de Sepulchris concupiscentiæ, venerunt in Haseroth, & manserunt ibi.

CAP. XII.

1 LOcutáque est Maria & Aaron contra Moysen propter
2 uxorem ejus Æthiopissam. Et dixerunt, Num per solũ Moysen locutus est Dominus ?
3 Nónne & nobis similiter est locutus ? Quod cùm audisset Dominus, (Erat enim Moyses vir mitissimus super omnes homines qui morabantur
4 in terra.) Statim locutus est ad eum, & ad Aaron & Mariam, Egredimini vos tantùm tres ad tabernaculum fœde-
5 ris. Cùmque fuissent egressi, Descendit Dominus in columna nubis, & stetit in introitu tabernaculi vocans Aaron & Mariam. Qui cùm is-
6 sent, Dixit ad eos, Audite sermones meos : Si quis fuerit inter vos propheta Domini, in visione apparebo ei, vel per somnium loquar ad il-
7 lum. At non talis servus me' Moyses, qui in omni domo mea fidelissimus est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

29 Καὶ (ε) εἶπε Μωυσῆς αὐτῷ, Μὴ ζηλοῖς ἐμέ ; ᾗ τὶς δῴη πάντα ἡ λαὸν κυρίου προφῆται, ὅταν δῷ κύριος τὸ πνεῦμα αὐτῶ
30 ἐπ' αὐτούς ; Καὶ ἀπῆλθε Μωυσῆς εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ισ-
31 ραήλ. Καὶ πνεῦμα ἐξῆλθε παρὰ κυρίου, καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτρα (ζ) ἀπὸ τῆς θαλάσσης· καὶ ἐπέβαλεν ὅπῃ τῆς παρεμβολῆν ὁδὸν ἡμέρας ἐνὸς ἐνθεῦθεν, καὶ ὁδὸν ἡμέρας ἐνὸς ἐνθεῦθεν, κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, ὡσεὶ (η) δίπηχυ ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ὅλην τὴν
32 ἡμέραν (θ) τῆς ἐπαύριον, καὶ συνήγαγον τὴν ὀρτυγομήτραν· ὁ τὸ ὀλίγον, συνήγαγε δέκα κόρους· καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ἔψυγμὸς κύ-
33 κλῳ τῆς παρεμβολῆς. Τὰ κρέα ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὀδόσιν αὐτῶν πεινῶ ἐκλείπειν· καὶ κύριος ἐθυμώθη εἰς τὴν λαὸν, καὶ ἐπάταξε (ι) κύριος τὴν λαὸν πληγὴν μεγάλην σφόδρα.
34 Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τῶ τόπῳ ἐκείνῳ, Μνήματα τῆς ἐπιθυμίας· ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὴν λαὸν τὴν ἐπιθυμήσαντα. ἀπὸ Μνημάτων (κ) ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λαὸς εἰς Ἀσηρώθ· καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν Ἀσηρώθ.

MS.A. (ε) εἶπεν αὐτῷ Μωυσῆς, Μὴ ζηλοῖς σύ μοι ; ᾗ (ζ) ἀπὸ θαλάσσης· (η) δίπηχυ (θ) τῇ ἐπαύριον, (ι) κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν (κ) τῆς ἐπιθυμίας

CAP. XII.

1 Καὶ ἐλάλησε Μαριὰμ καὶ Ἀαρὼν κατὰ Μωυσῆ, ἕνεκεν τῆς γυναικὸς τῆς Αἰθιοπίσσης (α) ἣν ἔλαβε Μωυσῆς, ὅτι
2 γυναῖκα Αἰθιόπισσαν ἔλαβε. Καὶ ἔπαν, Μὴ Μωυσῆ μόνῳ (β) λελάλησε κύριος ; οὐχὶ (γ) καὶ ἡμῖν ἐλάλησε ; καὶ ἤκουσε κύ-
3 ριος. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωυσῆς πραΰς σφόδρα παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς
4 ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶπε κύριος ἀφνω τῷ Μωυσῆ, (δ) καὶ Ἀαρὼν, καὶ Μαριὰμ, Ἐξέλθετε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν
5 Σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· καὶ καταβὰς κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης, καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν θύραν τῆς Σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐκάλεσε Ἀαρὼν καὶ Μαριὰμ· καὶ ἐξῆλθον ἀμφότεροι.
6 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀκούσατε τῶν λόγων μου. ἐὰν γένῃ προφήτης ὑμῶν κυρίῳ, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι, καὶ ἐν ὕπνῳ
7 λαλήσω αὐτῷ. Οὐχ ὅτως ὁ θεράπων μου Μωυσῆς, ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστὸς ἐστι.

MS.A. (α) ἣν ἔλαβεν (β) ἐλάλησεν (γ) καὶ ἐν ὑμῖν (δ) καὶ Μαριὰμ, καὶ Ἀαρὼν, Ἐξέλθατε (ε) ὅτως οὐς ὁ

Et dixit Moyses ei, Numquid 29 *(k) æmularis me ? Et quis det omnem populum Domini prophetas, cùm dederit Dominus spiritum suum super eos ? Et* 30 *abiit Moyses in castra, ipse & seniores Israel. Et spiritus ex-* 31 *iit à Domino, & (l) transtulit coturnicem à mari : & injecit super castra, viam diei hinc, & viam diei hinc, in circuitu castrorum, quasi bicubitum à terra. Et exsurgens populus totam* 32 *diem, & eotam noctem, & totam diem crastinum ; & congregavit coturnicem : qui parum, congregavit decem coros : & refrigeraverunt sibi refrigeria in circuitu castrorum. Carnes ad-* 33 *huc erant in dentib' eorũ, antequàm defecerent : et Domin' indignat' est in populum, & percussit (m) Dominus populum plagam magnam valdè. Et vocatum est* 34 *nomen loci illius, Sepulchra concupiscentiæ : quia illic sepelierunt populum concupitorem. A Sepulchris concupiscentiæ promovit populus in Aseroth : & fuit populus in Aseroth.*

CAP. XII.

Et locuta est Maria & Aaron contra Moysen, propter uxorem 1 *Æthiopissam, quam sumpsit Moyses ; quoniam uxorem Æthiopissam sumpsit. Et dixerunt,* 2 *Nunquid soli Moysi locutus est Dominus ? Nonne & nobis locutus est ? Et audivit Dominus. Et homo Moyses mansuetus val-* 3 *dè præter omnes homines qui erant super terram. Et dixit Domi-* 4 *nimus statim ad Moysen, & Aaron, & Mariam, Exite vos tres ad tabernaculum testimonii. Et* 5 *exierunt ipsi tres ad tabernaculũ testimonii. Et descendit Dominus in columna nubis, et stetit super ostium tabernaculi testimonii. Et vocati sunt Aaron et Maria ; et exierunt ambo. Et dixit ad te-* 6 *os, Audite verba mea. Si fuerit propheta ex vobis Domino, in visione ei agnoscar, et in somno loquar ei. Non sic famulus meus* 7 *Moyses ; in tota domo mea fidelis est.*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Ait illi Moses, Ne mihi zelum concitaveris : 29 ô quis reddat universum populum Dñi prophetas, quia *scilicet*, dederat Dominus spiritũ suum super illos. Deinde ingressus est Moses 30 in castra, ipse atque seniores Israelis. Et ven- 31 tus profectus à conspectu Domini, & educens coturnices è mari, projecit super castra, itinere diei hinc, & itinere diei illinc circum castra, & ferè duob' cubitis super faciem terræ. Surrexitq; populus totâ die illâ, totâq; nocte, 32 & totâ die sequenti, & collegerunt coturnices : qui parum collegit, collegit decem acervos; & expanderunt sibi expansiones circa castra. Dum caro esset adhuc inter dentes 33 eorum, & nondum transisset, invaluit furor Domini super populum, & percussit Dominus populum plagâ admodum magnâ. Vocavitq; 34 nomen loci illius, Sepulchra concupiscentiæ, eò quòd ibi sepelissent populum qui flagraverat concupiscentiâ. De Sepulchris concu- 35 piscentiæ profecti sunt populus ad Haseroth, & manserunt in Haseroth.

CAP. XII.

OBlocuta est autem Mariâ & Aharon de 1 Mose ob causam mulieris Æthiopissæ quam duxerat ; nam uxorem Æthiopissam duxerat : Et dicunt, Num cum Mose tantùm locutus 2 est Dominus ? en etiam nobiscum locutus est : Audivitq; Dominus. Vir autem Moses 3 humillimus erat omnium hominum qui erant super terrã. Et ait Dominus ex improviso ad 4 Mosen & ad Aharonem & ad Mariam, Egredimini vos tres ad tabernaculum temporis : & egressi sunt ipsi tres. Descenditque Do- 5 minus in columna nubis, ac stetit in ostio tabernaculi temporis, & vocavit Aharonem & Mariam, egressique sunt ipsi duo. Et ait 6 illis Dominus, Audite nunc sermones meos. Si fiat prophetia vestra, ego Dominus in visione appareo vobis, & in somnio loquor vobiscum. At non sic servus meus Moses, sed 7 in tota domo mea fidelis est.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

TARGUM ONKELOS.

29 ואמר ליה משה הקנאתי אתה מקנא
לי דיעבינא פון ריהון כל עמא דיי
נביאין ארי יתן יי ית רוחה נביאותיה
30 עליהון : ואתכנש משה למשריתא
הוא וסבי ישראל : ורוחא נפלי מן־
31 קדם יי ואפרח שלוה מן־ימא ורמא
על־משריתא כמהלך יומא לכא
וכמהלך יומא לכא סחור־סחור
למשריתא וברום תרתין אמין על־
32 אפי ארעא : וקם עמא כל־יומא
ההוא וכל־ליליא וכל יומא
דבתרותה וכנשו ית שליו דאעלו
33 בנש עשרא דנרין ושטחו להון
משטיחין סחור־סחור למשריתא :
בסרא עד־כען בין שניהון ער לא
34 פסק ורגזא דיי חקיף בעמא וקטל
יי בעמא קטול סגי לחדא : וקרא
ית שמא דאתרא ההוא קברי
35 דמשאלי ארי תמן קברו ית־עמא
דאשאלו : מקברי דמשאלי נטלו
עמא לחצרות והוו בחצרות :
יב
1 ומלילת מרים ואהרן במשה־על־
עסק אתתא שפירתא דנסיב ארי־
אתתא שפירתא : רנסיב רחיק :
2 ואמרו הלחוד ברם עם־משה מלל
יי הלא אף עמנא מלל ושמיע קדם
3 יי : ונבדא משה ענותנא לחדא מכל
אנשא די על־אפי ארעא : ואמר
4 יי בחביוך לשה ולאהרן ולמרים
פוקו תלתיכון למשכן זמנא ונפקו
תלתיהון : ואתגלי יי בעמודא
5 רעננא וקם בתרע משכנא וקרא
אהרן ומרים ונפקו תריהון : ואמר
6 שמעו כען פתגמי אם־יהון לכון
נביאין אנא יי בחזיון אנא מתגלי־
ליה בחלמין אנא ממלל עמהון :
7 לא־כן עבדי משה בכל־ביתי מהימן הוא :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

29 ויאמר לו משה הקנאתי אתה מקנא
לי ולא יתן כל־עם יי נביאים כי יתן
יי את רוחו עליהם : ויאסף משה
30 הוא וזקני ישראל : ורוח נפלה מן־
31 קדם יי ויפרח שלו מן־הים ויטש
על־המחנה כדרך יום־הלך כה וכדרך
יום־הלך כה סביב סביב למחנה
32 וכאמה על־פני הארץ : ויקם העם
כל־היום ההוא וכל־הלילה וכל־
33 היום המחרת ויאספו את־השלו
אשר־עשר הרן ויטשו להם
34 מטשטשים סביב סביב למחנה :
עוד הבשר בין שניהם ועד לא
35 כלה ואף יי חרה בעם ויך יי
בעם מכה רבה מאד : ויקרא
את־שם המקום ההוא קברות
6 התאוה כי שם קברו את־העם
7 המתאוים : מקברות התאוה נסעו
העם חצרות ויהי בחצרות :
יב
1 ותדבר מרים ואהרן במשה על־
6 אודות האשה הכושית אשר לקח
2 כי אשה כושית לקח : ויאמרו
הרק אך־בנו דבר משה הלא גם־
3 בנו דבר יי ויהי־נא : והאיש
משה ענו מאד מכל
4 האדם אשר על־פני האדמה : ויאמר
יי אל־משה ואל־אהרן ואל־מרים
5 צאו שלשתכם אל־אהל מועד
ויצאו שלשתם : וירד יי בעמוד
6 ענן ויעמד פתח האהל ויקרא
אהרן ומרים ויצאו שניהם : ויאמר
7 שמעו־נא דברי אם־יהיה נביאכם
יי במראה אליו אתודע בחלום
אדבר־בו : לא־כן עבדי משה בכל־
ביתי נאמן הוא :

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina

29 Dixitque eis Moses, Num æmularis tu pro me? Et (m) quis dabit universum populũ prophetas esse? cũ quòd dederit Dominus spiritum suum super eos. Et recepit se Moses
30 in castra, ipse, & (n) seniores
31 Israel. Tum spiritus profectũ est à Domino, & transtulit coturnicem à mari, diffudit q; in castra velut itinere diei hinc, & velut itinere diei hinc, & velut duos cubitos super facie terræ. Et surrexit populus toto
32 die illo, & totã nocte, & toto die crastino, & collegerunt coturnices: qui minimùm, collegit decem Coros; & mactatione mactaverunt eas circum castra. Caro adhuc erat
33 inter dentes eorum, antequam consumpta esset, et ira Domini exarsit in populum, et (o) percussit Dominus populum (p)
34 plagã magnã valde. Et vocatum est nomen loci illius, Sepulchra (q) concupiscentiæ, quoniam ibi sepelierunt populum concupiscentiæ. De se-
35 pulchris concupiscentiæ profectus est populus in Haseroth, & manserunt in Haseroth.

CAP. XII.

1 Et locuta est Maria, & Aaron in Mosen propter uxorem Æthiopissam quã acceperat; nam uxorem Æthiopissã acceperat. 2 Et dixerunt, Nunquid tantùm per Moses locutus est Dominus? nonne etiã per nos locutus est? & audiuit Dominus. 3 Vir autem (a) Moses manifestè erat valdè, præ omnibus hominibus qui erant super facies terræ. Dixitq; Dominus repentè Mar-
4 ia, & Aaron, & Mariæ; Egredimini vos tres ad tabernaculum testimonii; et egressi
5 sunt illi tres. Et descendit Dominus in columna nubis, et stetit ad postam tabernaculi, & vocavit Aaronem et Mariam, & egressi sunt ambo.
6 Quibus dixit, Audite nunc verba mea, si fuerit vestrũm prophetæ Domini, in visione (b) apparebo ei, & in somnio loquar cum illo. Non ita
7 de servo meo Mose, in omni domo mea fidelis est.

VER. SAM. (m) utinam detur (n) sapientes (o) occidit (p) occisione (q) desiderii, (a) ejus (b) notum faciendo

VERSIO SAMARITANA.

29 ויאמר לו משה הקנאתי אתה מקנא
לי ולא יתן כל־עם יי נביאים כי יתן
יי את רוחו עליהם : ויאסף משה
30 הוא וזקני ישראל : ורוח נפלה מן־
31 קדם יי ויפרח שלו מן־הים ויטש
על־המחנה כדרך יום־הלך כה וכדרך
יום־הלך כה סביב סביב למחנה
32 וכאמה על־פני הארץ : ויקם העם
כל־היום ההוא וכל־הלילה וכל־
33 היום המחרת ויאספו את־השלו
אשר־עשר הרן ויטשו להם
34 מטשטשים סביב סביב למחנה :
עוד הבשר בין שניהם ועד לא
35 כלה ואף יי חרה בעם ויך יי
בעם מכה רבה מאד : ויקרא
את־שם המקום ההוא קברות
6 התאוה כי שם קברו את־העם
7 המתאוים : מקברות התאוה נסעו
העם חצרות ויהי בחצרות :
יב
1 ותדבר מרים ואהרן במשה על־
6 אודות האשה הכושית אשר לקח
2 כי אשה כושית לקח : ויאמרו
הרק אך־בנו דבר משה הלא גם־
3 בנו דבר יי ויהי־נא : והאיש
משה ענו מאד מכל
4 האדם אשר על־פני האדמה : ויאמר
יי אל־משה ואל־אהרן ואל־מרים
5 צאו שלשתכם אל־אהל מועד
ויצאו שלשתם : וירד יי בעמוד
6 ענן ויעמד פתח האהל ויקרא
אהרן ומרים ויצאו שניהם : ויאמר
7 שמעו־נא דברי אם־יהיה נביאכם
יי במראה אליו אתודע בחלום
אדבר־בו : לא־כן עבדי משה בכל־
ביתי נאמן הוא :

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

29 * قال له موسي * هل تغار لي * ليت جميع امة الله صاروا انبياء بان يجعل من روحه ويعطيه عليهم *
30 * فلما انضم موسي الي العسكر هو وشيوخ بني اسرايل * هبت ريح من عند الله * فقطعت سلوي
31 من البحر والقته على المعسكر مسيرة يوم كذا عنه ويمن حواليه * ارتفاعه من الارض مثل ذراعين *
32 * فاقام القوم باقي يومهم وليلتهم وطول نهار غدهم * فجمعوا السلوي * اقلهم جمع عشر اثابير *
فسطحوها لهم سطيحا حوالي المعسكر * اللحم بعد بين اسنانهم قبل ان يمضغوه * اذا اشتد غضب
33 الله عليهم * فضربهم ضربة عظيمة جدا * فسمي ذلك الموضع قبور الشهوة * لانهم دفنوا فيها
34 القوم المشتهين * ورحلوا منه الي حصيروت * * الفصل الثاني عشر *
1 * فلما اقاموا
بها * تكلمت مريم وهرون في موسي بسبب الامراة الحبشية التي تزوجها * لانه كان قد اعتزل
2 عنها * فقالا ان كان من اجل النبوة * افتراه وحده فقط خاطبه الله * اليس قد خاطبنا ايضا *
3 فسمع الله ذلك * وكان موسي رجلا خاشعا جدا * اكثر من جميع الناس الذين علي وجه الارض *
4 * فقال الله علي عقلة لموسي وهرون ومريم * اخرجوا انتم الي خباء المحضر * فخرجوا انتم
5 * فنزل ملاك الله بعمود غمام * فقام علي باب الخباء ونادي * يا هرون ويا مريم * فخرجا كلاهما *
6 * قال اسمعا كلامي * ان يكن نبيكما انا الله تعرف به في رويا * او خاطبته في حلم * فليس
7 كذلك عبدي موسي * بل في جميع امتي يخفي هو *

Dixit ei Mosi, Nam æmularis mihi? utinã tota gens Dei fierent prophetæ, posendo de lumine suo & de prophetia sua super eos. Cùmque se recepisset Mosi ad exercitum, ipse, ac senes filiorum Israel, Flavit
30 31 ventus de conspectu Dei, transtulitque coturnices à mari, & posuit eos super castra itinere unius diei sic dextro sum & sinistro usq; circa illa; & elevabantur à terra quasi duobus cubitis. Et mansit po-
32 pulus reliquã die ac nocte istã, & totã die crastinã, collegeruntq; coturnices. Minimus eorum collegit decem cumulos: & extenderunt eos sibi extensionem circa castra. Caro adhuc erat inter dentes
33 eorum, antequam manducassent eam, & ecce invaluit furor Dei adversùs eos, & percussit eos percussione magnã valdè. Vo-
34 cavitq; nomen illius loci, Sepulchra concupiscentiæ, quia sepelierunt in eis populũ concupiscentiæ: & profecti sunt ex iis ad Hiseroth. CAP. XII.

Cumque manssissent in illa, loquta est
1 Maria & Haron in Musam propter mulierem Æthiopissam cum qua conjugatus fuerat, quia separaverat se ab ea.
2 Et dixerunt, Sanè si de prophetia agitur, an forte ipsum tantummodo allocutus est Deus? nonne allocutus est nos etiam? Et
3 audivit hoc Deus. Erat autem Musa vir humilis ultimè, plusquã omnes homines qui sunt super faciem terræ. Et ait Deus
4 devepente Musæ, & Haroni, & Mariæ; Egredimini vos tres ad tabernaculum præsentiæ: Et egressi sunt ipsi tres. Ap-
5 paruitque Angelus Dei in columna nubis, stetit super ostium tabernaculi, & clamavit; O Haron & 6 Maria, & exierunt ambo simul. Ait, Audite sermonem
6 meum; Si fuerit prophetæ alteciter vestrũm, ego Deus notificavi me illi per visionem, aut allocutus fuin eum in somnio. At non sic servo meo Musæ, sed apud
7 totam gentem meam certum est

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר: יג

8 פֶּה אֶל־פֶּה אֲדַבֶּר־בּוֹ וּמַרְאֶה וְלֹא בְחִידֹת
וּתְמֻנַת יְהוָה יַבִּיט וּמַדּוּעַ לֹא יְרֵאתֶם לְדַבֵּר
9 בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה: וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּם וַיֵּלֶךְ
10 וְהֶעָנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת
כַּשָּׁלֶג וַיִּפֶן אַהֲרֹן אֶל־מִרְיָם וְהִנֵּה מְצֹרָעַת:
11 וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה בִּי אֲדֹנִי אַל־נָא
חַטָּאת עָלִינוּ אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ:
12 אַל־נָא תְהִי כַּמֵּת אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם
אִמּוֹ וְיֵאָכֵל חֲצִי בְשָׂרוֹ: 13 וַיִּצְעַק מֹשֶׁה
אֶל־יְהוָה לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ:
14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאָבִיהָ יָרֹק
יָרַק בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִכָּלֵם שִׁבְעַת יָמִים תִּסָּגֵר
שִׁבְעַת יָמִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְאַחַר תֵּאָסֵף:
15 וַתִּסָּגֵר מִרְיָם מִחוּץ לַמַّחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים
וְהָעָם לֹא נָסַע עַד־הֵאָסֵף מִרְיָם:

CAP. XIII. יג

1 וְאַחַר נָסְעוּ הָעָם מֵחֲצֵרוֹת וַיִּחַנוּ
2 בְּמִדְבַּר פָּארָן: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
3 שְׁלַח־לְךָ אֲנָשִׁים וְיַתְּרוּ אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר
אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד לַמַּטֵּה
אֲבֹתָיו תִּשְׁלֵחוּ כֹּל נָשִׂיא בָהֶם: 4 וַיִּשְׁלַח אֹתָם
מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּארָן עַל־פִּי יְהוָה כֻּלָּם אֲנָשִׁים רָאשֵׁי
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵמָּה: 5 וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם לְמַטֵּה
רְאוּבֵן שַׁמּוּעַ בֶּן־זַכּוּר: לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן שָׁפָט בֶּן־חוֹרִי
6 לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה:
7

8 Ore enim ad os loquor ei:
& palam, & non per ænigmata & figuras Dominum vi-
9 der. Quarè ergò non timuistis detrahere servo meo
Moysi? Iratúsque contra eos,
10 abiit. Nubes quoque recessit
quæ erat super tabernaculum: & ecce Maria apparuit
candens leprâ quasi nix. Cúmque respexisset eam Aa-
ron & vidisset perfusam le-
11 prâ, Ait ad Moysen, Obsecro, domine mi, ne imponas
nobis hoc peccatum quod
12 stultè commisimus. Ne fiat
hæc quasi mortua, & ut abortivũ quod projicitur de vulva
matris suæ. Ecce jam medium
carnis ejus devoratum est à
13 lepra. Clamavitque Moyses
ad Dominum, dicens, Deus,
14 obsecro, sana eam. Cui re-
spondit Dominus, Si pater
ejus spuisset in faciem illius,
nónne debuerat saltem se-
ptem diebus rubore suffundi?
Separetur septem diebus extra
castra, & posteà revocabitur.
15 Exclusa est itaq; Maria extra
castra septem diebus: & popu-
lus non est motus de loco illo,
donec revocata est Maria.

CAP. XIII.

1 Profectúsque est populus
de Haseroth, fixis tentoriis in
2 deserto Pharan. Ibique lo-
cutus est Dominus ad Moysen,
3 dicens, Mitte viros, qui con-
siderent terram Chanaan,
quam datur sum filiis Israel,
singulos de singulis tribubus,
4 ex principibus. Fecit Moyses
quod Dominus imperaverat,
de deserto Pharan mittens
principes viros: quorum ista
5 sunt nomina. De tribu Ru-
ben, Sammua filium Zechur.
6 De tribu Simeon, Saphat fi-
7 lium Huri. De tribu Juda,
Caleb filium Jephone.

8 Στόμα καὶ στόμα λαλήσω αὐτῷ· ἐν εἴδει,
καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων, καὶ τὴν (ζ) δόξαν
9 κυρίου εἶδε· καὶ διὰ τί οὐ ἐφοβήθητε κα-
ταλαλῆσαι καὶ τοῦ θεράποντός μου Μω-
σῆ; Καὶ ὀργὴ θυμῷ κυρίου ἐπ' αὐτοῖς,
10 καὶ (η) ἀπῆλθεν. Καὶ ἡ νεφέλη (θ) ἀ-
πῆρεν ἀπὸ τῆς σκηνῆς· καὶ ἰδοὺ Μαριὰμ
λεπρῶσα ὡσεὶ χιών. καὶ ἐπέβλεψεν
Ἀαρὼν (ι) ὅτι Μαριὰμ, καὶ ἰδοὺ λε-
11 πρῶσα. Καὶ εἶπεν Ἀαρὼν πρὸς
Μωσῆν, Δέομαι κύριε· μὴ συρεπιθῇς ἡ-
μῖν ἁμαρτίαν, ὅτι ἠνοήσαμεν καθ' ὅτι
12 ἡμάρτομεν. Μὴ (κ) γένηται ὡσεὶ ἴσον
θανάτῳ, ὡσεὶ ἐκβαλὸν ἐκπορευόμενον
ἐκ μήτρας μητρὸς, καὶ καταδίει τὸ ἥμισυ
13 τῶν σαρκῶν αὐτῆς. Καὶ ἐβόησε Μω-
σῆς πρὸς κύριον, λέγων, Ὁ θεὸς θερα-
14 μαί (ς)· ἴασαι αὐτήν. Καὶ εἶπε κύριος
πρὸς Μωσῆν, Εἰ ὁ πατὴρ αὐτῆς πτύ-
ων ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς,
οὐ ἐντραπήσεται ἑπτὰ ἡμέρας; (λ) ἀφο-
ρισθήτω ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω τῆς παρεμβο-
15 λῆς, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται. Καὶ ἀ-
φορίσθη Μαριὰμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς
ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ὁ λαὸς οὐ ἐξῆρεν, ἕως
(μ) ἐκαθαρίσθη Μαριάμ.

MS.A. (ζ) δόξαν μου εἶδεν· (η) ἀπῆλθον. (θ) ἀπῆλθεν (ι) πρὸς Μαριὰμ, (κ) γένοιτο (λ) ἀφορισθήσεται ἔξω (μ) καθαρίσθη

ΚΕΦ. ιγ'.

1 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆρεν ὁ λαὸς ἐξ
Ἀσηρὼθ, καὶ (α) παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρή-
2 μῳ τοῦ Φαράν. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
3 Μωσῆν, λέγων, Ἀπόστειλον σεαυτῷ ἄν-
δρας, καὶ κατασκεψάσθωσαν τὴν γῆν τῆς
Χαναάν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσ-
ραὴλ εἰς κατάσχεσιν· ἄνδρα ἕνα κατὰ
φυλὴν, κατὰ δήμους πατριῶν αὐτῶν ἀπο-
στελεῖς αὐτοὺς, πᾶσι ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν.
4 Καὶ (β) ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Μωσῆς
ἐκ τῆς ἐρήμου Φαρὰν κατὰ φωνὴν κυρίου·
πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν Ἰσραὴλ ἦ-
σαν· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν.
5 Τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, (γ) Σαμμουὰ υἱὸς (δ)
6 Ζακχέρ. Τῆς φυλῆς Συμεὼν, Σαφὰτ υἱὸς
7 Συεί. Τῆς φυλῆς Ἰούδα, Χαλεὲβ υἱὸς
Ἰεφοννή.

MS.A. (α) παρενέβαλεν (β) ἀπέστειλεν (γ) Σαμμαλὴλ (δ) Ζαχχέ.

Os ad os loquar ei, in specie, 8
& non per ænigmata: & gloriam Domini vidit. Et quarè 9
non timuistis detrahere servo
meo Moysi? Et ira (a) fura-
vit Dominũ super eos: & abiit. 10
Et nubes discessit à tabernacu-
la: & ecce Maria leprosa, sicut nix. Et respexit Aaron super Mariam; & ecce leprosa. Et ait Aaron ad Moysen, Precor, domine: nè imposueris nobis peccatum; quoniam ignravimus, quoniam peccavimus. Nè fiat tanquam æqua- 12
le morti, ut abortus ejectus de vulva matris, & comedit dimidium carnium ejus. Et cla- 13
mavit Moyses ad Dominum, dicens, Deus, precor te: sana eam. Et dixit Dominus ad 14
Moysen, Si pater ejus expuens expuisset in faciem ejus; non confundetur septem dies? Segregetur septem diebus extra castra, & post hæc ingredietur. Et segregata est Maria 15
extra castra septem diebus. Et populus non promovit, quoadusque mundata est Maria.

CAP. XIII.

Et post hæc promovit popu- 1
lus ex Asceroth, & castrametati sunt in deserto Pharan. Et 2
locutus est Dominus ad Moysen, dicens, Mitte tibi viros: & considerent terram Chananeorum, quam ego do filiis Isra- 3
el in possessionem; virum unum per tribum: secundùm populos familiarum eorum mittes eos, omnem ducem ex eis. Et emisit 4
eos Moyses è deserto Pharan per vocem Domini. Omnes viri duces filiorum Israel hi: et hæc nomina eorum. De tribu 5
Ruben, Sammuel filius Zachur. De tribu Symeon, Saphat fi- 6
lius Suri. De tribu Juda, Cha- 7
leb filius Jephonnæ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 ܦܘܡ ܠܦܘܡ ܐܡܠܠ ܠܗ ܘܚܙܐ. ܠܐ ܒܦܬܓܡܐ. ܐܠܐ ܒܚܙܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܚܙܐ.
9 ܡܢܘ ܕܠܡܐ ܠܐ ܕܚܠܬܘܢ ܠܡܚܒܠ ܠܥܒܕܝ ܠܡܘܫܐ. ܘܡܢܘ ܕܠܡܐ ܠܐ ܕܗܘܝܬܘܢ ܕܚܠܝܢ ܠܡܡܠܠ.
10 ܘܪܓܙܐ ܡܪܝܐ ܒܗܘܢ. ܘܐܙܠ. ܘܥܢܢܐ ܡܢ ܡܫܟܢܐ ܐܬܦܪܫ. ܘܗܢܐ ܡܪܝܡ ܡܨܪܥܬܐ ܐܝܟ ܬܠܓܐ.
11 ܘܚܙܐ ܐܗܪܘܢ ܠܡܪܝܡ ܡܨܪܥܬܐ. ܘܐܡܪ ܐܗܪܘܢ ܠܡܘܫܐ. ܒܥܝ ܡܪܝ ܠܐ ܬܣܝܡ ܠܢ ܗܠܝܢ ܚܛܝܬܐ.
12 ܕܐܬܚܛܝܢ ܘܐܬܛܥܝܢ. ܠܐ ܬܗܘܐ ܐܝܟ ܡܝܬܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܒܛܢ ܐܡܗ. ܗܐ ܦܓܪܗ ܡܦܠܓ ܒܣܪܗ.
13 ܘܩܪܐ ܡܘܫܐ ܠܡܪܝܐ. ܐܠܗܐ ܐܣܝ ܠܗ ܐܢܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. ܐܢ ܐܒܘܗ ܒܪܩ ܒܦܘܡܗ.
14 ܠܐ ܢܬܟܠܡ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ. ܢܬܚܪܪ ܡܢ ܡܚܢܐ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ. ܘܒܬܪ ܢܥܐܠ ܠܗ.
15 ܘܐܬܚܪܪ ܡܪܝܡ ܡܢ ܡܚܢܐ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ. ܘܥܡܐ ܠܐ ܢܦܩ ܥܕ ܕܐܬܥܠ ܡܪܝܡ.

Ab ore ad os loquor cum eo; per visum, & 8
non per figuram; & gloriam Domini vidit: quare non veriti estis obloqui in servum meum Mosen? Et excanduit ira Do- 9
mini adversùs eos, & abiit. Et nubes re- 10
cessit à tabernaculo, & ecce Maria leprosa facta est veluti nix: & conversùs Aharon ad Mariam, vidit eam leprosam esse. Di- 11
xítque Aharon ad Mosen, Obsecro te domine mi, ne reputes nobis peccatum, quòd stultè egerimus, quódque peccaverimus. Et ne simus veluti mortuus qui egressus 12
est ex utero matris suæ, cujus dimidia caro corrosa est. Clamavit itaque Moses ad 13
Dominum, ac dixit; Quæso Deus sana illam. Et ait Dominus ad Mosen, Si pater 14
ejus sputum expuisset in faciem ejus, deceret eam rubore suffundi septem diebus. Sedeat septem diebus extra castra, ac tunc ingrediatur. Sedit ergò Maria extra castra 15
septem diebus: & populus non sunt profecti donec regressa esset Maria.

CAP. XIII.

Et tunc discesserunt populus de Hase- 1
roth, & castrametati sunt in deserto Pharan. Et locutus est Dominus cum Mose, 2
dixitque ad eum; Mitte viros ut explorent 3
terram Chanaan quam ego sum daturus filiis Israel: singulos viros è *qualibet* tribu
patrum suorum, mitte; omnes præcipuos
qui sunt inter eos. Misit ergò eos Moses 4
de deserto Pharan juxta verbum oris Domini: omnes viri *illi* principes erant Israelis. Hæc autem nomina eorum: De tribu 5
Rubil, Semu filius Zachor. De tribu Si- 6
meon, Saphat filius Hadi. De tribu Juda, 7
Caleb filius Jophna.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LAT.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

8 מַמַּלֵּל עִם מְמַלַּל מִמַּלְּלָנָא
עֲמִיר בְּחִזְיוֹ וְלָא בְּחִידוֹן
וּבִדְמוּת יְקָרֵהּ מִסְתַּכֵּל
וּמָא דֵּין לָא דְחֵלְתּוּן
לְמִלָּלָא בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה:
9 וְרִגְזָא רְגִיזָא דְיָיָ בְּהוֹן
10 וְאִסְתַּלַּק: וְעַנְנָא אִתְסְתַּלַּק
מֵעַל מַשְׁכְּנָא וְהָא מִרְיָם
חִוְרָא כְּתַלְגָא וְאִתְחַזֵּי אַהֲרֹן
לְמִרְיָם וְהָא סְגִירָא: וְאָמַר
11 אַהֲרֹן לְמֹשֶׁה בְּבַעוּ רְבּוֹנִי
לָא כְּעַן חַשְׁוֵי עָלָנָא חוֹבָא
12 דְּאִטְּפַשְׁנָא וְדִסְרְחָנָא: לָא
כְּעַן תְּהֵי רְחִיק דְּאִמְּבַיְנָנָא אֲרֵי
13 אִתְחַזְיָא הֲוָת צְלֵי כְּעַן עַל־
בִּשְׂרָא מִיתָא חֲדֵין דְּבַר
14 וִיתִקַּשׁ: וְצְלֵי מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
לְמֵימַר אֱלָהָא בְּבַעוּ אַסֵּי
כְּעַן יְיָ: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
15 וְאִילוּ אֲבוּהָא מְגַנֵּף גַּדָּף
הֲלָא תִתְכְּלֵם שַׁבְעָא יוֹמִין
תִּסְתְּגַר שַׁבְעָא יוֹמִין מִבְּרָא
לְמַשְׁרְיָתָא וּבְתַר־כֵּן
תִּתְכְּנֵשׁ: וְאִסְתְּגַרַת מִרְיָם
מִבְּרָא לְמַשְׁרְיָתָא שַׁבְעָא
יוֹמִין וְעַמָּא לָא נְטַל עַד־
דְּאִתְכְּנִשַׁת מִרְיָם:
יא
1 וּבְתַר־כֵּן נְטָלוּ עַמָּא מֵחֲצֵרוֹת
וּשְׁרוּ בְּמִדְבְּרָא דְּפָארָן:
2 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר:
3 שְׁלַח לָךְ גֻּבְרִין וְיַאֲלְעוּן יָת
אַרְעָא דִכְנָעַן דִּי אֲנָא יְהַב
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל גֻּבְרָא חַד
גֻּבְרָא חַד לְשִׁבְטָא
דַּאֲבָהָתּוֹהִי תִּשְׁלְחוּן כֹּל
4 דַּבָּא דְבֵהוֹן: וּשְׁלַח יַתְהוֹן
מֹשֶׁה מִמַּדְבְּרָא דְפָארָן עַל־
מֵימְרָא דְיְיָ כֻּלְּהוֹן גֻּבְרִין
5 רִישֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִנּוּן וְאִלֵּין
שְׁמָהָתְהוֹן לְשִׁבְטָא דְרְאוּבֵן שַׁמּוּע בַּר־זַכּוּר:
6 לְשִׁמְעוֹן שָׁפָט בַּר חוֹרִי: לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה כָּלֵב בַּר יְפֻנֶּה:
7

8 Verbo ad verbum loquor cum eo, p visionē, et non per ænigmata; similitudinem gloriæ Dñi contemplatur: et quare non timuistis loqui contra servum
9 meū Moysē? Iratusq; est furor Dñi contra eos, &
10 abiit. Nubes autē elevata est desuper tabernaculū; et ecce Maria erat alba quasi nix: Respexitq; Aarō Mariam, et ecce erat leprosa.
11 Dixitq; Aarō ad Moysen: Obsecro Dñe mi, ne imponas nunc nobis peccatū; quia insipienter et in-
12 iquè egimus. Ne obsecro separetur hæc à nobis: quia soror nostra est; ora obsecro, super carnē mortuam hanc, quæ est in ea,
13 ut sanetur. Oravitq; Moyses coram Domino, dicens: Deus, obsecro, sana
14 eam nunc. Dixitque Dominus ad Moysen; Et si pater ejus increpans increpasset eam, nonne erubesceret septem diebus? Recludatur septem diebus extra castra, & post-
15 ea revocabitur. Reclusáque est Maria extra castra septem diebus: populus autem non est profectus, donec revocata est Maria.

CAP. XIII.

1 ET posthæc profectō est populus de Aseroth: et castrametati sunt in deserto
2 Pharan. Locutúsque est Dominus cum Moyse di-
3 cens. Mitte tibi viros, ut explorent terram Chanaan; quam ego dabo filiis Israel: singulos viros de unaquaque tribu patrum suorum mittetis, omnem principem qui in eis est.
4 Misitque eos Moyses à deserto Pharan, juxta verbū Dñi: omnes hi viri capita
5 filiorū Israel erant. Et hæc
6 sunt nomina eorū: De tribu Ruben, Semua filij Zachur. De tribu Simeon,
7 Saphat filij Hori. De tribu Ju da, Caleb filij Jephone.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

8 * דבר אל־הצור בעינו ודבר אל־הסלע לעינ[ו] ונתן מימיו והוצאת לו מים מן־הצור והשקית את־העדה ואת־בעירם: 9 * ויקח משה מלפני יהוה כאשר צוה אתו: 10 * ויקהלו משה ואהרן את־הקהל אל־פני הצור ויאמר אליהם שמעו־נא המרים הנמן מן־הצור הזה נוציא לכם מים: 11 * ויעל משה ידו וכה את־הצור במטהו פעמים רבות ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם: 12 * ויאמר יהוה אל־משה ואל־אהרן יען לא־האמנתם בי להקדישני לעינ[ו] בני ישראל לכן לא תביאו את־הקהל הזה אל־הארץ אשר נתתי להם: 13 * אלה מי מריבה אשר הריבו בני־ישראל את־יהוה ויקדש בם: 14 * וישלח משה מלאכים מקדש אל־מלך אדום כה אמר אחיך ישראל אתה ידעת את־כל־התלאה אשר מצאתנו: 15 * ירדו אבתינו מצרים ונשב במצרים ימים רבים וירע לנו מצרים ולאבתינו: 16 * ונצעק אל־יהוה וישמע קלנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים הנה אנחנו בקדש עיר קצה גבולך: 17 * נעבר־נא בארצך לא נעבר בשדה ובכרם לא נשתה מים בבאר דרך המלך נלך לא נסור ימין ושמאל עד־אשר נעבר גבולך: 18 * ויאמר אליו אדום לא תעבר בי פן־אצא לקראתך בחרב: 19 * ויאמרו אליו בני־ישראל בסלה נעלה ואם־מימיך נשתה אני ומקנה ונתתי מחירו רק אין־דבר אעבר ברגלי: 20 * ויאמר לא תעבר ויצא אדום לקראתו בעם כבד וביד חזקה: 21 * ויט אדום נתן את־ישראל עבר בגבלו על־כן נטה ישראל מעליו: 22 * ויסעו מקדש ויבאו כל־עדת בני־ישראל אל־הר־האהר: 23 * ויאמר יהוה אל־משה ואל־אהרן בהר האהר אשר־אדום לאמר: 24 * יאסף אהרן אל־עמיו כי לא יבא אל־הארץ אשר נתתי לבני ישראל על־אשר מריתם את־פי למי מריבה: 25 * קח אהרן ואת־אלעזר בנו והעל אתם אל־הר האהר: 26 * והפשט את־אהרן את־בגדיו והלבשת אתם את־אלעזר בנו ואהרן יאסף ומת שם: 27 * ויעשו משה כאשר צוה יהוה ויעלו אל־הר האהר לעינ[ו] כל־העדה: 28 * ויפשט משה את־אהרן את־בגדיו וילבש אתם את־אלעזר בנו ואהרן מת שם בראש ההר וירד משה ואלעזר מן־ההר: 29 * וירא כל־העדה כי־גוע אהרן ויבכו את־אהרן שלשים יום כל־בית ישראל: 1 * ויבא הכנעני מלך־ערד יושב הנגב כי־בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל וישב ממנו שבי: 2 * ויתרעם ישראל נדר ליהוה ויאמר אם־נתון תתן את־העם הזה בידי והחרמתי את־עריהם: 3 * ויקשב יהוה בקול ישראל ויתן את־הכנעני ויחרם אתם ואת־עריהם ויקרא שם־המקום חרמה: 4 * ויסעו מהר האהר דרך ים־סוף לסבב את־ארץ אדום ותקצר נפש־העם בדרך: 5 * וידבר העם באלהים ובמשה למה העלתנו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל: 6 * ויעל יהוה בעם את־הנחשים השרפים וינשכו את־העם וימת עם־רב מישראל: 7 * ויבא העם אל־משה ויאמרו חטאנו כי־דברנו ביהוה ובך התפלל אל־יהוה ויסר מעלינו את־הנחשים ויתפלל משה בעד העם: 8 * ויאמר יהוה אל־משה עשה־לך שרף ושים אתו על־נס והיה כל־הנשך וראה אתו וחי: 9 * ויעשה משה נחש נחשת וישמהו על־הנס והיה אם־נשך הנחש את־איש והביט אל־נחש הנחשת וחי: 10 * ויסעו בני־ישראל ויחנו באבת: 11 * ויסעו מאבת ויחנו בעיי־העברים במדבר אשר־על־פני מואב מזרחה־שמש: 12 * ומשם נסעו ויחנו בנחל זרד: 13 * ומשם נסעו ויחנו בעבר ארנון אשר במדבר היצא מגבול האמרי כי־ארנון גבול מואב בין מואב ובין האמרי: 14 * על־כן יאמר בספר מלחמות יהוה את־והב בסופה ואת־הנחלים ארנון: 15 * ואשד הנחלים אשר נטה לשבת ער ונשען לגבול מואב: 16 * ומשם באר הוא הבאר אשר אמר יהוה לאסף את־העם ואתנה להם מים: 17 * אז ישיר ישראל את־השירה הזאת עלה באר ענו־לה: 18 * באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם במחוקק במשענתם ומן־המדבר מתנה: 19 * ומן־המתנה נחליאל ומן־נחליאל במות: 20 * ומן־במות הגי אשר בשדה מואב ראש הפסגה ונשקפה פני הישימון: 21 * וישלח ישראל מלאכים אל־סיחון מלך האמרי לאמר: 22 * אעברה בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מים בדרך המלך נלך עד־אשר נעבר גבולך: 23 * ולא־נתן סיחון את־ישראל עבר בגבלו ויאסף סיחון את־כל־עמו ויצא לקראת ישראל המדבר ויבא יהצה וילחם בישראל: 24 * ויכהו ישראל לפי־חרב ויירש את־ארצו מארנון עד־יבק עד בני עמון כי־עז גבול בני עמון: 25 * ויקח ישראל את־כל־הערים האלה וישב ישראל בכל־ערי האמרי בחשבון ובכל־בנותיה: 26 * כי חשבון עיר סיחון מלך האמרי הוא אשר נלחם עם־מלך מואב הראשון ויקח את־כל־ארצו מידו עד־ארנון: 27 * על־כן יאמרו המשלים בא חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון: 28 * כי־אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון אכלה ער מואב בעלי במות ארנון: 29 * אוי לך מואב אבדת עם כמוש נתן בניו פליטים ובנתיו בשבי לאמרי מלך האמרי: 30 * ונירם אבד מחשבון עד־דיבון ונשים עד־מידבא: 31 * ויבא ישראל בארץ האמרי: 32 * ומשה שלח לרגל את־יעזר ויכדו בנותיה ויירש את־האמרי אשר־שם: 33 * ויפן ויעלו דרך הבשן ויצא עוג מלך־הבשן לקראתם הוא וכל־עמו למלחמה אדרעי: 34 * ויאמר יהוה אל־משה אל־תירא אתו כי בידך נתתי אתו ואת־כל־עמו ואת־ארצו ועשית לו כאשר עשית לסיחון מלך האמרי אשר יושב בחשבון: 35 * ויכו אתו ואת־בניו ואת־כל־עמו עד־בלתי השאיר־לו שרד ויירשו את־ארצו: 22 * ויסעו בני־ישראל ויחנו בערבות מואב מעבר לירדן יריחו: 2 * וירא בלק בן־צפור את־כל־אשר־עשה ישראל לאמרי: 3 * ויגר מואב מפני העם הרב־מאד ויקץ מואב מפני בני ישראל: 4 * ויאמר מואב אל־זקני מדין עתה ילחכו הקהל את־כל־סביבתינו כלחך השור את־ירק השדה ובלק בן־צפור מלך למואב בעת ההוא: 5 * וישלח מלאכים אל־בלעם בן־בעור פתורה אשר על־הנהר ארץ בני עמו לקרא־לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את־עין הארץ והוא־ישב מולי: 6 * ועתה לכה־נא ארה־לי את־העם הזה כי־עצום הוא מממני אולי אוכל נכה בו ואגרשנו מן־הארץ כי ידעתי אשר אשר תברך ברך ואשר תאר יאר: 7 * וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם ויבאו אל־בלעם וידברו אליו דברי בלק: 8 * ויאמר אליהם לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר כאשר ידבר יהוה אלי וישבו שרי מואב עם־בלעם: 9 * ויבא אלהים אל־בלעם ויאמר מי האנשים האלה עמך: 10 * ויאמר בלעם אל־האלהים בלק בן־צפור מלך מואב שלח אלי: 11 * הנה העם היצא ממצרים הנה כסה את־עין הארץ עתה לכה־נא קבה־לי אתו אולי אוכל להלחם בו וגרשתיו: 12 * ויאמר אלהים אל־בלעם לא תלך עמהם לא תאר את־העם כי ברוך הוא: 13 * ויקם בלעם בבקר ויאמר אל־שרי בלק לכו אל־ארצכם כי־מאן יהוה לתתי לכם: 14 * ויקמו שרי מואב ויבאו אל־בלק ויאמרו מאן בלעם לבוא עמנו: 15 * ויוסף עוד שלח שרים רבים ונכבדים מאלה: 16 * ויבאו אל־בלעם ויאמרו אליו כה אמר בלק בן־צפור אל־נא תמנע מהלך אלי: 17 * כי־כבד אכבדך מאד וכל־אשר תאמר אלי אעשה ולכה־נא קבה־לי את־העם הזה: 18 * ויען בלעם ויאמר אל־עבדי בלק אם־יתן־לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את־פי יהוה אלהי לעשות קטנה או גדלה: 19 * ועתה שבו־נא בזה הלילה ואדעה מה־יסף יהוה דבר עמי: 20 * ויבא אלהים אל־בלעם לילה ויאמר אליו אם־לקרא לך באו האנשים קום־לך אתם ואך את־הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה: 21 * ויקם בלעם בבקר ויחבש את־אתנו וילך עם־שרי מואב: 22 * ויחר־אף אלהים כי־הלך הוא ויתיצב מלאך־יהוה בדרך לשטן ואתו שני נערים עמו: 23 * ותרא האתון את־מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלפה בידו ותט האתון מן־הדרך ותלך בשדה ויכה בלעם את־האתון להטות דרך־הגפן: 24 * ויעמד מלאך יהוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה: 25 * ותרא האתון את־מלאך יהוה ותלחץ אל־הקיר ותלחץ את־רגל בלעם אל־הקיר ויסף להכתו: 26 * ויסף מלאך יהוה עבר ויעמד במקום צר אשר אין־דרך לסור ימין ושמאל: 27 * ותרא האתון את־מלאך יהוה ותרבץ תחת בלעם ויחר־אף בלעם ויכה את־האתון במקל: 28 * ויפתח יהוה את־פי האתון ותאמר לבלעם מה־עשיתי לך כי־הכיתני זה שלש רגלים: 29 * ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי לו־יש־חרב בידי כי־עתה הרגתיך: 30 * ותאמר האתון אל־בלעם הלא אנכי אתנך אשר רכבת עלי עד־היום הזה ההסכן הסכנתי לעשות לך כה ויאמר לא: 31 * ויגל יהוה את־עיני בלעם ויראה את־מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלפה בידו ויקד ויפל על־אפיו: 32 * ויאמר אליו מלאך יהוה על־מה הכית את־אתנך זה שלש רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי־יטה הדרך לנגדי: 33 * ותראני האתון ותט לפני זה שלש רגלים אולי נטתה מפני כי־עתה גם־אתכה הרגתי ואתה חיתיה: 34 * ויאמר בלעם אל־מלאך יהוה חטאתי כי לא־ידעתי כי־אתה נצב לקראתי ועתה אם־רע בעיניך אשובה־נא: 35 * ויאמר מלאך יהוה אל־בלעם לך עם־האנשים ואך את־הדבר אשר אדבר אליך אתו תדבר ויסלך בלעם עם־שרי בלק: 36 * וישמע בלק כי־בא בלעם ויצא לקראתו אל־עיר מואב אשר על־גבול ארנון אשר בקצה הגבול: 37 * ויאמר בלק אל־בלעם הלא שלח שלחתי אליך לקרא־לך לא־אבה לבא אלי הגם־לא־אוכל כבדך: 38 * ויאמר בלעם אל־בלק הנה־בא אליך עתה הנני־מדבר דבר־מה אשר־ישים אלהים בפי אתו אדבר: 39 * וילך בלעם עם־בלק ויבאו קרית חצות: 40 * ויזבח בלק בקר וצאן ויתן לבלעם ולשרים אשר־עמו: 41 * ויהי בבקר ויקח בלק את־בלעם ויעלהו במות בעל ויראה משם קצה העם: 23 * ויאמר בלעם אל־בלק בנה־לי פה שבעה מזבחות והכן־לי פה שבעה פרים ואילים: 2 * ויעש בלק כאשר דבר בלעם ויעל בלק ובלעם פר ואיל במזבח: 3 * ויאמר בלעם לבלק התיצב על־עלתך ואלכה אולי יקרה יהוה לקראתי ודבר־מה יראני והגדתי לך וילך שפי: 4 * ויקר אלהים אל־בלעם ויאמר אליו את־שבעת המזבחות ערכתי ואעל פר ואיל במזבח: 5 * וישם יהוה דבר בפי בלעם ויאמר שוב אל־בלק ודברת כה: 6 * ויבא אליו והנה־נצב על־עלתו הוא וכל־שרי מואב: 7 * וישא משלו ויאמר מארם ינחני בלק מלך־מואב מהרי־קדם לכה־אר־לי יעקב ולכה זעם־לי ישראל: 8 * מה־אקב לא קבה אל ומה־אזעם לא זעם יהוה: 9 * כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן־עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב: 10 * מי־מנה עפר יעקב ומספר את־רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו: 11 * ויאמר בלק אל־בלעם מה־עשית לי לקבה־אויבי לקחתיך והנה ברכת ברך: 12 * ויען ויאמר הלא אשר־ישים יהוה בפי אתו אשמר לדבר: 13 * ויאמר אליו בלק לך־נא אתי אל־מקום אחר אשר תראנו משם אך־קצהו תראה ולא תראנו וקבהו־לי משם: 14 * ויקחהו שדה צופים אל־ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחות ויעל פר ואיל במזבח: 15 * ויאמר אל־בלק התיצב פה על־עלתך ואנכי אקרה כה: 16 * ויקר יהוה אל־בלעם ויאמר שוב אל־בלק וכה תדבר: 17 * ויבא אליו והנה־נצב על־עלתו הוא ושרי מואב אתו ויאמר־לו בלק מה־דבר יהוה: 18 * וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בן־צפר: 19 * לא איש אל ויכזב ובן־אדם ויתנחם ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה: 20 * הנה־ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה: 21 * לא־הביט־און ביעקב ולא־ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו: 22 * אל מוציאם ממצרים כתועפות־ראם לו: 23 * כי לא־נחש ביעקב ולא־קסם בישראל לעת יאמר ליעקב ולישראל מה־פעל אל: 24 * הן־עם כלביא יקום וכאריה יתנשא לא ישכב עד־יאכל־טרף ודם־חללים ישתה: 25 * ויאמר בלק אל־בלעם גם־קבה לא תקבנו גם־ברך לא תברכנו: 26 * ויען בלעם ויאמר אל־בלק הלא דברתי אליך לאמר כל־אשר־יאמר יהוה אתו אעשה: 27 * ויאמר בלק אל־בלעם לך־נא אקחך אל־מקום אחר אולי יישר־האלהים בעיני וקבהו־לי משם: 28 * ויקח בלק את־בלעם ראש הפעור הנבט על־פני הישימון: 29 * ויאמר בלעם אל־בלק בנה־לי פה שבעה מזבחות והכן־לי פה שבעה פרים ואילים: 30 * ויעש בלק כאשר אמר בלעם ויעל פר ואיל במזבח: 24 * וירא בלעם כי־טוב בעיני יהוה לברך את־ישראל ולא־הלך כפעם בפעם לקראת הנחשים ויפן אל־המדבר פניו: 2 * וישא בלעם עינו וירא את־ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים: 3 * וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן־בעור ונאם הגבר שתם העין: 4 * נאם שמע אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: 5 * מה־טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל: 6 * כנחלים נטיו כגנת על־נהר כאהלים נטע יהוה כארזים עלי־מים: 7 * יזל־מים מדליו וזרעו בזרעים רבים ויגבה מאגג מלכו ותנשא מלכותו: 8 * אל מוציאו ממצרים כתועפות־ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם וחציו ימחץ: 9 * כרע שכב כאריה וכלביא מי יקימנו מברכיך ברוך וארריך ארור: 10 * ויחר־אף בלק אל־בלעם ויספק כפיו ויאמר בלק אל־בלעם לקבב אויבי לקחתיך והנה ברכת ברך זה שלש פעמים: 11 * ועתה ברח־לך אל־מקומך אמרתי כבד אכבדך והנה מנעך יהוה מכבוד: 12 * ויאמר בלעם אל־בלק הלא גם אל־מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי לאמר: 13 * אם־יתן־לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את־פי יהוה לעשות טובה או רעה מלבי אשר־יאמר יהוה אתו אדבר: 14 * ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים: 15 * ויאמר נאם בלעם בן־בעור ונאם הגבר שתם העין: 16 * נאם שמע אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: 17 * אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל־בני שת: 18 * והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל עשה חיל: 19 * וירד מיעקב ואבד שרד מעיר: 20 * וירא את־עמלק וישא משלו ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי־אבד: 21 * וירא את־הקני וישא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קנך: 22 * כי־אם־היה לבער קין עד־מה אשור תשבך: 23 * וישא משלו ויאמר אי מי יחיה משומו אל: 24 * וצים מיד כתים ועניו אשור ועניו עבר וגם־הוא עדי־אבד: 25 * ויקם בלעם וילך וישב למקומו וגם בלק הלך דרכו: 26 * ויזנו העם אל־בנות מואב: 27 * ותקרא לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישתחו לאלהיהם: 28 * ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר־אף יהוה בישראל: 29 * ויאמר יהוה אל־משה קח את־כל־ראשי העם והוקע־אתם ליהוה נגד השמש וישב חרון אף־יהוה מישראל: 30 * ויאמר משה אל־שפטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור: 31 * והנה איש מבני־ישראל בא ויקרב אל־אחיו לעיני משה ולעיני כל־עדת בני־ישראל והם בכים פתח אהל מועד: 32 * ופנחס בן־אלעזר בן־אהרן הכהן ראה ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו: 33 * ויבא אחרי האיש הישראלי אל־הקבה ויתקע את־שניהם את־איש הישראלי ואת־האשה אל־קבתה ותעצר המגפה מעל בני־ישראל: 34 * והיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף: 35 * ויאמר יהוה אל־משה לאמר: 36 * צר את־המדינים והכיתם אתם: 37 * כי־צררים הם לכם על־דבר פעור ועל־דבר כזבי בת־נשיא מדין אחותם המכת־נא ביום־המגפה על־דבר פעור: 25 * ויהי אחרי המגפה ויפקד משה את־יהושע בן־נון לאמר: 26 * קח את־יהושע ושים אתו לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה וצוית אתו לעיניהם: 27 * ונתת מהודך עליו למען אשר־ישמעו כל־עדת בני־ישראל: 28 * ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל־לו במשפט האורים לפני יהוה על־פיו יצאו ועל־פיו יבאו הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 29 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 30 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 31 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 32 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 33 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 34 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 35 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 36 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 37 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 38 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 39 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 40 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 41 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 42 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 43 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 44 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 45 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 46 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 47 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 48 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 49 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 50 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 51 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 52 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 53 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 54 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 55 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 56 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 57 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 58 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 59 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 60 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 61 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 62 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 63 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 64 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 65 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 66 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 67 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 68 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 69 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 70 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 71 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 72 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 73 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 74 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 75 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 76 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 77 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 78 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 79 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 80 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 81 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 82 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 83 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 84 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 85 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 86 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 87 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 88 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 89 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 90 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 91 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 92 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 93 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 94 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 95 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 96 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 97 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה: 98 * ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את־יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה: 99 * ויסמך משה את־ידיו עליו ויצו אתו כאשר דבר יהוה ביד־משה: 100 * ויבא אל־אלעזר הכהן ויעמד לפני יהוה ויצו אתו לפי־אלעזר הכהן יצא ובו יבא הוא וכל־בני־ישראל אתו וכ

ספר במדבר: יג

8 Hoseah ,Ephraim *Extensioni* .Joseph filius ,Ighal ,Issachar *Extensioni*
9 *Extensioni* .Raphu filius Palti ,Biniamin *Extensioni* .Nun filius
10 *extensioni* ,Joseph *Extensioni* .Sodi filius Gaddiel ,Zebulon
11 .Ghemalli filius Hammiel ,Dan *Extensioni* .Susi filius Ghaddi,Menasseh
12 ,Naphtali *Extensioni* .Michael filius Sethur ,Aser *Extensioni*
13 .Machi filius Gheuel ,Ghad *Extensioni* .Vopsi filius Nachbi
14 explorandâ ad Mosch misit quos virorum nomina Ista
15 .Jehosuah ,Nun *filio* Hoseah Mosch appellavit Et .terram
16 : Chenahan terram explorandum ad Mosch eos misit Et
17 .montem ascendetis & *meridie in* hac Ascendite : eos ad dixit &
18 *habitantem* populum & ,*ipsa quid* terram videbitis Et
19 .multus an ipse paueus *num* ,debilis an *ipse robustus num* ,ea *super*
: mala an ,*ipsa* bona *num* *ea in habitans ipse qua* terra *quid* Et
20 an ,c.ftris in *num* ,*eis in habitans ipse quibus* urbes *quid* &
21 sit *num*,maera an ,*ipsa* pinguis *num* ,terra *quid* Et .munitionibus in
.terræ fructu è capite & ,vos roborate Et .non an *lignum ea* in
22 exploraverunt & ascenderunt Et .uvarum *primitiarum* dies &
.Chamath ingrediendo Rechob ad usque Sin deserto à terram
23 ,Sesai Achiman ibi Et.Chebron ad usque *venit* & *meridie in* ascenderunt Et
ante est ædificata annis septem Chebron Et .Hanach nati Talmai & 24
inde exciderunt & ,*botri terrenem* ad usque venerunt Et .Ægypti Sohan
,duobus *in pertica in* illâ portaverũt,unum uvarum botrum & ,*Jarmentum* 25
vocav'c *ipse Loco* .ficubus de & ,malogranatis de &
filii inde abscinderunt quem ,*botri causis super* ,*botri Vallem*
.dierum quadraginta fine ,terram explorando ab sunt reversi Et .Israel
26 :ישראל: וַיֵּשְׁבוּ מִתּוּר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם:

8 De tribu Issachar, Igal filium
9 Joseph. De tribu Ephraim,
10 Osee filium Nun. De tribu
Benjamin, Phalti filium Ra-
11 phu. De tribu Zabulon, Ged-
12 diel filium Sodi. De tribu Jo-
seph, sceptri Manasse, Gad-
13 di filium Susi. De tribu Dan,
14 Ammiel filium Gemalli. De
tribu Aser, Sthur filium Mi-
15 chael. De tribu Nephthali,
16 Nahabi filium Vapsi. De tri-
bu Gad, Guel filium Machi.
17 Hæc sunt nomina virorum,
quos misit Moyses ad consi-
derandam terram : vocavit-
que Osee filium Nun, Josue.
18 Misit ergò eos Moyses ad con-
siderandam terram Chanaan,
& dixit ad eos ; Ascendite
per meridianã plagam. Cúm-
que veneritis ad montes ,
19 Considerate terram , qualis
sit ; & populum qui habita-
tor est ejus: utrùm fortis sit an
infirmus : si pauci numero
20 an plures : Ipsa terra, bona
an mala : urbes quales, mura-
21 tæ an absque muris : Humus,
pinguis an sterilis, nemorosa
an absque arboribus. Confor-
tamini, & afferte nobis de
fructibus terræ. Erat autem
tempus quando jam præco-
22 quæ uvæ vesci possunt. Cúm-
que ascendissent, exploraverunt terram à deserto Sin, usque Rohob intrantibus E-
23 math. Ascenderùntque ad me-
ridiem, & venerunt in He-
bron, ubi erant Achiman &
Sisai & Tholmai filii Enac.
Nam Hebron septem annis
ante Tanim urbem Ægypti
24 condita est. Pergentesque
usque ad Torrentem botri,
abscíderunt palmitem cum u-
va sua, quem portaverunt in
vecte duo viri. De malis quo-
que granatis & de ficis loci
25 illius tulerunt. Qui appellat'
est Nehelescol, id est, Tor-
rens botri, eò quòd botrum
portássent inde filii Israel.
26 Reversíque exploratores ter-
ræ post quadraginta dies,
omni regione circuitâ,

8 Τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, (ε) Ἰγαὰλ ὑὸς Ἰω- De tribu Issachar, Igal filius 8
9 σήφ. Τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ, Αὐσὴ ὑὸς Joseph. De tribu Ephraim, Au- 9
10 Naυὴ. Τῆς φυλῆς (ζ) Βενιαμὶν, Φαλ- se filius Naue. De tribu Ben- 10
11 τὶ ὑὸς Ῥαφοῦ. Τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, jamin, Phalti filius Raphu. De 11
12 Γουδιὴλ ὑὸς Σουδί. Τῆς φυλῆς Ἰωσὴφ tribu Zabulon, Gudiel filius 12
τῶν ὑῶν (η) Μανασσῆ, Γαδδὶ ὑὸς Σουσί. Sudi. De tribu Joseph filio- 13
13 Τῆς φυλῆς Δὰν, Ἀμὶὴλ ὑὸς Γαμαλί. Τῆς rum Manasse, Gaddi filius Susi. 14
14 φυλῆς Ἀσὴρ, Σαθοὺρ ὑὸς Μιχαήλ. Τῆς De tribu Dan, Amiel filius 15
15 φυλῆς Νεφθαλὶ, (θ) Ναβὶ ὑὸς Σα- Gamali. De tribu Aser, Sa- 16
βὶ. Τῆς φυλῆς Γὰδ, Γουὴλὶλα ὑὸς (ι) thur filius Michael. De tribu 17
16 Μαχί. Ταῦτα τὰ ὀνοματα τῶν ἀνδρῶν, Nephthali, Nabi filius Sabi. De 18
ὃς ἀπέστειλε Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν tribu Gad, Guiel filius Mic- 19
17 γῆν. καὶ ἐπωνόμασε Μωυσῆς τὸν Αὐσὴ chi. Hæc nomina virorum, quos 20
ὑὸν Ναυὴ, Ἰησοῦν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐ misit Moyses ad considerandam 21
18 τοὺς Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν Χα- terram. Et cognominavit 22
ναὰν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀνάβητε Moyses Ause filium Naue, Je- 23
ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀναβήσεσθε εἰς τὸ sum. Et misit eos Moyses ad 24
ὄρος, Καὶ ὄψεσθε τὴν γῆν τίς ὅτι, καὶ τὸν explorandam terram Chanaan; 25
19 λαὸν τὸν ἐγκαθήμενον ἐπ' αὐτῆς. (κ) εἰ & dixit ad eos, Ascendite 26
ἰσχυές ἐστιν ἢ ἀδυνὴς, (λ) ἢ ὀλίγος εἰσὶν istâ ercmo, & ascendetis in 27
20 ἢ πολλοί. Καὶ τίς ἡ γῆ εἰς ἣν οὗτοι ἐγ montem: Et videbitis terram, 28
κάθηται (μ) ἐπ' αὐτῆς, ἢ καλὴ ἐστὶν ἢ quæ sit; & populum, qui insi- 29
πονηρὰ· καὶ τίνες αἱ (ν) πόλεις ἃς οὗτοι det super eam: si fortis est, an 30
κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς, εἰ ἐν τειχί infirmus; si pauci sunt, an mul- 31
21 ρεσιν ἢ ἐν ἀτειχίσεσι. Καὶ τίς ἡ γῆ, ἢ ti. Et quæ terra, in qua isti 32
πίων ἢ παρειμένη· εἰ ἔστιν ἐν αὐτῇ δένδρα insident super eam: utrùm bona 33
ἢ ὄν· καὶ θαρσήσατε, καὶ λάβετε est, an mala; & quæ civitates, 34
ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Καὶ αἱ ἡμέραι in quibus isti habitant in ea; 35
22 ἡμέραι ἔαρος, παρῆν δρόμος σταφυλῆς. si fortis sit an infirmus: si 36
Καὶ ἀναβάντες κατεσκέψαντο τὴν γῆν ἀπὸ τῆς pauci sunt, an multi. Et quæ terra, utrùm pin- 37
ἐρήμου Σὶν ἕως (ξ) Ῥοὼβ, εἰσπορευόμενοι guis, an macra; si sunt in ea ar- 38
23 Ἀιμάθ. Καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἔρημον, bores, an non. Et constanter 39
(ο) καὶ ἀπῆλθον ἕως Χεβρὼν, καὶ ἐκεῖ (π) agentes, sumetis de fructibus 40
Ἀχιμὰν, καὶ Σεσαὶ, καὶ Θελαμὶ, γηγενὰ Ἐ terræ. Et dies erant dies veris, 41
νὰχ, καὶ Χεβρὼν ἐπτὰ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη πρὸ præcursores uvæ. Et ascenden- 42
24 τῶ Τανὶν Αἰγύπτῳ. Καὶ ἦλθοσαν ἕως φά tes consideraverunt terram à 43
σαγγος βότρυος, καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν· deserto Sin usque Rehob, in- 44
καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλῆμα καὶ βότρυν σα trantibus Emath. Et ascen- 45
φυλῆς ἑνὰ ἐπ' ἀυτῶ, καὶ (ρ) ἦραν αὐτὸν derunt in Austrum, & venerunt 46
ἐπ' ἀναφορέσει, καὶ ἀπὸ ῥοῦ ῥοῶν, καὶ ἀπὸ usque ad Hebron, ubi erant Ahi- 47
ῥοῦ (σ) συκῶν. Καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον man, & Sisai, & Tolmai, filii 48
ἐπωνόμασαν Φάραγξ βότρυος, διὰ τὸν Enac. Hebron autem 49
βότρυον, ὃν ἔκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ exstructa fuerat septem annis 50
26 Καὶ (τ) ἀπέστρεψαν ἐκεῖθεν κατασκεψά ante Soan quæ est in Ægypto. 51
μενοι τὴν γῆν μετὰ (υ) τεσσεράκοντα Et venerunt usque ad 52
ἡμέρας. torrentem botri, indeque decerpserunt 53
palmitem ac botrum unum uvarum, & 54
portaverunt eum vecte inter duos, & accepérunt de malogranatis & de ficubus. 55
Locum autem illum vocaverunt, Torren- 56
tem botri, propter botrum quem decerpserunt inde filii Israel. Et reversi sunt ab 57
exploratione terræ post quadraginta dies. 58

MS. A. (ε) Ἰγὰλ (ζ) Βενιαμεὶν, (η) Μανασσῆ, (θ) Ναβὶ ὑὸς Ἰαβί. (ι) Μαχί. (κ) ἢ ἰσχυὲς (λ) εἰ ὀλίγοι (μ) ἐπ' αὐτὴν, εἰ καλὴ (ν) πόλεις εἰς ἃς (ξ) Ῥοὼβ, (ο) καὶ ἦλθον (π) Ἀχιμὰμ, καὶ Σεμὲ, καὶ Θελαμεὶ, γηγεὰ Ἐνὰκ. (ρ) ἦραν (σ) Συκῶν. Τὸν (τ) ἐπέστρεψαν (υ) τεσσεράκοντα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 ܘܠܝܫܟܪ ܝܓܐܠ ܒܪ ܝܘܣܦ. ܠܐܦܪܝܡ ܗܘܫܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܠܒܢܝܡܝܢ ܦܠܛܝ ܒܪ ܪܦܘ. ܠܙܒܘܠܘܢ ܓܕܝܐܝܠ ܒܪ ܣܘܕܝ. ܠܝܘܣܦ ܓܕܝ ܒܪ ܣܘܣܝ. ܠܕܢ ܥܡܝܐܝܠ ܒܪ ܓܡܠܝ. ܠܐܫܪ ܣܬܘܪ ܒܪ ܡܝܟܐܝܠ. ܠܢܦܬܠܝ ܢܚܒܝ ܒܪ ܒܢܝ. ܠܓܕ ܓܐܘܝܠ ܒܪ ܡܟܝ. ܗܠܝܢ ܫܡܗܬ ܓܒܪܐ ܕܫܠܚ ܡܫܐ ܠܡܚܙܝ ܠܐܪܥܐ. ܘܩܪܐ ܡܫܐ ܠܗܘܫܥ ܒܪ ܢܘܢ ܠܝܗܘܫܥ. ܘܫܠܚ ܡܫܐ ܠܗܘܢ ܠܡܚܙܝ ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܣܠܩܘ ܗܟܢܐ ܒܬܪܥܐ ܗܕܐ ܘܬܣܩܘܢ ܠܛܘܪܐ. ܘܬܚܙܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܡܢܘ ܗܝ ܘܥܡܐ ܕܝܬܒ ܒܗ ܗܘ ܬܩܝܦ ܐܘ ܪܟܝܟ ܗܘ ܡܢܝܢ ܐܢ ܣܓܝܐ ܐܢ ܙܥܘܪ. ܘܡܢܘ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܒܗ ܗܝ ܛܒܐ ܐܘ ܒܝܫܐ. ܘܡܢܘ ܗܢܘܢ ܩܪܝܬܐ ܕܒܗܝܢ ܩܪܝ ܐܘ ܒܠܝ ܩܪܝ. ܘܡܢܘ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܫܡܝܢܐ ܐܘ ܕܠܝܬ ܒܗ ܐܝܠܢܐ ܐܘ ܠܐ. ܘܬܬܪܥܘܢ ܘܢܣܒܘܢ ܡܢ ܦܐܪܝ ܐܪܥܐ. ܘܗܘ ܙܒܢܐ ܕܒܟܪܐ ܕܥܢܒܐ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܕܡܕܒܪܐ ܕܨܝܢ ܥܕ ܪܚܘܒ ܥܠ ܥܠܠܐ ܕܚܡܬ. ܘܣܠܩܘ ܒܛܘܪܐ ܘܐܬܘ ܥܕ ܚܒܪܘܢ. ܘܬܡܢ ܐܝܬܘܗܝ ܐܚܝܡܢ ܘܫܝܫܝ ܘܬܠܡܝ ܒܢܝ ܥܢܩ. ܘܚܒܪܘܢ ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܒܡܢܬ ܬܢܝܬ ܡܨܪܝܢ. ܘܐܬܘ ܥܕ ܢܚܠܐ ܕܐܫܟܘܠ. ܘܩܛܘܥܘ ܡܢܬܐ ܕܥܢܒܐ ܕܚܕ ܐܝܬܝ ܒܗ ܬܪܝܢ ܒܡܛܠܬܐ. ܘܢܣܒܘ ܡܢ ܪܡܢܐ ܘܡܢ ܬܐܢܐ. ܘܩܪܝܘ ܠܐܬܪܐ ܗܘ ܕܢܚܠ ܐܫܟܘܠ. ܡܛܠ ܕܩܛܘܥܘ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ. ܘܗܦܟܘ ܡܢ ܬܪܥܐ ܒܬܪ ܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡ: ܘܐܬܝܢ ܠܘܬ ܡܫܐ ܘܐܗܪܘܢ ܠܟܠ ܟܢܫܬܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܡܕܒܪܐ ܕܨܝܢ. ܘܐܬܝܢ ܠܬܪܥܐ ܕܡܢ ܬܪ ܝܘܡ ܕܐܬܝ ܡܢ ܬܪ ܝܘܡ ܕܐܬܝ ܡܢ ܬܪ ܝܘܡ ܕ

De tribu Isachar, Negael filius Joseph. De 8
tribu Aphrem, Hosa filius Nun. De tri- 9
bu Benjamen, Phalti filius Daphu. De tri- 10
bu Zebolon, Gadiel filius Suri. De tribu 11
Joseph, tribu Manasse, Gadi filius Susi. De 12
tribu Dan, Gamaliel filius Gamli. De 13
tribu Asir, Sathur filius Malchiel. De tri- 14
bu Nephtali, Nahbi filius Vopsi. De tribu 15
Gad, Guojel filius Machir. Hæc sunt no- 16
mina virorum quos misit Moses ad explo- 17
randam terram, appellavitque Moses Hosa 18
filium Nun, Jesum. Et misit eos Moses ad 19
explorandam terram Chanaan, dixitque ad 20
eos, Ascendite hoc pacto ad Austrum, 21
& conscendite montem. Et considerate 22
terram quid ea sit, & populum in ea de- 23
gentem, num fortis: sit an debilis, num exi- 24
guus sit an copiosus. Et qualis sit terra 25
quam incolunt, pinguisne sit, num sint in 26
ea arbores, an non. Et forti estote animo, 27
& accipite de fructibus terræ : dies au- 28
tem *illi* dies erant præcocium uvarum. 29
Ascenderunt itaque, & exploraverunt ter- 30
ram à deserto Sin usque ad Rehob quæ est 31
in ingressu ad Hamath. Et ascenderunt 32
ad Austrum, & venerunt usque ad He- 33
bron, ibique erant Ahiman, & Sisai, & 34
Tulmai, filii gigantum. Hebron autem 35
exstructa fuerat septem annis ante Soan 36
quæ est in Ægypto. Et venerunt usque ad 37
torrentem botri, indeque decerpserunt 38
palmitem ac botrum unum uvarum, & 39
portaverunt eum vecte inter duos, & ac- 40
cepérunt de malogranatis & de ficubus. 41
Locum autem illum vocaverunt, Torren- 42
tem botri, propter botrum quem decerpse- 43
runt inde filii Israel. Et reversi sunt ab 44
exploratione terræ post quadraginta dies. 45

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

8 לשבטא דישׁשכר יגאל בר־יוסף׃
9 לשבטא דאפרים הושע בר־נון׃
10 לשבטא דבנימין פלטי בר־רפוא׃
11 לשבטא רובולן גדיאל בר־סודי׃
12 לשבטא דיוסף לשבטא דמנשה
13 גדי בר־סוסי׃ לשבטא דן עמיאל
14 בר־גמלי׃ לשבטא דאשר סתור
15 בר־מיכאל׃ לשבטא דנפתלי נחבי
16 בר־יופסי׃ לשבטא דגד גאואל בר־
17 מכי׃ אלין שמהת גברא די־שלח
משה לאלעלא ית־ארעא וקרא משה
18 להושע בר־נון יהושע׃ ושלח יתהון
משה לאלעלא ית־ארעא כנען
ואמר להון סקו־דא בדרומא
19 ותסקון לטורא׃ וחזון ית־ארעא
מה היא ית־עמא דיתיב עלה
התקיף הוא אם חלש הועיר הוא
20 אם סני׃ ומה ארעא די־הוא יתיב
בה הטבא היא אם בישא ומה
קריא די־הוא יתיב בהן הבפצחין
21 אם בכרכין׃ ומה ארעא השמינא
היא אם לא ותתקפון ורסבון מאבא
דארעא וימיא יומי בכורי ענבין׃
22 וסלקו ואלילו ית־ארעא ממדבר עד
23 רצין ער דרחוב למעל חמת׃ וסלקו
ברומא ואתא עד־חברון ותמן
24 אחימן ששי ותלמי בני גברא
וחברון שבע שנין אתבני אתר קדם
25 טנס דמצרים׃ ואתו עד־נחלא
דאתכלא וקטו תמן עובר־חתא
26 ואתכל ענבא ונטלוהי באריחיא
בתרין ומן־רמונא ומן־תאנא׃
27 לאתרא ההוא קרא נחלא דאתכלא
על עסק אתכלא די־קטו תמן בני
ישראל׃ והוו מלאלא ית־ארעא
מסוף ארבעין יומין׃

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

8 שבט יששכר יגאל בן יוסף׃ 9 שבט אפרים הושע בן נון׃
10 שבט בנימן פלטי בן רפוא׃ 11 שבט זבולן גדיאל בן סודי׃
12 שבט יוסף שבט מנשה גדי בן סוסי׃ 13 שבט דן עמיאל בן גמלי׃
14 שבט אשר סתור בן מיכאל׃ 15 שבט נפתלי נחבי בן יופסי׃
16 שבט גד גאל בן מכי׃ 17 אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ
ויקרא משה להושע בן נון יהושע׃ 18 וישלח אתם משה לתור את הארץ כנען
ויאמר אליהם עלו זאת בנגב ועליתם את ההר׃ 19 וראיתם את הארץ מה הוא
והעם הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אם רב׃ 20 ומה הארץ אשר הוא יושב בה הטובה היא
אם רעה ומה הערים אשר הוא יושב בהן הבמחנים אם במבצרים׃ 21 ומה הארץ השמנה היא אם רזה
היש בה עץ אם אין ותתחזקו ולקחתם מפרי הארץ׃ 22 והעלו ויעלו את הנגב ויבא עד חברון
ושם אחימן ששי ותלמי בני הענק׃ 23 ועד נחל אשכל וכרתו משם זמורה ואשכול אחד
ונשאו אתו בבדים׃ 24 ומקום הנחל קרא לשם אשכול על אודות האשכול אשר כרתו משם בני ישראל׃
25 ויהי מקצה ארבעים יום׃

VERSIO SAMARITANA.

8 שבט יששכר יגאל בן יוסף׃ 9 שבט אפרים הושע בן נון׃
10 שבט בנימן פלטי בן רפוא׃ 11 שבט זבולן גדיאל בן סודי׃
12 שבט יוסף שבט מנשה גדי בן סוסי׃ 13 שבט דן עמיאל בן גמלי׃
14 שבט אשר סתור בן מיכאל׃ 15 שבט נפתלי נחבי בן יופסי׃
16 שבט גד גאל בן מכי׃ 17 אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ
ויקרא משה להושע בן נון יהושע׃ 18 וישלח אתם משה לתור את הארץ כנען
ויאמר אליהם עלו זאת בנגב ועליתם את ההר׃ 19 וראיתם את הארץ מה הוא
והעם הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אם רב׃ 20 ומה הארץ אשר הוא יושב בה הטובה היא
אם רעה ומה הערים אשר הוא יושב בהן הבמחנים אם במבצרים׃ 21 ומה הארץ השמנה היא אם רזה
היש בה עץ אם אין ותתחזקו ולקחתם מפרי הארץ׃ 22 והעלו ויעלו את הנגב ויבא עד חברון
ושם אחימן ששי ותלמי בני הענק׃ 23 ועד נחל אשכל וכרתו משם זמורה ואשכול אחד
ונשאו אתו בבדים׃ 24 ומקום הנחל קרא לשם אשכול על אודות האשכול אשר כרתו משם בני ישראל׃
25 ויהי מקצה ארבעים יום׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

8 De tribu Issachar, Igal filius
9 Joseph. De tribu Ephraim, Osee filius Nun. De tribu Benjamin, Phalti filius Raphu. De tribu Zabulon, Gaddiel filius Sodi. De tribu Joseph, de tribu Manasse, Gaddi filius Susi. De tribu Dan, Amiel filius Gemali. De tribu Aser, Sethur filius Michael. De tribu Nephtali, Naabi filius Vapsi. De tribu Gad, Geüel filius Machi. Hæc sunt nomina virorũ, quos misit Moyses ad explorandã terram: vocavitq; Moyses Osee filium Nun, Josue. Et misit eos Moyses, ad explorandam terram Chanaan: et dixit ad eos; Ascendite hac per meridiem; et ascendetis ad montẽ. Et videbitis terram, qualis est: et populum qui habitat in ea; utrum fortis sit, an infirmus; utrum pauci sint, an multi. Et qualis sit terra, in quâ habitat; utrum bona sit, an mala: & quales urbes, in quibus habitat; si sint absque muris, an muratæ. Et qualis est terra, si est abundans an sterilis; & si sint in ea arbores, an non; & confortabimini, et tolletis de fructibus terræ: Dies autem erant quando primæ uvæ maturescunt. Ascenderuntque, & exploraverunt terram: à deserto Sin usque Roob, ad introitum Emath. Ascenderunt que ad Meridiem, & venerunt usque ad Hebron: et ibi erant Haiman, Sesai & Tolmai, filii gigantum: & Hebron septem annis antequam Thanes Ægypti condita est. Et venerunt usque ad torrentem botri, et abscideruntinde palmitem, & botrum unũ uvarum; & portaverunt eum duo viri in vecte: de malis quoque granatis, & de ficis. Appellatúque est locus ille, Torrens botri: propter botrum quem abscideruntinde filii Israel. Reversique sunt ab exploratione terræ, post quadraginta dies.

VERSIO ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 وَمِن سِبطِ يِساخَارَ يَعَالُ بن يُوسف * وَمِن سِبطِ اِفرايِم هُوسِيع بن نُونٍ * وَمِن سِبطِ بِينايمِين
9 فَلطِي بن رَافُو * وَمِن سِبطِ زِبولُون جَدْيايِل بن سودِي * وَمِن سايِرِ سِبطِ يُوسف مِن سِبطِ مَنَسّا
10 جَدّي بن سوسِي * وَمِن سِبطِ دانٍ عَمِيئِيل بن جَمَلِي * وَمِن سِبطِ أَسِر سَتُور بن مِكايِل * وَمِن
11 سِبطِ نَفتالِي نَحبِي بن وُوسِي * وَمِن سِبطِ جادٍ جاوايِل بن ماخِي * وَهذِهِ أَسماءُ الرِّجالِ الَّذِين بَعَث
12 بِهِم موسِي لِيَرُومُوا البَلَدَ * وَسَمّي موسِي هُوسِيع بن نُونٍ يَهُوشُوع * وَلَمّا بَعَث بِهِم موسِي لِيَرُومُوا
13 بَلَدَ كَنعان * فَقالَ لَهُم اِصعَدُوا أَوَّلًا إِلَي الدّارُومِ * ثُمَّ اِصعَدُوا إِلَي الجَبَلِ * وَانظُرُوا إِلَي البَلَدَةِ
14 وَالشَّعبِ المُقِيمِ بِها أَهُوَ شَدِيدٌ أَم مُستَرِخٍ * أَقَلِيلٌ هُوَ أَم كَثِيرٌ * وَما الأَرضُ الَّتِي هُوَ ساكِنٌ بِها أَجَيِّدَةٌ
15 هِيَ أَم رَدِيَّةٌ * وَما القُرَي الَّتِي هُوَ ساكِنٌ بِها أَرباضٌ أَم حُصُونٌ * وَما هِيَ الأَرضُ أَهِيَ سَمِينَةٌ أَم
16 مَهزُولَةٌ * وَهَل فِيها شَجَرٌ مَغرُوسٌ أَم لا * وَتَشَدَّدُوا وَخُذُوا مِن ثَمَرِها * وَهذا الفَصلُ أَيّامُ بُكُورِ أَيّامِ
17 العِنَبِ * فَصَعِدُوا وَرامُوا البَلَدَ مِن بَرِّيَّةِ صِينٍ إِلَي رَحُوبٍ إِلَي حَماةَ * فَصَعِدُوا أَوَّلًا إِلَي الدّارُومِ
18 وَجاوُا إِلَي حَبرَي * وَهُم أَحيامٌ وَسِساي وَتَلماي بَنُو الجَبابِرِ * وَكانَت حَبرَي قَد بُنِيَت قَبلَ مِنتَرِ
19 مِصرَ سَبعَ سِنِينَ * وَجاوُا إِلَي وادِي العَنقُودِ * وَقَطَعُوا مِن ثَمَرِ حَبلِهِ * وَعَنقُودٍ عِنَبٍ واحِدًا * وَحَمَلُوهُ
20 بِالدَّفعِ فِيما بَينَ اثنَينِ * وَمِن الرُّمّانِ * وَمِن التِّينِ * فَلِذلِكَ سُمِّيَ المَوضِعُ وادِي العَنقُودِ * بِسَبَبِ
21 العَنقُودِ الَّذِي قَطَعَهُ مِن ثَمَّ بَنُو إِسرايِيل * وَرَجَعُوا مِن رُومِ البَلَدِ بَعدَ أَربَعِينَ يَومًا *

Et de tribu Issachar, Jegbal filius Joseph. 8
Et de tribu Ephraim, Hosia filius Nun. Et de tribu Benjamin, Phalti filius Rafu. Et 9
de tribu Zabulon, Gadjail filius Sudi. Et 10
de tota tribu Joseph, de tribu Manasse, Gaddi filius Susi. Et de tribu Dan, Amjail 11
filii Gemalli. Et de tribu Aser, Sethur filii 12
Michail. Et de tribu Nephtali, Nahbi filii 13
Vapsi. Et de tribu Gad, Gauail filius 14
Mechi. Et hæc sunt nomina virorũ quos 15
misit Musa ad explorandã regionẽ. Et 16
appellavit Musa Hosiã filiũ Nun, Jahusua. Cumq; misisset eos Musa ad explorandã regionẽ Chanaan, dixit eis; 17
Ascendite priùs ad Meridiem; deinde ascendite ad montẽ, & considerate regionẽ, & populũ commorantem in illa, utrũ sit fortis an debilis, utrum paucus sit an copiosus. Et qualisnam sit terra quam 18
ipse inhabitat, utrum bona sit an mala: & qualesnam sint urbes in quibus ipse habitat, num suburbiæ an arces. Qualitatem etiam terræ, pinguisne sit an macra: & utrùm sint in ea arbores plantatæ, an non: & roborẽmini, & accipite de fructibus ejus, quippe hæc tempestas dies 19
est primitiarum, dies uvarum. Ascenderunt igitur, & exploraverunt regionem à deserto Sin ad Rehob, ad Hamat. Et ascenderunt priùs ad Meridiem, & venerunt ad Hebri: ibique erant Ahiman, & Sisai, & Tolmai, filii gigantum. Et verò Hebri ædificata jam fuerat ante metropolim Ægypti septem annis. Venerunt que ad vallem botri, & abscideruntinde palmitem ac botrum uvarum unum, & portaverunt eum vecte inter duos, & de malis punicis, & de ficubus. Et propterea vocatus est ille locus, Vallis botri, propter botrum quem abscideruntillinc filii Israel. Et vesterunt ab explorationẽ regionis post quadraginta dies.

VER. SAM. (b) stratæ an excelsæ. (c) Plateam, (d) Ter regione climatis

ספר במדבר: יג

omnem ad & , Aharon ad & , Moseh ad veneruntque & abierunt Et
27 וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־כָּל־
: Cades in Paran desertum in Israel filiorum cœtum
עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר פָּארָן קָדֵשָׁה
et videre fecerunt & ,cœtui omni & , verbum eis convertere & &
וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם דָּבָר וְאֶת־כָּל־הָעֵדָה וַיַּרְאוּם אֶת־
ad Venimus : dixerunt & ,ei narraverunt Et .terræ fructum
פְּרִי הָאָרֶץ: וַיְסַפְּרוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל־
, ipsa melle & lacte fluens etiam & : nos misisti quam terram
הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא
: terra in Labitans , populus fortis quia Excepto .ejus fructus hic &
וְזֶה־פִּרְיָהּ: אֶפֶס כִּי־עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ
Hanach nati etiam & ; valde magnæ munitæ urbes &
וְהֶעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם־יְלִדֵי הָעֲנָק
, Chittæus & ,meridiei terra in habitans Hamalech .ibi vidimus
30 רָאִינוּ שָׁם: עֲמָלֵק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחִתִּי
Jebusæus & ,monte in habitans Emoræus & ,Jebusæus & Jebuæum Chenahanæus &
וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בָּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב
populum Caleb tacere fecit Et .Iaden mamin super & mare super
31 עַל־הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן: וַיַּרֶס כָּלֵב אֶת־הָעָם
quia ,eam hæreditabimur & ,ascendamus Ascendendo : dixit & , Moseh ad
אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמַר עָלֹה נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי
ascenderunt qui viri et .ei prævalebimus prævalendo
31 יָכוֹל נוּכַל לָהּ: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עָלוּ
populus quia ; populum ad ascendere poterimus Non : dixerunt , eo cum
עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוּכַל לַעֲלוֹת אֶל־הָעָם כִּי־חָזָק
exploraverunt quam , terræ infamiam exire fecerunt Et .nobis præ ipse
33 הוּא מִמֶּנּוּ: וַיּוֹצִיאוּ דִבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ
es in transivimus quæ Terra : dicendo , Israel filios ad eam
אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ
omnis & ; ipsa suos habitatores comedens terra , eam explorandum ad
לָתוּר אֹתָהּ אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִוא וְכָל־
.mensurarum viri , ejus medio in vidimus quem populus
הָעָם אֲשֶׁר־רָאִינוּ בְתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מִדּוֹת:
de Hanac filios pavore consternantes vidimus ibi Et
34 וְשָׁם רָאִינוּ אֶת־הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנָק מִן־
sic & , locustæ sicut nostris oculis in fuimus & : terrore consternantibus
הַנְּפִלִים וַנְּהִי בְעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים וְכֵן
.eorum oculis in eramus
הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם:

Versio VULG. LAT.

27 Venerunt ad Moysen & Aaron & ad omnem cœtum filiorum Israel in desertum Pharan, quod est in Cades. Locutique eis & omni multitudini ostenderunt fructus ter-
28 ræ. Et oarraverunt, dicentes, Venimus in terram, ad quam misisti nos, quæ reverà fluit lacte & melle, ut ex his fructibus cognosci po-
29 test. Sed cultores fortissimos habet, & urbes grandes atque muratas. Stirpem Enac vidimus
30 ibi. Amalec habitat in Meridie, Hethæus, & Jebusæus, & Amorrhæus in montanis: Chananæus verò moratur juxta mare & circa fluenta Jor-
31 danis. Inter hæc Caleb compescuus murmur populi, qui oriebatur contra Moysen, ait; Ascendamus, & possideamus terram, quoniam poteri-
32 mus obtinere eam. Alii verò, qui fuerunt cum eo, dicebant; Nequaquàm ad hunc populum valemus ascendere, quia
33 fortior nobis est. Detraxerúntque terræ, quam inspexerant, apud filios Israel, dicentes; Terra, quam lustravimus, devorat habitatores suos: populus, quem aspeximus,
34 proceræ staturæ est. Ibi vidimus monstra quædam filiorum Enac de genere giganteo: quibus comparati, quasi locustæ videbamur.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

27 Καὶ πορευθέντες ἦλθον πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ πρὸς πᾶσαν (α)συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἰς τὴν ἔρημον Φαρὰν Κάδης· καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥῆμα καὶ πᾶσῃ (φ) (α)συναγωγῇ, καὶ ἔδειξαν τὸν καρπὸν τῆς γῆς. Καὶ
28 διηγήσαντο ἀυτῷ, καὶ εἶπαν, (χ) Ἤλθομεν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ οὗτος ὁ καρπὸς ἀυτῆς.
29 Ἀλλ' ἢ ἔτι κρατεῖ τὸ ἔθνος τὸ (ψ) κατοικοῦν ἐπ' ἀυτῆς, καὶ πόλεις ὀχυραὶ τετειχισμέναι μεγάλαι σφόδρα. καὶ τὴν γενεὰν (ω) Ἐνὰκ ἑωράκαμεν
30 ἐκεῖ. Καὶ Ἀμαλὴκ κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ πρὸς Νότον· καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Ἐυαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ Ἀμορραῖος κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ· καὶ ὁ Χαναναῖος κατοικεῖ παρὰ θάλασσαν, καὶ παρὰ τὸν Ἰορδάνην πο-
31 ταμόν. Καὶ κατεσιώπησε Χαλεὲ τὸν λαὸν πρὸς Μωυσῆν, καὶ εἶπεν ἀυτῷ, Οὐχί, ἀλλὰ ἀναβάντες ἀναβησόμεθα, καὶ (α) κατακληρονομήσομεν ἀυτόν, ὅτι δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς
32 ἀυτός. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συναναβάντες (β) μετ' ἀυτῶν, ἔφασαν, Οὐκ ἀναβαίνομεν, ὅτι ἐ μὴ δυνώμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος, ὅτι (γ) ἰσχυρότερον ἡμῶν ἐστι μᾶλλον. Καὶ ἐξήνεγκαν ἔκκριτον τῆς γῆς ἣν κατεσκέψαντο ἀυτὴν πρὸς τοὺς υἱὸς Ἰσραὴλ, λέγοντες, Τὴν γῆν ἣν παρήλθομεν ἀυτὴν κατασκέψασθαι, γῆ κατέδουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' ἀυτῆς ἐστι· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃν ἑωράκαμεν ἐν ἀυτῇ, ἄνδρες ὑψηλοί.
34 Καὶ ἐκεῖ ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας, καὶ ἦμεν ἐνάντιον ἀυτῶν ὡσεὶ ἀκρίδες· ἀμὰ καὶ ἔτως ἦμεν ἐνάντιον ἀυτῶν.

Et profecti venerunt ad Moysen, & Aaron, & ad omnem synagogam filiorum Israel, in desertum Pharan Cades. Et responderunt eis verbum & omni synagogæ; & ostenderunt fructum terræ. Et narraverunt ei, & dixe- 28
runt, Venimus in terram, in quam misisti nos, terram fluentem lac & mel: & hic fructus ejus. Nisi quòd 29
audax est gens, quæ habitat super eam; & civitates munitæ muratæ, magnæ valdè. Et progeniem Enach vidimus ibi. Et Amalec ha- 30
bitat in terra, quæ ad Austrum. Et Cheitæus, & Euæus, & Jebusæus, & Amorrhæus habitat in montana. Et Chananæus habitat juxta mare, & juxta Jordanem flumen. Et tacere 31
fecit Chaleb populum erga Moysen: & dixit ei, Nequaquam, sed ascendentes (a) ascendemus, & hereditabimus eam: quoniam valentes valebimus erga eos. Et homines qui simul 32
ascenderant cum eo, dixerunt, Non ascendemus: quoniam non poterimus ascendere ad gentem, quæ fortior est nobis magis. Et 33
protulerunt (b) pavorem terræ, quam exploraverunt eam, ad filios Israel, dicentes, Terram, quam transivimus eam explorare, terra comedens eos, qui habitant super eos, est. Et omnis populus, quem vidimus in ea, viri prælongi. Et ibi vidi- 34
mus gigantes, & eramus in conspectu (c) eorum, sicut locustæ: sed & sic eramus eorum illis.

MS.A. (φ) τῇ συναγωγῇ, (χ) Ἤλθομεν τὴν γῆν, καὶ αἱ πόλεις (ω) Αἰνὰκ (α) κατακληρονομήσωμεν (β) μετ' ἀυτῶν, (γ) ἰσχυρότερόν ἐστιν ἡμῶν μᾶλλον.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 ܘܐܙܠܘ ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܡܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ ܘܠܟܠ ܟܢܫܬܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܡܕܒܪ ܦܐܪܢ ܩܕܫ ܘܐܬܝܒܘ ܠܗܘܢ ܘܠܟܠ ܟܢܫܬܐ ܘܚܘܘܘ ܠܗܘܢ ܦܘܪܝܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܘ ܕܐܬܝܬܘ ܠܢ ܘܐܡܪܘ ܐܬܝܢܢ ܠܐܪܥܐ ܕܐܬܪܫܬܢ ܗܝ ܕܡܪܝܐ ܚܠܒ ܘܕܒܫ ܘܗܢܘ ܦܘܪܝܗ ܐܦܣ ܕܥܡܐ ܕܩܝܡ ܒܐܪܥܐ ܩܫܝܐ ܘܡܕܝܢܬܐ ܪܒܬܐ ܘܬܪܝܨܬܐ ܠܚܕ ܘܦܪܝܨܐ ܕܥܢܩ ܚܙܝܢܢ ܬܡܢ ܥܡܠܩ ܩܐܡ ܒܐܪܥܐ ܕܢܓܒ ܘܚܬܝ ܘܝܒܘܣܝ ܘܐܡܪܝ ܩܐܡ ܒܛܘܪܐ ܘܟܢܥܢܝ ܩܐܡ ܥܠ ܝܡܐ ܘܥܠ ܝܘܪܕܢܐ ܘܟܠܒ ܐܫܟܚ ܠܥܡܐ ܡܢ ܡܫܐ ܘܐܡܪ ܢܣܩ ܢܣܩ ܘܢܪܬ ܠܗ ܡܛܠ ܕܫܠܝܛܝܢ ܚܢܢ ܠܗ ܘܐܢܫܐ ܕܐܬܠܘ ܥܡܗ ܐܡܪܘ ܠܐ ܢܣܩ ܢܣܩ ܠܡܣܩ ܠܘܬ ܥܡܐ ܡܛܠ ܕܬܩܝܦ ܗܘ ܡܢܢ ܘܐܦܩܘ ܫܠܝܚܐ ܕܥܠ ܐܪܥܐ ܠܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܠܡܐܡܪ ܐܪܥܐ ܕܥܒܪܢܢ ܒܗ ܐܪܥܐ ܐܟܠܬ ܝܬܒܝܗ ܗܝ ܘܟܠ ܥܡܐ ܕܚܙܝܢܢ ܒܬܘܟܗ ܐܢܫܝ ܡܕܘܬ ܘܬܡܢ ܚܙܝܢܢ ܬܡܢ ܒܢܝ ܥܢܩ ܡܢ ܓܢܒܝܐ ܘܗܘܝܢ ܒܥܝܢܝܢ ܟܚܓܒܐ ܘܟܝܢ ܗܘܝܢ ܒܥܝܢܝܗܘܢ

Et venientes ad Moſen, & ad Aaronem, atque univerſam congregationem filiorum Iſrael, ad deſertum Pharan ad Recem, reſponſum dederunt ei & univerſæ congregationi, & oſtenderunt eis fructus terræ. Et narraverunt eis, ac dixerunt; Ivimus ad terram ad quam nos miſiſti, & quidem fluit lacte & melle, & hi ſunt fructus ejus. Veruntamen fortis eſt populus qui terram incolit, & urbes munitæ ſunt & maximæ: quin & filios gigantum vidimus ibi. Amalec commoratur in terra Auſtrali; & Hethæi, & Jebuſæi, & Amoræi commorantur ſecus mare & ſecus Jordanem. Compeſcuit autem Caleb populum à Moſe, dicens; Aſceodamus omnino, & poſſidebimus eam, nam pollemus viribus in eam. Viri autem qui cum eo aſcenderant, dicebant, Non poſſumus aſcendere contra populum, quia fortior eſt nobis. Et divulgârunt ſamam terræ hi qui eam exploraverant, filiis Iſrael; & aiunt illis, Terra per quam tranſivimus, quamque exploravimus, terra devorans habitatores ſuos eſt; totuſque populus quem vidimus in ipſa; viri ſunt procera ſtaturæ. Ibi quoque vidimus gigantes filios gigantum de gigantibus, fuimuſque in oculis eorum quaſi locuſtæ; ſic inquam fuimus; in oculis eorum.

PARAPH. CHALD: cum VERSIONE LAT.

תרגום אונקלוס Targ. Onkel.

27 ואזלו ואתו לות משה
ולות אהרן ולות כל
כנשתא דבני ישראל
למדברא דפארן לרקם
ואתיבו יתהון פתגמא וית
כל כנשתא ואחוינון ית
28 אבא דארעא: ואשתעיאו
ליה ואמרו אתינא לארעא
די שדרתנא ואף עבדא
חלב ודבש היא ודין אבהא:
29 לחוד אדי תקיף עמא
דיתיב בארעא וקריא
כרכין רברבן לחדא ואף
בני גברא חמינא תמן:
30 עמלקאי יתיב בארעא
דרומא וחתאה ויבוסאה
ואמוראה יתיב בטוורא
וכנענאה יתיב על ימא
31 ועל כיף ירדנא: ואצית
כלב ית עמא למשה ואמר
מסק נסק ונירת יתה ארי
32 מכל נכול לה: ובני
ריו סליקו עמיה אמרו לא
נכול למסק לות עמא
ארי תקיף הוא מננא:
33 ואפיקו שום ביש על
ארעא ריו אתלילו יתה
לות בני ישראל למימר
ארעא ריו עברנא בה
לאתלאה יתה ארעא
מקטלא יתכלהא הוא
וכל עמא ריו חמינא
בגוה אנשין רמשתן:
34 ותמן חמינא ית גברא
בני ענק מן גברא והוינא
בעיני נפשנא כסמצין וכן
הוינא בעיניהון:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

27 ** וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל
28 המדבר פארן קדשה ויביאו אתם דבר ואת כל העדה ויראום את פרי הארץ
29 ** ויספרו לו לאמר באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש היא וזה פריה:
30 ** אך עז העם הישב בארץ וערים בצרות גדלות מאד וגם ילדי הענק ראינו שם:
31 ** עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי והאמרי יושב בהר והכנעני יושב
32 על הים ועל יד הירדן: * ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כי
33 יכול נוכל לה: * ואנשי אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו:
34 ** ויוצאו דבת הארץ אשר תרו בה לבני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה
ארץ מאכלת יושביה היא וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות: ** ושם ראינו את
הנפלים בני ענק מן הנפלים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם:

VERSIO SAMARITANA.

27 ** ויהלכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל
28 המדבר פארן קדשה ויביאו אתם דבר ואת כל העדה ויראום את פרי הארץ
29 ** ויספרו לו לאמר באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש היא וזה פריה:
30 ** אך עז העם הישב בארץ וערים בצרות גדלות מאד וגם ילדי הענק ראינו שם:
31 ** עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי והאמרי יושב בהר והכנעני יושב
32 על הים ועל יד הירדן: * ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כי
33 יכול נוכל לה: * ואנשי אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו:
34 ** ויוצאו דבת הארץ אשר תרו בה לבני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה
ארץ מאכלת יושביה היא וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות: ** ושם ראינו את
הנפלים בני ענק מן הנפלים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

27 Et abierunt, & venerunt ad Moysen & ad Aaron, & ad omnem cœtũ filiorũ Israel, in desertum Pharan in Cades: & retulerunt eis verba, & omni cœtui; 28 & ostenderunt eis fructum terræ. Et narraverunt ei, atque dixerunt; Venimus in terram ad quam misisti nos: et fluit lacte & melle, & hic est fructus ej⁹. 29 Sed populus qui habitat in eâ, fortis est: & civitates muratæ & grandes valde; filios quoque gigantum vidimus ibi. 30 Amalech habitat in terrâ australi: & Ethæus, & Jebusæus & Amorræus habitant in monte; & Chananæus habitat juxta mare, & juxta 31 ripam Jordanis. Et silere fecit Caleb populum propter Moysen: & ait; Ascendẽtes ascendemus & possidebimus eam; quoniam poterimus 32 obtinere eam. Viri autem qui ascenderunt cum eo, dixerunt; Non poterimus ascendere ad populum: quia fortior 33 nobis est. Et detraxerunt terræ, quam exploraverant, apud filios Israel dicentes: Terra per quam transivimus, ut exploraremus eam, terra occidens habitatores suos est; & in omni populo quem vidimus in eâ, erant viri magnæ staturæ. 34 Ibique vidimus gigantes filios Enac, de gigantibus: & vidimur apud nos-met ipsos quasi locustæ; & sic fuimus in oculis eorum.

Ivérunt igitur, & venerunt ad Moſen, 27 & Aaranem, & ad omnem congregationem filiorũ Iſrael in deſertum Pharan in Cades, retulerũntque eis rem, & omni cœtui, et oſtenderunt illis fructum terræ. 28 Narraverũntque ei, & dixerunt; Veni-mus in terram ad quam miſiſti nos; hæc certè, fluit lacte & melle: En fructus ejus! 29 Tantummodò fortis eſt populũ qui habitat in terra, urbes quoque ſunt munitæ, & magnæ valdè; filios etiam Anach vidimus ibi. 30 Amalec habitat in terra ad Meridiem: Hethæi verò et Hevæi, & Jebuſæi, & Amorrhæi habitant in monte; ſed Chananæi habitant juxta mare, & ad latus Iordanis. 31 Et (e) compeſcuit Caleb populum adverſum Moſen, dixitque ei; Aſcendendo aſcendemus, & poſſidebimus eam, quia prævalendo prævalebimus ei. 32 Sed viri qui aſcendẽrant cum eo, dixerunt; Non poterimus aſcendere ad populũ iſtum, quoniam fortior eſt ille nobis. 33 Et evulgavẽrunt infamiam terræ quam explaravẽrant filiis Iſrael, dicendo; Terra per quam tranſivimus ad explorandam eam, terra eſt conſumens habitantes in ea; omniſque populus quem vidimus in medio ejus, homines fuit proceræ ſtaturæ. 34 Ibi quoque vidimus gigantes, filios Anach de gigantibus; & fuimus in oculis noſtris ſicut locuſtæ, & ſic fuimus in oculis eorum. Tum murmuravẽrunt filii Iſrael in tentoriis ſuis, & dixerunt; Cùm adiſſet nos Dominus, eduxit nos de terra Ægypti, ut daret nos in manus Amorrhæorum ad diſperdendum nos: Quò nos aſcendemus? cum fratres noſtri (f) liquefecerẽ ſecerint car noſtrum, dicendo; Populus major eſt, & numeroſior nobis; urbes magnæ ſunt, & munitæ uſque (g) ad cœlos, atque etiam filios Anach vidimus ibi. 29 Et dixit Moſes filiis Iſrael, Ne (h) conſternemini, neque timeatis ab iis; Dominus Deus veſter, qui incedit ante faciem veſtram, ipſe pugnabit pro vobis ſecundùm omnia quæ fecit vobiſcum in Ægypto in oculis veſtris, & in deſerto. 31 Nam vidiſti quod portat (i) te Dominus Deus tuus ſicut portat vir filium ſuum, per omnem viam quam iviſtis, uſque dum venireris ad locum iſtum: 32 ſed propter rem iſtam non crediſtis Domino Deo veſtro qui incedit ante faciem veſtram per viam, ut inquiraẽt vobis locum pro caſtrametationibus veſtris; in igne per noctem ad illuminandum vos in via quam ambulatis, & in nube per diem.

VER. SAM (e) quietavit (f) humiliaveriunt (g) in altum, (h) deſolati ſitis, (i) nos

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 وسارواحتي جاوا الي موسي وهرون وساير جماعة بني اسرايل الي رفيم فاران الي رفيم فاجابوهما
28 بالخبر وساير الجماعة * واروهم ثمر الارض * وقصوا عليه وقالوا * صرنا الي البلد الذي بعثت
29 بنا اليه * وحقا انه يفيض اللبن والعسل * وهذا ثمره * خلا ان القوم المقيمين به عزيزون
30 والقري حصينه عظيمه جدا * ورايينا ثم ايضا اولاد الجبابرة * والعمالقة مقيمون ببلد
31 الدارم * والحيثيون واليبوسيون والاموريون مقيمون في الجبل * والكنعانيون مقيمون علي
32 البحر * وعلي ساطي الاردن * فاسكت كالب القوم الي قول موسي وقال * بل نصعد صعودا
33 ونحوزهم * فانا نطيقهم * والقوم الذين مضوا معه قالوا * لا نطيق ان نصعد الي القوم * لانهم
34 اشد منا * واخرجوا شناعة علي البلد الذي راوه الي بني اسرايل وقالوا * البلد الذي مررنا
فيه هو بلد يهلك اهله * وجميع القوم الذين رايناهم فيه ذوو مساحة * ورايينا ثم العلوج
بني الجبابرة من علوجهم * فصرنا في عيوننا كالجراد * وكذلك كنا في عيونهم *

27 Et ambulavẽrunt, donec veniſſent ad Moſem & Haronem, totumq; cœtum filiorum Iſrail, ad deſertum Pharan in Racim. Et retulerunt illi; nuntium, totique cœtui, & oſtenderunt ei fructus terræ. 28 Et narraverunt ipſi cœtui, & dixerunt; Ivimus ad regionem ad quam miſiſti nos, & verè manat lacte & melle, & hi ſunt fructus ejus. 29 Attamen populi degentes in ea, fortes ſunt, & urbes munitæ ac magnæ nimis, & vidimus ibi quoque filios gigantum. 30 Et Amalecitæ habitant in regione Meridionali: & Hethæi, & Jebuſæi, & Amorai habitant in monte, & Chananæi commorantur ad mare & ad littus Jordanis. 31 Acquieſcere autem fecit Calib populum ſermoni Muſæ, & ait; Imò aſcendemus aſcenſione, & poſſidebimus illos, quoniam valemus adverſus eos. 32 Homines verò qui abierant cum ipſo, dixerunt; Non valemus aſcendere ad populum, quia fortiores nobis ſunt. 33 Et evulgavẽrunt execrationem de regione quam explarẽrunt, apud filios Iſrail, ac dixerunt; Regia per quam tranſivimus, eſt regio perdens incolas ſuas, & univerſus populus quem vidimus in ipſa, ſunt magnæ menſuræ. 34 Et vidimus ibi robuſtas filios gigantum ex fortiſſimis earum; & ſacti ſumus in oculis noſtris quaſi locuſtæ, & tales fuimus in oculis eorum.

ספר במדבר : יד

CAP. XIV.

fecerunt &, suam vocem dederunt & , cœtus omnis elevavit Et
1 וַתִּשָּׂא כָּל־הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ
Aharon super &, Mosen *super* murmuraverũt Et , ipsa nocte in populus
2 הָעָם בַּלַּיְלָה הַהוּא : וַיִּלֹּנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן
Utinam : cœtus omnis eos ad dixerunt & , Israel filii omnes
כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֵלֵהֶם כָּל־הָעֵדָה לוּ־
essemus mortui utinã , hoc deserto in vel ; Ægypti terra in essem mortui
מַתְנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ מַתְנוּ :
adendum ad , hanc terram ad nos fuit venire Dominus quid ad Et
3 וְלָמָה יְהוָה מֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל
bonum nonne ? prædam in *eam* nostri parvuli & nostræ uxores, gladio in
בַּחֶרֶב נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבֵז הֲלוֹא טוֹב
:suũ fratrem ad unusquisque dixerunt Et ? Ægyptum in reverti nobis
4 לָנוּ שׁוּב מִצְרָיְמָה : וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו
Aharõ & Mosen *cecidit* Et . Ægyptum in revertamur & , *captus Domi*
נִתְּנָה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרָיְמָה : וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
.Israel filiorum *cœtus concionis omnis faciet ad* , suas facies super
5 עַל־פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל־קְהַל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
exploranti & de Jephunneh filius Chaleb & , Nun filius Jehosuah Et
6 וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה מִן־הַתָּרִים
cœtus omnem ad dixerunt Et . *sua* vestimenta sciderunt, terram
7 אֶת־הָאָרֶץ קָרְעוּ בְגָדֵיהֶם : וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת
explorandã ad *ea in transivimus quæ* Terra : dicendo , Israel filiorũ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר
Dom·in nobis in *velens* Si . *valde valde* terra bona , eam
8 אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד : אִם־חָפֵץ בָּנוּ יְהוָה
quæ terram, nobis eã *dabit* & , hanc terram ad nos faciet venire &
וְהֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְנָתְנָה לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר־
ne Dominum in Veruntamen . *mielle* & lacte fluens *ipsa*
הִוא זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ : אַךְ בַּיהוָה אַל־
noster panis quia terræ populum timeatis ne vos & : rebelles sitis
תִּמְרֹדוּ וְאַתֶּם אַל־תִּירְאוּ אֶת־עַם הָאָרֶץ כִּי לַחְמֵנוּ
ne , nobiscum Dominus & , eis *desuper* eorum *umbra* Recessit *ipsa*
הֵם סָר צִלָּם מֵעֲלֵיהֶם וַיהוָה אִתָּנוּ אַל־
.Lapidibus *in* eos *obnuere eatur* omnis *dixerunt* Et , eos timeatis
10 תִּירָאֻם : וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעֵדָה לִרְגֹּם אֹתָם בָּאֲבָנִים
filius omnes ad consensus tentorio in est visa Domini gloria Et
וְכָבוֹד יְהוָה נֹרָא בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֶל־כָּל־בְּנֵי
me *fiermut* quo usque : Mosen ad Dominus dixit Et .Israel
11 יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה יְנַאֲצֻנִי
quæ , signis omnibus in *me in* credent non quo usque & , iste populũ
הָעָם הַזֶּה וְעַד אָנָה לֹא יַאֲמִינוּ בִי בְּכֹל הָאֹתוֹת אֲשֶׁר
faciam & , cum expellam & , peste in eũ Percutiam ? ei *interiori* in feci
12 עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ : אַכֶּנּוּ בַדֶּבֶר וְאוֹרִשֶׁנּוּ וְאֶעֱשֶׂה
.Dominum ad Mosen dixit Et *eo præ vehiculum* &, magnam gentẽ in te
אֹתְךָ לְגוֹי־גָדוֹל וְעָצוּם מִמֶּנּוּ : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה
istum populum tua *mute* in fecisti ascendere quòd, Ægyptii audient Et
13 וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי־הֶעֱלִיתָ בְכֹחֲךָ אֶת־הָעָם הַזֶּה
.ejus *interiori* è
מִקִּרְבּוֹ :

Versio VULG. LAT.

CAP. XIV.

1 Igitur vociferãs omnis tur-
2 ba flevit nocte illã. Et murmurati sunt contra Moysen & Aaron cunẽti filii Israel,
3 dicentes; Utinam mortui essemus in Ægypto: & in hac vasta solitudine utinam peremur, & non inducat oos Dominus in terram istam, ne cadamus gladio, & uxores ac liberi nostri ducantur captivi. Nónne melius est reverti in
4 Ægyptum? Dixerúntque alter ad alterum, Constituamus oobis ducem, & reverten-
5 tur in Ægyptum. Quo audito Moyses & Aaron cecidérunt proni in terram coram omni multitudine filiorum Israel. At verò Josue filius Nun,
6 & Caleb filius Iephone, qui & ipsi lustraverant terram, sciderunt vestimenta sua. Et
7 ad omnem multitudinem filiorum Israel locuti sunt, Terra, quam circuivimus, valdè
8 bona est. Si propitius fuerit Dominus, inducet nos in eam, & tradet humum lacte & melle manantem. Nolite rebelles esse contra Dominum: neque timeatis populum terræ hujus, quia sicut panem ita eos possumus devorare. Recessit ab eis omne præsidium: Dominus nobiscum est,
10 nolite metuere. Cúmque clamaret omnis multitudo, & lapidibus eos vellet opprimere, apparuit gloria Domini super tectum fœderis cunẽtis filiis
11 Israel. Et dixit Dominus ad Moysen, Usquequò detrahet mihi populus iste? Quousq; non credent mihi, in omnibus signis quæ feci coram eis?
12 Feriam igitur eos pestilentiã, atque consumam: te autem faciam principem super gentem magnam, & fortiorem
13 quàm hæc est. Et ait Moyses ad Dominum, Ut audiant Ægyptii, de quorũ medio eduxisti populum istum,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγὴ,
(α) ἐνέδωκε φωνὴν· καὶ ἔκλαυσεν ὁ λαὸς ὅ-
λην τὴν νύκτα ἐκείνην. Καὶ διεγόγγυζον ὅλοι
Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ·
καὶ ἔπαν φρὸς αὐτοὺ πᾶσα ἡ συναγωγὴ,
3 Ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,
ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, εἰ ἀπεθάνομεν. καὶ
ἱνατί κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύ-
τὴν πεσεῖν ἐν πολέμῳ ; αἱ γυναῖκες ἡ-
μῶν καὶ τὰ (c) παιδία ἔσον) εἰς διαρπαγήν. νῦν οὖν (γ) βέλτιόν ἐστιν ἀπρεφφῆναι
4 εἰς Αἴγυπτον. Καὶ ἔπαν ἕτερο τῷ ἑτέρῳ,
Δῶμεν ἀρχηγὸν, καὶ ἀπορεύωμεν εἰς Αι-
5 γυπτον. Καὶ ἔπεσε Μωυσῆς καὶ Ἀα-
ρὼν ὅλε πεσόνατον ἐνατίον πάσης συ-
6 αγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ. Ἰησοῦς δὲ ὁ τοῦ
Ναυὴ, καὶ Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφοννὴ τῶν κατα-
σκεψαμένων τὴν γῆν, διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια
7 αὐτῶν. Καὶ ἔπαν φρὸς πάσαν συναγωγὴν
υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ἡ γῆ ἣν κατασκε-
ψάμεθα αὐτὴν, ἀγαθὴ ὅτι σφόδρα σφόδρα.
8 Εἰ αἱρεῖται κύριος ἡμᾶς κύριος, εἰσάξει ἡμᾶς εἰς
τὴν γῆν ταύτην, καὶ δώσει αὐτὴν ἡμῖν· γῆ ἡ-
9 τις ἐστὶ ῥέουσα γάλα καὶ μέλι. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ
κυρίου μὴ ἀποστάται γίνεσθε. ὑμεῖς δὲ μὴ
φοβηθῆτε τὸν λαὸν τῆς γῆς, ὅτι κατάβρωμα ἡμῖν ἐστιν· ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ'
αὐτῶν. ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν· μὴ φοβη-
10 θῆτε αὐτές. Καὶ ἔπε πᾶσα ἡ (β) συναγω-
γὴ καταλιθοβολῆσαι αὐτοὺ ἐν λίθοις. καὶ
ἡ δόξα κυρίου ὤφθη (δ) ἐν τῇ νεφέλῃ ἐπὶ
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου (ε) πᾶσι τοῖς
υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἔπε κύριος φρὸς Μωυ-
σῆν, Ἕως τίνος παροξυνεῖ με ὁ λαὸς ὅ-
τος ; καὶ ἕως τίνος οὐ πιστεύσει μοι (ζ) ἐπὶ
πᾶσι τοῖς σημείοις, οἷς ἐποίησα ἐν αὐ-
12 τοῖς ; Πατάξω αὐτοὺ θανάτῳ, καὶ ἐπιλῶ
αὐτές· καὶ ποιήσω σε τὸν οἶκον τοῦ πα-
13 τρός σε εἰς ἔθνος μέγα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ
τοῦτο. Καὶ ἔπε Μωυσῆς φρὸς κύριον,
Καὶ ἀκούσται Αἰγύπτος, ὅτι (η) ἀνή-
γαγες τῇ ἰσχύϊ σε τὸν λαὸν τοῦτον ἐξ αὐ-
τῶν.

CAP. XIV.

1 Et resumens omnis synago-
ga, edidit vocem : & flevit populus totam noctem illam. Et
2 murmuraverunt in Moysen & Aaron omnes filii Israel : & dixerunt ad eos omnis synagoga,
3 utinam mortui essemus in terra Ægypto, vel in deserto hoc, (a) si mortui essemus. Et ut quid Dominus introducit nos in terram hanc ad cadendum in bello ? uxores nostræ, & parvuli erunt in direptionem. Nunc igitur melius est reverti
4 in Ægyptum. Et dixerunt alter alteri, Demus ducem, & reveniamur in Ægyptum. Et ce-
5 cidit Moyses & Aaron in faciem ante omnem synagogam filiorum Israel. Jesus autem
6 filius Nave, & Chaleb filius Jephonne, de iis qui exploraverunt terram, disciderunt vestimenta sua. Et dixerunt ad omnẽ
7 synagogã filiorum Israel, dicentes, Terra quã exploravimus tã, bona est valdè valdè. Si eligit
8 nos Dominus, introducet nos in terram hanc, & dabit eam nobis: terra, quæ quidem est fluens lac & mel. Sed à Domino no-
9 lite fieri apostatæ. Vos autem nè timueritis populum terræ, quoniam cibus nobis sunt. Abcessit enim tempus ab eis : Dominus autem in nobis : nolite timere eos. Et ait omnis synagoga
10 lapidare eos in lapidibus. Et gloria Domini apparuit in nube super tabernaculum testimonii omnibus filiis Israel. Et di-
11 xit Dominus ad Moysen, Quousque irritat me populus iste ? & quousq; non credent mihi in omnibus signis, quæ feci in eis ? Per-
12 cutiam eos morte, & perdam eos: & faciam te, et (b) domum patris tui in gentem magnam, & multò magis quàm hæc.
13 Et dixit Moyses ad Dominum, Et audiet Ægyptus, quòd eduxisti fortitudine tuã populum hunc ex eis.

MS.A. (α) ἔδωκεν (β) παιδία ἡμῶν εἰς διαρπαγὴν ἔσον). (γ) βέλτιον ἡμῖν ἐστιν (δ) ἐν νεφέλῃ (ε) ἐν πᾶσιν (ζ) ἐν πᾶσιν τοῖς θαυμασίοις, οἷς (η) ἀνήγαγες ἐν ἰσχύϊ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XIV.

1 Taque vociferans universa congregatio, extulerũt vocẽ suã cũ fletu, & flevit populũ
2 nocte illã fletu magno. Et murmurãtes in illo die adversũs Mosen & Aharonem omnes filii Israel, dixerunt eis universa turba; O utinã mortui essemus per manũ Dõi in terra Ægypti, vel certè in deserto isto ô
3 utinam mortui essemus. Quare introducit nos Dñs in terram hanc ut occumbamus gladio, & uxores nostræ ac familiæ nostræ sint prædæ? præstantius erat nobis quando mo-
4 rabamur in Ægypto. Dixeruntque alter ad fratrẽ suum, Venite faciamus nobis ducem, & revertamur in Ægyptum. Corruerunt au-
5 tem Moses & Aharon super facies suas corã universo cœtu congregationis filiorũ Israel.
6 Et Jesu filiũ Nun, necnon Caleb filius Jophna *qui fuerant* de exploratoribus terræ, laceraverunt vestes suas; Et dixerunt universæ
7 congregationi filiorũ Israel, Terra per quam transivimus ad explorandam eam, optima
8 terra est valdè. Si gratos nos habeat Dñs, cùm introducet nos in terrã istam, ùm dabit
9 nobis terrã illã quæ fluit lacte & melle. Modò contra Dñm ne rebelletis : vos verò ne formidetis populũ terræ, quia panis nostri
10 sunt : recedet enim robur eorum ab eis, & Dñs nobiscũ est, ne formidetis eos, Dixe-
11 runt autẽ universa turba ut obruerẽt eos lapidibus. Verùm gloria Dñi apparuit in nube in tabernaculo temporis in conspectu omnium filiorum Israel. Dixitq; Dñs ad Mosen,
12 usquequo ad iracundiam provocabunt me populus iste ? & usquequo non credent mihi in omnibus signis quæ feci inter eos? Per-
13 cutiam illos mortalitate, & perdam eos, faciamq; te in gentẽ majorem & robustiorem ipsis. Ait autem Moses ad Dñm, Audient Ægyptii de quorũ medio eduxisti in fortitudine tua populum istum,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

TARGUM ONKELOS.

CAP. XIV.

1 E Levavitq; omnis cœtus vocem suam, et flevit omnis po-
2 pulus in nocte illâ. Et murmurati sunt contra Moysen et contra Aaron omnes filii Israel: et dixerunt eis oīs congregatio; utinam mortui essem' in terrâ Ægypti; aut in deserto
3 hoc utinam mortui essemus. Quare ergo inducit nos Dñs in terrâ hanc, ut cadamus gladio; et uxores nostræ et parvuli nostri erunt in prædâ? nonne melius est nobis, ut revertamur in Ægyptum? Dixitque
4 unusquisq; ad fratrê suũ: Constituam' principê, et revertamur in Ægyptum. Et cecidit Moyses et Aaron super faciem suam, coram omni cœtu con-
6 gregationis filiorũ Israel. Josue autê filiꝰ Nun et Caleb filius Jephone, de exploratoribꝰ terræ; sciderunt vestimenta
7 sua. Et dixerunt ad omnem congregationê filiorũ Israel, dicentes: Terra per quã transivimus, ut exploraremus eam,
8 bona terra est valde nimis. Si voluntas *coram Domino* fuerit nobiscũ, introducet nos in terrâ hanc; et tradet eam nobis: terrâ quæ fluit lacte et melle.
9 Veruntamẽ nolite esse rebelles contra verbũ Dñi: neq; vos timeatis populũ terræ; quia in manu nostrâ traditi sunt: recessit ab iis fortitudo eorũ, et verbum Dñi est in adjutorium nostrum, nolite metue-
10 re eos. Dixeruntque omnis congregatio, ut lapidarent eos lapidibus: et gloria Domini revelata est in tabernaculo fœderis, omnibus filiis Israel.
11 Dixitque Dominus ad Moysen; usquequo provocabunt me ad iracundiam populus iste? & usquequo non credent verbo meo, in omnibus
12 signis quæ feci inter eos? Feriam eos pestilentia, & consumam eos: & faciã te in populũ magnũ et fortiorem eis.
13 Dixitq; Moyses corã Dño: Audient Ægyptii de quorũ medio ascendere fecisti populũ istũ in virtute tua.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. XIV.

1 Et levavit omnis congre-
gatio, & dedit vocem suam, flevitque populus nocte istâ.
2 Et murmurarunt adversus Mosen, & adversus Aaronẽ omnes filii Israel; dixeruntq; illis omnis congregatio, utinam mortui essemus in terra Ægypti, vel in hoc deserto utinam mortui essemus. Et
3 quare Domin' introduxit nos in terram istam ut concidamus gladio, uxores nostræ, & parvuli nostri sint in prædã? nonne melius' esset nobis reverti in Ægyptũ? Dixeruntq; unus
4 ad alterum, Statuamus ducẽ, & revertamur in Ægyptum.
5 Tum ceciderunt Moses et Aaron super facies suas coram omni cœtu congregationis filiorum Israel. Et Josue filius
6 Nun, & Caleb filius Jephone ex exploratoribus terræ rupe-
7 runt vestimenta sua. Et dixerunt omni congregationi filiorum Israel hæc verba; Terra per quam transivimus ad exploranda eam, bona est
8 terra valdè valdè. Si com-placet in nobis Dominus, introducet nos in terram istam, & dabit illam nobis, terram fluentem lacte et melle.
9 Tantũ in Dominum ne rebelletis, neque timeatis populũ terræ, quia panis noster sunt: recessit umbra eorũ ab eis, sed Dominus nobiscum est, ne timeatis eos. Loquebatur autẽ
10 omnis congregatio de iis obvruendis lapidibus. Tum gloria Domini apparuit in tabernaculo testimonii omnibus filiis
11 Israel. Et dixit Dominꝰ Mo-si, usquequò contemnet me populus iste, & usquequò non credet mihi in omnibus signis
12 quæ feci in medio ejus? Percutiam eos (a) peste, & expellam eos; faciam verò te, et domũ patris tui in gentem majorem et robustiorem istâ.
13 Dixitque Moses Domino, At audiet Ægyptus: ascendere enim fecisti cum virtute tua populum istum de medio ejus.

VER. SAM. (a) morte,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XIV.

1 E Levavit ergò turba voces suas, et flevérunt eã nocte. Et murmuravit de Musa & de Harone congregatio filiorum Israil, & dixerunt eis, Dutinãm mortui essemus in regione Ægypti: O utinãm moriamur in ista deserto, Potiùs quãm in-
3 troducat nos Deus in regionem illam, ne concidamur gladio, et sint uxores nostræ viduæ, & infantes nostri præda: sed certè melius est nobis redire in Ægyptum. Et
4 dixerunt alter ad alterum, Præficiamus principes nostros, & revertamur in Ægyptum. Et corruerunt Musa & Haron super facies suas coram turma cœtûs filiorũ Israil. Jusaz verò filiꝰ Nun, & Calib
6 filius Jefonna de exploratoribus regionis, conciderunt vestimenta sua. Et dixerunt
7 cœtui filiorum Israil sermonem; Regio per quam transivimus ut exploraremus eam, est regio bona valdè valdè. Si fuerit
8 Deo placitum in nobis, introducet nos in eam, & dabit illam nobis, regionem manantem lacte & melle. Verùm adver-
9 sùt Deum ne murmuretis, & ne timetatis habitatores regionis: nam cibus nostee sunt, & evanescet umbra eorum ab ipsis, & Deus nobiscum est, ne ergò timeatis
10 eos. Parùm verò absuit quin totus populus peterent utrumque lapidibus. Tum apparuit splendor Dei in tabernaculo præsentiæ omnibus filiis Israil. Et dixit Deus
11 Musæ, usquequò resistent mihi populus iste? & quousque non credent in me post omnia miracula quæ patravi inter eos?
12 Meventur ut percutiam eos peste, & consumam eos, & constituam te in gentẽ majorem & copiosiorem eis. Ait Musa ad
13 Deum, Audient hoc Ægyptii, è quorũ medio eduxisti istos cum potentia tua;

ספר במדבר : יד

Domine tu quòd audierunt hujus terræ habitatorem ad dicent Et
14 וְאָמְרוּ אֶל־יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת שָׁמְעוּ כִּי־אַתָּה יְהוָה
, Domine *tu visus oculo in oculo* quòd ,istius populi *interiore in*
בְּקֶרֶב הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עַיִן בָּעַיִן נִרְאֶה אַתָּה יְהוָה
eorum facies ad ambulans tu nubis columna in & ,eos super *stans* tua nubes &
וַעֲנָנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם וּבְעַמּוּד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם
populum *facis* mori Et .nocte ignis columna in & ,die
יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לָיְלָה׃ וְהֲמַתָּה אֶת־הָעָם
15 audierunt quæ gentes dicent & ,unum virum tanquã istum
הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אֶת
introducere Dominus *isse* non *Pre* .dicendo ,tuum anditũ
שִׁמְעֲךָ לֵאמֹר׃ מִבְּלִתִּי יְכֹלֶת יְהוָה לְהָבִיא
eos *mactavit & eis* juravit quam terram in istum populum
אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֵם
, Domini fortitudo obsecro magnificetur nunc Et .deserto in
בַּמִּדְבָּר׃ וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹחַ אֲדֹנָי
17 multi *& ,narium longus* Dominus : dicendo ,es locutus quemadmodum
כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵּאמֹר׃ יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־
18 non mundando & ,prævaricatione & ,iniquitatẽ portans ,misericordia
חֶסֶד נֹשֵׂא עָוֹן וָפָשַׁע וְנַקֵּה לֹא
super & ,tertios super ,filios supe patrum iniquitatẽ visitans, mundabit
יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־
magnitudinem juxta istius populi iniquitati obsecro Parce .quartos
רִבֵּעִים׃ סְלַח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל
19 Ægypto ab huic populo pepercisti quemadmod ,& ,tuæ misericordiæ
חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם
.tuum verbũ secundũ Peperci : Dominus dixit Et .huc usque ad &
וְעַד־הֵנָּה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ׃
20 omnis Domini gloria implebitur & ,ego *vivens* profectò Et
וְאוּלָם חַי־אָנִי וְיִמָּלֵא כְבוֹד יְהוָה אֶת־כָּל־
21 & ,mea gloriam *videntes* viri omnes Quia .terra
הָאָרֶץ׃ כִּי כָל־הָאֲנָשִׁים הָרֹאִים אֶת־כְּבֹדִי וְאֹתֹתַי
22 jam me tentaverunt &, deserto in &, Ægypto in feci quæ ,mea signa
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וּבַמִّדְבָּר וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה
terram viderint Si : *mea voce in audierunt* non & ,vicibus decem
עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃ אִם־יִרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ
23 *eam* videbunt non, me irritantes omnes & ; eorum patrib° juravi quam
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם וְכָל־מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ׃
impleb it & ,eo cum alter spiritus fuit *mercede*, Chaleb meum servum Et
24 וְעַבְדִּי כָלֵב עֵקֶב הָיְתָה רוּחַ אַחֶרֶת עִמּוֹ וַיְמַלֵּא
c)° semen & ,*illuc est ingressus quam* terram in eã introducã & ,me post
אַחֲרָי וְהֵבִיאֹתִיו אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בָּא שָׁמָּה וְזַרְעוֹ
Cras : *profundo* in habitat Chenahanæus &, Hamalechita Et .eam *hæreditabis*
25 יוֹרִשֶׁנָּה׃ וְהָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי יֹשֵׁב בָּעֵמֶק מָחָר
.Suph maris *via* deserto in vobis proficiscimini & *faciem* vertite
פְּנוּ וְסָעוּ לָכֶם הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף׃
Usque : dicendo ,Aharon ad & ,Moseh ad Dominus est locutus Et
25 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ עַד־
,me *super murmurantes ipsi qui istum malum cœtum* ad quo
מָתַי לָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הֵמָּה מַלִּינִים עָלַי אֶת־
? *audivi, me super murmurantes ipsi* qui Israel filiorũ murmurationes
תְּלֻנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵמָּה מַלִּינִים עָלַי שָׁמָעְתִּי׃

14 Et habitatores terræ hujus, qui audierunt, quòd tu, Domine, in populo isto sis, & facie videaris ad faciem, & nubes tua protegat illos, & in columna nubis præcedas eos per diem, & in columna ignis per noctem:
15 Quòd occideris tantam multitudinem quasi unum homi-
16 nem, & dicant; Non poterat introducere populum in terram, pro qua juraverat: Idcircò occidit eos in solitu-
17 dine. Magnificetur ergò fortitudo Domini sicut jurásti,
18 dicens, Dominus patiens & multæ misericordiæ, auferens iniquitatem & scelera, nullúmque innoxium derelinquens, qui visitas peccata patrum in filios in tertiam &
19 quartam generationem. Dimitte, obsecro, peccatum populi hujus secundùm magnitudinem misericordiæ tuæ, sicut propitius fuisti egredi-
20 entibus de Ægypto usque ad locum istum. Dixitque Dominus, Dimisi juxta ver-
21 bum tuum. Vivo ego, & implebitur gloriâ Domini
22 universa terra. Attamen omnes homines qui viderunt majestatem meam, & signa quæ feci in Ægypto & in solitudine, & tentaverunt me jam per decem vices, nec obe-
23 dierunt voci meæ, Non videbunt terram pro qua juravi patribus eorum; nec quisquam ex illis qui detraxit
24 mihi, intuebitur eam. Servum meum Caleb, qui plenus alio spiritu secutus est me, inducam in terram hanc, quam circuivit: & semen ejus
25 possidebit eam. Quoniam Amalecites & Chananæus habitant in vallibus: cras movete castra, & revertimini in solitudinem per viam Maris rubri.
26 Locutúsq; est Dñs ad Moysen
27 & Aaron, dicens, Usquequò multitudo hæc pessima murmurat contra me? querelas filiorum Israel audivi.

14 Ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ὅλῃ τῇ γῆς ταύτης ἀκηκόασιν, ὅτι σὺ εἶ κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις (θ) ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ὁρᾶσθαι κύριε, καὶ ἡ νεφέλη σου ἑστηκεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης σὺ πορεύῃ πρὸ προσώπου αὐτῶν ἡμέρας, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα. Καὶ ἐκβαλεῖς τὸν λαὸν οὗτον ὡσεὶ ἄνδρωπον ἕνα. καὶ ἐρεῖσι τὰ ἔθνη ὅσοι ἀκηκόασι τὸ ὄνομά σου, λέγοντες,
16 Παρὸ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον (ι) εἰσαγαγεῖν τὸν λαὸν οὗτον εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς, καθέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.
17 Καὶ νῦν ὑψωθήτω (κ) ἡ ἰσχύς σου κύριε, ὃν τρόπον εἶπας, λέγων, Κύριος μακροθυμῶν, καὶ πολυέλεος, καὶ ἀνεθνδς, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἀμαρτίας, καὶ καθαριῶν καὶ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον, ἀποδιδοὺς ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ
19 τετάρτης γενεᾶς. Ἄφες τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ τούτου κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καθὼς ἐπῆκας ἔλεος ἐκείνοις αὐτοῖς ἀπ' Αἰγύπτου ἕως
20 τοῦ νῦν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν,
21 Ἰλεως αὐτοῖς εἰμι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.
22 Ἀλλὰ ζῶ ἐγὼ καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου, καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν. Ὅτι πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἑωρακότες τὴν δόξαν μου, καὶ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῇ (λ) ἐρήμῳ, καὶ ἐπειράσαν με τοῦτο δεκάκις, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς μου,
23 (μ) Ἢ μὴν οὐκ ὄψονται τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ ἡ τέκνα αὐτῶν ἃ δεῖ μετ' ἐμὲ ὧδε, ὅσοι οὐκ οἴδασιν ἀγαθὸν (ν) οὐδὲ κακὸν, πᾶς νεώτερος ὑπερος, τούτοις δώσω τὴν γῆν. πάντες δὲ οἱ (ξ) παροξύναντές με, οὐκ ὄψονται
24 αὐτήν. Ὁ δὲ παῖς μου Χάλεβ, (ο) ὅτι πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπακολούθησέ (π) μοι, εἰσάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν. Ὁ δὲ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χανανάιος κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι. αὔριον ἐπιστρέψατε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν θαλάσσαν ἐρυθρᾶν.
25 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ
26 Ἀαρὼν, λέγων, Ἕως τίνος τὴν συναγωγὴν ταύτην πονηρὰν ταύτην; ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐνώπιόν μου, τὰ γογγυσμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν ἐγόγγυσαν κατὰ ὑμῶν, ἀκήκοα.

Sed & omnes qui habitant super terram hanc, audierunt, quòd tu es Dominus in populo hoc, qui quidem oculis ad oculos apiceris, Domine; & nubes tua stat super eos, & in columna nubis tu incedis prior eis die, & in columna ignis nocte. Et
15 conteres populum hunc, tanquam hominem unum. Et dicent gentes, quæcunq; audierunt nomen
16 tuum, dicentes, Eò quòd non posset Domin° introducere populum hunc in terram, quam juraverat eis; prostravit eos in deserto. Et nunc exaltetur fortitudo
17 tua, Domine, quemadmodùm dixisti, dicens; Dominus longa-
18 nimis, & multùm misericors, et verax, auferens iniquitates, & injustitias, & peccata, & mundatione non mundabit reum, reddens peccata patrum super filios usq; ad tertiã & quartam progeniem. Dimitte peccatũ populo
19 huic secundùm magnam misericordiã tuã; sicut propitius fuisti eis ab Ægypto usque nunc. Et di-
20 xit Dominus ad Moysen, Propitius eis sum juxta verbum tuũ.
21 Sed vivo ego, (c) & Vivens nomen meũ, & implebit gloria Domini omnem terrã. Quia omnes
22 viri videntes gloriã meã, & signa, quæ feci in Ægypto, & in deserto, & tentaverunt me jam decies, et non exaudierunt vocẽ
23 meã; Profectò non videbunt terrã, quã juravi patribus eorũ: sed filii eorũ, qui sunt mecũ hic, quicunq; nũ noverunt bonũ nũque malũ, omnis junior inexperti; his dabo terrã. Omnes autẽ irritantes me, non videbunt eam.
24 Puer autẽ meus Chaleb, quoniam spiritus alius in eo, (d) et obsecutus est mihi, inducã eũ in terrã, in quã intravit illuc: & semen
25 ejus hæreditabit eã. Amalec autẽ & Chananæus habitant in canvalle. Cras revertimini, & promovete vos in desertũ, viã,
26 (e) mare rubrũ. Et ait Dominus ad Moysen & Aaron, dicens,
27 Quousq; synagogã molã hanc? quæ ipsi murmurant contra me, murmurationẽ filiorum Israel, quã murmuraverunt de vobis, audivi.

MS.A. (θ) ὀφθαλμοὺς (ι) εἰσαγαγεῖν αὐτοὺ εἰς τὴν (κ) ἡ χεὶς Κυ (λ) ἐρίμῳ ταύτῃ, καὶ (μ) Εἰ μὴν (ν) ἢ κακὸν, (ξ) παροξύνοντές (ο) ὅτι ἐγκύθη πνεῦμα (π) μοι, καὶ εἰσάξω

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Dicentq; habitores terræ hujus, qui audierunt quòd tu Dñe sis in medio hujꝰ populi, quòd oculo ad oculũ apparueris Dñe, & nubes tua stet super eos, & in columna nubis præcesseris eos interdiu, & in columna ignis noctu. Et cùm interfeceris populum illum 15 quasi hominẽ unũ, dicẽt geotes quæ audierunt nomẽ tuũ; Quia non potuit Dñs in- 16 troducere populũ istũ in terrã pro qua juraverat patribꝰ eorũ; idcirco mactavit eos in deserto. Nunc ergò magnificetur fortitudo 17 tua Dñe, quemadmodũ loeut° es, & dixisti; Dñe, longus est spiritus tuus, & multa boni- 18 tas tua, & remittens iniquitatem atque peccatũ, at justificaodo non justificans, visitans delicta patrũ super filios, & super filios filiorũ, & super tertiã & quartã generationẽ. Dimitte ergò scelus populi hujus secundùm 19 multitudinẽ bonitatũ tuarũ, prout pepercisti eis ab Ægypto usque modò. Dixit Dñs ad 20 Mosen, Peperci eis juxta verbũ tuũ. Verun- 21 tamẽ vivo ego: impleta quidẽ est gloriã Dñi universa terra. At omnes viri qui viderunt 22 gloriã meã, & tentaverũt me, en jam decẽ vicib°, nec audierũt voeẽ meã; Si viderint terrã 23 quã juramẽto fũ pollicit° patribꝰ eorũ; omnes irritatores mei non videbunt eã. Servꝰ autẽ 24 meus Caleb, propterea quòd fuit spiritꝰ meꝰ cum eo, & perfecit post me, illum introducã in terrã quã ingressus est, & semen ejus possidebit illã, Nec non Amaleeitas, et Cha- 25 nanæos degentes in monte. Cras convertimini, & discedite ad solitudinẽ ad viãmaris Suph. Locutusque est Dñs cum Mose & 26 cum Aharone, & dixit ad eos; Usquequo 27 cœtus iste malus murmurabunt coram me? murmurationem quam murmurant coram me filii Israel, audivi.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

14 וְיֵימְרוּן לְיָתְבֵי אַרְעָא דְּדָא שְׁמַעוּ
דְּאַתְּ יְיָ רְשֻׁבְחָךְ שְׁרֵיא בְּגוֹ עַמָּא
הָדֵין דְּבְעַיְנֵיהוֹן חַזָּן שְׁכִינַת יְקָרָא
דְּיְיָ וְעַנְנָךְ מְסֵיל עֲלֵיהוֹן וּבְעַמּוּדָא
דְּעָנָנָא אַתְּ מְרַבֵּר קֳדָמֵיהוֹן בְּיוֹמָמָא
15 וּבְעַמּוּדָא דְּאִישָׁתָא בְּלֵילְיָא: וְתִקְטֹל
יָת עַמָּא הָדֵין כְּגַבְרָא חַד וְיֵימְרוּן
עַמְּמַיָּא דִּי שְׁמָעוּ יָת שְׁמַע גְּבוּרְתָּךְ
16 לְמֵימַר: מִדְּלֵית יְכוֹלָא קֳדָם יְיָ
לְאַעֳלָא יָת עַמָּא הָדֵין לְאַרְעָא
17 דְּקַיֵּים לְהוֹן וְקַטְלִנּוּן בְּמַדְבְּרָא: וּכְעַן
סַגִּי כְּעָן חֵילָא מִן קֳדָם יְיָ כְּמָא דִּי
18 מַלֵּלְתָּא לְמֵימַר: יְיָ מַרְחִיק רְגַז
וּסַגִּי לְמֶעְבַּד טָבוּן וְקוּשְׁטוֹט שְׁבִיק
לַעֲוָנִין וְלְמָרוּד וּלְחוֹבִין סָלֵיחַ
לְדָתְבִין לָא זַכָּיָא וּדְלָא תְּבִין לָא
מְנַקֵּי מְסַעֵּר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין
מְרַדִּין עַל־דָּר תְּלִיתָאי וְעַל־דָּר
19 רְבִיעָאי: שְׁבוֹק כְּעָן לְחוֹבֵי עַמָּא הָדֵין
כְּסַגִּיאוּת טַבְוָתָךְ וּכְמָא דִּי שְׁבַקְתָּ
20 לְעַמָּא הָדֵין מִמִּצְרַיִם וְעַד כְּעָן: וַאֲמַר
21 יְיָ שְׁבַקְתִּי כִּפְתְגָמָךְ: וּבְרַם קַיָּם אֲנָא
22 וּמְלֵיָא יְקָרָא דַיְיָ יָת כָּל אַרְעָא: אֲרֵי
כָּל גֻּבְרַיָּא דַחֲזַיָן יָת יְקָרִי וְיָת אָתְוָתַי
דִּי עֲבַדֵת בְּמִצְרַיִם וּבְמַדְבְּרָא
23 וְנַסְיוּ לִי קְרָמַי דְּנָן עֲשַׂר זִמְנִין וְלָא
קַבִּילוּ לְמֵימְרִי: אִם יְחֲזוּן יָת אַרְעָא
24 דִּי קַיֵּמֵת לַאֲבָהָתְהוֹן וְכָל דְּאַרְגְּזוּנִי
קְרָמַי לָא יְחַזּוּנָהּ: וְעַבְדִּי כְּלֵב חָלָף
דַּהֲוָה רוּחָא אָחֳרָי עִמֵּהּ וְאַשְׁלִים
יְיָ כְּתַר דְּחִלְתִּי וְאֵעֱלִנֵּיהּ לְאַרְעָא דִּי
עָל לְתַמָּן וּבְרֻרִי יְרַתְּרִנֵּיהּ:
25 וְעַמָּלֵקָאֵי וְכְנַעֲנָאֵי יָתִיב בְּמֵישָׁרָא
מָחַר אִתְפְּנוּ וְשִׁוְלוּ לְכוֹן לְמַדְבְּרָא
26 אֹרַח יַמָּא דְּסוּף: וּמַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה
27 וְלַאֲהַרֹן לְמֵימַר: עַד אֵמָתַי לְכְנִשְׁתָּא
בִּישְׁתָּא הָדָא דִּי אִנּוּן מִתְרַעְמִין
עָלַי יָת חִוְרְעָמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי
אִנּוּן מִתְרַעְמִין עָלַי שְׁמִיעַ קְדָמַי:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

14 ואמרו אל יושב הארץ הזאת אשר שמעו כי אתה יי בקרב העם הזה אשר עין בעין נראה אתה יי ועננך עמד עליהם ובעמוד ענן אתה הולך לפניהם יומם ובעמוד אש לילה
15 והמתת את העם הזה כאיש אחד ואמרו הגוים אשר שמעו את שמעך לאמר
16 מבלתי יכלת יי להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר
17 ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר
18 יי ארך אפים ורב חסד נשא עון ופשע ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים
19 סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים ועד הנה
20 ויאמר יי סלחתי כדברך
21 ואולם חי אני ומלא כבוד יי את כל הארץ
22 כי כל האנשים הראים את כבודי ואת אותתי אשר עשיתי במצרים ובמדבר ונסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי
23 אם יראו את הארץ אשר נשבעתי לאבתם וכל מנאצי לא יראוה
24 ועבדי כלב אשר היתה רוח אחרת עמו ומלא אחרי הביאתי אותו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורשנה
25 והעמלקי והכנעני יושב בעמק מחר פנו וסעו לכם המדבר דרך ים סוף
26 ויאמר יי אל משה ואל אהרן לאמר
27 עד מתי לעדה הרעה הזאת אשר הם מלינים עלי את תרעמות בני ישראל אשר הם מלינים עלי שמעתי

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

14 Dicétque habitatoribus terræ istius, qui audierunt quod tu Domine es in medio populi istius, quòd oculo in oculo conspectus sis Domine, nubes tua stet super eos: in columna nubis incedis ante illos per diem, & in columna ignis per noctem. Si occideris populum
15 istum tanquam unum hominem, dicent inquit, gentes quæ audierunt fomam tuam in hunc modum; Eò quòd non
16 potuit Domin' introducere populum istum in terram quam juravit eis, mactavit eos in deserto. Nunc autè magnifi-
17 cetur quæso, virtus Domini mei, sicut locutus es, dicens;
18 Dominus tardus est, ad irâ, et multus misericordiâ et veritate; ufert iniquitatè, et prævaricationé, & peccatum illi innocens est inocens; visitat iniquitotè patrum super filios;
19 & super tertiam et quartam generationem. Dimitte quæso, iniquitatem populi istius fe-
20 cundùm magnitudinem misericordiæ tuæ, sicut(b) condonásti populo huic, ab Ægypto & hucusque. Et respondit
21 Dominus, Dimiſi ſecundùm verba tua. Et certè vivo ego,
22 repletque gloria Domini universam terram. Quoniam omnes homines qui viderunt gloriam meam, & signa mea quæ feci in Ægypto, & in deserto, & tentaverunt me
23 jam decem vicibus, et non audierunt vocem meam; Si vi-
24 deant terrâ quam juravi patribus eorum me daturum eis: Omnes eum contemptores mei non videbunt eam. Ser-
25 vum autem meum Caleb, quoniam fuit ſpiritus alter cum eo, & obſecutus eſt mihi, introducam in terram quam ingreſſus eſt, & ſemen ejus poſſidebit eam. Amalecita au-
26 tem, & Chananæus habitat in valle: cras revertimini, & proficiſcimini in deſertum per viam maris rubri. Et locutus
27 eſt Dominus Moſi et Aaroni, dicens; Quouſque congregationem iſtam malom quæ murmurat contra me? murmura-
28 va filiorum Iſrael quæ murmuraverunt contra me, audi-
29 divi.

VER. SAM. (b) portiſti populum hunc

VERSIO SAMARITANA.

14 ואמרו ליתבי ארעא דדא שמעו דאת יי שרית בגו עמא הדין דבעינוהון חזן שכינת יקרא דיי וענך מסל עליהון ובעמודא דענא את מרבר קדמיהון ביומא
15 ובעמודא דאשתא בליליא: ותקטל ית עמא הדין כגברא חד ויימרון עממיא די שמעו ית שמע גבורתך
16 למימר: מדלית יכולא קדם יי לאעלא ית עמא הדין לארעא
17 דקים להון וקטלנון במדברא: וכען סגי כען חילא מן קדם יי כמא די
18 מללתא למימר: יי מרחיק רגז וסגי למעבד טבון וקשוט שביק לעונין ולמרוד ולחובין סליח לדתבין לא זכיא ולדלא תבין לא מנקי מסער חובי אבהן על בנין מרדין על־דר תליתאי ועל־דר
19 רביעאי: שבוק כען לחובי עמא הדין כסגיאות טבותך וכמא די שבקת
20 לעמא הדין ממצרים ועד כען: ואמר
21 יי שבקית כפתגמך: ובדם קים אנא
22 ומליא יקרא דיי ית כל ארעא: ארי כל גברייא דחזיין ית יקרי וית אתותי די עבדית במצרים ובמדברא
23 ונסיו לי קדמי דנן עשר זמנין ולא קבילו למימרי: אם יחזון ית ארעא
24 די קימית לאבהתהון וכל דארגזוני קדמי לא יחזונה: ועבדי כלב חלף
דהוה רוחא אחרי עמה ואשלים יי כתר דחלתי ואעלנה לארעא די
25 על לתמן ובורי ירתרנה: ועמלקאה וכנענאה יתיב במישרא מחר אתפנו ושולו לכון למדברא
26 אורח ימא דסוף: ומלל יי עם משה
27 ולאהרן למימר: עד אמתי לכנשתא בישתא הדא די אנון מתרעמין עלי ית חורעמת בני ישראל די אנון מתרעמין עלי שמיע קדמי:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * ويقولون مع اهل هذا البلد الذين سمعوا انك الله تورك فما بين هاولاء القوم يروه عينا
15 بعين * وعاماك معهم عليهم * وبعود غمام يسيرين امامهم نهارا وبعود نار ليلا * فاذا قتلهم
16 اجمعين كرجل واحد * قال جميع الامم الذين سمعوا اخبارك هذه قولا * مما لم يطق الرب ان
17 يدخل هاولاء القوم الى البلد الذي وعدهم به فقتلهم في البر * والان يبين عظم قدرتك يا
18 رب كما قلت لي * انك الله طويل الامهال * كثير الفضل * غافر الذنب والجرم * ويبري * ولا يبري
19 مطالب بذنوب الاباء مع البنين والثوالث والروابع * اصفح ذنب هاولاء القوم بكثرة فضلك *
20 وكما احملت لهم من مصر الى الان * قال الله له * لقد صفحت لهم المعاجلة كما
21 ساءلت * ولكن وبقائي الدايم وبوري الذي يملا جميع الارض * ان جميع الرجال الذين راوا
22 كرمي واياتي التي صنعتها في مصر وفي البرية * وامتحنوني هذه المرة العاشر * ولم يقبلوا امري
23 * لا راوا البلد الذي اقسمت عليه لاباءهم * وكذلك كل من عصاني لا يراه * واما عبدي كالب
24 جزاء ما كان له راي اخر اتبع به طاعتي * لادخله الى البلد الذي صار اليه * ولنسله يورثه
25 * والان فالعمالقة والكنعانيون مقيمون في المرج * قولوا في غد وارحلوا الى البرية الى طريق بحر
26 القلزم * ثم كلم الله موسي وهارون تكليما * الى كم ابقي هذه الجماعة الردية التي دمرت الامة
27 علي * ولقد سمعت تذمر بني اسرايل الذي تذمروا علي *

Et dicent cum incolis huius regionis qui 14
audierunt, quòd te Deum, nempè ſplendo-
rem tuum inter populum hunc videant o-
culatim: et nubes tua conſideat ſuper eos;
& in columna nubis gradiris ante eos
die, et in columna ignis noctis. Cùm ergò 15
occideris eos omnes quasi virum unum, di-
cent omnes gentes quæ audierunt famam
hanc tuam, ſermonè huiuſmodi; Eò quòd 16
non valuit Dominus introducere populum
iſtũ in regione quã promiſerat eis, occidit
eos in deſerto. Et nunc appareat magni- 17
tudo potentiæ tuæ, O Domine, quem admo-
dũ dixiſti mihi. Tu enim es Dei diuturnæ 18
patientiæ, abundans gratiis, cõdonans cul-
pam et delictum, et juſtificans, & nequa-
quam juſtificans: exigens ſcelera patrũ à
filiis, et nepotibus, et abnepotibus. Remitte 19
culpam hujus populi multitudine gratiæ
tuæ, et eã ratione quã toleraſti eos ab Æ-
gypto uſque modò. Dixit Deus ad illum, 20
Jam remiſi eis accelerationem pœnæ ſicut
petiſti. Veritatem per duratonem me- 21
am ſempiternam, & per ſplendorem meũ
qui repleat totam terram, Omnes viri qui 22
viderunt gloriam meam et ſigna mea quæ
feci in Ægypto, & in deſerto, & tentave-
runt me hãc vice decimã, et non ſuſcepe-
runt præceptum meum; Non videbunt 23
regionem de qua juravi patribus eorum: et
ſimiliter omnis qui contradixerit mihi, non
videbit eam. At verò ſervum meum Ca- 24
leb, pro eo quòd habuerit aliam ſententiã
quã ſectatus eſt obedientiam meam, intro-
ducam omninò in regionem ad quam iuit,
& ſtirpi ſuæ relinquet illam in hæreditã-
tem. Et nunc Amalecitæ & Chananei 25
cõmorantur in prato: convertimini ergò
cras, & proficiſcimini od deſertũ, od viã
maris rubri. Deinde allocutus eſt Deus 26
Muſam, & Haroncm ſermone huiuſmodi;
Quouſq; conſervabo hunc cœtum prauũ, 27
qui murmurare fecit plebẽ mẽã cõtra me?
Et jam audivi murmurationem filiorũ Iſ-
raël quã murmuraverunt adverſùm me.

ספר במדבר : יד

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

28 אֵמֹר אֲלֵהֶם חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָה אִם־לֹא כַּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתֶּם בְּאָזְנָי כֵּן אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃ 29 בַּמִּדְבָּר הַזֶּה
יִפְּלוּ פִגְרֵיכֶם וְכָל־פְּקֻדֵיכֶם לְכָל־מִסְפַּרְכֶם
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה אֲשֶׁר הֵלִינֹתֶם עָלָי׃
30 אִם־אַתֶּם תָּבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשָּׂאתִי אֶת־יָדִי
לְשַׁכֵּן אֶתְכֶם בָּהּ בִּי אִם־כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ
בִּן־נוּן׃ 31 וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה
וְהֵבִיאֹתִי אֹתָם וְיָדְעוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר מָאַסְתֶּם בָּהּ׃
32 וּפִגְרֵיכֶם אַתֶּם יִפְּלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה׃ 33 וּבְנֵיכֶם יִהְיוּ
רֹעִים בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְנָשְׂאוּ אֶת־זְנוּתֵיכֶם
עַד־תֹּם פִּגְרֵיכֶם בַּמִּדְבָּר׃ 34 בְּמִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר
תַּרְתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם
לַשָּׁנָה תִּשְׂאוּ אֶת־עֲוֹנֹתֵיכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה וִידַעְתֶּם
אֶת־תְּנוּאָתִי׃ 35 אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא זֹאת
אֶעֱשֶׂה לְכָל־הָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת הַנֹּעָדִים עָלַי בַּמִּדְבָּר
הַזֶּה יִתַּמּוּ וְשָׁם יָמוּתוּ׃ 36 וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר שִׁלַּח מֹשֶׁה
לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ וַיַּלִּינוּ עָלָיו
אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא דִבָּה עַל־הָאָרֶץ׃
37 וַיָּמֻתוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצֵאֵי דִבַּת־הָאָרֶץ רָעָה בַּמַּגֵּפָה
לִפְנֵי יְהוָה׃ 38 וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה
חָיוּ מִן־הָאֲנָשִׁים הַהֵם הַהֹלְכִים לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ׃
39 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם מְאֹד׃ 40 וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיַּעֲלוּ
אֶל־רֹאשׁ הָהָר לֵאמֹר הִנֵּנוּ וְעָלִינוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אָמַר יְהוָה כִּי חָטָאנוּ׃

28 Dic ergò eis, Vivo ego, ait Dominus: sicut locuti estis audiente me, sic faciam vobis.
29 In solitudine hac jacebunt cadavera vestra. Omnes qui numerati estis à viginti annis & suprà, & murmurâstis contra
30 me, Non intrabitis terram, super quam levavi manû meâ ut habitare vos facerem: præter Caleb filium Jephone, &
31 Josue filium Nun. Parvulos autem vestros, de quibus dixistis quòd prædæ hostibus forent, introducam: ut videant terram, quæ vobis displi-
32 cuit. Vestra cadavera jace-
33 bunt in solitudine. Filii vestri erunt vagi in deserto annis quadraginta, & portabunt fornicationem vestram, donec consumantur cadavera pa-
34 trum in deserto. Juxta numerum quadraginta dierum, quibus considerâstis terram: annus pro die imputabitur. Et quadraginta annis recipietis iniquitates vestras, & sci-
35 etis ultionem meam. Quoniam sicut locutus sum, ita faciam omni multitudini huic pessimæ, quæ consurrexit adversùm me: in solitudine hac de-
36 siciet, & morietur. Igitur omnes viri, quos miserat Moyses ad contemplandam terram, & qui reversi murmurare fecerant contra eum omnem multitudinem, detrahentes terræ quòd esset mala,
37 Mortui sunt atque percussi
38 conspectu Domini. Josue autem filius Nun, & Caleb filius Jephone, vixerunt ex omnibus qui perrexerant ad con-
39 siderandam terram. Locutúque est Moyses universa verba hæc ad omnes filios Israel: & luxit populus nimis.
40 Et ecce manè primo surgentes ascenderunt verticem montis, atque dixerunt, Parati sumus ascendere ad locum, de quo Dominus locutus est: quia peccavimus.

28 Εἰπὸν αὐτοῖς, Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος· (ρ) ἢ μὴν ὃν τρόπον (σ) λελάλησε εἰς τὰ ὦτά μου, οὕτω ποιήσω ὑμῖν. 29 Ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν· καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν, καὶ οἱ κεκριθεισμένοι ὑμῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὅσοι ἐγογγύζετε ἐπ' ἐμοί· 30 εἰ ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἣν ὀξύτατα τὴν χεῖρά μου κατασκηνῶσαι ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς. ἀλλ' ἢ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννὴ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Naυὴ, 31 Καὶ τὰ παιδία, ἃ εἴπατε (τ) ἐν διαρπαγῇ ἔσεσθαι, εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· καὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν, ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ' αὐτῆς. 32 Καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ. 33 Οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νομάδες ἐν τῇ ἐρήμῳ (υ) τεσσαρακοντα ἔτη· καὶ ἀνδύσουσι τὴν (φ) πορνείαν ὑμῶν, ἕως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 34 Κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ὅσας κατεσκέψασθε τὴν γῆν (υ) τεσσαρακοντα ἡμέρας, ἡμέραν τὸ ἐνιαυτὸ λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν (υ) τεσσαρακοντα ἔτη· καὶ γνώσεσθε τὴν δυσμένειάν μου. 35 Ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, (χ) Ἢ μὴν ὅτω ποιήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ, τῇ (ψ) ὁπισυνιαμένῃ ἐπ' ἐμέ. ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀποθανοῦνται. 36 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ, ὃς ἀπέστειλε Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ παραγενηθέντες διεγόγγυζε κατ' αὐτῆς πρὸς τὴν συναγωγὴν ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς· 37 Καὶ ἀπέθανον οἱ ἄνδρες οἱ κατάσκεψαντες πονηρὰ κατὰ τῆς γῆς ἐν τῇ πληγῇ ἔναντι κυρίου. 38 Καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Naυὴ καὶ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννὴ ἔζησαν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν πεπορευμένων κατασκέψασθαι τὴν γῆν. 39 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα. 40 Καὶ ὀρθρίσαντες πρωὶ ἀνέβησαν (ω) εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, λέγοντες, Ἰδοὺ σῖδε ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπε κύριος, ὅτι ἡμαρτομεν.

Dic eis, Vivo ego, dicit Dominus: si non quemadmodùm locuti estis in aures meas, sic faciam vobis. In æterno hac cadent cadavera vestra: & omnis recognitio vestra, & qui ex vobis enumerati sunt à vigesimo anno & suprà, quicunque murmuraverunt super me: Si vos ingrediemini in terram, super quam extendi manum meam ad collocandum vos super eam. Sed Chaleb filius Jephonne, & Jesus filius Naue, Et parvulî, quos dixistis in direptionem futuros, inducam eos in ipsam terram: et hæreditare possidebunt terram, (ſ) quam vos abscessistis ab ea. Et cadavera vestra cadent in deserto hoc. Filii autem vestri erunt vagi in deserto quadraginta annos: & (ꝯ) reportabunt fornicationem vestram; quoadusque consumpta fuerint cadavera vestra in deserto, Juxta numerum dierum, quibuscunque considerâstis terram quadraginta diebus: diem (b) anno accipietis peccata vestra quadraginta annos: & cognoscetis furorẽ iræ meæ. Ego Dominus locutus sum, Si non sic fecero synagogæ malæ huic, quæ consurrexerit super me. In deserto hoc absumentur, & illic morientur. Et homines quos miserat Moyses ad explorandam terram, & cùm advenissent, murmuraverunt contra eum ad synagogam, proferendo verba mala de terra: Et mortui sunt homines, qui oblocuti sunt mala contra terram in plaga ante Dominum. Et Jesus filius Naue, & Chaleb filius Jephonne vixerunt, ex hominibus illis, qui iverunt explorare terram. Et locutus est Moyses omnia verba hæc ad omnes filios Israel. Et luxit populus valdè. Et surgentes manè ascenderunt in cacumen montis, dicentes, Ecce jam nos ascendemus in locum, quem dixit Dominus: quoniam peccavimus.

MS.A. (ρ) εἰ μὴ (σ) λελαλήκατε, ὅτως ποιήσω (τ) εἰς διαρπαγὴν ἔσονται, εἰσάξω (υ) πεσεῖται (φ) πορνείαν αὐτῶν, ἕως ἀναλωθῇ (χ) Εἰ μὴν (ψ) ὁπισωσεσμένη (ω) ὅτι τὴν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܚܝ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܕܐܢ ܠܐ ܐܝܟ ܕܡܠܠܬܘܢ ܩܕܡܝ ܗܟܢܐ ܐܥܒܕ ܥܡܟܘܢ׃
29 ܒܡܕܒܪܐ ܗܢܐ ܢܦܠܘܢ ܦܓܪܟܘܢ ܘܟܠ ܦܩܕܢܟܘܢ ܠܡܢܝܢܟܘܢ ܡܢ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܘܠܥܠܐ ܕܐܝܬܝܬܘܢ ܥܠܝ׃
30 ܐܢ ܐܢܬܘܢ ܬܥܠܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܫܪܝܬܝ ܐܝܕܝ ܕܢܫܪܐ ܥܡܟܘܢ ܒܗ ܐܠܐ ܟܠܒ ܒܪ ܝܦܘܢܐ ܘܝܗܘܫܥ ܒܪ ܢܘܢ׃
31 ܘܛܦܟܘܢ ܕܐܡܪܬܘܢ ܠܒܙ ܢܗܘܐ ܘܐܝܬܝ ܢܥܠ ܠܗܘܢ ܘܢܚܙܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܣܢܝܬܘܢ ܒܗ׃
32 ܘܦܓܪܟܘܢ ܐܢܬܘܢ ܢܦܠܘܢ ܒܡܕܒܪܐ ܗܢܐ׃ 33 ܘܒܢܝܟܘܢ ܢܗܘܢ ܪܥܝܐ ܒܡܕܒܪܐ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܐ ܘܢܢܣܘܢ ܠܙܢܘܬܟܘܢ
ܥܕ ܕܡܬܚܠܝܢ ܦܓܪܟܘܢ ܒܡܕܒܪܐ׃ 34 ܒܡܢܝܢ ܝܘܡܐ ܕܐܬܪܬܘܢ ܠܐܪܥܐ ܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡ ܠܫܢܬܐ ܝܘܡ ܠܫܢܬܐ
ܬܢܣܘܢ ܠܥܘܢܬܟܘܢ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܐ ܘܬܕܥܘܢ ܬܪܥܝܬܝ׃ 35 ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܡܠܠܬܝ ܐܢ ܠܐ ܗܕܐ
ܐܥܒܕ ܠܟܠ ܥܕܬܐ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܥܠܝ ܒܡܕܒܪܐ ܗܢܐ ܢܬܡܘܢ ܘܬܡܘܬܘܢ׃
36 ܘܐܢܫܐ ܕܫܕܪ ܡܫܐ ܠܡܚܙܐ ܠܐܪܥܐ ܘܐܬܝܒܘ ܘܠܘܢܘ ܥܠܘܗܝ ܠܟܠ ܥܕܬܐ ܠܡܦܩ ܒܝܫܬܐ ܕܐܪܥܐ׃
37 ܘܡܝܬܘ ܐܢܫܐ ܡܦܩܝ ܒܝܫܬܐ ܕܐܪܥܐ ܒܡܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ׃ 38 ܘܝܗܘܫܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܟܠܒ ܒܪ ܝܦܘܢܐ
ܚܝܘ ܡܢ ܐܢܫܐ ܗܢܘܢ ܕܗܠܟܝܢ ܠܡܚܙܐ ܠܐܪܥܐ׃ 39 ܘܡܠܠ ܡܫܐ ܠܟܠ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܡܠܬܐ ܗܠܝܢ ܘܐܬܒܟܝܘ ܥܡܐ ܣܓܝܐ׃
40 ܘܐܫܟܡܘ ܒܪܘܡܐ ܘܣܠܩܘ ܠܪܝܫ ܛܘܪܐ ܡܠܝܢ ܡܐ ܗܐ ܢܣܠܩ ܠܐܬܪܐ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܠܡܐܡܪ ܗܢܢ ܚܛܝܢ׃

Dic eis, Vivus ego sum, ait Dominus, si non ut dixistis coram me, sic faciam vobis. In 29
solitudine hac corruent cadavera vestra cum toto numero vestro totoque censu vestro, à filio viginti annorum & supra, eò quòd murmuraveritis adversùs me. Non ingre- 30
diemini in terram pro qua levaveram manum meam ut collocarem vos in ea, præter Caleb filium Jophna, & Jesum filium Nun. Familiæ verò vestræ quas dixistis in præ- 31
dam futuras, & filii vestri qui ignorât hodie bonum ac malum, ipsi ingredientur terram: & adducam eos, agnoscentque terram quam respuistis. Et cadavera vestra, vestra *inquam*, 32
corruent in ista solitudine. Filii autem vestri 33
erunt pascentes in deserto hoc quadraginta annis, recipientque fcortationem vestram, donec absumantur cadavera vestra in isto deserto. Juxta numerum dierum quibus ex- 34
plorâstis terram, quadraginta *nempe* diebus, diem pro anno, recipietis iniquitatẽ vestrã, *nempe* quadraginta annis: et scietis quòd quia murmurâstis coram me, Ego Dñs dixi me ita 35
facturum universæ congregationi huic pessimæ *vestrùm* qui convenistis ante me: in ista solitudine consumentur, ibidemque morientur. Et viri quos miserat Moses ad explorandã terrã, reversíque excitaverant adversùs 36
eum murmur totius congregationis evulgãtes famã pessimã de terra. Viri *inquam* illi 37
qui evulgaverant infamiam de terra, mortui sunt morte subitâ coram Domino. Jesus au- 38
tem filius Nun, & Caleb filius Jophna vixerunt ex viris illis qui abierant ad explorandam terram. Retulit ergò Moses sermones 39
istos ad omnes filios Israel: sederuntque populus in luctu magno. Mane verò consur- 40
gentes ascenderũt in cacumẽ montis, & dixerunt, Ecce ascendimus ad locũ de quo dixit nobis Dominus; nam peccavimus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

28 אמר להון קיים אנא אמר יי׳ אם
לא כמא די מלל׳ תון קדמי כן
29 אעביד לכון : במדברא הדין יפלון
פגריכון וכל מנייניכון לכל
חשבנכון מבר עשרין שנין ולעלא
30 די אתרעמתון עלי : אם אתון
תעלון לארעא די קיימית במימרי
לאשראה יתכון בה אלהן כלב בר
31 יפנה ויהושע בר נון : ושפלכון
די אמרתון לבוא יהי ואעיל יתהון
ויידעון ית ארעא די קצתון בה :
32 ופגריכון דילכון יפלון במדברא
33 הדין : ובנוכון יהון מהדין
במדברא ארבעין שנין ויקבלון
ית חובין עד דיסופון פגריכון
34 במדברא : במנין יומיא די
אלילתון ית ארעא ארבעין יומין
יומא לשתא יומא לשתא תקבלון
ית חוביכון ארבעין שנין ותידעון
35 ית דאתרעמתון עלי : אנא יי׳ גזרית
במימרי אם לא דא אעבד לכל
כנשתא בישתא הדא דאזדמנו עלי
36 במדברא הדין יסופון ותמן ימותון :
ונבריא די שלח משה לאללא
ית ארעא ותבו וארעימו עלוהי
37 ית כל כנשתא לאפקא שום ביש
38 על ארעא : ומיתו נגדיא דאפיקו
שום ביש על ארעא במותנא
39 קדם יי : ויהושע בר נון וכלב בר
יפנה אתקימו מן גברייא האנון
דאזלו לאללא ית ארעא : ומלל
40 משה ית פתגמיא האלין לכל
בני ישראל ואתאבלו עמא לחדא :
ואקדימו בצפרא וסליקו לריש
טורא למימר הא אנחנא
סלקין לאתרא די אמר יי׳ ארי
חבנא :

Dic eis; vivo ego, dicit Dominus; quòd sicut locuti estis corã me, sic faciam vobis. In solitudine hâc cadent cadavera vestra, & omnes qui numerati sunt ex vobis juxta omnem numerationem vestram, à viginti annis et supra: quia murmurâstis contra me. Si vos intrabitis in terram, pro qua juravi in verbo meo, ut habitare facerem vos in eâ: præter Caleb filium Jephone, et Josue filium Nun. Parvulos autem vestros, de quibus dixistis, quòd essent in prædã; introduceã, et cognoscent terrã, quæ displicuit vobis. Cadavera autẽ vestra cadent in deserto hoc. Et filii vestri morabũtur in solitudine quadraginta annis, et suscipiẽt iniquitates vestras: donec cõsumantur cadavera vestra in deserto. Juxtã numerũ dierũ quib⁹ explorâstis terrã, quadraginta dieb⁹: dies pro anno supputabitur, et recipietis iniquitates vestras quadraginta annis: et scietis quòd murmurâstis contra me. Ego Dñs decrevi in verbo meo: si non hoc faciã omni cõgregationi pessimæ, quia convenerunt contra me: in solitudine hac cõsumẽtur, et ibi morientur. Viri autẽ quos misit Moyses ad explorãdã terrã; reversi sunt, et fecerũt murmurare contra eũ omnem congregationem; ut detraherent terræ. Et mortui sunt viri, qui detraxerũt terræ, pestẽ corã Dño. Josue autẽ fili⁹ Nun, & Caleb filius Jephone, vixerunt ex viris, qui abierunt ad explorandam terram. Locutúsque est Moyses verba hæc cum omnibus filiis Israel: & luxit populus valde. Surrexerũntque manè; & ascenderunt ad verticem montis, dicentes: Ecce nos ascendimus ad locum, de quo dixit Dominus, quia peccavimus.

TETUS HEBRÆO-SAMATANUS.

28 אמר אלהים אמר אל משה אמר אל אהרן אמר אל בני ישראל אמר אל בני לוי אמר אל בני קהת אמר אל בני גרשון אמר אל בני מרארי אמר אל בני מרארי אמר אל בני גרשון אמר אל בני קהת אמר אל בני לוי אמר אל בני ישראל אמר אל אהרן אמר אל משה אמר אל אלהים אמר אל אדם אמר אל בני אדם

ספר במדבר: טו

41 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְמָה זֶּה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־פִּי יְהוָה וְהוּא
42 לֹא תִצְלָח׃ אַל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהוָה
43 בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃ כִּי
44 הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בְּחָרֶב כִּי־
עַל־כֵּן שַׁבְתֶּם מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה יְהוָה
עִמָּכֶם׃ וַיַּעְפְּלוּ לַעֲלוֹת אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַאֲרוֹן
45 בְּרִית־יְהוָה וּמֹשֶׁה לֹא־מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה׃
וַיֵּרֶד הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּהַר הַהוּא
וַיַּכּוּם וַיַּכֻּתוּם עַד־הַחָרְמָה׃

CAP. XV. טו

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
2 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ מוֹשְׁבֹתֵיכֶם
3 אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה
וְזֶבַח לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ בִנְדָבָה אוֹ
בְּמֹעֲדֵיכֶם לַעֲשׂוֹת רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה מִן־
4 הַבָּקָר אוֹ מִן־הַצֹּאן׃ וְהִקְרִיב הַמַּקְרִיב
קָרְבָּנוֹ לַיהוָה מִנְחָה סֹלֶת עֲשִׂרוֹן בָּלוּל
5 בְּרֶבִעִית הַהִין שָׁמֶן׃ וְיַיִן לַנֶּסֶךְ רְבִעִית הַהִין
תַּעֲשֶׂה עַל־הָעֹלָה אוֹ לְזֶבַח לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד׃
6 אוֹ לְאַיִל תַּעֲשֶׂה מִנְחָה סֹלֶת שְׁנֵי עֲשִׂרֹנִים בְּלוּלָה
7 בַּשֶּׁמֶן שְׁלִשִׁית הַהִין׃ וְיַיִן לַנֶּסֶךְ שְׁלִשִׁית הַהִין
8 תַּקְרִיב רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְכִי תַעֲשֶׂה בֶן־
בָּקָר עֹלָה אוֹ־זֶבַח לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ־שְׁלָמִים לַיהוָה׃
9 וְהִקְרִיב עַל־בֶּן הַבָּקָר מִנְחָה סֹלֶת שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן חֲצִי הַהִין׃ וְיַיִן תַּקְרִיב לַנֶּסֶךְ
10 חֲצִי הַהִין אִשֶּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃

Versio VULGAT. LAT.

41 Quibus Moyses, Cur, inquit, transgredimini verbum Dõi, & vobis non cedet in prospe-
42 rum? Nolite ascendere: non enim est Dñs vobiscũ: ne corruatis coram inimicis vestris.
43 Amalecites & Chananæus ante vos sunt, quorũ gladio corruetis, eò quòd nolueritis acquiescere Dño, nec erit Dñs
44 vobiscum. At illi cotemnebrati ascenderunt in verticẽ montis. Arca autẽ testamẽti Dñi & Moyses non recesse-
45 runt de castris. Descendítque Amalecites & Chananæus, qui habitabat in monte: & percutiens eos atq; concidẽs, persecut' est eos usq; Horma.

CAP. XV.

1 LOcut' est Dñs ad Moysen,
2 diceos, Loquere ad filios Israel, & dices ad eos; Cùm ingressi fueritis terrã habitatio-
3 nis vẽstræ, quam ego dabo vobis, Et feceritis oblationẽ Dño in holocaustũ, aut victimam, vota solvẽtes, vel sponte offe-
4 rentes munera, aut in solennitatib' vestris adolẽtes odorẽ suavitatis Dño, de bob' si-
5 ve de ovib': Offeret quicũq; immolaverit victimã, sacrificiũ similæ, decimã partẽ ephi, conspersæ oleo, quod mensurã habebit quartã partẽ hin.
6 Et vinũ ad liba fundẽda ejusdẽ mensuræ dabit in holocaustum sive in victimam. Per
7 agnos singulos Et arietes erit sacrificiũ similæ duarũ decimarũ, quæ conspersa sit oleo
8 tertiæ partis hin. Et vinum ad libamẽtũ tertiæ partis ejusdẽ mensuræ offeret in odorem
9 suavitatis Dño. Quando verò de bobus feceris holocaustum aut hostiã, ut impleas votum vel pacificas victimas,
10 Dabis per singulos boves similæ tres decimas conspersæ oleo, quod habeat medium mensuræ hin. Et vinum ad liba fundenda ejusdẽ mensuræ in oblationẽ suavissimi odoris Domino.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

41 Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Ἱνατὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα κυρίου; οὐκ ἔσται ὑμῖν.
42 Μὴ ἀναβαίνετε, ἐὰν γὰρ ᾖ κύριος μετ' ὑμῶν· καὶ πεσεῖσθε πρὸ προσώπου τῶν ἐχ-
43 θρῶν ὑμῶν. (α) Ὅτι ὁ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος ἐκεῖ ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε μαχαίρᾳ, ἕνεκεν ἀπεστράφητε ἀπὸ τοῦ
44 κυρίου, καὶ οὐκ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν. Καὶ διαβιβασάμενοι, ἀνέβησαν (β) ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. ἡ δὲ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου καὶ Μωυσῆς οὐκ ἐπεστράφησαν (γ) ἐκ τῆς
45 παρεμβολῆς· (δ) Καὶ κατέβη ὁ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος ὁ ἐγκαθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ, καὶ (ε) ἐπάταξαν αὐτοὺς, καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως (ζ) Ἑρμάν· καὶ ἀνεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

MS. A. (α) Ὅτι Ἀμαλὴκ (β) ἐπὶ κορυφὴν (γ) ἐκ μέσου τῆς (δ) Καβέβη καὶ (ε) ἐπάταξαν (ζ) Ἑρμά.

Et dixit Moyses, Ut quid vos transgredimini verbum Domini? Non proſperabit vobis. Nolite ascendere: non enim est Dominus vobiscum: & cadetis ante faciem inimicorum vestrorum. Quoniam Amalec & Chananæus illic adversus vos: & cadetis gladio, eò quòd aversi estis, inevedali Domino: & non erit Dominus in vobis. Et cum facientes ascenderẽt super cacumen montis. Arca autem testamenti Domini, et Moyses, non se moverunt de castris. Et descendit Amalec, & Chananæus, qui insidebat in monte illo; et fugaverunt eos, et conciderunt eos usq; Herman. Et reversi sunt in castra.

CAP. XV.

1 ΚΑὶ (α) εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
2 γων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τὴν (β) κατοικήσεως ὑμῶν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑ-
3 μῖν, Καὶ (γ) ποιήσῃς ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ, ὁλοκάρπωμα ἢ θυσίαν, μεγαλυνεῖ ἐυχὴν, ἢ κατὰ ἐκούσιον, ἢ ἐν τοῖς ἑορταῖς ὑμῶν ποιῆσαι ὀσμὴν εὐωδίας (δ) τῷ κυρίῳ, εἰ μὲ ἀπὸ
4 τῶν βοῶν ἢ ἀπὸ τῶν προβάτων· Καὶ προσοίσει ὁ προσφέρων τὸ δῶρον αὐτῷ κυρίῳ, θυσίαν σεμιδάλεως δέκατον τῶν οἰῶν (ε) ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ
5 ἵν. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ἵν ποιήσεῖς ἐπὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν, ἢ ὀπὶ τῆς θυσίας. τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ποιήσεις τοῦτο,
6 κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ. Καὶ τῷ κριῷ, ὅταν ποιῆτε αὐτὸν εἰς ὁλοκάυτωμα ἢ εἰς (ζ) θυσίαν, ποιήσεις θυσίας σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεποιημένης
7 ἐν ἐλαίῳ τὸ τρίτον τοῦ ἵν· Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τρίτον τοῦ ἵν προσοίσεῖς εἰς ὀσμὴν
8 εὐωδίας κυρίῳ. Ἐὰν δὲ ποιῆτε ἀπὸ τῶν (η) βοῶν εἰς ὁλοκαύτωσιν ἢ εἰς θυσίαν, μεγα-
9 λύναι ἐυχὴν, ἢ εἰς σωτήριον κυρίῳ, Καὶ προσοίσεις ἐπὶ τοῦ μόχλου θυσίαν σεμιδάλεως τρία δέκατα (θ) ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ
10 ἡμισυ τοῦ ἵν. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ ἥμισυ τοῦ ἵν, κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

MS. A. (α) ἐλάλησεν (β) κατοικήσεως (γ) ποιήσητε κάρπωμα κυρίῳ, ὁλοκαυτώματα ἢ θυσίαν, (δ) κυρίῳ, (ε) πεφυραμένης ἐν τετάρτῳ τοῦ ἵν ἐλαίῳ. Καὶ (ζ) θυσίαν, * σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεφυραμένης ἐν (η) βοῶν, ποιήσῃ) εἰς ὁλοκάυτωμα ἢ εἰς (θ) ἀναπεφυραμένης

CAP. XV.

ET ait Dominus ad Moysen,
1 dicens, Loquere filiis Israel, et di-
2 ces ad eos; Cùm ingressi fueritis in terrã habitationis vestræ, quã
3 ego do vobis, Et (a) facies holocaustum Domino, oblationem, vel sacrificiũ, ad magnificandũ votum, aut secundùm voluntatẽ, aut in solennitatibus vestris ad faciendum odorẽ suavitatis Domino, sive de bobus, sive de pecoribus; Et offeret offerens mu-
4 nus suũ Domino, sacrificiũ simile decimã ipsius ephi, vesclæ in oleo in quarta In. Et vinũ in li-
5 bamen, quartã In facietis super holocaustosim, vel super sacrificiũ. Agno uni (b) facies tantum, oblationem, odorẽ suavitatis Domino. Et arieti, cùm feceritis eũ
6 in holocaustoma, vel in sacrificium, facies sacrificiũ, similæ duas decimas vesclæ in oleo tertiam In. Et vinum in libamen tertiam
7 In offeretis in odorem suavitatis Domino. Si autẽ feceritis de bo-
8 bus in holocaustosim, vel in sacrificium, ad magnificandũ votum, vel in salutare Domino, Et
9 offeret super vitulum, sacrificiũ, similæ tres decimas vesclæ in oleo dimidium In. Et vinum in
10 libamen, dimidium In, oblationem, odorem suavitatis Domino.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

41 ܐܡܪ ܠܗ ܡܫܐ ܠܡܢܐ ܗܢܘܢ ܥܒܪܝܢ ܠܦܘܡܐ ܕܡܪܝܐ ܘܗܘ ܠܐ ܡܨܠܚ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܗܘܐ ܡܪܝܐ ܒܓܘܟܘܢ ܠܐ ܬܣܠܩܘܢ ܠܩܕܡ ܒܥܠܬ ܩܪܒܐ ܕܢܦܠܘܢ ܩܕܡ ܒܥܠ ܩܪܒ ܕܥܠ ܩܪ ܒܥܠ ܩܪ ܕܢܦܠ ܩܕ ܒ ܩ ܕ ܢ ܩ ܕ ܒ ܩ ܕ ܢ ܩ ܕ ܒ ܩ ܕ ܢ ܩ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

41 ואמר משה למה דן אתון עברין
על גזירת מימרא דיי והיא לא
42 רצלת׃ לא תסקון ארי לית
שכינתא דיי ביניכון ולא תתברון
43 קדם בעלי דבביכון׃ ארי עמלקאה
וכנענאה תמן קדמיכון ותפלון
44 בחרבא ארי על דן תבתון מבתר
פלחנא דיי ולא יהי מימרא דיי
45 בסעדיכון׃ וארשיו למסק לרישׁ
טורא וארון קימא דיי ומשה לא
עדו מגו משריתא׃ ונחת עמלקאה
46 וכנענאה דיתיב בטורא ההוא
ומחונון ותברין עד חרמה׃

CAP. XV.

1 ומלל יי עם משה למימר׃ מלל
2 עם בני ישראל ותימר להון ארי
תעלון לארע מותבניכון די אנא
3 יהיב לכון׃ ותעבדון קרבנא קדם
יי עלתא או נכסת קרשיא
לאפרשא נדרא או בנדבתא או
במועדיכון דמעבד לאתקבלא
ברעוא קדם יי מן תורי או מן ענא׃
4 ויקריב דמקריב קרבניה קדם יי
מנחתא סלתא עשרונא דפילא
ברבעות הינא משחא׃ 5 וחמרא
לנסכא רבעות הינא תעביד על
עלתא או לנכסת קורשא לאמרא
6 חד׃ או לדכרא תעביד מנחתא
סלתא תרין עסרונין דפילא במשח
תלתות הינא׃ וחמרא לנסכא
7 תלתות הינא תקרב לאתקבלא
ברעוא קדם יי׃ ואדי תעביד בר
8 תורי עלתא או נכסת קרשיא
לאפרשא נדרא או נכסת קרשיא
9 קדם יי׃ ויקרב על בר תורי מנחתא
סלתא תלתא עסרונין דפיל במשח
10 פלגות הינא׃ וחמרא תקרב לנסכא
פלגות הינא קרבן דמתקבל ברעוא
קדם יי׃

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

41 צאלאה שיא׳ בעבאדאלאה שיבמשא׳ אלא בתמ
42 אלאה אלא׳ אלא׳ אלא׳

Versio VULG. LAT.

11 Sic facies Per singu-
12 los boves & arietes &
13 agnos & hœdos. Tam indigenæ quàm pere-
14 grini Eodem ritu of-
15 ferent sacrificia. Unum præceptum erit atque judicium tam vobis quàm advenis terræ.
16 Locutus est Dominus ad Moysen, dicens,
17 Loquere filiis Israel, &
18 dices ad eos; Cùm veneritis in terram, quam
19 dabo vobis, Et comederitis de panibus regionis illius, separabitis
20 primitias Domino De cibis vestris. Sicut de areis primitias separatis,
21 Ita & de pulmentis dabitis primitiva Domino.
22 Quòd si per ignorantiam præterieritis quidquam horum, quæ locutus est Dominus ad
23 Moysen, Et mandavit per eum ad vos, à die quâ cœpit jubere & ul-
24 trà, Obliviáque fuerit facere multitudo: offeret vitulum de armento, holocaustum in odorem suavissimum Domino, & sacrificium ejus ac liba, ut ceremoniæ postulant, hircúmque
25 pro peccato. Et rogabit sacerdos pro omni multitudine filiorum Israel; & dimittetur eis: quoniam non sponte peccaverunt; nihilominùs offerentes incensum Domino pro se & pro peccato atque errore suo.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

11 (ι) Οὕτω ποιήσεις τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, ἢ
12 τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ, ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ἐκ τῶν
προβάτων ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν. κατὰ τὸν (κ)
13 ἀριθμὸν ὃν ἐὰν ποιήσῃς, ἕτως ποιήσεις
14 τῷ ἑνὶ, κ᾽ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Πᾶς ὁ αὐ-
τόχθων Ποιήσει ὕτως ταῦτα προσενέγ-
και καρπώμαλα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.
Ἐὰν ᾖ προσήλυτος ἐν ὑμῖν προσγένηται
ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἢ ὃς ἂν γένηται ἐν ὑμῖν ἐν
ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, κ᾽ (λ) ποιήσει καρπωμα
ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, ὃν τρόπον ποιεῖτε
ὑμεῖς, (μ) ὕτω ποιήσει ἡ συναγωγὴ κυρίῳ.
Νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν κ᾽ τοῖς προσηλύτοις
τοῖς προσκειμένοις ἐν ὑμῖν, νόμιμος αἰώνι-
ος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. ὡς ὑμεῖς, κ᾽ ὁ
15 προσήλυτος ἔσται ἔναντι κυρίου. Νόμος
εἷς ἔσται κ᾽ δικαίωμα ἐν ἔσται ὑμῖν κ᾽ τῷ
16 προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν. Καὶ
ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,
17 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κ᾽ ἐρεῖς πρὸς
18 αὐτοὺς, Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι ὑμᾶς εἰς τὴν
19 γῆν, ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, Καὶ
ἔσται ὅταν ἔσθιε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς
γῆς, ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα (ρ)
κυρίῳ, ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν. (ξ)
20 Ἄρτον ἀφορεῖτε ἀφαίρεμα αὐτό. ὡς ἀφαι-
21 ρεμα (ο) ἀπὸ ἅλω, Οὕτως ἀφελεῖτε (π) αὐ-
τὸν, ἀπαρχὴν φυράμα[τος] ὑμῶν, κ᾽ δώσε-
τε κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.
22 Ὅταν δ᾽ παραλίπητε κ᾽ μὴ ποιήσητε πάν-
τας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐλάλησε κύ-
23 ριος πρὸς Μωυσῆν, Καθὰ συνέταξε (ρ)
κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ Μωυσῆ, ἀπὸ
τῆς ἡμέρας ἣ συνέταξε κύριος πρὸς ὑμᾶς
24 κ᾽ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, Καὶ ἔσται
ἐὰν λθ᾽ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς γενηθῇ
ἀκουσίως, κ᾽ ποιήσει πᾶσα ἡ συναγωγὴ μό-
σχον ἕνα ἐκ βοῶν ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα
εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, κ᾽ θυσίαν τέστε
κ᾽ σπονδὴν αὐτῷ κ᾽ τὴν (σ) σύνταξιν, κ᾽
25 χίμαρον λθ᾽ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. Καὶ
ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συναγω-
γῆς υἱῶν Ἰσραὴλ, κ᾽ ἀφεθήσεται αὐτοῖς,
ὅτι ἀκούσιόν ἐστι· κ᾽ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶ-
ρον αὐτῶν καρπωμα κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρ-
τίας αὐτῶν ἔναντι κυρίου, περὶ τῶν ἀκουσι-
ων αὐτῶν.

Sic faciet Vitulo uni, aut arieti 11
uni, aut agno uni ex ovibus, vel 12
ex capris: juxta numerum eorũ, 13
quæ feceritis, sic facietis uni, juxta numerum eorum. Omnis 14
indigena Faciet sic istæ, offerendo oblationes in odorem suavitatis Domino. Si autem proselytus in vobis adveneritⁿ in terra vestra, vel quicunq; fortius fuerit in vobis in generationibus vestris; & faciet oblationem, adorem suavitatis Domino, quemadmodũ facitis vos, sic faciet. (c) Synagoga Domino. Lex una erit vobis, & proselytis, qui oppositi sunt in vobis; lex æterna in progenies vestras Sicut vos, ita & proselytus erit corã Domino. Lex una erit, 15
& justificatio una erit vobis, & proselyto apposito in vobis. Et lo- 16
cutus est Dominus ad Moysen, dicens, Loquere filiis Israel, & 17
dices ad eos, In ingrediendo vos 18
in terram, in quam ego induco vos illuc, Et erit, quando com- 19
edetis vos de panibus terræ, de-
metis demptionem, segregatio-
nem Domino, primitias conspersionis vestræ. Panem segregabi- 20
tis, demptionẽ ipsum. Sicut demptionem ab area, Sic demite 21
ipsum, primitias conspersionis vestræ, & dabitis Domino demptionem in progenies vestras.
Quando autem peccaveritis, & 22
non feceritis omnia mandata hæc, quæ locutus est Dominus ad Moysen, Sicut præcepit Dominus 23
ad vos in manu Moysi, à die, quâ præcepit Dominus ad vos, & ultrà in progenies vestras, Et 24
erit, si ab oculis synagogæ fa-
ctum fuerit aliquid non sponte, & faciet omnis synogoga vitulum unum ex bobus immaculatum in holocaustoma in odorem suavitatis Domino, & sacrifi-
cium hujus, & libamen ejus juxta constitutionem, & hircum ex capris unum pro peccato. Et 25
exorabit sacerdos pro omni synagoga filiorum Israel, et remittetur eis, quoniã nõ sponteⁿ est; & ipsi obtulerunt munus suum, oblationem Domino pro peccato suo ante Dominum pro non sponteⁿ suis.

MS.A. (ι) Οὕτως (κ) ἀριθμὸν ὃν ποιήσητε, ὕτως (λ) ποιήσῃ (μ) ἕτως (ν) τῷ κυρίῳ, ἀπαρχὴν (ξ) Ἄρτον ἀφόρεμα ἀφορεῖτε αὐτό. (ο) ἀπὸ ἅλωνος, (π) αὐτὸν, ἄρξον ἀπαρχὴς φυράμα[τος] (ρ) κύριος ὑμῖν (σ) Σύνταξιν αὐτῶ, κ᾽ χείμαρρον

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Sic facite juvenco uni, & arieti uni, aut a- 11
gno uni ex ovibus vel ex capris. Juxta nu- 12
merum quem facietis, secundùm eundẽ nu-
merum facite unicuique. Omnes dome- 13
stici Israelis faciant ista fic, offerantq; ob-
lationes suas in odorẽ suffitⁿ Dño. Et si com- 14
moretur vobiscũ is qui ad me convertitur,
aut inter vos in generationes vestras, fece-
ritque oblationẽ odoris suaveolẽtiæ Dño:
quemadmodũ facitis vos, sic faciat. Lex eadẽ 15
sit vobis & ei qui convertitur ad me com-
moranti vobiscũ, lex pepetua in generatio-
nes vestras: is qui convertitur ad me, simi-
lis erit vobis corã Dño. Lex eadẽ & judici- 16
um idẽ sit vobis atq; iis qui convertuntur ad
me commorãtibⁿ vobiscũ. Et locutus est Dñs 17
cũ Mose, dixitq; ad eũ; Loquere cũ filiis Isra- 18
el, & dic eis, Cùm ingressi fueritis terrã ad
quã ego sum vos introductⁿ, Quando com- 19
edetis de pane terræ, separate separationem
Dño De primitiis pastarũ vestrarũ: placẽtã 20
separate: juxta separationẽ areæ, sic separate
eam. Primitias pastarũ vestrarũ date separa- 21
tionẽ Dño, in generationes vestras. Quòd si 22
obliviscamini, nec faciatis hæc omnia præ-
cepta quæ locutⁿ est Dominⁿ cum Mose; O- 23
mnia inquam quæ mandavit Dominⁿ ad vos
per manũ Mosis, à die quo mandavit Domi-
nus ac deinceps, in generationes vestras: Et 24
quidẽ si à conspectu oculorũ congregationis
factⁿ est error, offerãt universa congregatio
juvencũ unũ filiũ bovis pro holocausto, in o-
dorẽ suffitũs Dño, cum farina ejus & libamine ejus, modo ipsi debito: & hircũ unum
caprarũ pro peccato. Veniamq; precetur sa- 25
cerdos pro universa congregatione filiorum
Israel, & condonabitur eis, quandoquidem
error est, & ipsi attulerunt oblationes suas
sacrificium Domino, & pro peccato victi-
mam Domino propter ignorantias suas.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

11 כֵּדְנָא יִתְעֲבֵד לְחוֹרָא חַדָּא וְלִדְכַר
חַדָּא וְלִאמַּר בְּאַמְּרַיָּא אוֹ בְעִזַּיָּא:
12 כְּמִנְיָנְהוֹן דִּי תַעְבְּדוּן כְּדֵין תַּעְבְּדוּן לְחַד
כְּמִנְיָנְהוֹן: כָּל יַצִּיבָא יַעְבֵּד כְּדֵין
13 יַת אִלֵּין לְקָרְבָּא קֻרְבָּן דְּמִסְתַּקְבַּל-
פְּרָעוּעָא קֳדָם יְיָ: וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן
14 גִּיּוֹרָא אוֹ דִי בֵינֵיכוֹן לְדָרֵיכוֹן
וְיַעֲבֵד קוּרְבָּן דְּמִסְתַּקְבַּל פְּרָעוּעָא
קֳדָם יְיָ כְּמָא דִי תַעְבְּדוּן כֵּן יַעְבֵּד:
15 קְהָלָא קִיְמָא חַד לְכוֹן וּלְגִיּוֹרָיָא
דִּי יִתְגַּיְּרוּן קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן כְּוָתְכוֹן
כְּגִיּוֹרָא יְהֵי קֳדָם יְיָ: אוֹרַיְתָא חֲדָא
וְדִינָא חֲדָא יְהֵי לְכוֹן וּלְגִיּוֹרָיָא
דִּי יִתְגַּיְּרוּן עִמְּכוֹן: מַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה
16 לְמֵימַר: מַלֵּל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְתֵימַר לְהוֹן בְּמֵעֱלָכוֹן לְאַרְעָא דִי
17 אֲנָא מֵעֵיל יָתְכוֹן לְתַמָּן: וִיהֵי
בְּמִיכַלְכוֹן מִלַּחֲמֵי דְאַרְעָא תַּפְרְשׁוּן
18 אַפְרְשׁוּתָא קֳדָם יְיָ: רֵישׁ אֲצוּתְכוֹן
חַלְּתָא תַּפְרְשׁוּן אַפְרְשׁוּתָא כְּמָא-
דְמַפְרְשִׁין מִן אִדְּרָא כֵּן תַּפְרְשׁוּן
יָתָהּ: מֵרֵישׁ אֲצוּתְכוֹן תִּתְּנוּן קֳדָם יְיָ
19 אַפְרְשׁוּתָא לְדָרֵיכוֹן: וַאֲרֵי תִשְׁתְּלוּן
וְלָא תַעְבְּדוּן יָת כָּל פִּקּוּדַיָּא הָאִלֵּין
20 דִּי מַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה: יָת כָּל דִּי
פַקִּיד יְיָ לְוָתְכוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה מִן
יוֹמָא דִּי פַקִּיד יְיָ וּלְהַלָּא לְדָרֵיכוֹן:
21 וִיהֵי אִם מֵעֵינֵי כְנִשְׁתָּא אִתְעְבִידַת
לְשׁלוּ וְעָבְדוּן כָּל כְּנִשְׁתָּא תּוֹר
בַּר חוֹרִי חַד לְעָלְתָא לְאַתְקַבְּלָא
בְּרַעוּא קֳדָם יְיָ וּמִנְחָתֵהּ וְנִסְכֵּהּ
כְּדִינָהּ וְצִפִּיר בַּר עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא:
22 וִיכַפַּר כָּהֲנָא עַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁתְּבֵק לְהוֹן אֲרֵי שְׁלוּתָא
הִיא וְאַנּוּן אַיְתִיו יָת קוּרְבָּנְהוֹן
קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ וְחוֹבַתְהוֹן קֳדָם יְיָ
עַל שְׁלוּתְהוֹן:

Targum ONKELOS.

11 Sic facies per singulos boves,
& per singulos agnos in agnis, aut in
12 capris. Juxta numerum quem
facietis; sic facietis unicuique,
13 juxta numerũ eorum. Sic fa-
ciet omnis indigena, quando
obtulerit ex his oblationem
14 coram Domino. Et quando pe-
regrinatus fuerit apud vos pe-
regrinus, aut qui fuerit inter
vos per generationes vestras;
& fecerit oblationem quæ
suscipitur voluntariè coram
Domino: sicut feceritis, ita fa-
15 ciet. Una congregatio, & unus
ritus erit vobis, & peregrinis
qui peregrinantur: statuto
sempiterno io generationibus
vestris; sicut vos, ita erit pere-
16 grinus corã Dño. Lex una, &
judiciũ unũ erit vobis: & ad-
venis, qui peregrinantur apud
17 vos. Locutúsq; est Domin⁹ ad
18 Moysen dicens. Loquere cum
filiis Israel; & dices ad eos;
Cùm ingressi fueritis in terrã,
19 in quã ego induco vos. Et cõ-
cederitis de pane terræ: separa-
bitis separationem corã Dño.
20 In primitias ciborũ vestrorũ
separabitis placentã: sicut se-
parant separationẽ de areã, sic
21 separabitis eam. De primitiis
ciborũ vestrorũ dabitis separ-
tionẽ corã Dño, in genera-
22 tionib⁹ vestris. Et quando ig-
noraveritis, & non feceritis
omnia præcepta hæc: quæ lo-
23 cut⁹ est Dñs cũ Moyse. Omnia
quæ mandavit Dñs ad vos per
manũ Moysi: à die quã præce-
24 pit Dñs & deinceps, per ge-
nerationes vestras. Eritq; si ab
oculis congregationis aliquid
latuerit, & p̃ ignorantiã factũ
fuerit: offeret omnis congre-
gatio vitulũ de bobus unũ in
holocaustũ, ut suscipiatur vo-
luntariè corã Dño; & munus
ejus & libamentũ ej⁹ sicut de-
cet: & hircũ de capris unum
25 pro peccato. Et propitiabit
facerdos pro omni congrega-
tione filiorũ Israel, & dimit-
tetur eis: quia ignorantia est;
& ipsi obtulerũt oblationem
suã corã Dño, & sacrificiũ pro peccato suo corã Dño pro ignorantiã suã.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

11 * עגל ושה עשה לשור לשה לאיל ולאיל לכבש ולכבש לעז׳ 11
12 לשה כמספר אשר תעשו כן תעשו לאחד כמשפטם: * כל אזרח יעשה אלה כן 12
13 לקרב קרבן אשה ריח ניחוח ליהוה: * וכי יגור אתכם גר או אשר בתוכם לדרתיכם 13
14 ועשה אשה ריח ניחוח ליהוה כאשר תעשו כן יעשה: * הקהל אחד לכם ולגר הגר 14
15 חקת עולם לדרתיכם כמוכם כגר יהיה לפני יהוה: * תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם ולגר הגר 15
16 אתכם: * ויאמר יהוה אל משה לאמר: * דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם בבאכם אל הארץ 16
17 אשר אני מביא אתכם שמה: * והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה ליהוה: * ראשית עריסתיכם 17
18 תרימו חלה תרומה כתרומת גרן כן תרימו אתה: * מראשית עריסתיכם תתנו ליהוה תרומה לדרתיכם: * וכי תשגו 18
19 ולא תעשו את כל המצות האלה אשר דבר יהוה אל משה: * את כל אשר צוה יהוה אליכם ביד משה מן 19
20 היום אשר צוה יהוה והלאה לדרתיכם: * והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה ועשו כל העדה פר בן בקר אחד לעלה לריח 20
21 ניחוח ליהוה ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד לחטאת: * וכפר הכהן על כל עדת בני 21
22 ישראל ונסלח להם כי שגגה הוא והם הביאו את קרבנם אשה ליהוה וחטאתם לפני יהוה על שגגתם: 22

VERSIO SAMARITANA.

11 * עגל ושה עשה לשור לשה לאיל ולאיל לכבש ולכבש לעז׳ 11
12 לשה כמספר אשר תעשו כן תעשו לאחד כמשפטם: * כל אזרח יעשה אלה כן 12
13 לקרב קרבן אשה ריח ניחוח ליהוה: * וכי יגור אתכם גר או אשר בתוכם לדרתיכם 13
14 ועשה אשה ריח ניחוח ליהוה כאשר תעשו כן יעשה: * הקהל אחד לכם ולגר הגר 14
15 חקת עולם לדרתיכם כמוכם כגר יהיה לפני יהוה: * תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם ולגר הגר 15
16 אתכם: * ויאמר יהוה אל משה לאמר: * דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם בבאכם אל הארץ 16
17 אשר אני מביא אתכם שמה: * והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה ליהוה: * ראשית עריסתיכם 17
18 תרימו חלה תרומה כתרומת גרן כן תרימו אתה: * מראשית עריסתיכם תתנו ליהוה תרומה לדרתיכם: * וכי תשגו 18
19 ולא תעשו את כל המצות האלה אשר דבר יהוה אל משה: * את כל אשר צוה יהוה אליכם ביד משה מן 19
20 היום אשר צוה יהוה והלאה לדרתיכם: * והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה ועשו כל העדה פר בן בקר אחד לעלה לריח 20
21 ניחוח ליהוה ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד לחטאת: * וכפר הכהן על כל עדת בני 21
22 ישראל ונסלח להם כי שגגה הוא והם הביאו את קרבנם אשה ליהוה וחטאתם לפני יהוה על שגגתם: 22

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Sic fie: bovi uni, aut arieti u- 11
ni, aut pecudi de agnis vel de
capris. Secundùm numerum 12
eorũ quæ facietis, sic (f) fa-
cietis uni pro numero eorum.
Omnis indigena faciet sic isto, 13
si offerat sacrificiũ ignitum
odoris suavis Domino. Cùm 14
etiam peregrinatus fuerit vo-
biscum peregrinus, aut qui est
in medio vestrũ in generatio-
nibus vestris, fecerit q; sacri-
ficium ignitum odoris suavis
Domino; sicut facitis, sic fa-
ciet. O congregatio, præceptũ 15
unum erit vobis, et peregrino
peregrinãti. Præceptũ ẽst sec̃-
num ib generationib⁹ vestris:
ut vobis, ita peregrino erit co-
ram Domino. Lex una, et ju- 16
dicium unum erit vobis, et pe-
regrino peregrinanti vobiscũ.
Preterea locutus est Dominus 17
Mosi, dicens; Loquere filiis 18
Israel: dices autem eis; Cùm
veneritis in terram in quam
ego vos introduco: Tunc 19
quando comedetis de pane
terræ, offeretis oblationẽ ele-
vationis Domino. Primitias 20
conspersionũ vestrarum, pla-
ceuiam offeretis oblationem
elevationis arcæ, ita offeretis
eam. De primitiis conspersio- 21
num vestrarũ dabitis Domi-
no oblationem elevationis in
generationibus vestris. Cùm q; 22
erraveritis, & non feceritis
omnia præcepta hæc quæ lo-
cut⁹ est Domin⁹ Mosi, Omnia 23
quæ præcepit Dominus vobis
per manum Mosis à die quo
præcepit Dominus, et ultrà in
progenies vestras; Cùm in- 24
quam, ab oculis congregatio-
nis perpetratum quid fuerit
per erroremi, faciet omnis cõ-
gregatio vitulum de bobus
unum in holocaustum in odo-
rem suavitatis Domino; ob-
lationemq; ejus, et libationem
ej⁹ secundùm consuetudinẽ,
et hircum capraru unum pro
peccato. Et expiabit facerdos 25
omnem congregationem filio-
rum Israel, et dimittetur eis,
quoniam error est: Ipsiq; ad-
duerunt munus suum (g) sacri-
ficium ignitum Domino, et
(h) hostiam suam pro pecca-
to coram Domino pro errore
suo.

VER. SAM. (f) facies (g) munus (h) expiationem corã Domino pro errore suo.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * كذا يصنع مع كل بقر ومع كل كبش * ومع كل رأس من الحمل او من الماعز * بحسب احصاء ما 11
12 تعزمون منها * كذاك اصنعوا مع كل واحد من المحصيات * كذا يصنع كل صريحي اذا قرب 13
14 قربانا مقبولا مرضيا عند الله * واي دخيل دخل معكم * او سكن فيما بينكم على مر اجيالكم * 14
15 فعمل قربانا اراد ان يكون مقبولا مرضيا عند الله * وكما تصنعون لذاك فليصنع * ايها الجموع * 15
رسم واحد يكون لكم وللغريب النازل * رسم الدهر على مر اجيالكم * كما ان الغريب منكم 16
17 بين يدي الله * كذاك شريعة وحكم واحد يكون لكم وللغريب النازل فيما بينكم * ثم 17
18 كلم الله موسى قائلا * مر بني اسرائيل وقل لهم * اذا دخلتم الى البلد الذي انا مدخلكم 18
19 اليه * فمتى ما اكلتم من طعامه * فارفعوا رفيعة * اول عجينكم * جرفة ترفعونها رفيعة * 19
20 كرفيعة البيدر ترفعونها * من اول عجينكم اجعلوا لله رفيعة على مر اجيالكم * وان سهوتم * 21
22 فلم تعملوا هذه الوصايا التي امر الله بها موسى * من جميع ما امر الله به على يد موسى منذ 23
23 يوم ابتداء بالامر وهلم الى اجيالكم * فان كان السهو عن عيون الجماعة * فليصنعوا ثورا من 24
24 البقر ضحية مقبولا مرضيا لله * ومعه برمة ماء كالعجب * وعنزة من الماعز للذكاة * ويستغفر 25
25 الامام عن جماعة بني اسرائيل فيغفر لهم * اذ ذلك سهو فاتوا بصعيدهم قربانا لله * وذكاتهم

11 Sic fiet cum omni bove, & cum omni a-
nicie, & cum singulis agnis, aut capris.
12 Juxta numerũ ej⁹ quod offeretis ex ipsis,
13 sic facite cũ unoquoq; ex numeratis. Ita
faciet quilibet indigena cùm obtulerit sa-
crificiũ acceptũ placabile apud Deum.
14 Et quicunq; adveua ingressus fuerit vo-
biscum, vel habitaverit inter vos in sa-
crificiũ quod velit esse acceptũ placabile
15 apud Deũ: quemadmodũ facietis, ita fa-
cies. O turba, præceptũ unũ erit vobis &
peregrino alienigenæ; præceptũ sempiter-
nũ in seriem generationũ vestrarum.
16 Quemadmodum peregrinus est sicut vos
corã Deo, Ita lex, & judiciũ idem erit
17 vobis & peregrino alienigenæ inter vos.
Item locut⁹ est Deus cũ Musa, dicens;
18 Impera filiis Israil, & dicito illis; Cùm
ingressi fueritis in regionem ad quã ego
19 introducturus sum vos; Quando come-
detis ex ejus esca, attollite elevationem
20 Primæ messis vestræ: placentã attolletis
21 eã in elevationem: non sec̃ ac elevationẽ
22 messis vestra facite Deo oblationem in seriem
generationũ vestrarũ. Quòd si erraveritis,
23 & non executi fueritis istũ mandatũ
24 quæ præcepit Deus Musæ. Ex omnibus
in quæ mandavit Deus per manum Mu-
sæ, à die quã cœpit præcipere & impose-
rium ad generationes vestras: Si fuerit
25 error ab oculis cœtus, faciant vitulum ex
bobus pro holocausto, acceptũ placabilem
Deo, & cùm eo triticum & temperamen-
tum, uti convenit: & hœdum de capris
in expiationem. Et veniam postulabit
facerdos pro congregatione filiorum
Israil, & dimittetur eis: cùm illud fuerit
error; attulerinque holocaustum suum
sacrificium Deo, & expiationem suam
pro errore suo.

ספר במדבר : טו

peregrinanti peregrino & Israel filiorum cœtui universo parcetur Et
26 וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר peccaverit una anima si Et errore in populo universo quia eorũ medio in
27 בְּתוֹכָם כִּי לְכָל־הָעָם בִּשְׁגָגָה: וְאִם־נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא expiabit Et peccatum in ipsius ami filii caprã faciet approximante & ignorãtia in
28 בִּשְׁגָגָה וְהִקְרִיבָה עֵז בַּת־שְׁנָתָהּ לְחַטָּאת: וְכִפֶּר Domino coram ignorantia in ipsum peccando in errante anima in super facerdus
הַכֹּהֵן עַל־הַנֶּפֶשׁ הַשֹּׁגֶגֶת בְּחֶטְאָהּ בִּשְׁגָגָה לִפְנֵי יְהוָה peregrino & Israel filii in indigene ei parcetur & eam super expiandũ ad
29 לְכַפֵּר עָלָיו וְנִסְלַח לוֹ: הָאֶזְרָח בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר ignorantia in facienti vobis erit una lex eorum medio in peregrinãti
הַגָּר בְּתוֹכָם תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לַעֹשֶׂה בִּשְׁגָגָה: peregrino & indigena de excelsa manu in fecerit quæ anima Et
30 וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְיָד רָמָה מִן־הָאֶזְרָח וּמִן־הַגֵּר interiore ex ipsa anima excidetur & probris afficit ipse Dominum
אֶת־יְהוָה הוּא מְגַדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִקֶּרֶב fecit irritum ejus mandatum & previt Domini verbũ Quia fui populi
31 עַמָּהּ: כִּי־דְבַר יְהוָה בָּזָה וְאֶת־מִצְוָתוֹ הֵפֵר fuerunt Et ea in ejus perversitate ipsa anima excidetur excidendo
32 הִכָּרֵת תִּכָּרֵת הַנֶּפֶשׁ הַהִוא עֲוֹנָהּ בָּהּ: וַיִּהְיוּ ligna colligentem virum invenerunt & deserto in Israel filii
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים colligentem cum invenientes eum fecerũt accedere Et S. bbathi die in
33 בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: וַיַּקְרִיבוּ אֹתוֹ הַמֹּצְאִים אֹתוֹ מְקֹשֵׁשׁ eum universum ad & Aharon ad & Mosch ad ligna
עֵצִים אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל כָּל־הָעֵדָה: ei fieret quid, expuliti erat non quia icustodia in eum posuerãt Et
34 וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ בַּמִּשְׁמָר כִּי לֹא פֹרַשׁ מַה־יֵּעָשֶׂה לוֹ: vir moriatur Morendo : Mosch ad Dominus dixit Et
35 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מוֹת יוּמַת הָאִישׁ registrã eximium extra cœtui omnis lapidibus in eum lapidando
רָגוּם אֹתוֹ בָאֲבָנִים כָּל־הָעֵדָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: egressimaticam extra ad cœtui omnis eum eduxerunt Et
36 וַיֹּצִיאוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה אֶל־מִחוּץ לַמַّחֲנֶה precepit quemadmodum est mortuus & lapidibus in eum lapidaverũt &
וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ בָאֲבָנִים וַיָּמֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה dicendo Mosch ad Dominus dixit Et Mosch Dominus
37 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: sibi in sibi facient Et eos ad dices & Israel filios ad Loquere
38 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת super fimbria super dabunt & suas generationes per suorũ vestimentorũ alis super
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת videbitis & fimbriã in vobis erit Et hyacinthi filum ale
39 הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם facietis Et Domini præceptorum omnium recordabimini & eam
אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם quæ vestros oculos post & vestrum cor post prevestigabitis non & ea
אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר eos post fornicantes vos
אַתֶּם זֹנִים אֲחֲרֵיהֶם:

NUMERI. Versio VULG. LAT.

26 Et dimittetur universæ plebi filiorum Israel, & advenis qui peregrinantur inter eos: quoniam culpa est omnis populi
27 per ignorantiam. Quòd si anima una nescicns peccaverit, offeret capram anniculam pro
28 peccato suo. Et deprecabitur pro ea sacerdos, quòd inscia peccaverit coram Domino: impetrabitque ei veni-
29 am, & dimittetur illi. Tam indigenis quàm advenis una lex erit omnium, qui peccave-
30 rint ignorantes. Anima verò, quæ per superbiam aliquid commiserit, sive civis sit illc, sive peregrinus, (quoniam adversùs Dominum rebellis fuit)
31 peribit de populo suo. Verbum enim Domini contempsit, & præceptum illius scelt irritum: idcirò delebitur, & portabit iniquitatem suam.
32 Factum est autem, cùm essent filii Israel in solitudine, & invenissent hominem colligen-
33 tem ligna in die Sabbati, Obtulerunt eum Moysi & Aaron
34 & universæ multitudini. Qui reclusérunt eum in carcerem, nescientes quid super eo fa-
35 cere deberent. Dixitque Dominus ad Moysen, Morte moriatur homo iste, obruat cum lapidibus omnis turba extra
36 castra. Cúmq; eduxissent cum foràs. obruerunt lapidibus: & mortuus est, sicut præceperat
37 Dominus. Dixit quoque Do-
38 minus ad Moysen, Loquere filiis Israel, & dices ad eos, ut faciant sibi fimbrias per an-
39 gulos palliorum, ponentes in eis vittas hyacinthinas: Quas cùm viderint, recordentur omnium mandatorum Domi-
ni, nec sequantur cogitationes suas & oculos per res varias fornicantes,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

26 Καὶ (τ) ἀφεθήσε(ι) χρὶ πᾶσαν συναγωγὴν
υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τῷ (υ) προσηλύτῳ τῷ
προσκειμένῳ φρὸς ὑμᾶς, ὅτι πασὶ τῷ λαῷ
27 ἀκούσιον. Ἐὰν τε ψυχὴ μία ἁμάρῃ φρὶ ἀκούσιος, ἀ
προσφέρει ἄιγα μίαν ἐνιαυσίαν φρὶ ἁμαρτίᾳ
28 αὐ. Καὶ ἐξιλάσε(ι) ὁ ἱερεὺς φρὶ τῆς ψυχῆς
τῆς ἀκουσιαζούσης, καὶ ἀπολήσε(ι) ἀκούσιος
29 ἔναντι κυείου, ἐξιλασθῆς φρὶ (φ) αὐτῷ. Τῷ
ἐγχωρίῳ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύ-
τῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς νόμοθ εἰς
ἔσται αὐτοῖς, ὃς (χ) ἐὰν ποιήσῃ ἀκουσίως.
30 Καὶ ψυχὴ ἥτις (ψ) ποιήσῃ ἐν χειρὶ ὑπερ-
φανίας ἀπὸ τ ἀυτοχθόνων ἢ ἀπὸ τ προση-
λύτων, τὸν θεὸν ὄνε (ω) παροξυνεῖ· ἐξε-
ολοθρεθήσε(ι) ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τ λαῦ αὐ-
31 τῆς, Ὅτι τὸ ῥῆμα κυρίυ ἐφαύλισε, καὶ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ διεσκέδασεν· ἐκβλῆθε ἐκπρο-
σθεν ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ ἀμαρτία αὐτῆς ἐν
32 αὐτῇ. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρή-
μῳ, καὶ εὗρον ἄνδρα συλλέγοντα ξύλα (α)
33 τῇ ἡμέρᾳ φῆ σαββάτων. Καὶ προσήγαγον
αὐτὸν οἱ (β) εὑρόντες συλλέγοντα ξύλα τῇ
ἡμέρᾳ φῆ σαββάτων φρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀ-
ἀρὼν καὶ φρὸς πᾶσαν (συναγωγὴν υἱῶν Ἰσ-
34 ραήλ. Καὶ ἀπέθεσαν αὐτὸν εἰς φυλακὴν,
ὁ γὰρ (διάκρισιν τί ποιήσωσιν (γ) αὐτόν.
35 Καὶ ἐλάλησε κύριος φρὸς Μωυσῆν, λέγων,
Θανάτῳ θανατοῦσθω ὁ ἄνθρωποθ· λιθοβο-
36 λήσατε αὐτὸ λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγὴ. Καὶ
ἐξήγαγον αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω
τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν
πᾶσα ἡ συναγωγὴ (δ) λίθοις ἔξω τῆς
παρεμβολῆς, (ε) καθὰ συνέταξε κύριοθ
37 τῷ Μωυσῆ. Καὶ ἔπε κύριοθ φρὸς Μω-
38 σῆν, λέγων, Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ,
καὶ ἐρεῖς φρὸς αὐτοὺς, Καὶ ποιησάτωσαν ἑ-
αυτοῖς κράσπεδα ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱ-
ματίων αὐτῶν εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· καὶ
ἐπιθήσε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν πτερυγίων
39 κλῶσμα ὑακινθινον. Καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν
τοῖς κρασπέδοις, καὶ ὄψεσθε αὐτὰ· καὶ μνη-
σθήσεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίυ, καὶ ποι-
ήσετε αὐτάς· καὶ ἐ διαστρέψεσθε ὀπίσω
τῆς διανοιῶν ὑμῶν, (ζ) καὶ τῶν ὀφθαλμῶν
ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορνεύετε ὀπίσω αὐτῶν,

Et dimittetur (d) per omnem synagogam filiorum Israel, & proselyto apposito ad vos: quoniã omni populo non spontaneum.
Quòd si anima una peccavit una 27
sponte; offeret caprã unã anniculã pro peccato. Et exorabit sa- 28
cerdos pro anima, quæ non sponte egit, et peccavit nõ sponte ante Dominum, (e) exorare pro eo.
Indigenæ in filiis Israel, & pro- 29
selyto apposito in vobis, lex una erit eis: quicunq; fecerit nõ sponte. Et anima, quæcunq; fecerit in 30
manu (f) superbiæ de indigenis, vel de proselytis; Deũ hic (g) exacerbabit: exterminabitur anima illa de populo suo, Quoniã ver- 31
bũ Domini contempsit, et mandata ejus disperdidit. Extritione exteretur anima illa, peccatũ ejus in ea. Et erant filii Israel in de- 32
serto; et invenerunt hominẽ colligentẽ ligna die Sabbatorũ. Et 33
adduxerunt eũ illi, qui invenerunt colligentẽ ligna die Sabbatorũ, ad Moysen, et Aaron, et ad omnẽ synagogã filiorum Israel.
Et deposuerunt eũ in custodia. 34
Non enim decreverant, quid faciũt essent eũ. Et locutus est Do- 35
minus ad Moysen, dicens, Morte moriatur homo: lapidate cum lapidibus omnis synagoga. Et edu- 36
xerunt eum omnis synagoga extra castra: et lapidavit eũ omnis synagoga lapidibus extra castra;
sicut præcepit Dominus Moysi. Et 37
ait Dominus ad Moysen, dicens, Loquere filiis Israel, & 38
dices ad eos, Et faciant sibi fimbrias super alas vestimentorum suorum in generationes suas: & imponẽtes super fimbrias alarum vittam hyacinthinam. Et erit 39
vobis in fimbriis; & aspicientes eas: & recordabimini omnium mandatorum Domini, & facietis ea: & non pervertemini post cogitationes vestras, & oculos in quibus vos fornicamini post eos:

MS.A. (τ) ἀφεθήσε(ι) πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν (υ) προσηλύτῳ καὶ τῷ προσπορευομένῳ φρὸς (φ) αὐτῷ· καὶ ἀφεθήσε(ι) αὐτῷ. Τῷ (χ) ἐν (ψ) ποιήσει(ω) παροξυνεῖ, καὶ ἐξολεθρεθήσε(ι) (ω) ἐν τῇ ἡμέρᾳ τ σαββάτυ. (β) εὑρόντες αὐτὸ συλλέγοντα τὰ ξύλα πρὸς Μωυσῆν (γ) αὐτῷ. (δ) ἐν λίθοις (ε) καθὰ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν. (ζ) καὶ ὅπισω τ ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 ܘܢܬܦܠܚ ܠܟܠ ܥܕܬܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܘܠܓܝܪܐ ܕܡܬܓܪܪ ܒܝܢܝܗܘܢ ܡܛܠ ܕܠܥܡܐ ܟܠܗ ܕܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܗܘܐ ܫܓܝܓܘܬܐ
27 ܘܐܢ ܢܦܫ ܚܕܐ ܬܚܛܐ ܒܫܓܝܓܘܬܐ ܘܢܩܪܒ ܥܙܐ ܒܪܬ ܫܢܬܗ ܠܚܛܝܬܐ ܘܢܟܦܪ ܟܗܢܐ ܥܠ ܢܦܫܐ ܕܫܓܝܓ ܒܚܛܝܬܗ ܒܫܓܝܓܘܬܐ
28 ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܟܦܪ ܥܠܝܗ ܘܢܫܬܒܩ ܠܗ ܘܢܫܪܐ ܠܟܦܪ ܥܠ ܢܦܫ ܕܫܓܝܓ ܕܢܚܛ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܢܫܬܒܩ ܠܗ
29 ܠܟܠ ܕܥܒܕ ܠܡܢܝ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܘܠܓܝܪܐ ܕܡܬܓܪܪ ܒܝܢܝܗܘܢ ܢܗܘܐ ܐܘܪܝܬܐ ܚܕܐ ܠܟܘܢ ܠܥܒܕ ܫܓܝܓܘܬܐ
30 ܘܢܦܫ ܕܬܥܒܕ ܒܪܡܐ ܡܢ ܐܙܪܚܐ ܘܡܢ ܓܝܪܐ ܗܝ ܡܪܝܡ ܠܡܪܝ ܗܝ ܢܦܫܐ ܗܝܢܐ ܢܬܪܟܬ ܡܢ ܓܘ ܥܡܗ
31 ܡܛܠ ܕܡܠܬܐ ܕܡܪܝ ܒܙܗ ܘܦܘܩܕܢܗ ܦܪܨ ܢܬܪܟ ܢܬܪܟ ܢܦܫܐ ܗܝܢܐ ܥܘܢܗ ܒܗ
32 ܘܗܘܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܒܡܕܒܪܐ ܘܐܫܟܚܘ ܓܒܪܐ ܡܩܫܫ ܥܨܝܢ ܒܝܘܡ ܫܒܬܐ
33 ܘܩܪܒܘ ܠܗ ܗܢܘܢ ܕܐܫܟܚܘ ܠܗ ܡܩܫܫ ܥܨܝܢ ܠܘܬ ܡܫܐ ܘܠܘܬ ܐܗܪܢ ܘܠܘܬ ܟܠ ܥܕܬܐ
34 ܘܢܚܘ ܠܗ ܒܡܛܪܬܐ ܡܛܠ ܕܠܐ ܦܪܫ ܡܕܡ ܕܢܥܒܕ ܠܗ
35 ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܘܬ ܡܫܐ ܡܘܬ ܢܡܘܬ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܪܓܘܡ ܠܗ ܒܐܒܢܐ ܟܠ ܥܕܬܐ ܡܢ ܒܪ ܡܚܢܐ
36 ܘܢܦܩܘ ܠܗ ܟܠ ܥܕܬܐ ܠܒܪ ܡܚܢܐ ܘܪܓܡܘ ܠܗ ܒܐܒܢܐ ܘܡܝܬ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܘܬ ܡܫܐ
37 ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܘܬ ܡܫܐ ܡܠܠ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܘܬܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܢܥܒܕܘܢ ܠܗܘܢ ܓܕܝܠܝ ܥܠ ܟܢܦܝ ܠܒܘܫܗܘܢ
38 ܘܢܬܠܘܢ ܥܠ ܓܕܝܠܝ ܟܢܦܝ ܠܒܘܫܗܘܢ ܠܕܪܘܬܗܘܢ ܘܢܬܠܘܢ ܥܠ ܓܕܝܠ ܟܢܦܐ ܚܘܛ ܬܟܠܬܐ
39 ܘܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܠܓܕܝܠ ܟܢܦܐ ܘܬܚܙܘܢ ܠܗ ܘܬܕܟܪܘܢ ܟܠ ܦܩܕܢܐ ܕܡܪܝܐ ܘܬܥܒܕܘܢ ܠܗ ܘܠܐ ܬܬܪܘ ܐܚܪܝ ܠܒܒܟܘܢ ܘܐܚܪܝ ܥܝܢܝܟܘܢ ܕܐܢܬܘܢ ܙܢܝܢ ܐܚܪܝܗܘܢ :

Et condonabitur eis, *nempe* universæ congregationi filiorũ Israel, necnon iis qui convertuntur ad me degentib' in Israele, quia 26
totius est populi error. Si verò anima una 27
peccet per errorem, offerat capram anniculam pro peccato. Veniamq; postulet facerdos 28
pro anima quæ peccavit peccato erroris coram Domino: venia *inquam*, postulabitur pro 29
eo, & condonabitur ei. Tam filiis Israel, quã iis qui convertuntur ad me degentibus apud me, lex eadem erit vobis quoad illum qui *aliquid* commiserit per errorem. Anima verò 30
quæ *aliquid* fecerit manu superbã, tam ex vobis, quàm exiis qui convertuntur ad me: in conspectu Dñi quẽ blasphemavit, pereat anima illa de populo suo. Nã sprevit sermo- 31
nes Domini, ejusq; præcepta irrita fecit: pereat *inquam*, anima ejusmodi, & scelus ejus in ipsam. Erant autem filii Israel in deserto, 32
& invenerunt hominem quendam colligentẽ ligna die sabbathi. Obtulerũt ergò eũ ii qui 33
eum invenerant colligentem ligna, ad Mosen & ad Aharonem, & ad omnem cœtum. Et 34
clauserunt eum in carcere, eò quòd nondum declaratum esset quid fieret de eo. Dixitque 35
Dñs ad Mosen, Morte mulctetur *talis* homo, & lapidibus obruant eum universa congre- 36
gatio extra castra. Itaque eduxerunt eum universa congregatio extra castra, & obruerunt eum lapidibus, & mortuus est, quemadmodum præceperat Dominus Mosi.

Lex de fimbriis.

Locutus est etiam Dñs cum Mose, dixitque 37
ad eum; Loquere cum filiis Israel, & dic eis 38
ut faciant sibi fimbrias super oras vestimentorum suorũ in generationes suas, ponántque in fimbriis extremitatum eorum filum hyacinthinum. Erúntque vobis fimbriæ, ut vi- 39
dentes eas recordemini omnium præceptorũ Domini Dei vestri, & faciatis ea, nec seducamini post corda vestra, & post cogitationes vestras, post quas vos aberratis.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

26 וישתבק לכל־בני שׁתא דבני
ישׂראל ולגיורא דיתגיירון בינוהין
ארי לכל עמא בשלו׳: ואם אנש
27 חד יחוב בשלו׳ ויקריב עזא בר
28 שתה לחטאתא: ויכפר כהנא על
אנש דאשתלי במחבויה בשלו׳ קדם
29 יי׳ לכפרא עלוהי וישתבק ליה׳:
30 ליבא בבני ישׂראל ולגיוריא
דיתגיירון בינוהון אוריתא חדא
31 חתי לכון לדיעבד בשלו׳: ואנש
דיעבד ברישׁ גלי מן קדם יי׳ בין
גיוריא קדם יי׳ הוא מרגיז וישתצי
32 אנשא ההוא מגו עמיה: ארי פתגם
דיי׳ בסר וית פקודוהי אשני
אשתיצאר ישתיצי אנשא ההוא
33 חוביה ביה׳: והוו בני ישׂראל
במדברא ואשכחו גברא כד־
34 מגבב אעין ביומא דשבתא: וקריבו
יתיה דאשכחו יתיה כד מגבב
35 אעין לות משה ולות אהרן ולות
כל כנשתא: ואמרו יתיה בביית
36 מטרא ארי לא אתפרש לדין מה־
37 דיעבדון ליה: ואמר יי׳ למשה למימר:
38 אתקטלא יתקטל גברא רגומו
יתיה באבניא כל כנשתא מברא
39 למשריתא: ואפיקו יתיה כל
כנשתא למברא למשריתא ורגמו
יתיה באבניא ומית כמא דפקיד
יי׳ית משה: ואמר יי׳ למשה למימר:
מליל עם בני ישׂראל ותימר להון
ויעבדון להון כרוספדין על כנפי
כסות רהטהון לדריהון ויתנון על־
כרוספדא דכנפא חוטא דתכלתא:
40 ויהון לכון לכרוספדין ויתחזון
יתיה וחדכרון ית כל פקודיא דיי׳
ותעבדון יתהון ולא תטעון בתר־
הרהור לבבון ובתר חיזוי עינכון
דיזאתון טעין בתריהון:

26 Dimittetur; omni cõgregatio-
ni filiorũ Israel, & advenis qui
peregrinantur inter eos: quia
ignorantia est omnis populi.
27 Et si vir unus peccaverit per
ignorantiã: offeret caprã an-
niculã pro peccato. Et propi-
28 tiabit sacerdos pro homine
qui ignoraverit, quando pec-
caverit p ignorantiã coramDño:
29 & dimittetur ei. Lex una erit
indigenæ in filiis Israel & ad-
venis qui peregrinantur inter
30 eos, omni qui fecerit per ig-
norantiã. Vir autẽ qui fecerit
aliquid per superbiã, de indi-
genis & peregrinis; Dominũ
ipse irritat: & peribit homo
31 ille de medio populi sui. Quia
verbũ Domini contempsit, &
præcepta ejus fecit irrita: con-
summatione consummabitur
homo ille, iniquitas ejus in eo
32 erit. Erántque filii Israel in
solitudine: & invenerunt vi-
rum colligentem ligna in die
33 Sabbati. Et adduxerunt eũ, qui
invenerant eum colligentem
ligna, ad Moysen & Aaron, &
34 ad omnem congregationem.
Et ligaverunt eum in carcere:
quia non erat decretum quid
35 fieret de eo. Dixitq; Dũs ad
Moysen; occisione occidatur
vir ille: omnis congregatio la-
pident illum lapidibus extra
36 castra. Et adduxerunt eum
omnis congregatio extra ca-
stra, & lapidaverunt eum la-
pidibus, & mortuus est: sicut
37 præceperat Dominus Moysi.
Dixitque Dominus ad Moy-
38 sen dicens. Loquere cum filiis
Israel, & dices ad eos; ut fa-
ciant sibi fimbrias in angulis
vestimentorum suorum, per
generationes suas: & po-
nent in fimbriis quæ sunt in
39 angulis filum hyacinthinum.
Erúntque vobis fimbriæ:
ut videatis eas, & recorde-
mini omnium mandatorum
Domini, & faciatis ea: &
40 non fornicemini post cogi-
tationem cordis vestri, & 39
post visionem oculorum ve-
strorum; post quæ vos erratis
sequentes ea.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

26 * ונסלח לכל־עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל־העם בשגגה׃
27 * ** ואם־נפש אחת תחטא בשגגה והקרבה עז בת־שנתה לחטאת׃
28 * ** והכהן כפר על־הנפש השגגה בחטאה בשגגה לפני יהוה לכפר עליה ונסלח לה׃
29 * ** תורה אחת תהיה לכם לעשה בשגגה לאזרח בבני ישראל ולגר הגר בתוכם׃
30 * ** ונפש אשר תעשה ביד רמה מן־האזרח ומן־הגר את־יהוה הוא מגדיף
31 * ** והכרתה הנפש ההוא מקרב עמה׃ כי־דבר יהוה בזה ומצותו הפר
32 * ** הכרת תכרת הנפש ההוא עונה בה׃ * ** והיו בני ישראל במדבר
33 * ** ויקרבו אתו אל־משה ואל־אהרן ואל־כל־העדה׃ * ** ויניחו אתו
34 * ** במשמר כי לא־פרש מה־יעשה־לו׃ * ** ויאמר יהוה אל־משה
35 * ** מות יומת האיש רגום אבנים כל־העדה׃ * ** ויוציאו אתו
36 * ** אל־מחוץ למחנה ויסקלו אתו אבנים כל־העדה׃ * ** ויעשו
37 * ** כאשר צוה יהוה את־משה׃ * ** ויאמר יהוה אל־משה
38 * ** לאמר׃ דבר אל־בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת
39 * ** על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־הציצת הכנף פתיל תכלת׃
40 * ** והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם
ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

26 Et dimittetur universæ con-
gregationi filiorum Israel, et
peregrino peregrinanti in me-
dio eorum: quia universo po-
pulo per errorem id accidit.
27 Si verò anima una peccave-
rit per errorem, tum offeret
caprã anniculã pro peccato.
28 Et expiabit sacerdos animam
illam quæ erraverit peccando
per errorem coram Domino,
29 exorabitq; pro ea, & dimi-
tetur ei. Indigenæ de filiis
Israel, & peregrino peregri-
nanti in medio eorũ, lex una
30 erit vobis cùm agens per er-
rorẽ. Anima autẽ quæ egerit
cùm manu excelsa, sive de
indigenis, sive de peregrinis,
Dominũ illa cõtumeliã offe-
cit: exterminabitur anima il-
la de medio populorũ suorũ.
31 Eò quòd verbũ Domini con-
tempsit, & præcepta ejus ir-
ritavit, exterminando exter-
minabis animam illam; ini-
32 quitas ejus in ea. Cùm autem
essent filii Israel in deserto,
invenerunt hominẽ colligen-
33 tem ligna in die sabbati. Et
adduxerunt eum qui inven-
erant colligentem ligna, ad
Mosen, et ad Aaronem, et ad
universam congregationem.
34 Et posuerunt eum in custo-
dia; quia non erat decretum
35 quid faciendum esset illi. Et
dixit Dominus Moysi, Morien-
do moriatur homo ille, obrui-
36 te eum lapidibus omnis con-
gregatio extra castra. Itaque
eduxerunt eum omnis conge-
gatio extra castra, & obru-
37 erunt eum lapidibus, moriu-
usq; est, sicut præceperat Do-
minus Mosi. Postea locutus
38 est Dominus Mosi, dicens; Lo-
quere filiis Israel, dicesq; eis,
ut faciant sibi fimbrias super
(i) alas vestimentorum suo-
rum in generationibus suis,
39 ponantq; super fimbriam alæ
filum hyacinthinum. Erunt
autem vobis in fimbrias, vi-
debitisque eas, & recordabi-
mini omnium mandatorum
Domini ut faciatis ea, &
non (k) inquisitis post cor
vestrum, & post oculos ve-
strorũ, post quas vos fornica-
mini.

VERSIO SAMARITANA.

26 * ונסלח לכל־עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל־העם בשגגה׃
27 * ** ואם־נפש אחת תחטא בשגגה והקרבה עז בת־שנתה לחטאת׃
28 * ** והכהן כפר על־הנפש השגגה בחטאה בשגגה לפני יהוה לכפר עליה ונסלח לה׃
29 * ** תורה אחת תהיה לכם לעשה בשגגה לאזרח בבני ישראל ולגר הגר בתוכם׃
30 * ** ונפש אשר תעשה ביד רמה מן־האזרח ומן־הגר את־יהוה הוא מגדיף
31 * ** והכרתה הנפש ההוא מקרב עמה׃ כי־דבר יהוה בזה ומצותו הפר
32 * ** הכרת תכרת הנפש ההוא עונה בה׃ * ** והיו בני ישראל במדבר
33 * ** ויקרבו אתו אל־משה ואל־אהרן ואל־כל־העדה׃ * ** ויניחו אתו
34 * ** במשמר כי לא־פרש מה־יעשה־לו׃ * ** ויאמר יהוה אל־משה
35 * ** מות יומת האיש רגום אבנים כל־העדה׃ * ** ויוציאו אתו
36 * ** אל־מחוץ למחנה ויסקלו אתו אבנים כל־העדה׃ * ** ויעשו
37 * ** כאשר צוה יהוה את־משה׃ * ** ויאמר יהוה אל־משה
38 * ** לאמר׃ דבר אל־בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת
39 * ** על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־הציצת הכנף פתיל תכלת׃
40 * ** והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם
ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם׃

VER. SAM. (i) extremitates (k) velitis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 ويغفر لجماعة بني اسرايل وللغريب النازل فما بينهم اذ جميع القوم على سهو * وان اخطا
27 انسان واحد سهوا فليقرب ساة ابنه سنيها للذكاة * فيستغفر الامام عن ذلك الانسان الساهي على
28 خطيه سهوا بين يدي الله * فيغفر له ويصفح عنه * الصريح من بني اسرايل * والغريب
29 النازل فما بينهم * شريعة واحدة تكون لكم لمن يخطي سهوا * واي انسان صنع ذلك بيده
30 رفيعة من الصريح والنازل * فهو قادف ربه * ويقطع ذلك الانسان من بين قومه * لما ازدري
31 بكلام الله * وفسخ وصيته * فيقطع ذلك الانسان انقطاعا * ووزن عليه * ولما اقام بنو
32 اسرايل في البر وجدوا رجلا يحتطب حطبا في يوم السبت * فقدمه الذين وجدوه يحتطب
33 حطبا الى موسي وهرون وساير الحضر * ووضعوه في الحبس لانه لم يفسر لهم ما يصنع به * فقال
34 الله لموسي يقتل الرجل قتلا * وذلك ان يرجموه بالحجارة جميع الجماعة في خارج المعسكر *
35 فاخرجوه خارج المعسكر * ورجموه بالحجارة حتي مات * كما امر الله تعالي لموسي * وقال الله
36 لموسي قولا * مر بني اسرايل وقل لهم ان يصنعوا لهم دوابة على اكناف ازرهم * على مر اجيالهم *
37 ويجعلوا على دوابة الكنف سلك اسمانجون * فيكون ذلك لكم دوابة طاهرة * لتروها فتذكروا
38 جميع وصايا الله وتعملوها * ولا تروموا اتباع قلوبكم وعيونكم التي انتم طاعون وراها *
39

* Et dimittetur congregationi filiorũ Is-
rail, & peregrino alienigenæ inter eos,
cùm tota turba sit in errore. Et si pecca-
vere homo unus per errorem, offerat
ovem filii ejusdẽ anni in expiationem.
Peteq; veniã facerdos pro homine illo
errante propter peccatũ suũ per errorem
coramDeo: & remittetur ei, atq; condo-
nabitur illi. Indigenæ ex filiis Israel, &
peregrino alienigenæ inter eos, lex eadem
erit vobis quoad eũ qui peccaverit per
errorem. Quicunq; verò fecerit id manu
elatã, sive indigena, sive advena, ipse est
abjiciens Dominũ suũ: ideo excindatur
talis homo de medio populi sui. Eò quòd
despexerit sermonem Dei, & violaverit
mandatũ ejus: excindatur inquã, homo
ille excisione, & iniquitas ejus super ipsũ.
Cùmq; manssissent filii Israil in deserto,
invenerunt virũ colligentẽ ligna in die
illũ colligentem ligna, Musæ & Haron
& toti cœtui. Et posuerunt eum in carcere,
quia nondũ explicatũ fuerat eis quid fa-
ceret de ipso. Dixit ergò Deus Musæ, Oc-
cidatur vir occisione; hac est, obruant eum
lapidibus universa congregatio extra ca-
stra. Quare eduxerunt eũ extra castra,
& obruerunt eũ lapidib' donec mortuus
esset, sicutì præcepit De' Musæ. Dixitque
Deus Musæ sermonem; Manda filiis Is-
rail, & dic eis ut faciant sibi ceniias su-
per extremitatibus palliorum suorum per
seriem progenierum suarum, ponantque
super tenias extremitatum funiculum hya-
cinthinum. Eritque hoc vobis teniæ pa-
tentes, ut videatis illas, & recordemini
omnium mandatorũ Dei, & exequamini
ea, & non studeatis sequi corda vestra, &
oculos vestros, post quos vos seducimini.

Versio VULG. LAT.

40 Sed magis memores præceptorũ Dñi faciant ea, sintque
41 sancti Deo suo. Ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypti, ut essem Deus vester.

CAP. XVI.

1 ECce autẽ Core filius Isaar, filii Caath, filii Levi, & Dathan atq; Abiron filii Eliab, Hon quoq; filius Pheleth de
2 filiis Ruben, Surrexerunt contra Moysen, aliiq; filiorũ Israel ducenti quinquaginta viri proceres synagogæ, & qui tempore concilii per no-
3 mina vocabantur. Cúmq; stetissent adversũm Moysen & Aaron, dixerũt, Sufficiat vobis, quia omnis multitudo sanctorũ est, & in ipsis est Dominus: Cur elevamini super populũ Dñi? Quod cùm audisset Moyses, cecidit pronus in fa-
5 ciem: Locutúsq; ad Core & ad omnem multitudinem, Manè, inquit, notũ faciet Dominus qui ad se pertineant, & sanctos applicabit sibi: & quos elegerit, appropinquabunt ei.
6 Hoc igitur facite: Tollat unusquisq; thuribula sua, tu Core,
7 & omne concilium tuum: Et hausto cras igne, ponite desuper thymiama coram Domino: & quemcunque elegerit, ipse erit sanctus. Multùm erigimini filii Levi.
8 Dixitq; rursum ad Core, Audite filii Levi: Num parum vobis est, quòd separavit vos Deus Israel ab omni populo, & junxit sibi, ut serviretis ei in cultu tabernaculi, & staretis coram frequentiã populi, & ministraretis ei?
10 Idcircò ad se fecit accedere te & omnes fratres tuos filios Levi, ut vobis etiam sacerdotium vendicetis, Et omnis globus tuus stet contra Dominum? quid est coim Aaron ut murmuretis contra eum?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

40 Ὅπως ἂν μνησθῆτε καὶ ποιῆσητε πάσας τὰς ἐντολάς μου, καὶ ἔσεσθε ἅγιοι τῷ θεῷ ὑμῶν.
41 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, εἶναι ὑμῶν θεός. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

ΚΕΦ. ιϛ'.

1 Καὶ ἐλάλησε Κορὲ υἱὸς (ϊ) Ἰσαὰρ υἱοῦ Καὰθ υἱοῦ Λευὶ, καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν υἱοὶ Ἐ-
2 λιὰβ, καὶ (α) Αὐν υἱὸς Φαλὲθ υἱοῦ Ῥουβὴν. Καὶ ἀνέστησαν ἔναντι Μωυσῆ, καὶ ἄνδρες ἐκ υἱῶν Ἰσραὴλ πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, ἀρχηγοὶ συναγωγῆς σύγκλητοι βουλῆς, καὶ ἄν-
3 δρες ὀνομαστοί. Συνέστησαν ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ (β) εἶπαν, Ἐχέτω ὑμῖν ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ πάντες ἅγιοι, καὶ ἐν αὐτοῖς κύριος. διατί καταναίεσθε ἐπὶ τὴ-
4 συναγωγὴν κυρίου; Καὶ ἀκούσας Μωυσῆς,
5 ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον. Καὶ ἐλάλησε πρὸς Κορὲ καὶ πρὸς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν, λέγων, Ἐπίσκεψαι καὶ ἔγνω ὁ θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ τοὺς (γ) ἁγίους, καὶ προσηνάγκασε πρὸς ἑαυτόν· (δ) καὶ οὓς ἐξελέξατο ἑαυ-
6 τῷ, προσηνάγκασε πρὸς ἑαυτόν. Τοῦτο ποιήσατε· λάβετε ὑμῖν (ε) λιβανωτοὺς πυρείας
7 Κορὲ, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ (ζ) αὐτοῦ, καὶ ἐπιθέτε ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπιθεῖναι ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα ἔναντι κυρίου αὔριον· καὶ ἔσται ὁ ἀνὴρ (η) ὃν ἐκλέξεται κύριος, οὗτος ἅγιος.
8 Ἱκανώσω ὑμῖν υἱοὶ Λευί. Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Κορὲ, Εὐσταλεσατέ με υἱοὶ Λευί.
9 Μὴ μικρόν ἐστι τοῦτο ὑμῖν, ὅτι (θ) διέχωρισεν ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὑμᾶς ἐκ συναγωγῆς Ἰσραὴλ, καὶ προσηνάγκασε ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τῆς λειτουργίας τῆς σκηνῆς κυρίου, καὶ παρεστῆναι ἔναντι (ι) τῆς
10 σκηνῆς λειτουργεῖν αὐτοῖς; Καὶ προσηνάγκασέ σε καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς σου υἱοὺς Λευὶ μετὰ σοῦ, καὶ ζητεῖτε καὶ ἱερατεύειν;
11 Οὕτως σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἡ συνηθροισμένη πρὸς τὸν θεόν. καὶ Ἀαρὼν τίς ἐστιν, ὅτι διαγογγύζετε κατ' αὐτοῦ;

MS.A. (ϊ) Ἰσαὰρ (α) Αὐναὶν (β) εἶπαν πρὸς αὐτὸς, Ἐχέτω (γ) ἁγίους προσηνάγκασε· (δ) καὶ οὓς ἐξελέξατο ἑαυτῷ, ὁ προσηνάγκασε (ε) ἑαυτοῖς (ζ) ἑαυτῷ, (η) ὃν ἂν ἐκλέξῃ κύριος, (θ) διέστειλεν ὑμᾶς ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐκ (ι) τῆς συναγωγῆς λειτουργεῖν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et ut memineritis, & faciatis omnia manda-
40 ta mea, ſitiſq; ſancti Deo veſtro. Ego ſum Dñs
41 Deus veſter qui eduxi vos è terra Ægypti, ut
eſſem vobis Deus: ego ſum Dñs Deus veſter.

CAP. XVI.

Locus diſſidii Corah totiuſque cœtûs ejus, quando diſſederunt à Domino, & deglutivit eos terra, & quidam eorum combuſti fuerunt incendio ignis.

DIſſedit autem Corah filius Jeshar, filii 1
Cahath, filii Levi, & Dathan & Abiram
filii Eliab, & Avan filius Phelath, filii Rubil.
Et inſurrexerunt contra Moſen, unà cum *aliis* 2
viris de filiis Iſrael, ducentis quinquaginta
capitibus cœtûs, qui vocabantur ad tempus,
viris celebribus. Congregatiq; ſunt adverſùs 3
Moſen & adverſùs Aharonem, & dixerunt
eis, Nonne ſat vobis eſt quòd univerſa con-
gregatio ſaocti ſint, & Dominus ſit ioter eos,
ſed vultis efferri ſuper univerſam congrega-
tionem Domini? Quo audito, Moſes cecidit 4
ſuper faciem ſuam: Et locutus eſt cum Co- 5
rah, cumq; univerſa ipſius congregatione, di-
xitq; ad eos, Manè oſtendet Dominus quis ſit
ejus: & qui ſanctus fuerit, accedet ad eum; &
is qui electus fuerit ab ipſo, accedet ad eum.
Sic facite, Accipite vobis thuribula, tu Corah 6
& univerſa congregatio tua; Et ponite in ea 7
ignem, imponiteq; iis aromata coram Domino
cras: & vir quem eliget ſibi Dominus, ipſe
erit ſanctus: ſufficiat vobis filii Levi. Dixit 8
etiam Moſes ad Corah, Audite quoque filii
Levi; Nonne ſufficit vobis quòd ſegregârit 9
vos Deus Iſrael ex tota congregatione filio-
rum Iſrael, & admoverit vos ad ſe, ut funge-
remini miniſterio tabernaculi Domini, & ut
ſtaretis ante congregationem ad famulandum
illis? Admoverit inquam te, omneſq; fratres 10
tuos filios Levi tecum, ſed ambitis etiam ſa-
cerdotium? Proprerea tu & omnis cœtus 11
tuus conveoite coram Domino cras. Aharon
verò quid eſt, ut mur-
muretis in eum?

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

40 בְּדִיל דְּתִדְּכְּרוּן וְתַעְבְּדוּן יָת כָּל־
פִּקּוּדֵי וּתְהוֹן קַדִּישִׁין קֳדָם אֱלָהֲכוֹן:
41 אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דִּי אַפְּקִית יָתְכוֹן
מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְמֶהֱוֵי לְכוֹן
לֵאלָהּ אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן:

יז

וְאִתְפְּלִיג קֹרַח בַּר יִצְהָר בַּר קְהָת
בַּר לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב
וְאוֹן בַּר פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן: וְקָמוּ
2 לְאַפֵּי מֹשֶׁה וּגְבַרַיָּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מְאָתַן וְחַמְשִׁין רַבְרְבֵי כְּנִשְׁתָּא
מְעִדָּיָן וְמַן אֲנָשִׁין דִּשְׁמָא: וְאִתְרַגְּשׁוּ
3 עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן וַאֲמַרוּ לְהוֹן
סַגִּי לְכוֹן אֲרֵי כָל כְּנִשְׁתָּא כֻּלְּהוֹן
קְדִישִׁין וּבֵינֵיהוֹן שְׁרֵיָא שְׁכִנְתֵּהּ
דְיְיָ וּמָא דֵין אִתּוֹן מִתְרַבְּרִין עַל
4 קְהָלָא דְיְיָ: וּשְׁמַע מֹשֶׁה וּנְפַל עַל
אַפּוֹהִי: וּמַלֵּל עִם קֹרַח וְעִם כָּל־
5 כְּנִשְׁתֵּהּ לְמֵימַר בְּצַפְרָא וִיהוֹדַע
יְיָ יָת דְּכָשֵׁר לֵהּ וְיָת דְּקַדִּישׁ וִיקָרֵב
לְקָרְמוֹהִי וְיָת דִּי יִתְרְעֵי בֵּיהּ יְקָרֵיב
לְשַׁמּוֹשֵׁיהּ: דְּנָא עֲבִירוּ סַבּוֹ לְכוֹן
6 מַחְתָּיָן קֹרַח וְכָל כְּנִשְׁתֵּהּ: וְתֶהֱוֹן
בְּהוֹן אֶשָּׁתָא וְשׁוּיוּ עֲלֵיהוֹן קְטֹרֶת־
בְּסֻמִּין קֳדָם יְיָ מָחָר וִיהֵי גַּבְרָא
דְיִתְרְעֵי יְיָ הוּא קַדִּישׁ סַגִּי לְכוֹן בְּנֵי
לֵוִי: וַאֲמַר מֹשֶׁה לְקֹרַח שְׁמָעוּ כְּעַן
9 בְּנֵי לֵוִי: הֲזָעֵיר לְכוֹן אֲרֵי אַפְרֵישׁ
אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יָתְכוֹן מִכְּנִשְׁתָּא
דְיִשְׂרָאֵל לְקָרָבָא יָתְכוֹן לְקָדָמוֹהִי
לְמִפְלַח יָת פּוּלְחָן מִשְׁכְּנָא דְיְיָ
10 וּלְמִקַּם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא לְשַׁמָּשׁוּתְהוֹן:
וְקָרִיב יָתָךְ וְיָת כָּל־אַחֶךְ בְּנֵי לֵוִי
עִמָּךְ וּבְעָן אַתּוּן בְּעָן אַף כְּהוּנָּתָא
11 רַבְּתָא: בְּכֵן אַתְּ וְכָל כְּנִשְׁתָּךְ
דְּאִזְדַּמְּנָתּוּן עַל יְיָ וְאַהֲרֹן מָה דְּהוּא
אֲרֵי אִתְרַעֲמָתּוּן עֲלוֹהִי:

Targum ONKELOS.

40 ut recordemini, & faciatis
omnia præcepta mea: & sitis
sancti coram Deo vestro.
41 Ego Dominus Deus vester,
qui eduxi vos de terrâ Æ-
gypti; ut essem vobis in Deum:
Ego Dominus Deus vester.

CAP. XVI.

1 Et divisus est Chore, filius
Isaar filii Caath filii Levi: &
Dathan & Abiram filii Eliab,
& On filius Pheleth filii Ru-
2 ben. Et surrexerunt in con-
spectu Moysi, & viri ex filiis
Israel ducenti & quinquagin-
ta: principes congregationis,
qui in tempore concilii per
3 nomina vocabantur. Et con-
gregati sunt adversus Moysen
& adversus Aaron, & dixe-
rût eis, Sufficiat vobis: quoniâ
universi viri congregationis
omnes sunt sancti, & inter eos
habitat majestas Dñi: & cur
vos elevamini super ecclesiam
4 Dñi? Et audivit Moyses, & ce-
cidit in faciē suam. Locutusq;
est cū Chore, & cū omni con-
gregatione ejus, dicens: Manè
notum faciet Dñs quis est qui
ad se pertineat, & qui sanctus
sit ut accedat in cōspectu ejus:
& quēcunq; elegerit, applica-
6 bit ad ministeriū suū. Hoc fa-
cite: Tollite vobis thuribula,
Chore & oīs congregatio ej°.
7 Et ponite in eis ignem, & mit-
tite in eis incensū aromatū co-
ram Dño cras; & vir quem eli-
get Domin°, ipse erit sanctus:
8 sufficit vobis filii Levi. Dixitq;
Moyses ad Chore: Audite nunc
9 filii Levi. Nunquid parū vobis
est, quod separavit vos Deus
Israel ab omni congregatione
Israel, ut applicaret vos in cōs-
pectu suo: ut serviretis in mi-
nisterio tabernaculi Dñi; & ut
stāretis corā congregatione, ad
10 ministrandum pro eis. Et ap-
plicavit te, & omnes fratres
tuos filios Levi tecum: & quæ-
ritis vos sacerdotiū magnum?
11 Propterea tu & omnis congre-
gatio tua convenistis contra
Dominum: quid est enim Aa-
ron, quia murmurâstis contra
eum?

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

40 ל֙מע֙ן ת֙זכ֙רו֙ ול֙מע֙ן ת֙עש֙ו֙ ת֙מ֙ל֙ כ֙ל֙ מ֙צ֙ות֙י֙ ול֙מע֙ן ת֙הי֙ו֙ ק֙דו֙ש֙ים֙ ל֙פנ֙י֙ א֙ל֙ה֙יכ֙ם֙:
41 א֙נ֙י֙ י֙ו֙ד֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙ ה֙ו֙א֙ א֙ל֙ה֙יכ֙ם֙ ש֙ה֙וצ֙את֙י֙ מ֙א֙ר֙ץ מ֙צ֙ר֙י֙ם֙ ל֙ה֙י֙ות֙ ל֙כ֙ם֙ ל֙א֙ל֙ה֙ א֙נ֙י֙ י֙ו֙ד֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙ ה֙ו֙א֙ א֙ל֙ה֙יכ֙ם֙:

יז

1 ו֙י֙פ֙ר֙ד֙ ק֙ר֙ח֙ ב֙ן֙ י֙צ֙ה֙ר֙ ב֙ן֙ ק֙ה֙ת֙ ב֙ן֙ ל֙ו֙י֙ ו֙ד֙ת֙ן֙ ו֙א֙ב֙י֙ר֙ם֙ ב֙נ֙י֙ א֙ל֙י֙א֙ב֙ ו֙א֙ו֙ן֙ ב֙ן֙ פ֙ל֙ת֙ ב֙נ֙י֙ ר֙א֙ו֙ב֙ן֙:
2 ו֙י֙ק֙ו֙מ֙ו֙ ל֙פ֙נ֙י֙ מ֙ש֙ה֙ ו֙א֙נ֙ש֙י֙ מ֙ן֙ ב֙נ֙י֙ י֙ש֙ר֙א֙ל֙ מ֙א֙ת֙ ו֙ח֙מ֙ש֙י֙ם֙ ר֙ב֙י֙ ע֙ד֙ת֙ ק֙ר֙א֙י֙ ש֙ם֙:
3 ו֙י֙ת֙ר֙ג֙ש֙ו֙ ע֙ל֙ מ֙ש֙ה֙ ו֙ע֙ל֙ א֙ה֙ר֙ן֙ ו֙א֙מ֙ר֙ו֙ ל֙ה֙ם֙ ר֙ב֙ ל֙כ֙ם֙ כ֙י֙ כ֙ל֙ ה֙ע֙ד֙ה֙ ק֙ד֙ש֙ים֙ כ֙ל֙ם֙ ו֙ב֙ת֙וכ֙ם֙ ש֙כ֙נ֙ת֙ י֙ו֙ד֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙ ו֙מ֙ה֙ ז֙ת֙ ת֙ת֙נ֙ש֙א֙ו֙ ע֙ל֙ ק֙ה֙ל֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙:
4 ו֙י֙ש֙מ֙ע֙ מ֙ש֙ה֙ ו֙י֙פ֙ל֙ ע֙ל֙ פ֙נ֙י֙ו֙:
5 ו֙י֙ד֙ב֙ר֙ ע֙ל֙ ק֙ר֙ח֙ ו֙ע֙ל֙ כ֙ל֙ ע֙ד֙ת֙ו֙ ל֙מ֙ר֙ ב֙ב֙ק֙ר֙ ו֙י֙ד֙ע֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙ ת֙ א֙ש֙ר֙ ל֙ו֙ ו֙ת֙ ק֙ד֙ו֙ש֙ ו֙ה֙ק֙ר֙י֙ב֙ א֙ל֙י֙ו֙ ו֙א֙ת֙ ה֙ב֙ח֙ר֙ ב֙ו֙ י֙ק֙ר֙י֙ב֙:
6 ז֙א֙ת֙ ע֙ש֙ו֙ ק֙ח֙ו֙ ל֙כ֙ם֙ מ֙ח֙ת֙ת֙ ק֙ר֙ח֙ ו֙כ֙ל֙ ע֙ד֙ת֙ו֙:
7 ת֙ת֙ן֙ ב֙ה֙ם֙ א֙ש֙ ו֙ש֙ו֙ע֙ל֙ ע֙ל֙ה֙ם֙ ק֙ט֙ר֙ת֙ ס֙מ֙ים֙ ל֙פ֙נ֙י֙ ה֙ו֙ה֙ מ֙ח֙ר֙ ו֙ה֙י֙ ה֙א֙ש֙ר֙ י֙ב֙ח֙ר֙ ה֙ו֙א֙ ה֙ק֙ד֙ו֙ש֙ ר֙ב֙ ל֙כ֙ם֙ ב֙נ֙י֙ ל֙ו֙י֙:
8 ו֙י֙א֙מ֙ר֙ מ֙ש֙ה֙ ל֙ק֙ר֙ח֙ ש֙מ֙ע֙ו֙ נ֙א֙ ב֙נ֙י֙ ל֙ו֙י֙:
9 ה֙מ֙ע֙ט֙ מ֙כ֙ם֙ כ֙י֙ ה֙ב֙ד֙יל֙ א֙ל֙ה֙י֙ י֙ש֙ר֙א֙ל֙ א֙ת֙כ֙ם֙ מ֙כ֙נ֙ס֙ת֙ י֙ש֙ר֙א֙ל֙ ל֙ה֙ק֙ר֙יב֙ א֙ת֙כ֙ם֙ ל֙ע֙ב֙ד֙ ת֙ ע֙ב֙ד֙ת֙ ה֙מ֙ש֙כ֙ן֙ י֙ו֙ד֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙ ל֙ע֙מ֙ד֙ ל֙פ֙נ֙י֙ ה֙ע֙ד֙ה֙ ל֙ש֙ר֙ת֙ א֙ת֙ם֙:
10 ו֙ל֙ק֙ר֙ב֙ א֙ת֙ ק֙ר֙ח֙ ו֙כ֙ל֙ א֙ח֙י֙ך֙ ב֙נ֙י֙ ל֙ו֙י֙ ע֙מ֙ך֙ ו֙ב֙ק֙ש֙ת֙ם֙ ג֙ם֙ כ֙ה֙נ֙ה֙:
11 ל֙כ֙ן֙ א֙ת֙ ו֙כ֙ל֙ ע֙ד֙ת֙ך֙ ה֙נ֙ו֙ע֙ד֙ים֙ ע֙ל֙ ה֙ו֙ה֙ ו֙א֙ה֙ר֙ן֙ מ֙ה֙ ה֙ו֙א֙ כ֙י֙ ת֙ל֙ונ֙ו֙ ע֙ל֙ו֙:

VERSIO SAMARITANA.

40 ל֙מ֙ע֙ן ת֙ז֙כ֙ר֙ו֙ ול֙מ֙ע֙ן ת֙ע֙ש֙ו֙ ת֙מ֙ל֙ כ֙ל֙ מ֙צ֙ו֙ת֙י֙ ול֙מ֙ע֙ן ת֙ה֙י֙ו֙ ק֙ד֙ו֙ש֙ים֙ ל֙פ֙נ֙י֙ א֙ל֙ה֙י֙כ֙ם֙:
41 א֙נ֙י֙ י֙ו֙ד֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙ ה֙ו֙א֙ א֙ל֙ה֙י֙כ֙ם֙ ד֙י֙ א֙פ֙ק֙ית֙ מ֙ן֙ א֙ר֙ע֙א֙ ד֙מ֙צ֙ר֙י֙ם֙ ל֙מ֙ה֙ו֙י֙ ל֙כ֙ם֙ ל֙א֙ל֙ה֙ א֙נ֙י֙ י֙ו֙ד֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙ ה֙ו֙א֙ א֙ל֙ה֙י֙כ֙ם֙:

יז

1 ו֙א֙ת֙פ֙ל֙ג֙ ק֙ר֙ח֙ ב֙ר֙ י֙צ֙ה֙ר֙ ב֙ר֙ ק֙ה֙ת֙ ב֙ר֙ ל֙ו֙י֙ ו֙ד֙ת֙ן֙ ו֙א֙ב֙י֙ר֙ם֙ ב֙נ֙י֙ א֙ל֙י֙א֙ב֙ ו֙א֙ו֙ן֙ ב֙ר֙ פ֙ל֙ת֙ ב֙נ֙י֙ ר֙א֙ו֙ב֙ן֙:
2 ו֙ק֙מ֙ו֙ ל֙פ֙נ֙י֙ מ֙ש֙ה֙ ו֙ג֙ב֙ר֙י֙א֙ מ֙ן֙ ב֙נ֙י֙ י֙ש֙ר֙א֙ל֙ מ֙א֙ת֙ ו֙ח֙מ֙ש֙י֙ם֙ ר֙ב֙ר֙ב֙י֙ כ֙נ֙ש֙ת֙א֙ מ֙ע֙ד֙י֙ן֙ ו֙מ֙ן֙ א֙נ֙ש֙י֙ ד֙ש֙מ֙א֙:
3 ו֙א֙ת֙ר֙ג֙ש֙ו֙ ע֙ל֙ מ֙ש֙ה֙ ו֙ע֙ל֙ א֙ה֙ר֙ן֙ ו֙א֙מ֙ר֙ו֙ ל֙ה֙ם֙ ס֙ג֙י֙ ל֙כ֙ו֙ן֙ ד֙כ֙ל֙ כ֙נ֙ש֙ת֙א֙ ק֙ד֙י֙ש֙ין֙ ו֙ב֙י֙נ֙ו֙ן֙ ש֙ר֙י֙א֙ ש֙כ֙נ֙ת֙ ד֙י֙ו֙ד֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙ ו֙מ֙ה֙ ז֙ת֙ ת֙ת֙ר֙ב֙ר֙ן֙ ע֙ל֙ ק֙ה֙ל֙ ה֙א֙ ו֙ו֙ ה֙א֙:
4 ו֙ש֙מ֙ע֙ מ֙ש֙ה֙ ו֙נ֙פ֙ל֙ ע֙ל֙ א֙פ֙ו֙ה֙י֙:
5 ו֙מ֙ל֙ל֙ ע֙ם֙ ק֙ר֙ח֙ ו֙ע֙ם֙ כ֙ל֙ כ֙נ֙ש֙ת֙ה֙ ל֙מ֙ר֙ ב֙צ֙פ֙ר֙א֙ ו֙י֙ה֙ו֙ד֙ע֙ ד֙י֙ ל֙ה֙ ו֙ת֙ ד֙ק֙ד֙ש֙ ו֙י֙ק֙ר֙ב֙ ל֙ק֙ר֙מ֙ו֙ה֙י֙ ו֙ת֙ ד֙י֙ ת֙ר֙ע֙י֙ ב֙ה֙ י֙ק֙ר֙י֙ב֙ ל֙ש֙מ֙ו֙ש֙י֙ה֙:
6 ד֙נ֙א֙ ע֙ב֙י֙ר֙ו֙ ס֙ב֙ו֙ ל֙כ֙ו֙ן֙ מ֙ח֙ת֙ת֙ ק֙ר֙ח֙ ו֙כ֙ל֙ כ֙נ֙ש֙ת֙ה֙:
7 ו֙ת֙ה֙ו֙ן֙ ב֙ה֙ו֙ן֙ א֙ש֙ת֙א֙ ו֙ש֙ו֙י֙ ע֙ל֙ע֙ל֙ה֙ו֙ן֙ ק֙ט֙ר֙ת֙ ס֙מ֙י֙ן֙ ק֙ד֙ם֙ י֙י֙ מ֙ח֙ר֙ ו֙ה֙י֙ ג֙ב֙ר֙א֙ ד֙י֙ת֙ר֙ע֙י֙ י֙י֙ ה֙ו֙א֙ ק֙ד֙י֙ש֙ ס֙ג֙י֙ ל֙כ֙ו֙ן֙ ב֙נ֙י֙ ל֙ו֙י֙:
8 ו֙א֙מ֙ר֙ מ֙ש֙ה֙ ל֙ק֙ר֙ח֙ ש֙מ֙ע֙ו֙ כ֙ע֙ן֙ ב֙נ֙י֙ ל֙ו֙י֙:
9 ה֙ז֙ע֙ר֙ ל֙כ֙ו֙ן֙ א֙ר֙י֙ א֙פ֙ר֙י֙ש֙ א֙ל֙ה֙א֙ ד֙י֙ש֙ר֙א֙ל֙ י֙ת֙כ֙ו֙ן֙ מ֙כ֙נ֙ש֙ת֙א֙ ד֙י֙ש֙ר֙א֙ל֙ ל֙ק֙ר֙ב֙א֙ י֙ת֙כ֙ו֙ן֙ ל֙ק֙ד֙מ֙ו֙ה֙י֙ ל֙מ֙פ֙ל֙ח֙ י֙ת֙ פ֙ו֙ל֙ח֙ן֙ מ֙ש֙כ֙נ֙א֙ ד֙י֙י֙ ו֙ל֙מ֙ק֙ם֙ ק֙ד֙م֙ כ֙נ֙ש֙ת֙א֙ ל֙ש֙מ֙ש֙ו֙ת֙ה֙ו֙ן֙:
10 ו֙ק֙ר֙י֙ב֙ י֙ת֙ך֙ ו֙י֙ת֙ כ֙ל֙ א֙ח֙ך֙ ב֙נ֙י֙ ל֙ו֙י֙ ע֙מ֙ך֙ ו֙ב֙ע֙ן֙ ב֙ע֙ן֙ א֙ף֙ כ֙ה֙ו֙נ֙ת֙א֙ ר֙ב֙ת֙א֙:
11 ב֙כ֙ן֙ א֙ת֙ ו֙כ֙ל֙ כ֙נ֙ש֙ת֙ך֙ ד֙א֙ז֙ד֙מ֙נ֙ת֙ו֙ן֙ ע֙ל֙ י֙י֙ ו֙א֙ה֙ר֙ן֙ מ֙ה֙ ה֙ו֙א֙ ד֙י֙ ת֙ל֙ונ֙ו֙ ע֙ל֙ו֙:

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

ut recordemini, & faciatis 40
omnia mandata mea, sancti-
que sitis Deo vestro. Ego Do- 41
minus Deus vester qui eduxi
vos de terra Ægypti, ut es-
sem vobis in Deum: ego Do-
minus Deus vester.

CAP. XVI.

Et accepit Core filius Isa- 1
ar, filii Caath, filii
Levi, Dathan quoq;, & Abi-
ram filii Eliab, & On filius
Phleth filii Ruben; Et sur- 2
rexerunt contra Moysen: viri
etiam de filiis Israel ducenti
et quinquaginta, principes
congregationis, (a) deputati
conventûs, homines nominis.
Et congregaverunt se contra 3
Moysen, & contra Aaronem,
dixeruntq; eis, Sufficiat vobis
quòd in universa congregati-
one omnes sancti sunt, & in
medio eorum Dominus: quare
ergò extollimini adversùs cō-
gregationem Domini? Ut au- 4
divit Moses, cecidit in faciem
suam, Locutusq; est Core, et 5
universæ congregationi ejus,
dicens; Manè manifestabit
Dominus qui sui sint, et san-
ctū appropinquare faciet ad
se: quemque elegit sibi, appro-
pinquare faciet ad se. Hoc fa- 6
cite, accipite vobis thuribula,
Core, et omnis cōgregatio ej°, 7
Et date in illis ignē, et ponite
super illa incensum coram
Domino crastinâ die, erit q;
vir, ille quem elegit Dominus,
ipse sanctus: sufficiat hoc vo-
bis filii Levi. Et dixit Moses 8
ad Core, audite quæso, filii
Levi; Parumne est præ vobis 9
quòd separavit Deus Israel
vos de congregatione Isra-
elis, ut accedere vos faceret
ad se ad faciendum ministerium
tabernaculi Domini, ut
staretis ante congregationem,
& ministraretis ei. Accedere 10
quoq; fecit te, & omnes fra-
tres tuos filios Levi tecum,
quàd petatis etiam sacerdotī-
um? (b) Idcò tu, & cuncta 11
congregatio tua convenistis
contra Dominum: Aaron
enim quid est, quod murmu-
râstis contra eum?

VER. SAM. (a) vocati ad
tempus, (b) Pulchrè

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

40 لكي تذكروا ذلك دائما وتعملوا جميع وصاياي * فتكونوا مقدسين لربكم * انا الله
41 ربكم الذي اخرجتكم من بلد مصر لاكون لكم الها * انا الله ربكم الدايم البقاء *

* الفصل السادس عشر * وبعدم فورح بن يصهار بن قهات بن لاوي * وداثان وابيرام
1 ابنا اليياب * واون بن فالت بنو راوبين * فقاموا امام موسي * واناس من بني اسرايل خمسون
2 ومايتان اشراف الجماعة * دعاة حصر * ودوو اسماء * فتجمعوا على موسي وهرون وقالوا لهما *
3 ما حسبكما رياسة اذ الجماعة كلهم مقدسون * وفيما بينهم نور الله * فما بالكما تسرفان على جوف
4 الله * فسمع ذلك موسي * ووقع على وجهه يلتمس الوحي * فكلم فورح وكل جموعه وقال لهم *
5 غدا يعرف الله من هوله * ومن المقدس ويقربه اليه * ومن يختار يقربه اليه * اصنعوا حلة * خذوا
6 بخاميريا فورح وكل جموعه * واجعلوا عليها نارا * والقوا فيها بخورا بين يدي الله غدا * فاي
7 رجل اختار الله فهو المقدس * حسبكم ذلك يا بني لاوي * ثم قال لهم موسي * اسمعوا
8 يا بني لاوي * اقليل عندكم اذا قربكم اله اسرايل من جماعتكم * فقربكم اليه
9 لتخدموا خدمة مسكنه * وتقفوا بين يدي الجماعة لتخدموهم * فكذلك قربك وساير اخوتك
10 بني لاوي معك * حتي تطلبوا الامامة ايضا * كذلك انت وكل جمعك المجتمعون على الله *
11 وهرون من هو حتي تتذمروا عليه *

Ut recordemini hujus rei semper, & faci- 40
atis omnia præcepta mea, & sitis sancti
Domino vestro. Ego Deus Dominus ve- 41
ster, qui eduxi vos, è regione Ægypti, ut
essem vobis Deus. Ego Deus Dominus
vester æternè manens.

CAP. XVI.

Accessit autem Corah filius Jesharr 1
filii Cabath, filii Levi, & Dathan atque
Abiram filii Eliab, & On filius Phaleth,
filii Rauben, Et steterunt coram Musa: 2
itemq; nonnulli ex filiis Israil, nempe du-
centi & quinquaginta, nobiliores cœtûs,
præclariores concilii, & famâ celeberrim:.
Seque turmatim collegerunt adversùs 3
Musam & Haronem, atque dixerunt
eis; Nonne satis dominati estis, cùm tota
congregatio sit sancta, & inter ipsos sit
splendor Dei? quæ ergò dominamini
vos duo turbæ Dei? Audivit autem id 4
Musa, & cecidit super faciem suam
(quærens revelationem,) Et locutus est ad 5
Corah, omnesq; turmas ejus, & ait illis;
Cras notificabit Deus quis ejus sit, &
quisnam sit sanctus, admovebitque eum
ad se: & quem elegerit, approximabit
sibi. Facite veni, Accipite thuribula ô 6
Corah & omnes turmæ ejus, Et imponite 7
illis ignem, & injicite in ea thus coram
Deo cras: & quemcunque virum elege-
rit Deus, ille sanctus est: sufficiat vo-
bis hoc ô filii Levi. Etiam ait illis Musa, 8
Audite ô filii Levi; Num parum apud 9
vos est quòd separaverit vos Deus Israil
è congregatione vestra, & adjunxerit
vos sibi ut ministraretis ministerium ta-
bernaculi sui, & staretis ante cœtum ut
serviretis eis? Sic inquam te admo- 10
verit omnesque fratres tuos filios Levi te-
cum, ut etiam propterea affectetis sacer-
dotium Tu & omnis turba tua con- 11
gati contra Deum? & Haron quis est,
ut murmuretis contra eum?

CAP. XVI.

Accessit autem Corah filius Jesharr 1
filii Caabath, filii Levi, & Dathan atque
Abiram filii Eliab, & On filius Phaleth,
filii Rauben, Et steterunt coram Musa: 2
itemq; nonnulli ex filiis Israil, nempe du-
centi & quinquaginta, nobiliores cœtûs,
præclariores concilii, & famâ celeberrim:.
Seque turmatim collegerunt adversùs 3
Musam & Haronem, atque dixerunt
eis; Nonne satis dominati estis, cùm tota
congregatio sit sancta, & inter ipsos sit
splendor Dei? quæ ergò dominamini
vos duo turbæ Dei? Audivit autem id 4
Musa, & cecidit super faciem suam
(quærens revelationem,) Et locutus est ad 5
Corah, omnesq; turmas ejus, & ait illis;
Cras notificabit Deus quis ejus sit, &
quisnam sit sanctus, admovebitque eum
ad se: & quem elegerit, approximabit
sibi. Facite veni, Accipite thuribula ô 6
Corah & omnes turmæ ejus, Et imponite 7
illis ignem, & injicite in ea thus coram
Deo cras: & quemcunque virum elege-
rit Deus, ille sanctus est: sufficiat vo-
bis hoc ô filii Levi. Etiam ait illis Musa, 8
Audite ô filii Levi; Num parum apud 9
vos est quòd separaverit vos Deus Israil
è congregatione vestra, & adjunxerit
vos sibi ut ministraretis ministerium ta-
bernaculi sui, & staretis ante cœtum ut
serviretis eis? Sic inquam te admo- 10
verit omnesque fratres tuos filios Levi te-
cum, ut etiam propterea affectetis sacer-
dotium Tu & omnis turba tua con- 11
gati contra Deum? & Haron quis est,
ut murmuretis contra eum?

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר : יז

12 וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וַלַּאֲבִירָם בְּנֵי אֵלִיאָב
13 וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה: הֲמְעַט כִּי הַעֲלִיתָנוּ
מֵאֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ לְהַמִיתֵנוּ בַּמִּדְבָּר
14 כִּי־תִשְׂתָּרֵר עָלֵינוּ גַּם־הַשְׂתָּרֵר:
לֹא אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הֲבִיאֹתָנוּ וַתִּתֶּן
לָנוּ נַחֲלַת שָׂדֶה וָכָרֶם הֲעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הַהֵם
15 וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־
יְהוָה אַל־תֵּפֶן אֶל־מִנְחָתָם לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם
16 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־
קֹרַח אַתָּה וְכָל־עֲדָתְךָ הְיוּ לִפְנֵי יְהוָה אַתָּה וְהֵם
17 וְאַהֲרֹן מָחָר: וּקְחוּ אִישׁ מַחְתָּתוֹ וּנְתַתֶּם
עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת וְהִקְרַבְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ
מַחְתָּתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם מַחְתֹּת וְאַתָּה וְאַהֲרֹן
18 אִישׁ מַחְתָּתוֹ: וַיִּקְחוּ אִישׁ מַחְתָּתוֹ
וַיִּתְּנוּ עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עָלָיו קְטֹרֶת וַיַּעֲמֹדוּ
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:
19 וַיַּקְהֵל
עֲלֵיהֶם קֹרַח אֶת־כָּל־הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־הָעֵדָה:
20 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר:
21 הִבָּדְלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרָגַע:
22 וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחֹת לְכָל־
בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא וְעַל כָּל־הָעֵדָה תִּקְצֹף: וַיְדַבֵּר
23
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: 24 דַּבֵּר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר
הֵעָלוּ מִסָּבִיב לְמִשְׁכַּן קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם:
25 וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל־דָּתָן וַאֲבִירָם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל:

12 Misit ergò Moyses ut vocaret Dathan et Abiron filios Eliab. Qui responderunt, Non ve-
13 nimus. Numquid parum est tibi, quòd eduxisti nos de terra, quæ lacte & melle manabat, ut occideres in deserto, nisi & dominat hueris nostri?
14 Reverà induxisti nos in terrâ, quæ fluit rivis lactis & mellis, & dedisti nobis possessiones agrorum & vinearum. An & oculos nostros vis eruere?
15 Non venimus. Iratúsq; Moyses valdè, ait ad Dominum; Ne respicias sacrificia eorum: tu scis quòd ne asellum quidem unquam accepérim ab eis, nec afflixerim quempiam eo-
16 rum. Dixitque ad Core, Tu, & omnis congregatio tua state seorsùm coram Domino, & Aaron die cras tuo separa-
17 tim. Tollite singuli thuribula vestra, & ponite super ea incensum, offerentes Domino ducenta quinquaginta thuribula. Aaron quoque teneat
18 thuribulum suum. Quod cùm fecissent, stantibus Moyse & Aaron, Et coacervâssent adversùm eos omnem multitudinem ad ostium tabernaculi, apparuit cunctis gloria Do-
20 mini. Locutúsque Dominus
21 ad Moysen & Aaron, ait; Separamini de medio congregationis hujus, ut eos repentè
22 disperdam. Qui ceciderunt proni in faciem, atque dixerunt; Fortissime Deus spirituum universæ carnis, num uno peccante, contra omnes
23 ira tua desæviet? Et ait Do-
24 minus ad Moysen, Præcipe universo populo, ut separetur à tabernaculis Core, & Da-
25 than & Abiron. Surrexitque Moyses, & abiit ad Dathan & Abiron: & sequentibus eum senioribus Israel,

12 Καὶ ἀπέστειλε Μωυσῆς καλέσαι Δαθὰν
καὶ Ἀβειρὼν υἱὸς Ἐλιάβ· καὶ εἶπαν, Οὐκ ἀ-
13 ναβαίνομεν. Μὴ μικρὸν πάντο, ὅτι ἀνήγαγες
ἡμᾶς εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ἀπο-
κτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κραδέχεις
14 ἡμῶν; Ἄρχων εἶ· καὶ σὺ εἰς γῆν ῥέουσαν
γάλα καὶ μέλι εἰσήγαγες ἡμᾶς, καὶ ἔδωκας ἡμῖν κλῆρον ἀγροῦ καὶ ἀμπελῶνας. Τοῦ ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἀν ἐξέ-
15 κοψας. Οὐκ ἀναβαίνομεν. Καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Μωυσῆς σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς κύριον, Μὴ πρόσχῃς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν. Οὐκ ἐπιθύμησα ἐδενὸς αὐτῶν εἴληφα, οὐδὲ ἐκά-
16 κωσα ἑνὸς ἐξ αὐτῶν. Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Κορέ, Ἁγίασον τὴν συναγωγὴν σου, καὶ γίνεσθε ἔτοιμοι ἔναντι κυρίου (κ) σὺ καὶ Ἀαρὼν
17 καὶ αὐριον αὔριον. Καὶ λάβετε ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα, καὶ προσάξετε ἕναντι κυρίου ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, πεντήκοντα καὶ διακόσια πυρεῖα, καὶ σὺ καὶ Ἀαρὼν ἕκαστος τὸ πυρεῖον
18 αὐτοῦ. Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον (λ) αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπέθεσαν ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα· καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου Μω-
19 σῆς καὶ Ἀαρών. Καὶ ὅπισθεν αὐτῶν συνάγει (μ) Κορὲ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ συναγωγὴν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πᾶσι τῇ
20 συναγωγῇ. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
21 Μωυσῆν καὶ Ἀαρών, λέγων, Ἀποχίσθητε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξα-
22 ναλώσω αὐτοὺς εἰσάπαξ. Καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν, Θεός, θεὸς πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς· εἰ ἄνθρωπος εἷς ἥμαρτεν, ἐπὶ πᾶσαν τὴν
23 συναγωγὴν (ν) ὀργὴ κυρίου; Καὶ ἐλά-
24 λησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάλησον τῇ συναγωγῇ, λέγων, Ἀναχωρήσατε κύκλῳ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς (ξ)
25 Κορέ. Καὶ ἀνέστη Μωυσῆς, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαθὰν καὶ Ἀβειρών, καὶ συνεπορεύθησαν μετ' αὐτοῦ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ.

Et misit Moyses vocare Dathan & Abiron filios Heliab: Et dixerunt, Non ascendimus. Num-
13 quid pusillum hoc, quoniam eduxisti nos in terram fluentem lac & mel, interficere nos in eremo, quoniam præes nobis?
14 (e) Princeps es: & tu in terram fluentem lac & mel induxisti nos: et dedisti nobis sortes agri, & vineas: oculos hominum illorũ (f) utique abscidisti. Non ascendimus. Et graviter tulit
15 Moyses valdè; & dixit ad Dominum, Ne attendas ad sacrificium eorum. Non desiderium ullius eorum sumpsi, neque af-
16 flixi quenquam eorum. Et dixit Moyses ad Core, Sanctifica synagogam tuam; & stis parati ante Dominum tu & Aaron, & ipsi cras. Et sumite u-
17 nusquisque thuribulum suum; & imponetis super ea incensum: & adducetis unusquisque ante Dominum thuribulum suum, quinquaginta & ducenta thuribula, & tu, & Aaron, unusquisque thuribulum suum. Et sum-
18 psit unusquisque thuribulum suum, & imposuerunt super ea ignem; & injecerunt in ea incensum. Et steterunt apud januas tabernaculi testimonii Moyses, & Aaron. Et coacervavit
19 adversùs eos Core universam suam synagogã apud ostium tabernaculi testimonii. Et apparuit gloria Domini universæ synagogæ. Et locutus est Dominus ad
20 Moysen & Aaron, dicens,
21 Abscedite de medio synagogæ istius: & consumam eos (g) confestim. Et ceciderunt in faciem su-
22 am, & dixerunt, Deus, Deus spirituum, & universæ carnis: Si homo unus peccavit, super omnẽ
23 synagogam ira Domini? Et locutus est Dominus ad Moysen, di-
24 cens, Loquere synagogæ, dicens; Secedite in circuitu à synagoga Core. Et surrexit Moyses,
25 & ivit ad Dathan, & Abiron: & iverunt simul cum eo omnes seniores Israel.

MS.A. (κ) σὺ καὶ αὐτοί, καὶ Ἀαρὼν αὔριον. (λ) αὐτοῦ, καὶ * ἐπέθεσαν (μ) Κορὲ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν παρὰ τὰς θύρας τῆς (ν) ἡ ὀργὴ (ξ) Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρών. Καὶ ἀνέστη

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܘܫܕܪ ܡܘܫܐ ܠܡܩܪܐ ܠܕܬܢ ܘܠܐܒܝܪܡ ܒܢܝ ܐܠܝܐܒ ܘܐܡܪܘ ܠܐ ܢܣܠܩ
13 ܗܠܡܝܢ ܡܛܠ ܕܐܣܩܬܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܬܪܘܐ ܚܠܒ ܘܕܒܫ ܠܡܩܛܠܢ ܒܡܕܒܪܐ ܐܦ ܠܐ ܡܬܪܗܒ ܥܠܝܢ ܬܬܪܗܒ
14 ܗܠܝܢ ܠܐ ܠܐܪܥܐ ܕܡܬܪܘܐ ܚܠܒ ܘܕܒܫ ܐܝܬܝܬܢ ܘܝܗܒܬ ܠܢ ܚܠܩܐ ܕܚܩܠܐ ܘܟܪܡܐ ܗܠܝܢ ܥܝܢܐ ܕܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܬܨܠܘܢ
15 ܘܢܬܪܓܙ ܠܡܘܫܐ ܣܓܝܐܐ ܘܐܡܪ ܠܡܪܝܐ ܠܐ ܬܦܢ ܠܩܘܪܒܢܗܘܢ ܠܐ ܚܡܪ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܣܒܝܬܝ ܘܠܐ ܥܩܪܬ ܠܚܕ ܡܢܗܘܢ
16 ܘܐܡܪ ܡܘܫܐ ܠܩܘܪܚ ܐܢܬ ܘܟܠ ܥܕܬܟ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܢܬ ܘܗܢܘܢ ܘܐܗܪܘܢ ܡܚܪ
17 ܘܩܘܡܘ ܓܒܪܐ ܡܚܬܬܗ ܘܬܬܢܘܢ ܥܠܝܗܘܢ ܩܛܘܪܬܐ ܘܬܩܪܒܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܓܒܪܐ ܡܚܬܬܗ ܚܡܫܝܢ ܘܡܐܬܬܐ ܡܚܬ̈ܬ̈ܐ ܐܢܬ ܘܐܗܪܘܢ
18 ܓܒܪܐ ܡܚܬܬܗ ܘܢܣܒܘ ܓܒܪܐ ܡܚܬܬܗ ܘܢܬܠܘ ܥܠ ܢܘܪܐ ܘܣܡܘ ܥܠ ܩܛܘܪܬܐ ܘܩܡܘ ܩܕܡ ܬܪܥ̈ܐ ܕܡܫܟܢ ܡܘܥܕܐ ܡܘܫܐ ܘܐܗܪܘܢ
19 ܘܟܢܫ ܩܘܪܚ ܠܟܠ ܥܕܬܗ ܠܬܪܥ̈ܐ ܕܡܫܟܢ ܡܘܥܕܐ ܘܐܬܚܙܝ ܝܩܪܐ ܕܡܪܝܐ ܠܟܠ ܥܕܬܐ
20 ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ ܘܥܡ ܐܗܪܘܢ ܠܡܐܡܪ
21 ܐܬܦܪܫܘ ܡܢ ܓܘ ܥܕܬܐ ܗܕܐ ܘܐܫܬܝܙܒ ܠܗܘܢ ܟܪܥܐ ܚܕ ܚܕ
22 ܘܢܦܠܘ ܥܠ ܦܢܝܗܘܢ ܘܐܡܪܘ ܐܠ ܐܠܗ ܪܘܚܬܐ ܠܟܠ ܒܣܪ ܓܒܪܐ ܚܛܐ ܚܕ ܘܥܠ ܟܠ ܥܕܬܐ ܬܩܨܦ ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ
23 ܠܡܐܡܪ ܡܠܠ ܠܥܕܬܐ ܗܕܐ ܠܡܐܡܪ ܐܬܥܠܘ ܡܣܒܝܒ ܠܡܫܟܢ ܩܘܪܚ ܕܬܢ ܘܐܒܝܪܡ ܘܐܬܝܢ ܠܘܬܗ ܟܠ ܩܫܝܫ̈ܐ ܕܐܝܬ̈ܝ ܥܡ ܩܘܪܚ ܘܐܬܝ ܠܘܬ ܡܘܫܐ ܘܐܒܝܪ ܠܬܪ̈ܝܗ ܕܐܝܬ̈ܝ ܥܡ ܩܘܪܚ ܘܐܬ̈ܝ ܠ̈ܘܬ ܡܘܫܐ ܘ̈ܐܒ̈ܝ̈ܪ̈ܝ̈ܗ̈ ܕ̈ܐ̈ܝ̈ܬ̈ܝ̈ ܥ̈ܡ̈ ̈ܩ̈ܘ̈ܪ̈ܚ̈ ̈ܘ̈ܐ̈ܒ̈ܝ̈ܪ̈ܝ̈ ̈ܗ̈ ̈ܕ̈ܐ̈ܝ̈ܬ̈ܝ̈ ̈

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

12 ושלח משה למקרי לדתן
ולאבירם בני אליאב ואמרו לא
13 נסק: הועיר ארי אסקתנא מארעא
עבדא חלב ודבש לקטלותנא
במדברא ארי אתרגזתא עלנא
14 אף אתרברבא: בדם לא לארעא
עבדא חלב ודבש אעלתנון ויהבתא
לנא אחסנת חקלין וכרמין העיני
גברייא האנון תשלח לעורא לא
נסק: ותקיף למשה לחדא ואמר
קדם יי לא תקבל ברעוא קרבנהון
לא חמרא חד מנהון שחלית ולא
16 אבאישית ית חד מנהון: ואמר
משה לקרח אתי וכל כנשתך הוו
ומנין לקדם יי אתי ואנון ואהרן
17 מחר: וסבו גבר מחתיתיה ותתנון
עליהון קטורת בסמין ותקרבון
קדם יי גבר מחתיתיה מאתין
וחמשין מחתין ואת ואהרן גבר
18 מחתיתיה: ונסבו גבר מחתיתיה
ויהבו עליהון אשתא ושויו
עליהון קטורת בוסמין וקמו בתרע
19 משכן זמנא ומשה ואהרן: ואכנש
עליהון קרח ית כל כנשתא לתרע
משכן זמנא ואתגלי יקרא דיי
20 לכל כנשתא: ומלל יי עם
21 משה ולאהרן למימר: אתפרשו
מן כנשתא הדא ואשיצי יתהון
22 כשעה: ונפלו על אפיהון ואמרו
אל אלהה רוחיא לכל בשרא גברא
חד ייחוב ועל כל כנשתא יהי
23 רוגזא: ומלל יי עם משה למימר:
24 מלל עם כנשתא למימר אסתלקו
מסחור סחור למשכנא דקרח
25 דתן ואבירם: וקם משה ואזל
לות דתן ואבירם ואזלו בתרוהי
סבי ישראל:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

12 ויש֯לח מ֯שה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא
13 נעלה הרעתה כי העלתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי תתגבה עלינו
14 אף אם לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו ותתן לנו נחלת שדה וכרם העיני
15 האנשים ההם לא נעלה: ויחר למשה מאד ויאמר אל תפן אל מנחתם לא חמור אחד מהם נשאתי ולא
16 הרעתי את אחד מהם: ויאמר משה אל קרח אתה וכל עדתך היו לפני יהוה אתה והם
17 ואהרן מחר: וקחו איש מחתתו ונתתם עליהן קטרת וקרבתם לפני יהוה איש מחתתו חמשים ומאתים מחתות
18 ואתה ואהרן איש מחתתו: ויקחו איש מחתתו ויתנו עליהן אש וישמו עליהן קטרת ויעמדו פתח
19 אהל מועד ומשה ואהרן: ויקהל עליהם קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד ויראה כבוד יהוה
20 אל כל העדה: ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר:
21 הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע
22 ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצף
23 ויאמר יהוה אל משה לאמר:
24 דבר אל העדה לאמר העלו מסביב למשכן קרח
25 דתן ואבירם: ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וילכו אחריו זקני ישראל:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

12 Et misit Moses vocatum Dathan & Abiram filios Eliab, qui dixerunt, Non ascendemus. Parumne est quòd e-
13 duxisti nos de terra fluente lac et mel, ut foceres nos mori in deserto, quòd principatum tibi vendicas super nos,
14 etiam principem agendo? Numquid in terram fluentem lac & mel introduxisti nos? & dedisti nobis hereditatem agri, aut vineæ? num oculos
15 hominum istorum eruet? non ascendemus. Et irato est Moses valdè, dixitq; Domino, Ne respicias od oblationem eorum, nihil desiderabile ab iis accepi, neque malum quid fe-
16 ci uni ex iis. Et dixit Moses ad Core, Tu, et omnis congregatio tua estote coram Domino, tu, & ipsi, & Aaron eras-
17 tinâ die. Accipite quoque unusquisque thuribulũ suum, et ponite super illa incensum: offeretis igitur ante Dominũ unusquisque thuribulum suum, ducentò et quinquaginta
18 thuribula: Tu autem, et Aaron, uterque thuribulũ suum. Et acceperunt unusquisque thuribulum suum, & dederunt in eis ignẽ, et posuerunt super ea incensum, & steterunt ad portam tabernaculi
19 testimonii: Moses quoque & Aaron. Et congregavit contra eos, Core omnem congregationẽ ad portam tabernaculi testimonii, tum apparuit gloria Domini omni congregationi.
20 Et locutus est Dominus Mosi & Aaroni, dicens;
21 Separate vos de medio congregationis istius, ut consumã illos in momento. Et cecide-
22 runt in facies suas, dixerunqtq, Fortissime Deus spirituum omnis carnis, vir unus
23 peccavit, & contra omnem congregationẽ irascêrẽ? Et loeutus est Dominus Mosi, di-
24 cens; Loquere congregationi, dicens; Discedite à circuitu tabernaculi Core, Dathan, et
25 Abiram. Tum surrexit Moses, et abiit ad Dathan et Abiram. Tum iverunt post eum (c) seniores Israel.

VER. SAM. (c) sapientes

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 *ثم بعث موسي يدعوا بداثان وابيرام ابني اليياب * فقالا لا نصير اليك *اقليل ان اصعدنا
13 من بلد يفيض اللبن والعسل ليقتلنا في البري حتي ترأس علينا ايضا ترأسا * وايضا لم
14 ندخلنا الي بلد يفيض لبنا وعسلا * ولا اعطيتنا نحلة او كرما * فلو تهدد هؤلاء القوم
15 بقلع عيونهم لم نصير اليك * فاشتد ذلك علي موسي فقال * اللهم لا تقبل هديتهما * وقال
16 به علي اني لم اشكر لاحدهما حمارا * فضلا عن ان اسيء الي احدهما * ثم قال موسي لقورح *
17 انت وجموعك احضروا بين يدي الله مع هرون غدا * وليأخذ كل رجل مجمره * والقوا
18 عليها بخورا * وقدموها بين يدي الله خمسين ومايتي مجمره * وانت وهرون * وكل واحد منهم
19 يقدم مجمره * فاخذ كل واحد مجمره * وجعلوا فيها نارا * والقوا عليها بخورا * ووقفوا علي
20 باب خباء الحضر * وموسي وهرون * ووقف عليهم قورح جميع الجماعة الي باب خباء الحضر *
21 ظهر نور الله لجميعهم * وكلم الله موسي وهرون تكليما * ان اعتزلوا من بين هذه الجماعة
22 افيهم كطرفة * ووقعا علي اوجههما وقالا * يا قادر يا اله ارواح كل بشري * ارجل واحد يخطي وعلي
23 سائر الجماعة تسخط * فكلم الله موسي قائلا * مر الجماعة وقل لهم * ارتفعوا عن حوالي مسكن
24 قورح وداثان وابيرام * فقام موسي ومضي الي داثان وابيرام * ومضي معه شيوخ بني اسرائيل *
25

Deinde misit Musa od vocandũ Dathan & Abiram ambos filios Eliab. Et dixerunt, Non veniemus ad te. Num parva
12 *res est te obstroxisse nos à regione manante lacte & melle ad occidendũ nos in deserto, ut exerceas in nos quasque do-*
13 *minũ? Et nondũ introduxeris nos in patriũ manantem lacte & melle, nec de-*
14 *derũ nobis possessionem, aut vineã? Etiã si intentes illis hominib⁹ evulsionem oculorũ suorũ, non veniem⁹ ad te. Molestũ fuit*
15 *hoc Musæ, et ait; Deo, ne accepies donũ amborũ, & ostende per hoc quòd ego neutri⁹ asinũ angariaverim, nedũ lese-*
16 *rim quempiã eorũ. Postea dixit Musa ad Corah, Tu, & turba tua adesse coramã Deo*
17 *cũ Horone cras. Et sumat quilibet vir thuribulũ suũ, & projicite super ea thus, & offerte illa in cõspectũ Dei, ducenta ac*
18 *quinquaginta thuribula: & tũ, atq; Haron, & unusquisq; ex illis offerat thuribulũ suũ. Accepit igitur unusquisq; thuribulũ suũ, & posuerũt iũ eis ignẽ, & projecerunt super eũ incensũ, & steterunt*
19 *ad ostiũ tabernaculi præsentiæ; necnon Musa, atq; Haran. Et congregavit contra*
20 *eos Corah totũ cœtũ ad sanctã tabernaculi præsentiæ: apparuitq; splendor Dei omnib⁹. Locutusq; est Deũ cũ Muso & Ha-*
21 *rone locutione; Si secedatis è medio istiũ cõgregationis, cõsumã eos quasi ictu oculi. Et ceciderunt ambo in facies suas, &*
22 *dixerunt; O potens, ô Deũ spirituũ omniũ carnei, anne vir unus peccabit, & totũ cœtui indignabitur? Et locutũ est Deus cum*
23 *Muso dicens; Præcipe cõgregationi, &*
24 *dic eis; Recedite à locis contiguis habitationi Corah & Dathan & Abiram. Sur-*
25 *rexitque Musa, & abiit ad Dathan & Abiram, abierunqtque cum illo seniores filiorum Israel.*

Versio VULG. LAT.

26 Dixit ad turbam, Recedite à tabernaculis hominum impiorum, & nolite tangere quæ ad eos pertinent, ne involvamini
27 in peccatis eorum. Cúmque recessissent à tentoriis eorum per circuitum, Dathan & Abiron egressi stabant in introitu papilinnum suorum, cum uxoribus & liberis, omnique fre-
28 quentia. Et ait Moyses, In hoc scietis, quòd Dominus miserit me, ut faceré universa quæ cernitis, & non ex pro-
29 prio ea corde protulerim. Si consuetâ hominum morte interierint, & visitaverit eos plaga, quâ & cæteri visitari solent, non misit me Domi-
30 nus. Sin autem novam rem fecerit Dominus, ut aperiens terra os suum deglutiat eos & omnia quæ ad illos pertinent, descendérintque viventes in infernum, scietis quòd blas-
31 phemaverint Dominum. Confestim igitur ut cessavit loqui, dirupta est terra sub pedibus
32 eorum. Et aperiens os suum devoravit illos cum tabernaculis suis & universa substan-
33 tia eorum. Descendérintque vivi in infernum operti humo, & perierunt de medio multi-
34 tudinis. At verò omnis Israel, qui stabat per gyrum, fugit ad clamorem pereuntium, dicens; Ne fortè & nos terra
35 deglutiat. Sed & ignis egressus à Domino, interfecit ducentos quinquaginta viros, qui offe-
36 rebant incensum. Locutúsque est Dominus ad Moysen, di-
37 cens; Præcipe Eleazaro filio Aaron sacerdoti, ut tollat thuribula quæ jacent in incendio, & ignem huc illúcque dis-
38 pergat: quoniam sanctificata sunt In mortibus peccatorum: producátque ea in laminas, & affigat altari, eò quòd oblatum sit in eis incensum Domino, & sanctificata sint, ut cernant ea pro signo et monimento filii Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

26 Καὶ ἐλάλησε πρὸς τ συναγωγὴν, λέγων, Ἀποχώρισθητε ἀπὸ τ σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀσεβῶν τούτων, καὶ μὴ ἅψησθε ἀπὸ (ο) πάντων ὧν ἐὰν ἀυτοῖς, μὴ συναπολησθε ἐν πάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ ἀυτῶν.
27 Καὶ ἀπέστη ἀπὸ τ Κελωῆς (σ) Κορὲ κύκλῳ. καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν ἐξῆλθον, καὶ εἱστήκει παρὰ τὰς θύρας (ρ) τ σκηνῶν ἀυτῶ, καὶ αἱ γυναῖκες ἀυτῶν, καὶ τὰ τέκνα
28 ἀυτῶν, καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἀυτῶν. Καὶ εἶπε Μωυσῆς, Ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦ-
29 τα, ὅτι οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ. Εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων τεθνήξονται οὗτοι, εἰ καὶ ἐπίσκεψις πάντων ἀνθρώπων ἐπισκεπῆ ἔται ἀυτῶ, οὐκ κύριος (σ) ἀπέσταλκέ με.
30 Ἀλλ' ἢ ἐν φάσματι δείξῃ κύριος, καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα ἀυτῆς καταπίεται ἀυτοὺς, καὶ τὰς οἰκίας ἀυτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς ἀυτῶν, καὶ πάντα ὅσα ἐὰν ἀυτοῖς, καὶ καταβήσονται ζῶντες εἰς ᾅδα· καὶ γνώσεσθε, ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν
31 κύριον. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, ἐῤῥάγη ἡ γῆ
32 (τ) ὑποκάτω ἀυτῶν. Καὶ ἀνοίξαν ἡ γῆ, καὶ κατέπιεν ἀυτοὺς, καὶ τὰς οἰκίας ἀυτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας
33 μετ' Κορὲ, καὶ τὰ κτήνη ἀυτῶν. Καὶ κατέβησαν ἀυτοὶ, (υ) καὶ ὅσα ἐὰν ἀυτῶν ζῶντα εἰς ᾅδα· καὶ ἐκάλυψεν ἀυτοὺς ἡ γῆ, καὶ ἀπό-
34 λοντο ἐκ μέσου τ Συναγωγῆς. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κύκλῳ ἀυτῶν ἔφυγον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἀυτῶν, (φ) ὅτι ἔλεγον, Μὴ πότε
35 καταπίῃ ἡμᾶς ἡ γῆ. Καὶ πῦρ ἐξῆλθε παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγε τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνδρας τοὺς προσφέροντας τὸ
36 θυμίαμα. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μω-
37 σῆν, Καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν Ἀαρὼν τ ἱερέα, Ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ἐκ μέσου τῶν καταικεκαυμένων, καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλόφυλον ὅσον σπεῖσον ἐκεῖ, ὅτι ἡγίασ-
38 τὰ πυρεῖα Τῶν ἁμαρτωλῶν τούτων ἐν τ ψυχαῖς ἀυτῶν, καὶ ποίησον ἀυτὰ λεπίδας ἐλατὰς σφίθμα τῷ θυσιαστηρίῳ, ὅτι προσηνέχθησ ἐναντίον κυρίου καὶ ἡγιάσθησ· καὶ ἐγένοντο εἰς (χ) Σημεῖον τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

MS.A. (ο) πάντων ὅσα ἐὰν (π) Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν κύκλῳ. καὶ Δαθὰν (ρ) τῶν Σκηνωμάτων ἀυτῶν, (σ) ἀπέσταλκέ με. (τ) ὑποκάτω τῶν ποδῶν ἀυτῶν. (υ) καὶ πάντα ὅσα ἐὰν ἀυτοῖς, ζῶντες εἰς (φ) ὅτι εἶπαν, λέγοντες, (χ) Σημεῖον ἐν τοῖς

Et locutus est ad synagogam, 26
dicens, Separamini à tabernaculis hominum divorum istorum, & nolite tangere ab omnibus quæ sunt eis: ne simul pereatis in omni peccato eorum. Et 27
secesserunt à tabernaculo Core in circuitu. Et Dathan, & Abiron egressi sunt, & steterunt ad januas tabernaculorum suorum, & uxores eorum, & filii eorum, & apparatus eorum. Et 28
dixit Moyses, In hoc cognoscetis, quia Dominus misit me facere omnia opera hæc; quia non à meipso. Si secundùm mortem 29
omnium hominum morientur hi, si & secundùm visitationem omnium hominum, visitatio erit eorum; non Dominus misit me. Sed in (h) visione ostendet Do- 30
minus: & aperiens terra os suum absorbebit eos, & domos eorum, & tabernacula eorum, & quæcunque sunt eis: & descendent viventes in infernum. Et cognoscetis, quia exacerbaverunt homines isti Dominum. Ut 31
autem cessavit loquens omnia verba hæc, disrupta est terra de sub eis. Et aperto est terra, 32
deglutivit eos, & domos eorum, & omnes homines qui erant cum Core, & pecora eorum. Et descenderunt ipsi, & 33
quæcunque sunt eorum, viventia in infernum. Et operuit eos terra, & perierunt de medio synagogæ. Et omnis Israel qui in cir- 34
cuitu eorum, fugerunt à voce eorum: quia dicebant, Ne forte absorbeat nos terra. Et ignis 35
exiit à Domino: & devoravit quinquaginta illos, & ducentos viros, qui offerebant incensum. Et dixit Dominus ad Moysen; 36
(k) Et ad Eleazarum filium Aaron sacerdotem, Tollite thuribula aræa de medio exustorum: & ignem alienum hunc seminat ibi, quia sanctificaverunt thuribula Peccatorum istorum in (l) 38
animabus suis: & fac eas laminas ductiles circumpositionem altari: quoniam oblata sunt ante Dominum, & sanctificata sunt: & facta sunt in signum filiis Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 ܘܡܠܠ ܥܡ ܟܢܫܬܐ ܡܪܚܩܘ ܡܢ ܡܫܟܢܐ ܕܒܢܝ ܢܫܐ ܗܠܝܢ ܘܠܐ ܬܬܩܪܒܘܢ ܠܡܕܡ ܕܠܗܘܢ ܕܠܡܐ ܬܬܚܒܠܘܢ ܒܟܠ ܚܛܗܬܗܘܢ
27 ܘܐܬܪܚܩܘ ܡܢ ܡܫܟܢܐ ܕܩܪܚ ܡܣܒܒܝܢ ܘܐܬܝܗܒ ܕܐܒܝܪܡ ܢܦܩܘ ܘܩܡܘ ܒܬܪܥܐ ܕܡܫܟܢܝܗܘܢ ܘܢܫܝܗܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܠܗܘܢ
28 ܘܐܡܪ ܡܘܫܐ ܒܗܕܐ ܬܕܥܘܢ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܗܠܝܢ ܥܒܕܐ ܕܠܐ ܡܢ ܪܥܝܢܝ ܐܢܐ ܐܡܪܬ ܗܠܝܢ ܐܢ ܟܡܬܐ ܕܟܠ ܒܢܝ ܢܫܐ ܢܡܘܬܘܢ ܗܠܝܢ
29 ܘܐܦ ܥܠ ܦܩܕܢܐ ܕܟܠ ܒܢܝ ܢܫܐ ܢܦܩܕ ܗܠܝܢ ܠܐ ܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ ܠܡܥܒܕ ܗܠܝܢ ܐܢ ܚܕܬܐ ܡܪܝܐ ܢܥܒܕ ܘܢܦܬܚ ܐܪܥܐ ܦܘܡܗ ܘܢܒܠܥ ܠܗܘܢ
30 ܘܠܒܝܬܗܘܢ ܘܠܟܠ ܕܠܗܘܢ ܕܥܡܗܘܢ ܘܢܢܚܬܘܢ ܚܝܐ ܠܫܝܘܠܐ ܘܬܕܥܘܢ ܕܡܪܝܐ ܗܢܘܢ ܐܢܫܐ ܕܡܪܝܘ ܠܡܪܝܐ ܗܢ ܕܗܘܐ ܡܫܟܚ ܠܗ
31 ܘܟܕ ܫܠܡ ܡܠܠܗ ܠܟܠ ܡܠܬܐ ܗܠܝܢ ܐܬܪܥܬ ܐܪܥܐ ܬܚܘܗ ܕܗܢܘܢ
32 ܘܦܬܚܬ ܐܪܥܐ ܦܘܡܗ ܘܒܠܥ ܠܗܘܢ ܘܠܒܝܬܗܘܢ ܘܠܟܠ ܐܢܫܐ ܕܥܡ ܩܪܚ ܘܠܒܥܝܪܐ ܕܠܗܘܢ ܢܚܬܘ ܠܬܚܘܬ ܐܪܥܐ
33 ܗܢܘܢ ܘܟܠ ܕܠܗܘܢ ܚܝܐ ܠܫܝܘܠܐ ܘܟܣܝ ܠܗܘܢ ܐܪܥܐ ܘܐܒܕܘ ܡܢ ܓܘ ܟܢܘܫܬܐ ܘܟܠ ܐܝܣܪܐܝܠ ܕܚܘܪ ܠܬܚܘܗ
34 ܐܬܪܚܩܘ ܡܢ ܩܠܗ ܕܩܠܗܘܢ ܐܡܪܝܢ ܕܠܡܐ ܬܒܠܥ ܠܢ ܐܪܥܐ ܘܢܦܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܐܟܠ ܠܚܡܫܐ ܡܐܐ ܘܬܪܬܝܢ ܓܒܪܐ ܕܩܪܒܝܢ ܩܛܘܪܬܐ
35 ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ ܠܡܐܡܪ ܠܐܠܥܙܪ ܒܪ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ ܩܠ ܠܟܘܢ ܡܢ ܓܘ ܢܘܪܐ ܕܐܬܩܕܫ ܗܢ ܕܩܛܘܪ ܠܗ ܠܬܚܘ ܠܗ ܠܬܚ ܠܗ ܠܬ
36 ܠ ܠ ܠ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

26 ומלל עם כנשתא למימר זורו כען
מן מלוי משכני גברייא חייביא האלין
ולא תקרבון בכל די להון דלמא
27 תתלקון בכל חוביהון : ואסתלקו
מן מלוי משכנא דקרח דתן ואבירם
מסחור סחור ודתן ואבירם נפקו
קיימין בתרע משכני־ון ונשיהון
28 ובניהון וטפליהון : ואמר משה ברא
דיעון ארי־יי שלחני למעבד ית
כל עובדי האלין ארי לא מרעותי :
29 אם כמותא דכל אנשא ימותון אלין
ופקדא דכל אנשא יסתער עליהון
30 לא יי שלחני : ואם ברי־ה יברי יי
ופתחת ארעא ית פומה ותבלע
יתהון וית כל די להון ויחתון כד־
חיין לשאול ותדעון ארי ארגיזו
31 גברייא האלין קדם יי : והוה כד
שיצי למללא ית כל־פתגמיא
האלין ואתבקעת ארעא די
32 תחותיהון : ופתחת ארעא ית פומה
ובלעת יתהון וית־אנש בתיהון וית
כל אנשא די לקרח וית כל קנייא :
33 ונחתו אנון וכל די להון כד־חיין
לשאול וחפת עליהון ארעא ואבדו
מן קהלא : וכל־ישראל די
34 בסחרי־ניהון ערקו לקלהון ארי
אמרו דלמא תבלענא ארעא :
35 ואשתא נפקת מן קדם יי ואכלת
ית מאתן וחמשין גברא מקרבי
36 קטורת בסמיא : ומלל יי עם משה
37 למימר : אמר לאלעזר בר־אהרן
כהנא ויפריש ית מחתיתא מבין
ותיריא ית אשתא ירחיק להלא ארי
38 אתקדשו אינון מחתיתא חייביא האלין
דאתחיבו בנפשתיהון ויעבדון
יתהון רדידין טסין חופא למדבחא
ארי קרבו־ינון קדם יי ואתקדשא
ויהוון לאת לבני ישראל :

Targum ONKELOS.

26 Locutusq; est cum congregatione, dicens; Recedite nunc à tabernaculis virorũ peccatorũ istorũ; & non tangatis omnia quæ eorũ sunt: ne percutiamini in omnibus peccatis eorum.
27 Et ascenderunt à tabernaculo Chore & Dathan & Abiram, per circuitũ: Dathan autem & Abiram egressi stabant in ostio tabernaculorũ suorum; uxores quoq; eorũ & filii eorum, & familiæ eorum. Dixitq; Moyses:
28 In hoc scietis quia Dñs misit me, ut facerem omnia opera hæc: & non ex voluntate mea.
29 Si morte omnium hominũ isti mortui fuerint, & visitatione omnium hominum visitabitur super eos: non misit me Dñs.
30 Et si rem novam fecerit Dñs; & aperuerit terra os suum, & deglutierit eos, & omnia sua; & descẽderint vivi in infernũ: scietis quòd ad iracundiã provocaverũt viri isti Dominum.
31 Et factum est, cum cessasset loqui omnia verba hæc: dirupta
32 est terra quæ erat sub eis. Et aperuit terra os suum, & devoravit eos, & viros domus suæ: & omnes viros Chore, & uni-
33 versam substantiã. Et descenderunt illi vivi in infernum & omnia sua: & operuit super eos terra, & perierunt de me-
34 dio ecclesiæ. Omnis autem Israel, qui stabat in circuitu eorum, fugerunt à clamore eorum: quia dixerunt; Ne fortè
35 deglutiat nos terra. Ignis autem egressus est à facie Domini: & combussit ducentos & quinquaginta viros, qui offerebant incensum aromatum. Locutusq; est Dominus cum Moy-
36 se dicens. Dic Eleazaro filio
37 Aaron sacerdoti, ut separet thuribula de medio combustorum, & ignem dispergat huc & illuc: quia sanctificaba-
38 ta sunt. Thuribula peccatorum horum, qui peccaverunt in animabus suis; & facient ea laminas ductiles, quibus cooperiatur altare; quia obtulerunt ea coram Domino, & sanctificata sunt: & sint in signum filiis Israel.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

26 ויאמר אל־העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים
27 האלה ואל־תגעו בכל־אשר להם פן־תספו בכל־חטאתם
28 ויעלו מעל־משכן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם
29 יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם
30 ויאמר משה בזאת תדעון כי־יי שלחני לעשות את־כל־המעשים
31 האלה כי לא מלבי׳ ואם־כמות כל־האדם ימותון אלה
32 ופקדת כל־האדם יפקד עליהם לא יי שלחני׳ ואם־בריה
33 יברא יי ופצתה האדמה את־פיה ובלעה אתם וכל־אשר
34 להם וירדו חיים שאולה ותכסם האדמה ויאבדו מתוך
35 הקהל׳ וכל־ישראל אשר־סביבותיהם נסו לקולם כי אמרו
36 פן־תבלענו האדמה׳ ואש יצאה מלפני יי ותאכל את־המקטירים
37 את־הקטרת׳ ויאמר יי אל־משה׳ אמר אל־אלעזר בן־אהרן
38 הכהן ויזר את־המחתות מבין הרפה׳ כי קדשו המחתות חטאי
39 אלה בנפשתיהם׳ ועשו אתם רקועים׳ לרקע מזבח׳ כי־הקריבם
40 לפני יי׳ ויקדשו׳ ויהיו לאות לבני ישראל׳

VERSIO SAMARITANA.

26 ויאמר אל־העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים
27 האלה ואל־תגעו בכל־אשר להם פן־תספו בכל־חטאתם
28 ויעלו מעל־משכן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם
29 יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם
30 ויאמר משה בזאת תדעון כי־יי שלחני לעשות את־כל־המעשים
31 האלה כי לא מלבי׳ ואם־כמות כל־האדם ימותון אלה
32 ופקדת כל־האדם יפקד עליהם לא יי שלחני׳ ואם־בריה
33 יברא יי ופצתה האדמה את־פיה ובלעה אתם וכל־אשר
34 להם וירדו חיים שאולה ותכסם האדמה ויאבדו מתוך
35 הקהל׳ וכל־ישראל אשר־סביבותיהם נסו לקולם כי אמרו
36 פן־תבלענו האדמה׳ ואש יצאה מלפני יי ותאכל את־המקטירים
37 את־הקטרת׳ ויאמר יי אל־משה׳ אמר אל־אלעזר בן־אהרן
38 הכהן ויזר את־המחתות מבין הרפה׳ כי קדשו המחתות חטאי
39 אלה בנפשתיהם׳ ועשו אתם רקועים׳ לרקע מזבח׳ כי־הקריבם
40 לפני יי׳ ויקדשו׳ ויהיו לאות לבני ישראל׳

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

26 Et locutus est congregationi, dicens; Recedite quæso, à tabernaculis virorum pessimorum istorum, neque attingite
27 quicquam quod ipsorũ est, ne consumamini propter omnia peccata eorum. Et recesserunt
28 à tabernaculis Core, Dathan & Abiram, è circuitu; sed Dathan & Abiram egressi sunt consistentes ad portam tabernaculorum suorum, uxores quoque eorum, & filii eo-
29 rum, & parvuli eorum. Et dixit Moses, In hoc cognoscetis quòd Dominus misit me, ut facerem hæc omnia opera, quia non ex corde meo. Si
30 quemadmodum morientur omnes homines mortuiisti, & visitatione omnium hominum visitetur super illos, Domin' non misit me: Sed si cre-
31 atione creaverit Dominus, et aperuerit terra os suũ, et absorpserit eos, et omnia quæ ad ipsos pertinent, descendentque viventes in infernum;
32 tunc cognoscetis quòd viri illi contempserunt Dominum. Factumq; est cùm absolvit
33 loqui omnia verba ista, & disrupta est terra quæ erat subter eos; Aperuitq; terra os
34 suum, & absorpsit eos, & domos eorum, & omnem hominem qui pertinebat ad Core, & omnem substantiam: Et
35 descenderunt illi, & omnia quæ erant ipsorum, vivi in infernum, et operuit eos terra, et perierunt de medio congregationis. Omnes autem
36 Israel qui erat circum illos fugit ad vocem eorum; dicebant enim, Ne forte absorbeat nos terra. Ignis quoque e-
37 gressus est à Domino, et consumpsit ducentos et quinquaginta viros offerentes incensum. Postea locutus est Domi-
38 nus Mosi, dicens; Dic Eleazaro filio Aaronis sacerdotis ut tollat thuribula de medio combustionis, & ignem (d) expellat ultrà, quia sanctifi-
39 cata sunt. Thuribula peccatorum istorum in animas suas; idcò facient ex eis lami-
40 nas ductiles, operiendum altari, quia obtulerunt ea coram Domino, et sanctificata sunt; erunt q; in signum filiis Israel.

VER. SAM. (d) extraneum ultrà,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * وتكلم الجماعة وقال لهم * اجتنبوا اخبية هاولاء القوم الظالمين * ولا تلمسوا شي مما هو لهم *
27 كي لا تتساقطوا بجميع خطاياهم * فارتفعوا عن حوالي مسكن قورح وداثان وابيرام * وهما خرجا
28 ايضا وانتصبا على ابواب خيمهما * ونساؤهما وبنوهما واطفالهما ليروا ما يكون * فقال موسي *
29 بهذه تعلمون ان الله بعث بي لاعمل جميع هذه الاعمال * وليس ذلك من تلقاء نفسي * ان مات
30 هولاء كموت كل الناس وطولبوا كمطالبتهم * فليس الله بعث بي * وان خلق الله خلقا بان تنفتح
الارض فاها فتبلعهم وجميع مالهم فينزلون احياء الي الشري * علمتم ان هاولاء قد عصوا
31 الله * فكان عند فراغه من قول هذا الكلام ان انشقت الارض التي تحتهم * وفتحت فاها فابتلعتهم
32
33 وبيوتهم * وكل انسان لقورح * وجميع السرج * فنزلوا هم وجميع مالهم احياء الي الشري * وتغطت
34 عليهم الارض * وبادوا من جميع الجموع * وجميع بني اسرايل الذين حواليهم هربوا من شدة
35 صوتهم * قالوا كيلا تبتلعنا الارض * وناد خرجت من عند الله * فاحرقت المايتين والخمسين
36 رجلا مقربي البخور * وكلم الله موسي قايلا * مر العازار بن هرون الامام * بان يرفع المجامر من بين
37
38 يدي المحرقين * ويذري النار هناك * لانها قد تقدست * واما مجامر اوليك المخطيين على
نفوسهم * فيصنعوها صفايح رقاقا غشاء للمذبح * فانهم لما قدموها بين يدي الله قد
تقدست * وتصير علامة لبني اسرايل *

Et locutus est ad cœtum, & ait illis; Recedite à tentoriis istorum hominum perversorum, et ne tangatis quicquam ex iis
26 quæ ipsorũ sunt, ne absumamini in omnibus peccatis eorum. Itaque recesserunt à
27 locis contiguis habitaculo Corah, & Dathan, & Abiram: & ipsi quoque ambo exierunt, steteruntq; ad januas tentoriorum suorum, & uxores utriusque, et filii atque infantes eorum, ut viderent quid
28 futurum esset. Ait autem Musa, Per hoc scietis quòd Deus miserit me ad facienda omnia hæc opera, & non fuerit hoc ex ar-
29 bitratu meo; Si moriantur isti secundùm mortem omnium hominum, & eadem ab his ratio exigatur quæ exigitur ab illis,
30 Deus non misit me: Sin autem novum quid creaverit Deus, ita ut aperiat terra os suum, & deglutiat eos, & omnia bona eorum, descendantq; vivi ad pulverem;
31 scietis hos rebelles esse Deo. Factumque est ut cessante illo dicere hujusmodi sermonem, discinderetur terra quæ sub eis erat, Aperiretq; os suum, atque deglutiret
32 eos, ac domos eorum, & omnem hominem pertinentem ad Corah, omnémque supellectilem: Descenderintque ipsi, & omnia
33 bona sua, vivi in pulverem, & cooperta sit super eos terra, et perierint: ex tota turbâ. Et omnes filii Israil qui erant circa
34 illos, fugerunt præ vehementia vocis eorum, dicentes, Ne deglutiat nos terra. Et
35 ignis egressus est à Deo, & combussit ducentos et quinquaginta viros offerentes incensum. Et allocutus est Dius Musam,
36 dicens; Mandà Eleazaro filio Haronis
37 sacerdoti, ut tollat thuribula de medio combustorum, et spargat ignem illuc, quoniam sanctificata sunt. At verò thuribu-
38 la eorum qui peccârunt in animas suas, facient ea laminas tenues in tegimen altaris: nam quandoquidem obtulerunt ea coram Deo, jam sanctificata sunt; sintque signum filiis Israil.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר : יז

39 וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת מַחְתּוֹת הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר
qnibus eris acertas sacerdos Elbazar cepit &
.altari operimentum eas extenderunt & ,combusti fecerant appropinquare
הִקְרִיבוּ הַשְּׂרֻפִים וַיִּרְקָעֻם צִפּוּי לְמִזְבֵּחַ :
,alienus vir appropiet non quod propter ,Israel filiis Memoriale
40 וְזִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יִקְרַב אִישׁ זָר
coram suffitum facierdum suffire ad ipse Aharon semine de non qui
אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרַע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לִפְנֵי
quemadmodum ,ejus extra sicut &, Corach sicut sit non & ,Domino
יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ כַּאֲשֶׁר
omnis murmucavecunt Et .ei Moseh manu in Dominus est locutus
דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לוֹ : וַיַּלִּנוּ כָּל־
,Aharon super & ,Moseh super crastino à Israel filiorum cœtus
עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמָּחֳרָת עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן
,fuit Et .Domini populum fecistis mori Vos :dicendo
41 לֵאמֹר אַתֶּם הֲמִתֶּם אֶת־עַם יְהוָה : וַיְהִי
respexissent & ,Aharon super & ,Moseh super cœtus se congregando in
בְּהִקָּהֵל הָעֵדָה עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיִּפְנוּ
gloria est conspecta & ,nubes illud operuit ecce & ,tentorium tentorium ad
אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִנֵּה כִסָּהוּ הֶעָנָן וַיֵּרָא כְּבוֹד
,convenit tentorii facies ad Aharon & ,Moseh venit Et .Domini
יְהוָה : וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד :
medio è vos Tollite :dicendo ,Moseh ad Dominus est locutus Et
44 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : הָרִמוּ מִתּוֹךְ
super cecidirunt Et .momento ferme eos consumam & ,hujus cœtus
45 הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרֶגַע וַיִּפְּלוּ עַל־
,ds & ,aceriam Cape :Aharon ad Moseh dixit Et ,suas facies
פְּנֵיהֶם : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־הַמַּחְתָּה וְתֵן־
ad eito fac abine & ,suffitum pone & ,altari desuper ignem ea super
46 עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מַהֵרָה אֶל־
,Domini faciebus à ire ferior est egressus quia :eos super expia & ,cœtum
הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי־יָצָא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה
,Moseh est locutus quemadmodum ,Aharon accepit Et .peccussio incepit
47 הֵחֵל הַנָּגֶף : וַיִּקַּח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה
:populo in percussio inceperat ecce & ,congregationis mediô ad cucurcit &
וַיָּרָץ אֶל־תּוֹךְ הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם
inter stetit Et ,populum super expiavit & ,suffitum dedit &
48 וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל־הָעָם : וַיַּעֲמֹד בֵּין־
mortui fuerunt Et ,percussio est cohibita & ,viventes inter & mortuos
49 הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצֵר הַמַّגֵּפָה : וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים
mortuos præter ,genti septin- & ,millia quatuordecim percussione in
בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים
ostium ad Moseh ad Aharon est reversus Et .Corach verbum super
50 עַל־דְּבַר־קֹרַח : וַיָּשָׁב אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה אֶל־פֶּתַח
.est cohibita percussio & ,conventum tentorii
אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נֶעֱצָרָה :

CAP. XVII. יז

:dicendo ,Moseh ad Dominus est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר :

39 Tulit ergò Eleazar sacerdos thuribula ænea, in quibus obtulerant hi quos incendium devoravit, & produxit ea in laminas, affigens altari: Ut haberent posteà filii Israel, quibus commonerentur, ne quis accedat alienigena, & qui non est de semine Aaron, ad offerendum incensum Domino, ne patiatur sicut passus est Core, & omnis congregatio ejus, loquente Domino ad Moysen. 41 Murmuravit autem omnis multitudo filiorum Israel sequenti die contra Moysen & Aaron, dicens; Vos interfecistis populum Domini. Cúmque oriretur seditio, & tumultus increscceret, Moyses & Aaron fugerunt ad tabernaculum fœderis. Quod, postquàm ingressi sunt, operuit nubes, & apparuit gloria Domini. 44 Dixitque Dominus ad 45 Moysen, Recedite de medio hujus multitudinis, etiam nunc delebo eos. Cúmque jacerent in terra, Dixit Moyses ad Aaron; Tolle thuribulum, & hausto igne de altari, mitte incensum desuper, pergens citò ad populum ut roges pro eis: jam enim egressa est ira à Domino, & plaga defœvit. Quod 47 eùm fecisset Aaron & cucurrisset ad mediam multitudinem, obtulit thymiama: Et 48 stans inter mortuos ac viventes, pro populo deprecatus 49 est, & plaga cessavit. Fuerunt autem qui pereussi sunt, quatuordecim millia hominum & septingenti, absque his qui pe- 50 rierant in seditione Core. Reversúsque est Aaron ad Moysen ad ostiu tabernaculi fœderis, postquàm quievit interitus.

CAP. XVII.

1 ET locutus est Dominus ad Moysen, dicens;

39 Καὶ ἔλαβεν Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ, ὅσα κατεσύνεγκαν οἱ καταλεκαυμένοι, καὶ προσέθηκαν αὐτὰ πείθημα τῷ Θυσιαστηρίῳ, Μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅπως ἂν μὴ προσέλθῃ μηδεὶς ἀλλογενὴς, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς σπέρματος Ἀαρὼν, διαθεῖναι θυμίαμα ἔναντι κυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ὥσπερ Κορὲ, καὶ ἡ διστάσασις αὐτῷ, καθὰ ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ (ϟ) Μωυσῆ αὐτῷ. Καὶ ἐγόγγυζον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῇ ἐπαύριον διὰ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγοντες, Ὑμεῖς ἀπεκτείνατε τὸν λαὸν κυρίου. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπισυστρέφειν τὴν Συναγωγὴν Ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ ἄφνω ἐπέβλεψαν αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου. 44 Καὶ εἰσῆλθε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν κατὰ πρόσωπον τῆς Σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων, 45 Ἐκχωρίσατε ἐκ μέσου τῆς Συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτὸς εἰς ἀπαξ. 46 Καὶ ἔπεσον διὰ πρόσωπον αὐτῶν. Καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν, Λάβε τὸ πυρεῖον, καὶ θεῖς ἐπ' αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπίβαλε ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα, καὶ ἀπένεγκε τοτάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν· ἐξῆλθε γὰρ ἐργὴ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἤρξαται θραύειν τὸν λαόν. Καὶ ἔλαβεν Ἀαρὼν καθάπερ ἐπέλασεν αὐτῷ Μωυσῆς, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν Συναγωγήν. καὶ ἤδη ἐνῆρξο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ. (ω) καὶ ἐπέβαλε τὸ θυμίαμα, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔστη ἀναμέσον τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις. Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ θραύσει τεσσερεσκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι, χωρὶς 50 τῶν τεθνηκότων ἕνεκεν Κορέ. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἀαρὼν πρὸς Μωυσῆν διὰ τὴν θύραν τῆς Σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

MS.A. (ϟ) Μωυσῆ. Καὶ (ω) καὶ ἔλαβεν, καὶ ἐπέθηκεν

ΚΕΦ. ιζ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

Et sumpsit Eleazar filius Aaron sacerdotis thuribula ærea, quæcunque obtulerùnt ii qui sunt exusti: & addiderunt ea circum-positionem oltori, Memoriale filiis Israel, ut non accedat ullus alienigena, qui non est de semine Aaron, imponere incensum ante Dominum: & (m) non erit, sicut Core, & conspiratio ejus: sicut locutus est Dominus in manu Moysi ipsi. Et murmuraverunt filii Israel postridie contra Moysen & Aaron, dicentes, Vos occidistis populum Domini. Et factum est, cùm irrueret synagoga Super Moysen & Aaron, & cum impetu iverunt ad tabernaculum testimonii. Illud verò obtexit nubes, & apparuit gloria Domini. Et intravit Moyses & Aaron od faciem tabernaculi testimonii. Et locutus est Dominus ad Moysen & Aaron, dicens, Discedite de medio synagogæ istius: & consumam eos confestim. Et cecidérunt in faciem suam. Et ait Moyses od Aaron, Sume thuribulum, & impone super illud ignem ab altari: & injice super illud incensum, & effer veloci ter in castra: & exora pro eis. Exiit enim ira à facie Domini: cœpit vulnerare populum. Et sumpsit Aaron, sicut locutus est ei Moyses, & cucurrit ad synagogam. Et jam inceperat (n) vulneratio in populo. Et injecit incensum, & exoravit pro populo. Et stetit inter medium mortuorum & vivorum; & cessavit plaga. Et fuerunt mortui in plaga quatuor & decem millia, & septingenti, præter eos qui mortui erant propter Core. Et reversus est Aaron ad Moysen ad ostium tabernaculi testimonii, & cessavit plaga.

CAP. XVII.

1 ET locutus est Dominus ad Moysen, dicens;

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

39 Accepit itaque Eliazar sacerdos thuribula æ- 39
nea quæ obtulerant combusti, & extenuavit
ea in laminas pro altari, In monumentum 40
filiis Israel, ut ne accedat ullus peregrinus qui
non fuerit de semine Aharonis, ad ponendum
incensum aromatum eorum Dño, neve sive-
luti Corah & velut universus cœtus ejus,
quos aperiens terra os suum deglutivit, quem-
admodum dixerat Dñs per manum Mosis.
Et murmuraverunt universa congregatio fili- 41
orũ Israel posterâ die contra Mosen & contra
Aharonem, & dixerunt eis; Vos interfecisti s
populum Dñi. Cúmque congregatus fuisset 42
totus cœtus adversũs Mosen et adversũs Aha-
ronem, conversi ad tabernaculum temporis,
viderunt opertum illud fuisse nube, & appa- 43
ruisse gloriam Dñi. Venitque Moses & Aha-
ron ante tabernaculum temporis. Et locutus 44
est Dñs cum Mose & cum Aharone, dixitq;
ad eos; Recedite de medio cœtũs hujus, per- 45
damq; eos unicâ horâ: prociderunt autem in
facies suas. Dixitq; Moses ad Aharonẽ, Sume 46
thuribulum, & pone in illud ignem, ponetq;
in illud incensum, & defer citò ad castra, &
veniâ postula pro eis: nam egressus est furor
à conspectu Dñi, & jam cœpit mors subita
in populo. Sumpsit itaq; Aharon prout dixit 47
ei Moses, & cucurrit in mediam congregatio-
nem: vidensq; cœpisse jam mortem subitã
in populo, posuie incensum, & veniam postu-
lavit pro populo, Stetítque inter mortuos & 48
vivos, & cohibita est mors subita. Fuerunt 49
autem qui obierunt morte subitâ, quatuorde-
cim millia et septingenti, præter eos qui mor-
tui fuerant in dissidio Corah. Reversusq; est 50
Aharon ad Mosen ad ostium tabernaculi tem-
poris, & cohibita est mors subita.

CAP. XVII.

1 PRætereà locutus est Dominus eum Mose,
& dixit ad eum;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

39 ונסב אלעזר כהנא ית מחתיתין
נחשא די קריבו יקידא ורדידונון
חופאה למדבחא : דכרנא
40 לבני ישראל דלא יקרב
גבר חלוני די לא מדעא דאהרן
הוא לאסקא קטורת בוסמין
קדם יי ולא יהי כקרח וכנשתיה
כמא ר׳ מלל יי ביד משה ליה :
41 ואתרעמו כל כנשתא רבני
ישראל מיומא דבתרוהי על משה
ועל אהרן למימר אתון קטלתון
42 ית עמא דיי : והוה באתכנשות
כנשתא על משה ועל אהרן
ואתפניאו למשכן זמנא והא
חפיתי ענגא ואתגלי יקרא דיי :
43 ועל משה ואהרן לקדם משכן
44 זמנא : ומלל יי עם משה למימר :
45 אתפרשו מגו כנשתא הדא ואשיצי
יתהון כשעה ונפלו על אפיהון :
46 ואמר משה לאהרן סב ית
מחתיתא והב עלה אשתא מעל מי
מדבחא ושו קטורת בסמיא
ואוביל בפריע לכנשתא וכפר
עליהון ארי נפק רוגזא מן קדם
יי שדי מותנא : ונסב אהרן כמא
דמלל משה וריהט לגו קהלא
והא שרי מותנא בעמא ויהב
ית קטורת בסמיא וכפר על
עמא : וקם בין מתיא ובין
חייא ואתכלי מותנא : והוו דמיתו
במותנא ארבעת עשר אלפין
50 ושבע מאה בר מרמיתו על פלגתא
דקורח : ותב אהרן למשה
לתרע משכן זמנא ומותנא
אתכלי :

1 ומלל יי עם משה למימר :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

39 ** ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת אשר הקריבו השרפים ויעשום רקעים
40 צפוי למזבח : * זכרון לבני ישראל למען לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן
הוא לקטר קטרת לפני יהוה ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר יהוה אתו
41 ביד משה אליו : * ** ויתלונן כל העדה בני ישראל ממחרת היום ההוא על
42 משה ועל אהרן לאמר אתם המיתם את עם יהוה : * ** ויהי בהקהל העדה
43 אל משה ואל אהרן ויפנו אל אהל מועד והנה כסה אתו הענן וכבוד יהוה נראה :
44 * ** ויאמר יהוה אל משה לאמר : * הרימו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם
45 כרגע ** ויפלו על פניהם : * ** ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה
46 ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מהר אל העדה וכפר עליהם
47 כי יצא הקצף מלפני יהוה החל הנגף : * ** ויקח אהרן כאשר דבר משה
48 וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם ** ויתן את הקטרת וכפר על העם :
49 * ** ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה : * ** והיו המתים במגפה
50 ארבעת עשר אלף ושבע מאות מלבד המתים אשר מתו על דבר קרח : * ** וישב
אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמגפה נעצרה :

1 ** ויאמר יהוה אל משה לאמר :

TEXT. ETVER. SAM. Translatio Latina.

39 Et accepit Eleazar filius Aa-
ronis sacerdotis thuribula æ-
nea quæ obtulerant combusti,
& diduxit ea in operiorium
40 altaris. Memoriale filiis Isra-
el, ut non accedat vir (e) alie-
nigena qui non est de semi-
ne Aaronis ad adolendum in-
censum coram Domino, ne sit
sicut Core, & sicut congre-
41 gatio ejus, quemadmodum
locutus est Dominus ipsi per
manum Mosis. Et murmura-
verunt omnis congregatio
filiorum Israel (f) postridie
adversus Mosen, & adver-
sus Aaronem, dicentes; Vos
occidistis populum Domini.
42 Sed factum est cum conge-
garetur congregatio in Mo-
sen & in Aaron, ut obtue-
vent ad tabernaculum testi-
monii, et ecce operiebat illud
43 nubes, apparuitq; gloria Do-
mini. Tunc venit Moses, &
Aaron ante tabernaculum te-
44 stimonii. Et locutus est Do-
45 minus Mosi, dicens; Tollite
vos de medio congregationis
istius, & consumam eos in
momento: cecidermntq; super
46 facies suas. Et dixit Moses
Aaron, Accipe thuribulum,
& pone super illud ignem de
alteri, pone quoq; incensum,
atque ito confestim ad con-
gregationem, et expia illam;
nam egressa est indignatio à
47 facie Domini, incipit plaga.
Et accepit Aaron sicut locu-
tus fuerat Moses, & cucurrit
in medium congregationis, at
ecce inceperat plaga in popu-
48 lum, posuitq; incensum, et ex-
piavit populum. Et steriz in-
49 ter mortuos, & inter viventes;
& cohibita est plaga.
Mortui autē sunt per plagā,
50 quatuordecim millia et se-
ptingenti, præter eos qui mor-
tuii sunt propter verbū Core.
Postea reversus est Aaron ad
Mosen ad portam tabernacu-
li testimonii; cessaviq; plaga.

CAP. XVII.

1 Et locutus est Dominus
Mosi, dicens;

VER. SAM. (e) extraneus
(f) postea

TARGUM ONKELOS.

39 Tulitq; Eleazar sacerdos thu-
ribula ænea, quæ obtulerunt
qui combusti fuerant: et pro-
duxerunt ea in coopertorii al-
40 taris. In memoriam filiis Isra-
el, ut non accedat vir extrane,
qui non est de semine Aaron,
ad adolendum incensum aro-
matum coram Dño: ut non sit
sicut Chore, et sicut congrega-
41 tio ejus; sicut locutus est Dñs
per manum Moysi. Murmura-
verunt autem omnis congrega-
tio filiorum Israel sequenti die
contra Moyseri & contra A-
aron, dicentes: Vos effeci-
stis, ut moreretur populus Do-
42 mini. Et factum est, cùm con-
gregaretur cœtus contra Moy-
sen et contra Aaron, respexe-
runt ad tabernaculum fœderis,
et ecce operuit illud nubes: et
43 revelata est gloria Dñmini. Et
venit Moyses et Aaron ante
44 tabernaculum fœderis. Locu-
túsque est Dñs cum Moyse di-
45 cens. Separamini de medio
congregationis hujus, et con-
summabo eos nunc: et cecide-
46 runt super facies suas. Dixitq;
Moyses ad Aaron; Tolle thuri-
bulum, et pone in eo ignem ab
altari, et pone incensum aro-
matum; et fer citò ad congre-
gationem, et ora pro eis: quia
egressa est ira à facie Do-
47 mini, incœpit pestis. Tu-
litq; Aaron, sicut locutus fu-
erat Moyses; et cucurrit ad
medium congregationis, et ec-
ce cœperat pestis in populo:
48 et posuit incensum aromatum,
et oravit pro populo. Et stetit
inter mortuos et inter vivos:
49 et cessavit pestis. Fuerunt au-
tem qui mortui sunt in peste,
quatuordecim millia et septin-
50 genti: absque his qui mortui
sunt in schismate Chore. Re-
versúsque est Aaron ad Moy-
sen, ad ostium tabernaculi fœ-
deris: et pestis cessaverat.

CAP. XVII.

1 Locutúsq; est Dominus cum
Moyse dicens.

VERSIO SAMARITANA.

39 * ** ואלעזר בן אהרן הכהן לקח את מחתות הנחשת אשר הקריבו השרפים ויעשום
40 רקועים צפוי למזבח : * זכרון לבני ישראל למען לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן
הוא לקטר קטרת לפני יהוה ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר יהוה אתו
41 ביד משה אליו : * ** ויתלונן כל העדה בני ישראל ממחרת היום ההוא על
42 משה ועל אהרן לאמר אתם המיתם את עם יהוה : * ** ויהי בהקהל העדה
43 אל משה ואל אהרן ויפנו אל אהל מועד והנה כסה אתו הענן וכבוד יהוה נראה :
44 * ** ויאמר יהוה אל משה לאמר : * הרימו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם
45 כרגע ** ויפלו על פניהם : * ** ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה
46 ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מהר אל העדה וכפר עליהם
47 כי יצא הקצף מלפני יהוה החל הנגף : * ** ויקח אהרן כאשר דבר משה
48 וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם ** ויתן את הקטרת וכפר על העם :
49 * ** ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה : * ** והיו המתים במגפה
50 ארבעת עשר אלף ושבע מאות מלבד המתים אשר מתו על דבר קרח : * ** וישב
אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמגפה נעצרה :

1 ** ויאמר יהוה אל משה לאמר :

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

39 * فاخذ العازار الامام المجامر النحاس التي قدّمها المحروقون * فاروها صفائح للمذبح
40 * ذكرا لبني اسرائيل * لكي لا يتقدّم رجل اجنبي ممن ليس هو من نسل هرون ليبخر بخورا بين يدي
41 الله * ولا يكون كقورح وكجموعه * كما نزل الله على يد موسي فيه * وتذمّر جماعة بني اسرائيل
42 من حد على موسي وهارون قائلين * انتما قتلتما حلفا من امة الله * ولمّا تجوفوا عليهما التفتوا
43 الي خباء المحضر * فاذا بنور الله قد ظهر في العمام * فتقدّم موسي وهرون بين يدي خباء
44 المحضر * وكلّم الله موسي وهرون قائلا * ان ارتفعتما من بين هذه الجماعة افنيهم كطرفة *
45 فوقعا علي وجوههما * وقال موسي لهرون * خذ المجمر * واجعل عليها نارا من فوق المذبح *
46 والق بخورا * واذهب به مسرعا الي الجماعة * واستغفر لهم * فان السخط قد خرج من بين
47 يدي الله * وقد بدا بهم الصدم * فاخذ ذلك هرون كما قال موسي * واحضر الي وسط الجموع *
48 فاذا الوباء قد ابتدأ بهم * فبخر البخور واستغفر لهم * ووقف بين الاحياء والموتي * فارتفع الوباء *
49 * فكان عدد من مات بذلك الوباء اربعة عشر الفا وسبعمائة * سوي من مات بسبب قورح *
50 * ورجع هرون الي موسي الي باب خباء المحضر * وقد انحبس الوباء *

1 * وكلّم الله موسي قائلا *

Accepit ergò Eleazar sacerdos thuribula 39
ænea quæ obtulerant combusti, & atte-
nuárunt illo in laminas pro altari. In 40
memoriam filiis Israil, ut ne accedat
quisquam alienus ex his qui non fuerint
de stirpe Haronis, ad adolendum thus co-
ram Deo, & ne sit veluti Corah et turme
ejus, quemadmodum misit Deus per ma-
num Musæ. Et murmuravit cœtus filio- 41
rum Israil altera die de Musa & Haro-
ne, dicentes; Vos occidistis homines do
gente Dei. Cumque congregati fuissent 42
adversùs utrumque, verterunt se ad ta-
bernaculum præsentiæ, & ecce splendor
Dei jàm opparuerat in nube. Accesserunt 43
autem Musa & Haron ante tabernaculum
præsentiæ. Locutúsque est Deus ad 44
Musam & Haronem, dicens; Si recesse- 45
ritis de medio turbæ hujus, consumam
eos quasi ictu oculi: corruerunt autem
ambo in facies suas. Dixitque Musa ad 46
Haronem, Accipe thuribulum, & pone
super illud ignem de super altare delumptū,
& infice thus, & fer illud festinus ad
cœtum, & veniam postula pro eis: nam
ira jàm prodiit à conspectu Dei, & jam
cœpit in eis mors subita. Sumpsit ergò il- 47
lud Haron, ut dixit Musa, & accurrit ad
medium turmæ, et ecce pestis jam cœperat
in eis: quare adolevit incensum, veniamq;
precatus est eis. Stetitque inter viventes 48
& mortuos, & sublata est pestis. Fuit 49
autem numerus eorum qui mortui sunt ex
peste, quatuordecim millium & septin-
gentorum, præter eos qui mortui sunt ob
causam Corah. Et reversus est Haron 50
ad Musam ad ostium tabernaculi præsen-
tiæ, cùm jam restricta esset pestis.

CAP. XVII.

1 Locutúsque est Deus cum Musa, di-
cens;

ספר במדבר : יח

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאִתָּם מַטֶּה מַטֶּה לְבֵית
אָב מֵאֵת כָּל־נְשִׂיאֵהֶם לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר
מַטּוֹת אִישׁ אֶת־שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל־מַטֵּהוּ : 3 וְאֶת שֵׁם
אַהֲרֹן תִּכְתֹּב עַל־מַטֵּה לֵוִי כִּי מַטֵּה אֶחָד יִהְיֶה לְרֹאשׁ בֵּית
אֲבוֹתָם : 4 וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הָעֵדֻת אֲשֶׁר
אוֹעֵד לָכֶם שָׁמָּה : 5 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר־בּוֹ מַטֵּהוּ
יִפְרָח וְהִשְׁכֹּתִי מֵעָלַי אֶת־תְּלֻנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר הֵם מַלִּינִם עֲלֵיכֶם : 6 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל־נְשִׂיאֵיהֶם מַטֶּה לַנָּשִׂיא אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת וּמַטֵּה
אַהֲרֹן בְּתוֹךְ מַטּוֹתָם : 7 וַיַּנַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֹּת לִפְנֵי
יְהוָה בְּאֹהֶל הָעֵדֻת : 8 וַיְהִי מִמָּחֳרַת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל־
אֹהֶל הָעֵדוּת וְהִנֵּה פָרַח מַטֵּה אַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי
וַיֹּצֵא פֶּרַח וְצִץ וְגָמֵל שְׁקֵדִים : 9 וַיֹּצֵא
מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמַּטֹּת מִלִּפְנֵי יְהוָה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ : 10 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה הָשֵׁב אֶת־מַטֵּה אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמֶרֶת
לְאוֹת לִבְנֵי־מֶרִי וּתְכַל תְּלוּנֹתָם מֵעָלַי וְלֹא
יָמוּתוּ : 11 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן
עָשָׂה : 12 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גָּוַעְנוּ
אָבַדְנוּ כֻּלָּנוּ אָבָדְנוּ : 13 כָּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב אֶל־
מִשְׁכַּן יְהוָה יָמוּת הַאִם תֻּכְלוּ לִגְוֹעַ :

domum *ad virgam virgam* eis *cum* a cape & ,Israel filios ad Loquere
duodecim ,eorum patrum domum *ad eorum prelatis* omnibus ab ,patris
nomen Et ,ejus virga *super* scribes *ejus* nomeu *Viri* .virgas
domus capui *ad* una *virga* quia :Levi virga *super* scribes Aharou
quo :testimonio coram *conventus tentorio* in eas dimittes Et .eorũ patrum
ejus virga,*eo in* elegero quem vir erit Et .ibi *vobis* conveniã
.testimonii *tentorio* in ,Domino ad Moseh venit & ,crastino à fuit Et
Levi domus Aharon virga floruerat ecce & ,testimonii *tentorium*
eduxit Et .amygdalas *tribuerat* & ,florẽ florere fecerat & ,*gemmã* protulerat &
:Israel filios omnes ad Domini *facielbus* à virgas omnes Moseh
ad Dominus dixit Et .suam virgam unusquisq; acceperũt & ,viderũt &
custodiam ad testimonio coram Aharon virgam *Converte* :Moseh
non & ,me *displiper* eorũ murmurationes *finies* & ,rebellionis filiis signum in
sic ,ei Dominus præcepit quemadmodum :Moseh fecit Et .morientur
,expiravimus Ecce :dicendo ,Moseh ad Israel filii dixerunt Et .fecit
ad *accedens accedens* Omnis .periimus nos omnes ,periimus
Exparando consumimur Nunquid .morietur ,Domini tabernaculum
.vestri sacerdotii *perversitatem*

CAP. XVIII. יח

tui patris domus & ,tui filii & ,Tu :Aharon ad Dominus dixit Et
portabitis tecũ tui filii & ,tu & :sanctuarii iniquitatem portabitis tecum
.vestri sacerdotii *perversitatem*

Versio VULG. LAT.

2 Loquere ad filiós Israel, & accipe ab eis virgas fiogulas per cognationes suas, à cunctis principibus tribuum, virgas duodecim, & uniuscujusque nomen superscribes virgæ suæ. Nomen autem Aaron erit in tribu Levi, & una virga cunctas seorsùm familias
4 continebit. Ponésque eas in tabernaculo fœderis coram testimonio, ubi loquar ad te.
5 Quem ex his elegero, germinabit virga ejus: & cohibebo à me querimonias filiorum Israel, quibus contra vos
6 murmurant. Locutúsque est Moyses ad filios Israel: & dederùnt ei omnes principes virgas per singulas tribus: fuerúntque virgæ duodecim absque virga Aaron. Quas cùm posuisset Moyses coram Domino in tabernaculo testi-
8 monii; Sequenti die regressus iovenit germinâsse virgam Aaron in domo Levi: & turgentibus gemmis eruperant flores, qui, foliis dilatatis, in amygdalas deformati sunt.
9 Protulit ergò Moyses omnes virgas de conspectu Domini ad cunctos filios Israel: viderúntque & receperùnt singuli
10 virgas suas. Dixitq; Dominus ad Moysen, Refer virgam Aaron in tabernaculum testimonii, ut servetur ibi in signum rebellium filiorum Israel: & quiescant querelæ eorum à
11 me, ne moriantur. Fecítque Moyses, sicut præceperat Do-
12 minus. Dixerunt autem filii Israel ad Moysen, Ecce consumpti sumus, omnes perivi-
13 mus. Quicuoque accedit ad tabernaculum Domini, moritur. Num usque ad internecionem cuncti delendi sumus?

CAP. XVIII.

1 Dixítque Dominus ad Aaron; Tu, & filii tui, & domus patris tui tecum, portabitis iniquitatem Sanctuarii: & tu & filii tui simul sustinebitis peccata sacerdotii vestri.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λάβε παρ' αὐτῶν ῥάβδον, ῥάβδον κατ' οἶκος (α) πατριῶν παρὰ πάντων τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, κατ' οἶκος πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα (β) ῥάβδους, καὶ ἑκάστου τὸ ὄνομα αὐτοῦ γράψεις ἐπὶ τῆς (γ) ῥάβδου. 3 Καὶ τὸ ὄνομα Ἀαρὼν γράψεις ἐπὶ τῆς ῥάβδου Λευί. (δ) ἔστι γὰρ ῥάβδος μία κατὰ φυλὴν οἴκου πατριῶν αὐτῶν δώσουσι. 4 Καὶ θήσεις αὐτὰς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καθίσταμαι τοῦ μαρτυρίου, ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ. 5 Καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν ἐκλέξωμαι αὐτῷ, ἡ ῥάβδος αὐτοῦ ἐκβλαστήσει. καὶ (ε) ἀφελῶ ἀπ' ἐμοῦ τὴν γογγυσμὸν υἱῶν Ἰσραὴλ, (ζ) ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐφ' ὑμῖν. 6 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῷ ῥάβδον· τῷ ἄρχοντι τῷ ἑνὶ ῥάβδον (η) κατ' ἀρχοντία, κατ' οἶκος πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα ῥάβδοι. καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἀναμέσον τῶν ῥάβδων αὐτῶν. 7 Καὶ ἀπέθηκε Μωυσῆς τὰς ῥάβδους ἔναντι κυρίου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. 8 Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ εἰσῆλθε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν (θ) ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἰδοὺ ἐβλάστησεν ἡ (ι) ῥάβδος Ἀαρὼν εἰς οἶκον Λευί, (κ) καὶ ἐξήνεγκε βλαστόν, καὶ ἐξήνθησεν ἄνθος, καὶ ἐβλάστησε κάρυα. 9 Καὶ ἐξήνεγκε Μωυσῆς πάντας τοὺς ῥάβδους ἀπὸ προσώπου κυρίου πρὸς πάντας τοὺς Ἰσραήλ. καὶ εἶδον, καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ. 10 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἀπόθες τὴν ῥάβδον Ἀαρὼν ἐνώπιον τῶν μαρτυρίων εἰς διατήρησιν, (λ) κομιεῖον τοῖς υἱοῖς τῶν ἀπειθούν· καὶ παυσάσθω ὁ γογγυσμός αὐτῶν ἐπ' ἐμοῦ, καὶ μὴ ἀποθάνωσι. 11 Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν, (μ) καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν. 12 Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Μωυσῆν, λέγοντες, Ἰδοὺ ἐξαπολώλαμεν, ἀπολώλαμεν, πεφθείρεθα. 13 Πᾶς ὁ ἀπόμενος τὴν σκηνῆς κυρίου, ἀποθνήσκει, ἕως εἰς τέλος ἀποδώνωμεν;

MS. A. (α) πατριῶν αὐτῶν παρὰ (β) ῥάβδους· ἑκάστου (γ) ῥάβδῳ αὐτοῦ. Καὶ τὸ ὄνομα * αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένον (δ) ἔστιν ῥάβδος (ε) ἀφελῶ ἀπὸ ζῶ τὸν (ζ) ὅσα αὐτοὶ (η) κατὰ ἀρχοντία, (θ) εἰς τὴν (ι) ῥάβδον ἡ Ἀαρὼν (κ) ἐξήνθησεν βλαστὸν, (λ) εἰς ζωμεῖον (μ) ὅσα συνέταξεν

ΚΕΦ. ιθ'.

1 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἀαρὼν, λέγων, Σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός (α) σου λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἁγίου, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν.

MS. A. (α) σου μετὰ σοῦ λήψεσθε

Loquere filiis Israel: & accipe ab eis virgam, virgam secundùm domos familiarum, ab omnibus principibus eorum, secundùm domos familiarum eorum, duodecim virgas: & uniuscujusque nomen ejus scribe in virga. Et nomen Aaron scribe in virga Levi: est enim virga una: secundùm tribum domûs familiarum suarum dabunt. Et pones eas in tabernaculo testimonii, è regione testimonii: in quibus agnoscar tibi illic. Et erit, homo quem elegero eum, virga ejus germinabit. Et (a) auferam à me murmurationem filiorũ Israel, quæ ipsi murmurant super vos. Et locutus est Moyses filiis Israel. Et dederunt ei omnes principes eorum virgam: principi unì virgam secundùm principem, secundùm domos familiarum eorum, duodecim virgas. Et virga Aaron inter virgas eorum. Et deposuit Moyses virgas ante Dominum in tabernaculo testimonii. Et factum est postridiè, & intravit Moyses & Aaron in tabernaculo testimonii. Et ecce germinavit virga Aaron in (b) domum Levi, & protulit germen, & efflorùit flores, & germinavit (c) nuces. Et protulit Moyses omnes virgas à facie Domini ad omnes filios Israel. Et viderunt & sumpserunt unusquisque virgam suam. Et dixit Dominus ad Moysen, Depone virgam Aaron in conspectu testimoniorum in conservationem, signum filii inobedientiam: & cesset murmuratio eorum à me, & non moriantur. Et fecit Moyses & Aaron, sicut præcepit Dominus Moysi; ita fecerunt. Et dixerunt filii Israel ad Moysen, dicentes, Ecce absumpti sumus, periimus, consumpti sumus. Omnis tangens tabernaculum Domini, moritur. Usque in finem moriemur?

CAP. XVIII.

1 Et ait Dominus ad Aaron, dicens; Tu, & filii tui, & domus patris (a) tui, accipietis peccata sanctorum: & tu, & filii tui accipietis peccata sacerdotii vestri.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Loquere cum filiis Israel, & accipe ab eis singulas virgas per domos patrũ, à cunctis *scilicet*, magnatibus eorũ per domos patrũ fuorum, duodecim virgas: & cujusque nomen scribe super virgam ipsius. Nomen verò Aaronis scribe super virgã Levi: nam singulæ virgæ ad domũ patrum eorũ *pertinent*. Et pone eas in tabernaculo temporis corã testimonio, ubi conveoire vos *consuevi*. Fietque ut vir qui mihi gratus erit, germinet ejus virga: & amovebo à me murmuratioоẽ filiorũ Israel quã murmurant adversùm vos. Dixit *hec* igitur Moses filiis Israel, dederuntque ei cuoctì magnates eorũ singulas virgas pro *quolibet* priucipe, juxta cunctas familias suas, duodecim virgas: & virga Aaronis *erat* inter virgas eorũ. Et posuit Moses virgas coram Domioo iotra tabernaculũ temporis testimooii. Postero autem die ingressus est Moses in tabernaculũ testimonii, viditq; germinâsse virgã Aharonis, domũs *videlicet*, Levi, & produxisse folia, & concrevisse inamygdala. Protulitque Moses cunctas virgas è tabernaculo temporis ad omnes filios Israel: quas cũ vidissent, acceperunt unusquisq; virgã suã. Ait autem Dominus ad Mosen, Restitue virgam Aharonis ante testimoniũ, ut reservetur in signoum pro filiis irritatoribus, ut cesset murmur eorũ à me, & oon moriantur. Fecit itaq; Moses quemadmodum præcepit ei Dominus, sic fecit. Et dixeruot filii Israel ad Mosen, Ecce consumpti sumus, ioterivimꝰ, & actũ est de nobis omnibꝰ: Et *quandoquidem* quisquis accesserit ad tabernaculũ Domini, morietur: ecce nos quoq; proximi sumꝰ consumptioni.

CAP. XVIII.

Dixit etiam Dominus ad Aharonem, Tu, & filii tui, & familia tua tecum ferte iniquitatem sanctuarii: tu quoque, & filii tui tecum ferte culpam sacerdotii vestri.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

2 מַלֵּל עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְסַב מִנְּהוֹן
חֻטְרָא חֻטְרָא לְבֵית אֲבָא מִן כָּל־
רַבְרְבֵיהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן תְּרֵי
עֲשַׂר חֻטְרִין נְכַר יַת שְׁמֵיהּ תִּכְתּוּב
3 עַל־חֻטְרֵיהּ: וְיַת שְׁמֵהּ דְּאַהֲרֹן
תִּכְתּוּב עַל חֻטְרָא דְּלֵוִי אֲרֵי חֻטְרָא
חַד לְרֵישׁ בֵּית אֲבָהָתְהוֹן: וְתַצְנְעִנּוּן
4 בְּמַשְׁכְּנָא דְמוֹעֲדָא קֳדָם סָהֲדוּתָא דַּאֲמַן
מֵימְרִי לְכُון תַּמָּן: וִיהֵי גַּבְרָא דְּי
אִתְרְעֵי בֵּיהּ חֻטְרֵיהּ יְנַעֵי וַאֲנִיחַ מִן
קֳדָמַי יַת חִרְעֲמָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי
אִנּוּן מִתְרַעְמִין עֲלֵיכُון: וַיְמַלֵּל מֹשֶׁה
עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיַהֲבוּ לֵיהּ כָּל־
רַבְרְבֵיהוֹן חֻטְרָא לְרַבָּא חַד חֻטְרָא
לְרַבָּא חַד לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן תְּרֵי
עֲשַׂר חֻטְרִין וְחֻטְרָא דְאַהֲרֹן בְּגוֹ
חֻטְרֵיהוֹן: וְאַצְנַע מֹשֶׁה יַת חֻטְרָא
7 קֳדָם יְיָ בְּמַשְׁכְּנָא דְסָהֲדוּתָא
8 בְּיוֹמָא דְּמָחָר וְהָא נְפָא חֻטְרָא דְאַהֲרֹן
דְּמַהֲדוּרָא וְהָא נְפָא חֻטְרָא דְאַהֲרֹן
לְבֵית לֵוִי וְאַפִּיק לְבְלַבִּין וְאַיְרִיז נַיְז
וְכָמֵית שִׁיגְרִין: וְאַפִּיק מֹשֶׁה יַת כָּל־
9 חֻטְרָיָא מִן קֳדָם יְיָ לְוַת כָּל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאִשְׁתְּמוֹדְעוּ וּנְסִיבוּ גְבַר
10 חֻטְרֵיהּ: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲתֵיב יַת־
חֻטְרָא דְאַהֲרֹן לְקֳדָם סָהֲדוּתָא
לְמִטַּרְא לְאָת לְעַמָּא סָרְבָנָא וּיסוּפֵן
תְּרֵעֲמָתְהוֹן מִן קֳדָמַי וְלָא יְמוּתוּן:
11 וְעָבַד מֹשֶׁה כְּמָא דִי פַקִּיד יְיָ יָתֵיהּ כֵּן
12 עָבַד: וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֹשֶׁה
לְמֵימַר הָא מְגֵנָא קְטֵלְתְּחַרְבָּא הָא
מְגֵנָא בְּלֵעַת אַרְעָא וְהָא מְגֵנָא
מִיתוּ בְמוֹחֲנָא: כָּל דְּקָרֵיב מִקְרַב
13 לְמִשְׁכְּנָא דַיְיָ מָאֵת הָא אֲנַחְנָא
סְיָפִין לְמֵמַר: יח
וַאֲמַר יְיָ לְאַהֲרֹן אַתְּ וּבְנָךְ וּבֵית אֲבוּךְ
עִמָּךְתְּסַלְּחוּן עַל חוֹבֵי מַקְדְּשָׁא וְאַתְּ
וּבְנָךְ עִמָּךְ תְּסַלְּחוּן עַל חוֹבֵי כְּהֻנָּתְכוֹן:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

2 דבר אל בני ישראל וקח מאתם מטה למטה לבית אבתם מאת כל נשיאיהם לבית אבתם שנים עשר מטות איש את שמו תכתב על מטהו: 3 ואת שם אהרן תכתב על מטה לוי כי מטה אחד לראש בית אבתם: 4 והנחתם אתם באהל מועד לפני העדות אשר אועד אתכם שמה: 5 והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח והשבתי מעלי את תלונות בני ישראל אשר הם מתלוננים עליכם: 6 וידבר משה אל בני ישראל ויתנו אליו כל נשיאיהם מטה אחד לנשיא אחד לבית אבתם שנים עשר מטות ומטה אהרן בתוך מטותם: 7 ויניח משה את המטות לפני יהוה באהל העדות: 8 ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויגמל שקדים: 9 ויצא משה את כל המטות מלפני יהוה אל כל בני ישראל וירא ויקחו איש מטהו: 10 ויאמר יהוה אל משה השב את מטה אהרן לפני העדות לשמר לאות לבני מרי ותכל תלונותם מעלי ולא ימותו: 11 ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו כן עשה: 12 ויאמרו בני ישראל אל משה לאמר הנה גוענו אבדנו כלנו אבדנו: 13 כל הקרב הקרב אל משכן יהוה יתמת הנה תמנו לגועת: יח
ויאמר יהוה אל אהרן אתה ובניך ובית אבתיך אתך תשאו את עון המקדש ואתה ובניך אתך תשאו את עון כהנתכם:

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

2 Loquere filiis Israel, et accipe ab eis virgas singulas per domos patrũ ab omnib' principib' eorũ, duodecim virgas per domos patrũ suorũ: et nomẽ uniuscujusq; scribes super virga ejus. Nomẽ autẽ Aaron scribes super virgam Levi: quia virga una erit principi domus 4 patrũ suorũ. Reponeq; eas in tabernaculo fœderis corã testimonio, ubi constituã verbũ 5 meum vobis. Et virũ quẽ elegero, virga ejus germinabit: et cessare faciã à me querimonias filiorũ Israel, quib' ipsi murmurant contra vos. Locutusq; 6 est Moyses cum filiis Israel; et dederunt ei oẽs principes eorum singulas virgas p singulos principes, per domos patrum suorũ; duodecim virgas: et virga Aaron erat in medio virga- 7 rum eorũ. Et reposuit Moyses virgas corã Dño, in taberna- 8 culo testimonii. Et factũ est in sequenti die, ingressũ est Moyses in tabernaculũ testimonii; et ecce germinavit virga Aarõ in domo Levi: et produxit ramos, et eruperant flores; et for- 9 matæ sunt amygdalæ. Et protulit Moyses oẽs virgas de conspectu Dñi, ad cunctos filios Israel: & cognoverunt & accepe- 10 runt singuli virgas suas. Dixitq; Dñs ad Moysen; Refer virgã Aaron corã testimonio, in custodiã et in signũ populo rebelli: ut cesset murmuratio eorũ à facie mea, et non 11 moriantur. Fecitq; Moyses: sicut præceperat ei Dñs, ita fecit. 12 Dixerunt autem filii Israel ad Moysen, dicentes: Ecce ex nobis interfecti sunt gladio, & ecce aliquos ex nobis deglutivit terra, et ecce aliqui ex no- 13 bis mortui sunt peste. Omnis qui accedit ad tabernaculum Domini moritur: num morte consumendi sumus?

CAP. XVIII.

1 Dixitq; Dominus ad Aaron; Tu, et filii tui et domus patris tui tecum, propitabitis sup delicta sanctuarii: et tu et filii tui tecum expiabitis super peccata sacerdotii vestri.

VERSIO SAMARITANA.

2 דבר אל בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אבתם מאת כל נשיאיהם לבית אבתם שנים עשר מטות איש את שמו תכתב על מטהו: 3 ואת שם אהרן תכתב על מטה לוי כי מטה אחד לראש בית אבתם: 4 והנחתם אתם באהל מועד לפני העדות אשר אועד אתכם שמה: 5 והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח והשבתי מעלי את תלונות בני ישראל אשר הם מתלוננים עליכם: 6 וידבר משה אל בני ישראל ויתנו אליו כל נשיאיהם מטה אחד לנשיא אחד לבית אבתם שנים עשר מטות ומטה אהרן בתוך מטותם: 7 ויניח משה את המטות לפני יהוה באהל העדות: 8 ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויגמל שקדים: 9 ויצא משה את כל המטות מלפני יהוה אל כל בני ישראל וירא ויקחו איש מטהו: 10 ויאמר יהוה אל משה השב את מטה אהרן לפני העדות לשמר לאות לבני מרי ותכל תלונותם מעלי ולא ימותו: 11 ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו כן עשה: 12 ויאמרו בני ישראל אל משה לאמר הנה גוענו אבדנו כלנו אבדנו: 13 כל הקרב הקרב אל משכן יהוה יתמת הנה תמנו לגועת: יח
ויאמר יהוה אל אהרן אתה ובניך ובית אבתיך אתך תשאו את עון המקדש ואתה ובניך אתך תשאו את עון כהנתכם:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 كلم بني اسرايل وخذ منهم عصي لكل بيت اب من اسرافهم لبيوت اباهم يكون ذلك اسمي
3 عسى عصا واكتب كل رجل على عصاه واسم هرون فاكتبه على عصا لبيي لانك انما
4 تاخذ عصا واحدة لجملة بيوت اباهم ودعها في جباء الحضرتين يدي الشهادة التي احضرك
5 هناك فالرجل الذي اختاره يفرع عصاه حتى اهدي عني تذمر بني اسرايل الذين
6 هم متذمرون عليكم فكلم موسى بني اسرايل فدفع اليه كل اسرافهم عصا من كل
7 سريف لبيوت اباهم اثني عشر عصا وعصي هارون فيما بينهم فوضعها موسى بين يدي
8 الله في جباء الشهادة فلما كان من غد دخل موسى في جباء الشهادة فاذا قد فرعت عصي
9 هرون التي هي لبيت ليوي فاخرجت فروعا وبورت نوارا وعقدت لوزا ثم اخرج موسى
جميع العصي من بين يدي الله الى جميع بني اسرايل فنظر كل واحد الى عصاه فاخذها
10 ثم قال الله لموسى رد عصا هرون بين يدي الشهادة تكن حفظ علامة لذوي الخلف
11 فيقي تذمرهم علي ولا يهلكوا فصنع موسى بما امره الله من ذلك ثم قال بنو اسرايل لموسى
12 هوذا قد نوقي منا وباد منا فكلنا هالكون واذا كان كل من تقدم الى مسكن الله يهلك
13 فهلكن فاذن مدفون

* الفصل الثامن عشر *

1 فقال الله لهرون
انت وابنك وال ابيك معك تحملون وزر المقدس وانت وابنك معك تحملان وزر اماميتكم

Præcipe filiis Israil, & accipe ab eis bacculum per singulas domos patris, à principibus eorum per domos patrum suorum, ei utique ii duodecim baculi: & scribe nomen cujuslibet viri super baculo suo. Et nomen Havonis scribe super baculo Livi. Nam accipies baculum unum prò qualibet domo patrum eorum. Et relinquet eos in tabernaculo præsentiæ coram testimonio apud quod tibi adsum illic. Et vir quem elegero, germinabit baculus ejus: ut mitigẽ à me mussitationẽ filiorũ Israil qui mussitant adversùm vos. Locutus est igitur Musa ad filios Israil, & dederunt ei omnes principes eorũ baculũ ab unoquoque principe per domos patrum suorum, duodecim baculos: & baculus Havonis inter eos. Posuitque eos Musa coram Deo in tabernaculo testimonii. Et cùm fuisset altera dies, introivit Musa in tabernaculum testimonii, & ecce germinaverat baculus Havonis qui erat pro domo Livi, & emiserat frondes, & produxerat flores, & concreverat in amygdalas. Deinde eduxit Musa cunctos baculos è conspectu Dei ad omnes filios Israil: & inspexit unusquisque baculum suum, sumpsitq; illum. Tum dixit Deus Musæ, Repone baculum Havonis ante testimonium, sitque conservatio signi rebellibus, cessàtque murmuratio eorum de me, & non pereant. Fecitque Musa quod præcepit ei Deus quoad hoc. Deinde dixerunt filii Israil ad Musam, Ecce mortui jam sunt quidam ex nobis, & perierunt alii: omnes ergò peribimus. Et quandoquidem quisquis accedit ad habitaculum Dei, perit: igitur nos consumendi, ac moriturí sumus.

CAP. XVIII.

Et dixit Dominus Aaroni, Tu, et filii tui, et domus patris tui tecum portabitis iniquitatem sanctuarii: Tu quoq;, et filii tui tecum portabitis iniquitatem sacerdotii vestri.

VER. SAM. (a) tributerat (b) consumendo?

ספר במדבר : יח

2 וְגַם אֶת־אַחֶיךָ מַטֵּה לֵוִי שֵׁבֶט אָבִיךָ הַקְרֵב
אִתָּךְ וְיִלָּווּ עָלֶיךָ וִישָׁרְתוּךָ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ
3 לִפְנֵי אֹהֶל הָעֵדֻת: וְשָׁמְרוּ מִשְׁמַרְתְּךָ וּמִשְׁמֶרֶת
כָּל־הָאֹהֶל אַךְ אֶל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא
יִקְרָבוּ וְלֹא־יָמוּתוּ גַם־הֵם גַּם־אַתֶּם:
4 וְנִלְווּ עָלֶיךָ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל מוֹעֵד לְכֹל
עֲבֹדַת הָאֹהֶל וְזָר לֹא־יִקְרַב אֲלֵיכֶם:
5 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא
יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת־
אַחֵיכֶם הַלְּוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֶם מַתָּנָה נְתֻנִים
לַיהוָה לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד: וְאַתָּה וּבָנֶיךָ
7 אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל־דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ
וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם
וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
8 אַהֲרֹן וְאֲנִי הִנֵּה נְתַתִּי לְךָ אֶת־מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי
לְכָל־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה
וּלְבָנֶיךָ לְחֹק־עוֹלָם: זֶה יִהְיֶה לְךָ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים
9 מִן־הָאֵשׁ כָּל־קָרְבָּנָם לְכָל־מִנְחָתָם וּלְכָל־
חַטָּאתָם וְלָכָל־אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יָשִׁיבוּ לִי קֹדֶשׁ
10 קָדָשִׁים לְךָ הוּא וּלְבָנֶיךָ: בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים תֹּאכְלֶנּוּ
11 כָּל־זָכָר יֹאכַל אֹתוֹ קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָּךְ: וְזֶה־לְּךָ
תְּרוּמַת מַתָּנָם לְכָל־תְּנוּפֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ
נְתַתִּים וּלְבָנֶיךָ וּלְבִתֶּךָ אִתָּךְ לְחֹק עוֹלָם כָּל־טָהוֹר
בְּבֵיתְךָ יֹאכֵל אֹתוֹ: כָּל חֵלֶב יִצְהָר וְכָל־
12 תִּירוֹשׁ וְדָגָן רֵאשִׁיתָם אֲשֶׁר יִתְּנוּ לַיהוָה
לְךָ נְתַתִּים:

NUMERI. Versio VULGATA LAT.

2 Sed & fratres tuos de tribu Levi, et sceptrũ patris tui sume tecũ, præstóque sint, & ministrent tibi : tu autẽ & filii tui ministrabitis in tabernaculo
3 testimonii. Excubabúntq; Levitæ ad præcepta tua, & ad cuncta opera tabernaculi : ita duntaxat, ut ad vasa Sanctuarii & ad altare non accedant, ne & illi moriantur, & vos
4 pereatis simul. Sint autem tecum, & excubent in custodiis tabernaculi, & in omnibus ceremoniis ej⁹. Alienigena non
5 miscebitur vobis. Excubate in custodia Sanctuarii, & in ministerio altaris : ne oriatur indignatio super filios Israel.
6 Ego dedi vobis fratres vestros Levitas de medio filiorum Israel, & tradidi donum Domino, ut serviant in ministe-
7 riis tabernaculi ejus. Tu autem & filii tui custodite sacerdotium vestrum : & omnia quæ ad culcum altaris pertinent, & intra velum sunt, per sacerdores administrabunrur. Si quis externus ac-
8 cesserit, occidetur. Locutúsque est Dominus ad Aaron, Ecce dedi tibi custodiam primitiarum mearum. Omnia quæ sanctificantur à filiis Israel, tradidi tibi & filiis tuis pro officio sacerdotali, legitima
9 sempiterna. Hæc ergò accipies de his, quæ sanctificantur & oblata sunt Domino. Omnis oblatio, & sacrificium, & quidquid pro peccato atque delicto redditur mihi, & cedit in Sancta sanctorum, tuum erit, et filiorum tuorum.
10 In Sanctuario comedes illud : mares tantùm edent ex eo, quia consecratum est tibi.
11 Primitias autem, quas voverint et obtulerint filii Israel, tibi dedi, er filiis tuis, ac filiabus tuis, jure perpetuo. Qui mundus est in domo tua, ve-
12 scetur eis. Omnem medullam olei, et vini, ac frumenti, quidquid offerunt primitiarum Domino, tibi dedi.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

2 Καὶ τὰς ἀδελφάς σου φυλῆς Λεβὶ δῆλον τῆς πατρίας σου περσυλάγου φῶς σεαυτόν, καὶ (β) προσεθήτωσαν σοι, καὶ λειτουργείτωσαν σοι· καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ ἀπε-
3 ναντι τῆς σκηνῆς τῆς μαρτυρίου. Καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακάς σου, καὶ τὰς φυλακὰς τῆς (γ) σκηνῆς· πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ φῶς τὸ θυσιαστήριον ἵνα μὴ προσθῶσιν, καὶ ἵνα ἀποθανῶσιν καὶ ὑμεῖς.
4 Καὶ προσεθήτωσαν φῶς σοι, καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τῆς μαρτυρίου, κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς. καὶ ὁ ἀλ-
5 λοφυὴς οὐ προσθήσει φῶς σοί. Καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῆς ἁγίου, καὶ τὰς φυλακὰς τῆς θυσιαστηρίου, καὶ οὐκ (δ) ἔσται θυ-
6 μὸς ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἐγὼ εἴλημφα τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ δόμα δεδομένον κυρίῳ, λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκη-
7 νῆς τῆς μαρτυρίου. Καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ διατηρεῖσθε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν, κατὰ πάντα τρόπον τῶν θυσιαστηρίου, καὶ τὰ ἔνδοθεν τῆς καταπετάσματος· καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν. καὶ ὁ
8 ἀλλοφυὴς ὁ προσπορευόμενος, ἀποθανεῖται. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἀαρὼν, (ε) Καὶ ἰδὲ ἐγὼ δέδωκα ὑμῖν τὴν διαδοχὴν τῶν (ζ) ἀπαρχῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων μοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· σοὶ
9 δέδωκα αὐτὰ εἰς γέρας, καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ νόμιμον αἰώνιον. Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάσης πλημμελείας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν (η) ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὅσα ἀποδιδοῦσί μοι ἀπὸ πάντων τῶν ἁγί-
10 ων, σοὶ ἔσται καὶ τοῖς υἱοῖς σου. Ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτά· πᾶν ἀρσενικὸν φάγε-
11 ται αὐτά· σὺ καὶ οἱ υἱοί σου. ἅμα ἔσται σοι. Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρχῶν δωμάτων αὐτῶν, ἀπὸ πάντων τῶν δοθεμάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· σοὶ δέδωκα αὐτὰ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ τῶν θυγατέρων σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον. πᾶς καθαρὸς
12 ἐν τῇ οἰκῳ σου ἔδεται αὐτά. Πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου, καὶ πᾶσα (θ) ἀπαρχὴ οἴνου, σίτου, ἀπαρχὴ αὐτῶν ὅσα ἂν δῶσι τῷ κυρίῳ, σοὶ δέδωκα αὐτά. Τὰ (ι) πρωτογενήματα πάντα ὅσα ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ὅσα ἂν ἐνέγκωσι κυρίῳ, σοὶ ἔσται.

Et fratres tuos tribum Levi domum patris tui assume ad te; & adjungantur tibi, & ministrent tibi : & tu, & filii tui tecum coram tabernaculo testimonii. Et
3 (b) custodient custodias tuas, & custodias tabernaculi. Tantummodò ad vasa sanctæ, & ad altare non accedent : & non morientur & bi, & vos. Et addentur
4 ad te, & custiouent custodias tabernaculi testimonii, secundùm omnia ministeria tabernaculi. Et alienigena non accedet ad te.
5 Et custodietis custodias sanctorũ, & custodias altaris : et non (c) erit furor in filios Israel. Et ego
6 accepi fratres vestros Levitas de medio filiorum Israel, (d) dationem datam Domino, ad ministrandã ministeria tabernaculi testimonii. Et tu, & filii tui tecum cop-
7 servabitis sacerdotium vestrum, ad omnem modum altaris, et quod est intra velum : & ministrabitis ministeria, (e) dationem sacrodotii vestri. Et alienigena accedens, morietur. Et locutus est Dominus
8 ad Aaron, Et ecce ego dedi vobis conservationem primitiarum, de omnibus quæ sanctificata sunt mihi à filiis Israel : tibi dedi ea in
9 (f) honorem, & filiis tuis post te, legitimum sempiternum. Et hoc sit vobis de sacrificatis sanctis oblationibus, de omnibus munerbus eorum, & de omnibus sacrificiis eorum, & de omni delicto eorum, & de omnibus peccatis eorum : quecunque reddant mihi
10 de omnibus sanctis, tibi erunt & filiis tuis. In sancto sanctorum comedetis ea : omne masculinum
11 comedet ea, tu, & filii tui. Sancta erunt tibi. Et hoc erit vobis de primitiis dationum eorum, de omnibus impositionibus filiorum Israel : tibi dedi ea, & filiis tuis, et filiabus tuis tecum, legitimũ sempiternum. Omnis mundus in do-
12 mo tuo edet eo. Omnis primitia olei, & omnis primitia vini, (g) tritici, primitia eorum, quæcunque dederint Domino ; tibi dedi ea. (h) Primogenita omnia, quecunque in terra eorum, quæcunque attulerint Domino ; tibi erunt.

MS.A. (β) προσεθήτωσαν, καὶ (γ) σκηνῆς σου· πλὴν (δ) ἔσται ἔτι θυμὸς (ε) Καὶ ἐγὼ ἰδὲ (ζ) ἀπαρχῶν μου ἀπὸ (η) ἁμαρτιῶν, ὅσα (θ) ἀπαρχὴ σίτου καὶ οἴνου, ἀπαρχὴ (ι) πρωτογενήματα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et fratres quoque tuos, tribum Levi, tribum 2
patris tui assumes tecum, ut consocientur tibi, ministrentque tibi : & tu ac filii tui tecum eritis coram tabernaculo temporis testi-
monii. Et custodiant custodiam tuam, & 3
custodiam totius tabernaculi ; verùm vasa sanctuarii & vasa altaris ne taogant, ut ne
moriantur cùm ipsi tùm vos. Consociabun- 4
tur inquam tibi, & custodient custodiam tabernaculi temporis, totiusque ministerii tabernaculi, & alienus non accedet ad vos.
Itaque custodite custodiam sanctuarii & cus- 5
todiam altaris, ut ampliùs nulla sit indignatio contra filios Israel. Et ego ecce promo- 6
vi fratres vestros Levitas de medio filiorum Israel (dono *enim* dediti sunt Domino) ad obeundum ministerium tabernaculi tempo-
ris. Tu verò, & filii tui tecum custodite sa- 7
cerdotium vestrum, cunctosque ritus altaris : & intra velum januæ fuogimini ministerio,
munere *scilicet*, quod dedi sacerdotio vestro : & alienus qui accesserit, occidatur. Dixit 8
etiam Dominus ad Aharonem, Ecce ego dedi tibi custodiam separationum mearum, &
omnia sancta filiorum Israel tibi dedi ob unctiooem, tibi *inquam*, & filiis tuis tecun,
lege perpetuâ. Horum autem sanctitas san- 9
ctificabitur ab igne : Omnis eorum oblatio, & omnis eorum farina, omniaque peccata
eorum, & cuncta illorum sacrificia quæ mihi offerent, sancta sanctorum erunt tibi & filiis
tuis. In sancto sanctorum comedetis illud, 10
quilibet masculus comedet illud, sanctũ erit tibi. Hæc igitur est separatio donorũ vestro- 11
rũ. Omnes etiã separationes filiorũ Israel tibi cõcessi & filiis ac filiab⁹ tuis tecũ, lege perpe-
tuâ : quicunq; mund⁹ fuerit in domo tua, cõ-
det illud. Omnẽ pinguedinẽ olei, omnẽq; adi- 12
pẽ fruméti & vini, necnon primitias eorum quas tribuent Domino, tibi concessi.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

2 ואף־ית אחך שבטא דלוי שבטא
דאבוך קריב לותך ויתחברון
עלך וישמשונך ואנת ובנך עמך
קדם משכנא דסהדותא: ויטרון
3 משרתך ומטרת כל משכנא ברם
למני קדשא ולמדבחא לא יקרבון
ולא־ימותון אף־אנון אף־אתון:
4 ויתחברון עלך ויטרון ית־מטרת
משכנא ומנא לכל פולחן משכנא
וחילוני לא יקרב לותכון: ויטרון
5 ית מטרת קדשא וית מטרת
מדבחא ולא־יהי עוד רגזא על־בני
6 ישראל: ואנא הא קריבית ית
אחיכון ליואי מן בני ישראל לכון
מתנן יהיבין קדם יי למפלח ית
7 פולחן משכנא ומנא: ואנת ובנך עמך
תטרון ית כהנתכון לכל פתגם
מדבחא ולמנן לפרוכתא ותפלחון
פולחן מתנא אתן ית כהונתכון
8 וחילוני דיקרב יתקטיל: ומלל יי
לאהרן ואנא הא יהבית לך
ית־מטרת אפרשותי לכל־
קרשיא דבני־ישראל לך יהבתינון
9 לרבו ולבנך לקים עלם: דין יהי
לך מקודש קדשיא מותר מן־
אשתא כל־קרבניהון לכל־
מנחתהון ולכל־חטותהון ולכל־
אשמיהון די יתיבון קדמי קודש
10 קדשין ויכלך הוא ולבנך: בקודש
קודשין תיכלונה כל־דכורא
יכול ליתיה קודשא יהי־לך:
11 ודין לך אפרשות מתנתהון לכל־
אנרמות בני ישראל לך יהבתינון
ולבנך ולבנתך עמך לקים עלם
כל־דדכי בביתך ייכול יתיה:
12 כל טוב משח וכל־טוב חמר ועבור
ראשיתהון די־יתנון קדם יי לך
יהבתינון:

TARGUM ONKELOS.

2 Fratres quoque tuos de tribu Levi patris tui applica ad te, ut adhæreant tibi & ministrent tibi: & tu, & filii tui tecũ, eritis corã tabernaculo
3 testimonii. Et custodient custodiam tuam, & custodiam totius tabernaculi: sed ad vasa sanctuarii & ad altare non accedant, ut non moriantur
4 tam illi quàm vos. Et adhærebunt tibi, & custodient custodiã tabernaculi fœderis, juxta omne ministeriũ tabernaculi: & alien° non accedat
5 ad vos. Custodiéntq; custodiã sanctuarii, & custodiã altaris: ut non sit ultrà indignatio super filios Israel. Et ecce ego
6 applicavi fratres vestros Levitas, de medio filiorũ Israel: & dedi eos dono vobis coram Domino, ut ministrent ministerium tabernaculi fœderis.
7 Tu autẽ & filii tui tecũ custodietis sacerdotiũ vestrũ, juxta omnẽ ritũ altaris, & intra velum ministrabitis: ministeriũ doni dabo sacerdotiũ vestrũ; &
8 extrane° qui accesserit, occidetur. Locutusque est Dñs cum Aaron: Ecce ego dedi tibi custodiam primitiarũ mearum: omnia quæ sanctificata sunt à filiis Israel, tibi rradidi ea pro
9 unctione, & filiis tuis, in pactũ sempiternũ. Hoc erit ribi de sancto sanctorũ, quod remanet de omnibus quæ oblata sunt in igne: juxta omnia munera eorũ, & juxta omnia quæ pro peccato offeruntur, & pro delicto eorũ reddent coram me; sanctũ sanctorũ erit tibi & fi-
10 liis tuis. In sancto sanctorum comedetis illud: omnis masculus comeder illud, sanctum
11 erit tibi. Et hæ primitiæ munerũ eorũ, juxta omnia quæ obtulerint Israel: tibi tradidi ea, & filiis tuis & filiab° tuis tecũ, fœdere sempiterno: omnis qui mundus fuerit in do-
12 mo tua comedet ea. Omne optimũ olei, & omne optimũ vini & frumenti, & primitias eorum quas dabunt filii Israel coram Domino, tibi dedi eas.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

2 ודגם אחיך מטה לוי שבט אביך קרב אתך ויתלוו עליך ושרתוך ואתה ובניך עמך לפני אהל העדת:
3 ושמרו משמרתך ומשמרת כל האהל אך אל כלי הקדש ואל המזבח לא יקרבו ולא גם אתם גם אתן:
4 ונלוו עליך ושמרו משמרת אהל מועד לכל עבדת האהל וזר לא יקרב אליכם:
5 ושמרתם את משמרת הקדש ומשמרת המזבח ולא יהיה עוד קצף על בני ישראל:
6 והנה לקחתי את אחיכם הלוים מתוך בני ישראל לכם מתנה נתנים לה׳ לעבד את עבדת אהל מועד:
7 ואתה ובניך אתך תשמרו את כהנתכם לכל דבר המזבח ולבית לפרכת ועבדתם עבדת מתנה אתן את כהנתכם וזר הקרב יומת:
8 ויאמר ה׳ אל אהרן הנה נתתי לך את משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל לך נתתים למשחה ולבניך לחק עולם:
9 זה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש כל קרבנם לכל מנחתם ולכל חטאתם ולכל אשמם אשר ישיבו לי קדש קדשים הוא לך ולבניך:
10 בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אתו קדש יהיה לך:
11 וזה לך תרומת מתנתם לכל תנופות בני ישראל לך נתתים ולבניך ולבנתיך אתך לחק עולם כל הטהור בביתך יאכל אתו:
12 כל חלב יצהר וכל חלב תירש ודגן ראשיתם אשר יתנו לה׳ לך נתתים:

VERSIO SAMARITANA.

2 ואת אחיך שבט לוי שבט אביך קרב אתך ויתלוו עליך ושרתוך ואתה ובניך עמך לפני אהל העדת:
3 ושמרו משמרתך ומשמרת כל האהל אך אל כלי הקדש ואל המזבח לא יקרבו ולא גם אתם גם אתן:
4 ונלוו עליך ושמרו משמרת אהל מועד לכל עבדת האהל וזר לא יקרב אליכם:
5 ושמרתם את משמרת הקדש ומשמרת המזבח ולא יהיה עוד קצף על בני ישראל:
6 והנה לקחתי את אחיכם הלוים מתוך בני ישראל לכם מתנה נתנים לה׳ לעבד את עבדת אהל מועד:
7 ואתה ובניך אתך תשמרו את כהנתכם לכל דבר המזבח ולבית לפרכת ועבדתם עבדת מתנה אתן את כהנתכם וזר הקרב יומת:
8 ויאמר ה׳ אל אהרן הנה נתתי לך את משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל לך נתתים למשחה ולבניך לחק עולם:
9 זה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש כל קרבנם לכל מנחתם ולכל חטאתם ולכל אשמם אשר ישיבו לי קדש קדשים הוא לך ולבניך:
10 בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אתו קדש יהיה לך:
11 וזה לך תרומת מתנתם לכל תנופות בני ישראל לך נתתים ולבניך ולבנתיך אתך לחק עולם כל הטהור בביתך יאכל אתו:
12 כל חלב יצהר וכל חלב תירש ודגן ראשיתם אשר יתנו לה׳ לך נתתים:

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Lat'na.

2 Atq; etiam fratres tuos, tribũ Levi, tribum patris tui accedere fac ad te(a) adhærẽntque tibi ac ministrent tibi: Tu verò, & filii tui tecum eritis coꝶ tabernaculo testimonii. Et custodient custodiã 3 tuam, et custodiam omnis tabernaculi: tantùm ad vasa sancta, & ad altare non accedent, ut non moriantur, & hi, et vos. Adjungentq; tibi, 4 et custodient custodiã tabernaculi testimonii secundùm omne ministeriũm tabernaculi: (b) alienigena autem non accedet ad vos. Custodietis 5 igitur custodiã sanctitatis, et custodiam altaris, et non erit amplius indignatio super filios Israel. Ego autẽ, ecce ac- 6 cepi fratres (c) tuos Levitas de medio filiorum Israel: vobis dono dati sunt à Domino ad faciendum ministeriũ tabernaculi testimonii. Tu verò, 7 et filii tui tecum custodietis sacerdotium vestrum secundùm omne negotium altaris, et id quod est intra velum: ministrabitis. ministeriũ istud; nam dono dedi sacerdotium vestrum: (d) Alienigena autem qui accesserit, (e) morietur. Et locutus est Do- 8 minus Aaron; Ego autem, ecce dedi tibi custodiã oblationũ elevatarũ mearum ex omnib° sanctificationibus filiorũ Israel: tibi dedi illas propter unctionem, filiis q; tuis in (f) præceptũ æternum. Hoc erit 9 tibi de sanctitatibus sanctitatum ex (g) igne: omne munus eorum, sive in omni oblatione eorum, sive in omni sacrificio pro peccato eorũ, sive in omni sacrificio pro delicto eorum, quib° se reos cõfitebunt mihi: sanctum sanctorum hoc erit tibi, et filiis tuis. In sancto 10 sanctorũ manducabis illud; omnis masculus comedet illud: sanctum erit tibi. Hoc autem 11 erit tuum; elevatio doni eorũ in omni sacrificio ventilationis filiorum Israel: tibi dedi illa, et filiis tuis, et filiab° tuis tecum in (h) præceptum æternum: omnis mundus in domo tua vescetur illis. Omnẽ pin- 12 guedinem (i) olei, omnemq; (k) pinguedinẽ musti et frumenti, primitias eorum quas dabunt Domino, tibi dedi.

VER. SAM. (a) adjungantũrq; (b) extraneus (c) vestros (d) Extrane° (e) occidetur. (f) portionem æternam. (g) oblatione: (h) portionem æternam: (i) recentis, (k) liquorem aridi aut veteris,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 وايضا اخوتك سبط لبوي سبط ابيك قدمهم اليك فيتصافوا اليك ويخدموك * وانت وابناك
3 معك فقط بين يدي خباء الشهادة * ويحفظوا تحفظك وتحفظ كل المضرب * لكن لا يتقدموا الى
4 اله القدس والمذبح لئلا يموتوا هم وانتم * والمتصافون اليك يحفظون حفظ خباء المحضر وجميع
5 خدمته * واجنبي لا يتقدم اليكم * ويحفظوا حفظ المقدس * وحفظ المذبح * ولا يكون زيادة
6 سخط على بني اسرايل * فاني انا اخذت اخوتكم اللاويين من بين بني اسرايل * وجعلتهم
7 هبة لكم لله * ليخدموا خدمة خباء المحضر * وانت وبنوك معك تحفظون اماناتكم لجميع امور
8 المذبح * وداخل الستر فتخدمونه * فقد جعلت امانتكم خدمة موهوبة * وانت اجنبي
9 يقدم اليها فليقتل * ثم كلم الله هرون فقال * اني قد اعطيتك حفظ رفايعي * من جميع
10 اقداس بني اسرايل اعطيتك اياها مسحا ولبنيك رسم الدهر * هذا يكون لك من خواص
11 الاقداس * من بعد الحرق من جميع قرابينهم وبرهم وقد كابهم وقربان الاثم * الذي ياءتوني
12 به فهو من خواص الاقداس لك ولبنيك * وبخاص الطهر ياكله * كل ذكر ياكله منه * كذلك
13 يكون لك قدسا * وهذه لك * رفايع عطيتهم من جميع تحركات بني اسرايل لك جعلتها
14 ولبنيك ولبناتك معك رسم الدهر * وكل طاهر في منزلك ياكلها * وجميع اجود الدهن والعصير
15 والبر * اوايلها التي يحملونها لله قد جعلتها لك *

Et fratres quoque tuos tribum Levi, tribũ patris tui admove ad te, & adjungantur tibi, & ministrent tibi: tu verò ac duo filii tui tecum soli eritis ante tabernaculũ testimonii. Et observent custodiam tuam, & custodiam totius tabernaculi: sed non accedant ad instrumenta sanctuarii et altaris, ne moriantur ipsi et vos. Et adjun- 4 cti tibi observabunt custodiã tabernaculi præscriptæ, & omne ministerium eius: & alienigena non accedet ad vos. Et observent custodiam sanctuarii, & custodiam altaris: et non erit amplius ira super filios Israil. Ego siquidẽ accepi fratres vestros 6 Levitas de medio filiorum Israil, & feci eos donũ vobis Deo, ut ministrent ministerium tabernaculi præscriptæ. Et tu ac 7 filii tui tecum custodietis sacerdotium vestrum in omnibus rebus altaris, & intra vetũ servietis illi. Iam enim constitui sacerdotium vestrum; ministerium dono datum: et quicunque adventa accesserit ad illud, interficiatur. Item allocut° est Do- 8 Haronem, & ait; Equidem dedi tibi observationẽ elevationum mearũ, ex omnibus sacris filiorum Israil dedi eam tibi ad unctionem, & filiis tuis, constitutione sempiternã. Hoc erit tuum ex præcipuis 9 sacrorum: Post sublatum holocaustum ex omnibus sacrificiis eorum, & tritico eorum, & expiatione eorum, & sacrificio delicti: quod afferent mihi, erit ex præcipuis sacrorũ tibi & filiis tuis. Et in præ- 10 cipuo loco purificatũ comedet illud, omnis masculus comedet ex eo: sc erit tibi sacrum. Hæc etiam tibi erunt: oblationes 11 muneris eorum ex omnibus agitatis filiorum Israil, tibi constitui & filiis tuis & filiabus tuis tecum, præcepto sempiternũ: & omnis purus in domo tua comedet ea. Et optima quæque olei, & musti, & fru- 12 menti, primitias quas constituunt Deo, iam feci tuas:

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר : יח

tibi ,Domino *adducent* quas eorum terra in quæ omnium Primitiæ
13 בִּכּוּרֵי כָּל־אֲשֶׁר בְּאַרְצָם אֲשֶׁר־יָבִיאוּ לַיהוָה לְךָ
consecratio Omnis ,*illud* comedet ,tua domo in mundus Omnis ,*erit*
14 יִהְיֶה כָּל־טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכֵלֶנּוּ : כָּל־חֶרֶם
quam eorum omni vulvæ aperto Omnis .erit tibi ,Israel in
15 בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה : כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־
Sed .tibi erit ,*animali in & homine in* ,Domino *facient appropiquare*
יַקְרִיבוּ לַיהוָה בָּאָדָם וּבַבְّהֵמָה יִהְיֶה־לְּךָ אַךְ
animalis primogenitum & ,hominis primogenitum redimes redimendo
פְּדֹה תִפְדֶּה אֶת־בְּכוֹר הָאָדָם וְאֶת־בְּכוֹר הַבְּהֵמָה
tus ordinatione in redimes menfis filio à ej redeptiones Et .redimes immundi
הַטְּמֵאָה תִּפְדֶּה : וּפְדוּיָו מִבֶּן־חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכְּךָ
ipse obolorum Viginti .sanctiratis *secto in* ,siclis quinque ,*argento*
כֶּסֶף חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא :
capræ primogenitū vel ,ovis primogenitum Sed primogenitum Sed
16 אַךְ בְּכוֹר־שׁוֹר אוֹ־בְכוֹר כֶּשֶׂב אוֹ־בְכוֹר עֵז
& ,altare *super* sparges eorū Sanguinem .*ipsi* sāctificatio .redimes non
לֹא תִפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת־דָּמָם תִּזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־
eorum caro Et .Domino quietis odorē in *igniromem* ,facies suffire eorū adipe
חֶלְבָּם תַּקְטִיר אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה : וּבְשָׂרָם
.erit tibi dexter armus sicut & ,elevationis pectus sicut ,tibi erit
יִהְיֶה־לְּךָ כַּחֲזֵה הַתְּנוּפָה וְכַשּׁוֹק הַיְמִין לְךָ יִהְיֶה :
Israel filii facient elevare quas ,sanctificationum elevationes Omnes
19 כָּל־תְּרוּמֹת הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יָרִימוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
.*fecuti* statutum in ,tecum tuis filiabus & ,tuis filiis & ,tibi dedi ,Domino
לַיהוָה נָתַתִּי לְךָ וּלְבָנֶיךָ וּלְבִתֶּךָ אִתְּךָ לְחֹק עוֹלָם
.tecum tuo femini & ,tibi ,*Domini facies ad illud* .seculi salis Pactum
בְּרִית מֶלַח עוֹלָם הוּא לִפְנֵי יְהוָה לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ :
par & ,*hereditabit* non eorum terra In :Aharon ad Dominus dixit Et
20 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן בְּאַרְצָם לֹא תִנְחָל וְחֵלֶק
tua hæreditas & ,tua pars Ego .eorum medio in tibi erit non
לֹא־יִהְיֶה לְךָ בְּתוֹכָם אֲנִי חֶלְקְךָ וְנַחֲלָתֶךָ
decimam omnem dedi ecce ,Levi filiis Et .Israel filiorum medio in
21 בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וְלִבְנֵי לֵוִי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל־מַעֲשֵׂר
servicimes ipsi *quo* eorum *servitio* pro ,hæreditatem in Israel in
בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָה חֵלֶף עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר הֵם עֹבְדִים אֶת־
Israel filii amplius appropinquabāt non Et .*conventus* *ministrii servitium*
עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד : וְלֹא יִקְרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
ipse Levita *servet* Et .*meriendum ad peccatum ferendū ad* ,*conventus tentorium* ad
22 אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לָשֵׂאת חֵטְא לָמוּת : וְעָבַד הַלֵּוִי הוּא
statuto ,eorum iniquitatē portabunt ipsi & ,*conventus tentorii servitium*
אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהֵם יִשְׂאוּ עֲוֹנָם חֻקַּת
hereditabunt non Israel filiorum medio in Et .vestras generationes *in secuti*
עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם וּבְתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחָלוּ :
elevabunt quam ,Israel filiorum decimam .Quia .hæreditatem
24 נַחֲלָה : כִּי אֶת־מַעֲשַׂר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָרִימוּ
dixi Idcirco .hæreditatē in Levitis dedi ,elevationem Domino
לַיהוָה תְּרוּמָה נָתַתִּי לַלְוִיִּם לְנַחֲלָה עַל־כֵּן אָמַרְתִּי
.hæreditatem *hæreditabunt* non Israel filiorum medio in :eis
לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחָלוּ נַחֲלָה :

13 Universa frugum initia, quas gignit humus, & Domino deportantur, cedent io usus tuos: qui mundus est in domo tua,
14 vescetur eis. Omne quod ex voto reddiderint filii Israël,
15 tuum erit. Quidquid primum erumpit è vulva cunctæ carnis, quam offerunt Domino, sive ex hominibus, sive de pecoribus fuerit, tui juris erit; ita duntaxat, ut pro hominis primogenito pretium accipias, & omne animal quod immundū
16 est, redimi facias, Cujus redemptio erit post unum mensem, siclis argenti quinque, pondere Sanctuarii. Siclus viginti obolos habet. Primogenitum autem bovis & ovis &
17 capræ non facies redimi, quia sanctificata sunt Domino: sanguinem tantùm eorum fundes super altare, & adipes adolebis in suavissimum odorem
18 Domino. Carnes verò in usum tuum cedent: sicut pectusculum consecratum, & armus dextet,
19 tua erunt. Omnes primitias Sanctuarii, quas offerunt filii Israël Domino, tibi dedi, & filiis ac filiabus tuis, jure perpetuo. Pactum salis est sempiternum coram Domino, tibi ac filiis tuis. Dixitque Dominus ad Aaron, In terra eorum nihil possidebitis, nec habebitis partem inter eos: ego
20 pars & hæreditas tua in medio filiorum Israël. Filiis autem Levi dedi omnes decimas Israëlis in possessionem, pro ministerio quo servium mihi in
21 tabernaculo fœderis: Ut non accedāt ultrà filii Israël ad tabernaculū, nec committāt peccatū mortiferū, Solis filiis Levi mihi in tabernaculo serviētib', & portantib' peccata populi. Legitimū sempiternū erit
22 in generationib' vestris. Nihil aliud possidebunt, Decimatum oblatione contenti, quas in usus eorum & necessaria separavi.

13 Πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά.
14 Πᾶν ἀνάθεμα ἐξαιρετὸν (κ) ἐν υἱοῖς Ἰσ-
15 ραὴλ, σοὶ ἔσται. Καὶ πᾶν διανοίγον μήτραν
ἀπὸ πάσης σαρκὸς, ὅσα προσφέρουσι κυρίῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σοὶ ἔσται.
ἢ λύτρῳ λυτρωθήσεται τὰ πρωτότο-
κα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν
16 κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων λυτρώσῃ. Καὶ ἡ
λύτρωσις αὐτῶ, ἀπὸ μηνιαίου ἡ συνίμησις
πέντε σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον
εἴκοσι ὀβολοί εἰσι. Πλὴν πρωτότοκα μό-
17 νων καὶ πρωτότοκα βοσκάτων καὶ πρωτότο-
κα αἰγῶν οὐ λυτρώσῃ· ἅγιά ἐστι· καὶ τὸ αἷ-
μα αὐτῶν προχεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον,
καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις καῦσιμα εἰς ὀσμὴν
18 εὐωδίας κυρίῳ. Καὶ τὰ κρέα ἔσται σοι, κα-
θὰ καὶ τὸ στηθύνιον τῆς ἐπιθέμεως (λ) καὶ
κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν, (μ) σοὶ ἔσται.
19 Πᾶν ἀφαίρεμα τῶν ἁγίων ὅσα ἂν ἀφέ-
λωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κυρίῳ, δέδωκά σοι
καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγαστρί σου μετὰ
σοῦ, νόμιμον αἰώνιον. διαθήκη ἁλὸς αἰω-
νία ἔστιν ἔναντι κυρίου, σοὶ καὶ τῷ σπέρ-
20 ματί σου μετὰ σοῦ. Καὶ ἐλάλησε κύριος
πρὸς Ἀαρὼν, Ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ κληρο-
νομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς,
ὅτι ἐγὼ μερὶς σου καὶ κληρονομία σου ἐν
21 μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ τοῖς υἱοῖς
Λευὶ ἰδὲ δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν Ἰσ-
ραὴλ ἐν κλήρῳ ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν αὐ-
τῶν, ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσι λειτουργίαν
22 ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. Καὶ οὐ προσ-
ελεύσονται ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκη-
νὴν τοῦ μαρτυρίου λαβεῖν ἁμαρτίαν θανα-
23 τηφόρον. Καὶ λειτουργήσει ὁ Λευίτης αὐ-
τὸς τὴν λειτουργίαν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
τυρίου· καὶ αὐτοὶ λήψονται τὰ ἁμαρτή-
ματα αὐτῶν, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς
γενεὰς αὐτῶν. καὶ ἐν μέσῳ (ν) υἱῶν Ἰσρα-
24 ὴλ οὐ κληρονομήσουσι κληρονομίαν. Ὅτι
τὰ ἐπιδέκατα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὅσα (ξ)
ἐὰν ἀφορίσωσι κυρίῳ, ἀφάρεμα δέδωκα
τοῖς Λευίταις ἐν κλήρῳ. διὰ τοῦτο εἴρηκα
αὐτοῖς, Ἐν μέσῳ (ο) υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ κλη-
ρονομήσουσι κλῆρον.

Omnis mundus in domo tua e- 13
det ea. Omne consecratum in si- 14
liis Israel, sibi erit. Et omne ada- 15
periens vulvam de omni carne,
quæcunque offerunt Domino ab
homine usque ad pecus, tibi erit.
Sed redemptionibus redimentur
primogenita hominum: & pri-
mogenita pecorum immundorum
redimes. Et redemptio ejus, ab 16
uno mense: æstimatio quinq; si-
clorum; juxta siclum sanctū vi-
ginti oboli sunt. Veruntamen 17
primogenita vitulorum, & pri-
mogenita ovium, & primogenita
caprarum non redimes. San-
ctæ sunt. Et sanguinem eorum ef-
fundes ad altare: & adipem of-
feres oblationem in odorem suavitatis Domino. Et carnes erunt 18
tibi, sicut etiam pectusculum
impositionis; & ad brachium
dextrum, tibi erit. Omnis demp- 19
tio sanctorum, quæcunque demp-
serint filii Israel Domino; de-
di tibi, & filiis tuis, & filiabus
tuis tecum, legitimum sem-
piternum. Testamentum (i) sa-
lis sempiterni est ante Dominum,
tibi & semini tuo post te. Et 20
locutus est Dominus ad Aaron,
In terra eorum non hæreditabis,
& pars non erit tibi in eis: quo-
niam ego pars tua, & hæredi-
tas tua in medio filiorum Israel. Et filiis Levi ecce dedi om- 21
nem decimam in Israel in sorte
pro ministeriis eorum, quæcun-
que ipsi ministrant, ministerium
in tabernaculo testimonii. Et non 22
accedant ultrà filii Israel in ta-
bernaculum testimonii ad accipiendum peccatum mortiferum.
Et ministrabit Levita ipse mini- 23
sterium tabernaculi testimonii,
& ipse accipient peccata eorum,
legitimum sempiternum in pro-
genies eorum. Et in medio filio-
rum Israel non hæreditabunt
hæreditatem. Quoniam deci- 24
mas filiorū Israel, quæcunq; se-
gregaverint Domino, demptionē
dedi Levitis in sorte. Propterea
dixi eis, In medio filiorum Israel non hæreditabunt sortem.

MS.A. (κ) ἐν τοῖς υἱοῖς (λ) καὶ τὸν (μ) ἔσται σοι. (ν) τῶν υἱῶν (ξ) ἂν (ο) τῶν υἱῶν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܟܠ ܕܢܥܠ ܒܐܪܥܐ ܕܢܬܝܢܘܢ ܠܡܪܝܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܢܐܟܠ ܐܢܘܢ ܟܠ ܕܛܗܝܪ ܒܒܝܬܟ ܢܐܟܠ ܐܢܘܢ ܟܠ ܕܚܪܡ
14 ܒܝܫܪܝܠ ܠܟ ܢܗܘܐ ܟܠ ܕܦܬܚ ܪܚܡ ܡܢ ܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܒܥܝܪܐ ܕܢܬܝܢܘܢ ܠܡܪܝܐ ܠܟ ܢܗܘܐ
15 ܒܪܫܝܬ ܟܠ ܒܪܬܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܥܝܪܐ ܕܢܬܝܢܘܢ ܠܡܪܝܐ ܠܟ ܢܗܘܐ ܐܦ ܒܪܫܝܬ ܒܟܪ ܐܢܫܐ ܘܒܟܪ ܒܥܝܪܐ ܕܛܡܝܐ ܢܦܪܩ
16 ܠܟ ܢܗܘܐ ܘܦܘܪܩܢܗ ܡܢ ܪܝܫ ܪܝܚܐ ܕܬܪܝܢ ܫܢܝܢ ܬܦܪܩ ܒܫܘܠܡܗ ܕܟܣܦ ܥܣܪܝܢ ܓܪܐ ܗܘ ܒܫܩܠ ܩܘܕܫܐ
17 ܒܪܫܝܬ ܒܟܪ ܬܘܪ ܐܘ ܒܟܪ ܟܒܫ ܐܘ ܒܟܪ ܥܙ ܠܐ ܬܦܪܩ ܩܕܝܫܝܢ ܗܢܘܢ ܬܙܪܩ ܐܢܘܢ ܕܡܗܘܢ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܢܩܛܪ ܚܠܒܗܘܢ
18 ܩܘܪܒܢܐ ܠܡܪܝܚ ܢܝܚܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܘܒܣܪܗܘܢ ܢܗܘܐ ܠܟ ܐܝܟ ܕܚܙܐ ܕܬܢܘܦܬܐ ܘܐܝܟ ܕܙܪܥܐ ܕܝܡܝܢܐ ܢܗܘܐ ܠܟ
19 ܟܠ ܩܪܒܢܝ ܩܘܕܫܐ ܕܝܢ ܕܡܫܪܝ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܡܪܝܐ ܝܗܒܬ ܠܟ ܘܠܒܢܝܟ ܘܠܒܢܬܟ ܥܡܟ ܠܥܠܡ ܠܚܘܩ ܡܠܚ ܥܠܡ ܗܘ ܩܕܡ ܡܪܝ ܠܟ ܘܠܙܪܥܟ ܥܡܟ
20 ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܠܐܗܪܢ ܒܐܪܥܗܘܢ ܠܐ ܬܢܚܠ ܘܚܠܩ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܒܬܘܟܗܘܢ ܐܢܐ ܚܠܩܟ ܘܢܚܠܬܟ ܒܓܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ
21 ܘܠܒܢܝ ܠܘܝ ܗܐ ܝܗܒܬ ܟܠ ܥܫܪܐ ܕܝܫܪܝܠ ܠܢܚܠܬܐ ܚܠܦ ܦܠܚܬܗܘܢ ܕܗܢܘܢ ܦܠܚܝܢ ܠܡܫܟܢ ܡܘܥܕ
22 ܘܠܐ ܢܩܪܒܘܢ ܥܕ ܠܐܗܠ ܡܘܥܕ ܠܡܣܝܡ ܚܛܐ ܠܡܘܬ ܘܦܠܚ ܠܘܝܐ ܗܘ ܠܦܠܚܬܗ ܕܡܫܟܢ ܡܘܥܕ
23 ܘܢܣܝܢ ܥܘܠܗܘܢ ܩܝܡܐ ܠܕܪܗܘܢ ܒܓܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܐ ܢܢܚܠܘܢ ܢܚܠܬܐ ܒܬܘܟ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܐ ܢܢܚܠܘܢ
24 ܢܚܠܬܐ ܡܛܥ ܕܥܫܪܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܕܢܪܝܡܘ ܠܡܪܝܐ ܠܘܝܐ ܝܗܒܬ ܠܢܚܠܬܐ ܥܠ ܕܝܢ ܐܡܪܬܝ ܠܗܘܢ ܒܓܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܐ ܢܢܚܠܘܢ

Primitia omnis quæ est in terra ipsorum, quam afferent Domino, tua erit: & quicunq; mundus fuerit in domo tua, comedet eam. 13
Omne etiam anathema in Israele, tuum erit. 14
Omne deniq; aperiens vulvam ex omni carne, quod offerent Domino, sive ex hominibus fuerit sive ex animantibus, tuum erit. 15
Veruntamen redimendo redimes primogenita hominum, & primogenita animantis immundi redimes. Ejus autem redemptionem 16
à filio mensis & supra redimes pretio argenti, *nempe* quinq; siclis in siclo sanctuarii: viginti verò obolorum est siclus. Atverò primogenita boum, & primogenita caprarum, & primogenita agnorum ne redimas, quia sancta sunt: sed sanguinem eorum sparge super altare, & adipem illorum eleva in oblationem ad altare pro odore suffitūs Domino. 17
Caro autem eorum tua sit, sicut pectusculum separationis, & sicut armus dexter, tua sit. 18
Omnem separationem sactorum quæ separant filii Israel Domino, dedi tibi & filiis ac filiabus tuis tecum, lege perpetuâ, fœdus est salis perpetuum coram Domino tibi & filiis tuis tecum. 19
Et dixit Dñs ad Aharonem, 20
In terra eorum nihil possidebis, & pars non erit tibi inter eos: sed pars tua & possessio tua inter filios Israel, erunt separationes Dñi ejusq; sacra. Filiis verò Levi, ecce dedi cunctas decimas filiorum Israel in possessionem pro ministerio eorum, eò quòd ipsi fungantur 21
ministerio tabernaculi temporis. Et ampliùs 22
non accedent filii Israel ad tabernaculum temporis, ne recipiant peccatum, & morientur. At exequentur Levitæ ministerium ta- 23
bernaculi temporis, & ipsi ferent iniquitatem suam, lege sempiternâ in generationes suas: & inter filios Israel nullam obtinebunt hæreditatem. Decimas quas separant filii 24
Israel Domino, dedi Levitis hæreditatem: propterea dixi eis quòd inter filios Israel nullam obtinebunt hæreditatem.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

13 בכורי כל־די בארעהון די־יתון
קדם־יי די־לך יהי כל דרכי בביתך
14 יכלנינה: כל חרמא בישראל דילך
15 יהי: כל פתח־ולדא לכל בסרא די
יקרבון קדם־יי באנשא ובבעירא
יהי־לך ברם מפרק תפרוק ית
בוכרא דאנשא ויתן בוכרא דבעירא
16 מסאבא תפרוק: ופרקניה מבר־
ירחא תפרוק בפרסניה כסף חמשא
סלעין בסלעי קדשא עסרין מעין
17 הוא: ברם בוכרא דתורא או־
בוכרא דאטרא או בוכרא דעזא
לא תפרוק קורבנא אנון ית דמהון
תזרוק על־מדבחא ית תרבינהון
תסיק קרבן דמתקבל ברעוא קדם־
18 יי: ובשרהון יהי־לך כחדיא
דאדמותא וכשקא דימינא דילך
19 יהי: כל אפרשות קדשא די־יפרשון
בני־ישראל קדם־יי יהבית לך
ולבנך ולבנתך עמך לקים עלם קים
מלח עלם היא קדם־יי לך ולבנך
20 עמך: ואמר יי לאהרן בארעהון לא
תחסין וחולק לא־יהי לך בינוהון
מתנן די־יהבית לך אנון חולקך
21 ואחסנתך בגו בני ישראל: ולבני
לוי הא יהבית כל מעשר בישראל
לאחסנא חלף פולחנהון די־אנון
22 פלחין ית פולחן משכן זמנא: ולא
יקרבון עוד בני ישראל למשכן
23 זמנא לקבלא חובא לממת: ויפלחון
לוואי אנון ית פולחן משכן זמנא
ואנון יקבלון חובהון קים עלם
לדריהון ובגו בני ישראל לא יתחסנון
24 אחסנא: ארי ית מעשרא דבני
ישראל די יפרשון קדם־יי
אפרשותא יהבית ללוואי לאחסנא
על כן אמרית להון בגו בני ישראל
לא יתחסנון אחסנא:

Targum ONKELOS.

13 Primitiæ omnium quæ in terra
sua nascuntur, quas offerunt
coram Domino, tuæ erunt:
omnis qui mundꝰ fuerit in do-
14 mo tua, vescetur eis. Omne
anathema in Israel tuum erit.
15 Omne quod aperit vulvam
omnis carnis quam offerunt
coram Domino, de homine &
jumento & de pecoribus, tuum
erit: sed redimens redimes
primogenitum hominis; pri-
16 mogenitum quoque animalis
immundi redimes. Et redem-
ptio ejus erit ab ætate unius
mensis; redimesque pretio
quinq; siclorum argento in si-
clis sanctuarii: viginti obolos
17 habens siclus. Sed primogeni-
tũ bovis & agni, aut primoge-
nitũ capræ nõ redimes, sancta
sunt: sanguinem corũ asperges
super altare, & adipes eorũ ado-
lebis, ut oblatio suscipiatur vo-
luntariè corã Dño. Carnes au-
18 tẽ eorũ erũt tibi: sicut pectus-
culum elevationis, & sicut ar-
19 mus dexter, tua erunt. Omnes
primitias sanctificatas, quas of-
ferũt filii Israel corã Dño, tibi
dedi; & filiis tuis & filiabus
tuis tecum, pacto sempiterno:
pactum æternum salis est co-
20 ram Domino, tibi & filiis tuis
tecum. Dixitque Dominus ad
Aaron, In terra eorũ non pos-
fidebis, neque pars erit tibi in-
ter eos: dona quæ dedi tibi,
illa sunt pars tua & hæreditas
21 tua, in medio filiorum Israel.
Filiis autem Levi ecce dedi
omnẽ decimã in Israel in pos-
fessionẽ, pro ministerio suo quo
ipsi ministrant ministerium ta-
22 bernaculi fœderis. Et nõ acce-
dant ultrà filii Israel ad taber-
naculũ fœderis: ne suscipiant
peccatũ ad mortem. Ministra-
bunt q; ipsi Levitæ ministerium
tabernaculi fœderis; & ipsi
suscipient peccatũ eorũ: pacto
sempiterno in generationibus
vestris; et in medio filiorũ Israe-
el non possidebunt hæreditatẽ.
23 Quia decimas filiorum Israel,
quas separant coram Domino,
dedi Levitis in possessionem:
ideò dixi eis; In medio filio-
rum Israel non possidebunt
possessionem.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

13 בכורי כל־ארץ אשר־יביאו ליהוה לך יהיו כל־טהור בביתך יאכלו אתם: 14 כל־חרם בישראל לך יהיה: 15 כל־פטר רחם לכל־בשר אשר־יקריבו ליהוה באדם ובבהמה לך יהיה אך פדה תפדה את־בכור האדם ואת־בכור הבהמה הטמאה תפדה: 16 ופדויו מבן־חדש תפדה בערכך כסף חמשת שקלים בשקל הקדש עשרים גרה הוא: 17 אך בכור־שור או־בכור כשב או־בכור עז לא תפדה קדש הם את־דמם תזרק על־המזבח ואת־חלבם תקטיר אשה לריח ניחח ליהוה: 18 ובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק הימין יהיו לך: 19 כל־תרומת הקדשים אשר־יקדישו בני־ישראל ליהוה נתתי לך ולבניך ולבנתיך אתך לחק עולם חקת־מלח עולם היא לפני יהוה לך ולזרעך אתך: 20 ויאמר יהוה אל־אהרן בארצם לא תנחל ולא־יהיה לך חלק בתוכם אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל: 21 ולבני לוי הנה נתתי כל־מעשר בישראל לנחלה תחת עבדתם אשר־הם עבדים את־עבדת אהל מועד: 22 ולא יקרבו עוד בני־ישראל אל־אהל מועד לשאת חטא למות: 23 ועבד הלוי הוא יעבד את־עבדת אהל מועד והם יסבלו עונם חקת עולם לדרתיכם ובתוך בני־ישראל לא ינחלו נחלה: 24 כי־את־מעשר בני־ישראל אשר־ירימו ליהוה תרומה נתתי ללוים לנחלה על־כן אמרתי להם בתוך בני־ישראל לא ינחלו נחלה:

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

13 Primitiæ omnium quæ sunt
in terra (i) eorũ quas offerent
Domino, tuæ erunt: omnis
mundus in domo tua vesce-
tur illis. Omne anathema
14 in filiis Israel, tuum erit.
Omne adaperiens vulvam
15 in omni carne quod offerent
Domino de homine & de be-
stiis, tuũ erit; tamẽ redimen-
do redimes primogenitũ hõ-
minis; primogenitum quoque
16 bestiæ immundæ, redimes. Re-
demptionem autem ejus à fi-
lio unius mensis redimes juxta
æstimationem tuam, argen-
to quinq; siclorum secundùm
siclũ sanctuarii: viginti obo-
lorum ille est. Verùm primo-
17 genitum bovis, vel primogenitũ
ovis, aut primogenitum
capræ non redimes; sancta
sunt: sanguinem eorũ fundes
super altare, & pinguedinẽ
eorũ adolebis: sacrificium est
ignitum, odor (m) suavitatis
18 Domino. Caro verò eorum tua
erit; sicut pectusculum venti-
lationis, & sicut armus dex-
ter, tua erit. Omnis oblatio
19 sanctificationũ quam elevaba-
nt filii Israel Domino, dedi
tibi, & filiis tui, & filiabus
tuis tecũ in (n) præcepti æter-
nũ: fœdus salis est æternum
coram Domino, tibi & semini
20 tuo tecum. Et dixit Dominus
Aaroni, In terra eorum nihil
possidebis, neq; pars erit tibi
in medio eorũ: ego pars tua,
21 & possessio tua in medio fili-
orũ Israel. Filiis autem Levi
ecce dedi omnes decimas Is-
raelis in possessionem (o) pro
ministerio eorũ quod præstãt
22 in ministerio tabernaculi te-
stimonii. Itaq; non appropin-
quabunt amplius filii Israel
tabernaculo testimonii ut fe-
rant peccatũ quo (p) moriantur.
23 Facietque Levi ipse mini-
sterũ tabernaculi testimonii,
ipsique portabunt peccata e-
orũ. Præceptũ est æternum in
generationibus vestris, & in
medio filiorũ Israel, non posse-
24 debũt hæreditatem. Quia de-
cimas filiorum Israel quas
elevabunt Domino in oblati-
anem, dedi Levitis in posses-
sionem: Ideo dixi quòd in
medio filiorum Israel non
possidebunt hæreditatem.

VER. SAM. (l) vestri (m) beneplaciti (n) portionem æternam: (o) mercedem ministerii (p) occidantur.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 وبكور كلما في بلادهم التي يأتون بها لله تكون لك * وكل طاهر في منزلك يأكله * وكل صواف
14 في الاسرائيلية تكون لك * وكل اول بطن من كل بشر التي يقدمونه لله من انسان
15 وبهيمة يكون لك * لكن يجب ان تفدي بكور الناس وبكور البهيمة النجسة * وهذا
16 الناس من ابن شهر يفتديه حسب مقابل فضة بمثقال القدس * وهم عشرون دانقا * واما بكور
17 البقر والضان والماعز فلا تفديها * فانها مقدسة * رش دمها على المذبح * وبخر شحمها قربانا مقبولا
18 مرضيا عند الله * ولحمها يكون لك * كقص التحريك والساق اليمنى يكون لك * وسائر رفائع
19 الاقداس التي يرفعها بنو اسرائيل لله * جعلتها لك ولبنيك ولبناتك معك رسم الدهر * عهد
20 نبات الدهر هو لله ولنسلك من بعدك * ثم قال الله له * في بلادهم لا تنحل * ولا يكن لك
21 قسم فيما بينهم * فاني قد صرت قسمك ونحلتك فيما بين بني اسرائيل * ولبني لبوي قد جعلت
22 كل عشر من آل اسرائيل نحلة بدل خدمتهم التي يخدمون خباء المحضر * ولا يتقدم ايضا بنو
23 اسرائيل الى خباء المحضر * فيحملوا وزرا ويهلكون * ويخدم اللبويون وحدهم خباء المحضر * وهم
24 يحملون وزرهم * رسم الدهر على مر اجيالهم * وفيما بين بني اسرائيل لا ينحلوا نحلة * فان
اعشار بني اسرائيل التي يرفعونها لله رفيعة جعلتها للبويين نحلة * فلذلك قلت له * فيما بين
بني اسرائيل لا ينحلوا نحلة *

Et primogenita omnium quæ habent in ru-
13 ribus suis, quæ offerunt Deo, erunt tua: et
omnis mundus in domicilio tuo comedet
illa. Et omnia spontanea quæ sunt in Is-
14 raelitis, erunt tua. Et omnis primus fœtus
15 ex omni carne, quem offerent Deo ex ho-
mine et pecore, erit tuus. Convenit tamen
ut redimas primogenitos hominum, et pri-
mogenita pecoris immundi. Et quidem
16 redemptio hominum à filio unius mensis
pro valore ejus, sunt quinque sicli argenti
in sicto sanctuarii, qui est viginti obolo-
rum. At verò primogenita bovum & ovi-
17 um et capravum, ne redimas, quoniã san-
cta sunt: sparge sanguinem eorum super
altare, & adole adipem illorum sacrifici-
um acceptum placabile apud Deum. Et
18 caro eorum erit tua: sicut pectus agitatio-
nis & armus dexter, tua erit. Et omnes
19 elevationes sacrorum quas elevabunt filii
Israil Deo, ibi dedi, & filiis tuis, ac filia-
bus tuis tecum, præcepto sempiterno: pa-
ctum durationis sæculi est Deo, & stirpi
tuæ post te. Dixit quoque illi Deus, In
20 ruribus eorum nil possideas, & ne sit tibi
portio inter eos. Ego enim factus sum
portio tua, & hæreditas tua inter filios
21 Israil. Filiis verò Levi jam constitui o-
mnem decimam stirpis Israil in possessionẽ
pro ministerio eorũ quo ministrant taber-
22 naculo præsentiæ. Et ne accedant ultrà
filii Israil ad tabernaculum præsentiæ, et
23 portent scelus, ac pereant. At servient
Levitæ soli tabernaculo præsentiæ, et ipsi
portabunt culpam illius: præceptum sem-
piternum in seriem generationum eorum,
& inter filios Israil ne possideant posses-
24 sionem: Quia decimas filiorum Israil
quas offerent Deo oblationem, sæcui stir-
pi Levitiæ in possessionem: nam idcircò
dixi ei; Inter filios Israil ne possideatis
possessionem.

ספר במדבר : יט

loquêris Levitas ad Et .dicendo,Moseh ad Dominus est locutus Et
25 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וְאֶל־הַלְּוִיִּם תְּדַבֵּר׃
26 ,decimam Israel filiis à acceperitis Cum :eos ad dices &
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמַּעֲשֵׂר
ea ex elevabitis &,vestram hæreditatem in eis ex vobis dedi quam
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם מֵאִתָּם בְּנַחֲלַתְכֶם וְהַרְמֹתֶם מִמֶּנּוּ
vobis reputabitur Et .decima è decimam ,Domini elevationem
תְּרוּמַת יְהוָה מַעֲשֵׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר׃ וְנֶחְשַׁב לָכֶם
27 .torculari de plenitudo sicut & ,area de frumentâ sicut ,vestra elevatio
תְּרוּמַתְכֶם כַּדָּגָן מִן־הַגֹּרֶן וְכַמְלֵאָה מִן־הַיְקָב׃
,vestris decimis omnibus de Domini elevationem vos etiam elevabitis Sic
28 כֵּן תָּרִימוּ גַּם־אַתֶּם תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל־מַעַשְׂרֹתֵיכֶם
elevationem ea ex dabitis & :Israel filiis à capietis quas
אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת
elevabitis vestris donis omnibus Ex .sacerdoti Aharon Domini
יְהוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ מִכָּל מַתְּנֹתֵיכֶם תָּרִימוּ אֶת
29 ejus sanctificationem ,ejus adipe omni de,Domini elevationem omnem
כָּל־תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל־חֶלְבּוֹ אֶת־מִקְדְּשׁוֹ
,eo ex ejus pinguedinem *vos elevando In* :eos ad dices Et .eo ex
30 מִמֶּנּוּ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּהָרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ
.torcularis *proventus* sicut & ,areæ *proventus* sicut Levitis reputabitur &
וְנֶחְשַׁב לַלְוִיִּם כִּתְבוּאַת גֹּרֶן וְכִתְבוּאַת יָקֶב׃
merces quia :vestra domus & ,vos ,loco omni in illum comedetis Et
31 וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל־מָקוֹם אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי־שָׂכָר
portabitis non Et *conventus tenterio* in vestro *servitio* pro vobis *erit*
הוּא לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וְלֹא תִשְׂאוּ
Et .eo ex ejus pinguedinem vos *elevando in* ,peccatum illo super
32 עָלָיו חֵטְא בְּהָרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת
.moriemini non &,polluetis non Israel filiorum sanctificationes
קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא תְחַלְּלוּ וְלֹא תָמוּתוּ׃

CAP. XIX. יט

:dicendo ,Aharon ad & ,Moseh ad Dominus est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃
:dicendo ;Dominus præcepit quod ,legis statutum Hoc
2 זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר׃
,*integrum* rufam *juvencam* te ad *capient* Et :Israel filios ad Loquere
דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה
,jugum *cum super ascendit non* quam ,macula *ex in* non *cui*
אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עֹל׃
ad eam educet & :sacerdoti Eleazar eam dabitis Et
3 וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־
Eliazar capiet Et .eum ante eam mactabit & *castrametationem* extra
4 מִחוּץ לַמַّחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו׃ וְלָקַח אֶלְעָזָר
facierum regione è spargei & ,suo digito in ejus sanguine de sacerdos
הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזֶּה אֶל־נֹכַח פְּנֵי
comburet Et .vicibus septem ejus sanguine de *conventus tenterii*
5 אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וְשָׂרַף אֶת־
ejus sanguinem & ,ejus carnem & ,ejus pellem ,ejus oculis in *juvencam*
הַפָּרָה לְעֵינָיו אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ
.comburet ejus fimo *super*
עַל־פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף׃

Versio VULG. LAT.

25 Locutúsque est Dominus ad
26 Moysen, dicens, Præcipe
Levitis, atque denuntia:
Cùm acceperitis à filiis Is-
rael decimas, primitias ea-
rum offerte Domino, id
est, decimam partem deci-
27 mæ, Ut reputetur vobis in
oblationem primitivorum,
tam de areis quàm de rot-
28 cularibus: Et universis quo-
rum accipitis primitias, of-
ferte Domino, & date Aa-
29 ron sacerdoti. Omnia quæ
offeretis ex decimis, & in
donaria Domini separabitis,
30 optima & electa erunt. Dicésque ad eos, Si præclara
& meliora quæque obtuleritis ex decimis, reputabi-
tur vobis quasi de area & torculari deleritis primitias.
31 Et comedetis eas in omnibus locis vestris, tam vos
quàm familiæ vestræ: quia pretium est pro ministerio,
quo servitis in tabernaculo
32 testimonii. Et non peccabitis super hoc, egregia vo-
bis & pinguia reservaotes, ne polluatis oblationes filio-
rum Israel, & moriamini.

CAP. XIX.

1 LOcutúsque est Dominus
ad Moysen & Aaron, di-
2 cens, Ista est religio victi-
mæ quam constituit Domi-
nus. Præcipe filiis Israel,
ut adducant ad te vaccam
rufam ætatis integræ, in qua
nulla sit macula, nec por-
3 taverit jugum. Tradetisque
eam Eleazaro sacerdoti: qui
eductam extra castra, immo-
labit in conspectu omnium.
4 Et tingens digitum in san-
guine ejus, asperget contra
fores tabernaculi septem vi-
5 cibus, Comburétque eam
cunctis videntibus, tam pel-
le & carnibus ejus quàm
sanguine & fimo flammæ tra-
ditis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

25 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
26 γων, Καὶ τοῖς Λευίταις λαλήσεις, καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ τὸ δέκατον, ὃ δέδωκα ὑ-
μῖν παρ' αὐτῶν ἐν κλήρῳ, καὶ ἀφελεῖτε
ὑμεῖς ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ δέκατο-
27 τον ἀπὸ τῶν δεκάτων. Καὶ λογισθήσεται
ὑμῖν τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν ὡς (π)Ζῖτος
28 ἀπὸ ἅλω, καὶ ἀφαίρεμα ἀπὸ λινοῦ. Οὕ-
τως (ρ) ἀφελεῖτε αὐτὸς καὶ ὑμεῖς ἀπὸ
πάντων τῶν ἀφαιρεμάτων κυρίου ἀπὸ πάν-
των τῶν δεκάτων ὑμῶν, ὅσα (σ) ἐὰν
λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ δώ-
σετε ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ Ἀαρὼν
29 τῷ ἱερεῖ. Ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑ-
μῶν ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα (τ) κυρίῳ, ὃ ἐ-
πὸ πάντων τῶν ἀπαρχῶν τὸ ἡγιασμέ-
30 νον ἀπ' αὐτῶ. (υ) Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸς,
Ὅταν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτῶ,
καὶ λογισθήσεται τοῖς Λεύιταις (φ) ὡς
γένημα ἀπὸ ἅλω, καὶ ὡς γένημα ἀπὸ
31 λινοῦ. Καὶ ἔδεσθε αὐτὸ ἐν παντὶ τόπῳ
ὑμεῖς (χ) καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, ὅτι μισθὸς
ἐστὶ ὑμῖν ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν ὑ-
μῶν ἐν τῇ (κλινῇ τοῦ μαρτυρίου. Καὶ
32 οὐ λήψεσθε δι' αὐτὸ ἁμαρτίαν, ὅτι ἂν
ἀφαιρῆτε τὰν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτῶ. καὶ
τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ βεβηλώσετε,
ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

MS.A. (π) Ζῖτος ἀφ' ἅλων, καὶ ὡς ἀφαίρεμα (ρ) ἀφαιρεῖτε καὶ (σ) ἂν (τ) κυρίῳ, ἀπὸ (υ) Καὶ ἐρεῖτε πρὸς (φ) ὡς γένημα ἀπὸ ἅλων, καὶ ὡς γένημα (χ) καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν,

ΚΕΦ. ιθ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ
Ἀαρὼν, λέγων, Αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νό-
μου, ὅσα (συνέταξε) κύριος, λέγων, Λά-
λησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ λαβέτωσαν
πρὸς σὲ δάμαλιν πυῤῥᾶν ἄμωμον, ἥτις
οὐκ ἔχει (α) ἐν αὐτῇ μῶμον, καὶ ἣ οὐκ
3 ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός. Καὶ δώσεις
αὐτὴν πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα· καὶ ἐξ-
άξουσιν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς
τόπον καθαρὸν, καὶ (σφάξουσιν αὐτὴν ἐν-
4 ώπιον αὐτῶ. Καὶ λήψεται Ἐλεάζαρ ἀπὸ
τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ῥανεῖ ἀπέναντι τοῦ
περισσοῦ τῆς (κλινῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ
5 τοῦ αἵματος αὐτῆς ἑπτάκις. Καὶ κατα-
καύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ καὶ τὸ
(β) δέρμα καὶ τὰ κρέα αὐτῆς καὶ τὸ αἷμα
αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ αὐτῆς κατακαυθήσε(ται.

MS.A. (α) ἐν ἑαυτῇ (β) δέρμα αὐτῆς καὶ τὰ κρέα καὶ τὸ

Et locutus est Dominus ad Moy-
sen, dicens, Et Levitis loquê-
ris: & dices ad eos, Si acce-
peritis à filiis Israel decimam,
quam dedi vobis ab eis in sorte,
& demetis vos de ea demption-
nem Domino, decimam de decima.
Et computabuntur vobis 27
demptiones vestræ: sicut trit-
cum de area, & demptio à tor-
cular. Sic demetis (k) eos & 28
vos ab omnibus demptionibus
Domini ab omnibus decimis vestris,
quæcumque acceperitis à filiis
Israel. Et dabitis de eis demptio-
nem Domino Aaron sacerdoti.
Ab omnibus datis vestris demetis
demptionem Domino, vel de om-
nibus primitiis quod (l) sanctifi-
catum est de eo. Et dices ad e-
os, Cùm demperitis primitiam 30
de eo, & computabitur Levitis
tanquam genimen ab area, &
eanquam genimen à torcular. Et 31
comedetis illud in omni loco, vos,
& domus vestræ: quoniam
merces hæc vobis est pro minis-
teriis vestris in tabernaculo testi-
monii. Et propter hoc non acci- 32
pietis peccatum, eò quòd dem-
perieritis primitiam ab eo. Et
sancta filiorum Israel non pro-
phanabitis, ut non moriamini.

CAP. XIX.

Et locutus est Dominus ad 1
Moysen & Aaron, dicens, Hæc 2
est distinctio legis, quæcumque
constituit Dominus, dicens, Loque-
re filiis Israel, & (a) accipient
ad te juvencam rufam sine vi-
tio, quæ non habet in se vitium,
& cui non est superpositum super
eam jugum. Et dabis eam ad E- 3
lieazarum sacerdotem, & ejicient
eam extra castra in locum mun-
dum, & occident eam in con-
spectu ejus. Et accipiet Eleazar 4
de sanguine ejus: & asperget
contra faciem tabernaculi testi-
monii de(b)sanguine ejus septies.
Et cremabunt eam in conspectu
ejus: & pelles & carnes ejus,
& sanguis ejus cum stercore ejus
comburetur.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Præterea locutus est Dñs cum Mose, dixitq; ad 25
eum; Loquere cum Levitis, & dic eis, Quan- 26
do accipietis à filiis Israel decimas quas dedi
vobis ab ipsis hæreditatem, separate ex eis
separationem Domioo, decimam videlicet,
ex decimis. Et reputabitur vobis separatio 27
vestra quasi frumentum areæ, & quasi separa-
tio torcularis. Pari modo separate vos etiam 28
separationem Domino ex omnibus decimis
vestris quas accipietis à filiis Israel, et date ex
eis separationem Domini Aharoni sacerdoti 29
& filiis ejus. In cunctis donis vestris separate
omnem separationem Domino ex pinguiori
quaque re, *nempe* sanctitatem ejus ex ipsa.
Dixit etiam ad eos, Cùm separaveritis pin- 30
guedinem ejus ex ipsa, reputabitur Levitis
quasi provenrus areæ, & quasi proventus tor-
cularis. Et comedite eam quolibet in loco, 31
vos, ac domestici vestri: quoniam hæc est
merces vestra pro ministerio vestro quod in
tabernaculo temporis *exercetis*. Nec recipie- 32
tis propter eam peccatum, ubi separaveritis
pinguedinem ejus ex ipsa: & sacra filiorum
Israel ne contaminetis, ne moriamini.

CAP. XIX.

De sacrificiis pacificis, & purificatione.

PRæterea locutus est Dominus cum Mose 1
& cum Aharone, dixitq; ad eos; Hæc est 2
separatio & lex quam præcepit Dominus, di-
cens; Dicito filiis Israel, afferántq; tibi vac-
cam rubram perfectam, in qua nullum sit vi-
tium super quam non fuit impositum jugum.
Et date eam Eliazar sacerdoti, educátq; eam 3
extra castra, & mactet illam in præsentia sua.
Tollátque Eliazar de sanguine ejus digito 4
suo, & spargat contra faciem taberoaculi
temporis de sanguine ejus septem vicibus.
Et amburat vaccam in præsentia sua; & pel 5
lem ejus, & sanguinem ejus, & carnem ejus
unà cum ipsius fimo, comburat.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

25 וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ וּלְלֵוָאֵי
26 תְּמַלֵּל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי תְּסַבּוּן מִן
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת מַעֲשְׂרָא דִּי יְהַבִית
לְכוֹן מִנְּהוֹן בְּאַחְסָנַתְכוֹן וְתַפְרְשׁוּן
מִנַּיְהּ אַפְרְשׁוּתָא קֳדָם יְיָ מַעֲשְׂרָא
27 מִן־מַעֲשְׂרָא׃ וְתִתְחֲשֵׁב לְכוֹן
אַפְרְשׁוּתְכוֹן כְּעִבּוּרָא מִן אִדְּרָא
28 וּכְמִלֵּאתָא מִן מַעְצַרְתָּא׃ כְּן תַּפְרְשׁוּן
אַף אַתּוּן אַפְרְשׁוּתָא קֳדָם יְיָ מִכֹּל
מַעְסַרְתֵּיכוֹן דִּי תְסַבּוּן מִן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְתִתְּנוּן מִנַּיְהּ יָת אַפְרְשׁוּתָא
29 קֳדָם יְיָ לְאַהֲרֹן כָּהֲנָא׃ מִכֹּל
מַתְּנָתֵיכוֹן תַּפְרְשׁוּן יָת כָּל אַפְרְשׁוּתָא
דְּיְיָ מִכָּל שׁוּפְרֵיהּ יָת מַקְדְּשֵׁיהּ׃
30 מִנַּיְהּ׃ וְתֵימַר לְהוֹן בְּאַפְרְשׁוּתְכוֹן
יָת שׁוּפְרֵיהּ מִנַּיְהּ וְיִתְחַשֵּׁב לְלֵוָאֵי
כְּעֲלַלַת אִדְּרָא וּכְעֲלַלַת מַעְצַרְתָּא׃
31 וְתֵיכְלוּן יָתְהּ בְּכָל אַתְרָא אַתּוּן וְאַנְשֵׁי
כְּתֵיכוֹן אֲרֵי אַגְרָא הִוא לְכוֹן חֵלֶף
32 פּוּלְחַנְכוֹן בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא׃ וְלָא
תְקַבְּלוּן עֲלֹהִי חוֹבָא בְּאַפְרְשׁוּתְכוֹן
יָת שׁוּפְרֵיהּ מִנַּיְהּ׃ וְיָת קוּדְשֵׁיָא
דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָא תְחַלְּלוּן וְלָא
תְמוּתוּן׃ יט
1 וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה וְלַאֲהַרֹן לְמֵימַר׃
2 דֵּין גְּזֵירַת אוֹרַיְתָא דִּי פַקִּיד יְיָ
לְמֵימַר מַלֵּל עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִסְּבּוּן לָךְ תּוֹרְתָא סְמִקְתָּא שְׁלִמְתָּא
דְּלֵית בַּהּ מוּמָא דִּי לָא סְלִיק עֲלָהּ
3 נִירָא׃ וְתִתְּנוּן יָתָהּ לְאֶלְעָזָר כָּהֲנָא
וְיִפֵּק יָתַהּ לְמִבְּרָא לְמַשְׁרְיָתֵיהּ וְיִכּוּם
יָתַהּ קֳדָמוֹהִי׃ וְיִסַּב אֶלְעָזָר כָּהֲנָא
4 מִדְּמָהּ בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְיִזֵּי לְקֳבֵל אַפֵּי
מִשְׁכַּן זִמְנָא מִדְּמָהּ שְׁבַע זִמְנִין׃
5 וְיִוְקַד יָת תּוֹרְתָא לְעֵינוֹהִי יָת
מִשְׁכַּהּ וְיָת בִּסְרַהּ וְיָת דְּמַהּ עַל־
אוּכְלֵהּ יוֹקַד׃

Locutusque est Dominus cum
26 Moyse dicens. Loquere quo-
que cum Levitis, & dices eis:
Cùm acceperitis à filiis Israel
decimas, quas ex eis dedi vo-
bis in possessionem vestram:
separabitis ex eis separatio-
nem coram Domino decimam
partem decimæ. Et reputabi-
tur vobis separatio vestra:
quasi frumentum de area, &
quasi vinum de torculari. Sic
28 separabitis & vos separatio-
nem coram Domino, ex omni-
bus decimis vestris quas acci-
pietis à filiis Israel: & dabitis
ex eis primitias coram Dño
Aaron sacerdoti. Ex omnibus
quæ vobis dantur, separabitis
omnem separationem *Domi-*
ni: ex omni quod optimum
fuerit, & sanctificatum ex eo.
30 Dicesque eis: Quando sepa-
raveritis optimum ejus ex eo,
reputabitur Levitis quasi fru-
ctus areæ, & quasi fructus tor-
31 cularis. Comedetisq; illud in
omni loco, vos & viri domus
vestræ: quia pretium est vo-
bis pro ministerio vestro in
tabernaculo fœderis. Et non
32 recipietis super illud pecca-
tum, cùm separaveritis opti-
mum ejus ex eo: & ea quæ
sanctificata sunt à filiis Israel
non prophanabitis, & non
moriemini.

CAP. XIX.

1 LOcutusque est Dominus
cum Moyse & Aaron, dicens.
2 Hoc est decretum legis, quod
præcepit Dominus dicens:
Loquere cum filiis Israel, ut
adducant ad te vaccam rufam
integram, in qua nulla sit ma-
cula, super quam non positum
3 est jugum. Et dabitis eam Ele-
azar sacerdoti: & adduce-
et eam extra castra, & immolabit
4 eam in conspectu suo. Et tol-
let Eleazar sacerdos de san-
guine ejus digito suo: &
aspergat contra faciem taber-
naculi fœderis de sanguine ej'
5 septies. Et comburet vaccam
ante oculos suos: tam pellem
quàm carné ej', sanguiné quo-
que ej' cum fimo ej' comburet.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Insuper locutus est Dominus 25
Moſi, dicens; 26 *Levitis autem*
loquêrs, et dicès illis; Cùm
accipietis de filiis Israel de-
cimas quas dedi vobis ab eis
pro hæreditate vestra, tunc
tollès ex illis oblationem
elevationis Domino, decimas
de decimis. 27 *Et reputabitur*
vobis elevatio vestra sicut
frumentum ex area, et sicut
plenitudò de torculari. 28 *Sic*
etiam elevabitis vos eleva-
tionem Domini de omnibus de-
cimis vestris quas accipietis
de filiis Israel, dabisq; ex
iis elevationem Domini, Aa-
ronis sacerdoti. 29 *De omnibus*
donis vestris elevabitis omne
elevationem Domini, ex omni
(q) pinguedine ejus sanctifi-
cationem ejus ex ipsa. 30 *Dicès*
que illis; Cùm elevabitis pin-
guedinem ejus ex eo, hoc re-
putabitur Levitis tanquam
proventus areæ, et tanquam
proventus torcularis. Et cò- 31
edetis illud in omni loco, vos,
et domus vestræ, quia mercès
hæc est vobis (r) pro ministerio
vestro in tabernaculo te-
stimonii. Tunc non portabitis 32
propter hoc peccatò cùm ele-
vabitis pinguedinem ejus ex
eo: Sanctificationes igitur fi-
liorùm Israel non prophanabi-
tis, et non moriemini.

CAP. XIX.

LOcutusq; est Dominus 1
Moſi et Aaroni, dicens; Hoc
est præceptù legis quam præ-
cepit Dominus, dicens; Dic fi-
liis Israel, ut adducant, ad te 2
vitulam rufam immaculatà
in qua non est maculà, et su-
pra quam non ascendèrit iugum.
Tradetisq; illam Elea- 3
zaro sacerdoti, educètq; illà
extra castra, et mactabit il-
là ante illum. Accipiètque E- 4
leozar sacerdos de sanguine
ejus cum digito suo, et asperge-
ges contra faciem tabernaculi
testimonii de sanguine ejus
septem vicibus. Et comburi 5
es vitulam in oculis su-
is, pellem ejus, et carnem ejus;
sanguinem quoq; ejus cum
stercore ejus, comburet.

VER. SAM. (q) liquoré ejus··· ab eo. (r) ministerii

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 وكلّم الله موسي قايلاً * وقل للّويانيين وقل لهم * اذا تاخذون من بني اسرايل الاعشار التي
26 جعلتها لكم منهم كحليتكم * فارفعوا منها رفيعة لله عشرا من العشر * وذلك ان تحسب لكم
27 رفايعكم كالبر لبني اسرايل من البذار * وكالسلافة من المعاصر * كذلك ترفعون انتم ايضا
28 رفيعة لله من بني اسرايل * واعطوا رفيعة الله منها لهرون الامام * وليكن ما ترفعونه لله من
29 جميع عطاياكم اجودها واحصنها منها * وقل لهم * اذا رفعتم منه صار الباقي لكم يا
30 لنوايين كغلة بني اسرايل من البذار والعصير * وجاز لكم ان تاكلوه في كل موضع انتم
31 واهلوكم * لانه اجركم بدل خدمتكم خباء المحضر * ولا تحملوا بسببه وزرا عند رفعكم
32 اجوده منه * واقداس بني اسرايل لا تبذلوا * ولا تهلكوا *

* الفصل التاسع عشر *

1 * وكلّم الله موسي وهرون قايلاً * هذا رسم الشريعة التي امر الله بها * مر بني اسرايل بان ياتوك ببقرة
2 صفرا صحيحة * ما ليس فيها عيب * مما لم يقع عليها نير * وادفعوها الي العازار الامام * يخرجها
3 الي خارج المعسكر * ويذبحها بحضرته * ويأخذ من دمها باصبعه * ويضرب مقابل وجه خباء
4 المحضر منه سبع مرات * ويامر باحراقها بحضرته * جلدها مع لحمها ودمها وفرثها *
5

Et locutus est Deus cum Moſe, dicens; 25
Præcipe etiam Levitis, & dic eis; Cùm 26
acceperitis à filiis Israil decimas quas
constitui vobis ab eis quasi possessionem
vestram, offerte ex eis oblationem Deo, de-
eimam ex decima. Siquidem censebuntur 27
vobis oblationes vestræ sicuti frumentum
filiis Israil ex feminibus, et sicuti mustum
ex torcularibus. Similiter offerètis vos 28
etiam oblationem Deo, à filiis Israil, &
date oblationem Dei ex ipsa, Haroni sa-
cerdoti. Sit autem quod offerètis Deo ex 29
omnibus donis vestris, optimum & præ-
cipuum ex ipsis. Et dic illis; Cùm obtule- 30
ritis optimum ex ipso, reliquum fiet ve-
strum, O Levitæ, sicuti fruges filiorum Is-
rail de feminibus, & mustum: Et licebit 31
vobis comedere illud in omni loco, vobis
& domesticis vestris; quia merces vestræ
est pro ministerio vestro quod impendistis
tabernaculo præsentiæ. Et ne portetis 32
propter illud iniquitatem, cùm obtuleritis
optimum ex eo. Et sacra filiorum Israil
ne prophanetis, & ne pereatis.

CAP. XIX.

ET allocutus est Deus *Musam*-loqui- 1
one: Hoc est præceptum legis, quam 2
præcepit Deus; Manda filiis Israil, ut as-
ferant tibi vaccam flavam integram in
qua non sit vitium, ex iis super quas non
ceciderit jugum: Et date illam Eleazaro 3
sacerdoti, qui educet eam extra castra, et
mactabit illam in conspectu suo. Sumetq; 4
ex sanguine ipsius digito suo, aspergèque
contra faciem tabernaculi præsentiæ ex
ipso septem vicibus. Et mandabit combu- 5
ri eam in conspectu suo, corium ejus cum
carne ipsius, & sanguinem ejus, ac ven-
trem ejus.

ספר במדבר : יט

:vermiculi coccum & hyssopum & *,cedri* lignum *sacerdos* capiet Et
6 וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלָעַת׃
suas vestes lavabit Et *,juvencæ* combustioois medium ad projiciet &
7 וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה׃ וְכִבַּס בְּגָדָיו
,casframetationem ad veniet postea & *,aquis in* suam carnem *abluet* &*,sacerdos*
הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה
eam combustens Et .vesperam ad usque *sacerdos* erit immundus &
8 וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב׃ וְהַשָּׂרֵף אֹתָהּ
,aquis in suam carnem *abluet* & *,aquis* in sua vestimenta lavabit
יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם
cinerem mundus vir colliget Et .vesperam ad usque erit immundus &
9 וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאָסַף אִישׁ טָהוֹר אֶת־אֹפֶר
erit & mundo loco in *castrametationem* extra *ab* ponet & *,juvencæ*
הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה
pecudis ,separationis aquas in custodiam ad Israel filiorum *ceiusi*
לְעֵדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת
,*sua* vestimenta *juvencæ* cinerem colligens lavabit Et .*ipsa*
הוּא׃ יְכַבֵּס הָאֹסֵף אֶת־אֹפֶר הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו
10 peregrino & ,Israel filiis erit Et .vesperam ad usq; erit immund' &
וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר
mortuum in Tangens .*seculi* statutum in ,eorum medio in peregrinanti
הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם׃ הַנֹּגֵעַ בְּמֵת
Ipse .diebus septem erit immundus & ,hominis anima *omni*
11 לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים׃ הוּא
.erit mundus septima die in & ,tertia die in ,eo in se purificabit
יִתְחַטָּא־בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהָר
non septima die in & ,tertia die in se purificaverit non si Et
וְאִם־לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא
qui hominis *anima in* mortuum tangens Omnis .erit mundus
12 יִטְהָר׃ כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־
Domini tabernaculum ,fuerit purificatus non & ,fuerit mortuus
יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן יְהוָה׃
separationis aqua quia ,Israel ex illa anima excidetur & :polluit
טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה
.eo in ejus immunditia adhuc ,erit immundus ,eum super est aspersa non
13 לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ׃
ingrediens omnis *,tentorio* in fuerit mortuus cum Homo .lex Hæc
14 זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־יָמוּת בְּאֹהֶל כָּל־הַבָּא
septem erit immundum ,tentorio in quod omne & *,tentorium ad*
אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת
parvum parvi fragilium corjunctis non cui aperuum vas omne Et .diebus
15 יָמִים׃ וְכֹל כְּלִי פָּתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פָּתִיל
jacet super tetigerit qui omnis Et .*illud* immundum ,*illud super*
16 עָלָיו טָמֵא הוּא׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי
vel ,hominis os *in* vel ,mortuum *in* vel ,gladio occisum *in* agri
הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל־חָרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ־בְעַצֶם אָדָם אוֹ
immundo capient Et .diebus septem erit immundus ,sepulchrum *in*
17 בְּקֶבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃ וּלְקָחוּ לַטֻּמְאַת
vivam *aquas* eum super *dabit* & *peccati* combustionis pulvere de
מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים
.vase in
אֶל־כֶּלִי׃

Versio VULG. LAT.

6 Lignum quoque cedrinum, & hyssopum, coccúmq; bis tinctum sacerdos mittet in flam-
7 mam, quæ vaccam vorat. Et tunc demum, lotis vestibus & corpore suo, ingredietur in castra, commaculatúsque erit
8 usque ad vesperum. Sed & ille qui combusserit eam, lavabit vestimenta sua & corpus, & immundus erit usque
9 ad vesperum. Colliget autem vir mundus cineres vaccæ, & effundet eos extra castra in loco purissimo, ut sint multitudini filiorum Israel in custodiam, & in aquam asperso-nis: quia pro peccato vacca
10 combusta est. Cúmque laverit, qui vaccæ portaverat cineres, vestimenta sua, immundus erit usque ad vesperum. Habebunt hoc filii Israel, & advenæ qui habitant inter eos, sanctum jure per-
11 petuo. Qui tetigerit cadaver hominis, & propter hoc septem diebus fuerit immundus,
12 Adspergetur ex hac aqua die tertio & septimo, & sic mundabitur. Si die tertio aspersus non fuerit, septimo non
13 poterit emundari. Omnis qui tetigerit humanæ animæ mortícinum, & aspersus hác commistione non fuerit, polluet tabernaculum Domini, & peribit ex Israel: quia aquâ expiationis non est aspersus, immundus erit, & manebit
14 spurcitia ejus super eum. Ista est lex hominis qui moritur in tabernaculo: Omnes qui ingrediuntur tentorium illius, & universa vasa quæ ibi sunt, polluta erunt septem diebus.
15 Vas, quod non habuerit operculum, nec ligaturam defu-
16 per, immundum erit. Si quis in agro tetigerit cadaver occisi hominis, aut per se mortui, sive os illius, vel sepulchrum, immundus erit septem die-
17 bus. Tolléntque de cineribus combustionis atque peccati, & mittent aquas vivas super eos in vas.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέδρινον καὶ
ὕσσωπον καὶ κόκκινον, καὶ ἐμβαλεῖται εἰς
μέσον τῆς καλαυμάτος τῆς δαμάλεως.
7 Καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ
λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα
εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀκά-
θαρτος ἔσται ὁ ἱερεὺς ἕως ἑσπέρας. Καὶ ὁ κα-
θαίρων αὐτὴν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
λούσεται τὸ σῶμα (γ) αὐτοῦ, καὶ ἀκαθαρ-
8 ἔσται ἕως ἑσπέρας. Καὶ συνάξει ἄνθρω-
πος καθαρὸς τὴν σποδὸν τῆς δαμάλεως,
καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον
καθαρόν· καὶ ἔσται τῇ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ εἰς διατήρησιν· ὕδωρ ῥαντισμοῦ ἁ-
9 γνισμά ἐστι. Καὶ ὁ συνάγων (δ) τὴν σποδὸν
διὰ τῆς δαμάλεως, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, καὶ ἀκαθαρ-
10 ἔσται ἕως ἑσπέρας. Καὶ
ἔσται τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ τοῖς προσηλύ-
τοις (ε) προσκειμένοις νόμιμον αἰώνιον.
11 Ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυ-
χῆς ἀνθρώπου, ἀκαθαρ-
12 ἔσται ἑπτὰ (ζ)
ἡμέρας. Οὗτος ἁγνισθήσεται (η) τῇ ἡμέρᾳ
τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ (θ)
καθαρὸς ἔσται· ἐὰν δὲ μὴ ἀφαγνισθῇ τῇ
ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ,
13 οὐ καθαρὸς ἔσται. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ
τεθνηκότος (ι) ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου, ἐὰν
ἀποθάνῃ καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, τὴν σκηνὴν κυ-
ρίου ἐμίανεν. ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη
ἐξ Ἰσραὴλ, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ (κ) προσ-
ερραντίσθη ἐπ' αὐτόν. ἀκάθαρτός ἐστιν·
14 ἔτι ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστι. Καὶ
οὗτος ὁ νόμος· ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ
ἐν οἰκίᾳ, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰ-
κίαν, καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτα
15 ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ πᾶν σκεῦος ἀνε-
ῳγμένον (λ) ὅσα οὐκ ἔχει δεσμὸν καλυ-
16 πτὸν ἐπ' αὐτῷ, ἀκάθαρτά ἐστι. Καὶ πᾶς
ὃς ἂν ἅψηται (μ) διὰ προσώπου τοῦ πεδί-
ου τραυματίου ἢ νεκρῶν ἢ ὀστέου (ν) ἀν-
θρωπίνου ἢ μνήματος, ἑπτὰ ἡμέρας ἀκά-
17 θαρτος ἔσται. Καὶ λήψονται τῷ ἀκα-
θάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς τῆς καλαυκαυμένης
τῆς ἁγνισμοῦ, καὶ ἐκχεοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ὕδωρ
ζῶν εἰς σκεῦος.

Et accipiet sacerdos lignum te- 6
drinum, & hyssopum, & cocci-
num, & (c) immittent in me-
dium combustionis juvencæ. Et 7
lavabit vestimenta sua sacerdos,
& lavabit corpus suum aquâ,
& postea introibit in castra:
& immundus erit sacerdos us-
que ad vesperam. Et qui cambu- 8
rit eam, lavabit vestimenta sua,
& lavabit (d) corpus suum: &
immundus erit usque ad vespe-
ram. Et congregabit homo mun- 9
dus cinerem juvencæ, & repo-
net extra castra in locum mun-
dum: & erit synagogæ filiorum
Israel in conservationem: aqua
aspersionis purificatio est. Et qui 10
congregat cinerem juvencæ, la-
vabit vestimenta sua: & im-
mundus erit usque ad vesperam.
Et erit filiis Israel, & proselytis,
qui (e) apponuntur, legitimum
æternum. Qui tetigerit mor- 11
tuum de (f) omni anima ho-
minis, immundus erit septem die-
bus. Hic purificabitur die ter- 12
tio, & die septimo: & mundus
erit. Si autem non fuerit puri-
ficatus die tertio, & die septi-
mo; non erit mundus. Omnis 13
qui tetigerit mortuum ab omni
anima hominis, si mortuus fuerit,
& non fuerit purificatus; taber-
naculum Domini polluit. Exter-
minabitur anima illa ex Israel,
quoniam aqua aspersionis non
circumaspersa est super eum: im-
mundus est; adhuc immunditia
ejus in eo est. Et hæc est lex: 14
Homo si mortuus fuerit in domo,
omnis ingrediens in domum, &
quæcunque sunt in domo, immun-
da erunt septem diebus. Et omne 15
vas apertum quæcunque non ha-
bent alligaturam alligatam super
eo, immunda sunt. Et omnis qui 16
tetigerit super faciem campi (g)
vulnerati, aut mortuum, aut os
hominis, aut monumentum, septem
diebus immundus erit. Et sument 17
(h) immundo de cinere (i) ejus,
quæ combusta est, purificationis:
& effundent super eam aquam
viventem in vase.

MS.A (γ) αὐτοῦ ὕδατι, καὶ (δ) τὴν ἀποδὸν (ε) προσκειμένοις ἐμ μέ-
σῳ ὑμῶν νόμιμον (ζ) ἡμέρας * ἕως ἑσπέρας. (η) καὶ τῇ (θ) καθαρὸς ἔσται·
(ι) ἀπὸ πάσης ψυχῆς (κ) ἐπιραντίσθη (λ) ὅσα οὐκ ἔχει δεσμὸν καλα-
πτόμενα (μ) ἐπὶ προσωπον τοῦ πεδίου (ν) ἀνθρώπε

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

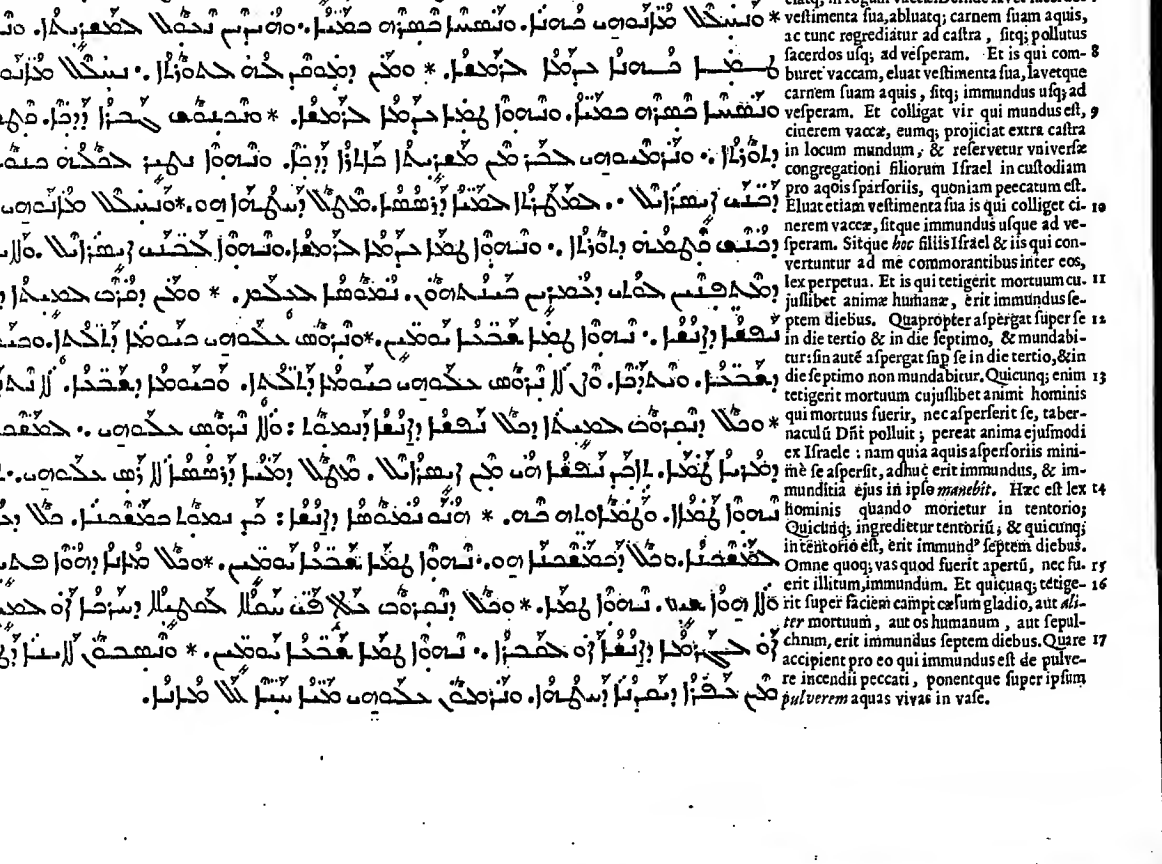

Et accipiat sacerdos lignum cedrinum, & 6
hyssopum, atq; tincturam coccineam, proji-
ciatq; in rogum vaccæ. Deinde lavet sacerdos 7
vestimenta sua, abluatq; carnem suam aquis,
ac tunc regrediatur ad castra, sitq; pollutus
sacerdos usq; ad vesperam. Et is qui com- 8
buret vaccam, eluat vestimenta sua, lavetque
carnem suam aquis, sitq; immundus usq; ad
vesperam. Et colligat vir qui mundus est, 9
cinerem vaccæ, eumq; projiciat extra castra
in locum mundum, & reservetur universæ
congregationi filiorum Israel in custodiam
pro aqois sparsoriis, quoniam peccatum est.
Eluat etiam vestimenta sua is qui colliget ci- 10
nerem vaccæ, sitque immundus usque ad ve-
speram. Sitque *hoc* filiis Israel & iis qui con-
vertuntur ad me commorantibus inter eos,
lex perpetua. Et is qui tetigerit mortuum cu- 11
juslibet animæ humanæ, erit immundus se-
ptem diebus. Quapropter aspergat super se 12
in die tertio & in die septimo, & mundabi-
tur: sin autē aspergat sup se in die tertio, & in
die septimo non mundabitur. Quicunq; enim 13
tetigerit mortuum cujuslibet animi hominis
qui mortuus fuerit, nec asperserit se, taber-
naculū Dñi polluit; pereat anima ejusmodi
ex Israele: nam quia aquis asperforiis mini-
mè se asperſit, adhuc erit immundus, & im-
munditia ejus in ipso *manebit*. Hæc est lex 14
hominis quando morietur in tentorio;
Quicunq; ingredietur tentoriū, & quicunq;
in tentorio est, erit immund' septem diebus.
Omne quoq; vas quod fuerit apertū, nec fu- 15
erit illitum, immundum. Et quicuaq; tetige- 16
rit super faciem campi cæsum gladio, aut *ali-*
ter mortuum, aut os humanum, aut sepul-
chrum, erit immundus septem diebus. Quare 17
accipient pro eo qui immundus est de pulve-
re incendii peccati, ponentque super ipsum
pulverem aquas vivas in vase.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum Onkelos.

6 ויסב כהנא אלא דארזא ואיזובא
וצבע ורומי וידמי לגו יקידת
7 חורתא: ויצבע לבושוהי כהנא
ויסחי בסריה במיא ובתר כן יעול
למשריתא ויהי מסאב כהנא עד
8 רמשא: ודמוקיד יתה יצבע
לבושוהי במיא ויסחי בסריה במיא
9 ויהי מסאב עד רמשא: ויכנוש גבר
דכיא ית קטמא דתורתא ויצנע מברא
למשריתא באתר דכי ותהי
לכנישתא דבני ישראל למטרא
10 למי אדיותא חטאתא היא: ויצבע
דכנש ית קטמא דתורתא ית
לבושוהי ויהי מסאב עד רמשא
ותהי לבני ישראל ולגיורא דיתגיירון
11 ביניהון לקים עלם: דיקרב במיתא
לכל נפשא דאנשא ויהי מסאב
12 שבעא יומין: הוא ידי עלוהי ביומא
תליתאה וביומא שביעאה יתכי
ואם לא ידי עלוהי ביומא תליתאה
13 וביומא שביעאה לא יתכי: כל
דיקרב במיתא בנפשא דאנשא די
למות ולא ידי עלוהי ית משכנא די
סאיב ושיתצי אנשא ההוא
מישראל ארי מי אדיותא לא
14 אוזדריקו עלוהי מסאב יהי עוד
סאוביותיה ביה: דא אוריתא אנש
ארי ימות במשכנא כל דעלל
15 למשכנא וכל די במשכנא יהי
מסאב שבעא יומין: וכל מן דחסף
פתיחא דלית מנופח שע מצפה עלוהי
16 מסאב הוא: וכל די יקרב על
אפי חקלא בקטיל חרבא או
במיתא או בגרמא דאנשא או
בקברא יהי מסאב שבעא יומין:
17 ויסבון לרמסאב מעפר יקידת
חטאתא ויתן עלוהי מי מבוע למן:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

6 ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה: 7 וכבס הכהן בגדיו ורחץ בשרו במים ואחרי כן יבא אל המחנה וטמא הכהן עד הערב: 8 והשרף אתה יכבס בגדיו במים ורחץ בשרו במים וטמא עד הערב: 9 ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח מחוץ למחנה במקום טהור והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת הוא: 10 וכבס האסף את הפרה את בגדיו וטמא עד הערב והיתה לבני ישראל ולגר הגר בתוכם לחקת עולם: 11 הנגע במת לכל נפש אדם וטמא שבעת ימים: 12 הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר ואם לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר: 13 כל הנגע במת בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא את משכן יהוה טמא הוא ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי מי נדה לא זרק עליו טמא הוא עוד טמאתו בו: 14 זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים: 15 וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתוח עליו טמא הוא: 16 וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים: 17 ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי:

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

6 Accipiens sacerdos lignum cedrinum, et hyssopum, et (a) filii coccineam: et projicient in medium combustionis vitulæ. 7 Et lavabit vestimenta sua sacerdos, et abluet carnem suam in aqua, et postea ingredietur in castra, immundus erit sacerdos usque ad vesperam. 8 Qui etiam combusserit eam, lavabit vestimenta sua in aqua, et abluet carnem suam in aqua, immundus erit usque ad vesperam. 9 Colliget autem vir mundus cinerem vaccæ, et reponet extra castra in loco puro: Eritque congregationi filiorum Israel in custodiam pro aquis separationis, purificatio hoc est pro peccato. 10 Lavabit etiam qui collegit cinerem vaccæ vestimenta sua, immundus erit usque ad vesperam: Eritque filiis Israel, et peregrino peregrinanti in medio (b) eorum, in præceptum æternum. 11 Qui (c) tetigerit cadaver cujuscunq; animæ hominis, immundus erit septem diebus. 12 Iste purificabit se cum eo die tertio, et die septimo, et mundabitur: Quod si non purificaverit se die tertio, neque die septimo mundabitur. 13 Quicunq; (d) tetigerit cadaver animæ hominis qui mortuus fuerit, et non purificaverit se, tabernaculum Domini contaminavit: exterminabitur anima illa ex Israel, quoniam aqua separationis aspersa non est super eum: immundus erit, adhuc immunditio ejus est in eo. 14 Hæc autem est lex hominis qui mortuus fuerit in tabernaculo: quicunque ingrediatur tabernaculum, et quicunq; est in tabernaculo, immundus erit septem dies. 15 Omne quod, vas apertum super quo nec, est (e) operculum, nec, linteus, immundum erit. 16 Quicunq; etiam (f) tetigerit super superficiem agri occisum gladio, aut mortuum, aut ossa hominis, aut sepulchrum, immundus erit septem diebus. 17 Sumentque autem pro immundo de pulvere combustionis pro peccato, ponentq; super eum aquas vivas in vase.

VER. SAM. (a) duos vermes, (b) vestri, (c) appropinquaverit mortuo (d) appropinquaverit ad (e) vinculum, (f) appropinquaverit

VERSIO SAMARITANA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 ثم ياخذ عود ارز * وصعتر * وصبغ قرمز * ويلقي ذلك في وسط حريقها * ويغسل ثيابه حذاء
7 الامام * ويرحض بدنه بالماء * وبعد ذلك يدخل الى المعسكر * ويبكس الى الليل * وكحرقها يغسل
8 ثيابه بالماء * ويرحض بدنه بالماء * ويبكس الى الغروب * ويجمع رجل طاهر رماد البقر * ويضعه
9 في خارج المعسكر في موضع طاهر * ويكون لجماعة بني اسرائيل محفوظة لماء النضح * وهي
10 دكاة * ويغسل الجامع رماديها ثيابه * ويبكس الى الليل * ويكون لبني اسرائيل وللغريب النحيل
11 فما بينهم رسم الدهر * ومن دنا ميت من جميع انفس الناس * فليبكس سبعة ايام * وهو
12 يتدكى منه في اليوم الثالث والسابع فيطهر * وان لم يتدك فيهما فلا يطهر * ومن دنا ميت
13 من نفوس الناس الذين يموتون ولا يتدكى * فقد نجس مسكن الله ان يدخله * ويقطع
14 ذلك الانسان من بين الجوق * اذ لم يرش عليه ماء النضح فهو نجس لذلك * ونجاسته عليه
15 ابدا * وهذه السريعة * اي انسان مات في خباء * فكل ما فيه * وكل من دخل اليه يبكس
16 سبعة ايام * وكل اناء مفتوح ليس عليه صمام معقد * فهو نجس * وكل من دنا على وجه
17 الصحراء بقتيل سيف * او ميت * او عظم انسان * او قبر * يبكس سبعة ايام * وليوخذ له من
رماد حريق البقر * ويصب عليه ماء ينبع في اناء *

Postea accipiet lignum cedrinum, & hyssopum, et tinctuam coccisque, projiciatque illa in medium incendium ejus. 6 Et lavabit vestimenta sua è regione sacerdotis, et lavabit corpus suum aquâ, & postea ingredietur in castra, & immundus erit usque ad noctem. 7 Et combuvens eam, lavabit vestes suas aquâ, abluetque corpus suum aquâ, & polluetur usque ad occasum. 8 Colligetque vir mundus cinerem vaccæ, et ponet illum extra castra in loco mundo. 9 Et erit cœtui filiorum Israël in custodiam pro aqua aspersionis, estque expiatio. 10 Et lavabit collector cineris ejus vestimenta sua, polluetúrque usque ad noctem. Et erit filiis Israël, & peregrino alienigenæ inter eos, præceptum sempiternum. 11 Et qui tetigerit mortuum ex omnibus animabus hominum, immundus sit septem diebus. 12 Et ipse expiabit se ab eo in die tertio & septimo, & mundabitur. Et nisi expiaverit se in illis duobus diebus, non mundabitur. 13 Et qui tetigerit mortuum ex animibus hominum qui moriuntur, nec expiatus fuerit, jam fœdavit habitaculum Dei, si ingrediatur illud: et abscindetur homo ille de medio turbæ, cùm non aspersa sit super eum aqua aspersionis: & propterea ipse immundus est, & immunditia ejus erit super eum sempèr. 14 Et verò ista est lex; Quicunque homo mortuus fuerit in tentorio, quidquid est in illo & omnis qui ingressus fuerit illud, pollutus erit septem diebus. 15 Et omne vas apertum non habens operculum alligatum, est immundum. 16 Et omnis qui tetigerit super faciem campi occisum gladio, aut mortuum, aut os humanum, aut sepulchrum, polluetur septem diebus. 17 Et sumatur ei de cinere incendii vaccæ, infundatúrque super illum aqua fontis in vase.

ספר במדבר: כ

18 וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְזָרַק עַל
הָאֹהֶל וְעַל כָּל־הַכֵּלִים וְעַל הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם
וְעַל־הַנֹּגֵעַ בַּעֲצֶם אוֹ בְחָלָל אוֹ בְמֵת אוֹ בַקָּבֶר:
19 וְהִזָּה הַטָּהֹר עַל־הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
וְחִטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם
וְטָהַר בָּעָרֶב: 20 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטָּא
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת־מִקְדַּשׁ
יְהוָה טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא:
21 וְהָיְתָה לָהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וּמַזֵּה מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס
בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד־הָעָרֶב: 22 וְכָל אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא
וְהַנֶּפֶשׁ הַנֹּגַעַת תִּטְמָא עַד־הָעָרֶב:

CAP. XX. כ

1 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה מִדְבַּר־צִן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֵר
שָׁם: 2 וְלֹא־הָיָה מַיִם לָעֵדָה וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה
וְעַל־אַהֲרֹן: 3 וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ
לֵאמֹר וְלוּ נָגְוְעוּ בְגוַע אַחֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה:
4 וְלָמָּה הֲבֵאתֶם אֶת־קְהַל יְהוָה אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה
לָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירֵנוּ: 5 וְלָמָּה הַעֲלִיתָנוּ
מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הָרָע הַזֶּה לֹא מְקוֹם
זָרַע וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם אֵין לִשְׁתּוֹת:
6 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה
אֲלֵיהֶם: 7 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

Ver. VULG. LAT.

18 In quibus cùm homo mundus tinxerit hyssopum, asperget ex eo omne tentoriũ, et cuoctam supellectilem, & homines hujuscemodi contagione pollu-
19 tos, Atq; hoc modo mund' lustrabit immundũ tertio et septimo die. Expiatúsq; die septimo, lavabit & se & vestimenta sua, et immund' erit us-
20 que ad vesperũ. Si quis hoc ritu non fuerit expiatus, peribit anima illi' de medio Ecclesiæ: quia sanctuariũ Dñi polluit, et non est aquâ lustrationis aspersus. Erit hoc præceptũ legitimũ sempiternũ. Ipse quoq; qui aspergit aquas, lavabit vestimenta sua: Omnis qui tetigerit aquas expiationis, immund' erit usq; ad vesperum.
22 Quidquid tetigerit immund', immundũ faciet: et anima, quæ horũ quidpiam tetigerit, immunda erit usq; ad vesperũ.

CAP. XX.

1 VEnerúntque filii Israel, & omnis multitudo in desertum Sin, mense primo: & mansit popul' in Cades. Mortuáq; est ibi Maria, et sepulta in eodem
2 loco. Cúmque indigeret aquâ popul', convenerũt adversũm
3 Moysen et Aaron. Et versi in seditionem, dixerunt; Utinàm periissem' inter fratres nostros
4 coram Dño. Cur eduxistis Ecclesiã Dñi in solitudinem, ut & nos & nostra jumenta mo-
5 riamur? Quarè nos fecistis ascendere de Ægypto, & adduxistis in locũ istũ pessimũ, qui seri non potest, qui nec ficum gignit, nec vineas, nec malo-
6 granata, insuper & aquã non habet ad bibendũ? Ingressúsq; Moyses et Aaron, dimissâ multitudine, tabernaculũ fœderis, corruerunt proni in terrã, clamaverúntq; ad Dñm, atq; dixerunt; Dñe De', audi clamorẽ huj' populi, et aperi eis thesaurũ tuũ fonte aquæ vivæ, ut satiati cesset murmuratio eorũ.
7 Et apparuit gloria Dñi super eos. Locutúsq; est Domin' ad Moysen, dicens,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

18 Καὶ λήψεται ὕσσωπον, καὶ βάψει εἰς τὸ ὕδωρ ἀπὸ καθαροῦ, καὶ (ξ) περιρρανεῖ ὅλη τὴν οἰκίαν, καὶ ὅλα τὰ σκεύη, καὶ ὅλας τὰς ψυχὰς, ὅσαι (α) ἂν ὦσιν ἐκεῖ, καὶ ὅλα τὰ ἡμίμετον τῶν ὀστῶν τῶν ἀνθρωπίνων, (π) ἢ τῶν τραυματίων, ἢ τῶν τεθνηκότων, ἢ τῶν μνήματος.
19 Καὶ (ρ) περιρρανεῖ ὁ καθαρὸς ὅλα τὸν ἀκάθαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀφαγνιεῖ (σ) τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτῆς, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκαθαρεῖ (τ) ἕως ἑσπέρας.
20 Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν μιανθῇ, καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, (τ) ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς, ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐμίανεν, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ (υ) περιρραντίσθη ἐπ' αὐτόν· ἀκάθαρτος ἔσται.
21 Καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον· καὶ ὁ (φ) περιρρανῶν ὕδωρ ῥαντισμοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτῆς· καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ ὕδατος τοῦ ῥαντισμοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
22 Καὶ πάντες ὅσα ἂν ἅψηται αὐτῆς ὁ ἀκάθαρτος, ἀκάθαρτον ἔσται· (χ) καὶ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

MS.A. (ξ) περιρανεῖ (ο) ἐὰν (π) ἢ τῶν τραύματος, (ρ) περιρανεῖ (σ) ἐν τῇ (τ) ἐξολεθρευθήσεται (υ) περιραντίσθη (φ) περιρανῶν (χ) καὶ ἡ ψυχὴ

ΚΕΦ. κ'.

1 Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ, εἰς τὴν ἔρημον Σὶν, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ κατῴκουν ὁ λαὸς ἐν Κάδης. καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ Μαριὰμ,
2 καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. Καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ συναγωγῇ. (α) καὶ ἠθροίσθησαν ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρών. Καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωυσῆν, λέγοντες, (β) Ὄφελον ἀπεθανομὲν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἔμπροσθεν κυρίου. Καὶ ἱνατί ἀνηγάγετε τὴν συναγωγὴν κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην
5 ἀποκτεῖναι ἡμᾶς, καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν; Καὶ ἱνατί τοῦτο; ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου πονηρὸν τόπον εἰς τὸν τόπον τοῦτον· τόπος οὗ (γ) σπείρεται, οὐδὲ συκᾶς, οὐδὲ
6 ἀμπελῶν, οὔτε ῥοαὶ, οὔτε ὕδωρ ἐστὶ πιεῖν. Καὶ ἦλθε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἀπὸ προσώπου τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ σκηνῶς τοῦ μαρτυρίου, καὶ (δ) ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον. καὶ
7 ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πρὸς αὐτούς. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

MS.A. (α) καὶ συνηθροίσθησαν (β) Ὄφελον ἀπωλόμεθα ἐν τῇ (γ) σπορεῖται, (δ) ἔπεσαν

Et sumet hyssopum, & tinget in aqua vir mundus: & circumasperges super domum, & super vasa, & super animas, quæcunque fuerint ibi, & super eum qui tetigit os hominis, aut cæsum, aut mortuum, aut monumentum.
19 Et circumasperget mundus super immundum in die tertio, & in die septimo: et purificabitur die septimo, & lavabit vestimenta sua, & lavabit aquâ; & immundus erit usque ad vesperam.
20 Et homo, quicunque inquinatus fuerit, et non fuerit purificatus; exterminabitur anima illa de medio synagogæ: quoniam sanctã Domini inquinavit; quoniam aqua aspersionis non circumaspersa est super eum: immundus est. Et erit vobis legitimum sempiternum.
21 Et qui circumaspergit aquam aspersionis, lavabit vestimenta sua: et qui tetigerit aquã aspersionis, immundus erit usque ad vesperã.
22 Et omne quodcunque tetigeris illud immundus, immundum erit: (k) & anima quæ tetigerit, immunda erit usque ad vesperam.

CAP. XX.

1 ET venerunt filii Israel, omnis synagoga in desertum Sin in mense primo: et permansit populus in Cades. Et mortua est ibi
2 Maria: & sepulta est ibi. Et non erat aqua ipsi synagogæ. Et congregati sunt super Moysen &
3 Aaron. Et maledixit populus erga Moysen, dicentes, Utinàm mortui essemus in perditione fratrum nostrorum ante Dominũ.
4 Et ut quid eduxistis synagogam Domini in desertum hoc, ad occidendos nos,
5 & pecora nostra? Et quarè hoc? Eduxistis nos de Ægypto, ut adveniremus in locũ malum hunc: locus, ubi non seminatur: neque ficus, neque vites, neque mala punica, neque aqua est ad bibendum.
6 Et venit Moyses & Aaron à facie synagogæ super ostium tabernaculi testimonii: & ceciderunt in faciem.
7 Et apparuit gloria Domini ad eos. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Capietq; hyssopũ, intingetq; in aquas vir qui
18 mund' fuerit, & sparget sup tentoriũ, & sup vasa, & super omnes animas quæ illic erant, necnon sup omnẽ eum qui tetigit os, aut occisum, aut mortuũ, aut sepulchrũ. Sparget i-
19 taq; mund' sup immundũ in die tertio, & in die septimo: & postquã asperserit eũ in die septimo, lavabit vestimẽta sua, abluetq; se a-
20 quis, & mundabitur ad vesperã. Vir autẽ qui fu rit pollut', nec asperfus fuerit, pereat anima illa de medio congregationis suæ, eò quòd sanctuariũ Dñi polluerit: aquas sparsorias non asperfit sup se, immund' esto. Erit hoc i-
21 gitur vobis statutũ perpetuũ. Et is qui sparferit aquas sparsorias, lavabit vestimẽta sua: & qui tetigerit aquas sparsorias, erit immund' usq; ad vesperã. Et omne q̃ tetigerit im-
22 mundus, erit imamundum: & anima quæ tetigerit eum, erit immunda usque ad vesperam.

CAP, XX.

De Petra aquarum.

1 ET venerunt filii Israel, universa scilicet congregatio ad desertum Sin, mense primo, mansitq; populus in Recem: & mortua
2 est ibi Maria, ibidemq; sepulta. Non erant autem aquæ populo ut biberet, quare congregati sunt populus adversũs Mosen & adversũs
3 Aharonem: Et jurgati sunt populus eum Mose & cum Aharone, & dixerunt ad eos, O utinam mortui essem' morte fratrum nostrorum coram Dño.
4 Quare adduxistis cœtum Dñi ad desertum istud, ut ibi moreremur nos & jumenta nostra? Et quare ascendere nos
5 fecistis ex Ægypto, & adduxistis nos ad locum istum pessimum qui nec locus est seminis, nec vitium, nec ficuum, nec granatorum:
6 imo nec aquæ sunt in eo ad bibendum? Venerunt itaque Moses & Aharon à conspectu congregationis ad ostium tabernaculi temporis, & prociderunt in facies suas, & apparuit
7 super eos gloria Domini. Locutus est etiam Dominus cum Mose, dixitque ad eum;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

18 וישב אזובא ויטבול במיא גבר
דכי ויהי על משכנא ועל כל
מנא ועל נפשתא דהוון תמן
ועל דיקרב בגרמא או בקטילא
19 או במיתא או בקברא : ויהי
דכיא על מסאבא ביומא תליתאה
וביומא שביעאה ויחבינה ביומא
שביעאה ויצבע לבושוהי ויסחי
20 במיא ויהכי ברמשא : וגבר די
יסתאב ולא יחי עלוהי ושיחיצי
אנשא ההוא מגו קהלא ארי ית
מקדשא דיי סאב מי אדיותא לא
21 אוריקיו עלוהי מסאב הוא : ותהי
להון לקים עלם ודיהי מי אדיותא
יצבע לבושוהי ויקרב במי
22 אדיותא יהי מסאב עד רמשא : וכל
די יקרב ביה מסאבא יהי מסאב
ונפש דיקרב יהי מסאב עד רמשא :

כ

1 ואתו בני ישראל כל כנישתא
למדברא דצן בירחא קדמאה והויה
עמא בר קם ומיתת תמן מרים
2 ואתקברת תמן : ולא הוה מיא
לכנשתא ואתחבשו על משה ועל
3 אהרן : ונצא עמא עם משה ואמרו
למימר ולו דמתנא במותהון
4 דאחנא קדם יי : ולמה אעלתון
ית קהלא דיי למדברא הדין
לממת תמן אנחנא ובעירנא :
5 ולמא אסקתונא ממצרים לאתאה
יתנא לאתרא בישא הדין לא אתר
כשר לבית זרע ואף לא תאינין
ונופנין ורמונין ומיא לית למשתי :
6 ועל משה ואהרן מן קדם קהלא
לרתדע משכן זמנא ונפלו על
אפיהון ואתגלי יקרא דיי להון :
7 ומליל יי עם משה למימר :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

18 * 2ל צ2ל ב2ל ב2ל ב

ספר במדבר : כ

Aharon & ,tu ,cœtum fac congregare & ,virgam Accipe
8 קַח אֶת־הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת־הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן
,suos aquas dabit & ,eorũ oculis in petram ad loquimini & ,tuus frater
אָחִיךָ וְדִבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו
dabis potum & ,petra è aquas eis educes Et
וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן־הַסֶּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת־
virgam Moseh accepit Et .eorum jumento & ,cœtui
הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם : וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֶּה
9 fecerunt congregare Et .ei præcepit quemadmodum ,DOMINI conspectu à
מִלִּפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ : וַיַּקְהִלוּ
dixit & ,ante faciet ad congregationem ,Aharon & ,Moseh
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת־הַקָּהָל אֶל־פְּנֵי הַסֶּלַע וַיֹּאמֶר
eduremus hac petra de num :rebelles nunc Audite :eis
לָהֶם שִׁמְעוּ־נָא הַמֹּרִים הֲמִן־הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא
percussit & ,suam manum Moseh elevavit Et ,aquas vobis
10 לָכֶם מָיִם : וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ וַיַּךְ אֶת־
,multæ aquæ sunt egresse & ,vicibus duabus sua virga in petram
הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים
ad DOMINUS dixit Et .eorum jumentum & ,cœtus bibit &
11 וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
me ,sanctificãdũ ad,me in credidistis non quod eò :Aharon ad & ,Moseh
מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי
congregationem introducetis non idcirco ,Israel filiorum oculis in
לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת־הַקָּהָל
jurgii aquæ Iste .eis dedi quam terram in istam
12 הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם : הֵמָּה מֵי מְרִיבָה
se sanctificavit & ,DOMINO cum Israel filii sunt jurgati quib°
אֲשֶׁר רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה וַיִּקָּדֵשׁ
regem ad Cades è legatos Moseh misit Et .eis in
13 בָּם : וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל־מֶלֶךְ
omnem nosti Tu :Israel tuus frater dixit Sic :Edom
אֱדוֹם כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל־
,Ægyptum in nostri patres descenderunt Et .nos invenit *que fatigationem*
הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ : וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה
,Ægyptii nobis malefecerũt &:multis diebus Ægypto in *sedimus* &
14 וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם
.nostris patribus &
וְלַאֲבֹתֵינוּ :

NUMERI.
Versio VULG. LAT.

8 Tolle virgam, & congrega populum, tu & Aaron frater tuus, & loquimini ad petram coram eis, & illa dabit aquas. Cúmque eduxeris aquâ de petra, bibet omnis
9 multitudo & jumenta ejus. Tulit igitur Moyses virgam, quæ erat in conspectu Domini, sicut
10 præceperat ei, Congregatâ multitudine ante petram; dixitque eis, Audite rebelles & increduli: Num de petra hac vobis aquam pote-
11 rimus ejicere? Cúmque elevâsset Moyses manum, percutiens virgâ bis silicem, egressæ sunt aquæ largissimæ, ita ut populus biberet & ju-
12 menta. Dixítque Dominus ad Moysen & Aaron, Quia non credidistis mihi, ut sanctificaretis me coram filiis Israel, non introducetis hos populos in terram,
13 quam dabo eis. Hæc est aqua Contradictionis, ubi jurgati sunt filii Israel contra Dominum, & sanctificatus est in eis.
14 Misit intereà nuntios Moyses de Cades ad regem Edom, qui dicerent, Hæc mandat frater tuus Israel; Nôsti omnem laborem qui ap-
15 prehendit nos, Quo modo descenderint patres nostri in Ægyptum, & habitaverimus ibi multo tempore, afflixerintque nos Ægyptii, & patres nostros.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

8 Λάβε τὴν (ε) ῥάβδον Σου, καὶ ἐκκλησίασον τὴν Συναγωγὴν Σὺ καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός Σου, καὶ λαλήσατε πρὸς τὴν πέτραν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ δώσει τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ ἐξοίσεις αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ ποτιεῖτε τὴν
9 Συναγωγὴν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς τὴν ῥάβδον τὴν ἀπέναντι κυρίου, καθὰ
10 Συνέταξε κύριος. Καὶ ἐξεκλησίασε Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν τὴν Συναγωγὴν ἀπέναντι τῆς πέτρας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀκούσατέ μου οἱ ἀπειθεῖς· μὴ ἐκ τῆς πέτρας
11 ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ; Καὶ ἐπάρας Μωυσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐπάταξε τὴν πέτραν τῇ ῥάβδῳ δίς· καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολὺ, καὶ ἔπιεν ἡ Συναγωγὴ, καὶ τὰ
12 κτήνη αὐτῶν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, Ὅτι οὐκ ἐπιστεύσατε ἁγιάσαι με ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο οὐκ εἰσάξετε ὑμεῖς τὴν Συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν ἣν (ζ)
13 δέδωκα αὐτοῖς. (η) Τοῦτο τὸ ὕδωρ Ἀντιλογίας, ὅτι ἐλοιδόρησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔναντι κυ-
14 ρίου, καὶ ἡγιάσθη ἐν αὐτοῖς. Καὶ ἀπέστειλε Μωυσῆς ἀγγέλους ἐκ Κάδης πρὸς βασιλέα Ἐδώμ, λέγων, Τάδε λέγει ὁ ἀδελφός σου Ἰσραὴλ, Σὺ ἐπίστῃ πάντα τὸν
15 μόχθον τὸν εὑρόντα ἡμᾶς. Καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς Αἴγυπτον, καὶ παῳκήσαμεν (θ) ἐν Αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους, καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν.

Sume virgam tuam, & 8
convoca synagogam, tu
& Aaron frater tuus;
& loquimini ad petram
coram eis: & dabit aquas
suas; & proferetis ipsis
aquam de petra, & po-
tabitis synagogam et pe-
cora eorum. Et sumpsit 9
Moyses virgam quæ an-
te Dominum, sicut pra-
cepit Dominus. Et evo- 10
cavit Moyses et Aaron
synagogam ante petram;
et dixit ad eos, Audita
me incredulí: Nunquid
ex petra hac educemus
vobis aquam? Et extel- 11
lens Moyses manum su-
am, percussit petram virgâ
sua. Et exiit aqua
multa: et bibit synagoga,
et pecora eorum. Et di- 12
xit Dominus ad Moysen
et Aaron, Quia non cre-
didistis sanctificare me
in conspectu filiorum Is-
rael, propterea non in-
ducetis vos synagogam
hanc in terram, quam
dedi eis. Hæc aqua Con- 13
tradictionis: quia ma-
ledixerunt filii Israel
ante Dominum, et san-
ctificatus est in ipsis. Et 14
misit Moyses nuntios è
Cades ad regem Edom,
dicens; Hæc ait frater
tuus Israel, Tu nôsti
omnem laborem qui in-
venit nos. Et descende- 15
runt patres nostri in Æ-
gyptum: et incolæ fuimus
in Ægypto dies plures:
et afflixerunt nos Ægy-
ptii, et patres nostros.

MS.A. (ε) ῥάβδον, καὶ (ζ) ὕδωκα (η) Τοῦτο ὕδωρ (θ) εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι ἡμέρας πλείους, καὶ τὸς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Sume tibi virgam, & congrega cœ- 8
tum, tu, & Aharon frater tuus; & lo-
quere super petram in conspectu eo-
rum, & dabit aquas suas: & edue
eis aquas de petra, & pota cœtum,
eorumque jumenta. Sumpsit ergò Mo- 9
ses virgam à conspectu Domini, quem-
admodum præcepit ei. Et congre- 10
gans Moses & Aharon totum cœtum
ad petram, dixit eis; Audite modò
irritatores, Ex hac petra educemus vo-
bis aquas? Elevavitque Moses ma- 11
num suam, & percussit petram virgâ
suâ duabus vicibus, & effluxerunt a-
quæ multæ, biberuntque populus uni-
versus & jumenta eorum. Et ait Do- 12
minus ad Mosen & ad Aharonem,
Eò quòd non crediderítis in me, ut
me sanctificaretis coram filiis Israel,
propterea non introducetis congregati-
onem istam in terram quam dedi eis.
Hæ sunt aquæ contentionis pro quibus 13
contenderunt filii Israel coram Domi-
no, & sanctificatus est in eis. Præ- 14
terea misit Moses nuntios ex Recem ad
regem Edom *hisce mandatis*, Sic ait
frater tuus Israel, Tu nôsti cunctum
laborem qui contigit nobis; Descen- 15
derunt patres nostri in Ægyptum, &
mansimus in Ægypto diebus multis,
& vexârunt nos Ægyptii, patresque no-
stros.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LAT.

תרגום אונקלוס Targ. Onkelos.

8 טול ית חוטרא ואכנוש
ית כנשתא את
ואהרן אחוך ותמלילון
עם כיפא לעינהון ויתן
מוהי ותפיק להון מיא
מן כיפא ותשקי ית
כנשתא וית בעירהון:
9 ונסיב משה ית חוטרא
מן קדם יי כמא די
10 פקידיה: ואכנשו משה
ואהרן ית קהלא לקדם
כיפא ואמר להון שמעו-
11 כען סרבניא המן כיפא
הנין נפיק לכון מיא:
ואלים משה ית ידיה
ומחא ית כיפא בחוטריה
12 תרין ומנין ונפקו מיא
סגיאי ושתיאת כנשתא
ובעירהון: ואמר יי למשה
13 ולאהרן חלף דלא
הימנתון כמימרי לקדשותי
לעינני בני ישראל ככן לא
תעלון ית קהלא הדין
14 לארעא די יהבית להון:
אגון מי מצורעא ושלח
בני ישראל קדם יי
15 ואתקדש בהון: ושלח
משה אונגין מרקדם לות
מלכא דאדום כדנן
אמר אחוך ישראל אנת
ידעת ית כל עקתא
16 די אשכחתנא: ונחתו
אבהתנא למצרים ויתבנא
במצרים יומין סגיאין
ואבאישו לנא מצראי
ולאבהתנא:

8 Tolle virgam, & congrega cœtum tu & Aaron frater tuus; et loquimini ad petram ante oculos eorum; & dabit aquas suas: & educes eis aquam de petra; & potabis eos aqua, & adaquabis jumenta eorum. Tulitque Moyses virgam à facie Domini: sicut præceperat ei. Congregaverúntque Moyses et Aaron ecclesiam ante petram: Dixitque eis, Audite nunc rebelles; nunquid de petra hac educemus vobis aquam? Elevavítque Moyses manum suam, & percussit bis petram virga sua: & egressæ sunt aquæ multæ; & bibit cœtus, & jumenta eorum. Dixitque Dominus ad Moysen & Aaron: Quia non credidistis verbo meo, ut sanctificaretis me ante oculos filiorum Israel: ideo non introducetis congregationem hanc in terram quam dedi eis. Hæ sunt aquæ jurgii, quia jurgati sunt filii Israel coram Domino: & sanctificatus est in eis. Misitque Moyses nuncios de Cades ad regem Idumeæ: Hæc dicit frater tuus Israel; Tu cognovisti omnem tribulationem quæ invenit nos. Defenderúntque patres nostri in Ægyptum, et habitavimus in Ægypto diebus multis: & afflixerunt nos Ægyptii, & patres nostros.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

8 * קח את המטה וקהל אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הצור לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הצור והשקית את העדה ואת בעירם: 9 * ויקח משה את המטה מלפני יי כאשר צוה אתו: 10 ** ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הצור ויאמר אליהם שמעו נא המרים הנמן הצור הזה נוציא לכם מים: 11 ** וירם משה את ידו ויך את הצור במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם: 12 ** ויאמר יי אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם: 13 * אלה מי מריבה אשר הריבו בני ישראל את יי ויקדש בם: 14 ** וישלח משה מלאכים מרקדש אל מלך אדום כה אמר אחיך ישראל אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו: 15 ** וירדו אבתינו מצרים וישב במצרים ימים רבים וירע לנו מצרים ולאבתינו:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

8 Accipe virgam, & congrega congregationem, tu, & Aaron frater tuus; & loquimini petræ in oculis eorum, & dabit aquas suas, educésque illis aquas de petra, & potabis congregationem, & jumenta eorum. Tunc accepit Moses virgam à conspectu Domini sicut præceperat ei. Congregaverunt igitur Moses & Aaron congregationem ad conspectum petræ, & dixit eis; Audite nunc rebelles, num de petra ista educemus vobis aquas? Et extollens Moses manum suam percussit petram cum virga sua duabus vicibus, & egressæ sunt aquæ multæ, bibitque congregatio, & jumenta eorum. Dixit insuper Dominus Mosi & Aaroni, Eò quòd non credidistis mihi ut sanctificaretis me in oculis filiorum Israel, ideo non introducetis congregationem istam in terram quam dedi eis. Istæ sunt aquæ contentionis pro quibus contenderunt filii Israel cum Domino, & sanctificatus est in eis. Tunc dixit Moses, Despota Domine, tu cœpisti ostendere servo tuo magnitudinem tuam, & manum tuam fortem. Quis enim Deus in cœlis, & in terra qui faceret secundùm opera tua, & secundùm virtutes tuas? Transeam quæso, & videam terram illam bonam quæ est trans Jordanem, montem illum bonum, atque Libanum. Sed dixit Dominus Mosi, Sufficiat tibi, ne addas loqui mihi amplius de hac re. Ascende ad verticem (b) collis, & attolle oculos tuos, ad Occidentem, ad Aquilonem, ad Meridiem, & Orientem, & contemplare oculis tuis; non enim transibis Jordanem istum. Præcipe etiam Josuæ filio Nun, & confortà eum, & corroborà eum; nam ipse transibit ante populum istum: ipse quoque dividet iis in hæreditatem terram quam videbis. Locutus est præterea Dominus Mosi, dicens; Sufficiat vobis (c) circuire montem istum, convertite vos ad Septentrionē. Populo verò præcipe, dicens; Vos transitis per fines fratrum vestrorum filiorum Esau habitantium in (d) Seir; formidabunt autem vos, ideo custodietis vos plurimùm. Ne conferatis enim cis prælium; non enim tradam vobis de terra eorum in hæreditatem, ne vestigium quidem plantæ pedis, quoniam in hæreditatem Esau tradidi montem(e) Seir. Cibū emetis ab eis argento ut comedatis, aquas etiam emetis ab iis argento ut bibatis. Postea misit Moses nuntios de Cades ad regem Edom, Sic dicit frater tuus Israel, Tu cognovisti omnem laborem qui apprehendit nos. Descenderunt enim patres nostri in Ægyptū, & habitavimus in Ægypto multis diebus, et malè tractaverunt nos Ægyptii, & patres nostros.

VER. SA. (b) Speculationis, (c) circumeuntibus (d) Gablah; (e) Gablah.

VERSIO SAMARITANA.

8 * קח את המטה וקהל אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הצור לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הצור והשקית את העדה ובעיר 9 * ויקח משה את המטה מלפני יי כאשר צוה אתו: 10 ** ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הצור ויאמר אליהם שמעו נא המרים הנמן הצור הזה נוציא לכם מים: 11 ** וירם משה את ידו ויך את הצור במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעיר 12 ** ויאמר יי אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם: 13 * אלה מי מריבה אשר הריבו בני ישראל את יי ויקדש בם: 14 ** וישלח משה מלאכים מרקדש אל מלך אדום כה אמר אחיך ישראל אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו: 15 ** וירדו אבתינו מצרים וישב במצרים ימים רבים וירע לנו מצרים ולאבתינו:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 * خذ العصا وجوق الجماعة انت وهرون اخوك وقولا للصخر بحضرتهم ان يخرج ماوه فتخرج لهم
9 المياه من الصخر * وتسقيهم وبهايمهم * فاخذ موسي العصا من بين يدي الله كما امر * وجوق
10 موسي وهرون القوم الي حضن الصخر * فقال لهم اسمعوا يا عصاة * من هذا الصخر الحجر
11 نخرج لكم ماء * فرفع يده * وضرب الصخر بعصاه مرتين * فخرج ماء كثير شربت منه الجماعة
12 وبهايمهم * فقال الله لموسي وهرون * كما لم تومنا بي وتقدساني بحضر بني اسرايل * كذلك لا
13 تدخلان هذا الجوق الي البلد الذي اقسمت عليه لهم * ذلك ماء الخصومة الذي خاصم بنو
14 اسرايل رسولي بهم بسببه * فتعظم فيهم * ثم بعث موسي برسل من رقيم الي ملك ادوم * كذا
15 قال اخوك اسرايل * انت عالم بجميع المصايب التي نالتنا * وان اباءنا نزلوا مصر * فاقمنا بمصر
مدة طويلة * فاساء المصريون بنا وباباينا *

Sume baculum, & congrega cœtum, tu, & Haron frater tuus, & dicite ambo ad petrā in præsentia eorū ut exeat aqua ejus, et exibunt ipsis aquæ ex petra, et adaquabunt eos et jumenta eorū. Accepitq; Musa baculum à conspectu Dei sicut præceperat ei: Et congregavit Musa & Haron turbā ante conspectum petræ, dixitq; eis; Audite, ô rebelles: Ex hac rupe saxea educemus vobis aquā. Levavitque manum suam, & percussit petram baculo suo duabus vicibus, & exiit aqua copiosa, bibitq; ex ea cœtus, & jumenta eorū. Dixit autē Deus Musæ & Haroni, Quemadmodum non fecistis eos credere in me, nec sanctificastis me coram filiis Israil, sic non introducetis hanc turbā ad regionem pro qua juravi eis. Ea est aqua contentionis, cujus causā contenderunt filii Israil cum ambobus apostolis Domini sui, & magnificatus est in eis. Item legavit Musa nuntios de Racim ad regem Adum, dicens; Sic ait frater tuus Israil, Tu nōsti omnia accidentia que evenerunt nobis, Et quòd patres nostri descenderint in Ægyptum, et manserimus in Ægypto longo intervallo, læsérintque Ægyptii nos & patres nostros.

ספר במדבר: כ

16 וַנִּצְעַק אֶל־יהוה וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ
וַיֹּצִאֵנוּ מִמִּצְרַיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְקָדֵשׁ עִיר קְצֵה
17 גְבוּלֶךָ: נַעֲבְרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה
וּבְכָרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ
לֹא נִטֶּה יָמִין וּשְׂמֹאול עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר
18 גְּבֻלֶךָ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱדוֹם לֹא תַעֲבֹר בִּי פֶּן־
19 בַּחֶרֶב אֵצֵא לִקְרָאתֶךָ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּמְסִלָּה נַעֲלֶה וְאִם־מֵימֶיךָ נִשְׁתֶּה אֲנִי וּמִקְנִי
וְנָתַתִּי כֶסֶף רַק אֵין־דָּבָר בְּרַגְלַי אֶעֱבֹרָה:
20 וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲבֹר וַיֵּצֵא אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ
21 בְּעָם כָּבֵד וּבְיָד חֲזָקָה: וַיְמָאֵן אֱדוֹם נְתֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל
עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו: וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ
22 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הֹר הָהָר: וַיֹּאמֶר יהוה
אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּהֹר הָהָר עַל־גְּבוּל אֶרֶץ־אֱדוֹם
23 לֵאמֹר: יֵאָסֵף אַהֲרֹן אֶל־עַמָּיו כִּי לֹא יָבוֹא
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־מְרִיתֶם
24 אֶת־פִּי לְמֵי מְרִיבָה: קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־אֶלְעָזָר
25 בְּנוֹ וְהַעַל אֹתָם הֹר הָהָר: וְהַפְשֵׁט
26 אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ
וְאַהֲרֹן יֵאָסֵף וּמֵת שָׁם: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה
27 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יהוה וַיַּעֲלוּ אֶל־הֹר הָהָר לְעֵינֵי
28 כָּל־הָעֵדָה: וַיַּפְשֵׁט מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו
וַיַּלְבֵּשׁ אֹתָם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמָת אַהֲרֹן
29 שָׁם בְּרֹאשׁ הָהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן־הָהָר: וַיִּרְאוּ
כָּל־הָעֵדָה כִּי גָוַע אַהֲרֹן וַיִּבְכּוּ אֶת־אַהֲרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם
כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל:

Versio VULG. LAT.

16 Et quomodò clamaverimus ad Domioum, & exaudierit nos, miserítq; angelum, qui eduxerit nos de Ægypto. Ecce in urbe Cades, quæ est in extremis
17 finibus tuis, positi, Obsecramus, ut nobis transire liceat per terram tuam. Non ibimus per agros, nec per vineas: non bibemus aquas de puteis tuis, sed gradiemur viâ publicâ, nec ad dexteram nec ad sinistram declinantes, donec
18 transeamus terminos tuos. Cui respondit Edom, Non transibis per me, alioquin armatus
19 occurram tibi. Dixerúntq; filii Israel, Per tritam gradiemur viam: & si biberimus aquas tuas nos & pecora nostra, dabimus quod justum est: nulla
20 erit in pretio difficultas, tantùm velociter transeamus. At ille respondit, Non transibis. Statimq; egressus est obvius, cum infinita multitudine, &
21 manu forti, Nec voluit acquiescere deprecanti, ut concederet transitum per fines suos: quam ob rem divertit ab eo Israel.
22 Cúmque castra movissent de Cades, venerût in montê Hor, qui est in finibus terræ Edom:
23 ubi locutus est Dominus ad
24 Moysen, Pergat, inquit, Aaron ad populos suos: non enim intrabit terram, quâ dedi filiis Israel, eò quòd incredulus fuerit ori meo, ad Aquas contra-
25 dictionis. Tolle Aaron & filiũ ejꝰ cũ eo, et duces eos in mon-
26 tẽ Hor. Cúmq; nudaveris patrẽ veste suâ, indues eâ Eleazarum filiũ ejus. Aaron colligetur, et morietur ibi. Fecit Moy-
27 ses, ut præceperat Dominus: & ascenderunt in montê Hor co-
28 rã omni multitudine. Cúmque Aaron spoliâsset vestibus suis, induit eis Eleazarũ filiũ ejus.
29 Illo mortuo in montis supercilio, descendit cum Eleazaro.
30 Omnis autê multitudo videns occubuisse Aaron, flevit super eo triginta diebus per cunctas familias suas.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

16 Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον, καὶ εἰσήκουσε
κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ ἀπεστείλας ἄγ-
γελον, ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου. καὶ νῦν
ἐσμὲν ἐν Κάδης πόλει, ἐν μέρει σῆς σείων
17 Cu. Παρελθόντῆς διὰ τῆς γῆς Cu· ἐ δι-
ελθόντῆς δ' ἀγρῶν, οὐδὲ δι' ἀμπελῶνων,
οὐδὲ πιόντῆς ὕδωρ ἐκ λάκκου Cu· ὁδῷ βα-
σιλικῇ πορευθόντῆς. οὐκ ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ
οὐδὲ εὐώνυμα, ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ ὅριά
18 Cu. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐδώμ, Οὐ δι-
ελεύσῃ δι' ἐμοῦ· εἰ δὲ μὴ, ἐν πολέμῳ ἐξ-
19 ελεύσομαί σοι. Καὶ λέγουσιν
αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, Πορεύσόμεθα τὸν ὁρῶν· παρε-
λεύσοῦμεν· ἐὰν δὲ τοῦ ὕδατός Cu πιῶμεν
(ι) ἐγὼ τε καὶ τὰ κτήνη μου, δώσω τιμὴν σοι.
ἀνεὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἔστι· πορεύσόμεθα τὸν ὁδὸν
20 (κ) παρελεύσοῦμεν. Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐ διελεύ-
σῃ δι' ἐμοῦ. καὶ ἐξῆλθεν Ἐδὼμ εἰς συν-
άντησιν (λ) αὐτῷ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, καὶ ἐν χει-
21 εὶ ἰσχυρῇ. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἐδὼμ δοῦναι τὸ
Ἰσραὴλ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁρίων αὐτοῦ. καὶ
22 ἐξέκλινεν Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπῆραν
ἐκ Κάδης· καὶ παρεγένετο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
23 πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς Ὤρ τὸν ὄρος. Καὶ
εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν
Ὤρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἐδώμ, λέ-
24 γων, Προστεθήτω Ἀαρὼν πρὸς τὸν λαὸν αὐ-
τοῦ, ὅτι οὐ μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν γῆν ἣν (μ) δέ-
δωκα τοῖς υἱοῖς (ν) Ἰσραὴλ, διότι παρωξύ-
25 νατέ με ἐπὶ τῷ ὕδατι τῷ Λοιδορίας. Λάβε τὸν
(ξ) Ἀαρὼν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀνα-
βιβάσεις αὐτοὺς εἰς Ὤρ τὸ ὄρος, (ο) ἔνδυσον
26 τὸν πάσσον τὸν συναγωγῆς. Καὶ ἔκδυσον Ἀ-
αρὼν τὸν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἔνδυσον Ἐλεάζαρ τὸν
υἱὸν αὐτοῦ. καὶ Ἀαρὼν προστεθεὶς, ἀποθανέτω
27 ἐκεῖ. Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς, καθὼς Cu πέταξε
κύριος αὐτῷ· καὶ ἀνεβίβασαν (π) αὐτὸν εἰς
Ὤρ τὸ ὄρος, ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς.
28 Καὶ ἐξέδυσε τὸν Ἀαρὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
ἐνέδυσεν αὐτὰ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· Καὶ
ἀπεθανεν (ρ) Ἀαρὼν ἐκεῖ ἐπὶ κορυφῆς τοῦ ὄ-
ρους. καὶ κατέβη Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ἐκ τοῦ
30 ὄρους. Καὶ εἶδε πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὅτι ἀ-
φῴδησε Ἀαρὼν, καὶ ἔκλαυσε τὸν Ἀαρὼν
πενθήκοντα ἡμέρας πᾶς οἶκος Ἰσραήλ.

MS.A. (ε) ἐγὼ τὸ καὶ (κ) πορεύόμεθα. (λ) αὐτοῦ (μ) ἔδωκα (ν) Ἰσραὴλ
ἐν πεδαχέσει, διότι (ξ) Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ (ο) ἐναντίον (π) αὐ-
τοῦ (ρ) Ἀαρὼν ἐκεῖ ἐπὶ

Et exclamavimus ad Dominũ, et
16 *exaudivit Dominꝰ vocẽ nostrã: et mittens Angelũ, eduxit nos de Ægypto. Et nunc sumꝰ in Cades civitate, à parte finium tuorum.*
17 *Transibimus per terrã tuã: non ibimꝰ per agros, neq; per vineas, neq; bibemꝰ aquã de lacu tuo. Viã regiã ibimus. Non declinabimus in dextera neque in sinistra; quoadusq; præterierimus fines tuos. Et dixit ad eũ*
18 *Edom, Non pertransibis per me. Si autẽ non, in bello egrediar in occursũ tibi. Et dicunt ei filii Is-*
19 *rael, Juxta montẽ transibimus. Si autẽ de aqua tua biberimus et ego, et pecora mea, dabo pretiũ tibi. Sed res nulla est, juxta montẽ transibimus. At ille dixit, Non*
20 *pertransibis per me. Et exiit Edõ obviã ei in turba gravi, et in manu forti. Et non voluit Edõ dare*
21 *ipsi Israel transire per fines suos. Et declinavit Israel ab eo. Et*
22 *promoverunt è Cades. Et advenerunt filii Israel, omnis synagoga in Or montẽ. Et dixit Domi-*
23 *nus ad Moysen & Aaron in Or monte super fines terræ Edõ, dicens,*
24 *Apponatur Aarõ ad populũ suũ; quia non introibitis in terrã, quã dedi filiis (a) Israel, quoniã exacerbãstis me super aquã Maledictionis. Sume Aaron, &*
25 *Eleazrum filium ejus: et fac eos ascendere in Or montem, coram omni synagoga. Et exue A-*
26 *aron stolã ejus, & indue Eleazarum filium ejus. Et Aaron appositus moriatur ibi. Et fecit*
27 *Moyses, sicut constituit Dominus ei: et ascendere eum fecit in Or montem, coram omni synagoga. Et exuit Aaron vestimentis*
28 *ejus, & induit ea Eleazarum filium ejus. Et mortuus*
29 *est Aaron super cacumen montis. Et descendit Moyses & Eleazar de monte. Et vidit om-*
30 *nis synagoga; quia (b) dimissus est Aaron, & flevérunt Aaron triginta dies, omnis domus Israel.*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 Oravimꝰ autẽ corã Dño, audivítq; vocẽ no-
strã, & mittens angelũ, eduxit nos ex Æ-
gypto: & ecce sumꝰ in Recẽ urbe quæ est
in extremitate limitũ tuorũ. Nunc transire
17 liceat per terrã tuã: non transibimꝰ per ullũ
agrũ aut vineã, neq; bibemꝰ ex aquis pute-
orũ: sed per viã regiã ibimꝰ, & non decli-
nabimꝰ ad dexteram neq; ad sinistrã, donec
transierimꝰ fines tuos. Respondit ei Edõ, Ne
18 transeas per limites meos, ne cum gladio e-
grediar in occursũ tuũ. Dixerũt ad eũ filii
19 Israel, Per semitã ascendemus, & si ex aquis
tuis biberimꝰ nos & jumenta nostra, dabimꝰ
pretium illarũ; nostris tantummodo pedibus
transibimꝰ. Ait illis Edom, Non transibitis:
20 egressusq; est Edõ in occursum eorũ cũ po-
pulo magno, & manu robustã. Noluit ergò
21 Edom permittere filiis Israel ut transirẽt per
fines suos: quare deflexit Israel ab ipso. Et
22 profecti ex Recẽ, venerũt filii Israel, totꝰ *vi-*
delicet, cœtꝰ ad motẽ Hor.

Obitus Aharonis.

Dixitq; Dñs ad Mosen & ad Aharonem in
23 monte Hor, in finibꝰ terræ Edõ; Colligat se
24 Aharõ ad populũ suũ: non enim ingredietur
in terrã quã dedi filiis Israel, eò quòd exa-
cerbãstis verbũ oris mei ad aquas contentio-
nis, neq; sanctificãstis me in aquis in præ-
sentia eorũ. Duc Aharonẽ & Eliazar filiũ ejꝰ,
25 & ascẽdere faceos ad montem Hor. Et exue
26 Aharonẽ vestibꝰ suis, easq; indue Eliazar fi-
liũ ejꝰ: Aharõ verò colligetur, & morie-
tur illic. Fecit itaq; Moses quemadmodum
27 præcepit ei Dñs, & ascẽderũt in montẽ Hor,
videte totã congregatione. Et exuit Moses
28 Aharonẽ vestibꝰ ejꝰ, & induit eas Eliazar fi-
liũ ejꝰ: mortuꝰ est illic Aharõ in monte Hor,
& descẽdit Moses atq; Eliazar de monte. Vi-
29 dẽtes autẽ totꝰ cœtꝰ mortuũ esse Abaronẽ,
flevérũt Aharonẽ triginta diebꝰ omnes Ira-
elitæ.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

16 וצלינא קדם יי וקבל צלותנא ושלח
מלאכא ואפקנא ממצרים והא
אנחנא בקרם קרתא דכסר
17 תתומך : נעבר כען בארעך לא
נעבר בחקל ובכרם ולא נשתי מי
נוב אורח מלכא נזיל לא נסטי
לימינא ולסמאלא עד דנעבר
18 תחומך : ואמר ליה אדומאה לא
תעבר בתחומי דלמא בדקטלין-
בחרבא אפוק לקדמותך : ואמרו
19 ליה בני ישראל באורח סכיא נסק
ואם מיך נשתי אנא ובעירי ואתן
דמיהון לחזר ליה פתגם רגיש
ברגלי אעבר : ואמר לא תעבר
20 ונפק אדומאה לקדמותה בחיל רב
ובידא תקיפא : וסרב אדומאה
21 שבק ית ישראל למעבר בתחומיה
ומטא ישראל מלותיה : ונטלו מרקם
22 ואתו בני ישראל כל כנשתא לחור
23 טורא : ואמר יי למשה ולאהרן בהר
טורא על תחום ארעא דאדום
24 למימר : יתכנש אהרן לעמיה ארי
לא יעול לארעא די יהבית לבני
ישראל על די מרדתון על מימרי
25 למי מצותא : רבל ית אהרן וית
אלעזר ברה ואסיק יתהון לחור
26 טורא : ואשלח ית אהרן ית
לבושוהי ותלבשינון ית אלעזר
ברה ואהרן יתכנש ויומת תמן :
27 ועבר משה כמא די פקד יי וסליקו
לחור טורא לעיני כל כנשתא :
28 ואשלח משה ית אהרן ית
לבושוהי ואלבש יתהון ית אלעזר
ברה ומית אהרן תמן בריש טורא
29 ונחת משה ואלעזר מן טורא : וחזו
כל כנשתא ארי מית אהרן ובכו
ית אהרן תלתין יומין כל בית ישראל :

16 Et oravim^s corã Dño, et suscepit orationem nostram; & misit angelum, & eduxit nos de Ægyptó: & ecce nos sumus in urbe Cades, quæ est
17 in latere termini tui. Transeam^s nunc per terram tuam; non transibim^s p agrum & *vineam*, neq; bibem^s aquam cisternæ: p viam regiã ambulabim^s, non declinabim^s ad dextram neq; ad sinistram, donec
18 transeam^s terminum tuũ. Dixitq; eis Edom; nõ pertransibis terminũ meũ: ne fortè cũ occidentibus gladio egrediar in
19 occursum tuũ. Dixerũntq; ei filii Israel, per viam tritã ascendem^s: & si aquas tuas biberimus ego et jumenta mea, dabo pretium earũ: nihilq; mali erit, tantùm transibo pedibus meis.
20 Et ait, Non pertransibis: egressúsq; est Edom in occursũ ej^s, cum exercitu multo et manu
21 forti. Et noluit Edò dimittere Israel transire p terminũ suũ:
22 et divertit ab eo Israel. Profectiq; sunt de Cades: et venit ois congregatio filiorũ Israel
23 in monte Hor. Dixitq; Dñs ad Moysen et Aaron in monte Hor, juxta terminũ terræ Edõ,
24 dicens. Colligatur Aaron ad populum suũ; quia non ingredietur terram, quam dedi filiis Israel: eò quòd rebellástis in
25 verbum meum ad aquas jurgii. Tolle Aaron, & Eleazarum filium ejus: & ascendere fac eos
26 in montem Hor. Et exues Aaron vestimenta ejus, & indues ea Eleazarum filium ejus: Aarou autem colligatur & moriatur ibi. Fecitq; Moyses sicut
27 præceperat Dñs: & ascenderũt in montem Hor, ante oculos
28 omnis congregationis. Et exuit Moyses Aaron vestimenta ej^s, & induit ea Eleazarum filium ejus; et mortuus est ibi Aaron, in vertice montis: & descendit Moyses & Eleazarus de
29 monte. Viditq; omnis cœtus quòd mortuus esset Aaron: & fleverunt super Aaron triginta diebus, omnis domus Israel.

16 *Clamaviमúsque ad Dominũ, et exaudivit vocem nostram, missoq; angelo, eduxit nos de Ægypto: At ecce nos sumus in Cades civitate quæ est ad extremitatem finium suorum:*
17 *Transeamus, quæsumus, per terram tuam: Non transibimus per agrum & vineam, neque bibemus aquas puteorum: viã (f) regiam ibimus, non deflectemus ad dexteram aut sinistram, donec præterierimus fines tuos.*
18 *Respondit verò illi Edom, Non transibis per me, ne cum gladio egrediar obviàm tibi.*
19 *Iterum dixerunt ei filii Israel, Per (g) viã tritam ascendemus: Quòd si de aquis tuis biberimus, ego, & pecora mea, dabo pretium earum: tantùm ne sit aliquid, pedibus meis transeam.*
20 *Sed respondit, Non transibis: egressúsque est Edom in occursum ejus cum populo gravi, et cum manu forti,*
21 *Renuit igitur Edom dare Israeli transitũ per fines suos; ideo declinavit Israel ab eo.*
22 *Profectiq; sunt de Cades, & venerunt filii Israel, omnis congregatio in (h) Hor montem.*
23 *Locutus est autem Dominus Mosi et Aaroni in monte (i) Hor juxta fines terræ Edom in hunc modum;*
24 *Colligetur Aaron ad populũ suum; non enim ingrediatur terrã quam dedi filiis Israel, quoniã rebelles fuistis ori meo ad aquas contentionis.*
25 *Accipe Aaronem, & Eleazarum filium ejus, & ascendere fac eos in (k) Hor montẽ.*
26 *Et exue Aaronem vestibus suis, induas verò iis Eleazarum filium ejus: Aaron enim colligetur, & morietur ibi.*
27 *Fecit autẽ Moses sicut præceperat Dominus, fecitque eum ascendere*
28 *in (l) Hor montem in oculis omnis congregationis. Posteà exuit Moses Aaronem vestibus suis, et induit eis Eleazarum filium ejus, mortuúsque est ibi Aaron in vertice montis; tum descendit Moses, & Eleazar de monte.*
29 *Videns autẽ omnis congregatio quòd expirásset Aaron, flevérunt Aaronem triginta diebus tota domus Israel.*

VER. SAM. (f) profectionis (g) petram (h) Montani (i) Montani (k) Montani (l) Montani

VERSIO SAMARITANA.

16 ונצעק אל יי ויקבל צלותנא ויפק
מלאך ויפקנא ממצרים והא
אנחנא בקרת קדש עיר תחומך
17 נעבר כען בארעך לא נעבר בחקל
ובכרם לא נשתי מי בור אורח
מלכא נזל לא נסטי לימינא
ולשמאלא עד דנעבר תחומך
18 ואמר ליה אדום לא תעבר בי
פן אצא לקראתך בחרב
19 ואמרו בני ישראל בסלע נעל
ואם מימך נשתה אנא ובעירי
ונתן דמיהן לחזר ליה פתגם
רגיש ברגלי אעבר
20 ואמר לא תעבר ויצא אדום
לקראתו בחיל כבד
21 ובידא תקיפא : ומאן אדום
לתת לישראל לעבר בגבולו
22 ויט ישראל מעליו : ויסעו מרקדה
ויבאו בני ישראל כל העדה הר
23 ההר : ויאמר יי אל משה ואהרן בהר
ההר אל גבול ארץ אדום
24 לאמר : יאסף אהרן אל עמיו
כי לא יבא אל הארץ אשר נתתי לבני
ישראל על אשר מריתם את פי
25 למי מריבה : קח את אהרן ואת
אלעזר בנו והעל אתם אל הר
26 ההר : והפשט את אהרן את
בגדיו והלבשת אתם את אלעזר
בנו ואהרן יאסף ומת שם :
27 ויעשה משה כאשר צוה יי ויעלו
אל הר ההר לעינ כל העדה :
28 והפשט משה את אהרן את
בגדיו והלבש אתם את אלעזר
בנו ומת אהרן שם בראש ההר
29 וירד משה ואלעזר מן ההר : וראו
כל העדה כי גוע אהרן ויבכו
את אהרן שלשים יום כל בית ישראל :

16 Et invocavimus Dominũ, et exaudivit vocem nostram, misitque angelum, & eduxit nos ex Ægypto. Et ecce sumus in civitate Racim, in extremitate terminorũ tuorum: Volumus transire per regionem
17 tuam, & non digrediemur ad ros, neque vineam, nec bibemus aquam cisternæ; sed ambulabimus in via publica, non declinantes dextrorsum, neq; sinistrorsum, quousq; transeamus terminos tuos. Dixit ei Ro-
18 beus, Ne transeas per terminos meos, ne exeam cum gladio in occursum tuũ. Di-
19 xerunt ad eum filii Israil, Ascendemus per viam apertam, & si biberimus ibi aquam, nos, & armenta nostra, dabimus pretium ejus ibi. Et nullum nobis est negotium, sed transibimus tantùm.
20 Ait, Ne transeas hoc pacto. Et exiit Adum obviã eis magno cum populo, & manu forti. Cúmque venisset Adum permit-
21 tere Israelitis ut transirent per fines suos, declinârunt ab eo. Et profecti sunt de Ra-
22 cim, et venit cœtus eorũ in montẽ Hor. Di-
23 xitq; Deus Mosi & Haroni in monte Hor, apud terminos regionis Adum, hunc sermonem; Congregetur Haron ad gentem su-
24 am; non enim intrabit regionem quam dedi filiis Israil, sicuti dixi quando contradixistis præcepto meo in aqua contentionis. Accipe Haronem et Eleazarum filium
25 ejus, et duc utrumque ad montem Hor. Et
26 exue Haronem vestibus suis, et indue eis Eleazarum filium ejus; et Haron colligetur ac morietur ibi. Fecitque Mosa sicuti
27 præcepit ei Deus. Ascenderuntq; ad montem Hor in præsentia turbæ. Et detraxit
28 Mosa vestes Haronis, et vestivit eis Eleazarum filium ejus; et mortuus est Haron ibi in vertice montis, descenditque Mosa, et Eleazar de monte. Cúmque vidissent
29 turba Haronem mortuum esse, flevit eum triginta diebus tota stirps Israil.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 فدعوا الله * فسمع صوتنا * وبعث برسول * واخرجنا من مصر * وها نحن في قرية رقيم في طرف
17 تخمك * نريد ان نجوز في بلدك * ولسنا نميل الى صيعة ولا كرم * ولا نسرب ماء صهريج * لكننا
18 نسلك في طريق الجادة * لا نميل يمينه ولا يسرة * الى ان نجوز تخمك * قال له الآدمي * لا تجز
19 في تخمي كيلا اخرج بالسيف تلقاءك * قال له بنو اسرائيل * نصعد في المحجة * وان سربنا لك
20 ماء نحن وماشيتنا دفعنا عنه اليك * وليس امر الا ان نجوز فقط * قال لا تجز كذاك * وخرج
21 ادوم تلقاءهم بسعب عظيم ويد شديدة * فلما ابى ادوم ان يترك الاسرائيليين يجوزون في تخمه
22 مالوا عنه * فرحلوا من رقيم وجاء جماعتهم الى جبل هور * فقال الله لموسى وهرون في جبل
23 هور عند تخم بلد ادوم قولا * ينضم هرون الى قومه * لانه لا يدخل البلد الذي اعطيته
24 بني اسرائيل * كما قلت حين خالفتما امري في ماء المخاصمة * خذ هرون والعازار ابنه * واصعدهما
25 الى جبل هور * واسلخ هرون بنيابه * والبسها العازار ابنه * وهرون ينضم ويموت هناك * فصنع
26 موسى كما امر الله * فصعدوا الى جبل هور بحضرة الجماعة * وسلخ موسى بنياب هرون * والبسها
27 العازار ابنه * ومات هرون هناك في راس الجبل * ونزل موسى والعازار من الجبل * فلما راى
28 الجماعة ان هرون قد مات * بكى عليه ثلثين يوما جميع آل اسرائيل *

16 *Et invocavérunt Deum, audiérique vocem nostram, miséritque nuntium, & eduxérit nos ex Ægypto. Et ecce sumus in civitate Racim, in extremitate terminorũ tuorum: Volumus transire per regionem*
17 *tuam, & non digrediemur ad ros, neque vineam, nec bibemus aquam cisternæ; sed ambulabimus in via publica, non declinantes dextrorsum, neq; sinistrorsum, quousq; transeamus terminos tuos. Dixit ei Ro-*
18 *beus, Ne transeas per terminos meos, ne exeam cum gladio in occursum tuũ. Di-*
19 *xerunt ad eum filii Israil, Ascendemus per viam apertam, & si biberimus ibi aquam, nos, & armenta nostra, dabimus pretium ejus ibi. Et nullum nobis est negotium, sed transibimus tantùm.*
20 *Ait, Ne transeas hoc pacto. Et exiit Adum obviã eis magno cum populo, & manu forti. Cúmque venisset Adum permit-*
21 *tere Israelitis ut transirent per fines suos, declinârunt ab eo. Et profecti sunt de Ra-*
22 *cim, et venit cœtus eorũ in montẽ Hor. Di-*
23 *xitq; Deus Mosi & Haroni in monte Hor, apud terminos regionis Adum, hunc sermonem; Congregetur Haron ad gentem su-*
24 *am; non enim intrabit regionem quam dedi filiis Israil, sicuti dixi quando contradixistis præcepto meo in aqua contentionis. Accipe Haronem et Eleazarum filium*
25 *ejus, et duc utrumque ad montem Hor. Et*
26 *exue Haronem vestibus suis, et indue eis Eleazarum filium ejus; et Haron colligetur ac morietur ibi. Fecitque Mosa sicuti*
27 *præcepit ei Deus. Ascenderuntq; ad montem Hor in præsentia turbæ. Et detraxit*
28 *Mosa vestes Haronis, et vestivit eis Eleazarum filium ejus; et mortuus est Haron ibi in vertice montis, descenditque Mosa, et Eleazar de monte. Cúmque vidissent*
29 *turba Haronem mortuum esse, flevit eum triginta diebus tota stirps Israil.*

ספר במדבר: כא

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

CAP. XXI. כא

1 וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ־עֲרָד יֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָא
יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבְּ֨
שְׁבִי: מִמֶּנּוּ׃ 2 וַיִּדַּר יִשְׂרָאֵל נֶדֶר לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם־נָתֹן
תִּתֵּן אֶת־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהַחֲרַמְתִּי אֶת־עָרֵיהֶם׃
3 וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקול יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּנַעֲנִי
וַיַּחֲרֵם אֹתָם וְאֶת־עָרֵיהֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם
חָרְמָה׃ 4 וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר דֶּרֶךְ יַם־סוּף לִסְבֹּב
אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וַתִּקְצַר נֶפֶשׁ הָעָם בַּדָּרֶךְ׃ 5 וַיְדַבֵּר
הָעָם בֵּאלֹהִים וּבְמֹשֶׁה לָמָה הַעֱלִיתָנוּ
מִמִּצְרַיִם לָמוּת בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין לֶחֶם וְאֵין מַיִם
וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בַּלֶּחֶם הַקְּלֹקֵל׃ 6 וַיְשַׁלַּח יְהוָה
בָּעָם אֶת־הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים וַיְנַשְּׁכוּ אֶת־הָעָם
וַיָּמָת עַם־רַב מִיִּשְׂרָאֵל׃ 7 וַיָּבֹא הָעָם
אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי־דִבַּרְנוּ בַיהוָה
וָבָךְ הִתְפַּלֵּל אֶל־יהוָה וְיָסֵר מֵעָלֵינוּ
אֶת־הַנָּחָשׁ וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם׃ 8 וַיֹּאמֶר
יהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ
עַל־נֵס וְהָיָה כָל־הַנְּשׁוּךְ וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי׃ 9 וַיַּעַשׂ
מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת וַיְשִׂמֵהוּ עַל־הַנֵּס וְהָיָה אִם־
נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ אֶת־אִישׁ וְהִבִּיט אֶל־נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת
וָחָי׃ 10 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת
11 וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים
בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מוֹאָב מִמִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃

CAP. XXI.

1 Quod cùm audisset Chananæus rex Arad, qui habitabat ad Meridiem, venisse scilicet Israel per exploratorũ viam, pugnavit contra illum: & victor existens, duxit ex eo
2 prædam. At Israel voto se Domino obligans, ait, Si tradideris populum istum in
3 manu mea, delebo urbes ejus. Exaudivitque Dominus preces Israel, & tradidit Chananæum, quem ille interfecit subversis urbibus ejus: & vocavit oomen loci illius,
4 Horma, id est, anathema. Profecti suot autem & de monte Hor, per viam quæ ducit ad Mare rubrum, ut circumirent terram Edom. Et tædere cœpit populum itineris ac labo-
5 ris. Locutúsque contra Deum & Moysen, ait, Cur eduxisti nos de Ægypto, ut moreremur in solitudine? Deest panis, non sunt aquæ: anima nostra jam nauseat super cibo
6 isto levissimo. Quamobrèm misit Dominus in populum ignitos serpentes, ad quorum plagas & mortes plu-
7 rimorum, Venerunt ad Moysen, atque dixerunt; Peccavimus, quia locuti sumus contra Dominum & te: ora ut tollat à nobis serpentes. Oravítque Moyses pro popu-
8 lo. Et locutus est Dominus ad eum, Fac serpentem æneum; & pone eum pro signo: qui percussus aspexerit eum,
9 vivet. Fecit ergò Moyses SERPENTEM ÆNEUM, & posuit eum pro signo: quem cùm percussi aspicerent, sa-
10 nabantur. Profectique filii Israel castrametati sunt in
11 Oboth. Unde egressi fixêre tentoria in Jeabarim, in solitudine, quæ respicit Moab contra Orientalem plagam.

ΚΕΦ. κα'.

1 Καὶ ἤκουσεν ὁ (α) Χαναανὶς βασιλεὺς
Ἀραδ ὁ κληρονόμος καὶ τὸν ἔρημον, ὅτι ἦλ-
θεν Ἰσραὴλ ὁδὸν (β) Ἀθαρείμ, καὶ ἐπολέμησε πρὸς Ἰσραὴλ, καὶ (γ) κατεσεσ-
2 ημασμένος ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν. Καὶ ηὔξατο Ἰσραὴλ εὐχὴν κυρίῳ, καὶ εἶπεν,
Ἐὰν μὲν παραδῷς τὸν λαὸν οὗτον ὑποχείριον, ἀναθεματιῶ αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις
3 αὐτῶν. Καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς Ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκε (δ) τὸν Χαναανὶν ὑποχείριον αὐτῷ· καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν, καὶ
τὰς πόλεις αὐτῶν. καὶ (ε) ἐπεκάλεσεν τὸ
4 ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἀνάθεμα. Καὶ ἀπάρασαι ἐξ Ὤρ τὸ ὄρος ὁδὸν τοῦ πελάσαι
τὴν ἐρυθρᾶν, περιεκύκλωσαν (ι) γῆν Ἐδώμ. καὶ ὀλιγοψύχησεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ὁδῷ,
5 καὶ κατῳδάει ὁ λαὸς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Μωσῆν, λέγοντες, (ζ) Ἱνατί τοῦτο ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, (η) ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὅτι οὐκ ἔστιν ἄρτος, οὐδὲ ὕδωρ· ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν πεσοῦσα ἐν τῷ ἄρτῳ τῷ διακένῳ τούτῳ.
6 Καὶ ἀπέστειλε κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας, καὶ ἔδηκαν τὸν
λαὸν, καὶ ἀπέθανε λαὸς πολὺς τῶν υἱῶν
7 Ἰσραὴλ. Καὶ ἐξεγρυμοῦν ὁ λαὸς πρὸς Μωσῆν, λέγον, Ὅτι (θ) ἡμάρτομεν, ὅτι κατῳδήσαμεν καὶ τοῦ κυρίου, καὶ σοῦ· εὔξαι οὖν πρὸς κύριον, καὶ ἀφελέτω
ἀφ' ἡμῶν τὸν ὄφιν. καὶ ηὔξατο Μωσῆς
8 πρὸς κύριον περὶ τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωσῆν, Ποίησον σεαυτῷ ὄφιν, καὶ
θὲς αὐτὸν ἐπὶ σημείου· καὶ ἔσται ἐὰν δήκῃ
ὄφις ἄνθρωπον, πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν
9 αὐτὸν ζήσεται. Καὶ ἐποίησε Μωσῆς ὄφιν χαλκοῦν, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου.
καὶ ἐγένετο ὅταν (ι) ἔδηκεν ὄφις ἄνθρωπον, καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλ-
10 κοῦν, καὶ ἔζη. Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ,
11 καὶ παρενέβαλον ἐν Ὠβώθ. Καὶ ἐξέραντες ἐξ (κ) Ὠβὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν(λ)
Ἀχελγαὶ ἐν τῷ πέραν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἣ ἐστὶ
κατὰ πρόσωπον Μωάβ, κατ' ἀνατολὰς
(μ) ἡλίου.

CAP. XXI.

Et audivit Chananæus rex 1 Arad, qui habitabat ad desertũ; quia venit Israel viam Atharim: & bellavit adversùs Israel, & prædatus est ex eis captivitatem. Et vovit Israel votum 2 Domino, & dixit, Si mihi tradideris populum istum subjectum; (a) anathemabo illum, & civitates ejus. Et exaudivit 3 Dominus vocem Israel; & tradidit Chananæum subjectum ejus. Et anathematizavit eum, & civitates ejus. Et vocatum est nomen loci illius, Anathema. Et promoventes ex Or monte 4 viam ad mare rubrum, circumierunt terram Edom. Et animum abjecit populus in via; Et detrahebat populus de De- 5 um, & adversùs Moysen, dicentes, ut quid hoc? Eduxisti nos de Ægypto, ad occidendum in deserto: quoniam non est panis, neque aqua. Anima autem nostra (b) exhorrit in pane inani hoc. Et misit Do- 6 minus in populum serpentes mortem afferentes. Et mordebant populum; & mortuus est populus multus de filiis Israel. Et adveniens populus ad 7 Moysen, dicebant, Quia peccavimus, quia malè locuti sumus contra Dominum, & contra te. Ora ergò ad Deum, & auferat à nobis serpentem. Et oravit Moyses ad Dominum pro populo. Et dixit Dominus 8 ad Moysen, Fac tibi serpentem; & pone eum (c) super signum. Et erit, si momorderit serpens hominem, omnis qui morsus fuerit, aspiciens eum, vivet. Et fecit Moyses serpentem æneum: & statuit eum 9 super signum. Et factum est, quando momordit serpens hominem; & aspexit in serpentem æneum, & vivebat. Et pro- 10 moverunt filii Israel, et castrametati sunt in Oboth. Et 11 elevantes ex Obath, (d) et castra collocaverunt in Achalgai trans in eremo, quæ est ad faciem Moab, ad Ortum solis.

MS.A. (α) Χαναανῖτ (β) Ἀθαρείμ, (γ) κατεσεγνόμενος (δ) τὸν Χαναὶν ὑποχείριον αὐτῷ· (ε) ἐπεκάλεσεν (ι) τῇ γῆν (ζ) Ἱνατί; ἐξήγαγες ἡμᾶς (η) ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν (θ) ἡμαρτήκαμεν, (ι) ἔδηκαν (κ) Ὠβὼθ, παρενέβαλον (λ) Ἀχελγαὶ τὸ πέραν (μ) ἡλίου. Ἐκεῖθεν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXI.

1 Audiens autem Chananæus rex Godar qui habitabat ad Austrum, quòd venisset Israel per viam exploratorum, pugnavit cum Israele, & abduxit ex eis captivitatem. Et vovit Is- 2 rael votum Domino, ac dixit, Si tradens tradideris populum istum in manus meas, devovebo civitates eorum. Audivitque 3 Dominus vocem Israelis, tradiditq; Chananæos in manib' eorũ: & necaverunt eos, & anathematizaverunt eos unà cum civitatib' eorũ, & vocaverunt nomẽ loci illius, Horma.

De serpente æneo.

4 Et profecti sunt de monte Hor per viam maris Suph ut circuirent terram Edom, & tædio affecta est anima populi in via. Et mur- 5 muraverunt populus contra Deum & contra Mosen, ac dixerunt; Cur ascendere oos fecisti ex Ægypto, ut moreremur in deserto? nam nec panis est nec aqua, & aoima nostra fastidivit panẽ parvũ. Misit igitur Dominus su- 6 per populũ serpeotes immanes, & momorderunt populum: & mortui sunt populus multus ex Israele. Et veoerunt populus ad Mo- 7 sen, & dixerunt ei; Peccavimus, eò quòd musmuraverimus contra Dominum & contra te, ora coram Domioo ut amoveat à nobis serpentes: oravitq; Moses pro populo. Et 8 dixit Domin' ad Mosen, Fac tibi serpentem immanẽ æneũ, & pooe illum io signũ: & quicunque morsus fuerit à serpeote, aspiciat eum, ac vivet. Fecit itaque Moses serpen- 9 tem æneum, posuitque in signum: cùmque morderet serpeos aliquem, iotuebatur serpentem æneum, & vivebat. Deinde profe- 10 cti suot filii Israel, & castra fixerunt in Oboth. Et solventes ex Oboth, castra fixerunt 11 ad sontem Hebræorũ, in deserto ꝗ est è regioe Moab ab Orieote, ab Orientali plaga solis.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

CAP. XXI.

1 Et audivit Chananæus rex Arad, qui habitabat ad Meridiem, quòd veniebat Israel per viam exploratorum: & invit bellum contra Israel, & captivavit ex eis captivitatem.
2 Vovitque Israel coram Domino votum, & ait: Si tradens tradideris populum istũ in manu mea, destruam urbes
3 ejus. Et suscepit Dominus orationem Israelis, & tradidit Chananæum in manu eorum; & destruxit eos, & urbes eorum: & appellavit nomen loci, Horma. Profectique sunt de monte Hor per
4 viam maris rubri, ut circuirent terram Edom: et fatigata est anima populi in via.
5 Et murmuravit populus coram Domino, & objurgati sunt cum Moyse dicentes: Quare ascendere nos fecisti de Ægypto, ut moreremur in solitudine? non enim est panis, neque aqua; & anima nostra fatigata est cum Manna
6 isto cibo levissimo. Et misit Dominus in populum serpentes signitos, & mormorderunt
7 populum: & mortuus est populus Israel. Venitque populus ad Moysen, & dixerunt Peccavimus, quia murmuravimus coram Domino & objurgati sumus tecum; ora coram Domino, ut auferat
8 à nobis serpentes: & oravit Moyses pro populo. Dixitque Dominus ad Moysen; Fac tibi ignitum serpentem, & pone eum pro signo: & omnis qui morsus fuerit, & aspexerit
9 eum, vivet. Et fecit Moyses serpentem æneum, & posuit eum pro signo: & quando mordebat serpens virũ, aspiciebat serpentem æneum, & vivebat. Profectique sunt filii Israel: & castrametati sunt in Oboth. Et profecti sunt de Oboth: & castrametati sunt juxta vadum transeuntium, in *deserto* quòd est contra Moab, ad orientem Solis.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. XXI.

1 Audiens autem Chananæus rex Arad habitans ad Meridiem, quòd veniebat Israel per viam (a) Atharim, pugnavit adversùs Israelis, abduxitque ab eo captivos.
2 Tunc vovit Israel votum Domino, dicens; Si tradendo tradideris populum hunc in manum meam, tum anathematizabo urbes eorum. Et exau-
3 divit Dominus vocẽ Israelis, tradidiqúe Chananæum in manum ejus; ideò anathematizavit eos, & urbes eorum, vocavitque nomen ipsius loci, Horma. Posthæc profecti sunt
4 de (b) Hor monte viam maris rubri ut circumirent Edom: tunc angustiata est anima populi in via. Lacritúsque est
5 populus in Deum, et in Mosen, Quare eduxisti nos de Ægypto ut moreremur in deserto? non enim est nobis panis, nec aqua, sedétque animã nostra
6 panis istius levissimi. Tunc misit Dominus in populum serpentes ignitos, qui momorderunt populum, mortuúsque est populus multi ex Israele.
7 Tunc venit populus ad Mosen, et dixerunt; Peccavimus, nam locuti sumus in Dominum, & in te; intercede ad Dominum
8 ut auferat à nobis serpentes: intercessit, Moses pro populo. Et dixit Dominus Mosi,
9 Fac tibi (c) serpentem, & pone illum (d) super vexillum: fiétque ut omnis morsus qui conspexerit eum, vivat. Fe-
10 cit igitur Moses serpentẽ æneum, & posuit eum (e) super vexillum. Fiebat autem si momordisset serpens aliquem, & intueretur in serpentem æneum, ut viveret. Posthæc
11 profecti sunt filii Israil, et castrametati sunt in Oboth. Profectique ex Oboth castrametati sunt in (f) cumulis Habarim, in deserto quod est è conspectu Moab ad Orientem
12 solem. Tum dixit Dominus Mosi, Ne hostiliter agas cum Moab, neque prælietis eum eo: non enim dedi tibi de terra ejus in hereditatem, sed filiis Lot dedi (g) Ar in possessionem.

VER. SAM. (a) exploratium, (b) Montani (c) ignitum, (d) in spectaculum: (e) in spectaculum. (f) viculis (g) Arsha

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXI.

1 Deinde audivit Chananæus rex Arad habitans in Meridie, filios Israil jam venisse ad iter Atharim, pugnavitque contra eos, & captivitatem duxit ab eis.
2 Voverunt autem Israelitæ votum Deo, & dixerunt; Si tradideris hunc populum in manum meã, faciã urbes eius vota spontanea. Exaudivisque Deus preces familiæ
3 Israil, et tradidit in mos. cor. li Chananæum: fecerunque eos & urbes eorum vota spontanea, & vocat. est locus ille, Horma.
4 Deinde profecti sunt è monte Hor per viã maris Rubri, ut peltustravent regionem Adum, et reduit animas eorum in itinere.
5 Et locuti sunt de Deo & de Musa, atque dixerunt; Quare extraxisti nos ex Ægypto, ut moreremur in deserto, cùm non sit nobis panis nec aqua, & jam nauseãvint animæ nostræ cibum levem?
6 Misit ergò Deus in populum serpentes urentes, qui momorderunt eos: & mortua est ex eis turba multa.
7 Veneruntque ad Musam, atque dixerunt; Jam peccavimus obloquentes in Deum & in te; precaro Deum
8 ut transferat à nobis serpentes: Oravitque pro eis Musa. Et dixit ei Deus, Fac serpentem ignitum, et attolle eum super vexillum: et omnis morsus qui convertetur
9 ad eum pœnitens, superstes erit. Fecit ergò Musa serpentem ex ere, posuitque illũ super vexillum: et fiebat ut quicunque vir quem mordebat serpens, et convertebatur
10 pœnitens ad illũ, maneret vivus. Deinde profecti sunt filii Israil inde, et diversati sunt in Oboth.
11 Et discesserunt ex Oboth, et quieverunt in solitudinibus durum ripasum, in deserto quod est è regione Moab, ex parte orãs solis.

ספר במדבר: כא

Inde ,Zeted *terente* in sunt castrametati & ,sunt profecti Inde
12 13 מִשָּׁם נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ בְּנַחַל זָרֶד׃ מִשָּׁם
quod ,Arnon *transitu à* sunt castrametati & ,sunt profecti
נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אַרְנוֹן אֲשֶׁר
terminus Arnon Qui ,Emorai termino à egrediens ,deserto in
בַּמִּדְבָּר הַיֹּצֵא מִגְּבוּל הָאֱמֹרִי כִּי אַרְנוֹן גְּבוּל
dicetur Idcirco ,Emoræum inter & ,Moab inter ,Moab
14 מוֹאָב בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי׃ עַל־כֵּן יֵאָמַר
& ,*turbine in Fabib* ,DOMINI bellorum libro in
בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְהוָה אֶת־וָהֵב בְּסוּפָה וְאֶת־
declinavit quæ torrentium effusio Et ,Arnon *torrentes*
15 הַנְּחָלִים אַרְנֹן׃ וְאֶשֶׁד הַנְּחָלִים אֲשֶׁר נָטָה
inde Et ,Moab termino innititur & ,Har habitationem ad
16 וְמִשָּׁם עָר וְנִשְׁעַן לִגְבוּל מוֹאָב׃ וּמִשָּׁם
: Moseh ad Dominus dixit *quem* puteus *Hic* ,Beer in
בְּאֵרָה הִוא הַבְּאֵר אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לְמֹשֶׁה
cecinit Tunc *aquas* eis dabo & ,populum *Collige*
17 אֱסֹף אֶת־הָעָם וְאֶתְּנָה לָהֶם מָיִם׃ אָז יָשִׁיר
,ei *respondete ,puteo* Ascende ,hoc *canticum* Israel
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת עֲלִי בְאֵר עֲנוּ־לָהּ׃
populi *spontanei* cum *excideruni* ,principes eum foderunt Puteum
18 בְּאֵר חָפְרוּהָ שָׂרִים כָּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם
Mathanah de Et ,Mathanah in deserto de Et ,*suis fulceris* in ,legislatore *in*
בְּמִחֹקֵק בְּמִשְׁעַנֹתָם וּמִמִּדְבָּר מַתָּנָה׃ וּמִמַּתָּנָה
valle Bamoth de Et ,Bamoth Nachaliel de & ,Nachaliel
19 נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת׃ וּמִבָּמוֹת הַגַּיְא
facies super respicit & ,collis *capite* ,Moab agro in quæ
אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה מוֹאָב רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וְנִשְׁקְפָה עַל־פְּנֵי
Sichon ad *legatos* Israel misit Et ,solitudinis
20 הַיְשִׁימֹן׃ וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־סִיחֹן
non ,tuam terram *in* Transibo :dicendo ,Emorai regem
21 מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי לֵאמֹר׃ אֶעְבְּרָה בְאַרְצְךָ לֹא
aquas bibemus Non ,vineam *in &* ,agrum in declinabimus
נִטֶּה בְשָׂדֶה וּבְכָרֶם לֹא נִשְׁתֶּה מֵי
transeamus *quo usque* ,*ibimus* regis via in :putei
22 בְאֵר בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר
.tuum terminum
גְּבֻלֶךָ׃

Versio VULGATA LAT.

12 Et inde moventes, venerunt ad torrentem Za-
13 red. Quem relinquentes castrametati sunt contra Arnon, quæ est in deserto, & prominet in finibus Amorrhæi. Siquidem Arnon terminus est Moab, dividens Moabitas & Amorrhæos.
14 Unde dicitur in libro bellorum Domioi; Sicut fecit in Mari rubro, sic faciet in torrentib' Arnon.
15 Scopuli torrentium inclinati sunt, ut requiescerent in Ar, & recumberent in finibus Moabitarum.
16 Ex eo loco apparuit puteus, super quo locutus est Dominus ad Moysen; Congrega populum, et dabo ei a-
17 quam. Tunc cecinit Israel carmen istud; Ascendat puteus. Concinebant; Puteus, quem foderunt principes, & paraverunt duces multitudinis in datore legis, & in baculis suis. De solitudine,
19 Matthana. De Matthana in Nahaliel: de Nahaliel in
20 Bamoth. De Bamoth, vallis est in regione Moab, in vertice Phasga, quod respicit contra de-
21 sertum. Misit autem Israel nuntios ad Sehon regem Amorrhæorum, di-
22 cens; Obsecro, ut transire mihi liceat per terram tuam: non declinabimus in agros & vineas; non bibemus aquas ex puteis: viâ regiâ gradiemur, donec transeamus terminos tuos.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆραν, καὶ παρενέβα-
13 λον εἰς φάραγγα (ν) Ζαρέδ. Καὶ ἐκεῖ-
θεν ἀπέραντες, παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν Ἀρνῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸ ἐξέχον ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Ἀμορραίων· ἔστι γὰρ Ἀρνῶν ὅρια Μωάβ, ἀναμέσον Μωάβ καὶ ἀναμέσον τῶν Ἀμορραίων.
14 Διὰ τοῦτο λέγεται ἐν (ξ) βιβλίῳ, Πολέμου κυρίου τὴν Ζοὼβ ἐφλόγισε, καὶ τοὺς χειμάῤῥους Ἀρ-
15 νῶν. Καὶ τοὺς χειμάῤῥους κατέκυψε κατοικίσαι Ἠρ. καὶ πεφύκασι τοῖς ὁρίοις Μωάβ. Καὶ ὀκεῖθεν τὸ
16 φρέαρ· (ο) οὗτο φρέαρ, ὃ εἶπε κύριος πρὸς (π) Μωυσῆν, Συνάγαγε τὸν λαὸν, καὶ δώσω αὐτοῖς
17 ὕδωρ πιεῖν. Τότε ᾖσεν Ἰσραὴλ τὸ ᾆσμα οὗτο ἐπὶ τοῦ φρέατος·
18 Ἐξάρχετε αὐτῷ φρέαρ, Ὤρυξαν αὐτὸ ἄρχοντες, ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν, ἐν τῷ νενεύσαι αὐτῶν. καὶ ἀπὸ φρέατος εἰς (ρ) Μαθα-
19 νάειν, Καὶ ἀπὸ (ρ) Μαθανάειν εἰς Ναα-
λιήλ, καὶ ἀπὸ Νααλιὴλ εἰς Βα-
20 μώθ, Καὶ ἀπὸ Βαμὼθ εἰς (σ) Ἰαγιὼ, ἣ ἔστιν ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ, ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαξεύμενου, τὸ βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρή-
21 μου. Καὶ ἀπέστειλε Μωυσῆς πρέσβεις πρὸς Σηὼν βασιλέα Ἀ-
μορραίων, λόγοις εἰρηνικοῖς, λέ-
22 γων, Παρελεύσομεθα διὰ τῆς γῆς (τ) σου, τῇ ὁδῷ πορευόμεθα· οὐκ ἐκκλινεῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν, οὔτε εἰς (υ) ἀμπελῶνα· οὐ πόμεθα ὕδωρ ἐκ φρέατος σου· ὁδῷ βασιλικῇ πορευόμεθα, (φ) ἕως παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου.

Et indè promoverunt, & castrametati sunt in convalle Zared. Et indè promoventes, castrametati sunt trans Arnon in (e) vremo, quod extat à limitibus Amorrhæorum. Est enim Arnon limes (f) Moab, inter Moab & inter Amorrhæum. Propterea dicitur in libro, (g) Bellum Domini ipsum Zoeb inflammavit, & torrentes Arnon, Et torrentes constituit inhabitare Er: Et adjacet finibus Moab. Et indè puteus: Hic est puteus, quem dixit Dominus ad Moysen, Congrega populum, & dabo eis aquam bibere. Tunc cecinit Israel canticum hoc super puteum, (h) Præcinite illi puteum; Foderunt illum principes; excideruni illum reges gentium in regno ipsorum, dum dominaverunt eis. Et à puteo in (i) Manthanain. Et à Manthanain in Naaliel. Et à Naaliel in Bamoth. Et à Bamoth in (k) Janen, quæ est in campo Moab, à vertice excisi, quod spectat ad faciem deserti. Et misit Moyses legatos ad Seon regem Amorrhæorum, verbis pacificis, dicens, Transibimus per terram tuam, viâ incedemus: non declinabimus neque in agrum, neque in vineam. Non bibemus aquam de puteo tuo: viâ regiâ incedemus, quoadusque transierimus fines tuos.

MS.A. (ν) Ζαρέ. (ξ) βίβλῳ, Πόλεμου κύριου τὴν Ζοὼβ (ο) οὗτό ἐστιν τὸ φρέαρ, (π) Μωυσῆν, * καὶ δώσω (ρ) Μαθανεὶν, (σ) Νάπλω, (τ) Ζου, ὁδῷ (υ) ἀμπελῶνά Ζου· οὐ (φ) ἕως ἂν παρέλθωμεν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 13 ܡܶܢܗܳܝ ܢܶܣܰܥܘ. ܘܡܰܚܢܘ ܒܰܚܰܠܳܐ ܕܙܶܪܶܕ. * ܡܶܢܗܳܝ ܢܶܣܰܥܘ. ܘܡܰܚܢܘ ܥܰܒܪܳܐ ܕܐܪܢܘܢ.
ܕܗܘ ܬܚܘܡܳܐ ܕܐܡܪܝܐ ܕܠܳܐ ܢܶܣܰܥܘܢ ܡܶܢ ܬܚܘܡܳܐ ܕܡܘܐܒ. ܡܰܛܠ ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
14 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. * ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ.
15 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
16 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.

Canticum de puteo.

17 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
18 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
19 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
20 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
21 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
22 ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.
ܗܳܠܶܝܢ ܡܶܬܡܰܪܝܢ ܒܣܶܦܪܳܐ ܕܡܰܚܳܬܳܢܶܐ ܕܡܪܳܝܐ. ܕܐܪܢܘܢ ܬܚܘܡܳܐ ܗܘܳܐ ܕܡܘܐܒ ܘܕܐܡܪܝܐ.

Indéque profecti, castra posuerunt in 12
valle Zedar. Inde quoque profecti, 13
castrametati sunt ad alteram ripam Arnon, in deserto quod exeurrit ex finibus Amorræorum: quoniam Aroon limes est Moabitarum inter Moabitas, & inter Amoræos. Propterea dicitur in 14
libro bellorum Domini; Flamma in turbine, & in valle Arnon. Et instaurav- 15
vit valles quæ se flectebant ad habitationem Ad, & innitebantur terminis Moabitarum. Et illic est puteus, ille 16
scilicet, puteus de quo dixit Dominus ad Mosen, Congrega mihi populum, & dabo eis aquas.

Tunc cecinit Israel canticum istud, A- 17
scende puteus; capite ei, Puteus quem 18
fodeunt magnates, & excavaverunt principes populi, & baculis suis indicaverunt. Et de solitudine derivatus est
ad Mathne. De Mathne autem ad Nah- 19
lajel, & de Nahlajel ad Bemoth. De 20
Bemoth verò vallis quæ est in agro Moab, ad verticem collis qui cernitur è regione Asimon. Et misit Israel nuntios 21
ad Sihon regem Amoræorum, dixitque
ad eum; Transibo per terram tuam, 22
& non declinabimus per agrum aut vineam, nec bibemus ex aquis puteorum, sed viâ regiâ incedemus, donec transeatinus terminos tuos.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LAT. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס TARG. ONKELOS.

12 מתמן נטלו ושרו בנחליא
13 דזרד : מתמן נטלו ושרו
מעברא דארנון די ב
במדברא דנפק מתחום
אמוראה ארי ארנון
תחום מואב בין מואב
14 ובין אמוראה : על כן
יתאמר בספר קרבין
דעבר יי על והב
דסוף ונחלין רעל
15 נחלי ארנון : ושפוף
נחליא דמתרין לקבל
לחית ומסתמך לתחום
16 מואב: ומתמן אתיהיבת
להון בירא הי בירא
די אמר יי למשה כנוש
ית עמא ואיתן להון מיא:
17 בדין שבח ישראל ית
השירתא הדא סקי
בירא שבחו לה : בירא
רחפרוה רברביא כרוה
רישי עמא בסרביא בחטריהון
ומטרבדא אתיהיבת להון:
19 ומדבתיהיבת להון
נחתא עטרון לנחליא
ומנחליא סלקא עטרון
20 לרמתא : ומרמתא
לחילא די בחקלי מואב
רישא רמתא ומסתכיא
על אנפי בית ישימון:
21 ושלח ישראל אגרין
לות סיחון מלכא
דאמוראה למימר:
22 אעבר בארעך לא נסטי
בחקל ובכרם לא נשתי
מי נוב באורח מלכא
נזיל עד די נעבר
תחומך:

12 Inde moverunt castra:
& castrametati sunt in
13 torrente Zared. Inde
profecti sunt: & ca-
strametati sunt trans
torrentem Arnon, qui
est in deserto, qui e-
greditur à termino A-
morræi: quia Arnon
terminus est Moab, in-
14 ter Moab & inter A-
morræum. Propterea
dicitur, in libro bel-
lorum quæ fecit Do-
minus in mari rubro:
15 Et magnalia in tor-
rentibus Arnon. Ef-
fusióque torrentium,
qui ducuntur contra
16 Har, conjungitur ter-
mino Moab. Et inde
datus est eis puteus:
ipse est puteus de
quo dixit Dominus
Moysi; Congrega po-
17 pulum, & dabo eis a-
quam. Tunc cecinit
Israel carmen istud:
18 Ascende puteus, cani-
te ei. Puteus quem
foderunt principes,
quem exciderunt prin-
cipes populi, & scri-
bæ in baculis suis:
19 qui datus est eis ex
deserto. Ex eo tem-
pore quo datus est e-
is, descendit cum eis
20 ad torrentes: & de
torrentibus ascendit
cum eis ad collem. Et
de colle ad vallem
quæ est in agris Mo-
ab, in verticem col-
21 lis; & prospicit contra
Beth-jesimoth. Misit au-
tem Israel nuncios ad
Seon regem Amorræi,
22 dicens. Transibo per
terram tuam, non decli-
nabimus per agrum ne-
que per vineam, nec bi-
bemus aquam cisternæ:
via regia gradiemur,
donec transeamus ter-
minum tuum.

12 Indeq; profecti castrametati sunt in
valle Zared. Et locutus est Dominus
Mosi, dicens; Tu transis hodiè (b)
Ar terminũ Moab, ut accedas è re-
gione filiorum Ammon: ne hostiliter
agas cum eis, neque prælietur cum
eis, quoniã non dedi de terra filiorũ
Ammon tibi in hereditatem; quo-
niã filiis Lot dedi eã in hereditá-
13 tẽ. Et profecti sunt de valle Zared,
et castrametati sunt trans Arnon qui
est secundum desertum, sese extea-
dens ad fines Amorrhæorũ: Arnon
enim termin* est Moab, inter Moab
14 & inter Amorrhæos. Ideo dictũ
est in libro belloum Domini; (i)
Ad Vaheb in mari rubro, & (k) ad
15 torrentes Arnon. Qui possidere se-
cit eos, quique inclinavit ad habi-
tandam urbem, & innixus est finib*
16 Moab. Et inde ad puteum: ille est
puteus ubi Domin* dixit Mosi, Con-
grega mihi populum, ut dem illis a-
17 quas. Tunc eecinit Israel canticum
istud, Ascende puteus, (l) canite illi.
18 Puteus, foderunt eum principes, fo-
derunt eum (m) duces populi cum
(n) legislatore, & cum baculis suis.
19 E deserto in Mathana, Et de Ma-
thana in (o) Nahaleel, et de (p) Naba-
leel in (q) Bamoth. Et de (r) Bamoth
20 in vallem quæ est in agro Moab, ad
verticem (s) collis qui respicit ver-
sus solitudinem. Tum dixit Domi-
nus Mosi, Surgite, proficiscimini, et
transite vallem Arnon. Vide, tra-
21 didi in manum tuam Sihon regem
Hesebon Amorrhæum, & terram e-
jus. Incipe possidere, atque infer
illi bellum: incipe hac die dare pa-
vorem tuum & terrorem tuum su-
per faciem populorum qui sunt sub
toto cœlo, qui audientes famam tuã,
contremiscent, et à facie tua ut par-
turientes, dolore consternabuntur.
22 Misit igitur Israel nuntios ad Sihon
regem Amorrhæum verbis pacificis,
dicentes; Transeam per terram
23 tuam, per viam (t) regiam ibimus,
non declinabo ad dexteram aut ad
sinistram, non divertam in agrum
24 aut in vineam. Cibum argento ven-
des mihi, ut comedam; & aquas
25 argento dabis mihi, ut bibam; tan-
tũm transeam pedibus meis, sicut
fecerunt mihi filii Esau habitantes
26 in (u) Seir, & Moabitæ habitantes
in (x) Ar.

VER. SAM. (b) Arha (i) Cum tonitru (k) cum concussionibus Arnon. (l) amixerunt le de eo. (m) intelligentes è populo (n) pa illo, (o) rivos, (p) rivis (q) excelsa. (r) excelsis (s) speculæ quæ (t) profectionis (v) Gabhla, (x) Arha.

VERSIO SAMARITANA.

12 * ומתמן נסעו ושרו בנחל
** זרד ומתמן נסעו ושרו
מעבר ארנון אשר במדבר
אשר יצא מגבול האמרי
13 כי ארנון גבול מואב
בין מואב ובין האמרי
14 על כן יאמר בספר מלחמות
יי את והב בסופה
ונחלי ארנון
15 ונגר הנחלים אשר נטה
לשבת עיר
16 ונשען אל גבול מואב
ומתמן באר אשר אמר יי
למשה אסף את העם
17 ואתנה להם מים
אז ישיר ישראל את השירה
18 הזאת עלי באר
ענו לה
באר חפרוה שרים
כרוה נדיבי העם
במחוקק
ומאת המדבר
19 ומן המדבר מתנה
ומן מתנה נחליאל
ומן נחליאל במות
20 ומן במות בגיא
אשר בשדה מואב
ראש הפסגה
אשר נשקף
21 * ויעל ישראל מלאכים
** אל סיחון מלך האמרי
לאמר
22 אעברה בארצך לא נטה
בשדה ובכרם לא נשתה
מים מבור דרך המלך
נלך עד אשר נעבר
תחומך

VERSIO SAMARITANA.

12 * ומתמן נסעו ושרו בנחל
** זרד ומתמן נסעו ושרו
מעבר ארנון אשר במדבר
אשר יצא מגבול האמרי
13 כי ארנון גבול מואב
בין מואב ובין האמרי
14 על כן יאמר בספר מלחמות
יי את והב בסופה
ונחלי ארנון
15 ונגר הנחלים אשר נטה
לשבת עיר
16 ונשען אל גבול מואב
ומתמן באר אשר אמר יי
למשה אסף את העם
17 ואתנה להם מים
אז ישיר ישראל את השירה
18 הזאת עלי באר
ענו לה
באר חפרוה שרים
כרוה נדיבי העם
במחוקק
ומאת המדבר
19 ומן המדבר מתנה
ומן מתנה נחליאל
ומן נחליאל במות
20 ומן במות בגיא
אשר בשדה מואב
ראש הפסגה
אשר נשקף
21 * ויעל ישראל מלאכים
** אל סיחון מלך האמרי
לאמר
22 אעברה בארצך לא נטה
בשדה ובכרם לא נשתה
מים מבור דרך המלך
נלך עד אשר נעבר
תחומך

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 وَرَحَلُوا مِن ثَمَّ * وَنَزَلُوا فِي وَادِي زَرَدَ * وَرَحَلُوا مِن ثَمَّ * وَنَزَلُوا فِي أَرْنُونَ الَّذِي فِي الْبَرِّيَّةِ *
13 الْخَارِجِ عَن تُخُمِ الأَمُورِيِّينَ لأَنَّ أَرْنُونَ هُوَ الحَدُّ بَيْنَ مُوآبَ وَالأَمُورِيِّينَ * وَلِذَلِكَ يُقَالُ فِي كِتَابِ
14 مَلاحِمِ اللَّهِ * مِنَ الدَّرَادِيرِ الْقُلْزُمِ * وَمِنَ الأَوْدِيَةِ فَارْنُونَ * وَمَصَبُّ الأَوْدِيَةِ الَّذِي مَيْلُهُ إِلَى عَارِ
15 عَارٍ * وَاسْتَنَدَ إِلَى تُخُمِ مُوآبَ * وَرَحَلُوا مِن ثَمَّ إِلَى الْبِئْرِ * وَهِيَ الْبِئْرُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ لِمُوسَى عَنْهَا * اجْمَعِ
16 الْقَوْمَ حَتَّى أُعْطِيَهُمْ مَاءً * حِينَئِذٍ أَنْشَأَ إِسْرَائِيلُ هَذِهِ الأُنْشُودَةَ فَقَالُوا * اصْعَدِي يَا بِئْرُ * تَجَاوَبُوا لَهَا
17 وَبِئْرٌ حَفَرَهَا الرُّؤَسَاءُ وَكَرَاهَا * نَبْلُ الْقَوْمِ رَسَمُوهَا بِعُنْوَكَاتِهِمْ * ثُمَّ رَحَلُوا مِن تِلْكَ الْبَرِّيَّةِ * إِلَى
18 دَاتِ الْعَطَاءِ * وَمِن دَاتِ الْعَطَاءِ إِلَى الْوَادِي * وَمِن ذَلِكَ الْوَادِي إِلَى دَاتِ الْكَنَائِسِ * وَمِن ثَمَّ
19 إِلَى الْوَادِي الَّذِي فِي بَلَدِ مُوآبَ عِنْدَ رَأْسِ الْقَلْعَةِ الْمُطِلَّةِ عَلَى وَجْهِ السَّمَاوَةِ * ثُمَّ بَعَثَ الإِسْرَائِيلِيُّونَ
20 رُسُلاً إِلَى سِيحُونَ مَلِكِ الأَمُورِيِّينَ قَائِلِينَ * أُرِيدُ أَنْ أَجُوزَ فِي بَلَدِكَ * وَلَسْنَا نَمِيلُ إِلَى ضَيْعَةٍ وَلا
21 كَرْمٍ * وَلا نَشْرَبُ مَاءً صَهْرِيجٍ * بَلْ فِي طَرِيقِ الْجَادَّةِ نَسِيرُ إِلَى أَنْ نَجُوزَ فِي تُخُمِكَ *

* Et profecti sunt illinc, & commorati
12 sunt in valle Zered. Et profecti sunt in-
13 de, diversatique sunt in Arnon quæ est in
solitudine, quæq; est extra terminos Amo-
reorum: quia Arnon est terminus inter
14 Moab & Amoræos. Et propterea dicitur
in libro prælionum Dei; Ex voraginibus,
15 Mare rubrum; & ex torrentibus, Arnon:
Et ostium fluviorum cujus flexus est ad
16 ædificium Aar, & incumbit terminis
Moab. Et profecti sunt inde ad puteum,
ilium nempe, puteum de quo dixit Deus
Mosæ; Convoca turbam, ut dem eis a-
17 quam. Tunc composuerunt filii Israil
hæc carmina, & dixerunt; Ascende ô
18 puteus, respondete alternatim de eo, Et
puteus quem foderunt Principes, atque
excavârunt; nobiliores populi signave-
runt eum baculis suis. Deinde profecti
19 sunt ab eo deserto ad locum concessionis.
Et à loco concessionis ad vallem, Et ab
20 ea valle ad locum templorum, Et exinde
ad vallem quæ est in regione Moab, a-
pud verticem arcis quæ supereminet su-
21 perficiei campi. Post hæc miserunt Israi-
litæ nuntios ad Sihon regem Amorræorum,
22 dicentes; Vôlo transire per regionem
tuam, & non declinabimus ad vineas nec
ad vineam, neque bibemus aquam ci-
sternæ, sed in publica via gradiemur,
donec pertranseamus fines tuos.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר: כא

23 Et ויאסף וילח־סיחן את־ישראל עברו בגבולו ויצא סיחון את־כל־עמו ויצא לקראת ישראל המדברה ויבא יהצה וילחם בישראל:
24 וויכהו ישראל לפי־חרב ויירש את־ארצו מארנן עד־יבק עד־בני עמון כי עז גבול:
25 ויקח ישראל את כל־הערים האלה וישב ישראל בכל־ערי האמרי בחשבון ובכל־בנותיה: כי חשבון עיר סיחן מלך
26 האמרי הוא והוא נלחם במלך מואב הראשון ויקח את־כל־ארצו מידו עד־ארנן: על־כן יאמרו המשלים באו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון:
28 כי־אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחן אכלה ער מואב בעלי במות ארנן: אוי לך מואב אבדת עם־כמוש נתן בניו פליטם
30 ובנתיו בשבית למלך האמרי סיחון: ונירם אבד חשבון עד־דיבן ונשים עד־נפח אשר עד־מידבא: וישב ישראל בארץ האמרי:
31 וישלח משה לרגל את־יעזר וילכדו בנותיה
32 ויסבו ויעלו דרך הבשן ויצא עוג מלך־הבשן לקראתם
33 היא וכל־עמו למלחמה אדרעי: ויאמר יהוה אל־משה אל־תירא אתו כי בידך נתתי אתו
ואת־כל־עמו ואת־ארצו ועשית לו כאשר
עשית לסיחן מלך האמרי אשר יושב בחשבון:

23 Et non dedit Sihon Israel transire per fines suos: congregavit Sihon omnem populum suum, & exiit obviam in deserto, & venit in Jasa, pugna-
24 vitque contra eum. A quo percussus est in ore gladii, & possessa est terra ejus ab Arnon usque Jeboc, & filios Ammon: quia forti præsidio tenebantur termini Ammonita-
25 rum. Tulit ergò Israel omnes civitates ejus, & habitavit in urbibus Amorrhæi, in Hesebon scilicet, & viculis ejus.
26 Urbs Hesebon fuit Sehon regis Amorrhæi, qui pugnavit contra regem Moab: & tulit omnem terram, quæ ditionis illius
27 fuerat, usque Arnon. Idcircò dicitur in Proverbio, Venite in Hesebon, ædificetur, & construatur civitas Sehon.
28 Ignis egressus est de Hesebon, flamma de oppido Sehon, & devoravit Ar Moabitarum, & habitatores excelsorum Ar-
29 non. Væ tibi Moab, periisti populo Chamos. Dedit filios ejus in fugam, & filias in captivitatem, regi Amorrhæorum Se-
30 hon. Jugum ipsorum disperiit ab Hesebon usque Dibon, lassi pervenerunt in Nophe, & us-
31 que Medaba. Habitavit itaque Israel in terra Amorrhæi.
32 Misitque Moyses qui explorarent Jazer: cujus ceperunt viculos, & possederunt ha-
33 bitatores. Verteruntque se, & ascenderunt per viam Basan, & occurrit eis Og rex Basan cum omni populo suo, pugna-
34 turus in Edrai. Dixitque Dominus ad Moysen, Ne timeas eum, quia in manu tua tradidi illum, & omnem populum, ac terram ejus: faciésque illi sicut fecisti Sehon regi Amorrhæorum habitatori Hesebon.

23 Καὶ οὐκ ἔδωκε Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ· καὶ συνήγαγε Σηὼν πᾶσαν τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε συναντῆσαι τῷ Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἦλθεν
24 εἰς Ἰασσά, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰσραὴλ φόνῳ μαχαίρας, καὶ κατεκυρίευσαν τῆς γῆς αὐτοῦ ἀπὸ Ἀρνὼν ἕως Ἰαζὼβ, ἕως υἱῶν Ἀμμών, ὅτι Ἰαζὴρ ὀ-
25 χυρὰ υἱῶν Ἀμμών ἐστι. Καὶ ἔλαβεν Ἰσραὴλ πάσας τὰς πόλεις ταύτας, καὶ κατῴκησεν Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμορῥαίων, ἐν Ἐσεβών, καὶ ἐν πάσαις ταῖς
26 συγκυρούσαις (ϕ) αὐτῇ. Ἐστι γὰρ Ἐσεβὼν, πόλις Σηὼν τοῦ βασιλέως τῶν (α) Ἀμορῥαίων ὃς ἐστὶ πρότερον, καὶ (α) ἔλαβε πᾶσαν τὴν γῆν
27 αὐτοῦ, ἀπὸ Ἀρνὼν ἕως Ἀρνών. Διὰ τοῦτο ἐρροῦσιν οἱ (β) αἰνιγματισταὶ, Ἐλθέτε εἰς Ἐσεβών, ἵνα οἰκοδομηθῇ καὶ κατασκευασθῇ
28 πόλις Σηών, Ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ Ἐσεβών, φλὸξ ἐκ πόλεως Σηών, καὶ κατέφαγεν
29 ἕως Μωάβ, καὶ κατέστησε κῆπα Ἀρνών. Οὐαί σοι Μωάβ, ἀπώλου λαὸς Χαμώς, ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασῴζεσθαι, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμάλωτοι τῷ βασιλεῖ
30 τῷ (γ) Ἀμορῥαίων Σηών. Καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπώλετο, Ἐσεβὼν ἕως Δαιβών· καὶ αἱ (δ) γυναῖκες ἐπ᾽ ἀφεστήκασαν πόρρω ἕως
31 Μωάβ. Κατῴκησε δὲ Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς
32 πόλεσι τοῦ Ἀμορῥαίου. Καὶ ἀπέστειλε Μωυσῆς κατασκεψασθαι τὴν Ἰαζήρ, καὶ (ε) κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐξέβαλον τὸν Ἀμορῥαῖον (ζ) τὸν κατοικοῦντα
33 ἐκεῖ. Καὶ ἐπιστρεψάντες, ἀνέβησαν ὁδὸν τὴν εἰς Βασάν. καὶ ἐξῆλθεν Ὤγ βασιλεὺς τῆς Βασὰν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς Ἐδραείν.
34 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Μὴ φοβηθῇς αὐτὸν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθὰς ἐποίησας τῷ Σηὼν βασιλεῖ τῶν Ἀμορῥαίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβών.

23 *Et non dedit Seon ipsi Israel transire per fines suos. Et congregavit Seon omnem populum suum; & exiit congredi cum Israel in deserto: & venit in Jassa, & congressus est cum*
24 *Israel. Et percussit eum Israel nece gladii; & dominati sunt terræ ejus ab Arnon usque Jaboc, usque ad filios Ammon, quoniam Jazer termini filiorũ Ammon sunt. Et cepit Israel omnes*
25 *civitates has. Et habitavit Israel in omnibus civitatibus Amorrheorum, in Esebon, & in omnibus pertinentibus ad eam. Est*
26 *enim Esebon, civitas Seon regis Amorrheorum est. Et hic debellaverat regem Moab antea: & (k) ceperant omnem terram ejus ab Aroer usque Arnon. Pro-*
27 *pterea dicent (l) enigmatistæ; Venite in Esebon, ut ædificetur, & construatur civitas Seon.*
28 *Quoniam ignis processit de Esebon, flamma de civitate Seon; & devoravit usque Moab, & absorbuit columnas Arnon. Veh*
29 *tibi Moab, periisti populo Chamos: Venditi sunt filii eorum, ut servarentur: & filiæ eorum captivæ regi Amorrheorum Seon.*
Et semen eorum peribit, Esebon
30 *usque Debon. Et mulieres adhuc succenderunt ignem in Moab. Habitavit autem Israel in om-*
31 *nibus civitatibus Amorrheorum.*
Et misit Moyses ad considerandam Jazer; & ceperunt eam,
32 *& vicos ejus: & ejecerunt Amorrheum habitantem ibi. Et*
33 *revertentes ascenderunt viam quæ in Basan. Et exiit Og rex Basan in occursum eis, & omnis populus ejus in prælium in Edrain. Et dixit Dominus ad*
34 *Moysen, Ne timueris eum: quoniam in manus tuas tradidi eum, & omnem populum ejus, & omnem terram ejus: & facies ei, sicut fecisti Seon regi Amorrheorum, qui habitabat in Esebon.*

MS.A. (ϕ) αὐτῇς. (α) Ἀμορῥαίων. καὶ (α) ἔλαβεν (β) Ἐνιγμαλισαὶ, Ἐλθαῖς (γ) Ἀμορῥαίων. Καὶ (δ) γυναῖκες αὐτῶν ἔτι (ε) κατελάβοντο (ζ) τὸν ὄντα ἐκεῖ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 ܘܠܐ ܝܗܒ ܣܝܚܘܢ ܠܝܫܪܝܠ ܕܢܥܒܪ ܒܬܚܘܡܘܗܝ. ܘܟܢܫ ܣܝܚܘܢ ܟܠܗ ܥܡܗ ܘܢܦܩ ܠܩܪܝܬ ܝܫܪܝܠ ܠܡܕܒܪܐ. ܘܐܬܐ ܠܝܗܨ ܘܩܪܒ ܠܩܪܝܬ ܝܫܪܝܠ.
24 ܘܡܚܐ ܠܗ ܝܫܪܝܠ ܒܦܓܪܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܐܬܚܣܢ ܡܢ ܦܘܡ ܡܪܥܝܬܐ ܥܕ ܝܥܒܘܩ ܥܕ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܡܛܠ ܕܩܫܝܐ ܗܘ ܬܚܘܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ.
25 ܘܢܣܒ ܝܫܪܝܠ ܠܟܠ ܩܪܝܬܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܝܒ ܝܫܪܝܠ ܒܟܠ ܩܪܝܬ ܐܡܪܝܐ ܒܚܫܒܘܢ ܘܒܟܠ ܒܢܬܗ.
26 ܡܛܠ ܕܚܫܒܘܢ ܩܪܝܬ ܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܪܝܐ ܗܘ ܘܗܘ ܡܩܪܒ ܥܡ ܡܠܟ ܡܘܐܒ ܩܕܡܝܐ. ܘܢܣܒ ܠܟܠ ܐܪܥܗ ܡܢ ܝܕܗ.
27 ܥܕ ܐܪܢܘܢ. ܥܠ ܗܢܐ ܡܬܐܡܪܝܢ ܡܫܠܐ ܐܬܘ ܚܫܒܘܢ ܬܬܒܢܐ ܘܬܬܟܘܢ ܩܪܝܬ ܣܝܚܘܢ.
28 ܕܢܘܪ ܢܦܩ ܡܢ ܚܫܒܘܢ ܠܗܒܬܐ ܡܢ ܩܪܝܬ ܣܝܚܘܢ ܐܟܠ ܥܪ ܡܘܐܒ ܒܥܠܝ ܒܡܬ ܐܪܢܘܢ.
29 ܘܐܝ ܠܟ ܡܘܐܒ ܐܒܕܬ ܥܡ ܟܡܘܫ ܢܬܢ ܒܢܘܗܝ ܦܠܝܛܐ ܘܒܢܬܘܗܝ ܒܫܒܝܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܡܪܝܐ ܣܝܚܘܢ.
30 ܘܢܝܪܗ ܐܒܕ ܡܢ ܚܫܒܘܢ ܥܕ ܕܝܒܢ ܘܢܫܝ ܥܕ ܢܦܚ ܕܡܝܕܒܐ: ܘܝܬܒ ܝܫܪܝܠ ܒܐܪܥܐ ܕܐܡܪܝܐ:
31 ܘܫܕܪ ܡܫܐ ܠܪܓܠ ܐܬ ܝܥܙܪ ܘܢܣܒܘ ܒܢܬܗ
32 ܘܐܬܦܢܘ ܘܣܠܩܘ ܐܪܚܐ ܕܒܫܢ. ܘܢܦܩ ܥܘܓ ܡܠܟ ܒܫܢ ܠܩܪܝܬܗܘܢ
33 ܗܘ ܘܟܠ ܥܡܗ ܠܩܪܒܐ ܐܕܪܥܝ: ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢܗ ܕܒܝܕܟ ܝܗܒܬ ܠܗ ܘܠܟܠ ܥܡܗ ܘܠܟܠ ܐܪܥܗ ܘܬܥܒܕ ܠܗ ܐܝܟ ܕܥܒܕܬ ܠܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܪܝܐ ܕܝܬܒ ܒܚܫܒܘܢ:

23 *At non permisit Sihon Israeli ut pertransiret fines suos: quin congregavit Sihon totum exercitum suum, & egressus est in*
24 *occursum Israeli ad desertum, & venit in Jahos, & pugnavit contra Israelem. Et percussit eum Israel acie gladii, & possederunt terram ejus ab Arnon usque ad Jaboc, usque*
25 *ad filios Amon: fortes enim erant limites filiorum Amon. Et occupavit Israel has omnes civitates, & habitavit Israel in omnibus civitatibus Amorræorum; in Hesbon,*
26 *& in cunctis pagis ejus. Nam Hesbon urbs erat Sihonis regis Amoræorum. Et iste pugnaverat contra regem Moab primùm, &*
27 *occupaverat universam terram ejus, à terminis ipsius usque ad Arnon. Proprerea se-*
28 *runt in proverbiis, Ingredimini Hesbon, ut ædificetur & instauretur urbs Sihon. Ignis enim egressus fuerat ex Hesbon, & flamma ex oppido Sihon, & devoraverat Ad Moabi-*
29 *tarum, & cultores excelsorum Arnon. Væ tibi Arnon, væ tibi Moab, periisti populo Chomos dans filios tuos in arrham, & filias*
30 *tuas in prædam Sihoni regi Amoræorum. Agri verò Hesbon perierunt usque ad Ribon, & desolati sunt usque ad Nebah,*
31 *quæ est in deserto. Habitavit itaque Israel in terra Amoræorum. Misitque Moses ad*
32 *explorandum Jazir: & subjugatis oppidis ejus, peremit Amoræos qui erant illic. Et reversi ascenderunt in terram Mathnio:*
33 *egressusque est Og rex Mathnin in occursum eorum; ipse, & universus populus ejus ad prælium in Ardei. Et dixit Dominus ad*
34 *Mosen, Ne formides eum; nam in manus tuas tradam eum, & universum populum ejus, totamque terram ipsius: fac autem ei quemadmodum fecisti Sihoni regi Amoræorum qui habitabat in Hesbon.*

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

23 וְלָא שְׁבַק סִיחוֹן יַת יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּר
בִּתְחוּמֵיהּ וְכַנֵּשׁ סִיחוֹן יַת כָּל־
עַמֵּיהּ וּנְפַק לְקַדְמוּת יִשְׂרָאֵל
לְמַדְבְּרָא וַאֲתָא לְיָהַץ וּאֲגִיחַ קְרָבָא
24 בְּיִשְׂרָאֵל : וּמְחָרֵי יִשְׂרָאֵל לְפִתְגָם
דְּחָרֶב וִירִית יַת אַרְעֵיהּ מֵאַרְנוֹנָא
עַד יוּבְקָא עַד־בְּנֵי עַמּוֹן אֲרֵי תַקִּיף
25 תְּחוּם רִבְנֵי עַמּוֹן : וּכְבַשׁ יִשְׂרָאֵל יַת
כָּל־קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיָתֵיב יִשְׂרָאֵל
בְּכָל קִרְוֵי אֱמוֹרָאָה בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל־
26 כַּפְרָנָהָא: אֲרֵי חֶשְׁבּוֹן קִרְתָּא דְסִיחוֹן
מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה הִיא וְהוּא אֲגַח
קְרָבָא בְּמַלְכָּא דְמוֹאָב קַדְמָאָה
27 וּנְסִיב יַת כָּל אַרְעֵיהּ מִידָּהּ עַד־
אַרְנוֹן: עַל־כֵּן יֵימְרוּן מְתַלְיָיֵא עָלֵי
לְחֶשְׁבּוֹן תִּתְבְּנֵי וְתִשְׁתַּכְלֵל קִרְתָּא
דְסִיחוֹן : אֲרֵי קִדּוּם תַּקִּיף כְּאֶשָׁא
28 נְפַק מֵחֶשְׁבּוֹן עִבְרֵי־קִרְבָּא
כְּשַׁלְהוּבְיָא מִקִּרְתָּא דְסִיחוֹן קַטִּילוּ
עָמָא דְשָׁרוּ בְלַחְתֵּי מוֹאָב כּוּמְרַיָּא
רְפָלְחָן בְּיַת יְרֵיחָא רְמָתָא דְאַרְנוֹן:
29 וַיְלָכוֹן מוֹאָבָאי אֲבִרְכוּן עָמָא
דְכְמוֹשׁ מְסַר בְּנוֹהִי צְרִידִין
30 וּבְנָתֵיהּ בְּשִׁבְיָא לְמַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה
סִיחוֹן : וּמַלְכוּ פְּקַדַת מֶחֶשְׁבּוֹן עַד־אָבֵד
31 שׁוּלְטָן מִדִּיבוֹן וְצָרִיאוּ עַד־נוֹפַח
32 דְמִסְמִיךְ עַד־מֵידְבָא : וִיתֵיב יִשְׂרָאֵל
33 בְּאַרְעָא דֶאֱמוֹרָאָה : וְשַׁלַּח מֹשֶׁה
לְאַלָּלָא יַת יַעְזֵר וְכַבְּשׁוּ כַּפְרָנָהָא
וְתָרִיךְ יַת אֱמוֹרָאָה דִי־תַמָּן :
34 וְאִתְפְּנָיוּ וְסַלִּיקוּ לְאוֹרַח מַתְנָן
וּנְפַק עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן לְקַדְמוּתְהוֹן
הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא
לְאַרְעֵיהוֹן אֲמַר־יְיָ לְמֹשֶׁה לָא תְדַחֲלִנֵּהּ
מְטוּל דְּאַרְעֵיהּ וְיָתֵיהּ וְיָת
כָּל עַמֵּיהּ וְיָת אַרְעֵיהּ וְתַעְבֵּד לֵיהּ
כְּמָא דִי עֲבַדְתְּ לְסִיחוֹן מַלְכָּא
דֶאֱמוֹרָאָה דִי יָתֵב בְּחֶשְׁבּוֹן :

23 Et non dimisit Seon transire
Israel per terminum suum: &
congregavit Seon omnem po-
pulum suum, & egressus est in
occursum Israel in desertum;
& venit in Jassa: & iniit bel-
24 lum cum Israel. Et percussit eũ
Israel in ore gladii: et posse-
runt terrã ejus ab Arnon usque
Jeboc usqjad filios Amon; quia
fortis erat terminus filiorum
25 Amon. Et cepit Israel omnes
civitates istas: & habitavit
Israel in omnibus civitatibus
Amorræi, in Esebon & in om-
26 nibus viculis ejus. Quia Esebon
civitas erit Seon regis Amor-
ræi: et ipse iniit prælium cum re-
ge Moab primũ, et tulit omnẽ
terrã ejus de manu ejus usq; Ar-
27 non. Idcirco dicebant in pro-
verbiis, Venite in Esebõ: ædi-
ficetur et construatur civitas
28 Seon. Quia ventus urens for-
tis sicut ignis egressus est de Esebon, et facientes prælium sicut
flamma de civitate Seon: occi-
derunt populũ qui habitabat
in Har Moab, et sacerdotes qui
29 ministrabant in domo deorum
altarium Arnon. Væ vobis Mo-
abitæ; periisti popule qui ser-
viebatis Chamos: tradidit fili-
os suos obsides, et filias suas in
captivitatẽ, regi Amorræorum
30 Seõ. Et regnũ cessavit ab Eſe-
bon, ablata est potestas à Di-
bon: et vastaverunt usq; No-
31 phe, quæ est conjunctum ad Me-
32 daba. Habitavitq; Israel in ter-
ra Amorræi. Et misit Moyses
ad explorandũ Jazer, et cepe-
runt viculos ejus: et ejecit A-
33 morræum qui erat ibi. Et de-
clinaverunt et ascenderunt p
viam Basan: & egressus est
Og rex Basan et omnis popu-
lus ejus in occursum eorum,
ut iniret prælium in Edrai,
34 Dixitque Dominus ad Moy-
sen, Ne timeas eum; quia in
manu tua tradidi eum, & om-
nem populum ejus, & terram
ejus: & facies ei sicut feci-
sti Seon regi Amorræorum,
qui habitabat in Esebon.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

23 וְלָא שְׁבַק סִיחוֹן יַת יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּר בִּתְחוּמֵיהּ וְכַנֵּשׁ סִיחוֹן יַת עַמֵּיהּ כָּל וּנְפַק לְקַדְמוּת יִשְׂרָאֵל לְמַדְבְּרָא וַאֲתָא לְיָהַץ וּאֲגִיחַ קְרָבָא
24 בְּיִשְׂרָאֵל : וּמְחָרֵי יִשְׂרָאֵל לְפִתְגָם דְּחָרֶב וִירִית יַת אַרְעֵיהּ מֵאַרְנוֹנָא עַד יוּבְקָא עַד־בְּנֵי עַמּוֹן אֲרֵי תַקִּיף
25 תְּחוּם רִבְנֵי עַמּוֹן : וּכְבַשׁ יִשְׂרָאֵל יַת כָּל־קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיָתֵיב יִשְׂרָאֵל בְּכָל קִרְוֵי אֱמוֹרָאָה בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל־
26 כַּפְרָנָהָא: אֲרֵי חֶשְׁבּוֹן קִרְתָּא דְסִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה הִיא וְהוּא אֲגַח קְרָבָא בְּמַלְכָּא דְמוֹאָב קַדְמָאָה וּנְסִיב יַת כָּל אַרְעֵיהּ מִידָּהּ עַד־
27 אַרְנוֹן: עַל־כֵּן יֵימְרוּן מְתַלְיָיֵא עָלֵי לְחֶשְׁבּוֹן תִּתְבְּנֵי וְתִשְׁתַּכְלֵל קִרְתָּא דְסִיחוֹן : אֲרֵי קִדּוּם תַּקִּיף כְּאֶשָׁא
28 נְפַק מֵחֶשְׁבּוֹן עִבְרֵי־קִרְבָּא כְּשַׁלְהוּבְיָא מִקִּרְתָּא דְסִיחוֹן קַטִּילוּ עָמָא דְשָׁרוּ בְלַחְתֵּי מוֹאָב כּוּמְרַיָּא
29 רְפָלְחָן בְּיַת יְרֵיחָא רְמָתָא דְאַרְנוֹן: וַיְלָכוֹן מוֹאָבָאי אֲבִרְכוּן עָמָא דְכְמוֹשׁ מְסַר בְּנוֹהִי צְרִידִין
30 וּבְנָתֵיהּ בְּשִׁבְיָא לְמַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה סִיחוֹן : וּמַלְכוּ פְּקַדַת מֶחֶשְׁבּוֹן עַד־אָבֵד
31 שׁוּלְטָן מִדִּיבוֹן וְצָרִיאוּ עַד־נוֹפַח דְמִסְמִיךְ עַד־מֵידְבָא : וִיתֵיב יִשְׂרָאֵל
32 בְּאַרְעָא דֶאֱמוֹרָאָה : וְשַׁלַּח מֹשֶׁה לְאַלָּלָא יַת יַעְזֵר וְכַבְּשׁוּ כַּפְרָנָהָא וְתָרִיךְ יַת אֱמוֹרָאָה דִי־תַמָּן :
33 וְאִתְפְּנָיוּ וְסַלִּיקוּ לְאוֹרַח מַתְנָן וּנְפַק עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן לְקַדְמוּתְהוֹן הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא
34 לְאַרְעֵיהוֹן וַאֲמַר־יְיָ לְמֹשֶׁה לָא תְדַחֲלִנֵּהּ מְטוּל דְּאַרְעֵיהּ וְיָתֵיהּ וְיָת כָּל עַמֵּיהּ וְיָת אַרְעֵיהּ וְתַעְבֵּד לֵיהּ כְּמָא דִי עֲבַדְתְּ לְסִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה דִי יָתֵב בְּחֶשְׁבּוֹן :

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

23 Sed non tradidit Sihon Is-
raeli transitum per fines suos.
Tum dixit Dominus Mosi,
Vide, cœpi tradere ante faciẽ
tuam Sihon, & terram ejus:
Incipe possidere ut possideas
terram ejus. Collegit itaque
Sihon omnem populum suum,
& egressus est in occursum
Israeli in desertum, venitq;
Jassam, & pugnavit contra
24 Israelem. Sed percussit eum
Israel, & filios ejus, et omnẽ
populũ ejus in ore gladii, pos-
sederuntque terram ejus ab
Arnon usque Jaboc, usque
ad filios Ammon; munitis e-
nim erant fines Ammon. Ce-
25 pit etiam Israel omnes urbes
istas, & habitavit Israel in
omnibus urbibus Amorrhæi,
in Hesbon, & in omnib' vi-
cis ejus. Hesbon enim erat
26 civitas Sihon regis Amor-
rhæi; ipse autem (y) pugna-
verat in regem Moab antea,
& acceperat omnem terram
ejus de manu ejus usque Ar-
non. Ideo dicebant (x) pro
27 verbio loquentes, Veni Hesebon, ædificetur, & constituatur civitas Sihon. Ignis enim
28 egressus est de Hesebon, flam-
ma de civitate Sihon, con-
sumpsit usque Moab, (a) do-
minus excelsũ Arnon. Væ
29 tibi Moab, periisti (b) popule
Chamos; dedit filios suos (c)
in fugam, & filias suas in
captivitatẽ regi Amorrhæo
30 Sihon. Fatiali enim sumus
in eos ruinam ab Hesebon
usque Dibon, & posuimus in
tredam Nophe, ignem super
31 Medaba. Habitavit itaque
Israel in urbibus Amorrhei.
32 Postea misit Moses explora-
tum Jazer, & ceperunt vil-
las ejus, expulerunq; Amor-
rhæum qui erat ibi. Deinde
33 conversi ascenderunt viam
(d) Basan, & egressus est Og
rex (e) Basan in occursum eo-
rum, ipse, & omnis populus
ejus ad prælium in Edrai.
34 Tunc dixit Dominus Mosi,
Ne reformides eum, nam in
manum tuam tradidi illum,
& omnem populum ejus, &
terram ejus; faciẽsque illi sic-
ut fecisti Sihon regi Amor-
rhæo qui habitabat in Hesebon.

VER. SAM. (y) qui (z) do-
minatores, (a) possidentes in
excelsis (b) popule, tanquam
stultè, (c) qui evaserant, (d)
Batanæ, (e) Batanæ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 * وَلَمْ يَدَعْ سِيحُونُ بَنِي إِسْرَائِيلَ يَجُوزُونَ فِي تُخْمِهِ * فَجَمَعَ جَمِيعَ قَوْمِهِ * وَخَرَجَ لِلِقَائِهِمْ إِلَى الْبَرِّيَّةِ *
24 حَتَّى وَافَى يَهْصَ فَحَارَبَهُمْ * فَقَتَلَهُ آلُ إِسْرَائِيلَ بِحَدِّ السَّيْفِ * وَحَازُوا بِلَادَهُ مِنْ أَرْنُونَ إِلَى يَبُوقَ إِلَى بَنِي
25 عَمُّونَ إِذْ كَانَ تُخْمُهُمْ شَدِيدًا عَلَيْهِ * وَأَخَذُوا جَمِيعَ هَذِهِ الْقُرَى * وَسَكَنُوا فِي جَمِيعِ قُرَى الْأَمُورِيِّينَ *
26 فِي حِسْبُونَ وَرَسَادِيقِهَا * وَذَلِكَ أَنَّ حِسْبُونَ هِيَ مَنْبَرُ سِيحُونَ مَلِكِ الْأَمُورِيِّينَ * وَهُوَ كَانَ حَارَبَ
27 مَلِكَ مُوآبَ الْأَوَّلَ * فَأَخَذَ جَمِيعَ بِلَادِهِ مِنْ يَدِهِ إِلَى أَرْنُونَ * وَلِذَلِكَ يَقُولُ الْمَثَلُونَ * ادْخُلُوا إِلَى
28 حِسْبُونَ حَتَّى تُبْنَى وَتُهَيَّأَ قَرْيَةُ سِيحُونَ * لِأَنَّ نَارًا خَرَجَتْ مِنْ حِسْبُونَ * وَلَهِيبٌ مِنْ قَرْيَةِ سِيحُونَ *
29 فَأَكَلَتْ عَارَ مُوآبَ وَأَصْحَابَ يَبَعِ أَرْنُونَ * وَوَيْلَكَ يَا مُوآبُ * كَيْفَ يُذَبُّ يَا شَعْبَ كَمُوشَ * لَقَدْ جَعَلَ
30 بَنِيهِ أُسَارَى * وَبَنَاتِهِ سَبْيًا لِسِيحُونَ مَلِكِ الْأَمُورِيِّينَ * وَزَالَ سُمَّاهُمْ مِنْ حِسْبُونَ إِلَى دِيبُونَ *
31 وَوَحَّدْنَا إِلَى نُوفَحَ الَّتِي عِنْدَ مِيدَبَا * وَلَمَّا أَقَامَ إِسْرَائِيلُ فِي بَلَدِ الْأَمُورِيِّينَ * بَعَثَ مُوسَى يَقُومُ
32 يَرُومُونَ يَعْزِيرَ * فَهَكَذَا رَسَادِيقَهَا * وَفَرَضُوا الْأَمُورِيَّ الَّذِي فِيهَا * ثُمَّ وَلَّوْا وَصَعِدُوا فِي طَرِيقِ
33 الْبَسِينَةِ * فَخَرَجَ عُوجُ مَلِكُ الْبَسِينَةِ لِلِقَائِهِمْ هُوَ وَجَمِيعُ قَوْمِهِ لِلْحَرْبِ إِلَى أَدْرَعَاتَ * فَقَالَ اللهُ لِمُوسَى
34 لَا تَخَفْهُ فَإِنِّي مُسْلِمُهُ بِيَدِكَ * وَجَمِيعَ قَوْمِهِ وَبَلَدَهُ * فَاصْنَعْ بِهِ كَمَا صَنَعْتَ بِسِيحُونَ مَلِكِ الْأَمُورِيِّينَ
الْمُقِيمِ فِي حِسْبُونَ *

At non permisit Sihon filiis Israel transire 23
per fines suos, sed convocavit totã gentem
suã, egressusq; est in occursũ eorũ ad de-
sertum, quousq; venivit ad Jahas, et prœ-
lium committeret cũ eis. Trucidavit autem 24
eum progenies Israel acie gladii: & posse-
derunt regionem ejus ab Arnon ad Jaboc,
ad filios Ammon; siquidem horum limes
difficilis erat ipsis. Ceperuntq; omnes hos 25
pagos, & habitaverunt in omnibus pagis
Amorræorum, in Hesbon, & in suburanis
ejus. Nam Hasbon est thronus Sihon re- 26
gis Amorræorum: & iste pugnarat cum re-
ge Moab primõ, ceperatq; universã region-
em ejus è manu ipsius usque ad Arnon.
Et idcircò dicunt qui proverbia utuntur: 27
Ingrediminì ad Hasbon, ut ædificetur, &
aptetur civitas Sihon. Nam ignis egressus 28
est ex Hasbon, & flãma è civitate Sihon
devoravitq; Aar Moab, & dominos tem-
plorum Arnon. Væ tibi, ô Moab: quomodo 29
periisti, ô populi Camos? jam vt dedidit fi-
lios ejus mancipia, et filias ejus prædam
Sihoni regi Amorræorum. Et 30
perit vestigium eorum ab Hasbon
usque ad Dibon, et vastatus est usque ad
Nophah quæ est prope Midaba. Cumq; cõ- 31
movatus esset Israil in regione Amorræo-
rũ, Misit Musa homines ad explorandum 32
Jaazir: et expugnaverunt castella ejus,
et exciderunt Amorræum qui erat in eis.
Deinde reversi sunt, et ascenderunt per 33
viam Bathniæ, egressusq; est Og rex Bath-
niæ in occursum eorum, ipse, et totus popu-
lus ejus ad bellũ, in Adraat. Dixit autem 34
Deus ad Musam; Ne timeas illum, quia
ego traditurus sum eum in manum tuam,
et universam gentem ipsius, ac regionem
ejus; fac itaque illi sicuti fecisti Sihonis
regi Amorræorum habitanti in Hesbon.

ספר במדבר : כב

35 וַיַּכּוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר לוֹ שָׂרִיד וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ׃

non quod adeo,cj' populũ omnem &,cj' filios &,eum percusserũt Et .ejus terram hæreditarũt & :ſuperſtes ei remaſit

CAP. XXII. כב

1 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב׃ 2 וַיַּרְא בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֵת כָּל־ 3 אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לֵאֱמֹרִי׃ וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב הוּא וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זְקֵנֵי מִדְיָן עַתָּה יְלַחֲכוּ הַקָּהָל אֶת־כָּל־סְבִיבֹתֵינוּ כִּלְחֵךְ הַשּׁוֹר אֶת־יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא׃ 5 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוֹרָה אֲשֶׁר עַל־הַנָּהָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לִקְרֹא־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עַם יָצָא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמֻּלִי׃ 6 וְעַתָּה לְכָה־נָּא אָרָה־לִּי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכָל נַכֶּה־בּוֹ וַאֲגָרְשֶׁנּוּ מִן הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ וַאֲשֶׁר תָּאֵר יוֹאָר׃ 7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וְקֶסָמִים בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דִּבְרֵי בָלָק׃ 8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִינוּ פֹה הַלַּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלָי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־מוֹאָב עִם בִּלְעָם׃ 9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי אֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ׃ 10 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב שְׁלָחַנִי׃ 11 הִנֵּה הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם וְיַכֵּס אֶת־עֵין הָאָרֶץ עַתָּה לְכָה קַבֶּה־לִּי אֹתוֹ אוּלַי אוּכַל לְהִלָּחֵם בּוֹ וְגֹרַשְׁתִּיו׃

Moab *transſcribus* in ſunt caſtrametati & ,Iſrael filii ſunt profecti Et omnia Sippor filius Balac vidit Et ,Jerecho Jarden *tranſitu* à populi *faciebus* à Moab timuit Et ,Emorræo Iſrael fecit quæ .Iſrael *filiorum faciebus* à Moab *angeſtiatus eſt* & :*ipſe* multus quia ,valde congregatio *Iugum* Nunc : Midian ſeniores ad Moab dixit Et Balac Et ,agri *vivens* bos ,lambit *ficut*,noſtros circuit' omnes *legatos* miſit Et ,illo tempore in Moab *ipſi* rex Sippor filius filiorũ *terræ* flumen *ſuper* quæ ,Pethor in Behor filium Bilbam ad ,Ægypto ex eſt egreſſus populʼ Ecce : dicendo *ei vocandum ad* ,ſui populi .*mei regione* è *habitans* *ipſe* & ; Terræ *oculum* operuit ecce *eſſeus* quia ,*iſtum* ,*populum* *mihi execrare* obſecro *ito* nunc Et :terra è eum *expellam* & ,eum percutere *poterò* fortè ſi ; me *præ ipſe* *ſacra benedictum quem* & *benedictum* ,benedixeris *quem* ,novi quia *dictus eſt* &,Midian ſeniores & Moab ſeniores *iverunt* Et ,erit maledictus .Balac verba cum ad ſunt locuti &,Bilbam ad venerũt Et.corũ maou in vobis *reſeram* & ,nocte hic Pernoctate :eos ad dixit Et principes *mäſerunt* Et ,me ad Dominus loquetur quemadmodum ,verbum *Eos* :dixit & ,Bilbam ad Deus venit Et .Bilbam cum Moab .Deum ad Bilbam dixit Et ? tecum ,iſti viri populus Ecce : me ad miſit Moab rex Sippor filius Balac nunc : terræ *oculum* operuit ,Ægypto ex *egrediens* ,eo cum pugnare poſſim fortè ſi ,*eum mihi execrare* ,*ito* .eum *expellam* &

35 Percuſſerunt igitur & hunc cum filiis ſuis, univerſumque populum ejus uſque ad interneciõnem, & poſſederunt terram illius.

CAP. XXII.

1 PRofectiq; caſtrametati ſunt in campeſtribus Moab, ubi trans Jordanem Jericho ſita 2 eſt. Videns autem Balac filius Sephor omnia quæ fecerat 3 Iſrael Amorrhæo, Et quòd pertimuiſſent eum Moabitæ, & impetũ ejus ferre non poſ- 4 ſent, Dixit ad majores natu Madiah; Ita delebit hic populus omnes, qui in noſtris fi- nibus commorantur, quo modo ſolet bos herbas uſque ad 5 radices carpere. Ipſe erat eo tempore rex in Moab. Miſit ergò nuntios ad Balaam filiũ Beor ariolum, qui habitabat ſuper flumen terræ filiorum Ammon, ut vocarent eum, & dicerent; Ecce egreſſus eſt populus ex Ægypto, qui operuit. ſuperficiem terræ, ſedens 6 contra me. Veoi igitur, & maledic populo huic, quia fortior me eſt: ſi quo modo poſſim percutere & ejicere eum de terra mea. Novi enim quòd benedictus ſit cui benedixeris, & maledictus in quẽ 7 maledicta congeſteris. Perrexerũntq; ſeniores Moab, & majores natu Madian, habentes divinationis pretiũ in manibus. Cùmq; veniſſent ad Balaã, & narraſſent ei omnia 8 verba Balac: Ille reſpondit, Manete hic nocte, & reſpondebo quidquid mihi dixerit Dominus. Manentibus illis apud Balaam, venit Deus, & 9 ait ad eum; Quid ſibi volunt 10 homines iſti apud te? Reſpondit, Balac filius Sephor rex Moabitarum miſit ad me, 11 Dicens; Ecce populus qui egreſſus eſt de Ægypto, operuit ſuperficiẽ terræ: veni, & maledic ei, ſi quo modo poſſim pugnans abigere eum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

35 Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτῷ ζωγρείαν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν (3) αὐτοῦ.

Et percuſſit eum, & filios ejus, 35 *& omnem populum ejus cauſque,ut non reliquereturt de eo vivens ; & hæreditaverunt terram ejus.*

MS.A. (3) αὐτῶν.

ΚΕΦ. κβ'.

1 Καὶ ἀπαρθέντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, παρεμβαλον ὀπὶ δυσμῶν Μωὰβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἰεριχώ. 2 Καὶ ἰδὼν Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰσραὴλ τῷ Ἀμορραίῳ, 3 καὶ ἐροῦσθη Μωὰβ τὸν λαὸν σφόδρα ὅτι πολλοὶ ἦσαν· καὶ περιωχθεὶς Μωὰβ ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. 4 Καὶ εἶπε Μωὰβ τῇ γερουσίᾳ Μαδιάμ, Νῦν ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, ὡσεὶ (α) ἐκλείξει ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου. 5 Καὶ Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον. Καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Βαλαὰμ υἱὸν (β) Βεὼρ Φαθουρὰ, ὅ ἐστιν ὀπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ, καλέσαι αὐτὸν, λέγων, Ἰδοὺ λαὸς ἐξεπήλυθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἰδοὺ κατεκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, 6 καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐξαπέναντί μου. Καὶ νῦν δεῦρο (γ) ἀρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον, (δ) ὅτι ἰσχύει οὗτος ἢ ἡμεῖς, ἐὰν δυνώμεθα πατάξαι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς· ὅτι (ε) οἶδα ὃς ἐὰν εὐλογήσῃς σὺ, εὐλόγηται. 7 Καὶ ὃς ἂν καταρᾶσαι σὺ, κεκατήρανται. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία Μωάβ, καὶ ἡ γερουσία Μαδιάμ, καὶ τὰ μαντεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν· καὶ ἦλθον πρὸς Βαλαάμ, καὶ εἶπαν αὐτῷ τὰ ῥήματα Βαλάκ. 8 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Καταλύσατε αὐτοῦ τὴν νύκτα, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν πράγματα ἃ ἂν λαλήσῃ κύριος πρὸς μέ. Καὶ κατῴκησαν οἱ ἄρχοντες Μωὰβ παρὰ Βαλαάμ. 9 Καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς Βαλαάμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ σοί; 10 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς τὸν θεὸν, Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ, βασιλεὺς Μωάβ, (ζ) ἀπέστειλεν πρὸς μὲ, 11 λέγων, Ἰδοὺ λαὸς ἐξεπήλυθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ (η) κεκάλυφε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐξαπέναντί μου. καὶ νῦν δεῦρο ἀρασαί μοι αὐτὸν, εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι αὐτὸν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτὸν (θ) ἀπὸ τῆς γῆς.

MS.A. (α) ἐκλίξει (β) Βαεὼρ Βαθουρὰ, ὅς ἐστιν (γ) κατάρασαί μοι (δ) ὅτι ἰσχυρότερός μου ἐστὶν, ἐὰν (ε) οἶδα ὅτι ὃς ἂν εὐλογῇς σὺ, (ζ) ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς (η) ἐκάλυψεν (θ) ἐκ τῆς

CAP. XXII.

1 ET promoventes filii Iſrael caſtrametati ſunt (a) ad Occidentem Moab juxta Jordanem contra Jericho. Et ut vidit Ba- 2 lac filius Sephor omnia quæcunque fecerat Iſrael Amorrhæo, Et Moab timuit populum illum 3 valdè, quoniam multi erant: & exhorruit Moab à facie filiorum Iſrael. Et dixit Moab 4 ſenioribus Madiam, Nunc obliſgeet ſynagoga hæc omnes, quã in circuitu noſtro, ſicut abligeret vitulus virentia de campo. Et Balac filius Sephor rex 5 Moab erat in tempore illo. Et miſit legatos ad Balaam filium Beor in Phatura, quod eſt ſuper flumen terræ filiorum populi illius ad vocandum eum, dicens, Ecce populus exivit de Ægypto; & ecce cooperuit aſpectum terræ: & hic ſedet juxta me. Et nunc veni, maledic 6 mihi populum hunc, quoniam(b) prævalet hic quàm nos, ſi poſſimus percutere de eis, & ejiciam eos de terra: quia ſcio, quoſcunque benedixeris tu, benedicti ſunt; & quoſcunq; maledixeris tu, maledicti ſunt. Et 7 iverunt ſeniores Moab, & ſeniores Madiam: & (c) divinationes in manibus eorum. Et venerunt ad Balaam: & dixerunt ei verba Balac. Et dixit ad 8 eos, Quieſcite hic nocte; & reſpondebo vobis res, quaſcunque locutus fuerit Dominus ad me. Et manſerunt principes Moab apud Balaam. Et venit Deus ad 9 Balaam, & dixit ei, Quid homines iſti, qui penes te? Et di- 10 xit Balaam ad Deum, Balac filius Sephor rex Moab miſit eos ad me, Dicens, Ecce populus exiit 11 de Ægypto, & cooperuit faciens terræ: & hic ſedet juxta me. Et nunc veni, maledic mihi eum, ſi forte potero percutere eum, & ejiciam eum de terra.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

35 ܘܩܛܠܘ ܠܗ ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܟܠ ܥܡܗ ܕܠܐ ܫܪܝܠ ܠܗ ܫܪܝܐ ܘܝܪܬܘ ܠܐܪܥܗ׃

Itaq; interfecerunt eum, & filios ejus, & univerſum populum ejus, nec reliquerunt ei ſuperſtitem, poſſederũntq; terram ejus. 35

CAP. XXII.

1 ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܘܐܬܪܥܘ ܒܥܪܒܬܐ ܕܡܘܐܒ׃ 2 ܘܚܙܐ ܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܠܟܠ ܕܥܒܕ ܝܫܪܝܠ ܠܐܡܪܝ׃ 3 ܘܕܚܠ ܡܘܐܒ ܡܢ ܥܡܐ ܕܣܓܝܐ ܗܘ ܠܗ ܡܢ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ׃ 4 ܘܐܡܪ ܡܘܐܒ ܠܩܫܝܐ ܕܡܕܝܢ ܗܫܐ ܢܠܚܟܘܢ ܩܗܠܐ ܗܢܐ ܠܟܠ ܕܣܒܝܒܬܢ ܐܝܟ ܕܠܚܟ ܬܘܪܐ ܠܝܪܩܐ ܕܚܩܠܐ׃ 5 ܘܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܡܠܟ ܠܡܘܐܒ ܒܗܝ ܥܕܢܐ׃ ܘܫܕܪ ܠܘܬ ܠܒܠܥܡ ܒܪ ܒܥܘܪ ܕܦܬܘܪ ܕܥܠ ܢܗܪܐ ܕܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܗ ܠܡܩܪܝܗ ܠܗ ܠܡܐܡܪ ܗܢܐ ܥܡܐ ܢܦܩ ܡܢ ܡܨܪܝܡ ܗܢܐ ܟܣܐ ܠܥܝܢ ܐܪܥܐ ܘܗܘ ܝܬܒ ܡܢܝ׃ 6 ܘܗܫܐ ܠܟ ܢܐ ܐܪܗ ܠܝ ܠܗܢܐ ܥܡܐ ܡܛܠ ܕܬܩܝܦ ܗܘ ܡܢܝ ܐܘܠܝ ܢܟܠ ܢܡܚܐ ܒܗ ܘܢܦܩܝܗ ܡܢ ܐܪܥܐ ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܕܐܢ ܕܡܒܪܟ ܡܒܪܟ ܘܕܐܢ ܕܬܐܪ ܝܘܐܪ׃ 7 ܘܐܙܠܘ ܩܫܝܐ ܕܡܘܐܒ ܘܩܫܝܐ ܕܡܕܝܢ ܘܩܣܡܐ ܒܐܝܕܗܘܢ ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܒܠܥܡ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܡܠܝ ܕܒܠܩ׃ 8 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܝܢܘ ܗܟܢܐ ܠܠܝܐ ܘܐܬܝܒ ܠܟܘܢ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܠ ܡܪܝ ܥܡܝ ܘܝܬܒܘ ܪܒܪܒܝ ܡܘܐܒ ܥܡ ܒܠܥܡ׃ 9 ܘܐܬܐ ܐܠܗܐ ܠܒܠܥܡ ܘܐܡܪ ܡܢ ܐܢܫܐ ܗܠܝܢ ܥܡܟ׃ 10 ܘܐܡܪ ܒܠܥܡ ܠܐܠܗܐ ܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܡܠܟ ܡܘܐܒ ܫܕܪܢܝ׃ 11 ܗܢܐ ܥܡܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܡܨܪܝܡ ܘܟܣܐ ܠܥܝܢ ܐܪܥܐ ܗܫܐ ܠܟ ܩܒܐ ܠܝ ܠܗܢܐ ܐܘܠܝ ܢܟܠ ܠܡܚܐ ܒܗ ܘܢܦܩܝܗ׃

Deinde profecti ſunt filii Iſrael, & caſtrametati ſunt in Arboth Moab, quæ eſt ſecus Jordanem Jericho.

Prophetia Belaam.

Vidit autem Balac filius Zephor quicquid fe- 2 cerat Iſrael Amoræis. Et metuerunt Moa- 3 bitæ à conſpectu populi valdè, quia multus erat admodũm: & cootriſtati ſuot Moabitæ 4 propter filios Iſrael. Dixitque Moab ſeniori- bus Median, Nunc depaſcent cœtus iſte omnes qui circum nos ſunt, quemadmodum depaſcit bos viridia campi. Balac autem erat filius Sephor regis Moabitarum in eo tem- 5 pore. Miſitque nuntios ad Belaam filium Beor interpretem qui ſecus flumen *habitabat*, in terrã filiorum Amon, ut advocarent eum, & dicerent ei, En populus *quidam* egreſſus eſt ex Ægypto, & operuit ſuperficiem terræ, & ecce caſtrametantur è regione mei. Igitur 6 veni, maledic mihi populum iſtum, quia potentior me eſt: fortè poterimus interficere *aliquot* ex ipſo, & perdere eum de terra; novi enim quòd is cui tu benedixeris, ſit benedictus; & is cui tu maledixeris, ſit maledictus. Abierunt itaque ſeniores Moab & ſe- 7 niores Median, divinationes ſuas manib' ſuis *portantes*: & adeuntes Belaam, retuleruot ei verba Balac. Reſpoodit autem eis, Manete hic 8 in nocte iſta, & reddam vobis reſpoolum quale mihi dixerit Dominus. Manſerunt ergò magnates Moab apud Belaam. Veoitq; Deus 9 ad Belaam, & dixit ad eum, Qui ſuot viri qui apud te ſunt? Ait Belaam ad Deum, Ba- 10 lac filius Sephor regis Moab miſit causã mei, & dixit mihi; En populus *quidam* egreſſus 11 eſt ex Ægypto, & operuit ſuperficiem terræ: nunc veni, maledicito eum mihi, fortè valebo dimicare cum eo, & perdere eum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

35 וּמְחָיוּ יָתֵיהּ וְיָת כָּל־עַמֵּיהּ
עַד־דְּלָא אִשְׁתְּאַר־לֵיהּ מְשֵׁיזִיב
וִירִיתֵיהּ יָרַת אַרְעֵיהּ׃
כַּב׃
1 וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּשְׁרוֹ בְּמִישְׁרָא
דְּמוֹאָב מֵעֵבְרָא לְיַרְדְּנָא דִּירִיחוֹ׃
2 וַחֲזָא בָלָק בַּר צִפּוֹר יָת כָּל־דִּי עֲבַד
יִשְׂרָאֵל לֶאֱמוֹרָאִי׃ 3 וְדַחֵיל מוֹאָבָא
מִן קֳדָם עַמָּא לְחַרְבָא אֲרִי סַגִּי הוּא
וְעַקִּיר לְמוֹאָבָא מִן קֳדָם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ 4 וַאֲמַר מוֹאָב לְסָבֵי מִדְיָן
כְּעַן יְשֵׁיצוּן קְהָלָא יָת כָּל־סְחַרְנָגָא
כְּמָא דְּמַלְחֵיךְ תּוֹרָא יָת יְרוֹקָא
דְּחַקְלָא וּבָלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא
לְמוֹאָב בְּעִדְּנָא הַהִיא׃ 5 וּשְׁלַח
אוֹנִדִין לְוַת בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר לְפְתּוֹר
אֲרָם דְּעַל־פְּרַת אַרְעָא בְּנֵי עַמֵּיהּ
לְמִקְרֵי לֵיהּ לְמֵימַר הָא עַמָּא נְפַק
מִמִּצְרַיִם הָא חֲפָא יָת־עֵין שִׁמְשָׁא
דְּאַרְעָא וְהוּא שָׁרֵי מִלְּקֳבֵלִי׃ 6 וּכְעַן
אֱתָא כְּעַן לוּט לִי יָת עַמָּא הָדֵין
אֲרֵי תַקִּיף הוּא מִנִּי מְאִים אֲכוֹל
לְאַגְחָא בֵּיהּ קְרָב וְאֶתְרְכִנֵּיהּ מִן
אַרְעָא אֲרֵי יְדִיעְנָא יָת דִּי תְבָרֵךְ
מְבָרֵךְ וְדִי תְלוּט לְיָט׃ 7 וַאֲזָלוּ סָבֵי
מוֹאָב וְסָבֵי מִדְיָן וְקִסְמַיָּא בִּידֵיהוֹן
וַאֲתוֹ לְוַת בִּלְעָם וּמַלִּילוּ עֲמֵיהּ
פִּתְגָמֵי בָלָק׃ 8 וַאֲמַר לְהוֹן בֵּיתוּ הָכָא
בְּלֵילְיָא וַאֲתֵיב יַתְכוֹן פִּתְגָמָא כְּמָא
דִּי מַלֵּל יְיָ עִמָּי וְאִזְלוּ רַבְרְבֵי־
מוֹאָב עִם בִּלְעָם׃ 9 וַאֲתָא מֵימַר סָן
קֳדָם יְיָ לְוַת בִּלְעָם וַאֲמַר מַן גַּבְרַיָּא
הָאִלֵּין דְּעִמָּךְ׃ 10 וַאֲמַר בִּלְעָם קֳדָם יְיָ
בָּלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא דְּמוֹאָב שְׁלַח
לְוָתִי׃ 11 הָא עַמָּא דְּנַפַּק מִמִּצְרַיִם וְחַפָּא
יָת עֵין שִׁמְשָׁא דְּאַרְעָא כְּעַן אֱתָא
לוּט לִי יָתֵיהּ מִמִּי אֲכוֹל לְאַגְחָא
בֵּיהּ קְרָב וְאֶתְרְכִנֵּיהּ׃

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

35 וְהִכּוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־הָעָם
עַד־בִּלְתִּי הִשָּׁאֵר־לוֹ שָׂרִיד וְיָרְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ׃
פ
1 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ׃
2 וַיַּרְא בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לָאֱמֹרִי׃
3 וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי־רַב הוּא וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְיָן עַתָּה יָלְחֲכוּ הַקָּהָל אֶת־כָּל־סְבִיבֹתֵינוּ כְּלַחֵךְ הַשּׁוֹר אֶת־יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב בָּעֵת הַהִוא׃
5 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוֹרָה אֲשֶׁר עַל־הַנָּהָר אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹ לִקְרֹא־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עַם יָצָא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא שֹׁרֶה מִמֻּלִי׃
6 וְעַתָּה לְכָה־נָּא אָרָה־לִּי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל נַכֶּה בּוֹ וַאֲגָרְשֶׁנּוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֶת־אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ וַאֲשֶׁר תָּאֹר יוּאָר׃
7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וְקֶסֶם בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דִּבְרֵי בָלָק׃
8 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לִינוּ פֹה הַלָּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלָי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי מוֹאָב עִם־בִּלְעָם׃
9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ׃
10 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלָי׃
11 הִנֵּה הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיְכַס אֶת־עֵין הָאָרֶץ עַתָּה לְכָה־נָּא קַלֶּל־לִי אֹתוֹ אוּלַי אוּכַל נִלָּחֶם בּוֹ וְגֵרַשְׁתִּיו׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Percusserúntque eum & filios ejus, & universum populum ejus; donec nullus remaneret ei qui evadere possit: & possederunt terram ejus.

CAP. XXII.

1 PRofectíque sunt filii Israel: & castrametati sunt in campestribus Moab, citra Jordanem 2 Jericho. Et vidit Balac, filius Sephor, omnia quæ fecerat Israel Amorræo. 3 Et timuit Moab valde à conspectu populi, quia multus erat: et angustiatus est Moab à facie filiorum 4 Israel. Dixítque Moab senioribus Madian, Nunc consumabunt cœtus hic omnia quæ in circuitu nostro sunt, sicut lambit bos herbam agri: Balac autem filij Sephor erat rex Moabitarum in illo tempore. 5 Et misit nunciòs ad Balaam filium Beor in Petor Syriæ quæ est juxta Euphratem, in terrâ filiorum populi sui, ut vocarent eum: dicentes; Ecce populus egressus est de Ægypto, ecce operuit terram, ita ut radii solis non possint eam pertingere; & ipse habitat contra 6 me. Et nunc veni obsecro, maledic pro me populo huic, quia fortior me est; si fortè possim pugnare contra eum, & ejicere eum de terra: novi enim quòd benedictus sit cui benedixeris, & maledictus cui ma- 7 ledixeris. Abiérúntque senes Moab & senes Madian, et pretium divinationis in manibus eorum: & venérunt ad Balaam, & locuti sunt cum eo ver- 8 ba Balac. Dixítque eis; Manete hîc nocte hac, & respondebo vobis verbum sicut locutus fuerit Dñs mecum: expectaverúntque principes Moab apud 9 Balaam. Et venit verbum à facie Dñi ad Balaam: & ait; Qui 10 sunt viri isti qui sunt tecum? Et dixit Balaam coram Dño: Balac filij Sephor rex Moab misit 11 ad me, dicens. Ecce populus egressus est de Ægypto, et cooperuit terrâ, ita ut sol nõ possit eâ pringere: nunc veni maledic ei pro me; si fortè potero pugnare contra eũ, et ejicere eũ.

VERSIO SAMARITANA.

35 וחבו ית בנוהי וית כל עמיה
עד דלא אשתאר ליה משיזיב
וירתו ית ארעיה׃
1 ** ונטלו בני ישראל ושרו במישרא
דמואב מעברא לירדנא דיריחו׃
2 ** וחזא בלק בר צפור ית כל די עבד
ישראל לאמוראי׃ 3 ודחיל מואבא
מן קדם עמא לחרבא ארי סגי הוא
ועקיר למואבא מן קדם בני
ישראל׃ 4 ואמר מואב לסבי מדין
כען ישיצון קהלא ית כל סחרנגא
כמא דמלחיך תורא ית ירוקא
דחקלא ובלק בר צפור מלכא
למואב בעדנא ההיא׃ 5 ושלח
אונדין לות בלעם בר בעור לפתור
ארם דעל־פרת ארע בני עמיה
למקרי ליה למימר הא עמא נפק
ממצרים הא חפא ית עין שמשא
דארעא והוא שרי מלקבלי׃ 6 וכען
אתא כען לוט לי ית עמא הדין
ארי תקיף הוא ממני מאים אכול
לאגחא ביה קרב ואתרכנניה מן
ארעא ארי ידעינא ית די תברך
מברך ודי תלוט ליט׃ 7 ואזלו סבי
מואב וסבי מדין וקסמיא בידיהון
ואתו לות בלעם ומליל עמיה
פתגמי בלק׃ 8 ואמר להון ביתו הכא
בלילא ואתיב יתכון פתגמא כמא
די מלל יי עמי ואזלו רברבי־
מואב עם בלעם׃ 9 ואתא מימר סן
קדם יי לות בלעם ואמר מן גברייא
האלין דעמך׃ 10 ואמר בלעם קדם יי
בלק בר צפור מלכא דמואב שלח
לותי׃ 11 הא עמא דנפק ממצרים וחפא
ית עין שמשא דארעא כען אתא
לוט לי יתיה ממאים אכול לאגחא
ביה קרב ואתרכנניה׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Percusserunt igitur eum, & 35 omnem populum ejus donec non relinqueretur ei superstes, & possederunt terram ejus.

CAP. XXII.

1 POstea profecti sunt filii Israel, & castrametati sunt in planicie Moab ultra Jordanem Jericho. 2 Videns autem Balac filio Sephor omnia quæ fecerat Israel Amorrhæo, 3 Timuit Moab valde à facie populi, quoniam multus erat, & tædio affectus est propter filios Israel. 4 Dixit igitur Moab senioribus Madian, Nunc lambet congregatio ista quidquid est circa nos sicut lambit bos gramen agri. Balac autem filius Sephor rex erat Moab in tempore illo. 5 Ideo misit nuntios ad Balaã filium Beor, (a) Phathurã quæ est juxta fluviũ in terra filiorũ Hãmon, ut vocarent eũ, dicendo; En populũ egressũ est ex Ægypto, et ecce operit superficiem terræ, ipseque habitat è regione mei. 6 Nunc autem veni quæso, maledic mihi populo huic, nam ille fortior me est; fortassè poterò percutere illum, & expellam eum de terra: Cognovi enim quòd cui benedixeris, benedictus est; & cui maledixeris, maledictus est. 7 Iverunt ergò seniores Moab, & seniores Madian, divinationis verò eorum pretium erat in manu eorum: & venerunt ad Balaam, dixerúntque illi verba Balac. 8 Dixit autem eis, Pernoctate hic hâc nocte, & referam vobis rem sicut loquetur Dom nus mihi: manserunt igitur principes Moab cum Balaam. 9 Postea venit Deus ad Balaam, dixitque, Qui 10 sunt viri isti apud te? Respondit; Balaam Deo, Balac filius Sephor rex Moab misit ad me; 11 Ecce populus egressus est de Ægypto, & operuit superficiem terræ: Nunc autem veni, maledic mihi illi, fortassè potero pugnare cum eo, & expellam eum.

VER. SAM. (a) Phasuram

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

35 * فقتلوه وبنيه وجميع قومه * حتى لم يبق له سريد * وحازوا بلاده *

* الفصل الثاني والعشرون *

1 * ثم رحلوا فنزلوا في بيداء مآب التي على اردن ريحا * ولما راى بالاق بن صفور ما صنع اسرائيل
2 بالاموريين * حذر المآبيون من قبل القوم جدا اذ هم كثيرون * وضجروا منهم * وقال لشيوخ
3 4 مدين * الآن سيلتحس هذا الجموع كلما حوالينا كالتحس الثور حصر الصحراء * وبالاق بن صفور
5 ملكهم في ذلك الوقت * فبعث برسل الى بلعام بن بعور * الى فاثور التي على الفرات بلد قومه
ليدعوا به * وقال له * هذا الشعب الذي خرج من مصر قد غطى ظهر الارض * وهو جالس
6 مقابلي * فالآن تعال فالعنه لي * اذ هو اعظم مني * فلعلي استطيع ان احاربه واطرده من
7 بلدي * لاني اعلم ان من تبارك عليه مبارك * ومن تلعنه يلعن * فمضى شيوخ مآب ومدين
8 بعلائب معهم * حتى وافوا بلعام * فاخبروه بكلام بالاق * قال لهم * بيتوا ههنا الليلة اردّ عليكم
9 جوابا كما يقول الله لي * فاقام رؤساء مآب عند بلعام * فواتى امر الله بلعام * وقال له مفتشا * من
10 هؤلاء القوم الذين عندك * قال * ان بالاق بن صفور ملك مآب بعث بهم الي يقولون عنه * ان
11 الذين خرجوا من مصر قد غطوا ظهر الارض * فالآن تعال وسبهم لي * لعلي استطيع ان
احاربهم فاطردهم *

Interfecérunt ergò eum, & filios ejus, cum- 35 ctamque gentem ejus, ita ut non remanserit ei profuga; & possedérunt regionem ejus.

CAP. XXII.

1 POstea profecti sunt, & diversati sunt in deserto Moab quod est secus Jordanem Rihà. 2 Cùmque vidisset Balac filius Sephor quod fecerat Israil Amorræo, 3 Ex- pavérunt Moabitæ à conspectu populi valdè, quòd essent multi; eorúmque tædio affecti sunt. 4 Quare dixit senioribus Madian, Nunc carpet ista turba quicquid circa nos est sicuti carpit bos herbam campi. Et Balac filius Sephor erat rex eorum eo tempore. 5 Misitq; nuntios ad Balaam filiũ Beor, ad Phathur quæ est secus Euphratem, regionem gentis suæ, ut vocarent eum; & ait illi, Iste populus qui exiit ex Ægypto, jam operuit dorsum terræ, et sedet ex adverso mihi. 6 Et nunc veni, & maledic eum mihi, cùm sit major me, si fortè possim pugnare cum eo, & expellere illum è regione mea. Scio enim quòd is cui benedixeris, benedictus est, et cui maledixeris, maledicitur. 7 Abiérunt ergò seniores Moab et Madian cum augurijs sicum delatis, donec pervenissent ad Balaam; 8 nuntiavérúntque ei sermonem Balac. Dixit eis, Pernoctate hîc nocte istâ, et dabo vobis responsum, quemadmodum dicet mihi Dñus. Manserunt itaque principes Moab apud Balaam. 9 Venitque mandatum Dei ad Balaam, et ait illi interrogans ut judex; Quinam sunt hi homines qui sunt apud te? 10 Ait, Balac filius Sephor rex Moab misit eos ad me, ut dicerent nomine ipsius, 11 Quòd qui egressi sunt ex Ægypto, jam operuerunt dorsum terræ; veni modò, et conviciare mihi illos, ut fortè possim dimicare cum illis, et ejicere eos.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר: כב

12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם לֹא תָאֹר
13 אֶת־הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא׃ וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר
וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרֵי בָלָק לְכוּ אֶל־אַרְצְכֶם כִּי מֵאֵן
14 יְהוָה לְתִתִּי לְהִהָלֵךְ עִמָּכֶם׃ וַיָּקוּמוּ שָׂרֵי מוֹאָב
וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הָלֵךְ עִמָּנוּ׃
15 וַיֹּסֶף עוֹד בָּלָק שְׁלֹחַ שָׂרִים רַבִּים וְנִכְבָּדִים
16 מֵאֵלֶּה׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר
בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אַל־נָא תִמָּנַע מֵהֵלֵךְ אֵלָי׃
17 כִּי־כַבֵּד אֲכַבֶּדְךָ מְאֹד וְכֹל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי
אֶעֱשֶׂה וְלֵכָה־נָּא קָבְהָ־לִּי אֶת־הָעָם הַזֶּה׃
18 וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדֵי בָלָק אִם־יִתֶּן־לִי
בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת־פִּי
יְהוָה אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת קְטַנָּה אוֹ גְדוֹלָה׃
19 וְעַתָּה שְׁבוּ־נָא בָזֶה גַּם־אַתֶּם הַלָּיְלָה וְאֵדְעָה מַה־
יֹּסֵף יְהוָה דַּבֵּר עִמָּי׃ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם
20 לַיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לֵךְ
אִתָּם וְאַךְ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה׃
21 וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אֲתֹנוֹ וַיֵּלֶךְ
עִם־שָׂרֵי מוֹאָב׃ וַיִּחַר־אַף אֱלֹהִים כִּי־הוֹלֵךְ
22 הוּא וַיִּתְיַצַּב מַלְאַךְ יְהוָה בַּדֶּרֶךְ לְשָׂטָן לוֹ וְהוּא
רֹכֵב עַל־אֲתֹנוֹ וּשְׁנֵי נְעָרָיו עִמּוֹ׃ וַתֵּרֶא הָאָתוֹן
23 אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה
בְּיָדוֹ וַתֵּט הָאָתוֹן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה
וְהַךְ בִּלְעָם אֶת־הָאָתוֹן לְהַטֹּתָהּ הַדֶּרֶךְ׃
24 וַיַּעֲמֹד מַלְאַךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים גָּדֵר מִזֶּה
וְגָדֵר מִזֶּה׃

12 Dixitque Deus ad Balaam, Noli ire cum eis, neque maledicas populo: quia bene-
13 dictus est. Qui manè consurgens dixit ad principes, Ite in terram vestram, quia prohibuit me Dominus veoire
14 vobiscum. Reversi principes dixerunt ad Balac, Noluit
15 Balaam venire nobiscum. Rursum ille multò plures et nobiliores quàm antè miserat, mi-
16 sit. Qui cùm venisset ad Balaã, dixerunt; Sic dicit Balac filius Sephor, Ne cunctetis venire
17 ad me: Paratus sum honorare te, & quidquid volueris dabo tibi: veni, & maledic po-
18 pulo isti. Respondit Balaam, Si dederit mihi Balac plenam domum suam argenti & auri, nun potero immutare verbum Domini Dei mei, ut vel plus, vel mi-
19 nus loquar. Obsecro ut hîc maneatis etiam hâc nocte, & scire queam quid mihi rursum respondeat Domi-
20 nus. Venit ergò Deus ad Balaam nocte, & ait ei, Si vocare te venerunt homines isti, surge, & vade cum eis: ita duntaxat, ut quod tibi præcepero, facias.
21 Surrexit Balaam manè, & stratâ asinâ suâ profectus est
22 cum eis. Et iratus est Deus. Stetitque angelus Domini in via contra Balaam, qui insidebat asinæ, & duos pueros habebat
23 secum. Cernens asina angelum stantem in via, evaginato gladio, avertit se de itinere, & ibat per agrum. Quam cùm verberaret Balaam, & vellet ad semi-
24 tam reducere, Stetit angelus in angustiis duarum maceriarum, quibus vineæ cingebantur.

12 Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Βαλαάμ, Οὐ πορεύσῃ μετ' αὐτῶν, οὐδὲ κατάρᾳ τὸν
13 λαόν· ἔστι γὰρ εὐλογημένος. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ τοπρωΐ, εἶπε τοῖς ἄρχουσι Βαλάκ, Ἀποστέλλετε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν, ὃς ἀφῆσέ με ὁ Θεὸς πορεύ-
14 σασθαι μεθ' ὑμῶν. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες Μωάβ, ἦλθον πρὸς Βαλάκ, καὶ (α) εἶπαν, Οὐ θέλει Βαλαὰμ πορευθῆναι μεθ' ἡ-
15 μῶν. Καὶ προσέθετο (κ) Βαλάκ ἔτι ἀποστεῖλαι ἄρχοντας πλείους, καὶ ἐνδοξοτέρους τού-
16 των. Καὶ ἦλθον πρὸς Βαλαὰμ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Τάδε λέγει Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφώρ· Ἀξιῶ σε μὴ ὀκνήσῃς ἐλθεῖν πρὸς
17 με. Ἑτοίμως γὰρ τιμήσω σε, (λ) καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς, ποιήσω σοι· καὶ δεῦρο δὴ κατάρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον.
18 Καὶ ἀποκριθὶς Βαλαὰμ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσι Βαλάκ, Ἐὰν δῷ μοι Βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου (μ) καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παρελθεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ Θεοῦ, ποιῆσαι αὐτὸ μικρὸν ἢ
19 μέγα ἐν τῇ διανοίᾳ μου. Καὶ νῦν καταμείνατε αὐτοῦ καὶ ὑμεῖς τὴν νύκτα ταύτην, καὶ γνώσομαι τί προσθήσει κύριος λαλῆ-
20 σαι πρὸς μέ. Καὶ ἦλθεν ὁ Θεὸς πρὸς Βαλαὰμ νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ καλέσαι σε παρέσται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἀναστὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς· ἀμὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐ-
21 ὰν λαλήσω πρὸς σέ, τοῦτο ποιήσεις. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ τοπρωΐ, ἐσάγαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη μετὰ (ν) τῶν ἀρ-
22 χόντων Μωάβ. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ ὁ Θεὸς, ὅτι (ξ) ἐπορεύθη αὐτός· καὶ ἀνέστη ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ (ο) διαβαίνειν αὐτόν. καὶ αὐτὸς ἐπεβεβήκει ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ, καὶ οἱ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ'
23 αὐτοῦ. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐξέκλινεν ἡ ὄνος ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον. καὶ ἐπάταξε τὴν ὄνον ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ ἵ ἐυθύνει αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ.
24 Καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς ἀνλαξι (σ) τῶν ἀμπελῶν, φραγμὸς ἐντεῦθεν καὶ φραγμὸς ἐνταῦθεν.

Et dixit Deus ad Balaam, Non 12
eas cum illis, neque maledicas populum: est enim benedictus. Et exurgens Balaam manè, dixit 13
principibus Balac, Revertite ad (d) Dominum vestrum eum finit me Deus ire vobiscum. Et 14
exurgentes principes Moab, venerunt ad Balac; & dixerunt, Non vult Balaam ire nobiscum. Et adjecit adhuc Balac mittere 15
principes plures, & honoratiores istis. Et venerunt ad Ba- 16
laam; & dicunt ei, Hæc dicit Balac filius Sephor: Oro te, nè cunctetis venire ad me. Honorare enim honorabo te; 17
& quæcunque dixeris, faciam tibi: & veni, maledic mihi populum hunc. Et re- 18
spondit Balaam, & dixit principibus Balac; Si dederit mihi Balac plenam domum suam argento & auro, non potero prævaricare verbum Domini Dei, (e) faciendo illud pusillum vel magnum in mente mea. Et 19
nunc sustinete hic & vos nocte hâc, & sciam quid adjiciet Dominus loqui ad me. Et ve- 20
nit Deus ad Balaam nocte, & ait illi; Si vocare te venerunt homines hi, exurgens sequere eos: sed verbum quodcunque locutus fuero ad te, hoc faci- 21
es. Et exurgens Balaam manè, stravit asinam suam: & abiit cum principibus Moab. Et 22
iratus est animatione Deus, quia ibat ipse. Et insurrexit angelus Dei (f) differre eum. Et ipse insternderat super asinam suâ; et duo pueri ejus cum eo. Et cùm vidisset asina an- 23
gelum Dei resistentem in via, & gladium evaginatum in manu ejus; & declinavit asina de via, & ibat in campum. Et percussit asinam in virga (g) sua, ut corrigeret eam in via. Et stetit angelus Dei in sulcis 24
vinearum; maceriâ hinc, & maceriâ hinc.

MS. A. (1) εἶπον αὐτῷ, (κ) ὅτι Βαλὰκ (λ) καὶ πάντα ὅσα (μ) ὁ χρυσίου, (ν) τῶν ἀνδρῶν Μωάβ. (ξ) ἐπορεύθη (ο) διαβαίνειν αὐτόν. * καὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ, (π) τῶν ἀμπελώνων,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܐܠܗܐ ܠܒܠܥܡ ܠܐ ܬܐܙܠ ܥܡܗܘܢ ܠܐ ܬܠܘܥ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܕܒܪܝܟ ܗܘ׃ ܘܩܡ ܒܠܥܡ ܒܨܦܪܐ ܘܐܡܪ ܠܪܒܢܝ
13 ܡܕܝܢܬܐ ܕܥܡܗ ܗܘ ܕܠܐ ܫܒܩܢܝ ܕܐܙܠ ܥܡܟܘܢ׃ ܘܩܡܘ ܪܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܡܪܘ ܠܒܠܩ ܐܙܠ ܒܠܥܡ ܠܡܐܬܐ ܥܡܢ׃
14 ܘܬܘܒܘ ܪܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ ܠܘܬ ܒܠܩ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܐ ܨܒܐ ܒܠܥܡ ܕܢܐܙܠ ܥܡܢ׃ ܘܡܬܝܠ ܒܠܩ ܕܫܕܪ ܪܒܢܝ
15 ܘܝܩܪܐ ܡܢ ܗܠܝܢ׃ ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܒܠܥܡ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܠܐ ܬܬܡܢܥ ܡܢ ܡܐܙܠ ܠܘܬܝ׃
16 ܐܪܝ ܐܢܐ ܠܝܩܪܟ ܠܝܩܪ ܣܓܝ ܘܟܠ ܕܬܐܡܪ ܠܝ ܐܥܒܕ ܘܬܐ ܗܫܐ ܠܝ ܠܥܡܐ ܗܢܐ׃ ܐܡܪ ܒܠܥܡ ܠܥܒܕܝ
17 ܒܠܩ ܐܢ ܢܬܠܝ ܒܠܩ ܡܠܐ ܒܝܬܗ ܟܣܦ ܘܕܗܒ ܠܐ ܐܟܠ ܠܡܥܒܪ ܥܠ ܦܘܡܝ ܕܝܗܘܐ ܐܠܗܝ ܠܡܥܒܕ ܙܥܘܪܐ ܐܘ ܪܒܐ׃
18 ܘܗܫܐ ܬܒܘ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܠܠܝܐ ܘܐܕܥ ܡܐ ܕܢܬܝܦ ܝܗܘܐ ܥܡܝ׃ ܘܐܬܐ ܐܠܗܐ ܠܒܠܥܡ ܒܠܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܠܡܩܪܐ ܠܟ ܐܬܘ ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܩܘܡ ܙܠ ܥܡܗܘܢ ܒܪ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪ ܠܟ ܢܥܒܕ׃
19 ܘܩܡ ܒܠܥܡ ܒܨܦܪܐ ܘܐܣܪ ܠܐܬܢܗ ܘܐܙܠ ܥܡ ܪܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ׃ ܘܪܓܙ ܐܠܗܐ ܒܠܥܡ ܕܗܠܟ ܗܘ ܘܐܬܩܝܡ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܒܐܪܚܐ ܠܫܛܢ ܠܗ ܘܗܘ ܪܟܒ ܥܠ ܐܬܢܗ ܘܬܪܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܥܡܗ׃
20 ܘܚܙܬ ܐܬܢܬܐ ܠܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܕܩܐܡ ܒܐܪܚܐ ܘܫܠܝܦܬܗ ܒܐܝܕܗ ܘܐܬܦܢܝ ܐܬܢܬܐ ܡܢ ܐܪܚܐ ܘܐܙܠܬ ܒܚܩܠܐ ܘܡܚܬ ܠܒܠܥܡ ܕܢܬܦܢܐ ܠܐܪܚܐ׃
21 ܘܐܬܩܝܡ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܒܫܒܝܠ ܡܪܝܢ ܕܟܪܡܐ ܓܕܪ ܡܢܗ ܘܓܕܪ ܡܢܗ׃ ܘܚܙܬ ܐܬܢܬܐ ܠܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܕܩܐܡ ܒܐܪܚܐ ܘܫܠܝܦܬܗ ܒܐܝܕܗ ܘܐܬܦܢܝ ܐܬܢܬܐ ܡܢ ܐܪܚܐ ܘܐܙܠ ܒܚܩܠܐ׃
22 ܘܡܚܬ ܒܠܥܡ ܒܐܬܢܬܐ ܘܐܦܩ ܠܗ ܠܐܪܚܐ׃ ܘܚܙܬ ܐܬܢܬܐ ܠܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܕܩܐܡ ܒܐܪܚܐ ܘܫܠܝܦܬܗ ܒܐܝܕܗ ܘܐܬܦܢܝ ܐܬܢܬܐ ܡܢ ܐܪܚܐ ܘܐܙܠ ܒܚܩܠܐ׃
23 ܘܡܚܬ ܒܠܥܡ ܒܐܬܢܬܐ ܘܐܦܩ ܠܗ ܠܐܪܚܐ׃ ܘܚܙܬ ܐܬܢܬܐ ܠܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܕܩܐܡ ܒܐܪܚܐ ܘܫܠܝܦܬܗ ܒܐܝܕܗ ܘܐܬܦܢܝ ܐܬܢܬܐ ܡܢ ܐܪܚܐ ܘܐܙܠ ܒܚܩܠܐ׃
24 ܘܐܬܩܝܡ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܒܫܒܝܠ ܡܪܝܢ ܕܟܪܡܐ ܓܕܪ ܡܢܗ ܘܓܕܪ ܡܢܗ׃ ܘܚܙܬ ܐܬܢܬܐ ܠܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܕܩܐܡ ܒܐܪܚܐ ܘܫܠܝܦܬܗ ܒܐܝܕܗ ܘܐܬܦܢܝ ܐܬܢܬܐ ܡܢ ܐܪܚܐ ܘܐܙܠ ܒܚܩܠܐ׃

Ait Deus ad Belaam, Ne abeas cum eis neve 12
maledicas populo, quia est benedictus. Surgens itaque Belaam manè, dixit ad magnates Balac, 'Ite in terram vestram: non enim 13
vult Dominus permittere mihi ut vadam vobiscum. Quare surgentes magnates Moab 14
venerunt ad Balac, & inquiunt ei, Noluit Belaam venire nobiscum. Reversus est autem 15
iterum Balac, & misit legatos majores & honoratiores istis. Qui cùm adiissent Belaam, 16
dixerunt ei, Sic ait Balac filius Sephor, Ne cunctetis venire ad me; Nam honoribus 17
decorabo te maximis, & quicquid dixeris mihi, faciam; & veni, maledic mihi popu- 18
lum istum. Respondit Belaam, dixitque legatis Balac, Si dederit mihi Balac plenam domum argento aut auro, non potero præ- 19
terire verbum oris Domini Dei mei de ulla re parva, neque magnâ. Nunc igitur maoete vos etiam, hîc in nocte ista, & sciam quid 20
addat Dominus loqui mecum. Venit autem Deus noctu ad Belaam, dixitque ad eum, Quandoquidem ad vocandum te venerunt viri isti, surge, vade cum eis: duntaxat ser- 21
monem quem dixero tibi, ipsum exequere. Surrexit itaque Belaam manè, stravitque 22
asinam suam, abiitque cum magnatibus Moab. Et excanduit ira Dei in ipsum, eò quòd 23
abiisset: stetitque angelus Domini in via, ut esset ei adversarius; ipse verò insidebat asino suo, & duo juvenes ejus erant cum eo. Videns autem asina angelum Domini stan- 24
tem in via, & gladium suum districtum manu suâ tenentem, declinavit asina de via, ivitque in agrum: & verberavit Belaam asinam, ut reduceret eam in viam. Stetit 25
autem angelus Domini in semita vineæ, ubi sepes erat hinc, & sepes illinc.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

12 ואמר יי לבלעם לא תיזל עמהון
לא תלוט ית עמא ארי ברוך הוא:
13 קום בלעם בצפרא ואמר לרברבי
בלק אזלו לארעכון ארי ליתי
רשותא קדם יי למשבקי לי למיזל
עמכון: וקמו רברבי מואב ואתו
לות בלק ואמרו סריב בלעם למיתי
14 עמנא: ואוסיף עוד בלק למשלח
רברבין סגיאין ויקירין מאלין:
16 ואתו לות בלעם ואמרין ליה כדין אמר
בלק בר צפור לא כען ית תתמנע
מלמיתי לותי: ארי יקרא איקרנך
17 לחדא וכל די תימר לי אעביד
ואתא כען לוט לי ית עמא הדין:
18 ואריב בלעם ואמר לעבדי בלק
אם יתן לי בלק מלי ביתיה כסף
ודהב לית לי רשו למעבד על
גזירת ימרא יי אלהי למעבד
ושרתא אן רבתא: וכען אוריכו כען
הכא אף אתון בלילא ואדע מה
יוסף יי למללא עמי: ואתא ימרא
מן קדם יי לבלעם בלילא ואמר
ליה אם למקרי לך אתו גברא קום
אזיל עמהון ובדם ית פתגמא די-
אמלל עמך תיתי תעבר: וקם בלעם
בצפרא ורכיו ית אתניה ואזל עם
רברבי מואב: ותקיף רוגזא דיי ארי-
אזיל הוא ואתעתד מלאכא דיי
באורחא לסטן ליה והוא רכיב על-
אתניה ותרין עולמוהי עמיה: וחזת
אתנא ית מלאכא דיי מעתד
באורחא וחרביה שליפא בידיה
ושטת אתנא מן ארחא ואזלת
בחקלא ומחא בלעם ית אתנא
לאסטיותה לארחא: וקם מלאכא
דיי בשביל כרמיא אתרא דמדיריא
מכא ומדיריא מכא:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

12 ויאמר אלהים אל בלעם לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא:
13 ויקם בלעם בבקר ויאמר אל שרי בלק לכו אל ארצכם כי מאן יהוה לתת לי לכת עמכם:
14 ויקמו שרי מואב ויבאו אל בלק ויאמרו מאן בלעם לבא עמנו:
15 ויסף עוד שלח בלק שרים רבים ונכבדים מאלה:
16 ויבאו אל בלעם ויאמרו אליו כה אמר בלק בן צפור אל נא תמנע מהלך אלי:
17 כי כבד אכבדך מאד וכל אשר תאמר אלי אעשה ולכה נא אל העם הזה:
18 ויען בלעם ויאמר אל עבדי בלק אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי יהוה אלהי לעשות קטנה או גדלה:
19 ועתה אנא שבו גם אתם הלילה ואדעה מה יסף יהוה דבר אתי:
20 ויבא אלהים אל בלעם לילה ויאמר אליו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה:
21 ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתנו וילך עם שרי מואב:
22 ויחר אף אלהים כי הלך הוא ויתיצב מלאך יהוה בדרך לשטן לו והוא רכב על אתנו ושני נעריו עמו:
23 ותרא האתן את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלופה בידו ותט האתן מן הדרך ותלך בשדה ותך בלעם את האתן להטותה בדרך:
24 ויעמד מלאך יהוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

12 Et dixit Deus Balaamo, Non ibis cum eis, neque maledices populo huic, nam benedictus est. Surrexit igitur Balaam
13 manè, dixitq; principibus Balac, Abite in terram vestram, nam renuit Dominus concedere mihi ut eam vobiscum.
14 Et surrexerunt Principes Moab, & venerunt ad Balac, dixeruntque; Renuit Balaam venire nobiscum. Et addi-
15 dit iterũ Balac mittere principes plures, & honoratiores istis. Qui venerunt ad Ba-
16 lam, & dixerunt illi; Sic dicit Balac filius Sephor, Ne quæso, cunctetis venire ad
17 me; Nam honorando honorabo te plurimum, & quidquid dixeris mihi, faciã: veni ergò quæso, maledic mihi popu-
18 lo huic. Respondit verò Balaam, & dixit servis Balac; Si daret mihi Balac plenam domum suam argento,
19 aut auro, non potero transgredi verbũ Domini Dei mei, faciendo rem parvam aut magnam. Nunc igitur ma-
20 nete quæso, hic vos etiã hac nocte, & cognoscam quid iterum mihi dicet Dominus. Tunc venit angelus Domini
21 ad Balaam noctu, & dixit ei; Si ad vocandum te venerunt viri illi, surge, ito cum illis, sed tantummodo verbũ quod dixero tibi illud facies. Surrexit igitur Balaam ma-
22 nè, & stravit asinam suam, & ivit cum principibus Moab. Sed exarsit ira Domi-
23 ni, eò quòd abiret; stetitque angelus Domini in via ut ad vesperetur illi: ipse autem insidebat asinæ suæ, & duo pueri ejus erant cum eo. Vi-
24 dit autem asina angelum Domini stantem in via, & gladium exertum in manu ejus, ideò declinavit asina de via, & gradiebatur per agrum: sed percutiebat Balaam asinã ut reflecteret eam in viam. Tum stetit angelus Domini in semita vinearum, maceria erat hinc, & maceria illinc.

VERSIO SAMARITANA.

12 ויאמר אלהים אל בלעם לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא:
13 ויקם בלעם בבקר ויאמר אל שרי בלק לכו אל ארצכם כי מאן יהוה לתת לי לכת עמכם:
14 ויקמו שרי מואב ויבאו אל בלק ויאמרו מאן בלעם לבא עמנו:
15 ויסף עוד שלח בלק שרים רבים ונכבדים מאלה:
16 ויבאו אל בלעם ויאמרו אליו כה אמר בלק בן צפור אל נא תמנע מהלך אלי:
17 כי כבד אכבדך מאד וכל אשר תאמר אלי אעשה ולכה נא אל העם הזה:
18 ויען בלעם ויאמר אל עבדי בלק אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי יהוה אלהי לעשות קטנה או גדלה:
19 ועתה אנא שבו גם אתם הלילה ואדעה מה יסף יהוה דבר אתי:
20 ויבא אלהים אל בלעם לילה ויאמר אליו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה:
21 ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתנו וילך עם שרי מואב:
22 ויחר אף אלהים כי הלך הוא ויתיצב מלאך יהוה בדרך לשטן לו והוא רכב על אתנו ושני נעריו עמו:
23 ותרא האתן את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלופה בידו ותט האתן מן הדרך ותלך בשדה ותך בלעם את האתן להטותה בדרך:
24 ויעמד מלאך יהוה בשבילי הכרמים גדר מזה וגדר מזה:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * قال له * لا تمض مع هؤلاء * ولا تلعن الشعب * فانه مبارك * فقام بالغداة * وقال لرؤساء بالاف *
13 امضوا الى بلدكم * لان الله نهاني عن ان امضي معكم * فقام رؤساء مآب وجاؤا الى بالاف
14 وقالوا * قد ابى بلعام ان يجيء معنا * وعاود بالاف ايضا بعث رؤساء اجل واعظم من اولئك
15 * فجاؤا الى بلعام وقالوا له * كذا قال بالاف بن صفور * لم تمتنع من المضير الي * فاني ساكرمك
16 جدا * وكل ما تقول لي اصنعه * وتعال فالعن لي هؤلاء القوم * فاجاب بلعام فؤاد بالاف وقال لهم *
17 لو اعطاني بالاف ملء بيته فضة وذهبا لم استطع ان اتجاوز امر الله ربي فاعمل صغيرا او كبيرا
18 * والآن اقيموا ايضا انتم هنا الليلة * حتى انظر ما يعاود الله حطابي به * فوافى امر الله بلعام
19 ليلا وقال له * ان كان هؤلاء القوم جاؤا ليدعوك فقم فامض معهم * لكن الامر الذي اقوله لك
20 اصنعه فقط * فقام بالغداة واسرج اتانه * ومضى مع رؤساء بالاف * ثم اشتد غضب الله لمضيه
21 طامعا * فوقف ملاك الله في الطريق لحبنه عن ذلك وهو راكب على اتانه * ومعه غلاماه * ولما
22 رأت الاتان ملاك الله قائما في الطريق * وسيفه مصلت بيده * مالت عن الطريق * وسار في
23 الصياع فضربها * بلعام ليردها الى الطريق * ثم وقف ملاك الله في رقاق الكروم * وهناك جدار
24 يمنه وجدار يسره *

Dixit ei, Ne vadas cum istis, & ne maledicas populo, quia benedictus est. Sur-
13 rexit ergò manè, & dixit principibus Balac; Ite in patriam vestram, quia Deus interdixit mihi ne abeam vobiscum. Itaque
14 surrexerunt principes Moab, & venerunt ad Balac, & dixerunt; Renuit Balaã venire nobiscum. Et iterauit Balac demũ,
15 misitque principes honestiores & majores illis. Venerunteque ad Balaam, & dixerunt
16 ei; Sic ait Balac filius Sephor; Quare cunctaris venire ad me?
17 Ego enim honorabo te valdè, & quidquid dixeris mihi, agam; & veni, maledic mihi hunc populum.
18 Respondit Balaam ducibus Balac, & ait illis; Etiamsi dederit mihi Balac plenam domum suam argento & auro, non potero transgredi præceptum Dei Domini mei, et
19 facere quid parvum aut magnum. Et nunc manete etiã vos hic nocte istã, ut videam quid respondeat Deus allocutioni meæ hac de re.
20 Venit igitur præceptum Dei ad Balaam noctu, & dixit ei; Si homines isti venerunt ad vocandum te, surge, & vade cum ipsis; sed rem quam dicam tibi, fac tantùm.
21 Surrexitque manè, & stravit asinam suam, abiitque cum principibus Balac.
22 Et inualuit ira Dei, eò quòd abiisset ex avaditate; stetitque angelus Dei in via, ut averteret eum ab ea re; ipse verò insidebat asinæ suæ, habebatque
23 secum duos pueros suos. Cùmque vidisset asina angelum Dei stantem in via, & gladium ejus evaginatum in manum ejus, declinavit à via, & abiit per agros. Verberavit autem eam Balaam, ut reduceret illam ad viam.
24 Iterum stetit angelus Domini in calle vinearum, & erat ibi paries dextrorsùm, et paries sinistrorsùm.

ספר במדבר: כב

,parietem ad se coartavit &,Domini angelum asina vidit Et
25 וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּלְחַץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת־רֶגֶל בִּלְעָם אֶל־הַקִּיר וַיֹּסֶף לְהַכֹּתָהּ׃
,eam percutere addidit &:parietem ad Bilham pedem *compressit* &
,angusto loco in stetit & : transire Domini Angelus addidit Et
26 וַיֹּסֶף מַלְאַךְ־יְהוָה עֹבֹר וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר׃
vidit Et ,sinistram &,dexteram declinandum ad via non quo
27 אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לִנְטוֹת יָמִין וּשְׂמֹאוֹל׃ וַתֵּרֶא
est irat' Et ,Bilham sub cubavit & ,Domini angelum asina
הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּרְבַּץ תַּחַת בִּלְעָם וַיִּחַר־
aperuit Et ,baculo *in* asinam percussit & ,Bilham *nasum*
אַף בִּלְעָם וַיַּךְ אֶת־הָאָתוֹן בַּמַּקֵּל׃ וַיִּפְתַּח
,tibi feci Quid :Bilham ad dixit & ;asina os Dominus
יְהוָה אֶת־פִּי הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מַה־עָשִׂיתִי לְךָ
Bilham dixit Et *? peccavi* tribus jam me percussisti quia
28 כִּי הִכִּיתַנִי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם
,mea manu in gladius esset Utinam *me in irrisum fecisti* Quia : asinam ad
לָאָתוֹן כִּי הִתְעַלַּלְתְּ בִּי לוּ יֵשׁ־חֶרֶב בְּיָדִי
Nonne : Bilham ad asina dixit Et *te occidissem* nunc quia
29 כִּי עַתָּה הֲרַגְתִּיךָ׃ וַתֹּאמֶר הָאָתוֹן אֶל־בִּלְעָם הֲלוֹא
,hanc diem ad usque *te exstinxe ab* me super equitasti *Quam ?* tua asina *ego*
אָנֹכִי אֲתֹנְךָ אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה
detexit Et .Nun: dixit Et *sic* tibi facere consuevi consuescendo Num
31 הַהַסְכֵּן הִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא׃ וַיְגַל
,stantem Domini angelum vidit & ,Bilham oculos Dominus
יְהוָה אֶת־עֵינֵי בִלְעָם וַיַּרְא אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב
,se inclinavit & : ejus manu in *destrictum* ejus gladium & ,via in
בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלֻפָה בְיָדוֹ וַיִּקֹּד
,Domini angelus cum ad dixit Et *.sum facies ad* se incurvavit &
32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה
Ecce *? peccavi* tribus jam tuam asinam percussisti *quid Super*
עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֲתֹנְךָ זֶה שְׁלֹשׁ רְגָלִים הִנֵּה
me vidit Et .*me coram via est perversa* quia; adversario in sum egressus ego
אָנֹכִי יָצָאתִי לְשָׂטָן כִּי־יָרַד הַדֶּרֶךְ לְנֶגְדִּי׃ וַתִּרְאֵנִי
declinisset Nisi *.peccavi* tribus jam *mei faciebam* declinavit &,asina
הָאָתוֹן וַתֵּט לְפָנַי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים אוּלַי נִטְתָה
,vivificassem ipsam & occidissem te etiam nunc quia,*mei faciebam à*
מִפָּנַי כִּי אֹתָהּ גַּם־אֹתְכָה הָרַגְתִּי וְאוֹתָהּ הֶחֱיִיתִי׃
quid,fiebam non quia ;Peccavi : Domini Angelum ad Bilham dixit Et
34 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה חָטָאתִי כִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי
,tuis oculis in *mi stam est* si nunc Et .via in mei occursum in *stans* tu
אַתָּה נִצָּב לְקָרָאתִי בַּדֶּרֶךְ וְעַתָּה אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ
cum Vade : Bilham ad Domini Angelus dixit Et .mihi revertar
אָשׁוּבָה לִּי׃ וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־בִּלְעָם לֵךְ עִם־
,loquéris illud ,te ad loquar quod verbum *tantùm* Et .viris
הָאֲנָשִׁים וְאֶפֶס אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תְדַבֵּר
quia ,Balac audivit Et .Balac principibus cum Bilham abiit Et
35 וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־שָׂרֵי בָלָק׃ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי
,*Mi ab* civitatem in ejus occursum in est egressus &,Bilham *venit*
בָּא בִלְעָם וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ אֶל־עִיר מוֹאָב
.termini extremo in quæ ,Arnon termini *super* quæ
אֲשֶׁר עַל־גְּבוּל אַרְנֹן אֲשֶׁר בְּקְצֵה הַגְּבוּל׃

Versio VULG. LAT.

25 Quem videns asina, iunxit se parieti, & attrivit sedentis pedem. At ille iterùm verbe-
26 rabat eam: Et nihilominùs angelus ad locum angustum transiens, ubi nec ad dexteram nec ad sinistram poterat devi-
27 are, obvius stetit. Cùmque vidisset asina stantem angelũ, concidit sub pedibus sedentis: qui iratus, vehementiùs
28 cædebat fuste latera ejus. Aperuitq; Dominus os asinæ, & locuta est; Quid feci tibi? cur percutis me ecce jam tertiò?
29 Respondit Balaã, Quia comeruisti, & illusisti mihi: utinam haberem gladium, ut te
30 percuterẽ. Dixit asina, Nonne animal tuum sum, cui semper sedere consuevisti usque in præsentem diem? dic quid
31 simile unquã fecerim tibi. At ille ait, Nunquam. Protinus aperuit Dominus oculos Balaam, & vidit angelum stantẽ in via evaginato gladio, adoravitque eum pronus in terrã.
32 Cui angelus, Cur, inquit, tertiò verberas asinam tuam?, Ego veni ut adversarer tibi, quia perversa est via tua, mi-
33 hique contraria. Et nisi asina declinãsset de via, dans locum resistenti, te occidissẽ, & illa
34 viveret. Dixit Balaam, Peccavi, nesciens quòd tu stares contra me: & nũc si displicet tibi ut vadam, revertar,
35 Ait angelus, Vade cum istis, & cave ne aliud, quàm præcepero tibi; loquaris. Ivit igi-
36 tur cum principibus. Quod cùm audisset Balac, egressus est in occursum ejus in oppido Moabitarum, quod situm est in extremis finibus Arnon.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

25 Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ, συνεπέθλιψεν ἑαυτὴν πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἀπέθλιψε τὸν πόδα Βαλαὰμ πρὸς τὸν τοῖχον. καὶ προσέθετο ἔτι μαστίζει αὐτήν.
26 Καὶ προσέθετο ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπελθὼν ἔστη ἐν τόπῳ στενῷ, εἰς ὃν οὐκ ἦν ἐκκλῖναι δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν. Καὶ
27 ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ, συνοκάθισεν ὑποκάτω Βαλαάμ. καὶ ἐθυμώθη Βαλαὰμ, καὶ ἔτυπτε τὴν ὄνον τῇ ῥάβδῳ.
28 Καὶ ἤνοιξεν ὁ Θεὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου, (σ)
29 καὶ λέγει πρὸς Βαλαάμ, (σ) Τί ἐποίησά σοι, ὅτι πέπαικάς με (τ) τρίτον τοῦτο; Καὶ
30 ἔφη Βαλαὰμ τῇ ὄνῳ, Ὅτι ἐμπέπαιγάς μοι, καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν τῇ (υ) χειρί, ἤδη ἂν ἐξενάντησά σε. Καὶ λέγει ἡ ὄνος πρὸς Βαλαάμ, Οὐκ ἐγὼ ἡ (φ) ὄνος σου ἐφ' ἧς ἐπέβαινες (χ) ἀπὸ νεότητός σου, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας; μὴ ὑποροῦσά σοι οὕτω εἰωθυῖα ἐποίησά (ψ) σοι ὅτως; ὁ δὲ
31 εἶπεν, Οὐχί. Ἀπεκάλυψε δὲ ὁ Θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς Βαλαάμ, καὶ ὁρᾷ τὸν (ω) ἄγγελον κυρίου ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ κύψας προσεκύνησε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. (α) Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ,
32 Διατί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου τοῦτο τρίτον; καὶ ἰδὲ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολήν σου, ὅτι οὐκ ἀσεβὴς ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου. καὶ ἰδοῦσά με ἡ ὄνος, ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ, (β)
33 τρίτον τοῦτο. Καὶ εἰ μὴ (γ) ἐξέκλινεν, νῦν ἂν σὲ μὲν ἀπέκτεινα, ἐκείνην δ' ἂν
34 ἐζωοποιοῦμεν. Καὶ ἔφη Βαλαὰμ πρὸς ἄγγελον κυρίου, Ἡμάρτηκα, ἐγὼ οὐκ ἠπιστάμην, ὅτι σύ μοι ἀνθέστηκας (δ) ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν. καὶ νῦν εἰ μὴ σοι (ε)
35 ἀρεστόν, ἀποστρέψομαι. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ πρὸς Βαλαάμ, Συμπορεύθητι μετὰ τῶν ἀνθρώπων· πλὴν τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν εἴπω πρός σε, τοῦτο φυλάξῃ
36 λαλῆσαι. καὶ ἐπορεύθη Βαλαὰμ μετὰ τῶν ἀρχόντων Βαλάκ. Καὶ ἀκούσας Βαλὰκ, ὅτι ἥκει Βαλαὰμ, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, εἰς πόλιν Μωάβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀρνῶν, ἥ ἐστιν ἐν μέσῳ τῶν ὁρίων.

Et cùm vidisset asina angelum 25 *Dei; compressit se ad parietem, & compressit pedem Balaam ad parietem. Et adjecit adhuc cædere eam. Et apposuit angelus* 26 *Dei & abiens substitit in loco angusto, in quo non fuit declinare in dexteram neque sinistram. Et cùm vidisset asina an-* 27 *gelum Dei; concidit sub Balaam. Et iratus est Balaam, & percutiebat asinam virgâ. Et* 28 *aperuit Deus os asinæ: & oit ad Balaam, Quid feci tibi, quia percussisti me tertiò hoc?* 29 *Et ait Balaam asinæ, Quia il-lusisti mihi: & si habuissem gladium in (b) manu, jam transfixissem te. Et ait asina ad Bala-* 30 *am, Nonne ego sum asina tua, super quam insendisti à juventute tua usque ad hodiernam diem? Nunquid de perfectione deficiens feci sic tibi? At ille dixit,* 31 *Non. Revelavit autem Deus oculos Balaam: & videt angelum Domini resistentem in via, & gladium evaginatum in manu ejus; & procumbens adoravit (i) facie suã. Et dixit ei* 32 *angelus Dei, Cur percussisti asinam tuam tertiò hoc? Et ecce ego exii in dilationem tuam: quia non est (k) urbana via tua ante me. Et cùm vidisset me asina, declinavit à me tertiò hoc. Et nisi declinâsset, nunc sa-* 33 *ne te quidem interfecissem; illam verò incolumem conservâssem. Et dixit Balaam an-* 34 *gelo Domini, Peccavi: non enim sciebam, quia tu mihi resistebas in via in occursum. Et nunc si tibi (l) non satisfaciet, revertar. Et dixit angelus Dei ad Bala-* 35 *am, Vade simul cum hominibus: tantummodò verbum, quodcunque dixero ad te, hoc observabis loqui. Et ivit Balaam cum prin-* 36 *cipibus Balac. Et audiens Balac quia venit Balaam, exiit in occursum ei in civitatem Moab, quæ est super fines Arnon, quæ est à parte finium.*

MS.A. (ρ) καὶ εἶπεν πρὸς (σ) τί πεποίηκά σοι, (τ) τοῦτο τρίτον; (υ) χειρί μου, ἤδη (φ) ὄνος, ἐφ' (χ) ὃν νεότητος, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης; (ψ) σοι τοῦτο; (ω) ἄγγελον τοῦ Θεοῦ ἀνθεστηκότα (α) Καὶ λέγει αὐτῷ (β) τοῦτο τρίτον. (γ) ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ, νῦν σὲ μὲν (δ) εἰς συνάντησίν μοι ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ (ε) ἀρέσκει,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Vidénque asina angelum Domini, com- 25
pressit se ad parietem, pressítque pedem Be-
laam ad parietem: at ille rursus verbera-
vit eam. Iterum quoque angelus Domini 26
transiens stetit in loco angusto, ubi non erat
via declinandi ad dexteram neque ad sini-
stram. Et cùm vidisset asina angelum Domi- 27
ni, succubuit sub Belaam: & irâ percitus
Belaam, percussit asinam fústi. Aperuítque 28
Dominus os asinæ, & dixit ad Belaam; Quid
feci tibi quòd me percusseris jam tribus vici-
bus? Respondit Belaam asinæ, Quia illusisti 29
mihi: & si haberem gladium in manibus
meis, modò te occiderem. Ait asina ad Be- 30
laam, Annon ego sum asina tua cui tu infide-
re consuevisti à pueritia tua usque ad hodi-
ernum diẽ? num feci unquam tibi tale qui-
quam? Ait illi; Minimé. Retexit autem Domi- 31
nus oculos Belaam, & vidit angelum Domi-
ni stantem in via; & gladium suum distri-
ctum manu suâ tenentem: & genuflectens
adoravit super faciem suam. Et dixit ad eum 32
angelus Domini, Cur verberâsti asinam tuã
jam tribus vicibus? en ego egressus sum ut
essem tibi adversarius, eò quòd direxeris viã
contra me. Et videns me asina, deflexit à me 33
jam tribus vicibus: & nisi deflexisset à me,
nunc te occidissẽ, ipsam verò servâssem. Di- 34
xit Belaam ad angelum Domini, Peccavi; ig-
norabam quòd tu stares adversùm me in via:
nunc si ingratum est in oculo tuo, revertar.
Ait angelus Domini ad Belaam, Vade cum 35
viris, duntaxat sermonem quem dixero tibi,
ipsum facito. Abiit ergò Belaam cum magna-
tibus Balac. Audiens autem Balac venisse 36
Belaam, egressus est in occursum ejus ad ur-
bem Moab quæ est in finibus Arnon, in ex-
tremis finibus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TARGUM ONKELOS. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס

25 וחזת אתנא ית מלאכא דיי ודחיקת
לכתלא ודחיקת ית דגלא דבלעם
26 לכתלא ואוסף למסחרה : ואוסיף
מלאכא דיי למעבד וקם באחד
עק די לית ארח למסטי לימינא
27 ולסמלא : וחזת אתנא ית מלאכא
דיי ורבעת תחות בלעם ותקיף
רוגזא דבלעם ומחא ית אתנא
28 בחסטרא : ופתח יי ית פומא דאתנא
ואמרת לבלעם מה עבדית לך ארי
29 מחיתני דנן הלך זמנין : ואמר בלעם
לאתנא ארי חיכת בי אלו פן איתי
30 חרבא בידי ארי כען קטלתיך : ו
אמרת אתנא לבלעם הלא אנא
אתנך דרכבת עלי מדעאתך עד
יומא הדין המילף אלפנא למעבד
31 לך כדין ואמר לא : וגלא יי ית עיני
בלעם וחזא ית מלאכא דיי מעמד
באורחא וחרבה שליפא בידיה
32 וכרע וסגיד לאפוהי : ואמר ליה
מלאכא דיי על מה מחיתא ית
אתנך דן תלת זמנין הא אנא
נפקית למסטן ארי לי קדמי דאזל
33 דעיל מיול באורחא לקבלי : וחזתני
אתנא וסטת מן קדמי דן תלת
זמנין אילו פן לא סטת מן קדמי
אר כען אף יתך קטלית ויתה
34 קיימת : ואמר בלעם למלאכא דיי
חטית ארי לא ידעית דאתית מעמד
לקדמותי באורחא וכען אם ביש
35 בעינך אתוב לי : ואמר מלאכא דיי
לבלעם איזל עם גברא ולחוד ית
פתגמא די אמלל עמך יתיה תמלל
36 ואזל בלעם עם רברבי בלק : ושמע
בלק ארי אתא בלעם ונפק
לקדמותיה לקרתא דמואבאי על
תחום ארנון די בסטר תחומא :

25 Et vidit asina angelum Dñi, et
strinxit se cum pariete, et con-
strinxit pedem Balaam ad pa-
tietem : & addidit percutere
26 eam. Et addidit angelus Do-
mini transire : & stetit in lo-
co angusto, ubi non erat via
ut declinaret ad dexteram ne-
que ad sinistram. Vidit quoque asi-
na angelum Domini, et conci-
dit sub Balaam : et iratus est fu-
rot Balaam, et percussit asinam
28 baculo. Et aperuit Domin° os
asinæ : et dixit ad Balaam, Quid
feci tibi, quia percussisti me
29 jam tribus vicibus ? Et ait Ba-
laam ad asinam; Quia illusisti
mihi : utinam esset gladius in
manu mea, qui nunc occidis-
30 sem te. Dixitque asina ad Ba-
laam ; Nonne ego sum asina
tua, super quam sedisti ex quo
esse cœpisti usq; in diem hanc?
nunquid consuetudine consue-
vi sic facere tibi ? et ait, Non.
31 Aperuitque Dominus oculos
Balaam : et vidit angelum Do-
mini stantem in via; et gladius
ejus evaginatus erat in
manu sua : et incurvatus est, &
adoravit in faciem suam. Di-
xitque ei angelus Domini; Cur
percussisti asinam tuâ jam ter-
tia vice? ecce ego egressus sum
ut adversarer tibi; quia notum
est coram me quòd tu volebas
33 ire per viam contra me. Vidit-
que me asina, et declinavit à fa-
cie mea jam tertia vice : et nisi
declinâsset à facie mea, nunc
enim te quoque occidissem, &
34 eam reservassem. Dixitque Ba-
laam ad angelum Domini, Pec-
cavi ; quia nesciebam quod tu
stares in occursum meum in
via : nunc autem si displicet
35 in oculis tuis, revertar. Et ait
angelus Domini ad Balaam,
Vade cum viris ; sed verbum
quod locutus fuero tecum, il-
lud loquaris : & abiit Balaam
36 cum principibus Balac. Et au-
divit Balac quòd veniebat Ba-
laam : & egressus est in occur-
sum ejus in urbe Moab, quæ est
juxta terminum Arnön, quæ est
in latere termini.

25 Videns autem asina angelum
Domini compressit se ad pa-
rietem, compressit quoque pe-
dem Balaam ad parietem, qui
26 iterum percussit eam. Sed
angel° Domini denuò transi-
vit, & stetit in loco angu-
stia, in quo non erat via ad
declinandũ ad dexteram aut
27 sinistram. Videns verò asina
angelum Domini, succubuit
sub Balaamo; tunc exarsit ira
Balaami, & percussit asinam
virgâ. Et aperuit Dominus
28 os asinæ, dixitque Balaamo,
Quid feci tibi, quàd percus-
sisti me his tribus vicibus ?
Respondit verò Balaã asinæ,
29 Quia illusisti mihi : utinam
esset gladius in manu mea,
certè nunc occiderem te. Di-
30 xit autẽ asina Balaamo, Nõn-
ne ego sum asina tua, cui insed-
disti (b) ex qua tu es usque in
hunc diem ? num (c) consue-
scendo cæsuevi facere tibi
sic ? respondit que, Non. Et
31 revelavit Dominus oculos Ba-
laam, viditque angelum Do-
mini stantem in via, exer-
tumque gladium in manu ej-
us ; Tunc inclinavit se, &
prostravit se in faciem suam.
32 Et dixit ei angelus Domini,
Quare percussisti asinam tuã
jam tribus vicibus ? ecce ego
egressus sum ut adversarer
tibi, displicet enim mihi iter
33 tuũ. Vidit autẽ me asina ista,
et declinavit à facie mea, jam
tertiã vice quòd si non decli-
nâsset à facie mea, certè
34 nunc etiam te interfecis-
sem, illam autem vivam
conservâssem. Respondit ve-
rò Balaam angelo Domini,
Peccavi, quia non cognovi
quòd tu stares obviãm mihi
35 in via : nunc autem si mala
res est in oculis tuis, revertar.
Dixit autem angelus Domini
Balaamo, Abi cum hominibus
illis : Verumtamen verbum
quod dixerat tibi, hoc solliciti-
36 tus esto loqui. Abivit igitur
Balaam cum principibus Ba-
lac. Audiens autem Balac
quòd veniebat Balaã, egres-
sus est in occursum ejus ad
civitatem Moab quæ est jux-
ta fines Arnon in extremita-
te finium.

VER. SAM. (b) à principatu tuo (c) intelligendo intellexi

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

25 * فَلَمَّا رَأَتْهُ أَتَانُ رَحَمَتْ مَعَ الحَائِطِ * فَضَغَطَتْ رِجْلَ بَلْعَامَ إِلَى الحَائِطِ * فَزَادَ فِي ضَرْبِهَا * ثُمَّ عَادَ
26 مَلَاكُ اللَّهِ * فَجَازَ وَوَقَفَ فِي مَوْضِعٍ مَا لَيْسَ طَرِيقٌ يَمَالُ عَنْهُ إِلَيْهِ يَمِينًا أَوْ يَسَارًا * فَلَمَّا رَأَتْهُ رَبَضَتْ
27 تَحْتَ بَلْعَامَ * فَاشْتَدَّ غَضَبُهُ * فَضَرَبَهَا بِالعَصَا * فَفَتَحَ اللَّهُ فَاهَا * فَقَالَتْ لِبَلْعَامَ * مَاذَا صَنَعْتُ بِكَ إِذْ
28 ضَرَبْتَنِي هَذِهِ المَرَّةَ الثَّالِثَةَ * قَالَ لِأَنَّكِ تَرَاوَغْتِ بِي * وَلَوْ كَانَ فِي يَدِي سَيْفٌ لَكُنْتُ قَدْ قَتَلْتُكِ
29 * قَالَتِ الأَتَانُ أَتَانُكَ الَّتِي رَكِبْتَنِي مُذْ كُنْتَ إِلَى اليَوْمِ * هَلْ عَوَّدْتُكَ أَنْ أَصْنَعَ بِكَ كَذَا
30 * قَالَ لَا * ثُمَّ كَشَفَ اللَّهُ عَنْ بَصَرِ بَلْعَامَ * فَرَأَى المَلَاكَ وَاقِفًا فِي الطَّرِيقِ وَسَيْفُهُ مَصْلُتٌ بِيَدِهِ *
31 فَخَرَّ بَيْنَ يَدَيْهِ سَاجِدًا * فَقَالَ لَهُ لِمَ ضَرَبْتَ أَتَانَكَ ثَلَاثَ دَفَعَاتٍ * وَأَنَا خَرَجْتُ أَنْ أُحَيِّدَكَ * إِنَّ
32 طَرِيقَكَ الطَّرِيقُ حَذَائِي * حَتَّى رَأَتْنِي الأَتَانُ فَمَالَتْ عَنِّي هَذِهِ الدَّفْعَةَ الثَّالِثَةَ * وَلَوْ لَمْ تَمِلْ
33 عَنِّي لَقَتَلْتُكَ الآنَ وَأَبْقَيْتُهَا * قَالَ لَهُ * قَدْ أَخْطَأْتُ * وَلَمْ أَعْلَمْ أَنَّكَ وَاقِفٌ تَلْقَائِي فِي الطَّرِيقِ *
34 وَالآنَ فَإِنْ سَاءَكَ مَصِيرِي رَجَعْتُ * قَالَ امْضِ مَعَ القَوْمِ * وَالقَوْلَ الَّذِي أَقُولُهُ لَكَ قُلْهُ فَقَطْ *
35 فَمَضَى مَعَهُمْ * فَلَمَّا سَمِعَ بَالَاقُ بِمَجِيءِ بَلْعَامَ خَرَجَ تَلْقَاءَهُ إِلَى مَدِينَةِ مُوآبَ عَلَى تُخُمِ أَرْنُونَ
36 الَّتِي فِي طَرَفِهِ *

Cúmque vidisset eum, compressit se ad
25 parietem, & pressit pedem Balaam ad
parietem; quare adjecit verberare ea-
26 em. Item reversus est angelus Dei,
& transiit ac stetit in loco in quo
non erat via declinandi à se dextror-
27 sùm aut sinistrorsùm. Cúmque vidisset
eum asina, corruit sub Balaam; & in-
volutit furor ejus, verberavitque illam
28 fuste. Aperuit autem Deus os ejus,
& ait ad Balaam; Quid feci tibi,
ut verberaves me hâc vice tertiâ ?
29 Dixit, Quia in cœno me volutâsti; & si
si fuisset in manu mea gladius, jam
30 occidissem te. Ait, Nõnne asina tua sum,
quam conscendisti à quo fui usque ad
hanc diem ? num consuevi sic agere
31 tecum ? Ait, Non. Tum detexit De-
us visum Balaam, & vidit angelum
stantem in itinere, & gladium ejus eva-
ginatum in manu ejus ; procidit ergò co-
32 ram illo adorans. Ait autem illi, Cur
verberâsti asinam tuam tribus vicibus,
cùm ego exierim ut divertérem te ? Et
33 quidem occlusa est via coram me, Ita
ut viderit me asina, & declinârit à me
hâc tertiâ vice; & nisi declinâsset à
me, interfecissem te nunc, & servâs-
34 sem illam. Dixit ei, Jam peccavi, et
nesciebam te stare adversùm me in itiñere
; et nunc si displicet tibi discessus
35 meus, revertar. Ait illi; Vade
cum turba, sermonem quem dicam ti-
bi, profer tantummodo : abiitque cum il-
lis. Cùm verò audiisset Balac adven-
36 tum Balaam, egressus est in accursum
ejus ad civitatem Moab, ad terminos
Arnon quæ est in limitibus ipsius Balac.

ספר במדבר: כג

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

37 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם הֲלֹא שָׁלֹחַ שִׁלַּחְתִּי אֵלֶיךָ לִקְרֹא
לְךָ לְמַה־ לֹא־הָלַכְתָּ אֵלַי הַאֻמְנָם לֹא אוּכַל כַּבֶּדְךָ :
38 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הִנֵּה בָאתִי אֵלֶיךָ עַתָּה הֲיוֹכֹל
אוּכַל דַּבֵּר מְאוּמָה הַדָּבָר אֲשֶׁר יָשִׂים אֱלֹהִים בְּפִי אֹתוֹ
אֲדַבֵּר : 39 וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ קִרְיַת חֻצוֹת :
40 וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וָצֹאן וַיִּשְׁלַח לְבִלְעָם וְלַשָּׂרִים
אֲשֶׁר אִתּוֹ : 41 וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בִּלְעָם
וַיַּעֲלֵהוּ בְּמוֹת בָּעַל וַיַּרְא מִשָּׁם קְצֵה הָעָם :

37 Dixitq; ad Balaam, Misi nuntios ut vocarent te : cur non ſtatim veniſti ad me? an quia
38 mercedem adventui tuo reddere nequeo ? Cui ille reſpondit , Ecce adſum : numquid loqui potero aliud, niſi
39 quod Deus poſuerit in ore meo ? Perrexerunt ergò ſimul, et venerunt in urbem, quæ in ex-
40 tremis regni ejus finibus erat. Cúmq; occiditſſet Balac boves & oves, miſit ad Balaam, &
41 principes qui cum eo erant, munera. Mane autem ſacto duxit eum ad excelſa Baal, & inruitus eſt extremam partem populi.

37 Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, Οὐχὶ ἀπέστειλα πρὸς σὲ καλέσαι σε; διατί οὐκ ἦρχου
πρός με; ὄντως οὐ δυήσομαι τιμῆσαί σε.
38 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ, Ἰδοὺ ἥκω πρὸς σὲ νῦν. δυνατὸς ἔσομαι λαλῆσαι τί ;
τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν ἐμβάλῃ ὁ Θεὸς (ζ) εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο λαλήσω. Καὶ ἐπορεύθη Βαλαὰμ
39 μετὰ Βαλάκ, καὶ ἦλθον εἰς πόλις ἐσχάτων.
40 Καὶ ἔθυσε Βαλὰκ πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἀπέστειλε τῷ Βαλαὰμ καὶ τοῖς ἄρχουσι τοῖς
41 μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο πρωΐ. καὶ παραλαβὼν Βαλὰκ τὸν Βαλαὰμ, ἀνεβίβασεν αὐτὸν
ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς Βαὰλ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τῆς τοῦ λαοῦ.

MS.A. (ζ) εἰς τὴν καρδίαν μου, τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι.

37 Et dixit Balac ad Balaã, Nonne miſi ad te vocare te ? Quare
38 non veniebas ad me? Verè non potero honorare te. Et ait Balaã ad Balac, Ecce venio ad te nunc, Po-
39 tens ero loqui quippiã? Verbum, quodcunq; injecerit Deus in os meũ ; (m) hoc loquar. Et proſe-
40 ctus eſt Balaã cum Balac, et venerunt in civitates (n) plateatum. Et ſacrificavit Balac oves, et vi-
41 tulos, et miſit ad Balaam, et ad principes, qui cum eo. Et ſactum eſt mane; et aſſumens Balac ipſũ Balaam , aſcendere eum fecit ad (o) ſtatuam Baal; & indè oſtendit ei partem quandã populi,

CAP. XXIII. כג

1 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֶה־לִּי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וְהָכֵן
2 לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים : וַיַּעַשׂ בָּלָק
3 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בִּלְעָם וַיַּעַל בָּלָק וּבִלְעָם
פַּר וָאָיִל בַּמִּזְבֵּחַ : וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְבָלָק הִתְיַצֵּב
עַל־עֹלָתֶךָ וְאֵלְכָה אוּלַי יִקְרֶה יְהוָה לִקְרָאתִי
4 וְדָבָר מַה־יַּרְאֵנִי וְהִגַּדְתִּי לָךְ וַיֵּלֶךְ שָׁפִי : וַיִּקַּר
אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֶת־שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת
5 עָרַכְתִּי וָאַעַל פַּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ : וַיָּשֶׂם יְהוָה
דָּבָר בְּפִי בִלְעָם וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר :
6 וַיָּשָׁב אֵלָיו וְהִנֵּה נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ הוּא וְכָל־
7 שָׂרֵי מוֹאָב : וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר מִן־אֲרָם
יַנְחֵנִי בָלָק מֶלֶךְ מוֹאָב מֵהַרְרֵי־קֶדֶם לְכָה אָרָה־
8 לִי יַעֲקֹב וְלְכָה זְעֹם יִשְׂרָאֵל : מָה אֶקֹּב לֹא
קִבֹּה אֵל וּמַה אֶזְעֹם לֹא זָעַם יְהוָה :
9 כִּי־מֵרֹאשׁ צֻרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגְּבָעוֹת אֲשׁוּרֶנּוּ
הֶן־עָם לְבָדָד יִשְׁכֹּן וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב :

1 Dixitq; Balaam ad Balac, Ædifica mihi hic ſeptem aras,
& para totidem vitulos, ejuſ-
2 dém; numeri arietes ? Cúmque feciſſet juxta ſermonem
Balaam , impoſuerunt ſimul
3 vitulum & arietem ſuper aram. Dixitq; Balaam ad Balac, Sta paluiſper juxta holo-
cauſtũ tuum, donec vadam, ſi
4 fortè occurrat mihi Dñs: & quodcunque imperaverit, lo-
quar tibi. Cúmque abiiſſet
5 velociter, occurrit illi Deus. Locutúſq; ad eum Balaam ;
Septem, inquit, aras erexi, &
6 impoſui vitulum & arietem deſuper. Dñs autem poſuit
verbum in ore ejus, & ait ;
7 Revertere ad Balac, et hæc loquéris. Reverſus invenit
ſtantem Balac juxta holocau-
8 ſtum ſuum, & omnes princi-
9 pes Moabitarum. Aſſumptq; parabolã ſuã, dixit ; De A-
rã adduxit me Balac rex Mo-
abitarum, de montibus Orientis : Veni, inquit, & male-
dic Jacob : propera, & dete-
ſtare Iſrael. Quo modo ma-
ledicam, cui non maledixit
Deus ? Qui ratione deteſter,
quem Dominus non deteſta-
9 tur ? De ſummis ſilicibus vi-
debo eum, & de collibus con-
ſiderabo illum. Populus ſo-
lus habitabit, & inter gentes
non reputabitur.

ΚΕΦ. κγ'.

1 Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῷ Βαλάκ, Οἰκοδόμησόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμὸς, καὶ ἑτοίμασόν
2 μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριός. Καὶ ἐποίησε Βαλὰκ ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ Βα-
λαάμ· καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν
3 βωμόν. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ,
Παρέχηθι ἐπὶ τὴν θυσίας (α) σου, καὶ πορεύσο-
μαι εἰ μοι φανεῖ ὁ Θεὸς ἐν συναντήσει, καὶ
ῥῆμα ὃ ἐὰν μοι δείξῃ, ἀναγγελῶ σοι. καὶ πορ-
4 ἐπὶ Βαλὰκ ἐπὶ τὴν θυσίας αὐτοῦ. Καὶ Βαλα-
ὰμ ἐπορεύθη ἐπορεύσασε τὴν Θεόν. καὶ ἐπορ-
εύθη ἐυθεῖαν καὶ ἐφάνη ὁ Θεὸς τῷ Βαλα-
ὰμ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλαὰμ, Τὸν ἑπτὰ
5 βωμὸν ἡτοίμασα, καὶ ἀνεβίβασα μόσχον καὶ
κριὸν ἐπὶ τὰ βωμόν. Καὶ ἐνέβαλεν ὁ Θεὸς
ῥῆμα εἰς τὸ στόμα Βαλαὰμ, καὶ εἶπεν, Ἐπι-
6 στρεφὲς πρὸς Βαλάκ, (β) οὕτω λαλήσεις. Καὶ
ἀπεστράφη πρὸς αὐτὸν. καὶ ὁ ἦν ἑστὼς ἐπὶ τὴ
ὁλοκαυτωμάτων αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
7 Μωὰβ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐλαβὼν τὴν παραβο-
λὴν αὐτοῦ, εἶπεν, Ἐκ Μεσοποταμίας μετε-
πέμψατό με Βαλὰκ βασιλεὺς Μωὰβ ἐξ ὀρέων ἀπ' ἀνατολῶν, λέγων, Δεῦρο ἀρᾶσαί
8 μοι τὸν Ἰακὼβ, καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί
μοι τὸν Ἰσραήλ. Τί (γ) ἀρῶμαι ὃν μὴ
ἀρᾷ (δ) κύριος ; ἢ τί (ε) καταρῶμαι
9 ὃν μὴ καταρᾶται ὁ Θεός ; Ὅτι ἀπὸ κορυφῆς
ὀρέων ὁρῶμαι αὐτὸν, καὶ (ζ) ἀπὸ βουνῶν
προσνοήσω αὐτόν. ἰδὺ λαὸς μόνος κατοικήσει, καὶ ἐν (η) ἔθνεσιν ὁ συλλογισθήσεται.

MS.A. (α) ζω, ἐγὼ ἡ πορεύσομαι (β) ὅτως (γ) ἀρῶμαι (δ) ὁ κύριος; (ε) καταρῶμαι (ζ) ἀπὸ τῶν βουνῶν (η) ἔθνεσιν * συλλογισθήσεται.

CAP. XXIII.

1 Et dixit Balaã ad Balac, Ædi-
fica mihi hic ſeptẽ aras, et pa-
ra mihi hic ſeptẽ vitulos, & ſep-
2 tẽ arietes. Et fecit Balac, quem-
admodũ dixit ei Balaam: et ob-
tulit vitulum et arietẽ ſuper a-
3 ram. Et dixit Balaam ad Balac, Aſſiſte ſuper ſacrificiũ tuum: et
ibo, ſi apparebit mihi Deus in o-
cursu: et verbũ quodcunq; mihi oſtenderit, annuntiabo tibi. Et (a)
4 aſſitit Balac ſuper ſacrificiũ ſu-
um. Et Balaam ivit interrogare
5 Deum: et ivit rectã. Et apparuit Deus ipſi Balaam. Et dixit ad
eum Balaã, Septem aras paravi,
6 et aſcendere feci vitulum et a-
rietem ſuper arã. Et immiſit Deus verbum in os Balaam ; & 5
dixit, Reverſus ad Balac, ſic
loquéris. Et reverſus eſt ad e-
6 um. Et ecce ille ſtabat ſuper holo-
cauſtomata ſua, et omnes princi-
pes Moab cum eo. Et ſaeſtus eſt
7 ſpiritus Domini ſuper illum. Et
aſſumens parabolam ſuam, dixit,
Ex Meſopotamia accerſivit me
Balac rex Moab, ex montibus ab
Oriente, dicens; Veni, maledic mi-
hi Jacob; & veni, ſupermaledic
8 mihi Iſrael. Quid maledicam,
quẽ non maledicit Dominus; vel
quid ſupermaledicam, quem non
9 ſupermaledicit Deus? Quoniam
de vertice montium intuebor eũ,
& à collibus intelligam eũ.
Ecce populus ſolus habitabit, &
in gentibus non reputabitur.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

37 ܐܡܪ ܒܠܩ ܠܒܠܥܡ ܠܐ ܫܠܚ ܫܠܚܬܝ ܠܟ ܠܡܩܪܐ ܠܟ ܠܡܢܐ ܠܐ ܐܬܬܐ ܠܘܬܝ ܗܠܐ ܡܬܝܩܪ ܐܢܐ ܠܡܩܪܝܘܬܟ ܗܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܠܡܬܠ ܠܟ ܝܩܪ ܠܡܐ ܠܐ ܐܬܬܝ ܠܘܬܝ ܗܠܐ ܡܬܝܩܪ ܐܢܐ ܠܡܩܪܝܘܬܟ ܗܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܠܡܬܠ ܠܟ
38 ܐܡܪ ܒܠܥܡ ܠܒܠܩ ܗܐ ܐܬܝܬ ܠܘܬܟ ܗܫܐ ܗܠܝܟ ܠܡܠܠ ܡܕܡ ܠܡܠܠ ܗܠܐ ܕܡܠܠ ܐܠܗܐ ܒܦܝ ܗܘ ܐܢܐ ܡܡܠܠ ܠܡܠܠ ܗܠܐ ܕܡܠܠ ܐܠܗܐ ܒܦܝ ܗܘ ܐܢܐ ܡܡܠܠ
39 ܘܐܙܠ ܒܠܥܡ ܥܡ ܒܠܩ ܘܐܬܘ ܠܩܪܝܬ ܚܨܘܬ ܘܐܙܠ ܒܠܥܡ ܥܡ ܒܠܩ ܘܐܬܘ ܠܩܪܝܬ ܚܨܘܬ
40 ܘܕܒܚ ܒܠܩ ܒܩܪ ܘܨܐܢ ܘܫܕܪ ܠܒܠܥܡ ܘܠܪܒܪܒܢ ܕܥܡܗ ܘܕܒܚ ܒܠܩ ܒܩܪ ܘܨܐܢ ܘܫܕܪ ܠܒܠܥܡ ܘܠܪܒܪܒܢ ܕܥܡܗ
41 ܘܗܘܐ ܒܨܦܪܐ ܢܣܒ ܒܠܩ ܠܒܠܥܡ ܘܐܬܝܠܗ ܠܒܡܬ ܒܥܠ ܘܚܙܐ ܡܢܗ ܠܩܨܐ ܕܥܡܐ ܗܘ ܐܢܐ ܡܡܠܠ ܘܐܬܝܠ ܠܒܡܬ ܒܥܠ ܘܚܙܐ ܡܢܗ ܠܩܨܐ ܕܥܡܐ ܗܘ ܐܢܐ ܡܡܠܠ

37 Dixitq; Balac ad Belaam, Jam miſi pro te ut te
accelſerem, quomodo non veniſti ad me? num
38 fortè putabas non ſatis mihi virium eſſe ad
honorandum te? Reſpondit Belaam ad Balac,
Ecce veni ad te, num autem ullatenus potero
39 quicquam dicere? nonniſi enm ſermonem
quem poſuerit Deus in ore meo, dicam. Et
40 abiit Belaam cum Balac, introduxíque eum
in urbẽ Haſeroth. Et mactans Balac boves et
41 oves, miſit ad Belaam et ad magnates qui cum
eo erant. Mane autem facto, duxit Balac Bela-
amum, & aſcendere fecit eum ad Bemoth
Baal, & vidit inde extremitatem populi.

CAP. XXIII.

1 Dixitq; Belaam ad Balac, Extrue mihi hic
ſeptem aras, & para mihi hic ſeptem bo-
2 ves & ſeptem arietes. Fecíque Balac quem-
admodum dixerat ei Belaam : extulíque Ba-
lac & Belaam boves & arietes ad aras. Et ait
3 Belaam ad Balac, Sta hic apud ſacrificia tua,
& ego vadam, ſi fortè occurrat Dominus in
occurſum meum ; & ſermonem quem oſten-
derit mihi, indicabo tibi : & abiit ſincerè.
4 Apparuit ergò Deus Belaamo: dixitq; ad eum
Belaam, Septem aras paravi, & extuli boves
5 atque arietes ad aras. Poſuitq; Dominus
verbum in ore Belaam, & ait ad illum, Vade
6 ad Balac, & ſic loquere. Venit ergò ad eum
ſtantem propè ſacrificia ſua, cum omnibus
7 principibus Moab. Et aſſumens proverbium
ſuum, dixit, De Aram duxie me Balac rex
Moabitarum, de montibus Orientis ; & dixit
8 mihi, Veni, maledic mihi Jacobum; & veni,
9 perde mihi Iſraelem. Cur maledicam ei cui
non maledixie Deus? & cur perdam eum
quem non perdidit Dominus? Nam de cacu-
mine montium vidi eum, & de collibus in-
tuitus ſum eum : en populus eſt ſeorſum ha-
bitans, & inter populos non computatur.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

37 וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק הֲלָא מִשְׁלַח
שְׁלַחְתִּי לְוָתִךְ לְמִקְרֵי לְךָ לְמָה לָא
אֲתֵיתָא לְוָתִי הַבְּקוֹשְׁטָא הַיְתִיתָא
38 אֲמַר לֵית אֵנָשׁ יָכִיל לְמִקְרוֹתָךְ וַאֲמַר
בִּלְעָם לְבָלָק הָא אֲתֵיתִי לְוָתִךְ כְּעַן
הֲמִבֵּל יְכִילְנָא לְמַלָּלָא מִדְּעָם
פִּתְגָּמָא דִּישַׁוֵּי יְיָ בְּפוּמִי יְתִיהּ אֵמַלֵּל:
39 וַאֲזַל בִּלְעָם עִם בָּלָק וַאֲתָו לְקִרְיַת
מְחוּזוֹתֵי: 40 וּנְכַס בָּלָק תּוֹרִין וְאִמְּן
וְשִׁלַּח לְבִלְעָם וּלְרַבְרְבֵיא דִּי עִמֵּיהּ:
41 וַהֲוָה בְצַפְרָא וּרְכַב בָּלָק יַת בִּלְעָם
וְאַסְקֵיהּ לְרֵמֵי דְּחַלְתֵּיהּ וְחַזֵּיהּ
מִתַּמָּן קְצַת מִן עַמָּא: כג

1 וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק בְּנֵה לִי הָכָא
שְׁבְעָא מַרְבְּחִין וְאַתְקֵן לִי הָכָא
2 שְׁבְעָא תּוֹרִין וְשִׁבְעָא דְכַרִין: וַעֲבַד
בָּלָק כְּמָא דִי מַלֵּל בִּלְעָם וְאַסִּיק
בָּלָק וּבִלְעָם תּוֹר וּרְכַר עַל כָּל-
3 מַרְבְּחָא: וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק אִתְעַתַּד
עַל עֲלָתָךְ וְאֵיזִיל מְאֵים יְעָרַע מֵימַר
מִן קֳדָם יְיָ לְקָרָמוֹתִי וּפִתְגָּמָא
4 דִּיחַוִּינֵנִי וַאֲחַוִּי לָךְ וְאָזַל יְחִידָי: וְעָרַע
מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְוָת בִּלְעָם וַאֲמַר
לֵיהּ יַת שְׁבְעָא מַרְבְּחִין סְדַרִית
וְאַסְקֵית תּוֹר וּרְכַר עַל כָּל מַרְבְּחָא:
5 וְשָׁוִי יְיָ פִּתְגָּמָא בְּפוּמֵי רִבְלְעָם
וַאֲמַר תּוּב לְוָת בָּלָק וּכְדֵין תִּמְלַל:
6 וְתָב לְוָתֵיהּ וְהָא מְעַתַּד עַל עֲלָתֵיהּ
הוּא וְכָל רַבְרְבֵי מוֹאָב: 7 וּנְטַל מַתְלֵיהּ
וַאֲמַר מִן אֲרָם רַבְּרָנִי בָּלָק מַלְכָּא
דְמוֹאָב מִטּוּרֵי מַדִּינְחָא אֲתָא לוֹט-
לִי יַעֲקֹב וַאֲתָא תְּרִיעַ לִי יִשְׂרָאֵל:
8 מָה אֶלְוִיהּ דְּלָא לְוִיהּ אֵל וּמָה
9 אֶתְרְעֵיהּ דְּלָא תְרִיעֵיהּ יְיָ: אֲרֵי מֵרֵישׁ
טוּרַיָּא אֲחַוִּינֵיהּ וּמִגְּבָעָתָא אֶסְכִּינֵיהּ הָא
עַמָּא בְּלְחוֹדוֹהִי יִתְיַתָּבוּן וּבְעַמְּמַיָּא לָא יִתְחַשָּׁבוּן:

Targum ONKELOS.

37 Dixitque Balac ad Balaam; Nonne mittens misi ad te, ut vocarem te? cur non venisti ad me? nunquid verè dicebas, quòd non poteram honorare te?
38 Dixitq; Balaam ad Balac, Ecce nunc venio ad te; nùnquid possum loqui aliquid? verbum enim quod Dominus posuerit in ore meo, illud loquar. Abiitq; Balaam cum Balac:
39 & venerunt in urbem provinciæ ejus. Et occidit Balac oves & boves: & misit ad Balaam, &
40 ad principes qui erant cum eo. Et facto mane, tulit Balac Balaam, & duxit eum in excelsa Dei sui; & vidit inde extremam partem populi.

CAP. XXIII.

1 Dixitq; Balaam ad Balac; Ædifica mihi hìc septem aras: & para mihi hìc septé boves
2 & septem arietes. Et fecit Balac, sicut locutus fuerat Balaam: & obtulerunt Balac & Balaã bové & arietem super unam:
3 quamque aram. Dixitque Balaam ad Balac; Sta juxta holocaustum tuum: & ibo, si fortè occurrat sermo à facie Dñi in occursũ meũ; & verbũ q̃ indicauerit mihi, nunciabo tibi: abiitq; solus. Et occurrit
4 verbũ à facie Dñi ad Balaam: & dixit ei; septem aras disposui, & obtuli bovem & arie-
5 tem super aram: Posuitq; Dñs verbũ in ore Balaam: & ait, Revertere ad Balac, & sic lo-
6 quéris. Reversusq; est ad eũ; ecce ille stabat juxta holocaustũ suum, & omnes principes
7 Moab. Et assumpsit parabolã suã, & ait: De Aram duxit mẽ Balac rex Moab, de montibus Orientis; veni inquit, maledic pro me Jacob; & veni, projice
8 à me Israelẽ. Quid maledicã, cui non maledixit Deus? & quid projiciam, quem non
9 projecit Dominus? A vertice enim montium intueor eum; & de collibus considero eum: ecce populus solus possidebit seculum, & in gentibus non existimabunt consumptionẽ.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

37 וא֝מר בלעם אל בלק הלא שלח שלחתי לותך למקרא לך למה לא אתיתא לותי הבקושטא היתיתא
38 אמר ליט אנש יכיל למקרותך: ואמר בלעם לבלק הא אתיתי לותך כען המבל יכילנא למללא מדעם פתגמא דישוי יי בפומי יתיה אמלל:
39 ואזל בלעם עם בלק ואתו לקרית
מחוזותי: 40 ונכס בלק תורין ואמן
ושלח לבלעם ולרברביא די עמיה:
41 והוה בצפרא ורכב בלק ית בלעם
ואסקיה לרמת דחלתיה וחזיה
מתמן קצת מן עמא: כג

1 ואמר בלעם לבלק בנה לי הכא
שבעא מרבחין ואתקן לי הכא
2 שבעא תורין ושבעא דכרין: ועבד
בלק כמא די מלל בלעם ואסיק
בלק ובלעם תור ורכר על כל-
3 מרבחא: ואמר בלעם לבלק אתעתד
על עלתך ואיזיל מאים יערע מימר
מן קדם יי לקרמותי ופתגמא
4 דיחוינני ואחוי לך ואזל יחידי: ועדע
מימר מן קדם יי לות בלעם ואמר
ליה ית שבעא מרבחין סדרית
ואסקית תור ורכר על כל מרבחא:
5 ושוי יי פתגמא בפומי רבלעם
ואמר תוב לות בלק וכדין תמלל:
6 ותב לותיה והא מעתד על עלתיה
הוא וכל רברבי מואב: 7 ונטל מתליה
ואמר מן ארם רברני בלק מלכא
דמואב מטורי מדינחא אתא לוט-
לי יעקב ואתא תריע לי ישראל:
8 מה אלויה דלא לטיה אל ומה
9 אתרעיה דלא תריעיה יי: ארי מרישא
טוריא אחוינה ומגבעתא אסכינה הא
עמא בלחודוהי יתיתבון ובעממיא לא יתחשבון:

VERSIO SAMARITANA.

37 ואמר בלעם לבלק הלא שלח שלחתי לותך למקרא לך למה לא אתיתא לותי הבקושטא היתיתא
38 אמר ליט אנש יכיל למקרותך: ואמר בלעם לבלק הא אתיתי לותך כען המבל יכילנא למללא מדעם פתגמא דישוי יי בפומי יתיה אמלל:
39 ואזל בלעם עם בלק ואתו לקרית
מחוזותי: 40 ונכס בלק תורין ואמן
ושלח לבלעם ולרברביא די עמיה:
41 והוה בצפרא ורכב בלק ית בלעם
ואסקיה לרמת דחלתיה וחזיה
מתמן קצת מן עמא: כג

1 ואמר בלעם לבלק בנה לי הכא
שבעא מרבחין ואתקן לי הכא
2 שבעא תורין ושבעא דכרין: ועבד
בלק כמא די מלל בלעם ואסיק
בלק ובלעם תור ורכר על כל-
3 מרבחא: ואמר בלעם לבלק אתעתד
על עלתך ואיזיל מאים יערע מימר
מן קדם יי לקרמותי ופתגמא
4 דיחוינני ואחוי לך ואזל יחידי: ועדע
מימר מן קדם יי לות בלעם ואמר
ליה ית שבעא מרבחין סדרית
ואסקית תור ורכר על כל מרבחא:
5 ושוי יי פתגמא בפומי רבלעם
ואמר תוב לות בלק וכדין תמלל:
6 ותב לותיה והא מעתד על עלתיה
הוא וכל רברבי מואב: 7 ונטל מתליה
ואמר מן ארם רברני בלק מלכא
דמואב מטורי מדינחא אתא לוט-
לי יעקב ואתא תריע לי ישראל:
8 מה אלויה דלא לטיה אל ומה
9 אתרעיה דלא תריעיה יי: ארי מרישא
טוריא אחוינה ומגבעתא אסכינה הא
עמא בלחודוהי יתיתבון ובעממיא לא יתחשבון:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

37 Et dixit Balaamo, Nonne mittendo misi te ut accerserem te? quare non venisti ad me? num certè non possite honorare?
38 Respondit autem Balaam ipsi Balac, Ecce nunc venio ad te nunc, nunquid potero loqui quicquam? Verbum quod posuerit Deus in ore meo, illud sollicitus ero loqui.
39 Et pervenit Balaam cum Balac, & introduxit eum in civitatem (a) vicinorum. Tum
40 sacrificavit Balac boves, & oves, & misit Balaamo, & principibus qui erant cum eo.
41 Factóque mane, accepit Balac Balaamum, & ascendere fecit eum extelsa Baal, ut videret inde extremam partem populi.

CAP. XXIII.

1 Postháec dixit Balaam ad Balac, Fac mihi hìc septem altaria; para mihi quoq; hìc septem vitulos, & septẽ arietes.
2 Et fecit Balac sicut locutus fuerat Balaam; imposuerúntque Balac et Balaã vitulum & arietem super altare.
3 Tum dixit Balaam ad Balac, Subsiste juxta holocaustũ tuũ; ibibo autem, fortassẽ occurret Deus obviàm mihi; & verbum quod ostenderit mihi, renuntiabo tibi. Abiit igitur (a) in collicùlum.
4 Et invenit angelũ Domini Balaammum, dixitque illi; Septem altaria disposui, & imposui vitulum, & arietem super altare.
5 Tum posuit angelũ Domini verbum in ore Balaami, postea dixit, Revertere ad Balac, sicque loquéris.
6 Itaque è reversus est ad eum: Et ecce stabat juxta holocaustũ suũ, ipse, & omnes principes
7 Moab. Assumpsit autem parabolã suam, & dixit; Ex Mesopotamia accersivit me Balac rex Moab, de montibus Orientis: Veni, maledic mihi Jacobo; Ac veni, (b) detestare Israelem.
8 Cur maledicam cui non maledixit Deus? et cur (c) detestabor, non detestante Dominũ?
9 De vertice (d) petiarum video illum, & de collibus (e) contemplabor illum: Ecce populus solitarius habitabit, & inter gentes non reputabit se.

VER. SAM. (a) mysteriorũ suorum. (a) insidiarũ. (b) devasta (c) devastabo, (d) fortium (e) contabo illum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

37 فقال بالاق لبلعام * الم ارسل اليك من قبل هذه ادعوك ولم تصر الي * اترائي لست اقدر عليك
38 اكرامك * قال * والآن اذ قد صرت اليك اترائي استطيع ان اقول شيا الا ما يلقينه الله * وصا
39 جميعا الى ان جاآ الى قرية حوصوف * وذبح بقرا وغنما وبعث بذلك الى بلعام والى الروساء الذين
40 معه * فلما كان بالغداة اخذ بالاق بلعام * فاصعده الى بعض بيع معبوده * فنظر من ثم بعض
41 العوم * الفصل التالت والعشرون * فقال * ابن لي ههنا سبعة مذابح *
1 واعد لي ههنا سبعة ربوب * وسبعة اكبش * فصنع ذلك * وقربا ثورا وكبشا على كل مذبح * ثم
2 3 قال له * قف عند قربانك * وامضي انا فلعلي يوافيني امر الله * واي قول لقيني اخبرتك
4 به * ومضى في هدو * فلما وافاه امر الله قال يا رب اني قد نصبت سبعة مذابح * وقربت كبشا
5 6 وثورا على كل مذبح * فلقنه الله كلاما فقال * ارجع الى بالاق * وقل كذا * فرجع اليه * فاذا به
7 واقفا عند قربانه هو وجميع روساء ماب * فضرب مثله وقال * من ارام سيرني بالاق ملك ماب *
8 من جبال المشرق * قائلا تعال فالعن لي يعقوب * وهم لي آل اسرائيل * كما اسب من لم يسبه
9 الله * وما ادم من لم يدمه الله * وانا اراه من رؤس الجبال * واحكه من التلاع * انه شعب سيسكن
وحده * ولا يحسب مع سائر الامم *

Dixit autem Balac ad Balaã, Nonne misi ad te alterã vice ante istã ad accersendũ te, & non venisti ad me? Ay putas quòd non valeam honorare te? Aie, Et nunc cùm jam venerim ad te, num putas quòd possim dicere quicquam nisi quod suggeret mihi Deus? Abierúntque ambo simul, donec venirent ad civitatem Hosith: Jugulavíque boves & oves, & misit eas ad Balaam, & ad principes qui cum eo erant. Cùmque fuisset mane, duxit Balac Balaam, & assumpsit eum ad quædam templa dei sui, viditque inde partem populi.

CAP. XXIII.

1 Et ait, Construe mihi hìc septem altaria, & præpara mihi hìc septem vitulos, & septem arietes.
2 Fecitque hoc, & obtulẽre ambo bovem & arietem super quolibet altari. Deinde ait illi, Mane
3 apud sacrificiũ tuum, & ego ibo, ut forte adveniat mihi præceptum Dei: & quemcunque sermonem significaverit mihi, nuntiabo tibi: abiitque tranquillè.
4 Cùmque advenisset illi mandatum Dei, dixit; O Domine, equidem construxi septem altaria, & obtulì arietem & bovem super quolibet aliari. Et significavit
5 ei Deus sermonem, & ait; Revertere ad
6 Balac, & dicito sic. Reversúsque est ad illum, & ecce stabat prope sacrificium suum, ipse atque omnes principes Moab.
7 Protulítque proverbium suum, & ait; De Aram adduxit me Balac rex Moab, de montibus Orientis, dicens; Veni, et maledic mihi Jacob, & conviciare mihi Israel.
8 Quomodo conviciabor quem non convicianus est Deus? & quomodo detraham cui non detraxit Deus?
9 Ei ego video illũ de summitatibus montium, & percipio illum è collibus quòd sit populus qui habitabit seorsùm, nec numerabitur cum cæteris gentibus.

ספר במדבר : כג

10 מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפַּר אֶת־רֶבַע יִשְׂרָאֵל
? Israel quarti numerum & ,Jahacob pulverem numerabit Quis
תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים וּתְהִי אַחֲרִיתִי
meum noviſſimum ſit & ,rectorum morte mea anima Moriatur
כָּמֹהוּ׃ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם מֶה עָשִׂיתָ לִּי
? mihi fecisti Quid : Bilham ad Balac dixit Et .ipſe ſicut
לְקֹב אֹיְבַי לָקַחְתִּיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ׃
,meo ore in Dominus poſuerit quod Nonne : dixit & ,teſpondit Et .benedicendo benedixiſti ecce & ,te accepi meis inimicis *maledicendum Ad*
11 וַיַּעַן וַיֹּאמֶר הֲלֹא אֶת־אֲשֶׁר יָשִׂם יְהוָה בְּפִי
obſecro Ito : Balac eum ad dixit Et *? loquendum ad* ,cuſtodiam illud
אֹתוֹ אֶשְׁמֹר לְדַבֵּר׃ 12 וַיֹּאמֶר אֵלָיו בָּלָק לֵךְ־נָא
ejus extremũ ſed ,inde cum videas quò ,alium locum ad mecum
אִתִּי אֶל־מָקוֹם אַחֵר אֲשֶׁר תֵּרָאֶנּוּ מִשָּׁם אֶפֶס קָצֶהוּ
.Inde *mihi* ei maledie & : videas non ipſum totum & ,videas
תִּרְאֶה וְכֻלּוֹ לֹא תִרְאֶה וְקַבְּנוֹ־לִי מִשָּׁם׃
ædificavit & : Piſgbah *caput ad* ,ſpeculatorum agrum eum tulit Et
13 וַיִּקְחֵהוּ שְׂדֵה צֹפִים אֶל־רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וַיִּבֶן
.altari in arietem & ,juvencum *aſcendere fecit* & ,altaria ſeptem
שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וַיַּעַל פַּר וָאָיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃
ego & ,teum holocauſtũ *ſuper* hic Sta : Balac ad dixit Et
14 וַיֹּאמֶר אֶל־בָּלָק הִתְיַצֵּב כֹּה עַל־עֹלָתֶךָ וְאָנֹכִי
poſuit & ,Bilham *ad* Dominus occurrit Et .hic occurram
אֵקָרֶה כֹּה׃ 15 וַיִּקֶר יְהוָה אֶל־בִּלְעָם וַיָּשֶׂם
.loquêris ſic & ,Balac ad Revertere : dixit & : ejus ore in verbum
דָּבָר בְּפִיו וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃
principes & ,ſuum *aſcenſum ſuper ſtans ipſe* ecce & ,eum ad venit Et
16 וַיָּבֹא אֵלָיו וְהִנֵּהוּ נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ וְשָׂרֵי
? Dominus eſt locutus Quid : Balac ei dixit Et .eo cum Moab
מוֹאָב אִתּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ בָּלָק מַה־דִּבֶּר יְהוָה׃
auſculta ,audi & ,Balac Surge : dixit & ,ſuã parabolã *tuli* Et
17 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר קוּם בָּלָק וְשִׁמָּע הַאֲזִינָה
filius & ; mentiatur ut Deus vir Non .Sippor ipſius fili *me ad*
עָדַי בְּנוֹ צִפֹּר׃ 18 לֹא אִישׁ אֵל וִיכַזֵּב וּבֶן־
non & ,eſt locutus & ?faciet non & ,dixit ipſe *an* ,eũ præneiteat ut ,hominis
אָדָם וְיִתְנֶחָם הַהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה וְדִבֵּר וְלֹא
non & ; benedixit & : accepi *benedicere* Ecce ?illud ſtabiliet
יְקִימֶנּוּ׃ 19 הִנֵּה בָרֵךְ לָקָחְתִּי וּבֵרֵךְ וְלֹא
vidit non & ,Jahacob in iniquitate aſpexit Non .eam *averam*
אֲשִׁיבֶנּוּ׃ 20 לֹא־הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא־רָאָה
triumphe & ,ſecum ejus Deus Dominus .Iſrael in *laborem*
עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת
indefatigationes Sicut .Ægypto ex eos *educens* *Deus* *eo in* regis
מֶלֶךְ בּוֹ׃ 21 אֵל מוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעַפַת
divinatio non & ,Jahacob in augurium non Quia .ei unicornis
רְאֵם לוֹ׃ 22 כִּי לֹא־נַחַשׁ בְּיַעֲקֹב וְלֹא־קֶסֶם
Quid : Iſraeli & ,Jahacob ipſi dicetur *tempus Secundũ* .Iſrael in
בְּיִשְׂרָאֵל כָּעֵת יֵאָמֵר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מַה־
? Deus eſt operatus
פָּעַל אֵל׃

Verſio VULG. LAT.

10 Quis dinumerare poſſit pulverem Jacob, & nõſſe numerum ſtirpis Iſrael? Moriatur anima mea morte juſtorum, & fiant noviſſima mea horum ſi-
11 milia. Dixitque Balac ad Balaam, Quid eſt hoc quod agis? Ut maledicere inimicis meis vocavi te: & tu è contrario
12 benedicis eis. Cui ille reſpondit, Num aliud poſſum loqui, niſi quod juſſerit Domi-
13 nus? Dixit ergò Balac, Veni mecum in alterum locũ unde partem Iſrael videas, & totũ videre non poſſis: inde male-
14 dicito ei. Cũq; duxiſſet eum in locũ ſublimem, ſuper verticem montis Phaſga, ædificavit Balaam ſeptem aras, & impoſitis
15 ſuprà vitulo atq; ariete, Dixit ad Balac; Sta hic juxta holocauſtum tuũ, donec ego obvius
16 pergam. Cui cùm Dominus occurriſſet, poſuiſſẽtque verbum in ore ejus, ait, Revertere
17 ad Balac, & hæc loquêris ei. Reverſus invenit eum ſtantem juxta holocauſtum ſuum, & principes Moabitarum cum eo. Ad quem Balac; Quid, inquit, locutus eſt Dominus?
18 At ille aſſumptâ parabolâ ſuâ, ait; Sta Balac, & auſculta, audi
19 fili Sephor: Non eſt Deus quaſi homo, ut mentiatur: nec ut filius hominis, ut mutetur. Dixit ergò, & non faciet? Lo-
20 cutus eſt, & non implebit? Ad benedicendum adductus ſum, benedictionem prohibere non
21 valeo. Non eſt idolum in Jacob, nec videtur ſimulachrum in Iſrael: Dominus Deus ejus cum eo eſt, & clangor victoriæ
22 regis in illo. Deus eduxit illum de Ægypto, cujus fortitudo ſi-
23 milis eſt rhinocerotis. Non eſt auguriũ io Jacob, nec divinatio in Iſrael. Temporibus ſuis dicetur Jacob & Iſraeli, quid operatus ſit Deus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

10 Τίς ἐξιχνεύσαιτο τὸ σπέρμα Ἰακὼβ, καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δήμας Ἰσραήλ; ἀποθάνοι ἡ ψυχή μου ἐν ψυχαῖς δικαίων, καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα
11 τούτων. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, Τί (δ) πεποίηκάς μοι; εἰς ἐχθρὰς ἐκαλεσάμην σε, καὶ ἰδὲ (ι) εὐλόγησας εὐλογίαν. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς
12 Βαλὰκ, Οὐχὶ (κ) ὅσα ἂν ἐμβάλῃ ὁ Θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι;
13 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλὰκ, Δεῦρο ἔτι μετ' ἐμοῦ εἰς τόπον ἄλλον ἐξ οὗ ἴδῃς (λ) ὄψει αὐτὸν ἐκεῖθεν, ἀλλ' ἢ μέρος τι αὐτοῦ
14 (μ) ὄψει, πάντας δὲ οὐ μὴ ἴδῃς, καὶ καταρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγρὸν Σωφιὰν ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένην. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ
15 βωμοὺς, καὶ ἀνεβίβασε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλὰκ, Παρέστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, ἐγὼ δὲ πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν Θεόν.
16 Καὶ συνήντησεν ὁ Θεὸς τῷ Βαλαὰμ, καὶ ἐνέβαλε ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, (ν) Ἀποστράφηθι πρὸς Βαλὰκ, καὶ τάδε
17 λαλήσεις. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν· καὶ ὁδὲ ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Βαλὰκ, Τί ἐλά-
18 λησε κύριος; Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν, Ἀνάστηθι Βαλὰκ, καὶ ἄκουε, ἐνώτισαι μάρτυς υἱὸς Σεπφώρ.
19 Οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ Θεὸς διαστηθῶναι, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῶναι. αὐτὸς εἶπας, οὐχὶ ποιήσει; λαλήσει, καὶ οὐχὶ ἐμ-
20 μενεῖ; Ἰδὲ εὐλογεῖν παρείλημμαι· εὐλο-
21 γήσω, καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψω. Οὐκ ἔστι μόχθος ἐν Ἰακὼβ, οὐδὲ ὀρθήσεται πόνος ἐν Ἰσραήλ. κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, (ξ) τὰ ἔνδοξα ἀρχόντων ἐν αὐτῷ.
22 (ο) Θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἐξ Αἰγύ-
23 πτου, ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ. Οὐ γὰρ ἔστιν οἰωνισμὸς ἐν Ἰακὼβ, οὐδὲ μαντεία ἐν Ἰσραήλ· κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται Ἰακὼβ, καὶ τῷ Ἰσραήλ, τί ἐπιτήδευσε ὁ Θεός.

Quis inveſtigabit ſemen Jacob? & quis dinumerabit populos Iſrael? Moriatur anima mea inter animas juſtorum: & fiat ſemen meum, ut ſemen (b) iſtorum. Et dixit Balac ad Balaam, Quid feciſti mihi? ad maledictionem inimicorum meorum vocavi te, & ecce benedixiſti benedictionem? Et dixit Balaam ad Balac, Nonne quæcunque miſerit Deus in os meum, hoc obſervabo loqui? Et dixit ad eum Balac, Veni adhuc mecum in locum aliũ, de quo non videbis eum indè: ſed partem quandã ejus videbis, omnes autem non videbis: & maledic mihi eum indè. Et aſſumpſit eum in agri ſpeculam in verticem exciſi. Et ædificavit ibi ſeptem aras: & impoſuit vitulum & arietem ſuper aram. Et dixit Balaam ad Balac, Aſſiſte ſuper ſacrificium tuum: ego autem ibo interrogare Deum. Et occurrit Deus ipſe Balaam, & immiſit verbum in os ejus; & dixit, Revertere ad Balac, & hæc loquêris. Et reverſus eſt ad eum. Et ecce ille ſtabat ſuper holocauſtoſm ſuam, & omnes principes Moab cum eõ. Et dixit ei Balac, Quid locutus eſt Dominus? Et aſſumens parabolam ſuam, dixit, Exurge Balac, & audi: auribus percipe teſtis filius Sephor. Non quaſi homo, (c) Deus ſuſpenditur; neque quaſi filius hominis, minas patitur. Ipſe cùm dixerit, nõne faciet? Loquetur, et non permanebit? Ecce ad benedicendum aſſumpius ſum: benedicam, et non auctam. Non erit labor in Jacob, neque videbitur dolor in Iſrael. Dominus Deus ejus cum eo; præclara principum (d) in eo. Deus, qui eduxit eum de Ægypto, ſicut gloria unicornis ei. Non eſt enim augurvatio in Jacob, neque divinatio in Iſrael. In tempore dicetur Jacob, et ipſe Iſrael, quid perficiet Deus.

MS.A. (δ) ἐποίησας (ι) εὐλόγησας (κ) ὅσα ἐμβάλῃ (λ) ὄψῃ (μ) ὄψῃ, (ν) Ἀποστράφητι (ξ) τὰ δὲ ἔνδοξα (ο) Ὁ Θεὸς ὁ

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 Quis poteſt numerare ſummam Jacobi, & numerum quartæ partis Iſraelis? moriatur anima mea morte rectorum inter eos, ſitque finis meus illorum ſimilis. Ait Balac ad 11 Belaam, Quid feciſti mihi? ad maledicendos inimicos meos accerſivi te, & ecce benedicens benedicis eis. Reſpondit Belaam, ac 12 dixit, Id quod ponit Dominus in ore meo, illud idem ſervo ad loquendum. Dixit ad 13 eum Balac, Veni mecum ad alium locum, ut eum inde aſpicias: attamen poſtremam ejus partem videbis, totum verò non videbis, & maledic eum mihi inde. Duxit itaq; 14 eum ad agrum ſpecularum, ad verticem collis, & extructis ſeptem aris, extulit boves & 15 arietes ſuper aras. Et dixit Belaam ad Balac, Sta hîc prope ſacrificia tua, & ego pergam eò uſque. Apparuit ergò Dominus 16 Belaamo, & poſuit verbum in ore ejus, & dixit ad eum, Vade ad Balac, & ita dicas ei. Venitque ad eum dùm ſtarct prope ſacrificia 17 ſua, & principes Moab cum ipſo. Dixitque ad eum Balac, Quid ait Dominus? Et extu- 18 lit proverbium ſuum, ac dixit, Surge Balac, & audi, & auſculta teſtimonium meum, fili Sephor. Deus non eſt homo ut mentiatur, 19 neque filius hominis ut conſulat: ipſe dicit, ac facit; & verbum ejus permanet in ſæcula. En ad benedicendum adductus ſum, 20 & benedictionem haud revocabo. Non vi- 21 deo iniquitatem in Jacob, nec aſpicio fraudem io Iſraele: Dominus Deus ejus cũ ipſo eſt, & gloria regis ejus in ipſo. Deus qui 22 eduxit eos ex Ægypto, robore & altitudine ſuâ. Non enim eſt omen contra 23 Jacob, neque divinatio contra Iſraelem. In ſimili tempore dicetur Jacobo & Iſraeli, Quid opereturDeus?

CAP. XXIII.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

10 מַן יְכוּל לְמִמְנֵי דְעָרְקִיָא דְבֵית יַעֲקֹב דְאִמַּר עֲלֵיהוֹן סְכוּן כְּעַפְרָא דְאַרְעָא אוֹ חֲדָא מֵאַרְבַּע מַשְׁרְיָתָא דְיִשְׂרָאֵל תְּמוּת נַפְשִׁי מוֹתָא דְקַשִּׁישׁוּהִי וּתְהֵוֵי סוֹפִי כְּוֹתְהוֹן: 11 וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם מָה עֲבַדְתְּ לִי לְמִלְּט סְנָאַי דְּבַרְתִּיךְ וְהָא בְּרָכָא מְבָרְכְתָּ לְהוֹן: 12 וַאֲתִיב וַאֲמַר הֲלָא יָתִיר שְׁוִי וּפְּתַמִּי יְהֵי אֲשֶׁר לְמַלָּלָא: 13 וַאֲמַר לֵיהּ בָּלָק אֲתָא כְעַן עִמִּי לַאֲתַר אָחֳרָן דְּתֶחֱזֵנֵיהּ מִרַּסְטָן לְחוֹר קְצָתֵיהּ תֶּחֱזֵי וְכוּלֵיהּ לָא תֶחֱזֵי וּתְלוֹטֵיהּ לִי מִתַּמָּן: 14 וּרְבִרְיָה לְחַקְלָא סְכוּתָא לְרֵישׁ רְמָתָא וּבְנָא שַׁבְעָא מַרְבְּחִין וְאַסֵּק תּוֹר וּרְכַר עַל כָּל־מַרְבְּחָא: 15 וַאֲמַר לְבָלָק אִתְעַתַּר הָכָא עַל עָלְתָךְ וַאֲנָא אִתְמְטֵי עַד כְּדֵין: 16 וְעָרַע מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְבִלְעָם וְשַׁוִּי פִּתְגָמָא בְּפוּמֵיהּ וַאֲמַר תּוּב לְוָת בָּלָק וְכֵן תִּמַּלֵּל: 17 וַאֲתָא לְוָתֵיהּ וְהָא קָאֵם עַל עָלְתֵיהּ וְרַבְרְבֵי מוֹאָב עִמֵּיהּ וַאֲמַר לֵיהּ בָּלָק מָה מַלֵּל יְיָ: 18 וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר קוּם בָּלָק וּשְׁמַע אֲצֵית לְמִמְרֵי בַּר צִפּוֹר: 19 לָא כְמִלֵּי בְנֵי אֲנָשָׁא מֵימַר אֱלָהָא בְּנֵי אֲנָשׁ אֲמָרִין וּכְדִבְּרִין וְאַף לָא כְעוּבְדֵי בְנֵי בַשְׁרָא רְאָנוּן גָּזְרִין לְמֶעְבַּד וְתֵימָרִין וּמִתְמַלְּכִין דְּהוּא אָמַר וַעֲבִיד וְכָל־מֵימְרֵיהּ מִתְקַיְּמִין: 20 הָא בְרִכָן קַבֶּלֶת וּאֲבָרְכִנִי לְיִשְׂרָאֵל וְלָא אֶתְיָב בְּרִכְתִּי מִנֵּיהּ: 21 אִסְתַּכְּלִית לֵית פָּלְחֵי גְלוּלִין בְּדִבְרֵי יַעֲקֹב וְאַף לָא עֲבָרֵי לֵיאוּת שְׁקַר בְּיִשְׂרָאֵל מֵימְרֵיהּ דְיְיָ אֱלָהֵהוֹן בְּסַעְדֵיהוֹן וּשְׁכִינַת מַלְכֵּהוֹן בֵּינֵיהוֹן: 22 אֱלָהּ דְּאַפְּקִנּוּן מִמִּצְרַיִם תּוֹקְפָא דְרוּמָא לְהוֹן: 23 דְּלֵית לֵיהּ אֲרֵי לָא נַחֲשָׁא בְּעָקוּב וְלֵית לֵיהּ קְסָמָא רָעָן לְבֵית יַעֲקֹב וְאַף לָא קְסָמָא רָעָן בְּרִבּוּת בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּעִדָּן וְזִמְנָא דְיֵימַר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מָה עֲבַד אֱלָהָא:

Quis poterit numerare parvulos domus Iacob; de quibus dictum est, quod multiplicabuntur sicut pulvis terræ, aut unum ex quatuor castris Israel? moriatur anima mea morte rectorũ ejus; & sit finis meus sicut illorũ. Dixitq; Balac ad Balaam; Quid hoc fecisti mihi? ut malediceres inimicis meis duxi te; & ecce benedictione benedixisti eis. Et respondit, & ait: utiq; quod posuerit Dominus in ore meo, illud observabo ut loquar. Dixitq; ei Balac; Veni obsecro nunc mecum in alterũ locum, unde eũ videre poteris; tantummodo extremã partem ejus videbis, & totum non videbis: & maledic inde ei pro me. Et adduxit eũ in agrum speculæ, in verticem collis: & ædificavit septẽ aras; & obtulit bovem & arietem super unamquãq; arã. Dixitq; ad Balac; Sta hic juxta holocaustum tuum: ego autẽ accedam illuc usq;. Et occurrit verbũ à facie Domini ipsi Balaã; & posuit sermonẽ in ore ejus: & ait, Revertere ad Balac, & sic loquẽris. Et venit ad eum, & ecce ipse stabat juxta holocaustũ suũ, & principes Moab cum eo: & dixit ei Balac; Quid locutũ est Domin? Et assumpsit parabolã suã, & ait: Surge Balac, & audi; ausculta verbũ meum, fili Sephor: Non sicut verba filiorũ hominũ est sermo Dei; filii hominũ dicunt, & mentiuntur; nec juxta opera filiorũ carnis, qui decernunt facere & inito consilio mutãtur ab eo: quòd ipse dixit, nonne faciet? omne enim verbũ ejus confirmabitur. Ecce benedictiones accepi, ad benedicendum Israel; & non prohibebo benedictionẽ meã ab eis. Intueor, quoniã non sunt serviẽtes idolis in domio Iacob, neq; operãtes falsitatẽ in Israel: verbũ Dñi Dei sui est in adjutoriũ eorũ, & majestas regis sui est inter eos. Deo qui eduxit eos de Ægypto, ipse fortitudo & celsitudo sua est. Nõ enim placent auguria in domo Iacob; neq; divinationes volũt multitudo domus Israel: in tempore dicetur Iacob & Israeli, quid operatus sit Deus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

10 מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו׃ 11 ויאמר בלק אל בלעם מה עשית לי קחתיך לקבב אויבי והנה ברכת ברכת׃ 12 ויען ויאמר הלא את אשר ישים יהוה בפי אתו אשמר לדבר׃ 13 ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם רק קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם׃ 14 ויקח אתו שדה צפים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחות ויעל פר ואיל בכל מזבח׃ 15 ויאמר אל בלק התיצב כה על עלתך ואנכי אקרה כה׃ 16 ויקר יהוה אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר׃ 17 ויבא אליו והנה נצב על עלתו ושרי מואב אתו ויאמר לו בלק מה דבר יהוה׃ 18 וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בן צפר׃ 19 לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה׃ 20 הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה׃ 21 לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו׃ 22 אל מוציאם ממצרים כתועפות לו׃ 23 כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל׃

VERSIO SAMARITANA.

10 שמ׳ מנה עפר יעקב ומספר רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו׃ 11 ויאמר בלק אל בלעם מה עשית לי קחתיך לקבב אויבי והנה ברכת ברכת׃ 12 ויען ויאמר הלא אשר ישים יהוה בפי אתו אשמר לדבר׃ 13 ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם רק קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם׃ 14 ויקח אתו שדה צפים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחות ויעל פר ואיל בכל מזבח׃ 15 ויאמר אל בלק התיצב כה על עלתך ואנכי אקרה כה׃ 16 ויקר יהוה אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר׃ 17 ויבא אליו והנה נצב על עלתו ושרי מואב אתו ויאמר לו בלק מה דבר יהוה׃ 18 וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בן צפר׃ 19 לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה׃ 20 הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה׃ 21 לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו׃ 22 אל מוציאם ממצרים כתועפות לו׃ 23 כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Quis numerabit pulverem 10 Jacob, & (f) numerabit sobolem Israelis; moriatur anima mea (g) morte justorum, sitq; novissimum meum sicut ipse. Tunc dixit Balac Balaamo, Quid fecisti mihi; ut maledicerẽs inimicis meis accepi te; at ecce benedixisti benedicendo. Respondit autem, & dixit; Nonne quod posuerit Dominus in ore meo, hoc fullicitus ero dicere? Dixitque ei Balac, Veni quæso, mecum in locum alterũ; videbis eum; tantummodò extremam partem ejus videbis, nec totum videbis, & indè mihi maledic illi. Assumpsit igitur cum in agrum speculatorum ad verticem (h) Phasga, & ædificavit septem altaria, impositiq; vitulum, & arietem super altare. Et dixit ad Balac, Subsiste juxta holocausta tua, ego verò occurram illuc. Sed vocavit angelus Dominì Balaamum, posuitque verbum in ore ei, dixitque, Revertere ad Balac, sicque loquaris. Venit igitur ad eum, at ecce stabat juxta holocausta sua, principésque Moab erant cum illo: Et dixit ei Balac, Quid locutus est Dominus? Tunc assumpsit parabolam suam, et dixit; Surge Balac, & audi, ausculta testimonium meum, fili Sephor. Non est homo Deus ut mentiatur, & filius hominis ut pœniteat ipsum. Ipse dixit, & non faciet? loquetur, & non præstabit illud? Ecce ad benedicendum assumptus sum; benedicam, & non avertam illam. Non aspexi iniquitatem in Jacob, neque vidi prævaricationem in Israel: Dominus Deus ejus est cum eo, et clangor regis in eo. (i) Deus eduxit eos ex Ægypto, (k) sicut robur unicornis est ei, Non est enim augurium in Jacob, neque divinatio in Israel. Sicut hoc tempore dicetur Jacob & Israeli, Quid fecit Deus?

VER. SAM. (f) eloquetur accubitum (g) mortibus cantibus, (h) speculæ, (i) Potens, (k) volatus altitudinis est ei.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * يا من يعد نسل يعقوب * ويحصي درية اسرايل * اسألك ان تموت نفسي موت المستقيمين *
11 ويكون اخري مثلهم * قال له بالاف * ماذا صنعت بي * دعوتك لتسب اعداي * فاذا بك
12 تبارك فيهم * فاجابه وقال له * الا ان ما يلقنه الله احفظه واقوله * قال * تعال معي الي موضع
13 اخر تنظر منه * لكنك تنظر بعضه لا كله * فلعلك تستطيع ان تسبه * فاخذه الي الصفيح
14 المشرف علي راس القلعة * فبني هناك سبعة مذابح * وقرب ثورا وكبشا علي كل مذبح * وقال
15 له قف ههنا عند قربانك * وانا التقي من ههنا * فوافي امر الله بلعام * ولقنه كلاما فقال * ارجع
16 الي بالاق وقل كذا * فجاء اليه وهو واقف عند قربانه * ورؤساء مآب معه * قال ماذا قال الله *
17 فضرب مثله وقال * قم يا بالاق * واسمع وانصت لقولي يا ابن صفور * ليس القادر كالناس
18 فيكذب * ولا كبني ادم فيندم * اتراه يقول ولا يفعل * او يتكلم كلاما ولا يقوم مقامه *
19 * الا ان بركات قد قبلتها فاباركهم * ولا اردها * مما لم يبصر علة في آل يعقوب * ولا دعة في اسرايل *
20 الله ربهم معهم * ومحابة الملك لهم * القادر المخرج لهم من مصر كآرف الريم مانع عنهم * ولا
21 طين تحبك في آل يعقوب * ولا قسامة تؤثر في آل اسرايل * وانما يقال لهم ما صنع القادر فقط *

O quis numerei stirpem Jacob, & computet generationẽ Israil? Rogo te ut moriatur anima mea morte justorũ, & sit finis meus similis ipsorũ. Dixit illi Balac, Quid fecisti mihi? vocavi te ut conviteris inimicos meos, & ecce tu benedicis eis. Respondit ei, ac dixit illi, Nonne quod significat mihi Deus, servabo, & dicam? Ait, Veni mecũ ad aliũ locum ex quo videbis eum, verùm videbis partẽ ipsius, non totũ: si fortè possis imprecari illi. Duxitq; eũ ad castellum excelsum, super verticem arcis: & ædificavit ibi septem altaria, obtulitq; bovem & arietẽ super unamquoque altari. Et ait illi, Sta hic apud sacrificiũ tuũ & ego obvius ibo istãc. Venit ergò mandatum Dei ad Balaam, & significavit ei sermonem, & ait; Revertere ad Balac, & dicito sic. Venit ergò ad eum stantem apud sacrificium suũ, & principes Moab cum illo. Ait, Quid inquit Deus? Protulitq; parabolam suam, & dixit; Surge ô Balac & audi, atq; ausculta sermonem meũ, ô filii Sephor. Non est Potentissimus sicut homines ut mentiatur, neq; sicut filii Adam ut pœniteat se. Num dicit, & non operatur? aut profert sermonem, & non subsistit loco? Non nisi benedictionibus quas accepi, benedicam illis, & non revocabo eas. Eò quòd non viderit fraudem in stirpe Jacob, neq; dolũ in progenie Israil, ideo Deus Dominus eorum cum ipsis est, & amicitia Regis pro ipsis est. Potens, qui eduxit eos ex Ægypto, tanquã vigilantissimus rhinoceros protegit eos: Nec est auspiciũ quod officiat progeniei Jacob, nec ars pythonica quæ valeat in stirpe Israil. Et quidem dicetur eis; Quid fecit Potens tantùm?

ספר במדבר: כד

.se elevabit minor leo sicut & ,surget major leo sicut populus Ea
24 הֵן עָם כְּלָבִיא יָקוּם וּכְאַרְיֵה יִתְנַשֵּׂא
.biberit occisorum sanguinem & ,prædam comederit donec ,cubabit Non
לֹא יִשְׁכַּב עַד־יֹאכַל טָרֶף וְדַם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה:
,ei maledicas non maledicendo Etiam : Bilham ad Balac dixit Et
25 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם גַּם־קֹב לֹא תְקַבֵּנּוּ
ad dixit & ,Bilham respondit Et .ei benedicas non benedicendo etiam
26 גַּם־בָּרֵךְ לֹא תְבָרְכֻנּוּ: וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־
loquetur quod Omne ,dicendu te ad sum locutus Nonne : Balac
בָּלָק הֲלֹא דִבַּרְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר
,obsecro Ito : Bilham ad Balac dixit Et ? faciam illud, Dominus
27 יְהוָה אֹתוֹ אֶעֱשֶׂה: וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לְכָה־נָא
: Dei oculis in *rectum fuerit* fortè si ,alium locum ad te *capiam*
אֶקָּחֲךָ אֶל־מָקוֹם אַחֵר אוּלַי יִישַׁר בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים
,Phor *capui* Bilham Balac *cepit* Et .inde *mihi ei maledicas* &
28 וְקִבַּרְתּוֹ לִי מִשָּׁם: וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בִּלְעָם רֹאשׁ הַפְּעוֹר
Ædifica :Balac ad Bilham dixit Et *solitudinis facies super respiciens*
29 הַנִּשְׁקָף עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן: וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֵה־
,iuvencos septem *Hic in* mihi fac præparare & ,altaria septem *Hic in* mihi
לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָרִים
: Bilham dixit quemadmodum ,Balac fecit Et .arietes septem &
30 וְשִׁבְעָה אֵילִים: וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר אָמַר בִּלְעָם
,altari in arietem & juvencum *fecit ascendere* &
וַיַּעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ:

CAP. XXIIII. כד

benedicendum ad Domini oculis in bonum quòd ,Bilham vidit Et
1 וַיַּרְא בִּלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־
: augurium occursum iii *vice in* vice sicut *abiit* non & ; Israell
יִשְׂרָאֵל וְלֹא־הָלַךְ כַּפְּעַם־בְּפַעַם לִקְרַאת נְחָשִׁים
,suos oculos Bilham clevavit Et *sua facier* defertum ad posuit &
2 וַיָּשֶׁת בִּלְעָם אֶת־עֵינָיו: וַיַּשְׁקֵף בִּלְעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ
spiritus eum super fuit & : suas tribus *ad* habitantem Israel vidit &
אֱלֹהִים: וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ
ipsius filius Bilham Dixit : ait & ,suam parabolâ *mihi* Et .Dei
3 בְּעֹר וְנֶאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֹם הָעָיִן: נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־
cloquia audiens Dixit .oculo *obclusus* vir dixit & ,Behor
4 אֵל אֲשֶׁר מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם:
,oculi *aperiuntur* & ,cadens *videbit sibi sufficientis* visionem qui : Dei
! Israel tua habitacula ,Jahacob tua *tentoria* sunt *bona* Quàm
5 מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל:
plantavit *tentoria* sicut ,flumen *super* horti sicut, sunt extensi torrentes Sicut
6 כִּנְחָלִים נִטָּיוּ כְּגַנָּת עַל נָהָר כַּאֲהָלִים נָטַע
,ejus situlis è aqua Fluet .aquas *super* cedri sicut ,Dominus
7 יְהוָה כַּאֲרָזִים עַלֵּי מָיִם: יִזַּל־מַיִם מִדָּלְיָו
elevabitur & sei? rex ,Agag *pre* exaltabitur & :multis aquis in ej? semẽ &
וְזַרְעוֹ בְּמַיִם רַבִּים וְיָרֹם מֵאֲגַג מַלְכּוֹ וְתִנָּשֵׂא
.ejus regnum
מַלְכֻתוֹ:

NUMERI. Versio VULG. LAT.

24 Ecce populus ut leæna consurget, & quasi leo erigetur: non accubabit donec deveret prædam, & occisorum sanguinem bibat. Dixitque Balac ad Balaam, Nec maledicas ei, 25 nec benedicas. Et ille ait, Nónne dixi tibi, quòd quidquid mihi Deus imperaret, 26 hoc facerem? Et ait Balac ad eum, Veni & ducam te ad alium locum: si fortè placeat Deo ut inde maledicas eis. 28 Cúmque duxisset eum super verticem montis Phogor, qui 29 respicit solitudinem, Dixit ei Balaam; Ædifica mihi hic septem aras, & para totidem 30 arietes. Fecit Balac ut Balaam dixerat: impositúque vitulos & arietes per singulas aras.

CAP. XXIV.

1 Cúmque vidisset Balaam, quòd placeret Domino ut benediceret Israeli, nequaquâ abiit, ut antè perrexerat, ut augurium quæreret: sed dirigens contra desertum vultum 2 suum, Et elevans oculos, vidit Israel in tentoriis commorantem per tribus suas: Et irruente in se spiritu Dei, Assumptâ parabolâ, ait; Dixit 3 Balaam filius Beor; dixit homo, cujus obturatus est oculus; Dixit auditor sermonum Dei, qui visionem Omnipotentis intuitus est, qui cadit, & sic aperiuntur oculi ejus; 5 Quàm pulchra tabernacula tua Jacob, & tentoria tua 6 Israel! Ut valles nemorosæ, ut horti juxta fluvios irrigui, ut tabernacula quæ fixit Dominus, quasi cedri prope 7 aquas. Fluit aqua de situla ejus, & semen illius erit in aquas multas. Tolletur propter Agag, rex ejus, & auferetur regnum illius.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

24 Ἰδὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται, καὶ ὡς λέων (π) γαυριῶσεται· οὐ κοιμηθήσεται ἕως φάγῃ θήρας, καὶ αἷμα τραυματιῶν πίεται.
25 Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, Οὔτε κατάρασαι κατάρασάν μοι αὐτὸν, οὔτε εὐλογῶν μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν. (ρ) Καὶ
26 ἀποκριθεὶς Βαλαὰμ, εἶπε πρὸς Βαλὰκ, Οὐκ ἐλάλησά σοι, λέγων, Τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσῃ ὁ Θεὸς, τοῦτο ποιήσω;
27 Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, Δεῦρο πορεύσου σε εἰς τόπον ἄλλον, εἰ ἀρέσει τῷ Θεῷ, καὶ κατάρασά μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν.
28 Καὶ παρέλαβε Βαλὰκ τὸν Βαλαὰμ (σ) διὰ κορυφῆς τοῦ Φογὼρ, τὸ
29 ἐπιβλέπον εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλὰκ, Οἰκοδόμησόν μοι ὧδε ἑπτὰ βωμὸς, καὶ ἑτοίμασόν μοι
30 ὧδε ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριός. Καὶ ἐποίησε Βαλὰκ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Βαλαάμ. καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν διὰ τὸν βωμόν.

Ecce populus sicut catulus leonis, 24 *exurget, & sicut leo, exultabit: non dormiet, donec comedat prædã, et sanguinẽ cæsorũ bibat.* 25 *Et dixit Balac ad Balaam, Neque maledictionibus maledicas mihi eum, neque benedicens benedicas eum.* 26 *Et respondens Balaam, dixit ad Balac; Nonne locutus sum tibi, dicens, Verbum quodcunque locutus fuerit Dominus, hoc faciam?* 27 *Et ait Balac ad Balaam, Veni, assumam te in locum alium; si placebit Deo, & maledic mihi eum indé.* 28 *Et assumpsit Balac ipsum Balaam in verticem Phogor, quod extenditur in desertum.* 29 *Et ait Balaam ad Balac, Ædifica mihi hîc septem aras: & para mihi hîc septem vitulos, & septem arietes.* 30 *Et fecit Balac, sicut dixit ei Balaam. Et obtulit vitulum, & arietem super aram.*

MS.A. (π) γαυριωθήσε(ρ) Ἀποκριθεὶς δ (σ) ἐπὶ τὴν κορυφὴν

ΚΕΦ. κδ'.

1 Καὶ ἰδὼν Βαλαὰμ ὅτι καλὸν ἔστιν ἐναντίον κυρίου εὐλογεῖν τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἐπορεύθη κατὰ τὸ (α) εἰωθὸς αὐτῷ εἰς ζωντήσιν τοῖς οἰωνοῖς, καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν
2 ἔρημον. Καὶ ἐξάρας Βαλαὰμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καθορᾷ τὸν Ἰσραὴλ ἐσκηνωμένον κατὰ φυλὰς· καὶ ἐγένετο ἐπ'
3 αὐτῷ πνεῦμα Θεοῦ. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε, φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς (β) Βεὼρ, φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ (γ)
4 ἀληθινῶς ὁρῶν, φησὶν ἀκούων (δ) λόγια ἰσχυροῦ, ὅστις ὅρασιν Θεοῦ εἶδεν ἐν ὕπνῳ· (ε) Ἠνεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.
5 Ὡς (ζ) καλοὶ οἱ οἶκοί σε Ἰακὼβ, αἱ
6 σκηναί σε Ἰσραήλ. Ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι, καὶ ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῶν, καὶ ὡσεὶ σκηναὶ, ἃς ἔπηξε (η) κύριος, καὶ ὡσεὶ κέδροι παρ' ὕδατα. Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν· καὶ ὑψωθήσεται ὑ Γὼγ (θ) βασιλεία, καὶ αὐξηθήσεται (ι) βασιλεία αὐτοῦ.

MS.A. (α) εἰωθὸς εἰς (β) Βεὼρ, (γ) ἀληθινὸς (δ) λόγια Θεοῦ ἰσχυροῦ, (ε) ἀπεκαλυμμένοι (ζ) καλοὶ οἶκοί σου (η) κύριος, ὡσεὶ (θ) βασιλεία αὐτοῦ, καὶ (ι) ὑ βασιλεία

CAP. XXIV.

1 Et videns Balaam, quia bonum est in conspectu Domini benedicere Israel; non ivit sicut (a) consuetum ei erat, in occursum auspiciis: & convertit faciem suam in desertum. Et elevans Balaam oculos 2 suos, vidit Israel habitantem per tribus. Et factus est super eum spiritus Dei. Et 3 assumens parabolam suam, dixit, Dixit Balaam filius Beor, dixit homo verè videns, Dixit audiens eloquia ipsius 4 Fortis, qui quidem visionem Dei vidit in somno: revelati oculi ejus; Quàm bonæ domus 5 tuæ Jacob, tabernacula tua Israel! Sicut nemora umbratia, & sicut paradisi super flumen, & sicut tabernacula 6 quæ fixit Dominus, & sicut cedri juxta aquas. Exibit homo de semine ejus: & dominabitur gentibus multis. Et 7 (b) exaltabitur Gog regnum: & crescet regnum ejus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 ܗܘܐ ܥܡܐ ܐܝܟ ܓܘܪܐ ܩܡ. ܘܐܝܟ ܐܪܝܐ ܢܬܪܡܡ. ܠܐ ܢܫܟܒ ܥܕܡܐ ܕܢܐܟܠ ܛܪܦܐ. ܘܕܡ ܚܠܠܐ ܢܫܬܐ.
25 ܘܐܡܪ ܒܠܩ ܠܒܠܥܡ. ܠܐ ܬܩܒ ܠܗ. ܠܐ ܬܒܪܟ ܠܗ. ܘܥܢܐ ܒܠܥܡ ܘܐܡܪ ܠܒܠܩ.
26 ܠܐ ܗܠܝܢ ܡܠܠܬܝ ܠܟ ܠܡܐܡܪ. ܟܠ ܕܡܡܠܠ ܝܗܘܐ ܗܘ ܢܥܒܕ.
27 ܘܐܡܪ ܒܠܩ ܠܒܠܥܡ. ܬܐܬܐ ܗܠܟ ܐܢܬܠ ܠܐܬܪ ܐܚܪܢ. ܐܢ ܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝ ܐܠܗܐ.
28 ܘܢܣܒ ܒܠܩ ܠܒܠܥܡ ܠܪܫ ܦܥܘܪ. ܕܡܫܩܦ ܥܠ ܦܢܝ ܝܫܝܡܘܢ.
29 ܘܐܡܪ ܒܠܥܡ ܠܒܠܩ. ܒܢܐ ܠܝ ܗܟܢܐ ܫܒܥܐ ܡܕܒܚܬ. ܘܗܟܢ ܠܝ ܗܟܢܐ ܫܒܥܐ ܬܪܥܐ.
30 ܘܥܒܕ ܒܠܩ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܒܠܥܡ. ܘܐܣܩ ܬܪܥ ܘܐܝܠ ܒܡܕܒܚܐ.

En populus ut leo consurgit, & veluti leo 24
sese attollit: non dormiet dónec comedat
prædam, & sanguinem occisorum bibat.
Dixit autem Balac ad Belaam, Ne maledicas
ei maledictionibus, nec benedictionibus be- 25
nedicas ei. Respondit Belaam, & ait ad Balac,
Nónne dixi tibi quòd quicquid dixerit mihi
Dominus, illud idem facturus essem? Et 26
dixit Balac ad Belaam, Veni, ducam te ad ali- 27
um locum; fortè placebit in oculis Domini,
& inde maledic eum mihi. Duxit ergò Balac 28
Belaamum ad verticem Peor qui cernitur
ex adverso Asimon. Et ait Belaam ad Balac, 29
Extrue mihi hîc septem aras, & para mihi
hic septem boves & septem arietes. Fecitque 30
Balac quemadmodum dixerat ei Belaam, &
elevavit boves & arietes super aras.

CAP. XXIIII.

ܟܕ ܚܙܐ ܒܠܥܡ ܕܛܒ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܡܒܪܟ ܠܝܫܪܝܠ. ܠܐ ܐܙܠ ܠܩܪܝܬ ܢܚܫܐ.
1 ܘܠܐ ܐܬܦܢܐ ܟܡܢ ܒܥܒܪ ܒܥܒܪ. ܐܠܐ ܦܢܐ ܦܢܝܗ ܠܡܕܒܪܐ. ܘܢܣܐ ܥܝܢܘܗܝ ܘܚܙܐ ܝܫܪܝܠ ܫܪܐ ܠܫܒܛܘܗܝ.
2 ܘܗܘܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܢܣܒ ܡܫܠܗ ܘܐܡܪ ܒܠܥܡ ܒܪܗ ܕܒܥܘܪ. ܐܡܪ ܓܒܪܐ ܕܚܙܐ ܫܪܪܐ.
3 ܐܡܪ ܫܡܝܥ ܡܠܝ ܐܠܗܐ. ܕܚܙܐ ܚܙܘܬܐ ܕܫܕܝ. ܢܦܠ ܘܦܬܝ ܥܝܢܘܗܝ.
4 ܡܐ ܫܦܝܪܝܢ ܡܫܟܢܝܟ ܝܥܩܘܒ. ܡܫܟܢܬܟ ܝܫܪܝܠ. ܐܝܟ ܢܚܠܐ ܕܡܬܛܠܠ. ܘܐܝܟ ܓܢܬܐ ܥܠ ܢܗܪ.
5 ܐܝܟ ܐܗܠܐ ܕܢܨܒ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܐܪܙܐ ܥܠ ܡܝܐ. ܢܦܩ ܡܝܐ ܡܢ ܕܠܘܗܝ.
6 ܘܙܪܥܗ ܒܡܝܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܢܪܡ ܡܢ ܐܓܓ ܡܠܟܗ. ܘܢܬܢܣܐ ܡܠܟܘܬܗ.
7 ܘܢܣܩ ܡܢ ܬܪܝܗ ܡܝܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܢܬܪܡ ܡܢ ܐܓܓ ܡܠܟܗ. ܘܢܬܢܣܐ ܡܠܟܘܬܗ.

VIdens autem Belaam quòd gratum esset 1
in oculis Domini benedicere Israeli,
non abiit ut cæteris vicibus ad sciendum
omen, sed vertit ad desertum faciem suam.
Et elevans Belaam oculos suos, vidit Isra- 2
elem habitantem per tribus suas. Et factus
est super eum spiritus Dei, Extulíque pro- 3
verbium suum, ac dixit, Dic Belaam fili Beor,
dic vir cujus detectus est oculus, Dic qui au- 4
disti eloquium Dei, & visionem Dei vidisti
cùm esses dejectus, apertos tamen oculos ha-
bens. Quàm pulchrum est habitaculum tu- 5
um, Jacob; & tabernacula tua, Israel! Veluti 6
fluvii decurrentes, & ut paradisi super flu-
men, & sicut tentorium quod plantavit Do-
minus, & sicut cedri secus aquas. Egredic- 7
tur vir de filiis ejus, & semen ejus in aquis
multis, & extolletur præ Agag rege, & exal-
tabitur regnum

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

24 הָא עַמָּא כְּלְיְתָא שְׁרֵי וּכְאַרְיָא
יִתְנַטַּל לָא יִשְׁרֵי בְּאַרְעָא עַד־
דְּיִקְטוֹל קְטוֹל וְנִכְסֵי עַמְמַיָּא יֵירַת:
25 וַאֲמַר בִּלְעָם אַף מִלְּט לָא
תְלִטְנִנּוּן אַף בְּרָכָא לָא תְבָרְכְנוּן:
26 וַאֲתֵיב בִּלְעָם וַאֲמַר לְבָלָק הֲלָא
מַלֵּלִית עִמְּךָ לְמֵימַר כָּל־דִּי־מַלֵּל יְיָ
27 יָתֵיהּ אֶעְבֵּד: וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם
אֲתָא כְעַן אֲרַבְּרִנָּךְ לַאֲתָר אָחֳרָן
אֻם יְהֵי רְעוּא מִן־קֳדָם יְיָ וְתִלְוֵיהּ
לִי מִתַּמָּן: וְדַבַּר בָּלָק יָת בִּלְעָם
28 רֵישׁ רְמִתָּא דְּמִסְתַּכֵּי עַל אַפֵּי
29 בֵּית יְשִׁימוֹן: וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק
בְּנֵי־לִי הָכָא שְׁבְעָא מַדְבְּחִין
וְאַתְקֵן לִי הָכָא שְׁבְעָא תּוֹרִין
30 וְשִׁבְעָא רְכִרִין: וַעֲבַד בָּלָק כְּמָא
דִי־אֲמַר בִּלְעָם וְאַסֵּק תּוֹר וּדְכַר
עַל כָּל־מַדְבְּחָא: כר

1 וַחֲזָא בִּלְעָם אֲרֵי תַקִּין קֳדָם יְיָ
לְבָרְכָא יָת יִשְׂרָאֵל וְלָא הֲלִיךְ כְּזִמְנִן
כְּזִמְנִן אֶלְתַּר לְקָרְמוּת נְחָשִׁיָּא וְשַׁוִּי
לְקֳבֵל עֲנָלָא דְעַבְדּוּ יִשְׂרָאֵל־
2 בְּמַדְבְּרָא אַפּוֹהִי: וּזְקַף בִּלְעָם יָת־
עֵינוֹהִי וַחֲזָא יָת יִשְׂרָאֵל שָׁרֵן
לְשִׁבְטֵיהוֹן וּשְׁרֵת עֲלוֹהִי רוּחַ־
3 נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ: וּנְטַל מַתְלוֹהִי
וַאֲמַר אֲמַר בִּלְעָם בְּרֵיהּ דְּבְעוֹר
וַאֲמַר גַּבְרָא דְשַׁפִּיר חָזֵי: אֲמַר
4 דְּשָׁמַע מֵימְרֵי מִן קֳדָם אֵל וְחָזֵי מִן־
קֳדָם שַׁדַּי חָזֵי שְׁכִיב וּמִתְגַּלֵּי לֵיהּ:
5 מָה טָבוּ אֳהָלָךְ יַעֲקֹב בָּתֵּי מִשְׁכְּנָךְ
יִשְׂרָאֵל: כְּנַחְלִין דְּמִדְּבְרִין כְּגִנַּת
6 שִׁקְיָא דְעַל פְּרָת כְּבֻסְמַיָּא דְנָצִיב
יְיָ כַּאֲרָזִין דְּנָצְבִין עַל־מַיָּא:
7 יִסְגֵּי מַלְכָּא וְיִתְיַבֵּא מִבְּנוֹהִי
וְיִשְׁלוּט בְּעַמְמַיָן סַגִּיאִין וְיִתְקַף
מֵאֲגַג מַלְכֵּיהּ וְתִתְנַטֵּל מַלְכוּתֵיהּ:

24 Ecce populus ut leæná habitabit, & sicut leo exaltabitur: non habitabit in terra sua, donec occidat occisionem; & substantias populorum hæreditabit. Dixitque Balac ad Balaã; Neq; maledicas ei, neq; 25 benedicas. Respondit q; Balaam, & dixit ad Balac: 26 Nonne locutus sui tecum, dicens; Quodcunq; loquetur Dominus, illud faciam? Dixit q; 27 Balac ad Balaã; Veni nunc, dicam te in alterum locum: si fortè erit voluntas corã Domino, ut maledicas ei inde pro 28 me. Et duxit Balac Balaam in verticé collis, qui respicit contra facié Beth-jessimõ. Dixit q; 29 Balaam ad Balac; Ædifica mihi hic septem aras, & para mihi hic septem boves, & septem 30 arietes. Et fecit Balac sicut dixerat Balaam: & obtulit bovem & arietem super unaquaque ara.

CAP. XXIV.

1 VIditq; Balaam, quòd placeret coram Domino ut benediceret Israeli; & non abiit sicut antea, ut auguria quæreret: sed posuit faciem suam ad vitulum quem fecerãt 2 filii Israel in deserto. Et levavit Balaam oculos, & vidit Israel commorantem per tribus suas: & quievit super eum 3 spiritus prophetiæ à facie Domini. Et assumpsit parabolam suam, & ait: dicit Balaam filius Beor; & dicit vir qui pul- 4 chrè vidit. Dicit, qui audit verbum à facie Dei; qui visionem à facie omnipotentis videt; cadens, & revelatur ei.
5 Quam bona est terra tua Jacob, & domũ habitationis tuæ 6 Israel! Sicut torrentes diffluentes; sicut hortus irriguus, qui est juxta Euphratem: sicut aromata quæ plantavit Dominus; 7 sicut cedri quæ plantãtæ sunt juxta aquas. Crescet rex ejus ungetur de filiis suis, & dominabitur populorum multorum: & roborabitur magis quam Agag rex ejus, & elevabitur regnum illius.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

24 וגם־הנה׳ עם כלביא יקום כאריה יתנשא לא ישכב עד־יאכל טרף ודם חללים ישתה׃
25 ויאמר בלעם אל־בלק הלוא אמרתי אליך לאמר כל־אשר־ידבר יהוה אתו אעשה׃
26 ויאמר בלק אל־בלעם לך־נא אקחך אל־מקום אחר אולי ישר בעיני האלהים וקבתה לי משם׃
27 ויקח בלק את־בלעם ראש הפעור הנבט על־פני הישימון׃
28 ויאמר בלעם אל־בלק בנה־לי פה שבעה מזבחות והכן לי פה שבעה פרים ושבעה אילים׃
29 ויעש בלק כאשר דבר בלעם ויעל פר ואיל במזבח׃

CAP. XXIIII.

1 ויראה בלעם כי־טוב בעיני יהוה לברך את־ישראל ולא־הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וישת פניו אל־המדבר׃
2 וישא בלעם את־עיניו וירא את־ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים׃
3 וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן־בעור ונאם הגבר שתם העין׃
4 נאם שמע אמרי־אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים׃
5 מה־טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל׃
6 כנחלים נטיו כגנת על־נהר כאהלים נטע יהוה כארזים עלי־מים׃
7 יזל־מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו׃

VERSIO SAMARITANA.

24 הא עמא כלביתא שרי וכאריא יתנטל לא ישרי בארעא עד־דיקטול קטול ונכסי עממיא יירת׃
25 ואמר בלעם אף מלט לא תלטנון אף ברכא לא תברכון׃
26 ואתיב בלעם ואמר לבלק הלא מללית עמך למימר כל־די־מלל יי יתיה אעבד׃
27 ואמר בלק לבלעם אתא כען ארברנך לאתר אחרן אם יהי רעוא מן־קדם יי ותלויה לי מתמן׃
28 ודבר בלק ית בלעם ריש רמתא דמסתכי על אפי בית ישימון׃
29 ואמר בלעם לבלק בני־לי הכא שבעא מדבחין ואתקן לי הכא שבעא תורין ושבעא רכרין׃
30 ועבד בלק כמא די־אמר בלעם ואסק תור ודכר על כל־מדבחא׃

1 וחזא בלעם ארי תקין קדם יי לברכא ית ישראל ולא הליך כזמנין כזמנין אלתר לקרמות נחשיא ושוי לקבל עגלא דעבדו ישראל־
2 במדברא אפוהי׃ וזקף בלעם ית־
עינוהי וחזא ית ישראל שרן לשבטוהי ושרת עלוהי רוח־
3 נבואה מן קדם יי׃ ונטל מתליה ואמר אמר בלעם ברה דבעור ואמר גברא דשפיר חזי׃ אמר
4 דשמע מימרי מן קדם אל וחזי מן־קדם שדי חזי שכיב ומתגלי ליה׃
5 מה טבא אהלך יעקב בתי משכנך
ישראל׃ כנחלין דמדברין כגנת
6 שקיא דעל פרת כבסמיא דנציב
יי כארזין דנציבין על־מיא׃
7 יסגי מלכא ויתיבא מבנוהי
וישלוט בעממין סגיאין ויתקף
מאגג מלכיה ותתנטל מלכותיה׃

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

24 Ecce populus sicut catulus leonis exurgit, et sicut leo extollet se; non (l) quiescit donec devoraverit prædam, et sanguinem occisorũ biberit. Dixit 25 autem Balac Balaamo, Etiam maledicendo ne maledicas illi, atque etiam benedicendo ne benedicas illi. Respondit 26 verò Balaam, et dixit ad Balac, Nonne dixi tibi hunc modum; Omne verbum quod loquetur Domi nus, illud faciã? Tum dixit Balac Balaamo, 27 Ito quæso, ducam te in locum alium: fortasse rectum erit in oculis Dei, ut mihi maledicas illi inde. Et duxit Balac 28 Balaamum ad verticem Phogor qui respicit versùs solitudinem. Dixitq; Balaam ad 29 Balac, Ædifica mihi hic septem altaria, & præparato mihi hic septem vitulos, & septem arietes. Fecitq; Balac 30 ut dixerat Balaã, et imposuit vitulum, et arietem super altare.

CAP. XXIIII.

1 VIdens autem Balaam quòd placeret Domino ut benediceret Israeli, non ivit ut antea solebãt in occursum augurioru, sed posuit versùs desertum faciem 2 suam. Sustulitq; Balaam oculos suos, & vidit Israelem habitantem per tribus suas, fuitque super eum spiritus 3 Dei. Tunc assumens parabolam suam, dixit; (a) Dicit Balaam filius Beor, (b) dicit inquam, homo apertos oculos 4 habens, Qui visionem (c) omnipotentis vidit, qui cadit oculos discooperitus. Quãm 5 bona sunt tabernacula tua, Jacob, & habitacula tua, Israel! Sicut valles nemoro- 6 se, sicut horti juxta fluvium, sicut tabernacula quæ tetendit Dominus, sicut cedri juxta aquas. (d) Fluet aqua de situ- 7 la ejus, et (e) semen ejus in aquas multas; extolletusque pòst Gog rex ejus, & exaltabitur regnum ejus.

VER. SAM. (l) dormiet (a) Fidelis (b) fidelis: (c) campestrem (d) stillans (e) brachium.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 وهو شعب كاللبوة يقوم * وكأسد يربض ولا يتضجع إلى أن يأكل الفريسة * ويشرب دم الصرعى *
25 قال له بالاق * إذ لا تسبه سبا فلا تباركه بركة * فأجابه قائلا * ألم أقل لكم أن كلما
26 يقوله الله فأصنعه * قال * تعال أخذك إلى موضع آخر * فلعله أن يستهل من عند الله سبه * فسبه
27 28 لي من هناك * فأخذه إلى رأس الربية المطلعة على وجه السماوة * قال ابن لي سبعة مذابح *
29 واعد لي سبعة ربوب * وسبعة أكبش * فصنع كما قال له * وقربا ثورا وكبشا على المذبح *
30

* الفصل الرابع والعشرون *

1 فلما رأى بلعام أن الأصلح عند الله تبريك الإسرائيليين * لم يمض كالمرتين الأوليين في
2 طلب الفالات * وأقبل بوجهه إلى البرية * فلما مد بصره ورآهم نازلين على نظام أسباطهم *
3 حلت عليه نبوة الله * فضرب مثله وقال * قل يا بلعام بن بعورا * وقل أيها الرجل الحديد
4 البصر * وقل يا سامع أقوال القادر * وناظر مناظر الكافي * وهو نائم * وهو مفتوح العينين * ما
5 أجود أخبيتك يا نسل يعقوب * ومنازلكم يا آل إسرائيل * فهي كأودية ممدودة * وكبساتين على نهر *
6 وكمضارب ضربها الله * وكأرز على ماء * يقطر الماء من دواليه * وعرسه في ماء غزير * ويرتفع
7 من أعاج ملكه * ويسامي مملكته *

Et ipse populus est qui ut leæna consurgit, 14 & ut leo erigitur, & non cubabit donec comedat prædam; & bibat sanguinem prostratorum. Dixit ei Balac, Cùm non 25 maledicas ei maledictione, ne benedicas ei benedictione. Respondit ei, dicens; 26 Nonne dixi tibi, quòd quicquid dicet Deus, faciam? Ait, Veni, ducam te ad 27 alium locum; utrùm fortè facilis reddatur à Deo maledictio ejus, & maledicas illum mihi inde. Duxitque eum ad sum- 28 mitatem collis qui respicit faciem solitudinis. Ait, Ædifica mihi septem altaria, 29 & para mihi septem boves, & septem arietes. Fecitq; sicut dixit ei, & obtulerunt ambo bovem & arietem super 30 quolibet altari.

CAP. XXIV.

Cum autem vidisset Balaam præstantius esse apud Deum benedicere Is- 1 raelitas, non abiit ut duabus primis vicibus ad quærenda omina, sed convertit faciem suam ad desertum eorum. Cùmque 2 extendisset faciem suam, & vidisset eos habitantes secundùm ordinem tribuum suarum, descendit super eum prophetia 3 Dei. Protulitq; proverbium suum, & ait, 3 Dic ô Balaam fili Beor, & dic ô vir acuti obtutûs, Et dic ô auditor sermonum Po- 4 tentis, & videns visiones Satisfactoris, qui dormit & habet oculum apertum. Quãm bona tentoria tua, ô stirps Jacob, 5 & habitacula vestra, ô progenies Israil! Sunt enim veluti valles protensa, & 6 velut viridaria secus flumen, & ut tentoria quæ fixit Deus, & quasi cedri secus aquam. Prostluit aqua è rotis ejus, & 7 planta ejus in aqua copiosa, & exaltabitur plusquam Agag rex ejus, & exsolletur regnum ejus.

ספר במדבר : כד

Comedet .et unicornis *indefatigationes* sicut : Ægypto ex eum *educen* Deus
8 אֵל מוֹצִיאוֹ מִמִּצְרַיִם כְּרִאְמֹת רֹאֵם לוֹ יֹאכַל
transfiget suis sagittis & ,exossabit eorum ossa & :ejus *angustiatores* gentes
גּוֹיִם צָרָיו וְעַצְמֹתֵיהֶם יְגָרֶם וְחִצָּיו יְמַחֵץ :
? eum suscitabit quis ,major leo ut & ,leo sicut accubuit ,se Incurvavit
9 כָּרַע שָׁכַב כַּאֲרִי וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ
est iratus Et *maledictus* tibi maledicentes & : *benedictus* tibi Benedicentes
מְבָרֲכֶיךָ בָּרוּךְ וְאֹרְרֶיךָ אָרוּר : וַיִּחַר־
Balac dixit & ,suas *colas* *complosit* & ,Bilham *in* Balac *nasus*
אַף בָּלָק אֶל־בִּלְעָם וַיִּסְפֹּק אֶת־כַּפָּיו וַיֹּאמֶר בָּלָק
benedixisti ecce & ,te vocavi meis inimicis maledicendũ Ad : Bilham ad
אֶל־בִּלְעָם לְקַב אֹיְבַי קְרָאתִיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ
.tuum locum ad tibi fuge nunc Et .vicibus tribus Jam benedicendo
10 בָּרֵךְ זֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים : וְעַתָּה בְּרַח־לְךָ אֶל־מְקוֹמֶךָ
.gloria à Dominus te *prohibui* ecce & ,te honorabo Honorando : Dixi
אָמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ וְהִנֵּה מְנָעָךְ יְהוָה מִכָּבוֹד :
ituus tegates *ad* etiam Nonne :Balac ad Bilham dixit Et
11 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הֲלֹא גַּם אֶל־מַלְאָכֶיךָ
Balac mihi dederit Si : dicendo ,sum locutus ,me ad missi quos
אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ אֵלַי דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר : אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק
ei transfregdi potero non ,auro & ,argento *sur domũ plenitudinẽ*
מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וּזְהָב לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת־פִּי
loquetur quod ,meo corde è malum vel bonum *faciendum ad* ,Domini
יְהוָה לַעֲשׂוֹת טוֹבָה אוֹ רָעָה מִלִּבִּי אֲשֶׁר־יְדַבֵּר
.meum populum ad *eadem* ego ecce nunc Et ? loquar illud ,Dominus
14 יְהוָה אֹתוֹ אֲדַבֵּר : וְעַתָּה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי
tuo populo iste populus est facturus quod ,tibi consulam ,*In*
לְכָה אִיעָצְךָ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ
Dixit : ait & ,suam parabolam *tulit* Et .*dierum novissimo* in
15 בְּאַחֲרִית הַיָּמִים : וַיִּשָּׂא מָשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם
Dixit .*oculo* *eccitatus* vir *ait* & ,Behoe ipius filius Bilham
בִּלְעָם בְּנוֹ בְּעֹר וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֹם הָעָיִן : נְאֻם
fibi fuffic.cotus Visionem .Altissimi scientiã sciens & ,Dei eloquia audiens
שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־אֵל וְיֹדֵעַ דַּעַת עֶלְיוֹן מַחֲזֵה שַׁדַּי
; nunc non & ,eum Videbo .*oculis discooperitus* & ,cadens ,videbit
16 יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם : אֶרְאֶנּוּ וְלֹא עַתָּה
virga surget & ,Jahacob ex stella Incedit .propè non & ,eum intuebor
אֲשׁוּרֶנּוּ וְלֹא קָרוֹב דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב וְקָם שֵׁבֶט
.Seth filios omnes destruet & ,Moab *angulos* transfiget & ,Israel ex
מִיִּשְׂרָאֵל וּמָחַץ פַּאֲתֵי מוֹאָב וְקַרְקַר כָּל־בְּנֵי שֵׁת :
; ejus inimicus Schir possessio erit & ,possessa Edom erit Et
18 וְהָיָה אֱדוֹם יְרֻשָּׁה וְהָיָה יְרֻשָּׁה שָׂעִיר אֹיְבָיו
faciet perdere & ,Jahacob de domi habitur Et .*virtutem faciens* Israel &
וְיִשְׂרָאֵל עֹשֶׂה חָיִל : וְיֵרֶד מִיַּעֲקֹב וְהִאֲבִיד
,suam parabolam *tulit* & : Hamalec vidit Et .civitate de superstitem
19 שָׂרִיד מֵעִיר : וַיַּרְא אֶת־עֲמָלֵק וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ
ad usque ejus novissimum & ,Hamalec gentium Principium : dixit &
וַיֹּאמַר רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמָלֵק וְאַחֲרִיתוֹ עֲדֵי
.*perditionem*
אֹבֵד :

8 Deus eduxit illum de Ægypto, cujus fortitudo similis est rhinocerotis. Devorabunt gentes hostes illius, ossáque eorum confringent, & perforabunt sagittis. Accubans dormivit ut leo, & quasi lezna, quã suscitare nullꝰ audebit. Qui benedixerit tibi, erit & ipse benedictꝰ: qui maledixerit, in maledictione reputabitur. Iratúsque Balac contra Balaam, complosis manibꝰ, ait, Ad maledicẽdũ inimicis meis vocavi te, quibus è contrario tertiò benedixisti: Revertere ad locũ tuũ. Decreverã quidẽ magnificè honorare te, sed Dñs privavit te honore disposito. Respondit Balaam ad Balac, Nónne nuntiis tuis, quos misisti ad me, dixi; Si dederit mihi Balac plenã domũ suam argenti & auri, non potero præterire sermonẽ Dñi Dei mei, ut vel boni quid vel mali proferam ex corde meo: sed quidquid Dñs dixerit, hoc loquar? Verũtamen pergens ad populũ meũ, dabo consilium, quid populꝰ tuus populo huic faciat extremo tempore. Sumptã igitur parabolã, rursũ ait, Dixit Balaam filiꝰ Beor; dixit homo, cujus obturatꝰ est oculus; Dixit auditor sermonum Altissimi, & visiones Omnipotentis videt, qui cadens apertos habet oculos; Videbo eum, sed non modò: intuebor illũ, sed non propè. ORIETUR STELLA ex Jacob, & consurget virga de Israel: & percutiet duces Moab, vastabitque omnes filios Seth. Et erit Idumæa possessio ejus; hæreditas Seir cedet inimicis suis: Israel verò fortiter aget. 19 De Jacob erit qui dominetur, & perdat reliquias civitatis. 20 Cúmque vidisset Amalech, assumens parabolã, ait; Principiũ gentiũ Amalech, cujus extrema perdentur.

8 (κ) Θεὸς ᾠδήγησεν αὐτὸν ὡς Αἰγυπτίου, ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτοῦ. ἔδη ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ, καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρούς.
9 Καταπαυθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων, καὶ ὡς Σκύμνος· τίς ἀναστήσει αὐτόν; εἰ εὐλογοῦντές σε, (λ) εὐλόγηται· καὶ οἱ καταρώμενοί σε, κεκατάραται.
10 μηνοῖ σε, κεκλήκασι. Καὶ ἐθυμώθη Βαλὰκ ἐπὶ Βαλαάμ, καὶ συνεκρότησε τὰς χεῖρας αὐτοῦ. καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ, (μ) Καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδὲ εὐλογῶν εὐλογήσας (ν) τρίτον τοῦτο.
11 Νῦν οὖν φεῦγε εἰς τὸν τόπον σου. εἶπα, Τιμήσω σε, καὶ νῦν ἐστέρησέ σε κύριος τῆς δόξης. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ, Οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου ἃς ἀπέστειλας πρός με, ἐλάλησα, λέγων; Ἐὰν μοι δῷ Βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παρελθεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου ποιῆσαι αὐτὸ καλὸν ἢ πονηρὸν παρ' ἐμαυτοῦ· (ξ) ὅσα ἂν εἴπῃ ὁ θεός, ταῦτα
14 ἐρῶ. Καὶ νῦν ἰδὲ ἀπαστέλλω εἰς τὸν τόπον μου. δεῦρο, συμβουλεύσω σοι, τί ποιήσει ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτῳ τῶν
15 ἡμερῶν. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε, Φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς (ο) Βεώρ, φησὶ
16 δὲ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν, Ἀκούων λόγια θεοῦ, ἐπιστήμων (π) ἐπιστήμῃ παρὰ ὑψίστου, ὃ θεωρεῖν θεοῦ ἰδὼν ἐν ὕπνῳ, (ρ) ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.
17 Δείξω αὐτῷ, καὶ ἐγὼ νῦν· μακαρίζω, καὶ οὐκ ἐγγίζει. ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακὼβ, (σ) ἀναστήσει ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραὴλ· καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγοὺς Μωάβ, καὶ περιο-
18 μόσει πάντας (τ) υἱοὺς Σήθ. Καὶ ἔσται Ἐδὼμ κληρονομία, καὶ ἔσται κληρονομία Ἀσσοῦ ὁ ἐχθρὸς αὐτῷ. καὶ Ἰσραὴλ ἐποίησεν
19 ἐν ἰσχύϊ. Καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ Ἰακὼβ, καὶ ἀπολεῖ Σωζόμενον ἐκ πόλεως. Καὶ ἰδὼν τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν
20 αὐτοῦ, εἶπεν, Ἀρχὴ ἐθνῶν Ἀμαλὴκ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἀπολεῖται.

Deus deduxit eum ex Ægypto, sicut gloria unicornis ei. Comedet gentes inimicorum suorum, & crassitudines eorum emedullabit, & jaculis suis sagittabit inimicum. Re- 9 *cumbens requievit ut leo, & ut catulus leonis: quis excitabit eum? Qui benedicunt te, benedicti sunt: & qui maledicunt te, maledicti sunt.* Et 10 *iratus est Balac super Balaam, & plausum dedit manibus suis. Et dixit Balac ad Balaam, Maledicere inimicum meum vocavi te, & ecce benedicens benedixisti jam tertiò. Nunc ergò fuge in locum tuum.* 11 *Dixi, Honorabo te, & nunc fraudavit te Dominus honore. Et dixit Balaam ad Balac;* 12 *Nónne & nuntiis tuis, quos missti ad me, locutus sum, dicens, Si mihi dederit Balac* 13 *plenam domum suam argento, & auro, non potero transgredi verbum Domini, facere illud bonum aut malum apud me ipsum: quæcunque dixerit Deus, hæc dicam? Et ecce nunc* 14 *veturo in locum meum. Veni, consilium dabo tibi, quid faciet populus hic populum tuum in novissimo diorum. Et assu-* 15 *mens parabolam suam, dixit; Dicit Balaam filius Beor, dicit homo verè videns, Auditus e-* 16 *loquia Dei, sciens scientiam (c) ab Altissimo, & visionem Dei videns in somno: revelati oculi ejus. (d) Ostendam ei* 17 *& non modò: (e) beatifico, & non appropinquat. Orietur stella ex Jacob: exurget (f) homo ex Israel: & (g) percutiet duces Moab, & (h) prædabitur omnes filios Seth. Et (i) erit* 18 *Edom hæreditas: & erit hæreditas Esau inimicus ejus. Et Israel fecit in fortitudine. Et ex-* 19 *nvget ex Jacob, & perdet eum, qui salvatur, de civitate. Et videns Amalec, & assumens parabolam suam, dixit;* 20 *Initium gentium Amalec, et semen eorum peribit.*

MS.A. (κ) Ὁ θεὸς (λ) ὐυλόγηται· (μ) καταράσθαι (ν) τοῦτο τρίτον. (ξ) ὅσα ἐὰν εἴπῃ μοι ὁ θεός, (ο) Βεώρ, (π) ἐπιστήμων ὑψίστου, (ρ) ἀπεκαλυμμένοι (σ) καὶ ἀνασήσει (τ) τοὺς υἱούς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 ܐܠܗܐ ܡܦܩܗ ܡܨܪܝܡ ܟܪܝܡܐ ܕܪܥܝܗ ܠܗ ܢܐܟܠ ܥܡܡܐ ܣܢܝܐܝܗ ܘܥܨܡܗܘܢ ܢܬܪܥܘܢ ܘܒܣܝܦܘܗܝ ܢܚܘܢ ܠܗ ܡܢ ܕܢܩܝܡܝܗ ܗܐ ܕܪܥ ܐܝܟ ܐܪܝܐ ܘܐܝܟ ܠܒܝܐ ܗܐ ܕܫܪܐ ܘܡܢ ܕܢܩܝܡܝܗ ܗܢܘܢ ܕܡܒܪܟܝܟ ܒܪܟ ܘܕܡܩܠܠܝܟ ܡܩܠܠ ܗܘܐ ܠܗ ܠܒܠܥܡ ܐܦ ܠܒܠܩ ܐܦ ܟܦܝܗ ܢܦܩ ܘܐܡܪ ܠܒܠܥܡ ܠܒܠܩ ܠܥܠ ܣܢܝܐܝ ܩܪܝܬܝܟ ܗܐ ܗܢܘܢ ܒܪܟܬ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܗܫܐ ܠܡܐ ܠܟ ܠܐܬܪܟ ܠܐܬܪ ܕܠܟ ܠܐܬܪ ܕܐܬܐ ܠܟ ܠܡܐ ܠܟ ܠܐ ܡܟܒܕ ܡܟܒܕܟ ܗܘ ܡܢܥ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܪܝܡܘܬܐ ܗܐ ܕ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum Onkelos.

8 אֱלָהָא דְאַפִּיקֵנוּן מִמְּצְרַיִם תּוֹקְפָא
וְרוּמָא דִילֵיהּ. יֵיכְלוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
נִכְסֵי עַמְמַיָּא סְנָאֵיהוֹן וּבְגִוְּתָן
מְלַבְּיֵיהוֹן יְתַפְּנְקוּן וּאֲרָעֲהוֹן יְחַסְּנוּן:
9 נְיוּחַ יִשְׁרֵי בְּתַקִּיף כְּאַרְיָא וּכְלַבְיָא
דְּלֵית מַלְכוּ דְיִזְדְּעוּעֵנֵיהּ בְּרִיכְוָתָא דֵיהוֹן
בְּרִיכִין וּלְיוֹטָדָא דֵיהוֹן לִיטִין: 10 וּתְקִיף
רֻגְזָא רְבָלָק לְבִלְעָם וְשַׁקְפָנוּן לִידֵהּ
וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם לְמֵילַט סְנָאֵי
קְרֵיתָךְ וְהָא בָּרֵךְ מְבָרְכְתָּ לְהוֹן דְּנָן
11 תְּלָת זִמְנִין: וּכְעַן אֱזוֹל לָךְ לְאַתְרָךְ
אֲמַרִית יְקָרָא אֵיקָרְנָךְ וְהָא מְמַנְעָךְ
מִן יְקָר: 12 וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק הֲלָא
אַף לְאִנְדָּתָךְ דִּי שְׁלַחְתָּ לְוָתִי מַלֵּילְנָא
לְמֵימַר: אִם יִתֵּן לִי בָלָק מְלֵי בֵיתֵיהּ
13 כְּסַף וּדְהַב לֵית לִי רְשׁוּ לְמֶעְבַּד עֲלָא
גְּזֵרַת מֵימְרָא דְיְיָ לְמֶעְבַּד טָבָתָא
אוֹ בִישְׁתָּא מִדְּעוֹתִי דִי יְמַלֵּל יְיָ יְתֵיהּ
אֲמַלֵּל: 14 וּכְעַן הָא אֲנָא אָזֵל לְעַמִּי
אֵתָא אֶמְלְכִנָּךְ מָה דִּיתְעֲבֵד וְאַחֲוִי
לָךְ מָה דִּיעֲבֵד עַמָּא הָדֵין לְעַמָּךְ
בְּסוֹף יוֹמַיָּא: 15 וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר
אֲמַר בִּלְעָם בְּרֵיהּ בְּעוֹר וַאֲמַר גַּבְרָא
דְשַׁפִּיר חֵזֵי: 16 אֲמַר דְּשָׁמַע מֵימַר מִן
קְדָם אֵל וְיָדַע מַדְעָא מִן קְדָם עִלָּאָה
חֵזֵי מִן קְדָם שַׁדַּי וּמִתְגְּלֵי
לֵיהּ: 17 חֲזִיתֵיהּ וְלָא כְעַן סְכִיתֵיהּ וְלָא
אִתְחֲזֵי קָרִיב כַּד יְקוּם מַלְכָּא
מִיַּעֲקֹב וְיִתְרַבֵּא מְשִׁיחָא מִיִּשְׂרָאֵל
וְיִקְטוֹל רַבְרְבֵי מוֹאָב וְיִשְׁלוּט בְּכָל
בְּנֵי אֲנָשָׁא: 18 וּיְהֵי אֲרוֹם יְרִיתָא וּיְהֵי
יְרִיתָ שְׂעִיר לְבַעֲלֵי רְבָבוֹהִי וְיִשְׂרָאֵל
יַעְבֵּד בְּנַכְסִין: 19 וְיִחְוֵת חַד מִדְּבֵית
יַעֲקֹב וְיוֹבַד מִשֵּׁיזֵב מִקִּרְיַת עַמְמַיָּא:
20 וַחֲזָא יָת עֲמָלֵקָאָה וּנְטַל מַתְלֵיהּ
וַאֲמַר רֵישׁ קְרָבָיָא יִשְׂרָאֵל הֲוָה
עֲמָלֵק וְסוֹפֵיהּ לְעָלְמָא יֵיבַד:

8 Deus qui eduxit eos de Ægypto, fortitudo & altitudo ejus fuit: devorabit dom' Israel superbias populorũ inimicorũ suorũ, & præda regũ eorũ delectabũtur, et terrã eorũ possidebũt. Requiescet habitatõ; in fortitudine quasi leo et quasi leæna, & non erit regnum quod commoveat eũ: benedicentes tibi erũt benedicti, & maledicẽtes tibi erũt maledicti. Iratúsq; est furor Balac contra Balaã; & complosis manib' suis, dixit Balac ad Balaã; ut maledicteres inimicis meis duxi te; & ecce benedictione benedixisti eis jam tertiò. 11 Nunc autẽ vade in locum tuũ: decreverã enim honorare te, et ecce privavit te Dũs honore. Dixitq; Balaã ad Balac: Nõne etiã nunciis quos missisti ad me, locut' sũ, dicens. 13 Si dederit mihi Balac domũ suã plenã argẽto & auro: nõ est mihi facultas transgrediendi decretũ verbi Dñi, ut faciã bonũ aut malũ ex voluntate mea: quodcunq; locutus fuerit Dñs, illud loquar? Et nunc, ecce ego vado ad populũ meum: veni, consulã tibi quid facies; & indicabo tibi quid faciet populʼ hic populo tuo in fine dierũ. 15 Et assumpsit parabolã suam, & ait: Dicit Balaam filiʼ Beor; & dicit vir qui pulchrè videt. 16 Dicit ille qui audit verbum à facie Dei, & sciens scientiã à conspectu excelsi: qui videt visionẽ à facie omnipotẽtis; qui cadit, & revelatur ei. 17 Video eũ, et nõ modò; intueor eũ, sed non est prope: cùm consurget rex de domo Jacob, et ungetur Christʼ de domo Israel, & occidet principes Moab, & dominabitur omniũ filiorũ hominũ. 18 Et erit Idumæa hæreditas, & erit Seir hæreditas inimicis suis: Israel autẽ prospe- 19 rabitur in substãtia. Et descẽdetunʼ de domo Jacob, et perdet eũ qui evaserit de civitate populorũ. Et vidit Amalech; & assumpsit parabolã suã, & ait: Principiũ bellorũ Israel 20 fuit Amalech, & extrema ejusin æternum perdentur.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

8 אל מוציאם ממצרים כתועפות ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם
יגרם וחציו ימחץ: 9 כרע שכב כאריה וכלביא מי יקימנו ברוכיך
ברוך וארריך ארור: 10 ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו ויאמר בלק
אל בלעם לקבת אויבי קראתיך והנה ברכת ברכת זה שלש פעמים:
11 ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי כבדך והנה מנעך יהוה מכבוד:
12 ויאמר בלעם אל בלק הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי לאמר:
13 אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא יכלתי לעבר את פי יהוה
לעשות טובה או רעה מלבי אשר אדבר יהוה אתו אדבר: 14 ועתה הנה
אנכי הולך אל עמי לכה איעצך אשר יעצה העם הזה לעמך
באחרית הימים: 15 וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם
הגבר שתם העין: 16 נאם שמע אמרי אל וידע דעת עליון מחזה שדי
אחזה נפל וגלוי עינים: 17 אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב
דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל
בני שת: 18 והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל
עשה חיל: 19 וירד מיעקב ורדה ואבד שרידי עיר: 20 וירא את עמלק
וישא משלו ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד:

VERSIO SAMARITANA.

8 אל מוציאם ממצרים כתועפות ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם
יגרם וחציו יחמץ: 9 כרע שכב כאריה וכלביא מי יקימנו ברוכיך
ברוך וארריך ארור: 10 ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו ויאמר בלק
אל בלעם לקבת אויבי קראתיך והנה ברכת ברכת זה שלש פעמים:
11 ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי כבדך והנה מנעך יהוה מכבוד:
12 ויאמר בלעם אל בלק הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי לאמר:
13 אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא יכלתי לעבר את פי יהוה
לעשות טובה או רעה מלבי אשר אדבר יהוה אתו אדבר: 14 ועתה הנה
אנכי הולך אל עמי לכה איעצך אשר יעצה העם הזה לעמך
באחרית הימים: 15 וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם
הגבר שתם העין: 16 נאם שמע אמרי אל וידע דעת עליון מחזה שדי
אחזה נפל וגלוי עינים: 17 אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב
דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל
בני שת: 18 והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל
עשה חיל: 19 וירד מיעקב ורדה ואבד שרידי עיר: 20 וירא את עמלק
וישא משלו ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

8 (f) Deus eduxit eum ex Ægypto, sicut (g) robur unicornii est illi: comedet gentes hostes suos, et ossa eorum exossabit, et sagittis suis transfiget. 9 Incurvans se accubuit ut leo, & sicut catulus leonis: quis suscitabit illum? Benedicentes tibi benedicti erunt, & maledicentes tibi, maledicti erunt. 10 Tunc exarsit ira Balac in Balaam, & plausit manibus: Dixit, Balac Balaamo: ad maledicendum inimicos meos vocavi te, at ecce benedixisti benedicendo jam tribus vicibus. 11 Nunc autem fuge in locum tuum: dixeram, Honorando honorabo te, sed ecce privavit te Dominus gloriâ. 12 Respondit verò Balaam ad Balac, Nonne etiam legatis quos misisti mihi dixeram in hunc modum. 13 Si dederit mihi Balac plenam domũ suam argento, aut auro, non potero transgredi verbum Domini ad faciendum bonũ aut malum de corde meo; quod dixerit mihi Dominus, hoc dicam? 14 Nunc ergò abeo ad meos populum meum: Veni, et predicam tibi quid facturus sit populus iste populo tuo in novissimo dierum. 15 Assumpsit itaque parabolam suam, et dixit, (h) Dicit Balaam filius Beor, (i) dicit inquam, homo oculos apertos habens, (k) 16 Dicit audiens eloquia Dei, et sciens scientiam excelsi; qui visionem (l) Omnipotentis vidit, qui cadit oculos discooperus. 17 Videbo illum, sed non modò; (m) contemplabor illum, sed non propè. Orietur stella ex Jacob, et surget virga ex Israele, & transfiget fiultos Moab, & (n) verticem omnium filiorum Seth. 18 E rit etiam Edom possessa, terũq; possessa Esau ab inimicis suis; Israel autem faciet fortiter. 19 Et descendet de Jacob qui perdet residuum de civitate. 20 Videns quoque Amalec, assumpsit parabolam suam, & dixit; Initium gentium Amalec, & novissimum ejus donec perdatur.

VER. SAM. (f) Potens (g) volatus altitudinis (h) Fidelis (i) fidelis (k) Fidelis (l) campestrem (m) cantabo (n) altitudinem

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 العادر الخرج لهم من مصر كاذي الريم مانع عنهم * فهو ياكل اعداءه من الامم * وعظامهم
يعرف * وسهامه ندبعهم * واذا جنا وربض فهو كاسد او كلبوه * من داينبن * المبارك فمك مبارك *
9 ولاعنك ملعون * فاشتد غضب بالاق على بلعام * وصفق كفيه خردا وقال له * انما دعوتك
10 لتسب اعدائي * فاذا قد باركت فيهم هذه المرة الثالثة * فالان انصرف الى موضعك * لقد كنت
11 عزمت ان اكرمك * فمنعك الله من الكرامة * قال له الم اقل لرسلك الذين بعثت بهم الي * لو
12 اعطاني بالاف ملء بيته فضة او ذهبا * لم استطع ان اتجاوز امر الله * فاعمل جيدة او ردية من
13 راي * انما اقول الذي يقوله الله فقط * والان ها انا منصرف الى قومي * تعال حتى اعرفك
14 ما يصنع هولاء القوم بقومك في اخر الايام * فضرب مثله وقال * قل يا بلعام بن بعور * وقل
15 يا ايها الرجل الحديد البصر * قل يا سامع اقوال القادر * وعارف معرفة العالي * وناظر مناظر الكافي *
16 وهو نايم * وهو مفتوح العينين * ارى امرا وليس هو موجودا * الان * واحده وهو غير قريب * ان
17 يطلع كوكب من ال يعقوب * ويقوم قضيب من ال اسرايل * فيوهن جهات * ماب ويزلزل ساير
18 بني شيث * ويكون ادوم مغرضا * وكذلك سعير وساير اعدايه * واسرايل يزداد ايدا * والذي
19 يسولي من ال يعقوب يبيد الشريد من القرية * ثم راى عماليق * فضرب مثله وقال * اول
20 امة عماليق واخرها الى ابادة *

Potens qui eduxit eos ex Ægypto, quasi vigil.atissimus rhinoceros dicet ab eis: ipse comedet inimicos suos ex gentibus, & ossa eorum comedet: & sagittæ ejus tabe conficient eos. Et cùm cubuerit atque jacuerit, est veluti leo aut veluti leæna: quis est qui suscitet eum? Benedicens tibi benedictus est, & maledicens tibi, maledictus. Invalidus autem ira Balac adversùs Balaam, impegitque volatus suos præ indignatione, & ait illi; Vocavi te ut maledicteres hostibus meis, & ecce benedixisti eis hac tertiâ vice. Et nunc vade in locum tuum: Decrevi quidem honorare te, sed privavit te Deus honore. Dixit ei, Nonne dixi nuntiis tuis quos misisti ad me; Etiamsi dederit mihi Balac plenam domum suam argento vel auro, non potero prætirire mandatum Dei, & facere bonum vel malum ex sententia mea, sed dicam quod dicet Deus tantùm? Es modò ecce ego eo ad gentẽ meã, veni ut notificem tibi quid facturus sit populus iste populo tuo in fine dierum. Protulit ergò proverbium suum, & ait; Dic ô Balaam fili Beor, & dic ô vir acutiobtutis, Dic ô auditor fermonum Potentis, & sciens scientiam Altissimi, & videns visiones Satisfactoris, qui dormiens est & habet oculum apertum. Videorem, & non est existens modò; & aspicio illam, & non est propinqua: nam emittetur stella de stirpe Jacob, surgetque virga ex progenie Israil, & debilitabit regiones Moab, & conculcet omnes filios Seth. Et erit Adam consumptus, & eodem modo Seir, omnesque inimici ejus: Israil verò crescet in robore. Et qui dominabitur de stirpe Jacob, perdet profugam è civitatibus. Deinde vidit Amalec, & protulit parabolam suam, & ait, Principium gentis Amalec, & finis ejus in interitum.

ספר במדבר : כה

est Robustum : dixit & ,suam parabolam *tulit* & ,Chenzum vidit Et
21 וַיַּרְא אֶת־הַקֵּינִי וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר אֵיתָן
descendam ad eris Quinimo ,tuũ nidum petra in pone & ,tuã habitaculã
22 מוֹשָׁבֶךָ וְשִׂים בַּסֶּלַע קִנֶּךָ: כִּי־אִם־יִהְיֶה לְבָעַר
: dixit & ,suam parabolam assumpũt Et *,te capiet* Assũr donec ,Cain
23 קַיִן עַד־מָה אַשּׁוּר תִּשְׁבֶּךָּ: וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר
,Chittim *manu* de naves Et *? ipsa cum potendo* à vivet quis ,Væ
24 אוֹי מִי יִחְיֶה מִשְּׂמוֹ אֵל: וְצִים מִיַּד כִּתִּים
,*perdituros ad usque* ipse etiam & ,Heber *affligent* & ,Assũr *affligent* &
וְעִנּוּ אַשּׁוּר וְעִנּוּ־עֵבֶר וְגַם־הוּא עֲדֵי אֹבֵד:
Balac etiam & ,suum locum ad est reversus & ,abiit & ,Bilham surrexit Et
25 וַיָּקָם בִּלְעָם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לִמְקֹמוֹ וְגַם־בָּלָק
,suam viam in ivit
הָלַךְ לְדַרְכּוֹ:

CAP. XXV. כה

filiis ad fornicari populus cœpit & ,Sitthim in Israel *sedit* Et
1 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בַּשִּׁטִּים וַיָּחֶל הָעָם לִזְנוֹת אֶל־בְּנוֹת
,populus comedit &: suorũ deorũ sacrificia ad populũ vocavũt Et .Moab
2 מוֹאָב: וַתִּקְרָאן לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעָם
: Pehor Baial ipsũ Israel se conjunxit Et .earum diis se incurvavit &
3 וַיִּשְׁתַּחֲוּ לֵאלֹהֵיהֶן: וַיִּצָּמֶד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר
ad Dominus dixit Et .Israel in Domini *naſus* est iratus &
4 וְיַחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
Domino eos *facieſqendere* & ,populi *capita omnia* Cape :Moſeh
מֹשֶׁה קַח כָּל־רָאשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לַיהוָה
.Israel ab Domini *naſi* ira averterur & ,ſole coram
נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ וְיָשֹׁב חֲרוֹן אַף־יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל:
unusquisque Occidite :Israel judices ad Moſeh d xit Et
5 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל הִרְגוּ אִישׁ
filiis de vir ecce Et .Pehor Baial ipsũ *conjunganteſſe* ſuos viros
6 אַנְשֵׁיו הַנִּצְמָדִים לְבַעַל פְּעוֹר: וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי
oculis in Midianitidẽ ſuos fratres ad fecit appropinquare &,venit Israel
יִשְׂרָאֵל בָּא וַיַּקְרֵב אֶל־אֶחָיו אֶת־הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי
ſtentes ipsi & : Israel filiorum *cætus* omnis oculis in & ,Moſeh
מֹשֶׁה וְלְעֵינֵי כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה בֹכִים
Aharon filii Eliazar filius Pinechas vidit Et *,conventus tentorii* ostium
7 פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וַיַּרְא פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן
,ſua manu in lanceam accepit & *,ſexus* medio è ſurrexit & ,ſace:dotis
הַכֹּהֵן וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ: וַיָּבֹא אַחַר אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֻּבָּה וַיִּדְקֹר אֶת
transfixit & *ſupanar* ad Israel virum poſt eſt ingreſſus Et
8 ; ejus *uterum* in mulierem & ,Israel virum ,ipſos ambos
שְׁנֵיהֶם אֶת אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת־הָאִשָּׁה אֶל־קִבְרָתָהּ
mortũ fuerunt Et .Israel filiis *deſiger* plaga ſe reſtrinxit &
9 וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים
ad Dominus eſt locutus Et ,millia viginti & ,quatuor ,plaga in
10 בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
: dicendo ,Moſeh
מֹשֶׁה לֵאמֹר:

Versio VULG. LAT.

21 Vidit quoque Cinæum : & assumptâ parabolâ, ait; Robustum quidem est habitaculũ tuum : sed si in petra posueris
22 nidum tuum, Et fueris electus de stirpe Cin, quamdiu poteris permanere ? Assur enim capiet
23 te. Assumptâque parabolâ iterùm locutus est ; Heu, quis victurus est, quando ista fa-
24 ciet Deus? Venient in trieribus de Italia, superabunt Assyrios, vastabũntque Hebræos, & ad extremum etiam ipsi pe-
25 ribunt. Surrexitque Balaam, & reversus est io locum suum: Balac quoque viâ, quâ venerat, rediit.

CAP. XXV.

1 Morabatur autem eo tempore Israel in Settim & fornicatus est populus cum filiabus
2 Moab, Quæ vocaverunt eos ad sacrificia sua. At illi comederunt & adoraverunt deos ea-
3 rum : Initiatúsque est Israel Beelphegor. Et iratus Do-
4 minus, Ait ad Moysen ; Tolle cunctos principes populi, & suspende eos contra Solem in patibulis : ut avertatur fu-
5 ror meus ab Israel. Dixitque Moyses ad Judices Israel, Occidat unusquisque proximos suos, qui initiati sunt Beelphe-
6 gor. Et ecce unus de filiis Israel intravit coram fratribus suis ad scortum Madianitidem, videntes Moyse, & omni turbâ filiorum Israel, qui flebant ante fores tabernaculi.
7 Quod cùm vidisset Phinees filius Eleazari filii Aaron sacerdotis, surrexit de medio multitudinis , & arrepto pu-
8 gione, Ingressus est post virum Israelitem in lupanar, & persodit ambos simul, virum scilicet & mulierem in locis genitalibus. Cessavitque plaga à
9 filiis Israel. Et occisi sunt viginti quatuor millia hominum.
10 Dixitque Dominus ad Moysen,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

21 Καὶ ἰδὼν τὸν Κενᾶιον, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, ἔπεν, Ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου· καὶ ἐὰν θῇς ἐν πέτρᾳ τὴν νοσσιάν σου,
22 Καὶ ἐὰν γένῃσαι τοῦ (υ) Βεὼρ νοσσιὰ πικρίας, Ἀσσύριος αἰχμαλωτεύσουσί σε. Καὶ ἰδὼν τὸν Ὤγ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν
23 παραβολὴν αὐτοῦ, ἔπεν, Ὦ ὦ, τίς ζήσεται, ὅταν θῇ ταῦτα ὁ Θεός; Καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρῶν (φ) Κιτιαίων, καὶ κακώσουσιν
24 Ἀσσὼρ, καὶ κακώσουσιν Ἑβραίους, καὶ ἀπολοῦται καὶ αὐτὸς ὁμοθυμαδὸν ἀπολεῖται. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ ἀπῆλθεν ἀποστρεφεὶς εἰς τὸν τόπον
25 αὐτοῦ. καὶ Βαλὰκ ἀπῆλθε κατὰ ὁδὸν ἑαυτόν.

MS.A. (υ) Βεωὼ(φ) Κητιαίων,

ΚΕΦ. κε'.

1 Καὶ κατῴκουν Ἰσραὴλ ἐν Σαττὶν, καὶ ἐξεπλάνᾶτο ὁ λαὸς ἐκπορνεύσαι εἰς τὰς
2 θυγατέρας Μωάβ. Καὶ ἐκάλεσε αὐτοὺς εἰς τὰς θυσίας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἔφαγον ὁ λαὸς τῶν θυσιῶν αὐτῶν, καὶ (α) προσεκύ-
3 νουν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, (β) Καὶ ἐτελέσθη Ἰσραὴλ τῷ Βεελφεγώρ. καὶ ὠργίσθη θυμῷ κυρίου τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κυρίου
4 πρὸς Μωυσῆ, Λάβε πάντας τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ παραδειγμάτισον αὐτοὺς (γ) τῷ κυρίῳ κατέναντι (ε) τοῦ ἡλίου, καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἀπὸ Ἰσραήλ.
5 Καὶ εἶπε Μωυσῆς τοῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ, Ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν
6 τεθεγμένον τῷ Βεελφεγώρ. Καὶ ἰδὲ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐλθὼν παρεκάλεσε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαδιανίτιν (ζ) ἐναντίον Μωυσῆ, καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς τῶν Ἰσραὴλ, οἱ δὲ ἔκλαιον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
7 Καὶ ἰδὼν Φινεὲς ὁ υἱὸς Ἐλεάζαρ τοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, ἐξανέστη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς, καὶ λαβὼν σπεῖραν ἐν τῇ χειρὶ,
8 Εἰσῆλθεν ὀπίσω τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίτου εἰς τὸ κάμινον, καὶ ἀπεκέντησεν ἀμφοτέρους, τόν τε ἄνθρωπον τὸν Ἰσραηλίτην, καὶ τὸν γυναῖκα διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς. καὶ ἐπαύσατο ἡ πληγὴ (η) ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.
9 Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ,
10 τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,

MS.A. (α) προσεκύνουν (β) Καὶ ἐτελέσθη τῷ (γ) πρὸς Μωυσῆν, Λάβε τοὺς (δ) τῷ κυρίῳ (ε) τοῦ λαοῦ, καὶ (ζ) ἐναντι (η) ἀπὸ τῶν υἱῶν

Et videns Cenæum, & assumens
21 parabolam suam, dixit, Fortis habitatio tua : & si posueris in petra nidum tuum, Et si fueris
22 (k) ipsi Beor nidus assuetæ, Assyrii captivum te ducent. Et vi-
23 dens Og, & assumens parabolam suam, dixit; Heu heu, quis vivet, cùm posuerit hæc Deus ? Et exibunt de manu Cilicorum,
24 & afligent Assur, & affligent Hebræos : & ipsi (l) pariter peribunt. Et exurgens Balaam
25 abiit reversus in locum suum. Et Balac abiit ad seipsum.

CAP. XXV.

1 Et mansit Israel in Sattim & polluitus est populus, ut fornica-
2 retur in filias Moab. Et vocaverunt eos ad sacrificia idolorum suorum : & manducavit populus de sacrificiis eorum, &
3 adoravit idola eorum: Et consecratus est Israel ipsi Beelphegor. Et irratus est furore Dominat in
4 Israel. Et dixit Dominus Moysi, Accipe omnes principes populi, & (a) ostenta eos Domino contra Solem, & avertetur ira
5 furoris Domini ab Israel. Et dixit Moyses tribubus Israel, Occidite unusquisque proximum
6 suum, qui consecratus est ipsi Beelphegor. Et ecce homo de filiis Israel veniens adduxit fratrem suum ad Madianitidem
7 in conspectu Moysi, & in conspectu omnis synagogæ filiorum Israel. Ipsi autem flebant ad ostium tabernaculi testimonii. Et
8 videns Phinees filius Eleazari filii Aaron sacerdotis, exsurrexit de medio synagogæ : et capiens (b) syromasten in manu, Ingressus
9 est post hominem Israelitam (c) in caminum, & transfodit utrosque, hominem Israelitam & mulierem per vulvam ejus. Et cessavit plaga à filiis Israel.
10 Et fuerunt mortui in plaga, quatuor & viginti millia. Et locutus est Dominus ad Moysen,
dicens,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܘܚܙܐ ܠܩܝܢܝܐ ܘܢܣܒ ܡܬܠܗ ܘܐܡܪ ܬܩܝܦ ܡܕܝܢܬܟ ܘܣܝܡ ܒܟܐܦܐ ܩܢܟ
22 ܕܐܢ ܬܣܝܡ ܩܢܟ ܒܟܐܦܐ ܕܒܥܪ ܐܬܐ ܠܡܫܒܝܘܬܟ ܐܠܐ ܐܬܝܐ ܐܬܪ ܐܬܘܪ ܢܣܒܝܘܢ ܠܟ
23 ܘܢܣܒ ܡܬܠܗ ܘܐܡܪ ܘܝܘ ܡܢ ܢܚܐ ܕܟܕ ܢܣܝܡ ܐܠܗܐ ܗܠܝܢ ܢܦܩܘܢ ܡܢ ܐܝܕ ܟܝܬܝܐ
24 ܘܢܥܢܘܢ ܠܐܬܘܪ ܘܢܥܢܘܢ ܠܥܒܪ ܘܐܦ ܗܘ ܢܐܒܕ ܠܥܠܡ ܘܐܦ ܐܢܘܢ ܢܐܒܕܘܢ ܟܠܗܘܢ
25 ܘܩܡ ܒܠܥܡ ܘܐܙܠ ܠܐܬܪܗ ܘܐܬܐ ܠܐܬܪܗ ܘܐܦ ܒܠܩ ܐܙܠ ܠܐܪܚܗ

CAP. XXV.

1 ܘܝܬܒ ܝܣܪܐܝܠ ܒܫܛܝܡ ܘܫܪܐ ܥܡܐ ܠܡܙܢܝ ܥܡ ܒܢܬ ܡܘܐܒ
2 ܘܩܪܝܢ ܠܥܡܐ ܠܕܒܚܝ ܐܠܗܝܗܘܢ ܘܐܟܠ ܥܡܐ ܘܣܓܕ ܠܐܠܗܝܗܘܢ
3 ܘܐܬܚܒܪ ܝܣܪܐܝܠ ܠܒܥܠ ܦܥܘܪ ܘܪܓܙ ܡܪܝܐ ܒܝܣܪܐܝܠ
4 ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܣܒ ܟܠ ܪܫܝ ܥܡܐ ܘܨܠܒ ܠܗܘܢ ܩܕܡ ܫܡܫܐ
5 ܘܢܬܦܣ ܪܓܙ ܡܪܝܐ ܡܢ ܝܣܪܐܝܠ ܘܐܡܪ ܡܘܫܐ ܠܕܝܢܐ ܕܝܣܪܐܝܠ
6 ܩܛܠܘ ܓܒܪܐ ܓܒܪܗ ܕܐܬܚܒܪ ܠܒܥܠ ܦܥܘܪ ܘܗܐ ܓܒܪ ܡܢ ܒܢܝ ܝܣܪܐܝܠ
7 ܐܬܐ ܘܩܪܒ ܠܐܚܘܗܝ ܠܡܕܝܢܝܬܐ ܩܕܡ ܡܘܫܐ ܘܩܕܡ ܟܠ ܥܕܬܐ ܕܒܢܝ ܝܣܪܐܝܠ
8 ܘܗܢܘܢ ܒܟܝܢ ܦܬܚ ܡܫܟܢ ܡܘܥܕ ܘܚܙܐ ܦܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܒܪ ܐܗܪܢ
9 ܟܗܢܐ ܘܢܣܒ ܪܡܚ ܒܝܕܗ ܘܥܠ ܐܚܪ ܓܒܪ ܝܣܪܐܝܠ ܠܩܒܬܐ ܘܡܚܐ ܬܪܬܝܗܘܢ
10 ܓܒܪ ܝܣܪܐܝܠ ܘܐܢܬܬܐ ܠܩܒܬܗ ܘܐܬܥܨܪ ܡܬܪܥܬܐ ܡܢ ܒܢܝ ܝܣܪܐܝܠ ܘܗܘܘ ܡܝܬܐ ܒܡܬܪܥܬܐ ܐܪܒܥܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦ ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܡܐܡܪ

Vidit etiam Cinæos, & protulit proverbium
21 suum, & ait, Munitum est domicilium tuũ, & positus in rupe nidus tuus. Etiamsi ad spi-
22 cilegium (*id est, extremam ruinam*) fuerit Cin, usque ad Assur captivum te ducent. Pro-
23 tulit quoq; proverbium suum & ait, Heu quis vivet cùm ista Deus iotulerit? Et legiones e-
24 gredientur è terra Chithæorum, & subjugabunt Assur, & subjicient Hebræos, & ipsi demum peribunt in æteroum. Surrexique Be-
25 laam, & reversus abiit in patriam suam, & Balac quoque perrexit ad viam suam.

CAP. XXV.

1 Commoratus est autem Israel in Sctim, cœpitque populus fornicari cum filiabus
2 Moab. Et invitaverunt illæ populum ad sacrificia deorum suorum : & comederunt
3 populus, & adoraverunt deos earum. Et plenè adhæsit Israel Beel-Pheor. Et incensus est furor Domini io filios Israel. Dixitq;
4 Dominus ad Moſen, Duc omnes principes populi, eosque palam expone coram Domino in conspectu solis, & avertetur ira furo-
5 ris ejus à filiis Israel. Dixitque Moses judicibus Israelis, Trucidate quisque viros suos,
6 eos qui adhæserunt Beel-Pheor. Ecce autem vir de filiis Israel veniens accessit ante fratres suos, & ingressus est ad Medianitidem
7 quandam in præsentia Mosis, & in præsentia totius cœtûs filiorum Israel, qui flebant ad ostium tabernaculi temporis. Viditque eum
8 Phinehes filius Eliazar filii Aharonis sacerdotis, & surgeris è medio cœtu, sumpsit hastam manu suâ. Et ingressus post virum
9 Israelitam in cubiculum, confodit ambos, virum *scilicet*, Israelitam, & mulierem per uterum ejus in cubiculo, & cohibita est mors
10 subita ab Israele. Fuerunt autem qui obierunt morte subitâ, viginti quatuor millia. Et locutus est Dominus cum Moſe, dixitque ad eum;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

21 וחזא ית שלמאה ינטל מתליה
ואמר תקיף בית מותבך ושוי
22 בכרך תקיף מדורך : ארי אם יהי
לשיצאה שלמאה עד מה אתחזאה
23 ישבנך : ונטל מתליה ואמר ווי
לחייביא דיחיון כד יעביד אלהא
24 ית אלין : וסיסין יצנדרון מסתאי
ויענון לאתור וישתעבדון לעבר
פרת ואף אנון לעלמא יבדון :
25 וקם בלעם ואזל ותב לאתריה
ואף בלק אזל לאורחיה :

כה

1 ויתיב ישראל בשטין ושרי עמא
למסעי בתר בנת מואב : וקרא
2 לעמא לדבחי מעותהון ואכל עמא
ומסגדו לטעותהון : ואתחבר
3 ישראל לבעלא פעור ותקיף רוגזא
דיי בישראל : ואמר יי למשה
4 רבר ית כל רישי עמא ורונין וקטול
ותיב קטול קדם יי לקבל
5 שמשא ויתוב תקוף רוגזא דיי
מישראל : ואמר משה לדייני
ישראל קטולו גבר גברותי
6 דאתחברו לבעלא פעור : והא
גברא מבני ישראל אתא וקריב
לות אחוהי ית מדינאיתא לעיני
משה ולעיני כל בני ישתא רבני
ישראל ואנון בכן בתרע משכן
7 זמנא : וחזא פנחס בר אלעזר
בר אהרן כהנא וקם מגו בני ישתא
8 ונסיב רומחא בידיה : ועל
בתר גברא דישראל לקבתא
ובעיר תרויהון ית גברא דבר
ישראל וית אתתא למעיהא
ואתכלי מותנא מעל בני ישראל :
9 והוו דמיתו במותנא עסרין ואربעא
10 אלפין : ומליל יי עם משה
למימר :

1 Et vidit Salamæũ; & assumpsit parabolam suam, & ait : Robusta est domus habitationis tuæ, ponéque in civitate fortissima habitaculum tuum. Si enim fuerit Salamæus in consummationem, *quousque* Assyrius captivabitur te. Et assumpsit parabolam suam, & ait : Væ peccatoribus qui vixerint quando Dominus faciet hæc. 24 Et naves venient *à Cethais*, & affligent Assyriam, & subjicient trans flumen Euphratem : & illi quoque in æternum peribunt. Surrexitque Balaam; & abiit, & reversus est in locum suum : Balac quoque abiit in viam suam.

CAP. XXV.

1 MOrabatur autem Israel in Setim : & cepit populus fornicari cum filiabus Moab. Et 2 vocaverunt populum ad sacrificia idolorum suorum: & comedit populꝰ, & adoraverũt idola eorũ. Conjunctusq; est Israel cultoribꝰ Beelphegor : & iratꝰ 4 est furor Domini contra Israel. Et dixit Dominus Moysi, Tolle omnes principes populi; & judica, & occide illum qui reus fuerit mortis, coram Domino contra solem : ut avertatur ira furoris Domini ab Israel. 5 Dixitque Moyses judicibus Israel : Occidat unusquisque viros suos, qui conjuncti sunt 6 cultoribꝰ Beelphegor. Et ecce vir de filiis Israel venit, & attulit ad fratres suos Madianitidem, ante oculos Moysi & ante oculos omnis congregationis filiorum Israel : & illi flebant in ostio tabernaculi 7 fœderis. Et vidit Phinees filius Eleazar filii Aaron sacerdotis : & surrexit de medio congregationis, & tulit lancea 8 am in manu sua. Et venit post virum Israelitem in lupanar, & persodit ambos ; virum scilicet Israelitem, & mulierem per ventrem suum : & cessavit pestis à filiis Israel. Fue- 9 runtq; qui mortui suntin peste, viginti & quatuor millia. Locutusq; est Dominus cum Moyse dicens.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

21 ויחזא ית שלמאה ינטל מתליה
ואמר תקיף בית מותבך ושוי
22 בכרך תקיף מדורך : ארי אם יהי
לשיצאה שלמאה עד מה אתחזאה
23 ישבנך : ונטל מתליה ואמר ווי
לחייביא דיחיון כד יעביד אלהא
24 ית אלין : וסיסין יצנדרון מסתאי
ויענון לאתור וישתעבדון לעבר
פרת ואף אנון לעלמא יבדון :
25 וקם בלעם ואזל ותב לאתריה
ואף בלק אזל לאורחיה :

כה

1 ויתיב ישראל בשטין ושרי עמא
למסעי בתר בנת מואב : וקרא
2 לעמא לדבחי מעותהון ואכל עמא
ומסגדו לטעותהון : ואתחבר
3 ישראל לבעלא פעור ותקיף רוגזא
דיי בישראל : ואמר יי למשה
4 רבר ית כל רישי עמא ורונין וקטול
ותיב קטול קדם יי לקבל
5 שמשא ויתוב תקוף רוגזא דיי
מישראל : ואמר משה לדייני
ישראל קטולו גבר גברותי
6 דאתחברו לבעלא פעור : והא
גברא מבני ישראל אתא וקריב
לות אחוהי ית מדינאיתא לעיני
משה ולעיני כל בני ישתא רבני
ישראל ואנון בכן בתרע משכן
7 זמנא : וחזא פנחס בר אלעזר
בר אהרן כהנא וקם מגו בני ישתא
8 ונסיב רומחא בידיה : ועל
בתר גברא דישראל לקבתא
ובעיר תרויהון ית גברא דבר
ישראל וית אתתא למעיהא
ואתכלי מותנא מעל בני ישראל :
9 והוו דמיתו במותנא עסרין ואربעא
10 אלפין : ומליל יי עם משה
למימר :

VERSIO SAMARITANA.

21 ויחזא ית שלמאה ינטל מתליה
ואמר תקיף בית מותבך ושוי
22 בכרך תקיף מדורך : ארי אם יהי
לשיצאה שלמאה עד מה אתחזאה
23 ישבנך : ונטל מתליה ואמר ווי
לחייביא דיחיון כד יעביד אלהא
24 ית אלין : וסיסין יצנדרון מסתאי
ויענון לאתור וישתעבדון לעבר
פרת ואף אנון לעלמא יבדון :
25 וקם בלעם ואזל ותב לאתריה
ואף בלק אזל לאורחיה :

כה

1 ויתיב ישראל בשטין ושרי עמא
למסעי בתר בנת מואב : וקרא
2 לעמא לדבחי מעותהון ואכל עמא
ומסגדו לטעותהון : ואתחבר
3 ישראל לבעלא פעור ותקיף רוגזא
דיי בישראל : ואמר יי למשה
4 רבר ית כל רישי עמא ורונין וקטול
ותיב קטול קדם יי לקבל
5 שמשא ויתוב תקוף רוגזא דיי
מישראל : ואמר משה לדייני
ישראל קטולו גבר גברותי
6 דאתחברו לבעלא פעור : והא
גברא מבני ישראל אתא וקריב
לות אחוהי ית מדינאיתא לעיני
משה ולעיני כל בני ישתא רבני
ישראל ואנון בכן בתרע משכן
7 זמנא : וחזא פנחס בר אלעזר
בר אהרן כהנא וקם מגו בני ישתא
8 ונסיב רומחא בידיה : ועל
בתר גברא דישראל לקבתא
ובעיר תרויהון ית גברא דבר
ישראל וית אתתא למעיהא
ואתכלי מותנא מעל בני ישראל :
9 והוו דמיתו במותנא עסרין ואربעא
10 אלפין : ומליל יי עם משה
למימר :

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

21 *Videns autemque Cineum, assumpsit parabolam suam, & dixit, (n) Fortis est habitatio tua, pone etiam in petra nidũ tuum.* 22 *Etiamsi fuerit in combustionem Cain, (o) discedet ex Assur incola tuus. Item* 23 *assumpsit parabolam suam, & dixit, Ebeu, quis subsistet cum defolabitur eum (p) Deus.* 24 *E-ducet eos de manu Cethim, affligent Assur, affligent etiam Hebrum, atque etiam (q) ipsi donec pereat.* 25 *Postea surrexit Balaam, & abiit, reversusque est in locum suum: atque etiam Balac abivit viam suam.*

CAP. XXV.

1 *Cum autem moraretur Israel in Setim, tum cœpit populus fornicari cum filiabus Moab. Vocaverunt,* 2 *populum ad sacrificia deorũ suorum; & comedit populus, & adoraverunt deos eorum. Et consociati sunt ex filiis* 3 *Israel ipsi Beelphegor, exarsitque ira Domini ad versus Israelem. Ideo dixit Domimus* 4 *Mosi, Dic ut occidant viros consecratos Beelphegor, & avertetur furor iræ Domini ab Israele. Dixit igitur Moses* 5 *judicibus Israel, Occidite unusquisq; viros suos consecratos Beelphegor. Ecce autem* 6 *quidam ex filiis Israel venit, & (a) adduxit ad fratres suos Madianitidem ante oculos Mosis, & ante oculos universæ congregationis filiorũ Israel : ipsi autem flebant ad portam tabernaculi testimonii. Vt vidit Phinees filius* 7 *Eleazari, filii Aaronis sacerdotis, & surrexit de medio congregationis, & accepit lanceam in manu sua. Et in-* 8 *gressus est post virum Israelitam in lupanar, & transfixit ambos, virum Israelitam, et mulierem per pudenda ejus: cohibitúque est plaga à filiis Israel. Mortuique sunt* 9 *ex plaga, viginti quatuor millia. Postea dixit Domi-* 10 *nus Mosi in hæc verba,*

VER. SAM. (n) Profundã (o) testis ex Assur reditus tuus. (p) Potens. (q) Ipse testis peribit. (a) appropinquavit ad fratres suos cum Madianitidi

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 ثم رأى القينيين * فضرب مثله وقال * سيكون مسكنك صلبًا، ويضع في الصخر وكره * وإذا
22 يكون وهب لبني القينيين منكم * يسبي منهم الموصليون * ثم ضرب مثله فقال * ويل لمن
23 يحيى إذا صيره القادر * والذاهبين من قرصة فيرس يعذب الموصليين والعبريين * وهم أيضًا
24 إلى الإبادة * ثم قام بلعام * فمضى راجعًا إلى موضعه * وبالاق أيضًا مضى إلى سبيله *
25

*الفصل الخامس والعشرون *

1 ثم أقام الإسرائيليه في شطين * وبدأ القوم في أن يزنوا ببنات ماب * فدعون القوم إلى ذبائح
2 معبوداتهن * فأكلوا منها * وسجدوا لها * فلزم آل إسرائيل فعور الصنم * واشتد غضب الله
3 عليهم * فقال الله لموسى * خذ معك رؤساء القوم * واصلبهم لله حذاء الشمس * ترجع حدة
4 غضبه عن آل إسرائيل * فقال موسى لحكامهم * ليقتل كل رجل من في ناحيته من ملازمي فعور
5 الصنم * وإذا رجل من بني إسرائيل قد أقبل * وقدم إلى ما بينهم امرأة مدينية بحضرة
6 موسى وجماعتهم * وهم يبكون عند باب خباء المحضر * فلما رأى فنحاس بن العازار بن هرون
7 الإمام * قام من وسط الجماعة * وأخذ رمحًا في يده * ودخل وراه إلى القبة * فطعنهما الرجل
8 والامرأة في بطنها * فانحبس الوباء عن بني إسرائيل * فكان عدد من مات بالوباء أربعة وعشرون
9 ألفًا * وكلم الله موسى قائلًا *
10

Deinde vidit Cineos, tulitque proverbium suum, & ait; Erit habitatio tua solida, & fiet in petra cubile tuum. Et quando 22 *fuerit tempus expellendi Cineos à vobis, captivabunt ex eis Musolxi. (i. Assurii.) Item protulit parabolam suam, & dixit ;* 23 *Væ illi qui vivet quando faciet id Potens. Et qui se surripient è portu Cypri,* 24 *vexabunt Musolæos, & Hebræos: & ipsi quoque eunt in interitum. Deinde* 25 *surrexit Balaam, & abiit redicus ad locum suum : & Balac etiam abiit ad semitam suam.*

CAP XXV.

1 *COmmorati sunt etiã Israelitæ in Setim, & cœpit populus scortari cum filiabus Moab.* 2 *Quæ vocaverunt populum ad sacrificia deorum suorum, comederúntque ex illis, & adoraverunt eos. Adhæsitq; progenies Israël Phoor idolo:* 3 *invalidit furor Dei in illos. Dixitque Deus* 4 *ad Musam ; Sume tecum principes populi, & crucifige eos Deo ex adverso solis, & amovebitur vis furoris ejus à filiis Israël. Dixitque Musa ad judices eo-* 5 *rum, interficiat unusquisque vir eos qui in parte sua reperiuntur ex adhærentibus Phoor idolo. Et ecce vir de filiis Israël* 6 *venit, ndduxitque inter eos mulierem Medianitidem, in præsentia Musæ & congregationis eorum, ipsis lugentibus* 7 *apud ostium tabernaculi præsentiæ. Quod cùm vidisset Phinhas filius Eleazar filii Haron sacerdotis, surrexit de medio congregationis, sumpsitq; lanceam manu suã.* 8 *Et ingressus est post illum in fornicem, & confodit utrumque, virum ac mulierem in ventre ipsius mulieris: et repressa est pestis à filiis Israël. Fuit autem numerus eo-* 9 *rum qui mortui sunt peste, viginti quatuor millia. Et locutus est Deus ad Musam,* 10 *dicens;*

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר :כו

11 פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת־
חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת־קִנְאָתִי
בְּתוֹכָם וְלֹא כִלִּיתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי: לָכֵן
12 אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת־בְּרִיתִי שָׁלוֹם: וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ
אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו
13 וַיְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמֻּכֶּה
14 אֲשֶׁר הֻכָּה אֶת־הַמִּדְיָנִית זִמְרִי בֶּן־סָלוּא נָשִׂיא
בֵּית־אָב לְשִׁמְעֹנִי: וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמֻּכָּה הַמִּדְיָנִית
15 כֻּזְבִּי בַּת־צוּר רֹאשׁ אֻמּוֹת בֵּית־אָב בְּמִדְיָן הוּא:
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צָרוֹר אֶת
16 17 הַמִּדְיָנִים וְהִכִּיתֶם אוֹתָם: כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֶם
18 בְּנִכְלֵיהֶם אֲשֶׁר־נִכְלוּ לָכֶם עַל־דְּבַר פְּעוֹר
וְעַל־דְּבַר כֻּזְבִּי בַּת־נְשִׂיא מִדְיָן אֲחֹתָם הַמֻּכָּה בְּיוֹם
הַמַּגֵּפָה עַל־דְּבַר פְּעוֹר:

CAP. XXVI. כו

1 וַיְהִי אַחֲרֵי הַמַّגֵּפָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל
אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר: שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ
2 כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל:
3 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֹתָם בְּעַרְבֹת
4 מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרִחוֹ לֵאמֹר: מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וָמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: רְאוּבֵן בְּכוֹר
5 יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפַלּוּא
מִשְׁפַּחַת הַפַּלֻּאִי: לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי לְכַרְמִי
6 מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי:

11 Phinees filius Eleazari filii Aaron sacerdotis avertit iram meã à filiis Israel: quia zelo meo commotus est contra eos, ut non ipse deleré filios Israel in zelo meo. Idcircò loquere ad eum, Ecce do ei pacem fœderis mei. Et erit tam ipsi quàm semini ejus pactũ sacerdotii sempiternum, quia zelatus est pro Deo suo, & expiavit scelus filiorum Israel. Erat autem nomen viri Israelitæ, qui occisus est cum Madianitide, Zambri filius Salu, dux de cognatione & tribu Simeonis.
15 Porrò mulier Madianitis, quæ pariter interfecta est, vocabatur Cozbi, filia Sur principis nobilissimi Madianitarũ. Locutúsq; est Dominus ad Moysen, dicens,
17 Hostes vos sentiant Madianitæ, & percutite eos. Quia
18 & ipsi hostiliter egerunt contra vos, & decepére insidiis per idolum Phogor, & Cozbi filiã ducis Madiã sororẽ suam, quæ percussa est in die plagæ pro sacrilegio Phogor.

CAP. XXVI.

1 POstquàm noxiorum sanguis effusus est, dixit Dominus ad Moysen & Eleazarũ filiũ Aaron sacerdotem;
2 Numerate omnẽ summã filiorũ Israel à viginti annis & suprà, per domos & cognationes suas, cunctos qui possũt ad bella procedere.
3 Locuti sũt itaq; Moyses & Eleazar sacerdos in campestribꝰ Moab super Jordanẽ contra Jericho, ad eos qui
4 erant A viginti annis & suprà, sicut Dominꝰ imperaverat, quorũ iste est nu-
5 merus. Ruben primogenitꝰ Israel. Hujꝰ filiꝰ, Henoeh, à quo familia Henochitarũ: & Phallu, à quo familia
6 Phalluitarũ. Et Hesrõ, à quo familia Hesronitarum: & Charmi, à quo familia Charmitarum.

11 Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως καθέπαυσε τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ζηλῶσαί με τὸν ζῆλόν μου ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐξανήλωσα τοὺς υἱοὺς Ἰσρα-
12 ὴλ ἐν τῷ ζήλῳ μου. Οὕτως εἶπον, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι (δ) αὐτῷ διαθήκην εἰρήνης.
13 Καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ (ι) μετ' αὐτὸν διαθήκη ἱερατείας αἰωνία, ἀνθ' ὧν ἐζήλωσε τῷ θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο
14 περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίτου τοῦ πεπληγότος, ὃς ἐπλήγη μετὰ τῆς Μαδιανίτιδος, Ζαμβρὶ, υἱὸς (κ) Σαλωὰν, ἄρχων οἴκου (λ) πα-
15 τριᾶς τῶν Συμεών. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ τῇ Μαδιανίτιδι τῇ πεπληγμένῃ, Χασβὶ, θυγάτηρ Σὼρ, ἀρχοντος ἔθνους (μ) Ὀμμωθ, οἴκου πατριᾶς ἐν τῶν Μαδιάμ.
16 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέων,
17 Ἀθλίησον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἐχθραίνετε τοὺς Μαδιηνοὺς καὶ πατάξατε
18 αὐτοὺς, Ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι, ὅσα δολοῦσιν ὑμᾶς διὰ Φογὼρ, καὶ διὰ Χασβὶ θυγατέρα ἀρχοντος Μαδιὰμ (ν) ἀδελφῆς αὐτῶν, τὴν πεπληγμένην ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ Φογώρ.

MS.A. (δ) αὐτῷ τὴν διαθήκην μου διαθήκην εἰρήνης. Καὶ (ι) μετ' αὐτῷ (κ) Σαλὼ, (λ) πατριᾶς Συμεών. (μ) Ζομμὼθ, (ν) τὴν ἀδελφὴν

Phinees filiꝰ Eleazari filii Aaronis sacerdotis sedavit furorem meũ à filiis Israel, dum ego zelarẽ zelũ in eos, & non consumpsi filios Israel in zelo meo. Sic
12 *dicito, Ecce ego do ei testamentum pacis. Et erit ei & semini*
13 *ejus post eum testamentum sacerdotii sempiternum pro eo, quod zelavit Deo suo, & depropitiavit pro filiis Israel. No-*
14 *men autem hominis Israelitæ illius percussi, qui percussus est cum Madianitide, Zambri filius Salmon, princeps domũs familiæ filiorum Symeon. Et nomen*
15 *mulieris Madianitidi illi percussæ, Chasbi filiæ Sur principis gentis (d) Ommoth, (e) domũs familiæ est Madiam. Et locutus*
16 *est Dominus ad Moysen, dicens,*
Loquere filiis Israel, dicens;
17 *Hostes filiis Madianitis, & percutite eos. Quoniam hostes ipsi*
18 *sunt vobis in dolo, quæcunque decipiunt vos per Phogor, & per Chasbi filiam principis Madiam sororem eorum, quæ percussa est in die plagæ propter Phogor.*

ΚΕΦ. κς'.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν, καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς (α) Μωυσῆν καὶ Ἐλεάζαρ
2 τὸν ἱερέα, λέων, Λάβετε τὴν ἀρχὴν (β) πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰκοσετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν
3 Ἰσραήλ. Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς καὶ (γ) Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς ἐν Ἀραβὼθ Μωαβ ἐπὶ τοῦ
4 Ἰορδάνου κατὰ Ἰερειχὼ, λέων, Ἀπὸ εἰκοσετοῦς καὶ ἐπάνω, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐξῆλθον ἐκ
5 Αἰγύπτου· Ῥουβὶν πρωτότοκος Ἰσραὴλ. υἱοὶ τοῦ Ῥουβὶν Ἐνὼχ, καὶ δῆμος τοῦ Ἐ-
6 νὼχ τῷ Φαλλὼ, δῆμος τοῦ Φαλλυί. Τῷ Ἀσρὼν, δῆμος τοῦ Ἀσρωνὶ τῷ Χαρμὶ, δῆμος τοῦ Χαρμί.

MS.A. (α) Μωυσῆν, * λέων, καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, λέων, (β) πάσης τὴν συναγωγῆς (γ) Ἐλεάζαρ μετ' αὐτῶν ἐν Ἀραβὼθ

CAP. XXVI.

1 ET factum est post plagam, & locutus est Dominꝰ ad Moysen, & Eleazarum sacerdotem,
2 dicens, Accipe (a) principium totius synagogæ filiorum Israel à viginti annis & suprà, secundũm domos familiarum eorum:
3 omnis qui procedit ad standum in acie in Israel. Et locutus est
3 Moyses & Eleazar (b) sacerdos in Arboth Moab super Jordanem contra Hiericho, dicens,
4 A viginti annis & suprà, quemadmodũm constituit Dominus Moysi. Et filii Israel, qui exierunt ex Ægypto; Ruben pri-
5 mogenitus Israel. Filii autem Ruben Enoch, & populus ipsius Enoch. Ipsi (c) Phallu, populus Phalluiꝰ. Ipsi Asron, populus
6 Asroniꝰ: ipsi Charmi, populꝰ Charmi.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 Phinehes filius Eliazar filii Aharonis sacerdotis avertit furorem meum à filiis Israel, & zelatus est zelum meum inter eos, nec
12 perdidi filios Israel zelo meo. Propterea dixi, Ecce do ei fœdus pacis. Eritq; ipsius
13 & filiorum ejus post ipsum fœdus sacerdotii in æternum, eò quòd zelatus fuerit pro Deo suo, veniámq; impetraverit filiis Israel. No-
14 men autem viri Israelitæ occisi, qui occisus fuerat cum Medianitide, erat Zamri filius Sa-
15 lu principis familiarum tribûs Simeon. Nomen verò mulieris Medianitidis, Chosbi filia Sur: & princeps gentis familiæ ipsius *mu-*
16 *lieris* in Median erat iste. Locutus est etiam
17 Dominus cum Mose, dixitq; ad eum; Afflige
18 Mediaoitas, & trucida eos. Nam ipsi vos affligunt fraude suâ quâ deceperunt vos in negotio Peor, & in negotio Chosbi filiæ principis Median sororis eorum, quæ occisa fuit in die cladis subitæ pro negotio Peor.

CAP. XXVI.

1 FActum est autem post mortalitatem subitam, ut diceret Dominus ad Mosen & ad Eli-
2 azar filium Aharonis sacerdotis; Capite supputationem totius cœtûs filiorum Israel à fi-
3 lio viginti annorum & suprà, per familias eorum, omnem procedentem ad militiam in
3 Israele. Loquuti sunt ergò Moses & Eliazar sacerdos cum eis in Arboth Moab quæ
4 est secus Jordaoem Jericho. Et numeravit eos Moses à filio viginti annorum & supra, quemadmodum præceperat Dominus
5 Mosi. Itaque filii Israel egressi è terra Ægypti, Suot Rubil primogenitus Israelis: filii verò Rubil, Henoch, *à quo* familia Henochitarum: Phalu, *unde* fami-
6 lia Phaluitarum: Hesron, *à quo* familia Hesronitarum: Charmi, *à quo* familia Charmitarum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

11 פִּנְחָס בַּר־אֶלְעָזָר בַּר־אַהֲרֹן כָּהֲנָא
אֲתִיב יַת־חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּדַקְנֵי יַת קִנְאָתִי בֵּינֵיהוֹן וְלָא
שֵׁיצֵיתִי יַת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי:
12 בְּכֵן אֱמַר הָא אֲנָא גְּזַר לֵיהּ יַת
קְיָמִי שְׁלָם: וּתְהֵי לֵיהּ וְלִבְנוֹהִי
בָּתְרוֹהִי קְיָם כְּהוּנַת עָלָם חֲלַף
דִּי קְנָא קֳדָם אֱלָהּוּהִי וְכַפַּר עַל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: 14 וְשׁוּם גְּבַרָא בַר־
יִשְׂרָאֵל קְטִילָא דִּי אִתְקְטִיל עִם
מִדְיָנָיְתָא וּמְרִי בַּר סָלוּא רַב בֵּית
אַבָּא לְבֵית שִׁמְעוֹן: 15 וְשׁוּם אִתְּתָא
דְּאִתְקְטִילַת מְרִינָיְתָא כּוּבִי בַּת
צוּר רֵישׁ אֲשֵׁי בֵּית אַבָּא בְּמִדְיָן
הִיא: 16 וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה
לְמֵימַר: 17 אֲעִיק יַת מִדְיָנָאֵי וְתִקְטְלוּן
יַתְהוֹן: 18 אֲרֵי מְעִיקִין אִנּוּן לְכוֹן
בְּנִכְלֵיהוֹן דִּי נְכִילוּ לְכוֹן עַל־עִסַּק
פְּעוֹר וְעַל־עִסַּק כּוּבִי בַּת־רַבָּא
דְּמִרְיָן אִתְּתְהוֹן דְּאִתְקְטִילַת בְּיוֹמָא
דְּמוֹתְנָא עַל־עִסַּק פְּעוֹר:

כו

1 וַהֲוָה בָּתַר מוֹתְנָא וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
וּלְאֶלְעָזָר בַּר־אַהֲרֹן כָּהֲנָא לְמֵימַר:
2 קַבְּלוּ יַת חוּשְׁבָּן כָּל־כְּנִשְׁתָּא
דְּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִבַּר עֶסְרִין שְׁנִין
וּלְעֵלָּא לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן כָּל־
נָפֵק חֵילָא בְּיִשְׂרָאֵל: 3 וּמַלֵּל מֹשֶׁה
וְאֶלְעָזָר כָּהֲנָא וַאֲמַרוּ לְמִמְנֵי יַתְהוֹן
בְּמֵישְׁרָיָא דְּמוֹאָב עַל־יַרְדְּנָא
רִירִיחוֹ לְמֵימַר: 4 מִבַּר עֶסְרִין שְׁנִין
וּלְעֵלָּא כְּמָא דִי־פַקִּיד יְיָ יַת־מֹשֶׁה
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי־נְפָקוּ מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם: 5 רְאוּבֵן בּוּכְרָא דְיִשְׂרָאֵל
בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ וְרַעְיָת חֲנוֹךְ לְפַלּוּא
וְרַעְיָת פַּלּוּא: 6 לְחֶצְרוֹן וְרַעְיָת
חֶצְרוֹן לְכַרְמִי וְרַעְיָת כַּרְמִי:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

11 ** בחנא בן־אלעזר בן־אהרן הכהן השיב את־חמתי מעל בני־ישראל
בקנאו את־קנאתי בתוכם ולא כליתי את־בני־ישראל בקנאתי:
12 לכן אמר הנני נתן לו את־בריתי שלום: 13 והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם
תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על־בני ישראל: 14 ושם איש ישראל הנכה אשר הכה
את־המדינית עם־מרי בן־צור ראש אבות לבית שמעון: 15 ושם האשה המכה המדינית כזבי בת־צור
ראש אבות בית־אב במדין: 16 ** ויאמר יהוה אל־משה לאמר: 17 צרו את־המדינים והכיתם אותם:
18 כי צררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על־דבר פעור ועל־דבר כזבי בת־נשיא מדין אחותם
המכה ביום המגפה על־דבר פעור:

כו

1 ** ויהי אחרי המגפה ויאמר יהוה אל־משה ואל־אלעזר בן־אהרן הכהן לאמר:
2 שאו את־ראש כל־עדת בני־ישראל מבן עשרים שנה ומעלה לבית אבתם כל־יצא צבא בישראל:
3 ** ויאמר משה ואלעזר הכהן אתם במישרים ירדן יריחו לאמר: 4 מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה יהוה את־משה
ובני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים: 5 ראובן בכור ישראל בני ראובן חנוך משפחת החנכי לפלוא משפחת הפלאי:
6 לחצרון משפחת החצרני לכרמי משפחת הכרמי:

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

11 Phinees filius Eleazari filii Aaronis sacerdotis avertit iram meam à filiis Israel, quum zelatus est zelum meum in medio eorum, ut non consumerem filios Israel in zelo meo. Ideo dic, Ecce do 12 illi fœdus meum pacis, ut sit 13 illi, & semini ejus post eum fœdus sacerdotii perpetuū, eò quòd zelat est pro Deo suo, & expiavit filios Israel. No- 14 men autem viri Israelitæ perempti, qui percussus est cum Madianitide, erat Zamri filius Salu, princeps familiæ Simeonitarum. Nomen verò mulieris percussæ Madianitidis, erat (b) Chozbirb filia Sur: Dux erat ille populorum domûs paternæ in Madian. Et 16 locutus est Dominus Mosi, dicens; Premite Madianitas ut 17 percutiatis eos: Nam illi facti 18 sunt vobis hostes fraudibus suis quas machinati sunt adversùs eos juxta verbū Peor, & juxta verbum Chozbi filiæ principis Madian sororis eorum, percussæ in die plagæ propter negotium Peor.

CAP. XXVI.

1 FactUm est autem post plagam, ut loqueretur Dominus Mosi & Eleazaro filio Aaronis sacerdotis, dicens; Tollite summam universæ congregationis filiorum Israel, à filio viginti annorum & supra, per domos patrum suorum, omnium egredientium ad bellum in Israele. Locutus 3 est igitur Moses, & Eleazar sacerdos cum illis in planitie Moab, juxta Jordanem Jericho, dicendo, A filio viginti 4 annorum & supra, sicut præcepit Dominus Mosi: Filii autem Israel qui egressi sunt ex Ægypto. Ruben primogeni- 5 tus Israel: filii verò Ruben, Henoch, familia Henochitarum: De Phallu, familia Phalluitarum. De Hefron, 6 familia Hefronitarum: De Charmi, familia Charmitarum.

VER. SAM. (b) Chozbi

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * إِنَّ فِنحَاس بْنَ العَازَارِ بْنِ هَرُونَ الآمَامِ * رَدَّ حَمِيتِي عَنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِغَيْرَتِهِ لِي فِيمَا بَيْنَهُم
12 حَتَّى لَمْ أَفْنِهِم بِغَضَبِي * فَلِذَلِكَ قُلْ لَهُم أَنِّي مُعْطِيهِ عَهْدِي سَلَامًا * يَكُونُ لَهُ وَلِنَسْلِهِ بَعْدَهُ *
13
14 عَهْدَ إِمَامَةِ الدَّهْرِ * بَدَلَ مَا غَارَ لِرَبِّهِ * وَكَفَّرَ عَنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ * وَكَانَ اسْمُ الرَّجُلِ الإِسْرَائِيلِيِّ
15 المَقْتُولِ الَّذِي قُتِلَ مَعَ المَدْيَنِيَّةِ زَمْرِي بْنُ سَالُو سَرِيفِ بَيْتِ آبَائِهِ لِلسِّمْعُونِيِّ * وَاسْمُ المَرْأَةِ
16 المَدْيَنِيَّةِ المَقْتُولَةِ كَزْبِي بِنْتُ صُورٍ * وَهُوَ رَئِيسُ أَهْلِ بَيْتٍ مِنْ أُمَّةٍ مِدْيَنَ * وَكَلَّمَ اللهُ مُوسَى قَائِلًا *
17 * حَاصِرِ المَدْيَنِيِّينَ حَتَّى تَقْتُلُوهُم * لِأَنَّهُم أَعْدَاءٌ لَكُم بِأَعْتِيَالِهِم الَّذِي اعْتَالُوكُم بِهِ بِسَبَبِ
18
فَعُورٍ وَبِسَبَبِ كَزْبِي بِنْتِ سَرِيفِ مِدْيَانَ أُخْتِهِم المَقْتُولَةِ فِي يَوْمِ الوَبَاءِ بِسَبَبِ فَعُورٍ *

* الفَصْلُ السَّادِسُ وَالعِشْرُونَ *

1 * وَلَمَّا كَانَ بَعْدَ الوَبَاءِ * قَالَ اللهُ لِمُوسَى تَكَلَّمْ * وَلِلْعَازَارِ بْنِ هَرُونَ الآمَامِ * ارْفَعَا جُمْلَةَ جَمَاعَةِ بَنِي
2
3 إِسْرَائِيلَ مِنْ ابْنِ عِشْرِينَ سَنَةً فَصَاعِدًا لِبُيُوتِ آبَائِهِم * كُلُّ مَنْ يَخْرُجُ فِي جُيُوشِهِم * فَأَمَرَ مُوسَى
4 العَازَارَ الآمَامَ بِأَحْصَائِهِم فِي بَيْدَا مَآبَ عَلَى أُرْدُنِ رِيحَا * مِنْ ابْنِ عِشْرِينَ سَنَةً فَصَاعِدًا * كَمَا كَانَ أَمَرَ
5 اللهُ مُوسَى وَبَنِي إِسْرَائِيلَ الخَارِجِينَ مِنْ بَلَدِ مِصْرَ * فَكَانَ مِنْ رَاوُبِينَ بِكْرِ إِسْرَائِيلَ عِسْرِينَ
6 أَخْنُوخِيِّينَ * وَعِسْرِينَ الفَلُوِيِّينَ * وَعِسْرِينَ الحَصْرُونِيِّينَ * وَعِسْرِينَ الكَرْمِيِّينَ *

Quia Phinhas filius Eleazar filii Haron 11 sacerdotis averti excandescentiam meam à filiis Israil zelo suo erga me inter eos, ita ut non consumpserim illos supplicio meo: Propterea dic eis me daturum illi 12 fœdus meum in pacem, Quod erit ipsi 13 et stirpi ejus post illum, fœdus sacerdotii sempiterni, pro eo quòd zelaverit pro Domino suo, et expiaverit filios Israil. Erat 14 autem nomen viri Israelitæ interfecti qui occisus est cum Mediamitide, Zamri filius Salu, princeps familiæ suæ, de tribu Simeon. Et nomen mulieris Mediamitidis 15 interfectæ, Chozbi filia Sur, & ipse erat princeps familiæ inter gentem suam in Median. Et allocutus est Deus Musam, 16 dicens; Obside Mediamitas, ut occidatis 17 eos, Quia hostes sunt vobis propter dolum quo deceperunt vos per Pheor, et per Chozbi filiam principis Median sororis suæ occisæ in die pestis propter Pheor.

CAP. XXVI.

Cum verò transacta esset pestis, dixit 1 Deus ad Musam sermonem, et ad Eleazarum filium Haronis sacerdotis; Tol- 2 lite summam cœtûs filiorum Israil à filio viginti annorum & supra in familias suas, omnem egredientem ad turmas eorum. Præcepit ergò Mosæ Eleazaro sa- 3 cerdoti numerationem eorum in deserto Moab super Jordanis Ripa. A filio vi- 4 ginti annorum & supra, quemadmodum præceperat Deus Mosæ, & filiis Israil egredientibus è regione Ægypti. Fuitque 5 ex Rubin primogenito Israil familia Enochitarum, & familia Phaluitarum, Et familia Hefronitarum, & familia Carmitarum. 6

ספר במדבר : כו

tria ,eorum numerati fuerunt Et .Reubenitarum familiæ Istæ
7 אֵלֶּה מִשְׁפַּחֹת הָרְאוּבֵנִי וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
,Pallu filii Et ,triginta & ,septingenti & ,millia quadraginta &
8 וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֶׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים : וּבְנֵי פַלּוּא
.Abiram & ,Dathan & ,Nemuel ,Eliab filii Et .Eliab
9 אֱלִיאָב : וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם
Moseh *super sum vixerũt* qui ,*earũ vixerũt* Abiram & ,Dathan *Ipse*
הוּא־דָתָן וַאֲבִירָם קְרוּאֵי הָעֵדָה אֲשֶׁר הִצּוּ עַל־מֹשֶׁה
.Dominum *super eos vixerũt in* ,Corach *earũ* in Aharon *super* &
וְעַל־אַהֲרֹן בַּעֲדַת־קֹרַח בְּהִצָּתָם עַל־יְהוָה :
,Corach & ,eos deglutivit & ,suum os terra aperuit Et
10 וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת־קֹרַח
ducentos & ,quinquaginta *ignem comedendo in* ,*earũ moriendo in*
בְּמוֹת הָעֵדָה בַּאֲכֹל הָאֵשׁ אֶת חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם
.sunt mortui non Corach filii Et .signum in fuerunt & ,viros
אִישׁ וַיִּהְיוּ לְנֵס : וּבְנֵי קֹרַח לֹא־מֵתוּ :
.Nemuelitarum familia Nemuel .suas familias *ad* Simhon Filii
11 בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִנְמוּאֵל מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי
.Jachinitarum familia Jachin .Jaminitarum familia Jamin
לְיָמִין מִשְׁפַּחַת הַיְּמִינִי לְיָכִין לְיָכִין מִשְׁפַּחַת הַיָּכִינִי :
.Saulitarum familia Saul .Zerachitarum familia Zerach
12 לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי לְשָׁאוּל מִשְׁפַּחַת הַשָּׁאוּלִי :
,millia viginti & duo ,Simhonitarum familiæ Istæ
13 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת שִׁמְעוֹנִי שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף
familia Sephon .suas familias *ad* Ghad Filii .ducenti &
וּמָאתָיִם : בְּנֵי גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם לְצְפוֹן מִשְׁפַּחַת
familia Suni .Chaggitarum familia Chaggi .Sephonitarum
הַצְּפוֹנִי לְחַגִּי מִשְׁפַּחַת הַחַגִּי לְשׁוּנִי מִשְׁפַּחַת
familia Heri .Oznitarum familia Ozni .Sunitarum
הַשּׁוּנִי : לְאֹצְנִי מִשְׁפַּחַת הָאֹצְנִי לְעֵרִי מִשְׁפַּחַת
familia Areli .Aroditarum familia Arod .Heritarum
14 הָעֵרִי : לְאֲרוֹד מִשְׁפַּחַת הָאֲרוֹדִי לְאֲרִאֵלִי מִשְׁפַּחַת
,suos *visitatos ad* Ghad filiorum familiæ Istæ .Arelitarum
15 הָאֲרִאֵלִי : אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־גָד לִפְקֻדֵיהֶם
,Jehudah Filii .quingenti & ,millia quadraginta
16 אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת : בְּנֵי יְהוּדָה
.Chenahan terra in Onan & Her est mortuus Et .Onan & Her
17 עֵר וְאוֹנָן וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן :
familia Selah .suas familias *ad* Jehudah filii fuerunt Et
וַיְהִי בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשֵׁלָה מִשְׁפַּחַת
familia Zerach .Parsitarum familia Peres .Selanitarum
הַשֵּׁלָנִי לְפֶרֶץ מִשְׁפַּחַת הַפַּרְצִי לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת
.Chefronitarum familia Chefron .Peres filii fuerunt Et .Zarchitarum
18 הַזַּרְחִי : וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ לְחֶצְרוֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי
Jehudah familiæ Istæ .Chamulitarum familia Chamul.
לְחָמוּל מִשְׁפַּחַת הַחֲמוּלִי : אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יְהוּדָה
Filii ,quingenti & ,millia septuaginta & sex ,suos *visitatos ad*
19 לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת : בְּנֵי
Puvah : Tholahitarum familia Tholah ,suas familias *ad* Issachar
יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם תּוֹלָע מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלָעִי לְפוּוָה
.Puvahitarum familia
מִשְׁפַּחַת הַפּוּנִי :

Versio VULG. LAT.

7 Hæ sunt familiæ de stirpe Ruben: quarũ numerus inventus
est, quadraginta tria millia &
8 septingẽti triginta. Filij Phal-
9 lu, Eliab. Hujus filii, Namuel
& Dathã & Abiron. Isti sunt
Dathã & Abirõ princeipes po-
puli, qui surrexerunt contra
Moysen & Aarõ in seditione
Core, quando adversũs Domi-
10 nũ rebellaverũt: Et aperiens
terra os suũ devoravit Core,
morientib' plurimis, quando
cõbussit ignis ducentos quin-
quaginta viros. Et factum est
11 grãde miraculũ, Ut, Core per-
eunte, filii illius non perirent.
12 Filii Simeon per cognationes
suas: Namuel, ab hoc familia
Namuelitarum: Iamin, ab hoc
familia Iaminitarum: Iachin,
ab hoc familia Iachinitarum.
13 Zare, ab hoc familia Zareita-
rum: Saul, ab hoc familia Sau-
14 litarum. Hæ sunt familiæ de
stirpe Simeon, quarum omnis
numerus fuit, viginti duo mil-
15 lia ducenti. Filii Gad per cog-
nationes suas: Sephon, ab hoc
familia Sephonitarum: Aggi,
ab hoc familia Aggitarũ: Su-
ni, ab hoc familia Sunitarũ.
16 Ozni, ab hoc familia Oznita-
rum: Her, ab hoc familia He-
17 ritarum. Arod, ab hoc familia
Aroditarum: Ariel, ab hoc fa-
18 milia Arielitarum. Istæ sunt
familiæ Gad, quarum omnis
numer' fuit, quadraginta mil-
19 lia quingenti. Filii Iuda, Her
& Onã, qui ambo mortui sunt
20 in terra Chanaan. Fuerũtq;
filii Juda, per cognationes su-
as: Sela, à quo familia Selai-
tarum: Phares, à quo familia
Pharefitarum: Zare, à quo fa-
21 milia Zareitarum. Porrò filii
Phares: Hefron, à quo familia
Hefronitarũ: & Hamul, à quo
22 familia Hamulitarũ. Istæ sunt
familiæ Juda, quarũ omnis
numer' fuit, septuaginta sex mil-
23 lia quingẽti. Filii Issachar per
cognationes suas: Thola, à quo
familia Tholaitarũ: Phua, à
quo familia Phuaitarũ.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

7 Οὗτοι δῆμοι Ῥουβήν. καὶ ἐγένετο ἡ ὁδοιπορία
αὐτῶν, τριῶν καὶ (δ) πεντακόσια χιλιάδες
8 καὶ ἑπτακόσοι καὶ (ε) βιάκοντα. Καὶ υἱοὶ
9 Φαλὲ, Ἐλιάβ. Καὶ υἱοὶ Ἐλιάβ, Ναμουὴλ,
καὶ Δαθὰν, καὶ Ἀβειρών· οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς
Συναγωγῆς. οὗτοί εἰσιν οἱ (ζ) ἐπισυστάντες
ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ Συναγωγῇ
10 Κορὲ, ἐν τῇ ἐπισυστάσει κυρίου. Καὶ ἀνοίξασα
ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, κατέπιεν αὐτὸς καὶ
Κορὲ, ἐν τῷ θανάτῳ τῆς Συναγωγῆς αὐτῆς,
ὅτε κατέφαγε τὸ πῦρ τοὺς πεντήκοντα καὶ
11 διακοσίους, καὶ ἐγένοντο εἰς Σημεῖον. Οἱ δὲ
12 υἱοὶ Κορὲ οὐκ ἀπέθανον. Καὶ οἱ υἱοὶ (η) Συ-
μεὼν, ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεών· τῷ Ναμου-
ὴλ, δῆμος ὁ Ναμουηλί· τῷ Ἰαμὶν, δῆμος
ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰαχὶν, (θ) δῆμος Ἰαχινί.
13 Τῷ Ζαρὰ, δῆμος ὁ Ζαραῖ· τῷ Σαὰλ, δῆ-
14 μος ὁ Σαυλί. Οὗτοι δῆμοι Συμεὼν ἐκ
τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες
19 καὶ διακόσιοι. Υἱοὶ τῷ Ἰούδα, Ἠρ καὶ (ι) Αὐ-
νάν. καὶ ἀπέθανον Ἠρ καὶ Ὀνὰν ἐν γῇ
20 Χανάαν. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰούδα κατὰ δῆ-
μος αὐτῶν· τῷ (κ) Σηλὼμ, δῆμος ὁ Σηλω-
νί· τῷ Φαρὲς, δῆμος ὁ Φαρεσί· τῷ Ζα-
21 ρὰ, δῆμος ὁ Ζαραῖ. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ
Φαρὲς, τῷ Ἀσρὼν, δῆμος ὁ Ἀσρωνί· τῷ
22 (λ) Ἀμοὴρ, δῆμος ὁ (μ) Ἀμουνί. Οὗτοι
δῆμοι τοῦ Ἰούδα κατὰ τὰ ἐπίσκεψιν αὐτῶν, ἓξ
καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
23 Καὶ υἱοὶ Ἰσσάχαρ κατὰ δῆμος αὐτῶν· τῷ Θω-
λὰ, δῆμος ὁ Θωλαί· τῷ Φοῦᾶ, δῆμος ὁ
24 Φουαί. Τῷ Ἰασὺβ, δῆμος ὁ Ἰασυβί· τῷ
25 (ν) Σαμράμ, δῆμος ὁ (ξ) Σαμραμί. Οὗτοι
δῆμοι Ἰσσάχαρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν,
τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τριακό-
26 σιοι. Υἱοὶ Ζαβουλὼν κατὰ δῆμος αὐτῶν· τῷ
Σαρεὰδ, δῆμος ὁ Σαρεδί· τῷ Ἀλλὼν, δῆ-
μος ὁ Ἀλλωνί· τῷ Ἀλλὴλ, δῆμος ὁ Ἀλ-
27 ληλί. Οὗτοι δῆμοι Ζαβουλὼν ἐξ ἐπισκέ-
ψεως αὐτῶν, ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακό-
15 σιοι. Υἱοὶ Γὰδ κατὰ δῆμος αὐτῶν· (ο) τῷ
Σαφὼν, δῆμος ὁ Σαφωνί· τῷ Ἀγγὶ, δῆ-
μος ὁ Ἀγγί· τῷ Σουνὶ, δῆμος ὁ Σουνί.
16 Τῷ Ἀζουνὶ, δῆμος ὁ Ἀζουνί· τῷ Ἀδδὶ,
17 δῆμος ὁ Ἀδδί. Τῷ Ἀροαδὶ, δῆμος
ὁ (π) Ἀροαδί· τῷ Ἀριὴλ, δῆμος ὁ Ἀ-
ριηλί.
populus qui Addi. Ipsi Aroadi, populus qui Aroadi: ipsi Ariel, populus qui Arieli.

Hi sunt populi Ruben. Et fuit 7
recognitio eorum, tria & quadraginta millia, & septingenti, & triginta. Et filii Phalu, He- 8
liab. Et filii Heliab, Namuel, & 9
Dathan, & Abiron: hi nominati synagogæ. Hi sunt, qui coejuraverunt super Moysen & Aaron, in synagoga Core, in conjuratione Domini. Et aperiens terra os suum, deglutivit eos, & Core in 10
morte synagogæ ejus, quando devoravit ignis quinquaginta & ducentos: & facti sunt in signum. Filii autem Core non sunt 11
mortui. Et filii Symeon, populus 12
filiorum Symeon: ipsi Namuel, populus qui Namueli: ipsi Jamin, populus qui Jamini: ipsi Jachin, populus Jachini. Ipsi Zare, 13
populus qui Zarai: ipsi Saul, populus qui Sauli. Hi sunt populi 14
Symeon ex recognitione eorum, duo & viginti millia, & ducenti. (d) Filii autem Juda, Er, & 19
Aynan. Et mortui sunt Er & Aynan in terra Chanaan. Et fuerunt 20
filii Juda secundùm populos eorum: ipsi Selom, populus qui Seloni: ipsi Phares, populus qui Pharesi: ipsi Zara, populus qui Zarai. Et fuerunt filii Phares: 21
ipsi Afron, populus qui Afroni: ipsi Famun, populus qui Famuni. Hi sunt populi Juda, secundùm 22
recognitionem eorum, sex & septuaginta millia, & quinqenti. Et filii Issachar secundùm populos 23
eorum: ipsi Thola, populus qui Tholai: ipsi Phua, populus qui Phuai. Ipsi Jasub, populus qui 24
Jasubi: ipsi Samram, populus qui Samrami. Hi populi Issachar ex 25
recognitione eorum, quatuor & sexaginta millia, & quadringenti. Filii Zabulon secundùm populos 26
eorum: ipsi Sared, populus qui Saredi: ipsi Allon, populus qui Alloni: ipsi Allel, populus qui Alleli. Hi populi Zabulon ex re- 27
cognitione eorum, sexaginta millia, & quinqenti. Filii Gad se- 15
cundùm populos eorum: ipsi Saphon, populus qui Saphoni: ipsi Aggi, populus qui Aggi: ipsi Suni, populus qui Suni. Ipsi Azeni, 16
populus qui Azeni: ipsi Addi, populus qui Addi. Ipsi Aroadi, populus qui Aroadi: ipsi Ariel, populus qui Arieli. 17

MS.A (δ) τεσσεράκοντα. (ε) πενήκοντα. (ζ) ἐπισύντες (η) Συμεών, δῆμος (θ) δῆμος ὁ Ἰαχίνι. (ι) Ἀνὰν, καὶ Σηλὼν, καὶ Φαρὲς, καὶ Ζαρά. καὶ ἀπέθανεν (κ) Σηλὼν, (λ) Ἰαμοὴλ, (μ) Ἰαμουηλί. (ν) Ἀμβρὰν, (ξ) Ἀμβραμί. (ο) τῷ * Σαφωνί· (π) Ἀεραδί· * Οὗτοι δῆμοι Γὰδ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Hæ sunt familiæ Rubil: fuitque numeruseo- 7
rum quadraginta tria millia, & septingenti 8
triginta. Porrò filii Phalu, Eliab. Et filii 9
Eliab, Nebuel, & Dathan, & Abiram insigni-
ores cœtûs, qui discederant adversùs Mosen
& adversùs Aharonem in congregatione
Corah. Discederant enim à Domino, Ape- 10
ruitque terra os suum, & deglutivit eos unà
cum Corah in morte congregationis, cùm de-
voravit ignis ducentos quinquaginta viros,
factiq; sunt exemplum. Filii autem Corah 11
non sunt mortui. Filii Simeon per familias 12
suas, Jamuel, *à quo* familia Jamuelitarum:
Jamni, *à quo* familia Jamnitarum: Jachin, *à*
quo familia Jachinitarum: Zarah, *à quo* fa- 13
milia Zarahitarum: Saul, *à quo* familia Saulitarum. Istæ sunt familiæ Simeon, viginti 14
duo millia & ducenti. Filii Gad per familias 15
suas: Sephion, *à quo* familia Sephionitarum: Hagi, *à quo* familia Hagitarum: Suni,
unde familia Sunitarum: Ozni, *unde* familia 16
Oznitarum: Adi, *unde* familia Aditarum:
Arudi, unde familia Aruditarum: Adil, 17
unde familia Aditarum. Istæ sunt familiæ 18
filiorum Gad juxta numerum suum, quadra-
ginta millia & quinqenti. Filii Juda, Ir & 19
Onan: mortui sunt autem Ir & Onan in
terra Chanaan. Fuerùntque filii Juda per 20
familias suas, Sela, *unde* familia Selaitarum: Phares, *unde* familia Pharefitarum:
Zara, *unde* familia Zarahitarum. Fuerùnt- 21
que filii Phares, Hefron, *unde* familia Hef-
ronitarum: Hamul, *unde* familiæ Hamu-
litarum. Istæ sunt familiæ filiorum Juda 22
juxta numerum suum, septuaginta sex millia
& quinqenti. Filii Ifachar per familias suas: 23
Tola, *à quo* familia Tolaitarum: Phua, *à*
quo familia Phuitarum:

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס — Targum Onkelos.

7 אלין ורעית ראובן ודנון מנייניהון
ארבעין ותלתא אלפין ושבע מאה
8 ותלתין: ובני פלוא אליאב
9 ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם
דהוא דתן ואבירם מערעי
כנשתא דאתכנשו על משה ועל-
אהרן בכנשתא דקרח ב
10 באתכנשותהון על יי: ופתחת
11 ארעא ית פומה ובלעת יתהון ית
קרח במותא דכנשתא כד-
אכלת אשתא ית מאתן וחמשין
12 גברא והוון לאת: ובני קרח לא
13 מיתו: בני שמעון לורעיתהון לא
לנמואל ורעית נמואל ליכין ורעית
14 יכין ליכין ורעית יכין: לזרח
ורעית זרח לשאול ורעית שאול:
15 אלין ורעית שמעון עסרין ותרין
16 אלפין ומאתין: בני-גד
לורעיתהון לצפון ורעית צפון
לחגי ורעית חגי לשוני ורעית
17 שוני: לאצני ורעית אצני לערי
18 ורעית ערי: לארוד ורעית
ארודי לארואלי ורעית ארואלי:
19 אלין ורעית בני-גד למנייניהון
20 ארבעין אלפין וחמש מאה: בני
יהודה ער ואונן ומית ער ואונן
21 בארעא דכנען: והוון בני-
יהודה לורעיתהון לשלה
ורעית שלה לפרץ ורעית פרץ
22 לזרח ורעית זרח: והוון
בני-פרץ לחצרון ורעית חצרון
23 לחמול ורעית חמול: אלין
ורעית יהודה למנייניהון שבעין
ושתא אלפין וחמש מאה:
23 בני יששכר לורעיתהון ת
תולע ורעית תולע לפוה ורעית
פוני:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

7 אלה משפחות בני ראובן ששת אלפים וחמשת אלפים ושבע מאות
8 ** ושלשים: * ובני פלוא אליאב: ** ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם
9 הוא דתן ואבירם עדת הקרא אשר הקהלו על משה ועל אהרן בעדת קרח
10 בהקהלם על יהוה: * ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח
11 במות העדה בהאכל האש את חמשים ומאתים איש ויהיו לאות: * ** ובני קרח לא
12 מתו: בני שמעון לתולדותם לא לנמואל תולדת נמואל ליכין תולדת
13 יכין ליכין תולדת יכין: לזרח תולדת זרח לשאול תולדת שאול:
14 אלה משפחות שמעון עשרים ושתים אלף ומאתים: * בני-גד
15 לתולדותם לצפון תולדת צפון לחגי תולדת חגי לשוני תולדת
16 שוני: לאצני תולדת אצני לערי תולדת ערי: לארוד תולדת
17 ארודי לארואלי תולדת ארואלי: אלה תולדת בני-גד למנייניהם
18 ארבעים אלף וחמש מאות: בני יהודה ער ואונן ומת ער ואונן
19 בארץ כנען: ויהיו בני-יהודה לתולדותם לשלה
20 תולדת שלה לפרץ תולדת פרץ לזרח תולדת זרח: ויהיו
21 בני-פרץ לחצרון תולדת חצרון לחמול תולדת חמול: אלה
22 תולדת יהודה למנייניהם שבעים ושתים אלף וחמש מאות:
23 בני יששכר לתולדותם תולע תולדת תולע לפוה תולדת
פוה:

VERSIO SAMARITANA.

7 אלה משפחות בני ראובן ששת אלפים וחמשת אלפים ושבע מאות
8 ** ושלשים: * ובני פלוא אליאב: ** ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם
9 הוא דתן ואבירם עדת הקרא אשר הקהלו על משה ועל אהרן בעדת קרח
10 בהקהלם על יהוה: * ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח
11 במות העדה בהאכל האש את חמשים ומאתים איש ויהיו לאות: * ** ובני קרח לא
12 מתו: בני שמעון לתולדותם לא לנמואל תולדת נמואל ליכין תולדת
13 יכין ליכין תולדת יכין: לזרח תולדת זרח לשאול תולדת שאול:
14 אלה משפחות שמעון עשרים ושתים אלף ומאתים: * בני-גד
15 לתולדותם לצפון תולדת צפון לחגי תולדת חגי לשוני תולדת
16 שוני: לאצני תולדת אצני לערי תולדת ערי: לארוד תולדת
17 ארודי לארואלי תולדת ארואלי: אלה תולדת בני-גד למנייניהם
18 ארבעים אלף וחמש מאות: בני יהודה ער ואונן ומת ער ואונן
19 בארץ כנען: ויהיו בני-יהודה לתולדותם לשלה
20 תולדת שלה לפרץ תולדת פרץ לזרח תולדת זרח: ויהיו
21 בני-פרץ לחצרון תולדת חצרון לחמול תולדת חמול: אלה
22 תולדת יהודה למנייניהם שבעים ושתים אלף וחמש מאות:
23 בני יששכר לתולדותם תולע תולדת תולע לפוה תולדת
פוה:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

7 Hæ sunt familiæ Reuben: & fuit numerus earum quadraginta tria millia, & septingenti, & triginta. Filii autem
8 Phalu, Eliab. Et filii Eliab, Na-
9 muel, & Dathan & Abiram: ipsi sunt Dathan & Abiram, qui vocabantur ad consilium, qui congregati sunt contra Moysen & contra Aaron in congregatione Chore; quando congregati sunt contra Domi-
10 num. Et aperuit terra os suum, & deglutivit eos, & Chore; in morte congregationis: quando combussit ignis ducentos & quinquaginta viros; & facti
11 sunt in signum. Filii autem Chore non sunt mortui. Filii
12 Simeon per familias suas: de Namuel, fuit familia Namuelitarum; de Jamin, familia Jami-
13 nitarum: de Jachin, familia Jachinitarum. De Zare, fami-
14 lia Zareitarum: de Saul, familia Saulitarum. Hæ sunt familiæ Simeon: quarum numerus fuit viginti duo millia, & du-
15 centi. Filii Gad per cognationes suas: de Sephon, familia Sephonitarum; de Aggi, familia Aggitarum: de Suni, familia Sunitarum. De Ofni, fami-
16 lia Ofnitarum: de Heri, familia Heritarum. De Arod, fami-
17 lia Aroditarum: de Areli, familia Arelitarum. Hæ sunt fa-
18 miliæ filiorum Gad: quarum numerus fuit quadraginta mil-
19 lia & quingenti. Filii Juda, Her & Onan: & mortui sunt Her & Onan in terra Chanaan.
20 Fueruntque filii Juda per cognationes suas: de Sela, familia Selaitarum; de Phares, familia Pharefitarum: de Zare,
21 familia Zareitarum. Fueruntq; filii Phares; de Efron, familia Efronitarum: de Amul, fami-
22 lia Amulitarum. Hæ sunt familiæ Juda, quarum numerus fuit septuaginta & sex millia, &
23 quingenti. Filii Isachar per familias suas; de Thola, familia Tholaitarum: de Phua, familia Phuaitarum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * فكان عدد عساكر رأوبين هذه ثلثة واربعين الفا وسبع مائة وثلثين * وبنو فلو الياب * وبنو
8 الياب نموايل وداثان وابيرام * هما داثان وابيرام داعيا الجماعة الذين تلفقوا على موسي وهرون
9 في جماعة قورح * وكان ذلك بين يدي الله * ففتحت الارض فاها * فابتلعتهما مع قورح في
10 وقت موت تلك الجماعة * واكلت النار الخمسين ومائتي رجل * فصاروا علما * وبنو قورح لم
11 يموتوا * وبنو سمعون لعساكرهم عساكر النوالدين * وعساكر الياميين * وعساكر الياخينين * وعساكر
12 الزرحيين * وعساكر الشاوليين * فكان عدد عساكر سمعون هذه * اثنين وعشرين الفا ومائتين *
13 وعساكر الاريين * وبنو جاد لعساكرهم عساكر الصفونيين * وعساكر الحجيين * وعساكر السونيين
14 وعساكر العنريين * وعساكر الاروديين * وعساكر الاراليين * وكان عدد عساكر جاد
15 هذه * اربعين الفا وخمسمائة * وابناء يهودا اولا عير واوران * وماتا في بلد كنعان * ثم
16 صار بنو يهودا لعساكرهم عساكر السلاتيين * وعساكر الفرصيين * وعساكر الزرحيين *
17 وبنو فارص عساكر الحصرونيين * وعساكر الحامونيين * فكان عدد عساكر يهودا
18 هذه * ستة وسبعين الفا وخمس مائة * بنو يساخار لعساكرهم عساكر التولاعيين * وعساكر
الفوينين *

7 Et fuit numerus harum familiarum Rubin, quadraginta tria millia, & septingenti triginta. Et filius Phallu, Eliab. 8 Et filii Eliab, Namuel, & Dathan & 9 Abiram: Hi duo sunt Dathan, & Abiram convocatores cœtûs, qui irruerunt contra Musam & Haronem in congregatione Corah, fuitque illud in conspectu Dei. Aperuitque terra os suum, & de- 10 glutivit utrumque cum Corah, in tempore mortis congregationis illius: devoravitque ignis ducentos quinquaginta viros, & facti sunt signum. Et filii Co- 11 rah non sunt mortui. Et filii Simeon: in 12 familias suas, familiæ Namuelitarum, & familiæ Jaminitarum, & familiæ Jachinitarum, Et familiæ Zarahita- 13 rum, & familiæ Saulitarum. Fuitque 14 numerus familiarum Simeonis prædictarum, viginti duo millia ac ducenti. Et 15 filii Gad in familias suas, familiæ Sephonitarum, & familiæ Haggitarum, & familiæ Sunitarum, Et familiæ Ognita- 16 rum, & familiæ Iritarum, Et familiæ 17 Aroditarum, & familiæ Aralitarum. Fuitque numerus familiarum Gad ista- 18 rum, quadraginta millia & quingenti. Et filii Iehudha, primò Jir & Onan, & 19 mortui sunt ambo in regione Chanaan. Deinde facti sunt filii Ihudha in familias 20 suas, familiæ Salanitarum, & familiæ Pharesitarum, & familiæ Zarehitarum. Et filii Phares, familiæ Hesronitarum, 21 & familiæ Hamulitarum. Fuitque nu- 22 merus familiarũ Ihudha istarum, septuaginta sex millia et quingenti. Filii Issa- 23 char in familias suas, familiæ Tolaitarum, & familiæ Phuitarum;

VER. SAM. (a) testaretur
22 (b) fugam.

Versio VULGAT.

ספר במדבר : כו

24 לִישׁוּב מִשְׁפַּחַת הַיִּשֻׁבִי לְשִׁמְרֹן מִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְרֹנִי :
25 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יִשָּׂשכָר לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אָלֶף
26 וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת : בְּנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְסֶרֶד מִשְׁפַּחַת
הַסַּרְדִּי לְאֵלֹן מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹנִי לְיַחְלְאֵל מִשְׁפַּחַת
27 הַיַּחְלְאֵלִי : אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַזְּבוּלֹנִי לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשִּׁים
28 אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת : בְּנֵי יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם מְנַשֶּׁה
29 וְאֶפְרָיִם : בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר מִשְׁפַּחַת הַמָּכִירִי וּמָכִיר
30 הוֹלִיד אֶת גִּלְעָד לְגִלְעָד מִשְׁפַּחַת הַגִّלְעָדִי : אֵלֶּה בְּנֵי
גִלְעָד אִיעֶזֶר לְמִשְׁפַּחַת הָאִיעֶזְרִי לְחֵלֶק מִשְׁפַּחַת
31 הַחֶלְקִי : וְאַשְׂרִיאֵל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׂרִאלִי וְשֶׁכֶם מִשְׁפַּחַת
32 הַשְּׁכֶמִי : וּשְׁמִידָע מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידָעִי וְחֵפֶר
33 מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרִי : וְצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר לֹא־הָיוּ
לוֹ בָנִים כִּי אִם־בְּנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת צְלָפְחָד מַחְלָה
34 וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה : אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
מְנַשֶּׁה וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע
35 מֵאוֹת : אֵלֶּה בְּנֵי אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשוּתֶלַח מִשְׁפַּחַת
הַשּׁוּתַלְחִי לְבֶכֶר מִשְׁפַּחַת הַבַּכְרִי לְתַחַן מִשְׁפַּחַת
36 הַתַּחְנִי : וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוּתֶלַח לְעֵרָן מִשְׁפַּחַת הָעֵרָנִי :
37 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אֶפְרַיִם לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים
אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֵלֶּה בְּנֵי יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם :
38 בְּנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֶלַע מִשְׁפַּחַת הַבֶּלַעִי לְאַשְׁבֵּל
39 מִשְׁפַּחַת הָאַשְׁבֵּלִי לַאֲחִירָם מִשְׁפַּחַת הָאַחִירָמִי : לְשׁוּפָם
מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּפָמִי לְחוּפָם מִשְׁפַּחַת הַחוּפָמִי :
40 וַיִּהְיוּ בְנֵי־בֶלַע אַרְד וְנֹעֲמָן מִשְׁפַּחַת הָאַרְדִּי לַנַּעֲמָן
41 מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי : אֵלֶּה בְּנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם
וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת :

Simronitarum familia Simron .Iasubitarum familia Iasub
millia ,sexaginta & ,quatuor ,suos *visitatos ad* Issachar familiæ Istæ
familia Sered .suas familias *ad* Zebulun Filii ,trecenti &
familia Jachleel .Elonitarum familia Elon .Sarditarum
sexaginta ,suos *visitatos ad* Zebulonitarum familiæ Istæ .Jachleelitarum
Menasseh ,suas familias *ad* Joseph Filii .quingenti & ,millia
Machir Et .Machiritarū familia Machir ,Menasseh Filii .Ephraim &
filii Isti .Ghilheaditarum familia Ghilhad .Ghilhad genuit
familia Chelec .Iherzitarum familia Iherzer .Ghilhad
familia Sechem & :Afrieliitarum familia Afriel Et .Chelecchiitarū
Chepher & :Semidaitarum familia Semidah Et .Sechemitarum
Fuerunt non Chepher filio Selophchad Et .Chepheritarum familia
Machl:h ,Selophchad filiarum nomen Et ,filiæ *quinque* filii ipsi
familia Istæ .Tirsah & ,Milchah ,Choglah ,Nohah &
-septin & ,millia quinquaginta & duo ,eorum *visitati* & ,Menasseh
familia Sutheleh .suas familias *ad* Ephraim filii Isti .genti
familia Thachan .Bachritarum familia Becher .Suthalchitarum
familia Heran .Suthelach filii isti Et .Thachanitarū
Istæ ,triginta & ,duo ,suos *visitatos ad* Ephraim filiorum familiæ
Filii .suas familias *ad* Joseph filii Isti .quingenti & ,millia
Asbel .Balhitarum familia Belah .suas familias *ad* Binjamin
Sephupham .Achiramitarum familia Achiram .Asbelitarum familia
.Chuphamitarum familia Chupham .Sephuphamitarum familia
Naheman :Arditarum familia ;Naheman & ,Arde ,Belah filii fuerunt Et
suas familias *ad* Binjamin filii Isti .Nahamitarum familia
familia Neemi .eorum *visitati* & ,quinque ,quadraginta & ,millia
.cenri .sex &

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

24 Ἰασοὺβ ὁ ἐξ Ἰασουβιτῶν, ἡ τῶν Σεμρανιτῶν· ἡ τῶν Ἰσσαχαρίτων, ἡ τῶν Θολαιτῶν· ἡ τῶν Ἰασουβιτῶν· ἡ τῶν Σαρδιτῶν·
25 ἡ τῶν Ἰαχλεήλ· ἡ τῶν Ἐλωνιτῶν· ἡ τῶν Ἰαχλεηλιτῶν

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

24 לְיָשׁוּב וְרַעְיָת יָשׁוּב לְשִׁמְרוֹן וְרַעְיָת
25 שִׁמְרוֹן : אִלֵּין וְרַעְיָת יִשָּׂשְׁכָר
לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין
26 וְתֵלַת מְאָה : בְּנֵי זְבוּלוּן לְוַרְעָיָתְהוֹן
לְסִרְד וְרַעְיָת סִרְד לְאֵלוֹן וְרַעְיָת
אֵלוֹן לְיַחְלְאֵל וְרַעְיָת יַחְלְאֵלִי :
27 אִלֵּין וְרַעְיָת זְבוּלוּן לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין
28 אַלְפִין וְחַמְשׁ מְאָה : בְּנֵי יוֹסֵף
29 לְוַרְעָיָתְהוֹן מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם : בְּנֵי
מְנַשֶּׁה לְמָכִיר וְרַעְיָת מָכִיר וּמָכִיר
אוֹלִיד יָת גִּלְעָד לְגִלְעָד וְרַעְיָת
30 גִּלְעָד : אִלֵּין בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר וְרַעְיָת
31 אִיעֶזֶר לְחֶלֶק וְרַעְיָת חֶלֶק : וְ
אַשְׂרִיאֵל וְרַעְיָת אַשְׂרִיאֵלִי וְשֶׁכֶם
32 וְרַעְיָת שֶׁכֶם : וּשְׁמִידָע וְרַעְיָת
שְׁמִידָע וְחֵפֶר וְרַעְיָת חֵפֶר :
33 וּצְלָפְחַד בַּר חֵפֶר לֵית לֵהּ בְּנִין אֶלָּא
בְּנָן אִלֵּין בְּנָן וְשׁוּם בְּנָת צְלָפְחַד
מַחְלָה וְנוֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה
34 וְתִרְצָה : אִלֵּין וְרַעְיָת מְנַשֶּׁה
וּמִנְיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וְתְרֵין אַלְפִין
35 וְשִׁבְע מְאָה : אִלֵּין בְּנֵי אֶפְרַיִם
לְוַרְעָיָתְהוֹן לְשׁוּתֶלַח לְעֵילָן
36 וְרַעְיָת שׁוּתֶלַח לְבֶכֶר וְרַעְיָת בֶּכֶר לְתַחַן
וְרַעְיָת תַּחַן : וְאִלֵּין בְּנֵי שׁוּתֶלַח לְעֵילָן
37 וְרַעְיָת עֵירָן : אִלֵּין וְרַעְיָת בְּנֵי
אֶפְרַיִם לְמִנְיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וְתְרֵין
אַלְפִין וְחַמְשׁ מְאָה אִלֵּין בְּנֵי יוֹסֵף
38 לְוַרְעָיָתְהוֹן : בְּנֵי בִנְיָמִן לְוַרְעָיָתְהוֹן
לְבֶלַע וְרַעְיָת בֶּלַע לְאַשְׁבֵּל וְרַעְיָת
אַשְׁבֵּל לַאֲחִירָם וְרַעְיָת אֲחִירָם :
39 לְשׁוּפָפָם וְרַעְיָת שׁוּפָפָם לְחוּפָם
40 וְרַעְיָת חוּפָם : וְהָווּ בְנֵי בֶלַע אַרְד
וְנַעֲמָן וְרַעְיָת הָאַרְדִּי לְנַעֲמָן וְרַעְיָת
41 נַעֲמָן : אִלֵּין בְּנֵי בִנְיָמִן לְוַרְעָיָתְהוֹן
וּמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין
וְשִׁית מְאָה :

Benjamin per cognationes suas, quarum numerus fuit quinque millia, & sexcenti.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

24 לְיָשׁוּב וְרַעְיָת יָשׁוּב לְשִׁמְרוֹן וְרַעְיָת
25 שִׁמְרוֹן : אִלֵּין וְרַעְיָת יִשָּׂשְׁכָר
לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין
26 וְתֵלַת מְאָה : בְּנֵי זְבוּלוּן לְוַרְעָיָתְהוֹן
לְסִרְד וְרַעְיָת סִרְד לְאֵלוֹן וְרַעְיָת
אֵלוֹן לְיַחְלְאֵל וְרַעְיָת יַחְלְאֵלִי :
27 אִלֵּין וְרַעְיָת זְבוּלוּן לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין
28 אַלְפִין וְחַמְשׁ מְאָה : בְּנֵי יוֹסֵף
29 לְוַרְעָיָתְהוֹן מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם : בְּנֵי
מְנַשֶּׁה לְמָכִיר וְרַעְיָת מָכִיר וּמָכִיר
אוֹלִיד יָת גִּלְעָד לְגִלְעָד וְרַעְיָת
30 גִּלְעָד : אִלֵּין בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר וְרַעְיָת
31 אִיעֶזֶר לְחֶלֶק וְרַעְיָת חֶלֶק : וְ
אַשְׂרִיאֵל וְרַעְיָת אַשְׂרִיאֵלִי וְשֶׁכֶם
32 וְרַעְיָת שֶׁכֶם : וּשְׁמִידָע וְרַעְיָת
שְׁמִידָע וְחֵפֶר וְרַעְיָת חֵפֶר :
33 וּצְלָפְחַד בַּר חֵפֶר לֵית לֵהּ בְּנִין אֶלָּא
בְּנָן אִלֵּין בְּנָן וְשׁוּם בְּנָת צְלָפְחַד
מַחְלָה וְנוֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה
34 וְתִרְצָה : אִלֵּין וְרַעְיָת מְנַשֶּׁה
וּמִנְיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וְתְרֵין אַלְפִין
35 וְשִׁבְע מְאָה : אִלֵּין בְּנֵי אֶפְרַיִם
לְוַרְעָיָתְהוֹן לְשׁוּתֶלַח לְעֵילָן
36 וְרַעְיָת שׁוּתֶלַח לְבֶכֶר וְרַעְיָת בֶּכֶר לְתַחַן
וְרַעְיָת תַּחַן : וְאִלֵּין בְּנֵי שׁוּתֶלַח לְעֵילָן
37 וְרַעְיָת עֵירָן : אִלֵּין וְרַעְיָת בְּנֵי
אֶפְרַיִם לְמִנְיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וְתְרֵין
אַלְפִין וְחַמְשׁ מְאָה אִלֵּין בְּנֵי יוֹסֵף
38 לְוַרְעָיָתְהוֹן : בְּנֵי בִנְיָמִן לְוַרְעָיָתְהוֹן
לְבֶלַע וְרַעְיָת בֶּלַע לְאַשְׁבֵּל וְרַעְיָת
אַשְׁבֵּל לַאֲחִירָם וְרַעְיָת אֲחִירָם :
39 לְשׁוּפָפָם וְרַעְיָת שׁוּפָפָם לְחוּפָם
40 וְרַעְיָת חוּפָם : וְהָווּ בְנֵי בֶלַע אַרְד
וְנַעֲמָן וְרַעְיָת הָאַרְדִּי לְנַעֲמָן וְרַעְיָת
41 נַעֲמָן : אִלֵּין בְּנֵי בִנְיָמִן לְוַרְעָיָתְהוֹן
וּמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין
וְשִׁית מְאָה :

VERSIO SAMARITANA.

24 לְיָשׁוּב וְרַעְיָת יָשׁוּב לְשִׁמְרוֹן וְרַעְיָת
25 שִׁמְרוֹן : אִלֵּין וְרַעְיָת יִשָּׂשְׁכָר
לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין
26 וְתֵלַת מְאָה : בְּנֵי זְבוּלוּן לְוַרְעָיָתְהוֹן
לְסִרְד וְרַעְיָת סִרְד לְאֵלוֹן וְרַעְיָת
אֵלוֹן לְיַחְלְאֵל וְרַעְיָת יַחְלְאֵלִי :
27 אִלֵּין וְרַעְיָת זְבוּלוּן לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין
28 אַלְפִין וְחַמְשׁ מְאָה : בְּנֵי יוֹסֵף
29 לְוַרְעָיָתְהוֹן מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם : בְּנֵי
מְנַשֶּׁה לְמָכִיר וְרַעְיָת מָכִיר וּמָכִיר
אוֹלִיד יָת גִּלְעָד לְגִלְעָד וְרַעְיָת
30 גִּלְעָד : אִלֵּין בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר וְרַעְיָת
31 אִיעֶזֶר לְחֶלֶק וְרַעְיָת חֶלֶק : וְ
אַשְׂרִיאֵל וְרַעְיָת אַשְׂרִיאֵלִי וְשֶׁכֶם
32 וְרַעְיָת שֶׁכֶם : וּשְׁמִידָע וְרַעְיָת
שְׁמִידָע וְחֵפֶר וְרַעְיָת חֵפֶר :
33 וּצְלָפְחַד בַּר חֵפֶר לֵית לֵהּ בְּנִין אֶלָּא
בְּנָן אִלֵּין בְּנָן וְשׁוּם בְּנָת צְלָפְחַד
מַחְלָה וְנוֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה
34 וְתִרְצָה : אִלֵּין וְרַעְיָת מְנַשֶּׁה
וּמִנְיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וְתְרֵין אַלְפִין
35 וְשִׁבְע מְאָה : אִלֵּין בְּנֵי אֶפְרַיִם
לְוַרְעָיָתְהוֹן לְשׁוּתֶלַח לְעֵילָן
36 וְרַעְיָת שׁוּתֶלַח לְבֶכֶר וְרַעְיָת בֶּכֶר לְתַחַן
וְרַעְיָת תַּחַן : וְאִלֵּין בְּנֵי שׁוּתֶלַח לְעֵילָן
37 וְרַעְיָת עֵירָן : אִלֵּין וְרַעְיָת בְּנֵי
אֶפְרַיִם לְמִנְיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וְתְרֵין
אַלְפִין וְחַמְשׁ מְאָה אִלֵּין בְּנֵי יוֹסֵף
38 לְוַרְעָיָתְהוֹן : בְּנֵי בִנְיָמִן לְוַרְעָיָתְהוֹן
לְבֶלַע וְרַעְיָת בֶּלַע לְאַשְׁבֵּל וְרַעְיָת
אַשְׁבֵּל לַאֲחִירָם וְרַעְיָת אֲחִירָם :
39 לְשׁוּפָפָם וְרַעְיָת שׁוּפָפָם לְחוּפָם
40 וְרַעְיָת חוּפָם : וְהָווּ בְנֵי בֶלַע אַרְד
וְנַעֲמָן וְרַעְיָת הָאַרְדִּי לְנַעֲמָן וְרַעְיָת
41 נַעֲמָן : אִלֵּין בְּנֵי בִנְיָמִן לְוַרְעָיָתְהוֹן
וּמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין
וְשִׁית מְאָה :

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

24 De Jasub, familia Jasubitarum: de Semron, familia Semronitarum. Hæ sunt familiæ
25 Isachar, quarum numerus fuit sexaginta quatuor millia, &
26 trecenti. Filii Zabulon per cognationes suas: de Sared, familia Sareditarum; De Elon, familia Elonitarum: de
27 Jaleel, familia Jaleelitarum. Hæ sunt cognationes Zabulon: quarum numerus fuit sexaginta millia, & quingenti.
28 Filii Joseph per cognationes suas, Manasse & Ephraim.
29 Filii Manasse; de Machir, familia Machiritarum, & Machir genuit Galaad: de Gala-
30 lad, familia Galaaditarum. Isti sunt filii Galaad; de Je-
31 zer familia Jezeritarum: de Elech, familia Elechitarum.
32 De Asriel, familia Asrielitarum: de Sechem, familia Se-
33 chemitarum. De Semida, familia Semidaitarum: de Epher,
34 familia Epheritarum. Salphaad autem filius Ephernon habuit filios sed filias: & nomen filiarum Salphaad; Maa-
35 la & Noa, Egla, Melcha & Thersa. Hæ sunt familiæ Manasse: & fuit numerus earum quinquaginta duo millia,
36 & septingenti. Isti sunt filii Ephraim, per familias suas: de Sutala, familia Sutalairarum; de Becher, familia Be-
37 cheritarum: de Theen, familia Theenitarum. Isti sunt filii Sutala: de Heran, familia
38 Heranitarum. Hæ sunt cognationes filiorum Ephraim; quarum numerus fuit trigintaduo millia, & quingenti: Isti
38 sunt filii Joseph, per familias suas. Filii Benjamin per cognationes suas: de Bale familia Baleitarum; de Asbel, familia Asbelitarum: de A-
39 chiram, familia Achiramitarum. De Sephupham, familia Sephuphamitarum: de Hu-
40 pham, familia Huphamitarum Fueruntq; filii Bale, Arde & Naaman: de Arde familia Ar-
41 deitarum; de Naaman, familia Naamanitarum. Hi sunt filii

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

24 وعشاير الياسوبيين * وعشاير السمرونيين * فكان عدد عشاير يساخار هذه * اربعة وسبعين الفا
25 وثلثماية * بنو زبولون لعشايرهم عشاير السرديين * وعشاير الايلونيين * وعشاير اليحلايليين * فكان
26 عدد عشاير زبولون هذه * ستين الفا وخمسماية * وابنا يوسف لعشايرهم منسا وافرايم * فبنو منسا
27 عشاير الماخيريين * وعشاير الجلعاديين من جلعاد بن ماخير بن منسا * وبنو جلعاد عشاير
28 الايعزريين * وعشاير الحلقيين * وعشاير الاسرايليين * وعشاير السكميين * وعشاير الشميداعيين *
29 وعشاير الحفريين * وصلفحاد بن حفر لم يكن له بنون * بل كان له بنات * واسماهن محلا
30 ونوعا * وحجلا * وملكا * وترصا * فكان عدد عشاير منسا * هذه اثنين وخمسين الفا وسبع ماية
31 * وبنو افرايم لعشايرهم عشاير السوثلحيين * وعشاير البحريين * وعشاير التاحنيين * وعشاير
32 العدراثيين من عيران بن سوثالح * فكان عدد عشاير بني افرايم هذه * اثنين وثلثين الفا
33 وخمسماية * هاولاء اولاد يوسف لعشايرهم * وبنو بنيامين وعشايرهم عشاير البلعيين * وعشاير
34 الاسبليين * وعشاير الاخيراميين * وعشاير السوفاميين * وعشاير الخوفاميين * وعشاير
35 الارديين * وعشاير الناعمانيين من بالع * فكان عدد عشاير بنيامين هذه * خمسة واربعين
الفا وسماية *

24 Et familia Jasubitarum, et familia Sem-
25 ronitarum. Fuitque numerus familia-
rum Issachar istarum, sexaginta quatuor
26 millia & trecenti. Filii Zabulon in fa-
miliæ suas, familiæ Sareditarum, & fa-
27 miliæ Ailunitarum, & familiæ Jahlaeli-
tarum. Fuitque numerus familiarum
28 Zabulon dictarum, sexaginta millia &
quingenti. Et duo filii Josephi per fa-
29 milias suas, Manasse, & Ephraim. Fi-
lii verò Manasse sunt familiæ Machiri-
30 tarum, & familiæ Galaaditarum de Ga-
laad filio Machir, filii Manasse: Et filii
31 Galaad, familiæ Jazeritarum, & fami-
liæ Helcitarum, Et familiæ Asrjaïlita-
32 rum, & familiæ Stechemitarum, Et fa-
milia Semidaitarum, & familiæ Hephe-
33 ritarum. Porro Salfahad filius Hiphar
non habuit filios, sed habuit filias: &
nomina earum Mahla, & Noa, & Ha-
34 gla, & Melca, & Tersa. Fuitque nu-
merus harum familiarum Manasse, quin-
35 quaginta duo millia & septingenti. Et
filii Ephraim in familias suas, familiæ
Sutalahitarum, & familiæ Bachritarum,
36 & familiæ Tahanitarum, Et familiæ I-
37 ranitarum ex Iran filio Sutalah. Fuitq;
numerus familiarum filiorum Ephraim
prædictarum, trigintaduo millia &
quingenti. Hi sunt filii Josephi in fami-
38 lias suas. Filii verò Benjamin, & fa-
milia eorum, sunt familiæ Balaïtarum,
& familiæ Asbilitarum, & familiæ A-
39 hiramitarum, Et familiæ Suphamitarum,
& familiæ Huphamitarum, Et familiæ
40 Areditarum, & familiæ Naïmanitarum
41 ex Bale. Fuitque numerus familia-
rum Benjamin prædictarum, quadraginta
quinque millia & sexcenti.

ספר במדבר : כו

42 אֵלֶּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּחָם מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּחָמִי
43 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת דָּן לְמִשְׁפְּחֹתָם : כָּל־מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּחָמִי
לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת :
44 בְּנֵי אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם לִימְנָה מִשְׁפַּחַת הַיִּמְנָה
לְיִשְׁוִי מִשְׁפַּחַת הַיִּשְׁוִי לִבְרִיעָה מִשְׁפַּחַת הַבְּרִיעִי :
45 לִבְנֵי בְרִיעָה לְחֶבֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרִי לְמַלְכִּיאֵל
46 מִשְׁפַּחַת הַמַּלְכִּיאֵלִי : וְשֵׁם בַּת־אָשֵׁר שָׂרָה : אֵלֶּה
47 מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אָשֵׁר לִפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים
אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת : בְּנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְיַחְצְאֵל
48 מִשְׁפַּחַת הַיַּחְצְאֵלִי לְגוּנִי מִשְׁפַּחַת הַגּוּנִי : לְיֵצֶר
49 מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי לְשִׁלֵּם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁלְמִי : אֵלֶּה
50 מִשְׁפְּחֹת נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה
51 וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת : אֵלֶּה פְקוּדֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וְאֶלֶף שְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים :
52 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : לְאֵלֶּה תֵחָלֵק
53 הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת : לְרַב תַּרְבֶּה
54 נַחֲלָתוֹ וְלִמְעַט תַּמְעִיט נַחֲלָתוֹ אִישׁ
לְפִי פְקֻדָיו יִתֵּן נַחֲלָתוֹ : אַךְ־בְּגוֹרָל
55 יֵחָלֵק אֶת־הָאָרֶץ לִשְׁמוֹת מַטּוֹת אֲבֹתָם
יִנְחָלוּ : עַל־פִּי הַגּוֹרָל יֵחָלֵק נַחֲלָתוֹ
56 בֵּין רַב לִמְעָט : וְאֵלֶּה פְקוּדֵי הַלֵּוִּי לְמִשְׁפְּחֹתָם
57 לְגֵרְשֹׁן מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשֻׁנִּי לְקְהָת מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי
לְמְרָרִי מִשְׁפַּחַת הַמְּרָרִי : אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת לֵוִי
58 מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי
מִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי מִשְׁפַּחַת הַקָּרְחִי וְקְהָת הוֹלִיד
אֶת־עַמְרָם :

Versio VULG. LAT.

42 Filii Dan per cognationes
suas: Suham, à quo familia Su-
hamitarum. Hæ sunt cognati-
ones Dan per familias suas.
43 Omnes fuére Suhamitæ, quorũ
numerus erat, sexaginta qua-
44 tuor millia quadringenti. Filii
Aser per cognationes suas:
Jemna, à quo familia Jemnai-
tarum: Jessui, à quo familia
Jessuitarum: Brie, à quo fami-
45 lia Brieitarum. Filii Brie: He-
ber, à quo familia Heberitarũ:
& Melchiel, à quo familia
46 Melchielitarum. Nomen autẽ
47 filiæ Aser, fuit Sara. Hæ cog-
nationes filiorum Aser, & nu-
merus eorũ, quinquaginta tria
48 millia quadringenti. Filii
Nephthali p cognationes suas:
Jesiel, à quo familia Jesielita-
rum: Guni, à quo familia Gu-
49 nitarum. Jeser, à quo familia
Jeseritarum: Sellem, à quo fa-
50 milia Sellemitarum. Hæ sunt
cognationes filiorum Neph-
thali p familias suas: quorum
numer⁹, quadraginta quinque
51 millia quadringenti. Ista est
summa filiorum Israel, qui re-
censiti sunt, sexcenta millia,
& mille septingenti triginta.
52 Locutúsq; est Dñs ad Moysen,
53 dicens; Istis dividetur terra
juxta numerum vocabulorum
54 in possessiones suas. Pluribus
majorem partem dabis, &
paucioribus minorem: sin-
gulis, sicut nunc recensiti sunt,
55 tradetur possessio: Ita dun-
taxat ut sors terram tribubus
56 dividat & familiis. Quidquid
sorte contigerit, hoc vel plu-
res accipiant, vel pauciores.
57 Hic quoq; est numerus filio-
rum Levi per familias suas:
Gerson, à quo familia Gerso-
nitarum: Caath, à quo fami-
lia Caathitarum: Merari, à
quo familia Meraritarum.
58 Hæ sunt familiæ Levi: Fa-
milia Lobni, familia Hebroni,
familia Moholi, familia Musi,
familia Core. At verò Caath
genuit Amram.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

42 Καὶ υἱοὶ Δὰν κ̀τ̀ δ̀ήμοις αὐτῶν· τῷ (μ) Σαμεὶ, δ̀ῆμ⊖ ὁ (ρ) Σαμεῖ.
43 Οὗτοι δ̀ῆμοι Δὰν κ̀τ̀ δ̀ήμους αὐτῶν. Πάντες οἱ δ̀ῆμοι Σαμεὶ κ̀τ̀ δ̀ήπκοτὴν αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξ-
48 ἀκοσία χιλιάδες (ξ) καὶ τετρακό-σιοι. Υἱοὶ Νεφθαλὶ κ̀τ̀ δ̀ήμους αὐτῶν· τῷ Ἀσιὴλ, δ̀ῆμ⊖ ὁ Ἀσι-
49 ηλί· τῷ (ο) Γουνὶ, δ̀ῆμ⊖ ὁ (π) Γουνί. Τῷ (ρ) Ἰεσὲρ, δ̀ῆμ⊖ ὁ (σ) Ἰε-
50 σερί· τῷ Σελλὴμ, δ̀ῆμ⊖ ὁ Σῆλμί. Οὗτοι δ̀ῆμοι Νεφθαλὶ ἐξ ὂπσκοτῆς αὐτῶν, (τ) τεσσαρά-κοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.
51 Αὕτη ἡ ὂπσκο⊖μὶς ὧν Ἰσραὴλ, ἑξακόσιαι χιλιάδες ϗ χίλιοι καὶ
52 ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα. Καὶ ἐ-λάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
53 γων, Τούτοις μεριδήσεται ἡ γῆ, κλη⊖ρονομεῖν ἐξ ἀριθμῶ ὀνομάτων.
54 Τοῖς πλείοσι πλεονάσεις τὴν κλη-ρονομίαν, καὶ τοῖς ἐλάσσοσιν ἐλ-λαττώσεις τὴν κληρονομίαν αὐ-τῶν· ἑκάστῳ καθὰς ἐπεσκέπη-σαν, δοθήσεται ἡ κληρονομία
55 αὐτῶν. Διὰ κλήρου μεριδήσε-ται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασι· κατὰ φυλὰς πατριῶν αὐτῶν κληρονο-
56 μήσουσιν. Ἐκ τοῦ κλήρου μεριεῖς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἀναμέ-
57 σον πολλῶν καὶ ὀλίγων. Καὶ υἱοὶ Λεὶ κατὰ δ̀ήμους αὐτῶν· τῷ Γεδσὼν, δ̀ῆμ⊖ ὁ Γεδσωνί· τῷ Καὰθ, δ̀ῆμ⊖ ὁ Κααθί· τῷ Μεραρὶ, δ̀ῆμ⊖ ὁ Μεραρί.
58 Οὗτοι δ̀ῆμοι υἱῶν Λεί· δ̀ῆμ⊖ ὁ Λοβενὶ, (υ) δ̀ῆμ⊖ ὁ Χεβρω-νὶ, δ̀ῆμ⊖ ὁ Κορὲ, καὶ δ̀ῆμ⊖ ὁ Μουσί. καὶ Καὰθ ἐγέννησε τὸν (φ) Ἀμράμ.

Et filii Dan secundùm po-
pulos eorum: ipsi Same,
populus qui Samei. Hi
populi Dan secundùm po-
pulos eorum. Omnes po-
puli Samei secundùm re-
cognitionem eorum, qua-
tuor & sexaginta millia,
& quadringenti. Filii
Nephthali secundùm po-
pulos eorum: ipsi Asiel,
populus qui Asieli: ipsi
Gayni, populus qui Gayni.
Ipsi Jeser, populus qui Je-
seri: ipsi Sellem, populus
qui Sellemi. Hi populi
Nephthali, ex recognitio-
ne eorum, quadraginta
millia, & trecenti. Hæc
est recognitio filiorum Is-
rael, sexaginta millia, &
mille, & septingenti, &
triginta. Et locutus est
Dominus ad Moysen, di-
cens, His dividetur ter-
ra, ad hæreditandum ex
numero nominum. Iis, qui
plures sunt, multiplicabis
hæreditatem; & iis, qui
pauciores, minues hæredi-
tatem eorum: unicuique,
sicut recogniti sunt, da-
bitur hæreditas eorum.
Per sortes distribuetur
terra nominibus: secun-
dùm tribus familiarum
suarum hæreditabunt. Ex
sorte divides hæreditatem
eorum inter multos
& paucos. Et filii Levi
secundùm populos eorum:
ipsi Gedson, populus qui
Gedsoni: ipsi Caath, po-
pulus qui Caathi: ipsi Me-
rari, populus qui Merari.
Hi populi filiorum Levi:
populus qui Lobeni, popu-
lus qui (f) Chebroni, po-
pulus qui Core, & po-
pulus qui Musi. Et Caath genuit Amram.

MS.A. (μ) Σαμειδὴ, (ν) Σαμειδηί. (ξ) καὶ ἑξακόσιοι. (ο) Γουνὶ, (π) Γουνί. (ρ) Ἰεσρὶ, (σ) Ἰεσρί· (τ) πέντε καὶ τεσσεράκοντα χιλιάδες (υ) καὶ δ̀ῆμ⊖ ὁ Χαβρὼν, καὶ δ̀ῆμ⊖ ὁ Ὁμουσί, καὶ δ̀ῆμ⊖ ὁ Κορέ. Καὶ Καὰθ (φ) Ἀμβράμ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

42 Et filii Dan per familias suas, Soham, *à quo*
familia Sohamitarum. Istæ sunt familiæ Dan
juxta familias suas. Omnes familiæ Soham 43
juxta numerum suum, sexaginta millia &
quadringenti. Filii Asir per familias suas, 44
Jemna, *à quo* familia Jemnitarum: Jesua, *à*
quo familia Jesuaïtarum: Jasui, *à quo*
familia Jasuitarũ: Beria, *à quo* familia Be-
riaïtarũ. Filii autem Beria, Heber, *à quo* fa- 45
milia Heberitarum: Malchiel, *à quo* familia
Malchielitarũ. Nomen verò filiæ Asir, Sarah. 46
Istæ sunt familiæ filiorũ Asir juxta numerum 47
suum, quinquaginta tria millia & quadrin-
genti. Filii Nephtali per familias suas, Nah- 48
faël, *unde* familia Nahfaëlitarum: Guni *unde*
familia Gunitarum: Jasar *unde* familia Jasari- 49
tarum: Salim, *unde* familia Salimitarum. Istæ 50
sunt familiæ filiorum Nephtali secundùm fa-
milias suas: & numerus eorum, quadraginta
quinq; millia & quadringenti. Omnes itaq; 51
census filiorũ Israel, sexcenta millia, mille, &
septingenti triginta. Et locut⁹ est Domin⁹ cũ 52
Mose, dixitq; ad eum; Istis distribuatur ter- 53
ra in hæreditatem juxta numerum nominum.
Pluribus multiplicabis hæreditatem, & pau- 54
cioribus diminues hæreditatem: quisq; juxta
numerum suum accipiet hæreditatem suam.
Veruntamen sorte dividatur terra, & juxta 55
nomina tribuum patrum suorum hæredita-
tem accipiant. Per sortes dividatur hæredi- 56
tas inter multos & paucos. Verùm hi sunt 57
numeri Levitarum per familias suas: Gerson
à quo familia Gersonitarum: Cahath, *à quo*
familia Cahathitarum: Merari, *à quo* familia
Meraritarum. Istæ sunt familiæ Levitarum: 58
familia Lebnitarum, familia Hebronitarum,
familia Mahlitarum, familia Musitarum, fa-
milia Corahitarum. Cahath verò genuit
Amram.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס — Targum ONKELOS.

42 אִלֵּין בְּנֵי־דָן לְזַרְעִיָתְהוֹן לְשׁוּחָם
רַעְיָת שׁוּחָם אִלֵּין זַרְעִיָת דָּן
43 לְזַרְעִיָתְהוֹן : כָּל־זַרְעִיָת שׁוּחָם
לְמִנְיָנֵיהוֹן שְׁתִּין וְאַרְבַּע אַלְפִין
44 וְאַרְבַּע מְאָה : בְּנֵי אָשֵׁר
לְזַרְעִיָתְהוֹן לִימְנָה זַרְעִיַת יִמְנָה
לִישְׁוִי זַרְעִיַת יִשְׁוִי לִבְרִיעָה זַרְעִיַת
45 בְּרִיעָה : לִבְנֵי בְרִיעָה לְחֵבֶר
זַרְעִיַת חֵבֶר לְמַלְכִּיאֵל זַרְעִיַת
46 מַלְכִּיאֵל : וְשׁוּם בַּת־אָשֵׁר סָרַח
47 אִלֵּין זַרְעִיַת בְּנֵי־אָשֵׁר לְמִנְיָנֵיהוֹן
חַמְשִׁין וְתִלְתָּא אַלְפִין וְאַרְבַּע
48 מְאָה : בְּנֵי נַפְתָּלִי לְזַרְעִיָתְהוֹן
לְיַחְצְאֵל זַרְעִיַת יַחְצְאֵל לְגוּנִי זַרְעִיַת
49 גּוּנִי : לְיֵצֶר זַרְעִיַת יֵצֶר לְשִׁלֵּם
50 זַרְעִיַת שִׁלֵּם : אִלֵּין זַרְעִיַת נַפְתָּלִי
לְזַרְעִיָתְהוֹן וְמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין
51 וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה :
אִלֵּין מִנְיָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁית מְאָה
52 וְחַד אַלְפִין שְׁבַע מְאָה וּתְלָתִין :
53 וּמַלֵּל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר :
54 לְאִלֵּין תִּתְפְּלַג אַרְעָא בְּאַחֲסָנָא
בְּמִנְיַן שְׁמָהָן : לְסַגִּיאֵי תַּסְגֵּון
אַחֲסָנַתְהוֹן וְלְזְעֵירֵי תַּזְעֵרוּן
אַחֲסָנַתְהוֹן גְּבַר לְפוּם מִנְיָנוֹהִי
55 תִּתְיְהַב אַחֲסָנַתְהוֹן : בְּרַם
בְּעַרְבָּא תִּתְפְּלַג יַת־אַרְעָא
לְשִׁמְהָן שִׁבְטֵי אֲבָהָתְהוֹן יַחְסָנוּן:
56 עַל־פּוּם עַרְבָּא תִּתְפְּלַג אַחֲסָנַתְהוֹן
57 בֵּין סַגִּיאֵי לְזְעֵירֵי : וְאִלֵּין מִנְיָנֵי
לְוָיֵאֵי לְזַרְעִיָתְהוֹן לְגֵרְשׁוֹן זַרְעִיַת
גֵּרְשׁוֹן לְקָהָת זַרְעִיַת קָהָת לְמְרָרִי
58 זַרְעִיַת מְרָרִי : אִלֵּין זַרְעִיַת לֵוִי
זַרְעִיַת לִבְנִי זַרְעִיַת חֶבְרוֹן זַרְעִיַת
מַחְלִי זַרְעִיַת מוּשִׁי זַרְעִיַת קֹרַח
וּקְהָת אוֹלִיד יַת־עַמְרָם :

42 Isti sunt filii Dan, per cognationes suas; de Suham familia Suhamitarum: hæ sunt
43 familiæ Dan, per cognationes suas. Omnes qui numerati
44 sunt de familia Suham, fuerunt sexaginta quatuor millia, & quadringenti. Filii Aser,
45 per cognationes suas: de Jemna, familia Jemnaitarum; de Jelvi, familia Jelvitarum; de
46 Beria, familia Bereitarum. Filiorum Beriæ; de Heber, familia Heberitarum: de Mal-
47 chiel, familia Malchielitarum. Nomen autem filiæ Aser fuit Sara. Hæ sunt familiæ filio-
48 rum Aser: quarum numerus fuit quinquaginta tria millia, & quadringenti. Filii Neptha-
49 li, per cognationes suas; de Jafiel, familia Jafielitarum: de Guni, familia Gunitarum. De
50 Jafer, familia Jaferitarum: de Silem, familia Silemitarum. Istæ sunt cognationes
51 Neptali, per familias suas: & numerus earum fuit quadraginta quinque millia, &
52 quadringenti. Hi sunt filii Israel qui numerati sunt, sexcenta millia & mille, & se-
53 ptingenti & triginta. Locutusque est Dominus cum Moy-
54 se dicens. Istis divides terram in possessionem, juxta nu-
merum nominum eorum. Plu-
ribus majorem possessionem
dabis; & paucioribus mino-
rem possessionem dabis: uni-
cuique juxta numeratos suos
55 dabitur possessio ejus. Verun-
tamen per fortem dividetur
terra: per nomina tribuum
56 patrum suorum possidebitur.
Per fortem dividetur possessio
eorum, sive plures five paucioribus
57 sunt. Isti sunt filii Levi per
familias suas: de Gerson, fa-
milia Gerfonitarum; de Ca-
ath, familia Caathitarum: de
Merari, familia Meraritarum.
58 Istæ sunt familiæ Levi; fami-
lia Lobni, familia Ebron, fa-
milia Mooli, familia Musi, fa-
milia Chore: Caath autem
genuit Amram.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

42 אלין בני דן לזרעיתהון לשוחם
רעית שוחם אלין זרעית דן
43 לזרעיתהון : כל־זרעית שוחם
למנינהון שתין וארבע אלפין
44 וארבע מאה : בני אשר
לזרעיתהון לימנה זרעית ימנה
לישוי זרעית ישוי לבריעה זרעית
45 בריעה : לבני בריעה לחבר
זרעית חבר למלכיאל זרעית
46 מלכיאל : ושום בת־אשר סרח
47 אלין זרעית בני־אשר למנינהון
חמשין ותלתא אלפין וארבע
48 מאה : בני נפתלי לזרעיתהון
ליחצאל זרעית יחצאל לגוני זרעית
49 גוני : ליצר זרעית יצר לשלם
50 זרעית שלם : אלין זרעית נפתלי
לזרעיתהון ומנינהון ארבעין
51 וחמשא אלפין וארבע מאה :
אלין מנינו בני ישראל שית מאה
52 וחד אלפין שבע מאה ותלתין :
53 ומלל יי עם־משה למימר :
54 לאלין תתפלג ארעא באחסנא
במנין שמהן : לסגיאי תסגון
אחסנתהון ולזעירי תזערון
אחסנתהון גבר לפום מנינוהי
55 תתיהב אחסנתהון : ברם
בערבא תתפלג ית־ארעא
לשמהן שבטי אבהתהון יחסנון:
56 על־פום ערבא תתפלג אחסנתהון
57 בין סגיאי לזעירי : ואלין מנינו
לויאי לזרעיתהון לגרשון זרעית
גרשון לקהת זרעית קהת למרלי
58 זרעית מרלי : אלין זרעית לוי
זרעית לבני זרעית חברון זרעית
מחלי זרעית מושי זרעית קרח
וקהת אוליד ית־עמרם :

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

42 Isti sunt filii Dan per familias suas. De Suham, familia Suhamitarum. Istæ sunt fami-
43 liæ Dan juxta familias suas. Omnes familiæ Suhamitarum, sexaginta
44 & quatuor millia & quadringenti. Filii Aser per familias suas: De Jemna, familia Jem-
45 naitarum: De Jesua, familia Jesuitarum: De Baria, fami-
46 lia Bariatarum: De Heber, fa-
47 milia Heberitarum: De Mal-
chiel, familia Malchielitarum. Nomen autem filiæ Aser
48 fuit Sara. Istæ sunt familiæ filiorum Aser juxta recensio-
nem eorum, quinquaginta tria millia & quadringenti. Filii
49 Neptali per familias suas: De Jehasel familia Jehaselitarum: De Guni, familia Gu-
50 nitarum: De Jeser, familia Jeseritarum: De Salom, fa-
milia Salamitarum. Istæ sunt
51 familiæ Nephtali juxta familias suas, & recensionem eorum, sexaginta quinque millia et
52 quadringenti. Isti sunt recen-
53 siti filiorum Israel, sexcenta millia, & mille septingenti et
triginta. Dixit hæc Iacitus est
54 Dominus Mosi, dicens; Istis divideturterra in hæreditatem secundum numerum no-
minum. Iis qui plures sunt,
multiplicabis hæreditatem ea-
rum; & iis qui pauciores
sunt, minues hæreditatem eo-
rum: unicuiq; pro ratione re-
censiorum suorũ, dabitur he-
reditas sua. Attamen sorte di-
55 videtur terra: Juxta nomina
tribuum patrum suorum, he-
reditatem sortientur. Secun-
56 dũ sortem dividetur hæredi-
tas inter multos & paucos.
57 Isti sunt autẽ recensiti Levi-
tarum per familias earum: De
Gersone, familia Gersonita-
rũ: De Caath, familia Caathi-
58 tarum: De Merari, familia
Meraritarum. Istæ sunt fa-
miliæ filiorum Levi; familia
Lobnitarum, & familia He-
bronitarum, & familia Mo-
holitarum, & familia Core-
itarum, & familia Musita-
rum. Caath autem genuit
Amram.

VERSIO SAMARITANA.

42 אלין בני דן לזרעיתהון לשוחם
רעית שוחם אלין זרעית דן
43 לזרעיתהון : כל־זרעית שוחם
למנינהון שתין וארבע אלפין
44 וארבע מאה : בני אשר
לזרעיתהון לימנה זרעית ימנה
לישוי זרעית ישוי לבריעה זרעית
45 בריעה : לבני בריעה לחבר
זרעית חבר למלכיאל זרעית
46 מלכיאל : ושום בת־אשר סרח
47 אלין זרעית בני־אשר למנינהון
חמשין ותלתא אלפין וארבע
48 מאה : בני נפתלי לזרעיתהון
ליחצאל זרעית יחצאל לגוני זרעית
49 גוני : ליצר זרעית יצר לשלם
50 זרעית שלם : אלין זרעית נפתלי
לזרעיתהון ומנינהון ארבעין
51 וחמשא אלפין וארבע מאה :
אלין מנינו בני ישראל שית מאה
52 וחד אלפין שבע מאה ותלתין :
53 ומלל יי עם־משה למימר :
54 לאלין תתפלג ארעא באחסנא
במנין שמהן : לסגיאי תסגון
אחסנתהון ולזעירי תזערון
אחסנתהון גבר לפום מנינוהי
55 תתיהב אחסנתהון : ברם
בערבא תתפלג ית־ארעא
לשמהן שבטי אבהתהון יחסנון:
56 על־פום ערבא תתפלג אחסנתהון
57 בין סגיאי לזעירי : ואלין מנינו
לויאי לזרעיתהון לגרשון זרעית
גרשון לקהת זרעית קהת למרלי
58 זרעית מרלי : אלין זרעית לוי
זרעית לבני זרעית חברון זרעית
מחלי זרעית מושי זרעית קרח
וקהת אוליד ית־עמרם :

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

42 وبنو دان لعشايرهم عشاير السوحاميي * وما تعسر منها * فكان عدد ذلك اربعة وستين
43 الفا واربع ماية * وبنو اسير لعشايرهم عشاير اليمنيين * وعشاير اليسوعيين * وعشاير
44 البريعيين * وعشاير الحبريين * وعشاير الملكايليين من بريعا * وكان اسم ابنة اسير
45 سارح * فكان عدد عشاير اسير هذه * ثلثة وخمسين الفا واربع ماية * وبنو نفتالي لعشايرهم
46 عشاير اليحصايليين * وعشاير الجونيين * وعشاير اليصيريين * وعشاير السلميين * فكان
47 عدد عشاير نفتالي هذه * خمسة واربعون الفا واربع ماية * فذلك جملة عدد بني اسرايل
48 ستماية الف والف واحد وسبع ماية وثلاثون * وكلم الله موسي قايلا * لهاولاء يجب ان
49 يقسم الارض نحلة باحصاء اسمايهم * فللكثير تكثر نحلته * وللقليل تقلل * كل سبط
50 على قدر عدده يعطي نحلته * لكن يقسم البلد باسمهم باسماء اسباط ابايهم * وعلي
51 قدر السهم يقسم نحلهم بين كثير وقليل * وهذه اعداد لبني لعشايرهم * عشاير
52 الجرسونيين * وعشاير القهاتيين * وعشاير المراريين * وعشاير عشايرهم * عشاير اللبنيين *
53 وعشاير الحبرونيين * وعشاير المحليين * وعشاير الموسيين * وعشاير القرحيين * واولد
54 قهات عمرام *

42 Et filii Dan in familias suas, familiæ Su-
hamitæ, & familiæ quæ descenderunt ex
43 eis. Fuitque numerus earum, sexaginta
44 quatuor millia & quadringenti. Et filii
Aser per familias suas, familiæ Jemnita-
45 rum, & familiæ Jasuitarum, & familiæ
46 Beriitarum, Et familiæ Heberitarum, et
47 familiæ Melcailitarum ex Berjaa. Et e-
rat nomen filiæ Asir, Sareh. Fuitque nu-
48 merus familiarum Asir prædictarum,
quinquaginta tria millia & quadringenti.
Et filii Nephtali in familias suas: familiæ
49 Jahsailitarum, & familiæ Gunitarum,
Et familiæ Jeseritarum, & familiæ Seli-
50 mitarum. Fuitque numerus familiarum
Nephtali istarum, quadraginta quinque
51 millia & quadringenti. Hæc igitur est
summa numeri filiorum Israel, sexcenta
52 millia, & mille viri, septingenti triginta.
53 Et allocutus est Deus Musam, di-
cens; His oportet ut dividatur terra in
54 possessionem secundùm numerum nomi-
num eorum. Et quidem multis multi-
plicabis possessionem eorum, & paucis mi-
norabis illam, cuiliibet tribui juxta nume-
55 rum suum tribuetur possessio. Sed tamen
dividetur terra sortibus per nomina tri-
56 buum patrum eorum. Et juxta sortem
eorum dividetur possessio eorum inter
57 multos, & paucos. Et hi sunt numeri
Levi per cognationes suas: familiæ Ger-
sanitarum, & familiæ Cahathitarum,
58 familiæ Meraritarum. Et reliquæ fa-
milie eorum sunt familiæ Lebnitarum, et
familiæ Hebronitarum, & familiæ Mah-
litarum, & familiæ Musitarum, & fa-
milie Corahitarum. Genuitque Cahath
Amrammum.

ספר במדבר :כז

eam peperit quam ,Levi filia Jochebed ,Hamram uxoris nomen Et
59 וְשֵׁם אֵשֶׁת עַמְרָם יוֹכֶבֶד בַּת־לֵוִי אֲשֶׁר יָלְדָה אֹתָהּ
,Moseh & ,Aharon Hamram ipsi peperit Et .Ægypto in Levi ipsi
לְלֵוִי בְּמִצְרָיִם וְיָלַד לְעַמְרָם אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־מֹשֶׁה
& ,Nadab Aharon ipsi est natus Et.eorum sororem Miriam &
60 וְאֶת־מִרְיָם אֲחֹתָם: וַיִּוָּלֵד לְאַהֲרֹן אֶת־נָדָב וַאֲבִיהוּא
,Abihu &,Nadab est mortu' Et .Ithamar & ,Eliazar ,Abihu
61 אֶלְעָזָר וְאִתָּמָר: וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא
fuerunt Et .*Domini facies ad* alienum ignem *ces faciendo appropinquare in*
62 בְּהַקְרִיבָם אֵשׁ־זָרָה לִפְנֵי יְהוָה: וַיִּהְיוּ
,mensis filio à masculus omnis ,millia viginti & ,tria ,eorum *visitati*
פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ
non quia :Israel filiorum medio in sunt *visitati* non quia :supra &
וָמַעְלָה כִּי לֹא הִתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא
visitati Isti .Israel filiorum medio in hæreditas eis fuit data
63 נִתַּן לָהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: אֵלֶּה פְקוּדֵי
Israel filios *visitaverunt* qui ,sacerdotis Elhazar & ,Moseh
מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
quisquam fuit non *ipsis in* Et .Jerecho Jarden *super* ,Moab campestribus in
64 בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרִחוֹ: וּבְאֵלֶּה לֹא־הָיָה אִישׁ
filios *visitaverunt* qui ,sacerdotis Aharon & Moseh *visitatis* de
מִפְקוּדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי
Moriendo :eis Dominus dixit Quia .Sinai deserto in Israel
65 יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר סִינָי: כִּי־אָמַר יְהוָה לָהֶם מוֹת
quimo ,quisquam eis ex fuit superstes non Et.deserto in morientur
יָמֻתוּ בַּמִּדְבָּר וְלֹא־נוֹתַר מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם־
.Nun filius Jehosuah & ,Jephunneh filius Caleb
כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן:

CAP. XXVII. כז

,Ghilhad filii ,Chepher filii,Selophchad filiæ appropinquaverunt Et
1 וַתִּקְרַבְנָה בְנוֹת צְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר בֶּן־גִּלְעָד
hæc & :Joseph filii Menasseh familiis ,Menasseh filii ,Machir filii
בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף וְאֵלֶּה
,Milcha & ,Choglah & ,Nohah ,Machlah ,ejus filiarum nomina
שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה
,*sacerdotis* Elhazar *facies ad* & ,Moseh *facies ad* steterunt Et .Thirsah &
2 וְתִרְצָה: וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
:dicendo ,*conventus tentorii* ostium ,*cætus omnis* & ,*præsterum facies ad* &
וְלִפְנֵי הַנְּשִׂיאִם וְכָל־הָעֵדָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר:
cætus medio in fuit non ipse & ,deserto in est mortuus noster Pater
3 אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא־הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה
suo peccato in quia :Corach Dominum *super convenientium*
הַנֹּעָדִים עַל־יְהוָה בְּעֲדַת קֹרַח כִּי בְחֶטְאוֹ
nomen diminuetur Quid *Ad* *ei* fuerunt non filii & ,est mortuus
4 מֵת וּבָנִים לֹא־הָיוּ לוֹ: לָמָּה יִגָּרַע שֵׁם־
nobis Da ,filius ei non quia ,ejus familiæ medio de nostri patris
אָבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֵּן הָבָה־לָּנוּ
Moseh fecit accedere Et .nostri patris fratrum medio in *possessionem*
אֲחֻזָּה בְּתוֹךְ אֲחֵי אָבִינוּ: וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־
.*Domini facies ad* earum judicium
5 מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה:

Versio VULG. LAT.

59 Qui habuit uxorem Jochabed filiam Levi, quæ nata est ei in Ægypto. Hæc genuit Amram viro suo filios, Aaron, & Moysen, & Mariam sororē eorū. De Aaron orti sunt Nadab & Abiu, & Eleazar et Ithamar:
61 Quorum Nadab & Abiu mortui sunt, cùm obtulissent ignem alienum coram
62 Domino, Fuerúntq; omnes qui numerati sunt, viginti tria millia generis masculini, ab uno mense & suprà: quia non sunt recensiti inter filios Israel, nec eis cū cæteris data possessio est.
63 Hic est numerus filiorum Israel, qui descripti sunt à Moyse & Eleazaro sacerdote, in campestrib' Moab supra Jordanem contra Je-
64 richo. Inter quos, nullus fuit eorum qui aotè numerati sunt à Moyse & Aaron
65 in deserto Sinai. Prædixerat enim Dñs, quòd omnes morerentur io solitudine. Nullúsq; remansit ex eis, nisi Caleb filius Jephone, & Josue filius Nun.

CAP. XXVII.

1 ACcesserunt autem filiæ Salphaad, filii Hepher, filii Galaad, filii Machir, filii Manasse, qui fuit filius Joseph: quarum sunt nomina, Maala, & Noa, & Hegla, & Melcha, & Thersa. Steterúntque coram Moyse & Eleazaro sacerdote, & cunctis principibus populi, ad
2 ostium tabernaculi fœderis, atque dixerunt, Pater
3 noster mortuus est in deserto, nec fuit in seditione, quæ concitata est contra Dominum sub Core, sed in peccato suo mortuus est: hic nō habuit mares filios. Cur tollitur nomē illius de familia sua, quia non habuit
4 filium? Date nobis possessionem inter cognatos patris nostri. Retulíque Moyses causam earum ad judicium Domini,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

59 Τὸ δὲ ὄνομα τῆς γυναικὸς (χ) Ἀυτοῦ Ἰωχαβὲδ, θυγάτηρ Λεβὶ, ἣ ἔτεκε τοῦτο τῷ Λεβὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔτεκε τῷ (ψ) Ἀμβραὰμ τὸν Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆν, καὶ Μαριὰμ
60 τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. (ω) Καὶ ἐγενήθησαν τῷ Ἀαρὼν, ὅ, τε Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ
61 Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. Καὶ ἀπέθανε Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ ἐν τῷ προσφέρειν αὐτὸς πῦρ ἀλλότριον ἐναντι κυρίε ἐν τῇ ἐρήμῳ
62 Σινᾶ. Καὶ ἐγενήθησαν ἐξ ἀπογραφῆς αὐτῶν, τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνὸς καὶ ἐπάνω· ὅ τι συνεπεσκέπησαν (α) ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι
63 οὐ δίδοται αὐτοῖς κληρονομία ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ αὕτη ἡ ἀπόσκεψις Μωυσῆ καὶ Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, οἱ ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβὼθ Μοὰβ, ἐπὶ
64 τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱερειχώ. Καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων ὑπὸ Μωυσῆ καὶ Ἀαρὼν, οἳς ἐπεσκέψαντο
65 τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ. Ὅτι (β) εἶπε κύριος αὐτοῖς, Θανάτῳ ἀποθανοῦνται ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς, πλὴν Χαλεὲ υἱὸς Ἰεφοννὴ, καὶ (γ) Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή.

MS.A. (χ) Ἀμβράμ Ἰωχαβὲδ, (ψ(Ἀμβραὰμ (ω) Καὶ ἐτέχθησ (α) ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, (β) εἶπεν * αὐτοῖς, (γ) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυή.

ΚΕΦ. κζ'.

1 Καὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες Σαλπαὰδ υἱοῦ Ὀφὲρ, υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχὶρ, τοῦ ὀνόματα (α) Μαραλὴ, τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, (β) Μααλὰ, καὶ Νοὰ, καὶ (γ) Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ,
2 καὶ Θερσὰ, Καὶ στᾶσαι ἐναντι Μωυσῆ, καὶ ἐναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντι τῶν ἀρχόντων, καὶ ἐναντι (δ) πάσης συναγωγῆς ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
3 μαρτυρίου, λέγουσιν, Ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς τῆς ἐπισυστάσης ἔναντι κυρίε ἐν τῇ συναγωγῇ Κορὲ, ὅτι δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ. μὴ ἐξελειφθήτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐκ μέσου τοῦ δήμου αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱός· δὸς τὴν ἡμῖν κατάκρεσιν (ε) ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡμῶν.
4 Καὶ παρεσήγαγε Μωυσῆς τὴν κρίσιν αὐτῶν ἔναντι κυρίε.

MS.A. (α) Μαρραανῆ, (β) Μαλὰ, (γ) Αἰσλὰ, (δ) πάσης τῆς συναγωγῆς (ε) ἐμ μέσῳ τῶν ἀδελφῶν

59 Nomen autem uxoris ejus, Jochabed, filiæ Levi, quæ genuit ipsi Levi in Ægypto: & genuit ipsi Amram Aaron, & Moysen, & Mariam sororem
60 eorum. Et nati sunt ipsi Aaron, Nadab, & Abiud, & Eleazar,
61 & Ithamar. Et mortuus est Nadab, & Abiud, in offerendo eos ignem alienum ante Dominum
62 in deserto Sina. Et fuerunt ex recognitione eorum, tria & viginti millia, omne masculinum ab uno mense & suprà. Non enim recogniti sunt in medio filiorum Israel: quia non datur eis
63 sors in medio filiorum Israel. Et hæc est recognitio Moysi, & Eleazari sacerdotis: qui recognoverunt filios Israel in Araboth Moab, super Jordanem contra
64 Jericho. Et in his non fuit homo ex iis qui recogniti fuerant sub Moyse, & Aaron, quos recognoverunt filios Israel in de-
65 serto Sinai. Quoniam dixit Dominus eis, Morte morientur in deserto. Et non remansit ex eis ullus, nisi Chaleb filius Jephonne, & Jesus filius Naue.

CAP. XXVII.

1 ET accedentes filiæ Salpaad, filii Opher, filii Galaad, filii Machir, populi Manasse de filiis Joseph: & hæc nomina eorum, Maala, & Nua, & Egla, & Melcha, & Thersa; Et stantes
2 ante Moysen, & ante Eleazarum sacerdotem, & ante principes, et ante omnem synagogam ad ostium tabernaculi testimonii, dicunt; Pater noster
3 mortuus est in deserto, & ipse non fuit in medio synagogæ conjuranti contra Dominum in synagoga Core: quoniam propter peccatum suum mortuus est: & filii non fuerunt ei. Nè deleatur nomen patris nostri de medio populi sui: quoniam non
4 est ei filius. Date nobis possessionem in medio fratrum patris nostri. Et retulit Moyses judicium earum ante Dominum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

59 Et oomen uxoris Amram, Jochabar filia Levi, quæ nata est ipsi Levi in Ægypto, peperitque ipsi Amramo Aharonem, & Mosen,
60 & Mariam sororem eorum. Natique sunt Aharoni Nadab, & Abihu, & Eliazar, &
61 Ithamar. Mortui sunt autem Nadab & Abihu cùm obtulerunt ignem externum coram
62 Domino. Fuit autem numerus eorum, viginti tria millia, omnis *videlicet*, masculus à filio mensis & suprà. Non enim numerati fuerant inter filios Israel, quia non data fuerat eis hæreditas ioter filios Israel.
63 Isti sunt numeri *descripti* per Mosen & Eliazar sacerdotem, qui numeraverant filios Israel in Araboth Moab quæ est secus Jordanem Jericho. Et inter istos nullus fuit ex eo numero
64 quo Moses & Aharon sacerdos recensuerant filios Israel in deserto Sinai. Nam dixerat
65 eis Dominus, Nece interficientur in deserto, nec remanebit ex eis quisquam, nisi Caleb filius Jophoa, & Jesus filius Nun.

CAP. XXVII.

Locus de Salphehad.

1 ACcesserunt autem filiæ Salphehad, filii Hophar, filii Gelaad, filii Machir, filii Manasse, de tribu Manasse filii Joseph: & hæc suot nomioa filiarum ejus, Mahla, &
2 Joa, & Hagla, & Melcha, & Tersa: Steteruntque coram Mose, & coram Eliazar sacerdote & coram magnatibus, & coram universo cœtu, ad ostium tabernaculi temporis,
3 & dixerunt; Pater noster mortuus est in deserto, nec fuit ioter congregationem illam quæ insurrexit adversùs Dominum, congregationem *scilicet*, Corah. Quia ergò in peccatis suis mortuus est, & liberos non habuit, Cur deleatur nomē patris nostri de medio cognationis suæ eò qꝑ filiū non habuerit?
4 Da nobis hæreditatē inter fratres patris nostri. Retulit ergò Moses causā illarū ad Dñm.
5

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

59 וְשֻׁוֹם אִתַּת עַמְרָם יוֹכֶבֶד בַּת־
לֵוִי דִּילִידַת יָתְהּ לְלֵוִי בְּמִצְרַיִם
וִילִידַת לְעַמְרָם יָת אַהֲרֹן וְיָת
60 מֹשֶׁה וְיָת מִרְיָם אֲחָתְהוֹן : וְאִתְיְלִיד
לְאַהֲרֹן יָת נָדָב וְיָת אֲבִיהוּא
61 יָת אֶלְעָזָר וְיָת אִיתָמָר : וּמִית נָדָב
וַאֲבִיהוּא בְּקָרוֹבֵי זְמַן אַשְׁתָּא
62 נְכַרְיְתָא קֳדָם יְיָ : וַהֲוָוֹ מְנָיָנְיָהוֹן
עַסְרִין וְתְלָתָא אַלְפִין כָּל דְּכוּרָא
מִבַּר־יַרְחָא וְלְעִילָא אֲרֵי לָא
אִתְמְנְיוּ בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲרֵי לָא
אִתְיְהִיבַת לְהוֹן אַחְסָנָא בְּגוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל : אִלֵּין מְנָיְנֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
63 כַּהֲנָא דִּי מְנוֹ יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
64 בְּמִשְׁרְיָא רְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִּירִיחוֹ :
וּבְאִלֵּין לָא הֲוָה גְבַר מִמְּנְיָנֵי מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן כַּהֲנָא דִּי מְנוֹ יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
65 בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי : אֲרֵי אֲמַר יְיָ לְהוֹן
מֵמָת יְמוּתוּן בְּמַדְבְּרָא וְלָא
אִשְׁתְּאַר מִנְּהוֹן אֱנָשׁ אֶלָּהֵן כָּלֵב
בַּר־יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בַּר־נוּן :

כו

1 וּקְרִיבָא בְּנָת צְלָפְחָד בַּר־חֵפֶר
בַּר־גִּלְעָד בַּר־מָכִיר בַּר־מְנַשֶּׁה
לְזַרְעִיָּת מְנַשֶּׁה בַּר־יוֹסֵף וְאִלֵּין
שְׁמָהָת בְּנָתֵיהּ מַחְלָה נוֹעָה וְחָגְלָה
2 וּמִלְכָּה וְתִרְצָה : וְקָמָא קֳדָם מֹשֶׁה
וְקֳדָם אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְקֳדָם רַבְרְבַיָּא
3 וְכָל־כְּנִשְׁתָּא בְּתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא
לְמֵימַר : אֲבוּנָא מֵית בְּמַדְבְּרָא וְהוּא
לָא הֲוָה בְּגוֹ כְּנִשְׁתָּא דְּאִתְכַּנְּשׁוּ עַל־יְיָ
בְּכְנִשְׁתָּא דְּקָרַח אֲרֵי בְחוֹבֵיהּ מִית
4 וּבְנִין לָא הֲווֹ לֵיהּ : לְמָא יִתְמְנַע
שְׁמָא דַאֲבוּנָא מִגּוֹ זַרְעִיָּתֵיהּ אֲרֵי
לֵית לֵיהּ בַּר הַב־לָנָא אַחְסָנָא בְּגוֹ
5 אָחֵי אֲבוּנָא : וְקָרִיב מֹשֶׁה יָת־
דִּינֵיהֶן קֳדָם יְיָ :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

59 ויהי שם אשת עמרם יוכבד בת לוי אשר ילדה אותו ללוי במצרים
ותלד לעמרם את אהרן ואת
60 משה ואת מרים אחותם : ויולד לאהרן את נדב ואת אביהוא
61 את אלעזר ואת איתמר : וימת נדב
ואביהוא בקרבתם אש זרה לפני יהוה
62 : והיו מספרם עשרים ושלשת אלפים כל זכר מבן חדש ומעלה
כי לא התיחסו בתוך בני ישראל כי לא
63 נתן להם נחלה בתוך בני ישראל : אלה מספרי משה ואלעזר הכהן אשר מנו את בני ישראל
64 במישרי מואב על ירדן יריחו : ובאלה לא היה איש ממספרי משה
ואהרן הכהן אשר מנו את בני ישראל
65 במדבר סיני : כי אמר יהוה להם מות ימותו במדבר ולא
נותר מהם איש זולתי כלב
בן יפנה ויהושע בן נון :

כו

1 ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר
בן גלעד בן מכיר בן מנשה
לזרעות מנשה בן יוסף ואלה
שמות בנתיו מחלה נועה וחגלה
2 ומלכה ותרצה : ותעמדנה לפני משה
ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים
3 וכל העדה פתח אהל מועד
לאמר : אבינו מת במדבר והוא
לא היה בתוך העדה הנוועדת על יהוה
בעדת קרח כי בחטאו מת
4 ובנים לא היו לו : למה יגרע
שם אבינו מתוך משפחתו כי
אין לו בן הבה לנו אחזה בתוך
5 אחי אבינו : ויקרב משה את
דינם לפני יהוה :

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

59 Nomen autem uxoris Amram Jochabed filia Levi, quæ nata est ipsi Levi in Ægypto; genuit verò ipsi Amram Aaronem, & Mosen, & Mariam sororem eorum. Natus est 60 quoq; Aaroni Nadab, & Abihu, Eleazar, et Ithamar. Sed 61 mortui sunt Nadab & Abihu cùm offerrent ignem(d) alienum coram Domino. Fuerunt 62 autem recensiti eorum, viginti tria millia, omnes masculi à filio unius mensis & suprà: Non enim recensiti sunt in medio filiorum Israel, eò quòd non est data illis hæreditas inter filios Israel. Hi sunt ve- 63 censiti à Mose, & Eleazaro sacerdote, qui recensuerunt filios Israel in valle Moab juxta Jordanem Jericho. Is- 64 ter istos autem nullus fuit de recensiis à Mose, & Aarone sacerdote qui recensuerunt filios Israel in deserto Sinai. Dixerat enim de eis Dominus, 65 Morietudo morientur in deserto, nec; superesit quisquam ex illis præter Caleb filium Jephone, & Josuam filium Nun.

CAP. XXVII.

1 Accesserunt autem filiæ Salphaad, filii Hepher, filii Galaad, filii Machir, filii Manasse, de familia Manasse filii Joseph. Hæc verò sunt nomina filiarũ ejus, Maala, et Noa, Hegla, Melcha, & Tersa. 2 Steterunt igitur se coram Mose & Eleazaro sacerdote, et coram principibus, et universa congregatione ad portam tabernaculi testimonii, dicentes; 3 Pater noster mortuus est in deserto, nec tamen ipse fuit in congregatione eorũ qui convenerunt adversus Dominum in conventu Core, sed in peccato suo mortuus est pater noster, nec; filii fuerunt ei. Quare 4 excidetur nomen patris nostri de medio familiæ suæ, eò quòd non fuit illi filius? Date nobis possessionem hæreditatis in medio fratrum patris nostri. 5 Detulit autem Moses causam illarum ante Dominum.

VER. SAM. (d) extraneum

VERSIO SAMARITANA.

59 ויהי שם אשת עמרם יוכבד בת לוי אשר ילדה אותו ללוי במצרים
ותלד לעמרם את אהרן ואת
60 משה ואת מרים אחותם : ויולד לאהרן את נדב ואת אביהוא
61 את אלעזר ואת איתמר : וימת נדב
ואביהוא בקרבתם אש זרה לפני יהוה
62 : והיו מספרם עשרים ושלשת אלפים כל זכר מבן חדש ומעלה
כי לא התיחסו בתוך בני ישראל כי לא
63 נתן להם נחלה בתוך בני ישראל : אלה מספרי משה ואלעזר הכהן אשר מנו את בני ישראל
64 במישרי מואב על ירדן יריחו : ובאלה לא היה איש ממספרי משה
ואהרן הכהן אשר מנו את בני ישראל
65 במדבר סיני : כי אמר יהוה להם מות ימותו במדבר ולא
נותר מהם איש זולתי כלב
בן יפנה ויהושע בן נון :

CAP. XXVII.

1 Accesserunt autem filiæ Salphaad, filii Hepher, filii Galaad, filii Machir, filii Manasse, de familia Manasse filii Joseph. Hæc verò sunt nomina filiarũ ejus, Maala, et Noa, Hegla, Melcha, & Tersa. 2 Steterunt igitur se coram Mose & Eleazaro sacerdote, et coram principibus, et universa congregatione ad portam tabernaculi testimonii, dicentes; 3 Pater noster mortuus est in deserto, nec tamen ipse fuit in congregatione eorũ qui convenerunt adversus Dominum in conventu Core, sed in peccato suo mortuus est pater noster, nec; filii fuerunt ei. Quare 4 excidetur nomen patris nostri de medio familiæ suæ, eò quòd non fuit illi filius? Date nobis possessionem hæreditatis in medio fratrum patris nostri. 5 Detulit autem Moses causam illarum ante Dominum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

59 وكان اسم امراة عمرام يوخابذ ابنة لنوي التي ولدت للنوي بمصر * فولدت لعمرام هرون *
60 وموسي * ومريم اختهما * وولد لهرون نادآب * وابيهو * والعازار * وايثامار * ومات نادآب وابيهو لما
61 قربا نارا غريبة بين يدي الله * فكان عددهم ثلاثة وعشرين الفا * كل ذكر من ابن شهر فصاعدا *
62 لم يعدوا في جملة بني اسرايل * اذ لم يعطوا نحلة في وسطهم * هاولاء معدودو موسي والعازار
63 الامام * اللذان عدا بني اسرايل في بيدا ماب على اردن يريحا * ولم يكن فيهم رجل من
64 معدودي موسي وهرون الامام * اذ عدا بني اسرايل في برية سناي * لان الله حكم عليهم
65 بان يموتوا في البرية * ولم يبق منهم رجل الا كالب بن يفنا * ويوسع بن نون *

* الفصل السابع والعشرون *

1 * ثم تقدم بنات صلفحاد بن حفر * بن جلعاد * بن ماخير * بن منسا من عشاير منسي بن
2 يوسف * اللاي اسماهن محلا * ونوعا * وحجلا * وملكا * وترصا * فقمن بين يدي موسي والعازار
3 الامام والاشراف وساير الجماعة عند باب خباء المحضر قايلات * ان ابانا مات في البرية * وهو لم
4 يكن في جملة الجماعة الذين تجمعوا على الله مع قورح * وانه بخطيته مات * ولم يخلف
5 بنين * ولم ينقص اسم ابينا من بين عشيرته * اذ ليس له ابن * فاعطينا نحلة فيما بين
اعمامنا * فرفع موسي حكمهن الي الله *

Evátque nomen uxoris Amram, Jochabad filia Levi, quæ nata est ipsi Levi in Ægypto. Genuit ergò Amramo Haranem, & Musam, et Mariam sororem utriusque. Et nati sunt Haroni Nadhab, & Abihu, 60 et Elazar, & Ithamar. Et mortui sunt 61 Nadhab & Abihu, quando obtulerunt ignem externum in conspectu Dei. Fuitq; 62 numerus eorum, viginti tria millia, omnium videlicet, masculorum à filio unius mensis et suprà, qui non fuêre numerati inter summam filiorum Israil, cùm non data fuerit ipsis possessio in medio eorum. Hi sunt qui numerati sunt à Musa, & 63 Elazaro sacerdote, qui numeravêre filios Israil in campestribus Moab secus Jordanem Jeriha. Et non fuit inter eos ullus 64 ex iis qui recensiti fuerant à Musa et Haroune sacerdote, quando recensuerunt ambo filios Israil in deserto Sinai: Quia Do- 65 us condemnaverat eos ut morerentur in solitudine; et non remansit ex eis quisquam, nisi Caleb filius Jefonna, & Jusua filius Nun.

CAP. XXVII.

Posthæc accesserunt filiæ Salphehad fi- 1 lii Hifar, filii Galaad, filii Machir, filii Manasse, de familiis Manasse filii Joseph, quarum nomina sunt Mahla, et Noa, et Hagla, et Melca, et Tersa. Sicteràmque 2 coram Musa et Elazar sacerdote, et principibus, et reliquo cœtu, prope januam tabernaculi præsentiæ, dicentes; Sanè pater 3 noster mortuus est in deserto, at ipse non fuit in numero congregationis eorum qui convenerant contra Deum cum Corah: et quidem in peccato suo mortuus est, et non reliquit filios. At quare delebitur no- 4 men patris nostri de cognatione sua quòd non sit illi filius? Da igitur nobis possessionem inter patruos nostros. Detulitque 5 Musa judicium earum ad Deum.

ספר במדבר: כז

Selophchad filiæ Rectum :dicendo ,Mosch ad Dominus dixit Et
6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד׃
7 fratrum medio in hæreditatis *apprehensionem* eis dabis Dando *loquentes*
דֹּבְרֹת נָתֹן תִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזַּת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי־
.eas ad earum patris hæreditatem facies transire & :earum patris
אֲבִיהֶם וְהַעֲבַרְתָּ אֶת־נַחֲלַת אֲבִיהֶן לָהֶן׃
filius &,fuerit mortu° rum Vir :dicendo ,loquêris Israel filius ad Et
8 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ כִּי־יָמוּת וּבֵן
si Et .ejus filiam ad ejus hæreditatem facietis transire & ,ei non
אֵין לוֹ וְהֶעֱבַרְתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לִבְתּוֹ׃ וְאִם־
9 .ejus fratribus ejus hæreditatem dabitis & ,filia ei non si Et
אֵין לוֹ בַּת וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְאַחָיו׃ וְאִם־
10 .ejus patris fratribus ejus hæreditatem dabitis & ,fratres ei non
אֵין לוֹ אַחִים וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לַאֲחֵי אָבִיו׃
.ejus *carni* ejus hæreditatem dabitis & ,ejus patris fratres non si Et
וְאִם־אֵין אַחִים לְאָבִיו וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לִשְׁאָרוֹ
11 filiis erit & ,eam *hereditabit* & ejus familia de ,*eum ad propinquo*
הַקָּרֹב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה לִבְנֵי
Dominus præcepit quemadmodum ,judicii statutum in Israel
יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
montem in Ascende :Mosch ad Dominus dixit Et .Mosch
12 אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל־הַר
.Israel filiis dedi quam terram vide & ,istum Habarim
הָעֲבָרִים הַזֶּה וּרְאֵה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
quemadmodum ,tu etiam ,tuos populos ad *colligêris* & ,eam videbis Et
13 וְרָאִיתָהּ אַתָּה וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל־עַמֶּיךָ גַּם־אַתָּה כַּאֲשֶׁר
meo ori fuistis rebelles Quemadmodum .tuus frater Aharon est *collectus*
14 נֶאֱסַף אַהֲרֹן אָחִיךָ׃ כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי
aquis in me *facientibus* sanctificare *ad,eams* jurgio in ,Sin deserto in
בְּמִדְבַּר־צִן בִּמְרִיבַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בַּמַּיִם
est locutus Et .Sin deserti Cades jurgii aquæ Istæ,eorum oculis in
לְעֵינֵיהֶם הֵם מֵי־מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־צִן׃ וַיְדַבֵּר
15 Deus Dominus *Visitet* :dicendo ,Dominum ad Mosch
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר׃ יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי
egrediatur Qui .*carnis* super virum ,carnis omnis spirituum
16 הָרוּחֹת לְכָל־בָּשָׂר אִישׁ עַל־הָעֵדָה׃ אֲשֶׁר־יֵצֵא
,eos educat qui & ,*eorum conspectus ad* ingrediatur qui & ,*eorum facies ad*
לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם
,*eorum* sicut ,Domini *carni* sit non & :eos introducat qui &
17 וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה כַּצֹּאן
:Mosch ad Dominus dixit Et ,pastor *ei* non *cui*
אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
18 *fulcies* & :*eo in spiritus cui* vitum ,Nun filium Jehosuah tibi Cape
קַח־לְךָ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אִישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ
Elhazar *facies ad* eum facies stare Et ,eum super tuam manum
19 אֶת־יָדְךָ עָלָיו׃ וְהֶעֱמַדְתָּ אוֹתוֹ לִפְנֵי אֶלְעָזָר
.eorum oculis in ei præcipies & ,*eorum omnis facies ad & ,sacerdotis*
הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל־הָעֵדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃
filiorum *carni* omnis audiant ut ,eum super *tuo splendore de dabis* Et
20 וְנָתַתָּה מֵהוֹדְךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי
.Israel
יִשְׂרָאֵל׃

Versio VULG. LAT.

5 Qui dixit ad eum ;
6 Justam rem postulant filiæ
Salphaad: da eis possessio-
nem inter cognatos patris
fui,& ei in hæreditatē suc-
7 cedāt. Ad filios autē Israel
8 loquêris hæc; Homo cùm
moritu° fuerit absq; filio,ad
filiam ejus transibit hære-
9 ditas. Si filiā non habuerit,
habebit successores fratres
10 suos. Quòd si & fratres
non fuerint, dabitis hære-
11 ditatem fratribus patris
ejus. Sin autem nec pa-
truos habuerit,dabitur hæ-
reditas his qui ei proximi
sunt. Eritq;hoc filiis Israel
sanctum lege perpetuā, si-
cut præcepit Domio° Moy-
12 si. Dixit quoq; Dominus
ad Moysen, Ascende in
montem istum Abarim, &
contemplare inde terram,
13 quā datur° sum filiis Israel.
Cúmque videris eam, ibis
& tu ad populum tuum,
sicut ivit frater tuus Aaron.
14 Quia offendistis me in de-
serto Sin in contradictione
multitudinis, nec sanctifica-
re me voluistis coram ea
super aquas. Hæ sunt aquæ
Contradictionis in Cades
15 deserti Sin. Cui respondit
16 Moyses, Provideat Domi-
nus Deus spirituum omnis
carnis,hominem, qui sit su-
17 per multitudinem hanc: Et
possit exire & intrare ante
eos, & educere eos vel in-
18 troducere : ne sit populus
Domini sicut oves absq; pa-
storе. Dixitq; Dominus ad
eum, Tolle Josue filiū Nun,
virum in quo est Spiritus,
& pone manum tuam super
19 eum. Qui stabit coram E-
leazaro sacerdote & omni
20 multitudine. Et dabis ei
præcepta cunctis videntibus, & partem gloriæ tuæ,
ut audiat eum omnis synagoga filiorum Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,
6 Ὀρθῶς συγκλῆρες Σαλπαὰδ λαλοῦσιν.
δόμα δώσεις αὐταῖς κατάσχεσιν κληρο-
νομίας ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν,
καὶ μεταθήσεις τὴν κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν
7 αὐταῖς. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις,
8 λέγων, Ἄνθρωπος ἐὰν τελευτήσῃ καὶ υἱὸς
μὴ ᾖ αὐτῷ, μεταθήσετε τὴν κληρονομίαν
9 αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ θυ-
γάτηρ αὐτῷ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ
10 ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν αὐτῷ
ἀδελφοί, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀ-
11 δελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν
ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δώσετε τὴν κλη-
ρονομίαν τῷ οἰκείῳ τῷ ἐγγυς αὐτοῦ
ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ, κληρονομήσει
τὰ αὐτοῦ· καὶ ἔσται τοῦτο τοῖς (η) υἱ-
ῶσι Ἰσραὴλ δικαίωμα κρίσεως, καθὰ
12 ζωέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ. Καὶ
εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἀνάβη-
θι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ (θ) πέραν τοῦ
Ἰορδάνου, οὗτο τὸ ὄρος Ναβαὼ, καὶ ἴδε
τὴν γῆν Χαναάν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς
13 υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν κατοχέσει. Καὶ ὄψῃ αὐ-
τὴν, καὶ προστεθῇσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ
σὺ, καθὰ προσετέθη Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός
14 σου ἐν Ὤρ τῷ ὄρει. Διότι παρεζήτητε τὸ
ῥῆμά μου ἐν τῇ ἐρήμῳ (ι) Σὶν, ἐν τῷ ἀν-
τιτάξασθαι με Συναγωγὴν (κ) ἁγιάσαι με,
ἐπὶ τῶν ὑδάτων· (μ) οὗτοι ἐστι τὸ ὕδωρ (ν) Ἀντιλογίας
15 ἐν Κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν. Καὶ εἶπε
16 Μωυσῆς πρὸς κύριον, Ἐπισκεψάσθω
κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πά-
σης σαρκὸς ἄνθρωπον ὅστις τῆς συναγω-
17 γῆς ταύτης, ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προ-
σώπου αὐτῶν, καὶ ὅστις εἰσπορεύσεται πρὸ προσ-
ώπου αὐτῶν, καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτοὺς, καὶ
ὅστις εἰσάξει αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἔσται ἡ συνα-
γωγὴ κυρίου, (ξ) ὡσεὶ πρόβατα οἷς
18 οὐκ ἔστι ποιμήν. Καὶ ἐλάλησε κύριος
πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάβε πρὸς
σεαυτὸν (ο) Ἰησοῦν υἱὸν Naυὴ, ἄν-
θρωπον ὃς ἔχει πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ, καὶ
θήσεις τὰς χεῖράς σου ἐπ' αὐτόν.
19 Καὶ στήσεις αὐτὸν ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ
ἱερέως, καὶ ἐντελῇ αὐτῷ (π) ἔναντι
20 πάσης συναγωγῆς. Καὶ (ρ) ἐντελῇ
περὶ αὐτοῦ ἐναντίον αὐτῶν· καὶ δώ-
σεις τῆς δόξης σου ἐπ' αὐτὸν, ὅπως
ἂν εἰσακούσωσιν (σ) αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

MS.A. (η) υἱοῖς * δικαίωμα(θ) πέραν *, οὗτο ὄρος Ναβαὼ, (ι) Σὶν·
(κ) τοῦ ἁγιάσαι (λ) ἐναντίον (μ) οὗτο δὲ ὅδωρ (ν) Ἀντιλογίας Κά-
δης (ξ) ὡς (ο) τὸν Ἰησοῦν (π) ἐναντίον (ρ) ἐντειλαι (σ) αὐτῷ υἱοὶ

5 Et locutus est Dominus ad
Moysen, dicens ; Rectè filiæ
6 Salphaad locutæ sunt , Datum
dabis eis possessionem hære-
ditatis in medio fratrum pa-
tris earum : & appones sor-
7 tem patris earum eis. Et filiis
Israel loquêris, dicens, Homo si
8 mortuus fuerit, & filius non fu-
erit ei ; apponetis hæreditatem
9 ejus filiæ ejus. Si autem non
fuerit ei filia ; dabitis hæredi-
10 tatem fratri ejus. Si autem non
fuerint ei fratres, dabitis hæ-
reditatem fratri patris ejus.
11 Si autem non fuerint fratres
patris ejus ; dabitis hæredita-
tem domestico , qui propin-
quior sit ei de tribu ejus , ad
hæreditandum ea, quæ illius.
Et erit hoc filiis Israel justificatio
judicii: sicut constituit Dominus
12 Moyse. Et dixit Dominus ad
Moysen, Ascende in (a) mon-
tem istum, qui trans Jordanem,
hic est mons Nabau; & vide
13 terram Chanaan, quam ego do
filiis Israel in possessionem. Et
videbis eam, & apponēris ad
populum tuum & tu; sicut appo-
14 situs est Aaron frater tuus in Or
monte. Propterea quòd trans-
gressi estis verbum meum in de-
serto Sin; cùm resistetes (b) syna-
goga sanctificare me, non san-
ctificâstis me super aquâ ante
eos. Hæc est aqua Contradicti-
15 onis in Cades in deserto Sin. Et
dixit Moyses ad Dominum,
16 Provideat Dominus Deus spiri-
tuum,& omnis carnis, hominem
17 super synagogam hanc: Qui e-
grediatur ante faciem eorum ,
& qui ingrediatur ante faciem
eorum : & qui educat eos, &
qui inducat eos : & non erit
synagoga Domini sicut oves,
18 quibus non est pastor. Et locu-
tus est Dominus ad Moysen, di-
cens, Accipe ad teipsum Jesum
filium Nave, hominem qui habet
(c) spiritum in seipso : & impo-
19 nes manus tuas super eum. Et
statues eum in conspectu Elea-
zari sacerdotis, et mandabis ei
in conspectu omnis synagog.e.(d)
20 Et mandabis de eo coram eis : et
dabis de (e) gloria tua super e-
um,ut exaudiant eū filii Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܗܟܝܠ ܒܢܬ ܨܠܦܚܕ ܡܠܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܐܚܐ ܕܐܒܘܗܝ ܢܬܠܗ ܢܬܠ ܠܗܘܢ ܐܪܥܐ ܕܐܒܘܗܝ ܗܘ ܠܗܘܢ ܢܬܠ ܠܗ ܐܪܥܐ ܕܐܒܘܗ ܗܘ ܠܗ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

6 ואמר יי עם משה למימר: ואות
7 בנת צלפחד ממללן סתן תתן
לרהון אחוהי דאבוהן תתן אחסנת
8 אבוהן ותעבר ית אחסנת אבוהן
לרהון: ועם בני ישראל תמלל
למימר גבר ארי יכות וברליתי
9 ליה ותעברון ית אחסנתיה
לברתיה: ואם ליתי ליה ברתא
10 ותתנון ית אחסנתיה לאחוהי:
11 ואם ליתי ליה אחין ותתנון ית
אחסנתיה לאחי אבוהי: ואם
11 ליתי אחין לאבוהי ותתנון ית
אחסנתיה לקריביה דקריב ליה
מן עיטתיה ויירת יתה ותהי לבני
ישראל לגזירת דין כמא די פקיד
12 יי ית משה: ואמר יי למשה
12 סק לטורא דעברא הדין וחזי ית
13 ארעא די יהבית לבני ישראל:
13 וחזיתי יתה ותתכנש לעמך אף
14 את כמא דאתכנש אהרן אחוך:
14 כמא דמרדתון על מימרי
במדברא דצין במצות כנשתא
לקדשותי במיא לעיניהון אנון מי
15 מצות רקם מדברא דצן:
16 ומלל משה קדם יי למימר: ימני יי
16 אלה רוחיא לכל בסרא גברא
17 על כנשתא: די יפוק קדמיהון
17 ודי יעול קדמיהון ודי יפיקנון ודי
יעילנון ולא תהי כנשתא די
18 כענא די ליתי לרהין רעי: ואמר יי
18 למשה דבר לך ית יהושע בר נון
גבר די רוח נבואה ביה ותסמוך
19 ית ידך עלוהי: ותקים יתיה
20 לקדם אלעזר כהנא ולקדם כל
כנשתא ותפקד יתיה לעיניהון:
20 ותתן מיטרך עלוהי בדיל די יקבלון
מליה כל כנשתא דבני ישראל:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

6 ויאמר יהוה אל משה לאמר: כן בנות
7 צלפחד דברות נתן תתן אחזת
נחלה לאחיו אביהן תעביר את נחלת
8 אביהן לבתו: ואל בני ישראל תדבר
לאמר איש כי ימות ואין בן והעבר
9 את נחלתו לבתו: ואם אין בת
10 ונתתם את נחלתו לאחיו: ואם
11 אין אחים ונתתם את נחלתו
לאחי אביו: ואם אין אחים לאביו
11 ונתתם את נחלתו לקרבו הקרב
אליו מן משפחתו וירש אתה והיתה
לבני ישראל לחקת משפט כאשר צוה
12 יהוה את משה: ויאמר יהוה אל משה
12 עלה אל הר העברים הזה וראית
13 את הארץ אשר נתתי לבני ישראל:
13 וראיתה אתה ונאספת אל עמיך
14 גם אתה כאשר נאסף אהרן אחיך:
14 כאשר מריתם פי במדבר צין
בהצות העדה להקדישני במים
15 לעיניהם הם מי מריבת קדש
16 מדבר צין: וידבר משה אל יהוה לאמר:
16 יפקד יהוה אלהי הרוחת לכל בשר
17 אדם על העדה: אשר יצא לפניהם
17 ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם
ואשר יביאם והיתה העדה
18 כצאן אשר אין להם רעה: ויאמר יהוה
18 אל משה קח לך את יהושע בן נון
אשר רוח בו וסמכת
19 את ידיך עליו: והעמדת אתו
20 לפני אלעזר הכהן ולפני כל
העדה וצויתה אתו לעיני
20 ונתת מהודך עליו למען
תשמע כל עדת
בני ישראל:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Respondítque Dominus Mosi 6 dicens; (a) Rem justam filiæ 7 Salphaad locutæ sunt: Dando dabis illis possessionem hæreditatis in medio fratrum patris eorum, & transfíte facies hæreditatem patris earũ 8 ad eas. Ad filios quoque Israel loquêris, dicens; Cùm quis mortuus fuerit, & filius non fuerit ei, tunc dabitis hæreditatem ejus filiæ suæ. Si 9 verò non fuerit ei filia, tunc dabitis hæreditatẽ ejus fratribus ejus. Quòd si non fu- 10 erint ei fratres, tum dabitis hæreditatem ejus fratribus patris ejus. Quòd si non fue- 11 rint fratres patris ejus, tũ dabitis hæreditatem ejus propinque ejus, qui proximè accedit ad eum ex familia ipsius, & succedet ei. Ertogo hoc filiis Israel in legem judicii sicut præcepit Dominus Mosi. Postea locutus est Dominus 12 Mosi, dicens; Ascende in montem istum Abarim, & conspi- 13 ce terram quam dedi filiis Israel. Videbis igitur illam, & colligêris ad populum tuum tu quoq; sicut collectus est Aaron frater tuus. Quia rebel- 14 lástis contra verba mea in deserto Sin, in (b) contradictione congregationis ad me sanctificandum in aquis ante oculos eorum: Hæ sunt aquæ (c) contradictionis in Kades deserti Sin. Dixit verò Moses 15 Domino in hunc modũ, Con- 16 stituat Dominus Deus spirituum omnis carnis virum super congregationẽ, Qui egredi- 17 tur ante eos, & qui ingreditur ante eos; qui etiam educat eos, & introducat eos, ut non sit congregatio Domini sicut oves quibus non est pastor. Et dixit Dominus Mosi, 18 Assume tibi Josuã filiũ Nun, virũ cui inest spiritus, ponésque manum tuam super eum. Sistesq; illũ coram Eleazaro 19 sacerdote, & coram universa congregatione; & dabis illi mandata ante oculos illorum. Pones quoque de gloria tua 20 super eum, & propterea audient illum universa congregatio filiorum Israel.

VER. SAM. (a) Pulchrè (b) provocatione (c) provocationis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * فقال الله لموسي تكلمما * لنعم ما قال بنات صلفحاد * اعطهن حورثة فيما بين اعمامهن *
7 واجعل حلة ابيهن لهن * وهب بني اسرايل وقل لهم * ايّ رجل مات وليس له ابن فاجعلوا
8 حلة ابيه * فان لم تكن له ابنة * فاعطوا حلته لاخوته * فان لم يكن له اخوة * فاعطوها
9 لاعمامه * فان لم يكن له اعمام * فاعطوها لنسيبه الاقرب اليه من عشيرته فيكونها *
10 وليكن ذلك لبني اسرايل رسم حكم * كما امر الله موسي * ولمّا قال الله لموسي اصعد الي
11 جبل العبرين هذا * وانظر بلد كنعان الذي انا معطيه لبني اسرايل * فاذا رايته
12 فانضم الي قومك انت ايضا * كما انضم هرون اخوك * كما خالفتما امري في بريه صين عند
13 خصومة الجماعة * فلم تقدساني بذلك الماء بحضرتهم * ولذلك سمي ماء خصومة رفيم في بريه
14 صين * قال موسي بين يدي الله * ان سبب ذلك يا ربّ يا اله الارواح من كل البشر فاستخلف
15 رجلا على الجماعة * يخرج بين يديهم * ويدخل بين يديهم * ويدخلهم * ويخرجهم * لئلا
16 يبقوا كغنم ليس لهم راع * فقال الله لموسي * خذ يوسع بن نون * فانه رجل فيه فضل *
17 واسند يدك عليه * وقفه بين يدي العازار الامام وساير الجماعة * ومن بحضرتهم * واجعل
18 عليه من بهائك * لكي يقبل منه جماعة بني اسرايل *

Dixitque Deus Musæ sermonem, Verum 6 quidem est quod dixêre filiæ Salphehad; 7 da illis possessionem hæreditatis inter patruos earum, & transfer hæreditatem patris earum ad illas. Et præcipe filiis Is- 8 rail, & dic eis; Quisunque vir mortuus fuerit non habens filium, transferte hæreditatem ejũ ad filias ipsíe. Quòd si non 9 fuerit ei filia, date hæreditatem ejus fratribus ejus. Quòd si nec fratres habuerit, date illam patruis ejus. Quòd si 10 non fuerint ei patrui, date illam cognato suo sibi proximiori de familia sua, ut hæreditet eam: & sit hoc filiis Israil præceptum judicii, quemadmodum præcepit 11 Deus Musæ. Interim dixit Deus ad Musam, Ascende ad montem Abarim illum, & intuere regionem Chanaan quam ego 12 datturus sum filiis Israil. Et cùm intuitus fueris eam, colligêre ad gentem tuam 13 tu quoque, sicuti collectus est Haron frater tuus: Quemadmodum contradixistis 14 mandato meo in deserto Sin ad altercationem populi, & non sanctificástis me in ea aqua coram illis: & propterea appellata est Aqua altercationis Racim in deserto Sin. Ait Musa in conspectu Dei, 15 Si velis hoc, O Domine, O Deus spiritu- 16 um omnium hominum, substitue virum super turbam, Qui exeat ante eos, et in- 17 gredíatur ante illos, & introducat atque educat eos, ne maneant veluti oves que non habent pastorem. Dixit Deus ad Mu- 18 sam, Assume Jusaa filium Nun, est enim vir in quo est virtus, & impone manum tuam super eum, Et sistè illum coram 19 Elazaro sacerdote, & universo cœtu, & præcipe illi coram eis. Et pone super eum 20 ex splendore tuo, ut audiat illum congregatio filiorum Israil.

ספר במדבר: כח

judicio in ei petet & ,stabit sacerdotis Elhazar facies ad Et
21 ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט
ejus os super & ,egredietur ejus os Super .Domino coram Urim
האורים לפני יהוה על־פיו יצאו ועל־פיו
.eum omnis & ,eo eum Israel filii omnes & ,ipse ,ingredientur
יבאו הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה:
accepit Et .ei Dominus præcepit quemadmodum Moseh fecit Et
22 ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח
omni coram & ,sacerdote Elhazar coram eum fecit stare & ,Jehoshuah
את־יהושע ויעמדהו לפני אלעזר הכהן ולפני כל־
quemadmodum ei præcepit & eum super suas manus ponit Et .eum
23 העדה: וימסך את־ידיו עליו ויצוהו כאשר
.Moseh manu in Dominus est locutus
דבר יהוה ביד־משה:

CAP. XXVIII. כח

filiis Præcipe :dicendo ,Moseh ad Dominus ,est locutus Et
1 וידבר יהוה אל־משה לאמר: צו את־בני
2 *,meum panem ,meam Appropinquationem :eos ad dices & ,Israel*
ישראל ואמרת אלהם את־קרבני לחמי
facendum appropinquare ad ,custodietis meæ quietis odorem meis ignitionibus
לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב
quam ignitio Hæc :eos ad dices Et .suo statuto tempore in mihi
3 לי במועדו: ואמרת להם זה האשה אשר
,integros anni filios Agnos .Domino facietis appropinquare
תקריבו ליהוה כבשים בני־שנה תמימם
facies unum Agnum ,jugem ascensionem ,diem ad duos
4 שנים ליום עלה תמיד: את־הכבש אחד תעשה
.duas vesperas inter facies secundum agnum & ,matutino in
בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים:
,contusio oleo in confusæ ,manus in similæ Ephah decimam Et
5 ועשירית האיפה סלת למנחה בלולה בשמן כתית
odorem in ,Sinai monte in ,fusto ,jugis Ascensio .Hin quartum
רביעית ההין: עלת תמיד העשיה בהר סיני לריח
6 *agnum ad Hin quartum ejus libamen Et .Domino ,ignitio ,quietis*
7 ניחח אשה ליהוה: ונסכו רביעית ההין לכבש
Et .Domino sechar libamen fac libare sanctitate in ,unum
8 האחד בקדש הסך נסך שכר ליהוה: ואת
,manumi meus sicut ,duas vesperas inter facies secundum agnum
הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר
die in Et .Domino quietis odoris ignitionem facies ejus libamé sicut &
9 ובנסכו תעשה אשה ריח ניחח ליהוה: וביום
similæ decimas duas & ,integros anni filios agnos duos ,sabbathi
השבת שני כבשים בני־שנה תמימם ושני עשרנים סלת
sabbathi Ascensionem .ejus libamen & ,oleo cum confusæ mum
10 מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת
.ejus libamen & ,jugem ascensionem super ,ejus sabbatho In
בשבתו על־עלת התמיד ונסכה:

Versio VULG. LAT.

21 Pro hoc, si quid agendum erit, Eleazar sacerdos consulet Dominum. Ad verbum ejus egredietur & ingredietur ipse, & omnes filii Israel cum eo, & cætera
22 multitudo. Fecit Moyses, ut præceperat Dominus. Cúmque tulisset Josue, statuit eum coram Eleazaro sacerdote & omni frequentia populi. Et impositis capiti ejus manibus, cuncta
23 replicavit quæ mandaverat Dominus.

CAP. XXVIII.

1 DIxit quoq; Dominus ad
2 Moysen, Præcipe filiis Israel, & dices ad eos; Oblationem meam & panes, et incensum odoris suavissimi offerte per tempora sua.
3 Hæc sunt sacrificia quæ offerre debetis: Agnos anniculos immaculatos duos quotidiè in holocaustum
4 sempiternum. Unum offeretis manè, & alterum ad vesperum. Decimam partem ephi similæ, quæ conspersa sit oleo purissimo, & habeat quartam partem hin.
6 Holocaustum juge est quod obtulistis in monte Sinai in odorem suavissimum incensi Domini. Et libabitis vini quartam partem hin per agnos singulos in San-
8 ctuario Domini. Alterúmq; agnum similiter offeretis ad vesperam, juxta omnem ritum sacrificii matutini, & libamentorum ejus, oblationem suavissimi odoris
9 Domino. Die autem sabbati offeretis duos agnos anniculos immaculatos, & duas decimas similæ oleo conspersæ in sacrificio, &
10 liba. Quæ ritè funduntur per singulas sabbata in holocaustum sempiternum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

21 Καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως σταθήσεται, καὶ (τ) ἐπερωτήσουσιν αὐτῷ τὴν κρίσιν τοῦ δήλου ἔναντι κυρίου. ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξελεύσονται, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰσελεύσονται αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὁμο-
22 θυμαδὸν, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή. Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος· καὶ λαβὼν τὸν Ἰησοῦν ἔστησεν αὐτὸν (υ) ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως,
23 καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς. Καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν, καὶ συνέστησεν αὐτὸν καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ.

Et in conspectu Eleazari sacerdotis statuetur; & interrogabunt eum judicium (f) manifestorum ante Dominum. In ore ejus exibunt, & in ore ejus introibunt, ipse, & filii Israel pariter, & omnis synagoga. Et fecit Moyses, sicut præcepit ei Dominus. Et assumens Jesum statuit eum in conspectu Eleazari sacerdotis, & in conspectu omnis synagogæ. Et imposuit manus suas super eum: & (g) commendavit eum; sicut præcepit Dominus Moysi. 21 22 23

MS. A. (τ) ἐπερωτήσωσιν (υ) ἔναντι

ΚΕΦ. κη'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν,
2 λέγων, Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Τὰ δῶρά μου δόματά μου καρπώματά μου εἰς ὀσμὴν εὐωδίας (α) διατηρήσετε προσφέρειν
3 ἐμοὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς μου. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Ταῦτα τὰ καρπώματα ἃ προσάξετε κυρίῳ, ἀμνὸς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν εἰς ὁλοκαύτωσιν
4 ἐνδελεχῶς. Τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα (β) ποιήσεις τὸ πρωϊ, καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύ-
5 τερον (γ) ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν. Καὶ ποιήσεις τὸ δέκατον τῆς οἰφὶ σεμίδαλιν εἰς θυσίαν ἀναπεπεισμένην ἐν ἐλαίῳ ἐν τε-
6 τάρτῳ τῆς ἵν. Ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμὸς, ἡ ἡγουμένη ἐν τῷ ὄρει Σινᾷ εἰς ὀσμὴν
7 εὐωδίας κυρίῳ. Καὶ (δ) σπονδὴν αὐτῷ τὸ τέταρτον τῆς ἵν τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί. ἐν τῷ ἁγίῳ σπείσεις σπονδὴν σίκερα κυρίῳ.
8 Καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν· κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσεις εἰς ὀσμὴν
9 εὐωδίας κυρίῳ. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξεις δύο ἀμνὸς ἐνιαυσίους ἀμώμους, καὶ δύο δέκατα (ε) σεμιδάλεως ἀναπεπεισμένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν καὶ
10 σπονδὴν, Ὁλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς σαββάτοις, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens, Præcipe filiis Israel, & dices ad eos, dicens; Munera mea, data mea, oblationes meas in odore suavitatis observabitis offerre mihi in solennitatibus meis. Et dices ad eos, Hæ sunt oblationes, quas adducetis Domino, agnos anniculos sine macula duos die in holocaustum jugiter. Agnum unum facies manè, & agnum secundum facies ad vesperam. Et facies decimam Oephi similaginem in sacrificium refectam in oleo in quarta In. Holocaustoma continuationis: facta in monte Sina in odorem suavitatis Domino. Et libamen ejus, quartam In agno uni. In sancto libabis libamen sicera Domino. Et agnum secundum facies ad vesperam: juxta sacrificium ejus, & juxta libamen ejus facietis in odorem suavitatis Domino. Et die sabbatorum offeretis duos agnos anniculos sine macula, & duas decimas similaginis refectæ in oleo in sacrificium, & libamen: Holocaustoma sabbatorum in sabbatis super holocaustosin jugem, & libamen ejus. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

MS. A. (α) διατηρήσαι προσφέρειν μοι (β) ποιήσεις ταπρωϊ, (γ) ποιήσεις (δ) σπονδὴ (ε) σεμιδάλεως εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, καὶ σπονδὴν Ὁλοκαυτώμα σαββάτων ἐν τοῖς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܘܠܩܕܡܝ ܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܢܩܡܘܢ ܒܥܐܠܬܐ ܕܕܝܢܐ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܦܘܡܗ ܢܦܩܘܢ ܘܥܠ ܦܘܡܗ ܢܥܠܘܢ. ܗܘ ܘܟܠ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܥܡܗ. ܘܟܠ ܟܢܘܫܬܐ ܕܝܫܪܐܝܠ ܥܡܗ ܢܥܠܘܢ.
22 ܘܥܒܕ ܡܘܫܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܗ. ܘܢܣܒ ܝܗܘܫܥ ܘܩܡܗ ܩܕܡ ܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܘܩܕܡ ܟܠ ܟܢܘܫܬܐ.
23 ܘܣܡܟ ܐܝܕܘܗܝ ܥܠܘܗܝ ܘܦܩܕܗ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܒܝܕ ܡܘܫܐ.

Et ante Eliazar sacerdotem stabit, qui petet pro eo legem interrogationis coram Domino. Ad verbum oris ejus erunt egredientes, & ad verbum oris ejus erunt ingredientes, tam ipse, quàm omnes filii Israel cum ipso, & universus cœtus. Fecitque Moses quemadmodum præcepit ei Dominus, duxítque Jesum, & statuit eum coram Eliazar sacerdote, & coram universa congregatione. Posuítque manum suam super eum, & præfecit illum, quemadmodum locutus fuerat Dominus per manum Mosis. 21 22 23

CAP. XXVIII.

1 ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܦܩܘܕ ܠܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ. ܘܬܐܡܪ ܠܗܘܢ.
2 ܩܘܪܒܢܝ ܠܚܡܝ ܕܩܪܒܢܝ ܠܬܪܥܝ ܕܢܝܚܐ ܕܪܝܚܐ ܕܝܠܝ ܬܢܛܪܘܢ ܕܡܩܪܒܘܢ ܠܝ ܒܙܡܢܗ.
3 ܘܬܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܢܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܕܬܩܪܒܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܬܪܥܝ ܒܪܝܐ ܡܫܠܡܐ ܬܪܝܢ ܒܝܘܡܐ ܠܥܠܬܐ ܬܡܝܕܐ.
4 ܚܕ ܬܥܒܕ ܒܨܦܪܐ. ܘܬܪܥܐ ܕܬܪܝܢ ܬܥܒܕ ܒܪܡܫܐ. ܥܫܝܪܝܬ ܐܝܦܐ ܣܠܬ ܡܢܚܬܐ ܒܠܝܠܬܐ ܒܫܡܢ ܕܙܝܬܐ ܕܟܬܝܬ.
5 ܪܒܥܝܬ ܗܝܢ. ܥܠܬܐ ܬܡܝܕܐ ܕܥܒܝܕ ܒܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ. ܠܪܝܚ ܢܝܚܐ ܩܪܒܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܢܣܒ ܪܒܥܝܬ ܗܝܢ ܠܡܪܝ ܚܕ.
6 ܒܩܕܫܐ ܬܫܦܟ ܢܣܟ ܫܟܪ ܠܡܪܝܐ. ܘܬܪܥܐ ܕܬܪܝܢ ܬܥܒܕ ܒܪܡܫܐ. ܘܐܝܟ ܡܢܚܬ ܨܦܪܐ ܬܥܒܕ ܠܡܪܝ ܚܕ.
7 ܘܢܣܟܗ ܪܒܥܝܬ ܗܝܢ ܠܡܪܝ ܚܕ. ܒܩܕܫܐ ܬܫܦܟ ܢܣܟ ܫܟܪ ܠܡܪܝܐ. ܘܒܝܘܡ ܫܒܬܐ ܬܪܥܝ ܒܪܝܐ ܡܫܠܡܐ ܬܪܝܢ ܕܒܢܝ ܫܢܬܐ ܬܡܝܢ ܘܬܪܝܢ ܥܫܪܢܝ ܣܠܬ
8 ܡܢܚܬ ܒܠܝܠܬܐ ܕܙܝܬܐ ܘܢܣܟܗ. ܥܠܬ ܫܒܬ ܒܫܒܬܗ ܥܠ ܥܠܬܐ ܬܡܝܕܐ ܘܢܣܟܗ.

Locutus est etiam Dominus cum Mose, dixítque ad eum; Præcipe filiis Israel, & dic eis, Sacrificia mea, & panem sacrificiorum meorum, & odorem suffitûs custodiant & offerant mihi temporibus suis. Et dic eis, Hoc est sacrificium quod offeretis Domino: Agnos anniculos in quibus nulla sit macula duos indies pro holocausto pacifico, jugitér. Agnum unum offer in matutino, & agnum alterum offer inter vesperas. Unam ex decem partibus modii similaginis pro oblatione subactæ in olei expressi quartâ parte heminæ. Holocaustum pacificum juge, quod factum est. in monte Sinai in odorem suffitûs, sacrificium Domino. Ejus autem libatio, nempè vini quarta pars heminæ pro agno uno, in sanctuario libabitur libatio vini veteris, coram Domino. Agnum verò alterum fac inter vesperas: juxta sacrificium matutinum, & juxta libamen ejus, fac oblationem in odorem suffitûs Domino. Die verò sabbathi agnos duos anniculos in quibus nullum sit vitium, & duas decimas similaginis oblationis subactæ oleo, unà cum ipsius libamine. Holocaustum pacificum sabbathi, fiet in sabbatho, ultra holocaustum pacificum juge, & libamen ejus. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס — TARGUM ONKELOS.

21 וקדם אלעזר כהנא יקום וישאל
ליה בדין אורים קדם יי על־
מימריה יהון נפקין ועל־מימריה
יהון עלין הוא וכל־בני ישראל
עמיה וכל־כנשתא : 22 ועבד משה
כמא די־פקיד יי יתיה וקבל ית־
יהושע ואקימיה קדם אלעזר
כהנא וקדם כל־כנשתא : 23 וסמך
ית־ידוהי עלוהי ופקדיה כמא די־
מלל יי בידא דמשה :

CAP. XXVIII.

1 ומלל יי עם־משה למימר : 2 פקד
ית־בני ישראל ותימר להון
ית־קרבני לחם־סדור לקרבני
לאתקבלא ברעוא תטרון לקרבא
קדמי בזמניה : 3 ותימר להון
דין קרבנא די תקרבון קדם־יי
אמרין בני־שנא שלמין תרין
ליומא עלתא תדירא : 4 ית־אמרא
חד תעביד בצפרא וית אמרא
תניא תעביד בין שמשיא : 5 וחד
מן־עסרא בתלת סאין סולתא
למנחתא דפיל במשרן כתישא
רבעות הינא : 6 עלתא תדירא
דאתעבדא בטורא דסיני
לאתקבלא ברעוא קרבנא קדם־
יי : 7 ונסכיה רבעית הינא לאמרא
חד בקדשא יתנסך נסוך דחמר־
עתיק קדם יי : 8 ית אמרא תניא
תעביד בין שמשיא כמנחת צפרא
וכנסכיה תעביד קרבן דמתקבל
ברעוא קדם יי : 9 וביומא דשבתא
תרין אמרין בני־שנא שלמין ותרין
עשרונין סולתא למנחתא דפיל
במשח ונסכיה : 10 עלת שבתא
דתתעביד בשבתא על עלתא
תדירא ונסכה :

21 Et coram Eleazaro sacerdote
stabit, ut consulat pro eo in
judicio illuminationis coram
Domino: ad verbum ejus
egredientur & ad verbum ejus
ingredientur, ipse & omnes
filii Israel cum eo, & omnis
cœtus. 22 Fecitque Moyses sicut
ei præceperat Dominus: &
tulit Josue, & statuit eum co-
ram Eleazaro sacerdote, &
coram omni cœtu. 23 Et impo-
suit manus suas super eum, &
præcepit ei: sicut locutus fue-
rat Dis per manum Moysi.

CAP. XXVIII.

1 LOcutusque est Dominus
2 cum Moyse dicens. Præcipe
filiis Israel, & dices ad eos:
Oblationem meam panémque
statutum in oblationes meas, ut
suscipiatur voluntariè, obser-
vabitis, ut offeratis coram me
3 in tempore suo. Dicesque ad
eos; Hæc est oblatio quam
offeretis coram Domino:
agnos anniculos immaculatos
duos quotidie in holocaustum
4 sempiternum. Agnum unum
offeres manè, & agnum alte-
5 rum offeres ad vesperam. Et
decimam partem trium sato-
rum simil* pro munere, quæ
conspersa sit oleo contuso, ha-
6 bens quartam partem hin. Ho-
locaustum juge est: quod sa-
ctum est in monte Sinai, ut
oblatio suscipiatur voluntariè
7 coram Domino. Et libamen
ejus erit quarta pars hin, per
agnos singulos: in sanctuario
libabitur libamine vini vete-
8 ris coram Domino. Et alte-
rum agnum offeres ad vespe-
ram: juxta munus matutinum,
& juxta libamen ejus facies;
oblatio est quæ suscipitur vo-
9 luntariè coram Domino. In
die autem sabbati offeretis
duos agnos anniculos imma-
culatos: & duas decimas si-
milæ conspersæ oleo pro mu-
10 nere, & libamen ejus. Holo-
caustum est quod fit per sin-
gula sabbata: præter juge ho-
locaustum, & libamen ejus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

21 וקדם אלעזר כהנא יקום ויבקש לו בדין אורים לפני יי על־פיו יצאו ועל־פיו יבאו הוא וכל־בני ישראל עמו וכל־העדה : 22 ויעש משה כאשר צוה יי אתו ויקח את־יהושע ויעמדהו לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה : 23 וישת את־ידיו עליו ויצוהו כאשר דבר יי ביד־משה :

1 וידבר יי אל־משה לאמר : 2 צו
את־בני ישראל ואמרת אליהם
את־קרבני לחמי לאשי ריח־
ניחחי תשמרו להקריב לי
במועדו : 3 ואמרת אליהם זה
האשה אשר תקרבו ליי
כבשים בני־שנה תמימים
שנים ליום עולה תמיד :
4 את־הכבש האחד תעשה בבקר
ואת־הכבש השני תעשה בין
הערבים : 5 ועשרון הסלת
מנחה בלולה בשמן כתית
רבעית ההין : 6 עולת תמיד
העשה בהר סיני לריח ניחח
אשה ליי : 7 ונסכו רבעית
ההין לכבש האחד בקדש
הסך נסך שכר לליי : 8 את
הכבש השני תעשה בין
הערבים כמנחת הבקר וכנסכו
תעשה אשה ריח ניחח ליי :
9 וביום השבת שני כבשים
בני־שנה תמימים ושני
עשרנים סלת מנחה בלולה
בשמן ונסכו : 10 עולת שבת
בשבתו על עולת התמיד
ונסכה :

VERSIO SAMARITANA.

21 ולפני אלעזר הכהן יעמד לשאל לו בדין אורים לפני יי על־פיו יצאו ועל־פיו יבאו הוא וכל־בני ישראל עמו וכל־העדה : 22 ויעש משה כאשר צוה יי אתו ויקח את־יהושע ויעמדהו לפני אלעזר הכהן ולפני כל־העדה : 23 וישת את־ידיו עליו ויצוהו כאשר דבר יי ביד־משה :

1 ויאמר יי אל־משה לאמר : 2 צו
את־בני ישראל ואמרת אליהם
את־קרבני לחמי לאשי ריח־
ניחחי תשמרו להקריב לי
במועדו : 3 ואמרת אליהם זה
האשה אשר תקרבו ליי
כבשים בני־שנה תמימים
שנים ליום עולה תמיד :
4 את־הכבש האחד תעשה בבקר
ואת־הכבש השני תעשה בין
הערבים : 5 ועשרון הסלת
מנחה בלולה בשמן כתית
רבעית ההין : 6 עולת תמיד
העשה בהר סיני לריח ניחח
אשה ליי : 7 ונסכו רבעית
ההין לכבש האחד בקדש
הסך נסך שכר לליי : 8 את
הכבש השני תעשה בין
הערבים כמנחת הבקר וכנסכו
תעשה אשה ריח ניחח ליי :
9 וביום השבת שני כבשים
בני־שנה תמימים ושני
עשרנים סלת מנחה בלולה
בשמן ונסכו : 10 עולת שבת
בשבתו על עולת התמיד
ונסכה :

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

21 Coram etiam Eleazaro sacer-
dote stetet se, ut interroget il-
lum de judicio(d) Urim ante
Dominū: juxta verbum ejus
egredietur, & juxta verbum
ejus ingredietur, ipse, & o-
mnes filii Israel cum eo, et
universa congregatio. 22 Et fecit
Moses sicut præceperat illi
Dominus. Accepit itaq; Josuā,
& stitit illum ante Eleaza-
rum sacerdotem, & ante uni-
versam congregationem. 23 Et
imposuit manum suam super
illum, dedit q. illi mandata, sic-
ut locutus fuerat Dominus
per manū Mosis. Postea di-
xit illi, Oculi tui viderūt quid
fecerit Dominus duobus re-
gibus istis, sic faciet Dominus
omnibus regnis per quæ trans-
is: ne timeas eos quoniam
Dominus Deus vester pu-
gnat pro vobis.

CAP. XXVIII.

1 LOcutus est præterea Do
minus Mosi, dicens; Præ-
cipe filiis Israel, dices autem
eis; Munera mea, panem meū
pro sacrificio igitur in odore
(a) suavitatis mæ solicitè
eritis offerre mihi in tempori-
bus suis. 3 Dices etiā illis, Hæc
est sacrificium igitum quod
offeretis Domino, agnos an-
niculos immaculatos duos per
diem in holocaustū juge. 4 A
gnū unū facies mane, et a-
gnū secundū facies inter duas
vesperas. 5 Decimā quoq; Ephæ
farinæ in oblationē conspersæ
oleo cum quarta parte hin.
Holocaustū est juge quod fa-
ctum est in monte Sinai in o-
dorem(b) suavitatis, sacrificium
ignū Domino. 7 Libamen
autem ejus, quadam parte na
H n pro agno unoquo sanctuario
libabitur libamen, Siceram Do-
mino. 8 Alterum verò agnū fa-
cies inter duas vesperas; juxta
oblationem matutinā et iuxta
libamen ejus, facies: Sacri-
ficium est ignitum in odorem
(c) suavitatis Domino. 9 Die
verò Sabbati duos agnos an-
niculos immaculatos, et duas
decimas similæ in oblationem
conspersæ oleo pro mūere uno,
& libamen ejus. 10 Holocau-
stum est uniuscujusq; Sabbati
præter holocaustum juge,
& libamina ejus.

VER. SAM. (d) Elucidatio-
num (a) beneplaciti (b) bene-
placiti, (c) beneplaciti

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 وليكن وقوفه بين يدي العازار الامام * حتى يسئل في حوايجه بهيئة الانوار بين يدي الله *
ويخلصوا عن امر الله ويخرجوا * هو وبنو اسرايل وساير الجماعة * وعمل موسى بما امن الله به *
22 فاخذ يوسع * ووقفه بين يدي العازار الامام وساير الجماعة * واسند يديه عليه * واوصاه كما
23 قال الله له *

Sitque assistentia ejus coram Elazaro sa-
cerdote, ut petat in negotiis ejus qualita-
tem declarationum in conspectu Dei, &
ingrediantur ex jussu Dei, & egrediantur,
tam ipse, quàm filii Israil, & universa
turba. 22 Fecit ergò Musa quod mandavit
illi Deus, sumpsitq; Josua, & statuit eum
ante Elazarum sacerdotem, et totam con-
gregationem. 23 Imposuitque manus suas
super eum, præceptique ei, prout dixerat
illi Deus.

* الفصل الثامن والعشرون *

CAP. XXVIII.

1 وكلم الله موسى قايلا * مر بني اسرايل وقل لهم * قرباني دايمي مقبولي مرضي احفظوه لتقربوه
2 لي في وقته * وبين لهم ان المرضي الذي تقربونه حملان ابناسنة في كل يوم * قربان دايم *
3 احدهما بالغداة * والآخر بين العرويين * وعشر وبيه سميذ من البر ملتوت بربع قسط
4 من دهن مطحون * صعيده دايمة * كما صنعت في برية سيناي * مقبولة مرضية عند الله *
5 ومعه من المزاج ربع قسط لكل حمل * يرش في القدس رسا من عتيقة لله * واذا صنعت
6 7 8 الحمل الثاني بين العرويين * فكصعيدة الغداة ومزاجها اصنعه * قربانا مقبولا مرضيا عند
9 الله * وفي يوم السبت حملان ابناسنة صحيحان * ومعهما عشران من البر سميذا ملتوتا بدهن *
10 ومزاجه * ذلك قربان سبت بسبت * مع القربان الدايم ومزاجه *

1 Alloculūsque est Deus Musam, di-
2 cens; Impera filiis Israil, & die e-
is; Sacrificium meum, perpetuum meum,
acceptum meum, & placabile meum ob-
servate, ut offeratis illud mihi tempore
suo. 3 Et indica eis quòd placabile illud
quod offeretis, erunt duo agni filii unius
anni, singulis diebus sacrificium sempiter-
num: 4 unum eorum mane, et alterum in-
ter utrumq; occasum. 5 Et decimam par-
tem Vaibæ similæ ex tritico, subactæ
quartâ parte Kesti ex oleo molito. 6 Holo-
caustum sempiternum, quale factum fuit
in deserto Sinai, acceptum placabile apud
Deum. 7 Et cum eo temperamentum, quar-
tam partem Kesti pro quolibet agno, ut
sparsione spargatur in sanctuario ex vino
veteri, Deo. 8 Cùmque feceritis agnum se-
cundum inter utrumque occasum, juxta
oblationem matutinam ac temperamentum
illius fac illum, sacrificium acceptum
placabile apud Deum. 9 Et in die sabbathi
duos agnos anniculos integros, et cum eis
duas decimas triticeæ similæ subactæ o-
leo, et temperamentum ejus. 10 Istud est sa-
crificium cujusl.bet sabbathi, cum sacrifi-
cio perpetuo & temperamento ejus.

ספר במדבר : כח

Domino ascensionem facietis accedere vestrorum mensium capitibus in Et
11 וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה
anni filios agnos unum arietem & duos bovis filios juvencos
פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
confuse mum similæ decimas tres Et integros septem
12 שִׁבְעָה תְּמִימִם: וְשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
mum similæ decimas duas & unum juvencum ad oleo in
בַּשָּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה
similæ decimam decimam Et arietem ad oleo in confuse
13 בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת
quietis odor Ascensio unum agnum ad oleo in confuse mum
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ
juvencum ad erit Hin dimidium pecum libamina Et Domino ignito
14 אִשֶּׁה לַיהוָה: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר
ascensio hæc vini agnum ad Hin quartum & arietem ad Hin tertium &
וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יַיִן זֹאת עֹלַת
unus caprarum hircus Et anni menses in ejus mense in mensis
חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
ejus libamen & fiet jugem ascensionem super Domino peccatum in
15 לְחַטָּאת לַיהוָה עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:
Pesach mensis die quartadecima in primo mense in Et
16 וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ פֶּסַח
Septem tripudium istius mensis die quintadecima in Et Domino
17 לַיהוָה: וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג שִׁבְעַת
sanctitatis convocatio prima die In edetur infermentata diebus
יָמִים מַצּוֹת יֵאָכֵל: בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ
ignitionem facietis appropinquare Et facietis non servitutis sanctitatem omnem
18 כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה
unum arietem & duos bovis filios juveneos Domino ascensionem
עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד
eorum mum Et vobis erunt integri anni filios agnos septem &
19 וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחָתָם
juvencum ad decimas tres oleo in ipsum similam
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשֶׁת עֶשְׂרֹנִים לַפָּר
facies decimam Decimam facietis arietem ad decimas duas &
20 שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ: עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה
peccati hircum Et agnis septem unum agnum ad
21 לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים: וּשְׂעִיר חַטָּאת
manuum ascensionem Præter vos super expiandum ad unum
22 אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר
ista sicut ista facietis jugem ascensionem in quod
23 אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה: כָּאֵלֶּה
quietis odoris ignitionis panis diebus septem diem ad facietis
תַּעֲשׂוּ לְיוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ
die in Et ejus libamen & fiet jugem ascensionem super Domino
25 לַיהוָה עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ: וּבַיּוֹם
servitutis sanctitatem omnem vobis erit sanctitatis convocatio septima
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
facietis non
לֹא תַעֲשׂוּ:

Versio VULG. LAT.

11 In calendis autem offeretis holocaustum Domino, vitulos de armento duos, arietem unum, agnos anniculos se-
12 ptem immaculatos, Et tres decimas similæ oleo conspersæ in sacrificio per singulos vitulos: & duas decimas similæ oleo conspersæ
13 per singulos arietes. Et decimam decimæ similæ ex oleo in sacrificio per agnos singulos. Holocaustum suavissimi odoris atque incensi est
14 Domino. Libamenta autē vini, quæ p singulas fundēda sūt victimas, ista erūt: media pars hin per singulos vitulos, tertia per arietē, quarta per agnum. Hoc erit holocaustū p omnes menses, qui sibi anno vertente
15 succedūt. Hirc⁹ quoq; offeretur Dño pro peccatis in holocaustū sempiternū cū libamē-
16 tis suis. Mense autem primo, quartadecimâ die mensis, Pha-
17 se Dñi erit, Et quintadecimâ die solennitas: septē diebus
18 vescentur azymis. Quarū dies prima venerabilis & sancta erit: omne opus servile non fa-
19 cietis in ea. Offeretisq; ioeensum holocaustū Dño, vitulos de armento duos, arietē unū, agnos anniculos immaculatos
20 septē: Et sacrificia singulorū ex simila quæ conspersa sit oleo, tres decimas p singulos vitulos, & duas decimas p arie-
21 tē, Et decimā decimæ p agnos singulos: id est, p septē agnos.
22 Et hircū pro peccato unū, ut
23 expietur pro vobis, Præter holocaustum matutinū quod
24 semper offeretis. Ita facietis p singulos dies septē dierum in fomitem ignis, & in odorem suavissimum Domino, qui surget de holocausto, & de
25 libationibus singulorum. Dies quoque septimus celeberrimus & sanctus erit vobis: omne opus servile non facietis in eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ ἐν ταῖς (ζ) νεομηνίαις προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν (η) δύο, κ) κριὸν ἕνα, ἀμνὸς ἐνιαυσίους ἑπτὰ
12 ἀμώμους. Τεῖα δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, κ) δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
13 ἐν ἐλαίῳ τῷ κριῷ τῷ ἑνί. Δέκατον δέκατον σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, θυσίαν ὀσμὴν εὐ-
14 ωδίας κάρπωμα κυρίῳ. Ἡ σπονδὴ (θ) αὐλῶν τὸ ἥμισυ τοῦ ἑνὸς ἔσται τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί· κ) τὸ τρίτον τοῦ ἑνὸς ἔσται τῷ κριῷ τῷ ἑνί· κ) τὸ τέταρτον τοῦ ἑνὸς ἔσται τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ οἴνου. Οὗτο τὸ ὁλοκαύτωμα μηνὸς
15 ἐν μηνὶ εἰς τοὺ μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Καὶ (ι) χίμαρον ἐκ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας κυρίῳ, ὁλὴ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς ποιηθήσεται, κ) ἡ σπονδὴ αὐτοῦ.
16 Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ πεπαρασκευαδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ (κ) μηνὸς πάσχα κυρίῳ.
17 Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτὴ. ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἐδεδε-
18 Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη ὁλόκλησος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν ἐ ποιήσετε.
19 Καὶ προσάξετε (λ) ὁλοκαυτώματα κάρπωμα κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, (μ) ἀμνὸς ἐνιαυσίους ἑπτὰ· ἄμωμοι
20 ἔσονται ὑμῖν. Καὶ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεπαιμένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόχῳ τῷ ἑνὶ, κ) δύο δέκατα τῷ κριῷ
21 τῷ (ν) ἑνί. Δέκατον δέκατον ποιήσεις τῷ
22 ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς. Καὶ (ι) χίμαρον ἐξ αἰγῶν (ξ) ἕνα περὶ ἁμαρτίας,
23 ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· Πλὴν τῆς (ο) ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς τῆς πρωΐνῆς, ὃ ὅλην ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμῶ.
24 Ταῦτα κ) ταῦτα ποιήσεῖς τὴν ἡμέραν εἰς (π) τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ὀδὼν κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, ὅλη τῇ ὁλοκαυτώματι τῇ διαπαντὸς ποιήσεις τὴν
25 σπονδὴν αὐτοῦ. Καὶ (ρ) ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν ἐ ποιήσεῖς ἐν αὐτῇ.

MS.A. (ζ) νεομηνίαις προσάξετε ὁλοκαυτόμεθα κυρίῳ, (η) δύο, κριὸν (θ) αὐτῷ (ι) χείμαρρον (κ) μηνὸς * τότε ποιηθήσεται ἑορτὴ. * Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη (λ) ὁλοκαύτωμα (μ) ἑπτὰ ἀμνὸς ἐνιαυσίους * * ἔσονται ὑμῖν. Καὶ ἡ θυσία (ν) ἑνὶ ποιήσεται. Δέκατον (ξ) ἕνα, ἐξιλάσασθαι (ο) ὁλοκαυτώσεως διαπαντὸς (π) τὰς * δύο ἡμέρας, (ρ) ἡ ἡμέρα

Et in Neomeniis offeretis holocaustoma Domino, vitulos ex bobus duos, & arietem unum, agnos anniculos septem sine macula. Tres decimas similaginis refectæ in oleo vitulo uni, & duas decimas similaginis refectæ in oleo arieti uni. Decimam, decimam similaginis conspersæ in oleo agno uni, sacrificium, odorem suavitatis, oblationem Domino. Libamen eorum, dimidium In erit vitulo uni: et tertia In erit arieti uni: & quarta In erit agno uni, vini. Hoc est holocaustoma mensem ex mense in menses anni. Et hircum è capris unum pro peccato Domino; super holocaustosim jugem fiet, & libamen ejus. Et in mense primo, quartâ & decimâ die mensis, Pascha Domino. Et quintâ & decimâ die mensis hujus, solennitas. Septem diebus azyma edetur. Et dies prima celebris sanctæ erit vobis: Omnopus servile non facietis. Et offeretis holocaustomata, oblationem Domino, vitulos ex bobus duos, arietem unum, agnos anniculos septem: sint macula erunt vobis. Et sacrificium eo-
20 rum similago conspersa in oleo: tres decimæ vitulo uni, & duæ decimæ arieti uni. Decimam, decimam faciet agno uni, septem istis agnis. Et hircum ex capris unum pro peccato, ad depropitiandum pro vobis; Præter holocaustosim jugem matutinam, quod est holocaustoma continuationis. Hæc
24 secundum hæc facietis die in septem dies, mynus, oblationem in odorem suavitatis Domino; super holocaustoma jugem facies libamen ejus. Et
25 dies septima vocata sancta erit vobis. Omne opus servile non facietis in ea.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 ܘܒܪܫܝ ܣܗܪܘܬܟܘܢ ܬܩܪܒܘܢ ܥܠܬܐ ܠܡܪܝܐ ܬܪܝܢ ܒܪܝܐ ܡܢ ܒܩܪܐ ܬܪܝܢ ܐܝܠܐ ܚܕ ܡܢ ܥܢܐ ܫܒܥܐ ܕܠܒܪ ܫܢܐ
12 ܫܠܝܬܐ ܥܣܪܝܢ ܣܠܬ ܡܢܚܬܐ ܒܠܝܠܬܐ ܒܫܡܢܐ ܠܬܪ ܒܪܝܐ ܚܕ ܘܬܪܬܝܢ ܥܣܪܝܢ ܣܠܬ ܡܢܚܬܐ ܒܠܝܠܬܐ ܒܫܡܢܐ ܠܐܝܠ ܚܕ
13 ܘܥܣܪܘܢ ܥܣܪܘܢ ܣܠܬ ܡܢܚܬܐ ܒܠܝܠܬܐ ܒܫܡܢܐ ܠܟܒܫ ܚܕ ܩܪܒܢܐ ܕܪܝܚ ܢܝܚܘܗܝ ܠܡܪܝܐ ܘܢܣܟܗܘܢ ܦܠܓ ܗܝܢ ܠܬܪ ܒܪܝܐ
14 ܗܢܐ ܥܠܬܐ ܕܫܢܬܐ ܒܪܝܫ ܝܪܚܐ ܕܢܝܣܢ ܒܬܪܝܨ ܝܪܚܐ ܕܢܝܣܢ ܗܢܐ ܥܠܬ ܫܒܬ ܕܫܢܬ ܫܢܝ ܒܪܝ ܫܢܬ ܒܪ ܫܢ ܒܪ ܫ
15 ܠܚܛܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܥܠ ܥܠܬ ܬܡܝܕ ܢܥܒܕ ܘܢܣܟܗ ܒܪܝܫ ܝܪܚܐ ܕܢܝܣܢ ܒܪ ܫ ܢ ܒ ܫ ܢ ܒ ܫ ܢ ܒ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

Targum ONKELOS.

11 Et in principiis mensium vestrorum offeretis holocaustum coram Domino : vitulos de bobus duos, arietem unum; agnos anniculos immaculatos
12 septem. Et tres decimas similæ conspersæ oleo pro miuore, per singulos vitulos : & duas decimas similæ conspersæ oleo
13 pro munere, per arietem. Et singulas decimas similæ conspersæ oleo, p singulos agnos: holocaustum est, ut oblatio
14 suscipiatur voluntariè coram Domino. Et libamen eorũ erit dimidia pars hin vini per singulos vitulos, et tertia pars hin per arietem, et quarta pars hin per singulos agnos: hoc est holocaustum exordii mensis in neomenia ejus ; sic erit per omnes kalendas mensium anni.
15 Et hircus de capris unus pro peccato offeretur coram Dño: præter juge holocaustum & libamen ejus. Et in mense primo,
16 quartadecima die mensis, Phase erit coram Domino. Et
17 in quintadecima die mensis hujus solennitas est : septem diebus azymum comedetur.
18 In die prima erit invocatio sancta: omne opus servile non
19 facietis. Offeretísq; oblationé holocausti coram Dño; vitulos de bobus duos, & arietẽ unũ : & septẽ agnos anniculos; im-
20 maculati erunt vobis. Et in munus eorum, tres decimas similæ conspersæ oleo per singulos vitulos, et duas decimas p ariété offeretis. Singulas decimas offeretis per singulos agnos :
21 similiter erit p septem agnos.
22 Et hircum pro peccato unum, ad propitiandum pro vobis.
23 Præter holocaustum matutinum, quod est holocaustum juge, facietis hæc. Sicut hæc
24 facietis per singulos dies, septem diebus; panis oblationis est, qui suscipitur voluntariè coram Domino: præter holocaustum juge et libamen ejus
25 fiet. Et in die septimo invocatio sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

TEXTUS HEBRAEO-SAMARITANUS.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

11 In principiis quoque mensium vestrorum offeretis holocaustum Domino, vitulos ex armentis duos, & arietem unum, agnos anniculos septem immaculatos. Et tres decimas similæ in oblationem conspersæ oleo pro uno vitulo, & duas decimas similæ in oblationem conspersæ oleo pro ariete uno. Et singulas decimas similæ in oblationẽ conspersæ oleo pro singulis agnis. Holocaustum est odoris (d) suavitatis, sacrificium igni-
14 tum Domino. Libamina autem eorum, dimidium Hin vini pro vitulo uno, & tertia pars Hin pro ariete, & quarta pars Hin vini pro agno uno. Hoc est holocaustum (e) singulorum mensium per men-
15 ses anni. Hircum verò de capris unum pro peccato præter holocaustum juge Domino
16 faciens, & libamina eorum. In mense primo, decimâ
17 quartâ die mensis, pascha erit Domino. Decimâ quintâ
18 autem die mensis istius festum erit ; septem diebus azyma comedetis. Die primo con-
19 vocatio erit sancta ; nullum opus servile facietis. Sed offeretis sacrificium ignitũ holocaustum Domino, vitulos de armentis duos, & arietem unum, & septem agnos anni-
20 culos. Immaculata hæc erunt vobis. Oblationem autem eorum, similæ conspersæ oleo tres decimas pro vitulo, duas verò decimas pro ariete faci-
21 etis. Et singulas decimas agno uni pro septẽ agnis istis.
22 Hircum quoque de capris unum pro peccato ad expian-
23 dum vos. Præter holocaustum matutinum quod est in holocaustũ juge, facitis ista.
24 Sic facietis per singulos dies septem dierum : panis est sacrificii igniti in odorem (f) suavitatis Domino. Præter holocaustum juge, & libamina eorum, fient ista. Die au-
25 tem septimo convocatio sancta erit vobis ; nullum opus servile facietis.

VERSIO SAMARITANA.

VER. SAM. (d) beneplaciti, (e) mensis in acumine ejus (f) beneplaciti

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 وفي رؤوس شهوركم قربان صعيدة لله ربان من البقر * وكبش * وسبعة حملان ابناء سنة صحاح *
12 وعشرة اعشار من البر سميذا ملتوا بدهن لكل رب * وعشران للكبش * وعشر لكل حمل * كذلك
13 الصعيدة المقبولة المرضية لله * ومراجها نصف فسط لكل ثور * وثلث فسط للكبش * وربع فسط
14 للحمل * هذا قربان شهر بشهر لشهور السنة * وعتود من الماعز دكاة لله * مع قربان الدايم يقرب
15 ذلك ومراجه * وفي الشهر الاول في اليوم الرابع عشر منه فصح لله * وفي اليوم الخامس عشر
16 منه حج سبعة ايام * يوكل فيها فطير * في اليوم الاول منها اسم مقدس * كل صناعة محكسب
17 لا تعملوا * وقربوا قربانا صعيدة لله ربين من البقر * وكبشا * وسبعة حملان بني سنة صحاحا
18 ومعها من البر سميذا ملتوا بدهن * ثلثه اعشار لكل ثور وعشران للكبش * وعشر لكل
19 حمل من السبعة * وعتود للدكاة ليستغفر عنكم * ماخلا قربان العداة قربان الدايم
20 الذي يقربون هذه * ومثلها قربوا في كل يوم من السبعة الايام قربانا مقبولا مرضيا
21 لله * مع قربان الدايم ومراجه * وفي اليوم السابع اسم مقدس يكون لكم * كل صنعة
22 محكسب لا تصنعوا *

11 * In principiis mensium vestrorum, sacrificium holocausti Dei erunt duo vituli ex bobus, & aries, & septem agni anniculi integri. Et tres decimæ similæ ex frumento subactæ oleo pro quolibet vitulo, & duæ decimæ pro ariete : Et decima cuilibet agno. Talis e-
13 vit oblatio accepta placabilis Deo. Et
14 temperamentum earum erit media pars Kesti unusquisque bovi, & tertia pars Kesti arieti, & quarta pars Kesti agno. Hoc est sacrificium singulorum mensium per
15 menses anni. Et hœdus ex capris in expiationem Deo, qui cum sacrificio
16 sempiterno offeretur simul cum libamine suo. Et in mense primo, in die deci-
17 maquarta ex ipso, Phase erit Deo. Et in die
18 quintadecima ex ipso, solennitas est septem diebus, in quibus comedetur azymum. In prima die ex eis, nomen san-
19 ctum est ; omne opus lucri ne faciatis. Et offerte sacrificium holocaustum Deo, duos vitulos ex bobus, & arietem, & septem agnos filios unius anni integros. Et cum
20 eis ex tritico similam subactam oleo, tres decimas cuilibet bovi, & duas decimas arieti, Et decimam singulis agnis ex
21 septem e Et hœdum in expiationem, ut ve-
22 nia vobis impetretur. Præter sacrificium
23 matutinum, sacrificium sempiternum secundum, offeretis hæc. Et eis similia
24 offerte quolibet die ex septem diebus, sacrificium acceptum, gratum Deo, simul cum sacrificio sempiterno, ejusque temperamento. Et in die septima, nomen
25 sanctum erit vobis ; omne opus lucri ne faciatis.

ספר במדבר : כט

Domino *novum munus vos facietis do appropinquare in*, primitiarum die in Et
26 וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
omnem : vobis erit sanctitatis convocatio, vestris hebdomadis in *ascensionem facietis accedere* Et .facietis non servitutis *sanctitatem*
27 מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ : וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה
,unum arietem ,duos bovis filios juvencos , Domino quietis odoré in
לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד
refosum similam eorum *munus* Et .*ovis filios* agnos septem
28 שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה : וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה
arietem *ad* decimas duas , *unum* juvencũ *ad* decimas tres , oleo in
בַשָּׁמֶן שְׁלֹשֶׁה עֶשְׂרֹנִים לַפַּר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל
.agnis septem , *unum* agnum *ad* decimam *Decimam unum*
29 הָאֶחָד : עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים :
ascensionem Præter .vos *fiet* expiandum ad unum caprarum Hircum
30 שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם : מִלְּבַד עֹלַת
corũ *munus* Et .*integri* .facietis ej. *munus* & , *jugem*
31 הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְמִימִם יִהְיוּ לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם :

CAP. XXIX. כט

.vobis erit sanctitatis cõvocatio ,mensis una in ,septimo mense in Et
1 וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
.vobis erit *triumphi* dies : facietis non servitutis *sanctitatem Omnem*
כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם :
,unum bovis filii juvencũ ,Domino quietis odoré in *ascensionem* facietis Et
2 וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד
corũ *munus* Et .*integros* septem *anni filios* agnos , unum arietẽ
3 אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם : וּמִנְחָתָם
decimas duas, juvencũ *ad* decimas tres ,oleo in *confusum* similam
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשֶׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
.agnis septem *unum* agnum *ad* unam decimam Et .arietẽ *ad*
4 לָאַיִל : וְעִשָּׂרוֹן אֶחָד לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים :
Præter .vos *fiet* expiandũ ad *peccatorium* unum caprarum hircum Et
5 וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם : מִלְּבַד
,*cius munus* & , *jugem ascensionem* & ,ejus *munus* & , *mensis ascensionem*
6 עֹלַת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
.DOMINO *quieto* , quietis odorem in ,corũ *judicii* juxta ,*corũ* libamina &
וְנִסְכֵּיהֶם כְּמִשְׁפָּטָם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה :
,vobis erit sanctitatis convocatio, bujus septimi mensis decima in Et
7 וּבָעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
.facietis non *sanctitatem Omnem* .vestras animas affligetis &
וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ :
filiũ juvencum quietis odorem DOMINO *ascensionẽ facietis appropinquare* Et
8 וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן־
integri : septem *anni filios* agnos , unum arietem , unum bovis
בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם
tres , oleo in *confusum* similam eorum *munus* Et .vobis erunt
9 יִהְיוּ לָכֶם : וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשֶׁה
.unum arietem *ad* decimas duas ,juvencũ *ad* decimas
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד :

Ver. VULG. LAT.

26 Dies etiã primitivorũ, quando offeretis novas fruges Domino, expletis hebdomadib⁹, venerabilis & sancta erit: omne opus servile non facietis
27 in ea. Offeretísq; holocaustũ in odoré suavissimũ Domino, vitulos de armento duos, arietem unum, & agnos anniculos
28 immaculatos septem. Atq; in sacrificiis eorum, similæ oleo conspersæ tres decimas per singulos vitulos, per arietes
29 duas, Per agnos decimam decimæ, qui simul sunt agni septem. Hircũ quoque, Qui mactatur pro expiatione: præter
30 holocaustum sempiternum & liba ejus. Immaculata offeretis
31 omnia cum libationibus suis.

CAP. XXIX.

1 MEnsis etiam septimi prima dies venerabilis & sancta erit vobis. Omne opus servile
2 non facietis in ea, quia dies clangoris est & tubarum. Offeretísq; holocaustum in odorem suavissimum Domino, vitulum de armento unum, arietem unum, & agnos annicu-
3 los immaculatos septem. Et in sacrificiis eorum, similæ oleo conspersæ tres decimas per singulos vitulos, duas decimas
4 per arietem; Unam decimam per agnum, qui simul
5 sunt agni septem. Et hircum pro peccato, qui offertur in
6 expiationem populi. Præter holocaustum calendarum cum sacrificiis suis, & holocaustũ sempiternum cum libationib⁹ solitis. Eisdem ceremoniis offeretis in odorem suavissimũ,
7 incensum Dñ o. Decima quoq; dies mensis hujus septimi erit vobis sancta atq; venerabilis, & affligetis animas vestras:
8 omoe opus servile non facietis in ea. Offeretísq; holocaustum Domino in odoré suavissimum, vitulum de armento unum, arietem unum, agnos anniculos immaculatos septẽ.
9 Et in sacrificiis eorum, similæ oleo conspersæ tres decimas per singulos vitulos, duas decimas per arietem;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

26 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων, ὅταν προσφέρητε θυσίαν νέαν κυρίῳ τῶν ἑβδομάδων, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον
27 λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. Καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, ἀμνὸς ἐνι-
28 αυσίους ἑπτὰ ἀμώμους. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τοῦ μόχου τοῦ ἑνὸς, καὶ δύο
29 δέκατα τοῦ κριοῦ τοῦ ἑνός. Δέκατον δέκατον τοῦ ἀμνοῦ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.
30 καὶ (ι) χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· πλὴν τοῦ
(σ) ὁλοκαυτώματος τοῦ διαπαντὸς. καὶ τὴν
31 θυσίαν αὐτῶν ποιήσετέ μοι, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν, (τ) καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν.

Et die novorum, quando offeretis novum Domino hebdomadum, celebris sancta erit vobis. Omne opus servile non facietis. Et adducetis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, vitulos ex bobus duos, arietem unum, agnos anniculos septẽ sine macula. Sacrificiũ eorum similago refecta in oleo: tres decimas vitulo uni, & duas decimas arieti uni. Decimã, decimã agno uni, septẽ istis agnis. Et hircum ex capris unum Pro peccato, pro vobis; præter holocaustoma juge. Et sacrificium eorũ facietis mihi, Sine macula erunt vobis, & libamina eorum.

MS.A. (σ) ὁλοκαυτώματος τῆς νομιμίας· καὶ ἡ θυσία αὐτῶν, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ διαπαντός. (τ) καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

ΚΕΦ. κθ'.

1 Καὶ τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔρ-
2 γον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· ἡμέρα σημασίας ἔσται ὑμῖν. Καὶ ποιήσετε ὁλοκαυτώματα
3 εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, μόχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸς ἐνιαυσίους ἑπτὰ
4 ἀμώμους. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τοῦ
5 μόχου τοῦ ἑνὸς, καὶ δύο δέκατα τοῦ κριοῦ τοῦ
6 ἑνὸς. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν
7 ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν·
8 Πλὴν τοῦ ὁλοκαυτώματος τῆς νομιμίας· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, καὶ
τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ (α) διαπαντός. καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν κατὰ τὸν
σύγκειον αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.
7 Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου, ὁσία κλῆσις ἁγία ἔσται ὑμῖν. καὶ κακώσετε τὰς ψυχὰς ὑ-
8 μῶν, καὶ πᾶν (β) ἔργον οὐ ποιήσετε. Καὶ προσάξετε (γ) ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν (δ) εὐ-
ωδίας κυρίῳ, κατὰ τὰ μόχου κυρίῳ, μόχον ἐκ βοῶν ἕνα, κριὸν ἕνα. ἀμνὸς ἐνιαυσίους
9 ἑπτὰ· ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τοῦ μόχου τοῦ ἑνὸς, καὶ δύο δέκατα τοῦ κριοῦ τοῦ ἑνὸς.

MS.A. (α) διαπαντός· αἱ (β) ἔργον λατρευτὸν οὐ (γ) ὁλοκαύτωμα εἰς (δ) εὐωδίας, κάρπωμα, μόχον

CAP. XXIX.

ET mense septimo, unã mensis, 1 celebris sanctã erit vobis. Omne opus servile non facietis: dies (a) significationis erit vobis. Et fa- 2 cietis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnos anniculos septem sine macula. Sacrificium eorum simi- 3 lago refecta in oleo; tres decimas vitulo uni, & duas decimas arieti uni. Decimam decim- 4 mam agno uni, septem istis agnis. Et hircum ex capris unum pro 5 peccato, ad deprepitiandum pro vobis; Præter holocaustomata 6 Neomeniæ: & sacrificia eorum, & libamina eorum, & holocaustoma juge. Et sacrificia eorum, & libamina eorum, juxta ritum eorum in odorem suavitatis Domino. Et decimã mensis 7 hujus, celebris sanctã erit vobis. Et affligetis animas vestras, & omne opus non facietis. Et of- 8 feretis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, oblationes Domino, vitulum ex bobus unum, arietem unum, agnos anniculos septem: sine macula erunt vobis. Sacrificium eorum simila- 9 go conspersa in oleo: tres decimas vitulo uni, & duas decimas arieti uni;

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Dies etiam primitivorum, quando offeretis 26
farioã ex nova *segete* Dño in hebdomadibus
vestris, celebris & sanctus erit vobis: & omne
opus servile non facietis. Et offerte holo- 27
causta pacifica in odoré suffitûs Domino, ju-
vencos filios bovis duos, & arietem unum, &
agnos anniculos septem: Et eorum oblationé, 28
nempe similaginis subactæ oleo tres decimas
pro juvenco uno, & duas decimas pro ariete
uno, Et decimam unam pro agno uno: sic 29
cietis septem illis agnis. Præterea hœdũ unũ 30
caprarũ, ut venia postuletur pro vobis, Præ- 31
ter holocaustum pacificum sempiternum e-
jusq; farinam, eritis facientes, in quibus nul-
lum sit vitium, unã cum eorum libatione.

CAP. XXIX.

IN prima autem *die* mensis septimi, celebris 1
& sanctus *dies* erit vobis: & omne opus ser-
vitutis ne feceritis, dies clangoris erit vobis.
Et facite holocausta pacifica in odorem suffi- 2
tûs Domino, juvencum unum filium bovis, &
arietem unum, & agnos anniculos septem in
quibus nullum sit vitium. Et eorum oblatio 3
erit similã subacta oleo, tres decimæ pro bo-
ve uno, & duæ decimæ pro ariete uno, Et de- 4
cima una pro agoo uno; eodemq; modo septẽ
agnis. Et hircum unum caprarum pro pecca- 5
to, ut expietur pro vobis. Præter holocaustũ 6
pacificũ initii mensis ejusq; libamẽ, holocau-
stum pacificum sempiternum, & eqrum fari-
nam atq; libamen juxta ritum eorum, in odo-
rem suffitûs, sacrificiã Domino. Et in *die* de- 7
cima mensis hujus septimi, celebris & sanct⁹
dies erit vobis: & omne opus servitutis ne
feceritis. Et offerte holocausta pacifica Do- 8
mino in odorem suffitûs, juvencum unum fi-
lium bovis, & arietem unum, & agnos an-
niculos septem, in quibus nullum sit vitium.
Et eorum oblatio erit similã subacta oleo, 9
tres decimæ *cuilibet* juvenco, & duæ decimæ
cuilibet arieti,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

26 וביומא דבכורייא בקרוביכון
מנחתא חדתא קדם יי בעצרתיכון
מערע קדיש יהי לכון כל עבידת
פולחן לא תעבדון: ותקרבון עלתא
לאתקבלא ברעוא קדם יי חורין
בני רחורי תרין ודכר חד שבעא
אמרין בני שנא: ומנחתהון סולתא
דפילא במשח חלתא עסרונין לרכרא
חד: עסרונא עסרונא לאמרא חד
לשבעא אמרין: צפיר בר עזין חד
לכפרא עליכון: בר מעלת חריריא
ומנחתיה תעבדון שלמין יהון לכון
ונסכיהון:

CAP. XXIX.

1 Et in mense septimo, in primâ die mensis, invocatio sancta erit vobis; omne opus servile non facietis: dies clangoris erit vobis. Facietisq; holocaustum, ut suscipiatur voluntariè coram Dño; vitulum de bobus unum, arietem unum, agnos anniculos immaculatos
3 septem. Et in munere eorum similæ conspersæ oleo tres decimas per vitulum unum, duas
4 decimas per arietem. Et singulas decimas p singulos agnos:
5 sic facietis p septem agnos. Et hircum de capris unũ pro peccato: ad propitiandum pro vo-
6 bis. Præter holocaustum kalendarum, & munus ejus; & holocaustum juge, & munus ejus; & libamina eorum, sicut
7 eis convenit: ut oblatio suscipiatur voluntariè coram Dño. Et in decima die mensis
7 hujus septimi invocatio sancta erit vobis; affligetisque animas vestras: omne opus servi-
8 le non facietis. Et offeretis holocaustum coram Dño, ut suscipiatur voluntariè; vitulum de bob° unũ, arietẽ unũ, agnos anniculos septem; immaculati
9 erunt vobis. Et in munere eorum, tres decimas similæ conspersæ oleo p vitulũ unũ, duas decimas per arietem unum.

26 In die autem primitivorum, quando offeretis munus novũ coram Dño, in expletione hebdomadarum vestrarum, invocatio sancta erit vobis; omne opus servile non facietis. Et offeretis holocaustum, ut suscipiatur voluntariè corã Domino; vitulos de bobus duos, & arietem unum, & septem
28 agnos anniculos. Et pro munere eorum, tres decimas similæ conspersæ oleo per singulos vitulos, et duas decimas per
29 singulos arietes. Et singulas decimas p singulos agnos, per
30 septem agnos. Hircum de capris unum, ad propitiandum
31 pro vobis. Præter holocaustum juge, & munus ejus offeretis: immaculati erunt vobis, & libamina eorum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

26 ** בחמשה בעצרתיכם בפרפרמשה שבעת שבעות יהיה לכם
27 * מקרא קדש לא תעשו בו מלאכת עבדה יום תרועה יהיה לכם
28 * והקרבתם עלה לרצון לפני יהוה פר בן בקר אחד איל אחד
29 * כבשים בני שנה שבעה תמימם יהיו לכם: * ומנחתם סלת
30 * בלולה בשמן שלשת עשרנים לפר שני עשרנים לאיל אחד
31 * לכבש אחד לשבעת הכבשים: * שעיר עזים אחד לכפר עליכם
* מלבד עלת התמיד ומנחתו תעשו תמימם יהיו לכם ונסכיהם

CAP. XXIX.

1 ** בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם מקרא קדש
2 * כל מלאכת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: * ועשיתם עלה
3 * לרצון לפני יהוה פר בן בקר אחד איל אחד כבשים בני שנה
4 * שבעה תמימם יהיו לכם: * ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשת
5 * עשרנים לפר שני עשרנים לאיל אחד לכבש אחד לשבעת
6 * הכבשים: * שעיר עזים אחד לכפר עליכם מלבד עלת
7 * החדשים ומנחתו ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח
8 * אשה ליהוה: * ובעשור לחדש הזה מקרא קדש יהיה לכם
9 * ועניתם את נפשתיכם כל מלאכה לא תעשו: * והקרבתם עלה
10 * לרצון לפני יהוה פר בן בקר אחד איל אחד כבשים בני שנה
11 * שבעה תמימים יהיו לכם: * ומנחתם סלת בלולה בשמן
12 * שלשת עשרנים לפר שני עשרנים לאיל אחד לכבש אחד
13 * לשבעת הכבשים: * שעיר עזים אחד לכפר עליכם מלבד
14 * עלת הכפרים ומנחתו ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח
15 * אשה ליהוה: * ובחמשה עשר יום לחדש השביעי מקרא קדש
16 * יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו: * וחגתם חג ליהוה
17 * שבעת ימים: * ביום הראשון פר בן בקר שנים איל אחד
18 * כבשים בני שנה שבעה תמימים: * ומנחתם ונסכיהם
19 * לפר לאיל לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד
20 * לחטאת מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * וביום
21 * השני פרים בני בקר שנים עשר אילים שנים כבשים בני שנה
22 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
23 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
24 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * וביום
25 * השלישי פרים בני בקר עשרה אילים שנים כבשים בני שנה
26 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
27 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
28 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * וביום
29 * הרביעי פרים בני בקר תשעה אילים שנים כבשים בני שנה
30 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
31 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
32 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * וביום
33 * החמישי פרים בני בקר שמנה אילים שנים כבשים בני שנה
34 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
35 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
36 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * ביום
37 * הששי פרים בני בקר שבעה אילים שנים כבשים בני שנה
38 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
39 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
40 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * ביום
41 * השביעי פרים בני בקר שבע אילים שנים כבשים בני שנה
42 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
43 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
44 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * ביום
45 * השמיני עצרת תהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו: * והקרבתם
46 * עלה לרצון לפני יהוה פר בן בקר אחד איל אחד
47 * כבשים בני שנה שבעה תמימים: * ומנחתם ונסכיהם
48 * לפר לאיל לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד
49 * לחטאת מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * אלה
50 * תעשו ליהוה בחגיכם מלבד נדריכם ונדבותיכם לעלתיכם
51 * ולמנחתיכם ולנסכיכם ולשלמיכם: * ויען משה
52 * אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה את משה:

VERSIO SAMARITANA.

26 ** בחמשה בעצרתיכם בפרפרמשה שבעת שבעות יהיה לכם
27 * מקרא קדש לא תעשו בו מלאכת עבדה יום תרועה יהיה לכם
28 * והקרבתם עלה לרצון לפני יהוה פר בן בקר אחד איל אחד
29 * כבשים בני שנה שבעה תמימם יהיו לכם: * ומנחתם סלת
30 * בלולה בשמן שלשת עשרנים לפר שני עשרנים לאיל אחד
31 * לכבש אחד לשבעת הכבשים: * שעיר עזים אחד לכפר עליכם
* מלבד עלת התמיד ומנחתו תעשו תמימם יהיו לכם ונסכיהם

1 ** בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם מקרא קדש
2 * כל מלאכת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: * ועשיתם עלה
3 * לרצון לפני יהוה פר בן בקר אחד איל אחד כבשים בני שנה
4 * שבעה תמימים יהיו לכם: * ומנחתם סלת בלולה בשמן
5 * שלשת עשרנים לפר שני עשרנים לאיל אחד לכבש אחד
6 * לשבעת הכבשים: * שעיר עזים אחד לכפר עליכם מלבד
7 * עלת הכפרים ומנחתו ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח
8 * אשה ליהוה: * ובעשור לחדש הזה מקרא קדש יהיה לכם
9 * ועניתם את נפשתיכם כל מלאכה לא תעשו: * והקרבתם עלה
10 * לרצון לפני יהוה פר בן בקר אחד איל אחד כבשים בני שנה
11 * שבעה תמימים יהיו לכם: * ומנחתם סלת בלולה בשמן
12 * שלשת עשרנים לפר שני עשרנים לאיל אחד לכבש אחד
13 * לשבעת הכבשים: * שעיר עזים אחד לכפר עליכם מלבד
14 * עלת הכפרים ומנחתו ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח
15 * אשה ליהוה: * ובחמשה עשר יום לחדש השביעי מקרא קדש
16 * יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו: * וחגתם חג ליהוה
17 * שבעת ימים: * ביום הראשון פר בן בקר שנים איל אחד
18 * כבשים בני שנה שבעה תמימים: * ומנחתם ונסכיהם
19 * לפר לאיל לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד
20 * לחטאת מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * וביום
21 * השני פרים בני בקר שנים עשר אילים שנים כבשים בני שנה
22 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
23 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
24 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * וביום
25 * השלישי פרים בני בקר עשרה אילים שנים כבשים בני שנה
26 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
27 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
28 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * וביום
29 * הרביעי פרים בני בקר תשעה אילים שנים כבשים בני שנה
30 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
31 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
32 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * וביום
33 * החמישי פרים בני בקר שמנה אילים שנים כבשים בני שנה
34 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
35 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
36 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * ביום
37 * הששי פרים בני בקר שבעה אילים שנים כבשים בני שנה
38 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
39 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
40 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * ביום
41 * השביעי פרים בני בקר שבע אילים שנים כבשים בני שנה
42 * ארבעה עשר תמימים: * ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים
43 * לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד לחטאת
44 * מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * ביום
45 * השמיני עצרת תהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו: * והקרבתם
46 * עלה לרצון לפני יהוה פר בן בקר אחד איל אחד
47 * כבשים בני שנה שבעה תמימים: * ומנחתם ונסכיהם
48 * לפר לאיל לכבשים במספרם כמשפט: * ושעיר עזים אחד
49 * לחטאת מלבד עלת התמיד ומנחתו ונסכיהם: * אלה
50 * תעשו ליהוה בחגיכם מלבד נדריכם ונדבותיכם לעלתיכם
51 * ולמנחתיכם ולנסכיכם ולשלמיכם: * ויען משה
52 * אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה את משה:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

26 In die primitiarum cùm offeretis oblationem novam Domino in hebdomadibus vestris, convocatio sancta erit vobis; nullum opus servile facietis. Sed offeretis holo-
27 caustum, sacrificium ignitum in odorem(g) suavitatis Domino, vitulos de armentis duos, & arietem unum, agnos anniculos septem: Immaculata hæc erunt vobis.
28 Et oblationem eorum, similæ conspersæ oleo tres decimas pro vitulo uno, & duas decimas pro ariete uno. Et sin-
29 gulas decimas agno uni pro septem agnis istis. Hircum
30 quoque de capris unum pro peccato ad expiandum vos. Præter holocaustum juge, &
31 oblationem ejus, facietis (hæc immaculata erunt vobis) & libamina ejus.

CAP. XXIX.

1 IN mense autem septimo, in prima mensis convocatio sancta erit vobis: nullum opus servile facietis, dies clan-
2 goris erit vobis. Sed facietis holocaustum in odorem suavitatis Domino, vitulum filium bovis unum, arietem
3 unum, agnos anniculos septem immaculatos. Et oblationem eo rum, similæ conspersæ oleo tres decimas pro vitulo, & duas decimas pro ariete.
4 Et singulas decimas agno uni pro septem agnis. Hircum quoque de capris u-
5 num pro peccato ad expiandum vos. Præter holocaustum Neomeniæ, & oblationem ejus, & holocaustum
6 juge, oblationémque ejus, & libamina ejus juxta consuetudinem eorum; in odorem suavitatis sacrificium est
7 ignitum Domino. Decimi quoque mensis septimi istius convocatio sancta erit vobis; tum(a) afflig etis animas ve-
8 stras, nullumque opus facietis. Sed offeretis holocaustum Domino in odorem suavitatis, vitulum de armentis
9 unum, & arietem unum, agnos anniculos septem: hæc immaculata erunt vobis. Et oblationem eorum, similæ conspersæ oleo tres decimas pro vitulo, & duas decimas pro ariete uno.

VER. SAM. (g) beneplaciti
(a) jejunare facietis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * وفي يوم البكور في تقريبكم بر اجديدًا لله بعد اسابيعكم * اسم مقدس يكون لكم * كل
27 صناعة مكسب لا تصنعوا * وقربوا صعيدة مقبولة مرضية لله زبين من البقر * وكبشا * وسبعة حملان
28 سنة * ومعها من البر سميدًا مليوًا بدهن * ثلاثة اعشار لكل رب * وعشران للكبش
29 * وعشر لكل حمل من السبعة * وعنود من الماعز ليستغفر عنكم * ماخلا القربان الدايم ومن
30 31 تقريبوا ذلك * وضحاها فليكن لكم * ومراجعها *

* الفصل التاسع والعشرون *

1 * وفي اليوم الاول من الشهر السابع اسم مقدس يكون لكم وكل صناعة مكسب لا تصنعوا * ويوم
2 جلبة فليكن لكم * وقربوا صعيدة مقبولة مرضية لله ربا واحدا * وكبشا * وسبعة حملان سنة
3 صحاحا * ومعها من البر سميدة مليوب بدهن * ثلاثة اعشار للرب * وعشران للكبش * وعشر لكل
4 5 حمل من السبعة * وعنود من الماعز ليستغفر عنكم * ماخلا قربان الشهر وبن * والقربان الدايم
6 وبن * ومراجعها كالسبيل * مقبولة مرضية مقربة لله * وفي العاشر منه اسم مقدس فليكن لكم * واجمعوا
7 نفوسكم * وكل عمل لا تعملوا * وقربوا صعيدة لله مقبولة مرضية ربا واحدا * وكبشا * وسبعة حملان سنة
8 9 صحاحا * ومعها من البر سميدا مليوا بدهن * ثلاثة اعشار للرب * وعشران للكبش *

Et in die primitiarum, cùm offeretis tritici
26 cum novum Deo post hebdomadas vestras, nomen sanctum erit vobis; omne opus lucri ne faciatis. Et offerite oblationem ac-
27 ceptam placabilem Deo, duos vitulos de bobus, & arietem, & septem agnos anniculos. Et cum ipsi ex tritico similam sub-
28 actam o'eo, tres decimas cuilibet vitulo, & duas decimas arieti, Et decimam sin-
29 gulis agnis ex septem: Et hædam ex capris,
30 ut venia postuletur pro vobis. Ultra sacri-
31 ficium sempiternum & frumentum ejus offeretis hæc, quæ quidem integra erunt vobis, cum temperamento eorum.

CAP. XXIX.

1 ET in die primo mensis septimi, nomen sanctum erit vobis, & omne opus lucri ne faciatis, & dies clangoris sit vobis.
2 Et offerte holocaustum acceptum, gratum Deo, vitulum unum, & arietem, ac septem agnos anniculos integros. Et cum eis de
3 tritico similam subactam oleo, tres decimas pro vitulo, & duas decimas pro ariete, Et decimam pro quolibet agno ex
4 septem: Et hædam ex capris, ut venia
5 petatur pro vobis: ultra sacrificium men-
6 struum, ac frumentum ejus, & sacrificium sempiternum, & tritici ejus, ac temperamentis eorũ secundũ morẽ accepta, placabilia, oblata Deo. Et in decimo ex
7 ipso, nomen sanctum sit vobis; & esurire facite vosmetipsos; & omne opus ne fa-
8 ciatis: Et offerte holocaustum Deo acceptum placabile, vitulum unum, atque arietem, et septem agnos anniculos integros.
9 Et cum eis ex tritico similam subactam oleo, tres decimas pro vitulo, & duas decimas pro ariete.

ספר במדבר: כט

10 עֲשָׂרוֹן עֲשָׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃
11 שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים
וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם׃ וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר
12 יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגֹּתֶם חַג
13 לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה
אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
14 חֲמִימִם יִהְיוּ׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָّמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפַּר הָאֶחָד לִשְׁלֹשֶׁת עֶשֶׂר פָּרִים
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד לִשְׁנֵי הָאֵילֻם׃ וְעִשָּׂרוֹן
15 עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים׃
וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד
16 מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי־בָקָר
שְׁנֵים עָשָׂר אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
17 חֲמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵלִים
וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר־עִזִּים
18 אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּיהּ׃
וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עֲשָׁתֵי עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם
19 כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר חֲמִימִם׃ וּמִנְחָתָם
וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵלִים וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
20 כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד
21 וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים
עֲשָׂרָה אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
חֲמִימִם׃

agnis septem *vetum* agnum *ad* decimam *Decimam*
10 expiationum *peccatum* præter, *peccatorium* unum caprarum Hircum
11 decimaquinta in Et *eorum* libamina & *ejus munus* & *jugem ascensionem* &
vobis erit sanctitatis convocatio, septimi mensis die
in judicium iniquitatis & facietis non servitutis *sanctionem* Omnem
ex operibus facietis ex operibus Et *diebus* septem DOMINO
bovis filios juvencos, Domino quietis *odoris ignitionem*
quatuordecim *ami filios* agnos, duos arietes, tredecim
oleo in perfusum similam *eorum munus* Et *erunt integri*
juvencis tredecim *unum* juvencum *ad* decimas tres
decimam Et arietibus duobus, *unum* arietem *ad* decimas duas
agnis quatuordecim, *unum* agnum *ad* decimam
jugem ascensionem præter, *peccatorium* unum caprarum hircum Et
bovis filios juvencos, secunda die in Et *ejus libamen* & *ejus munus*
quatuordecim *ami filios* agnos, duos arietes, duodecim
arietes *ad* juvencos *ad* eorū libamina & *eorum munus* Et *integros*
caprarum hircum Et *judicium* secundùm, eorum *numero in*, agnos *ad* &
eorū libamina & *ejus munus* & *jugem ascensionem* præter; *peccatorium* unum
duos arietes, undecim juvencos tertia die in Et
eorum munus Et *integros* quatuordecim *ami filios* agnos
eorū numero in agnos *ad* & arietes *ad*, juvencos *ad* eorū libamina &
jugem ascensionem præter, unum *peccatorium* hircum Et *judicium* juxta
juvencos quarta die in Et *ejus* libamen & *ejus munus* &
quatuordecim *ami filios* agnos, duos arietes, decem
integros

NUMERI. Versio VULG. LAT.

10 Decimam decimæ per agnos singulos, qui sunt simul agni
11 septem. Et hircum pro peccato, absque his quæ offerri pro delicto solent in expiationem, & holocaustum sempiternum, cum sacrificio &
12 libaminibus eorum. Quiotadecimâ verò die mensis septimi, quæ vobis sacta erit atque venerabilis, omne opus servile non facietis in ea, sed celebrabitis solennitatem Domino se-
13 ptem diebus. Offeretisq; holocaustum in odorem suavissimum Domino, vitulos de armento tredecim, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim.
14 Et in libamentis eorum, similæ oleo conspersæ tres decimas per vitulos singulos, qui sunt simul vituli tredecim: & duas decimas arieti uni, id est, simul arietibus
15 duobus. Et decimam decimæ agnis singulis, qui sunt simul agni quatuordecim.
16 Et hircum pro peccato, absque holocausto sempiterno, & sacrificio, & liba-
17 mine ejus. In die altero offeretis vitulos de armento duodecim, arietes duos, agnos anniculos immaculatos
18 quatuordecim. Sacrificiáque & libamina singulorum per vitulos & arietes &
19 agnos ritè celebrabitis. Et hircum pro peccato, absque holocausto sempiterno, Sacrificióque, & libamine ejus.
20 Die tertio offeretis vitulos uodecim, arietes duos, agnos anniculos immaculatos
21 quatuordecim. Sacrificiáque & libamina singulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis. Et hircum pro peccato, absque holocausto sempiterno, Sacrificióque, & libamine ejus.
23 Die quarto offeretis vitulos decem, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

10 Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, εἰς
11 τοὺ ἑπτὰ ἀμνούς. Καὶ (ε) χίμαρον ὑξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ὑξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· πλὴν τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς ὑξιλάσεως, καὶ ἡ ὁλοκαυτωσις ἡ διαπαντὸς. ἡ θυσία αὐτῆς, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῆς κατὰ τὴν σύγκρισιν εἰς ὀσμὴν ἐυωδίας καρπωμα
12 κυείῳ. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμε τέτου ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λαβδὶν ὐ ποιήσεῖε. καὶ (ζ) ἑορτάσεῖε αὐτὴν ἑορτὴν κυείῳ ἐπτὰ ἡμέρας. Καὶ (η) προσάξεῖε ὁλοκαυτόματα καρπωμα εἰς ὀσμὴν ἐυωδίας κυείῳ, τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ μόχοις ἐκ βοῶν τρεῖς καὶ ἑνὰς, κριὰς δύο, ἀμνὸς ἐνιαυ-
14 σίος δεκατέσσαρες· ἄμωμοι ἔσονται. Αἱ θυσίαι αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεφυρμένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόχῳ τῷ ἑνὶ, τοῖς τρισκαίδεκα μόχοις· καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ, ὅτι τοὺ δύο κριούς. (θ)
15 Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, ἑως
16 τοὺ (ι) τέσσαρες καὶ δέκα ἀμνούς. Καὶ (ε) χίμαρον ὑξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς· αἱ
17 θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ μόχοις δώδεκα, κριὰς δύο, ἀμνὸς ἐνιαυσίος τέσσαρες καὶ
18 δέκα ἀμώμοι. Ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὸ σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ (ε) χί-
19 μαρον ὑξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. (κ)
20 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ μόχοις ἕνδεκα, κριὰς δύο, ἀμνὸς ἐνιαυσίοις τέσσαρες καὶ δέκα ἀ-
21 μώμους. Ἡ θυσία (λ) αὐτῆς καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς
22 ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ (ε) χίμαρον ὑξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς· αἱ θυσίαι
23 αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ μόχοις δέκα, κριὰς δύο, ἀμνὸς ἐνιαυσίος (ι) τέσσαρες καὶ δέκα ἀμώμους.

Decimam, decimam agno uni, 10
in septem istos agnos. Et hi- 11
cum ex capris unum pro peccato, ad depropitiandum pro vobis; præter illud, quod pro peccato depropitiationis, & holocaustosis jugis. Sacrificium ejus, & libamen ejus juxta vitum in odorem suavitatis, ablatio Domino. Et quintadecimâ die 12
mensis septimi hujus, celebris sancta erit vobis: omne opus servile non facietis. Et celebrate eam, solemnitatem Domino septem diebus. Et adducite holocausto- 13
mata, oblationem in odorem suavitatis Domino, die primâ vitulos ex bobus tres & decem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim: sine macula erunt. Sacrificia eorum similaqo conspersa in oleo: tres de- 14
cimas vitulo uni, tredecim istis vitulis; & duas decimas arieti uni, in duos istos arietes. Decimam, decimam agno uni, in 15
quatuordecim istos agnos. Et 16
hircum ex capris unum pro peccato; præter holocaustosim jugem, sacrificia eorum, & libamina eorum. Et die secundâ 17
vitulos duodecim, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula. Sacrificium eorum, 18
& libamen eorum, vitulis, & arietibus, & agnis, juxta numeram eorum, juxta vitum eorum. Et hircum ex capris unum 19
pro peccato; præter holocaustosim jugem, sacrificia eorum, & libamina eorum. Die tertiâ vi- 20
tulos undecim, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula. Sacrificium eorum, 21
& libamen eorum, vitulis, & arietibus, & agnis, juxta numerum eorum, juxta vitum eorum. Et hircum ex capris unum 22
pro peccato; præter holocaustosim jugem, sacrificia eorum, & libamina eorum. Die quartâ 23
vitulos decem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

MS.A. (ε) χείμαῤῥον (ζ) ἑορτάσετε (η) προσαξετε (θ) Καὶ δέκατον (ι) τεσσαρεσκαίδεκα (κ) Καὶ τῇ (λ) αὐτῶν * τοῖς μόχοις

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et decima una agno uni, sic septem 10
agnis. Et hircum unum caprarum pro pec- 11
cato, præter holocaustum expiatioois, ho-
locaustum pacificum sempiternum, eo-
rumque farinam & libamen. In die quo- 12
que decima quinta mensis hujus septimi,
celebris ac sanctus dies erit vobis, &
omoe opus servile non facietis: agetis au-
tem festum Domino septem diebus. Et 13
offerte holocausta pacifica, sacrifieium
odoris suffitûs Domino, juvencos filios
bovis tredecim, & arietes duos, &
aguos anniculos quatuordecim, in quibus
nullæ sint maculæ. Et oblatio eorum 14
simila subacta oleo, tres decimæ juveno
uni, eodémque modo tredecim juvencis:
& duæ decimæ arieti uni, itidémque duo-
bus arietibus: Et decima una agno uni, 15
pariterque quatuordecim agnis. Et hir-
cum unum caprarum pro peccato, præ-
ter holocaustum pacificum, ejusque fari-
nam & libamen. Et in die secundo ju- 17
vencos bovinos duodecim, & arietes
duos, & agnos anioiculos quatuordecim,
in quibus nullum sit vitium. Præterea 18
farinam & libameo juveneorum & arie-
tum & agnorum, juxta numerum suum
& pro ritu suo. Et hircum unum ca- 19
prarum pro peccato, præter holocaustum
pacificum sempiternum, ejusque farinam
& libamen. Die tertio boves undecim in 20
quibus nulla sit macula. Necnon fari- 21
nam atque libamen boum & arietum
& agnorum juxta numerum & ritum eo-
rum. Et hircum unum caprarum pro 22
peccatis, præter holocaustum pacificum
juge, ejusque farinam & libamen. Die 23
quarto boves decem, & arietes duos,
& agnos anniculos quatuordecim, in quibus nulla sit macula.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

10 עסרונא עסרונא לאמרא חד כן
11 לשבעא אמרין: צפיר־בר־עזין חד
חטאתא בר מחטאת רכפורין
ועלתא תרין אמרא ומנחתה ונסכיהון:
12 ובחמשת עסרא יומא לירחא
שביעאה מערע קדיש יהי לכון כל־
עבידת פולחן לא תעבדון ותחגון
13 חגא קדם יי שבעא יומין: ותקרבון
עלתא קורבן דמתקבל ברעוא קדם
יי תורין בני־תורי תלת עסר דכרין
תרין אמרין בני־שנא ארבעה עסר
שלמין יהון: ומנחתהון סולתא
14 דפילא במשח תלתא עסרונין
לתורא חד לתלתא עסר תורין
דכרין עסרונין לדכרא חד לתרין
דכרין: ועסרונא עסרונא לאמרא
15 חד לארבעה עסר אמרין: וצפיר־
בר־עזין חד חטאתא בר מעלת
תדירא ומנחתה ונסכה: וביומא
16 תניינא תורין בני־תורי תרי עסר
דכרין תרין אמרין בני־שנא
17 ארבעה עסר שלמין: ומנחתהון
ונסכיהון לתורין לדכרין ולאמרין
בסניניהון כדחזי: וצפיר־בר־עזין
18 חד חטאתא בר מעלת תדירא
ומנחתה ונסכיהון: וביומא
19 תליתאה תורין חד־עסר דכרין
תרין אמרין בני־שנא אדבעא
עסר שלמין: ומנחתהון ונסכיהון
20 לתורין לדכרין ולאמרין בסניניהון
כדחזי: וצפירא דחטאתא חד בר־
21 מעלת תדירא ומנחתה ונסכה:
22 וביומא רבעאה תורין עסרא
דכרין תרין אמרין בני־שנא
23 ארבעה עסר שלמין:

10 Et singulas decimas per sin-
11 gulos agnos: sic fiet per septem
agnos. Hircum de capris
unum pro peccato: absque sa-
crificio quod offertur pro pec-
cato in expiationibus, & ho-
locaustum sempiternum; &
munus ejus, & libamina eo-
12 rum. Et in quintadecima die
mensis septimi invocatio san-
cta erit vobis; omne opus ser-
vile non facietis: & celebra-
13 bitis solennitatem coram Do-
mino septem diebus. Et offe-
retis holocaustum oblationis
& suscipitur voluntariè co-
ram Domino; vitulos de bo-
bus tredecim, arietes duos,
agnos anniculos quatuorde-
14 cim, immaculati erunt. Et in
muncre eorum tres decimas
similæ conspersæ oleo, per
unumquemque vitulum tre-
decim vitulorum; duas deci-
mas per unumquemque ariem
duorum arietum. Et singu-
las decimas per unumquem-
que agnum quatuordecim
15 agnorum. Et hircum de capris
unum pro peccato: præter ho-
locaustum juge, & munus ejus,
16 & libamen ejus. Et in die se-
cundo offeretis vitulos de bo-
bus duodecim, arietes duos,
agnos anniculos immaculatos
17 quatuordecim. Et munera eo-
rum & libamina eorum, per
vitulos, & per arietes & per
agnos, sicut decet juxta nu-
18 merum eorum. Et hircum de
capris unum pro peccato: præ-
ter holocaustum sempiternum;
& munus ejus, & libamina eo-
19 rum. Et in die tertio offeretis
vitulos de bobus undecim, ari-
etes duos, agnos anniculos
immaculatos quatuordecim.
20 Et munus eorum & libamina
eorum, per vitulos, & per ari-
etes & per agnos, sicut decet
21 juxta numerum eorum. Et hir-
cum pro peccato unum: absq;
jugi holocausto; & munere
22 ejus, & libamine ejus. In die
autem quarto offeretis vitu-
los decem, arietes duos, agnos
23 anniculos immaculatos quatuordecim.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

10 * צ׳ס׳ע׳ש׳ר׳ע׳ש׳ר׳ א׳ל׳ א׳מ׳ר׳א׳ ח׳ד׳ כ׳ן׳
11 ל׳ש׳ב׳ע׳א׳ א׳מ׳ר׳ין׳ צ׳פ׳י׳ר׳־ב׳ר׳ ע׳ז׳ין׳ ח׳ד׳
ח׳ט׳א׳ת׳א׳ ב׳ר׳ מ׳ח׳ט׳א׳ת׳ ר׳כ׳פ׳ו׳ר׳ין׳
ו׳ע׳ל׳ת׳א׳ ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳א׳ ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ ו׳נ׳ס׳כ׳י׳ה׳ן׳:
12 ** ו׳ב׳ח׳מ׳ש׳ת׳ ע׳ס׳ר׳ י׳ו׳מ׳א׳ ל׳י׳ר׳ח׳א׳
ש׳ב׳י׳ע׳א׳ מ׳ע׳ר׳ע׳ ק׳ד׳י׳ש׳ י׳ה׳י׳ ל׳כ׳ו׳ כ׳ל׳־
ע׳ב׳י׳ד׳ת׳ פ׳ו׳ל׳ח׳ן׳ ל׳א׳ ת׳ע׳ב׳ד׳ו׳ן׳ ו׳ת׳ח׳ג׳ו׳ן׳
13 ** ח׳ג׳א׳ ק׳ד׳ם׳ י׳י׳ ש׳ב׳ע׳א׳ י׳ו׳מ׳י׳ן׳: ו׳ת׳ק׳ר׳ב׳ו׳ן׳
ע׳ל׳ת׳א׳ ק׳ו׳ר׳ב׳ן׳ ד׳מ׳ת׳ק׳ב׳ל׳ ב׳ר׳ע׳ו׳א׳ ק׳ד׳ם׳
י׳י׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ת׳ו׳ר׳י׳ ת׳ל׳ת׳ ע׳ס׳ר׳ ד׳כ׳ר׳י׳ן׳
ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ש׳נ׳א׳ א׳ר׳ב׳ע׳ ע׳ס׳ר׳
ש׳ל׳מ׳י׳ן׳ י׳ה׳ו׳ן׳: ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ו׳ן׳ ס׳ו׳ל׳ת׳א׳
14 ** ד׳פ׳י׳ל׳א׳ ב׳מ׳ש׳ח׳ ת׳ל׳ת׳א׳ ע׳ס׳ר׳ו׳ן׳
ל׳ת׳ו׳ר׳א׳ ח׳ד׳ ל׳ת׳ל׳ת׳א׳ ע׳ס׳ר׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳
ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ע׳ס׳ר׳ו׳ן׳ ל׳ד׳כ׳ר׳א׳ ח׳ד׳ ל׳ת׳ר׳י׳ן׳
ד׳כ׳ר׳י׳ן׳: ו׳ע׳ס׳ר׳ו׳נ׳א׳ ע׳ס׳ר׳ו׳נ׳א׳ ל׳א׳מ׳ר׳א׳
15 ** ח׳ד׳ ל׳א׳ר׳ב׳ע׳ה׳ ע׳ס׳ר׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳: ו׳צ׳פ׳י׳ר׳־
ב׳ר׳־ע׳ז׳י׳ן׳ ח׳ד׳ ח׳ט׳א׳ת׳א׳ ב׳ר׳ מ׳ע׳ל׳ת׳ ת׳ד׳י׳ר׳א׳
ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ ו׳נ׳ס׳כ׳ה׳: ו׳ב׳י׳ו׳מ׳א׳
16 ** ת׳נ׳י׳נ׳א׳ ת׳ו׳ר׳ין׳ ב׳נ׳י־ת׳ו׳ר׳י׳ ת׳ר׳י׳ ע׳ס׳ר׳
ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ש׳נ׳א׳
17 ** א׳ר׳ב׳ע׳ ע׳ס׳ר׳ ש׳ל׳מ׳י׳ן׳: ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ו׳ן׳
ו׳נ׳ס׳כ׳י׳ה׳ן׳ ל׳ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ל׳ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ו׳ל׳א׳מ׳ר׳י׳ן׳
ב׳ס׳נ׳י׳נ׳י׳ה׳ן׳ כ׳ד׳ח׳ז׳י׳: ו׳צ׳פ׳י׳ר׳־ב׳ר׳־ע׳ז׳י׳ן׳
18 ** ח׳ד׳ ח׳ט׳א׳ת׳א׳ ב׳ר׳ מ׳ע׳ל׳ת׳ ת׳ד׳י׳ר׳א׳
ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ ו׳נ׳ס׳כ׳י׳ה׳ן׳: ו׳ב׳י׳ו׳מ׳א׳
19 ** ת׳ל׳י׳ת׳א׳ת׳א׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ח׳ד׳־ע׳ס׳ר׳ ד׳כ׳ר׳י׳ן׳
ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ש׳נ׳א׳ א׳ד׳ב׳ע׳א׳
ע׳ס׳ר׳ ש׳ל׳מ׳י׳ן׳: ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ו׳ן׳ ו׳נ׳ס׳כ׳י׳ה׳ן׳
20 ** ל׳ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ל׳ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ו׳ל׳א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳ס׳נ׳י׳נ׳י׳ה׳ן׳
כ׳ד׳ח׳ז׳י׳: ו׳צ׳פ׳י׳ר׳א׳ ד׳ח׳ט׳א׳ת׳א׳ ח׳ד׳ ב׳ר׳־
21 מ׳ע׳ל׳ת׳ ת׳ד׳י׳ר׳א׳ ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ ו׳נ׳ס׳כ׳ה׳:
22 ** ו׳ב׳י׳ו׳מ׳א׳ ר׳ב׳ע׳א׳ת׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ע׳ס׳ר׳א׳
ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ש׳נ׳א׳
23 ** א׳ר׳ב׳ע׳ ע׳ס׳ר׳ ש׳ל׳מ׳י׳ן׳:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

10 Et singulas decimas agno vni
pro septem agnis. Hircum
11 quoque de capris unum pro
peccato præter sacrificiũ pro
peccato expiationum, et holo-
caustum juge, & oblationem
ejus, & libamina ejus. De-
12 cimâ verò quintâ die mensis
septimi huj⁹ convocatio san-
cta erit vobis: nullum opus
servile facietis, sed festum
celebrabitis Domino septem
13 diebus. Offeretis etiam holo-
caustum, sacrificium igitum
in odorẽ suavitatis Domino,
vitulos filios bovis tredecim,
arietes duos, agnos annicu-
los quatuordecim: hæc imma-
14 culata erunt vobis. Et obla-
tionem eorum, similæ consper-
sæ oleo tres decimas uniculi,
vitulo in tredecim vitulos, &
duas decimas unicuique ari-
15 eti in duos arietes. Et singu-
las decimas unicuique agno
in quatuordecim agnos, et li-
bamina eorũ. Hircum quoq;
16 de capris unum pro peccato,
præter holocaustum juge, &
oblationem ejus, & libamina
17 ejus. Die autem secundo, vi-
tulos filios bovis duodecim,
arietes duos, agnos anniculos
quatuordecim immaculatos.
Et oblationem eorum, & liba-
18 mina eorum, vitulis arietibus
& agnis juxta numerum eo-
rum pro consuetudine. Hir-
19 cum quoque de capris unum
pro peccato, præter holocau-
stum juge, & oblationem ej⁹,
& libamina ejus. Die verò
20 tertiâ, vitulos undecim, ari-
etes duos, agnos anniculos
quatuordecim immaculatos.
Et oblationem eorum, & li-
21 bamina eorum, vitulis arie-
tibus & agnis juxta numerũ
eorum pro consuetudine. Hir-
22 cum quoque de capris unum
pro peccato præter sacrificiũ
juge, et oblationẽ ejus, et liba-
mina ejus. Et die quartâ, 23
vitulos decem, arietes duos,
agnos anniculos quatuordecim
immaculatos.

VERSIO SAMARITANA.

10 * צ׳ס׳ע׳ש׳ר׳ע׳ש׳ר׳ א׳ל׳ א׳מ׳ר׳א׳ ח׳ד׳ כ׳ן׳
11 * ל׳ש׳ב׳ע׳א׳ א׳מ׳ר׳ין׳ צ׳פ׳י׳ר׳־ב׳ר׳ ע׳ז׳ין׳ ח׳ד׳
ח׳ט׳א׳ת׳א׳ ב׳ר׳ מ׳ח׳ט׳א׳ת׳ ר׳כ׳פ׳ו׳ר׳ין׳
ו׳ע׳ל׳ת׳א׳ ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳א׳ ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ ו׳נ׳ס׳כ׳י׳ה׳ן׳:
12 ** ו׳ב׳ח׳מ׳ש׳ת׳ ע׳ס׳ר׳ י׳ו׳מ׳א׳ ל׳י׳ר׳ח׳א׳
ש׳ב׳י׳ע׳א׳ מ׳ע׳ר׳ע׳ ק׳ד׳י׳ש׳ י׳ה׳י׳ ל׳כ׳ו׳ כ׳ל׳־
ע׳ב׳י׳ד׳ת׳ פ׳ו׳ל׳ח׳ן׳ ל׳א׳ ת׳ע׳ב׳ד׳ו׳ן׳ ו׳ת׳ח׳ג׳ו׳ן׳
13 ** ח׳ג׳א׳ ק׳ד׳ם׳ י׳י׳ ש׳ב׳ע׳א׳ י׳ו׳מ׳י׳ן׳: ו׳ת׳ק׳ר׳ב׳ו׳ן׳
ע׳ל׳ת׳א׳ ק׳ו׳ר׳ב׳ן׳ ד׳מ׳ת׳ק׳ב׳ל׳ ב׳ר׳ע׳ו׳א׳ ק׳ד׳ם׳
י׳י׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ת׳ו׳ר׳י׳ ת׳ל׳ת׳ ע׳ס׳ר׳ ד׳כ׳ר׳י׳ן׳
ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ש׳נ׳א׳ א׳ר׳ב׳ע׳ ע׳ס׳ר׳
ש׳ל׳מ׳י׳ן׳ י׳ה׳ו׳ן׳: ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ו׳ן׳ ס׳ו׳ל׳ת׳א׳
14 ** ד׳פ׳י׳ל׳א׳ ב׳מ׳ש׳ח׳ ת׳ל׳ת׳א׳ ע׳ס׳ר׳ו׳ן׳
ל׳ת׳ו׳ר׳א׳ ח׳ד׳ ל׳ת׳ל׳ת׳א׳ ע׳ס׳ר׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳
ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ע׳ס׳ר׳ו׳ן׳ ל׳ד׳כ׳ר׳א׳ ח׳ד׳ ל׳ת׳ר׳י׳ן׳
ד׳כ׳ר׳י׳ן׳: ו׳ע׳ס׳ר׳ו׳נ׳א׳ ע׳ס׳ר׳ו׳נ׳א׳ ל׳א׳מ׳ר׳א׳
15 ** ח׳ד׳ ל׳א׳ר׳ב׳ע׳ה׳ ע׳ס׳ר׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳: ו׳צ׳פ׳י׳ר׳־
ב׳ר׳־ע׳ז׳י׳ן׳ ח׳ד׳ ח׳ט׳א׳ת׳א׳ ב׳ר׳ מ׳ע׳ל׳ת׳ ת׳ד׳י׳ר׳א׳
ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ ו׳נ׳ס׳כ׳ה׳: ו׳ב׳י׳ו׳מ׳א׳
16 ** ת׳נ׳י׳נ׳א׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ת׳ו׳ר׳י׳ ת׳ר׳י׳ ע׳ס׳ר׳
ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ש׳נ׳א׳
17 ** א׳ר׳ב׳ע׳ ע׳ס׳ר׳ ש׳ל׳מ׳י׳ן׳: ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ו׳ן׳
ו׳נ׳ס׳כ׳י׳ה׳ן׳ ל׳ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ל׳ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ו׳ל׳א׳מ׳ר׳י׳ן׳
ב׳ס׳נ׳י׳נ׳י׳ה׳ן׳ כ׳ד׳ח׳ז׳י׳: ו׳צ׳פ׳י׳ר׳־ב׳ר׳־ע׳ז׳י׳ן׳
18 ** ח׳ד׳ ח׳ט׳א׳ת׳א׳ ב׳ר׳ מ׳ע׳ל׳ת׳ ת׳ד׳י׳ר׳א׳
ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ ו׳נ׳ס׳כ׳י׳ה׳ן׳: ו׳ב׳י׳ו׳מ׳א׳
19 ** ת׳ל׳י׳ת׳א׳ת׳א׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ח׳ד׳־ע׳ס׳ר׳ ד׳כ׳ר׳י׳ן׳
ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ש׳נ׳א׳ א׳ד׳ב׳ע׳א׳
ע׳ס׳ר׳ ש׳ל׳מ׳י׳ן׳: ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ו׳ן׳ ו׳נ׳ס׳כ׳י׳ה׳ן׳
20 ** ל׳ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ל׳ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ו׳ל׳א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳ס׳נ׳י׳נ׳י׳ה׳ן׳
כ׳ד׳ח׳ז׳י׳: ו׳צ׳פ׳י׳ר׳א׳ ד׳ח׳ט׳א׳ת׳א׳ ח׳ד׳ ב׳ר׳־
21 מ׳ע׳ל׳ת׳ ת׳ד׳י׳ר׳א׳ ו׳מ׳נ׳ח׳ת׳ה׳ ו׳נ׳ס׳כ׳ה׳:
22 ** ו׳ב׳י׳ו׳מ׳א׳ ר׳ב׳ע׳א׳ת׳ ת׳ו׳ר׳י׳ן׳ ע׳ס׳ר׳א׳
ד׳כ׳ר׳י׳ן׳ ת׳ר׳י׳ן׳ א׳מ׳ר׳י׳ן׳ ב׳נ׳י־ש׳נ׳א׳
23 ** א׳ר׳ב׳ע׳ ע׳ס׳ר׳ ש׳ל׳מ׳י׳ן׳:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 * وعسر لكل حمل من السبعة * وعنود من الماعز للذكاة * ماحلا ذكاة العفران * وفريان الدايم *
11 وبرهما * ومراجهما * وفي اليوم الخامس عسر منه فليكن لكم اسم مقدس * وكل صناعة مكسب
12 لا تعملوا * وتجوا حجا لله سبعة ايام * وقربوا قربانا مقبولا مرضيا عند الله ثلاثة عسر ربا من البقر
13 وكبشين * واربعة عسر حملان بنت سنة صحاحا * ومعها من البر سميذ ملتوت بدهن * ثلاثة اعشار
14 لكل رب من الثلاثة عسر * وعسران لكل كبش من الكبشين * وعسر لكل حمل من الاربعة
15 عسر * وعنود من الماعز للذكاة * سوي العفران الدايم * وبن ومراجه * وفي اليوم الثاني اثنا
16 عسر ربا وكبشان * واربعة عسر حملا بنو سنة صحاح * وبرها ومراجها للربوت وللكبشين والحملان
17 باحصائها على السبيل * وعنود للذكاة * سوي العفران الدايم * وبن ومراجه * وفي
18 اليوم الثالث احد عسر ربا * وكبشان * واربعة عسر حملا بنو سنة صحاح * وبرها
19 ومراجها للربوت وللكبشين والحملان باحصائها على السبيل * وعنود للذكاة * سوي
20 العفران الدايم * وبن ومراجه * وفي اليوم الرابع عسر ربوت * وكبشان * واربعة عسر
23 حملا بنو سنة صحاح *

Et decimã pro unoquoque agno ex sip'em. 10
Et hædum ex capris in expiationem, præ- 11
ter expiationem indulgentiæ, & sacrificium sempiternum, ac frumentum utriusq;, eorumque temperamentum. Et in die 12
quintadecima ex ipso, sit vobis nomen sanctum; & omne opus lucri ne facietis, & celebrabitis solennitatem Deo septem diebus.
Et offerte sacrificium acceptum placabile 13
apud Deum, tredecim vitulos de bobus, & duos arietes, & quatuordecim agnos filios unius anni integros. Et cum ipsis ex 14
frumento similam subactam oleo, tres decimas cuilibet ex duobus arietibus, Et de- 15
cimam unam unicuique agno ex quatuordecim. Et hædum ex capris in expiatio- 16
nem, præter sacrificium sempiternum, & frumentum ejus, ac temperamentum ipsius.
Et in die secundo, duodecim vitulos, & 17
duos arietes, & quatuordecim agnos anniculos integros. Et triticum eorum, atque 18
temperamentum eorum, pro vitulis, & duobus arietibus, atque agnis, juxta numerum eorum, de more. Et hædum 19
pro expiatione, ultra sacrificium perpetuum; & triticum ejus, & temperamentum ipsius. Et in die tertio, un- 20
decim vitulos, & duos arietes, & quatuordecim agnos anniculos integros.
Et triticum eorum, atque tempera- 21
mentum eorum pro vitulis, & duobus arietibus, atque agnis, juxta numerum eorum, de more. Et hædum pro expi- 22
atione, ultra sacrificium perpetuum; & triticum ejus, & temperamentum ipsius. Et in die quarto, decem vitulos, 23
& duos arietes, & quatuordecim agnos anniculos integros.

ספר במדבר: כט

24 מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לְפָרִים לָאֵילִם
24 unum caprarum hircum Et judicium juxta eorum numero in agnos ad &
25 וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
25 ejus libamen & ejus manus jugem ascensionem præter peccatorum
חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:
filio agnos duos arietes novem juveneos quinta die In Et
26 וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים חֲשִׁעָה אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־
26 corû libamina & eorû manus Et integros quatuordecim anni
שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
judicium juxta eorum numero in agnos ad & arietes ad juvencos ad
27 לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִّשְׁפָּט:
27 ejus manus & jugem ascensionem præter unum peccati hircum Et
28 וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
28 arietes octo juvencos sexta die In Et ejus libamen &
וְנִסְכָּהּ: וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנֶה אֵילִם
integros quatuordecim anni filiei agnos duos
29 שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:
29 agnos ad & arietes ad juvencos ad corû libamina & corû manus Et
30 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים
30 præter unum peccati hircum Et judicium juxta eorû numero in
31 בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד
31 septima die In Et ejus libamina & ejus manus jugem ascensionem
עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ: וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
32 quatuordecim anni filiei agnos duos arietes septem juvencos
32 פָּרִים שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
arietes ad juvencos ad corû libamina & corû manus Et integros
33 תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם
33 peccati hircum Et corû judicium juxta eorû numero in agnos ad &
34 וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּטָם: וּשְׂעִיר חַטָּאת
34 ejus libamen & ejus manus jugem ascensionem præter unum
אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:
servitutis justi eorum linimen vobis erit vetemio octava die In
35 בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
35 odoris ignis jugem ascensionem facietis ad propinquare Et facietis non
35 לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֶּׁה רֵיחַ
anni filiei agnos unum arietem, unum juvencum DOMINO quietis
נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר אֵיל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
juvencum ad corû libamina & corum manus integros septem
37 שִׁבְעָה תְּמִימִם: מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר
37 Hircum Et judicium juxta eorum numero in agnos ad & arietem ad
38 לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר
38 ejus libamen & ejus manus jugem ascensionem præter unum peccati
חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:
vestra vota præter vestris statutis temporib. in DOMINO facietis Ista
39 אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנְּדָרֵיכֶם
39 vestris mercedibus & vestris ascensionibus in vestra spontanea &
וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם לְמִנְחֹתֵיכֶם
vestris pacificis & vestris libaminibus &
וְלִנְסָכֵיכֶם וּלְשַׁלְמֵיכֶם:

Versio VULG. LAT.

24 Sacrificiáque & libamina singulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabi-
25 tis. Et hircum pro peccato, absque holocausto sempiterno, sacrificióque ejus & li-
26 bamiae. Die quinto offeretis vitulos novem, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim.
27 Sacrificiáque & libamina singulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis. Et hircum pro
28 peccato, absque holocausto sempiterno, sacrificióque ejus & libamine. Die sexto offeretis vitulos octo, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuorde-
30 cim. Sacrificiáque & libamina singulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis. Et hircum pro peccato, absque holocausto sempiterno, sacrificióque ejus & libamine. Die septimo offeretis vitulos septem, & arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuorde-
33 cim. Sacrificiáque & libamina singulorum per vitulos & arietes & agnos ritè
34 celebrabitis. Et hircum pro peccato, absque holocausto sempiterno, sacrificióque ejus
35 & libamine. Die octavo, qui est celeberrimus, omne opus servile non facietis, Offe-
36 rentes holocaustum in odorem suavissimum Domino, vitulum unum, arietem unum, agnos anniculos imma-
37 culatos septem. Sacrificiáque & libamina singulorum per vitulos & arietes &
38 agnos ritè celebrabitis. Et hircum pro peccato, absque holocausto sempiterno, sacri-
39 ficióq; ejus & libamine. Hæc offeretis Domino in solennitatibus vestris: præter vota & oblationes spontaneas in holocausto, in sacrificio, in libamine, & in hostiis pacificis.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

24 Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς
μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ
ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐ-
25 τῶν. Καὶ (ε) χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ
ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διη-
26 παντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ
αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχοι ἐν-
νέα, κριοὶ δύο, ἀμνὸς ἐνιαυσίους (ι) τέσ-
27 σαρας καὶ δέκα ἀμώμους. Αἱ θυσίαι αὐτῶν
καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς
28 κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐ-
τῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ (ε)
χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴ
τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ
29 θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ μόσχοι ὀκτὼ, κριοὶ δύο,
ἀμνὸς ἐνιαυσίους (μ) δεκατέσσαρας ἀμώ-
30 μους. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐ-
τῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀ-
μνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν
31 σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ (ε) χίμαρον ἐξ
αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλο-
καυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι
32 αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ἑβδόμῃ μόσχοι ἑπτὰ, κριοὶ δύο, ἀμνὸς ἐνι-
33 αυσίους (ν) δεκατέσσαρας ἀμώμους. Αἱ θυσίαι
αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς
κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατ᾽ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατ᾽
34 τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ (ε) χίμαρον ἐξ αἰγῶν
ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως
τῆς διαπαντὸς· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ
35 αὐτῶν. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον ἔ-
σται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσε-
36 τε· καὶ προσάξετε (ξ) ὁλοκαυτώμαλα
εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καρπώματα τῷ κυρίῳ
μόχον ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνὸς ἐνιαυσίους
37 ἑπτὰ ἀμώμους. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπον-
δαὶ αὐτῶν τῷ μόχῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τοῖς
ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν
38 σύγκρισιν αὐτῶν. Καὶ (ο) χίμαρον ἐξ αἰγῶν
ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσε-
ως διαπαντὸς· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπον-
39 δαὶ αὐτῶν. Ταῦτα ποιήσετε (ο) κυρίῳ ἐν
ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν,
καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα
ὑμῶν, καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν, καὶ τὰς σπον-
δὰς ὑμῶν, καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν.

Sacrificia eorum, & libamina eorum, vitulis, & arietibus, & agnis, juxta numerum eorum, juxta ritum eorum. Et hircum ex capris unum pro peccato, præter holocaustosim jugem, sacrificia eorum, & libamina eorum. Die quintâ vitulos novem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula. Sacrificia eorum, & libamina eorum, vitulis, & arietibus, & agnis, juxta numerum eorum, juxta ritum eorum. Et hircum ex capris unum pro peccato; præter holocaustosim jugem, sacrificia eorum, & libamina eorum. Die sextâ vitulos octo, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula. Sacrificia eorum, & libamina eorum, vitulis, & arietibus, & agnis, juxta numerum eorum, juxta ritum eorum. Et hircum ex capris unum pro peccato; præter holocaustosim jugem, sacrificia eorum, & libamina eorum. Die septimâ vitulos septem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula. Sacrificia eorum, & libamina eorum, vitulis, & arietibus, & agnis, juxta numerum eorum, juxta ritum eorum. Et hircum ex capris unum pro peccato; præter holocaustosim jugem, sacrificia eorum, & libamina eorum. Die octavâ (b) Exodium erit vobis. Omne opus servile non facietis in ea. Et adducetis holocaustomata in odorem suavitatis, oblationes Domino, vitulum unum, arietem unum, agnos anniculos septem sine macula. Sacrificia eorum, & libamina eorum, vitulo, & ariete, & agnis, juxta numerum eorum, juxta ritum eorum. Et hircum ex capris unum pro peccato; præter holocaustosim jugem, sacrificia eorum, & libamina eorum. Hæc facietis Domino in solennitatibus vestris; (c) exceptis votis vestris, & spontanea vestra, & holocaustomata vestra, & sacrificia vestra, & libamina vestra, & salutaria vestra.

MS.A. (μ) τεσσαρεσκαίδεκα (ν) τεσσαρεσκαίδεκα (ξ) ὁλοκαυτώμαλα καρπώμαλα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυείῳ (ο) τῷ κυρίῳ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 ܡܢܚܬܗܘܢ ܘܢܣܟܝܗܘܢ ܠܬܪܝܢ ܠܐܝܠܐ ܘܠܟܒܫܐ ܕܡܣܦܪܗܘܢ ܟܡܫܦܛܐ ܘܫܥܝܪ ܥܙܝܐ ܚܕ ܠܚܛܝܬܐ
25 ܡܢܚܬܗ ܘܢܣܟܗ ܕܡܢܝ ܕܥܠܬܐ ܕܬܡܝܕܐ ܕܠܒܪ ܡܢܚܬܗ ܘܢܣܟܗ ܘܫܥܝܪ ܚܛܝܬܐ ܚܕ ܡܢ ܥܠ ܚܛܝܬ ܥܠ ܚܛܝܬ ܕܥܠ ܚܛܝܬ ܕܥܠ ܚܛܝܬ ܕ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

24 מנחתהון ונסכיהון לתורין לדכרין
ולאמרין במנייניהון כד חזיין: וצפיר
25 בר עזין חד חטאתא בר מעלת
תדירא מנחתה ונסכה: וביומא
26 חמשאה תורין תשעה דכרין חדין
אמרין בני שנין ארבעה עשר
27 שלמין: ומנחתהון ונסכיהון לתורי
לדכרי ולאמרי במנייניהון כד
28 חזי: וצפירא דחטאתא חד בר
מעלת תדירא ומנחתה ונסכה:
29 וביומא שתיתאה תורין חמניא
דכרין חדין אמרין בני
30 ארבעה עסר שלמין: ומנחתהון
ונסכיהון לתורי לדכרי ולאמרי
31 במנייניהון כד חזי: וצפירא
דחטאתא חד בר מעלת תדירא
32 מנחתה ונסכה: וביומא שביעאה
תורין שבעה דכרין חדין אמרין
בני שנין ארבעה עסר שלמין:
33 ומנחתהון ונסכיהון לתורי לדכרי
ולאמרי במנייניהון כד חזי לזהון:
34 וצפירא דחטאתא חד בר מעלת
35 תדירא מנחתא ונסכה: ביומא
תמינאה כנישין תהי לכון כל
עבידת פולחן לא תעבדון:
36 ותקרבון עלתא קרבן דמתקבל
ברעוא קדם יי תור חד דכר חד
אמרין בני שנה שבעה שלמין:
37 מנחתהון ונסכיהון לתורא לדכרא
ולאמרין במנייניהון כד חזי:
38 וצפירא דחטאתא חד בר מעלת
39 תדירא ומנחתה ונסכה: אלין
תעבדון קדם יי במועריכון כד
מערריכון ונדבותיכון לעלותכון
ולמנחתיכון ולנסכיכון ולנכסת
קדשיכון:

24 Et munus eorum & libamina eorum, per vitulos, & per arietes & per agnos, sicut decet
25 juxta numerum eorum. Et hircum de capris unum pro peccato: absque jugi holocausto, & munere ejus, & liba-
26 mine ejus. Et in die quinto offeretis vitulos novem, arietes duos, agnos anniculos im-
27 maculatos quatuordecim. Et munus eorum & libamina eorum, per vitulos, & per arietes
28 et per agnos, sicut decet juxta numerum eorum. Et hircum unum pro peccato: absque ju-
gi holocausto, & munere ejus, & libamine ejus. Et in die sex-
29 to vitulos octo, arietes duos, agnos anniculos immaculatos
30 quatuordecim. Et munus eorum & libamina eorum, per vitulos, & per arietes & per agnos, sicut decet juxta nume-
31 rum eorum. Et hircum unum pro peccato: absque jugi holocausto, & munere ejus, & libamine ejus. Et in die septi-
32 mo vitulos septem, arietes duos, agnos anniculos immacula-
33 tos quatuordecim. Et munus eorum & libamina eorum, per vitulos, & per arietes & per agnos, sicut decet juxta nume-
34 rum eorum. Et hircum unum pro peccato: absque jugi holocausto, & munere ejus, &
35 libamine ejus. In die octavo collectæ erunt vobis: omne opus servile non facietis. Et
36 offeretis holocaustum in oblationem quæ suscipitur voluntarie coram Domino, vitulum unum, arietem unum, agnos
37 anniculos immaculatos septé. Et munus eorum & libamina eorum, per vitulum, & per arietem & per agnum, sicut de-
38 cet juxta numerum eorum. Et hircum pro peccato unum: absque jugi holocausto, & munere ejus, & libamine ejus.
39 Hæc offeretis coram Domino in solennitatibus vestris: præter vota vestra & oblationes spontaneas vestras, in holo-
caustis vestris, & in muneribus vestris, et in libaminibus in hostiis sanctificatis vestris. &

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

24 ושלבאאצ׳ גלגזמזמש׳ בבמשש׳ בבמשש׳ צבעמש׳ שש׳
25 אאש׳ משבב׳ ד׳ אאמשד׳ ד׳ ד׳

ספר במדבר: ל

CAP. XXX.

1 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל
praecepit quæ omnia secundùm ,Israel filios ad Moseh dixit &
אֲשֶׁר־צִוָּה
exemplum capita ad Moseh est locutus Et ,Moseh Dominus
2 יהוה אֶת־מֹשֶׁה: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת
,DOMINUS præcepit quod verbum Hoc : dicendo ,Israel filios ad
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יהוה:
,juramentum juraverit vel ,Domino votum voverit cùm vir
3 אִישׁ כִּי־יִדֹּר נֶדֶר לַיהוה אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה
omne secundùm ,suũ verbũ polluet oon, suã animam super ligamen ligando
לֶאֱסֹר אִסָּר עַל־נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל־
,DOMINO votũ voverit cùm mulier Et ,faciet ,suo ore de egrediens
הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה: 4 וְאִשָּׁה כִּי־תִדֹּר נֶדֶר לַיהוה
audierit Et : suũ patrimũ in sui patria domo in ligamine se ligaverit &
וְאָסְרָה אִסָּר בְּבֵית אָבִיהָ בִּנְעֻרֶיהָ: 5 וְשָׁמַע
,suã animã super se ligavit quo ,ejus ligamẽ &, ejus votũ ,ej pater
אָבִיהָ אֶת־נִדְרָהּ וֶאֱסָרָהּ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ
ligamen omne & : sua vota omnia stabunt & : ejus pater ei obstiterit &
וְהֶחֱרִישׁ לָהּ אָבִיהָ: וְקָמוּ כָל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר
omnibilaverit si Et ,stabit ,suam animam super se ligavit quo
אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם: 6 וְאִם־הָנִיא
quibus ,ej ligamina & ,ej votã omnia se audire die in illud ejus pater
אָבִיהָ אוֹתָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר
quia ,ei parcet Dominus & : stabit non ,suam animã super se ligavit
אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם וַיהוה יִסְלַח לָהּ כִּי
ej votũ & ,viro fuerit existendo si Et ,illud ejus pater omnibilaverit
הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ: 7 וְאִם־הָיוֹ תָהֵיוּ לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ
: suã animã super se ligavit quibus ,suorum laborum prolatio vel ,eam super
עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ:
; ej votã stabunt & ,ei obstiterit & , se audire die in ,ejus vir audivit Et
8 וְשָׁמַע אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ וְקָמוּ נְדָרֶיהָ
stabunt ,suam animam super se ligavit quibus ejus ligamina &
וֶאֱסָרָהּ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּמוּ:
instregerit & ,illud omnibilaverit ,ejus virum audire die in si Et
9 וְאִם בְּיוֹם שָׁמְעוֹ אִישָׁהּ יָנִיא אוֹתָהּ וְהֵפֵר אֶת־
se ligavit quibus ,ejus labiorũ prolationem & ,eam super quod, ejus votũ
נִדְרָהּ אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֶת מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה
viduæ votum Et ,ei parcet DOMINUS &, suã animã super
עַל־נַפְשָׁהּ וַיהוה יִסְלַח לָהּ: 10 וְנֶדֶר אַלְמָנָה
,eam super stabit ,suam animã super se ligavit quo omne ,expulsæ &
וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ:
super ligamine se ligaverat vel ,voverat suã viri domi si Et
11 וְאִם־בֵּית אִישָׁהּ נָדָרָה אוֹ אָסְרָה אֶסֶר עַל־
non ,ei obstrueret & ,ejus vir audierat Et : juramento in suã animam
נַפְשָׁהּ בִּשְׁבֻעָה: 12 וְשָׁמַע אִישָׁהּ וְהֶחֱרִשׁ לָהּ לֹא
quo ligamen omne & ,ejus vota omnia stabunt & : illud omnibilaverit
הֵנִיא אֹתָהּ וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אֵסֶר אֲשֶׁר
,stabit ,suam animam super se ligavit
אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם:

Versio VULG. LAT.

CAP. XXX.

1 NArravitque Moyses filiis Israel omnia quæ ei
2 Dominus imperârat. Et
locutus est ad principes
tribuum filiorum Israël,
Iste est sermo quem præ-
3 cepit Dominus. Si quis
virorum votum Domino
voverit, aut se constrin-
xerit juramento: non fa-
ciet irritũ verbũ suũ; sed
omne quod promisit, im-
4 plebit. Mulier si quid-
piam voverit, & se con-
strinxerit juramento, quæ
est in domo patris sui,
& in ætate adhuc pu-
ellari: si cognoverit
pater votum quod pol-
licita est, & juramen-
5 tum quo obligavit ani-
mam suam, & tacuerit,
voti rea erit. Quidquid
pollicita est & juravit,
6 opere complebit. Sin
autem, statim ut audie-
rit, contradixerit pater:
& vota & juramenta ejus
irrita erunt, nec obnoxia
tenebitur sponsioni, eò
quòd contradixerit pater.
7 Si maritum habuerit, &
voverit aliquid, & se-
mel de ore ejus verbum
egrediens animam ejus ob-
8 ligaverit juramento; Quo
die audierit vir, & non
contradixerit, voti rea erit,
reddétq; quodcunque pro-
9 miserat. Sin autem audi-
ens statim contradixerit, &
irritas fecerit pollicitatio-
nes ejus, verbâque quibus
obstrinxerat animam suam:
propitius erit ei Dominus.
10 Vidua & repudiata quid-
quid voverint, reddent.
11 Uxor in domo viri cùm se
voto constrinxerit & jura-
12 mento, Si audierit vir, &
tacuerit, nec contradixerit
sponsioni, reddet quod-
cunque promiserat.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. λ'. CAP. XXX.

1 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κατὰ (α) πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος
2 τῷ Μωυσῆ. Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων, Τοῦτό ἐστι ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος.
3 Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν (β) κυρίῳ, ἢ ὁρίσῃ ὅρκον, ἢ ὁρίσηται ὁρισμῷ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ· πάντα ὅσα ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν
4 χειλέων αὐτοῦ, ποιήσει. Ἐὰν δὲ (γ) εὔξηται γυνὴ εὐχὴν κυρίῳ, ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς, καὶ ἀκούσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς, ὃς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ σιωπήσει αὐτῇ ὁ πατήρ· καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ
5 αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ὁρισμοὶ ὃς ὡρίσατο κατὰ
6 τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτοῖς. Ἐὰν δὲ ἀνανεύσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς ἢ ἐν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς ὃς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς οὐ μενοῦσιν· καὶ ἀφήσει αὐτῇ ὁ πατὴρ αὐτῆς διὰ τὸ ἀνανεῦσαι αὐτῇ τὸν πατέρα αὐτῆς.
7 Ἐὰν δὲ γένηται ἀνδρὶ, (ζ) καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ κατὰ τὸν διασταλτὴν χειλέων αὐτῆς, (η) ὃς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς
8 αὐτῆς, καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ παραστήσῃ αὐτῇ ἢ ἐν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, καὶ (θ) ὅτι στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ (ι)
9 ὁρισμοὶ αὐτῆς ὃς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στήσονται. Ἐὰν δὲ ἀνανεύσῃ ἀνανεύσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἢ (κ) ἐὰν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ (λ) ὁρισμοὶ αὐτῆς ὃς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ μενοῦσιν, (μ) ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνεύσας (ν)
10 ἀπ' αὐτῆς· καὶ κύριος καθαρεῖ αὐτήν. Καὶ εὐχὴ χήρας καὶ ἐκβεβλημένης (ξ) ὅσα ἐὰν εὐξῆται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐ-
11 τῇ. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἢ εὐχὴ αὐτῆς, ἢ ὁ ὁρισμὸς κατὰ τῆς ψυχῆς
12 αὐτῆς μετὰ ὅρκου, καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ παραστήσῃ αὐτῇ, καὶ μὴ ἀνανεύσῃ αὐτῇ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ (ο) ὁρισμοὶ αὐτῆς ὃς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στήσονται κατ' αὐτῆς.

CAP. XXX.

Et locutus est Moyses filiis 1
Israel secundùm omnia quæcunque
mandavit Dominus Moysi. Et
locutus est Moyses ad principes 2
tribuũ filiorũ Israel, dicens, Hoc
est verbum, quod præcepit Domi-
nus. Homo, homo quicunque 3
voverit votum Domino, aut ju-
raverit juramentum, aut defi-
nierit definitione de anima sua;
non prophanabit verbum suum:
omnia, quæcunque exierint de
ore ejus, faciet. Si autem voverit 4
mulier votum Domino, aut de-
finierit definitionem in domo pa-
tris sui in juventute sua, & au-
dierit pater ejus vota ejus, &
definitiones ejus; quas definivit
(a) adversũs animam suam, &
tacuerit pater ejus, & stabunt
omnia vota ejus; Et omnes de-
finitiones, quas definivit adver-
sũs animam suam, manebunt ei.
Si autem abnuens abnuerit pa- 6
ter ejus, quãcunq; die audierit
omnia vota ejus, et definitiones,
quas definivit adversũs ani-
mam suam; non stabunt: & Do-
minus emundabit eam, quia ab-
nuit pater ejus. Si autem (b) fa- 7
cta fuerit vire, & vota ejus su-
per eam, secundùm distinctio-
nem labiorum ejus, (c) quas de-
finivit adversũs animam suam;
Et audierit vir ejus, & tacuerit 8
ei quãcunq; die audierit: & sta-
bunt omnia vota ejus; & de-
finitiones ejus, quas definivit
adversũs animam suam, stabunt.
Si autem abnuens abnuerit vir 9
ejus quãcunq; die audierit, om-
nia vota ejus, & definitiones
ejus, quas definivit adversũs
animam suam, non manebunt:
quoniam vir abnuit (d) ab ea: &
Dominus mundabit eam. Et vo- 10
tum viduæ, expulsæq;, quæcun-
que voverit adversũs animam
suam, manebunt ei. Si autem in 11
domo viri ejus votum ejus,
aut definitio adversũs animam
ejus cum juretjurando, Et audi- 12
erit vir ejus, & tacuerit ei, &
non abnuerit ei: & stabunt omnis
vota ejus; & omnes defi-
nitiones ejus, quæ definivit ad-
versũs animam suam, stabunt
adversũs eam.

MS. A. (α) πάντα ἃ ἐνετείλατο (β) τῷ κυρίῳ, (γ) γυνὴ ἔνδυτα ἐυχλῶ (δ) ἀκούσῃ τὰς (ε) ὁρισμὸς αὐτῆς, ὃς (ζ) ἡ ἐυχὴ αὐτῆς (η) ὅσα (θ) ὅτως (ι) ὡρισμοὶ (κ) ἂν (λ) ὁρισμοὶ (μ) ὅτι ἀνὴρ (ν) ἐπ' αὐτ', (ξ) ὅσ' ἂν (ο) ὁρισμοὶ ὃς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܠܐ * ܡܫܠܝܐ *

CAP. XXX.

REtulitque Moses filiis Israel omnia quæ 1
præceperat Dominus Mosi. Et locutus est 2
Moses cum principibus tribuum filiorum
Israel, dixitque ad eos, Hic est sermo quem
præcepit mihi Dominus. Cùm voverit vir 3
aliquis, votum Domino, & asseverârit jura-
mento, & obligatione constrinxerit animam
suam, ne irritum faciat verbum suum, sed
juxta id quod egressum est ex ejus ore, faciat.
Cùm autem voverit mulier votum Domino, 4
& obligatione astrinxerit animam suam in
pueritia sua, domi patris sui: Audiat autem 5
pater ejus votum & vinculum quo animam
suam obligavit, sileatq; ei pater ejus: rata e-
runt omnia vota & vincula quibus animam
suam obstrinxit. Quòd si irrita faciat ea pa- 6
ter ipsius in die quâ audit omnia vota cun-
ctaque vincula quibus obligavit seipsam,
non erunt rata: & Dominus parcet ei,
quòd irrita fecerit ea pater illius. Si verò 7
fuerit marito dum super se habet vota sua, aut
prolationem labiorum suorum quâ se ipsa
astrinxit: Audiat autem maritus ejus quã-
cunq; audierit die, & taceat; rata erunt
omnia vota: & vincula quibus se ipsam astrin-
xit, subsistent. Verùm si quâ die audivit mari- 8
tus ejus, infirmavit illa, irrita erũt vota et pro-
lationes labiorũ ejus, quibus se ipsa obstrinxit:
& Dñs parcet ei. Votũ verò viduæ & repu- 10
diatæ, & omne quo se ipsam adstringit, ratum
erit super eam. At si domi mariti sui votum 11
emiserit, aut vinculo aliquo seipsam obliga-
verit cũ juramento; Audiatq; maritus ejus, ac
taceat, nec infirmet ea; subsistent omnia vota:
& omnia vincula quibus se ipsam obstrinxit,
subsistent.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS,

CAP. XXX.

1 ET dixit Moyses filiis Israel, juxta omnia quæ præcepit
2 Dominus Moysi. Locutusq; est Moyses cum principib' tribuum filiorum Israel, dicens: Iste est sermo, quem præcepit Do-
3 minus. Si vir voverit votum coram Domino, aut juraverit juramentũ ut constringat vinculo animam suam; non faciet irritum verbum suum: sed juxta omnia quæ egressa sunt ab ore
4 ejus, faciet. Mulier autem si voverit votum coram Domino: & constrinxerit se vinculo in domo patris sui, in pueritiâ
5 sua. Et pater ej' audierit votũ ejus, & vinculum ejus quo obligavit animam suam, & tacuerit pater ejus: confirmata erunt omnia vota ejus; & omnia vincula, quibus obligavit animam suam, firma
6 erunt. Si autem contradixerit ei pater ejus, in die qua audierit: omnia vota ejus, & vincula ejus quibus obligavit animam suam, non erunt confirmata: & à facie Domini dimittetur ei; eò quòd fuerit nupta viro, & votum vovcrit: aut protulerit labiis suis,
7 quo obligavit animam suam.
8 Et audierit maritus ejus, & in die quo audicrit, tacuerit: confirmata erunt vota ejus, & vincula ejus quibus obligavit
9 animam suam. Et si in die quo audierit maritus ejus, contradixerit *eis*: irrita faciet vota ejus quæ habet, & verbum labiorum ejus quo obligavit animam suam: & à facie Domi-
10 ni dimittetur ei. Omne autem votum viduæ & repudiatæ, quo obligavit animam suam,
11 firmum erit. Et si in domo mariti sui promisit: aut obligavit animam suam vinculo jura-
12 menti. Et audivit vir ejus, & tacuit; neq; contradixerit *eis*: confirmata erunt omnia vota ejus; et *omne vinculũ, quo* obligavit animã suã, *firmum erit*.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

2

VERSIO SAMARITANA.

2

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. XXX.

1 PRæterea locutus est Moyses filiis Israel, secundùm omnia quæ præceperat Dominus Mosi. Dixitque Moses
2 (a) capitibus tribuum filiorũ Israel, in hunc modum, Hoc est verbum quod præcepit Dominus; Homo cùm vo-
3 verit votum Domino, aut juraverit juramento se ligaturum vinculum super animam suam, non (b) prophanabit verba sua: secundùm omnia quæ egressa sunt ex ore ejus, faciet. Mulier quoque cùm
4 voverit votum Domino, & se ligaverit vinculo in domo patris sui in pueritia sua;
5 Audieritque pater ejus vota ejus, & vincula ejus quibus adstrinxit animam suam, & silluerit pater ejus, tum stabilis erunt omnia vota ejus, & vincula ejus quibus adstrinxit animam suam, confirmabuntur. Si autem irritando
6 irritaverit pater ejus illud in die quo audivit; omnia vota ejus, & vincula ejus quibus adstrinxit animam suam, non confirmabuntur: Dominus
7 parcet illi, nam irritavit pater ejus illud. Quòd si nuptserit viro, & votorum rea fuerit, aut protulerit labia suis quo adstrinxerit animam suam,
8 Audieritque maritus ejus; in die quo audiverit, & tacuerit, stabilia erunt vota ejus: et vincula ejus quibus astrinxit animam suam, confirmabuntur. Si
9 verò in die quo audivit maritus ejus abnuerit illud, tum irritabit vota ejus quorum rea fuerit, aut quod protulerit est labia ejus quo adstrinxit animam suam, parcetque illi Dominus. Votum autem vi-
10 duæ, & repudiatæ, omne quo adstrinxerit animam suam, stabile erit illi. Quòd
11 si in domo mariti sui voverit, aut adstrinxerit vinculo animam suam cum juramento,
12 Audivitque autem maritus ejus, & silluerit, non irritabit illud, sed stabilia erunt omnia vota ejus: omnia quoque vincula ejus quibus adstrinxit animam suam, confirmabuntur.

VER. SAM. (a) consummatis (b) solvet

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXX.

1 DIxitque Musa filiis Israil quidquid
2 præcepit ei Deus. Et locutus est Musa cli principib' tribuũ filiorũ Israil, dicens;
3 Hoc est præceptum quod mandavit Deus, Quicunq; vir voverit votũ Deo, aut juraverit jusjurandũ ut astringat sese aliquâ obligatione, ne abroget sermonẽ suũ, sed exequatur quod processit ex ore suo.
4 Et quicunq; mulier voverit votũ Deo, aut obligaverit se aliquâ obligatione in domo patris sui, in statu adolescentiæ suæ;
5 Auditque pater ejus votũ ipsius atq; obligationem ipsius quâ astrinxit sese, & continuerit se ab ea: jam confirmata sunt cuncta vota illius, atque omnia obligatio quâ seipsam constrinxit.
6 Quòd si increpavit illã pater ejus die quâ id audivit; omnia vota atque obligationes ipsius quibus seipsam constrinxit, irrita sunt: & Deus dimittet ei, cùm pater ejus illã
7 increpaverit. Et si fiat vivo dum ejus vota aut prolatio labiorũ ejus quâ seipsam obligaverat, sunt super eam, Audieritque
8 maritus ejus; quãcunque dewum die id audierit, continuerit qu se ab illa, firma jam veddita sunt vota ipsius; atque obligationes quibus sese astrinxerat, firmatæ sunt.
9 Quòd si increpaverit eam maritus ejus die quâ audivit, jam irritum factum est votum ipsius quod sibi ipsa imposuerat, atque prolatio labiorum ejus quâ se obligaverat: & Deus propitiabitur illi. Votum verò viduæ & repudiatæ, &
10 omne quo se constrinxerit, validam est.
11 Et si voverat in domo mariti sui, aut obligaverat se cum juramento aliquâ obligatione; Auditque id maritus ejus, &
12 continuit se ab ea, nec increpavit eam: jam confirmata sunt vota ejus, & omnis obligatio quâ sese astrinxerat.

ספר במדבר: לא

egressio omnis ,*se audire* die in ejus vir *ea infregerit infringendo* si Et
13 וְאִם־הָפֵר יָפֵר אִתָּם אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־מוּצָא
ejus Vir *erit,labiis* ejus *votis* Omne *animæ* ligamine in & *ea* votis in *ejus labiorum*
שְׂפָתָיו לְנִדְרֶיהָ וְלֶאֱסָר נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ
juramentâ omne & ,votis Omne ,*ei* parcet Dominus & ,*ea infregit*
14 הֵפֵרָם וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ: כָּל־נֶדֶר וְכָל־שְׁבֻעַת
illud infringet ejus vir & ,illud stabiliet *ei* vir ,*animæ affligendæ ad* ligaminis
אִסָּר לְעַנּוֹת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ:
stabiliet & ,diem in die de ejus vir *ei obsurdueris obsurdescendo* si Et
15 וְאִם־הֶחֱרֵשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁהּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם וְהֵקִים
,*ei* super quæ ejus ligamina omnia vel ,ejus vota omnia
אֶת־כָּל־נְדָרֶיהָ אוֹ אֶת־כָּל־אֲסָרֶיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ
stabiliet & ,*se audire* die in ,*ei obsurduit* quia ,*ea* stabiliet
הֵקִים אִתָּם כִּי־הֶחֱרַשׁ לָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ: וְאִם
sua *possessionem* *portabit* & ,*se audire* *post* ,*ea infregerit infringendo*
16 הֵפֵר יָפֵר אִתָּם אַחֲרֵי שָׁמְעוֹ וְנָשָׂא אֶת־עֲוֹנָהּ:
inter Moseh DOMINUS præcepit quæ statuta Ista
17 אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יהוה אֶת־מֹשֶׁה בֵּין
domo ,*ejus juventu in ei filiæ ad* ,patrem inter ,*ejus uxorem ad* ,virum
אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין־אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית
,*ejus* patris
אָבִיהָ:

CAP. XXXI. לא

ultionem Ulciscere : dicendo ,Moseh ad Dominus est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יהוה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: נְקֹם נִקְמַת
2 *tuos* populos ad *colligeris* postea ,Midianitis de Israel filiorũ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִיִּם אַחַר תֵּאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ:
vobiscum ex *vos Accingite* : dicendo ,populum ad Moseh est locutus Et
3 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם לֵאמֹר הֶחָלְצוּ מֵאִתְּכֶם
Domini ultionem *dandum* ad ,Midian *super* sint & *militiã* ad viri
אֲנָשִׁים לַצָּבָא וְיִהְיוּ עַל־מִדְיָן לְתֵת נִקְמַת־יהוה
extensionem omnibus ,*extensioni* mille ,*extensioni* Mille ,Midian in
4 בְּמִדְיָן: אֶלֶף לַמַּטֶּה אֶלֶף לַמַּטֶּה לְכֹל מַטּוֹת
Israel millibus ex sunt traditi Et *exercitum* ad mittetis Israel
יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלְחוּ לַצָּבָא: וַיִּמָּסְרוּ מֵאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל
exercitus accincti millia duodecim ,*extensionem* ad mille
אֶלֶף לַמַّטֶּה שְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא:
& eos ,*exercitum* ad *extensioni* mille Moseh eos misit Et
5 וַיְשַׁלַּח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לַמַּטֶּה לַצָּבָא אֹתָם וְאֶת־
,sanctitatis vasa & : *exercitum* ad sacerdotis Eliazar filium Pinechas
פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן לַצָּבָא וְכְלֵי הַקֹּדֶשׁ
,Midian *super* *militaverunt* Et ,ejus manu in *evatione* tubæ &
6 וְחֲצֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ: וַיִּצְבְּאוּ עַל־מִדְיָן
omnem occiderunt & : Moseh Dominus præcepit quemadmodum
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יהוה אֶת־מֹשֶׁה וַיַּהַרְגוּ כָל־
,*eorum* occisis *super* occiderunt Midian reges Et ,masculum
7 זָכָר: וְאֶת מַלְכֵי מִדְיָן הָרְגוּ עַל־חֲלָלֵיהֶם
quinque ,Rebah & ,Chur & ,Sur & ,Rechem & ,Evi
8 אֶת־אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר וְאֶת־רֶבַע חֲמֻשֶׁת
,gladio in occiderunt Behor filium Bilham & ,Midian reges
מַלְכֵי מִדְיָן וְאֶת בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הָרְגוּ בַחָרֶב:

NUMERI.

Versio VULG. LAT.

13 Sin autem extemplò contradixerit, non tenebitur promissionis rea: quia maritus contradixit, & Dominus ei propitius erit. Si voverit, & juramento se constrinxerit, ut per jejunium, vel cæterarum rerum abstinentiam, affligat animam suam, in arbitrio viri erit ut faciat, sive non faciat.
15 Quòd si audiens vir tacuerit, & in alteram diem distulerit sententiam: quidquid voverat atq; promiserat, reddet: quia statim ut
16 audivit, tacuit. Sin autem contradixerit postquàm rescivit, portabit ipse iniquitatem ejus. Hæ sunt leges,
17 quas constituit Dñs Moysi, inter virum & uxorem, inter patrem & filiam, quæ in puellari adhuc ætate est, vel quæ manet in parentis domo.

CAP. XXXI.

1 LOcutúsq; est Dominus
2 ad Moysen, dicens; Ulciscere priùs filios Israel de Madianitis, & sic colligéris
3 ad populũ tuum. Statimq; Moyses, Armate, inquit, ex vobis viros ad pugnam, qui possint ultionem Domini expetere de Madianitis.
4 Mille viri de singulis tribubus eligantur ex Israel qui
5 mittantur ad bellum. Dederúntque millenos de singulis tribubus, id est, duodecim millia expeditorum ad
6 pugnam. Quos misit Moyses cum Phinees filio Eleazari sacerdotis: vasa quoq; sancta, & tubas ad clangendum tradidit ei. Cúmque pugnâssent contra Madianitas atque vicissent, omnes
8 mares occiderunt, Et reges eorum, Evi, & Recem, & Sur, & Hur, & Rebe, quinque principes gentis: Balaam quoque filium Beor interfecerunt gladio.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

13 Ἐὰν ὃ θελεῶν θελέῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἢ ἂν ἡμέρᾳ ἀκύσῃ, πᾶσα ὅσα (π) ἐὰν ὀξελθῇ ἐκ τῶν χιλέων αὐτῆς καὶ τὰς ἐυχὰς αὐτῆς, καὶ περὶ πᾶν ὁεισμὸς περὶ καθ᾽ ἑ ψυχῆς αὐτῆ, ὁ ῥυθεῖ αὐτῇ · ὁ ἀνὴρ αὐτῆς
14 θελεῖλε, καὶ κύειεν καθιεῖ αὐτὴν. Πᾶσα ἐυχὴ καὶ πᾶς ὅρκος ὁισμὸ (ρ) κακῶσαι ψυχὴ, ὁ ἀνὴρ αὐτῆ ἑῶσει αὐτῆ, καὶ ὁ ἀνὴρ
15 αὐτῆς θελεῖ. Ἐὰν ὃ σωπῶν σῶσιν ἡμέρας αὐτῆ ἡμέραν ὀξ ἡμέρας, καὶ ἑῶσει αὐτῆ πάσας τὰς ἐυχὰς αὐτῆς, καὶ περὶ (σ) ὁεισμὸς περὶ ἐπ᾽ αὐτῆς ἑῶσει αὐτῆ, ὅτι
16 ἐσώπωσεν ἀκύσῃ τῇ ἡμέρᾳ ἢ ἤκουσεν. Ἐὰν ὃ (τ) θελεῖλον θελέῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μὴ τὴν ἡμέραν ἣν ἤκουσε, καὶ λήψεται τὴ ἀμαρ-
17 τίαν αὐτῆ. Ταῦτα τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατο κύειος τῷ Μωυσῆ, ἀναμέσον ἀνδρὸς (υ) καὶ γυναικὸς αὐτῆς, καὶ ἀναμέσον πατρὸς καὶ θυγατρὸς ἐν νεότητι ἐν οἴκῳ πατρός.

MS.A. (π) ἂν (ρ) κακῶσαι αὐτὴ, ὁ (σ) ὁεισμὸς αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτῆ, (τ) θελεάρων θελεῖλη αὐτῆς (υ) καὶ ἀναμέσον γυναικὸς

ΚΕΦ. λα᾽.

1 Καὶ ἐλάλησε κύειος πρὸς Μωυσῆν, λέ-
2 γων, Ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν (α) ὑῶν Ἰσρα-
ὴλ ἐκ τῆς Μαδιαιτῶν, καὶ ἔρεῖον προσ-
3 τεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν ζω. Καὶ ἐλάλησε
Μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν, λέγων, Ἐξοπλίσα-
τε ὀξ ὑμῶν ἄνδρας, καὶ παραλάβετε ἔναγλι
κυείῳ ἐπὶ (β) Μαδιὰν, ἐκδίδοναι ἐκδίκη-
4 σιν παρὰ τῷ κυείῳ τῇ (γ) Μαδιὰν. Χιλίας
ἐκ (δ) φυλῆς, χιλίας ἐκ φυλῆς, ἐκ πασῶν
φυλῶν ὑῶν Ἰσραὴλ, ἀποστελάτε παρὰ
5 ξαδῆς. Καὶ ὀξεῖθμηθῆ ἐκ τῶν χιλιάδων
Ἰσραὴλ χιλίας ἐκ φυλῆς, δώδεκα χιλιά-
6 δας ἐνωπλισμένοι εἰς παρέμβασιν. Καὶ
ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωυσῆς χιλίας ἐκ (ε) φυ-
λῆς, χιλίας ἐκ φυλῆς σὺν Φινεὲς ὑῷ Ἐλεαζὰρ ὑῷ
καὶ Φινεὲς ὑῷ Ἐλεαζὰρ ὑῷ Ἀαρὼν τῶ ἱέ-
ως · καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ αἱ σάλπιγγες
7 τῶν σημασιῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. Καὶ
παρεβάλετο ὀπὶ (β) Μαδιὰν, καθὰ ἐνετεί-
λατο κύειος (ζ) Μωυσῆ. καὶ ἀπέκτειναν
8 τῶν ἀρσενικῶν. Καὶ τὰς βασιλεῖς (η) Μα-
διὰν ἀπέκτειναν ἅμα τοῖς τραυματίαις
αὐτῶν · καὶ τὸν Εὐὶν, καὶ τὸν (θ) Ῥοκὸν,
καὶ τὸν Σὲρ, καὶ τὸν Οὖρ, καὶ τὸν Ῥοβὸκ,
πέντε βασιλεῖς (γ) Μαδιὰν. καὶ τὸν Βαλαὰμ
ὑὸν (ι) Βεὼρ ἀπέκτειναν (κ) ἐν ῥομφαίᾳ
σὺν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν.

MS.A. (α) τῆς ὑῶν (β) Μαδιὰμ, (γ) Μαδιὰμ. (δ) φυλῆς, καὶ χιλίας (ε) φυλῆς, καὶ χιλίας (ζ) τῷ Μωυσῆ. (η) Μαδιὰμ (θ) Ῥοκὸμ, (ι) Βεὼρ (κ) ἐν ῥομφαίαις σὺν

Si autem circumauferens circumauferat vir ejus, quàcunque die audierit, omnia quæcunque exierint ex labiis ei secundũ vota ei, et secundũ definitiones, quæ adversùs animã ejus, non manebunt ei: vir ejus circumabstulit, et Dominus mundabit eam. Omne votum, et omne juriurandum vinculi(e) affligere animam, vir ejus statuet ei; et vir ejus circumauferet. Si autem tacens tacuerit ei, diem ex die, et statuet ei omnia vota ejus; et definitiones quæ super ipsam, statuet ei, quoniam tacuit ei, die quã audivit. Si autẽ circumauferens circumauferat vir ejus post diẽ quã audivit, et accipiet peccatũ suũ. Hæ sunt justificationes, quæcunq; mandavit Dominus Moyse inter virum et uxorem ejus, et inter patrem et filiã in juventute in domo patris.

CAP. XXXI.

1 Et locutus est Dominus ad
2 Moysen, dicens, ulciscere ultionẽ filiorum Israel de Madianitis; et postremò apponẽris ad populum tuum. Et locutus est Moyses ad populum, dicens, Armate
3 ex vobis viros; et militate corã Domino super Madian, ad reddendã vindictã à Domino ipsi Madiã. Mille ex tribu, mille
4 ex tribu, ex omnib⁹ tribub⁹ filiorum Israel, mittite ad militandum. Et eiumerẽrunt ex millibus Israel, mille ex tribu, duodecim milliaarmati ad militiã.
6 Et misit eos Moyses mille ex tribu, mille ex tribu, cum virtute eorum, et Phinees filium Eleazari filii Aaron sacerdotis. Et vasa sanctã, et tubæ sig:ificationum in manibus eorum. Et militaverunt
7 super Madian, sicut præcepit Dominus Moysi. Et occiderunt omne masculin:m. Et reges Madian
8 interfecerunt simul cum cæsis eorum, et Eum, et Rhocem, et Sur, et Ur, et Rhobac, quinque reges Madian. Et Balaam filium Beor interfecerunt in gladio cum cæsis eorum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܐܢ ܕܢܕܪ ܢܕܪܗ ܐܘ ܕܐܣܪ ܢܦܫܗ ܠܐ ܢܩܝܡ ܒܥܠܗ ܗܘ ܢܦܪ ܢܕܪܗ ܕܐܡܪ ܒܦܘܡܗ ܠܐ ܢܦܪ ܢܕܪ ܕܢܕܪ ܒܢܦܫ ܢܦܫ ܐܘ ܕܐܣ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

13 וְאִם־בַּטְלָא יְבַטֵּל יְתֵהּוֹן בְּעָלָהּ
בְּיוֹמָא דְשָׁמַע כָּל אִפְּקוֹת סְפְוָתָהָא
לְגַרְדָּהָא וּלְאִסָּר נַפְשָׁהּ לָא יְקוּמִין
בַּעֲלָהּ כַּבְטַל נוֹן וּמִן קֳדָם יְיָ יִשְׁתְּבֹק
לָהּ: 14 כָּל נְדַר וְכָל קְיוֹמַת אִסָּר
לְסַנְאָבָא נַפְשׁ בַּעֲלָהּ יְקִימִנּוּן וּבַעֲלָהּ
יְבַטְּלִנּוּן: וְאִם־מִשְׁתֵּק יִשְׁתֹּק לָהּ
15 בַּעֲלָהּ מִיּוֹם לְיוֹם וִיקַיֵּם יָת כָּל־
נְדָרָהָא אוֹ יָת כָּל אֲסָרָהָא דִּי עָלָהּ
קַיֵּם יְתַהּוֹן אֲרֵי יִשְׁתֹּק לָהּ בְּיוֹמָא
16 דִשְׁמָע: וְאִם־בַּטָּלָא יְבַטֵּל יְתַהּוֹן
בָּתַר דִּשְׁמָע וִיקַבֵּל יָת חוֹבָתָהּ:
17 אִלֵּין קְיָמַיָּא דִּי פַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה
בֵּין גֻּבְרָא לְאִתְּתֵהּ בֵּין אַבָּא
לְבְרַתֵּהּ בְּרַבִּיוּתָהּ בֵּית אֲבוּהָא:

לא

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר: אִתְפְּרַע
2 פּוּרְעָנוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן מִדְיָנָאֵי
בָּתַר כֵּן תִּתְכְּנֵשׁ לְעַמֶּךָ: וּמַלֵּיל מֹשֶׁה
3 עִם עַמָּא לְמֵימַר וְזַיְּנוּ מִנְּכוֹן גֻּבְרִין
לְחֵילָא וְיֵהוֹן עַל־מִדְיָן לְמִתֵּן
פּוּרְעָנוּת דִּין עַמָּא דְיָ בְּמִדְיָן:
4 אַלְפָא לְשִׁבְטָא אַלְפָא לְשִׁבְטָא לְכֹל
שִׁבְטֵיָא דְיִשְׂרָאֵל תְּשַׁלְּחוּן לְחֵילָא:
5 וְאִתְבַּחֲרוּ מֵאַלְפֵיָא דְיִשְׂרָאֵל אַלְפָא
לְשִׁבְטָא תְּרֵי עֲסַר אַלְפִין מְזַיְּנֵי
חֵילָא: וְשַׁלַּח יַתְהוֹן מֹשֶׁה אַלְפָא
לְשִׁבְטָא לְחֵילָא יָתְהוֹן וְיָת פִּינְחָס
בַּר אֶלְעָזָר כַּהֲנָא לְחֵילָא וּמָנֵי
קוּדְשָׁא וְחֲצוֹצְרָת דִּבְבָתָא בִּידֵיהּ:
7 וְאִתְחַיָּלוּ עַל־מִדְיָן כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ
יָת מֹשֶׁה וּקְטָלוּ כָּל דְּכוּרָא: וְיָת מַלְכֵי
מִדְיָן קְטָלוּ עַל־קְטִילֵיהוֹן יָת אֲוִי
וְיָת רֶקֶם וְיָת צוּר וְיָת חוּר וְיָת
רֶבַע חַמְשָׁא מַלְכֵי מִדְיָן וְיָת בִּלְעָם
בַּר־בְּעוֹר קְטָלוּ בְּחַרְבָּא:

13 Si autem maritus ejus irrita fecerit ea, in die quo audierit, omnia quæ protulit labiis suis in votis suis, & in obligatione animæ suæ, non eruut firma: marit' enim ejus irrita fecit ea, & à facie Dñi dimittetur ei. 14 Omne votum & omne juramentũ vinculi ad affligendam animam, maritus ejus confirmabit ea & marit' ejus irrita faciet ea. Si autem tacens tacuerit marit' ejus de die in diẽ: confirmabit omnia vota ejus, aut omnia vincula quibus se obligavit: confirmabit ea; quia 16 tacuit in die qua audivit. Si autem irrita fecit ea, postquam audierat: recipiet ille iniquitatem ejus. Ista sunt præcepta quæ mandavit Dñs Moysi, inter virum & uxorem ejus: & inter patrem & filiam suam, in pueritia ejus in domo patris sui.

CAP. XXXI.

1 LOcutúsque est Dominus cum Moyse dicens. Ulciscere filios Israel de Madianitis: & postea colligéris ad populum 3 tuum. Locutúsque est Moyses cum populo dicens; Armate ex vobis viros in exercitum: ut sint contra Madiã, ut ulciscantur populum Domini de Ma- 4 dianitis. Mille de singulis tribub', per omnes tribus Israel, 5 mittetis in exercitum. Et electi sunt de millibus Israel mille de unaquaque tribu: duodecim millia armatorum ad ex- 6 ercitum. Et misit eos Moyses in exercitum mille de unaquãque tribu, & Phinees filium Eleazari sacerdotis, & vasa sancta & tubas clangoris in manu 7 ejus. Duxeruntque exercitum contra Madian, sicut præceperat Dominus Moysi: & occi- 8 derunt omnem masculum. Reges quoque Madian occiderunt super interfectos eorum; Evi & Recem, & Sur & Hur, & Rebee; quinque reges Madian: Balaam quoque filium Beor occiderunt gladio.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

13 ** ** **

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר במדבר: לא

9 וַיִּשְׁבּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־נְשֵׁי מִדְיָן וְאֶת־טַפָּם וְאֶת
10 כָּל־בְּהֵמְתָּם וְאֶת כָּל־מִקְנֵיהֶם וְאֶת־כָּל־חֵילָם
11 בָּזָזוּ: וְאֶת כָּל־עָרֵיהֶם בְּמוֹשְׁבֹתָם וְאֶת כָּל־
12 טִירֹתֵיהֶם שָׂרְפוּ בָאֵשׁ: וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־הַשָּׁלָל
13 וְאֶת כָּל־הַמַּלְקוֹחַ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה: וַיָּבִיאוּ
14 אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
15 אֶת־הַשְּׁבִי וְאֶת־הַמַّלְקוֹחַ וְאֶת־הַשָּׁלָל אֶל־הַמַּחֲנֶה
16 אֶל־עַרְבֹת מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־יַרְדֵּן יְרִחוֹ: וַיֵּצְאוּ
17 מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְכָל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה
18 לִקְרָאתָם אֶל־מִחוּץ לַמַّחֲנֶה: וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה
19 עַל פְּקוּדֵי הַחַיִל שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת הַבָּאִים
20 מִן־הַצָּבָא הַמִּלְחָמָה: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה
21 הַחִיִּיתֶם כָּל־נְקֵבָה: הֵן הֵנָּה הָיוּ לִבְנֵי
22 יִשְׂרָאֵל בִּדְבַר בִּלְעָם לִמְסַר מַעַל בַּיהוָה
23 עַל דְּבַר פְּעוֹר וַתְּהִי הַמַּגֵּפָה בַּעֲדַת יְהוָה: וְעַתָּה
24 הִרְגוּ כָל־זָכָר בַּטָּף וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת אִישׁ
25 לְמִשְׁכַּב זָכָר הִרְגוּ: וְכָל הַטַּף בַּנָּשִׁים
26 אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הַחֲיוּ לָכֶם:
27 וְאַתֶּם חֲנוּ מִחוּץ לַמַّחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים כֹּל הֹרֵג
28 נֶפֶשׁ וְכֹל נֹגֵעַ בֶּחָלָל תִּתְחַטְּאוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
29 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אַתֶּם וּשְׁבִיכֶם: וְכָל־בֶּגֶד
30 וְכָל־כְּלִי עוֹר וְכָל־מַעֲשֵׂה עִזִּים וְכָל כְּלִי־עֵץ תִּתְחַטָּאוּ:
31 וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל־אַנְשֵׁי הַצָّבָא הַבָּאִים לַמִּלְחָמָה
32 זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:
33 אַךְ אֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֶּסֶף אֶת־הַנְּחֹשֶׁת אֶת־הַבַּרְזֶל
34 אֶת־הַבְּדִיל וְאֶת־הָעֹפֶרֶת:

9 Ceperúntq; mulieres eorum, & parvulos, omniáque pecora, & cunctam supellectílem: quidquid habere potuerant, 10 depopulati sunt. Tam urbes quàm viculos & castella flamma consumpsit. Et tulerunt 11 prædam, & universa quæ ceperát tam ex hominib⁹, quàm 12 ex jumentis. Et adduxerunt ad Moysen, & Eleazarum sacerdotem, & ad omnem multitudinem filiorum Israel: reliqua autē utensilia portaverunt ad castra in campestrib⁹ Moab juxta Jordanem contra 13 Jericho. Egressi sunt autem Moyses & Eleazar sacerdos, et omnes principes synagogæ, in occursum eorum extra castra. Iratúsq; Moyses principib⁹ exercit⁹, tribunis, & centurionib⁹ qui venerant de bel- 15 lo, Ait; Cur sœminas reser- 16 vástis? Nónoe istæ sunt quæ deceperūt filios Israel ad suggestionem Balaā, & prævaricari vos fecerunt in Dño super peccato Phogor, unde & per- 17 cussus est populus? Ergò cunctos interficite quidquid est generis masculini, etiā in parvulis: & mulieres, quæ noverunt viros in coitu, jugu- 18 late. Puellas autem & omnes sœminas virgines reservate vobis. Et manete extra castra septem diebus. Qui occiderit hominem, vel occisum tetigerit, lustrabitur 20 die tertio & septimo. Et de omni præda, sive vestimentū fuerit, sive vas, & aliquid in utensilia præparatū, de caprarū pellib⁹, & pilis, & ligno, expiabitur. Eleazar quoq; sacerdos ad viros exercit⁹ qui pugnaverāt, sic locut⁹ est; Hoc est præceptū legis, q̃ mandavit Dñs 22 Moysi. Aurum, & argentū, & æs, & ferrum, & plumbum, & stannum,

9 Καὶ (λ) ἐπεγνώμασαν τὰς γυναῖκας (β) Μαδιὰν, καὶ τὰ ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ (μ) ἔγκτηματα αὐτῶν· καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπεγνώμεσαν. Καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν ἐπεγνώμεσαν· καὶ τὰς κώμας αὐτῶν ἐν πυρὶ κατέκαυσαν· καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν σκῦλον αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκύλα αὐτῶν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. Καὶ ἤγαγον πρὸς Μωυσῆν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας (ν) υἱὸς Ἰσραὴλ, τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ τὰ σκύλα, καὶ τὴν σκῦλον εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Ἀραβὼθ Μωάβ, ἣ ἐστιν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἀπὸ Ἰερειχώ. Καὶ ἐξῆλθε Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἔξω τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ὠργίσθη Μωυσῆς ὀπὶ τοῖς ὁπισθοφύλαξι τῆς δυνάμεως, χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐρχομένοις ἐκ τῆς πολέμου. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωυσῆς, Ἱνατί ἐζωγρήσατε πᾶν θῆυ; Αὖ ὃ ἐστὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα Βαλαὰμ τοῦ ἀποστῆσαι καὶ ὑποπεσεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου, ἕνεκεν Φογώρ· καὶ ἐγένετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου. Καὶ νῦν ἀποκτείνατε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτίᾳ, (ξ) πᾶσαν γυναῖκα, ἥτις ἔγνω κοίτην ἀρσενος (ο) ἀποκτείνατε. Καὶ πᾶσαν θ' ἀπαρτίαν θῆυ γυναικῶν, ἥτις (π) οὐκ οἶδε κοίτην ἀρσενος, ζωγρήσατε αὐτάς. Καὶ ὑμεῖς (ρ) παρεμβάλετε ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας. πᾶς ὁ ἀνῄρων καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεταυμένου ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ὑμεῖς καὶ αἰχμαλωσία ὑμῶν. Καὶ πᾶν ἱμάτιον καὶ πᾶν Χεοῦ δερμάτινον, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν δὲ αἰγείας, καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον ἀφαγνίσετε. Καὶ εἶπεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τῆς παρεμβολῆς τοῦ πολέμου, Τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου ὃ Χωέτταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. Πλὴν (σ) τοῦ χρυσίου καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μολίβου καὶ κασσιτέρου

Et prædati sunt mulieres Madiā, et supellectilē eorū, et pecora eorū, et omnia quæ possederāt. Et vivitatē eorū deprædati sunt. Et omnes civitates eorum, quæ in habitationibus eorū, et villas eorum succenderunt in igni. Et tulerunt omnem prædam eorum, & omnia spolia earum ab homine usque ad pecus. Et adduxerunt ad Moysen, & ad Eleazarum sacerdotem, & ad omnes filios Israel, captivitatem, & spolia, & prædam in castra in Araboth Moab, quæ est super Jordanem contra Hiericho. Et egressus est Moyses, et Eleazar sacerdos, et omnes principes synagogæ in occursum eis extra castra. Et iratus est Moyses in visitatores virtutis, chiliarchos, et centuriones, qui venebant ex acie belli. Et dixit eis Moyses; Ut quid vivificastis omne fœmininum? Hæ enim (a) fuerunt filiis Israel secundum verbum Balaam, ut recedere facerent, & despicere verbum Domini (b) propter Phogor: & facta est plaga in synagoga Domini. Et nunc interficite omne masculinum in omni (c) multitudine: omnem mulierem, quæ novit concubitum masculi, interficite. Et omnem multitudinem mulierum, quæ non novit concubitum masculi, vivificate eas. Et vos castramentamini extra castra septem diebus. Omnis, qui interfecerit, & tetigerit vulneratum, purificabitur die tertiâ, & die septimâ, vos, & captivitas vestra. Et omne indumentum, & omne vas pelliceum, & omnem facturam ex caprina, & omne vas ligneum purificabitis. Et dixit Eleazar sacerdos ad viros virtutis, qui venebant ab acie belli; Hæc est legis justificatio, quam præcepit Dominus Moysi. (d) Præter aurum, & argentum, & æs, & ferrum, & plumbum, & stannum;

MS.A. (λ) περενόμασαν (μ) ἐνκτήματα (ν) τοῦ υἱὸς (ξ) καὶ πᾶσαν (ο) ἀποκτενεῖτε. (π) οὐκ ἔγω κοίτλω (ρ) παρεμβαλεῖτε (σ) τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 ܘܫܒܝܘ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܢܫܝ ܡܕܝܢ. ܘܠܛܦܝܗܘܢ. ܘܠܟܠ ܒܥܝܪܗܘܢ. ܘܠܟܠ ܚܝܠܗܘܢ. ܒܙܘܙܘ.
10 ܘܠܟܠ ܡܪܝܗܘܢ ܒܡܬܝܒܬܗܘܢ. ܘܠܟܠ ܛܝܪܘܬܗܘܢ. ܐܝܩܕܘ ܒܢܘܪܐ.
11 ܘܠܟܠ ܚܝܠܐ ܕܒܙܘܙܐ. ܘܠܒܥܝܪܐ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
12 ܘܠܟܠ ܡܫܟܚܐ. ܘܠܟܠ ܫܠܠܐ. ܘܠܟܠ ܡܫܟܚ ܫܠܠ. ܘܠܟܠ ܫܠܠ. ܘܠܟܠ ܫܠܠ. ܘܠܟܠ ܫܠܠ.
13 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
14 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
15 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
16 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
17 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
18 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
19 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
20 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
21 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.
22 ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ. ܘܠܒܥܝܪ ܒܥܝܪ.

Et captivas duxerunt filii Israel mulieres Medianitarum, atque liberos eorum: & omnia jumenta eorum, omnemque eorum possessionem, & omnes eorum opes, diripuerunt. Omnes autem civitates habitationis eorum, omnéque eorum planities, igne combusserunt. Et abductâ universâ prædâ tam hominum quàm jumentorum, Adduxerunt eam ad Mosen, & ad Eliazar sacerdotem, & ad universum cœtum filiorum Israel, captivos inquam, & prædam atque spolia, ad Araboth Moab quæ est secus Jordanem Jericho. Et egressus est Moses & Eliazar sacerdos, omnéque magnates congregationis in occursum eorum extra castra. Et iratus est Moses adversùs imperatores exercitûs, nempe tribunos & centuriones qui venerant è prælio belli. Dixitque ad eos Moses, Cur servâstis omnes mulieres, Cùm ipsæ fuerint scandalo filiis Israel juxta verbum Belaam, ita ut rebellarent, & scelus perpetrarent contra Dominum in negotio Peor, fieretque mors subita in cœtu Dominî? Nunc interficite omnes pueros masculos: & omnem mulierē quæ novit concubitum masculorum, interficite. Omnem autem pubem mulierum quæ non nôrunt maris concubitum, servate vobis vivam. Vos verò maocte extra castra septem diebus: super omnem qui occîdit animam, & omnem qui tetigit occîsum, spargite in die tertio & in die septimo, tam vos quàm captivos vestros. Et omne indumentum, & quodcunque vas pelliceum, & omne vas pileum, omneque vas ligneum, aspergite. Et ait Eliazar sacerdos ad viros bellicos qui venerant è prælio, Hoc êst præceptum legis quod mandavit Dominus Mosi. Veruntamen aurum, & argentum, & æs, & ferrum, & stannum, & plumbum,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

9 ושבו בני־ישראל ית נשי מדין
ית טפלהון וית כל בעיריהון וית
כל גיתיהון וית כל נכסיהון בזו:
10 וית כל קריוהון במתבניהון וית
כל בית סרתהון אוקידו בנורא:
11 ושבו ית כל עדאה וית כל דבתא
באנשא ובבעירא: 12 ואתיו לות
משה ולות אלעזר כהנא ולות
כנשתא רבני־ישראל ית שביא
וית דבתהא וית עדאה למשריתא
למישריא רמואב די על ירדנא
דיריחו: 13 ונפקו משה ואלעזר כהנא
וכל רברבי כנשתא לקדמותהון
למברא למשריתא: 14 ורגיז משה על
דמנמנן על חילא רבני אלפין ורבני
מאתא דאתו מחיל קרבא: 15 ואמר
להון משה היקימתון כל נקבתא:
16 הא אנין הואה לבני ישראל בעצת
בלעם לשקרא שקר קדם יי על
עסק פעור והות מותנא בכנשתא
דיי: 17 וכען קטולו כל דכורא בטפלא
וכל אתתא דידעת גבר למשכב
דכורא קטולו: 18 וכל טפלא בנשיא
די לא ידעו משכבי דכורא קיימו
לכון: 19 ואתון שרו מברא למשריתא
שבעא יומין כל דיקטל נפשא וכל
דיקרב בקטילא תדון עלוהי ביומא
תליתאה וביומא שביעאה אתון
ושביכון: 20 וכל לבוש וכל מאן
דמשך וכל עובד מעיי וכל מאן
דאע תדון עלוהי: 21 ואמר אלעזר
כהנא לגברי חילא דאתו לקרבא
דא גזירת אורייתא די פקיד יי ית
משה: 22 ברם ית דהבא וית כספא
ית נחשא ית ברזלא ית אבעא
וית אבראא:

Et captivaverunt filii Israel mulieres Madianitarum, & parvulos eorum: & omnia jumenta eorum & omnia pecora eorum, cunctámque supellectilem eorum de prædati sunt. Et omnes urbes eorum in habitationibus suis, & omne templũ adorationis eorũ succenderunt igni. Ceperuntque omne spolium & omnem prædam, ex hominibus & jumentis. Et adduxerunt ad Moysen & ad Eleazarum sacerdotem, & ad cœtum filiorum Israel, captivitatem & prædam & spolium in castra, in campestribus Moab juxta Jordanem Hiericho. Egressiq; sunt Moyses & Eleazar sacerdos, & omnes principes congregationis in occursum eorum, extra castra. Et iratus est Moyses contra duces exercitus, tribunos & centuriones, qui venerant de militia belli. Dixitque eis Moyses; Nunquid reservastis omnem fœmioam? Ecce ipsæ fuerunt filiis Israel in consilio Balaam, ut prævaricarentur prævaricationem coram Domino super Phogor: et fuit pestis in congregatione Domini. Nunc autem occidite omnem masculum in parvulis: & omnem mulierem, quæ cognovit virum coitu masculi, occidite. Et omnes parvulas mulieres, quæ non cognoverunt coitum masculi, reservate vobis. Vos autem manete extra castra septem dieb⁹: omnis qui occidit animam, & qui tetigit occisum, aspergatur die tertio, et in die septimo; vos & ea quæ cepistis asperſi-eritis. Et omne vestimentum & omne vas pelliceum, & omne quod fit ex pilis caprarum, & omne vas ligneum, asperſa erunt. Dixitque Eleazar sacerdos ad viros exercitus, qui venerant de bello: Hoc est decretum legis, quod præcepit Dominꝰ Moysi. Aurum autem & argentum, & æs, & ferrum, & ſtannum, & plumbum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

9 ** ותשבו בני־ישראל את נשי מדין ואת טפליהם ואת כל־בעיריהם ואת
כל־גיתיהם ואת כל־חילם בזזו: 10 * ואת כל־עריהם במושבתיהם ואת כל־טירותיהם
שרפו באש: 11 * ויקחו את־כל־השלל ואת־כל־הטרף באדם ובבהמה: 12 * ויבאו
אל־משה ואל־אלעזר הכהן ואל־עדת בני־ישראל אל־השבי ואל־הטרף ואל־השלל
אל־המחנה אל־ערבות מואב אשר על־ירדן ירחו: 13 ** ויצא משה ואלעזר הכהן
וכל־נשיאי העדה לקראתם אל־מחוץ למחנה: 14 * ויקצף משה על־פקדי החיל
שרי־האלפים ושרי המאות הבאים מצבא המלחמה: 15 * ויאמר אליהם משה
המחיתם כל־נקבה: 16 * הן־אלה היו לבני־ישראל בדבר בלעם לסרה במעל
בה׳ על־דבר פעור ותהי המגפה בעדת ה׳: 17 * ועתה הרגו כל־זכר בטף
וכל־אשה יודעת איש למשכב זכר הרגו: 18 * וכל־הטף בנשים אשר לא־ידעו
משכב זכר החיו לכם: 19 * ואתם שבו מחוץ למחנה שבעת ימים כל־הרג נפש
וכל־נגע בחלל תתחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושביכם: 20 * וכל־בגד
וכל־כלי־עור וכל־מעשה עזים וכל־כלי עץ תתחטאו: 21 ** ויאמר אלעזר הכהן
אל־אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר צוה ה׳ את־משה:
22 * אך את־הזהב ואת־הכסף את־הנחשת את־הברזל את־הבדיל ואת־העופרת:

VERSIO SAMARITANA.

9 ** ותשבו בני־ישראל את נשי מדין ואת טפליהם ואת כל־בעיריהם ואת
כל־גיתיהם ואת כל־חילם בזזו: 10 * ואת כל־עריהם במושבתיהם ואת כל־טירותיהם
שרפו באש: 11 * ויקחו את־כל־השלל ואת־כל־הטרף באדם ובבהמה: 12 * ויבאו
אל־משה ואל־אלעזר הכהן ואל־עדת בני־ישראל אל־השבי ואל־הטרף ואל־השלל
אל־המחנה אל־ערבות מואב אשר על־ירדן ירחו: 13 ** ויצא משה ואלעזר הכהן
וכל־נשיאי העדה לקראתם אל־מחוץ למחנה: 14 * ויקצף משה על־פקדי החיל
שרי־האלפים ושרי המאות הבאים מצבא המלחמה: 15 * ויאמר אליהם משה
המחיתם כל־נקבה: 16 * הן־אלה היו לבני־ישראל בדבר בלעם לסרה במעל
בה׳ על־דבר פעור ותהי המגפה בעדת ה׳: 17 * ועתה הרגו כל־זכר בטף
וכל־אשה יודעת איש למשכב זכר הרגו: 18 * וכל־הטף בנשים אשר לא־ידעו
משכב זכר החיו לכם: 19 * ואתם שבו מחוץ למחנה שבעת ימים כל־הרג נפש
וכל־נגע בחלל תתחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושביכם: 20 * וכל־בגד
וכל־כלי־עור וכל־מעשה עזים וכל־כלי עץ תתחטאו: 21 ** ויאמר אלעזר הכהן
אל־אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר צוה ה׳ את־משה:
22 * אך את־הזהב ואת־הכסף את־הנחשת את־הברזל את־הבדיל ואת־העופרת:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

9 Et captivas abduxerunt filii Israel mulieres Madian, & parvulos eorum, et omnia jumenta eorum, & omnia pecora eorum, & omnem substantiam eorum deprædati sunt. 10 Omnes quoque urbes eorum cum habitationibus eorum, & omnes arces eorum, igne combusserunt. 11 Ceperuntque omnia spolia, & omnem prædam, tam de hominibus quàm de jumentis, 12 Et adduxerunt ad Moſen, & ad Eleazarum sacerdotem, & ad universam congregationem filiorum Israel, captivos, & prædam, et spolia in castra ad valle Moab quæ est juxta Jordanem Jericho. 13 Egressúsque est Moses, & Eleazar sacerdos, & omnes principes congregationis in occursum eorum extra castra. 14 Iratúsque est Moses in præfectos exercitus, chiliarchos, et centuriones revertentes de militia belli. 15 Dixitque eis Moses, Quare conservástis omnes fœminas? 16 Ile, illæ fuerunt filiis Israel per verbum Balaam in occasionẽ prævaricationis adversùs Dominum in causa Phogor, unde facta est plaga in congregatione Domini. 17 Nunc autem occidite omnẽ masculum inter parvulos: omnem quoque mulierem quæ cognovit virum concubitu masculi, occidite. 18 Omnes verò parvulas ex mulieribꝰ quæ non cognoverunt concubitum masculi, conservate vobis. 19 Vos autem castrametamini extra castra septẽ diebus: Quicunque occidit animam, et quicunque tetigerit cadaver, expiabitis vos die tertio, & die septima; vos, & captivitas vestra. 20 Omne quoque vestimentum, & omnia vasa pellicea, omne etiam opus ex capris, & omnia vasa lignea, expiabitis. 21 Postea dixit Moses Eleazaro sacerdoti, Dic viris militiæ qui iverunt ad bellum, Hoc est præceptum legis quam præcepit Dominus. 22 Sanè aurum, & argentum, & æs, & ferrum, & ſtannum, & plumbum;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 ** فسبي بنو اسرايل نساء مديان * واطفالهم * وجميع بهايمهم * ومواشيهم * واباهم عموه * وجميع
10 قراهم مع مساكنهم وقصورهم احرقوها بالنار * واخذوا جميع السلب والغني من الناس والبهايم
11 * وجاوا الي موسي والعازار الامام وجماعة بني اسرايل بالسبي والغني والنهب الي المعسكر الي بيدا
12 ماب التي على اردن ريحا * فخرج موسي والعازار الامام واشراف الجماعة للقايهم الي خارج المعسكر
13 14 * وسخط موسي على الموكلين بالجيش روساء الالاف * وروساء المئين * وقال لهم موسي * هل
15 ابقيتم كل انثي * اليس هن كن مطغيات لبني اسرايل بقول بلعام حتي اوقعوا نكثا
16 بالله بسبب فعور * فحل الوباء بجماعة الله * فالان اقتلوا كل ذكر من الاطفال * وكل
17 امراة عرفت مضاجعة الرجل * وساير اطفال النساء اللواتي لم يعرفن مضاجعة الرجال
18 استبقوهن لكم * وانتم فانزلوا في خارج المعسكر سبعة ايام كل من قتل نفسا وكل من دنا
19 بقتيل * وتتطهروا في اليوم الثالث وفي اليوم السابع * انتم وسبيكم * وكل ثوب * وانية من
20 جلود * ومعمول من المرعزي * وانية خشب تطهروه * ثم قال العازار الامام للرجال العزاة الجايين
21 من الحرب * هذا رسم الشريعة التي امر الله بها موسي * اما الذهب * والفضة * والنحاس * والحديد *
22 والقلعي * والاسرب *

Et captivas duxerunt filii Israil mulieres 9
Median, & infantes eorum; & cuncta
jumenta eorum, & armenta eorum, &
supellectilem eorum, deprædati sunt. Et 10
urbes eorum, cum habitaculis eorum, &
arcibus eorum, exussérunt igni. Et acce- 11
perunt omnem prædam & spolia, tam ho-
minũ quàm jumentorum, Et venerunt ad 12
Mosam & Elazar sacerdotem, & cœtum
filiorum Israil cum captivitate & spoliis
& prædã, ad castra in deserturn Moab
quod est secus Jordanem Riha. Et egressi 13
sunt Musa & Elazar sacerdos, ac prin-
cipes populi in occursum eorum extra ca-
stra. 14 Iratúsque est Musa contra præ-
fectos exercitũs, capita millenorum, &
capita centenorum. Et ait illis Musa, 15
Annon servástis omnem fœminam? Nonne 16
ipsæ fuerunt seductrices filiorum Israil,
suadente Balaam, ita ut commiserint præ-
varicationem in Deum propter Phor, &
grassata sit pestis in congregatione Dei?
Ergò interficite omnem masculum ex 17
infantibus, & omne mulierẽ quæ cognovit
accubitum viri. Omnes verò puellas mu- 18
lierum quæ non noverunt accubitum vi-
rorum, servate vobis. Et vos commora- 19
mini extra castra septem diebus, omnis
qui occidit animam, & omnis qui tetigit
occisum, & expientur in die tertio et in
die septimo: Vos ac prædam vestram,
Omnemque vestem, & vasa coriacea, & 20
confectum ex pilis caprarum, & vasa
lignea, expiate illa. Dixit etiam Elazar 21
sacerdos hominibus bellatoribus venienti-
bus ex prælio; Istud est mandatum legis
quam præcepit Deus Musæ. Aurum qui- 22
dem & argentum, & æs, ac ferrum, atq;
plumbum, ac ſtannum,

ספר במדבר: לא

23 כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר־יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ
וְטָהֹר אַךְ בְּמֵי נִדָּה יִתְחַטָּא וְכֹל אֲשֶׁר
24 לֹא־יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בַּמָּיִם: וְכִבַּסְתֶּם
בְּגָדֵיכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וּטְהַרְתֶּם וְאַחַר תָּבֹאוּ
25 אֶל־הַמַּחֲנֶה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר
26 שָׂא אֶת־רֹאשׁ מַלְקוֹחַ הַשְּׁבִי בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה אַתָּה
27 וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְרָאשֵׁי אָבוֹת הָעֵדָה: וְחָצִיתָ
אֶת־הַמַّלְקוֹחַ בֵּין תֹּפְשֵׂי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא
28 וּבֵין כָּל־הָעֵדָה: וְהֵרַמְתָּ מֶכֶס לַיהוָה מֵאֵת
אַנְשֵׁי הַמִّלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא אֶחָד נֶפֶשׁ
מֵחֲמֵשׁ הַמֵּאוֹת מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבָּקָר וּמִן־הַחֲמֹרִים וּמִן
29 הַצֹּאן: מֵמַחֲצִיתָם תִּקָּחוּ וְנָתַתָּה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
תְּרוּמַת יְהוָה: וּמִמַּחֲצִת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
30 תִּקַּח אֶחָד אָחֻז מִן־הַחֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם
מִן־הַבָּקָר מִן־הַחֲמֹרִים וּמִן־הַצֹּאן מִכָּל־הַבְּהֵמָה
וְנָתַתָּה אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן
31 יְהוָה: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר
32 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיְהִי הַמַّלְקוֹחַ יֶתֶר
33 וּבָקָר אֶלֶף וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים:
34 וַחֲמֹרִים אֶחָד וְשִׁבְעִים אֶלֶף: וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר
35 לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר כָּל־נֶפֶשׁ שְׁנַיִם וְשִׁלְשִׁים
אֶלֶף:

Versio VULGAT.

23 Et omne quod potest transire per flammas, igne purgabitur. Quidquid autem ignem non potest sustinere, aquâ expiationis sanctificabitur. Et lavabitis vestimenta vestra die septimo, & purificati posteà castra intrabitis. Dixit quoque Dominus ad Moysen, Tollite summam eorũ quæ capta sunt, ab homine usq; ad pecus, tu & Eleazar sacerdos & principes vulgi. Dividéq; ex æquo prædam, inter eos qui pugnaverunt egresíque sunt ad bellum, & inter omnẽ reliquam multitudinem. Et separabis partem Domino ab his qui pugnaverunt & fuerunt in bello, unam animam de quingeotis, tam ex hominibus quàm ex bobus & asinis & ovibus. Et dabis eam Eleazaro sacerdoti, quia primitiæ Domini sunt. Ex media quoque parte filiorum Israel accipies quinquagesimum caput homioium, & boum, & asinorum, & ovium, cunctorum animantium, & dabis ea Levitis, qui excubât in custodiis tabernaculi Domini. Fecerũtq; Moyses & Eleazar, sicut præceperat Dominus. Fuit autem præda, quam exercitus ceperat, ovium sexcenta septuaginta quinq; millia. Boum septuaginta duo millia. Asiorum sexaginta millia & mille. Animæ hominum sexûs fœminei, quæ non cognoverant viros, triginta duo millia.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Traoslatione LATINA.

23 Πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν πυρὶ, καθαρισθήσεται, ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι τοῦ ἁγισμοῦ ἁγισθήσεται· καὶ πάντα (τ) ὅσα ἐὰν μὴ διαπορεύηται διὰ πυρὸς, (υ) δι-
24 ελεύσεται δι' ὕδατος. Καὶ πλυνεῖσθε τὰ ἱμάτια τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ καθαρισθήσεσθε· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε
25 εἰς τὴν παρεμβολήν. Καὶ ἐλάλησε κύ-
26 ριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων, Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν (χ) λείων τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους (ψ) καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἀρχοντες τῶν
27 πατριῶν τῆς συναγωγῆς. Καὶ διελεῖτε τὰ σκῦλα ἀναμέσον τῶν πολεμεσῶν τῶν (φ) ἐκπορευομένων εἰς τὴν παρατάξιν, καὶ ἀναμέσον πάσης συ-
28 αγωγῆς. Καὶ ἀφελεῖτε (χ) τέλος κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμεσῶν τῶν (ψ) ἐκπορευομένων εἰς τὴν παρατάξιν, μίαν ψυχὴν ἀπὸ πεντακοσίων, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων. καὶ ἀπὸ
29 τῶν ἡμίσεων αὐτῶν λήψεσθε. Καὶ δώσεις Ἐλεάζαρι τῷ ἱερεῖ τὰς ἀπαρχὰς κυ-
30 ρίῳ. Καὶ ἀπὸ τῶν ἡμίσεων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ λήψῃ ἕνα (ω) ἀπὸ πεντήκοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν· καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς ἐν τῇ
31 σκηνῇ κυρίου. Καὶ ἐποίησε Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καθὰ συνέταξε κύ-
32 ριος τῷ Μωυσῆ. Καὶ ἐγένετο τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς ὃ (α) προενόμευσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ, ἀπὸ τῶν προβάτων, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ (β)
33 ἑβδομήκοντα καὶ πέντε χιλιάδες· Καὶ βόες, δύο καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες·
34 (γ) Καὶ ὄνοι, μία καὶ ἑξήκοντα χι-
35 λιάδες· Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν γυναικῶν αἳ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην ἀνδρὸς, (δ) πᾶσαι ψυχαὶ, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες.

Omnis res, quæ pertransibit 23
in (τ) igni; & mundabitur;
sed & aquâ purificationis pu-
rificabitur. Et omnia quæ-
cunque non transeunt per
ignem, transibunt per aquam.
Et lavabitis vestimenta die se- 24
ptimâ; & mundabimini: &
post hæc ingredimini in ca-
stra. Et locutus est Dominus 25
ad Moysen, dicens; Accipe 26
(χ) caput spoliorum captivita-
tis ab homine usque ad pecus,
tu & Eleazar sacerdos, & 27
principes familiarum synago-
gæ. Et dividetis spolia inter
bellatores, qui processerunt in
aciem, & inter omnem syna-
gogam. Et demetis tribu- 28
tum Domino ab hominibus bel-
latoribus, qui processerunt
in aciem, unam animam de
quingentis, ex hominibus, & ex
pecoribus, & ex bobus, &
ex ovibus, & ex asinis: et
de dimidio eorum sumetis.
Et dabis Eleazaro sacerdoti 29
primitias Domini. Et de 30
dimidio quod filiorum Isra-
el, sumes unum de quin-
quaginta, ex hominibus, et ex
bobus, et ex ovibus, et ex asinis,
et ex omnibus pecoribus. Et
dabis ea Levitis custodienti-
bus custodias in tabernaculo
Domini. Et fecit Moyses, & 31
Eleazar sacerdos; sicut præ-
cepit Dominus Moysi. Et 32
fuit abundantia prædæ, quam
prædati sunt viri bellatores:
ex ovibus, sexcenta millia,
& septuaginta, & quinque
millia. Et boves, duo & 33
septuaginta millia. Et asini, 34
unum et sexaginta millia. Et 35
animæ hominum ex mulie-
ribus, quæ non noverunt con-
cubitum viri, omnes animæ,
duo & triginta millia.

MS.A. (τ) ὅσα μὴ διαπορεύεται (υ) * οὐ διελεύσεται (φ) ἐκπορευομένων (χ) τὸ τέλος (ψ) ἐκπορευομένων (ω) ἀπὸ τῶν πεντήκοντα (α) ἐπρονόμευσαν (β) ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακιχίλια· Καὶ βοῶν, δύο (γ) Καὶ ὄνων, (δ) πᾶσαι ψυχαὶ,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 ܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܪ ܒܢܘܪܐ ܬܥܒܪܘܢ ܒܢܘܪܐ ܘܢܬܟܠܐ ܐܦܠܘ ܒܡܝ ܢܕܘܬܐ ܢܬܟܠܐ ܗܘ ܕܠܐ ܥܒܪ ܒܢܘܪܐ ܬܥܒܪܘܢ ܒܡܝ
24 ܢܕܘܬܐ. ܘܬܚܘܪܘܢ ܠܒܘܫܝܟܘܢ ܒܝܘܡܐ ܫܒܝܥܝܐ ܘܬܬܕܟܝܘܢ ܘܐܦܠ ܗܟܝܠ ܬܥܘܠܘܢ ܠܡܚܢܬܐ.
25 ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܠܡܡܪ ܢܣܒ ܪܫ ܫܠܝܠܬܐ ܕܫܒܝܐ ܕܒܢܝܢܫܐ ܘܒܒܥܝܪܐ ܐܢܬ
26 ܘܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܘܪܫܝ ܐܒܗܬ ܥܕܬܐ: ܘܬܦܠܓ ܠܫܠܝܠܬܐ ܕܫܒܝܐ ܒܝܢ ܬܦܣܝ ܩܪܒܐ ܕܢܦܩܘܢ ܠܩܪܒܐ ܘܠܟܠ
27 ܥܕܬܐ: ܘܬܪܡ ܡܟܣ ܠܡܪܝܐ ܡܢ ܓܒܪܐ ܕܩܪܒܐ ܕܢܦܩܘܢ ܡܢ ܚܡܫ ܡܐܐ ܡܢ ܒܢܝܢܫܐ ܘܡܢ ܬܘܪܐ ܘܡܢ ܚܡܪܐ
28 ܘܡܢ ܥܢܐ: ܡܢ ܦܠܓܘܬܗܘܢ ܬܣܒܘܢ ܘܬܬܠ ܠܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܬܪܘܡܬ ܡܪܝܐ: ܘܡܢ ܦܠܓܘܬ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܬܣܒ ܚܕ
29 ܡܢ ܚܡܫ ܡܐܐ ܡܢ ܒܢܝܢܫܐ ܘܡܢ ܬܘܪܐ ܘܡܢ ܚܡܪܐ ܘܡܢ ܥܢܐ ܘܡܢ ܟܠ ܒܥܝܪܐ ܬܣܒ ܘܬܬܠ ܠܠܘܝܐ ܢܛܪܝ
30 ܡܫܡܪܬ ܡܫܟܢܐ ܕܡܪܝܐ: ܘܥܒܕ ܡܘܫܐ ܘܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ: ܗܘܐ ܝܬܪ ܕܫܠܝܠܬܐ ܕܫܒܝܐ
31 ܒܩܪ ܐܠܦ ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܚܡܫܬ ܐܠܦܝܢ: ܘܚܡܪܐ ܚܕ ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦ: ܘܢܦܫ ܕܒܢܝ ܢܫܐ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܡܫܟܒ ܕܟܪ ܟܠ ܢܦܫ ܬܪܝܢ ܘܬܠܬܝܢ
32 ܐܠܦ: ܗܢܘܢ ܕܢܦܩܘ ܠܩܪܒܐ ܕܫܠܝܠܬܐ ܕܥܒܕܘ ܓܒܪܐ ܩܪܒܐ ܡܢ ܫܠܝܠܬܐ ܕܫܒܝܐ ܕܒܢܝܢܫܐ ܘܡܢ ܬܘܪܐ ܘܡܢ ܚܡܪܐ
33 ܘܡܢ ܥܢܐ ܘܡܢ ܟܠ ܒܥܝܪܐ ܬܣܒ ܘܬܬܠ ܠܠܘܝܐ ܢܛܪܝ ܡܫܡܪܬ ܡܫܟܢܐ ܕܡܪܝܐ: ܘܥܒܕ ܡܘܫܐ ܘܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ: ܗܘܐ ܝܬܪ ܕܫܠܝܠܬܐ ܕܫܒܝܐ
34 ܒܩܪ ܐܠܦ ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܚܡܫܬ ܐܠܦܝܢ: ܘܚܡܪܐ ܚܕ ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦ: ܘܢܦܫ ܕܒܢܝ ܢܫܐ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܡܫܟܒ ܕܟܪ ܟܠ ܢܦܫ ܬܪܝܢ ܘܬܠܬܝܢ
35 ܐܠܦ: ܗܢܘܢ ܕܢܦܩܘ ܠܩܪܒܐ ܕܫܠܝܠܬܐ ܕܥܒܕܘ ܓܒܪܐ ܩܪܒܐ ܡܢ ܫܠܝܠܬܐ ܕܫܒܝܐ ܕܒܢܝܢܫܐ ܘܡܢ ܬܘܪܐ ܘܡܢ ܚܡܪܐ
ܘܡܢ ܥܢܐ ܘܡܢ ܟܠ ܒܥܝܪܐ ܬܣܒ ܘܬܬܠ ܠܠܘܝܐ ܢܛܪܝ ܡܫܡܪܬ ܡܫܟܢܐ ܕܡܪܝܐ: ܗܘ ܡܬܝܠ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ:
ܗܘܐ ܝܬܪ ܕܫܠܝܠܬܐ ܕܫܒܝܐ ܒܩܪ ܐܠܦ ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦ ܘܚܡܫܬ ܐܠܦܝܢ: ܘܚܡܪܐ ܚܕ ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦ: ܘܢܦܫ ܕܒܢܝ ܢܫܐ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܡܫܟܒ ܕܟܪ ܟܠ ܢܦܫ ܬܪܝܢ ܘܬܠܬܝܢ
ܐܠܦ:

Et quicquid ingreditur fornacem, tra- 23
ducite per ignem, & mundabitur: &
aquam asperſionis spargite super illud.
Quicquid autem non transit per ignem,
immergite in aquas. Et abluite vesti- 24
menta vestra in die septimo, & mun-
dabimini, ac tunc ingredimini in ca-
stra. Locutúsque est Dominus cum 25
Mose, & dixit ad eum; Cape censum
ſpoliorum & prædæ, tam homioum quàm
jumentorum, tu, & Eliazar sacerdos, & 26
principes patrum congregationis. Et 27
dividite spolia ioter viros bellatores qui
egressi sunt in prælium, & inter totũ cœ-
tũ. Et separate vectigal Dño à viris belli- 28
geris qui egressi sunt in prælium, & ab uni-
versa congregatione, *nempe* animam unam
ex quioquaginta, tam ex hominibus, quàm
ex bobus, & asinis, & ovibus. ***Et ex 29
portione eorum tolle unum ex quin- 30
quaginta, tam ex homioibus, quàm
bobus, & asinis, & ovibus, omoique
jumento: & da ea Levitis qui cu-
stodiunt custodiam tabernaculi Domi-
ni. Fecit itaque Moses & Eliazar 31
sacerdos quemadmodum præcepit Do-
minus Mosi. Fuerunt autem spolia & 32
præda quam diripuerunt populus &
exercitus, ovium sexcenta septuagiota
quinque millia: Et boum, septuagin- 33
ta duo millia: Et asinorum, sexaginta 34
unum millia. Animæ verò hominum
ex mulieribus quæ non noverant con-
cubitum marium, omoes animæ fue-
runt, triginta duo millia. 35

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TARGUM ONKELOS.

23 כל־מדעם דמתעל בנורא תעברונה בנורא יתדכי בדם
במי אתריתא יתדי וכל די לא
מתעל בנורא תעברונה
במיא: ותחורון לבושיכון ביומא 24
שבעיאה ותדכון ובתר כן
תיעלון למשריתא: ואמר יי 25
עם משה למימר: קביל ית 26
חושבן דברת שביא באנשא
ובבעירא את ואלעזר כהנא
ורישי אבהת כנשתא: ותפלג 27
ית דברתא בין גברי מגיחי
קרבא דנפקו לחילא ובין
כל כנשתא: ותפרש נסיבא 28
קדם יי מן גברי מגיחי קרבא
דנפקו לחילא חד נפשא
מחמש מאה מן אנשא
ומן חורי ומן חמרי ומן ענא:
מפלגותהון תסבון ותתן 29
לאלעזר כהנא אפרשותא
קדם יי: ומפלגות בני 30
ישראל תסב חד מן חמשין
מן אנשא מן
תורי מן חמרי ומן ענא
מכל בעירא ותתן ית תרון
לליואי נטרי משכנא
יי: ועבד משה ואלעזר כהנא 31
כמא די פקד יי ית משה:
והות דברתא שאר מאה 32
אלפין: ורחלי שבעין ותרין 33
אלפין: ותמרי שתין וחד א 34
אלפין: ונפשא דאנשא מן 35
נשיא די לא ידעא משכבי
דכורא כל נפשא חלתין ותרין
אלפין:

23 Et quicquid potest transire per ignem, transferetis per ignem, et mundabitur; veruntamen aqua asperſionis aſpergetur: & omne quod non poteſt intrare in ignem, transferetis per a- 24 quam. Et lavabitis veſtimenta veſtra in die ſeptimo, & mundabimini: & poſtea intrabitis in ca- 25 ſtra. Dixitque Dominus ad 26 Moyſen dicens. Tolle ſummam prædæ captivitatis, ab homine uſque ad pecus: tu & Eleazar ſacerdos, & principes patrum congre- 27 gationis. Et divides prædam inter viros bellatores, qui egreſſi ſunt in exercitum: & inter omnem con- 28 gregationem. Et ſeparabis partem coram Domino, à viris bellatoribus qui egreſſi ſunt ad exercitum, unam animam de quingentis: de hominibus, & de bobus, & de aſinis, et de 29 ovibus. De medietate eorum tolletis: & dabis Eleazaro ſacerdoti, primiti- 30 as coram Domino. Et de mediâ parte filiorum Iſrael colles unum de quinquaginta, ex hominibus & ex bobus, ex aſinis, & ex ovibus, & ex omni jumento: & dabis ea Levitis cuſtodientibus cuſtodiam tabernaculi Domini. Fe- 31 citque Moyſes & Eleazar ſacerdos, ſicut præceperat 32 Dominus Moyſi. Fuitque præda & reliqua ſpolia, quæ populus qui egreſſi ſunt in prælium expoliaverant, ovium ſexcenta ſeptu- 33 aginta quinque millia. Et boum ſeptuaginta duo mil- 34 lia. Et aſinorum unum & 35 ſexaginta millia. Et animæ hominum, ex mulieribus quæ non cognoverant concubitum maſculi, omnes animæ triginta duo millia.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET SAM. VER. Translatio Latina.

23 * ענ׳ דבר׳ אשר יבא באש תעברו באש וטהר אך במי נדה יתחטא ואת כל אשר לא יבא במים תעברו במים: וכבסתם בגדיכם ביום השביעי וטהרתם ואחר תבאו אל המחנה: ויאמר יי אל משה לאמר: שא את ראש מלקוח האדם בבהמה אתה ואלעזר הכהן וראשי אבות העדה: וחצית את המלקוח בין תפשי המלחמה אשר יצאו לצבא ובין כל העדה: והרמת מכס ליי מאת אנשי המלחמה אשר יצאו לצבא אחד נפש מחמש מאות מן האדם ומן הבקר ומן החמרים ומן הצאן: מחציתם תקח ונתת לאלעזר הכהן תרומת יי: ומחצית בני ישראל תקח אחד אחז מן חמשים מן האדם מן הבקר מן החמרים ומן הצאן מכל הבהמה ונתת אתם ללוים שמרי משמרת משכן יי: ויעש משה ואלעזר הכהן כאשר צוה יי את משה: והי המלקוח יתר הבז אשר בזזו העם שש מאות אלף ושבעים אלף ורחלים שבעים ואלף: ובקר שבעים אלף וחמרים ששים ואלף: ונפש אדם מן הנשים אשר לא ידעו משכב זכר כל נפש שלשים ושתים אלף:

VERSIO SAMARITANA.

23 * ענ׳ דבר׳ אשר יבא באש תעברו באש וטהר אך במי נדה יתחטא ואת כל אשר לא יבא במים תעברו במים: וכבסתם בגדיכם ביום השביעי וטהרתם ואחר תבאו אל המחנה: ויאמר יי אל משה לאמר: שא את ראש מלקוח האדם בבהמה אתה ואלעזר הכהן וראשי אבות העדה: וחצית את המלקוח בין תפשי המלחמה אשר יצאו לצבא ובין כל העדה: והרמת מכס ליי מאת אנשי המלחמה אשר יצאו לצבא אחד נפש מחמש מאות מן האדם ומן הבקר ומן החמרים ומן הצאן: מחציתם תקח ונתת לאלעזר הכהן תרומת יי: ומחצית בני ישראל תקח אחד אחז מן חמשים מן האדם מן הבקר מן החמרים ומן הצאן מכל הבהמה ונתת אתם ללוים שמרי משמרת משכן יי: ויעש משה ואלעזר הכהן כאשר צוה יי את משה: והי המלקוח יתר הבז אשר בזזו העם שש מאות אלף ושבעים אלף ורחלים שבעים ואלף: ובקר שבעים אלף וחמרים ששים ואלף: ונפש אדם מן הנשים אשר לא ידעו משכב זכר כל נפש שלשים ושתים אלף:

23 Rem omnem quæ ingreditur ignem, transire facietis per ignem, & mundabitur: nihilo tamen minus per aquas ſeparationis expiabitur. Sed quidquid non ingreditur ignem, transire facietis per aquas. 24 Lavabitis etiam veſtimenta veſtra die ſeptimo ut mundemini, & poſtea ingrediemini caſtra. Dixit igitur Eleazar ſacerdos viris militiæ qui iverant ad bellum, Hoc eſt præceptum legis quam 25 præcepit Dominus Moſi. Sanè aurum, & argentum, & æs, & ferrum, & ſtannum & plumbum; rem omnem quæ ingreditur ignem, transire facietis per ignem, et mundabitur: nihilo tamen minus in aquis ſeparationis expiabitur. Sed quidquid non ingreditur ignem, transire facietis per aquas. Lavabitis etiam veſtimenta veſtra die ſeptimo, et mundi eritis; et poſtea ingrediemini caſtra. Deinde 25 locutus eſt Dominus Moſi, 26 dicens; Tolle ſummam ſpoliorum captivitatis, tam de hominibus quàm de beſtiis, tu, & Eleazar ſacerdos, et capita quoque patrum congregationis. Poſtea bipartiè- 27 vis prædam inter bellatores qui egreſſi ſunt ad bellum, et inter univerſam congregationem. De mes quoque partem 28 Domino de viris militiæ qui egreſſi ſunt ad bellum, animam de quingentis, de hominibus, & de bobus, & de aſinis, et de pecudibus, de omnibus 29 parte eorum ſumes, et dabis Eleazaro ſacerdoti elevationem Domino. De media quo- 30 que parte filiorum Iſrael ſumes portionem unâ ex quinquaginta, de hominibus, et de bobus, et de aſinis, & de pecudibus, de omnibus beſtiis: Dabiſque illa Levitis cuſtodientibus cuſtodiam tabernaculi Domini. Et fecit 31 Moſes, et Eleazar ſacerdos ſicut præceperat Dominus Moſi. Fuit autem præda, re- 32 ſiduum deprædationis quam deprædati ſunt populus militiæ, pecudum ſexcenta et ſeptuaginta quinque millia. Boum verò, ſeptuaginta duo 33 millia. Aſinorum autem, u- 34 num & ſexaginta millia. Et 35 animarum hominis de mulieribus quæ non cognoverant concubitum maſculi, omnium animarum, triginta duo millia.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 * وكل سي يمكن ان يدخل منه النار أجيروه في النار فيطهر * وليذك ايضا بماء النضح
24 وكل ما لا يدخل في النار أجيروه في الماء * واغسلوا ثيابكم في اليوم السابع واطهروا * وبعد ذلك
25 تدخلون الى العسكر * ثم قال الله لموسى تكلما * اروح جملة ما في السبي من الناس والبهائم *
26 انت والعازار الامام * ورؤساء الجماعة * واقسم ذلك بين اهل الحرب الخارجين للعرو * وبين سائر
27 الجماعة * وارفع مكسا لله من اهل الحرب الذين خرجوا للعرو * رأسا واحدا من كل خمس مائة
28 من الناس * والبقر * والحمير * والغنم * خذوا ذلك من قسمهم رفيعة لله * وارفعوا ذلك الى العازار
29 الامام * وخذوا من قسم بني اسرائيل واحدا من خمسين من الناس * والبقر * والحمير * والغنم *
30 وسائر البهائم * وارفع ذلك الى اللاويين حافظي حفظ مسكن الله * فصنع موسى والعازار
31 الامام كما امر الله موسى * فكان الفي جملة الغنيمة التي غنمها قوم العرو * عدد الغنم
32 منه سماية الف وخمسة وسبعون الفا * وعدد البقر اثنان وسبعون الفا * وعدد الحمير احد
33 وسبعون الفا * ومن الناس من النساء اللواتي لم يعرفن مضاجعة الرجال اثنان
34 وبلاثون الفا *
35

23 Et omne quod poteſt transire per ignem; traducite illud in ignem, & purgabitur; & expietur etiam aquâ aſperſionis. Et 24 omne quod non ingreditur in ignem, traducite per aquam. Et lavate veſtimenta veſtra die ſeptimâ, & mundamini, & poſtea ingrediemini ad copias. Deinde dixit deus 25 Muſæ ſermonem, Tolle ſummam rerum 26 quæ ſunt in præda, hominum & jumentorum, tu, et Elazar ſacerdos, & principes congregationis: Et divide illas inter eos 27 qui exierunt ad prælium, & inter totum cœtum. Et tolle vectigal Deo à bellatori- 28 bus qui exierunt ad pugnam, capita unum ex quingentesimo quaque, tam ex hominibus, quàm bobus, & aſinis, & ovibus. Accipite ea ex ſorte eorum in oblationem 29 Deo, & tollite illa ad Elazar ſacerdotem. Et accipite de ſorte filiorum Iſrael 30 unum ex quinquaginta, tam ex hominibus, quàm bobus, & aſinis, atque ovibus, & reliquis jumentis; & tolle hæc ad Levitas cuſtodientes cuſtodiam habitaculi Dei. Fecerunt itaque Muſa & Elazar 31 ſacerdos ſicut præcepit Deus Muſæ. Fue- 32 runtque ſpolia, ſumma prædæ quam deprædati ſunt homines prælii, numerus quidem ovium ex illis ſpoliis, ſexcenta millia & ſeptuaginta quinque millia: Et 33 numerus boum, ſeptuaginta duo millia: Et numerus aſinorum, ſexagiita & u- 34 num millia. Ex hominibus verò, nempè 35 mulieribus quæ non noverunt accubitum virorum, triginta duo millia.

ספר במדבר: לא

pecudum numerus, exercitum in egredientium portionis dimidium fuit Et
36 וַתְּהִי הַמֶּחֱצָה חֵלֶק הַיֹּצְאִים בַּצָּבָא מִסְפַּר הַצֹּאן
, millia septem & , millia triginta & , millia trecenta
שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים
, pecore è Domino census fuit Et .quingentæ &
37 וְחָמֵשׁ מֵאוֹת: וַיְהִי הַמֶּכֶס לַיהוָה מִן־הַצֹּאן
.millia triginta & sex , boves Et .septuaginta & , quinque , sexcentæ
שֵׁשׁ מֵאוֹת חָמֵשׁ וְשִׁבְעִים: וְהַבָּקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף
, asini Et .septuaginta & duo , Domino eorum census Et
38 וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים: וְחַמֹּרִים
unus , Domino corũ census Et .quingenti & millia triginta
שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְחָמֵשׁ מֵאוֹת וּמִכְסָם לַיהוָה אָחַד
corũ census & millia sedecim *hominis* animæ Et .sexaginta &
39 וְשִׁשִּׁים: וְנֶפֶשׁ אָדָם שֵׁשֶׁת עָשָׂר אֶלֶף וּמִכְסָם
census Moseh dedit Et .animæ triginta & duæ , Domino
40 לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁלֹּשִׁים נָפֶשׁ: וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־מֶכֶס
præcepit quemadmodum , sacerdoti Elhazar Domini *elevationis*
41 תְּרוּמַת יְהוָה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה
dimidiavit quod , Israel filiorum dimidio è Et .Moseh Dominus
42 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וּמֶחֱצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חִצָּה
cæsus dimidium fuit Et .*militantibus* viris à Moseh
43 מֹשֶׁה מִן־הָאֲנָשִׁים הַצְּבָאִים: וַתְּהִי מֶחֱצַת הָעֵדָה
septem , millia triginta & , millia trecenta , *pecore* è
מִן־הַצֹּאן שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף שִׁבְעַת
.millia triginta & sex , boves Et .quingentæ & millia
44 אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: וּבָקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף:
hominis animæ Et .quingenti & , millia triginta , asini Et
45 וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: וְנֶפֶשׁ אָדָם
46 Israel filiorum dimidio è Moseh *cepit* Et .millia sedecim
47 שֵׁשֶׁת עָשָׂר אָלֶף: וַיִּקַּח מֹשֶׁה מֶחֱצַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
: *animali* ex & , *homine* ex quinquaginta è *unum* *detentum*
אֶת־הָאָדָם אֶחָד מִן־הַחֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבְּהֵמָה
, Domini tabernaculi custodiam custodientibus Levitis ea dedit &
וַיִּתֵּן אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה
accesserunt Et .Moseh Dominus præcepit quemadmodum
48 וַיִּקְרְבוּ יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: כַּאֲשֶׁר צִוָּה
, *millium* *principes* , *exercitus* millibus in qui , *visitati* Moseh ad
אֶל־מֹשֶׁה הַפְקֻדִים אֲשֶׁר לְאַלְפֵי הַצָּבָא שָׂרֵי הָאֲלָפִים
tulerunt tui Servi : Moseh ad dixerunt Et .*centenorum* *principes* &
49 וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת: וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ נָשְׂאוּ
non & nostra manu in qui *belli* virorum *caput*
אֶת־רֹאשׁ אַנְשֵׁי הַמִّלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵנוּ וְלֹא־
Domini *appropinquationem* *fecimus* *appropinquare* Et *vir* *eo ex est desideratus*
נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ: וַנַּקְרֵב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה
infixorum *brachiale* & *periscelidem* , *auri* vas , invenit quod *vir*
אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא כְּלִי־זָהָב אֶצְעָדָה וְצָמִיד טַבַּעַת
.*Domini* *facies ad* nostras animas super expiandâ ad, vulva formâ & *tornatile*
עָגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה:
vas omne , *eis cum* à aurum sacerdos Elhazar & , Moseh *cepit* Et
5: וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת־הַזָّהָב מֵאִתָּם כָּל־כְּלִי
.operis
מַעֲשֶׂה:

Versio VULG. LAT.

36 Datáque est media pars his qui in prælio fuerant, ovium, trecenta triginta septẽ millia quingentæ. E quibus in partem Domini supputatæ sunt oves sexcentæ
37 septuaginta quinque. Et de bobus triginta sex millibus, boves septuaginta &
39 duo. De asinis triginta millibus quingentis, asini
40 sexaginta unus. De animabus hominum sedecim millibus, cesserunt in partem Domini triginta duæ
41 animæ. Tradiditq; Moyses numerum primitiarum Dnmini Eleazaro sacerdoti, sicut fuerat ei imperatũ,
42 Ex media parte filiorum Israel, quam separaverat, his qui in prælio fuerant.
43 De media verò parte quæ contigerat reliquæ multitudini, id est, de ovibus trecentis triginta septem mil-
44 libus quingentis, Et de bobus triginta sex millibus,
45 Et de asinis triginta millibus quingentis, Et de ho-
46 minibus sedecim millibus,
47 Tulit Moyses quinquagesimum caput, & dedit Levitis, qui excubabant in tabernaculo Domini, sicut
48 præceperat Domin⁹. Cúmque accessissent principes exercitûs ad Moysen, & tribuni, centurionésque,
49 dixerunt; Nos servi tui recensuimus numerũ pugnatorum, quos habuimus sub
50 manu nostra: & ne unus quidem defuit. Ob hanc causam offetimus in donariis Domini singuli quod in præda auri potuimus invenire, perisclelides & armillas, annulos & dextralia, ac murænulas, ut depreceris pro nobis Dominum.
51 Susceperúntque Moyses & Eleazar sacerdos, omne aurium in diversis speciebus,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

36 Καὶ ἐγένηθη τὸ ἡμίσεμα ὁ μερὶς τῶν
(ε) ἐκπορευομένων εἰς τὸν πόλεμον ἐκ
τῆς ἀριθμῆς τῶν προβάτων, (ζ) τριακό-
σιαι καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτα-
37 κισχίλια καὶ πεντακόσια. Καὶ ἐγένετο
τὸ τέλος κυρίῳ ἀπὸ τῶν προβάτων,
38 ἑξακόσιαι ἑβδομήκοντα πέντε. Καὶ βό-
ες, ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες, καὶ τὸ
39 τέλος κυρίῳ, δύο καὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ
ὄνοι, τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντα-
κόσιοι, καὶ τὸ τέλος κυρίῳ, εἷς καὶ ἑξή-
40 κοντα. Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων, (η) ἑκ-
καίδεκα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος αὐτῶν
41 κυρίῳ, δύο καὶ τριάκοντα ψυχαί. Καὶ
ἔδωκε Μωυσῆς τὸ τέλος κυρίῳ τὸ ἀφ-
αίρεμα τῷ θεῷ Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ, (θ)
καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ.
42 Ἀπὸ τῆς ἡμισείας τῶν υἱῶν Ἰσρα-
ὴλ, οὓς διέλε Μωυσῆς ἀπὸ τῶν ἀν-
43 δρῶν τῶν πολεμιστῶν. Καὶ ἐγένετο τὸ ἡ-
μίσεμα, (ι) ἀπὸ τῆς συναγωγῆς ἀπὸ
τῶν προβάτων, (κ) τριακόσιαι καὶ τριά-
κοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεν-
44 τακόσια· Καὶ βόες, ἓξ καὶ τριάκοντα
45 χιλιάδες· Ὄνοι, τριάκοντα χιλιάδες
46 καὶ πεντακόσιοι· Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώ-
47 πων, ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες. Καὶ ἔλαβε
Μωυσῆς ἀπὸ τῆς ἡμισείας τῶν υἱῶν
(λ) Ἰσραὴλ τὸ ἓν ἀπὸ τῶν πεντήκοντα, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ
48 Μωυσῆ. Καὶ προσῆλθον πρὸς Μωυσῆν πάντες οἱ ἡγούμενοι εἰς τὰς χιλιαρχίας τῆς δυνάμεως, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόν-
49 ταρχοι, καὶ εἶπαν πρὸς Μωυσῆν, Οἱ παῖδές σου ἐπλήθασε τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν (μ) παρ' ἡμῖν, καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς.
50 Καὶ προσενηνόχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ, ἀνὴρ ὃ εὗρε σκεῦος (ν) χρυσοῦν καὶ χλιδῶνα καὶ φλλιον καὶ δακτύλιον καὶ σφενδίκιον καὶ ἐμπλόκιον, ἐξιλάσασθαι περὶ ἡ-
51 μῶν ἔναντι κυρίου. Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ' αὐτῶν πᾶν σκεῦος εἰργασμένον.

MS. A. (ε) ἐκπορευομένων (ζ) τριακόσιαι χιλιάδες καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια (η) ἓξ καὶ δέκα (θ) καθάρ (ι) τὸ ἥ (κ) τριακόσιαι χιλιάδες καὶ τριακόσια χιλιάδες (λ) Ἰσραὴλ ἓν ἀπὸ (μ) παρ' ἡμῖν, (ν) χρυσῶν χλιδῶνα καὶ φλλιον

36 Et fuit dimidium, pars eorum qui processerunt in prælium, ex numero ovium, trecenta & triginta millia & septem millia, & quingentæ. Et fuit tributum Domino ex ovibus, sexcentæ septuaginta quinque. Et bo- 38
ves, sex & triginta millia; & tributum Domino, duo & septuaginta. Et asini, trigin- 39
ta millia & quingenti; et tributum Domino, unus & sexaginta. Et animæ ho- 40
minum, sex & decem millia; et tributum eorum Domino, duæ, & triginta animæ. Et 41
dedit Moyses tributum Domino, demptionem Dei, Eleazaro sacerdoti; sicut præcepit Dominus Mosi. De 42
dimidio filiorum Israel, quos distinxit Moyses à viris bellatoribus. Et fuit dimi- 43
dium à synagoga, ex ovibus, trecentæ & triginta millia, & septem millia & quingentæ: Et boves, sex 44
& triginta millia: Asini, 45
triginta millia & quingenti. Et animæ hominum, sex 46
& decem millia. Et sumpsit 47
Moyses ex dimidio, quod filiorum Israel, unum ex quinquagima, ex hominibus, & ex pecoribus: & de- 48
dit ea Levitis custodientibus custodias tabernaculi Domini, quemadmodùm præcepit Dominus Moysi. Et
accesserunt ad Moysen omnes qui constituti erant super millia virtutis, chiliarchi & centuriones: & di- 49
xerunt ad Moysen; Pueri tui accepernnt caput virorum bellatorum qui apud nos: & non disposuit ex eis ullus. Et obtulimus mu- 50
nus Domino, vir, quod invenit, vas aureum, & torquem, & viriolam, & annulum, & dextrale, & cacumlam, ad depropitiandum pro nobis onte Dominum. Et accepit Moyses, & Elea- 51
zar sacerdos aurum ab eis, omne vas factum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

36 ܘܗܘܬ ܦܠܓܐ ܕܐܢܫܐ ܕܢܦܩܘ ܠܩܪܒܐ ܡܢܢܐ ܕܥܢܐ ܬܠܬܡܐܐ ܘܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܝܢ ܐܠܦ ܘܬܠܬ ܡܐܐ ܘܫܒܥ ܐܠܦ ܘܫܬ ܡܐܐ ܘܚܡܫ ܐܠܦ ܘܬܠܬ ܡܐܐ ܘܫܬ ܐܠܦ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

36 וְהֲוָת פַּלְגוּתָא חוּלָּק גֻּבְרֵיָא דִי־
נְפָקוּ לְחֵילָא מִנְיַן עָנָא תְּלָת־
מְאָה וּתְלָתִין וְשִׁבְעָא אַלְפִין
וְחַמֵּשׁ מְאָה: וְהֲוָת נְסִיבָא קֳדָם יְיָ
37 מִן עָנָא שִׁית מְאָה שְׁבִעִין וְחַמְשׁ:
וְרַהֲטֵי תְּלָתִין וְשִׁתָּא אַלְפִין
38 וְנִסִיבְהֹון קֳדָם יְיָ שְׁבָעִין וּתְרֵין:
וְחַמְרֵי תְּלָתִין אַלְפִין וְחַמֵּשׁ מְאָה
39 וְנִסִיבְהֹון קֳדָם יְיָ שְׁתִין וְחַד: וְנַפְשָׁא
40 דְאֱנָשָׁא שִׁתָּא עֲסַר אַלְפִין וְנִסִיבְהֹון
קֳדָם יְיָ תְּלָתִין וּתְרֵין נַפְשִׁן:
41 וְיַהֲב מֹשֶׁה יַת־נִסִיבָא אַפְרַשׁוּתָא
קֳדָם יְיָ לְאַלְעָזָר כַּהֲנָא כְּמָא דִי־
42 פַקִּיד יְיָ יַת־מֹשֶׁה: וּמִפַּלְגוּת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל דִּי פְלַג מֹשֶׁה מִן־גַּבְרַיָּא
43 דִּי נְפָקוּ לְחֵילָא: וַהֲוָת פַּלְגוּת
דְּכְנִשְׁתָּא מִן־עָנָא תְּלָת מְאָה
וּתְלָתִין וְשִׁבְעָא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ
44 מְאָה: וּתְוֹרֵי תְּלָתִין וְשִׁתָּא אַלְפִין:
45 וַחֲמָרֵי תְּלָתִין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה:
46 וּנְפָשָׁא דְאֱנָשָׁא שִׁתָּא עֲסַר אַלְפִין:
47 וּנְסִיב מֹשֶׁה מַפְלַגוּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
יַת־דְּאִתְחַזֵּר חַד מִן־חַמְשִׁין מִן
אֲנָשָׁא וּמִן־בְּעִירָא וְיַהֲבֵיהּוֹן
לְלֵיוָאֵי נְטְרֵי מַטְרַת מַשְׁכְּנָא דְיְיָ
48 כְּמָא דִי־פַקִּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה: וּקְרִיבוּ
לְוָת מֹשֶׁה רֵישֵׁי אַלְפֵי חֵילָא
49 רַבְּנֵי אַלְפִין וְרַבְּנֵי מְאָוָתָא: וַאֲמַרוּ
לְמֹשֶׁה עַבְדָךְ קַבִּילוּ יַת חוּשְׁבָּן
גַּבְרֵי מְגִיהֵי קְרָבָא דִי עִמָּנָא
50 וְלָא שְׁתֵּא מִנָּנָא אֱנָשׁ: וּקְרִיבְנָא
יַת קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ גְּבַר דִּי אַשְׁכַּח
מָאן־דְּרַהֲבָ שִׁירֵין וְשִׁבְלִין עִקְּדִין
קְרַשִׁין וּמְחוּךְ לְכַפָּרָא עַל־נַפְשָׁתָנָא
51 קֳדָם יְיָ: וּנְסִיב מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
כַּהֲנָא יַת־דַּהֲבָא מִנְּהוֹן כָּל מָאן
דְּעוֹבְדָא:

36 Fuit autem numerus dimidiæ
partis, virorum qui egressi
sunt in exercitum: ovium
trecenta & triginta septem
37 millia & quingentæ. Et fuit
pars quæ assumpta est coram
Domino ex ovibus, sexcenta
38 & septuaginta & quinque. Et
boves fuerunt triginta sex
millia: & pars quæ assumpta
est corã Domino, septuaginta
duo. Et asini triginta millia
& quingenti: & pars quæ ex
eis assumpta est coram Do-
mino, fuit sexaginta unus. Et
animæ hominum sedecim mil-
lia: & pars quæ assumpta est
coram Domino, fuit triginta
41 duæ animæ. Deditque Moyses
partem quæ separata est co-
ram Domino Eleazaro sacer-
doti: sicut præceperat Domi-
42 nus Moysi. Et de media parte
filiorum Israel, divisit Moyses
à viris qui egressi sunt in ex-
43 ercitum. Fuitq; dimidia pars
congregationis de ovibus,
trecenta & trigiuta & septem
44 millia, & quingentæ. Et boves,
triginta sex millia. Et asini,
45 triginta millia & quingenti.
46 Et animæ hominum, sedecim
47 millia. Et tulit Moyses de
media parte filiorum Israel
unum de quinquaginta, quod
assumptum est de hominibus
& pecoribus: & dedit ea Le-
vitis custodientibus custodiam
48 tabernaculi Domini; sicut præ-
ceperat Dominus Moysi. Ac-
cesserunturque ad Moysen illi
qui constituti erant super
49 millia exercitus, tribuni &
centuriones. Et dixerunt ad
Moysen; Servi tui suscepe-
runt numerũ virorum pugna-
torum qui ĩerunt nobiscum:
50 & non defuit vir ex nobis.
Offerimusq; oblationem Do-
mini, quicunque invenit vas
aureum, periscelides & ar-
millas, anulos, & dextralia
ac murenulas: ad propitiandũ
eoram Domino pro animabus
51 nostris. Tulitque Moyses &
Eleazar sacerdos aurum ex
eis, omne vas fabrefactum,

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

36 * ויהי מחצת מספר בני־חיל אשר יצאו בצבא צאן שלש מאות ושבעים אלף וחמש מאות: ויהי מכס לה׳ מן־הצאן שש מאות וחמשים ושבעה: ובקר שלשים אלף ושבעת אלפים וחמש מאות: ויהי מכסם לה׳ שבעים ושנים: וחמרים שלשים אלף וחמש מאות: ומכסם לה׳ שבעים ואחד: ונפש אדם ששת אלפים ומכסם לה׳ שלשים ושנים נפש: ויתן משה את־המכס אשר־הפרש לה׳ לאלעזר הכהן כאשר צוה ה׳ את־משה: ומחצת בני ישראל אשר בדל משה מן־האנשים אשר יצאו לצבא: ותהי מחצת הקהל מן־הצאן שלש מאות ושבעים אלף וחמש מאות: ובקר שלשים ושתים: וחמרים שלשים אלף וחמש מאות: ונפש אדם ששת אלפים ועשרה: ויקח משה מחצת בני־ישראל את־האחד אחד מן־חמשים מן־האדם ומן־הבעיר ויתן אתם אל־הלוים שמרי משמרת משכן ה׳ כאשר צוה ה׳ את־משה: ויקרבו אל־משה ראשי אלפי הצבא שרי־המאות: ויאמרו אל־משה עבדיך נשאו את־ראש אנשי־המלחמה אשר־אתנו ולא־נעדר מאתנו איש: ונקרב את־קרבן ה׳ איש אשר־מצא כלי־זהב אצעדה וצמיד טבעת כומז עגיל כפר לכפר על־נפשתינו לפני ה׳: ויקח משה ואלעזר הכהן את־הזהב מאתם כל־כלי מעשה:

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

36 Fuit igitur dimidium, por-
tio eorum qui egressi fuerunt
ad bellum, numerus pecu-
dum, trecenta & triginta
septem millia & quingentæ.
37 Portio autem Domini de pe-
cudibus, sexcentæ & septua-
ginta quinque. Boum verò, 38
triginta sex milliæ; & por-
tio ex iis pro Domino, septu-
39 aginta duo. Et asinorum, tri-
ginta millia & quingenti;
& portio ex iis pro Domino,
40 unus & sexaginta. Anima-
rum denique hominis, sexde-
cim millia; & portio ex iis
41 pro Domino, triginta duæ a-
nimæ. Dedit autem Moses
portionem oblationis Domini
Eleazaro sacerdoti, sicut præ-
42 ceperat Dominus Mosi. Porro
de media parte filiorum
Israel quam bipartitus est
Moses de viris qui militave-
rant, Dimidia inquam, pars 43
illa fuit pro congregatione,
pecudum trecenta, & trigin-
ta septẽ millia, & quingentæ.
44 Boum autem, triginta sex
millia. Et asinorum, triginta 45
millia & quingenti. Anima-
46 rum hominis, sexdecim mil-
lia. Accepit itaque Moses de 47
media parte filiorum Israel
partem unam de quinquagin-
ta, tam de hominibus quàm
de bestiis, & dedit illa Levi-
tis custodientibus custodiam
tabernaculi Domini, quem-
admodum præceperat Domi-
nus Mosi. Tum accesserunt ad 48
Mosen qui præfecti erant
millibus exercitũs, Chiliar-
chæ, & Centuriones, Dixe- 49
runtque Mosi; Servi tui tu-
lerunt summam militum qui
sunt in manu nostra, & ne
unus quidem ex iis desidera-
tus fuit. Ideo obtulimus mu- 50
nus Domino, unusquisque
quod invenit, vasa aurea,
periscelides, & armillas,
anulum, torquem, & cin-
gulum ad expiandas animas
nostras coram Domino. Ac- 51
cepit autem Moses & Elea-
zar sacerdos aurum ab iis,
omnia vasa elaborata.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

36 فكان نصف ذلك وهو نصيب الذين خرجوا للحرب عدد الغنم منه ثلثماية الف وسبعة وثلاثين
37 الفا وخمس ماية * فكان عدد المكس لله من الغنم ستماية وخمسة وسبعين راسا * واذ البقر
38 سته وثلاثون الفا * فمكسها لله اثنان وسبعون * واذ الحمير ثلاثون الفا
39 وخمس ماية * فمكسها لله واحد وستون * واذ الناس سته عشر الفا * فمكسها لله اثنان وثلاثون
40 راسا * فرفع موسى المكس المرفوع لله الى العازار الامام * كما امر الله * وعدد قسم بني
41 42 اسرايل الذي قسمه موسى من القوم المحاربين * كان ذلك من الغنم ثلثماية الف وسبعة وثلاثين
43 44 الفا وخمس ماية * ومن البقر سته وثلاثين الفا * ومن الحمير ثلاثين الفا وخمس ماية * ومن
45 46 الناس سته عشر الفا * فاخذ موسى من ذلك واحدا من الخمسين من الناس والبهايم * ودفعه
47 الى اللاويين حافظي محفظ مسكن الله * كما امر * ثم تقدم الى موسى الموكلون بالوف
48 الجيش * رؤساء الالوف * ورؤساء المئين * فقالوا له * ان عبيدك رفعوا جملة اهل الحرب الذين
49 معنا * فلم يفقد منا رجل * وقد قربنا قربانا لله كل رجل ما وجد * آنية ذهب من دملج * وسوار
50 وخاتم * وزكي * وحقاب لنستغفر عن نفوسنا بين يدي الله * فقبض موسى والعازار الامام
51 الذهب منهم * كل آنية مصوغة *

36 Horum ergò pars dimidia, hoc est, sors eo-
rum qui exierunt ad bellum, fuit quoad
numerum quidem ovium, trecenta millia,
& triginta septem millia & quingentæ.
Quare numerus vectigalis Dei ex ovib 37
fuit, sexcentorũ & septuaginta quinque
capitũ. Et quandoquidẽ boves erant tri- 38
ginta sex millia; igitur vectigal eorũ Deo
fuerunt, septuaginta duo. Et quoniam asini
erant triginta millia & quingenti; ideo 39
vectigal eorũ Deo fuerunt, sexaginta &
unus. Et siquidem homines erant sexde- 40
cim millia; itaq; vectigal eorum Deo fu-
erunt, triginta duo capita. Sustulit ergò 41
Musa vectigal quod pro Deo fũstatum
erat, ad Elazar sacerdotem, sicuti præce-
perat ei Deus. Numerus autem partis fi- 42
liorũ Israil, quam divisit Musa à viris
bellatoribus, Fuit ex ovibus trecenta mil- 43
lia, & triginta septẽ millia & quingentæ: 44
Et ex bob triginta sex millia: Et ex asinis, 45
triginta millia & quingenti: Et ex ho- 46
minibus, sexdecim millia. Accepitque 47
Musa ex his, unum de quinquaginta, tam
ex hominibus quàm jumentis, dedit que
ea Levitis custodientibus custodiã habita-
culi Dei, uti mandaverat illi. Deinde ac- 48
cesserunt ad Musã præpositi millium ex-
ercitũ, principes millenorũ, & principes
centenorũ, Et dixerunt ei; Famuli qui- 49
dẽ tui sumpserunt summam militum qui
fuẽre nobiscũ, & non defuit ex nobis vir.
Et jam attulimus sacrificium Deo, quili- 50
bet nostrũm quod reperit, vasa auri de
brachialibus, armillis, inauribus, mure-
nulis, & cingulis auro discriminatis; ut
veniam postulet pro animabus nostris co-
ram Deo. Acceperunt igitur Musa & 51
Elazar sacerdos aurum ab ipsis, omnia
vasa artificio operè elaborata.

ספר במדבר : לב

Domino obtulerunt quod *elevationis* aurum omne fuit Et
52 וַיְהִי כָּל־הַזָּהָב הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵרִימוּ לַיהוָה
principibus à ,fecit quinquaginta & ,septingenti ,millia sedecim
שִׁשָּׁה עָשָׂר אֶלֶף שְׁבַע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שְׁקָל מֵאֵת שָׂרֵי
sunt prædati *exercitus* Viri *centurionum principibus* à & ,*millium*
53 הָאֲלָפִים וּמֵאַת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃ אַנְשֵׁי הַצָּבָא בּוֹזוּ
à aurum sacerdos Elhazar & Moseh accepit Et ,ipsi vir
54 אִישׁ לוֹ׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת־הַזָּהָב מֵאֵת
centurionum principibus in illud introduxerit & *centurionum & millium principibus*
שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וַיָּבִאוּ אֹתוֹ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד
Domini facies ad Israel filiis memoriam
זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי יְהוָה׃

CAP. XXXII. לב

valdè fuit ,Ghad filis & ,Reuben filiis *erat multa acquisitio* Et
1 וּמִקְנֶה רַב הָיָה לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי־גָד עֲצוּם מְאֹד
locus ecce & ,Ghilhad terram & ,Jahazer terram viderunt &
וַיִּרְאוּ אֶת־אֶרֶץ יַעְזֵר וְאֶת־אֶרֶץ גִּלְעָד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם
dixerunt & ,Reuben filii & ,Ghad filii venerunt Et *acquisitionis* locus
2 מָקוֹם מִקְנֶה׃ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַיֹּאמְרוּ
: dicendo *ipsius fratribus* ad & ,sacerdotem Elhazar ad & ,Moseh ad
אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר׃
,Elhaleh & ,Chesbon & ,Simrah & ,Jahazer & ,Dibon & ,Hatharoth
3 עֲטָרוֹת וְדִיבֹן וְיַעְזֵר וְנִמְרָה וְחֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵה
Dominus percussit quam Terra ,Belion & ,Nebo & ,Sebam &
4 וּשְׁבָם וּנְבוֹ וּבְעוֹן׃ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה
acquisitionis tuis servis & ; *ipsa acquisitionis* terra ,Israel *cujus facies ad*
לִפְנֵי עֲדַת יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ מִקְנֶה הִוא וְלַעֲבָדֶיךָ מִקְנֶה׃
detur ,tuis oculis in gratiam inveniemus Si : dixerunt Et
5 וַיֹּאמְרוּ אִם־מָצָאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתֶּן אֶת־
nos facias transire ne : possessionem in tuis servis hæc terra
הָאָרֶץ הַזֹּאת לַעֲבָדֶיךָ לַאֲחֻזָּה אַל־תַּעֲבִרְנוּ אֶת־
: Reuben filios ad & ,Ghad filios ad Moseh dixit Et .Jarden
6 הַיַּרְדֵּן׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִבְנֵי־גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן
? Hic *sedebitis* vos & ,bellum ad ingredientur vestri fratres Num
הַאַחֵיכֶם יָבֹאוּ לַמִّלְחָמָה וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ פֹה׃
ad *transeundo* à ,Israel filiorum cor *frangetis* quid *ad* Et
7 וְלָמָּה תְנִאֻן אֶת־לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֲבֹר אֶל־
,vestri patres fecerunt Sic ? Dominus eis dedit quam terram
8 הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם יְהוָה׃ כֹּה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם
.terram *videndum ad* Barnesh Cades de eos *me mittendo in*
בְּשַׁלְּחִי אֹתָם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לְרְאוֹת אֶת־הָאָרֶץ׃
fecerunt & ,*terram* viderunt & ,Botri *torrente* ad usque ascenderũt Et
9 וַיַּעֲלוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכּוֹל וַיִּרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיְנִיאוּ
dedit quam ,terram ad *videndum non ad* ,Israel filiorum cor
אֶת־לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבִלְתִּי־בֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן
,juravit & ,illa die in Domini *nasus* est iratus Et .Dominus eis
10 לָהֶם יְהוָה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשָּׁבַע
: dicendo
לֵאמֹר׃

Versio VULG. LAT.

52 Pondo sedecim millia, septingentos quinquaginta siclos, à tribunis & centu-
53 rionibus. Unusquisque enim quod in præda rapuerat, suum
54 erat. Et susceptum intulerunt in tabernaculum testimonii, in monimentum filiorum Israel coram Domino.

CAP. XXXII.

1 FIlii autem Ruben & Gad habebant pecora multa, & erat illis in jumentis infinita substantia. Cúmque vidissent Jazer & Galaad aptas animalibus alendis ter-
2 ras, Venerunt ad Moysen, & ad Eleazarum sacerdotem; & principes multitudinis,
3 atque dixerunt; Ataroth, & Dibon, & Jazer, & Nemra, Hesebon, & Eleale, & Saban, & Nebo, & Be-
4 on, Terra, quam percussit Dominus in conspectu filiorum Israel, regio uberrima est ad pastum animalium: & nos servi tui habemus
5 jumenta plurima: Precamúrque, si invenimus gratiam coram te, ut des nobis famulis tuis eam in possessionem, nec facias nostrans-
6 fire Jordanem. Quibus respondit Moyses, Numquid fratres vestri ibunt ad pugnam, & vos hic sedebitis?
7 Cur subvertitis mentes filiorum Israel, ne transire audeant in locum, quem eis da-
8 turus est Dominus? Nónne ita egerunt patres vestri, quando misi de Cadesbarne ad explorandam terram?
9 Cúmque venissent usque ad Vallem botri, lustratâ omni regione, subverterunt cor filiorum Israel, ut non intrarent fines, quos eis Dominus
10 dedit. Qui iratus juravit, dicens;

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

52 Καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον τὸ ἀφαίρεμα ὃ ἀφῆλον κυείῳ, (ξ) ἑκκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ πεντήκοντα σίκλοι παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν
53 ἑκατοντάρχων. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐσεγνόμισαν ἕκαστος ἑαυτῷ.
54 Καὶ ἔλαβε Μωυσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸ εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ μαρτυρείου, μνημόσυνον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι κυείου.

M.SA. (ξ) ἑξ καὶ δέκα

ΚΕΦ. λϛ.

1 ΚΑὶ κτηνῶν πολλῶν ἦν τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς Γαδὶ, (α) πολλὰ σφόδρα. καὶ εἶδον τὴν χώραν Ἰαζὴρ, καὶ τὴν χώραν Γαλαάδ· καὶ ἦν ὁ τόπος, τό-
2 πος κτήνεσι. Καὶ παραγενόμενοι οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γαδὶ ἦραν πρὸς Μωυσῆν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς (β) πᾶν ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς, λέ-
3 γοντες, (γ) Ἀταρὼθ, καὶ Διβὼν, καὶ Ἰαζὴρ καὶ (δ) Νεμρὰ, καὶ Ἐσεβὼν, καὶ Ἐλεαλὴ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ Ναβὼ,
4 καὶ (ε) Βαὼν, Τὴν γῆν ἣν (ζ) πατάσσει κύριος (η) ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, (θ) γῆ κτηνοτρόφος ἐστὶ, καὶ τοῖς
5 παισὶ σου κτήνη πολλὰ ἐστιν. (ι) Καὶ ἐλεγον, Εἰ εὕρομεν χάριν (κ) ἐνώπιόν σου, δοθήτω ἡ γῆ αὕτη (λ) τοῖς οἰκέταις σου ἐν κληρονομίᾳ, καὶ μὴ διαβιβάσῃς ἡμᾶς
6 τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εἶπε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γαδὶ καὶ τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν, Οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πορεύονται (μ) εἰς τὸν πόλε-
7 μον, καὶ ὑμεῖς καθήσεσθε ἀυτῆ; Καὶ ἱνατί διαστρέφετε (ν) τὰς διανοίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ μὴ (ξ) διαβῆναι εἰς τὴν γῆν,
8 ἣν κύριος δίδωσιν αὐτοῖς; Οὐχ ὅπως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὅτε ἀπέστειλα αὐτὸς ἐκ Κάδης Βαρνὴ κατανοῆ-
9 σαι τὴν γῆν· Καὶ ἀνέβησαν φάραγγα βότρυος, καὶ κατενόησαν τὴν γῆν, καὶ ἀπέστησαν τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὥστε μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκεν
10 (ο) κύριος αὐτοῖς; Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὤμοσε, λέγων,

MS.A.. (α) πολὺ σφόδρα. (β) τοῦς ἄνδρας τῆς (γ) Ἀταρὼθ, (δ) Ἀμβεῖμ, (ε) Βαμὰ, (ζ) παρέδωκεν (η) ἐνώπιον υἱῶν (θ) κτηνοτρόφος γῆ ἐστιν, (ι) Καὶ ἐλέγοσαν, (κ) ἐνωντίον (λ) τοῖς παισὶν σου (μ) εἰς πόλεμον, (ν) τὰς καρδίας ὑμῶν (ξ) ἀναβῆναι (ο) ἀυτοῖς κύριος;

Et fuit omne aurum, dempsio
52 quam dempserunt Domino, sexdecim millia & septingenti & quinquaginta sicli, à chiliarchis, et à centurionibus.
53 Et viri bellatores (ξ) prædati sunt, unusquisque sibi. Et accepit Moyses, & 54
Eleazar sacerdos aurum à chiliarchis, & à centurionibus, & intulit ea in tabernaculum testimonii, memoriale filiorum Israel coram Domino.

CAP. XXXII.

1 ET pecora (a) multitudo erat filiis Ruben, & filiis Gad, multitudo valdè. Et viderunt regionem Jazer & regionem Galaad: & erat
2 locus ille, locus pecoribus. Et accedentes filii Ruben, & filii Gad, dixerunt ad Moysen & ad Eleazarum sacerdotem, & ad principes syna-
3 gogæ, dicentes, Ataroth & Dibon, & Jazer, & Nemra, & Esebon, & Eleale, & Sebama, & Nabay, & 4
Baan, Terram quam tradidit Dominus in conspectu filiorum Israel, terra pecorum nutrix est: & pueris tuis
5 sunt pecora. Et dicebam, Si inveniemus gratiam in conspectu tuo, detur terra ista famulis tuis in possessionem: et
6 nè traducas nos Jordanem. Et dixit Moyses filiis Gad, & filiis Ruben, Fratres vestri eunt in bellum: et vos sedebitis hic? Et ut quid per-
7 vertitis mentes filiorum Israel, ut non transeant in terram, quam Dominus dat eis? 8
Nonne sic fecerunt patres vestri, quando misi eos è Cades Barne ad considerandam
9 terram: Et ascenderunt usque ad vallem Botri, et consideraverunt terram: Et averterunt cor filiorum Israel, ut non introirent in terram, quam dedit
10 Dominus eis? Et iratus est furore Dominus in die illa, et juravit, dicens,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

52 ܘܗܘܐ ܟܠܗ ܕܗܒܐ ܕܐܦܪܫܘܬܐ ܕܐܦܪܫܘ ܠܡܪܝܐ ܫܬܝܣܪ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܫܩܠ ܡܢ ܪܫܝ
53 ܐܠܦܐ ܘܡܐܐ ܪܫܝ ܡܐܐ ܓܒܝܐ ܐܢܫܐ ܓܒܝ ܠܗ ܗܘ ܕܢܫܠ ܠܗ ܗܘ ܕܢܫܠ ܠܗ ܗܘ ܕܢܫܠ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

52 וְכָל־דְּהַב אַפְרֻשׁוּתָא דִּי
אַפְרִישׁוּ קֻרְבָּנָא יְיָ שְׁתֵּין עֲסַר־
אַלְפִין שְׁבַע־מְאָה וְחַמְשִׁין סְלָעִין
מִן רַבְּנֵי אַלְפִין וּמִן רַבְּנֵי מְאָתָא:
53 גֻּבְרֵי דְחֵילָא בִּזּוּ גֻּבְרָא לְנַפְשֵׁיהּ:
54 וּנְסִיב מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כָּהֲנָא יָת־
דַּהֲבָא מִן רַבְּנֵי אַלְפִין וּמְאָתָא
וְאֲיַתְּיוּ יָתְהוֹן לְמַשְׁכָּנָא דְמַרְעֵא
לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל קֻרְבָּנָא יְיָ:

לב

1 וּבְעִיר סַגִּי הֲוָה לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי
גָד תַּקִּיף לַחֲדָא וַחֲזָא יָת אַרְעָא יַעְזֵר
וְיָת אַרְעָא גִלְעָד וְהָא אַתְרָא אַתְרָא
2 כְּשַׁר לְבֵית־בְּעִיר: וַאֲתוֹ בְנֵי־גָד
וּבְנֵי רְאוּבֵן וַאֲמַרוּ לְמֹשֶׁה
וּלְאֶלְעָזָר כָּהֲנָא וּלְרַבְרְבֵי כְנִשְׁתָּא
3 לְמֵימַר: מַכְלַלְתָּא וּמַלְבַּשְׁתָּא
וּכְיוֹמָרִין רִבִּית נִמְרִין וּבִית חֶשְׁבֹּנִי
וּבַעֲל־רֵיבוֹן וְסִיבְמָא וּקְבוּרְתָא
4 דְמֹשֶׁה וּבְעוֹן: אַרְעָא דִּי מְחָא יְיָ
קֳדָם כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל אַרְעָא כְּשַׁרָא
לְבֵית־בְּעִיר הִיא וּלְעַבְדָּךְ אִית
בְּעִיר: וַאֲמַרוּ אִם־אַשְׁכַּחְנָא
5 רַחֲמִין בְּעֵינָךְ תְּתְיְהִב יָת אַרְעָא
הָדָא לְעַבְדָּךְ לְאַחְסָנָא לָא
תַעְבַּרְנָא יָת יַרְדְּנָא: וַאֲמַר מֹשֶׁה
6 לִבְנֵי־גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן הַאֲחֵיכוֹן
יְעֵלוּן לְאַגְחָא קְרָבָא וְאַתֵּין תְּתִבּוּן
הָכָא: וּלְמָה חוֹנִין יָת לְבָא דְבְנֵי
7 יִשְׂרָאֵל מִלְּמֶעְבַּר לְאַרְעָא דִיְיָהַב
לְהוֹן יְיָ: כְּדֵין עֲבַדוּ אֲבָהָתְכוֹן כַּד־
8 שְׁלַחִית יָתְהוֹן מֵרֶקֶם גֵּיאָה לְמֶחֱזֵי
יָת אַרְעָא: וּסְלִיקוּ עַד־נַחֲלָא
9 דְאַתְכְּלָא וְחָזוֹ יָת אַרְעָא וְאוֹלִיאוּ יָת־
לְבָא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִין דְּלָא לְמֵעַל
10 לְאַרְעָא דִיְיָהַב לְהוֹן יְיָ: וְתִקֵּף רְגְזָא
רַבָּא בְּיוֹמָא הַהִוּא וְקַיֵּם לְמֵימַר:

Targum ONKELOS.

52 Fuitq; omne aurum separationis, quód separaverunt corã Dño, sedecim millia septingenti & quinquaginta sicli ex
53 tribunis & centurionibus. Viri autem exercitus deprædati
54 sunt singuli sibimet. Tulitq; Moyses & Eleazar sacerdos aurum de tribunis & centurionibus: & intulerunt illud in tabernaculum fœderis, in monimentum filiorum Israel coram Domino.

CAP. XXXII.

1 PEcora autem multa erant filiis Ruben & filiis Gad plurima nimis: viderúntq; terram Jazer, & terram Galaad; & ecce locus erat aptus pecori-
2 bus. Venerúntq; filii Gad, & filii Reuben! & dixerunt ad Moysen, & ad Eleazarum sacerdotem, & ad principes coe-
3 tus, dicentes. Maclalta & Malbasta, et sacerdotes dom' Nimrin, & domus Esebon, & *Baal-Dibon*: & *Sima*, & *sepulchrum*
4 *Moysis*, & Beon. Terra cujus habitatores percussit Dominus in conspectu congregationis Israel, terra apta est pecori-
5 bus: & servis tuis sunt pecora. Dixerúntque, Si invenim' gratiam in oculis tuis, detur terra
6 hæc servis tuis in possessionẽ, nec facias nos transire Jordanem. Dixitq; Moyses filiis Gad & filiis Ruben: Nunquid fra-
7 tres vestri ibunt ad pugnam, & vos sedebitis hîc? Quare ergo subvertitis cor filiorum Israel: ut non transeant in terram, quam dedit eis Domi-
8 nus? Sic fecerunt patres vestri: quando misi eos de Cades Barne, ad contemplandam
9 terram. Et ascenderunt usque ad torrentem Botri, & viderunt terram; & subverterunt cor filiorum Israel: ut non ingrederentur in terram,
10 quam dedit eis Dominus. Et iratus est furor Domini in die illa: & juravit, dicens.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

52 * ויהי כל־זהב התרומה אשר הרימו לה׳ שש־מאות אלף ושבעת אלפים וחמשת אלפים ומאת וחמשים שקל׳ מאת שרי־אלפים ומאת שרי־מאות׳ 53 אנשי־צבא בזו איש לו׳ לנפשו׳ 54 ויקח משה ואלעזר הכהן את־הזהב מאת שרי־אלפים ומאת שרי־מאות׳ ויביאו אתו אל־אהל מועד׳ זכרון לבני ישראל׳ לפני׳ה׳׃

לב

1 ** ובני־ראובן׳ ובני־גד׳ היו מקנה׳ רב׳ מאד׳ ויראו׳ את־ארץ יעזר׳ ואת־ארץ גלעד׳ והנה׳ המקום׳ מקום׳ מקנה׳׃ 2 * ויבאו׳ בני־גד׳ ובני־ראובן׳ ויאמרו׳ אל־משה׳ ואל־אלעזר׳ הכהן׳ ואל־נשיאי׳ העדה׳ לאמר׳׃ 3 מעטרות׳ ומלבשת׳ ודיבן׳ ונמרה׳ וחשבון׳ ואלעלה׳ ושבם׳ ונבו׳ ובעון׳׃ 4 ** ארץ׳ אשר־הכה׳ ה׳ לפני׳ עדת׳ ישראל׳ ארץ׳ מקנה׳ היא׳ ולעבדיך׳ מקנה׳ יש׳׃ 5 * ויאמרו׳ אם־נא׳ מצאנו׳ חן׳ בעיניך׳ יתן׳ את־הארץ׳ הזאת׳ לעבדיך׳ לאחוזה׳ אל־תעבירנו׳ את־הירדן׳׃ 6 ** ויאמר׳ משה׳ לבני־גד׳ ולבני־ראובן׳ האחיכם׳ יבאו׳ למלחמה׳ ואתם׳ תשבו׳ פה׳׃ 7 * ולמה׳ תניאון׳ את־לב׳ בני־ישראל׳ מעבר׳ לארץ׳ אשר נתן׳ להם׳ ה׳׃ 8 כה׳ עשו׳ אבתיכם׳ בשלחי׳ אותם׳ מקדש־ברנע׳ לרגל׳ את־הארץ׳׃ 9 ** ויעלו׳ עד־נחל׳ אשכול׳ וראו׳ את־הארץ׳ ויניאו׳ את־לב׳ בני־ישראל׳ לבלתי׳ עבר׳ אל־הארץ׳ אשר נתן׳ להם׳ ה׳׃ 10 * ויחר׳ אף׳ ה׳ ביום׳ ההוא׳ וישבע׳ לאמר׳׃

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

Fuitq; aurum oblationis quæ 52
dem ferunt pro Domino, sex-
decim millia, & septingenti
quinquaginta sicli de Chiliar-
chis, & Centurionibus. Mi-
listes deprædati fuerant unus- 53
quisque sibi. Accepit igitur 54
Moses & Eleazar sacerdos
aurum istud de Chiliarchis
& Centurionibus, & attule-
runt illud in tabernaculum
testimonii, in memoriale filiis
Israel coram Domino.

CAP. XXXII.

1 PEcora autem multa erant
filiis Ruben, & filiis Gad, &
dimidiæ tribui Manasse, co-
piosa valdè: Et viderunt ter-
ram Jazer, et terrã Galaad,
et ecce locus, locus erat pecorum. Ideo venerunt filii
2 Gad, & filii Ruben, & dimidia tribus Manasse, & locuti sunt Mosi, & Eleazaro
sacerdoti, & principibus congregationis, dicentes; Atha-
3 roth, & Dibon, & Jazer, &
Namra, & Hesebon, & Eleale, & Sebama, & Nebo, &
4 Beon. Terra ſta quam (a) percussit Dominus in conspectu congregationis Israel,
terra est pecorum; servis au-
5 tem tuis sunt pecora. Dixe-
runt præterea, Si invenimus
gratiam in oculis tuis, detur
terra ista servis tuis in possessionẽ, & ne facias nos transire
Jordanem. Respondit au-
6 tem Moses filiis Ruben, & filiis Gad, & dimidiæ tribui
Manasse; Nunquid fratres
vestri ibunt ad bellum, & vos hic sedebitis? Et quare
7 (b) frangitis cor filiorum
Israel, ne transeant in terram quam dedit illis Dominus? Sic fecerunt patres
8 vestri cùm misi eos de Cad-
Barne, ad contemplandam
terram, Ascenderunt enim
9 usque ad vallem Eschol, &
viderunt terram: postea ru-
perunt cor filiorum Israil,
ne ingrederentur terram
quam dedit eis Dominus.
Ideo exarsit ira Domini in il-
10 la die, & juravit, dicens;

VER. SAM. (a) subegit (b) humiliatis

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

52 *فكان جملة ذهب الرفيعة الذي رفعوه لله ستة عشر الفا وسبع مائة وخمسين مثقالا * من
53 رؤساء الالوف ورؤساء المئين * واما سائر اهل الحرب فما غنم واحد منهم كان له * ولما اخذ موسى
54 والعازار الامام الذهب من رؤساء الالوف ورؤساء المئين * اتيا به الى خباء الحضر * ذكرا لبني
اسرايل بين يدي الله *

Fuitq; summa auri oblationis, quod ob- 52
tulerunt Deo, sexdecim millia & se-
ptingenti quinquaginta sicli, à ducibus
millenorũ, & ducibus centenorum. Cæteri 53
autem milites, quod quisq; deprædatus est,
sibi retinuerẽt. Cùmque accepissent Musa 54
& Elazar sacerdos aurum à ducibus
milleuorum & à ducibus ducentorũ, in-
terunt illud ad tabernaculã præsentiæ,
in memoriam filiorum Israil in conspe-
ctu Dei.

* الفصل الثاني والثلثون *

1 *وماشية كثيرة كانت لبني راوبين وبني جاد عظيمة جدا * فرأوا بلد يعزير وبلد جلعاد *
2 فاذا بهما موضع ماشية * فجاء بنوا جاد وبنوا راوبين * وقالوا لموسى والعازار الامام ولشراف
3 الجماعة * ان عطاروت * وديبون * ويعزير * ونمرا * وحسبون * والعالا * وسبام * ونبو * وبعون *
4 *البلد الذي فتحه الله بين ايدي بني اسرايل هو بلد يصلح للماشية * ولعبيدك ماشية *
5 *فان وجدنا حظا عندك يدفع الينا هذا البلد نحلة * ولا تجزنا الاردن * قال لهم * هل اخوتكم
6 يمضون الى الحرب * ولم تجلسون هاهنا * ولم تحبون قلوب بني اسرايل من المضي الى البلد
7 الذي امر الله بالمضي اليه * كذلك صنع اباوكم حين بعثت بهم من رقيم بريع ليرووا
8 البلد * فبلغوا الى وادي العنقود * ورأوه وحبسوا قلوب بني اسرايل من ان يدخلوا الى
9 البلد الذي اعطاهم الله * فاشتد غضب الله في ذلك الوقت * واقسم قائلا *

ET armenta multa erant filiis Raubin 2
& filiis Gadh, magna nimis. Viderunt-q;
regionem Jazir & regionem Galaad, & 1
ecce erat in utraq; locus pro armentis. Et
venerunt filii Gadh & filii Raubin, dixe- 2
runtque Musæ & Elazar sacerdoti, &
principibus populi, Sane Atarooth, & 3
Dibon, & Jazir, & Nemra, & Hesbon,
& Elaala, & Sebam, & Nebo, &
Baon, Regio quam expugnavit Deus ante 4
filios Israil, est regio apta armentis: &
servis tui habent armenta. Si ergò inve- 5
nimus fortunam apud te, detur nobis hæc
regio in possessionem, & ne facias nos
transire Jordanem. At illis, Nam fra- 6
tres vestri ibunt ad bellum, & vos sede-
bitis hic? Et cur terretis corda filiorum 7
Israil quin abeant in regionem ad quam
præcepit Deus ut abierunt? Ita fecerunt 8
patres vestri quando misi eos de Racim-
Barnee ut explararent regionem; Perve- 9
nerunt enim ad vallem botri, viderunt-que
illam, & terruerunt corda filiorum Israil, quo minus ingrederentur in regionem
quam dedit eis Deus. Invalúitque 10
ira Dei in illo tempore, & juravit di-
cens,

ספר במדבר : לב

Versio VULG. LAT.

11 Si videbunt homines isti, qui ascenderunt ex Ægypto, à viginti annis & suprà, terram, quam sub juramento pollicitus sum Abraham, Isaac, & Jacob: & noluerunt sequi
12 me, Præter Caleb filium Jephone Cenezæum, & Josue filium Nun: isti impleverunt
13 voluntatem meam. Iratúsque Dominus adversùm Israel, circumduxit eum per desertum quadraginta annis, donec consumeretur universa generatio, quæ fecerat malú in conspectu
14 ejus. Et ecce, inquit, vos surrexistis pro patribus vestris, incrementa & alumni hominũ peccatorũ, ut augeretis furo-
15 rem Dñi contra Israel. Quòd si nolueritis sequi eum, in solitudine populum derelinquet, & vos causa eritis necis omni-
16 um. At illi propè accedentes, dixerunt; Caulas ovium fabricabimus, & stabula jumentorũ, parvulis quoque nostris
17 urbes munitas. Nos autem ipsi armati & accincti pergemus ad prælium ante filios Israel, donec introducam eos ad loca sua. Parvuli nostri, & quidquid habere possum, erunt in utibus muratis, propter hab-
18 itatorum insidias. Non revertemur in domos nostras, usque dum possideant filii Israel
19 hæreditate suâ. Nec quidquam quærem trans Jordanem, quia jam habemus nostrã possessionem in Orientali ejus plaga.
20 Quibus Moyses ait, Si facitis quod promittitis, expediti pergite corã Dño ad pugnam; Et omnis vir bellator armatus Jordanem transeat, donec subver-
21 tat Dñs inimicos suos, Et subjiciatur ei omnis terra. Tunc
22 eritis inculpabiles apud Dominum & apud Israel, & obtinebitis regiones, quas vultis,
23 coram Domino. Sin autem quod dicitis, non feceritis, nulli dubium est, quin peccetis in Deũ: & scitote, quoniã peccatum vestrũ apprehendet vos.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

11 Εἰ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσιετοῦς καὶ ἐπάνω, οἱ ὀμωμόκασι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν, τὴν γῆν ἣν (π) ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ
12 Ἰακὼβ, ὅτι οὐ συνεπηκολούθησαν ὀπίσω μου, Πλὴν Χαλὲβ υἱὸς Ἰεφοννὴ ὁ Κενεζαῖος, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Naυὴ, ὅτι συνε-
13 πηκολούθησαν ὀπίσω κυρίου. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὴν Ἰσραὴλ· καὶ (ρ) κατε-
γέμασεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ (σ) τεσσερά-
κοντα ἔτη, (τ) ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα
14 ἡ γενεὰ, οἱ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἐναντι κυρίου. Ἰδοὺ ἀνέστητε ἀντὶ τῶν πατέρων
ὑμῶν, (υ) σύστημα ἀνθρώπων ἁμαρτω-
λῶν, προσθεῖναι ἔτι ἐπὶ τὴν θυμὸν τοῦ ὀρ-
15 γῆς κυρίου ἐπὶ Ἰσραήλ. Ὅτι ἀποστρε-
φήσετε ἀπ' αὐτῆς προσθεῖναι ἔτι κατάλυ-
σαι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀνομήσετε εἰς
16 ὅλον τὸν λαὸν τοῦτον. Καὶ προσ-
ῆλθον αὐτῷ, καὶ ἔλεγον, Ἐπαύλεις πεποιή-
κασι (φ) οἰκοδομήσομεν ὧδε τοῖς κτήνεσιν
ἡμῶν, καὶ πόλεις τοῖς (χ) παισὶ κατασκευάσει ἡ-
17 μῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι (ψ) πορ-
φυρικὴν πορεύσομεν πρὸ ὧν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἕως
ἂν ἀγάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἑαυτῶν τό-
πον· καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν
πόλεσι τετειχισμέναις διὰ τὸν κάθ-
18 κοντας τὴν γῆν. Οὐ μὴ ἀποστρέψωμεν εἰς τὰς
οἰκίας ἡμῶν, ἕως ἂν κληρονομήσωσιν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ, ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
19 Καὶ οὐκέτι (ω) κληρονομήσομεν ἐν αὐτοῖς
ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐπάνω, ὅτι
ἀπέχομεν τοῦ κλήρου ἡμῶν ἐν τῷ πέραν
20 τοῦ Ἰορδάνου ἐν ἀνατολαῖς. Καὶ εἶπε πρὸς
αὐτὸς Μωυσῆς, Ἐὰν ποιήσητε κατὰ τὸ ῥῆ-
μα τοῦτο, ἐὰν (α) ἐξοπλίσησθε ἔναντι κυρίου
21 εἰς πόλεμον, Καὶ παρελεύσεται ὑμῶν πᾶς
(β) ὁπλίτης τὸν Ἰορδάνην ἔναντι κυρίου,
(γ) ἕως ἂν ἐκριζώσῃ ὁ ἐχθροὺς αὐτοῦ ἀπὸ
22 προσώπου αὐτοῦ, Καὶ καταχωρισθῇ ἡ γῆ ἔν-
αντι κυρίου· καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστραφήσεσθε, καὶ
ἔσεσθε ἀθῶοι ἔναντι (δ) κυρίου, καὶ ἀπὸ Ἰσ-
ραὴλ· καὶ ἔσται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κατασχέ-
23 σει ἔναντι κυρίου. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε οὕ-
τως, ἁμαρτήσεσθε ἔναντι κυρίου· καὶ γνώ-
σεσθε τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν, ὅταν ὑμᾶς
καταλάβῃ τὰ κακά.

MS.A. (π) ὤμοσα Ἀβραὰμ (ρ) κατερέμβευσεν (σ) τεσσεράκοντα (τ) ἕως ἂν ἐξανελώθη (υ) σύστημα (φ) οἰκοδομήσωμεν (χ) κατασκευάσει (ψ) προφυρικὴ (ω) κληρονομήσωμεν ἐκεῖσε (α) ἐξοπλισθήσεσθε (β) ὁπλιτὴς (γ) ὡς ἂν (δ) κυρίου ἀπὸ

Si videbunt homines hi qui ascen- 11
derunt ex Ægypto, à viginti annis & suprà, qui cognoscunt bonum & malum, terram quam juravi ipsi Abraham, et Isaac, & Jacob non enim secuti sunt post me, Præter Chaleb filius Jephonne, ille(b) fe; regatus, & Iesus filius Nun: quoniam simul secuti sunt post Dominũ. Et irat' est furore 12
Dominus adversùs Israel, & (c) circumagitavit eos in deserto quadraginta annos, donec cõsumpta est omnis generatio, facientes maligna in conspectu Domini. Ecce surrexistis pro patribus 13
vestris, (d) contritis hominũ peccatorum, ad adjiciendum adhuc ad furorem iræ domini super Israel. Quoniam avertetis vos ab 14
eo, adjiciendo adhuc derelinquere eum in deserto: & iniquè facietis in totam synagogam hanc. Et accesserunt ei, & dixerunt, 16
Caulas ovium ædificabimus hic pecoribus nostris, & civitates (e) impedimentis nostris; Et nos armati in (f) primæ acie priores filiis 17
Israel; quoadusque adduxerimus eos in suũ ipsorum locum. Et habitabunt impedimenta nostra in civitatibus muratis propter eos, qui inhabitant terrã. Non revertemur ad domos nostras, quoadusque 18
distributi fuerint filii Israel, unusquisq; in hæreditate suã. Et non 19
ultra hæreditabimus in eis à vigione trans Iordanem, & suprà; quia obtinemus sortes nostras in transitu Iordanis in Oriente. Et 20
dixit ad eos Moyses, Si feceritis juxta verbum hoc, si armati sumpseritis ante Dominum in prælium, Et transibit ex vobis omnis 21
armatus Iordanem ante Dominum, quoadusque contritus fuerit hostis ejus à facie ejus, Et 22
subjecta fuerit terra ante Dominum; & post hæc revertimini, & eritis innocentes ante Dominum, & ab Israel; & erit terra hæc vobis in possessionem ante Dominum. Si autem non feceritis 23
ita; peccabitis ante Dominum: & cognoscetis peccatum vestrum, quando vos cõprehenderint mala.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Non videbunt viri qui ascenderunt ex Ægypto, ab eo qui natus est annos vigiuti & suprà, terram pro qua juravi Abrahæ Isahac & Iacobo, eò quòd non plenè sint me secuti: 11
Præter Caleb filium Jophana Cenezæum, & Jesum filium Nun, qui plenè secuti sunt Dominum. Et excanduit ira Domini adversùs 12
Israelem, & vagari fecit eos per desertum quadraginta annis, quousque consumeretur tota generatio virorum qui malum commiserant coram Domino. Et ecce surrexistis 13
etiam vos hodiè loco patrum vestrorum, alumni virorum peccatorum, ut augeretis ampliùs furorem Domini contra Israelem. 14
Et si avertamini iterum à Domino, iterum quoque vagari vos faciet in deserto, & inferetis destructionem universo huic populo. 15
Et accedentes ad eum, dixerunt, Caulas ovium ædificabimus hîc armentis nostris, & civitates pubi nostræ. Nos autem armati ibimus ante filios Israel, donec introducamus 16
eos in regionem suam: pubes verò nostra manebit in civitatibus munitis, ut tuti sint à conspectu incolarum terræ. Non revertemur ad domos nostras, donec obtineant filii 17
Israel quisque hæreditatem suam. Nec quicquam possidebimus cum eis ab altera Jordanis ripa & ultrà, quandoquidem recepimus 18
hæreditatem nostram à ripa Jordanis Orientali. Ait illis Moses, Si feceritis rem istam, & 19
armati coram Domino ad prælium, Transibitis vos omnes Iordanem accincti coram 20
Dño ad bellum, quoad absumat hostes suos à conspectu suo, Et subigatur terra coram Domino: tunc revertimini, & eritis innoxii apud Dominum & apud Israelem, erítque 21
vobis terra ista in hæreditatem coram Domino. Si verò non sic feceritis, peccabitis in Dominum, & scitote quòd peccata vestra assequentur vos. 22 23

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

11 אם־יחזון גברא דסליקו ממצרים
מבר עסרין שנין ולעילא ית ארעא
די קימית לאבהם ליצחק וליעקב
ארי לא אשלימו בתר דחלתי:
12 אלהן כלב בר יפנה קניזאה
ויהושע בר נון ארי אשלימו בתר
דחלתא דיי: ותקיף רגזא דיי
בישראל ואחדנון במדברא ארבעין
שנין עד דסף כל דר דעביר ריש
קדם יי: והא קמתון תחות אבהתכון
תלמידי גברייא חביבא לאוספא
עור על תקוף רגזא דיי לישראל:
15 ארי תתובון מבתר דחלתי ויוסיף
עוד לאוחדותהון במדברא ותחבלון
לכל עמא הדין: וקריבו לותיה
ואמרו חטרין דען נבני לבעידנא
הכא וקרין לטפלנא: ואנחנא
נזדרז מבעין קדם בני ישראל עד
די נעלנון לאתרהון ויתכון טפלנא
בקרין כרכין מן קדם יתבי ארעא:
18 לא נתוב לביתנא עד דיתחסנון בני
ישראל גבר אחסנתיה: ארי לא
נחסין עמהון מעברא לירדנא
ולהלא ארי קבילנא אחסנתנא
לנא מעברא לירדנא מדרחא:
20 ואמר להון משה אם תעבדון ית
פתגמא הדין אם תזרזון קדם
עמא דיי לקרבא: ויעבר לכון
כל דמזרז ית ירדנא קדם עמא
דיי עד דיתריך ית בעלי דבבוהי
מן קדמוהי: ותתכבש ארעא
קדם עמא דיי ובתר כן תתובון
ותהון זכאין קדם יי ומישראל
ותהי ארעא הדא לכון לאחסנא
23 קדם יי: ואם לא תעבדון כן
הא חבתון קדם יי ודעו חובתכון
די תשכח יתכון:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

11 אם יראו האנשים העלים מצרים
מבן עשרים שנה ומעלה את האדמה
אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב
כי לא מלאו אחרי: * זולתי כלב בן יפנה
12 הקנזי ויהושע בן נון כי מלאו אחרי
יהוה: * ויחר אף יהוה בישראל
13 ויעם אותם במדבר ארבעים שנה
עד תם כל הדור העשה הרע בעיני יהוה
14 * והנה קמתם תחת אבותיכם תרבות
אנשים חטאים לספות עוד על חרון אף
15 יהוה אל ישראל: * אשר אם תשובון
מאחרי הוא יסף עוד להניח במדבר
16 וחבלתם לכל העם הזה: * ויגשו אליו
ויאמרו גדרות צאן נבנה לעתנו פה
17 וערים לטפנו: * ואנחנו נחלץ חלוצים
לפני בני ישראל עד אשר הבאנם
18 אל מקומם ויישבו טפנו בערי המבצר
מפני יושבי הארץ: * לא נשוב אל
19 בתינו עד התנחל בני ישראל איש
נחלתו: * כי לא ננחל אתם מעבר
הירדן והלאה כי בא אלינו נחלתנו
20 מעבר הירדן מזרחה: * ויאמר אליהם
משה אם תעשון את הדבר הזה אם
21 תחלצו לפני יהוה למלחמה: * וכל
חלוץ מכם את הירדן לפני יהוה עד
22 הורישו אויביו מפניו: * ונכבשה
הארץ לפני יהוה ואחר תשובו
23 ונקיתם מיהוה ומישראל והיתה הארץ
הזאת לכם לאחזת עולם: * והנה
חטאתם ליהוה ודעו חטאתכם
אשר תמצא אתכם:

VER. SAM.

11 אם יראו האנשים העלים מצרים
מבן עשרים שנה ומעלה את האדמה
אשר נשבעתי לאברהם ליצחק ולעקב
כי לא מלאו אחרי: * זולתי כלב בן יפנה
12 הקנזי ויהושע בן נון כי מלאו אחרי
יהוה: * ויחר אף יהוה בישראל
13 ויעם אותם במדבר ארבעים שנה
עד תם כל הדור העשה הרע בעיני יהוה
14 * והנה קמתם תחת אבותיכם תרבות
אנשים חטאים לספות עוד על חרון אף
15 יהוה אל ישראל: * אשר אם תשובון
מאחרי הוא יסף עוד להניח במדבר
16 וחבלתם לכל העם הזה: * ויגשו אליו
ויאמרו גדרות צאן נבנה לעתנו פה
17 וערים לטפנו: * ואנחנו נחלץ חלוצים
לפני בני ישראל עד אשר הבאנם
18 אל מקומם ויישבו טפנו בערי המבצר
מפני יושבי הארץ: * לא נשוב אל
19 בתינו עד התנחל בני ישראל איש
נחלתו: * כי לא ננחל אתם מעבר
הירדן והלאה כי בא אלינו נחלתנו
20 מעבר הירדן מזרחה: * ויאמר אליהם
משה אם תעשון את הדבר הזה אם
21 תחלצו לפני יהוה למלחמה: * וכל
חלוץ מכם את הירדן לפני יהוה עד
22 הורישו אויביו מפניו: * ונכבשה
הארץ לפני יהוה ואחר תשובו
23 ונקיתם מיהוה ומישראל והיתה הארץ
הזאת לכם לאחזת עולם: * והנה
חטאתם ליהוה ודעו חטאתכם
אשר תמצא אתכם:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

11 Si videant viri illi qui ascenderunt de Ægypto, à viginti annorum & supra, terram de qua juravi Abrahæ, Isaac, & Jacob; non enim perfectè secuti sunt me. 12 Præter Caleb filium Jephone Cenezæum, & Josuam filium Nun: nam perfectè secuti sunt Dominum. 13 Idea exarsit ira Domini in Israelem, & circumagitavit eos per desertum quadraginta annis, donec consumeretur omnis ista generatio quæ malum fecerat in oculis Domini. 14 Ecce tamen insurrexistis pro patribus vestris, progenies hominum peccatorum, ut augeretis adhuc furorem iræ Domini super Israelem. 15 Cùm averteritis vos ab eo, iterum ad hæc (c) deseret eum in deserto, et perdetis universum populum istum. 16 Sed accesserunt ad eum, & dixerunt; Caulas pecudibus ædificabimus hîc, & urbes parvulis nostris. 17 Nos autem accingemur festinantes ante faciem filiorum Israel; donec introduxerimus eos in locum suum; sed mabebunt parvuli nostri in urbibus munitionis propter incolas terræ. 18 Non revertemur in domos nostras donec possederint filii Israel unusquisque possessionem suam. 19 Non enim hæreditabimus cum eis trans Jordanem & ultrà; quoniam evenit hæreditas nostra nobis eis Jordanem ad Orientem. 20 Responditque eis Moses, Si feceritis rem hanc, si accinxeritis vos ante faciem Domini ad bellum. 21 Et transiet omnis expeditus ex vobis Jordanem ante Dominum donec (d) expulerit inimicos suos à facie sua. 22 Subjectâque fuerit terra ante Dominum, postea (e) à revertamini, tum (e) innocentes declarabimini à Domino, & ab Israele, eritque terra illa vobis in possessionem coram Domino. 23 Si autem non feceritis ita, ecce peccabitis in Dominum, & cognoscetis peccatum vestrum quod apprehendet vos.

VER. SAM. (c) errare faciet (d) perdiderit (e) puri

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 اِنَّ لَا يَرَي الرِّجَالُ الَّذِينَ صَعِدُوا مِن مِصْرَ مِنِ ابْنِ عِشْرِينَ سَنَةً فَصَاعِدًا اَلْبَلَدَ الَّذِي
12 اَقْسَمْتُ أَنْ أُعْطِيَهُ اِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ * إِذْ لَمْ يَتْبَعُوا طَاعَتِي * اِلَّا كَالِيبَ بْنَ يَفُنَّا الْقَنِزِيَّ *
13 وَيُوشَعَ بْنَ نُونٍ * فَإِنَّهُمَا اتَّبَعَا طَاعَةَ اللَّهِ * وَلَمَّا اشْتَدَّ غَضَبُهُ عَلَيْهِمْ تِيهَهُمْ فِي الْبَرِّيَّةِ أَرْبَعِينَ سَنَةً *
14 اِلَى اَنْ فَنِيَ جَمِيعُ الْجِيلِ الَّذِي فَعَلَ السُّوءَ بَيْنَ يَدَيْهِ * وَهَا أَنْتُمْ قَدْ قُمْتُمْ مَقَامَ آبَائِكُمْ عَلَي
15 تَعْلِيمِ النَّاسِ الْخَطِّيِّينَ لِيَزِيدُوا أَيْضًا فِي شِدَّةِ غَضَبِ اللَّهِ عَلَي بَنِي إِسْرَائِيلَ * لِأَنَّكُمْ إِنْ رَجَعْتُمْ
16 عَنْ طَاعَتِهِ رَادَ فِي تَرْكِهِمْ فِي الْبَرِّيَّةِ * فَتُهْلِكُونَ هَؤُلَاءِ الْقَوْمَ * إِذَا اَمْسَكُوا عَنْكُمْ * فَتَقَدَّمُوا
17 اِلَيْهِ وَقَالُوا * إِنَّا نَبْنِي حَظَائِرَ لِمَوَاشِينَا هَاهُنَا * وَقُرًي لِأَطْفَالِنَا * وَنَبْرُزُ مُسْرِعِينَ بَيْنَ يَدَيْ بَنِي
18 إِسْرَائِيلَ اِلَي اَنْ نُوصِلَهُمْ اِلَي مَكَانِهِمْ * فَنُقِيمُ أَطْفَالَنَا فِي قُرَي حَصِينَةٍ مِنْ قِبَلِ أَهْلِ الْبَلَدِ * لَا نَرْجِعُ
19 اِلَي بُيُوتِنَا اِلَي اَنْ يَحُوزَ كُلُّ سِبْطٍ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ نَحْلَتَهُ * لِأَنَّا لَا نَحُوزُ مَعَهُمْ شَيْئًا مِنْ عَبْرِ الْأُرْدُنِّ
20 اِلَي هُنَاكَ * إِذَا قَبِضْنَا نَحْلَتَنَا مِنْ عَبْرِ الْأُرْدُنِّ شَرْقِيًّا * قَالَ لَهُمْ مُوسَي * اِنْ صَنَعْتُمْ هَذَا الْأَمْرَ *
21 وَتَجَرَّدْتُمْ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ فِي الْجَيْشِ * وَعَبَرَ كُلُّ مُجَرَّدٍ مِنْكُمُ الْأُرْدُنَّ بَيْنَ يَدَيْهِ * اِلَي اَنْ يَقْرِضَ
22 أَعْدَاءَهُ بَيْنَ يَدَيْهِ * فَإِذَا فُتِحَ الْبَلَدُ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ * فَبَعْدَ ذَلِكَ تَرْجِعُونَ * تَكُونُوا بُرَآءَ عِنْدَ
23 اللَّهِ وَعِنْدَ الْإِسْرَائِيلِيِّينَ * وَيَكُونُ هَذَا الْبَلَدُ حَوْزًا لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ * وَإِنْ لَمْ تَصْنَعُوا كَذَلِكَ فَقَدْ
أَخْطَأْتُمْ لِلَّهِ * فَاعْلَمُوا خَطَايَاكُمْ إِذَا بَالَتْكُمْ عَقُوبَتُهُ *

11 Certè non videbunt viri qui ascenderunt ex Ægypto, à filio viginti annorũ & superiũ, regionem quàm juravi me datuum Ebrahim, Israc, & Jacob, eò quòd non sequuti sint obedientiã meã; 12 Nisi Calib filius Jefonna Cenezæus, & Jusua filius Nun: hi enim duo adhæserunt obedientiæ Dei. Cùmque invalluisset furor ejus in illos, errare fecit eos in deserto quadraginta annos, usquedũ consumpta esset tota generatio quæ commiserat malum in conspectu ejus. 14 Et ecce vos surrexistis vice patrum vestrorum conformati documento hominum peccatorum, ut adaugeretis adhuc vehementiam iræ Dei adversũs filios Israil. 15 Quoniam si regrediamini ab obedientia ipsius, addet relinquere eos in deserto: & perdetis hunc populum, etiamsi contrahantur à vobis. Accesserunt autem ad eum, & dixerunt; Nos ædificabimus caulas hîc armentis nostris, & urbes infantibus nostris: 17 Et exibimus ad bellum impigrè ante filios Israil, donec perducamus eos ad locũ eorum: & morabuntur infantes nostri in urbibus munitis à facie habitatorum regionis. 18 Non revertemur ad domos nostras, quousq; possideat unusquisque tribus ex filiis Israil hæreditatem suam. 19 Non enim non possidebimus cum eis quidquam à transitu Jordanis usq; illuc, cùm jam acceperimus possessionẽ nostram à transitu Jordanis Orientem versùs. 20 Ait illis Musa, Si feceritis hanc rem, vosque accinxeritis in conspectu Dei cum exercitu, Transieritq; omnis accinctus ex vobis Jordanem ante eum, donec consumat inimicos suos in conspectu suo: 22 Cùm expugnata fuerit regio ante eos, ac postea reversi fueritis, eritis innocentes apud Deum & apud Israelitas, & erit hæc regio possessio vestra in conspectu ejus. 23 Ac nisi feceritis sic, jam peccastis in Deum: & fatemini peccata vestra quando adveniet vobis supplicium.

Versio VULG. LAT.

24 Ædificate ergo urbes parvulis
vestris, & caulas & stabula
ovibus ac jumentis: & quod
25 polliciti estis, implete. Dixe-
runtque filii Gad & Ruben ad
Moysen; Servi tui sumus,
faciemus quod jubet dominus
26 noster. Parvulos nostros, & mu-
lieres, & pecora, ac jumenta
relinquem' in urbibus Galaad:
27 Nos autem famuli tui omnes
expediti pergemus ad bellum,
28 sicut tu, domine, loqueris. Præ-
cepit ergo Moyses Eleazaro
sacerdoti, & Josue filio Nun,
& principibus familiarum per
tribus Israel, & dixit ad eos;
29 Si transierunt filii Gad & filii
Ruben vobiscum Jordanem,
omnes armati ad bellum co-
ram Domino, & vobis fuerit
terra subjecta: dare eis Galaad
30 in possessionem. Sin autem no-
luerint transire armati vobiscū
in terrā Chanaā, inter vos ha-
bitandi accipiant loca. Respō-
derúntq; filii Gad, et filii Ruben;
31 Sicut locut' est dominus servis
32 suis, ita faciemus: Ipsi armati
pergemus coram Domino in
terram Chanaan, & possessio-
nem jam suscipisse nos confi-
33 temur trans Jordanem. Dedit
itaque Moyses filiis Gad &
Ruben, & dimidiæ tribui Ma-
nasse filii Joseph, regnum
Sehon regis Amorrhæi, &
regnum Og regis Basan, &
terram eorum cum urbibus
34 suis per circuitum. Igitur
extruxerunt filii Gad, Di-
35 bon, & Aaroth, & Aroër, Et
Etroth, & Sophan, & Jazer, &
36 Jegbaa, Et Bethnemra, & Be-
tharan, urbes muoitas, & caulas
37 pecoribus suis. Filii verò Ru-
ben ædificaverunt Hesebon,
& Eleale, & Cariathaim,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

24 Καὶ οἰκοδομήσεῖς ὑμῖν ἑαυτοῖς πόλεις τῇ
ἀποσκευῇ ὑμῶν, καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν
ὑμῶν· καὶ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τῶν χειλέων
25 ὑμῶν ποιήσεῖς. Καὶ ἔπαν(ε)ν οἱ υἱοὶ Ρουβὴν καὶ
(ζ) οἱ υἱοὶ Γὰδ πρὸς Μωυσῆν, λέγοντες, Οἱ
παῖδές (υ) σου ποιήσουσι καθὰ ὁ κύριός (ι)μῶν
26 ἐντέλλε(τ). Ἡ ἀποσκευὴ (θ)ἡμῶν, καὶ αἱ
γυναῖκες ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν
27 ἔσον(ται) ἐν ταῖς πόλεσι Γαλαάδ. Οἱ δὲ παῖ-
δές (υ σου πάντες ἐνωπλισμέ-
νοι (ο) καὶ ἐκπεπαγμένοι ἔναντι κυρίου εἰς τὸ
28 πόλεμον, ὃν τρόπον ὁ κύριός (ι)μῶν λέγει. Καὶ
συνέταξεν αὐτοῖς. Μωυσῆς Ἐλεάζαρ τὸν
ἱερέα, καὶ Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ, καὶ τοὺς ἀρχοντας
πατριῶν τῶν φυλῶν Ἰσραήλ. καὶ εἶπε πρὸς
29 αὐτοὺς Μωυσῆς, Ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ Ρου-
βὴν (κ)αὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ μετ' ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην,
πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι
κυρίου, καὶ καταχειρίσωσι τῆς γῆς ἀπέναντι
ὑμῶν, καὶ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν Γαλαάδ
30 ἐν κατοχῇ σου. Ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνω-
πλισμένοι μετ' ὑμῶν (λ) εἰς τὸν πόλεμον
ἔναντι κυρίου, καὶ διαβιβάσῃς τὴν ἀποσκευὴν
αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ
κτήνη αὐτῶν πρότερα ὑμῶν εἰς γῆν Χα-
νάαν, καὶ συγκαλαμησγομηθήσον(ται) ἐν ὑ-
31 μῖν ἐν τῇ γῇ Χανάαν. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ
υἱοὶ Ρουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, λέγοντες, Ὅσα
ὁ κύριός (ι)μῶν λέγει τοῖς (μ)δράποσιν, οὕτω ποι-
32 ήσομεν ἡμεῖς. Διαβιβασθήσε(ται) ἐνωπλισμένοι
ἔναντι κυρίου εἰς γῆν Χανάαν, καὶ δόσεται τὴ
κατάχρησιν ἡμῖν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.
33 Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ,
καὶ τοῖς υἱοῖς Ρουβὴν, καὶ (ξ) τῷ ἡμίσει φυ-
λῆς (ο)Μανασσῆ υἱῶν Ἰωσήφ, τὴν βασιλείαν
Σηὼν βασιλέως (π) Αμορῥαίων, καὶ βασι-
λείαν Ὤγ βασιλέως τῆ Βασὰν, τὴν γῆν
καὶ τὰς πόλεις σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆ, πό-
34 λεις τῆς γῆς κύκλῳ. Καὶ ᾠκοδόμησε οἱ υἱοὶ
Γὰδ τὴ Δαιβὼν, καὶ τὴ Ἀτροθὰ, καὶ τὴν Α-
35 ροὴρ, (ε) Καὶ τὴ Σοφὰρ, καὶ τὴ Ἰαζὴρ, καὶ ὑ-
36 ψωθὴ αὐλὰς, Καὶ τὴ (σ)Νεμρὰμ, καὶ τὴ Βαι-
θαραὰν, πόλεις (τ) ὀχυρὰς, καὶ ἐπαύλεις προ-
37 βάτων. Καὶ οἱ υἱοὶ Ρουβὴν ᾠκοδόμησε τὴ
Ἐσεβὼν, καὶ (υ) Ἐλεαλὴν, καὶ Καριαθαίμ,

Et ædificabitis vobismetipsis ci- 24
vitates impedimentis vestris, & caulas pecoribus vestris. Et quod procedit ex ore vestro, facietis. Et dixerunt filii Ruben, 25
et filii Gad, ad Moysen, dicentes; Pueri tui facient secundum quæ dominus noster mandat. Impedimenta nostra, et uxores 26
nostræ, et omnia pecora nostra erunt in civitatibus Galaad. Pue- 27
ri autē tui transibunt omnes armati, et ordinati ante Dominum in prælium; quemadmodum dominus ait. Et (g)commenda- 28
vit eis Moyses Eleazarum sacerdotem, & Iesum filium Nave, & principes familiarum tribuū Israel. Et dixit ad eos Moyses, Si transierint filii Ruben, & fi- 29
lii Gad, vobiscum Iordanē, omnis armatus in prælium ante Dominum, & subjecerit is terram ante vos; & dabitis eis terram Galaad in possessionem. Si autē 30
non transierint armati vobiscum in prælium ante Dominum; & traducetis impedimenta eorum, et uxores eorum, et pecora eorū priora vobis in terrā Chanaan, & cohæreditabunt in vobis in terra Chanaan. Et responderunt 31
filii Ruben, & filii Gad, dicentes; Quæcunq; dominus dicit servis, sic faciem' nos. Transibimus armati ante Dominum 32
in terram Chanaan: & dabitis possessionem nobis (h)trans Iordanem. Et dedit eis Moy- 33
ses, filiis Gad, & filiis Ruben, & (i) dimidiæ tribui Manasse filiorū Ioseph, regnū Seonis regis Amorrhæorum, & regnum Og regis Basan, terram & civitates cum finibus ejus, civitates terræ in circuitu. Et ædifi- 34
cāvērunt filii Gad Dabon, & Ataroth, & Aroer, Et Sophar, 35
et Iazer; et exaltaverunt eas: Et Nemram, et Betharan, civi- 36
tates munitas, et caulas ovium. Et filii Ruben ædificaverunt Es- 37
sebon, et Elealem, et Cariathaim,

MS.A. (ε) οἱ υἱοὶ (ζ) οἱ υἱοὶ (η) ἡμῖν (θ) ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν ἔσονται (ι) ἐκπεπαγμένοι (κ) καὶ υἱοὶ (λ) εἰς πόλεμον (μ) δραπέσιν αὐτῶ, ὅτως ποιήσομεν (ν) ἔναντι κυρίου ἐνωπλισμένοι εἰς τὴν γῆν (ξ) τῷ ἡμισυ (ο) Μανασσῆ (π) τῆ Ἀμορραίων, (ρ) Καὶ τὴν γῆν Σωφὰρ, (σ) Ναμβρὴμ, καὶ τὴ Βαιθαιβρὰ, (τ) ὀχυρὰς, πολεις προβάτων. (υ) Ἐλεαλὴ, καὶ Καριαθαίμ, Καὶ τὴ Βαμὰ, καὶ τὴ Βεελμεὼν,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Extruite vobis civitates pro pube vestra, 24
& septa pro pecoribus vestris, quodque egressum est ex ore vestro, facite. Re- 25
sponderunt filii Rubil & filii Gad Mosi, Servi tui facient quemadmodum Dominus noster jubet. Pubes nostra, & uxores 26
nostræ, liberi nostri, & armenta nostra, necnon cuncta jumenta nostra manebunt in civitatibus Gelaad: Servi 27
autem tui transibunt armati cum exercitu coram Domino ad pugnam, quemadmodum Dominus noster dixit. Et 28
mandatum de iis omnibus re iquit Moses Eliazar sacerdoti, & Jesu filio Nun, atque principibus tribuum patrum filiorum Israel. Dixitque ad eos Moses, Si transferint filii Rubil & filii Gad vobiscum Jordanem instructi coram Domino ad pugnam, & subjecta fuerit terra in conspectu vestro; dabitis eis terram Gelaad in hæreditatem. Si verò non transferint vobiscum armati, hæreditate capient vobiscum terram Chanaan. Responderunt fi- 31
lii Rubil & filii Gad, & dixerunt ad Mosen, Quemadmodum dixit Dominus servis suis, ita faciemus. Nos transibimus 32
accincti coram Domino ad pugnam in terram Chanaan, & nostræ possessio hæreditatis erit cis Jordanem. Igitur de- 33
dit Moses filiis Rubil, & filiis Gad, & dimidiæ tribui Manasse filii Joseph, regnum Sihon regis Amoræorum, & regnum Og regis Mathnin, terram universam, ejusque civitates, cum terminis ejus, necnon oppida terræ illi adjacentia. Ædificave- 34
runt itaq; filii Gad Ribon, & Atroth, & Aduir, Et Atroth-Sopham, & azir, & Ja- 35
begha, Et Beth-nemra, & Beth-haran, 36
civitates munitas, & septa gregum. Filii verò Rubil ædificaverunt Hesbon, & Elala, & Curiathim, & jaboc, 37

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

24 בְּנוֹ לְכֹן קִרְוִין לְטַפְלוֹן וְחִוְרִין
לְעָנְכוֹן וּדְיוֹקוּ מִפּוּמְכוֹן תֵּעְבְּדוּן:
25 וַאֲמַר שִׁבְטָא דְבְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן
לְמֹשֶׁה לְמֵימַר עַבְדָּךְ־עָבְדִין כְּמָא
26 דִי־רִבּוֹנִי מְפַקֵּד: טַפְלָנָא נְשָׁנָא
וְגֵיתָנָא וְכָל־בְּעִירָנָא יְהוֹן תַּמָּן בְּקִרְוֵי
27 גִלְעָד: וְעַבְדָּךְ עָבְדִין כָּל־מְזָרְיָן
חֵילָא קָדָם־עַמָּא דְיְיָ לְקָרְבָא
כְּמָא דִי־רִבּוֹנִי מְמַלֵּל: וּפְקִיד
28 לְהוֹן מֹשֶׁה יָת אֶלְעָזָר כַּהֲנָא
וְיָת יְהוֹשֻׁעַ בַּר־נוּן וְיָת רֵישֵׁי אֲבָהָת
שִׁבְטַיָּא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַאֲמַר מֹשֶׁה
29 לְהוֹן אִם־יַעְבְּרוּן בְּנֵי־גָד וּבְנֵי־
רְאוּבֵן עִמְּכוֹן יָת יַרְדְּנָא כָּל־
דְּמָזְרְיָן לְקָרְבָא קָדָם־עַמָּא דְיְיָ
וְיִתְכַּבְּשׁ אַרְעָא קְדָמֵיכוֹן וְתִתְּנוּן
לְהוֹן יָת אַרְעָא דְגִלְעָד לַאֲחֻסְנָא:
30 וְאִם־לָא יַעְבְּרוּן מְזָרְיָן עִמְּכוֹן
וְיִתְחַסְנוּן בֵּינֵיכוֹן בְּאַרְעָא דְכְנָעַן:
31 וַאֲתִיבוּ בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן לְמֵימַר
יָת דִּי מַלֵּל יְיָ לְעַבְדָּךְ כֵּן נַעְבֵּד:
32 נַחְנָא נְעַבֵּר מְזָרְיָן קָדָם עַמָּא דְיְיָ
לְאַרְעָא דְכְנָעַן וְעִמָּנָא אֲחֻזַּת
אַחֲסָנְתָּנָא מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא:
33 וְיָהַב לְהוֹן מֹשֶׁה לְבְנֵי־גָד וּלְבְנֵי
רְאוּבֵן וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דְמַנְשֶׁה
בַּר־יוֹסֵף יָת מַלְכוּת סִיחוֹן מַלְכָּא
דְאֱמוֹרָאָה וְיָת מַלְכוּת עוֹג מַלְכָּא
דְמַתְנָן אַרְעָא לְקַרְוֹהִא בְּתְחוּמִין
קִרְוֵי אַרְעָא סְחוֹר סְחוֹר: וּבְנוּ
34 בְּנֵי גָד יָת דִיבוֹן וְיָת עֲטָרוֹת וְיָת
עֲרוֹעֵר: וְיָת עֲטָרוֹת שׁוֹפָן וְיָת
35 יָעְזֵר וְיָגְבְּהָה: וְיָת בֵּית נִמְרָה
36 וְיָת־בֵּית הָרָן קִרְוִין בְּרִיכָן
וְחוּטְרִין דְּעָן: וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּנוּ
37 יָת חֶשְׁבּוֹן וְיָת אֶלְעָלֵא וְיָת
קִרְיָתָיִם:

Targum ONKELOS.

24 Ædificate vobis urbes parvulis vestris, & caulas ovib' vestris: & facietis juxta id quod
25 segressũ est de ore vestro. Dixerúntq; *tribus filiorum* Gad & filii Ruben ad Moysen, dicentes: Servi tui facient, sicut
26 dñs noster jubet. Parvuli nostri & uxores nostræ, & pecora nostra, & omnia jumenta nostra, erunt ibi in urbibus
27 Galaad. Et omnes servi tui transibunt armati in exercitũ ante populum Domini ad bellum: sicut loquitur do-
28 minus noster. Præcepitque de eis Moyses Eleazaro Sacerdoti, & Josue filio Nun, & principib' patrũ tribuum
29 filiorũ Israel. Et dixit Moyses ad eos, Si transierint filii Gad & filii Reuben vobiscum Jordanem omnes armati ad bellum coram populo Domini, subjectáque fuerit terra in conspectu vestro: dabitis eis terrã Galaad in
30 possessionẽ. Et si non transierint armati vobiscũ: suscipient possessionem inter vos in
31 terrã Chanaan. Responderuntque filii Gad & filii Reuben, dicentes: Sicut locutus est Dominus servis
32 tuis, ita faciemus. Nos transibimus armati ante populum Domini in terram Chanaan: & nobiscum manet possessio nostra trans
33 Jordanem. Deditque eis Moyses, filiis videlicet Gad & filiis Reuben, & dimidiæ tribui Manasse filii Joseph, regnum Seon regis Amorræi, & regnum Og regis Basan: terram cum urbibus suis per terminos urbium ter-
34 ræ per circuitum. Ædificaruntque filii Gad Dibon & Ataroth, & Aroer. Et Ata-
35 roth Sophan, & Jazer, & Jagbeha. Et Bethnimra & Betharan, urbes munitas
36 & caulas ovium. Filii autem Reuben ædificaverunt
37 Esebon & Eleale, & Cariathaim.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

24 בנו לכן קרוין לטפלון וחוטרין
לענכון ודיוקו מפומכון תעבדון:
25 ואמר שבטא דבני־גד ובני ראובן
למשה למימר עבדך־עבדין כמא
26 די־רבוני מפקד: טפלנא נשנא
וגיתנא וכל־בעירנא יהון תמן בקרוי
27 גלעד: ועבדך עבדון כל־מזרין
חילא קדם־עמא דיי לקרבא
כמא די־רבוני ממלל: ופקיד
28 להון משה ית אלעזר כהנא
וית יהושע בר־נון וית רישי אבהת
שבטיא לבני ישראל: ואמר משה
29 להון אם־יעברון בני־גד ובני־
ראובן עמכון ית־ירדנא כל־
דמזרין לקרבא קדם־עמא דיי
ויתכבש ארעא קדמיכון ותתנון
להון ית־ארעא דגלעד לאחסנא:
30 ואם־לא יעברון מזרין עמכון
ויתחסנון ביניכון בארעא דכנען:
31 ואתיבו בני־גד ובני ראובן למימר
ית די מלל יי לעבדך כן נעבד:
32 נחנא נעבר מזרין קדם עמא דיי
לארעא דכנען ועמנא אחזת
אחסנתנא מעברא לירדנא:
33 ויהב להון משה לבני־גד ולבני
ראובן ולפלגות שבטא דמנשה
בר־יוסף ית מלכות סיחון מלכא
דאמורא וית מלכות עוג מלכא
דמתנן ארעא לקרוהא בתחומין
קרוי ארעא סחור סחור: ובנו
34 בני גד ית דיבון וית עטרות וית
ערוער: וית עטרות שופן וית
35 יעזר ויגבהה: וית בית נמרה
36 וית־בית הרן קרוין בריכן
וחוטרין דען: ובני ראובן בנו
37 ית חשבון וית אלעלא וית
קריתים:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

24 Ædificate vobis urbes pro parvulis vestris, et caulas pro pecudibus vestris: Quod igitur egressum est ex ore vestro,
25 facietis. Dixerunt autem filii Ruben, & filii Gad, et dimidia tribus Manasse Mose in hunc modum; Servi eius
26 facient sicut dominus meus præcepit: Parvuli nostri, & uxores nostræ, & pecora nostra, & jumenta nostra erunt hic in urbibus Galaad;
27 Servi verò tui transibunt, omnis expeditus ad bellũ, ante Dominum ad pugnam, sicut Dominus meus locutus est.
28 Et præcepit de eis Moses Eleazaro sacerdoti, & Josue filio Nun, & capitibus patrũ tribuum filiorum Israel, Di-
29 xitque Moses illis; Si transeant filii Ruben, & filii Gad, & dimidia tribus Manasse vobiscum Jordanem, omnis expeditus ad bellum ante Dominum, subjiciatúrq; terra in conspectu vestro, tunc dabitis illis terram Galaad in
30 possessionem. Si verò non transierint expediti vobiscũ, tunc possessio illis dabitur in medio vestri in terra Chanaan.
31 Responderúntque filii Ruben, & filii Gad, & dimidiæ tribus Manasse, dicentes; Quod locutus est Dominus
32 servis tuis, sic faciemus. Nos transibimus expediti ante Dominum in terram Chanaan, ut nobis rata sit possessio hereditatis nostræ eis Jordanem.
33 Dedit itaque illis Moses, filiis Ruben, & filiis Gad, & dimidiæ tribui Manasse filii Joseph, regnum Sihon regis Amorrhæi, & regnum Og regis (f) Basan, terram cum urbibus suis, cum finibus urbium terræ per circuitum.
34 Ædificaverunt autem filii Gad, Dibon, & Ataroth, & Aroer, Et Atroth-saphim,
35 & Jazer, & (g) Jegbaha, Et Beth-nemera, & Beth-a-
36 ren, urbes munitas, caulas quoque pecudibus. Filii verò Ruben ædificaverunt Hesbon, & Eleazam, & Cariathaim,

VER. SAM. (f) Batanæ, (g) excelsa ejus,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 وابنوا لكم مدن لاطفالكم * وحظائر لاغنامكم * وما خرج من فمكم تصنعوه * فقالوا له *
25 عبيدك يصنعون ما يامر سيدنا * اطفالنا * ونساؤنا * ومواشينا * وسائر بهائمنا يقيمون في بلد
26 الجرس * وعبيدك يعبرهم كل مجرد للحرب بين يدي الله للحرب كما قال سيدنا * فامر لهم
27 موسى بذلك العازار الامام * ويوشع بن نون * ورؤساء اباء جماعة بني اسرائيل * وقال ان عبروا
28 معكم الاردن كل رجل مجرد للحرب بين يدي الله حتى يفتح البلد بين ايديكم * فاعطوهم
29 بلد جرس حورا * وان لم يعبروا مجردين معكم * فليكونوا فيما بينكم في بلد كنعان *
30 فاجابوه وقالوا جميعا * ما امر الله به عبيدك فانا صانعوه * فنحن نعبر مجردين بين يدي
31 الله الى بلد كنعان * حتى يحصل لنا حور نحلتنا من عبر الاردن * فاعطى موسى بني جاد *
32 وبني راوبين * ونصف سبط منسا بن يوسف * بلد مملكة سيحون ملك الاموريين * وبلد
33 مملكة عوج ملك البنية * كل الارض مع قراها التي على تخومها مستديرين * فبنى بنو جاد *
34 ديبون * وعطاروت * وعروعير * وعطروت سوفان * ويعزير * ويغبها * وبيت نمرا * وبيت هارون
35 حصينة * وحظائر غنم * وبنو راوبين بنوا حسبون * والعالا * وقريا تايم *
36
37

24 Itaque ædificate vobis urbes pro infantibus vestris, & caulas pro ovibus vestris, & quod exiit ex ore vestro, faciite. Di-
25 xerunt ei, Servi tui facient quod præcipit eis dominus noster. Infantes nostri, & 26 mulieres nostræ, & armenta nostra & omnia jumenta nostra commorabuntur in regione Gjares: Et ex servis tuis transi-
27 bit omnis accinctus ad exercitum in conspectu Dei ad bellũ, sicut ait dominus noster. Commendavit ergò eos Musa hac 28 de re Elazaro sacerdoti, & Jusua filio Nun, & principibus patrum congregationis filiorum Israil, Et ait; Si transie-
29 rint vobiscũ Jordanẽ omnes viri accinti ad prælia in cõspectu Dei, donec expugnetur regio ante vos, date illa regionẽ Gjares in possessionem. Quòd si non transi-
30 erint accincti vobiscũ, hæreditent inter vos in regione Chanaan. Responderunt ei, 31 & dixerunt simul; Quod præcepit Deus famulis tuis, faciuri sumus. Et nos 32 quidem transibimus expediti coram Deo ad regionẽ Chanaã, ut acquiramus dominiũ possessionis nostræ à transitu Jordanis. Dedit ergò Musa filiis Gadh, & filiis
33 Rauhin, & dimidiæ tribui Manasse filii Joseph, regionẽ regni Sihon regis Amoraorũ, & regionem regni Og regis Bathnie, omnem terrã cum urbibus ejus quæ erant intra cerminos ipsius circumquaque.
34 Itaque ædificaverunt filii Gadh Dibon, & Ataroth, & Arsiir, Et Atroth-So-
35 phan, & Iazir, & Jegbaha, Et Beth-
36 Nemra, & Beth-Haron urbem munitam: & caulas pecorum. Et filii Rubin ædif-
37 caverunt Hesbon, & Elala, & Cariathaim,

ספר במדבר : לג

Sibmah & ,nomine *versus* Mehon Baal & ,Nebo Et

38 וְאֵת־נֹבוֹ וְאֵת־בַּעַל מְעוֹן מוּסַּבֹּת שֵׁם וְאֵת שִׁבְמָה וַיִּקְרְאוּ בְּשֵׁמֹת הָעָרִים אֲשֶׁר בָּנוּ׃

ædificaverunt quas urbium nomina nominibus *in* vocaverunt &

expulit & ,ea ceperunt & ,Ghilhad in Menasseh filii ,Machir filii *iverunt* Et

39 וַיֵּלְכוּ בְנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה גִּלְעָדָה וַיּוֹרִשׁוּ׃ Machir Ghilhad Moseh dedit Er ,ea in qui ,Emorræum

40 אֶת הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בָּהּ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־הַגִּלְעָד לְמָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה׃ ,*ivit* Menasseh filius Jair Et ,ea in habitavit & ,Menasseh filio

41 וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃ וְיָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־חַוֹּתֵיהֶם וַיִּקְרָא אֹתָן חַוֹּת יָאִיר׃ Nobach Et ,Jair Chavoth eas vocavit & ,eorum villas accepit &

42 וְנֹבַח הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־קְנָת וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וַיִּקְרָא לָהּ נֹבַח בִּשְׁמוֹ׃ ,*suo nomine in* Nobach *et* vocavit & ,*ejus filias* & Chenath cepit & ,*ivit*

CAP. XXXIII. לג

Ægypti terra è sunt egressi qui Israel filiorum profectiones Istæ

1 אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ Moseh scripsit Et ,Aharon & ,Moseh *manu in* ,suos exercitus *ad*

2 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־מוֹצָאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל־פִּי יְהוָה וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם׃ ,eorũ profectiones istæ Et ,Domini *os* *super* eorũ profectiones *ad* eorũ exitus

3 וַיִּסְעוּ מֵרַעְמְסֵס בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח יָצְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּיָד רָמָה לְעֵינֵי כָל־מִצְרָיִם׃ quinta in primo mense in Rahamses è sunt profecti Et ,eorũ exitus *ad* filii sunt egressi Pesach crastino à ,primi mensis die decima Ægyptii Et ,Ægyptiorum omnium oculis in ,exclsa manu in Israel

4 וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים אֵת אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה בָּהֶם כָּל־בְּכוֹר וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה יְהוָה שְׁפָטִים׃ ,primogenitũ omnem ,eis *in* Dominus percusserat quos *septientes* Israel filii sunt profecti Et ,judicia Dominus fecit eorum diis in &

5 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס וַיַּחֲנוּ בְּסֻכֹּת׃ ,Succoth è sunt profecti Et ,Succoth in sunt castrametati & Rahamses è

6 וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְּאֵתָם אֲשֶׁר בְּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃ sunt profecti Et ,deserti extremo in quæ ,Etham in sunt castrametati &

7 וַיִּסְעוּ מֵאֵתָם וַיָּשָׁב עַל־פִּי הַחִירֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בַעַל צְפוֹן וַיִּחַנוּ לִפְנֵי מִגְדֹּל׃ ; Bahalsephon *faciei super* quæ ,Pihachiroth *super est* re*versus* & ,Etham de ,*Achiroth facibus* de sunt profecti Et ,Migdol *aspect*ᵃ *ad* sũt castrametati &

8 וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי הַחִירֹת וַיַּעֲבְרוּ בְתוֹךְ הַיָּם הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלְכוּ דֶרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַּר אֵתָם וַיַּחֲנוּ בְּמָרָה׃ dierum trium viã ambulaverũt & : deserto in maris *medio in* transierũt & ,Marah de sunt profecti Et ,Marah in sunt castrametati & ,Etham *deserto in*

9 וַיִּסְעוּ מִמָּרָה וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה וּבְאֵילִם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מָיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ שָׁם׃ ,aquarum *oculi* duoderim Elim in Et ,Elim in venerunt &

10 וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיַּחֲנוּ עַל־יַם סוּף׃ ,Elim ex sunt profecti Et ,ibi sunt castrametati & ,palmæ septuaginta &

11 וַיִּסְעוּ מִיַּם־סוּף וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר סִין׃ ,Suph mari è sunt profecti Et ,Suph mare *super* sunt castrametati &

12 וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר סִין וַיַּחֲנוּ בְּדָפְקָה׃ ,Sin deserto à sunt profecti Et ,Sin deserto in sunt castrametati & ,Dophcah in sunt castrametati &

Versio VULG. LAT.

38 Et Nabo, & Baalmeon versis nominibus, Sabama quoque : imponentes vocabula urbi-
39 bus, quas extruxerant. Porrò filii Machir, filii Manasse perexerunt in Galaad, & vasta-
40 verunt eam interfecto Amorrhæo habitatore ej⁹. Dedit ergò Moyses terrã Galaad Ma-
41 chir filio Manasse, qui habitavit in eã. Jair autẽ filius Manasse abiit & occupavit vicos
42 ej⁹, quos appellavit Havoth Jair, id est, Villas Jair. Nobe quoq; perrexit, & apprehendit Chanarh cũ viculis suis : vocavitque eam ex nomine suo Nobe.

CAP. XXXIII.

1 HÆ sunt mansiones filiorũ Israel, qui egressi sunt de Ægypto per turmas suas in
2 manu Moysi & Aaron, Quas descripsit Moyses juxta castrorũ loca, quæ Domini jussione
3 mutabant. Profecti igitur de Ramesse mense primo, quintadecimâ die mensis primi, alterâ die Phase, filii Israel in manu excelsa, videntib⁹ cun-
4 ctis Ægyptiis, Et sepelientib⁹ primogenitos, quos percusserat Dominus (nam & in diis
5 eorũ exercuerat ultionẽ,) Castrametati sunt in Soccorh.
6 Et de Soccoth venerunt in Erham, quæ est in extremis fini-
7 bus solitudinis. Inde egressi venerunt contra Phihahiroth, quæ respicit Beelsephon, & castrametari sunt ante Magdalũ. Profectique de Phihahi-
8 roth, transierunt per mediũ mare in solitudinẽ : & ambulantes trib⁹ dieb⁹ per desertum Ethã, castrametati sunt in
9 Mara. Profectiq; de Mara venerunt in Elim, ubi erant duodecim fontes aquarũ, & palmæ septuaginta : ibique
10 castrametati sunt. Sed & inde egressi, fixerunt tentoria super Mare rubrum. Profectique de
11 Mari rubro, Castrametati sunt
12 in deserto Sin. Unde egressi, venerunt in Daphca.

Versio GRÆCA LXX. Intérp.

Cum Translatione LATINA.

38 Καὶ τὸ Βεθμεὼν, πεπεκκωκλωμένας, καὶ τὸ Σεβαμὰ· καὶ ἐπωνόμασαν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ἃς ᾠκοδόμησαν. Καὶ
39 ἐπορεύθη υἱὸς (φ) Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσῆ Γαλαάδ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπώλεσε τὸν Α-
40 μορῥαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ. Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τὸν Γαλαὰδ τῷ (χ) Μαχὶρ υἱῷ Μα-
41 νασσῆ, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ. (ψ) Καὶ Ἰαὶρ ὁ υἱὸς Μανασσῆ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπαύλεις
42 αὐτῶ, καὶ ἐπωνόμασεν αὐλὰς ἐπαύλας (ω) Ἰαΐρ. Καὶ Ναβαὺ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὸν (α) Καὰθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς Ναβαὺ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

MS.A. (φ) Μαχὶρ υἱῷ Μανασσῆ εἰς Γαλαάδ, (χ) Μαχὶρ υἱῷ Μανασσῆ, (ψ) Καὶ Ἰαὶρ ὁ τοῦ Μανασσῆ (ω) Ἰαΐρ. (α) Καανὰθ

Κεφ. λγ'.

1 Καὶ ἕτοι οἱ παθμοὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐ-
2 τῶν ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ Ἀαρών. Καὶ ἔγραψε Μωυσῆς τὰς (α) ἀπαρσεις αὐτῶν, κατὰ τοὺς παθμὸς αὐτῶν, διὰ ῥήματος κυρίου. καὶ ἕτοι
3 (β) παθμοὶ τῶν πορείας αὐτῶν. (γ) Ἀπῆραν ἐκ Ῥαμεσσὴ τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τῷ μηνὸς τῷ πρώτῳ. τῇ ἐπαύριον τῷ πάσχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ὑψηλῇ ἐναντίον πάντων τῶν Αἰγυπτίων.
4 Καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνικότας πάντας (δ) οὓς ἐπάταξε κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησε τὴν ἐκδίκησιν κύριος.
5 (ε) Καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ
6 Ῥαμεσσὴ, παρεμβάλλον εἰς Σοκχώθ. Καὶ ἀπάραντες ἐκ Σοκχὼθ, παρεμβάλλον εἰς
7 Βηθὰμ, ὅ ἐστι μέρος τι τῆς ἐρήμου. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Βηθὰμ, καὶ παρεμβάλλον (ζ) ἐπὶ τὸ στόμα Εἰρὼθ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι (η) Βεελσεφών, καὶ
8 παρεμβάλλον ἀπέναντι Μαγδώλου. Καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι Εἰρὼθ, καὶ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον· καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοῦ, καὶ
9 παρεμβάλλον ἐν Πικρίαις. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Πικρίων, καὶ ἦλθον εἰς (θ) Αἰλίμ. καὶ ἐν (ι) Αἰλὶμ δώδεκα πηγαὶ (κ) ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα φοίνικες, καὶ παρεμβάλ-
10 λον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ. Καὶ ἀπῆραν ἐξ (λ) Αἰλὶμ, καὶ παρεμβάλλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθρὰν. καὶ ἀπῆραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυ-
11 θρᾶς, καὶ παρεμβάλλον (μ) εἰς τὴν ἔρημον
12 Σίν. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς (ν) ἐρήμου Σὶν, καὶ παρεμβάλλον εἰς (ξ) Ῥαφακά.

MS.A (α) ἐπάρσεις (β) οἱ παθμοὶ (γ) Καὶ ἀπῆραν (δ) οὓς (ε) Ἀπαραντες (ζ) ἐπὶ τὸ στομα (η) Βεθσεφὼν, (θ) Αἰλείμ. (ι) Αἰλείμ (κ) ὑδάτων * ὑδάτων, καὶ (λ) Αἰλείμ, (μ) ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ (ι) ἐρήμου, καὶ (ξ) Ῥαφακάρ.

Et *Beelmeon, circumdatas*, & 38
Sebama. Et cognominaverunt secundùm nomina *sua* nomina civitatum, *quas* ædificaverunt. Et 39
ivit filius Machir, filii Manasse Galaad, & cepit eam, & perdidit Amorrhæum habitantem in ea. Et dedit Moyses Galaad ipsi 40
Machir filio Manasse, et habitavit ibi. Et Jair filiᵘ Manasse ivit, 41
& cepit caulas eorum, & cognominavit ea, Caulas Jair. Et 42
Nabay ivit, & cepit Canth, & pagos ejus: & cognominavit eos Naboth ex nomine suo.

CAP. XXXIII.

Et hæ sunt mansiones filiorũ 1
Israel, ex quo exierunt de terra Ægypti cum virtute sua in manu Moysi, & Aaron. Et scripsit 2
Moyses promotiones eorum, & mansiones eorum per verbum Domini. Et hæ sunt mansiones itineris eorum. Promoverunt de Ra- 3
masse mense primo, quintadecimâ die mensis primi. Postridie ipsius Paschæ exierunt filii Israel in manu excelsa coram omnib⁹ Ægyptiis. Et Ægyptii sepelierant 4
mortuos ex ipsis, omnes quos percusserat Dominus, omne primogenitum in terra Ægypti: & in diis eorum fecerat ultionem Dominus. Et promovetes filii Israel 5
de Ramesse, castrametati sũt in Socchoth. Et promovẽtes de Soc- 6
choth, castrametati sũt in Buthã: quæ est pars quædã deserti. Et promoverũt de Buthan: et castra- 7
metati sunt ad os Iroth, quod est cõtra Beelsephon: & (a) castrametati sũt è regione Magdoli. Et 8
promoverũt cõtra Iroth, & trãsierunt mediũ maris in deserũ. Et iverũt viã triũ dierũ per de- serũ ipsũ: et castrametati sunt in Amarituidimiᵇ. Et promoverunt 9
de Amarituidimiᵇ: et venerũt in Ælim. Et in Ælim duodecim fontes aquarũ, et septuaginta ar- bores palmarũ: et castrametati sũt ibi apud aquã. Et promoverũt 10
de Ælim: et castrametati sũt supẽr Mare rubrũ. Et promoverũt à Mari rubro: Et castrametati sũt 11
in deserto Sin. Et promoverũt è 12
deserto Sin: & castrametati sunt in Raphaca.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

38 ܘܢܒܘ. ܘܒܥܠ ܡܥܘܢ ܡܘܣܒܬ ܫܡ. ܘܫܒܡܗ. ܘܩܪܘ ܫܡܗܬ ܕܩܪܝܬܐ ܕܒܢܘ ܗܢܘܢ

39 ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܡܟܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ ܓܠܥܕ. ܘܣܦܘ ܠܗ ܘܐܒܕܘ ܠܗ ܕܐܡܪܝܐ ܕܝܬܒ ܒܗ.

40 ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ ܠܓܠܥܕ ܠܡܟܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ. ܘܝܬܒ ܒܗ. ܘܐܙܠ ܘܦܠܚ ܠܬܪܬܝܗܘܢ.

41 ܘܐܙܠ ܝܐܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ. ܘܦܠܚ ܠܬܪܬܝܗܘܢ. ܘܩܪܐ ܠܗ ܚܘܬ ܝܐܝܪ.

42 ܘܐܙܠ ܢܒܚ. ܘܦܠܚ ܠܩܢܬ ܘܠܒܢܬܗ. ܘܩܪܐ ܠܗ ܢܒܚ ܒܫܡܗ.

1 ܐܠܝܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ ܥܡ ܚܝܠܗܘܢ ܒܝܕ ܡܘܫܐ ܘܐܗܪܘܢ.

2 ܘܟܬܒ ܡܘܫܐ ܠܦܪܩܘܗܝܢ ܠܡܫܪܝܬܗܘܢ ܥܠ ܦܘܡܐ ܕܡܪܝܐ ܗܠܝܢ ܢܦܩܘܗܝܢ ܠܡܫܪܝܬܗܘܢ.

3 ܘܢܦܩܘ ܡܪܥܡܣܣ ܒܪܝܫ ܝܪܚܐ ܩܡܝܐ ܒܚܡܫܬܥܣܪ ܝܘܡ ܠܪܝܫ ܝܪܚܐ ܩܡܝܐ ܡܢ ܒܬܪ ܦܨܚܐ ܢܦܩܘ ܒܝܕ ܪܡܐ ܠܥܝܢ ܟܠ ܡܨܪܝܐ.

4 ܘܡܨܪܝܐ ܡܩܒܪܝܢ ܠܗܢܘܢ ܕܩܛܠ ܡܪܝܐ ܒܗܘܢ ܟܠ ܒܟܪ. ܘܒܐܠܗܝܗܘܢ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܕܝܢܐ.

5 ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܡܪܥܡܣܣ. ܘܢܚܢܘ ܒܣܘܟܘܬ.

6 ܘܢܦܩܘ ܡܣܘܟܘܬ. ܘܢܚܢܘ ܒܐܬܡ ܕܒܣܦܐ ܕܡܕܒܪܐ.

7 ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܐܬܡ. ܘܬܒܘ ܥܠ ܦܘܡ ܚܝܪܘܬ ܕܥܠ ܦܢܝ ܒܥܠ ܨܦܘܢ. ܘܢܚܢܘ ܩܕܡ ܡܓܕܘܠ.

8 ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܩܕܡ ܚܝܪܘܬ. ܘܥܒܪܘ ܒܓܘ ܝܡܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܘܐܙܠܘ ܕܪܟ ܬܠܬ ܝܡܝܢ. ܘܢܚܢܘ ܒܡܪܗ.

9 ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܡܪܗ. ܘܐܬܘ ܠܐܝܠܝܡ. ܘܒܐܝܠܝܡ ܬܪܬܥܣܪ ܥܝܢܬ ܡܝܐ. ܘܫܒܥܝܢ ܬܡܪܝܢ. ܘܢܚܢܘ ܬܡܢ.

10 ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܐܝܠܝܡ. ܘܢܚܢܘ ܥܠ ܝܡ ܣܘܦ.

11 ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܝܡ ܣܘܦ. ܘܢܚܢܘ ܒܡܕܒܪ ܣܝܢ.

12 ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܒܪ ܣܝܢ. ܘܢܚܢܘ ܒܕܦܩܗ.

Et Nobu, & Baalmon, quæ jam nnmen ob- 38
tinebant, itemque Sebma : & vocaverunt nomina earum juxta nomina civitatum quas extruxerunt. Abierunt etiam filii Machir 39
filii Manasse in Gelaad, & obsederunt eam, & peremerunt Amorræos qui erant in ea. De- 40
dirque Moses Gelaad ipsi Machir filio Manasse, & habitavit in ea, Et Jair filius Ma- 41
nasse abiit, & subjugavit oppidula earum, & vocavit ea Oppidula Jair, usque in hodi- ornum diem. Nechah etiam abiit, & subju- 42
gavit Cith ejusque oppidula, & vocavit eam ex nomine suo, Nechah.

CAP. XXXIII.

Profectiones filiorum Israel.

Istæ sunt profectiones filiorum Israel qui 1
egressi sunt è terra Ægypti juxta exercitus suos per manum Mosis & Aharonis. Et scri- 2
psit Moses egressus eorum & profectiones eorum ex verbo oris Domini. Et hi sunt egressus eorum & profectiones eorum. Ita- 3
que profecti sunt de Reamsis decimo quinto mensis primi post pascha : Egressi autem sunt filii Israel per manum Domini in præ- 4
sentia omnium Ægyptiorum, Dum Ægyptii sepelirent primogeoitos quos interfecerat inter eos Dominus : quin & in deos eorum exercuit Dominus judicium. Et 5
profecti sunt filii Israel de Reamsis, & castrametati sunt in Sochoth. Et profecti de So- 6
choth, castra fixerunt in Otham quæ est in extremitatibus deserti. Et profecti de O- 7
tham, castrametati sunt ad ostia fossæ quæ est è regione Baalsephon, & castra posuerunt ante Magdol. Et solventes ab ostiis 8
fossæ, abierũt per mediũ mare ad desertum: & procedẽtes itinere triũ dierũ per desertũ Otham, castrametati sunt in Morath. Et pro- 9
fecti de Morath, venerunt ad Olim. Porrò in Olim erant duodecim fontes aquarum, & septuaginta palmæ, ibique castra posuerunt. Et 10
profecti de Olim, castrametati sunt sec⁹ mare Suph. Et discedentes è mari Suph, castra 11
fixerunt in deserto Sin. Et profecti è deserto 12
Sin, castrametati sunt in Raphca.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

38 וְיָתַן נֹבוֹ וְיַת בַּעַל מְעוֹן מְסַכְּנָן שְׁמָהָן
וְיַת שִׂבְמָה וּקְרוֹא בִשְׁמָהָן יַת
39 שְׁמָהָת קִרְוֵיהֶן דִּי בְנוּ : וַאֲזַלוּ בְנֵי
מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לְגִלְעָד וְכִבְּשׁוּהִי
40 וְתָרִיכוּ יַת אֱמוֹרָאָה דִּי בָהּ : וְיַהַב
מֹשֶׁה יַת גִּלְעָד לְמָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה
41 וְיִתֵּב בָּהּ : וְיָאִיר בַּר מְנַשֶּׁה אֲזַל
וְכִבַּשׁ יַת כַּפְרָנֵיהוֹן וּקְרָא יְתֵהֵן
42 כַּפְרָנֵי יָאִיר : וְנֹבַח אֲזַל וְכִבַּשׁ יַת
קְנָתַת וַיָּת כַּפְרָנֵהָא וּקְרָא לָהּ נֹבַח
בִּשְׁמֵהּ : לנ

38 Et Nebo et Baalmeo versis nominib⁹, et Sabama: et vocaverunt nominib⁹ urbes quas ædificaverât. Et abierunt filii Machir filii Manasse in Galaad, et
39 subjecerunt eam: et ejecerunt
40 Amorræum qui ibi erat. Deditq; Moyses Galaad Machir filio Manasse: et habitavit in
41 ea, Jair quoq; filij Manasse abiit, et subjecit vicos ej⁹: et vo-
42 cavit eos, Vicos Jair. Nobe autem abiit, et subjecit Chanath et vicos ejus: et vocavit eam ex nomine suo, Nobe.

CAP. XXXIII.

1 HÆ sunt mansiones filiorũ Israel, qui egressi sunt de terrã
2 Ægypti p turmas suas, in manu Moysi et Aaron. Descripsitque Moyses exitus eorum per profectiones eorum, juxta verbum Dñi: et hæ sunt profectio-
3 nes eorũ juxta exitus eorum. Profectiq; sunt de Ramases in mense primo, quintadecima die mensis primi: alterã die Phase egressi sunt filii Israel
4 palã, ante oculos omniũ Ægyptiorũ. Ægyptii autem sepeliebant omnes primogenitos quos occiderat Dñs in eis: &
5 in idolis eorũ fecit Dñs judicia. Profectiq; sunt filii Israel de Rameses: et castrametati
6 sunt in Sochoth. Et profecti sunt de Sochoth: & castrametati sũt in Ethã, quæ est in la-
7 tere deserti. Et profecti sunt de Ethan, et reversi sunt contra Phiairoth, quæ est ante
8 Beelsephon: et castrãmetati sunt ante Magdalum. Et profecti sunt de *Phiairoth*, et trãsierunt per mediũ maris in desertũ: et abierunt itinere trium
9 dierũ per solitudinẽ Ethan, et castrametati sunt in Mara. Et profecti sunt de Mara, et venerunt in Elim: et in Elim erant
10 duodecim fontes aquarum, et septuaginta palmæ, et mansẽ-
11 runt ibi. Et profecti sunt de Elim: et castrametati sũt juxta mare rubrum. Et profecti sunt
12 de mari rubro: et castrametati sunt in deserto Sin. Et profecti sunt de deserto Sin: et castrametati sunt in Dephca.

VERSIO SAMARITANA.

38 *Et Nebo, et Baalmon (b) versis nominibus, et Sebama. Appellaverunt, nominibus nomina urbium quas ædificaverunt. Iverunt autem filii*
39 *Machir filii Manasse in Galaad, ceperuntq; eam, et expulerant Amorrhæum qui erat in ea. Idea dedit Moses*
40 *Galaad ipsi Machir filio Manasse, & habitavit in ea. Jair*
41 *quoq; filius Manasse ivit, & cepit vicos eorum, & vocavit illos Vicos Jair. Nobe et-*
42 *iam ivit, & cepit Canath cũ oppidulis suis, vocavitq; eam Nobe de nomine suo.*

CAP. XXXIII.

1 *ISta sunt itinera filiorum Israel ex quo egressi sunt de terra Ægypti. per turmas*
2 *suas, in manu Masis et Aaronis. Scripsit enim Moses egressiones eorũ, secundũ itinera eorũ juxta verbũ Domini; hæc sunt autẽ itinera eorũ juxta*
3 *egressiones eorũ. Profecti sunt egitur de Ramesses mense primo,*
4 *decimo quinto die mensis primi: Postridie Paschatis egressi sunt filii Israel cum manu excelsa, in oculis omnium*
5 *Ægyptiorũ. Ægyptii autem sepeliebant quos percusserat Dominus ex iis, omnes primogenitos: In deos etiam eorum*
6 *fecerat Dominus judicia. Deinde profecti sunt filii Israel de Rameses, & castrametati*
7 *sunt in Succoth. Et profecti sunt de Succoth, & castrametati sunt in Etham qui est in*
8 *extremitate deserti. Postea profecti sunt ex Etham, & manserunt juxta Phihahiroth*
9 *qui est è regione Baalsephon, & castrametati sunt ante Magdal. Profecti sunt autem de Phihahiroth, et transierunt per medium maris in deserũ,*
10 *iveruntq; iter trium dierum per desertum Ethã, et castrametati sunt in Mara. Pro-*
11 *fectiq; sunt ex Mara, & venerunt in Elim: In Elim autẽ erant duodecim fontes aquarum, & septuaginta palmæ: ibique castrametati sunt. Et*
12 *profecti sunt ex Elim, & castrametati sunt juxta mare rubrum. Deinde profecti sunt*
13 *è mari rubro, & castrametati sunt in deserto Sin. Profecti-*
14 *que de deserto Sin, castrametati sunt in Daphca.*

VER. SAM. (b) In circuitu earum ibi,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

38 * وبنوا * وباعل معون مبدولة اسماهن * وسبما * وذلك انهم سموا القري التي بنوا بما سالوا * ثم
39 نصبي بنو ماخير بن منسا الي جرش فهدموها * وطردوا الاموري الذي فيها * واعطي موسي
40 الجرش لماخير بن منسا * فسكن فيها * ونصبي ياير بن منسا * وفتح سوادهن * وسماه سواد ياير *
41 * ونصبي نوبح * وفتح قنات وسوادها * وسماها نوبح علي اسمه * الفصل الثالث والثلثون *
42
1 * وهذه مراحل بني اسرايل اذ خرجوا من بلد مصر علي جيوشهم بيد موسي وهرون * فكتب
2
3 موسي خروجهم الي مراحلهم علي قول الله * وهذه مراحلهم بخروجهم * رحلوا من عين شمس
في الشهر الاول * في اليوم الخامس عشر منه * وذلك غد الفصح * خرج بنو اسرايل بيد
4 رفيعة بحضن جميع المصريين * وهم يدفنون الذين قتلهم الله فيهم من الابكار * وصنع احكاما
5 بعبوداتهم * ورحلوا من عين شمس * ونزلوا في سكوت * ورحلوا من ثم * ونزلوا في طرف
6
7 البرية * ورحلوا من ثم * ونزلوا في فوهة حيروت التي بحضن باعل صفون * ونزلوا بين يدي
8 مغدول * ورحلوا من ثم * وعبروا في وسط البحر الي البرية * ثم ساروا مسافة ثلثة ايام في برية ايثام *
9 ونزلوا في المرين * ورحلوا منها * وجاوا الي ايلثم * وكان فيها اثنتا عشر عين ماء وسبعون نخلة *
10
11 فنزلوا هناك * ورحلوا منها * ونزلوا علي بحر القلزم * ورحلوا من ثم * ونزلوا في برية سين * ورحلوا
12 منها * ونزلوا في دفقا *

38 *Et Nebo, & Baal-Maon, mutatis earum nominibus, & Sebma. Atque id quidem quia nomiarunt civitates quas fabricaverant, prout voluerunt. Deinde abierunt*
39 *filii Machir filii Manasse in Gjares, & expugnarunt eam, ejecerũntque Amorræum qui erat in illa. Et dedit Musa Gja-*
40 *res Machir filio Manasse, habitavitque in illa. Abiitque Jair filius Manasse, &*
41 *expugnavit castella ejus, appellavitque ea, Castella Jair. Et abiit Nobah, et ex-*
42 *pugnavit Canath & suburbia ejus, et vocavit ea Nobah juxta nomen suum.*

CAP. XXXIII.

1 *ATque hæ sunt mansiones filiorum Israel quando egressi sunt de regione*
2 *Ægypti in turmas suas per manum Musæ & Haronis. Scripsit enim Musa exi-*
3 *tum eorum in mansiones suas, juxta sermonem Dei: et illæ sunt mansiones eorum ab exitu eorũ. Profecti sunt ex Ain-semes*
4 *mense primo, die quintadecimã ipsius, hoc est posterã die Phase: exierunt autem filii*
5 *Israel manu excelsã coã omnibus Ægyptiis, Dum hi sepelirent quos interfecerat Deus in ipsis ex primogenitis: fecitque*
6 *judicia in deos eorum. Et profecti sunt*
7 *ex Ain-semes, & diversati sunt in Socoth. Et profecti sunt inde, et castrame-*
8 *tati sunt in Itham, in extremitate solitudinis. Et discesserunt illinc, & commo-*
9 *rati sunt in fauciibus Hiroth, quæ est adverso Baal-sephon, et castrametati sunt*
10 *ante Magdol. Et profecti sunt inde, & transierũntque per medium mare ad deserturn. Postea ambulãrunt itinere trium*
11 *dierum per desertum Itham, diversatique sunt in Marira. Et discesserunt ex ea,*
12 *venerũntque ad Ilim: erant autem in illa duodecim fontes aquæ, & septuaginta palmæ, commoratique sunt ibi. Et pro-*
13 *fecti sunt ex ea, et diversati sunt ad mare rubrum. Et discesserunt illinc, com-*
14 *moratique sunt in deserto Sin. Et discesserunt ex eo, et castrametati sunt in Dofca,*

ספר במדבר: לג

13 וַיִּסְעוּ מִרְפִּדִים וַיַּחֲנוּ בַּאֲלוּשׁ: וַיִּסְעוּ
14 מֵאֲלוּשׁ וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִים וְלֹא־הָיָה שָׁם מַיִם לָעָם
15 לִשְׁתּוֹת: וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר
16 סִינָי: וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר סִינָי וַיַּחֲנוּ בְּקִבְרֹת
17 הַתַּאֲוָה: וַיִּסְעוּ מִקִּבְרֹת הַתַּאֲוָה וַיַּחֲנוּ
18 בַּחֲצֵרֹת: וַיִּסְעוּ מֵחֲצֵרֹת וַיַּחֲנוּ בְּרִתְמָה:
19 וַיִּסְעוּ מִרִתְמָה וַיַּחֲנוּ בְּרִמֹּן פָּרֶץ:
20 וַיִּסְעוּ מֵרִמֹּן פָּרֶץ וַיַּחֲנוּ בְּלִבְנָה: וַיִּסְעוּ
21 מִלִּבְנָה וַיַּחֲנוּ בְּרִסָּה: וַיִּסְעוּ מֵרִסָּה
22 וַיַּחֲנוּ בְּקְהֵלָתָה: וַיִּסְעוּ מִקְּהֵלָתָה וַיַּחֲנוּ
23 בְּהַר־שָׁפֶר: וַיִּסְעוּ מֵהַר־שָׁפֶר וַיַּחֲנוּ בַּחֲרָדָה:
24 וַיִּסְעוּ מֵחֲרָדָה וַיַּחֲנוּ בְּמַקְהֵלֹת: וַיִּסְעוּ
25 מִמַּקְהֵלֹת וַיַּחֲנוּ בְּתַחַת: וַיִּסְעוּ מִתַּחַת
26 וַיַּחֲנוּ בְּתָרַח: וַיִּסְעוּ מִתָּרַח וַיַּחֲנוּ
27 בְּמִתְקָה: וַיִּסְעוּ מִמִּתְקָה וַיַּחֲנוּ בְּחַשְׁמֹנָה:
28 וַיִּסְעוּ מֵחַשְׁמֹנָה וַיַּחֲנוּ בְּמֹסֵרוֹת: וַיִּסְעוּ
29 מִמֹּסֵרוֹת וַיַּחֲנוּ בְּבְנֵי יַעֲקָן: וַיִּסְעוּ מִבְּנֵי יַעֲקָן
30 וַיַּחֲנוּ בְּחֹר הַגִּדְגָּד: וַיִּסְעוּ מֵחֹר הַגִּדְגָּד
31 וַיַּחֲנוּ בְּיָטְבָתָה: וַיִּסְעוּ מִיָּטְבָתָה
32 וַיַּחֲנוּ בְּעַבְרֹנָה: וַיִּסְעוּ מֵעַבְרֹנָה
33 וַיַּחֲנוּ בְּעֶצְיֹן גָּבֶר: וַיִּסְעוּ מֵעֶצְיֹן גָּבֶר
34 וַיַּחֲנוּ במדבר־צִן הִוא קָדֵשׁ: וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר־צִן
35 וַיַּחֲנוּ בְּהֹר הָהָר: וַיְעַל אַהֲרֹן
36 הַכֹּהֵן אֶל־הֹר הָהָר עַל־פִּי יְהוָה וַיָּמָת שָׁם בַּשָּׁנָה
37 הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ
38 הַחֲמִישִׁי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ: וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים וּמְאַת
שָׁנָה בְּמֹתוֹ בְּהֹר הָהָר:

Versio VULG. LAT.

13 Profectiq; de Daphca, castra-
14 metati sunt in Alus. Egressiq;
de Alus, in Raphidim fixére
tentoria, ubi populo desuit
15 aqua ad bibendũ. Profectiq;
de Raphidim, castrametati
16 sunt in deserto Sinai. Sed &
de solitudine Sinai egressi, ve-
nerunt ad sepulchra Concu-
17 piscentiæ. Profectiq; de sepul-
chris Concupiscentiæ, ca-
18 strametati fũt in Haseroth. Et
de Haseroth, venerũt in Reth-
19 ma. Profectiq; de Rethma, ca-
strametati sunt in Remmom-
20 phares. Unde egressi, venerũt
21 in Lebna. De Lebna, castra-
22 metati sunt in Ressa. Egressiq;
de Ressa, venerunt in Ccela-
23 tha. Unde profecti, castrame-
tati sunt in monte Sepher. E-
24 gressi de monte Sepher, vene-
runt in Arada. Unde profici-
25 scentes, castrametati sunt in
26 Maceloth. Profectiq; de Ma-
celoth, venerunt in Thahath.
27 De Thahath, castrametati sunt
28 in Thare. Unde egressi, fixére
29 tentoria in Methca. Et de
30 Methca, castrametati sunt in
Hesmona. Profectique de
31 Hesmona, venerunt in Mo-
seroth. Et de Moseroth, ca-
strametati sunt in Benejaacan.
32 Profectique de Benejaacan,
venerunt in montem Gadgad.
33 Unde profecti, castrametati
34 sunt in Jetebatha. Et de Je-
tebatha, venerunt in Hebro-
35 na. Egressiq; de Hebrona, ca-
strametati fũt in Aiongabar.
36 Inde profecti, venerunt in de-
sertum Sin, hæc est Cades.
37 Egressiq; de Cades, castrame-
tati sunt in monte Hor, in ex-
tremis finibus terræ Edom.
38 Ascenditque Aaron sacerdos
in montem Hor, jubente Do-
mino: & ibi mortuus est anno
quadragesimo egressionis fi-
liorum Israel ex Ægypto,
mense quinto, primâ die men-
39 sis. Cùm esset annorum cen-
tum viginti trium.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

13 Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαφακὰ, καὶ παρενέβαλον
14 ἐν Αἰλούς. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Αἰλοὺς, καὶ παρε-
νέβαλον ἐν (ο) Ῥαφιδίν· καὶ οὐκ ἦν ἐκεῖ ὕ-
15 δωρ τοῦ πιεῖν. Καὶ ἀπῆραν ἐκ (π) Ῥα-
φιδὶν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ (ρ) Σι-
16 νᾶ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σινᾶ, καὶ παρεμ-
17 βάλον ἐν μνήμασι τῆς ἐπιθυμίας. Καὶ ἀπῆ-
18 ραν ἐκ μνημάτων τῆς ἐπιθυμίας, καὶ παρεν-
βαλον ἐν Ἀσηρώθ. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἀση-
19 ρὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥαθμά. Καὶ
ἀπῆραν ἐκ Ῥαθμὰ, καὶ παρενέβαλον ἐν
20 Ῥεμμὼν Φαρές. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥεμμὼν
Φαρὲς, καὶ παρενέβαλον (σ) εἰς Λεβωνᾶ.
21 Καὶ ἀπῆραν ἐκ Λεβωνᾶ, καὶ παρενέβαλον
22 εἰς (τ) Ῥησά. Καὶ ἀπῆραν ἐκ(υ) Ῥησὰν,
23 καὶ παρενέβαλον εἰς (φ) Μακελλάθ. Καὶ
ἀπῆραν ἐκ (χ) Μακελλὰθ, καὶ παρενέβαλον
24 (ψ) εἰς Σαφάρ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ(ω) Σαφὰρ,
25 καὶ παρενέβαλον (α) εἰς Χαραδάθ. Καὶ
ἀπῆραν ἐκ Χαραδὰθ, καὶ παρενέβαλον εἰς
26 Μακηλάθ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακηλὰθ, καὶ
παρενέβαλον εἰς Καλαθά. Καὶ ἀπῆραν ἐκ
Καλαθὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς (β) Ταφάθ.
27 Καὶ ἀπῆραν ἐκ (γ) Ταφὰθ, καὶ παρενέβα-
28 λον εἰς Μαθεκά. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μαθεκὰ,
29 καὶ παρενέβαλον εἰς (δ) Σχμωνᾶ. Καὶ
ἀπῆραν ἐκ (ε) Σχμωνᾶ, καὶ παρενέβαλον
30 εἰς Μασηρώθ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μασηρὼθ,
31 καὶ παρενέβαλον εἰς (ζ) Βανεία. Καὶ ἀπῆ-
32 ραν ἐκ (η) Βανεὰ, καὶ παρενέβαλον (θ) εἰς
τὸ ὄρος Γαδγάδ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τοῦ ὄρους
33 Γαδγὰδ, καὶ παρενέβαλον εἰς (ι) Ἐτεβαθά.
34 Καὶ ἀπῆραν ἐξ (κ) Ἐτεβαθὰ, καὶ παρενέ-
35 βαλον εἰς Ἐβρωνά. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἐβρω-
36 νὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς Τεσιὼν Γάβερ. Καὶ
ἀπῆραν ἐκ Τεσιὼν Γάβερ, καὶ παρενέβαλον
ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν. καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου
Σὶν, καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Φα-
37 ρὰν· αὕτη ἐστὶν Κάδης. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Κά-
δης, καὶ παρενέβαλον εἰς Ὧρ τὸ ὄρος πλη-
38 σίον τῆς Ἐδώμ. Καὶ ἀνέβη Ἀαρὼν ὁ (λ) ἱε-
ρεὺς εἰς τὸ ὄρος διὰ προστάγματος κυρίου, καὶ ἀπέθανεν
ἐκεῖ ἐν τῷ (μ) τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου τῇ μιᾷ
39 τοῦ πέμπτου μηνὸς τοῦ μιαυτοῦ. Καὶ Ἀαρὼν ἦν
ἐτῶν καὶ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα καὶ τριῶν, ὅτε ἀπέθανεν
ἐν Ὧρ τῷ ὄρει.

exuⁿ filiorũ Israel de terra Ægypti, mense quinto, unâ mensis. Et Aaron erat trium & viginti & centũ annorũ, quando mortuⁿ est in Or monte.

MS.A. (ο) Ῥαφιδεὶν· (π) Ῥαφιδὲὶν, (ρ) τῇ Σινᾷ. (σ) ἐν (τ) Ῥεσά. (υ) Ῥεσὰ, (φ) Μακελλάθ. (χ) Μακελλὰθ, (ψ) ἐν Ἀροκφάρ. (ω) *Σαφαφὰς, (α) ἐξὰ (β) Θαφὰθ. (γ) Θαφὰθ, (δ) Ἀσθμωνᾶ. (ε) Ἀσθμωνᾶ, (ζ) Βανεκάν. (η) Βανικὰν, (θ) εἰς ὄρος (ι) Ἰεβαεθὰν. (κ) Ἰεβαεθὰν, (λ) ἱερεὺς
* πλησιον τοῦ ὄρους διὰ (μ) τεσσαρακοστῷ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܡܦܩܘ ܡܢ ܪܦܝܕܝܢ ܘܢܚܘ ܒܐܠܘܫ ܡܦܩܘ ܡܢ ܐܠܘܫ ܘܢܚܘ ܒܪܦܝܕܝܢ ܘܠܝܬ ܬܡܢ ܡܝܐ ܠܡܫܬܐ
14 ܡܦܩܘ ܡܢ ܪܦܝܕܝܢ ܘܢܚܘ ܒܡܕܒܪܐ ܕܣܝܢܝ ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܕܒܪܐ ܕܣܝܢܝ ܘܢܚܘ ܒܩܒܪ
15 ܬܐܘܬܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܩܒܪ ܬܐܘܬܐ ܘܢܚܘ ܒܚܨܪܘܬ ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܨܪܘܬ ܘܢܚܘ ܒܪܬܡܐ
16 ܡܦܩܘ ܡܢ ܪܬܡܐ ܘܢܚܘ ܒܪܡܘܢ ܦܪܨ ܡܦܩܘ ܡܢ ܪܡܘܢ ܦܪܨ ܘܢܚܘ ܒܠܒܢܐ
17 ܡܦܩܘ ܡܢ ܠܒܢܐ ܘܢܚܘ ܒܪܨܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܪܨܐ ܘܢܚܘ ܒܩܗܠܬܐ
18 ܡܦܩܘ ܡܢ ܩܗܠܬܐ ܘܢܚܘ ܒܬܪ ܛܘܪ ܡܦܩܘ ܡܢ ܛܘܪ ܘܢܚܘ ܒܚܪܕܐ
19 ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܪܕܐ ܘܢܚܘ ܒܡܩܗܠܬ ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܩܗܠܬ ܘܢܚܘ ܒܬܚܬ
20 ܡܦܩܘ ܡܢ ܬܚܬ ܘܢܚܘ ܒܬܪܚ ܡܦܩܘ ܡܢ ܬܪܚ ܘܢܚܘ ܒܡܬܩܗ
21 ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܬܩܗ ܘܢܚܘ ܒܚܫܡܘܢܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܫܡܘܢܐ ܘܢܚܘ ܒܡܨܪܘܬ
22 ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܘܬ ܘܢܚܘ ܒܒܢܝ ܝܥܩܢ ܡܦܩܘ ܡܢ ܒܢܝ ܝܥܩܢ ܘܢܚܘ ܒܚܪ ܓܕܓܕ
23 ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܪ ܓܕܓܕ ܘܢܚܘ ܒܝܛܒܬܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܝܛܒܬܐ ܘܢܚܘ ܒܥܒܪܢܐ
24 ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܒܪܢܐ ܘܢܚܘ ܒܥܨܝܘܢ ܓܒܪ ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܨܝܘܢ ܓܒܪ ܘܢܚܘ ܒܩܕܫ
25 ܡܦܩܘ ܡܢ ܩܕܫ ܘܢܚܘ ܒܐܕܡ ܡܦܩܘ ܡܢ ܐܕܡ ܘܢܚܘ ܒܗܪ ܗܪ
26 ܡܦܩܘ ܡܢ ܗܪ ܗܪ ܘܢܚܘ ܒܨܠܡܘܢܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܨܠܡܘܢܐ ܘܢܚܘ ܒܦܘܢܘܢ
27 ܡܦܩܘ ܡܢ ܦܘܢܘܢ ܘܢܚܘ ܒܐܒܬ ܡܦܩܘ ܡܢ ܐܒܬ ܘܢܚܘ ܒܥܪܢ
28 ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܪܢ ܘܢܚܘ ܒܡܬܩܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܬܩܐ ܘܢܚܘ ܒܚܫܡܢܐ
29 ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܫܡܢܐ ܘܢܚܘ ܒܡܨܪܘܬ ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܘܬ ܘܢܚܘ ܒܒܢܝ ܝܥܩܢ
30 ܡܦܩܘ ܡܢ ܒܢܝ ܝܥܩܢ ܘܢܚܘ ܒܚܪ ܓܕܓܕ ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܪ ܓܕܓܕ ܘܢܚܘ ܒܝܛܒܬܐ
31 ܡܦܩܘ ܡܢ ܝܛܒܬܐ ܘܢܚܘ ܒܥܒܪܢܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܒܪܢܐ ܘܢܚܘ ܒܥܨܝܘܢ ܓܒܪ
32 ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܨܝܘܢ ܓܒܪ ܘܢܚܘ ܒܩܕܫ ܡܦܩܘ ܡܢ ܩܕܫ ܘܢܚܘ ܒܐܕܡ
33 ܡܦܩܘ ܡܢ ܐܕܡ ܘܢܚܘ ܒܗܪ ܗܪ ܡܦܩܘ ܡܢ ܗܪ ܗܪ ܘܢܚܘ ܒܨܠܡܘܢܐ
34 ܡܦܩܘ ܡܢ ܨܠܡܘܢܐ ܘܢܚܘ ܒܦܘܢܘܢ ܡܦܩܘ ܡܢ ܦܘܢܘܢ ܘܢܚܘ ܒܐܒܬ
35 ܡܦܩܘ ܡܢ ܐܒܬ ܘܢܚܘ ܒܥܪܢ ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܪܢ ܘܢܚܘ ܒܡܬܩܐ
36 ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܬܩܐ ܘܢܚܘ ܒܚܫܡܢܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܫܡܢܐ ܘܢܚܘ ܒܡܨܪܘܬ
37 ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܘܬ ܘܢܚܘ ܒܒܢܝ ܝܥܩܢ ܡܦܩܘ ܡܢ ܒܢܝ ܝܥܩܢ ܘܢܚܘ ܒܚܪ ܓܕܓܕ
38 ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܪ ܓܕܓܕ ܘܢܚܘ ܒܝܛܒܬܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܝܛܒܬܐ ܘܢܚܘ ܒܥܒܪܢܐ
ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܒܪܢܐ ܘܢܚܘ ܒܥܨܝܘܢ ܓܒܪ ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܨܝܘܢ ܓܒܪ ܘܢܚܘ ܒܩܕܫ
ܡܦܩܘ ܡܢ ܩܕܫ ܘܢܚܘ ܒܐܕܡ ܡܦܩܘ ܡܢ ܐܕܡ ܘܢܚܘ ܒܗܪ ܗܪ
39 ܡܦܩܘ ܡܢ ܗܪ ܗܪ ܘܢܚܘ ܒܨܠܡܘܢܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܨܠܡܘܢܐ ܘܢܚܘ ܒܦܘܢܘܢ ܡܦܩܘ ܡܢ ܦܘܢܘܢ ܘܢܚܘ ܒܐܒܬ
ܡܦܩܘ ܡܢ ܐܒܬ ܘܢܚܘ ܒܥܪܢ ܡܦܩܘ ܡܢ ܥܪܢ ܘܢܚܘ ܒܡܬܩܐ
ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܬܩܐ ܘܢܚܘ ܒܚܫܡܢܐ ܡܦܩܘ ܡܢ ܚܫܡܢܐ ܘܢܚܘ ܒܡܨܪܘܬ
ܡܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܘܬ ܘܢܚܘ ܒܒܢܝ ܝܥܩܢ ܡܦܩܘ ܡܢ ܒܢܝ ܝܥܩܢ ܘܢܚܘ ܒܚܪ ܓܕܓܕ

Et profecti de Raphca, castra fixerunt in Alus. 13
Et profecti de Alus, castrametati sunt in Re- 14
phidin: & non erant ibi aquæ populo ad bi-
bendum, Et profecti de Rephidio, castrameta- 15
ti sunt in deserto Sinai. Et profecti è deserto 16
Sinai, castra fixerunt in sepulchris flagrantiũ
concupiscentiâ. Et profecti de sepulchris fla- 17
grantiũ concupiscentiâ, castrametati sunt in
Hafroth. Et profecti de Hafroth, castrametati 18
sunt in Rethma. Et profecti de Rethma, castra- 19
metati sunt in Remon-Pares. Et profecti de 20
Remon-Pares, castrametati sunt in Lebna. De 21
Lebna proficiscentes, castra posuerunt in Re-
sa. Profecti de Resa, castrametati sunt in Cah- 22
lath. De Cahlath proficiscentes, castra fixerũt 23
in monte Sophar. Et proficiscentes de monte 24
Sophar, castrametati sunt in Hadda. Et pro- 25
fecti de Hadda, castra posuerũt in Machaloth.
De Machaloth profecti, castrametati sunt in 26
Tohath. Et proficiscentes de Tohath, castra- 27
metati sunt in Tarah. De Tarah solventes, 28
castra fixerunt in Methca. Et de Methca sol- 29
ventes, castra moverunt in Hasmona. Et 30
profecti de Hasmona, castra posuerunt in
Masroth. De Masroth proficiscentes, castra- 31
metati sunt in Beoe-Jacan. Profecti de Bene- 32
Jacan, castra posuerunt in Hor-gadgad. Et 33
proficiscentes de Hor-gadgad, castrametati
sunt in Iatbath. Et profecti de Jatbath, castra- 34
metati sunt in Achrona. De Achrona solven- 35
tes, castra fixerunt in Isinu-gabar. De Isinu- 36
gabar profecti, castrametati sunt in deserto
Sin, quæ est Cades. Et solventes de Cades, ca- 37
stra moverunt ad montem Hor qui est in fini-
bus terræ Adum. Ascendit autem Aharon sa- 38
cerdos juxta verbum oris Domini ad montem
Hor, & mortuⁿ est ibi anno quadragesimo ab
egressu filiorum Israel ex Ægypto, mense pri- 39
mo, primâ *die* mensis. Aharon verò sacerdos
natus erat centum ac viginti tres annos, quan-
do mortuus est in monte Hor.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

13 ונטלו מדפקה ושרו באלוש
14 ונטלו מאלוש ושרו ברפידים
ולא הוון תמן מיא לעמא למשתי:
15 ונטלו מרפידים ושרו במדברא
16 דסיני: ונטלו מן מדברא דסיני
17 ושרו בקברי דמשאלי: ונטלו
18 מן קברי דמשאלי ושרו בחצרות:
19 ונטלו מן חצרות ושרו ברתמה
20 ונטלו מן רתמה פרץ ושרו
21 בלבנה: ונטלו מן לבנה ושרו
22 ברסה: ונטלו מן רסה ושרו
23 בקהלתא: ונטלו מן קהלתא ושרו
24 בהר שפר: ונטלו מן הר שפר
25 ושרו בחרדה: ונטלו מן חרדה
26 ושרו במקהלות: ונטלו מן מקהלות
27 ושרו בתחת: ונטלו מן תחת
28 ושרו בתרח: ונטלו מן תרח
29 ושרו במתקה: ונטלו מן מתקה
30 ושרו בחשמונה: ונטלו מן חשמונה
31 ושרו במסרות: ונטלו מן מסרות
32 ושרו בבני יעקן: ונטלו מן בני
33 יעקן ושרו בחר הגדגד: ונטלו
מן חר הגדגד ושרו ביטברתה:
34 ונטלו מן יטברתה ושרו בעברונה
35 ונטלו מן עברונה ושרו בעציון גבר
36 ונטלו מן עציון גבר ושרו במדבר
37 צן היא רקם: ונטלו
מן רקם ושרו בהור טורא בסיפי
38 ארעא דאדום: וסליק אהרן
כהנא להור טורא על מימרא
39 דיי ומית תמן בשנת ארבעין
למפקא בני ישראל מארעא דמצרים
בירחא חמישאה בחד לירחא:
38 ואהרן בר מאה ועסרין וחלת
39 שנין בר מית בהור טורא:

13 Profectiq; sunt de Dephca: & castrametati sunt in Alus. Et
14 profecti sunt de Alus: & castrametati sunt in Raphidim, &
15 non erant ibi aquæ ut biberet
16 populus. Profectique sunt de Raphidim: et castrametati sunt
17 in deserto Sinai. Profectique
18 sunt de deserto Sinai: & castrametati sunt in sepulchris con-
19 cupiscentium. Et profecti sunt
20 de sepulchris concupiscenti-
21 & castrametati sunt in Aseroth. Et profecti sunt de Aseroth: & castrametati sunt in
22 Rethma. Et profecti sunt de
23 Rethma: et castrametati sunt in
24 Remonphares. Profectiq; sunt
25 de Remonphares: & castrametati sunt in Lebna. Et pro-
26 fecti sunt de Lebna: & castrametati sunt in Resa. Et profecti
27 sunt de Resa: & castrametati
28 sunt in Cehalata. Profectique
29 sunt de Cehalata: & castrametati sunt in monte Sapher.
30 Et profecti sunt de monte Sapher: & castrametati sunt in
31 Harada. Profectiq; sunt de Harada: & castrametati sunt in
32 Maceloth. Et profecti sunt de
33 Maceloth: & castrametati sunt in Taath. Profectique sunt de
34 Taath: & castrametati sunt in
35 Thare. Profectique sunt de
Thare: & castrametati sunt in
36 Metcha. Et profecti sunt de
Metcha: & castrametati sunt
37 in Asemona. Et profecti sunt
de Asemona: & castrametati
38 sunt in Moseroth. Profectiq;
sunt de Moseroth: & castrametati sunt in Benejacan. Pro-
39 fectiq; sunt de Benejacan: &
castrametati sunt in monte
Gadgad. Profectique sunt de
Monte Gadgad: & castrametati sunt in Jetbatha. Et pro-
fecti sunt de Jetbatha: & castrametati sunt in Ebrona. Et
profecti sunt de Ebrona: & castrametati sunt in Asiongaber. Et profecti sunt de Asiongaber: & castrametati sunt in
deserto Sin, hæc est Cades.
Et profecti sunt de Cades: & castrametati sunt in mõte Hor,
38 in finibus terræ Edom. Ascenditque Aaron sacerdos in montem Hor,
juxta verbum Domini, & mortuus est ibi: in anno quadragesimo egressionis filiorum Israel de terra Ægypti, in mense quinto in primâ die
39 mensis. Aaron autem centum viginti annorum ætatis erat, quando mortuus est in monte Hor.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

13 * ויסעו מדפקה ויחנו באלוש: * ויסעו מאלוש ויחנו ברפידים
14 ולא היה שם מים לשתות העם: * ויסעו מרפידים ויחנו במדבר סיני
15 * ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברות התאוה: * ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות
16 * ויסעו מחצרות ויחנו ברתמה: * ויסעו מרתמה ויחנו בלבנה
17 * ויסעו מלבנה ויחנו בעבר הרמון: * ויסעו מעבר הרמון ויחנו בלבנה
18 * ויסעו מלבנה ויחנו בחרדה: * ויסעו מחרדה ויחנו בקהלתה
19 * ויסעו מקהלתה ויחנו בהר שפר: * ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה
20 * ויסעו מחרדה ויחנו בקהלתה: * ויסעו מקהלתה ויחנו בתחת
21 * ויסעו מתחת ויחנו בתרח: * ויסעו מתרח ויחנו במתקה
22 * ויסעו ממתקה ויחנו בחשמונה: * ויסעו מחשמונה ויחנו במסרות
23 * ויסעו ממסרות ויחנו בבני יעקן: * ויסעו מבני יעקן ויחנו בחר הגדגד
24 * ויסעו מחר הגדגד ויחנו בטבתה: * ויסעו מטבתה ויחנו בעברונה
25 * ויסעו מעברונה ויחנו בעצין גבר: * ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר צן
26 * ויסעו ממדבר צן ויחנו בקדש: * ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר
27 * ויסעו מהר ההר ויחנו בגדגדה: * ויסעו מגדגדה ויחנו ביטבתה
28 * ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה: * ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר
29 * ויסעו מעצין גבר ויחנו בקדש: * ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר
30 * ויסעו מהר ההר ויחנו בגדגדה: * ויסעו מגדגדה ויחנו ביטבתה
31 * ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה: * ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר
32 * ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר צן: * ויסעו מדבר צן ויחנו בקדש
33 * ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר: * ויסעו מהר ההר ויחנו בגדגדה
34 * ויסעו מגדגדה ויחנו ביטבתה: * ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה
35 * ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר: * ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר צן
36 * ויסעו ממדבר צן ויחנו בקדש: * ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר
37 * ויסעו מהר ההר ויחנו בגדגדה: * ויסעו מגדגדה ויחנו ביטבתה
38 * ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה: * ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר
39 * ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר צן: * ויסעו ממדבר צן ויחנו בקדש
38 * ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר: * ויסעו מהר ההר ויחנו בגדגדה
39 * ויסעו מגדגדה ויחנו ביטבתה: * ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה
38 * ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר: * ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר צן
39 * ויסעו ממדבר צן ויחנו בקדש: * ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר
38 * ויסעו מהר ההר ויחנו בגדגדה: * ויסעו מגדגדה ויחנו ביטבתה
39 * ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה: * ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר
38 * ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר צן: * ויסעו ממדבר צן ויחנו בקדש
39 * ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר: * ויסעו מהר ההר ויחנו בגדגדה
38 * ויסעו מגדגדה ויחנו ביטבתה: * ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה
39 * ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר: * ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר צן
38 * ויסעו ממדבר צן ויחנו בקדש: * ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר
39

ספר במדבר : לג

40 וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עָרָד וְהוּא־יֹשֵׁב בַּנֶּגֶב בְּאֶרֶץ
41 כְּנָעַן בְּבֹא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיִּסְעוּ מֵהַר הָהָר
42 וַיַּחֲנוּ בְּצַלְמֹנָה : וַיִּסְעוּ מִצַּלְמֹנָה
43 וַיַּחֲנוּ בְּפּוּנֹן : וַיִּסְעוּ מִפּוּנֹן וַיַּחֲנוּ
44 בְּאֹבֹת : וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי
45 הָעֲבָרִים בְּגְבוּל מוֹאָב : וַיִּסְעוּ מִעִיִּים וַיַּחֲנוּ
46 בְּדִיבֹן גָּד : וַיִּסְעוּ מִדִיבֹן גָּד וַיַּחֲנוּ
47 בְּעַלְמֹן דִּבְלָתָיְמָה : וַיִּסְעוּ מֵעַלְמֹן דִּבְלָתָיְמָה
48 וַיַּחֲנוּ בְּהָרֵי הָעֲבָרִים לִפְנֵי נְבוֹ : וַיִּסְעוּ
49 מֵהָרֵי הָעֲבָרִים וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן
יְרִחוֹ : וַיַּחֲנוּ עַל־הַיַּרְדֵּן מִבֵּית הַיְשִׁמֹת עַד אָבֵל
50 הַשִּׁטִּים בְּעַרְבֹת מוֹאָב : וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
51 בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרִחוֹ לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־
52 אֶרֶץ כְּנָעַן : וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם
וְאִבַּדְתֶּם אֶת כָּל־מַשְּׂכִּיתָם וְאֶת כָּל־צַלְמֵי מַסֵּכָתָם
53 אֲבַדּוּן וְאֶת כָּל־בְּמוֹתָם תַּשְׁמִידוּ : וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ
וְיָשַׁבְתֶּם בָּהּ כִּי לָכֶם נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ לָרֶשֶׁת
54 אֹתָהּ : וְהִתְנַחַלְתֶּם אֶת־הָאָרֶץ בְּגוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם
לָרַב תַּרְבּוּ אֶת־נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט אֶת
אֲבוֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר־יָצָא לוֹ שָׁמָּה הַגּוֹרָל לוֹ יִהְיֶה לַמַּטּוֹת
55 אֲבֹתָיכֶם תִּתְנָחָלוּ : וְאִם־לֹא תוֹרִישׁוּ אֶת
יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְהָיָה אֲשֶׁר הוֹתַרְתֶּם מֵהֶם
לְשִׂכִּים בְּעֵינֵיכֶם וְלִצְנִנִים בְּצִדֵּיכֶם וְצָרְרוּ
56 אֹתְכֶם עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ : וְהָיָה
כַּאֲשֶׁר דִּמִּיתִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֶעֱשֶׂה לָכֶם :

Versio VULGATA LAT.

40 Audivitq; Chananæus rex Arad, qui habitabat ad Meridiem, in terram Chanaan venisse filios Israel. Et profecti de
41 monte Hor, castrametati sunt
42 in Salmona. Unde egressi, vẽnerunt in Phunon. Profectique de Phunon, castrametati
43 sunt in Oboth. Et de Oboth, venerunt in Ijeabarim, quæ
44 est in finibus Moabitarum.
45 Profectiq; de Ijeabarim, fixẽ-
46 re tentoria in Dibongad. Unde egressi, castrametati sunt
47 in Helmondeblathaim. Egressiq; de Helmondeblathaim, venerunt ad montes Abarim
48 contra Nabo. Profectiq; de montibus Abarim, transierunt ad campestria Moab, supra Jor-
49 danem contra Jericho. Ibiq; castrametati sunt de Bethsimoth usq; ad Abelsatim in planioribus locis Moabitarũ,
50 ubi locutus est Dominus ad
51 Moysen, Præcipe filiis Israel, & dic ad eos; Quando transieritis Jordanem, intrantes
52 terram Chanaan, Disperdite cunctos habitatores terræ illius: confringite titulos, & statuas comminuite, atque
53 omnia excelsa vastate, Mũdantes terram, & habitantes in ea. Ego enim dedi vobis
54 illam in possessionem, Quam dividetis vobis sorte. Pluribus dabitis latiorem, & paucis angustiorem. Singulis, ut sors ceciderit, ita tribuetur hæreditas. Per tribus & familias possessio dividetur.
55 Sin autem nolueritis interficere habitatores terræ: qui remanserint, erunt vobis quasi clavi io oculis, & lanceæ in lateribus, & adversabuntur vobis in terra habitationis
56 vestræ: Et quidquid illis cogitaveram facere, vobis faciam.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Traoslatione LATINA.

40 Καὶ ἀκούσας ὁ Χαναὶς βασιλεὺς Ἀραδ, ᾧ ἦν κατῴκει ἐν γῇ Χαναὰν, ὅτε εἰσ-
41 επορεύοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. Καὶ ἀπῆραν
42 ἐξ Ὤρ τοῦ ὄρους, καὶ παρενέβαλον (ν)
43 εἰς Σελμωνά. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σελμω-
44 νᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς Φινώ. Καὶ
45 ἀπῆραν ἐκ Φινώ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ὠ-
46 βώθ. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ὠβὼθ, καὶ παρ-
47 ενέβαλον ἐν Γαὶ, ἐν τῷ πέραν ὅθι τῶν
48 ὁρίων Μωάβ. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γαὶ, καὶ
49 παρενέβαλον εἰς Δαιβὼν Γάδ. Καὶ ἀ-
46 πῆραν ἐκ Δαιβὼν Γάδ, καὶ παρενέβα-
47 λον (ξ) ἐν Γελμὼν Δεβλαθαίμ. Καὶ ἀπῆ-
48 ραν ἐκ Γελμὼν Δεβλαθαὶμ, καὶ παρενέβα-
49 λον ὅθι τὰ ὄρη τὰ Ἀβαείμ, ἀπέναντι
50 Ναβαῦ. Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ὀρέων Ἀβα-
51 είμ, καὶ παρενέβαλον ὅθι Δισμῶν Μω-
52 ὰβ, ὅθι ἦ Ἰορδάνης κατ' Ἰερειχώ. Καὶ παρ-
53 εμβάλον παρὰ τὸν Ἰορδάνην ἀναμέσον
54 Αἰσμὼθ, ἕως (ο) Βελσὰ τὸ καθὰ Δισ-
55 μὰ Μωάβ. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
56 Μωυσῆν ὅθι Δισμῶν Μωὰβ (π) παρὰ τὸν
51 Ἰορδάνην κατ' Ἰερειχὼ, λέγων, Λάλησον
52 τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς,
53 Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν
52 Χαναάν. Καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς
53 κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου
54 ὑμῶν, καὶ ἐξαρεῖτε τὰς (κοπιδὰς αὐ-
55 τῶν, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χωνευ-
56 τὰ αὐτῶν ἀπολεῖτε αὐτὰ, καὶ πάσας
53 τὰς ὑψηλὰς αὐλῶν ἐξαρεῖτε. Καὶ (ρ) ἀπο-
54 λεῖτε πάντας τὰς κατοικοῦντας τὴν γῆν,
55 καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ, ὑμῖν γὰρ δέ-
56 δωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ. Καὶ κλη-
57 ρονομήσετε τὴν (σ) γῆν αὐτῶν ἐν
58 κλήρῳ κατ' φυλὰς ὑμῶν· τοῖς πλείοσι πλη-
59 θυνεῖτε τὴν κατάχρησιν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐ-
60 λάττοσιν ἐλαττώσετε τὴν κατάχρησιν αὐ-
61 τῶν. εἰς ὃ ἂν ἐξέλθῃ τὸ ὄνομα αὐτῷ,
62 ἐκεῖ αὐτῷ ἔσται, κατὰ φυλὰς πατρῴων
63 ὑμῶν κληρονομήσετε. Ἐὰν δὲ μὴ ἀπο-
64 λέσητε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς
65 ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσται (τ) οὓς
66 ἐὰν καταλίσητε ἐξ αὐτῶν, κόλοπες
67 ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ βολίδες
68 ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν, καὶ ἐχθροδιώξουσιν
69 ὑμῖν ὅθι τῆς γῆς, ἐφ' ἣν ὑμεῖς κατ-
70 οικήσετε. Καὶ ἔσται καθότι διενοή-
71 κειν ποιῆσαι αὐτοὺς, ποιήσω ὑμᾶς.

Et audiens Chananæus rex Arad. Et hic habitabat in terra Chanaan; quando ingrediebantur filii Israel. Et
41 promoverunt de Or monte: & castrametati sunt in
42 Selmona. Et promoverunt de Selmona: & castrametati sunt in Phino. Et
43 promoverunt è Phino: & castrametati sunt in Oboth. Et promoverunt de Oboth: 44
& castrametati sunt in Gai, in ulteriore super fines Moab. Et promoverunt de 45
Gai: & castrametati sunt in Debon Gad. Et promo- 46
verunt è Debon Gad: & castrametati sunt in Gel- 47
mon Deblathem. Et promo- 47
verunt è Gelmon Deblathem: & castrametati sunt super montes Abarim contra Nabay. Et promoverunt è mon- 48
tibus Abarim: & castrametati sunt (b) ad Occasum Moab, super Jordanem contra Hiericho. Et castrame- 49
tati sunt apud Jordanem inter Æsimoth usque (c) Belsa, quæ ad Occasum Moab. Et locutus est Domi- 50
nus ad Moysen super Occasum Moab apud Jordanem contra Hiericho, dicens; Loquere filiis Israel, & di- 51
ces ad eos, Vos transitis Jordanem in terram Chanaan. Et 52
perdetis omnes habitantes in terra ante faciem vestram: & auferetis speculas eorum, & omnia idola, fusilia eorum perdetis ea: & omnes statuas eorum auferetis. Et perdetis 53
omnes inhabitantes terram: & inhabitabitis in ea: Vobis enim dedi terram eorum in sortem. Et hæreditabitis terram eorum 54
in sorte per tribus vestras: iis, qui sunt plures, multiplicabitis possessionem eorum; & iis, qui pauciores, minuetis possessionem eorum. Ad quodcunque exierit nomen ejus; ibi illius erit: per tribus familiarum ve- 55
strarum hæreditabitis. Si autem non perdideritis habitantes super terram à facie vestra; & erunt, quoscunque veliqueritis ex eis, aculei in oculis vestris, & jacula in co-
stis vestris: & adversabuntur vobis super terram in qua vos habitabitis. Et erit, 56
sicut decreveram facere illos, faciam vos.

MS.A. (ν) ἐν (ξ) εἰς (ο) Βελσαθὶμ κατ' (π) ὅθι τοῦ Ἰορδάνου (ρ) ἀπολεῖτε τὸς (σ) γῆν κληρωτὶ κατ' (τ) ὅστις ἂν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

40 ܘܫܡܥ ܟܢܥܢܝܐ ܡܠܟܐ ܕܥܪܕ ܕܝܬܒ ܒܢܓܒܐ ܕܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܡܛܠ ܕܐܬܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ
41 ܘܢܣܘ ܡܢ ܛܘܪ ܗܪ ܘܢܚܘ ܒܨܠܡܘܢܐ ܘܢܣܘ ܡܢ ܨܠܡܘܢܐ ܘܢܚܘ ܒܦܘܢܘܢ
42 ܘܢܣܘ ܡܢ ܦܘܢܘܢ ܘܢܚܘ ܒܐܒܘܬ ܘܢܣܘ ܡܢ ܐܒܘܬ ܘܢܚܘ ܒܥܝܝ
43 ܥܒܪܝܐ ܒܬܚܘم ܡܘܐܒ ܘܢܣܘ ܡܢ ܥܝܝ ܘܢܚܘ ܒܕܝܒܘܢ ܓܕ ܘܢܣܘ ܡܢ ܕܝܒܘܢ ܓܕ
44 ܘܢܚܘ ܒܥܠܡܘܢ ܕܒܠܬܝܡܪܬܐ ܘܢܣܘ ܡܢ ܥܠܡܘܢ ܕܒܠܬܝܡܪܬܐ ܘܢܚܘ ܒܛܘܪܐ
45 ܕܥܒܪܝܐ ܩܕܡ ܢܒܘ ܘܢܣܘ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܥܒܪܝܐ ܘܢܚܘ ܒܥܪܒܬ ܡܘܐܒ ܥܠ ܝܪܕܢ
46 ܝܪܚܘ ܘܢܚܘ ܥܠ ܝܪܕܢ ܡܢ ܒܝܬ ܝܫܝܡܘܬ ܥܕ ܐܒܠ
47 ܕܫܛܝܡ ܒܥܪܒܬ ܡܘܐܒ ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ ܠܡܐܡܪ ܡܠܠ ܠܒܢܝ
48 ܝܫܪܝܠ ܘܬܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܬܘܢ ܥܒܪܝܢ ܠܝܪܕܢ ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܘܬܬܪܬܘܢ
49 ܩܕܡܝܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܘܬܫܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܠܡܐܚܙܬ ܠܟܘܢ ܠܡܐܚܙܬ
50 ܠܟܘܢ ܠܡܬܝܪܬܐ ܘܬܬܝܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܠܡܐܚܙܬ ܠܟܘܢ ܠܡܐܚܙܬ
51 ܠܡܬܝܪܬܐ ܘܬܬܝܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܠܡܐܚܙܬ ܠܟܘܢ ܠܡܐܚܙܬ
52 ܠܡܬܝܪܬܐ ܘܬܬܝܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܠܡܐܚܙܬ ܠܟܘܢ ܠܡܐܚܙܬ
53 ܠܡܬܝܪܬܐ ܘܬܬܝܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܠܡܐܚܙܬ ܠܟܘܢ ܠܡܐܚܙܬ
54 ܠܡܬܝܪܬܐ ܘܬܬܝܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܠܡܐܚܙܬ ܠܟܘܢ ܠܡܐܚܙܬ
55 ܠܡܬܝܪܬܐ ܘܬܬܝܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܠܡܐܚܙܬ ܠܟܘܢ ܠܡܐܚܙܬ
56 ܠܡܬܝܪܬܐ ܘܬܬܝܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܠܡܐܚܙܬ ܠܟܘܢ ܠܡܐܚܙܬ

Et audivit Chananæus rex Godar, qui habi- 40
tabat in plaga Meridionali terræ Chanaan, adventum filiorum Israel. Et profecti sunt 41
de monte Hor, & castra posuerunt in Salmona. De Salmona profecti, castrametati sũt 42
in Phinon. Et proficiscentes de Phinon, ca- 43
stra posuerunt in Oboth. De Oboth solveo- 44
tes, castrametati sunt ad fontem Hebræorũ. Et profecti sunt de fonte Hebræorum, & 45
castra posuerunt in Ribon-Gad. Et pro- 46
fecti de Ribon Gad, castrametati sunt in Baalmon-Deblathim. Et profecti de Baal- 47
mon-Deblathim, castra fixerunt in monte Hebræorum qui est è regione Nobu. Et 48
profecti de monte Hebræorum, castra fixe- runt in Arboth-Moab secus Jordanem Jeri- cho. Posuerunt autem castra secus Jorda- 49
nem à Beth-Asimon usque ad Obal-Setim quæ est in Arboth-Moab. Et ait Dominus 50
ad Mosen in Arboth-Moab quæ est secus Jor- danem Jericho, Loquere cum filiis Israel, 51
& dic eis, Vos transituri estis Jordanem, *ut introeatis* in terram Chanaan; Igitur per- 52
detis omnes incolas terræ à conspectu vestro, & perdetis omnes cultus, cunctaq; simula- chra fusilium eorum perdetis, & omnia ex- celsa eorum eradicabitis. Et hæreditate 53
possidebitis terram, & habitabitis in ea: vo- bis enim dedi terram illam ut eam hereditario possideatis. Terram autem possidete per 54
sortes familiarum vestrarum: multis augete hæreditatem, & paucis imminuite hæredi- tatem. Unaquæque tribuum patrum vestro- rum, quæ sibi continget sortem possidebunt. Quòd si non perdideritis incolas illius terræ 55
à conspectu vestro, qui remanebunt ex ipsis erunt clavi in oculis vestris, & lanceæ in tem- poribus vestris, & angent vos in terra quam inhabitabitis. Et ut decreveram facere illis, 56
vobis faciam.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

40 ושמע כנענאה מלכא דערד והוא יתיב בדרומא בארעא דכנען במיתי
41 בני ישראל: ונטלו מן טור טורא
42 ושרו בצלמונה: ונטלו מצלמונה
43 ושרו בפונון: ונטלו מפונון
44 ושרו באבות: ונטלו מאבות
ושרו במגיות עברא בתחום מואב:
45 ונטלו מעגיות ושרו בדיבון גד:
46 ונטלו מדיבון גד ושרו בעלמון
47 דבלתימה: ונטלו מעלמון
דבלתימה ושרו בטורי עברא
48 דקדם נבו: ונטלו מטורי עברא
ושרו במישריא דמואב על ירדנא
49 דיריחו: ושרו על ירדנא מבית
שימות עד מישר שטים במישריא
50 דמואב: ומלל יי עם משה במישריא
דמואב על ירדנא דיריחו למימר:
51 מלל עם בני ישראל ותימר להון
ארי אתון עברין ית ירדנא לארעא
52 דכנען: ותתרכון ית כל יתבי
ארעא מן קדמיכון ותאבדון ית כל
בית סגידתהון ית כל צלמי
מתכתהון תאבדון ית כל במתהון
53 חשיצין: ותתרכון ית יתבי ארעא
ותתבון בה ארי לכון יהבית ית
ארעא למירת יתה: ותתחסנון ית
54 ארעא בגדבא לזרעיתכון לסגיאי
תסגון ית אתחסנתהון ולזעירי
תזעירון ית אתחסנתהון לריפוק ליה
תהוי ערבא די ליה יהי לשבטי
אבהתכון תתחסנון: ואם לא תתרכון
55 ית יתבי ארעא מן קדמיכון ויהון
דתשארון מנהון לסיען נטלן ין
לקבליכון ולמשנין מפקנכון לכון
ויעיקון לכון על ארעא די אתון
יתבין בה: ויהי כמא די חשבית
56 למעבד להון אעביד לכון:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

40 ויש֗מע כנענ֗אה מלכ֗א ע֗רד והו֗א יתיב֗ בד֗רומ֗א בא֗רע֗א כנ֗ען ב֗מיתי
41 בנ֗י ישר֗אל׃ ונ֗טלו מ֗הר֗ הר֗ ו֗שר֗ו ב֗צלמ֗ונ֗ה׃
42 ונ֗טלו מצ֗למ֗ונ֗ה ו֗שר֗ו ב֗פונ֗ון׃ ונ֗טלו מפ֗ונ֗ון
43 ו֗שר֗ו ב֗אב֗ות׃ ונ֗טלו מא֗ב֗ות ו֗שר֗ו ב֗עיי֗ים ב֗תחום מ֗ואב׃
44 ונ֗טלו מע֗יי֗ים ו֗שר֗ו ב֗דיבון ג֗ד׃ ונ֗טלו מדיבון ג֗ד ו֗שר֗ו ב֗עלמון
45 דבלתימ֗ה׃ ונ֗טלו מע֗למ֗ון דבלתימ֗ה ו֗שר֗ו ב֗הרי ע֗ב֗ר֗ים
46 מ֗ול נ֗בו׃ ונ֗טלו מה֗רי ע֗ב֗ר֗ים ו֗שר֗ו ב֗מישר֗ים ע֗ל ירדנ֗א
47 יריחו׃ ו֗שר֗ו ע֗ל ירדנ֗א מ֗בית ה֗שי֗מ֗ות ע֗ד מישר שטים
48 ב֗מישר֗ים דמ֗ואב׃ ו֗מ֗ל֗ל יי ע֗ם מ֗ש֗ה ב֗מישר֗ים ד֗מ֗ואב ע֗ל ירדנ֗א
49 יריחו ל֗מ֗ר׃ מ֗ל֗ל ע֗ם ב֗נ֗י ישר֗אל ו֗תימ֗ר ל֗הון
50 ארי אתון ע֗ב֗ר֗ין ית ירדנ֗א ל֗ארע֗א
51 כנ֗ען׃ ו֗תתר֗כון ית כל יתבי
52 ארע֗א מן ק֗ד֗מיכון ו֗תאב֗ד֗ון ית כל
בית סגידתהון ו֗תאב֗ד֗ון ית כל ב֗מתהון
53 ח֗ש֗יצ֗ין׃ ו֗תתר֗כון ית יתבי ארע֗א
ו֗תתב֗ון ב֗ה ארי ל֗כון י֗הב֗ית ית
54 ארע֗א ל֗מ֗י֗ר֗ת יתה׃ ו֗תתח֗סנון ית
ארע֗א ב֗ג֗ד֗ב֗א ל֗ז֗ר֗ע֗יתכון ל֗ס֗גיאי
תס֗גון ית אתח֗סנ֗תהון ו֗ל֗ז֗ע֗ירי
ת֗ז֗ע֗ירון ית אתח֗סנ֗תהון ל֗ר֗יפוק ל֗יה
ת֗ה֗וי ע֗ר֗ב֗א די ל֗יה יהי ל֗ש֗בטי
אבהתכון ת֗תח֗סנון׃ ואם לא ת֗תר֗כון
55 ית יתבי ארע֗א מ֗ן ק֗ד֗מיכון ו֗יהון
ד֗ת֗ש֗ארון מנ֗הון ל֗ס֗יען נ֗ט֗לן ין
ל֗ק֗ב֗ל֗יכון ו֗ל֗מ֗ש֗נין מ֗פ֗ק֗נ֗כון ל֗כון
ו֗יע֗יק֗ון ל֗כון ע֗ל ארע֗א די אתון
יתב֗ין ב֗ה׃ ו֗יהי כ֗מא די ח֗ש֗ב֗ית
56 ל֗מ֗ע֗ב֗ד ל֗ה֗ון א֗ע֗ב֗יד ל֗כון׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

40 Tunc audivit Chananæus rex Arad, (ipse autem habitabat ad Meridiē in terra Chana-
41 an) venire filios Israel. Et profecti sunt de monte(e) Hor
42 & castrametati sunt in Salmona. Et profecti sunt de Sal-
43 mona, & castrametati sunt in Phinan. Rursus profecti sunt
44 de Phinan, & castrametati sunt in Oboth. Profectiq; ex O-
45 both, castrametati sunt in(f) Je-abarim ad fines Moab. De-
46 inde profecti de(g) Jim, castrametati sunt in Dibō-Gad.
47 Profecti quoq; de Dibō-Gad, castrametati sunt in Helmon-
48 Deblathima. Et profecti sunt Helmon-Deblathima, & castrametati sunt in montibus Abarim è regione Nebo. Pro-
49 fecti insuper de montibus Abarim, castrametati sunt in
50 valle Moab juxta Jordanem Jericho. Et castrametati sunt
51 prope Jordanē à Beth-jesimoth usque ad Abel-Satim in valle
52 Moab. Locutus autem est Do-
53 minus Mosi in valle Moab juxta Jordanem Jericho, di-
54 cens, Loquere filiis Israel, di-
55 cies autem eis; Cùm vos transiveritis Jordanem in terram
56 Chanaan, Tū expelletis omnes incolas terræ à facie vestra, destruetis quoq; omnes(h) spe-
53 culas eorum, (i) omnia etiam idola eorum conflatilia per-
54 dētis, & omnia excelsa eorū
53 vastabitis. (k) Possidebitis igi-
54 tur terrā, et habitabitis in ea;
53 vobis eam dedi terrā illam
54 ut possideatis eam. Possessionē
55 autem terræ imbitis per sortē
56 secundùm familias vestras: pluribus augebis hereditatem eorum, pauciorib̄us verò minues hereditatem eorum; locus qui cuiq; evenerit sorte, illius erit. Per tribus patrum vestrorum hereditatem copietis. Si verò non expulseritis habitatores terræ à facie vestra, tum continget ut quos e-
55 orum reliquerintis, fint in a-
56 culeos oculis vestris, & in(l) jocula lateribus vestris, afflīgant, vos super terrā in qua vos habitabitis. Eueniet q̄, ut quemadmodum cogitavi facere illis, faciam vobis.

VER. SAM. (e) montan (f) viculis(g) vicuitis(b) quietudines(i) omnia etiam simulachra idolorum eorum (k) Expelletis à terra, (l) hamos

VERSIO SAMARITANA.

40 ו֗ש֗מ֗ע כנ֗ענ֗א֗ה מ֗לכ֗א ע֗רד ו֗הו֗א יתיב֗ ב֗ד֗רומ֗א ב֗ארע֗א כנ֗ען ב֗מיתי
41 בנ֗י ישר֗אל׃ ונ֗טלו מ֗ן ט֗ור ט֗ורא ו֗שר֗ו ב֗צ֗למ֗ונ֗ה׃
42 ונ֗טלו מצ֗למ֗ונ֗ה ו֗שר֗ו ב֗פ֗ונ֗ון׃ ונ֗טלו מפ֗ונ֗ון
43 ו֗שר֗ו ב֗אב֗ות׃ ונ֗טלו מא֗ב֗ות ו֗שר֗ו ב֗מ֗ג֗יות ע֗ב֗ר֗א ב֗תחום מ֗ואב׃
44 ונ֗טלו מ֗ג֗יות ו֗שר֗ו ב֗ד֗יבון ג֗ד׃ ונ֗טלו מדיבון ג֗ד ו֗שר֗ו ב֗עלמון
45 דבלתימ֗ה׃ ונ֗טלו מע֗למ֗ון דבלתימ֗ה ו֗שר֗ו ב֗טורי ע֗ב֗ר֗ים
46 דקדם נ֗בו׃ ונ֗טלו מטורי ע֗ב֗ר֗ים ו֗שר֗ו ב֗מישר֗יא ד֗מ֗ואב ע֗ל ירדנ֗א
47 יריחו׃ ו֗שר֗ו ע֗ל ירדנ֗א מ֗בית ש֗י֗מ֗ות ע֗ד מישר שטים
48 ב֗מישר֗יא ד֗מ֗ואב׃ ו֗מ֗ל֗ל יי ע֗ם מ֗ש֗ה ב֗מישר֗יא ד֗מ֗ואב ע֗ל ירדנ֗א
49 יריחו ל֗מ֗ר׃ מ֗ל֗ל ע֗ם ב֗נ֗י ישר֗אל ו֗תימ֗ר ל֗הון
50 ארי אתון ע֗ב֗ר֗ין ית ירדנ֗א ל֗ארע֗א
51 כנ֗ען׃ ו֗תתר֗כון ית יתבי ארע֗א
52 מ֗ן ק֗ד֗מיכון ו֗תאב֗ד֗ון ית כל
צ֗למ֗י מ֗ס֗כ֗תהון ו֗תאב֗ד֗ון ית כל ב֗מ֗תהון
53 ח֗ש֗יצ֗ין׃ ו֗תתר֗כון ית יתבי ארע֗א
ו֗תתב֗ון ב֗ה ארי ל֗כון י֗הב֗ית ית
54 ארע֗א ל֗מ֗י֗ר֗ת יתה׃ ו֗תתח֗סנון ית
ארע֗א ב֗ג֗ד֗ב֗א ל֗ז֗ר֗ע֗יתכון ל֗ס֗גיאי
ת֗ס֗גון ית אתח֗סנ֗תהון ו֗ל֗ז֗ע֗ירי
ת֗ז֗ע֗ירון ית אתח֗סנ֗תהון ל֗ר֗יפוק ל֗יה
ת֗ה֗וי ע֗ר֗ב֗א די ל֗יה יהי ל֗ש֗בטי
אבהתכון ת֗תח֗סנון׃ ואם לא ת֗תר֗כון
55 ית יתבי ארע֗א מ֗ן ק֗ד֗מיכון ו֗יהון
ד֗ת֗ש֗ארון מנ֗הון ל֗ס֗יען נ֗ט֗לן ין
ל֗ק֗ב֗ל֗יכון ו֗ל֗מ֗ש֗נין מ֗פ֗ק֗נ֗כון ל֗כון
ו֗יע֗יק֗ון ל֗כון ע֗ל ארע֗א די אתון
יתב֗ין ב֗ה׃ ו֗יהי כ֗מא די ח֗ש֗ב֗ית
56 ל֗מ֗ע֗ב֗ד ל֗ה֗ון א֗ע֗ב֗יד ל֗כון׃

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

40 ثم كان خبر ما سمع هناك الكنعاني ملك عراد وهو ساكن الدارم في بلد كنعان بمجيء
41 بني اسرايل ورحلوا منها ونزلوا في صلموا ورحلوا منها ونزلوا في فونون ورحلوا منها ونزلوا
42 في ابوت ورحلوا منها ونزلوا في عي العجار في بلد موآب ورحلوا منها ونزلوا في ديبون جاد
43 ورحلوا منها ونزلوا في علمون دبلاتايما ورحلوا منها ونزلوا في جبال عبرين بين يدي
44 نبو ورحلوا منها ونزلوا في بيذا موآب على اردن ريحا فنزلوا على الاردن من بيت يسيموت
45 الى مرج سطيم وذلك بيذا موآب وكلم الله موسى في بيذا موآب على اردن ريحا قايلا
46 لبني اسرايل وقل لهم انكم جايزون الاردن الى بلد كنعان فافرضوا جميع اهل البلد من
47 بين ايديكم وابيدوا جميع مرحوفاتهم واصنام مسبوكاتهم وبيعهم تبعدوها وادا
48 فرضتموهم فاسكنوا البلد فاني قد اعطيتكم اياه وورثوه باسهم لعشايركم للكثير
49 كثروا تحلبه واقلوها للقليل ومن خرج له السهم في اي موضع كان فليكن له وعلى
50 اسباط ابايكم تنزعوه وان لم تفرضوا اهل البلد من بين يديكم فيصير من بقوية
51 منهم كابر في عيونكم وكمسال في جنوبكم يضايقونكم في البلد الذي انتم مقيمون
56 فيه فيكون مثل ما قصدت ان اصنعه بهم اصنعه بكم

Accidit etiam tunc quam audivit illic
40 Chananæus rex Arad, ille nimirum, qui
Meridiem occupat in regione Chanaan,
venisse scilicet, filios Israil. Profectiq;
41 sunt inde, & castrametati in Salmona.
42 Et discedentes ex ea, manserunt in Phu-
non. Et profecti ex ea, commorati sunt in
43 Oboth. Et ex ea profecti, castrametati
44 sunt in Ai transitu, in regione Moab. Et
45 profecti ex ea, manserunt in Dibon-Gadh.
46 Et discedentes ex eo, diversati sunt in Al-
mon-Deblathaima. Profectiq; que ex eo,
47 commorati sunt in montibus Abarim coræ
48 Nebo. Et discesserunt illinc, & castrame-
tati sunt in solitudine Moab, secus Jor-
49 danem Riha. Diversatique sunt secus
Jordanem à Beth-Jesimoth usque ad
pratum Settin, eaque est solitudo Moab.
50 Locutusque est Deus ad Musam in solitu-
dine Moab prope Jordanem Riha, dicens;
51 Præcipe filiis Israil, & dic eis; Vos trans-
ituri estis Jordanem ad regionem Cha-
52 naan, Consumite omnes habitatores re-
gionis è conspectu vestro, et perdite omnia
opera eorum elaborata, & simulachra su-
53 sililum eorum, & templa eorum destruite.
Et cùm consumpseritis eos, habitate in
54 regione: jam enim dedi vobis illam. Et
dividite eam sortib̄ in familias vestras:
multis multiplicate possessionem, et minu-
ite eam paucis. Et qualis cuicunque locus
sorte prodierit, is ejus sit; et juxta tribus
55 patrum vestrarum, dividite illam. Quod
si non consumpseritis incolas regionis à
conspectu vestro, fient hi quos servabitis
ex eis, quasi acus in oculis vestris, & ve-
lut styli in lateribus vestris, conflictantes
vos in regione in qua commorati estis.
56 Et fiet, quemadmodum proposueram agere
cum illis, agam vobiscum.

סֵפֶר בְּמִדְבַּר : לד

CAP. XXXIV.

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
,Israel filiis Præcipe :dicendo ,Moseh ad Dominus est locutus Et
,terra ea ,Chenahan terram ad *venientes* *tes* Cùm :eos ad dices &
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־אַתֶּם בָּאִים אֶל־הָאָרֶץ כְּנָעַן זֹאת הָאָרֶץ
e is Et ,suos terminos *ad* Chenahan terræ ;hæreditatē in vobis cadet quæ
3 אֲשֶׁר תִּפֹּל לָכֶם בְּנַחֲלָה אֶרֶץ כְּנָעַן לִגְבֻלֹתֶיהָ׃ 3 וְהָיָה
termin° vobis erit Et .Edom *maxim super* Sin deserto à meridiei *angulus* vobis
לָכֶם פְּאַת־נֶגֶב מִמִּדְבַּר־צִן עַל־יְדֵי אֱדוֹם וְהָיָה לָכֶם גְּבוּל
termin° vobis *conclusibitur* Et .orientem ad salis maris extremo ;b ,meridiei
4 נֶגֶב מִקְצֵה יַם־הַמֶּלַח קָדִמָה׃ 4 וְנָסַב לָכֶם הַגְּבוּל
eius exitus erunt Et .Sin ad transibit & ,scorpionā ascensum ad ,meridie à
מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָה וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
transibit & ,Addar Chasar egredietur & ;Barneah Cades in meridie à
מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְיָצָא חֲצַר־אַדָּר וְעָבַר
erunt & ;*Ridi* ti *terminem ad* Hasmon ab termin° *circuibitur* Et .Hasmon ad
עַצְמֹנָה׃ 5 וְנָסַב הַגְּבוּל מֵעַצְמֹן נַחֲלָה מִצְרַיִם וְהָיוּ
termin° & ,magnā mare vobis erit & *mari* termin° Et .*mare* ad ej° egressus
תוֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃ 6 וּגְבוּל יָם וְהָיָה לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל
,*ipse mari* termin° vobis erit ipse Et .*mari* termin° vobis erit ipse
זֶה יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל יָם׃ 7 וְזֹאת תִּהְיֶה לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן מִן
limitabitis monte Hor Ab .montem Hor vobis *limitabitis* magno mari
הַיָּם הַגָּדוֹל תְּתָאוּ לָכֶם הֹר הָהָר׃ 8 מֵהֹר הָהָר תְּתָאוּ
egredietur Et .Sedad ad termini exitus erunt Et .Chamath *ingrediendum ad*
לְבֹא חֲמָת וְהָיוּ תוֹצְאֹתֶיהָ גְּבוּל צְדָדָה׃ 9 וְיָצָא
vobis erit Iste .Henan Chasar ejus exitus erunt & ;Ziphron ad terminus
הַגְּבוּל זִפְרֹנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו חֲצַר עֵינָן זֶה יִהְיֶה לָכֶם
Chasar à orientem ad terminum in vobis *limitabitis* Et *aquilonis* termin°
גְּבוּל צָפוֹן׃ 10 וְהִתְאִיתֶם לָכֶם לְגְבוּל קָדְמָה מֵחֲצַר
Rit Ith ad .Sepham à terminus descendet Et .Sepham ad usq; Henan
עֵינָן שְׁפָמָה׃ 11 וְיָרַד הַגְּבוּל מִשְּׁפָם הָרִבְלָה
,*maris fontem super* *parcu ici* & ,terminus descendet & ;Hain oriente ab
מִקֶּדֶם לָעָיִן וְיָרַד הַגְּבוּל וּמָתֶה עַל־כֶּתֶף יַם־
erunt & ;Jordan ad terminus descendet Et .orientem ad Chinereth
כִּנֶּרֶת קָדְמָה׃ 12 וְיָרַד הַגְּבוּל הַיַּרְדֵּנָה וְהָיוּ
suos terminos *ad* terra vobis erit Hæ .salis mare ejus exitus
תוֹצְאֹתָיו יַם הַמֶּלַח זֹאת תִּהְיֶה לָכֶם הָאָרֶץ לִגְבֻלֹתֶיהָ
,terra Hæ :dicendo ,Israel filiis Moseh præcepit Et .*circuitus*
סָבִיב׃ 13 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הָאָרֶץ
terram ad ,Dñs præcepit quam *sortie in eam* capietis hæreditatem *quam*
אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ אֹתָהּ בְּגוֹרָל צִוָּה יְהוָה לָתֵת
filiorū *accepit* acceperunt Quia *excepcionis dimidie* & *exteriori bus* novem
לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וְחֲצִי הַמַּטֶּה׃ 14 כִּי לָקְחוּ מַטֵּה בְנֵי
Gladitarum filiorum *excepcio* & ,suorum patrum domum *ad* Reuben ;tarum
הָרְאוּבֵנִי לְבֵית אֲבֹתָם וּמַטֵּה בְנֵי־הַגָּדִי
acceperunt ,Menassēh tribus dimidia & ;suorum patrum domum *ad*
לְבֵית אֲבֹתָם וְחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה לָקְחוּ
acceperunt *exteriori dimidium* & *exteriori* Duæ .suam hæreditatem
נַחֲלָתָם׃ 15 שְׁנֵי הַמַّטּוֹת וְחֲצִי הַמַּטֶּה לָקְחוּ
orum ad orientem ad Jericho Jordan *transita* à suam hæreditatem
נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִחוֹ קָדְמָה מִזְרָחָה׃

Versio VULG. LAT.

CAP. XXXIV.

1 Locutúsq; est Dñs ad Moysen, dicens, Præcipe filiis Israel, & dices ad eos; Cùm ingressi fueritis terram Chanaan, & in possessionē vobis sorte cecideritis, hi finib° terminabitur. Pars Meridiana incipiet à solitudine Sin, quæ est juxta Edom: & habebit terminos contra Orientē Mare falsissimū. Qui circuibunt australē plagā per ascensum Scorpionis, ita ut transeāt in Senna, & perveniant à Meridie usq; ad Cadesbarne, unde egredientur confinia ad villam nomine Adar, & tendent usq; ad Asemona. Ibitq; per gyrū terminus ab Asemona usque ad torrentē Ægypti, & Maris magni littore finietur. Plaga autē Occidentalis à Mari magno incipiet; et ipso fine claudetur. Porrò ad Septentrionalē plagā à Mari magno termini incipient, pervenientes usq; ad montē altissimū, A quo veniēt in Emath usq; ad terminos Sedada: Ibūntq; confinia usq; ad Zephrona, & villā Enan. Hi erunt termini in parte Aquilonis. Inde metabuntur fines contra Orientalē plagā de villa Enan usq; Sephama, Et de Sephama descendent termini in Rebla contra fontē Daphnim: inde pervenient contra Orientē ad mare Cenereth, Et tendent usq; ad Jordanē, & ad ultimū salissimo claudētur Mari. Hanc habebitis terrā p fines suos in circuitu. Præcepitq; Moyses filiis Israel, dicens; Hæc erit terra, quam possidebitis sorte, & quā jussit Dñs dari novē tribub°, & dimidiæ tribui. Tribus enim filiorū Ruben per familias suas, & trib° filiorū Gad juxta cognationum numerum, media quoq; trib° Manasse, Id est, duæ semis tribuis, acceperunt partē suā trans Jordanē contra Jericho ad Orientalem plagam.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. λδ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν,
2 λέγων, Ἐντεῖλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς
πρὸς αὐτοὺς, Ὅταν εἰσπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν
Χαναὰν, αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν,
3 γῆν Χαναὰν σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς. Καὶ ἔσται
ὑμῖν τὸ κλῖτος τὸ πρὸς Λίβα ἀπὸ ἐρήμου
Σὶν ἕως ἐχόμενον Ἐδώμ, καὶ ἔσται ὑμῖν
τὰ ὅρια πρὸς Λίβα ἀπὸ μέρους τῆς Θαλάσσης
4 τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν. Καὶ κυκλώσει ὑ-
μᾶς τὰ ὅρια ἀπὸ Λιβὸς πρὸς ἀνάβασιν
Ἀκραβεῖν, καὶ παρελεύσει Ἐννὰν, καὶ ἔσται ἡ
διέξοδος αὐτῆς πρὸς Λίβα Κάδης τῆς Βάρ-
5 νη, καὶ ἐξελεύσει εἰς Ἔπαυλιν Ἀράδ, καὶ παρε-
λεύσει (β) Ἀσεμωνᾶ. Καὶ κυκλώσει τὰ ὅρια
ἀπὸ (β) Ἀσεμωνᾶ (γ) χείμαῤῥον Αἰγύ-
6 πτου, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος ἡ Θαλασσα. Καὶ τὰ
ὅρια τῆς Θαλάσσης ἔσται (δ) ὑμῖν, ἡ Θάλασσα
ἡ μεγάλη ὁριεῖ, οὗτος ἔσται ὑμῖν (ε) τὰ ὅρια
7 τῆς Θαλάσσης. Καὶ οὗτος ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια
πρὸς Βορρᾶν· ἀπὸ τῆς Θαλάσσης τῆς μεγάλης
καλαμεῖσθε ὑμῖν αὐτοῖς (ζ) παρὰ τὸ ὄ-
8 ρος τὸ ὄρος. Καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος (η) κα-
ταμεῖσθε αὐτοῖς, εἰσπορευόμενον εἰς (θ)
Ἐμὰθ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῆς τὰ ὅρια (ι)
9 Σαραδάν. Καὶ ἐξελεύσει τὰ ὅρια (κ) Δε-
φρωνὰ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῆς (λ) Ἀρσενάν·
10 οὗτος ἔσται ὑμῖν ὅρια ἀπὸ Βορρᾶ. Καὶ καλα-
μεῖσθε ὑμῖν (μ) αὐτοῖς τὰ ὅρια ἀνατολῶν
11 ἀπὸ (ν) Ἀρσενὰν Σεφαμάρ. Καὶ καλα-
εῖσθε τὰ ὅρια ἀπὸ Σεφαμὰρ Βηλὰ ἀπὸ
ἀνατολῶν ὁδὸν πηγῆς, καὶ καταβήσε τὰ ὅ-
12 ρια Βηλὰ ὁδὸν νότου Θαλάσσης Χενδέθ ἀπὸ
ἀνατολῶν. Καὶ καταβήσε τὰ ὅρια ὁδὸν τοῦ
Ἰορδάνου, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος θάλασσα ἡ
ἁλυκή. αὕτη ἔσται ὑμῖν ἡ γῆ κατὰ τὰ ὅρια
13 αὐτῆς κύκλῳ. Καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς τοῖς
υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Αὕτη ἡ γῆ ἣν κατα-
κληρονομήσετε αὐτὴν κατὰ κλῆρον, ὃν ἔδοσαν
Κυρίῳ τοῖς ἕξ κυρίος δοῦναι αὐτοῖς τῇ ἐννέα φυ-
14 λαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς (ξ) Μανασσῆ. Ὅτι
ἔλαβε φυλὴ υἱῶν Ῥουβὶν, κατὰ φυλὴ υἱῶν Γὰδ
κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν· καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς
(ο Μανασσῆ ἀπέλαβον τὸν κλῆρον αὐτῶν.
15 Δύο φυλαὶ καὶ ἥμισυ φυλῆς ἔλαβον τὸν
κλῆρον αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ
ἀπὸ Νότου (π) κατ' ἀνατολάς.

MS.A. (α) Ἀπελμωνᾶ. (β) Σελμωνᾶ (γ) χείμαῤῥον (δ) ὑμῖν, θάλασσα (ε) τὸ ὅριον (ζ) παρὰ τὸ ὄρος. Καὶ ἀπὸ (η) καταμεῖσθε (θ) Αἰμὰθ, (ι) Σαλαδάν. (κ) Ζεφρωνὰ, (λ) Ἀσεριάν· (μ) ἐαυτοῖς (ν) Ἀσεριάν (ξ) Μανασσῆ. (ο) Μανασσῆ (π) πρὸς ἀνατολάς.

CAP. XXXIV.

1 Et locutus est Dominus ad
2 Moysen, dicens; Præcipe filiis Israel, & dic eis, Vos ingressuri estis in terram Chanaan: Hæc erit vobis in hæreditatē, terra Chanaan cum finib° ejus. Et erit vobis latus, quod ad Africū, à deserto Sin usq; ad contiguū Edō; et erunt vobis fines ad Africum
3 à parte Maris salsi ob Oriente. Et circumdabunt vos fines ab
4 Africo ad ascensum Acrabin, et pervensibunt Ennach: et erit transitus ejus ad Africū, Cades ipsius Barne; et exibit in villam
5 Arad, et transibit Asemona. Et circumdabunt fines ab Asemona torrentem Ægypti: et erit exitus
6 ejus Mare. Et fines Maris erunt vobis: Mare magnum terminabit. Hoc (a) erit vobis fines Maris. Et
7 hoc erit vobis fines ad Aquilonem: à Mari magno dimetiemini vobis ipsis (b) apud montem,
8 montem. Et à monte montem dimetiemini vobis ipsis, ingredientibus in Emath: et erit exitus
9 ejus fines Saradac. Et egredientur fines Dephrona: et erit exitus ejus Arsenain. Hoc erit vobis fines ab Aquilone. Et dimetiemi-
10 ni vobis ipsis fines Orientis ab Arsenain Sephamar. Et descen-
11 dent fines à Sephamor Bela ab Oriente ad fontes: et descendent fines Bela super dorsum maris
12 Chenereth ab Oriente. Et descendent fines ad Iordanem: et erit exitus Mare salsum. Hæc erit vobis terra, et fines ejus in circuitu. Et mandavit Moyses fi-
13 liis Israel, dicens, Hæc est terra, quam hæreditabitis eam cum sorte, quemadmodum præcepit Dominus dare, eam novem tribubus, et dimidiæ tribui Manas-
14 se. Quoniam accepit tribus filiorum Ruben, et tribus filiorum Gad secundum domos familiarum eorum: et dimidia tribus Manasse receperunt sortes suas.
15 Duæ tribus, et dimidium tribus acceperunt sortes suas trans Iordanem contra Hiericho ab Austro ad Orientem.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXXIV.

Et locutus est Dominus cum Mose, dixitq; ad eum; Præcipe filiis Israel, & dic eis, Vos ingressuri estis in terram Chanaan. Hæc est terra quæ dividetur vobis in hæreditatem, terra Chanaan cum limitib° suis. Erit autē vobis lat° Australe à deserto Sin, prope terminum Adum. Eritq; vobis termin° Meridionalis à Suph mari salso ab Oriente, & circuibit termin° vester à Meridie ad acclivitatem Sepharvim, & transibit usq; ad Sin, eriintq; exitus ejus à Meridie ad Recem superbam, & egredietur super Hasor-Edar, penetrabitq; ad Asmon. Et flectetur terminus ab Asmon ad torrentē Ægypti, & erunt exit° ej° usq; ad mare. Termin° verò maritim° (*id est, Occidnus,*) erit vobis mare magnum ejusq; limes: is erit vobis terminus maritimus. Hic autē erit vobis limes Septentrionalis: à mari magno limites assignabitis vobis usq; ad montem Hor, Et à monte Hor circumscribetis limites usq; ad ingressum Hamath, & excurret terminus ad Sedad, Et exibit termin° ad Zephron, excurretq; ad Hasor-Ainan. Hic erit vobis limes Septentrionalis. Assignabitis etiam vobis limitem Orientalē ab Hasor-Ainan ad Sopham, Descendētq; limes de Sopham ad Deblath ab Orientali parte In, & descendet limes, & inniteetur lateri maris Cenarath ab Oriente, Pergetq; limes ad Jordanē, & erūt egressus ejus ad mare salsū. Hæc erit vobis terra cum finib° suis per circuitū.

Præcepit itaq; Moses filiis Israel, & dixit ad eos, Hæc est terra quam fortib° dividetis, quam jussit Dominus dari novem tribub° & dimidiæ tribui. Nam acceperant tribus filiorum Rubil per familias suas, & tribus filiorū Gad per familias suas, atq; dimidia trib° Manasse, acceperant *inquam*, hæreditatem suam. Duæ tribus & dimidia tribus acceperant hæreditatem suam cis Jordanem Jericho, ab anteriori parte, ab Oriente.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

CAP. XXXIV.

1 Locutusq; est Domin' cum
2 Moyse dicens. Præcipe filiis
Israel, & dices ad eos; Quando
ingressi fueritis in terrâ Cha-
naan: hæc est terra quæ sorte
cadat vobis in possessionem,
terra Chanaan per terminos
3 ejus. Eritq; vobis plaga austra-
lis, à deserto Sin juxta Edom:
& erit vobis terminus austra-
lis, à finib' maris salis ad Ori-
4 entem. Et circuibit vos termi-
n' ab austro per ascensũ scor-
pionum, & transibit in Sin;
& erunt exitus ejus, ab austro
in Cades-Barne: & egredie-
tur in Asaradar, & pertransi-
bit in Asemon. Et circuibit
terminus ab Asemon, ad tor-
rentem Ægypti: & erunt exi-
6 tus ejus ad *Occidentem*. Ter-
minus autem Occidentalis erit
vobis mare magnum, & ter-
minus ejus: hic erit vobis ter-
7 min' Occidentalis. Hic autem
erit vobis termin' septentrio-
nalis: à mari magno contra
8 montem Hor. Et à monte Hor
usque ad introitum Hemath:
& erunt exitus termini in Se-
9 dada. Et egredietur terminus
in Zephron, & erunt exit' ejus
usque ad Asarenan: Iste erit
10 vobis terminus Aquilonis. De-
scribetisque vobis terminum
Orientalem, ab Asarenan in
11 Sephan. Et descendet termi-
nus à Sephan in Rebla, ab O-
riente fontis: & descendet
terminus, & pertinget ad lit-
12 tus maris Genesar ad Orien-
tem. Et descendet terminus ad
Jordanem; & erunt exitus ejus
in mare salis: Hæc erit vobis
13 terra per terminos ejus in cir-
cuitu. Præcepitq; Moyses filiis
Israel, dicens: Hæc erit terra
quam possidebitis sorte, quam
jussit Dñs dari novem tribub'
14 & dimidiæ tribui. Trib' enim
filiorum Reuben, & tribus fi-
liorum Gad, & dimidia tribus
Manasse, susceperunt possessio-
nem suam juxta cognationes
15 suas per domos patrum suo-
rum. Duæ trib' & dimidia ac-
ceperunt hæreditatẽ suã trans
Jordanẽ ad Orientalẽ plagã.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

TEXTUS VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. XXXIV.

1 Locutus est præterea Do-
minus Mosi, dicens; Præ-
2 cipe filiis Israel, dices autem
eis; Cùm vos ingressi fueritis
in terra Chanaan; illa est terra
que cadet vobis in hereditat-
em, terra Chanaan, secundũ
fines suos) Tum, erit vobis
3 plaga Meridiana à deserto Sin
juxta (a) latera Edom; erit in-
quam, vobis terminus Meridi-
anus ab extremo maris salsi
usq; in Orientem. Circumibit 4
igitur vobis terminus à Meri-
die in ascensum Acrabim, &
transitum Senna; eritq; exitus
ejus à Meridie in Cades-barne,
& egredietur versus (b) vi-
cum Adar, transibitq; per A-
5 semona. Circumibit præterea
terminus ab Asemona in flu-
vium Ægypti, & exitus ejus
6 erit versus Occidentem. Ter-
minus autem Occidentis erit
vobis mare magnum, termin'
iste erit vobis terminus Occi-
dentis. Hic etiã erit vobis ter-
7 minus Septentrionalis; à mari
magno designabitis vobis
8 montem (c) Hor. At q; à monte
(d) Hor describetis viam E-
math; eruntq; exitus ejus, fi-
9 nes Serada. Et egredietur ter-
min' versus Zephron, eritque
exitus ejus, oppidum Ænan.
Hic erit vobis terminus Sep-
10 tentrionalis. Designabitis etiã
vobis terminum Orientis ab
(e) oppido Ænan usq; (f) Se-
phama. Descendetq; terminus 11
à (g) Sephama usque Reblam
ab Oriente Ain: descendet in-
quam, terminus iste, et perti-
nget ad lat' maris (h) Genereth
versus Orientem. Descendet 12
præterea terminus iste in Jor-
danem, & erit exitus ejus
mare salsum. Hæc erit vobis
terra juxta terminos suos in
circuitu. Deinde præcepit Mo-
ses filiis Israel, dicens; Hæc est
terra quam sorte possidebitis,
quam præcepit Dominus dari
novem tribubus, & dimidiæ
tribui. Quoniam acceperunt 14
tribus filiorum Ruben per do-
mos patrum suorum, & tri-
bus filiorum Gad per domos
patrum suorũ, & dimidia
tribus Manasse, acceperunt
hereditatem suam. Duæ trib' 15
& dimidia tribus accepernnt
hereditatem suam eis Jorda-
num-Jericho ad Orientem.

VER. SAM. (a) loca (b) atri-
um (c) montani. (d) montani
(e) atrio (f) Apamiani. (g)
Apamiã (h) Genesar

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXXIV.

1 Locutus est etiam Deus cum Musa, di-
2 cens; Manda filiis Israil, & dicito
illis; Quia vos ingressuri estis in terram
Chanaan, hi sunt terminii regionis quam
habebitis in possessionem. Incipiet ergò 3
vobis terminus Meridionalis à deserto
Sin, ad latus Adum, eritque ab ora lacus
mortui Orientali. Tum flectetur vobis 4
Meridies usque ad duos scorpiones, &
transibit usque ad Sin, eritque exitus ejus
ad Austrum Racim-Barne, egredietúrque
usque ad Rsah, procedétque ad Mazel:
Et flectetur à Mazel usque ad vallem 5
Alavis, eritque exitus ejus ad mare. Ter-
6 minus autem Occidentalis erit vobis ma-
re magnum, & fines ejus. Et iste erit 7
vobis terminus Septentrionalis: A mari
magno terminos ponetis usque ad montem
Hor, Et ab eo usque ad Hamat, eritque 8
exitus ejus ad Sadad, Egrediturque ad 9
Zefron, & perveniet ad arcem Inan. Et 10
constituetis vobis terminum Orientalem
ab arce Inan ad Phamia, Et tendet 11
Phamia ad Dafna ex parte Orientali fonti-
s, & descendet pergétque ad latus maris
Genesar ad Orientẽ. Descendetq; ad Jor-12
danem, et erit exitus ejus ad lacum mor-
tuum. Hi erunt vobis termini regionis cir-
cumcirca. Præcepitque Musa filiis Israil 13
ex dicto Dei; Ista est regio terminis cir-
cumscripta, quam dividetis sortibus sicuti
mandavit Deus, ut daretur novem tribu-
bus ac dimidiæ: Cùm tribus Raubin, & 14
tribus Gadh, atque dimidia tribus Ma-
nasse, jam acceperint pro domibus patrum
suorum. Hæ duæ tribus ac dimidia ac-
15 ceperunt possessionem suam à ripa Jorda-
nis-Rha Orientali.

Versio VULGATA LATINA

16 virorum nomina Ista :dicendo ,Mosch ad Dominus est locut' Et
17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים
filius Jehosuah &,sacerdos Elhazar :terram vobis hæreditabunt qui
אֲשֶׁר־יִנְחֲלוּ לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־
hæreditandam ad capietis extensione ex unū prælatum nomen prælatum Et .Nuo
18 נוּן׃ וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד מִמַּטֵּה תִקְחוּ לִנְחֹל אֶת
filii' Caleb ,Jehudah Extensioni .virorum nomina ista Et .terram
19 הָאָרֶץ׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־
.Hammihud filius Semuel ,Simhon filiorum extensioni Et .Jephunneh
20 יְפֻנֶּה׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃
,Dan filiorum extensioni Et .Chislon filius Elidad,Binjamin Extensioni
21 לְמַטֵּה בְנֵי־בִנְיָמִן אֱלִידָד בֶּן־כִּסְלוֹן׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־דָן
22 ,Menasseh filiorum extensioni ,Joseph filiis .Joghli filius Bucchi prælatum
23 נָשִׂיא בֻקִּי בֶן־יָגְלִי׃ לִבְנֵי יוֹסֵף לְמַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה
prælatus ,Ephraim filiorum extensioni Et .Ephod filius Channiel prælatus
24 נָשִׂיא חַנִיאֵל בֶּן־אֵפֹד׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם נָשִׂיא
Elisaphan prælatus,Zebulun filiorū extensioni Et .Siphtan filius Chemuel
25 קְמוּאֵל בֶּן־שִׁפְטָן׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־זְבוּלֻן נָשִׂיא אֱלִיצָפָן
filius Palthiel prælatus ,Issachar filiorum extensioni Et .Parnach filius
26 בֶּן־פַּרְנָךְ׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־יִשָּׂשכָר נָשִׂיא פַּלְטִיאֵל בֶּן־
.Sclomi filius Achiud prælatus ,Aser filiorum extensioni Et .Hazzan
27 עָזָּן׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־אָשֵׁר נָשִׂיא אֲחִיהוּד בֶּן־שְׁלֹמִי׃
Isti .Hammihud filius Pedahel prælatus ,Napthali filiorum extensioni Et
28 וּלְמַטֵּה בְנֵי־נַפְתָּלִי נָשִׂיא פְדַהְאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃ אֵלֶּה
.Chenaian terra in Israel filios faciendā hæreditare ad Dñs præcepit quib'
29 אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לִנְחֹל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃
CAP. XXXV. לה
,Jerecho Jardē fluvi,Moab campestribus in Moseh ad Dñs est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרִחוֹ
hæreditate de Levitis dabunt & ,Israel filiis Præcipe :dicendo
2 לֵאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתְנוּ לַלְוִיִּם מִנַּחֲלַת
dabitis earū circuit' civitatū suburbana &:habitadā ad urbes suæ possessionis
אֲחֻזָּתָם עָרִים לָשֶׁבֶת וּמִגְרָשׁ לָעָרִים סְבִיבֹתֵיהֶם תִּתְּנוּ
erunt earum suburbana &habitandum ad eis urbes erunt Et .Levitis
3 לַלְוִיִּם׃ וְהָיוּ הָעָרִים לָהֶם לָשֶׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם יִהְיוּ
,urbium suburbana Et.cor̄ bestiæ omni&,eorum acquisitioni & eorum animali
4 לְבְהֶמְתָּם וּלְרְכֻשָׁם וּלְכָל חַיָּתָם׃ וּמִגְרַשׁ הָעָרִים
circumquaq; cubiti mille,forinsec' &,urbis pariete à , Levitis dabitis quæ
אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם מִקִּיר הָעִיר וְחוּצָה אֶלֶף אַמָּה סָבִיב׃
,cubito in millia duo ,orientis angulum urbem extra ab metiemini Et
5 וּמַדַּתֶּם מִחוּץ לָעִיר אֶת־פְּאַת־קֵדְמָה אַלְפַיִם בָּאַמָּה
millia duo ,maris angulum & ,cubito in millia duo ,meridiei angulum &
וְאֶת־פְּאַת־נֶגֶב אַלְפַיִם בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־יָם אַלְפַיִם
hocmedio in civitas Et.cubito in millia duo aquilonis angulum & ,cubito in
בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־צָפוֹן אַלְפַיִם בָּאַמָּה וְהָעִיר בְּתוֹךְ זֶה
,Levitis dabitis quas urbes Et .urbium suburbana eis erit
6 יִהְיֶה לָהֶם מִגְרְשֵׁי הֶעָרִים׃ וְאֶת הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם
homicida illuc fugendum ad ,dabitis quas ,refugii urbes sex
אֶת שֵׁשׁ־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לָנֻס שָׁמָּה הָרֹצֵחַ
urbes duas & quadraginta dabitis eas fugere &
וְעֵלֵיהֶם תִּתְּנוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר׃

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

16 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων,
17 Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οἱ κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν· Ἐλεάζαρος ὁ ἱερεὺς καὶ
18 (ρ) Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή. Καὶ ἀρχηγὸς ἕνα ἐκ
φυλῆς λήψεσθε καταληγνομένου ὑμῖν τῶν
19 γῆν. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν
20 φυλῆς Ἰούδα, Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννή. Τῆς φυλῆς Συμεὼν, Σαμουὴλ υἱὸς (σ) Σεμεί.
21 Τῆς φυλῆς (τ) Βενιαμὶν, Ἐλδὰδ υἱὸς Χα-
22 σλών. Τῆς φυλῆς Δὰν, ἄρχων (υ) Βακχὶ
23 υἱὸς Ἐγλί. Τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ φυλῆς υἱῶν
(φ) Μανασσῆ, ἄρχων Ἀνιὴλ υἱὸς (χ) Σωφί.
24 Τῆς φυλῆς υἱῶν Ἐφραὶμ, ἄρχων Καμουὴλ
25 υἱὸς Σαβαθάν. Τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, ἄρχων
26 Ἐλισαφὰν υἱὸς Φεραγάχ. Τῆς φυλῆς υἱῶν
27 Ἰσσαχὰρ, ἄρχων Φελτιὴλ υἱὸς Ὀζᾶ. Τῆς φυ-
λῆς υἱῶν Ἀσὴρ, ἄρχων (ψ) Ἀχιὼρ υἱὸς Σχε-
28 μί. Τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, ἄρχων Φαδελὶ
29 υἱὸς (ω) Ἀμμιούδ. (α) Τούτοις ἐνετείλατο κύ-
ριος (β) καταμερίσαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν
γῇ Χανάαν.

MS.A. (ρ) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυή. (σ) Ἐμμιούδ. (τ) Βενιαμὶν, (υ) Βοκκὶ υἱὸς Ἐκλί.
(φ) Μανασσῆ, (χ) Ὀυφίδ. (ψ) Ἀχιὼβ (ω) Ἀμμιούδ. (α) Οὗτοι οἷς ἐνετείλατο (β) καταμηνῆσαι τοῦ υἱοῦς Ἰσραὴλ

Κεφ. λέ.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τοῖς
συνόροις Μωὰβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ
2 Ἰεριχὼ, λέγων, Σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ,
καὶ δώσουσι τοῖς Λευίταις ἀπὸ τῆς κληρονο-
3 μιᾶς αὐτῶν Πόλεις κατοικεῖν· καὶ τὰ
περίχωρα τῶν πόλεων κύκλῳ αὐτῶν δώσουσι τοῖς
Λευίταις. Καὶ (α) ἔσονται αἱ πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς
κτήνεσιν (β) αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς τετράποσιν αὐ-
4 τῶν. Καὶ τὸ συμπᾶν τῶν πόλεων, ἃς δώσου-
σι τοῖς Λευίταις, ἀπὸ τείχους τῆς πόλεως καὶ
5 ἔξω διχιλίους πήχεις κύκλῳ. Καὶ μετρήσεις
ἔξω τῆς πόλεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς διχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς
Λίβα διχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς
Θάλασσαν διχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς Βορρᾶν διχιλίους πήχεις. Καὶ ἡ πόλις μέσον τούτου ἔσται ὑμῖν, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν
6 πόλεων. Καὶ τὰς (γ) πόλεις δώσουσι τοῖς
Λευίταις, τὰς ἓξ πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς δώσουσι φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονεύσαντα, καὶ
πρὸς ταύταις (δ) τεσσαρακοντα καὶ δύο πόλεις.

MS.A. (α) ἔσονται αἱ πόλεις αὐτοῖς κατοικεῖν, (β) αὐτῶν. * Καὶ τὸ
(γ) πόλεις ἃς δώσουσι (δ) τεσσαρακοντα

Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens; Hæc sunt nomina virorum; qui in hæreditatem sortiebitur vobis terram: Eleazar sacerdos, et Jesus filius Nane. Et principem unū de tribu assumetis ad sortiendū vobis terram. Et hæc sunt nomina virorum. De tribu Juda, Chaleb filius Jephonne. De tribu Symeon, Salamiel filius Semiud. De tribu Benjamin, Eldad filius Chaslon. De tribu Dan, princeps Bacchir filius Egli. De filiis Joseph, de tribu filiorū Manasse, princeps Aniel filius Suphi. De tribu filiorum Ephræm, princeps Camuel filius Sabathan. De tribu Zabulon, princeps Elisaphan filius Pharnach. De tribu filiorū Issachar, princeps Phaltiel filius Oza. De tribu filiorū Aser, princeps Achiov filius Sclemi. De tribu Nephthali, princeps Phadael filius Jamiud. His mandavit Dominus distribuere filiis Israel in terra Chanaan.

CAP. XXXV.

Et locutus est Dominus ad Moysen super Occasum Moab apud Iordanem contra Hiericho, dicens, Præcipe filiis Israel: & dabunt Levitis de sortibus possessionis ipsorum Civitates habitare: & suburbia civitatum in circuitu eorum dabunt Levitis. Et erunt civitates eis ad habitandum: et (a) segregationes earum erūt pecoribū eorū, et omnibus quadrupedibus eorū. Et pertinentia ad civitates, quæ dabitis Levitis, à muro civitatis et extra, bis mille cubitos in circuitu. Et metietis extra civitatem latus, quod est ad Orientem, bis mille cubitos: & latus, quod est ad Africum, bis mille cubitos: & latus, quod est ad Mare, bis mille cubitos: & latus, quod est ad Aquilonem, bis mille cubitos. Et civitas medium (b) hujus erit vobis, & confinia civitatū. Et civitates dabitis Levitis, sex ipsas civitates refugiorū; quas dabitis fugere illò homicidam: & ad has, quadraginta & duas civitates.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 Locutus est etiam Dominus cum Mose, & dixit
17 ad eum; Hæc sunt nomina virorum qui hæ-
18 redes instituent vos terræ, Eliazar sacerdos,
& Iesus filius Nun. Singulos quoque princi-
19 pes ab unaquaque tribu sumite, ut dividant
20 vobis terram. Hæc verò sunt nomina prin-
21 cipium virorum. De tribu Juda, Caleb filius
22 Jophana. De tribu Simeon, Selamuel filius
23 Amihud. De tribu Benjamin, Eldad filius Ca-
24 slon. De tribu Dan, Baci filius Jagli. De tribu
25 Joseph, de tribu Manasse, Nahlael filius E-
26 phod. De tribu Aphrem, Cemuel filius Seph-
27 tan. De tribu Zebolon, Elisaphan filius Phar-
28 nach. De tribu Isachar, Pherael filius Asur.
29 De tribu Asur, Ahihud filij Salomi. De tribu
Nephtali, Phedael filius Amihud. Hos præ-
fecit Dominus ut hæredes instituerent filios
Israel in terra Canaan.

CAP. XXXV.

1 Præterea locutus est Dominus cum Mose in
Arboth-Moab quæ est secus Jordanem Je-
2 richo, dixitque ad eum; Præcipe filiis Israel
ut dent Levitis de hæreditate possessionis suæ
oppida ad habitandum, & agros oppidorum
qui circum ea sunt, dent Levitis. Erúntque
3 eis oppida ad habitandum: agri autem eorum
oppidorum erunt pro jumentis eorum, & ar-
mentis eorum, cunctisque eorum animanti-
4 bus. Porrò agri oppidorum quos dabitis
Levitis, à muro oppidi forinsecùs mille cu-
5 bitis circunquaque porrigentur. Dimetire
quoque foris extra oppidum ad latus Orien-
tale, duo millia cubitorum; & ad latus Au-
strale, duo millia cubitorū; & ad latus Occi-
dentale, duo millia cubitorū; & ad latus Septen-
trionale, duo millia cubitorum; oppido me-
dium locum tenente. Hæc erit vobis oppi-
6 dorum extensio. Et de oppidis quæ dabitis
Levitis, sex oppida refugii erunt vobis, ut il-
luc effugere possit homicida qui proximum
suum invitus occiderit. Et iis adjicite qua-
draginta duo oppida;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

16 ומלל יי עם משה למימר : אלין
17 שמהת גברא דיריחסנון לכון ית
ארעא אלעזר כהנא ויהושע בר נון:
18 ורבא חד רבא חד משבטא תסבון
19 לאחסנא ית ארעא : אלין שמהת
גברייא לשבטא דיהודה בלב בר-
20 יפנה : ולשבטא דבני שמעון שמואל
21 בר עמיהוד : לשבטא דבנימן
22 אלידד בר כסלון : ולשבטא דבני
23 דן רבא בקי בר יגלי : לבני יוסף
24 לשבטא דבני מנשה רבא חניאל
25 בר אפוד : ולשבטא דבני אפרים
26 רבא קמואל בר שפטן : לשבטא
27 דבני זבולן רבא אליצפן בר פרנך:
28 ולשבטא דבני יששכר רבא פלטיאל
29 בר עזן : ולשבטא דבני אשר רבא
אחיהוד בר שלומי : ולשבטא דבני
נפתלי רבא פדראל בר עמיהוד:
אלין די בקר יי לאחסנא ית בני
ישראל בארעא דכנען :

לה

1 ומלל יי עם משה במישריא דמואב
2 על ירדנא דיריחו למימר : פקד ית
בני ישראל ויתנון ללוואי מאחסנת
אחוסדהון קרוין למתב ורוח
לקרוייא סחרנהון תתנון ללוואי :
3 ויהון קרוייא להון למתב וריחיהון
יהון לבעירהון ולקנינהון ולכל
חיותהון : ורוחי קרוייא די תתנון
4 ללוואי מכותל קרתא ולברא אלף
אמין סחור סחור : ותמשחון מברא
5 לקרתא ית רוחת קדומא תרין אלפין
אמין וית רוחת דרומא תרין אלפין
אמין וית רוחת מערבא תרין אלפין
אמין ורוח צפונא תרין אלפין
אמין וקרתא במצעא דין יהי להון
6 רוחי קרוייא : וית קרוייא די תתנון
ללוואי ית שית קרוי שוביותא די
תתנון למערק תמן קטולא ועלהון תתנון ארבעין וארבעין קרוין :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

16 * 17 * 18 * 19 * 20 * 21 * 22 * 23 * 24 * 25 * 26 * 27 * 28 * 29 *

1 ** 2 * 3 * 4 * 5 * 6 * 7 * 8 * 9 * 10 * 11 * 12 * 13 * 14 * 15 * 16 ** 17 * 18 * 19 * 20 * 21 * 22 * 23 * 24 * 25 * 26 * 27 * 28 * 29 *

VER. SAM.

1 * 2 * 3 * 4 * 5 * 6 * 7 * 8 * 9 * 10 * 11 * 12 * 13 * 14 * 15 * 16 ** 17 * 18 * 19 * 20 * 21 * 22 * 23 * 24 * 25 * 26 * 27 * 28 * 29 *

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

16 Dixit etiam Dominus Mosi in
17 hunc modũ; Ista sunt nomina
18 virorum qui divident vobis
19 terram in hereditatem, Elea-
20 zar sacerdos, & Josue filius
21 Nun. Principem etiam unum,
22 principem unum de unaqua-
23 que tribu accipietis ad vobis
24 dividendam terram. Hæc sunt
25 autẽ nomina virorum illorũ:
26 de tribu Juda, Caleb filius
27 Jephone. De tribu filiorũ Si-
28 meonis, Samuel filius Ammi-
29 ud. De tribu Benjamin, Al-
1 dad filius Chaselon. De tribu
2 Dan, princeps Bachi filius
3 Jegli. Filiis Joseph; de tribu
4 filiorum Manasse, princeps
5 Hanael filius Ephod. Et de
6 tribu filiorum Ephraim, prin-
7 ceps Camuel filius Sephtan. Et
8 de tribu filiorum Zabulon,
9 princeps Elisaphã filius Phara-
10 nac. Et de tribu filiorum
11 Issachar, princeps Phalatiel
12 filius Ozan. Et de tribu filio-
13 rum Aser, princeps Ahiod fi-
14 lius Salmi. Et de tribu filio-
15 rum Nephtali, princeps The-
16 dael filius Ammiud. Ipsi sunt
17 quibus præcepit Dominus ut
18 dividerent hereditatem filiis
19 Israel in terra Chanaan.

CAP. XXXV.

1 LOcútusq; est Dñs cũ Moy-
se in campestribꝰ Moab, supra
2 Jordanẽ Hiericho, dicens. Præ-
cipe filiis Israel, ut dent Levitis
de hæreditate possessionũ suarũ
urbes ad habitandũ: et sub-
urbana urbiũ quæ sunt p cir-
3 cuitũ earũ dabitis Levitis. E-
runtq; urbes eis ad habitandũ:
et suburbana earũ erunt jumẽ-
tis suis et pecoribꝰ suis, &
4 omnibꝰ animalibꝰ suis. Et sub-
urbana urbiũ quæ dabitis Le-
vitis, à muro civitatis et ferin-
5 secus, eruut mille cubitorũ per
circuitũ, Et metiemini extra
urbẽ ad plagã orientalẽ duo
millia cubitorũ, et ad plagam
Australẽ duo millia cubitorũ,
et ad plagã Occidentalẽ duo
millia cubitorũ, et ad plagã Se-
ptentrionalẽ duo millia cubi-
torũ, et urbs erit sita in me-
dio: Hæcerũt vobis suburbana
6 urbiũ. Et de urbibꝰ quas dabi-
tis Levitis; sex erũt urbes refu-
gii, quas dabitis ut fugiat illuc
homicida: et exceptis his dabi-
tis alias quadragũta duas urbes.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 * ثم كلّم الله موسي تكلّما * هذه اسمآء الرّجال الّذين يقسمون لكم البلد * العازار الامام * ويوسع
17 بن نون * وسريعا من كلّ سبط حذوه ليقسم البلد * وهذه اسماوهم * من سبط يهودا كالب بن
18 يفنا * ومن سبط سمعون سموايل بن عميهود * ومن سبط بنيامين البداد بن كسلون * ومن سبط
19 دان بعي بن يعلي * ومن بني يوسف من سبط منسا حنايل بن ايفود * ومن سبط افرايم قموايل
20 بن سفطان * ومن سبط زبولون اليصافان بن فراخ * ومن سبط يساخار فلطيايل بن عزان * ومن
21 سبط اسير احيهود بن سلومي * ومن سبط نفتالي فدهايل بن عميهود * هاولآء الّذين امر الله
22 ان يقسموا لبني اسرايل بلد كنعان * العصل الخامس والثلثون * وكلّم الله موسى في
23 بيداء ماب * على اردن ريحا قايلا * مريني اسرايل ان يعطوا للّوايين من نحلة حوزهم قريي
24 يسكنوها * واقبيه لها حواليها يعطوهم اياها * فتكون القريي مواضع سكني لهم * واقبيها
25 ليهايمهم * وسرحيهم * وساير حيوانهم * واقبيه القريي الّتي يعطونها اللّوايين من حايط
26 القرية * الف ذراع مستديرا * ثم امسكوا من حايط القرية الى المسرق الفي ذراع * والى جهة
27 الجنوب الفي ذراع * والى جهة المغرب الفي ذراع * والى جهة الشمال الفي ذراع * والقرية في وسطها *
28 فذلك يكون لهم اقبيه القريي * والقريي الّتي يعطونها اللّوايين * مهاسب فري الحمي *
29 الّتي يعرفونها لهرب اليها القاتل * واضيفوا اليها اثنين واربعين قرية *

Item allocutus est Deus Musam sermone
16 hujusmodi; Ista sunt nomina virorum
17 qui divident vobis regionem: Elazar sa-
18 cerdos, & Jusa filius Nun. Et princi-
19 pem ab unaquaque tribu accipite, ut divi-
20 dat regione. Atque hæc sunt nomina eo-
21 rum: Ex tribu Jhudha, Calib filius Jefonna:
22 Et de tribu Simeon, Samuail filius
23 Amihudh. Et ex tribu Benjamin, Eli-
24 dad filius Kesłan. Et de tribu Dan, Bocci
25 filius Jagli. Et ex filiis Joseph, de tribu
26 Manasse, Hannail filius Jsud. Et de tri-
27 bu Ephraim, Camuail filius Sestan. Et de
28 tribu Zabulon, Elisafan filius Fernach. Et
29 de tribu Issachar, Phaletsail filius Az-
1 zan. Et de tribu Asir, Ahibud filius Sa-
2 lomi. Et de tribu Nesłali, Phedabail fi-
3 lius Ammihud. Hi sunt quibus præcepit
4 Deus ut dividerent filiis Israil regionem
5 Chanaan.

CAP. XXXV.

6 ET allocutus est Deus Musam in cam-
7 pestribus Moab ad Jordanem Riha,
8 dicens; Manda filiis Israil ut dent Levi-
9 tis de possessione hæreditatis suæ civitates
10 quas inhabitent; & plateas earum quæ
11 sunt circa illas, dabitis eis. Erunt q; civi-
12 tates loca habitationis pro ipsis, & platea
13 earum pro jumentis illorum, & armentis
14 eorum, cunctisq; animantibus eorum. Et
15 platea civitatum quas dabitis Levitis ex-
16 tra murum urbis, erunt mille cubiti per
17 circuitũ. Præterea dimetimini extra ci-
18 vitatem ad partem Orientalem, duo millia
19 cubitorum; et ad partẽ Meridionalẽ, duo
20 millia cubitorum; et ad partem Occiden-
21 talem, duo millia cubitorum; & ad partem
22 Septentrionalem, duo millia cubitorum;
23 erit q; civitas in medio eorum: illud verò
24 spatium erit eis pro plateis civitatum. Et
25 ex urbibꝰ quas dabitis Levitis, sex erunt
26 urbes refugii, quas separabitis, ut fugiat
27 ad eas homicida. Et adjungite illis qua-
28 dragintа duas urbes.

ספר במדבר : לה

,ipsas,urbes octo & quadraginta ,Levitis dabitis quas urbes Omnes
7 כָּל־הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אַרְבָּעִים וְשֵׁמֹנֶה עִיר אֹתָן
,Israel filiorum possessione de dabitis quas urbes Et .earum suburbana &
8 וְאֶת מִגְרְשֵׁיהֶן : וְהָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ מֵאֲחֻזַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
,et juxta eas ,diminuetis pauco à & ,multiplicabitis multo à
מֵאֵת הָרַב תַּרְבּוּ וּמֵאֵת הַמְעַט תַּמְעִיטוּ אִישׁ כְּפִי
Dñs est locut° Et .Levitis suis urbib° ex dabit, *arcendarbs* quam *suæ hæreditatis*
9 נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר יִנְחָלוּ יִתֵּן מֵעָרָיו לַלְוִיִּם : וַיְדַבֵּר יְהוָה
,ens ad dices & ,Israel filios ad Loquere :dicendo Moseh ad
10 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
facietis ea *ungere* &:Chenaban terram ad Jarden *transeuntes* vos Cùm
11 כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן אַרְצָה כְּנָעַן : וְהִקְרִיתֶם
,homicida illuc fugiet & ,vobis erunt *receptus* civitates ,civitates vobis
לָכֶם עָרִים עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם וְנָס שָׁמָּה רֹצֵחַ
receptum ad civitates vobis erunt Et *ignorantis in* animam *percutiens*
12 מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה : וְהָיוּ לָכֶם הֶעָרִים לְמִקְלָט
,iud.cium ad *eum stare usq;* ,*interfector* morietur nõ & *redipere à*
מִגֹּאֵל וְלֹא יָמוּת הָרֹצֵחַ עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט :
,vobis erunt *receptus* urbes sex ,dabitis quas *urbes* Et
13 וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתֵּנוּ שֵׁשׁ־עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם : אֵת
,dabitis urbes Tres & ,Jarden *transitu* à dabitis urbes Tres
14 שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לַיַّרְדֵּן וְאֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ
,peregrino & ,Israel Filiis .erunt evasionis urbes :Chenahan terra in
15 בְּאֶרֶץ כְּנָעַן עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה : לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר
,*receptum* ad ista urbes sex erunt eorum medio in incolæ &
וְלַתּוֹשָׁב בְּתוֹכָם תִּהְיֶינָה שֵׁשׁ הֶעָרִים הָאֵלֶּה לְמִקְלָט
vsq; ipse in si Et .*ignorantia in* animam *percutiens* omnis illuc *fugiendum ad*
16 לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה : וְאִם־בְּכְלִי
,moritur moriendo .*ipse* homicida,fuerit mortu° &,eum percusserit *ferri*
בַרְזֶל הִכֵּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת
,eum percusserit *ei in* ,moriatur quo ,manus lapide in si Et .homicida
17 הָרֹצֵחַ : וְאִם בְּאֶבֶן יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ הִכֵּהוּ
ipse in Vel .homicida morietur moriendo *ipse interfecit*,fuerit mortu° &
18 וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ : אוֹ בְכְלִי
,*ipse* homicida,moriatur & ,eâ percusserit *eo in* moriatur quo ,manus *ligni*
עֵץ־יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בּוֹ הִכֵּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא
interficiet ipse sanguinis *Redemptor* .homicida morietur moriendo
מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ : גֹּאֵל הַדָּם הוּא יָמִית אֶת
eo in si Et .eum interficiet ipse *se in ipsum cbviando in* .homicidam
19 הָרֹצֵחַ בִּפְגֹעוֹ־בוֹ הוּא יְמִיתֶנּוּ : וְאִם־בִּשְׂנֵאָה
vel .fuerit mortuus & *ipsa in* eum super projecerit vel .eum impulerit
20 יְהַדְּפֶנּוּ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו בְּצָדִיָּה וַיָּמֹת : אוֹ
moriatur moriendo ,fuerit mortu° & suâ manu in eâ percusserit *inimicitia in*
בְאֵיבָה הִכֵּהוּ בְיָדוֹ וַיָּמֹת מוֹת־יוּמַת
,homicidam interficiet sanguinis Propinquus .*ipse* homicida :percutiens
הַמַּכֶּה רֹצֵחַ הוּא גֹּאֵל הַדָּם יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ
vel ,eum impulerit *inimicitia* absque *memento in* si Et .*se in ipsum obviando in*
21 בִּפְגֹעוֹ־בוֹ : וְאִם־בְּפֶתַע בְּלֹא־אֵיבָה הִדְּפוֹ אוֹ
.insidiis absque vas omne eâ super projecerit
הִשְׁלִיךְ עָלָיו כָּל־כְּלִי בְּלִי לֹא צְדִיָּה :

Versio VULG. LAT.

7 Id est, simul quadraginta octo
8 cum suburbanis suis. Ipsæq; urbes, quæ dabûtur de possessionib° filiorum Israel, ab his qui plus habent, plures auferentur: & qui minus, pauciores. Singuli juxta mensuram hæreditatis suæ dabunt oppi-
9 da Levitis. Ait Dñs ad Moy-
10 sen; Loquere filiis Israel, & dices ad eos; Quando transgressi fueritis Jordanem in ter-
11 ram Chanaan, Decernite quæ urbes esse debeant in præsidia fugitivorũ, qui nolentes san-
12 guinem fuderint. In quibus cùm fuerit profugus, cognatus occisi non poterit eum occidere, donec stet in conspectu multitudinis, & causa illius
13 judicetur. De ipsis autẽ urbibus, quæ ad fugitivorum sub-
14 sidia separantur, Tres erunt trans Jordanem, & tres in ter-
15 ra Chanaan, Tam filiis Israel, quã advenis, atq; peregrinis, ut confugiat ad eas qui nolens
16 sanguinem fuderit. Si quis ferro percusserit, & mortuus fuerit qui percussus est: reus erit homicidii, & ipse morie-
17 tur. Si lapidem jecerit, et ictũ occubuerit; similiter punietur.
18 Si ligno percussus interierit: percussoris sanguine vindica-
19 bitur. Propinquus occisi, homicidam interficiet: statim ut apprehenderit e-
20 um, interficiet. Si per odium quis hominem impulerit, vel jecerit quidpiam
21 in eum per insidias: Aut cùm esset inimicus, manu percusserit, & ille mortuus fuerit: percussor homicidii reus erit. Cognatus occisi statim ut invenerit eum, jugulabit.
22 Quod si fortuitò, & absque odio,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

7 Omnes civitates (c) dabitis Le-
8 vitis, quadraginta & octo civitates; has & suburbia earum. Et civitates, quas dabitis de
9 possessione filiorum Israel, ab iis, qui multa, multa; & à minoribus, minora: unusquisq; secundũ hæreditatem suam, quam hæreditabunt, dabunt de civitatib° ipsis Levitis. Et locutus est Dominus
10 ad Moysen, dicens; Loquere filiis
11 Israel, et dices ad eos; Vos transitis Jordanem in terram Chanaan. Et distinguetis vobis ipsis
12 Israel, et dices ad eos; Vos transitis Jordanem in terram Chanaan. Et distinguetis vobis ipsis Refugia erunt vobis, fugere illò homicidam: omnis, qui
13 percussit animam non sponte. Et
14 erunt civitates vobis refugia à (d) vindicante sanguinem: & non moriatur is, qui occidit, quoadusq; stet in conspectu synagogæ
15 in judicium. Et civitates, quas dabitis, sex ipsas civitates, refugia erit vobis. Tres civitates da-
16 bitis trans Jordanem: & tres civitates dabitis in terra Chanaan.
17 Refugium erit filiis Israel, & proselyto, & incolæ, qui in vobis. Erunt civitates istæ in refugiũ, ad vefugiendum illuc omni per-
18 cutienti animam non sponte. Si autem in vase ferri percusserit eum, & mortuus fuerit; homicida est: morte moriatur homici-
19 da. Si autem in lapide ex manu, in quo morietur in eo, percusserit eum, & mortuus fuerit; homicida est: morte moriatur homici-
20 da. Si autem in vase ligneo ex manu, ex quo morietur in eo, percusserit eum, & mortuus fuerit; homicida est: morte moriatur homicida. Qui vindicat sanguinẽ,
21 ipse interficiet homicidam: cùm occurrerit ei, ipse, interficiet eum. Si autem propter inimicitiam im-
22 pulerit eũ, & projecerit in eum quodcunque vas ex insidiis, & mortuus fuerit: Vel propter odium percussit eum manu, & mortuus fuerit; morte moriatur is, qui percussit: homicida est, morte moriatur homicida. Qui vindicat sanguinem, interficiet homicidam, cùm occurrerit ei. Si autem repentè, non propter inimi-
citiam impulerit eum; vel projecerit in eum quodcunq; vas, non ex insidiis,

MS.A. (ε) πόλεις ἃς δώσει (ζ) τῶν υἱῶν (ο) πᾶς πλέξας (π) ἀπὸ ἀσχεύονος (ρ) δώσει (σ) τὸν πίραν (σ) φεύγειν (τ) θανάτῳ ἀποθανεῖται ὁ (υ) ἀπιείψῃ (φ) αἷμα πλέξει τ (χ) ἐξεπίνυς, (ψ) ἀπιείψῃ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 Ita ut oppida omnia quæ dabitis Levitis,
8 sint quadraginta octo oppida, unâ cum spatiis eorum. Et oppida quæ dabitis ex hæredi-
9 tate filiorum Israel, à pluribus plura dabitis, & à paucioribus pauca: quisque pro ratione
10 hæreditatis quam possidet, dabit Levitis de oppidis suis. Locutus est etiam Dominus cum
11 Mose, dixitque ad eum; Loquere cum filiis Israel, & dic eis; Cùm transieritis Jorda-
12 nem ad terram Chanaan, parate vobis oppida ad refugium, quæ vobis ad hoc inservient, ut eò confugiat homicida qui interfecerit animam per errorem. Et erunt vobis ejus-
13 modi oppida asylum ab ulciscente vindictam sanguinis: & non interficietur homicida, donec stet coram cœtu in judicio. De oppi-
14 dis autem quæ dabitis, sex oppida refugii erunt vobis. Tria oppida date trans Jordanem, & tria oppida date in terra Chanaan:
15 oppida refugii erunt Filiis Israel; & ei qui convertetur ad me, atque iis qui commorantur inter vos. Et erunt vobis sex oppida ista in locum refugii, ut ad ea confugiat quicunque animam interfecerit per errorem. Quòd
16 si instrumento ferreo percussit eum ut moreretur, & reverâ mortuus est, homicida est: nece interficiatur homicida ille. Et si lapi-
17 de manu jacto feriat eum ad hoc ut moriatur, & quidem moriatur, morte mulctetur homicida ille. Aut instrumento ligneo manu
18 arrepto percutiat eum ut moriatur, & moriatur, homicida est: morte plectatur homicida ille. Ultor ipse vindictæ sanguinis inter-
19 ficiet homicidam, quandocunque offenderit eum. Et si odio percusserit eum, aut fraudu-
20 lenter aliquid jecerit in eum, & moriatur, homicida est: Ex inimicitia percussit eum
21 manu suâ ut more retur, & mortuus est; homicida est, morte mulctetur. Ultor ipse vindictæ sanguinis interficiet homicidam, quandocun-
22 que offenderit eum. Si verò subitò absque inimicitia percusserit eum, aut jecerit in eum quodcunque instrumentum sine dolo,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

7 כָּל־קִרְוַיָּא דִּי תִתְּנוּן לְלֵיוָאֵי אַרְבָּעִין
וְתַמְנֵי קִרְוַיָן יְתַנֵּן וְיָת־רְוָחֵיהֶן :
8 וְקִרְוַיָּא דִּי תִתְּנוּן מֵאֲחוּזַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִן סַגִּיאֵי תִסְגּוֹן וּמִן זְעֵירֵי
תְזְעְרוּן גְּבַר כְּפוּם אַחְסָנָתֵהּ דִּי
יַחְסְנוּן יִתֵּן מִקִּרְווֹהִי לְלֵיוָאֵי : וּמַלֵּל
9 יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר : מַלֵּל עִם בְּנֵי
10 יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי אַתּוּן
עָבְרִין יַת־יַרְדְּנָא לְאַרְעָא דִכְנָעַן :
11 וְתַזְמְנוּן לְכוֹן קִרְוִין קִרְוֵי שֵׁיזְבוּתָא
יְהֵוְיָן לְכוֹן וְיֶעְדֹּק תַּמָּן קְטוֹלָא
12 דִּיקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשֻׁלְיָא : וִיהֵוְיָן לְכוֹן
קִרְוַיָּא לְשֵׁיזָבָא מִגְּאַל־דְּמָא וְלָא
יְמוּת קְטוֹלָא עַד־דִּיקוּם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא
13 לְדִינָא : וְקִרְוַיָּא דִּי תִתְּנוּן שִׁית־
14 קִרְוֵי שֵׁיזְבוּתָא יְהֵוְיָן לְכוֹן : יַתְּן תְּלָת
קִרְוַיָּא תִּתְּנוּן מֵעֵבְרָא לְיַרְדְּנָא וְיָת
תְּלָת קִרְוַיָּא תִּתְּנוּן בְּאַרְעָא דִכְנָעַן
15 קִרְוֵי שֵׁיזְבוּתָא יְהֵוְיָן : לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וּלְגִיּוֹרָיָא וּלְתוֹתָבָיָא בֵּינֵיכוֹן יְהֵוְיָן
שִׁית־קִרְוַיָּא הָאִלֵּין לְשֵׁיזָבָא
לְמֵעְרַק לְתַמָּן כָּל־דִּיקְטוֹל נַפְשָׁא
בְּשֻׁלְיָא : וְאִם־בְּמָנָא דְפַרְזְלָא מְחָהִי
16 וְקָטֵל־יָהּ קְטוֹלָא הוּא אִתְקְטָלָא
יְתִקְטֵל קְטוֹלָא : וְאִם בְּאֶבֶנָא
17 דְמַתְנַסְּבָא בִידָא דְהִיא בְּמַסַּת דִי־
יְמוּת בָּהּ מְחָהִי וְקָטֵל־יָהּ קְטוֹלָא הוּא
אִתְקְטָלָא יְתִקְטֵל קְטוֹלָא : אוֹ בְּמָאן
18 דְאָן דְמַתְנַסְּבָא בִידָא דְהִיא כְּמַסַּת
דִי־יְמוּת בּוּ מְחָהִי וְקָטֵל־יָהּ קְטוֹלָא
19 הוּא אִתְקְטָלָא יְתִקְטֵל קְטוֹלָא : גְּאַל
דְּמָא הוּא יְקָטֵל יַת־קְטוֹלָא כַּד־
אִתְחַיַּב לֵיהּ מִן דַּיְנָא הוּא יְקָטֵל יָתֵהּ :
20 וְאִם־בְּרִבְבוּ דְחָלֵיהּ אוֹ רְמָא עֲלוֹהִי
בְּכַמָּנָא וְקָטֵל־יָהּ : אוֹ בְרִבְבוּ מְחָהִי
21 בִידֵיהּ וְקָטֵל־יָהּ אִתְקְטָלָא יְתִקְטֵל
מְחָיֵא קְטוֹלָא הוּא גְּאַל דְּמָא
22 יְקָטֵל יַת־קְטוֹלָא כַּד־אִתְחַיַּב לֵיהּ מִן דַּיְנָא : וְאִם־בְּתִבְּרָא בְּלָא
דְבָבוּ דְחָלֵיהּ אוֹ רְמָא עֲלוֹהִי בְּלָא־מָאן בְּלָא־כְמַן לֵיהּ :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

7 כל קרוי אשר תתנו ללוים ארבעים
8 ותמני קרוי תתנו את רוחיהם : * והקרוי
אשר תתנו מאחוזת בני ישראל מן הרב
תרבו ומן המעט תמעיטו איש כפי נחלתו
אשר ינחלו יתן מקרוויו ללוים : * ויאמר
9 יהוה אל משה לאמר : * דבר אל בני
10 ישראל ואמרת אליהם כי אתם עברים
את הירדן ארצה כנען :
11 * והקמתם לכם ערים ערי מקלט
תהיינה לכם ונס שמה רוצח
12 מכה נפש בשגגה : * והיו לכם הערים
למקלט מגאל ולא ימות הרצח
עד עמדו לפני העדה למשפט :
13 * והערים אשר תתנו ששת ערי מקלט
14 תהיינה לכם : * שלש הערים תתנו
מעבר לירדן ושלש הערים תתנו
בארץ כנען : * ערי מקלט תהיינה
15 לבני ישראל ולגר ולתושב בתוכם
ששת הערים האלה תהיינה למקלט
לנס שמה כל מכה נפש בשגגה :
16 * ואם בכלי ברזל הכהו ומת
רצח הוא מות יומת הרצח :
17 * ואם באבן יד אשר ימות בה
והכהו ומת רצח הוא מות יומת הרצח :
18 * או בכלי עץ יד אשר ימות בו
והכהו ומת רצח הוא מות יומת הרצח :
19 * גאל הדם הוא יגאל את הרצח
בפגעו בו הוא יגאלנו : * ואם בשנאה
20 הדפהו בצדיה או הטיל עליו
בצדיה מות : * ואם בעבה
21 הכהו בידו ומת מות יומת הרצח
הוא רצח גאל הדם יגאל את הרצח
בפגעו בו : * ואם בפתאם בלא איבה
22 הדפהו או הטיל עליו כל כלי בלא
צדיה : * או בכל אבן אשר ימות בה
בלא ראות ויטל עליו ומת ולא שונא
לו ולא מבקש רעתו : * ושפטו העדה
23 בין המכה לבין גאל הדם על המשפטים
24 האלה : * והצילו העדה את הרצח
מיד גאל הדם והשיבו העדה אל עיר
מקלטו אשר נס שמה ויושב בה
עד מות הכהן הגדול אשר משחו
25 אתו בשמן הקדש : * ואם יצא יצא
הרצח את גבול עיר מקלטו אשר
26 ינוס שמה : * ומצא גאל הדם
אתו חוץ לגבול עיר מקלטו
27 ורצח גאל הדם את הרצח אין לו דם :
28 * כי בעיר מקלטו ישב עד מות
הכהן הגדול ואחרי מות הכהן
הגדול ישוב הרצח אל ארץ אחזתו :
29 * והיו אלה לכם לחקת משפט
לדרתיכם בכל מושבתיכם :
30 * כל מכה נפש לפי עדים יהרג
את הרצח ועד אחד לא יענה בנפש
31 למות : * ולא תקחו כפר לנפש רצח
אשר הוא רשע למות כי מות יומת :
32 * ולא תקחו כפר לנרחק עיר מקלטו
לשוב לשבת בארץ עד מות הכהן
33 * ולא תטמאו את הארץ אשר
אתם בה כי הדם הוא יחניף את
הארץ ולארץ לא יכפר על הדם
34 אשר שפך בה כי אם בדם שופכו
35 * ולא תטמא את הארץ אשר
אתם יושבים בה אשר אני שכן
36 בתוכה כי אני יהוה שכן בתוך
בני ישראל :

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

7 Vrbes omnes quas dabitis Leviti, quadraginta & octo
8 vrbes erunt, ipsas & suburbana earū. Quòd ad vrbes quas dabitis de possessione filiorum Israel, ab eo qui plures habet, plures accipietis; ab eo verò qui pauciores, diminuetis: vnusquisq; pro ratione possessionis suæ quā possidet, dabit de vrbibus suis Levitis. Deinde
9 locutus est Dominus Mosi dicens, Loquere filiis Israel, di-
10 ces autem eis, Cùm transieritis Iordanem in terram Chanaan,
11 Tum constituetis vobis ciuitates: ciuitates refugii erunt vobis, quò fugiet homicida qui percussit animam per errorem. Erunt autem vobis
12 vrbes illæ in refugium à propinquo, ut non moriatur homicida donec stiterit se in conspectum congregationis ad
13 judicium. Vrbes ergo quas dabitis, sex vrbes erunt refugii vobis. Tres vrbes dabitis eis
14 Iordanem, tres quoq; vrbes dabitis in terra Chanaan: vrbes refugii erunt. Filiis Israel, &
15 peregrino, & inquilino in medio eorum erunt sex illæ vrbes in refugiū, ut illuc fugiat quicunq; percusserit animam per errorem. Quòd si
16 cum instrumento ferreo percusserit eum, & mortuus fuerit, homicida est: morte morietur homicida. Si verò lapi-
17 de ex manu quo moriatur, percusserit eum, & mortuus fuerit; homicida est: morte morietur homicida. Si quoq; instru-
18 mento ligneo ex manu quo moriatur percusserit eum, & mortuus fuerit; homicida est: morte morietur homicida.
19 Vindex sanguinis ipse interficiet homicidam: cùm occurrerit ei, ipse interficiet eum.
20 Quòd si per odium impulerit eum, aut ipse immiserit quodcunq; adversùs eum ex
21 (a) industria, & mortuus fuerit, aut per inimicitiam percusserit eum manu suā, & mortuus fuerit, morte morietur percussor; homicida est:
22 vindex sanguinis interficiet homicidā cùm occurrerit ei. Si verò derepentè sine inimicitia impulerit eum, autim-
23 miserit adversùs illum quodcunque vas sine (b) proposito,

VER. SAM. (a) insidiis, (b) insidiis,

VERSIO SAMARITANA.

7 * כל קרוי אשר תתנו ללוים ארבעים
8 ותמני קרוי תתנו את רוחיהם : * והקרוי
אשר תתנו מאחוזת בני ישראל מן הרב
תרבו ומן המעט תמעיטו איש כפי נחלתו
אשר ינחלו יתן מקרוויו ללוים : * ויאמר
9 יהוה אל משה לאמר : * דבר אל בני
10 ישראל ואמרת אליהם כי אתם עברים
את הירדן ארצה כנען :
11 * והקמתם לכם ערים ערי מקלט
תהיינה לכם ונס שמה רוצח
12 מכה נפש בשגגה : * והיו לכם הערים
למקלט מגאל ולא ימות הרצח
עד עמדו לפני העדה למשפט :
13 * והערים אשר תתנו ששת ערי מקלט
14 תהיינה לכם : * שלש הערים תתנו
מעבר לירדן ושלש הערים תתנו
בארץ כנען : * ערי מקלט תהיינה
15 לבני ישראל ולגר ולתושב בתוכם
ששת הערים האלה תהיינה למקלט
לנס שמה כל מכה נפש בשגגה :
16 * ואם בכלי ברזל הכהו ומת
רצח הוא מות יומת הרצח :
17 * ואם באבן יד אשר ימות בה
והכהו ומת רצח הוא מות יומת הרצח :
18 * או בכלי עץ יד אשר ימות בו
והכהו ומת רצח הוא מות יומת הרצח :
19 * גאל הדם הוא יגאל את הרצח
בפגעו בו הוא יגאלנו : * ואם בשנאה
20 הדפהו בצדיה או הטיל עליו
בצדיה מות : * ואם בעבה
21 הכהו בידו ומת מות יומת הרצח
הוא רצח גאל הדם יגאל את הרצח
בפגעו בו : * ואם בפתאם בלא איבה
22 הדפהו או הטיל עליו כל כלי בלא
צדיה : * או בכל אבן אשר ימות בה
בלא ראות ויטל עליו ומת ולא שונא
לו ולא מבקש רעתו : * ושפטו העדה
23 בין המכה לבין גאל הדם על המשפטים
24 האלה : * והצילו העדה את הרצח
מיד גאל הדם והשיבו העדה אל עיר
מקלטו אשר נס שמה ויושב בה
עד מות הכהן הגדול אשר משחו
25 אתו בשמן הקדש : * ואם יצא יצא
הרצח את גבול עיר מקלטו אשר
26 ינוס שמה : * ומצא גאל הדם
אתו חוץ לגבול עיר מקלטו
27 ורצח גאל הדם את הרצח אין לו דם :
28 * כי בעיר מקלטו ישב עד מות
הכהן הגדול ואחרי מות הכהן
הגדול ישוב הרצח אל ארץ אחזתו :
29 * והיו אלה לכם לחקת משפט
לדרתיכם בכל מושבתיכם :
30 * כל מכה נפש לפי עדים יהרג
את הרצח ועד אחד לא יענה בנפש
31 למות : * ולא תקחו כפר לנפש רצח
אשר הוא רשע למות כי מות יומת :
32 * ולא תקחו כפר לנרחק עיר מקלטו
לשוב לשבת בארץ עד מות הכהן
33 * ולא תטמאו את הארץ אשר
אתם בה כי הדם הוא יחניף את
הארץ ולארץ לא יכפר על הדם
34 אשר שפך בה כי אם בדם שופכו
35 * ולא תטמא את הארץ אשר
אתם יושבים בה אשר אני שכן
36 בתוכה כי אני יהוה שכן בתוך
בני ישראל :

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * فمصير جميع القري التي تعطوهم ثماني واربعين قرية * واقميتها * فهذه القري التي
8 تعطوهم من حوزة اسرايل * فمن احد كثيرا فكثروا * ومن احد قليلا فقللوا * وليعط
9 كل رجل على قدر نحلته * وكلم الله موسي قايلا * مر بني اسرايل وقل لهم * اذا انتم جزتم الاردن
10 الي بلد كنعان * فسموا لكم ذلك قري حمي * يهرب اليها كل قاتل قتل نفسا سهوا * فيكون
11 12 تلك القري تحمية من الولي * ولا يقتل حتي يقوم بين يدي الجماعة * فيحكموا عليه
13 بذلك * والقري التي تعزلونها قري حمي * فليكن لكم ثلاث منها من عبر الاردن * وثلاث
14 منها في بلد كنعان * تكون قري حمي لبني اسرايل والغريب النحتل فيما بينكم *
15 يهرب اليها كل من قتل نفسا سهوا * واما ان كان ضربه بانية حديد فقتله * فهو قاتل يستحق
16 17 القتل * وان ضربه بحجر مغبوض بمقدار ما يموت به فقتله * فهو قاتل يستحق القتل * او
18 ضربه بالة خشب مغبوض بمقدار ما يموت به فقتله * فهو قاتل يستحق القتل * وولي الدم
19 20 هو يقتله اذا صادفه * يحيي * وان دفعه بسناة * او طرح عليه شيا بتعمد فقتله * او ضربه
21 بيده بعداوة فقتله * فهو قاتل يستحق القتل * وولي الدم يقتله اذا فاجاه * يحيي * وان دفعه
22 بغتة بلا بغضة * او طرح عليه اله بغير تعمد *

Fientque omnes urbes quas dabitis eis, 7 quadraginta octo urbes, cum plateis earū. Hæ igitur sunt urbes quas dabitis eis de 8 possessione filiorum Israil. Et qui multum accepit, dat multum: et qui accepit parum, dat parum, ita ut det unusquisque juxta possessionem suam. Locutúsque est Deus 9 cum Musa, dicens; Præcipe filiis Israil, 10 & dic eis; Cùm vos transieritis Jordanem ad regionē Chanaan, Nominate hos 11 vobis urbes refugii, ut fugiat ad eas omnis homicida qui occiderit animam per errorem. Ejusmodi enim urbes defendent 12 eum à protectore, & non occidetur, donec stet coram cœtu, & judicent illum in eave. Et ex urbibus quas segregabitis ad 13 urbes confugii, Sint vobis tres à transitu 14 Jordanis, & tres in regione Chanaan: ut sint urbes confugii filiis Israil, et pere- 15 grino adveneæ inter vos, fugiatque ad illas quicunq; occiderit animam inadvertenter. Verùm si percusserit eum instru- 16 mentis ferreis, occideritque illum, est homicida dignus nece. Et si percusserit e- 17 um lapide pugillari, talis mensuræ ut per illum mori posset, interfecerìtque eum, est homicido dignus occisione. Vel percusse- 18 rit eum instrumento ligneo pugillari, talis mensuræ ut per illud mori posset, & occiderit eum, est homicida nece dignus. Et 19 protector sanguinis ipse interficiet eum (cùm inciderit in illum) justè. Et si im- 20 pulerit eum per odium, aut projecerit super eum aliquid consultò, & occiderit eum; Aut percusserit eum manu suā ex 21 inimicitia, & interfecerit eum, homicida est dignus occisione: & protector sanguinis interficiet eum (cùm offenderit illum) justè. Quòd si impulerit eum ex impro- 22 viso absque odio, vel projecerit in eum instrumentum aliquod non consultò,

Versio VULGATA LAT.

23 Et inimicitiis, quidquam ho-
24 rum fecerit, Et hoc audiente
populo fuerit comprobatum,
atq; inter percussorē & pro-
pinquū sanguinis quæstio vē-
25 tilata: Liberabitur innocens
de ultoris manu, & reducetur
p sententiā in urbē, ad quam
confugerat, manebitq; ibi, do-
nec sacerdos magnus, qui o-
leo sancto unctus est, moria-
26 tur. Si interfector extra fines
urbium, quæ exulib' deputatæ
27 sunt, Fuerit inventus, & per-
cussus ab eo, qui ultor est san-
guinis: absq; noxa erit qui eū
28 occiderit. Debuerat enim pro-
fug' usq; ad mortē Pontificis
in urbe residere: postquā autē
ille obierit, homicida rever-
29 etur in terrā suā. Hæc sempi-
terna erūt, & legitima in cun-
30 ctis habitationib' vestris. Ho-
micida sub testib' punietur:
ad unius testimonium nullus
31 condemnabitur. Non accipie-
tis pretium ab eo qui reus est
sanguinis, statim & ipse mo-
32 rietur. Exules & profugi ante
mortē Pontificis nullo modo
in urbes suas reverti poterūt.
33 Ne polluatis terrā habitatio-
nis vestræ, quæ insontium cru-
ore maculatur: oec aliter ex-
piari potest, nisi p ejus sangui-
nē, qui alterius sanguinem
34 fuderit. Atque ita emundabitur vestra possessio, me commorante vobiscum. Ego enim sum Dominus qui habito inter filios Israel.

CAP. XXXVI.

1 ACcesserunt autem & principes familiarum Galaad, filii Machir, filii Manasse, de stirpe filiorum Joseph: locutique sunt Moysi coram principibus Israel,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

23 Ἢ παγὶ λίθῳ, ἐν ᾧ ἀποθανεῖ) ἐν αὐτῷ, ὃ ἐν ἀνθρώπῳ ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς ἢ ὃν ἐχθρὸς αὐτῷ ἦν, ἢ ὃς ζη-
24 τῶν κακοποιῆσαι αὐτόν· Καὶ κρινεῖ ἡ Συναγωγὴ ἀναμέσον τῶν παταξάντων καὶ ἀναμέσον τῶν ἀξιούντων τὸ αἷμα, κατὰ τὰ
25 κρίματα ταῦτα. Καὶ ἐξελεῖται ἡ Συναγωγὴ τὸν φονεύσαντα ἀπὸ τῶν ἀξιούντων τὸ αἷμα, (ω) καὶ ἀποκαταστήσουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων αὐτῶν, ἢ κατέφυγε· καὶ κατοικήσει ἐκεῖ ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃν ἔχρισε αὐτὸν τῷ
26 ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ. Ἐὰν δὲ ἐξελθὼν ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὅρια τῆς πόλεως εἰς ὃν κατέ-
27 φυγεν ἐκεῖ, Καὶ εὑρῇ αὐτὸν ὁ ἀξιούων τὸ αἷμα ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐτῷ, καὶ φονεύσῃ ὁ ἀξιούων τὸ αἷμα τὸν
28 φονεύσαντα, οὐκ ἔνοχος ἔσται. Ἐν γὰρ τῇ πόλει τῶν (α) καταφυγῆς κατοικείτω ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας· καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐπανελεύσεται ὁ
29 φονεύσας εἰς τὴν γῆν τῶν καταχώσεως αὐτῶν. Καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δικαίωμα κρίμα-
30 τος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις τοῖς κα-
τοικίαις ὑμῶν. Πᾶς παιδάξας ψυχὴν, διὰ μαρτύρων (β) φονεύσεις τὸν φονεύσαντα· καὶ
31 μάρτυς εἷς ἢ μαρτυρήσει ὥστε ἀποθανεῖν. Καὶ λύτρα οὐ λήψεσθε λύτρα (γ) περὶ ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ ἐνόχου θανάτῳ· ἀναγκαίως θανάτῳ θανατωθήσεται. Οὐ
32 λήψεσθε λύτρα τοῦ φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων, τοῦ πάλιν κατοικεῖν ἐπὶ τὴν γῆν,
33 ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας. Καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσητε τὴν (δ) γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς κατοικεῖτε· τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν, (ε) καὶ οὐκ ἐξιλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ὀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος.
34 Καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἐφ' ἧς κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς, ἐφ' ἧς ἐγὼ (ζ) κατασκηνῶ ἐν ὑμῖν· ἐγὼ γὰρ εἰμι κύριος κατασκηνῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

Vel omni lapide, in quo moriatur, 23
in eo, non sciens, & incidens
super eum, & mortuus fuerit,
ipse autē non inimicus ejus erat,
nec quærens malefacere ei; Et 24
judicabit synagoga inter eum
qui percussit, & inter eum qui
vindicat sanguinem, secundùm
judicia hæc. Et eximet synagoga 25
homicidam à vindicante sangui-
nem: & restituent eum synagoge
in civitatem refugii ejus, quò
confugit. Et habitabit ibi, quo-
adusq; mortuus fuerit sacerdos
magnus, quem unxerunt cum o-
leo sancto. Si autem exitu exeat 26
homicida fines civitatis, in quam
confugit illuc, & inventus eum 27
is, qui vindicat sanguinem, ex-
tra fines civitatis refugii ejus, &
vindicans sanguinem occiderit
homicidam, non erit reus. Nam 28
in civitate refugii habitet, quo-
adusque mortuus fuerit sacerdos
magnus. Et postquam mortuus
fuerit sacerdos magnus, reverte-
tur homicida in terram possessionis
suæ. Et erunt hæc vobis in 29
justificationem judicii in proge-
nies vestras in omnibus habitati-
onibus vestris. Omnis, qui per- 30
cusserit animā, per testes occides
homicidam. Et testis unus non
testabitur in animam, ut morian-
tur. Et non accipietis redempti- 31
ones pro anima ab homicida, qui
reus est moriendi: morte enim
morietur. Non accipietis redempti- 32
ones ad fugiendum in civitatem
refugiorum; ut rursus inhabitet
in terra, quoadusque mortuus
fuerit sacerdos magnus. Et non 33
contaminetis terram, in qua vos
habitatis. Sanguis enim hic cōtami-
nat terrā: & non expiabitur
terra à sanguine effuso super
eam, nisi per sanguinem ejus qui
fudit. Et (e) non polluetis terrā, 34
super quā habitatis super eā, su-
per quā ego commoror in vobis.
Ego enim sum Dominus commorans in medio filiorum Israel.

MS.A. (ω) καὶ εἰς τὴν πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων ἀποκαταστήσουσιν αὐτὸν ἡ Συναγωγὴ, ὃ κατέφυγεν· (α) καταφυγῆς αὐτῷ κατοικήσει (β) φονεύσῃς (γ) ἐπὶ ψυχῆς (δ) γῆν ἐφ' ἧς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς· (ε) καὶ οὐ μὴ (ζ) κατασκηνῶ ἐπ' αὐτῆς·

Κεφ. λς'.

1 Καὶ προσῆλθον οἱ (α) ἄρχοντες φυλῆς υἱῶν Γαλαάδ υἱοῦ (β) Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσῆ ἐκ φυλῆς υἱῶν Ἰωσὴφ, καὶ ἐλάλησαν ἔναντι Μωυσῆ, καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων οἴκων πατριῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ,

MS.A. (α) ἄρχοντες πατριῶν φυλῆς (β) Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσῆ

CAP. XXXVI.

ET accesserunt principes tri- 1
bus filiorū Galaad, filii Machir,
filii Manasse, de tribu filiorum
Ioseph: locuti sunt coram Moyse,
& coram Eleazaro sacerdote, &
coram principibus domorum fa-
miliarum filiorum Israel,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Aut quemque lapidē necis *inferendæ capacē;* 23
ipso non vidente, jecerit in eum ac mortuus
fuerit, nec tamen fuerit inimicus ejus, oeque
malum ejus intenderet; Judicet congregatio 24
inter homicidā, & vindicem ultionis sangui-
nis super causis hujusmodi. Liberētq; congre- 25
gatio homicidam à vindice ultionis sangui-
nis, & remittat eum congregatio ad civitatē
refugii, ad quam confugerat: & manebit in ea
quoad moriatur summ' sacerdos qui unct' est
oleo sanctitatis. Quòd si egrediatur homicida 26
extra limitem civitatis refugii, ad quam per-
fugerat, Reperiātq; illum vindex ultionis san- 27
guinis extra limites civitatis refugii, & inter-
ficiat vindex ultionis sanguinis homicidam;
nulla erit in eum actio. Propterea in civitate 28
refugii commoretur, donec moriatur summus
sacerdos: & cùm mortuus fuerit summ' sacer-
dos, revertetur homicida in terrā hæreditatis
suæ. Sint autem vobis hæc legi sempiternæ ad 29
generationes vestras, in cunctis locis habita-
tionis vestræ. Quicunque interfecerit animā, 30
ad depositionem testiū ioterficiatur talis ho-
micida: at testis un' non testificabitur adver-
sùs animam ut moriatur. Et ne recipiatis mu- 31
nus pro anima homicidæ qui reus est mortis,
sed morte plectatur. Neve receperitis munus, 32
quatenus fugere sibi liceat ad *aliquam* civita-
tem refugii, & abieos cōmoretur in terra *illa*
quoad moriatur sacerdos magnus. Et ne pol- 33
luatis terrā in qua vos habitatis; nam sanguis
terram polluit, & terra in qua sanguis effusus
est, non expiabitur, nisi effundatur in ea san-
guis ejus qui illum effudit. Ne igitur conta- 34
minetis terram in qua vos degitis, quam ego
inhabito: ego enim sum Dominus qui habito
inter filios Israel.

CAP. XXXVI.

ACcesserunt autem capita patrum familiæ 1
filiorū Gelaad, filii Machir, filii Manasse,
de familia Manasse filii Joseph, & locuti sunt
coram Mose, & coram Eliazar sacerdote, &
coram magnatibus congregationis, capitibus patrum filiorum Israel;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

TARGUM ONKELOS.

23 אוֹ בְכָל־אַבְנָא דְהִיא כְמַסַּת דִּי־מוֹת
בַּהּ בְּלָא חֵזוֹ וּרְמָא עֲלוֹהִי וְקַטְלֵיהּ
וְהוּא לָא סְנֵי לֵיהּ וְלָא תָּבַע
24 בִּישׁוּתֵיהּ : וּדְיָנוּן כְּנִשְׁתָּא בֵּין מַחֲוֵא
וּבֵין גָּאֵל דְּמָא עַל דִּינֵיהוֹן הָאִלֵּין :
25 וּיְשֵׁיזְבוּן כְּנִשְׁתָּא יַת קָטוֹלָא מִיַּד
גָּאֵל דְּמָא וּיְתִיבֻן יְתֵיהּ כְּנִשְׁתָּא
לְקִרְיַת שֵׁזְבוּתֵיהּ דִּי־עָרַק לְתַמָּן
וּיְתֵיב בַּהּ עַד־דִּי־מוֹת כָּהֲנָא רַבָּא
26 דִּי־רְבִי יָתִיהּ בְּמִשְׁחָא קוּדְשָׁא : וְאִם
מִפַּק יְפוּק קָטוֹלָא יַת תְּחוּם קִרְיַת
27 שֵׁיזְבוּתֵיהּ דִּי עָרַק לְתַמָּן : וּיְשַׁכַּח
יָתֵיהּ גָּאֵל דְּמָא מִבָּרָא לִתְחוּם
קִרְיַת שֵׁיזְבוּתֵיהּ וּיְקַטֵּל גָּאֵל דְּמָא
28 יַת קָטוֹלָא לֵית לֵיהּ דָּם : אֲרֵי בְּקִרְיַת
שֵׁזְבוּתֵיהּ יֵתֵב עַד־דִּי־מוֹת כָּהֲנָא
רַבָּא וּבָתַר דִּי־מוֹת כָּהֲנָא רַבָּא יְתוּב
29 קָטוֹלָא לְאַרְעָא אֲחֻסָנָתֵיהּ : וּיְהוֹן
אִלֵּין לְכُון לְגְזֵרַת דִּין לְדָרֵיכُון בְּכָל
30 מוֹתְבָנֵיכُון : כָּל־דִּיקְטוֹל יַת־נַפְשָׁא
לְפוּם סָהֲדִין יִקְטוֹל יַת קָטוֹלָא
וְסָהִיד חַד לָא־יִסְהֵד בְּאַנְשָׁא
31 לְמִקְטֹל : וְלָא תְּקַבְּלוּן מְמוֹן עַל־
אֲגַן קְטוֹל דִּי־הוּא חַיָּב לְמִקְטֹל
32 אֲרֵי אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל : וְלָא תְּקַבְּלוּן
מְמוֹן לְמֵעְרוֹק לְקִרְיַת שֵׁזְבוּתֵיהּ
33 לְמֵתּוּב לְמִתַּב בְּאַרְעָא עַד דִּימוֹת
כָּהֲנָא : וְלָא תְּחַיְּבוּן יַת אַרְעָא דִּי
אַתּוּן בָּהּ אֲרֵי דְּמָא הוּא מְחַיֵּב יַת
אַרְעָא וּלְאַרְעָא לָא מִתְכַּפַּר עַל־דַּם
34 נַגָּאוּ דְּאִתְשַׁד בָּהּ אֶלָּהֵן בְּדַם
אַשְׁדֵיהּ : וְלָא תְּסָאֲבוּן יַת אַרְעָא דִּי
אַתּוּן יָתְבִין בָּהּ דִּי שְׁכִינָתִי שָׁרְיָא
בְּגַוָּהּ אֲרֵי אֲנָא יְיָ שְׁכִינָתִי שָׁרְיָא בְּגַוָּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : לו
1 וְקָרִיבוּ רֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְזַרְעִית בְּנֵי־
גִלְעָד בַּר מָכִיר בַּר־מְנַשֶּׁה מִזַּרְעִיָּת
בְּנֵי יוֹסֵף וּמַלִּילוּ קֳדָם מֹשֶׁה וְקֳדָם
רַבְרְבֵיָא רֵישֵׁי אֲבָהָתָן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

23 אוֹ בְכָל־אֶבֶן אֲשֶׁר־יִהְיֶה בְּמַסַּת־מָוֶת
בָּהּ בְּלִי חֵזִי וַיִּרְמֶה עָלָיו וַיְקַטְלֵהוּ
וְהוּא לֹא־סָנֵי לוֹ וְלֹא תָבַע
24 בִּישׁוּתוֹ : וּשְׁפָטוּ הַקָּהָל בֵּין הַמַּכֶּה
וּבֵין גֹּאֵל הַדָּם עַל־הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה :
25 וְהִצִּילוּ הַקָּהָל אֶת־הַקָּטוֹל מִיַּד
גֹּאֵל הַדָּם וְהֵשִׁיבוּ הַקָּהָל אֹתוֹ
אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר נָס שָׁמָּה וְיָשַׁב
בָּהּ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֲשֶׁר־מָשַׁח
26 אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ : וְאִם־יָצוֹא יֵצֵא
הַקָּטוֹל אֶת־גְּבוּל עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר נָס
27 שָׁמָּה : וּמָצָא גֹּאֵל הַדָּם אֹתוֹ מִחוּץ
לִגְבוּל עִיר מִקְלָטוֹ וְרָצַח גֹּאֵל הַדָּם
28 אֶת־הַקָּטוֹל אֵין לוֹ דָּם : כִּי בְּעִיר
מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
אֲשֶׁר־יִמְשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ וְאַחֲרֵי
29 מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל יָשׁוּב הַקָּטוֹל
אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ : וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם
לְמִשְׁפַּט הַדִּין לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל
30 מוֹשְׁבֹתֵיכֶם : כָּל־הַמַּכֶּה נֶפֶשׁ
לְפִי עֵדִים יַהֲרֹג אֶת־הָרֹצֵחַ
וְעֵד אֶחָד לֹא־יַעֲנֶה בְנֶפֶשׁ
31 לָמוּת : וְלֹא תִקְחוּ כֹפֶר לְנֶפֶשׁ רֹצֵחַ
אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוּת כִּי־מוֹת יוּמָת
32 : וְלֹא תִקְחוּ כֹפֶר לָנוּס אֶל־עִיר
מִקְלָטוֹ לָשׁוּב לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ עַד־מוֹת
33 הַכֹּהֵן : וְלֹא תַחֲנִיפוּ אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אַתֶּם שָׁם כִּי הַדָּם הוּא יַחֲנִיף
אֶת־הָאָרֶץ וְלָאָרֶץ לֹא־יְכֻפַּר עַל־הַדָּם
34 אֲשֶׁר־שֻׁפַךְ בָּהּ כִּי אִם־בְּדַם שֹׁפְכוֹ :
וְלֹא תְטַמֵּאוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם
יֹשְׁבִים בָּהּ אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָהּ
כִּי אֲנִי יְהוָה שֹׁכֵן בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
1 וַיִּקְרְבוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמִשְׁפַּחוֹת בְּנֵי־
גִלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה מִמִּשְׁפְּחוֹת
בְּנֵי יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי
הַנְּשִׂיאִים רָאשֵׁי אָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

23 Aut quemvis lapidem quo moriatur quem non viderat, ceciderit, & super eum et moriatur, ipse autem non erat illi inimicus, neque quærebat illi malè facere; Tunc judicabunt 24 congregatio inter percussorem, & inter vindicem sanguinis juxta judicia ista. Li- 25 beratiusque congregatio percussorem de manu vindicis sanguinis, & reverti faciunt eum congregatio, ad urbem refugii sui quò fugerat, & in ea habitabit usque ad mortem sacerdotis magni 26 qui unctus est oleo sancto. Si autem egrediendo egressus fuerit homicida fines urbis refugii sui ad quâ confugerat, 27 Deprehenderitq; eum vindex sanguinis extra fines urbis refugii sui, occideritque vindex sanguinis homicidam, 28 sanguinis non erit reus. Nam in civitate refugii sui habitabit, donec moriatur sacerdos magnus: postquâ autem mortuus fuerit sacerdos magnus, reverterur homicida in terram possessionis suæ. Hæc ou- 29 tem erunt vobis in legem judicii in generationibus vestris per omnes habitationes vestras. Quicunq; percutiet ani- 30 mã, (c) in ore testium occidetur homicido ille; nec testis unus testabitur in animum ut moriatur. Neque accipietis 31 pretium redemptionis pro anima homicidæ qui reus est mortis, sed morte morietur. Neque accipietis pretium ut 32 quis fugiat in urbem refugii sui, quo revertatur ad habitandum in terra, usquedum mortuus fuerit sacerdos magnus. Ut non contaminetis 33 terrã in qua habitatis; sanguis enim iste contaminat terram: neq; terræ fiet expiatio pro- 34 pter sanguinẽ qui effusus est in ea, nisi per sanguinem illius qui effudit. Non polluetis igitur terram in qua habita- tis, quia ego habito in medio ejus: Ego enim sũ Dominus habitans in medio filiorũ Israel.

CAP. XXXVI.

1 ACcesserunt autẽ principes patrũ familiæ filiorũ Galaad, filii Machir, filii Manasse, de familiis filiorum Joseph, locutiq; sunt in conspectu Mosis, & in conspectu principum, capitum patrum filiorum Israel,

VER. SAM. (c) secundũ textes

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 *أَوْ أَوْقَعَ عَلَيْهِ أَيَّ حَجَرٍ كَانَ بِلَا عِلْمٍ فَمَاتَ * وَهُوَ فِي ذٰلِكَ لَيْسَ بِعَدُوٍّ لَهُ * وَلَا طَالِبُ شَرٍّ * فَلْتَحْكُمِ
24 الْجَمَاعَةُ بَيْنَ الْقَاتِلِ وَبَيْنَ وَلِيِّ الدَّمِ بِهٰذِهِ الْأَحْكَامِ * وَتُخَلِّصُ هٰذَا الْقَاتِلَ مِنْ هٰذَا الْوَلِيِّ * وَتَرُدُّهُ
25 إِلَى مَدِينَةِ حِمَاهُ الَّتِي هَرَبَ إِلَيْهَا * وَيُقِيمُ فِيهَا إِلَى حِينِ مَوْتِ الْإِمَامِ الْكَبِيرِ الَّذِي مُسِحَ بِدُهْنِ
26 الْقُدْسِ * وَإِنْ هُوَ خَرَجَ عَنْ حَدِّ مَدِينَةِ حِمَاهُ الَّتِي هَرَبَ إِلَيْهَا * فَوَجَدَهُ الْوَلِيُّ خَارِجَ حَدِّ مَدِينَةِ حِمَاهُ
27 فَقَتَلَهُ * وَلَا ثَأْرَ لَهُ * فَلْيَجْلِسْ فِي مَدِينَةِ حِمَاهُ إِلَى أَنْ يَمُوتَ الْإِمَامُ الْكَبِيرُ * وَبَعْدَ ذٰلِكَ يَرْجِعُ إِلَى أَرْضِ
28 حَوْزِهِ * فَلْتَكُنْ هٰذِهِ لَكُمْ رُسُومَ حُكْمٍ عَلَى مَرِّ أَجْيَالِكُمْ * فِي جَمِيعِ مَسَاكِنِكُمْ * كُلُّ مَنْ
29 قَتَلَ نَفْسًا عَامِدًا * فَبِقَوْلِ شَاهِدَيْنِ فَاقْتُلُوهُ * فَأَمَّا شَاهِدٌ وَاحِدٌ فَلَا يَشْهَدُ عَلَيْهِ فَيُقْتَلُ * وَلَا تَأْخُذُوا
30 دِيَةً عَنْ نَفْسِ قَاتِلٍ يَجِبُ عَلَيْهِ الْقَتْلُ * بَلْ قَتْلًا يُقْتَلُ * وَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ أَيْضًا دِيَةً فَتُرْسِلُوهُ إِلَى
31 بَعْضِ مُدُنِ الْحِمَى * فَيَعُودَ فَيَسْكُنَ الْبَلَدَ بَعْدَ مَوْتِ الْإِمَامِ * وَلَا تُدَنِّسُوا الْبَلَدَ الَّذِي
32 أَنْتُمْ فِيهِ * لِأَنَّ الدَّمَ يُدَنِّسُهُ * وَلَا يُغْفَرُ لِلدَّمِ الَّذِي سُفِكَ إِلَّا بِدَمِ سَافِكِهِ * وَلَا تُنَجِّسُوا
33 الْبَلَدَ الَّذِي أَنْتُمْ مُقِيمُونَ بِهِ الَّذِي نُورِي سَاكِنٌ فِيهِ * فَإِنِّي اللّٰهُ نُورِي سَاكِنٌ فِيمَا
بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ *

* الْفَصْلُ السَّادِسُ وَالثَّلَاثُونَ *

1 * ثُمَّ تَقَدَّمَ رُؤَسَاءُ آبَاءِ عَشِيرَةِ بَنِي جِلْعَادَ بْنِ مَاخِيرَ بْنِ مَنَسَّا مِنْ عَشَائِرِ بَنِي يُوسُفَ * فَقَالُوا
بَيْنَ يَدَيْ مُوسَى وَرُؤَسَاءِ آبَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ *

Vel cadere fecerit super illum qualem- 23
cunque lapidem inscius, et mortuus fuerit, eamen ipse in hoc non est inimicus ejus, nec volens malum illius; Judicet con- 24
gregatio inter occisorem et inter protectorem sanguinis, in hujusce modi causis. Et 25
liberet hunc occisorem ab hoc protectore, et remittat eum ad urbem confugii sui ad quam confugerat, et maneat in illa usq; ad
tempus mortis sacerdotis magni qui unctus est oleo sanctitatis. Et si ipse egrediatur 26
extra terminum urbis confugii sui ad quam fugerat, Inveniatque illum pro- 27
tector extra terminum urbis refugii sui, atq; interficiat eum; non habebit jus vindictæ. Sedeat ergò in urbe refugii sui, 28
quousque moriatur sacerdos magnus, & postea revertetur in terram possessionis suæ. Et sint vobis hæc præcepta judicii 29
per decursum generationum vestrarum in omnibus habitationibus vestris. Omnis 30
qui occiderit animam consultò, ad dictum testium interficite eum; at verò testis unus non testificabitur contra eum, ut occidatur. Et ne accipiatis mulctam 31
pro anima homicidæ qui dignus est nece, sed occisione occidatur. Et ne accipiatis 32
etiam ab eo mulctam, et fugere faciatis eum ad aliquam ex urbibus confugii, ut revertatur et habitet in regione post mor- 33
tem sacerdotis. Et ne coinquinetis regionem in qua estis, quia sanguis coinquinat eam, et non remittetur illi homicidæ sangui- 34
nis quem fudit, nisi per sanguinem effundentis illum. Et ne contaminetis regionem in qua commoramini, in qua splendor meus habitat: ego enim sum Deus, cujus splendor habitans est inter filios Israël.

CAP. XXXVI.

1 ET accesserunt principes patrum familiarum filiorum Gelaad, filii Machir, filii Manasse de familiis filiorum Joseph, & dixerunt coram Musa, & principibus patrum filiorum Israël;

ספר במדבר : לו

terram dandam ad, Dominus præcepit meo Domino :dixerunt Et
2 וַיֹּאמְרוּ אֶת־אֲדֹנִי צִוָּה יְהוָה לָתֵת אֶת־הָאָרֶץ
, Domino in est præceptū meo dño & :Israel filiis sorte in hæreditatem in
בְּגוֹרָל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲדֹנִי צִוָּה בַיהוָה
uni erunt Et, ej filiæ nostri fratris Selophchad hæreditatē dandam ad
לָתֵת אֶת־נַחֲלַת צְלָפְחָד אָחִינוּ לִבְנֹתָיו : וְהָיוּ לְאֶחָד
earum hæreditas diminuetur & ,uxores in Israel filiorum virgarum filiis de
3 מִבְנֵי שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַנָּשִׁים וְנִגְרְעָה נַחֲלָתָן
quib, extensionis hæreditatem super ad detur & ,nostrorū patrum hæreditate de
מִנַּחֲלַת אֲבֹתֵינוּ וּנוֹסַף עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה אֲשֶׁר
Jobel fuerit si Et, diminuetur nostræ hæreditatis sorte de & ,sit erunt
4 תִּהְיֶנָה לָהֶם וּמִגּוֹרַל נַחֲלָתֵנוּ יִגָּרַע : וְאִם־יִהְיֶה הַיֹּבֵל
quibus extensionis hæreditatem super earū hæreditas addetur & ,Israel filiis
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנוֹסְפָה נַחֲלָתָן עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה אֲשֶׁר
diminuetur nostrorum patrum extensionis hæreditate de & ,sit erunt
תִּהְיֶנָה לָהֶם וּמִנַּחֲלַת מַטֵּה אֲבֹתֵינוּ יִגָּרַע
,Domini ei super Israel filiis Moseh præcepit Et, earū hæreditas
5 נַחֲלָתָן : וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְהוָה
quod verbum Hoc dopenei Joseph filiorū extensio Rectum :dicendo
לֵאמֹר כֵּן מַטֵּה בְנֵי־יוֹסֵף דֹּבְרִים : זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־
ipsarum oculis in Fo'e :dicendo ,Selophchad filiabus Dominus præcepit
צִוָּה יְהוָה לִבְנוֹת צְלָפְחָד לֵאמֹר לְטוֹב בְּעֵינֵיהֶם
erunt filiorum patrum extensionis familiæ verantanen uxores in erunt
תִּהְיֶנָה לַנָּשִׁים אַךְ לְמִשְׁפַּחַת מַטֵּה אֲבִיהֶם תִּהְיֶנָה
ad extensiew de Israel filiorum hæreditas gyabiar non Et ,uxores in
לַנָּשִׁים : וְלֹא־תִסֹּב נַחֲלָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּטֶּה אֶל־
filia ad ribum fuorū patrū extensionis hæreditatem unusquisq; quia extensionem
מַטֶּה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלַת מַטֵּה אֲבֹתָיו יִדְבְּקוּ בְנֵי
,Israel filiorum extensionis de hæreditatē hæreditas filia omnis Et ,Israel
7 יִשְׂרָאֵל : וְכָל־בַּת יֹרֶשֶׁת נַחֲלָה מִמַּטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
ut ,uxorem in erit sui patris extensionis familia de uni
לְאַחַד מִמִּשְׁפַּחַת מַטֵּה אָבִיהָ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לְמַעַן
,maior nōsti fuorū patrū hæreditatē unusquisq; Israel filii hæreditate accipiat
יִירְשׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלַת אֲבֹתָיו : וְלֹא־תִסֹּב
,Israel filiorū extensiones adhærebunt ut hæreditate in unusquisq; quia ad aliam extensionem in extensione de hæreditas
נַחֲלָה מִמַּטֶּה לְמַטֶּה אַחֵר כִּי־אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ
Dñs præcepit Quemadmodum ,Israel filiorū extensiones adhærebunt
8 יִדְבְּקוּ מַטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
,Firfah ,Machlah fuerunt Et ,Selophchad filiæ fecerunt sic ,Moseh
מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנוֹת צְלָפְחָד : וַתְּהִינָה מַחְלָה תִרְצָה
earū patruorum filiis ,Selophchad filiæ Nohah & ,Milcah & ,Chogiah &
וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְנֹעָה בְּנוֹת צְלָפְחָד לִבְנֵי דֹדֵיהֶן
uxores in fuerunt ,Joseph filii Menassen filiorum familiis De uxores in
9 לַנָּשִׁים : מִמִּשְׁפְּחֹת בְּנֵי־מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף הָיוּ לַנָּשִׁים
Ista ,earum patris familiæ extensionem super earum hæreditas fuit &
וַתְּהִי נַחֲלָתָן עַל־מַטֵּה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן : אֵלֶּה
ad Moseh mandavit Dominus præcepit quæ ,judicia & ,præcepta
הַמִּצְוֹת וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֶל־
,Jericho Jarden super ,Moab campestribus in Israel filiis
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרִחוֹ :

Versio VULG. LAT.

2 Atq; dixerũt; Tibi dño nostro, præcepit Dũs, ut terrã sorte dividere filiis Israel, & ut filiabus Salphaad fratris nostri dares possessionem debitam patri. Quas si alterius tribũs homines uxores acceperint, sequetur possẽsio sua, & translata ad aliam tribum, de nostra hæreditate minuetur. Atque ita fiet, ut cũm jubileus, id est, quinquagesimus annus remissionis advenerit, confundatur sortium distributio, & aliorum possẽsio ad alios transeat. Respondit Moyses filiis Israel, et Domino præcipiente, ait; Rectè tribus filiorum Joseph locuta est. Et hæc lex super filiabus Salphaad à Domino promulgata est: Nubant quibus volunt, tantùm ut suæ tribũs hominibus: Ne commisceatur possẽsio filiorum Israel de tribu in tribum. Omnes enim viri ducent uxores de tribu & cognatione sua. Et cunctæ fœminæ de eadẽ tribu maritos accipient: ut hæreditas permaneat in familiis; Nec sibi misceantur tribus, sed ita maneant, ut à Dõmino separatæ sunt. Fecerũntque filiæ Salphaad, ut fuerat imperatum. Et nupserunt, Maala, & Thersa, & Hegla, & Melcha, & Noa, filiis patrui sui, de familia Manasse, qui fuit filij Joseph: & possẽsio, quæ illis fuerat attributa, mansit in tribu & familia patris earum. Hæc sunt mandata atque judicia, quæ mandavit Dominus per manum Moysi ad filios Israel, in campestribus Moab supra Jordanem contra Jericho.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

2 Καὶ εἶπαν, τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἐνετείλατο κύριος ἀποδοῦναι τὴν γῆν τὴν κληρονομίαν ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· καὶ τῷ κυρίῳ (γ) συνέταξε κύριος δοῦναι τὴν κληρονομίαν Σαλπαὰδ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τὴν θυγατέρας
3 αὐτοῦ. Καὶ ἔσονται ἐὰν τῷ φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ γυναῖκες· καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ κλῆρος αὐτῶν ἐκ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ (δ) προσθεθήσεται εἰς κληρονομίαν τῆς φυλῆς, ἐξ ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἐκ τοῦ κλήρου τῆς
4 κληρονομίας ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται. Ἐὰν δὲ γένωνται (ε) ἀφεσις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ προσθεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς, ἐξ ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἀπὸ τῆς κληρονομίας φυλῆς πατριᾶς ἡμῶν ἀφαι-
5 ρεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν. Καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ διὰ προστάγματος κυρίου, λέγων, Ὅτι καλῶς φυλὴ υἱῶν
6 Ἰωσὴφ λέγει. Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος περὶ θυγατέρων Σαλπαὰδ, λέγων, Ὅν (ζ) ἀρέσκει ἐναντίον αὐτῶν, ἔστω γυναῖκες, πλὴν ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς πατρὸς αὐτῶν ἔστω
7 (η) γυναῖκες. Καὶ οὐκ ἀποστραφήσεται κληρονομία τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν, ὅτι ἕκαστος τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς πατριᾶς αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ
8 υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶσα θυγάτηρ ἀγχοῦσα (θ) κληρονομίαν ἐκ τῆς φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, (ι) ἐνὶ τῶν ἐκ τῆς ὀνόματος τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔσται γυναῖκες, ἵνα ἀγχοῦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος τὴν κληρονομίαν τῆς πατρικῆς
9 αὐτῆς. (κ) Καὶ οὐ προσραφήσεται ὁ κλῆρος ἐκ φυλῆς εἰς φυλὴν ἑτέραν, ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ
10 υἱοὶ Ἰσραήλ. Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος (λ) Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν (μ) θυγατέρες
11 Σαλπαάδ. Καὶ ἐγένοντο (ν) Θερσὰ καὶ Ἐγλὰ καὶ Μελχὰ καὶ Νόα καὶ Μηλὰ θυγατέ-
12 ρες Σαλπαάδ, τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτῶν, Ἐκ τοῦ (ξ) ὀνόματος τοῦ Μανασσῆ υἱῶν Ἰωσὴφ ἐγένοντο αἱ γυναῖκες. καὶ ἐνῴκουν ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν φυλὴν ὀνόματος πατρὸς
13 αὐτῶν. Αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνετείλατο κύριος ἐν χώρᾳ Μωυσῆ ἐπὶ θυμῶν Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατ' Ἰερειχώ.

* *

MS.A. (γ) συνέταξεν δοῦναι κύριος τῇ (δ) προστεθήσονται ἐκ τῆς κληρονομίαν (ε) *ἀφαιρεσεις (ζ) ἀρέσκει (η) γυναῖκες. Οὐχὶ (θ) κληρονομίαν υἱῶν (ι) ἑνὶ τῷ (κ) Καὶ * περιγραφήσεται κλῆρος (λ) πρὸς Μωυσῆν, (μ) θυγατέρες (ν) Μαλκὰ καὶ Θερσὰ καὶ Αἰγλὰ καὶ Μῆχὰ καὶ Νόα θυγατέρες (ξ) ὀνόμα Μανασσῆ (ο) αὐτοῖς γυναῖκες. * Ἀριθμοί.

2 Et dixerũt; Domino nostro mandavit Dominus assignare terram hæreditatis in sorte filiis Israel: & domino præcepit Dominus dare hæreditatem Salpaad fratris nostri filiabus ejus. Et erunt
3 uni tribuum filiorũ Israel uxores. Et auferetur sors earum de possẽssione patrum nostrorum, & addetur ad hæreditatem tribũs, quibus factæ fuerint uxores: & de sorte hæreditatis nostræ auferetur. Si autem fuerit (a) remissio filiorum Israel, & adde-
4 tur hæreditas earum super hæreditatem tribũs, quibus factæ fuerint uxores: & ab hæreditate tribus familiæ nostræ auferetur hæreditas earum. Et mandavit
5 Moyses filiis Israel per præceptũ Domini, dicens; Sic tribus filiorum Joseph dicunt. Hoc est verbum quod constituit Dominũ filiabus Salpaad, dicens; Cujus
6 placuerit coram eis, sint uxores: tantummodò è populo patris sui sint uxores. Et non circumvoletur hæreditas filiis Israel à
7 tribu in tribum: quoniam unusquisq; in hæreditate tribũ familiæ suæ conjungentur filii Israel. Et omnis filia vendicãs hæredita-
8 te ex tribub filiorũ Israel, uni eorum, quì de populo patris sui, erunt uxores, ut vendicent filii Israel unusquisque hæreditatem paternam suam. Et non circumvo-
9 letur sors à tribu in tribum aliam, sed unusquisque in hæreditate sua conjungentur filii Israel. Quemadmodum præcepit
10 Dominus Moysi; sic fecerunt
11 filiabus Salpaad. Et fuerunt Thersa, & Egla, & Melcha, & Noa, & Malaa filiæ
12 Salpaad, consobrinis suis, De populo Manasse filiorum Joseph factæ fuerunt uxores. Et facta est hæreditas earum ad tribum populi patris earum.
13 Hæc sunt mandata, & justificationes, & judicia, quæ mandavit Dominus in manu Moysi super Occasum Moab super Jordanem contra Hiericho.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

2 Et dixerunt, Domino nostro præcepit Dominus, ut per sortes daretur filiis Israel terra in hæreditatem : & domino nostro jussum est à
3 Domino ut hæreditatẽ Salphehad fratris nostri daret filiabus ejus. Quòd si fiant alicui de tribub filiorum Israel uxores, minuetur hæreditas earum ab earum patris hæreditate, & adjicitur hæreditati illarum tribuum quibus
4 fient uxores, atque ita de sorte hæreditatis nostræ diminuetur. Cũmq; advenerit annus reversionis filiis Israel, accedet hæreditas earum ad hæreditatem tribuum quibuscum ma-
5 trimoniũ inibunt, & de hæreditate tribũs patris earum, ipsarũ hæreditas detrahetur. Præcepit itaque Moses filiis Israel ex verbo oris Domini, & dixit, Rectè loquitur tribus filiorum Joseph. Hic est sermo quem præcepit
6 Dominus de filiabus Salphehad, dicens; Cuicunque libuerit in oculis earum, nubant : verùm tribui familiæ patris sui nubant. Et sic
7 non devolvetur hæreditas filiorum Israel à tribu ad tribũ aliam, sed quilibet ex filiis Israel hæreditati tribũs patris sui hærebit. Et
8 quæcunque filia hæreditatem possederit in tribu filiorum Israel, alicui ex tribu domũ patris sui nubat, ut possideat quisque filiorũ Israel hæreditatem patris sui, Et non provolvatur hæreditas à tribu ad tribũ aliã, sed unusquisque de tribub filiorum Israel hæreditati
9 suæ adhæreat. Quemadmodũ ergò præcepit
10 Dominus Mosi, ita fecerunt filiæ Salphehad. Nupserũntque Mahla, & Tersa, & Hagla, &
11 Melcha, & Joa, filiæ Salphehad filiis patruorũ
12 suorum; *Videlicet*, familiis filiorum Manasse filii Joseph nupserunt, & accessit hæreditas earum ad tribum familiæ patris sui. Hæc sunt
13 præcepta & leges atq; judicia quæ præcepit Dominus per Mosen super filios Israel in Arboth-Moab quæ est secus Jordanem Jericho.

Continentur hoc in libro Numerorum, qui locum in Lege quartum occupat, versus ter mille quingenti ac viginti unus.

TARGUM ONKELOS.

2 וַאֲמַרוּ יַת־רְבוֹנִי פַּקַּד יְיָ לְמִתַּן יַת
אַרְעָא בְּאַחְסָנָא בְּעָרְבָא לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וּרְבוֹנִי אִתְפַּקַּד בְּמֵימְרֵהּ דְּיְיָ
לְמִתַּן יַרְתָּא אַחְסָנַת צְלָפְחָד אֲחוּהִי
לְבְנָתֵיהּ: 3 וִיהֵוֹן לְחַד מִבְּנֵי שִׁבְטֵיָא
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְנִשִׁין וְתִתְחַסַּר
אַחְסָנַתְהֵין מֵאַחְסָנַת אֲבָהָתָנָא
וְתִתּוֹסַף עַל אַחְסָנַת שִׁבְטֵיָא דִּי
יְהֵוֹין לְהֵוֹן וּמֵעֲרַב אַחְסָנַתְנָא
יִתְמַנַּע: 4 וְאִם־יְהֵי יוֹבְלָא לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְתִתּוֹסַף עַל
אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִּי תְהֵוֹין לְהֵוֹן
וּמֵאַחְסָנַת שִׁבְטָא דַאֲבָהָתָנָא יִתְמַנַּע
אַחְסָנַתְהֵין: 5 וּפַקַּד מֹשֶׁה יַת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עַל־מֵימְרָא דַיְיָ לְמֵימַר יָאוּת
שִׁבְטָא דִּבְנֵי־יוֹסֵף מְמַלְלִין: 6 דֵּין
פִּתְגָמָא דִי־פַקִּיד יְיָ לְבְנָת צְלָפְחָד
לְמֵימַר לְרַחֲקָן בְּעֵינֵיהֶן יְהֵוֹין
לְנִשִׁין בְּרַם לְזַרְעַת שִׁבְטָא דַאֲבוּהֶן
יְהֵוֹין לְנִשִׁין: וְלָא תִסְתַּחַר אַחְסָנָא
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁבְטָא לְשִׁבְטָא אֲרֵי
גְּבַר בְּאַחְסָנַת שִׁבְטָא דַאֲבָהָתּוֹהִי
יִדְבְּקוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: 8 וְכָל־בְּרַתָּא
יָרְתָא אַחְסָנָא מִשִּׁבְטֵיָא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְחַד מִזַּרְעַת שִׁבְטָא דַאֲבוּהָא תְּהֵי
לְאִנְתּוּ בְּדִיל דִּיוֹרְתּוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
גְּבַר אַחְסַנְתָּא דַאֲבָהָתּוֹהִי: 9 וְלָא־תִסְתַּחַר
אַחְסָנָא מִשִּׁבְטָא לְשִׁבְטָא אוֹחֳרָנָא
אֲרֵי גְּבַר בְּאַחְסָנַתְהּ יִדְבְּקוּן שִׁבְטֵי
דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: 10 כְּמָא דִי־פַקִּיד יְיָ יַת
מֹשֶׁה כֵּן עֲבָדוּ בְּנָת צְלָפְחָד: 11 וְהֲוָאָה
מַחְלָה וְתִרְצָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְנוֹעָה
בְּנָת צְלָפְחָד לְבְנֵי אֲחֵי אֲבוּהֶן
לְנִשִׁין: 12 מִזַּרְעַת בְּנֵי מְנַשֶּׁה בַּר־יוֹסֵף
הֲוָאן לְנִשִׁין וַהֲוָת אַחְסַנְתְּהֶן עַל־שִׁבְטָא דַּאֲבוּהֶן: 13 אִלֵּין
פִּקּוּדַיָּא וְדִינַיָּא דִּי פַקַּד יְיָ בְּיַד־רְמֹשֶׁה לְוַת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמֵישְׁרָיָא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירִיחוֹ:

TARGUM ONKELOS.

2 Atq; dixerunt, Dñs meus præcepit, ut daretur terra per sortem in possessionē filiis Israel: & dño meo mandatū est per verbū Dñi, ut daretur possessio Salphaad fratris nostri filiabus 3 ejus. Eruntq; uxores alicui de filiis tribuū filiorū Israel: & minuetur possessio eorū à possessione patrū nostrorū; & adetur ad possessionē tribus cui fuerint uxores, & de sorte hæ- 4 reditatis nostræ minuetur. Et cum fuerit jubilæ filiis Israel, addetur possessio earū ad possessionē tribus cui fuerint uxores: & de possessione trib' pa- 5 trū nostrorū minuetur possessio earū. Præcepitq; Moyses filiis Israel juxta verbū Dñi, dicens: Recte trib' filiorū Joseph 6 loquitur. Iste est sermo quem præcepit Dñs super filias' Salphaad, dicens; Quib' placuerit in oculis suis sint uxores: verū- 7 tamen hominibus cognationis trib' patris sui sint uxores. Et non transferatur hæreditas filiorū Israel de tribu in tribū: sed singuli possessioni trib' pa- 8 trum suorū adhærebunt filii Israel. Et oīs filia hæres possessionis de tribu filiorū Israel, uni de familia trib' patris sui sit in uxorem: ut hæreditent filii Israel singuli possessionem patrū 9 suorum. Et non transferatur possessio de una tribu in aliam tribum: sed unusquisq; tribuum filiorum Israel adhæreat 10 possessioni suæ. Sicut præceperat Dominus Moysi, ita fece- 11 runt filiæ Salphaad. Et fuerunt in uxores Maala & Thersa & Egla & Melcha, & Noa, filiæ 12 Salphaad, filiis patrui sui. In cognatione filiorum Manasse filii Joseph fuerunt in uxores: & fuit possessio earum in tri- 13 bu familiæ patris earum. Hæc sunt præcepta & judicia, quæ mandavit Dñs per Moysen filiis Israel, in campestris Moab, juxta Jordanem Hiericho.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

2 ויאמרו את אדני צוה יהוה לתת את הארץ בנחלה בגורל לבני ישראל ואדני נצוה ביד יהוה לתת את נחלת צלפחד אחינו לבנתיו׃ 3 והיו לאחד מבני שבטי בני ישראל לנשים ונחסרה נחלתן מנחלת אבתינו ונוספה על נחלת השבט אשר יהיו להם ומגורל נחלתנו תגרע׃ 4 והיה היובל לבני ישראל ונוספה נחלתן על נחלת השבט אשר תהיה להם ומנחלת שבט אבתינו תגרע נחלתן׃ 5 ויצו משה את בני ישראל על מימרא דיהוה לאמר יאות שבטא דבני יוסף מדברין׃ 6 דין פתגמא די פקיד יהוה לבנת צלפחד למאמר לרחקן בעינהן יהוין לנשין ברם לזרעת שבטא דאבוהן יהוין לנשין׃ 7 ולא תסתחר אחסנא לבני ישראל משבטא לשבטא ארי גבר באחסנת שבטא דאבהתוהי ידבקון בני ישראל׃ 8 וכל ברתא ירתא אחסנא משבטיא דבני ישראל לחד מזרעת שבטא דאבוהא תהי לאנתו בדיל דיורתון בני ישראל גבר אחסנת אבהתוהי׃ 9 ולא־תסתחר אחסנא משבטא לשבטא אוחרנא ארי גבר באחסנתה ידבקון שבטי דבני ישראל׃ 10 כמא די־פקיד יהוה את משה כן עבדו בנת צלפחד׃ 11 והואה מחלה ותרצה וחגלה ומלכה ונועה בנת צלפחד לבני אחי אבוהן׃ 12 לנשין׃ מזרעת בני מנשה בר־יוסף הוון לנשין והות אחסנתהן על־שבטא דאבוהן׃ 13 אלין פקודיא ודינא די פקד יהוה ביד־רמשה לות־בני ישראל במישריא דמואב על ירדנא דיריחו׃

VERSIO SAMARITANA.

2 ואמרו אדני צוה יהוה בגורל לתת את הארץ לבני ישראל ואדני נצוה ביד יהוה לתת נחלת צלפחד אחינו לבנתיו׃ 3 והיו לאחד מבני שבטי בני ישראל לנשים ונחסרה נחלתן מנחלת אבתינו ונוספה על נחלת השבט אשר יהיו להם ומגורל נחלתנו תגרע׃ 4 והיה היובל לבני ישראל ונוספה נחלתן על נחלת השבט אשר תהיה להם ומנחלת שבט אבתינו תגרע נחלתן׃ 5 ויצו משה את בני ישראל על מימרא דיהוה לאמר יאות שבטא דבני יוסף מדברין׃ 6 דין פתגמא די פקיד יהוה לבנת צלפחד למאמר לרחקן בעינהן יהוין לנשין ברם לזרעת שבטא דאבוהן יהוין לנשין׃ 7 ולא תסתחר אחסנא לבני ישראל משבטא לשבטא ארי גבר באחסנת שבטא דאבהתוהי ידבקון בני ישראל׃ 8 וכל ברתא ירתא אחסנא משבטיא דבני ישראל לחד מזרעת שבטא דאבוהא תהי לאנתו בדיל דיורתון בני ישראל גבר אחסנת אבהתוהי׃ 9 ולא־תסתחר אחסנא משבטא לשבטא אוחרנא ארי גבר באחסנתה ידבקון שבטי דבני ישראל׃ 10 כמא די־פקיד יהוה את משה כן עבדו בנת צלפחד׃ 11 והואה מחלה ותרצה וחגלה ומלכה ונועה בנת צלפחד לבני אחי אבוהן׃ 12 לנשין׃ מזרעת בני מנשה בר־יוסף הוון לנשין והות אחסנתהן על־שבטא דאבוהן׃ 13 אלין פקודיא ודינא די פקד יהוה ביד־רמשה לות־בני ישראל במישריא דמואב על ירדנא דיריחו׃

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

Et dixerunt, Domino meo præcepit Dominus ut sorte daret terram in hereditatem filiis Israel; at dominus meus præcepit per Dominum dare possessionem Salphaad fratris nostri filiabus ejus. Itaq; 3 nubentibus filiis alicui de filiis tribuum filiorum Israel, tunc auferetur hæreditas earum de hæreditate patrum nostrorum, & addetur hæreditati tribûs cui nupserint, & de sorte hæreditatis nostræ minuetur. Quinq; ad- 4 venerit jubilæus filiis Israel, tunc addetur hæreditas earum hæreditati tribûs cui nupserint, & de hæreditate tribûs patrum nostrorum minuetur hæreditas earum. Præcepit igitur Moses filiis 5 Israel juxta sermonem Domini, dicens; Recte tribus filiorum Joseph locuta est. Hæc 6 est res quam præcepit Dominus filiabus Salphaad, dicens; Ut placuerit in oculis earum sint in uxores; verumtamen familiæ tribûs patris 7 sui sint in uxores. Ut non circumagatur hæreditas filiorum Israel de tribu in tribum: unusquisque enim filiorum Israel hæreditati patrum suorum adhærebunt. Omnis 8 ideo filia possidens hæreditatem de tribubus filiorum Israel, alicui de familia tribûs patris sui erit in uxorem, ut possideant filii Israel singuli hæreditatem patrum suorum. Et non circumagatur 9 hæreditas de tribu in tribum aliam, sed unusquisq; ex tribubus filiorū Israel hæreditati suæ adhæreant. Sicut præce- 10 pit Dominus Mosi, sic fecerunt filiæ Salphaad. Nupserūt itaq; Maala, et Noa, Egla, Melcha, & Tersa filiæ Sal- 11 phaad filiis patruorum suorū. Iis qui erant de familia filiorum Manassis filii Joseph fuerunt in uxores, pertinuitq; 12 hæreditas earum ad tribū de familia patris earū. Hæc sunt mandata, & judicia quæ præcepit Dominus per manū Mosis filiis Israel in valle Moab 13 juxta Jordanem Jericho.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 * إِنَّ اللَّهَ أَمَرَ سَيِّدَنَا أَنْ يُعْطِيَ الْبَلَدَ نَحْلَةً بِسِهَامٍ بَنِي إِسْرَائِيلَ * وَأُمِرَتْ أَيْضًا بِأَنْ تَدْفَعَ نَحْلَةَ
3 صَلَفْحَادَ أَخِينَا إِلَى بَنَاتِهِ * فَنَخَافُ أَنْ يَصِرْنَ نِسَاءً لِوَاحِدٍ مِنْ أَسْبَاطِ بَنِي إِسْرَائِيلَ * فَيَنْقُصُ
نَحْلَتُهُنَّ مِنْ نَحْلَةِ آبَائِنَا وَيُزَادُ عَلَى حِصَّةِ السِّبْطِ الَّذِي يَتَزَوَّجْنَ مِنْهُ * فَيَكُونُ سَهْمُ نَحْلَتِنَا
4 مَنْقُوصًا * وَلَوْ حَيِ يُوَافِي الْأَطْلَافَ بَنِي إِسْرَائِيلَ * لَتَنْقُصَ حِصَّتُهُنَّ مِنْهُ عَلَى حِصَّةِ السِّبْطِ الَّذِي
5 يَتَزَوَّجْنَ مِنْهُ * وَنَاقِصَةٌ مِنْ حِصَّتِنَا * فَأَمَرَ مُوسَى بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ وَقَالَ لَهُمْ * لَنَعَمْ مَا
6 قَالَ سِبْطُ وُلْدِ يُوسُفَ * وَهَذَا مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ فِي حُكْمِ بَنَاتِ صَلَفْحَادَ * يَتَزَوَّجْنَ بِمَنْ حَسُنَ
7 عِنْدَهُنَّ * لَكِنْ يَجِبُ أَنْ يَكُونَ مِنْ عَشِيرَةِ سِبْطِ أَبِيهِنَّ * حَتَّى لَا تَدُورَ هَذِهِ النَّحْلَةُ لِبَنِي
8 إِسْرَائِيلَ مِنْ سِبْطٍ إِلَى سِبْطٍ * بَلْ يَلْزَمُ كُلُّ سِبْطٍ مِنْهُمْ نَحْلَةَ آبَائِهِ * وَكَذَلِكَ حُكْمُ كُلِّ بِنْتٍ بِرٍّ
نَحْلَةً مِنْ أَسْبَاطِ بَنِي إِسْرَائِيلَ * فَلْتَكُنْ لِأَحَدِ عَشِيرَةِ سِبْطِ آبَائِهَا زَوْجَةً * لِكَيْ يَرِثَ كُلُّ سِبْطٍ
9 مِنْهُمْ نَحْلَةَ آبَائِهِ * وَلَا تَدُورَ أَيُّ نَحْلَةٍ كَانَتْ مِنْ سِبْطٍ إِلَى سِبْطٍ آخَرَ * بَلْ يَلْزَمُ كُلُّ سِبْطٍ مِنْ
10 بَنِي إِسْرَائِيلَ نَحْلَتَهُ * فَصَنَعَ بَنَاتُ صَلَفْحَادَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ مُوسَى * فَصَارَتْ نَحْلَاةُ وَبِرْصَا وَحَجْلَا
11 وَمِلْكَا * وَنُوعَا بَنَاتُ صَلَفْحَادَ أَزْوَاجًا لِبَنِي أَعْمَامِهِنَّ * الَّذِي مِنْ عَشِيرَةِ بَنِي مَنَسَّا بْنِ
12 يُوسُفَ * فَبَقِيَتْ نَحْلَتُهُنَّ فِي عَشِيرَةِ سِبْطِ أَبِيهِنَّ * هَذِهِ الْوَصَايَا وَالْأَحْكَامُ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ بِهَا
13 مُوسَى فِي بَيْدَاءِ مُوآبَ * عَلَى أُرْدُنِّ رِيحَا *

Deus mandavit domino nostro ut regionem per sortes daret in possessionem filiis Israil: & jussum quoque tibi fuit ut daret possessionem Salphehad fratris nostri filiabus ejus. Timemus ergò ne fiant uxo- 3 res cuipiam ex tribubus filiorum Israil, et deficiat possessio earum ex possessione patrum nostrorum, & adjungatur sorti ejus tribûs ex qua nubent, fiatque sors possessionis nostræ manca. Vel saltem cum ad- 4 venerit remissio filiis Israil, manebit omnino pars earum adjecta portioni tribûs ex qua nubent, & demptæ ex portione nostra. Præcepit igitur Musa filiis Israil 5 ex sermone Dei, & ait illis, Rectum est quod dixit tribus filiorum Joseph. Et 6 hoc est quod mandavit Deus in causa filiarum Salphehad; Nubant ei qui placuerit ipsis, sed oportet ut sit ex tribu patrum earum: Ne vagetur hæc possessio 7 inter filios Israil à tribu ad tribum, sed adhæreat unaquæque tribus eorum possessioni patrum suorum. Et simile esto 8 judicium cujusibet filiæ quæ hereditabit possessionem ab aliqua tribu filiorum Israil. Fiat enim alicui ex familia tribûs patrum suorum conjux, ut hereditet quelibet tribus ex eis possessionem patrum suorum, Et non vagetur ulla possessio, quæcunque illa fuerit, ab una tribu ad tribum aliam, sed adhæreat unaquæque tribus ex filiis Israil possessioni suæ. Fecerunt ergò filiæ Salphehad quod præcepit Deus Musæ. Et factæ sunt Mahla, & 15 Tersa, & Hagla, & Melca, & Noa filiæ Salphehad, uxores filiis patruorum suorum, Qui erat ex familia filiorum 12 Manasse filii Joseph: mansitq; possessio earum in familia tribûs patris sui. Ista 13 sunt præcepta & judicia quæ mandavit Dius Musæ in deserto Moab prope Jordanem Riha,

Finis libri quarti, libri videlicet, Numeri filiorum Israil.

Laus Deo perenni & sempiterna.

*سِفْرُ الرَّابِعُ * وَهُوَ سِفْرُ عَدَدِ بَنِي إِسْرَائِيلَ * وَالْحَمْدُ لِلَّهِ دَائِمًا أَبَدًا *

ספר אלה הדברים : א

CAP. I. א

Israel omnem ad Moseh est locutus quæ verba Ista
1 אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל
,Paran inter ,Suph contra planicie in ,deserto in ,Jarden transitu in
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בָּעֲרָבָה מוֹל סוּף בֵּין־פָּארָן
Vodecim .Dizahab & ,Chaseroth & ,Laban & ,Tophel inter &
2 וּבֵין־תֹּפֶל וְלָבָן וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב: אַחַד עָשָׂר
,Barneah Cades ad usque ,Sebie montis via ,Choreb à diebus
יוֹם מֵחֹרֵב דֶּרֶךְ הַר־שֵׂעִיר עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ:
,mensis una in ,mense undecimo in anno quadragesimo in fuit Et
3 וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּעַשְׁתֵּי־עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
præcepit quæ omnia secundùm ,Israel filios ad Moseh est locutus
דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה
regem Sichon eum percussisse Post .eos ad ei Dominus
יְהוָה אֹתוֹ אֲלֵהֶם: 4 אַחֲרֵי הִכּוֹתוֹ אֶת סִיחֹן מֶלֶךְ
,Basan regem Ogb & ,Chesbon in habitans qui ,Emoræorum
הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן וְאֶת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
terra in Jarden transitu in .Edrebi in Astaroth in habitans qui
אֲשֶׁר־יוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרֹת בְּאֶדְרֶעִי: 5 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ
:dicendo ,hanc legem explanare Moseh voluit ,Moab
מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בֵּאֹר אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת לֵאמֹר:
Malium :dicendo ,Choreb in nos ad est locutus noster Deus Dominus
6 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ בְּחֹרֵב לֵאמֹר רַב־
,vobis proficiscimini & vos Vertite .isto monte in habitasse vobis
לָכֶם שֶׁבֶת בָּהָר הַזֶּה: 7 פְּנוּ וְסָעוּ לָכֶם
,solitudine in ,ejus vicinos omnes ad & ,Emoræum montem vertite &
וּבֹאוּ הַר הָאֱמֹרִי וְאֶל־כָּל־שְׁכֵנָיו בָּעֲרָבָה
,Chenahanzi terra ,maris parte in & ,meridie in & ,planicie in & ,monte in
בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבַנֶּגֶב וּבְחוֹף הַיָּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
Vide .Perath flumen ,magnum flumen ad usque Libanon &
וְהַלְּבָנוֹן עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר פְּרָת: 8 רְאֵה
terram possidete & ,ingredimini :terram vestræ faciei ad dedi
נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם אֶת־הָאָרֶץ בֹּאוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ
,Isthae ,Abraham ,vestris patribus Dominus juravit quam
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
dixi Et .eos post eorum semini & ,eis dandum ad ,Jahacob &
וְלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם וּלְזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם: 9 וָאֹמַר
.vos serre solus petere Non :dicendo ,illo tempore in vos ad
אֲלֵכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר לֹא־אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת אֶתְכֶם:
stellæ sicut hodie vos ecce & ,vos multiplicavit vester Deus Dominus
10 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי
.multitudine in cœlorum
הַשָּׁמַיִם לָרֹב:

Versio VULG. LAT.

CAP. I.

1 Hæc sunt verba, quæ locutus est Moyses ad omnem Israel trans Jordanem in solitudine campestri, contra Mare rubrum, inter Pharan & Thophel & Laban & Haseroth, ubi auri est plurimum.
2 Undecim diebus de Horeb per viam montis Seir usq; ad Cadesbarne.
3 Quadragesimo anno, undecimo mense, primâ die mensis, locutus est Moyses ad filios Israel omnia quæ præceperat illi Dominus, ut
4 diceret eis: Postquàm percussit Sehon regem Amorrhæorum, qui habitabat in Hesebon: & Og regem Basan, qui mansit in Astaroth, & in Edrai, Trans Jordanem in terra
5 Moab. Cœpitque Moyses explanare legem, & dicere, Dominus Deus noster locutus est
6 ad nos in Horeb, dicens; Sufficit vobis quod in hoc monte mansistis. Revertimini, & venite ad montem Amorrhæorum, & ad cætera, quæ ei proxima sunt, campestria atque montana & humiliora loca
7 contra Meridiem, & juxta littus Maris, terram Chananæorum, & Libani usque ad flumen magnum Euphraten.
8 En, inquit, tradidi vobis: ingredimini & possidete eam, super qua juravit Dominus patribus vestris, Abraham, Isaac, & Jacob, ut daret illam eis, & semini eorum post eos.
9 Dixique vobis illo in tempo-
10 re, Non possum solus sustinere vos: quia Dominus Deus vester multiplicavit vos, & estis hodiè sicut stellæ cœli, plurimi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Κεφ. α'. CAP. I.

1 (α) Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Μωυσῆς πανσὶ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ κατὰ δύσμας πλησίον τοῦ (β) ἐρυθροῦ θαλάσσης ἀνάμεσον Φαρὰν καὶ Τοφὸλ καὶ Λοβὸν καὶ Αὐλὼν καὶ κλαζομένα. Ἕνδεκα
2 ἡμερῶν ἐκ Χωρὴβ ὁδὸς τοῦ ὄρους Σηὶρ ἕως
3 Κάδης Βαρνῆ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ (γ) τετακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐλάλησε Μωυσῆς πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο
4 κύριος αὐτῷ πρὸς αὐτοὺς, Μετὰ τὸ παταξαι (δ) Σηὼν βασιλέα (ε) Ἀμορραίων τὸν κατοικοῦντα ἐν Ἐσεβὼν, καὶ τὸν Ὤγ βασιλέα τοῦ Βασὰν τὸν κατοικοῦντα ἐν Α-
5 σταρὼθ καὶ ἐν (ζ) Ἐδραὶν, Ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῇ Μωὰβ, ὑπέξαρο Μωυσῆς
6 διασαφῆσαι τὸν νόμον τοῦτον, λέγων, Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Χωρὴβ, λέγων, Ἱκανόν σοι ὑμῖν κατοικεῖν ἐν
7 τῷ ὄρει τούτῳ. Ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς ὄρος Ἀμορραίων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς πλησίον Ἀραβα, εἰς ὄρος καὶ πεδίον, καὶ πρὸς λίβα, καὶ παραλίαν γῆς Χαναναίων, καὶ Ἀντιλιβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ (η) μεγάλου ποταμοῦ Εὐ-
8 φράτου. Ἴδετε, (θ) παραδέδωκεν ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν, (ι) εἰσπορεύεσθε κληρονομῆσατε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τῷ Ἀβραὰμ, (κ) καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ, δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν
9 μετ' αὐτοὺς. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ
10 καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, Οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς. κύριος ὁ θεὸς (λ) ὑμῶν ἐπληθύνεν ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ ἐστε σήμερον ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

MS. A. Δαλεγόμενον. (α) Καὶ ἔτοι (β) ἐρυθρᾶς (*) ἀναμέσον (γ) τετρακοσιοστῷ (δ) τὸν Σηὼν (ε) τῶν Ἀμορραίων (ζ) Ἐδραείν, (η) μεγάλου Ἐυφράτου. (θ) παραδέδωκα (ι) εἰσηδύσεις (κ) καὶ τῷ Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰακὼβ, (λ) ἡμῶν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܠܝܢ ܡܠܬܐ *
* ܕܡܠܠ ܡܫܐ ܠܟܠܗ ܝܫܪܐܝܠ *
* ܒܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܒܡܕܒܪܐ ܩܕܡ ܣܘܦ ܒܝܢ ܦܪܢ ܘܒܝܢ ܬܦܠ ܘܠܒܢ ܘܚܨܪܘܬ ܘܕܝ ܕܗܒ ܐܚܕ ܥܣܪ ܝܘܡ ܡܢ ܚܪܒ ܐܪܚܐ ܕܛܘܪ ܣܥܝܪ ܥܕ ܩܕܫ ܒܪܢܥ ܘܗܘܐ ܒܫܢܬܐ ܐܪܒܥܝܢ ܒܥܣܪܬܝ ܥܣܪ ܝܪܚܐ ܒܚܕ ܠܝܪܚܐ ܡܠܠ ܡܫܐ ܠܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܟܠ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܢܬܗ ܠܗܘܢ ܒܬܪ ܕܡܚܐ ܠܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܪܝܐ ܕܝܬܒ ܒܚܫܒܘܢ ܘܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܒܫܢ ܕܝܬܒ ܒܥܫܬܪܘܬ ܒܐܕܪܥܝ ܒܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܒܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ ܨܒܐ ܡܫܐ ܠܦܫܩ ܠܡܦܠܓ ܢܡܘܣܐ ܗܕܐ ܠܡܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝܢ ܡܠܠ ܠܢ ܒܚܪܒ ܠܡܐܡܪ ܪܒ ܠܟܘܢ ܕܬܬܒܘ ܒܗܪ ܗܕܐ ܦܢܘ ܘܣܥܘ ܠܟܘܢ ܘܐܬܘ ܠܪ ܐܡܪܝܐ ܘܠܟܠ ܫܟܢܘܗܝ ܒܥܪܒܬܐ ܒܛܘܪ ܘܒܫܦܠܬܐ ܘܒܢܓܒ ܘܒܚܘܦ ܝܡܐ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢܝ ܘܠܒܢܢ ܥܕ ܢܗܪܐ ܪܒܐ ܢܗܪ ܦܪܬ ܚܙܐ ܝܗܒܬ ܩܕܡܟܘܢ ܥܠܘ ܘܬܪܬܘ ܠܐܪܥܐ ܕܝܘܪܬܐ ܕܡܠܠ ܝܗܘܐ ܠܐܒܗܬܟܘܢ ܠܐܒܪܗܡ ܠܝܨܚܩ ܘܠܝܥܩܘܒ ܠܡܬܠ ܠܗܘܢ ܘܠܙܪܥܗܘܢ ܒܬܪܝܗܘܢ ܘܐܡܪ ܠܐ ܡܫܟܠ ܐܢܐ ܠܒܕܝ ܡܫܐ ܠܡܢܣܐ ܠܟܘܢ ܠܐ ܐܢܐ ܡܫܟܠ ܠܡܢܣܐ ܠܟܘܢ ܠܒܕܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܐܣܓܝ ܠܟܘܢ ܘܗܢܘ ܗܝܘܡ ܟܟܘܟܒܝ ܫܡܝܐ ܠܪܘܒ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܗܪܒܗ ܠܟܘܢ ܘܗܢܘ ܗܝܘܡ ܟܟܘܟܒܝ ܫܡܝܐ ܠܪܘܒ

REPETITIO LEGIS, LIBER QUINTUS LEGIS.

CAP. I.

1 Hi autem sunt sermones quos dixit Moses ad universum Israelem cis Jordanem, in deserto, in Araba, è regione Suph, inter Pharan, & Beth-tophel, & Libanum, & Hasroth, & Dizahab, Itinere undecim dierum
2 ab Horib versùs montem Seir, & usque ad Recem superbam. Et factum est anno qua-
3 dragesimo, mense undecimo, primo die mensis, ut loqueretur Moses cum filiis Israel omnia quæ præceperat ei Dominus de ipsis:
4 Postquam interfecerunt Sihon regem Amorræorum qui habitabat in Hesbon, & Og regem Mathuin qui habitabat in Astaroth & in
5 Ardei: Cis Jordanem in terra Moab, cœpit Moses explanare legem istam, ac dicere; Dominus Deus noster dixit nobis in Ho-
6 rib, Sat supérque mansistis in monte isto:
7 Convertimini, & discedentes ingredimini ad montem Amoræorum & ad omnia loca illi circunjacentia, ad Araba, & ad montem, & ad vallem, & ad Meridiem, & ad
8 oras maritimas, terram Chananæorum, & Libanum, usque ad fluvium magnum, fluvium Euphratem. Videte quòd dederim ante
9 vos terram: ingredimini, & possidete terram quam juravit Dominus patribus vestris Abrahæ Isahac & Jacobo daturum se eis & semini eorum post eos. Et dixi vobis in
9 eodem illo tempore, Non possum ego so-
10 lus vos sustinere. Dominus Deus vester vos multiplicavit, & reddidit vos hodiè numerosos quasi stellas quæ in cœlo sunt.

PARAPH. CHALD. cum

תרגום אונקלוס

א

1 אלין פתגמיא די מלל משה עם כל־
ישראל בעברא דירדנא אוכח־
יתהון על־רתבו במדברא ועל־
דארגיוו במישרא לקבל ים־סוף
בפארן אתפלו על־מנא ובחצרות
וארגיוו־על־בסרא ועל־דעברו־
ענל וירתב: מהלך חד־עסר יומין
2 מחורב אורח טורא דשעיר עד רקם
3 גיאה: והוה באר־בעין שנין בחד־
עסר ירחין בחד לירחא מלל משה
עם־בני ישראל ככל די פקיד יי
4 יתיה להון: בתר דמחא ית סיחון
מלכא דאמורא דיתיב בחשבון
וית עוג מלכא דמתן דיתיב
5 בעשתרות באדרעי: בעברא
דירדנא בארעא דמואב שרי משה
פריש ית־אולפן־אורייתא הדא
6 למימר: יי אלהנא מלל עמנא
בחורב למימר סגי־לכון דיתבתון
7 בטורא הדין: אתפנו וטולו לכון
ועולו לטורא דאמורא ולכל־
מערוהי במישרא בטורא ובשפלתא
ובדרומא ובספר ימא ארע
כנענאה ולבנן עד־נהרא רבא נהר
8 פרת: חזו דיתבית קדמיכון ית־
ארעא עולו ואחסינו ית־ארעא די
קים יי לאבהתכון לאברהם ליצחק
ולעקב למתן להון ולבניהון
9 בתריהון: ואמרית לכון בעדנא
ההיא למימר לית אנא יכיל
10 בלחודי לסובלא יתכון: יי אלהכון
אסגי יתכון והא אתיתכון יומא דין
כוכבי שמיא לסגי:

multiplicavit vos: et ecce vos estis hodie sicut stellæ cœli in multitudine.

VERSIONE LATINA.

Targum ONKELOS,

CAP. I.

1 Hæc sunt verba quæ locutus est Moyses cum omni Israel trans Jordanem: corripuit eos eò quod peccaverunt in deserto, & quia irritaverunt Deum in campestribus contra mare rubrum, & in Pharan ubi murmurati sunt adversus manna, & in Aseroth ubi
2 irritaverunt Deum super carnes, & in eo quod fecerunt vitulum aureum. Iter undecim dierum est de Oreb, per viam montis Seir, usque ad
3 Cadesbarne. Et factum est in quadragesimo anno, in undecimo mense primo die mensis, locutus est Moyses cum filis Israel, juxta omnia quæ præceperat Dominus ut diceret
4 eis. Postquam percussit Seon regem Amorræorum, qui habitat in Esebon: & Og regem Basan, qui habitabat in
5 Astharoth in Edraï. Trans Jordanem in terra Moab, cœpit Moyses explanare doctri-
6 nam legis hujus, dicens. Dominus Deus noster locutus est nobiscum in Oreb dicens: Sufficit vobis quòd mansistis in
7 hoc monte. Revertimini & movete castra vestra & ingredimini in montem Amorræi, & in omnia vicinia ejus: quæ sunt in campestribus & in monte, & in humilioribus locis & in austro, & in portu-
8 bus maris: in terram Chananæorũ et Libani, usq; ad fluviũ magnũ qui est fluvi Euphrates. Videte quod tradidi terram in conspectu vestro: Ingredimini & possidete terram, super quam juravit Dominus patribus vestris Abraham Isaac & Jacob ut daret eam illis,
9 et filiis eorum post eos. Et dixi vobis in tempore illo, dicens: Non possum ego solus sustine-
10 re vos. Dominus Deus vester

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

א

1 אלה הדברים אשר דבר משה אל כל־
ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול־
סוף בין פארן ובין תופל ולבן וחצרות
2 ודי זהב: אחד עשר יום מחורב דרך הר־
3 שעיר עד קדש ברנע: ויהי בארבעים שנה
בעשתי עשר חדש באחד לחדש דבר משה
4 אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה אתו
אליהם: אחרי הכתו את סיחון מלך האמרי
אשר יושב בחשבון ואת עוג מלך הבשן
אשר יושב בעשתרת באדרעי: בעבר
5 הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את
6 התורה הזאת לאמר: יהוה אלהינו דבר אלינו
בחרב לאמר רב לכם שבת בהר הזה:
7 פנו וסעו לכם ובאו הר האמרי ואל כל־
שכניו בערבה בהר ובשפלה ובנגב ובחוף
8 הים ארץ הכנעני והלבנון עד הנהר הגדול
נהר פרת: ראו נתתי לפניכם את־הארץ
בואו ורשו את־הארץ אשר נשבע יהוה
לאבתיכם לאברהם ליצחק וליעקב לתת
9 להם ולזרעם אחריהם: ואמר אליכם בעת
10 ההוא לאמר לא־אוכל לבדי לשאת אתכם:
יהוה אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום
כוכבי השמים לרב:

VERSIO SAMARITANA.

א

1 אלה הדברים אשר דבר משה אל כל־
ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול־
סוף בין פארן ובין תופל ולבן וחצרות
2 ודי זהב: אחד עשר יום מחורב דרך הר־
3 שעיר עד קדש ברנע: ויהי בארבעים שנה
בעשתי עשר חדש באחד לחדש דבר משה
4 אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה אתו
אליהם: אחרי הכתו את סיחון מלך האמרי
אשר יושב בחשבון ואת עוג מלך הבשן
אשר יושב בעשתרת באדרעי: בעבר
5 הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את
6 התורה הזאת לאמר: יהוה אלהינו דבר אלינו
בחרב לאמר רב לכם שבת בהר הזה:
7 פנו וסעו לכם ובאו הר האמרי ואל כל־
שכניו בערבה בהר ובשפלה ובנגב ובחוף
8 הים ארץ הכנעני והלבנון עד הנהר הגדול
נהר פרת: ראו נתתי לפניכם את־הארץ
בואו ורשו את־הארץ אשר נשבע יהוה
לאבתיכם לאברהם ליצחק וליעקב לתת
9 להם ולזרעם אחריהם: ואמר אליכם בעת
10 ההוא לאמר לא־אוכל לבדי לשאת אתכם:
יהוה אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום
כוכבי השמים לרב:

TEXT. ET VERSIONIS SAM.

Translatio Latina.

CAPUT I.

1 Hæc sunt verba quæ locutus est Moses universo Israeli trans Jordanem in deserto, in planicie appositâ mari rubro, inter Pharan, & inter Thophel, & Laban & Haseroth, & aurifodinas;
2 Undecim dies sunt ab Horeb per viam montis (a) Seir usq; Cades-Barne. Factum; est
3 in anno quadragesimo, undecimo mense, in prima mensis, ut loquereur Moses filiis Israel secundùm omnia quæ præceperat ei Dominus ad eos.
4 Postquam (b) percussit Sihon regem Amorrhæorũ qui habitabat in Hesebon, & Og regem (c) Basan qui habitabat in Astaroth in Edrai: Trans
5 Jordanem, in terra Moab (d) cœpit Moses explicare legem hanc, dicens; Dominus Deus
6 noster locutus est nobis in Horeb in hunc modum; Sufficiat vobis habitasse in monte
7 ista, Revertimini & proficiscimini, & ite in montem Amorrhæorum, & in omnem (e) vicinitatem ejus; in solitudinem, in montem, & in planitiem, ad Meridiem, & ad
8 litus maris in terrã Chanaan, & Libani, usque ad fluvium magnũ, fluviũ Euphratẽ. Videte, tradidi in conspectu vestro terrã quã juravit patribus vestris, Abrahã, Isaac, & Jacob, me daturum semini eorum post eos.
9 Locutus sum etiam vobis in illo tempore, dicens; Non potero solus ferre vos. Dominus
10 Deus vester multiplicavit vos. Ecce enim estis hodie sicut stellæ cœli præ multitudine.

VER. SAM. (a) Gathlah (b) occidit (c) Batanæ (d) jus habuit (e) habitationem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

IN NOMINE DEI MISERICORDIS & clementissimi.

Liber quintus, nempe Liber Repetitionis.

CAP. I.

* بسم الله الرحمن الرحيم *

* السفر الخامس * وهو سفر الاستثناء *

* الفصل الاول *

1 *هذه المخاطبات التي كلم بها موسي بني اسرايل في عبر الاردن في البرية البيداء مقابل العلم
2 بين فاران وبين توفل ولابان وحصيروت ودي الذهب مسافة احد عشر يوما من حوريب على
3 طريق جبل سعير الي رقيم برنيع فلما كان في سنة اربعين في الاول من الشهر الحادي عشر
4 كلم موسي بني اسرايل بما امره الله به اليهم بعد فتحه لبلد سيحون ملك الاموريين المقيم
5 بحسبون وعوج ملك البنية المقيم في عشاروت في ادرعات في عبر الاردن في بلد ماب امعن
6 موسي في بيان هذه الشريعة قايلا الله ربنا قال لنا في حوريب حسبكم المقام في هذا البر ولوا
7 وارحلوا وادخلوا الي جبل الاموري وجميع جيرانه في العرو والجبل والسهل والدارم
8 وساحل البحر بلد الكنعانيين ولبنان الي النهر الكبير نهر الفرات وانظروا اني قد جعلت
البلد بين ايديكم اصعدوا وحوزوه كما اقسم الله لاباييكم ابراهيم واسحاق ويعقوب ان يعطيهم
9 اياه ونسلهم بعدهم وقلت لكم في ذلك الوقت لا استطيع وحدي ان احملكم
10 اذ الله ربكم كثركم فهوذا انتم اليوم كالكواكب السماء كثير *

Hæc sunt colloquia quibus allocutus est Musa filios Israel trans Jordanem, in deserto horrido, è regione maris rubri, inter Pharan, & inter Tophel, & Laban, & Hasrath, & Di-dahab, Itinere undecim
2 dierum ab Horib, per viam montis Seir ad Racim Bayni. Cùm igitur fuisset in anno
3 quadragesimo, in prima mensis undecimi, allocutus est Musa filios Israël de his quæ præceperat ei Deus ad ipsos, Post ex-
4 pugnatam ab eo regionem Sihon regis Amorræorum commorantis in Hesbon, & Og regis Bathuæ commorantis in Astaroth in Adreath: Trans Jordanem, in regione
5 Moab, exorsus est Moses declarationem hujus Legis, dicens; Deus Dominus no-
6 ster dixit nobis in Horib; Sufficit vobis mora quam fecistis in hoc deserto, Rever-
7 timini, & discedite, atque ingredimini ad montem Amarei, omnesque vicinos ejus, in vallem, & montem, & planitiem, & Meridiem, & oram maritimam, regionem Chananæorum, & Libanum, usque ad flu-
8 men magnum, flumen Euphratem. Et videte quòd jam posuerim regionem inter manus vestras, ascendite et possidete eam, quam juravit Deus patribus vestris Abrahamo Isaac & Jacobo se daturum eam ipsis & stirpi eorum post ipsos. Et dixi vo-
9 bis in illo tempore; Non valeo solus sustinere vos. Cùm Deus Dominus vester
10 vos multiplicaverit; ecce enim vos hodie adæquatis stellas cœli numero.

ספר אלה הדברים: א

11 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם יֹסִף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם:
12 אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְריבֲכֶם: 13 הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים ונבנים
14 וְיֹדְעִים לְשִׁבְטֵיכֶם וְאֲשִׂמֵם בְּראשֵׁיכֶם: וְתַעֲנוּ אֹתִי וַתֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת:
15 וָאֶקַּח אֶת רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְיֹדְעִים וָאֶתֵּן
אוֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת
וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת וְשֹׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם:
16 וָאֲצַוֶּה אֶת שֹׁפְטֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר שָׁמוֹעַ
בֵּין אֲחֵיכֶם וּשְׁפַטְתֶּם צֶדֶק בֵּין אִישׁ וּבֵין אָחִיו
וּבֵין גֵּרוֹ: 17 לֹא תַכִּירוּ פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כַּקָּטֹן
כַּגָּדוֹל תִּשְׁמָעוּן לֹא תָגוּרוּ מִפְּנֵי אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט
לֵאלֹהִים הוּא וְהַדָּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תַּקְרִבוּן אֵלַי
וּשְׁמַעְתִּיו: 18 וָאֶצַּוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִיא אֵת כָּל
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן: 19 וְנִסָּע מֵחֹרֵב וַנֵּלֶךְ
אֵת כָּל הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר רְאִיתֶם דֶּרֶךְ
הַר הָאֱמֹרִי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וַנָּבֹא עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ: 20 וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּאתֶם
עַד הַר הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ:
21 רְאֵה נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ אֶת הָאָרֶץ עֲלֵה
רֵשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ
אַל תִּירָא וְאַל תֵּחָת: 22 וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כֻּלְּכֶם
וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ לָנוּ אֶת
הָאָרֶץ וְיָשִׁבוּ אֹתָנוּ דָּבָר אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַעֲלֶה בָהּ וְאֶת
הֶעָרִים אֲשֶׁר נָבֹא אֲלֵיהֶן:

Versio VULG. LAT.

11 (Dominus Deus patrum vestrorum addat ad hunc numerum multa millia, et benedicat vobis, sicut locutus est.)
12 Non valeo solus negotia vestra sustinere, & pondus ac
13 jurgia. Date ex vobis viros sapientes & gnaros, & quorum conversatio sit probata in tribubus vestris, ut ponam eos
14 vobis principes. Tunc respondistis mihi, Bona res est,
15 quam vis facere. Tulíque de tribubus vestris viros sapientes & nobiles, et constitui eos principes, tribunos, & centuriones, & quinquagenarios ac decanos, qui docerent vos fin-
16 gula. Præcepíque eis, dicens; Audite illos, & quod justum est judicate; sive civis sit ille,
17 sive peregrinus. Nulla erit distantia personarum, ità parvum audietis ut magnum: nec accipietis cujusquam personam, quia Dei judicium est. Quòd si difficile vobis visum aliquid fuerit, referte ad me,
18 & ego audiam. Præcepíque omnia quæ facere deberetis.
19 Profecti autem de Horeb, transivimus per eremum terribilem & maximam, quam vidistis, per viam montis Amorrhæi, sicut præceperat Dominus Deus noster nobis, Cùmq; venissemus in Cadesbarne, Dixi vobis; Venistis
20 ad montem Amorrhæi, quem Dominus Deus noster datu-
21 rus est nobis. Vide terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi: ascende & posside eam, sicut locutus est Dominus Deus noster patribus tuis: noli time-
22 re, nec quidquam paveas. Et accessistis ad me omnes, atq; dixistis; Mittamus viros qui considerent terram: & renuntient per quod iter debeamus ascendere, & ad quas pergere civitates.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

11 Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν προσθείη ὑμῖν ὡς ἐστὶ χιλιοπλασίως, καὶ εὐλογήσαι
12 σε ὑμᾶς καθὼς ἐλάλησεν ὑμῖν. Πῶς δυνήσομαι (μ) μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν καὶ τὴν ὑποστασιν ὑμῶν καὶ τὰς ἀντιλογί-
13 ας ὑμῶν; Δότε ἑαυτοῖς ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν,
καὶ (ν) καταστήσω ἐφ' ὑμῶν ἡγουμένους ὑμῶν.
14 Καὶ ἀπεκρίθητέ μοι, καὶ εἴπατε, Καλὸν τὸ
15 ῥῆμα ὃ ἐλαλήσας ποιῆσαι. Καὶ ἔλαβον τοὺς ἡγουμένας τῶν φυλῶν ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς, καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγουμένους ἐφ' ὑμῶν χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ πεντηκοντάρχους, (ξ) καὶ δεκάρχους, καὶ γραμμα-
16 τοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν. Καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, Διακούετε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ (ο) κρίνετε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρὸς, καὶ ἀναμέσον (π) ἀδελ-
17 φοῦ, καὶ ἀναμέσον προσωπου καὶ προσωπου. Οὐκ (ρ) ἐπιγνώσῃ προσωπον ἐν κρίσει, καθὼς τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγα κρινεῖς, οὐ μὴ ὑποστείλῃ προσωπον ἀνθρώπου, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστι. καὶ τὸ ῥῆμα (σ) ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ ἀφ' ὑμῶν, ἀνοίσετε αὐτὸ πρὸς ἐμὲ, καὶ ἀ-
18 κούσομαι αὐτοῦ. Καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ (τ) ἐκείνῳ πάντας τοὺς λόγους,
19 οὓς ποιήσετε. Καὶ ἀπαρθέντες (υ) ἐκ Χωρὴβ ἐπορεύθημεν πᾶς τὴν ἔρημον ἡ μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην, ἣν εἴδετε, ὁδὸν ὄρους τοῦ Ἀμορραίου, καθὼς ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῖν ἡμῖν, καὶ ἤλθομεν ἕως Κάδης
20 Βαρνή. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς, Ἦλθατε (φ) ἕως τοῦ ὄρους τοῦ Ἀμορραίου, (χ) ὃ κύριος ὁ
21 θεὸς ἡμῶν δίδωσιν (ψ) ὑμῖν. Ἴδετε, (ω) προσέδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν γῆν, ἀναβαντες (α) κληρονομήσατε ὃν τρόπον εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμῖν.
22 μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ δειλιάσητε. Καὶ προσηλθατέ μοι πάντες, καὶ εἴπατε, Ἀποστείλαμεν ἄνδρας προτέρους ἡμῶν, καὶ ἐρευνήσατωσαν ὑμῖν τὴν γῆν, καὶ ἀναγγειλάτωσαν ἡμῖν ἐπὸ πρίαν τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς πόλεις ἃς (β) εἰσπορευσόμεθα εἰς αὐτάς.

Dominus Deus patrum vestrorum adjiciat vobis sicut est, millies: & benedicat vos, sicut locutus est vobis. 11 *Quomodò potero solus portare molestiam vestram, & pondus vestrum, & contradictiones vestras? Date (d) vobisipsis viros sapi-* 12 *entes & scientes & intelligentes in tribubus vestris: & constituam super vos duces vestros. Et respondistis mihi, & dixistis; Bonum est verbum, quod locutus es facere. Et assumpsi* 13 *ex vobis viros sapientes, & scientes, & intelligentes: et constituì eos præesse super vos, chiliarchos, & centuriones, & quinquagenarios, & magistros (e) judicibus vestris. Et mandavi judicibus vestris in* 14 *tempore illo, dicens; Audite inter fratres vestros, & judicate justè inter virum, & inter fratrem, & inter proselytum ejus. Non agno-* 15 *sces faciem in judicio, juxta eum qui parvus, & juxta eum qui magnus, judicabis: non vereberis faciem hominis, quoniam judicium Dei est. Et verbum quod durum fuerit à vobis, offeretis illud ad me, & audiam illud. Et mandavi vobis in tempore* 18 *illo, omnia verba quæ facietis. Et promoventes è Choreb ivimus* 19 *omne illud desertum magnum, & terribile, quod vidistis, viam montis Amorrhæi, sicut mandavit Dominus Deus noster nobis: & venimus usque Cades Barne. Et dixi ad vos; Venistis* 20 *usque ad montem Amorrhæi, quem Dominus Deus noster dat vobis. Videte, tradidit nobis* 21 *Dominus Deus vester ante faciem vestram, terram: ascendentes hæreditate, quemadmodùm dixit Dominus Deus patrum vestrorum vobis. Nolite terreri, neq; consternari. Et ac-* 22 *cessistis ad me omnes, & dixistis, Mittamus viros priores nobis, et explorent nobis terram, et renuntient nobis responsionem, viam, per quam ascendemus in ea, & civitates, in quas ingrediemur in eas.*

MS.A. (μ) φέρειν μόνος (ν) καταστήσω αὐτὸς ἐφ' ὑμᾶς ἡγουμένους (ξ) καὶ δεκάδαρχους, (ο) κρίνετε (π) τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ (ρ) ἐπιγνώσεσθε (σ) ὃ ἐὰν ᾖ Σκληρὸν ἀφ' (τ) ἐκείνῳ τὸν πάντας λόγους, (υ) ὃν * Σωρὴβ ἐπορεύθημεν (φ) ἕως ὄρους (χ) ὃ ὁ κύριος (ψ) ἡμῖν. (ω) προσέδωκεν κύριος (α) κληρονομεῖτε (β) εἰσπορευόμεθα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

(Dominus Deus patrum vestrorum augeat 11
vos pari numero mille vicibus, & benedi-
cat vobis, quemadmodum dixit vobis.) Quo 12
igitur pacto valeam ego sustinere solus mole-
stiam vestram, & pondus vestrum, & lites
vestras? Eligite vobis viros sapientes, at- 13
què prudentes, & notos tribubus vestris,
& constituam eos præpositos vestros. Et re- 14
spondistis, ac dixistis mihi, Optimus est ser-
mo quem faciendũ dixisti. Et duxi principes 15
tribuũ vestrarum, viros sapientes, & proba-
tos, & constitui eos principes super vos, tri-
bunos, & centuriones, & quinquagenarios,
& decuriones, & Scribas pro tribubus ve-
stris. Præcepi etiã judicib⁹ vestris in eo tem-
pore, & dixi eis, Audite *causas* inter fratres
vestros, & justitiã decernite inter virum &
fratrem ej⁹, atq; hospitẽ ejus. Ne veneramini 17
vultũ *nullius* in judicio: parvum æquè ac ma-
gnum audite: ne formidetis à conspectu vi-
ri *cujuspiam*, quia judicium Dei est. Negoti-
um verò quod vos difficultate superabit, re-
ferte ad me, & audiam illud. Et præcepi vo- 18
bis eodẽ tempore res omnes quas agere de-
bebatis. Profecti itaque de Horib, ambula- 19
vim⁹ per totũ illud desertũ vastũ & horren-
dum quod vidistis in terra montis Amorræ-
rum, quemadmodum præceperat nobis Dñs
Deus noster, & venim⁹ usq; ad Recem super-
bam. Et dixi vobis, Venistis usq; ad montem 20
Amorræorum quem Dñs Deus noster dedit
nobis. Videte quòd dederit Dñs Deus ve- 21
ster in conspectu vestro terram, ascendite
& possidete terram, quemadmodum dixit
vobis Dñs Deus patrum vestrorum: ne for-
midetis, neq; terreamini. Vos autẽ accessistis 22
ad me omnes, & dixistis, Mittam⁹ viros, &
explorent nobis terrã, dcntq; nobis respon-
sum, & indicent nobis viam per quã eundũ
sit nobis, & civitates quas ingredi debeamus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

11 יְיָ אֱלָהֲרֵי אַרְבָּהּ עֲלֵיכוֹן יְתֵיף עֲלֵיכוֹן
בְּוַתְכוֹן אֶלְף זִמְנִין וִיבָרֵךְ יָתְכוֹן
כְּמָא דִי מַלֵּל לְכוֹן : אֵיכְדֵין אֶסּוֹבַר
12 בִּלְחוֹדִי טוּרְחֲכוֹן וְעִסְקֵיכוֹן וְדִינְכוֹן
13 הַבוּ לְכוֹן גַּבְרִין חַכִּימִין וְסוֹכְלְתָנִין
וּמַדְּעִין לְשִׁבְטֵיכוֹן וְאֶמַּנִּנּוּן רֵישִׁין
14 עֲלֵיכוֹן : וַאֲתֵיבְתּוּן וְיָמַרְתּוּן לִי
תַּקִּין פִּתְגָמָא דִי מַלֵּלְתָּא לְמֶעְבַּד:
15 וְדַבַּרִית יָת רֵישֵׁי שִׁבְטֵיכוֹן גַּבְרִין
חַכִּימִין וּמַדְּעִין וְיָתְהוֹן רֵישֵׁין
עֲלֵיכוֹן רַבְּנֵי אַלְפִּין וְרַבְּנֵי מְאָוָתָא
וְרַבְּנֵי חַמְשִׁין וְרַבְּנֵי עַשְׂרָתָן וְסָרְכִין
לְשִׁבְטֵיכוֹן : וּפַקִּרִית יָת דַּיְנֵיכוֹן
16 בְּעִדָּנָא הַהִיא לְמֵימַר שְׁמָעוּ בֵּין
אֲחֵיכוֹן וּתְרַעְיוּן קְשׁוֹט בֵּין גַּבְרָא
וּבֵין אֲחוּהִי וּבֵין גִּיּוֹרֵיהּ : לָא
17 תְּשַׁחְמוּרְעוֹן אַפִּין בְּדִינָא מְלֵי זְעֵירָא
כְּרַבָּא תִּשְׁמְעוּן לָא תְּרַחֲלוּן מִן
קֳדָם גַּבְרָא אֲרֵי דִינָא דַיְיָ הוּא
וּפִתְגָמָא דִי יִקְשֵׁי מִנְּכוֹן תְּקָרְבוּן
לְוָתִי וְאֶשְׁמְעִנֵּיהּ : וּפַקִּרִית יָתְכוֹן
18 בְּעִדָּנָא הַהִיא יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא דִי
תַעְבְּדוּן : וּנְטַלְנָא מֵחוֹרֵב וַהֲלִכְנָא
19 יָת כָּל מַדְבְּרָא רַבָּא וְתִרְעָא הַהוּא
דִי חֲזֵיתוּן אָזֵל טוּרָא דֶאֱמוֹרָאָה
כְּמָא דִי פַקַּד יְיָ אֱלָהָנָא יָתָנָא
20 וַאֲתֵינָא עַד רֻקְמָא נַיָּאָה : וַאֲמַרִית
לְכוֹן אֲתֵיתוּן עַד טוּרָא דֶאֱמוֹרָאָה
21 דִּי יְיָ אֱלָהָנָא יָהִיב לָנָא : חֲזִי דִי יְהִיב
יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמָךְ יָת אַרְעָא סַק
אַחְסַן כְּמָא דִי מַלֵּל יְיָ אֱלָהָא
וְאַבְהַתָּךְ לְדַלְּא תִרְחַל וְלָא תִתְבְּר
22 : וְקָרִבְתּוּן לְוָתִי כֻּלְּכוֹן וַאֲמַרְתּוּן
נְשַׁלַּח גַּבְרִין קֳדָמָנָא וְיֵאלְלוּן לָנָא
יָת אַרְעָא וְיִתְיְבוּן יָתָנָא פִּתְגָמָא
יָת אוֹרְחָא דִי נִסַּק בָּהּ וְיָת קִרְוָיָא
דִי נֵעוֹל לְוָתְהֶן :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

11 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם יֹסִף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃
12 אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וְטָרְדְּכֶם וְרִיבְכֶם׃
13 הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וּנְבֹנִים וִידֻעִים לְשִׁבְטֵיכֶם וַאֲשִׂימֵם רָאשֵׁיכֶם׃
14 וַתַּעֲנוּ אֹתִי וַתֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת׃
15 וָאֶקַּח אֶת רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וִידֻעִים וָאֶתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת וְשֹׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם׃
16 וָאֲצַוֶּה אֶת שֹׁפְטֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר שָׁמוֹעַ בֵּין אֲחֵיכֶם וְשָׁפַטְתֶּם צֶדֶק בֵּין אִישׁ וּבֵין אָחִיו וּבֵין גֵּרוֹ׃
17 לֹא תַכִּירוּ פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כַּקָּטֹן כַּגָּדוֹל תִּשְׁמָעוּן לֹא תָגוּרוּ מִפְּנֵי אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט לֵאלֹהִים הוּא וְהַדָּבָר אֲשֶׁר יִקָּשֵׁה מִכֶּם תַּקְרִבוּן אֵלַי וּשְׁמַעְתִּיו׃
18 וָאֲצַוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃
19 וְנִסְעוּ מֵחֹרֵב וַנֵּלֶךְ אֶת כָּל הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר רְאִיתֶם דֶּרֶךְ הַר הָאֱמֹרִי כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַנָּבֹא עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃
20 וָאֹמַר אֲלֵיכֶם בָּאתֶם עַד הַר הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃
21 רְאֵה נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ אֶת הָאָרֶץ עֲלֵה רֵשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ אַל תִּירָא וְאַל תֵּחָת׃
22 וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כֻּלְּכֶם וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ וְיַחֲקְרוּ לָנוּ אֶת הָאָרֶץ וְיָשִׁבוּ אֹתָנוּ דָּבָר אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַעֲלֶה בָּהּ וְאֶת הֶעָרִים אֲשֶׁר נָבוֹא אֲלֵיהֶן׃

VER. SAM.

11 יהוה אלהי אבתיכם יסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם׃
12 איכה אשא לבדי טרחכם וטרדכם וריבכם׃
13 הבו לכם אנשים חכמים ונבנים וידעים לשבטיכם ואמנם ראשיכם׃
14 ותענו אתי ותאמרו טוב הדבר אשר דברת לעשות׃
15 ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וידעים ואתן אתם ראשים עליכם שרי אלפים ושרי מאות ושרי חמשים ושרי עשרת ושטרים לשבטיכם׃
16 ואצוה את שפטיכם בעת ההוא לאמר שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו ובין גרו׃
17 לא תכירו פנים במשפט כקטן כגדול תשמעון לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלהים הוא והדבר אשר יקשה מכם תקרבון אלי ושמעתיו׃
18 ואצוה אתכם בעת ההוא את כל הדברים אשר תעשון׃
19 ונסעו מחרב ונלך את כל המדבר הגדול והנורא ההוא אשר ראיתם דרך הר האמרי כאשר צונו יהוה אלהינו ונבא עד קדש ברנע׃
20 ואמר אליכם באתם עד הר האמרי אשר יהוה אלהינו נתן לנו׃
21 ראה נתן יהוה אלהיך לפניך את הארץ עלה רש כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך לך אל תירא ואל תחת׃
22 ותקרבון אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחקרו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבוא אליהן׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

11 Dominus Deus patrum vestrorum adjiciat super vos, quemadmodum estis mille vicibus, & benedicat vobis sicut locutus est vobis. Quomodo
12 feram solus negotia vestra, (f) onus vestrum, et lites vestras? Date vobis viros sa-
13 pientes, & intelligentes, & scientes è tribubus vestris, &
16 ponam eos in capita vestra.
14 Respondistis autem mihi, & dixistis; Bona res est quam dixisti faciendam esse. Tunc 15 sumpsi capita tribuũ vestrarum, viros sapientes & scientes, & constitui illos capita super ves; Chiliarchas, Centuriones, Quinquagenarios, & Decuriones, & (g) Præfectos per tribus vestras. Præ-
16 cepi quoque judicibus vestris in tempore illo, dicens; Audite inter fratres vestros, et (h) justè judicetis inter virum & inter fratrem ejus, atque inter peregrinum ejus. Non 17 agnoscetis faciem in judicio: sicut parvum, sic magnum audietis. Non formidabitis faciem cujusquam, nam judicium Dei hoc est: causam autem quæ difficultate vos superabit, ad me deferetis, & illam audiam. Præcepi præterea vobis in tempore illo
18 omnia quæ facturi estis.
19 Postea profecti sumus ex Horeb, et perambulavimus omne hoc desertũ magnũ et formidabile quod vidistis, per viã montis Amorrhæi, sicut præceperat nobis Dominus Deus nostER, & venimus usque Cades-Barne. Tum dixi vobis; 20 Venimus usque in montem Amorrhæi quẽ Dominus Deus nostER tradidit nobis. Vide, 21 dedit Dominus Deus tuus in conspectu tuo terram hanc: Ascende, posside, sicut locutus est Dominus Deus patrum tuorum. Ito, ne timeas, neque pavueas. Et accessistis ad me 22 omnes, & dixistis; Mittamus viros ante nos, et explorent nobis terram, & referant nobis regionem, iter per quod ascendemus ad eam, urbes quoque ad quas veniemus.

VER. SAM. (f) stultitiam vestram, (g) Scribas (h) veritatem

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * واسل الله اله ابائكم ان يزيد فيكم مثلكم الف مرة * ويبارك فيكم كما وعدكم * كيف
12 احمل وحدي تعلكم وقصصكم وخصامكم * ايتوا برجال حكماء فهماء معروفين لاسباطكم * 13
14 اصيرهم رؤساء عليكم * فاجبتموني وقلتم * ما اصلح ان يعمل الامر الذي ذكرته * فاخذت 15
من اسباطكم حكماء معروفين * فجعلتهم رؤساء عليكم * رؤساء الاف * ورؤساء مئين *
ورؤساء خمسين * ورؤساء عشرات * وعرفاء على اسباطكم * وامرت حكامكم في ذلك الوقت 16
وقلت لهم * اسمعوا ما بين اخويكم * واحكموا بالعدل بين الرجل واخيه وضيفه * لا تبينوا 17
الوجوه في الحكم * واسمعوا من الصغير كسماعكم من الكبير * ولا تحذروا احدا * فان الحكم
لله * واي امر صعب عليكم * فارفعوه الي حتى انظر فيه * واوصيتكم في ذلك الوقت بجميع 18
الامور التي يجب ان تعملوها * ثم رحلنا من حوريب * وسرنا الى تلك البرية العظيمة المخوفة التي 19
رايتموها على طريق جبل الاموريين * كما امر الله ربنا * حتى جئنا الى رقيم برنيع * وقلت 20
لكم * قد جئتم الى جبل الاموري الذي الله ربنا معطيناه * انظر قد جعل الله ربك البلد 21
بين يديك * اصعد حره * كما وعدك الله به اله ابائك * لا تخف * ولا تذعر * فتقدم الى كثير 22
منكم فقالوا * نبعث برجال بين ايدينا يرودون لنا البلد * ويردون علينا جوابا عن الطريق
الذي نصعد فيه * والمدن التي ندخل اليها *

Præcedque Deum, Deum patrum vestrorum, ut augeat vos quales estis, mille vicibus, & benedicat vobis sicut pollicitus est vobis. Quonam pacto feram solus pondus 12 vestrum, & historias vestras, & lites vestras? Adducite viros sapientes, intelli- 13 gentes, notos apud tribus vestras, ut faciam eos principes super vos. Et respondistis 14 mihi, et dixistis; Quam consentaneum est ut fiat res ista cujus mentionẽ fecisti. Tuli 15 ergò de tribubus vestris sapientes notos, & constitui eos principes super vos, principes millenorum, et principes centenorũ, & principes quinquagenorum, et principes denorum, & præfectos super tribus vestras. Et præcepi judicibus vestris in illo 16 tempore, & dixi eis; Audite quod fuerit inter fratres vestros, & judicate eum justitia inter virum & fratrem suum, & hospitem suum. Ne agnoscatis vultus in 17 judicio, & audite pusillum quomodo audietis magnum, et ne timeatis quenquam, quia judicium Dei est. Quodcunq; verò negotium difficile vobis fuerit, referte ad me, et considerem illud. Mandavi etiam vos 18 in eo tempore de rebus omnibus quas oportet ut faciatis. Deinde profecti sumus de 19 Horib, & perreximus ad illam solitudinẽ maximam & horrendam quam vidistis secus viã montis Amorræorum, prout mandaverat nobis Deus Dominus noster, donec venissemus ad Racim Barni: Et dixi 20 vobis, Jam devenistis ad montem Amorræi quem Deus Dominus noster dæ̃ us est nobis. Animadverte, jam posuit Dus Do- 21 minus tuus regionem inter manus tuas, ascende, & posside eam ut pollicitus est eam tibi Deus patrum tuorum: ne timeas, neque expavescas. Accesserunt autem ad 22 me multi ex vobis, & dixerunt; Mittamus viros ante nos qui explorent nobis regionem, & reddant nobis responsum de via per quam ascendamus, & urbibus ad quas ingrediamur.

ספר אלה הדברים: א

23 וַיִּיטַב בְּעֵינַי הַדָּבָר וָאֶקַּח מִכֶּם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים
24 אִישׁ אֶחָד לַשֵּׁבֶט: וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ הָהָרָה
25 וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיְרַגְּלוּ אֹתָהּ: וַיִּקְחוּ
בְיָדָם מִפְּרִי הָאָרֶץ וַיּוֹרִדוּ אֵלֵינוּ וַיָּשִׁבוּ
אֹתָנוּ דָּבָר וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
26 נֹתֵן לָנוּ: וְלֹא אֲבִיתֶם לַעֲלֹת וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם: וַתֵּרָגְנוּ בְּאָהֳלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׂנְאַת
27 יְהוָה אֹתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְתִתֵּנוּ בְּיַד
28 הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידֵנוּ: אָנָה אֲנַחְנוּ עֹלִים אַחֵינוּ
הִמַּסּוּ אֶת־לְבָבֵנוּ לֵאמֹר עַם גָּדוֹל וְרַם מִמֶּנּוּ
עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת בַּשָּׁמָיִם וְגַם בְּנֵי עֲנָקִים
29 רָאִינוּ שָׁם: וָאֹמַר אֲלֵכֶם לֹא תַּעַרְצוּן וְלֹא תִירְאוּן
30 מֵהֶם: יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם הוּא
יִלָּחֶם לָכֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אִתְּכֶם בְּמִצְרַיִם
31 לְעֵינֵיכֶם: וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר נְשָׂאֲךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא־אִישׁ אֶת־בְּנוֹ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
32 אֲשֶׁר הֲלַכְתֶּם עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה: וּבַדָּבָר
33 הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הַהֹלֵךְ
לִפְנֵיכֶם בַּדֶּרֶךְ לָתוּר לָכֶם מָקוֹם לַחֲנֹתְכֶם
בָּאֵשׁ לַיְלָה לְרָאֹתְכֶם בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָהּ וּבֶעָנָן
יוֹמָם: וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם
31 וַיִּקְצֹף וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר: אִם־יִרְאֶה אִישׁ בָּאֲנָשִׁים
36 הָאֵלֶּה הַדּוֹר הָרָע הַזֶּה אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לָתֵת לַאֲבֹתֵיכֶם: זוּלָתִי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הוּא
יִרְאֶנָּה וְלוֹ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ בָּהּ וּלְבָנָיו יַעַן
אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה:

viros duodecim vobis ex cæpi & verbum meis oculis in suis bonum Et
tribui unum virum
montem in ascenderunt & se verterunt Et
cæperunt Et eam exploraverunt & Eschol torrentem ad usque venerunt &
retulerunt & nos ad fecerunt descendere & terræ fructu de sua manu in
nostri Deus Dominus quam terra Bona : dixerunt & verbum nobis
Domini os irritastis & ascendere voluistis non Et obis dans
edio In : dixistis & vestris tentorii in murmurastis Et vestri Dei
manu in nos dinam ad Ægypti terra de nos eduxit nos Domini
nostri Fratres descendentes nos Quo nos faceret perdere ut Emorræi
nobis prælatus & magnus Populus : dicendo nostrû cor liquefecerunt
Hanachim filios etiam & cœlos in munitæ & magnæ urbes
timeatis neque frangimini Ne : vos ad dixi Et ibi vidimos
ipse : vestros certissimus ad ambulans vester Deus Dominus eis ab
Ægypto in vobiscum fecit quæ omnia juxta vobis pugnabit
Dominus te portavit quia vidisti quod deserto in Et vestris oculis in
vir portat quemadmodum tuus Deus
ista ita in suû filiû
vestro in Et istum locum ad usque vos venire ad usque ambulastis quæ
Eu tem vestrum Deum Dominum in credentes vos non ipso
vias vestras explorandâ ad via in vobis coram
nube in & eis in ambulaveris quæ via in vos faciendâ videre ad nocte igne in
; vestrorû verborû vocem Dominus audivit Et interdiu
vitis in vir viderit Si : dicendo juravit & ira fervebit &
juravi quam bonam terram istius malæ generationis istis
ipse : Jephunneh filium Caleb Præter vestris patribus dantem ad
eo, ejus filiis & eis in calcavit quæ terram dabo ei & eam videbit
Dominum post complevit quòd

Versio VULG. LAT.

23 Cùmq; mihi sermo placuisset, misi ex vobis duodecim viros, singulos de tribubus suis.
24 Qui cùm perrexissent, et ascendisseot io montana, venerunt usq; ad Vallem botri: et conspiratâ terrâ,
25 Sumentes de fructib° ejus, ut ostenderent ubertatẽ, attulerũt ad nos, atque dixerunt; Bona est terra, quã Domin° De° noster datu-
26 rus est oobis. Et noluistis ascendere, sed increduli ad ser-
27 monẽ Domini Dei nostri Murmurastis in taberoaculis vestris, atque dixistis; Odit nos Domin°, et idcircò eduxit nos de terra Ægypti, ut traderet nos in manu Amorrhæi, atque
28 deleret. Quò ascendim°? nuntii terruerunt cor nostrũ, dicentes; Maxima multitudo est, et nobis staturâ proceriores: urbes magnæ, et ad cœlum usq; munitæ, filios Enacim vidim°
29 ibi. Et dixi vobis, Nolite me-
30 tuere, nec timeatis eos. Domin° Deus, qui ductor est vester, pro vobis ipse pugnabit, sicut fecit in Ægypto cuoctis vi-
31 dentib°. Et in solitudine (ipse vidisti) portavit te Dominus Deus tu°, ut solet homo gestare parvulũ filiũ suũ, in omni via per quam ambulastis, do-
32 nec veniretis ad locũ istũ. Et nec sic quidẽ credidistis Do-
33 mino Deo vestro, Qui præcessit vos in via, et metatus est locum in quo tentoria figere deberetis, nocte osteodens vobis iter per ignẽ, & die per
34 columnam nubis. Cùmq; audisset Dominus vocẽ sermonum vestrorum, irat° juravit
35 & ait, Non videbit quisquam de hominibus generationis hujus pessimæ terram bonã quam sub juramento pollici-
36 tus sum patribus vestris: Præter Caleb filium Jephone. Ipse enim videbit eam, et ipsi dabo terram, quam calcavit, & filiis ejus, quia secutus est Dominum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

23 Καὶ ἤρεσεν (γ) ἐνώπιόν μου τὸ ῥῆμα. καὶ
ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἄνδρας, ἄνδρα ἐ-
24 κατὸν ἐκ φυλῆς. Καὶ ἐπιστρεψάντες ἀνέβησαν
εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἦλθοσαν ἕως φάραγγος βό-
25 τρυος, καὶ κατασκέψασαν αὐτήν. Καὶ (δ)
ἐλάβοσαν ἐν ταῖς χερσὶν ἀνῶν ἀπὸ τῶν
καρπῶν τῆς γῆς, καὶ κατήνεγκαν πρὸς (ε)
ἡμᾶς, καὶ ἔλεγον, Ἀγαθὴ ἡ γῆ, ἣν κύριος ὁ
26 θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν. Καὶ οὐκ ἠθελή-
σατε ἀναβῆναι, ἀλλ' ἀπειθήσατε τῷ ῥήμα-
27 τι κυρίου τοῦ θεοῦ (ζ) ἡμῶν. Καὶ διεγογγύζετε
ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν, καὶ εἴπατε, Διὰ τὸ
μισεῖν κύριον ἡμᾶς, ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ
γῆς Αἰγύπτου παραδοῦναι ἡμᾶς (η) εἰς χεῖ-
28 ρας Ἀμορραίων, ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς. Πῦ
ἡμεῖς ἀναβαίνομεν; οἱ δὲ ἀδελφοὶ ὑμῶν ἀπ-
έκοψαν τὴν καρδίαν ὑμῶν, λέγοντες, Ἔθνος
μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον
ἡμῶν, καὶ πόλεις μεγάλαι καὶ τετειχισμέναι
ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ δὲ υἱῶν γιγάντων ἑωρά-
29 καμεν ἐκεῖ. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς, Μὴ πτη-
30 χῶσθε, μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν. Κύριος
ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ
προσώπου ὑμῶν, αὐτὸς συμπολεμήσει
αὐτοῖς ὑμῶν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν
31 ὑμῖν ἐν γῇ (θ) Αἰγύπτῳ, Καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ
ταύτῃ, ἣν. (ι) εἴδετε, ὁδὸν ὅρκις τοῦ Ἀμορ-
ραίου ὡς προφορεῖται σε κύριος ὁ θεὸς σου,
(κ) ὡς εἴτις προφορεῖται ἄνθρωπος τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν ἡ (λ) ὁδὸν εἰς ἣν ἐπο-
32 ρεύθητε ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον οὗτον. Καὶ
ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐπιστεύσατε κυρίῳ
33 τῷ θεῷ (μ) ὑμῶν, Ὃς προπορεύεται πρό-
τερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἐπιλέγων ὑμῖν τό-
πον, ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτὸς, δεικ-
νύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ' ἣν πορεύεσθε (ρ)
34 ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐν νεφέλῃ ἡμέρας. (ξ) Καὶ ἤκου-
σε κύριος τῆς φωνῆς τῶν λόγων (ο) ὑμῶν,
35 καὶ προσῳμόσθη ὄμοσε, λέγων, Εἰ ὀψεῖταί
τις τῶν ἀνδρῶν τούτων τῆς (π) γῆς ἀγαθῆς
ταύτης, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
36 Πλὴν Χαλεβ υἱὸς Ἰεφοννὴ, οὗτος ὀψε-
ται αὐτὴν, καὶ τούτῳ δώσω τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐπάτησε, καὶ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν
τὰ πρὸς κύριον.

MS. A. (γ) ἐνώπιόν μου (δ) ἔλαβον (ε) ὑμᾶς, (ζ) ὑμῶν. (η) εἰς
ταῖς χεῖρας τῶν Ἀμορραίων, ἐξολεθρεῦσαι (θ) Αἰγύπτῳ κατ' ὀφθαλμὸς
αὐτῶν, καὶ ἐν (ι) εἴδετε ὡς ἐπροφορήσεν σε (κ) ὡσεὶ προφορεῖται
(λ) ὁδὸν ἣν (μ) ὑμῶν, Ὃς πορεύε (ν) ὐ αὐτῇ, (ξ) καὶ ὡς ἤκουσεν

Et placuit coram me verbum. Et 23
sumpsi ex vobis duodecim viros, singulos viros ex unaquaque tribu. Qui conversi conscen- 24
derunt montem, & ascenderunt usque ad torrentem Botri, & exploraverunt ter-
ram. Et sumentes manibus suis de fructi- 25
bus terræ, attuleruot ad nos, & respon-
sum dederunt nobis, dicentes; Bona est ad-
modum terra quam dat nobis Domious De-
us noster. At noluistis ascendere, sed ex- 26
asperâstis verbum oris Domini Dei nostri,
Et murmurantes de tabernaculis vestris, di- 27
xistis, Quia odit nos Dominus, eduxit nos
de terra Ægypti ut traderet nos io manum
Amoræorum, & perderet nos. Quò ascende- 18
mus oos? fratres nostri fregeruot cor no-
strum, & dixerunt nobis, Populus ille major
& excelsior ac fortior nobis est, & civitates
maximæ sunt, & vallatæ usque ad cœlum,
quin & filios gigantum vidimus illic. Et 29
dixi vobis, Ne timeatis, neque formidetis
eos: Dominus Deus vester incedit aote vos, 30
& ipse pugnabit pro vobis, juxta omnia
quæ fecit vobiscum, in Ægypto, vobis spe-
ctantib°, Et in deserto: vidistis enim quòd 31
nutrierit vos Dñs De° vester, sicut nutrit vir
filiũ suum, in tota terra per quam ivistis, do-
nec veniretis io locum istum. Et ne per hunc 32
quidem sermonem credebatis in Dñm Deũ
vestrum, Qui incedebat ante vos in via, ut 33
præpararet vobis locum io quo castra figere-
tis. Igne noctu indicavit vobis viam per quã
incederetis, & nube interdiu. Audivit autẽ 34
Dñs vocẽ verborũ vestrorum, & iratus jura-
vit, ac dixit; Non videbit ullus homioum 35
istorum, generationis hujus pessimæ, terram
bonam quam juravi me daturum patribus eo-
rum. Noonisi Caleb filius Jophana videbit 36
illam, & ipsi dabo terram quam perambu-
lavit, & filiis ejus, eò quòd perfectè se-
cutus sit Dominum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 ܘܛܒ ܠܥܝܢܝ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ܘܣܒܬ ܡܢܟܘܢ ܬܪܥܣܪ ܓܒܪܐ ܚܕ ܠܫܒܛܐ ܚܕ ܠܫܒܛܐ ܚܕ ܓܒܪܐ ܬܪܥܣܪ ܡܢܟܘܢ ܘܣܒܬ ܘܛܒ
24 ܘܐܬܦܢܘ ܘܣܠܩܘ ܠܛܘܪܐ ܗܢܘܢ ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܕܐܦܝܩܐ ܕܒܛܪܝ ܘܚܦܝܘ ܗܢܘܢ ܘܐܬܦܢܘ ܘܣܠܩܘ ܠܛܘܪܐ ܗܢܘܢ
25 ܘܐܬܘ ܥܕ ܢܚܠ ܐܫܟܘܠ ܘܚܦܝܘ ܠܗ. ܘܣܒܘ ܡܢ ܦܐܪ ܐܪܥܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܘܐܬܘ ܠܘܬܢ ܘܐܡܪܘ ܛܒܐ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝܢ ܝܗܒ ܠܢ.
26 ܘܠܐ ܨܒܝܬܘܢ ܠܡܣܩ ܘܡܪܪܬܘܢ ܠܦܘܡ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝܢ ܘܐܡܪܬܘܢ ܒܣܢܝܐ ܕܡܪܝܐ ܠܢ ܐܦܩܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܕܢܬܠܢ ܠܐܝܕ ܐܡܪܝܐ ܕܢܫܬܝܙܢ ܠܢ.
27 ܘܬܪܓܢܬܘܢ ܒܐܗܠܝܟܘܢ ܘܐܡܪܬܘܢ ܒܣܢܝܐ ܕܡܪܝܐ ܠܢ ܐܦܩܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܕܢܬܠܢ ܠܐܝܕ ܐܡܪܝܐ ܕܢܫܬܝܙܢ ܠܢ.
28 ܐܢܐ ܢܣܠܩ ܠܗܢ ܐܚܝܢ ܠܒܒܢ ܡܣܝܢ ܕܥܡܐ ܪܒ ܘܪܡ ܡܢܢ ܩܪܝܬܐ ܪܒܬܐ ܘܡܬܪܨܬܐ ܕܥܡ ܫܡܝܐ ܘܒܢܝ ܥܢܩ ܚܙܝܢ ܬܡܢ.
29 ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܬܪܥܘܢ ܘܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢܗܘܢ.
30 ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܗܘ ܕܡܬܠ ܩܕܡܟܘܢ ܗܘ ܢܩܛܠ ܠܟܘܢ ܟܠ ܕܥܒܕ ܥܡܟܘܢ ܒܡܨܪܝܢ ܩܕܡ ܥܝܢܝܟܘܢ.
31 ܘܒܡܕܒܪܐ ܕܚܙܝܬ ܕܢܫܩܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܐܝܟ ܕܢܫܩ ܓܒܪܐ ܠܒܪܗ ܒܟܠ ܐܘܪܚܐ ܕܗܠܟܬܘܢ ܥܕ ܡܛܠ ܕܐܬܝܬܘܢ ܠܗܢܐ ܐܬܪܐ.
32 ܘܒܗܕܐ ܡܠܬܐ ܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܗܘ ܕܡܬܠ ܩܕܡܟܘܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܢܬܪ ܠܟܘܢ ܐܬܪܐ ܕܢܫܪܐ ܠܟܘܢ ܒܢܘܪܐ ܒܠܠܝܐ ܘܒܥܢܢܐ ܒܝܘܡܐ.
33 ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܩܠ ܡܠܠܝܟܘܢ ܘܬܪܗ ܒܪܓܙ ܘܐܡܪ ܠܐ ܢܚܙܐ ܓܒܪܐ ܡܢ ܐܢܫܐ ܗܠܝܢ ܕܕܪܐ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ ܠܐ ܢܚܙܐ ܠܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܕܡܬܠ ܕܩܝܡܬ ܠܐܒܗܬܝܟܘܢ.
34 ܗܘ ܕܗܠܟ ܩܕܡܟܘܢ ܒܐܪܚܐ ܕܢܬܪ ܠܟܘܢ ܐܬܪܐ ܕܢܫܪܐ ܠܟܘܢ ܒܢܘܪܐ ܒܠܠܝܐ ܕܢܚܘܐ ܠܟܘܢ ܐܪܚܐ ܕܬܗܠܟܘܢ ܒܗ ܘܒܥܢܢܐ ܒܝܘܡܐ.
35 ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܩܠ ܡܠܠܝܟܘܢ ܘܬܪܗ ܒܪܓܙ ܘܐܡܪ ܠܐ ܢܚܙܐ ܓܒܪܐ ܡܢ ܐܢܫܐ ܗܠܝܢ ܕܕܪܐ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ ܠܐ ܢܚܙܐ ܠܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܕܡܬܠ ܕܩܝܡܬ ܠܐܒܗܬܝܟܘܢ.
36 ܐܠܐ ܟܠܒ ܒܪ ܝܦܢܐ ܗܘ ܢܚܙܐ ܠܗ ܘܠܗ ܐܬܠ ܠܐܪܥܐ ܕܪܡܝܬ ܒܗ ܘܠܒܢܘܗܝ ܡܛܠ ܕܡܠܐ ܒܬܪܐ ܕܡܪܝܐ.

Et gratus fuit sermo in oculis meis, & acce- 23
pi ex vobis duodecim viros, singulos viros
ex unaquaque tribu. Qui conversi conscen- 24
derunt montem, & ascenderunt usque ad
torrentem Botri, & exploraverunt ter-
ram. Et sumentes manibus suis de fructi- 25
bus terræ, attuleruot ad nos, & respon-
sum dederunt nobis, dicentes; Bona est ad-
modum terra quam dat nobis Domious De-
us noster. At noluistis ascendere, sed ex- 26
asperâstis verbum oris Domini Dei nostri,
Et murmurantes de tabernaculis vestris, di- 27
xistis, Quia odit nos Dominus, eduxit nos
de terra Ægypti ut traderet nos io manum
Amoræorum, & perderet nos. Quò ascende- 18
mus oos? fratres nostri fregeruot cor no-
strum, & dixerunt nobis, Populus ille major
& excelsior ac fortior nobis est, & civitates
maximæ sunt, & vallatæ usque ad cœlum,
quin & filios gigantum vidimus illic. Et 29
dixi vobis, Ne timeatis, neque formidetis
eos: Dominus Deus vester incedit aote vos, 30
& ipse pugnabit pro vobis, juxta omnia
quæ fecit vobiscum, in Ægypto, vobis spe-
ctantib°, Et in deserto: vidistis enim quòd 31
nutrierit vos Dñs De° vester, sicut nutrit vir
filiũ suum, in tota terra per quam ivistis, do-
nec veniretis io locum istum. Et ne per hunc 32
quidem sermonem credebatis in Dñm Deũ
vestrum, Qui incedebat ante vos in via, ut 33
præpararet vobis locum io quo castra figere-
tis. Igne noctu indicavit vobis viam per quã
incederetis, & nube interdiu. Audivit autẽ 34
Dñs vocẽ verborũ vestrorum, & iratus jura-
vit, ac dixit; Non videbit ullus homioum 35
istorum, generationis hujus pessimæ, terram
bonam quam juravi me daturum patribus eo-
rum. Noonisi Caleb filius Jophana videbit 36
illam, & ipsi dabo terram quam perambu-
lavit, & filiis ejus, eò quòd perfectè se-
cutus sit Dominum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

23 וּשׁפַר בְּעֵינַי פִּתְגָמָא וְרַבְרֵיתָ מִנְּכוֹן
תְּרֵין עֲסַר גּוּבְרִין גַּבְרָא חַד
לְשִׁבְטָא: וְאִתְפְּנִיאוּ וְסִלִּיקוּ לְטוּרָא
24 וַאֲתוֹ עַד נַחֲלָא דְאַתְכְּלָא וַאֲלִילוּ
יַתְהּ: וּנְסִיבוּ בִּידְהוֹן מִן אִבָּא
25 דְאַרְעָא וְאַחֵיתוּ לְגָא וַאֲתֵיבוּ יָתְנָא
פִּתְגָמָא וַאֲמַרוּ טָבָא אַרְעָא דְיָיָ
26 אֱלָהֲנָא יְהַב לָנָא: וְלָא אֲבִיתוּן
לְמִסַּק וּסְרַבְתּוּן עַל מֵימְרָא דְיָיָ
27 אֱלָהֲכוֹן: וְאִתְרַעֲמְתּוּן בְּמִשְׁכְּנֵיכוֹן
וַאֲמַרְתּוּן בְּרַחֲמֵי יְיָ יָתְנָא אַפְקְנָא
מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְמִמְסַר יָתְנָא
בִּידָא דֶאֱמוֹרָאָה לְשֵׁיצָיוּתְנָא: לְאָן
28 אֲנַחְנָא סְלִקִין אֲחֵנָא חַבְרֵי יַתְּ
לְבָנָא לְמֵימַר עַם רַב וְתַקִּיף מִנָּנָא
קְרָוִין רַבְרְבִין וּכְרִיכִין עַד צִית שְׁמַיָּא
29 וְאַף בְּנֵי גִבָּרַיָּא חֲזֵינָא תַּמָּן: וַאֲמַרִית
לְכוֹן לָא תְתְּבְּרוּן וְלָא תְדַחֲלוּן
30 מִנְּהוֹן: יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּסַדַּר קֳדָמֵיכוֹן
מֵימְרֵיהּ יְנִיחַ לְכוֹן כְּכֹל דִּי עֲבַד
31 עִמְּכוֹן בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכוֹן: וּבְמַדְבְּרָא
דִּי חֲזֵיתָא דִּי סוּבְרָךְ יְיָ אֱלָהָךְ כְּמָא
דִּי מְסוּבַר גַּבְרָא יָת בְּרֵיהּ בְּכֹל
אוֹרְחָא דִּי הַלַּכְתּוּן עַד מֵיתֵיכוֹן עַד
32 אַתְרָא הָדֵין: וּבְפִתְגָמָא הָדֵין
לֵית הֵימָנוּתָא בְּמֵימְרָא דְיָיָ
33 אֱלָהֲכוֹן: דְּסַדַּר קֳדָמֵיכוֹן בְּאוֹרְחָא
לְאַתְקָנָאָה לְכוֹן אֲתַר בֵּית מַשְׁרֵי
לְאַשְׁרָיוּתְכוֹן בְּעַמּוּדָא דְאִשְׁתָּא
בְּלֵילְיָא לְאַחֲוָיוּתְכוֹן בְּאָרְחָא דִּי
34 תְהַכּוּן וּבְעַמּוּדָא דַעֲנָנָא בְּיוֹמָא:
וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יִתְקַל פִּתְגָמֵיכוֹן וּרְגַז
35 וְקַיֵּם לְמֵימַר: אִם יֶחֱזֵי גֶבֶר בְּגַבְרַיָּא
הָאִלֵּין דָּרָא בִישָׁא הָדֵין יַת אַרְעָא
טָבְתָּא דִּי קַיֵּמִית לְמִתַּן לַאֲבָהָתְכוֹן:
36 אֱלָהֵן וְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה הוּא יֶחֱזֵנַּהּ
וְלֵיהּ אֶתֵּן יַת אַרְעָא דִּי רְדַךְ בַּהּ
וְלִבְנוֹהִי חֻלַּף דִּי אֲשְׁלִים בָּתְרֵי דְיָיָ:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

23 וטיטב בעיני הדבר אשר דברתי לקחת
מכם שנים עשר אנשים איש אחד לשבט
24 ויפנו ויעלו ההרה ויבאו עד נחל אשכל
25 ויתרו אתו: ויקחו בידם מפרי הארץ
ויורדו אלינו ויאמרו לנו לאמר טובה הארץ
26 אשר יהוה אלהינו נתן לנו: ולא אביתם
לעלות ותמרו את פי יהוה אלהיכם
27 ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת יהוה
אתנו הוציאנו מארץ מצרים לתת אתנו
28 ביד האמרי להשמיד אתנו: אנה
אנחנו עלים אחינו המסו את לבבנו לאמר
עם גדול ורם ממנו ערים גדלות ובצרות
29 בשמים וגם בני הענקים ראינו שם: ואמר אליכם
לא תערצון ולא תיראון
30 מהם: יהוה אלהיכם ההלך לפניכם הוא
31 ילחם לכם ככל אשר עשה עמכם
במצרים לעיניכם: ובמדבר אשר
ראית אשר נשאך יהוה אלהיך כאשר ישא איש את בנו
32 בכל הדרך אשר הלכתם עד בואכם
33 עד המקום הזה: ובדבר הזה אינכם מאמינים
ביהוה אלהיכם: הולך לפניכם בדרך
לתור לכם מקום לחניתכם באש לילה
לראותכם בדרך אשר תלכו בה ובענן יומם:
34 ויהי שמע יהוה את קול דבריכם ויקצף
35 וישבע לאמר: אם יראה איש מן האנשים
הדור הרע הזה את הארץ הטובה אשר נשבעתי
36 לתת לאבתיכם: מבלעדי כלב בן יפנה הוא יראנה
ולו אתן את הארץ אשר דרך בה
ולבניו אתן חלק בעבור אשר מלא אחרי יהוה:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

23 Cùm autem res placeret oculis meis; accepi ex vobis duodecim viros, virum unum pro tribu: 24 Qui expediti ascenderunt in montem, & venerunt usque ad vallem Botri, ut exploraverent eam. 25 Et acceperunt in manibus suis de fructu terræ, quem attulerunt nobis, retulerunt; nobis verbum, dicentes; Bona est terra quam Dominus Deus noster dedit nobis. 26 At noluistis ascendere, sed rebellâstis in verbum Domini Dei vestri. 27 Et murmurâstis in tabernaculis vestris, & dixistis, Odio nostri Dominus eduxit nos de terra Ægypti, ut traderet nos in manum Amorrhæi ad nos exterminandũ. 28 Quo nos ascendemus, cùm fratres nostri (i) dissolverint cor nostrum, dicentes, Populus maior est, & numerosior nobis, vibes quoque magnæ sunt, et munitæ usque (k) ad cælos, atque etiam filios Anacim vidimus ibi? 29 Tum dixi vobis, Nè formidetis, neque tercamini ab iis: 30 Dominus Deus vester qui incedit ante faciem vestrã, ipse pugnabit pro vobis secundùm omnia quæ fecit vobiscum in Ægypto in oculis vestris. 31 Et in deserto ubi vidisti quòd portavit te Dominus Deus vester, non secus ac portat vir filium suũ per omnẽ viam quam ivistis, usque dum veniretis in locũ istum. 32 Propterea tamen non credidistis in Dominum Deum vestrum: 33 Qui incedebat ante faciem vestram in via, ut exploraret vobis locũ pro castrametationibus vestris, in igne noctu ad illuminandum vos in via per quam incedũ eratis, & in nube interdiu. 34 Audivit autẽ Dominus verba vestra, iratusque est, & juravit, dicens; 35 Si videret quispiam ex hominibus istis, generatio ista mala, terram bonam quam juravi patribus vestris; 36 Præter Caleb filium Jephone: Ipse videbit eam, ipsique, & filiis ejus dabo terram quam calcavit, ed quòd plenè secutus est Dominum.

(i) humiliârint (k) in altum,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 حسن ذلك عندي * فاخذت منكم اثني عشر رجلا * من كل سبط واحدا * 24 فولوا وصعدوا الى
الجبل * وجاوا الى وادي العنقود * وجسوه * واخذوا معهم من ثمر البلد * وانحدروا به الينا * وردوا
25 علينا جوابا وقالوا * ان البلد الذي * الله معطينا اياه جيد * فلم تشاؤا الصعود اليه * وخالفتم
26 امر الله ربكم * وتكلمتم في اخبيتكم وقلتم * من شناءة الله اياانا اخرجنا من بلد مصر
27 ليسلمنا في يد الاموريين فيفنونا * الى اين نحن صاعدون * واخبرونا اخاونا قلوبنا بقولهم
28 ان القوم اكثر وارفع منا * وان مدنهم كبار وحصينة * بذاتي السماء * حتى بني الجبابرة رايناهم
29 هناك * فقلت لكم * لا تهابوهم * ولا تخافوهم * الله ربكم السائر دون بين ايديكم هو يحارب عنكم كما صنع
30 معكم بمصر بحضوركم * وكما راايتم في البر من ان الله ربكم حملكم كما يحمل المرء ولده اسفارا * في كل
31 طريق سرتم فيها * الى ان جيتم الى هذا الموضع * وفي هذا الامر اولا تومنون بالله ربكم * السائر
32 دون امامكم في الطريق ليصلح لكم * مكانا لنزولكم * وبالنار ليلا ليريكم الطريق الذي تسلكونه *
33 وبالغمام نهارا * فسمع الله كلامكم * فسخط عليكم واقسم قايلا * لا راى رجل من هاولاء الناس
34 35 هذا الجيل الردي البلد الذي اقسمت ان اعطيه لابايكم * سوى كالب بن يفنا * فانه يراه *
36 وله اعطي البلد الذي سلكه ولبنيه * لما اتبع طاعة الله *

Peregratum fuit hoc mihi, et tuli ex vobis 23
duodecim viros, è singulis tribubus unum:
Qui conversi ascenderunt in montem, & 24
devenerunt ad vallem botri, eamq; explo-
raverunt. Et sumpserunt secum de fructi- 25
bus regionis, & attulerunt eos ad nos, &
reddiderunt nobis responsum, ac dixerunt;
Sanè regio quam Deus daturus est nobis,
optima est. Nihilominus noluistis ascen- 26
dere ad eam, & contradixistis præcepto
Dei Domini vestri, Et turmatim coacerva- 27
ti in tentoriis vestris, dixistis; Ex odio Dei
erga nos eduxit nos è regione Ægypti, ut
proderet nos in manus Amoræorum, ut ab-
sumant nos. Quò nam ascensuri sumus? 28
siquidem fratres nostri liquefecerunt corda
nostra, dicendo quòd populus ille copio-
sior & excelsior sit nobis, & quòd urbes
eorum magnæ sint usq; munitæ, cœlum at-
tingentes: quinetiam filios gigantum vidi-
mus ibi. Dixi vobis, Ne formidetis eos, 29
neq; metuatis illos. Deus Dominus vester 30
cujus lumen graditur ante vos, ipse pu-
gnabit pro vobis, quemadmodum fecit in
Ægypto in præsentia vestra, Et quemad- 31
modum vidistis in solitudine, ex eo quòd
Deus Dominus vester portaverit vos, ut
portat vir natum suum pietate motus, in
quacunq; via per quam iter fecistis, donec
veniretis ad hunc locum. Et per res hujus- 32
modi nonne credetis in Deum Dominum
vestrum, Cujus lumen graditur ante vos 33
per viam, ut præparet vobis locum pro ha-
bitatione vestra: & quidem per ignem no-
ctu, ut ostendat vobis iter per quod ambu-
letis, & per nubem interdiu? Audivit au- 34
tem Deus sermonem vestrum et iratus est
vobis, & juravit dicens; Non est visurus 35
ullus ex his hominibus, hac generatione
malâ, regionẽ quam juravi sine dare patri-
bus eorum, Excepto Calib filio Je- 36
phonnæis enim videbit eã, et ipsi dabo re-
gionem per quã ambulavit, ac filiis ejus;
eò quòd secutus sit obedientiam Dei.

ספר אלה הדברים: ב

tu Etiam : dicendo ,vos propter Dominus est iratus me in Etiam
37 גַּם־בִּי הִתְאַנַּף יְהוָה בִּגְלַלְכֶם לֵאמֹר גַּם־אַתָּה
ipse ,suas facies ad ,suas , Nun filius Jehosuah .illuc ingrediêris non
38 לֹא־תָבֹא שָׁם: יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן הָעֹמֵד לְפָנֶיךָ הוּא
eam facit hæreditare ipse quia ,robora ipsum : illuc ingredietur
יְבָא שָׁמָּה אֹתוֹ חַזֵּק כִּי־הוּא יַנְחִילֶנָּה אֶת־
vestri filii & ,erit prædam in ,dixistis quem vester parvulus Et .Israel
39 יִשְׂרָאֵל: וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה וּבְנֵיכֶם
,illuc intrabunt ipsi ,malum & bonum hodie cognoverunt non qui
אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ הַיּוֹם טוֹב וָרָע הֵמָּה יָבֹאוּ שָׁמָּה
respicite vos Et ,eam hæreditate accipient ipsi & ,eam dabo eis &
40 וְלָהֶם אֶתְּנֶנָּה וְהֵם יִירָשׁוּהָ: וְאַתֶּם פְּנוּ
,respondistis Et.Suph maris via , desertum in proficiscimini & ,vobis
לָכֶם וְסָעוּ הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף: וַתַּעֲנוּ
pugnabim& ,&ascendemus nos ; Domino Peccavimus me ad dixistis &
41 וָתֹאמְרוּ אֵלַי חָטָאנוּ לַיהוָה אֲנַחְנוּ נַעֲלֶה וְנִלְחַמְנוּ
accinxistis & ,nostri Deus Dominus nobis præcepit quæ omnia juxta
כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַתַּחְגְּרוּ
dixit Et ,montem in ascendere ,sagittis & ,sua belli vasa vir
42 אִישׁ אֶת־כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ וַתָּהִינוּ לַעֲלֹת הָהָרָה: וַיֹּאמֶר
quia ,pugnetis ne & ,ascendatis Ne : eis Die : me ad Dominus
יְהוָה אֵלַי אֲמֹר לָהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא תִלָּחֲמוּ כִּי
,oculorum vinucrâ ,asseti ad percutiamini non & ,vestro interiori in ego non
אֵינֶנִּי בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם:
,Domini os irritâstis & ,audistis non & , vos ad sum locutus Et
43 וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה
Emoræus est egressus Et ,montem in ascendistis & ,egistis superbe &
וַתָּזִדוּ וַתַּעֲלוּ הָהָרָה: וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי
, vos sunt persecuti &,vestri occursum in ,isto monte in Habitans
44 הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא לִקְרַאתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם
Sehir in vos contriverunt & ; apes ,fecerunt quemadmodum
כַּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂינָה הַדְּבֹרִים וַיַּכּוּ אֹתְכֶם בְּשֵׂעִיר
non & ; Domini facies ad flevistis & ,estis reversi Et .Chormah ad usque
45 עַד־חָרְמָה: וַתָּשֻׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא
manstistis Et ,vocem ad aures ,vestri non & ,vestra voce in Dominus audivit
46 שָׁמַע יְהוָה בְּקֹלְכֶם וְלֹא הֶאֱזִין אֲלֵיכֶם: וַתֵּשְׁבוּ
,manstistis quibus dies secundâ ,multis diebus Cades in
בְּקָדֵשׁ יָמִים רַבִּים כַּיָּמִים אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם:

CAP. II. ב

q.Cadmodû,Suph maris via desertum in sum profecti &,nos vertim Et
1 וְנָסֹב וַנִּסַּע הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף כַּאֲשֶׁר
,multis diebus Sehir montê circumivimus &,me ad Domin est locut
דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי וַנָּסֹב אֶת־הַר־שֵׂעִיר יָמִים רַבִּים:
,montem circumisse vobis Multum : dicendo me ad Dominus dixit Et
2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: רַב־לָכֶם סֹב אֶת־הָהָר
Vos : dicendo præcipe populo Et ,aquilonem ad vobis respicite istum
3 הַזֶּה פְּנוּ לָכֶם צָפֹנָה: וְאֶת־הָעָם צַו לֵאמֹר אַתֶּם
: Sehir in Habitantium Esau filiorû vestrorû fratrû termino in transeuntes
עֹבְרִים בִּגְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנֵי עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר
,valde custodienini & ,vobis à timebunt &
4 וְיִרְאוּ מִכֶּם וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד:

Versio VULGAT. LAT.

37 Nec miranda indignatio in populum, cùm mihi quoque iratus Domious propter vos dixerit, Nec tu ingrediêris illuc.
38 Sed Josue filius Nun minister tuus, ipse intrabit pro te: hunc exhortare & robora, & ipse sorte terram dividet Israeli.
39 Parvuli vestri, de quibus dixistis, Quòd captivi ducerentur; & filii qui hodiè boni ac mali ignorant distantiam, ipsi ingredientur : & ipsis dabo terram, & possidebunt eam.
40 Vos autem revertimini & abite in solitudinem per viam Maris rubri. Et respondistis mihi , Peccavimus Domino : ascendemus & pugnabimus, sicut præcepit Dominus Deus noster. Cúmq; instructi armis
41 pergeretis in montem, Ait mihi Dominus , Dic ad eos; Nolite ascendere , neque pugnetis, non enim sum vobiscũ: ne cadatis coram inimicis vestris.
43 Locutus sum, & non audistis : sed adversantes imperio Domini , & tumentes superbiâ, ascendistis in mon-
44 tem. Itaque egressus Amorrhæus, qui habitabat in montibus, & obviàm veniens, persecutus est vos , sicut solent apes persequi : & cecidit de
45 Seir usque Horma. Cúmque reversi plorareris coram Domino, non audivit vos , nec voci vestræ voluit acquiescere.
46 Sedistis ergò in Cadesbarne multo tempore.

CAP. II.

1 PRofectique inde venimus in solitudinem , quæ ducit ad Mare rubrũ, sicut mihi dixerat Dominus : & circuivimus montem Seir longo tempore.
2 Dixitque Dominus ad me ,
3 Sufficit vobis circuire montem istum : ite contra Aquilonem.
4 Et populo præcipe, dicens; Transibitis per terminos fratrum vestrorum filiorum Esau, qui habitant in Seir, & timebunt vos.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

37 Καὶ ἐμοὶ ἐθυμώθη κύριος δι' ὑμᾶς, λέ-
38 γων, Οὐδὲ σὺ οὐ μὴ εἰσέλθῃς ἐκεῖ. Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Naui ὁ παρεστηκώς σοι, οὗτος εἰσελεύσε-
ται ἐκεῖ. αὐτὸν παρόρμησον, ὅτι αὐτὸς (ρ) κα-
τακληρονομήσει αὐτὴν τῷ Ἰσραήλ. (σ)
39 Καὶ πᾶν παιδίον νέον ὅστις οὐκ οἶδε σήμερον
ἀγαθὸν ἢ κακόν, οἵτοι εἰσελεύσονται ἐκεῖ,
τοῖς τοῖς δώσω αὐτὸν, καὶ αὐτοὶ κλη-
40 ρονομήσουσιν αὐτήν. Καὶ ὑμεῖς ὑπεστρα-
φέντες ἐπορεύεσθε εἰς τὴν ἔρημον,
41 ὁδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Καὶ
ἀπεκρίθητε, καὶ (τ) εἴπατε, Ἡμάρτομεν
ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. ἡμεῖς ἀναβάν-
τες (υ) πολεμήσομεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνε-
τείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν. καὶ ἀ-
νεζωσάμενοι ἕκαστος τὰ σκεύη τοῦ πολε-
μικοῦ αὐτοῦ, καὶ ζωσαμενοι ἐκτείνατε ἀναβαίνει-
42 εἰς τὸ ὄρος. Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με,
Εἶπον αὐτοῖς, Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ μὴ
πολεμήσετε, ὁ γὰρ εἰμι μετ' ὑμῶν, καὶ ὁ
μὴ ζωσαμενοι ἐνάντιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.
43 Καὶ ἐλάλησα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ με·
καὶ παρήνεσε τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἀπεθυμη-
44 σατε, καὶ ἐξήλθετε εἰς τὸ ὄρος. Καὶ ἐξῆλ-
θεν ὁ Ἀμορραῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει
ἐκείνῳ εἰς συνάντησιν ὑμῖν, καὶ κατεδίω-
ξεν ὑμᾶς ὡσεὶ ποιήσασαν αἱ μέλισσαι,
καὶ ἐτίλωσαν ὑμᾶς ἀπὸ Σηείρ ἕως Ἑρμά.
45 Καὶ καθίσαντες ἐκλαίετε (φ) ἐνάντιον κυ-
ρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ οὐκ εἰσήκουσε κύριος
46 τῆς φωνῆς ὑμῶν οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν. Καὶ
ἐνεκαθήσθε ἐν Κάδης ἡμέρας πολλὰς, ὅσας
ποτὲ ἡμέρας ἔνεκ ἀθηνδε.

Et mihi iratus est Dominus pro-
37 *per vos, dicens; Neque tu in-*
troibis illuc. Jesus filius Naue,
38 *qui assistit tibi , hic introibit*
illuc. Ipsum conforta, quoniam
ipse in hæreditatem sortietur
eam ipsi Israel. (i) Et omnia
39 *parvulus junior, quicunque non*
novit hodiè bonum vel ma-
lum;hi introibunt illuc : & his
dabo eam, & ipsi hæreditabunt
eam. Et vos conversi (k) ca-
40 *stra movistis in desertum, vi-*
am, quæ super rubrum Mare.
Et respondistis, & 41
Peccavimus ante Dominum
Deum nostrum. Nos ascendentes
bellabimus juxta omnia,quæcun-
que mandavit Dominus Deus
noster nobis. Et sumentes unusqui-
que vasa sua bellica, & con-
congregati ascendistis in mon-
tem. Et dixit Dominus ad me, 42
Dic eis, Non ascendetis, neque
bellabitis : non enim sum vo-
biscum ; & non conteramini in
conspectu inimicorum vestrorum.
Et locutus sum vobis, & non 43
exaudistis me : & transgressi
estis verbum Domini : (l) & 44
vim facientes, ascendistis in
montem. Et exiit Amorrhæus 44
habitans in monte illo in occur-
sum vobis,et persecutus est vos,
sicut fecerunt apes: et unhera-
bant vos à Seir usq; Herma. Et 45
sedentes flebatis ante Dominum
Deum nostrum : & non ex-
audivit Dominus vocẽ vestram,
neq; attendit vobis. Et sedistis 46
in Cades diebus multis, quot
utique diebus sedistis.

MS.A. (ρ) καλακληροδοτήσει (σ) Καὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ἃ εἴπατε
ἐν διαφαγῇ ἔσεσθε, καὶ πᾶν παιδίον (τ) εἴπατέ μοι, Ἡμάρτομεν ἐν-
αντίον κυρίου (υ) πολεμήσομεν (φ) ἔναντι κυρίου, καὶ οὐκ

CAP. II.

1 KAὶ ὑπεστρέφοντες ἀπήρατε εἰς τὴν ἔρη-
μον, ὁδὸν θαλασσαν ἐρυθρὰν, ὃν τρόπον
ἐλάλησε κύριος πρὸς με, καὶ ἐκυκλώσαμεν
2 τὸ ὄρος τὸ Σηεὶρ ἡμέρας πολλάς. Καὶ εἶπε
3 κύριος πρὸς με, Ἱκανόν σοι ὑμῖν κυκλῶν
τὸ ὄρος τοῦτο· ὑπεστρέφετε ἔν (α) ὁδῷ
4 Βορρᾶν. Καὶ τῷ λαῷ ἔντειλαι, λέγων,
Ὑμεῖς παραπορευεσθε διὰ τῶν ὁρίων τῶν
ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἠσαῦ, οἱ κατοικοῦ-
σιν ἐν Σηείρ, καὶ φοβηθήσονται ὑμᾶς,
καὶ (β) ἐυλαβηθήσονται ὑμᾶς σφόδρα.

Et conversi promovimus in 1
desertum, viam Mare rubram;
quemadmodum locutus est Do-
minus ad me, & circuivimus
montem Seir diebus multis. Et 2
dixit Dominus ad me, Sufficit 3
tibi circuire montem hunc.
Convertimini igitur ad Aquilo-
nem. Et populo præcipe,dicens; 4
Vos transibitis per fines fratrum
vestrorum filiorum Esau habi-
tantium in Seir: et timebunt vos,
& (a) verebuntur vos valdè.

MS.A. (α) πρὸς Βορρᾶν. (β) ἐυλαβηθήσονται σφόδρα.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Quin & mihi iratus est Dñs causâ vestrî, & 37
dixit ad me, Et ne tu quidẽ ingrediêris illũc;
Sed Jesus filiꝰ Nun qui stat corã te, is ingre- 38
dietur illuc : ipsum corrobora, quoniã ipse
hæredẽ ejus terræ instituet Israelem. Et pu- 39
bes vestra quam dixistis prædæ futurã, & filii
qui ignorant hodiè bonum & malũ, ipsi in-
gredientur illuc, ipsis dabo illam, ipsiq; eam
possidebunt. Vos autẽ conversi proficiscimi- 40
ni ad desertũ, ad viam maris Suph. Et re- 41
spondentes ,dixistis mihi, Peccavimus coram
Dño Deo nostro, nos ascendemus & pugna-
bimus prout jussit Dñs Deus noster, & armâ-
stis vos unusquisq; instrumentis suis bellicis,
& mutuò vos concitâstis ad ascendendum in
montẽ. Et dixit mihi Dñs, Dic eis, Ne ascen- 42
datis, & ne pugnetis, quia non sum vobis-
cum, ne fortè conteramini ante hostes ve-
stros. Et dixi vobis, & non audistis, sed exa- 43
cerbâstis verbum oris Domini, & ausi estis,
& conscendistis montem. Et egressi A- 44
morræi qui habitabãt in monte illo ad occur-
sum vestrũ, persequuti sunt vos velut apes
sumo irritatæ, & expulerunt vos è Soir usq;
ad Horma. Et sedentes plorâstis coram Do- 45
mino, & non exaudivit Dñs vocẽ vestrã, nec
auscultavit vos. Et sedistis in Recem diebus 46
multis, secundùm dies *videlicet*, quibus *ibi*
sedistis.

CAP. II.

1 DEinde conversi, profecti sumus in deser-
tum ad viam maris Suph, quemadmo-
dum dixerat mihi Dominus, & circuivimus
2 montem Soir diebus multis. Et dixit ad me
3 Dominus, A multo jam tempore circumitis
mootem istum, revertimioi ad Aquilonem.
4 Et populo præcipe, & dic eis, Vos transitu-
ri estis per limitem fratrum vestrorum filio-
rum Esau, qui habitant in Soir, & timebunt
à vobis : Cavete diligentẽr.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

TARGUM ONKELOS. תרגום אונקלוס

37 אף עלַי הֲוָה רָגֵז מִן קֳדָם יְיָ בְּדִילְכוֹן
לְמֵימַר אַף אַתְּ לָא תֵעוּל תַּמָּן :
38 יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן דְּקָאֵם קֳדָמָךְ הוּא
יָעוּל תַּמָּן וְתֵיתֵי רַשְׁפָּךְ אַרְעָא הִיא
יַחְסְנִנַּהּ לְיִשְׂרָאֵל : וְטַפְּלְכוֹן דִּי
39 אֲמַרְתּוּן לְבִיזָא יְהֵי וּבְנֵיכוֹן דִּי לָא
יָדְעוּ יוֹמָא דֵין טָב וּבִישׁ אִנּוּן יַעְלוּן
לְתַמָּן וּלְהוֹן אֶתְּנַנָּהּ וְאִנּוּן יֵירְתוּנַּהּ :
40 וְאַתּוּן אִתְפְּנוּ לְכוֹן וְטוּלוּ לְמַדְבְּרָא
אֹרַח יַמָּא סוּף : וְאִתְחַבְּרוּן וְאַמְרְתּוּן
לִי חַבְנָא קֳדָם יְיָ אֲנַחְנָא נְסַךְ וּנְגִיחַ
41 קְרָב כְּכֹל דִּי פְקִדְתָּנָא יְיָ אֱלָהָנָא
וּזְרַקְתּוּן גְּבַר יַת מָנֵי קְרָבֵיהּ וְשַׁרְיָתוּן
לְמִסַּק לְטוּרָא : וַאֲמַר יְיָ לִי אֲמַר
42 לְהוֹן לָא תִסְּקוּן וְלָא תְגִיחוּן קְרָב
אֲדֵי לֵית שְׁכִינְתִּי בֵּינֵיכוֹן וְלָא
תִתְבְּרוּן קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן :
43 וּמַלֵּלִית עִמְּכוֹן וְלָא קַבִּלְתּוּן
וְסָרַבְתּוּן עַל מֵימְרָא דְיְיָ וְאַרְשַׁעְתּוּן
44 וּסְלֵקְתּוּן לְטוּרָא : וּנְפַק אֱמוֹרָאָה
דְיָתֵב בְּטוּרָא הַהוּא לְקָדְמוּתְכוֹן
וּרְדָפוּ יַתְכוֹן כְּמָא דְנָחֲתוּן דְּבִרְיָתָא
45 וּטְרָרוּ יַתְכוֹן בְּשֵׂעִיר עַד חָרְמָה :
וְתַבְתּוּן וּבְכִיתּוּן קֳדָם יְיָ וְלָא אֲצָת
צְלוֹתְכוֹן וְלָא אֲצָת לְמִלֵּיכוֹן :
46 וִיתֵבְתּוּן בְּרֻקְמָא יוֹמִין סַגִּיאִין כְּיוֹמָיָא
דִי יְתֵבְתּוּן :

ב

1 וְאִתְפְּנֵינָא וּנְטַלְנָא לְמַדְבְּרָא אֹרַח
יַמָּא דְסוּף כְּמָא דִי מַלֵּל יְיָ עִמִּי
וְאַקֵּפְנָא יַת טוּרָא דְשֵׂעִיר יוֹמִין
2 סַגִּיאִין : וַאֲמַר יְיָ לִי לְמֵימַר : סַגִּי לְכוֹן
3 דְּאַקֵּפְתּוּן יַת טוּרָא הָדֵין אִתְפְּנוּ
לְכוֹן צְפוּנָא : וְיַת עַמָּא פַּקַּד לְמֵימַר
4 אַתּוּן עָבְרִין בְּתְחוּם אֲחֵיכוֹן בְּנֵי
עֵשָ׌ו דְּיָתְבִין בְּשֵׂעִיר וְיִדְחֲלוּן מִנְּכוֹן
וְתִשְׁתַּמְּרוּן לְחַדָּא :

37 Contra me quoq; fuit ira à facie Dñi propter vos, dicens: Tu quoq; non ingredieris illuc. Josue filius Nun qui stat coram te, ipse ingredietur illuc: ipsum robora, quia ipse hæreditare faciet terram Israel. Et familia vestra de quâ dixistis, in prædam erit, et filii vestri qui nesciunt hodie bonum & malum, ipsi ingredientur illuc: & illis dabo illam, & ipsi hæreditabunt eam.
40 Vos autem revertimini: et proficiscimini in desertum, p viam maris rubri. Et respondistis & dixistis mihi; Peccavimus coram Dño: nos ascendemus & pugnabimus, juxta omnia quæ præcepit nobis Dñs Deus noster: & accinxistis vos unusquisque armis bellicis; & cœpistis ascendere in montẽ.
42 Et dixit Dominus ad me; Dic eis, Ne ascendatis, nec pugnetis; quoniam majestas mea non habitat inter vos: ne conteramini coram inimicis vestris. Locutusque sum vobiscum, & non obedistis: sed rebellâstis in verbum Domini; & impiè egistis, & ascendistis in montem.
44 Et egressus est Amorræus, qui habitabat in monte illo; et persecut^o est vos, sicut persequuntur apes: & percusserunt vos in Seir usq; ad Hormam.
45 Et conversi estis et plorâstis coram Dño: et non suscepit Dñs orationẽ vestrã, neq; auscultavit verba vestra.
46 Et habitâstis in Cades diebus multis, sicut dies quibus habitâstis.

CAP. II.

1 ET perreximus, et profecti sum^s in desertũ p viã maris rubri, sicut locut^o est Dñs mecũ: & circuivimus montẽ Seir dies multis.
2 Et ait Dñs ad me
3 dicens. Sufficit vobis circuire montem istum: declinate vos
4 ad Aquilonem. Et populo præcipe dicens: vos transitis per terminum fratrum vestrorum filiorum Esau, qui habitant in Seir: et timebunt vos, caveto nimis.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

37 ויתעבר בי יהוה בגלל דבריכם לאמר גם אתה לא תבא שמה׃
38 יהושע בן נון אשר עמד לפניך הוא יבא שמה חזק אתו כי הוא יחלק את הארץ לישראל׃
39 וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה ובניכם אשר לא ידעו היום טוב ורע המה יבאו שמה ולהם אתננה והם ירשוה׃
40 ואתם פנו לכם וסעו המדבר דרך ים סוף׃
41 ותענו ותאמרו אלי חטאנו ליהוה אנחנו נעלה ונלחמנו ככל אשר צוה יהוה אלהינו ותחגרו איש כלי מלחמתו ותכינו לעלות ההרה׃
42 ויאמר יהוה אלי אמר אליהם לא תעלו ולא תלחמו כי אינני בתוכם ולא תנגפו לפני אויביכם׃
43 ואדבר אליכם ולא שמעתם ותמרו את פי יהוה ותזדונו ותעלו ההרה׃
44 ויצא האמרי הישב בהר ההוא לקראתכם וירדפו אתכם כדברות הדבר ויכתו אתכם בשעיר עד חרמה׃
45 ותשבו ותבכו לפני יהוה ולא שמע יהוה בקולכם ולא האזין אליכם׃
46 ותשבו בקדש ימים רבים כימים אשר ישבתם׃

ב

1 ונסב ונסע המדבר דרך ים סוף כאשר דבר יהוה אלי ונסב את הר שעיר ימים רבים׃
2 ויאמר יהוה אלי לאמר׃
3 רב לכם סב את ההר הזה פנו לכם צפונה׃
4 ואת העם צו לאמר אתם עברים בגבול אחיכם בני עשו הישבים בשעיר ויראו מכם ונשמרתם מאד׃

VERSIO SAMARITANA.

37 ושב יהוה אלי בגלל דבריכם לאמר׃ גם אתה לא תבא שמה׃
38 יהושע בן נון אשר עמד לפניך הוא יבא שמה חזק אתו כי הוא יחלק את הארץ לישראל׃
39 וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה ובניכם אשר לא ידעו היום טוב ורע המה יבאו שמה ולהם אתננה והם ירשוה׃
40 ואתם פנו לכם וסעו המדבר דרך ים סוף׃
41 ותענו ותאמרו אלי חטאנו ליהוה אנחנו נעלה ונלחמנו ככל אשר צוה יהוה אלהינו ותחגרו איש כלי מלחמתו ותכינו לעלות ההרה׃
42 ויאמר יהוה אלי אמר אליהם לא תעלו ולא תלחמו כי אינני בתוכם ולא תנגפו לפני אויביכם׃
43 ואדבר אליכם ולא שמעתם ותמרו את פי יהוה ותזדונו ותעלו ההרה׃
44 ויצא האמרי הישב בהר ההוא לקראתכם וירדפו אתכם כדברות הדבר ויכתו אתכם בשעיר עד חרמה׃
45 ותשבו ותבכו לפני יהוה ולא שמע יהוה בקולכם ולא האזין אליכם׃
46 ותשבו בקדש ימים רבים כימים אשר ישבתם׃

ב

1 ונסב ונסע המדבר דרך ים סוף כאשר דבר יהוה אלי ונסב את הר שעיר ימים רבים׃
2 ויאמר יהוה אלי לאמר׃
3 רב לכם סב את ההר הזה פנו לכם צפונה׃
4 ואת העם צו לאמר אתם עברים בגבול אחיכם בני עשו הישבים בשעיר ויראו מכם ונשמרתם מאד׃

TEXT. ET SAM. VER. Translatio Latina.

37 Etiã contra me iratus est Dominus propter vos, dicens; Neque tu ingrediẽris illuc.
38 Josue filius Nun qui stat coram te, ipse ingredietur illuc: ipsũ corobora, ipse enim distribuet eam Israeli in hæreditatem.
39 Parvuli verò vestri, de quibus dixistis, In prædã erunt, & filii vestri ingredientur illuc, ipsisque tradam eam, & hæreditabunt eam.
40 Vos itaque revertimini, & proficiscimini in desertum per viam maris rubri.
41 Respondistis autem, & dixistis mihi, Peccavimus Domino Deo nostro, nos ascendemus, & pugnabimus juxta omnia quæ præcepit nobis Dominus Deus noster; & accinxistis singuli instrumenta sua bellica, & congregavistis vos ut ascenderetis in montẽ.
42 Tum dixit Dominus mihi, Dic eis; Non ascendetis, neque pugnabitis; quoniã non sum in medio vestri, ut non (l) percutiamini coram inimicis vestris.
43 Hæc autem locutus sum vobis, at non audivistis, sed rebelles fuistis in verbum Domini Dei vestri, (m) superbiq; tumentes ascendistis in montem.
44 Et egressus est Amalecita, & Chananæus habitans in monte isto obviãm vobis, et persecuti sunt vos (n) non secus quãm faciunt apes, percusseruntque vos in (o) Seir usque Horma.
45 Postea sedistis, & flevistis coram Domino, sed non audivit Dominus vocem vestrã, neq; attendit vobis.
46 Itaque mansistis in Cades diebus multis, juxta dies quibus manseratis.

CAP. II.

1 REvertentes autẽ profecti sumus in deserũ per viam maris rubri, sicut locutus fuerat mihi Dominus, et circuimus montẽ (a) Seir diebus multis.
2 Tum locutus est mihi Dominus in hunc modũ; Suficiat vobis circuire montem istum, convertite vos ad Septentrionẽ.
4 Populo verò præcipe, dicens; Vos transitis per fines fratrum vestrorũ filiorum Esau habitantium in (b) Seir; formidabunt autem vos, ideo custodietis vos plurimũm.

VER. SAM. (l) confringamini (m) audacesque fuistis & (n) sicut facta verba, (o) Gabhlasi (a) Gabhlah (b) Gabhlah;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

37 وعلي ايضا سخط الله بسبب ما حدث اذ ما حرم فقال ايضا انت لا تدخلها * بل يوسع بن نون
38 القايم بين يديك هو يدخلها فسدده فانه يوريها لبني اسرايل * واطفالكم الذين توهمتم انهم
39 يكونون غنيمة * وبنوكم الذين هم اليوم لا يعرفون خيرا * ولا شرا هم يدخلونها * واعطيهم اياها
40 فيكورثونها * واما انتم فولوا وارحلوا في البر الي طريق بحر القلزم * فاجبتموني بان قلتم * قد
41 اخطانا لله * نحن نصعد فنحارب اهلها كما امرنا الله ربنا * فتقلد كل واحد منكم اله حربه * وتاهبتم
42 لتصعدوا في الجبل * فقال الله لي * قل لهم * لا تصعدوا ولا تحاربوهم * فاني لست معكم * لئلا تهزموا
43 بين ايدي اعدايكم * فقلت لكم ذلك * ولم تقبلوا * بل خالفتم الله * وتوجهتم في صعود الجبل
44 * فخرج الاموريون المقيمون في ذلك البلد للقايكم * فكلبوكم كما تلسع النحل * وحطموكم في سعير الي
45 حرما * فرجعتم باكين بين ايدي الله * فلم يسمع صوتكم * ولا اجابكم * فاقمتم في رقيم مدة
46 طويلة سبيهة بساير ما اقمتم *

* الفصل الثاني *

1 * ثم وليينا ورحلنا في البلد طريق بحر القلزم كما امرني الله واستدرنا الي سعير مدة طويلة * ثم
2 كلمني الله قايلا * حسبكم من الاحاطة بهذا الجبل * ولووا عنه شمالا * وامر قومك وقل
3 لهم * انكم جايزون في تخم اخويكم بني العيص القاطنين بسعير * فيخافونكم *
4 فاحذروا جدا *

Et mihi etiam iratus est Deus ob eius rei causam quæ contigit quando recessistis, & ait; Etiam tu non ingrediẽris in eam;
37 Sed Fusæa filius Nun qui adstat coram te, ipse ingredietur eam: ipsum ergò robora, quoniam ipse hæreditate dividet eam inter
38 filios Israël. Et infantes vestri quos arbitrati estis fore prædam, & filii vestri qui hodiè nesciunt bonum vel malum, ipsi ingredientur eam, & ipsi dabo illam, & possidebunt eam. Vos autem revertimini, et
39 proficiscimini per solitudinem ad viam maris rubri. Et respondistis mihi, dicentes;
40 Jam peccavimus in Deum, nos ascendemus, & oppugnabimus incolas ejus, sicut mandavit nobis Deus Dominus noster: & accinxit se quilibet vestrũm instrumentis suis bellicis, & festinis ascendistis ad montem.
41 Et dixit mihi Deus, Dic eis; Ne ascendatis, neque oppugnetis eos: ego enim non sum vobiscum, ne fortè profligemini
42 ante inimicos vestros. Et retuli vobis hoc, at non acquievistis, sed contradixistis Deo, & audaciter conscendistis montem.
43 Et egressi Amorræi habitantes in illa regione ad occursum vestrum, persecuti sunt vos non secus ac pangunt apes, & contriverunt vos in Seir usq; ad Horma. Et reversi estis lugentes coram Domino: sed non audivit vocem vestram, nec respondit vobis.
44 Itaque mansistis in Racim longo intervallo simili cæteris quibus eratis commorati.

CAPUT. II.

1 DEinde versi, profecti sumus per regionem viã maris rubri quemadmodum jusserat mihi Dominus, & circumvagati sumus ad Seir longo intervallo. Tum allocutus est me Deus, dicens;
2 Sufficit vobis circuire hunc montem, deflectite ab eo
3 sinistram versus. Et præcipe populo tuo, et dic eis; Vos transituri estis per terminos fratrum vestrorum filiorum Esau habitantium in Seir, & metuent vos: Ac
4 cavete plurimũm

ספר אלה הדברים: ב

Versio VULG. LAT.

5 אל־תתגרו בם כי לא־אתן לכם מארצם עד
.Sehir montē dedi Esau ipsi hæreditatem quia ,pedis ,vole calcatione
מדרך כף־רגל כי־ירשה לעשו נתתי את־הר שעיר:
,equa etiam &:comedetis & ,argento in eis ab ,frangetis Cibum
6 אכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגם־מים
tuus Deus Dominus , Quia : bibetis & ,argento in eis ab ,fodietis
תכרו מאתם בכסף ושתיתם: כי יהוה אלהיך
magnū desertum ,tuū ambulare novit;tuæ man° opere omni in tibi benedixit
7 ברכך בכל מעשה ידך ידע לכתך את־המדבר הגדל
,indiguisti non ,tecū tuus Deus Dominus , annis quadraginta Jam ,iftud
הזה זה ארבעים שנה יהוה אלהיך עמך לא חסרת
,Sehir in ,habitantibus ,Esau filiis nostris fratrib° à transivimus Et ,re
8 דבר: ונעבר מאת אחינו בני־עשו הישבים בשעיר
transivim° &,nos vertim° & :Heliongaber ab &,Elath ab planicie via à
מדרך הערבה מאילת ומעצון גבר ונפן ונעבר
,ægyptiis Ne : me ad Dominus dixit Et .Moab deserti via
דרך מדבר מואב: ויאמר יהוה אלי אל־תצר
tibi dabo non quia : bello ,eis cum te miscē neque , Moab
את־מואב ואל־תתגר בם מלחמה כי לא־אתן לך
,hæreditatē Hæ dedi Loth filiis quia,hæreditatē ej° terra de
מארצו ירשה־ כי לבני־לוט נתתי את־ער ירשה:
,multus & ,magnus populus ,ea in habitabant antea Emim
10 האמים לפנים ישבו בה עם גדול ורב
,ipsi etiam reputabantur Gigantes ,Hanachim sicut ,excelsus &
ורם כענקים: רפאים יחשבו אף־הם
Sehir in Et .Emim ,eis vocabant Moabitæ & : gigantes sicut
11 כענקים והמאבים יקראו להם אמים: ובשעיר
,eos possederunt Esau filii & ,antea Chorim habitaverunt
ישבו החרים לפנים ובני עשו ירשום
fecit quemadmodum ,eis pro habitaverunt &,fuit faciebat à eos consecerit &
וישמידום מפניהם וישבו תחתם כאשר עשה
.eis Dominus dedit quam suæ hæreditatis terra in Israel
12 ישראל לארץ ירשתו אשר־נתן יהוה להם:
transivimus Et .Zered torrentem vobis transite & ,surgite Nunc
עתה קמו ועברו לכם את־נחל זרד ונעבר
Cædes de ambulavimus quibus dies Et .Zered torrentem
13 את־נחל זרד: והימים אשר־הלכנו מקדש
octo & triginta ,Zered torrentem transivimus quo usque,Barnea
ברנע עד אשר־עברנו את־נחל זרד שלשים ושמנה
inter ori de belli virorum generatio omnis consumi ad usque ,anni
שנה עד־תם כל־הדור אנשי המלחמה מקרב
etiam Et .eis Dominus juravit quemadmodum,castrametationis
14 המחנה באשר נשבע יהוה להם: וגם
,castrametationis interiori ex eos concrendū ad eos in fuit Domini manus
יד־יהוה היתה בם להתם מקרב המחנה
viri omnes fuerunt consumpti quando fuit Et .eos consumendum ad usque
15 עד תמם: ויהי כאשר־תמו כל־אנשי
:populi interiori ex moriendum ad , belli
המלחמה למות מקרב העם:

5 Videte ergò diligenter ne moveamini contra eos : neque enim dabò vobis de terra eorũ quantum potest unius pedis calcare vestigiũ, quia in
6 possessionem Esau dedi montem Seir. Cibos emetis ab eis pecuniâ, & comedetis: aquam emptam haurietis, & bibetis.
7 Dominus Deus tuus benedixit tibi in omni opere manũ tuarũ : novit iter tuum, quomodò transieris solitudinem hanc magnam , per quadraginta annos habitans tecum
8 Dominus Deus tuus, & nihil tibi defuit. Cúmq; transissemus fratres nostros filios Esau, qui habitabant in Seir, per viam campestrem de Elath, & de Asiongaber, venimus ad iter,quod ducit in de
9 sertum Moab. Dixitque Dominus ad me , Non pugnes contra Moabitas, nec ineas adversũs eos prælium : non enim dabo tibi quidquam de terra eorum, quia filiis Lot tradidi Ar in possessionem.
10 Emim primi fuerunt habitatores ejus, populus magnus, & validus, & tam excelsus, ut de
11 Enacim stirpe, Quasi gigantes, crederentur, & essent similes filiorum Enacim. Denique Moabitæ appellant eos Emim.
12 In Seir autem priùs habitaverunt Horrhæi : quibus expulsis atque deletis, habitaverunt filii Esau, sicut fecit Israel in terra possessionis suæ,
13 quam dedit illi Dominus. Surgentes ergò ut transiremus torrentem Zarad, venimus ad
14 eum. Tempus autem, quo ambulavimus de Cadesbarne usque ad transitum torrentis Zared, triginta & octo annorum fuit : donec consumeretur omnis generatio hominũ bellatorũ de castris, sicut ju-
15 raverat Domin° : Cujus man° fuit adversũ eos, ut interirent
16 de castrorum medio. Postquam autem universi ceciderunt pugnatores,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

5 Μὴ συμβάλητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, (γ) οὐ γὰρ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῆς οὐδὲ βῆμα ποδὸς, ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα τοῖς υἱοῖς Ἡσαῦ
6 τὸ ὄρος τὸ Σηείρ. Ἀργυρίου βρώματα ἀγοράσατε (δ) παρ' αὐτῶν καὶ φάγεσθε, καὶ ὕδωρ μετρῷ λήψεσθε παρ' αὐτῶν ἀργυρίου καὶ πίεσθε.
7 Ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου εὐλόγησέ σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῆς χειρῶν σου. διάγνωθι τὸν πόρον τοῦτον τὸν μέγαν τοῦτον καὶ φοβῆσαι (ε) ἐκεῖνον. ἰδὲ τεσσαράκοντα ἔτη κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ· οὐκ ἐστερήθης ῥήματος.
8 Καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν υἱοὺς Ἡσαῦ, τοὺς κατοικοῦντας ἐν Σηείρ, παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν Ἄραβα ἀπὸ Αἰλὼν καὶ ἀπὸ (ζ) Γεσιὼν Γαβέρ· καὶ (η) ἐπιστρεψάντες παρήλθομεν
9 ὁδὸν ἔρημον Μωάβ. Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με, Μὴ ἐχθραίνετε τοῖς Μωαβίταις, καὶ μὴ συμβάλητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ὃ γὰρ μὴ (θ) δῶ ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῆς ὑμῖν ἐν κλήρῳ, τοῖς γὰρ υἱοῖς Λὼτ δέδωκα τὴν Ἀρεὶὰ
10 κληρονομεῖν. (ι) Οἱ Ὀμμὶν πρότεροι ἐνῴκουν ἐπ' αὐτοὺς, ἔθνος μέγα καὶ πολὺ, (κ) καὶ ἰσχύοντες, ὥσπερ οἱ (λ) Ἐνακίμ.
11 Ῥαφαὶν λογισθήσονται καὶ οὗτοι (μ) ὥσπερ καὶ οἱ Ἐνακίμ· καὶ οἱ Μωαβῖται ἐπονομάζουσιν
12 αὐτοὺς (ν) Ὀμμίν. Καὶ ἐν Σηείρ ἐνῴκουν οἱ Χορραῖοι τοπρότερον, (ξ) καὶ υἱοὶ Ἡσαῦ ἀπώλεσαν αὐτοὺς, καὶ ἐξέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ κατῴκισαν ἀντ' αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐποίησεν Ἰσραὴλ τῇ (ο) γῇ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἣν (π) δέδωκε κύριος αὐτοῖς. Νῦν οὖν (ρ) ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς, καὶ διαπορεύεσθε τὸ φάραγξα
14 Ζαρέτ. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς παρεπορεύθημεν ἀπὸ Κάδης Βαρνὴ ἕως τοῦ παρήλθομεν τὸν φάραγξα Ζαρέτ, τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη, ἕως οὗ διέπεσε (σ) πᾶσα ἡ γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν ἀποθνήσκοντες ἐκ τοῦ παρεμβολῆς,
15 καθὼς ὤμοσε (τ) κύριος ὁ θεὸς αὐτοῖς. Καὶ ἡ (υ) χεὶρ τοῦ θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοὺς (φ) ἐξανιᾶσαι αὐτοὺς ἐκ μέσου τοῦ παρεμβολῆς,
16 ἕως οὗ διέπεσεν. Καὶ ἐγένετο ἐπειδὴ ἔπεσον πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀποθνήσκοντες ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ,

Nè conseratis cum eis prælium : 5 non enim dabo vobis de terra eorum neq; vestigium pedis:quoniã in sorte dedi filiis Esau montem Seir. Argento escas emite ab eis, 6 et cõtedetis:et aquã mensurã accipietis ab eis argento, & bibetis. 7 Dominus enim Deus noster benedixit te in omni opere manuum tuarum. Agnosce, quomodò transisti desertum illud magnũ, & terribile. Ecce quadraginta annos Dominus Deus tuus tecum: non indiguisti verbo. Et 8 præteriuimus fratres nostros filios Esau habitantes in Seir,apud viam,quæ Aroba ab Ælon,& à Gesion Gaber. Et conversi pertransiuimus viam desertum Moab.Et dixit Dominus ad me,Non 9 oppugnetis Moabitas , & non conseratis cum eis prælium : non enim dabo de terra eorum vobis in sorte. Filiis enim Lot dedi Aroer ad hæreditandum. Omnin 10 priores insederunt super eam , gens magna, & multa,& fortes, sicut Enacim. Raphain reputabuntur & hi, sicut & Enacim. Et Moabitæ cognominant eos, Ommin. Et in Seir insidebat 12 Chorreus antè : & filii Esau perdiderunt eos, & attriuerunt eos à facie sua : et inhabitarunt pro eis,quemadmodùm fecit Israel terram hæreditatis suæ,quã dedit Dominus eis. Nunc igitur 13 exurgite, & promouete vos,& transite vallem Zaret. Et dies, 14 quibus pertransiuimus à Cades Barne, usque quò transiuimus vallem Zaret, triginta & octo anni; quoadusque decidit omnis progenies viborum bellatorum morientes è castris : sicut juravit Dominus Deus eis. Et 15 manus Domini fuit super eos ad consumendos eos de medio castrorum ; quoadusque deciderent. Et factum est, postquàm 16 deciderunt omnes viri bellatores morientes de medio populi,

MS. A. (γ) ὁ οὐ μὴ δώσω (δλ) ἀπ' αὐτῶν (ε) ταύτῃ. ἰδὲ πεσσεράκοντα (ζ) Γασιὼν (η) ὑπεστραφέντες (θ) δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῆς ἐν (ι) Οἱ Ὀμμεὶν τοπρότερον (κ) καὶ ἰσχυεῖν. (λ) Ἐνακείμ. Ῥαφαεὶμ (μ) ὥσπερ οἱ Ἐνακείμ. (ν) Ὀμμείν. (ξ) καὶ οἱ υἱοὶ Ἡσαῦ ἐξέτειναν αὐτοὺς, καὶ ἀπώλεσε αὐτοὺς ἀπὸ (ο) γῆν κληρονομίας (π) ἔδωκεν (ρ) ἀνάστητε ὑμεῖς, καὶ παρεπορεύεσθε τὸ φάραγγα Ζαρέτ· καὶ παρήλθομεν τὸ φάραγγα Ζαρέ. Καὶ αἱ ἡμέραι (σ) πᾶσα ἡ γενεὰ (τ) κύριος αὐτοῖς. (υ) χεὶρ κυρίου ἦν (φ) τοῦ ἐξανιᾶσαι αὐτοὺς ἐκ τοῦ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܠܐ ܬܬܪܥܘܢ ܥܡܗܘܢ ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܬܠ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܗܘܢ ܕܥܡܐ ܕܪܓܠܐ ܕܪܓܠ ܠܐ ܢܬܠ ܠܗ ܠܥܣܘ ܛܘܪܐ ܕܣܥܝܪ ܝܗܒ ܐܢܐ ܠܥܣܘ ܐܚܝܟ ܠܡܐܟܘܠ ܡܢ ܗܘܢ ܒܟܣܦܐ ܘܬܐܟܠܘܢ ܘܐܦ ܡܝܐ ܬܬܪܘܢ ܡܢ ܗܘܢ ܒܟܣܦܐ ܘܬܫܬܘܢ ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܒܟܠ ܥܒܕܐ ܕܝܕܟ ܝܕܥ ܠܡܗܠܟ ܒܡܕܒܪܐ ܪܒܐ ܗܕܐ ܬܠܬܝܢ ܫܢܝܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܥܡܟ ܠܐ ܚܣܪܬ ܡܕܒܪ ܗܢܐ ܗܢ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܐ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos,

5 לא תתגרון בהון ארי לא אתן לכון מארעהון עד מדרך פרסת רגל ארי ירותא לעשו יהבית ית טורא דשעיר : 6 עבורא תזבנון מנהון בכספא ותיכלון ואף מיא תשבון מנהון בכספא ותשתון : 7 ארי יוי אלהך ברכך בכל עובדי ידך ספק לך צרכך במדברא רבא הדין דנן ארבעין שנין מימרא דיוי אלהך בסעדך לא חסרת מדעם : 8 ועברנא מלות אחונא בני עשו דיתבין בשעיר מאורח מישרא מאילת ומעצין גבר ואתפנינא ועברנא אורח מדברא דמואב : 9 ואמר יוי לי לא תצוק למואבאי ולא תתגרי למעבד עמהון קרב ארי לא אתן לך מארעיה ירותא ארי לבני לוט יהבית ית לתירת ידתא : 10 אימתני מלקדמין יתיבו בה עם רב וסגי ותקיף כגברייא : 11 גברין מתחשבין אף אנון כגברי ומואבאי קרין להון אימתני : 12 ובשעיר יתיבו חוריאי מלקדמין ובני עשו תרכונון ושיציאונון מן קדמיהון ויתיבו באחריהון כמא די עבד ישראל לארע ירותהיה די יהב יוי להון : 13 כען קומו ועברו לכון ותתחלא רודד ועברנא ותתחלא רודד : 14 ויומיא די הלכנא מן רקם גיאר עד די עברנא ית נחלא רודד תלתין ותמנין שנין עד דסף כל דרא גברי מגיחי קרב מגו משריתא כמא די קים יוי להון : 15 ואף מחא מן קדם יוי הות בהון לשיצותהון מגו משריתא עד דשלימו : 16 והוה כד שלימו כל גברי מגיחי קרבא למיתת מגו עמא :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

5 לא תתגרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי לעשו נתתי את הר שעיר : 6 אכל תאכלו מאתם בכסף ושברתם גם מים תכרו מאתם בכסף ושתיתם : 7 כי יהוה אלהיך ברכך בכל מעשי ידיך ידע לכתך את המדבר הגדל הזה זה ארבעים שנה יהוה אלהיך אתך לא חסרת דבר : 8 ונעבר מאת אחינו בני עשו הישבים בשעיר מדרך הערבה מאילת ומעצין גבר ונפן ונעבר דרך מדבר מואב : 9 ויאמר יהוה אלי אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירושה כי לבני לוט נתתי את ער ירושה : 10 האמים לפנים ישבו בה עם גדול ורב ורמים כענקים : 11 רפאים יחשבו גם הם כענקים ואמרים הם : 12 ובשעיר ישבו החרים לפנים ובני עשו יורשם וישמידם מפניהם וישבו תחתם כאשר עשה ישראל לארץ ירשתו אשר נתן יהוה להם : 13 עתה קומו לכם ועברו את נחל זרד ונעבר את נחל זרד : 14 והימים אשר הלכנו מרקע גיער עד אשר עברנו את נחל זרד שלשים ושמנה שנה עד תם כל הדור אנשי המלחמה מקרב המחנה כאשר נשבע יהוה להם : 15 וגם יד יהוה היתה בם להמם מקרב המחנה עד תמם : 16 ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם :

VER. SAM.

5 אל תגרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי לעשו נתתי את הר שעיר : 6 אכל תאכלו מאתם בכסף ושברתם גם מים תכרו מאתם בכסף ושתיתם : 7 כי יהוה אלהיך ברכך בכל מעשי ידיך ידע לכתך את המדבר הגדל הזה זה ארבעים שנה יהוה אלהיך אתך לא חסרת דבר : 8 ונעבר מאת אחינו בני עשו הישבים בשעיר מדרך הערבה מאילת ומעצין גבר ונפן ונעבר דרך מדבר מואב : 9 ויאמר יהוה אלי אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירושה כי לבני לוט נתתי את ער ירושה : 10 האמים לפנים ישבו בה עם גדול ורב ורמים כענקים : 11 רפאים יחשבו גם הם כענקים ואמרים הם : 12 ובשעיר ישבו החרים לפנים ובני עשו יורשם וישמידם מפניהם וישבו תחתם כאשר עשה ישראל לארץ ירשתו אשר נתן יהוה להם : 13 עתה קומו לכם ועברו את נחל זרד ונעבר את נחל זרד : 14 והימים אשר הלכנו מרקע גיער עד אשר עברנו את נחל זרד שלשים ושמנה שנה עד תם כל הדור אנשי המלחמה מקרב המחנה כאשר נשבע יהוה להם : 15 וגם יד יהוה היתה בם להמם מקרב המחנה עד תמם : 16 ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם :

VER. SAM. (c) Gabhlah, (d) Gabhlah, (e) Elath, (f) Arthah, (g) Gahlah, (h) populi liberi; Arthah.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

5 Ne conseratis cum eis prælium; non enim tradā vobis de terra eorum in hereditatem; ne vestigium quidem plantæ pedis; quoniam in hereditate Esau tradidi montē (c) Seir. 6 Cibum emetis ab iis argento ut comedatis; aquas etiā emetis ab iis argento ut bibatis. 7 Nam Dominus Deus tuus benedixit tibi in omni opere manuum tuarū, cognovit itineratum per desertum hoc magnum: his quadraginta annis Dominus Deus tuus fuit tecū, nullā re indiguisti. 8 Misi quoq; nuntios ad regem Edom, dicentes; Transibo per terrā eam, neque declinabo ad agrū, neque ad vineam, neque etiā bibemus aquas puteorum; viā regiam ibimus: Non diverte- mus ad dexteram aut ad sinistram, donec transeamus fines tuos. 9 Sed respondit, Non transibis per me, ne cum gladio egrediar obviam tibi. 10 Ideo præteriimus fratres nostros filios Esau habitantes in (d) Seir à via campestri, ab (e) Elith, & ab Asion-Gaber; & conversi transiimus per viam deserti Moab. 9 Dixit etiam mihi Dominus, Ne hostiliter agas cum Moab, neque prælieris cum eo: non enim dabo tibi de terra ejus in possessionem, eò quòd filiis Lot dederim (f) Ar in possessionē. 10 Æmim antea habitabant in ea, populus magnus, & copiosus, et proceres sicut Enacim. 11 Moabitæ autem vocant eos, Æmim. 12 In (g) Seir verò habitabant antea (h) Chorei; sed filii Esau expulerunt eos, & exterminavit eos Dominus à facie eorum. Expulerunt igitur eos, & habitaverunt in loco eorum, sicut fecit Israël in terra hereditatis suæ quē dedit is Dominus. 13 Nunc autem surgite, proficiscimini, et transite torrentem Zared: & transiimus torrentē Zared. 14 Dies autem quibus ambulavimus à Cades Barne usque quo transiremus torrentem Zared, trigintā et octo anni fuēre, donec consumeretur omnis generatio hominum bellatoris de medio castrorum, sicut juraverat iis Dominus. 15 Manus etiam Dominī fuit in eos, ut contereremus in medio castrorū donec consumeret eos. 16 Factum est autem postquam morte consumpti sunt omnes viri bellatores de medio populi,

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 * مِن أَن تكرسوا بِهِم * فَإِنِّي لَست معطيكم مِن بَلَدِهِم شيئًا وَلَو وطي قدم * لِأَنَّ جبل سعير
6 قَد أعطيته للعيص وِراثة * بَلِ اشتروا مِنهم طعامًا بِثمن فكلوه * وماء فاشتروه * لِأَنَّ الله ربك
7 قَد بارك لَك فِي جميع أعمالك وَأحسن إِلَيْك عِند مسيرك فِي هَذَا البر العظيم * فَهَذِهِ أربعون
سنة الله ربك معك فيها * فلم يعرك شيئًا * فجزنا أخوتنا بني العيص المقيمين بسعير من طريق
8 البيداء وَإِيلَة وعصيون جابر * وليتنا وَرحلنا طريق برية سيناء * فَقَالَ الله لِي * لَا تخاصر
9 المابيين * وَلَا تكرس بِهِم * فَإِنِّي لَا أعطيكم مِن بَلَدِهِم حورًا إِذ لبني لوط جعلت عارًا وِراثة *
10 * وَكَانَ المهيبون أقام فِيهَا قبلهم * شعب كبير رفيع كالجبارين * وهم يحسبون شعبًا كالجبارين *
11 والمابيون يسمونهم المهيبين * وَأَمَّا فِي سعير فأقام الحوريون قبل بني عيسو وحي أنوا فورثوهم *
12 وأفنوهم مِن بين أيديهم * وأقاموا فِي مكانهم * كَمَا صنع آل إِسْرَائِيل بِبَعْض حوز الَّتِي
13 أعطاه الله * الآن قوموا فاعبروا وادي زرد * فعبرناه * وكانت جملة الأيام منذ سرنا مِن رقيم برنيع
14 إِلَى أَن عبرنا وادي زرد ثمانٍ وثلاثين سنة * إِلَى أَن فني جميع القوم المحاربين مِن المعسكر * كَمَا
15 أقسم الله عليهم * وَأَيْضًا مِن عِند الله حلت بهم لإفنائهم * إِلَى أَن فنوا * فلما فني جميعهم
16 مِن بين الأمة *

5 Ab iis provocandis: nam enim daturus sum vobis de regione eorum quicquam, nedum vestigium pedis, quandoquidem montem Seir jam dedi Esau hereditatem. 6 Sed emite ab eis commeatum pretio ut edatis, & aquam ut bibatis. 7 Nam Deus Dominus tuus benedixit tibi in omnibus operibus tuis, & benefecit tibi in itinere tuo per hanc solitudinem maximam. Et ecce quadraginta sunt anni in quibus Dominus Deus tuus tecum fuit, & non defuit tibi res ulla. 8 Itaq; transiimus fratres nostros filios Esau habitantes in Seir à via solitudinis, & Ila, & Asion-Gabir; defleximq; et profecti sumus per viam deserti Sinai. 9 Dixitq; Deus ad me, Ne obsideas Moabitas, & ne provoces eos, quia nullam daturus sum vobis ex eorum regione possessionem, cùm filiis Lot dederim Ar hereditatem. 10 Et verò Formidabiles habitaverant in ea ante ipsos, populus multus, & altus, ut gigantes. 11 Et quidem ipsi reputantur magnanimi quasi gigantes, & Moabitæ vocant eos, Formidabiles. 12 At verò in Seir habitârunt Horei ante filios Esau, donec venientes succidissent eos, & consumpsissent illos à conspectu suo, & locum eorū occupâssent, quemadmodum fecit gens Israilitica nonnullis in possessionibus quas dedit ei Deus. 13 Nunc surgite, et transite torrentem Zared: itaq; transiimus eum. 14 Fuit autem summa dierum à discessu nostro de Racim-Barni, usq; ad tempus quo transiimus torrentem Zared, triginta octo anni, donec periissent omnes homines bellatores de castris, quemadmodum jurâverat Deus in ipsos: 15 Et plaga à Deo immissa fuit in eos ad interitum eorum, donec confecti essent. 16 Cùmque interiissent omnes de medio populi,

ספר אלה הדברים: ב

Versio VULG. LAT.

17 Locutus est Dominus ad me,
18 dicens; Tu transibis hodiè terminos Moab, urbem nomine
19 Ar. Et accedens in vicina filiorũ Ammon, cave ne pugnes contra eos, nec movearis ad prælium: non enim dabo tibi de terra filiorũ Ammon, quia filiis Lot dedi eam in possessi-
20 onem. Terra gigantum reputata est: & in ipsa olim habitaverunt gigantes quos Ammonitæ vocant Zomzommim,
21 Populus magnus, & multus, & proceræ longitudinis, sicut Enacim, quos deleyit Dominus à facie eorũ: & fecit illos habitare pro eis, Sicut fecerat filiis Esau, qui habitãt in Seir, delens Horrhæos, & terram eorum illis tradens, quam possi-
23 dent usq; in præsens. Hevæos quoque, qui habitabant in Haserim usq; Gazan, Cappadoces expulserunt: qui egressi de Cappadocia deleverunt eos, & habitaverunt pro
24 illis. Surgite, & transite torrẽtẽ Arnon: ecce tradidi in manu tua Sehon regem Hesebon Amorrhæum, & terram ejus incipe possidere, & commit-
25 te adversùs eum prælium. Hodiè incipiam mittere terroré atq; formidinem tuam in populos, qui habitant sub omni cœlo: ut audito nomine tuo paveant, & in morem partu-
26 rientiũ contremiscant, & dolore teneantur. Misi ergò nuntios de solitudine Cademoth ad Sehon regẽ Hesebon ver-
27 bis pacificis, dicens; Transibimus per terram tuam, publicà gradiemur viã: non declinabimus neq; ad dexterã, neq;
28 ad sinistram. Alimenta pretio vende nobis, ut vescamur: aquam pecuniâ tribue, & sic bibemus. Tantum est ut nobis
29 concedas transitum, Sicut fecerunt filii Esau, qui habitant in Seir, & Moabitæ, qui morantur in Ar: donec veniamus ad Jordanem, & transeamus ad terram, quam Dũs Deus noster daturus est nobis.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς με, λέγων, Σὺ
18 (χ) παραπορεύσῃ σήμερον τὰ ὅρια Μωάβ
19 ψ Ἀρ, Καὶ προσεγγιεῖς ἐγγὺς υἱῶν Ἀμμών. μὴ ἐχθραίνετε αὐτοῖς, (φ) μηδὲ συμβάλητε αὐτοῖς εἰς πόλεμον· ὃ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν Ἀμμὼν ὅτι εἰς κλῆρον, ὅτι τοῖς υἱοῖς Λὼτ δέδωκα αὐτὴν εἰς κλῆρον.
20 Γῆ (ω) Ῥαφὰν λογισθήσεται, καὶ γὰρ ἐπ' (α) αὐτῆς κατῴκουν οἱ Ῥαφαὶν τὸ πρότερον, καὶ οἱ Ἀμμανῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς (β) Ζομζομμίν.
21 Ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ (γ) δυνατώτερον ὑμῶν, ὥσπερ καὶ οἱ Ἐνακίμ. καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος (δ) πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ κατεκληρονόμησαν, καὶ κατῴκησαν αὐτ' αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
22 ᵛΩσπερ (ε) ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς Ἡσαὺ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Σηείρ, ὃν τρόπον ἐξέτειλαν τὸν Χορῥαῖον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτοὺς, καὶ κατῴκησαν αὐτ' αὐτοὺς
23 τὸν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ οἱ Εὐαῖοι οἱ κατοικοῦντες ἐν (ζ) Ασηδὼθ ἕως Γάζης, καὶ οἱ Καππαδόκαι οἱ ἐξελθόντες ἐκ Καππαδοκίας, ἐξέτειλαν αὐτοὺς, καὶ κατῴκη-
24 σαν αὐτ' αὐτ. (η) Νῦν ἐν ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε, καὶ (θ) παρέλθετε ὑμεῖς τὸν φάραγγα Αρνών. ἰδὲ δέδωκα εἰς τὰς χεῖρές σου τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμορῥαῖον, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. ἐνάρχου κληρονομεῖν· συνάπτε πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.
25 Ἐνάρχου δίδναι τὸν φόβον σου (ι) ὅλῃ παρεσώσῃ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ὑποκάτω τῶν οὐρανῶν, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταραχθήσονται, καὶ ὠδῖνας ἕξουσι
26 ὡς τικτούσαι. Καὶ ἀπέστειλα πρέσβεις ἐκ τῆς ἐρήμου (κ) Κεδεμὼθ πρὸς Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων,
27 Παρελθόσομαι διὰ τῆς γῆς σου· ἐν τῇ ὁδῷ πορεύσομαι, οὐκ ἐκκλινῶ δεξιὰ (λ) οὐδ' ἀριστερά.
28 Βρώματα ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι, καὶ φάγομαι· καὶ ὕδωρ ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι, καὶ πίομαι· πλὴν ὅτι παρελεύσομαι τοῖς (μ) τοσί Καθὼς ἐποίησαν μοι οἱ υἱοὶ Ἡσαὺ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σηείρ, καὶ οἱ Μωαβῖται οἱ κατοικοῦντες
29 ἐν (ν) Ἀρεόπ· ἕως ἂν παρέλθω τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν.

Et locutus est Dominus ad me, dicens; Tu transibis hodiè fines Moab, ipsam Aroer; Et accedetis prope filios Ammon. Nolite oppugnare eos, neq; congrediminì cum eis in bellũ. Non enim dabo tibi de terra filiorum Ammon in sorte, quoniam filiis Lot dedi eam in sorte. Terra Raphain reputabitur: nam et super eam habitabant Raphain antea, et Ammonitæ cognominant eos Zobommin. Gens magna, et multa, et potentior vobis, sicut et Enacim. Et perdidit eos Dominus ante faciem eorum: et (b) hæreditárunt, et habitárunt pro eis usq; in diem hanc. Sicut (c) fecerunt filiis Esau habitantibus in Seir: quemadmodùm attriverunt Chorræum à facie sua, et hæreditárunt eos, et habitárunt pro eis usq; in diem hanc. Et Euæi, qui habitabant in Asedoth usq; Gazam: et Cappadoces, qui exiérunt è Cappadocia, attriverunt eos, et habitárunt pro eis. Nunc ergò surgite, et promovete, et transite vos vallem Arnon. Ecce tradidi in manus tuas Seon regem Esebon Amorrhæum, & terram ejus. Incipe hæreditare, confere cum eo prælium in die hac. Incipe dare tremorem tuum & timorem tuum super faciem omnium gentium, quæ sub cœlo: qui audientes nomen tuum turbabuntur, et dolores habebunt à facie tua. Et misi legatos è deserto Cedamoth ad Seon regem Esebon, verbis pacificis, dicens; Transibo per terram tuam: in via ibo; non declinabo in dexteram, neque in sinistram. Escas argento tribues mihi, & comedam: & aquam argento tribues mihi, et bibam: Tantùm transibo pedibus: Sicut fecerunt mihi filii Esau habitantes in Seir, & Moabitæ habitantes in Aroer: quoadusque transiero Iordanem, in terram, quam Dominus Deus noster dat nobis.

MS. A. (χ) παραπορεύου (ψ) καὶ μὴ (ω) Ῥαφαὶμ (α) αὐτοῖς οἱ Ῥαφαὶμ κατῴκουν (β) Ζομζομμεῖν. (γ) δυνατώτερον, ὥσπερ οἱ Ἐνακείμ. (δ) ἀπὸ (ε) ἐποίησαν (ζ) Ἀσηρὼθ (η) Νῦν ἀνάστητε (θ) παρέλθατε (ι) ὅλῃ παρεσπασον (κ) Κεδμὼθ (λ) ὅτε (μ) ποσίν μου· Καθὼς (ν) Ἀροήλ·

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 Allocutus est me Dominus, & dixit mihi; Tu
18 hodiè penetraturus es usq; ad limitem Moab
19 & Ad, Et accedes è regione filiorũ Ammon: ne premas eos, neve lacessas eos, quia nullã do tibi hæreditatem de terra filiorũ Ammon:
20 filiis enim Lot eam dedi hæreditatem. Terra gigantum censetur etiam ipsa: gigantes habitaverunt olim in ea, & Ammonitæ vocant
21 eos, Zamzemin, Populus magnus & multus, atque procerus ut gigantes. Perdidit autem eos Dominus à conspectu eorum, & posfederunt eos, & occupárunt terram eorum,
22 Quemadmodum fecerunt filii Esau habitantes in Soir, qui perdiderunt Horæos à conspectu suo, & possederunt eos, & occupavérunt terram eorum usque in hodiernum diem. Auæos quoque habitantes iu Hafrim
23 uque ad Aza, & Cappadoces qui egressi sunt è Cappadocia, perdiderunt, & habitaverunt in terra eorum. Surgite proficiscimini, & trajicite torrentem Arnon: Vide
24 quòd tradiderim in manus tuas Sihon regem Hesbon Amoræum, ejusque terram: incipe vastare eum, & lacesse eum prælio. Hodie incipiam immittere pavorem tuum
25 & formidinem tuam super faciem populorum qui sub cœlo sunt, ut audientes famam tuam, contremiscant & timeant à conspectu tuo. Quare misi nuntios à deserto Car-
26 moth ad Sihon regem Hesbon cum verbis pacificis, ut dicerent ad eum; Transibimus
27 per terram tuam, viæ semper iuisistentes, nec dextrorsùm aut sinistrorsùm deflectentes.
28 Frumentum pecuniâ vendite nobis, ut comedamus: & aquam pecuniâ vendite nobis, ut bibam: tantummodò pedib' nostris transibimus, Quemadmodũ fecerũt nobis filii Esau
29 habitantes in Solr, & Moabitæ degentes in Ad: donec trajiciamus Jordanem, ad terram quam tradit nobis Dominus Deus noster.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

17 ומלל יי עמי למימר: אתון עבר יומא
18 דין ית תחום מואב ית לחיות:
19 ותתקריב לקביל בני עמון לא תצורון
עליהון ולא תתגרי למעבד
עמהון קרב ארי לא אחין מארע
20 בני עמון לך ירותא ארי לבני לוט
יהבתה ירתא: ארעא גברין
מתחשבא אף היא גברין יתיבו
21 בה מלקדמין ועמונאי קרן להון
חשבני: עם רב וסגי ותקיף כנגברין
22 ושיצנון יי קדמיהון ותרכונון
ויתיבו באתריהון: כמא דעבד לבני
עשו דיתבין בשעיר די שיצי ית
חוראי מן קדמיהון ותרכונון ויתיבו
23 באתריהון עד יומא הדין: ועוואי
דיתבין בחצרים עד עזה כפוטקאי
דנפקו מן כפוטקיא שיצאונון
24 ויתיבו באתריהון: קומו טולו ועברו
ית נחלא דארנון חיי דמסתרין
בידך ית סיחון מלכא דחשבון
אמורא ית ארעיה שרי
לתרכותיה ואתגרי למעבד
25 עמהון קרב: יומא הדין אשרי למתן
ודעתך ודחלתך על אפי עממיא די
תחות כל שמיא די ישמעון שמעך
26 ויזעון ויתברון מן קדמך: ושלחית
אונגדין ממדבר קדמות לות סיחון
מלכא דחשבון פתגמי שלמא
27 למימר: אעבר בארעך באורחא
באורחא איזיל לא אסטי לימינא
28 ולסמאלא: עבורא בכספא תזבון
לי ואיכול ומיא בכספא תתן לי
29 ואשתי לחור אעבר ברגלי: כמא
דעבדו לי בני עשו דיתבין בשעיר
ומואבאי דיתבין בלחיות דאעבר
ית ירדנא לארעא דיי אלהנא יהיב
לנא:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

17 ** ויאמר יהוה אלי לאמר: * אתה עבר היום את גבול מואב את ערי
18 ** ארור אל תתגר במואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו
19 ירשה כי לבני לוט נתתי את ארם לירשה: * לפנים בישראל היו יושבים
20 בה מקדמים ועמונים יקרא להם זמזומים: * עם גדול וצעיר ורם כענקים
21 ויהוה השמידם מפניהם וירשום וישבו תחתם: * כאשר עשה לבני עשו
22 יושבי שעיר אשר השמיד את החרי מפניהם וירשום וישבו תחתם עד
23 היום הזה: * ועוים יושבים בחצרים עד עזה כפתרים יצאו מכפתר
24 ויכחידם וישבו תחתם: * קומו סעו ועברו את נחל ארנון הנה נתתי
25 בידך את סיחון מלך חשבון האמרי ואת ארצו החל רש ואת עמו
26 ** ** ** * ** * ** *

Versio VULG. LAT.

30 Noluitq; Sehon rex Hesebon dare nobis transitum: quia induraverat Dñs Deꝰ tuus spiritū ejus, & obfirmaverat cor illius, ut traderetur in manus
31 tuas, sicut nunc vides. Dixitq; Dñs ad me, Ecce cœpi tibi tradere Sehon, & terrā ejus, incipe possidere eam. Egressusq; est Sehon obviàm nobis
32 cum omni populo suo ad prælium in Iasa. Et tradidit eū Dōs
33 Deus noster nobis: percussimusq; eum cum filiis suis & omni populo suo. Cunctásque
34 urbes in tempore illo cepimꝰ, interfectis habitatoribus earum, viris ac mulieribus & parvulis: non reliquimꝰ in eis
35 quidquā. Absq; jumentis, quæ in partem venēre prædantiū: & spoliis urbium, quas cepi-
36 mus Ab Aroër, quæ est super ripam torrentis Arnon, oppido quod in valle situ est, usq; Galaad. Non fuit vicus & civitas, quæ nostras effugeret manꝰ: omnes tradidit Dñs Deꝰ
37 noster nobis. Absq; terra filiorum Ammon, ad quam non accessimus: & cunctis quæ adjacent torrenti Ieboc, & urbibus montanis, universisq; locis, à quibus nos prohibuit Dominus Deus noster.

CAP. III.

1 ITaq; conversi ascendimus p iter Basan: egressusq; est Og rex Basan in occursum nobis cum populo suo ad bellandū
2 in Edrai. Dixitq; Dñs ad me, Ne timeas eum: quia in manu tua traditus est cum omni populo acterra sua: faciésq; ei sicut fecisti Sehon regi Amorrhæorū, qui habitavit in Hesebon. Tradidit ergò Dñs Deꝰ noster in manibus nostris etiā Og regem Basan, & universum populum ejus: percussimusq; eos usq; ad internecionem, Vastantes cunctas civitates illius uno rempore: non fuit oppidum, quod nos effugeret; sexaginta urbes, omnem regionem Argob regni Og in Basan.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

30 Καὶ ὠκ(ξ)ὐθύνησε Σιὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν παρελθεῖν ἡμᾶς διʼ αὐτῆς, ὅτι ἐσκλήρυνε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἐσφόδρυνε τὴν καρδίαν αὐτῆς, ἵνα παραδοθῇ εἰς
31 τὰς χεῖράς σου ὡς ὅς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Ἰδὺ ἤρξαμαι (ο) παραδίδοναι ἐνώπιόν σου τὸν Σιὼν βασιλέα Ἐσεβὼν καὶ Ἀμορραῖον, καὶ τὴν γῆν (π) αὐτῆς, καὶ ἔναρξαι κληρονομῆσαι τὴν γῆν
32 αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθε Σιὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ
33 λαὸς αὐτῆς εἰς πόλεμον εἰς Ἰασά. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸ προσώπου ἡμῶν. καὶ ἐπαταξαμεν αὐτὸν καὶ
34 τοὺς υἱὸς αὐτῆς καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτῆς. Καὶ ἐπρεσθήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτῆς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ (ρ) ἐξωλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἐξῆς καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς· ὠ κατελίπομεν ζωγίαν.
35 Πλὴν τὰ κτήνη (σ) ἐκρονομεύσαμεν, καὶ τὰ
36 σκῦλα τῶν πόλεων ἐλάβομεν (τ) Ἐξ Ἀροήρ, ἣ ἐπὶ παρὰ τὸ χεῖλος χειμάῤῥους Ἀρνῶν, καὶ τὴν πόλιν ἣ ἦσαν ἐν τῇ φάραγγι, καὶ ἕως ὄρους τῆς Γαλαάδ. (υ) ὠκ ἐγένετο πόλις ἥτις διέφυγεν ἡμᾶς· τὰς πάσας παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.
37 (φ) Πλὴν ἐγγὺς ὑῶν Ἀμμὼν ὠ (χ) προσήλθομεν, πάντα τὰ συνεχόμενα (ψ) χειμάῤῥου Ἰαβὸκ, καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ ὀρεινῇ, καθότι ἐνετείλατο (ω) κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν.

Et noluit Seon rex Esebō transire nos per ipsū: quoniā induraverat Domꝰ Deꝰ noster spiritū ejus, et confortavit cor ejus, ut traderetur in manus tuas; sicut in die hac. Et dixit Dominus ad me, Ecce cœpi tradere ante faciē tuā Seon regē Esebon Amorrhæorum, et terrā ejus: & incipe hæreditare terrā ejus. Et exiit Seon rex Esebon in occursum nobis, ipse, et omnis populꝰ ejus in prælium in Jassa. Et tradidit eum Dominus Deus noster (d) ante faciem nostri. Et percussimus eum, et filios ejus, et omnē populū ejus. Et obtinuimus omnes civitates ejꝰ in tempore illo; & diperdidimus omnē civitatē, deindè & uxores eorum, & filios eorum: non reliquimus vivū. Tantùm pecora prædati sumus, & spolia civitatū cepimus Ab Aroer, quæ est apud labium torrentis A. non, et civitatem, quæ erat in valle, & usq; ad montem Galaad. Non fuit civitas quæ effugeret nos. Omnes tradidit Dominus Deus noster in manus nostras. Tantum propè filios Ammon non accessimus, omnia pertinentia ad torrentem Jaboc, & civitates quæ in montana; sicut mandavit Dominus Deus noster nobis.

MS.A. (ξ) ἠθέλησεν βασιλεύ(ο)σε παρελθεῖν σε τὴν Σηὼν (π) αὐτῆς· ἔναρξαι (ρ) ἐξωλεθρεύσαμεν (σ) γενομενοῦ καμεν αὐτοῦς, καὶ (τ) Ἀπὸ (υ) ὠκ ἦν πόλις (φ) Πλὴν εἰς γῆν ὑῶν (χ) πεσόντι θαμεν, (ψ) χειμάῤῥου (ω) ἡμῶν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

ΚΕΦ. γ'.

1 Καὶ ἐπεστρέψαμεν, ἀνέβημεν ὁδὸν ἐν τῇ Βασάν. καὶ ἐξῆλθεν Ὤγ βασιλεὺς τῆς Βασὰν εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ
2 λαὸς (α) αὐτῆς εἰς πόλεμον εἰς (β) Ἐδραάμ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Μὴ φοβηθῇς αὐτῆς, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ λαὸν αὐτῆς, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῆς. καὶ ποιήσεις αὐτῆς, ὅσαπερ ἐποίησας (γ) Σηὼν βασιλεῖ τῆς Ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν
3 Ἐσεβών. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας (δ) ἡμῶν, καὶ τὸν Ὤγ βασιλέα τῆς Βασὰν, καὶ πάντα τὰ λαὸν αὐτῆς. καὶ ἐπαταξαμεν αὐτὸν, ἕως τῆς μὴ κα-
4 ταλιπεῖν αὐτῆς σπέρμα. Καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτῆς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· ὠκ ἦν πόλις, ἣν ὠκ ἐλάβομεν παρ' αὐτῆς· ἑξήκοντα πόλεις, πάντα τὰ ὅρια τῆς Ἀργὸβ βασιλείας Ὤγ ἐν Βασάν.

ET conversi ascendimus viā, quæ in Edrem. Et exiit Og rex Basan in occursum nobis, ipse, & omnis populus ejus in prælium in Edraim. Et ait Dominus ad me, Nē timeas eū, quoniā in manus tuas tradidi eum, & omnem populum ejus, & omnem terram ejus. Et facies ei, sicut fecisti Seon regi Amorrhæorū, qui habitabat in Esebon. Et tradidit (a) eū Dominus Deus noster in manus nostras, & Og regem Basan, & omnem populum ejus. Et (b) percussimus eum, eousq; ut non relinquaret ex ipsius semen. Et obtinuimus omnes civitates ejus in tempore illo: non fuit civitas, quam non cepimus ab eis; sexaginta civitates, omnia adjacentia Argob regis Og de Basan.

MS.A. (α) αὐτῆς μεθ' αὐτῆς εἰς (β) Ἐδραείν. (γ) τῷ Σηὼν (.λ) ἡμῶν, αὐτῆς καὶ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 ܘܠܐ ܨܒܐ ܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ ܕܢܥܒܪ ܠܢ ܡܛܠ ܕܐܬܩܫ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝܢ ܠܪܘܚܗ ܘܐܬܬܩܦ ܠܒܗ ܕܢܬܡܣܪ ܒܐܝܕܝܢ ܐܝܟ ܗܢܐ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝ ܗܐ ܫܪܝܬܝ ܠܡܣܪ ܠܟ ܩܕܡ ܦܪܨܘܦܟ ܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ ܘܐܪܥܗ ܕܢܚܘܐ ܠܗ ܘܢܦܩ ܠܡܚܘܬ ܠܡܪܬܬܗ ܘܢܦܩ ܣܝܚܘܢ ܠܩܪܝܬܢ ܗܘ ܘܟܠ ܥܡܗ ܠܩܪܒܐ ܒܝܚܨܐ ܘܩܛܠܢܢ ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ ܘܟܠ ܥܡܗ ܘܚܪܡܢܢ ܠܟܠ ܩܪܝܬܗ ܒܗܝ ܕܥܒܪ ܠܐ ܫܒܩܢ ܡܕܡ ܐܠܐ ܒܥܝܪܐ ܘܢܫܐ ܘܛܦܠ ܠܐ ܫܒܩܢ ܒܗ ܡܕܡ ܐܠܐ ܒܥܝܪ ܘܒܙܘܙܐ ܘܒܫܠܒ ܩܪܝܬܐ ܕܢܚܢ ܢܣܒ ܡܢ ܥܪܥܪ ܕܥܠ ܦܬܐ ܕܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ ܘܥܕ ܛܘܪܐ ܕܓܠܥܕ ܠܐ ܗܘܐ ܩܪܝܬܐ ܕܢܦܩ ܠܢ ܡܢ ܟܠܗ ܡܪܝܢ ܠܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝܢ ܠܩܪܒܢ ܠܢ ܡܛܠ ܕܐܬܩܫ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝܢ ܠܪܘܚܗ ܘܐܬܬܩܦ ܠܒܗ ܕܢܬܡܣܪ ܒܐܝܕܝܢ ܐܝܟ ܗܢܐ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝ ܗܐ ܫܪܝܬܝ ܠܡܣܪ ܠܟ ܩܕܡ ܦܪܨܘܦܟ ܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ ܘܐܪܥܗ ܕܢܚܘܐ ܠܗ ܘܢܦܩ ܠܡܚܘܬ ܠܡܪܬܬܗ ܘܢܦܩ ܣܝܚܘܢ ܠܩܪܝܬܢ ܗܘ ܘܟܠ ܥܡܗ ܠܩܪܒܐ ܒܝܚܨܐ ܘܩܛܠܢܢ ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ ܘܟܠ ܥܡܗ ܘܚܪܡܢܢ ܠܟܠ ܩܪܝܬܗ ܒܗܝ ܕܥܒܪ ܠܐ ܫܒܩܢ ܡܕܡ ܐܠܐ ܒܥܝܪ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

30 וְלָא אֲבָה סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן
לְמִשְׁבַּקְנָא לְמֶעְבַּר בְּתְחוּמֵיהּ אֲרֵי-
אַקְשִׁי יְיָ אֱלָהָךְ יַת רוּחֵיהּ וְאַתְקִיף
יַת לִבֵּיהּ בְּדִיל לְמִסְרֵיהּ בִּידָךְ
כְּיוֹמָא הָדֵין: וַאֲמַר יְיָ לִי חֲזִי רְשִׁיתִיךְ
לְמִסְרָא קָדָמָךְ יַת סִיחוֹן יַת אַרְעֵיהּ
שְׁרֵי לְתָרְכוּתֵיהּ לְמֵירַת יַת אַרְעֵיהּ:
31 וּנְפַק סִיחוֹן לְקָדְמוֹתָנָא הוּא וְכָל-
עַמֵּיהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא לְיָהַץ: 32 וּמְסָרֵיהּ
יְיָ אֱלָהָנָא קָדָמָנָא וּמְחֵינָא יָתֵיהּ וְיָת
-בְּנוֹהִי וְיָת כָּל עַמֵּיהּ: וּכְבַשְׁנָא יַת
כָּל קִרְוֹהִי בְּעִדְנָא הַהִיא וּגְמַרְנָא
יַת כָּל-קִרְוֵי נִבְרֵיָא וּנְשֵׁיָא וְטַפְּלָא
לָא אִשְׁאַרְנָא מִשֵּׁיזֵב: 33 לְחוֹר בְּעִירָא
בִּזְנָא לָנָא וְעִדֵי קִרְוֵיהֶם דִּי כְבַשְׁנָא:
34 מֵעֲרֹעֵר דִּי עַל-כֵּיף נַחֲלָא וְאַרְנוֹן
וְקִרְתָּא דִּי בְנַחֲלָא וְעַד-גִּלְעָד לָא
הֲוָת קִרְתָּא דִּי תְקִיפַת מִנָּנָא יַת-
כּוֹלְּהֶם מְסַר יְיָ אֱלָהָנָא קָדָמָנָא: לְחוֹר
לְאַרְעָא בְּנֵי עַמּוֹן לָא קְרֵבְתָּא כָּל-
כֵּיף נַחַל יוּבֹקָא וְקִרְוֵי טוּרָא וְכָל
דִּי-מְקַדֵּם יְיָ אֱלָהָנָא:

נ

1 וְאִתְפְּנֵינָא וּסְלֵיקְנָא אֹרַח מַתְנָן
וּנְפַק עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן לְקָדְמוֹתָנָא
הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא
לְאֶדְרֶעִי: וַאֲמַר יְיָ לִי לָא תְדְחַל
2 מִנֵּיהּ אֲרֵי בִידָךְ מְסַרִית יָתֵיהּ וְיָת
כָּל עַמֵּיהּ וְיָת אַרְעֵיהּ וְתַעְבֵּיד לֵיהּ
כְּמָא דַעֲבַדְתָּא לְסִיחוֹן מַלְכָּא
דֶאֱמוֹרָאֵה דִּי יָתֵב בְּחֶשְׁבּוֹן: 3 וּמְסַר
יְיָ אֱלָהָנָא בִידָנָא אַף יָת עוֹג מַלְכָּא
דְמַתְנָן וְיָת כָּל עַמֵּיהּ וּמְחֵינָהוּ עַד
דְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ מִשֵּׁיזֵב: וּכְבַשְׁנָא
4 יַת כָּל קִרְוֹהִי בְּעִדְנָא הַהִיא לָא
הֲוָת קִרְתָּא דִּי לָא נְסַבְנָא מִנֵּיהוֹן
שִׁתִּין קִרְוִין כָּל בֵּית פְּלַג טַרְכּוֹנָא
מַלְכוּתֵיהּ דְעוֹג בְּמַתְנָן:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

30 ולא אבה סיחון מלך חשבון לשבתנו בעברו בגבולו כי אמץ יי אלהיך את רוחו והקשה את לבבו למען תתו בידך כיום הזה: 31 ויאמר יי אלי ראה החלתי לתת לפניך את סיחון ואת ארצו החל רש לרשת את ארצו: 32 ויצא סיחון לקראתנו הוא וכל עמו למלחמה יהצה: 33 ויתנהו יי אלהינו לפנינו והכינו אתו ואת בניו ואת כל עמו: 34 ונלכד את כל ערי בעת ההיא ונחרם את כל ערי מתים נשים וטף לא השארנו שריד: 35 רק הבהמה בזנו לנו ושלל הערים אשר לכדנו: 36 מערער אשר על שפת נחל ארנון והעיר אשר בנחל ועד הגלעד לא היתה קריה אשר שגבה ממנו את הכל נתן יי אלהינו לפנינו: 37 רק אל ארץ בני עמון לא קרבת כל יד נחל יבק וערי ההר וכל אשר צוה יי אלהינו:

נ

1 ונהפך ונעל דרך הבשן ויצא עוג מלך הבשן לקראתנו הוא וכל עמו למלחמה אדרעי: 2 ויאמר יי אלי אל תירא אתו כי בידך נתתי אתו ואת כל עמו ואת ארצו ועשית לו כאשר עשית לסיחון מלך האמרי אשר יושב בחשבון: 3 ויתן יי אלהינו בידנו גם את עוג מלך הבשן ואת כל עמו ונכהו עד בלתי השאיר לו שריד: 4 ונלכד את כל ערו בעת ההיא לא היתה עיר אשר לא לקחנו מאתם שלשים ערים כל חבל ארגב ממלכת עוג בבשן:

(f) evaserit à nobis: (a) Batanez: (b) Batanez (c) Batanez, (d) Rigobhaah (e) Batanez.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Sed noluit Sihon rex Hese- 30
bon transitum nobis permittere
per ipsum, ed quòd indurave-
rat Dominus Deus tuus spiritum
ejus, et obstinaverat cor
ejus, ut traderet eum in ma-
nus tuas sicut hodie. Dixitq; 31
Domin? mihi, Vide, cœpi tra-
dere ante faciem tuam Sihon
regem Hesebon Amorrhæum,
& terram ejus: Incipe posside-
re, ut possideas terrã ejus.
Itaque egressus est Sihon ob- 32
viam nobis, ipse, et omnis po-
pulus ejus ad prælii in Jas-
fa. Et tradidit illum Domi- 33
nus Deus noster ante faciem
nostram, et percussimus eum,
& filios ejus, & omnem po-
pulum ejus. Cepimus quoque 34
omnes urbes ejus in illo tem-
pore, & anathemate deleni-
mus omnes urbes ejus, (f) vi-
ros, mulieres, et parvulos, non
reliquimus superstitem. Tan- 35
tùm animantia deprædati su-
mus nobis, & spolia urbium
quas cepim?. Ab Aroër quæ 36
est juxta ripam torrentis Ar-
non, et civitate quæ est in val-
le, & usque Galaad, non fuit
civitas quæ(t) superior nobis
fuerit: omnes tradidit Domi-
nus Deus noster in manus no-
stras. Verùntamen ad terrã 37
filiorum Ammon non acces-
sisti, ad omnem tractũ torren-
tis Jaboc, et ad urbes montis,
ad omnia quoque quæ præce-
pit nobis Domin? Deus noster.

CAP. III.

Conversi igitur ascendi- 1
mus per iter (a) Basan:
Tum egressus est Og rex (b)
Basan obviam nobis, ipse, &
omnis populus ejus ad prælii
in Edrai. Dixit autem Domi- 2
nus mihi, Ne timeas eũ, quo-
niam in manum tuam tradidi
illum, et omnẽ populum ejus,
& terram ejus: Ideo facies
illi sicut fecisti Sihon regi
Amorrhæorum qui habitabat
in Hesebon. Itaque tradidit 3
Dominus Deus noster in ma-
num nostram etiam Og regẽ
(c) Basan, & omnem populũ
ejus, quem ita percussimus ut
non reliquerit sibi superstitẽ.
Cepimus quoque omnes urbes 4
ejus in illo tempore. Non fuit
urbs quam non ceperimus ab
eis, sexaginta urbes, omnem
regionem (d) Argob regni in
(e) Basan.

VER. SAM. (f) completã,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * فلم يساء سيحون ملك حسبان اجازتنا في بلده * لان الله ربك صعب روحه * واثبت قلبه * لكي
31 يسلمه في يدك * كما ترى اليوم * فقال الله لي * انظر قد بدأت ان اسلم سيحون وبلده في يدك *
32 فابتدأ يعرضه * وجر بلده * فخرج سيحون للقائنا هو وجميع قومه للحرب الى ياهص * فاسلمه الله
33 ربنا في ايدينا * فقتلناه وبنيه وساير قومه * وفتكنا جميع قراه في ذلك الوقت * واهلكنا من كل
34 قرية الرهط والنساء والاطفال * لم نبق سريدا * وغنمنا كل بهمه * وسلب القرى التي فتكناها * من
35 36 عروعير التي على شط وادي ارنون * والقرية التي في الوادي * والى جرس لم نبق قرية منعت منا *
37 بل الكل اسلمه الله ربنا بين ايدينا * عدا بلد بني عمان * فانك لم تقربه * كل شاطي وادي
يبوق * وقرى الجبل * وساير ما نهانا عنه الله ربنا *

1 * ثم ولينا فصعدنا طريق البسنية * فخرج عوج ملك البسنية للقائنا هو وجميع قومه للحرب الى
2 ادرعات * فقال الله لي * لا تخفه * فاني قد اسلمه في يدك وجميع قومه وبلده * تصنع به كما صنعت
3 بسيحون ملك الاموري المقيم في حسبان * فاسلم الله ربنا في ايدينا ايضا عوجا ملك البسنية
4 وقومه * فقتلناهم حتى لم نبق فيهم سريد * وفتكنا جميع قراه في ذلك الوقت * ولم نبق قرية لم
نأخذها منهم * وذلك ستون قرية على خط الموب * مملكة عوج في البسنية *

Ai denegavit nobis Sihon rex Hasban 30
transitũ per regionẽ suam, quia Deus Do-
minus tuus difficilem reddiderat spiritũ
ejus, & roboraverat cor ej?, quatenus tra-
deret eum in manum tuã, ut vides hodie.
Et dixit Deus ad me; Vide, jam cœpi tra- 31
dere Sihon et regionem ejus in manũ tuã;
aggredere ergò perditionẽ ejus, & posside
regionem ipsius. Egressus est igitur Sihon 32
obviãm nobis, ipse, & cunctus popu-
lus ejus ad prælium in Jahas. Et tradi- 33
dit eum Deus Dominus noster in manus
nostras, et occidimus eum, et filios ejus, &
universum populum ipsius. Et expugna- 34
vimus cunctas urbes ejus in illo tempore,
et perdidimus ex omnibus urbibus pubem,
& mulieres, atq; infantes, nec reliquimus
profugam. Et deprædati sumus cunctã ju- 35
menta & spolia urbium quas expugnave-
ramus. Ab Aroër quæ est secus ripam tor- 36
rentis Arnon, & urbe quæ est in torrente,
& usque ad Gjaves; nulla remansit urbs
quæ nos effugerit, sed omnia tradidit Do-
minus Deus noster in manus nostras. Præ- 37
ter regionem filiorum Amman; non enim
attigisti eam, totum scilicet, littus torren-
tis Jaboc, & urbes montis, & quæcunqui
interdixerat nobis Deus Dominus noster.

CAP. III.

Deinde conversi ascendimus per viã 1
Bathniæ, & egressus est Og rex Bathniæ
obviã nobis, ipse, ac totus populus ejus ad
pugnã in Adreath. Dixitque Deus ad me, 2
Ne timeas eum, quippe jam tradidi eum
in manũ tuam, cum universo ipsius populo
et regione; facies ei sicut fecisti Sihon re-
i Amoræo degenti in Hasban. Et tradidit 3
Deus Dominus noster in manus nostras e-
tiam Og regem Bathniæ, & populum ejus;
& interfecimus eos, adeo ut nullus super-
fuerit ex ipsis profuga. Et expugnavimus 4
omnes urbes ejus in illo tempore, nec re-
mansit urbs quam non abstulerimus ab eis, nempe sexaginta urbes super lineam Mugeb regni Og in Bathnia,

ספר אלה הדברים: ג

tanim ,vetis & ,sortibus ,alto muro munitæ urbes istæ Omnes
5 כָּל־אֵלֶּה עָרִים בְּצֻרֹת חוֹמָה גְבֹהָה דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ לְבַדִּי
quemadmodum ,eas desolavimus Et ,valde *mulnem muratis non urbibus ab*
6 מֵעֲרֵי הַפְרָזִי הַרְבֵּה מְאֹד: וַנַּחֲרִם אוֹתָם כַּאֲשֶׁר
,viros ,urbem omnem desolando ,Chesbon regi Sichon : fecimus
עָשִׂינוּ לְסִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַחֲרֵם כָּל־עִיר מְתִם
urbium *spolium &* ,*animal omne* Et *,parvulum* & ,mulieres
7 הַנָּשִׁים וְהַטַּף: וְכָל־הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל הָעָרִים
manu è terram ipso tempore in cepim Et ,notis sum prædati
8 בָּזַזְנוּ לָנוּ: וַנִּקַּח בָּעֵת הַהִיא אֶת־הָאָרֶץ מִיַּד
Arnon torrente à ,Jarden *transitu in* qui ,Emorzorum regum duorum
שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִנַּחַל אַרְנֹן
:Sirion ,Chermoo *vocabunt* Sidonii .Chermon mootè ad usque
9 עַד־הַר חֶרְמוֹן: צִידֹנִים יִקְרְאוּ לְחֶרְמוֹן שִׂרְיֹן
omnis &,planiciei urbes Omnes ,Senir *ei* *vocabunt* Emorzi &
10 וְהָאֱמֹרִי יִקְרְאוּ לוֹ שְׂנִיר: כָּל־עָרֵי הַמִּישֹׁר וְכָל־
regni urbes ,Edrehi & ,Salcah ad usque Basan omnis & ,Ghilhad
הַגִּלְעָד וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה וְאֶדְרֵעִי עָרֵי מַמְלֶכֶת
usque è remanserat Basan rex Og tantummodo Quia ,Basan in Og
11 עוֹג בַּבָּשָׁן: כִּי רַק־עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׁאַר מִיֶּתֶר
Rabbath in *ipse* nonne ,*ferri* lectus ,ejus lectus ecce ,*Rephaim*
הָרְפָאִים הִנֵּה עַרְשׂוֹ עֶרֶשׂ בַּרְזֶל הֲלֹא הוּא בְּרַבַּת
cubitorum quatuor &,ejus longitudo cubitorũ Novem ,Hammon filiorũ
בְּנֵי עַמּוֹן תֵּשַׁע אַמּוֹת אָרְכָּהּ וְאַרְבַּע אַמּוֹת
tẽpore in possedim ,istam terram Et ,viri *cubito in ej* Latitudo
רָחְבָּהּ בְּאַמַּת אִישׁ: וְאֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת יָרַשְׁנוּ בָּעֵת
montis dimidium &,Arnon torrentem *super* quæ Haroher ab ,ipso
12 הַהִוא מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר־עַל־נַחַל אַרְנֹן וַחֲצִי הַר־
,Ghilhad residuum Et ,Gladitis &,Reubenitis dedi ej urbes & ,Ghilhad
הַגִּלְעָד וְעָרָיו נָתַתִּי לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי: וְיֶתֶר הַגִּלְעָד
omnem ,Menasseh tribui dimidiæ dedi Og regni Basan omnẽ &
וְכָל־הַבָּשָׁן מַמְלֶכֶת עוֹג נָתַתִּי לַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה כָּל
,gigantum terra *vocabitur* *ipse* ,Basan omnem ,Argob *fuerunt*
13 חֶבֶל הָאַרְגֹּב לְכָל־הַבָּשָׁן הַהִוא יִקָּרֵא אֶרֶץ רְפָאִים:
ad usque ,Argob *fuerunt* omnem cepit Menasseh filius Jair
14 יָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לָקַח אֶת־כָּל־חֶבֶל אַרְגֹּב עַד־
,suum nomen *super* *eos* vocavit & ,Maharhzthi & ,Ghesori terminum
גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וַיִּקְרָא אֹתָם עָלָיו שְׁמוֹ
Machir ipsi Et ,istam diem ad usque ,Jair *villas* Basan ,
15 אֶת־הַבָּשָׁן חַוֹּת יָאִיר עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְלִמָכִיר
Ghilhad à dedi Gladitis & ,Reubenitis Et .Ghilhad dedi
16 נָתַתִּי אֶת־הַגִּלְעָד: וְלָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי נָתַתִּי מִן־הַגִּלְעָד
Jabboch ad usq; & terminũ & torrent s medium Arnon torrentẽ ad usq; &
וְעַד־נַחַל אַרְנֹן תּוֹךְ הַנַּחַל וּגְבֻל וְעַד יַבֹּק
terminũ &,Jarden & planiciem Et .Hammon filiorũ terminum ,torrentis
17 הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן: וְהָעֲרָבָה וְהַיַּרְדֵּן וּגְבֻל
effusionibus sub ,salis mare , planiciei mare ad usq; & Chinnereth à
מִכִּנֶּרֶת וְעַד יַם הָעֲרָבָה יַם הַמֶּלַח תַּחַת אַשְׁדֹּת
orientem ad collis
הַפִּסְגָּה מִזְרָחָה:

Versio VULG. LAT.

5 Cunctæ urbes erant muoitæ muris altissimis, portisq; et vectib^s, absq; oppidis innumeris, quæ non habebãt muros.
6 Et delevimus eos, sicut fecerام Sehon regi Hesebon, disperdentes omõé civitatẽ, virósq; ac mulieres & parvulos,
7 Jumenta autẽ & spolia urbiũ
8 diripuimus. Tulimũsq; illo in tempore terrã de manu duorũ regũ Amorrhæorũ, qui eraut trans Jordanẽ: à torrente Arnon usq; ad montẽ Hermon,
9 Quem Sidonii Sarion vocant,
10 et Amorrhæi Sanir: Omnes civitates, quæ sitæ sunt in planitie, et universã terrã Galaad et Basan usq; ad Selcha et Edrai civitates regni Og in Basan.
11 Solᵖ quippe Og rex Basan resisterat de stirpe gigãtũ. Monstratur lectᵗ ejus ferreᵗ, qui est in Rabbath filiorum Ammon, novẽ cubitos habens longitudinis, & quatuor latitudinis ad mensurã cubiti virilis mã nᵒ. Terrãmq; possedimᵗ tempore illo ab Aroër, quæ est super ripã torrentis Arnon, usq; ad mediã partẽ montis Galaad: et civitates illiᵖ dedi Rubẽ
13 & Gad. Reliquam autẽ partẽ Galaad, & omnẽ Basan regni Og, tradidi mediæ tribui Manasse, omnem regionẽ Argob: cunctãq; Basan vocatur Terra
14 gigantũ. Jair filiᵖ Manasse possedit omnem regiodẽ Argob usq; ad terminos Gessiuri & Machari. Vocavitq; ex nomine suo Basan, Havoth Jair, id est, villas Jair, usq; in præsentẽ
15 diem. Machir quoq; dedi Ga-
16 laad. Et tribubᵖ Rubeo et Gad dedi de terra Galaad usq; ad torrentem Arnoo medium torrentis, & confiniũ usq; ad torrentem Jeboc, qui est ter-
17 minᵖ filiorũ Ammon: Et planitiem solitudinis, atq; Jordanẽ, & terminos Cenereth, usq; ad mare deserti, quod est salsissimum, ad radices montis Phasga contra Orientem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

5 Πᾶσαι πόλεις ἄχραι, τείχη ὑψηλά, πύλαι καὶ μοχλοί· πλὴν τῶν πόλεων τῶν Φερεζαί-
6 ων τῶν πολλῶν σφόδρα· (ε) ἐξωλοθρεύσαμεν, ὅσαπερ ἐποιήσαμεν Σηὼν βασιλεῖ Ἐσεβών, καὶ (ζ) ἐξωλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν,
7 ἐξῆς καὶ τὰς (η) γυναῖκας, καὶ τὰ παιδία, Καὶ πάντα τὰ κτήνη· καὶ τὰ σκῦλα τῶν πό-
8 λεων ἐσκυλεύσαμεν ἑαυτοῖς. Καὶ ἐλάβομεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἐκ χειρῶν δύο βασιλέων τῶν Ἀμορραίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ τῶν χειμάρρων (θ) Ἀρνών, καὶ ἕ-
9 ως Ἁρμών. Οἱ Φοίνικες ἐπονομάζουσι τὸν Ἁρμὼν Σανιών, καὶ ὁ Ἀμορραῖος (ι) ἐπονόμασεν
10 αὐτὸ Σανίρ. Πᾶσαι πόλεις (κ) Μισὼρ, καὶ πᾶσα Γαλαάδ, καὶ πᾶσα Βασὰν ἕως Ἐλχὰ καὶ (λ) Ἐδραΐμ, πόλεις βασιλείας τοῦ Ὤγ ἐν τῇ
11 Βασάν. Ὅτι πλὴν Ὤγ βασιλεὺς Βασὰν κατελείφθη ἀπὸ τῶν (μ) Ῥαφαΐν. Ἰδοὺ ἡ κλίνη αὐτοῦ κλίνη σιδηρᾶ, ἰδοὺ αὕτη ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν Ἀμμών. ἐννέα πήχων τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ τεσσάρων πήχων τὸ εὖρος αὐτῆς ἐν πή-
12 χει ἀνδρός. Καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκληρονομήσαμεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ Ἀροήρ, ἣ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος χειμάρρου Ἀρνών, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους Γαλαάδ· καὶ τὰς πόλεις αὐ-
13 τῶν ἔδωκα τῷ Ῥουβὶν καὶ τῷ Γάδ. Καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν Γαλαάδ, καὶ πᾶσαν τὴν Βασὰν βασιλείαν Ὤγ ἔδωκα τῷ ἡμίσει φυλῆς (ν) Μανασσῆ, καὶ πᾶσ(ξ) περίχωρον Ἀργόβ, πᾶσ(ο) Βασὰν ἐκείνη· γῆ (π) Ῥαφαΐν λογισθήσε-
14 ται. Καὶ (ρ) Ἰαὶρ υἱὸς (σ) Μανασσῆ ἔλαβε πᾶσ(τ) τὴν περίχωρον Ἀργόβ ἕως τοῦ ὁρίου (τ) Γαργασὶ καὶ Μαχαθί· ἐπονόμασεν αὐτὰς ὀνόματι αὐτοῦ τὴν Βασὰν (υ) Θαυὼθ
15 Ἰαὶρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ τῷ (φ) Μα-
16 χὶρ ἔδωκα τὴν Γαλαάδ. Καὶ τῷ Ῥουβὶν καὶ τῷ Γὰδ ἔδωκα (χ) ἀπὸ τῆς Γαλαὰδ ἕως χειμάρρου Ἀρνών, μέσον τοῦ χειμάρρου ὅριον καὶ ἕως τοῦ Ἰαβόκ· ὁ χειμάρρους ὅριον
17 τοῖς υἱοῖς Ἀμμών. Καὶ ἡ Ἄραβα καὶ ὁ Ἰορδάνης (ψ) ὅριον Μαχαναρὲθ, καὶ ἕως θαλάσσης Ἀραβᾶ, θαλάσσης ἁλυκῆς ἀπὸ Ἀσηδὼθ τῆς Φασγὰ ἀνατολῶν.

Omnes civitates munitæ: mœnia excelsa, portæ, & vectes, præter civitates (e) Pherezæas multas valdè; (d) Exterminavimus, ut feceramus Seon regem Esebon, et exterminavimᵗ omnẽ civitatem; deinde & uxores, & parvulos, Et omnia pecora: & spolia civitatum prædati sumus nobisipsis. Et cepimᵗ in tẽpore illo terrã de manibus duorum regum Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem à torrente Arnon: & usque Aermon. Phœnices cognominant ipsum Aermon, Saniov: & Amorrhæi cognominavit illud, Sanir. Omnes civitates Misor, & omnis Galaad: & omnis Basan usq; Elcha, & Edraim, civitates regni Og in Basan. Quia tantùm Og rex Basan (e) reliquus factus est à Raphaim. Ecce lectus ejus, lectᵗ ferreᵗ: ecce hic (f) est in arco filiorum Ammon: novem cubitorum longitudo ejus: & quatuor cubitorum latitudo ejus, in cubito viri. Et terram illam hæreditavimus in tempore illo, ab Aroer, quæ est juxta labium torrentis Arnon, & dimidium montis Galaad: et civitates ejus dedi Ruben, & Gad. Et reliquum Galaad, & omnem Basan regnum Og dedi dimidiæ tribui Manasse, & omnem (g) regionem Argob, omnem Basan illam: terra Raphaim reputabitur. Et Jair filius Manasse cepit omnem regionem Argob usque ad fines Gargasi, & Machathi: cognominavit eas in nomine suo, ipsam Basan, (h) Thauoth Jair usque in diem hanc. Et Machir dedi Galaad. Et Ruben, & Gad dedi sub Galaad usque ad torrentem Arnon, medium torrentis terminum, & usque Jaboc: torrens terminus filiis Ammon. Et Araba, & Jordanis terminus (i) Machanareth, & usque ad mare Arabæ, mare salsum sub (k) Asdoth Phasga Orientis.

MS.A (ε) ἐξωλεθρεύσαμεν αὐτοὺς ὅσαπερ (ζ) ἐξωλεθρεύσαμεν (η) γυναῖκας αὐτῶν, καὶ (θ) Ἀρνὼν ἕως (ι) ἐπονόμασεν αὐτὸ Σανείρ. (κ) Μισώρ, (λ) Ἐδραείμ, (μ) Ῥαφαείν. (ν) Μανασσῆ, (ξ) τὸ περίχωρον (ο) τῆς Βασὰν (π) Ῥαφαείν (ρ) Ἰαείρ (σ) Μανασσῆ (τ) Γαργασεὶ καὶ ὁ Ἰαείρ ἐπωνόμασεν αὐτὸ ὀνόματι αὐτοῦ τὴν (υ) Αυὼθ Ἰαείρ (φ) Μαχείρ (χ) ἀπὸ τοῦ (ψ) ὅριον ἀπὸ Μαχαρεὶθ,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 Omnésq; civitates illas quarum muniti erant muri, altæq; portæ atq; repaguli, præter oppida plaoitierum admodum multa. Et vastavimus ea; quemadmodum feceramᵗ Sihoni
6 regi Hesbon, cujus civitates omnes funditùs
7 evertimus, & mulieres, atq; pubem. Omoia verò jumenta & spolia civitatum deprædati
8 sumus nobis. Et cepimus eo tempore terram de manu duorum illorũ regum Amorzorum
9 qui erant trans Jordanem, à torrente Arnon usq; ad montẽ Hermon. Sidonii *montẽ* Her-
10 mon vocant, Serjon; Amorzi autem vocant eum, Sonir. Omnes *videlicet*, civitates planitiei, totamq; Gelaad, & Mathnin universam, usq; ad Selcha & Ardei, cunctas *nimirũ*, civitates regni Og qui erat io Mathoin. Solus
11 enim Og rex Mathnin remanserat è cæteris gigantibus. Hujus lectus, lectus est ferreus, & ecce est in Rabath filiorum Ammon, novem cubitorum ejus longitudo, & quatuor cubito-
12 rũ latitudo, in cubito gigantum. Et terram quidem istam possedimus eo tempore, ab Aduir quæ est secus ripam torrentis Arnon. Et dimidium montem Gelaad cum civitatib^s
13 ejus dedi ipsis Rubil & Gad; Reliquum verò Gelaad, totamque Mathnio domicilium regi-
14 um ipsius Og, dedi dimidiæ tribui Manasse, cum toto tractu Argob: universa verò Mathnin, ipsamet vocatur, Terra gigan-
15 tum. Jair quoque filius Manasse vendicavit sibi totum tractum Argob, usque ad limitem Gessur & Maachath, & appellavit
16 ea ex oomine suo, Mathnin & oppidula Jair usque ad hodieroum diem. Ipsi verò Machir
17 dedi Gelaad. Et *familiis* Rubil & Gad dedi à Gelaad usque ad torrentem Arnon, & internam partem torrentis ejusque ter-
18 minum, usque ad torrentem Jaboc limitem filiorũ Ammon; Necnon Arabam, & Jordanem, atque limitanea à Cenarath usq; ad mare Arabæ, mare *scilicet*, salsũ q; est sub Asdud & Phasga, quæ sunt in colle ad Oriente,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

TARGUM ONKELOS.

5 Omnes istæ urbes munitæ & muratæ, quæ habebant seras et vectes: præter villas absq; mu-
6 ris multas nimis. Et destruximus eas, sicut fecimus Seon regi Esebon: disperdentes omni-
7 um civitatum viros, & mulieres et parvulos. Et omnia jumenta et spolia urbiũ diripu-
8 imus nobis. Et tulimus in tempore illo terram de manu duorum regum Amorræorum, qui erant trans Jordanem: à
9 torrente Arnon usq; ad montem Hermon. Sidonii vocabant Hermon, Sarion: et Amorræi appellabant eum, mon-
10 tem nivis. Omnes urbes quæ sunt in planitie, et omnẽ Galaad et omnem Basan, usq; ad Selca et Edrai, urbes regni
11 Og in Basan. Quoniam solus Og rex Basan remansit de reliquiis Gigantum: ecce lectus ejus lectus est ferreus, qui utique est in Rabbath filiorum Ammon, novem cubitos habens longitudinis et quatuor cubitos latitudinis in cubito
12 ejusdem regis. Et terram hanc possedimus in tempore illo: ab Aroer quæ est juxta torrentem Arnon, usque ad mediam partem montis Galaad, & civitates illius, dedi tribui Reuben
13 et tribui Gad. Reliquam autem partem Galaad et omnem Basan regni Og dedi dimidiæ tribui Manasse: *omnis regio* provinciæ Argob, et omnis illa
14 provincia Basan vocatur terra Gigantum. Jair filius Manasse tulit omnem provinciam regionis Argob, usque ad terminum Gesuri & Maachati: & vocavit ex nomine suo Basan
15 oppida Jair, usque in diem
16 hanc. Machir quoque dedi Galaad. Et tribui Reuben & tribui Gad dedi à Galaad usque ad torrentem Arnon, medium torrentis & terminum ej^s, usque ad torrentem Jaboc, qui
17 est terminus filiorum Ammon. Et planiciem & Jordanem & terminum ejus; à Genesar, usque ad mare planitiei quod est mare salis, sub declivio collis ad orientem.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET SAM. VER. Translatio Latina.

5 Omnes istæ urbes munitæ erant muro alto, portis, & vectibus, præter urbes (f) non
6 muratas multas valde. Et nathumxte autem deleuimus eas, sicut fecerامus Sihon
7 regi Hesebon, delendo omnes urbes, (g) viros, mulieres, & parvulos. Sed omnia
8 animantia, & spolia urbium deprædati sumus nobis. Cepimus etiam illo tempore terrã
9 de manu duorum regum Amorrhæorum qui erant trans Jordanem, à torrente Arnon usque ad montem Hermon.
10 Sidonii vocant Hermon, (h) Serin; Amorrhæi verò vocant illum, (i) Senir. Omnes
11 urbes planitiei, & omnis Galaad, omnisque (k) Basan usq; Salca, & Adrai, urbes erant
12 regni Og in (l) Basan. Solus quippe Og rex (m) Basan superierat de reliquiis (n) Raphaim. Ecce lectus ejus, lectus erat ferreus: nonne hic
13 est in Rabbat filiorum Ammon? Novem cubitorum est longitudo ejus, et quatuor cubitorum latitudo ejus, juxta cubitum viri. Terram autem
14 istam possedimus in illo tempore, ab Aroër quæ est ad ripam torrentis Arnon, & medium partem montis Galaad: urbesque ejus dedi Rubenitis
15 & Gaditis. Reliquum verò Galaad, & universam (o) Basan regni Og dedi dimidiæ
16 tribui Manassis. Omnis regio (p) Argob cum omni Basan ea est quæ vocatur, Terra (q) gigantum. Jair autem filius
17 Manassis accepit universam regionem (r) Argob usque ad terminum Gessuri et Machati, vocavitq; eas de nomine suo, (s) Basan-Havoth-Jair usque in hunc diem. Machir quoque dedi Galaad. Rubenitis verò, et Gaditis tradidi à Galaad usque ad torrentem Arnon, medium torrentis, & terminum usque Jaboc torrentem, terminum filiorum Ammon. Planiciem etiam, et Jordanem, et terminum à (t) Cinereth usque ad mare planiciei, mare salsum sub (v) declivio collis ad Orientem.

VER. SAM. (f) mercaturæ multas valde. (g) completè, (h) Rabbas; (i) Subjugatum. (k) Batanæ; (l) Batanæa. (m) Batanæ (n) gigantis. (o) Batanæam (p) Rigobhaah (q) medicorum. (r) Rigobhaah (s) Batanæam (t) Genesar (v) agris speculæ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

5 *كُلُّ هٰذِهِ فِي حِصْنٍ بِسُورٍ سَامِخٍ * وَمَصَارِيعَ * وَبِحُورٍ * سِوَى فِي الرِّيفِ * فَإِنَّهَا كَثِيرٌ جِدًّا

Omnes istæ erant urbes munitæ muro sublimi & valvis & vectibus, præter oppida non sep: a quæ quidem plurima erant.

6 *وَأَهْلَكْنَاهُمْ * كَمَا صَنَعْنَا بِسِيحُونَ مَلِكِ حَسْبَانَ * كَذٰلِكَ أَهْلَكْنَا مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ الْأَرْهَاطَ وَالنِّسَاءَ

6 Et perdidimus eos; quemadmodum fecimus Sihoni regi Hasban, eodem modo perdidimus ab omnibus urbibus pubes & mulieres & infantes;

7 وَالْأَطْفَالَ * وَكُلَّ بَهِيمَةٍ * وَسَلَبَ الْقُرَى غَنِمْنَاهَا * فَحَصَلَ لَنَا فِي ذٰلِكَ الْوَقْتِ بَلَدُ مَلِكَيِ الْأَمُورِيِّينَ *

7 Omnia verò jumenta & spolia urbium deprædati sumus. Itaq; ac-

8 الَّتِي فِي جَانِبِ الْأُرْدُنِّ * مِنْ وَادِي أَرْنُونَ إِلَى جَبَلِ حَرْمُونَ * الَّذِي يُسَمُّوهُ الصَّيْدَاوِيُّونَ سِرْيُونَ *

8 quisivimus in tempore illo regiones duorum regum Amoræorum sitas ad latus Iordanis à torrente Arnon usq; ad mon-

9 وَالْأَمُورِيُّونَ يُسَمُّونَهُ سَنِيرَ * وَجَمِيعَ قُرَى السَّهْلِ * وَجِرْسَ * وَالْبَسِينِيَّةِ إِلَى سَلْكَةَ * وَأَدْرَعَاتَ * هِيَ

9 tem Hermon: Quæ Sidonii vocant, Serion;

10 أَيْضًا مِنْ قُرَى عُوجٍ فِي الْبَسِينِيَّةِ * لِأَنَّهُ بَقِيَ مِنْ بَاقِيَةِ الْجَبَابِرِ * وَهُوَذَا لَهُ سَرِيرٌ مِنْ حَدِيدٍ فِي الرَّابِيَةِ

10 & Amorræi vocant eum, Senir. Præterea omnes urbes planitiei, & Gjares, et Bathniam usq; ad Selcha, & Adrcath, quæ et-

11 الَّتِي لِبَنِي عَمَّانَ * طُولُهُ تِسْعَةُ أَذْرُعٍ * وَعَرْضُهُ أَرْبَعَةُ أَذْرُعٍ بِذِرَاعِ الْمَلِكِ * وَهٰذَا الْبَلَدُ حَرَّرْنَاهُ فِي ذٰلِكَ

11 iam erant ex urbibus Og in Rabbaia. Ipse enim manserat ex cæteris gigantibus: & ecce habet lectũ ferreũ in Rabia quæ pertinet ad filios Amman: ejus longitudo est novem cubitorum, et ejus latitudo quatuor cubitorum in cubito regis. Et hanc re-

12 الْوَقْتِ * مِنْ عُرُوعِيرَ الَّتِي عَلَى وَادِي أَرْنُونَ * وَنِصْفَ جَبَلِ جِرْسَ بِقَرَاهُ * دَفَعْتُ ذٰلِكَ إِلَى الرَّاوُبِيِّينَ

12 gionem possedimus in illo tempore. Et quidem ab Aruir quæ est secus torrente Arnon, & dimidium montem Gjares cum civitatibus ejus, dedi Raubinitis et Gaditis.

13 وَالْجَادِيِّينَ * وَبَاقِي جِرْسَ * وَجَمِيعَ الْبَسِينِيَّةِ * مَمْلَكَةَ عُوجٍ * دَفَعْتُهُ إِلَى نِصْفِ سِبْطِ مَنَسَّا * وَكُلُّ الْخَطِّ

13 Reliquam verò Gjares, totamq; Bathniam regnum Og, dedi dimidiæ tribui Manasse.

14 الْمُوجِبِ وَالْبَسِينِيَّةِ يُسَمَّيَانِ بَلَدَ السَّكْعَانِ * وَيَايِرُ بْنُ مَنَسَّا أَخَذَ جَمِيعَ الْخَطِّ الْمُوجِبِ إِلَى تُخْمِ الْجَسُورِيِّينَ

14 Tota autem linea Mugeb & Bathnia vocantur, Regio magnanimorũ. Et Iair filius Manasse accepit totam lineam Mugeb usq; ad limites Gessuritarũ & Maachitarum, & vocavit ea nomine suo, Suburbia Iair usque ad hunc diem nostrum. Et

15 وَالْمَاعَكَاتِيِّينَ * فَسَمَّاهَا بِاسْمِهِ سَوَادَ يَايِرَ * إِلَى يَوْمِنَا هٰذَا * وَدَفَعْتُ إِلَى مَاخِيرَ جِرْسَا * وَدَفَعْتُ إِلَى

15 Machir dedi Gjares. Et de dedi Raubinitis et

16 الرَّوُبِيِّينَ وَالْجَادِيِّينَ مِنْ جِرْسَ إِلَى وَادِي أَرْنُونَ * وَوَسَطَ الْوَادِي * وَحَدَّهُ * وَإِلَى الْوَادِي

16 Gaditis à Gjares usq; ad torrentem Arnon, et medũ torrentem, ejusque confinia, et usque ad torrentem Iaboc terminos

17 يَبُوقَ تُخْمِ بَنِي عَمَّانَ * وَالْعَرَبَةِ * وَالْأُرْدُنِّ * وَحَدَّهُ * مِنْ جِنَّسَرَ إِلَى بَحْرِ الْعَرَبَةِ * وَالْأُرْدُنِّ وَالْبَكِيمِ *

17 filiorum Ammon, Et planitiem, et Iordanem, ejusque terminum, à Genesar usque ad mare planitiei, et Lacum mortuum, et Iordanem, et fauces rupis Orientem versus.

الْمَيْسِرِ * وَمَصَبِّ الْقَلْعَةِ شَرْقِيًّا *

ספר אלה הדברים: ג

vester Deus Dominus : dicendo ,ipso tempore in vobis præcepi Et
18 וְאֶצַּוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
facies ad transibitis expediti: cē hereditandū ad,istam terram vobis dedit
נָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ חֲלוּצִים תַּעַבְרוּ לִפְנֵי
Tantummodo robaris filii omnes ,Israel filiorum vestrorum fratrum
אֲחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־בְּנֵי חָיִל: רַק
multa acquisitio quod novi) vestra acquisitio &,vestri parvuli &,vestræ uxores
נְשֵׁיכֶם וְטַפְּכֶם וּמִקְנֵכֶם יָדַעְתִּי כִּי־מִקְנֶה רָב
Donec .vobis dedi quas vestris urbibus in manebunt (vobis
לָכֶם יֵשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם: עַד אֲשֶׁר
ipsi etiam possidēdi &,vobis sicut vestris fratrib' Dominus requiē dederit
יָנִיחַ יְהוָה לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וִירֵשׁוּ גַם־הֵם
.Jarden transitu in eis dani vester Deus Dominus quam terram
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
Jehosuah Et .vobis dedi quam ,suā hereditatē ad vos revertemini Et
וְשַׁבְתֶּם אִישׁ לִירֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם: וְאֶת־יְהוֹשֻׁעַ
quæ omnia videntes tui Oculi :dicendo ,ipso tempore in præcepi
צִוִּיתִי בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר עֵינֶיךָ הָרֹאוֹת אֶת כָּל־אֲשֶׁר
faciet sic ,istis regibus duobus vester Deus Dominus fecit
עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לִשְׁנֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה כֵּן־יַעֲשֶׂה
.illuc transiens tu quō regnis omnibus Dominus
יְהוָה לְכָל־הַמַּמְלָכוֹת אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר שָׁמָּה:
.vobis pugnans ,ipse ,vester Deus Dominus quia ; eos timeatis Ne
לֹא תִירָאוּם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלָּחֵם לָכֶם:
Domine : dicendo ,ipso tempore in Dominum ad gratiam exeravi Et
23 וָאֶתְחַנַּן אֶל־יְהוָה בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר: אֲדֹנָי
24 ,tuā magnitudinē tuam servum facere videre cœpisti tu Deus
יְהוִה אַתָּה הַחִלּוֹתָ לְהַרְאוֹת אֶת־עַבְדְּךָ אֶת־גָּדְלְךָ
qui ,terra in & ,cœlis in Deus quis nam : validam tuā manum &
וְאֶת־יָדְךָ הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי־אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר
Transeam ? tuas fortitudines secundum & ,tua facti secundum faciat
יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרֹתֶיךָ: אֶעְבְּרָה־
montem, Jarden transitu in quæ ,bonam terram videam &,quæso
נָּא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַّרְדֵּן הַהָר
me in DOMINUS se extra transiit Et .Lebanon & ,istum bonum
26 הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן: וַיִּתְעַבֵּר יְהוָה בִּי
,tibi Multum ,me ad Dominus dixit & :me ad exaudivit nō & ,vos propter
לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלַי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רַב־לְךָ
,cellis cæpit Ascende ,ipso verbo in ampli? me ad loqui addas ne
אַל־תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה: עֲלֵה רֹאשׁ הַפִּסְגָּה
vide & ; orientem &,Austrum & ,Aquilonē & mare ad tuos oculos leva &
וְשָׂא עֵינֶיךָ יָמָּה וְצָפוֹנָה וּתֵימָנָה וּמִזְרָחָה וּרְאֵה
præcipe Et .istum Jarden transibis non quia,tuis oculis in
בְעֵינֶיךָ כִּי־לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: וְצַו אֶת
,ipsi faciet ad transibit ipse quoniā ,eā robora &,eā eōforta & ,Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ וְחַזְּקֵהוּ וְאַמְּצֵהוּ כִּי־הוּא יַעֲבֹר לִפְנֵי הָעָם
.videbis quam ,terram eos faciet hereditare ipse & ,istum
הַזֶּה וְהוּא יַנְחִיל אוֹתָם אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
.Pehor Beth contra ,valle in mansimus Et
29 וַנֵּשֶׁב בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר:

Versio VULG. LAT.

18 Præcepiq; vobis in tempore illo, dicens ; Dominus Deus vester dat vobis terram hanc in hæreditatē, expediti præcedite fratres vestros filios Israel omnes viri robusti : Absque uxoribus, & parvulis, atque jumentis. Novi enim quòd plura habeatis pecora , & in urbibus remanere debebunt, quas tradidi vobis, Donec requiem tribuat Dñs fratribus vestris, sicut vobis tribuit : & possideant ipsi etiam terram, quam daturus est eis trans Jordanem : tunc revertetur unusquisq; in possessionē suā, quā dedi vobis. Josue quoque in tempore illo præcepi, dicens; Oculi tui viderunt quæ fecit Dñs Deus vester duobus his regibus: sic faciet omnibus regnis, ad quæ transiturus es. Ne timeas eos : Dñs enim Deus vester pugnabit pro vobis. Precatúsque sum Dominū in tempore illo, dicens; Domine Deus, tu cœpisti ostendere servo tuo magnitudinem tuam, manúmque fortissimam: neq; enim est alī? Deus, vel in cœlo, vel in terra, qui possit facere opera tua, & comparari fortitudini tuæ. Transibo igitur, & videbo terram hanc optimam trans Jordanem, & montem istum egregium, & Libanum. Irasúque est Dominus mihi propter vos, nec exaudivit me, sed dixit mihi ; Sufficit tibi : nequaquam ultrà loquaris de hac re ad me. Ascende cacumen Phasgæ, & oculos tuos circumsfer ad Occidentem, & ad Aquilonem, Austrúmque & Orientem, & aspice. Nec enim transibis Iordanē istum. Præcipe Josue, & corrobora eum atque conforta : quia ipse præcedet populum istum, & dividet eis terram quam visurus es. Mansimúsque in valle contra fanum Phogor.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

18 Καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν (ω) ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην ἐν κλήρῳ· ἐνοπλισάμενοι, πορευέσθε ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πᾶς δυνατός.
19 Πλὴν αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν, οἶδα ὅτι πολλά (α) ἐστιν ὑμῖν, κατοικεῖσαι ἐν τῇ πόλει ὑμῶν,
20 ἃς ἔδωκα ὑμῖν, ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ (β) Θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ (γ) κληρονομήσουσι καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἐπαναστρέψετε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν ἔδωκα ὑμῖν. Καὶ τῷ (δ) Ἰησοῦ ἐνετειλάμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι πάντα, ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τούτοις. οὕτως ποιήσει κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν πᾶσαις τοῖς βασιλείαις εἰφ' ἃς σὺ διαβαίνεις ἐκεῖ. Οὐ φοβηθήσεσθε ἀπ' αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν αὐτὸς πολεμήσει ὑπὲρ ὑμῶν. Καὶ ἐδεήθην κυρίου τοῦ καιροῦ ἐκείνου, λέγων, (ε) Κύριε Θεὲ, σὺ ἤρξω δεῖξαι τῷ δούλῳ σου τὴν ἰσχύν σου, καὶ τὴν δυναμίν σου, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν, καὶ τὴν βραχίονα τὸν ὑψηλόν. τίς (ζ) γὰρ ὅτι Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ὃς ποιήσει κατὰ τὰς ἐντολάς σου, καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου; Διαβὰς δὴ ὄψομαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην τὴν οὖσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸν Λιβανόν. Καὶ ὠργίσθη κύριος ἐμοὶ δι' ὑμᾶς, καὶ οὐκ εἰσήκουσέ μου. καὶ εἶπε κύριος πρὸς με, Ἰκανώσω σοι, μὴ προσθῇς τοῦ λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦτον. Ἀνάβηθι (η) ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῆς λελαξευμένης, καὶ (θ) ἀναβλέψας τοῖς (ι) ὀφθαλμοῖς σου καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ Βοῤῥᾶν (κ) καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι οὐ διαβήσῃ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον. Καὶ ἐνετειλαι Ἰησοῦ καὶ (λ) κατισχύσον αὐτὸν καὶ παρακάλεσον αὐτὸν, ὅτι αὐτὸς διαβήσεται πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου, (μ) καὶ αὐτὸς καταληρονομήσει (ν) αὐτοῖς πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ἑώρακας. Καὶ ἐνεκαθήσθα ἐν νάπῃ ἐν γῇ Φογώρ.

MS.A. (α) δέδωκεν (α) τὰ κτήνη (β) Θεὸς τοῦ (γ) κατακληρονομήσουσιν (δ) Ἰησοῦ (ε) Κύριε κύριε, σὺ ἤρξω δεῖξαι (ζ) ὁ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ (η) ἐπὶ κορυφὴν · θ) ἀνάβλεψον (ι) ὀφθαλμοὶς κ(κ) καὶ Νότον καὶ ἀνατολὰς, (λ) ἐνί[illegible] αὐτὸς (ν) αὐτοῖς

Et mandavi vobis in tempore illo, dicens ; Dominus Deus vester dedit vobis terram hanc in sorte: Armati præcedite ante faciem fratrum vestrorum filiorū Israel, omnis potens. Tantùm uxores vestræ, & filii vestri, et pecora vestra (novi, quia multa pecora vobis) habituri in civitatibus vestris, quas dedi vobis; Quoadusq; quiescere faciat Dominus Deus vester fratres vestros, sicut & vos; & hereditaverint et hi terram, quam Dominus Deus noster dat eis in ulteriore Iordanis. Et revertemini unusquisque in hereditatem suam, quam dedi vobis. Et Iesu mandavi in tempore illo, dicens, Oculi vestri viderunt omnia, quæcunque fecit Dominus Deus noster duobus regibus istis. Sic faciet Domimus Deus noster omnia regna, in quæ tu transis illuc. Nè timueritis ab eis, quoniam Dominus Deus noster ipse pugnabit pro vobis. Et oravi Dominum in tempore illo, dicens ; Domine Deus, tu cœpisti ostendere servo tuo fortitudinem tuam, et virtutem tuam, & manum validam, & brachium excelsum. Quis enim est Deus in cœlo, vel super terram, qui faciet secundùm quæ fecisti (l) tu, & secundùm fortitudinem tuam ? Transiens igitur videbo terram bonam hanc, quæ est trans Iordanem, montem istum bonum, & Aalibanum. Et dehexit Dominus me propter vos, & non exaudivit me. Et dixit Dominus ad me, Sufficiat tibi: non adjicias ultrà loqui sermonem istum. Ascende in cacumen excisi : & respiciens oculis tuis ad Mare, & Aquilonem, & Africum, & Orientem, & vide oculis tuis, quoniam non transibis Iordanem hunc. Et præcipe Iesu, & corfortа eum : quoniam hic transibit ante faciem populi hujus, & hic in hæreditatem sortietur eis omnem terram quam vidisti. Et sedimus in valle prope domum Phogor.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Eodemque tempore monui vos, & dixi vobis, Dñs Deus vester concedit vobis terram istam, ut possideatis eam, armari transite ante fratres vestros filios Israel, vos omnes potentes in bello. Uxores tantùm vestras, & pubem vestram, ac pecora vestra relinquite; novi enim armenta plurima vobis esse : maneant in civitatibus vestris quas dedi vobis, Donec pacificos reddat Dominus fratres vestros sicut vos, & possideant ipsi quoque terram quam dat eis Dñs Deus vester trans Jordanem : ac tunc revertemini quisque ad hæreditatem suam quam dedi vobis. Jesumet iam hortatus sum eo tempore, ac dixi, Oculi tui viderunt omnia quæ fecit Dñs Deus vester hisce duobus regibus, idem faciet Dñs omnibus hisce regnis ad quæ transituri estis. Ne timeatis eos, quoniam Dñs Deus vester ipse dimicabit pro vobis. Et deprecatus sū eo tempore Dñm, ac dixi; Quæso Dñe Deus, tu cœpisti ostendere servo tuo magnitudinem ruam, & manum tuam validam, & brachiū tuū excelsum : quis enim Deus est in cœlo aut in terra qui faciat secundùm opera tua & secundùm potentias tuas? Transeam igitur, & videam terram bonam quæ est ultra Jordanem, montē hunc optimum, Libanum. At irat' est mihi Dñs propter vos, & non exaudivit me; sed dixit mihi Dñs, Sufficiat tibi, ne quid ampliùs coram me loquaris hac de re. Ascende ad verticem collis, & erige oculos tuos ad Orientem, & ad Occidentem, ad Aquilonem, & ad Austrum, & vide illam oculis tuis : non enim trajicies Jordanem istum. Et hortare Jesum, & robora eum atque conforta, quoniam ipse transibit coram populo isto, & ipse hæredes constituet eos terræ quam videbis. Et mansimus in valle è regione Beth-Peor.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

18 וּפַקֵּדִית יַחְכּוֹן בְּעִדָּנָא הַהִיא
לְמֵימַר יְיָ אֱלָהֲכוֹן יְהִיב לְכוֹן יָת
אַרְעָא הָדָא לְמֵירְתָהּ מְזַרְזִין
תַּעְבְּרוּן קְדָם אַחֵיכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כָּל מְזָרְזֵי חֵילָא: 19 לְחוֹר נְשֵׁיכוֹן
וְטַפְלְכוֹן וּבְעִירֵיכוֹן וַיְנָעֲנָא אֲרֵי בְעִיר
סַגִּי לְכוֹן יִתְּבוּן בְּקִרְוֵיכוֹן דִּי יְהַבִּית
לְכוֹן: 20 עַד דִּי יְנִיחַ יְיָ לַאֲחֵיכוֹן כְּוָתְכוֹן
וְיֵרְתוּן אַף אִנּוּן יָת אַרְעָא דִּי יְיָ
אֱלָהֲכוֹן יְהִיב לְהוֹן בְּעִבְרָא וּרְדִיתוּן
וּתְתוּבוּן גְּבַר לְיַרְתֵּיהּ דִּי יְהַבִּית
לְכוֹן: 21 וְיָת יְהוֹשֻׁעַ פַּקֵּדִית בְּעִדָּנָא
הַהִיא לְמֵימַר עֵינָךְ חָזָאן יָת כָּל דִּי
עֲבַד יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְתַרְתֵּין מַלְכֵיָא
הָאִלֵּן כֵּן יַעְבֵּד יְיָ לְכָל מַלְכְוָתָא
דִּי אַתְּ עָבֵר לְתַמָּן: 22 לָא תִדְחֲלוּן
מִנְּהוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן מֵימְרֵיהּ יְגַיַּח
לְכוֹן: 23 וְצַלֵּיתִי קֳדָם יְיָ בְּעִדָּנָא הַהִיא
לְמֵימַר: 24 יְיָ אֱלָהִים אַתְּ שָׁרֵיתָא
לְאַחֲוָאָה יָת עַבְדָּךְ יָת רְבוּתָךְ וְיָת
יְדָךְ תַּקִּיפָתָא דִּי אִתְּ הוּא אֱלָהָא
דִּשְׁכִינָתָךְ בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא וְשַׁלִּיט
בְּאַרְעָא וְלֵית דַּיְרִין כְּעוֹבָדָךְ
וְכִגְבוּרָתָךְ: 25 אֶעְבַּר כְּעַן וְאֶחֱזֵי יָת
אַרְעָא טָבְתָא דִּי בְעִבְרָא יַרְדְּנָא
טוּרָא טָבָא הָדֵין וּלְבָנוֹן מִקַּדְשָׁא:
26 וְהַוָה רְגַז מִן קֳדָם יְיָ עָלַי בְּדִילְכוֹן
וְלָא קְבֵל מִנִּי וַאֲמַר יְיָ לִי סַגִּי לָךְ לָא
תּוֹסִיף לְמַלָּלָא קֳדָמַי עוֹד בְּפִתְגָמָא
הָדֵין: 27 סַק לְרֵישׁ רְמָתָא וּזְקוֹף עֵינָךְ
לְמַעְרְבָא וּלְצִפּוּנָא וּלְדָרוֹמָא
וּלְמַדְנְחָא וְחַזִי בְּעֵינָךְ אֲרֵי לָא
תֶעְבַּר יָת יַרְדְּנָא הָדֵין: 28 וּפַקֵּד יָת
יְהוֹשֻׁעַ וְתַקְּפִנֵּהּ וְאַלְמְדִנֵּהּ אֲרֵי-
הוּא יַעְבַּר קֳדָם עַמָּא הָדֵין וְהוּא
יַחְסִין יָתְהוֹן יָת אַרְעָא דִּי תֶחֱזֵי:
29 וִיתֵיב בְּסִחְלָא לְקֳבֵל בֵּית פְּעוֹר:

Targum ONKELOS.

18 Et præcepi vobis in tempore illo dicens: Dñs Deꝰ vester dedit vobis terrã hanc in hæreditatẽ, accincti transibitis corã fratribus vestris filiis Israel omnes fortes exercitus. Tantummodo uxores vestræ & familiæ vestræ & jumenta vestra, novi enim quòd jumenta multa sint vobis, habitent in urbibꝰ vestris quas dedi vobis. 20 Donec requiẽt tribuat Dñs fratribus vestris sicut vobis; & possidẽant etiã ipsi terrã, quã Dñs Deus vester daturꝰ est eis ultra Jordanem: & revertemini unusquisq; ad hæreditatẽ suã quã dedi vobis. Et Josue præcepi in tempore illo, dicens: Oculi tui vident omnia quæ fecit Dominus Deus vester duobꝰ his regibꝰ, sic faciet Dominus omnibus regnis, ad quæ tu transis. Ne timeas eos: quoniã verbũ Domini Dei vestri pugnabit pro vobis. Et oravi corã Domino, in tempore illo, dicens. Dñe Deus, tu cœpisti ostendere servo tuo magnitudinẽ tuã, & manũ tuã fortissimã; quoniam tu es Deus, & majestas tua est in cœlis desuper, & dominaris in terrã; & non est qui faciat juxta opera tua, & juxta potentiam tuã. Transeã obsecro, & videã terrã bonã, quæ est ultra Jordanẽ; & montẽ istũ bonũ, & domũ sanctuarii. Et fuit ira à facie Dñi contra me, propter vos; & non exaudivit me: et dixit Dñs ad me, Sufficit tibi; ne addas ultra loqui corã me de hãc re. Ascende ad verticẽ collis, & leva oculos tuos ad Occidentẽ & ad Aquilonẽ, & ad Austrũ & ad Orientem, et vide oculis tuis: quoniã non transibis Jordanem istum. 28 Præcipe autem Josue, et confortã eum et corrobora eum: quoniam ipse transibit coram populo isto, et ipse possidere eos faciet terram quam videbis. Et habitavimus in vallẽ cõtra Beth-Phogor.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

18 וּפַקֵּדִתִּי אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר
אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לָרֶשֶׁת
חֲמֻשִׁים תַּעַבְרוּ לִפְנֵי אֲחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כָּל צְבָא׳ נָשֶׁיךָ וְטַפְּכֶם וּבְהֶמְתְּכֶם
19 יָדַעְתִּי כִּי בְּהֶמְתְּכֶם רַבָּה יִשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם: 20 עַד אֲשֶׁר יָנִיחַ יְיָ אֶת אֲחֵיכֶם
כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם הֵם אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְיָ
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָהֶם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְשַׁבְתֶּם
אִישׁ אֶל נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם: 21 וְאֶת יְהוֹשֻׁעַ
צִוִּיתִי בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר עֵינֶיךָ הָרֹאוֹת אֶת
כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ אֱלֹהֶיךָ לִשְׁנֵי הַמְּלָכִים
הָאֵלֶּה כֵּן יַעֲשֶׂה יְיָ לְכָל הַמַּמְלָכוֹת
אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר שָׁמָּה: 22 לֹא תִירְאוּם
כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלָּחֶם לָכֶם:
23 וָאֶתְחַנַּן אֶל יְיָ בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר: 24 אֲדֹנָי יְיָ
הֵחִלּוֹתָ לְהַרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גָּדְלְךָ
וְאֶת יָדְךָ הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי אֵל בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֶׂיךָ וּכְגְבוּרֹתֶיךָ
25 אֶעְבְּרָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הַר הַטּוֹב הַזֶּה
וְהַלְּבָנוֹן: 26 וַיִּתְעַבַּר יְיָ בִּי לְמַעַנְכֶם
וְלֹא שָׁמַע אֵלַי וַיֹּאמֶר יְיָ אֵלַי רַב לְךָ
אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה:
27 עֲלֵה רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וְשָׂא עֵינֶיךָ יָמָּה
וּצָפוֹנָה וָתֵימָנָה וְרֶאֵה בְעֵינֶיךָ כִּי לֹא
תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: 28 וְצַו אֶת יְהוֹשֻׁעַ
וְחַזְּקֵהוּ וְאַמְּצֵהוּ כִּי הוּא יַעֲבֹר לִפְנֵי הָעָם
הַזֶּה וְהוּא יַנְחִיל אֹתָם אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
29 וַנֵּשֶׁב בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר:

VERSIO SAMARITANA.

18 ואתצוה אתכם בעת ההיא לאמר
אלהיכם נתן לכם ארץ הזאת לרשת
חמשים תעברו לפני אחיכם בני ישראל
כל צבא׳ נשיכם וטפכם ובהמתכם
19 ידעתי כי בהמתכם רבה ישבו בעריכם
אשר נתתי לכם: 20 עד אשר יניח יי את אחיכם
ככם וירשו גם הם את הארץ אשר יי
אלהיכם נתן להם בעבר הירדן ושבתם
איש אל נחלתו אשר נתתי לכם: 21 ואת יהושע
צויתי בעת ההיא לאמר עיניך הראות את
כל אשר עשה יי אלהיכם לשני המלכים
האלה כן יעשה יי לכל המלכות
אשר אתה עבר שמה: 22 לא תיראום
כי יי אלהיכם הוא הנלחם לכם:
23 ואתחנן אל יי בעת ההיא לאמר: 24 אדני יי
החלותה להראות את עבדך את גדלך
ואת ידך החזקה אשר מי אל בשמים
ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתיך
25 אעברה נא ואראה את הארץ הטובה
אשר בעבר הירדן הר הטוב הזה
והלבנון: 26 ויתעבר יי בי למענכם
ולא שמע אלי ויאמר יי אלי רב לך
אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה:
27 עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה
וצפונה ותימנה וראה בעיניך כי לא
תעבר את הירדן הזה: 28 וצו את יהושע
וחזקהו ואמצהו כי הוא יעבר לפני העם
הזה והוא ינחיל אתם את הארץ אשר תראה
29 ונשב בגיא מול בית פעור

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

18 فامرت هاولاء منكم في ذلك الوقت قايلا * اذ الله ربكم قد اعطاكم هذا البلد فتحرروه *
فاعبروا مجردين قدام اخويكم بني اسرايل من كل ذي حيل * الا نساءكم * واطفالكم 19
وماشيتكم * فاني اعلم ان لكم ماشية كثيرة * فليقيموا في مداركم التي اعطيتكم اياها *
الى ان يعين الله اخويكم مثلكم * فيكوروا هم ايضا البلد الذي الله ربكم معطيكم اياه في 20
ذاك جانب الاردن فيرجع * كل امرء منكم الى حوزه الذي اعطيته اياه * وامرت يوسع في ذلك 21
الوقت وقلت له * عينيك قد راتا جميع ما صنع الله ربنا بهذين الملكين * فكذلك يصنع
الله بجميع الممالك التي انت جايز اليها * فلا تخفهم * فان الله ربكم هو المحارب عنكم * ثم 22
تضرعت بين يدي الله في ذلك الوقت قايلا * يا رب يا اله انت ابتدات ان تري عبدك 23 24
عظمتك وقدرتك الشديدة * لا قادر في السماء والارض يصنع كصنايعك وجبروتك * اسلك
ان اجوز فانظر الى ذلك البلد الذي من ذاك جانب الاردن * وذلك البلد والجبل الجيد 25
ولبنان * فغضب الله علي بسببكم * ولم يسمع مني * بل قال لي حسبك * لا تزد في مسئلتي هذا 26
الباب * لكن اصعد الى راس القلعة * وارفع عينيك الى الغرب * والشمال * والجنوب * والشرق * 27
وانظر بعينيك * فانك لا تجوز هذا الاردن * وامر يوسع وشدده * وايده يعبر بين يدي 28
هاولاء القوم * ويملكهم البلد الذي تراه * ثم جلسنا في الوادي * مما يلي بيت فعور * 29

Præcepi autẽ præfatis ex vobis in eo tempore, dicens; Quandoquidem Deus Dominus vester jam dedit vobis hanc regionem, & possedistis eam, transite antẽ fratres vestros filios Israël quicunq; præditi estis robore. Verũm uxores vestræ & infantes vestri & armenta vestra (scio enim vos habere armenta magna) manẽant in urbibus vestris quas dedi vobis, Donec confirmet Deus fratres vestros sicut vos, & possideant ipsi quoq; regionẽ quã Deus Dominus vester daturus est vobis in illo Jordanis latere: & postea revertetur unusquisq; vestrũm ad possessionem suã quã dedi ei. Et præcepi Josue in illo tempore, & dixi ei; Oculus tuus jam vidit omnia quæ fecit Dominus Deus noster hisce duobꝰ regibꝰ: eadẽ modo faciet Deus omnibus regnis ad quæ tu transituus es. Ne ergò timeas illos, quia Deus Dominus vester ipse est qui pugnat pro vobis. Præterea oravi corã Domino in illo tempore, dicens; O Domine, ô Deus, tu cœpisti ostendere servo tuo magnitudinem tuam & potentiã tuã validã; non enim potest quisquã in cœlo aut terra facere secundũm opera tua & fortitudinẽ tuã. Rogo te ut transeã, & videã illã regionẽ quæ est ab adverso parte Jordanis, & regionẽ illã, ac montẽ optimum, atque Libanum. At succensuit mihi Deus causã vestrã, & non exaudivit me: sed dixit mihi, Sufficit tibi, ne amplius roges me hac de re. Verũm ascende ad cacumen vupis, & attolle oculos tuos ad Occidentem, & Septentrionẽ, & Meridiẽ, & Orientẽ, & cõtemplare eã oculo tuo: non enim transibis hunc Jordanem. Et præcipe Josue, eumq; cõforta et corrobora, quoniã ipse transibit ante hos homines, et possidere faciet eos regionem quam videbis. Tum manẽmus in valle, quã parte respicit Beth-Phgor.

TEXTUS ET VER. SAM. Translatio Latina.

18 Præcepi etiam vobis in illo tempore, dicens, Dominus Deus vester dedit vobis terram istam ut possideatis eam: Armati transibitis ante fratres vestros filios Israel, quotquot robusti estis. Tantummodo 19 parvuli vestri, & mulieres vestræ, et pecudes vestræ (novi pecudes multas esse vobis) remanebunt in urbibus vestris quas dedi vobis. Donec re- 20 quiem præstiterit Dominus fratribꝰ vestris sicut vobis, et possideant etiam ipsi terram quam Dominus Deus vester dedit eis trans Jordanem; & redibitis unusquisq; in hæreditatem suam quã dedi vobis. Josue quoq; præcepi in 21 illo tempore, dicens, Oculi tui viderunt quæ fecit Dominus duobus regibus istis, sic faciet Dominus omnibus regnis per quæ tu transis. Non timebis 22 eos, quoniam Dominꝰ Deꝰ vester ipse pugnat pro vobis. Rogavi etiam Dominum in 23 illo tempore, dicens; Despota 24 Domine, tu cœpisti ostendere servo tuo magnitudinem tuam, & manum tuam fortem: Quis enim Deus in cœlis, & in terra qui fecerit secundũm opera, atua, & secundũm virtutes tuas? Transeam 25 quæso, & videam terram illam bonam quæ est trans Jordanẽ, Montem illum bonum, atq; Libanum. Excandu- 26 erat autem Dominus mihi propter vos, ideo non audivit me; sed dixit Dominus mihi, Sufficiat tibi, ne addas loqui mihi amplius de hac re. A- 27 scende ad verticẽ(x) collis, & attolle oculos tuos, ad Occidentem, ad Aquilonem, ad Meridiem, & Orientem, & concemplare oculis tuis; non enim transibis Jordanem istum. Præcipe etiam Josue, 28 & confortã eum, & corrobora eum; nam ipse transibit ante populum istum: ipse quoque dividet iis in hæreditã ẽm terram quam videbis. Manẽmus igitur in valle 29 è regione Beth phogor.

(x) VER. SAM. Speculã.

ספר אלה הדברים: ד

CAP. IIII. ד

quæ judicia ad & statuta ad audi Israel nunc Et
1 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל־הַחֻקִּים וְאֶל־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
ingrediamini & vivatis ut facimdum ad vos docens ego
אָנֹכִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּ וּבָאתֶם
vestrorum patrum Deus Dominus quam terram possideatis &
וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם
vobis præcipens ego quod verbum super addetis Non vobis dans
נֹתֵן לָכֶם: לֹא תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם
vestri Dei Domini præcepta cujus jendum ad eo ex diminuetis nou &
וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
quæ videtis vestri Oculi vobis præcipio ego quæ
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם: עֵינֵיכֶם הָרֹאוֹת אֵת אֲשֶׁר־
3 qui vi um omnem nam Pehor Bahal in Dominus fecit
עָשָׂה יְהוָה בְּבַעַל פְּעוֹר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר
tuos Deus Dominus cum perdidit Pehor Bahal post ambulavit
הָלַךְ אַחֲרֵי בַעַל־פְּעוֹר הִשְׁמִידוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
vestro Deo Domino in adhærentes vos Et uno interiori ex
מִקִּרְבֶּךָ: וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים
judicia & statuta vos docui Vide hodie vos omnes
4 כֻּלְּכֶם הַיּוֹם: רְאֵה לִמַּדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
interior in sic facienda ad meus Deus Domious mihi præcepit quemadmodū
כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב
vivitis Et eam hæreditanam ad illuc ingredientes vos quam terræ
5 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: וּשְׁמַרְתֶּם
oculis in vestra intelligentia & vestra sapientia ipsa quia facietis &
וַעֲשִׂיתֶם כִּי הִוא חָכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי
dicent & ista statuta omnia audient qui populorum
הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֵת כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ
quæ Nam ista magna gens intelligens & sapiens populus Tantum
6 רַק עַם־חָכָם וְנָבוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה: כִּי מִי־
Dominus sicut eum ad propinqui dii ei cui magna gens
גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה
cui magna gens quæ Et eum ad nos clamare omnibus in nostet Deus
אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קָרְאֵנוּ אֵלָיו: וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־
7 quam ista lex omnis sicut justa judicia & statuta ei
לוֹ חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִם כְּכָל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
custodi & sibi observare Tantum ? hodie vestras facies ad dans ego
8 אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם: רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וְשָׁמֹר
viderunt quæ verbum oblivisceris fortè ne valde tuam animā
נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ
: tuæ vitæ diebus omnibus tuo corde à recedant fortè ne & tui oculi
עֵינֶיךָ וּפֶן־יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ
stetisti qua Die tuorum filiorū filios & tuos filios ea facies scire &
וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ: יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ
10 Congrega : me ad Dominus dicendo ito Choreb in ut Dei Domini facies ad
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֶּאֱמֹר יְהוָה אֵלַי הַקְהֵל־
discent quæ mea verba eos audire faciam & populum mihi
לִי אֶת־הָעָם וְאַשְׁמִיעֵם אֶת־דְּבָרָי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן
terram super viventes ipsi quibus diebus omnibus me timendam ad
לְיִרְאָה אֹתִי כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה
docebunt foos filios &
וְאֶת־בָּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן:

Versio VULG. LAT.

CAP. IV.

1 Et nunc Israel audi præcepta & judicia, quæ ego doceo te : ut faciens ea, vivas, & ingrediens possideas terram, quā Dñs Deus patrū vestrorū datur' est vobis. Non addetis ad verbū quod vobis loquor, nec auferetis ex eo : custodite mandata Dñi Dei vestri, quæ ego præcipio vobis. Oculi vestri viderunt omnia quæ fecit Dñs contra Beelphegor, quomodò contriverit omnes cultores ej' de 4 medio vestrî. Vos autē qui adhæretis Dño Deo vestro, vivitis universi usq; in præsentem 5 diem. Scitis quòd docuerim vos præcepta atque justitias, sicut mandavit mihi Dñs Deus meus : sic facietis ea in terra, 6 quā possessuri estis: Et observabitis & implebitis opere. Hæc est enim vestra sapientia & intellect' corā populis, ut audientes universa præcepta hæc, dicant ; En populus sapiens & intelligens, gens 7 magna. Nec est alia natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest cunctis obsecrati- 8 onibus nostris. Quæ est enim alia gens sic inclyta, ut habeat ceremonias, justāque judicia, & universā legē, quā ego proponā hodiè ante oculos vestros ? Custodi igitur temetipsum, & animā tuā solicitè. Ne obliviscaris verborū, quæ viderunt oculi tui, & ne excidant de corde tuo cunctis diebus vitæ tuæ. Docebis ea 10 filios ae nepotes tuos, A die in quo stetisti coram Domino Deo tuo in Horeb, quando Dominus locutus est mihi, dicens ; Congrega ad me populum, ut audiant sermones meos, & discant timere me omni tempore quo vivunt in terra, doceántque filios suos.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. δ'.

1 Καὶ νῦν Ἰσραὴλ ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ (α) τῶν κριμάτων, ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν, ἵνα (β) ζῆτε, καὶ πολυπλασασθῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. Οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ. φυλάσσεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ (γ) ὑμῶν, ὅσα ἐγὼ 3 ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον. Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς (δ) ὑμῶν τῷ Βεελφεγώρ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὅστις ἐπορεύθη ὀπίσω Βεελφεγώρ, ἐξέτριψεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός 4 (ε) ὑμῶν ἐξ ὑμῶν. Ὑμεῖς δὲ οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον. Ἴδετε, διδάσκω ὑμᾶς δικαιώματα καὶ κρίσεις καθὰ ἐνετείλατό μοι (ζ) κύριος, ποιῆσαι οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς (η) ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε κληρονομεῖν αὐτήν. 6 Καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε· ὅτι αὕτη ἡ Σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύνεσις ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἂν ἀκούσωσι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα· καὶ ἐροῦσιν, Ἰδὲ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα 7 οὗτο. Ὅστις ἐστὶν θεὸς μέγας, ὡς οὗτος (θ) αὐτῷ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς, ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς (ι) ἐὰν αὐτὸν 8 ἐπικαλεσώμεθα; Καὶ ποῖον ἔθνος μέγας, ᾧ ἔστι (κ) αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίματα δίκαια καὶ πάντα τὸν νόμον τοῦτον, ὃν ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον; 9 Πρόσεχε σεαυτῷ, καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα. μὴ ἐπιλάθῃ πάντων τῶν λόγων, οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ μὴ ἐκστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ Συμβιβάσεις τοῦ υἱός σου καὶ τοῦ υἱοῦ τῶν υἱῶν σου, 10 Ἡμέραν ἣν ἔστη ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐν Χωρὴβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας (λ) ὅτι εἶπε κύριος πρός με, Ἐκκλησίασον πρός με τὸν λαόν, καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ῥήματά μου, ὅπως μάθωσι φοβεῖσθαί με πάσας τὰς ἡμέρας (μ) ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν διδάξουσι.

MS.A. (α) τῶν ῥημάτων, ὅσα (β) ζῆτε, καὶ εἰσελθόντες (γ) ὑμῶν, (δ) ὑμῶν (ε) ὑμῶν (ζ) κύριος ὁ θεός μου, ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς ἐν (η) ἣν εἰσπορεύεσθαι (θ) ἐν πᾶσι (ι) ἂν (κ) ἐν πᾶσι (λ) ὅτε (μ) ὅσας αὐτοὶ

CAP. IV.

1 Et nunc Israel audi justificationes, & judicia, quæcunque ego doceo vos hodiè facere : ut vivatis, & multiplicemini, & ingressi hereditetis terram, quam Dominus Deus patrum vestrorum dat vobis. Non adjicietis ad verbum, quod 2 ego mando vobis ; & non auferetis ab eo. Custodite mandata Domini Dei nostri, quæcunque ego mando vobis hodiè. Oculi vestri viderunt omnia, quæcunque fecit Dominus Deus noster ipse Beelphegor: quoniam omnis homo, quicunque ivit post Beelphegor, extirpavit eum Dominus Deus vester ex vobis. Vos autem, qui 4 appositi estis Domino Deo vestro, vivitis omnes in die hodierna. Ecce, ostendi vobis ju- 5 stificationes, & judicia, sicut mandavit mihi Dominus, ad faciendum sic in terra, in quam vos ingredimini illuc hæreditare eam. Et custodietis, & fa- 6 cietis : quoniam hæc est sapientia vestra, & intellectus coram omnibus gentibus, quicunque audient omnes justificationes hæc. Et dicent, Ecce populus sapiens, & sciens, gens magna hæc. Quoniam quæ est gens ma- 7 gna, cui est ei Deus appropians illis ; sicut Dominus Deus noster in omnibus, quibuscunque eum invocaverimus ? Et 8 quæ est gens magna, cui sunt ei justificationes, & judicia justa secundùm omnem legem hanc, quam ego do coram vobis hodiè? Attende tibi ipsi, & custo- 9 di animam tuam valdè. Nè obliviscaris omnium verborum, quæ viderunt oculi tui: & non recedant à corde tuo omnibus diebus vitæ tuæ. Et condocebis filios tuos, & filios filiorum tuorum, Diem, quā stetisti co- 10 ram Domino Deo nostro in Choreb, die Ecclesiæ: quia dixit Dominus ad me, Convoca ad me populum, & audiant verba mea: ut discant timere me omnibus diebus, quibus ipsi vivunt super terram; & filios suos docebunt.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. IV.

1 Igitur O Israel, audite legem & judicia quæ doceo vos hodiè facienda, ut vivatis, & ingrediamini, atque possideatis terram quam datur' est vobis Domin' Deus patrum vestrorum. Nil addatis ad mandatum quod 2 præcipio vobis, & nil detrahatis ex ipso, sed observate mandatum Domini Dei vestri quod præcipio vobis. Oculi vestri viderunt 3 quicquid fecit Domin' Beēl-Peor ; nam omnem virum qui sectat' est Beel-Peor, perdidit Domin' Deus vester de medio vestrî. Vos verò qui adhæsistis Domino Deo vestro, 4 ecce vivi estis omnes usque ad hodiernum diem. Et videte quòd docuerim vos leges & 5 judicia quemadmodum præcepit mihi Dominus Deus, ad hoc ut ea faciatis in terra ad quam ingressuri estis ut possideatis illam. Itaque custodietis, & facietis ea, quia hæc 6 est sapientia vestra & intelligentia vestra coram populis, qui audientes omnes has leges, dicent, Sapiens ac prudens est popul' iste magn'. Quis est enim popul' magn' cui pro- 7 pinquus sit Deus su', sicut Domin' Deus noster in omnib' pro quib' eum invocam' ? Et 8 quinam popul' est magn' qui habeat leges & judicia justa, qualis est totā lex ista quam propono vobis hodiè ? Duntaxat cavete dili- 9 genter, & custodite animas vestras, ne obliviscamini rerum omnium quas viderunt oculi vestri, neve labantur è corde vestro cunctis dieb' vitæ vestræ : sed notas facite eas filiis vestris & nepotib' vestris. *Eas inquam* 10 *res quas vidistis* die quo stetistis coram Deo vestro in Horib, quando ait mihi Domin', Convoca ad me populum, & audire faciam eos sermones meos, discentque timere coram me cunctis dieb' quib' vivi eruat super terram, & filios suos docebunt.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

ד

1 וכְעַן יִשְׂרָאֵל שְׁמַע לְקִימְיָא וּלְדִינָיָא
דִּי אֲנָא מַלֵּיף יַתְכוֹן לְמֶעְבַּד בְּדִיל
דְּתִחְיוֹן וְתֵעֲלוֹן וְתֵירְתּוּן יַת אַרְעָא
2 דִּי יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתְכוֹן יְהִיב לְכוֹן:
לָא תּוֹסְפּוּן עַל פִּתְגָמָא דִּי אֲנָא
מְפַקֵּד יַתְכוֹן וְלָא תְּמַנְעוּן מִנֵּיהּ
לְמִסַּר יַת דִּפְקוּדֵיָא דְיְיָ אֱלָהֲכוֹן דִּי
3 אֲנָא מְפַקֵּד יַתְכוֹן: עֵינֵיכוֹן חֲזָאִן יַת
דִּי עֲבַד יְיָ בְּפִלְחֵי בַעֲלָא פְּעוֹר אֲרֵי
כָל גַּבְרָא דְהֲלִיךְ בְּתַר בַּעֲלָא פְּעוֹר
שֵׁיצֵיהּ יְיָ אֱלָהָךְ מִבֵּינָךְ: 4 וְאַתּוּן
דְּאַדְבַּקְתּוּן בְּדַחֲלָתָא דְיְיָ אֱלָהֲכוֹן
קַיְמִין כּוּלְּכוֹן יוֹמָא דֵין: חֲזִי דְאַלְּפִית
5 יַתְכוֹן קְיָמִין וְדִינִין כְּמָא דִי פַקִּדְנִי
יְיָ אֱלָהִי לְמֶעְבַּד כֵּן בְּגַו אַרְעָא דִי
אַתּוּן עָלְיָן לְתִתְּנָהּ לְמֵירְתָהּ: וְתִטְּרוּן
6 וְתַעְבְּדוּן אֲרֵי הִיא חָכְמַתְכוֹן
וְסוּכְלְתְּנוּתְכוֹן לְעֵינֵי עַמְמַיָּא דִי
יִשְׁמְעוּן יַת כָּל קְיָמַיָּא אִלֵּין וְיֵימְרוּן
לְחוֹר עַם־חַכִּים וְסוּכְלְתָן עַמָּא
רַבָּא הָדֵין: 7 אֲרֵי מַן עַם רַב דִּי לֵיהּ
אֱלָהָא קָרִיב לֵיהּ לְקִבְלָא צְלוֹתֵיהּ
בְּעִדָּן עֲקָתֵיהּ כְּיְיָ אֱלָהָנָא בְּכָל עִדָּן
8 דְּאַצְלְחָנָא מִצַּלֵּן קָדָמוֹהִי: וּמַן עַם רַב
דְּלֵיהּ קְיָמִין וְדִינִין קְשִׁיטִין כְּכֹל
אוֹרַיְתָא הָדָא דִּי אֲנָא יְהִיב קֳדָמֵיכוֹן
9 יוֹמָא דֵין: לְחוֹד אִסְתַּמַּר לָךְ וְטַר
נַפְשָׁךְ לְחַדָּא דִּלְמָא תִּתְנַשֵּׁי יַת
פִּתְגָמַיָּא דִי חֲזָאוּ עֵינָךְ וּדְלֶמְעַדּוּן
מִלְּבָבָךְ כָּל יוֹמֵי חַיָּיךְ וְתוֹדְעִנּוּן
לִבְנָךְ וּלְבְנֵי בְנָךְ: 10 יוֹמָא דִי קָמְתָּ
קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּחוֹרֵב כְּרַאמָרֵיהּ לִי
כְּנוּשׁ־קָדְמַי יַת עַמָּא וְאַשְׁמְעִנּוּן
יַת־פִּתְגָמַי דִּי יִלְפּוּן לְמִדְחַל
קֳדָמַי כָּל־יוֹמַיָא דִי אִנּוּן קַיְמִין
עַל אַרְעָא וְיָת בְּנֵיהוֹן יְאַלְּפוּן:

Targum ONKELOS.

CAP. IIII.

1 ET nunc Israel audite præcepta & judicia quæ ego doceo vos ad faciendũ: ut vivatis, & ingrediamini & possideatis terrã, quã Dominus De' patrũ 2 vestrorũ datur' est vobis. Non addetis ad verba quæ ego præcipio vobis; nec auferetis ex eis: ut custodiatis præcepta Dñi Dei vestri, quæ ego præcipio vobis. 3 Oculi vestri viderunt & fecit Dñs contra colentes Beel Phegor: quoniam omnẽ virũ qui ambulavit post Beel Phegor, disperdidit Dñs Deus tuus de medio tui. Vos autẽ qui adhæsistis timori Dñi Dei vestri, permanetis universi hodie. Videte quod docui vos præcepta & judicia, sicut præcepit mihi Dominus Deus meus: ut sic faciatis in medio terræ, ad quam vos ingredimini ut possideatis eam. 6 Et servabitis & facietis ea: quoniã hæc est sapientia vestra & intellectus, in oculis populorũ: qui audierint omnia præcepta hæc, & dicent; Certè sapiens & intelligens est po- 7 pulus hic magnus. Quis est enim populus magnus, qui habeat Deũ appropinquantem sibi: ut suscipiat orationem ejus in tempore tribulationis suæ, sicut Deus noster in omni tempore quo nos ora- 8 mus ceram eo? Et quis est populus magnus, qui habeat statuta & judicia vera: sicut universa lex ista, quã ego poniã 9 corã vobis hodiè? Veruntamẽ custodi temetipsũ & custodi animã tuã nimis, ne fortè obliviscaris verborũ quæ viderũt oculi tui, & ne fortè recedant de corde tuo, cũctis diebꝰ vitæ tuæ: & docebis ea filios 10 tuos, & filios ſtliorũ tuorũ. Die quo ſtetiſti corã Dño Deo tuo in Oreb: quando dixit mihi Dominus, Congrega populum in conſpectu meo, & audire faciam eos verba mea: ut diſcant timere me omnibus diebꝰ, quibꝰ ipſi permanent ſuper terrã; et filios ſuos doceãt.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

1 ** וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל־הַחֻקִּים וְאֶל־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּן וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ
2 אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם: לֹא תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם:
3 עֵינֵיכֶם הָרֹאוֹת אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּבַעַל פְּעוֹר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרֵי בַעַל פְּעוֹר הִשְׁמִידוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ:
4 * וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם: רְאוּ לִמַּדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּתוֹךְ הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים שָׁמָּה לָרֶשֶׁת אֹתָהּ:
6 וְשָׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הִוא חָכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֵת כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ רַק עַם חָכָם וְנָבוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה:
7 * כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קָרְאֵנוּ אֵלָיו:
8 וּמִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִם כְּכֹל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם:
9 ** רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וְשָׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן־יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בָנֶיךָ:
10 * יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֶּאֱמֹר יְהוָה אֵלַי הַקְהֵל לִי אֶת־הָעָם וְאַשְׁמִעֵם אֶת־דְּבָרָי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לְיִרְאָה אֹתִי כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה וְאֶת־בָּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן:

VERSIO SAMARITANA.

1 ** ועתה ישראל שמע אל־החקים ואל־המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיון ובאתם וירשתם את־הארץ
2 אשר יהוה אלהי אבתיכם נתן לכם: לא תוספו על־הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את־מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם:
3 עיניכם הראות את אשר עשה יהוה בבעל פעור כי כל־האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו יהוה אלהיך מקרבך:
4 * ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם היום: ראו למדתי אתכם חקים ומשפטים כאשר צוני יהוה אלהי לעשות כן בתוך הארץ אשר אתם באים שמה לרשת אתה:
6 ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל־החקים האלה ויאמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה:
7 * כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרבים אליו כיהוה אלהינו בכל־קראנו אליו:
8 ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום:
9 ** רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן־תשכח את־הדברים אשר ראו עיניך ופן־יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך:
10 * יום אשר עמדת לפני יהוה אלהיך בחרב באמר יהוה אלי הקהל לי את־העם ואשמעם את־דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל־הימים אשר הם חיים על־האדמה ואת־בניהם ילמדון:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. IV.

1 NUNC autem Israel audite præcepta, & judicia quæ ego doceo vos facere, ut vivatis; & veniens possideatis terram quam Dominus Deus patrum vestrorum 2 dat vobis. Non addetis verbo quod ego præcipio vobis hodiè, neque auferetis ex eo; ut observetis præcepta Dominii Dei vestri quæ ego præcipio vobis. Oculi vestri vi- 3 dent quæ fecit Dominus adversus Beelphegor: quoniam omnem hominem qui ambulaverat post Beelphegor exterminavit Dominus tuus de medio tui. Vos autem qui 4 (a) adhæsistis Domino Deo vestro, vivitis vos omnes hodiè. Videte, docui vos 5 præcepta & judicia sicut præcepit mihi Dominus Deus meus, ut sic faciatis in medio terræ ad quam vos itis possi- 6 dendam. Custodietis igitur, & facietis; quoniam hæc est sapientia vestra, & intelligentia vestra in oculis populorum qui audient omnia præcepta ista: dicent enim, Certè populus sapiens est, & intelligens; gens ista magna 7 est. Quæ est enim gens magna cui sint dii propinqui, sicut Dominus Deus noster in omnibus quibus invocaverimus eum? Quæ præterea 8 gens est magna cui sint præcepta, & judicia justa, ut universa ista lex quam ego do hodiè in conspectu vestro? Veruntamen cave tibi, & 9 custodi animam tuam valdè, ne obliviscaris verborum quæ viderunt oculi tui, neve recedant de corde tuo omnibus diebus vitæ tuæ; Idcò nota facies ea filiis tuis, & filiis filiorum tuorum. Die 10 quo stetisti coram Domino Deo tuo in Horeb, cùm dixit Dominus mihi; Congrega mihi populum ut promulgem verba quæ discent, ut timeam me omnibꝰ diebus quibus vivent super terram, & filios suos docent.

VER. SAM. (a) appropinquãtis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

• الفصل الرابع •

1 * والآن يا اسرائيل اسمع الرسوم والاحكام التي انا معلمكم * لتعملوا بها * لكي تحيوا فتدخلوا
2 وتحوزوا البلد الذي الله اله ابائكم معطيكم * ولا تزيدوا شيئا على ما امركم به * ولا تنقصوا
3 منه * لتحفظوا وصايا الله ربكم التي انا امركم بها اليوم * عيونكم رأت ما صنع الله بفعور
4 الصنم * اذ كل رجل اتبعه افناه الله ربكم من بينكم * واما انتم الملازمون لله ربكم كلكم احياء
5 اليوم * انظروا قد علمتكم اليوم رسوما واحكاما كما امرني الله ربي لتصنعوها في البلد الذي
6 انتم صائرون اليه لتحوزوه * فاحفظوها واعملوا بها * فانها حكمتكم وفهمكم بحسن الاسم *
7 اذا هم سمعوا هذه الرسوم والاحكام فيقولون * يقينا ان هذا الحزب الكبير شعب حكيم وفهيم *
8 * لان اية امة كبيرة لها اله قريب منها كقرب الله ربنا متى ما دعوناه * واية امة
9 كبيرة لها رسوم واحكام عادلة كجميع هذه التوراة التي انا تاليها عليكم اليوم * وخاصة
احترس واحفظ نفسك جدا * كيلا تنسى الخطوب التي رأتها عيناك * ولا تزول من قلبك كل ايام
10 حياتك * بل عرفها لبنيك وبني بنيك * في وقت وقفت فيه بين يدي الله ربك عند
حوريب * حين قال الله لي * اجمع لي القوم حتى اسمعهم كلامي * لكي يتعلموا مخافتي طول
الايام التي هم معتوون فيها على الارض * ويعلموا ذلك بنيهم *

CAP. IV.

1 NUNC ergò o Israil, audi statuta & judicia quæ ego vos doceo, ut faciatis ea, quatenus vivatis, & ingrediamini, atque possideatis regionem quam Deus, Deus patrum vestrorum daturus est vobis. Et 2 ne addatis quicquam ad ea quæ præcipio vobis, nihilque detrahatis ex eis, ut observetis mandata Dei Domini vestri quæ ego præcipio vobis hodiè. Oculi vestri vi- 3 derunt quid fecerit Deus Pheor idolo; siquidè omnẽ virũ qui sequutus est illud, perdidit eum Deus Dominus vester ex vobis. Vos verò qui adhæretis Deo Domi- 4 no vestro, vivi estis omnes hodiè. Videte, 5 jam docui vos hodiè statuta & judicia quemadmodum præcepit mihi Deus Dominus meus, ut faciatis ea in regione ad quam vos pergitis ut possideatis eam. Igi- 6 tur custodite ea, & operemini illa, quanam ipsa sunt sapientia vestra & intelligentia vestra in præsentia gentium: quæ cùm audierint hæc statuta & judicia, dicent, Pro certo cœtus iste maximus, populus est sapiens & intelligens. Quæ 7 enim gens magna habet Deũ proximũ sibi, sicut proximus est Deus Dominus nostER nobis quandocunq; invocamus eum? Et quanã gens magna habet statuta & 8 judicia æqua, qualis est tota lex ista quã ego vecito vobis hodiè? Ac præcipuè ca- 9 vete, & custodi animã tuã quã maximè, ut ne obliviscaris colloquia quæ vidit oculus tuus, & ne abscedant à corde tuo omnibꝰ diebꝰ vitæ tuæ. Sed significa ea filiis tuis, & filiis filiorũ tuorũ. Quo tempore ste- 10 tisti corã Deo Domino tuo propè Horeb, cùm dixit ad me Deus; Congrega mihi populum, ut audire faciam eos sermonẽ meũ, ut addiscant timore meũ longitudine dierum quibus ipsi manserit sunt super terram, cumque doceant filios suos.

ספר אלה הדברים: ד

Versio VULG. LAT.

11 Et accessistis ad radices montis, qui ardebat usque ad cœlum: erántque in eo tenebræ,
12 & nubes, & caligo. Locutúsq; est Dominus ad vos de medio ignis. Vocem verborũ ejus audistis, & formam penitùs non
13 vidistis. Et ostendit vobis pactum suum, quod præcepit ut faceretis, & decem verba, quæ scripsit in duabus tabulis la-
14 pideis. Mihíque mandavit in illo tempore, ut docerem vos ceremonias & judicia, quæ facere deberetis in terra,
15 quam possuri estis. Custodite igitur solicitè animas vestras. Non vidistis aliquam similitudinem, in die quâ locutus est vobis Dominus in Ho-
16 reb de medio ignis. Ne fortè decepti faciatis vobis sculptam similitudinem, aut imaginem masculi vel fœminæ,
17 Similitudinem omnium jumentorum quæ sunt super terram, vel avium sub cœlo vo-
18 lantium, Atque reptilium quæ moventur in terra, sive piscium qui sub terra morantur in
19 aquis. Ne fortè elevatis oculis ad cœlum, videas solem & lunam, & omnia astra cœli, & errore deceptus adores ea & colas, quæ creavit Dominus Deus tuus in ministerium cun-
20 ctis gentibus, quæ sub cœlo sunt. Vos autem tulit Dominus, & eduxit de fornace ferrea Ægypti, ut haberet populum hæreditarium, sicut est in
21 præsenti die. Iratúsque est Dominus contra me propter sermones vestros, & juravit ut non transirem Jordanem, nec
22 ingrederer terram optimam, quam daturus est vobis. Ecce morior in hac humo, non transibo Jordanem: vos transibitis, & possidebitis terram egregiam.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ προσῆλθεte καὶ ἔστηte κατὰ τὸ ὄρος. καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ· σκό-
12 τος, γνόφος, θύελλα. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς (ν) ὑμᾶς ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς φωνὴν (ξ) ῥημάτων, καὶ ὑμεῖς ἠκούσατε· καὶ ὁμοίωμα
13 οὐκ εἴδετε, ἀνὴ ἡ φωνήν. Καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν, τὰ δέκα ῥήματα, καὶ ἔγραψεν
14 αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας. Καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο κύριος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διδάξαι ὑμᾶς δικαιώματα καὶ κρίσεις, ποιεῖν ὑμᾶς αὐτὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς
15 εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. Καὶ φυλάξεσθε (ο) σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ὅτι οὐκ εἴδετε ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν Χωρὴβ ἐκ τοῦ ὄρους
16 ἐκ μέσου τοῦ πυρός. Μὴ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε (ο) ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα ὁμοίωμα (π) ἀρσενικὸν ἢ θη-
17 λυκόν. Ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς· ὁμοίωμα παντὸς ὀρνέου
18 πετεινοῦ, ὃ πέτα (ρ) κατὰ τὸ κεφάλαιον· Ὁμοίωμα παντὸς ἑρπετοῦ, ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς· ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος, ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς
19 ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. Καὶ μὴ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ, πλανηθεὶς (ρ) προσκυνήσῃς αὐτοῖς, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, ἃ ἀπένειμε κύριος ὁ θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.
20 Ὑμᾶς δὲ ἔλαβε (σ) ὁ θεὸς καὶ ἐξήγαγον (τ) ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ τῆς καμίνου τῆς σιδηρᾶς, εἰς Αἰγύπτου, εἶναι αὐτῷ λαὸν
21 κληρονομίας ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ (υ) κύριος ὁ θεὸς ἐθυμώθη μοι διὰ τοὺς λογισμούς (φ) ὑφ' ὑμῶν· καὶ ὤμοσεν ἵνα μὴ διαβῶ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, καὶ ἵνα μὴ εἰσέλθω εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ (χ)
22 θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ. Ἐγὼ δὲ ἀποθνήσκω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ οὐ διαβαίνω τὸν Ἰορδάνην τοῦτον. ὑμεῖς δὲ διαβαίνετε, καὶ κληρονομήσετε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην.

Et accessistis, & stetistis sub 11 *monte. Et mons flagrabat igni, usque ad cœlum: tenebræ, ca-* 12 *ligo, procella. Et locutus est Dominus ad vos de medio ignis vocem verborum, quam vos audístis: & similitudinem non vidistis, sed vocem. Et annun-* 13 *tiavit vobis testamentum suum, quod mandavit vobis facere, decem verba; & scripsit illa super duas tabulas petrinas. Et mi-* 14 *hi mandavit Dominus in tempore illo, docere vos justificationes, & judicia, ad faciendum vos ea super terram, in quam vos ingrediemini illò hæreditare eam. Et custodíetis valdè animas* 15 *vestras: quoniam non vidistis similitudinem in die, quâ locutus est Dominus ad vos in Choreb, in monte de medio ignis. Nè* 16 *feceritis iniquitatem, & non faciatis vobis ipsis (a) sculptilem similitudinem, omnem imaginem, similitudinem masculini, vel fœmi-* 17 *nini. Similitudinẽ omnis pecoris eorum quæ sunt super terram: similitudinem omnis avis alatæ, quæ volat sub cælo. Simi-* 18 *litudinem omnis reptilis, quod repit super terram: similitudinem omnis piscis, quæcunq; sunt in aquis sub terra. Et ne suspiciens* 19 *in cœlum, & videns solem, & lunam, & stellas, & omnem ornatum cœli, errans adores ea, & servias illis, (b) quæ distribuit Dominus Deus tuus ea omnibus gentibus, quæ sunt sub cælo. Vos autem assumpsit Deus, &* 20 *eduxit vos de terra Ægypti, de fornace ferrea ex Ægypto; ut sitis ei populus hæreditarius, sicut is die hac. Et Dominus Deus* 21 *indignatus est mihi pro iis quæ dicebantur à vobis: & juravit, quod non transiam Jordanem hunc, & quod non ingrediar in terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte. Ego enim* 22 *morior in terra hac, et non transeo Jordanem hunc. Vos autem transíitis, & hæreditabitis terram bonam istam.*

MS.A. (ν) ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ (ξ) ῥημάτων· ὑμεῖς (ο) ὑμῖν αὐτοῖς (π) ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκῶ. (ρ) προσκυνήσεις (σ) κύριος ὁ θεός, (τ) ὑμᾶς ἐκ τῆς καμίνου (υ) κύριος ἐθυμώθη (φ) ὑφ' ἡμῶν· (χ) θεὸς δίδωσί σοι

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 Et accedentes stetistis ad radices montis, mons autem conflagrabat igne usque ad cor cœli, & obscuritas nubis atq; caligo *occupabat eum.* Et locutus est Dominus vobiscũ 12 in monte de medio ignis: vocem sermonis audiebatis, at effigiem nullam videbatis, sed vocem tantùm. Et ostendit vobis pactũ suũ, 13 & præcepit vobis ut faceretis Decẽ sermones, scripsitq; eos super duas tabulas lapideas. Mihi verò jussit Dñs eodẽ tempore ut do- 14 cerem vos leges & judicia, quatenũ faceretis ea in terra ad quam transituri estis adeã possidendã. Cavete diligenter vobis ipsis, ne, 15 quia minimè vidistis effigiem in die quâ locutus est Dominus vobiscũ in Horib de medio ignis, Corruptionem gignatis, & faciatis 16 vobis idola & effigies omnis generis, masculi aut fœminæ: Imaginem cujuscunque ju- 17 menti quod est in terra: imaginem cujuscunq; volatilis alati volantis in cœlo: Ima- 18 ginem cujuscunq; reptilis terræ: imaginem quorumcunq; piscium qui sunt in mari, qui sunt infra terram. Et ne fortè sublatis ocu- 19 lis vestris in cœlum, videatis solem, & lunam, ac stellas, omnesque cœli exercitus, & aberrãtes adoretis ea & colatis ea, quæ Dñs Deus vester distribuit cunctis populis qui sunt sub cœlo: Vos verò assumpsit Dñs, & eduxit 20 vos de fornace ferrea, de Ægypto, ut essetis ei populus & hæreditas, quemadmodum estis hodiè. Et irá percitus in me Dominus pro- 21 pter sermones vestros, juravit me non trajecturum Jordanem istum, nec ingressurum terram bonam quam dedit vobis Dominus Deus vester possessionem. Ego enim moriturus 22 sum in terra ista, neque transiturus hunc Jordanem: vos autem transituri estis, & possessuri terram hanc optimam quam dat vobis Dominus Deus vester.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

11 וְקָרַבְתּוּן וְקַמְתּוּן בְּשִׁפְלֵי טוּרָא
וְטוּרָא כְּיַר בְּאִשְׁתָּא עַד צִית שְׁמַיָּא
חֲשׁוֹכָא עֲנָנָא וַאֲמִיתָתָא: 12 וּמַלֵּל
יְיָ עִמְּכוֹן מִנּוֹ אִישְׁתָּא קָל פִּתְגָמִין
אַתּוּן שָׁמְעִין וּדְמוּת לֵיתְכוֹן חָזִין
אֶלָּהֵן קָלָא: 13 וְחַוֵּי לְכוֹן יַת קְיָמֵיהּ
דִּי פַקִּיד יַתְכוֹן לְמֶעְבַּד עֲסָרָא
פִּתְגָמִין וְכַתְבִנּוּן עַל תְּרֵין לוּחֵי
אַבְנָיָא: 14 וְיָתִי פַקִּיד יְיָ בְּעִדָּנָא הַהִיא
לְאַלָּפָא יַתְכוֹן קְיָמִין וְדִינִין
לְמֶעְבַּדְכוֹן יַתְהוֹן בְּאַרְעָא דְּאַתּוּן
עֲבְרִין תַּמָּן לְמִירְתָהּ: 15 וְתִסְתַּמְּרוּן
לְחַדָּא לְנַפְשָׁתֵיכוֹן אֲרֵי לָא
חֲזֵיתוּן כָּל דְּמוּת כְּיוֹמָא דִּי מַלֵּיל
יְיָ עִמְּכוֹן בְּחוֹרֵב מִנּוֹ אִשְׁתָּא:
16 דִּלְמָא תְּחַבְּלוּן וְתַעְבְּדוּן לְכוֹן
צְלָמָא דְּמוּת כָּל־צִיעָרָא דְּמוּת דְּכַר
אוֹ נוּקְבָא: 17 דְּמוּת כָּל־בְּעִירָא דִּי
בְּאַרְעָא דְּמוּת כָּל־צִפַּר גַּדְפָּא דִּי
פָרַח בְּאֲוִיר רְקִיעַ שְׁמַיָּא: 18 דְּמוּת כָּל־
רִחֲשָׁא דִּי בְאַרְעָא דְּמוּת כָּל־נוּנְיָא
דִּי בְמַיָּא מִלְּרַע לְאַרְעָא: 19 וְדִלְמָא
תְּזַקּוּף עֵינָךְ לִשְׁמַיָּא וְתֶחֱזֵי יַת
שִׁמְשָׁא וְיַת סִיהֲרָא וְיַת כּוֹכְבַיָּא כֹּל
חֵילֵי שְׁמַיָּא וְתִטְעֵי וְתִסְגּוּד לְהוֹן
וְתִפְלַח יָתְהוֹן דִּי זַמִּין יְיָ אֱלָהָךְ יָתְהוֹן
לְכָל עַמְּמַיָּא דִּי תְחוֹת כָּל־שְׁמַיָּא:
20 וְיָתְכוֹן קְרִיב יְיָ לְדַחֲלָתֵיהּ וְאַפִּיק
יָתְכוֹן מִכּוּרָא דְּפַרְזְלָא מִמִּצְרַיִם
לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְעַם אַחְסָנָא כְּיוֹמָא הָדֵין:
21 וּמִן־קֳדָם יְיָ הֲוָה רָגַז עָלַי עַל־
פִּתְגָמֵיכוֹן וְקַיֵּם בְּרִיל דְּלָא לְמֶעְבַּר
יַת־יַרְדְּנָא וּבְרִיל דְּלָא לְמֵעַל
לְאַרְעָא טָבְתָא דְּיְיָ אֱלָהָךְ יָהִיב לָךְ
אַחְסָנָא: 22 אֲרֵי אֲנָא מָאוּת בְּאַרְעָא הָדָא
לֵית אֲנָא עָבַר יַת־יַרְדְּנָא וְאַתּוּן
עָבְרִין וְתֵרְתּוּן יַת אַרְעָא טָבְתָא הָדָא:

Targum ONKELOS.

11 Et accessistis & stetistis in humiliori loco montis: & mons ardebat igni usque ad cœlum; & erant tenebræ nubes & caligo. 12 Et locutus est Dominus vobiscum de medio ignis: vocem verborũ vos audiebatis, & formam non videbatis nisi vocem. 13 Et nunciavit vobis pactum suum, quod præcepit vobis ut faceretis decem verba: & scripsit ea in duabus tabulis lapideis. 14 Et mihi præcepit Dominus in tempore illo, ut docerem vos præcepta & judicia: ut faceretis ea in terra, ad quam vos transitis ut possideatis eam. 15 Custodite valde animas vestras: quia nullam similitudinem vidistis, in die quâ locutus est Dominus vobiscum in Oreb de medio ignis. 16 Ne fortè corrumpamini, & faciatis vobis imaginẽ aut similitudinem omnis figuræ: similitudinem masculi aut fœminæ. 17 Similitudinẽ omnis jumenti quod est in terra: similitudinem omnis avis pennatæ, quæ volat per aërem firmamenti cœli. 18 Similitudinem omnis reptilis quod est in terra: similitudinẽ omniũ piscium qui sunt in aqua sub terra. 19 Et ne fortè eleves oculos tuos ad cœlum, & videas Solem & Lunam, & stellas, & omnem militiam cœli; & decipiaris, & adores ea, & colas ea: quæ præparavit Dominus Deus tuus omnibus populis sub omni cœlo. 20 Vos autem applicavit Dominus ad timorem suum, & eduxit vos de fornace ferrea, de Ægypto: ut sitis ei in populum hæreditarium, sicut in die hâc. 21 Et à facie Domini fuit ira contra me, propter verba vestra: & juravit ut non transirẽ Jordanem; neq; intrarem in terram bonam, quam Dominus Deus tuus daturus est tibi in possessionem. 22 Ego enim moriar in terra hâc; non enim transibo Jordanem: & vos transibitis, & possidebitis terram bonam illam.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

11 וקרבתם ותעמדו תחת ההר והר בער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל: 12 וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אין אתם רואים זולתי קול: 13 ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים וכתב אותם על שני לחות אבנים: 14 ואתי צוה יהוה בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים לעשתם בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה: 15 ונשמרתם לנפשתיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר יהוה אליכם בחרב מתוך האש: 16 פן תשחתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל צורה תבנית זכר או נקבה: 17 תבנית כל בהמה אשר בארץ תבנית כל צפור כנף אשר תעוף בשמים: 18 תבנית כל רמש אשר על האדמה תבנית כל דגה אשר במים מתחת לארץ: 19 ופן תשא עיניך השמים וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונדחת והשתחוית להם ועבדתם אשר חלק יהוה אלהיך אתם לכל העמים תחת כל השמים: 20 ואתכם לקח יהוה ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה: 21 ויהוה התאנף בי על דבריכם ונשבע לבלתי עבר את הירדן ולבלתי בא אל הארץ הטובה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה: 22 כי אנכי מת בארץ הזאת אינני עבר את הירדן ואתם עברים וירשתם את הארץ הטובה הזאת:

VERSIO SAMARITANA.

11 וקרבתם ותעמדו תחת ההר והר בער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל: 12 וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אין אתם רואים זולתי קול: 13 ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים וכתב אותם על שני לחות אבנים: 14 ואתי צוה יהוה בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים לעשתם בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה: 15 ונשמרתם לנפשתיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר יהוה אליכם בחרב מתוך האש: 16 פן תשחתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל צורה תבנית זכר או נקבה: 17 תבנית כל בהמה אשר בארץ תבנית כל צפור כנף אשר תעוף בשמים: 18 תבנית כל רמש אשר על האדמה תבנית כל דגה אשר במים מתחת לארץ: 19 ופן תשא עיניך השמים וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונדחת והשתחוית להם ועבדתם אשר חלק יהוה אלהיך אתם לכל העמים תחת כל השמים: 20 ואתכם לקח יהוה ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה: 21 ויהוה התאנף בי על דבריכם ונשבע לבלתי עבר את הירדן ולבלתי בא אל הארץ הטובה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה: 22 כי אנכי מת בארץ הזאת אינני עבר את הירדן ואתם עברים וירשתם את הארץ הטובה הזאת:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

11 Accessistis igitur, & stetistis 11 sub monte: Mons autem flagrabat igne usque in cor cœlorum; tenebræ erant, nubes, & caligo. 12 Et locutus est 12 Dominus vobis de medio ignis: sonum verborũ vos audiebatis, sed similitudinem non videbatis, tantummodò sonum. Tum nunciavit vobis 13 fœdus suum quod jussit facere vobiscum, Decem verba: et scripsit ea super duas tabulas lapideas. 14 Mihique præcepit Dominus in illo tempore, ut docerem vos præcepta & judicia, ut faceretis ea in terra ad quam vos pergitis possidendam. 15 Custodietis etiam plurimùm animas vestras: non enim vidistis ullam imaginem in die quo locutus est Dominus vobis in Horeb de medio ignis. 16 Ne fortè corrumpamini, & faciatis vobis sculptile, similitudinem cujuslibet simulachri, imaginẽ masculi, aut fœminæ; 17 Imaginẽ cujuslibet jumenti quod est in terra; imaginem cujuslibet volucris alatæ quæ volat (b) per cœlos; 18 Imaginem cujuslibet repentis in terra; imaginem cujuslibet piscis qui est in aquis subtus terram. 19 Ne fortè etiam attollas oculos tuos in cœlum, videasque solem & lunam, & stellas, omnem exercitum cœlorum, & (c) impulsus adores ea, & servias eis, quæ dedit Dominus Deus tuus omnibus populis sub universo cœlo. 20 Vos enim tulit Dominus, et eduxit vos de fornace ferrea, de Ægypto, ut essetis ei in populum hæreditarium, sicut hoc die. 21 Sed Dominus iratus est mihi propter verba vestra, ut non transirem Jordanem, neque ingrederer in terram bonam quam Dominus Deus tuus dedit tibi in possessionem. 22 Ideo ego morior in terra ista, non transeo Jordanem; vos verò transibitis, & possidebitis terram istam bonam.

VER. SAM. (b) in concavo (c) erres & adores

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 فتقدمتم ووقفتم اسفل الجبل * والجبل مستعل بالنار الى كبد السماء * يحيط به سواد الغيم
12 والضباب * فكلمكم الله من لدن النار فكنتم سامعين الكلام * وسيما لا تدركون سوى
13 صوت فقط * واخبركم بعهده الذي امركم ان تعملوا به * وهو العشر الكلمات * وكتبها
14 على كلتي لوحي الحجارة * وامرني الله في ذلك الوقت بان اعلمكم رسوما واحكاما تعملون
15 بها في البلد الذي انتم سائرون اليه لتكوروه * فاحذروا جدا على نفوسكم *
16 فانكم لم تروا سيما في يوم خطاب الله لكم في حوريب في وسط النار * كيلا تهلكوها
17 بان تعملوا لكم فسلا على شكل كل ذكر او انثى * او شكل من بهايم الارض *
18 او شكل من الطاير ذي الجناح الذي يطير في السماء * او شكل مما يدب على
19 الارض * او شكل من السمك الذي في الماء تحت الارض * وكيلا ترفع عينيك الى
السماء فتنظر الشمس * والقمر * والكواكب * وجميع نجوم السماء * فتزول
وتسجد لها وتعبدها التي بث نورها الله ربك لجميع الشعوب الذين تحت جميع
20 السماء * واما انتم اصطفاكم الله * واخرجكم من سبيه بكور الحديد من مصر لتكونوا
21 شعب ميراث كهذا اليوم * واذ قد وجد الله على بسببكم * واقسم ان لا اعبر الاردن * والا
22 ادخل الى البلد الجيد الذي يعطيكه الله ربك نحلة * واما انا فاموت في هذا البلد لا اعبر
الاردن * واما انتم فتعبرون ذلك البلد الجيد *

11 Et accessistis, & stetistis infra montem, 11
dum mons ardens esset igne usque ad centrũ cœli, cingeretque eum nigredo nubium & caliginis. 12 Et allocutus est vos
Deus ab igne: & quidem audiebatis sermonem, at imaginem minimè percipiebatis præter solam vocem. 13 Et annunciavit vobis pactum suum quod
præcepit vobis ut operaremini, nempe decem Verba, & scripsit ea super duas tabulas lapideas. 14 Et præcepit mihi Deus in illo tempore ut docerem vos statuta & judicia quæ facerẽtis in regione ad quam vos pergitis
ut possideatis eam. 15 Cavete igitur solicitè animabus vestris (non enim vidistis
figuram in die colloquii Dei vobiscum in Horib in medio igne) 16 Ne perdatis ea, faciendo vobis sculptilia
ad imaginem cujuscunque personæ sive maris sive fœminæ, 17 Aut imaginem pecudum terræ, aut imaginem
volucris alatæ quod volat in cœlo, 18 Aut imaginem eorũ quæ repunt super terram,
aut imaginem piscium quì sunt in aqua sub terra. 19 Et ne attollas oculos tuos
ad cœlum, aspiciasque solem, & lunam & stellas, omnisque sydera cœli, & abeires, & adores ea, & servias iis
quorum lumen expandit Deus Dominus tuus omnibus populis quì sunt sub toto
cœlo. 20 Vos autem elegit Deus, & eduxit vos è loco simili fornaci ferri,
ex Ægypto, ut sitis populus electus,
ut hodiernâ die. 21 Et quandoquidem iratus est mihi Deus causâ vestri, & juravit quòd non transibo
Jordanem, neque ingrediar in regionem bonam quam dabit tibi Dominus
Deus tuus possessionem, 22 Et ego moriturus
sum in ista regione, nec transituus
Jordanem; vos autem transituri eum
estis, & possidituri regionem illam bonam:

ספר אלה הדברים : ד

Domini pacti obliviscamini foetè ne vobis Obſervamini
23 הַשְּׁמֹרוּ לָכֶם פֶּן־תִּשְׁכְּחוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה
sculptile vobis faciatis & vobiſcum ſeriatur quod vestri Dei
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל
Etenim tuus Deus Dominus tibi præcepit quod omnis ſimilitudinem
24 תְּמוּנַת כֹּל אֲשֶׁר צִוָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ : כִּי
Cum zelatur Deus ipſe comedens ignis tuus Deus Dominus
25 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל קַנָּא : כִּי־
terra in mutaveritis & filiorum filios & filios generiſ
תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ
feceritis & omnem ſimilitudinem ſculptile feceritis & vos corruperitis &
וְהִשְׁחַתֶּם וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל וַעֲשִׂיתֶם
ſeci Conteſtari eum irritando vestri Dei Domini oculis in malum
26 הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְהַכְעִיסוֹ : הַעִידֹתִי
peribitis pereundo quia terram & cœlos hodie vos in
בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי־אֹבֵד תֹּאבֵדוּן
Jarden transjuntes vos quo terra deſuper citò
מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן
quia eam ſuper dies prolongabitis Non eam hereditandum ad illuc
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא־תַאֲרִיכֻן יָמִים עָלֶיהָ כִּי
: populos in vos Dominus diſperget Et diſperdemini diſperdendo
27 הַשְׁמֵד תִּשְׁמֵדוּן : וְהֵפִיץ יְהוָה אֶתְכֶם בָּעַמִּים
vos Dominus ducet quo gentibus in numeri viri remanebitis &
וְנִשְׁאַרְתֶּם מְתֵי מִסְפָּר בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְנַהֵג יְהוָה אֶתְכֶם
; ferminit manuum operi diis ibi ſervietis Et illuc
שָׁמָּה : וַעֲבַדְתֶּם שָׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם
gemedent neque audient neque vid. bunt non quæ lapidi & ligno
עֵץ וְאֶבֶן אֲשֶׁר לֹא־יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמָעוּן וְלֹא יֹאכְלוּן
; tuum Deum Dominum inde quæretis Et exaudiemus neque
28 וְלֹא יְרִיחֻן : וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
tua anima tota in & tuo corde toto in eum quæſieris eum invenies &
וּמְצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ :
res ſimo in ſita verbis omnia te invenient & tibi angustia In
29 בַּצַּר לְךָ וְמָצְאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית
ejus tace in audies & tuum Deum Dominum ad revertèris & idem
הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ עַד־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקֹלוֹ :
non & te diſtribuit non tuus Deus Dominus miſericors Deus Quia
30 כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא
juravit quod tuorum patrum pacti obliviſcetur neque te corrumpet
יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
te ante fuerunt qui priores dies ad nunc repete Nam eis
31 לָהֶם : כִּי שְׁאַל־נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ
terram ſuper hominem Deus creavit qua die à
לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם עַל־הָאָרֶץ
ſit factum an cœlo cum extremum ad uſq; & cœlorum extremum ad &
וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד־קְצֵה הַשָּׁמַיִם הֲנִהְיָה
audivit Nunquid diſpan. ſicut ſit audium an ſi tud magnum verbum ſicut
32 כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הֲנִשְׁמַע כָּמֹהוּ :
quemadmodum ignis medio è loquentis Dei vocem populus
33 הֲשָׁמַע עָם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כַּאֲשֶׁר
vixit & tu audiſti
שָׁמַעְתָּ אַתָּה וַיֶּחִי :

Verſio VULG. LAT.

23 Cave ne quando obliviſcaris pacti Domini Dei tui, quod pepigit tecum: & facias tibi ſculptam ſimilitudinem eorũ, quæ fieri Dominus prohi-
24 buit: Quia Dominus Deus tu' ignis conſumens eſt, De' ze-
25 mulator. Si genueritis filios ac nepotes, & morati fueritis in terra, deceptíque feceritis vobis aliquam ſimilitudinem, patrantes malum coram Domino Deo veſtro, ut eum ad
26 iracundiam provocetis: Teſtes invoco hodiè cœlum & terram, citò perituros vos eſſe de terra, quam tranſito Jordane poſſeſturi eſtis: Non habitabitis in ea longo tempore, ſed delebit vos Domi-
27 nus, Atq; diſperget in omnes gentes, & remanebitis pauci in nationibus, ad quas vos
28 ducturus eſt Dominus. Ibiq; ſervietis diis, qui hominũ manu fabricati ſunt, ligno & lapidi, qui non vident, nec audiunt, nec comedunt, nec o-
29 dorantur. Cúmque quæſieris ibi Dũm Deum tuũ, invenies eum: ſi tamen toto corde quæſieris, & totâ tribulatione
30 animæ tuæ. Poſtquàm te invenerint omnia quæ prædicta ſunt, noviſſimo tempore reverteris ad Dominum Deum tuum, & audies vocem ejus.
31 Quia Deus miſericors, Dominus Deus tuus eſt: non dimittet te, nec omnino delebit, neque obliviſcetur pacti, in
32 quo juravit patribus tuis. Interroga de diebus antiquis, qui fuerunt ante te, ex die quo creavit Deus hominem ſuper terram, à ſummo cœlo uſque ad ſummum ejus, ſi facta eſt aliquando hujuſcemodi res,
33 aut unquam cognitum eſt, ut audiret populus vocem Dei loquentis de medio ignis, ſicut tu audiſti & vixiſti.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 (φ) Προσέχετε ὑμῖν, μὴ ἐπιλάθησθε τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ἣν διέθετο πρὸς (α) ὑμᾶς, καὶ ἀνομήσετε, καὶ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα παντὸς ὧν
24 ζωπυρεῖν σοι κύριος ὁ θεός σου. Ὅτι κύριος ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκον ἐστὶ, θεὸς
25 ζηλωτής. Ἐὰν δὲ γεννήσητε υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν σου, καὶ χρονίσητε ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀνομήσητε, καὶ ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα παντὸς, καὶ ποιήσητε τὸ πονηρὸν (β) ἐνώπιον κυρίου τοῦ
26 θεοῦ ὑμῶν παροργίσαι αὐτὸν, διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ (γ) κληρονομῆσαι· οὐκ πολυχρονιεῖτε ἡμέρας ἐπ' αὐτῆς,
27 ἀλλ' ἢ ἐκριζῆ ἐκριζοῦσθαι. Καὶ διασπερεῖ κύριος ὑμᾶς ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ καταλειφθήσεσθε (δ) ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν πᾶσι τοῖς
28 ἔθνεσιν, εἰς οὓς εἰσάξει κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ. Καὶ λατρεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλοις καὶ λίθοις, οἳ οὐκ ὄψονται, (ε) οὔτε μὴ ἀκούσωσιν, (ζ) οὔτε μὴ φά-
29 γωσιν, (η) οὔτε μὴ ὀσφρανθῶσι. Καὶ (θ) ζητήσετε ἐκεῖ κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ εὑρήσετε αὐτὸν ὅταν ἐκζητήσῃς αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρ-
30 δίας (ι) σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἐν τῇ θλίψει σου. Καὶ εὑρήσουσί σε πάντες οἱ λόγοι οὗτοι (κ) ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπιστραφήσῃ (λ) πρὸς κύριον τὸν θεόν σου, καὶ
31 εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Ὅτι θεὸς οἰκτίρμων κύριος ὁ θεός σου· οὐκ ἐγκαταλείψει σε, οὐδὲ μὴ (μ) ἐκτρίψει σε. οὐκ ἐπιλήσεται τῆς
32 διαθήκου τῶν πατέρων σου, ἣν ὤμοσεν (ν) αὐτοῖς κύριος. Ἐπερωτήσαι τὴν ἡμέρας πρότερας τὰς γενομένας πρότερόν σου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἔκτισεν ὁ θεὸς (ξ) ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ (ο) ἕως τοῦ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο,
33 (π) εἰ ἤκουσε τοιοῦτο. Εἰ ἀκήκοεν οὕτω φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ἔζησας.

Attendite vobis, ne obliviſcamini teſtamentum Domini Dei noſtri, quod diſpoſuit ad vos, (c) & 23
faciatis iniquitatem, & faciatis vobiſmetipſis ſculptilem ſimilitudinem omnium quæ præcepit
tibi Dominus Deus tuus. Quoni- 24
am Domin' Deus tuus ignis conſumens eſt, Deus Zelotes. Si au- 25
tem genueris filios, & filios filiorum tuorum, & moram feceris ſuper terram, & iniquitatem feceritis, & feceritis ſculptilem ſimilitudinem cujuſlibet, & feceritis malignum coram Domino Deo veſtro ad exacerbandi eum; Conteſtor vobis hodiè cœlũ, 26
et terramquia perditione (d) perdemini de terra, in quam vos tranſitis Jordanem illuc ad hereditandum: non multos dies morabimini ſuper eam, ſed attritione atteremini. Et diſperget 27
Dominus vos in omnibus gentibus: & relinquemini pauci numero in omnibus gentibus, ad quos introducet Dominus vos illuc. Et ſervietis ibi diis aliis, o- 28
peribus manuum hominum, ligni, & lapidibus; qui non videbunt, neque audient, neque comedent, neque olfacient. Et quære- 29
tis ibi Dominum Deum veſtrũ: & invenietis eum, quando exquiretis eum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua in tribulatione tua. Et invenient te omnes 30
ſermones hi in extrema dierum: et converteris ad Dominum Deum tuum, & exaudiet vocem ejus. Quoniam Deus miſericors 31
Domin' Deus tuus: non derelinquet te, neque exteret te: non obliviſcetur teſtamentum patrum tuorum, quod juravit eis Dominus. Interrogate dies priores qui 32
fuerunt priores te, ex die quâ creavit Deus hominem ſuper terram, (e) & ad ſummum cœli uſq; ad ſummum cœli; ſi factum eſt ſecundùm verbum magnum hoc: ſi audium eſt tale quid. Si 33
audivit gens vocem Domini Dei viventis loquentis è medio ignis, quemadmodum audiſti tu, & vixiſti.

MS.A. (φ) Προσέχετε ὑμῖν, μὴ (ω) ὑμῶν, (α) ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ὑμῖν (β) ἔναντι (γ) κληρονομῆσαι αὐτήν· οὐχὶ (δ) ὀλίγοι ἀριθμῷ (ε) οὐδὲ (ζ) οὐδὲ (η) οὐδὲ (θ) ἐκζητήσεις (ι) ὑμῶν, (κ) ἐπ' ἐσχάτου (λ) δὲ κύριον (μ) ἐκρίψει (ν) αὐτοῖς. Ἐπερωτήσατε (ξ) τὸν ἄνθρωπον (ο) ἕως ἄκρου (π) εἰ ἀκήκοεν οὕτω

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA

23 ܐܬܪܨܘܢ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܬܬܪܥܘܢ ܠܝܬ ܩܝܡܐ ܕܐܠܗܟܘܢ ܕܩܝܡ ܥܡܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܠܟܘܢ ܨܠܡܐ ܕܟܠ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܠܟܘܢ ܨܠܡ ܕܟܠ ܕܠܐ ܡܦܩܕ ܡܪܝ
24 ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܢܘܪܐ ܐܟܠܬܐ ܗܘ ܐܠܗ ܩܢܐ ܗܘ ܐܠܗ ܩܢܐ ܗܘ ܢܘܪܐ ܐܟܠܬܐ ܗܘ ܐܠܗ ܩܢܐ
25 ܕܬܘܠܕܘܢ ܒܢܝܢ ܘܒܢܝ ܒܢܝܢ ܘܬܬܒܠܘܢ ܒܐܪܥܐ ܘܬܚܒܠܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܨܠܡ ܕܟܠ ܕܠܐ ܡܦܩܕ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܨܠܡ ܕܟܠ ܕܠܐ ܡܦܩܕ ܡܪܝ
26 ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ
27 ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܢܘܪܐ ܐܟܠܬܐ ܗܘ ܐܠܗ ܩܢܐ ܗܘ ܢܘܪܐ ܐܟܠܬܐ ܗܘ ܐܠܗ ܩܢܐ ܗܘ ܢܘܪܐ ܐܟܠܬܐ ܗܘ ܐܠܗ ܩܢܐ
28 ܕܬܘܠܕܘܢ ܒܢܝܢ ܘܒܢܝ ܒܢܝܢ ܘܬܬܒܠܘܢ ܒܐܪܥܐ ܘܬܚܒܠܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܨܠܡ ܕܟܠ ܕܠܐ ܡܦܩܕ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܨܠܡ ܕܟܠ ܕܠܐ ܡܦܩܕ ܡܪܝ
29 ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ
30 ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ
31 ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ
32 ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ
33 ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝ

Cavete ne obliviſcamioi pactum Domioi 23
Dei veſtri quod ſtatuit vobiſcum, & corruptionem perpetrantes, faciatis vobis idola & imagines cujuſcunque rei quam præcepto inhibuit vobis Dominus Deus veſter. Domi- 24
nus enim Deus veſter ignis eſt devorans, eſtque Deus zelotes. Cúmque procreaveritis 25
filios aut nepotes, & inveterati fueritis in terra, & corruptelâ inducentes, feceritis idola, & ſimulachra cujuſcunque rei, & geſſeritis quod malum eſt coram Domino Deo veſtro, & eum ad iracundiam provocaveritis: Obteſtor contra vos hodiè cœlum ae terrã, 26
quòd pereundo peribitis brevi de terra ad quam poſſidendam vos hodiè tra jicitis Jordanem, oee multos tranſigetis io illa dies, ſed pereundo peribitis. Diſpergetque vos 27
Dominus inter populos, & remanebitis paucei numero inter gentes inter quas diſſipabit vos Dominus. Et coletis illic deos, opus 28
manuum homioum, ligneos, & lapideos, non videntes, nec audientes, nec edentes, oec odorantes. Et quæretis ibi Dominum Deum, 29
& invenietis eum quando inquiretis illum ex toto eorde veſtro, & ex tota anima veſtra. Quando afflictionibus prememini, & eve- 30
nient vobis omnes iſti ſermones in fine dierum; eonvertemini ad Domioum Deum, & audietis voeem ejus. Nam Deus eſt miſeri- 31
cors, Domious Deus veſter: non deſtruet vos, nec derelinquet vos; nee obliviſcetur fœderis quod juravit patribus veſtris. Ve- 32
rùm ſciſcitamioi de diebus antiquis qui vos præceſſerunt, à die quâ creavit Deus hominem ſuper terram, ab exttemo cœlo uſque ad extremum eœlum, ſi unquam facta ſit hu- 33
juſmodi res magoa, aut audita fuerit ſimilis ei. Num audierit populus alius vocem Dei loquootis de medio ignis, ſicut vos audiſtis & vixiſtis?

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

23 אסתמרו לכון דלמא תתנשון ית-
קימא דיי אלהכון די גזר עמכון
ותעבדון לכון צלם דמות כולא
24 די פקדך יי אלהך: ארי יי אלהך
מימריה אשא אכלא הוא אל
25 קנא: ארי תולדון בנין ובני בנין
ותתעתקון בארעא ותחבלון
ותעבדון צלם דמות כולא ותעבדון
דביש קדם יי אלהך לארגזא
26 קדמוהי: אסהדית בכון יומא דין
ית שמיא וית ארעא ארי-
מיבד תיבדון בפריע מעל ארעא
די אתון עברין ית-ירדנא תמן
למירתה לא תחולכון יומין עלה
27 ארי אשתיצאה תשתיצון: ויבדר
יי יתכון ביני עממיא ותשתארון
28 עם רמנין בעממיא די ידבר יי
יתכון לתמן: ותפלחון תמן
לעממיא פלחי טעותא עובד ידי-
29 אנשא ואבנא דלא חזן ולא
שמעין ולא אכלין ולא מדיחין:
ותתבעון מתמן ית דחלתא דיי
30 אלהך ותשכח ארי תתבענה מן
קדמוהי בכל לבך ובכל נפשך:
31 כד יעוק לך ושכחוך כל פתגמיא
האלין בסוף יומיא ותתוב
לדחלתא דיי אלהך ותקבל
32 למימריה: ארי אלהא רחמנא יי
אלהך לא ישבקנך ולא יחבלנך
ולא ינשי ית קימא דאבהתך די
33 קים להון: ארי שאל כען יומיא
קדמאי די-הוו קדמך למן יומא די
ברא יי אדם על ארעא ולמספי
שמיא ועד סופי שמיא ההוה
כפתגמא רבא הדין או האשתמע
34 כוותיה: השמע עמא קל-מימרא
דיי ממלל מגו אשתא כמא די-
שמעת אתה ואתקיים:

23 Cavete vobis ne fortè obli-
viscamini pacti Domini Dei
vestri, quod pepigit vobiscũ;
& faciatis vobis simulachrum
vel similitudinem omnium,
de quibus præcepit Dominus
24 Deus tuus. Quoniam verbum
Domini Dei tui ignis consu-
mens est: Deꝰ zelotes. Quan-
do genueris filios & filios
filiorum, & senueritis in ter-
râ: & corrupti fueritis, &
feceritis aliquam imaginem
aut similitudinem; & fece-
ritis quod malum est in con-
spectu Domini tui, ut ad ira-
cundiam provocetis eum.
26 Testes adhibeo contra vos
hodie cœlum & terram, quia
perditione peribitis citò, de-
super terram propter quam
vos transibitis Jordanem ut
possideatis eam: non longo
tempore habitabitis in ea, sed
exterminatione exterminabi-
27 mini. Et disperget vos Do-
minus inter populos: & re-
manebitis populus numeratus
28 in populis, ad quos migrare
vos fecit Dominus. Et servi-
etis ibi populis servientibus
idolis, quæ sunt opus manuum
hominum, lignea aut lapidea,
quæ non vident, neque audi-
ut, neque comedunt, neque
29 odorantur. Et quæres inde
timorem Domini Dei tui, &
invenies: si quæsieris eum
toto corde tuo & totâ animâ
30 tuâ. Cùm tribulatus fueris,
& evenerint tibi omnia verba
hæc, in fine dierum, & con-
vertêris ad timorem Domini
31 Dei tui, & obedies verbo
ejus. Quoniam Deus miseri-
cors est Dominus Deus tuus;
non relinquet te, nec dissipa-
bit te: neque obliviscetur
pacti patrum tuorum, quod
32 juravit eis. Interroga enim
nunc de diebus antiquis qui
fuerunt ante te, à die quo cre-
avit Dñs hominẽ super terrã, à
sũmo cœli usq; ad summũ cœ-
li: si fuit res magna sicut ista,
aut si audita est similis ej°.
33 Si audivit populꝰ vocẽ verbi
Dei loquentẽ de medio ignis,
sicut tu audisti, et vixerit.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

23 * השמרו לכם פן תשכחו את ברית יהוה אלהיכם אשר כרת עמכם
24 ועשיתם לכם פסל תמונת כל אשר צוך יהוה אלהיך: * כי יהוה אלהיך
25 אש אכלה הוא אל קנא: * כי תולד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ
26 והשחתתם ועשיתם פסל תמונת כל אשר יהיה רע בעיני יהוה אלהיך
27 להכעיסו: * העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון
28 מהר מן הדרך אשר צויתם בה לא תחיון בה עד אשר תשמדו: * והפיץ
29 יהוה אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג יהוה אתכם
30 שמה: * ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון
31 ולא יאזנון ולא יאכלון ולא יריחון: * ובקשתם מן משם את יהוה אלהיך
32 ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך: * בצר לך ומצאוך כל הדברים
33 האלה באחרית הימים ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת בקלו: * כי אל רחום
34 יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבתיך אשר נשבע
35 להם: * כי שאל נא לימים ראשנים אשר היו לפניך למן היום אשר ברא
36 אלהים אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה השמים הנהיה כדבר הגדול
37 הזה או הנשמע כמהו: * השמע עם קול אלהים מדברים מתוך האש כאשר שמעת
38 אתה ויחי:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

23 Cavete vobis ne obliviscamini fœdeis Domini Dei vestri quod pepigit vobiscum, & faciatis vobis sculptile, similitudinẽ cujuscunque rei, sicut præcepit tibi Dominus
24 Deus tuus. Nam Dominus Deus tuus ignis est consumens; ipse est Deus zelotes.
25 Cùm genueritis filios, & nepotes, & senueritis in terra; corruptiritis autem vos, et feceritis sculptile, similitudinẽ quamlibet, feceritisque iniquitatẽ in oculis Domini Dei vestri ad irritandum ipsum:
26 Testor adversùm vos hodiè cœlos & terram quòd pereundo peribitis statim de terra, ad quam possidendam vos transitis Jordanem. Non producetis dies super eam, sed exterminando exterminabimini.
27 Disperdet quoque vos Dominus in populos, & relinquemini homines pauci numeri inter gentes ad quas deducet vos Dominus.
28 Servietisque ibi diis, operi manuum hominum, ligno, & lapidi, qui non vident, neque audiunt, neque edunt, neque odorantur.
29 Quares autem ex inde Dominum Deum tuum; & invenies eum, cùm quæsieris eum in omni corde tuo, et in omni anima tua.
30 Cùm angustiaberis, & invenerint te omnes res istæ in extremitate dierum, & revertisis fueris ad Dominum Deum tuum,
31 & audieris vocẽ ejus: Quia Deus misericors est Dominus Deus tuꝰ, non derelinquet te, neque perdet te, neque obliviscetur fœderis patrum tuorũ quod juravit illis.
32 Nunc interroga dies antiquos qui fuerunt ante te, ab ea die quo creavit Deus hominem super terram, atque ab extremo cœlorum usque ad extremum cœlorum, an factũ fuerit res similis huic magnæ, aut quid ejusmodi auditum fuerit:
33 Num audivit populus vocem Dei viventis, loquentis de medio ignis, sicut audivisti tu, & vixit.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 فاحذروا على انفسكم من ان تنسوا عهد الله ربكم الذي عهده معكم * وتصنعوا
24 لكم منحوتا شبه كل ما نهاك عنه الله ربك * لان عقاب الله نار آكلة * هو القادر الغيور المعاقب * واذا
25 اولدتم بنين وبني بنين * وقدمتم في البلاد فافسدتم بان تعملوا منحوتا من كل شبه * وفعلتم السر بين
26 يدي الله ربكم واسخطتموه * فقد اشهدت عليكم من اليوم السماء والارض بانكم
27 تبيدون سريعا من البلد الذي انتم عابرون الاردن اليه لتكوروه * ولا تطولون مدتكم
28 فيه * بل فانيا تفنون * ويبددكم الله فيما بين الشعوب * حتى تبقوا رهطا احصاء في الامم
29 الذين يسوقكم الله اليهم * وتخدمون هناك الهة من صنعة ايدي ناس * من خشب * وحجر *
30 ما لا يبصر * ولا يسمع * ولا ياكل * ولا يشم * فاطلبوا من ثم الله ربكم تجدوه * والتمسه مخلصا
31 بكل قلبك ونفسك * واذا ضاق بك * وانالك جميع هذه الامور * ففي آخر تلك الايام تنيب الى الله
32 ربك * واقبل اوامره * لان الله ربك قادر رحيم * لا يخذلك * ولا يهلكك * ولا ينسى عهد آبائك
33 الذي اقسم به لهم * والآن فسل عن الايام الاولى التي سلفت من قبلك * منذ يوم خلق الله
34 آدم على الارض من طرف السماء الى طرفها * هل كان قط مثل هذا الامر العظيم * او سمع
35 به * وهل سمعت امة صوت اله متكلما من داخل النار * كما سمعت انت وعشت *

*Cavete ergò animabus vestris quin obliviscamini fœderis Dei Domini vestri, quod pepigit vobiscũ, & faciatis vobis
23 sculptilia ad imaginem ullius rei quam vetuit tibi Deus Dominus tuus. Nam sup-
24 plicium Dei Domini tui ignis est devorans, ipse est Potens, Zelotes, Remunerator. Et cùm genueritis filios, & filios fili-
25 orũ, & vetusti fueritis in regione, & corruptionem egeritis faciendo sculptilia cujuscunq; imaginis, & cõmiseritis facinus
26 ante Deũ Dominũ vestrũ, eumq; irritaveritis; Testor adversũ vos ab hac die cœlũ & terrã, quòd à vobis peribitis de regione ad quã possidendã vos transituri estis Jordanem, nec diu manseritis in ea:
27 ed interitu vos peribitis, Et à Deo dispersendos inter gentes, ita ut maneatis cœtus pauci numeri inter populas ad quos
28 ducturus vos est Deus. Et servietis ibi diis arte manuũ hominũ factis ex lapide & ligno, re nimirum, quæ non videt, nec
29 audit, nec camedit, nec olfacit. Quærite ergò illinc Deum Dominum vestrũ, at quære eum sincerè ex toto corde tuo & animâ tuã.
30 Cũ maq; angustiis deprehensus fueris, & evenerint tibi omnes res istæ, in fine dierũ illorũ revertere ad Deũ Dominum tuũ, & acquiesce mandatis ejus.
31 Quoniã Deus Dominus tuꝰ potens est & misericors, non te deseret, nec te perdet: Et ne obliviscaris fœderis patrum tuorum
32 pra quo juravit eis. Tandem scifcitare de diebus prioribus qui transiti sunt ante te, à die quo creavit Deus Adam super terram ab extremitate cœli ad extremitatem ejus: utrùm fuerit unquam simile quid huic rei maximæ, aut auditũ fuerit. Et utrùm audierit gens ulla vocem
33 Dei loquentis ad se de medio ignis, sicut tu audisti, & vixisti.

ספר אלה הדברים : ד

Versio VULG. LAT.

34 Si fecit Deus ut ingrederetur, & tolleret sibi gentē de medio nationū, per tentationes, signa, atq; portenta, per pugnā, & robustā manū, extentūmq; brachiū, & horribiles visiones, juxta omnia quæ fecit pro vobis Dñs De' vester in Ægypto, videntib' oculis
35 tuis: Ut scires, quoniam Dñs ipse est De', & non est ali'
36 præter eū. De cœlo te fecit audire vocem suā, ut doceret te, & in terra ostendit tibi ignem suū maximū, & audisti verba illius de medio ignis,
37 Quia dilexit patres tuos, & elegit semen eorum post eos: Eduxitq; te præcedens in virtute sua magna ex Ægypto, ut deleret nationes maximas & fortiores te in introitu tuo: & introduceret te, daretq; tibi terrā earū in possessionē, sicut
39 cernis in præsenti die. Scito ergò hodiè, & cogitato in corde tuo, quòd Dñs ipse sit Deus in cœlo sursū, & in terra
40 deorsū; & non sit alius. Custodi præcepta ejus atq; mandata, quæ ego præcipio tibi: ut benè sit tibi, & filiis tuis post te, & permaneas multo tempore super terrā, quā Dñs Deus tuus daturus est tibi.
41 Tunc separavit Moyses tres civitates trans Jordanē ad O-
42 rientalē plagā, ut confugiat ad eas qui occiderit nolens proximū suū, nec sibi fuerit inimicus ante unū & alterum diem, & ad harū aliquā ur-
43 biū possit evadere. Bosor in solitudine, quæ sita est in terra campestri de tribu Ruben: & Ramoth in Galaad, quæ est in tribu Gad: et Golan in Basan, quæ est in tribu Manasse.
44 Ista est lex, quam proposuit
45 Moyses coram filiis Israel. Et hæc testimonia & ceremoniæ atque judicia, quæ locutus est ad filios Israel, quando egressi sunt de Ægypto,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

34 Εἰ ἐπείρασεν ὁ Θεὸς εἰσελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασι, καὶ ἐν πολέμῳ, καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ Θεὸς ὑμῖν ἐν Αἰγύπτῳ ἐνώπιον σου βλέποντος. Ὅτι (ρ) εἰδῆσαί σε ὅτι κύριος ὁ Θεός σου (σ) οὗτος
36 Θεός ἐστι, καὶ οὐκ (τ) ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (υ) ἀκουτὸ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ παιδεῦσαί σε, καὶ διὰ τῆς γῆς ἔδειξέ σοι τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ τὰ ῥήματα αὐ-
37 τοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου τοῦ πυρός. Διὰ τὸ ἀγαπῆσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγέ σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐ-
38 τοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ Αἰγύπτου, (φ) ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυότερά σου ἀπὸ προσώπου σου, εἰσαγαγεῖν σε δοῦναί σοι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομεῖν, καθὼς ἔχεις
39 σήμερον. Καὶ γνῶσι σήμερον καὶ ὑπόστρεψον τῇ διανοίᾳ, ὅτι κύριος ὁ Θεός σου οὗτος Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
40 κάτω, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ. Καὶ (χ) φυλάξαθε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ὅπως (ψ) μακροήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ Θεός σου δί-
41 δωσί σοι πάσας τὰς ἡμέρας. Τότε ἀφώρισε Μωυσῆς τρεῖς πόλεις πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου, (ω) φυγεῖν ἐκεῖ
42 τὸν φονεύσαντα, ὃς ἂν φονεύσῃ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκ οὐδενὸς μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς (α) χθὲς καὶ τῆς τρίτης, καὶ καταφύξεται εἰς
43 μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται. Τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τὴν (β) Ῥαμὼθ ἐν (γ) Γαλαὰδ τῷ Γαδδί, καὶ τὴν Γαυλὼν
44 ἐν Βασὰν τῷ (δ) Μανασσῆ. Οὗτος ὁ νόμος, ὃν παρέθετο Μωυσῆς ἐνώπιον
45 υἱῶν Ἰσραήλ. Ταῦτα τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐλάλησε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς (ε) Ἰσραήλ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

Si tentavit Deus ingressus accipere sibi gentem de media gente in tentatione, & in signis, & in prodigiis, & in bello, & in manu valida, & in brachio excelso, & in visionibus magnis, secundum omnia, quæcunque fecit Dominus Deus noster in Ægypto coram te vidente. ut 35 scires tu, quia Dominus Deus tuus hic Deus est; & non est amplius præter eum. De cœlo 36 audita fuisse est vox ejus ad erudiendum te, & super terram ostendit tibi ignem suum magnum: & verba ejus audisti de medio ignis. Eò quòd ipse 37 dilexit patres tuos, & elegit semen eorum post eos vos, & eduxit te ipse in fortitudine sua magna ex Ægypto; Exterminare 38 gentes magnas, & fortiores te ante faciem tuam, introducere te dare tibi terram eorum ad hereditandum, sicut habes hodiè. Et cognosces hodiè, & con- 39 vertetis mente, quia Dominus Deus tuus, hic Deus in cœlo supra, & super terram deorsum; & non est amplius præter eum. Et custodite mandata 40 ejus, & justificationes ejus, quæcunque ego mando tibi hodiè; ut benè tibi sit, & filiis tuis post te: ut longævi sitis super terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi omnibus diebus. Tunc separavit Moyses 41 tres civitates trans Jordanem ab ortu Solis, Ad fugiendum 42 illuc homicidam, quicunque interfecerit proximum non sciens, & hic non odio habens eum ante hesternam, & audiustertianæ: et confugiet in unam civitatum harum, & vivet. Bosor in deserto in terra cam- 43 pestri Ruben, & Ramoth in Galaath Galdi, & Gaulon in Basan Manasse. Hæc est 44 lex, quam proposuit Moyses coram filiis Israel. Hæc sunt 45 testimonia, & justificationes, & judicia: quæcunque locutus est Moyses filiis Israel, egressis ipsis de terra Ægypti,

MS.A. (ρ) εἰδέναι (σ) αὐτὸς (τ) ἔστιν ἀμὴν πλὴν (υ) ἀκουτὸν σοι ἐπάκουσεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ (ρ) Ἐξολεθρεῦσαι (χ) φυλάξῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ (ψ) μακροχρόνιοι (ω) φεύγειν (α) ἐχθὲς (β) Ῥαμὼθ (γ) Γαλαὰδ (δ) Μανασσῆ. (ε) Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐξελθόντων

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

34 Aut probaverit Deum qui abiens assumpserit sibi populum è medio populi, per tentationes, & signa, & miracula, & bella, & manum validam, & brachium excelsum, & visiones magnas, juxta omnia quæ fecit Dominus Deus vester Ægyptiis coram vobis?
35 Vos vidistis & nôstis Dominum esse Deum, nec alium esse præter ipsum. De cœlo audi-
36 re vos fecit vocem suam ad vos edocendos, & super terram ostendit vobis ignem suum magnum, & sermones suos, quemadmodum
37 audistis & vidistis è medio ignis. Et quoniam dilexit patres vestros, elegit semen eorum post ipsos, & eduxit vos propria in per-
38 sona magna cum potentia ex Ægypto. Ad perdendos à conspectu vestro populos majores & fortiores vobis, ut vos introduceret, daretq; vobis terrā eorū in hæreditatē, ut hodiè probatis: Et sciatis hodiè, et convertatis
39 cor vestrum, quoniā Dñs est Deus in cœlo superne, & super terrā infernè, nec sit ali' præter ipsum. Observate leges ej' & mandata ej'
40 quæ præcipio vobis hodiè, ut bene sit vobis & filiis vestris post vos, & protrahatis dies in terra quam dat vobis Domin' Deus vester cunctis dieb'. Tunc separavit Moses tres ci-
41 vitates in transitu Jordanis ad ortum solis, ut confugeret illuc homicida qui proximum
42 suum occideret invit', nec odio prosecut' eū fuerit ab heri et nudiustert', fugeretq; ad unā ex his civitatib', ac viveret. Una ex his est
43 Bosar quæ est in solitudine in terra planitiei Rubil: altera est Romath Gelaad Gaditarum: & tertia Golan quæ est in Mathnin
44 Manassis. Hæc est lex quam proposuit Moses coram filiis Israel. Hæc sunt testimonia, & 45
leges, ac judicia quæ locutus est Moses ad filios Israel quando egressi sunt ex Ægypto.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס

34 אוֹ נִסְיָן עַבְרַ יְיָ לְאִתְגַּלָּאָה לְמִפְרַק
לֵיהּ עַם מִנּוֹ עַם בְּנִסְיָן בְּאָתִין
וּבְמוֹפְתִין וּבְקְרָבָא וּבִידָא תַקִּיפָא
וּבְרִרְעָא מְרַמְּמָא וּבְחִזְוָנִין רַבְּרְבִין
כְּכֹל דִּי עֲבַר לְכוֹן יְיָ אֱלָהְכוֹן
בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכוֹן : אַתְּ אִתְחַזֵּיתָא
35 לְמִדַּע אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלָהִים לֵית עוֹד
בַּר מִנֵּיהּ : מִן שְׁמַיָּא אַשְׁמִעָךְ יָת קָלֵהּ
36 מִימְרֵיהּ לְאַלָּפוּתָךְ וְעַל אַרְעָא
אַחֲזִיךְ יָת אֶשְׁתֵּיהּ רַבְּרְבָא וּפִתְגָמוֹהִי
שְׁמַעְתָּ מִגּוֹ אֶשְׁתָּא : וְחֻלָּף אֲרֵי רְחִים
37 יָת אֲבָהָתָךְ וְאִתְרְעֵי בְּבְנֵיהוֹן
בַּתְרֵיהוֹן וְאַפְּקָךְ בְּמֵימְרֵיהּ בְּחֵילֵיהּ
38 רַבָּא מִמִּצְרַיִם : לְתַרְכָּא עַמְמִין
רַבְּרְבִין וְתַקִּיפִין מִנָּךְ מִן קֳדָמָךְ
לְאֶעֱלוּתָךְ לְמִתַּן לָךְ יָת אַרְעָהוֹן
אַחְסָנָא כְּיוֹמָא הָדֵין : וְתִדַּע יוֹמָא
39 דֵּין וְתִתּוּב לְלִבָּךְ אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלָהִים
דִּשְׁכִנְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵלָּא וְשַׁלִּיט
עַל אַרְעָא מִלְּרֵעֵל לֵית עוֹד בַּר מִנֵּיהּ :
40 וְתִטַּר יָת קְיָמוֹהִי וְיָת פִּקּוּדוֹהִי דִּי
אֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא הָדֵין דְּיֵיטַב לָךְ
וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ וּבְרִיל דְּתוֹרִיךְ יוֹמִין
עַל אַרְעָא דִּי יְיָ אֱלָהֲךָ יְהִיב לָךְ כָּל
41 יוֹמָיָא : בֵּדֵין אַפְרִישׁ מֹשֶׁה תְּלָת
קִרְוִין בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מִרְנָח
42 שִׁמְשָׁא : לְמִעְרוֹק לְתַמָּן קְטוֹלָא דִּי
יִקְטוֹל יָת חַבְרֵיהּ בְּלָא מַדְּעֵיהּ
וְהוּא לָא סָנֵי לֵיהּ מֵאֶתְמָלִי
וּמִדְּקָמוֹהִי וַיֶעְרוֹק לַחֲדָא מִן קִרְוַיָּא
43 הָאִלֵּין וְיִתְקַיַּם : יָת בֶּצֶר בְּמֵישְׁרָא
בְּאַרְעָא מִשֵּׁרָא לְשִׁבְטָא רְאוּבֵן וְיָת
רָאמֹת בְּגִלְעָד לְשִׁבְטָא גָד וְיָת גּוֹלָן
44 בְּמַתְנָן לְשִׁבְטָא דְמַנַּשֶׁה : וְדָא אוֹרַיְתָא
45 דִּי סְדַר מֹשֶׁה קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵלֵּין
סְהָדוָתָא וּקְיָמַיָּא וּדְיָנַיָּא דִּי מַלֵּל מֹשֶׁה
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִפְּקָהוֹן מִמִּצְרָיִם :

Targum ONKELOS.

34 Aut viderit miracula quæ fecit Dñs, ut revelaretur & redimeret sibi populum de medio populi, per miracula, per signa & portenta, & in bello, & in manu forti, & in brachio excelso, & in visionibus magnis: juxta omnia quæ fecit vobis Dñs Deus vester in Ægypto ante oculos *vestros*. Tibi ostensum est ut scias, quoniam Dñs ipse est Deus: non est alius
35 præter eum. De cœlis audire te fecit vocem verbi sui, ut doceret te: & super terrâ ostendit tibi ignem suum magnum, & verba ejus audisti de medio
36 ignis. Et pro eo quòd dilexit patres tuos, & elegit filios eorum post eos, eduxit te in verbo suo, & in virtute sua magna de Ægypto. Ut ejiceret
37 populos magnos & fortiores te à facie tua: ut introduceret te, ut daret tibi terram eorum in possessionem sicut in die
38 hac. Et scies hodie, & converteris in corde tuo: quoniam Dominus ipse est Deus, cujus majestas, est in cœlo sursum, & dominatur in terra deorsum:
39 & non est alius. Et custodies pacta ejus & præcepta ejus, quæ ego præcipio tibi hodiè, ut bene sit tibi, & filiis tuis
40 post te: & ut prolongentur dies tui super terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi omnibus diebus. Tunc separavit Moyses tres civitates
41 trans Jordanem ad Orientem solis. Ut fugeret illuc homicida, qui occiderit proximum
42 suum ignoranter, & ipse non oderat illum ab heri & nudiustertius: ut fugiat ad unam de
43 civitatibus his, & vivat. Bosor in solitudine in terra campestri de tribu Reuben, & Ramoth in Galaad de tribu Gad, & Golan in Basan de
44 tribu Manasse. Et ista est lex,
45 quam proposuit Moyses coram filiis Israel. Hæc sunt testimonia, & præcepta & judicia, quæ locutus est Moyses cum filiis Israel, quando egressi sunt de Ægypto.

34 Vel numquid tentavit Deus venire ut acciperet sibi gentem de medio gentis cum tentationibus, cum signis, & cum prodigiis, & in bello, & in manu forti, & in brachio extento, et in visionibus magnis, secundùm omnia quæ fecit vobis Dominus Deus vester
35 in Ægypto ante oculos vestros? Tibi hæc ostensa sunt, ut scires quòd Dominus ipse
36 est Deus, nec est alius præter eum. De cœlis audire fecit te vocem suam ad eudiendum te, & super terrâ ostendit tibi ignem suum magnum; verba quoque ejus audivisti de medio ignis. Et propterea
37 quòd dilexit patres tuos, elegit etiam semen eorũ post eos, atque eduxit te (d) ante faciem suã, & cũ virtute magna de Ægypto; ut exterminaret gentes magnas & te
38 fortiores à facie tua, ut introduceret te ad dandum tibi terrã earum in possessionem sicut hodiẽ. Cognoses igitur
39 hodiẽ, (e) revocabis; in cor tuum, quòd Dominus ipse est Deus in cœlis sursũ, & super terrã deorsum: nullus est ultrà. Ideo custodies præ-
40 cepta ejus, & mandata ejus quæ ego præcipio tibi hodiẽ, ut bene sit tibi, & filiis tuis post te: atque ut diu producas (†) dies super terram quam Dominus Deus tuus dat tibi omnibus dẽ-
41 bus. Tunc separavit Moses tres civitates trans Jordanem ad ortum solis; ut fu-
42 geret illuc homicida qui occidisset proximũ suum ignorantes, cùm illum non odisset ipse ab heri & nudiustertius,
43 evadereto, in unam ex istis civitatibus, & vivere. Bosor in deserto in terra campestri pro Rubenitis: & Ramoth in Galaad pro Gaditis: & Golan in (f) Basan pro Manas-
44 sitis. Hæc autem est lex quam
45 posuit Moyses ante faciem filiorum Israel. Ista sunt testimonia, præcepta, et judicia, quæ dixit Moyses filiis Israel cùm egressi sunt de Ægypto.

34 VER. SAM. (d) In benevolentia sua (e) et sedere facies (†) dies tuos (f) Batanæ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

34 *أَوْ رَفَعَ اللهُ عَلَمًا • بِأَنْ يُطْهِرَ أَنْعَامَهُ فَيُخَلِّصَ لَهُ أُمَّةً مِنْ بَيْنِ أُخْرَى بِأَعْلَامٍ وَآيَاتٍ وَبَرَاهِينَ
وَمَلْحَمَةٍ وَيَدٍ شَدِيدَةٍ وَذِرَاعٍ مَمْدُودَةٍ وَمَخَاوِفَ كِبَارٍ • حَسْبَ مَا صَنَعَ لَكُمُ اللهُ رَبُّكُمْ بِمِصْرَ
35 بِحَضْرَتِكُمْ * فَأَنْتَ يَجِبُ عَلَيْكَ أَنْ تَعْلَمَ أَنَّ الرَّبَّ هُوَ الإِلَهُ • لَا إِلَهَ غَيْرُهُ * وَمِنَ السَّمَاءِ أَسْمَعَكَ
36 صَوْتَهُ لِيُؤَدِّبَكَ • وَعَلَى الأَرْضِ أَرَاكَ نَارَهُ الْعَظِيمَةَ • وَسَمِعْتَ كَلَامَهُ مِنْ دَاخِلِهَا * وَذَلِكَ بَعْدَ مَا
37 أَحَبَّ آبَاءَكَ • وَاخْتَارَ نَسْلَهُمْ مِنْ بَعْدِهِمْ • وَأَخْرَجَكَ بِرِضَاهُ بِقُوَّتِهِ الْعَظِيمَةِ مِنْ مِصْرَ * لِيَنْزِعَ
38 أُمَمًا أَكْثَرَ وَأَعْظَمَ مِنْكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْكَ • وَيُدْخِلَكَ بَلَدَهُمْ • وَيُعْطِيَكَ إِيَّاهُ نَحْلَةً • كَمَا تَرَى
الْيَوْمَ * فَاعْلَمْ ذَلِكَ • وَرَدِّدْهُ فِي قَلْبِكَ • أَنَّ اللهَ هُوَ الإِلَهُ فِي السَّمَاءِ الْعُلْيَا • وَالأَرْضِ السُّفْلَى • لَيْسَ
39 سِوَاهُ * وَاحْفَظْ رُسُومَهُ وَوَصَايَاهُ الَّتِي آمُرُكَ بِهَا الْيَوْمَ • لِكَيْ يَحْسُنَ لَكَ وَلِبَنِيكَ مِنْ بَعْدِكَ • وَكَيْ
40 تَطُولَ مُدَّتُكَ فِي الْبَلَدِ الَّذِي اللهُ رَبُّكَ مُعْطِيكَ طُولَ الزَّمَانِ * حِينَئِذٍ أَفْرَزَ مُوسَى ثَلَاثَ
41 مُدُنٍ فِي جَانِبِ الأُرْدُنِّ الشَّرْقِيِّ * لِيَهْرُبَ إِلَيْهَا كُلُّ قَاتِلٍ يَقْتُلُ صَاحِبَهُ بِغَيْرِ قَصْدٍ • وَهُوَ غَيْرُ شَاكٍّ
42 لَهُ مِنْ أَمْسِ وَمَا قَبْلَهُ • فَيَهْرُبُ إِلَى وَاحِدَةٍ مِنْهَا فَيَحْيَا * فَبَاصِرٍ فِي الْبَلَدِ السَّهْلِ مِنَ الْبَرِّيَّةِ مِنْ
43 بَلَدِ رَاوُبِينَ • وَرَامُوتَ فِي جِرْسَ مِنْ بَلَدِ جَادٍ • وَجُولَانَ فِي الْبَسِيطَةِ مِنْ بَلَدِ مَنَسَّا * وَهَذِهِ
44 الشَّرِيعَةُ الَّتِي تَلَاهَا مُوسَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ * وَهَذِهِ الشَّوَاهِدُ • وَالرُّسُومُ • وَالأَحْكَامُ الَّتِي أَمَرَ بِهَا
45 مُوسَى بَنِي إِسْرَائِيلَ الْخَارِجِينَ مِنْ مِصْرَ *

34 Aut evexerit Deus vexillum, manifestando beneficia sua, & liberando sibi gentem de medio alterius, per signa, et portenta, & prodigia, atque certamen, manum fortem, et brachium extensum, et terores magnos, quemadmodum fecit vobis Deus Dominus vester in Ægypto in præsentia vestra? Te
35 itaque, te inquam, decet nosse quòd Dominus ipse est Deus, præter quem nullus est
36 Deus. Et quidem de cœlo audire te fecit vocem suam, ut erudiret te: & super terram ostendit tibi ignem suum maximum, & audisti verba ejus de medio illius. Et
37 hoc quidem postquàm dilexit patres tuos, & elegit stirpem eorum post ipsos, & eduxit te beneplacito suo, cùm virtute sua magna, ex Ægypto, ut excinderet gen-
38 tes plures & majores te à conspectu tuo, téque introduceret in regionem eorum, & illam tibi daret possessionem, ut vides hodiè. Agnosce hoc igitur, & pervolve il-
39 lud in corde tuo, quòd scilicet, Deus ipse sit Deus in cœlo supremo, & in terra infima, nec sit alius præter eum. Et custodi
40 statuta ejus & præcepta ejus quæ mando tibi hodiè, ut bene sit tibi & filiis tuis post te, & ut prorogetur tempus tuum in regione quam Deus Domino tuo daturus est tibi, in longitudinem temporis. Tunc
41 segregavit Moses tres urbes in parte Jordanis Orientalis; ut fugeret ad eas omnis
42 homicida qui interfecerit proximũ suum præter intentum, & is non oderit eum ab heri & antea, fugeret inquam, ad unam ex illis, & viveret: Nempe Basor in re-
43 gione planã deserti, ex regione Rauben & Ramoth in Gjares, de regione Gad: et Golan in Basbania, de regione Manasse. Atq.
44 hæc est lex quam recitavit Musa filiis Israil, Et hæc sunt testimonia, et statuta,
45 atque judicia quæ mandavit Musa filiis Israil egredientibus ex Ægypto.

ספר אלה הדברים: ה

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

46 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר בְּאֶרֶץ סִיחֹן מֶלֶךְ
regis Sichon terra in ,Pehor Beth contra valle in Jarden *transitu In*
הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה וּבְנֵי
terram & ,ejus terram possederunt Et .Ægypto ex *eos egrediendo in*,Israel
47 יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם: וַיִּרְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ וְאֶת־אֶרֶץ
,Jarden *transitu in* qui ,Emorræorum regum duorum ,Basan regis Og
עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
ad usq; & Arnon torrentis *labium super* quæ Haroet Ab .solis ortum ad
48 מִזְרַח שָׁמֶשׁ: מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן וְעַד־
Jarden trans solitudinem omnem Et .Chermon *ipse* ,Sion montem
49 הַר שִׂאוֹן הוּא חֶרְמוֹן: וְכָל־הָעֲרָבָה עֵבֶר הַיַּרְדֵּן
,collis effusionibus sub solitudinis mare ad usque & ,orientem ad
מִזְרָחָה וְעַד יַם הָעֲרָבָה תַּחַת אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה:

CAP. V. ה

Audi :eos ad dixit & ,Israel omnem *ad* Moseh vocavit Et
1 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׁמַע
legueis ego quæ ,judicia & statuta Israel
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר
,ea *facietadum ad custodietis* & ,ea *discetis* & ,hodie vestris auribus in
בְּאָזְנֵיכֶם הַיּוֹם וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשֹׂתָם:
eum Non .Choreb in pactum nobiscum *excidit* noster Deus Dominus
2 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּרַת עִמָּנוּ בְּרִית בְּחֹרֵב: לֹא אֶת־
3 ,nobiscum *quia* ,istud pactum Dominus *excidit* nostris patribus
אֲבֹתֵינוּ כָּרַת יְהוָה אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת כִּי אִתָּנוּ
est locutus *facibus in Facies* ,*viventibus universis hodie hic ipsis nobis*
אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פֹּה הַיּוֹם כֻּלָּנוּ חַיִּים: פָּנִים בַּפָּנִים דִּבֶּר
Dominum inter *flam* Ego .ignis medio è monte in vobiscum Dns
4 יְהוָה עִמָּכֶם בְּהַר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ: אָנֹכִי עֹמֵד בֵּין־יְהוָה
5 Domini verbum vobis *annunciandam ad* ,illo tempore in vos inter &
וּבֵינֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא לְהַגִּיד לָכֶם אֶת־דְּבַר יְהוָה
:dicendo ,montem in ascendistis non & ,ignis facie à timuistis quia
כִּי יְרֵאתֶם מִפְּנֵי הָאֵשׁ וְלֹא עֲלִיתֶם בְּהַר לֵאמֹר:
,Ægypti terra è te eduxi qui ,tuus Deus Dominus Ego
6 אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
,*meas faciet super* alii Dii tibi *erit* Non .servorum domo è
מִבֵּית עֲבָדִים: לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי
7 ,*desuper* cœlis in quæ *effigiei omnis dolaturam* tibi facies Non
8 לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל כֹּל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
Non .terram desubter aquis in quæ & *desubter* terra in quæ &
9 וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת וַאֲשֶׁר בַּמָּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ: לֹא־
,tuus Deus Dominus ego quia ,*eis servies* neque ,*eis* te inevurvabis
תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
,tertios super & ,filios super patrum iniquitatem visitans ,zelotes Deus
אֵל קַנָּא פֹקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־שִׁלֵּשִׁים
millibus misericordiam faciens Et .*me habentibus* odio quartos super &
10 וְעַל־רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי: וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים
.*mea præcepta* servantibus & .*me* diligentibus
לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי:

46 Trans Jordanem in valle contra fanũ Phogor in terra Sehon regis Amorrhæi, qui habitavit in Hesebon, quem percussit Moyses. Filii quoque
47 Israel egressi ex Ægypto Possederunt terram ejus, & terram Og regis Basan, duorum regum Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem ad Solis
48 ortum: Ab Aroer, quæ sita est super ripam torrentis Arnon, usq; ad montem Sion, qui est & Hermon, Omnem planitiẽ
49 trans Jordanem ad Orientalẽ plagam, usque ad Mare solitudinis, & usq; ad radices montis Phasga.

CAP. V.

1 VOcavitq; Moyses omnem Israelem, & dixit ad eũ; Audi Israel ceremonias atque judicia, quæ ego loquor in aurib' vestris hodiẽ: discite ea, &
2 opere complete. Domin' De' noster pegigit nobiscum fœdus in Horeb. Non cum patri-
3 bus nostris iniit pactum, sed nobiscum qui inpræsentiarũ sumus, & vivimus. Facie ad
4 faciem locut' est nobis in mõte de medio ignis. Ego sequester & medius fui inter Dñm
5 & vos in tempore illo, ut annuntiarem vobis verba ejus. Timuistis enim ignem, & non ascendistis in montem. Et ait;
6 Ego Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti, de
7 domo servitutis. Non habebis deos alienos in conspectu
8 meo. Non faciet tibi sculptile, nec similitudinem omnium, quæ in cœlo sunt desuper, & quæ in terra deorsum, & quæ
9 versantur in aquis sub terra. Non adorabis ea, et non coles. Ego enim sum Dominus Deus tuus: Deus æmulator, reddens iniquitatẽ patrũ super filios in tertiã & quartã generationẽ
10 his qui oderunt me, Et faciens misericordiam in multa millia diligentibus me, & custodientibus præcepta mea.

46 Ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἐν φάραγγι, ἐξ-
ναντι οἴκου Φογώρ, ἐν γῇ Σηὼν βασιλέως τῶν
Ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβών, ὃν ἐπ-
47 άταξε Μωυσῆς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐξελθ-
όντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἐκ-
λιερονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν Ὤγ
βασιλέως τῆς Βασάν, δύο βασιλέων τῶν Ἀμορ-
48 ραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατ-
ολὰς ἡλίου, Ἀπὸ Ἀροὴρ, ἣ ἐστιν ἐπὶ τῶν χεί-
λους χειμάρρους Ἀρνῶν, καὶ ἕως τοῦ ὄρους τῶν
49 Σηών, ὅ ἐστιν Ἁρμών· Πᾶσαν τὴν Ἀραβα
(ζ) πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου
(η) ἀπὸ Ασηδὼθ τῶν λαξευτῶν.

MS.A. (ζ) ὅ ἐστιν πέραν (κ) ἀπὸ

Κεφ. ε'.

1 Καὶ ἐκάλεσε Μωυσῆς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ
εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἄκουε Ἰσραὴλ τὰ δικαι-
ώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν
τοῖς ὠσὶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ μα-
θήσεσθε αὐτὰ, καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν αὐτά.
2 Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν διέθετο πρὸς ἡμᾶς
3 διαθήκην ἐν Χωρήβ. Οὐχὶ τοῖς πατράσιν ἡ-
μῶν (α) διέθετο κύριος τὴν διαθήκην ταύτην,
ἀλλ' ἢ πρὸς ἡμᾶς ἡμεῖς ὧδε πάντες ζῶντες
4 σήμερον. Πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐλάλησε
κύριος πρὸς (β) ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ
5 πυρός. Κἀγὼ εἱστήκειν ἀνὰ μέσον κυρίου καὶ
ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναγγεῖλαι (γ) ὑμῖν
τὰ ῥήματα κυρίου, ὅτι ἐφοβήθητε ἀπὸ
προσώπου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἀνέβητε εἰς τὸ ὄ-
6 ρος, λέγων, Ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου
(δ) ὁ ἐξαγαγών (ε) ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ
7 οἴκου δουλείας. Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ (ε) ἕ-
8 τεροι πρὸ προσώπου μου. Οὐ ποιήσεις (ζ)
σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα ὅσα
ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω,
καὶ ὅσα (η) ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς.
9 Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, (θ) οὐδὲ μὴ λα-
τρεύσῃς αὐτοῖς, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός
σου, θεὸς ζηλωτὴς, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πα-
τέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτους καὶ τετάρτους
10 γενεὰν τοῖς μισοῦσί με, Καὶ ποιῶν ἔλεος
εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυ-
λάσσουσι τὰ προστάγματά μα.

MS.A. (α) διέθετο τῶν (β) ὑμᾶς ἐκ μέσου (γ) ὑμῖν ἐνώπιον κυρίου, ὅτι (δ) ὅς ἐξήγαγεν (ε) ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. Οὐ (ζ) σεαυτῷ γλυπτὸν, οὐδὲ (η) ἐν τῷ ὕδατι (θ) καὶ λατρεύσεις αὐτοῖς,

CAP. V.

ET vocavit Moyses omnem
1 Israel, & dixit ad eos; Audi Israel justificationes, & judicia, quæcunq; ego loquor in auribus vestris in die hac: et discetis ea,
2 & custodietis facere ea. Dominus Deus vester disposuit ad vos testamentum in Chorib. Non pa-
3 tribus vestris disposuit Dominus testamentum hoc, sed nobis vos hic omnes viventes hodie, Facie ad faciem locutus est Do-
4 minus ad vos in monte de medio ignis; (Et ego stabam inter Do-
5 minum, & vos, in tempore illo, annuntiate vobis verba Domini, quoniam timuistis à facie ignis, & non ascendistis in montem,)
6 (a) dicens; Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra
7 Ægypti, è domo servitutis. Non eruntibi dii alii ante faciem
8 meam. Non facies tibi (b) idolum, neque cujusquam similitudinem, quæcunq; in cœlo sursum, & quæcunque in terra deorsum,
9 & quæcunque in aquis subtus terram. Non adorabis ea, neque servies eis, quia ego sum Dominus Deus tuus, Deus Zelotes, reddens peccata patrum in filios in tertiam & quartam progeni-
10 em, iis qui oderunt me; Et faciens misericordiam in millia, iis qui diligunt me, & custodiunt præcepta mea.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

46 In transitu Jordanis, in valle, è regione Beth-
Peor, in terra Sihonis regis Amorræorum, qui
morabatur in Hesbon, quem interfecit Mo-
ses & filii Israel, cùm egressi esset ex Æ-
gypto. Et acquisierunt terram ejus, & terram 47
Og regis Mathnin, duorum regum Amoræ-
orum qui erant trans Jordanem ad ortum so-
lis: Ab Aduir quæ sita est ad ripam torren-
tis Arnon, usque ad montem Serjon, qui est 48
Hermon, Et universam Arabam quæ est 49
trans Jordanem ab Oriente, usque ad mare
Arabæ quod est infra Asdod & Phasga.

CAP. V.

A Dvocans autem Moses universum Israe-
1 lem, dixit ad eum, Audi Israel leges &
judicia quæ hodiè dico vobis astantibus, ut
discatis ea, & observetis ea, & faciatis illa.
2 Dominus Deus noster pepegit nobiscum fœ-
dus in Horib. Nequaquam cum patribus no-
3 stris pepigit Dominus fœdus hoc, sed no-
biscum, nobis *inquam*, qui hîc adsumus ho-
4 diè, quique vivi sumus omnes. Facie ad fa-
ciem locutus est vobiscum Dominus in mon-
5 te de medio ignis. Et ego stabam inter Do-
minum & vos eo tempore, ut indicarem vo-
bis sermones Domini Dei vestri, quia odo ti-
muistis à conspectu ignis, nec ascendistis in
montem.

Decem sermones.

Et ait, Ego sum Dominus Deus tuus qui e-
6 duxi te de terra Ægypti, de domo servitutis.
7 Non sit tibi Deus alius præter me. Ne facias
8 tibi idolum, nec quamcunque imaginem ejus
quod est in cœlo supernè, & quod est in terra
9 infernè, quodque in aquis est sub terra. Ne
adores ea, neq; colas ea, quoniã ego sum Do-
minus Deus tuus, Deus zelotes, reprendens in-
iquitates patrum filiis, ad tres & quatuor ge-
10 nerationes, osoribus meis: Et faciens bene-
ficium ad millia generationum diligentibus
me & observantibus mandata mea.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

46 בְּעֵבְרָא דְיַרְדְּנָא בְּחִילְתָא לְקַבֵּל
בֵּית פְּעוֹר בְּאַרְעָא סִיחוֹן מַלְכָּא
אֱמוֹרָאָה דִּי יָתֵב בְּחֶשְׁבּוֹן דִּי מְחָא
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִמְּקָרְהוֹן
47 מִמְּצְרָיִם : וִירִיתוּ יָת אַרְעֵיהּ וְיָת
אַרְעָא עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנַן תְּרֵין מַלְכֵי
48 אֱמוֹרָאָה דִּי בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מִדְּנָח
שְׁמֵשָׁא : מֵעֲרוֹעֵר דִּי עַל כֵּיף נַחֲלָא
49 וְעַד טוּרָא דְשִׂיאוֹן הִיא
חֶרְמוֹן : וְכָל מֵישְׁרָא עִבְרָא דְיַרְדְּנָא
מִדְּנָחָא וְעַד יַמָּא דְמֵישְׁרָא תְּחוֹת
מַשְׁפַּךְ מַרְמְחָא : ה

1 וְקָרָא מֹשֶׁה לְכָל יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר
לְהוֹן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יָת קְיָמַיָּא וְיָת
דִּינַיָּא דִּי אֲנָא מְמַלֵּל קֳדָמֵיכוֹן יוֹמָא
דֵּין וְתִלְּפוּן יָתְהוֹן וְתִטְּרוּן
2 לְמֶעְבַּדְהוֹן : יְיָ אֱלָהָנָא גְּזַר עִמָּנָא
קְיָם בְּחוֹרֵב : לָא עִם אֲבָהָתָנָא גְּזַר
3 יְיָ יָת קְיָמָא הָדֵין אֱלָהֵן עִמָּנָא
אַנְתְּנָא אִלֵּין הָכָא יוֹמָא דֵּין כּוּלָּנָא
4 קַיְמִין : מְמַלֵּל עִם מְמַלֵּל מְלַל
יְיָ עִמְּכוֹן בְּטוּרָא מִגּוֹ אִשְׁתָּא : אֲנָא
הֲוֵיתִי קָאֵם בֵּין מֵימְרָא דְיְיָ וּבֵינֵיכוֹן
בְּעִדָּנָא הַהִיא לְחַוָּאָה לְכוֹן יָת
פִּתְגָמָא דְיְיָ אֲרֵי דְחַלְתּוּן מִן קֳדָם
אֶשְׁתָּא וְלָא סְלִקְתּוּן בְּטוּרָא לְמֵימַר :
5 אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ דִּי אַפֵּקְתָּךְ מֵאַרְעָא
דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדּוּתָא : לָא יִהְוֵי
6 לָךְ אֱלָהִין אָחֳרִין קֳדָמָי : לָא תַעְבֵּד
לָךְ צְלֵם כָּל דְּמוּת דִּי בִשְׁמַיָּא
מִלְּעֵלָּא וְדִי בְאַרְעָא מִלְּרַע וְדִי
7 בְּמַיָּא מִלְּרַע לְאַרְעָא : לָא תִסְגּוּד
לְהוֹן וְלָא תִפְלְחִנּוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ
אֱלָהָךְ אֵל קַנָּא מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן
עַל בְּנִין מְרַדְּרִין עַל דָּר תְּלִיתָי וְעַל
8 דָּר רְבִיעֵי לְשָׂנְאָי כַּד מְשַׁלְּמִין בְּנֵי
לְמַחְשֵׁי תְּרַח אֲבָהָתְהוֹן : וְעָבֵד טָבוּ
9 לְאַלְפֵי דָרִין לְרַחֲמֵי וּלְנָטְרֵי פִּקּוּדָי :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

46 בעבר הירדן בארץ סיחון מלך האמרי אשר יושב בחשבון אשר הכו משה ובני ישראל בהכותם אותם׃
47 וירשו את ארצו ואת ארץ עוג מלך הבשן שני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן מזרחה שמש׃
48 מערער אשר על שפת נחל ארנון ועד הר שיאן הוא חרמון׃
49 וכל הערבה עבר הירדן מזרחה ועד ים הערבה תחת אשדות הפסגה׃ ה

1 ** ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם שמע ישראל את החקים ואת המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום ולמדתם אותם ושמרתם לעשתם׃
2 יהוה אלהינו כרת עמנו ברית בחרב׃
3 לא את אבתינו כרת יהוה את הברית הזאת כי אם אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים׃
4 פנים בפנים דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש׃
5 אנכי עמד בין יהוה וביניכם בעת ההוא להגיד לכם את דבר יהוה כי יראתם מפני האש ולא עליתם בהר לאמר׃
6 ** אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים׃
7 לא יהיה לך אלהים אחרים על פני׃
8 לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים מעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ׃
9 לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבת על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי׃
10 ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי׃

TEXT. ET VER. SAM.

46 Translatio Latina.

Trans Jordanem in valle contra Beth-Phogor, in terra Seon regis Amorræorum qui habitabat in Esebon, quem occidit Moyses & filii Israel cùm egrederentur de terrâ Ægypti.
47 Et possederunt terram ejus & terram Og regis Basan, duorum regum Amorræorum qui erant trans Jordanem, ad Orientem solis. Ab Aroer quæ est
48 super ripam torrentis Arnon, & usque ad montem Seon, qui
49 est Hermon. Et omnem planitiem quæ est trans Jordanem ad Orientem, & usque ad mare quod est in planitie, & usque ad radices collis.

CAP. V.

1 Et vocavit Moses omnem Israelem, & dixit eis; Audi Israel pacta & judicia, quæ ego loquor coram vobis hodie: & discetis ea, & observabitis
2 ut faciatis ea. Dns Deus noster pepegit nobiscum pactum
3 in Oreb. Non cum patribus nostris pepegit Dominus pactum istud: sed nobiscum, qui sumus hic hodie omnes nos
4 vivi. Verbum verbo locutus est Dns vobiscum in monte,
5 de medio ignis. Ego stabam inter verbum Domini & vos in tempore illo, ut nunciarem vobis verbum Domini: timuistis enim a facie ignis, & non ascendistis in montem,
6 & ait. Ego Dominus Deus tuus: qui eduxi te de terra Ægypti, de domo servitutis.
7 Non sit tibi alius Deus præter me. Non facies tibi imaginem nec omnem similitudinem, eorum quæ in cœlis sursũ, & quæ in terra sunt deorsum, & quæ in aquis sunt sub
8 terrâ. Non adorabis ea, neq;
9 coles ea: quoniam ego Dominus Deus tuus Deus zelotes, visitans peccata patrum super filios rebelles in tertiam & quartam generationem his qui oderunt me, quando filii sequuntur peccata patrum su-
10 orum. Et faciens misericordiam in mille generationibus, diligentibus me & custodientibus præcepta mea.

VERSIO SAMARITANA.

46 בעבר הירדן בחילתא לקבל בית פעור בארעא דסיחון מלכא דאמוראה דיתב בחשבון די מחא משה ובני ישראל במפקהון ממצרים׃
47 וירתו ית ארעיה וית ארעא עוג מלכא דמתנן תרין מלכי אמוראה די בעברא דירדנא מדנח
48 שמשא : מערוער די על כיף נחלא ועד טורא דשיאון הוא
49 חרמון : וכל מישרא עברא דירדנא מדנחא ועד ימא דמישרא תחות משפך מרמחא : ה

1 ** וקרא משה לכל ישראל ואמר להון שמע ישראל ית קיימיא וית דינאי דאנא ממלל קדמיכון יומא דין ותלפון יתהון וטרון למעבדהון :
2 יי אלהנא גזר עמנא קים בחורב : לא עם אבהתנא גזר
3 יי ית קימא הדין אלהן עמנא אנתנא אלין הכא יומא דין כולנא
4 קימין : ממלל עם ממלל מלל יי עמכון בטורא מגו אשתא : אנא
5 הויתי קאם בין מימרא דיי וביניכון בעדנא ההיא לחוואה לכון ית פתגמא דיי ארי דחלתון מן קדם אשתא ולא סלקתון בטורא למימר :
6 אנא יי אלהך די אפקתך מארעא דמצרים מבית עבדותא : לא יהוי
7 לך אלהא אחרין קדמי : לא תעביד לך צלם כל דמות די בשמיא מלעלא ודי בארעא מלרע ודי
8 במיא מלרע לארעא : לא תסגוד להון ולא תפלחנון ארי אנא יי אלהך אל קנא מסער חובי אבהן על בנין מרדין על דר תליתי ועל
9 דר רביעי לשנאי כד משלמין בני למחשי תרח אבהתהון : ועבד טבו
10 לאלפי דרין לרחמי ולנטרי פקודי :

46 Trans Jordanem in valle, è regione Beth-phegor, in terra Sihon regis Amorrhæorum qui habitabat in Hesebon, quem percussit Moses, & filii Israel cùm egressi sunt ex Ægypto. Et possederunt terra
47 ejus, & terram Og regis (g) Basan, duorum regum Amorrhæorum qui erant trans Jordanem ad ortum solis. Ab
48 Aroer quæ est juxta ripam torrentis Arnon, & usq; ad
49 montem (h) Sion qui est Hermon. Omnem quoq; planitiem quæ est trans Jordanem ad Oriente, et usq; ad mare planitiei, mare salsum, sub (i) declivio collis.

CAP. V.

Postea vocavit Moses universum Israelem, dixitq; eis; Audi Israel præcepta & judicia quæ ego loquor hodiè
2 in auribus vestris, ut discatis illa, & illa facere solicitè sitis. Dominus Deus noster pepigit nobiscum fœdus in Horeb.
3 Non cum patribus nostris pepigit Dominus fœdus istud, sed nobiscum; nobis ipsis hic hodiè omnibus viventibus.
4 Facie in faciem locutus est Domin' vobiscũ in monte de medio ignis, (Ego verò stabã.
5 inter Dominum, & inter vos in die illa, ut renuntiarem vobis verba Domini; quoniam timebatis à facie ignis, ideo nõ
6 ascendistis in mont e) dicendo, Ego sum Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Ægypti, de domo servorum. Non e-
7 runt tibi dii alieni ante faciem meam. Non facies tibi
8 sculptile, & omnem similitudinem eorum quæ sunt in cœlis desuper, & eorum quæ in terra deorsum, & eorum quæ in aquis subtus terram.
9 Non adorabis ea, neq; servies illis: quoniam ego sum Dominus Deus tuus, Deus zelotes, (a) visitans iniquitatem patrum super filios, & super tertiam, & super quartam generationem eorum qui oderunt me.
10 Faciens quoq; misericordiam in millia diligentibus me, & custodientibus mandata mea.

VER. SAM. (g) Batanæ, (h) Nivis (i) agris speculæ. (a) tradens

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

46 * في ذاك جانب الوادي مما يلي بيت فعور في بلد سيحون ملك الاموريين المقيم في حسبان*
47 الذي قتله موسي وبنو اسرايل بعد خروجهم من مصر* فحازوا بلده وبلد عوج ملك
48 البنية* وهما ملكا الاموريين الذين في جانب الاردن الشرقي* من عروعير التي على شاطي
49 وادي ارنون الي جبل سيحان هو حرمون* وجميع الغور جانب الاردن الشرقي الي بحيرة طبرية
1 تحت مصب القلعة* * الفصل الخامس* * ثم دعا موسي بجميع الاسرايليين فقال لهم*
2 اسمعوا الرسوم والاحكام التي انا امركم بها* فتعلموها واحفظوها* واعملوا بها* ان الله ربنا عهد
3 معنا عهدا في حوريب* وليس مع ابايينا فقط عهد ذلك العهد* بل معنا ايضا ونحن هاهنا
4 اليوم كلنا احيا* وذلك ان الله كلمكم بعين واسطة في حوريب من وسط النار* وانا قايم بين
5 نور الله وبينكم في ذلك الوقت اخبركم بكلامه* لانكم خفتم النار ولم تصعدوا الجبل* فقال
6 لكم* انا الله ربك الذي اخرجك من بلد مصر من بيت العبودية* لا يكن لك اله اخر
7 من دوني* ولا تصنع لك منحوتا* ولا كل شبه مما في السما التي من فوقك* ومما في الارض التي
8 تحتك* ومما في الما الذي تحت الارض* لا تسجد لها* ولا تعبدها* لاني الله ربك القادر
9 المعاقب* مطالب بذنوب الاباء من البنين* والثوالث* والروابع من ساتي* ومجاز بالاحسان
10 لالوف من محبي وحافظي وصاياي*

46 In opposito latere torrentis quâ parte contiguum est Beth-Pheor in regione Sihon regis Amorræorum habitantis in Hasban,
47 quem occiderunt Musa et filii Israil post exitum suum ex Ægypto, Et possederunt regionem ejus, et regionem Og regis Bathnæ, qui sunt duo reges Amorræorum qui
48 erant in latere Jordanis Orientali: Ab Aroër quæ est ad littus torrentis Arnon usque ad montem Sihan, qui est Hermon,
49 Et totam planitiem quæ est ad latus Jordanis Orientale usque ad lacum Tiberiadis, sub fauceibus rupis.

CAP. V.

1 Deinde accersivit Musa omnes Israilitas, et dixit eis; Audite statuta & judicia quæ ego præcipio vobis, et discite ea, & custodite ea, & exequimini
2 illa. Sanè Deus Dominus noster inivit nobiscum pactum in Horib;
3 Et non cum patribus nostris tantùm inivit pactum illud, sed nobiscum etiam: & quidem nos hic hodiè sumus omnes vivi.
4 Deus autem allocutus est vos nullo interposito medio, in Horib, è medio ignis.
5 Et ego stans inter ignem Dei et inter vos tum temporis, annuntiabam vobis verba ipsius, eò quòd extimueritis ignem, et non
6 ascenderitis in montem. Dixit autem ad vos; Ego sum Deus Dominus tuus qui eduxi te de regione Ægypti, de domo servitutis.
7 Ne sit tibi deus alius præter me.
8 Et ne facias tibi sculptile, nec ullum simulachrum ex iis quæ sunt in cœlo quod super te est, et ex iis quæ sunt in terra quæ sub te est, et ex iis quæ sunt in aqua quæ sub terra est.
9 Ne adores ea, nec servias illis, quia ego sum Deus Dominus tuus, Potens, Remunerator, exigens peccata patrum à filiis, & nepotibus, & proneporibus, ab osoribus meis:
10 Et rependens beneficia in millia, diligentibus me & custodientibus præcepta mea.

ספר אלה הדברים : ה

Verſio VULG. LAT.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

11 לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא
יְנַקֶּה יְהוָה אֶת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃
12 שָׁמוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר
צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ
13 כָּל־מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה־כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ
וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל־
14 בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ
עַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ כָּמוֹךָ׃ וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ
15 בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד
חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה עַל־כֵּן צִוְּךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת׃ כַּבֵּד אֶת־
16 אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יַאֲרִיכֻן יָמֶיךָ וּלְמַעַן יִיטַב
לְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ לֹא
17 תִּרְצָח׃ וְלֹא תִנְאָף׃ וְלֹא תִגְנֹב׃ וְלֹא־תַעֲנֶה
18 בְרֵעֲךָ עֵד שָׁוְא׃ וְלֹא תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ
וְלֹא תִתְאַוֶּה בֵית רֵעֶךָ שָׂדֵהוּ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ
19 שׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃ אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּבֶּר יְהוָה אֶל־כָּל־קְהַלְכֶם
20 בְּהַר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הֶעָנָן וְהָעֲרָפֶל קוֹל גָּדוֹל וְלֹא
יָסָף וַיִּכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים וַיִּתְּנֵם אֵלָי׃
21 וַיְהִי כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וְהָהָר
בֹּעֵר בָּאֵשׁ וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כָּל־רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם
וּזְקֵנֵיכֶם׃

11 Non uſurpabis nomen Domini Dei tui fruſtrà : quia non erit impunitus qui ſuper re vana nomen ejus aſſumpſerit.
12 Obſerva diem Sabbati, ut ſanctifices eum, ſicut præcepit
13 tibi Dominus Deus tuus. Sex diebus operaberis, & facies
14 omnia opera tua. Septimus dies Sabbati eſt, id eſt, requies Domini Dei tui. Non facies in eo quidquam operis, tu, & filius tu[a], & filia, ſervus & ancilla, & bos, & aſinus, & omne jumentum tuum, & peregrin[us] qui eſt intra portas tuas : ut
15 requieſcat ſervus tuus, et ancilla tua, ſicut et tu. Memento quòd et ipſe ſervieris in Ægypto, et eduxerit te indè Dominus Deus tuus in manu forti, et brachio extento. Idcircò præcepit tibi ut obſer-
16 vares diem Sabbati. Honora patrem tuum et matrem, ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus, ut longo vivas tempore, et benè ſit tibi in terra, quam
17 Dominus Deus tuus daturus
18 eſt tibi. Non occides. Neque
19 mœchaberis. Furtúmque non
20 facies. Nec loquêris contra proximum tuum falſum teſti-
21 monium. Non concupiſces uxorem proximi tui: non domum, non agrum, non ſervum, non ancillam, non bovem, non aſinum, et univerſa quæ illius
22 ſunt. Hæc verba locutus eſt Dominus ad omnem multitudinem veſtram io monte, de medio ignis et nubis et caliginis, voce magnâ, nihil addens ampliùs: et ſcripſit ea in
23 duabus tabulis lapideis, quas tradidit mihi. Vos autem poſtquàm audiſtis vocem de medio tenebrarum, et montem ardere vidiſtis, acceſſiſtis ad me omoes principes tribuum, et majores natu.

11 Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ
ματαίῳ· οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ (ι) κύριος ὁ
θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ
12 ἐπὶ ματαίῳ. Φύλαξαι τὴν ἡμέραν τῶν σαβ-
βάτων ἁγιάζειν αὐτήν, ὃν τρόπον ἐνετεί-
13 λατό σοι κύριος ὁ θεός σου. Ἓξ ἡμέρας
14 ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου· τῇ δὲ
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ
σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ
ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ
παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν
σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ (κ) προσήλυτος
ὁ παροικῶν ἐν σοί· ἵνα ἀναπαύσῃ ὁ παῖς
σου, καὶ ἡ (λ) παιδίσκη σου, καὶ τὸ ὑποζύ-
15 γιόν σου, ὅπως καὶ σύ. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι
οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγέ
σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ
κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. διὰ τοῦτο
ἐνετείλατό (μ) σοι κύριος ὁ θεός σου (ν)
ὥστε φυλάσσειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καὶ
16 ἁγιάζειν αὐτήν. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
μητέρα σου, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύ-
ριος ὁ θεός σου, ἵνα σοι γένῃ, καὶ ἵνα
μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος
17 ὁ θεός σου δίδωσί σοι. Οὐ φονεύσεις. Οὐ
18 μοιχεύσεις. Οὐ κλέψεις. Οὐ ψευδομαρτυρή-
19 σεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.
20 Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον
σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις οἰκίαν τοῦ πλησίον
σου, (ξ) ὅτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, (ξ) ὅτε τὸν
παῖδα αὐτοῦ, (ξ) ὅτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ,
(ξ) ὅτε τὸν βοῦν αὐτοῦ, (ξ) ὅτε τὸν ὑποζύγιον
αὐτοῦ, ὅτε πᾶσαν κτῆνός αὐτοῦ, ὅτε πάντα
22 ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί. (ο) Ταῦτα τὰ ῥήματα
ἐλάλησε κύριος πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν
ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός· σκότος,
γνόφος, θύελλα, φωνὴ μεγάλη· καὶ οὐ προσ-
έθηκε. καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας
23 λιθίνας, καὶ ἔδωκέ μοι. Καὶ ἐγένετο ὡς
ἀκούσαντε τὴν φωνὴν ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς,
καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρί, καὶ προσήλ-
θετε πρὸς με πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν φυ-
λῶν ὑμῶν, καὶ οἱ γερουσίαι ὑμῶν.

11 Non assumes nomen Domini Dei tui in vano. Non enim mundabit Dominus Deus tuus assumentem nomen ejus in vano. Custodi diem
12 sabbatorum sanctificare eam; quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus. Sex diebus
13 operaberis, & facies omnia opera tua. Die autem septimâ sabbata
14 Domino Deo tuo. Non facies in ea omne opus, tu, & filius tuus, & filia tua, puer tuus, & ancilla tua, bos tuus, & subjugale tuum, & omne pecus tuum, & advena qui incolit in te : ut requieſcat puer tuus, & ancilla tua, & ſubjugale tuum, quemadmodum & tu. Et memento, quia famulus fuiſti in terra Ægypti: et eduxit te Dominus Deus tuus inde in manu valida, & in brachio excelſo. Propter hoc conſtituit tibi Dominus Deus tuus, ut obſerves diem (c) ſabbatorum, & ſanctifices eam. Honora pa-
16 trem tuum, & matrem tuam; quemadmodũ mãdavit tibi Dominus Deus tuus: ut bene tibi ſit, & ut longævus ſis ſuper terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi. Non occides. Non mœcha-
17 beris. Non furaberis. Non falſo
18 teſtaberis contra proximum tuum
19 teſtimonium falſum. Non concupiſces uxorẽ proximi tui. Non cõ-
20 piſces domum proximi tui, neque agrum ejus, neque puerum ejus, neque ancillam ejus, neque bovem ejus, neque ſubjugale ejus, neque omne pecus ejus, neque omnia quæcunque proximo tuo ſunt. Hæc verba locutus eſt
22 Dominus ad omnem ſynagogam veſtram in monte de medio ignis: tenebræ, caligo, procella, vox magna. Et non adjecit. Et ſcripſit ea ſuper duas tabulas lapideas, & dedit mihi. Et factum
23 eſt, ut audiſtis vocem è medio ignis, & mons ardebat igni; & acceſſiſtis ad me omnes duces tribuum veſtrarum, & ſeniores veſtri.

MS.A. (ι) κύριος ⊕ ⸗ (κ) ὁ προσήλυτος ⊕ (λ) παιδίσκη σου, ὁ ἄστρο (μ) σε κύριος ⊕ (ν) φυλάξεσαι σε ⸗ (ξ) ὁδὲ (ο) Τὰ ῥήματα ταῦτα ἐλάλησεν

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 ܠܐ ܬܩܒܠ ܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܡܓܪܡ ܠܫܘܐ ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܕܟܐ ܡܪܝܐ ܠܡܢܕܝܠ ܫܡܗ ܕܡܢ ܕܢܣܒ ܠܫܘܐ׃
12 ܛܪ ܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ ܠܡܩܕܫܘܗܝ ܐܝܟ ܕܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ׃ ܫܬ ܝܘܡܝܢ ܬܦܠܚ ܘܬܥܒܕ ܟܠ ܥܒܕܟ׃
13 ܘܒܝܘܡܐ ܫܒܝܥܝܐ ܫܒܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܐ ܬܥܒܕ ܟܠ ܥܒܕܐ ܐܢܬ ܘܒܪܟ ܘܒܬܟ ܘܥܒܕܟ ܘܐܡܬܟ ܘܬܘܪܟ ܘܚܡܪܟ ܘܟܠ
14 ܒܥܝܪܟ׃ ܘܟܠ ܒܥܝܪ ܕܥܠ ܬܪܥܝܟ ܕܢܢܚ ܥܒܕܟ ܘܐܡܬܟ ܐܝܟ ܕܐܢܬ ܗܘܝܬ ܕܥܒܕ ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܦܩܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ
15 ܡܢܗܢ ܒܝܕ ܚܣܝܢܬܐ ܘܒܙܪܥ ܡܬܚܐ ܗܘܝ ܡܛܠ ܗܢܐ ܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܡܥܒܕ ܝܘܡ ܫܒܬܐ׃
16 ܟܒܕ ܐܒܟ ܘܐܡܟ ܐܝܟ ܕܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܢܗܘܢ ܠܟ ܘܕܢܣܓܘܢ ܝܘܡܝܟ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܝܗܒ ܠܟ׃
17 ܠܐ ܬܩܛܠ׃
18 ܠܐ ܬܙܢܐ׃ ܠܐ ܬܓܢܘܒ׃
19 ܠܐ ܬܣܗܕ ܒܥܠ ܚܒܪܟ ܣܗܕܘܬܐ ܫܩܪܬܐ׃
20 ܠܐ ܬܪܘܡ ܥܝܢܝܟ ܠܐ ܬܪܘܡ ܥܝܢܝܟ ܠܐ ܬܪܘܡ ܥܝܢܝܟ׃
21 ܠܐ ܬܚܡܕ ܐܢܬܬ ܚܒܪܟ ܠܐ ܬܚܡܕ ܒܝܬ ܚܒܪܟ ܠܐ ܬܚܡܕ ܚܩܠ ܚܒܪܟ ܠܐ ܬܚܡܕ ܥܒܕ ܚܒܪܟ ܠܐ ܬܚܡܕ ܐܡܬ ܚܒܪܟ ܠܐ ܬܚܡܕ ܬܘܪ ܚܒܪܟ ܠܐ ܬܚܡܕ ܚܡܪ ܚܒܪܟ ܠܐ ܬܚܡܕ ܟܠ ܕܥܠ ܚܒܪܟ׃
22 ܗܠܝܢ ܡܠܝܐ ܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܟܘܢ ܒܛܘܪܐ ܡܢ ܓܘ ܢܘܪܐ ܘܥܪܦܠܐ ܘܩܠܐ ܪܒܐ ܠܐ ܡܘܣܦ ܘܟܬܒ ܐܢܘܢ ܥܠ ܬܪܬܝ ܠܘܚܐ ܐܒܢܐ ܘܝܗܒ ܠܝ׃
23 ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܡܥܬܘܢ ܩܠܐ ܡܢ ܓܘ ܢܘܪܐ ܘܛܘܪܐ ܡܬܩܕ ܒܢܘܪܐ ܘܩܪܒܬܘܢ ܠܘܬܝ ܟܠ ܪܫܝ ܫܒܛܝܟܘܢ ܘܩܫܝܫܝܟܘܢ׃

* Ne jures per nomen Domini Dei tui cum
11 mendacio, quia non inſontem faciet Dominus eum qui jurat per nomen ipſius cum men-
12 dacio. Obſerva diem ſabbathi, & ſanctifica eum, quemadmodum præcepit tibi Dominus Deus tuus. Sex diebus operaberis, &
13 perages omoia negotia tua : Dies autem ſe-
14 ptimus ſabbathum eſt Domioo Deo tuo ; non facies in eo ullum opus, tu, & filius tuus, & filia tua, & ſervus tuus, & ancilla tua, & bos tuus, & aſinus tuus, & omnia jumenta tua, & incolæ qui ſuot io civitatibus tuis, ut requieſcat ſervus tuos & aocilla tua, ſicut & tu. Et memeoto quòd ſervus fueris in Æ-
15 gypto, & Domious Deus tuus inde te eduxerit manu validâ & brachio excelſo ; propterea maodavit tibi, Dominus Deus tuus ut obſervares diem ſabbathi. Honora patrem tu-
16 um, & matrem tuam, quemadmodum præcepit tibi Dominus Deus tuus, ut protrahantur dies tui, & bene tibi ſuccedat io terra optima
17 quam tibi dat Dominus Deus tuus. Ne occi-
18 das. Ne ſis mœchus. Ne ſureris. Ne teſteris
19 adverſùs proximũ tuum teſtimonium falſum.
20 Ne concupiſcas uxorem proximi tui. Ne con-
21 cupiſcas domum proximi tui, nec agrum ejus, * nec vineam ejus, nec ſervum ejus, oec ancillam ejus, nec bovem ejus, nec aſinum ejus, neque rem ullam quæ pertioet ad proximum tuum. Hos ſermones locutus eſt Dominus
22 cum univerſa coogregatione in monte de medio ignis, in nube, & caligioe, & voce maximâ quæ nullos habebat terminos, & ſcripſit eos ſuper duas lapideas, eóſque
23 mihi dedit. Cúmque audiſſetis vocem de medio tenebrarum, & mons igoe conflagraret, acceſſiſtis ad me cunẽti priocipes tribuum veſtrarum, & ſeniores veſtri ;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

11 לא תימי בשמא דיי אלהך למגנא ארי לא ינקי יי ית דיימי בשמיה לשקרא: 12 טר ית יומא דשבתא לקדשותיה כמא די פקיד יי אלהך: 13 שתא יומין תפלח ותעביד כל עבדיך: 14 ויומא שביעאה שבתא קדם יי אלהך לא תעביד כל עבידא את ובריך ובריתך ועבדך ואמתך ותורך וחמרך וכל בעירך וגיורך די בקרויך דיל ריוחא עבדך ואמתך כותך: 15 וחכר ארי עבדא הויתא בארעא דמצרים ואפקך יי אלהך מתמן בידא תקיפא ובדרעא מרמא על כן פקדך יי אלהך למעבד ית יומא דשבתא: 16 יקר ית אבוך וית אמך כמא דפקדך יי אלהך בדיל דיורכון יומך ובדיל דיוטב לך על ארעא די יי אלהך יהיב לך: 17 לא תקטול נפש: 18 ולא תנוף: 19 ולא תגנוב: ולא תסהיד בחבריך סהדותא דשקרא: 20 ולא תחמיד אנת ית אנת חברך ולא תרוס בית חבריך תקליה ועבדיה ואמתיה תוריה וחמריה וכל די לחברך: 21 ית פתגמיא האלין מלל יי עם כל קהלכון בטורא מן גו אשתא ענגא ואמשתא קל רב ולא פסק וכתבנון על תרין לוחי אבניא ויהבנון לי: 22 והוה כמשמעכון ית קלא מן גו חשוכא וטורא בעיר באשתא וקרבתון לותי כל ריישי שבטיכון וסבריכון:

11 Non jurabis per nomen Domini Dei tui fruſtra: quia non juſtificabit Dominus illum, qui juraverit per nomen ejus in vanum. 12 Obſerva diem ſabbathi ut ſanctifices illum: ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus. 13 Sex diebus operaberis, & facies omne opus tuum. 14 Septimo autem dies ſabbatum eſt coram Dño Deo tuo: non facies omne opus, tu & filius tuus & filia tua & ſervus tuus & ancilla tua, & bos tuus & aſinus tuus, & omne jumentum tuum, & peregrinus tuus qui eſt in urbibus tuis; ut 15 quieſcat ſervus tuus & ancilla tua ſicut tu. Et recordaberis quod ſervus fuiſti in terra Ægypti; & eduxit te Dominus Deus tuus inde in manu forti & in brachio exceſſo: propterea præcepit tibi Dominus Deus tuus ut 16 ſerves diem ſabbati. Honora patrem tuum & matrem tuam, ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus: ut prolongentur dies tui, & ut bene ſit tibi ſuper terra quam Dominus Deus tuus dabit 17 tibi. Non occides animam. 18 Non adulterabis. Neque 19 furaberis. Neque teſtificaberis contra proximum tuum 20 teſtimonium falſum. 21 Neque concupiſces uxorem proximi tui; nec deſideres domum proximi tui, neq; agrum ejus, neq; ſervum ejus neque ancillam ejus, nec bovem ejus nec aſinum ejus; neque omnia quæ ſunt proximi tui. Hæc verba locutus eſt Dominus cum omni 22 eccleſia veſtra in monte de medio ignis, & nubis & caliginis, voce magna, & non ceſſavit: & ſcripſit ea ſuper duas tabulas lapideas, & dedit eas mihi. 23 Et factum eſt, cùm audiſſetis vocem de medio tenebrarum, & montem ardentem igni: acceſſiſtis ad me omnes principes tribuum veſtrarum & ſenes veſtri.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

11 לא תשא את שם יי אלהיך לשוא כי לא ינקה יי את אשר ישא את שמו לשוא: 12 שמר את יום השבת לקדשו כאשר צוה יי אלהיך: 13 ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: 14 ויום השביעי שבת ליי אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמרך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך: 15 וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצא יי אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן צוך יי אלהיך לעשות את יום השבת: 16 כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך יי אלהיך למען יארכון ימיך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יי אלהיך נתן לך: 17 לא תרצח: 18 ולא תנאף: 19 ולא תגנב: לא תענה ברעך עד שקר: 20 לא תחמד אשת רעך לא תתאוה בית רעך שדה רעך ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעך: 21 את הדברים האלה דבר יי אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לוחות אבן ויתנם אלי: 22 והיה כשמעכם את הקול מתוך החשך והר בער באש ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם:

TEXT. ET VER. SAM.

Tanſlatio Latina.

11 Non accipies nomen Dei tui in vanum: non enim innocentem reputabit Dominus eum qui accepit nomen ejus in vanum. 12 Obſervabis diem ſabbati, ut illum ſanctifices, quemadmodum præcepit tibi Dominus Deus tuus. Sex 13 diebus operaberis, & facies omne opus tuum. Sed die ſepti- 14 mo ſabbatum eſt Domino Deo tuo. Nullum opus facies in eo, tu & filius tuus, & filia tua, ſervus tuus, & ancilla tua; bos tu- 16 us, & aſinus tuus, & omnia jumenta tua, et peregrinus tuus qui eſt in (b) portis tuis, ut requieſcat 17 ſervus tuus & ancilla tua, ſicut tu. Recordaberis enim quod ſer- 15 vus fuiſti in terra Ægypti, & eduxit te Dominus Deus tuus inde in manu forti, & in brachio extento. Quapropter præcepit tibi Dominus Deus tuus ut celebraveris diem ſabbati. Honora 16 patrem tuum, & matrem tuam, ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus, ut producantur dies tui, atque benefiat tibi ſuper terram quam Dominus D.ⁿ tuus dedit tibi. Non occides. Non mœchabe- 17 ris. Non fur aberis. Non teſtaberis 18 contra proximum tuum teſtimonium (c) falſum. Non concupiſces 19 domum proximi tui: neq; concu- 20 piſces uxorem proximi tui, agrum ejus, ſervum ejus, & ancillam ejus, bovem ejus, et aſinum ejus, et 21 quidquid eſt proximi tui. Cum autem introduxerit te Domin.ⁿ Deus tuus in terra Chanaan, ad quam poſſidendam vadis, tum erigies ibi 11 lapides magnos, & linies eos 12 calce, ſcribeſque ſuper iſtos lapides 13 omnia verba legis hujⁿ. Cum igitur tranſieritis Jordanē erigetis 14 lapides iſtos, quos ego præcipio vobis hodie in monte Garizim: Et ædificabis ibi altare Domino Deo tuo, altare ex lapidibus: non 15 elevabis ſuper eos ferrum. Et lapidibus integrumbus ædificabis altare Domino Deo tuo, ut offeras ſuper illud holocauſta Domino Deo tuo, et ſacrifices pacifica, et comedas ibi, letentiſque in conſpe- 16 ctu Domini Dei tui in monte iſta trans Jordanē, poſt iter occaſus ſolis, in terra Chananei habitantis in planitie è regione Galgala, 17 prope (d) quercum More verſus 18 Sichē. Verba iſta locutus eſt Dn- 19 min.ⁿ univerſæ congregationi 20 veſtræ in monte, de medio ignis, tenebrarū, nubis, et caliginis, voce magnā, (e) nihil amplū addens: ſcripſiqueſque illa ſuper duas tabulas lapideas, quas tradidit m.hi. Factumq; eſt cùm audiviſtis vo- 21 cē de medio tenebrarū, et montis flagrāntis igne, ut accederetis ad me, omnes principes tribuū veſtrarum, & ſeniores veſtri:

VER. SAM. (b) civitatibus (c) vanum. (d) vallem viſionis. (e) fuccidit:

VERSIO SAMARITANA.

11 לא תשא את שם יי אלהיך לשוא כי לא ינקה יי את אשר ישא את שמו לשוא: 12 שמר את יום השבת לקדשו כאשר צוה יי אלהיך: 13 ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: 14 ויום השביעי שבת ליי אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמרך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך: 15 וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצא יי אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן צוך יי אלהיך לעשות את יום השבת: 16 כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך יי אלהיך למען יארכון ימיך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יי אלהיך נתן לך: 17 לא תרצח: 18 ולא תנאף: 19 ולא תגנב: לא תענה ברעך עד שקר: 20 לא תחמד אשת רעך לא תתאוה בית רעך שדה רעך ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעך: 21 את הדברים האלה דבר יי אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לוחות אבן ויתנם אלי: 22 והיה כשמעכם את הקול מתוך החשך והר בער באש ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * ولا تحلف باسم الله ربك روراً * ان الله لا يبري من يحلف باسمه روراً * احفظ يوم السبت وقدسه
12 كما امرك الله ربك * سته ايام تعمل وتصنع جميع صنايعك * واليوم السابع سبت لله ربك * لا
13 14 تعمل شيأ من الصنايع انت وابنك * وابنتك * وعبدك * وامتك * وثورك * وحمارك * وساير بهايمك *
وضيفك الذي في محالك * لكي يستريح عبدك وامتك مثلك * واذكر انك كنت عبداً
15 في بلد مصر * فاخرجك الله ربك منه بيد شديدة وذراع ممدودة * وكذلك امرك بان تقيم يوم
السبت * واكرم اباك وامك كما امرك الله ربك * لكي تطول ايامك * ويحار لك في البلد الذي
16 17 الله ربك معطيك * لا تقتل النفس * ولا تزن * ولا تسرق * ولا تشهد على صاحبك شهادة روراً *
18 19 * ولا تتمن زوجة صاحبك * ولا تشته منزله * وضيعته * وعبده * وامته * وثوره * وحماره * وساير ماله *
20 21 * هذه الكلمات كلم الله بها جوقكم في الجبل من لدن النار والغمام والضباب * بصوت
22 عظيم غير معاود * وكتبها على لوحي الجوهر * ودفعهما الي * فلما سمعتم الصوت من لدن
23 ظلام الغيم * والجبل مشتعل بالنار * تقدم الي رؤساء اسباطكم ومشايخكم *

Ne jures per nomen Dei Domini tui fal- 11
ſò: Deus enim non juſtificat eum qui juvat per nomen ejus falſò. Obſerva diem 12
ſabbathi, & ſanctifica eum, ſicut mandavit tibi Deus Dominus tuus. Sex diebus 13
operaberis, et exercebis omnes artes tuas: Et dies ſeptimus ſabbathum erit Deo Do- 14
mina tuo. Ne exerceas ullam artem, tu, & filius tuus, & filia tua, et ſervus tuus, & ancilla tua, & bos tuus, et aſinus tuus, & cantela jumenta tua, et hoſpes tuus qui eſt in habitaculis tuis, ut quieſcat ſervus 15
tuus & ancilla tua ſicut tu. Et memineris te fuiſſe ſervum in regione Ægypti, & extraxiſſe te Deum Dominum tuum ex ea, manu robuſtâ, & brachio extenſo, atque ita præcepiſſe tibi ut ſtatueres diem ſabbathi. Et honora patrem tuum et ma- 16
trem tuam ſicut mandavit tibi Deus Dominus tuus, et prorogentur dies tui, et bene ſit tibi in regione quam Deus Dominus tuus daturus eſt tibi. Ne occidas animam. Et ne fornicaris. Et ne furaris. 17 18
Et ne teſtaris contra proximum tuum te- 19
ſtimonium falſum. Et ne exoptes uxorem 20
proximi tui, et ne cupias domum ejus, & 21
res ejus, et ſervum ejus, et ancillam ejus, et bovem ejus, et aſinum ejus, et omnia quæ ipſius ſunt. Hiſce verbis allocutus eſt Deus 22
cœtum veſtrii in monte, ex igne, et nubi, et caligine, voce magnā haud repetitā, et ſcripſit ea ſuper duas tabulas gemmeas, et ambas dedit mihi. Et cùm audiſſe- 23
tis vocem è tenebris nub um, & mons arderet igne, acceſſeruns ad me principes tribuum veſtrarum, & ſeniores veſtri:

ספר אלה הדברים: ו

24 וַתֹּאמְרוּ הֵן הֶרְאָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־כְּבֹדוֹ
וְאֶת־גָּדְלוֹ וְאֶת־קֹלוֹ שָׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הַיּוֹם
25 הַזֶּה רָאִינוּ כִּי־יְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וָחָי׃ וְעַתָּה
לָמָּה נָמוּת כִּי תֹאכְלֵנוּ הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת אִם־
יֹסְפִים אֲנַחְנוּ לִשְׁמֹעַ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עוֹד
26 וָמָתְנוּ׃ כִּי מִי כָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר שָׁמַע קוֹל אֱלֹהִים
חַיִּים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ כָּמֹנוּ וַיֶּחִי׃ קְרַב אַתָּה
27 וּשְׁמַע אֶת כָּל־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה
תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ אֶת כָּל־אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֶיךָ
28 וְשָׁמַעְנוּ וְעָשִׂינוּ׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם
בְּדַבֶּרְכֶם אֵלַי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שָׁמַעְתִּי אֶת־קוֹל
דִּבְרֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ הֵיטִיבוּ כָּל־
אֲשֶׁר דִּבָּרוּ׃ מִי־יִתֵּן וְהָיָה לְבָבָם זֶה לָהֶם לְיִרְאָה
אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי כָּל־הַיָּמִים לְמַעַן יִיטַב
29 לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם עוֹלָם׃ לֵךְ אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם
לְאָהֳלֵיכֶם׃ וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד עִמָּדִי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ אֶת
30 כָּל־הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תְּלַמְּדֵם וְעָשׂוּ
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִכִי נֹתֵן לָהֶם לִרְשְׁתָּהּ׃ וְשַׁמַרְתֶּם
31 לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם
לֹא תָסֻרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׃ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם תֵּלֵכוּ לְמַעַן תִּחְיוּן וְטוֹב
לָכֶם וְהַאֲרַכְתֶּם יָמִים בָּאָרֶץ אֲשֶׁר תִּירָשׁוּן׃

CAP. VI. ו

1 וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

Versio VULG. LAT.

24 Atq; dixistis, Ecce oſtẽdit nobis Dñs Deus noſter maieſtatẽ & magnitudinẽ ſuam: vocem ejus audivimus de medio ignis, & probavimus hodiè, quòd loquente Deo cum homine, vixerit homo. Cur ergò moriemur, & devorabit nos ignis hic maximus? Si enim audierimus ultrà vocem Domini Dei noſtri, moriemur. 26 Quid eſt omnis caro, ut audiat vocem Dei viventis, qui de medio ignis loquitur, ſicut nos audivimus, & poſſit vivere? 27 Tu magis accede: & audi cuncta quæ dixerit Dominus Deus noſter ribi: Loquerisq; ad nos, & nos audientes faciemus ea. 28 Quòd cùm audiſſet Dominus, ait ad me; Audivi vocem verborum populi hujus, quæ locuti ſunt tibi: benè omnia ſunt locuti. 29 Quis det talem eos habere mentẽ, ut timeant me, & cuſtodiant universa mandata mea in omni tempore, ut benè ſit eis & filiis eorũ in ſempiternum? 30 Vade & dic eis, Revertimini in tentoria veſtra. 31 Tu verò hic ſta mecum & loquar tibi omnia mandata mea, & ceremonias atq; judicia: quæ doceebis eos, ut faciant ea in terra, quam dabo illis in poſſeſſionem. 32 Cuſtodite igitur & facite quæ præcepit Dominus Deus vobis: non declinabitis neque ad dexteram, neque ad ſiniſtram. 33 Sed per viam, quã præcepit Domin' De' veſter, ambulabitis; ut vivatis, & benè ſit vobis, & protelentur dies in terra poſſeſſionis veſtræ.

CAP. VI.

1 Hæc ſunt præcepta, & ceremoniæ atque judicia, quæ mandavit Dominus Deus veſter, ut docerem vos, & faciatis ea in terra, ad quam transgredimini poſſidendam.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

24 Καὶ ἐλέγετε, Ἰδοὺ ἔδειξεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυρός· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἴδομεν ὅτι λαλήσει ὁ θεὸς τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ζήσεται. Καὶ νῦν μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο, ἐὰν προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἔτι, καὶ ἀποθανούμεθα. Τίς γὰρ σαρξ ἥτις ἤκουσε φωνὴν θεοῦ ζῶντος, λαλοῦντος ἐκ μέσου πυρὸς, ὡς ἡμεῖς, καὶ ζήσεται; Πρόσελθε σὺ καὶ ἄκουε πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ κύριος ὁ θεὸς (σ)ἡμῶν, καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα (τ)ἂν λαλήσῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς σέ, καὶ ἀκούσομεν καὶ ποιήσομεν. Καὶ ἤκουσε κύριος τῆς φωνῆς τῶν λόγων ὑμῶν λαλούντων πρὸς μέ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Ἤκουσα τῆς φωνῆς τοῦ λόγου τοῦ λαοῦ τούτου ὅσα ἐλάλησε πρὸς σέ. ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησε. Τίς δώσει (ι) ὅτι τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ὥστε φοβεῖσθαί με καὶ (φ) φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ ᾖ αὐτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν εἰς αἰῶνα; Βάδισον, εἴπον αὐτοῖς, Ἀποστρέψατε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν· Σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι μετ' ἐμοῦ, καὶ λαλήσω πρὸς σὲ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα διδάξεις αὐτοὺς, καὶ (χ) ποιεῖτωσ ἃ ἂν ὦσιν ἐν τῇ γῇ, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κλήρῳ. Καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεὸς σου. υκ' (ϡ) ἐκκλινεῖτε εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερά, Κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν, ἣν (ω) ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεὸς σου, πορεύεσθε ἐν αὐτῇ, ὅπως κατοικήσῃ σε, καὶ εὖ σοι ᾖ καὶ μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἣν κληρονομήσετε.

MS.A. (π) πορεύωμεν ἀκοῦσαι ἡμεῖς τὴν (ρ)ἄκουσον ὅσα ἐὰν (σ)ἡμῶν πρὸς σὲ, καὶ (τ) ἐὰν λαλήσῃ (υ) ὅπως (φ) φυλάσσῃ (χ) ποιεῖτωσ ἐν (ψ) ἐκλινεῖς δεξιὰ (ω) ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός σου σοί, πορεύεσθε, ὅπως

Κεφ. ε'.

1 Καὶ αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν διδάξαι ὑμᾶς ποιεῖν ὅπως ἐν τῇ γῇ, εἰς (α) ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

MS.A. (α) ἣν εἰσπορεύεσθαι ὑμεῖς ἐκεῖ κληρονομῆσαι. Ἵνα

Et dixiſtis, Ecce oſtendit nobis Dominus Deus noſter maieſtatem ſuam: et vocem eius audivimus de medio ignis. In die hac cognovimus, quia loquetur Deus ad hominem, & vivet. Et nunc ne moriamur. Nam conſumet nos ignis hic magnus; ſi adjacerimus nos audire vocem Domini Dei noſtri adhuc, & moriemur. Quæ enim caro, quæ audierit vocem Dei viventis, loquentis de medio ignis, ſicut nos; & vivet? Accede tu, & audi omnia quæcunque dixerit Dominus Deus noſter: & tu loquẽs ad nos omnia quæcunq; loquetur Dominus Deus noſter ad te: et audiemus, et faciemus. Et audivit Dominus vocem ſermonum veſtrorum, quos loquebamini ad me. Et ait Dominus ad me, Audivi vocem ſermonum populi hujus quæcunque locuti ſunt ad te. Rectè omnia, quæcunque locuti ſunt. Quis dabit iſſe ſic cor eorum in eis, ut timeant me, & cuſtodiant mandata mea omnibus diebus, ut benè ſit eis, & filiis eorum per ſeculum? Vade, dic eis; Revertimini vos in domos veſtras. Tu autem hic ſta mecum, & loquar ad te mandata, et juſtificationes, & judicia, quæ docebis eos: et faciant ſic in terra, quam ego do eis in ſorte. Et cuſtodietis ſacere, quemadmodùm mandavit tibi Domin' Deus tuus. Non declinabis in dextram neq; in ſiniſtram, Secundùm omnem viam, quam mandavit tibi Dominus Deus tuus ambulare in ea: ut requieſcere faciat te, & bene tibi ſit, & longævi ſitis ſuper terram, quam hæreditabitis.

CAP. VI.

Et hæc ſunt mandata, & juſtificationes, & judicia, quæcunque mandavit Dominus Deus noſter, docere vos ſacere ſic in terra, in quam vos ingredimini illuc hæreditare eam.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 ܘܐܡܪܬܘܢ ܗܐ ܚܘܝܢ ܐܪܝܢ ܠܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܝܩܪܗ ܘܫܘܒܚܗ ܫܡܥܢ ܩܠܗ ܡܢ ܓܘ ܢܘܪܐ ܗܢܘ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܚܙܝܢ ܕܡܠܠ ܐܠܗܐ ܥܡ ܒܪܢܫܐ ܘܚܐ ܗܘܐ ܗܫܐ ܠܡܢܐ ܢܡܘܬ ܕܢܐܟܠܢ ܢܘܪܐ ܪܒܐ ܗܢܐ ܐܢ ܢܘܣܦ ܠܡܫܡܥ ܩܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܬܡܘܬ ܡܢ ܟܠ ܒܪܐ ܕܫܡܥ ܩܠ ܐܠܗܐ ܚܝܐ ܕܡܡܠܠ ܡܢ ܓܘ ܢܘܪܐ ܐܝܟ ܢܚܢ ܘܢܚܐ ܗܐ ܩܪܒ ܐܢܬ ܘܫܡܥ ܟܠ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܠܘܬ ܐܢܬ ܘܢܡܠܠ ܠܢ ܟܠ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܠܘܬ ܐܢܬ ܘܢܫܡܥ ܘܢܥܒܕ ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܡܠܬܐ ܕܡܠܠܘ ܥܡ ܡܠܠܝ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝ ܫܡܥܬ ܩܠ ܡܠܬܐ ܕܥܡܐ ܗܢܐ ܕܡܠܠܘ ܠܟ ܛܒ ܟܠ ܕܡܠܠܘ ܡܢ ܝܗܒ ܠܗܘܢ ܠܒܗ ܗܢܐ ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܕܢܕܚܠ ܠܡܢ ܕܢܛܪ ܠܝ ܟܠ ܝܘܡ ܕܢܬܛܒ ܠܗ ܘܠܒܢܝܗ ܠܥܠܡ ܗܠܟ ܐܡܪ ܠܗ ܠܗ ܬܘܒܘ ܠܟ ܠܐܗܠ ܟܠ ܐܢܬ ܗܐ ܩܐ ܥܡܕ ܥܡܝ ܘܐܡܠܠ ܠܟ ܟܠ ܦܩܕܢܐ ܘܚܘܩܐ ܘܕܝܢܐ ܕܬܠܦܢ ܠܗܘܢ ܘܥܒܕܘ ܒܐܪܥܐ ܕܐܢܐ ܝܗܒ ܠܗܘܢ ܠܡܐܚܙܬܗ ܘܢܛܪܘܢ ܕܬܥܒܕܘܢ ܐܝܟ ܦܩܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܣܪܘܢ ܝܡܝܢ ܘܣܡܐܠ ܒܟܠ ܐܘܪܚܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܬܗܠܟܘܢ ܕܬܚܝܘܢ ܘܛܒ ܠܟܘܢ ܘܬܐܪܟܘܢ ܝܘܡܐ ܒܐܪܥܐ ܕܬܪܬܘܢ ܗܢܘ ܬܪܝܬܘܢ

CAP. VI. ܘ

1 ܘܗܢܐ ܕܦܩܕܐ ܕܚܘܩܐ ܘܕܝܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܡܠܦܢ ܠܡܥܒܕ ܒܐܪܥܐ ܕܐܢܬܘܢ ܥܒܪܝܢ ܠܡܬܚܬܗ ܠܡܐܚܙܬܗ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 Et dixiſtis, Ecce oſtendit nobis Dominus Deus noſter gloriam ſuam & majeſtatem ſuam, & vocem ejus audivimus de medio ignis: hodiè vidimus quòd locutus ſit Dominus Deus cum homine & vixerit. Igitur 25 cur moriamur, & devoret nos ignis hic maximus? Si iterum audiamus vocem Domini Dei noſtri, moriemur. Quis enim 26 carneus ut nos, audivit vocem Dei vivi loquentis de medio ignis, & vixit? Accede 27 tu, & audi quiquid dixerit tibi Dominus Deus noſter: & tu loquẽris ad nos quæcunque dixerit tibi Dominus Deus noſter, & audiemus, atque faciemus. Audiens autem 28 Dominus vocem ſermonum veſtrorum quos dixeratis mihi, ait ad me Dominus, Audivi vocem populi, & ſermones quos tibi dixe- 29 runt, rectà ſunt omnia quæ locuti ſunt. O utinam ſit illis cor tale ad timendum coram me, & ad cuſtodienda omnia mandata mea cunctis diebus, ut benè ſit ipſis & filiis eorum in æternum. Vade, dic eis, Revertimi- 30 ni in tabernacula veſtra. Tu verò hic ma- 31 neto coram me, & memorabo tibi cunctas leges meas, & mandata mea, & judicia mea, ut doceas eos, & faciant ea in terra quam 32 do illis poſſidendam. Servate, & facite quemadmodum præcepit vobis Dominus Deus veſter, ne deflectatis ad dexteram, neque 33 ad ſiniſtram. In tota via quam præcepit vobis Dominus Deus veſter iocedite; ut vivatis, & benè ſit vobis, atque diuturnos exigatis dies in terra quam poſſeſſuri eſtis.

CAP. VI.

1 Hæc ſunt præcepta, & leges, atque judicia quæ præcepit mihi Dominus Deus veſter, ut docerem vos, & facereris in terra ad quam poſſidendam ingreſſuri eſtis.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

24 ואמרתון הא אחוינא יי אלהנא ית
יקריה וית רבותיה וית קל
מימריה שמעינא מגו אשתא יומא
הדין חזינא ארי ימלל יי עם אינשא
25 ומתקיים : וכען למה נמות ארי
תיכלנא אשתא רבתא הדא אם
מוספין אנחנא למשמע ית קל
26 מימרא דיי אלהנא עוד מיתין
אנחנא : ארי מן כל בסרא די
שמע קל מימרא דייי קיימא ומתמלל
27 מגו אשתא כוותנא ואתקיים : קרב
אתו ושמע ותכל די יימר יי אלהנא
ואת תמלל עמנא ית כל די ימלל
28 יי אלהנא עמך ונקבל ונעביד :
ושמיע קדם יי ית קל פתגמיכון
בממלל תוכון עמי ואמר יי לי שמיע
קדמי ית קל פתגמי עמא הדין די
ממלילו עמך אתקינו כל די מלילו :
29 לוי די יהי לבא הדין להון למדחל
קדמי ולמטר ית כל פקודי כל
יומיא בדיל דייטב להון ולבניהון
30 לעלם : אזיל ותימר להון תובו
לכון למשכניכון : ואת הכא קאם
31 קדמי ואמלל עמך ית כל תפקידתא
וקיומיא ודיניא די תלפנון ויעבדון
בארעא די אנא יהיב להון
32 למירתה : ותטרון למעבד כמא
דפקיד יי אלהכון יתכון לא תסטון
לימינא ולשמאלא : בכל ארחא
33 די פקיד יי אלהכון יתכון תהכון
בדיל דתיחון וייטב לכון ותורכון
יומין בארעא דתירתון :

1 והא תפקידתא קיומיא ודיניא
די פקיד יי אלהכון לאלפא יתכון
למעבד בארעא דיי אתון עברין
תתנון למירתה :

TARGUM ONKELOS.

24 Et dixistis, Ecce ostendit nobis Deus noster gloriam suam & magnitudinem suam, vocemque verbi ejus audivimus de medio ignis: hodie vidimus quòd loquitur Dominus cum homine, & vivit. Et nunc cur moriemur? quia devorabit nos ignis magnus iste: si addiderimus nos ultra audire vocem verbi Domini Dei nostri, moriemur. 26 Quoniam quid est omnis caro, ut audiat vocem verbi Dei vivi loquentis de medio ignis sicut nos, & vivere possit? 27 Accede tu & suscipe omnia quæ dixerit Dominus Deus noster: & tu loquêris nobis omnia quæ locutus fuerit Dominus Deus noster tecum, & obediemus & faciemus. 28 Et audita est coram Domino vox sermonum vestrorum; cùm loqueremini mecum: & dixit Dominus ad me; Audita est coram me vox sermonum populi hujus, quæ locuti sunt tecum; recta sunt omnia quæ 29 locuti sunt. Utinam esset tale cor eis, ut timerent *coram* me, & custodirent omnia præcepta mea omnibus diebus: ut bene esset eis & filiis eorum 30 in sempiternum. Vade, dic eis: Revertimini in taberna- 31 cula vestra. Tu autem sta hic in conspectu meo: & loquar tecum omnia præcepta & pacta & judicia quæ docebis eos, ut faciant in terra quam ego dabo eis in possessionem. 32 Et custodietis & facietis ea, sicut præcepit vobis Dominus Deus vester: non declinabitis ad dexteram neque ad sinistram. 33 In omni via quam Dominus Deus vester præcepit vobis, ambulabitis: ut vivatis, & bene sit vobis, & prolongentur dies vestri in terra quam possidebitis.

CAP. VI.

1 Hoc est autem præceptum, pacta & judicia, quæ præcepit Dñs Deus vester ut docerem vos: ut faciatis ea in terra, ad quâ transitis ut possideatis eâ.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

24 ואמרתם הן הראנו יהוה אלהינו את כבדו ואת גדלו ואת קולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר יהוה את האדם וחי׃
25 ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו׃
26 כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מתדבר מתוך האש כמונו ויחי׃
27 קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואתה תדבר אלינו את כל אשר ידבר יהוה אלהינו אליך ונשמע ונעשה׃
28 ויהוה שמע את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר יהוה אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך הטיבו כל אשר דברו׃
29 מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי לשמר את כל מצותי כל הימים למען אשר ייטב להם ולבניהם עד עולם׃
30 לך אמר להם שובו לכם לאהליכם׃
31 ואתה פה עמד אתי ואדברה אליך את כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר אני נתן להם לרשתה׃
32 ושמרתם לעשות כאשר צוה יהוה אלהיכם אתכם לא תסורו ימין ושמאל׃
33 בכל הדרך אשר צוה יהוה אלהיכם אתכם תלכו למען תחיון וטוב לכם והארכתם ימים בארץ אשר תירשון׃

1 ואת המצוה החקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד אתכם לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה׃

VERSIO SAMARITANA.

24 ואמרתם הן הראנו יהוה אלהינו את כבדו ואת גדלו ואת קולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר יהוה את האדם וחי׃
25 ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו׃
26 כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מתדבר מתוך האש כמונו ויחי׃
27 קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואתה תדבר אלינו את כל אשר ידבר יהוה אלהינו אליך ונשמע ונעשה׃
28 ויהוה שמע את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר יהוה אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך הטיבו כל אשר דברו׃
29 מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי לשמר את כל מצותי כל הימים למען אשר ייטב להם ולבניהם עד עולם׃
30 לך אמר להם שובו לכם לאהליכם׃
31 ואתה פה עמד אתי ואדברה אליך את כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר אני נתן להם לרשתה׃
32 ושמרתם לעשות כאשר צוה יהוה אלהיכם אתכם לא תסורו ימין ושמאל׃
33 בכל הדרך אשר צוה יהוה אלהיכם אתכם תלכו למען תחיון וטוב לכם והארכתם ימים בארץ אשר תירשון׃

1 ואת המצוה החקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד אתכם לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

24 Et dicetis, Ecce ostendit nobis Dominus Deus noster gloriam suam, magnitudinem suam: Vocem quoq; ejus audivimus de medio ignis. Hodiè vidimus quòd locutus est Deus cum homine, & vixit. 25 Nunc autè quare moriemur? nam devorabit nos ignis ille magnus: si nos adjecerimus adhuc audire vocem Dei nostri, tum moriemur. 26 Quæ est enim ulla caro quæ audierit vocem Dei viventis, loquentis de medio ignis sicut nos, & vixerit? 27 Accede tu, & audi quæcunque dixerit Dominus Deus noster: Tu verò referes nobis quæcunque dixerit tibi Dominus Deus noster: & audiemus, et faciemus. 28 Audivit autem Dominus vocem verborũ vestrorum cùm loqueremini mihi: Dixitq; mihi Dominus, Audivi vocem verborum populi istius quæ dixerunt tibi: bene se habent omnia quæ dixerunt. (f) 29 Quis dabit ut sit cor eorum istud in eis ad timendum me, & custodiendum mandata mea omnibus diebus; ut bene sit iis, et filiis eorum in æternum? 30 Vade, dic eis, Revertimini in tentoria vestra. 31 Tu verò sta hîc mecum, ut dicam tibi omnia mandata, præcepta, et judicia quæ docebis eos, ut illa faciant in terra quam ego dabo illis in possessionem. 32 Solicitò igitur fitis facere quemadmodum præcepit Dominus Deus vester vobis: non recedetis ad dexteram aut sinistram. 33 Per omnem viam quam præcepit vobis Dominus Deus vester, incedetis, ut vivatis, & bene sit vobis, & producatis dies in terra quam possidebitis.

CAP. VI.

1 Hoc est autem mandatum, præcepta, et judicia quæ præcepit Dominus Deus vester ut docerem vos facere in terra ad quam vos transitis hæreditandam.

VER. SAM. (f) Utinam detur

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 وقلتم * هوذا قد أرانا الله ربنا كرمه وعظمته * وسمعنا صوته من داخل النار * وعلمنا اليوم
أنه يحوران يتكلم الله إنسانا فيحيا * والآن فلا نهلك * ولا تأكلنا هذه النار العظيمة * فإنا إن
25 عاودنا استماع كلام الله ربنا أيضا متنا * لأنه أي بشر سمع صوت الله الحي مخاطبه من
26 النار مثلنا فعاش * تقدم أنت واسمع جميع ما يقوله الله ربنا * وأنت تؤدي إلينا جميع ما
27 يكلمك به الله ربنا * فنسمعه ونعمل به * فسمع الله كلامكم إذ كلمتموني * وقال لي * قد سمعت
28 كلام هؤلاء القوم الذي كلموك به * وقد أحسنوا في جميع ما قالوا * فليتمنوا ليتهم يبقى لهم
29 هذا القلب ليخافوني ويحفظوا وصاياي طول الزمان * لكي يحار لهم ولبنيهم إلى الدهر * امض
30 قل لهم * ارجعوا إلى أخبيتكم * وأنت قم هاهنا بين يدي * حتى أكلمك بجميع الوصايا
31 والشرائع * والأحكام التي تعلمهم إياها * ليصنعوها في البلد الذي أنا معطيهم إياه ليحوزوه *
32 * فاحفظوا واعملوا كما أمركم الله ربكم * ولا تزولوا لا يمينا ولا يسارا * بل في جميع الطرق التي
33 أمركم الله ربكم يسلكونها تسيرون لكي تحيوا * ويحار لكم * ويطول مدتكم في البلد الذي
يحوزونه * * الفصل السادس * * وهذه الوصايا * والرسوم * والأحكام التي أمرني الله
1 ربكم أن أعلمكموها لتصنعوها في البلد الذي أنتم صائرون إليه ليحوزوه *

24 Et dixistis, Ecce jam ostendit nobis Deus Dominus noster gloriam suam et magnificentiam suam, & audivimus vocem ejus de medio ignis, & novimus hodiè fieri posse ut alloquatur Deus hominem & vivat. Et modò ne pereamus, nec devoret 25 nos ignis iste magnus: quoniam si rursus audiamus sermonem Dei Domini nostri, morieamur. Nam quis carneus audivit 26 vocem Dei vivi colloquentem cum ea de igne sicut nos, & vixit? Accede tu, & 27 audi quæcunque dixerit Deus Dominus noster, & tu trades nobis quæcunque loquetur tibi Deus, et audiemus, eaq; opere complebimus. Audivit autem Deus ver- 28 ba vestra cùm me estis allocuti, & dixit ad me; Jam audivi verba istorum hominum quibus te sunt allocuti, & quidem bene egerunt in omnibus quæ dixerunt. Et optandum eis esset ut persisterent ipsi 29 hujusmodi cor, ut timeant me, & servent præcepta mea in longitudinem temporis, ut bene sit ipsis & filiis eorum usque in sæculum. Vade, & dic ad eos; Revertimi- 30 ni in tentoria vestra. Tu verò asta hîc 31 coram me, ut alloquar te de omnibus præceptis, & legibus, & judiciis quæ docebis eos, ut operentur ea in regione quam ego daturus sum eis ut possideant illam. Cu- 32 stodite igitur, et opere complete, sicut mandavit vobis Deus Dominus vester, & ne declinetis neque dextrorsùm neque sinistrorsùm: Sed in omnibus viis per quas 33 præcepit vobis Deus Dominus vester ambulandum, incedetis, ut vivatis, & bene sit vobis, & producatur ætas vestra in regione quam possidebitis.

CAP. VI.

1 Hæc autem sunt præcepta, et statuta, atque judicia quæ jussit mihi Deus Dominus vester ut docerem vos, quatenus faciatis ea in regione ad quam vos pergitis, ut possideatis eam.

ספר אלה הדברים: ו

omnia *custodiendum ad* ,tuum Deum Dominum timeas ut
2 למען תירא את־יהוה אלהיך לשמר filius & tu' filij' & tu ,tibi *præcipiens* ego quæ ,ejus præcepta & ,ej' statuta
חקתיו ומצותיו אשר אנכי מצוך אתה ובנך ובן־ *audies* Et ,tui dies prolongentur ut & ,tuæ vitæ dieb' omnib' tui filii
בנך כל ימי חייך ולמען ימיך: 3 ושמעת multiplicemini *quo* & ,tibi sit bene *quo* ,*facientium ad custodies* & ,Israel
ישראל ושמרת לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון terra tibi tuorum patrum Deus Dominus est locutus quemadmodũ :valde
מאד כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך לך ארץ .melle & lacte fluente ,Israel Audi ,Dominus noster Deus Dominus
זבת חלב ודבש: 4 שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה tota in & ,tuo corde toto in tuã Deum Dominum diliges Et ,unus
אחד: 5 ואהבת את יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־ ego quæ ,ista verba erunt Et ,tua *vehemẽtia* tota in & ,tua anima
נפשך ובכל־מאדך: 6 והיו הדברים האלה אשר אנכי loquẽris & ,tuis filiis ea repetes Et ,tuo corde *super* ,hodie tibi *præcipio*
מצוך היום על־לבבך: 7 ושננתם לבניך ודברת ,*te accũbendo in* & ,*eis in te eundo in* & ,tua domo in *te sedendo in* ,*eis in*
בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך frontalia in erunt &,tua manu *super* signum in ea ligabis Et ,*te surgendo in* &
ובקומך: 8 וקשרתם לאות על־ידך והיו לטטפת ,tuis portis in & ,tuæ domus postibus *super* ea scribes Et ,tuos oculos inter
בין עיניך: 9 וכתבתם על־מזוזות ביתך ובשעריך quam ,terram in ,tuus Deus Dominus te introduxerit cũm erit Et
והיה כי־יביאך יהוה אלהיך אל־הארץ אשר urbes ,tibi *dãdum ad* ,Jahacob &,Ischac ,Abraham tuis patribus juravit
נשבע לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך ערים ,bono omni plenas domos Et ,ædificãsti non quas bonas & ,magnas
גדלת וטבת אשר לא בנית: 10 ובתים מלאים כל־טוב ,vineas ,excidisti non quas ,excisas cisternas & ,implevisti non quas
אשר לא מלאת וברות חצובים אשר לא חצבת כרמים ,tibi *observare* ,faturaberis &,comedes & ,plantasti non quas oliveta &
וזיתים אשר לא נטעת ואכלת ושבעת: 11 השמר לך domo de Ægypti terra de te eduxit qui ,Domini oblivisceris ne
פן־תשכח את־יהוה אשר הוציאך מארץ מצרים מבית ,*ejus nomine in* &,*serves ipsi* & ,timebis tuum Deum Dominum ,servorum
עבדים: 12 את־יהוה אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו dii ,è alios deos post ambulabis Non ,jurabis
תשבע: 13 לא תלכון אחרי אלהים אחרים מאלהי Dominus ,zelotes Deus Quia ,*vestri circuitus* qui populorum
העמים אשר סביבותיכם: 14 כי אל קנא יהוה ,te in tui Dei Domini *nasus* irascatur forte ne ,*suo interiori* in tuus Deus
אלהיך בקרבך פן־יחרה אף־יהוה אלהיך בך ,tentabiris Non ,*tumi facietur desuper* te faciat disperdere &
והשמידך מעל פני האדמה: 15 לא תנסו את־ Custodiendo.*tentatione* in tentãstis quemadmodum,vestrum Deum Dominum
יהוה אלהיכם כאשר נסיתם במסה: 16 שמור ,ejus testimonia & ,vestri Dei Domini præcepta custodiatis
תשמרון את־מצות יהוה אלהיכם ועדתיו tibi præcepit quæ ejus statuta &
וחקיו אשר צוך:

Versio VULG. LAT.

2 Ut timeas Dominum Deum tuum, & custodias omnia mandata & præcepta ejus, quæ ego præcipio tibi, & filiis, ac nepotib' tuis; cũctis dieb' vitæ tuæ, ut prolongentur dies tui.
3 Audi Israel, & observa ut facias quæ præcepit tibi Dominus, & benè sit tibi, & multiplicetis ampliùs, sicut pollicitus est Dñs Deus patrũ tuorũ tibi terram lacte & melle manantem.
4 Audi Israel, Dominus Deus noster, Domin' unus est:
5 Diliges Dominũ Deũ tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine
6 tua. Etũntq; verba hæc, quæ ego præcipio tibi hodiè, in
7 corde tuo. Et narrabis ea filiis tuis, & meditaberis in eis sedens in domo tua, & ambulans in itinere, dormiens atq;
8 confurgens. Et ligabis ea quasi signum in manu tua, erũntq;
9 & movebuntur inter oculos tuos, Scribẽsq; ea in limine
10 & ostiis dom' tuæ. Cũmq; introduxerit te Dñs Deus tuus in terram, pro qua jurav it patribus tuis, Abraham, Isaac, & Jacob: & dederit tibi civitates magnas & optimas, quas
11 non ædificãsti; Domos plenas cunctarũ opũ, quas non extruxisti; cisternas, quas non fodisti; vineta et oliveta, quæ non
12 plantãsti; Et comederis, & sa-
13 turatus fueris: Cave diligentet, ne obliviscaris Dñi, qui eduxit te de terra Ægypti, de domo servitutis. Dñm Deum tuum timebis, & illi soli ser-
vies, ac per nomen illius jura-
14 bis. Non ibitis post deos alienos cunctarum gentium, quæ
15 in circuitu vestro sunt: Quoniam Deus æmulator, Dominus Deus tuus in medio tui: nequando irascatur furor Domini Dei tui contra te, & auferat te de superficie terræ.
16 Non tentabis Dominum Deũ tuũ, sicut tentãsti in loco Ten-
17 tationis. Custodi præcepta Domini Dei tui, ac testimonia et cetemonias, quas præcepit tibi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

2 Ἵνα φοβῇδε κύριον τὸν Θεὸν (β) ὑμῶν, φυλάσσεσθε πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἃς ἐγὼ ἐνετελλόμαί σοι σήμερον, σὺ καὶ οἱ υἱοί σε, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν σῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μακροημερεύσῃς. Καὶ ἄκουσον Ἰσραὴλ, καὶ (γ) φύλαξον ποιεῖν, ὅπως (δ) ἂν σοι ᾖ, καὶ ἵνα πολυωνῆσθε σφόδρα, καθάπερ ἐπέλησε κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ἄκουε Ἰσραὴλ, κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, κύριος εἷς ἐστι. Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης (ε) τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου. Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐν τῇ καρδίᾳ σου. καὶ προσέξεις αὐτὰ τοῖς υἱοῖς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιμώμενος, καὶ (ζ) διανιστάμενος. καὶ δήσεις αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου. καὶ (η) γράψεις αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς πυλῶν ὑμῶν. καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν, περὶ ἣς ὤμοσε τοῖς πατράσι σου τῷ Ἀβραάμ, (θ) καὶ τῷ Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰακώβ, δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλὰς ἃς οὐκ ᾠκοδόμησας, οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν ἃς οὐκ ἐνέπλησας, λάκκους λελαξευμένους ἃς οὐκ ἐξελαξεύσας, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας ἃς οὐ κατεφύτευσας, καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς, Πρόσεχε σεαυτῷ (ι) μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. κύριον τὸν Θεόν (κ) σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κολληθήσῃ, καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν, (λ) Οὐ πορεύσεσθε ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν, (μ) Ὅτι ὁ θεὸς ζηλωτὴς κύριος ὁ Θεὸς σου ἐν σοί· μὴ ὀργισθεὶς (ν) θυμῷ κύριος ὁ Θεός σου σοὶ, ἐξολοθρεύσῃ σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν Θεόν σου, ὃν τρόπον (ξ) ἐξεπειράσασθε ἐν τῷ πειρασμῷ. Φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ Θεοῦ (ο) σου, τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ δικαιώματα, ὅσα ἐνετείλατό σοι.

MS.A. (β) ἡμῶν, (γ) φύλαξαι (δ) ἐν σοὶ, (ε) τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς (ζ) ἀνιστάμενος. (η) γράψεις (θ) καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ, (ι) μὴ πλανηθῇ ἡ καρδία σου καὶ ἐπιλάθῃ (κ) σου τοῦ σωσαντος σε, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, (λ) Οὐ μὴ πορεύσεσθε (μ) Ὅτι Θεὸς (ν) θυμωθῇ κύριος ὁ Θεός σου ἐν σοὶ, καὶ ἐξολεθρεύσῃ (ξ) ἐξεπειράσασθαι (ο) σου, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ

2 tet timeatis Dominum Deum vestrũ: custodietis omnes justificationes ejus, & mandata ejus, quæ ego mando tibi hodiè, tu, & filii tui, & filii filiorum tuorũ, omnibus diebus vitæ tuæ; ut longæui sitis. Et audi Israel, & 3
observa facere; ut benè tibi sit, & ut multiplicemini valdè, sicut locutus est Dominus Deus patrũ tuorum dare tibi terram fluentem lac & mel. Et hæ sunt justificationes, & judicia, quæcunq; mandavit Domin' filiis Israel in de-
serto, egressis ipsis de terra Ægypti. Audi Israel, Dominus Deus 4
noster, Dominus unus est. Et di- 5
liges Dominum Deum tuum ex tota mente tua, & ex tota anima tua, & ex tota virtute tua. Et erunt verba hæc, quæcunque 6
mando tibi hodiè, in corde tuo, et in anima tua. Et præscribes ea 7
filiis tuis: et loquẽris in eis sedens in domo, et ambulans in viâ, & dormiens, & exurgens. Et alli- 8
gabis ea in signum super manum tuam: et erit (a) immobile ante oculos tuos. Et scribẽtis ea super 9
limina domorum vestrarum, & portarum vestrarum. Et erit, cùm 10
induxerit te Dominus Deus tuus in terrã, quã juravit patrib' tuis Abraham, et Isaac, et Iacob, dare tibi civitates magnas, & bonas, quas nõ ædificãsti; Domos plenas 11
omniũ bonorũ, quas non implevisti; cisternas effossas, quas non effodisti; vineta, et oliveta, quæ non plantãsti, Et cũ manducaverit, et saturatus fueris; Attẽde si- 12 13
bi, (b) ne obliviscaris Domini Dei tui, qui eduxit te de terra Ægypti, è domo servitutis. Dominũ Deũ tuũ timebis, et ei soli servies: et ad illũ adherebis, et in nomine ejus jurabis. Non ambulabis 14
post deos alios ex diis gentium quæ circa vos: Quoniã Deus zelo- 15
tes, Dominus Deus tuus in te: ne iratus furore Domin' Deus tuus tibi, exterminet te à facie terræ. Non 16
tẽtabis Dominũ Deũ tuũ; quemadmodũ tentavistis in Tentatione. Custodiens custodies mandata 17
Domini Dei tui, testimonia, & (c) justificationes, quæcunque mandavit tibi.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

2 ܕܬܕܚܠ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܡܛܪ ܟܠܗ ܦܩܕܢܐ ܕܐܢܐ ܦܩܕ ܠܟ ܗܘ ܐܢܬ ܘܒܪܟ ܘܒܪ ܒܪܟ ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܝܟ ܕܢܬܪܒܘܢ ܝܘܡܝܟ ܘܬܫܡܥ ܝܫܪܝܠ ܘܬܛܪ ܕܬܥܒܕ ܐܝܟ ܕܫܦܪ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ ܐܒܗܬܟ ܕܢܬܠ ܠܟ ܐܪܥܐ ܕܡܠܝܐ ܚܠܒ ܘܕܒܫ ܫܡܥ ܝܫܪܝܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܡܪܝܐ ܚܕ ܗܘ ܘܬܪܚܡ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܠܒܟ ܘܒܟܠ ܢܦܫܟ ܘܒܟܠ ܚܝܠܟ ܘܢܗܘܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ ܕܐܢܐ ܦܩܕ ܠܟ ܗܘ ܒܠܒܟ ܘܬܫܢܢ ܠܒܢܝܟ ܘܬܡܠܠ ܒܗܘܢ ܒܬܒܬܟ ܘܒܡܗܠܟ ܘܒܫܟܒܟ ܘܒܩܡܟ ܘܬܫܪܘܢ ܠܐܬ ܥܠ ܐܝܕܟ ܘܗܘܘ ܠܛܛܦܬ ܒܝܢ ܥܝܢܝܟ ܘܬܟܬܒ ܗܘܢ ܥܠ ܫܘܪܝ ܒܝܬܟ ܘܒܬܪܥܝܟ ܘܗܘ ܡܛܠ ܕܢܥܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܟ ܠܐܪܥܐ ܕܡܠܠ ܠܐܒܗܬܟ ܠܐܒܪܗܡ ܠܝܨܚܩ ܘܠܝܥܩܘܒ ܕܢܬܠ ܠܟ ܩܪܝܬܐ ܪܒܬܐ ܘܛܒܬܐ ܕܠܐ ܒܢܝܬ ܘܒܝܬܐ ܡܠܝܢ ܟܠ ܛܒܐ ܕܠܐ ܡܠܝܬ ܘܒܪܐ ܚܨܝܢ ܕܠܐ ܚܨܒܬ ܟܪܡܐ ܘܙܝܬܐ ܕܠܐ ܢܨܒܬ ܘܬܟܠ ܘܬܫܒܥ ܗܫܪ ܠܟ ܕܠܐ ܬܢܫܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܦܩܟ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܕܐ ܐܠܗ ܬܕܚܠ ܘܠܗ ܬܦܠܚ ܘܒܫܡܗ ܬܡܘܠ ܠܐ ܬܐܙܠܘܢ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ ܕܚܘܪܝܟܘܢ ܡܛܠ ܕܩܢܐ ܐܠܗ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܓܘܟ ܦܢ ܢܬܚܪ ܐܦ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟ ܘܢܫܝܙܟ ܡܢ ܐܪܥܐ ܠܡܫܪܝ ܠܟ ܠܐ ܬܢܣܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܢܣܝܬ ܠܡܢ ܕܠܐ ܡܠܬ ܠܡܛܪ ܕܠܐ ܢܙܠ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܟ ܠܡܫܪܝ ܠܟ ܠܐ ܬܫܬܘܠ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܢܣܝ ܠܟ ܡܢ ܠܒ ܥܡܡܐ ܕܚܘܪܝܟ ܡܛܠ ܕܩܢܐ ܐܠܗ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܓܘܟ ܦܢ ܢܬܚܪ ܐܦ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟ ܘܢܫܝܙܟ ܡܢ ܐܪܥܐ ܠܡܫܪܝ ܠܟ ܠܐ ܬܢܣܘ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

2 בְּדִיל דְּתִדְחַל קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר
יָת כָּל קְיָמוֹהִי וּפִקּוּדוֹהִי דִּי אֲנָא
מְפַקֵּד לָךְ אַתְּ וּבְרָךְ וּבַר בְּרָךְ כָּל
יוֹמֵי חַיֶּיךְ וּבְדִיל דְּיוֹרְכָּן יוֹמָךְ :
3 וְתִקְבַּל יִשְׂרָאֵל וְתִטַּר לְמֶעְבַּד דִּי
יְיטַב לָךְ וּדְי תִסְגּוּן לַחֲדָא כְּמָא דִי־
מַלֵּל יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתָךְ לָךְ אַרְעָא
עַבְדָא חֲלַב וּדְבָשׁ : 4 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ
אֱלָהָנָא יְיָ חָד : 5 וְתִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ
בְּכָל לְבָבָךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ וּבְכָל נִכְסָךְ :
6 וִיהוֹן פִּתְגָמַיָּא דְּאִלֵּין דִּי אֲנָא מְפַקֵּד־
לָךְ יוֹמָא דֵין עַל לְבָבָךְ : 7 וְתִתְנִנּוּן
לִבְנָךְ וְתִמַּלֵּל בְּהוֹן בְּמִתְבְּךָ בְּבֵיתָךְ
וּבְמִהַךְכָּךְ בְּאָרְחָא וּבְמִשְׁכְּבָךְ
וּבְמִקְיָמָךְ : 8 וְתִקְטְרִנּוּן לְאָת עַל יְדָךְ
וִיהוֹן לְתַפְלִין בֵּין עֵינָךְ : 9 וְתִכְתְּבִנּוּן
עַל־מְזוּזֵין דְּתִקְבְּעוּן בְּסִפֵּי־בֵיתָךְ
וּבְתִרְעָךְ : 10 וּהֲוָה אֲרֵי־יַעֲלִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ
לְאַרְעָא דִּי קַיֵּם לַאֲבָהָתָךְ לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְמִתַּן לָךְ קִרְוִין
רַבְּרְבָן וְטָבָן דִּי לָא בְנִיתָא : 11 וּבָתִּין
מְלֵן כָּל־טוּבָא דִּי לָא מְלֵיתָא וּגוּבִין
פְּסִילִין דִּי־לָא פְסִלְתָּא כְּרָמִין וּזְיָתִין
דִּי־לָא נְצַבְתָּא וְתֵיכוֹל וְתִשְׂבַּע :
12 אִסְתְּמַר לָךְ דִּלְמָא־תִתְנְשֵׁי יָת־
דַּחֲלָתָא דַיְיָ דִּי אַפְּקָךְ מֵאַרְעָא
דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדּוּתָא : 13 יָת־יְיָ
אֱלָהָךְ תִּדְחַל וְקֳדָמוֹהִי תִּפְלַח
וּבִשְׁמֵיהּ תִּתְקַיָּם : 14 לָא תֵהֲכוּן בָּתַר
טָעֲוָת עַמְמַיָּא מִטַּעֲוָת עַמְמַיָּא דִּי
בְּסַחֲרֵיכוֹן : 15 אֲרֵי אֵל קַנָּא יְיָ אֱלָהָךְ
שְׁכִינְתֵּיהּ בֵּינָךְ דִּלְמָא יִתְקַף רוּגְזָא
דַיְיָ אֱלָהָךְ בָּךְ וְיִשֵׁצְנָךְ מֵעַל אַפֵּי
אַרְעָא : 16 לָא תְנַסּוּן יָת יְיָ אֱלָהֲכוֹן
כְּמָא דִי־נַסְיְתוּן בְּנִסְיָתָא : 17 מִטַּר
תִּטְּרוּן יָת פִּקּוּדַיָּא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן
וְסָהֲדְוָתֵיהּ וְקְיָמוֹהִי דִּי פְקֵדָךְ :

Targum ONKELOS.

2 Ut timeas *coram Domino Deo tuo*; ut custodias omnia mandata ejus & præcepta ejus, quæ ego præcipio tibi, tu & filii tui & filii filiorum tuorum, omnibus diebus vitæ tuæ: & ut prolongentur dies tui. Et obedies Israel, & custodies & facies ea; ut bene sit tibi, & ut multiplicemini nimis: sicut locutus est Dñs Deus patrum tuorum, ut daret tibi terram 4 lacte & melle manantem. Audi Israel: Dñs Deus noster 5 Dominus unus est. Et diliges Dñm Deum tuum in toto corde tuo & in tota anima tua, 6 & in tota substantia tua. Et erunt verba hæc quæ ego præcipio tibi hodie in corde tuo. 7 Et *trades* ea filiis tuis, & loquéris ea, cùm sederis in domo tua & cùm ambulaveris in via, & cùm cubueris & cum 8 surrexeris. Et ligabis ea in signum super manum tuam: & erunt quasi appendix quædam 9 inter oculos tuos. Et scribes ea in liminibus & affiges ea postibus domus tuæ, & ostio 10 tuo. Et erit cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram pro qua juravit patribus tuis, Abraham, Isaac & Jacob, ut daret tibi civitates magnas & bonas, quas non ædi- 11 ficasti. Et domos plenas omnibus bonis, quas non replevisti: & cisternas excisas, quas non excidisti; vincta & oliveta, quæ non plantásti: & comederis, & saturatus fueris. 12 Cave tibi, ne obliviscaris timoris Domini: qui eduxit te de terra Ægypti, de domo 13 servitutis. Dominum Deum tuum timebis, & in conspectu ejus servies: & per 14 nomen illius jurabis. Non ambuletis post idola populorum, de idolis quæ sunt in cir- 15 cuitu vestro. Quoniam Deus æmulator est Dñs Deus tuus, cujus majestas *est* in medio tui: ne fortè irascatur furor Dñi Dei tui contra te, & disperdat 16 te de superficie terræ. Nõ tentabitis Dũm Deum vestrum: 17 sicut tentástis in loco tentationis. Observatione observabitis præcepta Dñi Dei vestri: & testimonia ejus, & pacta ejus, quæ præcepit tibi.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

2 ליראה את־יהוה אלהיך לשמר כל־חקיו ומצותיו אשר אנכי מצוך אתה ובנך ובן־בנך כל ימי חייך ולמען יארכון ימיך׃
3 ושמעת ישראל ושמרת לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון מאד כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך לך ארץ זבת חלב ודבש׃
4 שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד׃
5 ואהבת את יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך ובכל־מאדך׃
6 והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על־לבבך׃
7 ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך׃
8 וקשרתם לאות על־ידך והיו לטטפת בין עיניך׃
9 וכתבתם על־מזזות ביתך ובשעריך׃
10 והיה כי־יביאך יהוה אלהיך אל־הארץ אשר נשבע לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך ערים גדלות וטבות אשר לא בנית׃
11 ובתים מלאים כל־טוב אשר לא מלאת וחצבת בארות אשר לא חצבת כרמים וזיתים אשר לא נטעת ואכלת ושבעת׃
12 השמר לך פן־תשכח את־יהוה אשר הוציאך מארץ מצרים מבית עבדים׃
13 את־יהוה אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע׃
14 לא תלכון אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבתיכם׃
15 כי אל קנא יהוה אלהיך בקרבך פן־יחרה אף יהוה אלהיך בך והשמיד אתך מעל פני האדמה׃
16 לא תנסו את־יהוה אלהיכם כאשר נסיתם במסה׃
17 שמר תשמרון את־מצות יהוה אלהיכם ועדתיו וחקיו אשר צוך׃

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

2 *ut timeas Dominum Deum tuum, ut custodias omnia præcepta ejus, & mandata ejus quæ ego præcipio tibi hodiè, tu, & filius tuus, & filii filii tui, omnibus diebus vitæ tuæ, atq; ut producantur dies tui.* 3 *Audiasq; igitur Israel, & solicitus sis facere, ut bene sit tibi, atq; ut multiplicetis valdè, sicut locutus est tibi Domin. Deus patrum tuorum, in terra fluente lac & mel.* 4 *Audi Israel, Dominus Deus noster,* 5 *Dominus unus est. Diliges autem Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, & ex tota virtute tuæ.* 6 *Eruntque verba ista quæ ego præcipio tibi hodiè super cor tuum.* 7 *Et inculcabis ea filiis tuis, loqueris; de iis cùm sedebis domi, cùm ambulabis per viã, cùm cubabis, & cùm surges.* 8 *Ligabisque illa in signũ super manus tuas, erunt quoque in fronte illa inter oculos tuos.* 9 *Scribes etiam illa super postes domũs tuæ, & in (a) portis tuis.* 10 *Cùm autem introduxerit te Dominus Deus tuus in terram quam juravit patribus tuis, Abrahæ, Isaaco, & Jacobo, ut daret tibi, urbes magnas & bonas quas non ædificásti:* 11 *Domos plenas omnibus bonis quas non replevisti, puteos effossos quos non effodisti, vineas & oliveta quæ non plantásti, et cõsederis, & saturatus fueris.* 12 *Cave tibi ne obliviscaris Domini Dei tui, qui eduxit te de terra Ægypti, de domo servorum.* 13 *Dominum Deum tuum timebis, & ipsi servies, perq; nomen ejus jurabis.* 14 *Non ambulabitis post deos alienos ex deis gentium qui sunt in circuitu vestro.* 15 *Nam Deus zelotes, Dominus Deus tuus, in medio tui est; ne ardeat ira Domini Dei tui in te, & exterminet te de facie terræ.* 16 *Non tentabitis Dominum Deum vestrum, sicut tentástis eum in Massa.* 17 *Custodiendo custodietis mandata Domini Dei vestri, et testimonia ejus, & præcepta ejus quæ præcepit tibi.*

VER. SAM. (a) civitatibus

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

2 *لِكَيْ تَخَافَ اللّٰهَ رَبَّكَ * وَتَحْفَظَ جَمِيعَ رُسُومِهِ وَوَصَايَاهُ الَّتِي أَنَا آمُرُكَ بِهَا * أَنْتَ وَابْنُكَ * وَابْنُ ابْنِكَ
طُولَ أَيَّامِ حَيَاتِكَ * وَكَيْ تَطُولَ مُدَّتُكَ * 3 فَاسْمَعْ ذٰلِكَ يَا إِسْرَائِيلُ * وَاحْفَظْهُ * وَاعْمَلْ بِهِ * كَيْ يَخَارَ لَكَ
وَتَكْثُرَ جِدًّا * كَمَا وَعَدَكَ اللّٰهُ إِلٰهُ آبَائِكَ * فِي بَلَدٍ يَفِيضُ لَبَنًا وَعَسَلًا * 4 اِعْلَمْ يَا إِسْرَائِيلُ أَنَّ اللّٰهَ رَبَّنَا
اللّٰهُ الْوَاحِدُ * 5 وَأَحِبَّ اللّٰهَ رَبَّكَ مُخْلِصًا بِكُلِّ قَلْبِكَ * وَنَفْسِكَ * وَجِدِّكَ * 6 وَلْتَكُنْ هٰذِهِ الْكَلِمَاتُ
الَّتِي آمُرُكَ بِهَا الْيَوْمَ فِي نَفْسِكَ * 7 وَاحْكِهَا لِبَنِيكَ * وَتَذْرُسُهَا فِي جُلُوسِكَ فِي مَنْزِلِكَ * وَسَيْرِكَ فِي
طَرِيقِكَ * وَعِنْدَ رُقُودِكَ * وَقِيَامِكَ * 8 وَاعْقِدْهَا عَلَامَةً عَلَى يَدِكَ * وَلْتَكُنْ مَنْسُوجَةً بَيْنَ عَيْنَيْكَ *
9 وَاكْتُبْهَا عَلَى حُدُودِ فُتُوحِ مَنْزِلِكَ وَأَبْوَابِكَ * 10 وَإِذَا أَدْخَلَكَ اللّٰهُ رَبُّكَ إِلَى الْبَلَدِ الَّذِي أَقْسَمَ
لِآبَائِكَ لِإِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أَنْ يُعْطِيَكَهُ * ذٰلِكَ قُرًى عَظِيمَةٌ جَيِّدَةٌ لَمْ تَبْنِهَا * 11 وَبُيُوتٌ
مَمْلُوءَةٌ كُلَّ خَيْرٍ لَمْ تَمْلَأْهَا * وَصَهَارِيجُ مَنْقُورَةٌ لَمْ تَنْقُرْهَا * وَكُرُومٌ وَزَيْتُونٌ لَمْ تَغْرِسْهَا * فَأَكَلْتَ وَشَبِعْتَ *
12 فَاحْذَرْ أَنْ تَنْسَى اللّٰهَ رَبَّكَ الَّذِي أَخْرَجَكَ مِنْ أَرْضِ مِصْرَ مِنْ بَيْتِ الْعُبُودِيَّةِ * 13 بَلْ خَفِ
اللّٰهَ رَبَّكَ * وَاعْبُدْهُ * وَاحْلِفْ بِاسْمِهِ * 14 وَلَا تَتَّبِعْ مَعْبُودَاتٍ أُخَرَ مِنْ مَعْبُودَاتِ الْأُمَمِ الَّذِينَ حَوَالَيْكُمْ *
15 لِأَنَّ اللّٰهَ رَبَّكَ قَادِرٌ مُعَاقِبٌ فِيمَا بَيْنَكُمْ * فَحَمْيُ لَيْلَا يَسْتَدَّ غَضَبُ عَلَيْكَ فَيُفْنِيَكَ مِنْ وَجْهِ
الْأَرْضِ * 16 وَلَا تُجَرِّبُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ * كَمَا جَرَّبْتُمُوهُ فِي ذَاتِ الْمِحْنَةِ * 17 بَلِ احْفَظُوا حِفْظًا وَصَايَا اللّٰهِ
رَبِّكُمْ * وَشَوَاهِدَهُ * وَرُسُومَهُ الَّتِي أَمَرَكَ بِهَا *

ut timeas Dominum Deum tuum, et custodias cuncta statuta ejus et præcepta ejus quæ ego præcipio tibi, tu, & filii tui, et filius filii tui, omnibus diebus vitæ tuæ, ut prodeantur etas tua. 3 *Audi hos igitur O Israël, et fervor illud, et fac illud, ut bene sit tibi, et augescas valdè, sicut policitus est tibi Deus, Deus patrum tuorum, in regione manante lacte et melle.* 4 *Noveris O Israël, quòd Deus Domini nostri est Deus unus.* 5 *Et dilige Deum Dominũ tuum sincerè, toto corde tuo, & animã tuã, et solicitudine tuã.* 6 *Et sint hæc verba quæ præcipio tibi hodiè, in anima tua.* 7 *Et nãtra ea filiis tuis, & meditaberis ea sedens in domicilio tuo, et ambulans in itinere tuo, ad cubitum tuum, & consurrectionem tuam.* 8 *Et liga ea in signum ad manũ tuam, sintq; expansa inter oculos tuos.* 9 *Et scribe ea super postes aperturarũ domũs tuæ, et fores tuas.* 10 *Cùmque introduxerit te Deus Dominus tuus ad regionem quam juravit patribus tuis Abrahæ Ishac et Jacobo daturum se tibi, nimirum urbes maximas et optimas quas non extruxisti,* 11 *Et domos plenas cunctis opibus quas non implésti, et cisternas cavatas quas non excavásti, & vineta atq; oliveta quæ non plantásti, & comederis, & saturatus fueris:* 12 *Cave ne obliviscaris Dei Domini tui qui te eduxit de terra Ægypti de domo servitutis.* 13 *Sed verere Deum Dominum tuum, eumq; cole, et jura innocenter per nomen ejus.* 14 *Et ne sectèris cultus alios de cultibus gentium quæ circùm vos sunt.* 15 *Nam Deus Dominus tuus potens est & vœnunetator inter vos: time ergò eum, ne invalescat furor ejus in te, & absumat te de solo terræ.* 16 *Et ne tentetis Deum Dominum vestrum, sic tentástis eum in loco Tentationis.* 17 *Verùm accuratè custodite mandata Dei Domini vestri, & testimonia ejus, ejúsque statuta quæ tibi mandat.*

ספר אלה הדברים : ז

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

tibi sit bene ut Domini oculis in bonum & rectum facias Et
18 ועשית הישר והטוב בעיני יהוה למען ייטב לך
Dominus juravit quam bonam terram Heredites & ingrediaris &
ובאת וירשת את הארץ הטבה אשר נשבע יהוה
tuis faciebunt à tuos inimicos omnes propulsandum Ad tuis patribus
לאבתיך : להדף את־כל־איביך מפניך
tuus filius te interrogaverit Cum Dominus est locutus quemadmodum
20 באשר דבר יהוה : כי־ישאלך בנך
præcepit quæ judicia & statuta & testimonia Quæ: dicendo cras
מחר לאמר מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה
fuimus Servi tuo filio dices Et vobis noster Deus Dominus
יהוה אלהינו אתכם : ואמרת לבנך עבדים היינו
fortii manu in Ægypto ex Dominus nos eduxit & Ægypto in Parhoh
לפרעה במצרים ויצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה :
Ægypto in mala & magna portenta & signa Dominus dedit Et
22 ויתן יהוה אותת ומפתים גדלים ורעים במצרים
inde eduxit nos Et nostris oculis in ejus domi omnem in & Parhoh in
23 בפרעה ובכל־ביתו לעינינו : ואותנו הוציא משם
juravit quam terram nobis dandum ad nos introduceret ut
למען הביא אתנו לתת לנו את־הארץ אשר נשבע
statuta omnia facienda ad Dominus nobis præcepit Et nostris patribus
24 לאבתינו : ויצונו יהוה לעשות את כל־החקים
omnibus nobis bonum in nostrum Deum Dominum timendum ad ista
האלה ליראה את־יהוה אלהינו לטוב לנו כל־
erit justitia Et hanc diem secundum nos vivificandum ad diebus
25 הימים לחיתנו כהיום הזה : וצדקה תהיה
facies ad ista præceptum omne faciendum ad custodierimus cùm nobis
לנו כי־נשמר לעשות את כל־המצוה הזאת לפני
nobis præcepit quemadmodum nostri Dei Domini
יהוה אלהינו כאשר צונו :

CAP. VII. ז

tu quam terram in tuus Deus Dominus te introduxerit Cùm
1 כי יביאך יהוה אלהיך אל־הארץ אשר־אתה
illuc facturus à multas gentes evulserit & ejus hereditandam ad, illuc ingrediris
בא־שמה לרשתה ונשל גוים־רבים מפניך
Perizæum & Chenahanæum & Emoræum & Ghirgasæum & Chittæum
החתי והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי
te fit effici & multas gentes seprem Jebusæum & Chivvæi &
והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך :
jeos percutiseris & illuc facies ad tuus Deus Dominus eis dedarit Et
2 ונתנם יהוה אלהיך לפניך והכיתם
neque pactum eis excides non eos perdes perdendo
החרם תחרים אתם לא־תכרת להם ברית ולא
non tuam Filiam eis in affinitate te junges Neque eis præstabis gratiam
3 תחנם : ולא תתחתן בם בתך לא־
faciet recedere Quia tuo filio capies non ejus filiam & ejus filio dabis
4 תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך : כי־יסיר
nam irascetur & alienis diis servient & me post à tuum filium
את־בנך מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף־
citò te faciet disperdere & ira in Domini
יהוה בכם והשמידך מהר :

CAP. VII.

1 Cùm introduxerit te Dñs Deus tuus in terram, quã possessurus ingrediris, & deleverit gentes multas corã te, Hethæum, & Gergezæum, & Amorrhæum, Chananæum, & Pherezæum, & Hevæum, & Jebusæum, septẽ gentes multò majoris numeri quàm tu es, et
2 robustiores te: Tradideritq; eas Dñs Deꝰ tuus tibi, percuties eas usq; ad internecionẽ. Non inibis cum eis fœdus, nec
3 misereberis earũ, Neq; sociabis cum eis conjugia. Filiam tuam non dabis filio ejus, nec filiam illius accipies filio tuo.
4 Quia seducet filium tuum, ne sequatur me, & ut magis serviat diis alicnis, irascetúrq; furor Dñi, & delebit te citò.

18 Et fac quod placitum est & bonum in conspectu Domini: ut benè sit tibi, & ingressus possideas terram optimam, de qua juravit Dominus patribus tuis, Ut deleret omnes inimicos tuos coram te, sicut lo-
20 cutus est. Cùmq; interrogaverit te filius tuus cras, dicens; Quid sibi volunt testimonia hæc, & ceremoniæ, atq; judicia, quæ præcepit Dñs Deus noster nobis? Dices ei, Servi eramus Pharaonis in Ægypto, & eduxit nos Dominus de Ægypto in manu forti. Fecitq; signa atq, prodigia magna & pessima in Ægypto contra Pharaonem, & omnem domũ
23 illius, in conspectu nostro. Et eduxit nos inde, ut introductis daret terram, super qua jura-
24 vit patribꝰ nostris. Præcepitq; nobis Dñs, ut faciamus omnia legitima hæc, & timeamꝰ Dominum Deum nostrũ, ut benè sit nobis cunctis diebꝰ vitæ
25 nostræ, sicut est hodié. Eritq; nostrì misericors, si custodierimus & fecerimꝰ omnia præcepta ejꝰ corã Dño Deo nostro, sicut mandavit nobis.

Et facies quod acceptum & bo- 18
num est ante Dominum Deum
tuum: ut benè tibi sit, & intres,
& hæredites terrã istam bonã,
quam juravit Dominus patribus
vestris, Expellens omnes inimicos 19
tuos à facie tua; sicut locutus est
Dominus. Et erit, cùm interro- 20
gabit te filius tuus cras, dicens,
Quid sunt testimonia, & justifi-
cationes, & judicia, quæcunq;
mandavit Dominus Deus noster
nobis? Et dices filio tuo, Famuli 21
eramus Pharaoni in terra Ægyp-
to; & eduxit nos Dominus in-
de in manu valida, & in brachio
excelso. Et dedit Dominus signa 22
& prodigia magna, & mala in
Ægypto in Pharaone, & in do-
mo ejꝰ coramnobis: Et nos eduxit 23
inde, ut daret nobis terram hanc,
quã juravit dare patribꝰ nostris.
Et mãdavit nobis Dominꝰ facere 24
omnes justificationes has. Timete
Dominũ Deũ nostrũ, ut bene vo-
bis sit omnib⁹ diebꝰ, ut vivamus,
sicut & hodiè. Et misericordia 25
erit nobis, si observaverimꝰ face-
re omnia mãdata hæc ante Do-
minum Deum nostrum; sicut
mandavit nobis.

MS.A. (ω) τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνανσίον κυρίου (α) κληρονομήσῃς (β) κύριος δοῦναι τοῖς (γ) πατράσιν.

Καρ. ζ'.

1 (α) Ἐὰν δὲ εἰσάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, καὶ ἐξαρῇ ἔθνη (β) μεγάλα ἀπὸ προσώπου σου, τὴν Χετταῖον καὶ (γ) Γεργεσαῖον καὶ Ἀμορραῖον καὶ Χαναναῖον καὶ Φερεζαῖον καὶ Εὐαῖον καὶ (δ) Ἰεβουσαῖον, ἑπτὰ (ε) ἔθνη πολλὰ καὶ ἰσχυότερα ὑμῶν. Καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις αὐτοὺς· ἀφανισμῷ ἀφανεῖς αὐτούς. οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, οὐδὲ μὴ
3 (ζ) ἐλεήσῃς αὐτούς· οὐδὲ μὴ γαμβρεύσῃς πρὸς αὐτούς· τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήψῃ τῷ
4 υἱῷ σου. Ἀποστήσει γὰρ τὸν σὸν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ λατρεύσει θεοῖς ἑτέροις· καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος εἰς ὑμᾶς, καὶ (η) ἐξολοθρεύσει σε τοῦ τάχους.

MS.A. (α) Καὶ ἐὰν εἰσαγαγεῖν σε κύριος τὸν θεόν σου εἰς τὴν γῆν (β) μεγάλα καὶ πολλὰ ἀπὸ (γ) Γεργεσαῖον καὶ Ἀμορραῖον (δ) τὸν Ἰεβουσαῖον, (ε) ἔθνη μεγάλα καὶ πολλὰ καὶ ἰσχυρότερα (ζ) ἐλεήσῃς (η) ἐξολεθρεύσῃς

CAP. VII.

1 Si autem induxerit te Dominꝰ Deꝰ tuꝰ in terrã, in quã ingrediris illius hæreditare eam, & fu-
ganerit gentes magnas à facie tua, Chettæum, et Gergeæum, et Amorrhæum, et Chananæum, et Pherezæum, et Eneæum, et Je-
busæum, septẽ gentes, multas, et fortiores vobis: Et tradet eos 2
Dominus Deus tuus in manus tuas; et percuties eos: deletione deletis eos. Non dispanes ad eos testamentum, neq; misereberis eorum, Neq; contrahetis affinita- 3
tem eum eis. Filiam tuam non dabis filio ejus: et filiam ejꝰ non sumes filio tuo. Recedere enim 4
faciet filium tuum à me, et ser-
viet diis aliis: et irascetur furore
Dominus in vos, et exterminab-
it te citò.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et fac qood bonum & rectum est coram Do- 18
mino Deo tuo, ut benè tibi sit, & ingrediaris
ac possideas terram bonam quam juravit Do-
minus patribus tuis: Et profliget cunctos 19
inimicos tuos à conspectu tuo, quemadmo-
dum dixit Dominus. Cùmque interrogave- 20
rit te filius tuꝰ cras, & dixerit tibi, Quid sibi
vult testimonium & lex atque judicium quod
præcepit vobis Dominus Deus noster? Re- 21
sponde filio tuo, Servi fueramus Pharaonis
in Ægypto, & eduxit nos Dominus ex Æ-
gypto manu potenti. Edidítque Dominus 22
signa & miracula magna & pessima in Æ-
gypto, in Pharaonem & in universam do-
mum ejus, nobis spectantibus. Nos verò 23
eduxit Dominus illinc, ut introduceret nos,
darétque nobis terram quam juraverat patri-
bus nostris. Præcepítque nobis Dominus ut 24
faceremus omnes has leges, ut timeremus à
conspectu Domini Dei nostri, & benefaceret
nobis cunctis diebus, & vivificaret nos ut
hodié. Et justitia erit nobis cùm custodieri- 25
mus & fecerimus præceptum hoc totum, corã
Domino Deo nostro, sicut mandavit nobis.

CAP. VII.

Cùm verò introduxerit te Dominus Deus 1
tuus in terram ad quam ingressurus es ut
possideas eam, perdideritq; populos multos
à conspectu tuo, Hethæos, Gergesæos, Amo-
rræos, Chananæos, Pherezæos, Hevæos, & Je-
busæos, septem scilicet, populos plures & for-
tiores te, Et tradiderit eos Domious Deus 2
tuꝰ ante te, & percusseritis eos, & anathemati
devoveritis eos: ne statuatis cum eis pactum,
nec misereamini eorum, Neque affinitatem 3
contrahatis cum eis: filias vestras ne dederi-
tis filiis eorum, & filias eorum non sumetis
filiis vestris, Ut ne seducant filios vestros à 4
me, & colant deos alios, & exæstuet ira Do-
mini contra vos, & subitò vos perdat.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

18 וְתַעְבֵּד יְקָרָא וְתִתְקַן קְדָם יְיָ בְּדִיל דְּיִיטַב לָךְ וְתֵעוֹל וְתֵירַת יַת אַרְעָא
טָבְתָּא דִּי קַיֵּם יְיָ לַאֲבָהָתָךְ: לְמִתְבַּר
19 יַת כָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִן קֳדָמָךְ כְּמָא
דְּמַלֵּל: אֲרֵי יִשְׁאָלְנָךְ בְּרָךְ מָחָר
20 לְמֵימַר מָה סְהִידְוָתָא וְקְיָמַיָּא
וְדִינַיָּא דִּי פַקֵּד יְיָ אֱלָהָנָא יָתְכוֹן:
21 וְתֵימַר לִבְרָךְ עַבְדִין הֲוִינָא לְפַרְעֹה
בְּמִצְרָיִם וְאַפְּקָנָא יְיָ מִמִּצְרָיִם בִּידָא
22 תַּקִּיפָתָא: וְיָהַב יְיָ אָתִין וּמוֹפְתִין
רַבְּרְבִין וּבִישִׁין בְּמִצְרָיִם בְּפַרְעֹה
23 וּבְכָל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ לְעֵינָנָא: וְיָתְנָא
אֲפִיק מִתַּמָּן בְּדִיל לְאַעָלָא יָתְנָא
לְמִתַּן לָנָא יַת אַרְעָא דִּי קַיֵּם
24 לַאֲבָהָתְנָא: וּפְקַדְנָא יְיָ לְמֶעְבַּד
יַת כָּל קְיָמַיָּא הָאִלֵּין לְמִרְחַל
קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא דִּייִטַב לָנָא כָּל-
יוֹמַיָּא לְקַיָּמוּתָנָא כְּיוֹמָא הָדֵין:
25 וְזִכְוָתָא תְּהֵי לָנָא אֲרֵי נִטַּר לְמֶעְבַּד
יַת כָּל תַּפְּקִידְתָּא הָדָא קֳדָם יְיָ
אֱלָהָנָא כְּמָא דִי-פַקְדָנָא:

1 אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְאַרְעָא דִי-
אַתְּ עָלֵל לְתַמָּן לְמֵירְתָהּ וְיִתְרַךְ
עַמְמִין סַגִּיאִין מִן קֳדָמָךְ חִתָּאֵי
וְגִרְגָּשָׁאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי
וּפְרִזָּאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי שַׁבְעָה
עַמְמִין סַגִּיאִין וְתַקִּיפִין מִנָּךְ:
2 וּיְמַסְרִנּוּן יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמָךְ וְתִמְחִנּוּן
גְּמִירָא תְּגַמַּר יָתְהוֹן לָא-תִגְזַר
לְהוֹן קְיָם וְלָא תְרַחֵם עֲלֵיהוֹן:
3 וְלָא תִתְחַתַּן בְּהוֹן בְּרָתְךָ לָא
תִתֵּן לִבְרֵיהּ וּבְרָתֵיהּ לָא
תִסַּב לִבְרָךְ: אֲרֵי יְטַעֵּנָן יַת בְּרָךְ
4 מִבָּתַר פּוּלְחָנִי וְיִפְלְחוּן לְטָעוּת
עַמְמַיָּא וְיִתְקַף רוּגְזָא דַיְיָ בְּכוֹן
וְיִשֵּׁיצִנָּךְ בְּפִתְגָם:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

18 * ** * * *

ספר אלה הדברים : ז

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

5 כִּי אִם־כֹּה תַעֲשׂוּ לָהֶם מִזְבְּחֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּ
,destruetis earum Altaria ,eis facietis sic *Quinimo*
earum sculptilia &,succidetis earum lucos &,confringetis earum statuas &
וּמַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּ וַאֲשֵׁרִים תְּגַדָּעוּן וּפְסִילֵיהֶם
,igni in comburetis ,sculptilia ,deorum ,eorum ,populus sanctus ,tu ,Deo tuo in ,Quia
תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ׃ כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ
6 ,te ,Deus ,Dominus ,tuus ,elegit ,Dominus ,populum in ei existendam ad ,peculi
בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה
,populis omnib' præ ,qui super ,facies ,tumi ,multitudine præ Non ,vestrâ
מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ לֹא מֵרֻבְּכֶם
7 ,populis omnibus præ ,Dominus ,in ,est antecut ,vobis ,populis omnibus præ ,quia
מִכָּל־הָעַמִּים חָשַׁק יְהוָה בָּכֶם וּבָחַר בָּכֶם כִּי־
,populis omnibus ,præ ,parum ,vos ,Dominum amasse ab ,Quia ,vos
אַתֶּם הַמְעַט מִכָּל־הָעַמִּים׃ כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה אֶתְכֶם
8 ,eduxit ,vestris patribus ,juravit ,quod ,juramentum ,eum custodiendo à &
וּמִשְׁמְרוֹ אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵיכֶם הוֹצִיא
,manu è ,servorum ,domo ,e ,te redemit & ,forti manu in ,vos ,Dominus
יְהוָה אֶתְכֶם בְּיַד חֲזָקָה וַיִּפְדְּךָ מִבֵּית עֲבָדִים מִיַּד
,ipse ,tuus ,Deus ,Dominus ,quia ,frias Et ,Ægypti ,regis ,Parhoh
פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם׃ וְיָדַעְתָּ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא
9 ,eâ diligentib' misericordiâ &,pactâ custodiens ,fidelis ,Deus ,Deus
הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנֶּאֱמָן שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו
,retendens Et ,duratione millesimæ ,ejus mandata custodientibus &
וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו לְאֶלֶף דּוֹר׃ וּמְשַׁלֵּם
10 ,eâ habeti odio tardabit nôtes ,faciendis perdere ad ,ei ,facies ad ,eâ babetib' odio
לְשֹׂנְאָיו אֶל־פָּנָיו לְהַאֲבִידוֹ לֹא יְאַחֵר לְשֹׂנְאוֹ
,statuta & ,mandatum ,custodiet Et ,ei reddet ejus ,facies in
אֶל־פָּנָיו יְשַׁלֵּם־לוֹ׃ וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־הַחֻקִּים
11 ,ea faciendum ad ,hodie tibi præcipio ego quæ judiria &
וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשֹׂתָם׃
,custodieritis & ,ista judiria audieritis merres erit Et
וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֵת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם
12 ,tibi ,tuus ,Deus ,Dominus ,custodiet & ,ea ,feceritis &
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת־
,te diliget Et ,tuis patribus juravit *quam* ,misericordiam & ,pactum
הַבְּרִית וְאֶת־הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ׃ וְאֲהֵבְךָ
13 ,tui ventris fructui benediret & ,te faciet multiplicare & ,tibi benediret &
וּבֵרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ פְּרִי־בִטְנְךָ
,tuo *novo* oleo & ,tuo *mulso* & ,tuo frumento ,tuæ *tumi* fructui &
וּפְרִי־אַדְמָתְךָ דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ
quam ,*pecorum* super *tuæ ovis* ,gregibus & ,tuorum boum *emissori*
שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
omnibus præ eris Benedictus ,tibi *daturum ad* ,tuis patribus juravit
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֵת לָךְ׃ בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל־
,tuo animali in &,*infœcunda & infœcundus* te in erit Non ,populis
הָעַמִּים לֹא יִהְיֶה בְךָ עָקָר וְעֲקָרָה וּבְבְהֶמְתֶּךָ׃
omnes & ,infirmitatem omnem te à Dominus removebit Et
וְהֵסִיר יְהוָה מִמְּךָ כָּל־חֳלִי וְכָל־
,te in eas poret non ,nôsti quas ,malas Ægypti ,gritudines
מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יָדַעְתָּ לֹא יְשִׂימָם בָּךְ
,te habentibus odio omnibus in eas *dabit* &
וּנְתָנָם בְּכָל־שֹׂנְאֶיךָ׃

5 Quin potiùs hæc facietis eis: Aras eorum subvertite, & confringite statuas, lucósque succidite, & sculptilia com-
6 burite. Quia populus sanctus es Domino Deo tuo. Te elegit Dominus Deus tuus, ut sis ei populus peculiaris de cunctis
populis, qui sunt super terrã.
7 Non quia cunctas gentes numero vincebatis, vobis jun-
ctus est Dominus, & elegit vos, cùm omnib' sitis populis
8 pauciores: Sed quia dilexit vos Domin', & custodivit jura-
mentum, quod juravit patribus vestris: eduxítque vos in manu forti, & redemit de
domo servitutis, de manu
9 Pharaonis regis Ægypti. Et
scies, quia Domin' De' tu', ipse est Deus fortis & fidelis,
custodiens pactũ et misericor-
diã diligentibus se, & his qui
custodiũt præcepta ej', in mil-
10 le generationes: Et reddẽs o-
dientib' se flatim, ita ut disp-
dat eos, & ultrà non differat,
protinus eis restituens quod
11 merentur. Custodi ergò præ-
cepta & ceremonias atq; judi-
cia, quæ ego mando tibi hodiè
12 ut facias. Si postquàm audie-
ris hæc judicia, custodieris ea
& feceris, custodiet & Domi-
nus Deus tuus pactum tibi, & misericordiam quam juravit
13 patribus tuis. Et diliget
te ac multiplicabit, benedi-
cétque fructui ventris tui, &
fructui terræ tuæ, frumento
tuo, atque vindemiæ, oleo,
armentis, gregibus ovium tu-
arum super terram, pro qua
14 juravit patribus tuis ut da-
ret eam tibi. Benedictus eris
inter omnes populos. Non
erit apud te sterilis utriusque
sexûs, tam in hominib' quàm
15 in gregibus tuis. Auferet Do-
minus à te omnem languorẽ:
& infirmitates Ægypti pes-
simas, quas novisti, non infe-
ret tibi, sed cunctis hostib'
tuis.

5 Ἀλλ' (δ) ὅτω ποιήσετε αὐτοῖς· τοὺς βωμοὺς
αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συν-
τρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ
γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί.
6 Ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου· καὶ
σὲ (ι) προείλατο κύριος ὁ θεός σου (κα) εἶναι
λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ
7 προσώπου τῆς γῆς. Οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε
παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, (ι) προείλατο κύριος
ὑμᾶς, καὶ (κ) ἐξελέξατο κύριος ὑμᾶς· ὑμεῖς
8 γὰρ ἐστε ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. Ἀλ-
λὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον (λ) ὑμᾶς, καὶ
διαφυλάσσων τὸν ὅρκον ἐν ὅμοσε τοῖς πατράσιν
ὑμῶν, ἐξήγαγεν (μ) ὑμᾶς κύριος ἐν χερὶ (ν)
κραταιᾷ, καὶ ἐλυτρώσατο σε κύριος ἐξ οἴκου
δουλείας, ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰ-
9 γύπτου. Καὶ γνώσῃ, ὅτι κύριος ὁ θεός σου (κβ)
ἐστὶν θεός· (ξ) θεὸς πιστὸς, ὁ φυλάσσων (ο)
διαθήκην καὶ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ
τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτῶν εἰς χιλίας
10 γενεάς. Καὶ ἀποδιδοῦς τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρό-
σωπον (π) ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. καὶ οὐκ βρα-
δυνεῖ τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρόσωπον ἀποδώ-
σει αὐτοῖς. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς, καὶ
τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ταῦ-
τα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον
12 ποιεῖν. Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃτε (ρ) τὰ δικα-
ιώματα ταῦτα, καὶ φυλάξητε καὶ ποιήσετε
αὐτὰ, καὶ διαφυλάξει κύριος ὁ θεός σου
τὴν διαθήκην καὶ τὸ (σ) ἔλεος, ὃ ὤμοσε τοῖς
13 πατράσιν ὑμῶν. Καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ εὐλο-
γήσει σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ εὐλογήσει τὰ
ἔκγονα τῆς κοιλίας (τ) σου, καὶ τὰ καρπὸν τῆς γῆς
σου, τὸν σῖτόν σου, καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ἔλαι-
ον σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποί-
μνια τῶν προβάτων σου ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε
14 κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι. Εὐλο-
γητὸς ἔσῃ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. οὐκ ἔσται
ἐν ὑμῖν ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα καὶ ἐν τοῖς κτήνε-
15 σί σου. Καὶ ἀφελεῖ κύριος ὁ θεός σου ἀπὸ
σοῦ πᾶν μαλακίαν, καὶ πάσας νόσους Αἰγύ-
πτου τὰς πονηρὰς, ἃς ἑώρακας, καὶ ὅσα ἔγνως,
οὐκ ἐπιθήσει ἐπὶ σὲ, καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπὶ
πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.

(b) quos vidisti, & quæcunque nosti, non imponet ea super omnes odio habentes te.

MS. A. (θ) ὅτως (ι) περιείλατο (κ) ἐξελέξατο ὑμᾶς. (λ) ὑμᾶς, διατηρῶν (μ) κύριος ὑμᾶς ἐκεῖθεν ἐν (ν) κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐλυτρώσατο (ς) ἐξ (ξ) ὁ θεὸς ὁ πιστὸς, (ο) τῶν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος (π) ἐξολεθρεῦσαι (ρ) πάντα τὰ (σ) ἔλεος, καθὼ ὤμοσεν (τ) σου, τῶν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܐܠܐ ܗܟܢܐ ܬܥܒܕܘܢ ܠܗܘܢ. ܡܕܒܚܬܗܘܢ ܬܬܪܘܢ. ܘܩܝܡܘܗܝ ܬܬܒܪܘܢ. ܘܐܫܪܝܗܘܢ ܬܩܛܥܘܢ. ܘܦܣܝܠܝܗܘܢ
6 ܬܚܪܘܢ ܒܢܘܪܐ. * ܡܛܠܬܐ ܕܥܡܐ ܩܕܝܫܐ ܐܢܬ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟ ܒܚܪ ܕܗܘܐ ܠܗ ܠܥܡ ܣܓܠܐ.
ܡܢ ܟܠ ܥܡܡܐ ܕܥܠ ܦܢܝ ܐܪܥܐ. ܠܐ ܡܢ ܕܣܓܝܐܝܬܟܘܢ ܡܢ ܟܠ ܥܡܡܐ ܚܫܩ ܡܪܝܐ ܒܟܘܢ ܘܒܚܪ ܒܟܘܢ ܟܝ
7 ܐܢܬܘܢ ܗܘܝܬܘܢ ܡܙܥܪܝܢ ܡܢ ܟܠ ܥܡܡܐ. * ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܡܪܝܐ ܠܟܘܢ ܘܢܛܪ ܡܬܬܐ ܕܐܒܗܬܟܘܢ
ܐܦܩ ܡܪܝܐ ܒܝܕ ܚܣܝܢܬܐ ܘܦܪܩܟܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܕܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕ ܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ.
8 ܘܬܕܥ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܗܘ ܐܠܗܐ ܗܝܡܢܐ ܢܛܪ ܩܝܡܐ ܕܚܣܕܐ ܠܓܒܪܐ ܕܢܛܪܘܢ ܦܩܕܢܐ ܘܚܣܕܐ ܠܐܠܦ ܕܪܐ.
9 ܘܠܢܛܪܝ ܦܩܕܝܗ ܘܠܥܒܕܝ ܦܩܕܢܐ ܕܝܗ ܠܐܠܦ ܕܪܐ. ܘܬܕܥ ܕܐܢܬ ܗܘ ܐܠܗ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܗܘ ܐܠܗ ܗܝܡܢ
ܕܢܛܪ ܩܝܡܐ ܘܚܣܕܐ ܠܓܒܪܐ ܕܢܛܪܘܢ ܦܩܕܢܐ ܕܝܗ ܠܐܠܦ ܕܪܐ. ܘܡܫܠܡ ܠܢܣܢܐ ܠܦܢܝܗ ܠܡܐܒܕܘܗ ܠܐ ܢܐܚܪ ܠܢܣܢܐ
10 ܠܦܢܝܗ ܢܫܠܡ ܠܗ. ܘܢܛܪܬ ܦܩܕܐ ܘܢܡܘܣܐ ܘܕܝܢܐ ܕܐܠܦ ܕܪܐ ܗܠܝܢ ܕܐܢܐ ܦܩܕ ܠܟ ܗܫܐ ܕܬܥܒܕܘܢ
11 ܐܠܐ ܗܟܢܐ ܬܥܒܕܘܢ ܠܗܘܢ. ܡܕܒܚܬܗܘܢ ܬܬܪܘܢ. ܘܩܝܡܘܗܝ ܬܬܒܪܘܢ. ܘܐܫܪܝܗܘܢ ܬܩܛܥܘܢ. ܘܦܣܝܠܝܗܘܢ
ܬܚܪܘܢ ܒܢܘܪܐ. ܡܛܠ ܕܥܡ ܩܕܝܫ ܐܢܬ ܠܡܪܝ ܐܠܗܟ. ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܒܟ ܒܚܪ ܕܗܘ ܠܗ ܠܥܡ ܣܓܠܐ.
12 ܡܢ ܟܠ ܥܡܡܐ ܕܥܠ ܦܢܝ ܐܪܥܐ. ܠܐ ܡܢ ܕܣܓܝܐܝܬܟܘܢ ܡܢ ܟܠ ܥܡܡܐ ܚܫܩ ܡܪܝ ܒܟܘܢ ܘܒܚܪ ܒܟܘܢ ܟܝ
ܐܢܬܘܢ ܗܘܝܬܘܢ ܡܙܥܪܝܢ ܡܢ ܟܠ ܥܡܡܐ. * ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܡܪܝ ܠܟܘܢ ܘܢܛܪ ܡܬܬܐ ܕܐܒܗܬܟܘܢ
ܐܦܩ ܡܪܝ ܒܝܕ ܚܣܝܢܬܐ ܘܦܪܩܟܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܕܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕ ܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ.
9 ܘܬܕܥ ܕܡܪܝ ܐܠܗܟ ܗܘ ܐܠܗ ܗܝܡܢ ܢܛܪ ܩܝܡ ܕܚܣܕ ܠܓܒܪ ܕܢܛܪ ܦܩܕ ܘܚܣܕ ܠܐܠܦ ܕܪ.
ܘܠܢܛܪ ܦܩܕ ܘܠܥܒ ܦܩܕ ܕܝ ܠܐܠܦ ܕܪ. * ܘܠܝ ܗܘ ܕܢܛܪ ܦܩܕ ܘܠܥܒ ܦܩܕ ܕܝ ܠܐܠܦ ܕܪ. ܘܡܫܠ ܠܢ ܢܣ
ܦܩܕ ܠܦ ܢ ܠ ܐ ܗ ܘ ܠ ܐ ܢ ܐ ܚ ܪ ܠ ܗ ܘ ܠ ܐ ܢ ܐ ܬ ܪ ܘ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

אֲרֵי אִם־כֵּדֵין תַּעְבְּדוּן לְהוֹן
אֲגוּרֵיהוֹן תְּתַרְעוּן וְקָמְתְּהוֹן
תְּתַבְּרוּן וַאֲשֵׁרֵיהוֹן תְּקוֹצְצוּן
וְצַלְמֵיהוֹן תּוּקְדוּן בְּנוּרָא׃ אֲרֵי עַם
קְדִישׁ אַתְּ קֳדָם יְיָ אֱלָהֲךְ בָּךְ אִתְרְעֵי
יְיָ אֱלָהֲךְ לְמֶהְוֵי לֵיהּ לְעַם חַבִּיב
מִכָּל עַמְמַיָּא דִּי עַל־אַפֵּי אַרְעָא׃
לָא מִדְּסַגִּיאִין אַתּוּן מִכָּל־עַמְמַיָּא
צְבִי יְיָ בְּכוֹן וְאִתְרְעֵי בְּכוֹן אֲרֵי־אַתּוּן
זְעֵירִין מִכָּל־עַמְמַיָּא׃ אֲרֵי מִדְּרַחֵם
יְיָ יָתְכוֹן וּמִדְּנָטַר יָת־קְיָמָא דִּי קַיֵּם
לַאֲבָהָתְכוֹן אַפִּיק יְיָ יָתְכוֹן בְּיַד
תַּקִּיפָא וּפְרַקְךְ מִבֵּית עַבְדּוּתָא
מִידָא דְּפַרְעֹה מַלְכָּא־דְמִצְרָיִם׃
וְתִידַע אֲרֵי־יְיָ אֱלָהֲךְ הוּא אֱלָהִים
אֱלָהָא מְהֵימְנָא נָטֵר קְיָמָא וְחִסְדָּא
לְרַחֲמוֹהִי וּלְנָטְרֵי פִּקּוּדוֹהִי לְאַלְפֵי
דָרִין׃ וּמְשַׁלֵּם לְסָנְאוֹהִי טַבְיָן רְאוּנִין
עֲבִדִין קֳדָמוֹהִי בְּחַיֵּהוֹן לְאוֹבָדֵיהוֹן
לָא מְאַחֵר עוֹבַד טַב לְסָנְאוֹהִי טַבְיָן
רְאוּנִין עֲבִדִין קֳדָמוֹהִי בְּחַיֵּהוֹן
מְשַׁלֵּם לְהוֹן׃ וְתִטַּר יָת־תַּפְקִידָא
וְיָת־קְיָמַיָּא וְיָת־דִּינַיָּא דִּי אֲנָא
מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵּין לְמַעְבַּדְהוֹן׃
וִיהֵי חֻלָּף דִּי־תִקְבְּלוּן יָת דִּינַיָּא
הָאִלֵּין וְתִטְּרוּן וְתַעְבְּדוּן וַיְהֵי וַיְיָ
אֱלָהֲךְ לָךְ יָת־קְיָמָא וְיָת חִסְדָּא
דִּי קַיֵּם לַאֲבָהָתָךְ׃ וְיִרְחֲמָנָךְ
וִיבָרְכָנָךְ וַיְסַגְּנָךְ וִיבָרֵךְ וְלָרַע רְמָעֶיךָ
וְאַבָּא דְאַרְעָךְ עִבּוּרָךְ וְחִמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ
בְּקָרֵי רְחוֹרָךְ וְעָרְרֵי עָנָךְ עַל אַרְעָא
דִּי קַיֵּם לַאֲבָהָתָךְ לְמִתַּן לָךְ׃ בְּרִיךְ
תְּהֵי מִכָּל־עַמְמַיָּא לָא יְהֵי בָךְ עָקַר
וְשַׁקְרָא וּבְבְעִירָךְ׃ וְיַעְדֵּי יְיָ מִנָּךְ
כָּל־מַרְעִין וְכָל־מַכְתְּשֵׁי מִצְרָאֵי
בִּישֵׁיָא דִּי יְדַעְתְּ לָא יְשַׁוִּנּוּן בָּךְ
וְיִתְּנִנּוּן בְּכָל־סָנְאָךְ׃

Targum ONKELOS.

5 Sed hæc facietis eis; Aras eorum confringetis, & statuas eorum conteretis: & lucos eorum succidetis; & imagines eorum comburetis igni.
6 Quoniam populus sanctus es coram Domino Deo tuo: & te elegit Dominus Deus tuus, ut sis ei in populum electum, magis quàm omnes populi qui sunt super faciem terræ. Non
7 quia multi estis vos magis quàm omnes populi complacuit in vobis Dño, & elegit vos: cùm vos sitis pauciores
8 omnibus populis. Sed quia dilexit vos Dños, & quia custodivit juramentum quod juravit patribus vestris, eduxit vos in manu forti: & redemit te de domo servitutis, de manu
9 Pharaonis regis Ægypti. Et scies quia Dños Deus tuus ipse est Deus: Deus fidelis, custodiens pactum & misericordiam diligentibus se, & custodientibus præcepta ejus, in mille ge-
10 nerationes. Et retribuês inimicis suis bona quæ ipsi faciunt coram eo in vita sua, ut perdat eos: non differt facere bonum inimicis suis pro bonis quæ faciunt coram eo, sed in vita eo-
11 rum retribuit eis. Et custodies præcepta, & mandata & judicia, quæ ego præcipio tibi hodie, ut facias ea. Et si susceperitis judicia hæc, & custodieritis & feceritis ea: custodiet
12 Dños Deus tuus tibi pactum & misericordiam, quam juravit patribus tuis. Et diliget te, & benedicet tibi, & multiplicabit te: & benedicet filiis ventris tui & fructui terræ tuæ, & frumento tuo, & vino tuo, & oleo tuo & vaccis armenti tui, & gregis ovium tuarum, super terram de qua juravit patribus tuis, ut daret eam tibi.
14 Benedictus eris magis quàm omnes populi: non erit in te sterilis masculus nec fœmina,
15 neq; in jmentis tuis. Et auferet à te Dominus omnes infirmitates: & omnes plagas Ægypti pessmas quas novisti, & non ponet eas in te; sed dabit eas in omibus inimicis tuis.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

5 כי אם־כה תעשו להם מזבחתם תתצון
ומצבתם תשברון ואשרים תכרתון
ופסיליהם תשרפון באש׃ 6 כי עם־קדוש אתה
ליהוה אלהיך בך בחר יהוה אלהיך
להיות לו לעם סגלה מכל העמים
אשר על־פני האדמה׃ 7 לא מרבכם מכל העמים
חשק יהוה בכם ובחר בכם כי אתם
המעט׃ 8 מכל העמים׃ כי מאהבת יהוה אתכם
ומשמרו את־השבעה אשר נשבע לאבתיכם
הוציא יהוה אתכם ביד חזקה
ויפדך מבית עבדים מיד פרעה מלך־מצרים׃
9 וידעת כי יהוה אלהיך הוא האלהים
האל הנאמן שמר הברית והחסד
לאהביו ולשמרי מצותיו לאלף דור׃
10 ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו
לא יאחר לשנאו אל פניו ישלם־לו׃
11 ושמרת את־המצוה׳ והחקים והמשפטים
אשר אנכי מצוך היום לעשתם׃
12 והיה עקב תשמעון את־המשפטים האלה
ושמרתם ועשיתם אותם והיה יהוה אלהיך
לך את־הברית׳ והחסד אשר נשבע לאבתיך׃
13 ואהבך וברכך והרבך וברך פרי־בטנך
ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך
שגר אלפיך ועשתרות צאנך על האדמה
אשר נשבע לאבתיך לתת לך׃
14 ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך עקר
ועקרה ובבהמתך׃ 15 והסיר יהוה ממך
כל־חלי וכל־מדוי מצרים הרעים אשר ידעת
לא ישימם בך ונתנם בכל־שנאיך׃

TEXT. ET VER. SAM
Tanslatio Latina.

5 Verùm sic facietis eis; Altaria eorum destruetis, & statuas eorum confringetis, & lucos eorum succidetis, & sculptilia eorum comburetis igni. Nam populus sanctus
6 es Domino Deo tuo, eique elegit Dominus Deus tuus, ut sis ei in populum peculiarem præ omnibus populis, qui sunt
7 super faciem terræ. Non propter multitudinem vestram præ omnibus populis dilexit vos Dominus, & elegit vos, vos enim eratis pauciores
8 omnibus populis: Sed quia dilexit vos Dominus, & conservat juramentum quod juravit patribus vestris, eduxit vos Dominus in manu forti, et redemit te de domo servorum, de manu Phaaraonis regis Ægypti. 9 Ut
scias, quòd Dominus Deus tuus ipse est Deus, Deus fidelis, custodiens pactum, & misericordiam diligentibus se, & custodientibus mandata
10 ejus in mille generationes. Et reddens odio prosequenti ipsum in faciem ejus, ad eum perdendum: Non tardabit, odio prosequenti ipsum, in fa-
11 ciem ejus reddet ei. Itaque observabis mandatum, præcepta, & judicia, quæ ego
12 præcipio tibi hodie ut facias ea. Fiet enim propterea quòd audiveritis judicia ista, & custodieritis, & feceritis ea,
13 ut conservet tibi Dominus Deus tuus pactum & misericordiam quam juravit patribus tuis. Et diligat te, benedicatque tibi, & multiplicet te, & benedicat fructui
14 ventris tui, & fructui terræ tuæ, frumento tuo, musto tuo, et oleo tuo, fœtui boum tuorum, & gregibus ovium tuarum super terrâ quam juravit Dominus patribus tuis se
15 daturum tibi. Benedictus eris præ omnibus populis: non erit in te, & in pecoribus tuis infœcundus, & infœcunda. Amovebit quoque Dominus à te omnem morbum, & omnia languorem Ægypti malignum quem nosti: Non ponat illos in te, sed ponet illos in omnibus qui te oderunt.

VERSIO SAMARITANA.

5 ארי אם־כדין תעבדון להון
אגוריהון תתרעון וקמתהון
תתברון ואשרוהון תקוצצון
וצלמיהון תוקדון בנורא׃ 6 ארי עם
קדישא אתה קדם יי אלהך בך אתרעי
יי אלהך למהוי ליה לעם חביב
מכל עממיא די על־אפי ארעא׃
7 לא מדסגיאין אתון מכל־עממיא
צבי יי בכון ואתרעי בכון ארי־אתון
זעירין מכל־עממיא׃ 8 ארי מדרחם
יי יתכון ומדנטר ית־קימא די קים
לאבהתכון אפיק יי יתכון בידא
תקיפא ופרקך מבית עבדותא
מידא דפרעה מלכא־דמצרים׃
9 ותידע ארי־יי אלהך הוא אלהים
אלהא מהימנא נטר קימא וחסדא
לרחמוהי ולנטרי פקודוהי לאלפי
דרין׃ 10 ומשלם לסנאוהי טבין ראונין
עבדין קדמוהי בחיהון לאובדיהון
לא מאחר עובד טב לסנאוהי טבין
ראונין עבדין קדמוהי בחיהון
משלם להון׃ 11 ותטר ית־תפקידא
וית־קימיא וית־דינאיא די אנא
מפקד לך יומא דין למעבדהון׃
12 והי חלף די־תקבלון ית דינאיא
האלין ותטרון ותעבדון ויהי ויי
אלהך לך ית־קימא וית חסדא
די קים לאבהתך׃ 13 וירחמנך
ויברכנך ויסגנך ויברך ולרע רמעך
ואבא דארעך עבורך וחמרך ומשחך
בקרי רחורך ועדרי ענך על ארעא
די קים לאבהתך למתן לך׃ 14 ברך
תהי מכל־עממיא לא יהי בך עקר
ושקרא ובבעירך׃ 15 ויעדי יי מנך
כל־מרעין וכל־מכתשי מצראי
בישיא די ידעת לא ישונון בך
ויתנונון בכל־סנאך׃

Vrsio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

5 بل كذا فاصنعوا بهم * مذابحهم فاهدموا * وقتاكهم تكسروا * وسواريهم تجدعوا * وفسولهم
6 فاحرقوها بالنار * لانك شعب مقدس لله ربك * وبك اختارك يكون له امة خاصة من جميع
7 الامم التي على وجه الارض * وليس من كثرتكم من جميع الامم اصطفاكم الله واختاركم *
8 بل انتم اقل منهم مجموعين * لكن من محبة الله لك * ومن حفظه اليمين التي اقسم بها
لابائكم * اخرجكم الله بيد شديدة * وفداك من بيت عبودية من يد فرعون ملك مصر *
9 فاعلم ان الله ربك هو القادر المهيمن * حافظ العهد والحسان لمحبيه وحافظي وصاياه الى الف
10 جيل * ومكافي ساعيه بحضرته لاباده * ولا يوجر له سيا بل بحضرته يكافيه * واحفظ الوصايا *
11
12 والرسوم * والاحكام التي امركم بها اليوم * واعمل بها * يكون جراء ما تسمعون هذه الاحكام
ويحفظونها ويعملون بها * ان يحفظ الله ربك لك العهد والفضل الذي اقسم عليهما لابائك *
13 فيحبك * ويبارك فيك * ويكثرك * ويبارك في ثمرتك وثمر ارضك من برك * وعصيرك *
14 ودهنك * ونتاج بقرك * وجفور غنمك في البلد الذي الله ربك معطيك * ويكون مباركا من
15 جميع الامم * ولا يبقي فيك عقيم * ولا عاقر * ولا في بهائمك * ويزيل الله عنك كل مرض *
وجميع ادواء مصر الردية التي تعرفها لا يحل بك سيامها * بل يحلها باعدائك *

Verùm hoc modo facite eis, Altaria eorum destruite, & titulos eorum perfringite, & proceras illarum arbores concidite, & sculptilia eorum igni comburite. Tu
6 enim populus es sanctus Deo Domino tuo, & in te elegit, ut esset sibi gens peculiaris præ cunctis gentibus quæ sunt super faciē
7 terræ. Neque verò ob id quòd plures sis eis cunctis gentibus, elegit vos Deus & adoptavit vos, imò vos estis pauciores
8 ipsis omnibus: Verùm ob amorē Dei erga vos, et propter observantiam juramenti quod juravit patribus vestris, eduxit vos Deus manu potenti, & eripuit te de domo
9 servitutis, de manu Pharaonis regis Ægypti. Scias ergò quòd Deus Dominus tuus ipse est Potens, Fidelis, conservans pactum et beneficium amicis suis et custodientibus mandata ejus, ad mille generationes:
10 Et retribuens osori suo in præsenti ad perdendum eum, & non differt ei quicquam, sed in præsenti retribuit illi. Serva igitur præcepta & ceremonias, atque judicia quæ præcipio vobis hodie, eaque opere comple. Fiétque pro eo
12 quòd audietis hæc judicia, & servabitis ea, et facietis ea, ut custodiat Deus Dominus tuus tibi fœdus & gratiam de qua
13 juravit patribus tuis: Et diliget te, & benedicet tibi, & multiplicabit te, & benedicet fructui tuo, & fructui terræ tuæ, tum tritico tuo, quàm musto tuo, et
oleo tuo, et fœtui boum tuorum, et agnis ovium tuarum, in regione quam Deus Domin̄ tuus daturus est tibi. Et eris bene-
14 dictus ab omnibus gentibus, et non remanebit in te infœcundus aut sterilis, neque in jumentis tuis. Et auferet Dus à te
15 omnes infirmitates, et de cunctis morbis Ægypti pessimis, quos nosti, nullis immittet in te, sed immittet eos in osores tuos.

ספר אלה הדברים : ח

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

16 ואכלת את־כל־העמים אשר יהוה אלהיך נתן לך
quia ,eorum *diis* *servies* neque :eis super tuus oculus parcet non
לא־תחוס עינך עליהם ולא תעבד את־אלהיהם כי־
istæ gentes *Multæ* :tuo corde in dixeris *Cum* ,tibi *istud* laqueus
17 מוקש הוא לך : כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה
Recordando ,eis ab timeas Ne ,deas expellere potero quomodo *me pre*
ממני איכל להורישם : לא תירא מהם זכר
omnibus & ,Pharaoni tuis Deus Dominus fecit quæ eorum recorderis
18 את אשר עשה יהוה אלהיך לפרעה ולכל־
,signorum &,tui oculi viderunt quas magnarum Tentationum : Ægyptiis
מצרים : המסות הגדלת אשר־ראו עיניך והאתות
te fecit educere quo ,exteoti brachii & ,validæ manus & ,portentorū &
והמפתים והיד החזקה והזרע הנטויה אשר הוציאך
populis omnibus tuus Deus Dominus faciet Sic ,tuus Deus Dominus
יהוה אלהיך כן יעשה יהוה אלהיך לכל העמים
Dominus mittet crabronem etiam Et *eorum facietur à timent in* *quos*
אשר אתה ירא מפניהם : וגם את־הצרעה ישלח יהוה
,tuis facietur à abscondent *& relictos* *pereundum ad usq;* ,eos *in* tuus Deus
19 אלהיך בם עד־אבד הנשארים והנסתרים מפניך :
Deus *,suo interione* in tuus Deus Dominus quia ,corū *facietur* à *fraugaris* Ne
20 לא תערץ מפניהם כי־יהוה אלהיך בקרבך אל
istas gentes tuus Deus Dominus *evellet* Et ,terribilis & ,magnus
21 גדול ונורא : ונשל יהוה אלהיך את־הגוים האל
fortè ne ,citò eas eoosumere poteris Non ,paulatim paulatim *,tuis facietur* à
מפניך מעט מעט לא תוכל כלתם מהר פן־
tuus Deus Dominus eas *dabit* Et ,agri bestia te *super* multiplicetur
22 תרבה עליך חית השדה : ונתנם יהוה אלהיך
,eas *disperdi* *ad usque* ,magna contritione eas conteret & ,*tuus facies ad*
לפניך והמם מהומה גדלה עד השמדם :
sub de earum nomeo perdes & ,tua manu in earum reges ,*abit* Et
23 ונתן מלכיהם בידך והאבדת את־שמם מתחת
,eas *it perdendum* *ad usque* ,*tuus facies in ur* stabit Non ,cœlis
השמים לא־יתיצב איש בפניך עד השמדך אתם :
,argentum concupisces Non ,igne in combures earum deorum Sculptilia
24 פסילי אלהיהם תשרפון באש לא־תחמד כסף
quia :illo in te illaqueis fortè ne ,tibi capias & ,eis super aurum &
וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש בו כי
abominationem introduces non Et ,*istud* tui Dei Domini abominatio
25 תועבת יהוה אלהיך הוא : ולא־תביא תועבה
,illud detestaberis Detestando ,illud sicut anathema fis ut ,tuam domum in
אל־ביתך והיית חרם כמהו שקץ תשקצנו
,*illud* anathema quia :illud abominaberis abominando &
ותעב תתעבנו כי־חרם הוא :

CAP. VIII. ח

,custodietis ,hodie *tibi præcipitur* ego quod ,præceptum Omne
1 כל־המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון
possideatis & ,ingrediamini & ,multiplicemini & ,viv:tis ut *faciendum ad*
לעשות למען תחיון ורביתם ובאתם וירשתם
,vestis patribus Dominus juravit quam ,terram
את־הארץ אשר נשבע יהוה לאבתיכם :

16 Devorabis omnes populos quos Domin' De' tu' datur' est tibi. Non parcet eis oculi tuus, nec servies diis eorum, 17 ne sint in ruinam tui. Si dicaris in corde tuo, Plures sunt gentes istæ quàm ego, quo mo. 18 do potero delere eas? Noli metuere: sed recordare quæ fecerit Dominus Deus tuus Pharaoni, et cunctis Ægyptiis, 19 Plagas maximas, quas viderunt oculi tui, & signa atque portenta, manúmq; robustam, & extentum brachium, ut educeret te Dominus De' tu'. Sic faciet cũctis populis, quos 20 metuis. Insuper & crabrones mittet Dominus Deus tuus i. eos, donec deleat omnes q; disperdat qui te fugerit, & 21 latere potuerint. No timebis eos, quia Dominus Deus tuus in medio tui est, Deus 22 magnus & terribilis. Ipse consumet natios has in conspectu tuo paulatim atque per partes. Non poteris eas delere pariter: ne fortè multiplicentur contra te bestiæ terræ. 23 Dabit q; eos Dominus Deus tus in conspectu tuo: & interficiet illos donec penitus deleantur. Tradétque reges eorum in manus tuas, & disperdes nomina eorum sub cœlo: 25 oullus poterit resistere tibi, donec conteras eos. Sculptilia eorum igne combures: non concupisces argenrum & aurum, de quibus facta sunr, neq; assumes ex eisribi quidquam, ne offendas, propterea 26 quia abominatio est Domini Dei tui. Nec inferes quidpiã ex idolo in domum tuam, ne fias anathema, sicut & illud est. Quasi spurcitiam detestaberis, & velut inquinamentũ ac fordes abominationi habebis, quia anathema est.

CAP. VIII.

1 OMne maodatum, quod ego præcipio tibi hodiè, cave diligenter ut facias: ut possitis vivere, & multiplicemini, ingressique possideatis terrã, pro qua juravit Dominus patribus vestris.

16 Καὶ φαγῇ πάντα τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν, ἃ κύριος ὁ θεός σου διδόσι σοι· ἡ φείσῃ ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ λατρεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν· ὅτι σκῶλον τοῦτό
17 ἐστι σοί. Ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου, Ὅτι πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο ὑπὲρ ἐμέ, πῶς δυ-
18 νήσομαι (φ) ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς; Οὐ φοβηθήσῃ αὐτούς· μνείᾳ μνησθήσῃ, ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεός σου τῷ Φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς
19 Αἰγυπτίοις· Τὰς πειρασμὸς τοῦ μεγάλους, ἃ (γ) εἶδεν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν. οὗς ἐξήγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου, (λ) οὕτω ποιήσει κύριος ὁ θεὸς (ω) ὑμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν,
20 οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ τὰς σφηκιὰς ἀποστελεῖ κύριος ὁ θεός σου εἰς αὐτοὺς, ἕως ἂν ἐκλιπόσιν οἱ καταλελειμμένοι
21 καὶ οἱ κεκρυμμένοι ἀπὸ σοῦ. Οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου
22 ἐν σοί, θεὸς μέγας καὶ κραταιός. Καὶ κατανακόσῃ κύριος ὁ θεὸς σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου κατὰ μικρὸν μικρόν. οὐ δυνήσῃ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ποτάχου, ἵνα μὴ γένῃ ἡ γῆ ἔρημος, καὶ πληθυνθῇ ἐπὶ σὲ τὰ
23 θηρία τὰ ἄγρια. Καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ (α) ἀπολεῖς αὐτοὺς ἀπωλείᾳ μεγάλῃ, ἕως ἂν (β)
24 ἐξολοθρεύσῃς αὐτούς. Καὶ παραδώσει τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖράς ὑμῶν, καὶ ἀπολεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τῆς τότε ἐκείνης· οὐκ ἀνθιστήσεται (γ) οὐδεὶς κατὰ πρόσωπόν
25 σου, ἕως ἂν (δ) ἐξολοθρεύσῃς αὐτούς. Τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν (ε) καύσεις πυρί. οὐκ ἐπιθυμήσῃς ἀργύριον, οὐδὲ χρυσίον ἀπ' (ζ) αὐτῶν οὐ λήψῃ σεαυτῷ, μὴ πταίσῃς δι' αὐτό, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστί.
26 Καὶ οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ἀνάθεμα ἔσῃ ὥσπερ τοῦτο· προσοχθίσμα-τι προσοχθεῖς, καὶ βδελυγμῷ βδελύξῃ, ὅτι ἀνάθεμά ἐστι.

MS.A. (υ) λατρεύσῃς (φ) ἐξολεθρεῦσαι (χ) ὃς ἴδον οἱ (ψ) ὅπως (ω) ὑμῶν (α) ἀπολεῖς (β) ἐξολεθρεύσει (γ) οὐδεὶς (δ) ἐξολεθρεύσῃς (ε) καταλαύσεις πυρί. (ζ) αὐτῶν λαβεῖν σεαυτῷ.

Et comedes omnia spolia gentiũ, 16 quas Dominus Deus tuus dat tibi. Non parcet oculus tuus in eis, & non servies diis eorum: quoniam offendiculum hoc est tibi. Si autem dicas in mente tua: quia 17 multa gens hæc quàm ego, quomodò potero exterminare eos? Ne 18 timueritis eos. Recordatione recordare, quæcunq; fecit Dominus Deus tuus Pharaoni, et omnib' Ægyptiis: Tentationes magnas, quas 19 viderunt oculi tui, signa & prodigia magna illa, manum validam, & brachium excelsum, ut eduxit te Dominus Deus tuus; sic faciet Dominus Deus vester omnibus gentibus, quos tu timeris à facie eorum. Et crabones 20 mittet Domin' Deus tuus in eos; quoadusq; deleantur residui, & qui se abscondérunt à te. Non 21 vulneraberis à facie eorum, quoniam Dominus Deus in te, Deus magnus & potens. Et consumet 22 Dominus Deus tuus gentes has à facie tua paulatim paulatim. Non potueris consumere eos citò, ut non fiat terra deserta, & multiplicentur super te bestiæ agrestes. Et 23 tradet eos Dominus Deus tuus in manus tuas: & perdes eos perditione magnã; quoadusque exterminaveris eos. Et tradet 24 reges eorum in manus vestras: & disperdetis nomen eorum de loco illo. Non resistet ullus ad faciem tuam, quoadusq; exterminaveris eos. Sculptilia deorum 25 eorum comburetis igni. Non concupisces argentum: neque aurum ab eis sumes tibi; ne cadas propter illud: quoniam abominatio est Domino Deo tuo. Et non 26 inferes abominationem in domũ tuam: & eris anathema, sicut istud. Detestatione detestaberis, & abominatione abominaberis; quoniam anathema est.

Κρ. η'.

1 Πάσας τὰς ἐντολὰς, ἃς ἐγὼ ἐνετέλλομαι ὑμῖν σήμερον, φυλάξασθε ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσέλθητε καὶ κληρονομήσητε (α) τὴν, ἣν ὤμοσε (β) κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

MS.A γῆν ἀγαθὴν, ἣν (σ) κύριος τοῖς

CAP. VIII.

OMnia mandata, quæ ego 1 mando vobis hodiè, custodietis facere: ut vivatis, & multiplicemini, & intretis, et hereditetis terram, quam juravit Dominus Deus vester patribus vestris.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et devorabis cunctos populos quos tradet tibi Dominus Deus tuus: & ne parcat eis 16 oculus tuus, neque colas deos eorum, quia laquei sunt tibi. Quòd si dicas in corde tuo, 17 Plures sunt isti populi quàm ego, quomodo potero perdere eos? Ne formides eos, sed 18 memor esto rerum omnium quas fecit Dominus Deus tuus Pharaoni & toti Ægypto, Tentationum maximarum quas viderunt oculi tui, signorum & miraculorum, manùs validæ & brachii excelsi, per quæ eduxie te Dominus Deus tuus: idem faciet Dominus Deus tuus cunctis populis à quorum conspectu trepidas. Imò etiam crabones 20 concitabit Dominus Deus tuus in eos donec hos absumantur. Eos autem qui reliqui sunt, 21 quique se abdideriot à conspectu tuo, ne timeas, quia Dominus Deus tuus in medio tui est, Deus *inquam*, maximus & formidabilis. Et perdet Dominus Deus tuus hos 22 populos à conspectu tuo pedetentim: non poteris perdere eos brevi, ne multiplicetur contra te bestia silvestris. Et tradet eos Domin' 23 Deus tuus ante te, & percuties eos plagã maguã, dooec absumas eos. Tradétq; reges 24 eorum in maous tuas, & abolebis nomen eorum de sub cœlo, nec quisquam tibi resistet, donec absumas eos. Sculptilia deorum ipso- 25 rum igne comburetis, & non concupisces aurum & argentum quod est io eis; & capies tibi, oe fortè cootamineris in eo: abominabile enim est coram Domino Deo tuo. Ne inferas 26 inquinamentum in domum tuam, oe fias anathema sicut illud: sed omnino detestare illud, & planè abominare, quia aoathema est.

CAP. VIII.

OMnia itaque præcepta quæ mando vobis 1 hodiè, servate & facite, ut vivatis, & multiplicemini, & ingrediamini, & possideatis terram quam juravit Dñs patribus vestris,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Transliteratio Latina.

תרגום אונקלוס — TARGUM ONKELOS.

16 וְתֵנַסֵּי יַת כָּל־עַמְמַיָּא דִּי יְיָ אֱלָהָךְ
יְהַיֵּב לָךְ לָא תְחוּס עֵינָךְ עֲלֵיהוֹן וְלָא
תִפְלַח יַת טַעֲוָתְהוֹן אֲרֵי דִּי תִקְלָא
יְהוֹן לָךְ : אֲרֵי תֵימַר בְּלִבָּךְ סַגִּיאִין
17 עַמְמַיָּא דְּאִלֵּין מִנִּי אֲרֵין אֶכּוֹל
לְתָרְכוּתְהוֹן : לָא תִדְחַל מִנְּהוֹן
18 מְדַכַּר תְּדַכַּר יַת דִּי עֲבַד יְיָ אֱלָהָךְ
לְפַרְעֹה וּלְכָל־מִצְרָיִם : נִסְיוֹן רַבְּרְבִין
19 דִּי חֲזָאַת עֵינָךְ וְאָתַיָא וּמוֹפְתַיָא
וִידָא תַקִּיפָא וּדְרָעָא מְרַמְמָא דְּאַפֵּקָךְ
יְיָ אֱלָהָךְ כֵּן יַעֲבֵד יְיָ אֱלָהָךְ לְכָל־
20 עַמְמַיָּא דִּי אַתְּ דָחֵל מִן־קֳדָמֵיהוֹן :
וְאַף יַת־עַרְעִיתָא יְגַרֵי יְיָ אֱלָהָךְ בְּהוֹן
עַד דְּיִבְדּוּן וְאִשְׁתָּאֲרוּ וּרְאִטְּמָרוּ מִן
21 קֳדָמָךְ : לָא תִתְבְּרַ מִן־קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי
יְיָ אֱלָהָךְ שְׁכִנְתֵּיהּ בֵּינָךְ אֱלָהָא רַבָּא
22 וְדָחֵיל : וְיִתְרַךְ יְיָ אֱלָהָךְ יַת עַמְמַיָּא
הָאִלֵּין מִן־קֳדָמָךְ זְעֵיר זְעֵיר לָא
תְכוּל לְשֵׁצָיוּתְהוֹן בְּפַרְיַע דְּלָמָא
תִסְגֵּי עֲלָךְ חַיַּת בָּרָא : וְיִמְסְרִנָּן יְיָ
23 אֱלָהָךְ קֳדָמָךְ וְיִשַּׁגְּשִׁנּוּן שַׁגְּשׁ רַב
עַד דְּיִשְׁתֵּיצּוּן : וְיִמְסַר מַלְכֵיהוֹן
24 בִּידָךְ וְתוּבַד יַת־שְׁמָהוֹן מִתְּחוֹת
שְׁמַיָּא לָא יִתְעַתַּד אֱנָשׁ קֳדָמָךְ עַד
דְּתִשֵּׁצֵי יַתְהוֹן : צְלֵמֵי טַעֲוָתְהוֹן
25 תּוֹקְדוּן בְּנוּרָא לָא תַחְמֹד כַּסְפָּא
וְדַהֲבָא עֲלֵיהוֹן וְתִסַּב לָךְ דִּלְמָא
תִתְקַל בֵּיהּ אֲרֵי מְרַחַק קֳדָם־יְיָ
26 אֱלָהָךְ הוּא : וְלָא־תְשֵׂיל דְּמָרְחָק
לְבֵיתָךְ וּתְהֵי חֲרָמָא כְּוָתֵיהּ שַׁקָּצָא
תְּשַׁקְּצִנֵּיהּ וּתְרַחֲקָנֵיהּ תַּרְחֲקָנֵיהּ אֲרֵי־
חֲרָמָא הוּא : ח
1 כָּל־תַּפְקִידְתָּא דִּי אֲנָא מְפַקֵּד לָךְ
יוֹמָא דֵּין תִּטְּרוּן לְמֶעְבַּד כְּדִיל
דְּתֵחְיוּן וְתִסְגּוּן וְתֵשְׁלוּן וְתִירְתּוּן
יַת־אַרְעָא דִּי־קַיֵּם יְיָ לַאֲבָהָתְכוֹן :

16 Et consumes omoes populos quos Dñs Deus tuus tradet tibi; non parcet eis oculus tuus: neq; serviès idolis eorum; quia in scandalum erunt tibi. Si dixeris in corde tuo; Plures sunt populi isti quam ego: quomodo potero ejicere eos? Ne timeas eos: Recordans recordaberis quæ fecit Dñs Deus tuus Pharaoni, & omnibus Ægyptiis. Mirabilia grandia quæ vidcrunt oculi tui, & signa & portenta, & manū fortem, & brachiū excelsum, quo eduxit te Dñs Deus tuus: sic faciet Dñs Deus tuus cunctis populis, à facie quorum tu metuis. Insuper & vespam mittet Dñs Deus tuus in eos: donec pereant, qui remanserint, & qui absconditi fuerint à facie tuâ. Ne formides à facie eorum: quoniam majestas Dñi Dei tui habitat in medio tui, qui est Deus magnus & terribilis. Et ejiciet Dñs Deus tuus populos istos à facie tuâ paulatim: Non poteris consumere eos citò, ne fortè multiplicentur contra te bestiæ agri. Et tradet eos Dñs Deus tuus in conspectu tuo: & conturbabit eos conturbatione magna, donec consumantur. Et tradet reges eorum in manu tuâ; & perdes nomen eorum sub cœlo: non stabit vir coram te, donec consumas illos. Simulachra idolorum eorum comburetis igni: non concupisces aurū & argentum quod est super ea, nec assumes tibi; ne fortè offendas in eo, quia abominatio est corā Dño Deo tuo. Ne inferas quod abominabile est in domum tuam; ne sis anathema, sicut illud est: sed detestatione detestaberis illud, & abominatione abominaberis illud, quia anathema est.

CAP. VIII.

1 OMne mandatum quod ego præcipio tibi hodie, custodietis ad faciendum: ut vivatis & multiplicemini, & ingredi-

16 ** ** **

כִּפֶּר אֵלֶּה הַדְּבָרִים׃ ח

Versio VUL.LAT.

tui Deo Dominus te fecit ambulare qua viginti omnis recordaberis Et
2 וְזָכַרְתָּ אֶת־כָּל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
te tentandum ad te affligendum ad deserto in annis quadraginta jam
זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עַנֹּתְךָ לְנַסֹּתְךָ
an ejus præcepta custodires utrum tuo corde in quæ scientium ad
לָדַעַת אֶת־אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ הֲתִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו אִם־
quod Man te fecit comedere & te fecit esurire & te affixit Et non
3 לֹא׃ וַיְעַנְּךָ וַיַּרְעִבֶךָ וַיַּאֲכִלְךָ אֶת־הַמָּן אֲשֶׁר
quod te faceret cognoscere ut tui patres cognoverunt nec cognovisti non
לֹא יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֲךָ כִּי
egressione omni super quin homo vivet ipso solo pane super non
לֹא עַל־הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצָא
veterat non tum Vestimentum homo vivet Domini e is
4 פִּי־יְהוָה יִחְיֶה הָאָדָם׃ שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה
fecit Et annis quadraginta jam tumuit non tuus pes & te desuper
מֵעָלֶיךָ וְרַגְלְךָ לֹא בָצֵקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְיָדַעְתָּ
Dominus filium vir eruditet quemadmodum quod tuo corde cum
עִם־לְבָבֶךָ כִּי כַּאֲשֶׁר יִסַּר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה
tui Dei Domini præcepta custodies Et te corripit tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ מְיַסְּרֶךָּ׃ וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
tuus Deus Dominus Quia eum timendum ad & ejus viis in ambulandum ad
7 לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
fontium, aquarum torrentium terram bonam terram in te introducit
מְבִיאֲךָ אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מַיִם עֲיָנֹת
hordei & vitis Terram omnis in & valle in egredientium voraginum &
8 וּתְהֹמֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר׃ אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה
Terram mellis & olei olivæ terram malogranati & ficus & vitis &
וָגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ־זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ׃ אֶרֶץ
ea in omni carebis nec panem ea in comedes paupertate non qua
9 אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל־בָּהּ לֶחֶם לֹא תֶחְסַר כֹּל בָּהּ
es excides ejus montibus de & ferrum ejus lapides cujus terram
אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בַרְזֶל וּמֵהֲרָרֶיהָ תֶּחְצֹב נְחֹשֶׁת׃
super tuo Deo Domino benedices & saturaberis & comedes Et
10 וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־
obliviscaris forte ne tibi observare tibi dedit quam bonam terram
הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח
ejus judicia & ejus præcepta custodiendum non ad tui Dei Domini
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִבְלִתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו
comedes forte Ne hodie tibi præcipio ego quæ ejus statuta &
11 וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃ פֶּן־תֹּאכַל
tum Et habites & ædifices bona domos & saturaris &
12 וְשָׂבָעְתָּ וּבָתִּים טֹבִים תִּבְנֶה וְיָשָׁבְתָּ׃ וּבְקָרְךָ
omne & tibi multiplicetur aurum & argentum & multiplicentur ut ovis &
וְצֹאנְךָ יִרְבֶּיוּן וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה־לָּךְ וְכֹל
Domini obliviscaris & tua cor elevetur Et multiplicetur tibi quod
13 אֲשֶׁר־לְךָ יִרְבֶּה׃ וְרָם לְבָבֶךָ וְשָׁכַחְתָּ אֶת־יְהוָה
te ne Ægypti fervorum domo e Ægypti terra e te educentis tui Dei
14 אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיא מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ הַמּוֹלִיכֲךָ
loci sitientis & scorpionis & adurentis serpentis terribilis & magno deserto in
בַּמִּדְבָּר הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא נָחָשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְצִמָּאוֹן
silicis petra e aquas tibi educentis aqua non quo
אֲשֶׁר אֵין־מָיִם הַמּוֹצִיא לְךָ מַיִם מִצּוּר הַחַלָּמִישׁ׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

2 Καὶ μνησθήσῃ πᾶσῃ τῇ ὁδῷ, ἣν ἤγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, (γ) ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ πειράσῃ σε, καὶ διαγνῷς τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃς τὰς ἐντολὰς
3 αὐτοῦ ἢ οὔ. Καὶ ἐκάκωσέ σε, καὶ ἐλιμαγχόνησέ σε, καὶ ἐψώμισέ σε τὸ μάννα, ὃ οὐκ ἤδησαν οἱ πατέρες σου· ἵνα ἀναγγείλῃ σοι, Ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ (δ) ῥήματι τοῦ ἐκπορευομένου διὰ σό-
4 ματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. Τὰ ἱμάτιά (ε) σου οὐκ ἐπαλαιώθη ἀπὸ σοῦ, τὰ ὑποδήματά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ· οἱ πόδες σου οὐκ ἐπα-
5 λώθησαν, ἰδοὺ (ζ) τεσσαρακονταετῆ. Καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὡς εἴτις ἄνθρωπος παιδεύσει τὸν υἱὸν αὐτοῦ, (η) οὕτω κύριος ὁ θεός σου
6 παιδεύσει σε. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, πορεύεσθαι ἐν τῇ ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ
7 φοβεῖσθαι αὐτόν. Ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου εἰσάγει σε (θ) εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, ἣ χείμαῤῥοι ὑδάτων, καὶ πηγαὶ ἀβύσσων ἐκπορευ-
8 όμεναι (ι) διὰ τῶν πεδίων καὶ διὰ τῶν ὀρέων. Γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς, ἄμπελοι, συκαῖ, ῥοαί·
9 γῆ ἐλαίας ἐλαίας καὶ μέλιτος. Γῆ ἐν ᾗ σοι οὐ μὴ σπανίσῃς φαγεῖν τὸν ἄρτον σου, καὶ οὐκ ἐνδεηθήσῃ (κ) ἐπ' αὐτῆς οὐδέν· γῆ
10 ἧς οἱ (λ) λίθοι σίδηρος, καὶ ἐκ τῶν ὀρέων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν. Καὶ φαγῇ καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐλογήσεις κύριον τὸν θεόν σου
11 τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς (μ) δέδωκέ σοι. Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, (ν) τοῦ μὴ φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα καὶ τὰ δικαώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ
12 ἐντέλλομαί σοι σήμερον. Μὴ φαγὼν καὶ (ξ) ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας κλάδας (ο) οἰκοδομήσας καὶ
13 καθοικήσας ἐν αὐταῖς, καὶ τὰ βοῦν σου καὶ τὰ πρόβατά σου πληθυνθέντων σοι, ἀργυρίου καὶ χρυσὸς πληθυνθέντος σοι, καὶ πάντων ὅσων σοι ἔσται πληθυνθέντων σοι, ὑψωθῇς
14 τῇ (π) καρδίᾳ, καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας· Τοῦ ἀγαγόντος σε διὰ τῆς ἐρήμου τῆς
15 μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης, ὃ ὄφις δάκνων, καὶ σκορπίος, καὶ δίψα, ὃ οὐκ ἦν ὕδωρ· τοῦ ἐξαγαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴν ὕδατος·

Et recordabitur omnem viam, quam duxit te Dominus Deus (a) tuus in deserto; ut affligeret te, & tentaret te, & cognita (b) fierent, quæ in corde tuo sint, si observabis mandata ejus, an non. Et affligit te, & esurire te fecit, & cibavit te Manna, quod non noverant patres tui: ut indicaret tibi, Quia non in pane solo vivit homo: sed de omni verbo quod procedit per os Dei, vivet homo. Vestes tuæ (e) non inveterarunt a te, & solea tua non sunt extrita à te: pedes tui non occallierunt, ecce quadraginta anni. Et cognosces corde tuo, quia, sicut si quis homo erudit filium suum; ita Dominus Deus tuus eruditet te. Et custodies mandata Domini Dei tui, ambulare in viis ejus, & timere eum. Dominus enim Deus tuus inducet te in terram bonam, & multam: ubi torrentes aquarum, & fontes abyssorum procedantes per campos, & per montes. Terra tritici, & hordei, vites, ficus, mala punica: terra olivæ olei, & mellis. Terra, super quam non cum inopia comedes panem tuum, & non egebis super eam quoquam: terra, cujus lapides ferrum, & de montibus ejus effodies æs. Et comedes, & saturaberis, & benedices Dominum Deum tuum super terram bonam, quam dedit tibi. Attende tibi, ne obliviscaris Domini Dei tui, ad non custodiendum mandata ejus, & judicia, & justificationes ejus, quæcumq; ego præcipio tibi hodie. Ne, cùm comederis, et saturatus fueris, et domos bonas ædificaveris, et habitaveris in eis, Et bobus tuis, et ovibus tuis multiplicatis tibi; argento et auro multiplicato tibi; et omnib• quæcũq; tibi erũt, multiplicatis tibi; Exaltẽtis corde, & obliviscaris Domini Dei tui: qui eduxit te de terra Ægypti, de domo servitutis: Qui duxit te per desertum illud magnum, & horribile: ubi serpens mordens, & scorpio, & dipsas; ubi non erat aqua: qui eduxit tibi de petra durissima fontem aquæ.

MS.A. (γ) ὅπως κακώσῃ (δ) ῥήματι ἐκπορευομένῳ (ε) Καὶ οὐ καλαβίζει ἀπὸ σοῦ· οἱ πόδες σου οὐκ (ζ) πεπεζεύκασι (η) ὅπως (θ) εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν (ι) διὰ τῶν ὀρέων καὶ διὰ τῶν πεδίων. (κ) οὐδὲν ἐπ' αὐτῆς· (λ) λίθοι αὐτῆς σίδηρος, (μ) ἔδωκεν (ν) τοῦ φυλάξαι αὐτοῦ τὰς ἐντολὰς, καὶ τὰ (ξ) ἐμπλησθῆς (ο) οἰκοδομήσας (π) καρδία σου, καὶ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

2 ܘܬܕܟܪ ܟܠ ܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܠܟ ܐܠܗܟ ܡܪܝܐ ܒܡܕܒܪܐ ܬܪܥܝܢ ܫܢܝܢ ܐܪܒܥܝܢ ܕܢܬܢܝܟ ܠܡܢܣܝܟ ܕܢܕܥ ܡܕܝܥܬܐ ܕܒܠܒܟ ܗܠܝܢ ܕܢܛܪ ܦܘܩܕܢܟ ܠܡܛܪ ܕܢܛܪ ܠܟ ܠܡܢ ܕܢܛܪ ܠܟ ܠܡܢ ܕܢܛܪ ܠܟ ܠܡܢ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

Targum ONKELOS.

2 Et recordaberis cũcti itineris, quo duxit te Dñs De' tu' istis quadraginta annis in deserto: ut affligeret te, et ut tẽtaret te; et ut sciretur q̃ erat in corde tuo, utrũ custodires præcepta
3 ej' annõ. Et afflixit te, et esurire te fecit: et cõedere te fecit mãna q̃ ne sciebas, et nesciebant patres tui: ut ostẽderet tibi, quia nõ in pane solo vivit homo, sed in omni q̃ egreditur à
4 verbo Dñi vivit homo. Vestimẽtũ tuũ nõ inveteravit in te, et calceamẽta tua nõ sũt attri-
5 ta, istis quadraginta annis. Et scies in corde tuo, quia sicut erudit vir filiũ suũ, sic DñsDe'
6 tu' erudit te. Et custodies præcepta Dñi Dei tui: ut ambules in viis quæ rectæ sunt corã eo,
7 et ut timeas eum. Quoniã Dñs De' tu' introducet te in terrã bonã: terrã fluentẽ torrentib' aquarũ, et fontib' manãtib' ex abyssis, et egredientib' in cã-
8 pis et in montib'. Terrã tritici et ordei, et vitiũ et ficuũ, et malograna torũ: terrã cuj' olivæ producũt oleum, et ipsã fluit
9 melle. Terrã ubi absq; penuria comedes panẽ, et nihil deficit in ea terrã cuj' lãpides ferrũ sunt, et de mõtib' ej' succides
10 æs. Et comedes et saturaberis: et benedices Dño Deo tuo, pro terra bona quã dedit tibi.
11 Cave tibi, ne obliviscaris timoris Dñi Dei tui: ut non custodias præcepta ej', et judicia ejus et pacta ej', quæ ego præcipio tibi hodie.
12 Ne fortè cũ comederis, et satiatus fueris: et domos pulchras ædificave-
13 ris, et habitaveris in eis. Et boves tui et oves tuæ multiplicati fuerint tibi, et argentum et aurum multiplicatum fuerit tibi: et omnia tua multiplicata
14 fuerint. Induetur cor tuũ: & obliviscaris timoris Dñi Dei tui, qui eduxit te de terra Ægy-
15 pti de domo servitutis. Qui duxit te p desertũ magnũ et terribile, locũ serpentũ urentiũ et scorpionũ, et locũ sitis, ubi nõ est aqua: qui eduxit tibi aquam de petrã durissimã.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Pagnina.

2 Recordaberis etiã omnis itineris per quod duxit te Dominus Deus tuus his quadraginta annis in deserto, ut affligeret te, ad tentandum te, & cognosceret quid erat in corde tuo, an observaturus esses mandata ejus, nẽne. Ideo (a) afflixit te, & esurire te fecit, & cibavit te Mannã quod non cognoverat, neque cognoverant patres tui, ut natum tibi faceret, quãd non in solo pane vivit homo, sed in omniquod egreditur ex ore
4 Domini vivet homo. Vestis tua non veteravit super te, neque pes tuus intumuit his
6 quadraginta annis. Cognovisti quoq; in corde tuo, quoniam sicut castigat vir filium suum, Dominus Deus tuus castigat te. Quapropter custodies mandata Domini Dei tui,
7 ambulando in viis ejus, & eum timenda. Nam Domin' Deus tuus introduxit te in terram bonam, & latam, terrã
8 torrentium aquarum, fontium, et abyssorum erumpentiũ per valles et per montes: Terram frumenti, et hordei, vitis, ficũs, & malogranati; terram
9 olivæ, olei, & mellis: Terram in qua eum penuria nũ comedes panem; non deficiet tibi quidquam in ea: Terram cujus lapides sunt ferrum, & de cujus montibus ses effodietur. Ut induceris igitur, & 10
saturaberis, & benedices Dominum Deum tuum (b) propter terram bonam quam dedit tibi. Cave tibi ne obliviscaris 11
Domini Dei tui non custodiendo mandata ejus, judicia ejus, & præcepta ejus quæ ego præcipio tibi hodie: Ne forte comedas, et satura-
12 ris, domũque speciosa ædifices, & inhabites: Bouesque
13 tui, & pecudes tuæ multiplicentur, argentum quoque & aurum multiplicetur tibi, & omnia quæ tua sunt multi-
14 plicentur. Tum elevetur cor tuum, & obliviscaris Domini Dei tui, qui te eduxit de terra Ægypti, de domo servorum. Qui deduxit te per de-
15 sertum illud magnum et terribile, serpentis adurentis, scorpion s, et dipsadis, in quo non erant aquæ: qui eduxit tibi aquæ de petra durissima.

VER. SAM. (a) respondit tibi, (b) in medio terræ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 * وَاذْكُرْ جَمِيعَ الطَّرِيقِ إِذْ سَيَّرَكَ اللهُ رَبُّكَ فِي الْبَرِّ هٰذِهِ أَرْبَعِينَ سَنَةً * لِيُتْعِبَكَ وَيَمْتَحِنَكَ *
3 وَيُظْهِرَ لِلنَّاسِ مَا فِي قَلْبِكَ أَتَحْفَظُ وَصَايَاهُ أَمْ لَا * وَأَتْعَبَكَ وَأَجَاعَكَ فَأَطْعَمَكَ الْمَنَّ الَّذِي لَمْ تَعْرِفْهُ
وَلَمْ يَعْرِفْهُ آبَاؤُكَ. لِكَيْ يُعَرِّفَكَ أَنَّهُ لَيْسَ بِالْخُبْزِ وَحْدَهُ يَحْيَا الْإِنْسَانُ * بَلْ عَلَى جَمِيعِ قَوْلِ اللهِ يَعِيشُ
4 * وَثِيَابُكَ لَمْ تَبْلَ عَلَيْكَ، وَرِجْلُكَ لَمْ تَحْفَ فِي هٰذِهِ الْأَرْبَعِينَ سَنَةً * فَاعْلَمْ فِي نَفْسِكَ أَنَّهُ كَمَا يُؤَدِّبُ
5 الْمَرْءُ وَلَدَهُ * اللهُ رَبُّكَ مُؤَدِّبُكَ * فَاحْفَظْ وَصَايَاهُ * وَسِرْ فِي طَرِيقِهِ * وَخَفْهُ * فَإِنَّ اللهَ رَبَّكَ مُدْخِلُكَ إِلَى
6 بَلَدٍ جَيِّدٍ * بَلَدٍ أَوْدِيَتُهُ مَاءٌ وَعُيُونٌ وَغُمُورٌ تَنْفَجِرُ فِي بِقَاعِهِ وَجِبَالِهِ * بَلَدٍ حِنْطَةٍ * وَشَعِيرٍ * وَخُمْرٍ *
7 وَتِينٍ * وَرُمَّانٍ. بَلَدٍ زَيْتُونٍ زَيْتٍ * وَعَسَلٍ * بَلَدٍ لَا تَأْكُلُ فِيهِ طَعَامَكَ بِتَقْتِيرٍ * لَا يَعْوَزُكَ فِيهِ شَيْءٌ *
8 بَلَدٍ مِنْ حِجَارَتِهِ الْحَدِيدُ، وَمِنْ جِبَالِهِ النُّحَاسُ * فَإِذَا أَكَلْتَ وَشَبِعْتَ. وَبَارَكَ اللهَ رَبَّكَ عَلَى الْبَلَدِ الْجَيِّدِ
9 الَّذِي أَعْطَاكَهُ * فَاحْذَرْ أَنْ تَنْسَى اللهَ * وَلَا تَحْفَظَ وَصَايَاهُ * وَأَحْكَامَهُ * وَسَوَاهِدَهُ الَّتِي آمُرُكَ بِهَا الْيَوْمَ
10 * كَيْ لَا تَأْكُلَ وَتَشْبَعَ * وَتَبْنِيَ بُيُوتًا حِسَانًا فَتَسْكُنَهَا * وَبَقَرُكَ وَغَنَمُكَ يَكْثُرَانِ * وَفِضَّةُ وَذَهَبُ يَكْثُرَانِ
11 لَكَ * وَجَمِيعُ مَالِكَ يَكْثُرُ * فَيَرْتَفِعَ قَلْبُكَ * فَتَنْسَى اللهَ رَبَّكَ الَّذِي أَخْرَجَكَ مِنْ بَلَدِ مِصْرَ مِنْ
12 بَيْتِ الْعُبُودِيَّةِ * الْمُسَلِّكَكَ فِي الْبَرِّ الْكَبِيرِ الْمَخُوفِ * حَيْثُ الْحَيَّاتُ الْمُحْرِقَةُ * وَالْعَقَارِبُ * وَعَطَشٌ
13 حَيْثُ لَيْسَ مَاءٌ * الْمُخْرِجُ لَكَ الْمَاءَ مِنَ الصَّوَّانِ الصَّلْدِ *

Et memento totius itineris quando duxit te Deus Dominus tuus per solitudinẽ hisce quadraginta annis, ut fatigaret te, et probaret te, et manifestaret hominibus quid esset in corde tuo, nũ custodires p æcepta ejus, an non. Et labare at: fami te afflixit, cibavit te Mannã quod ignorabas, nec noverant patres tui, ut natũ tibi faceret, quãd non ex pane solo vivit homo, sed ad omne dictum Dei vivit. Et vestes tuæ non sunt vetustate detritæ super te, et pes tuus non est nudatus in his quadraginta annis. Noveris ergò in temetipso quòd quemadmodũ castigat quis natum suum, Deus Dominus tu' te castigat. Itaq; custodi præcepta ejus, ambula in via ejus, eumque formidã. Quoniã Deus Dominus tuus introduxit te est te in regionẽ bonã, regionẽ torrentium aquarũ, et fontium, et abyssorum erumpentium è vallibus ejus et montibus ejus: Regionem frumenti, & hordei, & vitium, & ficuum, & malorum puniceorum: regionem olearum olei, et mellis: Regionem in qua nõ manducabis cibum tuum cum mensura, in qua nullius rei indigebis: regionem de cujus lapidibus ferrum, et de montibus ejus es elicitur. Cùm ergò manducaveris, & satur factus fueris, & benedixeris Deus Domin' tu' regioni optimæ quã tibi dedit; Cavè ne obliviscaris Deum, et non custodias mandata ejus, & judicia ejus, & testimonia ejus quæ p æcipio tibi hodie: et ne comedas, & saturẽris, & ædifices domos pulchras, easq; inhabites, Et boves ve-
13 stræ, tuæ multiplicentur, et argentum atque aurum multiplicentur tibi, & omnia bona tua multiplicentur, Et elevetur cor
14 tuum, ne q; obliviscaris Dei Domini tui qui eduxit te de regione Ægypti, de domo servitutis: Qui te duxit per solitudinẽ ma-
15 gnã et horribilẽ, in qua erant serpentes urentes, et scorpiones, et sitis, ubi non erat aqua: qui elicuit tibi aquã è silice durissimo;

Versio VULGATA LATINA

16 Et cibavit te Manna in solitudine, quod nesciérũt patres tui. Et postquã afflixit ac probavit, ad extremũ miser[i] est
17 tui, Nè diceres in corde tuo, Fortitudo mea, et robur manũ meæ, hæc mihi omnia præsti-
18 terũt. Sed recorderis Dñi Dei tui, quòd ipse vires tibi præbuerit, ut impleret pactũ suũ, super quo juravit patrib[us] tuis,
19 sicut præsens indicat dies. Sin autẽ oblit[us] Domini Dei tui, secut[us] fueris deos alienos, colueríque illos & adoraveris: ecce nunc prædico tibi, quòd
20 omnino dispereas. Sicut gentes, quas delevit Dñs in introitu tuo, ita & vos peribitis, si inobedientes fueritis voci Domini Dei vestri.

CAP. IX.

1 Audi Israel: Tu transgrediéris hodiè Jordanẽ, ut possideas nationes maximas et fortiores te, civitates ingentes &
2 ad cœlũ usq; muratas, Populũ magnũ atq; sublimẽ, filios Enacim, quos ipse vidisti, & audísti, quib[us] null[us] potest ex
3 adverso resistere. Scies ergò hodiè, quòd Dõs De[us] ipse transibit ante te, ignis devorans atq; consumens, qui conterat eos et deleat atq; disperdat ante faciẽ tuam verbum.
4 sicut locutus est tibi. Nè dicas in corde tuo, cùm deleverit eos Domin[us] De[us] tuus in conspectu tuo; Propter justitiam meã introduxit me Dominus ut terrã hanc possideré, cùm propter impietates suas istæ
5 deletæ sint nationes. Neq; enim propter justitias tuas, & æquitatem cordis tui, ingredieris ut possideas terras earũ: sed quia illæ egerunt impiè, introeũnte te, deletæ fũt: & ut compleret verbũ suum Dominus, quod sub juramento pollicitus est patribus tuis,
6 Abraham, Isaac, et Jacob. Scito ergò, quòd non propter justitias tuas Dñs Deus dederit tibi terrã hanc optimã in possessionem, cùm durissimæ cervicis sis populus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

16 Τῷ ᾠμώκοντός σε τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, (ᵍ)ὃ οὐκ ἤδεισ σύ, καὶ οὐκ ἤδεισ οἱ πατέρες σου, ἵνα κακώσῃ σε, (σ) καὶ ἐκπειράσῃ σε, καὶ εὖ σε
17 ποιήσῃ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν σου. Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐποίησέ μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγά-
18 λην ταύτην. Καὶ μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι (τ) δύναμιν, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν (υ) ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου ὡς σήμερον.
19 Καὶ ἐὰν λίθῃ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, καὶ προσκυνήσῃς αὐτοῖς, διαμαρτυρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι
20 ἀπολεῖαι ἀπολεῖσθε. Καθὰ καὶ τὰ ἔθνη ἃ ἐπολέσεν κύριος ὁ θεὸς ἀπολλύει πρὸ προσώπου ὑμῶν, οὕτως ἀπολεῖσθε, ἀνθ' ὧν οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

MS. A. (ᵍ)ὃ οὐκ ἤδεισ οἱ(σ)ὰς ἵνα ἐκπειράσῃ σε, εὖ σε ποιήσει ἐπ' ἐσχάτῳ Cu. Καὶ μὴ εἴπῃς (τ)δύναμιν, ἵνα (υ)ὤμοσεν τοῖς (φ)κύεσι ἀπολλύει

Qui cibavit te in deserto, Mãna, quod non noverãs tu, neq; noverant patres tui: ut afflíxeret te, & tentaret te, et benẽ tibi faceret in novissimis diebus tuis. Nè diceris in corde tuo, Fortitudo mea, & robur manũ meæ fecit mihi virtutẽ istam magnã hanc. Et recordẽberis Domini Dei tui, quia ipse tibi dat fortitudinẽ ad faciendã virtutẽ; (d) et ut firmet testamentũ suũ, quod juravit Domin[us] patrib[us] tuis usq; hodiè. Et erit, si obliviscaris oblit[us] fueris Domini Dei tui, et ambulaveris post deos alios, & serveríis eis, et adoraveris eos: testor vobis hodiè cœlũ, & terrã, quia perdẽtiũ ne perdemini. Sicut et reliquæ gentes, quas cunq; Domin[us] De[us] perdit ante faciem vestrã, sic perdemini, pro eo quod nõ audiístis vocẽ Domini Dei vestri.

CAP. IX.

1 Audi Israel: Tu transis hodiè Jordanẽ, ut intres ad hæreditandum gentes magnas, & fortiores magis quã vos, civitates magnas, et muratas usq; in cœlũ, Populũ magnũ, et multũ, et procerũ, (a)
2 filios Enac, quos tu nõsti, & audísti, quis resistet contra faciẽ filiorũ Enac? Et cognosces hodiè,
3 quia Domin[us] De[us] tu[us], hic præcedet ante faciẽ tuã: Ignis consumens est. Hic exterminabit eos, & hic avertet eos à facie tua: et perdet eos velociter, sicut dixit tibi Dominus. Nè dicas in corde tuo, cùm
4 consumpserit Domin[us] De[us] tu[us] gentes istas ante faciẽ tuã, dicens; Propter (b) justitiã meã induxit me Domin[us] hæreditare terrã bonã istã. Nõ propter justitiã tuã, neq;
5 propter sanctitatem cordis tui, in intrabis hæreditare terrã eorum; sed propter impietatẽ gẽtiũ istarũ Domin[us] exterminabit eos à facie tua: & ut firmet testamentũ, quod juravit Domin[us] patrib[us] nostris, Abraham, et Isaac, et Jacob.
6 Et scies hodiè, quia non propter justitias tuas Domin[us] De[us] tu[us] dat tibi terram bonã istã hæreditare: quoniã populus durã cervice es.

MS. A. καὶ κληρονομῆσαι (β) καὶ ἐυμήκεις ὑψὲς (γ) καὶ ἀκήκοας, (δ) ἐξολεθρεύσῃ(ε) ἀφ' προσώπου (ζ) καὶ ἐξολεθρεύσῃ αὐτοὺς, καὶ ἀπολεῖ(η) Διὰ τὰς δικαιοσύνας μου (θ) ταύτην. * Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων, κύριο ἐξολεθρούσει αὐτοὺς ἀφ' προσώπου σου. Οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ διὰ τὴν ὁσότητα τῆς καρδίας σου εἰσπορεύῃ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῆς, ἀμὰ διὰ τὴν ἀνομίαν τῶν ἐθνῶν τούτων, κύριος ἐξολεθρούσῃ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἵνα στήσῃ (ε) τὴν ῥῆσιν τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. (κ) γνώσῃ, ὅτι οὐ διὰ (λ) τὰς δικαιοσύνας σου

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 Et cibavit te Mannã in solitudine, quod non cognoverunt patres tui, ut te humiliaret, teque probaret, ac demum bene tibi esset. Et 17 non dices in corde tuo, Potentiã meã & robore manuum mearum adept[us] sum has opes. Memor fis Domini Dei tui, quoniam ipse 18 dedit tibi virtutem ut acquireres opes, ut servaret pactum suum quod juravit patrib[us] tuis, ut hodiè *expererís*. Quòd si oblivisca- 19 ris Domini Dei tui, & abeas post deos alios, & colas eos, & adores illos, testor vobis hodiè, vos certissimè perituros. Sicut gentes 20 quas perdidit Domin[us] à conspectu vestro, ita vos peribitis, nisi obedieritis voci Domini Dei vestri.

CAP. IX.

1 Audi Israel, tu transitur[us] es hodiè Jordanem, ad eundum & vastandum populos majores & robustiores te, & urbes magnas ac
2 munitas & vallatas in cœlum usque: Populum magnum & procerum, filios gigantum quos tu nõsti, ruq; audísti, neminem posse re-
3 sistere gigantib[us]. Et ut scias hodiè quòd Domin[us] sit Deus tu[us], ipse præcedet te. Ignis est ipse devorans, & ipse perdet eos, ipseque
4 conteret eos à conspectu tuo: & vastabis eos & perdes eos subitò, prout dixit tibi Dominus. Ne dicas in corde tuo, quum profliga- 4
verit eos Domin[us] De[us] tu[us] à conspectu tuo, Ob justitiã meam introduxit me Domin[us] ad possidendã terrã istã; nam propter peccata horum populorũ, perdet eos Domin[us] à con-
5 spectu tuo. Neque verò propter justitiam tuam & rectitudinem cordis tui ingrederis ut possideas terrram eorum; sed propter peccata horum populorum consumit eos Domin[us] à conspectu tuo, & confirmet sermonẽ quem juravit patrib[us] tuis Abrahæ Isahac & Jacobo: Atque ut scias quòd non propter 6
justitiam tuam dat tibi Domin[us] terram istam bonam possidendam, quum sis populus præfractæ cervicis.

16 ספר אלה הדברים: ט
te affligendi causa, tui patres noverunt nõ quod deserto in man te Cibavit
המאכלך מן במדבר אשר לא־ידעון אבתיך למען ענתך
tuo corde in dices Et tuo novissimo in tibi benefaciendã ad, te tentãdi causã &
ולמען נסתך להיטבך באחריתך: ואמרת בלבבך
17 istam virtutem mihi fecit meæ manus fortitudo & mea Potentia
כחי ועצם ידי עשה לי את־החיל הזה:
faciendum ad, potẽtiã tibi dans ipse quia, tui Dei Domini recordãberis Et
וזכרת את־יהוה אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות
18 tuis patribus juravit quod, suum pactum firmandum ad, virtutem
חיל למען הקים את־בריתו אשר נשבע לאבתיך
Domini fueris oblitus oblivisendo si, erit Et hanc diem fecundã
כיום הזה: והיה אם־שכח תשכח את־יהוה
19 eis serviéris & alienos Deus post ambulaveris & tui Dei
אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם
peribitis pereundo quòd hodie vos in testificat[us] sum: eis te incurvaveris &
והשתחויתם להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון:
peribitis sic, vestris faciebus à perdit Dominus quas gentes Sicut
כגוים אשר יהוה מאביד מפניכם כן תאבדון
20 vestri Dei Domini voce in audiendã non quòd eo
עקב לא תשמעון בקול יהוה אלהיכם:

CAP. IX. ט

1 שמע ישראל אתה עבר היום את־הירדן לבא לרשת
possidẽdã ad, ingrediendã ad, Jarden hodie transiens Tu : Israel Audi
גוים גדלים ועצמים ממך ערים גדלות ובצרות בשמים:
cædes in munitas & magnas urbes, te præ offib[us] firmas &, magnas gentes
2 to & nõsti tu quos Hanachim filios, excelsum & magnũ Populũ
עם־גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה
Domin[us] quòd hodie scies Et Hanach filiorum facies ad stabit Quis : audisti
3 שמעת מי יתיצב לפני ענק: וידעת היום כי יהוה
eos disperdet ipse reconcedens ignis, tuus facies ad transiens ipse, tuus Deus
אלהיך הוא העבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם
citò eos perdes & eos expelles & : tuus facies ad eos humiliabit ipse &
והוא יכניעם לפניך והורשתם והאבדתם מהר
expellendo in, tuo corde in dicas Ne tibi Dominus est locut[us] quãdmodũ
4 כאשר דבר יהוה לך: אל־תאמר בלבבך בהדף
me introduxit mea justitia In: dicendo, tuis faciebus à eos tu[us] Deus Domin[us]
יהוה אלהיך אתם מלפניך לאמר בצדקתי הביאני
istarum gentium impietate in & : istam terram possidendam ad, Dominus
יהוה לרשת את־הארץ הזאת וברשעת הגוים האלה
tui cordis rectitudine in & tua justitia in Non tua facie à eas expellens Domin[us]
5 יהוה מורישם מפניך: לא בצדקתך ובישר לבבך
istarum gentium impietate in quia : earã terram possidendã ad veniens tu
אתה בא לרשת את־ארצם כי ברשעת הגוים האלה
verbum stabitiendi causa & tua facie à eas expellens tuus Deus Dominus
יהוה אלהיך מורישם מפניך ולמען הקים את־הדבר
Jshacob & Jsckae Abraham tuis patribus Dominus juravit quod
אשר נשבע יהוה לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב:
tibi dans tuus Deus Dominus tua justitia in non quòd scies Et
6 וידעת כי לא בצדקתך יהוה אלהיך נתן לך את־
tu cervice durus populus quia es possidendã ad, istam bonam terram
הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם־קשה־ערף אתה:

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

16 דאוכלך מנא במדברא דלא ידעון
אבהתך בגיל למענותך ובגיל
למנסותך לאוטבא לך בסופך:
17 ותימר בלבבך חילי ותקיף ידי עבד
לי ית נכסיא האלין: ותרכר ארי
18 ייי אלהך אני הוא דיהב לך חילא
למקני נכסין בגיל דקיימא ית
קימתה די קים לאבהתך כיומא
19 הדין: ויהי אם ארגשאה תתנשי
ית רחלתא דייי אלהך ותהך בתר
טעות עממיא ותפלחון ותסגדון
להון אסהדית בכון יומא דין ארי
20 מבר תיבדון: כעממיא די מובד
מן קדמיכון כן תיבדון חלף דלא
קבלתון במימרא דייי אלהכון:

ט

1 שמע ישראל את עבר יומא דין ית
ירדנא למעל למירת עממין רברבין
ותקיפין מנך קרוין רברבין וכרכין ער
2 ציית שמין: עם רב ותקיף בני גברין
די את ידע ואת שמעת מן יכול
3 למיקם קדם בני גברייא: ותידע
יומא דין ארי ייי אלהך הוא דעבר
קדמך כמימריה אשא אכלא הוא
ישיצנון והוא ירכבנון קדמך
ותתרכינון ותובדנון בפריע כמא
4 די מלל ייי לך: לא תימר בלבבך
ברתתבר ייי אלהך ותהון מן קדמך
למימר בזכותי אעלני ייי למירת ית
ארעא הדא ובחובי עממיא האלין
ייי מתרכינהון מן קדמך: לא בזכותך
5 ובקשיטות לבך את עאל למירת
ית ארעהון ארי בחובי עממיא
האלין ייי אלהך מתרכינהון מן
קדמך ובגיל לקיימא ית פתגמא
6 די קים ייי לאבהתך לאברהם
ליצחק וליעקב: ותידע ארי לא
בזכותך ייי אלהך יהיב לך ית ארעא
טבתא הדא למירתה ארי עם קשי-
קדל את:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

16 אשר לא ידעון אבתיך למען ענותך ולמען נסותך
17 להטיבך בסופך: ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה
18 לי את החיל הזה: וזכרת את יהוה אלהיך כי הוא
19 הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו
אשר נשבע לאבתיך כיום הזה: והיה אם שכח תשכח
20 את יהוה אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים
ועבדתם והשתחויתם להם העדתי בכם היום כי
אבד תאבדון: כגוים אשר יאבד יהוה מפניכם
כן תאבדון עקב אשר לא שמעתם בקול יהוה אלהיכם:

ט

1 שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת
גוים גדלים וחזקים ממך ערים גדלות ובצורות
2 בשמים: עם גדול ורם בני ענקים אשר ידעת אתה
3 שמעת מי יתיצב לפני בני ענק: וידעת היום
כי יהוה אלהיך הוא עבר לפניך אש אכלה הוא
4 ישמידם והוא יכניעם לפניך והורשתם אותם
אבדם מהר כאשר דבר יהוה לך: אל תאמר בלבבך
בהדף יהוה אלהיך אתם מלפניך לאמר בצדקתי
הביא יהוה אתי לרשת את הארץ הזאת וברשעת
הגוים האלה יהוה מורישם מלפניך: לא בצדקתך
5 ובישר לבבך אתה בא לרשת את ארצם כי
ברשעת הגוים האלה יהוה אלהיך מורישם מלפניך
ולמען הקים את הדבר אשר נשבע יהוה לאבתיך
6 לאברהם ליצחק וליעקב: וידעת כי לא בצדקתך
יהוה אלהיך נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה
כי עם קשה ערף אתה:

VER. SAM.

16 אשר לא ידעון אבתיך למען ענותך ולמען נסותך
17 להטיבך בסופך: ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה
18 לי את החיל הזה: וזכרת את יהוה אלהיך כי הוא
19 הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו
אשר נשבע לאבתיך כיום הזה: והיה אם שכח תשכח
20 את יהוה אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים
ועבדתם והשתחויתם להם העדתי בכם היום כי
אבד תאבדון: כגוים אשר יאבד יהוה מפניכם
כן תאבדון עקב אשר לא שמעתם בקול יהוה אלהיכם:

ט

1 שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת
גוים גדלים וחזקים ממך ערים גדלות ובצורות
2 בשמים: עם גדול ורם בני ענקים אשר ידעת אתה
3 שמעת מי יתיצב לפני בני ענק: וידעת היום
כי יהוה אלהיך הוא עבר לפניך אש אכלה הוא
4 ישמידם והוא יכניעם לפניך והורשתם אותם
אבדם מהר כאשר דבר יהוה לך: אל תאמר בלבבך
בהדף יהוה אלהיך אתם מלפניך לאמר בצדקתי
הביא יהוה אתי לרשת את הארץ הזאת וברשעת
הגוים האלה יהוה מורישם מלפניך: לא בצדקתך
5 ובישר לבבך אתה בא לרשת את ארצם כי
ברשעת הגוים האלה יהוה אלהיך מורישם מלפניך
ולמען הקים את הדבר אשר נשבע יהוה לאבתיך
6 לאברהם ליצחק וליעקב: וידעת כי לא בצדקתך
יהוה אלהיך נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה
כי עם קשה ערף אתה:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

16 Qui cibavit te manna in de-
serto quod non cognoverant
patres tui, ut affligeret te, atq;
ut tentaret te, ad benefaciendum
tibi in novissimo tuo.
17 Neque dicas in corde tuo,
Virtus mea, & (c) robur ma-
num mearum præstitit mihi
istas facultates. Sed remini-
18 scaris Domini Dei tui, quòd
ipse dederit tibi virtutem fa-
cultates parandi, ut etiã con-
firmet fœdꝰ suum quod jura-
vit patribus tuis Abraham, Is-
aac, & Jacob, sicut hãc die.
19 Sin autẽ obliviscendo oblivi-
scaris Domini Dei tui, & am-
bulaveris post deos alienos,
servierisq; eis, & adoraveris
eos, testor adversùm vos ho-
die quòd perendo peribitis.
20 Sicut gentes quas Dominus
delevit à facie vestra, sic pe-
ribitis; propterea quod non
obedivistis voci Domini Dei
vestri.

CAP. IX.

1 AUdi Israel, tu transis
hodiè Jordanem ut ve-
nias ad possidendum gentes
majores te, & robustiores, ur-
bes magnas, & munitas usq;
in (a) cœlos: Populum ma-
2 gnum, & procerũ, filios Ena-
cim quos tu nòsti, tùique au-
disti, Quis subsistet in conspe-
ctu filiorum Enac? Nòsti etiã 3
hodiè quòd Dominus Deus
tuus emittit ante te ignẽ con-
sumentẽ: Ipse exterminabit
eos, & ipse humiliabit eos in
conspectu tuo; expellesq; eos,
& perdes eos citò, sicut mo-
4 dum locutus est tibi Domi-
nus. Ne loquaris in corde tuo,
cùm expulerit Dominus De-
tuus eos à facie tua in hunc
modum; Propter justitiã meã
introduxit me Dominꝰ in pos-
sessionem terræ istius, et pro-
pter impietatẽ gentium ista-
rum Dominus expellit eas à
5 facie tua. Non propter justi-
tiam tuã, & rectitudinẽ cor-
dis tui venis tu ut possideas
terram eorum; sed propter
impietatẽ gentium istarũ Do-
minꝰ expellit eas à facie tua,
atque ut stabiliat verbũ quod
juravit patribus tuis, Abra-
ham, Isaac, & Jacob. Nòsti 6
quoque quòd non propter jus-
titiam tuam Dominus Deus
tuus dedit tibi terram hanc
optimam ut illam possideas;
nam populus es duræ cervicis.

VER. SAM. (c) os (a) al-
tum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 *المطعمك المن في البرّ ما لم يعرفه آباؤك ليعذّبك ويمتحنك ويعوضك خيرًا في آخرتك* ولا تقل
17 في قلبك ان قوتي وعظم قدرتي اكتسبا لي هذا اليسار* بل اذكر الله ربّك* فانّه المعطيك قوة
18 تكتسب بها اليسار* لكي يفي عهده الّذي اقسم عليه لآبائك كيومنا هذا * فان نسيت الله
19 ربّك * وصيت فعبدت معبودات اخر وسجدت لها* عرفتكم من اليوم انّكم تبيدون * كالامم
20 الّتي الله مبيدها من بين ايديكم * اذ لا تقبلون قول الله ربّكم * * الفصل التاسع *

1 *واعلم يا اسرائيل انّك جايز في هذه المن الاردن* ليدخل تحوزا امما اكثر واعظم منك في قرى
2 كثيرة حصينة تذاتي السماء* سمعا كبيرا رفيعا* بني الجبابرة كما علمت وسمعت من يقوم بين
3 يدي الجبابرة* فاعلم من اليوم انّ الله ربّك دون جايز بين يديك كنار آكلة* هو يبيدهم
4 ويخزيهم بين يديك* فتطردهم وتبيدهم سريعا كما وعدك الله* ولا تقل في نفسك اذا دفعهم
5 الله من بين يديك* بصلاحي ادخلني الله احوز هذا البلد* وبظلم هؤلاء الامم الله فارضهم من
بين يديك* فليس بصلاحك وباستقامة قلبك فقط انت سايز لتحوز بلدهم* لكن مع ظلم اولئك
الامم الله ربّك فارضهم من بين يديك* ولكي يفي بالقول الّذي قاله لابراهيم واسحاق ويعقوب
6 *فيعلم انّه ليس بصلاحك الله ربّك معطيك هذا البلد لتحوز* اذ انت شعب صعب الرقاب*

16 Qui cibavit Mannã in solitudine, quòd i-
gnoraverunt patres tui, ut vexaret te, &
tentaret, te, et ut benefaceret tibi bonum in ex-
tremis tuis. Ne dicas ergò in corde tuo 17
quòd virtus mea & magnitudo potentiæ
meæ acquisierint mihi has divitias. Sed
recordare Dei Domini tui, quia ipse est qui 18
præstat tibi vires quibꝰ acquiras opulentiam,
ad hoc ut persolvat fœdꝰ de quo jura-
vit patribꝰ tuis, ut hac nostra die. At si ob- 19
liviꝰ fueris Dei Domini tui, et abiens ser-
vieris diis alienis, et adoraveris eos, nec-
tè vobis facio ab hac die, vos perituros. Instar 20
gentium quas Deus perditurus est à con-
spectu vestro, eò quòd non acquiescatis
dicto Dei Domini vestri.

CAP. IX.

ET noveris ô Israël te trajectuꝰ hãc 1
ut ire Jordanẽ, ut ingrediens possideas
gentes plures et majores te, in urbibus ma-
gnis et munitis, ad cœlum pertingentibus;
Populum magnum et altũ, filios gigantũ, 2
ut nòsti et audisti, Quis stet corã gigan-
tibus? Scias itaq; ab hac die lumen Dei Do- 3
mini tui transituꝰ ante te velut ignẽ de-
vorantẽ, ipsum perdet eos, et ipsum profli-
gabit illos ante te; et succidabis eos, et per-
des eos brevi, quemadmodum pollicitus est
tibi Deus. Et ne dicas in temetipso cùm 4
ejecerit eos Deus à conspectu tuo; Propter
probitatẽ meã introduxit me Deus ut pos-
sidere hanc regionẽ, cùm ob perversitatem
harum gentium fit illas Deus excisurus à
conspectu tuo. Nequaquã igitur ob probi- 5
tatẽ tuam & ob æquitatem cordis tui so-
lùm tu pergis ut possideas regionem ista-
rum, sed simul propter perversitatem exci-
gentium Deus Dominus tuus excisurus est
eas à conspectu tuo, et ut persolvat sermo-
nem quẽ dixit ad Abrahã et Isaac et Ja-
cob. Itaq; certò scias quòd nequaquam 6
propter probitatẽ tuã Deus Dominus tuus
daturus est tibi hanc regionẽ ut possideas
illã, cùm tu sis populus duræ cervicis.

ספר אלה הדברים: ט

tuũ Deum Dominum irasci fecisti quòd oblivisceris ne, Memento
7 זכר אל־תשכח את אשר־הקצפת את־יהוה אלהיך
vei venire usque, Ægypti terra è es egressus qua die à deserto in
מבית־רבר למן־היום אשר־יצאת מארץ מצרים עד־באכם
Choreb in Et, Domino cum fuistis rebelles, istum locum ad
8 עד־המקום הזה מסרים הייתם עם־יהוה: וב־חרב
vos disperdendum ad, vos in Domin° est exacerbat° & Dominũ fecistis irasci
הקצפתם את־יהוה ויתאנף יהוה בכם להשמיד אתכם:
, pacti tabulas, lapidum tabulas capiendum ad, montẽ in me ascendẽdo In
9 בעלתי ההרה לקחת לוחת האבנים לוחת הברית
, dies quadraginta monte in fedi & : vobiscum Dominus excidit quod
אשר־כרת יהוה עמכם ואשב בהר ארבעים יום
dedit Et, bibi non aquas &, comedi non panem ; noctes quadraginta &
וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי: ויתן
10 , Dei digito in scriptas lapidum tabulas duas me ad Domin°
יהוה אלי את־שני לוחת האבנים כתבים באצבע אלהים
vobiscum Dominus est locutus quæ, verba omnia scrũdũ eis super &
ועליהם ככל־הדברים אשר דבר יהוה עמכם
quadraginta fine à fuit Et, concionis die in, ignis medio de mõte in
11 בהר מתוך האש ביום הקהל: ויהי מקץ ארבעים
tabulas duas me ad Dominus dedit, noctium quadraginta &, dierũ
יום וארבעים לילה נתן יהוה אלי את־שני לחת
descende, Surge: me ad Dominus dixit Et, pacti tabulas, lapideas
12 האבנים לחות הברית: ויאמר יהוה אלי קום רד
: Ægypto ex eduxisti quem, tuus populus corrupit quia : hinc citò
מהר כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים
, constatile sibi fecerunt ; eis præcepi quam, via de citò recesserunt
סרו מהר מן־הדרך אשר צויתים עשו להם מסכה:
ecce &, istum populum Vidi : dicendo, me ad Dominus dixit Et
13 ויאמר יהוה אלי לאמר ראיתי את־העם הזה והנה
delebo &, eos disperdi &, me à Remitte, ipse cervice durus populus
עם קשה־ערף הוא: הרף ממני ואשמידם ואמחה את־
nutũ &, robusti gente in te faciam &, cœlis sub de eorũ nomẽ
שמם מתחת השמים ואעשה אותך לגוי־עצום ורב
due &, igne in ardebat mons &, monte de descendi &, me verti Et, eo pre
14 ממנו: ואפן וארד מן־ההר והר בער באש ושני
peccaveratis ecce &, vidi Et, meis manib° duab° super pacti tabulæ
לוחת הברית על שתי ידי: ואראה והנה חטאתם
recederatis : conflatilem vitulũ vobis feceratis ; vestro Deo Domino
15 ליהוה אלהיכם עשיתם לכם עגל מסכה סרתם
duas in apprehendi Et, vobis Dominus præcepit quam via de citò
מהר מן־הדרך אשר צוה יהוה אתכם: ואתפש בשני
16 eas conieci &, meis manibus duabus de super eas projeci &, tabulas
הלחת ואשליכם מעל שתי ידי ואשברם
quadraginta priùs sicut : Domini facies ad me prostravi Et, vestris oculis in
לעיניכם: ואתנפל לפני יהוה כראשנה ארבעים
17 non aquam &, comedi non panem, noctibus quadraginta &, diebus
יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא
facinũdo, peccaveratis quod vestrum peccatum omne super, bibi
שתיתי על כל־חטאתכם אשר חטאתם לעשות
, eum irritando, Domini oculis in malum
הרע בעיני יהוה להכעיסו:

Versio VULGAT. LAT.

7 Memento, et nè obliviscaris, quomodò ad iracundiã provocaveris Dñm Deum tuũ in solitudine. Ex eo die, quo egressus es ex Ægypto usq; ad locũ istũ, semper adversũ Domiñ contendisti. Nam & in Horeb provocásti eũ, & irat° delere tc voluit, Quando ascendi in montẽ, ut acciperem tabulas lapideas, tabulas pacti quod pepigit vobiscũ Dñs: et perseveravi in monte quadraginta dieb° ac noctib°, panem non comedens, et aquam non bibens. Dedítq; mihi Domin° duas tabulas lapideas scriptas digito Dei, et continentes oía verba quæ vobis locut° est in monte de medio ignis, quãdo concio populi congregata est. Cúmq; transissẽt quadraginta dies, et totidẽ noctes, dedit mihi Dominus duas tabulas lapideas, tabulas fœderis. Dixítq; mihi: Surge, & descende hinc citò: quia populꝰ tuꝰ, quẽ eduxisti de Ægypto, descruerũt velociter viã quã demonstrásti eis, fecerũntq; sibi conflatile. Rursúmq; ait Dñs ad me, Cerno quòd populus iste duræ cervicis sit: Dimitte me ut conterã eũ, et deleã nomen ej° de sub cœlo, et constituam te super gentẽ, quæ hâc major & fortior sit. Cúmque de monte ardente descenderem, & duas tabulas fœderis utrãque tencrem manu, Vidisémque vos peccásse Domino Deo vestro, & fecisse vobis vitulum conflatilẽ, ac deseruisse velociter viam ejus, quã vobis ostenderat: Projeci tabulas de manib° meis, cõfregíque eas in conspectu vestro. Et procidi ante Dominum sicut priùs, quadraginta diebus & noctibus panem non comedens, & aquam non bibens, propter omnia peccata vestra quæ gessistis contra Dominum, & eum ad iracundiam provocásstis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Μνήσθητι, μὴ ὀπιλάθῃ ὅσα παρόξυνας κύριον
τὸν θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐξε-
ήλθετε ἐξ Αἰγύπτου, (μ) ἕως ἧλθετε εἰς τὸν τόπον
τοῦτον, ἀπειθοῦντες κύριον τὸν θεὸν κύριο-
8 ον. Καὶ ἐν Χωρὴβ παρόξυνατε κύριον, καὶ ἐθυμώθη κύριος τοῦ
9 ὀλεθρεῦσαι ὑμᾶς, Ἀναβαινοντός μου εἰς τὸ ὄρος λαβεῖν
τὰς πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθή-
κης, ἃς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς. (ξ) κα-
θεζόμην ἐν τῷ ὄρει (ο) τεσσαράκοντα ἡμε-
ρας καὶ (ο) τεσσαράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ
10 ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον. Καὶ ἔδωκέ μοι κύ-
ριος τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας (π) γεγραμ-
μένας ὑπὸ τοῦ δακτύλου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπ᾽ αὐταῖς
ἐγράμματο πάντες οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησε κύριος
πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ (ρ) ὄρει ἡμέρᾳ ἐκκλησίας.
11 Καὶ ἐγένετο διὰ (σ) τεσσαράκοντα ἡμέρων καὶ
διὰ (σ) τεσσαράκοντα νυκτῶν (τ) ἔδωκε κύριος
12 μοι τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας
(υ) διαθήκης. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς με, Ἀνά-
στηθι, (φ) κατάβηθι τοιάχρις ἐντεῦθεν, ὅτι
ἠνόμησεν ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς
Αἰγύπτου· παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετεί-
λω (χ) αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα.
13 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς (ψ) με, λέγων, Διῆλθε-
κα πρὸς σὲ ἅπαξ καὶ δίς, λέγων, Ἑώρακα τὸν
λαὸν τοῦτον, καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτράχηλός (ω)
14 ἐστιν. Καὶ νῦν ἔασόν με ἐξολεθρεῦσαι αὐτοὺς,
καὶ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτωθεν τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα, (α) καὶ ἰσχυ-
15 ρὸν, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ οὗτος. Καὶ ἐπιστρέψας,
κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο (ς) πυεὶ
ἕως τοῦ οὐρανοῦ. καὶ αἱ δύο πλάκες τοῦ μαρτυρίου
16 ἐπὶ (γ) τῶν χειρόν μου. Καὶ ἰδὼν ὅτι ἡμάρ-
τετε (δ) ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐποι-
ήσατε ὑμῖν αὐτοῖς (ε) χωνευτὸν, καὶ παρέβητε
(ζ) ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλατο κύριος (η) ὑμῖν
17 ποιεῖν· Καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλακῶν, (θ)
ἔρριψα αὐτὰς ἀπὸ (ι) τῶν δύο χειρῶν μου, καὶ
18 συνέτριψα ἐνώπιον ὑμῶν. Καὶ ἐδεηθὴν (κ)
ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ, καθὰ καὶ τὸ πρότερον, (λ) τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ (λ) τεσσα-
ράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ
ἔπιον, περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ὧν ἡμά-
ρτετε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν (μ) ἐναντίον
κυρίου τοῦ (ν) θεοῦ παροξύναι αὐτόν.

MS.A. (μ) ἕως ἧλθετε (ν) ἐξολεθρεῦσαι (ξ) καθεζόμην (ο) τεσσαράκοντα (π) τὰς γεγραμμένας (ρ) ὄρῃ ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ἡμέρᾳ (σ) τεσσαράκοντα (τ) ἔδωκέν μοι κύριος (υ) τὰς διαθήκας. (φ) καὶ κατάβηθι (χ) αὐτοῖς, ἐνετείλω ἐναντοῖς χωνεύτα. (ψ) με, Διῆλθεκα (ω) ὅτι. Ἑαυτὸν με ἐξολεθρεῦσαι (α) καὶ πολὺ, καὶ ἰσχυρὸν μᾶλλον (β) πυρὶ. καὶ αἱ (γ) τῶν χειρόν μου. (δ) ἐνεστὶ (ε) μόσχον χωνευτὸν, (ζ) παρὲ ἀπὸ (η) ὑμῖν· Καὶ (θ) ἔρριψα (ι) τῶν χειρῶν (κ) ἐνεστὶ (λ) τεσσαράκοντα (μ) ἐναντὶ (ν) θεοῦ ὑμῶν τοῦ παροξύναι

Memor esto, nè obliviscaris, quã-
ta exacerbásti Dominũ Deũ tuũ
in deserto: ex qua die exij̃is de
(c) Ægypto, & venistis in locũ
hunc, increduli perseverásti, quæ
ad Dominũ. Et in Choreb exacer-
básti Dominũ: et indignatus est
Domin° in vos, ad exterminan-
dũ vos, Ascendente me in montẽ
accipere tabulas lapideas, tabulas
testamenti, (d) quas disposuit Domin°
ad vos. Et persliti in monte
quadraginta dieb°, et quadragin-
ta noctib°, panẽ nõ manducavi, et
aquã non bibi. Et dedit mihi Do-
min° duas tabulas lapideas scri-
ptas in digito Dei: et in eis scripta
erãt omnia verba, quæ locut° est
Domin° ad vos in (e) mõte, die Ec-
clesiæ. Et factum est per quadra-
ginta dies et quadraginta noctes
dedit Domin° mihi duas tabulas
lapideas, tabulas testamenti. Et
dixit Dominus ad me, Surge, de-
scende velociter hinc, quia ini-
quitas è fecit populꝰ tuꝰ, quos edu-
xisti de terra Ægypti. Transgressi
sunt citò de via, quã mandãsti
eis, & fecerunt sibi fusile. Et ait
Domin° ad me, dicens; Locut° sũ
ad te semel, et bis, dicens; Vidi po-
pulũ hũc, et ecce populꝰ durã cervice est. Et nũc dimitte me exter-
minare eos: et delebo nomen eorũ
de sub cœlo, & faciã te in gente
magnã, et fortẽ, et multã magis
quã hanc. Et reverens descendi
de monte: & mons ardebat igni
(f) usq; ad cœlũ. Et duæ tabulæ
testimoniorũ in ambab° manibus
meis. Et videns quia peccaveratis
ante Dominũ Deũ vestrũ, et fe-
ceratis vobisipsis (g) fusile, &
transgressi eratis de via, quam
mandaverat Domin° vobis facere:
Et sumens ambas tabulas, projẽ-
ci eas ex ambab° manib° mis, et
cõtrivi corã vobis. Et oravi ante
Dominũ secundò, sicut et antea,
quadraginta dieb° et quadragin-
ta noctib°, panẽ nõ manducavi, et
aquã non bibi, pro omnib° pec-
catis vestris, quæ peccásti, faci-
endo malum ante Dominum
Deum, ad ex acerbandum eum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Revoca in memoriam, & ne obliviscaris 7
quòd irritaveris Dñm Deum tuum in deserto: à die quo exístis ex Ægypto donec veneritis ad locum istum, irritatores fuistis coramã Domino. Et quidem in Horib ad iram con- 8
citásti Dominum, & iratus est vobis Dñs ut perderet vos. Quando ascendi in montem, 9
& accepi tabulas lapideas, tabulas fœderis quod statuit vobiscum Dominus, & mansi in monte quadraginta diebus & quadraginta noctibus, pané non comedens, & aquam non bibens. Dedítq; mihi Dñs duas tabulas scri- 10
ptas digito Dei, erantque super eas cuncti sermones quos locutus erat Dñs ad vos in monte de medio ignis, in die congregationis. Et post quadraginta dies & quadraginta 11
noctes, dedit mihi Dñs duas tabulas lapideas, tabulas fœderis. Et dixit mihi Dominus, 12
Surge, descende hinc festinanter, quia corrupit se populus tuus quem eduxisti ex Ægypto, aberrárunt citò à via quam præceperas eis, & fecerunt sibi conflatile. Dixit etiam 13
ad me Dominus, Consideravi populum istum & ecce populus est præfractæ cervicis. Nunc permitte mihi ut perdam eos, & 14
deleam nomen eorum de sub cœlo, & faciam te in populum fortiorem & numerosiorem ipsis. Versus itaque descendi de monte, 15
mons autem igne ardebat, & duæ tabulæ fœderis ambabus manibus meis erant. Et 16
videns quòd peccaveratis in Dominum Deum vestrum, & feceratis vitulum fusum, & citò recesseratis de via quam præscripserat vo- 17
bis Dominus Deus vester; Accepi duas tabulas, & projeci eas ex ambabus manibus mes, & conſregi eas coram vobis. Deinde 18
oravi coram Domino, ut antea, quadraginta dieb° & quadraginta noctibus, quibus pané non comedi, & aquã non bibi, pro cunctis peccatis vestris quæ perpetraveratis, in malum committentes coram Domino, eumque ad iracundiam provocantes.

PARAPH: CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

7 חוֹי דְּכִיר לָא תְנַשֵּׁי יָת דְּאַרְגַּזְתָּא
קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּמַדְבְּרָא לְמִן יוֹמָא
דִּי נְפַקְתָּא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם עַד
מֵיתֵיכוֹן עַד אֲתַרְתָּא הָדֵין מְסָרְבִין
הֲוֵיתוּן קֳדָם יְיָ : 8 וּבְחוֹרֵב אַרְגַּזְתּוּן יָת
קֳדָם יְיָ וְתְקֵף רוּגְזָא דְיְיָ בְּכُון
לְשֵׁיצָאָתָכוֹן : 9 בְּמִסְּקִי לְטוּרָא
לְמִסַּב לוּחֵי אַבְנֵי אַלְוָחֵי קְיָמָא דִּי גְזַר
יְיָ עִמְּכוֹן וִיתֵיבִית בְּטוּרָא אַרְבָּעִין
יְמִין וְאַרְבָּעִין לֵילִין לַחְמָא לָא
אֲכַלִית וּמַיָא לָא אִשְׁתִּיתִי : 10 וְיַהַב
יְיָ לִי יָת תְּרֵין לוּחֵי אַבְנָיָא כְּתִיבִין
בְּאֶצְבְּעָא דְיְיָ וְעַלֵיהוֹן כְּכָל פִּתְגָמַיָא
דִּי מַלֵּיל יְיָ עִמְּכוֹן בְּטוּרָא מִגּוֹ אֶשְׁתָּא
בְּיוֹמָא דְקָהָלָא וַהֲוָה מִסּוֹף אַרְבָּעִין
יְמִין וְאַרְבָּעִין לֵילִין יְהַב יְיָ לִי יָת
תְּרֵין לוּחֵי אַבְנָיָא לוּחֵי קְיָמָא : 11 וַאֲמַר
יְיָ לִי קוּם חוּת בְּפַרְיָא מִכָּא אֲרֵי
חַבֵּיל עַמָּךְ דִּי אַפֵּקְתָּא מִמִּצְרַיִם סְטוּ
בְּפַרְיָא מִן אָרְחָא דְּפַקַּדְתִּנּוּן עֲבַדוּ
לְהוֹן מַתְּכָא : 12 וַאֲמַר יְיָ לִי לְמֵימַר
גְּלֵי קֳדָמַי יָת עַמָּא הָדֵין וְהָא עַם־
קְשֵׁה קְדָל הוּא : 13 אַנַּח בְּעוּתָךְ מִן־
קָדָמַי וְאֵישֵׁצִנּוּן וְאֶמְחֵי יָת שְׁמְהוֹן
מִתְּחוֹת שְׁמַיָא וְאַעְבֵּיד יָתָךְ לְעַם־
תַּקִּיף וְסַגִּי מִנְּהוֹן : 14 וְאִתְחַפֵּיתִי
וּנְחֵיתִית מִן־טוּרָא וְטוּרָא בְּעֵר
בְּאִשְׁתָּא וּתְרֵין לוּחֵי קְיָמָא עַל
תְּרֵין יְדַי : 15 וְחָזֵית וְהָא חַבְתּוּן קֳדָם
יְיָ אֱלָהְכוֹן עֲבַדְתּוּן לְכוֹן עֵגֶל
מַתְּכָא סְטִיתוּן בְּפַרְיָא מִן־אָרְחָא
דִּי־פַקִּיד יְיָ יַתְכוֹן : 16 וְאִתְחַזֵּית בְּתְרֵין
לוּחַיָא וּרְמֵיתוּנּוּן מֵעַל תְּרֵתֵין יְדַי
וּתְבַרְתּוּנּוּן לְעֵינֵיכוֹן : 17 וְאִשְׁתַּטְחֵית
קֳדָם יְיָ כְּדִבְקַדְמֵיתָא אַרְבָּעִין יְמִין
וְאַרְבָּעִין לֵילִין לַחְמָא לָא אֲכַלִית
וּמַיָא לָא שְׁתִיתִי עַל כָּל חוֹבַתְכוֹן
דִּי חַבְתּוּן לְמַעְבַּד בִּישׁ קֳדָם יְיָ
לְאַרְגָּזָא קֳדָמוֹהִי :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

7 זכור אל תשכח את אשר הקצפת את יהוה אלהיך במדבר למן היום אשר יצאת מארץ מצרים עד בואכם עד המקום הזה מרים הייתם עם יהוה׃ 8 * בחרב הקצפתם את יהוה ויתאנף יהוה בכם להשמיד אתכם׃ 9 בעלתי ההרה לקחת לוחות האבן לוחות הברית אשר כרת יהוה עמכם וארד מן ההר ולוחות האבן׃ 10 ** ויתן יהוה אלי שני לוחות האבן כתבים באצבע אלהים ועליהם כל הדברים אשר דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש ביום הקהל׃ 11 * ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה ויתן יהוה אלי את שני לוחות האבן לוחות הברית׃ 12 ** ויאמר יהוה אלי קום רד מהר כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים׃ 13 * ויאמר יהוה אלי לאמר ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא׃ 14 ** הניחה לי ואשמידם ואמחה את שמם מתחת השמים ואעשה אתך לגוי עצום ורב ממנו׃ 15 * ואפן וארד מן ההר וההר בער באש ושני לוחות הברית על שתי ידי׃ 16 ** וארא והנה חטאתם ליהוה אלהיכם עשיתם לכם עגל מסכה סרתם מהר מן הדרך אשר צוה יהוה אתכם׃ 17 * ואתפש בשני הלחות ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם׃ 18 ** ואתנפל לפני יהוה כראשונה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל חטאתכם אשר חטאתם לעשות הרע בעיני יהוה להכעיסו׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

7 Recordare, & ne obliviscaris quomodo ad iracundiam provocâstis Dominum Deum tuum in deserto: A die quo egressi estis de Ægypto donec perveniretis in locũ istum, rebelles fuistis Domino. In Horeb autem ad iracundiã provocâstis Dominum, et iratus est Dominꝰ in vos, ad vos exterminandũ. 9 Quum ascendi in montem ut acciperẽ tabulas lapideas, tabulas fœderis quod pepigit Dominꝰ vobiscum, tunc mansi in monte quadraginta diebus, & quadraginta noctibus: panem non comedi, neque aquas bibi. 10 Postea dedit mihi Dominus duas tabulas lapideas scriptas digito Dei: Erat autem super eas juxta omnia verba quæ locutus fuerat Dominus vobiscũ in monte de medio ignis, in die concionis. 11 Factumq; est in fine quadraginta dierũ, & quadraginta noctium, ut daret mihi Dominꝰ duas tabulas fœderis. 12 Et dixit mihi Dominus, Surge, descende citò hinc, quia corrupit seipsum populus tuꝰ quẽ eduxisti de Ægypto: recesserunt repentè de via quã præcepisti eis, fecerunt sibi vitulum fusilem. 13 Dixit præterea mihi Dominꝰ in hoc verba; Vidi populum istum, & ecce populꝰ est duræ cervicis. 14 Desiste à me, ut exterminẽ eos, et deleã nomen eorum de sub cœlo; Te verò faciam in gentem robustiorem et copiosiorẽ illo. 15 Tũ converti me, & descendi de monte: Mons autem igne ardebat, duæq; tabulæ fœderis erant in ambabꝰ manibus meis. 16 Et vidi, & ecce peccaveratis Domino Deo vestro, fecerãtis vobis vitulum fusilem, recessertãtis citò de via quam præceperat Dominꝰ vobis. 17 Tunc apprehendi duas tabulas, & abjeci eas ab ambabus manibus meis, confregiq;e illas ante oculos vestros. 18 Et prostravi me ante Dominũ sicut priùs: quadraginta diebus, & quadraginta noctibus panem non comedi, neque aquam bibi, propter omnia peccata vestra quæ peccaveratis faciendo malum in oculis Domini ut irritaretis eum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * اذكر ولا تنس اسخاطك الله ربك في البر * وذلك انكم منذ يوم خروجكم من مصر الى ان جئتم
الى هذا البلد لم تزالوا مخطيين لله * وفي حوريب اسخطتم الله فغضب عليكم * وكاد يبيدكم 8
* حين صعدت الجبل لاخذ لوحي الجوهر لوحي الشهادة التي عهدها الله معكم * فاقمت فيه 9
اربعين يوما واربعين ليلة * لم اكل طعاما * ولم اشرب ماء * الى ان دفع الله الي لوحي الجوهر
المكتوبين بقدرة الله * وعليهما مثل جميع الكلمات التي كلمكم الله بها من وسط النار في يوم 10
الجوف * وكان ذلك بعد اربعين يوما واربعين ليلة دفعهما الي * وقال لي * قم فانحدر سريعا من 11
ههنا * لان قومك قد افسدوا الذين اخرجهم من بلد مصر * وزالوا سريعا من الطريق التي امرتهم 12
بسلوكها * وصنعوا لهم مسبوكا * ثم قال لي * قد علمت ان هؤلاء القوم صعاب الرقاب * وان كففت 13
عن السمع فيهم اميتهم * وتحوت اسماءهم من تحت السماء * وجعلت منك امة اعظم واكثر منهم 14
* فوليت ونزلت من الجبل وهو مستعل بالنار * ولوحا الشهادة على يدي * فنظرت فاذا بكم قد 15
اخطاتم لله ربكم * واتخذتم عجلا مسبوكا * وزلتم سريعا عن الطريق الذي امركم بسلوكه 16
* فصببت اللوحين * وطرحتهما عن يدي * وكسرتهما بحضرتكم * وسقطت بين يدي الله كالمرة 17
الاولى اربعين يوما واربعين ليلة * لم اكل طعاما * ولم اشرب ماء * بسبب خطيتكم التي اخطاتموها 18
اذ صنعتم الشر بين يدي الله واسخطتموه *

7 Recordare & ne obliviscaris quomodo ad iram concitaveris Deum Dominũ tuũ in solitudine; & verò vos à die exitûs vestri ex Ægypto donec adveneritis ad hanc regionẽ, incessanter peccâstis in Deũ. 8 Et in Horib iratûstis Deum, ita ut irã perciteris in vos, voluerit vos consumere. 9 Quo tempore conscenderam montem, ut acciperem duas tabulas gemmeas, tabulas testimonii quod pactus fuerat Deus vobiscum, mansiq;ue in eo quadraginta dies & quadraginta noctes, quibus cibum non comedi, nec bibi aquam, 10 Quod dedisset mihi Deus duas tabulas gemmeas scriptas potentiã Dei, super quas erant eadem omnino verba quæ locuꝰ fuerat vobis Deus de medio ignis in die comitiorũ. 11 Accidit autem post quadraginta dies & quadraginta noctes, ut darẽ eas mihi, 12 Et dixerat ad me; Surge & descende velociter istinc, quia populus tuus quos eduxisti è regione Ægypti, jam corruptionem commiserũt, & declinãrunt illicò à via in qua præceperã eis ut ambularent, & fecerunt sibi fusile. 13 Deinde dixit mihi, Tã novi hos homines duros esse cervicib: 14 Et si abstineas à precando pro eis, confundã eos, & deleb̃o nomina eorum de sub cœlo, faciamque ex te gentem majorem & copiosiorem ipsis. 15 Igitur converti me, & descendi de monte qui ardebat igne, & ambæ tabulæ testimonii erant super manus meas. 16 Et aspexi, & ecce vos jam peccaveratis Deo Domino vestro, & adhibueratis vitulum fusum, & aberraveratis citò à via in qua præcepérat vobis ut incederetis. 17 Quapropter arripui utramque tabulam, & abjeci eas è manibus meis, easque fregi in præsentia vestra. 18 Et deprecatus sum coram Domino, ut vice præteritã, quadraginta dies et quadraginta noctes, non comedens cibum, nec bibens aquam, propter peccatum vestrum quod commiseratis quando perpetrâstis scelus coram Deo, & irritâstis eum.

ספר אלה הדברים: ט

Dominus *effecibuit quo calaris* & ,*nisi facibus* à timui Quia
19 כִּי יָרֵאתִי מִפְּנֵי הָאַף וְהַחֵמָה אֲשֶׁר קָצַף יְהוָה
etiam me *ad* Dominus exaudivit & : vos *disperdendum ad* ,vos *super*
עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם
Dominus *est exacerbatus* Aharon in Et ,ipsa vice in
בַּפַּעַם הַהִיא: 20 וּבְאַהֲרֹן הִתְאַנַּף יְהוָה
tempore in Aharon pro etiam oravi & : eum *disperdendã ad* ,valde
מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ וָאֶתְפַּלֵּל גַּם־בַּעַד אַהֲרֹן בָּעֵת
vitulum ,fecceratis quod vestrum peccatum Et ,ipso
הַהִיא: 21 וְאֶת־חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם אֶת־הָעֵגֶל
,bene molendo illum contrivi & *igne in* illum combussi & ,accepi
לָקַחְתִּי וְאֶשְׂרֹף אֹתוֹ בָאֵשׁ וְאֵכֹת אֹתוֹ טָחוֹן הֵיטֵב
,torrentè in ejus pulverem projeci & :pulverè in effect comminut° donec
עַד אֲשֶׁר־דַּק לְעָפָר וָאַשְׁלֵךְ אֶת־עֲפָרוֹ אֶל־הַנַּחַל
Chibroth in & ,Massah in & ,Tabberah in Et .monte è *descendente*
הַיֹּרֵד מִן־הָהָר: 22 וּבְתַבְעֵרָה וּבְמַסָּה וּבְקִבְרֹת
mittendo in Et .Dominum *fanjtis irritantes* ,Hattaavah
הַתַּאֲוָה מַקְצִפִים הָיִיתֶם אֶת־יְהוָה: 23 וּבְשָׁלַח
pollidete &,Ascendite:dicendo ,Barnea Cades de vos Dominus
יְהוָה אֶתְכֶם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לֵאמֹר עֲלוּ וּרְשׁוּ
Domini os *exacerbistis* & : vobis dedi quam terram
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה
.ejus *vice in auditis* non & ,ei crediditis non & ,vestri Dei
אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא הֶאֱמַנְתֶּם לוֹ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלוֹ:
.vos *me cognoscere* die à ,*Domino cum* fuistis Rebelles
24 מַמְרִים הָיִיתֶם עִם־יְהוָה מִיּוֹם דַּעְתִּי אֹתְכֶם:
& ,diebus quadraginta *Domini facies ad* me prostravi Et
וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה אֶת־אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאֶת־
Dominus dixerat quia : me prostravi quibus ,noctibus quadraginta
אַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפַּלְתִּי כִּי־אָמַר יְהוָה
Domine :dixi &,Dominum ad oravi Et ,vos *disperdendum ad*
לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם: 26 וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וָאֹמַר אֲדֹנָי
redemisti quam,tuã hæreditatem & ,tuã populã *corrumpas* ne ,*Domine*
יְהוָה אַל־תַּשְׁחֵת עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ
.valida manu in Ægypto ex eduxisti quem ,tua magnitudine in
בִּגְדֻלָּךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה:
respiritas ne :Jahacob & ,Ischae ,Abraham tuorã servorum Memento
27 זְכֹר לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב אַל־תֵּפֶן
.ius peccatum ad & ,ejus impietatẽ ad & ,hujus populi duritiem ad
אֶל־קְשִׁי הָעָם הַזֶּה וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ:
Jesse non A : inde nos eduxisti *qua* ,*terra* dicant fortè Ne
28 פֶּן־יֹאמְרוּ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשָּׁם מִבְּלִי יֻכֹלֶת
,eis est locutus quam ,terram in eos introducere Dominus
יְהוָה לָהֲבִיאָם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם
ipsi Et .deserto in eos *faciendã mors ad* ,eos eduxit ,eos *odio habendo ab &*
וּמִשִּׂנְאָתוֹ אוֹתָם הוֹצִיאָם לְהָמִתָם בַּמִּדְבָּר: 29 וְהֵם
,magna tua *potentia in* eduxisti quem ,tua hæreditas &,tuus populus
עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל
.extento tuo brachio in &
וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה:

Versio VULGATA LAT.

19 Timui enim indignationem & iram illius, quâ adversùm vos concitatus, delere vos voluit. Et exaudivit me Dñs
20 etiam hâc vice. Adversùm Aaron quoque vehementer iratus, voluit eum conterere, & pro illo similiter deprecatus sum. Peccatum autem vestrum quod feceratis, id est,
21 vitulum, arripiens, igne combussi, & in frusta comminuens, omninóq; in pulverem redigens, projeci in torrentẽ, qui de monte descendit. In Incendio quoque, & in Tentatione, & in sepulcris Concupiscentiæ provocâstis Domi-
23 num. Et quando misit vos de Cadesbarne, dicens, Ascendite, & possidete terram, quam dedi vobis; & contempsistis imperium Domini Dei vestri, & non crediditis ei, neque vocem ejus audire
24 voluistis: Sed semper fuistis rebelles à die quâ nôsse vos
25 cœpi. Et jacui coram Domino quadraginta diebus ac noctibus, quibus eum supplicitèr deprecabar, ne deleret vos ut fuerat commina-
26 tus. Et orans dixi, Domine Deus, ne disperdas populum tuum, & hæreditatem tuam, quam redemisti in magnitudine tua, quos eduxisti de
27 Ægypto in manu forti. Recordare servorum tuorum, Abraham, Isaac, & Jacob: ne aspicias duritiam populi hujus, & impietatem atque
28 peccatum: Ne fortè dicant habitatores terræ, de qua eduxisti nos; Non poterat Dominus introducere eos in terram, quam pollicitus est eis, & oderat illos: idcircò eduxit, ut interficeret eos in
29 solitudine. Qui sunt populus tuus & hæreditas tua, quos eduxisti in fortitudine tua magna, & in brachio tuo extento.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ ἔκφοβός εἰμι (ξ) διὰ ⸆ θυμὸν καὶ τὴν ὀρ-
γὴν, ὅτι παρῳξύνθη κύριος ἐφ᾽ ὑμῖν τοῦ (ο) ἐξο-
λοθρεῦσαι ὑμᾶς. καὶ εἰσήκουσε κύριος ἐμοῦ καὶ
20 ἐν τῷ (π) καιρῷ τούτῳ. Καὶ ἐπὶ Ἀαρὼν (ρ) ἐθυ-
μώθη ἐξολοθρεῦσαι αὐτ᾽, καὶ ἠυξάμην καὶ περὶ
21 Ἀαρὼν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ ⸆ ἁμαρτίαν
ὑμῶν, ἣν ἐποιήσατε, ⸆ μόσχον ἔλαβον αὐτ᾽, καὶ
κατέκαυσα αὐτ᾽ ἐν πυρί, (σ) καὶ Συνέκοψα
αὐτὸν καταλέσας Σφόδρα (τ) ἕως ἐγένετο λε-
πτόν, καὶ (υ) ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτός, καὶ ἔρριψα ⸆
κονιορτὸν εἰς ⸆ χειμάῤῥων ⸆ καταβαίνοντα
22 (φ) ἐκ τοῦ ὄρους. Καὶ ἐν τοῖς μνήμασι ⸆ ἐπιθυμί-
23 ας (χ) παροξύνοντες ἦτε κύριον. Καὶ ὅτε ἐξα-
πέστειλεν ὑμᾶς κύριος ἐκ Κάδης Βαρνὴ,
λέγων, (ψ) Ἀναβήτε καὶ κληρονομήσατε ⸆
γῆν, (ω) ἣν δέδωμι ὑμῖν, καὶ ἠπειθήσατ τῷ
ῥήματι κυείου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπιστεύ-
σατε αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φω-
24 νῆς αὐτοῦ. Ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς κύ-
25 ριον (α) ἀπὸ ⸆ ἡμέρας ἧς ἐγνώσθη ὑμῖν. Καὶ
ἐδεήθην ἔναντι κυρίου (β) τεσσεράκοντα ἡμέ-
ρας καὶ (β) τεσσεράκοντα νύκτας, ὅσας ἐδεήθη-
σαν. εἶπεν γὰρ κύριος Θ (γ) ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.
26 Καὶ ἠυξάμην πρὸς ⸆ Θεὸν, καὶ εἶπα, Κύριε
βασιλεῦ ⸆ θεῶν, μὴ (δ) ἐξολοθρεύσῃς ⸆
λαόν (ς, ε) καὶ ⸆ μερίδα (ς, ν) ἣν ἐλυτρώσω, ἃς
ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύϊ (ς) τῇ
μεγάλῃ, καὶ (ζ) ἐν τῇ χειρὶ (ς) τῇ κραταιᾷ,
27 καὶ ἐν τῷ βραχίονί (ς) (η) τῷ ὑψηλῷ. Μνή-
σθητι Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ⸆ δοῦ-
λόν σου ἐπὶ ⸆ σκληρότητα τῶν λαῶ τούτου, (θ)
καὶ τὰ ἀσεβήματα, καὶ ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐ-
28 τῶν. Μὴ εἴπωσιν οἱ κατοικοῦντες ⸆ γῆν ἣν ἐξε-
(ι) ἐξήγαγε ὑμᾶς ἐκεῖθεν, λέγοντες, Παρὰ τὸ
μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
γῆν ἣν ἔπιστο αὐτοῖς, καὶ παρὰ τὸ (κ) μισῆσαι
αὐτοὺς, ἐξήγαγεν αὐτοὺς (λ) ἐν τῇ ἐρήμῳ
29 ἀποκτεῖναι αὐτούς. Καὶ ἔστι λαός σου καὶ κλη-
ρονομία σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ
ἰσχύϊ σου τῇ (μ) μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ χειρί σου τῇ
κραταιᾷ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

MS.A. (ξ) διὰ ⸆ ὀργὴν καὶ ⸆ θυμὸν, ὅτι (ο) ἐξολεθρεῦσαι (π) καιρῷ ἐκείνῳ.
Καὶ (ρ) ἐθυμώθη κύριος Σφόδρα ⸆ ἐξολεθρεῦσαι (σ) καὶ συνέτριψα αὐτ᾽ καὶ κα-
ήκαυσα σφόδρα (τ) ἕως ἐγένετο (υ) ἐγχνῆνθη (φ) ἀπὸ ⸆ (χ) παροξύνοντες ἦτε κύ-
ριον ⸆ θεὸν ὑμῶν. Καὶ ὅτε ἀπέστειλεν (ψ) Ἀνάβητε, κληρονομήσατ (ω) ἣν ἔγω
δίδωμι (ω) ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐγνώσθη (β) τεσσεράκοντα (γ) ἐξολεθρεῦσαι (δ) ἐξολε-
θρεῦσαι (ε) καὶ ⸆ κληρονομίαν Σου, ἣν ἐλυτρώσω * ἐν τῇ ἰσχύϊ Σου τῇ μεγάλῃ,
ἃς ἐξήγαγες (ζ) ἐν χεῖρι Σου (η) τῷ μεγάλῳ. Μνήσθητι (θ) καὶ ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα
αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἀσεβήματα αὐτῶν. Μὴ σοῦ εἴπωσιν (ι) ἐξήγαγον (κ) μισῆσαι κύρι-
ον αὐτοὺς, (λ) ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ (μ) μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί Σου

Et timidus sum propter furorem, 19
et irã : quia exacerbat° erat Dominus in vos ad exterminandos vos. Et exaudivit Dominus me etiã in tempore isto. Et super Aaron indignatus est ad exterminandũ eũ, et oravi et pro Aaron in tempore illo. Et peccatum vestrũ, quod feceratis, vitulum cepi eũ, et combussi eũ in igni, et confregi eũ molens valdè; donec factũ est minutũ, & fuit sicut pulvis: et projeci pulverẽ in torrentẽ descendentẽ de monte. Et in Incendio, et in Tentatione, et in monumentis Concupiscentiæ exacerbantes fuistis Dominũ. Et quando emisit vos Domin° de Cades Barne, dicens, Surgite, & hæreditate terram, quã de vobis; & incredduli, fuistis verbo Domini Dei vestri, et non crediditis ei, et non exaudistis vocẽ ejus. Incredduli fuistis, quæ ad Dominũ, ex ea die quã cognitus est vobis. Et oravi ante Dominum quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, quibus oravi. Dixit eiam Domiæ exterminare vos. Et oravi ad Deũ, & dixi, Domine rex deorũ, nè exterminies populũ tuum, & partẽ tuam, quam redemisti, quos eduxisti de terra Ægypti in fortitudine tua magna, & in manu tua valida, & in brachio tuo excelso. Recordare Abrahã & Isaac & Jacob servorum tuorũ, quibus furãsti peccatum. Nè vespicias super duritiẽ populi hujus, & impietates, et super peccata eorum; Nè dicant inhabitantes terram, undè eduxisti nos indè, dicentes, Eò quòd non poterit Dominũ inducere eos in terrã, quam dixit eis, & quòd odio haberet eos; eduxit eos in deserto interficere eos. Et hi populus tuus, & sors tua, quos eduxisti de terra Ægypti in fortitudine tua magna, & in manu tua valida, & in brachio tuo excelso. 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Timueram enim ab ira & furore quo indignatus Dominus contra vos, perdere vos decreverat : at exaudivit me Domin° etiam tunc temporis. Et adversùs Aharonem iratus est Domin° vehementer ut perderet eum, & deprecat° sum etiam pro Aharone eodem tempore. Et vitulum peccatorum vestrorum quæ feceratis, arripiens, igne combussi, eumque comminuens, & molà bene terens, donec attenuaretur ut pulvis, projeci pulverem ejus in torrentem qui defluit è monte. In Incendio quoque, & in Tentationib°, & in Sepulchris ardentium concupiscentiâ, ad iram provocaveratis Dominum. Et cùm misisset vos Dominus de Recem superba, & dixisset vobis, Ascendite & possidete terram quam dedi vobis, exasperâstis verbum oris Domini, & non crediditis ei, nec audistis vocem ej°. Irritatores fuistis coram Domino ab ea die quâ vos cognovi. Et oravi coram Domino quadraginta diebus & quadraginta noctibus, quia decreverat Dominus perdere vos. Oravi inquam, coram Domino, & dixi, Domine Deus, ne corrumpas populum tuum & hæreditatem tuam quam redemisti magnitudine tuâ, quosque eduxisti ex Ægypto manu potenti. Sed recordare servorum tuorum Abrahæ Isahac & Jacobi : ne respicias duritiam hujus populi, & iniquitatem ejus, & peccata ejus. Ne dicant incolæ terræ illius è qua eduxisti eos, Quia non habuit facultatem Dominus introducendi eos in terram quam dixerat eis, & quia oderat illos, eduxit eos ut eos interficeret in deserto. Ipsi verò populus tuus sunt & hæreditas tua, quam eduxisti virtute tuâ magnâ, & brachio tuo exerto,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

19 אֲרֵי רְחִילַת מִן קֳדָם רְגָזָא וְחֵימָתָא
דִּי רְגַז יְיָ עֲלֵיכוֹן לְשֵׁצָאָה יָתְכוֹן
וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתִי אֲף בְּזִמְנָא הַהִיא:
20 וְעַל אַהֲרֹן הֲוָה רְגַז מִן קֳדָם יְיָ
לְחַבָּלָא לְשֵׁיצָיוּתֵיהּ וְצַלֵּיתִי אַף עַל-
אַהֲרֹן בְּעִידָנָא הַהִיא: 21 וְיָת חוֹבְתְּכוֹן
דִּי עֲבַרְתּוּן יָת עֶגְלָא נְסִיבִית
וְאוֹקִירֵת יָתֵיהּ בְּנוּרָא וְשַׁפִּית יָתֵיהּ
בְּשׁוּפִיָנָא וְאוֹשִׁית עָר דִּי הֲוָה רְקִיק
לְעַפְרָא וּרְמֵית יָת עַפְרֵיהּ לְנַחֲלָא
דְּנָחֵת מִן טוּרָא: 22 וּבְרִיקַתָּא
וּבְנִסְיָתָא וּבְקִבְרֵי דְמַשְׁאֵלֵי מַרְגְּנוּן
הֲוֵיתוּן קָרְמֵי יְיָ: 23 וְכַד שְׁלַח יְיָ יָתְכוֹן
מִרְקָם גֵּיאָה לְמֵימַר סְקוּ וְאַחְסִינוּ
יָת אַרְעָא דִּי יְהַבִית לְכוֹן
וְסָרְבָתּוּן עַל גְּזֵירַת מֵימְרָא דְיְיָ
אֱלָהְכוֹן וְלָא הֵימַנְתּוּן לֵיהּ וְלָא
קַבֵּלְתּוּן לְמֵימְרֵיהּ: 24 מִסְרְבִין
הֲוֵיתוּן קָרְמֵי יְיָ מִיּוֹמָא דְיָדַעְתִּי
יָתְכוֹן: 25 וְאִשְׁתַּטְחִית קֳדָם יְיָ יָת
אַרְבָּעִין יְמִין וְיָת אַרְבָּעִין לֵילִין
דִּי אִשְׁתַּטְחִית אֲרֵי אֲמַר יְיָ לְשֵׁצָאָה
יָתְכוֹן: 26 וְצַלֵּיתִי קֳדָם יְיָ וְאֲמַרִית
יְיָ אֱלָהִים לָא תְחַבֵּל עַמָּךְ
וְאַחְסַנְתָּךְ דִּי פְרַקְתָּא בְּתוּקְפָּךְ דִּי-
אַפֵּקְתָּא מִמִּצְרַיִם בִּידָא תַקִּיפָא:
27 אַדְכַּר לְעַבְדָּךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וְלְיַעֲקֹב לָא תְחַפֵּי לְקַשְׁיוּת עַמָּא
הָדֵין וְלְחוֹבֵיהוֹן וּלְחַטָּאֵיהוֹן:
28 דִּלְמָא יֵימְרוּן דַּיָּרֵי אַרְעָא דִּי
אַפֵּקְתָּנָא מִתַּמָּן מִדְּלֵית יוּכְלָא
קָדְמֵי לְאַעֲלוּתְהוֹן לְאַרְעָא דִּי-
מַלֵּל לְהוֹן וּמִסְּנֵי יָתְהוֹן
אַפִּיקְנוּן לְקַטָּלוּתְהוֹן בְּמַדְבְּרָא:
29 וְאִנּוּן עַמָּךְ וְאַחְסַנְתָּךְ דִּי אַפֵּקְתָּא
בְּחֵילָךְ רַבָּא וּבְדְרָעָךְ מְרַמֵּמָא:

TARGUM ONKELOS.

19 Timui enim propter iram & indignationem, quâ irat' erat Dominus contra vos: ut consumeret vos: et suscepit Dominus orationem meam etiam in 20 tempore illo. Contra Aaron quoque fuit ira à facie Domini, ut disperderet eum: & oravi etiã pro Aaron in illo tem- 21 pore. Et peccatum vestrum quod fecistis, id est vitulum, tuli & combussi eum igni: & comminui eum in pillo vehementer, donec fuit comminutum in pulverem: et projeci pulverem ejus in torrentem 22 qui descendit de monte. In Incendio quoque & in Tentatione, & in Sepulchris concupiscentium, irritâstis Dominum. 23 Et quando misit vos Dominus de Cades Barne, dicens; Ascéndite & possidete terram quam dedi vobis: rebelles fuistis verbo Domini Dei vestri; & non credidistis ei, neque obe- 24 distis verbo ejus. Rebelles fuistis coram Domino, à die quo 25 cognovi vos. Et prostratus sum coram Domino quadraginta diebus & quadraginta noctibus, quibus prostratus sum: quoniam dixerat Domi- 26 nus ut consumeret eos. Et oravi coram Domino, & dixi: Domine Deus, ne dissipes populum tuum & hæreditatem tuam, quam redemisti in fortitudine tua: quem eduxisti de 27 Ægypto in manu forti. Recordare servorum tuorum, Abraham, Isaac & Jacob: ne aspicias duritiam populi hujus, & impietatem eorum & peccata 28 eorum. Ne fortè dicant habitatores terræ, de qua eduxisti nos: Eo quòd non erat potestas coram Domino, ut introduceret eos in terram quam locutus est eis: & quia oderat illos, eduxit eos ut occideret illos in deserto. Et 29 ipsi sunt populus tuus, & hæreditas tua: quos eduxisti in virtute tuâ magna, & in brachio tuo excelso.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

19 כי יגר אף וחמה אשר קצף יהוה עליכם להשמיד אתכם
ויענני יהוה גם בעת ההיא: 20 ובאהרן התאנף יהוה מאד להשמידו
ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא: 21 וחטאתכם אשר עשיתם את העגל
לקחתי ואשרף אתו באש וכתת אתו היטב עד אשר דק לעפר
ואשליך עפרו אל הנחל הירד מן ההר: 22 ובתבערה ובמסה ובקברות
התאוה הייתם מקציפים את יהוה: 23 וגם בשלח יהוה אתכם מקדש ברנע לאמר
עלו רשו את הארץ אשר נתתי לכם ותמרו את פי יהוה אלהיכם
ולא האמנתם בו ולא שמעתם בקולו: 24 מרי הייתם עם יהוה מיום דעתי אתכם:
25 ואתנפל לפני יהוה את הימים האלה אשר התנפלתי כי אמר יהוה להשמיד אתכם:
26 ואתפלל אל יהוה ואמר אדני יהוה אל תשחת עמך ונחלתך אשר פדית בגדלך
אשר הוצאת מארץ מצרים ביד חזקה: 27 זכר לעבדיך לאברהם ליצחק
וליעקב אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו וחטאתו:
28 פן יאמרו הארץ אשר הוצאתנו משם מבלתי יכלת יהוה לבאת אל הארץ אשר דבר אליהם
ומשנאתו אותם הוציאם להמיתם במדבר: 29 והם עמך ונחלתך אשר הוצאת בכחך הגדול
ובזרועך הנטויה:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

*Timebam enim propter iram, 19 & furorem quo ardebat Dominus in vos, ut exterminaret vos: sed audivit me Dominus etiam hâc vice. In 20 Aaronem quoque exasperatus Dominus valdè ut perderet eum, ideo rogavi etiam pro Aarone in illo tempore. Pec- 21 catum autem vestrum quod feceratis, vitulum illum, accepi, & combussi illum igne, & contrivi illum molendo bene, usquequo comminuere- tur in pulverem: & projeci pulverem ejus in torrentem descendentem de monte. In 22 loco quoque Incendii, et Tentationis, & sepulchrorũ Concupiscentiæ ad iracundiam provocâstis Dominum. Cùm 23 etiam emisit vos Dominus de Cades-Barne, dicens; (b) Ascendite, & possidete terrã quam dedi vobis, tum rebellâstis in verbum Domini Dei vestri, & non credidistis ei, neque audivistis vocem ejus. Rebelles fuistis Domino à 24 die quo vos cognovi. Et pro- 25 stravi me corã Domino quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, quibus prostratus sum; quoniam dixerat Domi- 26 minus se vos exterminaturum. Et rogavi Dominum, dicens; Despota Domine, ne perdas populum tuum, et hæreditatem tuam quam redemisti in magnitudine tua, quã eduxisti de Ægypto in manu tua forti. Recordare serva- 27 rum tuorum, Abrahã, Isaac, & Jacob; ne respicias ad duritiem populi istius, & ad impietatem ejus, & ad peccatum ejus. Ne fortè dicat 28 populus terræ de qua eduxisti nos, Eò quòd non potuit Dominus introducere eos in terram quam dixerat illis, & odisset illos, eduxit illos ut interficeret illos in deserto. Illi enim sunt populus tuus, 29 & hæreditas tua, quam eduxisti de Ægypto, in virtute tua magna, & in brachio tua extento.

VER. SAM. (b) Declinate,

VERSIO SAMARITANA.

19 אֲרֵי יְגַר אַף וְחֵמָה אֲשַׁר קָצַף יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם
וַיַּעֲנֵנִי יְהוָה גַּם בָּעֵת הַהִיא: 20 וּבְאַהֲרֹן הִתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ
וְאֶתְפַּלֵּל גַּם בַּעַד אַהֲרֹן בָּעֵת הַהִיא: 21 וְחַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם אֶת הָעֵגֶל
לָקַחְתִּי וְאֶשְׂרֹף אֹתוֹ בָּאֵשׁ וְכָתֹת אֹתוֹ הֵיטֵב עַד אֲשֶׁר דַּק לֶעָפָר
וְאַשְׁלִיךְ עֲפָרוֹ אֶל הַנַּחַל הַיֹּרֵד מִן הָהָר: 22 וּבְתַבְעֵרָה וּבְמַסָּה וּבְקִבְרוֹת
הַתַּאֲוָה הָיִתֶם מַקְצִפִים אֶת יְהוָה: 23 וְגַם בְּשַׁלַּח יְהוָה אֶתְכֶם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לֵאמֹר
עֲלוּ רְשׁוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וַתַּמְרוּ אֶת פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְלֹא הֶאֱמַנְתֶּם בּוֹ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ: 24 מַרִי הָיִתֶם עִם יְהוָה מִיּוֹם דַּעְתִּי אֶתְכֶם:
25 וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה אֶת הַיָּמִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְנַפַּלְתִּי כִּי אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם:
26 וָאֶתְפַּלֵּל אֶל יְהוָה וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהוָה אַל תַּשְׁחֵת עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְגָדְלֶךָ
אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה: 27 זְכֹר לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וְלְיַעֲקֹב אַל תֵּפֶן אֶל קְשִׁי הָעָם הַזֶּה וְאֶל רִשְׁעוֹ וְחַטָּאתוֹ:
28 פֶּן יֹאמְרוּ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשָּׁם מִבְּלִתִּי יָכֹלֶת יְהוָה לָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶם
וּמִשִּׂנְאָתוֹ אוֹתָם הוֹצִיאָם לַהֲמִיתָם בַּמִּדְבָּר: 29 וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל
וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה:

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

19 *لاني خذرت الغضب والوجدة التي سخط الله بها عليكم ليبيدكم * فسمع الله في ذلك الوقت * وعلي
20 هرون غضب الله جدا * وكاد يبيده * واستعرف له ايضا في ذلك الوقت * وانما ما به اخطاتم * وهو
21 العجل الذي اتخذتموه * فاني اخذته فاحرقته بالنار وبردته بالمبرد * بما حي دق كالتراب * فطرحت
22 ترابه في وادي الماء المنحدر من الجبل * وفي ذات الاشعال * وفي ذات الجنة * وقبور المشهيين لم
23 تزالوا مسخطين لله * ولما بعث الله يبعثكم من رقيم بريع قايلا * اصعدوا وانتطروا الارض التي
24 اعطيتكم اياها * خالفتموه ولم تومنوا به * ولم تقبلوا امره * باجملة لم تزالوا مخالفين لله منذ
25 يوم عرفتكم به * فلما سقطت عنده تلك الاربعين يوما والاربعين ليلة * اذ اراد ان
26 يبيدكم * صليت بين يديه وقلت * اللهم يا رب لا تهلك قومك وصفوتك الذين
27 فككهم بعظمتك * واخرجهم من مصر بيد شديدة * واذكر اوليائك ابراهيم واسحاق
28 ويعقوب * ولا تنظر الي صعوبة هذا الشعب وطلاحه وخطيته * كيلا يقول اهل البلد الذي
29 اخرجتنا منه * مما لم يطق ربهم ان يدخلهم الي البلد الذي وعدهم به * ومن شناءته لهم
اخرجهم ليقتلهم في البر * وهم قومك وصفوتك الذين اخرجهم بحولك العظيم وذراعك
الممدودة *

*Nam extimui furorem atque indignatio- 19 nem quã iratus fuerat Deus contra vos ut vos deleret, audivitque Deus eo tempore. Haroni quoque succensuit Deus magno- 20 pere, & paũ abfuit quin perderet eũ, & rem iam impetravi etiã ipsi in eodem tempore. At verò id quo peccaveratis, nemo- 21 vitulum quẽ assumperatis, apprehendi, et igne combussi, et limã mani. ifimẽ limavi, ita ut comminutus iste cũ pulvere & projeci pulverem ejus in torrentem aquæ dilabentis è monte. Et in loco Incendii, et in 22 loco Tentationis, et Sepulchris concupiscentiã incessanter provocâstis Deũ ad iram. Cùmq; misisset Deus aliquot ex vobis de 23 Racem-Barni, dicens; Ascendite, & contemplamini terram quam dedi vobis, non obedistis illi, neq; credidistis in eum, neque acquievistis mandato ipsius. In summa, 24 semper fuistis rebelles Deo à die quo eum notum feci vobis. Cùm ergò iacerem apud 25 eum quadraginta diebus illis et quadraginta noctibus, quando voluit vos consumere, Deprecatus sum coram eo, 26 & dixi; Deus ô Domine, ne perdas populum tuum & electionem tuam quam liberâsti magnitudine tuã, & eduxisti ex Ægypto manu validã. Et recordare a- 27 micorum tuorum Abraham & Isaac & Jacob, & ne respicias ad duritiem istius populi, & impietatẽ ejus, et scelus ejus. Ne 28 nen dicant habitatores regionis è qua nos eduxisti; Eò quòd non valuit Dominus eorum introducere eos in regionem quam promiserat eis, & ex odio suo erga eos, eduxit illos ut occideret eos in deserto. Et 29 ipsi quidem populus tuus sunt, & electio tua, quos eduxisti potentiã tuã magnã & brachio tuo protenso.

ספר אלה הדברים: י

CAP. X.

tabulas duas tibi Dola: me ad Dominus dixit illo tempore In
1 בָּעֵת הַהִוא אָמַר יְהוָה אֵלַי פְּסֹל־לְךָ שְׁנֵי לֻחוֹת
tibi facies & : montē in me ad ascende & , priores sicut lapideas
אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַעֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וְעָשִׂיתָ לְךָ
fuerunt quæ verba tabulis super scribam Et ligni arcam
2 אֲרוֹן עֵץ: וְאֶכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ
arca in eas pones & ,fregisti quas , prioribus tabulis super
עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן:
lapideas tabulas duas dolavi & ,sitim lignis arcam feci Et
3 וָאֶעֱשֶׂה אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וָאֶפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים
mea manu in tabulæ duæ & ,montem in ascendi & , priores sicut
כָּרִאשֹׁנִים וָאַעַל הָהָרָה וּשְׁנֵי הַלֻּחֹת בְּיָדִי:
decem , priorem scripturam juxta , tabulis super scripsit Et
4 וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת כַּמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן אֶת עֲשֶׂרֶת
medio de munte in vos ad Dominus est locutus quæ , verba
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּהַר מִתּוֹךְ
,ne verti Et ,me ad Dominus eas dedit & ,concionis die in ignis
5 הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקָּהָל וַיִּתְּנֵם יְהוָה אֵלָי: וָאֵפֶן
: feceram quam ,arca in tabulas posui & ,monte de descendi &
וָאֵרֶד מִן־הָהָר וָאָשִׂם אֶת־הַלֻּחֹת בָּאָרוֹן אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
Israel filii Et .Dominus mihi præcepit quēadmodum , ibi fuerunt &
6 וַיִּהְיוּ שָׁם כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי יְהוָה: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
,Aharon est mortuus ibi: Moserah in Jahachā filiorū Beroth de suot profecti
נָסְעוּ מִבְּאֵרֹת בְּנֵי־יַעֲקָן מוֹסֵרָה שָׁם מֵת אַהֲרֹן
Inde .eo pro ei' filius Elhazar sacerdotio est functus & ,ibi est sepulti' &
7 וַיִּקָּבֵר שָׁם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר בְּנוֹ תַּחְתָּיו: מִשָּׁם
torrentiū terrā Jotbath in Ghudghodah de &,Ghudghodah io sunt profecti
נָסְעוּ הַגֻּדְגֹּדָה וּמִן־הַגֻּדְגֹּדָה יָטְבָתָה אֶרֶץ נַחֲלֵי־
,Levi tribum Dominus fecit separare illu tempore In .aquarum
8 מָיִם: בָּעֵת הַהִוא הִבְדִּיל יְהוָה אֶת־שֵׁבֶט הַלֵּוִי
I ,ei ad ,fundum ad , Domini pacti arcam portandum ad
לָשֵׂאת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לַעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה
,hanc diem ad usque ejus nomine in benedicendū ad &,ei ministrandū ad
לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשִׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
.suis fratribus cum hæreditas & ,pars Levi ipsi fuit non Ideireo
9 עַל־כֵּן לֹא־הָיָה לְלֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה עִם־אֶחָיו
Dominus est locutus quēadmodum,ejus hæreditas ipse Dominus
יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
,priores dies se-undū,monte in steti ego Et .ei tuus Deus
10 אֱלֹהֶיךָ לוֹ: וְאָנֹכִי עָמַדְתִּי בְהָר כַּיָּמִים הָרִאשֹׁנִים
Dominus exaudivit & ,noctes quadraginta & ,dies quadraginta
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה
.te corrumpere Dominus voluit non ,ipsa vice in etiam me ad
אֵלַי גַּם בַּפַּעַם הַהִוא לֹא־אָבָה יְהוָה הַשְׁחִיתֶךָ:
,populi ,juras ad proficiscendo vade , Surge : me ad Dominus dixit Et
11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֶךְ לְמַסָּע לִפְנֵי הָעָם
,eorum patribus juravi quam , terram possidebunt &,ingrediētur &
וְיָבֹאוּ וְיִירְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם
.eis dandum ad
לָתֵת לָהֶם:

Versio VULG. LAT.

CAP. X.

1 In tempore illo dixit Dñs ad me, Dola tibi duas tabulas lapideas, sicut priores fuerūt, & ascende ad me in montem:
2 faciésq; arcā ligneam. Et scribam in tabulis verba quæ fuerunt in his quas antè confregisti, ponésque eas in arca.
3 Feci igitur arcā de lignis Settim. Cúmq; dolássem duas tabulas lapideas instar priorū, ascendi in montē, habens eas
4 in manibus. Scripsitq; in tabulis, juxta id quod priùs scripserat, verba decem, quæ locutus est Dominus ad vos in monte de medio ignis, quando populus congregatus est: &
5 dedit eas mihi. Reversúsq; de monte, descendi, & posui tabulas in arcam, quam feceram, quæ hucusq; ibi sunt, sicut mihi præcepit Dominus.
6 Filii autem Israel moverunt castra ex Beroth filiorum Iaçan in Mosera, ubi Aaron mortuus ac sepultus est, pro quo, sacerdotio functus est Eleazar
7 filius ejus. Inde venerunt in Gadgad: de quo loco profecti, castrametati sunt in Jetebatha, in terra aquarum atque
8 torrentium. Eo tempore separavit tribum Levi, ut portaret arcam fœderis Domini, & staret coram eo in ministerio, ac beneditceret in nomine illius usque in præsentem diem.
9 Quam ob rem non habuit Levi partem, neque possessionem cum fratribus suis: quia ipse Domin' possessio ejus est, sicut promisit
10 ei Dominus Deus tuus. Ego autem steti in monte, sicut priùs, quadraginta diebus ac noctibus: exaudivitq; me Dominus etiam hác vice, & te
11 perdere noluit. Dixitq; mihi, Vade, & præcede populum, ut ingrediatur, & possideat terram, quam juravi patribus eorum, ut traderem eis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ι'.

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας (α) ὥσπερ τὰς πρώτας, καὶ ἀνάβηθι πρὸς μὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ποιήσεις
2 σεαυτῷ (β) κιβωτὸν ξυλίνην. Καὶ γράψεις ἐπὶ τὰς πλάκας τὰ ῥήματα, (γ) ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶ ταῖς (δ) πρώταις ἃς συνέτριψας, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰς εἰς τὴν
3 κιβωτόν. Καὶ ἐποίησα κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπων, καὶ ἐλάξευσα (ε) τὰς πλάκας λιθίνας (ζ) ὡς αἱ πρῶται, καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς
4 χερσί μου. Καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν πρώτην τοὺς δέκα λόγους, οὓς ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, καὶ ἔδωκεν
5 αὐτὰς κύριος ἐμοί. Καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτὸν ἣν ἐποίησα· καὶ ἦσαν ἐκεῖ, καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος.
6 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπῆραν ἐκ Βηρὼθ ὕδων (η) Ἰακὶμ Μισαδαί. ἐκεῖ ἀπέθανεν Ἀαρὼν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ, καὶ ἱεράτευσεν
7 Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτὸ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐκεῖθεν ἀπῆραν εἰς Γαδγάδ· καὶ ἀπὸ Γαδγάδ (θ)
8 εἰς Ἐτεβαθᾶ, γῆ χείμαρροι ὑδάτων. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ διέστειλε κύριος τὴν φυλὴν τὴν Λευὶ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, παρεστάναι ἔναντι κυρίου, λειτουργεῖν καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως τῆς
9 ἡμέρας ταύτης. Διὰ τοῦτο (ι) οὐκ ἔστι τοῖς Λευίταις μερὶς καὶ κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ,
10 (κ) καθὼς εἶπεν αὐτῷ. Κἀγὼ (λ) εἱστήκειν ἐν τῷ ὄρει (μ) τεσσεράκοντα ἡμέρας καὶ (μ) τεσσαράκοντα νύκτας, καὶ εἰσήκουσε (ν) κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος (ξ) ἐξολοθρεῦσαι
11 ὑμᾶς. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Βάδιζε, πορεύου (ο) ἐναντίον τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ εἰσπορευέσθωσαν καὶ κληρονομείτωσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν (π) δοῦναι αὐτοῖς.

MS. A. (α) ὡσὲὲ τὰς (β) κίβωτον * λιθίνην. Καὶ γράψω (γ) ὅσα ἦν (δ) πρώτας ἃς (ε) τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας (ζ) ὅσπερ αἱ (η) Ἰακεὶμ Μισαδαί. καὶ ἐκεῖ (θ) εἰς Ἰεταεβᾶθ, γῆ χειμάῤῥυ (ι) οὐκ ἔστι (κ) καθὰ (λ) ἔσην (μ) τεσσεράκοντα (ν) κύριός μυ (ξ) ἐξολεθρεῦσαι (ο) ἔνωντι (π) ὑμῶν δοῦναι αὐτὴν αὐτοῖς.

CAP. X.

1 In illo tempore dixit Dominus ad me, Excide tibi duas tabulas lapideas, quemadmodum priores, & ascende ad me in montem: & facies tibi arcam ligneam. (a) Et scribes in
2 tabulis verba, quæ erant in tabulis prioribus, quas contrivisti: & immittes eas in arcam. Et feci arcam ex ligni imputi-
3 tribilibus, & excidi (b) tabulas lapideas, sicut priores: & ascendi in montem, & duæ tabulæ in manibus meis. Et scri-
4 psit in tabulis secundùm scripturam priorem, decem verba, quæ locutus est Dominus ad vos in monte è medio ignis: & dedit eas Dominus mihi. Et
5 revertens descendi de monte, & misi tabulas in arcam, quam feci: & fuerunt ibi, sicut mandavit mihi Dominus. Et fi-
6 lii Israel promoverunt è Beroth filiorum Jacim (c) in Misedai. Ibi mortuus est Aaron, & sepultus est ibi: & sacerdotio functus est Eleazar filius ejus pro eo. Indè pro-
7 moverunt in Gadgad: & de Gadgad in Etebata, (d) terra, torrentes aquarum. In illo tem-
8 pore distinxit Dominus tribum Levi, portare arcam testamenti Domini, assistere coram Domino, ministrare, & orare in nomine ejus usq; in hanc diem. Propter
9 hoc non est Levitis pars, & sors in fratribus suis. Dominus ipse pars ejus est, sicut dixit ei.
10 Et ego steti in monte quadra-ginta dies & quadraginta noctes: & exaudivit Dominus me etiam in tempore isto, & noluit Dominus exterminare vos.
11 Et dixit Dominus ad me, Vade, promove ante populum hunc: & ingrediantur & hæreditent terram, quam juravi patribus eorum dare eis.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. X.

1 Eodem ipso tempore dixit mihi Dñs, Scul-pe tibi duas tabulas lapideas priorum instar, & ascende ad me in montem, & fac tibi ar-
2 cam ligneam: Et scribam super tabulas ser-mones qui erant super tabulis priorib' quas
3 fregisti, & repone eas in arcam. Feci igitur arcam de ligno ebeni, & sculpsi duas tabu-las lapideas instar priorum, & ascendi in
4 montem, utramque tabulam manib' meis ge-stans. Et scripsit in tabulis, juxta priorem scripturam, decem sermones, quos locut' fu-
5 erat ad vos Domin' in monte, ex igne, in die congregationis, & dedit eas mihi Domin'. Et conversus descendi de monte, & posui ta-
6 bulas in arca quam feceram, & reliqui eas in ipsa, quemadmodum præceperat mihi Do-min'. Filii autem Israel castra moverunt ex
7 Beraoth filiorum Jaacan ad Mesara, ibique mortu' est Aharon, & ibidē sepult': & funct' est sacerdotio Eliazar fili' ej' post ipsum. Et
8 inde profecti sunt ad Gadgad, & de Gadgad in, Jetbath terram rivis aquarum irriguam. Eodem illo tempore segregavit Domin' tri-
9 bum Levi, ut portaret arcam fœderis Domi-ni, astaretque coram Domino, & ministraret ei, atque benediceret nomen Domini usque
10 ad hodiernam diem. Propterea non habet Levi portionem & hæreditatem cum fratri-bus suis: Domin' enim hæreditas ejus est, quemadmodum dixit illi Domin' Deus tu'.
11 Ego autem steti coram Dño in monte juxta dies priores, nempe quadraginta dies & quadraginta noctes, audivitque me Domin' etiam tunc temporis, nec voluit Domin' De' tu' te corrumpere. Et ait mihi Dñs, Surge, proficiscere, & abi ante populum, & ingre-diantur atque possideant terram quam juravi patrib' eorum ut traderem eis.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — Targum ONKELOS.

CAP. X.

1 In tempore illo dixit Dominus ad me, Dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores, & ascende ad me in montem: & facies tibi arcam ligneam. 2 Et scribam super tabulas verba quæ erant super tabulas priores quas confregisti: & pones eas in arcâ. 3 Et feci arcam de lignis Sethim, & dolavi duas tabulas lapideas sicut priores: & ascendi in montem, & duas tabulas lapideas habebam in manu mea. 4 Et scripsit in tabulis juxta scripturâ priorem, decem verba, quæ locutus est Dominus vobiscum in monte de medio ignis in die congregationis: & dedit eas Dominus mihi. 5 Et reversus sum, & descendi de monte, & posui tabulas in arcâ quam feci: & fuerunt ibi, sicut præcepit mihi Dominus. 6 Et filii Israel profecti sunt de Beroth filiorum Jachan in Mosera: ubi mortuus est Aaron & sepultus est ibi, & ministravit Eleazar filius ejus pro eo. 7 Inde profecti sunt in Gadgad: et de Gadgad in Iatabatha, in terrâ in qua fluunt 8 torrentes aquarum. In tempore illo separavit Dominus tribum Levi, ut portaret arcam fœderis Domini: & ut staret coram Domino ut ministraret ei, & ut beneediceret in nomine ejus, usq; in diem 9 hanc. Propterea non habuit Levi partem & hæreditatem cum fratribus suis: quia dona quæ dedit ei Dominus ipsa sunt hæreditas ejus, sicut locutus est ei Dominus Deus 10 tuus. Et ego steti in monte sicut diebus prioribus, quadraginta diebus et quadraginta noctibus: & suscepit Dominus orationem meam etiam hac vice, & noluit Do- 11 minus disperdere te. Et dixit Dominus ad me; Surge, vade ut proficiscaris coram populo: ut ingrediantur & possideant terram, quam juravi patribus fuis ut tradere- rem eis.

בְּעִדָנָא הַהִוא אֲמַר יְיָ לִי פְּסַל לְךָ תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָא כְּקַדְמָאֵי וְסַק לְקָדָמַי לְטוּרָא וְתַעֲבֵיד לְךָ אֲרוֹנָא רְאָעָא: וְאֶכְתּוֹב עַל לוּחַיָא יָת פִּתְגָמַיָא דִּי הֲווֹ עַל לוּחַיָא קַדְמָאֵי דִּי תַבַּרְתָּא וְתִשְׁוִינּוּן בַּאֲרוֹנָא: וַעֲבַדִית אֲרוֹנָא דְאָעֵי שִׁטִּין וּפְסַלִית תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָא כְּקַדְמָאֵי וְסַלֵּיקִית לְטוּרָא וּתְרֵין לוּחַיָא בִּידִי: וּכְתַב עַל לוּחַיָא כִּכְתָבָא קַדְמָאָה יָת עֲשָׂרָא פִּתְגָמַיָא דִּי מַלֵּל יְיָ עִמְּכוֹן בְּטוּרָא מִגּוֹ אֶשָׁתָא בְּיוֹמָא דְקָהֲלָא וִיהַבִנּוּן יְיָ לִי: וְאִתְפַּנִּיתִי וְנָחִתִּית מִן טוּרָא וְשַׁוִּיתִי יָת לוּחַיָא בַּאֲרוֹנָא דִי עֲבַרִית וַהֲווֹ תַמָּן כְּמָא דְפַקְּדַנִי יְיָ: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְטָלוּ מִבְּאֵרוֹת בְּנֵי יַעֲקָן לְמוֹסֵרָה תַּמָּן מִית אַהֲרֹן וְאִתְקְבַר תַּמָּן וְשַׁמֵּשׁ אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי: מִתַּמָּן נְטָלוּ לְגוּדְגֹּדָה וּמִן גּוּדְגֹּדָה לְיָטְבָתָה אַרְעָא נַגְוָא נַחֲלִין דְּמַיִן: בְּעִדָנָא הַהִוא אַפְרֵישׁ יְיָ יָת שִׁבְטָא דְלֵוִי לְמִטַּל יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ לְמִקַּם קֳדָם יְיָ לְשַׁמָּשׁוּתֵהּ וּלְבָרְכָא בִּשְׁמֵהּ עַד יוֹמָא הָדֵין: עַל כֵּן לָא הֲוָה לְלֵוִי חֵלֶק וְאַחְסָנָא עִם אַחְוָהֹהִי מַתְּנָן דִּי יְהַב לֵהּ יְיָ אֲנָן אַחְסַנְתֵּהּ כְּמָא דִי מַלֵּל יְיָ אֱלָהֵךְ לֵהּ: וְאֲנָא הֲוֵיתִי קָאֵם בְּטוּרָא כְּיוֹמָיָא קַדְמָאֵי אַרְבָּעִין יְמִין וְאַרְבָּעִין לֵילִין וְקַבֵּל יְיָ צְלוֹתִי אַף בְּזִמְנָא הָדֵין לָא אָבָא יְיָ לְחַבָּלוּתָךְ: וַאֲמַר יְיָ לִי קוּם אֱזֵל לְמַטּוּל קֳדָם עַמָּא וְיֵעֹלוּן וְיֵרְתּוּן יָת אַרְעָא דִי קַיֵּמִית לַאֲבָהָתְהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. X.

1 In tempore illo dixit mihi Dominus, Dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores, et ascende ad me in montem, et fac tibi arcam ligneam: 2 et scribam super tabulas istas verba quæ fuerunt super tabulas priores quas fregisti, et ponas illas in arca. 3 Et feci arcam ex lignis Setim, et dolavi duas tabulas lapideas sicut priores, ascendique in montem cum duabus tabulis in manu mea. 4 Scripsit autem super tabulas illas sicut scriptum erat prius, Decem verba, quæ locutus fuerat Dominus vobis in monte de medio ignis in die istius contionis: dedit q; illas Dominus mihi. 5 Postea conversus descendi de monte, & posui tabulas illas in arca quam feceram: fuerunq; ibi sicut præceperat mihi Dominus. 6 Filii autem Israel profecti sunt de Beroth, & castrametati sunt inter filios Jaachan. 7 Inde profecti sunt, & castrametati sunt in Gadgad. Inde profecti, castrametati sunt in Jethabatha; terram torrentium aquarum. Inde profecti, castrametati sunt in Abarne. Inde profecti, castrametati sunt in Asion gabr. Inde profecti, castrametati sunt in deserto Sin, quod est Cades. Inde profecti, castrametati sunt in monte (a) Hor, Ibique mortuus est Aaron, & ibi sepultus: loco q; ipsius fuit sacerdotio sanctus est Eleazar. 8 In illo tempore segregavit Dominus tribum Levi ut ferendam arcam fœderis Domini, ut staret coram Domino ut serviret ei, atq; ut benedicat in nomine ejus usque in hunc diem. 9 Ideò non fuit Levi portio, & hereditas cum fratribus suis: Dominus ipse est hæreditas ei, sicut locutus est ei Dominus Deus tuus. 10 Ego autem stabam in monte sicut diebus prioribus quadraginta diebus, & quadraginta noctibus: Exaudivit me etiã Dominus hac vice, noluitq; Dominus perdere. 11 Dixiq; mihi Dominus, Surge, vade, ut proficiscaris ante populum istum, ut veniant, & possideant terram quam juravi patribus eorum me ipsi, dare ũ.

VER. SAM. (a) montani,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. X.

1 In illo tempore dixit Deus ad me, Dola 2 duas tabulas gemmeas similes prioribus, et ad me ascende postqã feceris arcã ligneã: et scribã super eas verba quæ erant super duas tabulas priores quas fregisti, & pone eas in arca. 3 Itaq; feci arcam de ligno Santo, & dolavi duas tabulas gemmeas similes prioribus, & conscendi montẽ habens eas in manibũ meis. 4 Et scripsit super eas secundũ scripturã priorẽ, Decem verba, quæ locutus fuerat Deus ad vos in monte de medio ignis, in die comitiorũ, dedit q; eas mihi. 5 Deinde conversus descendi de monte, & posui duas tabulas in arca quã fabricaveraẽ, & manserunt ibi, prout imperaverat mihi Deus. Cũmq; ergã ita fecissem pro Havone, 6 mansit vivus donec proficiscerentur filii Israel de Beroth filiorũ Jaacan, & Mosera: & mortuus est ibi Hahon, ac sepultus; & sacerdotio sanctus est Elazar filius ejus loco ipsius. 7 Cũm inde profecti essent ad Gadgad, et hinc ad Jelbatha terrã torrentiũ aquarũ, Tunc temporis separavit Deus 8 tribum Levi, ut bajularent arcã fœderis ejus, & starent coram ipso, & ministrarent ei, benedicerentq; illi per nomen ejus usq; ad præsentẽ diem nostrum, cõ quod opem mihi tulissent. 9 Et propterea non habuerunt Levitæ sortem & hæreditatem cum fratribus suis, sed munera Dei sunt sors illorũ, prout præcepit eis Deus. 10 Ego verò mansi in monte, juxta primã vicem, quadraginta diebus et quadraginta noctibus: & exaudivit me Deus in illo quoq; tempore, & placatus est quominus te perderet. 11 Et dixit ad me, Surge, vade ante populũ, et castra movere fac eos, ut abeant & possideant regionẽ quã juravi patribus eorũ me dature eis.

* الفصل العاشر *

1 * في ذلك الوقت قال الله لي * انحت لوحي جوهر
2 كالاولين * واصعد بهما الي الجبل * وقد صنعت صندوقا من خشب * حتى اكتب عليهما
3 الكلمات التي كانت على اللوحين الاولين الذين كسرتهما * وضعتهما في الصندوق * فصنعت
4 صندوقا من خشب السنط * ونحت لوحي جوهر كالاولين * وصعدت الجبل * وهما في يدي * فكتب
5 عليهما كالكتاب الاول العشر الكلمات التي كلمكم الله بها في الجبل من وسط النار في يوم الجموع *
6 ودفعهما الي * ثم رجعت ونزلت من الجبل * وضربت اللوحين في الصندوق الذي صنعته * فبقيا
7 هناك كما امرني الله * فلما سعى في هرون اقام الي ان رحل بنو اسرائيل من بئيروت بني يعقان
8 ومسيرا * ومات هرون ثم دفن * ولم العازار ابنه مكانه * لما رحلوا من ثم الي جدجد * ومنها الي يطباتا
9 ارض ذات اودية ماء * في ذلك الوقت افرز الله سبط لبوي ليحملوا صندوق عهده * ويقفوا
10 بين يديه * ويخدموه * ويباركوه باسمه الي يومنا هذا لما اسعفوني * ولذلك لم يكن للاوليين
11 نصيب ونحلة مع اخوتهم * بل هبات الله هي نصيبهم حسب ما امر الله به لهم * وانا اقمت في الجبل
مثل المرة الاولى اربعين يوما واربعين ليلة * وسمع الله لي في ذلك الوقت ايضا * وشاء ان لا
يهلكك * فقال لي قم فامض بين يدي القوم * فرحلهم حتى يمضوا فيرثوا البلد الذي اقسمت لآبائهم ان اعطيهموه *

ספר אלה הדברים : יא

12 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוה אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם־
לְיִרְאָה אֶת־יְהוה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו
וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת־יְהוה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ
וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ : לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוה וְאֶת־חֻקֹּתָיו
13 אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ : הֵן לַיהוה אֱלֹהֶיךָ
14 הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ : רַק
15 בַּאֲבֹתֶיךָ חָשַׁק יְהוה לְאַהֲבָה אוֹתָם וַיִּבְחַר בְּזַרְעָם
16 אַחֲרֵיהֶם בָּכֶם מִכָּל־הָעַמִּים כַּיּוֹם הַזֶּה : וּמַלְתֶּם
17 אֶת עָרְלַת לְבַבְכֶם וְעָרְפְּכֶם לֹא תַקְשׁוּ עוֹד : כִּי
יְהוה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח
18 שֹׁחַד : עֹשֶׂה מִשְׁפַּט יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאֹהֵב גֵּר לָתֶת
19 לוֹ לֶחֶם וְשִׂלְמָה : וַאֲהַבְתֶּם אֶת־הַגֵּר כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם
20 בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם : אֶת־יְהוה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד וּבוֹ
21 תִּדְבָּק וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ : הוּא תְהִלָּתְךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ
22 אֲשֶׁר עָשָׂה אִתְּךָ אֶת הַגְּדֹלֹת וְאֶת הַנּוֹרָאֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
רָאוּ עֵינֶיךָ : בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ
מִצְרַיְמָה וְעַתָּה שִׂמְךָ יְהוה אֱלֹהֶיךָ כְּכוֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם לָרֹב :

CAP. XI. יא

1 וְאָהַבְתָּ אֶת יְהוה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַרְתָּ מִשְׁמַרְתּוֹ וְחֻקֹּתָיו
2 וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֹתָיו כָּל־הַיָּמִים : וְיָדַעְתֶּם הַיּוֹם כִּי
לֹא אֶת־בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ וַאֲשֶׁר לֹא רָאוּ אֶת־מוּסַר
יְהוה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־גָּדְלוֹ אֶת־יָדוֹ הַחֲזָקָה
3 וּזְרֹעוֹ הַנְּטוּיָה : וְאֶת־אֹתֹתָיו וְאֶת־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה
בְּתוֹךְ מִצְרַיִם לְפַרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וּלְכָל־אַרְצוֹ :

Versio VULGAT.

12 Et nunc Israel, quid Dominus Deus tuus petit à te, nisi ut timeas Dñm Deũ tuũ, & ambules in viis ejus, & diligas eũ, ac servias Domino Deo tuo in toto corde tuo, & in tota
13 anima tua: Custodiásq; mandata Domini, & ceremonias ejus, quas ego hodiè præcipio
14 tibi, ut bene sit tibi? En Domini Dei tui cœlũ est, et cœlum cœli, terra, et omnia quæ
15 in ea sunt: Et tamen patribus tuis conglutinatus est Dominus, et amavit eos, elegitq; semen eorũ post eos, id est, vos, de cunctis gentibus, sicut ho-
16 diè comprobatur. Circumcidite igitur præputiũ cordis vestri, & cervicẽ vestram nè
17 indurétis amplius. Quia Dñs Deus vester, ipse est Deus deorũ, & Dñs dominantiũ, Deus magnus & potens, et terribilis, qui personã non accipit,
18 nec munera. Facit judiciũ pupillo et viduæ, amat peregrinũ, & dat ei victum atq; vestitum. Et vos ergò amate peregrinos, quia et ipsi fuistis ad-
20 venæ in terra Ægypti. Dñm Deum tuum timebis, et ei soli servies: ipsi adhærebis, jurabisq; in nomine illi. Ipse est
21 laus tua, & Deus tuus, qui fecit tibi hæc magnalia et terribilia, quæ viderunt oculi tui. In
22 septuaginta animabus descenderunt patres tui in Ægyptũ: & ecce nunc multiplicavit te Dominus Deus tuus sicut astra cœli.

CAP. XI.

1 AMa itaque Dominum Deum tuum, & observa præcepta ejus & ceremonias, judicia atq; mandata, omni tem-
2 pore. Cognoscite hodiè quæ ignorant filii vestri, qui non viderunt disciplinam Domini Dei vestri, magnalia ejus & robustam manum, extentúmq;
3 brachium, Signa et opera quæ fecit in medio Ægypti Pharaoni regi, et universæ terræ ejus,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ νῦν Ἰσραὴλ, τί κύριος ὁ θεός σου αἰτεῖ παρὰ σοῦ, ἢ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαπᾶν αὐτὸν, καὶ λατρεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ
13 ὅλης τῆς ψυχῆς σου, φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον,
14 ἵνα εὖ σοι ᾖ ; Ἰδοὺ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα
15 ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ. Πλὴν τοῦ πατέρας ὑμῶν (σ) προείλετο κύριος ἀγαπᾶν αὐτοὺς, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καθὼς τὴν ἡμέ-
16 ραν ταύτην. Καὶ περιτεμεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, καὶ τὰ τράχηλον ὑμῶν οὐ (τ) σκληρυνεῖτε ἔτι.
17 Ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὗτος θεὸς τῶν θεῶν, καὶ κύριος τῶν κυρίων, ὁ θεὸς ὁ μέγας, (υ) καὶ ἰσχυρὸς, καὶ φοβερὸς, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον, (φ) οὐδὲ οὐ μὴ λάβῃ
18 δῶρον. Ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ, (χ) καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦ-
19 ναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον. Καὶ ἀγαπήσετε τὸν προσήλυτον, προσήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῇ
20 Αἰγύπτῳ. Κύριον τὸν θεόν (ψ) σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ λατρεύσεις, καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ. (ω) Οὗ-
21 τος καύχημά σου, καὶ (α) οὗτος θεός σου, ὅστις (β) ἐποίησε σὺν σοὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα
22 ταῦτα, (γ) ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. Ἐν (δ) ἑβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς Αἴγυπτον, νυνὶ δὲ ἐποίησε σε κύριος ὁ θεός σου ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

MS. A. (ρ) σου, προσέθεσι (σ) προείλατο (τ) σκληρυνεῖτε ἔτι. Ὁ γὰρ (υ) ὁ ἰσχυρὸς, καὶ ὁ φοβερὸς, (φ) οὐδὲ μὴ (χ)* καὶ ἀγαπᾷν τὸν πλησίον δοῦναι (ψ) σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, (ω) Αὐτὸς (α) αὐτὸς (β) ἐποίησέν σοι (γ) ἃ ἴδον (δ) ἑβδομήκοντα πέντε ψυχαῖς

ΚΕΦ. ια'.

1 ΚΑὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, καὶ φυλάξῃ τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρί-
2 σεις αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ γνώσεσθε σήμερον, ὅτι οὐχὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ὅσοι οὐκ οἴδασιν (α) οὐδὲ ἴδοσαν τὴν παιδείαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὴν βραχίονα τὴν ὑψηλὴν,
3 Καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν ἐν μέσῳ Αἰγύπτου Φαραὼ (β) βασιλεῖ Αἰγύπτου, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ,

MS.A. (α) οὐδὲ ἴδον (β)* βασίλεως

12 Et nunc Israel, quid petit Dominus Deus tuus à te, nisi ut timeas Dominum Deum tuum, & ambulare in omnibus viis ejus, & diligere eum, & servire Domino
13 Deo tuo ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, Custodiere mandata Domini Dei tui
14 & justificationes ejus, quæcunque ego præcipio tibi hodiè, ut bene tibi sit? Ecce Domini
15 Dei tui cælum, & cælum cæli, terra, & omnia quæcunque sunt in ea. Tantummo-
16 dò patres vestros prælegit Dominus ad diligendos eos: & elegit semen eorum post eos, vos præ omnibus gentibus, secundùm
17 diem hanc. Et circumcidetimini duritiem cordis vestri: & cervicem vestram non indurabitis.
18 Dominus enim Deus vester, hic Deus deorum, & Dominus dominorum, Deus magnus, & fortis, & terribilis, qui non admiratur personam, neque accipiet munus. Faciens judicium
19 (e) proselyto, & pupillo, & viduæ: & diligit proselytum, dando ei panem, & vestimentum.
20 Et diligetis proselytum, proselyti enim fuistis in terra Ægypto. Do-
21 minum Deum tuum timebis, & ei servies, & ad eum adhærebis, & in nomine ejus jurabis. Hic
22 gloriatio tua, & hic Deus tuus, qui fecit in te magna, & gloriosa, ista, quæ viderunt oculi tui. (f) In septuaginta animabus, de-
22 scenderũt patres tui in Ægyptũ: nunc autẽ fecit te Dominus Deus tuus, sicut astra cœli multitudine.

CAP. XI.

1 ET diliges Dominum Deum tuum, & custodies custodias ejus, & justificationes ejus, & mandata ejus, & judicia ejus
2 omnibus diebus. Et cognoscetis hodiè, (a) quia non filii vestri, qui non noverunt, neq; viderunt disciplinam Domini Dei tui, &
3 magnalia ejus, & manum potentem, & brachium excelsum, Et signa ejus, et prodigia ejus, quæcunque fecit in medio Ægypti Pharaoni regi Ægypti, et omni terræ ejus,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܗܫܐܠ ܡܢܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܐܠܐ ܕܬܕܚܠ ܠܡܗܘܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܬܗܠܟ ܒܟܠ ܐܪܚܘܬܘܗܝ ܘܕܬܪܚܡ ܠܗ ܘܕܬܦܠܚ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܠܒܟ ܘܒܟܠ ܢܦܫܟ :
13 ܕܬܛܪ ܦܩܕܢܝ ܕܡܪܝܐ ܕܐܢܐ ܦܩܕ ܠܟ ܠܛܒܘܬܟ ܗܐ ܕܝܠܡܐ ܘܐܪܥܐ ܘܟܠ ܕܒܗ ܗܘ ܐܠܗܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܘܫܡܝܐ ܕܫܡܝܐ ܕܫܡܝܐ ܘܟܠ ܕܒܗ ܗܘ ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

12 וכען ישראל מה ייי אלהך תבע מנך
אלהין למדחל קדם ייי אלהך למהך
בכל־אורחן דיתקנן קדמוהי
ולמרחם יתיה ולמפלח קדם־ייי
אלהך בכל־לבך ובכל־נפשך:
13 למטר ית פקודיא דיי ית קימוהי
דאנא מפקר לך יומא דין דיטב לך:
14 הא דיי אלהך שמיא ושמי שמיא
ארעא וכל די בה: לחור באבהתך
15 צבי ייי למרחם יתהון ואתרעי
בבניהון בתריהון מכון מכל־
עממיא כיומא הדין: ותעדון ית
16 טפשות לבבכון וקדלכון לא תקשון
17 עוד: ארי ייי אלהכון הוא אלה דיינין
ומרי מלכין אלהא רבא גברא
ודחילא דלית קדמוהי למסב אפין
18 ואף־לא לקבלא שוחדא: עבד
דין יתום וארמלא ורחים גיורא
למהב ליה מזון וכסו: ותרחמון
19 ית גיורא ארי דיירין הויתון בארעא
דמצרים: ית־ייי אלהך תדחל
20 וקדמוהי תפלח ולדחליה תתקרב
ובשמיה תקיים: הוא תשבחתך והוא
21 אלהך די עבד עמך ית דברבתא
ויתיך חסינתא דאלין די חזאר
22 עינך: בשבעין נפשין נחתו אבהתך
למצרים וכען שויך ייי אלהך ככוכבי
שמיא למסגי: יא

ותרחים ית ייי אלהך ות
1 ותטר מטרת ממריה וקימוהי
וריעוהי ופקודוהי כל יומיא: ותידעון
2 יומין ארי לא־את בנין די לא
ידעו ודי לא חזו ית אלפנא דיי
אלהכון ית רבותיה ית־ידיה
תקיפתא וזרעיה מרמא: וית
3 אתותיה וית עובדוהי דיעבד בגו
מצרים לפרעה מלכא דמצרים
ולכל־ארעיה:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

12 ** ועתה ישראל מה־יהוה אלהיך שאל מעמך
13 * כי אם־ליראה את־יהוה אלהיך ללכת בכל־דרכיו
14 * ולאהבה אותו ולעבד את־יהוה אלהיך בכל־לבבך
15 * ובכל־נפשך: לשמר את־מצות יהוה ואת־חקתיו
16 * אשר אנכי מצוך היום לטוב לך: הן ליהוה אלהיך
17 * השמים ושמי השמים הארץ וכל־אשר בה: רק
18 * באבתיך חשק יהוה לאהבה אותם ויבחר בזרעם
19 * אחריהם בכם מכל־העמים כיום הזה: ומלתם
20 * את־ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד: כי
21 * יהוה אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים
22 ** האל הגדל הגבר והנורא אשר לא ישא פנים
1 ** ולא יקח שחד: עשה משפט יתום ואלמנה
2 ** ואהב גר לתת־לו לחם ושמלה: ואהבתם את־הגר
3 * כי־גרים הייתם בארץ מצרים: את־יהוה אלהיך תירא

VERSIO SAMARITANA.

12 ** ועתה ישראל מה־יהוה אלהיך שאל מעמך
13 * כי אם־ליראה את־יהוה אלהיך ללכת בכל־דרכיו
14 * ולאהבה אותו ולעבד את־יהוה אלהיך בכל־לבבך
15 * ובכל־נפשך: לשמר את־מצות יהוה ואת־חקתיו
16 * אשר אנכי מצוך היום לטוב לך: הן ליהוה אלהיך
17 * השמים ושמי השמים הארץ וכל־אשר בה: רק
18 * באבתיך חשק יהוה לאהבה אותם ויבחר בזרעם
19 * אחריהם בכם מכל־העמים כיום הזה: ומלתם
20 * את־ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד: כי
21 * יהוה אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים
22 ** האל הגדל הגבר והנורא אשר לא ישא פנים
1 ** ולא יקח שחד: עשה משפט יתום ואלמנה
2 ** ואהב גר לתת־לו לחם ושמלה: ואהבתם את־הגר
3 * כי־גרים הייתם בארץ מצרים: את־יהוה אלהיך תירא

CAP. XI.

1 Diliges itaq; Dñm Deũ tuũ:
et custodies custodiã verbi ej⁹,
et pacta ej⁹, et judicia ejus, &
præcepta ej⁹, omnibus diebus.
2 Et scietis hodie, quæ non cognoverũt filii vestri, neq; viderunt doctrinã Dñi Dei vestri; et magnitudinẽ ej⁹, et manum ejus fortem, et brachium
3 ejus excelsum. Et signa ejus & opera ejus, quæ fecit in medio Ægypti, Pharaoni Regi Ægypti & universæ terræ ejus.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

12 Nunc autem Israel quid Dominus Deus tuus petit à te,
nisi ut timeas Dominum Deũ
tuum, ut ambules in omnibus
viis ejus, atque ut diligas eũ,
servíásque Domino Deo tuo,
13 in toto corde tuo, & in tota
anima tua? Et ut custodias
mandata Domini Dei tui, &
præcepta ejus quæ ego præcipio tibi hodie, ut bene sit tibi?
14 Ecce Domini Dei tui sunt cœli,
& cœli cœlorum, terra, & om-
15 nia quæ sunt in ea. Verum
tamen patribus tuis adhæsit
Dominus ut amaret eos, & e-
ligeret semen eorum post eos,
vos præ omnibus gentibus sicut
16 hoc die. Circumcidetis
igitur præputium cordis ve-
stri, & cervicem vestram non
17 indurabitis amplius. Quo-
niam Dominus Deus vester,
ipse est Deus deorum, & Do-
minus dominorum, Deus ma-
gnus, & potens, & terribilis,
qui non accipit personam, neq;
recipit (b) munus; Faciens ju-
18 dicium pupillo & viduæ, &
diligens peregrinum ut det ei
19 panem & vestem. Diligetis
igitur peregrinum, quia pe-
regrini fuistis in terra Ægypti.
20 Dominum Deum tuum time-
bis, & ipsi servies, inq;, ad-
hærebis, atque per ipsũ nomen
21 juravbis. Ipse est laus tua, &
ipse est Deus tuus qui fecit
tecum magnalia, et terribilia,
ista quæ viderunt oculi tui.
22 Cum septuaginta animabus de-
scenderunt patres tui in Ægyptum: Nunc autem posuit
te Dominus Deus tuus sicut
stellas cœli præ multitudine.

CAP. XI.

1 DIliges igitur Dominum
Deum tuũ, & custodies cu-
stodiam ejus, præcepta ejus, et
mandata ejus, & judicia ejus
omnibus diebus. Cognoscetis
2 enim hodiè (quia non cum
filiis vestris qui non cognoverunt, neque viderunt) castigationem Domini Dei vestri,
magnitudinẽ ejus, et manum
ejus fortem, & brachium ej⁹
extentum; Et signa ejus, et
3 opera ejus quæ fecit in medio
Ægypti, Pharaoni et omni
terræ ejus.

VER. SAM. (b) pecuniam;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * والآن يا اسرايل ما الذي يطلبه منك الله ربك * الا ان تخافه * وتسير في طريقه * وتحبه * وتعبده
13 بكلصا بكل قلبك وكل نفسك * وتحفظ وصاياه وسومه التي امرك بها اليوم ليخار لك * وهوذا لله
14 ربك السموات كلها والارض وكلما فيها * لكنه اصطفى اباءك فاحبهم * فاختار بنيهم من بعدهم *
15 وانتم هم * من بين الشعوب * كما تشاهدون * فاربلوا عن قلوبكم * واربابكم لا تصعبوها جدا
16 * لان الله ربكم هو رب الارباب وسيد السادة * الكبير * القادر * الجبار * المخوف * الذي لا يحابي
17 الوجوه * ولا ياخذ رسوة * صانع حكم اليتيم والارملة * ويحب الغريب * فيرزقه طعاما وكسوة * فاحبوا
18 الغريب * فطال ما كنتم غرباء في بلد مصر * وخف الله ربك * واعبده * والزمه * واحلف بر
19 باسمه * هو مدحتك * وهو الاهك * كما صنع معك تلك العظايم والمهايب التي راتها
20 عيناك * فمها ان اباءك نزلوا مصر في سبعين نفسا * والآن فقد صيرك الله ربك كالكواكب
21 السماء كثرة *

* الفصل الحادي عشر *

1 * فاحب الله ربك * واحفظ ما استحفظك طول الزمان * واعلموا من اليوم ان ليس العمل على بنيكم
2 الذين لم يعلموا ولم يروا ادب الله ربكم * وعظمته * ويده الشديدة * وذراعه الممدودة * وآياته
3 واعماله التي صنعها في وسط مصر بفرعون وجميع قواده وسائر اهل بلده *

Nunc ergò ô Israil, quid est quod petit à 12
te Deus Dominus tuus, nisi ut timeas eũ,
& incedas in via ejus, & ames eum, & 13
sincerè servias ei toto corde tuo, & totã
animã tuã? Et observes mandata ejus, et
cæremonias ejus quas tibi hodiè præcipio, 14
ut bene sit tibi? Ecce enim Dei Domini
tui sunt cœli omnes, & terra, & quicquid
in eis est: Nihilominus elegit patres tuos, 15
& dilexit eos, adoptavitque filios eorum
post ipsos, nempe vos, ex gentibus, quem-
admodum videtis. Amovete ergò dolum 16
cordium vestrorum, & cervices vestras
ne vehementer indurectis. Nam Deus Do- 17
minus vester est Dominus dominorum, &
Herus herorum, Magnus, Potens, Gigas,
Terribilis, qui non adulatur vultibus, nec
accipit munus, Faciens judicium pupilli & 18
viduæ, & amans peregrinum, & suppe-
ditans ei cibum & vestitum. Amote igi- 19
tur peregrinum, cùm longo tempore fu-
eritis peregrini in regione Ægypti. Et 20
time Deum Dominum tuum, ipsi servi, ei
adhære, & jura innocenter per nomen
ejus. Ipse est laus tua, & ipse est Deus 21
tuus, quemadmodũ fecit tecum magnalia
& horrenda illa quæ viderunt oculi tui.
Ex quibus illud est quòd patres tui descẽ- 22
derunt in Ægyptum cum septuaginta a-
nimabus, nunc autem fecit te Deus Domi-
nus tuus similem stellis cœli numero.

CAP. XI.

DIlige itaque Deum Dominum tuum, 1
& observa quæ custodire te jussit
in longitudinẽ temporis. Et scitote ob hac 2
die quòd opus non incumbit filiis vestris
qui non noverunt, neque viderunt eruditionem Dei Domini vestri, magnificentiã,
ejus, manum ejus validam, & brachium
ejus extentum, Ejusque signa, et opera quæ 3
fecit in medio Ægypti, in Pharaonem, & universos duces ejus, cunctosque habitatores regionis ipsius:

ספר אלה הדברים: יא

4 וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֵיל מִצְרַיִם לְסוּסָיו וּלְרִכְבּוֹ אֲשֶׁר
הִצִּיף אֶת־מֵי יַם־סוּף עַל־פְּנֵיהֶם בְּרָדְפָם אַחֲרֵיכֶם
וַיְאַבְּדֵם יְהוָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה: 5 וַאֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם
בַּמִּדְבָּר עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה: 6 וַאֲשֶׁר עָשָׂה
לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב בֶּן־רְאוּבֵן אֲשֶׁר פָּצְתָה הָאָרֶץ
אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת־בָּתֵּיהֶם וְאֶת־אָהֳלֵיהֶם וְאֵת
כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם בְּקֶרֶב כָּל־יִשְׂרָאֵל:
7 כִּי עֵינֵיכֶם הָרֹאֹת אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדֹל אֲשֶׁר
עָשָׂה: 8 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ
הַיּוֹם לְמַעַן תֶּחֱזְקוּ וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: 9 וּלְמַעַן תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם
וּלְזַרְעָם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ: 10 כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתָּה בָא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא כְאֶרֶץ מִצְרַיִם הִוא אֲשֶׁר
יָצָאתֶם מִשָּׁם אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת־זַרְעֲךָ וְהִשְׁקִיתָ
בְרַגְלְךָ כְּגַן הַיָּרָק: 11 וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ הָרִים וּבְקָעֹת לְמִטַּר הַשָּׁמַיִם
תִּשְׁתֶּה־מָּיִם: 12 אֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דֹרֵשׁ
אֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה
וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה: 13 וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־
מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־
נַפְשְׁכֶם: 14 וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה
וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ:
15 וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ
וְשָׂבָעְתָּ:

Versio VULG. LAT.

4 Omniquè exercitui Ægyptiorum, & equis ac cutribus: quo modo operuerint eos aquæ Maris rubri, cùm vos persequerentur, & deleverit eos Dominus usque in præ-
5 sentem diem: Vobisque quæ fecerit in solitudine, donec
6 veniretis ad hunc locum. Et Dathan atque Abiron filiis Eliab, qui fuit filius Ruben: quos aperto ore suo terra absorbuit, cum domibus & tabernaculis, & universa substantia eorum, quam habe-
7 bant in medio Israel. Oculi vestri viderunt omnia opera
8 Domini magna quæ fecit, ut custodiatis universa mandata illius, quæ ego hodiè præcipio vobis, & possitis introire, & possidere terram,
9 ad quam ingredimini. Multóque in ea vivatis tempore: quam sub juramento pollicitus est Dominus patribus vestris, & semini eorum, la-
10 cte & melle manantem. Terra enim, ad quam ingrederis possidendam, non est licut terra Ægypti, de qua existi, ubi jacto semine in hortorum morem aquæ du-
11 cuntur irriguæ: Sed montuosa est & campestris, de cœlo expectans pluvias.
12 Quam Dominus Deus tuus semper invisit, & oculi illius in ea sunt à principio
13 anni usque ad finem ejus. Si ergò obedieritis mandatis meis, quæ ego hodie præcipio vobis, ut diligatis Dominum Deum vestrum, & serviatis ei in toto corde vestro, &
14 in tota anima vestra: Dabit pluviam terræ vestræ temporaneam & serotinam, ut colligatis frumentum, & vinum & oleum, Fœnúmque ex agris ad pascenda jumenta, & ut ipsi comedatis ac saturemini.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ ὅσα ἐποίησε (γ) ἡ δύναμιν τῷ Αἰγυπτίων, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶ, καὶ τὸ πλῆθος
(δ) αὐτῶ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὡς ἐπήκλυσε τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς ἐπὶ
πρόσωπον αὐτῶ καταδιωκόντων αὐτῶν ἐκ τῶ ὀπίσω ὑμῶν, καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς (ε) κύριος
5 ὁ θεὸς ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ (ζ) ἕως ἦλθετε εἰς
6 τὸν τόπον τοῦτον. Καὶ ὅσα ἐποίησε τῷ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν υἱοῖς Ἐλιὰβ υἱοῦ Ῥουβὴν, οὓς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέσπασεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πᾶσαν αὐτῶν τὴν ὑποστασιν τὴν μετ' αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς Ἰσραὴλ.
7 Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν (η) ἑόρακασι πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὰ μεγάλα, ὅσα (θ)
8 ἐποίησεν ἐν ὑμῖν σήμερον. Καὶ φυλάξεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς ἃσπῆ, ὅσας ἐγὼ (ι) ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα ζῆτε, καὶ πολυπλασασθῆτε, (κ) καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε
9 τὴν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν. Ἵνα μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶ μετ' αὐτοῦ, γάλα βλύουσαν γάλα καὶ μέλι. 10 Ἔστι γὰρ ἡ γῆ εἰς ἣν
(λ) εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, οὐκ ὥσπερ (μ) γῆ Αἰγύπτου ἐστὶν, ὅθεν ἐκπεπορεύσθε ἐκεῖθεν, ὅταν σπείρωσι τὸ σπόρον, καὶ πολίζωσι τοῖς (ν) ποσὶν αὐτῶ, ὡσεὶ
11 κῆπον λαχανείας. Ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν (ξ) εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδινὴ, ἐκ τῶ ὑετοῦ τῶ οὐρανοῦ πίεται ὕδωρ.
12 Γῆ, ἣν κύριος ὁ θεός σου ἐπισκοπεῖ αὐτὴ διαπαντὸς, οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ (ο) τέ-
13 ως συντελείας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς (π) ἐντολὰς, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς (ρ) ψυ-
14 χῆς σου. Καὶ δώσει τὸν ὑετὸν (σ) τῇ γῇ σου κατ' καιρὸν πρωΐμον καὶ ὄψιμον, καὶ εἰσόψεις τὸν σῖτόν σου, καὶ τὸν οἶνόν σου,
15 καὶ τὸ ἔλαιόν σου. Καὶ (τ) δώσει χορτάσματα ἐν τοῖς ἀγροῖς (υ) σε τοῖς κτήνεσί σου. καὶ φαγῶν, καὶ ἐμπλησθεὶς,

MS.A. (γ) * τῇ δυνάμει τῶν Αἰγυπτίων, τὰ (δ) ἀνῶν, ὡς (ε) κύριος ὁ θεὸς ἕως (ζ) ὡς εἰσήλθετε (υ) εἰσῶν (θ) ἐποίησεν ὑμῖν (ι) ἐντέλλομαι ὑμῖν (κ) καὶ εἰσέλθητε καὶ κληρονομήσητε (λ) εἰσπορεύεσθε ὑμεῖς (μ) ἡ γῆ Αἰγύπτου, ὅθεν ἐκπεπορεύεσθε (ν) ποσὶν, ὡσεὶ (ξ) σὺ εἰσπορεύῃ (ο) ἕως τῆς συντελείας (π) ἐντολὰς ἃσπῆ, ὅσας (ρ) ψυχῆς. Καὶ (σ) ἡ γῆς (τ) δώσει (υ) σε * καὶ ἐν τοῖς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et quæ fecit exercitui Ægyptiorũ, equis, & currib⁹, & equitib⁹ eorum, quomodo inundare fecerit aquas maris Suph super vult⁹ eorum, cùm insectati vos essent à tergo, & perdiderit eos Domin⁹ usque in hunc diem. Præterea quicquid fecit vobis in deserto donec veniretis ad locum istum. Et quæ fecit Dathan & Abiram filiis Eliab filii Rubil, quos aperiens terra os suum, degluivit unà cum filiis eorum, & tabernaculis eorum, & quicquid pertinebat ad eos, dum starent pedibus suis inter universum Israelem. *Sed vobis enim sermo est*, quorum oculi viderunt omnia opera Domini magna quæ fecit. Servate cuncta præcepta quæ mando vobis hodiè, ut roboremini, & ingrediamini, & possideatis terram ad quam possidendam transitis. Et multos protrahatis dies in terra quam juravit Domin⁹ patrib⁹ vestris daturum se eis & semini eorum, terram fluentem lacte & melle. Nam terra ad quam possidendam ingressuri estis, non est sicut terra Ægypti de qua egressi estis, ubi serebatis semen vestrum, & irrigabatis pedib⁹ vestris more paradisi irrigatione egentis. Terra autem ad quam possidendam ingrediemini, terra est montium & vallium, & de pluvia cœli bibens aquas. Terra quam Dominus Deus tu⁹ semper invisit, & oculi Domini Dei tui in ea sunt ab initio anni usque ad finem anni. Si ergò obedieritis mandatis quæ ego præcipio vobis hodiè, & dilexeritis Dominum Deum vestrum, eumque colueritis ex toto corde vestro, & ex tota anima vestra: Dabo pluviam terræ vestræ suo quoque tempore, maturam & serotinam: & coges frumentum tuum, vinum, & oleum tuum. Dabo quoque herbam in agro tuo pro jumentis tuis, & comedes, & saturaberis.

PARAPH. CHALD. cum Targum ONKELOS,

VERSIONE LATINA.

Et quod fecit exercitui Ægyptiorum, et equis eorum & curribus eorum, qui inundare fecit aquas maris rubri super faciem eorum, cùm persequerentur vos: et perdidit eos Dominus, usque in diem hanc. Et quod fecit vobis in deserto: donec veniretis usque ad locum hunc. Et quod fecit Dathan et Abiram, filiis Eliab filii Reuben: quando aperuit terra os suum, et deglutivit eos et homines domus eorum, et tabernacula eorum; et universam substantiam quæ erat cum eis, in medio totius Israel. Quoniam oculi vestri vident omnia opera Domini magna, quæ fecit. Et custodietis omnia præcepta, quæ ego præcipio vobis hodie: ut confortemini, et ingrediamini et possideatis terram, ad quam vos ingredimini ut possideatis eam. Et ut prolongentur dies vestri super terram, pro qua juravit Dominus patribus vestris ut traderet eis et filiis eorum, terram lacte et melle manantem. Quoniam terra ad quam tu ingredieris ut possideas eam, non est sicut terra Ægypti, unde egressi estis: in qua seminabas semen tuum, et irrigabas illam pede tuo sicut hortum oleris. Terra autem ad quâ vos transitis ut possideatis eam, terra montium est et camporum: de pluvia cœli bibetis aquam. Terra quam Dominus Deus tuus requirit: semper oculi Domini Dei tui sunt in ea, à principio anni usque ad finem anni. Et erit, si obedientes obedieritis præceptis meis, quæ ego præcipio vobis hodie: ut diligatis Dominum Deum vestrum et ut serviatis coram eo, in toto corde vestro, et in tota anima vestra. Dabo pluviam terræ vestræ in tempore suo, temporaneam & serotinam: et colliges frumentum tuum, et vinum tuum et oleum tuum. Et dabo fœnum in agro tuo jumentis tuis: & comedes, & saturaberis.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Et quæ fecit exercitui Ægypti, equis ejus, & curribus ejus à quomodo inundare fecit aquas maris rubri super faciem eorum cùm vos persequerentur, & perdidit eos Dominus usque in hunc diem. Et quæ fecit vobis in deserto donec veniretis in hunc locum. Quæ præterea fecit Dathan, & Abiram filiis Eliab, filio Ruben: quomodo aperuit os suum terra, & absorpsit eos, & omnes homines qui erant cum Core, domûsque eorum, et tabernacula eorum, & omnem substantiam quæ erat (c) in pedibus eorum, in medio totius Israëlis. Nam oculi vestri viderunt omnia opera Domini magna quæ fecit. Observabitis igitur omnia mandata quæ ego præcipio vobis hodiè, ut confortemini, & veniatis, & possideatis terram ad quam vos itis possidendam. Atque ut prolongetis dies super terram quam juravit Dominus patribus vestris se daturum semini eorum, terram fluentem lacte & melle. Terra enim ad quam itis possidendam non est illa similis terræ Ægypti, de qua egressi estis, quam seminabas semine tuo, & irrigabas eum (d) pedibus tuis sicut hortum olerum. Sed terra ad quam transitis possidendam, terra montium, & vallium est: ad pluviam cœlorum bibit aquas. Terra est quâ Dominus Deus tuus (e) visitat semper, (f) oculi Domini Dei tui sunt in ea à principio anni, usque ad finem anni. Fiet igitur si obedieritis mandatis quæ ego præcipio vobis hodiè, ad diligendum Dominum Deum vestrum, & serviendum ei in omni corde vestro, in omni anima vestra; ut det pluviam terræ vestræ in tempore suo, temporaneam, & serotinam, & colligas frumentum tuum, mustum tuum, ac oleum tuum. Deique herbam agro tuo pro jumentis tuis. Cùm autem comederis, et saturatus fueris,

(c) In collectione (d) auxilio tuo (e) Quæritur ab ea, (f) oculus commodus Domini

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et quæ fecit exercitui Ægypti, ejus equis & curribus ejus, quando obruit aqua maris rubri vultus eorum, cùm vos persequerentur, & perdidit eos usque ad hunc diem nostrum. Et quæ fecit vobis in solitudine donec veniretis ad hunc locum. Quæ etiam fecit Dathan & Abiram filiis Eliab filii Rauben, quando aperuit terra os suum, & deglutivit eos, domos eorum, tentoria eorum, omneque homines qui cum eis erant, inter filios Israel. At verò oculi vestri viderunt omnia opera Dei maxima quæ fecit. Custodite igitur totam legem quam præcipio vobis hodiè, ut confortemini, & introëatis, atq; possideatis regionem pro qua juravit Deus patribus vestris: Et ut producatur ætas vestra in illa, quemadmodum juravit Deus, ut daret eam patribus vestris, & stirpi eorum; regionem inquam lacte & melle manantem. Regio enim ad quam pergis ut possideas eam, non est sicut regio Ægypti è qua egressus es, in qua seribas semen tuum, & irrigabas illud pede tuo more hortorum olerum. Verùm terra ad quam vos transituri estis ut possideatis eam terra est montium & planitierum, de pluvia cœli bibeas aquam; Terra quâ Deus visitat, & de qua perpetuam curam habet ab initio anni ad finem usque. Itaque si diligenter audieritis præcepta mea quæ mando vobis hodiè, ut diligatis Deum, Dominum vestrum eique sitcerè serviatis totis cordibus vestris, totisque animabus vestris; Descendet pluvia regionis vestræ in tempore suo, Vere scilicet, & Autumno; et colliges frumentum tuum, et oleum, et mustum tuum: Et producam herbam in campis tuis pro jumentis tuis, ut comedas et satieris.

ספר אלה הדברים : יא

recedatis & , vestrum cor *fortè ut sit* fortè ne , vobis *Observamini*
15 הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לִבַבְכֶם וְסַרְתֶּם
irascatur Et .eis vos incurvetis & , *alienis diis* *serviatis* &
17 וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה
,pluvia sit non & , cœlos *retineat* & ,vos in Domini furor
אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר
desuper citò perceatis & , *suam productionem* det non *humus* &
וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
poteris Et .vobis *dans* Dominus quam , bona terra
18 הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם אֶת־
Ligabitis & , vestro animo *super* & ,vestro corde *super* ista mea verba
דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם
.vestros oculos inter frontalia in sint &,vestra manu *super* signum in ea
אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם :
te sedendo in eis in linquendum ad ,vestros filios ea *docebitis* Et
19 וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
te surgendo in & ye accumbendo in & ,eis in te ambulando in & ,tua domo in
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ :
.tuis portis in & ,tua domus postibus *super* ea scribes Et
20 וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :
super vestrorum filiorum dies & ,vestri dies multiplicentur Ut
21 לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל
dinium ad ,est is patribus Dominus juravit quam *humum*
custodiendo *Quinam* .terram super cœlorum dies sicut eis
22 כִּי אִם־שָׁמֹר לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ : כִּי אִם־שָׁמֹר
,vobis *præcipiens* ego quod ,istud præceptum omne *custodietis*
הִשְׁמְרוּן אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם
ominandi ad ,vestrū Deum Dominum *diligendum ad* ,illud *faciendum ad*
לַעֲשֹׂתָהּ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָלֶכֶת
facit expellere Et *eo in adherendum ad* & , ejus viis omnibus in
23 בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְדָבְקָה־בוֹ : וְהוֹרִישׁ
possidebitis & ; *vestris faciebus* à istas gentes omnes Dominus
יְהוָה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפְנֵיכֶם וִירִשְׁתֶּם
calcaverit quem locus Omnis .vobis *præ offeos* & , magnas gentes
24 גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִכֶּם : כֹּל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ
à ,Lebanon & ,deserto à : erit *vobis* ,*eo in* vestri pedis *vola*
כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה מִן־הַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן מִן
,vester terminus erit novissimum mare ad usque &,Perath flumine,flumino
הַנָּהָר נְהַר־פְּרָת וְעַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן יִהְיֶה גְּבֻלְכֶם :
vestrum timore & ,vestrum pavore:*vestra facies in vir* stabit Non
25 לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפְנֵיכֶם פַּחְדְּכֶם וּמוֹרָאֲכֶם
quam , terræ universæ *facies* super vester Deus Dominus dabit
יִתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
dari ego ,Vide .vobis est locutus quemadmodum ,*ea in* calcabitis
26 תִּדְרְכוּ־בָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם : רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן
eius ,Benedictionem .maledictione &,benedictione hodie *vestras facies ad*
27 לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה : אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר
præcipiens ego quæ , vestri Dei Domini *præcepta ad audieritis*
תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
.hodie vobis
אֶתְכֶם הַיּוֹם :

Versio VULGATA LATINA.

16 Cavete ne fortè decipiatur cor vestrum, & recedatis à
17 Domino, serviatíque diis alienis, & adoretis eos: Iratúsque Dominus claudat cœlum, & pluviæ non descendant, nec terra det germen suum, pereatíque velociter de terra optima, quam Do-
18 minus daturus est vobis. Ponite hæc verba mea in cordibus & in animis vestris, & suspendite ea pro signo in manibus, & inter oculos
19 vestros collocate. Docete filios vestros ut illa meditentur, quando sederis in domo tua, & ambulaveris in via, & accubueris atque surrexeris.
20 Scribes ea super postes & januas dom' tuæ: Ut multi-
21 plicentur dies tui, & filiorum tuorum, in terra, quam juravit Dominus patribus tuis, ut daret eis quamdiu cœlum im-
22 minet terræ. Si enim custodieritis mandata quæ ego præcipio vobis, & feceritis ea, ut diligatis Dominum Deum vestrum, & ambuletis in omni-
23 b° viis ej°, adhærentes ei, Disperdet Domin° omnes gentes istas ante faciem vestram, & possidebitis eas, quæ majores & fortiores vobis sunt.
24 Omnis loc°, quem calcaverit pes vester, vester erit. A deserto, & à Libano, à flumine magno Euphrate usque ad mare Occidentale erunt ter-
25 mini vestri. Nullus stabit contra vos: terrorem vestrū et formidinem dabit Dominus Deus vester super omnem terram quam calcaturi estis, sicut locutus est vobis.
26 En propono in conspectu vestro hodiè benedictionem
27 et maledictionem. Benedictionem, si obedieritis mandatis Domini Dei vestri, quæ ego hodiè præcipio vobis:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

16 Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ πλανηθῇ ἡ καρδία
Ϛου, καὶ παρέλθητε, καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑ-
17 τέροις, καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς, καὶ συ-
μωθεὶς (φ) ὀργῇ κύριος ἐφ' ὑμῖν, καὶ συρῇ
τὸ οὐρανὸν, καὶ οὐκ ἔσται ὑετὸς, καὶ ἡ γῆ οὐ δώ-
σει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τάχει
ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, (χ) ἧς κύριος ὁ θεὸς
18 ὑμῶν. Καὶ ἐμβιβάσετε τὰ ῥήματα ταῦτα
εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν,
καὶ ἀφάψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χει-
ρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται ἀσάλευτον ἀπὸ ὀφθαλμῶν
19 ὑμῶν. Καὶ διδάξετε αὐτὰ τὰ τέκνα ὑμῶν
(λ) λαλεῖν ἐν αὐτοῖς καθημένος σου ἐν οἴκῳ,
καὶ πορευόμενος σου ἐν ὁδῷ, καὶ κοιμώμενος
20 σου, καὶ διανιστάμενος σου. Καὶ γράψετε αὐτὰ
ἐπὶ τὰς φλιὰς τῆς (α) οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν
21 πυλῶν ὑμῶν, (α) ἵνα μακροημερεύσητε, καὶ
αἱ ἡμέραι τῆς ὑμῶν ὑπὲρ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε
κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς,
καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.
22 Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς
ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ (β) ἐντέλλομαί
σοι σήμερον ποιεῖν, ἀγαπᾷν κύριον τὸν θε-
ὸν (γ) ὑμῶν, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς
23 ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ προσκολλᾶσθαι αὐτῷ. Καὶ
ἐκβαλεῖ κύριος ὁ θεὸς πάντα τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ
προσώπου ὑμῶν, καὶ κληρονομήσετε ἔθνη
24 μεγάλα καὶ (δ) ἰσχυρὰ μᾶλλον ἢ ὑμεῖς. Πᾶν τὸ
ἴχνος ὃ ἐὰν πατήσῃ τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς
ὑμῶν, ὑμῖν ἔσται· ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ Ἀντιλι-
βάνου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ
Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἔσ-
25 ται ὑμῖν τὰ (ε) ὅριά Ϛου. Οὐκ ἀνταστήσεται
ἐνδεὴς κατὰ πρόσωπον (ζ) ὑμῶν· καὶ τὸν
φόβον ὑμῶν καὶ τὸν τρόμον ὑμῶν ἐπιθήσει
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν (η) ἐπὶ προσώπου
πάσης τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἂν ἐπιβῆτε ἐπ'
αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐλάλησε (θ) πρὸς ὑμᾶς.
26 Ἰδοὺ ἐγὼ (ι) δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον
27 τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν. Τὴν εὐλο-
γίαν, ἐὰν ἀκούσητε τῶν ἐντολῶν κυρίου
τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν
σήμερον·

Attende tibi ipsi, nè dilatetur 16
cor tuum, & prævaricemini,
& serviatis diis aliis, & ado-
retis eos, Et animatus irâ Do-
minus in vos, & claudat cœ- 17
lum, & non erit pluvia, &
terra non dabit fructum suum:
& peribitis velociter de terra
bona, quam Dominus dedit vo-
bis. Et mittetis verba hæc in 18
cor vestrum, & in animam ve-
stram, & alligabitis ea in si-
gnum super manum vestram: &
erit immobile ante oculos ve-
stros. Et docebitis ea filios ve- 19
stros, loqui in eis, sedente te in
domo, & eunte te in via, &
dormiente te, & exurgente te.
Et scribetis ea super limina do- 20
morum vestrarum, & portarum
vestrarum; ut longævi sitis, 21
& dies filiorum vestrorum su-
per terram, quam juravit Do-
minus patribus vestris dare eis,
sicut dies cœli super terram.
Et erit si auditu audieritis om- 22
nia mandata hæc, quæ ego
mando tibi hodiè facere, di-
ligere Dominum Deum nostrum,
& ambulare in omnibus viis
ejus, & adhærere ei; Et 23
ejiciet Dominus omnes gentes
has à facie vestra: & hæredi-
tabitis gentes magnas, & 24
fortes magis quàm vos. Omnem
locum quemcunque calcaverit
vestigium pedum vestrorum,
vobis erit: à deserto, & Au-
tilibano, & à flumine magno,
flumine Euphrate, & usque
ad mare, quod ad Occidentem,
erunt fines vestri. Non resistet 25
ullus ad faciem vestram, &
(ſ) timorem vestrum, & tre-
morem vestrum imponet Domi-
nus Deus vester super faciem
universæ terræ, super quam a-
scendetis super eam; quemad-
dùm locutus est ad vos. Ecce 26
ego do coram vobis hodiè be-
nedictionem, & maledictionem.
Benedictionē, si audieritis man- 27
data Domini Dei vestri, quæcun-
que ego mando vobis hodiè:

MS.A. (φ) ὀργῇ· (χ) ἧς ἔδωκεν ὁ θεὸς ὑμῖν. (λ) λαλεῖν αὐτὰ καθημένους ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζομένους, καὶ διανισταμένους. Καὶ γράψετε (ω) οἴκων (α) Ἵνα πολυημερεύσητε, καὶ (β) ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον (γ) ἡμῶν, πορεύεσθαι (δ) ἰσχυρότερα (ε) ὅρια ὑμῶν. Οὐκ (ζ) ὑμῶν· τὸν (η) ἐπὶ προσώπου (θ) κύριος (ι) δίδωμι σήμερον ἑκατέρου ὑμῶν εὐλογίας καὶ κατάρας.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Cavere ne mulceatur cor vestrum, & aber- 16
rantes colatis deos alios, & adoretis eos,
Et exæstuet ira Domini contra vos, & pro- 17
hibeat cœlum ne fiat pluvia, & terra non
det proventus suos, & pereatis citò de terra
bona quam dabit vobis Dominus Deus ve-
ster. Ponetis igitur hæc præcepta in corde 18
vestro & in anima vestra, & ligate ea in si-
gnum ad manus vestras, sintque sigoacu-
lum in frontibus vestris. Et docete ea fili- 19
os vestros, ut loquantur de eis cùm sedebitis
in domibus vestris, cùmque abieritis in via,
cùm cubueritis, & cùm surrexeritis. Scribi-
te quoque ea super postes domorum vesta-
rum, & super janas vestras. Ut multiplicen- 20
tur dies vestri, & dies filiorum vestrorum
in terra quam juravit Dominus Deus vester
patribus vestris se datorum eis, sicut dies
cœli, super terram. Si enim custodieritis 21
hæc omnia præcepta quæ mando vobis ho-
diè, & feceritis ea, & dilexeritis Dominum
Deum vestrum, & ambuleritis in cunctis
viis ejus, & adhæsceritis ei: Perdet Do- 22
min° omnes populos istos à conspectu ve-
stro, & possidebitis populos majores & for-
tiores vobis. Omnis locus quem calcabit 23
planta pedis vestri, vester erit: à deserto & 24
Libano, & à flumine ad fluviū Euphratem,
& usque ad mare extremum erit termin° ve-
ster. Et nemo resistet vobis: terrorem ve- 25
strum, & formidinem vestram dabit Domi-
nus Deus vester super faciem toti° terræ per
quam incedetis, quemadmodum dixit vo-
bis Domin°. Videte quòd propono vobis 26
hodiè beoedictiones & maledictiones. Bene-
dictiones *quidem*, si obedieritis mandatis Do- 27
mini Dei vestri quæ præcipio vobis hodié:

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

16 אסתמרו לכון ודלמא יטעי ליבכון
ותסטון ותפלחון לטעות עממיא
17 ותסגדון להון: ויתקוף רוגזא
דיי בכון וייתור ית שמיא ולא יהוי
מטרא וארעא לא תתן ית עללתה
ותיבדון בפריע מעל ארעא טבתא
18 דיי יהיב לכון: ותשוון ית פתגמי
אלין על לבבכון ועל נפשיכון
ותקטרון יתהון לאות על ידכון
ויהון לתפלין בין עיניכון: ותלפון
19 יתהון ית בניכון למללא בהון
במיתבך בביתך ובמהלכך באורחא
ובמשכבך ובמקימך: ותכתבנון
20 על מזוזין ותקבעונון בסיפי ביתך
ובתרעך: בדיל דיסגון יומיכון
ויומי בניכון על ארעא די קיים יי
לאבהתכון למתן להון כיומי שמיא
21 על ארעא: ארי אם מטר תטרון
ית כל תפקידתא הדא די אנא
מפקד יתכון למעבד רחמתהון ית יי
אלהכון למהך בכל אורחן
22 דרתקנון קדמוהי ולאתחקרבא
לרחלתיה: ויתריך יי ית כל
עממיא האלין מן קדמיכון ותרתון
23 עממין רברבין ותקיפין מנכון:
כל אתר דאי תדרך פרסת רגליכון
ביה די לכון יהי מן מדברא ולבנן
מן נהרא נהרא פרת ועד ימא
24 בתרא יהי תחומיכון: לא יתעתד
אינש קדמיכון דיתלתכון ואימתכון
יתן יי אלהכון על אפי כל ארעא
25 די תדרכון בה כמא די מלל לכון:
חזו די אנא יהב קדמיכון יומא דין
26 ברכן ולוטין: ית ברכן אם תקבלון
27 לפקודיא דיי אלהכון די אנא
מפקד יתכון יומא דין:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

16 *ויסיתו לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם:
17 *וחרה אף יהוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל האדמה הטובה אשר יהוה נתן לכם:
18 *ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטטפת בין עיניכם:
19 *ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך:
20 *וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך:
21 *למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על הארץ:
22 *כי אם שמר תשמרון את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוה אתכם לעשתה לאהבה את יהוה אלהיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו:
23 *והורישו יהוה את כל הגוים האלה מלפניכם וירשתם גוים גדלים ועצומים ממכם:
24 *כל המקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם יהיה מן המדבר והלבנון מן הנהר נהר פרת עד הים האחרון יהיה גבלכם:
25 *לא יתיצב איש לפניכם פחדכם ויראתכם יתן יהוה אלהיכם על פני כל הארץ אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם:
26 *ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה:
27 *את הברכה אשר תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום:

VERSIO SAMARITANA.

16 *אל תשמעו לבבכם פן תסרו ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם:
17 *ויחר אף יהוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל האדמה הטובה אשר יהוה נתן לכם:
18 *ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטטפת בין עיניכם:
19 *ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך:
20 *וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך:
21 *למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על הארץ:
22 *כי אם שמר תשמרון את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוה אתכם לעשתה לאהבה את יהוה אלהיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו:
23 *והורישו יהוה את כל הגוים האלה מלפניכם וירשתם גוים גדלים ועצומים ממכם:
24 *כל המקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם יהיה מן המדבר והלבנון מן הנהר נהר פרת עד הים האחרון יהיה גבלכם:
25 *לא יתיצב איש לפניכם פחדכם ויראתכם יתן יהוה אלהיכם על פני כל הארץ אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם:
26 *ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה:
27 *את הברכה אשר תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

16 Cavete vobis, ne fortè decipiatur cor vestrum: et declinetis et serviatis idolis populorum, 17 et adoretis ea. Et iratcatur furor Domini contra vos; et claudat cœlos, et non sit pluvia; & terra non det germen suum: et pereatis citò de terrâ booa, quam Domin' 18 dabit vobis. Et ponetis verba mea hæc in cordib' vestris, et in animis vestris: & ligabitis ea in signum sup manum vestram, et erunt quasi appendix inter oculos vestros. 19 Et docebitis ea filios vestros, ut loquamini in eis, cùm sederis in domo tuâ, et cum ambulaveris in via, & accubueris & 20 surrexeris. Et scribes ea super postes, et affiges ea in liminibus domus tuæ, et in portis tu. 21 is. Ut multiplicentur dies vestri et dies filiorum vestrorũ, super terra quam juravit Dominus patribus vestris ut traderet eis, sicut sunt dies cœli 22 super terram. Quoniam si custodientes custodieritis omnia præcepta hæc, quæ ego præcipio vobis ut faciatis ea: ut diligatis Dominum Deum vestrum, & ut ambuletis in viis 23 quæ rectæ sunt coram eo, ut adhæreatis timori ejus. Ejiciet Dominus omnes populos. istos à facie vestrâ: et possidebitis populos multos et fortiores vobis. 24 Omnis locus, in quo calcaveritplanta pedis vestri, vester erit: à deserto et Libano, à fluvio Euphrate, usque ad mare occidentale, erit 25 terminus vester. Non stabit vir in conspectu vestro: timorem vestrum dabit Dominus Deus vester super faciem universæ rerræ quam calcabi- 26 tis; sicut locutus est vobis. En ego pono ante vos hodie, benedictiones & maledictiones. 27 Benedictiones, si obedieritis præceptis Domini Dei vestri, quæ ego præcipio vobis hodie.

Cavete vobis ne decipiatur 16 cor vestrum, & recedatis, colatisque deos alienos, & adoretis eos: Accendatque ira 17 Domini in vos, et claudat cœlos ut non fiat pluvia, terràque non det fructum suum, et deleamini repentè de terra bona quam Dominus dedit vobis. Ponetis igitur hes 18 verba super corda vestra, et super animas vestras, et ligabitis illa in signum super manus vestras: erunt quoque in frontalia inter oculos vestros. Et docebitis ea filios 19 vestros, ut loquantur de iis cùm sedebis domi, cùm ambulabis per viam, cùm recubueris, et cùm surrexeris. Scribes quoque illa super po- 20 stes domorum tuarum, & in portis tuis; ut multiplicentur dies tui, & dies fi- 21 liorum tuorum super terram quam juravit Dominus patribus vestris, sicut dierum illis, juxta dies cœli super ter- 22 ram. Quod si custodiendo custodieritis omnia mandata hæc quæ ego præcipio vobis hodiè faciendi, ut diligatis Dominum Deum vestrum, ut ambuletis in omnibus viis ejus, et adhereatis ei; Ex- 23 pellet quoque Dominus omnes gentes istas à facie tua, & possidebitis gentes majores et robustiores te. Omnis lo- 24 cus quem calcaverit planta pedis vestri, vester erit; à deserto, & Libano, atque à fluvio, fluvio Euphrate, usque ad mare postremum e- 25 runt fines vestri. Non sub- sistet quisquam in conspectu vestro: Timorem vestri, & tremorem vestri dabit Domi- nus Deus vester super faciẽ omnis terræ quam calcabitis, sicut locutus est vobis. Vide, ego dedi hodiè in con- 26 spectu vestro benedictionem, & maledictionem. Bene- 27 dictionem cùm obedieritis mandatis Domini Dei vestri quæ ego præcipio vobis hodiè:

VER. SAM. (g) civitatibus

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 *واحذروا ان ينخدع قلوبكم * فترتدوا وتعبدوا معبودات اخر * وتسجدوا لها * فيشتد غضب
17 الله عليكم * فيحبس السماء فلا يكون مطر * والارض لا تنبت ادماها * فتبيدون بسرعة عن
18 الارض الجيدة التي الله معطيكموها * وضعوا كلامي هذا في قلوبكم وفي نفوسكم * واعقدوه
19 علامة على ايديكم * ولتكن مدسون بين عيونكم * وعلموها بنيكم * وتذاكروها في حال جلوسك
20 في منزلك * ومسيرك في طريقك * وعند نومك وقيامك * واكتبها على حدود منزلك
21 وابوابك * لكي تطول ايامكم وايام بنيكم على الارض التي اقسم الله لابائكم ان يعطيكموها
22 كايام السماء على الارض * فانكم ان حفظتم جميع هذه الوصايا التي انا امركم بها وعملتم
23 بها * بان تحبوا الله ربكم وتسيروا في جميع طرقه وتلزموه * فرض الله جميع هولاء الامم من بين
24 ايديكم * فتربون امما اكبر واعظم منكم * وكل موضع تطوه قدمكم يكون لكم * من البر
25 ولبنان ونهر الفرات والبحر الاخير يكون تخمكم * ولا يقف انسان بين ايديكم * بل يلقي الله
26 ربكم فرعكم وخوفكم على جميع اهل البلد الذي تسلكونه كما وعدكم * انظروا انا
27 نال عليكم اليوم بركات ولعنات * فاما البركات فتنالكم ان قبلتم وصايا الله ربكم التي
انا امركم بها اليوم *

Cavete autẽ ne decipiantur corda vestra, 16 & nutetis, & serviatis diis alis, eosq; adoretis, Et inveleſcat ira Dei in vos, clau- 17 datq; cœlum, nec sit pluvia, & terra non producat annoũã suã, & bona pereatis de terra bona quã Deus daturus est vobis. Et 18 reponite verba hæc mea in cordibus vestris & in animabus vestris, & alligate ea in signũ super manibus vestris, & sint extensa inter oculos vestros. Et docete ea filios 19 vestros, & repetite illa quo tempore sederis domi tuæ, & ambulaveris in via tua, ad cubitum tuũ, & surrectionem tuam. Et 20 scribe ea super postes januarum domicilium tuorum, et fores tuas, sit producantur 21 dies vestri, & dies filiorum vestrorum super terram quã juravit Deus patribus vestris ut daret eam vobis, sicut dies cœli super terram. Nã si custodieritis cunctas hes 22 præcepta quæ ego præcipio vobis, eaq; feceritis diligendo Deum Dominum vestrũ, & incedendo in omnibus viis ejus, eique adherendo; Excindet Deus omnes has gen- 23 tes à conspectu vestro, et possidebitis gen- tes majores & grandiores vobis. Et omnis 24 locus quẽ calcaverit pes vester, erit vobis; à solitudine, & Libano, & fluvio Eu- phrate, & mari ultimo erit limes vester: Nec stabit quisquam ante vos, sed injici- 25 et Deus Dominus vester pavorem ve- strum & timorem vestrum in omnes inco- las regionis quam perambulabitis, sicut promisit vobis. Videte, ecce ego recito vo- 26 bis hodiè benedictiones et maledictiones. Et verò benedictiones vobis advenient, 27 si recipiatis præcepta Dei Domini vestri quæ mando vobis hodiè:

ספר אלה הדברים: יב

Domini *præcepta ad audieritis* non si, maledictionem Et
28 וְהַקְּלָלָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה
,hodie vobis *præcipiens* ego quam via de recesseritis &,vestri Dei
אֱלֹהֵיכֶם וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
,novistis non quos ,alienos deos post ambulandum ad
לְלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא יְדַעְתֶּם:
quam ,terram in tuus Deus Dominus te introduxerit cùm ,erit Et
29 וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
super benedictionem dabis &,*eã possidendam ad,illuc ingrediens tu*
אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־
Nonne .Hebal montem super maledictionem & ,Gherizim monte
30 הַר גְּרִזִים וְאֶת־הַקְּלָלָה עַל־הַר עֵיבָל: הֲלֹא־
terra in ,solis *ingressus* viam post Jarden *transiis in ipsi*
הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרֵי דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ
? Moreh Elone apud ,Ghilgal *contra*,planicie in *habitantis*,Chenahanzi
הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל אֵצֶל אֵלוֹנֵי מֹרֶה:
,terram possidendã ad,*ingrediendũ ad*,Jarden *transiuntes* vos Quia
31 כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ
,eam possidebitis & : vobis *dans* vester Deus Dominus quam
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם וִירִשְׁתֶּם אֹתָהּ
,statuta omnia *faciendum ad custodietis* Et ,ea in habitabitis &
וַיְשַׁבְתֶּם בָּהּ: וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַחֻקִּים
,hodie *vestros facies ad dans* ego quæ ,judicia &
32 וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם:

CAP. XII. יב

terra in *faciendum ad* custodietis quæ ,judicia & ,statuta Ista
1 אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ
eam *possidendam ad* ,tibi tuorum patrum Deus Dominus dedit quam
אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ לְרִשְׁתָּהּ
Perdendo .*humam* super *vivi* vos quibus ,diebus omnibus
2 כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר־אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה: אַבֵּד
quas ,gentes *ibi* servierunt quibus ,loca omnia perdetis
תְּאַבְּדוּן אֶת־כָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר עָבְדוּ שָׁם הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
,excellos montes super ,*suis diis* ,*eas possidentes* vos
אַתֶּם יֹרְשִׁים אֹתָם אֶת־אֱלֹהֵיהֶם עַל־הֶהָרִים הָרָמִים
conteretis Et ,viridi arbore omni sub & ,colles super &
וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן: וְנִתַּצְתֶּם אֶת־
cõburetis earum lucos & ,earum statuas confringetis & ,earum aras
3 מִזְבְּחֹתָם וְשִׁבַּרְתֶּם אֶת־מַצֵּבֹתָם וַאֲשֵׁרִיהֶם תִּשְׂרְפוּן
earũ nomen perdetis & ,concidetis earũ deorum sculptilia & *igne in*
בָּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תְּגַדְּעוּן וְאִבַּדְתֶּם אֶת־שְׁמָם
.vestro Deo Domino sic facietis Non .*ipso loco* è
מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא: לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
vester Deus Dominus elegerit quem ,locum *ad Quinimo*
4 כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
ipsum habitãdũ ad,ibi sũ nomẽ ponendum ad ,vestris tribubus omnibus ex
מִכָּל־שִׁבְטֵיכֶם לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם לִשְׁכְּנוֹ
,*vestru asc ensores* illuc *adducetis* Et ,illuc venietis & ,quæretis
5 תִּדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה: וְהֵבֵאתֶם שָׁמָּה עֹלֹתֵיכֶם
,vestræ manus *elevationem* & ,vestras decimas & ,vestra sacrificia &
וְזִבְחֵיכֶם וְאֵת מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאֵת תְּרוּמַת יְדְכֶם
,*vestri scorti* &,*ejsri bovis* primogenita &,vestra spontanea &,vestra vota &
וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם:

Versio VULG. LAT.

28 Maledictionem, si non obedieritis mandatis Domini Dei vestri, sed recesseritis de via, quã ego nunc ostendo vobis, et ambulaveritis post deos alie-
29 nos, quos ignoratis. Cùm verò introduxerit te Dominus Deus tuus in terrã, ad quam pergis habitandã, pones benedictionẽ super montem Garizim, maledictionem super
30 monte Hebal: Qui sunt trans Jordanem, post viam quæ vergit ad Solis occubitũ, in terra Chananæi, qui habitat in campestribus contra Galgalam, quæ est juxta vallẽ tendentem & intrantem procul.
31 Vos enim transibitis Jordanem, ut possideatis terrã, quã Dominꝰ Deꝰ vester daturꝰ est vobis, ut habeatis et possidea-
32 tis illam. Videte ergò ut impleatis ceremonias atque judicia, quæ ego hodiè ponam in conspectu vestro.

CAP. XII.

1 Hæc sunt præcepta atque judicia, quæ facere debetis in terra, quam Dominꝰ Deꝰ patrũ tuorũ daturꝰ est tibi, ut possideas eam cunctis dieb⁹ quib⁹ super humũ gradiẽris.
2 Subvertite omnia loca, in quib⁹ coluerunt gentes, quas possessuri estis, deos suos super montes excelsos, & colles, & subter omne lignũ frondosũ.
3 Dissipate aras eorum, & confringite statuas, lucos igne comburite, & idola comminuite: disperdite nomina eo-
4 rum de locis illis. Non facietis ita Domino Deo vestro: Sed ad locũ quem elegerit Dominꝰ Deꝰ vester de cunctis tribub⁹ vestris, ut ponat nomen suum ibi, & habitet in
6 eo, venietis: Et offeretis in loco illo holocausta & victimas vestras, decimas & primitias manuum vestrarum, & vota atque donaria, primogenita boum & ovium.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

28 Καὶ (κ)ἡ κληδόνες, ἐὰν μὴ (λ)ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ (μ) ἡμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐνετείλομαι ὑμῖν σήμερον, καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, πορευθέντες
29 κατόπιν θεῶν ἑτέρων, οὓς οὐκ οἴδατε. Καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός (ς) εἰς τὴν (ν) γῆν εἰς ἣν διαβαίνεις ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, καὶ δώσεις (ξ) εὐλογίαν ἐπὶ ὄρους (ο) Γαριζὶν, καὶ τὴν κατάρας ἐπὶ ὄρους
30 Γαιβάλ. Οὐκ ἰδοὺ πέραν πέρα τοῦ Ἰορδάνου, πρὸς ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου ἐν γῇ Χαναάν, τὰ κατοικοῦν ὀπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ
31 Γολγὰλ πλησίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς; Ὑμεῖς γὰρ διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην, εἰσελθόντες κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς
32 ἡμέρας, (π) καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ. Καὶ φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ (ρ) προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις ταύτας, ὅσας ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον.

MS.A. (κ) τὰς κατάρας, (λ) εἰσακούσητε (μ) ὑμῶν, (ν) γῆν ἣν διαβαίνεις (ξ) τὴν εὐλογίαν (ο) Γαριζὶν, (π) καὶ κληρονομήσετε αὐτὴν, καὶ κατοικήσετε ἐν. (ρ) προστάγματά μου, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, ἃς ἐγὼ

ΚΕΦ. ιβ'.

1 Καὶ τοῦτο τὰ προστάγματα (α) καὶ αἱ κρίσεις, ἃς φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν ἐν τῇ γῇ, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων (β) ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ, πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς
2 ὑμεῖς ζῆτε ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπωλείᾳ ἀπολεῖτε (γ) πάντας τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐκάρδιοῦν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ἃς ὑμεῖς (δ) κληρονομεῖτε αὐτοὺς, ὅτι τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν, καὶ ὅτι τῶν βουνῶν, καὶ ὑποκάτω δένδρου δασέος. Καὶ κατα-
3 σκάψετε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ συμψήσετε τοὺς στύλους αὐτῶν, καὶ τὰ ἄλσεα αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ, καὶ ἀπολεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τό-
4 που ἐκείνου. Οὐ ποιήσετε (ε) οὕτω κυρίῳ τῷ
5 θεῷ ὑμῶν. Ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξῃ) κύριος ὁ (ζ) θεὸς ὑμῶν (η) τῶν πολεμόν ὑμῶν ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ (θ) ἐκεῖ καὶ ἐπικληθῆναι, καὶ ἐκζητήσετε καὶ (ι)
6 ἐλεύσεσθε ἐκεῖ. Καὶ οἴσετε ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς (κ) ὑμῶν, καὶ τὰς ὀυχὰς ὑμῶν, καὶ τὰ ἐκέσια ὑμῶν, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ὑμῶν, καὶ τῶν προβάτων ὑμῶν.

MS.A. (α) καὶ τὰ κρίματα, ἃ φυλάξεσθε τοῦ ποιῆσαι ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος (β) ἡμῶν (γ) πάντα τὰ ἔθνη ἐν (δ) κληκληρονομεῖτε (ε) ὅτως (ζ) θεὸς ὑμῶν (η) τῶν φυλῶν ὑμῶν (θ) ἐκεῖ ἐπικληθῆναι (ι) εἰσελεύσεσθε (κ) ὑμῶν, καὶ τὰ ἐκέσια, καὶ τὰ πρωτότοκα

Et maledictionem, si non audieritis mandata Domini Dei nostri, quæcunq; ego mando vobis hodiè, & erraveritis à via, quam mandavi vobis, eunte servire diis aliis, quos non novistis. Et erit, 29 cùm induxerit te Dominus Deꝰ tuus in terram, in quam transis illuc hæreditare eam, & dabis benedictionem super montẽ Garizim, & maledictionem super montem Gebal. Nonne ecce hi 30 trans Jordanẽ, post viam occasũs Solis in terra Chanaan, qui habitat super (g) Occasum juxta Glgal prope quercũ excelsam? Vos enim transitis Jor- 31 danẽ, intrantes hæreditare terrã, quã Dominꝰ Deꝰ noster dat vobis in sorte omnib⁹ diebus: (h) & habitabitis in ea. Et observabitis facere omnia præcepta 32 ejus, & judicia hæc, quæcunque ego do coram vobis hodiè.

CAP. XII.

Et hæc sunt præcepta, & judicia, quæ observabitis facere in terra, quam Dominꝰ Deus patrũ vestrorum dat vobis in sorte omnibus diebus, quibus vos vivetis 1 super terram. Perditione perdetis omnia loca in quibus servierunt (a) illic diis suis, (b) quæ vos hæreditabitis ea, super montes excelsos, & super colles, & sub arbore frondosa. Et destrue- 3 tis aras eorum, & conteretis statuas eorum, & lucos eorum excidetis, & sculptilia deorũ eorũ comburetis igni, & disperdetis nomen eorum de loco illo. Non 4 facietis sic Domino Deo vestro. Sed in locum, quemcunque elege- 5 rit Dominus Deus tuus in una(c) civitatum vestrarum, ut adnominetur nomen ejꝰ ibi, et invocetur, & exquiretis, & venietis illuc. Et feretis illuc holocaustoma- 6 ta vestra, & sacrificia (d) vestra, & primitias vestras, & vota vestra, & spontanea vestra, & (e) confessiones vestras, primogenita boum vestrorum, & ovium vestrarum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Maledictiones verò, nisi obtemperaveritis 28 Domino Deo vestro, & si recesseritis à via quam præcipio vobis hodiè, & abieritis post deos alios quos non novistis. Cùm autem 29 introduxerit te Dominꝰ Deꝰ eu⁹ in terram ad quam possidendam es ingressur⁹, date benedictiones super montem Garzim, & male- 30 dictiones super montem Gebel. En sunt trans Jordanem, à tergo viæ, ad occasum solis, in terra Chananæorum qui degunt in Araba, è regione Galgalæ, & è regione loci quercũs Mamre. Nam transituri estis Jorda- 31 nem, ut introeatis ad possidendam terram quam dat vobis Dominꝰ Deꝰ vester, & possidebitis eam, & habitabitis in illa. Custodite 32 ergò, & facite cunctas leges & judicia quæ propono vobis hodiè.

CAP. XII.

Hæ sunt leges & judicia quæ custodietis 1 & facietis in terra quam tradit vobis Dominus Deus patrum vestrorum possidendam, cunctis dieb⁹ quib⁹ victuri estis super terram. Vastate omnia loca ubi coluerunt gentes 2 quas occupaturi estis, & deos earum, tam super montes sublimes quàm super colles, & sub quacunque arbore umbrosa. Et diruetis 3 aras earum, & confringetis statuas earum, & earum conflatilia igne comburetis, & deos illarum sculptiles perfringetis, & abolebitis nomen earum de loco illo. Vos autem 4 non sic facietis Dño Deo vestro: Sed in loco 5 quem elegerit Dominꝰ Deꝰ vester ex cunctis tribub⁹ vestris, ut ponat ibi nomen suum, domicilium ejꝰ inquirite, & ad illud abite. Et 6 illuc afferte holocausta vestra pacifica, & hostias vestras, & decimas vestras, & separationes manuum vestrarum, vota vestra, & oblationes vestras atque primogenita boum vestrorum & ovium vestrarum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

28 וְלִוְטִין אִם־לָא תְקַבְּלוּן לְפִקּוּדֵיא
דְּיָי אֱלָהֲכוֹן וְתִסְטוּן מִן־אָרְחָא דִי
אֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין לְמֵהַךְ
בָּתַר טָעָוָן עַמְמַיָּא דִי לָא יְדַעְתּוּן:
29 וִיהֵי אֲרֵי יְעֵלְנֵיהּ אֱלָהָךְ לְאַרְעָא
דִי־אַתְּ עָלֵל לְמֵרְתָּהּ וְתִתֵּן
יָת־מְבָרְכְיָא עַל־טוּרָא דְגַרִיזִין
וְיָת מְלַטְּטֵיָא עַל־טוּרָא דְעֵיבָל:
30 הֲלָא אִנּוּן בְּעֵבְרָא דְיַרְדְּנָא אֲחוֹרֵי
אֹרַח מַעֲרָבֵי שִׁמְשָׁא בְּאַרְעָא
כְּנַעֲנָאָה דְיָתְבָא בְּמִישְׁרָא לְקֳבֵל
31 גִּלְגָּלָא בְּסִטַר מִשְׁרֵי מוֹרֶה: אֲרֵי
אַתּוּן עָבְרִין יָת־יַרְדְּנָא לְמֵעַל
לְמֵרְתָּ יָת אַרְעָא דְיָיָ אֱלָהֲכוֹן יְהַב
לְכוֹן וְתֵירְתּוּנָהּ וּתְיַתְּבוּן בַּהּ:
32 וְתִטְּרוּן לְמֶעְבַּד יָת כָּל־קְיָמַיָּא
וְיָת דִּינַיָּא דִי אֲנָא יְהַב קֳדָמֵיכוֹן
יוֹמָא דֵין: יב
אִלֵּין קְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דִי תִטְּרוּן
לְמֶעְבַּד בְּאַרְעָא דִי יְהַב יְיָ אֱלָהֵי
דַאֲבָהָתֶךְ לָךְ לְמֵרְתָּהּ כָּל־יוֹמַיָּא
דִי־אַתּוּן קַיְמִין עַל־אַרְעָא: אֲבָדָא
2 תְּאַבְּדוּן יָת כָּל אַתְרַיָּא דִי פָלְחוּ
תַמָּן עַמְמַיָּא דִי אַתּוּן יָרְתִין יָתְהוֹן
יָת טָעֲוָתְהוֹן עַל טוּרַיָּא רְמָיָא וְעַל־
רְמָתָא וְתִחְוֹת כָּל־אִילָן עָבוֹת:
3 וּתְתַרְעוּן יָת אֲגוּרֵיהוֹן וּתְתַבְּרוּן
יָת קָמָתְהוֹן וַאֲשֵׁדֵיהוֹן תּוּקְדוּן
בְּנוּרָא וְצַלְמֵי טָעֲוָתְהוֹן תְּקוֹצְצוּן
וּתְאוֹבְדוּן יָת־שׁוּמְהוֹן מִן־אַתְרָא
4 הַהוּא: לָא תַעְבְּדוּן כְּדֵין קֳדָם־יְיָ
אֱלָהֲכוֹן אֱלָהֵן לְאַתְרָא דִי־יִתְרְעֵי יְיָ
5 אֱלָהֲכוֹן מִכָּל־שִׁבְטֵיכוֹן לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִנְתֵּהּ תַּמָּן לְבֵית שְׁכִנְתֵּהּ תִּתְבָּעוּן
6 וְתֵיתוּן לְתַמָּן: וּתְיַתְּיוּן לְתַמָּן עֲלָוָתְכוֹן
וְנִכְסַת קֻדְשֵׁיכוֹן וְיָת מַעֲשַׂרְתֵּיכוֹן
וְיָת אַפְרָשׁוּת יְדְכוֹן וּנְדְרֵיכוֹן
וּנְדָבָתֵיכוֹן וּבְכוֹרֵי תּוֹרֵיכוֹן וְעָנְכוֹן:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

28 אם לא תשמעו אל מצות יי אלהיכם וסרתם מן הדרך אשר אני מצוה אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם:
29 והיה כי יביאך יי אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונתת את הברכה על הר גרזים ואת הקללה על הר עיבל:
30 הלא הם בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש בארץ הכנעני הישבת במישר מול הגלגל אצל אלוני מורה:
31 כי אתם עברים את הירדן לבוא לרשת את הארץ אשר יי אלהיכם נתן לכם וירשתם אותה וישבתם בה:
32 ושמרתם לעשות את החקים ואת המשפטים אשר אני נתן לפניכם היום: יב
אלה החקים והמשפטים אשר תשמרו לעשות בארץ אשר נתן יי אלהי אבתיך לך לרשתה כל הימים אשר אתם חיים על האדמה:
2 אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ עבות:
3 ונתצתם את מזבחתם ושברתם את מצבתם ואשרתם תשרפון באש ופסלי אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא:
4 לא תעשון כן ליי אלהיכם:
5 כי אם אל המקום אשר יבחר יי אלהיכם מכל שבטיכם לשום את שמו שם לשכנו תדרשו ובאתם שמה:
6 והבאתם שמה עולותיכם וזבחיכם ומעשרתיכם ותרומת ידיכם ונדריכם ונדבותיכם ובכורות בקרכם וצאנכם:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

28 Maledictionem autem si non obedieritis mandatis Domini Dei vestri, sed recesseritis de via quam ego præcipio vobis hodie, ut eatis post deos alienos quos non cognovistis.
29 Quando autē introduxerit te Dominus Deus vester in terrā ad quā vadis possidendā, tum dabis benedictionem super montem Garizim, & maledictionem super montem Hebal.
30 Nonne sunt illi trans Jordanem post viam occasūs solis, in terra Chananæi habitantis in planitie, è regione Galgal, prope (b) quercum More versus Sichē? Vos enim transitis
31 Jordanem, ut pergatis ad possidendam terrā quam Dominus Deus vester dedit vobis: possidebitis autē illam, & habitabitis in ea. Solicitigi-
32 ete eritis facere omnia præcepta, & omnia judicia quæ ego hodiè in conspectu vestro.

CAP. XII.

1 Hæc sunt præcepta, & judicia quæ soliciti eritis facere in terra quam dat Dominus Deus patrum tuorum tibi, ut possideas eam omnibus diebus quibus vos vivetis super terram. Subvertendo sub-
2 vertetis omnia loca in quibus colunerunt gentes quas vos possessuri estis deos super montes excelsos, et super colles, & sub omni arbore frondosa.
3 Et diruetis altaria earum, frangetisq; statuas earum, lucos etiam earum igni comburetis, sculptilia quoque deorum earum concidetis, delebitisq; nomen earum de loco isto.
4 Non facietis sic Do-
5 mino Deo vestro. Sed locum quem elegerit Dominus Deus vester ex omnibus tribubus vestris, ut ponat ibi nomē suum in habitationem suam vē-
6 quietis, & illuc venietis. Af-
feretisq; illuc holocausta, & sacrificia vestra, & decimas vestras, & oblationes vestras, & vota vestra, & spontanea vestra, & primogenitos boum vestrorum, & pecudum vestrarum,

VER. SAM. (b) vallem visionis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 *وايما اللعنات فتذركم ان لم تعبدوا وصايا الله ربكم * وزغتم عن الطريق الذي انا آمركم
29 بسلوكه اليوم * واتبعتم معبودات اخر وعبدتموها * فاذا ادخلك الله ربك البلد الذي
30 انت سائر اليه لتحوزه * فانك البركات على جبل كريزيم * واللعنات على جبل عيبال * الا انهما
في جانب الاردن وراء طريق مغيب الشمس عن بلد الكنعاني المقيم في العور * مما يلي
31 الجبل عند مروج موريا * لانكم جايزون الاردن لتدخلوا وتحوزوا البلد الذي الله ربكم
32 معطيكم * فاذا حزتموه وجلستم فيه * فاحفظوا واعملوا بجميع الرسوم والاحكام التي انا
1 آمركم بها اليوم * الفصل الثاني عشر * وهذه اوايل الرسوم والاحكام التي يجب ان
تحفظوها وتعملوها في البلد الذي اعطاك اله ابايك لتحوز طول الزمان الذي انتم احياء فيه
2 على الارض * ان تبيدوا جميع المواضع التي عبد فيها الامم الذين انتم قارضوهم * ومعبوداتهم
3 على الجبال الرفيعة والبقاع * وتحت كل شجر ريان * وانقضوا مذابحهم * وتكسروا مضاطبهم *
4 واحرقوا سواريهم بالنار * واجرعوا دسول معبوداتهم * وابيدوا اسماءهم من ذلك الموضع * ولا تصنعوا
5 كذلك لله ربكم * بل الموضع الذي يختار الله ربكم من جميع اسباطكم ليحل فيه نوره *
6 لتنصبوا فيه مسكنه حتى تنصبوا اليه * فتكملوا اليه ضحاياكم * وذبايحكم * واعشاركم
وفرايضكم * ونذوركم * وتبرعكم * وبكور عجولكم وبقركم *

Maledictiones autē vos apprehendent, si respuatis præcepta Dei Domini vestri, & aberretis à via in qua ego præcipio vobis hodiè ut ambuletis, & sectemini deos alios, ijsq; fa vietis. Cùm itaq; introducet
29 te Deus Dominus tuus in regionē ad quā tu pergis ut possideas eā, recita benedictiones super montē Karizim, & maledictiones
30 super montē Ibal. Nonne sunt ambo in latere Jordanis, post viā occasūs solis, quæ præterfecot regionē Chananæi commorantis in valle, quā porta contigua est monti,
31 juxta prata Moria? Vos enim trajectūrī estis Jordanē, ut ingrediamini & possidetis regionē quā Deus Dominus vester datus est vobis: quapropter cùm possederitis eā, & habitaveritis in illa, Ob-
32 servate, & facite omnia statuta atque judicia quæ ego præcipio vobis hodiē.

CAP. XII.

1 Hæc autē sunt præcipua statuta & judicia quæ oportēt vē servetis & facia-
2 eis in regione quā dedit tibi Deus patrum tuorū, ut possideres eā longitudine temporis quo vos estis victuri super terrā. Ut
2 subvertatis omnia loca in quibus adoraverunt gentes quas vos exciturī estis, & deos earū super montes excelsos & colles, & sub omni arbore frondosa. Prae-
3 terea destruite altaria eorū, & frangite pilas earū, & arbores earū procerat. eīne combustæ, & concidite sculpsilia deorū earū, & perdite nomina eorū ex eo loco.
4 Ac ne facietis hoc pacto Deo Domino
5 vestro; Sed in loco, quē eliget Deus Domi-
nus vester ex omnib tribubus vestris, ut habitare faciat in eo lumen suū, quæ ire domū ejus, ut ad eā vos conferatis, Et se-
6 rvatis ad eā holocausta vestra, & sacrificia vestra, et decimas vestras, & oblationes vestras, et vota vestra, et spontanea vestra, & primogenita pecudum et boum vestrorum.

ספר אלה הדברים: יב

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

Iætabimini & ; vestri Dei Domini facies ad ibi comedetis Et
7 וְאֲכַלְתֶּם־שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם
tibi benedixit quibus ,vestræ domus & ,vos ,vestræ manus missuæ omni in
בְּכֹל מִשְׁלַח יֶדְכֶם אַתֶּם וּבָתֵּיכֶם אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ
quæ omnia secundùm facietis Non ,tuus Deus Dominus
8 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר
,suis oculis in rectum omne ut ,hodie hic facientes nos
אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו:
hæreditatem ad & ,requiem ad ,hucusque venistis non Quia
9 כִּי לֹא בָאתֶם עַד־עָתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה
,Jarden transibitis Et ,tibi dans tuus Deus Dominus quam
10 אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: וַעֲבַרְתֶּם אֶת־הַיַּרְדֵּן
hæreditare facit vestri Deus Dominus quam ,terra in habitabitis &
וְיָשַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַנְחִיל
,circuitu à vestris inimicis omnibus ab vobis dabit requiem & : vos
אֶתְכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל־אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב
Dominus elegerit quem locum erit Et ,confidèter habitabitis &
וְיָשַׁבְתֶּם בֶּטַח: וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
,afferetis illuc ,ibi suũ nomen faciat habitare ut ,eo in vester Deus
אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם תָּבִיאוּ אֵת
,vestra sacrificia &,vestras ascensiones ,vobis præcipiens ego quæ omnia
כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם עֹלֹתֵיכֶם וּזְבָחֵיכֶם
,vestrorũ votorũ electionè omnẽ & ,vestræ manũ elevationẽ &,vestras decimas
Domino coram lætabimini Et .Domino vovebitis quæ
11 מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וּתְרוּמַת יְדְכֶם וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם
אֲשֶׁר תִּדְּרוּ לַיהוָה: וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה
,vestræ ancillæ &,vestri servi &,vestræ filiæ &,vestri filii & ,vos vestro Deo
אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וַעֲבָדֵיכֶם וְאַמְהֹתֵיכֶם
,vobiscum hæreditas & pars ei non quia ; vestris portis in qui ,Levita &
וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֵיכֶם כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה אִתָּכֶם:
quem ,loco omni in tuas ascensiones ascendere facias ne ,tibi Observare
12 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל־מָקוֹם אֲשֶׁר
una in ,Dominus elegerit quem loco in Quinimo .videbis
13 תִּרְאֶה: כִּי אִם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה בְּאַחַד
,omnia facies ibi & ,tuas ascensiones ascendere facies illic ,tuarũ tribuũ
שְׁבָטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כָּל
tuæ animæ desiderio omni in Tantummodo .tibi præcipiens ego quæ
14 אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ: רַק בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ
,tui Dei Domini benedictionem secundùm carnem comedes & ,mactabis
תִּזְבַּח וְאָכַלְתָּ בָשָׂר כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
,eã comedet mundus & immundus : tuis portis omnibus in tibi dederit quam
אֲשֶׁר נָתַן לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ
super : comedetis non sanguinem Tantùm .cervum sicut & ,capreã sicut
15 כַּצְּבִי וְכָאַיָּל: רַק הַדָּם לֹא תֹאכֵלוּ עַל־
comedere poteris Non .aquas sicut illum effundetis terram
16 הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֻנּוּ כַּמָּיִם: לֹא־תוּכַל לֶאֱכֹל
,tui reconditi olei & ,tui mosti & ,tui frumenti decimam tuis portis in
בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ
,voveris quæ tua vota omnia & ,tui gregis & ,tui bovis primogenita &
וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדֹּר
,tuæ manus oblationem & ,tua spontanea &
וְנִדְבֹתֶיךָ וּתְרוּמַת יָדֶךָ:

7 Et comedetis ibi in conspectu Dñi Dei vestri : ac lætabimini in cunctis, ad quæ miseritis manũ vos & dom' vestræ, in quib' benedixerit vobis Dñs
8 De' vester. Non facietis ibi quæ nos hìc facim' hodiè, singuli ꝓ sibi rectũ videtur. Neq; enim usq; in præsens tempus venistis ad requiem, & possessionem, quã Dominus De' ve-
10 ster daturus est vobis. Transibitis Jordanem, & habitabitis in terra, quã Dominus Deus vester daturus est vobis, ut requiescatis à cunctis hostibus ꝑ circuitũ : & absq; ullo timore
11 habitetis In loco, quẽ elegerit Dominus Deus vester, ut sit nomen ej' in eo. Illuc omnia, quæ præcipio, conferetis, holocausta, et hostias, ac decimas, & primitias manuũ vestrarũ : & quidquid præcipuum est in muneribus, quæ vovebitis
12 Domino. Ibi epulabimini corã Dño Deo vestro, vos & filii ac filiæ vestræ, famuli & famulæ, atq; Levites qui in urbibus vestris commoratur : neque enim habet aliam partem & possessionem inter vos.
13 Cave ne offeras holocausta tua in omni loco, quẽ videris:
14 Sed in eo, quem elegerit Dominus : in una tribuum tuarum offeres hostias, & facies quæcunq; præcipio tibi. Sin autẽ
15 comedere volueris, & te esus carniũ delectaverit, occìde, & comede juxta benedictionem Dñi Dei tui, quã dedit tibi in urbibus tuis : sive immundum fuerit, hoc est, maculatũ & debile : sive mundũ, hoc est, integrũ & sine macula; ꝓ offerre licet, sicut capream &
16 cervũ, comedes; Absque esu duntaxàt sanguinis, quem super terrã quasi aquã effundes.
17 Non poteris comedere in oppidis tuis decimã frumenti, & vini, & olei tui, primogenita armentorum & pecorum, & omnia quæ voveris, & spontè offerre volueris, & primitias manuum tuarum :

7 Καὶ φάγεσθε ἐκεῖ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐπὶ πάσιν, ὅ ἐὰν ἐπιβάλητε (λ) τὴν χεῖρα, ὑμεῖς καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, καθότι (μ) εὐλόγησέ σε κύριος
8 ὁ θεός σου. Οὐ ποιήσετε (ν) πάντα ὅσα ἡμεῖς ποιοῦμεν ὧδε σήμερον, ἕκαστος τὰ
9 ἀρεστὰ (ξ) ἐνώπιον αὐτοῦ. Οὐ γὰρ ἤκασε ἕως τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυσιν, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν
10 ὑμῖν. Καὶ διαβήσεσθε τὸν Ἰορδάνην, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεὸς (ο) ὑμῶν καταληρονομεῖ ὑμῖν, καὶ κατασώσει ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κύκλῳ, καὶ κατοικήσετε (π) ἀσφαλείας.
11 Καὶ ἔσται ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξῃ (ρ) κύριος ὁ (σ) θεὸς σου ὀνομασθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ἐκεῖ οἴσετε πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν
(ρ) ὑμῶν, καὶ πᾶν ἐκλεκτὸν τῶν δώρων ὑμῶν, ὅσα ἂν εὐξῆσθε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν.
12 Καὶ εὐφρανθήσεσθε (σ) ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες (τ) ὑμῶν, καὶ οἱ παῖδες ὑμῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι ὑμῶν, καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔχει αὐτῷ μερὶς κα-
13 ὶ κλῆρος μεθ' ὑμῶν. Πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἀνενέγκῃς τὰ ὁλοκαυτώματά σου ἐν
14 παντὶ τόπῳ ὃ ἐὰν ἴδῃς. Ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου αὐτῇ, ἐν μιᾷ (υ) τῶν φυλῶν σου, ἐκεῖ (φ) ἀνοίσεις τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ ἐκεῖ ποιήσεις πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.
15 Ἀλλ' ἢ ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ σου θύσεις, καὶ φαγῇ κρέα κατ' ἐὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέ σοι ἐν πάσῃ πόλει. ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ φάγε-
16 ται αὐτὸ, ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον. Πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεῖτε αὐ-
17 τὸ, ὡς ὕδωρ. Οὐ δυνήσῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσί σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου, καὶ τῶν προβάτων σου, καὶ (χ) πάσας τὰς εὐχὰς, ὅσας ἂν (ψ) εὐξῆσθε, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν (ω) σου.

MS.A. (λ) τὰς χεῖρας, (μ) εὐλογήσῃ σε (ν) πάντα ἃ ἡμεῖς (ξ) ἐναντίον (ο) ὑμῶν καταληρονομῆσαι ὑμῖν, (π) θεὸς ὑμῶν (ρ) ὑμῶν, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν, καὶ πᾶν (σ) ἔναντι (τ) ὑμῶν, οἱ (υ) τῶν πολεῶν σου, (φ) ἀνοίσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου, (χ) πάσας εὐχὰς, (ψ) εὐξῆσθε, τὰς (ω) ὑμῶν.

Et comedetis ibi ante Dominum Deum vestrum : & lætabimini in omnibus, quæcunq; miseritis manum, vos & domus vestræ ;
7 sicut benedixit te Dominus Deus tuus. Non facietis omnia quæ nos
8 facimus hic hodiè, unusquisque quod placitum est in conspectu
9 suo. Non enim venistis hucusque in requiem, & in hæreditatem, quam Dominus Deus noster
10 dat vobis. Et transibitis Jordanem : & habitabitis super terram, quam Dominus Deus noster distribuet vobis in hæreditatem : & quiescere vos faciet ab omnibus inimicis vestris in circui-
11 tu, & habitabitis cum securitate. Et erit locus quemcunque elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi; illuc feretis ibi, quæcunque ego man-
do vobis hodiè: holocaustomata vestra, & sacrificia vestra, & decimas vestras, & primitias manuum (f) vestrarum: & omne electum munerum vestrorũ, quæcunque voveritis Domino Deo
12 vestro. Et lætabimini ante Dominum Deum vestrum, vos, & filii vestri, & ancillæ vestræ: & Levita qui est super (g) portas vestras : quoniam non est ei pars, neq; sors vobiscum. Attendetibi
13 ipsi, nè offeras holocaustomata tua in omni loco, quæcunque aspexeris. Sed ad locum quẽcunq;
14 elegerit Domin' Deus tu' illi, in una (h) tribuum tuarum: illuc offeretis holocaustomata vestra, & ibi facies omnia quæcunque
15 ego mando tibi hodiè. Sed in omni cupiditate tua mactabis, & comedes carnes secundùm benedictionem Domini Dei tui, quam
dedit tibi in omni civitate. Immundus in te, & mundus pariter
16 comedet illud, sicut capream, aut cervum. Tantummodò sanguinẽ
non comedetis, in terrã effundetis illum, sicut aquam. Non (i) po-
17 teris manducare in civitatibus tuis decimatione frumenti tui, et vini tui, & olei tui, primogenita boum tuorum, & ovium tuarum, & omnia vota, quæcunque voveritis, & confessiones vestras, & primitias manuum tuarum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 Ibique comedite corã Dño Deo vestro & lætamini in omni re ad quam porrigetis man' vestras, vos, & domestici vestri, ut benedicat
8 vobis Dñs Deus vester. Ne feceritis quem-admodum facim' hìc nos hodiè, unusquisq; *scilicet*, quod sibi visum fuerit. Neque enim
9 adhuc pervenistis ad habitaculum & hæreditatem quam da bit tibi Dñs Deus tuus. Tra-
10 jicite verò Jordanem, & commoramini in terra quam Dñs Deus vester dat vobis possidendam, pacificos vos reddens ab omnibus inimicis vestris qui vos circundant, & habitate confidenter. Et ad locum quem eliget
11 Dñs Deus vester, ut habitare faciat in eo nomen suum, illuc conferte omnia quæ præcipio vobis, *nempe* holocausta vestra pacifica, victimas vestras, & decimas vestras, separationes manuũ vestrarũ, & selectum quodq; votorũ vestrorũ quæ Dño vovebitis. Et lætamini corã Deo Dño vestro, vos, & filii ac
12 filiæ vestræ, servi & ancillæ vestræ, & Levitæ qui fuerint in civitatib' vestris, quoniã non habent hæreditatẽ & portionẽ vobiscũ.
13 Cave ne offeras holocausta tua pacifica ubi-cunq; volueris: Sed tantùm in loco quem eli-
14 gee Dominus in una ex tribub' tuis, ibi offeres holocausta tua pacifica, ibiq; facies quicquid præcipio tibi. Duntaxat in quolibet de-
15 siderio animæ tuæ macta & comede carnem juxta benedictionẽ quã tribuit tibi Domin' Deus tuus: in omnibus civitatib' tuis quod immundum quódque mundum fuerit, simul
16 comedetis, quasi capream & quasi cervũ. Verùm sanguinem ne comedatis, sed super terram effunde illum veluti aquam. Ne potestatem arroges tibi comedendi in civitatibus
17 vestris decimas frumenti vestri & vini vestri, & primogenita boum vestrorum & ovium vestrarum, & omnia vota vestra quæ voveritis, & oblationes vestras, atque separationes manuum vestrarum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

7 וְתֵיכְלוּן תַּמָּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן
וְתֶחְדְּוֹן בְּכֹל אֻשְׁטוּת יְדֵיכוֹן אַתּוּן
וְאַנְשֵׁי בָתֵּיכוֹן דִּי בָרְכֵךְ יְיָ אֱלָהֲךְ:
8 לָא תַעְבְּדוּן כְּכֹל דִּי אֲנַחְנָא עָבְדִין
הָכָא יוֹמָא דֵּין גְּבַר כָּל־דְּכָשֵׁר
בְּעֵינוֹהִי: 9 אֲדֵי לָא אֲתֵיתוּן עַד־
כְּעַן לְבֵית נְיָחָא וּלְאַחְסָנָא דִּי
אֱלָהֵךְ יְהַב לָךְ: 10 וְתַעְבְּרוּן יָת־
יַרְדְּנָא וְתֵיתְבוּן בְּאַרְעָא דִּי
אֱלָהֵכוֹן מַחְסֵין יַתְכוֹן וְיַנִּיחַ לְכוֹן
מִכָּל־בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן מִסְּחוֹר סְחוֹר
וְתֵיתְבוּן לְרוּחְצָן: 11 וְיְהֵי אַתְרָא
דִּי יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן בֵּיהּ לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִנְתֵּיהּ תַּמָּן לְתַמָּן תֵּיתוּן יָת כָּל־
דִּי אֲנָא מְפַקֵּד יַתְכוֹן עֲלוֹהִי כְּרָבְוָתְכוֹן
וְנִכְסַת קֻדְשֵׁיכוֹן מַעֲשַׂרֵיכוֹן
וְאַפְרָשׁוּת יְדֵיכוֹן וְכֹל שְׁפַר נְדָרֵיכוֹן
דִּי תִדְּרוּן קֳדָם יְיָ: 12 וְתֶחְדְּוֹן קֳדָם
יְיָ אֱלָהֲכוֹן אַתּוּן וּבְנֵיכוֹן וּבְנָתֵיכוֹן
וְעַבְדֵיכוֹן וְאַמְהָתֵיכוֹן וְלֵיוָאָה דִּי
בְקִרְוֵיכוֹן אֲדֵי לֵית־לֵהּ חוּלָק
וְאַחְסָנָא עִמְּכוֹן: 13 אִסְתְּמַר לָךְ
דְּלָמָא תַסִּיק עֲלָוָתָךְ בְּכֹל אַתְרָא
דִּי תְחֵזֵי: 14 אֶלָּהֵן בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי
יְיָ בְּחַדָּא מִשְּׁבָטָךְ תַּמָּן תַּסִּיק
עֲלָוָתָךְ וְתַמְּנֵי תַּעְבֵּיד כָּל דִּי אֲנָא
מְפַקֵּד לָךְ: 15 לְחוֹד בְּכָל־רְעוּת
נַפְשָׁךְ תִּכּוֹס וְתֵיכוֹל בְּשַׂרָא
כְּבִרְכָתָא דְיְיָ אֱלָהֲךְ דִּי־יְהִיב לָךְ
בְּכָל־קִרְוָךְ מְסָאֲבָא וְדַכְיָא
יֵיכְלֵנֵיהּ כְּבִשְׁרָ טְבְיָא וְאַיָּלָא:
16 לְחוֹד דְּמָא לָא תֵיכְלוּן עַל־
אַרְעָא תְּשַׁדְּרוּנֵיהּ כְּמַיָּא: 17 לֵית
לָךְ רְשׁוּ לְמֵיכַל בְּקִרְוָךְ מַעְשַׂר
עִבּוּרָךְ חַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ וּבְכוֹרֵי
תּוֹרָךְ וְעָנָךְ וְכָל־נִדְרָךְ דִּי תִדֹּר
וְנִדְבָתָךְ וְאַפְרָשׁוּת יְדָךְ:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

7 וְאָכַלְתֶּם שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח יֶדְכֶם אַתֶּם
וּבָתֵּיכֶם אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
8 לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עֹשִׂים
פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיָּשָׁר
בְּעֵינָיו: 9 כִּי לֹא בָאתֶם עַד־
עַתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: 10 וַעֲבַרְתֶּם אֶת־
הַיַּרְדֵּן וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר
יַנְחִיל אֶתְכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל־
אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וִישַׁבְתֶּם בֶּטַח:
11 וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ
לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם
עֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְתְרוּמַת יָדְכֶם
וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּדְּרוּ לַיהוָה:
12 וְשַׂמַּחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם
וַעֲבָדֵיכֶם וְאַמְהֹתֵיכֶם וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֵיכֶם
כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּכֶם:
13 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
14 כִּי אִם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה בְּאַחַד שִׁבְטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ
וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּה:
15 רַק בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ תִּזְבַּח וְאָכַלְתָּ בָשָׂר כִּבְרַכַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ
בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ כַּצְּבִי וְכָאַיָּל:
16 רַק הַדָּם לֹא תֹאכֵלוּ עַל־
הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם: 17 לֹא
תוּכַל לֶאֱכֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר
דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרוֹת
בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדֹּר
וְנִדְבֹתֶיךָ וּתְרוּמַת יָדֶךָ:

VERSIO SAMARITANA.

7 וְתֵיכְלוּן תַּמָּן קֳדָם יְהוָה אֱלָהֲכוֹן
וְתֶחְדְּוֹן בְּכֹל אֻשְׁטוּת יְדֵיכוֹן אַתּוּן
וְאַנְשֵׁי בָתֵּיכוֹן דִּי בָרְכֵךְ יְהוָה אֱלָהֲךְ:
8 לָא תַעְבְּדוּן כְּכֹל דִּי אֲנַחְנָא עָבְדִין
הָכָא יוֹמָא דֵּין גְּבַר כָּל־דְּכָשֵׁר
בְּעֵינוֹהִי: 9 אֲדֵי לָא אֲתֵיתוּן עַד־
כְּעַן לְבֵית נְיָחָא וּלְאַחְסָנָא דִּי
אֱלָהֵךְ יְהַב לָךְ: 10 וְתַעְבְּרוּן יָת־
יַרְדְּנָא וְתֵיתְבוּן בְּאַרְעָא דִּי
אֱלָהֵכוֹן מַחְסֵין יַתְכוֹן וְיַנִּיחַ לְכוֹן
מִכָּל־בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן מִסְּחוֹר סְחוֹר
וְתֵיתְבוּן לְרוּחְצָן: 11 וְיְהֵי אַתְרָא
דִּי יִתְרְעֵי יְהוָה אֱלָהֲכוֹן בֵּיהּ לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִנְתֵּיהּ תַּמָּן לְתַמָּן תֵּיתוּן יָת כָּל־
דִּי אֲנָא מְפַקֵּד יַתְכוֹן עֲלוֹהִי כְּרָבְוָתְכוֹן
וְנִכְסַת קֻדְשֵׁיכוֹן מַעֲשַׂרֵיכוֹן
וְאַפְרָשׁוּת יְדֵיכוֹן וְכֹל שְׁפַר נְדָרֵיכוֹן
דִּי תִדְּרוּן קֳדָם יְהוָה: 12 וְתֶחְדְּוֹן קֳדָם
יְהוָה אֱלָהֲכוֹן אַתּוּן וּבְנֵיכוֹן וּבְנָתֵיכוֹן
וְעַבְדֵיכוֹן וְאַמְהָתֵיכוֹן וְלֵיוָאָה דִּי
בְקִרְוֵיכוֹן אֲדֵי לֵית־לֵהּ חוּלָק
וְאַחְסָנָא עִמְּכוֹן: 13 אִסְתְּמַר לָךְ
דְּלָמָא תַסִּיק עֲלָוָתָךְ בְּכֹל אַתְרָא
דִּי תְחֵזֵי: 14 אֶלָּהֵן בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי
יְהוָה בְּחַדָּא מִשְּׁבָטָךְ תַּמָּן תַּסִּיק
עֲלָוָתָךְ וְתַמְּנֵי תַּעְבֵּיד כָּל דִּי אֲנָא
מְפַקֵּד לָךְ: 15 לְחוֹד בְּכָל־רְעוּת
נַפְשָׁךְ תִּכּוֹס וְתֵיכוֹל בְּשַׂרָא
כְּבִרְכָתָא דְיְהוָה אֱלָהֲךְ דִּי־יְהִיב לָךְ
בְּכָל־קִרְוָךְ מְסָאֲבָא וְדַכְיָא
יֵיכְלֵנֵיהּ כְּבִשְׁרָ טְבְיָא וְאַיָּלָא:
16 לְחוֹד דְּמָא לָא תֵיכְלוּן עַל־
אַרְעָא תְּשַׁדְּרוּנֵיהּ כְּמַיָּא: 17 לֵית
לָךְ רְשׁוּ לְמֵיכַל בְּקִרְוָךְ מַעְשַׂר
עִבּוּרָךְ חַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ וּבְכוֹרֵי
תּוֹרָךְ וְעָנָךְ וְכָל־נִדְרָךְ דִּי תִדֹּר
וְנִדְבָתָךְ וְאַפְרָשׁוּת יְדָךְ:

TEXT. ET VERS. SAM.

Translatio Latina.

7 Comedetis ibi coram Domino Deo vestro, & lætabimini in omnibus ad quæ miseritis manus vestras vos, & domus vestræ quibus benedixerit tibi Dominus Deus tuus. 8 Non facietis juxta omnia quæ nos hic facimus hodiè, singuli quidquid rectum est in oculis suis. 9 Nam enim venistis usque nunc in requiem & in hæreditatem quam Dominus Deus vester dat vobis. 10 Cùm autem transieritis Jordanem, et habitaveritis in terra quâ Dominus Deus vester in hæreditatem distribuit vobis, & requiem dederit vobis ab omnibus inimicis vestris in circuitu, et habitaveritis confidenter. 11 Tum erit locus quem elegerit Dominus Deus vester, ut ibi inhabitet nomen ejus: illuc afferetis omnia quæ ego præcipi vobis, holocausta vestra, & sacrificia vestra, & decimas vestras, & oblationes vestras, et spontanea vestra, & omnia selecta votorum vestrorū quæ voveritis Domino. 12 Et lætabimini coram Domino Deo vestro, vos, & filii vestri, & filiæ vestræ; servi vestri, & ancillæ vestræ, et Levita qui est in (a) portis tuis, quia non est ei pars et possessio vobiscum. 13 Cave tibi ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris. 14 Præterquam in loco quem elegerit Dominus in una tribuum tuarum: ibi offeres holocausta tua, ibique facies omnia quæ ego præcipio tibi. 15 Nihilominùs secundùm quodlibet desiderium animæ tuæ mactabis, et comedes carnem juxta benedictionem Domini Dei tui quam dederit tibi in omnibus (b) portis tuis: Immundus et mundè mundu cabunt eam sicut capreæ et cervum. 16 Tantummodò sanguine non comedes: super terram effundes illum sicut aquas. 17 Non poteris comedere in (c) portis tuis decimas frumenti tui, mustì tui, et olei tui, et primogenita boū tuorū, et pecudū tuarū, et omnia vota tua quæ vovisti, et spontanea tua, et elevationes manuum tuarum.

VER. SAM. (a) civitatibus (b) civitatibus (c) civitatibus

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 وتاكلونها ثم بين يدي الله ربكم * وتفرحوا بجميع ما انبسطت فيه يدكم انتم وبيوتكم *
8 التي رزقك الله ربك * ولا تصنعوا من هذه الامور * كما نحن صانعون اليوم * كل امرئ يفعل
9 ما حسن عنده * فانكم لم تصيروا بعد الى المستقر والحلة التي الله ربك معطيكها * فاذا
10 عبرتم الاردن * وجلستم في البلد الذي الله ربكم معطيكم اياه * واراحكم من جميع
11 اعدائكم المحيطين بكم * وجلستم وانقيتم * فاي موضع يختار الله ربكم ليحل ثمه فيه *
12 فاليه تاتون بجميع ما امركم به من صعائدكم * وذبائحكم * واعشاركم * ورفائعكم * وخيار
13 نذوركم التي تنذرونها لله * وافرحوا بها بين يدي الله الهكم انتم وبنوكم * وبناتكم *
14 وعبيدكم * واماؤكم واللوي الذي في محالكم * اذ ليس له نصيب ولا محلة معكم *
15 واحذران تقرب قرابينك في اي موضع رايته * الا في الموضع الذي يختاره الله من احد
16 اسباطك ثم قرب قرابينك * واصنع جميع ما امرك به * لكن متى اشتهت نفسك اللحم فاذبح
17 وكل بقرب الله الذي اعطاك في ساير قراك * وجايز ان ياكل منه الطاهر والنجس * كما ياكلان
لحم الظبي والايل * حاشا الدم فلا تاكله * بل صبه على الارض كالماء * ولا يجوز لك ان ياكل في
محالك اعشار برك * وعصيرك * ودهنك * وبكور بقرك * وغنمك * ونذورك التي تنذرها *
وبرعك * ورفائعك *

Et illic comedetis ea coram Deo Domino vestro, & gaudetis in omnib^us ad quæ extendetur manus vestra, vos, & domus vestræ, prout concesserit tibi Deo Domino tuo. 8 Et ne agatis, quoad res istas, ut nos agimus hodiè, unusquisque faciens quod sibi placet. 9 Non enim ebustis adhuc ad mansionem & hæreditatem quæ Deus Domin^us tu^us dat^us est tibi. 10 Cùm autem transieritis Jordanem, & habitaveritis in regione quam Deus Dominus vester dat^us est vobis, & requiem dederit vobis à cunctis hostibus vestris circùmdantib^us vos, & sederitis securi; 11 Ad quemcunq; locū quē elegerit Deus Dominus vester, ut habitare faciat splendorem suū in eo, ferentis omnia quæ præcipio vobis, tā holocausta vestra quàm sacrificia vestra, & decimas vestras, et oblationes vestras, & optima quæque vota vestra quæ Deo vovebitis. 12 Et ita oblectamini coram Deo Domino vestro, vos, & filii vestri, atque filiæ vestræ, & servi vestri, & ancillæ vestræ, & Levita qui fuerit in habitationib^us vestris, cùm nullū habeat partē nec hereditatem vobiscum. 13 Et cave ne offeras oblationes tuas in qualibet loco quem videris: 14 Sed in loco quem elegerit Deus ex una tribuū tuarū, illic offer oblationes tuas, & fac omnia quæ præcipio tibi. 15 Verùm quando expetet anima tua carnē, mactā, et vescere dona Dei quod tibi concessit, in cunctis civitatibus tuis: & licebit ut vescantur ea mund^o & immundus, quemadmodū vescuntur carne capreæ et cervi, 16 Excepto tamen sanguine: ne enim comedas eū, sed effunde eum super terram ut aquā. 17 Neque licebit tibi comedere in habitaculis tuis decimas frumenti tui, & mustì tui, et olei tui, & primogenita boū tuorū, & ovū tuarū, & vota tua quæ vovisti, et spontanea tua, et oblationes tuas:

ספר אלה הדברים: יב

elegerit quem loco in ,eam comedes *tui Dei Domini faciet ad Quæcunq*

18 כִּי אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ,tuus servus & ,tua filla & ,tuus filius & ,tu *ye in* tuis Deus Dominus

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ *Domini faciet ad* lataberis & *: tuis pertis in* qui ,Levita & ,tua ancilla & ,tua

וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה derelinquas fortè ne ,tibi *Observasse ,suam manum missione eam in tui Dei*

19 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מִשְׁלַח יָדֶךָ: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲזֹב fecerit dilatare Cam ,tuam *bonum* super tuis diebꝰ omnibꝰ ,Levitem

20 אֶת־הַלֵּוִי כָּל־יָמֶיךָ עַל־אַדְמָתֶךָ: כִּי־יַרְחִיב :dixeris & ,tibi est locutus quæadmodũ ,tuũ terminũ tuus Deus Dominꝰ

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְאָמַרְתָּ *emi in* ,carnem comedere tua anima concupiscit quoniã ,earnem Comedam

אֹכְלָה בָשָׂר כִּי־תְאַוֶּה נַפְשְׁךָ לֶאֱכֹל בָּשָׂר בְּכָל locus ie à fuerit longinquus Cam ,earnem comedes tuæ animæ *aviditate*

21 אַוַּת נַפְשֶׁךָ תֹּאכַל בָּשָׂר: כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם mactabis & ,tibi suũ nomen poneodũ ad ,tuus Deus Dominus elegerit quem

אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ quemadmodum ,tibi Dominus dederit *que ,suo pecore* de & *,suo bove* de

מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לְךָ כַּאֲשֶׁר Verantamẽ ,tuæ animæ *aviditate amni in ,suis pertis in* comedes & ,tibi præcepi

צִוִּיתִיךָ וְאָכַלְתָּ בִשְׁעָרֶיךָ בְּכָל אַוַּת נַפְשֶׁךָ: אַךְ ,Immundus :et comedes sic ,cervus & ,capreæ *comedetur* quẽadmodũ

כַּאֲשֶׁר יֵאָכֵל אֶת־הַצְּבִי וְאֶת־הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא *comedendum non ad* ,te robora Tantãm ,eam comedet pariter ,mundus &

23 וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכֵלֻנּוּ: רַק חֲזֹק לְבִלְתִּי אֲכֹל eum *aoimam* comedes non & ,anima *ipse* sanguis quia ,sanguinem

הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא־הַנֶּפֶשׁ וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם־ ,aquas sicut eum effundes terram super : eum comedes Non ,earne

24 הַבָּשָׂר: לֹא תֹאכְלֶנּוּ עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם: feceris cũm ,te post tuis filiis & ,tibi sit bene ut ,eum comedes Non

25 לֹא תֹאכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ כִּי־תַעֲשֶׂה ,tibi erunt quæ ,tua sanctificata *Tantum* .Domini oculis in rectum

26 הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה: רַק קָדָשֶׁיךָ אֲשֶׁר־יִהְיוּ לְךָ .Dominus elegerit quem locum ad venies & ,feres ,tua vota &

וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה: Domini altare super ,sanguinem & earnem *,suæ ascensiones* facies Et

27 וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם עַל־מִזְבַּח יְהוָה Domini altare super effundetur tuorum sacrificiorũ sanguis & : tui Dei

אֱלֹהֶיךָ וְדַם־זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ עַל־מִזְבַּח יְהוָה veiba omnia *audies* & ,Custodi .comedes carnem & ,tui Dei

28 אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל: שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים tuis filiis & ,tibi sit bene ut ,tibi *præcipiem* ego quæ ,ista

הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ oculis in rectum & ,bonum feceris cũm ,sæculum in usque ,te post

אַחֲרֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי תַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי gentes tuus Deus Dominus exciderit Cãm .tui Dei Domini

29 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם possederis & *:tuis facieb*ꝰ à ,eas *possidendam ad illuc ingredieris in quæ*

אֲשֶׁר אַתָּה בָא שָׁמָּה לָרֶשֶׁת אוֹתָם מִפָּנֶיךָ וִירִשְׁתָּ earum terra in habitaveris & ,eas

אוֹתָם וְיָשַׁבְתָּ בְּאַרְצָם:

Versio VULG. LAT.

18 Sed coram Domino Deo tuo comedes ea, in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, tu, & filius tuus & filia tua, & servus & famula, atque Levites qui manet in urbibus tuis: & lætaberis & reficieris corã Domino Deo tuo, in cunctis ad quæ extenderis
19 manũ tuã. Cave ne derelinquas Levitem in omni tempore quo versaris in terra.
20 Quando dilataverit Dominus Deus tuus terminos tuos, sicut locutus est tibi, & volueris vesci carnibus, quas desiderat
21 anima tua: Locus autem, quem elegerit Dominus Deus tuus, ut sit nomen ejus ibi, si procul fuerit, occides de armentis & pecoribꝰ, quæ habueris, sicut præcepi tibi, & comedes in oppidis tuis, ut
22 tibi placet. Sicut comeditur caprea & cervus, ita vescẽris eis: & mundꝰ & immundꝰ in
23 commune vescentur. Hoc solùm cave, ne sanguinẽ comedas. Sanguis enim eorum pro anima est: & idcircò non debes animam come-
24 dere cum carnibꝰ: Sed super terram fundes quasi aquam,
25 ut benè sit tibi & filiis tuis post te, cùm feceris quod placet in conspectu Domini.
26 Quæ autem sanctificaveris, & voveris Domino, tolles, & venies ad locum, quem elege-
27 rit Dominus: Et offeres oblationes tuas carnem & sanguinem super altare Domini Dei tui: sanguinem hostiarum fundes in altari: carnibꝰ
28 autem ipse vescẽris. Observa & audi omnia quæ ego præcipio tibi, ut benè sit tibi & filiis tuis post te in sempiternum, cùm feceris q̃ bonum est & placitum in conspectu Dñi
29 Dei tui. Quando disperdiderit Dominus Deus tuus ante faciem tuam gentes, ad quas ingrediẽris possidendas, & possederis eas, atque habitaveris in terra earum:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

18 Ἀλλ᾽ ἢ (α) ἐναντίον κυείου τῆ θεῆ σου φαγῆ (β) αὐτὸ ἐν τῆ τόπῳ, (γ) ᾧ ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου αὐτῆ, σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν τῆ (ε) πόλει σου· καὶ εὐφρανθήσῃ (ζ) ἐναντίον κυείου τῆ θεῆ σου ἐπὶ πάσῃ, ἃ ἐὰν ἐπιβάλῃς τῆ χεῖ-
19 ρί σου. Πρόσεχε σαυτῆ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν (η) Λευίτην πάσῃ τὴν ἡμέρᾳ ἣν ἂν ζῆς
20 ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ ἐμπαλύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου, καθάπερ ἐλάλησέ σοι, (θ) καὶ εἴπῃς, Φάγομαι κρέα, ἐὰν (ι) ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχή σου, ὅτε φαγεῖν κρέα, ἐν πάσῃ
21 ἐπιθυμίᾳ (κ) τῆ ψυχῆς σου φαγῆ κρέα. Ἐὰν δὲ (λ) μακρὰν ἀπέχῃ σου ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός (μ) σου ἐκεῖ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα αὐτῆ ἐκεῖ, καὶ θύσεις ἀπὸ τῆ βοῦς σου, καὶ ἀπὸ τῆ προβάτου σου (ν) ὧν ἂν δῷ ὁ θεός σοι, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι, καὶ φαγῆ ἐν τῆ πόλεσί σου κατὰ τὴν
22 ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου. Ὡς ἔθνη τὰ ἀρκάδες καὶ τὰ ἔλαφος, (ξ) οὕτω φαγῆ αὐτό· ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως ἔδε-
23 ται. Πρόσεχε ἰσχυρῶς τῆ μὴ φαγεῖν (ο) αἷμα, ὅτι αἷμα αὐτῆ ψυχή· οὐ βρωθήσεται ψυχὴ μὲ-
24 τὰ κρεῶν. Οὐ φάγεται, ἐπὶ τῆ γῆς ἐκχεῖτε
25 αὐτὰ ὡς ὕδωρ. Οὐ φαγῆ αὐτό, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου (π) σοὶ, ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν (ρ) ἐναντίον
26 κυείου τῆ θεῆ σου. Πλὴν τὰ ἁγιά (σ) σου ἐὰν γένηταί σοι, καὶ τὰς εὐχάς σου λαβὼν ἥξεις
27 εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός (τ) σου θυσιασθῆναι τὸ ὄνομα αὐτῆ ἐκεῖ. Καὶ ποιήσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου, τὰ κρέα ἀνοίξεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τῆ θεῆ σου, τὸ δὲ αἷμα τῆ θυσιῶν σου προχεῖς πρὸς τῆ βάσιν τῆ θυσιαστηρίου κυείου τῆ θεῆ σου, τὰ δὲ
28 κρέα φαγῆ. Φυλάσσου καὶ ἄκουε καὶ ποιήσεις πάσας τὰς λόγους, οὓς ἐγὼ ἐνετέλλομαί σοι, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου εἰς αἰῶνος, ἐὰν ποιήσῃς (υ) τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἐναντίον
29 κυείου τῆ θεῆ σου. Ἐὰν δὲ (φ) ἐξολοθρεύσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη, εἰς οὓς (χ) εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι τῆ γῆν αὐτῆς, ἀπὸ προσώπου σου, καὶ (ψ) καθαιρεθῆς αὐτὰ, καὶ κατοικήσῃς ἐν τῆ γῆ αὐτῶν,

MS. A. (α) ἔναντι (β) αὐτὰ (γ) ᾧ (δ) σου, καὶ ὁ Λεύιτης, καὶ ὁ προσήλυτος (ε) πόλεσίν σου. (ζ) ἔναντι (η) Λεύιτην ὅσον ἂν χρόνον ζῆ ἐπὶ (θ) καὶ εἴπῃς, Φάγομαι (ι) ἐπιθυμήσει (κ) τῆ καρδίας σου (λ) μακρότερον (μ) σου ὀνομασθῆναι (ν) ὡς ἂν δῷ σοι ὁ θεός σου, ὃν (ξ) ὕτως (ο) αἷμα, τὸ γὰ αἷμα (σ) σοὶ εἰς τῆ αἰῶνα, ἐὰν (ρ) ἔναντι (σ) σου, ἃ ἂν σοι γένη, (τ) αὐτῆ ὀνομασθῆναι (υ) τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεσὸν ἔναντι κυρίου (φ) ἐξολοθρεύσῃ (χ) σὺ εἰσπορεύσῃ (ψ) καθαιρεθήσεις αὐτὰ, καὶ κατοικήσεις ἐν

18 *Sed ante Dominũ Deum tuum comedes illud in loco, quemcunque elegerit Dominus Deus tuus ipse, tu, & filius tuus, & filia tua, puer tuus, & ancilla(k) tua, & proselytus, qui in civitatibus vestris. Et lætaberis ante Dominũ Deũ tuũ in omnibꝰ, quocunque miseris manum tuã. Attende*
19 *tibi ipse, ne derelinquas Leuitã omni tempore, quocunq; vixeris*
20 *super terram. Si autem dilataverit Dominus Deus tuus fines tuos, sicut locutus est tibi, & dices, Manducabo carnes: si cũ cupierit anima tua ad manducandum carnes, in omni cupiditate anima tuæ manducabis carnes.*
21 *Si autem longè à te abfuerit locus, quemcunq; elegerit Dominꝰ Deus tuus, ut ibi invocetur nomen ejus ibi; & mactabis de bobꝰ tuis, & de ovibꝰ tuis, quecunq; dederit Deꝰ tibi; quemadmodũ mandavi tibi: et manducabis in civitatibꝰ tuis secundũ cupiditatẽ animæ tuæ. Sicut*
22 *comeditur capreæ, & cervus; sic comedes illud: Immundꝰ inte,*
23 *& mundꝰ pariter comedet. Attende valdè, nè comedas sanguinem, quia sanguis ej' anima: nõ manducabitur anima cũ carnibꝰ. Non comedetis, in terrã ef-*
24 *fundetis illum, sicut aquã. Non*
25 *comedes illũ, ut benè tibi sit, & filiis tuis post te, si feceris quod bonũ, & acceptũ ante Dominũ Deũ tuũ. Tantummodò sanctã*
26 *tua, si fuerint tibi, & vota tua sumens venies in locũ, quecunq; elegerit Dominꝰ Deꝰ tuꝰ,*
27 *ut invocetur nomen suũ ibi. Et facies holocaustomata tua: carnes offeres super altare Dominã Dei tui; sanguinẽ autẽ sacrificiorũ tuorũ effundes ad basim altaris Domini Dei tui: carnes autẽ comedes. Observa, et audi:*
28 *et facies omnia verba, quæ ego mando tibi, ut benè tibi sit, et filiis tuis per seculũ, si feceris, quod placitũ, et bonũ ante Dominũ Deũ tuũ. Si autẽ exterminaverit Dominꝰ Deꝰ tuꝰ gentes,*
29 *ad quos ingrederis illuc ad hæreditandũ terrã eorũ, à facie tua, et hæreditaveris eã, et habitaveris in terra eorũ;*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 ܐܠܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܬܐܟܠܘܢ ܐܢܘܢ ܒܐܬܪܐ ܕܢܒܚܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܐܢܬ ܘܒܪܟ ܘܒܬܟ ܘܥܒܕܟ ܘܐܡܬܟ ܘܠܘܝܐ ܕܒܬܪܬܟ ܘܬܦܪܚ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܒܟܠ ܕܫܠܚ ܝܕܟ ܗܘܐ ܡܬܪܚܩ ܠܟ ܕܠܐ ܬܫܒܩ ܠܠܘܝܐ ܟܠ ܝܘܡܝܟ ܥܠ ܐܪܥܟ ܟܕ ܡܪܚܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܬܘܡܪܟ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܠܟ ܘܬܐܡܪ ܐܟܠ ܒܣܪ ܕܬܬܐܘ ܢܦܫܟ ܡܛܠ ܕܬܬ ܢܦܫ ܒܣܪ ܬܐܟܠ ܠܐ ܬܐܟܠ ܢܦܫ ܥܡ ܒܣܪ ܐܪܥܐ ܬܫܦܟܢܗ ܐܝܟ ܡܝܐ ܠܐ ܬܐܟܠ ܢܦܫ ܡܛܠ ܕܢܛܒ ܠܟ ܘܠܒܢܝܟ ܒܬܪܝܟ ܕܬܥܒܕ ܛܒܬܐ ܘܫܪܝܪܬܐ ܒܥܝܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܐܦ ܩܕܫܝܟ ܕܢܗܘܢ ܠܟ ܘܢܕܪܝܟ ܬܢܣܐ ܘܬܐܬܐ ܠܐܬܪܐ ܕܢܒܚܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܬܥܒܕ ܥܠܘܬܟ ܒܣܪ ܘܕܡ ܕܒܚܝܟ ܢܫܦܟ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܘܒܣܪ ܬܐܟܠ ܘܫܡܥ ܟܠ ܡܠܬܐ ܗܠܝܢ ܕܐܦܩܕ ܐܢܐ ܠܟ ܕܢܛܒ ܠܟ ܘܠܒܢܝܟ ܥܠܡܐ ܕܥܠܡ ܡܛܠ ܕܬܥܒܕ ܛܒܬܐ ܘܫܪܝܪܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܐ ܬܬܝܣܦ ܠܡܬܠ ܠܗܢ ܘܠܐ ܬܬܢܟܣ ܡܢܗܘܢ ܡܕܡ ܕܢܣܬܠܩ ܡܢ ܬܡܢ ܕܢܫܪܐ ܡܢ ܬܡܢ ܕܢܬܦܪܩ ܡܢ ܬܡܢ ܕܢܬܬ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܐ ܬܬܝܣܦ ܠܡܬܠ ܠܗܢ ܘܠܐ ܬܬܢܟܣ ܡܢܗܘܢ ܡܕܡ ܕܢܣܬܠܩ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

18 אֱלָהֵן קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ תִּיכְלֻנֵּיהּ
בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ בֵּיהּ אַתְּ
וּבְרָךְתָּךְ וּעַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ וְלֵיוָאָה
דִּי בְקִרְוָךְ וְתֶחְדֵּי קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּכֹל
אוֹשָׁטוּת יְדָךְ: אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא
19 תִּשְׁבּוֹק יָת לֵיוָאָה כָּל יוֹמָא עַל
אַרְעָךְ: אֲרֵי יַפְּתֵי יְיָ אֱלָהָךְ יָת
20 תְּחוּמָךְ כְּמָא דִּי מַלֵּל לָךְ וְתֵימַר
אֵיכוֹל בְּשָׂרָא אֲרֵי תְתְרְעֵי נַפְשָׁךְ
לְמֵיכַל בְּשָׂרָא בְּכֹל דְּעָוֹת נַפְשָׁךְ
תֵּיכוּל בְּשָׂרָא: אֲרֵי יִתְרַחֵק מִנָּךְ
21 אַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִנְתֵּיהּ תִּסְחֵן וְתִכּוֹס מִתּוֹרָךְ וּמִמַּנְעָךְ
דִּי יְהַב יְיָ לָךְ כְּמָא דְּפַקֵּדְתָּךְ
וְתֵיכוּל בְּקִרְוָךְ בְּכֹל דְּעָוֹת נַפְשָׁךְ:
22 בְּרַם כְּמָא דְּמִתְאֲכֵיל בְּסַר טַבְיָא
וְאַיָּלָא כֵּן תֵּיכְלֻנֵּיהּ מְסָאֲבָא וְדַכְיָא
כַּחֲדָא יְכֹלֻנֵּיהּ: לְחוֹד תְּקַף בְּדִיל
23 דְּלָא לְמֵיכַל דְּמָא אֲרֵי דְּמָא הוּא
נַפְשָׁא וְלָא תֵּיכוּל נַפְשָׁא עִם בְּשָׂרָא:
24 לָא תֵּיכְלֻנֵּיהּ עַל אַרְעָא תִּשְׁדֻנֵּיהּ
כְּמַיָּא: לָא תֵּיכְלֻנֵּיהּ בְּדִיל דִּייֵטַב לָךְ
25 וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ אֲרֵי תַעְבֵּד דְּיָשַׁר
קֳדָם יְיָ: לְחוֹד מַעֲשַׂר קֻדְשָׁךְ דִּיהֲוֹן
לָךְ וּנְדָרָךְ תִּטּוֹל וְתֵיתֵי לְאַתְרָא דִּי
26 יִתְרְעֵי יְיָ: וְתַעְבֵּד עֲלָתָךְ בְּשָׂרָא
וְדִמָא עַל מַדְבְּחָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ וְדַם
27 נִכְסַת קֻדְשָׁךְ יִשְׁתַּפֵּךְ עַל מַדְבְּחָא
דַּיְיָ אֱלָהָךְ וּבְשָׂרָא תֵּיכוּל: טַר
28 וְתִקְבַּל יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין דִּי
אֲנָא מְפַקֵּד עָלָךְ דִּיטַב לָךְ
וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ עַד עָלְמָא אֲרֵי תַעְבֵּד
דְּיָשַׁר וְדַכְשַׁר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ:
29 אֲרֵי יִשֵׁיצֵי יְיָ אֱלָהָךְ יָת עַמְמַיָּא
דִּי אַתְּ עָלֵל לְתַסָּאָה לְמֵירַת יָתְהוֹן
מִן קֳדָמָךְ וְתֵירַת יָתְהוֹן וְתֵתֵב
בְּאַרְעָהוֹן:

18 Sed coram Domino Deo tuo
comedes ea, in locò quem ele-
gerit Dominus Deus tuus: tu,
& filius tuus & filia tua, &
servus tuus & ancilla tua, &
Levita qui est in urbibus tuis:
& lætaberis coram Domino
Deo tuo, in omnibus ad quæ
19 miseris manum tuam. Cave
tibi ne relinquas Levitam,
omnibus diebus tuis in terra
20 tua. Cùm ailtem dilataverit
Dominus Deus tuus terminũ
tuum, sicut locutus est tibi :
& dixeris, Comedam carnem,
quando desideraverit anima
tua comedere carnẽ : in omni
desiderio animæ tuæ comedes
21 carnem. Si procul fuerit à te
locus, quem elegerit Dominus
Deus tuus ut collocet ibi ma-
jestatem suam: occides de bo-
bus tuis & de ovibus tuis
quàs dedit tibi Dominus, sicut
præcepit tibi : & comedes in
22 urbibũ tuis io omni desiderio
animæ tuæ. Sicut eoim come-
ditur caro capreæ & cervi, sic
comedes illa : mundus & im-
23 mũdũ simul comedẽt. Attamẽ
cõfortare ut non comedas
sanguinẽm; quia sanguis est
anima: & non comedes animã
24 cum carne. Non comedes illũ:
sed super terram fundes illum
25 sicut aquam. Non comedes
illum : ut bene sit tibi & filiis
tuis post te; si feceritis quod
rectum est coram Domino.
26 Veruntamen decimas sanctifi-
catas quàs habueris, & vota
tua, tolles & venies ad locum
27 quem elegerit Dominus. Et
facies holocausta tua quorum
caro et sanguis offeretur super
altare Domini Dei tui : san-
guis autem hostiæ sanctificatæ
tuæ effundetur super altare
Domini Dei tui, & carnem
28 comedes. Custodi & suscipe
omnia verba hæc quæ ego
præcipio tibi : ut bene sit tibi
& filiis tuis post te usque in
feculum; cum feceris quod
rectum est & quod placitum
est coram Domino Deo tuo.
29 Cùm disperdiderit Dominus
Deus populos, ad quos tu in-
gredieris ut ejicias eos, à facie tua :
& ejeceris eos, & habi-
taveris in terra eorum.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

13 * 14 * 15 ** 16 17 18 * 19 ** 20 21 22 * 23 24 25 26 27 28 29 ** 29

VER. SAM.

18 * 19 ** 20 21 22 23 * 24 25 26 27 28 * 29 **

TEXT. ET VER. SAM.
Translatio Latina.

Sed coram Domino Deo tuo 18
comedes illa, in loco quem
elegit Domi. Deus tuus, tu,
& filius tuus, & filia tua;
servus tuus, & ancilla tua, et
Levita qui est in (d) portis
tuis; lætabeisque coram Domi-
no Deo tuo in omni emissione
manuum tuarũ. Cave tibi ne 19
deseras Levitã omnibus die-
bus tuis super terrã tuã. Cùm 20
dilataverit Dominus Deus
tuus fines tuos sicut locutus
est tibi, & dixeris, Comedam
cornem, quio desiderium ani-
mæ tuæ est comedere carnẽ :
juxta omne desideriũ animæ
tuæ comedes carnem. Cùm 21
à te longè abesit locus quem
elegerit Dominus Deus tuus
ut ibi inhabitet nomen ejus;
tum mactabis de bobus tuis,
& de pecudib. tuis quas de-
dit tibi Dominus quemad-
modum præcepi tibi come-
désque in (c) portis tuis juxta
omne desiderium animæ
tuæ. Certè non secũ ac com- 22
editur capreæ, et cervus, sic
comedes illam : Immundus
qui est in te, et mundus illã
pariter vescentur. Tantùm 23
fortiter cave ne comedas
sanguinem: nam sanguis ani-
ma est; non autem comedes
animam cum carne. Non 24
comedes illum; super terram
effundes illum sicut aquam.
Non comedes illum, ut bene 25
sit tibi, et filiis tuis post te,
cùm feceris quod rectum est
in oculis Domini. Verùm 26
sancta tuo quæ ad te pertinu-
erint, et vota tua fames, et
venies in locum quem elegi-
Dominus; tũ facias holocau- 27
sta tua ex carne et sanguine
super altare Domini Dei tui:
Sanguinem autem sacrificio-
rum tuorum effundes super
altare Domini Dei tui, sed
carnes comedes. Cave ut au- 28
dias et facias omnia verba
ista quæ ego præcipio tibi hodiè, ut bene sit tibi, et filiis
tuis post te in æternum, cùm
feceris quod rectum et bonum
est in oculis Domini Dei tui.
Cùm deleverit Dominus De. 29
tuus gentes à facie tua ad
quas te accingis possidendas,
et possederis eas, et habitaveris in terra eorum;

VER. SAM. (d) civitatibus
(c) civitatibus

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

18 * الا بين يدي الله ربك تاكلها في الموضع الذي يختار الله * انت وابنك * وبنتك * وعبدك *
وامتك * واللوي الذي في محالك * وتفرح بين يدي الله ربك بما انبسطت به يدك *
19 واحذر ان تجفو اللوي طول مقامك في بلدك * واذا اوسع الله ربك تخمك كما وعدك * فقلت
20 اكل لحما عن شهوة من نفسك له * فكله متى استهيته * وان بعد عنك الموضع الذي يختار
21 الله ربك ليحل نوره فيه * فاذبح من بقرك وغنمك التي رزقك الله ربك * كما امرتك * وكله في
محالك متى استهيته نفسك * لكن كما يوكل الظبي والايل كذلك تاكله * في ان يجوز للنجس والطاهر
22 ان ياكله * لكن تشدد في ان لا تاكل الدم * فانه مسكن النفس * ولا تاكل النفس مع
23 اللحم * واذ لا يجوز ان تاكله * فصبه على الارض كالماء * واذا لم تاكله يحار لك ولابنك من
24 بعدك * اذ تصنع المستقيم عند الله * عدا افدا سك ما كان لك منها وندورك * فاحملها واتي
25 بها الى الموضع الذي يختار الله * واصنع ضحايك لحومها ودماها كما لا على مذبح الله ربك *
26 ودم ذبايحك يصب على مذبحه وكل لحومها * احفظ واقبل جميع هذه الامور التي امرك بها لكي
27 يحار لك ولبنيك بعدك الى الدهر اذا تصنع الجيد والمستقيم عند الله ربك * واذا قطع الله ربك
28 الامم من بين يديك الذين هو معطيك ارضهم * وورثتها وسكنت في قراهم وبيوتهم *

Sed coram Deo Domino tuo comedes ea 18
in loco quæ elegerit Deus, et tu, & filius, & filia tua, & servus tuus, & ancilla tua, et Levita qui fuerit in domicilijs tuis: & lætaberis corã Deo Domino tuo in iis ad quæ sese protenderit manus tua. Et cave 19
ne derelinquas Levitã quamdiu morabe-
ris in vegiatione tua. Et quando dilataverit 20
Deus Dominus tuus terminos tuos, sicut
pollicitus est tibi, & dixeris; Comedam
carnem, (ex desiderio nimirum, quod illi
habet animus tuus,) comede eã quando-
cunque optaveris eam. Quòd si remotus à 21
te sit locus quem eliget Deus Domi. tu.,
ut habitare faciat in eo lumen suũ, mata-
de bobus atq; ovib. tuis quas tibi cancel-
sit Deus Dominus tuus, sicut mandavi tibi,
& comede in habitationib. tuis quando-
cunque optaverit eã anim. tu. Verùm 22
quemadmodum comeditur capreæ & cer-
vus, ita comedes eã, ita ut licet, et tã mundo
quàm immũdo comedere eã. At verò in 23
eo roborare ut non comedas sanguinem,
cùm sis sedes animæ: ne igitur comedas
animam cũ carne. Et quandoquidẽ non li- 24
cet eã comedere, effunde illã super terrã
velut aquã. Et si non comederis eã, bene 25
tibi erit ac filio tuo post te, cùm feceris
quod rectũ est apud Deũ. Attamen sacra 26
tua quæ habueris, et voto tuo tolle, et de-
fer ad locũ quem eliget Deus. Et fac holo-
causta tua, carnes eorũ et sanguines eorũ
integrè super aræ Dei Domini tui: sangu-
inẽ victimarũ tuarũ effũdatur super
ipsũ aræ, & comede carnes istarum. Ob- 28
serva, & acquiesce cũctis hisce reb. quas
præcipio tibi, ut bene sit tibi & filijs tuis
post te in perpetuũ, cùm feceris bonũ &
rectũ apud Deũ Dominũ tuũ. Et quando 29
succedet Deus Dominus tu. à cõspectu
tuo gentes quarũ terrã ipse datturus est
tibi, & exterminabis eas, & cõmoraberis
in urbibus earum et domibus earum;

ספר אלה הדברים : יג

30 השמר לך פן־תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך
,nis facies ne ,eas post offendaris fortè ne ,tibi Observare
ופן־תדרש לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים
,penites servierunt Quomodo : dicendo ,earum deos quæras fortè ne &
31 האלה את־אלהיהם ואעשה־כן גם־אני : לא תעשה־כן
,odio habuit quam ,Domini abominationē omnem nam ,tuo Deo Domino
ליהוה אלהיך כי כל־תועבת יהוה אשר שנא
,con bufferūt suas filias & ,suos filios etiam quia ,suis diis fecerunt
עשו לאלהיהם כי גם את־בניהם ואת־בנתיהם ישרפו
,præcipiam ego quod verbum Omne ,suis diis ignē in
32 באש לאלהיהם : את כל־הדבר אשר אנכי מצוה־
,neque ,illud super addes Non : faciendum ad ,custodietis illud ,vobis
אתכם אתו תשמרו לעשות לא תסף עליו ולא
,eo ex dimiues
תגרע ממנו:

CAP. XIII. יג

1 כי־יקום בקרבך נביא או חלם חלום ונתן
est locutus quod ,portentū & ,signū venerit Et ,portentū vel ,signū ,te ad
2 אליך אות או מופת : ובא האות והמופת אשר־דבר
non quos ,al enos deos post Eamus : dicendo ,te ad
אליך לאמר נלכה אחרי אלהים אחרים אשר לא
vel ,illius prophetæ verba ad audies Non : eis serviamus & ,eos nōsti
3 ידעתם ונעבדם : לא תשמע אל־דברי הנביא ההוא או
vester Deus Dominus tentam quia : illud somnium somniantem ad
אל־חלם החלום ההוא כי מנסה יהוה אלהיכם
,vestrum Deum Dominum diligentet vos ,suis an scientium ad ,vos
אתכם לדעת הישכם אהבים את־יהוה אלהיכם
Dominum Post ,vestra anima tota in & ,vestro corde toto in
4 בכל־לבבכם ובכל־נפשכם : אחרי יהוה
,custodietis ei præcepta & ,timebitis ipsum & ,ambulabitis vestrū Deum
אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת־מצותיו תשמרו
propheta Et ,adhærebitis eo in & ,servietis ei & ,audietis ejus voce in &
5 ובקלו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקון : והנביא
est locutus quia : morietur ,illud somnium somnians vel ,ipse
ההוא או חלם החלום ההוא יומת כי דבר־
,Ægypti terra de vos educentem ,vestrū Deum Dominū super aversionē
סרה על־יהוה אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים
quam via de te redimendum ad ,servorum domo de te redimentē & ,
והפדך מבית עבדים להדיחך מן־הדרך אשר
exterminabis & : ita ut ambulandam ad tuus Deus Dominus tibi præcepit
צוך יהוה אלהיך ללכת בה ובערת
,tuæ matris filius ,tuus frater ,te fecerit Cum ,tui medio è malum
6 הרע מקרבך : כי יסיתך אחיך בן־אמך
,tuus amicus vel ,tui sinus uxor vel ,tua filia vel ,tuus filius vel
או־בנך או־בתך או אשת חיקך או רעך
,tu serviamus & ,Eamus : dicendo occulto in ,tua anima sicut qui
אשר כנפשך בסתר לאמר נלכה ונעבדה
,tu patres & ,tu nōsti non quos ,eis
אחרים אשר לא ידעת אתה ואבתיך :

Versio VULG. LAT.

30 Cave ne imiteris eas, postquâ te fuerint interiunte subversæ, & requiras ceremonias earum, dicens; Sicut coluerunt gentes istæ deos suos, ita
31 & ego colam. Non facies similiter Domino Deo tuo. Omnes enim abominationes, quas aversatur Dominus, fecerunt diis suis, offerentes filios & filias, & comburentes igni.
32 Quod præcipio tibi, hoc tantùm facito Domino: nec addas quidquam, nec minuas.

CAP. XIII.

1 Si surrexerit in medio tui prophetes, aut qui somnium vidisse se dicat, & prædixerit
2 signum atque portentum, Et evencrit quod locutus est, & dixerit tibi; Eamus, & sequamur deos alienos quos ignoras, & serviamus eis:
3 Non audies verba prophetæ illi, aut somniatoris: quia tentat vos Domin Deus vester, ut palàm fiat utrùm diligatis eum an non, in toto corde, &
4 in tota anima vestra. Dominum Deum vestrum sequimini, et ipsum timete, et mandata illius custodite, et audite vocē ejus: ipsi servietis, et ipsi adhærebitis. Propheta autem ille aut fictor somniorum interficietur: quia locutus est ut vos averteret à Domino Deo vestro, qui eduxit vos de terra Ægypti, et redemit vos de domo servitutis: ut errare te faceret de via, quam tibi præcepit Domin Deus tu: et auferes malū
6 de medio tui. Si tibi voluerit persuadere frater tuus filij matris tuæ, aut filius tuus vel filia, sive uxor quæ est in sinu tuo, aut amicus, quem diligis ut animam tuam, clàm dicens, Eamus, et serviamus diis alienis, quos ignoras tu, et patres tui,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

30 Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐκζητήσῃς ἐπισπασθῆναι αὐτοῖς μετὰ τὸ (ζ) ἐξολοθρευθῆναι αὐτὸς ἀπὸ προσώπου (η) σου, λέγων, Πῶς ποιοῦσι τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ποιήσω (θ) κἀγώ. Οὐ ποιήσεις (ι) ὅτω τῷ θεῷ σου. Τὰ γὰρ βδελύγματα κυρίου ἃ ἐμίσησεν, ἐποίησαν ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ὅτι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν καθαιρίουσιν ἐν πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν. Πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλομαι ὑμῖν σήμερον, οὕτω φυλάξῃ ποιεῖν. οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ, οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτό.

31 Attende tibi ipsi, nè exquiras eos, postquam ipsi exterminati fuerint (ζ) à facie tua, dicens, Quomodò faciunt gentes hæ diis suis; faciam & ego. Non facies ita Deo tuo.
31 Abominationes enim Domini, quas odio habuit, fecerunt in diis suis: quoniam filios suos, & filias suas comburunt in igni diis suis. Omne verbum,
32 quod ego mando vobis hodie, hoc observabis facere. Non adjicies ad illud; neque auferes ab eo.

MS. A. (ζ) ἐξολεθρευθῆναι (η) σου. οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν, λέγων, (θ) καὶ ἐγώ. (ι) ὅτως κυρίῳ τῷ θεῷ σου. τὰ βδελύγματα ὃ ἃ κύριος ἐμίσησεν, ἐποίησαν τοῖς

CAP. XIII.

1 Ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος (α) τὸ ἐνύπνιον, καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ τέρας, Καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησε πρὸς σὲ, λέγων, Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις (β) οὓς οὐ οἴδατε, Οὐκ ἀκούσεσθε τῶν
3 λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο, ὅτι πειράζει κύριος ὁ (γ) θεὸς σου ὑμᾶς εἰδέναι, εἰ ἀγαπᾶτε (δ) τὸν θεὸν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.
4 Ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύσεσθε, καὶ (ε) τοῦτον φοβηθήσεσθε, (ζ) καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε, καὶ (η) αὐτῷ προσεθήσεσθε. Καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ τὸ
5 ἐνύπνιον ἐνυπνιαζόμενος ἐκεῖνος, ἀποθανεῖται· ἐλάλησε γὰρ πλανῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλείας, ἐξῶσαί σε (θ) ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ· (ι) καὶ ἀφανιεῖς τὸ
6 πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ σε ὁ ἀδελφὸς σου ἐκ πατρὸς σου ἢ ἐκ μητρὸς σου, ἢ ὁ υἱός σου, ἢ ἡ (κ) συγάτηρ, ἢ ἡ γυνὴ σου ἡ ἐν κόλπῳ σου, (λ) ἢ φίλος ἴσος τῇ ψυχῇ σου λάθρᾳ, (μ) λέγων, Βαδίσωμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς (ν) ἑτέροις, οὓς οὐκ ἤδεις σὺ καὶ οἱ πατέρες σε,

MS. A. (α) ἐνύπνιον, καὶ δώσει σοι (β) οἷς οὐκ (γ) θεὸς ὑμῶν ὑμᾶς τοῦ εἰδέναι, (δ) κύριον τὸν (ε) αὐτὸν (ζ) καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε, καὶ τῆς φωνῆς (η) αὐτῷ δουλεύσετε, καὶ αὐτῷ προσεθήσεσθε. (θ) ἐκ τῆς (ι) καὶ ἀφανιεῖτε τὸν πονηρὸν (κ) συγάτηρ σου, (λ) ἢ ὁ φίλος ὁ ἴσος (μ) λέγων, Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν (ν) ἑταίροις, οἷς οὐκ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 Cave ne aberres post eas, postquam consumpserit eas Domin à conspectu tuo: & ne interroges de diis earum, ac dicas, Quomodo colebant gentes istæ deos suos, ut faciam ego quoque sicut ipse? Tu verò non ita facies
31 Domino Deo tuo: nam quicquid odit & execratur Domin, fecerunt diis suis: imò etiam filios suos & filias suas igne combusserunt diis suis. Omnem sermonem quem præcipio
32 tibi, ipsum serva, & fac: nil addes super eum, & nil abeo detrahes.

CAP. XIII.

1 Et cùm surrexerit inter vos propheta, aut somnia somnians, dederitque tibi signum atq;
2 miraculum, Et evenerit signum illud atque miraculum quod tibi prædicit, dixeritq; tibi, Veni, eam post deos alios quos tu ignoras,
3 & colam eos: Ne audias sermones prophetæ illi, aut ej somniantis somnia, quia tentando tentat vos Domin Dei vester, ut sciat
4 num diligatis Dominum Deum vestrum ex toto corde vestro, & ex tota anima vestra. Post Dominum Deum vestrum ite, ipsum timete, ej mandata servate, ipsum audite, ipsi
5 colite, & ipsi adhærete. Propheta autem hujusmodi, aut talis somniorum somniator, interficiatur; eò quòd iniquitatem locut est
6 corā Dño Deo vestro, qui eduxit vos de terra Ægypti, & eripuit vos de domo servitutis, ut te seduceret à via in qua præcepit tibi Domin Dei tu ut abires: & extirpa malum de medio tui. Et si invitaverit te frater tu filij matris tuæ, aut filij tu, aut filia tua, aut uxor fœderis tui, aut amicus tuus qui ut anima tua tibi charus est, clanculùm, & dicat tibi, Veni, eamus, & colamus deos alios quos nec tu nōsti, nec patres tui,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

30 אסתמר לך דלמא תתקל בתריהון
בתר דישתיצון מן קדמך דלמא
תתבע לטעותהון למימר אכלין
31 פלחין עממיא האלין ית טעותהון
ואעבד כן אף אנא: לא תעביד כן
קדם יי אלהך ארי כל דמרחק
קדם יי דסני עבדין לטעותהון
ארי אף ית בניהון וית בנתהון
32 מוקדין בנורא לטעותהון: ית כל
פתגמא די אנא מפקד יתכון יתיה
תטרין למעבד לא תוספון עליוהי
ולא תחסעון מניה:

יג

1 ארי יקום בינך נביא או חלם חלמא
ויתן לך את או מופתא: ויתי את
ומופתא די מלל עמך למימר נלך
בתר טעות עממיא די לא ידעתון
ונפלחנון: לא תקבל לפתגמי נביא
2 דהוא או לחלם חלמא דהוא ארי
מנסי יי אלהכון ידכון למדע
האיתיכון רחמין ית יי אלהכון
3 בכל לבכון ובכל נפשכון: בתר
פלחנא דיי אלהכון תהכון ויתיה
תדחלון ית פקודוהי תטרון
ולמימריה תקבלון ובקדמוהי
תפלחון ובדחלתיה תקרבון:
4 ונביא הדוא או חלם חלמא
הדוא יתקטל ארי מלל סטיא
על יי אלהכון די אפיק יתכון
מארעא דמצרים ופדיך מבית
עבדותא לאטעיותך מן ארחא די
פקדך יי אלהך למהך בה ותפלי
5 עבד דביש מבינך: ארי ימלכנך
אחוך בר אמך או בנך או בדתך
או אתת קינך או חברך די כנפשך
בסתר למימר נהך ונפלח לטעות
עממיא די לא ידעת את ואבהתך:

30 Cave tibi, ne offendas post eos, postquam disperierint à facie tua: & ne requiras idola eorũ, dicens; Quomodo servierunt populi isti idolis suis, ita
31 & ego faciam. Non ita facies corã Domino Deo tuo: quoniã omne ⊕ abominabile est corã Domino, & quod odit Dominus, faciunt idolis suis; quoniã etiam filios suos & filias suas comburunt igni propter idola sua. Omne præceptũ
32 quod ego præcipio vobis, observabitis ut faciatis: neque addetis ad illud, neque ex eo minuetis.

CAP. XIII.

1 Quando surrexerit in medio tui propheta, aut somnians somnium: & dederit tibi signum, aut portentum.
2 Et evenerit signũ & portentum, quod locutus est ad te, dicens: Eam' post idola populorum quæ ignoras, & ser-
3 viamus eis. Non acquiescas verbis prophetæ illius, aut somnio somniatoris illius: quia tentat vos Domin' Deus vester; ut cognoscatur si diligitis Dominũ Deũ vestrũ, in toto corde vestro, & in tota ani-
4 ma vestrã. Post timorẽ Domini Dei vestri ambulabitis, & ipsum timebitis: & mandata ejus servabitis, & verbo ejus obedietis; & ei servietis, & ti-
5 mori ej' adhærebitis. Propheta autẽ ille aut somniator somnii illi' occidatur; quia locut' est prævaricationem contra Dñm Deum vestrũ, qui eduxit vos de terrã Ægypti, et qui redemit te de domo servitutis, ut errare te faceret à viã quã præcepit tibi Dominus Deus tuus ut ambulares in eã: & ab-
6 auferes eum qui operatur malum de medio tui. Si persuaserit tibi frater tuus filius matris tuæ, aut filius tuus aut filia tua, aut uxor fœderis tui, aut socius tuus qui est sicut anima tua, in occulto dicens: Eamus & serviamus idolis populorum, quæ ignoras tu & patres tui.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

30 ויתר
שבתתמו: כבנ: אלקיש: אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם: אחרי יהוה אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקו: ואל הנביא ההוא
31 ואל חלם החלום ההוא יומת כי דבר סרה על יהוה אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים והפדך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צוך יהוה אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך:
32 ויתר

1 ** כי יקום בקרבך נביא או חלם חלום ונתן אליך אות
2 ומופת ובא האות והמופת אשר דבר אליך לאמר נלכה אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם: לא תשמע אל דברי הנביא ההוא
3 ואל חלם החלום ההוא כי מנסה יהוה אלהיכם אתכם לדעת הישכם אהבים את יהוה אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם: אחרי יהוה אלהיכם
4 תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקו: * ואל הנביא ההוא
5 ואל חלם החלום ההוא יומת כי דבר סרה על יהוה אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים ופדך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צוך יהוה אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך: ** כי יסיתך אחיך בן אמך
6 או בנך או בתך או אשת חיקך או רעך אשר כנפשך בסתר לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבתיך:

VERSIO SAMARITANA.

30 * אשר אבדו אבותיהם מן פניהם ובכן אל תבקש אחריהם לדרוש אלהיהם לאמר איך עבדו הגוים אלה אלהיהם ואעשה גם אני כן: לא תעשה כן לאדני אלהיך כי כל תועבה אשר שנא אדני עשו לאלהיהם כי גם בניהם ובנותיהם שרפו באש לאלהיהם: כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אתו תעשו לעשות לא תוסיפו עליו ולא תגרעו ממנו:

יג

1 ** כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך אות
2 ומופת ובא האות והמופת אשר דבר אליך לאמר נלכה אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם: לא תשמע אל דברי הנביא ההוא
3 ואל חולם החלום ההוא כי מנסה יהוה אלהיכם אתכם לדעת הישכם אהבים את יהוה אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם: אחרי יהוה אלהיכם
4 תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקו: * ואל הנביא ההוא
5 ואל חולם החלום ההוא יומת כי דבר סרה על יהוה אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים ופדך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צוך יהוה אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך: ** כי יסיתך אחיך בן אמך
6 או בנך או בתך או אשת חיקך או רעך אשר כנפשך בסתר לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבתיך:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

30 Cave tibi ne (f) impingas post eos, postquam exterminaverit eos à facie tua, nêve inquiras de diis eorum, dicens; Quomodo serviebant gentes illæ diis suis, ita ego quoque
31 sic faciam? Non facies sic Domino Deo tuo; quia omnẽ abominationẽ Domini quam odit, fecerunt diis suis: Nam filios etiã suos, et filias suas combusserunt igne diis suis.
32 Omne verbum quod ego præcipio tibi hodie, solicitè eritis facere. Non addetis super illud, neque auferetis ab eo.

CAP. XIII.

1 Cùm surrexerit in medio tui Propheta, aut somnians somnia, (dederíque tibi
2 signum aut portentum, Advenerítque signum et portentum quod locutus est tibi) dicendo, Eamus post deos alienos quos non cognovistis, & serviamus iis; Non audie-
3 verbis istì' Prophetæ, aut istìus (a) somniorum somniatoris; quia tentat vos Dominus Deus vester, ut cognoscat num ametis Dominum Deum vestrum in toto corde vestro, et
4 in tota anima vestra. Post Dominum Deũ vestrum ambulabitis, ipsúmque timebitis, mandatáque ejus observabitis, & vocem ejus audietis, atque ipsi servietis, eique adhærebitis. Propheta verò ille, aut somniorum somniator
5 ille morietur; locutus est enim de defectione adversùs Dominum Deum tuum, qui eduxit te de terra Ægypti, & redemit te de domo servitũ, ut expelleret te de via per quam præcepit tibi Dominus Deus tuus ambulare, (b) deláthisque malum de medio tui. Cùm incitaverit te fra-
6 ter tuus, filius patris tui, aut filius matris tuæ, aut filius tuus, aut filia tua, aus uxor (c) fœdis tui, aut amicus tuus qui tibi est sicut anima, clàm dicens; Eamus, & serviamus diis alienis quas tu non nósti, & patres tui.

VER. SAM. (f) investiges (a) somnii somniatoris; (b) separabíque (c) amoris tui.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * احذر ان توقع بأتباعهم بعد افنائهم من بين يديك * وان تلتمس من معبوداتهم قائلا
كيف كان يعبدها هاولاء الامم * فاصنع انا كذاك * لا تصنع كذاك لله ربك * فان كثيرا مما
31 يكرهه الله ويسود صنعوه لمعبوداتهم * حتى ان بنيهم وبناتهم قد يحرقونهم بالنار لها * فجميع
32 ما امركم به * فاحفظوه واعملوه * به ولا تزيدوا عليه * ولا تنقصوا منه *

30 Cave ne illaqueteris sectando illos post eorum exterminationem à conspectu tuo, & ne sciscitetis deos eorum, dicens, Quomodo adorabant eos gentes istæ? facta & ego eodem modo. Ne hoc facito
31 feceris Deo Domino tuo, quia multa ex iis à quibus abhorret Deus, quæque odio habet, fecerunt diis suis, usque adeò ut filios & filias suas igne comburant propter eos. Quicquid ergò præcipio vobis
32 servate & facite, & ne addatis ad illud, nevè minuatis ab eo.

* الفصل الثالث عشر *

CAP. XIII.

1 * وان قام فيما بينكم مدعي نبوة او حلم * فاعطاكم اية او برهانا * فلو اتت الاية
2 والبرهان ممن قال لك تعال بنا الى معبودات اخر لم تعرفها فنعبدها * فلا تقبل من ذلك
3 مدعي النبوة والحلم * فان الله ربكم ممتحنكم ليظهر هل انتم تحبونه بخلصتين من
4 قلوبكم ونفوسكم * بل تتبع طاعة الله ربكم يجب ان تسلكوا * واياه فارهبوا * ووصاياه
5 فاحفظوا * وقوله فاقبلوا * واياه فاعبدوا * وطاعته فالزموا * وذلك المدعي النبوة والحلم
6 فليقتل لما تقول الحال على الله ربكم المخرج لكم من مصر الفادي لكم من العبودية * ليحيدك
عن الطريق التي امرك الله ربك بان تسير فيها * فانف اهل الشر من وسطك * وان اغواك
اخوك ابن امك * او ابنك * او ابنتك * او امرأتك حليلتك * او صديقك الذي هو كنفسك
في السر قائلا *

1 Et si surrexerit inter vos aliquis profitens prophetiam aut somnium, dederíque vobis signum aut portentum, Etiamsi
2 evenìat signum & portentum ab eo qui tibi dixerit, Eamus ad deos alios quos non nósti, & adoremus eos; Ne ac-
3 quiescas hujusmodi professori prophetiæ aut somnii, quia Deus Dominus vester tentaturus est vos, ut appareat utrùm vos
4 sitis amici fui fiaceri ex cordibus & animabus vestris: Sed post obedientiam Dei Domini vestri oportet ut ambulétis, eumque timeatis, & ejus præcepta servetis,
5 ejusque dictis acquiescatis, ipsum adoretis, & ipsius obedientiæ adhæretis. Talis verò professor prophetiæ & somnii, occidatur; eò quòd fraudem sit architectatus contra Deum Dominum vestrum qui
6 eduxit vos ex Ægypto, quique vos redemit à servitute, ut averteret à via in qua mandavit tibi Deus Dominus tuus ut incedères: ejice igitur homines nefarios de medio tui. Et si te pellexerit frater tuus filius matris tuæ, aut filius tuus, vel filia tua, sive uxor'na legitima, aut amicus tuus qui fuerit sicut anima tua, clàm dicens;

ספר אלה הדברים : יד

7 מאלהי העמים אשר סביבתיכם הקרבים אליך או
: terræ extremum ad usque & terræ extremo ab ,te à longinqui
הרחקים ממך מקצה הארץ ועד־קצה הארץ :
,eum super tuus oculus parcet neque ,eum ad audiet neque ,ei acquiesces Non
8 לא תאבה לו ולא תשמע אליו ולא־תחס עינך עליו
,eum occidis occidendo ,Quia ,eum super operies neque ,misereris neque
9 ולא תחמל ולא־תכסה עליו : כי הרג תהרגנו
omnis manus & ,eum interficiendum ad ,principio in eo in erit tua manus
ידך תהיה־בו בראשונה להמיתו ויד כל־
quia ,morietur & ,lapidibus in eum lapidabis Et ,postremo in populi
10 העם באחרונה : וסקלתו באבנים ומת כי
terra de te ,educere ,tuo Deo Domino ,disjuge te expellere quæsivit
בקש להדיחך מעל יהוה אלהיך המוציאך מארץ
; timebunt & ,audient Israel omnis Et ,fervorum domo de ,Ægypti
11 מצרים ממית עבדים : וכל־ישראל ישמעו ויראון
,tui medio in ,istud ,malum verbum secundum ,faciendum ad addent non &
ולא־יוספו לעשות כדבר הרע הזה בקרבך :
,tibi dat tuus Deus Dominus quam ,tuarú urbium una in audieris Cum
12 כי תשמע באחת עריך אשר יהוה אלהיך נתן לך
,ut inter ,ere de ,Belial filii homines sunt Egressi : dicendo ibi ,habitarent ad
13 לשבת שם לאמר : יצאו אנשים בני־בליעל מקרבך
,diis ,serviamus & ,Eamus : dicendo ,suæ urbis habitatores impulerint &
וידיחו את־ישבי עירם לאמר נלכה ונעבדה אלהים
interrogabis & ,investigabis & ,quæres Et ,nostis non quos ,alienis
14 אחרים אשר לא־ידעתם : ודרשת וחקרת ושאלת היטב
ista ,abominatio est facta ,verbum est ,certum ,veritas ecce & ,bene
והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת
,et ad illius civitatis habitatores percutes Percutiendo ,tui medio in
15 בקרבך : הכה תכה את־ישבי העיר ההוא לפי־
,et ad ejus animal & ,ea in quæ omnia & ,eam perdendo ,gladii
חרב החרם אתה ואת כל־אשר בה ואת בהמתה לפי־
,combures & ,ei' platea mediú ad congregabis ei' spolis omne Et ,gladii
16 חרב : ואת כל־שללה תקבץ אל־תוך רחבה ושרפת
,tuo Deo Domino ,totum ejus spolium omne & ,civitatem ,igne in
באש את העיר ואת כל־שללה כליל ליהוה אלהיך
adhærebit non Et ,amplius ædificabitur non ,;ficuti tumulus erit &
והיתה תל עולם לא תבנה עוד : ולא־ידבק
ira ab Dominus avertatur ut ,anathemate de quicquam ,tua manu in
17 בידך מאומה מן החרם למען ישוב יהוה מחרון
,te multiplicet & ,tui misereatur & ,misericordias tibi det & ,tui ,nesf
אפו ונתן־לך רחמים ורחמך
Domini ,ecce in ,audieris Cùm ,tuis patribus juravit quemadmodú
18 כאשר נשבע לאבתיך : כי תשמע בקול יהוה
tibi ,præcipiens ego quæ ,ejus præcepta omnia custodiendum ad ,tui Dei
אלהיך לשמר את־כל־מצותיו אשר אנכי מצוך
,tui Dei Domini oculis in rectum ,faciendum ad ,hodie
היום לעשות הישר בעיני יהוה אלהיך :

CAP. XIV. יד

ponetis neque ,vos incidetis non : vestri Dei Domini ,ut Filii
1 בנים אתם ליהוה אלהיכם לא תתגדדו ולא־תשימו
,mortuum ad vestros oculos Inter calvitium
קרחה בין עיניכם למת :

Versio VULG. LAT.

7 Cunctarũ in circuitu gentiũ, quæ juxtà vel procul sunt, ab
8 initio usq; ad finẽ terræ, Non acquiescás ei, nec audias, ne-
9 que parcat ei otulus tu', ut misereris & occultes eum, Sed statim interficies. Sit primùm man' tua super eũ, & posteà omnis popul' mittat manum.
10 Lapidibus obrutus necabitur: quia voluit te abstrahete à Domino Deo tuo, qui eduxit te de terra Ægypti, de domo
11 servitutis: Ut omnis Israel audiens timeat, & nequaquàm ultrà faciat quidpiã hujus rei
12 simile. Si audieris in una urbium tuarũ, quas Dñs De' tuus dabit tibi ad habitandũ, di-
13 centes aliquos; Egressi sunt filii Belial de medio tui, & averterunt habitatores urbis suæ, atq; dixerunt; Eamus, & serviam' diis alienis quos ig-
14 noratis: Quære solicitè, & diligenter rei veritate perspectã, si inveneris certũ esse quod dicitur & abominationẽ hanc
15 opere perpetratã, Statim percuties habitatores urbis illius in ore gladii, & delebis eã, ac omnia quæ in illa sunt, usq; ad
16 pecora. Quidquid etiã supellectilis fuerit, congregabis in medio platearũ ejus, & cum ipsa civitate succendes, ita ut universa consumas Domino Deo tuo, & sit tumul' sempi-
17 ternus; Non ædificabitur amplùs. Et non adhærebit de illo anathemate quidquam in manu tua: ut avertatur Domi-
18 nus ab ira furoris sui, & misereatur tui, multiplicétq; te, sicut juravit patrib' tuis, Quando audieris vocẽ Domini Dei tui, custodiens omnia præ-
eepta ej', quæ ego præcipio tibi hodiè, ut facias ꝓ placitum est in conspectu Dñi Dei tui.

CAP. XIV.

1 Filii estote Domini Dei vestri: non vos incidetis, nec facietis calvitium super mortuo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν πορρὼ κύκλῳ ὑμῶν, τῶν ἐγγιζόντων σοι ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ, ἀπ'
8 ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, Οὐ συμφεύσεις σοι· ἀπῶν, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσῃ
9 ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ, οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ, (ξ) ἵνα μὴ σκεπάσῃς αὐτόν. Ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ, (ο) καὶ ἀ-
χθεῖς σὺ ἔσῃ· ἐπ' αὐτὸν ἐν πρώτοις ἀπο-
10 κτείνει αὐτόν, καὶ αἱ χεῖρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ'
11 ἐσχάτῳ. Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖ, ὅτι ἐζήτησεν ἀποστῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ (π) οὐ προσθήσει ποιῆσαι ἔτι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονη-
12 ρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν. Ἐὰν δὲ ἀκούσῃς ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι (ρ) κατοικεῖν σε ἐκεῖ, λεγόντων,
13 (σ) Ἐξῆλθον τινες ἄνδρες παράνομοι ἐξ (τ) ὑμῶν, καὶ ἀπῆγον πάντας τοὺς κατοίκους τῆς
(υ) τῆς γῆς αὐτῶν, λέγοντες, Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις, (φ) οὓς οὐκ ἤ-
14 δειτε, Καὶ (χ) ἐξετάσεις καὶ ἐρωτήσεις, καὶ (ψ) ἐρεύνησεις σφόδρα, καὶ ἰδὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος, γεγονὼς τὸ βδέλυγμα
15 τοῦτο ἐν ὑμῖν· Ἀναιρῶν ἀνελεῖς πάντας τοὺς κατοίκους τῆς ἐν (ω) τῇ γῇ ἐκείνῃ ἐν φόνῳ (α) μαχαίρας, ἀναθεμάτι ἀναθεματι-
16 εῖς αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ. Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συμάξεις εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς, καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς παντελῶς (β) ἐνάντιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου· καὶ ἔσται
17 εἰς τὸν αἰῶνα, οὐκ ἀνοικοδομηθή-
σῃ (γ) ἔτι. Καὶ οὐ προσκολληθήσεται οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐν τῇ χειρί σου, ἵνα ἀποστραφῇ κύριος ἀπὸ θυμοῦ τοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ (δ) δώσῃ σοι ἔλεος, (ε) καὶ ἐλεήσῃ σε, καὶ πληθύνῃ σε, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς
18 πατράσι σου, (ζ) Ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, φυλάσσειν (η) τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, (θ) ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ποιεῖν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν (ι) ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

MS.A. (ξ) οὐδὲ μὴ (ο) αἰῶ ἡ χέρ σου ἔσται ἐπ' αὐτῷ (π) ὁ προθήσουσιν ἔτι πο ῆσαι κατὰ τὸ πονηρὸν ῥῆμα τοῦτο (ρ) κατοικεῖν ἐκεῖ (σ) Ἐξῆλθον (τ) ἡμῶν, (υ) τὴν πόλιν αὐτῶν, (φ) οἷς (χ) ἐξετάσεις (ψ) ἐξεραυνήσεις (ω) τῇ πόλει ἐκείνῃ (α) μαχαίρας, (β) ἔναντι (γ) ἔτι. Οὐ (δ) δώσει (ε) καὶ πληθυνεῖ σε, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πληθύσῃ, καθὼς ἐλάλησέν σοι, ὃν τρόπον ὤμοσεν κύριος τοῖς (ζ) Ἐὰν δὲ εἰσακούσῃς (η) πάσας τὰς (θ) ἃς ἐγὼ (ι) ἐνταλ-

Cap. id.

1 Υἱοί ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ (α) ὑμῶν. οὐκ ἐπιθήσεσθε φυλάκρωμα ἀναμέσον τῶν ὀφθαμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ.

MS.A. (α) ὑμῶν. οὐ φοιβήσεσθε, οὐκ

Cum Translatione LATINA.

Ex diis gentium, quæ in circuitu 7
vestro, quæ propinquæ sunt tibi, vel quæ procul absũt à te, ab ex-
vemo terræ usque ad extremum
terræ; Non consenties ei, neq; ex- 8
audies eũ, neq; parcet oculus tua super eũ: Non(d) desiderabis super eum; neq; teges eũ. Annuntians annuntiabis de eo: & manus
tua erunt super eum in primis ad occidendũ illũ, & manus populi
totius in postremo. Et lapidabunt 9
eũ in lapidib', & morietur: quoniã quæsivit avertere te à Domino Deo tuo, qui eduxit te de terra
Ægypti, de domo servitutis. Et o- 10
mnis Israel audiens timebit: & non adjiciet facere ultrà juxta
verbũ malũ istud in vobis. Si au- 11
tẽ audieris in una civitatũ tuarũ quas Domin' De' tu' dat ti-
bi habitare te illic, dicentes; Ex- 12
ierunt viri iniqui ex vobis, & averterunt omnes habitantes (τ)
terram eorum, dicentes, Eamus, 13
& serviamus diis aliis, quos non nõstis; Et examinabis, et interro-
gabis, & investigabis valdè: & 14
ecce verus manifestũ sermo, (f) facta est abominatio hec in vobis; Interficiens interficies omnes
habitantes in (g) terra illa in ce- 15
de gladii: anathemate anathematis eam, & omnia, quæ (h) in
ea. Et omnia spolia ejus congre- 16
gabis in plateas ejus: & incendes civitatẽ in igni, & omnia spolia
ejus penitus ante Dominũ Deũ
tuum: & erit inhabitabilis in
seculum, non ræædificabitur ultrà. Et non adhærebit quicquã 17
de anathemate in manu tua; ut a-
vertatur Dominus à furore ira
suæ, & det tibi misericordiam, & miseretur tui, & multipli-
plicet te; quemadmodũ juravit
patribus tuis; Si audieris vocem 18
Domini Dei tui, custodiendo mãdata ej', quæcũq; ego mando tibi
hodiè, faciendo quod bonũ et placitum est coram Dominum Deũ tuũ.

CAP. XIV.

Filii estote Domini Dei(a) ve- 1
stri. Non imponetis calvitium inter medium oculũ tũ vestrorum super mortuũ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Ex diis *nimirum*, gentium quæ circum vos 7
sunt, sive propinquarum, sive remotarum, ab extremo terræ usque ad extremum terræ. Ne 8
acquiescas ei, neque obedias illi, nec parcat ei oculus tuus, nec indulgeas, neque abscondas eum. Sed occidendo occides eum: ma- 9
nus tua incipiet primò ad occidendum eum, & manus totius populi ultimó. Et obruite 10
eum lapidibus, ac moriatur, eò quòd tentaverit seducere te à Dño Deo tuo qui te eduxit de terra Ægypti, de domo servitutis. Ut 11
omnes Israelitæ audientes timeant, nec ultrà committant hujusmodi rem nefandam inter vos. Et cùm audieritis in aliqua ex civitati- 12
bus tuis quas dederit tibi Dominus Deus tuus ut habites in ea, dictumque tibi fuerit, Egressi sunt viri scelerati de medio tui, & se- 13
duxerunt cives urbis suæ, dicentes; Eamus & colamus deos alios quos minimè nõstis; In- 14
quire, investiga, & interroga diligenter: & si verus sit sermo, & facta sit ejusmodi abomi- 15
natio in medio tui, Trucẽda incolas urbis illius in acie gladii: demolire eã & quicquid in ea est, etiam jumenta ipsius, in acie gladii. Universa autem ejus spolia comporta in me- 16
dium plateæ ejus, & urbem igne combure cum universis omnino spoliis ejus coram Domino Deo tuo, sitque acervus in perpetuum, & amplius ne reædificetur. Et ne hæreat 17
in manu tua quicquam ex anathemate illo, ut reveratur Dominus ab æstu furoris sui, detq; tibi misericordiam & propitietur tibi, diligat te, & multiplicet te, quemadmodum 18
juravit patribus tuis, Si audieris vocem Domini Dei tui, & custodieris mandata ejus quæ ego præcipio tibi hodiè, & bene egeris coram Domino Deo tuo.

CAP. XIV.

Filii vos estis Domini Dei vestri, ne ergò 1
sitis effræni, neque feceritis laniatus in frontibus vestris propter mortuum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum Onkelos.

7 De idolis populorũ qui sunt in circuitu vestro, qui propinqui sunt tibi, aut qui longè sũt à te: à finib° terræ, & usq; ad finem terræ. Non acquiescas ei, neq; obedias ei: neq; parcat ei oculꝰ tuus, nec miserearis ejus, neq; occultes eũ. Sed occidens occides eum; manus tua sit in eum in principio ut occidas eum: & manꝰ totius populi postea. 10 Et lapidabis eum lapidibꝰ, ut moriatur: quoniã voluit abstrahere te à timore Dñi Dei tui, qui eduxit te de terrã Ægypti de domo servitutis. 11 Et omnis Israel audient & timebunt: & non addent faccre juxta sermonẽ hunc pessimum in medio tui. Si audieris in una urbiũ tuarum, quas Dñs Deus tuus dabit tibi ut habites ibi, 13 dicentes. Egressi sunt viri filii impietatis de medio tui, & seduxerũt habitatores vrbis suæ, dicentes: Eamꝰ & serviamus idolis populorũ, quæ ignoratis. 14 Quæres & investigabis, & interrogabis diligẽter: & si verũ & certũ est verbũ, & facta est abominatio hæc in medio tui. 15 Percutiens percuties habitatores urbis illiꝰ in ore gladii: disperdes cã & omnia quæ in ea sunt, & jumẽta ejꝰ, in ore gladii. Et omnia spolia ejus congregabis in medio plateæ ejꝰ: & combures igni civitatem & omnia spolia ejꝰ omnino corã Dño Deo tuo: & erit tumulꝰ destructionis perpetuæ, & non 17 ædificabitur ultrã. Et non adhærebit manui tuæ quicquã de anathemate: ut revertatur Dñs ab ira furoris sui, & det tibi misericordiã, & misceratur tui & multiplicet te, sicut juravit 18 patribꝰ tuis. Si obedieris verbo Dñi Dei tui, ut custodias omnia præcepta ejus quæ ego præcipio tibi hodie: ut facias quod rectũ est coram Dño Deo tuo. CAP. XIV. 1 Filii estis vos Dñi Dei vestri: Non vos incidatis, neq; faciatis calvitium inter oculos super mortuo.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VER SAM.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

7 Ex diis populorum qui sunt in circuitu vestro, propinqui tibi, aut à te longè positi, ab extremo terræ usq; ad extremum terræ; Non acquiescas illi, neque audies illum, neq. parcet ei oculus tuus; Non ignosces, 9 neque occultabis illum: Sed interficiendo interficies illũ: Manus tua erit prius in illum ad eum morte afficiendum, et manus universi populi postea. 10 Obruesque eum lapidibus donec moriatur, quia quæsivit avertere te à Domino Deo tuo 11 qui eduxit te de terra Ægypti, de domo servorum. Ut omnis Israel audiant, et timeant, & non addant amplius facere rem malam hujusmodi in medio tui. 12 Quum audieris in una civitatum tuarum quas Dominus Deus tuus dedit tibi ut illic habitares, dicentes; Egressi sunt homines filii Belial de medio tui, & incitaverunt incolas urbis suæ, dicendo, Eamus, & serviamus dis alienis quos non cognovistis; 14 Tunc inquires, & investigabis, & interrogabis diligenter: ecce autem veritatis certæ verbũ est, facta est abominatio ista in medio tui. 15 Percutiendo percuties incolas urbis illius in ore gladii: funditus delebis eam, & quidquid in ea est, jumenta etiam in ore gladii. 16 Omnia autem spolia ejus congregabis in medio plateæ ejus; comburesque urbẽ igne, et omnia omnino spolia ejus Domino Deo tuo, erit; tumulus sempiternus, non ædificabitur amplius. 17 Neque adhærebit manui tuæ quidquã de anathemate, ut avertatur Dominus à furore iræ suæ, detq; tibi misericordiam, ut misereatur tui, & multiplicet te sicut juravit 18 patribus tuis. Cùm audieris vocem Domini Dei tui, custodiendo omnia mandata ejus quæ ego præcipio tibi hodiè, ut facias rectũ, & placitum in oculis Domini Dei tui.

CAP. XIV.

1 Filii estis vos Domini Dei vestri: Non incidetis vos, neque ponetis calvitium inter oculos vestros, propter mortuum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 تعال نعبد معبودات أخر ما لم تعرفها أنت وآباؤك من معبودات الأمم الذين حواليكم
8 القريبين منكم أو البعيدين عنكم من طرف الأرض إلى طرفها ولا تسأله ذلك ولا تعمل منه
9 ولا تشفق عليه ولا ترب له ولا تستر عليه بل اقتله قتلا ويدك أول ما يقع عليه فتقتله ويد
10 سائر الأمة أخيرا ورجمه بالحجارة حتى يموت لما قصد إحادتك عن الله ربك المخرج لك من
11 بلد مصر من بيت العبودية بيد شديدة وكل القوم يسمعون ويخافون ولا يعاودون أن يصنعوا
12 مثل هذا الأمر الردي في وسطك وإن سمعت عن بعض قراك التي الله ربك معطيكها
13 لتسكن فيها قول قائل أن قد خرج قوم كفار منها فاضلوا أهل قريتهم قائلين نعالوا نعبد
14 معبودات أخر ما لم تعرفوها فالتمس صحة ذلك واستبره وسل عنه بها فإن كان الأمر حقا ثابتا
15 من فعل هذه الكريهة في وسطك فاقتل قتلا أهل تلك القرية بحد السيف وأتلفها وجميع ما
16 فيها حتى بهائمها بحد السيف وجميع سلبها اجمعه إلى وسط رحبتها واحرق بالنار تلك القرية
17 وجميع سلبها جملة لله ربك تكن تلا إلى الدهر لا تبنى أبدا ولا يلصق بيدك شيء من
18 الملعن لكي يرجع الله لك من شدة غضبه ويعطيك رحمة فيرحمك ويكثرك كما أقسم
لآبائك إذ تقبل أمر الله ربك وتحفظه وتعمل بجميع وصاياه ورسومه التي آمرك بها اليوم ورضيع
المستقيم عنده

* الفصل الرابع عشر *

1 * ولد أنتم أولياء الله ربكم *
ولا تتواجلوا ولا تجعلوا تقابين عيونكم على أمواتكم *

7 Veni, adoremus deos alios quos ignoras tu et patres tui, ex diis gentium quæ circum vos sunt, propinquis vel ab extremitate terræ ad extremitatem ejus; 8 Ne approbes id, neve acquiescas ei, neque misereris illius, nec indulgeas ei, neq; occultes eum: 9 Sed interfice eum nece, et manus tua prima irruat in eum, ut occidas illum, & deinde manus universæ plebis. 10 Et obrues eum lapidibus donec moriatur, quia molitus est aversionem tuam à Deo Domino tuo qui te eduxit è regione Ægypti, de domo servitutis manu validâ. 11 Et universus populus audient, ac timebunt, nec adjicient facere hujusmodi rem pessimam in medio tui. 12 Et si audieris de ulla civitate ex iis quas Dominus Deus tuus daturus est tibi ut habites in ea, 13 quem dicentem; Quòd egressa sit turba infidelis ex ea, & seduxerint incolas civitatis suæ, dicentes; Venite, adoremus deos alios quos non nostis: 14 Quære veritatem, & diligenter sortatare eam, & de ea optimè interroga: & si res vera fuerit ac certa quoad actionem tantæ abominationis in medio tui; 15 Omnino interfice cives hujusmodi civitatis in acie gladii: & perde eam cum omnibus quæ in ea sunt, etiam jumenta ipsius, in acie gladii. 16 Et cunctam ejus prædam congega in medio plateæ ejus, & igne combure totam civitatem, & cunctam simul prædam ipsius, Deo Domino tuo: sit tumulus in æternum, nec ædificetur unquam. 17 Et nè adhæreat manui tuæ quicquam ex re perdita, ut revertatur Deus ad te à vehementia iræ suæ, & tribuat tibi misericordiam, indulgeat tibi, & multiplicet te, 18 sicut juravit patribus tuis, Cùm acquieveris mandato Dei Domini tui, & servaveris illud, ac feceris omnia præcepta & statuta ejus quæ præcipio tibi hodiè, et feceris quod rectum est apud eum.

CAP. XIV.

1 Et cùm sitis amici Dei Domini vestri, ne discetetis vos cultris, & ne faciatis deplitationem inter oculos vestros pro mortuis vestris.

ספר אלה הדברים : יד

Dominus elegit te in & tuo Deo Domino tu sanctus populus Quia
כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר יְהוָה׃
super qui populis omnibus præ peculii populum in ei existendam ad
לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־
animal Hoc abominationem omnem comedes Non fumi facies
פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ לֹא תֹאכַל כָּל־תּוֹעֵבָה׃ וְאֹת הַבְּהֵמָה׃
Cervum caprarum hœdum & ovium agnum bovum comedetis quod
אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ שׁוֹר שֶׂה כְּשָׂבִים וְשֵׂה עִזִּים׃ אַיָּל
oryygen & unicornem & sylvestrem hircum & bubalum & capream &
וְצֶבִי וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן וְתֹאו
findens & ungulam ungulificant animal omne Et rupicolam caprã &
וְזֶמֶר׃ וְכָל־בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פְּרֹסָה וְשֹׁסַעַת
illud animalia ruminatione facienes ascendere, ungularum duarũ fissuram
שְׁסַע שְׁתֵּי פְרֻסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְّהֵמָה אֹתָהּ
facientibus ascendere ex comedetis non hoc Veruntamen comedetis
תֹּאכֵלוּ׃ אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי
& camelum sissum ungulã ungulificabunt de & ruminatione
הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה הַשְּׂסוּעָה אֶת־הַגָّמָל וְאֶת־
ungulam & ipsi ruminationem ascendere facias quia camelum & leporem
הָאַרְנֶבֶת וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלַת גֵּרָה הֵמָּה וּפַרְסָה
ungulificat quia porcus Et vobis ipse immunda ungulificant non
לֹא הִפְרִיסוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃ וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס
eorum carne De vobis ipse immundus, ruminat non & ipse ungulam
פַּרְסָה הוּא וְלֹא גֵרָה טָמֵא הוּא לָכֶם מִבְּשָׂרָם
comedetis Hoc contingetis non eorum cadaver & comedetis non
לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ׃ אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ
squama & pinnula ei cui Omne aquis in quæ omnibus ex
מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת
comedetis non squama & pinnula ei non cui omne Et comedetis
תֹּאכֵלוּ׃ וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכֵלוּ
quod hoc Et comedetis mundam avem Omnem vobis illud immundum
טָמֵא הוּא לָכֶם׃ כָּל־צִפּוֹר טְהֹרָה תֹּאכֵלוּ׃ זֶה מִמֶּנָּה
vivion Et ejusmodi genum & aquilam sui ex comedetis non
לֹא־תֹאכֵלוּ׃ אֶת־הַנֶּשֶׁר וְאֶת־הַפֶּרֶס וְאֶת־הָעָזְנִיָּה׃ וְאֶת־הָרָאָה
sui specie corvum omnem Et sua specie in milvum & vulturem &
וְאֶת־הָאַיָּה וְדַיָּה לְמִינָהּ׃ וְאֶת־בְּרֹא־עֹרֶב לְמִינוֹ׃
nisum & accipitrem & sua specie in
וְאֶת־בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחְמָס וְאֶת־הַשָּׁחַף וְאֶת־הַנֵּץ
& struthionem Et ciconiam & noctivagum & falconem Et sua specie in
לְמִינֵהוּ׃ אֶת־הַכּוּס וְאֶת־הַיַّנְשׁוּף וְהַתִּנְשֶׁמֶת׃ וְהַקָּאַת וְאֶת־
sua specie in grandem & ciconiam Et mergulum & pelicanum
הָרָחָם וְאֶת־הַשָּׁלָךְ׃ וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה לְמִינָהּ
illud immundum volatile reptile omne Et vespertilionẽ & monitis gallum &
וְהַדּוּכִיפַת וְהָעֲטַלֵּף׃ וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא
Non comedetis mundam avem Omnem comedentur non vobis
לָכֶם לֹא יֵאָכֵלוּ׃ בְּר־עוֹף טָהוֹר תֹּאכֵלוּ׃ לֹא־
illud dabis vobis potis in qui Peregrino cadaver omne comedetis
תֹאכְלוּ כָּל־נְבֵלָה לַגֵּר אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה
tu sanctus populus quia alienigenæ vende vel illud comedet &
וַאֲכָלָהּ אוֹ מָכֹר לְנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה
fuæ matris lacte in hœdum bullies Non tuo Deo Domino
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃

Versio VULG. LAT.

2 Quoniam populus sanctus es Domino Deo tuo: & te elegit ut sis ei in populum peculiarẽ, de cunctis gentibus quæ sunt
3 super terram. Ne comedatis
4 quæ immunda sunt. Hoc est animal quod comedere debetis, Bovem, & ovẽ, & capram,
5 Cervum & capream, bubalum, tragelaphum, pygargum, oryx gem, camelopardalum. Omne animal, quod in duas partes findit ungulam, & ruminat,
6 comedetis. De his autem quæ ruminant, & ungulam non findunt, comedere non debetis, ut camelum, leporem, chœrogryllum: hæc quia ruminant, et non dividunt ungulã, immun-
7 da erunt vobis. Sus quoq; quoniam dividit ungulam, & non ruminat, immunda erit. Carnibus eorum non vescemini, & cadavera non tangetis. Hæc
8 comedetis ex omnibus quæ morantur in aquis: Quæ habẽt pinnulas et squamas, com-
10 edite. Quæ absq; pinnulis & squamis sunt, ne comedatis,
11 quia immunda sunt. Omnes
12 aves mundas comedite. Immũdas ne comedatis: aquilam scilicet, & gryphem, & haliæ-
13 etum, Ixion, & vulturẽ, ac mil-
14 vum juxta genus suum. Et o-
15 mne corvini generis, Et struthionem, ac noctuam, et larum, atq; accipitrẽ juxta genus suũ.
16 Herodium, ac cygnum, & ibin,
17 Ac mergulũ, porphyrionem,
18 & nycticoracem, Onocrotalum, & charadrium, singula in genere suo: upupam quoq; et
19 vespertilionẽ. Et omne quod reptat et pennulas habet, immundum erit, et non comede-
20 tur. Omne quod mundum est,
21 comedite. Quidquid autem morticinum est, ne vescamini ex eo. Peregrino, qui intra portas tuas est, da ut comedat, aut vende ei: quia tu populus sanctus Domini Dei tu es. Non coques hœdum in lacte matris suæ.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

2 Ὅτι λαὸς ἅγιός ἐστι κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ σὲ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου (α) γενέσθαι σοι λαὸν αὐτῷ περιούσιον ἀπὸ πάντων τῶν ἐθ-
3 νῶν τῶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. Οὐ φάγεσθε πᾶν
4 βδέλυγμα. Ταῦτα (β) κτῆνη ἃ φάγεσθε· μό-
5 σχον ἐκ βοῶν, καὶ ἀμνὸν ἐκ προβάτων, καὶ (γ)
6 ἔλαφον, καὶ τραγέλαφον, καὶ (δ) δορκάδα,
καὶ πύγαργον, ὄρυγα, καὶ καμηλοπάρδαλιν.
6 Πᾶν κτῆνος (ζ) διχηλεῖν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχο-
7 τῆρας δυνάμενον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μυρυ-
κισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε. Καὶ
ταῦτα ἃ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μυρυκισ-
μὸν, καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς, καὶ
ὀνυχίζοντων ὀνυχοτῆρας τὰ κάμηλον, καὶ δυ-
σύπραν, καὶ (η) χοιρογρύλλιον· ὅτι ἀνάγει μυρυκισμὸν, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ, (θ) ἀκάθαρ-
8 τα ταῦτα ὑμῖν ἐστι. Καὶ τὸν, ὅτι (ι) διχηλεῖ ὁπλὴν τὸν, καὶ ὀνυχίζει (κ) ὀνυχοτῆρας ὁπτοὺς, καὶ τὸν μηρυκισμὸν (λ) οὐ μηρυᾶ), ἀκάθαρ-
τον τοῦτο ὑμῖν. ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ (μ) φάγε-
9 σθε, τὸν θυσιμαῖον αὐτῶν οὐκ ἅψεσθε. Καὶ ταῦ-
τα φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν (ν) ἐν τῷ ὕδατι,
πάντα ὅσα (ξ) ἔστιν ἐν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λε-
10 πίδες, (ο) φάγεσθε. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐ-
τοῖς πτερύγια (π) καὶ λεπίδες, οὐ φάγεσθε· (ρ)
11 ἀκάθαρτα ὑμῖν ἐστιν. Πᾶν ὄρνεον καθαρὸν
12 φάγεσθε. Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν· ἀε-
13 τὸν, καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν (σ) ἁλιαίετον, καὶ τὸν
γύπα, καὶ τὸν (τ) ἰκτῖνον, καὶ τὸν ἱστοια (υ) αὐτῶν·
15 Καὶ κρυδὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ (φ) λάρον, καὶ ἐρω-
16 διὸν, καὶ κύκνον, καὶ ἶβιν, καὶ (χ) καταρράκτην,
17 καὶ ἰβίν, καὶ τὸν ἱστοια αὐτῶν· καὶ ἔποπα, καὶ
18 νυκτικόρακα, καὶ πελεκᾶνα, καὶ χαραδριὸν,
καὶ τὸν ἱστοια (ψ) αὐτῶν· καὶ πορφυρίωνα, καὶ νυ-
19 κτερίδα. Πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πτηνῶν, (ω) ἀ-
20 κάθαρτα ἐστιν ὑμῖν· οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν. Πᾶν
21 πτηνὸν καθαρὸν (α) φάγεσθε. Πᾶν θυσιμαῖον οὐ φάγεσθε· τῷ παροίκῳ τῷ ἐν τῇ πόλεσί σου δώσετε καὶ φάγε), ἢ ἀποδώσῃ τῷ ἀλλο-
τρίῳ, ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ (β) σου. οὐ χεύσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

Quoniam populus sanctus es Domino. Deo tuo: & te elegit Dominus Deus tuus, ut sis populus ei peculiaris ex omnibus gentib⁹ quæ superfacie terræ. Non comedetis omnem abominationem. Hæc sunt pecora, quæ comedetis: vitulum ex bobus, & agnum ex ovibus, et hœdum ex cap. is: Cervũ, & (b) cap. eam, & pygargũ, oryx, et camelopardũ: Omne pecus di fissam habeas ungulam, et findens fissuram duarum ungularum, & reducens ruminationem in pecoribus, hæc comedetis. Et hæc non comedetis ex reducentibus ruminationem, & ex diffindentibus ungulã, et dividentibus ungues: Camelum, et leporem, & Chirogryllum, quia reducunt ruminationẽ, et ungulã non diffindunt, immunda hæc vobis sunt. Et suem, quoniam diffindit ungulam hoc, et dividit ungues ungulæ, & ruminationem hoc non ruminat; immundum hoc vobis. De carnibus eorum non comedetis: mortica ea verò non tangetis. Et hæc edetis de omnib⁹, quæ in aqua: omnia, quib⁹ sunt in eis pennulæ, et squamæ, comedetis: Et omnia quibus non sunt eis pennulæ, & squamæ, non comedetis: immũda vobis sunt. Omne autem mundã comedetis. Et hæc non edetis ex eis: aquilam, & gryphem & haliætum, Et vultur-em, & milvum, & (c) similia ei: Et struthion, & noctuã, & larum, Et herodium, & cygnum, & ibin, Et mergulum, & accipitrem, et similia ei: et upupam, et nycticoracem: Et pelecanem, et Charadrium, et similia ei: et porphyrionem, et noctuã. Omnia reptilia volatilium immunda sunt vobis: non comedetis de eis. Omne volatile mundum comedetis. Omne morticinum nõ comedetis: incolæ, qui in civitatib⁹ tuis, dabitur, et comedet: aut vendet alieno, quoniã populꝰ sanctus es Domino Deo tuo. Non coques agnum in lacte matris ejus.

MS.A. (β) γενέσθαι αὐτῷ λαὸν περιούσιον (γ) τὰ κτῆνη (δ) χεύμαρ-
ον (ε) δορκάδα, καὶ βύβαλον, καὶ τραγέλαφον, καὶ * πύραργον, καὶ ὄρυγα, καὶ
(ζ) διχήλουσι (η) χοιρογρύλλιον· ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν ταῦτα, καὶ (θ) ἀ-
κάθαρτα ὑμῖν (ι) διχηλεῖ τοῦτο, (κ) ὄνυχας (λ) οὐκ ἀναμεμυκᾶ), (μ) φά-
γεσθε, καὶ τ' (ν) ἐν τοῖς ὕδασιν, (ξ) ὅσοις ἐστὶν (ο) ταῦτα φάγεσθε. (π) ὅσα
λεπίδες, (ρ) ἀκάθαρτα ταῦτα ἔσται ὑμῖν. (σ) ἀλιέα· (τ) ἰκτῖνα, (υ) αὐτῶν·
Καὶ πέλεκα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· Καὶ τρυδὸν (φ) λάρον, καὶ ἱέρακα, καὶ
τὰ ὅμοια αὐτῷ· Καὶ ἐρώδιον, (χ) καταράκτην, καὶ ὄντοπα, καὶ πορφυρίωνα,
καὶ νυκτικόρακα, (ψ) αὐτῷ· καὶ νυκτερίδα. (ω) ἀκάθαρτα ταῦτα ὅσα
(α) φάγεσθε. Καὶ πᾶν (β) ζῶν, * καὶ ἐυφραινθήσῃ. Οὐκ ἐφήσεις

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Nam populus es sanctus Domino Deo tuo, 2 téque elegit Dominus Deus tuus, ut sis ei populus dilectus magis quàm omnes populi qui sunt super faciem terræ.

De distinctione ciborum.

Ne comedatis quicquid immundum est. Hoc 3 est animal quod comedetis, Bovem, & agnũ, 4 & ovem, & capram, Et cervum, & capre- 5 am, & bubalum, & bovem silvestrem, & unicornem, & hircum silvestrem, & capram rupicolam. Omne animal cujus ungula separata est ac bifida, quod ruminat, illud comedite. Hæc autem non comedetis ex eis quæ 7 ruminant, & quorum ungulæ fissæ sunt in plures fissuras, Camelum, & leporem, & cuniculum, qui quidem ruminant, sed eorum ungulæ non sunt fissæ: immunda sunt vobis. Sus etiam cujus ungula fissa est, non tamen 8 ruminat, immundus est vobis. De horum carnibus non comedetis, & eorum corpora non tangetis. Hæc verò comedite ex omnibus 9 quæ sunt in aquis. Quicquid habet pinnulas & squamas, comedite: Quicquid verò non 10 habet pinnulas & squamas, non comedetis, immundum est vobis. Omne volatile, quod 11 mundum est, comedite. Ex his autem ne 12 comedatis, Aquilã, & milvo, Et corvo in 13 species eorum; Et struthione, & niso in species eorum; Et noctuã, & piscatore piscium, 15 & pelicano; Et nycticorace, & cygno, & 16 psittaco, Et ciconiã, & falcone in species suas; Et gallinã silvestri, & pavone. Omnis 18 etiam proles hujusmodi volatilium immunda vobis est: ne comedantur. Omne autem 20 volucre mundum, comedite. Et ne comedatis rem ullam immundam, sed hospiti civitatum tuarum da illam ut ipsam comedat, aut vendas ipsam alieno, quia tu populus sanctus Domino Deo tuo. Ne coquas hœdum in lacte matris suæ.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM.

Targum Onkelos. — Translatio Latina.

2 Quoniam populꝰ sanctꝰ es tu coram Dño Deo tuo: & te elegit Dñs, ut sis ei in populũ dilectũ, præ omniꝫ populis qui
3 sunt super faciem terræ. Non comedes omne ꝓ abominabile
4 est. Hoc est animal quod comedetis: boves, & agnos ovium,
5 & hœdos caprarũ. Cervum & capream, & bubalũ: & tragelaphũ & pygargũ, & orygẽ &
6 camelopardalũ. Omnéq; animal q; ungulã habet fissã, & in duas partes findit ungulam,
7 & ruminat in animaliḃꝫ: illud comedetis. Veruntamen hoc non comedetis de his quæ ruminant, & de his quæ fissam habent ungulã in duas partes divisã: camelũ, & leporem & cuniculum, qui ruminãt et ungula eorum non est divisa; im-
8 munda erunt vobis. Et sus, qui habet ungulam divisam, & non ruminat; immundus erit vobis: de carniḃꝫ eorum non comedetis, & cadavera eorum
9 non tangetis. Hæc autem comedetis de omniḃꝫ quæ sunt in aquis: omne quod habet pennulas & squamas comede-
10 tis. Et omne quod non habet pennulas et squamas, non comedetis: immundum erit vobis.
11 Omnem avem mundam comedetis. Et hæc non comedetis
12 ex eis: aquilam & gryphum,
13 & haliæetũ. Et ixon, & vulturem; & milvũ in genere suo.
14 Et omnem corvum juxta ge-
15 nꝫ suum. Et struthionem, & noctuam, & larum: & accipi-
16 trem juxta genꝫ suum. Hero-
17 dium & cignum, & ibin. Et mergulũ & porphyrionem, &
18 nycticoracem. Et onocrotalũ, & charadrium juxta genꝫ suũ: & upupam, & vespertilionem.
19 Et omne reptile aviũ immundum erit vobis, & non come-
20 detur. Omnem volucrẽ mundum comedetis. Non comedetis omne mortiniũ, peregrino qui est intra portas tuas dabis illud & comedet illud, aut vendes extraneo; quia populus sanctꝰ es tu corã Dño Deo tuo: Nõ comedetis carnẽ cum lacte.

Quoniam populꝰ sanctꝰ es Domino Deo tuo, tẽque elegit Dominus Deus tuus, ut sis ei in populum peculiarẽ præ omnibus populis qui sunt super faciem terræ. Non comedetis
3 ullam abominationẽ. Hæc autẽ
4 te sunt animalia quæ comedetis, bovẽ, & ognum ovium,
5 & hœdum capratum; Cervũ,
6 & capream, & bubalum, tragelaphum, & pygargum, orygem, & camelopardalum. Omne animal dividens ungulã,
7 & findens fissuram duarum ungulorum, ut educat ruminationẽ, inter animalia illud comedetis. Verũm istꝫ non
8 comedetis de ut educentiḃꝫ ruminationem, & de dividentiḃus ungulam: Cameluṁ, et leporẽ, & chœrogryllum; quoniam istæ ruminationẽ quidẽ educunt, sed ungulam non
9 findunt: immundi erunt vobis. Et porcum, quoniã dividit ungulã ille, et findit fissuram ungulæ, sed ruminationẽ non
10 ruminat: immundus erit vobis. De carne eorũ non comedetis, neq; cadavera eorum
11 tangetis. Hæc autẽ comedetis de omnibus quæ sunt in aquis. Quidquid habet pinnulas, &
12 squamas, comedetis. Sed quidquid non habet pinnulas & squamas, non comedetis: immundum hoc erit
13 vobis. Quamlibet avem mundam comedetis. Hæc autem sunt quæ non comedetis ex iḃis: Aquilã, et (a) Gryphus, & Haliætus. Et Vultur,
14 & Milvus secundùm speciẽ suam. Et omnis corvus secundùm speciẽ suã. Et Struthio,
15 & Noctua, & Larus secundùm speciẽ suam, & Accipiter. Et Nycticorax, et (b) Mergulus, & Ibis, & (c) Porphyrion. Et Pelecanus, & (d) Cy-
16 cnus. Et (e) Ciconia, & Herodius secundùm speciẽ suam:
17 upupa quoque, et Vespertilio.
18 Omne quoq; reptile volatile immundum erit vobis: non
19 comedetis ex iis: Omnem avem mundã comedetis. Nul-
20 lum cadaver comedetis: Peregrino qui est in (f) portis tuis trades illud ut comedat illud: Aut vende illud alienigenæ; nam populus sanctus es
21 Domino Deo tuo. Non coques hœdum in lacte matris suæ.

VER. SAM. (a) Accipiter, (b) Hirundo, (c) Milvus. (d) Bubo. (e) Ulula, (f) civitatibus

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Tu enim populus es sanctus Deo Domino tuo, tẽque elegit ut esses ei gens peculiaris præ cunctis gentibus quæ sunt super faciẽ terræ. Et ne comedas ullum abominabile. 3
Hoc est quod comedetis ex animalibus; 4
Boves, et oves, et capras, Et cervum, & 5
capream, & asinum silvestrem, & bovem silvestrem, et capras rupicolas, et damam, 6
et camelopardalem. Et omne animal in-
structũ ungulã, cujus ungulæ fissæ sunt et separatæ, et elicit ruminationem ex a-
nimalibꝫ, illud comedite. Has verò species ne comedatis ex elicientibus ruminationem et habentibus ungulas separatas; 7
Cameluṁ, et leporem, et cuniculum: sunt enim elicientes ruminationem, et ungulis minimè instructi, propterea sunt vobis interdicti. Porcus etiã ungulã quidem habet, tamen non ruminat, ideò est prohibitꝰ. 8
Ne comedetis ex eorũ carnibus, et ne tetigeritis eorũ cadavera, alioquin contaminabimini. Et hoc est quod comedetis ex 9
omni eo quod est in aqua. Quidquid habet alas & squamas, comedite: Et quic- 10
quid non habet alas et squamas, ne comedatis: est enim vobis immundũ. Et omne 11
volucre mundũ comedite. Has verò species ne comedetis ex volatilibus; Aquilã 12
et ossifragã, et gryphum, Et avẽ vapacẽ, 13
et huboxim, et milvum juxta species suas. Et omnes corvos eorum species. Et struthionem, et cypselum, et aquilam marinam, 14
et occipitrem secundùm species suas. Et 15
noctuã, et nisum, et falconem, Et cygnũ, 16
et anates silvestres, & vulturem, Et sacrum, et pituacum juxta species eorum, et 17
upupã, et vespertilionem. Et omne reptile 18
volans quod vobis est interdictũ, ne comedatis. Quotquot autem munda sunt ex 19
iis, comedite. Et ne comedetis quic- 20
quam ex cadaveribus, sed da ea peregrino qui est in domicilio tuo ut comedat ea, 21
vel certè vendes ea, quoniam tu es populus sanctus Deo Domino tuo. Et ne eqquas hœdum in lacte matris suæ,

Hhhhh 2

ספר אלה הדברים : טו

agrum egredientem ,tui seminis proventum omnem decimabis Decimando

22 עֲשֵׂר תְּעַשֵּׂר אֶת כָּל־תְּבוּאַת זַרְעֶךָ הַיֹּצֵא הַשָּׂדֶה

quem loco in ,tuo Deo Domino coram comedes Et ,anno anno

23 שָׁנָה שָׁנָה: וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־

,tui frumenti decimam ,ibi suum nomen faciendum habitare ad elegerit

יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ

ut ,tui pecoris & ,tui bovis primogenita & ,tui recentis olei & ,tui mosti

תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן

fueris nauta cum Et.diebꝰ omnibꝰ tuũ Deum Dominum timendum ad discas

תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־הַיָּמִים: וְכִי־יִרְבֶּה

,locus te à erit longè quia ,eam ferre possit non quòd ,eis te præ

מִמְּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם

cum ,ibi suum nomen ponendum ad ,tuus Deus Dominus elegerit quem

אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם כִּי־

l.gabis & ,pecunia in dabis Et .tuus Deus Dominus tibi benedixerit

יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְנָתַתָּה בַכֶּסֶף וְצַרְתָּ

Dominus elegerit quem locum ad ibis & ,tua manu in pecuniam

הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה

,tua anima ,eadem quod emes in pecuniam dabis Et ,eo in tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר תַּאֲוֶה נַפְשֶׁךָ

te postulaverit quæ omnibus in & ,sicut in & ,vino in & ,recare in & ,bove in

בַּבָּקָר וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן וּבַשֵּׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ

tu lætaberis & ,tui Dei Domini facies ad ibi comedes & ,tua anima

נַפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה

non quia ,sed derelinques non ,tua pertis in qui Levitam Et ,tua domus &

וּבֵיתֶךָ: וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ לֹא תַעַזְבֶנּוּ כִּי אֵין

educes annorum trium fine A ,tecum hæreditas & ,pars ei

לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ: מִקְצֵה שְׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־

,ma pertis in repones & ,ipso anno in tui proventum decimam omnem

כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַהִוא וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ:

,peregrinus & ,tecum hæreditas & ,pars ei non quia ,Levita veniet Et

וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין־לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם

,faturabuntur & ,comedent & ,tuis pertis in qui ,vidua & ,pupillus &

וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ וְשָׂבֵעוּ

quod ,tue manus facta omni in tuis Deus Dominus tibi benedicat ut

לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר

,facies

תַּעֲשֶׂה:

CAP. XV. טו

,remissionis vocabulum: Et ,remissionem facies ,annorum septem hinc A

1 מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה: וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה

2 *,suo proximo in repones & ,ipso anno in tui proventum decimam omnem*

שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֶּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה בְּרֵעֵהוּ

remissionem vocavit quia ,suum fratrem & ,suum faciam arrabit non

לֹא־יִגֹּשׂ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־קָרְא שְׁמִטָּה

,suo fratre cum tibi fuerit quod & ,arrabit Alienigenam .Domino

לַיהוָה: אֶת־הַנָּכְרִי תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת־אַחִיךָ

3 *quia ,egenus te in erit non quod Fratrem ,tua manus remittet*

4 תַּשְׁמֵט יָדֶךָ: אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן כִּי

Dominus quam terra in Dominus tibi benedicet benedicendo

בָרֵךְ יְבָרֲכְךָ יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה

,eam possidendum ad ,hæreditatem tibi dare tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ:

Versio VULG. LAT.

22 Decimam parte separabis de cunctis fructibus tuis qui nascuntur in terra p annos sin-
23 gulos. Et comedes in conspectu Domini Dei tui, in loco quem elegerit ut in eo nomen illius invocetur, decimam frumenti tui, & vini, & olei, & primogenita de armentis & ovibus tuis: ut discas timere Dñm Deũ tuũ omni tempore.
24 Cùm autẽ longior fuerit via, & locꝰ quẽ elegerit Dñs Deꝰ tuus, tibiq; benedixerit, nec potueris ad eum hæc cuncta
25 portare, Vendes omnia, & in pretium rediges, portabisq; manu tuâ & proficisceris ad locũ quem elegerit Dñs Deus
26 tuꝰ. Et emes ex eadem pecunia quidquid tibi placuerit, sive ex armentis, sive ex ovibꝰ, vinũ quoq; & sicerã, et omne quod desiderat anima tua: & comedes corã Dño Deo tuo, & epulaberis tu & domꝰ tua;
27 Et Levites qui intra portas tuas est: cave ne derelinquas eum, quia non habet aliam
28 partẽ in possẽsione tua. Anno tertio separabis aliam decimã ex omnibꝰ quæ nascuntur tibi eo tempore: et repones intra
29 januas tuas. Veniétq; Levites qui aliam non habet partẽ nec possẽsionẽ tecũ, et peregrinꝰ ac pupillus et vidua, qui intra portas tuas sunt, et comedent et saturabuntur: ut benedicat tibi Dñs Deus tuus in cunctis operibꝰ manuum tuarum quæ feceris.

CAP. XV.

1 Septimo anno facies remissi-
2 onem. Quæ hoc ordine celebrabitur. Cui debetur aliquid ab amico vel proximo ac fratre suo, repetere non poterit, quia annus remissionis est Do-
3 mini. A peregrino et advena exiges: civem et propinquum repetendi non habebis pote-
4 statem. Et omnino indigens et mendicus non erit inter vos: ut benedicat tibi Dñs Deus tuus in terra, quam traditurus est tibi in possẽsionẽ.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

22 Δεκάτῳ ὅσῳ δεκατώσεις (γ) πᾶν τὸ γενήμα τῆς σπορᾶς σου, τὸ (δ) γενήμα τῆς ἀ-
23 γροῦ σου ἐκπορευόμενον. Καὶ φαγῇ (ε) αὐτὸ ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. (ζ) οἴσεις τὰ ἐπιδόματα τῶν βοῶν σου, καὶ τῶν προβάτων σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου, καὶ τῶν προβάτων σου, ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας.
24 Ἐὰν δὲ μακρὰν γένῃ ἢ ὁδὸς ἀπὸ σοῦ, καὶ μὴ δύνῃ ἀναφέρειν αὐτὰ, ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ὅτι (θ) εὐ-
25 λογήσει σε κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἐπιδώσῃ αὐτὰ ἀργυρίου, καὶ λύσῃ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ χειρί σου, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν
26 ἐκλέξῃ κύριος ὁ (ι) θεός σου αὐτόν. Καὶ δώσεις (κ) ἀργύριον ὅσῳ πανὶ ἂν (λ) ἐὰν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, ὅσῳ βασὶ ἢ ὅσῳ (μ) προβάτοις, ἢ ἐὰν οἴνῳ ἢ ὅσῳ σίκερα, ἢ ὅσῳ πανὶ ἂν (ν) ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, καὶ φαγῇ ἐκεῖ (ξ)
27 ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου (ο) καὶ εὐφρανθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ὁ Λευίτης ὃς ἐν ταῖς πόλεσί σου, ὅτι οὐκ (π) ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος
28 μετὰ σοῦ. Μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πᾶν τὸ ἐπιδέκαλον τῶν (ρ) γενημάτων σου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ
29 ἐκείνῳ δώσεις αὐτὸ ἐν ταῖς πόλεσί σου. Καὶ ἐλεύσεται ὁ Λευίτης, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ, καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἃ ἐν τῇ πόλει σου, καὶ φάγονται καὶ ἐμπλησθήσονται, ἵνα (σ) εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς (τ) ἔργοις σου ὅσα ἐὰν ποιῇς.

MS. A. (γ) πᾶν τὸ γένημα τῆς (δ) γένημα (ε) αὐτὸ ἐνανσὶ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τόπῳ, ᾧ ἂν (ζ) οἴσεις (η) σοι, καὶ τὰ (θ) εὐλογήσῃ (ι) θεὸς ἀυτόν. (κ) τὸ ἀργύριον (λ) ἐὰν (μ) προβάτοις, ἐπὶ οἴνῳ (ν) ἐὰν ἐπιθυμεῖ (ξ) ἐνανσὶ (ο) σου, * σὺ καὶ ὁ οἶκός σα (π) ἔστιν μερὶς (ρ) γενημάτων (σ) εὐλογήσει (τ) ἔργοις σου οἷς

Κεφ. ιε'.

1 Δι' ἐπὰ ἐτῶν ποιήσεις ἄφεσιν. Καὶ (α) οὕτω τὸ χρέος ἄφεσις τῶν χρεῶν ἰδίων, ὃ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, καὶ τὸν ἀδελφόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις· (β) ὅτι κέκλη-
3 ται ἄφεσις κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν ᾖ σοι παρ' αὐτῷ, τὸν δὲ ἀδελφόν σου ἀφεῖς πᾶσαν τὴν χρέως σου.
4 Ὅτι οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεὴς, ὅτι εὐλογῶν εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ γῇ, ἣ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ (γ) καλακληρονομεῖν σε αὐτήν.

MS. A. (α) ὅτως (β) ὅτι * ἐπικέκλη) ἄφεσις (γ) καλακληρονομῆσαι αὐτήν.

CAP. XV.

Per (a) septem annos facies
1 remissionem. Et sic constitutio remissionis. Remittes omne debitũ si
2 proximus tuus, quod debet tibi proximus: & à fratre tuo non repetes. (b) Invocata enim est remissio
3 Domino Deo tuo. Ab alieno repetes, quæcunque fuerint tibi ab eo: fratri autem tuo remissionem
4 facies debiti tui. Quia non erit in te egenus, (c) quia benedicens benedicet te Dominus Deus tuus in terra, quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte, ut hæreditates eam.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

22 ܥܣܪܐ ܬܥܣܪ ܠܟܠ ܥܒܕܐ ܕܙܪܥܟ ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܩܠܐ ܫܢܐ ܒܫܢܐ ܘܐܟܠܬ ܩܕܡ ܡܪܝܟ ܐܠܗܟ ܒܐܬܪܐ ܕܢܫܪܐ ܫܡܗ ܬܡ ܡܥܣܪ ܚܛܬܟ ܘܚܡܪܟ ܘܒܟܪ ܒܩܪܟ ܘܥܢܟ ܕܬܠܦ ܕܬܕܚܠ ܠܡܗܘܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܟܠ ܝܘܡܐ ܘܐܢ ܢܣܓܐ ܡܢܟ ܐܪܚܐ ܠܐ ܬܫܟܚ ܠܡܛܠ ܕܢܣܒ ܠܗ ܡܢ ܡܕܡ ܕܢܦܩ ܡܢ ܐܬܪܐ ܕܢܫܪܐ ܫܡܗ ܬܡ ܡܛܠ ܕܒܪܟ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܘܬܬܠ ܒܟܣܦܐ ܘܬܨܪ ܒܐܝܕܟ ܘܬܙܠ ܠܐܬܪܐ ܕܒܚܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܗ ܘܬܬܠ ܒܟܣܦܐ ܠܟܠ ܕܬܨܒܐ ܢܦܫܟ ܒܒܩܪ ܘܒܥܢ ܘܒܚܡܪ ܘܒܫܟܪ ܘܠܟܠ ܕܬܫܐܠ ܢܦܫܟ ܘܬܐܟܠ ܬܡ ܩܕܡ ܡܪܝܟ ܐܠܗܟ ܘܬܚܕܐ ܢܦܫܟ ܐܢܬ ܘܒܝܬܟ ܘܠܠܘܝܐ ܕܒܬܪܝܟ ܠܐ ܬܫܒܩܝܗ ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܠܗ ܚܠܩ ܘܢܚܠܬܐ ܥܡܟ ܡܢ ܣܦ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܬܦܩ ܠܟܠ ܥܒܕܐ ܕܙܪܥܟ ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܩܠܐ ܒܗܝ ܫܢܬܐ ܘܬܢܚ ܒܬܪܝܟ ܘܢܬܐ ܠܘܝܐ ܕܠܝܬ ܠܗ ܚܠܩ ܘܢܚܠܬܐ ܥܡܟ ܘܓܝܪܐ ܘܝܬܝܡܐ ܘܐܪܡܠܬܐ ܕܒܬܪܝܟ ܘܢܬܘ ܘܢܣܒܥܘ ܕܒܟܠ ܥܒܕ ܐܝܕܟ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟ ܠܡܒܪܟ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܥܒܕ ܐܝܕܟ ܕܥܒܕ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܒܟ ܠܡܒܪܟ ܠܟ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܥܒܕ ܐܝܕܟ ܕܥܒܕ

CAP. XV.

1 ܡܢ ܣܦ ܫܢܝܢ ܬܥܒܕ ܫܡܛܬܐ: ܗܢܘ ܦܫܩܢܐ ܕܫܡܛܬܐ ܕܢܫܪ ܡܪܝ ܕܠܝܬ ܠܗ ܡܕܡ ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܩܠ ܚܒܪܗ ܘܠܐ ܢܬܒܥ ܡܢ ܚܒܪ ܐܚܝܗ ܡܛܠ ܕܫܡܛܬܐ ܩܪܝ ܠܡܪܝ ܐܠܗܟ ܠܒܪ ܡܢ ܐܚܪܢܝ ܬܫܒܩ ܘܕܝ ܕܢܗܘܐ ܠܟ ܐܚܝܟ ܬܫܒܩ ܠܗ ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܒܟ ܡܣܟܢܐ ܡܛܠ ܕܒܪܟ ܢܒܪܟ ܠܟ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܠܟ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܐܪܬܐ ܕܢܚܘܢ ܠܗ ܠܡܪܬܗ: ܗܢܘ ܕܢܦܩ ܡܢ ܒܪ ܐܪܡܝܐ ܘܕܝ ܕܗܘܐ ܠܟ ܐܚܝܟ ܬܫܒܩ ܠܗ ܐܝܕܟ ܬܫܒܩ ܠܗ ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܠܗ ܚܠܩ ܘܢܚܠܬܐ ܥܡܟ ܘܓܝܪܐ ܘܝܬܝܡܐ ܘܐܪܡܠܬܐ ܕܒܬܪܝܟ ܘܢܬܘ ܘܢܣܒܥܘ ܕܒܟܠ ܥܒܕ ܐܝܕܟ ܕܥܒܕ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܒܟ ܠܡܒܪܟ ܠܟ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܥܒܕ ܐܝܕܟ ܕܥܒܕ

De Decimis. Exactè decimate omnem
22 proventum sementis vestræ, quem annuatim
23 producit terra vestra. Et comede coram Domino Deo tuo in loco quem elegerit ut habitare faciat ibi nomen suum, decimas frumenti tui, & vini, atq; olei tui, & primogenita boum tuorum, & ovium tuarum: & disces timere
24 coram Domino Deo tuo cunctis dieb⁹. Quòd si longior sit vir ib⁹ tnis via, nec possis hæc asportare, eò quòd procul est à te locꝰ ille quem elegerit Dñs Deus tuus ut habitare faciat illic nomen suum, cùm benedixerit tibi Dominus
25 Deus tuus: Vende illa pro pecunia, & colligatâ per fasciculum pecuniã in manũ tuam, vade ad locum quem elegerit Domious Deus tuus.
26 Et eâ pecuniâ eme quicquid optaverit anima tua, tam ex bob⁹, quam ex ovib⁹, ex vino, ex sicera, denique ex omnibus quæ à te petierit anima tua, ibiq; comede coram Domino Deo
27 tuo, & lætare tu atque domus tua. Et Levitam qui in civitatibus tuis est, ne deseras, quia non
28 habet hæreditatem & portionem tecum. Et post tres annos produc totam decimam proventũs tui in anno illo, relinque in civitatibus
29 tuis: Veniétq; Levita qui nullam tecum habet hæreditatem & portionem, & is qui ad me convertetur, & pupillus ac vidua qui fuerint in civitatibus tuis, & comedent atque faturabuntur, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum quod feceris.

CAP. XV.

1 Et post septem annos fac remissionem. Hæc
2 autem est regula remissionis, Remittet omnis creditor quod illi debet proximꝰ suus: non repetet à proximo suo & a fratre suo, quoniam
3 proclamata est remissio Dño. Ab alienigena exige; quod autem habes apud fratrẽ tuum, remitte, ut non sit inter vos pauper. Nam uberrimè benedicet tibi Dominꝰ Deus tuꝰ in terra quã dedit tibi Dñs Deus tuꝰ ut possideas eam.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum Onkelos.

22 עשׂרא תעשׂר יתּ כּל־עלּלת זרעך
23 דיפּק חקלא שׁנא׃ ותּכּל
קדם יי אלהך באתרא די־יתרעי
לאשׁראה שׁכנתיה תּמן אחרי ברכתך יי
אלהך׃ ויתן כּספּא ותצור
בּסּפּא בידך ותהך לאתרא די
יתרעי יי אלהך ביה׃ ויתן כּספּא
בכל דיתרעי נפשׁך כּחורי ובענא
ובחמר־חדת ושׁכיר וכּל די
תשׁאלנך נפשׁך ותּכּול תמן קדם
יי אלהך ותחדי אנת ואנשׁ בּיתך׃
27 וליואה די בקרוך לא תשׁבּקנּיה
ארי לית ליה חולק ואחסנא עמּך׃
28 מסּוף תּלת שׁנין תּפּק יתּ כּל־
מעשׂר עלּלתך בשׁתא התּיא ותצנע
בקרוך׃ ויתי ליואה ארי לית ליה
חולק ואחסנא עמּך וינירא ויתמא
וארמלתא די בקרוך ויכלון
וישׂבּעון בּדיל די יברכנך יי אלהך
בכל עובדי ידך די תעבּד׃

טו

1 מסּוף שׁבע שׁנין תעבּד שׁמטתא׃
2 ודין פּתגם שׁמטתא דישׁמּט כּל־
גבר מרי רשׁו דיושׁי בחבריה לא־
יתבּע מן חבריה ומן אחוהי ארי־
קרא שׁמטתא קדם יי׃ מן־כּר־עמּמין
3 תתבּע ודי יהי לך את אחוך תשׁמט
ידך׃ לחוד ארי לא יהי בך מסכּינא
4 ארי ברכא יברכנך יי בארעא די־
אלהך יהב לך אחסנא למירתה׃

22 Decimans decimabis omnes
fruct⁹ terræ tuæ, quos profert
23 ager per singulos annos. Et
comedes coram Domino Deo
tuo, in loco quem elegerit ut
collocet ibi majestatem suam:
illuc afferes decimas frumenti
tui, et vini tui & olei tui, &
primogenita boum tuurum &
ovium tuarum: ut discas time-
re corã Dño Deo tuo omnib⁹
24 dieb⁹. Et quando longior fue-
rit via, & non poteris portare
illa; quoniã longè est à te lo-
cus, quem elegit Dñs Deus tu⁹
ut collocet ibi majestatẽ suã:
quoniam benedicet tibi Dñs
25 De⁹ tu⁹. Vendes ea argento:
& ligabis argentum in manu
tuã, et ibis ad locũ quẽ elege-
26 rit Dñs De⁹ tu⁹. Et dabis ar-
gentũ pro omnib⁹ quæ volue-
rit anima tua, pro bob⁹ & ovi-
bus, & pro vino novo & ve-
teri, & pro omnib⁹ quæ peti-
erit anima tua: & comedes
ibi corã Dño Deo tuo; & læ-
taberis, tu & viri domus tuæ.
27 Et Levita qui est in urbib⁹ tu-
is, ne dimittas eũ: quoniã non
habet partẽ & hæreditatẽ tecũ.
28 In fine trium annorũ educes
omnes decimas frugũ tuarũ in
anno illo: & recondes in ur-
29 bib⁹ tuis. Et veniet Levites,
qui nõ habet partẽ & hæredi-
tatẽ tecũ, & peregrin⁹, & pu-
pillus & vidua, qui sunt in ur-
bibus tuis, & comedent & sa-
turabuntur: ut benedicat tibi
Dñs Deus tuus, in omnibus
operibus manuum tuarum
quæ facies.

CAP. XV.

1 IN anno ultimo septẽ annorũ
2 facies remissionem. Et hoc est
verbũ remissionis: ut remittat
unusquisque creditor, cui de-
betur aliquid à proximo suo:
non repetat à proximo suo vel
à fratre suo; quia vocavit re-
missionẽ coram Dño. A filiis
populorum repetes: & si quid
fuerit tibi cum fratre tuo, re-
3 4 mittes manum tuã. Attamen
non erit in te egenus: quoniã
benedictione benedicet tibi
Dñs, in terra quam Dñs Deus
tuus dabit tibi in possessionem ut possideas eam.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

22 Decimando decimabis omnem
proventũ seminis tui proveni-
entis per singulos annos ex
agris. Comedesque illũ coram
23 Domino Deo tuo in loco quem
elegerit Dominus Deus tuus
ut ibi inhabitet nomẽ ejus, de-
cimas frumenti tui, mosti tui,
et olei tui, et primogenita bo-
um tuorum, & pecudum tua-
rum, ut discas timere Domi-
num Deum tuũ omnibus die-
b⁹. Quamvero tibi fuerit ad-
24 cõ longa via, ut illam ferre
non possis, propter distantiã à
te illius loci quem elegit Do-
minus Deus tuus, ut illic in-
habites nomen ejus, eò quòd
benedixerit tibi Dominus De-
25 us tuus, Tum commutabis ar-
gento, ligabisque argentum
in manu tua, & venies in lo-
cum quẽ elegit Dominus De-
us tuus. Dabisque argentum
26 pro omni eo quod desiderat a-
nima tua, pro bobus, & pecu-
dibus, pro vino & sicera, &
pro omnibus quæ petierit ani-
ma tua: atq; illic comedes co-
rã Domino Deo tuo, & læta-
27 beris, tu, & domus tua. Le-
vitã autẽ qui est in(g) portis
tuis non deseliques; non est
enim ei pars et hæreditas te-
cum. Finitis tertio anno pro-
28 mes omnes decimas proveni-
tũ tui in isto anno, et repones
illas in(h) portis tuis. Veniet q;
29 Levita (quoniã non est ei pars
& hæreditas tecũ) & pere-
grinus, & pupillus, & vidua
qui sũt in(i) portis tuis, come-
dent, et saturabuntur, ut be-
nedicat tibi Dominus Deus tu-
us in omni opere manuũ tua-
rum quod feceris.

CAP. XV.

1 Septimo quoq; anno facies
2 remissionẽ. Hæc autem erit
remissionis ratio: remittet o-
mnis (a) creditor (b) debitum
manu suæ quod (c) mutuò de-
dit proximo suo; non exiget à
proximo suo, fratre suo, eò
quòd promulgata est remissio
Domini. Ab alienigenis exiges;
3 at quod fuerit tuũ, fratri tuo
remittet manu tua. (d) Ut nul-
4 les omnino sit in te egenus,
cùm benedicendo benedixerit
tibi Dominus Deus tuus in ter-
ra quam Dominus Deus tu-
us dedit tibi in hæreditatem,
ut possideas eam.

VER. SAM. (g) civitatibus (b)
civitatibus (i) civitatibus (a)
possessor (b) onus (c) exigat
(d) Excepto quòd

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 وعشر تعشيرا جميع غلّة زرعك * ما تنبته الصّكراء سنة سنة * وكل بين يدي الله ربّك في
23 الموضع الّذي يختار ليسكن نور فيه عشر بركه * وعصيرك * ودهنك * وابكار بقرك وغنمك *
لكي تتعلّم كيف تعبده طول الزّمان * وان طال عليك الطّريق * ولم تطق حملة * وبعد
24 عنك الموضع الّذي يختار الله ربّك ان يجعل نور فيه * وبارك لك مع ذلك * فبعه بثمن * وضن *
25 وحده في يدك * وامض الى الموضع الّذي يختار * واصرفه في جميع ما تشتهي نفسك من
26 بقر * وغنم * وخمر * ونبيذ * وجميع ما تحبه * وكله هناك بين يدي الله ربّك * وافرح انت واهل
27 بيتك * واللّوي الّذي في قراك لا تتركه * اذ ليس له نصيب ولا نحلة معك * وفي كل ثلاث
28 سنين تخرج اعشار غلّتك في تلك السّنة * وضعه في محلّك * فياتي اللّوي * اذ ليس له نصيب
29 ونحلة معك * والغريب واليتيم والارملة الّتي في محلّك فياكلون ويشبعون * لكي يبارك لك الله
ربّك في جميع ما تضعه *

* الفصل الخامس عشر *

1 وفي كل سبع سنين اصنع تسبيبا * وهذا سرّ التّسبيب * ان يسيب كلّ ذي تسيب يده مما
2 يسبه صاحبه * ولا يقتضي صاحبه ولا اخاه * اذ قد سمّاها تسبيبا لله * اما الغريب فجايز ان
3 تقتضيه * واما ما يكون على اخيك فسيب يدك عنه * ويقينا انّه لا يكون فيك مسكين *
4 مما يبارك لك الله في البلد الّذي تعطيكه نحلة تحوزها *

22 Et decimando decimam omnem frugem se-
minis tui quod producit ager per singulos
annos. Et comede coram Deo Domino
23 tuo in loco quem eligit ut habitare faciat
bonum suum in eo, decimam frumenti tui,
& mosti tui, & olei tui, & primogenita
boum & ovium tuarum, ut discas quo
24 pacto colas eum longitudine temporis. Et
si longa tibi fuerit via, & nequeas ista
ferre, & remotus à te sit locus quẽm elege-
rit Deus Dominus tuus ut ponat in eo lo-
cum suum, & ad hæc benedixerit tibi;
25 Vende ea pretio, illũque colliga in fasci-
culum, & accipe illud in manu tua, et abi
26 in locum quem eligis: Et dispende illud
in iis omnibus quæ concupiscet anima
tua, sive ex bobus, sive ovibus, et vino, et
expresso liquore, & omni re quam amas,
eàque comede illic coram Deo Domino
27 tuo, & lætare tu et domestici tui. Et Le-
vitam qui est in civitatibus tuis, ne dere-
linquas, cùm nulla sit ei sors neque hære-
28 ditas tecum. Et tertio quoque anno pro-
feres decimas annonæ tuæ in illo anno, &
29 pones in domicilio tuo: Veniètque Levi-
ta, cùm nulla sit ei tecum sors & hære-
ditas, & peregrinus, & pupillus, et vidua
quæ est in habitatione tua, & comedent, et
saturabuntur, ut benedicat tibi Deus Do-
minus tuus in omnibus quæ feceris.

CAP. XV.

1 ET in singulis septem annis fac remis-
2 sionem. Hæc autem est expositio re-
missionis, ut remittat quilibet dominus de-
biti manum suam in iis quæ debet amicus
suus, & non exigat ab amico suo nec à
fratre suo, cùm jam vocaverit eam, Re-
3 missionem Deo. Et verò à peregrino li-
cebit exigere, in his autem quæ debebit
frater tuus, remittit manum tuam ab eo.
4 Et certissimè nullus erit in te pauper, quia
benedicet tibi Deus in regione quam tibi
dabit hæreditario possidendam.

ספר אלה הדברים: טו

5 רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם:
6 כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ
וְהָעַבְטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ
בְגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ: 7 כִּי־יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן
מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ
מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן: 8 כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבֵט
תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ: 9 הִשָּׁמֶר לְךָ
פֶּן־יִהְיֶה דָבָר עִם־לְבָבְךָ בְּלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת
הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה עֵינְךָ בְּאָחִיךָ
הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ
חֵטְא: 10 נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי
בִּגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־
מַעֲשֶׂךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ: 11 כִּי לֹא־יֶחְדַּל אֶבְיוֹן
מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח
אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ: 12 כִּי
יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וְעָבַדְךָ
שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשְّנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ:
13 וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם:
14 הַעֲנִיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ וּמִיַּקְבֶּךָ
אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ: 15 וְזָכַרְתָּ
כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם: 16 וְהָיָה כִּי־
יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהַבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ
כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ:

Versio VULG. LAT.

5 Si tamen audieris vocem Domini Dei tui, & custodieris universa quæ jussit, & quæ ego hodiè præcipio tibi, benedicet tibi, ut pollicitus est.
6 Fœnerabis gentibus multis, & ipse à nullo accipies mutuum. Dominaberis nationibus plurimis, et tui nemo dominabitur.
7 Si unus de fratribus tuis, qui morantur intra portas civitatis tuæ, in terra quam Domin' Deus tuus daturus est tibi, ad paupertatem venerit: non obdurabis cor tuum, nec contrahes manū, Sed aperies eam pauperi, & dabis mutuū quo eū indigere perspeceris.
9 Cave ne forte subrepat tibi impia cogitatio, & dicas in corde tuo; Appropinquat septim' annus remissionis; & avertas oculos tuos à paupere fratre tuo, nolens ei quod postulat mutuū connmodare: ne clamet contra te ad Dominū,
10 & fiat tibi in peccatum. Sed dabis ei: necages quidpiam callidè in ejus necessitatibus sublevandis: ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni tempore, & in cunctis ad quæ
11 manū misceris. Non deerunt pauperes in terra habitationis tuæ: idcircò ego præcipio tibi, ut aperias manum fratri tuo egeno & pauperi, qui te-
12 cū versatur in terra. Cùm tibi vendit' fuerit frater tuus Hebræus, aut Hebræa, & sex annis servierit tibi, in septimo anno dimittes eū liberū.
13 Et quem libertate donaveris, nequaquā vacuum abire pa-
14 tiēris. Sed dabis viaticum de gregibus, & de area, & torculari tuo, quibus Dñs Deus tu'
15 benedixerit tibi. Memento ⁊ & ipse fervieris in terra Ægypti, & liberaverit te Dñs Deus tuus, & idcircò ego nunc præ-
16 cipio tibi. Sin autē dixerit, Nolo egredi: eò quòd diligat te, & domum tuam, et benè sibi apud te esse sentiat:

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

5 Ἐὰν δὲ (δ) ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου (α) φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας
τὰς ἐντολὰς ταύτας, (β) ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ὅτι κύριος ὁ θεός σου εὐλό-
6 γησέ σε ὃν τρόπον ἐλάλησέ σοι, Καὶ δανεῖεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανεῖῃ, (η) καὶ ἄρ-
7 ξεις ἐθνῶν πολλῶν, σὺ δὲ οὐκ ἄρξουσιν. Ἐὰν δὲ γένη(δ) ἐν σοὶ ἐνδεὴς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου
ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου ἐν τῇ γῇ, ἣ κύριός ὁ
θεός σου δίδωσί(θ)σοι, οὐκ ἀποστερήσεις τὴν καρ-
δίαν σου, (ι) οὐδ' οὐ μὴ συσφίγξῃς τὴν χεῖρά
8 σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεοῦς. Ἀνοί-
γων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου αὐτῷ, καὶ
δανεῖσον δανεισεῖς αὐτῷ (κ) ὅσον ἐπιδεῖ(δ)
9 καθότι ἐνδεέστατα. Πρόσεχε σεαυτῷ
μὴ γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ
σου ἀνόμημα, λέγων, Ἐγγίζει τὸ ἔτος τὸ
ἕβδομον, (λ) ἔτος τῆς ἀφέσεως, καὶ πονηρεύ-
σῃ(δ) ὁ ὀφθαλμός σου πρὸς τὸν ἀδελφόν σου τὸν ἐπι-
δεοῦντα, καὶ οὐ δώσεις αὐτῷ, (μ) καὶ καταβοήσ-
σει κατὰ σοῦ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁ-
μαρτία μεγάλη. Διδοὺς δώσεις αὐτῷ, καὶ δάνει-
σον δανεισεῖς αὐτῷ (ν) ὅσον ἐπιδεῖ, καθότι ἐν-
δεεῖ· καὶ οὐ (ξ) λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου διδοὺς
σε αὐτῷ, ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐ-
λογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πάσαις τοῖς
(ο) ἔργοις, καὶ ἐν πάσιν ᾧ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖ-
11 ρά σου. Οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς
σου. διὰ τοῦτο ἐγὼ σοι (π) ἐντέλλομαι ποιεῖν
τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων, Ἀνοίγων ἀνοίξεις
12 τὰς χεῖράς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πένητι καὶ
(ρ) τῷ ἐπιδεομένῳ τῷ σῷ τῇ γῇ σου. Ἐὰν
δὲ πραθῇ σοι ὁ ἀδελφός σου ὁ Ἑβραῖος(σ) ἢ
Ἑβραία, δουλεύσει σοι ἓξ ἔτη, καὶ τῷ ἑβδόμῳ
ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ.
13 Ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ
14 σοῦ, οὐκ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν κενόν. Ἐφόδια
ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ τῶν προβάτων σου, καὶ
ἀπὸ τῆς σίτου(τ)ου, καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου σου καθὰ
εὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου, δώσεις αὐ-
15 τῷ. Καὶ μνεμόσυνον ὅτι οἰκέτης (υ) εἶ καὶ ἐν
τῇ γῇ (φ) Αἰγύπτῳ, καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος
ὁ θεός σου ἐκεῖθεν. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐν-
16 τέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο. Ἐὰν δὲ λέ-
γῃ πρὸς σέ, Οὐκ ἐξεύσομαι ἀπὸ σοῦ, ὅτι
ἠγάπηκά σε καὶ τὰ εἰκίαν σου, ὅτι εὖ ἔστιν αὐ-
τῷ παρὰ (χ) σοί·

à te, quoniam dilexit te, & domum tuam, quoniam benè est ei apud te;

MS.A. (δ) ἀκοῇ ἀκούσῃς (ε) φυλάσσειν πάσας (ζ) ἃς ἐγὼ (η) καὶ σοῦ
ἄρξῃ πολλῶν ἐθνῶν, (θ) σοι ἐν κλίσει, οὐκ ἀποστρέψῃς τὴν (ι) οὐδὲ μὴ (κ) ὅ-
σον ἂν ἐπιδεῖ(δ), καθ' ὅσον ὑστερῇ. (λ) ἔτος ἀφέσεως, (μ) καὶ βοήσῃ
(ν) ὅσον ἂν ἐπιδεῖσαί σε· καὶ (ξ) λυπήσῃ (ο) ἔργοις (υ, καὶ (π) ἐντέ-
λομαι τὸ (ρ) τῷ δεομένῳ (σ) ἢ ἢ Ἑβραία, (τ) υ, καὶ ἀπὸ τῆς λωῆ
υ καὶ ἀπὸ ἡνιόχου σου (υ) ἤδη (φ) Αἰγύπτῳ, (χ) σοί· Λόμεν

Si autem audiitu exaudiveritis vocem Domini Dei vestri, custodiendo & faciendo omnia mandata hæc, quæcunq; ego mando tibi hodiè, quoniā Dominus Deus tuus benedixit te, quemadmodū locutus est tibi; Et fœnerabis gentibus multis, tu autem mutuum non accipies: & principaberis gentium multarum, (e) tui autē non principabuntur. Si autem fuerit in te egenus ex fratribus tuis in una civitatum tuarum in terra, quā Dominus Deus tuus dat tibi, non (f) indurabis cor tuum; nique constringes manum tuam à fratre tuo egenie. Aperiens aperies manus tuas ei: et fœnus fœnerabis ei, (g) quantum poscit, secundūm quod egebit. Attende tibi ipsi, ne fiat verbum occultum in corde tuo iniquitas, dicens; Appropiat anus' septim', annus remissionis; & malignetur oculus tuus in fratre tuum egenum, & non dabis ei; & exclamabit adversùs te ad Dominū: et erit in te peccatū magnū. Dans dabis ei, & fœnus fœnerabis ei, quantum postulat, secundūm quod egebit. Et non contristaberis corde tuo, dante te ei: quoniam propter verbum hoc benedicet te Dominus Deus tuus in omnibus operibus, & in omnibus quocunque miseris manum tuam. Non enim deerit egen' à terra tua. Propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc, dicens; Aperiens aperies manus tuas fratri tuo pauperi, & postulanti, qui super terram tuam. Si autem venundatus fuerit tibi frater tuus Hebræus, aut Hebræa; serviet tibi sex annis: & septimo dimittes eum liberum à te. Quando autē dimittis eum liberum à te; non dimittes eum vacuum. Viaticum suppeditabis ei ex ovibus tuis, et ex frumento tuo, & (h) ex vino tuo: prout benedixit te Dominus Deus tuus, dabis ei. Et recordaberis, quia famul' fuisti in terra Ægypti: & redemit te Dominus Deus tuus indè. Propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc. Si autem dicat ad te, Non exibo

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܐܢ ܕܫܡܥ ܬܫܡܥ ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܡܛܪ ܟܠ ܦܩܕܢܐ ܗܢܐ ܕܦܩܕ ܐܢܐ ܡܦܩܕ ܠܟ ܝܘܡܐ ܗܢܐ: *
6 ܡܒܪܟ ܢܒܪܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܠܟ. ܐܢܬ ܬܫܠܦ ܠܥܡܡܐ ܣܓܝܐܐ ܘܠܐ ܬܩܒܠ ܡܫܠܦܐ. ܘܬܫܠܛ ܒܥܡܡܐ ܣܓܝܐܐ ܘܠܐ ܢܫܠܛܘܢ ܒܟ: *
7 ܐܢ ܗܘܐ ܒܟ ܡܣܟܢܐ ܡܢ ܚܕ ܡܢ ܐܚܝܟ ܒܚܕ ܡܢ ܬܪܥܝܟ ܒܐܪܥܟ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܝܗܒ ܠܟ ܠܐ ܬܬܩܦ ܠܒܒܟ ܘܠܐ ܬܣܓܪ ܐܝܕܟ ܡܢ ܐܚܝܟ ܡܣܟܢܐ: *
8 ܐܠܐ ܦܬܚ ܬܦܬܚ ܐܝܕܟ ܠܗ ܘܬܠܘܐ ܬܠܘܝܝܗ ܕܡܣܬܦܩ ܠܗ ܕܚܣܪ ܠܗ: *
9 ܐܬܪܨܐ ܕܠܒܟ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܡܠܬܐ ܒܝܫܐ ܥܡ ܠܒܒܟ ܕܡܠܝܠ ܠܡܐܡܪ ܩܪܒ ܗܘ ܫܢܬ ܫܒܥܐ ܫܢܬ ܫܡܛܬܐ ܘܬܗܘܐ ܥܝܢܟ ܒܐܚܝܟ ܡܣܟܢܐ ܘܠܐ ܬܬܠ ܠܗ ܘܢܩܪܐ ܥܠܝܟ ܠܡܪܝܐ ܘܢܗܘܐ ܒܟ ܚܛܐ: *
10 ܢܬܘܢ ܬܬܠ ܠܗ ܘܠܐ ܢܬܪܥ ܠܒܒܟ ܒܡܬܬܟ ܠܗ ܡܛܠ ܕܒܓܠ ܗܕܐ ܡܠܬܐ ܢܒܪܟܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܥܒܕܟ ܘܒܟܠ ܡܫܠܚ ܐܝܕܟ: *
11 ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܫܬܠܡ ܡܣܟܢܐ ܡܢ ܓܘ ܐܪܥܐ ܥܠ ܗܢܐ ܐܢܐ ܡܦܩܕ ܠܟ ܡܪܝܐ ܕܬܦܬܚ ܬܦܬܚ ܐܝܕܟ ܠܐܚܝܟ ܠܥܢܝܟ ܘܠܡܣܟܢܟ ܒܐܪܥܟ: *
12 ܐܡܬܝ ܢܬܙܒܢ ܠܟ ܐܚܝܟ ܥܒܪܝܐ ܐܘ ܥܒܪܝܬܐ ܘܢܦܠܚ ܠܟ ܫܬ ܫܢܝܢ ܘܒܫܢܬܐ ܫܒܝܥܝܬܐ ܬܫܪܪܝܗ ܚܪܝܪ ܡܢ ܥܡܟ: *
13 ܘܟܕ ܬܫܪܪܝܗ ܚܪܝܪ ܡܢ ܥܡܟ ܠܐ ܬܫܪܪܝܗ ܪܝܩܢܐ: *
14 ܡܫܠܝ ܬܫܠܝ ܠܗ ܡܢ ܥܢܐ ܘܡܢ ܓܪܢܟ ܘܡܢ ܡܥܨܪܟ ܕܒܪܟܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܬܬܠ ܠܗ: *
15 ܘܬܬܕܟܪ ܕܥܒܕ ܗܘܝܬ ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ ܘܦܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܥܠ ܗܢܐ ܐܢܐ ܡܦܩܕ ܠܟ ܡܠܬܐ ܗܢܐ: *
16 ܘܗܘܐ ܟܕ ܢܐܡܪ ܠܟ ܠܐ ܢܦܩ ܡܢܟ ܡܛܠ ܕܪܚܡܟ ܐܢܐ ܘܒܝܬܟ ܕܛܒ ܠܗ ܥܡܟ: *

Et si audieris vocem Domini Dei tui, & custodieris ac feceris totum hoc præceptum quod ego tibi hodiè præcipio, Benedicet tibi Dominus Deus tuus, quemadmodum dixit tibi: mutuò dabis populis multis, tu verò nihil mutuaberis: & dominaberis populis multis, ipsi verò tibi non dominabuntur. Et si fuerit inter vos pauper aliquis de fratribus vestris, in una ex civitatibus tuis, in terra quam daturus est tibi Dominus Deus tuus, ne obfirmes cor tuum, neque contrahas manum tuam à fratre tuo paupere: Sed aperi ei manum tuam, & mutuò da illi quod ipsi deest. Cave ne fortè subrepat sermo impius in cor tuum, & dicas, Accessit annus hebdomadis, annus remissionis, & improbus fiat oculus tuus erga fratrem tuum pauperem, & non des ei, clamétq; contra te ad Dominum, & sit super te peccatum. Sed da ei, & ne molestum sit cordi tuo cùm dederis ei, ut ob hanc rem benedicat tibi Dominus Deus tuus in omnibus operibus tuis, & in omni re ad quam admoveris manum tuam. Non enim deficiet pauper de medio terræ: proinde præcipio tibi, & dico tibi ut aperias manum tuam fratri tuo pauperi & egeno qui fuerit in terra tua. Et cùm vendit' fuerit tibi frater tuus Hebræ' aut Hebræa, sex annis serviet tibi, & anno septimo mitte eum liberum à te. Cùmque miseris eum liberum à te non mittes eum vacuum: Sed segrega & da illi de ovibus tuis, & de bobus tuis, & de area tua, & de torculari tuo, ex iis quæ dederit tibi Dominus Deus tuus, da illi. Et memineris quòd servus fueris in Ægypto, & liberaverit te Dominus Deus tuus: propterea præcipio tibi sermonem istum hodiè. Quòd si dicat tibi, Non egrediar à te, quia te dilexi & domum tuam, & expedit mihi tecum esse;

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

TARGUM ONKELOS.

לחוד אם קבלא תקבל למימרא
דיי אלהך למטר למעבד ית כל־
תפקירתא הדא די אנא מפקד ליך
יומא דין׃ ארי ייי אלהך ברכך כמא
די ממלל ליך ותלוה לעממין סגיאין
וארע לא תלוה ותשלוט בעממין
סגיאין ובך לא ישלטון׃ ארי יהי
בך מסכנא מחד מאחך בחדא
מקרוך בארעך דיי אלהך יהב ליך
לא תתקף ית לבך ולא תחקון ית
ידך מאחוך מסכנא׃ ארי מפתח
תפתח ית ידך ליה ואוטפא הוטפניה
כמה דחסורה ויחסיר ליה׃
אסתמר ליך דלמא יהי פתגמא עם
לבך ברשע למימר קריבת שתא
שביעתא שתא רשמטה ותבאש
עינך באחוך מסכנא ולא תתן ליה
ויקרי עליך קדם יי ויהי בך חובא׃
מתן תתן ליה ולא יבאש לבך
במתנך ליה ארי בדיל פתגמא הדין
יברכנך יי אלהך בכל עובדך ובכל
אושטות ידך׃ ארי לא יפסוק מסכנא
מגו ארעא על כן אנא מפקדך
למימר מפתח תפתח ית ידך לאחוך
לענך ולמסכנך בארעך׃ ארי
יזדבן ליך אחוך בר ישראל או בת
ישראל ויפלחנך שית שנין ובשתא
שביעיתא תפטרניה בר חורין
מעמך׃ וארי תפטרניה בר חורין
מעמך לא תפטרניה הריקן׃ אפרשא
תפרוש ליה מענך ומאדרך
ומבעצרתך די ברכך יי אלהך תתן
ליה׃ ותדכר ארי עברא הויתא
בארעא דמצרים ופרקך יי אלהך
על כן אנא מפקד ליך ית פתגמא
הדין יומא דין׃ ויהי ארי ימר ליך
לא אפוק מעמך ארי רחימך ית־
אנש ביתך ארי טב ליה עמך׃

5 Veruntamẽ si obediens obederis verbo Dñi Dei tui: ut custodias et facias omnia præcepta hæc, quæ ego præcipio tibi
6 hodie. Quoniam Dñs Deꝰ tuus benedicet tibi, sicut locutꝰ est tibi: et mutuabis populis multis, et tu non accipies mutuũ; et dominaberis populorũ multorũ, tui autẽ non dominabun-
7 tur. Si unꝰ de fratribꝰ tuis fuerit egenus in unꝰ urbium tuarum, in terrâ tuâ quã Dominꝰ Deꝰ tuꝰ dabit tibi: non indurabis cor tuũ, neq; contrahes manũ tuã à fratre tuo egeno.
8 Sed aperiens aperies ei manũ tuã: et mutuans mutuabis
9 ei, juxta id quo indiget. Cave tibi, ne sit verbum impietatis in corde tuo, dicens; Appropinquat annus septimꝰ annus remissionis: et oculꝰ tuꝰ sit nequã contra fratrẽ tuũ egenũ, et non dederis ei: et clamet contra te coram Dño, et sit in te
10 peccatũ. Tribuens tribues ei, et nõ displicebit cordi tuo cũ dederis ei: quia propter verbũ hoc benedicet tibi Dñs Deꝰ tuꝰ, in omnibꝰ operibꝰ tuis, & in cunctis ad quæ miseris ma-
11 nũ tuã. Nõ enim deerit egenꝰ in medio terræ: ideo ego præcipio tibi, dicens; Aperiens aperies manũ tuã fratribꝰ tuis pauperibus tuis, et egenis tuis
12 in terrâ tuâ. Si venditus fuerit tibi frater tuus filiꝰ Israel, aut filia Israel; serviet tibi sex annis: et in anno septimo dimittes eum liberum à te. Et
13 quando dimiseris eum liberum à te: non dimittes eum
14 vacuum. Sed separans separabis ei, de ovibus tuis, et de areâ tuâ & de torculari tuo: & dabis ei de his quibus Dñs
15 benedixerit tibi. Et recordaberis quod servus fuisti in terrâ Ægypti, & redemit te Dominus Deus tuus: ideo ego præcipio tibi verbum
16 hoc hodiè. Et si dixerit tibi; Non egrediar à te: eò quòd diligit te & homines domus tuæ; quia bene est ei apud te.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Si duntaxat audiendo audieris vocẽ Dominꝰ Dei tui, ut sis solicitus facere omnia præcepta ista quæ ego præcipio tibi hodiè, Nã Dominus Deus 6
tuus benedicet tibi, sicut locutus est tibi; dabisque mutuũ multis gentibus cum pignore, tu autẽ mutuũ non accipies; & dominaberis multis gentibus, tibi verò non dominabun-
7 tur. Cùm fuerit in te egenus à liquis de fratribus tuis intra aliquã de (e) portis tuis, in terra quã Dominus Deus tuus dat tibi, non indurabis cor tu-
8 um, neq; (f) contrahes manũ tuã à fratre tuo mendico. Sed aperiendo aperies ei manum tuã, & mutuando mutuabe-
9 ris ei (g) id quod sufficit defectui suo quo indiget. Cave tibi ne fiat aliquid in corde tuo impium, dicendo, Propinquans est annus septimus, annus remissionis; malignusq; sit oculus tuus in fratre tuum
10 pauperẽ, neq; des ei: clamatq; illo adversùm te ad Dominum, sit in te peccatum. Dando dabis ei, neq; malignè
11 aget cor tuum cùm dederis ei: Nam hujus rei gratiã benedicet tibi Dominus Deus tuus in omnibus operibus tuis, & in omni emissione manũs tuæ. Non enim deficiet mendicus
12 de medio terræ: Idcirco ego præcipio tibi, dicẽs; Aperiendo aperies manum tuã fratri tuo, pauperi tuo, & mendico tuo in terra tua. Cùm venditus
13 tibi fuerit frater tuus Hebræus aut Hebræa, & servierit tibi sex annis, tum anno septimo dimittes eũ à te liberum. Cùm autẽ dimittes eum
14 à te liberum, nõ dimittes eum vacuum. Assiciendo afficies eum muneribus, de pecudibus tuis, & de area tua, & de torculari tua: quemadmodum benedixerit tibi
15 Dominus Deus tuus, dabis illi. Recordaberis enim quòd servus fuisti in terra Ægypti, et redemerit te Dominus Deus tuus, ideo ego præcipio ti-
16 bi hanc rem hodiè. Sin autẽ dixerit tibi, Non egrediar à te, quoniã amat te, & domum tuã, eò quòd benè sit illi tecum;

VERSIO SAMARITANA.

VER. SAM. (e) civitatibus (f) pugillabis (g) secundùm defectum suum

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

5 *ما دمت تسمع وتقبل امر الله ربك * وتحفظ وتعمل بجميع هذه الشريعة التي امرك بها اليوم *
6 *كما ان الله ربك قد بارك لك كما وعدك *فتعوض امما كثيرة *وانت لا تتعوض منهم *وتسلط على
7 كثير منهم *ولا يتسلطون عليك *فان كان فيك مسكين *بذنب او نحبة *من بعض اخوتك
في بعض محلك من بلدك الذي الله ربك معطيك *ولا تعبس قلبك *ولا تقبض يدك عنه *
8 *بل افتح له فتحا * وعوضه تعويضا مقدار ما يعوزه *واحذر ان يكون في قلبك قول جهل
9 فتقول *قد قرب السنة السابعة سنة التسريح * فتسخ على اخيك المسكين * ولا تعطيه شيا *
10 فيدعو الله عليك * فتحل بك عقوبة *بل اعطه اعطاء * ولا تسخ به نفسك عليه * فان
11 بخير هذا الامر يبارك لك الله في اعمالك وجميع ما تمد اليه يدك *فعلي ما قلت لك ليس
تعدم البلد مسكين *ولذلك انا امرك اليوم بان تفتح يدك لاخيك ضعيفك ومسكينك في
12 بلدك *وان استباع لك اخوك العبراني او اختك العبرانية *فليخدمك ست سنين *وفي السنة
13 السابعة اطلقه من عندك حرا * واذا اطلقته كذلك * فلا تطلقه فارغا *بل صلة تصله من
14 غنمك *وبيدرك *وعصيرك *وبحسب ما رزقك الله ربك فاعطه *واذكر انك كان عبدا
15 بمصر *فعلي ذلك افداك الله ربك *وامرك ان تفعل بمثل هذا الامر في مثل هذا اليوم *فان قال
16 لا اخرج من عندك * لانه احبك واحب منزلك * اذ الاصلح له المقام معك *

Quamdiu audies & acquiescès mandato Dei Dominꝰ tui, & servabis, & facies 5
cunctam hanc legem quam præcipio tibi hodiè, Quemadmodum Deus Dominus 6
tuus jam benedixit tibi, sicut pollicitus est tibi: fœneraberis gentibus multis, et tu non accipies mutuum ab eis: & dominaberis
complurib̃us earum, & non dominabuntur tibi. Et si fuerit in te pauper (ob culpam, 7
aut ad tentationem) ex quibusdam fratribus tuis in ullo domicilio regionis tuæ
quam Deus Dominꝰ tuus daturus est tibi, ne obdures cor tuum, et ne contrahas manum tuam ab eo: Sed aperi ei liberaliter; 8
et mutuum da illi pro ratione indigentiæ suæ. Et cave ne subeat in corde tuo ser- 9
mo stultus, ac dicas, Jam appropinquavit annus septimꝰ, annus remissionis, et ob hoc avaritiã intuaris erga fratrem tuum pauperem, ita ut nihil des ei, & imprecetur Dei-
um contra te, et adveniat tibi punitio ejus, Sed da illi dono, & ne sit parcus animus 10
tuus erga eum. Nam hujus rei gratiã benedicet tibi Deus in operibus tuis, & in
omni re ad quam porrexeris manũ tuam. Itaque, ut prædixi tibi, non carebit regio 11
pauperẽ: & idcirco ego præcipio tibi hodiè ut aperias manum tuã fratri tuo, debili tuo, & pauperi tuo in regione tua. Et 12
si venditus fuerit tibi frater tuus Hebræꝰ aut soror tua Hebræa, serviet tibi sex annis, & in anno septimo dimitte eum à te
liberum. Et cùm ita dimiseris eum, ne di- 13
mittas eum vacuum: Sed concede ei mu- 14
nus aliquod de ovibus tuis, & semente tuã, et musto tuo: et pro ratione eorum quæ tibi largitus est Deus Dominus tuus, impertire ei. Et memento quòd longo inter- 15
vallo fueris servus in Ægypto, & ob id redemerit te Deus Dominus tuus, & im- 16
peraverit tibi ut jatisfaceres in hujusmodi negotio in simili die. Sin autem dixe-
rit, Non egrediar à te, quia nimium, te amat, & diligit domum tuam, cùm con-
fulius sit ei manere tecum;

ספר אלה הדברים : יז

tibi erit & janua in & ejus aure in *dabis* & ,fubulam capies Et
17 וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְּאָזְנוֹ וּבְרֶצַח וְהָיָה לְךָ
dimittet Non ,fic facies tuæ ancillæ etiam Et ,*fecuis* servus
18 עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לְאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן: לֹא־יִקְשֶׁה
merces duplex quia ,*tecum* à liberum eum *te dimittendo in* ,tuis oculis in
בְּעֵינֶךָ בְּשַׁלְּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר
tuis Deus Dominus tibi benedicet & ,annis sex tibi servivit ,mercenarii
שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
,*tuo bove in* nascetur quod primogenitum Omne ,feceris quæ omnibus in
19 בְּכָל־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה: כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בְּבְקָרְךָ
servet Non ,tuo Deo Domino sanctificabis ,masculum ,*tuo pecore in &*
וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד
faces Ad ,*tui pecoris* primogenitum tondebis neq; ,tui bovis primogenito in
20 בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֵז בְּכוֹר צֹאנֶךָ: לִפְנֵי
elegerit quem loco in ,*anno in anno* eum comedes *tui Dei Domini*
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
vel ,claudus ,maula eo in fuerit *cum* Et ,tua *domus* & ,tu ,Dominus
יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ: וְכִי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ
,tuo Deo Domino eum sacrificabis non ,*mala* macula omnis ,cæcus
21 עִוֵּר כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבְּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ:
damam sicut ,pariter mundus & ,immundus ,eum comedes *tuis portis In*
22 בְּשַׁעֲרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו כַּצְּבִי
super ,comedes non ejus sanguinem Tantummodo ,cervum sicut &
23 וְכָאַיָּל: רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־
,aquam sicut eum fundes terram
הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם:

CAP. XVI. יו

Domino Pesach *facies* & ,*Abib* mensem Observa
1 שְׁמֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה
tuus Deus Dominus te eduxit *Abib* mense in quia ,tuo Deo
אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
tuo Deo Domino *transitum* sacrificabis Et ,nocte Ægypto ex
מִמִּצְרַיִם לָיְלָה: וְזָבַחְתָּ פֶסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
facientium laborare ad ,Dominus elegerit quem loco in ,*bovem & ovem*
צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה לְשַׁכֵּן
Septem ,fermentatum *eo super* comedes Non ,ibi suum nomen
2 שְׁמוֹ שָׁם: לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת
quia ,afflictionis panem ,Infermentata eo *super* comedes diebus
יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי
diei memineris ut ,Ægypti terra è es egressus *festinatione in*
בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם
non Et ,tuæ vitæ diebus omnibus ,Ægypti terra è *te egredi*
3 צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְלֹא־
neque ,diebus septem tuo termino omni in fermentum tibi conspicietur
יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא
,primo die in ,vespera in sacrificabis quam carne de pernoctabit
יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
,*tuarum pertarum una in transitum* sacrificare poteris Non ,mane usque
4 לַבֹּקֶר: לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ
,tibi *dans* tuus Deus Dominus quas
5 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ:

Versio VULG. LAT.

17 Assumes subulam, & perforabis aurem ejus in janua domⁿ tuæ; et serviet tibi usq; in æternum. Aocillæ quoq; similiter
18 facies. Non avertas ab eis oculos tuos, quando dimiseris eos liberos: quoniã juxta mercedẽ mercenarii per sex annos servivit tibi: ut benedicat tibi Dñs Deus tuus in cunctis ope-
19 ribus quæ agis. De primogenitis, quæ nascuntur in armentis, & in ovibus tuis, quidquid est sexûs masculini, sanctificabis Dño Deo tuo. Non operaberis in primogenitã bovis, & non tondebis primogenita ovium.
20 In conspectu Domini Dei tui comedes ea p annos singulos, in loco quem elegerit Dñs, tu
21 & domus tua. Sin autẽ habuerit maculam, vel claudũ fuerit, vel cæcum, aut in aliqua parte deforme vel debile, non immo-
22 labitur Domino Deo tuo: Sed intra portas urbis tuæ comedes illud: tam mundus quàm immundⁿ similiter vescentur eis,
23 quasi capreã & cervo. Hoc solùm observabis, ut sanguinem eorum non comedas, sed effundes in terram quasi aquam.

CAP. XVI.

1 OBserva mensem novarum frugum, & verni primum temporis, ut facias Phase Domino Deo tuo: quoniã in isto mense eduxit te Dominⁿ Deⁿ tuus de
2 Ægypto nocte. Immolabísque Phase Domino Deo tuo de ovibus, & de bobus, in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, ut habitet nomẽ ejus ibi.
3 Non comedes in eo panem fermentatum: Septem dieⁿ comedes absq; fermẽto, afflictionis panẽ, quoniã io pavore egressⁿ es de Ægypto: ut memineris diei egressionis tuæ de Ægypto,
4 omnibⁿ dieⁿ vitæ tuæ. Non apparebit fermẽtũ in omnibⁿ terminis tuis septẽ dieⁿ, et nõ remanebit de carnibⁿ ejus q̃ immolatum est vesperè in die
5 primo usq; manẽ. Non poteris immolare Phase in qualibet urbium tuarum, quas Dominⁿ Deus tuus daturus est tibi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

CumTranslatioone LATINA.

17 Καὶ λήψῃ τὸ ὀπήπιον, καὶ περυπόσεις (ψ) τὸ
ὠτίον αὐτῆς πρὸς τὴ (ω) θύραν, καὶ ἔσται σοι
οἰκέτης εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ τῇ παιδίσκῃ σου
18 (α) ὡσαύτως ποιήσεις. Οὐ σκληρὸν ἔσται
ἐνώπιόν σου ἐξαποστελλομένου αὐτῆς ἐλεύ-
θερον ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἐπάτριον μισθὸν τῆ
μισθῶτῆ ἐδέλασέ σοι ἓξ ἔτη· καὶ εὐλογή-
σει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν
19 ποιῆς. Πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν τεχθῇ ἐν (β)
ταῖς βουσί σου, καὶ ἐν τοῖς προβάτοις σου, τὸ
ἀρσενικὰ ἁγιάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐκ
ἐργῇ ἐν τῷ πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου, καὶ οὐ μὴ
κείρῃς (γ) τὰ πρωτότοκα τῆ προβάτων σου.
20 Ἔναντι (δ) κυρίου φαγῇ αὐτὰ ἐνιαυτὸν ἐξ
ἐνιαυτοῦ ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ (ε) ἐὰν ἐκλέξη-
21 κύριος ὁ θεός σου, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Ἐὰν
δὲ ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, χωλὸν ἢ τυφλὸν, (ζ)
μῶμον πονηρὸν, οὐ θύσεις αὐτὸ κυρίῳ τῷ
22 θεῷ σου. Ἐν ταῖς πόλεσί σου φαγῇ αὐτό. ὁ
ἀκάθαρτος ἐν σοὶ, καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως
23 (η) ἔδε) ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον. Πλὴν (θ)
αἵματα οὐ φάγεσθε, ὅτι τὴ γῆν ἐκχεῖς αὐτὰ ὡς
ὕδωρ.

MS.A. (ψ) τὸ δὲ (ω) θύραν ὅτι τὴ παθμὸν, καὶ ἔσται οἰκέ-
της σε εἰς (α) ποιήσεις ὡσαύτως. (β) τοῖς (γ) τὸ πρω-
τότοκον (δ) κυρίῳ τῷ θεῷ σε φαγῇ (ε) ἂν (ζ) ἢ καὶ πᾶς
μῶμος πονηρὸς, (η) φάγῃ ὡς (θ) τὸ αἷμα οὐ φαγῇ,

Et sumes subulam, & perforabis auriculam ejus ad januam, et erit tibi famulus in sæculum. Et ancillam tuam similiter facies. Non erit durum coramte, cùm ipsi dimittuntur liberi à te: quoniam annuam mercedem mercenarii servivit tibi sex annos. Et benedicet te Dominus Deus tuus in omnibus quæcunq; feceris. Omne primogenitum, quod natũ fuerit in bob⁰ tuis, & ovib⁰ tuis, (i) masculina sanctificabis Domino Deo tuo. Non operaberis in primogenito vitulo tuo, neq; tondebis primogenita ovium tuarũ. Ante Dominum comedes illud, anñ ex anno in loco quemcunq; elegerit Dominus Deus tuus, tu, & domus tua. Si autem fuerit in co vitium, claudum, aut cæcum, (k) vitium malum; non sacrificabis illud Domino Deo tuo. In civitatibus tuis comedes illud. Qui immundus in te, et mundⁿ similiter comedet, ut capreã, vel cervum. Tantummodò sanguinẽ non comedetis: in terram effundes eum, sicut aquam.

Κεφ. ιϛ'.

1 Φύλαξαι τὴ μῆνα τῆ νέων, καὶ ποιήσεις τὸ
πάσχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ὅτι ἐν τῷ μηνὶ
2 τῆ νέων ἐξῆλθέσε ἐξ Αἰγύπτου νυκτός. Καὶ
θύσεις τὸ πάσχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πρόβατα
καὶ βόας ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ (α) ἐὰν ἐκλέξη-
ται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν, ὀνομα-
3 σθῆναι τὸ ὄνομα αὐτῆ ἐκεῖ. Οὐ φαγῇ ἐπ'
αὐτῆ ζύμωμ. ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἐπ' αὐτῆ
ἄζυμα, ἄρτον κακώσεως, ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξ-
ήλθετε ἐξ (β) Αἰγύπτου· ἵνα μνησθῆτε τῆ
ἡμέραν τῆ ἐξοδίας ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου πάσας τὰς ἡμέρας τῆ ζωῆς ὑμῶν.
4 Οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς
ὁρίοις σου ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὐ κοιμηθήσε-
ται ἀπὸ τῆ κρεῶν ὧν (γ) ἐὰν θύσῃς
τὸ ἑσπέρας τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ εἰς τὸ-
5 πρωΐ. Οὐ δυνήσῃ θύσαι τὸ πάσχα ἐν
οὐδεμιᾷ τῆ πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ θεός
σου δίδωσί σοι.

MS.A. (α) ἂν (β) Αἰγύπτου νυκτὸς· μνησθῆτε (γ) ἂν θύσητε

CAP. XVI.

OBserva mensem novarum, et facies Paschã Domino Deo tuo: quoniam in mense novarum existi de Ægypto nocte. Et immo-
2 labis Paschã Domino Deo tuo, oves, & boves, in loco quem elegerit Dominⁿ Deus tuus illum; ut invocetur nomen ejus ibi. Non
3 comedes fermentum super illud: septem diebus comedes super illud azyma, panem afflictionis: quoniam in festinatione existis de Ægypto: ut recordemini diẽ exitûs vestri de terra Ægypti omnib⁰ dieb⁰ vitæ vestræ.
4 Non apparebit tibi fermentum in omnib⁰ finib⁰ tuis septem dies: et non dormiet de carnibus, de quibus (a) immolaveris vesperi die
5 primo, usq; in mane. Non poteris immolare Paschã in ulla civitatum tuarum, quas Dominⁿ Deus tuus dat tibi.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 ܘܢܣܒ ܡܫܪܝܬܐ ܘܢܬܠ ܒܐܕܢܗ ܕܥܒܕܐ ܘܢܗܘܐ ܠܟ ܠܥܠܡܐ. ܘܠܐܡܬܟ ܗܟܢܐ ܬܥܒܕ. ܠܐ ܢܩܫܐ ܒܥܝܢܝܟ ܒܫܕܪܟ ܐܢܘܢ ܚܪܐ ܡܢܟ. ܡܛܠ ܕܬܠܬ ܫܢܝܢ ܡܫܡܫ ܠܟ ܐܓܪܐ ܕܣܟܝܪܐ. ܘܒܪܟܟ ܐܠܗܟ ܡܪܝܐ ܒܟܠ ܥܒܕܝܟ ܕܥܒܕ. * ܟܠ ܒܟܪܐ ܕܢܬܝܠܕ ܒܬܘܪܟ ܘܒܥܢܟ ܕܕܟܪ ܬܩܕܫ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܠܐ ܬܦܠܚ ܒܬܘܪ ܒܟܪܐ ܘܠܐ ܬܓܙ ܒܟܪܐ ܕܥܢܟ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܬܐܟܠܝܗ ܫܢܐ ܒܫܢܐ ܒܐܬܪܐ ܕܒܚܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܗܘ ܐܢܬ ܘܒܝܬܟ. ܘܐܢ ܢܗܘܐ ܒܗ ܡܘܡ ܦܣܚ ܐܘ ܥܘܪ ܟܠ ܡܘܡ ܒܝܫ ܠܐ ܬܕܒܚܝܗ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܒܬܪܥܝܟ ܬܐܟܠܝܗ ܗܘ ܛܡܐ ܘܗܘ ܕܟܝܐ ܟܐܝܠ ܘܟܐܒܝ. ܪܚ ܕܡܗ ܠܐ ܬܐܟܠ ܥܠ ܐܪܥܐ ܬܫܦܟܝܗ ܐܝܟ ܡܝܐ.

1 ܛܪ ܝܪܚܐ ܕܐܒܝܒ ܘܬܥܒܕ ܦܣܚ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܛܠ ܕܒܝܪܚܐ ܕܐܒܝܒ ܐܦܩܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܢ ܡܨܪܝܡ ܒܠܝܠܝܐ. ܘܬܕܒܚ ܦܣܚ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܥܢ ܘܒܩܪ ܒܐܬܪܐ ܕܒܚܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܢܫܪܐ ܫܡܗ ܬܡܢ. ܠܐ ܬܐܟܠ ܥܠ ܕܝܢ ܚܡܥ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ ܬܐܟܠ ܥܠ ܕܝܢ ܦܛܝܪ ܠܚܡ ܥܢܝ ܕܒܥܓܠܐ ܦܩܬ ܡܢ ܡܨܪܝܡ ܕܬܗܘܐ ܕܟܪ ܝܘܡ ܦܩܬܟ ܡܢ ܐܪܥ ܡܨܪܝܡ ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܝܟ. ܘܠܐ ܢܬܚܙܐ ܠܟ ܚܡܥ ܒܟܠ ܬܚܘܡܟ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ ܘܠܐ ܢܒܝܬ ܡܢ ܒܣܪܐ ܕܬܕܒܚ ܒܪܡܫܐ ܩܕܡ ܨܦܪܐ ܒܝܘܡܐ ܩܡܝܐ. ܠܐ ܬܡܟܠ ܠܡܕܒܚ ܦܣܚ ܒܚܕ ܡܢ ܬܪܥܝܟ ܕܝܗܒ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܐܠܐ ܒܬܪ ܕܒܚܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܢܫܪܐ ܫܡܗ ܬܡܢ ܬܡܟܠ ܦܣܚ ܘܬܦܠܚ ܒܬܘܪ ܘܒܥܢ ܒܕܟܪ ܬܩܕܫ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܠܐ ܬܦܠܚ ܒܬܘܪ ܒܟܪܐ ܘܠܐ ܬܓܙ ܒܟܪܐ ܕܥܢܟ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܬܐܟܠܝܗ ܫܢܐ ܒܫܢܐ ܒܐܬܪܐ ܕܒܚܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܗܘ ܐܢܬ ܘܒܝܬܟ. ܘܬܗܘܐ ܠܟ ܚܡܥ ܒܟܠ ܬܚܘܡܟ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

17 וְתִטַּב יָת־מַרְצָעָא וְתִתֵּן בְּאָרְנֵיהּ
וּבְרִשָׁא וִיהֵי לָךְ עֲבַד פְּלַח לְעָלַם
18 וְאַף לְאַמְתָּךְ תַּעְבֵּד כֵּן : לָא יִקְשֵׁי
בְּעֵינָךְ בְּמִפְטְרָךְ יָתֵהּ־מִן־חוֹרִין
מֵעִמָּךְ אֲרֵי עַל־תַּר־תְּרִין כַּאֲגִיר
אֲגִירָא פְּלַחְךָ שְׁרַת שְׁנִין וִיבָרְכִנָּךְ
יְיָ אֱלָהָךְ בְּכֹל דִּי תַעְבֵּד : 19 כָּל־בְּכוֹרָא
דִּי יִתְיְלִיד בְּתוֹרָךְ וּבְעִנָּךְ דְּכַרִין
תְּקַדֵּשׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תִפְלַח
בְּבוּכְרָא דְּתוֹרָךְ וְלָא תִגְזֹז בְּכוֹרָא
דְּעִנָּךְ : 20 קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ תֵּיכֹל יָתֵהּ שְׁנָא
בְּשְׁנָא בְּאַתְרָא דִּי־יִתְרְעֵי יְיָ אַרְעָא
וְאַנְשֵׁי בֵיתָךְ : 21 וַאֲרֵי יְהֵי בֵּיהּ מוּמָא
חִוָּר אוֹ עַוֵּר כָּל מוּם בִּישׁ לָא
תִכְסְנִנֵּהּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ : 22 בְּקִרְוָךְ
תֵּיכְלִנֵּהּ מְסָאֲבָא וְרַכְיָא כַּחֲדָא
כְּבִשְׁרָא טְבָיָא וְאִלְּוָא : לְחוֹרַיִךְ
דְּמֵהּ לָא תֵיכֹל עַל־אַרְעָא
תִּשְׁרְנִנֵּהּ כְּמַיָּא :

יז

טַל יָת־יַרְחָא רַאבִיבָא וְתַעְבֵּד
פִּסְחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי בְיַרְחָא
רַאבִיבָא אַפְּקָךְ יְיָ אֱלָהָךְ מִמִּצְרַיִם
2 וַעֲבַד לָךְ נִסִּין בְּלֵילְיָא : וְתִכּוֹס
פִּסְחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ מִן־בְּנֵי עָנָא
וְנִכְסַת קֻרְשָׁא מִן־תּוֹרֵי בְּאַתְרָא
דִּי־יִתְרְעֵי יְיָ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּהּ
3 תֵּכֹל לָא תֵיכוֹל עֲלוֹהִי חֲמֵץ שַׁבְעָא
יוֹמִין תֵּיכוֹל עֲלוֹהִי פַּטִּיר לַחְמָא עָנְיָא
אֲרֵי בְּבַהְלוּ נְפַקְתָּא מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם כְּדֵיל דְּתִדְכַּר יַת יוֹם מִפְּקָךְ
4 מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם כֹּל יוֹמֵי חַיָּיךְ : וְלָא
יִתְחֲזֵי לָךְ חֲמִיר בְּכָל תְּחוּמָךְ שַׁבְעָא
יוֹמִין וְלָא־יְבִית מִן־בִּסְרָא דִּי תִכּוֹס
5 בְּרַמְשָׁא בְּיוֹמָא קַדְמָאָה לְצַפְרָא :
לֵית־לָךְ רְשׁוּ לְמִכַּס יָת־פִּסְחָא
בְּחַדָא מִקְּרוֹךְ דִּי יְיָ אֱלָהָךְ יְהַב לָךְ :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

17 וגם אתה תקח לך את המרצע ונתת באזנו ובדלת והיה לך עבד עולם
18 ולאמתך תעשה כן לא יקשה בעינך בשלחך אתה חפשי מעמך כי משנה שכר שכיר עבדך שש שנים ברכך יהוה אלהיך בכל אשר תעשה
19 כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הזכרים תקדיש ליהוה אלהיך לא תעבד בבכור בקרך ולא תגז בכור צאנך
20 לפני יהוה אלהיך תאכלנו שנה בשנה במקום אשר יבחר יהוה הוא ואנשי ביתך
21 והיה בו מום פסח עור כל מום רע לא תזבחנו ליהוה אלהיך
22 בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל
23 רק דמו לא תאכל על הארץ תשפכנו כמים

VERSIO SAMARITANA.

17 ואף אתה תקח לך מרצע ונתת בארנו ובדלת והיה לך עבד עולם
18 ולאמתך תעשה כן לא יקשה בעינך בשלחך אתה חפשי מעמך כי משנה שכר שכיר עבדך שש שנים ברכך יהוה אלהיך בכל אשר תעשה
19 כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הזכרים תקדיש ליהוה אלהיך לא תעבד בבכור בקרך ולא תגז בכור צאנך
20 לפני יהוה אלהיך תאכלנו שנה בשנה במקום אשר יבחר יהוה הוא ואנשי ביתך
21 והיה בו מום פסח עור כל מום רע לא תזבחנו ליהוה אלהיך
22 בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל
23 רק דמו לא תאכל על הארץ תשפכנו כמים

יז

1 שמר את חדש האביב ועשית פסח ליהוה אלהיך כי בחדש האביב הוציאך יהוה אלהיך ממצרים לילה
2 וזבחת פסח ליהוה אלהיך צאן ובקר במקום אשר יבחר יהוה לשכן שמו שם
3 לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך
4 ולא יראה לך שאר בכל גבלך שבעת ימים ולא ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבקר
5 לא תוכל לזבח את הפסח באחד שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

17 Tolles subulam, & perforabis aurem ejus in janua, & erit tibi servus ministrans in seculum: ancillæ quoque tuæ facies similiter. Non sit grave in oculis tuis, cùm dimileris eũ liberũ à te; quoniã duplici mercede mercenarii servivit tibi sex annis: & benedicet tibi Dñs Deus tuus in omnib⁹ quæ feceris. Omne primogenitũ quod natum fuerit masculũ in bob⁹ tuis & in ovib⁹ tuis, sanctificabis corã Dño Deo tuo: Non operaberis in primogenito boum tuorum, nec tondebis primogenitũ ovium tuarum. Corã Dño Deo tuo comedes illud p singulos annos, in loco quem elegerit Dñs, tu & homines domus tuæ. Et si fuerit in eo macula, si claudũ fuerit aut cæcum, aut si fuerit in eo aliquid mali, non immolabis illud corã Dño Deo tuo. In urbib⁹ tuis comedes illud, mundus & immundus simul, sicut carnẽ capreæ & cervi. Attamẽ sanguinẽ ej⁹ nõ comedes: sed sup terram effundes illũ, sicut aquam.

CAP. XVI.

1 Observa mensem novarum frugum, & facies Phase Dño Deo tuo: quoniam in mense novarũ frugum eduxit te Dñs Deus tuus de Ægypto, & fecit tibi mirabilia, nocte. Et immolabis Phase corã Dño Deo tuo de ovib⁹, & victimam sanctificatam de bobus, in loco quem elegerit Dñs ut collocet ibi majestatem suã. Non comedes cum eo fermentatum, septem diebus comedes cum eo azymum, panem afflictionis: quoniam festinanter egressus es de terra Ægypti; ut recorderis diei exitus tui de terrã Ægypti, omnib⁹ diebus vitæ tuæ. Et non apparebit tibi fermentatũ in omni termino tuo septem diebus: neq; remanebit de carne quam immolaveris vesperi in die primo usque mane. Non habebis potestatem immolandi Phase in una urbium tuarum, quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

VER. SAM. (b) civitatibus (a) civitatum

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 *خُذِ الْمِسْمَ وَضَعْهُ فِي أُذُنِهِ عَبْدَ أَبَدٍ* فَيَكُونُ لَكَ عَبْدَ الدَّهْرِ وَأَمَتُكَ أَيْضاً فَصِلْهَا كَذَلِكَ*
18 *وَلَا يَصْعُبْ عَلَيْكَ إِطْلَاقُكَ لَهُ حُرّاً مِنْ عِنْدِكَ* فَإِنَّهُ يَجُوزُ أَنْ يَكُونَ قَدْ خَدَمَكَ ضِعْفَ مَا
يُسَاوِي أَجْرَ الْأَجِيرِ فِي خِدْمَتِهِ لَكَ سِتَّ سِنِينَ* فَيُبَارِكَ لَكَ اللهُ رَبُّكَ بِجَمِيعِ مَا تَصْنَعُهُ* 19 كُلُّ بِكْرٍ
يُولَدُ لَكَ فِي عِجْلِكَ وَغَنَمِكَ الذُّكُورِ* فَالْزَمْهُ التَّقْدِيسَ لِلَّهِ رَبِّكَ* لَا تَفْلَحْ بِالْبِكْرِ مِنْ بَقَرِكَ* وَلَا تَجُزَّ
الْبِكْرَ مِنْ غَنَمِكَ* بَلْ كُلَّهُ بَيْنَ يَدَيِ اللهِ رَبِّكَ سَنَةً بِسَنَةٍ فِي الْمَوْضِعِ الَّذِي يَخْتَارُ أَنْتَ وَأَهْلُكَ* 20
وَإِنْ كَانَ فِيهِ عَيْبٌ مِنْ رَمَدٍ أَوْ عَمًى* وَسَائِرِ الْعُيُوبِ الْفَاسِدَةِ* فَلَا تَذْبَحْهُ لِلَّهِ رَبِّكَ* وَجَائِزٌ أَنْ 21 22
تَأْكُلَهُ فِي مَحَالِّكَ* وَأَنْ يَأْكُلَهُ أَيْضاً الطَّاهِرُ وَالنَّجِسُ* كَمَا يَأْكُلُ الظَّبْيَ وَالْإِيَّلَ* مَاحِلَاً دَمِهِ وَلَا
تَأْكُلَهُ* بَلْ صُبَّهُ عَلَى الْأَرْضِ كَالْمَاءِ* 23

* الْفَصْلُ السَّادِسُ عَشَرَ*

1 *وَاحْفَظْ شَهْرَ الْغَرِيكِ* وَأَنْ تَصْنَعَ فِيهِ فِصْحاً لِلَّهِ رَبِّكَ* كَمَا أَطْلَقَكَ فِيهِ لِلْخُرُوجِ مِنْ مِصْرَ لَيْلاً*
2 *وَاذْبَحِ الْفِسْحَ لِلَّهِ رَبِّكَ مِنَ الْغَنَمِ وَمَعَهُ مِنَ الْبَقَرِ* فِي الْمَوْضِعِ الَّذِي يَخْتَارُ لِيَحُلَّ نُورَهُ فِيهِ*
3 *وَلَا تَأْكُلْ مَعَهُ خَمِيراً* بَلْ كُلْ بَعْدَهُ سَبْعَةَ أَيَّامٍ فَطِيراً* طَعَامَ الضَّعْفِ* لِأَنَّكَ خَرَجْتَ مِنْ
مِصْرَ بِعَجَلٍ* وَاذْكُرْ يَوْمَ خُرُوجِكَ مِنْ مِصْرَ طُولَ أَيَّامِكَ* وَلَا يُرَى لَكَ خَمِيرٌ فِي جَمِيعِ تُخُمِكَ سَبْعَةَ
4 أَيَّامٍ* وَلَا يَبِتْ مِنْ لَحْمِ الَّذِي تَذْبَحُهُ فِي الْعَشِيِّ إِلَى الْغَدَاةِ* فِي الْيَوْمِ الْأَوَّلِ* وَلَا يَجُوزُ لَكَ أَنْ
5 تَذْبَحَ الْفِسْحَ فِي بَعْضِ مَحَالِّكَ الَّتِي اللهُ رَبُّكَ مُعْطِيكَ*

Accipe stylum, et pone illum in aurem ejus 17
apud januam tuam, erit q; tibi servus perpetuus: et ancillæ quoq; tuæ similia dabis.
Et ne sit egrum tibi dimittere eum liberũ 18
à te; censendus enim est præstitisse jam tibi servitutem duplicier æquipollentem mercedi mercenarii, servienda tibi sex annos: Benedicet autem tibi Deus Dominus tuus in omnibus quæ feceris. Omne pri- 19
mogenitum quod tibi nascetur inter oves tuas & boves tuos masculos, dedica ut sanctum Deo Domino tuo: non arabis in primogenito boum tuorum, neque tondebis primogenitum ovium tuarum; Sed com- 20
ede illud coram Deo Domino tuo de anno in annum in loco quem elegerit, tu, et familia tua. Si verò fuerit in eo vitium a- 21
liquod, vel mancum fuerit, vel cæcũ, aut quodcunq; vitium pernitiosum, ne sacrifices illud Deo Domino tuo. Et licet ut 22
comedas illud in habitationibus tuis, atq; ut eo vescant etiam mundus & immundus, quemadmodum vescuntur capreâ & cervo, Præter sanguinem ejus non enim: 23
comedes eum, sed funde eum super terram quasi aquam.

CAP. XVI.

1 PRæterea observa mensem segetis perfricabilis, & ut facias in eo Pascha Deo Domino tuo, quemadmodum in ipso te dimisit ut exires ex Ægypto nocte.
2 Macta autẽ Pascha Deo Domino tuo de ovibus, & unã cum eo de bobus, in loco quem elegerit ut habitare faciat lumen suum in eo. Et ne comedas cum eo fer-
3 mentatum; sed comede post illud septem diebus infermentatum, cibum imbecillitatis, quoniam egressus es ex Ægypto cum celeritate: et recordare diei exitus tui ex Ægypto, longitudine temporis tui. Et ne
4 appareat tibi fermentatum in cunctis finibus tuis septem diebus, neq; pernoctabit de carne ejus quod vesperè mactabis usq; mane, in primo die. Nec licitum est tibi
5 mactare Pascha in ulla habitatiõũ tuarũ quas Deus Dominus tuus dabit tibi.

ספר אלה הדברים: יז

secundum ad tuus Deus Dominus elegerit quem *locum ad Quinimo*
6 בְּיִ֨אמֵ֜אל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַ֣ר יְהוָ֗ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ לְשַׁכֵּ֣ן
solem ingredi cras ,vespera in Pesach sacrificabis ,ibi suum nomen
שְׁמ֔וֹ שָׁ֖ם תִּזְבַּ֣ח אֶת־הַפֶּ֑סַח בָּעֶ֖רֶב כְּבוֹא֥ הַשָּׁ֛מֶשׁ
loco in comedes & ,*egressus* Et .Ægypto ex *te egredi* tempore *statuto*
7 מוֹעֵ֥ד צֵאתְךָ֖ מִמִּצְרָֽיִם׃ וּבִשַּׁלְתָּ֣ וְאָכַלְתָּ֔ בַּמָּק֖וֹם
ibis & ,*mattutino in* te vertes & ,*eo in* tuus Deus Dominus elegerit quem
אֲשֶׁ֣ר יִבְחַ֣ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ בָּ֗ בַּבֹּ֛קֶר וְהָלַכְתָּ֥
septima die in & ,infer tentata comedes diebus Sex .*tua tentoria* in
8 לְאֹהָלֶֽיךָ׃ שֵׁ֣שֶׁת יָמִ֣ים תֹּאכַ֣ל מַצּ֔וֹת וּבַיּ֥וֹם הַשְּׁבִיעִ֖י
Septem ,*festivitatem* facies non ,tuo Deo Domino *retento*
עֲצֶ֣רֶת לַיהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ לֹ֥א תַעֲשֶׂ֖ה מְלָאכָֽה׃ שִׁבְעָ֣ה
numerare incipies, segete in *falcem incipiendo Ab.* tibi numerabis hebdomadas
שָׁבֻעֹ֣ת תִּסְפֹּר־לָ֗ךְ מֵהָחֵ֤ל חֶרְמֵשׁ֙ בַּקָּמָ֔ה תָּחֵ֖ל לִסְפֹּ֥ר
Domino hebdomadarum solennitatem facies Et .hebdomadas septem
10 שִׁבְעָ֣ה שָׁבֻעֹ֑ת׃ וְעָשִׂ֣יתָ חַג־ שָׁבֻעוֹת֩ לַיהוָ֨ה
quemadodum ,d. bis quod tuæ manus *sponte* sufficientiam tuo Deo
אֱלֹהֶ֜יךָ מִסַּ֣ת נִדְבַ֣ת יָדְךָ֗ אֲשֶׁ֤ר תִּתֵּן֙ כַּֽאֲשֶׁר֙
sicut Dei Domini facies ad lætaberis Et .tuus Deus Dñs tibi benedixerit
יְבָרֶכְךָ֔ יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ֣ לִפְנֵ֣י יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ
qui ,Levita & ,tua ancilla & ,tuus servus & ,tua filia & ,tuus filius & ,tu
אַתָּ֤ה וּבִנְךָ֙ וּבִתֶּ֔ךָ וַעֲבֶדְךָ֥ וַאֲמָתֶ֖ךָ וְהַלֵּוִ֣י אֲשֶׁר
tuo ante coram ,tu qui vidua & ,pupillus & ,peregrinus & *quis peria in*
בִּשְׁעָרֶ֑יךָ וְהַ֣גֵּר וְהַיָּת֔וֹם וְהָאַלְמָנָ֖ה אֲשֶׁ֥ר בְּקִרְבֶּ֛ךָ
suum nomen *cœlestium ad* ,tuus Deus Dominus elegerit quem loco in
בַּמָּק֥וֹם אֲשֶׁר־יִבְחַ֖ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ לְשַׁכֵּ֥ן שְׁמ֖וֹ
custodies & ,Ægypto in fuisti servus quod recordaberis Et .ibi
שָׁ֑ם׃ וְזָכַרְתָּ֣ כִּי־עֶ֔בֶד הָיִ֥יתָ בְמִצְרַ֖יִם וְשָׁמַרְתָּ֣
tibi facies tabernaculorum *Tripudium* ,hæc statuta facies &
12 וְעָשִׂ֥יתָ אֶת־הַחֻקִּ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ חַג֙ הַסֻּכּ֣וֹת תַּעֲשֶׂ֔ה לְךָ֖
lætaberis Et ,tuo torculari de &, tua area de *te colligendo in* ,diebus Septem
שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים בְּאָסְפְּךָ֥ מִגָּרְנְךָ֖ וּמִיקָבֶֽךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ֣
,Levita & ,tua ancilla & ,tu*s* serv*us* & ,tua filia & ,tu*us* fili*us* & ,tu *tuo tripudio* in
בְּחַגֶּ֑ךָ אַתָּ֤ה וּבִנְךָ֙ וּבִתֶּ֔ךָ וַעֲבֶדְךָ֥ וַאֲמָתֶ֖ךָ וְהַלֵּוִ֣י
diebus Septem *tuis peria in* qui ,vidua & ,pupillus & ,peregrin*us* &
15 וְהַגֵּ֥ר וְהַיָּת֖וֹם וְהָאַלְמָנָ֑ה אֲשֶׁ֥ר בִּשְׁעָרֶ֖יךָ׃ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים
cim, Dominus elegerit quem loco in ,tuo Deo Domino *tripudiabis*
תָּחֹ֥ג לַיהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ בַּמָּק֣וֹם אֲשֶׁר־יִבְחָ֣ר יְהוָ֣ה כִּֽי
omni in & ,*tuo proventu cumulo* in tuus Deus Dominus tibi benedixerit
יְבָרֶכְךָ֣ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ בְּכָל־תְּבוּאָתְךָ֤ וּבְכֹל֙
vicibus Tribus .lætus *unque* fueris & ,*tuarum* manuum opere
16 מַעֲשֵׂ֣ה יָדֶ֔יךָ וְהָיִ֥יתָ אַ֖ךְ שָׂמֵֽחַ׃ שָׁל֣וֹשׁ פְּעָמִ֗ים
,*tui Dei Domini faciebus cum* tuus masculus omnis conspicietur anno in
בַּשָּׁנָ֤ה יֵרָאֶה֙ כָּל־זְכוּרְךָ֔ אֶת־פְּנֵ֥י יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ
tripudio in & ,infermentatorum *tripudio* in ,elegerit quem loco in
בַּמָּק֣וֹם אֲשֶׁר֩ יִבְחָ֨ר בְּחַג֜ הַמַּצּ֗וֹת וּבְחַג
conspicietur non & ,tabernaculorum *tripudio* in & ,hebdomadarum
הַשָּׁבֻעוֹת֙ וּבְחַ֣ג הַסֻּכּ֔וֹת וְלֹ֥א יֵרָאֶ֖ה
,fur manus donum secundùm Unusquisque .vacuus Domini *faciebus cum*
17 אֶת־פְּנֵ֥י יְהוָ֖ה רֵיקָֽם׃ אִ֣ישׁ כְּמַתְּנַ֣ת יָדוֹ֔
.tibi dedit quam ,tui Dei Domini benedictionem secundùm
כִּבְרַכַּ֥ת יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ אֲשֶׁר־נָתַ֥ן לָֽךְ׃

Versio VULG. LAT.

6 Sed in loco, quem elegerit Domin⁹ De⁹ tu⁹, ut habitet nomẽ ejus ibi: immolabis Phase vesperè ad Solis occasũ, quando
7 egressus es de Ægypto. Et coques, et comedes in loco quem elegerit Dñs De⁹ tuus, manéq; consurgens vades in taberna-
8 cula tua. Sex diebus comedes azyma: & in die septima, quia collecta est Dñi Dei tui, non
9 facies opus. Septem heòdomadas numerabis tibi ab ea die quâ falcem in segetem miseris.
10 Et celebrabis diem festum hebdomadarũ Dño Deo tuo, oblationem spontaneam man⁹ tuæ, quam offeres juxta bene-
11 dictionem Domini Dei tui. Et epulaberis eorã Dño Deo tuo, tu, filius tuus, & filia tua, servus tuus, & ancilla tua, & Levites qui est intra portas tuas, advena ac pupillus & vidua, qui morantur vobiscum: in loco quem elegerit Dñs Deus tuus, ut habitet nomẽ ejus ibi.
12 Et recordaberis quoniam servus fueris in Ægypto: custodi-esq; ac facies quæ præcepta
13 sunt. Solennitatem quoq; tabernaculorum celebrabis per septem dies, quando collegeris de area & torculari fruges
14 tuas. Et epulaberis in festivitate tua, tu, filius tuus & filia, servus tuus & ancilla, Levites quoq; & advena, pupillus ac vidua, qui intra portas tuas
15 sunt. Septem diebus Domino Deo tuo festa celebrabis, in loco quem elegerit Dominus: benedicétq; tibi Dñs Deus tu⁹, in cunctis frugibus tuis, & in omni opere manuum tuarum,
16 erisq; in lætitia. Tribus vicib⁹ per annum apparebit omne masculinum tuum in conspectu Domini Dei tui, in loco quem elegerit: in solennitate azymorum, in solennitate hebdomadarũ, & in solẽnitate tabernaculorum. Non apparebit ante Dominum vacuus.
17 Sed offeret unusquisq; secundùm quod habuerit, juxta benedictionem Domini Dei sui, quam dederit ei.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

6 Ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸ πόνον, ὃν ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτῷ ἐκεῖ, (δ) θύσεις τὸ πάσχα ἑσπέρας (ε) κατὰ δυσμὰς ἡλίου, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐξῆλθες (ζ)
7 ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἑψήσεις καὶ ὀπτήσεις καὶ φαγῇ ἐν τῇ πόλει σου, (η) ἢ ἐὰν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου αὐτόν. καὶ ἀποστρεφόμενος πορεύῃ,
8 καὶ (θ) ἐλεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους σου. Ἓξ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξόδιον ἑορτὴ κυρίῳ τῷ θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται
9 ψυχῇ. Ἑπτὰ (ι) ἑβδομάδας ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ· ἀρξῇ ἐξαριθμεῖσθαι σου σπέρματος ἐπὶ ἀμητόν, ἀρξῇ ἐξαριθμεῖσθαι ἑπτὰ ἑβδομάδας.
10 Καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἑβδομάδων κυρίῳ τῷ θεῷ σου, (κ) καθὼς ἡ χεὶρ σου ἰσχύει, ὅσα ἂν δῷ κύριος ὁ θεός σου. Καὶ εὐφρανθήσῃ (λ) ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ (μ) Λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς, καὶ ἡ χήρα (ν) ἡ οὖσα ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ (ξ) ἐὰν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν, ἐπικληθῆναι
12 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης (ο) ἐγένου ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ (π) φυλάξῃ καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς ταύτας.
13 Ἑορτὴν (ρ) σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν τῇ συναγαγεῖν σε ἐκ τῆς ἅλωνός
14 σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου. Καὶ εὐφρανθήσῃ (σ) ἐν τῇ ἑορτῇ σου, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ Λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς,
15 καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν τοῖς πόλεσί σου. Ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου (τ) αὐτῷ, ἐὰν ᾖ εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι (υ) γενήμασί σου, καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἔσῃ εὐφραινόμενος.
16 Τρεῖς καιροὺς τῶν ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ (φ) ἐὰν ἐκλέξῃ αὐτὸν κύριος· ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνοπηγίας. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου κενός.
17 Ἕκαστος κατὰ δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν, κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἣν ἔδωκέ σοι.

Sed in loco quem elegerit Domines Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi, immolabis Pascha vesperi ad occasum Solis, in tempore quo exàsti de Ægypto. 6
Et (b) coques, et assabis, et comedes in loco, quem elegerit Dominus Deus tuus: Et convertes te mane, & venies ad domos tuas. 7
Sex diebus comedes azyma: & die septimâ exodium, solennitas Domino Deo tuo. Non facies in ea omne opus præter ea, quæ fient animæ. 8
Septem (c) septimanas dinumerabis tibi ipsi: (d) incohante te falcem in messem, incipies numerare septem septimanas. 9
Et facies diem festum septimanarũ Domino Deo tuo; pro ut valet manus tua, quæcunque dederit Dominus Deus (e) tuus. Et (f) epulabaris ante Dominum Deũ tuum, tu, & filius tuus, & filia tua, puer tuus, & ancilla tua, & Levita, et proselytus, et pupillus, & vidua, quæ est in vobis, in loco, quẽ elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ipsius ibi. 10 11
Et recordaberis, quia servus fuisti in terra Ægypto. Et custodies, & facies mandata hæc. 12
Solennitatem tabernaculorũ facies tibi septem diebus; cùm tu collegeris ex area tua, & ex torculari tuo. Et lætaberis in solennitate tua, tu, & filius tuus, & filia tua, puer tuus, & ancilla tua, & Levita, & proselytus, & pupillus, et vidua, quæ est in civitatibus tuis. 13 14
Septem diebus festi. festivitatem celebrabis Domino Deo tuo in loco, quẽ elegerit Dominus Deus tuus: si autẽ benedixerit te Dominus Deus tuus in omnibus fructibus tuis, & in omni opere manuum tuarum, & eris Lætans. 15
Tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum ante Dominũ Deũ tuum in loco, quem elegerit eum Dominus: in solennitate azymorum, & in solennitate septimanarum, & in solennitate secnopegiæ. Non apparebis coram Domino Deo tuo vacuus. 16 17
Unusquisq; secundùm facultatẽ manuũ vestrarum, secundùm benedictionẽ Dñi Dei tui, quã dedit tibi.

MS. A. (δ) θύσει (ε) κατὰ δυσμὰς (ζ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου. (η) ᾧ ἂν (θ) ἀπελεύσῃ (ι) ἑβδομάδας ἀκολούθεις ἐξαριθμήσῃς (κ) καθότι ἰσχύει ἡ χεὶρ σου, ὅσα ἂν δῷ σοι, καθότι ἠυλογησέν σε κύριος ὁ θεός σου. (λ) ἔναντι (μ) Λευίτης ὁ ἐν τῇ πόλεσίν σου, καὶ ὁ (ν) ἢ ἐν (ξ) ἂν (ο) ᾖδε ἐν (π) φυλάξῃς (ρ) σκηνῶν (σ) ἔναρξι κυρίῳ τοῦ θεοῦ σου, οὗ καὶ ὁ υἱός σου, (τ) αὐτῷ, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτῷ ἐκεῖ, ἐὰν (υ) τοῖς γενήμασιν σου (φ) ἂν ἐκλέξῃ κύριος.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Sed in loco quem eliget Dñs De⁹ tuus, ut habitare faciat illic nomen suum, macta Pascha in vespera ad occasum solis, juxta temp⁹ quo egressus es ex Ægypto. Coque autem et comede in loco quem elegerit Dñs De⁹ tuus, ac tum revertere in matutino, & vade ad tentorium tuum. Sex dieb⁹ comedes azymum, & die septimo congregatio erit Domino Deo vestro: non facietis in eo ullum opus. *De Pentecoste.* Septem hebdomades numerabis tibi: quando incipies falcem *mittere* in segetẽ stantem, incipe numerare septem hebdomades. Et celebra solenitatem hebdomadum Domino Deo tuo, pro modo separationis manuum tuarum, quam separabis, ut benedicat tibi Dñs Deus tuus. Et lætare eorã Domino Deo tuo, tu, & filius tu⁹, atq; filia tua; servus tu⁹, & ancilla tua, & Levita qui est in civitatibus tuis, & hospes, atq; pupillus, & vidua qui sunt in medio tui, in loco quem eliget Dñs De⁹ tuus, ut habitare faciat ibi nomen suum. Et recordare quòd servus fueris in Ægypto. Observa & facomnes has leges. *De Tabernaculis.* Festum tabernaculorũ celebra septem dieb⁹, cùm collegeris de area, & de torculari. Et lætare in festivitate tua, tu, & filius tuus, & filia tua; serv⁹ tuus, & ancilla tua, & peregrinus, & pupillus, & vidua qui sunt in civitatibus tuis. Septem dieb⁹ celebra festum Deo Dño tuo in loco quem eliget Dñs, ut benedicat tibi Dñs De⁹ tuus in omoi fruge tua, & in omni opere manuũ tuarum, & ẽs lætus. Tribus vicibus in anno apparebunt monumenta tua corã Domino Deo tuo in loco quem eliget, *nempe* in die festo azymorũ, & in die festo hebdomadum, & in die festo tabernaculorum: & non apparebis coram Domioo Deo tuo vacuus. Sed unusquisque juxta donum manũs suæ secundùm benedictionem quam tibi concesserit Deus Dominus tuus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

6 אֶלָּהִן לְאַתְרָא דִי־יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ
לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּיהּ תַּמָּן וְתִכּוֹס יָת־
פִּסְחָא בְּרַמְשָׁא כְּמֵעֵל שִׁמְשָׁא זְמַן
מִפְּקָךְ מִמִּצְרָיִם: וְתִבְשֵׁל וְתֵיכוֹל
בְּאַתְרָא דִי־יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ בֵּיוֹ־
תָתְפְּנֵי בְצַפְרָא וְתֵהֲךְ לְמַשְׁכְּנָךְ:
7 שִׁתָּא יוֹמִין תֵּיכוֹל פַּטִּירָא וּבְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה כְּנִישׁ קָדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא
תַעְבֵּד עֲבִידָה: שָׁבְעָא שְׁבוּעִין
8 תִּמְנֵי לָךְ מִשְׁרְיוּת מְגָלָא בְּחַצַּד־
עִמְרָא רַאֲרַמּוּתָא תִּשְׁרֵי לְמִמְנֵי
9 שַׁבְעָא שְׁבוּעִין: וְתַעְבֵּיד חַגָּא
דְשָׁבוּעַיָּא קָדָם יְיָ אֱלָהָךְ מִפַּת
נְדָבַת יָדָךְ דִי תִתֵּן כְּמָא דִי־
10 יְבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ: וְתֶחְדֵּי קָדָם יְיָ
אֱלָהָךְ אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרָתָךְ וְעַבְדָּךְ
וְאַמְתָּךְ וְלֵיוָאָה דִי בְקִרְוָךְ וְגִיּוֹרָא
וְיַתְמָא וְאַרְמְלָתָא דִי בֵינָךְ בְּאַתְרָא
11 דִי יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִנְתֵּיהּ תַּמָּן: וְתֶהֱוֵי דָכֵר אֲרֵי־עַבְדָא
הֲוֵיתָא בְּמִצְרַיִם וְתִטַּר וְתַעְבֵּיד יָת־
קְיָמַיָּא הָאִלֵּין: חַגָּא דְמַטְלַיָּא תַּעְבֵּיד
12 לָךְ שַׁבְעָא יוֹמִין בְּמַכְנְשָׁךְ מֵאֲרָךְ
וּמִמַּעְצַרְתָּךְ: וְתֶחְדֵּי בְּחַגָּךְ אַתְּ
וּבְרָךְ וּבְרָתָךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ
וְלֵיוָאָה וְגִיּוֹרָא וְיַתְמָא וְאַרְמְלָתָא
13 דִי בְקִרְוָךְ: שַׁבְעָא יוֹמִין תֵּחוֹג
קָדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא דִי־יִתְרְעֵי
14 יְיָ אֲרֵי יְבָרְכָנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל־
עֲלָלָתָךְ וּבְכָל־עוֹבְדֵי יָדָךְ וּתְהֵי
15 בְּרַם חֵדֵי: תְּלָת זִמְנִין בְּשַׁתָּא
יִתְחַזֵּן כָּל־דְּכוּרָךְ קָדָם יְיָ אֱלָהָךְ
בְּאַתְרָא דִי יִתְרְעֵי בְּחַגָּא דְפַטִּירָיָא
וּבְחַגָּא דְשָׁבוּעַיָּא וּבְחַגָּא דְמַטְלַיָּא
16 וְלָא יִתְחַזֵּן קָדָם יְיָ רֵיקָנָיִן: גְּבַר
כְּמַתְּנַת יְדֵיהּ כְּבִרְכַּתָא דְיְיָ אֱלָהָךְ
דִּי יְהַב־לָךְ:

6 Sed in loco quem elegerit Dñs
Deus tuus ut habitare faciat
majestatem suam in eo, ibi im-
molabis Phase vespere: ad oc-
casum solis, in tempore quo
7 egressus es de Ægypto. Et co-
ques illud & comedes, in loco
quē elegerit Dñs De⁹ tuus: &
mane consurgens ibis in taber-
8 nacula tua. Sex dieb⁹ comedes
azymū: & in die septimo, quia
collecta est coram Dño Deo
9 tuo, nullū opus facies in ea. Sep-
tem hebdomadas numerabis
tibi: à principio quo falce me-
titur manipul⁹ elevationis, in-
cipies numerare septē hebdo-
10 madas. Et celebrabis festum
hebdomadarū corā Dño Deo
tuo, juxta oblationē spontaneā
man⁹ tuæ quam dederis: sicut
benedixerit tibi Dñs De⁹ tu⁹.
11 Et lætaberis coram Dño Deo
tuo, tu, & fili⁹ tuus & filia tua,
& serv⁹ tuus & ancilla tua; &
Levita qui est in urbib⁹ tuis, &
peregrin⁹ & pupillus & vidua
qui sunt in medio tui: in loco
12 quē elegerit Dñs Deus tuus, ut
collocet ibi majestatē suam. Et
recordaberis quòd serv⁹ fuisti
in Ægypto: & custodies & fa-
13 cies mandata hæc. Festū taber-
naculorū facies tibi septē die-
bus, quando collegeris de area
14 tuâ & de torculari tuo. Et læ-
taberis in solennitate tua; tu,
& fili⁹ tuus & filia tua, & serv⁹
tuus & ancilla tua; & Levita, &
peregrin⁹, & pupillus & vidua,
15 qui sunt in urbib⁹ tuis. Septē
diebus celebrabis festa coram
Dño Deo tuo, in loco quem
elegerit Dñs: quoniam bene-
dicet tibi Dñs De⁹ tuus in cun-
ctis frugib⁹ tuis, & in omnib⁹
operib⁹ man⁹ tuæ; & eris utiq;
16 læt⁹. Tribus vicib⁹ in anno ap-
parebunt oēs masculi tui corā
Dño Deo tuo in loco quē ele-
gerit; in solennitate azymorū,
& in solennitate hebdomada-
rū, & in solennitate taberna-
17 culorū: & non apparebūt va-
cui corā Dño. Sed unusquisq;
secundùm donationem manus
suæ, juxta benedictionem Dñi
Dei tui quam dabit tibi.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

6 שמ׳ אלהיך בשעה שיצאת ממצרים׃ 7 ובשלת ואכלת במקום אשר יבחר יי׳ אלהיך בו׃ ופנית בבקר והלכת לאהליך׃ 8 ששת ימים תאכל מצות׃ ביום השביעי עצרת לי׳ אלהיך׃ לא תעשה מלאכה׃ 9 שבעת שבעות תספר לך׃ מהחל חרמש בקמה תחל לספר שבעת שבעות׃ 10 ועשית חג שבעות ליי׳ אלהיך׃ מספת נדבת ידך אשר תתן׃ כאשר יברכך יי׳ אלהיך׃ 11 ושמחת לפני יי׳ אלהיך׃ אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך׃ והלוי אשר בשעריך׃ והגר׃ והיתום׃ והאלמנה׃ אשר בקרבך׃ במקום אשר יבחר יי׳ אלהיך׃ לשכן שמו׃ שם׃ 12 וזכרת כי עבד היית׃ במצרים׃ ושמרת׃ ועשית׃ את חקים׃ האלה׃ 13 חג הסכות׃ תעשה לך׃ שבעת ימים׃ באספך׃ מגרנך׃ ומיקבך׃ 14 וחגת׃ בחגך׃ אתה׃ ובנך׃ ובתך׃ ועבדך׃ ואמתך׃ והלוי׃ והגר׃ והיתום׃ והאלמנה׃ אשר בשעריך׃ 15 שבעת ימים׃ תחג׃ ליי׳ אלהיך׃ במקום אשר יבחר יי׳ כי׃ יברכך יי׳ אלהיך׃ בכל תבואתך׃ ובכל מעשה ידיך׃ והיית׃ אך שמח׃ 16 שלש פעמים׃ בשנה׃ יראה׃ כל זכורך׃ את פני׃ יי׳ אלהיך׃ במקום אשר יבחר׃ בחג המצות׃ ובחג׃ השבעות׃ ובחג׃ הסכות׃ ולא יראה׃ את פני׃ יי׳ ריקם׃ 17 איש׃ כמתת ידו׃ כברכת׃ יי׳ אלהיך׃ אשר נתן׃ לך׃

VERSIO SAMARITANA.

6 ובשלת׃ ואכלת׃ בעבר׃ שמש׃ בעת׃ יציאתך׃ ממצרים׃ 7 ובשלת׃ ואכלת׃ במקום׃ אשר יבחר׃ יי׳ אלהיך׃ בו׃ ופנית׃ בבקר׃ והלכת׃ לאהליך׃ 8 ששת׃ ימים׃ תאכל׃ מצות׃ ביום׃ השביעי׃ עצרת׃ לי׳ אלהיך׃ לא׃ תעשה׃ מלאכה׃ 9 שבעת׃ שבעות׃ תספר׃ לך׃ מהחל׃ חרמש׃ בקמה׃ תחל׃ לספר׃ שבעת׃ שבעות׃ 10 ועשית׃ חג׃ שבעות׃ ליי׳ אלהיך׃ מספת׃ נדבת׃ ידך׃ אשר׃ תתן׃ כאשר׃ יברכך׃ יי׳ אלהיך׃ 11 ושמחת׃ לפני׃ יי׳ אלהיך׃ אתה׃ ובנך׃ ובתך׃ ועבדך׃ ואמתך׃ והלוי׃ אשר׃ בשעריך׃ והגר׃ והיתום׃ והאלמנה׃ אשר׃ בקרבך׃ במקום׃ אשר יבחר׃ יי׳ אלהיך׃ לשכן׃ שמו׃ שם׃ 12 וזכרת׃ כי׃ עבד׃ היית׃ במצרים׃ ושמרת׃ ועשית׃ את׃ חקים׃ האלה׃ 13 חג׃ הסכות׃ תעשה׃ לך׃ שבעת׃ ימים׃ באספך׃ מגרנך׃ ומיקבך׃ 14 וחגת׃ בחגך׃ אתה׃ ובנך׃ ובתך׃ ועבדך׃ ואמתך׃ והלוי׃ והגר׃ והיתום׃ והאלמנה׃ אשר׃ בשעריך׃ 15 שבעת׃ ימים׃ תחג׃ ליי׳ אלהיך׃ במקום׃ אשר יבחר׃ יי׳ כי׃ יברכך׃ יי׳ אלהיך׃ בכל׃ תבואתך׃ ובכל׃ מעשה׃ ידיך׃ והיית׃ אך׃ שמח׃ 16 שלש׃ פעמים׃ בשנה׃ יראה׃ כל׃ זכורך׃ את׃ פני׃ יי׳ אלהיך׃ במקום׃ אשר יבחר׃ בחג׃ המצות׃ ובחג׃ השבעות׃ ובחג׃ הסכות׃ ולא יראה׃ את פני׃ יי׳ ריקם׃ 17 איש׃ כמתת׃ ידו׃ כברכת׃ יי׳ אלהיך׃ אשר׃ נתן׃ לך׃

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

6 Præterquā in loco quē elege-
rit Dominus Deus tuus ut il-
lic inhabitet nomen ejus: illic
sacrificabis Paschā vesperi
cùm occidit sol, tempore e-
7 gressūs tui ex Ægypto. Coques
itaq;, & comedes in loco quē
elegerit Dominus Deus tuus;
deinde convertes te manè, &
redibis in tabernacula tua.
8 Sex diebus comedes azyma,
sed die septimo erit festum
Domino Deo tuo; non facies
9 ullum opus servile. Septē se-
ptimanas numerabis tibi: Ex
quo cœperit falx esse in sege-
te, incipies numerare septem
10 septimanas. Tum celebrabis
festum septimanarum Domino
Deo tuo, (b) juxta sufficienti-
am spontaneā oblationis ma-
nuum tuarum, quā dabis se-
cundū quod benedixerit tibi
11 Dominus Deus tuus. Lætabe-
risque coram Domino Deo tuo,
tu, et filius tuus, & ancilla tua, et
servus tuus, & filia tua, et
Levita qui in (c) portis tuis
peregrinatur, & pupillus, &
vidua qui sunt in medio tui,
in loco quē elegerit Dominus
Deus tuus ut illic habitet no-
mē ejus. Et recordaberis
12 quòd servus fuisti in terra
Ægypti, ut observes, et facias
præcepta istā. Festum taber-
13 naculorum facies tibi septem
diebus cùm collegeris ex area
tua, & ex torculari tuo. (d)
14 Lætaberis que in festo tuo, tu,
& filius tuus, et filia tua, ser-
vus tuus, & ancilla tua, &
Levita, & peregrinus, & pu-
15 pillus, & vidua qui sunt in
(e) portis tuis. Septem diebus
feriabe.is Domino Deo tuo in
loco quem elegerit Dominus
Deus tuus, quoniā benedicet
tibi Dominus Deus tuus in o-
mni proventu tuo, & in omni
operē manuum tuarum: Eris i-
gitur tantùm lætus. Trib⁹ vi-
16 cibus in anno apparebit omnis
masculus tuus ante faciē Do-
mini Dei tui in loco quē ele-
gerit; in festo azymorum, et in
festo septimanarum, et in festo
tabernaculorum: sed non vi-
debunt faciem Domini va-
cui. Unusquisque tuus sa-
17 cultatē manūs suæ, juxta be-
nedictionem Domini Dei tui
quam dedit tibi.

VER. SAM. (b) benevolentia-
am (c) civitatibus (d) Et læta-
bimini (e) civitatibus

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 *إِلَّا فِي الْمَوْضِعِ الَّذِي يَخْتَارُ اللهُ رَبُّكَ لِيَحُلَّ نُورُهُ فِيهِ. هُنَاكَ تَذْبَحُ الْفِصْحَ عِنْدَ الْمَسَاءِ قُبَيْلَ
مَغِيبِ الشَّمْسِ. وَذَلِكَ فِي فَصْلِ خُرُوجِكَ مِنْ مِصْرَ. وَاصْبَحْهُ وَكُلْهُ فِي ذَلِكَ الْمَوْضِعِ. ثُمَّ وَلِّ بِالْغَدَاةِ
7 وَامْضِ إِلَى مَنَازِلِكَ. وَكُلْ بَعْدَهُ الْفَطِيرَ سِتَّةَ أَيَّامٍ. وَفِي الْيَوْمِ السَّابِعِ مُكْثًا فِي قُدْسِ اللهِ رَبِّكَ. وَلَا
8 تَصْنَعْ فِيهِ صِنَاعَةً. وَاحْصِ سَبْعَةَ أَسَابِيعَ. مِنْ وَقْتِ ابْتِدَاءِ الْمِنْجَلِ فِي السُّنْبُلِ ابْتَدِئْ
9 بِإِحْصَائِهَا. وَاصْنَعْ حَجَّ أَسَابِيعَ لِلَّهِ رَبِّكَ عَلَى مِقْدَارِ نَيْلِ يَدِكَ وَمَا تَتَبَرَّعُ بِهِ. كَمَا يُبَارِكُكَ اللهُ
10 رَبُّكَ. وَافْرَحْ بَيْنَ يَدَيْهِ أَنْتَ وَابْنُكَ وَابْنَتُكَ. وَعَبْدُكَ وَأَمَتُكَ. وَاللَّاوِيُّ الَّذِي فِي مَحَالِّكَ.
11 وَالْغَرِيبُ. وَالْيَتِيمُ. وَالْأَرْمَلَةُ الَّذِينَ فِيمَا بَيْنَكُمْ فِي الْمَوْضِعِ الَّذِي يَخْتَارُ اللهُ رَبُّكَ أَنْ يَحُلَّ فِيهِ
12 نُورُهُ. وَاذْكُرْ أَنَّكَ كُنْتَ عَبْدًا فِي مِصْرَ. وَاحْفَظْ هَذِهِ الرُّسُومَ وَاعْمَلْ بِهَا. وَاصْنَعْ حَجَّ الْمَظَالِّ سَبْعَةَ
13 أَيَّامٍ عِنْدَ جَمْعِكَ غَلَّتَكَ مِنْ بَيْدَرِكَ وَمَعَاصِرِكَ. وَافْرَحْ فِي حَجِّكَ هَذَا أَنْتَ وَابْنُكَ وَابْنَتُكَ.
14 وَعَبْدُكَ وَأَمَتُكَ. وَاللَّاوِيُّ. وَالْغَرِيبُ. وَالْيَتِيمُ. وَالْأَرْمَلَةُ الَّذِينَ فِي مَحَالِّكَ. كَذَلِكَ تَحُجُّ سَبْعَةَ
15 أَيَّامٍ لِلَّهِ رَبِّكَ فِي الْمَوْضِعِ الَّذِي يَخْتَارُ. لِيُبَارِكَ فِي جَمِيعِ غَلَّتِكَ وَسَائِرِ مَا تَمُدُّ إِلَيْهِ يَدَكَ.
فَتَكُونُ فَرِحًا فَرَحًا خَالِصًا. ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فِي السَّنَةِ يَحْضُرُ جَمِيعُ رِجَالِكَ بَيْنَ يَدَيِ اللهِ رَبِّكَ فِي
16 الْمَوْضِعِ الَّذِي يَخْتَارُ. فِي حَجِّ الْفَطِيرِ. وَحَجِّ الْأَسَابِيعِ. وَحَجِّ الْمَظَالِّ. وَلَا يَحْضُرُوا بَيْنَ يَدَيْهِ
17 حُضُورًا فَارِغًا. بَلْ يَأْتِ كُلُّ رَجُلٍ بِمَا يَنَالُ يَدُهُ. عَلَى حَسَبِ رِزْقِ اللهِ رَبِّكَ الَّذِي أَعْطَاكَ.

Sed in loco quem elegerit Deus Dominus
6 tuus ut habitare faciat lucem suam in eo,
ibi mactabis Pascha prope vesperam ante
occasum solis, nempe in momento exitûs
tui ex Ægypto. Et coque illud, et come-
7 de illud eo in loco; deinde regredere se-
quenti die, et abi in domicilium tuum. Et
8 post illud comede infermentatū sex die-
bus, et in die septimo mora sic in sanctua-
rio Dei Domini tui, et ne feceris in eo ullū
9 opus. Deinde numera septem hebdoma-
das: à tempore quo incipiet immitti falx
in aristas, incipe numerationem earum.
10 Et fac festivitatem hebdomadarum Deo Do-
mino tuo pro ratione facultatis manus
tuæ, et ejus quod sponte dederis, quemad-
modum concedet tibi Deus Dominus tuus.
11 Et gaude coram eo, tu, et filius tuus, et filia
tua, et servus tuus, et ancilla tua, et Levita
qui est in habitationibus tuis, & peregri-
nus, et orphanus, & vidua qui sunt inter
vos, in loco quem elegerit Dominus Deus
tuus ut habitare faciat in eo splendorem
suum. Et memineris te fuisse servum in
12 Ægypto. Custodi itaq; hæc statuta, & fac
ea. Fac etiam festivitatem tabernaculorū
13 septem diebus, quando colliges annonam
tuā ex area et torcularibus tuis. Et gaude
14 in festivitate tua ista, tu, et filius tuus, &
filia tua, et servus tuus, et ancilla tua, &
Levita, et peregrinus, & orphanus, & vi-
dua qui sunt in habitationibus tuis. Hoc
15 modo festum diem celebrabis septē diebus
Deo Domino in loco quem elegerit, ut be-
nedicat cunctis proventibus tuis, et omni-
bus ad quæ extendes manum tuam, sis q;
gaudens gaudio puro. Tribus vicibus in
16 anno adeunt omnes viri tui coram Deo
Domino tuo in loco quem elegerit: In
festivitate azymorum, & festivitate he-
bdomadarum, & festivitate tabernaculo-
rum: & ne adsint coram eo vacui. Sed
17 afferat quilibet vir quod potuerit manus
ejus, pro ratione muneris Dei Domini tui
quod tibi largitus est.

Versio VULG. LAT.

18 Judices & magistros constitues in omnib^ portis tuis, quas Dñs De^ tuus dederit tibi, per singulas tribus tuas: ut judicet
19 populum justo judicio, Nec in alteram partē declinent. Non accipies personam, nec munera: quia munera excæcant oculos sapientū, & mutant verba
20 justorū. Justē quod justū est persequēris: ut vivas & possideas terram, quam Dñs Deus
21 tuus dederit tibi. Non plantabis lucū, & omnē arborē juxta
22 altare Domini Dei tui. Nec faciesribi, neq; constitues statuā: quæ odit Dominus Deus tuus.

CAP. XVII.

1 NOn immolabis Domino Deo tuo ovem, & bovem, in quo est macula, aut quidpiam virii: quia abominatio est Do-
2 mino Deo tuo. Cùm reperti fuerint apud re, intra unā porrarū tuarū, quas Dñs De^ ruus dabit tibi, vir aut mulier, qui faciant malum in conspectu Dñi Dei tui, et transgrediantur
3 pactū illius, Ut vadant & serviant diis alienis, & adorent eos, Solem & Lunā, & omnem militiam cœli, quæ non præ-
4 cepi: Et hoc ribi fuerit nuntiatū, audiēnsq; inquisieris diligenter, & verū esse repereris, & abominatio facta est in Is-
5 rael: Educes virum ac mulierē, qui rem sceleratissimam perpetrārūt, ad portas civitatis tuæ,
6 & lapidibus obruentur. In ore duorū aut triū testium peribit qui interficietur. Nemo occidatur, uno contra se dicente
7 testimonium. Manus testium prima interficiet eum, & manū reliqui populi extrema mittetur: ut auferas malū de medio
8 tui. Si difficile & ambiguum apud te judicium esse perspexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, lepram & lepram; & judicum intra portas tuas videris verba variari: surge, & ascende ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

18 Κεφ. ιζ'.
Κριτὰς καὶ γραμματοεισαγωγεῖς (χ) ποιήσεις σεαυτῷ ἐν ταῖς πόλεσί σου, αἷς κύριός σου ὁ θεός σου δίδωσί σοι κατὰ φυλάς, καὶ κρινοῦσι τὸν λαὸν
19 κρίσιν δικαίαν. Οὐκ ἐκκλινοῦσι κρίσιν, (ψ) οὐδὲ ἐπιγνώσονται πρόσωπον, οὐδὲ λήψονται (ω) δῶρον· τὰ γὰρ δῶρα (α) ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ ἐξαίρει λόγους δικαίων.
20 Δικαίως τὸ δίκαιον (β) διώξῃ, ἵνα ζῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος
21 ὁ θεός σου δίδωσί σοι. Οὐ φυτεύσεις σεαυτῷ ἄλσος. πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον
22 (γ) τοῦ θεοῦ σου ὃ ποιήσεις σεαυτῷ. Οὐ στήσεις σεαυτῷ στήλην, ἃ ἐμίσησε κύριος ὁ θεός σου.

MS.A (χ) κατασήσεις σεαυτῷ ἐν πάσαις τοῖς (ψ) οἴκοις (ω) δῶρα· (α) ἐκτυφλοῖ (β) φυλάξῃ, ἵνα (γ) κυρίου τοῦ θεοῦ

Judices, (g) & magistros facies tibi in civitatibus tuis, quæ Dominus Deus tuus dat tibi, secundū tribus: & judicabit populū judicio justū. Non declinabunt
19 judicii, neq; agnoscent personā; neq; accipient donū. Dona enim excæcant oculos sapientū: & auferunt verba justorū. Justē
20 quod justū est, persequēris, ut vivatis, & ingressi hæreditetis terram, quam Dominus Deus tuus
21 dat tibi. Non plantabis tibi ipsi lucū. Omne lignū apud altare Dei tui non facies tibi. Non statues
22 tibi statuā, quæ odit Dñs Dei tui.

Cap. XVII.

1 (α) Οὐ θύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου μόσχον ἢ πρόβατον, ἐν ᾧ ἔστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, πᾶν ῥῆμα πονηρόν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ
2 θεῷ σου ἐστίν. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ (β) ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, ἀνὴρ ἢ γυνὴ (γ) ὃς ποιήσῃ τὸ πονηρὸν (δ) ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, παραβῆναι
3 τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ (ε) ἐλθόντες λατρεύσωσι θεοῖς ἑτέροις, καὶ (ζ) προσκυνήσωσιν αὐτοῖς, τῷ ἡλίῳ, ἢ τῇ σελήνῃ, (η) ἢ παντὶ τῷ ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ οὐρανοῦ, ἃ οὐ (θ) προσετάξαι σοι, Καὶ ἀναγγελῇ σοι καὶ (ι) ἐκζητήσῃς σφόδρα, καὶ ἰδὲ ἀληθὲς γένοιτο τὸ ῥῆμα,
5 γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν (κ) Ἰσραήλ· Καὶ ἐξάξεις τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἢ τὴν γυναῖκα (λ) ἐκείνην, καὶ λιθοβολήσεις αὐτοὺς
6 ἐν λίθοις, καὶ τελευτήσουσιν. Ἐπὶ δυσὶ μάρτυσιν ἢ ἐπὶ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθανεῖται ὁ ἀποθνήσκων οὐκ ἀποθανεῖται
7 ἑνὶ μάρτυρι. Καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ' αὐτὸν ἐν πρώτοις θανατῶσαι αὐτόν, καὶ ἡ χεὶρ (μ) τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτων. καὶ
8 (ν) ἐξαιρεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ τοῦ ῥήματος ἐν κρίσει ἀναμέσον αἵματος αἵματος, καὶ ἀναμέσον κρίσις κρίσεως, καὶ ἀναμέσον ἁφὴ ἁφῆς, καὶ ἀναμέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας, ῥήματα κρίσεως ἐν τῇ (ξ) πόλει σου ὑμῶν, καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου (ο) ἐν αὐτῷ.

MS.A. (α) Οὐ προσοίσεις κυρίῳ (β) ἐν σοὶ ἐν μιᾷ (γ) ὅστις ποιήσῃ (δ) ἔναντι (ε) ἀπῆλθόν τες (ζ) προσκυνήσουσιν (η) ἢ παντὶ τῷ κόσμῳ τῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, (θ) προσέταξα, καὶ ἀπαγγέλῃ (ι) ἐκζητήσεις (κ) τῷ Ἰσραήλ· (λ) ἐκείνου, ἐξάγνες ἐποίησε τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ τελευτήσουσιν· καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις· Ἐπὶ δυσὶν (μ) μαρτυσὶ τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ. (ν) ἐξαιρεῖτε τὸ (ξ) πόλεσίν σου, (ο) σε, ἐπικαλεσόμενα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. Καὶ

Cap. XVII.

1 NOn immolabis Domino Deo tuo vitulū, vel ovem, in quo est in ipso vitiū, omne verbū malū: quoniā abominatio Domino Deo
2 tuo est. Si autem inveniatur fuerit in una civitatum tuarum, quas Dominus Deus tuus dat tibi, vir aut mulier, qui faciet malū ante
3 Dominum Deum tuū, transgrediendo testamentū ejus, Et euntes servierint diis aliis, et adoraverint eos, Solem, & Lunam, vel
4 quodcunq; eorum, quæ sunt ex ornatu cœli, quæ non (a) præcepit tibi, Et annuntiatum fuerit tibi, & exquisieris valde, et ecce
5 verē factum est verbum, facta est abominatio hæc in Israel: Et educes hominem illum, aut mulierem (b) illam, & lapidabitis eos
6 in lapidibus, & morientur. In duob^ testibus, vel in trib^ testib^ morietur. Qui moritur, non morietur in uno teste. Et manus
7 testium erit super eum in primis ad interficiendū eum, & manus populi in novissimis. Et auferes
8 (c) malum ex vobis ipsis. Si autem impossibile fuerit à te (d) verbum in judicio inter sanguinem à sanguine, & inter judicium à judicio, et inter tactum à tactu, & inter controversiam à controversia, verba judicii in civitatibus vestris; & surgens ascendes ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus (e) illuc.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

De Judicibus & Scribis.

18 Judices & Scribas constitue tibi in cunctis civitatibus quas tibi dabit Deus Dominus ruus, per tribus ruas, ut dicant populo judicia æquitatis. Ne flectas judicii, neq; venereris facié,
19 neque accipias munus, quoniam munus excæcat oculos sapientum in judicio, & pervertit verba innocentum. Sed cum æquitate judica
20 proximum tuum, ut vivas, & ingrediaris atq; possideas terram illam quam tibi daturus est
21 Dominus Deus tuus. Ne plantes tibi plantas cujuscunque arboris ad latus altaris Dñi Dei
22 tui quod faciesribi. Et ne erigas tibi statuam ullam quam abominatur Dominus Deus tuus.

CAP. XVII.

1 NE mactes Domino Deo tuo bovem aut agnum in quo sit macula, aut ulla deformitas, quoniam immundus est coram Domino Deo
2 tuo. Et si inveniatur inter vos in una ex civitibus vestris quas daturus est vobis Dominus Deus vester, vir aut mulier, qui malum cõmittat coram Domino Deo tuo, & prævaricetur
3 fœdus ejus, Et abiens colat deos alios, & adoret eos, sive solem, sive lunam, aut omnes
4 militias cœli, quas minimè præcepi, Et indicatum tibi fuerit atq; audieris; investiga diligenter: Et si verum sit verbum, & perpetrata sit hujusmodi abominatio in Israele,
5 Educ virum illum vel mulierem illã qui perpetrārunt sermodoem hunc pessimum in civitatibus tuis: sive vir fuerit sive mulier, obruite
6 eos lapidibus, & moriantur. Ad os duorum testium occidetur qui fuerit reus mortis: noo
7 occidetur ad delationem testis unius. Et manus testiũ aggredierur inprimis necem illius, manus verò totius populi postremò: & exter-
8 minare operantes mala de medio vestrī. Cũm que latuerit vos ratio judicandi inter sanguinem & sanguinem, & inter lirem & litem, & inter plagam lepræ inrérq; plagã lepræ, actio scilicet, jurgii in civitatib^ tuis; surges, & abibisio locum quem eliger sibi Dñs Deus ruus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

18 דַיָּנִין וּפוּרְעָנִין תְּמַנֵּי לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ דִּי יְיָ אֱלָהֲךְ יְהַב לָךְ לְשִׁבְטָךְ וְיִדּוֹנוּן
19 יָת עַמָּא דִּין דְּקִשְׁוֹט: לָא תַטֵּי דִּין לָא תִשְׁתְּמוֹדַע אַפַּיִן וְלָא תִקַּבֵּל
שׁוֹחְדָא אֲרֵי שׁוֹחְדָא מְעַוֵּר עֵינֵי
חַכִּימִין וּמְקַלְקֵל פִּתְגָמֵי תְרִיצִין:
20 קוּשְׁטָא קוּשְׁטָא תֵּיזֵל־רְדוֹף בְּדִיל
דְּתִחְיֵי וְתֵירַת יָת אַרְעָא דִּי יְיָ אֱלָהֲךְ
יְהַב לָךְ: לָא תִתְּעֵב לָךְ אֲשֵׁרָת כָּל־
21 אִילָן בִּסְטַר מַדְבְּחָא דְּיְיָ אֱלָהֲךְ דִּי־
תַעְבֵּיד לָךְ: וְלָא־תְקִים לָךְ קָמָא
22 דִּי רְחֵיק יְיָ אֱלָהֲךְ:
1 לָא תִכּוֹס קֳדָם יְיָ אֱלָהֲךְ תּוֹר וְאִמַּר
דִּי יְהֵי בֵּיהּ מוּמָא כָּל מִדְּעֵם בִּישׁ
אֲרֵי מְרַחֵק קֳדָם יְיָ אֱלָהֲךְ הוּא:
2 אֲרֵי יִשְׁתְּכַח בֵּינָךְ בְּחַדָא מִן קִרְוָךְ
דִּי יְיָ אֱלָהֲךְ יְהַב לָךְ גֻּבַר אוֹ אִתְּתָא
דִּי יַעְבֵּד יָת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהֲךְ
3 לְמֶעְבַּר עַל קְיָמֵיהּ: וְאָזֵל וּפְלַח
לְטַעֲוָת עַמְמַיָּא וּסְגִיד לְהוֹן
וּלְשַׁמְשָׁא אוֹ לְסִיהֲרָא אוֹ לְכָל־
חֵילֵי שְׁמַיָּא דִּי לָא פְקִידְת:
4 וְאִתְחַוֵּי לָךְ פְּקִידַת וְתִשְׁמַע וְתִבְדֹּק יַאוּת וְתֵקוּשְׁטָא
בֵּיוָן פִּתְגָמָא אִתְעֲבִידַת הַוְעֲבָתָא
הָדָא בְּיִשְׂרָאֵל: וְתַפֵּיק יָת־גַּבְרָא
5 הַהוּא אוֹ יָת־אִתְּתָא הַהִיא דִּי עָבְדוּ
יָת פִּתְגָמָא בִישָׁא הָדֵין לְתַרְעָא בֵּית
דִּינָךְ יָת גַּבְרָא אוֹ יָת אִתְּתָא
וְתִרְגְּמִנּוּן בְּאַבְנָיָא וּיְמוּתוּן: עַל־
6 מֵימַר תְּרֵין סָהֲדִין אוֹ תְלָתָא סָהֲדִין
יִתְקְטֵיל דְּיִתְחַיַּב קְטוֹל לָא יִתְקְטֵיל
עַל מֵימַר סָהֵיד חַד: יְדָא דְסָהֲדָא
7 תְּהֵי־בֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא לְמִקְטְלֵיהּ וִידָא
דְכָל עַמָּא בְּתַרְתֵּיהוֹן וְתִפְלֵי עֲבִיד
דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ: אֲרֵי יִתְפְּרַשׁ מִנָּךְ
8 פִּתְגָמָא לְדִינָא בֵּין דְּם לְדָם בֵּין־דִּין
לְדִין וּבֵין־מַכְתֵּשׁ סְנִירוּ לְמַכְתֵּשׁ סְנִירוּ פְּלוּגֵת־דִּינָא
בְּקִרְוָךְ וְתִקּוּם וְתִסַּק לְאַתְרָא דִּי יְתַרְעֵי יְיָ אֱלָהֲךְ בֵּיהּ:

Targum ONKELOS.

18 Judices et præfectos constitues tibi in omnib' civitatib' tuis, quas Dñs De'tu' dabit tibi p tribū tuas: & judicabūt populū judicio recto. Nō pervertas judiciū, nec recipies personā: nec recipies munera; quoniā munera excæcāt oculos sapientū, & depravant verba recta.
20 Quod justū est et verū sequēris: ut vivas et possideas terrā, quā Dñs De'tu' dabit tibi, Nō plātabis tibi lucū, et omnē arborē, in latere altaris Dñi Dei
22 tui q facies tibi. Et non eriges ibi statuā, quā odit Dñs De'tu'.

CAP. XVII.

1 NOn immolabis corā Dño Deo tuo bovē & agnū in quo est maculā, aut quippiā mali: quia abominatio est corā Dño
2 Deo tuo. Si invent' fuerit in medio tui in una urbiū tuarū, quā Dñs De' tu' dabit tibi, vir aut mulier qui fecerint q malū est corā Dño Deo tuo, ut
3 transgrediantur pactū ej'. Et abierint, & serverint idolis populorū, & adoraverint ea: aut solē aut lunā, aut omnem militiā cœli, q non præcepi. Et
4 nūciatū fuerit tibi, et audieris: inquires diligenter; & si verū & certū est verbū hoc, & facta est abominatio hæc in Is-
5 rael. Educes virū illū aut mulierē illā qui fecerunt abominationē hanc in urbe tuā; & lapidabis eos lapidib', virum scilicet aut mulierē, & morien-
6 tur. Per dictū duorū testium, aut triū testiū, occidatur qui re' est occisionis: non occi-
7 datur p dictū uni' testis. Manus testiū erit in eo primò ut interficiant eū, & man' totī populi postea: & auferes faciēntem q malū est de medio
8 tui. Si difficile fuerit tibi verbum judicii, inter sanguinē & sanguinē, inter causā & causā, & inter plagā lepræ & plagā lepræ; & fuerint verba judicū discordātia in civitatib' tuis: eōsurges & ascendes in locū quē elegerit Dñs Deus tuus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

18 ... שפטים ושטרים תתן לך בכל שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק:
19 לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שחד כי השחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים:
20 צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך:
21 לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח יהוה אלהיך אשר תעשה לך:
22 ולא תקים לך מצבה אשר שנא יהוה אלהיך:
1 לא תזבח ליהוה אלהיך שור ואמר אשר יהיה בו מום כל דבר רע כי תועבת יהוה אלהיך הוא:
2 כי ימצא בקרבך באחד שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני יהוה אלהיך לעבר בריתו:
3 ויבא ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמש או לירח או לכל צבא השמים אשר לא צויתי:
4 והגד לך ושמעת ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל:
5 והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההוא אשר עשו את הדבר הרע הזה אל שעריך את האיש או את האשה ורגמתם באבנים ומתו:
6 על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת המומת לא יומת על פי עד אחד:
7 יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה ובערת הרע מקרבך:
8 כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו:

VERSIO SAMARITANA.

18 ... שפטים ושטרים תתן לך בכל שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק:
19 לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שחד כי השחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים:
20 צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך:
21 לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח יהוה אלהיך אשר תעשה לך:
22 ולא תקים לך מצבה אשר שנא יהוה אלהיך:
1 לא תזבח ליהוה אלהיך שור ואמר אשר יהיה בו מום כל דבר רע כי תועבת יהוה אלהיך הוא:
2 כי ימצא בקרבך באחד שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני יהוה אלהיך לעבר בריתו:
3 ויבא ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמש או לירח או לכל צבא השמים אשר לא צויתי:
4 והגד לך ושמעת ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל:
5 והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההוא אשר עשו את הדבר הרע הזה אל שעריך את האיש או את האשה ורגמתם באבנים ומתו:
6 על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת המומת לא יומת על פי עד אחד:
7 יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה ובערת הרע מקרבך:
8 כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו:

TEXT. ET VERSAM. Translatio Latina:

18 Judices & (f) Præfectos poues tibi in omnibus (g) portis
19 tuis quas Dominus Deus tuus dat tibi, secundū tribus tuas, qui judicabunt populum judicio justitiæ. Non pervertes ju-
20 dicium, neq; dies nosces facies, neq; accipies (h) munus; quoniam (i) munus excæcat oculos sapientum, & pervertit verba
21 justorum. Justitiam, justitiam persequeris, ut vivas, & possideas terram quā Dominus
22 Deus tuus dat tibi. Non plantabis tibi lucum cujusvis arboris juxta altare Dominiſ Dei tui quod tibi fecerit. Neque
1 eriges tibi statuam quam odit Dominus Deus tuus.

CAP. XVII.

1 (* NOn sacrificabis Domino Deo tuo bovem & ovē in quibus fuerit macula, quæ-
2 vis res turpis quia abominatio est Domino Deo tuo. Cùm in-
3 ventus fuerit in medio tui, in una (b) portarū tuarum quas Dominus Deus tuus dedit tibi, vir aut mulier qui (c) fecerit
4 malū in oculis Domini Dei tui, transgrediendo pactum ejus;
5 Iverit q, et servierit dijs alienis, et adoraverit eos, aut solē, aut lunā, aut omnē exercitū cœlorū, quem ō præcepi dilū;
6 Tum venuntiabunt tibi, aut audias & inquiras diligenter: Ecce autem veritas est, certa res est, facta est abominatio i-
7 sta in Israel. Tunc educes virū illū aut mulierē illā, qui perpetraverunt rem hanc malam (d) ad portas, virum sive mulierē, et obrues eos lapidibus donec moriantur. In ore
8 duorū testiū, aut in ore trium testiū morietur qui moritur: et non morietur in ore unius testis. Manus testiū erit in eū primò ad ipsū interficiendū, & manus universi populi postea, ut removeas malū de medio tui. Cùm aliquid fuerit difficilius quā illud judicare possis; fuerintq; inter sanguinē & sanguinē, & inter judiciū et judicium, (e) & inter plagā et plagā verba contentionum in portis tuis, tunc surges, et ascendes ad locum quem elegit Dominus Deus tuus.

VER. SAM. (f) Scribas (g) civitatibus (h) Mammonas (i) Mammon (e) Et non (b) civitatum (c) fecerint (d) in medium civitatū (e) et inter contactū & contactū verba contentionum in civitatibus tuis,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 * واجعل لك حكاما وعرفاء في جميع محالك التي يعطيها الله ربك اسباطك * يحكموا فيما بين
19 الناس حكم عدل * ولا تميلوا حكما * ولا تحابوا الوجوه * ولا تاخذوا الرشا * لان الرشا تعمي عيون
20 العلماء عن الحق * ويزيغ الاقوال العادلة * واطلب الحق الحق * لكي تحيا وتحوز البلد الذي
21 الله ربك معطيك * ولا تغرس سارية من الشجر الى جانب مذبح الله ربك الذي تصنعه * ولا
22 تنصب لك دكة على ما يسوه الله ربك *

* الفصل السابع عشر *

1 * لا تذبح لله
2 الهك ثورا * او شاة يكون فيها عيب * او شي ردي * لانه يكرهه الله الهك * وان وجد فيما
بينكم في بعض قراك التي الله ربك معطيكها * رجل او امراة صنع الشر بين يدي الله
3 ربك * فتجاوز عهده * ومضى * وعبد معبودات اخر وسجد لها * او للشمس * او للقمر * او لسائر نجوم
4 السماء مما لم اطلق له * فاذا اخبرت بذلك * فاسمعه * والتمسه جيدا * فاذا كان ذلك الامر حقا ثابتا *
5 وقد صنعت هذه الكريهة فيما بينكم * فاخرج ذلك الرجل وذلك المراة الذين صنعا هذا
6 الامر الردي فيما بينكم * الرجل وحده او المراة * وارجمهما بالحجارة الى ان يموتا * بقول
7 شاهدين او ثلاثة يقتل من يقتل * ولا يقتل بقول شاهد واحد * ويد الشاهدين تبسط به اولا
8 لقتله * وايدي سائر الناس اخرا * وانبغ اهل الشر من وسطك * واذا خفي عنك امر من
الاحكام بين دم الى دم * وبين الى دين * وحكم بلاء الى حكم بلاء * وامور خصومات في محالك
فقم واصعد الى الموضع الذي اختاره الله ربك *

Præterea constitue tibi Judices et Præfides in omnibus habitaculis tuis quæ dabit Deus Dominus tuus tribubus tuis, ut
18 judicent inter homines judicium æquum.
Et ne declinetis ullum judicium, neque a-
19 dmitetis vultibus, neq; accipiatis munera, quia munera excæcant oculos eruditorum
a veritate, & pervertunt sermones justos.
Et quære veritatem puram, ut vivas atq;
20 possideas regionem quam Deus Dominus tuus daturus est tibi. Et ne plantes pro-
21 ceræ arbores ad latus aræ Dei Domini tui quam facies. Et ne erigas tibi titulum
22 juxta formam quam odit Deus Dominus tuus.

CAP. XVII.

NE sacrifices Deo Domino tuo bovem
1 aut ovem in quibus fuerit vitiū aut ulla res deformis: hoc enim execratur Deus Dominus tuus. Et si repetatur inter vos
2 in aliquibus civitatibus tuis quas Deus Dominus tuus daturus est tibi, vir aut mulier qui perpetraverit scelus coram Deo Domino tuo, & transgressus fuerit fœdus ejus,
3 Abierit atque servierit cultibus alijs, eōque adoraverit, sive solem, sive lunam, sive cæteras stellas cœli quas non permisi ei: Cùm hoc ad te delatum fue-
4 rit, audi illud, & exactè perquire. Sique fuerit ejusmodi res vera & certa, et jam facta fuerit talis abominatio inter vos,
5 Educ virum illum et mulierem illam qui fecerunt huiusmodi rem turpem inter vos, virum ioquam, solum aut mulierem, & obrue utrumque lapidibus, donec morian-
6 tur. Ad delationem duorum vel trium testium occidatur quicunque occidendus fuerit, & non occidetur ad delationem
7 testis unius. Et manus testium immittetur in eum prius ad occidendum illum, & manus reliquorum hominum posteriùs: & expelle maleficos de medio tui.
8 Et cùm occultum tibi fuerit negotium aliquod pertinens ad judicandum inter sanguinem & sanguinem, & litem ac litem, & sententiam plagæ ac sententiam plagæ, & causas contentiosas in habitaculis tuis; surge, & ascende ad locum quem elegerit Deus Dominus tuus:

ספר אלה הדברים: יז

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

erit qui ,iudicem ad & ,Levitas ,sacerdotes ad ,venies Et
9 ובאת אל־הכהנים הלוים ואל השפט אשר יהיה
,iudicii *verbum* tibi indicabunt & ,quæres & ,ipsis diebus in
בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט:
loco è tibi annunciabunt quod ,verbi *es super* facies Et
10 ועשית על־פי הדבר אשר יגידו לך מן־המקום
omnia iuxta faciendo custodies & ,Dominus elegerit quem ,ipso
ההוא אשר יבחר יהוה ושמרת לעשות ככל
super & ,te docebunt *quam* legis *es Super* ,te docebunt quæ
11 אשר יורוך: על־פי התורה אשר יורוך ועל־
,verbo à declinabis non ,facies ,tibi dicent quod iudicium
המשפט אשר־יאמרו לך תעשה לא תסור מן־הדבר
fecerit qui ,vir Et *,sinistra & ,dextra* ,tibi annunciabunt quod
12 אשר־יגידו לך ימין ושמאל: והאיש אשר־יעשה
,ibi ministrandum ad *stantem* *,sacerdotem ad audiendum non ad* *,superbia in*
בזדון לבלתי שמע אל־הכהן העמד לשרת שם
,ipse vir morietur & *,iudicem* ad vel ,tuo Deo Domino *cum*
את־יהוה אלהיך או אל־השפט ומת האיש ההוא
,audient populus omnis Et ,Israel ex malum auferes &
13 ובערת הרע מישראל: וכל־העם ישמעו
ad facies ingressus Cùm ,amplius superbè agent non & ,timebunt &
14 ויראו ולא יזידון עוד: כי־תבא אל־
,cum possederis & ,tibi *dat* ,tuus Deus Dominus quam ,terram
הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך וירשתה
omnes secundà regem me super Ponam ,dixeris & ,ea in habitaveris &
וישבתה בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל־
quem ,regem te super ponis Ponendo ,meis circuitibus quæ gentes
15 הגוים אשר סביבותי: שום תשים עליך מלך אשר
pones tuorum fratrum *interire ex eo in* tuus Deus Dominus elegerit
יבחר יהוה אלהיך בו מקרב אחיך תשים
qui ,alienigenam virum te super *dare* poteris non ,regem te super
עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר
neque ,equos sibi multiplicabit non *Tantùm* ,*ipse* tuus frater non
16 לא־אחיך הוא: רק לא־ירבה־לו סוסים ולא־
Dominus *&equum multiplicare* *pro* ,Ægyptum in populum *redire facies*
ישיב את־העם מצרימה למען הרבות סוס ויהוה
,amplius *ipsi* *vos in revertendum ad* addetis Non ,vobis dixit
אמר לכם לא תספון לשוב בדרך הזה עוד:
argentum & ,ejus eor declinabit neq; ,uxores sibi multiplicabit non Et
17 ולא ירבה־לו נשים ולא יסור לבבו וכסף
eum sedere secundùm erit Et ,valde sibi multiplicabit non aurum &
וזהב לא ירבה־לו מאד: והיה כשבתו
huius legis *deprom* sibi scribet & ,sui regni solium super
18 על כסא ממלכתו וכתב לו את־משנה התורה הזאת
,*Deuteronomium facibus à* & ,secum erit Et ,*Deuteronomium facibus à* libro *super*
על־ספר מלפני הכהנים הלוים: והיתה עמו וקרא
Dominum timere discat ut ,*suæ vitæ diebus omnibus* ,eo in
19 בו כל־ימי חייו למען למד ליראה את־יהוה
& ,istius legis verba omnia *custodiendum ad* ,suum Deum
אלהיו לשמר את־כל־דברי התורה הזאת ואת־
,ea *facendum ad* ,ista statuta
החקים האלה לעשתם:

9 Veniésq; ad sacerdotes Levitici generis, & ad judicem qui fuerit illo tempore: quærésq; ab eis, qui indicabunt tibi judicii veritatē. Et facies quēcunq; dixerint qui præsunt loco quem elegerit Dñs, & docuerint te Juxta legem ejus; sequêrisq; sententiā eorū. Nec declinabis ad dexterā neq; ad
12 sinistram. Qui autem superbierit, nolens obedire sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, & decreto judicis; morietur homo ille, & auferes malū de
13 Israel: Cunctûsq; populus audiens timebit, ut nullus deinceps intumescat superbiā.
14 Cùm ingressus fueris terram, quam Dñs Deus tuus dabit tibi, & possederis eam, habitaverisq; in illa, et dixeris; Constituam super me regem, sicut habent omnes per circuitum
15 nationes: Eum constitues, quē Dominus Deō tuō elegerit de numero fratrum tuorum. Non poteris alterī gentis hominem regem facere, qui non
16 sit frater tuus. Cùmq; fuerit constitutus, non multiplicabit sibi equos, nec reducet populum in Ægyptum, equitat̄ numero sublevatus: præsertim cùm Dñs præceperit vobis, ut nequaquā ampliùs per eandē
17 viā revertamini. Non habebit uxores plurimas, quæ alliciant animum ejus, neq; argenti &
18 auri immensa pondera. Postquàm autem sederit in solio regni sui, describet sibi Deuteronomium legis hujus in volumine, accipiens exemplar à sacerdotib̄ Leviticæ tribûs.
19 Et habebit secum, legétque illud omnib̄ dieb̄ vitæ suæ, ut discat timere Dominum Deum suum, & custodire verba & ceremonias ej̄, quæ in lege præcepta sunt.

9 Καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς Λευίτας, καὶ πρὸς τὸν κριτὴν, ὃς ἂν γένῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσί
10 σοι τὸ κρῖμα. Καὶ ποιήσεις (π) κατὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ἂν ἀναγγείλωσί σοι ἐκ τοῦ τόπου, ὃν (ρ) ἐὰν ἐκλέξῃ κύριος ὁ θεός σου (σ) σε, καὶ φυλάξῃ ποιῆσαι πάντα ὅσα ἂν νομοθετήσωσί σοι. Καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὸν κρίσιν οὗ
11 (τ) ἂν εἴπωσί σοι, ποιήσεις. οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήματος ὃ ἐὰν ἀναγγείλωσί σοι δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά. Καὶ ὁ ἄνθρωπος
12 ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ, (υ) ὥστε μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος λειτουργεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἢ τῷ κριτῇ ὃς (φ) ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀποθανεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καὶ ἐξα-
13 ρεῖς (χ) τὸ πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐκ ἀσεβήσει
14 ἔτι. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί (ψ) σοι, καὶ κληρονομήσῃς (ω) αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἴπῃς, Καταστήσω ἐπ' ἐμαυτὸν (α) ἄρχοντα, καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ μου·
15 καθιστῶν (β) καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα, ὃν ἂν ἐκλέξῃ κύριος ὁ (γ) θεός σου αὐτόν. ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα· οὐ δυνήσῃ καταστῆσαι ἐπὶ σεαυτὸν ἀνθρώπον ἀλλότριον, ὅτι οὐκ
16 ἀδελφός σου ἐστί. (δ) Διότι οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ ἵππους, οὐδὲ μὴ ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς Αἴγυπτον, ὅπως μὴ πληθύνῃ (ε) αὐτῷ ἵππους· ὁ γὰρ κύριος (ζ) εἶπεν, Οὐ προσθήσεσθε
17 ἀποστρέψαι τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἔτι. Καὶ οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας, ἵνα μὴ μετοικίσῃ αὐτοῦ τὴν καρδίαν. καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ σφόδρα. (η) Καὶ ὅταν καθίσῃ
18 (θ) ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ γράψῃ (ι) αὐτῷ τὸ Δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον παρὰ τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν, καὶ ἔσται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγνώσεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι κύριον τὸν (κ) θεὸν αὐτοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, καὶ τὰ δικαιώματα ταῦτα
(λ) ποιεῖν·

MS.A. (π) καὶ τὸ ῥῆμα ὃ (ρ) ἂν (σ) σε, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ φυλάξῃ ποιῆσαι κατὰ πάντα (τ) ἐὰν (υ) τοῦ μὴ (φ) ἂν γένῃ ἐν (χ) τῇ πονηρᾷ ἐν Ἰσραήλ. (ψ) Σοι ἐν κλήρῳ, καὶ (ω) ἀνθῇς, καὶ κατοικήσεις ἐπ' αὐτῆς, (α)* ἄρχοντας, (β) καθιστήσεις (γ) θεὸς σου αὐτόν. (δ) Πλὴν ὃ (ε) ἑαυτῷ (ζ) εἶπεν ὑμῖν, Οὐ (η) καὶ ἔσται ὅταν (θ) ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας (ι) ἑαυτῷ (κ) θεὸν αὐτοῦ, φυλάσσεσθαι (λ) ποιεῖν αὐτά. Ἵνα

Et venies ad sacerdotes Levitas, 9
& ad judicem, qui fuerit in diebus illis: et exquirentes annuntiabunt tibi judicium. Et facies 10
secundùm (f) rem, quamcunque annuntiaverint tibi de loco, quē elegerit Dominus Deus tuus. Et observabis facere omnia quæcunque sanxerint tibi. Se- 11
cundùm legem, & secundùm judicium quodcunque dixerint tibi, facies. Non declinabis à verbo, quod annuntiaverint tibi, ad dexteram, neque ad sinistram. Et 12
homo quicunque fecerit in superbia, ut non obediat sacerdoti assistenti ministrare in nomine Domini Dei tui, vel judici, quicunque fuerit in diebus illis; & morietur homo ille, & auferes malum ex Israel. Et omnis populus 13
audiens timebit; & impiè non ageet ultrà. Si autem intraveris in 14
terram, quam Dominus Deus tuus dat (g) tibi, et hereditaveris eam, & habitaveris in ea, & dixeris, Constituam super me principem, sicut & cæteræ gentes quæ circa me sunt; Constituendo constitues 15
super te principem, quem elegerit Dominus Deus ipsum. Ex fratribus tuis constitues super te principem: non poteris constituere super te hominem alienum, quia non est frater tuus. (h) Quatenùs 16
non multiplicabit sibi equum, neque reducet populum in Ægyptum, ut (i) non multiplicet sibi equum. Dominus autem dixit, Non adjicietis revertì viâ hâc ultrà. Et non multiplicabit sibi 17
uxores; ut non discedat cor ejus. Et argentum, & aurū non multiplicabit sibi valdè. Et cùm sederit 18
super principatum suum, & scribet sibi Deuteronomium hoc in libro à Sacerdotibus Leviticis. Et erit secum, & leget in 19
eo omnibus diebus vitæ suæ: ut discat timere Dominum Deum tuum, & custodire omnia mandata hæc, & justificationes hæs facere:

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9. ܘܬܐܬܐ ܠܘܬ ܟܗܢܐ. ܠܘܝܐ ܘܠܘܬ ܕܝܢܐ ܕܢܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܬܒܥܐ
10. ܘܬܥܒܕ ܠܟ ܡܢ ܕܡܠܠܘ ܠܟ ܡܢ ܐܬܪܐ ܗܘ ܕܒܚܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܡܫܡܫ ܒܗ. * ܘܬܥܒܕ ܠܡܥܒܕ ܕܡܠܠܘ ܠܟ ܡܢ ܦܘܡܐ ܕܡܪܝ
11 ܐܠܗܟ ܒܚܪ ܠܟ. ܘܬܢܛܪ ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܕܡܠܠܘ ܠܟ. ܠܐ ܬܥܒܪ ܡܢ ܦܘܡܐ ܕܡܠܠܘ ܠܟ ܠܝܡܝܢ ܘܠܣܡܐܠ. ܠܐ ܬܥܒܕ ܠܡܥܒܕ ܕܢܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܠܐ ܬܬܚܙܐ
12 ܠܡܥܒܕ ܕܩܐܡ ܠܡܫܡܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܡܫܡܫ ܒܗ: ܠܐ ܬܥܒܕ ܠܡܥܒܕ ܕܢܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ: * ܘܡܝܬ ܓܒܪܐ ܗܘ ܗܢܘܢ ܘܬܥܒܪ ܠܒܝܫܐ
13 ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܫܪܐܝܠ. ܘܟܠ ܥܡܐ ܕܫܡܥܝܢ ܢܕܚܠܘܢ. ܘܠܐ ܢܬܬܪܦܘ ܥܘܕ. ܘܐܢ ܬܥܠ ܠܐܪܥܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܝܗܒ ܠܟ
14 ܘܬܐܚܙܝܢܗ ܘܬܬܝܒ ܒܗ ܘܬܐܡܪ ܐܣܝܡ ܠܝ ܡܠܟ ܐܝܟ ܟܠ ܐܘܡܝܐ ܕܚܘܪܝܢ ܠܝ ܡܠܟ ܕܬܬܝܡ ܥܠܝ ܡܠܟ ܕܡܢ ܐܚܝܟ ܬܬܝܡ ܥܠܝ ܡܠܟ
15 ܠܐ ܡܫܠܝ ܠܡܬܠ ܥܠܝ ܓܒܪܐ ܢܟܪܝܐ ܕܠܐ ܐܚܝܟ ܗܘ. ܕܠܡܣܓܐ ܠܐ ܬܣܓ ܠܗ ܣܘܣܝܐ ܘܠܐ ܢܬܝܒ ܥܡܐ ܠܡܨܪܝܡ ܠܡܣܓ ܣܘܣܝܐ. ܠܐ ܬܣܓ ܠܗ ܣܘܣܝܐ ܘܠܐ ܢܣܓ ܠܒܒܗ ܕܠܐ ܢܬܝܒ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

9 ותיתי לות כהניא ליואי ולות דיניא
דיהי ביומיא האנון ותתבע ויתחוון
10 לך דיתי פתגמא דדינא: ותעביד על
מיתר פתגמא די יתחוון לך מן אתרא
ההוא די יתרעי יי ותטר למעבד
11 ככל די ילפונך: על מיתר אוריתא
די ילפונך ועל דינא די יימרון לך
תעביד לא תסטי מן פתגמא די
12 יתחוון לך ימינא ושמאלא: וגבר
די יעביד ברשע בדיל דלא לקבלא
מן כהנא דקאם לשמשא תמן
קדם יי אלהך או לות דיינא
13 ויתקטל גברא ההוא ותפלי עביר
דכיש מישראל: וכל עמא ישמעון
14 ויתרחלון ולא ירשעון עוד: ארי
תעול לארעא די יי אלהך יתיב לך
ותירתה ותתב בה ותימר אמני עלי
15 מלכא ככל עממיא די בסחרני:
מנאה רומני עלך מלכא די יתרעי
יי אלהך ביה מגו אחך תמני
עלך מלכא לית לך רשו למנאה
16 עלך גבר נכראה די לא אחוך
הוה: לחוד לא יסגי ליה
סוסין ולא יהיב ית עמא למצרים
בדיל לאסגאה סוסין יי אמר
לכון לא תוספון למהוך באורחא
17 הדין עוד: ולא יסגי ליה נשין
ולא יטעי לביה וכספא ודהבא
18 לא יסגי ליה לחדא: ויהי
כמתבוה על כורסיה מלכותיה
ויכתוב ליה ית פתשגן אוריתא
הדא על ספרא מן קדם כהניא
19 ליואי: ותהי עמיה ויהי קרי ביה
כל יומי חייוהי בדיל דילף למדחל
קדם יי אלהיה למטר ית כל
פתגמי אוריתא הדא וית קימיא
האלין למעבדהון:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

9 ובאתה אל הכהנים הלוים ואל
השופט אשר יהיה בימים ההם
10 ודרשו והגידו לך את דבר המשפט
ועשית על פי הדבר אשר יגידו
11 לך מן המקום ההוא אשר יבחר
יהוה ושמרת לעשות ככל אשר
12 יורוך: על פי התורה אשר יורוך
ועל המשפט אשר יאמרו לך
תעשה לא תסור מן הדבר אשר
13 יגידו לך ימין ושמאל: והאיש
אשר יעשה בזדון לבלתי שמע
אל הכהן העמד לשרת שם
14 את יהוה אלהיך או אל השופט
ומת האיש ההוא ובערת הרע
מישראל: וכל העם
15 ישמעו ויראו ולא יזידון עוד:
כי תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך
נתן לך וירשתה וישבת בה
16 ואמרת אשימה עלי מלך
ככל הגוים אשר סביבותי:
17 שום תשים עליך מלך אשר
יבחר יהוה אלהיך בו מקרב אחיך
תשים עליך מלך לא תוכל
18 לתת עליך איש נכרי אשר
לא אחיך הוא: רק לא
ירבה לו סוסים ולא
19 ישיב את העם מצרים
למען הרבות סוס כי אמר
יהוה אליכם לא תוספון
20 לשוב בדרך הזאת עוד:
ולא ירבה לו נשים
ולא יסור לבבו וכסף
21 וזהב לא ירבה לו מאד:
והיה
כשבתו על כסא ממלכתו
22 וכתב לו את משנה התורה
הזאת על ספר מלפני
23 הכהנים הלוים: והיתה
עמו וקרא בו
24 כל ימי חייו למען
ילמד ליראה את יהוה אלהיו
25 לשמר את כל דברי
התורה הזאת ואת החקים
26 האלה לעשתם:

VERSIO SAMARITANA.

9 ובאתה אל הכהנים הלוים
ואל השופט אשר יהיה בימים ההם
10 ודרשו והגידו לך את דבר המשפט
ועשית על פי הדבר אשר יגידו
11 לך מן המקום ההוא אשר יבחר
יהוה ושמרת לעשות ככל אשר
12 יורוך: על פי התורה אשר יורוך
ועל המשפט אשר יאמרו לך
תעשה לא תסור מן הדבר אשר
13 יגידו לך ימין ושמאל: והאיש
אשר יעשה בזדון לבלתי שמע
אל הכהן העמד לשרת שם
14 את יהוה אלהיך או אל השופט
ומת האיש ההוא ובערת הרע
מישראל: וכל העם
15 ישמעו ויראו ולא יזידון עוד:
כי תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך
נתן לך וירשתה וישבת בה
16 ואמרת אשימה עלי מלך
ככל הגוים אשר סביבותי:
17 שום תשים עליך מלך אשר
יבחר יהוה אלהיך בו מקרב אחיך
תשים עליך מלך לא תוכל
18 לתת עליך איש נכרי אשר
לא אחיך הוא: רק לא
ירבה לו סוסים ולא
19 ישיב את העם מצרים
למען הרבות סוס כי אמר
יהוה אליכם לא תוספון
20 לשוב בדרך הזאת עוד:
ולא ירבה לו נשים
ולא יסור לבבו וכסף
21 וזהב לא ירבה לו מאד:
והיה
כשבתו על כסא ממלכתו
22 וכתב לו את משנה התורה
הזאת על ספר מלפני
23 הכהנים הלוים: והיתה
עמו וקרא בו
24 כל ימי חייו למען
ילמד ליראה את יהוה אלהיו
25 לשמר את כל דברי
התורה הזאת ואת החקים
26 האלה לעשתם:

TEXT. ET VERS. SAM. Translatio Latina.

9 Venies ad sacerdotes Levitas, & ad judicem qui erit in
diebus illis, & inquirentes in-
dicabunt tibi verba judicii. Fa-
10 cies autem juxta præscriptum
rei quam indicabunt tibi de
loco esto quem elegit Dominus
Deus tuus, & solicitè cura-
bis facere secundùm omnia
11 quæ docebunt te. Juxta præ-
scriptum legis quâ docebunt
te, & juxta præceptum ju-
dicij quod dicent tibi, facies;
12 & non declinabis à senten-
tia quam tibi indicaverint ad
dexteram aut sinistram. Vir
13 autem ille qui arroganter se
gesserit non obediendo Sacer-
doti constituto ut serviat ibi
Domino Deo tuo, & Judici,
morietur vir ille, ut tollas
malum ex Israele. Omnisque
14 populus audiat, & timeat, nec
ampliùs arroganter se gerat.
Quum ingressus fueris ter-
15 ram quam Dominus Deus
tuus dat tibi, & possideris
eam, & habitaveris in ea, &
dixeris; Constituam super
me regem sicut omnes gentes
16 quæ circa me sunt. Constitu-
endo constitutes super te rege-
17 gem quem elegerit Dominus
Deus tuus: de medio fratrum
tuorum pone super te regem.
Non poteris constituere super
18 te virum alienigenam qui non
sit frater tuus. Verùm non
19 multiplicabit sibi equos, nec
reducet populum in Ægy-
20 pto ut multiplicet sibi equos;
nam Dominus dixit vobis,
Non addetis ampliùs ut revertamini per hanc viam. Neque
21 multiplicabit sibi uxores, ut
non perveniatur cor ejus: Argen-
22 tum quoque et aurum non
multiplicabit sibi valdè. Cùm
23 verò federit super thronum
regni sui, scribet sibi exemplar
legis hujus in libro ex eo qui
24 est in conspectu sacerdotum
Levitarum. Eritque apud
25 illum, & leget in eo omni-
bus diebus vitæ suæ, ut di-
scat timere Dominum Deum
suum, ut observet omnia ver-
26 ba legis hujus, & præcepta
ista, ut faciat illa.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 وصر الي الائمة والي الدواوسين والي الحاكم الذي يكون في ذلك الزمان فالتمس منهم
10 ذلك امر الحكم فيعنوك به فاعمل بحسب الامر الذي يعنوك به من ذلك الموضع
11 الذي يختاره الله واحفظ لتعمل جميع ما يدلونك عليه وبحسب الدلالة التي يدلونك بها
12 والحكم الذي يقولون لك تصنع ولا تزل من الامر الذي يعنونك عنه ولا يسن وليس
13 رجل يستعمل القحة فلا يقبل من الامام المقيم هناك ليخدم بين يدي الله ربك او من
14 الحاكم فليقتل ذلك الرجل وانزع اهل الشر من آل اسرائيل وساير الناس يسمعون ويخافون
15 ولا يتوحون ايضا واذا دخلت البلد الذي الله ربك معطيك وحزته واقمت فيه وقلت
16 انصب لي ملكا كساير الامم الذين حوالي فيجوز ان تنصب لك ملكا من يختاره الله ربك
17 وليكن الملك الذي تنصبه من بعض اخوتك ولا يجوز ان تنصب عليك رجلا غريبا من
18 ليس هو اخاك لكن لا يستكثر من الخيل ليلا يرد القوم الي مصر للاستكثار من الخيل
19 والله قد قال لكم لا تعاودوا الرجوع في هذه الطريق لذلك ولا يستكثر له من النساء لئلا
20 يزول قلبه ومن الذهب والفضة لا يستكثر جدا وكما يجلس على كرسي ملكه فليستكتب
21 له هذه التورية في سفر من حصن الائمة والدواوسين وليكن معه يقرأ فيها طول حياته
لكي يتعلم ان يخاف الله ربه ويحفظ جميع كلام هذه التورية وهذه الرسوم ويعمل بها

9 Et vade ad sacerdotes, & ad Levitas, &
ad judicem qui fuerit tunc temporis, &
pete ab eis rem illam judicialem, et decla-
10 rabunt eam tibi. Et fac juxta rem quam
tibi declarabunt ab eo loco quem elegerit
Deus, & observa ut facias quicquid indi-
11 cabunt tibi. Et juxta indicationem quam
indicabunt tibi, & sententiam quam pro-
nuntiabunt tibi, facies: et ne declines à re
12 quam tibi decreverint, dextrorsùm neque
sinistrorsùm. Et quicunque vir ut eius
pervicacia, neque acquiescet sacerdoti ibi
commoranti ad ministrandam coram Deo
13 Domino tuo, aut judici, occidatur talis
vir, & expelle nefarios ex Israele. Reli-
14 qui verò homines audient, ac metuent, nec
ampliùs contumaciter agent. Cùm in-
gressus fueris regionem quam Deus Do-
15 minus tuus daturus est tibi, eamque pos-
sederis, et manseris in ea, & dixeris; Erigam
mihi regem ut reliquæ gentes quæ
circum me sunt: Licebit quidem erigere
16 tibi regem quem eligat Deus Domino tu-
us: sit autem rex quem eriges, de fratri-
bus tuis: neque licebit tibi erigere super
te virum extraneum qui non est frater
17 tuus. Verùm ne multos sibi paret equos,
ne fortè reducat populum in Ægyptum ob
multitudinem bovorum. Et verò Deus
18 jam dixit vobis; Ne iterum revertamini
per viam istam. Idcirco neque multipli-
cabit sibi mulieres, ne fortè avertatur cor
ejus: et aurum argentòque ne multi-
19 plicabit sibi valdè. Et cùm fedavit super thronum re-
gni sui, scribendam sibi curet hanc legem
in volumine, ex præsentia sacerdotum et
Levitarum. Sitque cum eo, & legat eam
20 quamdiu vixerit, quatenus discat timere
Deum Dominum suum, & custodire o-
mnia verba istius legis, & hæc statuta;
21 eâque operâ complere:

ספר אלה הדברים : יח

20 לבלתי רום־לבבו מאחיו ולבלתי סור מן־
suum regnum super dies prolonget ut ,finistra & dextera ,præcepto
המצוה ימין ושמאול למען יאריך ימים על־ממלכתו
Israel interiore in ejus filii & ,ipse
הוא ובניו בקרב ישראל :

CAP. XVIII. יח

hæreditas & ,pars Levi tribui omni ,Levitis sacerdotibus erit Non
1 לא יהיה לכהנים הלוים כל־שבט־לוי חלק ונחלה
hæreditas Et ,comedent ejus hæreditatem &,Dñi Ignitiones .Israel cum
עם־ישראל אשי יהוה ונחלתו יאכלון : ונחלה
,ejus hæreditas ipse Dominus ,suorum fratrum interiore in ei erit non
לא־יהיה־לו בקרב אחיו יהוה הוא נחלתו
à sacerdotum judicium erit hoc Et ,ei est locutus quemadmodum
2 כאשר דבר־לו : וזה יהיה משפט הכהנים מאת
:parvum pecus live ,bovem sive ,sacrificium sacrificantibus à ,populo
העם מאת ובחי הזבח אם־שור אם־שה
,tui trumcti *Leitum* ,*ventriculum* & ,maxillas & ,brachia sacerdoti dabit &
3 ונתן לכהן הזרע והלחיים והקבה : ראשית דגנך
ipso in Mons ,ei dabis *tui pecoris tonsuræ principium* &,tui recentis olei &,tui *messi*
4 תירשך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן־לו : כי בו
ministrandum ad *sterdum* ,*s*,tuis tribub' cunctis è tu' Deus Dñs elegit
5 בחר יהוה אלהיך מכל־שבטיך לעמד לשרת
venerit *cum* Et ,diebus omnibus ,ejus filii & ,ipse ,Domini *nomine in*
6 בשם־יהוה הוא ובניו כל־הימים : וכי־יבא
peregrinatur ipse *quo* ,Israel omni ex *tuorum pertinet* *una* ex Levita
הלוי מאחד שעריך מכל־ישראל אשר הוא גר
quem locum ad *sua* animæ desiderio toto in venerit & ,*ibi*
שם ובא בכל־אות נפשו אל־המקום אשר
omnes ut ,*sui* Dei Domini nomine in ministrabit Et :Dominus elegerit
7 יבחר יהוה : ושרת בשם יהוה אלהיו ככל־
partem ut Parteni ,*Domi* in *facies* *ea* ibi *stetit* ,Levitæ sui fratres
8 אחיו הלוים העמדים שם לפני יהוה : חלק כחלק
tenent *in* Cum ,patribus *super* ejus venditiones præter ,comedent
9 יאכלו לבד ממכריו על האבות : כי אתה בא
dices non ,tibi *dat* tuus Deus Dominus quam terram *ad*
אל־הארץ אשר־יהוה אלהיך נתן לך לא תלמד
inveniatur Non ,ipsarum gentium ,abominationes secundum *facendum ad*
10 לעשות כתועבת הגוים ההם : לא־ימצא
,divinationes divinans ,*signe in* suam filiam & ,suum filium *transire facies* te in
בך מעביר בנו־ובתו באש קסם קסמים
interrogans & ,*ju.it.ovem jungens* Et ,maleficus &,augur & ,præstigiator
11 מעונן ומנחש ומכשף : וחבר חבר ושאל
Domini abominatio Quia ,mortuis à quæreus & ,*sciolus* &,pythonem
12 אוב וידעני ודרש אל־המתים : כי־תועבת יהוה
Dominus istas abominationes propter & ,hæc *faciens* omnis
כל־עשה אלה ובגלל התועבת האלה יהוה
cum eris *Consummans* ,*tuis facietbus* à eas *ejicietus* tuus Deus
13 אלהיך מורישם מפניך : תמים תהיה עם
,tuo Deo Domino
יהוה אלהיך :

Versio VULG. LAT.

20 Nec elevetur cor ejus in superbiam super fratres suos, neq; declinet in partem dexteram vel sinistram: ut longo tempore regnet ipse, & filii ejus, super Israel.

CAP. XVIII.

1 NOn habebunt sacerdotes & Levitæ, & omnes qui de eadem tribu sunt, partem & hæreditatem cum reliquo Israel, quia sacrificia Domini, & oblationes ejus comedent, Et nihil aliud accipient de possessione fratrum suorum: Dominus enim ipse est hæreditas eorũ, 2 sicut locutus est illis. Hoc erit judicium sacerdotũ à populo, et ab his qui offerunt victimas: sive bovẽ, sive ovem immolaverint, dabunt sacerdoti armũ 4 ac ventriculum: Primitias frumenti, vini, & olei, & lanarum partem ex ovium tonsione. 5 Ipsũ enim elegit Dñs Deus tuus de cunctis tribubus tuis, ut stet, & ministret nomini Dñi, ipse, 6 & filii ejus in sempiternum. Si exierit Levites ex una urbium tuarum ex omni Israel in qua habitat, & voluerit venire, desiderans locum quem elegerit 7 Dũs, Ministrabit in nomine Domini Dei sui, sicut omnes fratres ejus Levitæ, qui stabũt eo tempore coram Domino. 8 Partem ciborũ eandem accipiet, quam & cæteri: excepto eo, quòd in urbe sua ex paterna ei successione debetur. 9 Quando ingressus fueris terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi, cave ne imitari velis abominationes illarum 10 gentium. Nec inveniatur in te quilustret filium suum, aut filiam, ducens per ignem: aut qui ariolos scisciatetur, & observet somnia atq; auguria, nec 11 sit maleficus, Nec incantator, nec qui pythones consulat, nec divinos, aut quærat à mortuis 12 veritatem. Omnia enim hæ abominatur Dominus, & propter istiusmodi scelera delebit eos in introitu tuo. Perfect' eris, & absq; macula cum Domino Deo tuo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

20 Ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἵνα μὴ παρεκβῇ ἀπὸ τῆς ἐντολῶν δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ὅπως ἂν (μ) μακροχρονίσῃ ὅλῃ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ (ν) αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

MS.A. (μ) μακροχρονίσῃ (ν) αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐν

Κεφ. ιη'.

1 Οὐκ ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις ὅλη φυλὴ Λευὶ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετ' Ἰσραήλ· (α) καρπώματα κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν, φάγονται αὐτά. Κλῆρος δὲ οὐκ ἔσται (β) αὐτοῖς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς (γ) αὐτῶν· κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτῶν, καθότι εἶπεν αὐτοῖς. Καὶ αὕτη ἡ κρίσις τῶν ἱερέων τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ παρὰ τῶν θυόντων (δ) τὰ θύματα, ἐὰν τε μόσχον, ἐὰν τε πρόβατον· (ε) καὶ δώσεις τὴν βραχίονα
4 καὶ τὴν ἰξεῖαν, καὶ τὰ σπλάγχνα, καὶ τὴν ἔνευρον. Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν σίτου σου, καὶ τῶν οἴνου σου, καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν κειραμάτων τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ. Ὅτι αὐτὸν ἐξελέξατο
5 (ζ) κύριος ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου, παρεστάναι ἔναντι κυρίου τοῦ (η) θεοῦ, λειτουργεῖν καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι (θ) αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ (ι) αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.
6 Ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ Λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν (κ) πόλεων ἐκ πάντων τῶν Ἰσραὴλ οὗ ἐστὶ παροικεῖ, καθ' ὅτι ὀπεθυμεῖ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
7 εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν (λ) ἐκλέξῃ, λειτουργήσει τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ Λευῖται οἱ παρεστῶτες ἐκεῖ (μ) ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ (ν).
8 Μερίδας μισθοτεμένων φάγεται, πλὴν τῶν πράσεων τῶν πατριῶν. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ (ο) θεός σου δίδωσί σοι, οὐ μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν
10 ἐθνῶν ἐκείνων. Οὐκ (ξ) ἐυρεθήσεται ἐν σοὶ διαβιβαζῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ (ο) καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρί, μαντεύομενος μαντείαν, (π) κληδονιζόμενος, καὶ οἰωνιζόμενος,
12 φαρμακὸς ἐπαείδων ἐπαοιδὴν, ἐγγαστρίμυθος, καὶ προσλογισμὸς, (ρ) ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς. Ἔστι γὰρ βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα· ἕνεκεν τῶν βδελυγμάτων τούτων (σ) κύριος (τ) ἐξολοθρεύσει αὐτὸς ἀπὸ προσώπου σου. Τέλειος
13 ἔσῃ (υ) ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

MS.A. (α) κάρπωμα κυρίῳ (β) αὐτῷ (γ) αὐτοῦ (δ) τὰς θυσίας, ἐὰν (ε) δίδωσι τῷ ἱερεῖ ἡ βραχίονα, καὶ (ζ) κύριος ὁ θεὸς σου ἐκ (η) θεοῦ σου, (θ) κυρίου, αὐτὸς (ι) αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἐὰν δὲ (κ) πόλεων ὑμῶν ἐκ (λ) ἐκλέξῃ κύριος. Καὶ λειτουργήσει (μ) ἔναντι κυρίου. Μερίδα (ν) θεὸς δίδωσιν σοι, (ξ) κυρίου (ο) ἢ τοῦ (π) καὶ κληδονιζόμενος, (ρ) καὶ ἐπερωτῶν (σ) κύριος ὁ θεὸς σου (τ) ἐξολεθρεύσει (υ) ἔναντι

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 * ܘܠܐ ܢܬܪܡܡ ܠܒܗ ܥܠ ܐܚܘܗܝ ܘܠܐ ܢܫܬܩܠ ܡܢ ܦܩܘܕܐ ܕܝܡܝܢܐ ܘܣܡܐܠܐ ܕܠܡܢ ܢܐܪܟ ܝܘܡܝܢ ܡܠܟܘܬܗ ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ ܒܓܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ .

* ܫ *

1 ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟܗܢܐ ܠܘܝܐ ܟܠ ܫܒܛܐ ܕܠܘܝ ܚܠܩܐ ܘܢܚܠܬܐ ܥܡ ܐܝܣܪܐܝܠ . ܠܐ ܢܐܟܠܘܢ ܐܫܐ ܕܡܪܝܐ ܘܢܚܠܬܗ ܗܝ ܠܗ ܒܓܘ ܐܚܘܗܝ ܠܘܬ ܢܚܠܬܗ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܠܗ . ܗܢܐ ܗܘܐ ܕܝܢܐ ܕܟܗܢܐ ܡܢ ܥܡܐ ܕܡܩܪܒܝܢ ܬܘܪ ܐܘ ܐܝܠ ܢܬܠܘܢ ܠܟܗܢܐ ܩܪܢܐ ܘܠܚܝܐ ܘܪܫܝܬ ܓܙܐ ܕܥܢܟ ܬܬܠ ܠܗ . ܪܫܝܬ ܕܒܘܪܟ ܘܕܡܫܚܐ ܘܕܨܗܪܟ ܘܪܫܝܬ ܓܙܐ ܕܥܢܟ ܬܬܠ ܠܗ . ܡܛܠ ܕܒܗ ܒܪܝܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܢ ܟܠ ܫܒܛܝܟ ܕܢܩܘܡ ܠܡܫܡܫ ܒܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ ܠܥܠܡ . ܘܐܢ ܢܦܩ ܠܘܝܐ ܡܢ ܚܕ ܡܕܝܢܬܟ ܡܢ ܟܠ ܐܝܣܪܐܝܠ ܕܗܘ ܓܪ ܘܨܒܐ ܕܢܐܬܐ ܠܐܬܪܗ ܕܨܒܐ ܠܡܬܐ ܠܬܪܥܐ ܕܢܦܫܗ ܠܐܬܪ ܕܒܚܪ ܡܪܝܐ ܢܬܐ ܘܢܫܡܫ ܒܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܐܝܟ ܟܠ ܐܚܘܗܝ ܠܘܝܐ ܕܩܝܡܝܢ ܬܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ . ܚܠܩ ܕܡܢ ܩܘܪܒܢܐ ܢܣܒ ܐܦ ܠܘܬ ܕܝܠܗ ܠܒܪ ܡܢ ܐܒܗܬ . ܡܬܝ ܕܥܠܬ ܠܐܪܥܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܝܗܒ ܠܟ ܠܐ ܬܠܦ ܠܡܥܒܕ ܠܡܬܩܢ ܠܘܬ ܡܠܝ ܕܐܠܝܢ ܡܫܬܐ ܕܢܫ ܕܡܥܒܪ ܒܢܘܗܝ ܒܢܘܬܗ ܒܢܘܪ ܐܘ ܕܡܫܐܠ ܒܥܢ ܢܝܢ ܘܒܫܘܬܐ ܘܒܚܠܡܐ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܠܗ ܡܫܬ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

20 בְּדִיל דְּלָא יִרוּם לִבֵּיהּ מֵאַחוֹהִי
וּבְדִיל דְּלָא יִסְטֵי מִן תַּפְקִידְתָּא
יַמִּינָא וּשְׂמָאלָא בְּדִיל דְּיוֹרִיךְ
יוֹמִין עַל מַלְכוּתֵיהּ הוּא וּבְנוֹהִי בְּגַוֵּ
יִשְׂרָאֵל:

יח

1 לְוָאיֵי לְכַהֲנַיָּא לֵיוָאֵי כָּל שִׁבְטָא
דְּלֵוִי חוּלָק וְאַחְסָנָא עִם יִשְׂרָאֵל
2 קוּרְבָּנַיָּא דַיְיָ וְאַחְסָנְתֵּיהּ יֵיכְלוּן:
וְאַחְסָנָא לָא יְהֵי לֵיהּ בְּגַוֵּ אַחוֹהִי
מֵתְנָן דִּי הַב לֵיהּ יְיָ אִנּוּן אַחְסָנוּתֵיהּ
3 כְּמָא דִי מַלֵּל לֵיהּ: וְדִין יְהֵא דְחוֹלֵי
לְכַהֲנַיָּא מִן עָבְדָא מִן נִכְסֵי נִכְסָתָא
אִם תּוֹר אִם אִמַּר וְיִתֵּן לְכַהֲנָא
4 דְּרָעָא וְלְוָעָא וְקִבְּתָא: רֵישׁ עִבּוּרָךְ
חִמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ וְרֵישׁ גִּזַּת עָנְתָּךְ תִּתֶּן לֵיהּ:
5 אֲרֵי בֵּיהּ אִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ מִכָּל
שִׁבְטָךְ לְמִקַּם לְשַׁמָּשָׁא בִּשְׁמָא דַיְיָ
הוּא וּבְנוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא: וַאֲרֵי יֵיתֵי
6 לֵיוָאָה מִן חֲדָא מִן כָּל יִשְׂרָאֵל
דִּי הוּא דָר תַּמָּן וַיְיתֵי בְּכָל רַעוּת
נַפְשֵׁיהּ לְאַתְרָא דִי יְיָ יִתְרְעֵי יְיָ: וְיִשַׁמַּשׁ
7 בְּשְׁמָא דַיְיָ אֱלָהֵיהּ כְּכָל אַחוֹהִי
לֵיוָאֵי דְּמְשַׁמְּשִׁין תַּמָּן קֳדָם יְיָ: חוּלָק
8 כְּחוּלָק יֵיכְלוּן בַּר מִמַּטְרַתָּא דִי יְהֵי לֵיהּ
בְּשִׁבְחָא וְדָכֵן אַתְקִינוּ אֲבָהָתָא:
9 אֲרֵי אַתְּ עָלֵל לְאַרְעָא דִי יְיָ אֱלָהָךְ
יָהֵב לָךְ לָא תִּילַף לְמֶעְבַּד
10 כְּרִחוּעֲבָרַת עַמְמַיָּא הָאִנּוּן: לָא
יִשְׁתְּכַח בָּךְ מַעֲבַר בְּרֵיהּ וּבְרַתֵּיהּ
בְּנוּרָא קוֹסֵם קְסָמִין מְעוֹנֵן וּמְנַחֵשׁ
11 וְחָרָשׁ: וְרָקֵן רָקוֹן וְשָׁאֵיל בְּיִדְעוֹנִין
וּכְוֹדוֹ וְתָבֵעַ מִן מֵתָיָא: אֲרֵי
12 מְרַחֲקָא דְיָ כָּל דְּעָבֵד אִלֵּין וּבְדִיל
תּוֹעֲבָתָא הָאִלֵּין יְיָ אֱלָהָךְ מְרַחֲקָ
13 יַתְהוֹן מִן קֳדָמָךְ: שְׁלִים תְּהֵי
בְּדַחְלָתֵיהּ דְּיְיָ אֱלָהָךְ:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

20 ... 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 ... 6 ... 7 ... 8 ... 9 ... 10 ... 11 ... 12 ... 13

VERSIO SAMARITANA.

20 ... 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 ... 6 ... 7 ... 8 ... 9 ... 10 ... 11 ... 12 ... 13

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

20 Ut non elevetur cor ejᵘ super fratres suos ; nec declinet à præcepto Dñi, ad dexterā nec ad sinistram: ut longo tempore sit in regno suo, ipse et filii ejus in medio Israel.

CAP. XVIII.

1 NOn erit sacerdotibus & Levitis et omni tribui Levi pars & hæreditas cum Israel: oblationes Dñi et hæreditatē
2 ejᵘ comedent. Et hæreditas nō erit ei in medio fratrū suorū: munera quæ dedit ei Dñs sunt hæreditas ejus, sicut locutᵘ est
3 ei. Et hoc est ꝓ pertinet sacerdotib' à populo, ab immolantib' victimam sive bovem sive agnum: dabunt sacerdoti brachium et maxillam, et ventri-
4 culum. Primitias frumenti tui, et vini tui et olei tui, et primitias velleris ovium tuarum
5 dabis ei. Quoniam illū elegit Dñs Deᵘ tuᵘ ex omnib' tribub' tuis: ut ipse et filii ejᵘ stent & ministrent in nomine Dñi om-
6 nib' dieb'. Si autē venerit Levita ex una urbium tuarum ex omni Israel, in quā habitat: et venerit cum omni desiderio animæ suæ, ad locum quē ele-
7 gerit Dominus. Ministrabit in nomine Domini Dei sui: sicut omnes fratres ejᵘ Levitæ, qui ministrant ibi corā Domino.
8 Partē ciborū comedet sicut et cæteri: præter id ꝓ per vices sabbati ei venerit, sicut patres
9 constituerunt. Quando ingressus fueris terrā quā Dominus Deᵘ tuᵘ dabit tibi; non discas facere juxta abominationes
10 populorū illorū. Non inveniatur in te transferens filiū suū aut filiā suā ꝑ ignē: aut qui divinet divinationes, aut qui observet horas et auguria, nec
11 maleficᵘ. Neq; incantator, neq; qui consulat Pythonem & ariolum, neq; qui requirit ali-
12 quid à mortuis. Quoniā detestabilis est corā Dño ois qui facit hæc: et propter abominationes istas Dñs Deᵘ tuᵘ ejiciet
13 illos à facie tuā. Perfectus eris in timore Domini Dei tui.

20 Ne elevetur cor ejus præ fratribus suis, nève declinet à præceptis ad dexteram vel sinistram, ut producat dies super thronum regni sui, ipse, et filii ejus in medio Israelis.

CAP. XVIII.

1 NOn erit sacerdotib', Levitis, omni tribui Levi pars et hæreditas cum Israele: oblationes ignitæ Domini, et hæreditatem ejus comedent. Nam hæreditas non erit ei in medio fratrum suorum: Dominus ipse hæreditas ejus est, sicut locutus est ei. Istud autē
3 erit jus sacerdotum in eos ex populo qui sacrificant sacrificia, sive bovum, sive pecudum. Dabit igitur sacerdoti armū, & maxillas, et ventriculum.
4 Primitias frumenti tui, mustī tui, & olei tui, & primitias
5 vellerum ovium tuarum dabis illi. Quoniam ipsum elegit Dominus Deus tuus ex omnibus tribubus tuis, ut stet coram Domino Deo tuo, ut ministret ei, atque ut benedicat in nomine ejᵘ, ipse, et filii
6 ejus omnibus diebus. Cùm autē iam venerit Levita ex una (a) portarum tuarum, ex quo-
7 libet loco Israelis ubi ipse habitaverit, venerit, cum toto desiderio animæ suæ in locum quem elegit Dominus; Ministrabit nomini Domini Dei
8 sui, sicut omnes fratres ejus Levitæ qui adstant ibi coram Domino. Portiones æqualiter comedet, præter id quod illi
9 traditum fuerit à majoribus. Cùm tu veneris in terrā quā Dominus Deus tuus dat tibi, non discas facere similia abominationibus gentiū illarum.
10 Non inveniatur qui transfire faciat filium suum, & filiam suam per ignē, qui vaticinetur vaticinia, qui (b) tempora observet, qui augurietur, qui
11 maleficia exercēat, Qui (c) incantatione sodalitium faciat, qui Pythonem interroget, & ariolus, & qui mortuos
12 ſciſcitetur. Nam abominatio Domini est, quicunque facit ista: Et propter abominationes istas Dominus Deus
13 tuus expellet eos à facie tua. Perfectus eris cum Domino Deo tuo.

VER. SAM (a) civitatum (b) incantet, (c) ligat ligamenta,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

20 *لِئَلَّا يَرْتَفِعَ قَلْبُهُ عَلَى إِخْوَتِهِ * وَلِئَلَّا يَزُولَ مِنَ السَّرِيعَةِ يَمِينًا أَوْ يَسَارًا * وَلِكَيْ تَطُولَ أَيَّامُهُ فِي
1 مَمْلَكَتِهِ هُوَ وَبَنُوهُ فِيمَا بَيْنَ آلِ إِسْرَائِيلَ * *وَإِذْ لَا * *الْفَصْلُ الثَّامِنَ عَشَرَ*
يَكُونُ لِلْأَئِمَّةِ وَاللَّاوِيِّينَ الَّذِي هُمْ جَمِيعُ سِبْطِ لَاوِي * قِسْمٌ أَوْ نَحْلَةٌ مَعَ آلِ إِسْرَائِيلَ * فَمِنْ
2 قَرَابِينِ اللَّهِ وَنَحْلَتِهِ يَأْكُلُونَ * وَنَحْلَةٌ لَا تَكُونُ لَهُ فِيمَا بَيْنَ إِخْوَتِهِ * إِذْ قَرَابِينُ اللَّهِ نَحْلَتُهُ * كَمَا أَمَرَ اللَّهُ
3 بِهِ * وَهَذَا يَكُونُ مَعَكَ رَسْمُ الْأَئِمَّةِ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ ذَابِحِي أَيِّ ذَبْحٍ كَانَ مِنَ الْبَقَرِ
4 وَالْغَنَمِ * أَنْ يُعْطِيَهُمُ الذِّرَاعَ * وَالْلَّحْيَيْنِ * وَالْقِبَةَ * أَوَّلَ بُرِّكَ * وَعَصِيرِكَ * وَدُهْنِكَ * وَأَوَّلَ جَزِّ
5 غَنَمِكَ تُعْطِيهِ * لِأَنَّ اللَّهَ رَبَّكَ اخْتَارَ مِنْ جَمِيعِ أَسْبَاطِكَ لِيَقُومَ وَيَخْدُمَ بِاسْمِ اللَّهِ هُوَ وَبَنُوهُ
6 طُولَ الزَّمَانِ * وَإِذَا جَاءَ أَيُّ لَاوِيٍّ كَانَ مِنْ بَعْضِ مَحَالِّكَ الَّتِي بِجَمِيعِ الْإِسْرَائِيلِيَّةِ الَّتِي هُوَ مُقِيمٌ
7 بِهَا * فَلْيَدْخُلْ أَيَّ وَقْتٍ شَاءَ إِلَى الْمَوْضِعِ الَّذِي يَخْتَارُ اللَّهُ * وَيَخْدُمُ بِاسْمِ اللَّهِ رَبِّهِ كَجَمِيعِ إِخْوَتِهِ
8 اللَّاوِيِّينَ الْمُقِيمِينَ ثَمَّ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ * وَلْيَقْسِمُوا أَنْصِبَةً مُتَسَاوِيَةً * مَا خَلَا مَا أَنْبَتَهُ الْآبَاءُ مِنَ
9 النُّوبِ * وَاعْلَمْ أَنَّكَ دَاخِلٌ إِلَى الْبَلَدِ الَّذِي اللَّهُ رَبُّكَ مُعْطِيكَهُ فَلَا تَتَعَلَّمِ الْعَمَلَ مِثْلَ مَكَارِهِ
10 أُولَئِكَ الْأُمَمِ * لَا يُوجَدُ فِيكُمْ مُسْتَعْمِلُ ابْنِهِ أَوِ ابْنَتِهِ بِالنَّارِ وَمِنْكُمْ نَجَّامٌ * وَمُتَقَابِلٌ * وَمُتَطَيِّرٌ *
11 وَسَاحِرٌ * وَرَاقٍ رُقًى * وَسَائِلُ مَسْعُوذٍ أَوْ عَرَّافٍ * وَمُلْتَمِسٌ مِنَ الْمَوْتَى * لِأَنَّ اللَّهَ رَبَّكَ يَكْرَهُ كُلَّ مَنْ يَصْنَعُ
12 هَذِهِ الصَّنَائِعَ * وَبِحَيْرِيَّتِهَا هُوَ قَارِضُهُمْ مِنْ بَيْنِ يَدَيْكَ * بَلْ كُنْ سَاذِجًا لِلَّهِ رَبِّكَ *
13

Ne sortē extollatur cor ejus super fratres 20 suos, et ne declinet à lege dextrorsum aut sinistrorsum, utque protrahatur dies ejus in regno suo, ipse inquam, & filiorum ipsius inter Israelitas.

CAP. XVIII.

Cùmque nulla sit Sacerdotibus et Le- 1 vitis, nempe omni tribui Levi, sors aut hæreditas cum Israelitis: deinde ex oblationib' Dei ejusque hæreditate comedent. Et hæreditas nulla sit inter suos fratres ei, quandoquidem sortitus Dei hæreditas 2 ejus sunt, sicuti præcepit Deus. Hoc autē 3 erit apud te statutū sacerdotum à populo, ab immolantibus quodcunque sacrificiū, sive bovum, sive pecudum: ut det illis armum, et veramq; maxillā, et ventriculū. Primum quodque frumenti tui, & mu- 4 stum tuum, & oleum tuum, & primam quamq; tonsionē ovium tuarum dabes illi. Quoniā Deus Dominus tuus elegit eum 5 ex cunctis tribub' tuis, ut stet, et ministret in nomine Dei, ipse, et filii ejus longitudine temporis. Et si ad solennitatem se contulerit Levita quilibet ex quibuscunq; habitationib' tuis quas habent omnes Israelitæ, in quibus ille commoratur: ingrediatur quandocunque voluerit in locum quem eligit Deus, Et ministret in nomine Dei 7 Domini sui quemadmodum cuncti fratres ejus Levitæ commorantes ibi coram Deo. Et dividant inter se portiones æquales, 8 præter id quod stabil. reliquerint patres de successione. Et scias te ingressurum in 9 regionē quam Deus Dominus tuus datus est tibi: ne igitur discas facere juxta abominationes illarū gentium. Ne inveniatur inter vos ambūrens filiū suum aut filiam suam igne, & astrologiā ex rerum, et 10 sortilegas, & augur, et magus, Et incantator incantationū, & interrogans venefi- 11 cum aut pythonem, et sciscitans à mortuis. Quoniam Deus Dominus tuus execratur 12 quicunque facit has artes, et ob causā eorum ipse excisurus est eos à conspectu tuo. Sed esto simplex Deo Domino tuo. 13

ספר אלה הדברים : יט

14 כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל־מְעֹנְנִים
וְאֶל־קֹסְמִים יִשְׁמָעוּ וְאַתָּה לֹא כֵן נָתַן לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ :
15 נָבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן : 16 כְּכֹל אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ מֵעִם
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֹסִף לִשְׁמֹעַ
אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהָי וְאֶת־הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא אֶרְאֶה
עוֹד וְלֹא אָמוּת : 17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר
דִּבֵּרוּ : 18 נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אַחֵיהֶם כָּמוֹךָ וְנָתַתִּי
דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר אֵלֵיהֶם אֶת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ :
19 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר
בְּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ : 20 אַךְ הַנָּבִיא אֲשֶׁר
יָזִיד לְדַבֵּר דָּבָר בְּשְׁמִי אֶת־אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִיו לְדַבֵּר
וְאֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת הַנָּבִיא הַהוּא :
21 וְכִי תֹאמַר בְּלִבָּבֶךָ אֵיכָה נֵדַע הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא
דִבְּרוֹ יְהוָה : 22 אֲשֶׁר יְדַבֵּר הַנָּבִיא בְּשֵׁם יְהוָה
וְלֹא־יִהְיֶה הַדָּבָר וְלֹא יָבֹא הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא דִבְּרוֹ
יְהוָה בְּזָדוֹן דִּבְּרוֹ הַנָּבִיא לֹא תָגוּר מִמֶּנּוּ :

CAP. XIX. יט

1 כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ אֶת־אַרְצָם וִירִשְׁתָּם וְיָשַׁבְתָּ
בְּעָרֵיהֶם וּבְבָתֵּיהֶם : 2 שְׁלֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לְךָ בְּתוֹךְ
אַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ : תָּכִין
לְךָ הַדֶּרֶךְ וְשַׁלַּשְׁתָּ אֶת־גְּבוּל אַרְצְךָ אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיָה לַנּוּס שָׁמָּה כָּל־רֹצֵחַ : 4 וְזֶה דְּבַר
הָרֹצֵחַ אֲשֶׁר־יָנוּס שָׁמָּה וְחִי אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־רֵעֵהוּ
בְּבִלִּי־דַעַת וְהוּא לֹא־שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם :

Versio VULG. LAT.

14 Gentes istæ, quarum possidebis terrã, augures & divinos audiunt: tu autem à Domino Deo tuo aliter institutus es. 15 Prophetam de gente tua & de fratribus tuis sicut me, suscitabit tibi Domin' Deus tuus: ipsum audies, 16 Ut petisti à Domino Deo tuo in Horeb, quando concio cõgregata est, atq; dixisti, ultrà non audiam vocẽ Domini Dei mei, & ignem hunc maximum ampliùs non videbo, ne moriar. 17 Et ait Dominus mihi, Benè omnia sunt locuti. 18 Prophetam suscitabo eis de medio fratrũ suorum similem tui: & ponam verba mea in ore ejus, loquetúrq; ad eos oĩa quæ præcepero illi. 19 Qui autẽ verba ej' quæ loquetur in nomine meo, audire noluerit, ego ultor existã. 20 Propheta autẽ qui arrogantiã depravatus voluerit loqui in nomine meo, quæ ego non præcepi illi ut diceret, aut ex nomine alienorũ deorũ, interficietur. Quòd si tacitã cogitatione responderis, Quomodò possũ intelligere verbũ, quod Domin' non est locutus? 22 Hoc habebis signũ: Quod in nomine Domini propheta ille prædixerit, & non evenerit: hoc Dominus non est locutus, sed per tumorẽ animi sui propheta confinxit: & idcirco non timebis eum.

CAP. XIX.

1 Cùm disperdiderit Domin' Deus tuus gentes, quarum tibi traditurus est terrã, et possederis eam, habitaverisq; in urbib' ejus & in ædib': 2 Tres civitates separabis tibi in medio terræ quam Domin' Deus tuus dabit tibi in possessionẽ, 3 Sternens diligenter viã: & in tres æqualiter partes totã terræ tuæ provinciã divides: ut habeat è vicino qui propter homicidiũ profugus est, quò possit evadere. 4 Hæc erit lex homicidæ fugientis, cujus vita servanda est: Qui percusserit proximum suum nesciens, & qui herì & nudiustertiùs nullum contrà eũ odiũ habuisse cõprobatur:

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

14 Τὰ γὰρ ἔθνη τοῦτα, ἃ σὺ κατακληρονομεῖς
αὐτοὺς, ἤτοι (φ) κληδόνας καὶ μαντείας ἀκού-
ουσιν (χ) καὶ σοὶ οὐχ οὕτως ἔδωκε κύριος ὁ
15 θεός σου. Προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς
ἐμὲ, ἀναστήσει σοι κύριος ὁ θεός σου. αὐτὸν ἀ-
16 κούσεται. Καθὰ παρῃτήσω παρὰ κυρίου
τοῦ θεοῦ σου ἐν Χωρὴβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας,
λέγοντες, Οὐ προσθήσομεν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς
κυρίου τοῦ θεοῦ (ψ) σου, καὶ τὸ πῦρ (α) τὸ τὸ
17 μέγα οὐκ ὀψόμεθα ἔτι, ἵνα μὴ ἀποθανώμεν. Καὶ
εἶπε κύριος πρός με, Ὀρθῶς παρῃτήσω ὅσα (α)
18 ἐλάλησε πρὸς σέ. Προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς
(β) ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ὡσπερ σέ· καὶ δώσω
(γ) τὰ ῥήματά μου ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ λαλή-
19 σει αὐτοῖς καθ' ὅσα ἂν ἐντείλωμαι αὐτῷ. Καὶ
ὁ ἄνθρωπος (δ) ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ὅσα ἂν
λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκείνου ὅτι τῷ ὀνόματι
20 τῷ μῷ, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ. Πλὴν ὁ προ-
φήτης ὃς (ε) ἂν ἀσεβήσῃ λαλῆσαι (ζ) ὅτι τῷ
ὀνόματί μου ῥῆμα ὃ οὐ προσετάξα (η) λαλῆ-
σαι, καὶ ὃς (θ) ἂν λαλήσῃ (ι) ἐν ὀνόματι θεῶν
21 ἑτέρων, ἀποθανεῖται ὁ προφήτης ἐκεῖνος. Ἐὰν
δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Πῶς γνωσόμεθα
22 τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησε κύριος; Ὅσα ἐὰν
λαλήσῃ ὁ (κ) προφήτης ἐκεῖνος τῷ ὀνόμα-
τι κυρίου, καὶ μὴ γένηται (λ), καὶ μὴ συμβῇ, οὗτο
τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησε κύριος. ἐν ἀσεβείᾳ
ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκεῖνος· οὐκ ἀφέξεσθε
(μ) αὐτοῦ.

MS. A. (φ) κληδονισμῶν (χ) σοὶ δὲ (ψ) ὑμῶν, (ω) τὸ μέγα οὗτο οὐκ
(α) ἐλάλησεν. Προφήτην (β) ἐκ μέσου τῶν (γ) τὸ ῥῆμά μου ἐν (δ) ἐκείνου·
ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ὅσα λόγων αὐτῷ ὅσα ἐὰν
λαλήσῃ ὅτι τῷ ὀνόματί μου ὃ
προφήτης, ἐγὼ (ε) ἐὰν (ζ) ῥῆμα ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου ὃ (η) αὐτῷ λαλῆ-
σαι, (θ) ἐὰν (ι) ἐπ' ὀνόματι (κ) προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι (λ) τὸ ῥῆ-
μα, καὶ (μ) ἀπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ιθ'.

1 Ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη,
ἃ ὁ (α) θεὸς δίδωσί σοι τὴν (β) γῆν, καὶ κατα-
κληρονομήσῃς αὐτὴν, καὶ (γ) κατοικήσῃς ἐν ταῖς
2 πόλεσιν αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῆς, τρεῖς πό-
λεις διαχωρίσεις σεαυτῷ ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου, ἣν
3 κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι. Στόρεσαί σοι
τὴν ὁδὸν, καὶ τεμεῖς τὰ ὅρια τῆς γῆς σου, ἣν
καταμερίζει σοι κύριος ὁ θεός σου, (δ) καὶ
4 ἔσται ἐκεῖ καταφυγὴ παντὶ φονευτῇ. Τοῦτο δὲ
ἔσται τὸ πρόσταγμα τῷ φονευτῇ, ὃς ἂν φύγῃ
ἐκεῖ, καὶ ζήσῃ· ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον
(ε) αὐτοῦ οὐκ εἰδώς, καὶ οὗτος ἐν μισῶν αὐτὸν πρὸ
τῆς (ζ) χθὲς καὶ τρίτης·

MS. A. (α) θεὸς σου (β) γῆν αὐτῆς, καὶ κατακληρονομήσεις (γ) κατοι-
κήσῃς (δ) καὶ ἔσται καταφυγὴ ἐκεῖ παντὶ τῷ φονευτῇ. (ε) αὐτὸ ἀκουσί-
ως, καὶ οὗτος· ὁ (ζ) ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης·

14 Gentes enim hæ, quas tu hæreditas eos, bi divinationes, & vaticinia audient; & tibi non sic dedit Dominus Deus tuus. 15 Prophetã ex fratribus tuis, sicut me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus. Ipsum audietis. 16 Secundùm omnia, quæ petiisti à Domino Deo tuo in Choreb in die convocationis, dicentes; Non adjiciem' audire vocẽ Domini Dei tui, & ignem hunc magnum non aspiciemus vltrà, neque moriamur. 17 Et ait Dominus ad me, Rectè omnia quæ locuti sunt ad te. 18 Prophetam suscitabo eis ex fratribus eorum, sicut te: & dabo verba in ore ejus: & loquetur eis, secundùm quod mandabo ei. 19 Et homo, qui non audierit quæcunque locutus fuerit propheta ille in nomine meo, ego vindicam summam de eo. 20 Veruntamen propheta qui impiè egerit, loquendo in nomine meo verbum, quod non præcepi loqui, & qui locutus fuerit in nomine deorum aliorum, morietur propheta ille. 21 Si autem dixeris in corde tuo, Quomodò cognoscemus verbum, quod non est locutus Dominus? 22 Quæcunq; locutus fuerit propheta ille (α) nomine Domini, & factũ non (e) fuerit, & non evenerit; hoc est verbum, quod locut' nõ est Domin'. In impietate locutus est propheta ille: non (f) timebitis ab eo.

CAP. XIX.

1 Si autem deleverit Dominus Deus tuus gentes, quarum Deus dat tibi terrã, (x) & possederitis eos, et habitaveritis in civitatibus eorum, & in domib' eorum, 2 Tres civitates secernes tibi in medio terræ tuæ quã Dominus Deus tuus dat tibi. 3 Conjecta tibi viam, & trifariãm partieris fines terræ tuæ, quam distribuit tibi Dominus Deus tuus. Et erit ibi refugium omni homicidæ. 4 Hæc autem erit constitutio homicidæ, qui fugerit illuc, & vivet: Quicunq; percusserit proximum suum non sciens, & hic non odio habens eum ante hesternam, & nudiustertianam:

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Nam gentes istæ quas tu possidebis, magos & hariolos audiunt, tibi verò nequaquam talia permittit Dominus Deus tuus. 15 Prophetam de medio tui ex fratribus tuis sicut me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus, ipsum sitis audientes: 16 Quemadmodum postulâsti à Domino Deo tuo in Horib in die congregationis, & dixilli, Ne iterum audiam vocem Domini Dei mei, & hunc ignem maximum ulteriùs non videam, ne moriar. 17 Et ait mihi Dominus, Bonum est quidquid locuti sunt. 18 Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum, sicut te, dabóque sermones meos in ore ipsius, & dicet ad eos quidquid præcipiam ei. 19 Et homo qui non audierit sermones meos quos loquetur in nomine meo, ego ulciscar ab eo. 20 Veruntamen propheta qui præsumpserit loqui verbum in nomine meo quod non præcepi ei ut diceret, quatenus scilicet, loquatur in nomine deorum aliorum, occidatur propheta talis. 21 Quòd si dixeris in corde tuo, Quomodo dignoscam sermonem quem non dixit Dominus? 22 Cùm locutus fuerit propheta in nomine Domini, & non factus fuerit sermo ille, neque evenerit, illum sermonem non est locutus Dominus, audacter protulit eam propheta: ne timeatis eum.

CAP. XIX.

1 Cùmque perdiderit Dominus Deus tuus populos quorum terram Dominus Deus tuus daturus est tibi, eóque possederis, & habitaveris in civitatibus eorum, & in domibus eorum; 2 Tres urbes segrega tibi in medio terræ tuæ quam daturus est tibi Dominus Deus tuus hæreditatem: 3 Præpara viam, & in tres partes divide limites terræ quam possidendam dabit tibi Dominus Deus tuus, ut illuc effugiat omnis homicida. 4 Hæc autem est

lex homicidæ qui occidens proximum suum, vivet: Cùm occiderit proximum suum invitus, nec oderat eum ab heri & nudiustertiùs,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

14 ארי עממיא דאלין די את יריתון
יתהון מן קסמין ומן קסמי שמשין
ואת לאנון יהיב לך ייי אלהך:
15 נביא מבינך מאחיך כותי יקים לך ייי
אלהך מנך תקבלון: 16 כלל די-
שאלתא מן קדם ייי אלהך בחורב
ביומא דקהלא למימר לא אוסיף
למשמע ית קל מימרא דייי אלהי
ויית אשתא רברבתא הדא לא אחזי
עוד ולא אמות: 17 ואמר ייי לי אתקינו
די מליל: 18 נביא אקים להון מגו
אחיהון כותך ואתן פתגמי בפומיה
ויתמלל עמהון ית כל די
אפקדנה: 19 והי גברא די לא יקבל
לפתגמי די ימלל בשמי מימרי
יתבע מניה: 20 ברם נביא די ירשע
למללא פתגם בשמי ית די לא
פקדתיה למללא ודי ימלל בשום
טעות עממיא ויתקטל נביא ההוא:
21 וארי תימר בלבך איכדין נדע ית
פתגמא די לא מליליה ייי: 22 די ימלל
נביא בשמא דייי ולא יהי פתגמא
ולא יתקים הוא פתגמא די לא
מליליה ייי ברשע מליליה נביא
לא תדחל מניה:

יט

1 ארי-ישיצי ייי אלהך ית עממיא
די ייי אלהך יהיב לך ית ארעהון
וירתתון ותתיב בקרוהיהון
ובבתיהון: 2 תפרש קרוין תפרש לך
בגו ארעך די ייי אלהך יהיב לך
למירתה ותתקין לך אורחא ותחלק
ית תחום ארעך די יתנחל לך
אלהך ויהי למערוק תתן כל-
קטלא: 4 ודין פתגם קטולא די-
יערוק לתמן ויתקים לי יקטול ית
חברוהי בלא מדעה והוא לא סני
ליה מאתמלי ומדקמוהי:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

14 * אמ' ארצות אשר אתה יורש אותם אל מעננים ואל קוסמים ישמעו
ואתה לא כן נתן לך יי אלהיך: 15 נביא מקרבך מאחיך כמוני יקים לך יי
אלהיך אליו תשמעון: 16 ככל אשר שאלת מעם יי אלהיך בחורב
ביום הקהל לאמר לא אוסיף לשמע את קול יי אלהי ואת האש הגדולה הזאת לא אראה עוד ולא אמות: 17 ויאמר יי אלי הטיבו
18 אשר דברו: נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו
ודבר אליהם את כל אשר אצוה אותו: 19 והיה האיש אשר לא יקשיב
לדברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרש מעמו: 20 אך הנביא אשר יזיד
לדבר דבר בשמי אשר לא צויתיו לדבר ודבר בשם אלהים אחרים
ומת הנביא ההוא: 21 וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא
דברו יי: 22 אשר ידבר הנביא בשם יי ולא יהיה הדבר ולא יבא
הדבר אשר לא דברו יי בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו:

VER. SAM.

14 * אמ' ארצות אשר אתה יורש אותם אל מעננים ואל קוסמים ישמעו
ואתה לא כן נתן לך יי אלהיך: 15 נביא מקרבך מאחיך כמוני יקים לך יי
אלהיך אליו תשמעון: 16 ככל אשר שאלת מעם יי אלהיך בחורב
ביום הקהל לאמר לא אוסיף לשמע את קול יי אלהי ואת האש הגדולה הזאת לא אראה עוד ולא אמות: 17 ויאמר יי אלי הטיבו
18 אשר דברו: נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו
ודבר אליהם את כל אשר אצוה אותו: 19 והיה האיש אשר לא יקשיב
לדברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרש מעמו: 20 אך הנביא אשר יזיד
לדבר דבר בשמי אשר לא צויתיו לדבר ודבר בשם אלהים אחרים
ומת הנביא ההוא: 21 וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא
דברו יי: 22 אשר ידבר הנביא בשם יי ולא יהיה הדבר ולא יבא
הדבר אשר לא דברו יי בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

14 Nam gentes istæ quas vos possessuri estis, ariolos, & vaticinantes audiunt: At tu, non sic tradidit tibi Dominus Deus tuus. 15 Prophetam de medio fratrum tuorum sicut me suscitabis tibi Dominus Deus tuus; ipsum audietis. 16 Secundùm omnia quæ postulásti à Domino Deo tuo in Horeb in die congregationis illius, dicendo; Non audiam iterum vocem Dei mei, & magnum ipsum ejus ignem non videam amplius, ut non moriar. 17 Et respondit mihi Dominus mihi; Bene locuti sunt: 18 Prophetam suscitabo illis de medio fratrum suorum sicut te, pondúque verba mea in ore ejus, & loquetur eis omnia quæ præcipiam illis. 19 Si fuerit quispiam qui non audierit verba ejus quæ loquetur in nomine meo, ego ab eo exquirã. 20 Verùmtamen Propheta qui (a) superbè se gesserit loquendo verbum in nomine meo quod non præcepi illi loqui, quique locutus fuerit in nomine deorum alienorũ, morietur Propheta ille. 21 Quòd si dixeris in corde tuo quomodo dignoscemus verbũ quod non dixerit Dominus? 22 Cùm id quod locutus fuerit Propheta illi in nomine Domini non fuerit, neque adverterit, hoc est res quam non locutus est Dominus; per superbiam protulit illam Propheta ille, non formidabitis eum.

CAP. XIX.

1 Cùm deleverit Dominus Deus tuus gentes quarũ Dominus Deus tuus dedit tibi terram, & possederis eas, & habitaveris in urbibus earum, & in domibus earum; 2 Tres urbes separabis tibi in medio terræ tuæ quam Dominus Deus tuus dat tibi possidendam. 3 Diphonis itinera, atque in tres partes divides terminum terræ tuæ quam in hæreditatem daturus est tibi Dominus Deus tuus, ut sit refugium illuc omni homicidæ. 4 Hæc autem erit causa homicidæ qui fugiet illuc ut vivat: Qui percusserit proximum suum nescius, quemque non oderat ab heri et nudiustertiis.

(a) præcogitaverit loqui

CAP. XIX.

1 Cum autẽ dilẽdiderit Dñs Deꝰ tuꝰ gentes quarũ terrã dabit tibi: et possederis eam, & habitaveris in urbib⁹ earũ, et 2 in domibus earũ. Tres civitates separabis tibi, in medio terræ tuæ quã Dñs Deꝰ tuꝰ dabit tibi ut possideas eã. Et ster- 3 nes tibi viam: et in tres partes divides terminum terræ tuæ, quã Dñs Deꝰ tuꝰ possidere te faciet: et erunt ut fugiat illuc 4 homicida. Et hæc erit lex homicidæ, qui fugiet illuc ut vivat: qui occiderit proximũ suũ nesciẽs, et ipse nõ erat inimicꝰ ejus herì et nudiustertius.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 *إن هاؤلاء الأمم الذين أنت وارثهم *من المتفائلين والمنجمين هم يعبدون *وأنت لم يطلق لك
15 الله ربك مثل ذلك *لكن أي نبي من بينكم من بعض إخوتك مثلي ينصبه الله ربك لك منه
16 فاقبلوا *كجميع ما سألت الله ربك في جبل حوريب *في يوم الجوف وقلت *لا أعود أن أسمع
17 صوت الله ربي *ولا أري هذه النار العظيمة لئلا أموت *فقال الله لي *قد أحسنوا فيما قالوا *وأي نبي
18 أنصبه لهم من بعض إخوتك مثلك ألقيه كلامي فيخاطبهم بجميع ما آمره به * أي إنسان
19 لم يقبل كلامي الذي يوديه عني فأني أطلبه * وأي نبي يوقح فيقول قولا عني ما لم آمره
20 بقوله *ومن ينبي لمعبودات أخر فليقتل ذلك النبي *فإن قلت في نفسك * كيف يعرف القول
21 الذي لم يقله الله *فإنه ما يقوله النبي عن الله *ولا يحدث ذلك القول *ولا يجب *فهو القول الذي
22 لم يقله الله * وإنما قاله النبي بقحة * فلا تخشه * * الفصل التاسع عشر *

1 *وإذا قطع الله ربك الأمم الذين الله معطيك بلادهم فتربهم وتسكن دورهم ومنازلهم *فافرز
2 لك ثلاث قرى في وسط بلادك الذي الله ربك معطيك إياه لتحوزه * وأصلح طريقها على
3 ثلاث جهات أرضك التي يملكك الله ربك *فتكون معدة ليهرب إليها كل قاتل * وهذا سبب
4 القاتل الذي يهرب إليها فيحيا * أن يقتل صاحبه بغير علم * وهو غير ساع له من
أمس ولا قبله *

Nam istæ gentes quas tu es possessurus, divinis & astrologis acquiescunt, at verò tibi non permisit Deus Dominus tuus his similia: Sed quemcunq; prophetã de medio vestrũ ab uno fratrũ tuorũ mihi similem erexerit tibi Deus Dominus tuus, ipsi acquiescite. Juxta omnia quæ petisti à Deo Domino tuo in monte Horib in die cœtũs, & dixisti; Non audiam rursus vocem Deĕ Domini mei, neque videbo ignem hunc magnum ne fortè moriar. Dixitque Deus ad me, Bene egerunt in eo quod dixerunt: Et prophetam illum quem ipsis erigam è nonnullis fratribus tuis similem tibi, dicibo verba mea, & loquetur ad eos quæcunque præcipiam ei. Quicunque non receperit verba mea quæ referet nomine meo, egò sanè inquiram eum. Et quisquis prophetans ausus fuerit & dixerit à me sermonem quem non præcipi ei ut diceret, & quicunque vaticinabitur diis aliis, interficiatur ejusmodi prophetanꝰ. Quòd si dixeris apud tametipsum, Quomodo dignoscetur sermo quem non dixit Deus? Ille quem dicet prophetans ex parte Dei, tamen non expedit ejusmedi sermo, neque licet, ipse est sermo quem non dixit Deus, sed prophetans ille dixit eum temerè; ne igitur metuas eum.

CAP. XIX.

1 Et cùm exciderit Deus Dominus tuus gentes quarum regionem daturus est tibi, & possederis eas, & habitaveris in civitatibus earum & habitaculis earum; 2 Separa tibi tres civitates in medio regionis tuæ quam Deus Dominus tuus daturus est tibi ut possideas eam: 3 Et sterne viã earum juxta tres partes terminorũ terræ tuæ quam possidendã dabit tibi Deus Dominus tuus; ermnque parata ad hoc ut confugiat ad eas omnis homicida. 4 Et hæc est causa propter quam homicida confugiet ad eas, ut vivat: Si interficiat proximum suum ignorantes, & ipse non fuerit ejus ab heri & antea.

ספר אלה הדברים: יט

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

5 ואשר יבא את־רעהו ביער לחטב עצים ונדחה
ידו בגרזן לכרת העץ ונשל הברזל מן
5 Et qui ingressus fuerit cum proximo suo in silvam ad ligna cædenda, & ut ceciderit manus ejus cum securi ad cædendum ligna, & lapsus ferrum se convertit & lignum cædendum ad, securim in ejus manus
ferrum fuerit multa quam, eū affequatur & ejus cor incaluerit cūm homicidā
unam ad fugiet ipse: moriatur & suū facium invenerit & ligno
העץ ומצא את־רעהו ומת הוא ינוס אל־אחת
Ipse sanguinis redempter insequatur forte Ne vivet & iustarum urbium
הערים האלה וחי: פן־ירדף גאל הדם אחרי
via fuerit multa quam, eū affequatur & ejus cor incaluerit cūm homicidā
הרצח כי יחם לבבו והשיגו כי־ירבה הדרך
hæreditū odio non quia, mortis judicium non ei & anima ejus percutiat &
והכהו נפש ולו אין משפט־מות כי לא שנא
dicendo, tibi præcipiens ego Adeireo nudiustertius heri ab eum ipse
הוא לו מתמל שלשם: על־כן אנכי מצוך לאמר
tuus Deus Dominus fecerit dilatare si Et tibi separabis civitates Tres
שלש ערים תבדיל לך: ואם־ירחיב יהוה אלהיך
omnem tibi dederit & tuis patrib' juravit quēadmodū suū terminum
את־גבלך כאשר נשבע לאבתיך ונתן לך את כל־
custodieris Cūm tuis patribus dandum ad, est locutus quam terram
הארץ אשר דבר לתת לאבתיך: כי תשמר את־
hodie tibi præcipiens ego quod illud faciendū ad illud præceptum omne
כל־המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום
omnibus ejus viis in ambulandū ad & tuū Deū Dominum diligendum ad
לאהבה את־יהוה אלהיך וללכת בדרכיו כל־
iftas tres super civitates tres adhuc tibi addes & diebus
הימים ויספת לך עוד שלש ערים על השלש האלה
Dominus quam, tuæ terræ interiore in innocens sanguis effundetur non Et
10 ולא ישפך דם נקי בקרב ארצך אשר יהוה
sanguinis te super sit & hæreditatem tibi dat tuus Deus
אלהיך נתן לך נחלה והיה עליך דמים:
furtexerit & ei fuerit insidiat' & suū facium habes odio vir fuerit eum Et
11 כי־יהיה איש שנא לרעהו וארב לו וקם
unam ad fugerit & fuerit mortuus & anima eum percusserit & eum super
עליו והכהו נפש ומת וגס אל־אחת
inde eum capient & illius civitatis seniores mittent Et ejusdem civitatum
הערים האל: ושלחו זקני עירו ולקחו אתו משם
10 ut ocul' parcet Non morietur & sanguinis redipteris manu in eū dabunt &
11 ונתנו אתו ביד גאל הדם ומת: לא תחוס עינך
Non tibi bene erit & Israel ex innocentem sanguinem auferes & eis super
עליו ובערת דם הנקי מישראל וטוב לך: לא
tua hæreditate in primi terminaverunt quem, tui fecit terminum transferes
תסיג גבול רעך אשר גבלו ראשנים בנחלתך
eū possidendū ad, tibi dat tuus Deus Domin' quam terra in hæreditabis quam
אשר תנחל בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשתה:
peccato omni in & perversitate omni in virum in unus testis surget Non
12 לא יקום עד אחד באיש לכל־עון ולכל־חטאת
ore super vel testium duorū ore peccaverit quod peccato omni in
בכל־חטא אשר יחטא על־פי שני עדים או על־פי
virum in iniquitatis testis steterit Cūm verbum stabit testium trium
13 שלשה עדים יקום דבר: כי־יקום עד־חמס באיש
aversorum cum in responsandum ad
לענות בו סרה:

5 Καὶ ὃς (η) ἐὰν εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον (θ) εἰς
τὴν ὕλην Ϛωιαγαγεῖν ξύλα, καὶ (ι) ἐκκρου-
σθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὴν ἀξίνην κόψοντος τὸ ξύ-
λον, καὶ ἐκπεσὼν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλο-
υ τύχῃ τοῦ πλησίον, καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφυ-
γέτω εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσετω.
6 Ἵνα μὴ διώξας ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος
ἐκείνου τὸν φονεύσαντα, ὅτι πικραίνεται
τὴν (κ) καρδίαν, καὶ καταλάβῃ αὐτὸν, ἐὰν
μακρότερος ᾖ ἡ ὁδὸς, καὶ πλήξῃ αὐτὸ (λ)
ψυχικῶς. καὶ τούτῳ οὐκ ἔστι κρίσις θανάτου,
ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν ἀφὸ τῆς
7 (μ) χθές, οὐδὲ ἀφὸ ἐχθίστης. Διὰ τοῦτο ἐγὼ
σοι ἐνιέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων, Τρεῖς
8 πόλεις διαχωρίσεις σεαυτῷ. Ἐὰν δὲ ἐμπλα-
τύνῃ κύριος ὁ θεός Ϛου τὰ ὅρια Ϛου, ὃν τρόπον
ὤμοσε τοῖς πατράσι Ϛου, καὶ δῷ Ϛοι κύρι-
ος πᾶσῃ τῇ γῇ, ἣν εἶπε δοῦναι τοῖς πα-
9 τράσι Ϛου, Ἐὰν (ν) ἀκούσῃς ποιεῖν πάσας τὰς
ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ ἐνιέλλομαί Ϛοι σή-
μερον, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν Ϛου, πορεύε-
σθαι ἐν πάσαις τοῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας·
(ξ) προσθήσεις σεαυτῷ ἔτι τρεῖς πό-
10 λεις ἀφὸ τούτων τῶν (ο) τριῶν ταύτας. Καὶ οὐκ ἐκχυ-
θήσεται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ (π) γῇ, ἣ κύριος
ὁ θεός Ϛου δίδωσί Ϛοι ἐν κλήρῳ, καὶ οὐκ ἔσται
11 ἐν Ϛοὶ αἷμα ἔνοχον. Ἐὰν δὲ (ρ) γένηται ἐν
Ϛοὶ ἄνθρωπος μισῶν τὸν (σ) πλησίον, καὶ ἐνε-
δρεύσῃ αὐτῷ, καὶ ἐπαναστὰς ἐπ' αὐτὸν, καὶ πλή-
ξῃ αὐτὸ ψυχικῶς, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ φύγῃ εἰς μίαν
12 τῶν πόλεων τούτων, Καὶ ἀποστείλουσιν οἱ γεραιοὶ
τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἐκεῖθεν,
καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας (τ) τῆς ἀγ-
χιστεύοντος τοῦ αἵματος, καὶ ἀποθανεῖ. Οὐ
φείσῃ ὁ ὀφθαλμός Ϛου ἐπ' αὐτῷ, καὶ καθα-
ριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ εὖ
Ϛοι ἔσται. Οὐ μετακινήσεις ὅρια τῆς (υ) πατρι-
ᾶς σου, ἃ ἔστησαν (φ) οἱ πατέρες Ϛου ἐν τῇ κληρονο-
μίᾳ, ἣ κληρονομήσεις ἐν τῇ γῇ, ἣν κύ-
ριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν (χ) κλήρῳ. Οὐκ
ἐμμενεῖ μάρτυς εἷς μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώ-
που κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν, καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα,
καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν, ἣν ἐὰν ἁμάρτῃ. Ἐπὶ
στόματος δύο μαρτύρων, καὶ ἐπὶ στόματος
τριῶν μαρτύρων, (ψ) σταθήσεται πᾶν ῥῆ-
16 μα. Ἐὰν δὲ καταστῇ μάρτυς ἄδικος κατὰ ἀν-
θρώπου, καταλέγων αὐτῷ ἀσέβειαν,

MS. A. (η) ἂν (θ) αὐτῷ εἰς (ι) ἐκκρούσῃ (κ) καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ (λ) ἡ ψυχὴν,
καὶ ἀποθάνῃ. καὶ τούτῳ (μ) οὐκ θέλει, καὶ ἀφὸ (ν) εἰσακούσῃ (ξ) καὶ προσθήσεις (ο) τρεῖς
πόλεις ταύτας. (π) γῆ σου, ἣν κύριος (ρ) γένῃ. (σ) ἄνθρωπος (σ) πλησίον αὐτοῦ,
καὶ (τ) τοῦ ἀγχιστεύοντος, (υ) πλησίον σου, ἃ (φ) οἱ πρόγονοι σου ἐν τῇ κληρονο-
μίᾳ Ϛου, ἣν (χ) κλῆρον κληρονομήσει αὐτὴν. Οὐκ (ψ) σταθήσεται

5 Et quicunq; intraverit cū proximo suo in sylvā ad colligenda ligna, et impulerit manū ejus securim (b) cædentis lignū, et elapsū ferrū de ligno incurrerit in proximū, & mortu' fuerit; hic confugiet in unā civitatū hæreditū, et vivet. Nè persequens redemptor 6 sanguinis post homicidā, quomā incaluit corde, et assequatur eū, si longior sit via, et percutiet ej' animā. Et huic non est judicū mortis: quoniam non habebat eū odio ante hesternū, neq; ante nudiustertiānū. Propter hoc ego ti- 7 bi mando verbum hoc, dicens; Tres civitates secernes tibi. Si 8 autē dilataverit Domin' Deū tuū fines tuos, quemadmodū juravit patrib' tuis, & dederit tibi Domin' omnem terram, quam dixit dare patribus tuis, Si audieris fa- 9 ceris omnia mandata hæc, quæ ego mando tibi hodiè, diligere Dominum Deum tuum, ambulare in omnibus viis ej' omnes dies: adjicies tibi adhuc tres civitates ad tres hæc. Et non effun- 10 detur sanguis innoxius in terra, quā Dominus Deus tuus dat tibi in sorte, & non erit in te sanguinis te'. Si autē fuerit in te homo odio habens proximum, et insidiat' fuerit ei, & insurrexit in eum, & percusserit ejus animā, et mortu' fuerit, & fugerit in unā 11 civitatum harum; Et mittent seniores civitatis ejus, & tollent 12 eum indē, et tradent eum in man' vindicantiū sanguinē, & morietur. Non parcet oculus tuus super 13 eum, & (c) purgabis sanguinē innoxium ex Israel, & benè tibi erit. Non dimovebis fines proximi, 14 quos statuerunt patres tui in hæreditate, quā hæreditaveris in terra, quā Dominus Deus tuus dat tibi in sorte. Non stabit testis 15 unus ad testificandum contra hominē secundūm omnem injustitiam, & secundūm omne delictum, & secundūm omne peccatum, quod peccaverit. Super os duorū testiū, et super os triū testiū stabit omne verbum. Si autē 16 insisterit testis injustus contra hominē, accusans ej' impietatē

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܘܐܢܬܐ ܕܢܥܠ ܥܡ ܚܒܪܗ ܠܚܛܒ ܥܨܐ ܒܝܥܪܐ ܘܢܦܩ ܐܝܕܗ ܒܓܪܙܐ ܠܩܨܘܬ ܥܨܐ ܘܢܦܠ ܦܓܪܐ ܡܢ ܪܫܐ ܕܓܪܙܐ ܘܢܦܩ ܠܒܝܬ ܐܝܕܗ ܘܢܫܟܚ ܠܗ ܚܒܪܗ ܕܡܝܬ ܗܘ ܢܗܪܒ ܠܗܢܘܢ ܩܪܝܬܐ ܗܠܝܢ ܘܢܚܐ ܠܐ ܢܬܩܛܠ ܕܡܐ ܕܢܦܠ ܒܓܘܗ ܕܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܢܚܠܬܐ ܘܢܗܘܐ ܠܟ ܕܡܐ ܗܢܘ ܕܩܛܠ ܠܚܒܪܗ ܕܢܣܢܐ ܠܗ ܘܢܪܨܐ ܠܗ ܘܢܫܪܐ ܠܬܪܝܢ ܡܕܝܢ

PARAPH. CHALD. cum

הרגום אונקלוס

5 וְדִי יֵעוֹל עִם חַבְרֵיהּ בְּחוּרְשָׁא
לְמִקַּץ אָעִין וְיִתְחַרֵי יְדֵיהּ בְּבַרְזְלָא
לְמִקַּץ אָעִין וְיִשְׁחֹוף בַּרְזְלָא מִן
אֵעָא וְיִשְׁבַּר יַת חַבְרֵיהּ וִימוּת הוּא
יְעָרוֹק לְחַדָּא מִן קָרְוֵיהּ דְּאִלֵּין
וְיִתְקַיְּמוּן : דִּלְמָא יִרְדּוֹף גְּאַל דְּמָא
בָּתַר קְטוֹלָא אֲרֵי יְחַם לִבֵּיהּ
וְיִדְבַּקִנֵּיהּ אֲרֵי תַסְגִּי אוֹרְחָא
וְיִקְטֹל לֵיהּ נַפְשָׁא וְלֵיתַי חוֹבַת דִּין
דְּקְטוֹל אֲרֵי לָא סָנֵי הוּא לֵיהּ
מֵאוֹתְמָלֵי וּמִרְקָמוּהִי : עַל כֵּן אֲנָא
מְפַקֵּד לָךְ לְמֵימַר תְּלַת קִרְוִין
תַּפְרִישׁ לָךְ : וְאִם יַפְּתֵי יְיָ אֱלָהָךְ יַת
תְּחוּמָךְ כְּמָא דִי קַיֵּם לְאַבְהָתָךְ וְיִתֵּן
לָךְ יַת כָּל אַרְעָא דִי מַלֵּל לְמִתַּן
לַאֲבָהָתָךְ : אֲרֵי תִּטַּר יַת כָּל
תַּפְקִדְתָּא הָדָא לְמֶעְבַּדָהּ דִּי אֲנָא
מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמִרְחַם יַת יְיָ
אֱלָהָךְ וְלִמְהַךְ בְּאָרְחָן דְּתַקְנָן
קֳדָמוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא וְחוֹסִיף לָךְ עוֹד
תְּלָת קִרְוִין עַל תְּלַת אִלֵּין : וְלָא
יִשְׁתְּכַּח דָּם וְנַכְיָי בְּגַוֵּי אַרְעָךְ דִּי יְיָ
אֱלָהָךְ יְהִיב לָךְ אַחֲסָנָא וִיהֵי עָלָךְ
חוֹבַת דִּין דִּקְטוֹל : וַאֲרֵי יִהֵי גְּבַר
סָנֵי לְחַבְרֵיהּ וְיִכְמַן לֵיהּ וְיִקּוּם
עָלוֹהִי וְיִקְטְלִנֵּיהּ נַפְשָׁא וִימוּת וְיַעֲרוֹק
לְחַדָּא מִן קָרְוֵיהּ דְּאִלֵּין : וְיִשְׁלְחוּן
סָבֵי קַרְתֵּיהּ וְיִדְבְּרוּן וְיַתְּיוּ מִתַּמָּן
וְיִמְסְרוּן וְיִהֵי בְּיַד גְּאַל דְּמָא וִימוּת :
לָא תְחוּס עֵינָךְ עָלוֹהִי וְתִפְלֵי
אֲשֵׁרוּ דַם זַכָּאי מִיִּשְׂרָאֵל וְיֵיטַב לָךְ :
לָא תַשְׁנֵי תְּחוּמָא דְּחַבְרָךְ דִּי תְחַיְּמוּ
קַדְמָאֵי בְּאַחֲסָנְתָּךְ דִּי תְחַסַּן בְּאַרְעָא
דִּי יְיָ אֱלָהָךְ יְהִיב לָךְ לְמֵירְתָהּ :
לָא יִקּוּם סָהֵיד חַד בְּגַבְרָא לְכָל
עָוֵן וְלְכָל חוֹבִין בְּכָל חַד חַטָּיָא דִּי יְחַטֵּי
עַל מֵימַר תְּרֵין סָהֲדִין אוֹ עַל מֵימַר תְּלָתָא סָהֲדִין יִתְקַיַּם
פִּתְגָמָא : אֲרֵי יְקוּם סָהֵד שֶׁקֶר בְּגַבְרָא לְאַסְהָדָא בֵּיהּ סְטָיָא :

VERSIONE LATINA.

Targum ONKELOS,

5 Et qui ingressꝰ fuerit cũ proximo suo in sylvã ut succidat ligna: et ferrũ fugerit manũ ejꝰ succidẽdo ligna; et elapsũ fuerit ferrũ de manubrio, et invenerit proximum ejꝰ, et mortuꝰ fuerit: ille fugiat ad unã urbiũ 6 istarũ, et vivet. Ne forte persequatur propinquus sanguinis homicidã, cum incaluerit cor ejꝰ: et apprehẽdat eũ, si longa fuerit via, et occẽdat a nimam ejꝰ: qui nõ est reꝰ judicii mortis, quoniã non oderat illũ ab 7 heri et nudiustertiꝰ. Ideo ego præcipio tibi, dicens: Tres civitates separabis tibi. Et quã- 8 do dilataverit Dñs Deꝰ tuꝰ terminũ tuũ, sicut juravit patribꝰ tuis: et dederit tibi oẽm terram, quã locutꝰ est ut daret pa- 9 tribꝰ tuis. Si custodieris omnia præcepta hæcut faeias, quæ ego præcipio tibi hodie: ut diligas Dũm Deũ tuũ, et ut ambules in viis quæ rectæ sũt corã eo omnibꝰ diebꝰ: addes tibi alias tres 10 civitates, præter tres illas. Et nõ effũdetur sãguis innocẽs in medio terræ tuæ, quã Dñs Deꝰ tuꝰ dabit tibi in possessionem: ne sit in te reatꝰ judicii mortis. 11 Et quãdo vir oderit proximũ suũ, et insidiatꝰ fuerit ei et surrexerit contra eũ, et occiderit animã ejꝰ, et mortuꝰ fuerit: et fugerit ad unã de civitatibus istis. Mittẽt seniores civitatis 12 illiꝰ, et tollẽt eũ inde: et tradẽt eũ in manu propinqui sãguinis, ut moriatur. Nõ parcat ei 13 oculꝰ tuꝰ: et auferes effundentẽ sanguinẽ innocentẽ de Israel, 14 ut bene sit tibi. Nõ transferas terminũ proximi tui, quẽ constituerũt priores, in possessione tuã quã possidebis, in terra quã 15 Dñs Deꝰ tuꝰ dabit tibi ut possideas eã. Non stabit testis unus cõtra unũ in omnibꝰ iniquitatibꝰ et in omnibꝰ dilictis, et in oñi peccato ꝙ peceaverit: sed in ore duorũ aut triũ testium 16 stabit verbũ. Si steterit testis falsꝰ contra virum, ut testificetur cõtra eũ prævaricationem.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

5 וְכִי יָבוֹא אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בַּיָּעַר לַחֲטֹב עֵצִים וְנִדַּף יָדוֹ בַּגַּרְזֶן לִכְרֹת עֵצִים
וְיָצָא הַבַּרְזֶל מִן הָעֵץ וּמָצָא אֶת רֵעֵהוּ וָמֵת הוּא יָנוּס אֶל אַחַת מִן הָעָרִים הָאֵלֶּה וָחָי
6 פֶּן יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחַר הָרֹצֵחַ כִּי יַחֲם לְבָבוֹ וְהִשִּׂיגוּ כִּי אָרַךְ הַדָּרֶךְ וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ
וְלוֹ אֵין מִשְׁפַּט מָוֶת כִּי לֹא שָׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם
7 עַל כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר שָׁלֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ
8 וְאִם יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ וְנָתַן לְךָ אֶת כָּל הָאָרֶץ
9 אֲשֶׁר דִּבֶּר לָתֵת לַאֲבֹתֶיךָ כִּי תִשְׁמֹר אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹתָהּ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו כָּל הַיָּמִים וְיָסַפְתָּ לְךָ עוֹד שָׁלֹשׁ עָרִים
10 אֵלֶּה עַל שָׁלֹשׁ הָאֵלֶּה וְלֹא יִשָּׁפֵךְ דַּם נָקִי בְּקֶרֶב אַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה
11 וְהָיָה עָלֶיךָ דָּמִים וְכִי יִהְיֶה אִישׁ שׂוֹנֵא לְרֵעֵהוּ וְאָרַב לוֹ וְקָם עָלָיו וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ וָמֵת
וְנָס אֶל אַחַת מִן הָעָרִים הָאֵלֶּה וְשָׁלְחוּ זִקְנֵי עִירוֹ וְלָקְחוּ אֹתוֹ מִשָּׁם וְנָתְנוּ אֹתוֹ בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם
12 וָמֵת לֹא תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וּבִעַרְתָּ דַם הַנָּקִי מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב לָךְ
13 לֹא תַסִּיג גְּבוּל רֵעֶךָ אֲשֶׁר גָּבְלוּ רִאשֹׁנִים בְּנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר תִּנְחַל בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לָרִשְׁתָּהּ
14 לֹא יָקוּם עֵד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל עָוֹן וּלְכָל חֵטְא בְּכָל חֵטְא אֲשֶׁר יֶחֱטָא עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם דָּבָר
15 כִּי יָקוּם עֵד חָמָס בְּאִישׁ לַעֲנוֹת בוֹ סָרָה
16 וְעָמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים וְהַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר יִהְיוּ בַּיָּמִים הָהֵם

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Et qui abierit cum proximo 5 suo in sylvam ad scindenda ligna, eique manũ suam impellentis in secuim ad cædũda ligna, excussum fuerit ferrũ à ligno, et offenderit proximum suum quo moriatur, is fugiet in unam urbiũ istarum ut vivat. Ne persequatur 6 vindex sanguinis homicidam, eò quòd incaluit cor ejus, et assequatur eum si longior est via, & percutiat ejus animam, cum non sit reus mortis, quoniam non oderat ipsũ ab heri et nudiustertiũs. Id- 7 eò ego præcipio tibi, dicens; Tres urbes separabis tibi. Cùm 8 verò dilataverit Dominus Deus tuus terminos tuos, sicut juravit patribus tuis, & dederit tibi omnem terram quam dixit se daturum patribus tuis, Si custodieris omnia 9 mandata ista, faciendo quæ ego præcipio tibi hodiè, amando Dominum Deũ tuum, ambulando in viis ejus omnibus diebus, tunc addes adhuc tibi tres urbes ultra tres istas: 10 ut non effundatur sanguis innocentis in medio terræ tuæ, quam Dominꝰ Deus tuꝰ dat tibi in hereditatẽ, et non sit sanguinis reus. Cùm ali- 11 quis odio habens proximum suum (a) insidiatus fuerit ei, & insurgens in eum percusserit ejus animam, et mortuus fuerit, fugerit que in unã ex urbibus istis; Tunc mittent 12 seniores urbis illius, & tollent eum inde, tradentq; eum in manus vindicis sanguinis ut morte afficiatur. Non 13 parcet ei oculus tuus, sed auferes sanguinem innocentem de Israele, ut bene sit tibi. Non amovebis terminum pro- 14 ximi tui quem determinaverunt priores in hereditate tua, quam hereditabis istã in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi possidendam. Non 15 stabit testis unus in quenquã in quolibet crimine; & in quolibet peccato, quocunque peccato peccaverit: In ore duorum testium, aut in ore trium testium stabit verbum. Cùm etiam surrexerit testis 16 iniquus in aliquem ad (b) testandum in ipsum defectionem,

VER. SAM. (a) contenderit cum eo, (b) affligendum

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

5 * وَذٰلِكَ مِثْلُ مَنْ يَدْخُلُ مَعَ صَاحِبِهِ إِلَى ٱلْغَرَاءِ لِيَقْطَعَ حَطَبًا * فَمَثَلُ يَدِهِ بِٱلْحَدِيدِ لِيَقْطَعَ
الْعُودَ * أَوْ يَنْسَلُّ ٱلْحَدِيدُ مِنَ ٱلْعُودِ * فَيُصِيبُ صَاحِبَهُ فَيَمُوتُ * وَهُوَ يَهْرُبُ إِلَى وَاحِدَةٍ مِنْ هٰذِهِ
6 ٱلْقُرَى * فَيَحْيَا * كَيْلَا يَكْلَبُ وَلِيُّ ٱلدَّمِ ٱلْقَاتِلَ مِمَّا يَحْمِي قَلْبُهُ * فَيَلْحَقَهُ لِبُعْدِ ٱلطَّرِيقِ * فَيَقْتُلَهُ
7 وَلَيْسَ عَلَيْهِ حُكْمُ قَتْلٍ * إِذْ لَيْسَ هُوَ سَانِئًا لَهُ مِنْ أَمْسِ وَمَا قَبْلَهُ * فَلِذٰلِكَ آمُرُكَ ٱلْيَوْمَ بِأَنْ
تُفْرِزَ لَكَ ثَلَاثَ قُرًى * وَإِنْ أَوْسَعَ ٱللهُ رَبُّكَ تُخْمَكَ كَمَا أَقْسَمَ لِآبَائِكَ * فَأَعْطَاكَ جَمِيعَ ٱلْبِلَادِ ٱلَّتِي أَقْسَمَ
9 بِأَنْ يُعْطِيَهَا آبَاءَكَ * وَلِذٰلِكَ إِذَا حَفِظْتَ جَمِيعَ هٰذِهِ ٱلشَّرِيعَةِ * وَعَمِلْتَ بِهَا بِأَنْ تُحِبَّ ٱللهَ رَبَّكَ * وَتَسِيرَ فِي
10 طَرِيقِهِ طُولَ ٱلْأَيَّامِ * فَزِدْ ثَلَاثَ قُرًى أُخَرَ عَلَى هٰذِهِ ٱلثَّلَاثِ * لِئَلَّا يُسْفَكَ دَمٌ بَرِيءٌ فِي بَلَدِكَ ٱلَّذِي
11 ٱللهُ رَبُّكَ مُعْطِيكَهُ نَحْلَةً * فَيَكُونَ عَلَيْكَ دَمٌ * وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ سَانِئًا لِصَاحِبِهِ * فَكَمَنَ لَهُ وَقَامَ عَلَيْهِ
12 حَتَّى ضَرَبَهُ فِي مَقْتَلٍ فَمَاتَ * ثُمَّ هَرَبَ إِلَى إِحْدَى هٰذِهِ ٱلْقُرَى * فَلْيَبْعَثْ شُيُوخُ قَرْيَتِهِ * وَيَأْخُذُوهُ
مِنْ ثَمَّ * وَيُسَلِّمُوهُ إِلَى وَلِيِّ ٱلدَّمِ حَتَّى يُقْتَلَ * لَا تُشْفِقْ عَلَيْهِ * بَلْ أَنْفِ قَاتِلَ ٱلْبَرِيءِ مِنْ بَيْنِ
13 بَنِي إِسْرَائِيلَ * يَحْسُنْ لَكَ * وَلَا تَرْعَ تُخْمَ صَاحِبِكَ ٱلَّذِي تُخِمَهُ ٱلْأَوَّلُونَ * بِنَحْلَتِكَ ٱلَّتِي تَنْحَلُهَا فِي ٱلْبَلَدِ
14 ٱلَّذِي ٱللهُ رَبُّكَ مُعْطِيكَهُ لِتَحُوزَهُ * لَا يَقُمْ شَاهِدٌ وَاحِدٌ عَلَى إِنْسَانٍ فِي شَيْءٍ مِنَ ٱلذُّنُوبِ * وَٱلْخَطَايَا *
15 وَٱلْجِنَايَاتِ ٱلَّتِي يَجْنِيهَا * بَلْ عَلَى قَوْلِ شَاهِدَيْنِ أَوْ ثَلَاثَةِ شُهُودٍ يَقُومُ ٱلْأَمْرُ * وَإِنْ قَامَ شَاهِدُ ظُلْمٍ
16 عَلَى إِنْسَانٍ لِيَشْهَدَ عَلَيْهِ بِمَكْرٍ *

Atque id quidem, ut si quis ingrediatur 5 cum proximo suo in silvã ut ligna cædat, & elabatur manus ejus in cædendo lignum, aut exiliat ferrum è ligno, tangatq; proximum ejus & moriatur, isque confugiat ad unam ex istis civitatibus, vivet: ut non persequatur propinquus sanguinis 6 homicidam, eò quòd incaluerit cor ejus, et assequatur eum ob distantiam itineris, eumque interficiat, cùm tamen non sit adversus eum judicium necis, quia ipse non erat osor illius ab heri & antea. Idcirco 7 mando tibi hodiè ut separes tibi tres civitates. Et si ampliaverit Deus Dominus 8 tuus limites tuos quemadmodum juravit patribus tuis, & dederit tibi totam regionem quam juravit se daturum patribus tuis: Ac proinde cum servaveris totam 9 hanc legem, eamque opera compleveris diligendo Deum Dominum tuum, & ambulando in viis ejus longitudine dierum, adjunge tres alias civitates hisce tribus. Ne 10 effundatur sanguis ullus innocentis in regione tua quam Deus Dominus tuus daturus est tibi hæreditatem, sicque super te sanguis ejus. Quòd si quispiam oderit 11 proximum suum, eique insidiatus fuerit, et aggressus fuerit eum ita ut percusserit eum instrumento lethali, & mortuus fuerit, deinde fugiat ad unam harum civitatum; Mittant seniores civitatis ejus, & capiant 12 eum inde, tradantque eum propinquo sanguinis, ut interficiatur. Ne sis clemens erga 13 eum, sed extermina occidentes innocentem de medio filiorum Israël, et bene tibi erit. Et ne dimoveas terminũ proximi tui quẽ 14 fixerunt priores, in hæreditate tua quam possidebit in regione quã Deus Dominus tuus daturus est tibi ut possideas eam. Ne 15 stet testis unus adversũs hominem in ullis unquam criminibus & peccatis & culpis quæ committet, sed ad dictum duorum testium aut trium testium stabunt res. Et 16 si surrexerit testis iniquus contra aliquem ut testetur adversũs eum falsũ,

ספר אלה הדברים: כ

,Domini faciet ad lis eis quibus ,hominei ambo stabunt Et
17 וְעָמְדוּ שְׁנֵי־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי יְהוָה׃
,ipsis diebus in erunt qui ,judicum & ,sacerdotum faciet ad
לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים וְהַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר יִהְיוּ בַּיָּמִים הָהֵם׃
mendacio ,testis falsitatis testis ecce & : bene judices inquirent Et
18 וְדָרְשׁוּ הַשֹּׁפְטִים הֵיטֵב וְהִנֵּה עֵד־שֶׁקֶר הָעֵד שָׁקָר
facere præsumpsit quæadmodũ ,ei facietis Et : suũ fratrẽ in responsio
עָנָה בְּאָחִיו׃ וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת
,audirnt relitis Et ,uno interiore ex malum auferes & : suo fratri
19 לְאָחִיו וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃ וְהַנִּשְׁאָרִים יִשְׁמְעוּ
malum verbum secundũ amplius facienda ad addent non & timebunt &
וְיִרְאוּ וְלֹא־יוֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד כַּדָּבָר הָרָע
oculum ,anima in animam ,tuus oculus parcet non Et ,tuo interiori in hoc
20 הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ׃ וְלֹא תָחוֹס עֵינֶךָ נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ עַיִן
,prde pro pedem ,manu pro manum ,dente pro dentem ,oculo pro
בְּעַיִן שֵׁן בְּשֵׁן יָד בְּיָד רֶגֶל בְּרָגֶל׃

CAP. XX. כ

,equum vidrris & ,tuos inimicos ,super bellum ad fueris egressus Cũm
1 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶךָ וְרָאִיתָ סוּס
Dominus quia ,eis ab timeas ne ,te præ multum populum ,currum &
וְרֶכֶב עַם רַב מִמְּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יְהוָה
,erit Et .Ægypti terra de te faciens ascendere ,tecum ,tuus Deus
2 אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעֲלֶךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְהָיָה
ad loquetur & ,sacerdos accedet & ,brllum ad vos appropinquare circo
כְּקָרְבְּכֶם אֶל־הַמִّלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וְדִבֶּר אֶל־
hodie propinqui vos ,Israel Audi : eos ad dicet Et ,populum
3 הָעָם׃ וְאָמַר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם
,timratis ne ,vestrum cor molliscat neyvstros inimicos ,super bellum ad
לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֵיכֶם אַל־יֵרַךְ לְבַבְכֶם אַל־תִּירְאוּ
Dominus Quia ,eorum faciebus à frangamini ne & ,accelteretis ne &
וְאַל־תֵּחָפְזוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם׃ כִּי יְהוָה
,vestris inimicis cum vobis pugnandum ad ,vobiscum ambulans vester Deus
4 אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם־אֹיְבֵיכֶם
populum ad præcedt loquentur Et ,vos salvandum ad
לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם׃ וְדִבְּרוּ הַשֹּׁטְרִים אֶל־הָעָם
non & ,novam domum ædificavit qui vir Quis : dicendo
5 לֵאמֹר מִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בַיִת חָדָשׁ וְלֹא
moriatur fortè ne ,suam domum ad revertatur & ,vadat ? eam initiavit
חֲנָכוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת
plantavit qui vir quis Et ,eam initiet alius vir & ,prælio in
6 בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יְחַנְכֶנּוּ׃ וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע
fortè ne ,suũ domũ ad revertatur & ,Vadat ? eã prophanavit non & ,vineam
כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־
vir quis Et ,eam prophanet alius vir & ,prælio in moriatur
7 יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יְחַלְּלֶנּוּ׃ וּמִי־הָאִישׁ
,Vadat ? eam arrepit non & ,uxorem desponsavit qui
אֲשֶׁר אֵרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא לְקָחָהּ יֵלֵךְ
alius vir & ,prælio in moriatur fortè ne ,suũ domũ ad revertatur &
וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר
,eam accipiat
יִקָּחֶנָּה׃

Versio VULG. LAT.

17 Stabunt ambo, quorum causa est, ante Dominũ in conspectu sacerdotũ & judicũ qui fue-
18 rint in diebꝰ illis. Cũmque diligentissimè perscrutantes, invenerint falsum testem dixisse contra fratrem suũ mendaciũ:
19 Reddent ei sicut fratri suo facere cogitavit, & auferes ma-
20 lũ de medio tui: Ut audientes cæteri timorẽ habeant, & nequaquã talia audeant facere. Non misereberis eiꝰ, sed animã pro anima, oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede exiges.

CAP. XX.

1 SI exieris ad bellum contra hostes tuos, & videris equitatus & currꝰ, & majorem quàm tu habeas adversarii exercitũs multitudinem, non timebis eos: quia Dominꝰ Deus tuus tecũ est, qui eduxit te de terra
2 Ægypti. Appropinquante autẽ jam prælio, stabit sacerdos ante aciem, & sic loquetur ad po-
3 pulũ; Audi Israel, vos hodiè contra inimicos vestros pugnã committitis, non pertimeat eor vestrum, nolite metuere, nolite cedere, nec formidetis
4 eos: Quia Dũs Deus vester in medio vestri est, & pro vobis contra adversarios dimicabit,
5 ut eruat vos de periculo. Duces quoque per singulas turmas, audiente exercitu, proclamabunt, Quis est homo qui ædificavit domũ novam, & non dedicavit eã? vadat, et revertatur in domum suam: ne fortè moriatur in bello, &
6 alius dedicet eam. Quis est homo qui plantavit vineam, & necdũ fecit eam esse communem, de qua vesci omnibus liceat? vadat, & revertatur in domũ suã: ne fortè moriatur in bello, & alius homo ejus
7 fungatur officio. Quis est homo qui despondit uxorem, & non accepit eam? vadat, & revertatur in domum suã: ne fortè moriatur in bello, & alius homo accipiat eam.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ στήσονται οἱ δύο ἄνθρωποι οἷς ἐστιν ἀντῶν ἡ ἀντιλογία, ἔναντι κυρίου, καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων, καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν, οἱ ἂν ὦσιν ἐν ταῖς
18 ἡμέραις ἐκείναις. Καὶ ἐξετάσουσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς, καὶ ἰδὲ μάρτυς ἄδικος ἐμμαρτύρησεν
19 ἄδικα, ἀπόκρισιν κατὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον (ω) ἐνενοεῖτο
20 ποιῆσαι κατὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ ἐξαρεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Καὶ οἱ λοιποὶ ἀκούσαντες φοβηθήσονται, καὶ οὐ προσθήσουσιν
21 τοῦ (α) ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν. Οὐ φείσῃ ὁ ὀφθαλμός (κ ἐν αὐτῷ· ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρὸς, πόδα ἀντὶ (β) ποδός.

MS.A. (ω) ἐνενοηθεύσατο τῷ πλησίον ποιῆσαι, καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν (α) ποιεῖν (β) ποδὸς· κεφὴν ἀν ὀφ μῶμον τῷ πλησίον, ἔτως διδόσει ἀυτῷ. Ἐὰν δὲ

KEB. κ.

1 Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ ἴδῃς ἵππους καὶ ἀναβάτας καὶ λαὸν πολύν σου, οὐ φοβηθήσῃ ἀπ' αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ, ὁ ἀναβιβάσας σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἔσται ὅταν ἐγγίσῃς τῷ πολέμῳ, καὶ προσελεύσεται ὁ ἱερεὺς
3 λαλήσει τῷ λαῷ καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτοὺς, Ἄκουε Ἰσραὴλ· ὑμεῖς (α) παρατάσσεσθε σήμερον (β) εἰς τὸ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν· μὴ δειλιάσθω ἡ καρδία ὑμῶν, μὴ φοβεῖσθε μηδὲ θραυσθῆτε μηδὲ (γ) δειλιάσετε ἀπὸ
4 προσώπου αὐτῶν. Ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος ὑμῶν τοῦ ἐχθροῦς ὑμῶν (δ) διασῶσαι
5 ὑμᾶς. Καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαὸν, λέγοντες, Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν, καὶ οὐκ ἐνεκαίνισεν αὐτὴν; πορευέσθω καὶ (ε) ἀποστρεφέτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιεῖ αὐτήν.
6 Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ οὐκ (ζ) ἐυφράνθη ἐξ αὐτοῦ; πορευέσθω καὶ (η) ἀποστρεφέτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐυφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ.
7 Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις μεμνήσθη γυναικὸς, καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτὴν; πορευέσθω καὶ (θ) ἀποστρεφέτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήψεται αὐτήν.

MS.A. (α) παρατραφεῦσθαι (β) εἰς πόλεμον (γ) δειλιάνητε (δ) καὶ διασῶσαι (ε) ἀπεστρεφέτω (ζ) ἠυφρανθῆ (η) ἀπεστρεφέτω (θ) ἀπεστρεφέτω

Et stabunt ambo homines, quibus est eis controversia, ante Dominum, & ante sacerdotes, & ante judices, quicunq; fuerint in 17
diebus illis. Et judices ex- 18
quirent diligenter; & ecce testis injustus testatus est injuste, in-
stitit contra fratrem suum. Et 19
facietis ei quemadmodum malignatus est facere contra fratrẽ suum: et auferes malignum ex
vobis ipsis. Et reliqui audientes 20
timebunt, & non adjicient ultrà facere juxta verbum hoc malignum in vobis. Non parcet 21
oculus tuus super eum: Animam pro anima, oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede.

CAP. XX.

SI autem exieris in bellum su- 1
per hostes tuos, & videris equũ, & ascensorem, & populum majorem te, nè timueris ab eis, quoniam Dominus Deus tuus te-
cum, qui ascendere te fecit de terra Ægypti. Et erit quando ap- 2
propinquabis prælio, & accedens sacerdos loquetur populo, & dicet ad eos; Audi Israel: Vos hodiè in prælium conitis inimicos vestros. Non dissolvatur cor
vestrum, neque timeatis, neq; (ε)
frangamini, neq; declinetis à facie eorum. Quoniam Dominus 4
Deus vester est qui procedit (δ) vobiscum ad simul debellandos vobiscum inimicos vestros, ad salvandos vos. Et loquentur 5
scribæ ad populũ, dicentes; Quis est homo, qui ædificavit domum novam, & non dedicavit eam? Vadat, & revertatur in domum suam: nè moriatur in bello, & 6
homo alius dedicabit eã. Et quis est homo, qui plantavit vineam, & non est epulatus ex ea? Vadat, & revertatur in domum suam: nè moriatur in bello, & homo alius epulabitur ex ea. Et 7
quis est homo, qui spretavit uxorem, & non accepit eam? Vadat, & revertatur in domum suam: nè moriatur in bello, & homo alius accipiet eam.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Stabunt ambo illi homines quibꝰ lis est coram Domino & coram sacerdotibus atque judicibꝰ qui fuerunt illis diebꝰ, Et investigabunt judices diligenter, ac videbunt; si testimonium falsum intendebat testari contra fratrem suum, Facite ei quemadmodum ipse cogitaverat facere fratri suo: & extirpate sceleꝰ de medio vestrũ. Et qui supererunt, audientes timebunt, nec addent ulteriùs facere hanc rem pessimam inter se. Ne parcat oculus tuus, sed animam pro anima, oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede.

CAP. XX.

CUmq; egredieris ad bellum contra hostes tuos, & videbis equos & currus, populum eo pio fiorem te: ne timeas eos, quoniam Dominus Deus tuus tecum vadit, qui eduxit te de terra Ægypti. Et cùm accesseritis ad prælium, accedet sacerdos, Et dicet ad populum, Audi Israel, vos acceditis hodiè ad pugnam contra hostes vestros: ne frangatur cor vestrum, neque timeatis, neque trepidetis, & ne paveatis à conspectu eorum: Nam Dominus Deꝰ tuus tecũ abit, qui eduxit te de terra Ægypti, ipseq; pugnabit pro vobis contra hostes vestros, & liberabit vos. Dicent etiã Scribæ ad populum, Quicunque extruxit domum novam, nec initiavit eam, revertatur & abeat in domum suam, ne fortè occidatur in prælio, & aliꝰ quispiã initiet eam. Et quicunque plantavit vineam, & mustum ex ea nondũ collegit, revertatur & abeat in domũ suam, ne fortè interficiatur in bello, & alius quispiã mustũ ejus exprimat. Et quicunq; despondit uxorem, nec dum accepit eam, revertatur & abeat in domũ suam, ne fortè occumbat in bello, et aliꝰ quispiã accipiat eã.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

17 ויקומון תרין גברין די להון דינא
קדם יי קדם כהניא וריביא די יהון
18 ביומיא האנין: ויתבעון דיינא יאות
והא סהר שקרא וסהדא שקרא
19 אסהיד באחוהי: ותעבדון ליה כמא
די חשיב למעבד לאחוהי ותפלי
20 עביד דביש מבינך: ודישתארון
ישמעון ויתחלון ולא יוספון
למעבד עוד כפתגמא בישא הדין
21 בינך: ולא תחוס עינך נפשא חלף
נפשא עינא חלף עינא שנא חלף
שנא ידא חלף ידא רגלא חלף
רגלא: ב

1 ארי תפוק לאגחא קרבא על בעלי
רבבן ותחזי סוסין ורתיכין עם סגי
מנך לא תדחל מנהון ארי יי אלהך
3 memrih bmsyrk dasqk marea
dmsrim: wyhi kmqrbkon lagha
qrba wytqrb kahna wymll
4 ammh: wymr lhon smع yisrael
ahon mtqrbin iwmin lagha
qrba al balbbikon la ywwa
lbkon la tdhlon wla tthbhlon
5 wla tthprn mn qdmyhon: ary yy
alhkon dmhlk bmdbr qdmykon lagha
lkon qrb ام bnyykon lmprq
6 ytkon: wymllln srykia lmymr mn nbrea di
bnia byta hdtta wla hnkih
yhk wytwb lbytyh dlma ytqtl
7 bqrba wnbr aohrn ytqnnyh: wmn
nbrea di nsb krma wla ahlyh
yhk wytwb lbytyh dlma ytqtl
bqrba wnbr aohrn ypqnnyh:

17 Stabunt duo viri quorum est causa corã Dño, et corã sacerdotib⁹ et judicib⁹ qui fuerint in dieb⁹ illis. Et requirent judices diligenter: et si testis falsus fuerit, et testimoniũ falsũ testificat⁹ est contra fratrẽ suum. Facietis ei sicut cogitavit facere fratri suo: et auferes facientẽ q̃ malũ est de medio tui. Et qui relicti fuerint audient, et timebunt: et non addent ut faciant ultrà juxta verbum hoc pessimum in medio tui. Non parcat ei oculꝰ tuus: sed dabis animam pro animã, oculum pro oculo, dentem pro dente; manum pro manu, pedem pro pede.

CAP. XX.

1 SI exieris ad bellum contra hostes tuos, et videris equos et quadrigas, et populũ multum magis quã tu es, ne timeas eos: quoniã verbũ Dñi Dei tui est in auxilium tuũ, qui eduxit te de terrã Ægypti. Et cum appropinquaveritis ad pugnam: accedet sacerdos et loquetur ad populũ. Et dicet ei, Audi Israel; Vos accedetis hodie ad pugnã cõtra inimicos vestros: ne commoveatur cor vestrum, neq; timeatis neq; conturbemini, nec terreamini à facie eorum. Quoniã Dñs Deꝰ vester ipse dux erit corã vobis: ut pugnet pro vobis cum inimicis vestris, ut eruat vos. Et loquentur duces ad populum dicentes: Quis est vir qui ædificavit domum novam, et non dedicavit eam? vadat et revertatur in domũ suã: ne fortè occidatur in bello, et vir alius dedicet illam. Et quis est vir qui plantavit vineam, et non fecit eam esse communem? vadat et revertatur in domum suam: ne occidatur in bello, et vir alius faciat eam esse communem. Et quis est vir qui despondit uxorem, et non accepit eam? vadat et revertatur in domum suam: ne fortè occidatur in bello, et vir alius accipiat illam.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

17 * ועשיתם אשר זמם לעשות לאחיו כן תעשה לו ובערת הרע מקרבך
18 * ואשר יעלה בלבבך לעשות לאחיו ראו ויראו עוד לבלתי הוסף
19 לעשות עוד כדבר הרע הזה בקרבך: * ולא תחוס עינך עליו
20 נפש תחת נפש עין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל:

1 ** כי תצא למלחמה על אויביך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא
2 מהם כי יי אלהיך עמך המעלך מארץ מצרים: * והיה כקרבכם אל המלחמה
3 ונגש הכהן ודבר אל העם: * ואמר אליהם שמע ישראל אתם מתקרבים היום
4 אל המלחמה אל אויביכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו
5 מפניהם: * כי יי אלהיכם הולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם:
6 * ודברו השטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו
7 יחדל וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו: * ומי האיש אשר נטע
8 כרם ולא חללו יחדל וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחללנו: * ומי
9 האיש אשר ארס אשה ולקחה יחדל וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר
10 יקחנה: * ויספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב
11 יחדל וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו: * והיה כאשר כלו השטרים
12 לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם: * אם עיר רחוקה מאד
13 מעמך אתה לא תגש אליה לשלום: * והיה אם שלום תענך ופתחה לך
14 והיה כל העם הנמצא בה יהיו לך לנגשים ועבדוך: * ואם לא תשלים
15 עמך ועשתה עמך מלחמה וצרתה אליה: * ונתנה יי אלהיך בידך והכית
16 את כל זכריה לפי חרב: * רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר
17 כל שללה תבז לך ואכלת את שלל אויביך אשר נתן יי אלהיך לך: * כן
18 תעשה לכל הערים הרחקות מאד אשר לא מערי הגוים האלה הנה: * רק
19 מערי העמים האלה אשר יי אלהיך נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה: * כי
20 החרם תחרימם החתי והאמרי הכנעני והפרזי החוי והיבוסי כאשר צוך יי
21 אלהיך: * למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות ככל תועבתם אשר עשו לאלהיהם
22 וחטאתם ליי אלהיכם: * כי תצר אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה
23 לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי
24 האדם עץ השדה לבא מפניך במצור: * רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל
25 הוא אתו תשחית וכרתת ובנית מצור על העיר אשר היא עשה עמך מלחמה
26 עד רדתה: * ** כי ימצא חלל באדמה אשר יי אלהיך נתן לך לרשתה
27 נפל בשדה לא נודע מי הכהו: * ויצאו זקניך ושפטיך ומדדו אל הערים
28 אשר סביבות החלל: * והיה העיר הקרבה אל החלל לקחו זקני העיר ההיא
29 עגלת בקר אשר לא עבד בה אשר לא משכה בעול: * והורדו זקני העיר
30 ההיא אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע ונערפו שם את העגלה
31 בנחל: * ונגשו הכהנים בני לוי כי בם בחר יי אלהיך לשרתו ולברך
32 בשם יי ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע: * וכל זקני העיר ההיא הקרבים
33 אל החלל ידיהם ירחצו על העגלה הערופה בנחל: * וענו ואמרו ידינו
34 לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו: * כפר לעמך ישראל אשר פדית
35 יי ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל ונכפר להם הדם: * ואתה תבער
36 הדם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני יי: * כי תצא מלחמה על אויביך
37 ונתנו יי אלהיך בידך ושבית שבים: * וראית בשבי אשת יפת תאר
38 ונחמתה בה ולקחתה לך לאשה: * והבאתה אל תוך ביתך וגלחה את
39 ראשה ועשתה את צפרניה: * והסירה את שלמת שבים מעליה וישבה
40 בביתך ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים ואחרי כן תבא אליה
41 ובעלתה והיתה לך לאשה: * והיה אם לא חפצת בה ושלחתה לנפשה
42 ומכר לא תמכרנה בכסף לא תתעמר בה תחת אשר ענתה: * לא יוכל
43 לבכר את בן האהבה על בן השנואה הבכר: * כי את הבכר בן השנואה
44 יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר יש לו כי הוא ראשית אונו לו משפט
45 הבכרה: * כי יהיה לאיש בן סורר ומורה אינו שמע בקול אביו ובקול
46 אמו ויסרו אותו ולא יאבה שמע אליהם: * ותפשו בו אביו ואמו והוצאו
47 אתו אל זקני עיר המקום: * ואמרו אל זקני העיר בנו הזה סורר ומורה
48 אינו שמע בקולנו זולל וסבא: * ורגמו אתו כל אנשי עיר המקום באבנים
49 ומת ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו: * כי יהיה חטא
50 משפט מות ומת ותלית אתו על עץ: * לא תלין נבלתו על העץ כי קבר
51 תקברנו ביום ההוא כי קללת אלהים תלוי: * לא תטמא את אדמתך
52 אשר יי אלהיך נתן לך נחלה: * כי תראה שור אחיך או כשיו
53 נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחיך: * ואם לא קרוב אחיך
54 אליך ולא ידעתו והאספתו אל תוך ביתך והיה עמך עד דרש אחיך
55 אתו והשבתו לו: * וכן תעשה לחמרו וכן תעשה לשלמתו וכן תעשה
56 לכל אבדת אחיך אשר תאבד מאתו ומצאתה לא תוכל להתעלם: * לא
57 תראה את חמור אחיך או שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם הקם תקים
58 עמו: * לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי
59 תועבת יי אלהיך כל עשה אלה: * כי יקרא קן צפור לפניך בדרך
60 בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים ואם על האפרחים או על
61 הביצים לא תקח האם על הבנים: * שלח תשלח את האם ואת הבנים
62 תקח לך למען יטב לך והארכת ימים: * כי תבנה בית חדש ועשית
63 מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו: * לא תזרע
64 כרמך כלאים פן תקדש הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם: * לא תחרש
65 בשור ובחמר יחדו: * לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו: * גדלים
66 תעשה לך כנפות על ארבע כסיתך אשר תכסה בה: * כי יקח איש אשה
67 ובא אליה ושנאתה: * וזרם לה דברים ערה ויצא עליה שם רע
68 ואמר את האשה הזאת לקחתי ואקרב אליה ולא מצאתי לה בתולים
69 ולקח האיש ההוא ואת אביה ואת אמה ולקחו את בתולי הנערה אל
70 זקני העיר בשער: * ואמר אבי הנערה אל הזקנים בתי נתתי לאיש
71 הזה לאשה ושנאה הוא: * ** ** הנה הוא זרם דברים לאמר לא מצאתי
72 לבתך בתולים ואלה בתולי בתי ופרשו השמלה לפני זקני העיר: * ולקחו
73 אנשי העיר ההוא את האיש ויסרו אתו: * ** ** **

ספר אלה הדברים: כ

timidus vir Quis dicent &,populũ ad loqui præfecti addent Et
8 ויספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי־האיש הירא
cor *loquentes* non &,suã domum ad revertatur &,Vadat è corde tenet &
ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את־לבב
ad loqui præfecti *cessabunt facietq;* erit Et ,suũ cor sicut,suorũ fratrũ
9 אחיו כלבבו: והיה ככלת השטרים לדבר אל
Cùm ,populi capite in exercituum principes *ordinabũt* & ,populum
העם ופקדו שרי צבאות בראש העם: ---
10 eam ad clamaveris &,eam *super pugnandum ad*,civitate ad appropinquaveris
תקרב אל־עיר להלחם עליה וקראת אליה
,erit &,tibi aperuerit &,tibi responderit pacem si ,erit Et ,pacem
11 לשלום: והיה אם־שלום תענך ופתחה לך והיה
non si Et,tibi servierit &,*tributũ* in tibi erunt,ea in repertus populꝰ omnis
כל־העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוך: ואם לא
12 ,eam *super urbibus* & ,prælium tecum fecerit & ,tecum pacem fecerit
תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה וצרת עליה:
ejꝰ masculã omnem percutes &,tua *manu* In tuus Deus Dominꝰ eã dabit Et
13 ונתנה יהוה אלהיך בידך והכית את־כל־זכורה
quod omne & *quadrupedem* & ,*pubem* & ,mulieres Tantùm ,gladii *in ad*
לפי־חרב: רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר
solum comedes &,tibi prædaberis ejꝰ *spolium omne* ,urbe in erit
14 יהיה בעיר כל־שללה תבז לך ואכלת את־שלל
facies Sic ,tibi tuus Deus Dominus dederit quæ,tuorã inimicorũ
אויביך אשר נתן יהוה אלהיך לך: כן תעשה
15 civitatibus de non quæ ,valde te à longinquis ,urbibus omnibus
לכל־הערים הרחקת מאד מאד אשר לא מערי
quos ,istorum populorũ civitatibus de *Tantùm* ,*ipse* istarum gentium
הגוים האלה הנה: רק מערי העמים האלה אשר
servat eorum omnem vivificabis non,hæreditate tibi *dam* tuus Deus Dominꝰ
יהוה אלהיך נתן לך נחלה לא תחיה כל־נשמה:
,Perizzæ &,Chenaananæ ,Emioræ & ,Chittræum ,eas perdes perdendo Quia
16 כי־החרם תחרימם החתי והאמרי הכנעני והפרזי
,tuus Deus Dominus tibi præcepit quemadmodũ,Jebusæum & ,Chivvæ
החוי והיבוסי כאשר צוה יהוה אלהיך:
omnes secũdum facere vos ducent non *quod Propter*
17 למען אשר לא־ילמדו אתכם לעשות ככל
Domino peccetis & ,suis diis fecerunt quæ,eorũ abominationes
תועבתם אשר עשו לאלהיהם וחטאתם ליהוה
pugnando multis diebus civitatem *coærãtaris Cùm* ,vestro Deo
18 אלהיכם: כי־תצור אל־עיר ימים רבים להלחם
illa super impellꝰdo,eꝰ *lignum corrumpes* non,ei *vaptiandũ ad*,eam *super*
עליה לתפשה לא־תשחית את־עצה לנדח עליו
lignum ,homo *quia* ,succidies non *illud* & ,comedes *illo* ex quia ,securim
כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עץ
quod lignum Tantùm ,*è coærãtationem in tuis facietus à veniendum ad* ,agri
19 20 השדה לבא מפניך במצור: רק עץ אשר
,succidies & *corrumpes illud* ,*ipsum* cibi *lignum non quia cognosces*
תדע כי לא־עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרתת
prælium recum *facies ipse* quæ ,civitate *super* munitionẽ ædificabis &
ובנית מצור על־העיר אשר־הוא עשה עמך מלחמה
,ei domineris donec
עד רדתה:

Versio VULG. LAT.

8 His dictis addent reliqua, et loquentur ad populum; Quis est homo formidolosus, & corde pavido? vadat, & revertatur in domũ suã, ne pavere faciat corda fratrum suorum, sicut ipse timore perterritꝰ est. Cùmq; siluerint duces exercitꝰ, & finẽ loquendi fecerint, unusquisq; suos ad belladũ cuneos præparabit.
9
10 Si quãdo accesseris ad expugnandã civitatẽ, offeres ei pri-
11 mùm pacem. Si receperit, & aperuerit tibi portas, cunctꝰ populꝰ, qui in ea est, salvabitur, & serviet tibi sub tributo. Sin autẽ fœdꝰ inire noluerit, et cœperit contra te bellã, oppugnabis eã. Cùmq; tradiderit Dñs Deꝰ illã in manu tua, percuties omne quod in ea generis masculini est, in ore gladii, Absq; mulieribꝰ & infantib̃, jumentis, & cæteris quæ in civitate sunt. Omnẽ prædã exercitui divides, et comedes de spoliis hostiũ tuorũ, quæ Dominus Deus
12
13
14
15 tuus dederit tibi. Sic facies cũctis civitatibus, quæ à te procul valdè sũt, & non sunt de his urbibus, quas in possessionẽ ac-
16 cepturus es. De his autẽ civitatibus, quæ dabuntur tibi, nullũ
17 omnino permittes vivere: Sed interficies in ore gladii, Hethæũ videlicet, & Amorrhæum, & Chananæũ, Pherezæũ, & Hevæũ, & Jebusæũ, sicut præcepit
18 tibi Dñs Deus tuus: Ne fortè doceant vos facere cunctas abominationes, quas ipsi operati sunt diis suis: & peccetis in
19 Dominũ Deũ vestrũ. Quando obsedetis civitatẽ multo tempore, & munitionibus circũdederis ut expugnes eam, non
20 succides arbores de quibus vesci potest, nec securibus per circuitũ debes vastare regionẽ: quoniã lignũ est, & non homo, nec potest bellantiũ contra te augere numerũ. Si qua autẽ ligna non sunt pomifera, sed agrestia, & in cæteros apta usus, succide, & instrue machinas, donec capias civitatem, quæ contra te dimicat.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

8 Καὶ προσθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλῆσαι πρὸς τὸν λαὸν, καὶ ἐροῦσι, (τ)Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ; πορευέσθω καὶ ἀποστρεφέτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλιάσῃ τὴν (κ) καρδίαν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὥσπερ ἡ αὐτὸς. Καὶ ἔσται ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαὸν, καὶ κλάσῃσιν ἀρχοντες τὸ κεφάλαιον τῶν
9
10 γνμένος τοῦ λαοῦ. Ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι (λ) αὐτοὺς, καὶ ἐκκαλέσῃ αὐτοὺς μετ' εἰρήνης. (μ) Ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσί σοι, καὶ ἀνοίξωσί σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες (ρ) ἐν αὐτῇ (ξ)
11 ἔσονταί σοι φορολόγητοι καὶ δουλεύσοι (ο) σοι. Ἐὰν δὲ μὴ ἐπακούσωσί σοι, καὶ (π) ποιῶσι πρὸς σὲ πόλεμον, περιχαθεῖς (ρ) αὐτὴν,
12 13 Ἐὰν δὲ παραδῷ σοι αὐτὴν κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις πᾶν
14 ἀρσενικὸν αὐτῇ ἐν στόματι μαχαίρας, Πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀποσκευῶν. καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ, καὶ φαγῇ πᾶσαν τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου, ἃν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί
15 σοι. (σ) Οὕτω ποιήσεις πάσας τὰς πόλεις πάμπολλα ὄσαι (τ) σου σφόδρα, (υ) οὐχὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν (φ) τούτων, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομεῖν τὴν
16 γῆν αὐτῶν. Οὐ ζωγρήσετε (χ) πᾶν ἐμ-
17 πνεῦν, Ἀλλ' ἢ ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτοὺς, τὸν Χετταῖον, καὶ (λ) Ἀμορῥαῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, ὃν τρόπον ἐνετείλατο
18 σοι κύριος ὁ θεός σου, Ἵνα μὴ διδάξωσι (ω) ποιεῖν ὑμᾶς πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ὅσα ἐποίησε τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἁμαρ-
19 τήσετε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. Ἐὰν δὲ περιχαθίσῃς πρὸς πόλιν μίαν ὑμέρας (α) πολέως ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν εἰς καταλαβεῖν αὐτὴ, οὐκ (β) ἐξολοθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς, ὅπιθαλεῖν ἐπ' αὐτὰ σίδηρον, (γ) ἀφ' ἢ ἀπ' αὐτὰ φαγῇ, αὐτὰ δὲ οὐ κόψεις. μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν (δ) τῷ ἀγρῷ εἰσελθεῖν ἀπὸ προσώπου σου εἰς τὸν χάρακα,
20 Ἀλλὰ (ε) ξύλον ὃ οἶδας ὅτι οὐ καρποφόρον ἐστὶ, τοῦτο (ζ) ὀλοθρεύσεις καὶ κόψεις καὶ οἰκοδομήσεις χάρακα κατὰ τὴν πόλιν, ἥτις ποιεῖ πρὸς σὲ πόλεμον, ἕως ἂν παραδοθῇ. (κ) καρδίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἀδελφὸν (λ) αὐτῆς, καὶ ἐκκαλέσῃ (μ) Καὶ ἔσται ἐὰν (ν) ἐν τῇ πόλει (ξ) ἔσονται φορολόγητοι (ο) σοι. (π) ποιήσωσιν (ρ) αὐτὴν, Καὶ παραδόσει αὐτὴ (σ) Οὕτως (τ) ἀπὸ τοῦ (υ) αἱ ὀγὴ ἀπὸ τῶν (φ) τούτων. ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τούτων, ὧν κύριος (χ) ἀπ' αὐτῶν πᾶν ἐναντίον, Ἀλλὰ ἀναθέματι (λ) τὸν Ἀμορῥαῖον, καὶ τὸν Χαναναῖον, (ω) ὑμᾶς ποιεῖν πάσια (ὰ π.εἰονας (β) ἐξολεθρεύσεις (γ) ἀνὰ ἀπ' (δ) τῷ δρυμῷ εἰσῆθεν (ε) τὸ ξύλον (ζ) ἐξολεθρεύσεις

Et adjicient scribæ loqui ad po- 8
pulũ, et dicent, Quis est homo timens & meticulosus cordẽ? Vadat, et revertatur in domũ suã, nè pavere faciat cor fratru suũ, sicut suum. Et erit cùm cessave- 9
*rint scribæ loquentes ad populũ, et constituent principes exercit*ꝰ*, duces populi. Si autẽ accesseris ad* 10
civitatẽ ad debellandum illos, & evocabis eos cum pace. Si 11
quidã pacifica responderint tibi, & aperuerint tibi; erit, omnis populꝰ qui inventi fuerint in eã, e-
runt tibi tributarii, et obedientes tibi. Si autẽ non obedierint tibi, 12
& fecerint adversũs te bellum, obsidebis eã, Donec tradiderit ti- 13
bi eã Dominus Deus tuus in manus tuas: & percuties omne ma-
sculinũ ejꝰ in cædẽ gladii, Absq; 14
mulieribus et ab pratu: & omnia
pecora, et omnia quæcũq; fuerint in civitate, et omnia impedimenta
prædaberis tibi ipsi, & comedes omnẽ prædã inimicorum tuorũ; quos Dominꝰ Deus tuus dat tibi.
Sic facies omnes civitates, quæ 15
longè absunt à te valdè, (c) non de civitatib̃ gentiũ harum, quas Dominꝰ Deꝰ tuꝰ dat tibi hæreditate terram earum. Non vivifica- 16
bitis omne spiratũ, Sed anathe- 17
mate anathematibitis eos, Chettæũ, & Amorrhæum, & Chananæum, & Pherezæum, & Enæum, & Jebusæum, & Gergesæum, quemadmodũm mandavit tibi
Dominꝰ Deꝰ tuꝰ; ut non doceant 18
vos facere omnes abominationes suas, quæ fecunq; fecerunt diis suis: & peccabitis ante Dominum
Deum vestrum. Si autẽ obsede- 19
ris civitatẽ unam diebus plurimis oppugnando eam ad capiendam eam; non exterminabis arbores ejus, mittendo in eas ferrum: sed de ea comedes, ipsam autem non excides. Nunquid lignum quod in agro, homo est, ut ingrediatur à facie tua in vallum? Sed lignum quod nõsti, quia 20
non est fructũm cui aptum, hoc disperdes, & excides, & ædificabis vallum super civitatem, quæ facit adversũs te bellum, quoadusque tradita fuerit.

MS. A. (ε) Τίς ἄνθρωπος ὁ δεδιὼς καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ; πορευέσθω καὶ ἀποστρεφέτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ μὴ δειλιάσῃ τὴν καρδίαν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὡς αὐτὸς ἐδειλίασε τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καὶ ἔσται ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαὸν, καὶ κλάσουσιν ἄρχοντες τὸ κεφάλαιον τῶν γνμένος τοῦ λαοῦ. Ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι (λ) αὐτοὺς, καὶ ἐκκαλέσῃ (μ) Καὶ ἔσται ἐὰν (ν) ἐν τῇ πόλει (ξ) ἔσονται φορολόγητοι (ο) σοι. (π) ποιήσωσιν (ρ) αὐτὴν, Καὶ παραδόσει αὐτὴ (σ) Οὕτως (τ) ἀπὸ τοῦ (υ) αἱ ὀγὴ ἀπὸ τῶν (φ) τούτων. ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τούτων, ὧν κύριος (χ) ἀπ' αὐτῶν πᾶν ἐναντίον, Ἀλλὰ ἀναθέματι (λ) τὸν Ἀμορῥαῖον, καὶ τὸν Χαναναῖον, (ω) ὑμᾶς ποιεῖν πάσια (ὰ π.εἰονας (β) ἐξολεθρεύσεις (γ) ἀνὰ ἀπ' (δ) τῷ δρυμῷ εἰσῆθεν (ε) τὸ ξύλον (ζ) ἐξολεθρεύσεις

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Addent præterea Scribæ, dicentq; ad populũ; 8
Quicunq; formidolosus est ac trepidi cordis,
revertatur & abeat in domum suam, ne for-
tè frangat cor fratrum suorum sicut cor su-
um. Cùmque finem fecerint Scribæ loquen- 9
di ad populum, stabunt duces exercitũs in
fronte populi. Cùmque accesseris ad ur- 10
bem dimicatuus contra eam, proclama illi
pacem. Et si pacem tibi responderit, aperu- 11
eritque tibi, omnis populus qui inveniretur in
ea, sint tibi servi reddentes tributum, & mi-
nistrent tibi. Verùm si pacem non ineat te- 12
cum, sed committat adversùm te prælium,
obside eam, Tradetque eam Dominus Deus 13
tuus in manus tuas, & interfice omnes ma-
sculos ejus in acie gladii. Duntaxat mulieres, 14
& pubem, & jumenta, & quidquid fuerit in
urbe, totamque prædam diripe tibi, & 15
comede de præda hostium tuorum quos
tibi tradet Dominus Deus tuus. Sic facito
cunctis urbibus quæ à te longissimè distant,
quæ non fuerint ex urbibus istarum gentium.
Verùm ex urbibus horum populorum quos 16
daturus est tibi Dominus Deus tuus hæredi-
tatem, ne vivum serves quicquid spirat: Sed 17
ad internecionem usque interfice Hethæos, &
Amoræos, & Chananæos, & Pherezæos, &
Hevæos, & Jebusæos, quemadmodum præ-
cepit tibi Dominus Deus tuus. Ne doceant 18
te facere secundùm cunctam abominationem
suam quã faciebant diis suis, & peccetis co-
ram Domino Deo vestro. Cùmque obside- 19
ris urbem diebus multis ut expugnes eam &
subigas illam, ne vastes arbores ejus neque
injicias ferrum in eas, quandoquidem ex iis
cibum capis, easque *cùm liberit* succindes:
nam arbor campi non est sicut homo ut fugi- 20
at à conspectu tuo, impendente angustiã. Ve
runtamen arborem quam noveris non esse
arborem esui aptam, vasta & succinde; & ex-
true propugnacula adversùs civitatem quæ
pugnam tecum exercet, donec subjicias eam.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

8 ויוסיפון סרביא למללא עם עמא
ויימרון מן גברא דדחיל ותביר
לבא יהך ויתוב לביתיה ולא יתבר
ית לבא דאחוהי כלביה: ויהי כד
9 ישלמון סרביא למללא עם עמא
וימנון רבני חילא בריש עמא: ארי
10 יתקרב לקרתא לאגחא קרבא עלה
ויתקרי לה מלין דשלם: ויהי אם
11 שלם תענך ותפתח לך ויהי כל
עמא דישתכח בה יהון לך למסקי
12 מסין ויפלחנך: ואם לא תשלים עמך
ותעביר עמך קרב ותצור עלתה:
13 וימסרנה יי אלהך בידך ותמחי
ית כל דכורה לפתגם דחרב: לחור
14 נשיא וטפלא ובעירא וכל די יהי
בקרתא כל עראתה חבוא לך ותכול
ית עראה רסנאך די יהב יי אלהך לך:
15 כן תעביד לכל קרוי דלא די רחיקין
מנך לחדא די לא מקרוי
16 עממיא האלין אנון: לחור מקרוי
עממיא האלין די יי אלהך יהיב
לך אחסנא לא תקיים כל נשמא:
17 ארי נטרא תנטרנון חרימאי
האמוראי כנענאי ופריזאי חויאי
ויבוסאי כמא די פקדך יי אלהך:
18 דיל דלא ילפון יתכון למעבד ככל
חועבתהון די עבדו לטעותהון
19 ויחטאון קדם יי אלהכון: ארי תצור
לקרתא יומין סגיאין לאגחא עלה
למכבשה לא תחבל ית אילנה
לארמא עלוהי פרזלא ארי מניה
תיכול ויתיה לא תקיץ ארי לא
מאנשא אילן חקלא למעל מן
20 קדמך כציורא: לחור אילן דתדע
ארי לא אילן דמיכל הוא יתיה
תחבל ותקיץ ותבני דרכומין על
קרתא די היא עבדא עמך קרב עד
דתכבשה:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

8 ויוסיפו שטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא והרך
הלב ילך וישב לביתו ולא יתמוג לבב אחיו כלבבו: והיה
9 כאשר כלו השטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש
העם: כי יקרב אל עיר להלחם עליה וקראתה אליה לשלום:
10 והיה אם שלום תענך ופתחה לך והיה כל העם הנמצא בה
11 לך למס ועבדוך: ואם לא תשלים עמך ועשתה אתך מלחמה
12 וצרתה עליה: ונתנה יהוה אלהיך בידך והכית את כל זכריה
13 לפי חרב: רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל
14 שללה תבז לך ואכלת את שלל אויביך אשר נתן יהוה אלהיך
15 לך: כן תעשה לכל הערים הרחקות מאד מאד אשר לא מערי
16 הגוים האלה הנה: רק מערי העמים האלה אשר יהוה אלהיך
17 נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה: כי החרם תחרימם החתי
האמרי הכנעני הפרזי החוי
18 היבוסי כאשר צוך יהוה אלהיך: למען אשר לא ילמדו אתכם
לעשות ככל תועבתם אשר עשו לאלהיהם
19 וחטאתם ליהוה אלהיכם: כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם
עליה לתפשה לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו
תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור:
20 רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרתת
ובנית מצודה על העיר אשר היא עשה עמך עד רדתה:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

8 Addent quoq; (b) Præfecti loquendum cum populo, dicentes: Quis est homo timidus, et mollis cordis? eat, & revertatur in domum suam, ut non (c) dissolvatur cor fratris sui sicut cor suum. Cùm autē (d) Præfecti finē fecerint loquendi populo, tum recedent principes exercitus populi per capita. Cùm accesseris ad urbem ut pugnes adversùs eā, ad eā mittes præcones pacis. Si autē accideritut pacem responde-at tibi, & aperiat tibi, et tum erit universus populus reperto in ea tibi tributarius, servi-éntque tibi. At si non fecerit pacem tecum, sed tecum fecerit bellum, obsederis eā, illum, Eamque tradiderit Dominus Deus tuus in manum tuam, tum percutiet omnem masculum ejus in ore gladii. Sed mulieres, et parvulos, et jumenta, et omnia quæ fuerint in urbe, omnia spolia ejus deprædaberis tibi, comedes spolia inimicorum tuorū quæ dedit tibi Dominus Deus tuus. Sic facies omnib urbib quæ longè admodum absunt à te, quæ non sunt de urbibus gentium istarum. Verùm de urbibus populorum quos Dominus Deus tuus dedit tibi in hæreditatem, non vivificabis ullam animam. Sed perdendo perdes eos anathemate, Chananæum, & Amorrhæum, & Hetheum, & Gergesæum, et Phereæum, & Hevæum, & Jebusæum, sicut præcepit tibi Dominus Deus tuus. Ut non doceant vos facere secundùm omnes abominationes suas quas fecerunt diis suis, et peccetis in Dominum Deum vestrum. Cùm obsederis urbem multis diebus pugnando adversùs eam, ut illam capias, non perdes arbores ejus immittendo in eas securim; quoniam ex is vescēris, idē eas non succides: Num enim homo arbor est agri ut veniat à facie tua in munimenta? Arbores tantùm quas nōsti non esse arbores esti apuas, illas perdes, & succides, ut ædifices munimenta adversùs urbem quæ tecum gerit bellum donec (e) dominetis ei.

VER. SAM. (b) Scribæ (c) humiliet (d) Scribæ (e) descendat

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 ثم يزيد العرفاء في مخاطبة القوم ويقولون اي رجل كان خائفا رقيق القلب فليمض ويرجع
الى منزله ولا يحل قلوب اخوته كقلبه فعند فراغهم من مخاطبة القوم بذلك يوكل بهم
9 رؤساء الجيوش واذا تقدمت الى مدينة لتحاربها فادعها اولا الى السلم فان اجابت الى السلم
10 11 وفتحت لك جميع القوم الذين فيها يكونون لك دمة ويخدمونك وان لم تسالمك بل حاربتك
12 فحاصرها واسلمها الله ربك في يدك فاقتل رجالها بحد السيف واما النساء والاطفال والبهائم
13 14 وجميع ما في المدينة من سلبها فاغنمهم لنفسك وكل سلب اعدائك الذي رزقكه الله ربك
15 كذا فاصنع بالمدن البعيدة منك جدا التي ليست من مدن هؤلاء الامم واما من مدن
16 17 هؤلاء الامم الذين الله ربك معطيكها نحلة فلا تبق منهم فيها نسمة بل ابدهم ابادا
الحثيين والاموريين والكنعانيين والفرزيين والحويين واليبوسيين كما امرك الله ربك
18 19 كيلا يعلموكم ان تصنعوا مثل مكارههم التي صنعوها لمعبوداتهم فتخطيوا لله ربكم واذا
حصرت مدينة اياما كثيرة لتفتحها وتحاربها فلا تفسد شجرها بان تحرك عليه الحديد اذ منه
تاكل فلا تقطعه طمعا منك ان شجر الصحراء كالانسان الذي قد اختفى من بين يديك
20 في الحصار لكن اي شجر علمت انه ليس بمطعم فافسده واقطعه وابن الات الحصار على اية
مدينة حاربتك الى ان تخدرها

Tom. I. L l l l l

ספר אלה הדברים: כא

CAP. XXI. כא

1 כִּי־יִמָּצֵא חָלָל בָּאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן
לְךָ לְרִשְׁתָּהּ נֹפֵל בַּשָּׂדֶה לֹא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ:
2 וְיָצְאוּ זְקֵנֶיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ וּמָדְדוּ אֶל־הֶעָרִים
3 אֲשֶׁר סָבִיב לַחָלָל: וְהָיָה הָעִיר הַקְּרֹבָה אֶל־הַחָלָל
וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא עֶגְלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא־עֻבַּד
בָּהּ אֲשֶׁר לֹא־מָשְׁכָה בְּעֹל: וְהוֹרִדוּ זִקְנֵי הָעִיר
4 הַהִוא אֶת־הָעֶגְלָה אֶל־נַחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא־יֵעָבֵד בּוֹ
וְלֹא יִזָּרֵעַ וְערְפוּ־שָׁם אֶת־הָעֶגְלָה בַּנָּחַל:
5 וְנִגְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָם בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשֵׁם יְהוָה וְעַל־
פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל־רִיב וְכָל־נָגַע: וְכֹל זִקְנֵי הָעִיר
6 הַהִוא הַקְּרֹבִים אֶל־הַחָלָל יִרְחֲצוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל הָעֶגְלָה
7 הָעֲרוּפָה בַּנָּחַל: וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכָה
אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ: כַּפֶּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
8 אֲשֶׁר פָּדִיתָ יְהוָה וְאַל־תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְנִכַּפֶּר לָהֶם הַדָּם: וְאַתָּה תְּבַעֵר הַדָּם
9 הַנָּקִי מִקִּרְבֶּךָ כִּי־תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה:
10 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ יְהוָה
11 אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשִׁבִיתָ שִׁבְיוֹ: וְרָאִיתָ
בַּשִּׁבְיָה אֵשֶׁת יְפַת תֹּאַר וְחָשַׁקְתָּ בָּהּ וְלָקַחְתָּ לְךָ
לְאִשָּׁה: וְהֵבֵאתָהּ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְגִלְּחָה אֶת־רֹאשָׁהּ
12 וְעָשְׂתָה אֶת־צִפָּרְנָיוּ: וְהֵסִירָה אֶת שִׂמְלַת שִׁבְיָהּ
מֵעָלֶיהָ וְיָשְׁבָה בְּבֵיתֶךָ וּבָכְתָה אֶת־אִבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ
יָרֵחַ יָמִים וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעַלְתָּהּ וְהָיְתָה
לְךָ לְאִשָּׁה:

Versio VULG. LAT.

CAP. XXI.

1 Quaodo inventum fuerit in
terra, quã Dominꝰ Deꝰ tuꝰ da-
turus est tibi, hominis cadaver
occisi, & ignorabitur cædis
2 reꝰ: Egredientur majores natu,
& judices tui, & metiemtur à
loco cadaveris singularum per
3 circuitum spatia civitatũ: Et
quã vicinioré cæteris esse per-
spexerint, seniores civitatis illi-
ꝰ tollent vitulã de armeoto,
quæ noo traxit jugũ, nec terrã
4 scidit vomere, Et ducent eã ad
vallẽ asperã atq; saxosam, quæ
nunquã arata est, nec fementẽ
recepit: & cædent in ea cervi-
5 ces vitulæ. Accedẽtq; sacer-
dotes filii Levi, quos elegerit
Dominꝰ Deꝰ tuꝰ ut ministrent
ei, & benedicant in nomine e-
jus: & ad verbum eorũ, omne
6 negotiũ, & quidquid mundũ,
vel immundũ est, judicetur. Et
venient majores natu civita-
tis illius ad interfectum, lava-
bũntq; manꝰ suas super vitulã,
7 quæ in valle percussa est, Et
dicent, Manꝰ nostræ non effu-
derunt sanguinẽ hunc, nec o-
culi viderunt. Propitius esto
populo tuo Israel, quẽ redemi-
sti, Dñe, & ne reputes sangui-
nẽ innocentẽ in medio populi
tui Israel. Et auferetur ab eis
9 reatus sanguinis. Tu autẽ alien-
eris ab innocentis cruore,
qui fusus est, cùm feceris quod
10 præcepit Dominꝰ. Si egressus
fueris ad pugnã contra inimi-
cos tuos, & tradiderit eos Do-
minꝰ Deus tuꝰ in manu tua, ca-
11 ptivósq; duxeris, Et videris in
numero captivorũ mulierem
pulchram, & adamaveris eam,
12 voluerisq; habere uxorem, In-
troduces eã in domũ tuã: quæ
radet cæsariem, & circumcidet
13 ungues. Et deponet vestem, in
qua capta est: sedénsq; in do-
mo tua, flebit patrem & matrẽ
suam uno mense: & posteà
intrabis ad eam, dormiẽsque
cum illa, & erit uxor tua.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. κα'.

1 Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ,
(α) ἣ νύει Θ ὁ Θεός Cυ δίδωσί Coι κλη-
ρονομῆσαι, πεπτωκὼς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ οὐκ
2 οἶδεν τὸν πατάξαντα, Ἐξελεύσονται οἱ
γεροντες Cυ καὶ οἱ κριταί Cυ, καὶ (β) ἐκμετρή-
σουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυ-
3 ματίου· Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἡ ἐγγίσουσα τῷ
τραυματίᾳ, καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς
πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν, ἥτις
οὐκ ἐργάσαι, (γ) καὶ ἥτις οὐκ ἕλκυσε ζυ-
4 γόν. Καὶ καταβιβάσουσιν ἡ γερουσία τῆς
πόλεως ἐκείνης (δ) δάμαλιν εἰς φάραγγα
τραχεῖαν, ἥτις οὐκ ἐίρασται οὐδὲ σπείρεται,
καὶ νευροκοπήσουσι τὴν δάμαλιν ἐν τῇ
5 φάραγγι. Καὶ προσελεύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ
Λεβίται, ὅτι αὐτοὺς (ε) ἐπέλεξεν κύριος Θ
ὁ (ζ) Θεός παρεκτείνειν αὐτῷ, καὶ εὐλογεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῷ· καὶ (η) ἐπὶ τῷ στό-
ματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀντιλογία, καὶ
6 πᾶσα ἁφή. Καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς πό-
λεως ἐκείνης οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ
νίψονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
τῆς δαμάλεως τῆς νευροκοπημένης ἐν
7 τῇ φάραγγι· Καὶ ἀποκριθέντες, ἐροῦσιν,
Αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷμα τό-
τε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐκ ἐωράκασιν.
8 Ἵλεως γένου τῷ λαῷ Cυ Ἰσραήλ, οὓς ἐλυ-
τρώσω (θ) κύριε, ἵνα μὴ γένηται αἷμα
ἀναίτιον ἐν τῷ λαῷ Cυ Ἰσραήλ. καὶ ἐξ-
9 ιλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα. Σὺ δὲ ἐξαρεῖς
τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, ἐὰν
ποιήσῃς τὸ καλὸν (ι) ἔναντι
10 κυρίου τοῦ Θεοῦ Cυ. Ἐὰν δὲ ἐξελεύσῃς εἰς
πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς Cυ, καὶ (κ) πα-
ραδῷ Coι κύριος ὁ Θεός Cυ εἰς τὰς
χεῖράς Cυ, καὶ (λ) ἀιχμαλωτεύσῃς τὴν αἰχ-
11 μαλωσίαν αὐτῶν, Καὶ ἴδῃς ἐν τῇ αἰχμαλω-
σίᾳ γυναῖκα καλὴν τῷ εἴδει, καὶ ἐνθυμηθῇς αὐ-
τῆς, καὶ λάβῃς αὐτὴν Cεαυτῷ γυναῖκα,
12 Καὶ (μ) εἰσάξῃς αὐτὴν ἔνδον εἰς τὴν οἰ-
κίαν Cυ, καὶ ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν αὐτῆς,
13 καὶ ἀποτμήσεις αὐτῆς, Καὶ ἀφελεῖς τὰ
ἱμάτια ἀ (ν) αἰχμαλωσίας ἀπ' αὐτῆς, καὶ
κα θεῖ) ἐν τῇ οἰκίᾳ Cυ, καὶ κλαύσει τὸν
πατέρα καὶ τὴν μητέρα μιᾶς ἡμέρας· καὶ
μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτὴν καὶ Cυ-
οικήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται (ξ) Cυ γυνή.

MS.A. (α) ἢν (β) ἐκμετρήσουσιν τὰς (γ) καὶ εἴτις οὐκ ἕλκυσεν (δ) τὴν δάμαλιν (ε) ἐξελέξατο (ζ) Θεός Cυ (η) ἐπὶ τῷ * ὀνόματι αὐτῷ (θ) κύριε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἵνα (ι) ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς (κ) παραδῷ αὐτοὺς κύριος (λ) αἰχμαλωσίας (μ) εἰσπᾷς (ν) αἰχμαλωσίας αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν, (ξ) Coι

CAP. XXI.

1 Si autem inventus fuerit oc-
cisus in terra, quam Dominus
Deus tuus dat tibi ad hæredi-
tandum, jacens in campo, & non
2 noverunt percussorem, Exibunt
seniores tui, & judices tui:
& dimetientur ad civitates,
3 quæ in circuitu occisi: Et erit
civitas propinqua occisi; &
sument seniores civitatis illius
vitulam ex bobus, quæ operata
non est, & quæ non traxit ju-
4 gum. Et descendere facient
seniores civitatis illius vitulam
in vallem asperam, quæ non est
culta, neque seminatur: & cæ-
dent cervicem vitulæ in valle.
5 Et accedent sacerdotes Levitæ,
quoniam eos elegit Dominus De-
us adstare ei, & benedicere in
nomine ipsius: & super os eo-
rum erit omnis controversia, &
6 omnis tactus. Et omnes seniores
civitatis illius, qui proximi sunt
occisò, lavabunt manus super
caput vitulæ excæricatæ in
7 valle: Et respondentes, di-
cent; Manus nostræ non effu-
derunt sanguinem hunc, & ocu-
li nostri non viderunt. Propi-
8 tius sis populo tuo Israel, quos
redemisti, Domine; ut non sit
sanguis innocens in populo tuo
Israel. Et expiabitur eis san-
9 guis. Tu autem auferes sanqui-
nem innocentem ex vobis ipsis,
si feceris quod bonum, & pla-
10 citum coram Domino Deo tuo.
Si autem exieris in prælium
super inimicos tuos, & tradiderit
tibi Dominus Deus tuus, in
manus tuas, & prædatus fue-
11 ris prædam eorum, Et videris
in præda mulierem pulchrã spe-
cie, & concupiveris eam, &
12 acceperis eam tibi uxorem, Et
induxeris eam intus in domum
13 tuam, & rades caput ejus, &
circumcides ungues ejus, Et ci-
rcumauferes vestimenta capti-
vitatis ab ea: & sedebit in
domo tua, & lugebit patrem &
matrem mense dici: & post
hæc ingredieris ad eam, & co-
habitabis ei: & erit uxor tua.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXI.

1 Et quando inventus fuerit interfectus in
terra quam dat tibi Dominus Deus tuus pos-
sidendã, projectꝰ in agro, & ignoretur quis
interfecerit eum; Egredientur seniores tui, 2
& judices tui, & metientur usque ad civitates
quæ sunt circum interfectum: Et civitatis quæ 3
proprior fuerit interfecto, ejus inquam, civi-
tatis seniores adducant vitulã bovinã quæ
nec aravit, nec jugum traxit. Et adducant se- 4
niores civitatis illius vitulam illã in vallem
incultam quæ nec arata fuit, nec sata, & ma-
ctent ibi vitulam in valle inculta. Et acce- 5
dant sacerdotes filii Levi quos elegit Domi-
nus Deus tuus ut ministrent ei & benedicant
in nomine Domini, & ut à verbo oris eorum
pendeat omne judicium & quælibet plaga,
Nec non cuncti seniores civitatis illius qui 6
propiores sunt interfecto, lavabunt manus
suas super vitulã mactatã in valle: Et respo- 7
debunt, ac dicent, Manus nostra oon effudit
sanguinem istum, & oculi nostri oon vide-
runt: Propitius esto populo tuo Israeli quem 8
redemisti Domine, & ne imputes sanguinẽ
innocentem populo tuo Israel: & expiabun-
tur à sanguine. Tu verò exquire sanguinem 9
innocentẽ de medio tui, & fac quod bonum
est coram Domino Deo tuo. Cũmq; exieris 10
ad bellum contra inimicos tuos, & tradide-
rit eos Dominus Deus tuus in manus tuas, &
captivitatem duxeris ab eis, Videriſq; inter
captivos mulierem pulchram aspectu, &
placuerit tibi ita ut sumas eam tibi uxorem;
Introduces eam in domũ tuã, radetq; caput
suum, præcidet ungues suos, Deponet à se 13
vestes captivitatis suæ, sedebit domi tuæ, &
planget patrẽ suum matremq; suam mensem
circiter dierum: tum demum ingredieris ad
eam, & accipies illam, eritque tibi uxor.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

CAP. XXI.

1 Quando inventus fuerit in terra, quam Dñs Deꝰ tuꝰ dabit tibi ut possideas eã; homo occisus projectꝰ in agro: et ignoratur quis occidit eũ. Egredientur senes tui, et judices tui: 2 et metientur à loco cadaveris usq; ad civitates quæ sunt in circuitu occisi. Et erit civitas 3 quæ propinquior est occiso, tollent senes civitatis illiꝰ vitulã boum, quâ nullꝰ operatus est, nec traxit jugũ. Et deferent 4 senes civitatis illiꝰ vitulam ad vallẽ defertã, quæ nõ est culta nec seminata: et cædẽt ibi cervicẽ vitulæ intorrente. Et accedent sacerdotes filii Levi: 5 quoniã ipsos elegit Dñs Deus tuꝰ ut ministrẽt ei, et ut benedicant in nomine Dñi: et juxta verbũ eorũ erit omne judiciũ, 6 et oãs plaga lepræ. Et omnes senes civitatis illius, quæ propinquior est interfecto, lavabũt manꝰ suas sup vitulã quæ 7 percussa est in valle. Et respõdebunt, et dicent: Manꝰ nostra nõ effudit sanguinẽ hunc, neq; 8 oculi nostri viderũt. Sacerdotes dicẽt; Propitiꝰ esto populo tuo Israel quẽ redemisti, Dñe; et ne des peccatũ sanguinis innocẽtis in medio populi tui Israel: 9 et dimittetur eis reatꝰ sanguinis. Tu autẽ auferes effundentẽ sanguinẽ de medio tui, cùm fe- 10 ceris ꝗ rectũ est corã Dño. Si egressus fueris ad pugnã contra inimicos tuos: et tradiderit eos Dñs Deus tuus in manu tua, et captivaveris captivitatẽ 11 eorum. Et videris in captivitate mulierem pulchram, et adamaveris eam, et acceperis eam 12 tibi in uxorem. Introduces eam in domum tuam: et tondebit caput suum, et crescere 13 dimittet ungues suos. Et auferet à se vestimentum captivitatis suæ, et habitabit in domo tua, et planget patrem suũ et matrem suam mense dierum: et postea ingredieris ad eam, et eris maritus ejus; et ipsa erit tibi in uxorem.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

VERSIO SAMARITANA.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. XXI.

1 Cùm inventum fuerit hominis cadaver in terra quam Dominꝰ Deus tuus dat tibi possidendam, prostratum in agro, nec cognitum fuerit 2 quis percusserit eum; Tunc egredientur Seniores tui, & (a) Præfecti tui, & dimetientur versùs urbes quæ sunt 3 in circuitu cadaveris, urbis autẽ propinquioris cadaveri, Senior es illius urbis accipient vitulã de armento quã nemo usus est, (b) quæ, non traxit jugum. Deducentque Senio- 4 res illius urbis vitulã in vallem asperam quæ non arabitur, neque seretur, & decollabunt ibi vitulam in valle. Accedent autem sacerdotes 5 filii Levi, quoniam eos elegit Dominus Deus tuus ad ministrandum, & ad benedicendũ in nomine Domini; juxta etiam illorum sermonem erit omnis contentio, atque omnis 6 plaga. Et omnes Seniores ibi ejusdem propinquiores cadaveri lavabunt manus suas super vitulam decollatam in valle. (c) Confẽsbuntúrque, 7 dicentes; Manus nostræ nõ effuderunt sanguinem istum, neque oculi nostri viderunt. Propitius esto populo tuo Israel quẽ redemisti Domine, neque ponas sanguinem innocentem in medio populi tui Israelis, sed expietur in eis hic sanguis. Tu quoque (d) 9 auferes sanguinem innocentem de medio tui, cùm feceris quod rectum est in oculis Domini. Cùm egredieris ad 10 bellum contra inimicos tuos, & tradiderit eos Dominus Deus tuus in manum tuam, & captivam abduxeris captivitatem ejus; Videríque 11 in captivitate ejus mulierem speciosam formã, & diletaveris eam, & acceperis eam in uxorem, Et introduxeris eã 12 in medium domũs tuæ, tum radet caput suum, & faciet ungues suos. Deponétque 13 vestem captivitatis suæ à se, & habitabit in domo tua, ac flebit patrem suum & matrẽ suã mense dierũ: postẽà autẽ ingredieris ad eam, et maritus ejꝰ eris, eritq; tibi uxor.

VER. SAM. (a) Scribæ (b) quanqs non traxit possessor. (c) Et respondebunt, (d) Separabis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXI.

1 Et si reperiatur interfectus in regione quam Deus Dominus tuus daturus est tibi ut eam possideas, projectus in campo, neque sciatur quis eum occiderit; 2 Exeant aliquot è senioribus tuis & judicibus tui, & metiantur ab eo usque ad oppida quæ circumjacent interfecto: 3 Et quodcunque oppidum fuerit propinquius ipsi, accipiant ejus incolæ vitulam de bobus quæ nec araverit, nec jugum traxerit, 4 Et ducant eam ad vallem asperam quæ nec arata fuerit neque seminata, et cervicem ejꝰ incidant in ipsa. Deinde accedant aliquot 5 sacerdotes filii Levi, quia Deus Dominus tuus elegit eos ut ministrent ei, et benedicant in nomine ejus: et ad dictum ipsorũ diluitur omnis quæstio, & omnis plaga. 6 Cùmq; laverint cunctti seniores illius oppidi quod proximum est interfecto, manus suas super vitulã cui cervix incisa est in valle, 7 Incipiant, ac dicant; Manus nostræ non fuderunt hunc sanguinem, & oculi nostri non viderunt hoc, 8 ex negligentia. Et dicent, Deus, parce populo tuo Israelitis quos liberásti, et ne asribas eis pœnam negligentiæ in sanguine innoxio: et remittetur eis negligentia eorum circa sanguinẽ illum. 9 Et tu ejice interfectores innocentis de medio vestri: atque ita facietis quod rectũ est apud Deum. 10 Et cùm exieris ad pugnandum contra hostes tuos, et prodiderit eos Deus Dominus tuus in manũ tuã, & duxeris captivitatem ejus, 11 Videríque in captivitate mulierem speciosam formã & adamaveris eam, & duxeris eam tibi uxorem, 12 Adéque induxeris eam in medium domũs tuæ; tum radet caput suum, tum nutriet ungues suos, 13 Anferétque vestimenta captivitatis suæ à se, & manebit sic in domo tua, & deplorabit religionem patris sui & matris suæ mensem: ac postea introibis ad eam, & ædificabis super eam, & erit tibi uxor.

Versio VULG. LAT.

14 Si autem posteà non sederit
animo tuo, dimittes eam liberã, oec vendere poteris pecu-
niã, nec opprimere p potenti-
15 tiã: quia humiliãsti eã. Si ha-
buerit homo uxores duas, unã
dilectam, & alteram odiosam,
geniuerintq; ex eo liberos, &
fuerit filius odiosæ primoge-
16 nitus, Voluerintq; substantiam
inter filios suos dividere: non
poterit filium dilectæ facere
primogenitum, & præferre fi-
17 lio odiosæ, Sed filium odiosæ
agnoscet primogenitũ, dabit-
que ei de his quæ habuerit
cuncta duplicia: ipse est enim
principium liberorum ejus, &
18 huic debentur primogenita. Si
genuerit homo filiũ contuma-
cẽ & protervum, qui non au-
diat patris aut matris imperi-
um, & coercitus obedire con-
19 tempserit: Apprehendent eũ,
& ducent ad seniores civitatis
illius, & ad portam judicii,
20 Dicéntq; ad eos, Filius noster
iste protervus et contumax est,
monita nostra audire contem-
nit, comessationibus vacat, &
21 luxuriæ atq; conviviis: Lapi-
dibus eum obruet populus ci-
vitatis: & morietur, ut avferã-
tis malum de medio vestri, &
universus Israel audiens perti-
mescat. Quando peccaverit
homo quod morte plectendũ
est, & adjudicat morti appeo-
23 sus fuerit in patibulo: Nõ per-
manebit cadaver ejus in ligno,
sed in eadem die sepelietur:
quia Maledictus à Deo est qui
pendet in ligno: & nequaquã
contaminabis terram tuam,
quam Dominus Deus tuus de-
derit tibi in possessionem.

CAP. XXII.

1 NOn videbis bovem fratris
tui, aut ovem errantem, & præ-
teribis: sed reduces fratri tuo,
2 Etiam si non est propinquus
frater tuus, nec nôsti eum: du-
ces in domum tuam, & erunt
apud te, quamdiu quærat ea
frater tuus, & recipiat.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

14 Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ θέλῃς αὐτὴ, ἐξαποστελεῖς
αὐτὴ ἐλεύθερον, καὶ περάσῃς οὐ περιθήσεται
ἀργυρίου· οὐκ ἀθετήσεις αὐτὴ, διότι ἐπαπεί-
15 νωσας αὐτόν. Ἐὰν ᾖ γύναιον ἀνδρώπῳ δύο
γυναῖκες, μία αὐτῶν ἠγαπημένη, καὶ μία
μισῶν μισουμένη, καὶ τέκνωσαν αὐτῷ οἱ ἠγαπη-
μένη καὶ οἱ μισουμένη, καὶ γένοιτο υἱὸς πρωτότο-
16 κος τῇ μισουμένῃ, Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἡμέρᾳ (ο)
κληρονομῇ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρ-
χοντα αὐτοῦ, οὐ δυνήσῃ πρωτοτοκεῖσαι (π)
τὸν υἱὸν τῆς ἠγαπημένης, ὑπερβὰν τὸν υἱὸν τῆς
17 μισουμένης τῆς πρωτοτόκου, Ἀλλὰ τὸν πρω-
τότοκον υἱὸν τῆς μισουμένης ἐπιγνώσῃ, δῶ-
σει αὐτῷ διπλᾶ ἀπὸ πάντων ὧν ἂν ὑπάρχῃ
αὐτῷ, ὅτι οὗτος ἀρχὴ τέκνων αὐτοῦ, καὶ
18 τέκνα κληρονομεῖ τὰ πρωτοτοκεῖα. Ἐὰν δὲ
τινι ᾖ υἱὸς ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστὴς, οὐκ ἀκούων
φωνῆν (ρ) πατρὸς καὶ φωνῆν (σ) μητρὸς,
καὶ παιδεύοντων αὐτὸν, καὶ μὴ εἰσακούῃ αὐτῶν,
19 Καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῶ καὶ
ἡ μήτηρ (τ) αὐτῶ, καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν
γυρεσίαν τῆς πόλεως αὐτῶ, καὶ ἐπὶ τὴν (υ)
20 πύλιν τῶ τόπου· Καὶ ἐροῦσι τοῖς ἀνδράσι
τῆς πόλεως (φ) αὐτῶν, Ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος
ἀπειθὴς καὶ ἐρεθίζων, (χ) οὐκ ἀκούει τῆς
φωνῆς ἡμῶν, συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ.
21 Καὶ λεβολοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς
πόλεως αὐτῶ ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖ. καὶ
ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν· καὶ
οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται.
22 Ἐὰν ᾖ γύναιον ἐν τινι ἁμαρτίᾳ, κρίμα δα-
νάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ (ψ) κρεμάσητε αὐτὸν
23 ἐπὶ ξύλου, (ω) Οὐ κοιμηθήσεται τὸ σῶμα
αὐτῶ ἐπὶ τῶ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψεις (α)
αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κατηραμένο-
ς ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου.
καὶ οὐ μὴ (β) μιανεῖτε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ
θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

MS.A. (ο) κατακληροδοτῆ (π) τὸν υἱὸν (ρ) πατρὸς αὐτῶ καὶ (σ) μη-
τρὸς αὐτῶ, καὶ (τ) αὐτῶ, ἐξέξουσιν (υ) πύλιν τῆς πόλεως αὐτῶ· Καὶ (φ) αὐ-
τῶ, (χ) οὐκ ἀκούει (ψ) κρεμάσῃ (ω) Οὐκ
(β) μιανῶται

ΚΕΦ. κβ.

1 Μὴ ἰδὼν τὸ μόσχον τῶ ἀδελφῶ σου, ἢ τὸ
πρόβατον αὐτοῦ, πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ,
ἀφίδῃς αὐτά. Ἀποστρέφῃ ἀποστρέψεις αὐτὰ
2 πρὸς ἀδελφῶ σου, καὶ ἀπουδώσεις αὐτῷ. Ἐὰν δὲ
μὴ ἐγγίζῃ (α) ὁ ἀδελφός σου πρὸς σε, μηδὲ
ἐπίσῃ (β) αὐτὸν, συνάξεις (γ) αὐτὸ ἔνδον εἰς
τὸ οἰκίαν σου, καὶ ἔσται μετὰ σοῦ ἕως ἂν ζητήσῃ
αὐτὰ ὁ ἀδελφός σου, καὶ ἀποδώσεις (δ) αὐτῷ.

MS.A. (α) πρὸς σὲ ὁ ἀδελφός σου, μὴ ᾖ (β) αὐτὰ, (γ) αὐτὰ (δ) αὐτῷ
αὐτά. Οὕτως

Et erit: si noluveris eam; dimittes
eam liberam, & venditione non
vendetur argento: non contemnes
eam; propterea quòd humiliãsti
eam. Si autẽ fuerint homini duæ
uxores, una earum dilecta, &
una earum odiosa; & pepere-
rint ei dilecta et odiosa, et fuerit
filius primogenitus ipsius odiosæ;
Et erit, quãcunque die distriba-
at filiis suis substantiam suam,
non poterit primatum dare filio
dilectæ, despiciens filium odiosæ
primogenitum: Sed primogeni-
tum ipsum filium odiosæ agno-
scet, dãndo ei (a) dupla de omni-
bus quæcunque inventa fuerint
ei: quoniam hic est initium filio-
rum ejus: & huic conveniunt ju-
ra primogenituræ. Si cũ autem
fuerit filius incredulus & pro-
tervus, non obediens voci patris,
& voci matris, et corripiant eũ,
& non exaudiat eos, Et as-
sumentes illũ simul pater ejus, et
mater ejus, et educent eũ ad se-
niores civitatis suæ, & ad portã
loci. Et dicent viris civitatis
suæ, Filius noster hic contuma-
citer se gerit, & protervit; non
obedit voci nostræ, comessationi-
bus vacat, vino inebriatur. Et
lapidabunt eum viri civitatis ejus
in lapidibus: & morietur. Et
auferes malum ex vobis ipsis;
Et reliqui audientes timebunt. Si
autem fuerit in aliquo peccatum,
judicium mortis, & mortuus
fuerit, et suspenderitis eum super
lignum; Non dormiet corpus
ejus super lignum, sed sepeliturã
sepelietis illud in die illa: quo-
niam Maledictus à Deo om-
nis, qui pendet in ligno. Et
non inquinabitis terram, quam
Domin Deus tu dat tibi in sortẽ.

CAP. XXII.

NÈ videns vitulum fratris
tui, vel ovẽ ejus, errantia in via,
despicies ea: reductione reduces
ea fratri tuo, et reddes ei. Si autẽ
non appropinquat frater tuus ad
te, neq; cognoscis eum, conduces
(a) ipsum intus in domum tuam:
& erit tecum, quandiuq; quæsi-
erit ea frater tuus: & reddes ei.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 Quòd si non placuerit tibi, dimitte eam ar-
bitrio suo, & pecuniã ne vendideris eam,
neq; mercaturã exercueris in ea, eò quòd il-
15 lam stuprãris. Cúmq; fuerint alicui duæ u-
xores, una dilecta, altera odiosa, & pepererint
ei filios tam dilecta quàm odiosa, fueritque
filius primogenitus odiosæ; In die quã hære-
16 des constituet liberos suos rerum quas possi-
det, non licebit ei primogenitũ facere filiũ
dilectæ ante filiũ odiosæ: Sed primogenitus
17 filiũ odiosæ oportet ut accipiat duas portio-
nes ex omnib rebus quæ reperientur apud
ipsum, quoniã ipse est principiũ sobolis ejus,
ipsiq; debentur primogenita. Et cùm quis
18 habuerit filiũ rebellẽ & contumacẽ, & non
obedientem voci patris sui & voci matris suæ,
& castigent eum, nec tamẽ obediat eis; Ap-
19 prehendent eum pater ejus & mater ejus,
educentque eum ad seniores civitatis, & ad
20 portam patriæ ipsius, Dicentque seniori-
bus civitatis, Filius noster iste rebellis est
& cootumax, & non obediens voci nostræ,
21 & immoderatus, & ebriosus; Et obruent
eum cuncti cives urbis ipsius lapidibus, &
morietur: & expurgate scelus de medio ve-
stri, & omnis Israel audient, & pavebunt.
22 Et si quis pro ullo crimine reus sit senteotiæ
mortis, & appendatur ligoo atque interficia-
23 tur, Non pernoctabit cadaver ejus super li-
gnum, sed sepelite eum eodem die; nam qui
blasphemaverit Deum, suspendetur: & oe
polluas terram quam daturus est tibi Domi-
nus Deus tuus hæreditatem.

CAP. XXII.

1 NOn videbis taurum fratris tui, aut pecu-
dem ejus errantem, & negliges eos, sed omni-
no reduces eos ad ipsum. Quòd si non fue-
2 rit vicin tibi frater tuus, nec noveris eum,
introduces eos in domũ tuã, sintq; apud te
donec requirat eos frater tu, et restitue eos ipsi.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. Targum Onkelos, TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

14 Et si posteà noluerit eam, dimittes eam ut liberè eat quocũq; voluerit; et non vendes eam argento: neq; opprimes eam, eò q̃ humiliásti eã. Si fuerint viro duæ uxores, una dilecta et altera odiosa, et pepererint ei filios, dilecta et odiosa: et fuerit filij odiosæ primogenitus. Et venerit dies in quo hæreditatẽ divisur̃ est filiis suis, earũ rerũ quas habuerit: nõ habebit potestatẽ ut filiũ dilectæ faciat primogenitũ, vivẽte filio odiosæ primogenito. Sed filiũ odiosæ agnoscet primogenitũ, ut det ei duplicẽ portiõnẽ, in omnib̃ quæ invẽta fuerint apud eũ; quoniã ipse est principiũ fortitũdinis ejus, & ei pertinet primogenitura. Si fuerit viro filius prævaricator et rebellis, et nõ obedierit verbo patris sui et verbo matris suæ: et corripuerint eũ et nõ obedierit eis. Apprehendent eũ pater ejꝰ et mater ejus: et educẽt illũ in conspectũ seniorum civitatis suæ, et ad portam domꝰ judicii loci sui. Et dicẽt seniorib̃ civitatis illiꝰ, Filius noster hic prævaricator est & rebellis; nõ obedit verbis nostris: edax est carniũ, et potator vini. Et lapidabunt eũ omnes homines civitatis illius, ut moriatur; et auferes facientẽ q̃ malũ est de medio tui: & ois Israel audient, & timebũt.

22 Quando autem fuerit in viro peccatum judicii occisionis, & occisus fuerit: et suspenderis eum in patibulo. Non manebit eadaver ejus in patibulo, sed sepelies eum in die illa; quia pro eo q̃ peccavit coram Dño, suspens̃ est: et non contaminabis terram tuam, quam Dñs Deus tuus dabit tibi in possessionem.

CAP. XXII.

1 Nõ videbis bovẽ fratris tui aut agnũ ejꝰ errãtes, et avertes oculos ab eis: sed reducẽs reduces eos fratri tuo. Et si nõ est prope frater tuꝰ, nec cognoscis eũ: introduces eũ in domũ tuã, et erit apud te donec quærat eũ frater tuꝰ, et reddes eũ illi.

14 Si autem accidat ut displiceat tibi, sum dimittes eam animæ suæ: non enim vendendo vendes eam; argento non negotiaberis de ea, eò quòd affl̃xeris eam. Cum fuerint viro duæ uxores, una dilecta, & una odiosa, genuerintq; ei filios dilecta et odiosa, sueritq; filius odiosæ primogenitus, In die quã distribuet filiis suis substantiam suam, non poterit jus primogeniti transferre in filiũ dilectæ ante filium odiosæ primogenitum. Sed filium odiosæ primogenitũ agnoscet, & dabit ei partem duplicẽ in omnibus quæ deprehendentur ad ipsum pertinere; quia ipse est principium(e) fortitudinis ejus, & ipsius est jus primogeniturꝫ. Cum fuerit alicui filius (f) contumax et rebellis, non audiens vocẽ patris sui, neque vocem matris suæ, corripuerintq; ipsum, sed non audierit eos, Tunc comprehendet eum pater ejus, & mater ejꝰ, et educent eum ad seniores civitatis suæ, ad portam loci sui: Dicẽtque ad viros civitatis suæ, Filius hic noster contumax est, & rebellis, non audit vocẽ nostram; (g) comessator est, et ebriosus. Tunc obruent eum omnes viri civitatis suæ lapidibus, & morietur, ut (h) auferas malum de medio tui, et universus Israel audiant, & metuant. Cum fuerit in aliquo peccatũ mortis obnoxium, & interficiendus fuerit, suspenderis eum in ligno. Non pernoctabit cadaver ejus in ligno, sed sepeliendo sepelies illud eãdem die; quia maledictio Dei est suspensus: Non contaminabis igitur terram tuam quã Dominus Deus tuus dat tibi in hæreditatem.

CAP. XXII.

1 Non videbis bovem fratris tui, aut ovem ejus, aut quodvis jumentum ejus errantia, & abscondes te ab eis; reducendo reduces ea ad fratrem tuum. Etiamsi propinquus tibi non sit frater tuꝰ, neque cognoscas eum, colliges tamen illud intra domum tuam; erítque tecum donec requirat illud à te frater tuꝰ, & restitues illud ei.

VER. SAM. (e) afflictionis (f) insultans & ostentans, (g) vilis est, & abominandus. (h) separes

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * فَإِنْ لَمْ تُرِدْهَا بَعْدَ ذٰلِكَ، فَأَطْلِقْهَا حُرَّ، وَبِيعًا لَا تَبِيعْهَا بِثَمَنٍ * وَلَا تَسْتَرِقَّهَا بَعْدَ مَا أَنَّيْتَهَا * وَإِنْ
15 كَانَتْ لِرَجُلٍ زَوْجَتَانِ * إِحْدَاهُمَا مَحْبُوبَةٌ، وَالْأُخْرَى مَسْنُوءَةٌ * فَوَلَدَتَا لَهُ أَوْلَادًا * وَكَانَ الْوَلَدُ الْبِكْرُ لِلْمَسْنُوءَةِ
16 مِنْهُمَا * فَفِي يَوْمِ تَحْلِيَةِ بَنِيهِ مَا يَكُونُ لَهُ * فَلَيْسَ لَهُ أَنْ يَفْصِلَ ابْنَ الْمَحْبُوبَةِ عَلَى ابْنِ الْمَسْنُوءَةِ الْبِكْرِ
17 * بَلْ يَجِبُ عَلَيْهِ أَنْ يَعْرِفَ النَّاسَ بِالْبِكْرِ ابْنِ الْمَسْنُوءَةِ، لِيُعْطِيَهُ سَهْمَيْنِ مِنْ جَمِيعِ مَا يُوجَدُ لَهُ *
18 إِذْ هُوَ أَوَّلُ نَسْلِهِ * وَلَهُ حُكْمُ الْبِكْرِيَّةِ * وَإِذَا كَانَ لِرَجُلٍ ابْنٌ رَافِعٌ مُخَالِفٌ، لَيْسَ يَقْبَلُ أَمْرَ أَبِيهِ وَأَمْرَ
19 أُمِّهِ * وَيُؤَدِّبَانِهِ فَلَا يَقْبَلُ مِنْهُمَا * فَلْيَقْبِضْ عَلَيْهِ أَبُوهُ وَأُمُّهُ * وَيَجِيئَا إِلَى سُيُوخِ قَرْيَتِهِ، وَإِلَى بَابِ حُكْمِهِ
20 مَوْضِعِهِ * فَيَقُولَانِ لَهُمْ * ابْنُنَا هٰذَا رَافِعٌ وَمُخَالِفٌ * لَيْسَ يَقْبَلُ أَمْرَنَا * وَهُوَ مُسْرِفٌ وَمُفْرِطٌ فِي الْحَرَامِ * فَيَرْجُمُهُ
21 جَمِيعُ سُيُوخِ قَرْيَتِهِ بِالْحِجَارَةِ حَتَّى يَمُوتَ * وَأَبْعِدْ أَهْلَ الشَّرِّ مِنْ بَيْنِكُمْ * وَجَمِيعُ آلِ إِسْرَائِيلَ يَسْمَعُونَ
22 وَيَخَافُونَ * وَإِذَا وَجَبَ عَلَى إِنْسَانٍ خَطِيَّةُ حُكْمِهَا الْقَتْلُ * فَقُتِلَ * فَأَصْلُبْهُ عَلَى خَشَبَةٍ * وَلَا يَبِتْ جُثَّتُهُ
23 عَلَيْهَا * بَلْ أَدْفِنْهُ دَفْنًا فِي ذٰلِكَ الْيَوْمِ * إِذْ صُلِبَ لِمَا أَفْتَرَى عَلَى اللّٰهِ * وَلَا تُنَجِّسْ بِذٰلِكَ الشَّيْءِ
اللّٰهُ رَبُّكَ مَعْطِيَتَكَ نَحْلَةً * * الْفَصْلُ الثَّانِي وَالْعِشْرُونَ *

1 * وَلَا تَرَ ثَوْرَ أَخِيكَ وَشَاتَهُ ضَالَّيْنِ فَتَتَغَافَلَ عَنْهُمَا * بَلْ رُدَّهُمَا عَلَيْهِ رَدًّا * فَإِنْ لَمْ يَكُنْ أَخُوكَ
2 قَرِيبًا إِلَيْكَ * أَوْ لَمْ تَعْرِفْهُ * فَضُمَّ ذٰلِكَ إِلَى مَنْزِلِكَ لِيَكُونَ عِنْدَكَ إِلَى أَنْ يَلْتَمِسَهُ أَخُوكَ فَتَرُدَّهُ عَلَيْهِ *

Si autem noluerit eam poscea, dimitte eam liberam, et nullatenus vendes eam pretio, & ne extenues eam postquam coiveris cum ea. Et cùm fuerint viro duæ uxores, altera dilecta, & altera odiosa, & ambæ genuerint ei filios, & filius primogenitus fuerit odiosæ ex eis, In die quã distribuet in hæreditatem filis suis id quod habebit, non licebit ei præferre filium dilectæ filio odiosæ primogenito: Sed necesse est ei ut notum faciat hominibus primogenitum filium odiosæ, dando illi duplicem portionem ex omnibus quæ suo esse reperientur, cùm ipsum primum obtinuerit, et ad ipsius principat jus primogeniturꝫ. Et cùm fuerit alicui filius devius, pervicax, non acquiescens mandato patris sui, & mandato matris suæ, eumque evudẽrint, nec acquiescent eis; Capiant eum pater ejus ac mater ejus, producantq; illum ad seniores civitatis ejus, & ad janum judicis loci ipsius, Dicantque ad eos; Filius hic noster devius est et pertinax, haud acquiescens præcepto nostro, estque intemperans & prodigus in illicitis. Obruentque eum cuncti seniores civitatis ejus lapidibus, donec moriatur, & expelle scelestos de medio vestri; & omnes Israelitæ audient ac timebunt. Et cùm convictus fuerit alicui scelere cujus sententia nex est, & occisus fuerit, crucifige eum super tradem; Ac ne pernoctet cadaver ejus super ipsam, sed omnino sepeli eum in eadem die, cùm crucifixus fuerit; eò quòd blasphemoverit contra Deum: & ne polluas regionem tuam quam Deus Dominus tuus daturus est tibi hæreditatem.

CAP. XXII.

Et ne videas taurum fratris tui & pecudem ejus errantes, & negligas eos, sed reducendo reduc eos ad ipsum. Quod si non fuerit frater tuus proximus tibi, vel non cognoveris eum, colligẽ eos in domicilium tuum, ut maneant apud te donec quærat eos frater tuus, ac tum restitues eos ipsi.

ספר אלה הדברים: כב

facies sic & ,ej' vestimento facies sic & ,ejus asino facies sic Et
3 וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׂמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה
inventis & ,eo ab perierit quæ ,tui fratris *amissuri* omni
לְכָל־אֲבֵדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר־תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ לֹא
vel ,tui fratris asinum videbis Non .te *abscondere* poteris
תוּכַל לְהִתְעַלֵּם: לֹא־תִרְאֶה אֶת־חֲמוֹר אָחִיךָ אוֹ
.secum eriges erigendo ; eis ab te abscondes & ,via in *cadentes* ej' bovem
4 שׁוֹרוֹ נֹפְלִים בַּדֶּרֶךְ וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָקֵם תָּקִים עִמּוֹ:
vestimentū vir induet neque ,mulierem super *viri* *vas* erit Non
5 לֹא־יִהְיֶה כְלִי־גֶבֶר עַל־אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבַּשׁ גֶּבֶר שִׂמְלַת
.hæc faciens omnis ,tui Dei Domini abominatio quia ,muliebre
אִשָּׁה כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֹשֵׂה אֵלֶּה:
vel ,*igno* omni in ,via in *tuis facies ad* avis nidus occurrerit *Cùm*
6 כִּי יִקָּרֵא קֵן־צִפּוֹר לְפָנֶיךָ בַּדֶּרֶךְ בְּכָל־עֵץ אוֹ
super *cubans* mater & ,ova vel ,pulli terram super
עַל־הָאָרֶץ אֲפֹרֹחִים אוֹ בֵיצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל־
,*filios* *super* matrem capies non ,ova super vel ,pullos
הָאֲפֹרֹחִים אוֹ עַל־הַבֵּיצִים לֹא־תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים:
ut ,tibi capies filios & ,matrem dimittes Dimittendo
7 שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת־הָאֵם וְאֶת־הַבָּנִים תִּקַּח־לְךָ לְמַעַן
domum ædificaveris *Cùm* .dies facias prolongare & ,tibi sit bene
8 יִיטַב לָךְ וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים: כִּי תִבְנֶה בַיִת חָדָשׁ
sanguines pones non & ,tuo tecto *sejum* facies & ,novam
וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ וְלֹא־תָשִׂים דָּמִים
feres Non .eu ex cadens ceciderit *cùm* ,tua domo In
בְּבֵיתֶךָ כִּי־יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ: לֹא־תִזְרַע
quod semen ,plenitudo sanctificetur fortè ne ,*mixturis* tuam vineam
כַּרְמְךָ כִּלְאָיִם פֶּן־תִּקְדַּשׁ הַמְלֵאָה הַזָּרַע אֲשֶׁר
asino *in* & ,bove *in* arabis Non .vineæ *provenum* & ,*feminaveris*
תִּזְרָע וּתְבוּאַת הַכָּרֶם: לֹא־תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר
.pariter *lineum* ac ,*lanæ* *contexturæ* te indues Non .pariter
10 יַחְדָּו: לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז צֶמֶר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּו:
quo tui operimenti *alii* quatuor *super* tibi facies Funiculos
11 גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לְךָ עַל־אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר
fueris ingressus & ,uxorem vir accepeit *Cùm* .*eo in* te operies
12 תְּכַסֶּה־בָּהּ: כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא
,verborum *causationes* ei imposuerit & ,eam habuerit odio & ,eam ad
13 אֵלֶיהָ וּשְׂנֵאָהּ: וְשָׂם לָהּ עֲלִילֹת דְּבָרִים
.hanc Uxorem :dixerit & ,malum nomen eam *super* eduxerit &
וְהוֹצֵא עָלֶיהָ שֵׁם רָע וְאָמַר אֶת־הָאִשָּׁה הַזֹּאת
.*virginitatis* *ei* inveni non & ,eam ad accessi & ,accepi
לָקַחְתִּי וְאֶקְרַב אֵלֶיהָ וְלֹא־מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים:
puellæ *virginitates* educent & ,ej' mater & ,puellæ pater capiet Et
14 וְלָקַח אֲבִי הַנַּעֲרָ וְאִמָּהּ וְהוֹצִיאוּ אֶת־בְּתוּלֵי הַנַּעֲרָ
ad puellæ pater dicet Et .portam ad civitatis seniores ad
15 אֶל־זִקְנֵי הָעִיר הַשָּׁעְרָה: וְאָמַר אֲבִי הַנַּעֲרָ אֶל־
,uxorem in huic viro dedi meam Filiam :seniores
הַזְּקֵנִים אֶת־בִּתִּי נָתַתִּי לְאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה
.eam *habuit* odio &
וַיִּשְׂנָאֶהָ:

Versio VULG. LAT.

3 Similiter facies de asino, & de vestimento, & de omni re fratris tui, quæ perierit : si inveneris eam, ne negligas
4 quasi alienam. Si videris asinum fratris tui aut bovem cecidisse in via, non despicies, sed sublevabis cum eo.
5 Non induetur mulier veste virili, nec vir utetur veste fœminea: abominabilis enim apud Deum est, qui facit
6 hæc. Si ambulans per viam, in arbore vel in terra nidum avis inveneris, & matrem pullis vel ovis desuper incubantem ; non te-
7 nebis eam cum filiis : Sed abire patieris, captos tenens filios : ut benè sit tibi, &
8 longo vivas tempore. Cùm ædificaveris domum novam, facies murum tecti per circuitum : ne effundatur sanguis in domo tua, & sis reus la-
9 beote alio, & in præceps ruente. Non seres vineam tuam altero semine: ne & sementis quam sevisti, & quæ nascuntur ex vinea, pariter
10 sanctificentur. Non arabis in bove simul & asino. Non induéris vestimento, quod ex
11 lana linóque contextum est.
12 Funiculos in fimbriis facies per quatuor angulos pallii
13 tui, quo operiéris. Si duxerit vir uxorem, & posteà odio
14 habuerit eam, Quæsieritque occasiones quibus dimittat eam, objiciens ei nomen pessimum, & dixerit ; Uxorem hanc accepi, & ingressus ad eam non inveni virginem :
15 Tollent eam pater & mater ejus, & ferent secum signa virginitatis ejus ad seniores ur-
16 bis qui in porta sunt. Et dicet pater, Filiam meam dedi huic uxorem : quam quia odit,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

3 Οὕτω ποιήσεις τὸν ὄνον αὐτῷ, καὶ (α) οὕτω ποιήσεις τὸ ἱμάτιον αὐτῷ, καὶ (ζ) οὕτω ποιήσεις καθὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ Cυ· ὅσα ἐὰν ἀπολέσῃ παρ' αὐτῷ καὶ (η) εὕρῃς, οὐ διώσῃ (3) ὑπεριδεῖν. Οὐκ ὄψῃ τὸν
4 ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ Cυ ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὑπερίδῃς (ι) αὐ-
5 τοὺς, ἀνιστῶν (κ) ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ. Οὐκ ἔσται σκεῦος ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί, οὐδὲ μὴ ἐνδύσηται ἀνὴρ στόλιν (λ) γυναικείαν, ὅτι βδέλυγμα κύριος τῷ θεῷ Cυ ἐστὶ πᾶς
6 ποιῶν ταῦτα. Ἐὰν δὲ Cυμαντήσῃς νοσσιᾷ ὀρνέων περὶ πορευόμενος Cυ ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἐπὶ παντὶ (μ) δένδρῳ, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, νοσσοὺς ἢ ᾠοῦς, καὶ ἡ μήτηρ θάλπῃ ἐπὶ τῶν νοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ᾠῶν, οὐ λήψῃ τὴν μητέρα μετὰ τῶν
7 τέκνων. Ἀποστολῇ ἀποστελεῖς τὴν μητέρα, τὰ δὲ παιδία λήψῃ Cσωτῇ, ἵνα σοὶ γένηται καὶ πολυήμερον (ν) γένῃ. Ἐὰν οἰκοδομήσῃς οἰκίαν (ξ) καινὴν, καὶ ποιήσεις περάγλυ τῷ δώματί Cυ, καὶ οὐ ποιήσεις φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ Cυ, ἐὰν πέσῃ ὁ
9 πεσὼν (ο) ἀπ' αὐτοῦ. Οὐ καταφυτεῖς τὸν ἀμπελῶνά Cυ διάφορον, ἵνα μὴ ἀγιασθῇ τὸ (π) γένημα, καὶ τὸ σπέρμα ὃ ἐὰν σπείρῃς μετὰ τοῦ (ρ) χλυήματος τοῦ ἀμ-
10 πελῶνός Cυ. Οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μόχῳ καὶ ἄνῳ ἅμα τὸ αὐτό. Οὐκ ἐνδύσῃ κίδυλον, θεῖα καὶ λίνον (σ) ἐν τῷ αὐτῷ.
12 Σοροὺς ποιήσεις Cσωτῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων κεραιῶν τῶν περιβολαίων Cυ, (τ)
13 ἃ ἐὰν περιβάλῃ ἐν αὐτοῖς. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ Cυοικήσῃ αὐτῇ, καὶ
14 μισήσῃ αὐτὴν, Καὶ ὀνειδίσῃ αὐτῇ πεφασκὼς λόγους, καὶ κατονομάσῃ αὐτῆς ὄνομα πονηρὸν, καὶ λέγῃ, Τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα, καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ εὕρηκα
15 αὐτῆς τὰ παρθένια· Καὶ λαβόντες ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσι τὰ παρθένια τῆς παιδὸς. πρὸς τὴν γε-
16 ρουσίαν ἐπὶ τῇ πύλῃ. Καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῇ παιδὸς τῇ γερουσίᾳ, Τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ γυναῖκα, καὶ μισήσας (υ) αὐτὴν

Sic facies asinum ejus : & sic 3
facies vestimentum ejus : & sic facies per omnem perditionem fratris tui. Quæcunque amissa fuerint ab eo, & invenerit, non poteris despicere. Non 4
videbis asinum fratris tui, vel vitulum ejus, jacentes in via, nè despexeris eos; sublevans 5
sublevabis cum eo. Non erunt vasa viri super mulierem: neque induetur vir stolam muliebrem : quoniam abominatio Domino Deo tuo est omnis faciens hæc. Si autem occurre- 6
ris nido avium ante faciem tuam, in via, vel in omni arbore, vel super terram, pullis, aut ovis, & mater incubet super pullos, vel super ova ; non capies matrem cum filiis : Dimit- 7
tendo dimittes matrem ; filios autem tolles tibi : ut benè tibi sit, & longævus sis. Si ædifi- 8
caveris domum novam, & facies coronam solario tuo : Et non facies homicidium in domo tua, (b) si cadat qui cecidit ab eo. Non seminabis vi- 9
neam tuam variam ; ne non sanctificetur genimen, & semen, quodcunque seminaveris cum
genimine vineæ tuæ. Non a- 10
rabis in vitulo, & asino in idipsum. Non indueris adulte- 11
ratum, lanas, & linum in eodem. Funiculos facies tibi 12
super quatuor angulos indumentorum tuorum, quæcunque indutus fueris in eis. Si quis 13
autem acceperit uxorem, & habitaverit cum ea, & oderit eam, Et imponat ei occasionis 14
verba, & detulerit ei nomen maligniam, & dixerit, Mulierem hanc accepi, & accedens ad eam non inveni ejus virginitatem: Et accipiens pater pa- 15
ellæ, & mater, producent virginitatis puellæ ad seniores ad portam : Et dicet pater puel- 16
læ senioribus, Filiam meam hanc dedi homini huic uxorem : & odio habens eam

MS.A. (α) Οὕτως (ζ) ὅτως (η) ἄψῃς αὐτά, ἢ (3) ὑπεριδεῖν αὐτά. Οὐκ ὑποφόλῃ (ι) αὐτὰ, (κ) ἀνιστήσεις αὐτὰ μετὰ Cῦ. (λ) γυναικείαν· βδέλυγμα (μ) δένδρι, (ν) ἔσῃ. Ἐὰν δὲ οἰκοδομήσῃς (ξ) καινὴν, ποιήσεις (ο) ἀπ' αὐτῆς. (π) γένημα, (ρ) χλυήματος (σ) ἐπὶ τὸ αὐτὸ. (τ) ἃ ἂν (υ) αὐτὴν αὐτὸς Νῦν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Idem fac tauro, & asino ejus, & vesti- 3
mento ipsius : idemque fac cuicunque rei amissæ quæ perierit ab eo, & quam reperis : non enim licet tibi dissimulare. Non videbis asinum inimici tui aut bovem 4
succumbentes in via, & negliges eos : sed erigendo erige eos cum illo. Ne sint ve- 5
stes viriles super mulierem, nec induatur vir vestimentis muliebribus, quoniam abominandus est coram Domino Deo tuo qui- 6
cuque talia fecerit. Et cùm inveneris nidum avis ante te in via in quacunque arbore aut super terram, pullos *videlicet*, aut ova, & matrem incubantem pullis aut ovis, ne capias matrem cum pullis suis : Sed avolare fac matrem, pullos autem ejus 7
sume tibi, ut bene tibi sit, & multiplicentur dies tui. Et quando extrues domum 8
novam, fac balaustum tecto tuo, ne cadat ex eo aliquis, & sit sanguis in domo tua. Ne seras arvum tuum miscellaneis, ne san- 9
ctificetur proventus seminis quod seres, & proventus vineæ. Ne ducas aratrum cum 10
tauro & cum asino simul. Ne induas varia 11
ex lana & lino simul. Intextas fimbrias fac 12
tibi in quatuor marginibus pallii tui quo operiris. Et cùm duxerit quispiam uxorem, 13
& ingressus fuerit ad eam, & oderit eã, Tra- 14
xerisque post eam occasionem in verbis, & promulgaverit de ea nomen malum, ac dixerit, Uxorem hanc duxi, & dormivi apud
eam, nec inveni ei virginitatem ; Tollet 15
pater puellæ & mater ejus, & proferent signa virginitatis puellæ ad seniores civita-
tis, ad portam. Dicetque pater puellæ 16
senioribus, Filiam meam dedi viro illi uxorem, estque eam odio prosequutus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TARGUM ONKELOS. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

3 וכן תעביד לחמרך וכן תעביד
לכסויתיה וכן תעביד לכל אבידתא
דאחוך די תיבד מנך ותשכחנה
לית לך רשו לכסיותה: לא תחזי
ית חמרא דאחוך או תוריה רמין
באורחא ותתכבש מנהון אקמה
תקים עמיה: לא יהי תקון זין דגבר
על אתא ולא יתקן גבר כתקוני
אתתא ארי מרחק קדם ייי אלהך כל-
עביד אלין: ארי תערע קנא דצפרא
קדמך באורחא בכל אילן או על
ארעא אפרוחין או ביעין ואמא
רביעא על אפרוחין או על ביעין
לא תסב אמא על בניא: שלחא
תשלח ית אמא וית בניא תסב לך
דיל דייטב לך ותורך יומין: ארי
תבני ביתא חדתא ותעביד תיקא
לאגרך ולא תשוי חובת דמין בדקטול
בביתך ארי יפל דנפיל מניה: לא
תזרע כרמך ערבין דלמא תסתאב
רמשת תורעא ארי תזרע ועלת כרמא:
לא תרתי בחורא ובחמרא כחדא:
לא תלבש שעטנזא עמר וכתן
מחבר כחדא: גדילין תעביד לך
על אדבע כנפי כסותך די תתכסי
בה: ארי יסב גבר אתתא ויעול
לותה ויסנגה: וישוי לה תסקופי
מלין ויפק עלה שום ביש ויימר
ית אתתא הדא נסבית ועלית
לותה ולא אשכחית לה בתולין:
ויסב אבוהא דעולמתא ואמה
ויפקון ית בתולי עולמתא לקדם
סבי קרתא ולתרע בית דין אתרה:
ויימר אבוהא דעולמתא לסביא
ית ברתי יהבית לגברא הדין
לאנתו ושניה:

3 Similiter facies de asino ejus, & sic facies de vestimento ejus: & sic facies de omni re quam perdiderit frater tuus, & inveneris eam: non est tibi licitum celare eam. Non videas asinum fratris tui aut bovem ejus cadentes in viâ, & avertas oculos ab iis: sed sublevans sublevabis cum eo. 5 Non erit ornamentum viri super mulierem, neque ornabitur vir ornamentis mulieris: quia abominabilis est coram Domino Deo tuo omnis qui facit hæc. 6 Si occurreris nido avis ante te in via in omni arbore aut super terram, cum pullis aut ovis, et mater incubat super pullos aut super ova: non accipies matrem cum filiis. 7 Sed dimittens dimittes matrem, & filios tolles tibi: ut bene sit tibi, & prolongentur dies tui. 8 Si ædificaveris domum novam, facies murum tecti tui: & non pones reatum occisionis in domo tua, si ceciderit aliquis cadens ex eo. 9 Non seminabis vineam tuam mixtis seminibus: nè forte polluatur quod producitur ex semente quam seminásti, & fructus vineæ. 10 Non arabis cum bove & asino simul. 11 Non induêris vestimento quod ex lana et lino confectum sit. 12 Funiculos facies tibi super quatuor angulos vestimento tuo quo operiris. 13 Si acceperit vir uxorem, & ingressus fuerit ad eam et odio habuerit eam. 14 Et imposuerit ei occasiones verborum, & protulerit de ea nomen pessimum: & dixerit, Mulierem istam accepi, & accessi ad eam, & non inveni eam virginem. 15 Tollet pater puellæ & mater ejus, & educent signa virginitatis puellæ coram senioribus civitatis in porta domus judicii illius loci. 16 Et dicet pater puellæ senioribus: Filiam meam dedi huic viro in uxorem, & odit eam.

3 גם לחמרו תעשה וכן תעשה לכסותו וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד מאתו ומצאתה לא תוכל להתעלם: לא תראה את חמור אחיך או שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם הקים תקים עמו: לא יהיה כלי גבר על אשה ולא יתקן גבר בתקוני אשה כי תועבת יהוה אלהיך כל עשה אלה: כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים ואם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים: שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען יטב לך והארכת ימים: כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו: לא תזרע כרמך כלאים פן תקדש הרבעה הזרע אשר תזרע והתבואה הכרם: לא תחרש בשור וחמור יחדו: לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו: גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה: כי יקח איש אשה ובעלתה ושנאה לה: ושם לה תלונות דברים והוצא עליה שם רע ואמר את האשה הזאת לקחתי ואקרב אליה ולא מצאתי לה בתולים: ולקח אבי הנערה ואמה והוציאו את בתולי הנערה אל זקני העיר בשער: ואמר אבי הנערה אל הזקנים את בתי נתתי לאיש הזה לאשה ושנאה לה:

VERSIO SAMARITANA.

3 וגם לחמרו תעשה וכן תעשה לכסותו וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד מאתו ומצאתה לא תוכל להתעלם: לא תראה את חמור אחיך או שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם הקים תקים עמו: לא יהיה כלי גבר על אשה ולא יתקן גבר בתקוני אשה כי תועבת יהוה אלהיך כל עשה אלה: כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים ואם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים: שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען יטב לך והארכת ימים: כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו: לא תזרע כרמך כלאים פן תקדש הרבעה הזרע אשר תזרע והתבואה הכרם: לא תחרש בשור וחמור יחדו: לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו: גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה: כי יקח איש אשה ובעלתה ושנאה לה: ושם לה תלונות דברים והוצא עליה שם רע ואמר את האשה הזאת לקחתי ואקרב אליה ולא מצאתי לה בתולים: ולקח אבי הנערה ואמה והוציאו את בתולי הנערה אל זקני העיר בשער: ואמר אבי הנערה אל הזקנים את בתי נתתי לאיש הזה לאשה ושנאה לה:

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 وكذا فاصنع بحمارك وبثوبه وبسائر صوال اخيك التي تضيع منه فتجدها * لا يحل لك ان
4 تتغافل عنها * ولا تر حمار اخيك او ثوره واقعا في الطريق فتتغافل عنه * بل اقمه معه * لا تكن
5 الآن الرجال على النساء * ولا يلبس الرجل زي النساء * لان الله ربك يكره كل من يصنع ذلك
6 * واذا اوقيت وكر الطاير في الطريق في شجرة او على الارض فيه فراخ او بيض * والام جاثمة على
7 ذلك * فلا تاخذ الام مع الفراخ * بل اطلق الام اطلاقا * وخذ الفراخ لنفسك * لكي يحارك ويطول
8 ايامك * واذا بنيت بيتا جديدا * فاصنع دارابزين لسطحك * ولا تجعل عرارا في منزلك يسقط
9 منه من يسقط * ولا تزرع كرمك نوعين * كيلا تحرم عليك سلامة الزرع الذي تزرعه مع
10 غلة الكرم * ولا تحرث بثور وحمار معا * ولا تلبس ثوبا مختلطا من صوف وكتان جميعا * واصنع
11 لك جدايل في اربعة اطراف ازارك الذي تتغطى به * وان تزوج رجل بمراة * ودخل بها ثم سئمها
12 * فجعل لها علالا من الكلام * واخرج عليها اسما ردئيا فقال * اني تزوجت بهذه المراة
13 فدنوت منها * ولم اجد لها براءة * ثم اخذ ابوها وامها البراءة * واخرجاها الى
14 سيوخ القرية * والى باب الحاكم * فقال ابوها للسيوخ * اني زوجت ابني لهذا الرجل
15 * وسئمها
16

Sic etiam facito asino ejus, & vesti illius, omnibusque rebus amissis fratris tui, quas cùm ipse amiserit, tu reperies: non licet tibi negligere eas. Et ne videas asinum fratris tui aut bovem ejus jacentem in via, & negligas eum; sed sublevans eum cum ipso. Ne sint arma virorum super mulieres, nec induatur vir ad modum mulierum, quia Deus Dominus tuus execratur quemlibet id faciente. Et cùm occurrerit tibi nidus avis in via, in arbore aut super terram, in quo sint pulli aut ova, & mater iis incubans, ne accipias matrem cum pullis: Sed matrem dimittendo dimitte, & pullos tolle tibi, ut bene tibi sit, & prorogentur dies tui. Et cùm ædificabis domum novam, fac cancellos tecto tuo, ne ponas periculum in domicilio tuo ut inde cadat is qui cadet. Et ne conseras vineam tuam duplici genere, ne illicita fiat tibi cultura seminis quod seres unà cum frugibus vineæ. Et ne ares in bove & asino simul: Et ne induas vestem permistam lanâ & lino pariter. Et fac tibi tænias contextas in quatuor extremitatibus pallii tui quo te operis. Et si matrimonium quis ducat cum muliere, & ingrediatur ad eam, deinde oderit illa, Et obiciat ei occasiones in verbis, & proferat de ea nomen turpe, ac dicat; Equidem matrimonium contraxerem cum illa muliere, accessi, ad eâ, et non deprehendi in ea puritatem; Tum accipient pater ejus & mater ejus puritatem, & producent eâ ad seniores civitatis, & ad ostium judicii. Et dicet pater ejus ad seniores, Equidem matrimonio conjunxi filiam meam cum hoc viro, & odit eam,

ספר אלה הדברים: כב

inveni Non : dicendo , verborum *adinventiones* imposuit ipse ecce Et
17 וְהִנֵּה־הוּא שָׂם עִלִּלֹת דְּבָרִים לֵאמֹר לֹא מָצָאתִי
vestimentū expandent Et *meæ filiæ virginitates ipse* & : *virginitates tuæ filiæ*
לְבְתוּלִי בְתוּלִים וְאֵלֶּה בְתוּלֵי בִתִּי וּפָרְשׂוּ הַשִּׂמְלָה
ipsius civitatis seniores capient Et ,civitatis *seniorum* *ipsius ad*
לִפְנֵי זְקֵנֵי הָעִיר: וְלָקְחוּ זְקֵנֵי הָעִיר־הַהִוא אֶת־
,argenteis centum eam mulctabunt Et ,cum *carripient* & ,virum
18 הָאִישׁ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶסֶף
contra malum nomen eduxit quoniam , puellæ patri dabunt &
וְנָתְנוּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל
eam dimittere poterit non ; uxorem in erit ei & : Israel virginem
בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ־תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא־יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ
non ,*hoc* verbum fuerit veritas si Et ,*suis diebus omnibus*
19 כָּל־יָמָיו: וְאִם־אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא־
ostium ad puellam educent Et : *puellæ virginitates fuerint inventæ*
נִמְצְאוּ בְתוּלִים לַנָּעַר: וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעַר אֶל־פֶּתַח
:lapidibus in ejus civitatis homines eam lapidabunt & ,*sui patris* domus
20 בֵּית־אָבִיהָ וְסָקְלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים
:*sui patris* domo fornicando , Israel in *stultitiam* fecit quia, morietur &
וָמֵתָה כִּי־עָשְׂתָה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ
ceciderit vir fuerit repertus *Cum* ,*suo interiore ex* malum auferes &
21 וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב
:vir ; ipsi ambo etiam morientur & ,marito maritata muliere cum
עִם־אִשָּׁה בְּעֻלַת בַּעַל וּמֵתוּ גַּם־שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ
,Israel ex malum auferes & : mulier & ,muliere cum *concumbet*
הַשֹּׁכֵב עִם־הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבִעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל:
vir cum repererit & ,viro desponsata virgo puella fuerit *Cum*
22 כִּי יִהְיֶה נַעֲרָ בְתוּלָה מְאֹרָשָׂה לְאִישׁ וּמְצָאָהּ אִישׁ
ad ipsos ambos educetis Et : ea cum *cubuerit* & ,civitate in
בָּעִיר וְשָׁכַב עִמָּהּ: וְהוֹצֵאתֶם אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶל־
,morientur & ,lapidib' in eos lapidabitis & , ejus civitatis portam
שַׁעַר־הָעִיר הַהִוא וּסְקַלְתֶּם אֹתָם בָּאֲבָנִים וָמֵתוּ
,virum & ,civitate in clamavit non quòd *verbum super* ,Puellam
אֶת־הַנַּעֲרָ עַל־דְּבַר אֲשֶׁר לֹא־צָעֲקָה בָּעִיר וְאֶת־הָאִישׁ
auferes & : *sui* proximi uxorem humiliavit quòd *verbum super*
עַל־דְּבַר אֲשֶׁר עִנָּה אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ וּבִעַרְתָּ
puellam vir repererit agro in si Et ,*suo interiore ex* malum
הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: וְאִם בַּשָּׂדֶה יִמְצָא הָאִישׁ אֶת הַנַּעַר
morietur & ,ea cum coierit & ,vir eam *in* apprehenderit & ,desponsatam
הַמְאֹרָשָׂה וְהֶחֱזִיק־בָּהּ הָאִישׁ וְשָׁכַב עִמָּהּ וּמֵת
puellam facies non puellæ Et : *ipse tantum* ea cum *cubavit* qui vir
23 הָאִישׁ אֲשֶׁר שָׁכַב עִמָּהּ לְבַדּוֹ: וְלַנַּעֲרָ לֹא תַעֲשֶׂה דָבָר
,*sicut* quemadmodum nam : mortis peccatum puellæ non
אֵין לַנַּעַר חֵטְא מָוֶת כִּי כַּאֲשֶׁר יָקוּם
,*ad verbum* sic ,*animam cum* occidit & ,*suum fecit super* vir
24 אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ וּרְצָחוֹ נֶפֶשׁ כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה:
non & ,desponsata puella clamavit ,eam reperit agro in Quia
25 כִּי בַשָּׂדֶה מָצָאהּ נַעֲקָה הַנַּעַר הַמְאֹרָשָׂה וְאֵין
:ei servator
מוֹשִׁיעַ לָהּ:

Versio VULG. LAT.

17 Imponit ei nomen pessimum, ut dicat; Non inveni filiam
tuam virginem: & ecce hæc
sunt signa virginitatis filiæ
meæ; expandent vestimen-
tum coram senioribus civi-
18 tatis: Apprehendéntque senes
urbis illius virum, & verbe-
19 rabunt illum, Condemnantes
insuper centum siclis argenti,
quos dabit patri puellæ: quo-
niam diffamavit nomen pes-
simum super virginem Israel:
habebitque eam uxorem, &
non poterit dimittere eam
omnibus diebus vitæ suæ.
20 Quòd si verum est quod ob-
jicit; & non est in puella in-
21 venta virginitas: Ejicient
eam extra fores domûs patris
sui, & lapidib' obruent viri ci-
vitatis illi', & morietur: quo-
niâ fecit nefas in Israel, ut for-
nicaretur in domo patris sui:
& auferes malum de medio
22 tui. Si dormierit vir cum
uxore alterius, uterque morie-
tur, id est, adulter & adul-
23 tera: & auferes malum de
Israel. Si puellam virginem
desponderit vir, & invencrit
cam aliquis in civitate, &
24 concubuerit cum ea, Educes
utrumque ad portam civitatis
illius, & lapidibus obruentur:
puella, quia non clamavit,
cùm esset in civitate; vir,
quia humiliavit uxorem pro-
ximi sui: & auferes malum
25 de medio tui. Sin autem in
agro repererit vir puellam,
quæ desponsata est, & appre-
26 hendens concubuerit cum ea,
ipse morietur solus: Puella
nihil patietur, nec est rea
mortis: quoniam sicut latro
consurgit contra fratrem suũ,
27 & occidit animam ejus, ita
& puella perpessa est. Sola
erat in agro: clamavit, & nullus affuit qui liberaret
eam.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

17 Νῦν ἰδοὺ, ἐπέθησαν αὐτῇ περιφασικὰς λόγους, λέγων, Οὐχ εὗρον τῇ θυγατρί (α) παρθένιά· καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρός μου. καὶ ἀναπτύξουσι τὸ ἱμάτιον (φ) ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς (χ) πόλεως.
18 Καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ (ψ) παιδεύσουσιν αὐτόν, Καὶ ζημιώσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους, καὶ δώσουσι τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, ὅτι ἐξένεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον Ἰσραὴλίτιν, καὶ αὐτὸ ἔσται γυνή· οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν
20 ἅπαντα χρόνον. Ἐὰν δὲ ἐπ' ἀληθείας γένηται ὁ λόγος οὗτος, καὶ μὴ εὑρεθῇ παρθένια
21 τῇ νεάνιδι, Καὶ ἐξάξουσι τὴν νεᾶνιν ἐπὶ τὰς (ω) θύρας τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν (α) αὐτὴν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐκπορνεύσαι τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς. καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν
22 αὐτῶν. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς ζωγρισμένης ἀνδρὶ, (β) ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους, τὸν ἄνδρα τὸν κοιμώμενον μετὰ τῆς γυναικὸς, καὶ τὴν γυναῖκα. καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ
23 Ἰσραήλ. Ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος (γ) μεμνησδευμένη ἀνδρὶ, καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει (δ) κοιμηθῇ μετ' αὐ-
24 τῆς, Ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανοῦνται· τὴν νεᾶνιν, ὅτι οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει· καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐταπείνωσε τὴν γυναῖκα τοῦ (ε) πλησίον. καὶ ἐξαρεῖς ἢ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν
25 αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὕρῃ ἄνθρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνησδευμένην, καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, ἀποκτενεῖτε (ζ) τὸν κοιμώμενον μετ' αὐτῆς μόνον·
26 (η) Καὶ τῇ νεάνιδι οὐκ ἔστι ἁμάρτημα θανάτου. (θ) ὡς εἴ τις ἐπαναστῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν (ι) πλησίον, καὶ φονεύσῃ αὐτὸ ψυ-
27 χὴν, (κ) οὕτω τὸ πρᾶγμα τοῦτο, Ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτὸν· ἐβόησεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνησδευμένη, (λ) καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ.

Nunc ipse, imponit ei occasionis 17
verba, dicens; Non inveni fi-
liæ tuæ virginalia: & ecce vir-
ginalia filiæ meæ. Et replicabunt pallium coram senioribus (c) civitatis. Et accipient senes 18
civitatis illius, hominem illum, & castigabunt eum: Et damni- 19
ficabunt eum centum siclis, & dabunt patri adolescentulæ: quia protulit nomen malum super virginem Israelitem; & ipsius erit uxor: non potest dimittere eam omni tempore. Si 20
autem in veritate factum sit verbum hoc, & non inveniantur virginalia puellæ; Et produ- 21
ceni adolescentulam ad januam domûs patris sui: & lapidabunt (d) eam in lapidibus; & morietur; quoniam fecit impudentiam in filiis Israel, prostituere domum patris sui. Et auferes malignum ex vobis ipsis. Si autem inventus fuerit 22
homo dormiens cum muliere habitante cum viro; occidetis utrosque, virum dormientem cum muliere, & mulierem. Et auferes malum ex Israel. Si au- 23
tem fuerit puella virgo sponsata viro, & inveniens eam homo in civitate dormierit cum ea; Educetis utrosque ad portam 24
civitatis eorum: & lapidabuntur in lapidibus; & morientur: adolescentulam, quia non clamavit in civitate: & hominem, quia humiliavit uxorem(e) proximi. Et auferes malignum ex vobis ipsis. Si autem 25
in campo invenerit homo puellam sponsatam, & vim faciens dormierit cum ea; occidetis dormientem cum ea solum: Et adolescentulæ non e- 26
rit peccatum mortis. Sicut, si quis insurexerit homo in proximum, & occiderit ejus animam, sic res hæc: Quoniam in 27
campo invenit eam; clamavit adolescentula sponsata; & non fuit qui auxiliaretur ei.

MS.A. (φ) ἔναντι (χ) πόλεως ἐκείνης. Καὶ (ψ) παιδεύσουσιν (ω) θύραις οἴκου (α) αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς ἐν λίθοις, (β) ἀποκτενεῖτε ἅμα ἀμφοτέρους, τόντε ἄνδρα (γ) ἐμμησδευμένη (δ) κοιμωμένῃ ταύτῃ, (ε) πλησίον αὐτῆ. καὶ (ζ) τὸν ἄνδρα τὸν κοιμώμενον (η) Τῇ δὲ νεάνιδι οὐ ποιήσει ὀδέν· Οὐκ ἔστιν τῇ νεάνιδι ἁμάρτημα (θ) ὅτι ὡς (ι) πλησίον αὐτῆ, καὶ (κ) ὅτως (λ) καὶ ὁ βοηθῶν οὐκ ἔστιν αὐτῇ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 * ܗܘܝܢ ܡܫܬܠܝܢ ܠܗ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪ ܠܐ ܫܟܚܬܝ ܒܬܘܠܬܐ ܠܒܪܬܝ ܗܐ ܕܗܢܘܢ ܡܫܬܠܝ ܒܬܘܠܬܐ ܕܒܪܬܝ ܢܦܪܫܘܢ ܩܕܡ ܩܫܝܫܐ ܕܩܪܬܐ ܗܝ
18 ܘܢܣܒܘܢ ܩܫܝܫܐ ܕܩܪܬܐ ܗܝ ܠܓܒܪܐ ܗܢܘܢ ܘܢܡܚܘܢ ܠܗ ܡܐܬܐ ܟܣܦܐ ܘܢܬܠܘܢ ܠܐܒܐ ܕܥܠܡܬܐ ܕܐܦܩ ܫܡܐ ܒܝܫܐ ܥܠ ܒܬܘܠܬܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܗܝ ܠܗ ܠܢܫܐ ܠܐ ܡܫܬܠܝܢ ܠܗ ܠܫܕܪܗ
19 ܟܠ ܝܘܡܘܗܝ ܘܐܢ ܫܪܝܪ ܗܘܐ ܗܕܐ ܡܠܬܐ ܠܐ ܫܟܚܘ ܒܬܘܠܬܐ ܠܥܠܡܬܐ ܢܦܩܘ ܠܬܪܥܐ ܕܩܪܬܐ ܗܘ ܘܢܪܓܡܘܢ ܠܗ ܒܐܒܢܐ ܘܡܝܬ ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܢܒܠܘܬܐ ܒܝܫܪܝܠ ܠܡܙܢܐ ܒܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܘܢܫܪ ܒܝܫܐ ܡܢ ܒܝܢܟܘܢ
22 ܘܐܢ ܢܫܟܚ ܓܒܪܐ ܥܠ ܐܢܬܬܐ ܕܒܥܠ ܒܥܠܐ ܢܡܘܬܘ ܬܪܝܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܫܟܒ ܥܡ ܐܢܬܬܐ ܘܐܢܬܬܐ ܘܬܦܪܩ ܒܝܫܐ ܡܢ ܒܝܬ ܝܫܪܝܠ ܐܢ ܒܬܘܠܬܐ ܕܐܬܪܫܬ ܠܓܒܪ ܘܫܟܚ ܠܗ ܓܒܪܐ ܒܡܕܝܢܬܐ
23 ܘܢܫܟܒ ܥܡܗ ܢܦܩܘܢ ܬܪܝܗܘܢ ܠܬܪܥܐ ܕܩܪܬܐ ܗܝ ܘܢܪܓܡܘܢ ܠܗ ܒܐܒܢܐ ܘܢܡܘܬܘ ܠܥܠܡܬܐ ܕܠܐ ܩܥܬ ܒܩܪܬܐ ܘܠܓܒܪܐ ܕܥܢܐ ܠܚܒܪܗ ܕܩܪܝܒܗ ܘܬܦܪܩ ܒܝܫܐ ܡܢ ܒܝܢܟܘܢ
25 ܐܢ ܒܚܩܠܐ ܢܫܟܚ ܓܒܪܐ ܠܒܬܘܠܬܐ ܕܐܬܪܫܬ ܠܓܒܪ ܘܢܬܚܙܩ ܒܗ ܘܢܫܟܒ ܥܡܗ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܫܟܒ ܥܡܗ ܢܡܘܬ ܠܬܪܥܐ ܕܠܬܘܠܬܐ ܠܐ ܗܘܝܐ ܚܛܗ ܕܡܘܬܐ ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܩܡ ܓܒܪܐ ܥܠ ܚܒܪܗ ܘܩܛܠ ܢܦܫ ܗܢܐ ܡܠܬܐ ܗܕܐ
27 ܐܦ ܒܫܕܐ ܫܟܚܬ ܠܗ ܒܪܝܬܐ ܕܐܬܪܫܬ ܠܓܒܪ ܕܡܫܬܠܝܬ ܠܗ ܒܬܘܠܬܐ ܕܐܬܪ ܒܚܩܠܐ ܩܥܬ ܘܠܝܬ ܕܡܫܪܐ ܠܗ ܠܬܘܠܬܐ ܗܘ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

Targum ONKELOS.

17 וְהָא הוּא שַׁוִּי תַּסְקוּפֵי מִלִּין לְמֵימַר לָא אַשְׁכַּחְתִּי לְבַרְתִּךְ בְּתוּלִין וְאִלֵּין בְּתוּלֵי בְּרָתִי וְיַפְרְסוּן שׁוּשֵׁיפָא קֳדָם סָבֵי קַרְתָּא: 18 וְיִדְּבְרוּן סָבֵי קַרְתָּא יָת גַּבְרָא וְיִלְקוּן יָתֵיהּ: 19 וְיַעְנְשׁוּן מְאָה סְלָעִין דְּכַסְפָּא וְיִתְּנוּן לַאֲבוּהָא דְעוּלְמְתָא אֲרֵי אַפִּיק שֵׁם בִּישׁ עַל בְּתוּלַת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְלֵיהּ תְּהֵי לְאִנְתּוּ לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְמִפְטְרָהּ כָּל יוֹמוֹהִי: 20 וְאִם קוּשְׁטָא הָוָה פִּתְגָמָא הָדֵין לָא אִשְׁתַּכַּחַת בְּתוּלִין לְעוּלְמְתָא: 21 וְיִפְּקוּן יָתַהּ לְתָרַע בֵּית אֲבוּהָא וְיִרְגְּמוּנַהּ אֲנָשֵׁי קַרְתָּהּ בְּאַבְנַיָּא וְתִמּוֹת אֲרֵי עֲבָדַת קְלָנָא בְּיִשְׂרָאֵל לְזַנָּאָה בֵּית אֲבוּהָא וְתִפְלֵי עֲבִיר דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ: 22 אֲרֵי יִשְׁתְּכַח גֻּבְרָא שְׁכִיב עִם אִתְּתָא אִתַּת בַּעַל וְיִתְקְטְלוּן אַף תְּרֵיהוֹן גֻּבְרָא דְשְׁכִיב עִם אִתְּתָא וְאִתְּתָא וְתִפְלֵי עֲבִיר דְּבִישׁ מִישְׂרָאֵל: 23 אֲרֵי תְהֵי עוּלְמְתָא בְּתוּלְתָא דְמָארְסָה לְגֻבְרָא וְיִשְׁכְּחִנַּהּ בְּחוּלְתָא דְמָארְסָה לְגֻבְרָא וְיִשְׁכְּבִנַּהּ: 24 גַּבְרָא בְּקַרְתֵּהּ וְיִשְׁכּוּב עִמַּהּ: וְתִפְּקוּן יָת תְּרֵיהוֹן לְתָרַע קַרְתָּא הָהִיא וְתִרְגְּמוּן יָתְהוֹן בְּאַבְנַיָּא וִימוּתוּן יָת עוּלְמְתָא עַל עֲסַק דְּלָא צְוִחַת בְּקַרְתָּא וְיָת גַּבְרָא עַל עֲסַק דְּעַנִּי יָת אִתַּת חַבְרֵיהּ וְתִפְלֵי עֲבִיר דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ: 25 וְאִם בְּחַקְלָא יַשְׁכַּח גֻּבְרָא יָת עוּלְמְתָא דְמָארְסָה וְיִתְקַף בַּהּ גֻּבְרָא וְיִשְׁכּוּב עִמַּהּ וְיִתְקְטֵל גֻּבְרָא דְשְׁכִיב עִמַּהּ לְבַדֵּהּ: 26 וְלְעוּלְמְתָא לָא תַעְבֵּד מִלָּה חוֹבַת דִּין דְּקָטוֹל אֲרֵי כְּמָא דְיָקוּם גֻּבְרָא עַל חַבְרֵיהּ וְיִקְטְלִנֵּיהּ נֶפֶשׁ כֵּן פִּתְגָמָא הָדֵין: 27 אֲרֵי בְּחַקְלָא אַשְׁכַּחַהּ צְוָחַת עוּלְמְתָא דְמָארְסָה וְלֵית דְּפָרִיק לַהּ:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

17 * 18 19 * 20 21 22 * 23 24 25 26 27

VERSIO SAMARITANA.

17 18 * 19 20 21 22 * 23 24 25 26 27

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

17 Et ecce ipse posuit occasiones verborum, dicens; Non inveni virginitatem filiæ tuæ; & hæc sunt signa virginitatis filiæ meæ: & expandent indumentum coram senioribus civitatis. 18 Et tollent seniores civitatis illius virum, & verberabunt illum. 19 Et mulctabunt eum centum siclis argenti, & dabunt patri puellæ; quia produxit nomen pessimum super filiam Israel: & erit ei in uxorem; non habebit potestatem dimittendi eam omnib' diebus vitæ suæ. 20 Et si verum est verbum hoc: & non est inventa virginitas in puella. 21 Educent puellam ad portam domus patris sui, & lapidabunt eam homines civitatis illius lapidibus, ut moriatur; quia fecit ignominiam in Israel, ut fornicaretur in domo patris sui: & auferes facientem quod malum est de medio tui. 22 Si inventus fuerit vir qui dormierit cum uxore alterius, morientur ambo; id est vir qui dormivit cum muliere, & mulier: & auferes facientem quod malum est ab Israel. 23 Si fuerit puella virgo desponsata viro; & invenerit eam vir in civitate, & concubuerit cum eâ. 24 Educetis utrumque ad portam civitatis illius, & lapidabis eos lapidibus, & morientur: puella, quia non clamavit in civitate; & vir, eò quòd humiliavit uxorem proximi sui: & auferes facientem quod malum est de medio tui. 25 Et si in agro invenerit vir puellam desponsatam, & apprehenderit eam & concubuerit cum eâ: moriatur solus vir qui concubuerit cum ea. Puellæ autem nihil mali facies; non est puellæ reatus judicii mortis: quoniâ ficut consurgit vir contra proximum suum & occidit animam ejus, sic est verbû hoc. 26 Quoniâ in agro invenit eâ: clamavit puella quæ erat desponsata, & nullus affuit qui liberaret eam.

17 Ideo ecce ille imponet ei occasiones sermonû, dicens, Non deprehendi in filia tua virginitatis: Ecce virginalia filiæ meæ, & expandet pannum ante seniores urbis. Tunc 18 accipient seniores urbis illius virum istum, & castigabunt eum. Et mulctabunt eum centum argenteis quos dabunt 19 patri puellæ, eò quòd diffamavit virginem Israel: erit quoque ei in uxorem quam non poterit dimittere omnibus diebus suis. Quòd si verus 20 fuerit rumor, non sunt deprehensa virginalia in virgine, Tunc educent puellam ad por- 21 tam urbis patris sui, & lapidabunt eam homines urbis illius lapidibus, donec moriatur, quoniam stultitiam fecit in Israel, (b) fornicari faciendo domum patris sui: (c) tollesque malum de medio tui. Cùm deprehensus fuerit vir 22 cubans cum muliere habente maritum, uterque morietur; vir cubans cum muliere, & mulier, ut (d) tollas malum ex Israele. Cùm fuerit puella 23 virgo desponsata viro, inveniatque illâ aliquis in urbe, & concubuerit cum ea; Tunc 24 educetis ambos ad portam civitatis istius, & lapidabitis eos lapidibus ut moriantur: puellam quidem, eò quòd non clamavit in urbe; virum autem, eò quòd humiliavit uxorem proximi sui, sicque (e) tolles malum de medio tui. Si verò in agris invenevit vir puellam desponsatâ, 25 et prævaluerit ei vir ille, concubueritque cum ea, tunc morietur solus vir ille qui concubuerit cum ea. Puellæ 26 autem non facietis quicquam, non est puellæ peccatum mortis: Quoniam sicut insurgit vir adversùs proximum suum, et occidit ejus 27 animam, sic et res ista. In agris enim invenit eam, clamavit puella desponsata, et non fuit qui criperet eam.

VER. SAM. (b) fornicando intra domum (c) separabisque (d) separes (e) separabis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 وهوذا هو جاعل لها علل من الكلام قائلا. لم اجد لها براءة * وهذه براءتها * وبسطوا المنديل
18 امام مشايخ المدينة * فليأخذ سيوخ القرية ذلك الرجل فيؤدبوه * ويغرموه مائة درهم *
19 ويدفعوها الى اب الجارية * لما اخرج اسما ردئا على بكر من الاسرائيلية * ولتكن له زوجة * ولا
20 يجوز له اطلاقها طول عمره * وان كان الامر حقا * ولم توجد للجارية براءة * فليخرج الى باب
21 بيت ابيها * ويرجمها جميع اهل قريتها بالحجارة الى ان تموت * لما صنعت حسة في آل اسرائيل
بعهرها في بيت ابيها * فانف اهل الشر من بينكم * وان وجد رجل مضاجعا امرأة ذات
22 بعل * فليقتلا جميعا الرجل المضاجع لها وهي * وانف الشر من آل اسرائيل * واذا كانت جارية
23 بكر مملكة لرجل * ووجدها رجل آخر في القرية مضاجعها * فاخرجوهما جميعا الى باب تلك
24 القرية * وارجموهما بالحجارة حتى يموتا * اما الجارية فبسبب ما لم تصرخ وهي في القرية * واما
25 الرجل فبسبب ما اتى زوجة صاحبه * فانف اهل الشر من بينكم * وان وجد الرجل المملكة
في الصحراء فامسكها وضاجعها * فليقتل ذلك الرجل المضاجع لها وحده * ولا يصنع بها شيء *
26 اذ ليس لها خطية توجب القتل * وانما مثل امرها هذا * كمن يقوم على صاحبه فيصرعه
27 وفيما هو في الصحراء * واذا وجدها فيمكن ان تكون قد صرخت * فلم يكن لها

17 Et ecce objicit ei occasiones in verbis, dicens; Non deprehendi in ea puritatem, ut hæc est puritas ejus: & explicabunt sudarium ante aliquid simile in conspectu 18 coetûs. Apprehendent autem seniores civitatis ejusmodi virû, & punient eum, Et 19 mulctabunt eû centû drachmis, dabuntque eas patri puellæ, eò quòd protulerit nomen turpe de virgine Israelitis; sitq; ei uxor, & non licebit ei repudiare illam longitudine 20 status suæ. At si verû fuerit negotiû, nec inventa fuerit in puella puritas, Educentur 21 ad ostiû domûs patris sui, & obruant eû cunctî cives civitatis suæ lapidibû quoad moriatur: eò quòd cõmiserit turpitudinem inter Israelitas per fornicationem suã in domo patris sui: & extermina scelerato de medio vestrû. Et si deprehendatur alî- 22 quis concumbens cum muliere habente maritû, occidantur ambo, vir concumbens cum ea, & ipsa: et extermina malû ab Israelitis. Præterea cùm fuerit aliqua 23 puella virgo desponsata viro, & invenerit eã vir alius in civitate, et concubuerit cum ea, Educite utrumque simul ad portam 24 illius civitatis, & obruite eos lapidibus, donec moriantur: & verò puellam propterea quòd non clamaverit cùm esset in civitate: virum autem propterea quòd coiverit cum uxore proximi sui: & ejice malos de medio vestrû. Quòd si inve- 25 nerit ille desponsatã illam in campo, & apprehenderit eam, & concubuerit cum ea; interficiatur ille vir qui cum ea concubuit, solus: Illi verò nihil fiat, cùm 26 non habeat peccatû dignû necè: nã pravitas ipsius negotii puellæ est ut ejus qui insurgens in proximû suû, percussit eû, & adimit animam ejus. Et quandoquidem 27 eam reperit eam in campo, fieri potest ut ipsa exclamaverit, nec fuerit qui opem illi ferret.

ספר אלה הדברים: כג

28 כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ נַעֲרָ בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא־אֹרָשָׂה
29 וּרְתָפְשָׂהּ וְשָׁכַב עִמָּהּ וְנִמְצָאוּ: וְנָתַן הָאִישׁ
הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָ חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ־תִהְיֶה
לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנָּהּ לֹא־יוּכַל שִׁלְּחָהּ כָּל־
30 יָמָיו: לֹא־יִקַּח אִישׁ אֶת־אֵשֶׁת אָבִיו וְלֹא יְגַלֶּה
כְּנַף אָבִיו:

CAP. XXIII. כג

לֹא־יָבֹא פְצוּעַ־דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה בִּקְהַל יְהוָה:
1 לֹא־יָבֹא מַמְזֵר בִּקְהַל יְהוָה גַּם דּוֹר
2 עֲשִׂירִי לֹא־יָבֹא לוֹ בִּקְהַל יְהוָה: לֹא־יָבֹא
3 עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל יְהוָה גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא
יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל יְהוָה עַד־עוֹלָם: עַל דְּבַר אֲשֶׁר
4 לֹא קִדְּמוּ אֶתְכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם
וַאֲשֶׁר שָׂכַר עָלֶיךָ אֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר מִפְּתוֹר אֲרַם
5 נַהֲרַיִם לְקַלְלֶךָּ: וְלֹא־אָבָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לִשְׁמֹעַ אֶל־בִּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַקְּלָלָה
6 כִּי אֲהֵבְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: לֹא־תִדְרֹשׁ
לִבְרֵכָתָם וְשָׁלֹמָם כָּל־יָמֶיךָ לְעוֹלָם: לֹא
7 תְתַעֵב אֲדֹמִי כִּי אָחִיךָ הוּא לֹא־תְתַעֵב
מִצְרִי כִּי־גֵר הָיִיתָ בְאַרְצוֹ: בָּנִים אֲשֶׁר־יִוָּלְדוּ
8 לָהֶם דּוֹר שְׁלִישִׁי יִבֹא לָהֶם בִּקְהַל יְהוָה: כִּי תֵצֵא
9 מַחֲנֶה עַל־אֹיְבֶיךָ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דָּבָר רָע: כִּי־
יִהְיֶה בְךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טָהוֹר מִקְרֵה לָיְלָה וְיָצָא
10 אֶל־מִחוּץ לַמַّחֲנֶה לֹא יָבֹא אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה: וְהָיָה
לִפְנוֹת עֶרֶב יִרְחָץ בַּמַּיִם וּכְבֹא הַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא
11 אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה: וְיָד תִּהְיֶה לְךָ מִחוּץ לַמַّחֲנֶה
12 וְיָצָאתָ שָׁמָּה חוּץ:

Versio VULG. LAT.

28 Si invenerit vir puellã virginẽ, quæ non habet sponsũ, & apprehendens concubuerit cũ illa, & res ad judicium venerit: Dabit qui dormivit cum ea, patri puellæ quinquaginta siclos argenti, & habebit eam uxorem, quia humiliavit illã: non poterit dimittere eam
29 cunctis diebus vitæ suæ. Non
30 accipiet homo uxorẽ patris sui, nec revelabit operimentum ejus.

CAP. XXIII.

1 Non intrabit eunuchus, attritis vel amputatis testiculis, & abscisso veretro, ecclesiam
2 Domini. Non ingredietur mamzer, hoc est, de scorto natus, in ecclesiam Domini, usq; ad decimam generationem.
3 Ammonites & Moabites etiã post deeimam generationem non intrabunt ecclesiã Dñi,
4 in æternum: Quia noluerunt vobis occurrere cum pane & aqua in via, quando egressi estis de Ægypto: & quia conduxerunt contra te Balaam filium Beor de Mesopotamia
5 Syriæ, ut maledicaret tibi: Et noluit Dñs Deus tuus audire Balaam, vertitq; maledictionem ejus in benedictionem
6 tuã, eò quòd diligeret te. Non facies cum eis pacem, nec quæras eis bona cunctis diebus vitæ tuæ in sempiternum,
7 Non abominaberis Idumæum, quia frater tuus est: nec Ægyptiũ, quia advena fuisti in
8 terra ejus. Qui nati fuerint ex eis, tertiã generatione intrabunt in ecclesiam Domini.
9 Quando egressus fueris adversùs hostes tuos in pugnam, custodies te ab omni re mala.
10 Si fuerit inter vos homo, qui nocturno pollutus sit somnio, egredietur extra castra, Et non reverteatur, priusquàm ad vesperã lavetur aquã: et post Solis occasũ egredietur in castra.
12 Habebis locũ extra castra, ad quem egrediatis ad requisita naturæ;

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

28 Ἐὰν δὲ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον, ἥτις οὐ μεμνᾶται, καὶ βιασάμενος
29 κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς, καὶ ἁφθῇ, Δώσει ὁ ἄνδρωθ ὁ κοιμηθεὶς μετ᾽ αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδ ⲡεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρέν, καὶ αὐτῷ ἔσται γυνή, (γ) ἀνθ᾽ ὧν ἐταπείνωσεν αὐτὴν: οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὴν ἅπαντα
30 χρόνον. Οὐ λήψεται ἄνδρωθ τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ (ξ) ἀποκαλύψει ⲥυγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

MS.A. (μ) αὐτὴν κοιμηθῇ (ν) ἀνθ᾽ ὧν (ξ) ἀνακαλύψει

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 ܘܐܢ ܢܫܟܚ ܓܒܪܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܠܐ ܡܫܬܘܠܬܐ ܠܗ ܘܢܬܚܒܪ ܥܡܗ ܘܢܫܟܚ ܥܡܗ ܘܢܫܟܚ ܥܡܗ ܘܢܫܟܚ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

28 אַרֵי יִשְׁכַּח גְּבַר עוּלְמְתָא בְּתוּלְתָא
דְּי לֵא מְאֹרַסְתָּא וְיִתְחַדֵּנָה וְיִשְׁכַּוּב
29 עִמַּהּ וְיִשְׁתְּכַחְיָן: וִיהֵי גְּבַרָא דְּשַׁכֵּב
עִמַּהּ לַאֲבוּהָא דְּעוּלְמְתָא חַמְשִׁין
סְלָעִין דִּכְסַף וְלֵיהֵי תְּהֵי לְאִנְתּוּ
חֲלַף דִּי עַנֵּיהּ לֵית לֵיהּ רְשׁוּ
30 לְמִפְטְרָהּ כָּל יוֹמוֹהִי: לָא יִסַּב גְּבַר
יַת אִנְתַּת אֲבוּהִי וְלָא יְגַלֵּי כְּנָפָא
דְּאֲבוּהִי: כג

1 לֵא יִדְכֵּי דְּפִסִיס וְדִמְחַבֵּל לְמֵעֲל
בְּקָהֲלָא דֵיוָ֖י אַף דְּדָא עֲשִׂירָאָה לָא
2 יִדְכֵּי לֵיהּ לְמֵעֲל בְּקָהֲלָא דֵיוָ: לָא
3 יִרְכָּן עַמּוֹנָאֵי וּמוֹאָבָאֵי לְמֵעֲל
בְּקָהֲלָא דֵיוָ֖י אַף דְּדָא עֲשִׂירָאָה לָא
יִדְכֵּי לֵיהוֹן לְמֵעֲל בְּקָהֲלָא דֵיוָ עַד
עָלְמָא: עַל עֵסֶק דִּי לָא עַדְעוּ יַתְכוֹן
4 בְּלַחְמָא וּבְמַיָּא בְּאוֹרְחָא בְּמִפְּקְכוֹן
מִמְּצְרָיִם וְדִי אֲגַר עָלָךְ יַת בִּלְעָם
בַּר בְּעוֹר מִפְּתוֹר אֲרָם דִּי עַל פְּרָת
לְלַטָּוּתָךְ: וְלָא אֲבָא יְיָ אֱלָהָךְ לְקַבָּלָא
5 מִן בִּלְעָם וְהַפֵּךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְךָ יַת־
לוּטָן לְבִרְכָן אֲרֵי רַחֲמָךְ יְיָ אֱלָהָךְ:
6 לָא תְתַבַּע שְׁלָמְהוֹן וְטָבְתְּהוֹן כָּל־
יוֹמָךְ לְעָלָם: לָא תְרַחֵיק אָרוּם מָאָה
7 אֲרֵי אָחוּךְ הוּא לָא תְרַחֵיק מִצְרָאָה
אֲרֵי גַּיָּרָא הֲוֵיתָא בְּאַרְעֵיהּ: בְּנִין
8 דִּיתְיַלְּדוּן לְהוֹן דָּרָא תְּלִיתָאָה יִדְכֵּי
לְהוֹן לְמֵעֲל בְּקָהֲלָא דֵיוָ֖י אַדְּרַתְּקוּן
9 מִשְׁרְיָתָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וְתִסְתַּמַּר
מִכָּל מִרְעָם בִּישׁ: אֲרֵי יְהֵי כַּדְ גְּבַר
דִּי לֵא יְהֵי רְבִי מִקְרֵי לֵילְיָא וְיִפּוּק
לְמִבְרֵא לְמִשְׁרְיָתָא לָא יָעוּל לְגוֹ
10 מִשְׁרְיָתָא: וְיְהֵי לְמִפְנֵי דְּמִשְׁא יִסְחֵי
11 בְּמַיָּא וּכְמֵעֲל שִׁמְשָׁא יָעוּל לְגוֹ
מִשְׁרְיָתָא: וְאַחַר מִתְקַן יְהֵי לָךְ
12 מִבָּרָ לְמִשְׁרְיָתָךְ וְתִפּוּק תַּמָּן לְבָרָא:

Targum ONKELOS.

28 Quando invenerit vir puellã
virginẽ quæ non est desponsa,
et apprehenderit eã & con-
eubuerit cum eâ: et fuerint de-
29 prehensi. Dabit vir qui concu-
buerit cũ ea patri puellæ quin-
quaginta siclos argenti: & ei e-
rit in uxorẽ; eò quòd humilia-
ut eã, non habebit potestãte
30 ut dimittat eam omnib⁹ diebus
vitæ suæ. Non accipiet homo
uxorem patris sui: neq; reve-
labit operimentum patris sui.

CAP. XXIII.

1 NOn erit mund⁹ qui abscis-
sus est vel attritus testiculis, ut
ingrediatur in Ecclesiam Dñi.
2 Non erit mund⁹ mamzer, ut in-
grediatur in Ecclesiã Dñi: etiã
usq; ad decimã generationẽ fi-
lii ej⁹ nõ erunt mundi ut ingre-
3 diantur in Ecclesiã Dñi. Non
erit mund⁹ Ammonita & Mo-
abita ut ingrediatur in Ecclesiã
Dñi: etiã decima generatio eo-
rũ, nõ erit munda ut ingredia-
4 tur in Ecclesiã Dñi usq; in se-
culũ. Eò quòd nõ occurrerunt
vobis cum pane & aquâ in viâ,
quando egressi estis de Ægypto:
& quia mercede conduxerunt
contra te Balaã filium Beor, de
Pethor Syriæ quæ est juxta Eu-
5 phratẽ, ut malediceret tibi. Et
noluit Dñs De⁹ tu⁹ acquiesce-
re Balaã; & vertit Dñs De⁹ tu⁹
tibi maledictiones in benedi-
ctiones: quoniã dilexit te Dñs
6 De⁹ tu⁹. Nõ quæras pacẽ eorũ
& bonum eorũ, omnib⁹ die-
7 vitæ tuæ usq; in æternũ. Non
abominaberis Idumæum; quo-
niam frater tuus est: non abo-
minaberis Ægyptiũ, quoniã ad-
8 vena fuisti in terrã ej⁹. Filii qui
nati fuerint ex eis in tertiã ge-
neratione, erũt mundi ut ingre-
9 diantur in Ecclesiã Dñi. Si
egress⁹ fueris in castra contra
inimicos tuos, observabis te ab
10 omni re malã. Si fuerit in te vir,
qui non fuerit mund⁹ pollutio-
ne nocturna: egredietur extra
11 castra, & nõ ingredietur in ca-
stra. Et in tempore vespertino
lavabitur aquis: et quando occu-
12 buerit sol, ingredietur in ca-
stra. Et locẽ erit parat⁹ tibi extra
castra, et egredieris illuc foras.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

28 ** כי ימצא איש נערה בתולה אשר לא ארשה ושכב
29 * אתה ונמצאו: ונתן האיש השכב עם אביה נערה חמשים
כסף ולו תהיה לאשה תחת אשר ענה לא יוכל שלחה
30 * כל ימיו: לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו:

CAP. XXIII.

1 ** לא יבא פצוע דכא וכרות שפכה בקהל יהוה: לא
2 * יבא ממזר בקהל יהוה גם דור עשירי לא יבא לו בקהל
3 ** יהוה: לא יבא עמני ומואבי בקהל יהוה גם דור עשירי לא
יבא להם בקהל יהוה עד עולם: על דבר אשר לא קדמו
4 אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר
עליך את בלעם בן בעור מן פתור ארם נהרים לקללך:
5 ** ולא אבה יהוה אלהיך לשמע אל בלעם ויהפך יהוה אלהיך
6 * לך את הקללה לברכה כי אהבך יהוה אלהיך: לא תדרש
שלמם וטובתם כל ימיך לעולם: לא תתעב אדמי כי
7 אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו: בנים
8 אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל יהוה: כי
תצא מחנה על איביך ונצרת מכל דבר רע: כי יהיה בך
9 איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה ויצא אל מחוץ
10 למחנה לא יבא אל תוך המחנה: והיה לפנות ערב
11 רחץ במים וכבא השמש יבא אל תוך המחנה: ומחוץ
12 * יהיה לך אל מחוץ למחנה: ויתד תהיה לך על אזנך
והיה בשבתך חוצה וחפרת בה ושבת וכסית את צאתך:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

28 Cùm invenerit quis puellam
virginem quæ desponsata non
est, & concubuerit cum ea, &
29 deprehensi fuerint, tunc dabit
vir ille qui concubuit cum ea
patri puellæ quinquaginta argen-
teos, eritque ei in uxorẽ,
eò quòd humiliavit eam: non
30 poterit eam dimittere omnib⁹
diebus suis. Non accipiet
vir uxorem patris sui, non re-
velabit(f) operimentum patris
sui.

CAP. XXIII.

1 NOn ingredietur vulne-
ratus contusione, & ex-
cectus virilia Ecclesiam Do-
mini. Non ingredietur Spuri-
2 us Ecclesiam Domini; nec et-
iam generatione decimã in-
gredietur Ecclesiam Domini.
3 Non ingredietur Ammonita,
& Moabita Ecclesiam Do-
mini; nec etiam generatione
decimã ingredietur Ecclesiam
Domini usque in seculum: Eò 4
quòd non occurrerint vobis
cum pane & aquã in itinere,
cùm egressi estis de Ægypto;
& eò quòd mercede conduxit
adversùs te Balaam filiũ
Beor de(a) Patara Mesopota-
miæ, ut maledicereet tibi. At 5
noluit Deus exaudire Balaa-
mum, sed convertit Dominus
Deus tuus tibi maledictionem
in benedictionem, quoniam a-
mat te Dominus Deus tuus.
Non requires pacẽ eorum, nec 6
utilitatẽ eorum omnibus die-
bus tuis in seculum. Non abo- 7
minaberis Idumæum, quia
frater tuus ipse est; neque ab-
ominaberis Ægyptum, quia
peregrinus fuisti in terra ejus.
Filij qui nascentur eis tertiã 8
generatione, ingredientur Ec-
clesiam Domini. Cùm egredie-
tur exercitus adversùs hostes
tuos, cavebis tibi ab omni re
mala. Quum in te fuerit ali- 10
quis qui non fuerit mundus à
casu nocturno, egrediet ex-
tra castra; non ingredietur in-
tra castra: Sed lavabit carnẽ 11
suam aquâ, & postquam oc-
cederit sol, ingredietur in ca-
stra. Ideo locus erit tibi ext a 12
castra, ut egrediaris illuc
foras.

VERSIO SAMARITANA.

28 ** אבל אם־ימצא איש נערה בתולה אשר לא־ארשה
29 * ושכב אתה ונמצאו: ונתן האיש השכב עם־אביה נערה
חמשים כסף ולו־תהיה לאשה תחת אשר ענה לא־יוכל
30 * שלחה כל־ימיו: לא־יקח איש אשת־אביו ולא־יגלה כנף אביו:

1 ** לא־יבא פצוע־דכא וכרות־שפכה בקהל יהוה: לא
2 * יבא ממזר בקהל יהוה גם־דור עשירי לא־יבא־לו בקהל
3 ** יהוה: לא־יבא עמני ומואבי בקהל יהוה גם־דור עשירי לא־יבא־להם
בקהל יהוה עד־עולם: על־דבר אשר לא־קדמו
4 אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר
עליך את־בלעם בן־בעור מן־פתור ארם־נהרים לקללך:
5 ** ולא־אבה יהוה אלהיך לשמע אל־בלעם ויהפך יהוה אלהיך
6 * לך את־הקללה לברכה כי־אהבך יהוה אלהיך: לא־תדרש
שלמם וטובתם כל־ימיך לעולם: לא־תתעב אדמי כי
7 אחיך הוא לא־תתעב מצרי כי־גר היית בארצו: בנים
8 אשר־יולדו להם דור־שלישי יבא להם בקהל יהוה: כי־תצא מחנה על־איביך ונצרת מכל־דבר־רע: כי־יהיה בך
9 איש אשר לא־יהיה־טהור מקרה־לילה ויצא אל־מחוץ
10 למחנה לא־יבא אל־תוך המחנה: והיה לפנות־ערב
11 רחץ במים וכבא השמש יבא אל־תוך המחנה: ומחוץ
12 * יהיה־לך אל־מחוץ למחנה: ויתד תהיה־לך על־אזנך
והיה בשבתך חוצה וחפרת בה ושבת וכסית את־צאתך:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 * وَاِذا وَجَدَ رَجُلٌ جارِيَةً بِكْرًا لَمْ عَلَكْ فَضاجَعَها * فَوُجِدا
29 حَمْسِينَ دِرْهَمًا * وَيَكُونُ لَهُ زَوْجَةً بَدَلَ ما اَتاها * وَلا يَجُوزُ لَهُ اِطْلاقُها طُولَ عُمْرِهِ * وَلا يَتَزَوَّجُ
30 رَجُلٌ زَوْجَةَ اَبِيهِ * وَلا يَكْشِفُ كَنَفَ اَبِيهِ *

1 * وَلا يَدْخُلُ مَعْدُومُ الخُصْيِ وَمَقْطُوعُ الاَحْلِيلِ فِي جُوقِ اللّٰهِ * وَلا يَدْخُلُ الرَّبِيبُ فِي جُوقِ اللّٰهِ *
2 حَتّٰى الجِيلُ العَاشِرُ مِنْهُ لا يَدْخُلُ فِي جُوقِ اللّٰهِ * وَلا يَدْخُلُ عَمّانِيٌّ وَمُوآبِيٌّ فِي جُوقِ اللّٰهِ * حَتّٰى الجِيلُ
3 العَاشِرُ لا يَدْخُلُ مِنْهُمْ فِي جُوقِ اللّٰهِ اِلَى الاَبَدِ * بِسَبَبِ ما لَمْ يَتَلَقَّوْكُمْ بِالخُبْزِ وَالمَاءِ فِي الطَّرِيقِ
4 فِي خُرُوجِكُمْ مِنْ مِصْرَ * وَلِما اسْتَأْجَرَ عَلَيْكَ بَلْعَامَ بْنَ بَعُورَ مِنْ فَدّانِ اَرَامَ نَهْرَيْنِ لِيَلْعَنَكَ *
5 * وَلَمْ يَشَأِ اللّٰهُ اَنْ يَقْبَلَ مِنْ بَلْعَامَ * بَلْ قَلَبَ لَكَ اللّٰهُ بَرَكَةً لِما اَحَبَّكَ * فَلا تَلْتَمِسْ سَلامَهُمْ
6 وَخَيْرَهُمْ طُولَ اَيّامِكَ اَبَدًا * وَلا تَكْرَهِ الاَدُومِيَّ فَاِنَّهُ اَخُوكَ * وَلا تَكْرَهِ المِصْرِيَّ * فَاِنَّكَ كُنْتَ
7 غَرِيبًا فِي بَلَدِهِ * وَالجِيلُ الثّالِثُ مِنَ البَنِينَ الَّذِينَ يُولَدُونَ لَهُمْ يَدْخُلُونَ فِي جُوقِ اللّٰهِ *
8 * وَاِذا خَرَجْتَ فِي عَسْكَرٍ عَلَى اَعْدائِكَ فَاحْرِسْ فَصْلًا مِنْ كُلِّ اَمْرٍ قَبِيحٍ لَهُ * وَاِنْ كانَ رَجُلٌ لَيْسَ
9 بِطاهِرٍ مِنْ عارِضِ اللَّيْلِ * فَلْيَخْرُجْ اِلَى خارِجٍ مِنْ ذٰلِكَ المُعَسْكَرِ * مِنْ حَيْثُ لا يَدْخُلُ اِلَى وَسَطِهِ *
10 * فَاِذا كانَ عِنْدَ اِنْحِدارِ اللَّيْلِ يَتَرَخَّصُ بِالمَاءِ وَعِنْدَ دُخُولِ الشَّمْسِ يَدْخُلُ اِلَيْهِ * وَلْيَكُنْ لَكَ
11
12
مَكانٌ خارِجَ المُعَسْكَرِ يَنْزِلُ هُناكَ خارِجًا مِنْهُ *

28 Et cùm invenerit vir aliquis puellã vir-
ginẽ minimè desponsatã, & apprehende-
rit eã, & concubuerit cũ ea, deprehensi
29 fuerint; Det ille vir patri ejus quinqua-
ginta drachmas, & fi. ei uxor pro eo quòd
coivit cũ ipsa: & non licebit ei repudiare
ea longitudine ætatis suæ. Et ne vir ali-
30 quis ulli uxori patris sui, & ne retegat
fimbriã patris sui.

CAP. XXIII.

1 ET ne introeat fissus testiculos, & se-
cãs vereri in cœtũ Dei. Neq; introeat
2 spurius in cœtum Dei: imò generatio de-
cima ipsius ne introeat in cœtũ Dei. N.q.
3 ingrediatur Ammonita & Moabita in
cœtũ Dei: nedũ generatio decima in-
grediatur ex ipsis in cœtũ Dei, in æternũ:
Eã ob causã quòd non occurrerint vobis
cũ pane & aquã in via in egressũ vestũ
ex Ægypto: & eò quòd conduxerit
contra te Balaã filiũ Beor ex Pithor Ar-
Naharaim, ut maledicereet tibi. Noluit au-
5 tem Deus acquiescere Balaamo, sed con-
vertit tibi maledictionẽ in benedictionẽ,
quia te dilexit. Ne igitur quæras pacem 6
eorũ & bonũ eorũ longitudẽ temporis
tui unquã. Et ne abominaberis Idumæũ, quia 7
frater tu⁹ est: & ne abominaberis Ægyp-
tum, quia fuisti peregrin⁹ in regione ipsi⁹:
Sed generatio tertia filiorũ qui nascentur 8
eis, introibunt in cœtũ Dei. Et cùm egre-
diẽris cum exercitu adversùs inimicos 9
tuos, cavere præcipuè ab omni re inepti
quæ fuerit in ipsis. Et si fuerit vir aliquis 10
minimè mundus ob accidens nocturnum,
exeat extra illa castra, ita ut non ingre-
diatur in medium illorum. Cùmque fuerit 11
prope advenũ noctis, abluet se aquã, &
ad ingressum solis ingrediatur in eo. Sit-
que tibi locus extra castra, ut ibi com-
moretur extra ipsa.

(a) VER. SAM. (f) extremum operimenti (a) Pathora

ספר אלה הדברים : כג

13 וְיָתֵד תִּהְיֶה לְךָ עַל־אֲזְנֶךָ וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוּץ
14 וְחָפַרְתָּה בָהּ וְשַׁבְתָּ וְכִסִּית אֶת־צֵאָתֶךָ: כִּי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ
וְלָתֵת אֹיְבֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ
וְלֹא־יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ: לֹא
15 תַסְגִּיר עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָיו אֲשֶׁר־יִנָּצֵל אֵלֶיךָ מֵעִם
16 אֲדֹנָיו: עִמְּךָ יֵשֶׁב בְּקִרְבְּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּטוֹב לוֹ לֹא תּוֹנֶנּוּ: לֹא־תִהְיֶה
17 קְדֵשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה קָדֵשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
18 לֹא־תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְכָל־נֶדֶר כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
גַּם שְׁנֵיהֶם: לֹא־תַשִּׁיךְ לְאָחִיךָ נֶשֶׁךְ כֶּסֶף נֶשֶׁךְ
19 אֹכֶל נֶשֶׁךְ כֹּל דָּבָר אֲשֶׁר יִשָּׁךְ: לַנֹּכְרִי תַּשִּׁיךְ
20 וּלְאָחִיךָ לֹא תַשִּׁיךְ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָא־שָׁמָּה
לִרְשְׁתָּהּ: כִּי־תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא
תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ כִּי־דָרוֹשׁ יִדְרְשֶׁנּוּ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ מֵעִמָּךְ וְהָיָה בְךָ חֵטְא: וְכִי תֶחְדַּל לִנְדֹּר
21 לֹא יִהְיֶה בְךָ חֵטְא: מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ
כַּאֲשֶׁר נָדַרְתָּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ נְדָבָה אֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ: כִּי תָבֹא בְּכֶרֶם רֵעֶךָ
22 וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנַפְשְׁךָ שָׂבְעֶךָ וְאֶל־כֵּלְיְךָ
לֹא תִתֵּן: כִּי תָבֹא בְּקְמַת רֵעֶךָ וְקָטַפְתָּ
מְלִילֹת בְּיָדֶךָ וְחֶרְמֵשׁ לֹא תָנִיף עַל קְמַת
רֵעֶךָ :

Versio VULG. LAT.

13 Gerens paxillum in balteo: cúmque sederis, fodies per circuitum, & egesta humo
14 operies Quo relevatus es (Dominus enim Deus tuus ambulat in medio castrorum, ut eruat te, & tradat tibi inimicos tuos) & sint castra tua sancta, & nihil in eis appareat fœditatis, ne derelinquat te. Non trades servum domino suo, qui ad te
16 confugerit. Habitabit tecum in loco qui ei placuerit, & in una urbium tuarum requi-
17 escet: ne contristes eum. Non erit meretrix de filiabus Israel, nec scortator de filiis Israel.
18 Non offeres mercedem prostibuli, nec pretium canis, in domo Domini Dei tui, quidquid illud est quod voveris: quia abominatio est utrumque apud Dominum Deum tuum.
19 Non fœnerabis fratri tuo ad usuram pecuniam, nec fruges, nec quamlibet aliam
20 rem: Sed alieno. Fratri autem tuo absque usura id quo indiget, commodabis: ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere tuo in terra, ad quam in-
21 gredieris possidendam. Cùm votum voveris Domino Deo tuo, non tardabis reddere: quia requiret illud Dominus Deus tuus: & si moratus fueris, reputabitur tibi in
22 peccatum. Si nolueris polliceri, absq; peccato eris. Quod autè semel egressũ est de labiis
23 tuis, observabis, & facies sicut promisisti Domino Deo tuo, & propriâ voluntate & ore tuo locutus es. Ingressus vineam proximi tui, comede uvas quantum tibi placuerit: foràs autem ne efferas tecum.
25 Si intraveris in segetem amici tui, franges spicas, & manu conteres: falce autem non metes.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

13 Καὶ πάσσαλος ἔσται σοι ὅτι τῆς ζώνης σου· καὶ ἔσται ὅταν διακαθίζῃς ἔξω, καὶ ὀρύξεις ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπαναγὼν καλύψεις τὴν
14 ἀφεδρῶνά σου (ζ) σου· Ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐμπεριπατεῖ σε καὶ (θ) παραδῶναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου. καὶ ἔσται ἡ παρεμβολή σου ἁγία, καὶ οὐ ὀφθήσεται ἐν σοὶ ἀφεδρῶνα πράγματος, καὶ ἐπιστρέ-
15 ψει ἀπὸ σοῦ. Οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃς προσέφευγεν σοι παρὰ τῷ
16 κυρίῳ αὐτοῦ. Μετὰ σοῦ κατοικήσει, ἐν οἷς ἂν (ι) καλοικήσει ἐν ἀρέσκῃ αὐτῷ· οὐ θλί-
17 ψεις αὐτόν. Οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ (κ) θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται πορνεύων
18 ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. Οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται τε-
18 λισκόμενος (λ) ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. Οὐ παροισεις μίσθωμα πόρνης, οὐδὲ ἀναγ-
19 μα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχὴν, ὅτι βδέλυγμα κυ-
20 ίῳ τῷ θεῷ σου ἐστὶ καὶ ἀμφότερα. Οὐκ ἐκτοκιεῖς (μ) τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀρ-
21 γυρίου, καὶ τόκον βρωμάτων, καὶ τόκον παντὸς πράγματος, ὃ (ν) ἐὰν ἐκδανείσῃς.
20 Τῷ ἀλλοτρίῳ ἐκτοκιεῖς, τῷ δὲ ἀδελφῷ σου οὐκ ἐκτοκιεῖς, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ὅσα τοῖς γοῖς, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι
21 αὐτήν. Ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν κυρίῳ τῷ θεῷ σου, οὐ χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτὴν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει κύριος ὁ θεός σου παρὰ σοῦ,
22 καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὐξασθαι, οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ ἁμαρτία. Τὰ
23 ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ, καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον ηὔξω κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ὅμα ὃ ἐλάλησας τῷ στόματί σου.

MS. A. (ζ) σου ἐν αὐτῷ. Ὅτι (υ) παρεμβολῆς, ὀξῆ δοῦναι (θ) ὀφθῆναί σοι ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖρας σου. καὶ ἔσαι (ι) καλοικήσει ἐν σοι τῷ τόπῳ ἀρέσκῃ αὐτῷ. (κ) τῆς θυγατέρων (λ) πρὸς πᾶς εὐχὴν ἀπὸ υἱῶν (μ) τόκον ἀργυρίου τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ (ν) ἂν (ξ) θεῷ σου, ὅμα

ΚΕΦ. κδ'.

25 Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς ἀμπελῶν τοῦ πλησίον σου, (α) καὶ συλλέξῃς ἐν ταῖς χερσί σου τὰς
24 ἀκτῖνας· ἐὰν δὲ μὴ δρεπάνῳ (β) ἐπὶ ἀμπελῶν τοῦ πλησίον σου. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ πλησίον σου, φαγὼν σταφυλὴν, (γ) ὅσον ψυχῶν σου ἐμπλησθῆναι, εἰς δὲ ἄγγος οὐκ ἐμβάλῃς.

MS. A. (α) καὶ συνάξεις ἐν (β) ἐστὶ τὸν ἀμπελῶν (γ) ὅσον ἂν ψυχὴ σου

Et paxillus erit tibi super zonam tuam: & erit, quando sedebis foràs, & fodies in eo: & obducens, operies turpitudinem tuam: Quoniam Dominus Deus tuus inambulat in castris tuis, ut eruat te, & tradat inimicum tuum ante faciem tuam. Et erunt castra tua sancta: & non apparebit in te turpitudo vei, & recedet à te. Non tra- 15 *des puerum domino suo, qui (d) appositus est tibi à domino suo. Tecum habitabit, in vobis ha-* 16 *bitabit, ubicunque placuerit ei: non tribulabis eum. Non erit* 17 *meretrix à filiabus Israel; & non erit (e) fornicans in filiis Israel. Non (f) erit ferens* 18 *teletas de filiabus Israel: & non erit initiatus de filiis Israel. Non offeres mercedem mere-* 18 *tricis, neque commutationem canis in domum Domini Dei tui ad omne votum: quoniam abominatio Domino Deo tuo est & utrumque. Non fœnerabis* 19 *fratri tuo usuram argenti, & usuram ciborum, & usuram cuijuslibet rei, quamcunque dederis mutuam. Alieno fœnera-* 20 *bis, fratri autem tuo non fœnerabis; ut benedicat te Dominus Deus tuus in omnibus operibus tuis super terram, in quam ingrederis illuc hæreditare eam. Si autem voveris votum* 21 *Domino Deo tuo; non tardabis reddere illud: quoniam inquirens inquiret Dñs Deus tu" à te: et (g) erit in te peccatum. Si autem nolueris vovere, non est* 22 *in te peccatum. Quæ egrediun-* 23 *tur per labia tua, observabis et facies, quemadmodùm vovisti Domino Deo, donum, quod locutus es ore tuo.*

CAP. XXIV.

Si autem intraveris in sege- 25 *tem proximi tui; & colliges in manibus tuis spicas, & falcem non immittes in segetem proximi tui. Si autem intra-* 24 *veris in vineam proximi tui; comedes uvam, quantum anima tua saturetur; in vas autem non injicies.*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܘܡܫܟܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܥܠ ܐܙܢܟ. ܘܒܕܝ ܬܬܒ ܬܬ ܒܗ ܘܬܟܣܐ ܠܟ ܥܠ ܡܕܥܟ.
14 ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܗܠܟ ܒܓܘ ܡܫܪܝܬܟ ܕܢܦܨܟ ܘܢܡܣܪ ܠܒܥܠܝܟ ܩܕܡ ܦܪܨܘܦܟ. ܘܢܗܘܢ ܡܫܪܝܬܟ ܩܕܝܫܐ ܘܠܐ ܢܚܙܐ ܒܟ ܥܪܘܬ ܡܠܬܐ ܘܢܬܦܪܫ ܡܢܟ.
15 ܠܐ ܬܫܠܡ ܥܒܕܐ ܠܡܪܝܗ ܕܡܬܦܠܛ ܠܟ ܡܢ ܡܪܝܗ ܠܘܬ ܡܪܝܗ ܢܬܐ ܠܟ ܥܡ ܡܪܝܗ ܢܬܒ ܒܟ ܒܕܟܬܐ ܕܢܬܒ ܠܗ ܒܚܕ ܡܕܝܢܬܟ ܕܢܬܒ ܠܗ ܠܐ ܬܥܩܪ ܠܗ.
16 ܠܐ ܢܗܘܐ ܩܕܝܫܬܐ ܡܢ ܒܢܬ ܐܝܣܪܐܝܠ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܩܕܝܫ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ.
17 ܠܐ ܬܥܐܠ ܐܬܢܢ ܙܘܢܬܐ ܘܡܚܝܪ ܟܠܒ ܒܝܬ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܠܟܠ ܢܕܪ ܡܛܠ ܕܬܥܒܬ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܠܟ ܐܦ ܬܪܝܗܘܢ.
18 ܠܐ ܬܫܠܦ ܠܐܚܝܟ ܢܫܟ ܟܣܦ ܢܫܟ ܡܐܟܠ ܢܫܟ ܟܠ ܡܕܡ ܕܢܫܠܦ.
19 ܠܢܟܪܝ ܬܫܠܦ ܘܠܐܚܝܟ ܠܐ ܬܫܠܦ ܠܡܥܒܕ ܕܢܒܪܟܟ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܡܫܠܚ ܐܝܕܟ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܐܢܬ ܥܠ ܬܡܢ ܠܡܬܚܙܩ ܒܗ.
20 ܡܛܠ ܕܬܢܕܪ ܢܕܪ ܠܡܪܝ ܐܠܗܟ ܠܐ ܬܡܗܪ ܠܡܫܠܡܘ ܡܛܠ ܕܡܬܒܥ ܢܬܒܥܢܗ ܡܢܟ ܘܐܢ ܠܐ ܢܬܒܥ ܠܟ ܚܛܐ.
21 ܘܐܢ ܬܬܪ ܠܡܬܢܕܪ ܠܐ ܢܗܘܐ ܒܟ ܚܛܐ: ܡܦܩܐ ܣܦܘܬܟ ܬܢܛܪ ܘܬܥܒܕ ܐܝܟ ܕܢܕܪܬ ܠܡܪܝ ܐܠܗܟ ܢܕܒܬܐ ܕܡܠܠܬ ܦܘܡܟ.
22 ܐܡܬܝ ܬܥܠ ܠܟܪܡ ܪܥܝܟ ܘܬܐܟܠ ܥܢܒܐ ܐܝܟ ܢܦܫܟ ܣܒܥ ܘܠܐ ܬܫܪܐ ܠܟܠܝܬܟ.
23 ܐܡܬܝ ܬܥܠ ܠܩܡܬ ܪܥܝܟ ܘܬܩܛܦ ܣܠܝܠܬ ܒܐܝܕܟ ܘܡܚܪܫܐ ܠܐ ܬܢܝܦ ܥܠ ܩܡܬ ܪܥܝܟ.

Et clavus sit tibi super arma tua *appensus*, 13 cúmque sederis ad aquam peduin tuorum *egerendam*, fodito cum eo, & operito excrementum tuum. Nam Dominus Deus tu- 14 ns incedit in medio castrorum tuorum, ut liberet tradatque hostes tuos ante te: ideoque castra tua sint sancta, ne videns in te rem obscœnam, avertat se à vobis. Ne tradas 15 servum domino suo, qui ad te confugerit, à domino suo: Sed tecum maneat in loco 16 quem voluerit, in una ex civitatibus tuis, ubi placuerit ei; & ne opprimas eum. Ne sit 17 scortatrix de filiabus Israel, nec sit scortator de filiis Israel. Ne inferas mercedem mere- 18 tricis & pretium canis in domum Domini Dei tui pro quocunque voto: quoniam abominandi sunt ambo coram Domino Deo tuo. Ne nutrias adversùs fratrem tuum fœ- 19 nus pecuniæ, & fœn° frumenti, & fœn° cujuscuoque rei quæ crescit. Adversùs alienum 20 nutri *usuram*, at adversùs fratrem tuum ne nutrias: & benedicet tibi Dominus Deus tu- us in omni re ad quam admovebis manum tuam, in terra ad quam possidendam es ingressurus. Et si voveas votum Domino Deo 21 tuo, ne cunctetis in eo persolvendo: nam omnino requiret illud à te Dñs, eritque tibi peccato. Si olueris vovere, non erit con- 22 tra te peccatum. Quicquid *autem* prodierit 23 è labiis tuis, serva & fac, quemadmodum vovisti Domino Deo tuo; distinctionem *scilicet*, quam prompsisti ore tuo. Cúmque ingredi- 24 eris in vineam proximi tui, comede uvas donec satietur anima tua, at in vas tuum ne reponas. Et cùm ingredieris in segetem 25 erectam proximi tui, perfrica spicas manu tuâ; at falcem ne moveas super segetem proximi tui.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

13 וסכתא תהי לך על זינך ויהי
במיתבך לברא ותחפר בה ותתיב
14 ותכסי ית מפקתך: ארי יי אלהך
שכנתיה מהלכא בגו משריתך
לשיזבותך ולמסר סניאך קדמך
ותהי משריתך קדישא ולא יתחזי
בך עבירת פתום ויתיב מן מיריה:
15 מלאיטבא לך: לא תמסר עבד
עממין ליר רבוניה דישתיזב לותך
16 מן קדם רבוניה: עמה יתיב בינך
באתרא די יתרעי בחד מן קריך
17 בדישבליה לא תונניה: לא תהוי
אתתא מבנת ישראל לגבר עבד
ולא יסב גברא מבני ישראל אתא
18 אמא: לא תעיל אגר זנותא ותלפן
כלבא לבית מקדשא דיי אלהך
לכל נדרא ארי מרחק קדם יי
19 אלהך אף תרויהון: לא תרבי
לאחוך ربית כסף ربית עבור
20 ربית כל מרעם דמתרבי: לבר
עממין תרבי ולאחוך לא תרבי
בגיל די יברכנך יי אלהך בכל
21 אשתורת ידך על ארעא די אנת
עאל לרתן למירתה: ארי תדור
נדר קדם יי אלהך לא תאחר
לשלמותיה ארי מתבע יתבענך
22 יי אלהך מנך ויהי בך חובא:
ואנתי תתמנע מלמדר לא יהי בך
23 חובא: אפקות ספוך תעבד
ותעביד כמא די נדרתא קדם יי
אלהך נדבתא די מלליתא
24 בפומך: ארי תיתי בכרמא
דתבירך ותיכול ענבין כנפשך
שבעך ולמנך לא תתן: ארי תתי
25 בקמתא דחברך ותקטף מלין
בידך ומנגלא לא תתים על
קמתא דחברך:

Targum ONKELOS.

13 Et paxillū erit tibi super arma tua: & cū sederis foris, fodies cū eo, & revertéris & operies quæ à te egesta sunt.
14 Quoniā majestas Dñi Dei tui ambulat in medio castrorū tuorum, ut liberet te, & ut tradat inimicos tuos in manu tuā; & erunt castra tua sancta: & non appareat in te aliquid fœditatis; ut nō avertatur verbū ej' a
15 benefaciens tibi. Non trades servū gentiū dño suo, qui cō-
16 fūgerit ad te à dño suo. Tecū habitabit in medio tui, in loco quē elegerit in una urbiū tuarū, ubi benè sit ei: ne decipias
17 illū. Nō erit mulier de filiab' Israel uxor viro servo: neq; accipiet vir de filiis Israel uxo-
18 rē aocillā. Non afferes mercedē merctricis et pretiū canis in domū *sāctuarii* Dñi Dei tui pro omni voto: quia utrūque abominabile est coram Dño
19 Deo tuo. Non fœnerabis fratri tuo ad usurā pecuniāneque frumentū: neq; quicquā fœ-
20 nerabis ad usurā. Filio autem alienigenæ fœnerabis, & à fratre tuo non accipies usurā: ut benedicat tibi Dñs De' tu' in omnib' ad quæ miseris manū tuam, in terrā ad quā in-
21 gredieris possidendam. Quando voveris votum coram Domino Deo tuo, non tardabis reddere illud: quoniam requirens requiret illud Dñs De' tuus à te, & erit in te pecca-
22 tum. Et si desieris vovere, non erit in te peccatum.
23 Quod egressum est de labiis tuis observabis, & facies: sicut vovisti coram Domino Deo tuo sponte, quod locutus
24 es ore tuo. Si mercede conductus fueris in vineam proximi tui, comedere poteris uvas juxta voluntatem tuam usque ad faturitatem: & in
25 vase tuo non repones eas. Si conductus fueris in messem proximi tui, franges spicas plenas manu tuā: & falcem non levabis super segetem proximi tui.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

13 * ציתד יהיה לך על זינך והיה בשבתך בחוץ וחפרת בה ושבת וכסית את
14 צאתך * כי יהוה אלהיך מתהלך בקרב מחנתיך להצילך ולתת אויביך לפניך והיו מחנתיך
15 קדש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך: * לא תסגיר עבד אל אדניו אשר יברח אליך
16 מעם אדניו: * עמך ישב בקרבך במקום אשר יבחר באחד שעריך אשר
17 לו לא תונה: * לא תהיה קדשה מבנות ישראל ולא יהיה קדש מבני ישראל:
18 * לא תביא אתן זונה ומחיר כלב בית יהוה אלהיך לכל נדר כי תועבת יהוה אלהיך
19 גם שניהם: * לא תשיך לאחיך נשך כסף נשך אכל נשך כל דבר אשר
20 ישך: * לנכרי תשיך ולאחיך לא תשיך למען יברכך יהוה אלהיך בכל משלח
21 ידך על האדמה אשר אתה בא שמה לרשתה: * כי תדר נדר ליהוה אלהיך לא תאחר
22 לשלמו כי דרש יהוה אלהיך מעמך והיה בך חטא: * וכי תחדל לא יהיה בך
23 חטא: * מוצא שפתיך תשמר ועשית כאשר נדרת ליהוה אלהיך נדבה אשר
24 דברת בפיך: * כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים כנפשך שבעך ואל כליך לא
25 תתן: * כי תבא בקמת רעך וקטפת שבלים בידך וחרמש לא תניף על קמת רעך:

VERSIO SAMARITANA.

13 * ציתד יהיה לך על זינך והיה בשבתך בחוץ וחפרת בה ושבת וכסית את
14 צאתך * כי יהוה אלהיך מתהלך בקרב מחנתיך להצילך ולתת אויביך לפניך והיו מחנתיך
15 קדש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך: * לא תסגיר עבד אל אדניו אשר יברח אליך
16 מעם אדניו: * עמך ישב בקרבך במקום אשר יבחר באחד שעריך אשר
17 לו לא תונה: * לא תהיה קדשה מבנות ישראל ולא יהיה קדש מבני ישראל:
18 * לא תביא אתן זונה ומחיר כלב בית יהוה אלהיך לכל נדר כי תועבת יהוה אלהיך
19 גם שניהם: * לא תשיך לאחיך נשך כסף נשך אכל נשך כל דבר אשר
20 ישך: * לנכרי תשיך ולאחיך לא תשיך למען יברכך יהוה אלהיך בכל משלח
21 ידך על האדמה אשר אתה בא שמה לרשתה: * כי תדר נדר ליהוה אלהיך לא תאחר
22 לשלמו כי דרש יהוה אלהיך מעמך והיה בך חטא: * וכי תחדל לא יהיה בך
23 חטא: * מוצא שפתיך תשמר ועשית כאשר נדרת ליהוה אלהיך נדבה אשר
24 דברת בפיך: * כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים כנפשך שבעך ואל כליך לא
25 תתן: * כי תבא בקמת רעך וקטפת שבלים בידך וחרמש לא תניף על קמת רעך:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

13 Paxillūque erit tibi ad tela tuum; cūmque. desideres volueris, tum fodies cum eo, & postea converses operies egestionem tuam. Nam Dominus
14 Deus tuus ambulat in medio castrorum tuorum ut eripiat te, & tradat inimicos tuos ante faciem tuam: ideo erunt castra tua sancta, neque apparebit in te turpitudo aliqua, ne recedat à te. Non restitu-
15 es servum hero suo, qui penes
16 te eripuit se ab hero suo. Tecum habitabit in medio tui, in loco quem elegerit, in una (b) portarum tuarum ut ipsi placuerit; non opprimes eum.
17 Non sinas vivere meretricem de filiabus Israel, neque sines vivere cinædum de filiis Israel. Non offeres mercedem
18 meretricis, & (c) pretium canis in domo Domini Dei tui pro quovis voto, quoniā abominatio Deo tuo est etiam utrumque. Non (d) fœnera-
19 bis fratri tuo (e) fœnus argenti, (f) fœnus cibi, (g) fœnus cujusvis rei quæ (h) fœneratur. Extraneo
20 (i) fœnerabis, sed non fratri tuo, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni emissione manuum tuarum super terram ad quam tu pergis possidendam. Cūm voveris
21 votum Domino Deo tuo, non tardabis illud reddere; nam requirendo requiret illud Dominus Deus tuus à te, erituque tibi in peccatum. Si abstines
22 à vovendo, non erit in te peccatum. Quod egressum est
23 à labiis tuis observabis, faciésque quemadmodum vovisti Domino spontaneam oblationem, de qua locuto es ore tuo. Cūm ingressus fueris in vine-
24 am proximi tui, tum comedes uvas pro desiderio tuo ad saturitatem tuam, sed in vasis tuis non repones. Cūm in-
25 traveris in segetem proximi tui, tum decerpes spicas manu tuā, sed falcem non immittes in segetem proximi tui.

VER. SAM (b) civitatum
(c) id pro quo commutatur
(d) duplicabis (e) dupli
(f) duplum (g) duplum (h)
duplicatur. (i) duplicabis,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * وليكن لك وتد مع سلاحك * فاذا تبرزت خارجا منه * فاحفر به وعد فغط ذلك الرجيع *
14 * لان الله ربك دون ساكن سالك في وسط عسكرك ليخلصك ويسلم اعداءك بين يديك *
15 فيكون عسكرك مقدسا * ولا يرى فيك امرا قبيحا فينصرف عنك * ولا تسلم الى مولاه
16 عبدا ينخلص اليك من دينه * بل عنده * ويجلس عندك فيما بينكم في الموضع الذي
17 يختار في احدى محالك في الاصلح له * ولا تضهده * ولا يكن من بنات اسرايل ممنعة * ولا
18 من بني اسرايل ممنع * ولا تدخل شيا من اجعال البغا واثمان الكلاب الى بيت الله ربك في نذر *
19 لان الله ربك يكرههما جميعا * ولا تعلن اخاك عليه دراهم ولا طعام * وكل امر يعلن *
20 * بل الغريب تعليه * واخاك ولا تعليه * لكي يبارك الله الهك في جميع ممد يدك * في البلد
21 الذي انت داخل اليه لتحوزه * واذا نذرت نذرا لله ربك * فلا تحجر الوفا به * لان الله ربك
22 يطالبك به * فتحل بك عقوبة * ولو انه بيت اولا من النذر لم تحل بك عقوبة * الان ما خرج
23 من شفتيك فاحفظه واعمل به * كما نذرت لله ربك متبرعا ما قلته بفمك * واذا استوجرت في
24 كرم صاحبك * فكل من العنب على حسب شهوتك شبعك * ولا تجعل منه شيا في انيتك * واذا
25 استوجرت في سبل صاحبك * فاقطف ما تعركه بيدك * ولا تحرك المنجل على سبل صاحبك
لنفسك *

13 Sit etiam tibi paxillus simul cum armis tuis, & cūm egeres extra ipsa, fodito cum eo, & conversus tege illud excrementū: Quia Dominus Deus tuus
14 habitans est & ambulans in medio exercitūs tui, ut eripiat te, & tradat inimicos tuos ante te: erit igitur exercitus tuus sanctus, ut non videat in te rem fœdā,
15 & discedat à te. Et ne prodas hero suo servum qui confugit ad te ut pœnā suā
16 eviter. Sed beneficio utēris in eū, sedeatque apud te, inter vos, in loco quem eliget, in una habitationū tuarū sibi commodiore: & ne opprimas eum. Et ne sis
17 ex filiabus Israil scortum, neque ex filiis Israil scortator. Et ne introducas quic-
18 quam ex salariis fornicationis, & pretiis canis in domū Dei Domini tui ob nullū votū: quia Deus Dominus tuus execratur utrumq; simul. Ne faneveris fratri
19 tuo fœnus pecuniæ, nec esca, aut cujusli-
20 betvei quæ fœnori datur. Sed peregrino fœnori dabis, fratri verò tuo ne tribuas fœnori, ut benedicat tibi Deus Dominus tuus in omni extensione manūs tuæ, in
21 regione in quam tu ingressurus es ut possideas eam. Et cūm voveris votum Deo Domino tuo, ne dissivas solutionem
22 ejus, quia Deus Dominus tuus requiret illud à te, & immittet in te punitionem. At si te cohibeas prius à vovendo, non im-
23 mittetur in te pœna ipsius. Igitur quod egressum fuerit à labiis tuis, custodi, & opere comple, quemadmodum vovisti
24 Domino Deo tuo sponte tuā quod protulisti ore proprio. Et cūm conductus fueris in vineam proximi tui, comede ex uvis pro desiderio tuo, ad satietatem tuam,
25 sed in pondus ex iis quicquā in vasa tua. Et cūm conductus fueris in spicas proximi tui, decerpe quod persicies manu tuā, at ne moveas falcem super spicas proximi tui in usum tuum.

ספר אלה הדברים : כד

CAP. XXIIII. כד

1 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ׃ וְהָיָה אִם־לֹא תִמְצָא־
invenerit non si ,erit & ; *ei fuerit maritus* & ,uxorem vir acceperit *Cùm*
חֵן בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב
.*scribet* & ; *verbi meditatem* ea in invenit quia ,ejus oculis in gratiam
לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ׃
.*suæ* domo è eam dimittet & ,ejus manu in dabit & ,*excidii* libellum ei
.alteri viro erit & ,ibi & ,ejus domo è egredietur Et
2 וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ־אַחֵר׃
dabit & ,*excidii* libellum ei scribet & ,*posterior* vir eam habuerit odio Et
3 וְשָׂנֵאָהּ הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן
vir fuerit mortuus *cùm* vel : sua domo è eam dimittet & ,ejus manu in
בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ
ejus maritus poterit Non : uxorem in sibi eam acceperat qui ,*posterior*
4 הָאַחֲרוֹן אֲשֶׁר לְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ לֹא־יוּכַל בַּעְלָהּ
existendum ad ,eam sapiendum ad redundum ad ,eam dimittere qui ,prior
הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ לִהְיוֹת
ipsa abominatio quia : est polluta quàm post ,uxorem in sibi
לוֹ לְאִשָּׁה אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֻטַּמָּאָה כִּי־תוֹעֵבָה הִוא
Dominus quam ,*terram* *facies peccare* non & : *Dominus facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא תַחֲטִיא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה
,*novam* uxorem vir acceperit *Cùm* .*hæreditatem* tibi *dans* tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃ כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה
: *verbum emit* eum super transibit neque ,*exercitum* egredietur non
לֹא יֵצֵא בַּצָּבָא וְלֹא־יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל־דָּבָר
suam uxorem : lætificabit & ,uno anno sua domo in erit immunis
נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת וְשִׂמַּח אֶת־אִשְׁתּוֹ
quia : catillum & ,*duri molæ* *pignus accipiet* Non ,accepit quam
אֲשֶׁר־לָקָח׃ לֹא־יַחֲבֹל רֵחַיִם וְרֶכֶב כִּי־
animam furans vir fuerit repertus *Cùm* ,pignore pro accipit ipse anima
נֶפֶשׁ הוּא חֹבֵל׃ כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ גֹּנֵב נֶפֶשׁ
,*ea* vendiderit & ,*eo in fuerit servitio abusus* & ,Israel filiis è suis fratribus è
מֵאֶחָיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֵּר־בּוֹ וּמְכָרוֹ
Observare ,*tuo interiore ex* malum auferes & ,ipse fur morietur *Et*
וּמֵת הַגַּנָּב הַהוּא וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃ הִשָּׁמֶר
quæ omnia secundùm *faciendi ad* & ,*veldè custodiendum ad* ,lepræ plaga *in*
בְּנֶגַע הַצָּרַעַת לִשְׁמֹר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר
custodietis eis præcepi quemadmodũ : Levitæ sacerdotes vos docebunt
יוֹרוּ אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִם תִּשְׁמְרוּ
,Miriam ipsi tuus Deus Dominus fecit quæ Memento .*faciendũ ad*
לַעֲשׂוֹת׃ זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם
tuo proximo *in* mutuaveris *Cùm* .Ægypto ex *tos excundo in* ,via in
10 בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם׃ כִּי־תַשֶּׁה בְרֵעֲךָ
pignoris suum ad ,ejus domum in ingredieris non ,aliquid mutuum
מַשַּׁאת מְאוּמָה לֹא תָבֹא אֶל־בֵּיתוֹ לַעֲבֹט
educet ,*eo in mutuans* tu cui vir & ,stabis *plateæ In* .ejus pignus
11 עֲבוֹטוֹ׃ בַּחוּץ תַּעֲמֹד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה נֹשֶׁה בּוֹ יוֹצִיא
non ,*ipse* pauper vir si Et ,foras pignus te ad
12 אֵלֶיךָ אֶת־הָעֲבוֹט הַחוּצָה׃ וְאִם־אִישׁ עָנִי הוּא לֹא
.ejus pignore *in cubabis*
תִשְׁכַּב בַּעֲבוֹטוֹ׃

Versio VULG. LAT.

CAP. XXIV.

1 Si acceperit homo uxorem, & habuerit eam, & non invenerit gratiam ante oculos ejus propter aliquam fœditatem : scribet libellum repudii, & dabit in manu illius, & dimittet eam de domo sua.
2 Cúmque egressa alterum maritum duxerit, Et ille quoque oderit eam, dederítque ei libellum repudii, & dimiserit de domo sua, vel certè mor-
4 tuus fuerit: Non poterit prior maritus recipere eam in uxorem : quia polluta est, & abominabilis facta est coram Domino : ne peccare facias terram tuam, quam Dominus Deus tuus tradiderit tibi pos-
5 sidendã. Cùm acceperit homo nuper uxorem, non procedet ad bellum, nec ei quidpiam necessitatis injungetur publicæ, sed vacabit absque culpa domi suæ, ut uno anno læte-
6 tur cum uxore sua. Non accipies loco pignoris inferiorem, & superiorem molam : quia animam suam opposuit tibi,
7 Si deprehensus fuerit homo solicitans fratrem suum de filiis Israel, & vendito eo acceperit pretium, interficiet: & auferes malum de medio
8 tui. Observa diligenter ne incurras plagam lepræ, sed facies quæcunque docuerint te sacerdotes Levitici generis, juxta id quod præcepi eis, &
9 imple solicitè. Mementote quæ fecerit Dominus Deus vester Mariæ in via cùm egre-
10 dercmini de Ægypto. Cùm repetes à proximo tuo rem aliquam, quam debet tibi, non ingrediêris domum ejus
11 ut pignus auferas : Sed stabis foris, & ille tibi proferet quod
12 habuerit. Sin autem pauper est, non pernoctabit apud te pignus,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

1 Ἐὰν δὲ τὶς λάβῃ γυναῖκα, καὶ (δ) συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εὕρῃ χάριν ἐναντίον αὐτοῦ, ὅτι (ε) εὗρεν ἐν αὐτῇ ἄσημον πρᾶγμα, καὶ γράψει αὐτῇ βιβλίον (ζ) ἀποστασίου, καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ
2 ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, Καὶ ἀπελθοῦσα γένη-
3 ται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, Καὶ μισήσῃ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἕτερος, καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου, καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας (η) αὐτοῦ, καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ ὁ ἕτερος, ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα,
4 Οὐ δυνήσεται ὁ πρότερος ὁ ἐξαποστείλας αὐτὴν ἐπαναστρέψαι λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, μετὰ τὸ μιαθῆναι αὐτὴν, ὅτι βδέλυγμά ἐστιν (θ) ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ οὐ μιανεῖς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ (ι) θεός σου δίδωσί σοι ἐν
5 κλήρῳ. Ἐὰν δὲ τὶς λάβῃ γυναῖκα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς πόλεμον, καὶ οὐκ ἀπολυθήσεται αὐτῷ (κ) οὐδὲν πρᾶγμα· ἀθῷος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἐνιαυτὸν ἕνα εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλα-
6 βεν. Οὐκ (λ) ἐνεχυράσεις μύλον, οὐδὲ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴν ἐπὶ τοῦτο ἐνεχυράζει.
7 Ἐὰν ᾖ ἁλῷ ἄνδρωπος κλέπων ψυχὴν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται, ἀποθανεῖται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος· καὶ (μ) ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν,
8 Πρόσεχε (σεαυτῷ) ἐν τῇ ἁφῇ τῆς λέπρας· φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν καθὰ πάντα τὸν νόμον, ὃν ἂν ἀναγγείλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς οἱ Λεῦται. ὃν τρόπον ἐνετειλάμην ὑμῖν,
9 (ν) φυλάξασθε ποιεῖν. Μνήσθητι ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεός σου (ξ) τῇ Μαριὰμ ἐν τῇ
10 ὁδῷ, ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου. Ἐὰν ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου, ὀφείλημα (ο) ὅτιοῦν, εἰς εἰσελεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ (ο) ἐνέχυρον αὐτοῦ.
11 Ἔξω στήσῃ, καὶ ὁ ἄνδρωπος ᾧ τὸ δάνειόν σου ὄσον ἐν αὐτῷ, ἐξοίσει σοι τὸ ἐνέχυρον
12 ἔξω. Ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται, οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ.

Si quis autem acceperit uxorem, 1 *& habitaverit cum ea : & erit, si non invenerit gratiam coram eo, quia invenit in ea rem turpem; & scribet ei libellum repudii, & dabit in manus ejus, & dimittet eam è domo sua, Et abiens fuerie* 2 *viro alteri, Et oderit eam vir* 3 *novissimus, & scripserit ei libellum repudii ; (a) & dabit eam è domo sua, & mortuus fuerit vir novissimus, qui accepit eam sibi uxorem ;* Non 4 *poterit vir prior, qui dimisit eam, reversus, accipere eam sibi uxorem ; postquàm illa contaminata est : quoniam abominatio est ante Dominum Deum tuum : Et non inquinabilis terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte. Si quis* 5 *autem acceperit uxorem nuper, non exibit ad bellum ; neque injungetur ei res ulla : immunis erit in domo sua ; annum unum lætificabit uxorem suam, quam accepit.* Non 6 *pignorabis molam, neque superiorem lapidem mole : quia animam ipse pignorat. Si quis* 7 *tem deprehendatur homo furans animam ex fratribus suis filiis Israel, & opprimens eum vendiderit ; morietur fur ille. Et auferes malignum ex tuis ipsis. Attende tibi in* 8 *tactu lepræ : Observa valdè facere secundùm omnem legem, quam (b) annuntiaverint vobis sacerdotes Levitæ. Quemadmodùm mandavi vobis, observate facere. Memento quæcunq; fecit Domi-* 9 *nus Deus tuus Mariæ in via, egredientibus vobis ex Ægypto. Si* 10 *debitum fuerit in proximo tuo, debitum quodcunque ; non intrabis in domum ejus pignorare pignus (c) ejus : Foris* 11 *stabis, & homo apud quem debitum tuum est in eo, proferet tibi pignus foràs. Si autem homo* 12 *egeat ; non dormies in pignore ejus.*

MS.A. (δ) συνοικήσει (ε) εὕρηκεν (ζ) ἀποστασίου εἰς τὰς (η) ἀυτῶ, ἢ ἀποθάνῃ (θ) ἔνεκεν (ι) θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν (κ) οἴκῳ (λ) ἐνεχυράσῃς (μ) ἐξαρεῖτε τὸν (ν) φυλάξεσθε (ξ) ἐτιῶν τι, ἐκ (ο) ἐνέχυρον. Ἔξω

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXIV.

1 Et si ducat aliquis uxorem, dormiatque eum ea : si non inveniat gratiam apud ipsum; eò quòd deprehenderit in ea rem turpem, scribat ei libellum repudii, detque ei, & dimittat eam, Et exeat è domo ipsius. Et abiens illa fiat viro alteri, Et hic scribat ei libellum repudii, & det ei, amandetque eam è domo suà, aut si moriatur vir alter qui duxerat eam: Non licebit marito ejus priori qui dimiserat eam, reverti & ducere eam postquam polluta est, quia abominanda res est eoram Domino : & ne peccare facias terram quam datus est tibi Dominus Deus tuus possessionem. Cùm ducet aliquis uxoré novã, ne egrediatur in militiam, nec abeat ad ullum negotium : sed maneat domi suæ annum unum, & lætetur eum uxore quam duxit. Ne accipias molam ejusqué superiorem in pignus : animam enim contristabis. Si deprehendatur aliquis de filiis Israel qui furetur animam ex fratribus suis filiis Israel, ut mercaturam excerceat in ea & vendat eam, omninò interficiatur homo ille : & expurgate malum de medio vestrî. Observate plagam lepræ, & cauti admodum estote, & facite quemadmodum vos doceebunt sacerdotes & Levitæ : sicuti præcepi eis observabunt & facient. Et memento quid fecerit Dñs Deus tuus Mariæ in via quando egressi estis ex Ægypto. Et si tibi debuerit proximi tui debitũ alicuj rei, ne ingrediaris domũ ejus ad tollendũ pign pro ea : Sed sta in platea, & homo ille qui tibi debitor est, ipse tibi proferet pignus ad plateam. Quòd si homo ille sit pauper, ne dormias cum pallio ipsius *apud te:*

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

כד

1 אֲרֵי יִסַּב גְּבַר אִתְּתָא וְיִבְעֻלִנַּהּ וַיְהִי
אִם־לָא תַשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינוֹהִי אֲרֵי
אַשְׁכַּח בַּהּ עֲבִירַת פִּתְגָם וְיִכְתּוֹב
לַהּ גֵּט פִּטּוּרִין וְיִתֵּן בִּידַהּ וְיִפְטְרִנַּהּ
2 מִבֵּיתֵיהּ: וְתִפּוֹק מִבֵּיתֵיהּ וְתֵהֲוֵי
לְגֻבַר אָחֳרָן: 3 וְיִשְׂנְאִנַּהּ גֻּבְרָא
בַּתְרָאָה וְיִכְתּוֹב לַהּ גֵּט פִּטּוּרִין וְיִתֵּן
בִּידַהּ וְיִפְטְרִנַּהּ מִבֵּיתֵיהּ אוֹ אֲרֵי
יְמוּת גֻּבְרָא בַּתְרָאָה דְּנִסְּבַהּ לֵיהּ
לְאִנְתּוּ: 4 לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְבַעְלָהּ
קַדְמָאָה דִּי פַטְרַהּ לְמִתַּב לְמִסְבַּרַהּ
לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְאִנְתּוּ בְּרִם לֵית דִּי
אִסְתְּאֲבַת אֲרֵי מְרַחֲקָא הִיא קֳדָם יְיָ
וְלָא תְחַיֵּב יָת אַרְעָא דְּיְיָ אֱלָהָךְ יְהַב
לָךְ אַחְסָנָא: 5 אֲרֵי יִסַּב גְּבַר אִתְּתָא
חַדְתָּא לָא יִפּוֹק בְּחֵילָא וְלָא יְעַבַּר
עֲלוֹהִי לְכָל פִּתְגָּם פָּנֵי יְהֵי לְבֵיתֵיהּ
שַׁתָּא חֲדָא וִיחַדֵּי יָת אִתְּתֵיהּ דִּי־
נְסִיב: 6 לָא־יִסַּב מַשְׁכְּנָא וְרֵיחֵיָא
וְדִקְבָא אֲרֵי בְּרָהוֹן מְתַעֲבַד מָזוֹן
לְכָל־נַפְשׁ: 7 אֲרֵי יִשְׁתְּכַח גְּבַר גְּנֵב
נַפְשָׁא מֵאֲחוֹהִי מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִתְנְהַג בַּהּ וְיִתְבְּנְנַהּ וְיִתְקְטֵל גְּנֻבָא
הַהוּא וְתִפְלֵי עֲבִיד־רְגִישׁ מִבֵּינְךָ:
8 אִסְתְּמַר בְּמַכְתַּשׁ סְגִירוּ לְמִטַּר
לְחֵדָא וּלְמֶעְבַּד כְּכֹל דִּי־יַלְפוּן
יָתְכוֹן כַּהֲנַיָּא לֵיוֹתֵי כְּמָא דִּי־
פְקַדְתִּינוּן תִּטְּרוּן לְמֶעְבַּד: 9 הֲוֵי
רְגִיר יָת דִּי־עֲבַד יְיָ אֱלָהָךְ לְמִרְיָם
בְּאוֹרְחָא בְּמִפְּקָכוֹן מִמְּצְרָיִם: 10 אֲרֵי־
תְּרַשֵׁי בְּחַבְרָךְ רְשׁוּת מִדְּעָם לָא
תֵעוֹל לְבֵיתֵיהּ לְמִסַּב מַשְׁכּוֹנֵיהּ:
11 בְּבַרָּא תְקוּם וְגֻבְרָא דִּי־אַתְּ רָשֵׁי בֵּיהּ
יַפֵּק לָךְ יָת מַשְׁכּוֹנָא הָוֵא לָא תִשְׁכּוֹב:
12 וְאִם־גְּבַר מִסְכֵּן הוּא לָא תִשְׁכּוֹב
בְּמַשְׁכּוֹנֵיהּ:

Targum ONKELOS.

CAP. XXIV.

1 SI acceperit vir uxorem, & cōcubuerit cū eā: et non invenerit gratiā in oculis ejus, quoniā invenit in eā aliquid fœditatis; scribet eī libellū repudii & dabit in manu ejus, & dimittet eam de domo suā. 2 Et egrediatur de domo ejus: & recedat, & sit uxor viro alteri. 3 Et si oderit eam vir alter: & scribet eī libellū repudii & dederit in manu ejus, & dimiserit eā de domo suā; aut si mortuus fuerit vir posterior, qui 4 accepit eā in uxorem. Non est licitū marito priori qui dimisit eā, ut iterū accipiat eam ut sit eī in uxorem, postquā coinquinata est; quoniam abominatio est coram Dño: & non facias peccare terrā, quā Dominus Deus tuus dabit tibi in possessionē. Quando acceperit homo novam uxorem, non egrediatur ad bellū, neq; quicquā injungetur eī: sed immunis erit in domo suā anno uno, & lætabitur cū uxore sua quā 6 accepit. Non accipies loco pignoris inferiorē & superiorē molā: quia cū eis fit esca omni animæ. 7 Si inventus fuerit vir furans animā de fratribus suis de filiis Israel, & sicut mercator vendiderit eam: occidetur fur ille; & 8 auferes facientem quod malum est de medio tui. Observa diligenter ne incurras plagam lepræ, ut custodias valde & ut facias juxta omnia quæ docuerint vos sacerdotes & Levitæ, sicut præcepi eis, custodietis ut facietis. Memento quid fecerit Dominus Deus tuus Mariæ, in viā quando egressi estis de Ægypto. 10 Quando mutuaveris aliquid proximo tuo, non ingrediaris in domum ejus ut accipias pignus ejus. Sed foris stabis: & vir qui est debitor tibi, proferet ad te pignus foras. 12 Et si vir pauper est, non dormias in pignore ejus.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

עד

1 ** אם־לא תשכח רחמין בעינוהי ארי אשכח בה עבירת פתגם ויכתוב לה גט פטורין ויתן בידה ויפטרנה מביתיה: 2 ותפוק מביתיה ותהוי לגבר אחרן: 3 וישנאנה גברא בתראה ויכתוב לה גט פטורין ויתן בידה ויפטרנה מביתיה או ארי ימות גברא בתראה דנסבה ליה לאנתו: 4 לית ליה רשו לבעלה קדמאה די פטרה למתב למסברה למהוי ליה לאנתו ברם לית די אסתאבת ארי מרחקא היא קדם יי ולא תחייב ית ארעא דיי אלהך יהב לך אחסנא: 5 ארי יסב גבר אתתא חדתא לא יפוק בחילא ולא יעבר עלוהי לכל פתגם פני יהי לביתיה שתא חדא ויחדי ית אתתיה די־נסיב: 6 לא־יסב משכנא ורחיא ודקבא ארי־בהון מתעבד מזון לכל־נפש: 7 ארי־ישתכח גבר גנב נפשא מאחוהי מבני ישראל ויתנהג בה ויתבננה ויתקטל גנבא ההוא ותפלי עביד־רגיש מבינך: 8 אסתמר במכתש סגירו למטר לחדא ולמעבד ככל די־ילפון יתכון כהניא ליותי כמא די־פקדתינון תטרון למעבד: 9 הוי רגיר ית די־עבד יי אלהך למריים באורחא במפקכון ממצרים: 10 ארי־תרשי בחברך רשות מדעם לא תעול לביתיה למסב משכונה: 11 בברא תקום וגברא די־את רשי ביה יפק לך ית משכונא הוא לא תשכוב: 12 ואם־גבר מסכן הוא לא תשכוב במשכונה:

VERSIO SAMARITANA.

עד

1 ** גבר אתתא ויבעלנה ויהי אם־לא תשכח רחמין בעינוהי ארי אשכח בה עבירת פתגם ויכתוב לה גט פטורין ויתן בידה ויפטרנה מביתיה: 2 ותפוק מביתיה ותהוי לגבר אחרן: 3 וישנאנה גברא בתראה ויכתוב לה גט פטורין ויתן בידה ויפטרנה מביתיה או ארי ימות גברא בתראה דנסבה ליה לאנתו: 4 ליתי ליה רשו לבעלה קדמאה דפטרה למתב למסברה למהוי ליה לאנתו ברם לית די אסתאבת ארי מרחקא היא קדם יי ולא תחייב ית ארעא דיי אלהך יהב לך אחסנא: 5 ארי יסב גבר אתתא חדתא לא יפוק בחילא ולא יעבר עלוהי לכל פתגם פני יהי לביתיה שתא חדא ויחדי ית אתתיה די־נסיב: 6 לא־יסב משכנא ורחיא ודקבא ארי־בהון מתעבד מזון לכל־נפש: 7 ארי־ישתכח גבר גנב נפשא מאחוהי מבני ישראל ויתנהג בה ויתבננה ויתקטל גנבא ההוא ותפלי עביד־רגיש מבינך: 8 אסתמר במכתש סגירו למטר לחדא ולמעבד ככל די־ילפון יתכון כהניא ליותי כמא די־פקדתינון תטרון למעבד: 9 הוי רגיר ית די־עבד יי אלהך למריים באורחא במפקכון ממצרים: 10 ארי־תרשי בחברך רשות מדעם לא תעול לביתיה למסב משכונה: 11 בברא תקום וגברא די־את רשי ביה יפק לך ית משכונא הוא לא תשכוב: 12 ואם־גבר מסכן הוא לא תשכוב במשכונה:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. XXIV.

1 Cum acceperit quis uxorem, & ingressus fuerit ad eam, eamque duxerit; accidat autem ut non inveniat gratiam in oculis ejus, quoniā deprehendit in ea rem turpem, & scribat ei libellum repudii, tradatque in manum ejus, ac expellat eam de domo sua: 2 Egressa verò de domo ejus abierit, & nupserit viro alteri, 3 Oderitque illam vir ille posterior, scribat quoque ei librum repudii, et tradat in manum ejus, expellatque illā de domo sua; aut si mortuus fuerit vir ille posterior qui acceperat illam in uxorem; 4 Non poterit maritus ejus prior qui dimiserat eam iterum illam attipere, ut sit ei in uxorem postquam polluta est; quoniam abominatio est eorum Domino: peccare autem non faciatis terram quam Dominus Deus vester dat vobis in hereditatem. 5 Cùm quis nuper acceperit uxorem, non egrediatur ad bellum, neque injungetur illi res ulla: immunis erit in domo suā annū unū, ut (g) lætifictes uxorem quam duxit. 6 Non accipiet piguori molam inferiorē & superiorem, quia animam accipere ille pro pignore. 7 Cùm deprehensus fuerit aliquis furens animam de fratribus suis, de filiis Israel, qui negotiens de eo vendideris eum, tunc moriatur fur ille, ut (h) tollas malum de medio tui. 8 Cave tibi in plaga lepræ, ut sollicitus sis studiosē facere secundùm omnem legem quam docebunt vos Sacerdotes Levitæ: Quemadmodum præcepi illis solliciti eritis facere. 9 Recordare quæ fecit Dominus Deus tuus Mariæ in via cùm egrederemini de Ægypto. 10 Quum exegeris à proximo tuo debitum quodcunque, non ingrediēris domum ejus, ut accipias pignus ejus. Foris stabis; vir autem ille cui mutuum dedisti, ipse efferet ad te pignus foras. 12 Si verò vir ille pauper est, non dormies cum pignore ejus:

VER. SAM. (a) Ietetur cum uxore (b) separes

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الرابع والعشرون *

1 * واذا تزوج رجل امراة وملكها * ثم لم تجد حظا عنده *
لانه وجد عليها امرا قبيحا * فليكتب لها كتاب قطيعة * ويدفعه اليها * ويطلقها منه * فان
2 خرجت من منزله * ومضت وصارت لرجل اخر * فسنيها الرجل الاخير * وكتب لها كتاب قطيعة *
3 ودفعه اليها * ويطلقها منه * او مات الرجل الاخير الذي اتخذها له زوجة * فلا يحل لبعلها
4 الاول الذي طلقها * ان يعاود التزوج بها * او تكون له زوجة بعد ما ملكها غيره * فانها
كريهة بين يدي الله * فلا توقع خطاء على بلدك الذي الله ربك معطيك نحلة *
5 * واذا تزوج رجل امراة جديدة * فلا يخرج في الجيش * ولا يمر به شي من امور * بل يكون
6 فارغا لبيته سنة واحدة * يفرح زوجته التي اتخذها * ولا يستدهن احد الرحي السفلي والعليا *
7 فانه يستدهن فوق النفس * وان وجد انسان قد سرق نفسا من اخوته من بني اسرايل *
فاستعبدها او باعها * فاقتل ذلك السارق * وانبع اهل السر من ال اسرايل * واحرس من بلوى
8 البرص * واحفظ رسمه جدا * واعمل فيها كما يعلمك الايمة واللاويون * حسب ما امرتهم به * واذكر
9 عالم صنع الله ربك بمريم مثله في الطريق في خروجكم من مصر * واذا اسلفت صاحبك سلفة *
10 فلا تدخل الى بيته لتاخذ عوضها * بل قف خارجا * والرجل الذي اسلفته هو يخرج اليك
11 العوض الى خارج * وان كان رجلا ضعيفا * فلا تبت عوضه عندك *
12

CAP. XXIV.

1 Et cùm matrimonia inierit quispiam cum muliere, eique potitus fuerit, deinde non inveneris gratiā apud ipsa, quāā invenerit adversus eam rem turpem, scribat ei libellū abscissionis, tradatque eum ipsi, & repudiet eā à se. Quod si exierit ex 2 ejus domicilio, & abiens fiat uxor alteri, Et oderit eā vir ille posterior, scribat ei libellū abscissionis, eique tradat illū, 3 & repudiet eam à se, aut moriatur vir ille posterior qui accepitas eā sibi uxorem; 4 Non licebit marito ejus priori qui repudiaverat eā, iterū nubere illi, aut fieri ipsi uxor postquā potitus eā fuerit alius: hoc enim execrabile est in conspectu Dei. Ne igitur inducas peccatum super regionem tuam quam Deus Dominus tuus daturus est tibi hereditatem. Et cùm duxerit quispiam uxorem novā, ne exeat cum exercitu, nec procuat eā ulla ex rebus ejus; sed sit vacans domui suæ anno uno, ut lætificet uxorem suā quā accepit. 6 Ne quis accipiat pro pignore molam inferiorem et superiorem: 7 id enim accipere pro pignore victum animæ. Et si quis inveniatur qui furatus sit animā ex fratribus suis de filiis Israel, eamque extenuaverit, aut vendiderit: interfice ejusmodi furem, & expelle insiciis ex Israelitis. 8 Et adverte plagam lepræ, & observa caremoniam ejus diligenter, & agere te in illa prout docebunt te sacerdotes, & Levitæ, secundùm id quod mandavi eis. 9 Et recordare signorum similis operis Dei Domini tui in Maria in itinere, vobis egredientibus ex Ægypto. 10 Et cùm dederis proximo tuo mutuum, ne ingrediaris domum ejus ut accipias pro eo pignus, Sed stabis foris, & vir cui mutuum dedisti, ipse proferet ad te pignus foras. 12 Et si fuerit vir imbecillis, nē pernoctes cum commendatione ejus apud te;

ספר אלה הדברים : כה

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

13 הָשֵׁב תָּשִׁיב לוֹ אֶת־הַעֲבוֹט כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁכַב
Domini ,facies ad justitia ,erit ,tibi & ,tibi benedicet & ,suo vestimento in
בְּשַׂלְמָתוֹ וּבֵרֲכֶךָ וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה לִפְנֵי יְהוָה
,tuis fratribus de ,egenum & ,afflictum mercenarium ,exprimes Non ,sui Dei
אֱלֹהֶיךָ : לֹא־תַעֲשֹׁק שָׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחֶיךָ
dabis ejus die In ,tuis portis in tua terra in qui ,suo peregrino de vel
אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ : בְּיוֹמוֹ תִתֵּן
,ipse ,afflictus quia ,sol ,eam super ,imbrabit ,non & ,ejus mercedem
שְׂכָרוֹ וְלֹא־תָבוֹא עָלָיו הַשָּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הוּא
ad te ,super clamet non & ,suam animam ,sustinens ipse ,eam ad de
וְאֵלָיו הוּא נֹשֵׂא אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא יִקְרָא עָלֶיךָ אֶל
,filiis ,super patres morientur Non ,peccatum te in sit & ,Domino
יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא : לֹא־יוּמְתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים
,in eriemne suo peccato in unusquisque ,patribus ,super morientur non filii &
וּבָנִים לֹא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָתוּ :
vestimentum ,pigneribus neque ,pupilli ,peregrini judicium ,mellinibus Non
לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר יָתוֹם וְלֹא תַחְבֹּל בֶּגֶד
,te redemit & ,Ægypto in ,fuisti servus quod ,recordaberis Et ,viduæ
אַלְמָנָה : וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ
,faciendum ad tibi ,præcipiens ego ideirco : inde ,tuus Deus Dominus
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם עַל כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת
fueris obliros & ,tuo agro in messem messueris Cum ,hoc ,verbum
הַדָּבָר הַזֶּה : כִּי תִקְצֹר קְצִירְךָ בְּשָׂדֶךָ וְשָׁכַחְתָּ
,pupilli ,peregrino ,cum ,capiendum ad revertèris non ,agro in man pulli
עֹמֶר בַּשָּׂדֶה לֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ לְגֵר לְיָתוֹם
omni in tuis Deus Dominus tibi benedicat ut : erit ,viduæ &
וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
,opere ,tuarum non ,tuam eliorem excuffer's Cum ,tuarum manuum opere
מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ : כִּי תַחְבֹּט זֵיתֶךָ לֹא תְפָאֵר
vindemiaveris Cum ,erit ,viduæ & ,pupillo ,peregrino ,te post
אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה : כִּי תִבְצֹר
,viduæ & ,pupillo ,Peregrino ,te post ,racemabis non ,tuam vineam
כַּרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה
ego ideirco : Ægypti terra in ,fuisti servus quia ,meminerit Et ,erit
יִהְיֶה : וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל כֵּן אָנֹכִי
,hoc ,verbum ,faciendum ad tibi ,præcipiens
מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה :

CAP. XXV. כה

,judicium ad accesserint & ,homines inter ,lis fuerit Cum
1 כִּי־יִהְיֶה רִיב בֵּין אֲנָשִׁים וְנִגְּשׁוּ אֶל־הַמִּשְׁפָּט
,impium ,condemnent ,justum & ,justificabunt & ,eos judicabunt &
וּשְׁפָטוּם וְהִצְדִּיקוּ אֶת־הַצַּדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ אֶת־הָרָשָׁע :
,judex cum faciet prosternere & ,impius ,cædi ,filius si ,erit Et
2 וְהָיָה אִם־בֶּן הַכּוֹת הָרָשָׁע וְהִפִּילוֹ הַשֹּׁפֵט
,cjus impietatis ,sufficientiam ,secundam ,sua ,facies ad eum faciet cædere &
וְהִכָּהוּ לְפָנָיו כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ
addat fortè ne ,addet non ,eum percutiet Quadragesies ,numero in
3 אַרְבָּעִים יַכֶּנּוּ לֹא יֹסִיף פֶּן־יֹסִיף
,tuus frater ,vilescat & ,amplium ,percussorem ,hæc ,super eum cædendo
לְהַכֹּתוֹ עַל־אֵלֶּה מַכֹּת רַבָּה וְנִקְלָה אָחִיךָ
,sies ,mutus in ,terreni obturabis Non ,tuis oculis in
לְעֵינֶיךָ : לֹא־תַחְסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ :
4

13 Sed statim reddes ei ante Solis occasũ: ut dormiens in vestimento suo, benedicat tibi, & habeas justitiam coram Dño Deo tuo.
14 Non negabis mercedẽ indigentis, et pauperis fratris tui, sive advenæ, qui tecum moratur in terra, & intra portas tuas est.
15 Sed eãdẽ die reddes ei pretium, laboris sui ante Solis occasum, quia pauper est, & ex eo sustentat animã suam: ne clamet contra te ad Dñm, & reputetur tibi in peccatum.
16 Non occidentur patres pro filiis, nec filii pro patribus, sed unusquisque pro peccato suo morietur.
17 Nõ pervertes judiciũ advenæ & pupilli, nec auferes pignoris loco viduæ vestimentũ.
18 Memento quòd servieris in Ægypto, & eriuerit te Dõs Deus tuus indẽ. Idcircò præcipio tibi, ut facias hanc rem.
19 Quando messueris segeré in agro tuo, & oblitus manipulum reliqueris, non revertêris ut tollas illum: sed advenam, & pupillum, & viduam auferre patiéris, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum.
20 Si fruges collegeris olivarũ, quidquid remanserit in arboribus, non revertêris ut colligas: sed relinquas advenæ, pupillo, ac viduæ.
21 Si vindemiaveris vineam tuã, non colliges remanentes racemos, sed cedent in usus advenæ, pupilli, ac viduæ.
22 Memento & tu serviveris in Ægypto, & idcircò præcipio tibi ut facias hanc rem.

CAP. XXV.

1 Si fuerit causa inter aliquos, & interpellaverint judices: quem justũ esse perspexerint, illi justitiæ palmam dabunt: quem impium, condemnabunt impietatis. Sin autẽ eum qui peccavit, dignũ viderint plagis: prosternent, & coràm se facient verberari. Pro mensura peccati
2 erit & plagarũ modus: Ita duntaxat, ut quadragenarium numerum non excedant: ne fœdè laceratus ante oculos
3 tuos abeat frater tuus. Non ligabis os bovis terentis in area
4 fruges tuas.

13 Ἀποδοτὶ ἀποδώσῃς (α) τὸ ἐνέχυρον αὐτῷ πρὸς δυσμὰς ἡλίου, καὶ κοιμηθήσει ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ, καὶ εὐλογήσει σε, (β) καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
14 Οὐκ (σ) ἀπαδικήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων ἐν τῇ πόλει σου.
15 Αὐθημερὸν ἀποδώσεις τὸ μισθὸν αὐτοῦ, οὐκ ἐπιδύσει ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πένης ἐστὶ, καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα, (τ) καὶ κατὰ σοῦ κράξῃ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται σοι ἁμαρτία. Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, (υ) καὶ οἱ υἱοὶ οὐ μετὰ τῶν πατέρων ὑπὲρ πατέρων. (φ) Ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖ. Οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας. (χ) Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοι ἐνετείλαμαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.
19 Ἐὰν δὲ ἀμήσῃς ἀμητὸν ἐν τῷ ἀγρῷ σου, καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα ἐν τῷ ἀγρῷ σου, οὐκ (α) ἀναστρέψῃ λαβεῖν αὐτό· (α) τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πάσῃ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου.
20 Ἐὰν δὲ (β) ἐκλογολογήσῃς τὴν ἐλαίαν σου, τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται. καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοι ἐνετείλαμαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.
21 Ἐὰν δὲ τρυγήσῃς ἀμπελῶνά σου, οὐκ (γ) ἐπαναβυγήσῃς αὐτὸν τὰ ὀπίσω σου· τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοι ἐνετείλαμαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

MS.A. (α) τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ πρὸ δυσμῶν (β) καὶ σοι ἔσται σοι ἐπιστρεψόσῃς (τ) καὶ κατὰ σοῦ (υ) καὶ οἱ υἱοὶ (φ) ἕκαστος τῇ (χ) καὶ οὐκ ἐνεκυρᾶς (ψ) Ἐὰν ἀμήσῃς ἀμητόν σου ἐν (ω) ἐπαναγραψῇ (α) τῷ πλουσῷ τῷ προσηλύτῳ (β) ἐλεημοσύνης, (γ) ἐπαναβυγήσεις τὰ

Reddítione reddes ei (d) pignus suum ad occasum Solis: Et dormiet in vestimento suo, & benedicet tibi: tibi erit misericordia coram Domino Deo tuo. Non (e) fraudabis mercedem pauperis, & egeni ex fratribus tuis, vel ex advenis, qui sunt in civitatibus tuis: Eãdem die reddes mercedem ei: non occidet Sol super eam: quia pauper est, & in ea habet spem: & clamabit contra te ante Dominum, & erit in te peccatum. Non morientur patres pro filiis, et filii nõ morientur pro patribus: unusquisq; in peccato suo morietur. Non (f) declinabis judicium advenæ, et orphani et viduæ: nec pignora abis vestem viduæ. Et memento, quia famulus fuisti in terra Ægypto; & redemit te Dominus Deus tuus indẽ. Propterea ego tibi mãdo facere verbũ hoc. Si autem messueris messem in agro tuo, & oblitus fuerit manipulus in agro tuo, non redibis accipere illum. Advenæ, & pupillo, & viduæ erit: ut benedicat te Dominus Deus tuus in omnibus operibus manuũ tuarum. Si autem olivas colligas, non redibis repetere quæ post te. Advenæ, & pupillo, & viduæ erunt. Et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto. Propterea ego mando tibi facere verbum hoc. Si autem vindemies vineã tuã, (g) non revindemiabis eam ab iis quæ post te. Advenæ, et pupillo, et viduæ erit. Et memento, quia famulus fuisti in terra Ægypto. Propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc.

CAP. XXV.

1 Si autem fuerit altercatio inter homines, et accesserint ad judicũ et judicaverint, et justificaverint justum, & reprehenderint impiũ; Et erit, si dignus fuerit plagis, qui impiè agit; (a) constitues eum in conspectu judicum: & flagellabunt eũ ante se secundũ impietatẽ ejus: (b) Et numero quadragintã flagellabunt eũ: non apponent. Si autem appositus fuerit flagellare (c), super has, plagas plures; deturpabitur frater tuus (d) coram te. Non obturabis bovem trituranti.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܗܦܟܝܢܐ ܬܦܟ ܠܗ ܠܥܪܒܐ ܕܫܡܫܐ ܘܢܫܟܒ ܒܠܒܫܗ ܘܢܒܪܟܟ ܘܢܗܘܐ ܠܟ ܙܟܘܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ
14 ܠܐ ܬܥܒܕ ܠܡܣܟܢܐ ܘܠܡܣܟܢܐ ܡܢ ܐܚܝܟ ܕܒܐܪܥܟ ܒܬܪܥܝܟ ܕܐܝܬ ܠܟ ܡܢ ܐܚܝ ܐܘ ܡܢ ܓܝܪ
15 ܕܒܐ ܠܟ ܒܬܪ ܬܚܘܡ ܐܪܥܟ ܒܝܘܡܗ ܬܬܠ ܠܗ ܐܓܪܗ ܠܐ ܢܥܠ ܥܠܘܗܝ ܫܡܫܐ ܡܛܠ ܕܡܣܟܢ ܗܘ
ܘܢܦܫܗ ܢܫܐ ܠܗ ܠܐ ܢܩܪܐ ܥܠܝܟ ܠܡܪܝܐ ܕܗܘ ܕܠܡܐ ܕܗܘܐ ܒܟ ܚܛܗ ܠܐ ܢܬܩܛܠܘܢ ܐܒܗܬ ܥܠ ܒܢܝܢ
16 ܘܒܢܝܢ ܠܐ ܢܬܩܛܠܘܢ ܥܠ ܐܒܗܬ ܓܒܪܐ ܒܚܛܗܗ ܢܬܩܛܠ ܠܐ ܬܛܐ ܕܝܢ ܕܓܝܪ ܘܠܐ ܬܣܒ ܠܒܫ
ܐܠܡܢܬܐ ܘܠܐ ܢܫܩܠ ܠܟ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐ ܢܫܒܩ ܠܐܪܡܠܬܐ ܕܠܒܫ ܠܒܫ ܐܠܡܢܬܐ ܘܬܗܘܐ
17 ܠܟ ܕܟܝܪ ܕܗܘܝܬ ܥܒܕ ܒܐܪܥ ܡܨܪܝܡ ܘܦܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܢܗ ܠܗܢܐ ܡܦܩܕ ܐܢܐ ܠܟ ܕܬܥܒܕ ܠܗܢܐ
18 ܡܛܠ ܕܬܚܨܕ ܚܨܕ ܒܚܩܠܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪܗ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܢܗܘܐ ܠܐܪܡܠܬܐ ܕܡܛܠ ܕܒܟ ܡܒܪܟ
19 ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܟ ܐܢ ܬܚܨܕ ܡܪܥ ܒܚܩܠܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪܗ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ
ܢܗܘܐ ܠܐܪܡܠܬܐ ܕܡܛܠ ܕܒܟ ܡܒܪܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܟ ܐܢ ܬܥܨܪ ܙܝܬܟ ܠܐ ܬܬܝܒ
20 ܠܡܣܒܪ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܐܝܠܢܐ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
21 ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
22 ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
1 ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
2 ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
3 ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ
4 ܠܡܫܒܩ ܠܓܝܪ ܘܠܝܬܡ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܢܗܘܢ ܠܟ ܕܬܬ ܒܬܪ ܟܠ ܕܢܫܬܪ ܒܟܪܡܟ ܠܐ ܬܬܝܒ ܠܡܣܒܪ

13 Sed restitue ei pignũ suum cùm sol occubuerit, ut dormiat in pallio suo, & benedicat tibi, sitque tibi justitia coram Domino Deo tuo.
14 Ne deneges mercedem pauperis & egeni, sive sit de fratribus tuis, sive ex indigena qui fuerit in civitatibus tuis.
15 Sed eodemipso die da illi mercedẽ suã, & ne occidat super eam sol: quoniã pauper est, & propter mercedẽ suã tradit tibi animã suã: ne fortè clamèt contra te ad Dñm, sitq; super te peccatũ.
16 Non morientur patres pro filiis suis, & filii non morientur pro parentibus suis, sed quisq; in peccatis suis morietur.
17 Ne flectas judicium peregrini & pupilli: & ne acceperis in pignus vestẽ viduæ. Et memento quòd servus fuisti in Ægypto, & inde te liberãrit Dñs Deus tuus; propterea præcipio tibi, & dico tibi
18 ut facias rem istã. Cùmq; messueris messem agri tui, & oblitus fueris manipuli, ne revertaris ut eum tollas, sed sit peregrini, & pupilli, ac viduæ, ut benedicat tibi Dominus
19 in omni opere manuũ tuarũ. Et cùm decusseris oleas tuas, ne rimeris à tergo tuo, sed peregrino, & pupillo, ac viduæ erit. Et cùm
20 vindemiabis vineã tuã, ne racemos colligas post te, sed peregrino & pupillo atq; viduæ erit. Et memento servũ te fuisse in Ægypto:
21 propterea præcipio tibi ut hanc rem facias.

CAP. XXV.

1 Et si oriatur lis inter virũ & proximũ suũ, accedant ad judices, & judicabunt eos, & innocentẽ pronuntiabunt eum qui innocens
2 est, reũ autẽ condemnabunt. Et si castigatione dignũ est reũ, prosternet eum judex, & flagellabit eum in conspectu suo juxta meritũ culpæ ejus.
3 Certo numero, scilicet quadragenis plagis flagellabunt eum, nec addent: ne cùm addiderint plagas plures hisce plagis, vilescat frater tuus in conspectu tuo.
4 Ne impo-

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

13 אֶתְבָּא תְּחִיב לֵיהּ יַת מַשְׁכּוֹנָא
כְּמֵעַל שְׁמֵשָׁא וְיִשְׁכּוּב בִּכְסוּתֵיהּ
וַיְבָרְכִנָּךְ וְלָךְ תְּהֵי זְכוּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ:
14 לָא תְרַשְׁוֵשׁוּן אֲגִירָא עֲנִיָּא וּמִסְכֵּינָא
מֵאַחָךְ אוֹ מִגִּיּוֹרָךְ דִּי בְאַרְעָךְ בְּקִרְוָךְ:
15 בְּיוֹמֵיהּ תִּתֵּן אֲגָרֵיהּ וְלָא תֵעוֹל
עֲלוֹהִי שִׁמְשָׁא אֲרֵי עֲנִיָּא הוּא וְלֵיהּ
הוּא מְסַר יַת נַפְשֵׁיהּ וְלָא יִקְרֵי עֲלָךְ
קֳרָם יְיָ וִיהֵי בָךְ חוֹבָא: לָא יִתְקְטְלוּן
16 אֲבָהָן עַל פּוּם בְּנִין וּבְנִין לָא יִתְקְטְלוּן
עַל פּוּם אֲבָהָן אֱנָשׁ בְּחוֹבֵיהּ יִתְקְטְלוּן:
17 לָא תַצְלֵי דִּין גִּיּוֹר יְתוֹם וְלָא תְּסַב
מַשְׁכּוֹנָא לְבוּשׁ אַרְמְלָא: וְתְדְכַּר
18 אֲרֵי עַבְדָא הֲוֵיתָא בְּמִצְרַיִם וּפְרָקָךְ
יְיָ אֱלָהָךְ מִתַּמָּן עַל כֵּן אֲנָא מְפַקֵּד
לְךָ לְמֶעְבַּד יַת פִּתְגָמָא הָדֵין: 19 אֲרֵי
תְחַצּוֹר חֲצָדָךְ בְּחַקְלָךְ וְתִרְנְשֵׁי
עוּמְרָא בְּחַקְלָא לָא תְתוּב לְמִסְבְּיָהּ
לְיִוֹרָא לְיַתְמָא וּלְאַרְמְלְתָא יְהֵי
בְּרִיל דִּי יְבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכֹל עוֹבְדֵי
יָדָךְ: 20 אֲרֵי תְחַבּוֹט זֵיתָךְ לָא תְחַפֵּי
בָּתְרָךְ לְיִוֹרָא לְיַתְמָא וּלְאַרְמְלְתָא
יְהֵי: 21 אֲרֵי תְקַטּוּף כַּרְמָךְ לָא תְחַלֵּל
בָּתְרָךְ לְיִוֹרָא לְיַתְמָא וּלְאַרְמְלְתָא
יְהֵי: 22 וְתְדְכַּר אֲרֵי עַבְדָא הֲוֵיתָא
בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם עַל כֵּן אֲנָא מְפַקֵּד
לְךָ לְמֶעְבַּד יַת פִּתְגָמָא הָדֵין:

כה

1 אֲרֵי יְהֵי דִין נְבָרְיָא וְיִתְקְרְבוּן
לְדִינָיָא וִידִינוּן וִיזַכּוּן יַת זַכָּאָה
וְחַיָּבוּן יַת חַיָּבָא: 2 וִיהֵי אִם בַּר חַיָּב
לְאַלְקָאָה חַיָּבָא וְיַרְמִנֵּיהּ דַּיָּנָא
וְיַלְקִנֵּיהּ קָדָמוֹהִי בְּמִסְרַת חוֹבָתֵיהּ
בְּמִנְיָן: 3 אַרְבָּעִין יַלְקִנֵּיהּ לָא יוֹסִיף
דִּלְמָא יוֹסִיף לְאַלְקוּתֵיהּ עַל אִלֵּין
מַחֲאָ רַבָּא וַיְקַל אָחוּךְ לְעֵינָךְ:
4 לָא תַחְסֵם פּוּם תּוֹרָא דְּרָשִׁיהּ

Targum ONKELOS.

13 Sed reddes ei pignus cum occubuerit sol; ut dormiat in vestimento suo, utbenedicat tibi: & tibi erit justitia coram Dño
14 Deo tuo. Non retinebis violenter mercedem pauperis & egeni; de fratrib' tuis, aut de advenis qui sunt in terra tua
15 in civitatibus tuis. Sed in eodem die dabis mercedē ejus ante occasū solis, quoniā pauper est, & pro eo ponit animā suā: ut non clamet adversū te corā Dño, & sit in te peccatū.
16 Non moriātur patres pro filiis, neq; filii moriantur pro patrib': sed singuli pro peccato suo
17 moriātur. Non declinabis judicii advenæ & pupilli: neq; tolles pro pignore vestimentū
18 viduæ. Et recordaberis q̄ serv' fuisti in Ægypto, & redemit te inde Dñs Deus tuus: ideo ego præcipio tibi ut facias hāc rē.
19 Quando messueris messē tuā in agro tuo, & oblit' fueris manipuli in agro, non revertēris ut tollas eū; sed peregrino & pupillo & viduæ erit: ut benedicat tibi Dñs De' tu' in omnib'
20 operib' man' tuæ. Quando excusseris olivas tuas, non revertaris ad colligendum q̄ post te reliquerīs: sed peregrino, et pupillo & viduæ erit. Si vindemiaveris vincā tuā, non colliges remanentes racemos quos post te reliqueris: sed peregrino, & pupillo et viduæ erunt.
22 Et recordaberis q̄ serv' fuisti in terra Ægypti: idcircò ego præcipio tibi ut facias hāc rē.

CAP. XXV.

1 SI fuerit causa inter viros, venerintq; ad judiciū, judicabūt eos judices: & justificabunt justū, & condemnabunt impiū.
2 Si autem impius dign' fuerit verberib': prosternet eum judex, & in conspectu suo verberabit eum; juxta mensurā delicti erit modus plagarū. Usq;
3 ad numerū quadragenariū flagellabit eum, & non amplius: ne fortè addat verberare eum super hæc, plaga magna; & ignominiā patiatur frater tuus
4 ante oculos tuos. Non claudes os bovi trituranti.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

13 * וְהָשֵׁב תָּשִׁיב לוֹ אֶת הַעֲבוֹט כְּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁכַב בְּשַׂלְמָתוֹ וּבֵרַכְךָ וּצְדָקָה תִהְיֶה לְךָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
14 לֹא תַעֲשֹׁק שָׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ:
15 בְּיוֹמוֹ תִתֶּן שְׂכָרוֹ וְלֹא תָבוֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא נֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ לְבִלְתִּי יִקְרָא עָלֶיךָ אֶל יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא:
16 לֹא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים וּבָנִים לֹא יוּמְתוּ עַל אָבוֹת אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָתוּ:
17 לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר יָתוֹם וְלֹא תַחְבֹּל בֶּגֶד אַלְמָנָה:
18 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם עַל כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה:
19 * כִּי תִקְצֹר קְצִירְךָ בְּשָׂדֶךָ וְשָׁכַחְתָּ עֹמֶר בַּשָּׂדֶה לֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ:
20 כִּי תַחְבֹּט זֵיתֶךָ לֹא תְפָאֵר אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה:
21 כִּי תִבְצֹר כַּרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה:
22 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה:

VERSIO SAMARITANA.

13 * וּמַפְתֵּיהוּ תָּשִׁיב לוֹ כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְיִשְׁכַּב בְּלֻבָּשׁוֹ וּבֵרַכְךָ וּצְדָקָה תִהְיֶה לְךָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
14 לֹא תַעֲשֹׁק שָׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ:
15 בְּיוֹמוֹ תִתֶּן שְׂכָרוֹ וְלֹא תָבוֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא נֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ לְבִלְתִּי יִקְרָא עָלֶיךָ אֶל יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא:
16 לֹא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים וּבָנִים לֹא יוּמְתוּ עַל אָבוֹת אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָתוּ:
17 לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר יָתוֹם וְלֹא תַחְבֹּל בֶּגֶד אַלְמָנָה:
18 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם עַל כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה:
19 * כִּי תִקְצֹר קְצִירְךָ בְּשָׂדֶךָ וְשָׁכַחְתָּ עֹמֶר בַּשָּׂדֶה לֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ:
20 כִּי תַחְבֹּט זֵיתֶךָ לֹא תְפָאֵר אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה:
21 כִּי תִבְצֹר כַּרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה:
22 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה:

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

13 Restituendo restitues illi pignā cum occiderit sol, ut dormiat cum veste sua, & benedicat tibi; sicq; tibi justitia
14 coram Domino Deo tuo. Non fraudabis mercenarii pauperis, & egeni, tū de fratribus tuis, quā de peregrinis tuis qui sunt in terra tua, intra(c) portas tuas. Eadē die dabis mer-
15 cedem ejus, neq; occidet super eam sol, quoniā pauper est, & eam ea sustentat animam suam, ne clamet adversus te ad Dominum, sicq; in te peccatū.
16 Non interficientur patres propter filios, neq; filii interficientur propter patres: tenusquisque in peccato suo morietur.
17 Non perverses judicium peregrini, pupilli, neque in pignus accipies vestem viduæ. Reco-
18 daberis enim quòd servus fuisti in Ægypto, & redemerit te Dominus Deus tuus; propterea ego præcipio tibi ut facias rem istam. Cùm messueris
19 messē tuā in agro tuo, & oblitus fueris manipuli in agro, non revertēris ut accipias illum: Peregrino, pupillo, et viduæ erit, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni ope-
20 re manuū tuarum. Cùm excutiēs olivas tuas, non scrutaberis ramos post te; ad peregrinum, ad pupillū, et ad viduā,
21 hoc pertinebit. Cùm vindemiabis vineā tuā, non racemabis post te; ad peregrinum, ad pupillū, et ad viduā,
22 hoc pertinebit. Recordaberis enim quòd servus fuisti in terra Ægypti, propterea ego præcipio tibi rem istam.

CAP. XXV.

1 Cùm lis fuerit inter alios, & accesserint ad judicii, tunc judicabunt eos, & justificabunt justum, sed condemnabunt impiū. Quòd
2 si filius fuerit verberis impius, tunc prosterni jubebit eum judex, & cædi coram se pro merito criminis ejus, juxta
3 numerum. Quadragenta plagis affici jubebit eum; non addet, ne forte addens perverterē illum ultra hæc multis plagis, vilescat frater tuus ante
4 oculos tuos. Non obturabis bovem dum(a) triturat.

VER. SAM. (c) civitates (a) calcat.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * بَلْ رُدَّ إِلَيْهِ رِدَاءَهُ عِنْدَ مَغِيبِ الشَّمْسِ * إِذْ كَانَ يَنَامُ فِيهِ * وَيَدْعُوا لَكَ * وَيَكُونُ لَكَ حَسَنَةً بَيْنَ
14 يَدَيِ اللَّهِ رَبِّكَ * وَلَا تَغْشَمْ أَجِيرًا * وَلَا مِسْكِينًا ضَعِيفًا أَوْ مِسْكِينًا * مِنْ إِخْوَتِكَ أَوْ مِنْ ضَيْفِكَ
15 الَّذِي فِي بَلَدِكَ فِي مَحَالِّكَ * بَلْ ادْفَعْ إِلَيْهِ أُجْرَتَهُ فِي يَوْمِهِ * مِنْ قَبْلِ أَنْ تَغِيبَ الشَّمْسُ * إِذْ هُوَ
16 ضَعِيفٌ * وَعَلَيْهَا قَدْ خَاطَرَ بِنَفْسِهِ * وَلَا يَدْعُوا عَلَيْكَ إِلَى اللَّهِ فَتَحِلَّ بِكَ عُقُوبَةٌ * وَلَا تُقْتَلُ الْآبَاءُ
17 عَنِ الْبَنِينَ * وَلَا الْبَنُونَ عَنِ الْآبَاءِ * بَلْ يُقْتَلُ كُلُّ امْرِئٍ بِخَطِيئَتِهِ * وَلَا تُمِلْ حُكْمَ غَرِيبٍ وَلَا يَتِيمٍ *
18 وَلَا تَسْتَرْهِنْ ثَوْبَ أَرْمَلَةٍ * وَاذْكُرْ أَنَّكَ كُنْتَ عَبْدًا بِمِصْرَ * وَفَدَاكَ اللَّهُ رَبُّكَ * وَلِذَلِكَ أَنَا آمُرُكَ بِأَنْ
19 تَصْنَعَ هَذِهِ الْأُمُورَ * وَإِذَا حَصَدْتَ حَصَادَكَ فِي صَيْعَتِكَ فَنَسِيتَ كُفَّةً فِي الصَّحْرَاءِ * فَلَا تَرْجِعْ
لِتَأْخُذَهَا * بَلْ يَجِبُ أَنْ تَكُونَ لِلْغَرِيبِ وَالْيَتِيمِ وَالْأَرْمَلَةِ * لِكَيْ يُبَارِكَ لَكَ اللَّهُ رَبُّكَ فِي جَمِيعِ عَمَلِ
20 يَدَيْكَ * وَإِذَا خَرَطْتَ زَيْتُونَكَ * فَلَا تَسْتَقْصِ بَعْدَ ذَلِكَ * بَلْ لِيَكُنْ مَا لَمْ تَسْتَقْصِهِ لِلْغَرِيبِ وَالْيَتِيمِ
21 وَالْأَرْمَلَةِ * وَإِذَا قَطَفْتَ كَرْمَكَ * فَلَا تَمَسَّ بَعْدَ ذَلِكَ * بَلْ لِيَكُنْ لِلْغَرِيبِ وَالْيَتِيمِ وَالْأَرْمَلَةِ * وَاذْكُرْ
22 أَنَّكَ كُنْتَ عَبْدًا بِمِصْرَ * وَفَدَاكَ اللَّهُ رَبُّكَ مِنْ ثَمَّ * وَلِذَلِكَ أَنَا آمُرُكَ بِأَنْ تَصْنَعَ هَذِهِ الْأُمُورَ *

* الْفَصْلُ الْخَامِسُ وَالْعِشْرُونَ * * وَإِذَا وَقَعَتْ خُصُومَةٌ بَيْنَ النَّاسِ * فَلْيَتَقَدَّمُوا إِلَى ذَوِي الْحُكْمِ
1 لِيَحْكُمُوا بَيْنَهُمْ * وَلْيُبَرِّرُوا الزَّكِيَّ * وَيُظْلِمُوا الظَّالِمَ * فَإِنْ اسْتَحَقَّ الظَّالِمُ ضَرْبًا * فَلْيُنَطِّحْهُ الْحَاكِمُ
2 وَيَضْرِبْهُ بِحَضْرَتِهِ كَمِقْدَارِ خَطِيئَتِهِ * بِإِحْصَاءٍ يَجْلِدُهُ أَرْبَعِينَ * لَا يَزِيدُ عَلَيْهَا شَيْئًا * فَإِنْ زَادَ عَلَى ذَلِكَ
3 وَضَرَبَهُ بِحَضْرَتِهِ كَمِقْدَارِ خَطِيئَتِهِ * بِإِحْصَاءٍ يَجْلِدُهُ أَرْبَعِينَ * لَا يَزِيدُ عَلَيْهَا شَيْئًا * فَإِنْ زَادَ عَلَى ذَلِكَ
4 صَارَ جَلْدُهُ عَظِيمًا * وَلَيْسَ ذَلِكَ أَخَاكَ بِحَضْرَتِكَ * وَلَا تَحْطِمِ الثَّوْرَ فِي دِيَاسِهِ *

Sed reddendo vedde illud ei ad occasum 13
solis, quandoquidem dormiebat in eo, ut
precetur pro te, sicq; tibi bonum opus in
conspectu Domini Dei tui. Ne fraudes 14
mercenarium, oc præsertim debilem &
pauperem, sive fuerit ex fratribus tuis, sive
hospes tuus qui est in regione tua, in habi-
tationibus tuis: Sed tribue ei mercedem 15
suam eâdem die antequam sol occumbat,
eò quòd sit pauper, & propter illam peri-
culo exposuerit animam suam: ut non im-
precetur adversùm te Deum, & eveniat
tibi punitio. Et ne occidantur patres pro 16
filiis, nec filii pro patribus, sed occidetur
quilibet homo pro peccato suo. Et ne per- 17
vertas judicium peregrini, neque pupilli;
neque loco pignoris accipias vestē viduæ.
Et recordare quòd fuisti servus in Ægy- 18
pto, & redemerit te Deus Dominus tuus:
idcircò ego præcipio tibi ut facias res istas.
Et quando metes messem tuā in ture tuo, 19
et oblivisceris manipulum in agro, ne re-
vertaris ad illum accipiendum, sed oportet
ut cedat peregrino, et pupillo, et viduæ,
ut benedicat tibi Deus Dominus tuus in
quolibet opere manūs tuæ. Et quando ex- 20
cuties oleas tuas, ne perstringas pasted,
sed sit quod non perstringes, peregrini, et
pupilli, et viduæ. Quando etiam vinde- 21
miabis vineam tuam, ne attrectes postmo-
dum, sed sit peregrini, & pupilli, & vi-
duæ. Et recordare quòd fuisti servus in 22
Ægypto, et redemerit te Deus Domi' tu-
us illinc: idcircò ego præcipio tibi ut facias
res istas. CAP. XXV.

Cùmque acciderit contentio inter ali- 1
quos, accedant ad moderatores judi-
cii, ut judicent inter eos, et innoxium de-
clarent insontem, et deprimant oppressorē.
Et si meretur oppressor verbera, proster- 2
nat eum judex, et verberet eum in pre-
sentia sua pro ratione criminis ejus. Cum 3
numero verberabit eum, quadraginta pla-
gis: ne addat illis quicquam, quia si quid
addat ei numero, fiet flagellatio maxi-
ma, et quidem despectum reddet hoc fra-
trem tuum in præsentia tua. Et ne capi-
stres boveu dum triturabit. 4

ספר אלה הדברים : כה

filius & ,eis ex unus fuerit mortuus & ,pariter fratres manserint *Cum*
5 כִּי־יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֵן וְבֵן
ejus *levir*: extraneo viro foris mortui uxor erit non ,ei non
אֵין־לוֹ לֹא־תִהְיֶה אֵשֶׁת־הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יִבְמָהּ
,erit Et *eam afficiabis* & uxorem in sibi eam capiet & ,*eam super* ingredietur
6 יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וְיִבְּמָהּ : וְהָיָה
,*mortui* sui fratris nomine *super* stabit ,pariet quem primogenitus
הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל־שֵׁם אָחִיו הַמֵּת
vir voluerit non si Et .Israel ex ejus nomen delebitur non &
וְלֹא־יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל : וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ הָאִישׁ
ad portam ad ejus *fratris* ascendet & ,*suam fratriam* accipere
7 לָקַחַת אֶת־יִבְמָתוֹ וְעָלְתָה יִבְמָתוֹ הַשַּׁעֲרָה אֶל־
nomen suo fratri fuscitare meus *levir* Renuit :dicet & ,seniores
הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן יִבְמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם
seniores cum vocabunt Et .*ne afficiare* vult non :Israel in
8 בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יִבְמִי : וְקָרְאוּ־לוֹ זִקְנֵי
volui Non :dicet & ,stabit & ,eum ad loquentur & ,ejus civitatis
עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו וְעָמַד וְאָמַר לֹא חָפַצְתִּי
,seniorum oculis in eum ad ejus *fratris* accedet Et .eam accipere
9 לְקַחְתָּהּ : וְנִגְּשָׁה יִבְמָתוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים
:ejus *facies* in ,pluet & ,ejus pede *a super* ejus calceamentum solvet &
וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה בְּפָנָיו
ædificaverit non qui ,viro fiet Sic :dicet & ,*respondebit* &
וְעָנְתָה וְאָמְרָה כֹּה יֵעָשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִבְנֶה
Domus ,Israel in ejus nomen vocabitur Et .*sui* fratris domum
10 אֶת־בֵּית אָחִיו : וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְיִשְׂרָאֵל בֵּית
,ejus' frater & ,vir ,pariter homines fuerint rixati *Cum* .calceamentū soluti
חֲלוּץ הַנָּעַל : כִּי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים יַחְדָּו אִישׁ וְאָחִיו
manu e suum virum eruendam ad unius uxor accesserit &
וְקָרְבָה אֵשֶׁת הָאֶחָד לְהַצִּיל אֶת־אִישָׁהּ מִיַּד
:ejus verenda *in* apprehenderit & ,*sui* manum miserit & ,eum percutientis
מַכֵּהוּ וְשָׁלְחָה יָדָהּ וְהֶחֱזִיקָה בְּמַבְשֵׁיו :
tibi erit Non .tuus oculus parcet non ,illius *velam* abscindes *Et*
11 וְקִצַּתָּה אֶת־כַּפָּהּ לֹא תָחוֹס עֵינֶךָ : לֹא־יִהְיֶה לְךָ
12 ibi erit Non .*minor* & ,*major lapis* & ,*lapis* tuo loculo in
בְּכִיסְךָ אֶבֶן וְאֶבֶן גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה : לֹא־יִהְיֶה לְךָ
,*ejusdem Lapis* .minor & ,major *ephah* & ,*ephah* tua domo in
13 בְּבֵיתְךָ אֵיפָה וְאֵיפָה גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה : אֶבֶן שְׁלֵמָה
ut ,tibi erit *justus* &,perfectus Modius .tibi erit *justus* &
וְצֶדֶק יִהְיֶה־לְּךָ אֵיפָה שְׁלֵמָה וְצֶדֶק יִהְיֶה־לָּךְ לְמַעַן
tuos Deus Dominus quam ,*terram* super tuos dies prolongent
14 יַאֲרִיכוּ יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
:*ei facium* omnis tui Dei Domini abominatio Quia .tibi *dat*
15 נֹתֵן לָךְ : כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֹשֵׂה אֵלֶּה
Himalec tibi fecerit quæ Memento .iniquitatem faciens omnis
16 כֹּל עֹשֵׂה עָוֶל : זְכֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק
,via in tibi occurrit Quomodo .Ægypto ex *tui exeuntis in* ,via in
17 בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם : אֲשֶׁר קָרְךָ
non &,*obliuiscis* &,*lassus tu* & .*te post debiles omnes* te in *decandendi* &
בַּדֶּרֶךְ וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל־הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ וְלֹא
.Deum timuit
18 יָרֵא אֱלֹהִים :

Versio VULGATA LAT.

5 Quando habitaverint fratres simul, & unus ex eis absq; liberis mortuus fuerit, uxor defuncti non nubet alteri: sed accipiet eam frater ejus, & suscitabit
6 semen fratris sui. Et primogenitū ex ea filium nomine illius appellabit, ut non deleatur nomen ejus ex Israel. Sin
7 autem noluerit accipere uxorem fratris sui, quæ ei lege debetur, perget mulier ad portā civitatis, & interpellabit majores natu, dicétque. Non vult frater viri mei suscitare nomen fratris sui in Israel: nec
8 me in conjugem sumere. Statimq; accersiri eum facient, & interrogabunt. Si responderit, Nolo eam uxorem accipe-
9 re: Accedet mulier ad eum coram senioribꝰ, & tollet calceamentum de pede ejus, spuétq; in faciē illius, et dicet; Sic fiet homini, qui non ædificat domum fratris sui. Et vocabitur
11 nomen illius in Israel, Domus discalceati. Si habuerint inter se jurgium viri duo, & unus contra alterum rixari cœperit, volénsq; uxor alterius eruere virum suum de manu fortioris, miseritq; manum, & apprehenderit verenda ejus: Abscides manum illius, nec flectéris
13 super eam ullā misericordiā. Non habebis in sacculo diversa pondera, majus & minus:
14 Nec erit in domo tua modius
15 major & minor. Pondꝰ habebis justum & verum, & modiꝰ æqualis & verus erit tibi: ut multo vivas tempore super terram, quam Dñs Deus tuus de-
16 derit tibi. Abominatur enim Dñs Deus tuus eum qui facit hæc, & averfatur omnē injustitiam. Memento quæ fecerit ti-
17 bi Amalec in via, quando egre-
18 diebaris ex Ægypto: Quomodò occurrerit tibi; & extremos aguinis tui, qui lassi residebant, ceciderit, quando tu eras fame & labore confectꝰ: & non timuerit Deum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

5 Ἐὰν ᾖ κατοικῶν ἀδελφοὶ ὁμοῦ τὸ αὐτὸ, καὶ
πεθάνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ σπέρμα οὐ μὴ ᾖ αὐ-
τῷ, οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ (ε) τεθνηκότος ἔξω
ἀνδρὶ μὴ ἐπιγήμαντι· ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς
αὐτῆς εἰσελεύσεται πρὸς αὐτὴν, καὶ λήψε-
ται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, καὶ συνοικήσει αὐτῇ.
6 Καὶ ἔσται τὸ παιδίον (ζ) ὃ ἂν τέκῃ, κα-
ταστήσει ἐπὶ τῷ ὀνόματι (η) τοῦ τετελευ-
τηκότος, καὶ οὐ ἐξαλειφθήσεται τὸ ὄνομα
7 αὐτοῦ ἐξ Ἰσραήλ. Ἐὰν δὲ μὴ (η) βούλη-
ται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ αὐτοῦ πρὸς πύλας
τοῦ γεροντικοῦ, καὶ ἐρεῖ, Οὐ θέλει ὁ ἀδελφὸς
τοῦ ἀνδρός μου ἀναστῆσαι τὸ (θ) ὄνομα τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Ἰσραήλ, οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀ-
8 δελφὸς τοῦ ἀνδρός μου. Καὶ καλέσουσιν αὐτὸν
οἱ γεροντικοὶ τῆς (ι) πόλεως αὐτῆς, καὶ ἐροῦσιν αὐ-
τῷ· καὶ ἐὰν εἴπῃ, Οὐ βούλομαι λαβεῖν αὐτήν.
9 Καὶ προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ (κ) αὐτοῦ
ἔναντι τῶν γεροντικῶν, καὶ ἀποδύσει τὸ ὑπόδημα
αὐτοῦ τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ ἐμπτύσει
(λ) κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀποκριθεῖσα
ἐρεῖ, (μ) Οὕτω ποιήσουσι τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς
οὐκ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ (ν) αὐτοῦ
10 ἐν Ἰσραήλ. Καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐν Ἰσραήλ, Οἶκος τοῦ ἀποδεδεμένου τὸ ὑ-
11 πόδημα. Ἐὰν δὲ μάχωνται (ξ) ἄνθρωποι ἐπὶ
τὸ αὐτὸ, ἄνθρωπος μετὰ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
καὶ προσελθῇ ἡ γυνὴ ἑνὸς αὐτῶν ἐξελέσθαι τὸν
ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτὸν,
καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα ἐπιλάβῃ τῶν διδύμων
12 αὐτοῦ, Ἀποκόψεις τὴν (ο) χεῖρα αὐτῆς· οὐ φείσῃ
13 ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῇ. (π) Οὐκ ἔσται ἐν
τῷ μαρσίππῳ σου σάθμιον καὶ σάθμιον, μέγα
14 καὶ μικρόν. Οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέδιμν
15 καὶ μέδιμν, μέγα (ρ) καὶ μικρόν. Σταθμὸν ἀλη-
θινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, καὶ μέδιμν ἀλη-
θινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, ἵνα πολυήμερος
γένῃ ἐπὶ τὴν γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δί-
16 δωσί σοι ἐν κλήρῳ. Ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ
τῷ θεῷ (σ) σου πᾶς ποιῶν ταῦτα, πᾶς ποι-
17 ῶν ἄδικον. Μνήσθητι ὅσα ἐποίησε σοι Ἀ-
μαλὴκ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένου σου (τ) ἐκ
18 γῆς Αἰγύπτου, Πῶς ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ,
καὶ ἐκόψε σου τὴν ἐραχίαν πᾶν κοπώδες ὀ-
πίσω σου, σὺ δὲ ἐπείνας καὶ ἐκοπίασας· καὶ οὐκ
ἐφοβήθη (υ) τὸν θεόν.

MS. A. (ε) τελευτήσαντος ἔξω (ζ) ὃ ἂν τεχθῇ, (η) βούλη-
ἀνθρωπος (θ) ὄνομα αὐτοῦ ἐν (ι) πόλεως ἐκείνης, καὶ (κ) αὐτοῦ
πρὸς αὐτὸν ἔναντι (λ) εἰς τὸ πρόσωπον (μ) Οὕτως (ν) αὐτοῦ. Καὶ
(ξ) ἄνθρωποι δύο ἐπὶ (ο) χεῖρα αὐτῆς· (π) Καὶ οὐκ (ρ) καὶ μικρόν.
(σ) σου ὅδε πᾶς ποιῶν ἄδικον. (τ) ἐξ Αἰγύπτου, (υ) τὸν κύριον. Καὶ

Si autem habitaverint fratres in unum, & mortuus fuerit unus ex eis, semen autem non fuerit eis, (ε) non erit uxor defuncti foras viro non appropinqui. Frater viri ejus intrabit ad eam, & accipiet eam sibi uxorem: & cohabitabit ei. Et erit infans, quicumq; natus fuerit, consistitur ex defuncti nomine: & non delebitur nomen ejus ex Israel. Si autem noluerit homo accipere uxorem fratris sui, & ascendet mulier in porta ad senatum: & dicet, Non vult frater viri mei suscitare nomen fratris sui in Israel; noluit frater viri mei. Et vocabunt eum seniores civitatis ejus, & dicent ei: & stans dixerit, Nolo accipere eam. Et accedens uxor fratris ejus ante seniores, & solvet calceamentum ejus unum de pede ejus, & spuet in faciem ejus: & respondens dicet; Sic facient homini, qui non ædificabit domum fratris sui in Israel. Et vocabitur nomen ejus in Israel, Domꝰ discalceati calceamentum. Si autem rixati fuerint (ξ) homines pariter, homo cùm fratre suo, & accesserit uxor unius eorum ad eruendum virum suum de manu verberantis eum, & extendens manum apprehenderit testes ejus; Abscindes manum: non parcet oculus tuus super eam. Non erit in marsupio tuo pondꝰ & pondus, magnum aut parvum. Non erit in domo tua mensura & mensura, magna vel parva. Pondꝰ verax et justum erit tibi; et mensura verax et justa erit tibi: ut longevus sis super terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte. Quoniā abominatio Domino Deo tuo omnis faciens hæc, omnis faciens injustum. Recordare quæcumq; fecit tibi Amalec in via, exeunte te de terra Ægypti; Quomodò restitit tibi in via, et percussit caudam aguinis tui, defessos post te: tu autem esuriebas, et laborabas. Et non timuit Deum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܐܝܟ ܕܢܬܒܢܘܢ ܐܚܐ ܒܚܕܐ ܘܚܕ ܡܢܗܘܢ ܢܦܠ ܘܠܝܬ ܒܪܐ ܘܒܪܬܐ ܠܐ ܗܘܬ ܐܢܬܬܗ ܕܡܝܬܐ ܠܒܪ ܐܚܪܢܐ ܢܦܩ ܠܘܬ ܐܚܝܗ ܢܣܒ ܠܗ ܠܐܢܬܘܬܐ ܘܢܩܝܡ ܫܡ ܐܚܝܘ ܕܢܬܡܚܐ ܡܢ ܝܫܪܝܠ ܐܢ ܠܐ ܨܒܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܢܣܒ ܠܐܢܬܬܗ ܕܐܚܝܘ ܢܣܩ ܠܬܪܥܐ ܠܘܬ ܩܪܝܐ ܕܐܢܬܬܗ ܕܐܚܝ ܡܪܝ ܠܡܩܡ ܠܐܚܝܗ ܫܡ ܒܝܫܪܝܠ ܠܐ ܨܒܝ ܗܘ ܐܚܝ ܡܪܝ ܠܡܫܩܠ ܠܝ ܠܐܢܬܬܗ ܘܢܩܪܘܢ ܠܗ ܩܫܝܫܐ ܕܩܪܬܐ ܘܢܡܠܠܘܢ ܥܡܗ ܘܢܐܡܪ ܠܐ ܨܒܝܬ ܕܐܣܒ ܠܗ ܘܢܩܪܒ ܐܢܬܬܗ ܕܐܚܝ ܡܪܝ ܠܘܬܗ ܘܢܫܩܠ ܢܥܠܗ ܡܢ ܪܓܠܗ ܘܢܪܩ ܒܦܢܝܗ ܘܢܥܢܐ ܘܢܐܡܪ ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܠܐ ܒܢܐ ܒܝܬ ܐܚܝܗ ܘܢܬܩܪܐ ܫܡܗ ܒܝܫܪܝܠ ܒܝܬ ܚܠܝܨ ܢܥܠܐ ܘܐܢ ܢܬܪܒܘܢ ܓܒܪܐ ܥܡ ܐܚܘܗܝ ܘܢܩܪܒ ܐܢܬܬ ܚܕܐ ܕܢܦܨܐ ܠܓܒܪܗ ܕܡܬܢܓܦ ܘܢܫܕܪ ܐܝܕܗ ܘܢܬܚܙܩ ܒܡܒܫܝܗ ܘܢܩܛܥ ܐܝܕܗ ܠܐ ܢܚܘܣ ܥܝܢܟ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܒܟܝܣܟ ܐܒܢ ܘܐܒܢ ܪܘܪܒܐ ܘܙܥܘܪܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܒܒܝܬܟ ܐܝܦܐ ܘܐܝܦܐ ܪܘܪܒܐ ܘܙܥܘܪܐ ܐܒܢ ܫܠܡܐ ܘܙܕܩ ܢܗܘܐ ܠܟ ܐܝܦܐ ܫܠܡܐ ܘܙܕܩ ܢܗܘܐ ܠܟ ܕܢܬܪܒܘܢ ܝܘܡܝܟ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܛܠ ܕܬܥܒ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܟܠ ܥܒܕ ܗܠܝܢ ܠܟܠ ܥܒܕ ܥܘܠܬܐ ܗܟܝܠ ܥܒܕ ܥܡܠܩ ܒܐܪܚܐ ܒܡܦܩܟܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܡ ܕܩܪܟ ܒܐܪܚܐ ܘܐܬܪ ܕܢܚܠ ܒܟ ܟܠ ܕܐܬܝܥܦ ܡܢ ܒܬܪܟ ܘܐܢܬ ܥܝܦ ܘܝܓܝܥ ܘܠܐ ܕܚܠ ܡܪܝܐ

Cùm habitaverint fratres simul, & obierit unus ex ipsis, nec habeat liberos, ne nubat uxor defuncti viro alieno, sed levir ejus ducat eam, sitque ei uxor, & cognationem contrahat cum ea. Et primogenitus quem pariet, vocabitur nomine fratris sui defuncti, ut non oblivioni tradatur nomē ejꝰ ex Israele. Quòd si noluerit vir ille ducere uxorem fratris sui, ascendat uxor fratris ejus ad portam apud seniores, ac dicat, Non vult levir meus suscitare fratri suo nomen in Israele, neq; vult ducere me. Advocabunt eum seniores civitatis ipsius, & loquentur cum eo: quòd si stet ac dicat, Non ducam illam; Accedet fratria ejus ad eum coram senioribus, solvétque calceum ejus de pede ipsius, spuétque in faciem ejus, ac dicet, Ita fiet viro qui non ædificabit domum fratri suo. Et vocabitur nomen ejus in Israele, Domus spoliati calceis. Et cùm rixati fuerint vir & frater suus alter cum altero, & accesserit uxor alterius ex ipsis ad liberandum maritum suum de manibus ejus qui cum eo contendit, porrexeritque manum suam, & apprehenderit verenda ejus; Abscinde manum ejus, nec parcat ei oculus tuus. Ne sint tibi in marsupio tuo diversa pondera, magnum scilicet, & parvum. Ne sint tibi in domo tua diversæ mensuræ, magna scilicet, & parva. Pondus æquale & justum sit tibi, & mensura æqua & justa sit tibi, ut multiplicentur dies tui in terra quam datur est tibi Dominus Deus tuus. Nam execrabilis est apud Dominum Deum tuum quicunque talia facit, & quicunque perpetrat iniquitatem. Memineris quæcunque tibi fecit Amalec in via, cùm egressi essetis ex Ægypto: Quòd occurrerit vobis cum gladio, & trucidārit in vobis omnem qui remanserat post vos, cùm tu lassus esses atque fatigatus, nec timuerit à conspectu Domini Dei tui.*

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

5 ארי יתבון אחין כחדא ויהון מית חד
מנהון ובר לית ליה לא תהי אתת
מיתא לברא לגבר אוחרן יבמה
יעול עלה ויסבר ליה לאנתו
ויבמנה : ויהי בוכרא די תלד יקום
6 על שמא דאחוהי מיתא ולא
יתמחי שמה מישראל : ואם לא
7 יצבי גברא למסבי ית יבמתיה ותסק
יבמתיה לתרע בית דינא קדם
סבריא ותימר סריב יבמי לאקמא
לאחוהי שמא בישראל לא אבי
8 ליבמותי : ויקרון ליה סבי קרתיה
וימללון עמיה ויקום ויימר לא
9 רעיתי למסבה : ותתקרב יבמתיה
לותיה לקדם סביא ותשרי סנינה
מעל רגליה ותרוק באנפוהי ותתב
ותימר כדין יתעבד לגברא די לא
10 יבני ית ביתא דאחוהי : ויתקרי
שמיה בישראל בית שדי סינא :
11 ארי יצון גברין כחדא גבר ואחוהי
ותתקרב אנת תד לשזבא ית
בעלה מיד מחוהי ותושיט ידה
12 ותתקיף בבית כהתיהי : ותקוץ
ית ידה לא תחוס עינך : לא יהי לך
13 בכיסך מתקל ומתקל רב ווציר :
14 לא יהי לך בביתך מכילא ומכילא
15 רבתא ווערהא : מתקלין שלמין
דקשוט יהון לך מכילין שלמין
דקשוט יהון לך דיל דיורכון
יומך על ארעא די אלהך יהיב
16 לך : ארי מרחק קדם יי אלהך
17 כל עביד אלין כל עביד שקר : הווי
דליר ית די עבר לך עמלק באורחא
18 במפקכון ממצרים : די אעך באורחא
וקטיל כך כל דהוו מתאחרין
בתריך ואנת משלהי ולא דחיל
מן קדם יי :

5 Si habitaverint fratres in unũ, & mortu' fuerit un' ex eis & filius non est ei ; non nubet uxor mortui foràs viro alieno : frater defuncti ingredietur ad eam, & aceipiet eam sibi in uxorem pro fratre suo.
6 Et primogenitus quem genuerit, suscitabit nomen fratris ejus defuncti : & non delebi-
7 tur nomen ejus de Israel. Et si noluerit vir accipere uxorem fratris sui : ascendet illa ad portam domus judicii ante seniores ; & dicet, Renuit frater viri mei suscitare nomen fratris sui in Israel, non vult me
8 in conjugem accipere. Et vocabunt eum seniores civitatis suæ, & loquentur cũ eo : & si renuerit & dixerit ; Nolo ac-
9 cipere eam. Accedet uxor fratris ejus ad eam coram seniorib us : & solvet calciamentum ejus de pede ejus, & spu-
10 et in faciem ejus : & respondebit & dicet ; Sic fiet viro qui non ædificat domum fra-
11 tris sui. Et vocabitur nomen illius in Israel, Domus discalciati. Si rixati fuerint viri ad invicem, vir & frater ejus ; & accesserit uxor unius ut eru-
12 at maritum suum de manu illius qui percutit eum : & extenderit manum suam, & ap-
13 prehenderit verenda ejus. Abscindes manum illius, & non parcat oculus tuus. Non sit
14 tibi in sacculo tuo pondus & pondus, majus & minus. Non
15 erit tibi in domo tua modi & modius, major & minor. Pondera persecta & recta erunt tibi ; modii persecti et veri erunt
16 tibi : ut prolongentur dies tui, super terram quam Dñs Deus
17 tuus dabit tibi. Quia abominatio est Dñi Dei tui omnis qui
18 sacit hæc : omnis qui sacit iniquitatem. Memento q̃ fecerit tibi Amalech, in via cũ egrederemini de Ægypto. Quomodo occurrerit tibi in via, & occiderit in te omnes qui remanserant post tergum tuum, & tu eras lassus & fatigatus : & non timens gloriam Dei.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

5 עמ'ומ'ומ'ומ

ספר אלה הדברים : כו

circuitu in tuis inimicis omnib^s ab tibi tuusDeus Dñs requiē dando in,erit Et
19 וְהָיָה בְּהַנִּיחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ מִסָּבִיב
ses possidendam ad hæreditatē tibi dans tuus Deus Dominus quam terra in
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחֶה
obliviscaris de cœlis sub de Hamalec mentionem delebis
אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִּשְׁכָּח׃
CAP. XXVI. כו
tibi dans tuus Deus Dominus quam ,terram ad fueris Ingressus cūm erit Et
1 וְהָיָה כִּי־תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ
principio de capies Et ca in habitaveris &,cā possederis &,hæreditatē
2 נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ׃ וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית
Dominus quam ,tua terra ē facies venire quem humi fructus omnis
כָּל־פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה
quem ,locum ad ibis & ,canistro in pones & ,tibi dans tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
ad venies Et ,ibi suum nomen collocandum ad,tuus Deus Dñs elegerit
3 יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃ וּבָאתָ אֶל־
hodie Annunciavi:ē ad dices & ipsis diebus in erit qui ,sacerdotem
הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם
juravit quam terram in sum ingressus quia ,tuo Deo Domino
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־בָאתִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
canistrum sacerdos capiet Et ,nobis dandam ad ,nostris patribus Dominus
4 יְהוָה לַאֲבֹתֵינוּ לָתֶת לָנוּ׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא
respondebis Et.tui Dei Domini altaris facies ad illud reponet & ,tua manu de
מִיָּדֶךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְעָנִיתָ
descendit & ,meus pater perierat Syrus tui Dei Domini facies ad dices &
5 וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי וַיֵּרֶד
magnam gentē in ibi fuit & ,parum viris in ibi est peregrinat^s &,Ægypto in
מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל
descendit & ,nos afflixerunt & ,Ægyptii nobis malefecerunt Et.multā & ,offeam
עָצוּם וָרָב׃ וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ
Deum Dominum ad clamavimus Et ,duram servitutem nos super
6 עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה׃ וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי
vidit & ,nostram vocem Dominus exaudivit & ,nostorū patrum
אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת
nos eduxit Et .nostram oppressionē &,nostrum laborem &,nostrā afflictionē
7 עָנְיֵנוּ וְאֶת־עֲמָלֵנוּ וְאֶת־לַחֲצֵנוּ׃ וַיּוֹצִאֵנוּ
terrore in & ,extento brachio in & ,forti manu in Ægypto ex Dominus
יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא
,istum locum ad nos fecit venire Et.portentis in & ,signis in & ,magno
8 גָדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים׃ וַיְבִאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
,melle & ,lacte fluentem terram ,istam terram nobis dedit &
וַיִּתֶּן־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃
quam ,humi fructus mitium attuli ecce nunc Et
9 וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת־רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
,tui ē Domini facies ad illud repones Et .Domine mihi dedisti
נְתַתָּה לִּי יְהוָה וְהִנַּחְתּוֹ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
omni in lætaberis Et ,tui Dei Domini facies ad te incurvabis &
10 וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ בְּכָל־
,tua domui & ,tuus Deus Dominus tibi dederit quod ,bono
הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתֶךָ אַתָּה
,tui medio in qui peregrinus &,Levita &
וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ׃

Versio VULG. LAT.

19 Cùm ergò Domin^s Deus tuus dederit tibi requiem, & subjecerit cunctis per circuitum nationes, in terra, quam tibi pollicitus est: delebis nomen ejus sub cœlo. Cave ne obliviscaris.

CAP. XXVI.

1 Cumque intraveris terram, quam Dominus Deus tuus tibi daturus est possidendam, & obtineris eam, atq; habitaveris in eà: Tolles de cunctis 2 frugibus tuis primitias, & poes in cartallo, pergésq; ad locum, quem Domin^s Deus tuus elegerit, ut ibi invocetur nomen ejus. Accedésq; ad sacerdotem, qui fuerit in dieb^s illis, & dices ad eũ; Profiteor hodiè coram Domino Deo tuo, quòd ingressus sum in terrã, pro qua juravit patribus nostris, ut da- 3 ret eam nobis. Suscipiénsq; sacerdos cartallum de manu tua, ponet aote altare Dñi Dei tui. 5 Et loquêris in conspectu Dñi Dei tui; Syrus persequebatur patrem meum, qui descendit in Ægyptum, & ibi peregrinatus est in pauciſſimo numero: crevítq; in gentẽ magnã ac robustam & infinitæ multitudinis. 6 Afflixerúntq; nos Ægyptii, & persecuti sunt, imponêtes onera gravissima. Et clamavimus 7 ad Dominum Deum patrũ nostrorum: qui exaudivit nos, et respexit humilitatẽ nostrã, & 8 laborem, atq; angustiam. Et eduxit nos de Ægypto in manu forti, & brachio extento, in ingéti pavore, in signis atq; 9 portentis. Et introduxit ad locũ istũ, & tradidit nobis terrã 10 lacte & melle manantem. Et idcircò nunc offero primitias frugum terræ; quam Dñs dedit mihi. Et dimittes eas in conspectu Dñi Dei tui, & adorato 11 Domino Deo tuo. Et epulaberis in omnibus bonis, quæ Dominus Deus tuus dederit tibi, & domui tuæ, tu & Levites, & advena qui tecum est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν καταπαύσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου τῶν κύκλῳ σου ἐν τῇ γῇ, ἣ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί (χ) σοι κληρονομῆσαι, ἐξαλείψεις τὸ ὄνομα Ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ἀρᾶς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ μὴ ἐπιλάθῃ.

MS.A. (φ) ἐχθρῶν τῶν κύκλῳ σου * ἣ κύριος (χ) σοι ἐν κλήρῳ * ἐν τῇ γῇ καταληρονομοῦσα,

Κεφ. κϛ'.

1 Καὶ ἔσται ἂν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί (α) σοι κληρονομῆσαι, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς τὴν κατοικίαν αὐτῆς, Καὶ λήψῃ ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς (β) ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί (γ) σοι, καὶ ἐμβαλῶν εἰς κάνεον, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξῃ (δ) κύριος ὁ θεός σου, ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. Καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἱερέα (ε) ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, Ἀναγγέλλω σήμερον κυρίῳ τῷ θεῷ μου, ὅτι εἰσεληλυθα εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν. Καὶ λήψῃ ὁ ἱερεὺς τὸ κάνεον ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ θήσει αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου. (ϛ) Καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, Συρίαν ἀπόλλυεν ὁ πατήρ μου, καὶ κατέβη εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρῴκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρὸν (ζ) πολύ. 6 Καὶ ἐκάκωσε ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐταπείνωσε ἡμᾶς, καὶ ἐπέθηκαν ἡμῖν ἔργα σκληρά. 7 Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον τὸν (η) θεὸν ἡμῶν, καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ εἶδε τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν, καὶ τὴν θλῖψιν ἡμῶν. Καὶ ἐξήγαγε 8 ἡμᾶς κύριος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς ἐν (θ) ἰσχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν χερὶ κραταιᾷ, (ι) καὶ βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράματι μεγάλοις, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασι. Καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς (κ) εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα τὰς ἀπαρχὰς τῶν (λ) γενημάτων τῆς γῆς, ἧς ἔδωκάς (μ) μοι κύριε, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. καὶ ἀφήσεις (ν) αὐτὸ ἀπέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ προσκυνήσεις (ξ) ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου. 11 Καὶ εὐφρανθήσῃ (ο) ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός (π) σου, καὶ τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ ὁ Λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν σοί.

MS.A (α) σοι ἐν κλήρῳ καταπληρονομοῦσα αὐτὴν, καὶ κληροκήσῃς ἐκ αὐτῆς, (β) ἣν κύριος (γ) σοι ἐν κλήρῳ, (δ) ὃς ἂν ὦσι ἐν (ε) Καὶ ἀποκριθῇς καὶ ἐρεῖς ἔναντι (ζ) πολὺ καὶ μέγα. Καὶ (η) θεὸν τοῦ πατέρων ἡμῶν, (θ) ἰσχύϊ μεγάλῃ, (ι) καὶ ἐν βραχίονι αὐτοῦ τῷ ὑψηλῷ, (κ) εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔδωκεν (λ) γενημάτων (μ) μοι, γῆν (ν) αὐτὸ ἔναντι (ξ) ἐκεῖ ἔναντι (ο) ὅλῃ πᾶσι (π) σε καὶ τῇ οἰκίᾳ σου,

Et erit, postquam quieverit fecerit te Domin^s Deus tu^s ab omnibus inimicis tuis, qui in circuitu tuo in terra quã Dñs Deus tu^s dat tibi hæreditatem; delebis nomẽ Amalec de sub cœlo: et nõ obliviscaris. 19

CAP. XXVI.

Et erit, (a) si intraveris in terrã, quam Domin^s Deus tuus dat tibi hæreditare, & hæreditaveris eam, & habitaveris in ea; Et sumes de primitiis fructuum terræ tuæ, quã Dominus Deus tuus dat tibi, & mittet in cartallum: & ibis in locum, quem elegerit Domin^s Deus tuus, ut invocetur nomen suũ ibi. Et venies ad sacerdotem, qui erit in dieb^s illis: et dicti ad eum, Annuntio hodiè Domino Deo meo, quia intravi in terram, quam juravit Dominus patribus nostris dare nobis. Et sumet sacerdos cartallũ de manibus tuis, & ponet illũ ante altare Domini Dei tui. Et respondens (b) dicet ante Dominũ Deũ tuum: Syriã (c) rejecit pater meus, & descendit in Ægyptũ, & incoluit ibi in numero brevis: et factus est ibi in gentem magnam, et multitudinẽ copiosã. Et afflixerunt nos Ægyptii, & humiliaverunt nos, & imposuerunt nobis opera dura. Et exclamavimũ ad Dominũ Deũ nostrũ: et exaudivit Domin^s vocẽ nostrã, et vidit humiliationem nostrã, et laborem nostrũ, et tribulationẽ nostrã. Et eduxit nos Domin^s de Ægypto ipse in fortitudine sua magna, et in manu valida, & brachio excelso, et in visionib^s magnis, et in signis, et in prodigiis. Et induxit nos in locũ hunc: et dedit nobis terrã hanc, terrã fluentẽ lac & mel. Et nunc ecce attuli primitiam geminiñ terræ, quã dedisti mihi, Domine, terrã fluentẽ lac et mel. Et dimittes illud ante Dominum Deum tuum: et adorabis ante Dominum Deum tuum. Et lætaberis in omnibus bonis, quæ dedit tibi Dominus Deus tuus, & domus tua, & Levita, & advena, qui est in te. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Cùm itaq; requiem tibi dederit Dñs Deus tuus ab omnibus hostibus tuis qui circum te sunt, in terra quam daturus est tibi Dominus Deus tuus hæreditatem, dele memoriam Amalec de sub cœlo, & ne obliviscaris. 19

CAP. XXVI.

Et cùm introieris in terram quam daturus est tibi Dñs Deus tu^s hæreditatem, eamq; possederis, & habitaveris in ea; Tolle de primiriis omnium fructuũ terræ, quos recondes de terra quam tibi daturus est Dñs De^s tuus hæreditatem: quam ponens in canistro, surge, abi in locum quem eliget Dominus De^s tuus, ut illic habitare faciat nomen suum: Pergénsq; ad sacerdotem qui fuerit in illis dieb^s, dic illi, Declaravi hodiè Domino Deo tuo, quòd venerim in terram quam juraverat Dominus Deus tuus patribus nostris daturum se nobis. Accipiétq; sacerdos canistrum de manu tua, & ponet illud corã Domino Deo tuo. Et responde ac dicito in conspectu Domini Dei tui, Ad Aram ductus est pater meus, & descendit in Ægyptum, & moratus est illic tempore brevi, ibiq; factus est in populũ magnum & robustum. Et malum nobis intulerunt Ægyptii, & humiliárunt nos, imposuróq; nobis servitutem duram. Exclamavimus autem ad Dominum Deum patrum nostrorum, viditq; humilitatem nostram, & laborem nostrum, atque angustiam nostram. Et eduxit nos Dominus ex Ægypto manu robustã, & brachio excelso, & visione magnã, & signis, atq; miraculis. Et venimus in locum istum, dediteq; Dominus terram istam, terram fluentem lacte & melle. Nunc igitur, en attuli primitias fructuum terræ quam dedit mihi Dominus: & pone eas coram Domino Deo tuo, & adora ibi coram Domino Deo tuo, Et lætare in omni bono quod dabit tibi Dominus Deus tuus & domui tuæ, tu, & Levita, & advena qui fuerit in medio tui. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

19 ויהי כד־יניחיך יי אלהך לך מכל־
בעלי דבבך מסחור סחור בארעא
די יי אלהך יהיב לך אחסנא
למירתה תמחי ית־דכרנא דעמלק
מתחות שמיא לא תחנשי :
כו
1 ויהי ארי תעול לארעא די יי אלהך
יהיב לך אחסנא ותירתה ותיתב
בה׃ ותסב מרישׁ כל איבא דארעא
2 די תעל מארעך די יי אלהך יהב
לך ותשוי בסלא ותחך לאתרא די
יתרעי יי אלהך לאשראה שכנתיה
3 תמן : ותיתי לות כהנא די יהי
ביומיא האנון ותימר ליה חויתי
יומא־דין קדם יי אלהך ארי עלית
לארעא די קיים יי לאבהתנא למתן
4 לנא : ויסב כהנא סלא מן־ידך
ויצנעיניה קדם מדבחא יי אלהך :
5 ותתיב ותימר קדם יי אלהך לבן־
ארמאה בעא לאובדא ית־אבא
ונחת למצרים ודר תמן בעם זעיר
והוה תמן לעם רב ותקיף וסגי :
6 ואבאישו לנא מצראי ועניונא ויתנו
עלנא פולחנא קשיא : וצלינא קדם
7 יי אלהא דאבהתנא וקבל יי
צלותנא וגלי קדמוהי עמלנא
וליאותנא ודוחקנא : ואפקנא יי
8 ממצרים בידא תקיפא ובדרעא
מרמא ובחזותין רבין ובאתין
9 ובמופתין : ואיתנא לאתרא הדין
ויהב־לנא ית־ארעא הדא ארע
10 עבדא חלב ודבש׃ וכען הא אייתית
ית־רישׁ איבא דארעא די־יהבת
לי יי ותתניה קדם יי אלהך
11 ותסגד קדם יי אלהך : ותחדי בכל־
טבותא די־יהב לך יי אלהך ולביתך
ביתך את וליואה וגיורא די ביניך :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

19 ויהי כי־יניח יהוה אלהיך לך מכל־
אויביך מסביב בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך
נחלה לרשתה תמחה את־זכר עמלק
מתחת השמים לא תשכח׃ פ
1 ויהי כי־תבוא הארצה אשר יהוה אלהיך נתן לך
נחלה וירשתה וישבת בה׃ ולקחת מראשית כל־
2 פרי האדמה אשר תביא מארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך
ושמת בטנא והלכת אל־המקום אשר יבחר יהוה אלהיך
3 לשכן שמו שם׃ ובאת אל־הכהן אשר יהיה בימים האם
ואמרת אליו הגדתי היום ליהוה אלהיך כי־באתי
4 אל־הארץ אשר נשבע יהוה לאבתינו לתת לנו׃ ולקח הכהן הטנא
מידך והניחו לפני מזבח יהוה אלהיך׃
5 וענית ואמרת לפני יהוה אלהיך ארמי אבד אבי
וירד מצרים ויגר שם במתי מעט והי שם לגוי
גדול עצום ורב׃ וירעו אתנו המצרים ויענונו ויתנו
6 עלינו עבדה קשה׃ ונצעק אל־יהוה אלהי אבתינו וישמע יהוה
7 את־קולנו וירא את־עניינו ואת־עמלנו ואת־לחצנו׃
8 ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה
ובמרא גדל ובאתות ובמופתים׃ ויביאנו אל־המקום הזה
9 ויתן לנו את־הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש׃
10 ועתה הנה הבאתי את־ראשית פרי האדמה אשר־נתת לי יהוה
ונחתו לפני יהוה אלהיך והשתחוית לפני יהוה אלהיך׃
11 ושמחת בכל־הטוב אשר נתן לך יהוה אלהיך ולביתך
אתה והלוי והגר אשר בקרבך׃

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

19 Quum igitur præstiterit tibi 19
Dominus Deus tuus requiē ab
omnibus inimicis tuis per circuitum, in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi in hæreditatem ut possideas illam, delebis memoriam Amalec de sub cœlo: non obliviscēris.

CAP. XXVI.

Cùm autem ingressus fue- 1
ris in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in hæreditatem, et possederis eā, et habitaveris in ea; Tunc ac- 2
cipies de primitiis fructuum terræ tuæ quā Dominus Deus tuus dat tibi; & pones in (a) cartallo, ibiq; in locum quē elegit Dominus Deus tuus, ut ibi collocet nomen suum. Et ve- 3
nies ad Sacerdotē qui fuerit in diebus illis, dicesq; illi; (b) Profitēor hodiè coram Domino Deo tuo, quòd venerim in terrā quā juravit Domi.° patribus nostris se daturū nobis. Tum accipiet Sacerdos (c) cartallum de manu tua, & ponet illum ante altare Domini Dei tui. Respondens autē dices co- 5
ram Domino Deo tuo; Syrus perens erat pater meus, descendit etiā in Ægyptum, & peregrinatus est ibi cū (d) hominibus paucis, factusq; est ibi in gentem magnam, & robustam, & numerosam: Et malē 6
exceperunt nos Ægyptii, & afflixerunt nos, impositūque sunt super nos servitutem durissimam. Sed clamavimus ad Do- 7
minū Deum patrum nostrorū, & exaudivit vocem nostrā, vidit q; afflictionem nostram, & labo:em nostrum, & oppressionem nostram. Et eduxit 8
nos de Ægypto cū manu forti, & cum brachio extento, et cum visione magna, & cum signis, & portentis. Et intro- 9
duxit nos in hunc locum, dedit que nobis terram hanc, terram fluentem lacte & melle. Nunc autem ecce attuli pri- 10
mitias fructūs terræ quē dedisti mihi Domine: tunc relinques illud ante Dominum Deum tuum, adorabisq; in conspectu Domini Dei tui. Et le- 11
taberis in omni bono quod dedit Dominus Deus tuus tibi, & domui tuæ, tu, & Levita, & peregrinus qui est in medio tui.

VER. SA. (a) vasc, (b) Declaro (c) donū (d) modico parvo,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 *فاذا اراحك الله ربك من جميع اعدائك الذين حواليك في البلد الذي الله ربك
معطيك اياه نحلة مكون * فامح ذكر العمالقة من تحت السماء * ولا تنس ذلك *

* الفصل السادس والعشرون * *واذا دخلت الي البلد الذي الله ربك معطيك نحلة *
1 مكون وامسك فيه * فخذ من اوايل ثمر الارض الذي تدخله من رياضك التي الله ربك
2 معطيكها * وضعه في سبكة * وامض به الي الموضع الذي يختار الله ربك ليحل نون فيه * وصر به
3 الي الامام الذي يلي في ذلك الزمان * وقل له سكرب اليوم الله ربك * اذ دخلت الي البلد
4 الذي اقسم الله لابائنا ان يعطينا * واخذ الامام تلك السبكة من يدك * فيضعها بين
5 يدي قدس الله ربك * ثم ابتدي بان تقول بين يدي الله ربك * ان لابان الارمي كاد
6 يبيد ابي * فنزل مصر وسكن هناك برهط قليل * فصار ثم امة كبيرة عظيمة * فاساء بنا المصريون *
7 وعذبونا * وجعلوا علينا خدمة صعبة * فصرخنا الي الله اله ابائنا * فسمع صوتنا * ونظر صعبنا
8 وشقانا وضغطنا * فاخرجنا من مصر بيد شديدة * وذراع ممدودة * وتخويف عظيم * وايات وبراهين *
9 *وجاء بنا الي هذا الموضع * واعطانا هذا البلد الذي يفيض اللبن والعسل * والان هوذا قد جئت
10 باوايل ثمار الارض التي رزقتها يا رب * ثم ضعه بين يدي قدس الله ربك واسجد بين يدي الله
11 ربك * وافرح بكل خير رزقك الله ربك ولك * انت واللاوي والغريب الذي في محلتك *

19 Quando igitur requiem tibi dabit Deus Dominus tuus ab omnibus inimicis tuis qui eirceum te sunt, in regione quam Deus Dominus tuus daturus est tibi hereditate, et possidebis eam, dele memoriam Amalecitarum de sub cælo, et ne id obliviscaris.

CAP. XXVI.

Cùm autem ingrediēris in regionem 1
quam Deus Dominus tuus daturus est tibi hereditatem, & possidebis eam, & commoraberis in ea: Accipe de primitiis 2
vis fructibus terræ, quos inveheis à viridariis tuis quæ Deus Dominus tuus daturus est tibi, et pone eos in sporta, et confer te ad locum quem eliget Deus Dominus tuus ut habitare faciat lucem suam in eo: Et defer illos ad sacerdotem qui præest 3
tunc temporis, & dic ei; Gratias egō hodiè Deo Domino tuo quòd intraverim in regionem quam juraverat Deus patribus nostris se daturum nobis. Tollētque sa- 4
cerdos sportam illam de manu tua, et ponet eam coram sanctuario Dei Domini tui. Deinde incipias coram Deo Domino 5
tuo; Sanè Laban Aramæus parūm abfuit quin perderet patrem meum, sed descendit in Ægyptum, & habitavit ibi cum familia pauca, factūsque est ibi in gentem magnā et maximam. Et noceuerunt nobis 6
Ægyptii, & cruciārunt nos, et posuerunt super nos servitutem acerbam: Et clamavimus ad Deum, Deum patrum nostrorum, audivitque vocem nostram, & vidit imbecillitatem nostram, & tribulationem 7
nostram, & angustiam nostram. Et eduxit nos ex Ægypto manu validā, & brachio extenso, & terrore magno, & signis 8
atq; portentis. Et adduxit nos ad hunc 9
locum, dedit que nobis hanc regionem quæ manat lacte & melle. Et nunc ecce jam 10
attuli primitias fructū terræ quam concessisti mihi, O Domine. Deinde pone illos ante sanctuarium Dei Domini tui, & adora in conspectu Dei Domini tui. Et 11
fruere omnibus bonis quæ largitus est Deus Dominus tuus tibi, & familiæ tuæ, tu, & Levita, & peregrinus qui est in habitaculis tuis.

ספר אלה הדברים: כז

,tui *proventus* decimam omnem ,dare decimam comsumma veris Cùm
12 כִּי תְכַלֶּה לַעְשֵׂר אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתֶךָ
,pupillo, peregrino, Levitæ dabis & ,decimæ *anno* ,tertio anno *in*
בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שְׁנַת הַמַּעְשָׂר וְנָתַתָּה לַלֵּוִי לַגֵּר לַיָּתוֹם
fecori ad dices Et ,saturabuntur & *quæ perit in* comedent & ,vidua &
13 וְלָאַלְמָנָה וְאָכְלוּ בִשְׁעָרֶיךָ וְשָׂבֵעוּ: וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי
illam dedi etiam & ,domo è ,sanctitatem Abstuli *tui Dei Domini*
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נְתַתִּיו
,tuum præceptum omne secundùm ,vidua & ,pupillo ,peregrino &, Levitæ
לַלֵּוִי וְלַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה כְּכָל־מִצְוָתְךָ
neque ,tuis præceptis de fum transgressus non ,mihi præcepisti quod
אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא
ea ex abstuli neque, ea ex mea tristitia in comedi Non ,fum oblitus
שָׁכָחְתִּי: לֹא־אָכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ
mei Dei Dii *voce in Audivi* *mortuo* ea ex dedi neque immundo in
14 בְּטֻמְאָה וְלֹא־נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהָי
habitaculo de Respice ,mihi præcepisti quæ omnia secundùm fecit
עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן
& ,Israel tuo populo benedic & ,cœlis è tuæ sanctitatis
15 קָדְשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת
nostris patribus ,jurasti quemadmodum ,nobis dedisti quam ,terræ
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ
tibi præcipit tu ,Deus Dñs hæc Die ,melle & ,lacte fluenti terræ
16 אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ: הַיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְצַוְּךָ
exponatet & ,judicia & ,ista statuta *faciendum ad*
לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים וְשָׁמַרְתָּ
Dominum ,tua anima tota in & ,tuo corde toto in ea *facies* &
17 וַעֲשִׂיתָם אוֹתָם בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: אֶת־יְהוָה
,*cujus viis in ambulandum ad* & ,Deum in tibi *confitendum ad* ,hodie *condixisti*
הֶאֱמַרְתָּ הַיּוֹם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו
audiendum ad & ,ejus judicia &, ejus præcepta & ,ejus statuta *custodiendum ad*
וְלִשְׁמֹר חֻקָּיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְלִשְׁמֹעַ
populum in ei *exipsendum ad* ,hodie te *condixit* Dominus Et ,ejus *voce in*
18 בְּקֹלוֹ: וַיהוָה הֶאֱמִירְךָ הַיּוֹם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם
omnia *custodiendum ad* & ,tibi est locutus quemadmodum ,*peculii*
סְגֻלָּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְלִשְׁמֹר כָּל־
quas ,gentes omnes super excelsum te *potendum ad* Et ,ejus præcepta
מִצְוֹתָיו: וּלְתִתְּךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
19 *sanctum populis te exstendi ad* & ,*decorem in* & ,nomen *in* & ,laudem ad ,fecit
עָשָׂה לִתְהִלָּה וּלְשֵׁם וּלְתִפְאָרֶת וְלִהְיוֹתְךָ עַם־קֹדֶשׁ
,est locutus quemadmodum ,tuo Deo Domino
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר:

CAP. XXVII. כז

Custodi :dicendo ,populo Israel seniores &, Moseh præcepit Et
1 וַיְצַו מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם לֵאמֹר שְׁמֹר אֶת־
die in ,erit Et ,hodie vobis *præcipiens* ego quod ,præceptum omne
2 כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם: וְהָיָה בַּיּוֹם
tuus Deus Dominus quam terram ad ,Jarden *transficitis* qua
אֲשֶׁר תַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
,calce *in* eos linies & ,magnos lapides ibi statues & ,tibi *dans*
נֹתֵן לָךְ וַהֲקִמֹתָ לְךָ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וְשַׂדְתָּ אֹתָם בַּשִּׂיד:

Versio VULG. LAT.

12 Quando compleveris decimã
cunctarum frugum tuarum, an-
no decimarum tertio, dabis Levitæ, & advenæ, & pupillo & viduæ, ut comedant intra por-
13 tas tuas, & saturentur. Loquerisq; in conspectu Domini Dei tui; Abstuli quod sanctificatũ est de domo mea, & dedi illud Levitæ, et advenæ, et pupillo ac viduæ, sicut jussisti mihi: non præterivi mandata tua, nec sũ
14 oblitus imperii tui. Non comedi ex eis in luctu meo, nec separavi ea in qualibet immunditia, nec expendi ex his quidquam in re funebri. Obedivi voci Domini Dei mei, & feci omnia sicut præcepisti mihi.
15 Respice de sanctuario tuo, & de excelso cœlorũ habitaculo, & benedic populo tuo Israel, & terræ, quam dedisti nobis, sicut jurásti patribꝰ oostris, ter-
16 ræ lacte & melle manantí. Hodiè Domiꝰ Deus tuus præcepit tibi, ut facias mandata hæc atq; judicia: & custodias et implicas ex toto corde tuo, & ex
17 tota anima tua. Dominum elegisti hodiè, ut sit tibi Deus, & ambules in viis ejus, & custodias ceremonias illius, & mandata atq; judicia, & obedi.
18 as ejus imperio. Et Dominus elegit te hodiè, ut sis ei populus peculiaris, sicut locutus est tibi, & custodias omnia præcepta illius: Et faciat te excelsiorẽ cunctis gentibꝰ quas creavit, in laudem, & nomen, & gloriã suam: ut sis populꝰ sanctus Domini Dei tui, sicut locutus est.

CAP. XXVII.

1 PRæcepit autem Moyses & seniores Israel, populo, dicentes; Custodite omne mandatũ quod præcipio vobis hodiẽ.
2 Cũmq; transieritis Jordanẽ in terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi, eriges ingentes lapides, et calce lævigabis eos,

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

12 Ἐὰν δὲ συντελέσῃς ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἀπο-
δέκατον τῶν (ρ) γενημάτων (σ) σου ἐν τῷ ἔτει
τῷ τείτῳ, τὸ δέυτερον ἀποδόσεις τῷ
Λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ
καὶ τῇ χήρᾳ, καὶ φάγον(τ) ἐν τῇ πόλεσί σου, (τ)
13 καὶ εὐφραν θήσον(τ). Καὶ ἐρεῖς ἔναν(ι) κυρίου τοῦ
θεοῦ σου, Ἐξεκάθαρα τὰ (υ) ἅγια ἐκ τῆ οἰ-
κίας μου, καὶ ἔδωκα αὐτὰ τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ
προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ, κατὰ
πάσας τὰς ἐντολὰς ἃς ἐνετείλω μοι, οὐ παρε-
λθὼν τὰς ἐντολάς σου καὶ οὐ παρῆλθόν.
14 Καὶ οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύνῃ μου ἀπ' αὐτῶν, οὐκ
ἐκάρπουσα ἀπ' αὐτῶν εἰς ἀκάθαρσιν, οὐκ ἔδω-
κα ἀπ' αὐτῶν τῷ τεθνηκότι, ἐπήκουσα
τῆ φωνῆς κυρίου τοῦ (φ) θεοῦ ἡμῶν, ἐποίησα
15 κατὰ ὅν ἐνετείλω μοι. Κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ
ἁγίου σου ἐκ τῆς ἐφανῆς, καὶ εὐλόγησον τὸν λαόν
σου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς,
καθὰ ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν, δοῦναι
16 ἡμῖν γῆν ῥέουσ' γάλα καὶ μέλι. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ταύτῃ κύριος ὁ θεός σου ἐνετείλατό σοι (χ)
ποιῆσαι πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρί-
ματα. καὶ φυλάξασθαι καὶ ποιήσῃς αὐτὰ ἐξ ὅλης
17 καρδίας ὑμῶν, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
ὑμῶν. Τὸν θεὸν εἶναι σήμερον εἶναί σου θεὸν,
καὶ πορεύεσθαι (λ) ἐν πάσαις τοῖς ὁδοῖς αὐτοῦ,
καὶ φυλάσσειν τὰ δικαιώματα καὶ τὰ(ω) κρί-
ματα, καὶ ὑπακούειν τῆ φωνῆς αὐτοῦ. Καὶ κύ-
ριος εἴλατό σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ
λαὸν περιούσιον, καθάπερ (α) εἶπε, φυλάξαι
19 τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Καὶ εἶναί σε ὑπεράνω
πάντων τῆ ἐθνῶν, ὡς ἐποίησε σε ὀνόματος καὶ
καύχημα καὶ δόξασον, εἶναί σε λαὸν ἅγιον
κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καθὼς ἐλάλησε.

MS.A. (ρ) γενημάτων (σ) τῆς γῆς σου (τ) καὶ ἐμπλησθήσον(τ).
Καὶ ἐρεῖς (υ) ἁγιά μου ἐκ (φ) θεοῦ μου, ἐποίησα (χ) ποιῆσαι κατ'
πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ τὰ (λ) ἐν ταῖς (ω) κρίματα αὐτοῦ, καὶ
(α) εἶπέν σοι, φυλάσσῃ πάσας τὰς

Si autẽ consumaveris decimare
12 *omnẽ decimã geniminum tuorũ in anno tertio, secundum decimã dabis Levitæ, & advenæ; & pupillo, & viduæ: & comedent in civitatibus tuis, & (d) lætabuntur. Et dices ante Dominũ*
13 *Deum tuum; Abstuli sanctã è domo mea: & dedi ea Levite, & advenæ, & pupillo, & viduæ, secundùm omnia mandata, quæ mandásti mihi: non sum transgressus mandatum tuum, nec*
14 *oblitus sum. Et non comedi in luctu meo de eis: non obtuli de eis in immundum: non dedi ex eis mortuo: obedivi voci Domini Dei nostri: feci, sicut mandásti mihi.*
15 *Respice de domo sanctã tua, de cœlo: & benedic populum tuum Israel, & terram, quam dedisti eis, sicut juraveras patribus nostris, dare nobis terram fluentem lac & mel. In*
16 *die hac Dominꝰ Deus tuus mandavit tibi facere omnes justificationes, & judicia. Et observabitis, & facietis omnia ex toto corde vestro, & ex tota anima vestra. Dtum elegisti hodiè*
17 *esse Deum tuum, & ambulare in omnibus viis ejus, & observare justificationes, & judicia, & obedire voci ejus. Et Domiꝰ*
18 *elegit te hodiè esse te sibi populum peculiarem, sicut (e) dixit: ut custodias mandata ejus. Et*
19 *sis tu super omnes gentes, sicut fecit te nominatum, & (f) glorizationem, & celebrtm, ut sis tu populus sanctus Domino Deo tuo, sicut locutus est.*

CAP. XXVII.

Καρ. κζ'.

1 Καὶ προσέταξε Μωυσῆς καὶ ἡ γερουσία
Ἰσραὴλ, λέγων, φυλάσσεσθε πάσας τὰς
ἐντολὰς ταύτας, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι
2 ὑμῖν σήμερον. Καὶ ἔσται ἡ ἂν ἡμέρᾳ
διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος
ὁ θεός σου δίδωσί σοι, καὶ στήσε σε-
αυτῷ λίθους μεγάλους, καὶ κονιάσεις αὐ-
τοὺς κονίᾳ.

ET *præcepit Moyses, & seniores Israel, dicens; Custodite*
1 *omnia mandata hæc, quæcunq; ego mando vobis hodiè. Et erit*
2 *quãcunq; die transfieritis Jordanem in terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi; & statues tibi lapides magnos, & levigabis eos calce.*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܐܡܬܝ ܕܡܫܠܡܬ ܡܥܫܪܐ ܟܠܗ ܕܥܠܬܟ ܒܫܢܬܐ ܬܠܬܝܬܐ ܬܬܠ ܠܠܘܝܐ ܘܠܓܝܪܐ ܘܠܝܬܝܡܐ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܕܬܐܟܠܘܢ ܒܬܪܥܝܟ ܘܢܬܣܒܥܘܢ ܘܬܐܡܪ ܩܕܡ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܕܐܦܩܬ ܡܩܕܫܐ ܡܢ ܒܝܬܝ ܘܐܦ ܝܗܒܬ ܠܠܘܝܐ ܘܠܓܝܪܐ ܘܠܝܬܝܡܐ ܘܠܐܪܡܠܬܐ ܟܠ ܦܩܕܢܟ ܕܦܩܕܬܢܝ ܠܐ ܥܒܪܬ ܡܢ ܦܩܕܢܝ ܘܠܐ ܫܟܚܬ ܠܐ ܐܟܠܬ ܒܐܘܢܝ ܘܠܐ ܒܥܪܬ ܡܢܗ ܒܛܘܡܐ ܘܠܐ ܢܬܬܝ ܡܢܗ ܠܡܝܬ ܫܡܥܬ ܒܩܠ ܡܪܝ ܐܠܗܝ ܥܒܕܬ ܟܠ ܕܦܩܕܢܝ ܠܡܥܒܕ ܡܢ ܡܫܟܢ ܩܕܫܟ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܒܪܟ ܠܥܡܟ ܠܝܫܪܐܝܠ ܘܠܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܢ ܐܝܟ ܕܡܠܬ ܠܐܒܗܬܢ ܐܪܥܐ ܕܡܬܪܝܩ ܚܠܒ ܘܕܒܫ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܦܩܕ ܠܡܥܒܕ ܠܟ ܗܠܝܢ ܢܡܘܣܐ ܘܕܝܢܐ ܘܢܛܪ ܘܬܥܒܕ ܠܒܟ ܘܒܟܠ ܢܦܫܟ ܠܡܪܝ ܐܠܗܟ ܗܘܝܬ ܠܗ ܠܐܠܗ ܘܠܡܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܗ ܘܢܛܪ ܢܡܘܣܘܗܝ ܘܕܝܢܘܗܝ ܘܬܫܡܥ ܠܩܠܗ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܗܘܝ ܠܟ ܠܥܡ ܣܓܠܬܐ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܠܟ ܘܢܛܪ ܟܠ ܦܩܕܘܗܝ ܕܦܩܕ ܠܡܥܒܕ ܠܟ ܗܠܝܢ ܢܬܠ ܠܥܠ ܡܢ ܟܠ ܥܡܡܐ ܕܒܪܐ ܠܫܡ ܘܠܬܫܒܚܬܐ ܘܠܬܫܒܚܬ ܕܥܡ ܩܕܝܫ ܠܡܪܝ ܐܠܗܟ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܠܟ ܗܠܝܢ ܢܬܠ ܠܥܠ ܡܢ ܟܠ ܥܡܡܐ ܕܒܪܐ ܠܫܡ ܘܠܬܫܒܚܬܐ ܘܠܬܫܒܚܬ ܕܥܡ ܩܕܝܫ ܠܡܪܝ ܐܠܗܟ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܠܟ

Cúmque compleveris decimare omnem de-
12 *cimam proventũ tui io anoo tertio qui est annus decimarum, da Levitæ, & advenæ, ac viduæ, ut comedant in civitatibus tuis, & saturentur. Die etiam coram Domino Deo tuo,*
13 *Exquisivi sanctum de domo, dedique Levitæ, & hospiti, & pupillo, atque viduæ, juxta omnia præcepta quæ præcepisti mihi: non sum prætergressus præcepta tua, nec obli-*
14 *vioni tradidi. Et non comedi ex eo in luctu meo, nec exquisivi illud dum essem pollutus, nec mortuo proposui ex eo, sed audivi vocem Domini Dei mei, & feci quemadmodum præcepisti mihi. Respice de habitaculo*
15 *sanctitatis tuæ, de cœlo, & benedic populum tuum Israël, & terram quam dedisti nobis, sicut jurásti patribus nostris, terram fluentem lacte & melle. Hodiè Dominus*
16 *Deus tuus præcipit tibi ut facias leges istas atque judicia: custodi igitur & perage ea ex toto corde tuo, & ex tota anima tua. Domino dixisti hodiè ut sit tibi Deus, quòd*
17 *ambulabis in viis ejus, & custodies leges ejus, & judicia ejus, & præcepta ipsius. Au-*
18 *diesque vocem Domini quam tibi profert hodiè, ut sis ei populus dilectus, ut dixit tibi, & custodies ae facies cuncta ipsius mandata. Faciatque te excelsiorem cunctis populis*
19 *quos condidit, in laudem, & celebre nomen, & honorem, sisque populus sanctus Domino, prout dixit tibi.*

CAP. XXVII.

ܟܦܪ ܫܒܥܐ

1 ܘܦܩܕ ܡܘܫܐ ܘܩܫܝܫܐ ܕܝܫܪܐܝܠ ܠܡܪܝܢ ܢܛܪܘ ܟܠ ܦܩܕܐ ܗܢܐ ܕܐܢܐ ܦܩܕ ܠܟܘܢ ܝܘܡܐ ܗܢܐ: ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܕܥܒܪܝܢ ܠܝܪܕܢܐ ܠܡܥܠ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܠܟ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܬܩܝܡ ܠܟ ܐܒܢܐ ܪܒܪܒܬܐ ܘܬܫܕ ܐܢܘܢ ܒܣܝܕ:

Hortatus est autem Moses, & seniores Isra-
1 *elis populum, & dixerunt ad eos, Custodite omnia mandata quæ præcipio vobis hodiẽ:*
2 *In die quo trajicietis Jordanem in terrã quam daturus est tibi Dominus Deus tuus, erige tibi lapides magnos, & obduc eos calce,*

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס — TARGUM ONKELOS.

12 ארי תשיצי לעשרא ית כל מעשר
עללך בשתא תליתאה שתא
דמעשרא ותתן ללויאה לגיורא
ליתמא ולארמלתא ויכלון בקרוך
וישתבעון: ותימר קדם ייי אלהך
פליתי מעשרא קודשא מן ביתא
אף יהבתיה ללויאה לגיורא ולגיורתא
ליתמא ולארמלתא ככל פקודך
די פקדתני לא עברית מפקודך
ולא אינשיתי: לא אכלית באבלי
מניה ולא חליפית מניה במסאב
ולא יהבית מניה למית קבלית
למימרא דיי אלהי עבדית ככל די
פקדתני: אסתכי ממדור קודשך
מן שמיא וברך ית עמך ית ישראל
וית ארעא די יהבת לנא כמא די
קימתא לאבהתנא ארע עבדא חלב
ודבש: יומא הדין ייי אלהך מפקדך
למעבד ית קימיא האלין וית דיניא
ותטר ותעביד יתהון בכל לבך
ובכל נפשך: ית ייי חטבת היום דין
למהוי לך לאלה ולמהך באורחן
ית תקנן קדמוהי ולמטר קימוהי
ופקודוהי ודינוהי ולקבלא
למימריה: ייי חטבך יומא דין
למהוי ליה לעם חביב כמא די
מלל לך ולמטר כל פקודוהי:
ולמתנך עלאה על כל עממיא די
עבד לרשומתא ולשום ולרבו
ולמהוך עם קדיש קדם ייי אלהך
כמא די מלל: כז
ופקד משה וסבי ישראל ית עמא
למימר טרו ית כל תפקדתא דאנא
מפקד יתכון יומא דין: ויהי ביומא
די תעברון ית ירדנא לארעא דיי
אלהך יהיב לך ותקים לך אבנין
רברבין ותסוד יתהון בסידא:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

12 כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנת השלישית שנת המעשר ונתתה ללוי לגר ליתום ולאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו׃
13 ואמרת לפני יהוה אלהיך בערתי הקדש מן הבית גם נתתיו ללוי לגר ליתום ולאלמנה ככל מצותך אשר צויתני לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי׃
14 לא אכלתי באנתי ממנו ולא בערתי ממנו בטמא ולא נתתי ממנו למת שמעתי בקול יהוה אלהי עשיתי ככל אשר צויתני׃
15 השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש׃
16 היום הזה יהוה אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשיתם אתם בכל לבבך ובכל נפשך׃
17 את יהוה האמרת היום להיות לך לאלהים ולהלך בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקולו׃
18 ויהוה האמרך היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו׃
19 ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיותך עם קדש ליהוה אלהיך כאשר דבר׃ כז
ויצו משה וזקני ישראל את העם לאמר שמרו את כל המצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום׃
2 והיה ביום אשר תעברו את הירדן ארצה אשר יהוה אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים גדלות ושדתה אתם בשיד׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

12 Postquam autem compleveris decimare omnem decimã proventus tui in anno tertio, anno decimæ, & dederis eam Levitæ, advenæ, pupillo, & viduæ, & comederint in (e) portis tuis, & satiati fuerint; 13 Tunc dices coram Domino Deo tuo, Abstuli sanctum de domo, atque etiam dedi illud Levitæ, peregrino, pupillo, & viduæ, juxta omnia præcepta tua quæ præcepisti mihi; non transgressus sum præcepta tua, neque oblitus sum. 14 Non comedi in (f) luctu meo ex eis, neq; sublatum ex iis in rem prophanam, neque dedi ex in pro mortuo: obedivi voci Domini Dei mei, feci juxta omnia quæ præcepit mihi. 15 Respice de habitaculo sanctitatis tuæ, de cœlis; & benedic populo tuo Israeli, & terræ quam dedisti nobis, sicut juraßti patribus nostris, terræ lacte & melle fluenti. 16 Hodie Dominus Deus tuus præcepit tibi ut facias præcepta illa, & judicia: observabis igitur, & facies ea ex toto corde tuo, & ex tota anima tua. 17 Dominum elegisti hodie ut sit tibi in Deum, atque ut ambules in viis ejus, ut custodias præcepta ejus, et mandata ejus, & obedias voci ejus. 18 Dominus quoque elegit te hodie ut sis ei in populũ peculiare, sicut locutus est tibi, atque ut custodias omnia mandata ejus. 19 ut etiam efficiat te excelsi rem omnibus gentibus quas fecit in laude, in nomen, & in honorem; atque ut (g) sis populus sanctus Domino Deo tuo, sicut locutus est.

CAP. XXVII.

1 Postea præcepit Moses, & seniores Israel populo, dicendo; Custodite omne mandatum, quod ego præcipio vobis hodie. 2 Fiet autem illo die quo transieritis Jordanem in terram quam Dominus Deus tuus dedit tibi, ut erigas tibi lapides magnos, & (a) linias eos calce.

VER. SAM. (e) civitatibus (f) paupertate mea (g) declaret te populum sanctum (d) ordines eos ordine.

CAP. XXVI.

12 כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנת השלישית שנת המעשר ונתתה ללוי לגר ליתום ולאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו׃
13 ואמרת לפני יהוה אלהיך בערתי הקדש מן הבית גם נתתיו ללוי לגר ליתום ולאלמנה ככל מצותך אשר צויתני לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי׃
14 לא אכלתי באנתי ממנו ולא בערתי ממנו בטמא ולא נתתי ממנו למת שמעתי בקול יהוה אלהי עשיתי ככל אשר צויתני׃
15 השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש׃
16 היום הזה יהוה אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשיתם אתם בכל לבבך ובכל נפשך׃
17 את יהוה האמרת היום להיות לך לאלהים ולהלך בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקולו׃
18 ויהוה האמרך היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו׃
19 ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיותך עם קדש ליהוה אלהיך כאשר דבר׃ כז
ויצו משה וזקני ישראל את העם לאמר שמרו את כל המצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום׃
2 והיה ביום אשר תעברו את הירדן ארצה אשר יהוה אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים גדלות ושדתה אתם בשיד׃

VERSIO SAMARITANA.

12 כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנת השלישית שנת המעשר ונתתה ללוי לגר ליתום ולאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו׃
13 ואמרת לפני יהוה אלהיך בערתי הקדש מן הבית גם נתתיו ללוי לגר ליתום ולאלמנה ככל מצותך אשר צויתני לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי׃
14 לא אכלתי באנתי ממנו ולא בערתי ממנו בטמא ולא נתתי ממנו למת שמעתי בקול יהוה אלהי עשיתי ככל אשר צויתני׃
15 השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש׃
16 היום הזה יהוה אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשיתם אתם בכל לבבך ובכל נפשך׃
17 את יהוה האמרת היום להיות לך לאלהים ולהלך בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקולו׃
18 ויהוה האמרך היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו׃
19 ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיותך עם קדש ליהוה אלהיך כאשר דבר׃ כז
ויצו משה וזקני ישראל את העם לאמר שמרו את כל המצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום׃
2 והיה ביום אשר תעברו את הירדן ארצה אשר יהוה אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים גדלות ושדתה אתם בשיד׃

12 Quando compleveris decimare omnes decimas frugum tuarum, in anno tertio, anno decimarum: dabis Levitæ, & peregrino, & pupillo & viduæ, & comedent in urbibus tuis, & saturabuntur. 13 Et dices coram Dño Deo tuo, Abstuli decimas sanctificatas de domo meâ, & etiam dedi eas Levitæ, & advenæ, & pupillo & viduæ, juxta omnia præcepta tua quæ præcepisti mihi: nón præterivi mandata tua, nec obliti sum. 14 Non comedi in luctu meo ex eis, nec abstuli ex eis pro immundo; neque dedi ex eis super mortuo: obedivi verbo Domini Dei mei, feci juxta omnia quæ præcepisti mihi. 15 Respice de habitaculo sancto tuo de cœlis, & benedic populo tuo Israel, & terræ quam dedisti nobis: sicut jurasti patribus nostris, ut dares nobis terram lacte & mélle manantem. 16 Hodie Dñs Deus tu præcepit tibi ut facias mandata hæc, & judicia: & custodies & facies ea, in toto corde tuo & in tota anima tua. 17 Dominum elegisti hodie; ut sit tibi in Deum, & ut ambules in viis quæ rectæ sunt coram eo, & ut custodias mandata ejus & præcepta ejus, & judicia ejus, 18 & ut obedias verbo ejus. Et Dominus elegit te hodie, ut sis ei in populum dilectum, sicut locutus est tibi: 19 & ut custodias omnia præcepta ejus. Et ut ponat te excelsũ super omnes populos quos fecit, in laudem, & in nomen & in magnitudinem: & ut sis populus sanctus coram Dño Deo tuo, sicut locutus est.

CAP. XXVII.

1 Et præcepit Moyses & seniores Israel populo, dicentes: Custodite omnia præcepta, quæ ego præcipio vobis hodie. 2 Et erit in die quo transieritis Jordanem; ad terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi: eriges tibi lapides grandes, & levigabis eos calce.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * وإذا فرغت من تعشير جميع أعشار غلتك * وذلك في السنة الثالثة * سنة كل الأعشار * ودفعت
13 ذلك إلى اللاوي * والغريب * واليتيم * والأرملة * وأكلوا منه في محالك وشبعوا * فقل بين يدي الله
ربك * قد نحيت الأقداس من بيتي * وقد دفعتها إلى اللاوي * والغريب * واليتيم * والأرملة * حسب
14 جميع وصاياك التي أوصيتني بها * لم أتجاوز شيئا منها * ولم أنساه * والعشر الذي لي لم آكل منه في
حزني * ولم أصرف منه شيئا إلى نجس * ولا في حوائج ميت * بل قبلت أمر الله ربي فيه * وصنعت به كما
15 أمرني * فاطلع من موطن قدسك من السماء * وبارك في شعبك آل إسرائيل * وفي الأرض التي
أعطيتناها * كما أقسمت لآبائنا أن تكون أرضا تفيض لبنا وعسلا * واعلم أن الله ربك يأمرك في
16 هذا اليوم بهذه الرسوم والأحكام * فاحفظها واعمل بها بكل قلبك وكل نفسك * وأنك كلما أمرت
17 الله ربك أن يكون لك إلها * وأن تسير في طريقه وتحفظ رسومه ووصاياه وأحكامه وتقبل أمره *
18 * فكذلك أهلك الله لأن تكون له أمة خاصة كما وعدك * وأن تحفظ جميع وصاياه * وأن يجعلك
19 عاليا على جميع الأمم الذين خلقهم * مدحا واسما وفخرا * وأن تكون شعبا مقدسا لله ربك كما
وعدك * * الفصل السابع والعشرون * * ثم أمر موسى وشيوخ الإسرائيليين
1 القوم قائلين * احفظوا جميع الوصية التي آمركم بها اليوم * فيكون في يوم عبوركم
2 الأردن إلى البلد الذي الله ربك معطيك * أن تنصب لك حجارة عظيمة * وتنضدها بالشيد *

Et cùm absolveris decimationem omnium 12
decimarum annonæ tuæ, idque in anno
tertio, anno complementi decimarum, &
dederis eas Levitæ, & peregrino, & pupillo, & viduæ, & comederint ex eis in habitationibus tuis; & saturati fuerint; 13 Dic in conspectu Dei Domini tui, Jam emisi sanctã de domo meâ, & jam dedi ea Levitæ, & peregrino, & pupillo, et viduæ secundùm omnia præcepta tua quæ præcepisti mihi: non sum transgressus quicquam ex eis, nec sum illud oblitus. 14 Et ex decima quæ mea est, non comedi in mœrore meo, nec impendi quicquam ex ea in rem immundam, nec in necessitates mortui, sed oequieui præcepto Dei Domini mei quoad hoc, & gessi me in hoc prout jussisti mihi. 15 Aspice igitur de loco sanctitatis tuæ, de cœlo, et benedic populo tuo familiæ Israil, & terræ quam dedisti nobis, quemadmodum juraßti patribus nostris fore, ut esset terra manans lacte & melle. 16 Et scias quòd Deus Dominus tuus præcipit tibi in hac die has cæremonias et judicia: quapropter observa eo, et fac illa toto corde tuo, totâque animâ tuâ: 17 Et quòd quò majorem faculatem dederis Deo Domino tuo ut sit tibi Deus, & ut ambules in via ejus, & observes cæremonias ejus, & præcepta ejus, & judicia ejus, & acquiescas præcepto ipsius; 18 Ea dignitatem to reddet Deus ut sis illi gens peculiaris, quemadmodum pollicitus est tibi, & ut serves omnia præcepta ejus. 19 Et ut faciat te sublimem super omnes gentes quas creavit, laude, et nomine, atq; gloriâ, & ut sis populus sanctus Deo Domino tuo, ut tibi promisit.

CAP. XXVII.

1 Præterea præcepit Musa & seniores Israelitarum turbæ, dicentes; Observate totum præcepium quod impero vobis hodie. 2 Est autem ut quâ die transibitis Jordanem ad regionem quam Dius Dominus tuus daturus est tibi, erigas tibi lapides prægrandes, & linias eos calce.

ספר אלה הדברים : כז

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

3 וכתבת עליהן את כל־דברי התורה הזאת בעברך
tuus Deus Dominus quam terram in ingrediaris quod propter
למען אשר תבא אל־הארץ אשר־יהוה אלהיך
est locutus quemadmodum ,melle & lacte fluentem terram ,tibi dare
נתן לך ארץ זבת חלב ודבש כאשר דבר
vel transeundo in ,erit Et ,ibi tuorum patrum Deus Dominus.
יהוה אלהי אבתיך לך : והיה בעברכם את־
vel præcipiens ego quos ,istos lapides erigetis ,Jarden
הירדן תקימו את־האבנים האלה אשר אנכי מצוה אתכם
ibi ædificabis Et ,calce in eos linies & ,Hebal monte in hodie
היום בהר עיבל ושדתה אותם בשיד : ובנית שם
eos super egrietur noui lapidum altare ,tuo Deo Domino altare
מזבח ליהוה אלהיך מזבח אבנים לא־תניף עליהם
Domini altare ædificabis perfectis Lapidibus ferrum
ברזל : אבנים שלמות תבנה את־מזבח יהוה
tuo Deo Domino ascendunt ipso super facies ascendere & ,tui Dei
אלהיך והעלית עליו עולות ליהוה אלהיך :
Pecunia facies ad lætaberis & ,ibi comedes & ,pacifica sacrificabis Et
וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת לפני יהוה
legis verba omnia lapidibus super scribes Et ,tui Dei
אלהיך : וכתבת על־האבנים את־כל־דברי התורה
Levitæ sacerdotes & ,Mosch est locutus Et ,bene declarando ,istius
הזאת באר היטב : וידבר משה והכהנים הלוים
die ,Israel audi & ,Auscultia dicendo ,Israel omnem ad
אל־כל־ישראל לאמר הסכת ושמע ישראל היום
ve in audies Et ,tuo Deo Domino populum in es factus hac
הזה נהיית לעם ליהוה אלהיך : ושמעת בקול
que ,ejus statura & ,ejus præcepta ,jura & ,tui Dei Domini
יהוה אלהיך ועשית את־מצותו ואת־חקיו אשר
die in populo Mosch præcepit Et ,hodie tibi præcipiens ego
אנכי מצוך היום : ויצו משה את־העם ביום
populo benedicendum ad stabunt Iti ,dicendo ,ipsa
ההוא לאמר : אלה יעמדו לברך את־העם
Simeon ,Jarden ,ibi transeundo in ,Gherizim montem super
על־הר גרזים בעברם את־הירדן שמעון
iti Et ,Benjamin & ,Joseph & ,Isachar & ,Judah & ,Levi &
ולוי ויהודה ויששכר ויוסף ובנימן : ואלה
,Aser & ,Gad ,Ruben ,Hebal monte in maledictionem super stabunt
יעמדו על־הקללה בהר עיבל ראובן גד ואשר
ad dicent & ,Levitæ responsabunt Et ,Naphtali & ,Dan ,Zebulun &
וזבולן דן ונפתלי : וענו הלוים ואמרו אל־
qui vir Maledictus ,excelsa voce ,Israel virum omnem
כל־איש ישראל קול רם : ארור האיש אשר
opus ,Domini abominationem ,conflatile & ,sculptile fecerit
יעשה פסל ומסכה תועבת יהוה מעשה
populus omnis respondebit Et ,abscondito in posuerit & ,artificis manum
ידי חרש ושם בסתר וענו כל־העם
tuam matrem & ,suum patrem vilipendam Maledictus ,Amen ,dicent &
ואמרו אמן : ארור מקלה אביו ואמו
,Amen ,populus omnis dicent Et
ואמר כל־העם אמן :

3 Ut possis in eis scribere omnia
verba legis hujus, Jordane
transmisso: ut introcas terram,
quam Domin' De' tuus dabit
tibi, terram lacte & melle ma-
nantem, sicut juravit patribus
4 tuis. Quando ergò transieritis
Jordanē, erigite lapides, quos
ego hodiē præcipio vobis, in
monte Hebal, & lævigabis eos
5 calce. Et ædificabis ibi altare
Domino Deo tuo, de lapidi-
bus quos ferrum non tetigit,
6 Et de saxis informibus & im-
politis : & offeres super eo
holocausta Domino Deo tuo,
7 Et immolabis hostias pacifi-
cas, comedēq; ibi, & epula-
beris coram Domino Deo tuo.
8 Et scribes super lapides omnia
verba legis hujus planē & lu-
9 cidē. Dixerúntq; Moyses &
sacerdotes Levitici generis ad
omnem Israelem; Attende, &
audi Israel : hodiē factus es
10 populus Domini Dei tui. Au-
dies vocē ejus, & facies man-
data atque justitias, quas ego
11 præcipio tibi. Præcepitque
Moyses populo in die illo, di-
12 cens; Hi stabunt ad benedi-
cendum populo super montem
Garizim, Jordane transmisso:
13 Joseph, & Benjamin. Et è re-
gione isti stabunt ad maledi-
cendum in monte Hebal: Ru-
14 ben, Gad, & Aser, & Zabu-
lon, Dan, & Nephthali. Et
pronuntiabunt Levitæ, di-
cénteque ad omnes viros Isra-
15 el excelsa voce; Maledictus
homo qui facit sculptile &
conflatile, abominationem
Domini, opus manuum artifi-
cum, ponēque illud in abs-
condito. Et respondebit o-
16 mnis populus, & dicet, Amen.
Maledictus qui non honorat
patrem suum, & matrem. Et
dicet omnis populus, Amen.

3 Καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν (α) λίθων τὸν πάντα τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, πίνοντ. ἂν (β) εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς πατέρων σου δίδωσί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὃν τρόπον εἶπε κύριος ὁ θεὸς πατέρων σου
4 σοί. Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐν ὄρει Γαιζὰλ, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ. Καὶ οἰκοδομήσεις (γ)
5 ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, θυσιαστήριον ἐκ λίθων. οὐκ ἐπιβαλεῖς (δ) ἐπ'
6 αὐτὸ σίδηρον· λίθους ὁλοκλήρους οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ ἀνοίσεις (ε) ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ
7 τῷ θεῷ σου. Καὶ θύσεις ἐκεῖ θυσίας σωτηρίου· καὶ (ζ) φαγῇ, καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐ-
8 φραν θήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. Καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντα τὰ ῥήματα τοῦ
9 νόμου τούτου σαφῶς σφόδρα. Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται πᾶσι Ἰσραὴλ, λέγοντες, Σιώπα καὶ ἄκουε Ἰσραήλ· ἐν τῇ
10 ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας εἰς λαὸν κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐν-
11 τέλλομαί σοι σήμερον. Καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς (η) τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
12 λέγων, Οὗτοι σήσουσι (θ) εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν ὄρει (ι) Γαιριζὶν διαβάντες τὸν Ἰορδάνην, Συμεὼν, (ι) Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ,
13 Ἰωσὴφ, καὶ (κ) Βενιαμίν. Καὶ οὗτοι σήσουσι ἐπὶ τὸ κατάρᾳ ἐν ὄρει Γαιζὰλ, Ῥουβὶν,
14 Γὰδ, καὶ Ἀσὴρ, Ζαβουλὼν, Δὰν, καὶ (λ) Νεφθαλί. Καὶ ἀποκριθήσονται (μ) ἐρροῦσιν οἱ Λευῖται πᾶσι Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ,
15 Ἐπικατάρατος (ν) ἄνθρωπος ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν, βδέλυγμα κυρίῳ, ἔργον χειρῶν (ξ) τεχνιτῶν, καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀποκρύφῳ. καὶ ἀποκριθεῖς
16 πᾶς ὁ λαὸς, (ο) ἐρεῖ, Γένοιτο. Ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς, (π) Γένοιτο.

Et scribes super lapides hos o-
mnia verba legis hujus; postquā
transieris Jordanem, cùm in-
traveritis in terram, quam Do-
minus Deus patrum tuorum dat
tibi, terram fluentem lac et mel;
quemadmodum dixit Dominus
Deus patrum tuorum tibi. Et erit 4
postquam transieris Jordanem;
statueris lapides hos, quos ego
mando tibi hodiè, in monte Ge-
bal, & levigabis eos calce. Et 5
ædificabis ibi altare Domino Deo
tuo, altare ex lapidibus : non
immittes ferrum in illud. Lapi- 6
des integros ædificabis altare
Domino Deo tuo; & offeres su-
per illud holocaustomata Domino
Deo tuo. Et sacrificabis ibi sa- 7
crificium salutaris: & comedes,
& saturaberis, & lætaberis an-
te Dominū Deum tuum. Et scri- 8
bes super lapides omnem legem
hanc manifestè valdè. Et locutus 9
est Moyses, & sacerdotes Levi-
tæ omni Israel, dicentes; Tace,
& audi Israel. In die hac fa-
ctus es in populum Domino Deo
tuo. Et exaudies vocem Domini 10
Dei tui, & facies omnia manda-
ta ejus, & justificationes ejus,
quæcunq; ego mando tibi hodiè.
Et mandavit Moyses populo in 11
die illa, dicens; Hi stabunt be-
nedicere populum in monte Ga-
rizim, transeúntes Jordanem, Sy-
meon, Levi, Judas, Issachar, Jo-
seph, & Benjamin. Et hi stabunt 13
super maledictionem in monte
Gabal, Ruben, Gad, & Aser,
Zabulon, Dan, & Nephthali. Et 14
respondentes dicent Levitæ uni-
verso Israel voce magnâ; Ma- 15
ledictus homo, quisquis faciet
sculptile, & fusile, abominationem
Domino, opus manuum ar-
tificum, et ponet illud in abs-
condito. Et respondens omnis popu-
lus dicent, Fiat. Maledictus, 16
qui sperniit patrem suum, vel ma-
trem suam. Et dicent omnis po-
pulus, Fiat.

MS.A. (α) λίθων πάσας (β) εἰσέλθῃς (γ) ἐκεῖ κυρίῳ τῷ θεῷ σου θυσιαστήριον, θυσιαστήριον (δ) ἐπ' αὐτοῦς. (ε) ἐπ' αὐτοῦς (ζ) φαγῇ ἐκεῖ, καὶ (η) πᾶσι τῷ λαῷ (θ) Γαριζὶν (ι) καὶ Λευὶ, (κ) Βενιαμίν. (λ) Νεφθαλεί. (μ) οἱ Λευῖ ἐρῶσιν (ν) ὁ ἄνθρωπος (ξ) τεχνιτῶν, καὶ θήσει (ο) ἐρεῖ, (π) Γένοιτο, γένοιτο.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et scribe super eos cunctos sermones legis 3
istius postquam trajeceris Jordanem ut ingre-
diaris terram quam dat tibi Dominus Deus
tuus, terram manantem lacte & melle, quem-
admodum dixit tibi Dominus Deus patrum
tuorum. Cùm ergò trajeceritis Jordanem, 4
erige lapides istos quos hodiè præcipio tibi,
in monte Gebel, & obduc eos calce. Et ex- 5
true ibi altare ex lapidibus, & ne injicias su-
per eos ferrum : Sed lapidibus integris ex- 6
true altare Domini Dei tui, & attolle super
illud holocausta pacifica coram Domino Deo
tuo. Macta etiam pacifica, & comede ibi, & 7
lætare coram Domino Deo tuo. Et scribe su- 8
per lapides illos cunctos sermones legis hu-
jus, eósque beoe distingue. Dixit quoque 9
Moses & Sacerdotes atque Levitæ omnibus
filiis Israel, Auscúlta & audi Israel, hodiè fu-
turus es populus Domino Deo tuo. Audi vo- 10
cem Domini Dei tui, & fac mandata ejus le-
gésque ipsius quas ego præcipio tibi hodié.

Maledictiones.

Et Præcepit Moses populo in die illo, dixit- 11
que ad eos ; Hi stabunt super montem Gar-
zim ad benedicendum populo cùm trajece- 12
ritis Jordanem, Simeon, & Levi, & Iluda,
& Isachar, & Joseph, & Benjamen. Et hi sta- 13
bunt ad maledicendum in monte Gebel, Ru-
bil, & Gad, & Asir, & Zebolon, & Dan, &
Nephtali. Respondebunt autem ac dicent 14
universo populo Israelis elatâ voce; Ma- 15
ledictus vir qui fecerit sculptilia & fusi-
lia quæ abominanda sunt coram Domino,
opus manuum lignarii, posuerítque in abs-
condito. Et respondebunt universus popu-
lus, ac dicent, Amen. Maledictus quicunque 16
contumeliis affecerit pattem suum & ma-
trem suam. Et dicet universus populus,
Amco.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

Targum Onkelos.

3 Et scribes super eos omnia verba legis hujus, cùm transieris : ut ingrediaris terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi, terram manantem lacte & melle, sicut locutus est tibi Dominus Deus patrum tuorum. 4 Et erit cum transieritis Jordanem, erigetis lapides istos quos ego præcipio vobis hodiè in monte Hebal : & levigabis eos calce. Et ædificabis ibi altare coram Domino Deo tuo; altare de lapidibus, non levabis super eos ferrum. De lapidibus integris ædificabis altare Domini Dei tui : & offeres super eo holocausta corâ Domino Deo tuo. 7 Et immolabis victimas sanctificatas, & comedes ibi : & lætaberis coram Domino Deo tuo. 8 Et scribes super lapides omnia verba legis hujus, planè atq; distinctè. Et locutus est Moyses & sacerdotes Levitæ omni Israel, dicentes : Ausculta & audi, Israel ; hodiè fuisti in populum coram Domino Deo tuo. Et obedies verbo Domini Dei tui : & facies præcepta ejus & mandata ejus, quæ ego præcipio tibi hodiè. Et præcepit Moyses populo in die illo, dicens. Hi stabunt ad benedicendum populo super montem Garizim, quando transieritis Jordanem : Simeon, & Levi & Judas, & Issachar, & Joseph & Benjamin, 13 Et isti stabunt ad maledicendum in monte Hebal : Reuben, Gad & Aser, & Zabulon, Dan & Neptali. 14 Et respondebunt Levitæ, & dicent ad omnes viros Israel altâ voce. 15 Maledictus vir qui fecerit simulachrũ & conflatile, abominationem *coram Domino*, opus manuum artificis, et posuerit in abscondito : & respondebit omnis populus & dicent, Amen. 16 Maledictus qui non honorat patrem suum & matrem suam : & dicet omnis populus, Amen.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Scribes quoque super eos 3 *omnia verba legis hujus, cùm transieris ut ingrediaris terram quã Dominus Dens tuus dedit tibi, terram fluentem lacte & melle, sicut locutus est tibi Dominus Deus patrum tuorum. Quando er-* 4 *go transieritis Jordanem, erigetis lapides istos quos ego præcipio vobis hodiè, in monte Garizim, & (b)linies eos calce. Ædificabis etiam ibi* 5 *altare Domino Deo tuo, altare lapideum ; non elevabis super eos ferrum. Ex lapidi-* 6 *bus integris ædificabis altare Domino Deo tuo, offerefque super illud holocausta* 7 *Domino Deo tuo. Et sacrificabis pacifica, & comedes ibi, lætaberisque coram Domino Deo tuo. Scribes quoq;* 8 *super lapides istos omnia verba legis hujus planè & dilucidè. Præterea dixit Mo-* 9 *ses, & Sacerdotes Levitæ omni Israeli, dicendo ; Ausculta & audi Israel, hodiè factus es in populum sanctũ Domino Deo tuo. Audias i-* 10 *gitur vocem Domini Dei tui, & facito mandata ejus, & præcepta ejus, quæ ego præcipio tibi hodiè. Præcepit quo-* 11 *que Moses populo eodem die, dicens, Hi stabunt ad benedi-* 12 *cendum populo super montem Garizim, postquã transieritis Jordanem, Simeon, & Levi, Juda & Issachar, Joseph & Benjamin. Isti verò stabunt* 13 *ad maledicendum in monte Hebal, Rubea, Gad, & Aser ; Zibulon, Dan, & Neptali. Inquient autem Levitæ, & 14 dicent ad omnem virum Israelis altã voce ; Male-* 15 *dictus homo qui fecerit sculptile, et conflatile, abominationem Domino, opus manuum artificis, et posuerit in abscondito : Respondebunt autem omnis populus, et dicent, Amen. Maledictus qui* 16 *maledicit patri suo, et matri suæ : Et dicent omnis populus, Amen.*

(b) ordinabis eos ordine.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et scribe super eos præcipua quæque legis 3 *hujus post transitum tuum, ut expagnes regionem quam Deus Dominus tuus dauvus est tibi, regionem fluentem lacte & melle, sicut pollicitus est tibi Deus, Deus patrũ tuorum. Itaq; cùm primùm transibitis Jordanem, erigite hos lapides quos præcipio vobis hodiè, in monte Ibal, et dealbate eos calce. Et ædificabis ibi aram Deo* 5 *Domino tuo, aram lapidum super quos non movebis ferrum. Sint in holocausta* 6 *lapides integri, & offes super eos holocausta tua Deo Domino tuo. Et sacrifica* 7 *sacrificia pacis, cáque comede illic, & lætare coram Deo vehementer. Et scribe* 8 *super lapides cuncta eloquia hujus legis clarè & optimè. Allocuti sunt etiam* 9 *Musa et sacerdotes atque Levitæ stirpem Israelis, dicentes ; Incl.nare & audi O progenies Israel : tu enim die tuâ istâ fac-* 10 *tus es populus Deo Domino tuo. Acquiesce igitur sermoni ejus, et fac omnia præcepta ejus quæ præcipio tibi hodiè. Præ-* 11 *terea præcepit Musa populo suo in illa* 12 *die, dicens ; Hi stabunt ad benedicendã plebem super montem Garizim postquam transieritis Jordanem, progenies Simeon, et progenies Levi, & Ihudha, et Issachar, & Joseph, & Benjamin. Et hi stabunt* 13 *ad maledicendum super montem Ibal, familia Raubia, & Gad, & Asir, & Zebolon, & Dan, & Neptali. Incipiant au-* 14 *tem Levitæ, ac dicant ad omnem progeniem Israil voce elatã ; Maledictus homo* 15 *qui fabricaverit sculptile aut conflatile, illud scilicet, quod execratur Deus, aut adhibuerit illud ex opere artificis, & posuerit illud in occulto. Et respondebit è is* 16 *totus populus, dicèque, Amen. Et maledictus despicit.ns patrem suum & matrem suam. Et dicet totus populus, Amen.*

ספר אלה הדברים: כח

.Amen ,populus omnis dicet Et .sui proximi terminũ *transferet* Maledictus
17 אָרוּר מַסִּיג גְּבוּל רֵעֵהוּ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃
.Amen ,populus omnis dicet Et .via in *cæcum faciens errare* Maledictus
18 אָרוּר מַשְׁגֶּה עִוֶּר בַּדָּרֶךְ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃
dicet Et .viduæ & ,pupilli ,peregrini judicium *faciens declinare* Maledictus
19 אָרוּר מַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר־יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאָמַר
cum ,sui patris uxore cum *concumbens* Maledictus .Amen, populus omnis
20 כָּל־הָעָם אָמֵן׃ אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אֵשֶׁת אָבִיו כִּי
Maledictus .Amen ,populus omnis dicet Et .sui patris *alam* discooperuerit
21 גִלָּה כְּנַף אָבִיו וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ אָרוּר
Maledictus .Amen ,populus omnis dicet Et .*jumento* omni cum *concumbens*
22 שֹׁכֵב עִם־כָּל־בְּהֵמָה וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ אָרוּר
omnis dicet Et .suæ matris filia vel, sui patris filia, sua sorore cum *concubens*
שֹׁכֵב עִם־אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ וְאָמַר כָּל־
omnis dicet Et .sua socru cum *concumbens* Maledictus .Amen ,populus
23 הָעָם אָמֵן׃ אָרוּר שֹׁכֵב עִם־חֹתְנָתוֹ וְאָמַר כָּל־
omnis dicet Et .*absconditam* in suã *faciens peccatum* Maledictus .Amen ,populus
24 הָעָם אָמֵן׃ אָרוּר מַכֵּה רֵעֵהוּ בַּסָּתֶר וְאָמַר כָּל־
,animam percutiendam ad munus *accipiens* Maledictus .Amen, populus
25 הָעָם אָמֵן׃ אָרוּר לֹקֵחַ שֹׁחַד לְהַכּוֹת נֶפֶשׁ
non qui Maledictus .Amen, populʼ omnis dicet Et .innocentẽ sanguinẽ
26 דָּם נָקִי וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ אָרוּר אֲשֶׁר לֹא
omnis dicet Et .*ea* faciendum ad istius legis verba statuerit
יָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל־
.Amen ,populus
הָעָם אָמֵן׃

CAP. XXVIII. כח

ea, si audiens ,tui Dei Domini *voce in* obedieris obediendo ũ ,erit Et
1 וְהָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר
te *dabit* & ,hodie tibi præcipio ego quæ ,ejus præcepta omnia faciendo
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּנְתָנְךָ
venient Et .*terra* gentes omnes super excelsum tuus Deus Dominus
2 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ וּבָאוּ
obedieris *cum* ,te apprehendent & ,istæ benedictiones omnes te super
עָלֶיךָ כָּל־הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגֻךָ כִּי תִשְׁמַע
in benedictus & ,civitate in *tu* Benedictus .tui Dei Domini *voce in*
3 בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה
fructus & ,tuæ *humi* fructus & ,tui ventris fructus Benedictus .agro in
בַּשָּׂדֶה׃ בָּרוּךְ פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ וּפְרִי
Benedictum .*tui pecoris greges* & ,tuorum boum *emissio* ,tui animalis
4 בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ׃ בָּרוּךְ
benedictus & *te intrando in* ,*tu* Benedictus .*tuum massarium* & ,tuã canistrũ
5 טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ
,*te egrediendo in* ,*tu* Dominus Dabit .*te* *super* surgentes tuos *inimicos*
6 אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃ יִתֵּן יְהוָה אֶת־אֹיְבֶיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ
via ,*septem in* & ,*te* ad egredientur *una via in tuas facies ad* percussos
נִגָּפִים לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים
tua facies ante fugientem tecum Dominus præcipiet *tuas facies ad* fugient
7 יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ׃ יְצַו יְהוָה אִתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה
quam ,terra in tibi benedicet & *tua manum missione omni* in & ,tuis *horreis* in
בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־
.tibi *dat* tuus Deus Dominus
8 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

Verſio VUL.LAT.

17 Maledict' qui transfert terminos proximi ſui. Et dicet omnis
18 populus, Amen. Maledictus qui errare facit cæcum in itinere. Et dicet omnis populʼ, Amen.
19 Maledictus qui pervertit judicium advenæ, pupilli, et viduæ. Et dicet omnis populʼ, Amen.
20 Maledict' qui dormit cum uxore patris ſui, & revelat operimentũ lectuli ejus. Et dicet omnis populus, Amen. Maledictus qui dormit cum omni jumento. Et dicet omnis populʼ,
21 Amen. Maledictus qui dormit cum ſorore ſua, filia patris ſui, vel matris ſuæ. Et dicet omnis
22 populus, Amen. Maledict' qui dormit cum ſocru ſua. Et dicet
23 omnis populʼ, Amẽ. Maledict' qui clãm percuſſerit proximũ ſuũ. Et dicet omnis populus,
24 Amen. Maledict' qui accipit munera, ut percutiat animam ſanguinis innocentis. Et dicet
25 omnis populʼ, Amen. Maledict' qui nõ permanet in ſermonibus legis hujus, nec eos opere perficit. Et dicet omnis populus, Amen.

CAP. XXVIII.

1 SI autem audieris vocem Domini Dei tui, ut facias atq; cuſtodias omnia mandata ejʼ, quæ ego præcipio tibi hodiè, faciet te Dñs Deus tuʼ excelſiorẽ cũctis gentibʼ, quæ verſantur in
2 terra. Veniéntq; ſuper te univerſæ benedictiones iſtæ, et apprehendẽt te: ſi tamẽ præcepta
3 ejus audieris. Benedictus tu in civitate, & benedict' in agro.
4 Benedict' fructus ventris tui, et fructus terræ tuæ, fructũſq; jumentorũ tuorũ, greges armentorũ tuorũ, & caulæ ouiũ tua-
5 rum. Benedicta horrea tua, &
6 Benedictæ reliquiæ tuæ. Benedict' eris tu ingrediens et egre-
7 dieus. Dabic Dominus inimicos tuos, qui conſurgunt adverſùm te, corruentes in conſpectu tuo: p unã viã venient contra te, & per ſeptẽ fugient à facie
8 tua. Emittet Dñs benedictionẽ ſuper cellaria tua, & ſuper omnia opera manuum tuarum: benedicẽtque tibi in terra, quam acceperis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

17 Ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὅρια τῆς πλησίον.
18 καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, Γένοιτο. Ἐπικατάρατος
ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ
19 λαός, Γένοιτο. Ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλί-
νῃ κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας. καὶ
20 ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, Γένοιτο. Ἐπικατάρατος
ὁ κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς τῆς παιδὸς αὐτοῦ
ἀπεκάλυψε συσκάλυμμα τῆς παιδὸς αὐ-
τοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, Γένοιτο. Ἐπικα-
21 τάρατος ὁ κοιμώμενος (ρ) μετὰ παντὸς κτήνους.
22 καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, Γένοιτο. Ἐπικατάρα-
τος ὁ κοιμώμενος μετὰ θυγατρὸς ἐκ πατρὸς ἢ
(σ) μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, Γέ-
νοιτο. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος (τ) μετὰ
23 γυναικὸς πενθερᾶς αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, (υ) Γέ-
νοιτο. Ὁ πικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ
24 τῆς θυγατρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ
λαός, Γένοιτο. Ἐπικατάρατος ὁ τύπτων τὸν
25 πλησίον δόλῳ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, Γένοιτο.
Ἐπικατάρατος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα παρὰ ψυ-
χὴν αἵματος ἀθῴου. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός,
26 Γένοιτο. Ἐπικατάρατος (φ) πᾶς ἄνθρω-
πος ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ
νόμου τούτου (χ) ποιῆσαι αὐτούς. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, Γένοιτο.

MS. A. (ρ) μετὰ κτήνους, (σ) ἐκ μητρὸς (τ) μετὰ πενθερᾶς αὐτοῦ. (υ) γένοιτο.
Ἐπικατάρατος ὁ τύπτων (φ) πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὅστις οὐκ (χ) ποιῆσαι

Κεφ. κη'.

1 (α) Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς
κυρίου τοῦ θεοῦ (β) σου, φυλάσσῃν καὶ ποιεῖν πάσας
τὰς (γ) ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί
σοι σήμερον, καὶ δώσει σε κύριος ὁ (δ) θεός σου
2 ὑψηλὸν ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ ἥ-
ξουσιν ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗαι, καὶ εὑ-
ρήσουσί σε. ἐὰν ἀκοῇ (ε) ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυ-
3 ρίου τοῦ θεοῦ σου, Εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει,
4 καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ. Εὐλογημένα
τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ (ζ) τὰ γενήματα
τῆς γῆς σου, καὶ τὰ βικόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ
5 ποίμνια τῶν προβάτων σου. Εὐλογημέναι αἱ
ἀποθῆκαί σου, καὶ τὰ ἐξαπαλείμματά σου. (η)
6 Εὐλογημένος σὺ ἐν τῇ εἰσπορεύεσθαί σε, καὶ
(θ) εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε. (ι)
7 Παραδῷ κύριος ὁ θεός σου τοὺς ἐχθροὺς σου
τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμμένους πρὸ
προσώπου σου· (ι) ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσονται πρὸς
σὲ, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται ἀπὸ προσώπου
8 σου. Ἀποστείλαι κύριος ὁπὶ σὲ τὴν εὐλογίαν
ἐν τοῖς (κ) ταμιείοις σου, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἂν
ἐπιβάλῃς τῇ χειρί σου ἐπὶ τῇ γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

MS.A (α) Καὶ ἔσται ὡς ἂν ἀκούσῃς τῆς Ἰορδάνου εἰς τῇ γῆν ἣν κύριος ὁ
θεὸς ὑμῖν δίδωσιν ὑμῖν, ἐὰν ἀκοῇ εἰσακούσῃς τῆς (β) ὑμῶν, (γ) ἐντολὰς, ἃς
(δ) θεὸς ὑψηλὸν πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς (ε) εἰσακούσῃς (ζ) τὰ ἔγκονα τῆς γῆς
σου, τὰ (η) Εὐλογητὸς (θ) εὐλογητὸς (ι) Παραδῷ σοι κύριος (ε) ἐν ὁδῷ (κ) ταμιείοις σου, καὶ ἐν πάσιν ὧ

17 Maledictus qui transfert terminos proximi ſui. Et dicet omnis populus, Fiat.
18 Maledict' qui errare facit cæcũ in viã. Et dicet omnis populʼ, Fiat.
19 Maledictus quicunq; pervertit judicũ advenæ, & pupilli, et viduæ.
20 Et dicent omnis populus, Fiat. Maledictus qui dormit cum uxore patris ſui: quoniam revelavit cooperimentũ patris ſui. Et dicent omnis
21 populus, Fiat. Maledictus qui dormit cũ omni pecore. Et dicẽt omnis
22 populus, Fiat. Maledictus qui dormit cum ſorore ex patre, aut matre ſua. Et dicent omnis populus, Fiat.
23 Maledictus qui dormit cum (a) nuru ſua. Et dicent omnis populus, Fiat.
24 Maledictus qui dormit cum ſorore uxoris ſuæ. Et dicẽt omnis populus, Fiat. Maledictus, qui percutit proximum dolo. Et dicẽt omnis populʼ
25 Fiat. Maledictus quicunq; acceperit munera ad percutiendã animã ſanguinis innocentis. Et dicent omnis
26 populus, Fiat. Maledict' homo, qui non permanet in omnib' verbis legis hujus ad faciendum ea. Et dicent omnis populus, Fiat.

CAP. XXVIII.

1 ET erit, ſi audiendo audieris vocem Domini Dei tui ad cuſtodiendũ & faciendum omnia mandata hæc, quæ ego mando tibi hodiè, & dabit te Dominus Deus tuus ſupra omnes
2 gentes terræ: Et veniẽt ad te omnes benedictiones iſtæ, & invenient te. Si audiendo audieris vocem Domini Dei tui:
3 Benedict' tu in civitate, & benedictus tu in agro:
4 Benedicti (a) fructus ventris tui, & genimina terræ tuæ, & armenta boum tuorum, & greges ovium tuarum.
5 Benedictæ apothecæ tuæ, et reliquiæ tuæ. Benedictus tu, cùm ingrederis,
6 & benedictus tu, cùm egrederis. Tradat Dominus Deus tuus inimicos tuos, qui ſtant contra te, contritos ante faciem tuam: viã unã exibunt ad te; & in ſeptem viis fugient à facie tua. Mittat Dominus ſu-
8 per te benedictionẽ in cellariis tuis, & ad omnia quæcunq; miſeris manum tuam, ſuper terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 Maledictus qui transferet limitem proximi
18 ſui. Et dicet universus populus, Amen. Maledict' quicunque errare fecerit cæcũ in via. Et
19 dicet omnis populus, Amen. Maledictus quicunque flexerit judicium peregrini & pupilli
20 & viduæ. Et dicet omnis populʼ, Amen. Maledict' quicunq; dormierit cum uxore patris ſui,
21 & retexerit alã patris ſui. Et dicet omnis populus, Amen. Maledictus quicunq; dormierit
22 cum jumento. Et dicet omnis populus, Amen. Maledict' quicunq; dormierit cum ſorore ſua,
23 filiã patris ſui, aut filiã matris ſuæ. Et dicet omnis populʼ, Amen. Maledict' quicunq; dor-
24 mierit cum ſocru ſua. Et dicet omnis populus, Amen. Maledict' quicunq; pereuſſerit proximum ſuum in abſcondito. Et dicet omnis populus, Amen. Maledictus quicunq; acceperit
25 munus ad interficiendam animam ſanguinis innocentis. Et dicet omnis populus, Amen.
26 Maledict' quicunq; non perſtiterit in ſermonib' legis hujʼ, & fecerit eos. Et dicet omnis populus, Amen.

CAP. XXVIII. *Benedictiones.*

1 SI verò audieris vocem Dñi Dei tui et cuſtodieris ac feceris omnia præcepta ejus quæ mando tibi hodiè; faciet te Dñs Deus excelſiorem cunctis populis terræ. Veniéntq; ſuper
2 te benedictiones iſtæ, & apprehendent te, cùm audieris vocem Dñi Dei tui. Benedictus
3 eris in civitate, benedictus eris in agro. Bene-
4 dicti fructus ventris tui, & fruct' telluris tuæ, & foet' jumentorum tuorũ, & armenta bonm
5 tuorum, & greges ovium tuarum. Benedictum
6 caniſtrum tuum, & paſta tua. Benedict' eris in ingreſſu tuo, benedictus eris in egreſſu tuo.
7 Tradétq; Dñs hoſtes tuos tibi adverſos, profligatos: per viã unam egredientur contra te, & per ſeptem vias fugient à conſpectu tuo.
8 Mandabit Dñs benedictioni *ut ſit* in horreis tuis, & in omni re ad quam extenderis manum tuam: & benedicet tibi in terra quam daturus eſt tibi Dominus Deus tuus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

17 ליט דישני תחומא דחבריה ויימר
18 כל עמא אמן: ליט דיטעי עיורא
19 באורחא ויימר כל עמא אמן: ליט
20 דיצלי דין גיורא ירם וארמלא
21 ויימר כל עמא אמן: ליט דישכוב
22 עם אתת אבוהי ארי גלי כנפא
23 דאבוהי ויימר כל עמא אמן: ליט
24 דישכוב עם כל בעירא ויימר כל
25 עמא אמן: ליט דישכוב עם אחתיה
26 בת אבוהי או בת אמיה ויימר כל
27 עמא אמן: ליט דישכוב עם
28 חמותיה ויימר כל עמא אמן: ליט
29 דימחי לחבריה בסתרא ויימר כל
30 עמא אמן: ליט דיקבל שוחדא
31 למקטל נפש דם זכאי ויימר כל
32 עמא אמן: ליט די לא יקים ית
33 פתגמי אוריתא הדא למעבד יתהון
34 ויימר כל עמא אמן: כח
1 ויהי אם קבלא תקבל למימרא
2 דיי אלהך למטר למעבד ית כל
3 פקודוהי די אנא מפקד לך יומא
4 דין ויתנך יי אלהך עלאה על כל
5 עממי ארעא: וייתון עלך כל ברכתא
6 האלין וירבקונך ארי תקבל למימר
7 דיי אלהך: ברוך אנת בקרתא וברוך
8 אנת בחקלא: ברוך ולדא דמעך
9 ואבא דארעך ולדא דבעירך בקרי
10 דתורך ועדרי ענך: ברוך סלך
11 ואצונך: ברוך אנת במיעלך וברוך
12 אנת במפקך: יהון יי ית בעלי
13 דבבך דקמין עלך חבירין קדמך
14 באורחא חדא יפקון לותך
15 ובשבע אורחן ישרקון מן קדמך:
16 יפקד יי עמך ית ברכתא באוצרך
17 ובכל אושטות ידך ויברכנך בארעא
18 די אלהך יהב לך:

17 Maledict᾽ qui transtulerit terminum proximi sui: & dicet omnis popul᾽, Amen. Maledict᾽ qui errare fecerit cœcum in viâ: & dicet omnis popul᾽, Amen. Maledict᾽ qui declinaverit judicium advenæ, pupilli & viduæ: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus qui concubuerit cum uxore patris sui; quoniam revelavit operimentũ patris sui: & dicet oĩs populus, Amen. Maledict᾽ qui cõcubuerit cum omni jumento: & dicet oĩs popul᾽, Amen. Maledict᾽ qui concubuerit cum sorore sua, filia patris sui, aut filia matris suæ: & dicet omnis populus, Amen. Maledict᾽ qui concubuerit cum socru sua: & dicet omnis populus, Amen. Maledict᾽ qui percusserit proximũ suũ in abscõdito: et dicet oĩs populus, Amen. Maledict᾽ qui accipiet munera ut occidat animam, & fundat sanguinem innocentis: & dicet omnis populus, Amen. Maledict᾽ qui non permanserit in omnib᾽ verbis legis hujus, ut faciat ea: & dicet omnis populus; Amen.

CAP. XXVIII.

1 Et erit si obediens obedieris verbo Dñi Dei tui, ut custodias & facias omnia præcepta ejus, quæ ego præcipio tibi hodie: ponet te Dñs Deus tuus excelsum super omnes populos terræ. Et venient super te omnes benedictiones istæ, & apprehendent te: si obedieris verbo Dñi Dei tui. Benedict᾽ tu in civitate: & benedict᾽ tu in agro. Benedicta generatio ventris tui, & fructus terræ tuæ, & generatio jumentorum tuorum: boves armentorum tuorũ, & greges ovium tuarum. Benedictum canistrũ tuũ, & panaria tua. Benedict᾽ tu cum ingredieris: & benedict᾽ tu cũ egredieris. Dabit Dñs inimicos tuos qui consurgent adversum te, confractos coram te: per unam viam egredientur ad te, & per septẽ vias fugient à facie tua. Mandabit Dñs ad benedictionẽ in cellariis tuis, & in omnib᾽ ad quæ extenderis manũ tuam: & benedicet tibi in terra, quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

17 ארור מסיג גבול רעהו ואמרו כל העם אמן:
18 ארור משגה עור בדרך ואמרו כל העם אמן:
19 ארור מטה משפט גר יתום ואלמנה ואמרו כל העם אמן:
20 ארור שכב עם אשת אביו כי גלה כנף אביו ואמרו כל העם אמן:
21 ארור שכב עם כל בהמה ואמרו כל העם אמן:
22 ארור שכב עם אחתו בת אביו או בת אמו ואמרו כל העם אמן:
23 ארור שכב עם חמותו ואמרו כל העם אמן:
24 ארור מכה רעהו בסתר ואמרו כל העם אמן:
25 ארור לקח שחד להכות נפש דם נקי ואמרו כל העם אמן:
26 ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם ואמרו כל העם אמן:
1 והיה אם שמע תשמע בקול יי אלהיך
2 לשמר לעשות את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום ונתנך יי אלהיך עליון על כל
3 גוי הארץ: והיו עליך כל הברכות האלה והשיגוך כי תשמע בקול יי אלהיך:
4 ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה:
5 ברוך פרי בטנך ופרי אדמתך ופרי בהמתך שגר אלפיך ועשתרות צאנך:
6 ברוך טנאך ומשארתך: ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך:
7 יתן יי את אויביך הקמים עליך נגפים לפניך בדרך אחת יצאו אליך ובשבעה דרכים
8 ינוסו לפניך: יצו יי אתך את הברכה באסמיך ובכל משלח ידך וברכך בארץ
9 אשר יי אלהיך נתן לך:

17 Et maledictus qui transgreditur limites proximi sui. Dicẽtque totus populus, Amen. Et maledictus errare faciens signum in itinere. Et dicet totus populus, Amen. Et maledictus qui declinare faciet judicium peregrini, et pupilli, ac viduæ. Dicẽtque totus populus, Amen. Et maledictus qui concumbet cum uxore patris sui, eò quòd detexerit fimbriam ejus. Dicẽtque totus populus, Amen. Et maledictus qui concumbet cum ulla ex jumentis. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui concumbet cum sorore sua, filiâ patris sui, aut filia matris suæ. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui concumbet cum socru sua. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui clàm detrectabit proximum suum. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui accepit munus ut inteficiat animam innocentem. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui non confirmabit verba hujus legis ut exequatur illa. Et dicent omnes, Amen.

CAP. XXVIII.

1 Et scito quòd audieris & obtempẽraveris mandato Dei Domini tui, ut observes et facias cuncta ejus præcepta quæ præcipio tibi hodiè: faciet te Deus Dominus tuus excelsum super omnes gentes terræ. Et advenient tibi istæ benedictiones, & assequentur te, cum audieris præceptum Dei Domini tui. Erisque benedictus in civitate, & benedictus in campo. Et benedicti fructus corporis tui, & fructus hortorum tuorum, & fructus jumentorum tuorum fœtus boum tuorum, et fœtus ovium tuarum. Et benedicti quicquid fuerit in sportis tuis, et maceris tuis. Et eris benedictus in ingressu tuo; & benedictus in egressu tuo. Ponẽtque Deus 7 inimicos tuos tibi infensos, prostratos in conspectu tuo: egredientur ad te per unum, & fugient à conspectu tuo per septem itinera. Et mandabit Deus tibi benedictionem suam in horreis tuis, & in omni extensione manuum tuarum: & benedicet tibi in regione quam Deus Dominus tuus daturus est tibi.

TEXT. ET VER. SAM.

Translatio Latina.

17 Maledictus qui transfert terminum proximi sui; et dicent
18 omnis populus, Amen. Maledictus qui errare facit cæcum
19 in via; & dicent omnis populus, Amen. Maledictus qui
20 perverterit judicium peregrini, pupilli, & viduæ; & dicent omnis populus, Amen. Maledictus qui dormit cum uxore
21 patris sui, quoniã revelat operimentum patris sui; & dicent omnis populus, Amẽ. Maledictus qui coit cũ quovis bruto; dicentq; omnis populus, Amẽ. Maledict᾽ qui dormit cũ
22 sorore sua, filiâ patris sui aut filiâ matris sua; & dicent omnis popul᾽, Amen. Maledict᾽
23 qui dormit cum socru sua; & dicent omnis populus, Amen.
24 Maledictus qui percutit proximum suum in occultò; & dicent universus populus, Amẽ. Maledictus qui accipit
25 (c) munus ut percutiat animã sanguinis innocentis; & dicent omnis populus, Amen.
26 Maledictus qui non permanserit in omnibus verbis legis hujus, ut faciat ea; & dicent omnis populus, Amen.

CAP. XXVIII.

1 Et igitur si obediendo obediveris voci Domini Dei tui, custodiendo, & faciendo omnia mandata ejus, quæ ego
2 præcipio tibi hodiè, ut constituat te Dominus Deus tu᾽ excelsum è omni gente terræ. Et
3 venient super te omnes benedictiones istæ, teq; apprehendant, quoniã ob. emparaveris
4 voci Domini Dei tui. Benedict᾽ eris in civitate, benedict᾽
5 quoq; eris in agro. Benedictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, & fructus
6 jumentorũ tuorum, fœtus boũ tuorum, & greges pecudum
7 tuarũ. (a) Benedict᾽ cartallus tuus, & reliquiæ tuæ. Benedictus eris in ingressu tuo, et benedictus eris in egressu tuo.
8 Dabit Domin᾽ hostes tuos qui insurgent in te, percussos ante facie tuã: per viã unã egredientur adversũ te, et per septẽ
9 vias fugient ante faciem tuã. Mandabit Domin᾽ (b) ut benedicẽto sit tecũ, in cellariis tuis, et in omnibus ad quã manus tuas extenderis, benedicetq; tibi in terra quã Dominus Deus tuus dat tibi.

VER. SAM. (c) pecuniã; (a) Benedicta molitio tua, & depositio tua; (b) te benedictonem,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * وملعون من يحور تخم صاحبه * ويقول جميع القوم امين * وملعون مضل جاهل في الطريق *
18 ويقول جميع القوم امين * وملعون من يميل حكم غريب ويتيم وارملة * ويقول جميع القوم
19 امين * وملعون من يضاجع زوجة ابيه لما كشف كنفه * ويقول جميع القوم امين * وملعون
20 من يضاجع سيا من البهايم * ويقول جميعهم امين * وملعون من يضاجع اخته ابنة ابيه او
21 ابنة امه * ويقول جميعهم امين * وملعون من يضاجع حماته * ويقول جميعهم امين * وملعون
22 من يسعي على صاحبه سرا * ويقول جميعهم امين * وملعون الاخذ رسوة ليقتل نفسا بريه * ويقول
23 جميعهم امين * وملعون من لم يثبت كلام هذه التورية ليعمل بها * ويقول جميعهم امين *
24 * الفصل الثاني والعشرون * واعلم انك ان سمعت واطعت امر الله ربك * لتحفظ وتعمل
1 جميع وصاياه التي امرك بها اليوم * جعلك الله ربك عاليا على جميع امم الارض * وانك هذه
2 البركات واذ ركتك * اذا سمعت امر الله ربك * فصرت مباركا في الحضر ومباركا في البدو * ومباركا ثمر
3 جسمك وثمر رياضك * وثمر بهايمك * نتاج بقرك * وهام غنمك * ومباركا ما في بنايكك ومعاجنك *
4 وصرت مباركا في دخولك * ومباركا في خروجك * ويجعل الله اعداك المقاومين لك مصدومين بين
5 يديك * يخرجون اليك في طريق واحد * فيهربون من بين يديك في سبع طرق * ويامر الله لك
6 البركة في اهرايك * وفي جميع مد يدك * ويبارك لك في البلد الذي الله ربك معطيك *

17 Et maledictus qui transgreditur limites
18 proximi sui. Dicẽtque totus populus, Amen. Et maledictus errare faciens signum in itinere. Et dicet totus populus, Amen. Et maledictus qui declinare faciet
19 judicium peregrini, et pupilli, ac viduæ. Dicẽtque totus populus, Amen. Et maledictus qui concumbet cum uxore patris
20 sui, eò quòd detexerit fimbriam ejus. Dicẽtque totus populus, Amen. Et maledi-
21 ctus qui concumbet cum ulla ex jumentis. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus
22 qui concumbet cum sorore sua, filiâ patris sui, aut filia matris suæ. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui concum-
23 bet cum socru sua. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui clàm detrectabit proximum suum. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui accepit munus ut
24 inteficiat animam innocentem. Et dicent omnes, Amen. Et maledictus qui
25 non confirmabit verba hujus legis ut exequatur illa. Et dicent omnes, Amen.

CAP. XXVIII.

1 Et scito quòd audieris & obtempẽraveris mandato Dei Domini tui, ut observes et facias cuncta ejus præcepta quæ
2 præcipio tibi hodiè: faciet te Deus Dominus tuus excelsum super omnes gentes
3 terræ. Et advenient tibi istæ benedictiones, & assequentur te, cum audieris præceptum Dei Domini tui. Erisque bene-
4 dictus in civitate, & benedictus in campo. Et benedicti fructus corporis tui, & fructus hortorum tuorum, & fructus jumentorum tuorum fœtus boum tuorum, et
5 fœtus ovium tuarum. Et benedicti quicquid fuerit in sportis tuis, et maceris tuis.
6 Et eris benedictus in ingressu tuo; & benedictus in egressu tuo. Ponẽtque Deus 7
7 inimicos tuos tibi infensos, prostratos in conspectu tuo: egredientur ad te per unum, & fugient à conspectu tuo per septem itinera. Et mandabit Deus tibi be-
8 nedictionem suam in horreis tuis, & in omni extensione manuum tuarum: & benedicet tibi in regione quam Deus Dominus tuus daturus est tibi.

Versio VULG. LAT.

9 Suscitabit te Dominus tibi in populum sanctum, sicut juravit tibi: si custodieris mandata Domini Dei tui, & ambula-
10 veris in viis ejus. Videbúntq; omnes terrarum populi, quòd nomen Domini invocatum sit
11 super te, & timebunt te. Abundare te faciet Dominus omnibus bonis, fructu uteri tui, & fructu jumentorum tuorum, fructu terræ tuæ, quam juravit
12 Dominus patribus tuis ut daret tibi. Aperiet Dominus thesaurum suum optimum, cœlũ, ut tribuat pluviam terræ tuæ in tempore suo: benedicétq; cunctis operibus manuum tuarum. Et fœnerabis gentibus multis, & ipse à nullo fœnus
13 accipies. Constituet te Dominus in caput, & non in caudã: & eris semper suprà, & non subter: si tamen audieris mandata Domini Dei tui quæ ego præcipio tibi hodiè, & custo-
14 dieris & feceris, Ac non declinaveris ab eis, nec ad dexteram, nec ad sinistram, nec fecutus fueris deos alienos, neq;
15 colueris eos. Quòd si audire nolueris vocem Domini Dei tui, ut custodias, & facias omnia mandata ejus & ceremonias, quas ego præcipio tibi hodiè, venient sup te omnes maledictiones istæ, & appre-
16 hendent te. Maledictus eris in civitate, maledictus in agro.
17 Maledictum horreum tuum, &
18 maledictæ reliquiæ tuæ. Maledictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, armenta boũ tuorum, & greges ovium tua-
19 rum. Maledict' eris ingrediens, &
20 & maledictus egrediens. Mittet Domin' super te famem & esuriem, & increpationem in omnia opera tua, quæ tu facies: donec conteraat te, & perdat velociter, propter adinventiones tuas pessimas in quibus re-
21 liquisti me. Adjungat tibi Domin' pestilentiam, donec consumat te de terra, ad quam ingrediéris possidendam.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Ἀναςήσει σε (λ) κύριος ἑαυτῷ λαὸν ἅγιον, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σε. ἐὰν (μ) φύλασσε τὰς φωνὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ πορεύ-
10 θῇς (ν) ἐν τάσσαις τοῦ ἀδοῦς αὐτοῦ, Καὶ ὀνομασθήσεται τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικληθήσεται σοι, καὶ φοβηθήσονται σε.
11 Καὶ πληθυνεῖ σε κύριος ὁ θεός σε εἰς ἀγαθὰ (ξ) ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐπὶ τοῖς (ο) γενήμασι τῆς γῆς σου, ἐπὶ τὴ (π) γῆς σου ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί
12 σοι. Ἀνοίξει σοι κύριος (ρ) θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθὸν, τὸν οὐρανὸν, δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ (σ) καιροῦ. εὐλογήσει πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. καὶ (τ) δανεῖς ἔθνεσι πολλοῖς σὺ δὲ οὐ δανεῖῃ. καὶ ἀρξεῖς σὺ ἐθνῶν
13 πολλῶν σὺ δὲ οὐ ἀρξεῖσι. Καθαρίσει σε κύριος ὁ θεός σε εἰς κεφαλὴν καὶ οὐ εἰς οὐρὰν, καὶ ἔσῃ τότε ἐπάνω καὶ οὐκ ἔσῃ κατωτάτω. ἐὰν (υ) ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅσα ἐγὼ ἐνετέλλομαί σοι σήμερον (φ) φυλάσ-
14 σειν, Οὐ παρεκβήσῃ (χ) ἀπὸ πάντων τῶν ἐντολῶν, ὧν ἐγὼ ἐνετέλλομαί σοι σήμερον (ψ) λέγειν ὀδὲ ἀριστερὰ, πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν
15 ἑτέρων καθέδειν αὐτοῖς. Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, (ω) φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐνετέλλομαί σοι σήμερον, καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ καταλήψονται σε.
16 Ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει, καὶ ἐπικα-
17 τάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ. Ἐπικατάρατοι αἱ ἀ-
18 ποθῆκαί σου, καὶ τὰ ἐγκαταλειμμαί σου. Ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ (α) γενήματα τῆς γῆς σου, τὰ βυκόλια τῶν βο-
19 ῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου. Ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰσιέναι σε, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε.
20 (β) Ἀποστείλαι κύριος ἐπὶ σὲ τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλειψιν καὶ τὴν ἀνάκλασιν ἐπὶ πᾶσα ἃ ἐὰν ἐπιβάλῃς τῇ χειρί σου (γ) σε, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου,
21 διότι (δ) ἐγκατέλιπές με. Προσκολλήσαι κύριος εἰς σὲ τὴν θανάτου, ἕως ἂν ἐξανιλώσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν (ε) εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

MS.A. (λ) κύριος ὁ θεός σου ἑαυτῷ (μ) ἐσκυκόσῃς (ν) ἐν τῇ (ξ) ἐπὶ τοῖς (ο) γεννήμασι (π) γῆς ἧς (ρ) θησαυρὸν τῆς ἀγαθὸν αὐτῆς ὁ οὐρανὸν, (σ) καιρῷ αὐτῆς. εὐλογήσει (τ) κεδανεῖς (υ) ἀκούσῃς τῆς ἐντολῶν κυρίου (φ) φυλάσσειν καὶ ποιεῖν, Οὐ (χ) ἀπὸ πάντων τῶν λόγων, ὧν (ψ) λέγειν ἃ ἀριστερὰ, (ω) φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας (α) θυμάματα (β) Ἐξαποστείλαι κύριός σοι τῆ (γ) σε ὅσα ἐὰν ποιήσῃς, ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἀπολέσῃ (δ) ἐξκατέλειπάς με. (ε) σὺ εἰσπορεύῃ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Suscitet te Dominus sibi populũ sanctũ; quemadmodũ juravit patribus tuis. Si audieris vocem Domini Dei tui, & ambulaveris in omnibus viis ejus, Et videbunt te omnes gentes terræ, quia nomen Domini invocatũ est tibi, & timebunt te. Et multiplicabit te Domin' Dei tui' ad bona in fœtibus ventris tui, & in fœtibus pecorũ tuorũ, & in fructibus terræ tuæ, super terram tuam, quam juravit Dominus patribus tuis dare tibi. Aperiat tibi Dominus thesaurum suum bonũ, cælum ad dandam pluviã terræ tuæ in tempore. Benedicat omnia opera manuũ tuarum. Et fœnerabis gentib' multis, tu autem mutuũ non accipies: et principaberis tu gentiũ multarũ, tui autem non principabuntur. Constituat te Dominus Deus tuus in caput, & non in caudam: & eris tunc suprà, & non eris subter. Si audieris vocẽ Domini Dei tui, quæcunq; ego manda tibi hodiè custodire; Nũ præteribis ab omnibus (b) mandatis quæ ego mando tibi hodiè, dextrã aut sinistrã, ive post deos alienos, servire illis. Et erit, si non exaudieris vocem Domini Dei tui, custodiendo omnia mandata ejus, quæcunq; ego mãdo tibi hodiè; & venient in te omnes maledictiones istæ, & apprehendent te. Maledictus tu in civitate; & maledictus tu in agro. Maledictæ apothecæ tuæ, & reliquiæ tuæ. Maledicti fœtus ventris tui, & genimina terræ tuæ, armenta boum tuorum, & greges ovium tuarũ. Maledictus tu, cũ ingrederis; et maledictus tu, cũm egrederis. Mittat Dominus in te egestatem & (c) famem, & consumptionẽ super omnia, quocũq; miseris manũ tuam, quoadusque exterminaverit te, & quoadusq; disperdiderit te velocitèr propter malignas adinventiones tuas, eò quòd dereliquisti me. Adjũgat Domin' in te mortẽ, donec absumpseritte de terra, in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

Et eriget te sibi Dñs, in populum sanctum, quemadmodũ juravit tibi, si custodias omnia præcepta Domini Dei tui, & incedas in viis ejus. Et videbunt omnes populi terræ quòd nomen Domini invocatum sit super te, & timebunt à te. Et promovebit te Dominus ad fœlicitatem, in fructib' ventris tui, & in fœtu jumentorum tuorum, & in fructibus telluris tuæ, in terra quam juravit Dominus patribus tuis se daturum tibi. Aperiet tibi Dominus horreum suum optimum, cœlum; dabitque pluviam terræ tuæ suo tempore, & benedicet cunctis operibus manuum tuarum: mutuò dabis populis multis, tu verò non mutuaberis: & dominaberis populis multis, ipsi verò tibi non dominabuntur. Faciet te Dñs caput, & non caudam; eriſq; suprà, nec eris infrà, si audieris præcepta Dñi Dei tui quæ præcipio tibi hodiè, & custodieris ac feceris ea, Neque deflexeris ab omnibus mandatis quæ præcipio tibi hodiè, neq; ad dexteram, neque ad sinistram, nec abieris post deos gentium, neque colueris eos. *Maledictiones.* Atnisi audieris vocem Domini Dei tui, & non custodieris, nec feceris omnia præcepta ejus quæ præcipio tibi hodiè, advenient tibi omnes istæ maledictiones, & apprehendent te. Maledictus eris in civitate, maledict' eris in agro. Maledictum canistrum tuum, & pasta tua. Maledicti fruct' ventris tui, & fructus terræ tuæ, & armenta boum tuorum, & greges ovium tuarum. Maledictus eris in ingressu tuo, maledictus eris in egressu tuo. Mittet in te Dñs penuriam, & turbationem, & correptionem in omni re ad quam faciendam admoveris manum tuam, donec perdat te, & donec brevi te consumat propter malitiam operum tuorum, & eò quòd me deseruerís. Mittet in te Dñs mortalitatem, donec te perdat de terra ad quam possidendam es illuc ingressurus.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

9 יקימנך יי ליה לעם קדישׁ כמא די־
קיים־לך ארי תטר ית־פקודיא דיי
אלהך ותהך באורחן ד־תקנן־
10 קדמוהי : ויחזון כל עמי ארעא
ארי שמא דיי אתקרי עליך ויתדחלון
11 מנך : ויותרנך יי לטבא בולדא
דמעך ובולדא דבעירך ובאבא
דארעך על ארעא די קיים יי
לאבהתך למתן לך : יפתח יי לך
12 ית אוצריה טבא ית שמיא למתן
מטר ארעך בעדניה ולברכא ית
כל־עובדי ידך וחזיף לעממין
13 סגיאין ואת לא תזוף : ויתגנך יי
לרחיקו ולא לחליש ותהי ברם
לעילא ולא תהי לתחתא ארי
תקבל לפקודיא דיי אלהך די אנא
מפקד לך יומא דין למטר ולמעבד :
14 ולא תסטון מכל פתגמיא די אנא
מפקד יתכון יומא דין ימינא
וסמאלא למהך בתר טעות עממיא
15 למפלחהון : ויהי אם־לא תקבל
למימרא דיי אלהך למטר למעבד
ית כל־פקודוהי וקימוהי די אנא
מפקד־לך יומא דין ויתיון עליך
16 כל לוטיא האלין ויתבקונך : ליט
17 את בקרתא וליט את בחקלא : ליט
18 סלך ואצותך : ליט ולדא דמעך
ואבא דארעך בקרי תורך ועדרי
19 ענך : ליט את במעלך וליט את
20 במפקך : ינדר יי בך ית מארתא
וית שגושיא וית מוסיפיא בכל־
אושטות ידך די תעביד עד
דתשתיצי ועד דתיבד בפריע מן־
קדם בישות עובדך דשבקתא
21 דחלתי : ידביק יי בך ית מותנא עד
די־שצי יתך מעל ארעא די־אתת
עלל־לתמן למירתה :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

9 יקימך יי לו לעם קדוש כאשר נשבע לך
כי תשמר את מצות יי אלהיך והלכת
10 בדרכיו : וראו כל עמי הארץ כי שם יי
נקרא עליך ויראו ממך : והותירך יי
11 לטובה בולד בנך ובולד בהמתך ובולד
אדמתך על האדמה אשר נשבע יי לאבתיך
12 לתת לך : יפתח יי לך את אוצרו הטוב
את השמים לתת מטר ארצך בעתו ולברך
13 את כל מעשי ידך והלוית לגוים רבים
ואתה לא תלוה : ונתנך יי לראש ולא
14 לזנב והיית רק למעלה ולא תרד כי
תשמע אל מצות יי אלהיך אשר אנכי
15 מצוה היום לשמר ולעשות : ולא תסור
מכל הדברים אשר אנכי מצוה אתכם היום
ימין ושמאל לבלתי לכת אחרי אלהים
16 אחרים לעבדם : והיה אם לא תשמע
אל מצות יי אלהיך לשמר לעשות
17 כל מצותיו וחקתיו אשר אנכי מצוך היום
18 ובאו עליך כל הקללות האלה והשיגוך
19 ארור אתה בעיר וארור אתה בשדה
20 : ארור טנאך ומשארתך : ארור פרי
בטנך ופרי אדמתך שגר בקרך ועדרי
21 צאנך : ארור אתה בבאך וארור אתה
בצאתך : ישלח יי בך את המארה את
22 המהומה ואת המגערת בכל משלח ידך
אשר תעשה עד השמדך ועד אבדך מהר
23 מפני רע מעלליך אשר עזבתני : ידבק
יי בך את הדבר עד כלתו אותך מעל
24 האדמה אשר אתה בא שמה לרשתה :
יכה יי בשחין מצרים ובעפלים ובגרב
25 ובחרס אשר לא תוכל להרפא : יכה יי
אותך בשגעון ובעורון ובתמהון לבב
26 : והיו מקרתך לנבלה לכל עוף השמים
ולבהמת הארץ ואין מחריד : יכך יי
בשחין מצרים בטחרים ובגרב ובחרס
27 אשר לא תוכל להרפא : יכך יי בשגעון
ובעורון ובתמהון לבב : ומשש בצהרים
28 כאשר ימשש העור באפלה ולא תצליח
בדרכיך והיית רק עשוק וגזול כל הימים
29 ואין מושיע : אשה תארס ואיש אחר
ישכבנה בית תבנה ולא תשב בו כרם
30 תטע ולא תחללנו : שור שחוט לעיניך
ולא תאכל ממנו חמור גזול מלפניך
31 ולא ישוב לך צאנך נתנות לאויביך
ואין לך מושיע : בניך ובנותיך נתנים
לעם אחר ועינך רואות וכלות אליהם
32 כל היום ואין כח בידך : פרי אדמתך
ויגיעך עם לא ידעת יאכל ולא תהיה
33 רק עשוק ורצוץ כל הימים : ומראה
עינך אשר תראה : מלאך יי אל גוי
34 אשר לא ידעת ועבדת אלהים אחרים
35 : ויהי אם לא תשמע אל מצות יי
אלהיך לשמר לעשות כל מצותיו וחקתיו
36 אשר אנכי מצוך היום : ויבא יי אתך
ואת מלכך אשר תקים עליך אל גוי
37 אשר לא ידעת אתה ואבתיך ועבדת
38 שם אלהים אחרים עץ ואבן : ונתת
39 לשמה לאלה ולמשל ולשנינה בכל
40 העמים אשר נדחך יי שמה : ... ...
41 ... ...
42 ... ...
43 ... ...
44 ... ...
45 ... ...
46 ... ...
47 ... ...
48 ... ...
49 ... ...
50 ... ...
51 ... ...
52 ... ...
53 ... ...
54 ... ...
55 ... ...
56 ... ...
57 ... ...
58 ... ...
59 ... ...
60 ... ...
61 ... ...
62 ... ...
63 ... ...
64 ... ...
65 ... ...
66 ... ...
67 ... ...
68 ... ...

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

9 Confirmabit te Dominus sibi in populum sanctum sicut juravit tibi, si custodieris mandata Domini Dei tui, & ambulaveris in viis ejus. 10 Videbunt omnes populi terræ quòd nomen Domini invocatum super te, et reformidabunt te. 11 Et abundare te faciet Dominus in bonis, in fructibus ventris tui, & in fructibus jumentorum tuorum, & in fructibus terræ tuæ, super terra quam juravit Dominus patribus tuis se daturum tibi. 12 Aperiet Dominus thesaurum suum optimum, cœlum, ut det pluviam terræ tuæ in tempore suo, ut benedicat omnibus operibus manuum tuarum: & fœnerabis gentibus multis, tu autem à nemine fœnus accipies. 13 Teque quoque dabit Dominus in caput, & non in(c)caudã, eriscque tantum supra, et nunquã infra, si audieris mandata Domini Dei tui, quæ ego præcipio tibi hodiè ad custodiendum, & faciendum. 14 Neque recesseris ab omnibus verbis quæ ego præcipio tibi hodiè, ad dexteram aut sinistram, eundo post deos alienos ut servias eis. 15 Si verò non obedieris voci Domini Dei tui custodiendo mandata ejus, et præcepta ejus quæ ego præcipio tibi hodiè, sic venient super te omnes maledictiones istæ, & apprehendent te. 16 Maledictus eris in civitate, & maledictus eris in agro. (d) 17 Maledictus cantaliis tuus, et reliquiæ tuæ. 18 Maledictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, & fructus jumentorum tuorum, fœtus boum tuorũ, & greges pecudum tuarum. 19 Maledictus es in ingressu tuo, & maledictus eris in exitu tuo. 20 Immittet Dominus in te amaritudinem & perturbationem, & exitium in omni opere manuũ tuarũ quod facies, donec disperdant te, et donec perire te faciant velociter propter malignitatem (e) operum tuorum, quia dereliquisti me. 21 Agglutinabit tibi Dominus pestem, donec consumpserit te de terra ad quã tu vadis possidendã.

VER. SAM (c) calcẽ (d) Maledicta molitio tua, & depositio tua. (e) iniquitatum tuarum,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 * ويثبتك الله شعبا مقدسا كما وعدك * اذ تحفظ وصاياه وتسير في طرقه * فيبطر جميع الامم
10 ان اسم الله قد سمي عليك فيخافونك * ويزيدك الله خيرا في ثمر جسمك * وثمر رياضك * وثمر
11 بهائمك في البلد الذي اقسم لابائك ان يعطيكه * ويفتح الله لك خزائن خيره من السماء *
12 فينزل مطر بلدك في وقته * ويبارك في جميع عمل يدك * حتى تقرض امما كثيرة وانت لا
13 تقترض * ويجعلك الله راسا لا ذنبا * وتكون عاليا فقط * ولا تكون مسفلا * اذ تقبل
14 وصاياه التي انا آمرك بها لتحفظها وتعمل بها * ولا تزل في جميع الامور التي آمرك بها اليوم
15 يمينا ولا يسرة * فتتبع معبودات اخر فتعبدها * وان لم تقبل قول الله ربك لتحفظ وتعمل
16 وصاياه التي آمرك بها اليوم * حلت بك هذه اللعنات * فادركتك * وكنت ملعونا في الحضر
17 وملعونا في البدو * وملعونا في سبحتك ومعاجنك * وصار ملعونا ثمر بطنك * وساير ثمر ارضك *
18 ونتاج بقرك * وغنم غنمك * وصرت ملعونا في دخولك * وملعونا في خروجك * ويبعث الله
19 عليك الخف والمذعسة والرجز في جميع مد يدك الذي تصنعه * الى ان تبيدك ويبيدك
20 سريعا * من قبل رداءة صنائعك اذ تركتني * ويلزمك الله الوباء الى ان يفنيك من الارض
21 التي انت داخل اليها لتحوزها *

Erigétque te Deus in populum sanctum, 9 prout pollicitus est tibi, cùm servaveris præcepta ejus, et ambulaveris in viis ejus. Et videbunt omnes gentes quòd nomen 10 Dei nominatum sit super te, téque timebunt. Et addet tibi Deus prosperitatem 11 in fructibus corporis tui, et fructibus hortorum tuorum, et fructibus jumentorum tuorum, in regione quam juravit patribus tuis daturum se tibi. Et aperiet Deus tibi 12 horrea bonorum suorum de cœlo, demittéque pluviam regionis tuæ suo tempore, et benedicet omne opus manûs tuæ, sta ne mutuò des gentibus multis, et tu non mutueris. Ponétque te Deus caput, non cau- 13 dam: eríque merè sublimis, et non eris infimus, dùmodò acquiescas præceptis ejus quæ ego mando tibi, ut observes ea & facias illa. Et ne declines in omnibus præ- 14 ceptis quæ præcipio tibi hodiè, dextrorsùm, neque sinistrorsùm, & sectaris cultus alios, & adores eos. Verùm si non ac- 15 quiescas dicto Dei Domini tui, ut observes & facias mandata ejus quæ mando tibi hodiè, immittentur in te maledictiones istæ, et assequentur te: Eríque ma- 16 ledictus in civitate, et maledictus in campo. Et maledictus in sporta tua, et ma- 17 ctis tuis. Eríntque maledicti fructus ventris tui, et universi fructus terræ tuæ, et fœtus boum tuorum, & fœtus ovium tuarum. Et eris maledictus in ingressu 19 tuo, & maledictus in egressu tuo. Mittétque Deus in te miseriam, et conturbationem, et increpationem in omni extensione manûs tuæ quam exercebis, donec te consumat ac perdat quàm citissimè, propter malignitatem morum tuorum, quòd me dereliquerís. Et indefinenter affliget te 21 Deus peste, donec te consumat de terra ad quam ingrediris et ut possideas eam.

ספר אלה הדברים: כח

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

22 יַכֶּכָּה יְהוָה בַּשַּׁחַפֶּת וּבַקַּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת
וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב וּבַשִּׁדָּפוֹן וּבְיַרְקוֹן. וְרָדְפוּךָ עַד
אָבְדֶךָ: 23 וְהָיוּ שָׁמֶיךָ אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֹשֶׁת וְהָאָרֶץ
אֲשֶׁר תַּחְתֶּיךָ בַּרְזֶל: 24 יִתֵּן יְהוָה אֶת־מְטַר אַרְצְךָ
אָבָק וְעָפָר מִן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדֶךָ:
25 יִתֶּנְךָ יְהוָה נִגָּף לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא
אֵלָיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָּנוּס לְפָנָיו וְהָיִיתָ לְזַעֲוָה
לְכָל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ: 26 וְהָיְתָה נִבְלָתְךָ לְמַאֲכָל לְכָל־
עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד:
27 יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין מִצְרַיִם וּבָעֳפָלִים וּבַגָּרָב וּבַחֶרֶס
אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא: 28 יַכְּךָ יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן
וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמְהוֹן לֵבָב: 29 וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ כַּאֲשֶׁר
יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר בָּאֹפֶל וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת־
דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק וְגָזוּל כָּל־הַיָּמִים
וְאֵין מוֹשִׁיעַ: 30 אִשָּׁה תֵאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁגָּלֶנָּה
בַּיִת תִּבְנֶה וְלֹא תֵשֵׁב כֶּרֶם תִּטַּע וְלֹא
תְחַלְּלֶנּוּ: 31 שׁוֹרְךָ טָבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל
מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ גָזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשִׁיב
לְךָ צֹאנְךָ נְתֻנוֹת לְאֹיְבֶיךָ וְאֵין לְךָ מוֹשִׁיעַ: 32 בָּנֶיךָ
וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְכִלּוּת
אֲלֵיהֶם כָּל־הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל יָדֶךָ: 33 פְּרִי אַדְמָתְךָ
וְכָל־יְגִיעֲךָ יֹאכַל עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְהָיִיתָ
רַק עָשׁוּק וְרָצוּץ כָּל־הַיָּמִים: 34 וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע
מִמַّרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה: 35 יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין
רָע עַל־הַבִּרְכַּיִם וְעַל־הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא
מִכַּף רַגְלְךָ וְעַד קָדְקֹדֶךָ:

22 Percutiat te Dominus egestate, febri & frigore, ardore et æstu, & aëre corrupto ac rubigine,
23 et persequatur donec pereas. Sit cœlū, quod supra te est, æneū:
24 & terra, quā calcas, ferrea. Det Dominus imbrē terræ tuæ pulverē, et de cœlo descendat super te cinis, donec conteraris.
25 Tradat te Dominus corruentem ante hostes tuos: per unā viā egrediaris contra eos, & per septem fugias, & dispergaris per
26 omnia regna terræ. Sitq; cadaver tuū in escā cunctis volatilibus cœli, & bestiis terræ: &
27 non sit qui abigat. Percutiat te Dominus ulcere Ægypti, & parte corporis, per quam stercora egeruntur, scabie quoq; et prurigine: ita ut curari nequeas.
28 Percutiat te Dominus amentiā
29 et cæcitate ac furore mentis. Et palpes in meridie, sicut palpare solet cæcus in tenebris, & non dirigas vias tuas. Omniq; tempore calumniam sustinebis, & opprimaris violentiā, nec ha-
30 beas qui liberet te. Uxorē accipias, & alius dormiat cum ea. Domū ædifices, & non habites in ea. Plantes vineā, et non vin-
31 demies eam. Bos tuus immolatur coram te, & non comedes ex eo. Asinus tuus rapiatur in conspectu tuo, & non reddatur tibi. Oves tuæ dentur inimicis tuis, et non sit qui te adjuvet.
32 Filii tui et filiæ tuæ tradantur alteri populo, videntib' oculis tuis, et deficientib' ad conspectum eorum totā die, et non sit
33 fortitudo in manu tua. Fructus terræ tuæ, et omnes labores tuos, comedat populus quē ignoras: & sis semper calumniam sustinens, & oppressus cunctis
34 diebus, Et stupens ad terrorem eorum quæ videbunt oculi
35 tui. Percutiat te Dominus ulcere pessimo in genibus & in suris, sanaríque non possis, à planta pedis usque ad verticem tuum.

22 Παταξαι σε (ζ) κυριος ἐν ἀπορίᾳ, καὶ πυρετῷ, καὶ ῥίγει, καὶ (η) ἐρεθισμῷ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ, καὶ τῇ ἀχρᾳ, καὶ καταδιωξονται σε ἕως
23 ἂν ἀπολεσωσί σε. Καὶ (θ) ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπερ κεφαλῆς σου χαλκῆς, καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκα-
24 κάτω σου σιδηρᾶ. Δώσει (ι) κύριος ὁ θεός σε ἀντὶ τοῦ γῆς σου κονιορτὸν, καὶ χοῦς ἐκ τῆς οὐρανοῦ (κ) καταβήσεται, ἕως ἂν ἐκριθῇ σε, καὶ ἕως
25 ἂν ἀπολέσῃ (λ) σε ἐν τάχει. Δώσει σε κύριος (μ) ἐπὶ κοπῳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν σου· ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ ἔσῃ (ν) διασπορὰ ἐν πάσαις (ξ) βασιλείαις τῆς γῆς. Καὶ
26 ἔσονται οἱ νεκροί σου βοσκήματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ
27 οὐκ ἔσται (ο) ὁ ἐκφοβῶν. Παταξαι σε κύριος (π) ἕλκει Αἰγυπτίῳ εἰς τὰ ἕδραια, καὶ ψώρᾳ ἀχρείᾳ, καὶ κνήφῃ, ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰα-
28 θῆναι. Παταξαι σε κύριος τῷ παραπληξίᾳ, καὶ
29 ἀφασίᾳ, καὶ ἐκστάσει διανοίας. Καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας, (ρ) ὡσεί τις ψηλαφήσαι τυφλὸς ἐν τῷ σκότει, καὶ οὐκ εὐοδώσει τὰς ὁδούς σου. καὶ ἔσῃ τότε ἀδικούμενος, καὶ διαπαντὸς μὴ πᾶσι τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ (σ) ἔσται
30 ὁ βοηθῶν. Γυναῖκα λήψῃ, καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἕξει αὐτὴν· οἰκίαν οἰκοδομήσεις, καὶ οὐκ οἰκήσεις ἐν αὐτῇ· ἀμπελῶνα φυτεύσεις, καὶ
31 μὴ τρυγήσεις αὐτόν. Ὁ μόσχος σου ἐσφαγμένος ἐναντίον σου, καὶ (τ) οὐ φάγῃ ἐξ αὐτοῦ· ὁ ὄνος σου ἡρπασμένος ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ ἀποδοθήσεταί σοι· τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν. Οἱ
32 υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου δεδομέναι ἔθνει ἑτέρῳ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί (υ) σου βλέποντες σφαγιάζουσιν εἰς αὐτὰ, (φ) οὐκ ἰσχύσει ἡ χείρ
33 σου. Τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου καὶ πάντας τοὺς πόνους σου φάγεται (χ) ἔθνος, ὃ οὐκ ἐπίστασαι· καὶ ἔσῃ
34 ἀδικούμενος καὶ πεπιεσμένος πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἔσῃ παραπλήσιος διὰ τὰ ὁράματα
35 τῶν ὀφθαλμῶν σου, ἃ βλέψῃ. Παταξαι σε κύριος ἐν ἕλκει πονηρῷ ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνήμας, ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι σε, ἀπὸ ἴχνους τῆς πατρὸς σου ἕως τῆς κορυφῆς σου.

Percutiat te Dominus in penuria, & febri, et rigore, & (d) rosione, et aeris corruptione, et rubigine: et persequantur te, donec disperdeant te. Et erit tibi cælum, quod
23 super caput tuum, æneum; et terra, quæ sub te, ferrea. Det Do-
24 minus Deus tuus pluviam terræ tuæ pulverem: & cinis de cælo (e) descendet, quoadusque attriveris te, & quoadusque disperdiderit te velociter. Det te Do-
25 minus in occisionem coram inimicis: in via una exibis ad eos; & in septem viis fugies à facie eorum. Et eris (f) dispersus in
26 omnibus regnis terræ. Et erunt mortui vestri esca volatilibus
27 cæli, & bestiis terræ: et non erit, qui (g) exterreat. Percutiat te Dominus ulcere Ægyptio in sede,
28 & scabie agresti, et prurigine, ita ut non possis tu curari. Percutiat te Dominus amentiā, & cæcitate,
29 et excessu mentis. Et eris palpans meridie, sicut is palparet cæcus in tenebris; & non prosperabis
30 vias tuas. Et eris tunc injuriis affectus, & direptus omnibus diebus: & non erit qui auxilium
30 ferat. Uxorem accipies; & vir alius habebit eam. Domum ædificabis; & non habitabis in ea.
31 Vineam plantabis; & non vindemiabis eam. Vitulus tuus jugulatus ante te, & non comedes ex
31 eo. Asinus tuus ereptus à te, & non reddetur tibi. Oves tuæ datæ inimicis tuis; & non erit tibi qui
32 auxilietur. Filii tui, & filiæ tuæ date genti alteri; & oculi tui aspicient tabescentes ad ea: non
33 valebit manus tua. Proventus terræ tuæ, & omnes labores tuos comedet gens, quam non nosti. Et
34 eris injuriis affectus, & quassatus omnibus diebus. Et eris stupidus propter visiones oculorum
35 tuorum, quas cernes. Percutiat te Dominus in ulcere maligno super genua, & super suras; ut non possis tu curari, à vestigio pedum tuorum usque ad verticem tuum.

MS.A. (ζ) κυριος ἀπορίᾳ, (η) ἐρεθισμῷ, καὶ φόνῳ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ. (θ) ἔσται ὁ οὐρανὸς (ι) κυριος τῆς γῆς σου (κ) καταβήσεται ἐπὶ σε, ἕως (λ) σε. Δώσει (μ) ἐπὶ σκοπῷ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν σου· ἐν (ν) ἐν διασπορᾷ (ξ) τῆς βασιλείας (ο) ὁ ἀποσοβῶν. (π) ἐν ἕλκει Αἰγυπτίῳ ἐν τῷ ἕδρας, (ρ) ὡσεὶ ψηλαφήσει ὁ τυφλὸς (σ) ἔσται ζῶντα σφαγιαζόντες (φ) καὶ οὐκ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Percutiet te Dominus stupiditate, & elephantiasi, & incendio, & flammā, & aurigine, & gladio, & vento uredinis, & persequentur te, donec te perdant. Erūntque cœli qui sunt
23 super caput tuum, æneī: & tellus quæ sub te, est ferrea. Dabit Domious pluviam terræ
24 tuæ limum, & pulverem de cœlo demittet super te, donec te consumat. Profligabit te
25 Dominus coram hostibus tuis: per iter unum egrediēris contra eos, & per septem itinera fugies à conspectu eorum, & eris terrori
26 apud omnia regna terræ. Erit etiam cadaver tuum esca volucri cœli & bestiæ terræ, nec erit qui abigat. Percutiet te Dominus
27 ulcere Ægyptiorum, & morbo ani, & leprā, & macie, ita ut sanari nequeas. Percutiet te
28 Dominus caligine, & cæcitate, & stupiditate cordis. Sis palpans in meridie quemadmo-
29 dum palpat cæcus in tenebris: & ne perducatur via tua ad exitum: & fis ductus per violentiam, & oppressus cunctis diebus tuis, nec sit qui te liberet. Uxorem despondeas,
30 & vir alius ducat eam. Domum ædifices, & non habites in ea. Vineam plantes, & non exprimas vinum ejus. Bos tuus juguletur coram te, & non comedas ex eo. Et asinus tu-
31 us abducatur à te violenter, & oon reddatur tibi. Oves tuæ tradantur hostibus tuis, nec sit qui eripiat. Filii tui & filiæ tuæ tra-
32 dantur populo alieno, oculis tuis spectantibus: & affligaris propter eos totā die, nec sint vires in manibus tuis. Fructus terræ tuæ,
33 totúmque laborem tuum comedat populus quem tu ignoras: sisque oppressus, & coarctatus omnibus diebus tuis. Et offundatur
34 caligine visus oculorum tuorum quo vides.
35 Percutiat te Dominus ulcere pessimo in genibus tuis & in cruribus tuis, oec sanari valeas, à planta pedis tui usque ad cerebrum tuum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס — TARGUM ONKELOS.

22 יִמְחִנָּךְ יְיָ בְּשַׁחְפָּתָא וּבְקַדְחָתָא
וּבְרִלְקָתָא וּבְחַרְחוּרָא וּבְחַרְבָּא
וּבְשִׁדְפוֹנָא וּבִירַקּוֹנָא וּיְרַדְּפוּנָךְ עַד־
23 דְּתֵיבָד : וִיהוֹן שְׁמַיָּא דִּי עַל־רֵישָׁךְ
חֲסִינִין כְּנְחָשָׁא מִלְּאַרְעָא מְטַרָא
וְאַרְעָא דִּי תְחוֹתָךְ תְּקִיפָא כְּבַרְזְלָא
24 מִלְּמִעְבַּד פֵּירִין : יִתֵּן יְיָ יָת מְטַר
אַרְעָךְ אֲבָקָא וְעַפְרָא מִן שְׁמַיָּא
25 יִתְּחֵת עָלָךְ עַד דְּתִשְׁתֵּצֵי : יְהַנְגְּדָךְ
יְיָ תְּבִיר קֳדָם סְנָאָךְ בְּאוֹרְחָא חָדָא
תִּפּוֹק לְוָתֵיהּ וּבְשִׁבְעָא אוֹרְחָן תֶּעֱרוֹק
מִן קֳדָמוֹהִי וּתְהֵי לְוַע לְכָל מַלְכוּת
26 אַרְעָא : וּתְהֵא נְבָלְתָךְ מְשַׁגְּרָא
לְמֵיכַל לְכָל עוֹפָא דִשְׁמַיָּא וְלִבְעִירָא
27 דְּאַרְעָא וְלֵית דְּמַנְיַר : יִמְחִנָּךְ יְיָ
בְּשִׁחְנָא מִצְרָאי וּבְטְחוֹרִין וּבְנַרְבָּא
28 וּבְחַרְסָן דְּלָא תֵיכוּל לְאִתְסָאָה:
יִמְחִנָּךְ יְיָ בְּטִשְׁוּתָא וּבְסַמְיוּתָא
29 וּבְשַׁמְמוּת לִבָּא : וּתְהֵי מְמַשֵּׁשׁ
בְּטִהְרָיָא כְּמָא דִי־יְמַשֵּׁשׁ עִוַּרְא
בְּקַבְלָא וְלָא תַצְלַח יָת אוֹרְחָךְ
וּתְהֵי בְרַם עָשֵׁק וְאָנֵס כָּל־יוֹמָיָא
30 וְלֵית דְּפָרֵק : אִתְּתָא תֵּרוֹס וּנְכַר
אוֹתְרָן יִשְׁכְּבִנַּהּ בֵּיתָא תִּבְנֵי וְלָא־
31 תִתֵּיב בֵּיהּ כַּרְמָא תִּצּוֹב וְלָא
תְחַלֵּל נִיהּ : תּוֹרָךְ יְהֵי נְכִיס לְעֵינָךְ
וְלָא תֵיכוּל מִנֵּהּ חֲמָרָךְ יְהֵי אֲנִיס
מִן קֳדָמָךְ וְלָא יְתוּב לָךְ עָנָךְ מְסִירִין
לְבַעֲלֵי דְבָבָךְ וְלֵית לָךְ פְּרִיק :
32 בְּנָךְ וּבְנָתָךְ מְסִירִין לְעַמָּא אוּחְרָן
וְעֵינָךְ חָזְיָן וְיִסְגְּפָן בְּגַלְוָתְהוֹן כָּל־יוֹמָא
33 וְלֵית חֵילָא בִּידָךְ : אִבָּא דְאַרְעָךְ
וְכָל־לֵיאוּתָךְ יֵיכוּל עַם דְּלָא יְדַעְתָּ
וּתְהֵי לְחוֹד עָשֵׁק וּדְעִיעַ כָּל־יוֹמָיָא :
34 וּתְהֵי מְשַׁגְּעֵי מֵחֲזוּ עֵינָךְ דְּתֶחֱזֵי :
35 יִמְחִנָּךְ יְיָ בְּשִׁחְנָא בִישָׁא עַל רְכוּבִין
וְעַל שׁוּקִין דִּי לָא תֵיכוּל לְאִתְסָאָה
מִפַּרְסַת רַגְלָךְ וְעַד מוּחָךְ :

22 Percutiet te Dñs egestate & febri, & incendio, & siccitate & gladio; & aëre corrupto, & rubigine: & persequentur te donec pereas. 23 Et erunt cœli, qui sunt super caput tuum, fortes quasi ænei ut non deducant pluviam: & terra quæ est subter te erit fortis sicut ferrum, ne faciat fructus. 24 Dabit Dñs pluviã terræ tuæ favillam et pulverẽ: de cœlis descendet super te, donec disperdat te. 25 Tradet te Dñs cõfractũ in conspectu inimicorũ tuorum: per viã unã egredieris in eos, & per septẽ vias fugies à facie eorũ: et eris in commotionẽ omnib⁹ regnis terræ. 26 Et erit cadaver tuum projectum in cibũ omni volatili cœli & jumentis terræ: & non erit qui commoveat. 27 Percutiet te Dñs ulcere pessimo Ægyptiorum, & hæmorrhoidib⁹; & scabie, & prurigine siccã: ex quibus non poteris sanari. 28 Percutiet te Dñs amentiã & cæcitate, & conturbatione cordis. 29 Et eris palpans in meridie, sicut palpat cæcus in tenebris; & non proficies in via tua: & eris utiq; oppress⁹ & vim patiens omnib⁹ diebⁿ, et non erit qui liberet te. 30 Mulierẽ despondebis, & vir alius cubabit cum ea; domum ædificabis, & non habitabis in ea: vineã plantabis, & nõ vindemiabis eã. 31 Bos tuus erit jugulat⁹ ante oculos tuos, & non cõedes ex eo: asin⁹ tu⁹ erit violẽter rapt⁹ à facie tua, & nõ revertetur ad te: oves tuæ erũt traditæ inimicis tuis; et nõ erit qui salvet te. 32 Filii tui & filiæ tuæ tradẽtur populo alieno, & oculi tui videbunt & deficient pro eis tota die: & nõ erit fortitudo in manu tua. 33 Fructũ terræ tuæ & omnes labores tuos comedet popul⁹ quẽ non cognovisti: & eris semper calumniam sustinens & oppressus omnib⁹ diebⁿ. 34 Et eris stupens, propter visionẽ oculorũ tuorũ quã videbis. 35 Percutiet te Dñs ulcere pessimo in genib⁹ & in femorib⁹, ex quo nõ poteris sanari, à planta pedis tui & usq; ad cerebrum tuum.

22 מחנך יי בשחפת ובקדחת ובדלקת ובחרחור ובחרב ובשדפון וביקון וירדפון עד אבדך׃ 23 והיו שמיך אשר על ראשך נחשת ארץ אשר תחתיך ברזל׃ 24 יתן יי את מטר ארצך אבק ועפר מן השמים ירד עליך עד השמדך׃ 25 יתן יי אויביך לפני תנגף בדרך אחת תצא אליהם ובשבעת דרכים תנוס לפניהם והיית לזועה לכל ממלכות הארץ׃ 26 והיתה נבלתך למאכל לכל עוף השמים ולבהמת הארץ ואין מחריד׃ 27 יכך יי בשחין מצרים ובעפלים ובגרב וב׳ אשר לא תוכל להרפא׃ 28 יכך יי בשגעון ובעורון ובתמהון לבב׃ 29 והיית מגשש בצהרים כאשר יגשש העור בחשך ולא תצליח את דרכיך והיית אך עשוק וגזול כל הימים ואין מושיע׃ 30 ארשה תארס ואיש אחר ישכבנה בית תבנה ולא תשב בו כרם תטע ולא חללתו׃ 31 שורך טבוח לעיניך ולא תאכל ממנו חמרך גזול מלפניך ולא ישוב לך צאנך נתנות לאויביך ואין לך מושיע׃ 32 בניך ובנתיך נתנים לעם אחר ועינך רואות וכלות אליהם כל היום ואין כח בידך׃ 33 פרי אדמתך ויגיעת כל עמך יאכל גוי אשר לא ידעת ולא היית רק עשוק ורצוץ כל הימים׃ 34 ותהי משגע מראות עינך אשר תראה׃ 35 יכך יי בשחין רע על הברכים ועל השקים אשר לא תוכל להרפא מכף רגלך ועד קדקדך׃

VERSIO SAMARITANA.

22 ישחנך יי בשחפת ובקדחת ובדלקת ובחרחור ובחרב ובשדפון וביקון ורדפון עד אבדך׃ 23 והיו שמיך אשר על ראשך נחשת ארץ אשר תחתיך ברזל׃ 24 יתן יי את מטר ארצך אבק ועפר מן השמים ירד עליך עד השמדך׃ 25 יתן יי אויביך לפני תנגף בדרך אחת תצא אליהם ובשבעת דרכים תנוס לפניהם והיית לזועה לכל ממלכות הארץ׃ 26 והיתה נבלתך למאכל לכל עוף השמים ולבהמת הארץ ואין מחריד׃ 27 יכך יי בשחין מצרים ובעפלים ובגרב ובחרס אשר לא תוכל להרפא׃ 28 יכך יי בשגעון ובעורון ובתמהון לבב׃ 29 והיית מגשש בצהרים כאשר יגשש העור בחשך ולא תצליח את דרכיך והיית אך עשוק וגזול כל הימים ואין מושיע׃ 30 ארשה תארס ואיש אחר ישכבנה בית תבנה ולא תשב בו כרם תטע ולא חללתו׃ 31 שורך טבוח לעיניך ולא תאכל ממנו חמרך גזול מלפניך ולא ישוב לך צאנך נתנות לאויביך ואין לך מושיע׃ 32 בניך ובנתיך נתנים לעם אחר ועינך רואות וכלות אליהם כל היום ואין כח בידך׃ 33 פרי אדמתך ויגיעת כל עמך יאכל גוי אשר לא ידעת ולא היית רק עשוק ורצוץ כל הימים׃ 34 ותהי משגע מראות עינך אשר תראה׃ 35 יכך יי בשחין רע על הברכים ועל השקים אשר לא תוכל להרפא מכף רגלך ועד קדקדך׃

22 Percutiet te Domin⁹ tabe, & febri, & rigore, & æstu, & (f) gladio, & uredine, & vubigine, persequentur te donec 23 te perdã derint. Erunt cœli tui qui sunt super caput tuũ, æri; & terra quæ est subter te, ferrea. 24 Dabit Domin⁹ pluviam terræ tuæ pulverem, & pulvis de cœlo descendet super te donec attriveriat te. 25 Dabit te Dominus (g) corru-entem ante faciẽ inimicorum tuorũ: per viam unam egrediẽris adversũs eum, & per septem vias fugies ante faciẽ ejus, erisque in dispersionem omnibus regnis terræ. 26 Erit quoq; cadaver tuum in escã volucribus cœli, et bestiis terræ, neq; erit qui abigat. 27 Percutiet te Dominus ulcere Ægypti, & hæmorrhoidibus, et scabie, & prurigine, quibus non poteris curari. 28 Percutiet te Dominus amentiã, & cæcitate, & stupore cordis. 29 Erisq; palpans in meridie, sicut palpat cæcus in caligine, nec prosperabis facies viã tuã: præterea eris tantũm oppressus et diripiens omnibus diebus, & non erit qui eripiat te. 30 Uxorẽ desponsabis, & vir alius dormiet cum illa: domũ ædificabis, & non habitabis in ea; vineã plantabis, sed non vindemiabis eã. 31 Bos tuus mactat⁹ erit ante oculos tuos, & non comedes ex eo; asinus tuus rapiet⁹ à conspectu tuo, & nõ restituetur tibi; pecudes tuæ tradentur inimicis tuis, & nã erit qui eripiat. Filii tui, & 32 filiæ tuæ tradentur populo alteri, & oculi tui videbunt, & absumẽt ad illos totã die, sed non erit in fortitudinẽ manus tua. 33 Fructũ quoq; terræ tuæ, & omnes labores tuos comedet populus quẽ non cognovisti, & tantummodò calumniam patiẽris, et opprimẽris omnibus diebus. (h) Obstu-34 pescẽsque propter phantasmata oculorum tuorũ quæ videbis. Percutiet te Dominus 35 ulcere malo super genua, et super suras, quod non poteris curare, à planta pedis tui usq; verticem tuum.

VER. SAM. (f) siccitate, (g) confractum (h) Eritque amens

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 * ويضربك الله بحمى السل * والحمادة * والريح * والقالح * والجفاف * والذف * واليرقان * فيكلبك الى
23 اباديك * ويكن سماوك التي فوق راسك كالنحاس * والارض التي تحتك كالحديد * ويجعل الله
24 جميع ما يمطر على ارضك غبارا * وترابا من السماء ردّ عليك الى ان تبقد * ويجعلك الله مضروبا
25 بين يدي اعدائك * حتى تخرج اليهم في طريق واحد * وتهرب من بين ايديهم في سبع طرق *
26 فتصير عبرة لجميع ممالك الارض * وتصير جثتك ماء كلا لطير السماء ولبهائم الارض * وليس لها
27 مرعج * ويضربك الله بقرح مصر * والبوسير * والجرب والحكة ما لا تستطيع مداواته * ويضربك
28 الله بالجنون والعمى وبهتة القلب * حتى تصير تجسس في الظهيرة * كما يجسس الاعمى وخاصة في
29 ظلمة * ولا تنجح في طرقك * وتكن معسوما معصوبا طول زمانك * وليس لك معين * فتروح
30 امرءة فيأتيها رجل اخر * وتبني بيتا ولا تجلس فيه * وتغرس كرما ولا تبتذله * فيكون ثورك
31 مذبوحا جهارا عينيك ولا تاكل منه * وحمارك مغصوبا من بين يديك فلا يرجع اليك * وغنمك
32 مسلمة الى اعدائك وليس لك معين * وبنوك وبناتك مدفوعين الى قوم اخرين * وعيناك تريانهم
33 ساخصتان اليهم طول الزمان * ولا طاقة في يدك * وثمر ارضك وساير كسبك ياكله قوم لا تعرفهم *
34 وتصير كذلك معسوما معصوبا طول الزمان * حتى تصير معتوها من منظر عينيك الذي تراه *
35 ويضربك الله بقرح ردي على الركب وعلى السوق * ما لا تستطيع مداواته * وكما يولمك من قدمك الى هامتك *

Perueniẽtq; te Dominus febri phthisicã, et acutã, et quartanã, et paralysi, et aniditate, et hectica, et aurigine, et persequetur te usq; ad consumptionẽ tui. 23 Erit quoque cœlum tuum quod est super caput tuũ, velut æs: et terra quæ sub te est, velut ferrũ. 24 Vertẽtque Deus quicquid depluet super terram tuam, in limum: et pulverem de cœlo propellet in te, donec absumaris. 25 Ponẽtque te Deus prostratum ante inimicos tuos, ita ut exeas ad eos per viam unam, et fugias à conspectu eorum per septẽ vias, fãsque exemplum omnibus regnis terræ. 26 Et fiet cadaver tuum cibũ volatilibus cœli et bestiis terræ, nec erit qui absterrens. 27 Perueniẽtq; te Deus ulcere Ægypti, et hæmorrhoide, et scabie, et impetigine à qui bus non poteris sanari. 28 Percutiet te quoque Deus amentiã, et cæcitate, et stupore cordis. 29 Ita ut sis palpans in meridie sicuti palpat cæcus ac præsertim in tenebris: et non prosperaberis in viis tuis: et eris oppressus & coactus longitudine temporis tui, nec erit tibi adjutor. 30 Nubes uxori, et cõbit cum ea vir alius: et extrues domum, et non habitabis in ea: et plantabis vineã, et non delibabis eam. 31 Eritque bos tuus mactatus ante oculos tuos, et non comedes ex eo: asinus tuus raptus à manibus tuis, nec reducetur ad te: et oves tuæ traditæ inimicis tuis, nec erit qui opem ferat. 32 Filii etiam tui et filiæ tuæ dati gentibus alienis, & oculi tui videbunt eos intuentes illos longitudine temporis, et nulla erit potentia in manu tua. 33 Et fructus terræ tuæ, totumque lucrum tuum devorabunt gentes quas non agnoscis: & eris hoc pacto oppressus & mancipatus longitudine temporis, 34 ita ut evadas amens ob spectaculum oculorum tuorum quod cernes. 35 Et percutiet te Deus ulcere malo super genua & super cruras, quod curare minimẽ poteris. Et dum te cruciabit à planta tua ad verticem tuum,

ספר אלה הדברים: כח

statues quem ,tuum regem & ,te Dominus faciet Ambulare
36 יוֹלֵךְ יְהוָה אֹתְךָ וְאֶת־מַלְכְּךָ אֲשֶׁר תָּקִים
servet & ,tui patres & ,tu nosti non quam ,gentem ad ,te super
עָלֶיךָ אֶל־גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ וְעָבַדְתָּ
parabolam in ,abstinuemen in eris Et ,lapidi & ,ligno ,alienis Dñi ibi
שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן: 37 וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה לְמָשָׁל
Dominus te ducet quo ,populis omnibus in ,diferum in &
וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר־יְנַהֲגְךָ יְהוָה
quia ,colliges parum & ,agium ad educes multum Semen ,illuc
שָׁמָּה: 38 זֶרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט תֶּאֱסֹף כִּי
non vinum & ,cules & ,plantabis Vineas ,locusta illud ,comedet
יַחְסָלֶנּוּ הָאַרְבֶּה: 39 כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבַדְתָּ וְיַיִן לֹא
Olivæ ,vermis illud ,comedet quia ,colliges neque ,bibes
תִשְׁתֶּה וְלֹא תֶאֱגֹר כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת: 40 זֵיתִים
evellitur quia ,te unges nun oleo & ,tuo termino omni in ,tibi erunt
יִהְיוּ לְךָ בְּכָל־גְּבוּלֶךָ וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ כִּי יִשֹּׁל
quia ,tibi erunt non & ,generabis filias & Filios ,tua oliva
זֵיתֶךָ: 41 בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ לְךָ כִּי
,peffdabi ,tuæ fumi fructum & ,tuum lignum Omne ,captivitatem in ibunt
יֵלְכוּ בַּשֶּׁבִי: 42 כָּל־עֵצְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ יִירַשׁ
superne te super ascendet ,uo interori in qui Peregrinus ,locusta
הַצְּלָצַל: 43 הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עָלֶיךָ מַעְלָה
,tibi mutuabit Ipse ,interne inferne descendes tu & ,superne
מַעְלָה וְאַתָּה תֵרֵד מַטָּה מַטָּה: הוּא יַלְוְךָ
eris tu & ,caput in erit ipse ei mutuabis non tu &
וְאַתָּה לֹא תַלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה
,ipse maledictiones omnes te super venient Et ,eandam in
לְזָנָב: 44 וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה
obedivisti non quia ,te disperdi usque ,te apprehendet & ,te persequetur &
וּרְדָפוּךָ וְהִשִּׂיגוּךָ עַד הִשְׁמֶדְךָ כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ
,ejus statuta & ,ejus præcepta custodiendam ad ,tui Dei Domini voce in
בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו
tuo femine in & ,portentis in & ,signum in te in erunt Et ,tibi præcepit quæ
אֲשֶׁר צִוָּךְ: 45 וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת וּבְזַרְעֲךָ
Domino ,fueristi non quod Pru ,sculum in usque
עַד־עוֹלָם: 46 תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת־יְהוָה
,omnium multitudine præ ,cordis bonitate in & ,lætitia in ,tuo Deo
אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל:
te in Dominus tuo mittet quo ,tuis inimicis ,servies Et
47 וַעֲבַדְתָּ אֶת־אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר יְשַׁלְּחֶנּוּ יְהוָה בָּךְ
,jugum debit Et ,omnium defectu in & ,nuditate in & ,siti in & ,fame in
בְּרָעָב וּבְצָמָא וּבְעֵרֹם וּבְחֹסֶר כֹּל וְנָתַן עֹל
Adferet ,te eum diferdiet ad usque ,tuum cullum super ,ferri
בַּרְזֶל עַל־צַוָּארֶךָ עַד הַשְׁמִידוֹ אֹתָךְ: 48 יִשָּׂא
quemadmodum ,terræ extremo ab longinquo à gentem te super Dominus
יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מֵרָחוֹק מִקְצֵה הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר
Gentem ,ejus linguam audies non cujus gentem ,aquila volari
יַדְאֶה הַנָּשֶׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ: גּוֹי
non ,tuis & ,senem ad ,facies elevabit non quæ ,facinbus fortem
עַז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים לְזָקֵן וְנַעַר לֹא
miseribeur
יָחֹן:

Versio VULG. LAT.

36 Ducet te Dominus, & regem tuum, quem constitueris super te, in gentem, quam ignoras tu & patres tui: & servies ibi
37 diis alienis, ligno, & lapidi. Et eris perdit' in proverbium ac fabulam omnibus populis, ad
38 quos te introduxerit Dñs. Sementē multum jacies in terrā, & modicū congregabis: quia
39 locustæ devorabunt omnia. Vineam plantabis, & fodics: & vinum non bibes, nec colliges ex ea quidpiam: quoniam va-
40 stabitur vermibus. Olivas habebis in omnib' terminis tuis, & non ungēris oleo: quia de-
41 fluent, & peribunt. Filios generabis & filias, & non fruēris eis: quoniā ducentur in capti-
42 vitatem. Omnes arbores tuas et fruges terræ tuæ rubigo consumet. Advena, qui tecum ver-
43 satur in terra, ascendet super te, eritq; sublimior: tu autem descendes, & eris inferior. Ipse
44 fœnerabit tibi, & tu non fœnerabis ei. Ipse erit in caput,
45 & tu eris in caudam. Et venīet super te omnes maledictiones istæ, & persequentes apprehēdent te, donec intereas: quia non audisti vocē Domini Dei tui, nec servásti mandata ejus & ceremonias, quas præcepit
46 tibi. Et erunt in te signa atq; prodigia, & in semine tuo usq;
47 in sempiternum: Eò quòd non serviēris Domino Deo tuo in gaudio, cordisq; lætitia, propter rerum omnium abundan-
48 tiam. Servies inimico tuo, quē immittet tibi Dñs, in same, & siti, & nuditate, & omni penuria: & ponet jugum ferreum super cervicem tuam, donec te
49 conterat. Adducet Dñs super te gentem de longinquo, & de extremis terræ finibus, in similitudinem aquilæ volantis cum impetu; cujus linguam in-
50 telligere non possis: Gentem procacissimam, quæ non deferat seni, nec misereatur parvuli,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

36 Ἀπαγάγοι κύριός σε καὶ τὸν ἄρχοντάσ σου ὃν ἂν (χ) καταστήσῃς ἐπὶ σεαυτόν, (ψ) ἐπ' ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ καὶ οἱ πατέρεσ σου καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λί-
37 θοις. Καὶ ἔσῃ ἐκεῖ εἰς αἴνισμα καὶ παραβολὴ καὶ διηγήμα ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οἷς ὡς
38 ἂν ἀπαγάγῃ σε κύριος ἐκεῖ. Σπέρμα πολὺ ἐξοίσεις εἰς τὸ πεδίον, καὶ ὀλίγα εἰσοίσεις,
39 ὅτι καταβρώσει αὐτὰ ἡ ἀκρίς. Ἀμπελῶνα φυτεύσεις καὶ καλλιεργήσεις, καὶ οἶνον οὐ πίεσαι, οὐδὲ εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καταφάγεται αὐτὰ
40 ὁ σκώληξ. Ἐλαῖαι ἔσονταί σοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου, καὶ ἔλαιον οὐ χρίσῃ, ὅτι ἐκφυήσει
41 ἡ ἐλαία σου. Τοὺς υἱοὺς καὶ θυγατέρας γεννήσεις καὶ οὐκ (α)ἔσονται, ἀπαχθήσονται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ.
42 Πάντα τὰ ξύλινά σου καὶ τὰ (α)γεννήματα
43 τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἡ ἐρεισύβη. Ὁ προσήλυτος ὃς ἔστιν ἐν σοὶ, ἀναβήσεται (β) ἄνω
44 ἄνω, σὺ δὲ καταβήσῃ κάτω κάτω. Οὗτος δανείσει σοι, σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανεῖς· αὐτὸς ἔσται
45 (γ)κεφαλὴ, σὺ δὲ ἔσῃ (δ)οὐρά. Καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πάσαι αἱ κατάραι αὗαι, καὶ κατα-
διώξονταί σε, καὶ καταλήψονταί σε, ἕως ἂν (ε)ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε, ὅτι οὐκ (ζ) εἰσήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, (η)φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δι-
46 καιώματα (θ) ὅσα ἐνετείλατό σοι. Καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα, καὶ τέρατα (ι) ἐν τῷ σπέρματί σου (κ) ἕως τοῦ αἰῶνος, Ἀνθ' ἂν οὐκ ἐλατρεύσας κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ (λ)
47 ἀγαθῇ διανοίᾳ διὰ τὸ πᾶν (μ) πάντων.
48 Καὶ λατρεύσῃς τοῖς ἐχθροῖς σου (μ)οὓς ἐπαποστελεῖ κύριος ἐπὶ σὲ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν δίψει, καὶ ἐν γυμνότητι, καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων· καὶ
(ν)δώσει κλοιὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὴν σφάγλον
49 σου, ἕως ἂν (ξ)ἐξολοθρεύσῃ σε. Ἐπάξει (ο) ἐπὶ σὲ κύριος ἔθνος μακρόθεν ἀπὸ ἐσχάτου τῆς γῆς ὡσὶ ὄρμημα ἀετοῦ, (π) ἔθνος
50 ὃ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Ἔθνος ἀναιδὲς προσώπῳ, ὅστις οὐ θαυμάσει πρόσωπον (ρ) πρεσβύτου, καὶ νέου οὐκ ἐλεήσει.

36 Abducat Dominus te, & principes tuos, quos constitues super te, ad gentem, quam non novisti tu, et patres tui: et servies ibi
37 diis aliis, ligno, & lapidibus. Et eris ibi in (h) æniigma, & parabolam, & fabulam in omnibus gentibus, ad quas abduxerit
38 te Deus illuc. Semen multum proferes in campum; & pauca
39 inferes: quoniam locusta comedet ea. Vineam plantabis, & operaberis; & vinum non bibes, neque lectaberis ex eo: quoniam
40 comedet ea vermis. Olivæ tibi erunt in omnibus finibus tuis; & oleo non ungēris: quoniam defluet oliva tua. Filios, & filias
41 generabis, & non erunt: abibunt enim in captivitatem. Omnia (i)
42 ligna tua, & germina terræ tuæ ab'umet rubigo. A Advena, qui est
43 in te, ascendet sursum sursum: tu autem descendes deorsum deorsum. Hic fœnerabit tibi; tu autem
44 huic non fœnerabis: hic erit caput; tu autem eris cauda. Et
45 venient super te omnes maledictiones hæ: & persequentur te, & apprehendent te; quoadusq; exterminaveriat te, & quoadusq; disperdideriat te: quoniam non exaudisti vocem Domini Dei tui, ad custodiendum mandata ejus, et justificationes, quæcunque mandavit tibi. Et erunt
46 in te signa, & prodigia in semine tuo usque in sæculum, Pro eo,
47 quod non servisti Domino Deo tuo in lætitia, & bona mente propter multitudinem omnium.
48 Et servies inimicis tuis, quos immittet Dominus super te, in fame, & in siti, & in nuditate, et in omnium inopia. Et imponet jugum ferreum super cervicem tuam: quoadusque exterminaverit te. Inducet super te Do-
49 minus gentem de longè ab extremo terræ, tanquam impetū aquilæ, gentem, cujus (k) non audies
50 vocem ejus, Gentem impudentem facie; qui non mirabitur faciem senis, et juvenis non misereibitur.

MS.A. (χ) καταστήσεις (ψ) εἰς ἔθνος (ω) ἔσονταί σοι, ἀπελεύσουσι (α) γεννήματα Cε τῆς ἐξαναλώσει (β) ἐπὶ σὲ ἄνω ἄνω, (γ) εἰς κεφαλὴ, (δ) εἰς οὐρά. (ε)* ἐξολεθρεύσε σαι, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσαι (ζ) ἤκουσας (η) τὰ φυλάσσεσθαί Cε πάσας τὰς (θ) αὐτῶ ὅσα (ι) καὶ ἐν (κ) ἕως αἰῶνος, (λ) ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ διὰ (μ) οἷς ἐπαποστέλλει κύριος ἐν λιμῷ, καὶ δίψει, (ν) ἐπιθήσει (ξ) ἐξολεθρεύσῃ (ο) κύριος ἐπὶ σὲ ἔθνος (π) ἔθνος ὃ οὐκ (ρ) πρεσβύτερε,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

36 ܢܬܝܢ ܡܪܝܐ ܠܟ ܠܡܠܟܟ ܕܬܩܝܡ ܥܠܝܟ ܠܐܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥܬ ܐܢܬ ܘܐܒܗܬܟ ܘܬܦܠܚ ܬܡܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܥܨܐ ܘܐܒܢܐ ܘܬܗܘܐ ܠܡܬܠܐ ܘܠܫܢܝܢܐ ܒܟܠ ܥܡܡܐ ܕܢܡܠܠ ܠܟ ܡܪܝܐ ܠܬܡܢ
37 ܠܬܡܗ ܘܠܫܡܬܐ ܒܟܠ ܠܐܘܡܐ ܕܢܬܝܠ ܠܟ ܡܪܝܐ ܠܬܡܢ ܘܬܙܪܥ ܣܓܝܐ ܒܚܩܠܐ ܘܬܟܢܫ ܡܥܛ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕܢܬ
38 ܢܬ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕܢܬ
39 ܢܬ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕܢ
40 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
41 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
42 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
43 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
44 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
45 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
46 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
47 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
48 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
49 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ
50 ܢ ܠܟ ܟܪܡܐ ܘܬܦܠܚ ܘܬܫܬܐ ܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܐ ܘܠܐ ܬܟܢܫ ܡܕܡ ܡܢܗ ܠܡܐ ܕܢܟܠ ܐܪܒܐ ܠܗ ܠܡܐ ܕ

36 Ducet te Dominus, te inquam, & regem tuum quem constitueris super te, ad populum quem nec tu novisti nec patres tui, & servies ibi diis aliis ligneis & lapideis. Erisque stu-
37 pori, fabulæ, & meditationi inter omnes populos inter quos disperget te Dominus. Se-
38 men copiosum producet ager tuus, & parum colliges: comedet illud locusta. Vine-
39 am plantabis & coles, & vinum non bibes neque colliges: quia corrodet eam vermis.
40 Oleæ tibi erunt in cunctis finibus tuis, atta-
41 men oleo non ungēris: quia defluent olivæ tuæ. Filios & filias generabis, sed non eront
42 tui: quia in captivitatem abibunt. Omnes arbores tuas & fructus terræ tuæ devorabit
43 gryllus. Et hospes qui in medio tui est, sur-
sùm elevabitur super te, tu verò descendes deorsùm. Ille mutuò tibi dabit, & tu nihil
44 illi mutuò dabis: ille erit capur, & tu eris
45 cauda. Venient autem super te omnes istæ maledictiones, tèque apprehendent, & per-
sequentur donec te consumant, eò quòd non audieris vocem Domini Dei tui, neque custo-
46 dieris præcepta ejus & leges ejus quas præcepit tibi: Et erunt signa tua atque prodigia
47 in te & in semine tuo in sæculum, Eò quòd non coluerìs Dominum Deum tuum cum læ-
titia & bonitate cordis, propter affluentiam
48 omnium rerum. Et servies hostibus tuis quos mittet Dominus adversùm te, in fame,
& siti, & nuditate, & penuriâ rerum omni-
um: dabitque jugum ferreum super collum
49 tuum, donec te perdat. Adducet super te Dominus populum de longinquo, ab extre-
mis terræ finibus, ut volat aquila: popu-
50 lum cujus linguam non capies: Populum impudentis vultûs, qui non reverebitur fa-
cies senum, & puerorum ooo miserebitur.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

36 יגלי יי יתך ית מלכך די תקים עלך
לעם די לא ידעת את ואבהתך
ותפלח תמן לעמא פלחי טעותא
אע ואבנא: ותהי לצרו למתל
37 ולשנוי בכל עמיא די ידברנך יי
לתמן: בר ורע סגי תפיק תקלא
38 ויעיר תכנוש ארי יתסלניה גובא:
כרמין תצוב ותפלח ותמרא לא
39 תשתי ולא תכנוש ארי תיכלניה
תולעתא: זיתין יהון לך בכל
40 תחומך ומשחא לא תרסוך ארי
יתרון ויתך: בנין ובנן תליד ולא
41 יהון לך ארי ייתכון בשביא: כל
אילנך ואבא דארעך יתסנניה
42 נקמה: תותב עדל די ביניך יהי
43 סלק עיל מגה לעילא לעילא
ואת תהי נחית לתחתא לתחתא:
44 הוא יזפנך ואת לא תזיפניה הוא
45 יהי תקיף ואת תהי חלש: ויתון
עלך כל לוטיא דאלין וירדפונך
ויתדבקונך עד דתשתיצי ארי לא
קבלתא למימרא דיי אלהך למטר
46 פקודוהי וקימוהי דפקדך: ויהון בך
לאת ולמופתין ובבנך עד עלמא:
47 חלף די לא פלחתא קדם יי אלהך
48 בחדוא ובשפירות לבא מסגי כולא:
ותפלח ית בעלי דבבך די ינדינון
יי בך בכפנא ובצחותא وبערטליותא
49 ובתסירות כולא ויתן ניר דברזלא
על צואריך עד דישיצי יתך: ייתי
יי עלך עם מרחיק מסיפי ארעא
כמא דמשתרי נשרא עמא די לא
50 תשמע לישניה: עם תקיף אפין
די לא נסיב אפין לסבא ולא ינקא
לא מרחים:

36 Migrare te faciet Dominus, & regem tuum quem constitues super te, ad populum quem ignoras tu & patres tui: & servies ibi populis servientibus idolis ligneis & lapideis.
37 Et eris in desolationem, & in proverbium & in fabulam, in omnibus populis ad quos transmigrare te faciet Dominus. Sementem multam educes ad agrum: et parum congregabis; quoniam devorabit eam locusta.
39 Vineas plantabis, et coles: et vinum non bibes, nec colliges; quoniam comedet illud vermis.
40 Olivæ erunt tibi in omni termino tuo: & oleo non ungeris; quia defluent olivæ tuæ.
41 Filios & filias generabis: & non erunt tibi; quoniam ibunt in captivitatem.
42 Omnes arbores tuæ & fructum terræ tuæ consumet rubigo.
43 Advena in circuitu tui, ascendet super te superiùs: & tu descendes inferiùs.
44 Ipse mutuabit tibi, & tu non mutuabis ei: ipse erit fortis,
45 & tu eris infirmus. Et venient super te omnes maledictiones istæ; & persequentur te, & apprehendent te, donec dispereas: quoniam non obedisti verbo Domini Dei tui, ut custodires præcepta ejus & mandata ejus, quæ præcepi tibi.
46 Et erunt tibi in signa & in portenta, & in filiis tuis usq;
47 in seculum. Eò quòd non servieris coram Domino Deo tuo in gaudio & in rectitudine cordis, propter multitudinem omnium rerum.
48 Et servies inimicis tuis, quos mittet Dominus in te, in fame & in siti, & in nuditate, & in penuria omnium rerum: & ponent jugum ferreum super cervicem tuam, donec
49 disperdant te. Adducet Dominus super te populum de longinquo à finibus terræ, sicut volat aquila: populum cujus linguam non intelliges,
50 Populum impudentem facie: qui non accipit personam senis, neque miseretur parvuli.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

36 יגלה יי אתך ואת מלכך אשר תקים עליך
אל גוי אשר לא ידעת אתה ואבתיך
ועבדת שם אלהים אחרים עץ ואבן:
37 והיית לשמה למשל ולשנינה בכל העמים
אשר ינהיג יי אתך שמה: זרע הרבה תוציא
38 השדה ומעט תאסף כי יאכלנו הארבה:
39 כרמים תטע ועבדת ויין לא תשתה ולא תאסף
כי יאכלם התולעת: זיתים יהיו לך בכל
40 גבולך ושמן לא תסוך כי ישר זיתך:
41 בנים ובנות תולד ולא יהיו לך כי ילכו בשבי:
42 כל עצי ארצך ופרי אדמתך ירשם הארבה:
43 הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה
ואתה תרד מטה מטה: הוא יעלה עליך
44 ואתה לא תעלה עליו: הוא יהיה לראש
ואתה תהיה לזנב: והיו עליך כל הקללות האלה
45 ורדפוך והשיגוך עד השמדך כי לא שמעת
בקול יי אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו
46 אשר צוך: והיו בך לאות ולמופת ובזרעך
47 עד עולם: תחת אשר לא עבדת את יי אלהיך
48 בשמחה וטוב לבב מרב כל: ועבדת את אויבך
אשר ישלח יי בך ברעב ובצמא ובערם
49 ובחסר כל ונתן עול ברזל על צוארך עד
50 השמדך אותך: ישא יי עליך גוי מרחק מקצה
הארץ כאשר ידאה הנשר גוי אשר לא
תשמע לשונו: גוי עז פנים אשר לא ישא פנים לזקן
ונער לא יחון:

VERSIO SAMARITANA.

36 יגלה יי אתך ואת מלכך אשר תקים עליך
37 אל גוי אשר לא ידעת אתה ואבתיך
38 ועבדת שם אלהים אחרים עץ ואבן:
39 והיית לשמה לשנינה לכל העמים
אשר ינהיג יי אתך שמה: זרע הרבה תוציא
40 השדה ומעט תאסף כי יאכלנו הארבה:
41 כרמים תטע ועבדת ויין לא תשתה ולא תאסף
42 כי יאכלם התולעת: זיתים יהיו לך בכל
43 גבולך ושמן לא תסוך כי ישר זיתך:
44 בנים ובנות תולד ולא יהיו לך כי ילכו בשבי:
45 כל עצי ארצך ופרי אדמתך ירשם הארבה:
46 הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה
47 ואתה תרד מטה מטה: הוא יעלה עליך
48 ואתה לא תעלה עליו: הוא יהיה לראש
49 ואתה תהיה לזנב: והיו עליך כל הקללות האלה
50 ורדפוך והשיגוך עד השמדך כי לא שמעת
בקול יי אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו
אשר צוך: והיו בך לאות ולמופת ובזרעך
עד עולם: תחת אשר לא עבדת את יי אלהיך
בשמחה וטוב לבב מרב כל: ועבדת את אויבך
אשר ישלח יי בך ברעב ובצמא ובערם
ובחסר כל ונתן עול ברזל על צוארך עד
השמדך אותך: ישא יי עליך גוי מרחק מקצה
הארץ כאשר ידאה הנשר גוי אשר לא
תשמע לשונו: גוי עז פנים אשר לא ישא פנים לזקן
ונער לא יחון:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

36 Abducet te Dominus, & regem tuum quem constituerit super te, in gentem quam non novisti tu, et patres tui, servietque ibi diis alienis, ligno, & lapidi.
37 Eris quoque in nomen, (i) in proverbium; & in dictum omnibus populis ad quos Dominus te deducet.
38 Semen multum educes in agrum, & parum colliges; quoniam consumet illud locusta.
39 Vineas plantabis & (k) coles, sed vinum non bibes, neque (l) colliges; quoniã devorabit illud vermis.
40 Olivæ erunt tibi in omnibus finibus tuis, sed oleo non ungeris; quia excutientur olivæ tuæ.
41 Filios & filias generabis, sed non erunt tuæ; ibunt enim in captivitatem.
42 Omnem arborẽ tuam, & fructum terræ tuæ absumet rubigo.
43 Peregrinus qui est in medio tui ascendet super te, supernè supernè; tu verò descendes: infernè infernè.
44 Ipse fœnerabit tibi, tu verò non fœnerabis illi: ipse erit in caput, tu verò eris in (m) cauda.
45 Veniẽtque super te omnes maledictiones istæ, & persequentur te, & apprehendent te, donec exterminaverint te; quoniam non audiisti vocem Domini Dei tui custodiendo mandata ejus, & præcepta ejus quæ præcepit tibi.
46 Et erunt tibi in signum, & in portentum, et semiis tuis usq; in æternum.
47 Eò quòd non servieris Domino Deo tuo cum lætitia & rectitudine cordis, propter omnium rerum copiã:
48 Servies quoque inimicis tuis quos immittet Dominus contra te cum fame, & cum siti, & cum nuditate, & cum penuria rerum omnium; dabitq; jugum ferreum super collum tuum donec extermiaverit te.
49 Induceet Dominus super te gentem à longinquo, ab extremitate terræ, sicut apparet aquila, gentẽ cujus non audies linguam:
50 Gentem impudentem, quæ non reverẽbitur faciem senis, neque pueri miserebitur.

VER. SAM. (i) in dominationem, i.e. cui homines dominentur (k) enutries, (l) reportabis; (m) calcem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

36 يجلبك الله وملكك الذي تنصبه لك الى قوم لم تعرفهم انت واباؤك فتخدم هناك معبودات
37 اخر من خشب وحجارة * فتصير دهشة ومثلا وحكاية في جميع الامم التي يسوقك الله اليها * واذا
38 خرج الصكراء زرعا كثيرا فقليل ما تجمع منه * اذ يفصمه الجراد * فاذا تغرس كروما
39 وتفلحها * فما تشرب منها خمرا ولا تجمعها * بل ياكلها الدود * واذا تكون لك زيتين في جميع
40 تخمك * فما تدهن منها بدهن * بل ستسر سرا * واذا تولد بنين وبنات * فما يبقون لك * بل
41 يكونون في السبي * وجميع شجرك وثمر ارضك يفرصه القرس * والغريب الذي فيما بينكم يرتفع
42 عليك علوا كبيرا * وانت تنحط سفلا هويا * هي انه يقرضك * وانت لا تقرضه * وهو يصير
43 لك راسا * وانت تصير ذنبا * وتحل بك جميع هذه اللعنات * وتتبعك وتدركك الى ابادتك *
44 اذ لم تقبل امر الله ربك * فتحفظ وصاياه ورسومه التي امرك بها * فتصير فيك اية وبرهانا * وفي
45 نسلك الى الابد * وبدل ما لم تعبد الله ربك بفرح وجودة قلب من كثرة
46 الاشياء * ان تخدم عدوك الذي يسلطه الله عليك بجوع وعطش وعري وعوز كل شي *
47 ويضع اصرا من حديد على عنقك الى ان يفنيك * ويعيد بك الله من بعيد من طرف
48 السماء كما يتخلف النسر * شعبا لا تفهم لغته * شعبا وقح الوجه * من لا يهاب وجه شيخك * ولا
49 يرحم على صبي *

Migrare te faciet Deus, regemque tuum quem eriges tibi, ad gentem quam tu non nosti nec patres tui, et servies illic diis alienis ligneis & lapideis.
37 Et eris devilationi, & proverbio, atq; fabulæ in cunctis gentibus ad quas ducet te Deus.
38 Cùmq; proferet campus semen copiosum, parvè colliges ex eo, quoniã corrodet illud locusta.
39 Et cùm plantabis vineas & colies eas, non bibes ex iis vinũ, neq; recondes illud, sed devorabunt eas vermes.
40 Et cùm fuerint tibi oleæ in omnibus terminis tuis, non ungẽris ipsarũ oleo, sed decidentes decident.
41 Cùmque genueris filios & filias, non manebunt tibi, sed abducentur in captivitatẽ.
42 Omnesq; arbores tuas & fructus terræ tuæ, corrodet æruge.
43 Et peregrinus qui est inter vos, elevabitur super te altitudine maximã, tu verò deprimẽris in imum profundum.
44 Ita ut ipse mutuò tibi det, tu verò non des illi mutuò; & ipse fiat tibi caput, tu verò fiat cauda.
45 Et imminentur in te omnes hæ maledictiones, tẽque persequentur, & apprehendent te usq; ad consumptionẽ tui, eò quòd non acquieveris mandato Dei Domini tui, & servaveris præcepta ejus & statuta ejus quæ tibi mandavit:
46 Fiẽtq; in te signum et portentum, & in stirpe tua tibi simili, usque in seculum.
47 Et pro eo quòd non servieris Deo Domino tuo in lætitia & bonitate cordis propter abundantiam rerum,
48 Profectò servies inimico tuo quem præficit tibi Deus in fami, & siti, et nuditate, & egestate omnium rerum: ponetq; jugum ferreum super collum tuum, donec te consumat.
49 Ut lacessit in te Deus nationẽ de longinquo, ab extremitate cœli, quemadmodum circumvolitat aquila; nationem cujus linguam non intelliges:
50 Nationem procacis vultũ, quæ non reverebitur vultum senis tui, neque miserebitur pueri.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר אלה הדברים: כח

51 ואכל פרי בהמתך ופרי אדמתך עד השמדך אשר
לא־ישאיר לך דגן תירוש ויצהר שגר אלפיך
52 ועשתרת צאנך עד האבידו אותך: והצר לך בכל־
שעריך עד רדת חמתיך הגבהות והבצרות אשר אתה
בטח בהן בכל־ארצך והצר לך בכל־שעריך
אשר נתן לך יהוה אלהיך:
53 ואכלת פרי־בטנך בשר בניך ובנותיך אשר
נתן־לך יהוה אלהיך במצור ובמצוק אשר־
יציק לך אויבך: האיש הרך בך והענג מאד תרע
עינו באחיו ובאשת חיקו וביתר בניו אשר
יותיר: מתת לאחד מהם מבשר בניו אשר יאכל
מבלי השאיר־לו כל במצור ובמצוק אשר
יציק לך אויבך בכל־שעריך: הרכה בך
והענגה אשר לא־נסתה כף־רגלה הצג על־הארץ
מהתענג ומרך תרע עינה באיש חיקה
ובבנה ובבתה: ובשליתה היוצאת מבין רגליה
ובבניה אשר תלד כי־תאכלם בחסר־כל בסתר
במצור ובמצוק אשר יציק לך אויבך בשעריך:
58 אם־לא תשמר לעשות את־כל־דברי התורה הזאת
הכתבים בספר הזה ליראה את השם הנכבד והנורא
59 הזה את יהוה אלהיך: והפלא יהוה את־מכתך
ואת מכות זרעך מכות גדלת ונאמנות וחלים
60 רעים ונאמנים: והשיב בך את כל־מדוה מצרים
61 אשר יגרת מפניהם ודבקו בך: גם כל־חלי
וכל־מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת
יעלם יהוה עליך עד השמדך:

51 Et devoret fructũ jumentorũ
tuorũ, ac fruges terræ tuæ, do-
nec intereas: & non relinquat
tibi triticũ, vinũ, & oleum, ar-
menta boũ, et greges ouiũ; do-
nec te disperdat, Et cõteret te
cunctis urbib⁹ tuis, et destruan-
tur muri tui firmi atque subli-
mes, in quib⁹ habebas fiduciã
in omni terra tua. Obsidebit te
intra portas tuas in omni terra
53 tua, quã dabit Dñs De⁹ tu⁹. Et
cõedes fructũ uteri tui, et car-
nes filiorũ tuorũ et filiarũ tu-
arũ, quas dederit tibi Dñs De⁹
tuus, in angustia & vastitate,
quã opprimet te hostis tuus.
54 Homo delicat⁹ in te, & luxu-
riosus valdè, invidebit fratri
suo, & uxori, quæ cubat in sinu
55 suo, Nec det eis de carnib⁹ fili-
orũ suorũ, quas cõedet: eò q̃
nihil aliud habeat in obsidio-
ne & penuria, quã vastaverint
56 te inimici tui intra omnes
portas tuas. Tenera mulier &
delicata, quæ sup terrã ingredi
non valebat, nec pedis vestigi-
um figere, propter mollitiẽ et
teneritudinẽ nimiã, invidebit
viro suo, qui cubat in sinu ej⁹,
57 super filii & filiæ carnib⁹, Et
illuvie secundarũ, quæ egredi-
untur de medio seminũ ej⁹, et
super liberis qui eadẽ horã na-
ti sunt. Comedẽt enim eos clã
propter rerũ omniũ penuriã
in obsidione & vastitate, quã
opprimet te inimicus tu⁹ intra
58 portas tuas. Nisi custodieris et
feceris oĩa verba legis hujus,
quæ scripta sunt in hoc volu-
mine, & timueris nomen ejus
gloriosum et terribile, hoc est,
DOMINUM DEUM tuũ:
59 Augebit Dñs plagas tuas, & 61
plagas seminis tui, plagas ma-
gnas et pseverantes, infirmita-
60 tes pessimas & perpetuas. Et
convertet in te omnes afflicti-
ones Ægypti, quas timuisti, &
61 adhærebunt tibi. Insuper &
universos languores, & pla-
gas, quæ non sunt scriptæ in
volumine legis hujus, inducet
Dominus super te, donec te
conterat.

51 Καὶ κατέδῃ τὰ ἔκγονα τῆς κτήνῶν σου, καὶ
τὰ (σ) γενήματα τῆς γῆς σου, ὅστε μὴ κατα-
λειπεῖν σοι σῖτον, οἶνον, (τ) ἔλαιον, τὰ βυ-
κόλια τῆς βοῶν σου, καὶ τὰ πέμνια τῶν προβά-
των σου, ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε, Καὶ ἐκβαλῇ σε
52 (υ) ἐν τῇ πόλει σου· ἕως ἂν καθαιρεθῶσι τὰ
(φ) τείχη τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὀχυρὰ, ἐφ' οἷς σὺ
πεποιθᾷς ἐν αὐλοῖς, ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. Καὶ
θλιβεῖ σε (χ) ἐν ταῖς πόλεσί σου, αἷς ἔδωκε
53 (ψ) σοι. Καὶ φαγῇ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου,
κρέα υἱῶν σου καὶ θυγατέρων σου, ὅσα ἔδωκέ σοι, ἐν τῇ πενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ἣ
θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου. Ὁ (ω) ἁπαλὸς ἐν σοὶ
καὶ ὁ ὑφαδὸς σφόδρα, βασκανεῖ τῷ ἀφθάλμῳ
αὐτῆς τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς, καὶ τὴν γυναῖκα, (β) τὴν
ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, (γ) καὶ τὰ κατεσθιόμενα
55 τέκνα, ἃ ἂν κατελείφθῃ αὐτῇ· Ὥστε δοῦναι
ἑνὶ αὐτῶν ἀπὸ τῆς σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτῆς, ὃν
ἂν κατέδῃ, διὰ τὸ μὴ (δι) κατελειφθῆναι
αὐτῇ οὐδὲν ἐν τῇ (ε) πενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ
θλίψει σου, ἣ ἂν (ζ) θλίψωσί σε οἱ ἐχθροὶ
56 σου ἐν πάσαις τῇ πόλεσί σου. Καὶ ἡ ἁπαλὴ
ἐν ὑμῖν καὶ ἡ (η) τρυφερὰ, ἥς οὐχὶ πεῖραν ἔλα-
βεν ὁ πὸς αὐτῆς βαίνειν ὅλη τῇ γῆς διὰ τῆς τρυ-
φερότητα καὶ διὰ τὴν ἁπαλότητα, βασκανεῖ τῷ
ἀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τῆς (θ) ἐν κόλπῳ
57 αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς, Καὶ τὸ
χόριον αὐτῆς τὸ ἐξιὸν διὰ τῆς μηρῶν αὐτῆς,
καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς ὃ ἐὰν τέκῃ· κατεσθίεται γὰρ
αὐτὰ διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῇ ἐν τῇ (ι)
πενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ἣ θλίψει
σε ὁ ἐχθρός σου (κ) ἐν τῇ πόλει σου. Ἐὰν (λ)
58 εἰσακούσῃς πωιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τῶν
νόμων τούτων, τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ
τούτῳ, φοβῇς τὸ ὄνομα τὸ (μ) ἔνδοξον τὸ θαυ-
μαστὸν τοῦτο, ΚΥΡΙΟΝ τὸν ΘΕΟΝ σου.
59 Καὶ θαυμαστώσει κύριος τὰς πληγάς σου, καὶ
τὰς πληγὰς τῶν σπερμάτων σου, πληγὰς μεγά-
λας καὶ θαυμαστὰς, καὶ νόσους πονηρὰς καὶ μα-
κρὰς. Καὶ ὀπτρεψῇ (ρ) πᾶς ὁ πόνος Αἰγύπ-
60 του τῆς πονηρᾶς, ἃς διέλαβες ἀπὸ προσώπου
αὐτῶν, καὶ κολληθήσονται ἐν σοί. Καὶ πᾶς μα-
λακίαν, (ξ) καὶ πᾶς πληγὴ μὴ γεγραμμέ-
νη, καὶ πᾶς τῆς γεγραμμένης ἐν τῷ βιβλίῳ
τῷ νόμῳ τούτῳ, ἐπάξει κύριος ὅτι σὺ, ἕως
ἂν (ο) ἐξολεθρεύσῃ σε.

MS.A. (σ) γενήματα (τ) καὶ ἔλαιον, βυκόλια (υ) ἐν πόσαις τῆς (φ) πόλεσι
Cυ τὰ (χ) ἐν πόσαις τῆς (ψ) σοι κύριος ὁ θεός Cυ. Καὶ (ω) σοι κύριος ὁ θεός
Cυ, ἐν τῇ (α) ἁπαλὸς ἐν (β) αὐτῆς τῆς (γ) καὶ καταλειμμένα τὰ τέκνα, (δ)
καταλειφθῆναι (ε) πενοχωρίᾳ, καὶ (ζ) θλίψει σε ὁ ἐχθρὸς Cυ (η) τρυφερὰ σφόδρα,
ἧς (θ) ἐν τῇ κόλπῳ (ι) πενοχωρίᾳ, καὶ ἐν τῇ θλίψει ἣ ἂν θλίψει (κ) ἐν πόσαις τῆς
(λ) εἰσακούσῃς (μ) ἔνδοξον καὶ τὸ (ν) ὅτι σὺ πᾶς (ξ) καὶ πληγὴν (ο) ἐξολεθρεύσῃ

Et comedet fœtus pecorũ tuorũ, 51
& genimina terræ tuæ, ita ut non
relinquat tibi frumentum, vi-
nũ, oleum, armenta boũm tu-
orum, & greges ouium tuarum,
quoadusq; perdideritte, Et attri-
verit te in civitatib⁹ tuis: quoad-
usq; destructa fuerint mœnia ex-
celsa, & munita, in quib⁹ tu con-
fidisti in eis, in omni terra tua. Et
tribulabit te in (I) civitatibus tuis,
quas dedit tibi. Et comedes fœtus 53
ventris tui, carnes filiorum tuo-
rum, et filiarum tuarum, quas de-
dit tibi, in angustia tua et in tribu-
latione tua, quã tribulabit te inimi-
cus tu⁹. Mollis, qui in te, et tener 54
valdè, fascinabit oculo suo fratre
suum, & uxorem, quæ est in sinu
suo, & filios qui reliqui sunt, qui-
cũq; relicti fuerint illi, (m) ut det 55
uni eorum de carnib⁹ filiorum suo-
rũ, de quibus cunq; edet, eò quòd
non deremanẽs sit ei quicquam in
angustia tua, et in tribulatione tua,
quã tribulabunt te inimici tui in
omnib⁹ civitatib⁹ tuis. Et molli's in 56
vobis, et delicatissa, cui⁹ non cepit
experientiã pes ejus ingredi super
terrã propter tenerituding, et pro-
pter mollitiẽ, fascinabit oculo suo
virum suũ, qui in sinu suo, et filium,
et filiã suã, (n) Et Chorium 57
suũ, quod exiit per femora sua,
et filiũ suũ, quẽ peperit: Cõedet
enim ea propter egestatẽ omnium
clã in angustia tua, & in tribula-
tione tua: quã tribulabit te inimic⁹
tu⁹ in civitatib⁹ tuis; Si vũ exaudi- 58
eris facere omnia verba legis hu-
jus, quæ scripta sunt in libro hoc,
timere nomen honoratũ, admira-
bile hoc, DOMINUM DEUM
tuũ. Et incredibiles faciet Domin⁹ 59
plagas tuas, et plagas seminis tui,
plagas magnas, et admirabiles, &
morbos malignos, et stabiles. Et re- 60
dire (o) faciet omnẽ dolorẽ Ægypti
malignũ, quẽ timuisti, à facie eo-
rũ: & adhærebunt in te. Et omnẽ 61
languorẽ, & omnem plagam, quæ
non scripta, & omnem, quæ scrip-
ta est in libro legis hujus, inducet
Dominus super te; quoadusq; ex-
terminaverit te.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

51 ܘܢܪܟܘܢ ܦܐܪܐ ܕܒܥܝܪܟ ܘܦܐܪܐ ܕܐܪܥܟ ܥܕܡܐ ܕܬܫܬܪܝܢ ܠܟ ܠܐ ܢܫܬܪ ܠܟ ܚܛܬܐ ܘܬܝܪܘܫ ܘܡܫܚܐ ܘܦܪܝ ܬܘܪܝܟ ܘܥܕܪܐ ܕܥܢܝ ܠܟ ܠܐ ܢܫܬܪ ܠܟ ܘܢܬܟܪ ܠܟ ܒܟܠ ܩܪܝܬܟ ܥܕ ܕܢܬܪܘܢ ܫܘܪܝܟ ܪܡܐ ܘܬܩܝܦܐ ܕܐܢܬ ܒܛܚ ܒܗܘܢ ܒܟܠ ܐܪܥܟ ܘܢܬܟܪ ܠܟ ܒܟܠ ܫܘܪܝܟ ܕܝܗܒ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܘܬܐܟܠ ܦܐܪܐ ܕܒܛܢܟ ܒܦܪܝ ܒܢܝܟ ܘܒܢܬܝܟ ܕܝܗܒ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܥܩܬܐ ܘܒܥܘܪܪܬܐ ܕܢܥܩܬ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܢܫܬܪ ܠܗ ܠܚܕ ܡܢܗܘܢ ܡܢ ܦܪܝ ܒܢܝܗ ܕܢܐܟܠ ܡܢ ܕܠܐ ܫܪܐ ܠܗ ܒܥܘܪܪܬܐ ܘܒܥܩܬܐ ܕܢܥܩܬ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܢܫܬܪ ܠܟ ܒܟܠ ܫܘܪܝܟ ܪܟܬܐ ܘܥܢܝܬܐ ܕܠܐ ܢܣܬ ܦܝܬ ܪܓܠܗ ܠܡܬܥܢܓ ܘܡܪܟ ܬܪܥ ܥܝܢܗ ܒܐܝܫ ܚܝܩܗ ܘܒܒܪܗ ܘܒܒܢܗ ܘܒܒܬܗ ܘܒܫܠܝܬܗ ܕܢܦܩ ܡܢ ܒܝܢ ܪܓܠܝܗ ܘܒܒܢܝܗ ܕܢܝܠܕ ܡܛܠ ܕܢܐܟܠܢ ܠܗܘܢ ܒܚܣܪ ܟܠ ܒܣܬܪ ܒܥܩܬܐ ܘܒܥܘܪܪܬܐ ܕܢܥܩܬ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܫܪܐ ܠܗ ܒܥܘܪܪܬܐ ܘܒܥܩܬܐ ܕܢܥܩܬ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܢܫܬܪ ܠܟ ܒܟܠ ܫܘܪܝܟ ܕܬܬ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܘܬܐܟܠ ܦܐܪܐ ܕܒܛܢܟ ܒܦܪܝ ܒܢܝܟ ܘܒܢܬܝܟ ܕܝܗܒ ܠܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܥܩܬܐ ܘܒܥܘܪܪܬܐ ܕܢܥܩܬ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܫܪܐ ܠܗ ܒܥܘܪܪܬܐ ܘܒܥܩܬܐ ܕܢܥܩܬ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܢܫܬܪ ܠܟ ܒܟܠ ܫܘܪܝܟ ܪܟܬܐ ܘܥܢܝܬܐ ܕܠܐ ܢܣܬ ܦܝܬ ܪܓܠܗ ܠܡܬܥܢܓ ܘܡܪܟ ܬܪܥ ܥܝܢܗ ܒܐܝܫ ܚܝܩܗ ܘܒܒܪܗ ܘܒܒܢܗ ܘܒܒܬܗ ܘܒܫܠܝܬܗ ܕܢܦܩ ܡܢ ܒܝܢ ܪܓܠܝܗ ܘܒܒܢܝܗ ܕܢܝܠܕ ܡܛܠ ܕܢܐܟܠ ܠܗܘܢ ܒܚܣܪ ܟܠ ܒܣܬܪ ܒܥܩܬܐ ܘܒܥܘܪܪܬܐ ܕܢܥܩܬ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܫܪܐ ܠܗ ܒܥܘܪܪܬܐ ܘܒܥܩܬܐ ܕܢܥܩܬ ܠܟ ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܢܫܬܪ ܠܟ ܒܟܠ ܫܘܪܝܟ ܕܠܐ ܢܩܝܡ ܠܡܥܒܕ ܘܠܡܥܒܕ ܒܟܠ ܡܠܬܐ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ ܗܕܐ ܕܢܕܚܠ ܠܡܚܙܐ ܠܫܡܐ ܩܪܝܐ ܘܬܝܡܐ ܠܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܘܢܦܠ ܡܪܝܐ ܠܟ ܡܬܪܥܐ ܕܠܐ ܡܬܟܬܒ ܒܣܦܪܐ ܗܕܐ ܕܢܐܬܝ ܠܟ ܡܪܝܐ ܠܥܠ ܡܢ ܦܪܥܘܢ ܕܡܨܪܝܐ ܕܗܘܘ ܕܚܠܝܢ ܡܢܝܗ ܘܢܬܩܛܪܘܢ ܒܟ ܘܠܟܠ ܚܠܝ ܘܠܟܠ ܡܟܬܐ ܕܠܐ ܡܬܟܬܒ ܒܣܦܪ ܢܡܘܣܐ ܗܕܐ ܕܢܐܬܝ ܡܪܝܐ ܥܠܝܟ ܥܕ ܕܢܫܬܝܙܟ

Et comedet partum jumentorum tuorum, & 51
fructus terræ tuæ, donec te consumat: nec
tibi relinquet frumentum, nec vinum, nec
oleum, nec armenta boum, neque greges
ovium, donec te perdat. Et obsidebit te in 52
omnibus civitatib⁹ tuis, donec subjiciat mu-
ros tuos sublimes ac fortes quib⁹ tu confidis
in tota terra tua: teque coarctabit in omni-
bus civitatib⁹ tuis, in tota terra quam de-
dit tibi Dominus Deus tuus. Et comedes fru- 53
ctus ventris tui: carnes filiorum tuorum &
filiarum tuarum quas tibi dedit Dominus tu-
us, devorabis in obsidione & afflictione quã
te affliget hostis tuus. Oculus viri delicatissi- 54
mi in te, & mollissimi in te, respiciet ad fratrẽ
suum, & ad uxorem fœderis sui, reliquosq;
filios suos superstites, Et non dabit ulli eorum 55
de carnib⁹ liberorũ suorũ quos comedet: quia
nihil illi relinquetur in obsidione & in affli-
ctione quã re affliget hostis tuus in cunctis ci-
vitatib⁹ tuis. Quæ delicatissima fuerit in te 56
arque mollissima, cujus plaota pedis non ten-
tavit stare super terram propter delitias suas
& propter mollitiem fuam, intuebitur oculus
ejus maritum suũ, & filiũ suũ, & filiã suam,
Et secundinã suã quæ prodibit ex inter pe- 57
des suos, & filiũ suũ quem pariet, dum come-
det eos, quando omnia ipsi deerunt in obsi-
dione & in afflictione quã te affliget hostis
tuus in cunctis civitatib⁹ tuis. Si non serva- 58
veris & feceris omnes sermones legis hujus,
qui scripti sunt in libro isto, & timueris no-
men hoc gloriosum & terribile Domini Dei
tui; Seliget Domin⁹ plagas tuas & plagas se- 59
minis tui, plagas magnas & firmas, & dolo-
res pessimos atque stabiles. Et adducet su- 60
per te omnes plagas Ægyptiorum quas tu
pertimeficis, & adhærebunt tibi. Omnes quo- 61
que morbos omnesque plagas quæ non sunt
scriptæ in hoc libro legis, adducet Dominus
super te donec te perdat.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

51 ויכול ולדא דבעירך ואבא דארעך
עד דתשיצי די לא ישאר לך
עבורא חמרא ומשרא דבקרי חויך
וערדי עניך עד דיעביד יתך: ויעיק
לך בכל קרוך עד דיכבוש שורך
רמיא ובריכיא די־אתי רחיץ
לאשתיזבא בחון בכל ארעך ויעיק
לך בכל קרוך בכל ארעך דיהב יי
אלהך לך: ותיכול ולדא דמעך בשר
בנך ובנתך דיהב לך יי אלהך
בצירא ובעקתא דיעיק לך סנאך:
גברא דרכיך בך ורמפגך לחדא
תבאש עינה באחוהי ובאתת
קימה ובשאר בנוהי די ישאר:
מלמתן לחד מנהון מבשר בנוהי
די יכול מדלא אשתאר ליה כולא
בצירא ובעקתא די יעיק לך סנאך
בכל קרוך: ורכיכא בך ורמפגך
די לא נסאת פרסת רגלה
לאתתא על ארעא מארפגך
ומרבייכי תבאש עינה בגברא קימה
ובברה ובברתה: ובעיר בנה
דיפקון מנה ובבנהא די תליד ארי
תיכלנון בחסירות כולא בסתרא
בצירא ובעקתא די יעיק לך סנאך
בקרוך: אם לא תטר למעבד ית כל־
פתגמי אוריתא הדא דכתיבין
בספרא הדין למדחל ית שמא
יקירא ודחילא הדין ית אלהך:
ויפרש יי ית מחתך וית מחת בנך
מחור בדבן ומהימנין ומכתשין
בישין ומהימנין: ויתיב בך כל־
מכתשי מצרים די רחלתא מן־
קדמיהון ויתדבקון בך: אף כל־מרע
וכל־מחא די לא כתיבין בספר
אוריתא הדא ייתנון יי עלך עד
דתשתיצי:

51 Et comedet fœtẽ jumentorum
tuorũ et fructum terræ tuæ, do-
nec consumat te: qui non re-
linquet tibi frumentũ, vinũ &
oleũ, nec vaccas boum tuorũ,
nec greges ouiũ tuarũ: donec
disperdat te. Et angustiabit te
in cunctis urbib' tuis, donec
subvertat muros tuos munito
et fortes, in quib' confide-
bas ut evaderes in eis, in omni
terra tuã: et angustiabit te in
cunctis urbib' tuis, in omni
terrã tuã quã dabit Dñs Deus
tuus tibi. Et comedes fœtus
ventris tui, et carnes filiorũ tu-
orũ et filiarũ tuarũ, quas de-
dit tibi Dñs Deꝰ tuꝰ, in obsidi-
one et angustiã quã angustia-
bit te inimicꝰ tuꝰ. Vir tener in
te et delicatus valde, habebit
oculũ ncquã contra fratrẽ suũ,
et contra uxorẽ fœderis sui, et
contra reliquos filios suos quos
reliquerit. Ne det uni ex eis de
carne filiorũ suorũ quos come-
edet, eò ꝙ nihil aliud illi re-
mauserit, in obsidione et in
angustia qua angustiabit te in-
imicꝰ tuꝰ in omniꝰ urbibus
tuis. Quæ tenera est in te et de-
licata, quæ nõ est experta po-
nere plantã pedis sui sup terrã
propter delicias et tenerituti-
nem, habebit oculũ nequã cõ-
tra virũ fœderis sui, et contra
filiũ suũ et filiã suã. Et contra
filios suos parvulos qui egressi
sunt ex eã, et contra filios suos
quos peperit; quoniã comedet
eos in penuriã omniũ rerũ in
abseondito, in obsidione et in
angustia, qua angustiabit te in-
imicꝰ tuꝰ in urbib' tuis. Si nõ
custodieris ut facias oia verba
legis huj', quæ scripta sunt in
hoc libro: ut timeas nomẽ glo-
riosũ et terribile hoc Dñi Dei
tui. Et admirabiles facier Dñs
plagas tuas, et plagas filiorum
tuorũ: plagas magnas et per-
severantes, et infirmitates pes-
simas et permanentes. Et con-
vertet in te omnes plagas Æ-
gypti, quas timuisti: et adhære-
bunt tibi. Omnes quoq; infir-
mitates et omnes plagas, quæ
non sunt scriptæ in libro legis
hujus, inducet Dominus super te, donec disperdat te.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

51 ואכלת פרי בהמתך ופרי אדמתך עד אשר תשמידך אשר לא־יעזב לך דגן תירוש ויצהר שגרי בקרך וצאן צאנך עד אבדו אתך: 52 והצר לך בכל שעריך עד רדת חומתיך הגבהות והבצרות אשר אתה בטח בהן בכל־ארצך והצר לך בכל שעריך בכל־ארצך אשר נתן יהוה אלהיך לך: 53 ואכלת פרי בטנך בשר בניך ובנתיך אשר נתן יהוה אלהיך לך בצר ולחץ אשר יצר לך אויבך: 54 האיש הרך בך והענג מאד תרע עינו באחיו ובאשת חיקו ובשאר בניו אשר יותיר: 55 מתת לאחד מהם מבשר בניו אשר יאכל מבלי השאיר לו דבר בצר ולחץ אשר יצר לך אויבך בכל שעריך: 56 הרכה בך והענגה אשר לא־נסתה כף־רגלה לשת על־הארץ תרע עינה באיש חיקה ובבתה ובבנה: 57 ובשליתה היצאת מבין רגליה ובבניה אשר תלד כי־תאכלם בחסר כל בסתר בצר ולחץ אשר יצר לך אויבך בשעריך: 58 אם לא תשמר לעשות את־כל־דברי התורה הזאת הכתבים בספר הזה ליראה את־השם הנכבד והנורא הזה את יהוה אלהיך: 59 והפליא יהוה את־מכתך ואת מכת זרעך מכות גדלות ונאמנות ורעות ונאמנים: 60 והשיב בך את כל־מדוי מצרים אשר יגרת מפניהם ודבקו בך: 61 גם כל־חלי וכל־מכה אשר לא כתב בספר התורה הזאת יעלם יהוה עליך עד השמדך:

VER. SAM.

51 ואכלת פרי בהמתך ופרי אדמתך עד אשר תשמידך אשר לא־יעזב לך דגן תירוש ויצהר שגרי בקרך וצאן צאנך עד אבדו אתך: 52 והצר לך בכל שעריך עד רדת חומתיך הגבהות והבצרות אשר אתה בטח בהן בכל־ארצך והצר לך בכל שעריך בכל־ארצך אשר נתן יהוה אלהיך לך: 53 ואכלת פרי בטנך בשר בניך ובנתיך אשר נתן יהוה אלהיך לך בצר ולחץ אשר יצר לך אויבך: 54 האיש הרך בך והענג מאד תרע עינו באחיו ובאשת חיקו ובשאר בניו אשר יותיר: 55 מתת לאחד מהם מבשר בניו אשר יאכל מבלי השאיר לו דבר בצר ולחץ אשר יצר לך אויבך בכל שעריך: 56 הרכה בך והענגה אשר לא־נסתה כף־רגלה לשת על־הארץ תרע עינה באיש חיקה ובבתה ובבנה: 57 ובשליתה היצאת מבין רגליה ובבניה אשר תלד כי־תאכלם בחסר כל בסתר בצר ולחץ אשר יצר לך אויבך בשעריך: 58 אם לא תשמר לעשות את־כל־דברי התורה הזאת הכתבים בספר הזה ליראה את־השם הנכבד והנורא הזה את יהוה אלהיך: 59 והפליא יהוה את־מכתך ואת מכת זרעך מכות גדלות ונאמנות ורעות ונאמנים: 60 והשיב בך את כל־מדוי מצרים אשר יגרת מפניהם ודבקו בך: 61 גם כל־חלי וכל־מכה אשר לא כתב בספר התורה הזאת יעלם יהוה עליך עד השמדך:

VER. SAM. (n) civitatibus (o) civitatibus (p) amoris sui, (q) civitatibus (r) amoris sui, (s) civitatibus (t) separabit

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

51 Quæ comedet fœtum jumen-
torum tuorũ, et fructũ terræ
tuæ donec disperdiderit te:
quæ nihil rẽidnum faciet tibi
frumẽti, et mũsti, et oleiſ, ſa-
tus boum tuorum, & gregum
pecudum tuarũ donec perdi-
deris te. Obſidebit etiã te in 52
omnibus (n) portis tuis, donec
corruant muri tui excelſi, & 55
muniti, quibus tu confidebas
per universam terram tuam:
Obſidebit inquam, te in omni-
bus (o) portis tuis per univerſam terram quam dedit tibi
Dominus Deus tuus. Come- 53
des prætereà fructum ventris
tui, carnem filiorum tuorum,
& filiarum tuarum quas de-
derit tibi, in obſidione, & in
angustia quã angustiaverint
te inimici tui. Vir mollis a- 54
pud te, et delicatus valde in
videbit oculo suo fratri suo,
& uxori (p) quæ est in sinu
59 suo, et reliquis filiis suis quos
reliquerit. Ne det uni eorum 55
de carne filiorũ suorum quã
comedet, eò quòd non ſupere-
ſit illi quicquam in obſidione &
in angustia quã angustiabunt
te in omnibus (q) portis tuis.
Mollis apud te & delicata, 56
quæ non tentavit plantam pe-
dis ſui collocare ſuper terram
præ deliciis & tenerituding,
invidebit oculo ſuo in virum
52 (r) qui eſt in ſinu ſuo, pro fi-
lio ſuo, et filiã ſuã, Et pro ſe- 57
cundina quæ egredietur de
medio pedum ſuorum, & pro
filiis ſuis quos peperit: nam
comedet iſta clàm propter pe-
54 nuriam omnium rerum in ob-
ſidione, & in angustia quã
angustiabunt te inimici tui in
(ſ) portis tuis. Niſi ſolicitꝰ 58
fueris facere omnia verba le-
gis hujus ſcripta in hoc libro,
timendo nomen gloriosum &
terribile hoc, Dõm num Deũ
56 tuum: Tunc (t) incredibiles 59
reddet Dominus Deus tuus
plagas tuas, et plagas ſeminis
tui, plagas ingentes et ſtabilis,
& morbos malignos et perſe-
verantes. Et convertet in te 60
omnem languorẽ Ægypti cu-
jus conſpectũ formidaſti, ad-
hærebitque tibi. Omnem et- 61
iam morbum, & omnem pla-
gam quæ non eſt ſcripta in
libro legis hujus, inducet Do-
minus ſuper te, donec exterminaverit te.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

51 وتاكل ثمر بهايمك * وثمر ارضك الى ان تفنيك * ولا يبقي لك برا * ولا عصيرا * ولا دهنا * ولا نتاج
52 بقرك * وسكال غنمك * الى ان يبيدك * ويحاصرك في جميع محالك الى ان تهدم اسواركَ الشاهقة
الحصينة التي انت واثق بها في جميع بلدك * ويحاصرك في جميع محالك في بلدك الذي
53 اعطاكه الله ربك * حتى تاكل من ثمر بطنك من لحم بنيك وبناتك الذين يرزقكم الله ربك
بحصار وضيق مما يحاصرك عدوك * حتى ان الرجل الرخص منكم والمدلل جدا يشح على اخيه
54 وعلى حرمته وباقي بنيه الذين يبقيهم * بان يعطي لواحد منهم من لحم بنيه الذين ياكلهم *
55 مما لم يبق له شي بحصار وضيق مما يضيق عليك عدوك في جميع محالك * وحتى ان المراة
56 الرخصة منكم والمدللة التي لم تعود قدمها وضعها على الارض من الدلالة والرخوصة * تشح
على زوجها وابنها وابنتها * بمشيمتها الساقطة منها واحشائها التي ترمي بها * فتغرق بهم هي
57 فناء كلهم من عوز الكل في سر * بحصار وضيق مما يضيق عليك عدوك في محالك * وان لم
58 تحفظ وتعمل بجميع كلام هذه التوراة المكتوب في هذا السفر * وتخف هذا الاسم الكبير المهيب هو
الله ربك * فيجعل الله ضرباتك عجيبة * وضربات نسلك المذكورين ضربات كبارا دائمة *
59 وامراضا ردية دائمة * ويرد عليك جميع ادواء مصر التي خفتها فتلزمك * وايضا كل مرضة * وكل
60 61 ضربة مما ليس مكتوبا في سفر هذه التورية * يسلطه الله عليك الى ان يفنيك *

Devorabitq; fructus jumentorũ tuorũ, 51
& fructus terræ tuæ, usq; ad consumptio-
nem tui; et non relinquet tibi frumentũ,
neq; mustum, neq; oleum, neq; fœtus boum
tuorum, neque fœtus ovium tuarum, donec
te perdat. Et obsidebit te in cunctis habi- 52
tationibus tuis, donec destruat muros tuos
excelsos & munitos in quibus tu fiducia-
es in cunctis regionibus tuis; obsidebit in-
quam, te in cunctis habitationibus tuis in
regione tua quã tibi dedit Deus Dominus
tuus, Ita ut comedas de fructibus uteri 53
tui, de carne filiorũ tuorũ et filiarũ tua-
rũ quos tibi largitus Deus Dominus tuus
in obsidione et angustiã quã te coarctabit
inimicus tuus: Adeo ut vir tenerrimus in- 54
ter vos & delicatissimus, et adeò fere ergã
fratrem suum, & ergã legitimã uxorem
suam, cæterosque filios suos quos reserva
verit, Nec det ulli eorũ de carne filiorum
suorum quos comedet, eò quòd nihil ei su- 55
perest in obsidione & angustiã quã te co-
arctabit inimicus tuus in omnibus habita-
culis tuis. Et adeo ut mulier tenerrima in- 56
ter vos, & delicatissima, quæ non consue-
verat ponere pedem suum super terrã præ
mollitie atq; tenerituding, deneget marito
suo, & filio suo, ac filiæ suæ. Secundinas 57
suas à se cadentes, & infantulos suos
quos à se projiciet. Sed ipsamet fœdet eũ-
dem, & comedet eos propter egestatem o-
mnium rerũ, in abscondito, in obsidione &
angustiã quã te coarctabit inimicus tuus
in habitationibus tuis. Et nisi custodieris et 58
feceris omnia verba hujus legis scripta in
hoc volumine, et timueris nomen hoc mag-
nũ et metuendũ, nempe Deum Dominũ
tuũ: Faciet Deꝰ verberatua admirandaet 59
verbera posteritatis tuæ prædictæ verbera
magna & fœcentia, & morbos diros pro-
fluentes. Et vehicet super te cunctos infir- 60
mitates Ægypti quas extimuisti, et adhæ-
rescent tibi. Præterea omni languore, o- 61
mniq; plagã quæ scripta non est in volu-
mine hujus legis, afflget te Deus usque
ad consumptionem tui.

ספר אלה הדברים: כט

cœlorum stellæ sicut fuistis quòd eo pro parum viris in remanebitis Et
62 וְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעָט תַּחַת אֲשֶׁר הָיִיתֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם
tui Dei Domini voce in audiisti non quia multitudine in
לְרֹב כִּי לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
benefaciendo vos super Dominus est gavisus quemadmodum, erit Et
63 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהֵיטִיב
vos super Dominus gaudebit sic , vos multiplicando & , vobis
אֶתְכֶם וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כֵּן יָשִׂישׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם
disperdendo & : vos perdendo vos
לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם וְלְהַשְׁמִיד וְנִסַּחְתֶּם מֵעַל
eam possidendam ad illuc ingrediens in quam , humo
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:
extremo ab , populos omnes in Dominus te faciet dispergere Et
64 וְהֵפִיצְךָ יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים מִקְּצֵה
alienos Deos ibi coles & , terræ extremū ad usque & terræ
הָאָרֶץ וְעַד קְצֵה הָאָרֶץ וְעָבַדְתָּ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
gentibus in Et lapide & lignum, tui patres & , tu nosti non quos
אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ עֵץ וָאָבֶן: וּבַגּוֹיִם
tui pedis vestæ requies erit neque , requiescens non ipsis
65 הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא יִהְיֶה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלֶךָ
oculorum deficientiam & , pavidum cor ibi tibi Dominus dabit Et
וְנָתַן יְהוָה לְךָ שָׁם לֵב רָגֹז וְכִלְיוֹן עֵינַיִם
pavebis & , regione è tibi suspense tuæ vitæ erunt Et animi maestitiam &
66 וְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ: וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְלוּאִים לְךָ מִנֶּגֶד וּפָחַדְתָּ
Quis , dices matutino in ante vita in credes non & , die & , nocte
לַיְלָה וְיוֹמָם וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ: בַּבֹּקֶר תֹּאמַר מִי־
67 tui cordis timore pre mane dabit Quis , dices vespera in Et vesperè dabit
יִתֵּן עֶרֶב וּבָעֶרֶב תֹּאמַר מִי־יִתֵּן בֹּקֶר מִפַּחַד לְבָבְךָ
, timebis quod tuorum oculorum visio pre & , pavebis quo
אֲשֶׁר תִּפְחָד וּמֵרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
dixi quam via in navibus in Ægypto Dominus te faciet redire Et
68 וְהֶשִׁיבְךָ יְהוָה מִצְרַיִם בָּאֳנִיּוֹת בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
tuis inimicis ibi , eam timebis & , eam videre ultrà adjicies non , tibi
לְךָ לֹא תוֹסִיף עוֹד לִרְאֹתָהּ וְהִתְמַכַּרְתֶּם שָׁם לְאֹיְבֶיךָ
, servos in & , ancillas in & , servos in quærent non &
לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאֵין קֹנֶה:

CAP. XXIX. כט

, Moseh Dominus præcepit quod , pacti verba Ista
1 אֵלֶּה דִּבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
quod , pactum præter , Moab terra in Israel filiis cum excidendū ad
לִכְרֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִלְּבַד הַבְּרִית אֲשֶׁר
, Israel omnem ad Moseh vocavit Et . Choreb in eis cum excidit
כָּרַת אִתָּם בְּחֹרֵב: וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל
2 Dominus fecit quæ omnia vidistis Vos : eos ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
omni & , eius servis omnib' & , Parhoh , Ægypti terra in vestris oculis in
לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל עֲבָדָיו וּלְכָל־
, signa , tui oculi viderunt quas , magnas Tentationes , ejus terræ
אַרְצוֹ: הַמַּסֹּת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ הָאֹתֹת
3 ipsa magna portenta &
וְהַמֹּפְתִים הַגְּדֹלִים הָהֵם:

Versio VULG. LAT.

62 Et remanebitis pauci numero, qui priùs eratis sicut astra cœli præ multitudine, quoniam non audisti vocem Domini
63 Dei tui. Et sicut antè lætatus est Dominus super vos, benè vobis faciens, vósq; multiplicans: sic lætabitur disperdens vos atque subvertens, ut auferamini de terra, ad quam in-
64 gredieris possidendam. Disperget te Domious in omnes populos, à summitate terræ usque ad terminos ejus: & servies ibi diis alienis, quos & tu ignoras & patres tui, lignis
65 & lapidibus. In gentibus quoque illis non quiesces, neque erit requies vestigio pedis tui. Dabit enim tibi Dominus ibi cor pavidum, & deficientes oculos, & animam consum-
66 ptam mœrore: Et erit vita tua quasi pendens ante te. Timebis nocte & die, & non
67 credes vitæ tuæ. Manè dices, Quis mihi det vesperum? & vesperè, Quis mihi det manè? propter cordis tui formidinem, quâ terreberis, & propter ea, quæ tuis videbis oculis.
68 Reducet te Dominus elassib' in Ægyptū, per viâ de qua dixit tibi, ut eam ampliùs non videres. Ibi vendêris inimicis tuis in servos & ancillas, & non erit qui emat.

CAP. XXIX.

1 Hæc sunt verba fœderis, quod præcepit Dominus Moysi, ut feriret cum filiis Israel in terra Moab: præter illud fœdus, quod cum eis pepigit
2 in Horeb. Vocavitque Moyses omnem Israel, & dixit ad eos, Vos vidistis universa, quæ fecit Dominus coram vobis in terra Ægypti Pharaoni, & omnibus servis ejus, uoi-
3 versæque terræ illius; Tentationes magnas, quas viderunt oculi tui, signa illa, portentáque ingentia.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

62 Καὶ κατλειφθήσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, ἀνθ' ὧν ὅτι ἦτε ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, ὅτι οὐκ (π) εἰσήκουσας τῆς φω-
63 νῆς κυρίου τοῦ (ρ) Θεοῦ σου. Καὶ ἔσται ὃν τρόπον (σ) εὐφρανθὴν κύριος ἐφ' ὑμῖν τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, καὶ πληθυνεῖ ὑμᾶς, ὅτως εὐφρανθήσ[ε]ται κύριος ἐφ' ὑμῖν (τ) ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς· καὶ (υ) ἐξαρθήσεσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρο-
64 νομῆσαι αὐτήν. Καὶ διασπερεῖ σε κύριος ὁ Θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις, (φ) οὓς
65 οὐκ ἠπίστασαι, σὺ καὶ οἱ πατέρες σου. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαυσῇ σι, (χ) οὐδ' οὐ μὴ γένηται τόπος τῷ ἴχνει τοῦ ποδός σου. καὶ δώσει σοι κύριος ἐκεῖ (ψ) καρδίαν ἐτέραν ἀπειθοῦσαν, καὶ ἐκλείπουσα-
66 τας ὀφθαλμοὺς, καὶ πικραίνων ψυχάς. Καὶ ἔσται ἡ ζωή σου (ω) κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου· καὶ φοβηθήσῃ ἡμέρας
67 καὶ νυκτὸς, καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου. Τοπρωὶ ἐρεῖς, Πῶς ἂν γένοιτο ἑσπέρα; καὶ τὸ ἑσπέρας ἐρεῖς, Πῶς ἂν γένοιτο πρωί; ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου ἃ φοβηθήσῃ, καὶ ἀπὸ τῶν ὁραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν
68 σου ἃ ὄψῃ. Καὶ ἀπαστρέψει σε κύριος εἰς Αἴγυπτον ἐν πλοίοις, (α) ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ εἶπα, Οὐ (β) προσθήσῃ ἔτι ἰδεῖν αὐτήν· καὶ πραθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κτήσων.

MS.A. (π) εἰσηκούσατε (ρ) Θεῦ ὑμῶν. Καὶ (σ) ἠυφρόνθη (τ) ἐξολεθρεῦσαι (υ) ἐξαρθήσεσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ(φ) οἷς οὐκ (χ) ἐ ᾖ μὴ (ψ) καρδίαν ἀθυμοῦσαν, καὶ (ω) κεκραμένη (α) καὶ ἐν τῇ (β) προσθήσεσθε

ΚΕΦ. κθ'.

1 Οὗτοι οἱ λόγοι τῆς διαθήκης, (α) ὃς ἐνετείλατο κύριος (β) Μωυσῆ σῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν γῇ Μωάβ, πλὴν τῆς διαθήκης ἧς διέθετο αὐτοῖς ἐν Χωρήβ. Καὶ
2 ἐκάλεσε Μωυσῆς (γ) πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐνώπιον ὑμῶν Φαραὼ (δ) καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ,
3 Τὰς πειρασμὸς τοὺ μεγάλους (ε) οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα (ζ) ἐκεῖνα.

MS.A. (α) ἃς ἐνετείλατο (β) τῷ Μωυσῇ (γ) πάντας υἱοὺς (δ) καὶ πᾶσι τοῖς (ε) οὓς εἶδον οἱ (ζ) ἐκεῖνα, ἃ χεῖρ κραταιὰν, καὶ ἃ βραχίονα ἃ ὑψηλόν. Καὶ οὐκ ἔδωκεν

CAP. XXIX.

1 Hæc verba testamenti, (α) quæ mandavit Dominus Moysi statuere filiis Israel in terra Moab, præter testamentum, quod testatus est eis in Choreb. Et vo-
2 cavit Moyses omnes filios Israel: & dixit ad eos, Vos vidistis omnia, quæcunque fecit (b) Dominus in terra Ægypto coram vobis Pharaoni, (c) & servis ejus, & omni terræ illius;
3 Tentationes magnas, quas viderunt oculi tui, signa, & prodigia illa (d) magna.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

62 ܠܐܝܟ ܕܟܠܝܬܘܢ ܡܥܛܝܢ ܒܡܢܝܢܐ ܕܟܘܟܒܐ ܕܫܡܝܐ ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ܩܠܗ ܕܡܪܝ ܐܠܗܟܘܢ ܗܘ ܕܫܪܐ ܠܟܘܢ ܕܛܒ ܠܟܘܢ ܘܡܣܓܐ ܠܟܘܢ ܗܟܢܐ ܢܬܚܕܐ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܕܐܒܕ ܠܟܘܢ ܘܢܬܬܪ ܡܢ ܐܪܥܐ ܗܝ ܕܐܢܬ ܥܠ ܡܥܠ ܠܡܪܬܬܗ ܠܡܐܚܙܐ ܠܗ ܘܠܡܪܬܬ ܠܗ ܠܐ ܢܬܝܕܥ ܐܢܬ ܘܐܒܗܬܟ ܥܨ ܘܐܒܢ ܕܠܐ ܢܬ ܠܗ ܡܢܝ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܢܝܚ ܠܦܪ ܪܓܠܟ ܘܢܬܠ ܡܪܝܐ ܠܟ ܬܡܢ ܠܒ ܪܓܙ ܘܟܠܝܢ ܥܝܢܐ ܘܢܦܫ ܕܡܬܬܪ ܘܢܗܘܢ ܚܝܝܟ ܠܟ ܡܬܠܝܢ ܩܕܡ ܠܟ ܘܬܕܚܠ ܠܠܝܐ ܘܝܘܡܐ ܘܠܐ ܬܗܝܡܢ ܒܚܝܝܟ ܒܨܦܪܐ ܬܐܡܪ ܡܢ ܕܢܗܘܐ ܪܡܫܐ ܘܒܪܡܫܐ ܬܐܡܪ ܡܢ ܕܢܗܘܐ ܨܦܪܐ ܡܢ ܕܚܠܬ ܠܒܟ ܕܬܬܕܚܠ ܘܡܚܙܝ ܥܝܢܝܟ ܕܬܚܙܐ ܠܐ ܬܚܙܐ ܘܢܦܚ ܡܪܝܐ ܠܟ ܠܡܨܪܝܡ ܒܐܢܝܐ ܒܐܪܚܐ ܕܐܡܪܬ ܠܟ ܠܐ ܬܘܣܦ ܠܡܗܦܟ ܠܗ ܠܥܡܐ ܗܢܘܢ ܘܠܥܒܕܐ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܕܡܙܒܢ ܠܟ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

62 Et remanebitis pauci numero qui jam magnopere creveratis sicut stellæ cœli, eò quòd non audieris vocem Domini Dei tui. Et
63 quemadmodum lætatus est Dominus de vobis ut benefaceret vobis & multiplicaret vos: ita lætabitur Dominus de vobis ut perdat vos, & absumat vos, & auferamini de terra ad
64 quam possidendam es ingressurus. Disperget te Dominus in omnes populos ab extremitatibus terræ usque ad extremitates terræ: & servies ibi diis aliis ligneis atque lapideis, quos nec tu nôsti nec patres tui. Et
65 inter populos illos non filebis, nec erit requies plantæ pedis tui: imò dabit tibi Dominus illic cor pavidum, & caliginem oculorum, & liquationem animæ. Et erit vita
66 tua pendens è regione: erisque timens diu noctuque, & non credes vitæ tuæ. Mane di-
67 ces, O quando fiet vespera? & vespere dices, O quando erit mane? propter timorem cordis tui quo timebis, & propter visionem oculorum tuorum quam videbis. Et reducet te
68 Dominus in Ægyptum navibus per viam quam dixit tibi, Non addes ampliùs eam videre: & venum exponemini illic hostibus vestris in servos & ancillas, & non erit qui emat.

CAP. XXIX.

1 Hi sunt sermones fœderis quod præcepit Dominus Mosi ut statueret cum filiis Israel in terra Moab, præter fœdus quod statuit
2 cum eis in Horib. Et advocavit Moses universum Israelem, dixitque ad eos, Vos vidistis omnia quæ fecit Deus coram vobis in terra Ægypti, Pharaoni & omnibus servis
3 ej', atq; universo populo ej', totique terræ ipsius: Tentationes magnas quas viderunt oculi vestri: signa & miracula illa magna quæ vidistis.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. Targum ONKELOS,

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

62 וְתִשְׁתָּאֲרוּן בְּעַם זְעֵיר חֲלַף דִּי
הֲוֵיתוּן כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא לְסַגִּיאִין
לָא קַבִּלְתּוּן לְמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהְכוֹן:
63 וְהֵוִי כְּמָא דְחָדֵי יְיָ עֲלֵיכוֹן לְאוֹטָבָא
לְכוֹן וּלְאַסְגָּאָה יָתְכוֹן כֵּן יְחַדֵּי יְיָ
עֲלֵיכוֹן לְאוּבָדָא יָתְכוֹן וּלְשֵׁיצָאָה
יָתְכוֹן וְתִטַּלְטְלוּן מֵעַל אַרְעָא דְּיָת
עָלָל לְתַמָּן לְמֵירְתָהּ: 64 וּיְבַדַּרְנָךְ יְיָ
בְּכָל עַמְמַיָּא מִסְּיָפֵי אַרְעָא וְעַד סְיָפֵי
אַרְעָא וְתִפְלְחוּן תַּמָּן לְטַעֲמַיָּא
פָּלְחֵי טָעֲוָתָא דְּלָא יְדַעְתָּ אַתְּ
וְאַבְהָתָךְ אֲרָעָא וְאַבְנָיָא: 65 וּבְעַמְמַיָּא
הָאִנּוּן לָא תְנוּחַ וְלָא יְהֵי מְנוּחַ
לְפַרְסַת רַגְלָךְ וְיִתֵּן יְיָ לָךְ תַּמָּן לֵב
דְּחִיל וְחִשְׁכוּת עֵינַיִן וּמַפְחַת נַפְשׁ:
66 וְיְהוֹן חַיָּתָךְ תְּלוּן לָךְ מְקַבֵּיל וְתִדְחַל
פְּחִיד בְּלֵילְיָא וּבִיסְמָא וְלָא תְהֵימִן
בְּחַיָּתָךְ: 67 בְּצַפְרָא תֵּימַר מַן יְהֵי דְמִשְׁי
וּבְרַמְשָׁא תֵּימַר מַן יְהֵי צַפְרָא
מִתַּרְעֲוּת לְבָבְךָ דִּי תְהֵי רָהִיט וּמֵחֲזוּת
עֵינָךְ דִּי תְחֵי חָזֵי: 68 וְיָהִיבְנָךְ יְיָ
לְמִצְרַיִם בְּסִפִּינָן בְּאוֹרְחָא דִּי אֲמַרִית
לָךְ לָא תּוֹסִיף עוֹד לְמֶחֱזֵה יָתֵהּ וְתִזְדַּבְּנוּן
תַּמָּן לְבַעְלֵי דְבָבָךְ לְעַבְדִין וּלְאַמְהָן
וְלֵית דְּקָנֵי:

כט

1 אִלֵּין פִּתְגָמֵי קְיָמָא דִּי פַקֵּד יְיָ יָת
מֹשֶׁה לְמַגְזַר עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּאַרְעָא דְמוֹאָב בַּר מִן קְיָמָא דִּי
גְזַר עִמְּהוֹן בְּחוֹרֵב: 2 וּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל
יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן אַתּוּן חֲזַיְתּוּן
יָת כָּל דִּי עֲבַד יְיָ לְעֵינֵיכוֹן בְּאַרְעָא
דְמִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל עַבְדּוֹהִי
וּלְכָל אַרְעֵיהּ: 3 נִסְיָן רַבְרְבִין דִּי
חֲזָאוּ עֵינָךְ אִנּוּן וּמוֹפְתַיָּא
רַבְרְבַיָּא הָאִנּוּן:

62 וּתְשׁתָּאֲרוּן בְּעַם זְעֵיר חֲלַף דִּי
הֲוִיתוּן כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא לְסַגִּיאִין
לָא קַבִּלְתּוּן לְמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהְכוֹן:
63 וְהֵוִי כְּמָא דְחָדֵי יְיָ עֲלֵיכוֹן לְאוֹטָבָא
לְכוֹן וּלְאַסְגָּאָה יָתְכוֹן כֵּן יְחַדֵּי יְיָ
עֲלֵיכוֹן לְאוּבָדָא יָתְכוֹן וּלְשֵׁיצָאָה
יָתְכוֹן וְתִטַּלְטְלוּן מֵעַל אַרְעָא דִּי אַתְּ
עָלָל לְתַמָּן לְמֵירְתָהּ: 64 וּיְבַדַּרְנָךְ יְיָ
בְּכָל עַמְמַיָּא מִסְּיָפֵי אַרְעָא וְעַד סְיָפֵי
אַרְעָא וְתִפְלְחוּן תַּמָּן לְטַעֲמַיָּא
פָּלְחֵי טָעֲוָתָא דְּלָא יְדַעְתָּ אַתְּ
וְאַבְהָתָךְ אֲרָעָא וְאַבְנָיָא: 65 וּבְעַמְמַיָּא
הָאִנּוּן לָא תְנוּחַ וְלָא יְהֵי מְנוּחַ
לְפַרְסַת רַגְלָךְ וְיִתֵּן יְיָ לָךְ תַּמָּן לֵב
דְּחִיל וְחִשְׁכוּת עֵינַיִן וּמַפְחַת נַפְשׁ:
66 וְיְהוֹן חַיָּתָךְ תְּלוּן לָךְ מְקַבֵּיל וְתִדְחַל
פְּחִיד בְּלֵילְיָא וּבִיסְמָא וְלָא תְהֵימִן
בְּחַיָּתָךְ: 67 בְּצַפְרָא תֵּימַר מַן יְהֵי דְמִשְׁי
וּבְרַמְשָׁא תֵּימַר מַן יְהֵי צַפְרָא
מִתַּרְעֲוּת לְבָבְךָ דִּי תְהֵי רָהִיט וּמֵחֲזוּת
עֵינָךְ דִּי תְחֵי חָזֵי: 68 וְיָהִיבְנָךְ יְיָ
לְמִצְרַיִם בְּסִפִּינָן בְּאוֹרְחָא דִּי אֲמַרִית
לָךְ לָא תּוֹסִיף עוֹד לְמֶחֱזֵה יָתֵהּ וְתִזְדַּבְּנוּן
תַּמָּן לְבַעְלֵי דְבָבָךְ לְעַבְדִין וּלְאַמְהָן
וְלֵית דְּקָנֵי:

VERSIO SAMARITANA.

62 Et remanebitis populus paucі numero, qui prius fuistis sicut astra cœli in multitudinem: quoniam non obedisti verbo Domini Dei tui. Et erit 63 sicut lætatus est Dominus super vos, ut benefaceret vobis & ut multiplicaret vos: sic lætabitur Dominus super vos, ut disperdat vos & ut consumat vos: & migrabitis à terrâ, ad quam tu ingrederis possidendam. Et disperget te Do- 64 minus in omnes populos, à finibus terræ & usque ad fines terræ: & servies ibi populis colentibus idola, quæ ignorâsti tu et patres tui, lignea & 65 lapidea. Et in populis illis non requiesces, neque erit requies plantæ pedis tui: et dabit tibi Dominus illic cor pavidum, & tenebrosos oculos 66 & mœrorem animæ. Et erit vita tua quasi pendens ante te: & eris timens die ac nocte, et 67 non credes vitæ tuæ. Mane dices, Quis mihi det vesperum? & vespere dices, Quis mihi det mane? propter pavorem cordis tui quo pavebis, et propter visionem oculorum tuo- 68 rum quam videbis. Et reducet te Dominus in Ægyptum in navibus, per viam de quâ dixi tibi, Non addes ultra videre eam: & vendemini ibi inimicis tuis in servos et in ancillas, & non erit qui emat.

CAP. XXIX.

1 HÆc sunt verba fœderis quæ præcepit Dominus Moysi, ut feriret cum filiis Israel in terrâ Moab; præter fœdus quod 2 pepigit cum eis in Oreb. Et vocavit Moyses omnem Israel, & dixit ad eos: Vos vidistis omnia quæ fecit Dominus ante oculos vestros in terrâ Ægypti, Pharaoni & omnibus servis ejus & universæ ter- 3 ræ illius. Tentationes magnas quas viderunt oculi tui & signa atq; portenta magna illa.

62 Et remanebitis populus paucі numero, qui prius fuistis sicut astra cœli in multitudinem: quoniam non obedisti verbo Domini Dei tui. Et erit 63 sicut lætatus est Dominus super vos, ut benefaceret vobis & ut multiplicaret vos: sic lætabitur Dominus super vos, ut disperdat vos & ut consumat vos: & migrabitis à terrâ, ad quam tu ingrederis possidendam. Et disperget te Dominus in omnes populos, à finibus terræ & usque ad fines terræ: & servies ibi populis colentibus idola, quæ ignorâsti tu, et patres tui, lignea & 65 lapidea. Et in populis illis non requiesces, neque erit requies plantæ pedis tui: dabit enim tibi Dominus ibi cor pavidum, (a) defectum oculorum, & mœrorem animi. Et 66 erit præterea vita tua suspensa ex adverso tui, pavebis quoque noctu diúque, ita ut non credas vitæ tuæ. Mane dices, 67 Quis dabit vesperam? & vesperi dices, Quis dabit mane? propter pavorem cordis tui quo pavebis, & propter phantasmata quæ videbis. Reducétque te Dominus 68 in Ægyptum cum navibus per viam de qua dixeram vobis, Non addetis amplius illam videre; & vendemini ibi inimicis vestris in servos, & ancillas, nec erit qui emat.

CAP. XXIX.

HÆc sunt verba fœderis 1 quod præcepit Dominus Mosi ut feriret cum filiis Israel in terra Moab, præter illud fœdus quod pepigit cum iis in Horeb. Vocavit igitur Mo- 2 ses omnem Israelem, & dixit eis; Vos vidistis omnia quæ fecit Dominus ante oculos vestros in terra Ægypti, Pharaoni, & omnibus servis ejus, & omni terræ ejus; Tentationes illæ magnæ 3 quas viderunt oculi tui, signa, & prodigia illa magna.

VER. SAM. (a) in minuto minuto (*) incepit (y) incipiat (z) reficiéris, (a) cæcitatem

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

62 * فبقيتم رهطا دا احصاء بعد ما كنتم كالكواكب السماء كثيرين * اذ لم تقبل امر الله ربك
63 * فيكون كما قصد الله بكم ان يحسن اليكم وان يكثركم * كذلك يقصد بكم ان يبيدكم وان
64 يهلكم * فتندرسون عن البلد الذي انت داخل اليه لتحوزه * ويبددك الله فيما بين الشعوب
65 من طرف الارض الى طرفها * فتعبد ثم معبودات اخر ما لم تعرفها انت واباؤك خشبا وحجارة * وفي
66 تلك الامم لا تطمئن * ولا يكون قرار لقدمك * بل يجعل الله لك ثم قلبا خائفا * وسكوص
العينين * ودبول النفس * ويكون حياتك معلقة حذاك * حتى تفزع ليلا ونهارا * ولا تصدق
67 بعيشك * تقول في الغداة يا ليتني امسيت * وتقول بالعشي يا ليتني اصبحت من فزع قلبك الذي
68 تفزعه * ومن منظر عينيك الذي تراه * ويردك الله الى مصر في سفن على الحال التي قلت لك لا
تعد اليها ابدا * وتعرضون هناك للبيع على اعدائكم عبيدا واماء وليس لكم مشتر *

* الفصل التاسع والعشرون *

1 * هذا كلام العهد الذي امر الله موسى بان يعهده مع بني اسرائيل في بلد مآب * سوى العهد
2 الذي عهده معه في حوريب * ثم دعا موسى بسيوح بني اسرائيل فقال لهم * انتم رايتم جميع ما
3 صنع الله بحضرتكم بفرعون وبجميع قومه وبسائر اهل بلده * الاعلام العظيمة التي نظرت
عيناك * وتلك الآيات والبراهين العظيمة *

62 Et remanebitis familia pauco sub numero comprehensa, cùm essetis antea multi sicut stellæ cœli: eò quòd non acquieveris præcepto Dei Domini tui. Fietque ut 63 sicut studium Dei fuit erga vos ut benefaceret vobis & sanificaret vos; ita studium ejus erit erga vos ut vos perdat, & ut vos consumat: & delebimini de regione ad quam tu es ingressurus ut possideas eam. Et disperdet te Deus inter gentes 64 ab extremitate terræ ad extremitatem ejus: & servies illic diis aliis quos non novisti, tu, nec patres tui, ligniis & lapidibus. Et inter illas gentes non eris tutus, 65 nec erit firmitas vestigio tuo: sed faciet tibi Deus ibi cor palpitans, & obtusionem oculorum, & languorem animæ. Erítque 66 vita tua pendens ante te, ita ut trepides noctu diúque, & non fidas vitæ tuæ. Dices in matutino, O utinam ad vesperam devenissem: & dices vespere, O utinam matutinum attigissem, propter formidinem cordis tui quâ tereberis, & propter spectacula oculorum tuorum quæ cernes. Et reducet te Deus in Ægyptum navi- 68 bus, conditione de qua dixeram tibi, Ne unquam revertaris ad eam. Et exponemini illic ut vendamini inimicis vestris in servos & ancillas, nec erit qui vos emat.

CAP. XXIX.

HÆc sunt verba fœderis 1 quod præcepit Deus Mosæ ut iniret cum filiis Israil in regione Moab, præter fœdus quod iniverat cum eo in Horib. Deinde vo- 2 cavit Musa seniores filiorum Israil, & ait illis; Vos vidistis quicquid fecit Deus in præsentia vestra, in Pharaonem omnemq; populum ejus, & cunctos incolas regionis illius: Signa magna quæ viderunt oculi tui, & prodigia illa atque portenta ingentia.

ספר אלה הדברים: כט

4 וְלֹא־נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת
5 וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וָאוֹלִךְ אֶתְכֶם
6 אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא־בָלוּ שַׂלְמֹתֵיכֶם
מֵעֲלֵיכֶם וְנַעֲלְךָ לֹא־בָלְתָה מֵעַל רַגְלֶךָ׃ לֶחֶם
לֹא אֲכַלְתֶּם וָיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שְׁתִיתֶם לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי
7 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַתָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן וְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
לְקִרָאתֵנוּ לַמִּלְחָמָה וַנַּכֵּם׃ וְנִקַּח אֶת־
8 אַרְצָם וְנִתַּנָּהּ לְנַחֲלָה לָרְאוּבֵנִי וְלַגְדִּי
וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית
9 הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן תַּשְׂכִּילוּ אֵת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃
10 אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ
11 יִשְׂרָאֵל׃ טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב
מַחֲנֶיךָ מֵחֹטֵב עֵצֶיךָ עַד שֹׁאֵב מֵימֶיךָ׃
12 לְעָבְרְךָ בִּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאָלָתוֹ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֹּרֵת עִמְּךָ הַיּוֹם׃ לְמַעַן
13 הָקִים אֹתְךָ הַיּוֹם לּוֹ לְעָם וְהוּא יִהְיֶה־לְּךָ לֵאלֹהִים
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָךְ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ
14 לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב׃ וְלֹא אִתְּכֶם לְבַדְּכֶם אָנֹכִי
כֹּרֵת אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת הָאָלָה הַזֹּאת׃ כִּי אֶת־
15 אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה עִמָּנוּ עֹמֵד הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
16 וְאֶת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם׃ כִּי־אַתֶּם יְדַעְתֶּם
אֶת אֲשֶׁר יָשַׁבְנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶת אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בְּקֶרֶב
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עֲבַרְתֶּם׃

Versio VULGAT. LAT.

4 Et non dedit vobis Dominus cor intelligens, & oculos videntes, & aures quæ possunt audire, usque in præsentem
5 dié. Adduxit vos quadraginta annis per desertum: non sunt attrita vestimenta vestra, nec calceamenta pedũ vestrorum vetustate consumpta sunt.
6 Panem non comedistis, vinum & siceram non bibistis: ut sciretis quia ego sum Do-
7 minus Deus vester. Et venistis ad hunc locum: egressúsque est Sehon rex Hesebon, & Og rex Basan, occurrentes uobis ad pugnam.
8 Et percussimus eos, Et tulimus terram eorum, ac ttadidimus possidendam Ruben & Gad, & dimidiæ tribui
9 Manasse. Custodite ergò verba pacti hujus, & implete ea: ut intelligatis universa quæ
10 facitis. Vos statis hodiè cunctí coram Domino Deo vestro, principes vestri, & tribus, ac majores natu, atque doctores, omnis populus
11 Israel, Liberi & uxores vestræ, & advena qui recum moratur in castris, exceptis lignorum cæsoribus, & his
12 qui comportant aquas: Ut transeas in fœdere Domini Dei tui, & in jurejurando quod hodiè Dominus Deus
13 tuus percutit tecum: Ut suscitet te sibi in populum, & ipse sit Deus tuus, sicut locutus est tibi, & sicut juravit patribus tuis, Abraham, Isaac, &
14 Jacob. Nec vobis solis ego hoc fœdus ferio, & hæc
15 juramenta confirmo, Sed cunctis præsentibus & absentibus. Vos enim nôstis quo
16 modo habitaverimus in terra Ægypti, & quo modo transierimus per medium nationum, quas transeuntes,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ οὐκ ἔδωκε κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι, καὶ ὀφθαλμοὺς (η) βλέπειν, καὶ
5 ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἤγαγόν ὑμᾶς (θ) τεσσεράκοντα ἔτη ἐν
τῇ ἐρήμῳ· οὐκ (ι) ἐπαλαιώθη τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν οὐ
6 κατετρίβη ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν. Ἄρτον οὐκ ἐφάγετε, οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἐπίετε,
ἵνα γνῶτε (κ) ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
7 ἐγώ. Καὶ ἤλθετε ἕως τοῦ τόπου τούτου. καὶ
ἐξῆλθε Σηὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν, καὶ Ὤγ
βασιλεὺς (λ) Βασὰν εἰς συνάντησιν ἡμῖν
8 (μ) ἐν πολέμῳ. Καὶ ἐπατάξαμεν αὐτοὺς,
καὶ ἐπάξομεν τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἔδωκα
αὐτὴν ἐν κληρῷ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ (ν)
Γαδὴλ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς (ξ) Μα-
9 νασσῆ. Καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν πάντας τοὺς
λόγους τῆς διαθήκης (ο) ταύτης, ἵνα συν-
10 ῆτε τὰ ὅσα ποιήσετε. Ὑμεῖς ἑστήκατε (π) πάντες σήμερον ἐναντίον κυρίου
τοῦ θεοῦ ὑμῶν, οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν, καὶ οἱ
γερουσία ὑμῶν, καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν, καὶ οἱ
γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν, πᾶς ἀνὴρ
11 Ἰσραὴλ, (ρ) Αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ (σ)
τὰ ἔκγονα ὑμῶν, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν
μέσῳ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν, ἀπὸ ξυλο-
κόπου (τ) ὑμῶν καὶ ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν,
12 Παρελθεῖν (υ) ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου τοῦ θεοῦ
ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀραῖς αὐτοῦ, ὅσα κύ-
ριος ὁ θεὸς (φ) διατίθεται σὲ σή-
13 μερον· Ἵνα στήσῃ (φ) σε αὐτῷ εἰς λαὸν,
καὶ αὐτὸς ἔσται (χ) σοι θεὸς, ὃν τρόπον εἶπέ
σοι, καὶ ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι
14 (χ) σου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. Καὶ
οὐχ ὑμῖν μόνοις ἐγὼ διατίθεμαι τὴν διαθήκην ταύτην καὶ τὴν ἀραὰν ταύτην,
15 Ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὖσι (χ) μθ' ὑμῶν
σήμερον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ
τοῖς μὴ οὖσι (ψ) μεθ' ὑμῶν ὧδε σήμε-
16 ρον. Ὅτι ὑμεῖς οἴδατε (ω) πῶς κατῳ-
κήσαμεν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, (α) ὡς παρήλ-
θομεν ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν οὓς (β) παρ-
ήλθετε.

Et non dedit Dominus Deus vobis cor scire, & oculos videre, & aures audire usque in
4 diem istam. Et adduxit vos
5 quadraginta annis in deserto: non inveteraverunt vestimenta vestra: & calceamenta vestra non fuit attrita à pedibus ve-
6 stris. Panem non manducâstis; vinum & siceram non bibistis: ut sciretis, quia Dominus Deus vester (e) ego.
7 Et venistis usque ad locum hunc. Et exiit Seon rex Esebon, & Og rex Basan, in occursum nobis in bellum. Et
8 percussimus eos; & cepimus terram eorum: & dedi eam in sorte Ruben, & Gaddi, & dimidiæ tribui Manasse. Et
9 custodietis facere omnia verba testamenti hujus; ut intelligatis omnia, quæcunque facietis. Vos stetistis omnes ho-
10 diè ante Dominum Deum vestrum, principes tribuum vestri, & seniores vestri, & judices vestri, & magistri vestri, omnis vir Israel, uxores vestræ,
11 & fœtus vestri, & advena, qui in medio castrorum vestrorum, à cæsore lignorum vestrorum, & usque ad portatorem aquæ vestrum, Ad transeundum in testamentum Domi-
12 ni Dei vestri, et in imprecationes ejus, quæcunque Dominus Deus tuus disposuit erga te hodiè: ut statuat te sibi in po-
13 pulum, & ipse erit Deus tuus; quemadmodum dixit tibi, & quemadmodum juravit patribus tuis, Abraham, & Isaac, &
14 Jacob. Et non vobis solis ego testatus sum testamentum hoc, & imprecationem hanc; Sed &
15 iis qui hic sunt vobiscum hodiè ante Dominum Deum vestrum; sed & iis, qui non sunt vobiscum hic hodiè. Quoniam
16 vos novistis, quomodò habitavimus in terra Ægypto, quomodò transivimus in medio gentium, quos transivistis.

MS.A. (η) πού βλέπειν, καὶ τὰ ὦτα (θ) τεσσεράκοντα (ι) ἐπαλαιώθησαν (κ) ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Καὶ (λ) τῆς Βασὰν (μ) ἐν τῷ πολέμῳ. (ν) Γαδδὴ, (ξ) Μανασσῆ. (ο) ταύτης ποιεῖν αὐτοὺ, ἵνα (π) σήμερον πάντες ἔναντι κυείου (ρ) Καὶ αἱ (σ) τὰ τέκνα ὑμῶν, (τ) ὑμῶν ἕως (υ) *τὴν διαθήκλν κυρίου τοῦ θεοῦ Ϛυ, (φ) σε ἐαυτῷ λαὸν, (χ) σήμερον μεθ' ὑμῶν ἔναντι κυείυ (ψ) μθ' ἡμῶν ὧδε σήμερον ἔναντι κυρίυ τοῦ θεοῦ ὑμῶν. Ὅτι (ω) ὡς (α) καὶ ὡς (β) παρήλθομν. Καὶ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 ܘܠܐ ܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܟܘܢ ܠܒܐ ܕܡܕܥ ܘܥܝܢܐ ܕܚܙܝܢ ܘܐܕܢܐ ܕܫܡܥܢ ܥܕ ܝܘܡܐ ܗܢܐ׃
5 ܘܐܝܬܝܬ ܠܟܘܢ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܒܡܕܒܪܐ ܠܐ ܒܠܘ ܣܠܡܘܬܟܘܢ ܘܢܥܠܟ ܡܢ ܪܓܠܟ ܠܐ ܒܠܬܐ׃
6 ܠܚܡܐ ܠܐ ܐܟܠܬܘܢ ܘܚܡܪܐ ܘܫܟܪܐ ܠܐ ܫܬܝܬܘܢ ܕܬܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ׃
7 ܘܐܬܝܬܘܢ ܥܕ ܗܕܐ ܐܬܪܐ ܘܢܦܩ ܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ ܘܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܒܫܢ ܠܩܪܝܬܢ ܠܡܠܚܡܬܐ׃
8 ܘܩܛܠܢܢ ܠܗܘܢ ܘܢܣܒ ܐܪܥܗܘܢ ܘܢܬܠ ܠܗ ܠܢܚܠܬܐ ܠܪܐܘܒܢܝ ܘܠܓܕܝ ܘܠܦܠܓ ܫܒܛ ܡܢܫܐ׃
9 ܘܢܛܪܘܢ ܠܡܥܒܕ ܠܡܠܬ ܕܩܝܡܐ ܗܕܐ ܕܬܬܒܘܢ ܠܡܥܒܕ ܠܡܕܥ ܟܠ ܕܬܥܒܕܘܢ׃
10 ܐܢܬܘܢ ܩܝܡܝܢ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܟܠܟܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܪܫܝܟܘܢ ܫܒܛܝܟܘܢ ܣܒܝܟܘܢ ܘܡܠܦܢܟܘܢ ܟܠ ܓܒܪܐ
11 ܕܝܫܪܝܠ׃ ܛܦܠܟܘܢ ܢܫܝܟܘܢ ܘܓܝܪܟ ܕܒܓܘ ܡܫܪܝܬܟ ܡܢ ܚܛܒ ܥܨܝܟ ܥܕ ܫܐܒ ܡܝܬܟ׃
12 ܠܡܥܒܪܟ ܒܩܝܡܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܘܒܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܕܩܪܝ ܥܡܟ ܝܘܡܐ׃ ܠܡܥܒܕ
13 ܕܢܩܝܡ ܠܟ ܠܗ ܠܥܡܐ ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܠܟ ܐܠܗ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܠܟ ܘܐܝܟ ܕܡܠ ܠܐܒܗܬܟ
14 ܠܐܒܪܗܡ ܠܝܨܚܩ ܘܠܝܥܩܘܒ׃ ܘܠܐ ܥܡܟܘܢ ܒܠܚܘܕܟܘܢ ܩܪܝ ܐܢܐ ܩܝܡܐ ܗܕܐ ܕܩܝܡܐ ܗܕܐ׃
15 ܕܐܝܢܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܦܗ ܥܡܢ ܩܐܡ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܘܠܐ ܕܠܝܬܘܗܝ ܦܗ ܥܡܢ ܝܘܡܐ׃
16 ܕܐܢܬܘܢ ܝܕܥܬܘܢ ܐܝܟ ܕܝܬܒܢ ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ ܘܐܝܟ ܕܥܒܪܢ ܒܓܘ ܡܫܪܝܬܐ ܕܥܒܪܬܘܢ׃

At non concessit vobis Dominus cor ad cog-
4 noscendum, & oculos ad videndum, & aures ad audiendum usque in præsentem diem. Et
5 duxit vos quadraginta annos per desertum: non sunt attrita vestimenta vestra super vos, & calceamenta vestra non sunt vetustate consumpta in pedibus vestris. Panem etiam
6 non comedistis, & vinum ac siceram non bibistis; ut scirctis quòd ego Dominus Deus vester. Et adduxi vos ad locum istum; egres-
7 sique sunt Sihon rex Hesbon, & Og rex Mathnin in occursum nostrum ad prælium, & interfecimus eos. Et accipientes terram eo-
8 rum dedimus eam hæreditatem Rubil & Gad, & dimidiæ tribui Manasse. Custodite
9 præcepta legis hujus, & facite ea, ut ad exitum perducere possitis quicquid facietis. Vos
10 statis hodiè coram Domino Deo vestro, omnes principes tribuũ vestrarum, seniores vestri, & scribæ vestræ, omnes viri Israelis,
11 Pubes quoque vestra, & uxores vestræ, & peregrinus qui est in castris tuis, à colligente ligna tua usque ad haurientem aquas tuas:
12 Ut non transgrediamini fœdus Domini Dei vestri, & jusjurandum Domini Dei vestri,
13 quod pepigit hodiè vobiscum: Quatenus erigat te sibi hodiè in populum, & quem-
14 admodum dixit tibi, & quemadmodum juravit patribus tuis Abraham & Isahac & Jacob. Nequaquam vobiscum tantùm statuo
15 fœdus hoc & juramentum istud; Sed cum omni eo qui hîc adest, & nobiscum stat hodiè coram Domino Deo nostro, & cum omni eo qui non adest hîc nobiscum hodiè.
16 Vos enim nôstis quòd peregrinati sumus in terra Ægypti, & transierimus inter gentes quas transistis.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TARGUM ONKELOS. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

4 וְלָא־יְהַב יְיָ לְכוֹן לִבָּא לְמִדַּע
וְעַיְנִין לְמֶחֱזֵי וְאוּדְנִין לְמִשְׁמַע
עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וְדַבְּרִית יַרְחִין
5 אַרְבְּעִין שְׁנִין בְּמַדְבְּרָא לָא
בְלִיאַת כְּסוּתְכוֹן מִנְּכוֹן וּמְסָנֶךְ
לָא אַעְרַן מֵעַל רַגְלְךָ׃ לַחְמָא לָא
6 אֲכַלְתּוּן וְחַמְרָא חֲדַתָא וְעַתִּיקָא לָא
שְׁתֵיתוּן בְּדִיל דְּתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא
יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃ וַאֲתֵיתוּן לְאַתְרָא
הָדֵין וּנְפַק סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן
וְעוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן לְקָדְמוֹתְנָא
לְאַנְחָא קְרָבָא וּמְחֵינְנוּן׃ וּנְסַבְנָא
8 יָת אַרְעָהוֹן וִיהַבְנָהּ לַאֲחֻסְנָא
לְשִׁבְטָא דְרְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא דְגַד
וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דְמַנַשֶּׁה׃ וְתִטְּרוּן
9 יָת פִּתְגָמֵי קְיָמָא הָדֵין וְתַעְבְּדוּן
יַתְהוֹן בְּדִיל דְּתַצְלְחוּן יָת כָּל־דִּי
10 תַעְבְּדוּן׃ אַתּוּן קָיְמִין יוֹמָא הָדֵין
כּוּלְּכוֹן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן רֵישֵׁיכוֹן
שִׁבְטֵיכוֹן סָבֵיכוֹן וְסָרְכֵיכוֹן כָּל אֱנָשׁ
11 יִשְׂרָאֵל׃ טַפְלְכוֹן נְשֵׁיכוֹן וְגִיּוֹרְךָ דִּי
בְגוֹ מַשְׁרְיָתְךָ מִלְּקַט אֵעֶז עַד
12 מְלֵי מַיְמָךְ׃ לְמֵעְלְתֻּךְ בִּקְיָמָא דְיָי
אֱלָהָךְ וּבְמֻמְתֵיהּ דְיָי אֱלָהָךְ גָּזַר
13 עִמָּךְ יוֹמָא הָדֵין׃ בְּדִיל לְאַקְמָאָה יָתְךָ
יוֹמָא הָדֵין קְדָמוֹהִי לְעַמָּא וְהוּא
יְהֵי־לְךָ לֵאלָהָא כְּמָא דִי מַלֵּל
לָךְ וּכְמָא דִי־קַיֵּם לְאַבְרָהָם
14 לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃ וְלָא
עִמְּכוֹן בְּלַחוֹדֵיכוֹן אֲנָא גָּזַר יָת־
קְיָמָא הָדֵין וְיָת־מוּמְתָא הָדָא׃
15 אֲרֵי יָת דְּמַן דְּאִתּוֹהִי הָכָא עִמָּנָא
קָאֵים יוֹמָא הָדֵין קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא וְיָת
מַן דְּלָא־אִתּוֹהִי הָכָא עִמָּנָא יוֹמָא־
16 הָדֵין׃ אֲרֵי־אַתּוּן יָדְעִין יָת דִּי
יַתְּבְנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם וְיָת דִּי
עֲבַרְנָא בְּגוֹ עַמְמַיָּא דִּי עֲבַרְתּוּן׃

4 * ולא־נתן יהוה לכם לב לדעת
ועינים לראות ואזנים לשמע
עד היום הזה׃ * והלך אתכם
5 ארבעים שנה במדבר לא
בלו בגדיכם מעליכם ונעלך
6 לא בלתה מרגלך׃ לחם לא
אכלתם ויין ושכר לא שתיתם
למען תדעו כי אני יהוה
7 אלהיכם׃ * ותבאו אל־המקום
הזה ויצא סיחן מלך־חשבון
ועוג מלך הבשן לקראתנו
8 למלחמה ונכה׃ * ונתן אתם
לנחלה לראובני ולגדי
9 ולחצי שבט המנשי׃ * ושמרתם
את־דברי הברית הזאת ועשיתם
10 אתם למען תשכילו את כל־אשר
תעשו׃ * אתם נצבים היום כלכם
לפני יהוה אלהיכם ראשיכם
11 שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש
ישראל׃ * טפכם נשיכם וגרך
12 אשר בקרב מחניך מחטב עציך
13 עד שאב מימיך׃ * לעברך בברית
יהוה אלהיך ובאלתו אשר יהוה
אלהיך כרת עמך היום׃ * למען
14 הקים אתך היום לו לעם והוא
יהיה־לך לאלהים כאשר דבר־לך
15 וכאשר נשבע לאבתיך לאברהם
ליצחק וליעקב׃ * ולא אתכם
16 לבדכם אני כרת את־הברית הזאת
ואת האלה הזאת׃ * כי את־אשר
יש־פה עמנו עמד היום לפני יהוה
אלהינו ואת־אשר איננו־פה עמנו
היום׃ * כי אתם ידעתם את־אשר
ישבנו בארץ מצרים ואת־אשר
עברנו בקרב הגוים אשר עברתם׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

4 Sed non dedit vobis Dominus cor ad intelligendum, et oculos ad videndum, & aures ad audiendum usque in hanc diem. Quapropter deduxi 5 vos quadraginta annis per desertum: Non inveteraverunt vestimenta vestra super vos, neque calceamenta vestra attrita sunt à pedibus vestris. Panem non comedistis, 6 neque vinum & siceram bibistis, ut cognoscereris quòd ego sum Dominus Deus vester: Cùmque pervenissetis in locum 7 istum, egressus est Sihon rex Hesebon, & Og rex (a) Basan in occursum nostrum ad prælium, & percussimus eos. Ce- 8 pimusque terram eorum, & tradidimus eam in possessionem Rubenitis, & Gaditis, & dimidiæ tribui Manasse. Custodietis igitur verba fœ- 9 deris hujus, & facietis ea, ut prosperetis omnia quæ facturi estis. Vos statis hodie omnes in conspectu Domini Dei vestri, principes vestri, tribus vestræ, seniores vestri, & præfecti vestri, omnis vir Israel. Parvuli vestri, & 11 mulieres vestræ, & peregrinus tuus qui est in medio castrorum tuorum, à cæsore lignorum tuorum, & usque ad (b) haurientē aquas tuas: ut transire te faciat in fœdus 12 Domini Dei tui, & in juramentum ejus, quod Dominus Deus tuus pepigit hodiè tecum. ut confirmet te hodiè 13 sibi in populum, ipsèque tibi sit in Deum, sicut locutus est tibi, & juravit patribus tuis, Abrahæ, Isaac, & Jacob. Non autem vobiscum solis 14 ego ferio hoc fœdus, et juramentum hoc; Sed cum eo 15 qui hic nobiscum adstat hodiè in conspectu Domini Dei nostri, & cum eo qui non est hic nobiscum hodiè. Vos 16 enim scitis quomodo (c) habitaverimus in terra Ægypti, & quomodo transierimus per medium gentium quas transistis.

VER. SAM. (a) Batanæ (b) implentem (c) habitaveritis

VERSIO SAMARITANA.

4 * ולא־נתן יהוה אלהיכם לב לדעת
ועינים לראות ואזנים לשמע
עד היום הזה׃ * והלך אתכם
5 ארבעים שנה במדבר לא
בלו בגדיכם מעליכם ונעלך
6 לא בלתה מרגלך׃ לחם לא
אכלתם ויין ושכר לא שתיתם
למען תדעו כי אני יהוה
7 אלהיכם׃ * ותבאו אל־המקום
הזה ויצא סיחן מלך־חשבון
ועוג מלך הבשן לקראתנו
8 למלחמה ונכה׃ * ונתן אתם
לנחלה לראובני ולגדי
9 ולחצי שבט המנשי׃ * ושמרתם
את־דברי הברית הזאת ועשיתם
10 אתם למען תשכילו את כל־אשר
תעשו׃ * אתם נצבים היום כלכם
לפני יהוה אלהיכם ראשיכם
11 שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש
ישראל׃ * טפכם נשיכם וגרך
12 אשר בקרב מחניך מחטב עציך
13 עד שאב מימיך׃ * לעברך בברית
יהוה אלהיך ובאלתו אשר יהוה
אלהיך כרת עמך היום׃ * למען
14 הקים אתך היום לו לעם והוא
יהיה־לך לאלהים כאשר דבר־לך
15 וכאשר נשבע לאבתיך לאברהם
ליצחק וליעקב׃ * ולא אתכם
16 לבדכם אני כרת את־הברית הזאת
ואת האלה הזאת׃ * כי את־אשר
יש־פה עמנו עמד היום לפני יהוה
אלהינו ואת־אשר איננו־פה עמנו
היום׃ * כי אתם ידעתם את־אשר
ישבנו בארץ מצרים ואת־אשר
עברנו בקרב הגוים אשר עברתם׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * ولم يعطكم الله قلبا لعلم مثلها * ولم تنظروا ذلك بعيونكم * ولم تسمعوه باذانكم الى يومكم
5 هذا * ثم سيرتكم في البرية اربعين سنه * لم تبل ثيابكم عليكم ولا نعالكم على ارجلكم
6 * وطعامكم الذي اعتدتموه لم تاكلوه وخمرا وسكرا لم تشربوا * لكي تعرفوا اني الله ربكم * ثم
7 واتيتم هذا الموضع * فخرج سيحون ملك حسبان وعوج ملك البشنية للقائنا الى الحرب * فقتلناهما
8 * فاخذنا بلدتيهما وقسمناهما نحلة لآل راوبين * وآل جاد * ونصف سبط منسا * فاحفظوا كلام
9 هذا العهد واعملوا به * لكي تنجحوا في جميع ما تصنعون * انتم وقوف اليوم اجمعون بين
10 يدي الله ربكم * ورؤساؤكم * واسباطكم * وشيوخكم * وعرفاؤكم * وجميع رجال آل اسرائيل
11 * واطفالكم * ونساؤكم * والغريب الذي في وسط عسكرك * من محتطب حطبك الى مستقي
12 ماءك * لادخالك في عهد الله ربك * وفي حرجه الذي يعهده معك اليوم * لكي يثبتك اليوم
13 له امة * ويكون لك هو الاها كما وعدك * وكما اقسم لآبائك ابراهيم واسحق ويعقوب * وليس معكم
14 اليوم وحدكم انا عاهد هذا العهد وهذا الحرج * الا مع من هو موجود حاضر بين يدي
15 الله ربنا * ومع من ليس هو حاضرا معنا اليوم * اذا نقل اليه * انتم تعلمون ما اقمنا في بلد
16 مصر * وما سرنا فيما بين الامم الذين جزتم بينهم *

Et non dedit vobis Deus cor ad scienda 4 similia, nec vidistis ea oculis vestris, nec audistis auribus vestris usq; ad diem hunc vestrum. Præterea duxi vos per solitudi- 5 nem quadraginta annis: non sunt vetustate detrita vestimenta vestra super vos, neq; sandalia vestra in pedibus vestris: Et ci- 6 bum vestrum quem consuevistis, non comedistis: & vinum aut potum inebriantē non bibistis, ut agnosceretis me esse Do- 7 mum Dominum vestrum. Deinde venistis in hunc locum, egressusque est Sihon rex Hasban, & Og rex Bashanæ in occursum nostrum ad bellum, et trucidavimus utrumque. Et accepimus regiones utriusque, e- 8 asq; dedimus hereditatem Rubenitis & Gaditis, ac dimidiæ tribui Manasse. Observate ergò verba hujus fœderis, & facite ea, ut prosperi sitis in omnibus quæ facietis. Vos statis hodiè omnes in conspectu Dei 10 Domini vestri, & principes vestri, & tribus vestræ, & seniores vestri, & præpositi vestri, & omnes viri Israelitæ; Et pueri 11 vestri, & mulieres vestræ, & peregrinus qui est in medio castrorum tuorum, à colligente ligna tua usque ad haurientem aquam tuam: ut introducaris in fœdus Dei 12 Domini tui, et in juramentum ipsius quod pacisciturus te cum hodiè, ut confirmet te 13 hodiè sibi gentem, & sit tibi ipse Deus, prout pollicitus est tibi, & prout juravit patribus tuis, Ebrahim, Ishac & Jacob. Et non vobiscum hodiè solis ego paciscor 14 hoc pactum & hoc juramentum; Sed cum 15 eo qui reperitur præsens in conspectu Dei Domini nostri, & cum eo qui non est præsens nobiscum hodiè, cùm delatum fuerit ad ipsum. Vos scitis quamdiu morati sis- 16 mus in regione Ægypti, & quamdiu ter fecimus inter gentes inter quas transi- stis:

ספר אלה הדברים: כט

,lapide &,lignum ,earum *cemat'ia* & ,earum abominationes vidistis Et
17 וַתֵּרְאוּ אֶת־שִׁקּוּצֵיהֶם וְאֶת גִּלֻּלֵיהֶם עֵץ וָאֶבֶן
vel ,vir vobis in sit forte Ne ,eis cum quæ ,aurū & ,argentum
18 כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם: פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם אִישׁ אוֹ־
eum à hodie *avertens* suā cor quæ ,*virga* vel ,familia vel ,mulier
אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ־שֵׁבֶט אֲשֶׁר לְבָבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם מֵעִם
,harum gentium *diis* *servitum* *eundum ad* ,nostro Deo Domino
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְלֶכֶת לַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם
erit Et ,absinthium & ,*capu* fructificans radix vobis in sit forte ne
פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ פֹּרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה: וְהָיָה
19 ,suo corde in sibi benedixerit & ,hujus *execrationis* verba ipse *audiendo in*
בְּשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי הָאָלָה הַזֹּאת וְהִתְבָּרֵךְ בְּלִבָּבוֹ
ad ,ambulabo mei cordis *obstinatione in eum* ,mihi erit Pax : dicendo
לֵאמֹר שָׁלוֹם יִהְיֶה־לִּי כִּי בִּשְׁרִרוּת לִבִּי אֵלֵךְ לְמַעַן
quia ,*ei parcere* Dominus *volet* Non ,sitiente cum ebriam *addendā*
סְפוֹת הַרְוָיָה אֶת הַצְּמָאָה: לֹא־יֹאבֶה יְהוָה סְלֹחַ לוֹ כִּי
20 accubabit & ,ipsum virum in ejus zelus & ,Domini *nasus* fumabit tunc
אָז יֶעְשַׁן אַף־יְהוָה וְקִנְאָתוֹ בָּאִישׁ הַהוּא וְרָבְצָה
Dominus delebit & : isto libro in scripta ,*execratio* omnis eo in
בּוֹ כָּל־הָאָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה וּמָחָה יְהוָה אֶת־
,*nasum* ad Dominus eum faciet separare Et ,cœlis sub de ejus nomen
שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם: וְהִבְדִּילוֹ יְהוָה לְרָעָה
21 scripti pacti *execrationes* omnes fecundā, Israel tribubus omnibus ab
מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אָלוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה
qui ,vestri filii ,posterior generatio dicet Et ,istius legis libro in
בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה: וְאָמַר הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר
: longinqua terra è veniet qui ,alienigena & ,vos post à surgent
יָקוּמוּ מֵאַחֲרֵיכֶם וְהַנֵּכְרִי אֲשֶׁר יָבֹא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה
quibus ,ejus infirmitates & ,hujus terræ percussiones videbunt &
וְרָאוּ אֶת־מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהִוא וְאֶת־תַּחֲלֻאֶיהָ אֲשֶׁר
omnis combustionis *sale* & ,*Sulphure* ,*ea in* Dominus fecit ægrotare
22 חִלָּה יְהוָה בָּהּ: גָּפְרִית וּמֶלַח שְׂרֵפָה כָּל־
,herba omnis ea in ascendet neque, germinabit neque ,seretur non ej° terra
אַרְצָהּ לֹא תִזָּרַע וְלֹא תַצְמִיחַ וְלֹא־יַעֲלֶה בָהּ כָּל־עֵשֶׂב
quas ,Seboim & ,Admah ,Hamorah & ,Sedom subversionem secundum
אֲשֶׁר הָפַךְ יְהוָה בְּסְדֹם וַעֲמֹרָה אַדְמָה וּצְבוֹיִם אֲשֶׁר
: gentes omnes dicent Et ,*suo fervore* in & ,suo *nasō in* Domin° subvertit
23 הָפַךְ יְהוָה בְּאַפּוֹ וּבְחֵמָתוֹ: וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם
nasi ira Quæ ?huic terræ sic Dominus fecit quid *Super*
עַל־מֶה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת מֶה חֲרִי הַאַף
Domini pactum dereliquerunt quod *Super* dicent Et ?hujus magni
24 הַגָּדוֹל הַזֶּה: וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת בְּרִית יְהוָה
terra è eos *ipsum educendo in* ,eis cum *excedit* quod ,suorum patrum Dei
אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּם בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ
se incurvaverunt & ,*aliis* *diis* *servierunt* & ,iverunt Et ,Ægypti
25 מִצְרָיִם: וַיֵּלְכוּ וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ
,eis est impattitus *non* & ,*vos* noverunt non *quos* *diis* ,eis
לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּם וְלֹא חָלַק לָהֶם:
eam super *addacem in ad* ,ipsam terram in Domini *nasus* est irat° Et
26 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּאָרֶץ הַהִוא לְהָבִיא עָלֶיהָ אֶת־
,hoc libro in scriptam maledictionem omnem
כָּל־הַקְּלָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה:

Versio VULG. LAT.

17 Vidistis abominationes & sordes, id est, idola eorū, lignum & lapidē, argentū & aurum,
18 quæ colebant. Ne fortè sit inter vos vir aut mulier, familia aut trib°, cuj° cor aversū est hodiè à Dño Deo nostro : ut vadat & serviat diis illarum gentiū; & sit inter vos radix germinans fel & amaritudinē.
19 Cúmque audierit verba juramenti hujus, benedicat sibi in corde suo, dicens; Pax erit mihi, & ambulabo in pravitate cordis mei : & absumat ebria
20 sitientem, Et Dominus non ignoscat ei : sed tunc quàm maximè furor ejus fumet, & zelus contra hominē illū, & sedeant super eum omnia maledicta, quæ scripta sunt in hoc volumine : & deleat Dñs no-
21 men ejus sub cœlo, Et consumat eum in o perditionem ex omnibus tribubus Israel, juxta maledictiones, quæ in Libro legis hujus ac fœderis conti-
22 nentur. Dicétque sequens generatio, & filii qui nascentur deinceps, & peregrini, qui de longè venerint, videntes plagas terræ illius, & infirmitates, quib° eam afflixerit Dñs,
23 Suiphure & salis ardore comburens, ita ut ultrà non seratur, nec virens quidpiā germinet, in exemplum subversionis Sodomæ & Gomorrhæ, Adamæ & Seboim, quas subvertit Dōs in ira & furore suo.
24 Et dicent omnes gentes, Quarè sic fecit Dñs terræ huic? quæ est hæc ira furoris ej° immen-
25 sa? Et respondebunt, Quia dereliquerunt pactum Domini, quod pepigit cum patribus eorum, quando eduxit eos de
26 terra Ægypti : Et servierunt diis alienis, & adoraverunt deos, quos nesciebant, & quib° non fuerant attributi : Idcircò iratus est furor Domini contra terram istam, ut induceret super eam omnia maledicta, quæ in hoc volumine scripta sunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Traoslatioоe LATINA.

17 Καὶ ἴδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν, καὶ τὰ
εἴδωλα αὐτῶν, ξύλον καὶ λίθον, ἀργύριον
18 καὶ χρυσίον, ἃ ἦν παρ' αὐτοῖς. Μή τις
ἐστὶν ἐν ὑμῖν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἢ πατριὰ ἢ
φυλὴ, τινὸς ἡ διάνοια ἐξέκλινεν ἀπὸ
κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, (d) πορεύθεντες λα-
τρεύειν τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων μή τις
ἐστὶν ἐν ὑμῖν (e) ῥίζα ἄνω φύουσα ἐν χολῇ
19 καὶ πικρίᾳ; Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃ τὰ ῥήματα
τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ὀπῃρεμίσῃ ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων, Ὅσά μοι γένοιτο,
ὅτι ἐν τῇ ὀπισθοπλανήσει τῆς καρδίας μου
πορεύσομαι, ἵνα μὴ συνταπείνῃ ὁ ἀλίτρ-
20 πολὸς τὸν ἀναμάρτητον· Οὐ μὴ ἀθῴσῃ
ὁ θεὸς (ζ) ἐυίλεατοῦσαι αὐτῷ, ἀλ' ἢ τότε
ἐκκαυθήσεται ὀργὴ κυρίου καὶ ὁ ζῆλος αὐ-
τοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ· καὶ κολληθή-
σονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραὶ τῆς διαθή-
κης ταύτης, αἱ γεγραμμέναι ἐν τῷ βι-
βλίῳ (η) τούτῳ· καὶ ἐξαλεῖ κύριος τὸ
21 ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Καὶ
διαστελεῖ αὐτὸν κύριος εἰς κακὰ ἐκ πάντων
(θ) φῶν Ἰσραὴλ, κατὰ πάσας τὰς ἀρὰς τῆς
διαθήκης (ι) τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ
22 τοῦ νόμου τούτου. Καὶ ἐροῦσιν οἱ γενεαὶ οἱ ἔτεραι
οἱ υἱοὶ ὑμῶν, οἱ ἀναστήσουσιν μετ' ὑμᾶς, καὶ ὁ
ἀλλόφυλος ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν,
καὶ ὄψονται τὰς πληγὰς τῆς γῆς ἐκείνης
καὶ τὰς νόσους αὐτῆς, ἃς ἀπέστειλε κύριος
23 ἐπ' αὐτὴν, Θεῖον καὶ ἅλα κατακεκαυμένον· πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσεται, οὐδὲ
ἀνατεῖλαι, οὐδὲ μὴ ἀναβῇ (κ) ἐπ' αὐτὴν
πᾶν χλωρόν· ὥσπερ κατεστρέφη Σόδομα
καὶ Γόμορρα, Ἀδαμὰ καὶ (λ) Σεβοῖμ, ἃς
κατέστρεψε κύριος ἐν θυμῷ καὶ (μ) ὀργῇ.
24 Καὶ ἐροῦσι πάντα τὰ ἔθνη, Διατί ἐποίη-
σε (ν) κύριος οὕτω τῇ γῇ ταύτῃ; τίς ὁ
25 θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος; Καὶ ἐροῦσιν,
Ὅτι κατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ
θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, ἃ διέθετο τοῖς
πατράσιν αὐτῶν, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ
26 γῆς Αἰγύπτου, Καὶ πορευθέντες ἐλάτρευ-
σαν θεοῖς (ξ) ἑτέροις, οὓς οὐκ ἠπίστασθε,
27 οὐδὲ διένειμεν αὐτοῖς· Καὶ ὠργίσθη (ο) θυμῷ
κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐπαγαγεῖν
ἐπ' αὐτὴν τὰς πάσας (π) τὰς καταράς τὰς
γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ νόμῳ τούτῳ.

Et vidistis abominationes earum, 17
& idola earum, lignum, & lapidem, argentum, & aurum, quæ fuerunt apud eos. (f) Numquid 18
est aliquis inter vos, vir, aut mulier, vel familia, vel tribus; cujus mens declinavit à Domino Deo vestro, profecti servire diis gentium illarum? Num quis est in vobis radix sursum germinans in felle & amaritudine? Et erit cùm audierit verba maledictionis hujus; & benedi- 19
xerit in corde suo, dicens; Sancta mihi fiant, quoniam in errore cordis mei incedam, ut non simul perdat peccator eum qui sine peccato est. Nolet Deus propitiari ei; sed tunc incendetur 20
iro Domini, & zelus ejus in homine illo: & adhærebunt in eo omnia maledicta testamenti hujus, quæ scriptæ sunt in (h) libro hoc: Et delebit Dominus nomen ejus de sub cœlo. Et dividet eum 21
Dominus in mala ab omnibus filiis Israel, secundùm omnia maledicta testamenti scripta in libro legis hujus. Et dicent pro- 22
genies altera, filii vestri, qui exurgent post vos, & alienus, quicunque venerit de terra longinqua: & videbunt plagas terræ illius, & morbos ejus, quos immisit Dominus super eam, Sul- 23
phur & sal ardens: omnis terra ejus non seminabitur, neque germinabit, neque ascendet super eam omne viride: sicut eversa est Sodoma & Gomorrha, Adama & Seboim, quas evertit Dominus in furore, & ira. Et 24
dicent omnes gentes, Propter quid fecit Dominus sic terræ huic? Quis furor iræ magnus hic? Et dicent, Quoniam deserunt testamentum Domini 25
Dei patrum suorum, quæ testatus est patribus eorum, quando eduxit eos te terra Ægypti. Et euntes servierunt diis aliis, 26
quos non noverunt, (i) neq; distribuit eis: Et iratus est furore Dominus in terram illam, ad inducendum in eam secundùm omnia maledicta scripta in libro legis hujus.

MS.A. (d) πορεύεσθε (e) ῥίζα πικρίας ἄνω (ζ) ἐυιλεασθέντι αὐτῷ,
(η) τῷ νόμῳ τούτῳ (θ) φῶν (ι) τῆς γεγραμμένης (κ) ἐπ' αὐτὴν
(λ) Σεβοεὶν, (μ) ὀργῇ καὶ (ν) οὕτως κύριος (ξ) ἑτέροις καὶ παρεκινήθη
αὐτοῖς, οἷς οὐκ (ο) κύριος θυμῷ ὅτι (π) τὰς ἀρὰς τὰς διαθήκης τὰς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et vidistis abominationes earum, & deos ea- 17
rum ex lignis & lapidibus, & argento atque
auro quibus fuit obductū. Num est inter vos 18
vir, aut mulier, aut familia, aut tribus, cuj°
cor avertatur hodiè à Domino Deo nostro,
ut abeat ad colendum deos gentium istarum?
num est in vobis radix germinans fel & ama-
ritudinem? Quique postquā audierit ser- 19
mones juramenti istius, cogitet in corde suo,
& dicat, Pax erit mihi si pro libidine cordis
mei incedam, addatque ebrietatem ad sitim?
Non placabitur Dominus ad parcendum ei; 20
sed tunc invalescet ira Domini & zelus ejus
adversùs virum hujusmodi, venietque super
eum tota maledictio quæ scripta est in hoc li-
bro, & delebit Dominus nomen ejus de sub
cœlo. Separabitq; eum Dominus ad malum 21
ex omnib° tribub° Israel, juxta omnes male-
dictiones fœderis quæ scriptæ suot in libro
legis hujus. Et dicet generatio altera, filii *sci-* 22
licet vestri qui exurgent post vos, & peregri-
ni qui venieot de terra remota, & videbunt
plagas terræ illi°, & morbos quos adducet su-
per eam Dominus, Sulphur & salē ardentē 23
totā terrā oon seminari nec germinare, nec
oriri in ea ullam herbā terræ, sed esse veluti
Sodomam, & veluti Gomoram, & veluti
Adamam, & veluti Seboim, quas subvertit
Domin° io ira & furore suo, Dicent inquam, 24
omnes gentes, Qua de re sic fecit Dominus
huic terræ? & quare percit° est irā tam ma-
gnā? Et respondebunt, Quia deseruerunt 25
fœdus Domini Dei patrum suorum, quod pe-
pigit cum eis quando eduxit eos de terra Æ-
gypti: Et abeuntes coluerunt deos alios & 26
adoraverunt eos, deos quos non noverant, &
qui non se diviserant *(id est communicaverant)*
eis. Idcirco exarsit ira Domini contra 27
terram illam, ut ioduceret super eam cunctas
maledictiones quæ scriptæ sunt in libro isto,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — Targum ONKELOS.

17 וחזיתון ית שקוציהון וית טעוותהון
אעא ואבנא כספא ודהבא די עמהון
18 : דלמא אית בכון גבר או אתתא
או זרעיתא שבטא די לביה פני
יומא דין מדחלתא דיי אלהנא
למהך למפלח ית טעות עממיא
19 האנון ולמא איתי בכון גבר מברך
חטאין אוזדון ויהי לי במשמעיה ית
פתגמי מומתא הדא ויחשב בלביה
למימר שלמא יהי לי ארי בתרהון
20 לבי אנא אזיל בגיל לאוסיפא ליה
חטאי שלותא על ורוניא : לא
21 ייבי יי למשבק ליה ארי בכן יתקף
רוגזא דיי וחמתיה בגברא הדוא
ויתרבקון ביה כל לוטיא דכתיבין
בספרא הדין וימחי יי ית שמיה
22 מתחות שמיא : ויפרשיניה יי לביש
מכל שבטיא דישראל בכל לוטי
קימא דכתיבין בספר אוריתא הדין :
23 ויימר דרא בתראה בנוהי דיקומון
מבתריהון ובר עממין דיתי מארע
רחיקא ויחזון ית מחתא
דארעא
24 ההיא ית מרעלתא די אתברעא יי
בה : גופריתא ומלחא יקדא כל
ארעה לא תזדרע ולא תצמח
ולא יסק בה כל עסבא כמרבפכתא
דסדום ועמרה אדמה וצבוים די
25 הפך יי ברוגזיה וברחמתיה : ויימרון
כל עממיא על מה עבד יי כדין
לארעא הדא מה חקוף רוגזא רבא
26 הדין : ויימרון על דשבקו ית קימא
דיי אלהא דאבהתהון די נגיד עמהון
באפקותיה יתהון מארעא דמצרים
27 : ואזלו ופלחו לטעות עממיא
וסגידו להון דלא ידעונון
ולא אשיבא להון : ותקוף רוגזא דיי
בארעא הדא לאיתאה עלה ית כל לוטיא דכתיבין בספרא הדין :

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

17 Et vidistis abominationes eorũ, et idola eorũ lignea et lapidea, argentea et aurea quæ sunt
18 in eis. Ne fortè sit in vobis vir aut mulier, aut familia aut tribus, cuj' cor aversũ est hodie à timore Dñi Dei nostri, ut vadat et serviat idolis populorũ illorũ: oe fortè sit in vobis vir cogitans peccata aut superbiã.
19 Et cũ audierit verba juramẽti huj', cogitet in corde suo dicẽs, Pax erit mihi, quoniã in cogitatione cordis mei ego ambulabo: ut addantur et peccata ignotantiæ peccatis superbiæ.
20 Non volet Dñs dimittere ei: sed tunc irascetur furor Dñi et indignatio ej' contra virũ illũ, et adhærebũt ei oẽs maledictiones, quæ scriptæ sunt in libro legis huj': et delebit Dñs
21 nomẽ ej' sub cœlo. Et dividet eũ Dñs in malũ de omnib' tribub' Israel: juxta omnes maledictiones fœderis, quæ scriptæ
22 sunt in libro legis huj'. Et dicet generatio sequens, et filii vestri qui sutgent post vos, & filii alienigenarũ qui venerint de terrã longinquã; videntes plagas terræ illi', et infirmitates ej', quib' afflixerit eã Dñs.
23 Sulphure et sale combusta erit oĩs terra ej': non seminabitur neq; germinabit, neq; crescet in ea oĩs herba: sicut subversio Sodomæ et Gomorthæ, Adamæ et Seboim, quas subvertit Dñs in irã suã et in furore suo.
24 Et dicẽt oẽs populi; Propter quid fecit Dñs sic terræ huic? quæ est ita furoris magni huj'?
25 Et dicent, Quia dereliquerunt pactũ Dñi Dei patrũ suorũ, quũ statuit eum eis quando eduxit
26 eos de terrã Ægypti. Et ambulaverunt et servierunt idolis populorũ, et adoraverunt eas portenta quæ nescierunt, et
27 quæ non possunt benefacere eis. Et itaq' est furor Dñi contra terrã illã: ut induceret sup eam omnes maledictiones, quæ scriptæ sunt in libro hoc.

VERSIO SAMARITANA.

17 ** ראיתם תעבתם אתם ית אלהיהם עצבים ואבנים כסף וזהב אשר עמהם
18 : פן יש בכם איש אשה משפחה מטה אשר לבבו פנה היום מעם יהוה אלהינו
לבלתי לכת לעבד אלהי הגוים ההם פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה
19 : והיה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך
20 למען ספות הרוה את הצמא : לא יאבה יהוה סלח לו כי אז יעשן אף יהוה ואפו באיש ההוא
21 ורבצו בו כל הארות הכתבות בספר התורה הזה ומחה יהוה את שמו מתחת השמים
22 : והבדילו יהוה לרע מכל שבטי ישראל כל אלות הברית הכתבות בספר התורה הזה
23 : ואמר הדור האחרון בנים אשר יקומו אחריכם ונכר אשר יבא מארץ רחוקה וראו
24 את מכות הארץ ההוא ואת תחלואיה אשר חלה בה יהוה : גפרית ומלח שרופה כל ארצה לא תזרע ולא תצמח
ולא יעלה בה כל עשב כמהפכת סדם ועמרה אדמה וצבוים אשר הפך יהוה באפו ובחמתו
25 : ואמרו כל הגוים על מה עשה יהוה ככה לארץ הזאת מה חרון האף הגדול הזה
26 : ואמרו על אשר עזבו את ברית יהוה אלהי אבתיהם אשר כרת עמם בהוציאו אתם מארץ מצרים
27 : וילכו ויעבדו אלהים אחרים וישתחוו להם אלהים אשר לא ידעום ולא חלק להם : ויחר אף יהוה בארץ ההוא להביא עליה את כל הארות הכתבות בספר הזה :

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * وقد رأيتم ارجاسهم وطواغيتهم من خشب وحجارة ومن فضة وذهب مما هو معهم * كيلا
18 يوجد فيكم رجل * او امرأة * او عشيرة * او سبط ممن قلبه متولٍ اليوم عن الله ربنا * فيمضي
19 ليعبد معبودات اولئك الامم * كيلا يكون فيكم رجل مضر سم او علقم * فاذا سمع كلام هذا
الحرج قد رقى نفسه قائلا لا يكون لي الا سلام اذ انما اسير مع هوا قلبي * لكي امد بالريا العطشى
20 * ولا يشاء الله ان يصفح له ذلك * بل حينئذ يشتد غضب الله وحميته عليه * فيلصق به جميع
21 الحرج المذكور في هذا الكتاب * حتى يمحوا الله اسمه من تحت السماء * ويفرز الله على شر من
22 جميع اسباط اسرائيل كجميع حرج العهد المكتوبة في سفر هذه التورية * فيقول الجيل الآخر
من بنيكم الذين يقومون من بعدكم * والغريب الذي ياتي من بلد بعيد فينظرون ضربات
23 تلك الارض * وامراضها التي امرضها الله * حتى كان جميع ارضها محرقة بنار وكبريت * فهي
لا تزرع ولا تنبت * ولا يطلع فيها شيء من العشب * كمقلب سدوم وعمورا وادما وصبويم
24 التي قلبها بغضبه وحميته * فيقول جميع الامم * على ماذا صنع الله كذا لهذه الارض وما سبب
25 شدة هذا الغضب العظيم * فيكتبون بان ذلك على ان تركوا عهد الله اله آبائهم الذي عهده
26 معهم باخراجه اياهم من بلد مصر * فمضوا وعبدوا معبودات اخر وسجدوا لها * معبودات لم
27 يعرفوها ولم ينصب لهم نصيبا * فاشتد غضب الله على تلك الارض * فاحل بها جميع اللعنة
المكتوبة في هذا السفر *

Et jam vidistis immanditias eorũ, et idola eorum lignea & lapidea, & argentea, atque aurea quæ sunt apud ipsos. Et non reperiatur in vobis vir aut mulier, aut familia, aut tribus cujus cor sit aversum hodiè à Deo Dom. no nostro, abeãtque ad colendos deos illarum gentium: ut non sit in vobis quisquam fructificans venenum aut absinthium. Cũmque audierit verba huius juramenti, proponat in semetipsa, dicens; Non erit mihi nisi pax cũm sequutus fuero voluntatem cordis mei, ut traham cum ebria sitienti. Noluit enim Deus ignosce hoc ipsi, sed tunc invalescet ira Dei eũsque indignatio in ipsum, & adhærebit ei omnis execratio memorata in hoc libro, donec delcat Deus nomen ipsius de sub cælo. Et segregabit eum Deus ad malum ex omnibus tribubus Israil, juxta omnes execrationes fœderis scriptas in isto volumine legis. Et dicet generatio altera filiorum vestrorum qui surgent post vos, & peregrinus qui veniet è regione longinqua, & videbunt plagas illius terræ, et infirmitates quibus egrotare faciet eam Deus, Ita ut sit tota ipsius terra combusta igne & sulphure, & ipsa non feratur nec germen producat, nec crumpat in ea ulla herba, non secus ac ruina Sodomæ, & Gomoræ, & Adamæ, & Seboim, quas subvertit Deus in ira & indignationi suã; Dicent inquam omnes gentes; Propter quid fecit Deus sic huic terræ? & quænam est causa vehementiæ hujus iræ maximæ? Et respondebunt, Hoc cvenit eò quòd dereliquerint fœdus Dei patrum suorum, quod pactum fuerat cum eis quando eduxit eos de regione Ægypti: Et abierunt atque servierunt diis aliis, & adoraverunt eos, deos quos non cognoverant, & qui nullum imperitii fuerant eis beneficii: Propterea invaluit ira Dei super illam terram, & immisit in eam omnem maledictionem scriptam in hoc volumine,

17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

VER. SAM. (d) addat ebrietatem ad sitim. (e) crucẽque ejus quibus crucifixit

Versio VULG. LAT.

ספר אלה הדברים: ל

ira in &,furore in &,furore in corũ *huiuo desuper* Domin° eos extirpavit Et
28 וַיִּתְּשֵׁם יְהוָה מֵעַל אַדְמָתָם בְּאַף וּבְחֵמָה וּבְקֶצֶף
,hanc diem secundã ,aliam terram in eos fecit projicere & ,magna
גָּדוֹל וַיַּשְׁלִכֵם אֶל־אֶרֶץ אַחֶרֶת כַּיּוֹם הַזֶּה:
,nostris filiis &,nobis ,revelata & ,nostro Deo Domino Abscondita
29 הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת:
.hujus legis verba omnia *faciendum ad* ,sæculum in usque

CAP. XXX.

,benedictio ,hæc *verba* omnia te super venerint cũm erit Et
1 וְהָיָה כִּי־יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה
omnib° in tuã cor ad te reduceris & *tua facies ad* dedi quam ,maledictio &
וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ בְּכָל־
fueris coversus Et *illuc* tuus Deus Dominus te expulit *quo* ,gentibus
2 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: וְשַׁבְתָּ
ego quæ omnia fecãdũ, ej° *voce in* obedieris & ,tuã Deũ Dominũ ad usque
עַד־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר אָנֹכִי
:tua anima tota in &,tuo corde toto in tui filii & tu ,hodie tibi *præcipiens*
מְצַוְּךָ הַיּוֹם אַתָּה וּבָנֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ:
,reducet &,tui miserebitur &,tuã eapti vitatẽ tuus De° Domin° reducet Et
3 וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרִחַמְךָ וְשָׁב
Dominus te fecit dispergere *quo* ,populis omnibus ex te cõgregabit &
וְקִבֶּצְךָ מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְהוָה
inde ,cælorum extremo in tu° expulsus fuerit Si *illuc* tuus Deus
4 אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם
te faciet venire Et ,te accipiet inde & ,tuus Deus Dominus te cõgregabit
יְקַבֶּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: וְהֵבִיאֲךָ
,ei possidebis &,tui patres possederũt quam ,terram ad tu° Deus Domin°
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירִשְׁתָּהּ
Domin° circuncidet Et *tui patribus præ* te multiplicabit &,tibi benefaciet &
5 וְהֵיטִבְךָ וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ: וּמָל יְהוָה
Dominum diligendũ ad ,tui seminis cor & ,tuum cor tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ אֶת־לְבָבְךָ וְאֶת־לֵבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה
dabit Et *tua vitas* propter,tua anima tota in &,tuo corde toto in tui Deũ
6 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: וְנָתַן
super &,tuos inimicos super istas *execrationes* omnes tuus Deus Domin°
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת כָּל־הָאָלוֹת הָאֵלֶּה עַל־אֹיְבֶיךָ וְעַל־
voce in obedies &,revertẽris tu Et ,te sunt persecuti qui,te habẽtes odio
7 שֹׂנְאֶיךָ אֲשֶׁר רְדָפוּךָ: וְאַתָּה תָּשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל
,hodie tibi *præcipiens* ego quæ ,ej° præcepta omnia facies &,Domini
יְהוָה וַעֲשִׂיתָ אֶת כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם:
fructu in *tua manũ* opere omni in tuus Deus Domin° te *superesse* faciet Et
8 וְהוֹתִירְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ בְּפְרִי
revertetur quia: bonũ in,tua *humi* fructu in &,tui aiali is fructu in &,tui vẽtris
בִטְנְךָ וּבְפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבְפְרִי אַדְמָתְךָ לְטוֹבָה כִּי יָשׁוּב
super est gavisus quemadmodũ,bonum in te super *gaudendum ad* Dominus
יְהוָה לָשׂוּשׂ עָלֶיךָ לְטוֹב כַּאֲשֶׁר שָׂשׂ עַל־
esse faciendum ad ,tui Dei Domini *voce in audieris Cum* ,tuos patres
10 אֲבֹתֶיךָ: כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר
fueris revers° *cũm,huj°* legi libro in scripta ejus statuta &,ej° præcepta
מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה כִּי תָשׁוּב
:tua anima tota in & ,tuo corde toto in tuum Deum Dominum ad
אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ:

28 Et ejecit eos de terra sua in ira
et in furore, & in indignatione
maxima, projecitq; in terrã alie-
nam, sicut hodiè comprobatur.
29 Abscondita, Dño Deo nostro :
quæ manifesta sunt, nobis & fi-
liis nostris usq; in sempiternũ,
ut faciam° universa verba legis
hujus.

CAP. XXX.

1 Cùm ergò venerint sup te o-
mnes sermones isti, benedictio,
sive maledictio, quã proposui in
conspectu tuo : & ductꝰ pœni-
tudine cordis tui in universis
gentibus, in quas dispersérit te
2 Dñs Deus tuꝰ, Et reversꝰ fueris
ad eũ, & obedieris ejꝰ imperiis,
sicut ego hodiè præcipio tibi,
cũ filiis tuis, in toto corde tuo,
3 & in tota anima tua : Reducet
Dñs Deus tuꝰ captivitatẽ tuã, ac
miserebitur tui, & rursũ con-
gregabit te de cunctis populis,
4 in quos te antè dispersit. Si ad
cardines cœli fueris dissipatꝰ, in-
5 dè te retrahet Dñs Deꝰ tuus, Et
assumet, atq; introducet in ter-
rã, quã possederunt patres tui, &
obtinebis eã : et benedicens ti-
bi, majoris numeri te esse faciet,
6 quã fuerunt patres tui. Circum-
cidet Dñs Deꝰ tuus cor tuũ, &
cor seminis tui : ut diligas Dñm
Deũ tuum in toto corde tuo, &
in tota anima tua, ut pnsis vi-
7 vere. Omnes autẽ maledictiones
has convertet super inimicos
tuos, & eos qui odetunt te &
8 persequuntur. Tu autẽ revertẽ-
ris, & audies vocẽ Dñi Dei tui:
faciesq; universa mandata quæ
9 ego præcipio tibi hodiẽ: Et abu-
ndare te faciet Dñs Deꝰ tuꝰ in
cunctis operibꝰ manuum tuarũ,
in sobole uteri tui, & in fructu
jumentorum tuorũ, in ubertate
terræ tuæ, et in rerũ omniũ larg-
itate. Revertetur enim Dñs, ut
gaudeat super te in omnibꝰ bo-
nis, sicut gavisꝰ est in patribꝰ tu-
10 is: Si tamen audieris vocẽ Dñi
Dei tui, & custodieris præcepta
ejus, & ceremonias, quæ in hac
lege conscripta sunt: & reverta-
ris ad Dñm Deũ tuum in toto
corde tuo, & in tota anima tua.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

28 Καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς (ε) κύριος ἀπὸ τῆς γῆς
αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ
σφόδρα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν
29 ὡσεὶ νῦν. Τὰ κρυπτὰ κυείῳ τῷ θεῷ ἡμῶν,
τὰ δὲ φανερὰ ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν
αἰῶνα, ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου.

MS.A. (ε) κύριος ἐν θυμῷ

ΚΕΦ. λ'.

1 Καὶ ἔσται ὡς ἂν ἔλθωσιν ὅλοι σὲ πάντα τὰ
ῥήματα ταῦτα, ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα, ἣν
(α)ἔδωκα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἀξῇ εἰς τὴν
καρδίαν σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἐὰν διασ-
2 κορπίσῃ σε (β) κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἐπιστρα-
φήσῃ ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου, καὶ (γ)εἰσακούσῃ τῆς
φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί
σοι σήμερον, σὺ καὶ υἱοί σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου,
3 καὶ ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου τὴν αἰχμαλωσίαν σου, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πάλιν συνάξει
σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς διεσκόρπισέ
4 σε (δ) κύριος ὁ θεός. Ἐὰν ᾖ ἡ διασπορά σου
ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν
5 συνάξει σε κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἐκεῖθεν
(ε)λήψεταί σε κύριος ὁ θεός σου. Καὶ εἰσάξει
σε ὁ θεός σου ἐκεῖθεν εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐκλη-
ρονόμησαν οἱ πατέρες σου· καὶ κληρονομήσεις
αὐτὴν, καὶ εὖ σε ποιήσει, καὶ πλειονάσει σε ποιήσει
6 ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου. Καὶ περικαθαριεῖ κύριος
τὴν καρδίαν σου, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρματός
σου, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς
καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ἵνα ζῇς
7 (ζ)σύ. Καὶ δώσει κύριος ὁ θεός σου τὰς ἀρὰς
ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς σου, καὶ ἐπὶ τοὺς μι-
8 σοῦντάς σε, οἱ ἐδίωξάν σε. Καὶ σὺ ἐπιστρέψῃ
καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυείου τοῦ θεοῦ σου, καὶ
ποιήσεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλ-
9 λομαί σοι σήμερον. (η) Καὶ εὐλογήσει σε κύρι-
ος ὁ θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ τῆς χειρῶν σου, ἐν
τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐν τοῖς ἐκγό-
νοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐν τοῖς (θ)γενήμασι τῆς
γῆς σου, ὅτι ἀποστρέψει κύριος ὁ θεὸς σου εὐφρα-
νθῆναι (ι)ἐπὶ σοὶ εἰς ἀγαθά, καθὼς (κ)
10 εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσι σου· Ἐὰν (λ)εἰσακ-
ούσῃς τῆς φωνῆς κυείου τοῦ θεοῦ σου, φυλάσσειν
(μ)τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐ-
τοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ τὰς γεγραμμένας ἐν
τῇ βιβλίῳ τῆς νόμου τούτου· ἐὰν ἐπιστραφῇς
ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

MS.A. (α) δέδωκα (β) κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ, (γ) εἰσακούσῃ (δ) κύριος
ὁ θεός σου ἐκεῖ. (ε) λήμψεταί σε. Καὶ εἰσάξει σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν (ζ) σὺ
καὶ τὸ σπέρμα σου. Καὶ δώσει κύριος τὰς ἀρὰς (η) Καὶ πολυνοήσει σε (θ)
γενήμασιν (ι) ἐπὶ σὲ (κ) εὐφρανθῆν (λ) εἰσακούσῃ (μ) καὶ ποιεῖν πάσας τὰς

Et abstulit eos Dominus de terra 28
eorum in furore, et ira, & exac-
erbatione magna valdè: et ejecit eos
in terrã alienã, sicut nunc. Occulta, 29
Domino Deo nostro; manifesta autẽ,
nobis & filiis nostris in sæculũ,
ad faciendum omnia verba legis
hujus.

CAP. XXX.

Et erit, postquã venerint su- 1
per te omnia verba hæc, benedictio
et maledictio, quã dedi aut faciẽ
tuã, & admiseris in cor tuũ, in
omnib° gentib°, quæcunq; dispersérit
te Domin° illuc, Et conversus 2
fueris ad Dominũ Deũ tuũ, et ex-
audieris vocẽ ejꝰ secundũ omnia,
quæcunq; ego mando tibi (a)ho-
diè, ex toto corde tuo, & ex tota
anima tua ; (b) Et sanabis Domin° 3
peccata tua, et miserebitur tui: & ri-
vursũ congregabit te ex omnibus
gentib°, in quos dispersi te Domin°
illuc. Si fuerit dispersio tua à sum- 4
mo cœli usq; ad summũ cœli, indè
congregabit te Domin° Deus tuus,
& indè assumet te Domin° Deus
tuus. Et inducet te Deus tu° indè 5
in terrã, quã hereditaverant pa-
tres tui : Et hereditabis eã, et be-
nè tibi faciet, et abundantẽ te fa-
ciet super patres tuos. Et (c) cir- 6
cumpurgabit Domin° cor tuũ, &
cor seminis tui, diligere Dominũ
Deũ tuũ ex toto corde tuo, & ex
tota anima tua; ut vivas tu. Et 7
dabit Domin° Deꝰ tu° maledictio-
nes has super inimicos tuos, et super
eos, qui oderunt te, qui persẽ-
quati sunt te. Et tu convertẽris, et 8
exaudies vocem Domini Dei tui, et
faciet mandata ejꝰ, quæcunq; ego
mando tibi hodiẽ. Et (d) benedicet 9
te Domin° Deꝰ tu° in omni opere
manuum tuarũ, in fœtibus ventri-
tui, & in fœtibus pecorum
tuorum, & in fructibus terræ
tuæ : quoniam revertetur Domi-
nus Deus tuus lætari super te in
bonis ; sicut lætatꝰ est super patres
tuos: Si exaudieris vocẽ Domini 10
Dei tui, custodiendo mandata ejus,
et justificationes ejꝰ, et judicia ejꝰ
scripta in libro legis hujus: si con-
versus fueris ad Dominum Deum
tuum ex toto corde tuo, & ex to-
ta anima tua.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 Et evelleret eos Dñs è patria ipsorũ cum ira
& indignatione magnâ, & disjiceret eos in
terrã aliã, ut hodiernâ die. Occulta, Dñi 29
sunt Dei nostri: manifesta verò, nostra & fi-
liorum nostrorum in sæculum. Faciamus
igitur omnes sermones legis hujus.

CAP. XXX.

Fiet autem ut eùm venerint super te omnes 1
isti sermones, *nempe* benedictiones & male-
dictiones quas proposui eorã te, & pervolve-
ris mente tuâ cunctos populos inter quos dis-
perdet te Dñs Deus tuus, Et conversus ad 2
Dñm Deũ tuũ, audieris vocẽ ejꝰ juxta omnia
quæ præcipio tibi hodiè, tu, & filii tui, toto
corde tuo & totâ animâ tuâ ; Reduet Dñs 3
Deus tuꝰ captivitatẽ tuã, & miserebitur tui,
& pœnitebit se, colligetq; te de cunctis po-
pulis inter quos te dispersit Dñs Deus tuus.
Etiamsi fuerint dispersi tui, Israel, dissiti ad 4
extremitates cœli, Inde te colliget Dñs Deꝰ 5
tuus ad terrã quam possedetunt patres tui, &
possidebis eam : benefaciet q; tibi, & multi-
plicabit te plusquã patres tuos. Et circuncî- 6
det Dñs Deꝰ tuꝰ cor tuũ & eor sobolis tuæ in
sæculũ: diligesq; Dñm Deũ tuũ ex toto corde
tuo & ex tota anima tua, ut vivere te faciat.
Et dabit Dñs Deꝰ tuꝰ omnes has maledictio- 7
nes in hostes tuos & in osores tuos qui te sui-
erant persequuti. Tu verò conversus obedi- 8
es voci Domini Dei tui, faciesq; omnia præ-
cepta ejus quæ tibi hodiè præcipio. Ut per- 9
frui te faciat Dominus Deus tuus in quolibet
opere manuũ tuarum, in fructib° ventri tui,
& in fœtu jumentorũ tuorum, & in fructib°
telluris tuæ, bono : nam revertetur Domin°
ad lætandum super te in bonum, quemad mo-
dum lætatꝰ est super patres tuos : Si tamen 10
audias vocẽ Domini Dei tui, & custodias præ-
cepta ejꝰ & leges ejꝰ quæ scriptæ sunt in hoc
libro, & convertaris ad Dominum Deum tu-
um ex totò corde tuo & ex tota anima tua.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum ONKELOS.

28 וטלטלנון ד״י מן ארעהון ברגז
ובתמיהא וברתיכוף רב ואגלנון
29 לארע אוחרי כיומא הדין: רמסתרן
קדם ד״י אלהנא ודגליו לנא ולבנינא
עד עלמא למעבד ית כל־פתגמי
אורייתא הדא: ל

1 והי ארי־ייתון עלך כל פתגמיא
האלין ברכן ולוטין די יהבית קדמך
ותתיב לבבך בכל־עממיא די
2 אנלך ד״י אלהך לתמן: ותתוב
לרחלתא ד״י אלהך ותקבל
למימריה ככל די־אנא מפקד לך
יומא ד״ין אתה ובנך בכל־לבך
3 ובכל־נפשך: ויתיב ד״י אלהך ית שבי
גלותך וירחם עלך ויתוב ויכנשנך
מכל־עממיא די בדרך ד״י אלהך
4 לתמן: אם־יהא גלותך בסיפי שמיא
מתמן יכנשנך ד״י אלהך ומתמן
5 יבדרנך: ויעלנך ד״י אלהך לארעא
דירתיו אבהתך ותירתיה ויוטיב לך
ויסגנך מאבהתך: ויעדי ד״י אלהך
6 ית טפשות לבך וית טפשות לבא
דבנך למרחם ית ד״י אלהך בכל לבך
7 ובכל־נפשך בדיל דתחי: ויתן ד״י
אלהך ית כל לוטיא האלין על־
בעלי דבבך ועל סנאך דרדפונך:
8 ואתה תתוב ותקבל למימרא דד״י
ותעביד ית כל פקודוהי די־אנא
9 מפקד לך יומא דין: ויותרנך ד״י
אלהך בכל עובדי ידך בולדא
דמעך ובולדא דבעירך ובאבא
דארעך לטבא ארי יתוב ד״י למחדי
עלך לטב כמא די־חדי על אבהתך:
10 ארי תקבל למימרא דד״י אלהך
למטר פקודוהי וקימוהי דכתבין
בסיפר אוריתא הדין ארי־תתוב
לרחלתא ד״י אלהך בכל־לבך
ובכל־נפשך:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

28 * ויטלטלם יהוה מעל אדמתם באף ובחמה וב
29 קצף גדול * ויטלם אל־ארץ אחרת כיום הזה
2
1 * * הנסתרות ליהוה אלהינו והנגלת לנו ולבנינו
2 עד־עולם לעשות את־כל־דברי התורה הזאת
2
1 * והיה כי־יבאו עליך כל־הדברים האלה הברכה
2 והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל־לבבך
2
3 בכל־העמים אשר הדיחך יהוה אלהיך שמה
4 * ושבת עד־יהוה אלהיך ושמעת בקלו ככל
5 אשר־אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל־לבבך
6 ובכל־נפשך: ושב יהוה אלהיך את־שבותך
7 ורחמך ושב וקבצך מכל־העמים אשר הפיצך
8 יהוה אלהיך שמה: אם־יהיה נדחך בקצה
9 השמים משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם
10 יקחך: והביא יהוה אלהיך אל־הארץ אשר
11 ירשו אבתיך וירשתה והיטיב לך והרבך
12 מאבתיך: ומל יהוה אלהיך את־לבבך
13 ואת־לבב זרעך לאהבה את־יהוה אלהיך בכל־
14 לבבך ובכל־נפשך למען חיך: ונתן יהוה
15 אלהיך את־כל־האלה על־אויבך ועל־שנאיך
16 אשר־רדפוך: ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה
17 ועשיתה את־כל־מצותיו אשר־אנכי מצוך
18 היום: והותרך יהוה אלהיך בכל־מעשה ידך
19 בפרי בטנך ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך
20 לטובה כי־ישיב יהוה לשוש עליך לטוב
21 כאשר שש על־אבתיך: * כי־תשמע בקול יהוה
22 אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו הכתבים
23 בספר התורה הזאת כי־תשוב אל־יהוה אלהיך
24 בכל־לבבך ובכל־נפשך:

VERSIO SAMARITANA.

28 * ויטלטלם יהוה מעל אדמתם באף ובחמה וב
29 קצף גדול * ויטלם אל־ארץ אחרת כיום הזה
2
1 * * הנסתרות ליהוה אלהינו והנגלת לנו ולבנינו
2 עד־עולם לעשות את־כל־דברי התורה הזאת
2
1 * והיה כי־יבאו עליך כל־הדברים האלה הברכה
2 והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל־לבבך
2
3 בכל־העמים אשר הדיחך יהוה אלהיך שמה
4 * ושבת עד־יהוה אלהיך ושמעת בקלו ככל
5 אשר־אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל־לבבך
6 ובכל־נפשך: ושב יהוה אלהיך את־שבותך
7 ורחמך ושב וקבצך מכל־העמים אשר הפיצך
8 יהוה אלהיך שמה: אם־יהיה נדחך בקצה
9 השמים משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם
10 יקחך: והביא יהוה אלהיך אל־הארץ אשר
11 ירשו אבתיך וירשתה והיטיב לך והרבך
12 מאבתיך: ומל יהוה אלהיך את־לבבך
13 ואת־לבב זרעך לאהבה את־יהוה אלהיך בכל־
14 לבבך ובכל־נפשך למען חיך: ונתן יהוה
15 אלהיך את־כל־האלה על־אויבך ועל־שנאיך
16 אשר־רדפוך: ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה
17 ועשיתה את־כל־מצותיו אשר־אנכי מצוך
18 היום: והותרך יהוה אלהיך בכל־מעשה ידך
19 בפרי בטנך ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך
20 לטובה כי־ישיב יהוה לשוש עליך לטוב
21 כאשר שש על־אבתיך: * כי־תשמע בקול יהוה
22 אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו הכתבים
23 בספר התורה הזאת כי־תשוב אל־יהוה אלהיך
24 בכל־לבבך ובכל־נפשך:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

28 Et ejecit eos Dñs de terrâ suâ, in irâ et in indignatione & in furore magno: et migrare fecit eos in terram aliam, sicut in die hâc. Quæ occulta sunt, sint corâ Dño Deo nostro: quæ autē manifesta sunt, nobis et filiis nostris usq; in seculū; ut faciam' omnia verba legis hujⁿ.

CAP. XXX.

1 Et erit cum venerint sup te oīa verba hæc benedictionū et maledictionū, quæ posui corâ te: convertēris ad cor tuum, in omnibus populis ad quos mi-
2 grare te fecit Dñs. Et convertēris ad timorē Dñi Dei tui, et obedies verbo ejⁿ; juxta omnia quæ ego præcipio tibi hodie: tu et filii tui, in toto corde tuo,
3 et in tota anima tuâ. Et reducet Dño Deⁿ tuⁿ captivitatem transmigrationis tuæ, et miserebitur tui: et convertetur, et congregabit te ex omnibⁿ po-
4 pulis, in quib' dispersit te Dñs Deⁿ tuⁿ. Si fucrit dispersiō tua in fines cœli; inde cōgregabit te Dñs Deⁿ tuⁿ, et inde applica-
5 bit te. Et introducet te Dñs Deus tuⁿ in terrâ quâ possederunt patres tui, et possidebis eam: et benefaciet tibi, et multiplicabit te magis quâ patres
6 tuos. Et auferet Dñs Deⁿ tuus insipientiâ cordis tui, et insipientiâ cordis filiorū tuorū; ut diligas Dñm Deū tuū in toto corde tuo et in totâ anima tuâ,
7 ut vivas. Et dabit Dñs Deⁿ tuⁿ omnes maledictiones has sup inimicos tuos et sup hostes tu-
8 os, qui persecuti fuerunt te. Tu autē convertēris, et obedies verbo Dñi: et facies omnia præcepta ejⁿ, quæ ego præci-
9 pio tibi hodie. Et abundare faciet Dominus Deus tuus in omnib' operib' manuū tuarum; in fœtu ventris tui, et in fœtu jumentorum tuorū, et in fructu terræ tuæ, in bonū: quoniā cōvertetur Dñs ut gaudeat sup te in bonū, sicut gavis'
10 est sup patres tuos. Si obdeiris in verbo Dñi Dei tui, ut custodias præcepta ejⁿ, et mādata ejⁿ, quæ scripta sunt in libro legis hujⁿ: quoniā cōvertēris ad timorē Dñi Dei tui, in toto corde tuo, et in tota anima tuâ.

VER. SA. (a) Ut revertatur Dñs Deⁿ tuⁿ cum conversione tua, (b) disperget (c) benevolⁿ sit tibi (d) benevolⁿ fuit patribⁿ tui.

Et abrasit incolas ejus è regionib' suis cū furore & irâ et indignatione maximâ, & projecit eos in regione aliâ, ut videtis eos hodiè. Quæ exemplum sumentes, dicent;
29 Abscondita Dei Domini nostri sunt, et manifesta pariter, quæ nostra sunt et filiorum nostrorum usque in seculum, in hoc ut faciamus omnia verba istius legis.

CAP. XXX.

1 Cumq; ad veenerint tibi omnes res istæ, quoad benedictiones & maledictiones quas vecicavi tibi, vedi in temetipsum, et considera quòd sis in medio cunctarum gentium ad quas propulsavit te Deus Do-
2 minus tuus, Et convertere ad Deum Dominum tuū, & acquiesce mandato ipsius secundùm omnia quæ præcipio tibi hodiè, tu, & filii tui, toto corde tuo totâque animâ
3 tua, Nam Deus Dominus tuus convertetur ad te, & miserebitur tui, & denuò te colliget de medio cunctarū gentiū in quarū regiones te dispersit: Ita ut quā vis expul-
4 sus ex vobis fuerit in extremis cœlī partibus, Colligat dispersionem tuam Deus Do-
5 minus inde, rursus à novo, et introducet te Deus Dominus tuus in regionem quam possederunt patres tui eamque possideas, et
6 benefaciat tibi, & multiplicet te præ patribus tuis. Et exhilarabit Deus Dominus tuus pectus tuū, et pectus progeniei tuæ, ut diligas Deū Dominū tuū toto corde tuo totâq; animâ tuâ, ut vivatis. Et immittet
7 Deus hanc execrationem in hostes tuos et osores tuos qui te sunt persecuti. Tu autem
8 convertē ris, et acquiescēs mādatoDei, sociēq; omnia præcepta ejⁿ quæ mando tibi hodiè. Et augebit tibi Deus Dominus tuus
9 in omni opere manuum tuarum, de fructibus uteri tui, et fructibus jumentorū tuorum, et fructibus terræ tuæ, bonum; siquidem revertetur Deus ad volendā tibi bo-
10 nū, ut voluit patrēis tuis, Si acquiescēs mandato Dei Domini tui, et observes ac facies præcepta ejⁿ et statuta ejⁿ scripta in hoc volumine legis, conversus ad Deū Dominum tuum in toto corde tuo & in tota anima tua.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 * وسلّب اهلها عن بلدهم بغضب ووجده وسخط عظيم وطرحهم الى بلد اخر كما ترونهم
29 اليوم * فيعتبرون ويقولون * المستورات لله ربنا والمكشوفات جميعا * التي هي لنا ولبنينا الى الدهر *
في ان نعمل بجميع كلام هذه التوريه *

1 * فاذا حلّت بك جميع هذه الامور من البركات واللعنات التي تلوتها عليك فارجع الى نفسك *
2 وعلى انك فما بين جميع الامم الذين دحاك الله ربك هناك * وتب الى الله ربك * واقبل امره
3 بكل جميع ما امرك به اليوم انت وبنوك بكل قلبك وكل نفسك * فان الله ربك يتوب عليك
4 ويرحمك ويعود فيجمعك من بين جميع الامم الذين بددك في بلدانهم * حتى ان المندحي
5 منكم لو كان في اقصى السماء * يجمع شملك الله ربك من ثم ولقدمك * ويدخلك الله ربك الى
6 البلد الذي حاز اباؤك فتكون * ويحسن اليك ويكثرك من اباءك * ويسرح الله ربك صدرك
7 وصدر نسلك * لتحب الله ربك بكل قلبك وكل نفسك لكي تحيوا * ويحل الله هذا الحرج باعدائك
8 وساعيك الذين كلبوك * وانت تتوب وتقبل امر الله * وتصنع جميع وصاياه التي امرك بها اليوم
9 * ويزيدك الله ربك في جميع صنعة يديك * من ثمر بطنك * وثمر بهائمك * وثمر ارضك خيرا *
10 اذ يرجع الله ان يعضد بك خيرا كما قصد باباءك * اذ تقبل امر الله ربك * فتحفظ وتعمل بجميع
وصاياه ورسومه المكتوبه في هذا سفر التوراة * اذ تتوب الى الله ربك بكل قلبك وبكل نفسك *

ספר אלה הדברים: לא

illud mirabile non ,hodie tibi *præcipiens* ego quod hoc præceptum Quia
11 כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לֹא נִפְלֵאת הִוא
ascendet Quis :*dicendũ ad,ipsum* *cœlis* in Non *illud* longinquũ neque ,te à
12 מִמֶּךָּ וְלֹא רְחֹקָה הִוא: לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־
illud faciem" &,illud nos faciet audire &,nobis illud capiet &,cœlũ in nobis
לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה־
maris transitum ad nobis transibit Quis,*dicendũ ad ,illud maris transitu à* Neque
13 וְלֹא־מֵעֵבֶר לַיָּם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲבֹר־לָנוּ אֶל־עֵבֶר הַיָּם
Quia illud faciemus & ,illud nos faciet audire &,nobis Illud accipiet &
14 וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה: כִּי־
illud *faciendũ ad*,tuo corde in &,tuo ore in,valde verbũ *te ad* propinquũ
קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשֹׂתוֹ:
,mortem & ,bonum & ,*vitæ* hodie *tua faciet ad* dedi ,Vide
15 רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב וְאֶת־הַמָּוֶת
Dominum *emandũm ad* ,hodie tibi *præcipiens* ego Quia ,malum &
16 אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יהוה
,ej" statura &,ej" præcepta *custodiendũ ad* &,ej" viis in *ambulandũ ad* ,tuũ Deũ
אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו
tu" Deus Domin" tibi benedicet &,multiplicaberis &,vives &:ej" judicia &
וּמִשְׁפָּטָיו וְחָיִיתָ וְרָבִיתָ וּבֵרַכְךָ יהוה אֱלֹהֶיךָ
se averterit si Et ,*eũ possidendũ ad illuc ingrediens tu* *quam* terra in
17 בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: וְאִם־יִפְנֶה
Dis te incurvaveris &,te propulsaveris & audieris non &,tuum cor
לְבָבְךָ וְלֹא תִשְׁמָע וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לֵאלֹהִים
,*pribitis* pereundo quia ,hodie *vobis* Annunciavi :*eis servieris* & ,*aliis*
אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם: הִגַּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן
,Jarden *transitum* tu quam ,*Iunum* super dies *prolongabitis* non
לֹא תַאֲרִיכֻן יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן
hodie *vos ri sum Cynostatum* ,*eũ possidendũ ad illuc intrandum ad*
לָבוֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־
,benedictionẽ,*tua facies ad* dedi mortẽ & ,*vitæ* ,terram & ,cœlos
19 הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה
,tuũ semen & ,tũ vivas ut *vitæ in eligas &* :maledictionẽ &
וְהַקְּלָלָה וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ:
ad servendum ad &,ej" voce in audiendũ ad,tuũ Deũ Dominum *diligendum Ad*
20 לְאַהֲבָה אֶת־יהוה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ בְּקֹלוֹ וּלְדָבְקָה־
super manendum ad ,tuorũ dierum longitudo &,tua vita ipse quia,*eo in*
בּוֹ כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ לָשֶׁבֶת עַל־
,Ischac ,Abraham ,tuis patribus Dominus juravit quam ,*Iunum*
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יהוה לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
eis dandum ad ,Jahaeob & ,tuis
וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם:

CAP. XXXI. לא

,Israel omnem ad ista verba est locut" & ,Moseh *ivit* Et
1 וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל:
non ,hodie *ego* annorum viginti & centum *Filius* : eos ad dixit Et
2 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא
Transibis Non ,me ad dixit Dominus & ,ingredi & egredi amplius *potero*
אוּכַל עוֹד לָצֵאת וָלָבוֹא וַיהוה אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר
,istum Jarden
אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה:

Versio VULG. LAT.

11 Mandatũ hoc, quod ego præcipio tibi hodiè,noo supra te
12 est,neq; procul positũ, Nec in cœlo situm, ut possis diceré ;
Quis nostrũm valet ad cœlũ ascendere, ut deferat illud ad
nos, & audiamus atque opere
13 compleamus?Neq; trans mare positũm, ut cãuseris, & dicas;
Quis ex nobis poterit trãsfretare mare,& illud ad nos usq;
deferre: ut possimus audire & 14 facere quod præceptũ est? Sed
juxta te est sermo valdè, in ore tuo, & in corde tuo, ut fa-
15 cias illũ. Considera quòd hodiè proposuerim in conspectu
tuo,vitã & bonũ, et econtra-
16 riò mortẽ & malũ: Ut diligas Dominũ Deũ tuũ, & ambules
in viis ejus, & custodias man-
data illi" ac ceremonias atque
judicia: & vivas,atq; multipli-
cet te,benedicãtq; tibi in ter-
ra,ad quam ingrediẽris possi-
17 dendã. Si autem aversũ fuerit
cor tuũ,et audire nolueris,at-
que errore decep" adoraveris
deos alienos,& servieris eis:
18 Prædicò tibi hodiè,quòd pe-
reas, & parvo tempore morẽ-
ris in terra,ad quam, Jordane
transmisso, ingrediẽris possi-
19 dendã. Testes invoco hodiè
cœlũ et terrã,quòd proposue-
rim vobis vitã et mortẽ,bene-
dictionẽ & maledictionẽ.Elige
ergò vitã, ut et tu vivas,&
20 semen tuũ. Et diligas Dominũ
Deũ tuũ,atq; obedias voci ej",
et illi adhæreas (ipse est enim
vita tua, & longitudo dierum
tuorũ)ut habites in terra,pro
qua iuravit Dominus patrib"
tuis, Abraham, Isaac, & Ja-
cob,ut daret eam illis.

CAP. XXXI.

1 ABiit itaq; Moyses, & lo-
cutus est omnia verba hæc
2 ad universum Israel.Et dixit
ad eos, Centum viginti anno-
rum sum hodiè, non possum
ultrà egredi et ingredi; præ-
sertim cùm et Dominus dixe-
rit mihi, Non transibis Jorda-
nem istum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

11 Ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι
σήμερον, οὐχ ὑπέρογκός ἐστιν, οὐδὲ μακρὰν
12 ἀπὸ σοῦ ἐστιν. Οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω ἐστὶ,
λέγων, Τίς ἀναβήσεται (ρ) ἡμῖν εἰς τὸν
οὐρανὸν, καὶ λήψεται ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκού-
13 σας αὐτὴν ποιήσομεν; Οὐδὲ πέραν τῆς
θαλάσσης ἐστὶ, λέγων, Τίς διαπεράσει ἡμῖν
εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, (ξ) καὶ λάβῃ
ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκούσας ἡμῖν ποιήσῃ αὐτὴν,
14 καὶ ποιήσομεν; Ἐγγύς σου ἐστὶ τὸ ῥῆμα σφό-
δρα ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ
σου, καὶ ἐν ταῖς χερσί σου ποιεῖν αὐτό. Ἰδὲ
δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὸν ζω-
15 ὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κα-
κόν. (σ) Ἐὰν εἰσακούσῃς τῶν ἐντολῶν μου
ὧν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σή-
μερον, ἀγαπᾶν μόνον τὸν θεόν σου, πο-
ρεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ (ρ)
φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς
κρίσεις αὐτοῦ, καὶ ζήσεσθε, καὶ πολλοὶ ἔσεσθε,
καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πάσῃ
τῇ γῇ, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονο-
μῆσαι αὐτήν. Καὶ ἐὰν μεταστῇ ἡ καρδία
σου, καὶ μὴ εἰσακούσῃς, καὶ πλανηθεὶς (σ) προσ-
κυνήσῃς θεοῖς ἑτέροις καὶ (τ) λατρεύσῃς αὐ-
18 τοῖς, Ἀναγγέλλω σοι σήμερον, ὅτι ἀπολεί-
α ἀπολεῖσθε, καὶ οὐ μὴ πολυημερῶσι γένη-
σθε ἐπὶ τῆς (υ) γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε
19 τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. Διαμ-
αρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν, τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον δέδωκα
πρὸ προσώπου ὑμῶν, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κα-
τάραν. (φ) ἔκλεξαι τὴν ζωὴν σύ, ἵνα ζῆσῃς
20 σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου, Ἀγαπᾶν κύριον τὸν
θεόν σου, εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ κολ-
λᾶσθαι αὐτῷ, ὅτι οὗτος ἡ ζωή σου καὶ ἡ μακροχρονία σου
ἡμερῶν (χ) σου, τὰ κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς
ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου Ἀβραὰμ
καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ δοῦναι αὐτοῖς.

MS.A. (ρ) ἡμῖν (ξ) καὶ λήμψεται ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν; Ἐγγύς (ο) Ἐὰν τὴν εἰσακούσῃς τῆς (σ) θεοῦ ὑμῖν, ὅσας ἐγὼ (ρ) φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα (σ) προσκυνήσεις (τ) λατρεύσεις (υ) γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου εἰς ἣν (φ) καὶ ἐκλέξῃ τὴν εὐλογίαν, ἵνα ζῆς σὺ καὶ τὸ σπέρμα (χ) σου, κατοικεῖν σε ἐπὶ

ΚΕΦ. λα'.

1 Καὶ συνετέλεσε Μωυσῆς λαλῶν πάντας
τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσρα-
2 ήλ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἑκατὸν καὶ εἴκοσι
ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰσ-
πορεύεσθαι (α) καὶ ἐκπορεύεσθαι· κύριος ὁ θεὸς
εἶπε πρὸς μέ, Οὐ διαβήσῃ τὸν Ἰορδάνην
τοῦτον.

MS.A. (α) ἢ ἐκπορεύεσθαι.

Quoniam mandatum ,hoc ,11
quod ego mando ,tibi hodiè ,non
est (e)supra modum, neque longè
abs te est.Non in cœlo (f) sursum 12
est, (g) dicens , Quis ascendet no-
bis in cœlum, & accipiet nobis il-
lud;et audientes illud faciemus ?
Neque trans. mare est, dicens ; 13
Quis transferabit nobis trans
mare , & accipiet nobis illud;
& audium . (h) nobis faciet il-
lud, et faciemus? Prope te est 14
verbum valdè, in ore tuo, & in
corde tuo, (i) & in manibus tuis
facere illud. Ecce dedi ante fa- 15
ciem tuam hodiè vitam & mor-
tem,bonum & malum. Si exau- 16
dieris mandata Domini Dei tui,
quæ ego mando tibi hodiè, dili-
gere Dominum Deum tuum,am-
bulare in omnibus viis ejus, &
observare justificationes ejus,&
judicia ejus, & vivetis, & multi
eritis: & benedicet te Dominus
Deus tuus in omni terra,in quam
ingrediris illuc hæreditare eam.
Et si translatium fuerit cor tuum; 17
& non exaudieris, & evans
adoraveris deos alios,& servie-
ris eis ; Annuntio tibi hodiè, 18
quia perditione perdemini ; &
non eritis longævi super terram,
in quam vos transitis Jordanem
illuc hæreditare eam. Contestor 19
vobis hodiè cœlum & terram,
vitam & mortem dedi ante fa-
ciem vestram, benedictionem &
maledictionem. Elige vitam (k)
tu, ut vivas tu & semen tuum,
Diligere Dominum Deum tuum, 20
exaudire vocem ejus,& adhære-
re ei: quoniam hoc vita tua, &
longitudo diernm tuum,ad ha-
bitandum super terram, quam
juravit Dominus patribus tuis,
Abraham, & Isaac et Jacob,da-
re eis.

CAP. XXXI.

ET consummavit Moyses lo- 1
quens omnia verba hæc ad om-
nes filios Israel. Et dixit ad eos ; 2
Centum & viginti annorum
ego sum hodiè : non potero ul-
trà ingredi & egredi. Domi-
nus autem dixit ad me, Non
transibis Jordanem hunc.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Præceptum enim hoc quod hodiè præcipio 11
tibi, non est absconditum à te, neque remo-
tum. Non est in cœlo; ut dicas, Quis ascen- 12
dat nobis in cœlum, & ipsum nobis arripi-
at, & audiamus & faciamus illud ? Nec est 13
ultra mare; ut dicas, Quis transeat nobis ul-
tra mare, tollatque illud nobis, & audiamus
& faciamus illud ? Sed valdè propinquus est 14
tibi sermo, in ore tuo est, & in corde tuo ut
facias illud. Vide quòd proposuerim tibi ho- 15
diè vitam & bona, & mortem ac mala. Nam 16
ego præcipio tibi hodiè ut diligas Dominum
Deum tuũ, & ambules in viis ejus, & custo-
dias præcepta ejus,& leges ac judicia ipsius,
ut vivas & multipliceris admodum, & bene-
dicat tibi Dñs Deus tuus in terra ad quam
possidendam es ingressurus. Sin autem aver- 17
tatur cor tuum, & non obedias, & aberrans
adores deos alios, & colas eos; Deountio 18
vobis hodiè vos certissimè perituros, nec
producturos dies in terra ad quam trajicien-
tes Jordanem ingrediemini ut possideatis
eam. Obtestor adversùm vos hodiè cœlum 19
& terram, quòd vitam & mortem posuerim
coram vobis; benedictiones & maledictiones.
Elige *ergò* tibi vitã, ut vivas,tu,& semẽ tuũ, 20
Diligendo Dõm Deũ tuũ,& obediendo voci
ejus, & ipsi adhærendo (ipse enim est vita
tua & longitudo dierum tuorum) ut habites
in terra quam juravit Domious patribus tuis,
Abraham, Isahac, & Jacob, daturum se tibi.

CAP. XXXI.

ABiens igitur Moses, locutus est omnes 1
sermones istos ad universum Israelem, Di- 2
xitque ad eos, Filius centum ego sum & vi-
giniti annorum hodiè, nec possum ampliùs
egredi & ingredi : & Dominus dixit ad me,
Non trajicies Jordanem istum.

PARAPH. CHALD. — VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS,

11 אֲרֵי תַּפְקָרְתָּא הָדָא דִּי אֲנָא מְפַקֵּד־
לָךְ יוֹמָא דֵּין לָא מִפַּרְשָׁא הִיא מִנָּךְ
12 וְלָא רְחִיקָא הִיא: לָא בִּשְׁמַיָּא הִיא
לְמֵימַר מַן יִסַּק לָנָא בִּשְׁמַיָּא וְיִסְבַּר
לָנָא וְיִשְׁמְעִנָּנָא יָתָהּ וְנַעְבֵּד־נָהּ: וְלָא
13 מֵעִבְרָא לְיַמָּא הִיא לְמֵימַר מַן
יַעְבַּר לָנָא לְעֵבֶר יַמָּא וְיִסְבַּר לָנָא
14 וְיִשְׁמְעִנָּנָא יָתָהּ וְנַעְבֵּד־נָהּ: אֲרֵי
קָרִיב לְיָתְךָ פִּתְגָמָא לְחֵוָא בְּפֻמָּךְ
15 וּבְלִבָּךְ לְמַעְבְּדֵיהּ: חַיֵּי וּדְמִבְּרֵיהּ
קָדָמָךְ יוֹמָא דֵּין דְּתֵחֲיֵי וְתִסְגֵּי וּבְרִיכָא
16 יָתָךְ מָרֵיהּ בְּאַרְעָא דִּי אַנְתְּ עָתִיד לְמֵירַת
יָתָהּ מִתְּמָן: דִּי אֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵּין לְמֵרַחֵם יָת־יְיָ
אֱלָהָךְ לְמֵהַךְ בְּאוֹרְחָן דְּתִקְּנוּן
קְדָמוֹהִי וּלְמִטַּר פִּקּוּדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי
וּדְיָנוֹהִי וּדְחֻקּוֹהִי וְתֵחֵי וְתִסְגֵּי וּיְבָרְכִנָּךְ יְיָ
אֱלָהָךְ בְּאַרְעָא דִּי אַתְּ עָתִיד לְמֵירַת
לְמִירְתָהּ: וְאִם יִתְפְּנֵי לְבָבָךְ וְלָא
17 תְקַבֵּל וְתִטְעֵי וְתִסְגּוּד לְטָעוּת
עַמְמַיָּא וּתְפַלְּחִנּוּן: חַוִּיתִי לְכוֹן יוֹמָא
18 דֵּין אֲרֵי מֵיבַד תֵּיבְדּוּן לָא תְרוּכְּרוּן
יוֹמִין עַל־אַרְעָא דִּי אַתְּ עָבַר יָת־
יַרְדְּנָא לְמֵעַל לְחַסָּן לְמֵירְתָהּ:
אַסְהֲדִית בְּכוֹן יוֹמָא דֵּין יָת שְׁמַיָּא
19 וְיָת אַרְעָא חַיֵּי וּמוֹתָא יְהַבִּית
קֳדָמָךְ בִּרְכָן וְלוּטָן וְתִרְעֵי בְּחַיֵּי
20 בְּדִיל דְּתֵחֵי אַתְּ וּבְנָךְ: לְמֵרַחֵם יָת־
יְיָ אֱלָהָךְ לְקַבָּלָא בְּמֵימְרֵיהּ וּלְקָרְבָא
לֵיהּ אֲלֵהָךְ לְקַבָּלָא בְּמֵימְרֵיהּ וּלְקָרְבָא
לֵיהּ אֲלָהָךְ אֲרֵי הוּא חַיֶּיךָ וְאוֹרְכָן יָת
יוֹמָךְ לְמֵחַב עַל אַרְעָא דִּי קַיֵּם יְיָ
לַאֲבָהָתָךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב
לְמִתַּן לְהוֹן: לא

11 Quoniam præceptũ hoc, quod ego præcipio tibi hodie, non est separatũ à te, nec longè est.
12 Non est in cœlis: ut dicas, Quis ascendet pro nobis in cœlum, ut deferat illud nobis; & audiamus illud, et faciamus illud?
13 Neq; est trans mare: ut dicas, Quis transibit pro nobis trans mare, et afferet illud nobis; et audiemus illud, & faciemus illud?
14 Sed juxtà te est sermo valde: in ore tuo et in corde tuo, ut facias illum.
15 Vide quod posui coram te hodie, vitam, & bonum: et mortem, et malum.
16 Quod ego præcipio tibi hodie est, ut diligas Dñm Deũ tuũm, et ut ambules in viis quæ rectæ sunt corã eo; et custodias præcepta ejꝰ et mandata ejꝰ, et judicia ejus: ut vivas et multiplicéris, et benedicat tibi Dñs Deus tuus, in terra ad quam tu
17 ingredieris possidendam. Et si aversum fuerit cor tuũ, et non obedieris: et erraveris, et adoraveris idola populorũ, et serviveris eis. Annuncio vobis hodie,
18 & perditione peribitis: ô prolongabuntur dies vestri super terrã, propter quã tu transis Jordanem, ut ingrediaris
19 et possideas eam. Contestor vobis hodie cœlum et terram: vitam et mortem posui coram te, benedictiones et maledictiones: eliges autem vitam,
20 ut vivas tu & filii tui. Ut diligas Dñm Deum tuũ; ut obedias verbo ejus, & ut adhæreas timori ejus: quoniam ipse est vita tua, & prolongatio dierum tuorũm; ut habites in terrã, pro qua juravit Dominus patribus tuis, Abraham, Isaac et Jacob, ut daret eam illis.

CAP. XXXI.

1 ABiit itaq; Moyses, et locutus est verba hæc ad omnem Israel.
2 Et dixit ad eos, Centum & viginti annorũ ætatis sum hodie; non possum ultrà egredi & ingredi: et Dominus dixit ad me; Non transibis Jordanem istum.

VERSIO SAMARITANA.

11 אלא אמר אנא מפקד לך יום דין לא מפרשא הוא מנך
12 ולא רחיקא הוא לא בשמיא הוא למימר מן יסק לנא בשמיא ויסבר לנא
13 וישמענא יתה ונעבדנה ולא מעברא ליממא הוא למימר מן יעבר לנא לעבר ימא ויסבר לנא
14 וישמענא יתה ונעבדנה ארי קריב ליתך פתגמא לחוא בפמך
15 ובלבך למעבדיה: חיי ודמברך קדמך יומא דין דתחיי ותסגי
16 וברכך מרך יתך בארעא די את עתיד למרתה מתמן: די אנא מפקד לך יומא דין למרחם יתיי
17 אלהך למהך באורחן דתקנון קדמוהי ולמטר פקודוהי וקימוהי ודינוהי ודחקוהי ותחי ותסגי ויברכנך
18 אלהך בארעא די את עתיד למרתה: ואם יתפני לבך ולא תקבל ותטעי ותסגוד לטעות
19 עממיא ותפלחנון: חויתי לכון יומא דין ארי מיבד תיבדון לא תרוכרון
20 יומין על ארעא די את עבר ית ירדנא למעל לחסן למירתה: אסהדית בכון יומא דין ית שמיא
21 וית ארעא חיי ומותא יהבית קדמך ברכן ולוטן ותרעי בחיי בדיל דתחי את ובנך: למרחם ית
22 יי אלהך לקבלא במימריה ולקרבא ליה אלהך לקבלא במימריה ולקרבא
23 ליה אלהך ארי הוא חייך ואורכן ית יומך למחב על ארעא די קים יי
24 לאבהתך לאברהם ליצחק וליעקב למתן להון: לא

11 Nam hoc præceptum quod ego præcipio tibi hodiè, non est separatum à te, neque remotum.
12 Non est in cœlo, ut dicas, Quis ascendet nobis in cœlum, & tollet illud nobis, illúdque nobis annuntiabit, ut illud faciamus?
13 Neque est ultra mare, ut dicas, Quis transibit nobis ultra mare, & tollet illud nobis, illúdque nobis annuntiabit, ut faciamus illud?
14 Sed propinqua tibi est valdè res illa, in ore tuo, & in corde tuo, ut illam facias.
15 Vide, posui in conspectu tuo vitam, & bonum;
16 et mortem, et malum. Quoniam ego præcipio tibi hodiè, ut diligas Dominum Deum tuum, & ambules in viis ejus, custódiásque præcepta ejus, & mandata ejus, & judicia ejus, ut vivas, & multiplicéris, & benedicat tibi Dominus Deus tuus in terra ad quam tu pergis possidendam.
17 Si verò averterit cor tuum, & non audieris, & (e) impulsus adoraveris deos alienos, & serviveris eis;
18 Annuntio vobis hodiè quòd perendo peribitis; non prodúcetis dies super terram, ad
19 quam, Jordane transmisso, ingrediminì possidendã. Testes invoco contra vos hodiè cœlum & terram, quòd vitam & mortem posui ante te, benedictionem & maledictionem: & elegisti vitam, ut
20 vivas, tu, & semen tuum; Diligendo Dominum Deum tuũ, obediendo voci ejus, & adhærendo ei: quia ipse est vita tua, & longitudo dierum tuorum, ut habites super terram quam juravit Dominus patribus tuis, Abrahæ, Isaac, et Jacobo, se daturum vobis.

CAP. XXXI.

1 ABiit itaq; Moses, et locutus est verba ista universo Israeli.
2 Et dixit eis, Filius centum & viginti annorum ego sum hodiè; non possum ultrà egredi & ingredi: Dominus quoque dixit mihi, Non transibis Jordanem istum.

VER. SAM. (e) creans

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

11 وَاعْلَمْ اَنَّ هٰذِهِ الْوَصِيَّةَ الَّتِي اٰمُرُكَ بِهَا الْيَوْمَ * لَيْسَتْ بِخَفِيَّةٍ عَنْكَ وَلَا بَعِيْدَةٍ * وَلَيْسَتْ فِي السَّمَاءِ
12 فَيَقُولَ قَائِلٌ * مَنْ دَا يَصْعَدُ لَنَا اِلَى السَّمَاءِ فَيَنْزِلُهَا لَنَا وَيُسْمِعُنَاهَا فَنَعْمَلُ بِهَا * وَلَيْسَتْ مِنْ ذَاكَ
13 جَانِبِ الْبَحْرِ فَنَقُولُ * مَنْ يَجُوزُ لَنَا جَانِبَ ذَاكَ الْبَحْرِ فَيَاخُذُهَا وَيُسْمِعُنَاهَا فَنَعْمَلُ بِهَا * بَلِ الْاَمْرُ قَرِيبٌ
14 اِلَيْكَ جِدًّا يَمْكُنُكَ بِفَمِكَ وَبِقَلْبِكَ فِعْلُهُ * وَانْظُرْ اِنِّي قَدْ جَعَلْتُ الْيَوْمَ بَيْنَ يَدَيْكَ الْحَيَاةَ وَالْخَيْرَ
15 وَالْمَوْتَ وَالشَّرَّ * عَلٰى مَا اٰمُرُكَ بِهِ مِنْ اَنْ تُحِبَّ اللّٰهَ رَبَّكَ * وَتَسِيرَ فِي طَرِيقِهِ * وَتَحْفَظَ وَصَايَاهُ وَرُسُومَهُ
16 وَاَحْكَامَهُ * فَتَحْيَا وَتَكْثُرَ * وَيُبَارِكَ فِيكَ اللّٰهُ رَبُّكَ فِي الْبَلَدِ الَّذِي اَنْتَ دَاخِلٌ فِيهِ لِتَحُوزَهُ * وَاِنْ تُوَلِّيَ
17 قَلْبَكَ * وَلَمْ تَقْبَلْ ذٰلِكَ * وَمِلْتَ وَسَجَدْتَ لِمَعْبُودَاتٍ اُخَرَ اَوْ عَبَدْتَهَا * فَقَدْ اَخْبَرْتُكُمْ مِنَ الْيَوْمِ
18 اَنَّكُمْ تَبِيدُونَ * وَلَا تُطَوِّلُ مُدَّتَكُمْ فِي الْبَلَدِ الَّذِي تَعْبُرُ الْاُرْدُنَّ لِتَصِيرَ اِلَيْهِ * وَقَدْ اَشْهَدْتُ عَلَيْكُمْ
19 الْيَوْمَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ اَنِّي قَدْ جَعَلْتُ بَيْنَ اَيْدِيكُمُ الْيَوْمَ الْحَيَاةَ وَالْمَوْتَ وَالْبَرَكَاتِ وَاللَّعَنَاتِ *
20 وَاُرِي لَكَ اَنْ تَخْتَارَ الْحَيَاةَ * لِكَيْ تَحْيَا اَنْتَ وَنَسْلُكَ * وَذٰلِكَ بِاَنْ تُحِبَّ اللّٰهَ رَبَّكَ * وَتَقْبَلَ اَمْرَهُ
وَتَلْزَمَ طَاعَتَهُ * فَاِنَّ فِي ذٰلِكَ حَيَاتَكَ وَطُولَ مُدَّتِكَ * اَنْ تُقِيمَ فِي الْبَلَدِ الَّذِي اَقْسَمَ اللّٰهُ لِاٰبَائِكَ
اِبْرَاهِيمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ لِيُعْطِيَهُمْ * الْفَصْلُ الْحَادِي وَالثَّلٰثُونَ *
1 ثُمَّ مَضٰى مُوسٰى وَكَلَّمَ بَنِي اِسْرَائِيلَ بِجَمِيعِ هٰذَا الْكَلَامِ * وَقَالَ لَهُمْ * اَنَا الْيَوْمَ ابْنُ مِائَةٍ وَعِشْرِينَ
2 سَنَةً * لَا اُطِيقُ زِيَادَةً عَلَى الْخُرُوجِ وَالدُّخُولِ * وَاللّٰهُ قَدْ قَالَ لِي اِنَّكَ لَنْ تَعْبُرَ هٰذَا الْاُرْدُنَّ *

11 Noveris autem quòd hoc præceptum quod mando tibi hodiè, non est occultum à te, neque distans.
12 Neque enim est in cœlo, ut dicas aliquis; O quis ascendet nobis in cœlum, & deferat ipsum ad nos, & audire nos faciat ipsum, ut exequamur illud?
13 Nec est ab illo latere maris, ut dicas, Quis trajiciat nobis litus illud maris, capiátque illud, & audire nos faciat ipsum, ut exequamur illud? Sed mandatum proximum
14 tibi est valdè, potestque ore tuo & corde tuo illud peragere. Et considera quòd posuerim hodiè ob oculos tuos vitam & bonum, & mortem ac malum, Circa id
16 quod præcipio tibi ut diligas Deum Dominum tuum, & incedas in via ejus, & observes mandata ejus, ejusq; statuta atq; judicia, ut vivas, et multiplicéris, et benedicat tibi Deus Dominus tuus in regione ad quã tu es ingressurus ut possideas eam.
17 Verùm si avertere ad cor tuum, & his minimè acquieveris, & declinaveris atque adoraveris deos alios, aut serviveris eis,
18 Prædico vobis ab hac die vos peritures, nec longam futuram moram vestrã in regione ad quam adeundã transmissurus es Jordanem. Et obtestor contra vos hodiè
19 cœlos ac terram, quòd proposuerim vobis ob oculos vestros hodiè vitã et mortẽ, & benedictiones atque maledictiones. Quare consultius tibi est ut prælegas vitã, quatenus vivas, tu, & semen tuum. Atque id
20 quidem diligendo Dum Dominum tuum, & acquiescendo ipsius mandato, atque adhærendo obedientiæ ejus (in hoc enim consistit vita tua & longitudo ætatis tuæ) ut perdures in regione quam juravit Deus patribus tuis, Ebrahim, Isaac, & Iacob, se daturum eis.

CAP. XXXI.

1 DEinde abiit Moses, et locutus est ad
2 filios Israel omnia verba hæc, Et ait illis, Ego hodie sum natus centum & viginti annos, nec possum ultrà egredi & ingredi; & Deus jam dixit mihi, Haudquaquam transibis hunc Jordanem.

ספר אלה הדברים: לא

disperdet ipse; *tuæ facies ad transiens* ipse tuus Deus Dominus
3 יהוה אלהיך הוא עבר לפניך הוא ישמיד את־
transiens ipse Jehosuah: *eas possidebis & tuis faciebus à* istas gentes
הגוים האלה מלפניך וירשתם יהושע הוא עבר
,eis Dominus faciet Et .Dominus est locutus quēadmodō, *tuas facies ad*
לפניך כאשר דבר יהוה: 4 ועשה יהוה להם
,eorum terræ & ,Emorræorum regibus Og & ,sichon fecit quēadmodō
כאשר עשה לסיחון ולעוג מלכי האמרי וולארצם
,vestras facies ad Dominus eas dabit Et *,eis disperdidit quos*
5 אשר השמיד אתם: ונתנם יהוה לפניכם
.vobis præcepi quod ,præceptum omne secundā eis facietis &
ועשיתם להם בכל־המצוה אשר צויתי אתכם:
.eorū *cōspectib*ꝰ à *fauganimi* neque, timeatis neq; vos roborate & vos Fortificate
חזקו ואמצו אל־תיראו ואל־תערצו מפניהם
nec ,te *lædabit* non ,tecum *vadens* ipse tuus Deus Dominus quoniā
כי יהוה אלהיך הוא ההלך עמך לא ירפך ולא
oculis in eum ad dixit & ,Jehosuah ad Moseh vocavit Et ,te derelinquet
יעזבך: 7 ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני
populo cum ingredieris tu quia: te robora & ,te Fortifica : Israel omnis
כל־ישראל חזק ואמץ כי אתה תבוא את העם
: eis *dabitur* ad ,eorū patribꝰ Dominus juravit quam terram ad isto
הזה אל־הארץ אשר נשבע יהוה לאבתם לתת להם
,ambulans ipse Dominus Et .illos eam Facies hæreditare tu &
ואתה תנחיל־ה אותם: ויהוה הוא ההלך
,timeas Ne. te derelinquet neq; *,te dissolvet* nō; teco erit ipse *,tuæ facies ad*
לפניך הוא יהיה עמך לא ירפך ולא יעזבך לא תירא
ad ,et dedit & ,istam legem Moseh scripsit Et *,consternēris* neq;
ולא תחת: 9 ויכתב משה את־התורה הזאת ויתנה אל־
,eam ad & ,Domini fœderis arcam *portantes* Levi *filios sacerdotes*
הכהנים בני לוי הנשאים את־ארון ברית יהוה ואל־כל־
septem fine *A* :dicendo ,eis Moseh præcepit Et .Israel *seniores*
זקני ישראל: 10 ויצו משה אותם לאמר מקץ שבע
,tabernaculorum *festo* in ,remissionis anni statuto tempore in ,annorum
שנים במועד שנת השמטה בחג הסכות:
loco in ,*tui Dei Domini facieb*ꝰ *cum conspici ad* Israel omnis *veniendo in*
11 בבוא כל־ישראל לראות את־פני יהוה אלהיך במקום
Israel omni coram istam legem *proclamabis* ,elegerit quem
אשר יבחר תקרא את־התורה הזאת נגד כל־ישראל
,familis & ,mulieres & ,viros ,populum cōgregare Fac .eorum aurib' in
באזניהם: 12 הקהל את־העם האנשים והנשים והטף
timeat & ,discant ut & ,audiant ut *,suis peregrinis* & qui ,*tuis parvis* in
וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו
verba omnia faciendo custodiant & *,vestrum* Deum Dominum
את־יהוה אלהיכם ושמרו לעשות את־כל־דברי
,audiant, coguoverāt non qui eorum filii Et .hujus legis
התורה הזאת: 13 ובניהם אשר לא־ידעו ישמעו
diebus omnibus, vestrum Deum Dominum timere discant &
ולמדו ליראה את־יהוה אלהיכם כל־הימים
,transitures vos quam *hæreditatem* super *vivi* vos quibus
אשר אתם חיים על־האדמה אשר אתם עברים את־
,eam *possidendam ad illuc* Jarden
הירדן שמה לרשתה:

Versio VULG. LAT.

3 Dominus ergò Deus tuꝰ transibit ante te: ipse delebit omnes gentes has in conspectu tuo, & possidebis eas: & Josue iste transibit ante te, 4 sicut locutus est Dominus. Faciétq; Dñs eis sicut fecit Sehon & Og regibus Amorrhæorum, & terræ eorū, delebitq; 5 eos. Cùm ergò & hos tradiderit vobis, similiter facietis 6 eis sicut præcepi vobis. Viriliter agite, & confortamini: nolite timere, nec paveatis ad conspectum eorū: quia Dōs Deus tuus ipse est ductor tuꝰ, & non dimittet, nec derelin- 7 quet te. Vocavítque Moyses Josue, & dixit ei corā omni Israel; Confortare, & esto robustus: tu enim introduces populū istū in terrā, quā daturū se patribus eorū juravit Dñs, & tu eam sorte divi- 8 des. Et Dñs qui ductor est vester, ipse erit tecū: non dimittet, nec derelinquet te: noli 9 timere, nec paveas. Scripsit itaque Moyses legē hanc, & tradidit eam sacerdotibus filiis Levi, qui portabant arcā fœderis Domini, & cunctis 10 senioribꝰ Israel. Præcepitq; eis, dicens; Post septē annos, anno remissionis, in solennitate 11 tabernaculorum, Convenientibus cunctis ex Israel, ut appareant in conspectu Domini Dei tui, in loco quem elegerit Dominus, leges verba legis hujꝰ coram omni Israel, audi- 12 entibus eis; Et in unum omni populo congregato, tam viris quàm mulieribus, parvulis, & advenis, qui sunt intra portas tuas: ut audientes discant, & timeant Dominum Deum vestrum, & custodiant, im- 13 pleántque omnes sermones legis hujus. Filii quoque eorum qui nunc ignorant; ut audire possint, & timeant Dominum Deum suum cunctis diebus quibus versantur in terra, ad quam vos, Jordane transmisso, pergitis obtinendam.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

3 Κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, (β) αὐτὸς ἐξολοθρεύσει τὰ ἔθνη τοῦτο ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κληρονομήσεις αὐτὰς· καὶ Ἰησοῦς ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε κύριος. Καὶ (γ) ποιήσει κύριος ὁ θεός σου αὐτοῖς καθὰς ἐποίησε Σηὼν καὶ Ὤγ δυσὶ βασιλεῦσι τοῖς Ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τῇ γῇ αὐτῶν, καθότι (δ) ἐξωλοθρόσεν αὐτούς. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς (ε) κύριος ὑμῖν· καὶ ποιήσετε αὐτοῖς, καθότι ἐνετειλάμην ὑμῖν. Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ, (ζ) μηδὲ δειλιάσῃς, μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι κύριος ὁ θεός (η) σου ὁ προπορευόμενος (θ) μετὰ σοῦ ἐν σοί, ὅτι μή σε ἀνῇ, οὐδ' ἐγκαταλίπῃ. Καὶ ἐκάλεσε Μωυσῆς Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐναντι παντὸς Ἰσραὴλ, Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, σὺ γὰρ εἰσελεύσῃ πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν (ι) ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ σὺ κατα- 8 κληρονομήσεις (κ) αὐτοῖς. Καὶ κύριος ὁ (λ) συμπορευόμενος μετὰ σοῦ, οὐκ ἀνήσει σε, (μ) οὐδὲ μή σε ἐγκαταλίπῃ. μὴ φοβοῦ, 9 μηδὲ δειλία. Καὶ ἔγραψε Μωυσῆς (ν) τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον, καὶ ἔδωκε τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ τοῖς πρεσβυ- 10 τέροις τοῦ υἱοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ ἀφέσεως ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας, Ἐν τῷ (ξ) συμπορεύεσθαι πᾶσα Ἰσραὴλ ὀφθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἐν τῷ τόπῳ (π) ᾧ ἂν ἐκλέξῃ (ρ) κύριος, ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τοῦτον ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν, (σ) Ἐκκλησιάσας τὸν λαόν, τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα καὶ τὸν προσήλυτον τὸν ἐν σοὶ πόλεσιν ὑμῶν, ἵν' ἀκούσωσι, καὶ ἵνα μάθωσι φοβεῖσθαι 13 κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· καὶ ἀκούσαντες ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν οἱ οὐκ οἴδασιν, ἀκούσουσι, καὶ μαθήσουσι φοβεῖσθαι κύριον (φ) θεὸν ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τοῦ κληρονομῆσαι αὐτήν.

MS. A. (β) αὐτὸς ἐξολεθρεύσει (γ) ποιήσει αὐτοῖς κύριος καθὼς (δ) ἐξωλέθρευσεν (ε) κύριος ἐνώπιον ὑμῶν· καὶ (ζ) μηδὲ δειλία, (η) ὅτι ὁ θεὸς ὁ προπορευόμενος (θ) μετὰ σοῦ, οὐ μή σε ἀνῇ, οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλείσει. (ι) αὐτῷ δοῦναι (κ) αὐτὸ αὐτοῖς. (λ) Συμπορευόμενός σοι μετὰ σοῦ, (μ) οὐδ' οὐ μὴ ἐγκαταλείπῃ σε. (ν) πᾶσα τὰ (ξ) σωμπορευόντος (ο) θεοῦ ὃν, ἐν (π) τῷ ἀν (ρ) κύριος ὁ θεός σου, ἀναγνώσεσθε (σ) Ἐκκλησιάσας τὸν (τ) προσήλυτον ὃν τὸν (υ) πόλεσίν σου, ἵνα (φ) θεὸν πάσας

Dominus Deus tuus qui præcedit 3 ante faciem tuam, hic exterminabit gentes has à facie tua, & possidebis eos; et Jesus, qui præcedit ante faciem tuā, sicut locutus est Dominus. Et faciet Domi- 4 nus Deus tuus eis, sicut fecit Seon & Og, duobus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem, & terræ eorum, secundùm quod exterminavit eos. Et (a) tra- 5 didit eos Dominus vobis: et facietis eis sicut mandavi vobis: Viriliter age, & confortare: nē 6 timeas, neq; paveas, neq; stupeas à facie eorum: quoniam Dominus Deus tuus, qui præcedit vobiscum in vobis, non te dimittet, hequè te derelinquet. Et vocavit 7 Moyses Jesum: & dixit ei corā omni Israel, Viviliter age, et confortare: tu enim ingrediēris ante faciem populi hujꝰ in terram, quā juravit Dominus patribus vestris dare eis: et tu in hæreditatē distribues eis. Et Dominꝰ, qui (b) sim- 8 mul procedit tecum, non dimittet te, neq; te derelinquet. Nē timeas, neq; paveas. Et scripsit Moy- 9 ses verba legis hujus in libro: & dedit sacerdotibꝰ filiis Levi, qui levant arcā testamenti Domini, & seniorib' filiorum Israel. Et mandavit Moyses eis in die 10 illa, dicens; Post septē annos in tempore anni remissionis in solennitate scenopegiæ, Cùm simul procedit omnis Israel ad apparendū 11 in conspectu Domini Dei vestri in loco, quem elegerit (c) Dominꝰ, legetis legem hanc coārā omni Israel in aures eorum, Congregans 12 populum, viros, et mulieres, et fœtus, & advenā, qui in civitatib' vestris; ut audiant, atq; ut discāt timere Dominum Deum vestrū. Et audient facere omnia verba legis hujus. Et filii eorum, qui 13 non noverunt, audient, & discent timere Dominum Deum tuum omnibus diebus, quibus ipsi vixerint super terram, in quam vos transitis Jordanem illas hæreditare eam.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܗܘ ܥܒܪ ܩܕܡܟ ܗܘ ܢܫܬܝܙܐ ܠܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܩܕܡ ܦܪܨܘܦܟ ܘܬܐܚܙܢ ܠܗܘܢ ܗܫܘܥ ܗܘ ܥܒܪ ܩܕܡ
4 ܦܪܨܘܦܟ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܪܝܐ ܘܠܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܬܪܝܢ ܗܘܘ ܒܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܘܠܐܪܥܗ
5 ܕܐܒܕ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܦܩܕܬ ܠܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܦܩܕܬ ܠܟܘܢ
6 ܬܬܝܡܘܢ ܠܗܘܢ ܟܠ ܦܩܕܢܐ ܕܦܩܕܬ ܠܟܘܢ ܬܬܝܡܘܢ ܠܗܘܢ ܟܠ ܦܩܕܢܐ ܕܦܩܕܬ ܠܟܘܢ ܬܬܝܡܘܢ ܠܗܘܢ ܟܠ ܦܩܕܢܐ ܕܦܩܕܬ ܠܟܘܢ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA. — TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS. — TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

תרגום אונקלוס — TARGUM ONKELOS.

3 יְיָ אֱלָהָךְ הוּא עָבַר קֳדָמָךְ הוּא יְשֵׁיצֵי
יָת עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִן קֳדָמָךְ וְתֵרִתְּנוּן
יְהוֹשֻׁעַ הוּא עָבַר קֳדָמָךְ כְּמָא דִי
מַלֵּל יְיָ׃ וְיַעֲבֵיד יְיָ לְהוֹן כְּמָא דְעָבַר
4 לְסִיחוֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי
וּלְאַרְעָהוֹן דִּי שֵׁצֵי יָתְהוֹן׃ וְיִמְסְרִנּוּן
יְיָ קֳדָמֵיכוֹן וְתַעְבְּדוּן לְהוֹן כְּכָל
תַּפְקִידְתָּא דִי פַקִּיד יָתְכוֹן׃ תַּשְׁיְפוּ
5 וְאַלִּימוּ לָא תִרְחֲלוּן וְלָא תִתְבְּרוּן
מִן קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ מֵימְרֵיהּ
6 מְרַחֵץ קֳדָמָךְ לָא יִשְׁבְּקִנָּךְ וְלָא
יְרַחֲקִנָּךְ׃ וּקְרָא מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ וַאֲמַר
7 לֵיהּ לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל תֻּקֵּף וְעֹלַם
אֲרֵי אַתְּ תֵעוֹל עִם עַמָּא הָדֵין
לְאַרְעָא דִי קַיֵּם יְיָ לַאֲבָהָתְהוֹן לְמִתַּן
לְהוֹן וְאַתְּ תַחְסְנִנַּהּ יָתְהוֹן׃ וְיְיָ הוּא
8 מְרַחֵץ קֳדָמָךְ מֵימְרֵיהּ יְהֵי בְּסַעְדָּךְ
לָא יִשְׁבְּקִנָּךְ וְלָא יִרְחֲקִנָּךְ לָא
תִדְחַל וְלָא תִתְבְּרֵי׃ וְכָתַב מֹשֶׁה
9 יָת אוֹרַיְתָא הָדָא וִיהַבָּהּ לְבַנַיָּא
בְּנֵי לֵוִי דְּנָטְלִין יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ
וּלְכָל סָבֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּפַקִּיד מֹשֶׁה
10 יָתְהוֹן לְמֵימַר מִסּוֹף שְׁבַע שְׁנִין
בְּזִמְנָן שַׁתָּא דְשַׁמִּטְתָּא בְּחַג
11 דְּמַטַּלְיָא׃ בְּמֵיתֵי כָל יִשְׂרָאֵל
לְאִתְחַזָאָה קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא
דִי יִתְרְעֵי תְּקָרֵי יָת אוֹרַיְתָא הָדָא
קֳדָם כָּל יִשְׂרָאֵל וְתַשְׁמַעְנוּן׃ בְּגוּשׁ
12 יָת עַמָּא גַּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא וְטַפְּלָא
וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְקִרְוָךְ בְּדִיל דִּישְׁמְעוּן
וּבְדִיל דִּיזְלְפוּן וּיִדְחֲלוּן קֳדָם יְיָ
אֱלָהֲכוֹן וְיִטְּרוּן לְמֶעְבַּד יָת כָּל־
13 פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא הָדָא׃ וּבְנֵיהוֹן דִּי לָא
יְדְעִין שְׁמְעוּן וְיִלְפּוּן לְמִרְחַל קֳדָם
יְיָ אֱלָהֲכוֹן כָּל יוֹמַיָּא דִּי אַתּוּן קַיְמִין
עַל אַרְעָא דִּי אַתּוּן עָבְרִין יָת
יַרְדְּנָא תְּחָנָן לְמֵירְתָהּ׃

3 Dominus Deus tuus ipse transibit ante te; et ipse disperdet populos istos in conspectu tuo, & possidebis eos: Josue autem ipse transibit ante te, sicut locutus est Domin'. Et faciet eis Dominus, sicut fecit Seon regibus Ammorræorum et terræ 5 eorũ: quia disperdidit eos. Et tradet eos Dominus in conspectu vestro: et facietis eis juxta omnia præcepta quæ præcepi 6 vobis. Confortamini et roboramini; ne timeatis neque formidetis à facie eorum: quoniam verbum Domini Dei tui dux erit coram te; non relin- 7 quet te, nec dimittet te. Et vocavit Moyses Josue, et dixit ei ante oculos omnis Israel, Confortare et esto robustus: quoniam tu introduces populum istum, in terram quam juravit Dominus dare patrib' eorum: et tu dabis eis eam in possessi- 8 onem. Dñs autem ipse dux erit coram te, verbum ejus erit in auxilium tuũ; non derelinquet te, nec dimittet te: ne timeas, 9 neq; formides. Et scripsit Moyses legem hanc: et tradidit eam sacerdotibus filiis Levi, qui portabant arcam fœderis Domini: et omnibus seniorib' Is- 10 rael. Præcepitq; Moyses eis dicens: In fine septem annorum, in tempore anni remissionis, in solennitate tabernaculorum: 11 Cùm venerit omnis Israel ut appareant corã Domino Deo tuo, in loco quem elegerit; leges legem istam coram Domino coram omni Israel, & 12 audire facies eos. Congrega populũm, viros et mulieres, & parvulos; et peregrinos tuos qui sunt in urbibus tuis: ut audiant & ut discant, & timeant Domino Deo vestro; & custodiant & faciant 13 omnia verba legis hujus. Filii quoque eorum qui nescierunt, audient et discent timere coram Domino Deo vestro, omnibus diebus quibus vos permanebitis super terrã, propter quam vos transitis Jordanem ut possideatis eam.

3 *מ֣ש֔ה ה֥וא ע֖בר לפנ֑יך ה֣וא יש֗מיד
את־הגוים֙ האל֔ה מפנ֖יך וירשתם֣ את־
יהושע֙ הוא֙ עבר֣ לפנ֔יך כאש֥ר דבר
4 יהוה׃ ועש֣ה יהוה֩ להם֨ כאש֜ר עש֗ה
לסיחו֙ ולע֣וג מלכ֣י האמ֔ר֖י ולארצ֑ם
אש֥ר השמ֖יד אתם׃ ונת֥ן אתם֖ יהוה
5 לפנ֑יכם והכיתם֙ אתם֔ עש֥יתם להם֖
כמצ֣ות אש֥ר צ֖ויתי אתכ֑ם׃ חזק֥ו
6 ואמצ֖ו אל־תיר֣או ואל־תערצ֑ו מפנ֣י
הגוי֔ם כי־יהוה אל־הי֖ך הה֣ו׳ עמ֑ך
7 לא־יר֥פך ולא יעזבך׃ *ויקרא מש֣ה
ליהושע֮ ויאמר־אל֣יו לעינ֣י כל־ישר֣אל
חזק֣ ואמ֔ץ כי־את֣ תב֔וא את־העם֙
הזה֙ אל־הארץ֙ אש֣ר נשבע֣ יהוה לאבת֑ם
לתת־לה֖ם ואת֥ תנחיל֖ם אתה׃ ויהוה
8 הוא֙ ההל֣ך לפנ֔יך הו֥א יה֖יה עמ֑ך
לא יר֥פך ולא יעזבך לא תיר֥א ולא
9 תח֖ת׃ *ויכת֣ב מש֣ה את־התור֣ה הזא֮
ויתנ֣ה אל־הכהנ֣ים בנ֣י לו֣י הנשאי֣ם
את־ארו֣ן ברית־יהוה וא֣ל כל־זקנ֣י
10 ישר֣אל׃ *ויצו מש֣ה אתם֣ לאמר֣ מק֣ץ
שב֣ע שנ֣ים בעצ֣ת שנת־השמט֣ה בח֣ג
11 הסכות׃ בב֣וא כל־ישר֣אל לראות֣
את־פנ֣י יהוה אל־הי֣ך במק֣ום אש֣ר יבח֣ר
תקרא֣ את־התור֣ה הזא֣ת נגד כל־ישר֣אל
12 באזנ֣יהם׃ הקה֣ל את־העם֣ האנש֣ים
והנש֣ים והטפ֣ים וגרך֣ אש֣ר בשער֣יך
למע֣ן אש֣ר ישמע֣ו ולמע֣ן אש֣ר ילמ֣דו
ויר֣או את־יהוה אל־הי֣כם ושמר֣ו לעש֣ות
13 את־כל־דב֣רי התור֣ה הזא֣ת׃ ובניה֣ם אש֣ר
לא־ידע֣ו רק֣ ישמע֣ו ולמד֣ו ליר֣א את־
יהוה אל־הי֣כם כל־הימי֣ם אש֣ר את֣ם חי֣ים
על־האד֣מה אש֣ר את֣ם עבר֣ים את־
הירד֣ן שמ֣ה לרשת֣ה׃

VER. SAM.

3 *מ֣ש֔ה ה֥וא ע֖בר לפנ֑יך ה֣וא יש֗מיד
את־הגוים֙ האל֔ה מפנ֖יך וירשתם֣ את־
יהושע֙ הוא֙ עבר֣ לפנ֔יך כאש֥ר דבר
4 יהוה׃ ועש֣ה יהוה֩ להם֨ כאש֜ר עש֗ה
לסיחו֙ ולע֣וג מלכ֣י האמ֔ר֖י ולארצ֑ם
אש֥ר השמ֖יד אתם׃ ונת֥ן אתם֖ יהוה
5 לפנ֑יכם והכיתם֙ אתם֔ עש֥יתם להם֖
כמצ֣ות אש֥ר צ֖ויתי אתכ֑ם׃ חזק֥ו
6 ואמצ֖ו אל־תיר֣או ואל־תערצ֑ו מפנ֣י
הגוי֔ם כי־יהוה אל־הי֖ך הה֣ו׳ עמ֑ך
7 לא־יר֥פך ולא יעזבך׃ *ויקרא מש֣ה
ליהושע֮ ויאמר־אל֣יו לעינ֣י כל־ישר֣אל
חזק֣ ואמ֔ץ כי־את֣ תב֔וא את־העם֙
הזה֙ אל־הארץ֙ אש֣ר נשבע֣ יהוה לאבת֑ם
לתת־לה֖ם ואת֥ תנחיל֖ם אתה׃ ויהוה
8 הוא֙ ההל֣ך לפנ֔יך הו֥א יה֖יה עמ֑ך
לא יר֥פך ולא יעזבך לא תיר֥א ולא
9 תח֖ת׃ *ויכת֣ב מש֣ה את־התור֣ה הזא֮
ויתנ֣ה אל־הכהנ֣ים בנ֣י לו֣י הנשאי֣ם
את־ארו֣ן ברית־יהוה וא֣ל כל־זקנ֣י
10 ישר֣אל׃ *ויצו מש֣ה אתם֣ לאמר֣ מק֣ץ
שב֣ע שנ֣ים בעצ֣ת שנת־השמט֣ה בח֣ג
11 הסכות׃ בב֣וא כל־ישר֣אל לראות֣
את־פנ֣י יהוה אל־הי֣ך במק֣ום אש֣ר יבח֣ר
תקרא֣ את־התור֣ה הזא֣ת נגד כל־ישר֣אל
12 באזנ֣יהם׃ הקה֣ל את־העם֣ האנש֣ים
והנש֣ים והטפ֣ים וגרך֣ אש֣ר בשער֣יך
למע֣ן אש֣ר ישמע֣ו ולמע֣ן אש֣ר ילמ֣דו
ויר֣או את־יהוה אל־הי֣כם ושמר֣ו לעש֣ות
13 את־כל־דב֣רי התור֣ה הזא֣ת׃ ובניה֣ם אש֣ר
לא־ידע֣ו רק֣ ישמע֣ו ולמד֣ו ליר֣א את־
יהוה אל־הי֣כם כל־הימי֣ם אש֣ר את֣ם חי֣ים
על־האד֣מה אש֣ר את֣ם עבר֣ים את־
הירד֣ן שמ֣ה לרשת֣ה׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

3 Domin' Deus tuus ipse transibit ante te: ipse exterminabit gentes istas à facie tua, possidebisque eas, sed Josue ille est qui transibit ante te, sicut locutus est Dominus. Faciet 4 igitur Dominus iis, sicut fecit Sihon & Og regibus Amorrhæorum, & terræ eorum de qua exterminavit eos. Quã 5 dederit eos Domin' ante faciem vestram, tum facietis eis secundùm omne mandatum quod præcepi vobis. Viriliter 6 agite, & corroboramini, ne timeatis, neque paveatis à facie eorum, quoniam Dominus Deus tuus ipse est qui incedit tecum; non te deseret, 7 neque te derelinquet. Vocavit igitur Moses Josuam, dixitque illi ante oculos omnis Israel; Viriliter age, et corroborare, quoniam tu introduces populũ istum in terram quam juravit Dominus patribus eorum se daturum eis; tu quoque illam divides eis in hereditatem. Dominus 8 autem incedet ante faciẽ tuam, ipse erit tecum, non te deseret, neque te derelinquet: ne timeas, neq; paveas. Post- 9 eà scripsit Moses legẽ istã, & dedit eam sacerdotibus filiis Levi, qui gestant arcam fœderis Domini, & omnibus Senioribus Israel. Præce- 10 pitque illis Moses, dicens; Post septem annos, in tempore anni remissionis, in festo tabernaculorum, Cùm venit 11 omnis Israel ut videat faciem Domini Dei tui ad locum quem elegit, legetur lex istã coram universo Israele, in auribus ipsorum; Congre- 12 to populo, viris, & mulieribũ, & parvulis, et peregrino tuo qui est in (a) portis tuis ut audiant, atque ut discant, & timeant Dominum Deum vestrum, sintq; solicitè facere omnia verba legis hujus: Fi- 13 lii quoque eorũ qui non cognoverunt istã, audiant & discant timere Dominũ Deũ satum omnibus diebus quibus vivunt super terram, ad quã possidendã vos transitis Jordanem.

(a) VER. SAM. civitatibus

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

3 *اللّٰه ربّك الّذي يرون يسير بين يديك *هو يبيد هاولاء الامم من بين يديك ويرثهم *ويوسع
4 هو يعبر بين يديك كما قال اللّٰه *فيصنع اللّٰه بهم كما صنع بسيحون وعوج ملكي الاموري وباهل
5 بلدهما الّذين ابادهم * فيسلمهم اللّٰه بين ايديكم وتصنعون بهم كجميع الوصيّة الّتي
6 اوصيتكم * تشدّدوا وتيدوا. لا تخافوهم ولا ترهبوهم *فانّ اللّٰه ربّك يرون السّاير معك لا يدعك
7 ولا يتركك *ثم دعى موسي يوسع فقال له بحضرة جميع الاسرائيليّة. اشتدّ وايد فانّك تدخل
8 مع بني اسرائيل الي البلد الّذي اقسم اللّٰه لاباهم ان يعطيهم اياه * وانت تنحلهم اياه * واللّٰه
9 الّذي يرون ساير بين يديك هو يكون معك *لا يدعك ولا يتركك * فلا تخف ولا تذعر *ثم
كتب موسي هذه التورية *ودفعها الي الايمة بني لاوي حاملي صندوق عهد اللّٰه *وساير شيوخ
10 الاسرائيليّة * واوصاهم وقال لهم *في كلّ مدّة سبع سنين *في عيد سنة التسبيب *في حجّ المظال *في
11 يجي جميع آل اسرائيل للحضور بين يدي اللّٰه ربّكم في الموضع الّذي يختار *تقراء عليهم هذه
12 التورية بحذاهم بحيث يسمعونها * وذاك بان تجوف القوم * الرّجال * والنّساء * والاطفال * والغريب
الّذي في محالّك * لكي يسمعوا ويتعلّموا ويخافوا اللّٰه ربّكم * ويحفظوا ويعملوا كلّ خطوب هذه
13 الشّريعة * وبنوهم الّذين لم يعلموا * يسمعون ويتعلّمون مخافة اللّٰه ربّكم طول زمانهم الّذي هم
احياء فيه * في البلد الّذي انتم جايزون الاردن لتدخلوا اليه فتحوزوه *

3 Deus Domin' tuus cujus lumen incedit coramte, ipse exterminabit has gentes à conspectu tuo, et possidebis eas; et Josua ipse transibit ante te, quemadmodũ dixit Deus. 4 Faciètque Deus ipsis ut fecit Sihoni et Og duobus regibus Amorræi, & incolis regionũ eorũ quos exterminavit. Tradet igitur 5 eos Deus in manus vestras, & facietis eis secundùm totum præceptum quod præcepi vobis. Corroboramini et confortamini, ne timeatis eos, neque formidetis eos, quoniam 6 Deus Dominus tuus cujus lumen tecum ambulat, non desinet te, nec te derelinquet. Præterea advocavit Musa Josua, et 7 ait illi in præsentia omnis Israelitarum; Fortis esto et robustus, quia ingrediẽris cũ filiis Israil in regionẽ quã juravit Dominus patribus eorum se daturũ eis, & tu trades 8 eam ipsis possidendam. Et Deus cujus lumen graditur ante te, ipse adeùt tibi, non te deseret, neq; te destituet; ne ergò timeas, neque formides. Deinde scripsit Musa 9 hanc Legem, dedìque eam sacerdotibus filiis Levi portantibus arcam fœderis Dei, & cunctis senioribus Israelitarũ; Et præcepit eis, & dixit ad eos; In quolibet spatio 10 septem annorum, in festivitate anni remissionis, in solennitate tabernaculorum, In adventu omnium Israelitarum ad 11 stendum se coram Deo Domino vestro in loco quem eliget, leges eis hanc Legem in conspectu eorum, ita ut audiant illam. Hoc 12 autem præstabis convocando cœtum, vivos & mulieres, & pueros, atque peregrinum qui fuerit in habitationibus tuis, ut audiatis, & discatis, atque timeatis Deũ Dominũ vestrũ, et custodiatis ac faciatis cunctis eloquia hujus legis. Et filii 13 eorum qui non noverunt, audient, discentque timorem Dei Domini vestri, longitudine temporis sui quo sunt victuri in regione ad quam vos, transmisso Jordane, ingrediemini, & possidebitis eam.

ספר אלה הדברים: לא

tui dies appropinquaverunt Et : Moseh ad Dominus dixit Et
14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵן קְרֹבֵי יָמֶיךָ
convenitis tentorio in state & ,Jehosuah voca : mandatum ad
לָמוּת קְרָא אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְהִתְיַצְּבוּ בְאֹהֶל מוֹעֵד
convenitis tentorio in steterunt &,Jehosuah & ,Moseh ivit Et.ei præcipiã &
וַאֲצַוֶּנּוּ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ וַיִּתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד:
stetit & ;nubis columna in ,tentorio in Dominus est conspect Et
15 וַיֵּרָא יְהוָה בָּאֹהֶל בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד
ad Dominus dixit Et .tabernaculi ostium super nubis columna
עַמּוּד הֶעָנָן עַל־פֶּתַח הָאֹהֶל: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
populus surget & ,tuis patribus cum accumbens tu Ecce : Moseh
16 מֹשֶׁה הִנְּךָ שֹׁכֵב עִם־אֲבֹתֶיךָ וְקָם הָעָם
intrans ipse quam terræ alienigenæ deos post fornicabitur &,iste
הַזֶּה וְזָנָה אַחֲרֵי אֱלֹהֵי נֵכָר־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בָא־
meum pactum faciet irritum &,me derelinquet & :ejus interim in illuc
שָׁמָּה בְּקִרְבּוֹ וַעֲזָבַנִי וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי
.eo cum excidi quod die in ,eum in meus nasus iraseetur Et
אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ: וְחָרָה אַפִּי בּוֹ בַיּוֹם־
erit & .eis ab mea facies abscondam & ,eos derelinquam & ,ipsa
17 הַהוּא וַעֲזַבְתִּים וְהִסְתַּרְתִּי פָנַי מֵהֶם וְהָיָה
die in dicet & :angustiæ & ,multa mala eã invenient &,perendinã ad
לְאֹכֶל וּמְצָאוּהוּ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וְאָמַר בַּיּוֹם
mala me invenerũt,me inuenerũ in me' De' non quid super Nonne :illa
הַהוּא הֲלֹא עַל כִּי־אֵין אֱלֹהַי בְּקִרְבִּי מְצָאוּנִי הָרָעוֹת
illa die in mesi facies abscondam abscondendo ego Et ? hæc
הָאֵלֶּה: וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא
deos ad se convertit quia : fecit quod malum omne super
18 עַל כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל־אֱלֹהִים
illud doce & ,illud canticum vobis scribite nunc Et .alienos
אֲחֵרִים: וְעַתָּה כִּתְבוּ לָכֶם אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמְּדָה
mihi sit ut ;illorum ore in illud pone : Israel filios
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימָהּ בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה־לִּי
eã introducam Quia .Israel filios in testem in illud canticum
20 הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי־אֲבִיאֶנּוּ
,melle & lacte fluentem ,ejus patrib juravi quam bonum in
אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָיו זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ
deos ad se covertet &,se impinguabit &,saturabitur &,comedet &
וְאָכַל וְשָׂבַע וְדָשֵׁן וּפָנָה אֶל־אֱלֹהִים
,meum pactum faciet irritum &,me irritabunt & ,ejus servient & ,alienos
אֲחֵרִים וַעֲבָדוּם וְנִאֲצוּנִי וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי:
respondebit & ,sanguinis & ,multa mala eum invenerint cum erit Et
21 וְהָיָה כִּי־תִמְצֶאוּן אֹתוֹ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וְעָנְתָה
tradetur oblivioni non quia ,testem in ,ejus facies ad istud canticum
הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד כִּי לֹא תִשָּׁכַח
ipse quod ,ejus fœmineum novi nam :ejus feminis ore ab
מִפִּי זַרְעוֹ כִּי יָדַעְתִּי אֶת־יִצְרוֹ אֲשֶׁר הוּא
quam terram in eum introducam antequam ,hodie facienes
עֹשֶׂה הַיּוֹם בְּטֶרֶם אֲבִיאֶנּוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
.juravi
נִשְׁבַּעְתִּי:

Versio VULG. LAT.

14 Et ait Dominus ad Moysen, Ecce propè sunt dies mortis tuæ : voca Josue, & state in tabernaculo testimonii, ut præcipiã ei. Abierunt ergò Moyses & Josue, & steterunt in tabernaculo testimonii : Apparuitq; Dñs ibi in columna nubis, quæ stetit in introitu tabernaculi.
16 Dixitque Dominus ad Moysen, Ecce tu dormies cum patribus tuis, & populꝰ iste consurgens fornicabitur post deos alienos in terra, ad quam ingreditur ut habitet in ea, ibi derelinquet me, & irritum faciet fœdus, quod pepigi cum eo.
17 Et irascetur furor meus contrà eum in die illo : & derelinquam eum, & abscondam faciem meam ab eo, & erit in devorationem : invenient eum omnia mala & afflictiones, ita ut dicat in illo die ; Verè quia non est Deus mecum, invenerunt me hæc mala.
18 Ego autem abscondam, & celabo faciem meam in die illo, propter omnia mala quæ fecit, quia secutus est deos alienos.
19 Nunc itaque scribite vobis canticum istud, & docete filios Israel : ut memoriter teneant, & ore decantent, & sit mihi carmen istud pro testimonio inter filios Israel.
20 Introducam enim eum in terrã, pro qua juravi patribus ejus, lacte & melle manantem. Cúmque comederint, & saturati, crassique fuerint, avertentur ad deos alienos, & servient eis : detrahéntque mihi, & irritum facient pactum meum.
21 Postquàm invenerint eum mala multa & afflictiones, respondebit ei canticum istud pro testimonio, quod nulla delebit oblivio ex ore seminis sui. Scio enim cogitationes ejus, quæ facturus sit hodiè, antequàm introducam eum in terram, quam ei pollicitus sum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

14 Καὶ ἔπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Ἰδὲ ἐγγίκασιν αἱ ἡμέραι τοῦ θανάτου σου. κάλεσον
Ἰησοῦν, καὶ σταθῆτε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκη-
νῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐντελοῦμαι αὐτῷ. καὶ
ἐπορεύθη Μωυσῆς καὶ Ἰησοῦς εἰς τὴν σκη-
νὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύ-
15 ρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ κατέβη
κύριος (χ) ἐν νεφέλῃ, καὶ ἔστη παρὰ τὰς
θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἔστη ὁ σύ-
λος τῆς νεφέλης (ψ) παρὰ τὰς θύρας τῆ
16 σκηνῆς τῆ μαρτυρίου. Καὶ ἔπε κύριος πρὸς
Μωυσῆν, Ἰδὲ σὺ (ω) κοιμᾷ μετὰ τῶν πατέ-
ρων σου, καὶ ἀναστὰς (α) οὗτος ὁ λαὸς ἐκπορ-
νεύσει ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τῆς γῆς, εἰς
ἣν οὗτος (ε) εἰσπορεύεται, καὶ καταλείψουσί
με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου, ἣν
17 διεθέμην αὐτοῖς. Καὶ ὀργισθήσομαι (γ) θυ-
μῷ εἰς αὐτὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατα-
λείψω αὐτὸς, καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν
μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔσται κατάβρωμα· καὶ εὑ-
ρήσουσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις. καὶ
ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Διότι οὐκ ἔστι κύριος
ὁ θεός μου (δ) ἐν ἐμοὶ, ἤυρισκόν με τὰ κα-
18 κὰ ταῦτα. Ἐγὼ δὲ ἀποστρέφῃ ἀποστρέψω
τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, διὰ πάσας τὰς κακίας, ἃς ἐποίη-
σαν, ὅτι (ε) ἀπέστραφεν ἐπὶ θεὸς ἀλλοτρίους.
19 Καὶ νῦν γράψατε τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς
ταύτης, καὶ (ζ) διδάξατε αὐτὴν τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ (η) ἐμβαλεῖτε αὐτὴν εἰς
τὸ στόμα αὐτῶν, ἵνα γένηταί μοι ἡ ᾠδὴ (θ)
αὕτη καὶ πρόσωπον μαρτυροῦσα ἐν υἱοῖς
20 Ἰσραήλ. Εἰσάξω γὰρ αὐτὸς εἰς τὴν γῆν ἣ
ὡμόσαν τοῖς πατράσιν (ι) αὐ-
τῶν, διδοῦσαν αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ
μέλι· καὶ φάγονται, καὶ ἐμπλησθέντες κορέ-
σωσι, καὶ ἐπιστραφήσονται ἐπὶ θεοὺς ἀλλο-
τρίους, καὶ λατρεύσουσιν αὐτοῖς, καὶ παροξυ-
νοῦσί με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην (κ)
21 μου. Καὶ ἀντιπαρατάξεται ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ
πρόσωπον (λ) μαρτυρίου· ἐὰν γὰρ μὴ ἐπιλη-
σθῇ ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ἀπὸ σώματος
τῆς σπερματος αὐτῶν. ἐγὼ γὰρ οἶδα τὴν πο-
νηρίαν αὐτῶν, ὅσα ποιοῦσιν ὅδε σήμερον, πρὸ
τῆς εἰσαγαγεῖν με αὐτὸς εἰς τὴν γῆν τὴν
ἀγαθὴν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

Et dixit Dominus ad Moysen, 14
Ecce appropinquarunt dies mortis tuæ. Voca Iesum ; et state ad januas tabernaculi testimonii: et mandabo ei.Et ivit Moyses,et Iesus,ad tabernaculũ testimonii, & steterunt apud januas tabernaculi testimonii. Et descendit 15
Dominus in nube, & stetit apud januas tabernaculi testimonii. Et stetit columna nubis apud januas tabernaculi testimonii. Et 16
dixit Dominus ad Moysen, Ecce tu dormies cum patribus tuis: & exurgens hic populus exfornicabitur post deos alienos terræ, in quam hic ingrediturꝛ: & derelinquent me ; & dissipabunt testamentum meum, quod 17
testatus sum eis. Et irascar furore in eos in die illa, & derelinquam eos : & avertam faciem meam ab eis ; & erit (d) escaꝛ:et invenient eum mala multa, & tribulationes. Et dicet 18
in die illa, Quoniom non est Dominus mecum in me, invenerunt me mala hæc. Ego autem avertendo avertam faciem meam ab eis in die illa, propter omnia mala quæ fecerunt : quoniam 19
abierunt ad deos alienos. Et nunc scribite verba cantici hujus ; & docete illud filios Israel,et immittetis illud in os eorum ; ut fiat mihi canticum hoc 20
contra faciem testificans in filios Israel. Inducam enim eos in terram bonam, quam juravi patribus eorum, dare eis terram fluentem lac & mel. Et comedent,& saturati fastidiesꝛ, & convertentur ad deos alienos, 21
& servient eis : & exacerbabunt me ; & dissipabunt testamentum (e) meum. Et respondebit canticum hoc in faciem testificans. Non enim tradetur oblivioni ab ore eorum, & ab ore seminis eorum. Ego enim novi malizinatatem eorum, quæ facituꝛ hãc hodiè, antequàm inducam eos in terram istam bonam, quam juravi patribus eorum.

MS.A. (χ) ἐν σύλῳ νεφέλης, καὶ ἔστη ὀπὶ τὰς (ψ) ἐπὶ τὰς (ω) κοίμασαι (α) ὁ λαὸς οὗτος (ε) εἰσπορεύεται ἐκεῖ εἰς αὐτὴν, καὶ ἐγκαταλείψουσίν με, (γ) θυμῷ αὐτοῖς ἐν (δ) ἐν ὑμῖν, (ε) ἐπέστραφεν (ζ) διδάξατε τοὺς (η) ἐμβάλετε (θ) αὐτὴ εἰς μαρτύριον ἐν (ι) αὐτῷ, γῆν (κ) μου, ἣν διεθέμην αὐτοῖς · καὶ ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ, καὶ θλίψεις, καὶ αὐτὸν καταστήσῃ (λ) αὐτῶν μαρτυροῦσα.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et dixit Dominus ad Mosen, Ecce appro- 14
pinquaverunt dies tui ut moriaris : voca
Josue, & sta io tabernaculo temporis, &
hortabor eum. Abierunt ergò Moses & Jo-
sue, & steterunt in tabernaculo temporis.
Et apparuit Dominus in tabernaculo tem- 15
poris in columna nubis, stetitque columna
nubis in ostio tabernaculi temporis. Et di- 16
xit Dominus ad Mosen, Ecce tu dormies
cum patribus tuis, surgetque populus iste,
& errabit post deos alienos terræ inter quos
ipse ingressurus est, deseretque me, & irri-
tum faciet fœdus meum quod pepigi cum
eo. Et exardescet ira mea adversùs eum in 17
die illa, & derelinquam eos, & avertam fa-
ciem meam a beis, eruntque in devoratio-
nem, & advenient ei mala multa & affli-
ctio : dicetque in die illo, Dum non esset
Deus in medio meî acciderunt mihi omnia
ista mala. At ego avertam faciem meã ab eis 18
eodem die propter uoiversum malum quod
fecerunt, quòd deflexerint post deos alios.
Itaque scribe eis canticum hoc, in testimo- 19
nium contra filios Israel. Nam introducã eos 20
in terrã quã juravi patribus eorũ, fluentẽ la-
cte & melle: & comedent & faturabuntur &
delitiis iodulgebunt, & errabunt post de-
os alios, & colent eos, irritabunt me,
& irritum facient fœdus meum. Cúm- 21
que acciderint eis multa mala & affli-
ctiones, leges canticum hoc coram ipsis in
testimonium, quod nullã delebitur oblivio-
ne ex ore posteritatis eorum. Novi enim
propensionem eorum, & quicquid agunt
istic hodiè,antequam introducam eos in ter-
ram quam juravi patribus eorum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

14 ואמר יי למשה הא קריבו יומך לממת קרי ית יהושע ואתעתדו במשכן זמנא ואפקד ניה ואזל משה ויהושע ואתעתדו במשכן זמנא: 15 ואתגלי יי במשכנא בעמודא דענגא וקם עמודא דענגא על תרע משכנא: 16 ואמר יי למשה הא את שכיב עם אבהתך ויקום עמא הדין ויטעי בתר טעות עמי ארעא די הוא עלל לתמן בגויהון וישבקון ית קימי דנגרית עמהון: 17 ויתקוף רוגזי ביהון ביומא ההוא וארחיקנון ואסלק שכנתי מנהון ויהון למיכל ויעברון יתהון בישן סגיאן ועקן ויימר ביומא ההוא הלא מדלית שכינת אלהי בגוי ארעוני בישיא האלין: 18 ואנא סלקא אסלק שכנתי מנהון ביומא ההוא על כל בישיא די עבדו ארי אתפניאו בתר טעות עממיא: 19 וכען כתבו לכון ית תושבחתא הדא ואלפה לבני ישראל שויה בפומהון בדיל דתהי לי תושבחתא הדא לסהיד בבני ישראל: 20 ארי אעלנון לארעא די קימית לאבהתהון עבדא חלב ודבש ויתכלון וישבעון ויתרפנקון ויתכפנון ויפלחון להון וירגזון קדמי ויתנון ית קימי: 21 ויהי ארי ישרעון יתהון בישן סגיאן ועקן ותתיב תושבחתא הדא קדמוהי לסהיד ארי לא תתנשי מפום בניהון ארי גלי קדמי יצרהון די אנון עבדין יומא דין ער לא אעלנון לארעא די קימית:

Targum ONKELOS.

14 Et dixit Dominus ad Moysen; Ecce appropinquaverunt dies tui ut moriaris: voca Josue, & state in tabernaculo fœderis, ut præcipiã ei: & abiit Moyses & Josue, & steterũt in 15 tabernaculo fœderis. Et revelatus est Dominus in tabernaculo, in columna nubis: & stetit cõlumna nubis super portam tabernaculi fœderis. 16 Et dixit Dñs ad Moysen; Ecce tu dormies cum patribus tuis: & consurget populus iste, & errabit post idola populorum terræ, ad quam ipse ingrediet 17 ur inter eos; & relinquent timorem meum, & mutabunt pactum meum, quod pepigi cum eis. Et irascetur furor meus contra eos in tempore illo, & projiciam eos & auferam majestatem meam ab eis, & erunt in direptionem; & evenient eis mala & angustiæ multæ: & dicet in tempore illo; Quia non est majestas Dei mei in medio mei, occurrerunt mihi hæc mala. 18 Ego autem auferens auferam majestatem meam ab eis in tempore illo, propter omnia mala quæ fecerũt: quoniã conversi sunt ad idola populo- 19 rum. Et nunc scribite vobis canticum istud, & doceto illud filios Israel, pone illud in ore eorum: ut sit coram me canticum istud in testimoniũ 20 contra filios Israel. Introducã enim eos in terrã quam juravi patribus suis, fluentem lacte & melle; & comedent & saturabuntur, & deliciis affluent: & convertentur ad idola populorũ, & servient eis, & ad iracundiam provocabunt me, & mutabunt pactum meum. 21 Et erit quando evenerint eis mala multa & angustiæ, respondebit canticum illud eis in testimonium, quod non tradetur oblivioni ex ore filiorum suorum: quia manifesta est coram me cogitatio eorũ, & quod ipsi faciunt hodiè, antequã introducã eos in terram pro quã juravi eis.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

14 ויאמר יי אל משה הנה קרבו ימיך למות קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד ואצונו ויתיצב משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד: 15 ויתיצב יי בעמוד ענן ויעמד עמוד הענן על פתח האהל: 16 ויאמר יי אל משה הנה אתה שכב עם אבתיך וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ אשר הוא בא שמה בקרבו ועזבו אתי והפר את בריתי אשר כרתי אתו: 17 והיה ביום ההוא ואף אחר בו והעזבתים והסתרתי פני מהם והיה לאכל ומצאו אתו רעות וצרות והאמר ביום ההוא הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה: 18 ואנכי הסתר אסתיר פני מהם ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה כי פנה אל אלהים אחרים: 19 ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שמה בפיהם למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל: 20 כי אביאנו אל האדמה אשר נשבעתי לאבתיו זבת חלב ודבש ואכל ושבע ודשן ופנה אל אלהים אחרים ועבדום ונאצוני והפר את בריתי: 21 והיה כי תמצאנה אתו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו כי ידעתי את יצרו אשר הוא עשה היום טרם אביאנו אל הארץ אשר נשבעתי:

VERSIO SAMARITANA.

14 ** ** **

כפר אלה הדברים: לב

illud docuit &, ipsa die in istud canticum Mosch scripsit Et
22 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם הַהוּא וַיְלַמְּדָהּ
: dixit &, Nun filio Jehosuah præcepit Et .Israel filios
23 אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְצַו אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיֹּאמַר
in Israel filios introduxes tu quia: esto robustus & esto Fortis
חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תָּבִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
fuit Et .tecum ero ego & ; eis juravi quam terram
24 הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִמָּךְ: וַיְהִי
libro fuit istius legis verba scribere Mosch consummare sicut
כְּכַלּוֹת מֹשֶׁה לִכְתֹּב אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל־סֵפֶר
portantibus Levitis Mosch præcepit Et : ea perficere ad usque
25 עַד תֻּמָּם: וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי
,istius legis librum Capiendo : dicendo ,Domini fœderis arcam
26 אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לֵאמֹר: לְקֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה
, vestri Dei Domini fœderis arca latere ex eum ponetis &
וְשַׂמְתֶּם אֹתוֹ מִצַּד אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
novi ego Quia ,testem in te in ibi sit &
וְהָיָה־שָׁם בְּךָ לְעֵד: כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־
vobiscum vivente me adhuc in Eri ,duram tuam cervicem & ,tuâ rebellione
מְרִיְךָ וְאֶת־עָרְפְּךָ הַקָּשֶׁה הֵן בְּעוֹדֶנִּי חַי עִמָּכֶם
,mea mortem post quia etiam &, Domino cum juxtis rebelles hodie
הַיּוֹם מַמְרִים הֱיִתֶם עִם־יְהוָה וְאַף כִּי־אַחֲרֵי מוֹתִי:
,vestros præfectos &, vestrarū vngarū seniores omnes me ad Congregate
27 הַקְהִילוּ אֵלַי אֶת־כָּל־זִקְנֵי שִׁבְטֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם
,eos in congregabor & , ista verba eorū auribus in loquar &
28 וַאֲדַבְּרָה בְאָזְנֵיהֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאָעִידָה בָם
post novi Quoniam .terram & , cœlos
29 אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ: כִּי יָדַעְתִּי אַחֲרֵי
via de recedetis & , corrumpetis corrumpendo quia me mori
מוֹתִי כִּי־הַשְׁחֵת תַּשְׁחִתוּן וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ
navilibro in malum vos corabit & : vobis præcipi quam
אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם וְקָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה בְּאַחֲרִית
,DOMINI oculis in malum feceritis cum , dierum
הַיָּמִים כִּי־תַעֲשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
Mosch est locutus Et .vestrarū manuum opere in eam concitando
30 לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
huius cantici verba Israel coetibus omnis auribus in
בְּאָזְנֵי כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
ipsa perfici ad usque
עַד תֻּמָּם:

CAP. XXXII. לב

,mei oris eloquia terra audiat & : loquar & , cœli auriby Percipite
1 הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי־פִי:
imbres ut imeum dilem ros ut fluet mea assumpta pluvia ut Stillabit
2 יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחִי תִּזַּל כַּטַּל אִמְרָתִי כִּשְׂעִירִם
Domini nomen Quia .herbam super stillæ ut & , germen super
3 כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:
.nostro Deo magnitudinem date : invocabo

Versio VULG. LAT.

22 Scripsit ergò Moyses canticum, & docuit filios Israel.
23 Præcepitque Dominus Josue filio Nun, & ait; Confortare, & esto robustus: tu enim introduces filios Israel in terram, quam pollicitus sum, & ego ero tecum.
24 Postquàm ergò scripsit Moyses verba legis hujus in volumine, atque
25 complevit: Præcepit Levitis, qui portabant arcam fœderis Domini, dicens;
26 Tollite librum istum, & ponite eum in latere arcæ fœderis Domini Dei vestri: ut sit ibi
27 contra te in testimonium. Ego enim scio contentionem tuam, & cervicem tuam durissimam. Adhuc vivente me, & ingrediente vobiscum,
28 semper contentiosè egistis contra Dominum: quantò magis, cùm mortuus fuero?
29 Congregate ad me omnes majores natu per tribus vestras, atq; doctores, & loquar audientibus eis sermones istos, & invocabo contra eos cœlum & terram. Novi enim quòd post mortem meam iniquè agetis, & declinabitis citò de via, quam præcepi vobis: & occurrent vobis mala in extremo tempore, quando feceritis malum in conspectu Domini, ut irritetis eum per opera manuum vestrarum.
30 Locutus est ergò Moyses, audiente universo cœtu Israel, verba carminis hujus, & ad finem usque complevit.

CAP. XXXII.

1 Audite cœli quæ loquor, audiat terra verba oris mei.
2 Concrescat ut pluvia doctrina mea, fluat ut ros eloquium meum, quasi imber super herbam, & quasi stillæ super
3 gramina. Quia nomen Domini invocabo: date magnificentiam Deo nostro.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

22 Καὶ ἔγραψε Μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐδίδαξεν
23 αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἐνετείλατο (μ) Ἰησοῦ, καὶ εἶπεν, Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, Σὺ γὰρ εἰσάξεις τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσαν (ν) αὐτοῖς κύριος, καὶ αὐτὸς ἔσται
24 μετὰ σοῦ. Ἡνίκα δὲ συνετέλεσε Μωυσῆς γράφων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον ἕως εἰς τέ-
25 λος, Καὶ ἐνετείλατο τοῖς Λευίταις
τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθή-
26 κης κυρίου, λέγων, Λαβόντες τὸ βι-
βλίον τοῦ νόμου τούτου, θήσετε αὐτὸ ἐν
πλαγίοις τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν· καὶ ἔσται ἐκεῖ ἐν
27 σοὶ εἰς μαρτύριον, Ὅτι ἐγὼ οἶδα μαι τὴν ἐρεθισμόν σου, καὶ τὴν τραχηλόν σου τὸν σκληρόν. Ἔτι γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν σήμερον, παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν θεόν· τοῦς οὐ-
28 χὶ καὶ ἔχματον τοῦ θανάτε μου; Ἐκκλησιάσατε πρός με τοὺς φυλάρχους ὑμῶν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν, καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν, καὶ τοὺς γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν, ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τέ-
29 τους. καὶ (ξ) διαμαρτύρομαι αὐτοῖς τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Οἶδα γὰρ ὅτι ἔχματον τῆς τελευτῆς μου ἀνομήσετε, καὶ ἐκκλινεῖτε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, καὶ συναντήσεται ὑμῖν τὰ κακὰ ἔχματον ἐπὶ ἡμερῶν, ὅτι ποιήσετε (ο) τὰ πονηρὰ ἐνεντίον κυρίου, παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν.

MS.A. (μ) Μωυσῆς Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνδρίζου (ν) κύριος αὐτοῖς, καὶ (ξ) διαμαρτύρομαι (ο) τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου,

ΚΕΦ. λβ'.

30 Καὶ ἐλάλησε Μωυσῆς εἰς τὰ ὦτα (α)
πάσης ἐκκλησίας τὰ ῥήματα τῶν ᾠδῶν
1 ταύτης ἕως εἰς τέλος. Πρόσχες οὐρανέ,
καὶ λαλήσω, καὶ (β) ἀκούσατω ἡ γῆ ῥήματα ἐκ
στόματός μου. Προσδοκάσθω ὡς ὑέτος τὸ
2 ἀπόρθεγμά μου, καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου, ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ' ἄχρα-
3 στον, καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον. (γ) Ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα. Δότε μεγαλωσύνην τῷ θεῷ ἡμῶν.

MS.A. (α) πάσης τῆς ἐκκλησίας Ἰσραὴλ τὰ (β) ἀκούσατω γῆ (γ) Ὅτι ὄνομα

Et scripsit Moyses canticum hoc in illa die: & docuit illud filios Israel. Et mandavit 22
Iesu, & dixit; Viriliter age, 23
& confortare. Tu enim induces filios Israel in terram, quam juravit eis Dominus: & ipse erit tecum. Postquàm autem consummavit Moyses scribens 24
omnia verba legis hujus in libro usque in finem; Et mandavit Levitis, portan- 25
tibus arcam testamenti Domini, dicens; Sumentes li- 26
brum legis hujus, ponite illum è latere arcæ testamenti Domini Dei vestri: Et erit ibi in te in testimonium; Quia ego novi contentio- 27
nem tuam, & cervicem tuam duram. Adhuc enim vivente me vobiscum hodiè, (f) amaricantes eratis, quæ ad Deum: quomodò nec etiam post mortem meam? Convocate ad me vestros 28
principes tribuum, & seniores vestros, & judices vestras, & magistros vestros, ut loquar in aures eorum omnia verba hæc. Et (g) contestor eis cœlum, & terram. Scio enim quia post 29
obitum meum, iniquitate iniquitatem facietis, & declinabitis de via, quam mandavi vobis: Et accurrent vobis mala (h) novissimis dierum, quoniam facietis mala ante Dominum, exacerbanda eum in operibus manuum vestrarum.

CAP. XXXII.

Et locutus est Moyses in aures universæ (a) Ecclesiæ verba 30
cantici hujus usq; in finem. Au- 1
tende cœlum, & loquar: & audiat terra verba ex ore meo. Expectetur, ut pluvia, 2
eloquium meum; & descendant sicut ros, verba mea: tanquam imber super herbam, & tanquam (b) stilla super gra- 3
men. Quoniam nomen Domini vocavi. Date magnificentiam Deo nostro.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Scripsit itaque Moses canticum istud in die 22
illa, & docuit ipsum filios Israel. Et horta- 23
tus est Josue filium Nun, & dixit ad eum, Generosè & fortiter age, quoniam tu introductus es filios Israel in terram quam ju- 24
ravi eis, & ego ero tecum. Cúmq; absolvisset Moses scribere sermones legis hujus in libro usque ad finem, Præcepit Moses Levitis por- 25
tantibus arcam fœderis Domini, & dixit ad eos, Accipite librum istum legis, & repo- 26
nite eum in latere arcæ fœderis Domini Dei vestri, sitque vobis illic testis. Nam ego no- 27
vi irritationem vestram, vestramque cervicem duram, ecce enim dum vivus sum vobiscum hodiè, irritâstis Dominum, itidem- 28
que postquam moriar. Congregamini ad me cuncti senes tribuum vestrarum, & scribæ vestri, & dicam vobis sermones istos, & ob- testabor adversùm vos cœlum ac terram. Scio enim quòd post mortem meam corrupti- 29
onem certissimè gignetis, & aberrabitis à via quam præcepi vobis, & accidet vobis malum in fine dierum, quando scilicet, faci- etis malum coram Domino, & ad iracundi- am provocabitis eùm per opera manuum vestrarum. Dixit igitur Moses coram toto 30
cœtu Israel sermones cantici hujus, donec absoluti essent.

CAP. XXXII.

Canticum.

Auscultate cœli, & loquar: audiatque ter- 1
ra eloquium oris mei. Rorabit ut pluvia 2
doctrina mea, & decidet sicut ros eloquium meum, sicut venti super gramen, & sicut stillæ in herbam, Quia nomen Domini in- 3
vocabo. Tribuite magnificentiam Deo no- stro fortissimo.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum Onkelos.

22 וכתב משה ית דא׳ בשנא׳ ההיא הדא׳
23 ביומא ההוא ואלפה לבני ישראל: ופקד ית יהושע בר נון ואמר
חקיף ואתלם ארי אנת תעל ית בני ישראל לארעא די קימית
להון ומימרי יהי בסעדך: והוה כד שצי משה למכתב ית
פתגמי אוריתא הדא על ספרא
עד דשלימו: ופקד משה ית לויאי נטלי ארון קימא דיי למימר:
סובו ית ספרא דאוריתא הדין
ותשוון יתיה מסטר ארון קימא
דיי אלהכון ויהי תמן בך לסהיד:
ארי אנא ידענא ית סרבנותך וית
קדלך קשיא הא עד דאנא קים
עמכון יומא דין מסרבין הויתון
קדם יי ואף ארי בתר דאמות:
אתכנשו לותיית כל סבי
שבטיכון וסרכיכון ואמלל
קדמיהון ית פתגמיא האלין
ואסהד בהון ית שמיא וית ארעא:
ארי ידעית בתר דאמות ארי חבלא
תחבלון ותסטון מן אורחא די
פקדית יתכון ותרע יתכון
בשיתא בסוף יומיא ארי תעבדון
ית דבישא קדם יי לארגזא קדמוהי
בעובדי ידיכון: ומלל משה
קדם כל קהלא דישראל ית פתגמי
חשכתא הדא עד דשלימו:

לב

אצית שמיא ואמלל ותשמע
ארעא ממרי פומי: יבסם כמטרא
אולפני יתקבל כטלא ממרי
כדשיחי מטרא רנשבין על דתאה
וכדסיסי מלקושא דעל עשבא:
ארי בשמא דיי אנא מצלי הבו
רבותא קדם אלהנא:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

22 וכתב משה ית שירתה הדא ביומא ההוא
23 ואלפה לבני ישראל: ופקד ית יהושע בר נון ואמר
חזק ואתלם ארי אנת תעל ית בני ישראל לארעא די
קימית להון ומימרי יהי בסעדך: והוה כד
24 שצי משה למכתב ית מלי אורתא הדא
25 על ספרא עד דשלימו: ופקד משה ית לויאי נטלי
26 ארון קימא דיי למימר: סובו ית ספרא דאורתא הדין
27 ותשוון יתיה מסטר ארון קימא דיי אלהכון ויהי תמן בך לסהיד:
ארי אנא ידעי ית סרבנותך וית קדלך קשיא הא עד דאנא קים
עמכון יומא דין מסרבין הויתון מן יי ואף ארי בתר דאמות:
28 אתכנשו לותי ית כל סבי שבטיכון וסרכיכון ואמלל
29 קדמיהון ית פתגמיא האלין ואסהד בהון ית שמיא וית ארעא:
ארי ידעית בתר דאמות ארי חבלא תחבלון ותסטון מן אורחא די
פקדית יתכון ותרע יתכון בשיתא בסוף יומיא ארי תעבדון
30 בישתא בסוף יומיא ארי תעבדון ית דבישא קדם יי לארגזא קדמוהי
בעובדי ידיכון: ומלל משה קדם כל קהלא דישראל ית פתגמי
חשכתא הדא עד דשלימו:

VERSIO SAMARITANA.

22 אצית שמיא ואמלל ותשמע ארעא ממרי פומי: יבסם כמטרא
23 אולפני יתקבל כטלא ממרי כדשיחי מטרא דנשבין על דתאה
וכדסיסי מלקושא דעל עשבא: ארי בשמא דיי אנא מצלי הבו
24 רבותא קדם אלהנא: ומלל משה ית כל מלי אורתא הדא
25 עד דשלים: ופקד משה ית לויאי נטלי ארון קימא דיי למימר:
26 סובו ית ספרא דאורתא הדין ותשוון יתיה מסטר ארון קימא
27 דיי אלהכון ויהי תמן בך לסהיד: ארי אנא ידעי ית סרבנותך
וית קדלך קשיא הא עד דאנא קים עמכון יומא דין מסרבין
הויתון מן יי ואף ארי בתר דאמות: אתכנשו לותי
28 ית כל סבי שבטיכון וסרכיכון ואמלל קדמיהון ית
29 פתגמיא האלין ואסהד בהון ית שמיא וית ארעא: ארי ידעית
בתר דאמות ארי חבלא תחבלון ותסטון מן אורחא די
פקדית יתכון ותרע יתכון בשיתא בסוף יומיא ארי תעבדון
30 בישתא בסוף יומיא ארי תעבדון ית דבישא קדם יי לארגזא קדמוהי
בעובדי ידיכון: ומלל משה קדם כל קהלא דישראל ית פתגמי
חשכתא הדא עד דשלים:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

22 Scripsit igitur Moses canticum istud illo die, & docuit
23 illud filios Israel. Deinde
praecepit Josuae filio Nun, &
dixit; Viriliter age, & cor-
roboraue, introduces enim fi-
lios Israel in terram quam
juravi eis, eoque ero tecum.
24 Factum est igitur postquam
compleuit Moses scribere
verba legis hujus in libro do-
25 nec absolvisset ea, ut præci-
pere Moses Levitis gestan-
26 tibus arcam fœderis Domini,
27 dicens; Capite librum legis
istum, & ponite illum è la-
tere arcæ fœderis Domini Dei
vestri, ut sit ibi adversus te
in testimonium. Ego enim
cognovi rebellionem tuam, &
cervicem tuam duram: Ecce
me adhuc vivente vobiscum
hodie, contumaces fuistis in
Domino, & quanto magis
28 post mortem meam? Congre-
gate ad me omnes Seniores
tribuũ vestrarum, & (d) Præ-
fectos vestros, ut loquar (e)
auribus coeli verba ista, con-
testéq; adversus eos cœlum
29 & terram. Scio enim quòd
post mortem meam (f) corrum-
pendo corrumpemini, & de-
clinabitis à via quã præcepi
vobis, & accidet vobis malũ
30 in novissimo dierum, eò quòd
facietis malum in (g) oculis
Domini, irritando illum in o-
pere manuum vestrarum. Lo-
cutus (h) igitur Moses in (b)
audiẽ omnis Congregationis
Israel verba Cantici hujus,
donec absolvisset ea.

CAP. XXXII.

1 Audite cœli & loquar; & 1
audiat quoque terra verba o-
ris mei. Asperguatur ut pluvia 2
(a) doctrina mea, fluãt ut
ros eloquiũ meũ; quasi imbres
super herbam, & quasi stillæ
super gramen. Cum nomen 3
Dei invocabo, date magnifi-
centiam Deo nostro.

VER. SAM. (d) Scribas (e) audiri (f) stultescendo (stulte-
cetis. (g) conspectu (h) audita (i) acceptio

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 فكتب موسي هذه التسبحة في ذلك اليوم * وعلمها بني اسرايل * واوصي يهوشع بن نون وقال
23 له * تشدد وتايد فانك انت تدخل بني اسرايل الي الارض التي اقسمت لهم * وانا اكون معك *
24 * ثم لما فرغ موسي من كتب جميع كلام هذه التورية في سفر الي ان كملت * امر اللاويين
25 حاملي صندوق عهد الرب وقال لهم * خذوا هذا السفر * وضعوه الي جانب صندوق عهد
26 ربكم * يكون ثم عليك شاهدا * لاني اعلم خلافك وصعوبة رقبتك * هوذا وانا في الحياة
27 معكم لم تزالوا مخالفين لله * فكيف بعد موتي * جوزوا الي شيوخ اسباطكم وعرفاكم *
28 حتي اكلمكم بهذا الكلام * واشهد عليكم السموات والارض * فاني اعلم انكم بعد
29 موتي ستفسدون وترولون عن الطريق الذي امرتكم بسلوكه * فيوافيكم البلاء في اخر
30 هذه الايام * اذا تصنعون الشر بين يدي الله لتغضبوه باعمال ايديكم * ثم كلمهم موسي
بجميع كلام هذه التسبحة الي ان كملت *

* الفصل الثاني والثلثون *

1 يتصت اهل السموات حتي اتكلم * ويسمع اهل الارض اقوال فمي * ويدر كالمطر بيتي * وتهطل
2 كالطل مقالتي * كالطش علي الكلاء * وكالرذاذ علي العشب * لاني ادعوكم باسم الله فاعطوا
3 الكبرياء لربنا الخالق *

* Scripsit ergò Musa hoc canticum in illo
22 die, & docuit ipsum filios Israel. Et præ-
23 cepit Jehoshua filio Nun, & ait illi, Ro-
borare & confortare, quia tu introduces
filios Israel in terram quam juravi eis, &
24 ego ero tecum. Deinde cùm cessisset Mo-
se scribere omnia verba legis hujus in
25 volumine, donec completa essent, Man-
dravit Levitis portantibus arcæ fœderis
26 Domini, & dixit illis; Tollite hoc volu-
men, & ponite illud ad latus arcæ fœde-
ris Domini vestri; ut sit illic adversùm te
27 testis. Ego enim novi perversitatem tuam,
& asperitatem colli tui. Ecce me ad-
huc vivente vobiscum, estis indefinenter
rebelles Deo, quomodo ergò post mortem
28 meam? Convocate ad me seniores tribuũ
vestrarũ, & præfectos vestros, ut loquar
ad vos hæc verba, & obtestor contra vos
29 cœlos ac terram. Quoniam ego novi
quòd vos post mortem meam corrum-
pemini, & deficietis à via in qua præcepi
vobis ut ambularetis: & evenietis vobis
calamitas in fine horum dierum, cùm fe-
ceritis malum in conspectu Dei, ut irri-
tetis eum operibus manuum vestrarum.
30 Deinde locutus est ad eos Musa omnia
verba hujus cantici, donec completa
essent.

CAP. XXXII.

1 Auscultent cœlicolæ, ut loquar; & au-
dient terricolæ sermones oris mei. Et di-
2 stillabit sicut imber promulgatio mea, &
diffluet sicut ros eloquiũ meũ, sicut tenuis
pluvia super gramen, & sicut stillæ super
3 herbam. Quia vos voco in nomine Dei,
date magnitudinem Domino nostro crea-
tori,

ספר אלה הדברים: לב

Deus ,judicium ejus viæ omnes nam ,ejus opus perfectum *Petræ*
4 הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל־דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל
non *sibi Corripit* ,*ipse* rectus & ,justus ,iniquitas non & ,veritas
אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא: שִׁחֵת לוֹ לֹא
5 Domino Nunquid ,*contorta* & ,*pei* versa generatio ,eorũ macula ,ejus filii
בָּנָיו מוּמָם דּוֹר עִקֵּשׁ וּפִתַּלְתֹּל: הַ֣לְיהוָ֗ה
ipse Nonne ? sapiens non & ,*ingrate* populi ,istud *retribuitis*
תִּגְמְלוּ־זֹאת עַם נָבָל וְלֹא חָכָם הֲלוֹא־הוּא
Memento ? te *firmavit* & ,te fecit ipse ,*sui acquisitor* ,tuus pater
אָבִיךָ קָנֶךָ הוּא עֲשָׂךְ וַיְכוֹנְנֶךָ: זְכֹר
interroga ,generationis & ,generationis annos intelligite ,singuli dierum
יְמֹת עוֹלָם בִּינוּ שְׁנוֹת דֹּר־וָדֹר שְׁאַל
: tibi dicent & ,tuos senes ; tibi annunciabit & ,tuum patrem
אָבִיךָ וְיַגֶּדְךָ זְקֵנֶיךָ וְיֹאמְרוּ־לָךְ:
filios *cum faciendo* separare *in* ,gentes excelsus *faciendo* hæreditare *In*
8 בְּהַנְחֵל עֶלְיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי
.Israel filiorum numerum *ad* populorum terminos statuit ,*fominie*
אָדָם יַצֵּב גְּבֻלֹת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
,ejus *hæreditatis funiculus* Jahacob ,ejus populus Domini pars Quia
9 כִּי חֵלֶק יְהוָה עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ:
: *solitudinis ululatus vastitate* in & ,deserti terra in cum *Inveniet*
10 יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתֹהוּ יְלֵל יְשִׁמֹן
pupillam ut ,eum *custodire* ,eum *facies* intelligere ,eum *faciet* cieciure
יְסֹבְבֶנְהוּ יְבוֹנְנֵהוּ יִצְּרֶנְהוּ כְּאִישׁוֹן
; *fe monstrabit* suos pullos super ,suum nidum *excitabit* aquila Ut ,sui oculi
11 עֵינוֹ: כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ עַל־גּוֹזָלָיו יְרַחֵף
.suam alam super eum *sortabit* ,eum *accipiet* ,suas alas *expandet*
יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו יִקָּחֵהוּ יִשָּׂאֵהוּ עַל־אֶבְרָתוֹ:
.alienigenæ Deus eo cum non & ,eum *duces* solus Dominus
12 יְהוָה בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר:
pravorum comedit & ,terræ excelsa super eum fecit Equitare
13 יַרְכִּבֵהוּ עַל־בָּמֳתֵי אָרֶץ וַיֹּאכַל תְּנוּבֹת
.petræ silice è oleum & ,petra è mel eum fecit sugere & ,agri
שָׂדָי וַיֵּנִקֵהוּ דְבַשׁ מִסֶּלַע וְשֶׁמֶן מֵחַלְמִישׁ צוּר:
arietes & ,agnorum adipe cum ,*oris* lac & ,*bovis* Butyrum
14 חֲמַאַת בָּקָר וְחֵלֶב צֹאן עִם־חֵלֶב כָּרִים וְאֵילִים
sanguinem & ,tritici *vinum* adipe cum hircos & ,Basan filios
בְּנֵי־בָשָׁן וַעַתּוּדִים עִם־חֵלֶב כִּלְיוֹת חִטָּה וְדַם־
,calcitravit & ,*vestus* est impinguatus Et ,merum *bibes* uvæ
15 עֵנָב תִּשְׁתֶּה־חָמֶר: וַיִּשְׁמַן יְשֻׁרוּן וַיִּבְעָט
,eum fecit Deum deriliquit & ,operuisti, ,suisti incrassat' ,suisti impinguat'
שָׁמַנְתָּ עָבִיתָ כָּשִׂיתָ וַיִּטֹּשׁ אֱלוֹהַּ עָשָׂהוּ
,extraneos *in* eum fecerunt Zelare ,suæ salutis *petram vilipendit* &
16 וַיְנַבֵּל צוּר יְשׁוּעָתוֹ: יַקְנִאֻהוּ בְּזָרִים
,eum irritaverunt *abominationibus in*
בְּתוֹעֵבֹת יַכְעִיסֻהוּ:

Versio VULG. LAT.

4 Dei perfecta sunt opera, & omnes viæ ejus judicia: Deus fidelis, et absq; ulla iniquitate, 5 justus & rectus. Peccaverunt ei, & non filii ejus in sordibus: generatio prava atque 6 perversa. Hæccine reddis Domino, popule stulte & insipiens? numquid non ipse est pater tuus, qui possedit te, & 7 fecit, & creavit te? Memento dierũ antiquorũ, cogita generationes singulas: interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; majores tuos, & dic- 8 cent tibi. Quando dividebat Altissimus gentes: quando separabat filios Adam, constituit terminos populorum juxta numerum filiorum Is- 9 rael. Pars autẽ Domini, populus ejus: Jacob funiculus hæ- 10 reditatis ejus. Invenit eum in terra deserta, in loco horroris, & vastæ solitudinis: circumduxit eum, & docuit: & custodivit quasi pupil- 11 lam oculi sui. Sicut aquila provocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans, expandit alas suas, & assumpsit eum, atque portavit in humeris suis. 12 Dominus solus dux eius fuit: & non erat cum eo 13 deus alienus. Constituit eum super excelsam terram: ut comederet fructus agrorum, ut sugeret mel de petra, oleúmque de saxo durissimo. 14 Butyrum de armento, & lac de ovibus cum adipe agnorum, et arietum filiorum Basan: et hircos cum medulla tritici, et sanguinem uvæ 15 biberet meracissimum. Incrassatus est dilectus, et recalcitravit: incrassatus, impinguatus, dilatatus, derelinquit Deum factorem suum, et recessit à Deo salutari suo. 16 Provocaverunt eum in diis alienis, et in abominationibus ad iracundiam concitaverunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Θεὸς, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ, κρίσεις. Θεὸς πιστὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία. δίκαιος καὶ ὅσιος κύριος. 5 Ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά. 6 γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη, Ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε; οὕτω λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ Σοφὸς; οὐκ αὐτὸς οὗτός σε πατὴρ ἐκτήσατό σε καὶ ἐποίησέ σε (d) 7 καὶ ἔπλασέ σε; Μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος, σύνετε (e) ἔτη γενεῶν γενεάς· ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι, τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐροῦσί σοι. 8 Ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδὰμ, ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ. 9 Καὶ ἐγένετο μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ἰακὼβ· 10 σχοῖνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ἰσραήλ. Εὑτάρκησεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν δίψει καύματος (ζ) ἐν γῇ ἀνύδρῳ· ἐπύκωσεν αὐτὸν καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν, καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. 11 Ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς νοσσοῖς αὐτοῦ ἐπετώθησε· διὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτὸς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸς 12 ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ. Κύριος μόνος ἦγεν αὐτὸς, (η) οὐκ ἦν μετ' αὐτοῦ θεὸς ἀλλότριος. Ἀνεβίβασεν αὐτὸς 13 ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς· ἐψώμισεν αὐτὸς (θ) γενήματα ἀγρῶν. ἐθήλασεν μέλι ἐκ πέτρας, καὶ ἔλαιον ἐκ τερεβίνθου πέτρας, 14 Βούτυρον βοῶν, καὶ γάλα προβάτων, μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν, υἱῶν ταύρων καὶ τράγων, μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ, καὶ αἷμα σταφυλῆς (ι) ἔπιεν οἶνον. 15 Καὶ ἔφαγεν Ἰακὼβ καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος· ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη, καὶ (κ) ἐγκατέλιπε τὸν θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. 16 Παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις· ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν (λ) παρεπίκρανάν με.

MS.A. (d) καὶ ἔκτισέν σε; Μνήσθητε (e) ἔτη γενεᾶς γενεῶν· (ζ) ἐν ἀνύδρῳ· (η) καὶ οὐκ (θ) γνώματα (ι) ἔπιον (κ) ἐγκατέλιπεν θεὸν τὸν

Deus, veracia opera ejus; & omnes viæ ejus, judicia. Deus fidelis; & non est (e) injustitia. Iustus, & sanctus Dominus. Peccaverant (d) non ei 5 filii vituperabiles. Generatio prava & perversa. Hæc Domino redditis? (e) sic populus stultus, & non sapiens? Nonne hic ipse pater tuus possedit te, & fecit te, & (f) creavit te? Mementote dierum sæculi: intelligite annos (g) generationum generationibus: interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; seniores tuos, & dicent tibi. Quando dividebat Altissimus 8 gentes, quando disseminavit filios Adam; constituit terminos gentium secundùm numerum (h) angelorum Dei. Et fuitus 9 est pars Domini, populus ejus, Iacob: funiculus hæreditatis ejus, Israel. (i) Necessaria tribuit ei in deserto, in (k) sitiæstitis, in terra inaquosa: circumduxit eum, & erudivit eum, & custodivit eum, sicut pupillam oculi. Sicut aquila tegat 11 nidum suum: & super pullos suos (l) desiderávit: expandens alas suas suscepit eos, & assumpsit eos super scapulas suas. Dominus solus duxit eos, 12 non erat cum eis deus alienus. Ascendere fecit eos super (m) 13 fortitudinem terræ: cibavit eos fructibus agrorum. Suxerunt mel de petra, & oleum ex dura petra. Butyrum bovum, 14 & lac ovium, cum adipe agnorum, & arietum, filiorum (n) taurorum, & hircorum, cum adipe renum tritici: & sanguinem uvæ bibit vinum. Et 15 comedit Iacob, & saturatus est: & recalcitravit dilectus. Impinguatus est, incrassatus est, dilatatus est: & derelinquit Deum qui fecit eum; & recessit à Deo Salvatore suo. Iri- 16 taverunt me in alienis: in abominationibus eorum exacerbaverunt me.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Nam sine macula sunt opera ejus, & omnes 4
viæ ejus judicium: Deus est fidelis, & ne-
quaquam iniquus, justus & rectus. Cor-
ruperunt *quidem*, sed non ipsum, filii 5
vitiosi, generatio perversa & detorta. Hæc-
cine Domino rependitis, popule stultæ & 6
minimè sapiens? Annon ipse est pater tuus
qui te possedit? ipséque te fecit & condidit.
Memento dierum qui à sæculo sunt, & per- 7
pende annos generationis generationum.
Interroga patrem tuum, & declarabit tibi:
senesque tuos, & dicent tibi. Cùm divide- 8
ret Altissimus populos, cúmque segregaret
homines, constituit limitem populorum pro
numero filiorum Israel. Quoniam pars Do- 9
mini, populus ejus: Jacob, funiculus hære-
ditatis ejus. Invenit eum in terra solitu- 10
dinis, & in deserto Asimun: collegit
eum, & amplexatus est eum, & custodivit
eum perinde ac pupillam oculi. Et velut 11
aquila quæ volat super nidum suum,
et pullis suis incubat, expandit alas su-
as, et recipit eos, et portat eos super robur
pennarum suarum. Dominus solus duxit 13
eum, & non erat cum eo deus alienus. Se-
dere fecit eum super fortitudine terræ, &
cibavit illum proventibus agri. Lactavit
eum melle de petra, & oleo de saxo rupis, 14
Butyro boum, & lacte ovium, cum adipe
saginatorum, arietum, pullorum damarum,
et hœdorum, cum adipe et pinguedine triti-
ci, sanguine uvarum potavit eum in vi- 15
num. Et pinguis factus Israel calcitravit,
pinguis factus est et invaluit, posséditque
opes, et oblitus est Dei qui fecit eum, et
contumeliis affecit Poteotissimum qui re-
demit ipsum. Zelum ejus concitavit per ali- 16
enos, & per cultus irritavit eum.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

Targum ONKELOS.

4 תַּקִּיפָא דְשַׁלְמִין עוֹבָדוֹהִי אֲרֵי כָל
אָרְחָתֵיהּ דִּינָא אֱלָהָא מְהֵימְנָא
דִּמְן קֳדָמוֹהִי־עַוְלָא לָא־נַפִּיק מִן
קֳדָם־דַּיָּנָא זַקִּישִׁין דִּינָא: חַבִּילוּ
לֵהּ לָא־לֵהּ בְּנֵי־פַלְחוּ־לְמַעְבַּדְהוֹן
דָּרָא דַאֲשֵׁנִי עוֹבָדוֹהִי וְאַשְׁחֲנָיוּ:
הַא קֳדָם־יְיָ אֲתַיָּן וְמִלִּין דָּא עִמָּא
דְקַבִּילוּ אוֹרַיְתָא וְלָא אִתְחַיְּמוּ הֲלָא
הוּא אֲבוּךְ וְאַתְּ דִּילֵיהּ הוּא עֲבָדָךְ
וְאִתְקְנָךְ: אִדְכַּר יוֹמִין דְּמִן עָלְמָא
אִסְתַּכַּל בְּשִׁנֵּי דָר וְדָר שְׁאַל אֲבוּךְ
וְיַחֲוֵי לָךְ סָבָךְ וְיֵמְרוּן לָךְ: בְּאַחְסָנָא
עֲלָאָה עַמְמַיָּא בְּפַרְשׁוּתֵיהּ דְּבְנֵי אֲנָשׁ
קַיֵּם תְּחוּמֵי עַמְמַיָּא לְמִנְיָן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: אֲרֵי חוּלְקָא דְיְיָ עַמֵּיהּ יַעֲקֹב
עֲרַב אַחְסָנָתֵיהּ: סְפַק יָתֵיהוֹן
בְּאַרְעָא מְדַבְּרָא וּבְיַת צַחֲנָא אֲתַר
דִּלֵית מַיָּא אֲשַׁרְנִין סְחוֹר־סְחוֹר
לִשְׁכִנְתֵּיהּ אַלְפִנִין סְתִרְמֵי אוֹרַיְתָא
נְטַרְנוּן כְּבֶבְת עֵינֵיהוֹן: כְּנִשְׁרָא
דְמִתְיַשׁ לְקַנְיָה עַל־בְּנוֹהִי מִתְחוֹפֵף
מְפָרֵשׁ גַּרְפּוֹהִי מְקַבְּלֵהוֹן מְנַטְּלֵהוֹן
עַל תְּקוּף אֶבְרָתוֹהִי: יְיָ בִּלְחוֹדֵיהוֹן
עֲתִיד לְאַשְׁרָיוּתְהוֹן בְּעָלְמָא דְהוּא
עֲתִיד לְאַחְדָּתֵיהּ וְלָא יִתְקַיֵּם
קֳדָמוֹהִי פּוּלְחָן שְׁעָוָאן: אַשְׁרְנוּן עַל־
תְּקִפֵּי אַרְעָא וְאוֹכְלָנוּן בּוּת סְנָאֵיהוֹן
וַיַּנְקֵהוּ דְבַשׁ מִן־סֶלַע וְשֶׁמֶן מִצּוּר חַלָּמִישׁ:
חֲמָה דְבַקַּר וְחַלְבָּא דְעִנָּא עִם־תַּרְבָּא
דְאִמְּרִין וְדַכְרֵי אִלֵּין בְּנֵי בָשָׁן וְתַיָּשִׁין
עִם־כְּלָיוֹת חִטָּה וְדַם־גַּפְנָא תִּשְׁתּוּן חֲמָר:
וְאִתְבְּרִיךְ יְשֻׁרוּן וּמְשַׁרְיָתוּן וְרַם גַּבְרֵיהוֹן
אִתְּשַׁר כְּמֵיעָא: וְעָתַר יִשְׂרָאֵל וּבְעַט
אֲצַלַּח תְּקוּף קְנָא נְכָסִין וּשְׁבַק
פּוּלְחָנָא דְאֱלָהָא דַעֲבִדְתֵּיהּ וְאַרְגִּיז קֳדָם־
16 תַּקִּיפָא דְפַרְקֵיהּ: אַקְנִיאוּ קֳדָמוֹהִי
בְּפוּלְחָנָא בְּחוֹעֲיָבְתָּא אַרְגִּיזוּ קֳדָמוֹהִי:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

4 הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא׃
5 שחת לו לא בניו מומם דור עקש ופתלתל׃
6 הליהוה תגמלו זאת עם נבל וסכל הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכנן׃
7 זכר ימי עולם בינו שנות דור ודור שאל אביך ויגד לך זקניך ויאמרו לך׃
8 בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם יצב גבלת עמים למספר בני׃
9 ישראל׃ כי חלק יהוה עמו יעקב חבל נחלתו׃
10 יסבבהו יבונן יצרהו כאישון עינו׃
11 כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקחם יסעם על אברתו׃
12 יהוה בדד ינחנו ואין עמו אל נכר׃
13 ירכבהו על במתי ארץ ויאכל תנובות שדי ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש׃
14 חמאת בקר וחלב צאן עם חלב כרים ובני בשן ועתודים עם חלב כליות חטה ודם ענב תשתה חמר׃
15 ויבעט ישרון ויבעט שמנת עבית כסית ויטש אלוה עשהו וינבל צור ישעו׃
16 יקניאהו בזרים בתועבות יכעיסהו׃

VERSIO SAMARITANA.

4 הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא׃
5 שחת לו לא בניו מומם דור עקש ופתלתל׃
6 הליהוה תגמלו זאת עם נבל וסכל הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכנן׃
7 זכר ימי עולם בינו שנות דור ודור שאל אביך ויגד לך זקניך ויאמרו לך׃
8 בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם יצב גבלת עמים למספר בני׃
9 ישראל׃ כי חלק יהוה עמו יעקב חבל נחלתו׃
10 יסבבהו יבונן יצרהו כאישון עינו׃
11 כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקחם יסעם על אברתו׃
12 יהוה בדד ינחנו ואין עמו אל נכר׃
13 ירכבהו על במתי ארץ ויאכל תנובות שדי ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש׃
14 חמאת בקר וחלב צאן עם חלב כרים ובני בשן ועתודים עם חלב כליות חטה ודם ענב תשתה חמר׃
15 ויבעט ישרון ויבעט שמנת עבית כסית ויטש אלוה עשהו וינבל צור ישעו׃
16 יקניאהו בזרים בתועבות יכעיסהו׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

4 Dei perfectum est opus; nam omnes viæ ejus judicium: Deus fidelis est, & non iniquus; justus & (b) rectus ipse est.
5 (c) Corrupserunt se, non pertinent ad ipsum filii (d) maculati, generatio prava, & (e) perversa.
6 Nunquid Domino retribuitis ista, populo stulte, & insipiens? Nonne ipse pater tuus (f) qui possedit te, qui fecit te, & formavit te?
7 Recordamini dies antiquos, intelligite annos generationis & generationis. Interroga patrem tuum, & annunciabit tibi: Seniores tuos, & dicent tibi;
8 Cùm divideret Excelsus hæreditatem gentibus, cùm separaret filios hominum, constituit terminos populorum juxta numerum filiorum Israel.
9 Nam distribuit Dominus populum suum Jacobum, & (g) funiculum hæreditatis suæ Israelem.
10 Consortavit eum in terra deserti, atque in jubilationibus (h) pinguiter fastenavit eum: Circumduxit eum, & docuit eum, & conservavit eum sicut (i) pupillam oculi sui.
11 Sicut (k) aquila excitat nidum suum, et super pullos suos (k) volitat, extendens alas suas; sic assumpsit eum, gestavit eum (l) super humerum suum.
12 Dominus (m) solus duxit eum, nullus fuit cum eo (n) deus alienus.
13 Extulit eum super excelsa terræ, cibavit eum de fructu agrorum, sugendumque dedit illi mel de (o) petra, & oleum de (p) rupe durissima.
14 Butyrum de armento, & (q) lac ovium cum butyro (r) pascuorum, & arietes filios (s) Basan, & hircos cum pinguedine renunculorum tritici; sanguinem quoque uvæ bibit, merum; comedit Jacob & saturatus est.
15 Saginatus fuit Rectus, & (t) recalcitravit: Saginatus es, incrassatus es, (u) obtectus es, & dereliquit (x) Deum factorem suum, despexitque (y) Deum salutem suam.
16 Et provocavit eum ad zelotypiam in (z) alienis, & in (a) abominationibus irritaverunt eum.

VER. SAM. (b) eantandus (c) Submersi sunt, (d) mixtionis, (e) u filum conduplicatum iniquitatis. (f) consiliarius tuus, (g) Jobletionem (h) pofuit eum: (i) scintillam (k) fustlat, (l) in axilla sua. (m) separatim (n) potens extraneus. (o) firmitate, (p) lapide petræ. (q) adipem (r) saginatorum, (s) Batanæ, (t) protervus factus est: (u) decoratus es, (x) Potentem, (y) Robur liberationis suæ. (z) extraneis, (a) idcircò tibus

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 الصَّخْرِ فِعْلُهُ الَّذِي كُلُّ سِيَرِهِ بِالْحُكْمِ * الْقَادِرُ ذُو الْأَمَانَةِ * لَا جَوْرَ عِنْدَهُ * هُوَ الْعَدْلُ الْمُسْتَقِيمُ
5 الْفِعْلِ * أَفْسَدَ لَهُ لَا بَاوْلِيَائِهِ * لَكِنَّ الْجِيلَ الْعَسِرَ الْمُتَعَلِّبَ * اللَّهُ تُكَافِيُونَ بِهَذِهِ الْأَفْعَالِ يَا شَعْبًا جَاهِلًا
6 غَيْرَ حَلِيمٍ * أَلَيْسَ هُوَ مُنْشِيكَ فَأَنْبَتَكَ * هُوَ صَنَعَكَ فَأَنْعَشَكَ * اذْكُرْ أَيَّامَ الدَّهْرِ * وَفَهِّمْ سِنِي
7 جِيلٍ جِيلٍ * سَلْ أَبَاكَ يُخْبِرْكَ * وَأَشْيَاخَكَ يَقُولُوا لَكَ * أَنَّ الْعَالِيَ مِنْ حِينِ نَحَلَ الْأُمَمَ وَوَرَّ
8 بَنِي آدَمَ * وَقَفَ مِنْ نُجُومِ الْأُمَمِ مَا هُوَ بِإِحْصَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ * لِأَنَّ صَفْوَةَ اللَّهِ سَعْبُهُ * وَآلَ يَعْقُوبَ
9 مَعْقِلَهُ وَحَاصَبَهُ * كَفَاهُ فِي أَرْضِ الْبَرِيَّةِ * وَفِي تِيهِ فَلَا السَّمَاوَةِ أَحَاطَ بِهِ * وَفَهَّمَهُ وَحَفِظَهُ كَإِنْسَانٍ
10 عَيْنِهِ * وَكَالنَّسْرِ إِذَا يَنْبُرُ وَكْرَهُ * وَعَلَى فِرَاخِهِ يَرِفُّ وَيَبْسُطُ جَنَاحَيْهِ * وَيَأْخُذُهَا وَيَحْمِلُهَا عَلَى
11 رِيشِهِ * لَذَاكَ اللَّهُ فَرْدًا سَيِّدُ * وَلَيْسَ مَعَهُ مَعْبُودَاتٌ أُخَرُ * وَأَرْكَبَهُ عَلَى مَقَامِ الْأَرْضِ * حَتَّى أَكَلَ
12 مِنْ نُمُوِّ الرِّيَاضِ * وَكَانَ أَرْضَعَهُ اللَّبَنَ مِنَ الصَّخْرِ وَالْعَسَلَ مِنَ الصَّوَّانِ الصَّلْدِ * وَسَمْنَ الْبَقَرِ وَلَبَنَ
13 الْغَنَمِ مَعَ سَمِينِ الْخِرَافِ وَكِبَاشِ الْبَثَنِيَّةِ وَعِدَّانٍ مَعَ لُبِّ دَرْمَكِ الْحِنْطَةِ * وَكَانَ يَشْرَبُ دَمَ
14 الْعِنَبِ خَمْرًا * فَلَمَّا سَمِنَ الْمَوْصُوفُ كَذَاكَ بَطِرَ * إِذْ قِيلَ لَهُ قَدْ سَمِنْتَ وَغَلُظْتَ وَدَسَسْتَ * فَتَرَكَ
15 الْإِلَهَ الَّذِي صَنَعَهُ * وَأَسْقَطَ مَعْمَدَ عَوْنِهِ * وَأَخَذُوا يُكَيِّدُونَهُ بِأَجْنَبِيِّينَ * وَمَكَانٍ
16 يَعْصِبُونَهُ *

Cujus integrū est opus, cujus omnis incessus est cū judicio: potentissimus est, fidelis, nec est ulla perversitas apud eū: ipse est justissimus, rectissimus in opere. Corruptè egit in seipsū, non in amicos ejus, sed generatio aspera, perversa. Deū cōpensatis tal bus operibus, ō populi stulte, imprudens? Nonne ipse est qui te vegetat & possidet? ipse te fecit & compoſuit. Recordare dierū sæculi, & considera annos singulari generationū. Interroga patrē tuū, & annunciabit tibi: & senes tuos, dicent tibi; Quādo Altissimus ā tempore quo possessionem dedit gentibus, & divisit filios Adā, destinaverit de limitibus gentiū quod erat juxta numerū filiorū Israil. Nā electio Dei, populi ejus est: & progenies Jacob, examīs & peculiū ejus. Providit eī in terra deserta, & in solitudine amœna campi circumduxit eū, & intelligentiā dedit illi, & custodivit eū ut pupillā oculi sui. Et sicut aquila cum ad volatum cōcitat nidū suū, & super pullos suos volitat, et protendit alas suas, & accipiens eos gestat illos super pennas suas: Ita Deus solus duxit eū, nec erat cū eo dii alii. Et equitare fecit eū super nobiles terræ, ita ut comederit ex ubertate hortorū, & quasi lactaverit eū lacte de petra, & melle de silice durissimo, Et butyro boum, & lacte ovium, cū adipe agnorū & arietū filiorum Bathniæ, & hircorū, cū medulla similaginis tritici, & biberit quasi sanguinem uvarū in vinum. Cūque, sic impinguatus esset Laudatus, insolens factū est: & cūm dictū esset ad eum, Jam pinguis & crassus & obesus factus es, descruit Deum qui fecit illum, & rejecit fulcrum auxilii sui. Et cepe- runt irritare eum per exteros, & per abominationes ipsū ad iram provocare,

Versio VULG. LAT.

17 Immolaverunt dæmoniis & non Deo, diis quos ignorabant : novi recentésque venerunt, quòs oon coluerunt
18 patres eorum. Deum qui te genuit dereliquisti, & oblitus
19 es Domini creatoris tui. Vidit Dominus, & ad iracundiam concitatus est : quia
20 provocaverunt eum filii sui & filiæ. Et ait ; Abscondam faciem meam ab eis, & considerabo novissima eorum :
21 generatio enim perversa est, & infideles filii. Ipsi me provocaverunt in eo qui noo erat Deus, & irritaverunt in vanitatibus suis : & ego provocabo eos in eo qui non est populus, & in gente
22 stulta irritabo illos. Ignis succensus est in furore meo, & ardebit usq; ad inferni novissima : devorabitq; terram cum germine suo, & montiũ
23 fundamenta comburet. Congregabo super eos mala, & sagittas meas complebo in
24 eis. Consumentur fame, & devorabunt eos aves morsu amarissimo : dentes bestiarũ immittam in eos, cũ furore trahentiũ super terram, atque
25 serpentiũ. Foris vastabit eos gladius, & intus pavor; juvenem simul ac virginem, lactentem cũ homine sene. Dixi,
26 Ubinã sunt ? cessare facia ex hominibus memoriã eorum.
27 Sed propter iram inimicorũ diffuli : ne fortè superbirent hostes eorũ, & dicerent; Manus nostra excelsa, et non Do-
28 minus, fecit hæc omnia. Gens absque consilio est, et sine pru-
29 deotia. Utinam saperent, et intelligerent, ac novissima
30 providerent. Quo modo persequatur unus mille, & duo fugent decem millia ? nónne ideò, quia Deus suus venditdit eos, et Dominus conclusit
31 illos ? Non enim est Deus noster ut dii eorum : et inimici nostri sunt judices.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

17 Ἔθυσαν δαιμονίοις, καὶ οὐ θεῷ· θεοῖς, οἷς οὐκ
18 ἤδεισαν. καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκασιν, οὓς οὐ
ἔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν. Θεὸν τὸν γενήσαντά
σε ἐγκατέλιπες, καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφον-
19 τός σε. Καὶ εἶδε κύριος, καὶ ἐζήλωσε· καὶ
παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέ-
20 ρων. Καὶ εἶπεν, Ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν
μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς (μ)
ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν, ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη
21 ἐστὶν· υἱοὶ οἷς οὐκ ἔστι πίστις ἐν αὐτοῖς. Αὐτοὶ
παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ (ν)θεῷ, παρώργισάν
με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· κἀγὼ παρεζη-
λώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέ-
22 τῳ παροργιῶ αὐτούς. Ὅτι πῦρ ἐκκέκαυ-
ται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, καυθήσεται ἕως ᾅδου κάτω·
καταφάγεται γῆν καὶ τὰ (ξ) γενήματα αὐ-
23 τῆς· φλέξει θεμέλια ὀρέων. Συναγάγω εἰς
αὐτοὺς κακά, καὶ τὰ βέλη (ο) μου συμπλε-
24 μήσω εἰς αὐτούς. Τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει
ὀρνέων, καὶ ὀπισθότονοι ἀνίατοι. ὀδόντας
θηρίων ἐκπαποτελῶ εἰς αὐτὲς, μετὰ θυμοῦ
25 συρόντων (π) ἐπὶ γῆς. Ἔξωθεν ἀτεκνώσει
αὐτὲς μάχαιρα, καὶ ἐκ τῶν ταμιείων, φόβος·
νεανίσκος σὺν παρθένῳ, θηλάζων μετὰ κα-
26 τεκότος (ρ) πρεσβύτου. Εἶπα, Διακαταπαύσω
αὐτὲς, (σ) παύσω τὸ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνη-
27 μόσυνον αὐτῶν. Εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν,
ἵνα μὴ μακροχρονίσωσι, (τ) ἵνα μὴ ζωνε-
πλῶν) οἱ ὑπεναντίοι μὴ εἴπωσιν, Ἡ χεὶρ
(υ) ἡμῶν ὑψηλὴ, καὶ οὐχὶ κύριος ἐποίη-
28 σε ταῦτα πάντα. (φ) Ἔθνος ἀπολωλεκὸς
βουλὴν ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπίγνω-
29 σις. Οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι· ταῦτα κατα-
30 δεδάδασαν εἰς τὸ ἐπίπαν χρόνον. Πῶς
διώξεται εἷς χιλίους, καὶ δύο μεταποιήσω-
σι μυριάδας, εἰ μὴ ὁ θεὸς ἀπέδοτο
αὐτοὺς, καὶ (χ) κύριος παρέδωκεν αὐτούς;
31 Ὅτι οὐκ (ψ) ἐστὶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ
αὐτῶν. οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἄνοντοι.

Sacrificaverunt dæmoniis, & non D. odiis quos non noverant. Novi, & recentes venerunt, quos non noverunt patres eorum. Deũ, qui te genuit, derelinquisti : & oblitus es Dei nutrientis te. Et vidit Deus, et zelavit : et exacerbatus est propter iram filiorum suorum, & filiarum. Et dixit; Avertam faciem meam ab eis : & ostendam, quid erit eis in novissimis diebus : quoniã generatio perversa est : filii quibus non est fides in eis. Ipse ad zelum provocaverunt me in non Deo, exacerbaverunt me in idolis suis; & ego provocabo eos ad zelum in non gente : in gente stulta irritabo illos. Quoniam ignis accensus est ex furore meo : ardebit usq; ad inferaum (o) deorsum. Devorabit terram, & germina ejus : comburet fundamenta montium. Congregabo in eos mala; & sagittas meas (p) conpagabo in eos. Liquefacientes fame, & (q) concoctione avium : & (r) opisthotonos insanabilis. Dentes bestiarum immittam in eos, cum furore trahentium super terram. Defuris sine liberis faciet eos gladius : et ex penetralibus pavor : Adolescens cum virgine, lactens cum sene constante. Dixi, Dispendam eos : et cessare faciam ex hominibus memoriale eorum. Nisi propter iram inimicorum; ut non permanent, ut non simul insurgant adversarii. Ne dicant, Manus nostra excelsa, et non Dominus fecit hæc omnia. Gens perdita consilium est : et non est in eis (ψ) scientia. Non sapuerunt intelligere : hæc suscipiant in sequens tempus. Quomodò persequetur unus mille, et duo fugabunt decem millia? Nisi, quod Deus vendidit eos, et Dominus vendidit eos? Quoniam non sunt, sicut Deus noster, dii eorum. Inimici autem nostri (t) amentes.

MS.A. (μ) ἐπ' ἐσχάτων, ὅτι (ν) θεῷ, παρώργισάν με (ξ) γλυπτοῖς (ο) μὰ συντελέσω εἰς (π) ἐπὶ τὴν γῆν. (ρ) σφοδρότερα. (σ) καταπαύσω δὴ ἐξ (τ) καὶ ἵνα (υ) ἡμῶν ὑψηλὴ (φ) Ὅτι ἔθνος (χ) ὁ κύριος (ψ) ἔστιν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 ܕܒܚܘ ܠܫܕܝܢ ܠܐ ܐܠܗܐ ܠܐܠܗܝܢ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܗܢܘܢ ܚܕܬܐ ܕܡܛܝܢ ܠܐ ܐܒܗܬܟܘܢ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܐܒܗܬܟܘܢ ܗܘ ܕܝܠܕܟ ܫܬܝܬ ܘܐܬܪܥܝܬ ܡܪܝܐ ܕܥܠܡܟ ܘܐܪܓܙ ܡܪܝܐ ܘܪܓܙ ܒܒܢܝܗ ܘܒܢܬܝܗ ܘܐܡܪ ܐܣܬܪ ܐܦܢܝ ܡܢܗܘܢ ܘܐܚܙܐ ܡܢܘ ܣܘܦܗܘܢ ܕܓܢܐ ܣܪܝܪܐ ܗܝ ܒܢܝ ܠܐ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܐ ܒܗܘܢ ܐܢܐ ܐܩܢܝܐ ܠܗܘܢ ܒܠܐ ܥܡܐ ܒܓܢܐ ܣܟܠܬܢܐ ܐܪܓܙ ܠܗܘܢ ܡܛܠ ܕܢܘܪܐ ܐܬܩܕܚ ܒܪܓܙܝ ܘܢܐܟܠ ܥܡܪܐ ܕܬܚܬ ܐܪܥܐ ܘܢܐܟܠ ܐܣܬܘܬܐ ܕܛܘܪܐ ܘܢܩܕ ܐܣܬܘܬܐ ܕܛܘܪܐ ܐܣܦ ܥܠܝܗܘܢ ܒܝܫܐ ܐܣܦ ܠܘܬܗܘܢ ܡܪܥ ܠܒܪ ܡܢ ܪܥܒ ܘܡܢ ܚܡܐ ܡܪܝܪ ܐܫܕܪ ܒܗܘܢ ܫܢܐ ܕܒܗܝܡܬܐ ܘܫܕܪ ܒܗܘܢ ܫܢܐ ܕܐܦܥܐ ܘܫܕܪ ܒܗܘܢ ܫܢܐ ܕܐܪܥܐ ܘܢܫܬܪ ܒܪܐ ܚܪܒܐ ܘܡܢ ܓܘ ܕܒܝܬܐ ܕܡܬܩܛܠ ܘܡܢ ܓܘ ܕܒܝܬ ܡܛܪ

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס Targum Onkelos.

17 דבחו לשדין דלית בהון צרוך דחלן
דלא ידעונון חדתין דמקריב
18 אתעבידו לא אתעסקון בהון
אבהתכון: דחלת תתנון פא דיברך
19 אתנשיתא שבקתא פולחן אלהא
דעברך: וגלי קדם יי ותקיף רגזיה
20 מרארגיו קדמוהי בנין ובנן: ואמר
אעלם שכנתי מנהון גלי קדמי מה
21 יהי בסופיהון ארי דרא ראשנין אנון
בנין דלית בהון הימנו: אנון
22 אתקנאו קדמי בלא דחלא ארגזון
קדמי בטעותהון ואנא אתקנין בלא
עם בעמא טפשא ארגזון: ארי
23 קדום תקיף כאשא נפק מן קדמי
ברגז שיצי עד שאול ארעיתא אסף
24 ארעא ועלולהה ושיצי עד סיפי
טורייא: אסיף עליהון בישן מכתשי
25 אגרי בהון: נפיחי כפן ואכילי עוף
ובתשי דוחין בישין ושן חיות ברא
26 אגרי בהון עם חמת חגיניא ורחלין
בעפרא: מברא תתכיל חרבא
27 ומתונייא חדרת מותא אף עולבהון
אף עולמתהון ינקיון עם סביהון:
28 אמרית ותול דנוי עליהון ואשיצנון
מבני אנשא רכרניהון:
29 אלולפון רגוא רסנאה כנוש רלמא
יתרברב בעל דבבא רלמא ימרון
30 ידנא תקיף פת לנא ולא מן קדם יי
הות כל דא: ארי עם מאבדי עיצה
31 אנון ולית בהון סכלתנו: אלו
חכימו אסתכלו ברא סברו מה יהי
בסופהון: אברין ודדף חד לאלפא
32 ותרין ועדקון לרבותא אלהין
ארי רתקיפיהון מסרנון ויי
33 אשלמנון: ארי לא כתקפנא
תקיפהון ובעלי רבבנא דיונא
דינא:

17 Sacrificaverunt dæmoniis in quibus non est utilitas, et portentis quæ nescierunt: nova quæ nup̃ facta sunt, non coluerunt ea patres vestri. Terribilis et fortis qui te creavit, oblitus es; et reliquisti cultum Dei
19 qui fecit te. Et manifestum fuit coram Domino, et iratus est
20 furor ej̃: eò q̃ ad irã provocaverunt coram eo filii et filiæ.
Et ait; Auferam majestatem meam ab eis; notum est corã me quid erit in novissimis eorũ: quoniã generatio perversa
21 est, et filii in quib̃ non est fides. Ipsi provocaverunt corã me in eo quod non erat timendum; irritaverunt coram me in cultu idolorum: et ego provocabo eos in eo qui nõ est populus, in populo insipiente
22 irritabo illos. Quoniã incendiũ forte sicut ignis egressum est à facie mea in irã, et consumpsit usq; ad infernũ inferiorem: perdidit terrã et fructũ ejus, & consumpsit usq; ad fi-
23 nes montium. Congregabo super eos mala: plagas meas im-
24 mittam in eos. Infiati erunt fame, et comesti ab avib̃, et vexati a spiritib̃ malignis: & dentẽ bestiarum agri immittã
25 in eos, cum furore draconum qui reptant in pulvere. Foris abſq; liberis faciet eos gladi̇, et in cubiculis timor mortis:
26 juvenes simul ac puellas, lactẽtes cum senib̃ eorum. Dixi, Refidebit ira mea super eos & consummabo eos: cessare faciam à filiis hominũ memoriam
27 eorum. Nisi ira inimici collecta esset, ne fortè magnificaretur inimicus: ne fortè dicerent, Manus nostra prævaluit nobis, et non fuerunt à facie
28 Domini omnia hæc. Populus enim perdens consilium sunt, & non est in eis intelligentia.
29 Utinam saperent, et contemplarentur hoc: & intelligerent quid erit in novissimis
30 eorum! Quomodo persequebatur unus mille, & duo fugabant decẽ millia: nisi q̃ Fortis eorũ tradidit eos, et Dñs
31 retribuit eis? Quoniã non est

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

17 * זבחו לשדים לא אלוה חדשים מקרוב באו
18 אשר לא שערום אבותיכם: צור ילדך תשי
19 ותשכח אל מחולליך: * וירא יי וינאץ
20 מכעס בניו ובנותיו: * ויאמר אסתירה פני
21 מהם אראה מה אחריתם כי דור תהפכות הם
22 בנים לא אמן בם: * הם קנאוני בלא אל
23 כעסוני בהבליהם ואני אקניאם בלא עם
24 בגוי נבל אכעיסם: * כי אש קדחה באפי
25 ותיקד עד שאול תחתית ותאכל ארץ ויבולה
26 ותלהט מוסדי הרים: * אספה עלימו רעות
27 חצי אכלה בם: * זבר רשף ומרירי עוף
28 ושן בהמות אשלח בם עם חמת זחלי עפר:
29 * מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה
30 בחור עם בתולה יונק עם איש שיבה: * אמרתי
31 אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם: * לולי כעס
32 אויב פן יגרו צרימו פן יאמרו ידנו רמה
33 ולא יי פעלו כל זאת: * כי גוי אבד עצות
34 הם ואין בהם תבונה: * לו חכמו יתבוננו
35 זאת יבינו לאחריתם: * איכה ירדף אחד
36 אלף ושנים יסיגו רבבה אם לא כי צורם
37 מכרם ויי הסגירם: * כי לא כצורנו צורם
38 ואויבינו פלילים: * כי מגפן סדם גפנם
39 ומשדמות עמרה בצרם אשכלות מרורת
40 המה לו: * חמת תנים יינם וראש פתנים
41 אכזרי: * הלא הוא כמון עמדי חתום
42 באוצרותי: * לי נקם ושלם לעת תמוט
43 רגלם כי קרוב יום אידם וחשו עתדות
44 עליהם: * כי ידין יי עמו ועל עבדיו
45 יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור
46 ועזוב: * ואמר אי אלהים צור חסו בו
47 * אשר חלב זבחימו יאכלו יין נסכימו
48 ישתו יקומו ויעזרוכם יהי עליכם סתר:
49 * ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים
50 עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני
51 ארפא ואין מיד מצילה: * כי אשא
52 אל שמים ידי ואמרתי חי אני לעולם:
53 * אם שנותי ברק חרבי ותאחז משפט
54 ידי אשיב נקם לצרי ולמשנאי אגמול:
55 * אשכיר חצי מדם וחרבי תאכל בשר
56 מדם חלל ושבי מראש פרעות אויב:
57 * הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום
58 ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו:

VERSIO SAMARITANA.

17 * זבחו לשדים לא אלוה חדשים מקרוב באו
18 אשר לא שערום אבותיכם: צור ילדך תשי
19 ותשכח אל מחולליך: * וירא יי וינאץ
20 מכעס בניו ובנותיו: * ויאמר אסתירה פני
21 מהם אראה מה אחריתם כי דור תהפכות הם
22 בנים לא אמן בם: * הם קנאוני בלא אל
23 כעסוני בהבליהם ואני אקניאם בלא עם
24 בגוי נבל אכעיסם: * כי אש קדחה באפי
25 ותיקד עד שאול תחתית ותאכל ארץ ויבולה
26 ותלהט מוסדי הרים: * אספה עלימו רעות
27 חצי אכלה בם: * זבר רשף ומרירי עוף
28 ושן בהמות אשלח בם עם חמת זחלי עפר:
29 * מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה
30 בחור עם בתולה יונק עם איש שיבה: * אמרתי
31 אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם: * לולי כעס
32 אויב פן יגרו צרימו פן יאמרו ידנו רמה
33 ולא יי פעלו כל זאת: * כי גוי אבד עצות
34 הם ואין בהם תבונה: * לו חכמו יתבוננו
35 זאת יבינו לאחריתם: * איכה ירדף אחד
36 אלף ושנים יסיגו רבבה אם לא כי צורם
37 מכרם ויי הסגירם: * כי לא כצורנו צורם
38 ואויבינו פלילים: * כי מגפן סדם גפנם
39 ומשדמות עמרה בצרם אשכלות מרורת
40 המה לו: * חמת תנים יינם וראש פתנים
41 אכזרי: * הלא הוא כמון עמדי חתום
42 באוצרותי: * לי נקם ושלם לעת תמוט
43 רגלם כי קרוב יום אידם וחשו עתדות
44 עליהם: * כי ידין יי עמו ועל עבדיו
45 יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור
46 ועזוב: * ואמר אי אלהים צור חסו בו
47 * אשר חלב זבחימו יאכלו יין נסכימו
48 ישתו יקומו ויעזרוכם יהי עליכם סתר:
49 * ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים
50 עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני
51 ארפא ואין מיד מצילה: * כי אשא
52 אל שמים ידי ואמרתי חי אני לעולם:
53 * אם שנותי ברק חרבי ותאחז משפט
54 ידי אשיב נקם לצרי ולמשנאי אגמול:
55 * אשכיר חצי מדם וחרבי תאכל בשר
56 מדם חלל ושבי מראש פרעות אויב:
57 * הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום
58 ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

17 Sacrificaverunt (b) dæmoniis, non Deo; diis quos non noverunt, recentibus qui è propinquo venerunt, quos non æstimaverunt patres vestri.
18 (c) Deum qui genuit te deseruisti, & oblitus es (d)
19 Dei Ludatoris tui. Vidit, Dominus, & contempsit præiracundia filios suos, & fi-
20 lias suas. Et dixit, Abscondam faciem meam ab eis, & videbo quid erit in novissimo eorum; generatio enim perversa sunt, filii in quibus
21 non est fides. Ipsi provocaverunt me ad zelotypiam in eo qui non est Deus: irritaverunt me (e) in idolis suis. Ego quoque (f) provocabo eos ad zelotypiam in eo qui non est populus, in gente stulta irritabo eos. Quoniam
22 ignis succensus est in ira mea, & ardebit usque (g) in infernum inferiorem, devorabit terram & germina ejus, inflammabit (h) fundamenta
23 montium. Congregabo super eos mala, & sagittas
24 meas consumam in eos. Propter famem panis ejus, pruinas decerpet amaritudinum: dentes quoque bestiarum immit-
25 tam in eos, cum furore vipilium terræ. Foris evibit gladius, & de (i) penetralibus pavor; juvenem cum
26 virgine, & lactentem cum viro senes. Dixi, ira mea sum, delebo ex (k) hominibus memoriam eorum. Sed
27 iram inimicorum meorum timui, ne forte superbiant hostes nostri: ne forte dicant, Manus nostra excelsa est, atque Dominus fecit hoc. Gens est
28 enim perdens consilium suis, non est in eis prudentia;
29 Neque sapiunt, ut (l) intelligerent isti, & considerarent novissima sua.
30 Quomodo (m) persequere-tur unus mille, & duo fugarent decem millia, nisi
31 (a) Deus eorum vendidisset eos, & Dominus tradidisset eos? Nam sicut (o) Deo

nostri, non est (p) Deus illorum; & inimici nostri sunt judices.

VER. SAM. (b) vilissimis, (c) Robur quod (d) Potentis (e) vanitatibus suis. (f) explorabo eos in eo (g) ad latus inferni, (h) structuras (i) thalamis (k) angeli: (l) determinarent (m) prævaleret unus in mille, & duo exterminarent (n) Rupes (o) Rupes nostra, (p) Robur (q) eorum persuasi.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * ويذبحون للشياطين وليست بالهة * وهي معبودات لم يعرفوها * حديثات جاءت من قريب * ولم
18 يعبأ بها خيار آبائكم * فاقول له * الخالق المسبك نسي * والقادر المبتدئك * فلما رأى ذلك
19 الله رضهم * مما اغضبه منهم البنون والبنات * فقال احتجب رحمي عنهم، ارى ما عاقبتهم *
20 لانهم جيل منقلب، بنون لا امانة فيهم * وكما اهم كادوني بغير اله * واغضبوني بعروبتهم * كذلك
21 انا اكيدهم بلا شعب * وبقبيل ساقط اغضبهم * لان النار تقدح من غضبي * فتوقد الى
22 اسفل الثرى * وتأكل الارض وثمارها * حتى تسطح اساس الجبال * كذلك اريد عليهم شرورا *
23 وسهامي افرغها فيهم * سكارى الجوع * وحمى الوهج * وحنقا مرا * واسنان البهائم اطلقها فيهم
24 مع حمو راجل التراب * وسيفا منكلا من خارج * وهيبة من الخدور * حتى الشاب والعاتق والرضيع
25 مع ذي الشيبة حاقوه * ولقد قلت اقلك جهاتهم باستحقاق * واعطل من بين الانام ذكرهم
26 * لولا اني احذر عليهم كيد العدو * لئلا ينكر ذلك اعداؤهم * كيلا يقولوا يدنا قد علت
27 وليس الله صنع بهم كل هذه الامور * لانهم قبيل مضيع الحكمة * وليس فيهم فهم * ولو تحكموا
28 لعقلوا حالة يفهمون بها عاقبتهم * وهي ان يقولوا * كيف يتكلب الواحد الفا * واثنان يهربان
29 ربوه * لو ان معتمدهم اسلمهم الله امكن منهم * ان ليس معتمدنا معتمدهم * ولا اعداؤنا يفهمون
30 اهم يعاقبون *

17 Et sacrificare dæmonibus et non diis, utpe cultibus quos non cognoverunt, recentibus qui nuperrimè venerunt, quos ſcilicet minimè curârunt optimi quique patrum vestrorum. Quare dico ei, Creatorem qui te
18 vegetat, obliviſceris, & Potentiſq̃ mum qui te condidit? Quod cùm vidiſſet Deus,
19 respuit illos, cò quòd irritaverint eum filii & filiæ ipsorum. Et dixit, Velabo misericordiam meam ab eis, oſtendam eis quinã ſit finis eorum quoniam ſunt generatio perverſa, filii in quibus non eſt fides.
20 Et quemadmodũ ipſi me irritaverunt per non Deum, & ad iram concitaverunt me per dæmones ſuos: ita ego irritabo eos per non populum, & per gentem abjectam iram illo-ũ concitabo. Ignis enim erumpit
21 ex furore meo, & ardebit usque ad profundum pulveris, devorabitq̃ terram & germen ejus, ita ut deveniat ad fundamenta montium. Sic addam ſuper eos mala, et
22 ſagittas meas diſtribuam in eos: Ardentem
23 famis, & febrem caloris, & mortem acerbam, & dentes ferarum immittam in eos, cum furore repti-lium pulveris, Et gladiũ
24 obiantem ſoris, & pavorem è penetralibus, ita ut juvenis, & puella, & lactens cum canoperitem eſcant illum. Et ſanè ſã
25 dixi, Perdam loca eorum meritò, & ceſſare faciam ex creaturis memoriam eorũ:
26 Niſi vererer eis iram inimici, ne forte negent hoc hoſtes eorum, ne dicant; Manus noſtra jam elevata eſt, & non Deus fecit
27 in eis omnes res iſtas. Sunt enim gens quæ
28 amiſit ſapientiam, & non eſt in eis prudentia. Quòd ſi ſaperent, perciperent modum qui intelligerent finem ſuum. Eſt au-
29 tem ut dicant, Quomodo perſequetur
30 unus mille, et duo fugabunt decẽ millia? ſi adminiculum eorum traderet eos, Deus confirmaret multo, ex ipſis. Nam adminiculum noſtrum non eſt adminiculum eorũ, neque inimici noſtri, perciipunt ſe eſſe torquendos.

ספר אלה הדברים: לב

: eorum uve ,Hamorah *amis* ex & ;eorum viis Sedom vite ex Quia
32 כִּי מִגֶּפֶן סְדֹם וּמִשַּׁדְמֹת עֲמֹרָה עֲנָבָמוֹ
,draconum Venenum ,eis amari botri ,veneni uve
33 עֲנָבֵי רוֹשׁ אֶשְׁכְּלֹת מְרֹרֹת לָמוֹ: חֲמַת תַּנִּינִם
recondituum ipsum Nonne ,crudele aspidum *capui* & ;eorum vinum
34 יֵינָם וְרֹאשׁ פְּתָנִים אַכְזָר: הֲלוֹא־הִוא כָּמוּס
,retributio & ,ultio *Mihi* ? meis thesauris in sigillatum ,me apud
35 עִמָּדִי חָתוּם בַּאֲצֻרֹתָי: לִי נָקָם וְשִׁלֵּם
,eorum *exibit* dies propinquus quia ;eorum pes nutabit tempore in
לְעֵת תָּמוּט רַגְלָם כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם
,suum populum Dominus judicabit Quia ;eis futura *festinat* &
36 וְחִשׁ עִתִּדֹת לָמוֹ: כִּי־יָדִין יהוה עַמּוֹ
,manus abierit quòd videbit quia ;eum præcibetit suos servos super &
וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנָחָם כִּי יִרְאֶה כִּי־אָזְלַת יָד
,terra ,eorum dri Ubi ,dicet Et ,derelictum & *ferramum nihil* &
37 וְאֶפֶס עָצוּר וְעָזוּב: וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ צוּר
bibum ,*sacrificiorum* eurum sacrificiorum adipem Qui ? *eam in fiducerunt*
38 חָסִיוּ בוֹ: אֲשֶׁר חֵלֶב זְבָחֵימוֹ יֹאכֵלוּ יִשְׁתּוּ
vos super lit ;vobis auxilientur & ,surgant ;eorum libaminis vinum
יַיִן נְסִיכֵם יָקוּמוּ וְיַעְזְרוּכֶם יְהִי עֲלֵיכֶם
dii non & *ipse* ego quòd nunc Videte ,abiciemio
39 סְתֻרָה: רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים
;sanabo ego & ,transfixi ;faciam vivere & ,faciam mori Ego ,mecum
עִמָּדִי אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא
;meum manum cœlos ad levabo Nam ,eruens mea manu de non &
40 וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל: כִּי־אֶשָּׂא אֶל־שָׁמַיִם יָדִי
: mei gladii *fulgur acui* Si ,seculum in ego *Vivam* ,dicam &
41 וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם: אִם־שָׁנַנְתִּי בָּרַק חַרְבִּי
ultionem reddam ;mea manus judicium *in* apprehenderit &
וְתֹאחֵז בַּמִּשְׁפָּט יָדִי אָשִׁיב נָקָם
faciem Inebriabo ,*sagittas* me habentibus odio & ;meis *angustiaribus*
42 לְצָרָי וּלְמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם: אַשְׁכִּיר
fugiendo ,carnem *concaet* meus gladius & ;sanguine ex meas sagittas
חִצַּי מִדָּם וְחַרְבִּי תֹּאכַל בָּשָׂר מִדַּם
Fugiente ,inimici *nudaiorum* capite à captivitatem & ,occisi
חָלֵל וְשִׁבְיָה מֵרֹאשׁ פַּרְעוֹת אוֹיֵב: הַרְנִינוּ
;indicabit suorum fervorum sanguinem quia ,ejus populum gentes
גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם־עֲבָדָיו יִקּוֹם
ipsum Deus propitiabitur & ,*suis aegyptiacorum* reddet vindictam &
וְנָקַם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ
verba omnia est locutus & ,Moseh venit Et *sua populi*
43 עַמּוֹ: וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
,Nun filii Jehosuah & ,hujus populi auribus in istius cantici
הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּאָזְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן:
ad ista verba omnia loqui Moseh *consumavit* Et
44 וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־
.Israel omnem
כָּל־יִשְׂרָאֵל:

Versio VULG. LAT.

32 De vinea Sodomorum, vinea eorum, & de suburbanis Gomorrhæ: uva eorum uva sellis, & botri amarissimi. Fel
33 draconũ vinum eorum, & venenum aspidum insanabile.
34 Nonne hæc condita sunt apud me, & signata in thesauris
35 meis? Mea est ultio, & ego retribuã in tempore, ut labarur pes eorum: juxtà est dies perdirionis, & adesse festi-
36 nant tempora. Judicabit Dominus populum suum, & in servis suis miserebitur: videbit quòd infirmata sit manus, & clausi quoque defecerunt, residuique consumpti sunt.
37 Et dicet, Ubi sunt dii eorum, in quibus habebant fiduciam?
38 De quorum victimis comedebant adipes, & bibebant vinum libaminum: surgant, & opitulentur vobis, & in ne-
39 cessitate vos protegant. Videte quòd ego sim solus, & non sit alius Deus præter me: ego occidam, & ego vivere faciam; percutiam, & ego sanabo: & non est qui de
40 manu mea possit eruere. Levabo ad cœlum manũ meam, & dicam, Vivo ego in æter-
41 num. Si acuero ut fulgur gladium meum, & arripuerit judicium manus mea: reddam ultionem hostibus meis, & his qui oderunt me retri-
42 buã. Inebriabo sagittas meas sanguine, & gladius meus devorabit carnes, de cruore occiso rum, & de captivitate, nudati inimicorum capitis.
43 Laudate gentes populum ejus, quia sanguinem servorum suorum ulciscetur: & vindictam retribuet in hostes eorum, & propitius erit terræ populi sui.
44 Venit ergò Moyses, & locutus est omnia verba cantici hujus in auribus populi, ipse et Josue
45 filius Nun. Complevítque omnes sermones istos, loquens ad universum Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

32 Ἐκ γὰρ ἀμπέλου Σοδόμων ἡ ἄμπελος αὐτῶν, καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομόῤῥας· (ω) σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς, βότρυς πικρίας αὐτοῖς. Θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος
33 αὐτῶν, καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος. Οὐκ
34 ἰδὲ ταῦτα (ωθ) παρ' ἐμοὶ, καὶ ἐσφραγισμένα ἐν τοῖς θησαυροῖς μου; Ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, (α) ὅταν (φθῃ) ὁ πὸς αὐτῶν, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας (β) αὐτοῖς,
35 καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν. Ὅτι κρινεῖ κύριος
36 τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. εἶδε γὰρ πεταλυμένας αὐτὰς, καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ, καὶ παρεειμένας. Καὶ ἐρεῖ κύριος, Ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ (γ)
37 αὐτῶν, ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισθε ἐπ' αὐτοῖς, ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν (δ) ἠσθίετε, καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν; ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ὑμῖν, καὶ σκεπασάτωσαν ὑμῖν σκεπαστά. Ἴδετε ἴδετε ὅτι
39 ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ (ε) ἀποκτείνω, καὶ ζῶν ποιήσω· πατάξω, κἀγὼ ἰάσομαι· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται
40 ἐκ τῶν χειρῶν μου. Ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν δεξιάν
41 μου· καὶ ἐρῶ, Ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα, Ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου, καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χεὶρ (ε) μου, καὶ ἀποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς, καὶ τοῖς
42 μισοῦσί με ἀνταποδώσω. Μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος, καὶ ἡ μάχαιρά μου (ζ) φάγεται κρέα ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας ἀπὸ κεφαλῆς (η) ἀρχόντων
43 ἐχθρῶν. Εὐφράνθητε οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ θ) πάντες ἄγγελοι θεοῦ. εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσ (ι) αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ· ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ (κ) ἐκδικᾶ· καὶ ἐκδικήσει, καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς (λ) ἐχθροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει. καὶ ἐκ-
44 καθαρεεῖ κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἤρχετο Μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην (μ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· (ν) καὶ εἰσῆλθε Μωυσῆς, καὶ ἐλάλησε πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, αὐτὸς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ
45 Naυή. (ξ) Καὶ ἐξετέλεσε Μωυσῆς (ο) λαλῶν πάντα Ἰσραήλ.

MS. A. (ω) ἡ σαρυλὶ (α) ἐν καιρῷ ὅταν (β) αὐτῶ, (γ) ἐωυτῶ, (δ) ἐωυτῶ, (ε) ἀποκτενῶ, (ε) μα, καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσω (ζ) κατατρώγεται (η) ἀρχόντων ἐθνῶν. Εὐφράνθητε (θ) πάντες υἱοὶ θεοῦ. (ι) αὐτὸς πάντες ἄγγελοι θεοῦ· (κ) ἐκδικεῖ· (λ) ἐχθροῖς ἑαυτῶ, καὶ (μ) ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ (ν) καὶ προσῆλθεν Μωυσῆς ὁδὸς τὸν λαὸν, καὶ (ξ) Καὶ συνετέλεσεν (ο) λαλῶν πάντα τοὺς λόγους. τούτοις πάντα

Etenim ex vite Sodomarum vi-
32 *tis eorum, & palmes eorum ex Gomorrha: uva eorum, uva fel-*
lis, botri amaritudinis (u) eis. Fu-
33 *ror draconum vinum eorum, & furor aspidum insanabilis. Nonne*
34 *ecce hæc (x) condita sunt apud me, & signata sunt in thesau-*
ris meis? In die ultionis retribu-
35 *bam, cùm labetur pes eorum: quoniam prope est dies perditio-*
nis eis, & adsunt parata (y) vo-
bis. Quoniam judicabit Domi-
36 *nus populum suum, & in servis suis (z) consolabitur. Vidit enim*
dissolutos eos, & deficientes in
37 *(aa) obdulione, & remissos. Et dixit Dominus, ubi sunt dii*
eorum, in quibus fidebant in eis,
38 *Quorum adipem sacrificiorum*
eorum comedebatis, & bibebatis
vinum libaminum eorum? Ex-
urgant, & auxilientur vobis: et
39 *fiant vobis protectores. Videte,*
videte, quia ego sum: Et non est
Deus præter me. Ego occido, &
vivere faciam: percutiam, &
ego sanabo. Et non est qui eruat
40 *de manibus meis. Quamdã levá-*
bo in cœlum manũ meã, et jura-
41 *bo (bb) dexterã meã, & dicam,*
Vivo ego in sæculum; Quia ex-
acuam, ut fulgur, gladium meũ,
et arripiet judicium manus mea:
& reddã vindictã inimicis, &
eis qui oderunt me, retribuam.
Inebriabo sagittas meas à San-
42 *guine: & gladius meus comedet*
carnes de sanguine occisorum, et
captivitate à capite principum
inimicorum. Lætamini cœli simul
43 *cum eo: & adorent eum omnes*
(cc) angeli Dei. Lætamini gentes
cum populo ejus: & confortentur
in eo omnes filii Dei. Quoniam
sanguinem filiorum suorum vin-
dicabit: & ulciscetur, & retri-
buet ultionem inimicis; & iis,
qui oderunt, retribuet. Et expur-
gabit Dominus terrã populi sui.
44 *Et scrisit Moyses canticum hoc*
in die illa: & docuit illud filios
Israel. Et ingressus est Moyses, &
locutus est omnia verba legis hæ-
jus in aures populi, ipse, & Iosue
filius Naue. Et finem fecit Moy-
45 *ses loquens omni Israel.*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

32 ܡܓܦܢ ܕܣܕܡ ܗܝ ܓܦܢܗ ܘܡܫܕܡܬ ܥܡܪܐ ܥܢܒܘܗܝ ܥܢܒ ܡܪܝܪ ܠܗ ·
33 ܚܡܬ ܬܢܝܢܐ ܗܝ ܚܡܬܗ ܘܪܘܫ ܦܬܢ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ·
34 ܗܠܐ ܗܢܘܢ ܥܡܝ ܚܬܝܡ ܒܓܢܙܝ ·
35 ܠܝ ܢܩܡ ܘܫܠܡ ܠܥܕܢ ܕܬܬܡܘܛ ܪܓܠܗܘܢ ܡܛܠ ܕܩܪܝܒ ܝܘܡ ܐܒܕܗܘܢ ·
36 ܘܡܙܕܡܢ ܠܗܘܢ ܡܬܬܩܢ ܡܪܝ ܥܡܗ ܘܥܠ ܥܒܕܘܗܝ ܢܬܢܚܡ ܡܛܠ ܕܚܙܐ ܕܐܙܠ ܝܕ ·
37 ܘܠܝܬ ܥܨܝܪ ܘܥܙܝܒ ܘܐܡܪ ܐܝܟܐ ܐܠܗܝܗܘܢ ܨܘܪ ܕܒܗ ܡܫܬܪܝܬܘܢ ·
38 ܕܚܠܒ ܕܒܚܝܗܘܢ ܢܐܟܠܘ ܕܡܙܠܐ ܕܢܣܟܗܘܢ ܢܫܬܘ ܩܡܘ ܘܢܥܪܘܟܘܢ ܗܘܝ ܥܠܝܟܘܢ ·
39 ܚܦܝܐ ·* ܚܙܘ ܗܫܐ ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܗܘ ܘܠܝܬ ܐܠܗ ܒܠܚܘܕܝ ·* ܐܢܐ ܡܡܝܬ ܘܐܚܝܐ ܡܚܝܬ ܘܐܢܐ ܐܦܪܐ ·
40 ܘܠܝܬ ܕܡܢ ܕܝܕܝ ܡܫܙܒ ·* ܐܪܝܡ ܠܫܡܝܐ ܝܕܝ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܚܝ ܠܥܠܡ ·
41 ܐܢ ܐܫܢܢ ܒܪܩ ܚܪܒܝ ·* ܘܬܬܚܙܩ ܒܡܫܦܛ ܝܕܝ ܐܦܢܐ ܢܩܡ ܠܒܥܠܝ ܕܢܣܢܐ ·
42 ܐܫܟܪ ܡܢ ܕܡܐ ·* ܘܚܪܒܝ ܬܐܟܠ ܒܣܪ ܡܢ ܕܡܐ ܕܩܛܠܐ ·* ܘܡܢ ܫܒܝܐ ܕܪܝܫ ܦܪܥܘܬ ܥܘܝܐ ·
43 ܗܪܢܝܢܘ ܥܡܡܐ ܥܡܗ ·* ܕܕܡ ܥܒܕܘܗܝ ܢܬܩܢ ·* ܘܢܦܪܥ ܠܒܥܠ ܕܐܪܥܗ ܥܡܗ ·
44 ܘܢܩܡ ܢܦܪܥ ܠܒܥܠ ܕܢܣܢܐ ·* ܘܢܦܪܥ ܠܐܪܥ ܥܡܗ ·* ܘܐܬܐ ܡܘܫܐ ܘܡܠܠ ܠܟܠ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ·
45 ܒܐܕܢܝ ܥܡܐ ·* ܗܘ ܘܗܘܫܥ ܒܪ ܢܘܢ ·* ܘܫܠܡ ܡܘܫܐ ܡܡܠܠ ܠܟܠ ܡܠܬܐ ܗܠܝܢ ·
ܠܟܠ ܝܫܪܐܝܠ ·

Quoniam de viti Sodomæ est vitis eorum, 32
& de planta Gomoræ: uvæ eorum, uvæ sunt
amaræ, & botri eorum fel est ipsis. Furor 33
draconis est furor eorum, & caput aspidis
pessimæ. Ecce repositum est apud me, & ob- 34
signatum in horreis. Etenim mea est ultio 35
quam rependam eis tempore quo nutabit pes
eorum: nam proximus est dies confractionis
eorum, & festinum est quod eventurum est 36
eis. Quoniam judicat Dñs populum suum,
& in servis suis consolatur: quia vidit quòd
dominium acquisierit manus, & non adfit qui
auxilietur & suffulciat. Et dicet, Ubi sunt 37
dii eorum potentes quibus fidebant? Quo- 38
rum victimarum adipem comedebant, & bi-
bebant vinum libaminis? Surgant modò, &
auxilientur vobis, sintque vobis protectores.
Videte igitur quòd ego sum, & non est Deus 39
præter me: ego mortifico, & ego vivifico:
ego percutio, & ego sano, & non est qui
effugiat manus meas. Quoniam levavi super 40
cœlum manum meam, & dixi, Vivo ego in
æternum, Expoliam mucronem gladii mei fi- 41
cut fulgur, & arripiet judicium manus mea:
& reddam retributionem osoribus meis, &
hostibus meis persolvam: Inebriabo sagittas 42
meas sanguine, & gladius meus devorabit
carnem: sanguine *inquam*, occisorum & ca-
ptivorum, etiam ex apice diadematis inimici.
Itaque laudate gentes populum ejus; quia 43
sanguis servorum ejus vindicabitur, & vindi-
ctam rependet hostibus suis, & propitius erit
terræ suæ & populo suo. Venit ergò Moses, 44
& retulit omnes sermones cantici hujus,
præsente universo populo, ipse, & Josue filius
Nun. Cúmque finem fecisset Moses 45
dicendi sermones istos ad universum Israe-
lem,

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

TARGUM ONKELOS.

32 Quoniam sicut vindicta populi Sodomorũ erit vindicta eorũ, et percussio eorũ sicut populi Gomorrhæ: plagæ eorum pessimæ sicut capita colubrorũ, et retributio operũ suorũ
33 sicut venenũ. Sicut fel draconum est calix ultionis eorum; et sicut caput aspidum crude-
34 liũ. Nonne omnia opera eorũ manifesta sunt corã me, et conservata in die judicii in thesau-
35 ris meis? Coram me est ultio et ego retribuã, in tempore quo migrabũt de terrã suã: quoniã prope est dies interit' eorũ, et festinabit q̃ futurũ est eis.
36 Quoniã judicabit Dñs judiciũ populi sui, et ultionẽ servorũ suorũ justorũ ulcisceturi: quoniã manifestũ est corã eo, q̃ in tempore quo prævalebit contra eos plaga inimici, erunt in-
37 stabiles et derelicti. Et dicet, ubi est terribilis eorũ, et fortis
38 in quo habebant fiduciam. De quorũ victimis comedebant adipẽ, et bibebant vinũ libaminũ eorũ: surgant nunc et auxilientur vos, et sint super vos
39 in protectionẽ. Videte nunc, quoniã ego ego sum, et non est Deꝰ præter me: ego occido et vivifico, percutio et etiã sano; et nõ est qui de manu mea possit eruere. Quoniã præparavi
40 in cœlis domum majestatis meæ: et dixi; Vivo ego in sem-
41 piternũ. Si in duplũ plus quam fulgur apparet, à summitate cœli et usq; ad summitatẽ ej' revelabitur gladi' meꝰ, et apprehendet judiciũ manꝰ meæ: reddã ultionẽ hostib' meis, et
42 inimicis meis retribuam. Inebriabo sagittas meas sanguine; et gladiꝰ meꝰ occidet populos: de cruore occisorum et captivorũ; ut auferã coronas de ca-
43 pite hostis et inimici. Laudate gentes populum ejus; quoniam vindicta servorũ suorũ justorũ ulciscetur: et ultionem reddet inimicis suis, et propitius erit
44 terræ suæ et populo suo. Et venit Moyses, et locutꝰ est omnia verba cantici huj' corã popu-
45 lo; ipse, et Josue filius Nun. Et cõsummavit Moyses loqui ora verba hæc cum omni Israel.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

32 כי מגפן סדם גפנם ומשדמות עמרה ענבמו ענבי רעל אשכלות מרורות למו׃
33 חמת תנינים יינם וראש פתנים אכזרי׃
34 הלא הוא כמון עמדי חתום באוצרותי׃
35 לי נקם ושלם לעת תמוט רגלם כי קרוב יום אידם וחש עתדות להם׃
36 כי ידין יי׳ עמו ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב׃
37 ואמר אי אלהימו צור חסה בו׃
38 אשר חלב זבחימו יאכלו יין נסכימו ישתו יקומו ויעזרוכם יהי עליכם סתר׃
39 ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מיד מציל׃
40 כי אשא אל שמים ידי ואמרתי חי אני לעולם׃
41 אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי אשיב נקם לצרי ולשנאי אגמול׃
42 אשכר חצי מדם וחרבי תאכל בשר מדם חלל ושבי מראש פרעות אויב׃
43 הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו׃
44 ויבא משה ודבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם הוא והושע בן נון׃
45 ויכל משה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל׃

VERSIO SAMARITANA.

32 כי מגפן סדם גפנם ומשדמות עמרה ענבמו ענבי רעל אשכלות מרורות למו׃
33 חמת תנינים יינם וראש פתנים אכזרי׃
34 הלא הוא כמון עמדי חתום באוצרותי׃
35 לי נקם ושלם לעת תמוט רגלם כי קרוב יום אידם וחש עתדות להם׃
36 כי ידין יי׳ עמו ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב׃
37 ואמר אי אלהימו צור חסה בו׃
38 אשר חלב זבחימו יאכלו יין נסכימו ישתו יקומו ויעזרוכם יהי עליכם סתר׃
39 ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מיד מציל׃
40 כי אשא אל שמים ידי ואמרתי חי אני לעולם׃
41 אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי אשיב נקם לצרי ולשנאי אגמול׃
42 אשכר חצי מדם וחרבי תאכל בשר מדם חלל ושבי מראש פרעות אויב׃
43 הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו׃
44 ויבא משה ודבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם הוא והושע בן נון׃
45 ויכל משה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

32 Quoniam de vite Sodomæ vitis eorũ, & de subarbaniis Gomorrhæ: uva eorũ uva fellis, et botri amaritudinum sunt eis. (r) Furor draconũ 33
34 vinum eorum, & fel aspidum insanabile. Nõnne hoc est reconditum apud me, ob-
35 signatum in thesauris meis? In die vindictæ & retribu-
tionis, in tempore quo nutabit pes eorum: propinquus est enim dies ruinæ eorum, & festinant quæ parata sunt eis.
36 (s) Quoniam judicabit Dominus populum suum, & super servos suos (t) consolabitur, cùm viderit quòd abiit manus, & quòd ſ tantum interclusus, & relictus.
37 Tunc dicet, ubi sunt dii eorum, (u) rupes cui confidebant?
38 Qui adipem sacrificiorum eorum comedebant, & bibebant vinum libaminum eorum; surgant, & auxilientur vobis; sint vobis protectio.
39 Videte nunc quòd ego sum, ego ipse, quòdq̃ non est Deus mecũ, Ego occidã, & vivere faciam; percutiam & ego sanabo; neque
40 est qui de manu mea eripat. Cùm levavero in (x) cœlum
41 manum meam, & dixero, Vivo ego in sæculum. Si (y) acuero fulgur gladii mei, & apprehenderit judicium
42 manus mea, reddam vindictam (z) inimicis meis, & iis qui oderunt me retribuam. Inebriabo sagittas meas san-
43 guine, & gladius meus devorabit carnes, de sanguine occisorum, & captivorum, de capite ultionum inimic. Laudate gentes populum ej', quoniam sanguinem servorum suorum ultiscetur, vindictamq̃ retribuet hostib' suis, & (a) expiabit terram populi sui. Postea venit Moyses, et
44 locutus est omnia verba cantici istius in auribus populi, ipse, & Josue filius Nun.
45 Cùmque consummasset Moyses loquens omnia hæc verba ad omnem Israelem.

VER. SAM. (r) Æstus (s) Quem admirabit (t) consolabitur, (u) amicitias (x) excelsum (y) collegero acutione in gladio meo, (z) adversariis meis, (a) deleto vicarie

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

32 * كان من حقل سدوم حقلهم ومن دوالي عمورا. كذاك عنبهم عنب السم. وعناقيدهم من لهم
33 * وكالحمة التنانين خمرهم. وسم الرؤس منها الضارية * الا ان جميع ذلك مكنوز عندي
34 ومختوم في خزائني * ولي الانتقام والتوفية في وقت تزل فيه اقدامهم * لانه ما اقرب يوم نعيهم *
35 واسرع المعدات لهم * اذ يحكم الله لشعبه. وعن عبيده يصفح. اذا يرى ان المقدرة قد ذهبت
36 وخلا المحبوس والمتروك جميعا من سكطهم * وقال العدو. اين الههم المعتمد الذي كانوا اليه
37 * الذين كانوا ياكلون سكوم ذبائحهم. ويشربون خمر مراحهم. يقومون الان فيعينوكم ويكونون
38 عليكم جنة * انظروا الان اني هو وحدي. وليس الة معي. انا اميت واحيي. كما طال ما اوهمت
39 ولم ازل اسقي. وليس من يدي تخلص * وانا اقسم بالسماء واقول. وبقائي الدائم * لاسنن
40 سيف سيفي. وتمسك الحكم يدي. ورد الانتقام على اعدائي والخيانة على ساليي * فكاني اسكر
41 سهامي من دمائهم. وسيفي ياكل من لحومهم. فيروي من دم الصريع والسبي من رؤس
42 مراعية الاعداء * امدحوا ايها الامم شعبه * لانه ينقم دم عبيده. فيرد تلك النقمة على
43 اعدائه. ويغفر لبلاده وشعبه * وكان موسى لما كلم القوم بهذه النسكة هو ويوشع بن نون * وفرغ
44 من مخاطبتهم بهذا الكلام.

32 Quia de vitibus Sodomæ ejusdem vites eorum, & de vineis Gomorrhæ uvæ eorum. Uvæ eorũ uvæ
33 felis. Et vinum eorum furor draconum, & capita aspidum crudelia. Nonne hæc omnia condita sunt
34 mecum, & obsignata in thesauris meis? Et vindicta
35 mea est & ultio. Et tempore quo pedes eorum labentur; quia prope est dies ruinæ eorum, & festinant quæ parata sunt eis.
36 Quia judicabit Deus populum suum, & super servis suis consolabitur, quando videbit quòd abierit manus, & quòd nihil eorum ad
37 manum ejus, & quòd ablatus, & relictus. Et dixerit inimicus ubi est Deus eorum, petra in qua
38 confidebant? Qui adipem sacrificiorum eorum comedebant, & bibebant vinum libaminum eorum: surgant nunc, & adjuvent vos, sint
39 vobis protectio. Videte nunc quòd ego sum, ego ipse, & non est Deus mecum. Ego occidam, & vivere faciam; percutiam, & ego sanabo; neque
40 est qui de manu mea eripiat. Cùm levavero in cœlum manum meam, & dixero, Vivo ego in sæculum. Si
41 (y) acuero fulgur gladii mei, & apprehenderit judicium manus mea, reddam vindictam (z) inimicis meis, & iis qui oderunt me retribuam.
42 Inebriabo sagittas meas sanguine, & gladius meus devorabit carnes, de sanguine occisorum, & captivorum, de capite ultionum inimic.
43 Laudate gentes populum ej', quoniam sanguinem servorum suorum ultiscetur, vindictamq̃ retribuet hostib' suis, & (a) expiabit terram populi
44 sui. Postea venit Moyses, et locutus est omnia verba cantici istius in auribus populi, ipse, & Josue filius Nun.
45 Cùmque consummasset Moyses loquens omnia hæc verba ad omnem Israelem.

VER. SAM. (r) Æstus (s) Quem admirabit (t) consolabitur, (u) amicitias (x) excelsum (y) collegero acutione in gladio meo, (z) adversariis meis, (a) deleto vicarie

ספר אלה הדברים : לג

46 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שִׂימוּ לְבַבְכֶם לְכָל־הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵעִיד בָּכֶם הַיּוֹם אֲשֶׁר תְּצַוּם אֶת־בְּנֵיכֶם
47 לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת : כִּי
לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא חַיֵּיכֶם וּבַדָּבָר
הַזֶּה תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים
48 אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ : וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר : עֲלֵה אֶל־הַר
הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר־נְבוֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־
49 פְּנֵי יְרִחוֹ וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי
50 יִשְׂרָאֵל לַאֲחֻזָּה : וּמֻת בָּהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלֶה
שָׁמָּה וְהֵאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ כַּאֲשֶׁר־מֵת
אַהֲרֹן אָחִיךָ בְּהֹר הָהָר וַיֵּאָסֹף אֶל־עַמָּיו :
51 עַל אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמִי־מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־צִן עַל אֲשֶׁר לֹא־קִדַּשְׁתֶּם
52 אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : כִּי מִנֶּגֶד תִּרְאֶה
אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

CAP. XXXIII. לד

1 וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־
2 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ : וַיֹּאמַר יְהוָה מִסִּינַי בָּא
מִרְבְּבֹת קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ : אַף חֹבֵב עַמִּים
3 כָּל־קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ וְהֵם תֻּכּוּ לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא
4 מִדַּבְּרֹתֶיךָ : תּוֹרָה צִוָּה־לָּנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת
5 יַעֲקֹב : וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַד
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל :

Versio VULG. LAT.

46 Et dixit ad eos, Ponite corda vestra in omnia verba, quæ ego testificor vobis hodiè: ut mandetis ea filiis vestris custodire & facere, & implere universa quæ scripta sunt legis
47 hujus. Quia non ineassum præcepta sunt vobis, sed ut singuli in eis viverent: quæ facientes longo perseveretis tempore in terra, ad quam, Jordane transmisso, ingredimini possidendam.
48 Locutúsq; est Dominus ad Moysen in eadem die,
49 dicens; Ascende in montem istum Abarim, id est, Transituum, in montem Nebo, qui est in terra Moab contra Jericho: & vide terram Chanaan, quam ego tradam filiis Israel obtinendam, & morere in monte.
50 Quem conscendens jungéris populis tuis, sicut mortuus est Aaron frater tuus in monte Hor, & appositus populis suis:
51 Quia prævarieati estis contra me, in medio filiorum Israel, ad aquas Contradictionis in Cades deserti Sin: & non sanctificástis me inter filios Israel.
52 Econtrà videbis terram, & non ingrediéris in eam, quam ego dabo filiis Israel.

CAP. XXXIII.

1 Hæc est benedictio, quâ benedixit Moyses, homo Dei, filiis Israel ante mortem suam.
2 Et ait; Dominus de Sinai venit, & de Seir ortus est nobis: apparuit de monte Pharan, & cum eo sanctorum millia. In
3 dextera ejus ignea lex. Dilexit populos, omnes sancti in manu illius sunt: & qui appropinquat pedibus ejus, ac-
4 cipient de doctrina illius. Legem præcepit nobis Moyses, hereditatem multitudinis Ja-
5 cob. Erit apud rectissimum rex, congregatis principibus populi cum tribubus Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cùm Translatione LATINA.

46 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸς, Παρατήρησε τῇ καρδίᾳ (π) ἐπὶ πάσας τὰς λόγους τούτους, ὃς ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον· ἃ ἐντελεῖσθε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς λόγους τοῦ νόμου
47 τούτου. Ὅτι οὐκ λόγος κενὸς ἐστὶ ὑμῖν· ὅτι αὐτὸ ἡ ζωὴ ὑμῶν, καὶ ἕνεκεν τοῦ λόγου τούτου (ρ) μακροημερεύσετε ἐπὶ τῆς
48 γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸ Ἰορδάνην ἐκεῖ (σ) κληρονομῆσαι. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ-
49 τῃ, λέγων, Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ (τ) Ἀβαρὶμ, τοῦτο ὄρος Ναβαῦ, ὅ ἐστιν ἐν γῇ Μωάβ κατὰ πρόσωπον Ἱερειχώ, καὶ ἴδε τὴν γῆν Χαναὰν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς (υ)
50 Ἰσραὴλ, καὶ τελεύτα ἐν τῷ ὄρει· Εἰς ὃ ἀναβαίνῃς ἐκεῖ, καὶ προστεθῇ πρὸς τὸν λαόν σου, ὃν τρόπον ἀπέθανεν Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν Ὤρ τῷ ὄρει, καὶ προστετέ-
51 θη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ· (φ) Ὅτι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ὕδατος Ἀντιλογίας Κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ Σὶν, διότι οὐκ ἡγιάσατέ με ἐν τοῖς
52 υἱοῖς Ἰσραήλ. (χ) Ἀπέναντι ὄψει τὴν γῆν, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ.

MS. A. (π) ὑμῶν ἐπὶ (ρ) μακροημερεύσητε (σ) κληρονομῆσαι αὐτήν. Καὶ (τ) Ἀβαρείμ, (υ) Ἰσραὴλ εἰς καλάφρην, καὶ (φ) Διότι (χ) Ὅτι ἀπέναντι ὄψει τὴν

Κεφ. λγ'.

1 Καὶ αὕτη ἡ εὐλογία ἣν ηὐλόγησε Μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
2 (α) πρὸ τοῦ τελευτῆς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε, Κύριος ἐκ Σινὰ ἦκε, καὶ ἐπέφανεν ἐκ Σηὶρ ἡμῖν, καὶ καθέσπασεν ἐξ ὄρους Φαρὰν, Σὺν μυριάσι Κάδης, ἐκ
3 δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖρας Σου·
4 καὶ οὗτοι ὑπὸ σὲ εἰσί. Καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ νόμον, ὃν ἐνετείλατο (β) ἡμῖν Μωυσῆς, κληρονομίαν Συναγω-
5 γαῖς Ἰακώβ. Καὶ ἔσται ἐν τῷ (γ) ἡγαπημένῳ ἄρχων, Συναχθέντων ἀρχόντων λαῶν ἅμα φυλαῖς Ἰσραήλ.

MS. A. (α) πρὸ τελευτῆς (β) Μωυσῆς ἡμῖν, (γ) ἠγαπημένῳ*, συναχθείτων

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

46 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܣܝܡܘ ܠܒܒܟܘܢ ܠܟܠ ܡܠܬܐ ܕܐܢܐ ܡܣܗܕ ܒܟܘܢ ܝܘܡܐ ܕܬܦܩܘܢ ܠܒܢܝܟܘܢ
47 ܠܡܛܪ ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܡܠܬ ܢܡܘܣܐ ܗܕܐ ܠܡܛܪ ܕܠܝܬ ܡܠܬܐ ܪܝܩܐ ܡܢܟܘܢ ܐܦܠܐ ܗܝ ܚܝܝܟܘܢ ܘܒܗܕܐ ܡܠܬܐ ܬܐܪܟܘܢ ܝܘܡܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܥܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ
48 ܠܡܥܒܪ ܢܗܪܐ ܠܡܐܚܕܗ ܠܗ ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܫܐ ܒܗܕܐ ܝܘܡܐ ܠܡܐܡܪ ܣܩ ܠܟ ܠܛܘܪܐ ܗܢܐ ܛܘܪ ܢܒܘ ܕܒܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ ܕܥܠ ܦܠ ܝܪܚܘ ܘܚܙܐ ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܕܐܢܐ ܡܝܗܒ ܠܒܢܝ
49 ܝܫܪܝܠ ܠܐܚܘܬܐ ܘܡܘܬ ܒܗܪ ܛܘܪܐ ܗܢܐ ܕܐܢܬ ܣܩ ܠܗ ܘܬܬܟܢܫ ܠܥܡܝܟ ܐܝܟ ܕܡܝܬ ܐܗܪܘܢ ܐܚܝܟ ܒܗܪ ܛܘܪ ܗܘܪ ܘܐܬܟܢܫ ܠܥܡܝܗ
50 ܥܠ ܕܡܪܕܬܘܢ ܥܡܝ ܒܡܝ ܕܒܬܘܟ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܥܠ ܕܠܐ ܩܕܫܬܘܢ ܠܝ ܒܬܘܟ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܩܕܡ ܬܚܙܐ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܘܠܬܡ ܠܐ ܬܥܠ ܠܐܪܥܐ ܕܐܢܐ ܡܝܗܒ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ
51 ܘܗܕܐ ܒܪܟܬܐ ܕܒܪܟ ܡܘܫܐ ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܩܕܡ ܕܡܘܬܗ ܘܐܬܟܢܫ ܥܡ ܥܡܘܗܝ ܐܝܟ ܕܡܝܬ ܐܗܪܘܢ ܐܚܘܟ ܒܗܪ ܗܘܪ ܘܐܬܟܢܫ ܠܥܡܝܗ
52 ܥܠ ܕܡܪܕܬܘܢ ܥܡܝ ܒܡܝ ܕܒܬܘܟ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܥܠ ܡܝ ܡܪܝܒܬܐ ܕܩܕܫ ܒܡܕܒܪ ܨܝܢ ܥܠ ܕܠܐ ܩܕܫܬܘܢ ܠܝ ܒܬܘܟ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܩܕܡ ܬܚܙܐ ܠܐܪܥܐ ܗܝ ܘܠܬܡ ܠܐ ܬܥܠ ܠܐܪܥܐ ܕܐܢܐ ܡܝܗܒ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ

Ait illis, Advertite animum vestrum ad omnes sermones istos, quos contestor vobis hodiè ut præcipiatis filiis vestris, ut observent ac faciant omnes sermones legis hujus.
47 Non enim est hic sermo inutilis vobis, quoniam ipse est vita vestra, & per sermonem istum protrahetis dies in terra ad quam
48 possidendam trajecturi estis Jordanem. Locutus est etiam Dominus cum Mose illo eodem
49 die, dixitque ad eum, Ascende in montem istum Hebræorum, montem Nobu qui est in terra Moab è regione Jericho, & aspice terram Chanaan quam dabo filiis Israel
50 hæreditatem. Et morere in monte ad quem ascendes, & recipe te ad populum tuum, quemadmodum mortu' est Aharon frater tu-
51 us in monte Hor, seseq; recepit ad populum suum. Eò quòd offenderitis me inter filios Israel ad aquas jurgii in Recem in deserto
52 Sin: non enim sanctificástis me inter filios Israel. E regione aspice terram quam dabo filiis Israel, illuc autem non ingrediéris.

CAP. XXXIII.

Benedictio.

1 Hæc autem est benedictio quâ benedixit
2 Moses servus Dei filios Israel antequam moreretur. Et dixit, Dominus de Sinai venit & ortus est nobis de Soir, & apparuit de
3 monte Pharan, & cum eo quidem myriades sanctorum à dextris suis. Largitus est eis,
4 quinetiam diligi fecit eos à populis, omnésque sanctos suos benedixit: ipsi verò apprehendent pedem tuum, & acquiescent
5 verbo tuo. Legem tradidit nobis Moses, cámque dedit hæreditatem cœtui Jacob. Et erit in Israel rex, quoniam convenerunt principes populi simul cum tribubus Israel.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס TARGUM ONKELOS.

46 ואמר לרעון שוו לבכון לכל־
מתנמא די אנא מסהיד בכון יומא
דין די תפקדון ית־בנוכון למטר
47 למעבד ית־כל־פתגמי אורייתא
הדא: ארי לא־פתגם ריקן הוא
מנכון ארי הוא חייכון ובפתגמא
הדין הורכון יומין על־ארעא די
48 אנתון עברין ית־יردנא תחון
למירתה: ומלל יי עם משה בכרן
49 יומא הדין למימר: סק לטורא
דעברא הדין טור רבנו די בארעא
דמואב די על־אפי יריחו וחזי ית־
50 ארעא דכנען די אנא יהב לבני
ישראל לאחסנא: ומות בטורא די
את סליק לתמן ותתכנש לעמך
כמא די־מית אהרן אחוך בהור
51 טורא ואתכנש לעמיה: על די
שקרתון במימרי בגו בני ישראל
במי מצות רקם מדברא רצן על די
לא קדשתון יתי בגו בני ישראל:
52 ארי מלקבל תחזי ית־ארעא ולתמן
לא תעול לארעא די־אנא יהיב
לבני ישראל: לג

46 Et dixit ad eos, Ponite cor vestrum ad omnia verba quæ ego testificor vobis hodie: quæ præcipietis filiis vestris, ut custodiant & faciant omnia verba legis hujus. Quia verba non vana sunt vobis; sed hæc est vita vestra: & in verbo hoc prolongabuntur dies vestri super terra, propter quam transitis Jordanem ut possidcatis
48 eam. Et locutus est Dominus cum Moyse in hac die, dicens.
49 Ascende in montem istum transeuntium in monte Nebo, qui est in terra Moab, quæ est contra faciem Hiericho: & vide terram Chanaan, quam ego dabo filiis Israel in pos-
50 sessionem. Et morere in monte in quem conscendes, & colligeris in populum tuum: sicut mortuus est Aharon frater tuus in monte Hor, & collectus est ad populum suum.
51 Eo quòd prævaricati estis in verbum meum in medio filiorum Israel, in aquis contradictionis in Cades deserti Sin: & quia non sanctificâstis me
52 in medio filiorũ Israel. Quoniam è contra videbis terram: & illuc non ingrederis, in terram quam ego dabo filiis Israel.

CAP. XXXIII.

1 Et hæc est benedictio quâ benedixit Moyses Propheta Dei filiis Israel, ante mortem
2 suam. Et ait; Dũs de Sinai revelatus est, & splendor gloriæ ejus apparuit nobis de Seir; revelatus est in fortitudine sua super monte Pharan, & cum
3 co sanctorũ millia: legem scriptam dextera ejus dedit nobis de medio ignis. Dilexit utique tribus, & omnes sanctos dom' Israel, in fortitudine eduxit eos de Ægypto: & ipsi duce-
4 bantur sub nube tua; & profiscebantur ad verbum tuum. Legem dedit nobis Moyses: & tradidit eam in hæreditatẽ
5 cœtui Jacob. Et fuit in Israel rex: cùm congregarentur principes populi simul cum tribub' Israel.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

46 ** ויאמר אל־העדה שיתו לבבכם לכל־
המלים אשר אני מעיד בכם היום אשר
תצוון את־בניכם לשמר לעשות את־כל־
דברי התורה הזאת: * כי לא־דבר־ריק הוא
מאתכם כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו
ימים על־האדמה אשר אתם עברים את־
47 הירדן לרשתה: * וידבר יי אל־משה ביום
48 הזה לאמר: ** עלה אל־הר העברים הזה
49 * הר נבו אשר בארץ מואב אשר על־פני
ירחו וראה את־ארץ כנען אשר אני נתן
50 לבני ישראל לאחזה: * ומת בהר אשר
51 אתה עלה שם והאסף אל־עמיך: * על־
אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל
מי מריבת קדש מדבר צן על־אשר
52 לא־קדשתם אתי בתוך בני ישראל:
* כי מנגד תראה את־הארץ ושמה לא
תבא אל־הארץ אשר אני נתן לבני
ישראל: לג

46 Dixit ad eos, Ponite cor vestrum super omnia verba quæ ego testor hodiè contra vos, ut præcipiatis ea filiis vestris, ut custodiant, atque ut faciant omnia verba legis hujus. Non 47
est enim verbum istud inane vobis, sed est vita vestra, & in verbo isto producetis dies super terram, ad quam possidendam vos transitis Jordanem. Locutusque est Dominus 48
Moysi illo ipso die, dicens; A- 49
scende in montem Abarim istum, montem Nebo qui est in terra Moab, qui est è regione Jericho, & vide terram Chanaan quam ego dedi filiis
Israel in possessionem. Et mo- 50
rere in monte in quem tu ascendis, & congregare ad populum tuum, sicut mortuus est Aaron frater tuus in monte (b) Hor, et congregatus est ad populũ suum. Quoniam præ- 51
varicati estis adversus me in medio filiorum Israel, ad aquas (c) contradictionis Cades (d) deserti Sin, eò quòd non sanctificâstis me in medio filiorum Israel. Quapropter ex 52
adverso videbis terram, sed non ingredieris in terram quam ego do filiis Israel.

CAP. XXXIII.

Hæc est autem benedictio 1
quâ benedixit Moses vir Dei filios Israel antequam moreretur. Dixit igitur, Dominus 2
de Sinai venit, & ortus est eis de (a) Seir, refulsit de monte Pharan, venerunt quoque myriades Sanctorum, de dextera ejus ignea lex eis. (b) Pater est diligens popu- 3
los: omnes enim sancti ejus sunt in manu tua, ipsi (c) insident pedibus tuis, & excipiant eloquia tua. Legem præce- 4
pit nobis Moses, hæreditatem congregationis Jacob. Erit- 5
que in Recto rex cùm congregaverint se capita populi simul cum tribubus Israelis.

VER. SAM. (b) Montani, (c) contentionis (d) extra Sin, (a) Gabhlah, (b) Etiam est (c) subiguntur

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

46 * قال لهم ردوا بالكم الى جميع الكلام الذي أناشدكم به اليوم * لتأمروا به بنيكم *
47 فيحفظوا ويعملوا جميع أمور هذه التورية * انه ليس بكلام فارغ عنكم * بل هو حياتكم *
48 وبه تطول مدتكم في البلد الذي أنتم جايزون الاردن اليه لتحوزوه * ثم كلم الله موسي
49 بكلمات في ذات ذلك اليوم * اصعد الى جبل العبرين * هذا جبل نبو الذي في بلد مآب
50 الذي بحصن يريحا * وانظر البلد الذي انا معطيه بني اسرايل حوزا * ومت في الجبل
51 الذي انت صاعد اليه * وانضم الى قومك * كما مات هرون اخوك بجبل هور وانضم الى قومه *
52 على ما تكلما الامة في ماء حصومة رفيم بريه صين * ولم تقدساني فيما بينهم * لذلك
تنظر الى الارض التي اعطيتها بني اسرايل من المقابلة * ولا تدخل اليها *

* الفصل الثالث والثلثون *

1 * وهذه البركات التي بارك بها موسي رسول الله في بني اسرايل قبل موته * يا الله الذي تجلي
2 من طور سيناء * واشرق نوره من جبل ساعير ولوح به من جبل فاران * واتي ببوه القدس
3 بسريعة نوره من يمينه لهم * واحبي ايضا شعبا * فجميع خواصهم في طاعتك * وهم يقفون
4 اثارك ويتناقلون كلماتك * يا الله الذي امرلنا موسي بالتورية * جعلها وراثة لجوف يعقوب *
5 * وكان ملكا في الموصوف حين تجمع اليه رؤساؤه وسائر اسباطه *

Dixerit ad eos, Advertite animum vestrum ad omnia verba quibus obtestor vos hodiè, ut præcipiatis ea filiis vestris, & custodiant facia ique cuncta mandata hujus legis: Quia non sunt verba inania vo- 47
bis, imò sunt vita vestra, & per ea prodi- 48
cetur mora vestra in regione ad quam transituri estis Jordanem ut possideatis eam. Deinde locutus est Deus ad Mo- 48
sen hujusmodi sermonem in eadem illa die, Ascende ad montem Abarim (hic 49
est mons Nebo qui est in regione Moab, quæ est ex adverso Jericho) & vide regionem quam ego daturus sum filiis Israel possessionem: Et morere in monte ad 50
quem tu ascensurus es, & colligere ad populum tuum, quemadmodum mortuus est Haron frater tuus in monte Hor, & coll. ctus ad populũ suum. Eò quòd præ- 51
varicati fecistis populum in me ad aquam contentionis Rafim deserti Sin, & non sanctificâstis me inter eos: Propterea in- 52
tuberis terram quam dedi filiis Israil, è regione, & non ingrediẽris ea eam.

CAP. XXXIII.

Hæ verò sunt benedictiones quibus 1
benedixit Musa apostolus Dei filios Israil ante obitum suum. O Deus qui 2
apparuit de monte Sinai, quique orbi fecit lumen suum de monte Sair, & fulgere fecit illud de monte Pharan, et attulit ad decem millia sanctorum legem splendoris à dextera suis, pro ipsis. Et amorem 3
quoque meum erga populum: omnes enim præcipui eorum sub tua sunt obedientia, & ipsi insistent vestigiis tuis, et conferent inter sese verba tua. O Deus qui præce- 4
pit nobis legem per Musam, et posuit eam in hæreditatem cœtui Jacob. Et fuit rex 5
in Laudabili cùm congregati sunt ad eum duces ejus & cunctæ tribus ejus:

ספר אלה הדברים: לג

6 hoc Et manerem ejus viri sint & moriatur non & Reuben Vivat
7 יְחִי רְאוּבֵן וְאַל־יָמֹת וִיהִי מְתָיו מִסְפָּר׃ וְזֹאת
ad & Jehudah vocem Domine Audi dixit Et Jehudah ipsi
לִיהוּדָה וַיֹּאמַר שְׁמַע יְהוָה קול יְהוּדָה וְאֶל־
auxilium & ei contendit ejus manus eum introduces suum populum
עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ יָדָיו רָב לוֹ וְעֶזֶר
tuæ Perfectiones dixit Levi ad Et eris ejus angustiatoribus ab
8 מִצָּרָיו תִּהְיֶה׃ וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ
tentatione in eum tentasti quem tuo pio viro tuæ illuminationes &
וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמַסָּה
suo patri Dicem contentionis aquas super eum fecisti contendere
9 תְּרִיבֵהוּ עַל־מֵי מְרִיבָה׃ הָאֹמֵר לְאָבִיו
& agnovit non suos fratres & eum vidi Non tuæ matri &
וְלְאִמּוֹ לֹא רְאִיתִיו וְאֶת־אֶחָיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־
tuum pactum & tuum dictum custodierunt quia eum agnovit non suos filios
בָּנָיו לֹא יָדָע כִּי שָׁמְרוּ אִמְרָתֶךָ וּבְרִיתְךָ
tuam legem & Jahacob tua judicia Docebunt servabunt
10 יִנְצֹרוּ׃ יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ
super consumptum & suo naso in suffitum ponent Israel
לְיִשְׂרָאֵל יָשִׂימוּ קְטֹרֶת בְּאַפֶּךָ וְכָלִיל עַל־
ejus manum ejus & ejus virtuti Domine Benedic tuum altare
11 מִזְבְּחֶךָ׃ בָּרֵךְ יְהוָה חֵילוֹ וּפֹעַל יָדָיו
eum habentium odio & ejus insurgentium lumbos Transfige retro
תְּרְצָה מָחַץ מָתְנַיִם קָמָיו וּמְשַׂנְאָיו
habitabit Domini Dilectus dixit Binjamin Ad surgant ne
12 מִן־יְקוּמוּן׃ לְבִנְיָמִן אָמַר יְדִיד יְהוָה יִשְׁכֹּן
ejus humeros inter & die tota eum super tegens eum fiducia in
לָבֶטַח עָלָיו חֹפֵף עָלָיו כָּל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתֵפָיו
ejus terra Domini Benedicta dixit Joseph ad Et habitavit
13 שָׁכֵן׃ וּלְיוֹסֵף אָמַר מְבֹרֶכֶת יְהוָה אַרְצוֹ
dicersum cubante voragine de & rore de cœlorum deliciis de
מִמֶּגֶד שָׁמַיִם מִטָּל וּמִתְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת׃
capite de Et lunarum ejectionis deliciis de & Solis proventuum deliciis de Et
14 וּמֶגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ וּמֶגֶד גֵּרֶשׁ יְרָחִים׃ וּמֵרֹאשׁ
terræ deliciis de Et seculi collium deliciis de & priorum montium
15 הָרְרֵי־קֶדֶם וּמֶגֶד גִּבְעוֹת עוֹלָם׃ וּמֶגֶד אֶרֶץ
caput ad veniat rubi habitatoris voluntate & ejus plenitudine &
וּמְלֹאָהּ וּרְצוֹן שֹׁכְנִי סְנֶה תָּבוֹאתָה לְרֹאשׁ
ei decor ejus bin Primogenitum ejus fratrum Nazaræi verticem ad & Joseph
16 יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ
fines pariter cornupetet populus ipsis id; ej cornua unicornis cornua &
וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו אַפְסֵי־
Menasseh millia ipsi & Ephraim millia decem isti Et terræ
אָרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת אֶפְרָיִם וְהֵם אַלְפֵי מְנַשֶּׁה׃

Versio VULG. LAT.

6 Vivat Ruben, & non moriatur,
7 & sit parvus in numero. Hæc
est Judæ benedictio; Audi, Do-
mine, vocem Judæ, & ad popu-
lum suum introduc eum: ma-
nus ejus pugnabunt pro eo, &
adjutor illius contra adversa-
8 rios ejus erit. Levi quoque
ait; Perfectio tua, & doctri-
na tua viro sancto tuo, quem
probâsti in tentatione, & ju-
dicâsti ad aquas Contradictio-
9 nis. Qui dixit patri suo, &
matri suæ; Nescio vos: & fra-
tribus suis; Ignoro vos: & ne-
scierunt filios suos. Hi custo-
dierunt eloquium tuum, & pa-
10 ctum tuum servaverunt. Judi-
cia tua, ô Jacob; & legê tuam,
ô Israel: ponent thymiama in
furore tuo, & holocaustum su-
11 per altare tuum. Benedic Do-
mine fortitudini ejus, & ope-
ra manuum illius suscipe. Per-
cute dorsa inimicorum ejus:
& qui oderunt eum, non con-
12 surgant. Et Benjamin ait; A-
mantissimus Domini habitabit
confidenter in eo: quasi in
thalamo totâ die morabitur,
& inter humeros illius requi-
13 escet. Joseph quoque ait; De
benedictione Domini terra
ejus, de pomis cœli, & rore,
14 atque abyssо subjacente; De
pomis fructuũ Solis ac Lunæ;
15 De vertice antiquorum mon-
tium, de pomis collium æter-
16 norum; Et de frugibus terræ,
& de plenitudine ejus. Bene-
dictio illius qui apparuit in
rubo, veniat super caput Jo-
seph, & super verticem Naza-
17 ræi inter fratres suos. Quasi
primogeniti tauri pulchritudo
ejus, cornua rhinocerotis cor-
nua illius: in ipsis ventilabit
gentes usque ad terminos ter-
ræ. Hæ sunt multitudines
Ephraim: & hæc millia Ma-
nasse.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Ζήτω Ῥουβὴν, καὶ μὴ ἀποθανέτω, (δ) καὶ ἔστω
7 παυρὸς ἐν ἀριθμῷ. Καὶ αὕτη Ἰούδᾳ· Εἰσάκου-
σον, κύριε, (ε) φωνῆς Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν λαὸν
αὐτοῦ (ζ) ἔλθοις ἀν. αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαχρι-
θοῦσιν αὐτῷ, καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν
8 (η) ἔσῃ. Καὶ τῷ Λευὶ εἶπε. Δότε Λευὶ δίκας
αὐτοῦ, καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ
ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασας αὐτὸν ἐν πείρᾳ· ἐλοι-
9 δόρησας αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος Ἀντιλογίας· Ὁ
λέγων τῷ (θ) πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ, Οὐκ εἴδρα-
κά σε, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ (ι) οὐκ ἐπέγνω-
10 σαν· οἱ γὰρ σε, καὶ τὰ διαθήκας σε διετήρησαν. Δι-
κάσουσι τὰ δικαιώματά σε τῷ Ἰακὼβ, καὶ
τὰ νόμιμα σε τῷ Ἰσραὴλ· ἐπιθήσουσι θυμί-
αμα (κ) ἐν ὀργῇ σε διαπαντὸς ὅλον τὸ θυ-
11 σιαστήριόν σε. Εὐλόγησον, κύριε, τὴν ἰσχὺν
αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι. κάτ-
αξον (λ) ὀσφῦν ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων αὐ-
τῷ, καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν.
12 Καὶ τῷ (μ) Βενιαμὶν εἶπεν, Ἠγαπημένῳ
ὑπὸ κυρίου κατασκιάσει πεποιθώς·
καὶ ὁ θεὸς σκιάσει ἐπ' αὐτῷ πάσας τὰς
(ν) ἡμέρας, καὶ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ
13 κατέπαυσε. Καὶ τῷ Ἰωσὴφ εἶπεν, Ἀπ'
εὐλογίας κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ, (ξ) ἀπὸ ὀφῶν
οὐρανοῦ καὶ ἀφ' ὁδόνος, καὶ ἀπὸ ἀβύσσου πηγῶν
14 κάτωθεν, Καὶ κατ' ὄραν γεννημάτων ἡ-
λίου θεῶν, καὶ ἀπὸ ζωοδοχῶν (ο) μηνῶν,
15 Ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ἀρχαίων, καὶ ἀπὸ κορυ-
φῆς βουνῶν αἰωνίων, Καὶ κατ' ὄραν
γῆς πληρώσεως. καὶ τὰ δεκτὰ τοῦ ὀφ-
θέντι ἐν τῇ βάτῳ ἐλθοιτὰν ὅπὶ κεφα-
λὴν Ἰωσὴφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὁδεῶδεις
17 (σ) ἐπ' ἀδελφοῖς. Πρωτότοκος ταύ-
ρου τὸ κάλλος αὐτοῦ· κέρατα μονοκε-
ρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ· ἐν αὐτοῖς ἔθ-
νη κερατιεῖ ἅμα, ἕως ἀπ' ἄκρου (ρ)
γῆς. αὗται μυριάδες Ἐφραὶμ, καὶ αὗ-
χιλιάδες (σ) Μανασσῆ.

Vivat Ruben, & non moriatur: 6
& (d) sit mutus in numero. Et 7
hæc ipsi Judæ; Exaudi, Domine,
vocem Juda: & ad populum
ejus (e) venias utique. Manus
ipsius dijudicabunt ei: & auxi-
liator ex (f) inimicis eris. Et 8
ipsi Levi dixit; Date Levi (g)
manifestationes ejus, & veritas-
tem ejus viro sancto: quem ten-
taveruat eum in tentatione: (h)
jurgati sunt in eum super aquam
Contradictionis: Qui dixit patri, 9
& matri, Non vidi te: & fra-
tres suos non agnovit, & filios
suos (i) reprobavit. Custodivit
eloquia tua, & testamentum
tuum conservavit. Manifesta- 10
bunt justificationes tuas ipsi
Jacob, & legem tuam Israel:
imponent incensum in (k) ira
tua semper super altare tuum.
Benedic, Domine, fortitudinem 11
ejus, & opera manuum ejus suscip.
(l) Frange lumbos inimi-
corum insurgentium in eum: &
qui oderunt eum, non resurgant.
Et ad Benjamin dixit; Dilectus 12
à Domino habitabit fidenter. Et
Deus obumbrat super eum omni-
bus diebus; & inter humeros
ejus requievit. Et ad Jo- 13
seph dixit; A benedictione Do-
mini terra ejus; (m) à fruct. bus
cœli, & rore, & ab abyssis fon-
tium deorsum: Et à fructibus 14
(n) secundùm horam Solis con-
versionum, & à (o) convenien- 15
tibus mensibus à vertice montiũ
(p) principii, & à vertice colliũ
æternorum, Et ad horam terræ 16
plenitudine. Et (q) accepta ei,
qui visus est in rubo, veniant
super caput Joseph, & super
verticem glorificatus in frati- 17
bus. Primogenitus tauri pul-
chritudo ejus; cornua unicor-
nis cornua ejus: in ipsis gentes
ventilabit simul usque ad extre-
mum terræ. Hæ myriades Ephraim: & hæ chiliades Manasse.

MS.A. (δ) καὶ Συμεὼν ἔστω (ε) τῆς φωνῆς (ζ) εἰσέλ-
θοις ἀν. (η) αὐτῷ ἔσῃ. (θ) πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, Οὐχ
(ι) ὁρῶν, * καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ * ἐφύλαξεν τὰ (κ) ἐν
* ἑορτῇ σε (λ) ὀσφῦν ἐπανεστηκότων ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ (μ)
Βενιαμὶν (ν) ἡμέρας, ἀναμέσον (ξ) ἀπὸ ὀφῶν οὐρανοῦ (ο)
μηνῶν, Καὶ ἀπὸ (π) ἐν ἀδελφοῖς. (ρ) τῆς γῆς. (σ) Μαν-
ασσῆ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 ܢܚܝ ܪܐܘܒܝܢ ܘܠܐ ܢܡܘܬ. ܘܗܘܐ ܡܬܝܗܝ ܡܢܝܢܐ. * ܘܗܕܐ ܕܝܗܘܕܐ ܐܡܪ ܗܘ ܡܫܡܥ ܡܪܝ ܩܠܗ ܕܝܗܘܕܐ ܘܠܥܡܗ ܬܥܐܠ ܝܕܘܗܝ ܢܬܠܚܡܘܢ ܠܗ ܘܥܘܪܐ ܡܢ ܣܢܝܐ ܠܗ ܗܘܐ. ܘܠܠܘܝ ܐܡܪ ܬܡܝܡܘܬܟ ܘܢܗܝܪܘܬܟ ܠܓܒܪܐ ܩܕܝܫܟ ܕܢܣܝܬܘ ܒܢܣܝܘܢܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܥܡ ܡܝܐ ܕܡܪܝܒܘܬܐ ܕܐܡܪ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ ܠܐ ܚܙܝܬܝܗ ܘܠܐܚܘܗܝ ܠܐ ܝܕܥ ܒܢܝܗܘܢ ܠܐ ܝܕܥܘ ܕܛܪܪܘ ܠܡܠܬܟ ܘܢܛܪܘܢ ܠܩܝܡܟ ܢܠܦܘܢ ܕܝܢܝܟ ܠܝܥܩܘܒ ܘܢܘܡܤܟ ܠܝܣܪܐܝܠ ܢܣܝܡܘ ܩܛܘܪܬܐ ܒܐܦܟ ܘܟܠܝܠ ܥܠ ܡܕܒܚܟ ܒܪܟ ܡܪܝ ܠܚܝܠܗ ܘܥܒܕܐ ܕܝܕܘܗܝ ܬܩܒܠ ܡܚܐ ܠܡܬܢܝ ܩܝܡܐ ܕܢܣܢܐ ܠܗ ܘܠܡܢܕܥ ܠܐ ܢܩܘܡܘܢ ܘܠܒܢܝܡܝܢ ܐܡܪ ܚܒܝܒܐ ܕܡܪܝ ܢܫܪܐ ܒܗ ܠܒܛܝܚ ܥܠܘܗܝ ܡܛܠܠ ܟܠ ܝܘܡܐ ܘܒܝܢ ܟܬܦܘܗܝ ܫܪܐ ܘܠܝܘܣܦ ܐܡܪ ܡܒܪܟܬ ܡܪܝ ܐܪܥܗ ܡܢ ܛܠܐ ܕܫܡܝܐ ܘܡܢ ܬܗܘܡܐ ܪܒܨܬ ܬܚܬ ܡܢ ܡܓܕ ܢܒܘܬ ܫܡܫ ܘܡܢ ܓܪܫ ܝܪܚܐ ܘܡܪܝܫ ܛܘܪܐ ܩܕܡܝܐ ܘܡܢ ܓܒܥܬ ܥܠܡܐ ܘܡܢ ܡܓܕ ܐܪܥܐ ܘܡܠܝܢܗ ܘܪܥܘܢ ܫܟܢܝ ܣܢܐ ܬܐܬܐ ܠܪܫ ܝܘܣܦ ܘܠܩܕܩܕ ܢܙܝܪ ܐܚܘܗܝ׃ ܒܟܘܪ ܬܘܪܗ ܗܕܪ ܠܗ ܩܪܢܝ ܪܐܡ ܩܪܢܝܗ ܒܗܢ ܥܡܝܡ ܢܢܓܚ ܝܚܕܘ ܐܦܣܝ ܐܪܥܐ ܘܗܢܘܢ ܪܒܒܘܬ ܐܦܪܝܡ ܘܗܢܘܢ ܐܠܦܝ ܡܢܫܐ׃

Vivet Rubil, & non morietur, aut erit 6
exiguo in numero. Et hoc dixit ad Juda, 7
Exaudi Domine vocem, Juda, & ad gen-
tem suam adduc eum: manus suæ contrista-
bunt eum, at adjutor contra oppressores
suos esto illi. Et ad Levi dixit, Perfectio 8
tua & lumen tuum ad virum pium, quem
probâsti in tentationibus, & scrutatus es
in aquis jurgii. Qui dixit de patre suo & 9
de matre sua, Non vidi eum, & frattes suos
non agnovit, & filios suos non cognovit.
Qui custodierunt eloquium tuum, & fœ- 10
dus tuum servaverunt, Docebunt judi-
cia tua Jacobum, & leges tuas Israelem;
ponent incensum in furore tuo, & per-
fectionem super altare tuum. Benedic Do- 11
mine, robori ejus, & oblectare opera ma-
nuum ejus: frange dorsum osorum ejus,
& hostes ejus ne consurgant. Et ad Ben- 12
jamen dixit, Dilectus Domini habitabit
cum tranquillitate, & super ipsum incu-
babit totâ die, inter humeros ejus com-
morabitur. Et ad Joseph ait, Benedicta sit 13
terra ejus in fructu, de rore cœli supernè,
& de abysso cubante infernè, Et de fructu 14
proventuum solis, & de fructu quem pro-
ducit luna, De cacumine montium Ori- 15
entis, & de fructu colliũ æternorũ, Et de 16
fructu terræ & plenitudinis ejus, beneplaci-
tum ejus qui habitat in rubo, veniant super
caput Joseph, & super verticem coronæ fra-
trum suorum. Primogenita boum sint ei 17
splendori, & cornua rhinocerotis cornua
illius, quibus impetet populos simul usque
ad fines terræ. Hæc sunt decem millia A-
phrem, & hæc sunt millia Manasse.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

הרגום אונקלוס

יחי ראובן בחיי עלמא ומותא חגינא
לא ימות ויקבלון בנוהי איתסתהון
במנינהון: ודא ליהודה ואמר קבל
יי צלותיה דיהודה במפקי לאנתא
קרבא ולעמיה תהי ביניה בשלם ירוהי
יעבדון ליה פורענותא בסנאוהי וסעיד
מבעיר דבביה חיי ליה: ולליי אמר
תומיא ואוריא אלבשתא לגבר
דאשתכח חסיד קדמך יי נסיתוהי
בנסתא והוה שלים בחנתוהי על מי
מצותא ואשתכח מהימן: דעל אבוהי
ועל אמיה לא רחם בר חבו מן דינא
ואפי אחוהי ובנוהי לא נסיב ארי נטרו
מטרת ימרך וקימך לא אשיו:
כשרין אלין דילפון דינך ליעקב
ואוריתך לישראל ישון קטורת
ביסמי קדמך ונסיר לרעון על מרבחך:
ברך יי נכסוהי וקורבן ידוהי תקבל
ברעוא רחבר חדוא דסנאוהי
ורבעלי דבבוהי דלא יקומון: לבנימין
אמר רחימא דיי ישרי לרוחצן עלוהי
יהי ממן עלוהי כל יומא ובאדעיה
תשרי שכנתא: וליוסף אמר מברכא
מן קדם יי ארעיה עבדא מגדנין
מטלא רשמיא מלעילא ומבביעי
עינין דהומין דנגרן מבעמקי ארעא
מלרע: ועבדא מגדנין ועלין מיבול
שמשא עבדא מגדנין מריש ירח
ירחא: ומריש טוריא בכירוא ומטוב
רמן דלא פסקן: ומטוב ארעא
ומלואה ורעי ליה דשכנתיה בשמיא
ועל משה אתגלי באסנא יחון כל
אלין לרישא דיוסף ולגבורא פרישא
דאחוהי ורבא דבנוהי ויוא ליה ובוכרן
דאתעבידא ליה מן קדם תוקפא
ודומא ריליה בנוהי העממיא יקטל
בתרא עד סיפי ארעא ואנון רבוותא
רבית אפרים ואנון אלפי דבית מנשה:

Targum ONKELOS.

6 Vivat Ruben in vitâ æternâ, & non moriatur morte secundâ: & accipiant filii sui hæreditatē suā, 7 juxta numerū eorū. Et hoc dixit Judæ: Suscipe Dñe orationē Judæ, cùm egressus fuerit ad bellū, et ad populū ejus reduces eum in pace: manē ej' facient ultionē de inimicis suis; & auxiliator contra 8 hostes ej' eris ei. Ad Levi quoq; dixit; Perfectione & lumine induisti virum qui inventē est sanctus coram te: quem probasti in tentatione, & inventus est perfectē; probasti cū apud aquā contradictionis, et inventus est fide. 9 lis. Qui non est misertus patris sui & matris suæ in judicio quando peccaverunt, & personam fratris & filii sui non accepit: quoniam custodierunt custodiam verbi tui, & pactum 10 tuum non mutaverunt. Digni sunt isti ut doceant judicia tua Jacob, & legem tuam Israel: ponāt thymiama aromatum coram te, & holocausta volūtaria super al- 11 tare tuum. Benedic Dñe substantiæ ejus, & oblationē manū suarū suscipe voluntariē: contere dorsum hostium suorū & inimicorum suorū, ut non consurgant. 12 Ad Benjamin dixit; Dilectē Dñi habitabit confidenter: super eum erit protegens eum omnib' diebus; & in terrâ ej' habitabit ma- 13 jestas Domini. Ad Joseph quoq; ait; Benedicta à facie Domini terra ejus: faciens fructum e- rit de rore cœli desuper, & de venis fontium abyssi qui fluunt à 14 profundis terræ desubter. Et faciet poma & fructus quæ sol germinare facit: & faciet po- 15 ma in principio mensium. Et de vertice montium primitiarum; & de bonis collium quæ 16 non deficiunt. Et de bonis terræ & plenitudinis ejus; & de beneplacito illius cujus maje- stas habitat in cœlis, & Moysi revelatus est in rubo: venient omnia hæc super caput Joseph; et super virsi dedicatū inter fratres 17 suos. Primogenitus filiorum suorum pulchritudo ejus, & magnalia quæ facta sunt ei à facie fortissimi & excelsi; in cujus fortitudine occidet populos simul, usq, ad finem terræ: hæc sūt milliaria Ephraim, et hæc sunt millia Manasse.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

6 חי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר׃ וזאת ליהודה ויאמר שמע יי קול יהודה והביאהו אל עמו ידיו רב לו ועזר מצריו׃ וללוי אמר תמיך ואורך לאיש חסידך אשר נסיתו במסה תריבהו על מי מריבה׃ האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע כי שמרו אמרתך ובריתך נצרו׃ יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל ישמו קטרת באפך וכליל על מזבחך׃ ברך יי חילו ופעלו תרצה מתני קמיו ומשנאיו יקומו׃ לבנימן אמר ידיד יי לבטח עליו חופף עליו כל היום ובין כתפיו שכן׃ וליוסף אמר מברכת יי ארצו מגד שמים מטל ומתהום רבצת תחת׃ ומגד תבואת שמש ומגד גרש ירחים׃ ומראש הרי קדם ומגד גבעות עולם׃ ומגד ארץ ומלאה ורצון שכני סנה תבוא׃ על ראש יוסף ועל קדקד נזיר אחיו׃ בכור שורו הדר לו ותועפות ראם קרניו בהם עמים ינגח יחדו אפסי ארץ׃ ואלפי מנשה׃

VRESIO SAMARITANA.

6 חי ראובן ולא ימות ויהי מתיו מספר׃ וזאת ליהודה ויאמר שמע יי קול יהודה והביאהו אל עמו ידיו רב לו ועזר מצריו׃ וללוי אמר תמיך ואורך לאיש חסידך אשר נסיתו במסה תריבהו על מי מריבה׃ האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע כי שמרו אמרתך ובריתך נצרו׃ יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל ישמו קטרת באפך וכליל על מזבחך׃ ברך יי חילו ופעלו תרצה מתני קמיו ומשנאיו יקומו׃ לבנימן אמר ידיד יי לבטח עליו חופף עליו כל היום ובין כתפיו שכן׃ וליוסף אמר מברכת יי ארצו מגד שמים מטל ומתהום רבצת תחת׃ ומגד תבואת שמש ומגד גרש ירחים׃ ומראש הרי קדם ומגד גבעות עולם׃ ומגד ארץ ומלאה ורצון שכני סנה תבוא׃ על ראש יוסף ועל קדקד נזיר אחיו׃ בכור שורו הדר לו ותועפות ראם קרניו בהם עמים ינגח יחדו אפסי ארץ׃ ואלפי מנשה׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

Vivet Ruben, non moriatur, et sit ei numerus. Hæc autē Judæ, et dixit; Audi Domine, vocem Judæ, & ad populum ejus introduc eū: manus ejus contendit pro eo, & auxiliatus contra adversarios ejus eris. Ipsi autē Levi dixit, Perfectiones tuæ, & doctrinæ tuæ viri (d) sunt qui sanctus tuus est, quem tentasti in Massa, & cum quo contendisti ad aquas (e) contradictionis. Qui dixit patri suo, et matri suæ, Nō vidi, et fratres suos non cognovit, et filios suos non sciens. Eō q ōd custodiunt eloquium tuum, & fœdus tuum conservant, Docebunt judicia tua Jacobum, & leges tuas Israelum: Ponent incensum in ira tua, (f) holocaustum super altare tuum. Benedic Domine fortitudini ejus, & opus manūs ejus accepiabis: transfige lumbos insurgentium in eum, ut ex iis qui odeūt eum quis insurget in eum? Benjamin autem dixit, Mauus, manus Domini habitabit fecū eum considerēt, et (g) protexit eum to'ā die, atq; inter humeros ejus commorabitur. Josephio quoque dixit, Benedicta à Domino terra ejus ob (h) fructus prætiosos cœlorum, ob rorem, et abyssum subtus jacentem. Et 14 propter (i) pretiosos fructus solis, et propter pretiosos proventuum mensium. Propter 15 quoq. cacumina montium Orientis, & pretiosos fructus collium sæculi. Propter autem 16 (k) letitias terræ, & (l) plenitudinē ejus, & benevolentiam Habitantis rubum, veniat in caput Joseph, atque in verticem (m) Nazarei fratris ejus. Primogenitus tauri erit 17 honor ejus, & cornua unicornium cornua ejus; cum illis populos (n) cornupetet: adunati sunt fines terræ, hæ myriades Ephraim, & hæc millia Manasse.

VER. SAM. (d) sūt libaminis tui, quem probāsti; (e) contentionis. (f) holocaustum (g) alas motitavit circum eum (h) proventus (i) proventus (k) proventus (l) circuitum (m) uncti (n) prosternet.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * اسئلك ان يحيا آل راوبين ولا يموت * ولا يصير رهطه ذا احصاء * وهذا ما قال ليهودا * يا الله
7 اسمع صوت يهودا * وردده على قومه من عروه * واجعل يديه مصفقين له * فكن له عونا على
8 اعدائه * وقال للوي * يا الله ان تحلت صحايحك وانوارك الرجل الذي هو فاضل عندك * وقد
9 امتحنته في دار المحنه واخصمته في مثل ماء الخصومه * فوجدته القايل عن ابيه وامه كانه
10 لم يرهم * ولم يثبت اخوته * ولم يعرف بنيه مما حرسوا مقالتك * وهم يحفظون عهدك * وهم
يعلمون في احكامك آل يعقوب وفي توراتك آل اسرايل * ويصيرون البخور بين يديك والكامل على
11 مذبحك * اللهم كذاك فبارك في جنده وارض ما تصنعه يداه * واوهن احقاء مقاومينه وسانيه
12 عن ان يقاوموه * وقال لبنيامين * ان هو وديد الله فيسكن وانيا به * وهو يطوف به طول
13 الزمان * وبين ظهرانيه ساكن * وقال ليوسف * اللهم فبارك في بلده في مواد سمواتك وطلها
14 ومن العمور الغايصه سفلا * ومن مواد الغلات الشمسيه وملاد الكبوب القمريه * ومن اصول الجبال
15 الاولى ومن فروع اليفاع الدهريه * ومن نعمة الارض باسرها * ورضى ساكن السنا يحل جميع
16 ذلك براس يوسف وهامة ناسك اخويه * وليكن البهاء للممتل ببكر ثوره * فنصر قرونه
17 كقرون الكركدن * حتى ينطح بها الامم الى اقطار الارض * وسرحها انها ربوات افرايم والوف
مناسا *

*Rogo te ut vivat progenies Raubin et non 6
moriatur, neque fiat ejus familia pauci numeri. Hæc autē sunt quæ dixit ad Iudā, O Deus, audi vocē Iondha, et reduc 7
cum ad populum suum de prælio suo: & fac manus ejus ultrices sibi & esto ei adminiculo contra hostes suos. Et dixit ad 8
Levi, O Deus, cùm veritates tuæ & luminā tua dederis in hæreditatem viro qui præstantissimus est apud te, & jam probaveris eum in loco tentationis, & cum eo contenderis per quasi aquam contentionis, Et inveneris eum dicentem de patre suo & matrēque suā quōd fœmē non vidit eos, nec cognovit fratres suos, neque professus est filios suos, qui custodierunt eloquium tuum, quique observant pactum tuum. Et ipsi docebunt judicia tua filiorum Jacob, & legem tuam progeniē Israil, & ponent thus in conspectū tuo, & holocaustū perfectum super aram tuam: Ita quo- 11
que O Deus, benedic exercitui ejus, & gratum sit tibi quicquid gesserint manus ejus, & debilita lumbos adversariorum ejus & osorum ejus, quōmiāmis ei resistant. Et dixit ad Benjamin, Cùm ipse 12
sit dilectus Dei, habitabit securus in eo, ipseque circumducet eum longitudine temporis, inter humeros ejus habitans. Et di- 13
xit ad Joseph, O Deus, benedic regioni ejus per fructus cœlorum thuorum & roræ eorum, & de abyssis sangesētia deorsum, Et de fructibus proventuum solarium, & 14
delitiis leguminū Inaarium, Et de radicibus montium antiquorum, & de germinibus collium æternorum, Et de delitiis 16
terræ totius, et favore Habitantis in rubo: descendant hæc omnia super caput Joseph, & super verticē contirentissimi fratrum suorū. Sitque majestas ei qui com- 17
paratus cum primogenito bovis ejus, & sint cornua ejus quasi cornua rhinocerotis, ut iis invadat populos ad extremitates terræ, & memorent ea esse decem millia Ephraim, & millia Manasse.

ספר אלה הדברים : לג

Issachar & ,ite egrediendo in Zebulun Lætare :dixit Zebulun ipsi Et
18 וְלִזְבוּלֻן אָמַר שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר
sacrificabunt ibi ,vocabunt montem Populos ,tuis tentoriis in
19 בְּאֹהָלֶיךָ : עַמִּים הַר־יִקְרָאוּ שָׁם יִזְבְּחוּ
nitis & ,fugent marium affluentiam quia ;justitiæ sacrificia
צִדְקֵי־זָבַח כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ וּשְׂפֻנֵי
faciens dilatare Benedictus :dixit Ghad ad Et ,arenæ abscondita
20 טְמוּנֵי חוֹל : וְלִגָד אָמַר בָּרוּךְ מַרְחִיב
,verticem etiam ,brachium rapiet & ,habitavit Leo sicut ,Ghad
גָּד כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרַף זְרוֹעַ אַף־קָדְקֹד :
,sceptri legislatoris pars ibi quòd sibi principium vidit Et
21 וַיַּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי־שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן
eius judicia & ,fecit Domini justitiam ;populi capitibus venit &
וַיֵּתֵא רֵאשֵׁי עָם צִדְקַת יְהוָה עֲשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו
faltabit leonis catulus Dan :dixit Dan ad Et ,Israel cum
22 עִם־יִשְׂרָאֵל : וְלִדָן אָמַר דָּן גּוּר אַרְיֵה יִזְנַק
,voluntate satur Naphtali :dixit Naphtali ad Et ,Basan è
23 מִן־הַבָּשָׁן : וְלִנְפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שְׂבַע רָצוֹן
,posside meridiem & ,mare :Domini benedictione plenus &
וּמְלֵא בִּרְכַּת יְהוָה יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה :
,capiat sit :Aser filiis præ Benedictus :dixit Aser ad Et
24 וְלְאָשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רָצוּי
,es & ,Ferrum ,suum pedem oleo in tingens & ,fratrum suorum
אֶחָיו וְטֹבֵל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ : בַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת
Deus sicut Non ,tua fortitudo tui dies sicut & ,tua calceamenta
25 מַנְעָלֶךָ וּכְיָמֶיךָ דָּבְאֶךָ : אֵין כָּאֵל
sua magnificentia in & ,tui auxilium in cœlos equitans ,ille ò
יְשֻׁרוּן רֹכֵב שָׁמַיִם בַּעֶזְרֶךָ וּבְגַאֲוָתוֹ
brachiis deijcibat & ,æternis Deus Habitaculum ,cœlos
26 שְׁחָקִים : מְעוֹנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרֹעֹת
,Disperde :dixit & ,inimicum tuis jacibus à ejecit Et ,seculi
עוֹלָם וַיְגָרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמֵד
terram ad Jahacob Oculus ,solus confidenter Israel habitavit Et
27 וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בֶּטַח בָּדָד עֵין יַעֲקֹב אֶל־אֶרֶץ
,rorem stillabunt ejus cœli etiam ,vinei & ,frumenti
דָּגָן וְתִירוֹשׁ אַף־שָׁמָיו יַעֲרְפוּ־טָל :
,Domino in fact eum ? populo tu sicut quis ,Israel tuæ Beatitudines
28 אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּיהוָה
tui inimici mentientur Et tuæ excellentiæ gladi? qui & ,tui auxilii scutum
מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר־חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ וְיִכַּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ
,calcabis eorum excelsa super tu & ,tibi
29 לָךְ וְאַתָּה עַל־בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ :

Versio VULG. LAT.

18 Et Zabulon ait; Lætare Zabulon in exitu tuo, & Issachar
19 in tabernaculis tuis. Populos vocabunt ad montem: ibi immolabunt victimas justitiæ. Qui inundationem maris quasi lac sugent, & thesauros
20 absconditos arenarum. Et Gad ait; Benedictus in latitudine Gad: quasi leo requievit, cepitque brachium
21 & verticem. Et vidit principatum suum, quòd in parte sua doctor esset repositus: qui fuit cum principibus populi, & fecit justitias Domini, & judicium suum cum
22 Israel. Dan quoque ait; Dan catulus leonis, fluet largiter
23 de Basan. Et Nephthali dixit; Nephthali abundantiâ perfruetur, & plenus erit benedictionibus Domini: mare
24 & meridiem possidebit. Aser quoque ait; Benedictus in filiis Aser, sit placens fratribus suis, & tingat in
25 oleo pedem suum. Ferrum & æs calceamentum ejus. Sicut dies juventutis tuæ, ita
26 & senectus tua. Non est deus alius ut Dens rectissimi: ascensor cœli auxiliator tuus. Magnificentiâ ejus discurrunt
27 nubes, Habitaculi ejus sursù, & subter brachia sempiterna: ejiciet à facie tua inimicum, dicétque; Conterere.
28 Habitabit Israel confidenter, & solus. Oculus Jacob in terra frumenti & vini, cœlique caligabunt rore.
29 Beatus es tu Israel: quis similis tui, populè, qui salvaris in Domino? scutum auxilii tui, et gladius gloriæ tuæ: negabunt te inimici tui, et tu eorum colla calcabis.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

18 Καὶ τῷ Ζαβουλὼν εἶπεν, Εὐφράνθητι Ζαβουλὼν ἐν ἐξόδῳ σου, καὶ Ἰσσάχαρ ἐν
19 τοῖς σκηνώμασιν ὑμῶν. Ἔθνη (τ) ὀξολοθρεύσουσι καὶ (υ) ἐπιμελήσεται ἐκεῖ, καὶ θύσουσι ἐκεῖ θυσίας δικαιοσύνης, ὅτι πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει σε,
20 καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικούντων. Καὶ τῷ Γὰδ εἶπεν, (φ) Εὐλογημένος ἐμπλατύνων Γάδ. ὡς λέων ἀνεπαύσατο,
21 συνθλῶν βραχίονα καὶ ἄρχοντα. Καὶ εἶδεν ἀπαρχὴν αὐτῷ, ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων συνηγμένων ἅμα (χ) ἀρχηγοῖς λαῶν. Δικαιοσύνην κύριος ἐποίησε, καὶ κρίσιν αὐτοῦ μετὰ Ἰσραήλ.
22 Καὶ τῷ Δὰν εἶπεν, Δὰν σκύμνος λέοντος, καὶ (ψ) ἐκπηδήσει ἐκ τῆς Βασάν.
23 Καὶ τῷ (ω) Νεφθαλὶ εἶπε, (α) Νεφθαλὶ πλησμονὴ δεκτῶν καὶ ἐμπιμπλάμενος εὐλογίας παρὰ κυρίου. Θάλασσαν καὶ λίβα
24 κληρονομήσει. Καὶ τῷ Ἀσὴρ εἶπεν, (β) Εὐλογημένος ἀπὸ τέκνων Ἀσήρ· καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· βάψει ἐν ἐ-
25 λαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ. Σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται. (γ) ὡς αἱ ἡμέραι σου, οὕτω καὶ ἡ ἰσχύς σου. Οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ θεὸς τοῦ ἡγαπημένου, ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός σου, καὶ ὁ
27 μεγαλοπρεπὴς τοῦ νεφελῶν. Καὶ σκεπάσει σε θεοῦ ἀρχή, καὶ κατὸ ἰσχὺν βραχίονος αἰώνιον. καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσ-
28 ώπου σου ἐχθρὸν, λέγων, Ἀπόλοιο. Καὶ κατασκηνώσει Ἰσραὴλ (δ) πεποιθὼς μόνος ἐπὶ γῆς Ἰακώβ, (ε) ἐπὶ σίτου καὶ οἴνου· καὶ ὁ οὐρανὸς σοι συνεφῶς
29 δρόσῳ. Μακάριος εἶ Ἰσραήλ. τίς ὅμοιός (ζ) σοι λαὸς σωζόμενος ὑπὸ κυρίου; ὑπασπιστὴς ὁ βοηθός σου, καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου. καὶ ἀρνήσονταί σε οἱ ἐχθροί σου, καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ.

Et ad Zabulon dixit; Lætare Zabulon in egressu tuo: & Issachar in tabernaculis (τ) suis. Gentes exterminabunt: 19
et invocabitur illic, & sacrificabitis ibi sacrificium justitiæ: quoniam (ſ) divitiæ maris lactabunt te, & emporia maritimam habitantium. Et ad 20
Gad dixit; Benedictus dilatans Gad: sicut leo, requievit, confringens brachium, & principem. Et vidit (t) primitiam 21
suam, quia ibi divisa est terra principum collectorum simul cum ducibus populorum. Justitiam Dominus fecit; & judicium suum cum Israel. Et 22
ad Dan dixit; Dan catulus leonis: & prosiliet è Basan. Et ad Nephthali dixit; Nephthali, (u) satietas acceptabilium: & saturetur benedictione à Domino: 23
mare, & Africum hæreditabit. Et ad Aser dixit; Benedictus à filiis Aser: & erit 24
acceptus fratribus suis. Intinget in oleo pedem suum: Ferrum, & æs calceamentum ejus 25
erit: sicut dies tui, fortitudo tua. Non est, (x) sicut Deus 26
dilecti: qui ascendit super cœlum, adjutor tuus, & magnificus firmamenti. Et (y) 27
teget te Dei principatus, & sub fortitudine brachiorum æternorum: & ejiciet à facie tua inimicum, dicens, Pereas. 28
Et habitabit Israel fidens, solus (z) super terram Jacob, in frumento, & vino. Et cœlum tibi (aa) caligans rore. 29
Beatus tu Israel. Quis similis tibi populus, qui salvaris à Domino? Scuto proteget adjutor tuus: & gladius, gloriatio tua. Et mentientur tibi inimici tui: & tu super cervicem eorum conscendes.

MS.A. (τ) ἐξολεθρεύσουσιν· (υ) ἐπικληθήσεται (φ) Ἠυλογημένος (χ) ἀρχηγοῖς αὐτῶν. Δικαιοσύνην (ψ) ἐκπηδήσει (ω) Νεφθαλεὶ (α) Νεφθαλεὶ (β) Ἠυλογημένος (γ) ὡς (δ) μόνος πεποιθὼς ἐπὶ (ε) ἐπὶ σίτου καὶ οἴνου. καὶ ὁ οὐρανὸς συνηφὴς αὐτῷ δρόσῳ. (ζ) Cs λαὸς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 * ܘܠܙܒܘܠܘܢ ܐܡܪ ܙܒܘܠܘܢ ܒܦܢܝܟ ܘܝܣܟܪ ܒܡܫܟܢܝܟ. ܥܡܡܐ ܠܛܘܪܐ ܢܩܪܘܢ ܬܡܢ ܢܩܪܒܘܢ ܙܒܚ ܙܕܩܬܐ ܕܡܝ ܝܡܐ ܢܝܢܩܘܢ ܘܣܦܘܢ ܛܡܘܢ ܕܚܘܠܐ.
19
20 * ܘܠܓܕ ܐܡܪ ܒܪܘܟ ܕܓܕ ܐܝܟ ܠܒܝܐ ܫܟܢ ܘܛܪܦ ܙܪܥܐ ܘܪܫܐ. ܘܚܙܐ ܪܝܫܝܬܐ ܠܗ ܕܬܡܢ ܚܠܩܬ ܡܚܘܩܩ ܣܦܘܢ. ܘܥܒܕ ܨܕܩ ܕܡܪܝܐ ܥܡ ܝܫܪܝܠ. ܘܠܕܢ ܐܡܪ ܕܢ ܓܘܪ ܐܪܝܐ ܢܙܢܩ ܡܢ ܒܫܢ. ܘܠܢܦܬܠܝ ܐܡܪ ܢܦܬܠܝ ܣܒܥ ܪܥܘܢ ܘܡܠܝ ܒܪܟܬ ܡܪܝܐ ܝܡ ܘܕܪܘܡ ܢܪܬܐ.
21
22
23
24 ܘܠܐܫܪ ܐܡܪ ܒܪܘܟ ܡܢ ܒܢܝܢ ܐܫܪ ܢܗܘܐ ܪܥܘܝ ܠܐܚܘܗܝ ܘܛܒܠ ܒܫܡܢ ܪܓܠܗ.
25 ܦܪܙܠ ܘܢܚܫܬܐ ܢܥܠܝܟ ܐܝܟ ܝܘܡܝܟ ܗܟܢܐ ܬܘܬܪܟ. ܠܝܬ ܐܠܗ ܐܝܟ ܝܩܪ ܕܪܟܒ ܫܡܝܐ ܥܠ ܥܘܪܟ ܘܒܪܘܡ ܓܐܘܬܗ.
26
27 ܡܥܘܢܐ ܐܠܗܐ ܩܕܡܝܐ ܘܡܬܚܬ ܙܪܥܘܬ ܥܠܡܐ ܘܦܪܩ ܡܩܕܡܟ ܥܕܝܐ ܘܐܡܪ ܐܫܡܕ.
28 ܘܫܪܐ ܝܫܪܝܠ ܒܛܚ ܒܠܚܕ ܥܝܢ ܝܥܩܘܒ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܥܠܐ ܘܚܡܪܐ ܐܦ ܫܡܝܗ ܢܪܦܘܢ ܛܠ.
29 ܐܫܪܝܟ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܕܡܝܟ ܥܡ ܡܫܝܙܒ ܒܡܪܝܐ ܡܓܢ ܥܘܪܟ ܘܕܚܪܒ ܓܐܘܬܟ ܘܢܟܚܫܘܢ ܐܝܒܝܟ ܠܟ ܘܐܢܬ ܥܠ ܒܡܬܝܡܘ ܬܪܕܘܟ :

Et ad Zebolon ait, Lætare Zebolon in exitu tuo, & Isachar in tabernaculis tuis. Populos ad montem vocabunt, ibique mactabunt sacrificia justitiæ: quoniam inundationem marium quasi lac sugent, & naves absconsas in arena. Ad Gad autem dixit, Benedictus sit qui dilatavit Gad: quasi leo habitat & lacerat brachium cum capite: Et prospexit in primis ipsi, quoniam illic est abscondita portio Expositoris qui procedebat in fronte populi: justitiam Domini fecit, & judicia ejus cum Israele. Et ad Dan ait, Dan catulus leonis qui lac sugit ex Mathnin. Et ad Nephtali dixit, Nephtali saturatus est favore, & plenus benedictione Domini, Occidentem & Meridiem occupabit. Et ad Asir dixit, Benedictus Asir à filiis, sit oblectamentum fratribus suis, & tingat in oleo pedem suum. Ferrum & æs calceus tuus, & juxta dies tuos robur tuum. Non est ut Deus Israelis: is cujus currus in cœlo, sit in auxilium tuum, et in majestate sua. In cœlis cœlorum est habitaculum Dei nostri ab æterno, et subtus seminavit mundum: et perdat à conspectu tuo inimicum qui dixerat, Perdam. Et habitabit Israel in tranquillitate solus, fons Jacob in terra frumenti et vini et olei, quinctiam cœli spargent rorem. Beatus es Israel, quisnam similis est tibi? populè, cujus salus Domino innititur? auxilium tuum Deus est, et nequaquam in gladio gloria tua: mentientur tibi inimici tui, et tu super cervicem eorum calcabis.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

TARGUM ONKELOS.

18 וְלִזְבוּלֻן אֲמַר חֲדֵי זְבוּלֻן בְּמִפְּקָדָךְ
לְאַנְתָּא קְרָבָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ
וְיִשְׁשְׂכָר בְּמַשְׁכְּנָךְ דְּמִעְבַּד זִמְנֵי־
19 מוֹעֲדֵי בִּירוּשְׁלֵם: שַׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל
לְטוּר בֵּית מַקְדְּשָׁא יְתַבְּנוּן תַּמָּן
יִכְסוּן נִכְסַת קֻדְשִׁין דְּרַעֲוָא אֲרֵי
נִכְסֵי עַמְמַיָּא יִכְלוּן וְסִ מָן דְּמִטְמַרָן
20 בְּחֹלָא מִתְגַּלְיָן לְהוֹן: וּלְגַד אֲמַר
בְּרִיךְ דְּאַפְתֵּי לְגַד כְּלִיתָא שָׁרֵי
21 וּיְקַטֵּל שִׁלְטוֹנִין עִם מַלְכִין:
וְאִתְחֲזֵי בְּקַדְמֵיתָא אֲרֵי תַמָּן
בְּאַחֲסַנְתֵּיהּ מֹשֶׁה סַפְּרָא רַבָּא
דְיִשְׂרָאֵל קְבִיר הוּא נְפַק וְעַל־פְּרִישׁ
עַמָּא וְכַן קְרָם יְיָ עֲבַד וְדִינְהוֹן עִם־
22 יִשְׂרָאֵל: וּלְדָן אֲמַר דָּן תַּקִּיף כְּגוּר
אַרְיֵה אַרְעֵיהּ שָׁתֵיָא מִן נַחֲלָיָא
23 דְּנָגְרִין מִן מַתְנָן: וּלְנַפְתָּלִי אֲמַר
נַפְתָּלִי שְׂבַע רְעוּא וּמְלֵי בִּרְכָן מִן־
קְרָם יְיָ מַעֲרַב יַם גִּינוֹסַר וְדָרוֹמָא
24 יֵרֵת: וּלְאָשֵׁר אֲמַר בְּרִיךְ מִבְּרַכָת
בְּנַיָּא אָשֵׁר יְהֵי רַעֲוָא לַאֲחוֹהִי
25 וְיִתְרַבֵּי בְּרַחֲפוּנוֹקִי מַלְכִין: תַּקִּיף
כְּפַרְזְלָא וּנְחָשָׁא וּכְיוֹמֵי עוֹל מוֹקְדָּךְ
26 תְּקִפְּךָ: לֵית אֱלָהָא כְּאֱלָהָא
דְיִשְׂרָאֵל דְּשַׁכְנְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא בְּסַעְדָּךְ
27 וְתוּקְפֵּיהּ בִּשְׁמֵי שְׁמַיָּא: מְרוֹר
אֱלָהָא דְמַלְקְדְמִין וּבְמֵימְרֵיהּ
אִתְעֲבִיר עָלְמָא וְתָרִיךְ מִן קֳדָמָךְ
28 סְנָאָה וַאֲמַר שֵׁיצִי: וּשְׁרָא יִשְׂרָאֵל
לְרוּחֲצָן בְּלַחוֹדֵיהוֹן בְּעֵין בִּרְכָתָא
דְּבָרִיכִנִין יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן לְאַרְעָא
עֲבִירָא עָבוּר וַחֲמַר אַף שְׁמַיָּא
29 דְעָלַוֵיהוֹן יִשְׁתְּשִׁין בְּטַלָּא: טוּבָךְ
יִשְׂרָאֵל לֵית דְּכוָתָךְ עַמָּא דְפוּרְקָנֵיהּ
מִן קְרָם יְיָ תְּקִיף בְּסַעְדָּךְ וּמָן
קְרָמוֹהִי נְצָחָן גַּפְרָנָךְ וַיְתַרְבְּנוּן
סְנָאָךְ לָךְ וְאַתְּ עַל פְּרִיקֵי צַוָּארֵי־
מַלְכֵיהוֹן תִּדְרוֹךְ:

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

18 וּלְזְבוּלֻן אָמַר שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר בְּאֹהָלֶיךָ׃
19 עַמִּים הַר יִקְרָאוּ שָׁם זִבְחֵי צֶדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ וּשְׂפֻנֵי טְמוּנֵי חוֹל׃
20 וּלְגָד אָמַר בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרַף זְרוֹעַ אַף קָדְקֹד׃
21 וַיַּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן וַיָּבֹא רָאשֵׁי עָם צִדְקוֹת יְהוָה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל׃
22 וּלְדָן אָמַר דָּן גּוּר אַרְיֵה יִזְנַק מִן הַבָּשָׁן׃
23 וּלְנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שָׂבֵעַ רָצוֹן וּמָלֵא בְּרָכָה יָרֵשׁ יָם וָדָרוֹם׃
24 וּלְאָשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רָצוּי אֶחָיו וְטֹבֵל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ׃
25 בַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת מַנְעָלֶיךָ וּכְיָמֶיךָ דָּאָבוֹן׃
26 אֵין כֵּאל יְשֻׁרוּן רֹכֵב שָׁמַיִם בַּעֶזְרֶךָ וּבגאותו [וּבְגַאֲוָתוֹ] שְׁחָקִים׃
27 מְעוֹנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרֹעֹת עוֹלָם וַיְגָרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמֵד׃
28 וְשָׁכַן יִשְׂרָאֵל בָּדָד עֵין יַעֲקֹב אֶל־אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אַף שָׁמַיו יַרְעִפוּ־טָל׃
29 אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּיהוָה מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ אֹיְבֶיךָ יְכַחֲשׁוּ לָךְ וְאַתָּה עַל־בָּמוֹתָמוֹ תִדְרֹךְ׃

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

18 Zabulon etiam dixit, Lætare Zabulon in egressu tuo, & Issachar in tabernaculis tuis.
19 Populos montium meorum vocabunt, & ibi sacrificabunt sacrificia justitiæ: quoniam (o) affluentiam maris sugent, & (p) absconditos thesauros arenæ.
20 Ad Gad verò dixit, Benedictus qui dilatat Gad; sicut leo habitat, rapit brachium, atque etiam verticem.
21 Et vidit præeogitavam suam, quoniam ibi (q) pars legislatoris est occulta, ideo (r) egressus est cum principibus populi: justitiam Domini fecit, & judicia ejus cum Israele.
22 Ad Dan autem dixit, Dan catulus Leonis, ideo (s) prosiliet è Basan.
23 Nephtali etiam dixit, Nephtali satur est, & acceptus, & (t) plenus benedictione Domini: (u) Mare & Meridiem hæreditabit.
24 Et ad Aser dixit, Benedictus propter filios Aser, ideo erit acceptus fratribus suis, & tinget in oleo pedes suos.
25 Ferrum & æs (x) calceamenta tua; & sicut dies tui, doctores tui.
26 Non est sicut (y) Deus Rectissimi, equitans cœlum in auxilium tuum, & in (z) magnificentia sua nubes.
27 Habitaculum Dei ab initio; & in verbo ejus factum est seculum: ejecit à facie tua inimicum, dicetque, Conterere.
28 Et habitabit Israel confidenter & solus, juxta benedictionem qua benedixit eis Jacob pater eorum, in terra producente frumentum & vinum: cœli quoque, qui sunt super eos distillabunt rore.
29 Beatus es Israel, non est qui similis sit tibi; populus cujus salus est à facie Domini, & fortitudo auxilii tui; & à facie ejus sunt victoriæ fortitudinis tuæ: & mentientur tibi inimici tui, & tu colla regum eorum calcabis.

VERSIO SAMARITANA.

18 וּלְזְבוּלֻן אָמַר שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר בְּאֹהָלֶיךָ׃
19 עַמִּים הַר יִקְרָאוּ שָׁם זִבְחֵי צֶדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ וּשְׂפֻנֵי טְמוּנֵי חוֹל׃
20 וּלְגָד אָמַר בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרַף זְרוֹעַ אַף קָדְקֹד׃
21 וַיַּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן וַיָּבֹא רָאשֵׁי עָם צִדְקוֹת יְהוָה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל׃
22 וּלְדָן אָמַר דָּן גּוּר אַרְיֵה יִזְנַק מִן הַבָּשָׁן׃
23 וּלְנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שָׂבֵעַ רָצוֹן וּמָלֵא בְּרָכָה יָרֵשׁ יָם וָדָרוֹם׃
24 וּלְאָשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רָצוּי אֶחָיו וְטֹבֵל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ׃
25 בַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת מַנְעָלֶיךָ וּכְיָמֶיךָ דָּאָבוֹן׃
26 אֵין כֵּאל יְשֻׁרוּן רֹכֵב שָׁמַיִם בַּעֶזְרֶךָ וּבגאותו [וּבְגַאֲוָתוֹ] שְׁחָקִים׃
27 מְעוֹנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרֹעֹת עוֹלָם וַיְגָרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמֵד׃
28 וְשָׁכַן יִשְׂרָאֵל בָּדָד עֵין יַעֲקֹב אֶל־אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אַף שָׁמַיו יַרְעִפוּ־טָל׃
29 אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּיהוָה מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ אֹיְבֶיךָ יְכַחֲשׁוּ לָךְ וְאַתָּה עַל־בָּמוֹתָמוֹ תִדְרֹךְ׃

VER. SAM. (o) Ductus (p) quietos (q) nota artificis est occulta, (r) consociatus est (s) prosiliet è Batanza. (t) positus in (u) Occidentem (x) ferra tua; (y) Potens Deëtati, (z) elevatione sua (a) benevolentia separatus: (b) exaltationis

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 وَلِزَبُولُونَ قَالَ * افْرَحْ يَا زَبُولُونَ فِي أَسْفَارِكَ * وَأَنْتَ يَا يَسَّاخَارُ فِي مَنَازِلِكَ * فَإِنَّ الأُمَّةَ إِلَى جَبَلِكُمَا
19 تَحْضُرُ * وَيَذْبَحُ فِيهِ ذَبَائِحَ عَادِلَةً * فَهُمْ عَرَفُ الْبِحَارِ يَرْضَعُونَ * وَدَفَائِنَ الرِّمَالِ وَكُنُوزَهَا * وَقَالَ لِجَادٍ *
20 مُبَارَكُ الْمُوسِعِ لَهُ بَلَدُهُ * فَهُوَ كَاللَّبُوءِ يَسْكُنُهَا * الَّذِي يَدُقُّ الذِّرَاعَ مَعَ الْهَامَةِ * وَأَيَّةُ رَأْيٍ
21 فِي أَوَّلِ بَلَدِهِ أَنْ جَوْفَ الرَّاسِمِينَ هُنَاكَ مَكْنُورٌ * فَأَتَى رُؤَسَاءُ الْقَوْمِ فَعَلَمُهُمْ * وَصَنَعَ بِعَدْلِ
22 اللَّهِ وَأَحْكَامِهِ مَعَ سَائِرِ آلِ إِسْرَائِيلَ * وَقَالَ لِدَانٍ * كُنْ يَا دَانُ كَشِبْلِ الأَسَدِ فَوْقَ * إِذَا يَعْرُضُ مِنَ
23 الْبَسِيطَةِ * وَقَالَ لِنَفْتَالِي * أَسْتَكْثِرْ مِنَ الأَرْضِ * وَكُنْ مَمْلُوءاً بِبَرَكَاتِ اللَّهِ * وَحُزْ مِنَ الأَرْضِ غَرْباً
24 وَجَنُوباً * وَقَالَ لأَشِيرَ * كُنْ مُبَارَكاً مِنَ الأَوْلِيَاءِ يَا أَشِيرُ الَّذِي سَكَنَ رَضِيَ إِخْوَتِهِ * وَغَامِسًا
25 فِي الدُّهْنِ قَدَمَهُ يَكُونُ * الْحَدِيدُ وَالنُّحَاسُ مَعَالِفُكَ * وَيَكُونُ كَأَيَّامِكَ هَذِهِ سَجَاعَتُكَ * إِلَهُ
26 إِسْرَائِيلَ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ سَيِّدُ الْمُسْتَوِي عَلَى السَّوَاهِقِ وَالسَّمَاءِ بِقُدْرَتِهِ فِي عَوْنِكَ * وَهُوَ الْعَقْلُ
27 الإِلَهُ الأَزَلِيُّ * وَمِنْ دُونِهِ مُلْوِكُ الْعَالَمِ * كَمَا طَرَدَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْكَ الْعَدُوَّ * فَقَالَ لَكَ أَبْعِدْهُ * حَيِّ
28 سَكَنَ بَعْضُ آلِ إِسْرَائِيلَ وَاثِقًا مُنْفَرِداً نَظِيرَ قَوْلِ يَعْقُوبَ فِي بَلَدِي بِرٍّ وَعَصِيرٍ * وَأَيْضاً
29 سَمَاؤُهُ تَدُرُّ طَلاً * فَطُوبَاكَ يَا نَسْلَ إِسْرَائِيلَ * لَيْسَ مِثْلُكَ شَعْبٌ مُعَانٌ بِاللَّهِ * وَهُوَ تُرْسُكَ وَعَوْنُكَ
وَسَيْفُكَ وَأَعْدَاؤُكَ * فَيَخْضَعُ أَعْدَاؤُكَ لَكَ * وَأَنْتَ تَطَأُ عَلَى قَمَاقِمِهِمْ *

Et ad Zebulon dixit, Lætare O Zebulon in itineribus tuis, & tu O Issachar in domicilius tuis: Nam turba ad montem vestrum aderit, & sacrificabit in eo victimas æquas, & ipsi divitias maximum fugent, et recondita in arenis, cavimque thesauros. Et dixit ad Gad, Benedictus sit qui dilatavit ei regionem ejus: nam ipse velut leæna inhabitabit eam; qui comminuet brachium cum vertice capitis. Et quidem vidit in principio regionis suæ quòd cœtus legislatorum esset ibi repositus: & venerunt principes populi, & docuit eos, fecique secundùm justitiam Dei & judicia ejus cum omnibus Israelitis. Et ait ad Dan, Esto O Dan similis catulo leonis in fortitudine cùm prodit è Bathnia. Et ait ad Nephtali, Paya tibi multum terræ, & esto plenus benedictionibus Dei, et posside de terra ad Occasum et ad Austrum. Et ait ad Asir, Esto benedictus ab amicis O Asir, qui sedavit voluntatem fratrum suorum: et intinctus in oleo pes ejus erit. Ferrum et æs feræ tuæ, erique ut dies hi tui generositas tua. Deus Israelis, cui nihil est simile, qui eminet cœlorum cœlo, sit cum sua potentia in adminiculum tuum. Ipseque est mens Deus æternus, et infra ipsum reges mundi: quemadmodum ejecit à conspectu tuo hostem, dixitque tibi, Exterminа eum. Ita ut inhabitavit illi quidam ex Israelitis tuis seorsim, juxta sermonem Jacobi, regionem frumenti et mustì feracem, cujus quoque cœlum distillat rorem. Beata igitur es O progenies Israël, non est similis tui populus protectus à Deo, ipseque est clypeus tuus, et auxilium, et gladius tuus, et robur tuum: idcirò subjicientur tibi inimici tui, et tu calcabis super principes eorum.

ספר אלה הדברים: לד

CAP. XXXIV. לד

cepit , Nebo mootem ad Moab planicieibus è Moseh ascendit Et
1 וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל־הַר נְבוֹ רֹאשׁ
Dominus eũ fecit videre & ,Jerecho *facies super* qui , collis
הַפִּסְגָּה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרִיחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־
,Naphtali omnem Et .Dan ad usque Ghilghad terram omoem
2 כָּל־הָאָרֶץ אֶת־הַגִّלְעָד עַד־דָּן: וְאֶת כָּל־נַפְתָּלִי
,Jehudah terram omnem & ,Menasseh & ,Ephraim terram &
וְאֶת־אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְאֶת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה
vallis planiciem & ,meridiem Et ,*postremum* mare ad usque
3 עַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן: וְאֶת־הַנֶּגֶב וְאֶת־הַכִּכָּר בִּקְעַת
Dominus dixit Et ,Sohar ad usque palmarum civitatis Jerecho
4 יְרִיחוֹ עִיר הַתְּמָרִים עַד־צֹעַר: וַיֹּאמֶר יְהוָה
,Jahacob & ,Ischac ,Abraham juravi quam terra Hæc ,eum ad
אֵלָיו זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב
illu & ,tuis oculis in te feci Videte ,eam dabo tuo Semini ,dicendo
לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה הֶרְאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה
,Moab terra in ,Domini servus Moseh ibi est mortu Et ,transibis non
5 לֹא תַעֲבֹר: וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב
contra ,Moab terra in ,valle in eum sepelivit Et ,Domini *ei super*
עַל־פִּי יְהוָה: וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַּגַּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל
diem ad usque ei, sepulcrum quisquam cognovit nõ Et .Peor Beth
בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־יָדַע אִישׁ אֶת־קִבְרוֹתוֹ עַד הַיּוֹם
non *eum morendo in* ,annorũ viginti & ,centum filius Moseh Et .*banc*
6 הַזֶּה: וּמֹשֶׁה בֶּן־מְאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתוֹ לֹא
Israel filii fleverunt Et ,ejus virtus fugit neque, ejus oculus caligavit
כָהֲתָה עֵינוֹ וְלֹא־נָס לֵחֹה: וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
dies sunt perfecti Et .diebus triginta ,Moab campestribus in ,Moseh
אֶת־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי
,sapientiæ spiritu est repletus, Nun filius Jehosuah Et .Moseh luctus fletus
7 בְּכִי אֲבֵל מֹשֶׁה: וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מָלֵא רוּחַ חָכְמָה
filii *eum ad audierunt* &: eum super suas manus Moseh *fulcivit* quia
כִּי־סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי־
non Et .Moseh Dominus præcepit quẽadmodũ fecerunt &, Israel
יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְלֹא־
Dominus ,ñ nosset quem ,Moseh sicut Israel in ultra propheta surrexit
8 קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יְדָעוֹ יְהוָה
eum misit quæ ,portentis & ,signis omnibus In ,*facies* ad *facies*
פָּנִים אֶל־פָּנִים: לְכָל־הָאֹתוֹת וְהַמֹּפְתִים אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ
,ejus servis omnibus & ,Parhoh , Ægypti terra in *facienduin ad*, Dominus
יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדָיו
terræ omni & ,*forti meum* omni in Et .ejus terra omni &
9 וּלְכָל־אַרְצוֹ: וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל הַמּוֹרָא
Israel omnis oculis in Moseh fecit quæ ,magno
הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל:

Versio VULG. LAT.

CAP. XXXIV.

1 Ascendit ergò Moyses de campestribꝰ Moab sup montẽ Nebo, in verticẽ Phasga contra Jericho: ostenditq; ei Dñs omnẽ terrã Galaad usq; Dan,
2 Et universũ Nepthali, terrãmque Ephraim & Manasse, & omnem terram Juda usque ad
3 mare novissimũ, Et Australem partem, & latitudinem campi Jericho civitatis palmarum
4 usque Segor. Dixitq; Dñs ad eum, Hæc est terra, pro qua juravi Abraham, Isaac, & Jacob, dicens; Semini tuo dabo eam. Vidisti eã oculis tuis, &
5 non transibis ad illã. Mortuúsque est ibi Moyses servus Domini, in terra Moab, jubente
6 Domino: Et sepelivit eum in valle terræ Moab contra Phogor: & non cognovit homo sepulchrum ejus usque in præsentem diem. Moyses centum
7 & viginti annorũ erat, quando mortuus est: non caligavit oculus ejus, nec dentes illius
8 moti sunt. Fleverũntque eum filii Israel in campestribus Moab triginta diebus: & completi sunt dies planctûs
9 lugentiũ Moysen. Josue verò filius Nun repletus est Spiritu sapientiæ, quia Moyses posuit super eum manus suas. Et obedierunt ei filii Israel, fecerũntque sicut præcepit Do-
10 minus Moysi. Et non surrexit ultrà propheta in Israel sicut Moyses, quem nõsset Dominus
11 facie ad faciem, In omnibus signis atque portentis, quæ misit per eum, ut faceret in terra Ægypti Pharaoni, & omnibꝰ servis ejus, universæq;
12 terræ illius, Et cunctam manũ robustã, magnáque mirabilia, quæ fecit Moyses corã universo Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. λδ'. CAP. XXXIV.

1 Καὶ ἀνέβη Μωυσῆς ἀπὸ Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τὸ ὄρος Ναβαὺ, ἐπὶ κορυφὴν Φασγά, ἣ ἐπὶ (α) ἐπὶ πρόσωπον Ἱεριχώ. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσῃ τὴν γῆν (β)
2 Γαλαὰδ ἕως Δάν, καὶ πᾶσῃ τὴν γῆν (γ) Νεφθαλὶ, καὶ πᾶσῃ τὴν Ἐφραὶμ, καὶ (δ) Μανασσῆ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἰούδα ἕως τῆς
3 θαλάσσης τῆς ἐσχάτης, καὶ τὴν ἔρημον, καὶ τὰ περίχωρα Ἱεριχὼ, πόλιν φοινίκων ἕως
4 Σηγώρ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, Αὕτη ἡ γῆ ἣν (ε) ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, λέγων, Τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω (ζ) αὐτήν. καὶ ἔδειξά
5 σοι τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσπελεύσῃ. Καὶ ἐτελεύτησε (η) Μωυσῆς ὁ οἰκέτης κυ-
6 ρίου ἐν γῇ Μωὰβ διὰ ῥήματος κυρίου. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν (θ) ἐν Γαὶ ἐγγὺς οἴκου Φογώρ. καὶ οὐκ (ι) ἔδεν οὐδεὶς τὸ παρὸν αὐτῆς ἕ-
7 ως τῆς ἡμέρας ταύτης. Μωυσῆς δὲ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῷ (κ) τελευτᾶν αὐτόν. οὐκ ἠμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, (λ)
8 οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χείλη αὐτοῦ. Καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (μ) Μωυσῆν ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τὸ Ἰορδάνου κατ' Ἱερι-
χὼ τριάκοντα ἡμέρας. καὶ συνετελέσθησαν
9 αἱ ἡμέραι πένθους κλαυθμῶ Μωυσῆ. Καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ ἐνεπλήσθη πνεύματος συ-
νέσεως· ἐπέθηκε γὰρ Μωυσῆς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἐπ' αὐτόν. καὶ εἰσήκουσαν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ ἐποίησαν καθὼς ἐνετείλατο κύ-
10 ριος τῷ Μωυσῆ. Καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης ἐν Ἰσραὴλ ὡς Μωυσῆς, ὃν ἔγνω κύ-
11 ριος πρὸς πρόσωπον, καὶ πρόσωπον, Ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις καὶ τέρασιν, ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ποιῆσαι αὐτὸ ἐν γῇ Αἰ-
γύπτῳ Φαραὼ, καὶ τοῖς παιδάρια αὐτοῦ, (ν)
12 καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, Τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα, (ξ) καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, ἃ ἐποίησε Μωυσῆς ἐναντι παντὸς Ἰσραήλ.

MS.A. (α) ἐπὶ πρόσωπον (β) Γαλαάδ, Καὶ πᾶσαν (γ) Νεφθαλείμ, (δ) Μανασσῆ, (ε) ὤμοσα Ἀβραὰμ (ζ) αὐτὴν. ἔδειξα αὐτὴν τοῖς (η) ἐκεῖ Μωυσῆς οἰκέτης (θ) ἐν Γαὶ ἐν γῇ Μωὰβ ἐγγὺς (ι) οὐδεὶς οὐδεὶς τὴν τελευτὴν αὐτῆς (κ) τῆς ἡλίου αὐτοῦ. (λ) οὐδὲ ἐφθάρη τὰ χείλη αὐτοῦ. (μ) τὸν Μωυσῆν (ν) καὶ τῇ γῇ αὐτοῦ, Καὶ τὰ (ξ) καὶ πᾶσαν τὴν

1 Et ascendit Moyses ab Arboth Moab super montem Nabay in verticem Phasga, qui est
2 super faciem Hiericho. Et ostendit ei Dominus omnem terram Galaad usq; Dan, Et omnem
3 terram Nephthali, & omnẽ terram Ephraem, & Manasse, & omnem terram Iuda usq; ad mare ultimum, Et desertum, & ad-
4 jacentia Hiericho, civitatem palmarum usq; Segor. Et dixit Dominus ad Moysen, Hæc est terra quam juravi ipsi Abraham, & Isaac, & Jacob, dicens; Semini vestro dabo eam. Et ostendi oculis tuis; & illuc non ingredieris.
5 Et defunctus est Moyses famulus Domini in terra Moab per verbum Domini. Et sepelierunt
6 eum (a) in Gai prope domum Phogor. Et non novit quisquã sepulchrum ejus usque in diem hanc. Moyses autem erat centum
7 & viginti annorum, cùm defunctus est: non caligaverunt oculi ejus, neq; corrupta sunt labia ejus. Et flevernnt filii Israel Moy-
8 sen in Arabath Moab super Iordanem contra Hiericho triginta diebus. Et consummati sunt dies luctûs fletûs Moysi. Et Iesus
9 filius Naue impletus est spiritu intellectûs. Imposuit enim Moyses manus suas super eum. Et exaudierunt eum filii Israel: & fecerũt, sicut mandaverat Dominus Moysi. Et non surrexit ultrà
10 propheta in Israel, sicut Moyses, quẽ novit Dominꝰ cum, facie ad facie, In omnibus signis, & pro-
11 digiis: quæ misit eum Dominꝰ facere eã in terra Ægypto Pharaoni, & servis ejus, & universæ
12 terræ ejus, Mirabilia magna, & manum validam, quæ fecit Moyses coram omni Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXXIV.

1 Ascendit itaque Moses ex Arboth Moab in montem Nobu, ad verticem collis qui est è regione Jericho: ostenditque ei Dominus universam terram Gelaad & Gad, usq; Dan.
2 Et universum Nepthali, totamque terram Aphrem & Manasse, & universam terram Juda, usque ad mare extimum, & ad Meridiem,
3 Et Chobar quæ est in planitie Jericho civitatis palmarum, usque Soar. Dixitque ad
4 eum Dominus, Hæc est terra quam juravi patribus tuis Abraham, & Isahac, & Jacob, dicens, Semini vestro dabo eam: ostendi eam tibi in oculis tuis, illuc verò non ingredieris.
5 Mortuus igitur est ibi Moses servus Domini in terra Moab, juxta verbum oris Domini.
6 Et sepelivit eum in valle, in terra Moab, è regione Beth-Peor: & nemo cognovit sepulchrum ejus usque in præsentem diem. Moses
7 autem natus erat centum & viginti annos quando mortuus est: non fuerat gravatus oculus ejꝰ, nec rugas contraxerant genæ ejus.
8 Et fleverunt filii Israel Mosen in Arboth Moab, triginta diebus: & completi sunt dies planctûs funerum Mosis. Josue verò filius
9 Nun repletus est spiritu sapientiæ, eò quòd posuerit Moses manus suas super eum: & obediebant ei filii Israel, faciebantque, quemadmodum præceperat Dominus Mosi.
10 Et ampliùs non surrexit propheta in Israel quem nõsset facie ad faciem, In omnibus si-
11 gnis & miraculis propter quæ miserat eum Dñs ut faceret in terra Ægypti, in Pharaonem & in omnes servos ejus, totamq; terram ipsius: Et propter cunctam manum robustã,
12 omnemque visionem magnam quam fecit Moses coram universo Israele.

Continentur in isto volumine Repetitionis legis, versꝰ bis mille septingenti nonaginta sex. Totꝰ verò liber iste Legis complectitur versꝰ sexdecim mille nongentos & sex, sectionibus centum viginti sex comprehensos. Compositus fuit à Mose, dispositus verò atque absolutus à Josue filio Nun ejus ministro:

FINIS.

PARAPH. CHALD. cum VERSIONE LATINA.

תרגום אונקלוס

לד

1 וסליק משה ממישריא דמואב
לטורא דנבו ריש רסתא די על
אפי ירחו ואחוניה יי ית כל ארעא
2 ית גלעד עד דן: וית כל נפתלי
וית ארע אפרים ומנשה וית כל
ארעא דיהודה עד ימא בתראה:
3 וית דרומא וית מישלא בקעתא
דיריחו קרתא דדקליא עד צוער:
4 ואמר יי ליה דא ארעא דקימית
לאברהם ליצחק ולישקב למימר
לבנך אתנינה אחויתך בעינך ולתמן
לא תעבר: ומית תמן משה עבדא
5 דיי בארעא דמואב על מימרא דיי:
וקבר יתיה בחילתא בארעא דמואב
6 לקבל בית פעור ולא ידע אנש
ית קבורתיה עד יומא הדין: ומשה
7 בר מאה ועסרין שנין כד מית לא
כהת עינוהי ולא שנא זיו זקנא
8 דאפוהי: ובכו בני ישראל ית משה
במישריא דמואב תלתין יומין
ושלימו יומי בכיתא אבלא דמשה:
9 ויהושע בר נון אתמלי רוח חכמא
ארי סמך משה ית ידוהי עלוהי
וקבילו כנישתא בני ישראל ועבדו
10 כמא די פקד יי ית משה: ולא קם
נביא עוד בישראל כמשה די
אתגליליה יי אפין באפין: לכל
11 אתתא ומופתא די שלחיה יי
למעבד בארעא דמצרים לפרעה
ולכל עבדוהי ולכל ארעיה: ולכל
12 ידא תקיפתא ולכל חזוניא רבא די
עבד משה לעיני כל ישראל:

VERSIONE LATINA.

Targum ONKELOS,

CAP. XXXIV.

1 Et ascendit Moyses de campestribus Moab ad montem Nabo, ad verticem collis qui est contra Hiericho: & ostendit ei Dominus omnem terrâ
2 Galaad usque Dan. Et omnem terram Neptali, et Ephraim & Manasse: et omnem terram Juda usque ad mare *posterum*.
3 Et Australem plagam, & planitiem campi Hiericho civitatis palmarum, usque Segor.
4 Et dixit ei Dominus, Hæc est terra pro quâ juravi Abrahâ, Isaac et Jacob, dicens; Filiis tuis dabo eam: vidisti eam oculis tuis, et illuc non transibis.
5 Et mortuus est ibi Moyses servus Domini in terrâ Moab, per verbum Domini.
6 Et sepelivit eum in valle in terrâ Moab, contra Bethphogor: et non cognovit vir sepulchrum ejus usque hodie.
7 Moyses autem erat ætatis centum & viginti annorum quando mortuus est: non caligavit oculus ejus, neque mutatus est splendor gloriæ vultus ejus.
8 Et fleverunt filii Israel Moysen in campestribus Moab triginta diebus: & completi sunt dies planctus lugentium
9 Moysen. Josue autem filius Nun erat plenus spiritu sapientiæ; quoniam imposuit Moyses manus suas super eum: & obedierunt ei filii Israel, & fecerunt sicut præcepit Dominus Moysi. Et non surrexit ultra propheta in Israel sicut
10 Moyses: cui revelatus est Dominus facie ad faciem.
11 In omnibus signis & portentis quæ misit per eum Dominus, ut faceret in terrâ Ægypti; Pharaoni & omnibus servis ejus, et in universâ terra illius.
12 Et in omni manu robustâ, & in omnibus mirabilibus magnis, quæ fecit Moyses ante oculos omnis Israel.

TEXTUS HEBRÆO-SAMARITANUS.

ספר

1 ** ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו
אל ראש הפסגה אשר על פני יריחו
ויראהו יי את כל הארץ
2 את הגלעד עד דן: ואת כל נפתלי
ואת ארץ אפרים ומנשה ואת כל
ארץ יהודה עד הים האחרון:
3 ** ואת הנגב ואת המישר בקעת
יריחו עיר התמרים עד צוער:
4 ** ויאמר יי אליו זאת הארץ אשר נשבעתי
לאברהם ליצחק ולעקב לאמר
לזרעך אתננה הראיתיך בעינך ושמה לא
תעבר: ** וימת שם משה עבד יי
5 בארץ מואב על פי יי:
ויקבר אתו בגיא בארץ מואב
6 מול בית פעור ולא ידע איש
את קברתו עד היום הזה: ** ומשה
7 בן מאת ועשרים שנה במותו לא כהתה עינו
ולא נס לחה:
8 ** ויבכו בני ישראל את משה
במישרי מואב שלשים יום
ויתמו ימי בכי אבל משה:
9 ** ויהושע בן נון מלא רוח חכמה
כי סמך משה את ידיו עליו
וישמעו אליו בני ישראל
10 ** ויעשו כאשר צוה יי את משה: ולא קם
נביא עוד בישראל כמשה
אשר ידעו יי פנים אל פנים:
11 ** לכל האתות והמופתים אשר שלחו יי
לעשות בארץ מצרים לפרעה
ולכל עבדיו ולכל ארצו: ** ולכל
12 היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה
לעיני כל ישראל:

VERSIO SAMARITANA.

ספר

1 ** ועל מן מישרי מואב אל הר נבו
אל ראש הפסגה אשר על פני יריחו
ויראהו יי את כל הארץ
2 את הגלעד עד דן: ואת כל נפתלי
ואת ארץ אפרים ומנשה ואת כל
ארץ יהודה עד הים האחרון:
3 ** ואת הנגב ואת המישר בקעת
יריחו עיר התמרים עד צוער:
4 ** ויאמר יי אליו זאת הארץ אשר נשבעתי
לאברהם ליצחק ולעקב לאמר
לזרעך אתננה הראיתיך בעינך ושמה לא
תעבר: ** ויעל שם משה עבד יי
5 בארץ מואב על פי יי:
ויקבר אתו בגיא בארץ מואב
6 מול בית פעור ולא ידע איש
את קברתו עד היום הזה: ** ומשה
7 בן מאת ועשרים שנה בעלתו לא כהתה עינו
ולא נס לחה:
8 ** ויבכו בני ישראל את משה
במישרי מואב שלשים יום
ויתמו ימי בכי אבל משה:
9 ** ויהושע בן נון מלא רוח חכמה
כי סמך משה את ידיו עליו
ויעשו בני ישראל
10 ** ויעשו כאשר צוה יי את משה: ולא קם
נביא עוד בישראל כמשה
אשר ידעו יי פנים אל פנים:
11 ** לכל האתות והמופתים אשר שלחו יי
לעשות בארץ מצרים לפרעה
ולכל עבדיו ולכל ארצו: ** ולכל
12 היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה
לעיני כל ישראל:

TEXT. ET VER. SAM. Translatio Latina.

CAP. XXXIV.

1 Postea ascendit Moses de valle Moab in montem Nebo, ad verticem (a) Phasga qui est è regione Hierichos; ostendique illi Dominus omnem terram à fluvio Ægypti, usque ad fluvium magnum, fluvium Euphraten, & usque ad mare posterum. Tum dixit
4 Dominus illi, Hæc est terra quam juravi patribus tuis, Abrahæ, Isaaco, & Jacobo, dicens; Semini tuo do illam; ostendi ubi in oculis tuis, sed illuc non transibis. Mortuus
5 est igitur ibi Moses servus Domini in terra Moab juxta verbum Domini. Et sepeli-
6 vit eum in valle, in terra Moab ut ope domum Phogor; nullusque cognovit sepulchrum ejus usque in hunc diē.
7 Moses autem filius erat centum & viginti annorum cùm mortuus est, non caligavit oculus ejus, neque (b) delangnerat vivor ejus. Et fleverunt
8 filii Israel Mosen in valle Moab triginta diebus, complesique sunt dies fletûs luctûs Mosis.
9 Josue autem filius Nun repletus est spiritu sapientiæ, quia imposuerat Moses manum suam super eum; parui itaque ei filii Israel, & fecerunt quemadmodum præcepit ei Dominus
10 Mosi. Sed non surrexit ultrà Propheta in Israel sicut Moses, quem cognoverat Dominus facie ad faciem.
11 In omnibus signis & prodigiis, ad quæ facienda in terra Ægypti misit eum Dominus Pharaoni, et omnibus servis ejus,
12 & omni terræ ejus. Et in omni manu forti, & in omni visione magna quâ fecit Moses ante oculos totius Israelis.

Hic liber quintus sectionis est centum sexaginta sex.

Lex perfecta est, Benedictus qui dedit illam.

VER. SAM. (a) Speculæ (b) fugerat

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXXIV.

1 * ثم صعد موسي في بيداء مآب الي جبل نبو راس * الفصل الرابع والثلثون *
2 القلعة التي بحضر ريحا. فاراه الله جميع البلد من جرش الي بانياس * وجميع بلد نفتالي وافرايم
3 ومنسا * وجميع بلد يهودا الي البحر الغربي والدارم * والمرج بقيع ريحا مدينة النخل الي زعر * وقال
4 له هذا البلد الذي اقسمت لابراهيم واسحاق ويعقوب قائلا لنسلك اعطيها. اريتكها بعينيك
5 والي ثم لا تعبر * فمات هناك موسي رسول الله في بلد مآب بامر الله * ودفنه في الوادي في بلد
6 مآب مما يلي بيت فعور الغربية * ولم يعلم احد بقبره الي يومنا هذا * وكان موسي بن مائة
7 وعشرين سنة اذ مات * لم تكمس عينه * ولم ترل رطوبته * فبكا بنو اسرايل علي موسي في بيداء
8 مآب ثلثين يوما الي ان انقضت ايام حزنه * ويوشع بن نون ملي روح وحكمة * اذ اسند موسي
9 يديه عليه * وقبل منه بنو اسرايل وعملوا كما امر الله موسي * ولم يقم بعد ذلك نبي لآل اسرايل
10 كموسي ذلك * لان الله ناجاه بغير واسطة * ولسائر الآيات والبراهين التي بعث به الله فصنعها في
11 بلد مصر بفرعون وجميع عواده وسائر اهل بلده * وبجميع الايدي الشداد وسائر المخاوف
12 العظيمة التي صنعها موسي بحضرة جميع آل اسرايل *

* تم السفر الخامس وهو الناموس *

* والحمد لله حق حمده * وله المنة والشكر *

CAP. XXXIV.

1 Deinde ascendit Musa in deserto Moab ad montem Nobii, ad verticem cuspis quæ est è regione Kilia: & Ostendit illi Deus totam regionem, à Gjares ad Baniias;
2 Totamque regionem Neptali & Ephraim & Manasse, et universam regionem Judha usque ad mare Occidentale, & Mi-
3 diem, Et pratum, nempe: Iamitiem Rihs civitatis palmarū, usq; ad Zogar: Et dixit
4 ad eum, Hæc est regio quam juravi Ebrahamo & Ishae & Jacobo, dicens; Semini vestræ dabo illam; eam te feci videre oculis tuis, illuc autem non transibis. Itaque
5 mortuus est ibi Musa apostolus Dei in regione Moab jussu Dei. Et sepelivit eum
6 in valle, in regione Moab, quâ parte contigua est Beth-Peor civitati; & nemo novit sepulchrum ejus usque ad hunc diem
7 nostrum. Erat autem Musa filius centum & viginti annorum quando mortuus est: non caligavit oculus ejus, nec abscessit humor ejus. Fleverunt autem filii Israel Mu-
8 sam in regione Moab triginta diebus donec absolverentur dies mœroris ejus, Et
9 Josua filius Nun repletus est spiritu et sapientiâ, quòd imposuisset illi Musa manus suas; & acquieverunt ei filii Israel, fecerunteque ut præceperat Deus Musæ. Et non
10 surrexit deinceps propheta Israelitis similis Musæ illi; quia Deus allocutus est eum sine medio, Et cuncta signa & portenta
11 propter quæ miserat eum Deus, fecit in regione Ægypti in Pharaonem, & cunctos duces ejus, omnesque habitatores regionis ipsius, Omnes etiam manus validas, o-
12 mnesq; terrores maximos quos fecit Musa in præsentia cunctorum Israelitarum.

Finis libri quinti, hoc est, Legis.

Laus Deo debita, à quo munus, & cui gratiarum actio.

BIBLIO

SACRO

TOM

SECUN

ORUM

ORUM

IUS

NDUS.

ספר יהושע : א

CAP. I. א

Dominus dixit &, Domini servi Moseh mortem post fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה לֵאמֹר:
: dicendo ,Moseh ministrum ,Nun filium ,Jehosuah ad
Jarden transi ,surge nunc Et .est mortu me servus Moseh
2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן
quam terram ad ,hic populus omnis & tu ,hunc
הַזֶּה אַתָּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
quo locum Omnem .Israel filiis ,eis dans ego
3 אֲנִי נֹתֵן לָהֶם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר
quēadmodum :tum dedi vobis ,to in vestri pedis vola calcaverit
תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נְתַתִּיו כַּאֲשֶׁר
istu Lebanon & deserto A .Moseh ad sum loquutus
4 דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה: מֵהַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן הַזֶּה
,Cithiæorum terra omnis ,Perath flumen magnum flumē ad usque &
וְעַד הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר־פְּרָת כֹּל אֶרֶץ הַחִתִּיִּים
,vester terminus erit ,solis ingressu magnum mare ad usque &
וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם:
Quēadmodū .tuæ vitæ diebus omnibus tui facies ad vir stabit Non
5 לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר
.te derelinquam neque ,te linebo Non .tecum ero ,Moseh cum sui
הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא אֶעֶזְבֶךָּ:
populum faciet hereditare tu quia ,te robora & te Confortā
6 חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת־הָעָם הַזֶּה
.cis dandum ad ,eorū patribus juravi quam terram hunc
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָהֶם:
faciendum ad ,confidendum ad valde te robora & ,te conforta Tantum
7 רַק חֲזַק וֶאֱמָץ מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
.meus servus,Moseh tibi præcepit quam legem omnē secundūm
כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי
omnib in intelligas ut ,sinistrorsum & dexterorsum eo ab declines Ne
אַל־תָּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן תַּשְׂכִּיל בְּכֹל
,tuo ore ab hujus legis liber recedat Non .iteris quæ
אֲשֶׁר תֵּלֵךְ: לֹא־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ
faciendum ad custodiā ut ,nuēte ac die eo in meditaberis &
8 וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
tunc &,tuas vias secundabis tunc Quia .eo in scriptū omne secundū
בְּכֹל הַכָּתוּב בּוֹ כִּי־אָז תַּצְלִיחַ. אֶת־דַּרְכֶּךָ וְאָז
formides ne ,te robora &,te Confortā tibi præcepi Nonne .intelliges
תַּשְׂכִּיל: הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תַּעֲרֹץ
.iterē quæ omnib in tuus Deus Dominus tecum quia ,frangaris nec
9 וְאַל־תֵּחָת כִּי עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ:
Transite : dicendo ,populi præfectis Jehosuah præcepit Et
10 וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר: עִבְרוּ
11 Parate : dicendo , populo præcipite & ,cujusmatesionis intimo in
בְּקֶרֶב הַמַّחֲנֶה: וְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר הָכִינוּ
transeuntes vos diebus tribus adhuc in quia ,visiticum vobis
לָכֶם צֵדָה כִּי בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים
quam terram possidendum ad veniendum ad ,hunc Jarden
אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
,eam possidendum ad vobis dans vester Deus DOMINUS
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם לִרְשָׁתָהּ:
ait Menasseh tribui dimidiæ & ,Gaditis & ,Reubenitis Et
12 וְלִרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אָמַר
: dicendo ,Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר:

Versio VULG. LAT.

LIBER JOSUE, HEBRAICE JEHOSUA.

CAPUT I.

1 Et factum est post mortem Moysi servi Domini, ut loqueretur Dominus ad Josue filium Nun, ministrum Moysi,
2 & diceret ei; Moyses servus meus mortuus est: surge, & transi Jordanem istum,tu, & omnis populus tecum, in terram, quam ego dabo filiis Israel. Omnem locum, quem
3 calcaverit vestigium pedis vestri, vobis tradam, sicut locutus fum Moysi. A deserto & Libano usque ad fluvium magnum Euphraten, omnis terra Hethæorum usque ad mare magnum contra Solis occa-
4 sum erit terminus vester. Nullus poterit vobis resistere cunctis diebus vitæ tuæ: sicut fui cum Moyse,ita ero tecum: non dimittam, nec derelin-
6 quam te. Confortare, & esto robustus: tu enim sorte divides populo huic terram, pro qua juravi patribus suis,ut tra-
7 detem eam illis. Confortare igitur,& esto robustus valdé: ut custodias & facias omnem legem, quam præcepit tibi Moyses servus meus:ne declines ab ea ad dexteram vel ad sinistram, ut intelligas cuncta
8 quæ agis. Non recedat volumen legis hujus ab ore tuo: sed meditaberis in eo diebus ac noctibus, ut custodias & facias omnia quæ scripta sunt in eo: tunc diriges viam tuam,
9 & intelliges eam. Ecce præcipio tibi,Confortare & esto robustus.Noli metuere,& noli timere: quoniam tecum est Dominus Deus tuus in omnibus ad quæcunque perrexeris.
10 Præcepisque Josue principibus populi, dicens; Transite p mediũ castrorũ,et imperate
11 populo, ac dicite; Præparate vobis cibaria: quoniam post diem tertium transibitis Jordanem, & intrabitis ad possidendam terram, quam Dominus Deus vester daturus est
12 vobis. Rubenitis quoque & Gaditis, & dimidiæ ttibui Manasse ait;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

*ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ. JESUS NAUE.

Κεφ. α'. CAP. I.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Μωυσῆ, (α) εἶπε κύριος (β) πρὸς Ἰησοῦ υἱὸν Ναυῆ
2 (γ) τὸν ὑποχειρίον Μωυσῆ, λέγων, Μωυσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτηκε. νῦν οὖν ἀνάστας, διάβηθι τὸν Ἰορδάνην τοῦτον σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐ-
3 τοῖς. Πᾶς ὁ τόπος, ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐ-
4 τὸν, ὃν τρόπον εἶπον τῷ Μωυσῆ. Τὴν ἔρημον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον, ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης· ἀφ' ἡλίου δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν. Οὐκ ἀντιστήσει ἄν-
5 θρωπος κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ ὥσπερ ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ (δ) ἐγκα-
6 ταλείψω σε, οὐδ' ἀφήσω σε. Ἰσχυε καὶ ἀνδρίζου, σὺ γὰρ (ε) κατοικοδομεῖς τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν
7 (ζ) ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς. Ἰσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετειλάμην σοι Μωυσῆς ὁ παῖς μου· καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ' (η) αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς
8 ἀριστερά, ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν πράσσῃς. Καὶ οὐκ ἀποστήσει ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις (θ) ἐν αὐτῇ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, (ι) ἵνα εἰδῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα. τότε εὐοδωθήσῃ, καὶ εὐοδώσεις τὰς ὁδούς
9 σου, καὶ τότε συνήσεις. Ἰδὲ (κ) ἐντέταλμαί σοι. ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσῃς, μηδὲ φοβηθῇς, ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ (λ) θεός
10 σου εἰς πάντα ὅ ἐὰν πορεύῃ. Καὶ ἐντετάλται Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι τοῦ λαοῦ, λέγων, Εἰσέλθετε καὶ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ, λέ-
11 γοντες, Ἑτοιμάζεσθε ἐπισιτισμὸν, ὅτι ἔτι (μ) τρεῖς ἡμέραι καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, εἰσιόντες κατασχεῖν τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν
12 πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. Καὶ τῇ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ εἶπεν Ἰησοῦς,

1 Et factum est post mortem (a) Moysis, dixit Dominus Jo-
2 su filio Naue, ministro Moysis, dicens; Moyses servus meus mortuus est. Nunc igitur exurgens transi Jordanem, tu, & omnis populus iste, in terram
3 quam ego do eis. Omnis locus super quem (b) ascenderitis vestigio pedum vestrorum, vobis dabo eum; quemadmodum dixi
4 Moysi. Deserturn & Antilibanum usq; ad flumen magnum, flumen Euphratem, & usque ad mare ultimum: ab occasu Solis erunt fines vestri. Non re-
5 sistet homo ante faciem vestrum omnibus diebus vitæ tuæ. Et sicut eram cum Moyse; ita ero & tecum: & non derelinquam
6 te, neque despiciam te. Confortare, & viriliter age. Tu enim distribues populo huic terram, quam juravi patribus vestris da-
7 re eis. Confortare igitur, & viriliter age, ad custodiendum & faciendum, sicut mandavit tibi Moyses puer meus: & non declinabis ab eis in dexteram, neque
8 in sinistram; ut intelligas in omnibus quæcunque feceris. Et non recedet liber legis hujus ex ore tuo: & meditaberis in eo, die ac nocte; ut (c) scias facere omnia quæ scripta sunt. Tunc (d) prosperaberis, & (e)
9 prosperabis vias tuas: & tunc intelliges. Ecce mandavi tibi. Confortare, & viriliter age: ne paveas, neque timeas: quoniam tecum Dominus Deus tuus
10 ad omnia quocunque iveris. Et mandavit Jesus scribis populi, dicens; Introite per medium
11 castrorum populi: & mandate populo, dicentes; Præparate cibaria: quoniam adhuc tres dies, et vos transitis Jordanem hunc,
12 intrantes possidere terram, quam Dominus Deus patrum vestrorum dat vobis. Et ad Ruben, & Gad, & dimidium tribûs Manasse dixit Jesus;

MS. A. (*) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ. (α) καὶ εἶπεν (β) τῷ Ἰησοῦ (γ) τῷ λειτουργῷ (δ) ἐγκαταλείπω Cε, οὐδὲ (ε) διαστελεῖς (ζ) αὐτῶν (η) αὐτῶν δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά, (θ) ἐν αὐτῷ (ι) ἵνα συνῇς ποιεῖν (κ) ἐντέλλομαί σοι. (λ) θεὸς εἰς (μ) τρεῖς ἡμέραι ὑμεῖς διαβήσεσθε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

1 וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְשַׁמְּשָׁנֵיהּ דְּמֹשֶׁה לְמֵימַר:
2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מִית וְכַעַן קוּם עֲבַר יָת יַרְדְּנָא הָדֵין אַתְּ וְכָל עַמָּא הָדֵין לְאַרְעָא דְּאַנָא יְהִיב
3 לְהוֹן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: כָּל אַתְרָא דְתִדְרוּךְ פַּרְסַת רַגְלְכוֹן בֵּיהּ לְכוֹן יְהַבְתֵּהּ כְּמָא דְמַלֵּילִית
4 עִם מֹשֶׁה: מִמַּדְבְּרָא וּלְבָנוֹנָא הָדֵין וְעַד נַהֲרָא רַבָּא נַהֲרָא דְּפְרָת כֹּל אַרְעָא חִתָּאֵי וְעַד
5 יַמָּא רַבָּא מַעֲלֵי שִׁמְשָׁא יְהֵא תְחוּמְכוֹן: לָא יִתְעַתַּד גְּבַר קֳדָמָךְ כֹּל יוֹמֵי חַיָּךְ כְּמָא
6 דַּהֲוָא מֵימְרִי בְּסַעֲרִיתָא דְמֹשֶׁה כֵּן אֶהֱוֵי עִמָּךְ לָא אֶשְׁבְּקִנָּךְ וְלָא אַרְחֲקִנָּךְ:
7 אֶתְתַּקַּף יָת עַמָּא הָדֵין דְּיָת אַרְעָא דְקַיֵּמִית לַאֲבָהָתְהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן: לְחוֹד תְּקוֹף וְעֲלֵם
8 לְתַרְעָא לְמַעֲבַד כְּכָל אוֹרַיְתָא דְּפַקְּדָךְ מֹשֶׁה עַבְדִּי לָא תְסְטֵי מִנַּהּ לִימִינָא
9 וְלִשְׂמָאלָא בְּדִיל דְּתִצְלַח בְּכָל אֲתַר דְּתֵיזֵךְ: לָא יִעְדֵּי סִפְרָא דְאוֹרַיְתָא הָדֵין מִפּוּמָךְ
10 וּתְהֵי הָגֵי בֵּיהּ יוֹמָם וּלְיֵלְיָא בְּדִיל דְּתִטַּר לְמֶעְבַּד כְּכָל דִּכְתִיב בֵּיהּ אֲרֵי בְכֵן תַּצְלַח יָת
11 דַּרְכָּךְ וּבְכֵן תַּכְשַׁח: הָלָא פַּקֵּדְתָּךְ תְּקוֹף וְעֲלֵם לָא תִדְחַל וְלָא תִתְבְּרֵי אֲרֵי בְסַעְדָּךְ מֵימְרָא
12 דַּיְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל אֲתַר דְּתֵיזֵךְ: וּפַקֵּד יְהוֹשֻׁעַ יָת סַרְכֵּי עַמָּא לְמֵימַר: עֲבַרוּ בְגוֹ מַשְׂרְיָתָא
13 וּפַקְּדוּ יָת עַמָּא לְמֵימַר אִתְכַּנּוּ לְכוֹן וּרְיוּן אֲרֵי בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין אַתּוּן עֲבְרִין יָת יַרְדְּנָא
14 הָדֵין לְמֵעַל לְמִרְשַׁת יָת אַרְעָא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן יְהַב לְכוֹן לְמִרְתָּהּ: וּלְשֵׁבֶט רְאוּבֵן וּלְשֵׁבֶט
15 גָד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דְמַנַּשֶׁה אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAPUT. I.

1 Et fuit postquam mortuus est Moses servus Domini, & ait Dominus ad
2 Josue filium Nun ministrum Mosis, dicens: Moses servus meus mortuus
3 est; & nunc surge, transi Jordanem istum, tu & omnis populus iste, ad terram quam ego do ipsis filiis Israel. Omnem locum quem calcaveit planta
4 pedis vestri in eo, vobis dedi illum, quemadmodum locutus fui cum Mose. A deserto & Libano isto, & usq; ad fluvium magnum, fluvium Perath, omnis
5 terra Hethæorum, & usq; ad mare magnum occasus Solis, erit terminus vestet. Non stabit homo ante te omnibus diebus vitæ tuæ: quemadmodum fuit ver-
6 bum meum in auxiliũ Mosis, sic *ero tecum*: non detelinquam te, nec elongabo te. Fortificare & roborare, quoniam tu possidete facies populum istum
7 terram, quam juravi patribus eorum me daturùm eis. Tantùm fortificate & roborare valdè ad custòdiendum ut facias juxta omnem legem, quam præcepit tibi Moses servus meus: ne declines ab eâ ad dexteram neque ad
8 sinistram; ut prospereris in omni loco quo ieris. Non recedat liber legis hujus ab ore tuo; & eris meditans in eo die ac nocte, ut custodias ad faciendum sicut omne quod scriptum est in eo: nam insic prosperabis viam tuam, & in
9 sic intelliges. Nonne præcepi tibi: Fortificare & roborare? ne timeas, nec
10 frangaris: namq; io auxilium tuum est verbum Domini Dei tui in omni
11 loco quo ieris. Et præcepit Josue exactoribus populi, dicendo: Transite intra castra, & præcipite populo, dicentes: Præparate vobis commeatus; nam in
12 sioe trium dierum vos transitis Jordaoem istum, ut ingrediamioi ad possidendam terram, quam Dñs Deus vestet dabit vobis ad possidendum eam. Et tribui Ruben, & tribui Gad, & dimidiæ tribui Manasse dixit Josue, dicendo;

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

LIBER IESU FILII NUN,

DISCIPULI MOSIS.

CAP. I.

1 Postquam autem obiit Moses servus Domini, dixit Dominus Jesu filio Nun, ministro
2 Mosis; Moses servus meus mortuus est: surge, trajice Jordanem istum, tu, & omnis populus
3 iste in terrâ quam ego do filiis Israel. Omnis locus in quo calcaverit planta pedis vestri,
4 vester erit, quemadmodum dixi Mosi. A deserto & Monte Libano isto, usque ad Euphratem fluvium magnum: totaque terra Hethæorum usque ad mare magnum, inter solis Occasum, erit limes vester. Et nemo stabit co-
5 ram vobis cunctis diebus vitæ vestræ: & quemadmodum fui cum Mose, ero tecum; non
6 deseram te, nec derelinquam te. Sis admodum fortis ac robustus: tu enim populum hunc hæredem statues terræ quam juravi pa-
7 tribus eorum me daturum illis. Tantummodò sis valdè fortis ac robustus, ut custodias & agas omnes leges quas præcepit tibi Moses servus meus: ne deflectas ab eis dextrorsùm neque sinistrorsùm, ut prosper sis in quibuscunque ambulaveris. Nec recedat liber iste
8 legis ab ore tuo, sed mediteris eum noctu diúque, & observes & agas quicquid scriptum est in eo, ut prosper sis ac fœlix. En
9 præcepi tibi, sis fortis ac robustus: ne timeas neque formides, quia tecum est Dominus
10 Deus tuus quocunque perrexeris. Præcepit igitur Jesus præfectis & scribis populi, di-
11 xitque eis, Transite per media castra, & præcipite populo, ac dicite illis, Parate vobis viaticum: hinc enim ad tres dies trajecturi estis
12 Jordanem istum, ut ingrediamini ad adeundam terram quam Dominus Deus vester dat vobis possidendam. Ad Rubil etiam & Gad, & dimidiam Tribum Manassis ait Jesus,

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

IN NOMINE DEI clementis, misericordis.

Incipimus cum ope Dei excelsi Libros JUDICUM.

Primus inter Judices filiorum Israel Josue filius Nun, qui fuit vigesimus octavus ab Adam: regnavit super Israel post Mosen Prophetam, cujus benedictiones sint super nos, Amen.

CAPUT I.

1 *Quum demùm contigisset obitus Mo-*
2 *sis prophetæ, dixit Deus ad Josue filium Nun ministrum Mosis hujusmodi sermonem, Moses servus meus mortuus est; surge itaque, transi hunc Jordanem, tu, & omnis iste populus, ad terram quam pollicitus sum Abrahæ, & Isaac, & Ja-*
3 *cob. Quemcunque locii calcabunt pedes vestri, vobis tradam, prout dixeram Mosi in deserto. Iste mons Libanus usque ad*
4 *fluvium magnum, fluvium Euphratem, simul terram Hetæorum, & usque ad mare magnum quod est ad plagam Occidentalem solis, erunt termini vestri. Et non persistet*
5 *quisquam coram te, longitudine temporis vitæ tuæ. Et quemadmodùm fui cum Mose, ero tecum: non destituam te, nec dere-*
6 *linquam te. Confortare et corroborare, quoniam tu es qui introducies hunc populum in terram quam promisi patribus eorum me daturum eis. Præcipuè confortare,*
7 *& corroborà cor tuùm valdè ad custodiendam & peragendam omnem legem quam præcepit tibi Moses servus meus, et ne declines ab ea dextrorsùm neque sinistrorsùm, quatenus prosper evadas in om-*
8 *nibus ad quæ perrexeris. Et ne recedat volumen hujus legis ab ore tuo: sed repete illud diu noctúque, ad hoc ut custodias & peragas omnia quæ scripta sunt in eo. Tunc prosperabuntur viæ tuæ, atque dirige-*
9 *tur. Nonne jam præcepi tibi? Confortare et corroborare: et ne metuas neque formides, quoniam ego Deus tuus tecum sum in*
10 *omnibus ad quæ ambulabis. Igitur præcepit Josue insignioribus populi, dicens;*
11 *Transite per media castra, et imperate populo sermonem hujusmodi; Parate vobis viaticum, quandoquidem intra tres dies transituri estis hunc Jordanem, ad ingre-*
12 *diendam terram quam Deus, Deus vester daturus est vobis hæreditatis possidendæ. Et duabus tribubus Ruben & Gad, & dimidiæ tribui Manasse ait Josue sermonem hujusmodi;*

ספר יהושע : ב

Domini servus Moseh vobis præcepit quod verbi Memento
13 וְכוּר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה
terram vobis dedit & vobis requiem dans vester Deus Domin. dicendo
לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת הָאָרֶץ
quam, terra in manet vestræ acquisitiones & vestra familia, vestræ uxores hanc
14 הַזֹּאת: נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר
quinetis transibitis vos Et Jarden transitu in Moseh vobis dedit
נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חֲמֻשִׁים
eis auxiliabimini & fortitudine potentes omnes, vestros fratrum facies ad
לִפְנֵי אֲחֵיכֶם כָּל גִּבּוֹרֵי הַחָיִל וַעֲזַרְתֶּם אֹתָם:
etiam possidebunt & vobis sicut vestris fratribus Dominus dei quietem Donec
15 עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־הֵם
eis dans vester Deus Dominus quam terram ipsi
הַמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם
quam, eam possidebitis & vestræ possessionis terram ad revertemini &
וְשַׁבְתֶּם לְאַרְצְכֶם וִירִשְׁתֶּם אֹתָהּ אֲשֶׁר
Solis ortum ad Jarden transitu in Domini servus Moseh vobis dedit
נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַّרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ:
nobis præcepisti quæ Omnia : dicendo, Jehosuah responderunt Et
16 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ
quibus omnia Juxta ibimus, nos miseris quæ omnia ad & : faciemus
נַעֲשֶׂה וְאֶל־כֹּל אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ: כְּכֹל אֲשֶׁר
Dominus sit tantum : te ad audiemus sic, Moseh ad audiemus
17 שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה כֵּן נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יִהְיֶה יְהוָה
te Omnis, Moseh cum fuit quemadmodum, tecum tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־מֹשֶׁה: כֹּל אִישׁ
omnibus in ma verba audierit non & ,uo ori rebellaverit qui
18 אֲשֶׁר־יַמְרֶה אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיךָ לְכֹל
te robora & ,te conforta tantum : moriatur ,ei præceperis quæ
אֲשֶׁר־תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ:

CAP. II. ב

explorantes viros duos Siithim è Nun filius Jehosu h misit Et
1 וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים
,iverunt Et .Jericho & ,terram videte ,Ite : dicendo ,silentio
לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ
cubuerunt & : Rachab ejus nomen & meretricis mulieris domū fuit ingressi &
וַיָּבֹאוּ בֵית אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ־
venerunt viri Ecce : dicendo, Jericho regi fuit dictum Et .ibi
שָׁמָּה: וַיֹּאמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ
2 מִזֶּה Et .terram perrimandum ad Israel filiis è nocte huc
3 הַנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ: וַיִּשְׁלַח
venientes viros Educ : dicendo, Rachab ad Jericho rex
מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים
,terram omnem perrimandum ad quia : tuā domū ad venerunt qui ,te ad
אֵלַיִךְ אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי לְחֹפֵר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
: ait & ,tuæ abscondit & ,vires ambos mulier cepit Et .venerūt
4 בָּאוּ: וְהָאִשָּׁה הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנֵן וַתֹּאמֶר
fuit Et ipsi unde cognovi non & ,viri me ad venerunt ,Reite
כֵּן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה: וַיְהִי
quo cognovi non : sunt egressi viri & obscuritate in claudendū ad porta
הַשַּׁעַר לִסְגֹּר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה
,eos assequemini quia ,eos post citò sequimini : viri abierunt
הֹלְכוּ הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מַהֵר אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם:
ordinatis ligni limi in eos abscedit & lectū in eos fecit ascedere ipsa Et
6 וְהִיא הֶעֱלָתַם הַגָּגָה וַתִּטְמְנֵם בִּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הַשְּׂרוּכוֹת
Jarden itinere eos post sunt secuti viri Et .tectum super ei
7 לָהּ עַל־הַגָּג: וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן
sunt egressi quemadmodum post clauserunt portamque : transitus ad usque
עַל הַמַּעְבָרוֹת וְהַשַּׁעַר סָגְרוּ אַחֲרֵי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ
ascendit ipsa & ,jacerent antequam ipsi Et .eos post insequentes
8 הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם: וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן וְהִיא עָלְתָה
.tectum super eos super
עֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג:

Versio VULG. LAT.

13 Mementote sermonis, quem præcepit vobis Moyses famulus Domini, dicens; Dominus Deus vester dedit vobis requiem, & omnem terram. 14 Uxores vestræ, & filii, ac jumenta manebunt in terra, quā tradidit vobis Moyses trans Jordanē: vos autē transite armati ante fratres vestros, omnes fortes manu, & pugnate pro eis, Donec det Dñs requiē fratribus vestris sicut & vobis dedit, & possideant ipsi quoq; terrā, quā Dñs Dei vester daturus est eis: & sic revertemini in terrā possessionis vestræ, & habitabitis in ea, quam vobis dedit Moyses famulus Domini trans Jordanē 16 contra Solis ortum. Responderūntq; ad Josue, atq; dixerunt; Omnia, quæ præcepisti nobis, faciemus; & quocunq; 17 miseris, ibimus. Sicut obedivimus in cunctis Moysi, ita obediemus & tibi: tantùm sit Dñs Deus tuus tecū, sicut fuit 18 cum Moyse. Qui contradixerit ori tuo, & non obedierit cunctis sermonibus quos præceperis ei, moriatur. Tu tantùm confortare, & viriliter age.

CAP. II.

1 MIsit igitur Josue filius Nun de Setim duos viros exploratores in abscondito: & dixit eis; Ite, & considerate terram, urbémque Jericho. Qui pergentes ingressi sunt domum mulieris meretricis, nomine Rahab, & quieverunt apud 2 eam. Nuntiatúmque est regi Jericho, & dictū; Ecce viri ingressi sunt huc per noctem de filiis Israel, ut explorarent 3 terrā. Misítque rex Jericho ad Rahab, dicens; Educ viros, qui venerunt ad te, & ingressi sunt domum tuam: exploratores quippe sunt, & omnē terram 4 considerare venerunt. Tollénsq; mulier viros, abscondit, & ait; Fateor, venerunt ad me, sed nesciebā unde essent: 5 Cúmq; porta clauderetur in tenebris, & illi pariter exierunt, nescio quò abierunt: persequimini citò, & comprehendetis eos. Ipsa autem fecit ascendere viros in solariū domûs suæ, operuitque eos stipulā lini, quæ ibi erat. Hi autem qui missi fuerant, secuti sunt eos per viam quæ ducit ad vadum Jordanis: illisque egressis statim porta clausa est. 8 Necdum obdormierant, qui latebant, & ecce mulier ascendit ad eos, & ait;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Transtatione LATINA.

13 Μνήσθητι τὸν(ν) ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυείου, λέγων, Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῖν κατέπαυσεν ὑμᾶς, καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν
14 ταύτην. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν καὶ τὰ κτῆνη ὑμῶν κατοικείτωσαν ἐν τῇ γῇ, ἣ ἔδωκεν ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε εὐζωνοι (ξ) πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς
15 ὁ ἰσχύων· καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς, Ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τοῦ ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ (ο) κληρονομήσωσι καὶ οἱοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ Θεὸς (π) ὑμῶν δίδωσιν αὐτοῖς. καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν (ρ) αὐτῆς, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωυσῆς (σ) εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (τ) κατὰ
16 ἀνατολάς ἡλίου. Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν, Πάντα ὅσα (υ) ἐὰν ἐντείλῃ ἡμῖν, ποιήσομεν, καὶ εἰς πάντα τόπον ὃν ἐὰν ἀποστείλῃς
17 ἡμᾶς, πορευσόμεθα. Καθὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν Μωυσῆ, ἀκουσόμεθα (κ) πάλιν ἔστω κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν μετ' (λ) σοῦ, ὃν τρόπον ἦν μετὰ Μωυσῆ.
18 Ὃς ἂν ἀνθρωπος ὃς (φ) ἂν ἀπειθήσῃ σοι, καὶ (χ) ὅστις μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων (ψ) σου καθότι (ω) ἐὰν ἐντείλῃ αὐτῷ, ἀποθανέτω. Σὺ δὲ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου.

MS.A. (ν) ῥῆμα κυείου ὁ (ξ) πρότερον (ο) κληρονομήσουσιν (π) ὑμῶν (ρ) ἐκεῖσε, (σ) ἐν τῷ πέραν (τ) ἀπ' ἀνατολῶν (υ) ἂν (φ) ἐὰν ἀπειθήσῃ (χ) ὃς ἐὰν μὴ (ψ) ἂν

ΚΕΦ. β'.

1 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐκ Σαττὶν δύο νεανίσκους κατασκοποῦσα, λέγων, Ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν Ἱεριχώ. καὶ πορευθέντες οἱ δύο νεανίσκοι (α) εἰσῆλθοσαν εἰς Ἱεριχώ· καὶ εἰσήλθοσαν εἰς οἰκίαν γυναικὸς πόρνης, ἡ ὄνομα Ῥαάβ· καὶ κατέλυσαν
2 ἐκεῖ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ (β) Ἱερεχὼ, λέγοντες, Εἰσεπορεύθησαν ὧδε ἄνδρες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατασκοποῦσα τὴν γῆν. Καὶ
3 ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἱεριχὼ, καὶ εἶπε πρὸς Ῥαάβ, λέγων, Ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σε τὴν νύ-
4 κτα κατασκοποῦσα γὰρ τὴν γῆν ἥκασι. Καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ (γ) τοὺς δύο ἄνδρας, ἔκρυψεν αὐτούς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα, Εἰσε-
5 λήλυθασι πρὸς (δ) με οἱ ἄνδρες, Ὡς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον, οὐκ οἶδα μὲν ποῦ πεπορεύθησαν. καταλάβετε ὀπίσω αὐτῶν, εἰ καταλήψεσθε
6 αὐτούς. Αὐτὴ δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ
7 τῇ ἐστοιβασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τῷ δώματι. Καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ
8 ἡ πύλη ἐκλείσθη. Καὶ ἐγένετο (ε) ὡς ἐξῆλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν, καὶ (ζ) αὐτοὶ τῷ ἠ κοιμηθῆναι αὐτοὺς, (η) αὕτη ἡ ἀνέβη πρὸς αὐτὸς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸς,

MS.A. (α) ἦλθον εἰς Ἱεριχώ· καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν (β) Ἱερεχὼ, Ἰδοὺ ἄνδρες εἰσπεπόρευνται ὧδε τῶν υἱῶν (γ) τοῦ ἀνδρὸς, (δ) μὲ ὅδε οἱ (ε) ὡς ἐξῆλθον οἱ καταδιώκοντες (ζ) αὐτοὶ τῷ (η) καὶ αὕτη ἀνέβη

CAP. II.

1 ET misit Iesus filius Naue de Sattin duos (a) iuvenes ad explorandum, dicens; Ascendite, & videte terram, & Hiericho. Et profecti (b) duo juvenes intraverunt in Hiericho: & intrávrunt in domum mulieris meretricis, cui nomen Raab: & quieverunt ibi. Et annuntiatum est regi 2 Hiericho, dicentes, Ingressi sunt huc viri de filiis Israel ad explorandam terram. Et misit rex Hie- 3 richo, & dixit ad Raab, dicens; Educ viros, qui ingressi sunt in domum tuam (c) nocte: nam ad explorandam terram venerunt. Et sumens mulier am- 4 bos viros, occultavit eos: & dixit illis, dicens; Ingressi sunt 5 ad me (d) viri: Sed cùm porta clauderetur in tenebris; & viri egressi sunt: nescio quò ivérint. Persequimini post eos, (e) si comprehendetis eos. Ipsa 6 autem ascendere fecit eos in solarium: & occultavit eos in lini stipula constipata sibi super solarium. Et viri persequti sunt 7 post eos viam quæ super Jordanem ad transitus: & porta clausa est. Et factum est, post- 8 quàm exierunt persequentes post eos, & ipse verò, priusquàm ipse dormirent; ipsa verò ascendit ad eos in solarium: Et dixit ad eos,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 הוו רכירין ית פתגמא דפקד יתכון משה עבדא דיי למימר יי אלהכון מניח לכון ויהב
14 לכון ית ארעא הדא: נשיכון טפליכון וגבעירכון יתבון בארעא דיהב לכון משה בעברא
15 ירדנא ואתון תעברון מזרין קדם אחוכון כל גברי חילא ותסעדון יתהון: עד דיניח יי
לאחוכון כותכון וייתרתון אף אנון ית ארעא דיי אלהכון יהיב לכון ותתובון לארע
ירותתכון דיתרתון יתה דיהב לכון משה עבדא דיי בעברא דירדנא מדנח שמשא:
16 ואתיבו ית יהושע למימר כל דתפקדינא נעבד וכל אתר דתשלחנא נהך: בכל
17 דקבלנא מן משה כן נקבל מנך לחוד יהי מימרא דיי אלהך בסעדך כמא דהוא בסעדיה
18 דמשה: כל גבר דיסרב על מימרך ולא יקבל ית פתגמך לכל דתפקדניה יתקטל
לחוד תקף ועלם:

ב

1 ושלח יהושע בר נון מן שטין תרין טבין מאלפין בדו למימר אזלו חזו ית ארעא וית
2 יריחו ואזלו ועלו לבית אתתא פונקיתא ושמה רחב ושכיבו תמן: ואתאמר למלכא
3 דיריחו למימר הא גברייא אתו הכא בליליא מבני ישראל לאלקא ית ארעא: ושלח
מלכא דיריחו לות רחב למימר אפיקי גברייא דאתו לותך ודעלו לביתך ארי לאלקא
4 ית כל ארעא אתו: ודברת אתתא ית תרין גברייא ואטמרתנון ואמרת בקושטא אתו
5 לותי גברייא ולא ידעית אי מנן אנון: והוה עדן למיחר תרעא בקבלא וגברייא נפקו
6 לא ידעית לאן אזלו גברייא רדפו בתריהון ארי תדבקונון: והיא אסקתנון
7 לאגרא ואטמרתנון בטעוני כתנא דסרין לה על אגרא: וגברייא רדפו בתריהון אורח
8 ירדנא עד מעברתא ותרעא אתרו בתר דנפקו רדפיא בתריהון: ואנון עד לא שכיבו
והיא סליקת לותהון לאגרא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Estote memores verbi quod præcepit vobis Moses servus Domini, dicen- 13
do: Dominus Deus vester requiescere fecit vos, & dedit vobis terram istam.
Uxores vestræ, parvuli vestri, & pecora vestra manebunt in terrā quam de- 14
dit vobis Moses ultra Jordanem: & vos transibitis armati ante fratres ve-
stros omnes viri roboris, & adjuvabitis eos: Quoad requiem det Dominus 15
fratribus vestris sicut vobis; & possidéant etiam illi terram quam Dominus
Deus vester dabit vobis; & revertemini in terram possessionis vestræ, & pos-
sidebitis eam, quam dedit vobis Moses servus Domini ultra Jordanem ad
ortum Solis. Et responderunt Josue, dicendo: Omne quod præcepisti no- 16
bis, faciemus: & ad omnem locum quo miseris nos, ibimus. Sicut omne quod
accepimus ex Mose, sic accipiemus ex te: tantùm sit verbum Domini Dei 17
tui in auxilium tuum, quemadmodum fuit io auxilium Mosis. Omnis vir 18
qui rebellaverit cootra verbum tuum, & non acceperit dictum tuum in quo-
cunque præceperis ei, occidatur: tantùm confortare & esto robustus.

CAP. II.

ET misit Josue filius Nun à Sitim duos viros exploratores secretò, dicen- 1
do: Ite et videte terram & Jericho: & iverunt, & ingressi sunt in domum
mulieris cauponariæ; & nomen ejus Rahhab: & cubuerunt ibi. Et dictum fu- 2
it regi Jericho, dicendo: Ecce viri venerunt huc nocte ex filiis Israel ad ex-
plorandū terrā. Et misit rex Jericho ad Rahhab, dicendo: Produc viros qui 3
venerunt ad te, qui ingressi sunt domum tuam; quoniam ad explorandum
omnem terram venerunt. Et tulit mulier duos viros, & abscondit eos, & dixit: 4
In veritate venerunt ad me viri, & oon novi undenam illi. Et fuit tempus 5
ad conjungendā portā in crepusculo, et viri exierunt, et non novi quonam ve-
rint: sequimini cum festinatione post eos, nam comprehendetis eos. Et illa 6
ascendere fecit eos in tectum, & abscondit eos in maoipulis lini, qui ordi-
nati fuerant illi super tectum. Et viri persecuti sunt post eos per viam 7
Jordanis usque ad Vada: & portam conjunxerunt postquam egressi sunt
persecutores post eos. Et illi nondum cubuerant, et ipsa ascendit ad eos 8
in tectum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܐܝܟܐ ܕܡܠܠܬܐ ܕܦܩܕ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܐ ܕܡܪܝ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܢܝܚ ܠܟܘܢ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܢܬܠ ܠܟܘܢ
14 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
15 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
16 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
17 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
18 * ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
1 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
2 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
3 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
4 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
5 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
6 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
7 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ
8 ܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܘܢܫܐ ܕܢܫܐ ܐܢܬܘܢ

Mementote sermonis quem præcepit vobis 13
Moses servus Domini, & dixit vobis; Dominus Deus vester pacaturus est vos, & daturus
vobis terram istam. Uxores vestræ, pubes 14
vestra, & armenta vestra morabuntur in terra quam dedit vobis Moses trans Jordanem:
vos autem qùicunque valentes robore, transi-
te armati ante fratres vestros, & juvate eos,
Donec quietem det Dominus fratribus ve- 15
stris sicut vobis, & possideant ipsi quoque
terram quam Dominus Deus vester dat illis:
ac tum redibitis ad terram hæreditatis ve-
stræ, & possidebitis eam, quam dedit vobis
Moses servus Domini trans Jordanem ad or-
tum solis. Respondentes autem filii Rubil, 16
filii Gad, & filii Manasse, dixerunt ad Iesum,
Quicquid præceperis nobis, faciemus; &
quocunque miseris nos, ibimus: Et quem- 17
admodum obtemperabamus Mosi, obtempe-
rabimus tibi; tantummodo Dominus Deus tu- 18
us tecum sit ut fuit cum Mose. Et quicunque
altercatus fuerit tecum, nec acquieverit ser-
moni tuo in omnibus tebus quas ei manda-
veris, interficiatur; tantummodo strenuè &
fortiter age.

CAP. II.

ITaque misit Iesus filius Nun de Sortim du- 1
os viros illius terræ gnaros, dixitq; eis, Ite,
perspicite terram Jericho. Qui abeuntes in-
gressi sunt ad mulierem fornicariam cujus
nomen erat Rahab, & pernoctârunt illic.
Dictum est autem regi Jericho, En viri ve- 2
nerunt hûc noctu de filiis Israel ad explorandam terram. Misit ergò rex Jericho ad Ra- 3
hab, dixitque ad eam, Profer viros qui in-
gressi sunt ad te noctu: nam ad explorandam
terram nostram venerunt. Duxerat autem 4
mulier duos illos viros, & absconderat eos:
dixitque, Venerunt ad me quidem viri, at
ignoravi undenam essent: Cùmque adfuisset 5
temp' quo clauditur janua vesperè, exierunt,
nec scio quò abierint: egredimini festinan-
ter post eos, apprehendetis enim eos. Porrò 6
illa jusserat eos conscendere tectum, & abs-
conderat eos inter lini culmos qui positi
fuerant ab ea super tectum. Itaque viri illi 7
egressi sunt post eos per viam Jordanis, quæ
tendebat ad ponteni, clausâq; fuit porta postea
quam egressi sunt persequutores exploratorum. Illis autem nondum cubantibus, ascen- 8
dit ipsa ad eos in tectum,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 *اذكروا ما امركم موسي به قايلا. الله الهكم اراحكم واعطاكم هذه الارض* وبساوكم
14 واطفالكم وموسيكم يعمون في الارض التي اعطاكم موسي في عبر الاردن* وانتم تعبرون
15 مستعدين امام اخويكم* كل جابري البلد وتعضدوهم* الي ان يفي الله لاخويكم مثلكم*
ويريوا هم ايضا الارض التي الله الهكم معطيهم* فترجعون الي ارضكم وترثونها* الذي
16 اعطاكم موسي عبد الله في عبر الاردن من جهة مشرق الشمس* فاجابوا يوشع قايلين* كل
17 الذي امرتنا نفعل* وفي جميع ما نبعثنا نذهب* ومثل ساير ما اطعنا موسي كذلك نطيعك*
18 حاش يكون الله الهك معك* كما كان مع موسي* كل انسان يخالف امرك* ولا يقبل قولك في
جميع ما تامره به يقتل* حاش اشدد واتجلد*

* الفصل الثاني *

1 * وارسل يوشع بن نون رجلين من الكافرين جاسوسين خفيا قايلا لهما* اذهبا انظرا الارض
2 باريحا* فمرا ودخلا بيت امراة زانية اسمها راحاب* وباتا هناك* فقيل لملك اريحا هذان رجلان
3 قد جاء من بني اسرايل يجسان الارض* فارسل الملك الي راحاب قايلا لها* اخرجي الرجلين
4 الداخلين اليك في بيتك* فان تجسس جميع الارض جاءا* فاخذت المراة الرجلين وخبتهما*
5 وقالت صحيح جاء الي الرجلان* وما عرفت من اين هما* فلما كان عند غلق الباب وقت المساء*
6 خرجا وما عرفت اين مضيا* اطلبوا وراءهما سرعة* فانكم تجدوهما* وهي اطلعتهما الي السطح*
7 وخبتهما في حطب الكتان المرصوص على السطح* والقوم ساروا وراءهما طريق الاردن الي
8 المخاض* وغلق الباب بعد خروج الطالبين وراءهما* ولما كان عند المساء صعدت اليهما الي
السطح*

Mementote quid præceperit vobis Moses, 13
dicens; Deus, Deus vester tranquillos fecit
vos, dedit q; vobis hanc terram. Quare 14
uxores vestræ, pueri q; vestri, atq; armen-
ta vestra morabuntur in terra quam dedit
vobis Moses trans Jordanem: vos autem
transibitis armati ante fratres vestros vo-
bustissimi quique regionis, opémque fere-
tis eis, Donec solvat Deus fratribus ve- 15
stris sicut vobis, & possideant ipsi quoque
terram quam Deus, Deus vester dat vo-
bis: & tunc revertemini in terrà ve-
stram, & possidebitis illam, quam tribuit
vobis Moses servus Dei trans Jordanem
versùs Orientem solem. Respondérunt 16
Josue, dicentes; Quidquid præceperis
nobis, exequemur; & ad omnia ad quæ
mittes nos, ibimus; Et ut pernitis obe- 17
divimus Mosi, ita obediemus tibi: præci-
puè sit Deus, Deus tuus tecum, quemad-
modum fuit cum Mose. Quicunque re- 18
sisterit mandato tuo, et non susceperit ser-
monem tuum in omni re quam præceperis,
interficiatur; præcipuè, generoso ac for-
tis sis animo.

CAP. II.

MIsit autem Josue filius Nun duos 1
viros ex infidelibus, exploratores
occultè, dicens eis; Ite, inspicite terram
in Jericho. Et abierunt, & ingressi sunt
domum mulieris cujusdam fornicariæ, cu-
jus nomen erat Rahab, & pernoctaverunt
illic. Dictum fuit autem Regi Jericho, 2
Ecce duo viri venerunt de filiis Israel ad
explorandam terram. Misit ergò rex ad 3
Rahab, dicens ei; Produc duos viros qui
ingressi sunt ad te in domum tuam: nam
ad exploratione universæ terræ venerunt.
Tulerat autem mulier duos viros, & abs- 4
conderat eos; Dixitque, Verum est, ac-
cesserunt ad me duo viri, at non novi un-
de sint: Quumque claudenda esset janua 5
tempore vespertino, egressi sunt, & igno-
ro quò abierint: insequimini illos celeri-
ter, nam certè reperietis eos. Ipsa verò 6
conscendere fecerat eos tectum, & cela-
verat eos inter ligni gossipii congesta su-
per tectum. Itaque tuba illa insectati 7
sunt eos per viam Jordanis, ad vada:
clausâque fuit janua post egressum insec-
tantium. Quumque fuisset tempus ve- 8
spertinum, ascendit ad eos in tectum,

ספר יהושע: ב

Versio VUL.LAT.

vol is Dominus dederit quòd Novi : viros ad ait Et
9 וַתֹּאמֶר אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־ omnes *fuit liquefactus* quia & ,nos super vester terror cecidit quia & ,terram
הָאָרֶץ וְכִי־נָפְלָה אֵימָתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נָמֹגוּ כָּל־ fecerit siccari quòd audivimus Quia .*vestris faciebus* à terra habitatores
10 יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם: כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ ,Ægypto ex *vos extendo in* ; *vestrũ faciebus* à Suph maris aquas Dominus
יְהוָה אֶת־מֵי יַם־סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם ,Jarden *transitu in* qui ,Emorzi regibus duobus fecistis quæ &
וַאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לְשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן ,est liquefactũ &,audivim' Et .*eos* interemistis quos ,Og & ,Sichon
11 וַיָּמֵס quia ; *vestris faciebus* à viro in spiritus ultrà surrexit non & ,nostrũ cor
לְבָבֵנוּ וְלֹא־קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי terram super & ,*desuper* cœlis in Deus *ipse* vester Deus Dominus
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ vobiscũ feci quia ,*Domino in* mihi quæso jurate nunc Et .*desuper*
12 מִתָּחַת: וְעַתָּה הִשָּׁבְעוּ־נָא לִי בַּיהוָה כִּי עָשִׂיתִי עִמָּכֶם ,misericordiã mei patris domo cum vos etiam facietis & ,misericordiã
חָסֶד וַעֲשִׂיתֶם גַּם־אַתֶּם עִם־בֵּית אָבִי חָסֶד ,meã matre &,meã patre vivificabitis Et .veritatis signum mihi dabitis &
וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֱמֶת: וְהַחֲיִתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי 13 eructis & ; eis quæ omnia & ,meas sorores & ,meos fratres &
וְאֶת־אַחַי וְאֶת־אַחְיוֹתַי וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־ vobis pro nostra Anima : viri ei Dixerũntque ,morte à nostras animas 14
נַפְשֹׁתֵינוּ מָוֶת: וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַּחְתֵּיכֶם Dominus *dando in* ,erit & ,hoc nostrũ verbũ *maleveritis* non si ,moriendũ ad
לָמוּת אִם לֹא תַגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתֵת יְהוָה ,eos fecit defendere Et .veritatẽ &,misericordiã tecũ faciem' &,terrã nobis
15 לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת: וַתּוֹרִדֵם ipsa muro in & ,muri pariete in ejus dom' quia ; fenestrã *per* funẽ *in*
בַּחֶבֶל בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוֹמָה וּבְחוֹמָה הִיא *vos in* occurrant fortè ne *sic* montem Ad : eis Dixitque *sedens*
16 יוֹשֶׁבֶת: וַתֹּאמֶר לָהֶם הָהָרָה לְכוּ פֶן־יִפְגְּעוּ בָכֶם ,ibi *abscondemini* & ,insequentes *reverti usque* diebus tribus : insequentes
הָרֹדְפִים וְנִחְבֵּאתֶם שָׁמָּה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שֹׁב הָרֹדְפִים 17 Innoxii : viri *eam ad* Dixerũntque .*nostrã viã ad* ibitis postea &
וְאַחַר תֵּלְכוּ לְדַרְכְּכֶם: וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם ,nobis Ecce .*nos* fecisti jurate quo ,*hoc* tuo juramento à *nos* 18
אֲנַחְנוּ מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ: הִנֵּה אֲנַחְנוּ ,fenestrã in ligabis hanc coccinei fili *lineam* ,terrã in ingredientibũ
בָּאִים בָּאָרֶץ אֶת־תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחַלּוֹן ,tuos fratres &,tuã matre &,tuã patrem & ,*ea in nos* fecisti *descendere quæ*
אֲשֶׁר הוֹרַדְתָּנוּ בוֹ וְאֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אִמֵּךְ וְאֶת־אַחֶיךָ 19 ,erit Et .domum in te ad *colliges* tui patris domum omnem ac
וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִּי אֵלַיִךְ הַבָּיְתָה: וְהָיָה ,ei' ,*ejus* ,sanguis ,foras tuæ dom' ostiis ex fuerit egressus qui omnis
כָּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֵךְ הַחוּצָה דָּמוֹ בְרֹאשׁוֹ illius sanguis ,domo in tecum fuerit qui omnis & : innoxii nos &
וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם כֹּל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּךְ בַּבַּיִת דָּמוֹ nostrũ verbũ *indicaveris* si Et .illum in fuerit manus si ,nostrũ caput in 20
בְּרֹאשֵׁנוּ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ: וְאִם־תַּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ ,nos fecisti jurare quo ,tuo juramento à innocentes erimus & ,hoc
זֶה וְהָיִינוּ נְקִיִּם מִשְּׁבֻעָתֵךְ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ: ,abierunt & ,eos dimisit & : *ipsa* ita vestra verba Secundũ ,ait Et
וַתֹּאמֶר כְּדִבְרֵיכֶם כֵּן הוּא וַתְּשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ ,montẽ ad venerunt &,abierunt Et .fenestra in *cocci lineam* ligavit & 21
וַתִּקְשֹׁר אֶת־תִּקְוַת הַשָּׁנִי בַּחַלּוֹן: וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הָהָרָה 22 quæsierunt & ; insecutores *fuit reversi* donec ,diebus tribus ibi mansérũt &
וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שָׁבוּ הָרֹדְפִים וַיְבַקְּשׁוּ .inverunt non & ,*via omni in* insecutores
הָרֹדְפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצָאוּ:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Ἐπίσταμαι ὅτι ἔδωκεν (3) ὑμῖν κύριος τὴν γῆν· ἐπέπεσεν γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν
10 (1) ἐφ' ἡμᾶς. Ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι κατεξήρανε κύριος ὁ θεὸς (2) τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτε ἐξεπορεύεσθε (λ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηὼν καὶ Ὤγ, ὃς (μ) ἐξωλοθρεύσατε αὐτούς.
11 Καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξεστήθη τὴ καρδία ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔτι ἐτέθη πνεῦμα ἐν (ν) οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τὴς γῆς κάτω. Καὶ νῦν ὀμόσατέ μοι κύριον τὸν θεόν, ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ ποιήσατε κἀ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. Καὶ ζωγρήσαιτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός (ξ) μου, τὴν μητέρα μου, καὶ τοὺς ἀδελφούς (ο) μου, καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ ἐξελεῦσαι
14 τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. Καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες, Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀντὶ ὑμῶν εἰς θάνατον. καὶ αὐτῇ εἶπεν, Ὡς ἂν φθέγξῃ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, (π) ποιή-
15 σομεν εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν. Καὶ κα-
16 τεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰς τὴν ὀρεινὴν (ρ) ἀπέλθετε, μὴ ζωγρήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες, καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας (σ) ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες ὀπίσω ὑμῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπορεύεσθε
17 εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄνδρες, Ἀθῶοι ἐσμὲν τοῦ ὅρκου σου τούτου.
18 Ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσερχόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ δήσεις τὸ σημεῖον, τὸ κοκκινοῦν τοῦτο (τ) ἐνδήσεις εἰς τὴν θυρίδα ἐν ᾗ κατεβίβασας ἡμᾶς (υ) ἐν αὐτῇς. τὸν γὰρ πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πᾶσα τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου συνάξεις πρὸς ἑαυτόν
19 εἰς τὴν οἰκίαν σου. Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐξέλθῃ (φ) τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω, ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς δὲ ἀθῶοι τοῦ ὅρκου σου τούτου· καὶ ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνοχοι
20 ἐσόμεθα. Ἐὰν δέ τις ἡμᾶς (χ) ἀδικήσῃ ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺ λόγους ἡμῶν τούτους,
21 ἐσόμεθα ἀθῶοι τοῦ ὅρκου σου τούτου. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κατὰ τὸ ῥῆμα (ψ) ὑμῶν ἔχω. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς, καὶ ἐπο-
22 ρεύθησαν. (ω) Καὶ ἦλθοσαν εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας. καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς ὁδοὺς, καὶ (α) οὐχ εὕρεσαν.

Scio, quia dedit vobis Dominus terram : Incidit enim timor vestri super (f) nos. Audivimus enim, quia exficcavit Dominus Deus rubrum Mare à facie vestra ; quando egrediebamini de terra Ægypti : & quæcumque fecit duobus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem, Seon, & Og ; quos exterminâstis eos. Et audientes nos, obstupuimus corde nostro : & non fuit ultrà spiritus in ullo (g) nostrûm à facie vestra : quoniam Dominus Deus vester, Deus in cœlo sursum, & super terram deorsum. Et nunc jurate mihi Dominum Deum ; quoniam facio vobis misericordiam, & (h) facite etiam vos misericordiam in domo patris mei. Et vivificate domum patris mei, matrem meam, & fratres meos, & universam domum meam ; & omnia quæcunque sunt eis, & eximetis animam meam de morte. Et dixerunt ei viri ; Anima nostra pro vobis in mortem. Et ipsa dixit ; Postquàm tradiderit Dominus vobis civitatem ; facietis in me misericordiam, & veritatem. Et demisit eos per (i) fenestram. Et dixit eis ; In montanam abite, ne occurrant vobis persequentes : & latitabitis ibi tres dies, quoadusque revertentur, qui persequuntur post vos : & posteà abibitis in viam vestram. Et dixerunt ad eam viri ; Innoxii sumus à juramento tuo hoc. Ecce nos intramus in partem civitatis : & pones signum, funiculum coccineum hunc ligabis ad fenestram, per quam demisisti nos per eam. Patrem verò tuum, & matrem tuam, & fratres tuos, & omnem domum patris tui congregabis ad te ipsam in domum tuam. Et erit, omnis quicunque exierit portam domûs tuæ foràs ; reus sibi ipsi erit : nos autem innoxii à juramento tuo hoc : & quicunque fuerint tecum in domo tua ; nos rei (k) erimus. Si quis autem nobis nocuerit, vel etiam revelaverit verba nostra hæc, erimus innoxii à juramento tuo hoc. Et dixit eis ; Juxta vestrum verbum sit. Et emisit eos, & (l) iverunt ; Et venerunt in montanam, & permanserunt ibi tres dies. Et exquisierunt ii, qui persequebantur, omnes vias : & non invenerunt.

MS.A. (3) κύριος ὑμῖν ἢ (ι) φόβος ἡμᾶς. (κ) τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν ἀπὸ (λ) τῆς Αἰγύπτου· (μ) ἐξωλεθρεύσαιτε (ν) οὐδενὶ ἀπὸ (ξ) μου, καὶ τὴν (ο) μου, καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα ὅσα (π) ποιήσατε μετ' ἐμοῦ ἔλεος (ρ) ἀπέλθατε, (σ) ἕως ἀναστρέψωσιν (τ) ἐνδήσεις τὴν (υ) ἐν αὐτῇ. καὶ τὸν πατέρα (φ) τὴν οἰκίαν σου (χ) ἀδικήσῃ καὶ (ψ) ὑμῶν οὕτως ἔσται. (ω) Καὶ ἦλθον εἰς (α) οὐχ εὕρεσαν. Καὶ

תרגום יונתן Targum Jonathan.

9 וַאֲמַרַת לְגֻבְרַיָּא יָדְעָנָא אֲרֵי יְהַב יְיָ לְכוֹן יָת אַרְעָא וַאֲרֵי נְפֵלַת אֵמַתְכוֹן עָלָנָא וַאֲרֵי
10 אִתְבְּרִיו כָּל יַתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמֵיכוֹן: אֲרֵי שְׁמַעְנָא יָת דְּיַבֵּשׁ יְיָ יָת מֵי יַמָּא דְסוּף מִן
קֳדָמֵיכוֹן בְּמִפְּקָכוֹן מִמִּצְרָיִם וְדִי עֲבַדְתּוּן מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי דִּי בְעֵבְרָא דְיַרְדְּנָא
11 לְסִיחוֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הַחֲרַמְתֶּם אוֹתָם: וּשְׁמַעְנָא וְאִתְמְסִי לִבָּנָא וְלָא אִשְׁתְּאַרַת עוֹד רוּחָא
בְּאֱנָשׁ מִן קֳדָמֵיכוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלָהָא דְשַׁכְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵלָא וְשַׁלִּיט עַל
12 אַרְעָא מִלְּרַע: וּכְעַן קַיְּמוּ כְעַן לִי בְּמֵימְרָא דְיְיָ אֲרֵי עֲבַדְתּוּן עִמָּכוֹן טִיבוּ וְתַעְבְּרוּן אַף
13 אַתּוּן עִם בֵּית אַבָּא טִיבוּ וְתִתְּנוּן לִי אָת דְּקִשׁוֹט: וְתִחְיוּן יָת אַבָּא וְיָת אִמִּי וְיָת אַחַי וְיָת
14 אָחָתַי וְיָת כָּל דִּילְהוֹן וְתִשְׁבּוּן יָת נַפְשָׁתָנָא מִמּוֹתָא: וַאֲמַרוּ לַהּ גֻּבְרַיָּא נַפְשָׁנָא מְסִירָא
חֲלַף נַפְשָׁתֵיכוֹן לְמֵמַת אִם לָא תְחַוְּיוּן יָת פִּתְגָמָנָא דֵּין וַיְהִי כַּד יִתֵּן יְיָ לָנָא יָת אַרְעָא
15 וְנַעְבַד עִמָּךְ טִיבוּ וּקְשׁוֹט: וְשַׁלְשִׁלַתְּנוּן בְּאַטְוָנָא מִן חַרְכָּא אֲרֵי בֵיתַהּ בְּכוֹתֶל שׁוּרָא
16 וּבְשׁוּרָא הִיא יְתִבָא: וַאֲמַרַת לְהוֹן לְטוּרָא אֵזִילוּ דִּלְמָא יְעָרְעוּן בְּכוֹן רָדְפָיָא וְתִסְתְּרוּן
17 תְּמַן תְּלָתָא יוֹמִין עַד דִּיתוּבוּן רָדְפָיָא וּבְתַר כֵּן תְּהָכוּן לְאָרְחֲכוֹן: וַאֲמַרוּ לַהּ גֻּבְרַיָּא
18 נְקַיִּין אַנַחְנָא מִמּוֹמָתֵךְ דְּרָא דְקַיְּמְתְּ עָלָנָא: הָא אַנַחְנָא עָלִין בְּאַרְעָא דְּתוּרָא דְחוּט
וְחוּרְיָא דְדֵין תְּקַטְּרִי בְּחַרְכָּא דְשַׁלְשַׁלְתָּנָא בֵיהּ וְיָת אַבּוּהָ וְיָת אִמֵּהּ וְיָת אַחָהָ וְיָת כָּל
19 בֵּית אַבּוּהָ תְּכַנְּשִׁין לְוָתֵךְ לְבֵיתָא: וְיְהֵי כָּל דְּיִפּוּק בַּר מִדְּשִׁי בִּיתֵהּ לְבָרָא חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ
בְּרֵישֵׁיהּ וַאֲנַחְנָא וְכָאן וְכָל דִּי יְהֵי עִמָּךְ בְּבֵיתָא חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ בְּרֵישָׁנָא אִם יְד אֱנָשׁ תְּהֵי
20 בֵּיהּ: וְאִם תְּחַוְּיוּן יָת פִּתְגָמָנָא דֵּין וַנְהֵי נְקַיִּין מִמּוֹמָתֵךְ דְּקַיְּמְתָּנָא עָלָנָא: וַאֲמַרַת כְּפִתְגָמֵיכוֹן
21 כֵּן הוּא וְשַׁלְחַתְּנוּן וַאֲזִלוּ וְקַטְּרַת יָת חוּטָא דְחוּרְיָא בְּחַרְכָּא: וַאֲזִלוּ וְעָלוּ לְטוּרָא
22 וְיִתְּבוּ תְּמַן תְּלָתָא יוֹמִין עַד דְּתָבוּ רָדְפָיָא וּבְעוּ רָדְפָיָא בְּכָל אָרְחָא וְלָא אַשְׁכַּחוּ:

Paraph. Chald. Versio Latina.

Et dixit viris : Scio quod dedit vobis Deus terram, & quod cecidit terror vester super nos, & quod fracti sunt omnes habitatores terræ à facie vestra. Namq; audivimus quod exficcavit Deus aquas maris Suph à facie vestra, cum exiistetis ex Ægypto : & quæ fecistis duobus regibus Amorræi ultra Jordanem, Sion & Ghog, & confecistis eos. Et audivimus, & liquefactum est cor nostrum, & non relictus est ampliùs spiritus io homine à facie vestra : quia Dñs Deus noster ipse est Deus, cujus majestas est in cœlis desuper, & dominatur super terram deorsum. Et nunc jurate mihi in verbo Dei; nam feci vobiscum bonitatem, & facietis etiam vos cum domo patris mei bonitatem : & dabitis mihi signum veritatis: Et vivere facietis patrem meum, & matrem meam, & fratres meos, & sorores meas, & omnia quæ illis : & eripietis animas nostras à morte. Et dixeruot ei viri : Anima nostra tradita pro animabus vestris ad moriendum, si non prodideritis dictum hoc. Et erit quando dederit nobis Dñs terram, & faciemus tecum bonitatem & veritatem. Et incatenavit eos funẽ de fenestra: nam domus illius in pariete muri, & in muro illa habitabat. Et dixit illis : Ad montem ite, ne fortè offendant in vos persecutores; & abscondemini ibi tribos diebus, quoad redeant persecutores : & postea redibitis in viam vestram. Et dixerunt ei viri ; Immunes nos à juramento tuo hoc quod firmásti super nos. Ecce nobis ascendentibus in terram, funiculum fili rubri hunc alligabis in fenestra, per quam incatenâsti nos : & patrem tuum, & matrem tuam, & fratres tuos, & omnem domum patris tui, congregabis ad te in domum. Et erit omnis qui egredietur ultra portas domus tuæ foras, culpa necis ejus in caput ipsius ; & nos immunes, & omnis qui erit tecum in domo, culpa necis ejus in capnt nostrum, si manus hominis fuerit in illum. Et si prodideris dictum nostrum hoc, & erimus immunes à juramento tuo quod firmásti super nos. Et dixit : Sicut verbum vestrum, ita sit. Et dimisit eos, & abierunt, & ligavit funiculum rubrum in fenestra. Et abierunt & ascenderunt in montem, & sedetant ibi tribus diebus, quoad redirent persecutores: & investigaverunt persecutores per omnem viam, & non invenerunt.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 Dixitque viris; Novi quòd tradiderit vobis Dominus terram *istam*, & irruerit terror vester in nos; imò extimuerint incolæ terræ *hujus* causâ vestri. 10 Siquidem audivimus quòd exsiccârit Dominus aquas maris Suph ante vos cùm exissetis ex Ægypto, & quæ feceritis duobus regibus Amorrhæorum, *nempe* Sihon & Og, quos peremistis. 11 Cùmq; audissemus, commotũ est cor nostrũ, et non remansit spiritus in quoquã nostrûm causâ vestri: quoniã Dñs Deus vester, ipse est Deus in cœlo supernè, & in terra inferné. 12 Itaque jurate mihi per Dñm, quandoquidem contuli in vos beneficium, collatutos etiam vos in me & domum patris mei beneficium: & *hujus rei* date mihi signum verum, 13 Meque, patremque meom, fratres meos, ac sorores meas, & quicquid ad nos pertinet, servate, animasque nostras à morte liberate. 14 Dixerunt ad eam viri illi, Animas nostras morti exponemus pro vobis, modò tamen vos non evulgeris negotium istud: cùmque dederit nobis Dominus terram hanc, exercebimus in te beneficium & veritatem. 15 Demisit igitur eos fune per fenestram (domus enim ejus in pariete mœnium erat, & super mœnia habitabat) Dixitque eis, Secus montem abite, 16 ne fortè occurrant vobis hi qui post vos egressi sunt: ibique delitescite tres dies, donec revertantur, ac tunc persequemini iter vestrum. 17 Dixerunt autem ei viri *illi*, Insontes sumus ab hac adjuratione quâ oos adjurâsti. 18 Ecce nos ingressuri sumus in terram istam; vittam verò coccineam ligato in fenestra per quam nos demisisti, & patrem tuũ, matremq; tuam, & fratres tuos totamq; familiam patris tui induc ad te intra domum. 19 Et quicunque ex ostio domûs tuæ foràs exierit, hujus sanguis sit in caput ejus, & nos immunes erimus ab ultione *sanguinis* ejus si quis ei nocuerit. 20 Item, si rem hanc evulges, insontes erimus ab adjuratione ista quâ oos adjurâsti. 21 Ait illis, Juxta sermonem vestrum, sic esto: & dimisit eos, abieruntque; *ipsa* verò ligavit vittam coccineam in fenestra. 22 Abeuntes autem ad montem, manserunt ibi tres dies, donec redeuntes qui persequuti fuerant eos, advenissent: quæsierant enim illos hi qui egressi fuerant post ipsos, per totam viam; & quim non invenissent eos, redierunt.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 وقالت لهما قد علمت ان الله الهكم اعطاكم الارض وقد وقعت هيبتكم علينا
10 وماج كل سكان الارض منكم لانا قد سمعنا ان الله جفف مياه بحر القلزم قدامكم
عند خروجكم من مصر والذي صنع بملكي الاموريين الذين كانوا بعبر الاردن
11 سيحون وعوج اللذان قتلتموهما ولما سمعنا ذابت قلوبنا ولم يبق في احد روح من جهتكم
12 لان الله الهكم هو اله السماء من العلو وفي الارض وبحق والآن احلفا لي بالله لاني قد
13 فعلت معكما الاحسان ان تفعلا ايضا مع بيت ابي فصلا وتعطياني علامة حق وتستبقيان
14 ابي وامي واخوتي وساير ما لهم وتخلص انفسنا من الموت فقالا لها انفسنا بدلكم للموت
15 اذا لم تخبروا بخبرنا هذا فاذا اعطانا الله تعالى الارض فعلنا معكم فضلا وحقا فاحدرتهما
16 بالحبل من داخل الطاق لان بيتها في حايط السور وفي الحصن هي ساكنة وقالت لهما
امضيا طريق الجبل لئلا تلقاكما السرية واختبيا هناك ثلثة ايام الى حين عودة السرية
17 وتمضيان في طريقكما فقالا لها الرجلان نحن بريان من يمينك هذه التي استحلفتينا بها ها
18 نحن داخلان في الارض فاعقدي هذا مسالك الحبل القرمز في الطاق التي انزلتينا منها وضمي
19 اباك وامك واخوتك واهلك جميعا عندك في بيتك ويكون كل من يخرج من باب بيتك دمه
20 في راسه ونحن بريان من دمه وكل من كان معك في البيت دمه في اعناقنا ان اذاه احد وان
21 انت اظهرت هذا الكلام فنحن بريان من يمينك التي استحلفتينا بها فقالت المراة كما قلتما
22 وسرحاها وساروا وعقدت المراة مسالك القرمز في الطاق وساروا وجاءوا الى الجبل واقاموا هناك
ثلثة ايام الى ان عادت السرية فطلبتهما في ساير الطرق وما وجدتهما

9 Et ait illis, Jam novi Deum, Deum vestrum dedisse vobis terram, & jam invasit timor vester in nos, & fluctuaverunt omnes habitatores terræ propter vos: 10 Quoniam audivimus Deum aqueiscisse aquas maris rubri coram vobis cùm exiveritis ex Ægypto: & quæ patraverit duabus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanẽ, Sihon & Og, quos occidistis. 11 Quæ cùm audivissemus, liquata sunt corda nostra, & non remansit in illo spiritus, causâ vestri: quia Deus, Deus vester, Deus cœli est ab excelso, & in terra, atque deorsùm. 12 Nunc igitur jurate mihi per Deum, quòd quum fecerim erga vos beneficium, faciatis vos etiam erga domum patris mei gratiam, detisque mihi signum certum: 13 Et servetis patrem meũ, & matrem meã, ac fratres meos cum omnibus quæ possident, & liberentur animæ nostræ de nece. 14 Dixerunt ei, Animæ nostræ vice vestri sunt in mortẽ, dummodo non patefaciatis famam nostram hanc: quemque tradiderit nobis Deus excelsus terram, exercebimus in vos gratiam & jus. 15 Demisit ergò utrumq; per funem de fenestra: nam domus ejus erat in pariete mœnium; et in arce ipse degebat: 16 Et ait illis, Carpite viã montis, ne fortè offendat vos cohors; & latitate ibi tribus diebus quoad revertatur cohors, ac tum pergetis iter vestrum. 17 Dixerunt ei duo viri illi, Innocui sumus à juramento ista quo nos contestata es. 18 Ecce nos ingressuri sumus terram hanc: itaque ligabunt funiculum filati coccinei ad fenestram per quam demisisti nos, & collige patrem tuum & matrem tuam, ac fratres tuos, cognatòsque tuos omnes apud te in domum tuam. 19 Fiet autem ut quisquis exierit ab ostio domûs tuæ, sanguis ejus recidat in caput suum, & nos maneamus innocentes ab ejus sanguine: quicunque verò tecum fuerit in domo, sanguis ejus erit in ceruicibus nostris, si quis eum læserit. 20 Quòd si tu patefacias sermonem istum, nos erimus liberi à jurejurando quo nos adjurâsti. 21 Ait mulier, Sicuti dixistis. Et dimiserunt eam, atque abierunt: ligavitque mulier funiculum coccineum ad fenestram. 22 Et abeuntes devenerunt ad montem, manseruntque illic tres dies, quousque redisset cohors: nam quæsierant illos in omnibus viis, nec invenerant eos:

כפר יהושע : ג

venerunt; transiérût &, monte de descéderût & ,viri ambo sunt reversi Et
23 וַיָּשֻׁבוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיֵּרְדוּ מֵהָהָר וַיַּעַבְרוּ וַיָּבֹאוּ
,ei *intermenta* omnia ei narraverunt & : Nun filiis Jehosuah ad
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֶת כָּל־הַמִּצְאוֹת אֹתָם׃
omnem nostris manibus in Dominus *dedit Quia* : Jehosuah ad dixerunt Et
24 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־
nostri afficiébus ab terra habitatores omnes sunt dissoluti etiam & ,terram
הָאָרֶץ וְגַם־נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ׃

CAP. III. ג

venerunt & ,Sittim è sunt profecti & ,manè *in* Jehosiah *manifestavit* Et
1 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסְעוּ מֵהַשִּׁטִּים וַיָּבֹאוּ
,ibi pernoctaverunt & : Israel filii omnes & ,ipse ,Jarden ad usq
עַד־הַיַּרְדֵּן הוּא וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּלִינוּ שָׁם
transierunt & ,dierum ,trium *post* à fuit Et ,transirent antequam
טֶרֶם יַעֲבֹרוּ׃ וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיַּעַבְרוּ
: dicendo ,populo præceperunt Et *vestra testamentarioris animo in* præfecti
2 הַשֹּׁטְרִים בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה׃ וְצִוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר
sacerdotes & ,vestri Dei Domini fœderis arcam *vos videre Circa*
3 כְּרְאֹתְכֶם אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהַכֹּהֲנִים
ibitis & ,vestro loco de proficiscemini vos & : eam portantes Levitas
הַלְוִיִּם נֹשְׂאִים אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְעוּ מִמְّקֹמְכֶם וְהֹלַכְתֶּם
millia duo ferè eam inter & vos inter erit *longinqua* Veruntamè illam post
אַחֲרָיו׃ אַךְ רְחֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵינוֹ כְּאַלְפַּיִם
4 *cognoscatis ipso* ut ,eam ad appropinquetis Ne ,mensura in *cubiti*
אַמָּה בַּמִּדָּה אַל־תִּקְרְבוּ אֵלָיו לְמַעַן אֲשֶׁר תֵּדְעוּ
ea in transitis non quoniam : *ex in ambulatis quæ* viam
אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָהּ כִּי לֹא עֲבַרְתֶּם בַּדֶּרֶךְ
vos Sanctificate :populum ad Jehosuah dixit Et ,mudiustertius heri ab
מִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הִתְקַדְּשׁוּ
5 Dixitque ,mirabilia vestri medio in Dominus faciet cras quia
כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם נִפְלָאוֹת׃ וַיֹּאמֶר
,fœderis arcam Tollite : dicendo ,sacerdotes ad Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית
ambul.verò & ,fœderis arcam tulerunt & : *populi facies ad* transite &
וְעִבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ
hac Die : Jehosuah ad Dominus dixit Et ,*populi facies ad*
6 לִפְנֵי הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם הַזֶּה
quia ,*sciant què* ,Israel omnis oculis in te magnificare incipiam
אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן כִּי
tu Et ,tecum ero ,Moseh cum fui quemadmodum
7 כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ׃ וְאַתָּה
: dicendo ,fœderis arcam portantibus sacerdotibus præcipies
תְּצַוֶּה אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־הַבְּרִית לֵאמֹר
,habitis Jarden in ,Jarden *aquarum* finem ad usque *vos ingredi Circa*
כְּבֹאֲכֶם עַד־קְצֵה מֵי הַיַّרְדֵּן בַּיַّרְדֵּן תַּעֲמֹדוּ׃
audite & ,hic Accedite : Israel filios ad Jehosuah dixit Et
8 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּשׁוּ הֵנָּה וְשִׁמְעוּ
,cognoscetis hoc In : Jehosuah ait Et ,vestri Dei Domini verba
9 אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תֵּדְעוּן
vos facies ab expeller expellendo & ,*vestro interiore* in vivens Deus quòd
כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם וְהוֹרֵשׁ יוֹרִישׁ מִפְּנֵיכֶם
& ,Perizæum & ,Chivvæum & ,Chittæum & ,Chenahanæum
אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־
dominum fœderis arca Ecce ,Jebusæum & ,Emorræum & ,Ghitgafæum
הַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי׃ הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן
11 vobis *capite* nunc Et ,Jarden in *vestras facies ad transiens* ,terræ universæ
כָּל־הָאָרֶץ עֹבֵר לִפְנֵיכֶם בַּיַּרְדֵּן׃ וְעַתָּה קְחוּ לָכֶם
tribus ,Israel tribubus de viros duodecim *vobis* ,*unum*
12 שְׁנֵי עָשָׂר אִישׁ מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ
tribui unum
אֶחָד לַשֵּׁבֶט׃

Versio VULG. LAT.

23 Quibus urbem ingressis, reversi sunt, & descenderunt exploratores de monte: &, transmisso Jordane, venerunt ad Josue filium Nun, narraverúntque ei omnia quæ ac-
24 ciderant sibi, Atque dixerunt; Tradidit Dominus omnem terram hanc in manus nostras, & timore prostrati sunt cuncti habitatores ejus.

CAP. III.

1 IGitur Josue de nocte consurgens movit castra: egrediente ésque de Setim, venerunt ad Jordanem ipse & omnes filii Israel, & morati sunt ibi tres dies. Quibus evolutis, transiérunt præcones per ca-
3 strorum medium, Et clamare cœperunt; Quando videritis arcam fœderis Domini Dei vestri, & sacerdotes stirpis Leviticæ portantes eam, vos quo-que consurgite, & sequimini
4 præcedentes. Sitque inter vos & arcam spatium cubitorum duúm milliú: ut procul videre possitis, & nósse per quâ viam ingrediamini: quia priùs non ambulâstis per eam: & cavete
5 ne appropinquetis ad arcam. Dixitque Josue ad populum, Sanctificamini: cras enim faciet Dominus inter vos mira-
6 bilia. Et ait ad sacerdotes, Tollite arcam fœderis, & præcedite populum. Qui jussa complentes, tulerunt, & ambulave-
7 runt ante eos. Dixitque Dñs ad Josue, Hodiè incipiam exaltare te coram omni Israel: ut sciant quòd sicut cum Moyse
8 fui, ita & tecum sim. Tu autem præcipe sacerdotibus, qui portant arcam fœderis, & dic eis, Cùm ingressi fueritis partem aquæ Jordanis, state in ea.
9 Dixitque Josue ad filios Israel, Accedite huc, & audite verbú
10 Domini Dei vestri. Et rursum, In hoc, inquit, scietis quòd Dominus Deus vivens in medio vestri est, & disperdet in conspectu vestro Chananæum & Hethæum, Heuæum & Phere-zæum, Gergesæum quoque & Jebusæum, & Amorrhæum.
11 Ecce, arca fœderis Domini omnis terræ antecedet vos per Jordanem. Parate duodecim viros de tribubus Israel, singulos per singulas tribus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

23 Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι, καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ διέβησαν φθὲ Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, (β) Ὅτι παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν, καὶ κατέπηξε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ' ἡμῶν.

MS.A. (β) Ὅτι παρέδωκεν κύριος ἐν χειρὶ ἡμῶν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατέπηκεν

ΚΕΦ. γ'.

1 Καὶ ὤρθρισεν Ἰησοῦς τοπρωΐ, καὶ (α) ἀπῆρεν ἐκ Σαττὶν, καὶ ἦλθοσαν ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ φθὲ τοῦ διαβῆναι. (β) Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας
2 διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς, Καὶ ἐπετέλεσαν τῷ λαῷ, λέγοντες, Ὅταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν καὶ
3 τοὺς Λευίτας αἴροντας αὐτὴν, ἀπαρεῖτε ἀπὸ τοῦ τόπου ὑμῶν, καὶ (γ) πορεύεσθε ὀπίσω αὐτῆς. Ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀνομάσον
4 ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον δισχίλιος πήχεις σήκεσθε· μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ, ἵνα δείξητε τὴν ὁδὸν, ἣν (δ) πορεύεσθε αὐτὴν· ὃ γὰρ παρόδωσε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ
5 τρίτης ἡμέρας. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ λαῷ, Ἁγιάσασθε (ε) εἰς αὔριον, ὅτι αὔριον ποιήσει κύριος ἐν ὑμῖν θαυμαστά. Καὶ εἶπεν
6 Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν, Ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ἐπορεύοντο ἔμ-
7 προσθεν τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰησοῦ, Ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ζ) ταύτῃ ἄρχομαι ὑψοῦσαί (ς) σε κατενώπιον πάντων (η) ὧν ὑμῶν Ἰσραὴλ, ἵνα (θ) γνῶσιν ὅτι καθὼς ἤμην μετὰ Μωυσῆ, ὅτως ἔσομαι καὶ μετὰ (ζ) σοῦ.
8 Καὶ νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων, Ὡς ἂν εἰσέλθητε ὀλὶ μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου,
9 καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ σήσετε. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προσαγάγετε ὧδε, καὶ ἀκούσαξε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
10 Ἐν τούτῳ γνώσεσθε, (ι) ὅτι θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν, καὶ (κ) ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει ἀπὸ προσώπου ἡμῶν τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Χετταῖον, (λ) καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον,
11 καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. Ἰδὼ ἡ κιβωτὸς (μ) διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει τὸν
12 Ἰορδάνην. Προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν ὑμῶν Ἰσραὴλ, ἕνα (ν) ἀφ' ἑκάστης φυλῆς.

MS.A. (α) ἀπῆρεν ἐκ Σαττὶν, καὶ ἦλθον ἕως (δ) Καὶ ἐγένετο (γ) πορεύεσθαι (δ) πορεύεται (ε) εἰς τὴν ἄυριον, (ζ) αὐτῇ (η) τῶν ὑμῶν (θ) γνῶσιν καθότι (ι) ὅτι ἐγὼ κύριος ζῶν (κ) ὀλεθρεύων ὀλεθρεύσει (λ) καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Φερεζῆεν, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. (μ) τῆς διαθήκης (ν) ἐφ' ἑκάστης

Et reverterunt ambo juvenes; 23 *& descenderunt de monte: & transierunt ad Iesum filium Nave: & narraverunt ei omnia, quæ sibi acciderant. Et dixerunt* 24 *ad Iesum, Quia tradidit Dominus omnem terram in manu nostra; & consternatus est omnis habitans terram illam à nobis.*

CAP. III.

Et diluculò surrexit Iesus 1 manè, & promovit de Sattin: et venerunt usque ad Iordanem, & diverterunt ibi, priusquàm transirent. Et factum est, post 2 tres dies transierunt scribæ per castra, Et mandaverunt populo 3 dicentes; Cùm videritis arcam testamenti Domini Dei (a) nostri, & sacerdotes nostros, & Levitas tollentes eam; proficiscemini de locis vestris, & ibitis post eam. Sed longum interval- 4 lum sit inter vos, et illam; quantum duo millia cubitorum, statuitis: ne propinquetis ei, ut sciatis viam, quam (b) ibitis eam: Non enim ivistis viam ab hesterna & nudiustertiana die. Et di- 5 xit Iesus populo, Purificamini in crastinum: quoniam cras faciet Dominus in vobis mirabilia. Et dixit Iesus sacerdoti- 6 bus, Tollite arcam testamenti Domini: & præcedite populum. Et levaverunt sacerdotes arcam testamenti Domini, & ibant ante populum. Et dixit Dominus 7 ad Iesum, In die hac incipio exaltare te in conspectu omnium filiorum Israel, ut cognoscant, quia sicut eram cum Moyse, ita ero & tecum. Et nunc manda 8 sacerdotibus, qui levant arcam testamenti, dicens; Cùm intraveritis super partè aquæ Iordanis, & in Iordane stabitis. Et 9 dixit Iesus filiis Israel, Accedite huc, & audite verbum Domini Dei nostri. In hoc cogno- 10 scetis, quia Deus vivens in vobis: & exterminans exterminabit à facie nostra Chananæum, & Chetteum, & Pherezæum, & Eæum, & Amorrhæum, & Gergesæum, & Iebusæum. Ecce 11 arca testamenti Domini universæ terræ transit Iordanem. As- 12 sumite vobis duodecim viros ex filiis Israel, unum ex unaquaque tribu.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 וְתָבוּ תְּרֵין גֻּבְרִין וְנְחִתוּ מִן טוּרָא וַעֲבַרוּ וַאֲתוֹ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְאִשְׁתְּעִיאוּ לֵיהּ יָתְהוֹן כָּל
דְּעַרְעָא דְּאִתְחַזִּי לְהוֹן׃ וַאֲמַרוּ לְיְהוֹשֻׁעַ אֲרֵי מְסַר יְיָ בִּידְנָא יָת כָּל אַרְעָא הָדָא וְאַף אִתְבְּרוּ כָּל יָתְבֵי
24 אַרְעָא מִן קֳדָמָנָא׃

ג

וְאַקְדִּים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וּנְטָלוּ מִשִّטִּים וְאֲתוֹ עַד יַרְדְּנָא הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְתוּ תַּמָּן
1 קְדָם דִּי יַעְבְּרוּן׃ וַהֲוָה מִסּוֹף תְּלָתָא יוֹמִין וַעֲבַרוּ סָרְכַיָּא בְּגוֹ מַשְׁרְיָתָא׃ וּפַקִּידוּ יָת עַמָּא
3 לְמֵימַר בְּמֶחֱזֵיכוֹן יָת אָרוֹן קְיָמָא דְּיָי אֱלָהֲכוֹן וְכַהֲנַיָּא וְלֵוָאֵי נְטָלִין יָתֵיהּ וְאַתּוּן תְּטוֹלוּן
4 מֵאַתְרֵיכוֹן וְתֵיכוֹן בַּתְרוֹהִי׃ בְּרַם רְחִיק יְהֵי בֵּינֵיכוֹן וּבֵינוֹהִי כְּתֵרִין אַלְפִּין אַמִּין בְּמִשְׁחָתָא
לָא תִקְרְבוּן לְוָתֵהּ בְּדִיל דְּתִדְּעוּן יָת אָרְחָא דִּי תֵהֲכוּן בַּהּ אֲרֵי לָא עֲבַרְתּוּן בְּאָרְחָא
5 מֵאתְמָלֵי וּמִרְקְמוּהִי׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא אֲדַכְּיוּ אֲרֵי מָחָר יַעְבֵּד יְיָ בֵּינֵיכוֹן פְּרִישָׁן׃
6 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכַהֲנַיָּא לְמֵימַר טוֹלוּ יָת אָרוֹן קְיָמָא וַעֲבַרוּ קֳדָם עַמָּא וּנְטָלוּ יָת אֲרוֹנָא
7 דִּקְיָמָא וְאָזְלוּ קֳדָם עַמָּא׃ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יוֹמָא הָדֵין אֲשָׁרֵי לְרַבְּיוּתְךָ בְּעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל
דִּידְעוּן אֲרֵי כְּמָא דַּהֲוֵה מֵימְרִי בְּסַעֲדֵיהּ דְּמֹשֶׁה כֵּן יְהֵי מֵימְרִי בְּסַעֲדָךְ׃ וְאַתְּ תְּפַקֵּיד יָת
8 כַּהֲנַיָּא נְטָלֵי אָרוֹנָא דִּקְיָמָא לְמֵימַר כְּמִמְטֵיכוֹן עַד קְצַת מֵי יַרְדְּנָא בְּיַרְדְּנָא תְּקוּמוּן׃ וַאֲמַר
10 יְהוֹשֻׁעַ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְקְרְבוּ הָלְכָא וּשְׁמָעוּ יָת פִּתְגָּמֵיהּ דְּיָי אֱלָהֲכוֹן׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ בְּדָא
חֲזִיתוּן אֲרֵי אֱלָהּ קַיָּם אִתְרְעֵי לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּיהּ בֵּינֵיכוֹן וְתָרְכָא יָתְרְכָא מִן קֳדָמֵיכוֹן יָת
11 כְּנַעֲנָאֵי וְיָת חִתָּאֵי וְיָת חִוָּאֵי וְיָת פְּרִיזָאֵי וְיָת גִּרְגָּשָׁאֵי וְאֱמוֹרָאֵי וִיבוּסָאֵי׃ הָא אָרוֹן קְיָמָא
12 דְּרִבּוֹן כָּל אַרְעָא עָבֵר קֳדָמֵיכוֹן בְּיַרְדְּנָא׃ וּכְעַן וַהֲבוּ לְכוֹן תְּרֵי עֲשַׂר גֻּבְרִין מִשִּׁבְטַיָּא
יִשְׂרָאֵל גֻּבְרָא חַד גֻּבְרָא חַד לְשִׁבְטָא׃

PARAPH. CHALD, Versio Latina.

Et reversi sunt duo viri, et descenderunt de monte, & transierunt, vene- 23 runtque ad Josue filium Nun; & narraverunt ei omne quod evenit illis. Et 24 dixerunt Josue: Namque tradidit Dominus in manu nostrâ omnem terram: & etiam fracti sunt omnes habitatores terræ à facie nostrâ.

CAP. III.

Et anticipavit Josue in aurorâ, & solverunt ex Sitin, & venerunt usq; ad 1 Jordanem ipse & omnes filii Israel: quieverúntq; ibi antequam transirent. Et fuit à fine trium dierum, & transierunt caduceatores per medium castrorũ. 2 Et præceperunt populo, dicendo: Cum videritis vos arcam fœderis Domi- 3 ni Dei vestri, & sacerdotes & Levitas tollentes eam; & vos tollemini de locis vestris, & ibitis post eam. Veruntamen spatium erit inter vos & inter 4 eam, quasi duúm millium cubitorum in mensura: non appropinquabitis ei, ut cognoscatis viam per quam ibitis; etenim non transîstis per viam ab hesterno, & ab ante illum. Dixitque Josue ad populum: Præparamini; cras 5 enim faciet Dominus in medio vestri separationes. Et ait Josue sacerdoti- 6 bus, dicendo: Tollite arcam fœderis, & transite ante populũ: & tulerunt arcam fœderis, & ambulaverunt coram populo. Et dixit Dominus ad Josue: 7 Hodie incipiam magnificare te in oculisuniversi Israelis; ut cognoscant, quòd sicut fuit verbum meum in adjutorium Mosis, fic erit verbum meum in adjutorium tuum. Et tu præcipies facerdotibus portantibus arcam fœderis, di- 8 cendo: Cum perveneritis usque ad extremitatem aquarum Jordanis, in Jordane consistite. Et dixit Josue filiis Israel: Appropinquate huc, & audite verba 9 Domini Dei vestri. Et dixit Josue: In hoc cognoscetis, quod Deus constans 10 vult ponere majestatem suam inter vos; & expellendo expellet à facie vestrâ Chananæum, Hethæum, Hevæum, et Pherezæum, et Girgæum, et Emorrhæum, et Jebusæum. Ecce arca fœderis Domini totius terræ transit coram 11 vobis per Jordanem. Et nunc accipite vobis duodecim viros de tribubus Israel; virum unum, virum unum ad tribum. 12

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 * ܘܐܬܘ ܬܪܝܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܢܚܬܘ ܡܢ ܛܘܪܐ ܘܥܒܪܘ ܠܘܬ ܝܗܘܫܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܡܠܠܘ ܠܗ ܟܠ ܕܩܪܐ ܠܗܘܢ ܬܪܝܗܘܢ ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܗܟܝܠ ܡܛܠ ܕܢܚܬ ܝܗܘܐ ܠܢ ܡܢ ܛܘܪܐ ܘܥܒܪ ܠܢ ܠܬܪܥܐ ܗܢܘܢ ܕܐܪܥܐ ܗܕܐ ܘܐܦ ܟܠ ܕܡܬܒܥܐ ܒܗ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܠܢ ܗܘܝܢ ܕܢܬܒܥܘܢ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܝܗܘܫܥ ܘܡܢ ܕܚܠܬ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܝܗܘܫܥ ܗܘ ܕܢܚܬ ܠܬܪܥܐ ܗܢܘܢ ܕܐܪܥܐ ܗܕܐ ܘܐܦ ܟܠ ܕܡܬܒܥܐ ܒܗ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܡܢ ܩܕܡ ܝܗܘܫܥ ܗܘ ܕܢܚܬ ܠܬܪܥ ܗܢܘܢ ܕܐܪܥ ܗܕܐ

ספר יהושע : ד

Domini arcam portantium sacerdotum pedum *vestigia quiescere circa* ,etit Et
13 וְהָיָה כְּנוּחַ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן יְהוָה
aquæ ,*sindentur* Jarden aquæ ,Jarden aquis in terræ omnis dominatoris
אֲרוֹן כֹּל הָאָרֶץ בְּמֵי הַיַּרְדֵּן מֵי הַיַּרְדֵּן יִבָּרְתוּ הַמַּיִם
projecscendo in ,fuit Et ,uno acervo stabunt & ,desuper descendentes
הַיֹּרְדִים מִלְּמַעְלָה וַיַּעַמְדוּ נֵד אֶחָד׃ : וַיְהִי בִּנְסֹעַ
per aves sacerdotes & ,Jarden *transeundum ad* ,fuis tabernaculis de populus
הָעָם מֵאָהֳלֵיהֶם לַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי
arcam portantes *venire circa* Et ,*populi fuisses ad* fœderis arcam
14 הָאָרוֹן הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם׃ וּכְבוֹא נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן
esset intincti arcam portantium sacerdotum pedes & ,Jarden ad usque
עַד הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ
omnib' fuas ripas omnes *super* tepleverat Jarden &) aquarum extremo in
בְּקְצֵה הַמָּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלֵא עַל כָּל גְּדוֹתָיו כָּל
steterunt ,desuper *descendentes* aquæ steterunt Et (.messis diebus
15 יְמֵי קָצִיר׃ וַיַּעַמְדוּ הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְּמַעְלָה קָמוּ
,Sarthan latere ex quæ ,urbe Adam *in* valde procul uno acervo
נֵד אֶחָד הַרְחֵק מְאֹד בְּאָדָם הָעִיר אֲשֶׁר מִצַּד צָרְתָן
sunt excisæ ,sunt cksumptæ ,salis mare ,solitudinis mare *super* descendentes &
16 וְהַיֹּרְדִים עֲרָבָה יַם הַמֶּלַח תַּמּוּ נִכְרְתוּ
arcam portantes sacerdotes stabant Et .Jericho *contra* transierunt populi' &
17 וְהָעָם עָבְרוּ נֹגֶד יְרִיחוֹ׃ וַיַּעַמְדוּ הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן
Israel omnis & ,*preparando* Jarden medio in ,sicco in Domini fœderis
בְּרִית יְהוָה בְּחֶרְבָה בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן הָכֵן וְכָל יִשְׂרָאֵל
,Jarden transire gens omnis *consummaverunt* donec ,*sicco in transeunies*
עֹבְרִים בַּחֲרָבָה עַד אֲשֶׁר תָּמּוּ כָּל הַגּוֹי לַעֲבוֹר אֶת הַיַּרְדֵּן׃

CAP. IV. ד

,Jarden transire gens omnis *consummaverunt quemadmodum* ,fuit Et
1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תָּמּוּ כָּל הַגּוֹי לַעֲבוֹר אֶת הַיַּרְדֵּן
populo è vobis *Capite* : dicendo ,Jehosiuh ad Domius dixit &
2 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל הָעָם לֵאמֹר : קְחוּ לָכֶם מִן הָעָם
,tribu *de unum virum* unum virum ,viros duodecim
שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ אִישׁ אֶחָד מִשֵּׁבֶט׃
,Jarden medio è hinc vobis Tollite : dicendo ,eis præcipite Et
3 וְצַוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר שְׂאוּ לָכֶם מִזֶּה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן
,lapides duodecim *præparando* ,sacerdotum *pedum stitunt* è
מִמְּצַב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים הָכֵן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים
eos facietis reponere & ,vobiscum eos facietis transire & ,
4 וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עִמָּכֶם וְהַנִּחֹתֶם אוֹתָם
ad Jehosiuh *commavit* Et *mense* *in Jarnetabitie quo* ,diversorio in
בַּמָּלוֹן אֲשֶׁר תָּלִינוּ בּוֹ הַלַּיְלָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל
,Israel filii de fecerat præparari quos viros duodecim
שְׁנֵים הָעָשָׂר אִישׁ אֲשֶׁר הֵכִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Transire : Jeliosiuh eis dixit Et ,tribu *de unum virum* unum virum
אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד מִשֵּׁבֶט׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ עִבְרוּ
vobis *transe* & ,Jarden medium in vestri Dei Domini *arcæ facias ad*
5 לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶל תּוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְהָרִימוּ לְכֶם
filiorum tribuum numerum *in* suum humeris super unum lapidem *vir*
אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל שִׁכְמוֹ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־
interrogaverint eis *sytho intuniari* in signã hoc sit ut ,Israel
6 יִשְׂרָאֵל׃ לְמַעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם כִּי יִשְׁאָלוּן
isti lapides Quid : dicendo ,eras vestri filii
בְּנֵיכֶם מָחָר לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה
Jarden aquæ *sunt excisæ Quod* : eis dicetis Et ? vobis
7 לָכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם אֲשֶׁר נִכְרְתוּ מֵימֵי הַיַּרְדֵּן
aquæ sunt exeisæ ,Jarden *eam tra iscendo in* ,Domini fœderis *arcæ sarcibus à*
מִפְּנֵי אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה בְּעָבְרוֹ בְּיַרְדֵּן יִרְדֵּן נִכְרְתוּ מֵי
Israel filiis memoriam in isti lapides Erüntque ,Jarden
הַיַּרְדֵּן וְהָיוּ הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לְזִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
,feculum in usque
עַד־עוֹלָם׃

Versio VULG. LAT.

13 Et cùm posuerint vestigia pedum suorum, sacerdotes qui portant arcam Domini Dei universæ terræ, in aquis Jordanis, aquæ quæ inferiores sunt, decurrent atque deficient: quæ autem desuper veniunt, 14 in una mole consistent. Igitur egressus est populus de tabernaculis suis, ut transiret Jordanem: & sacerdotes, qui portabant arcam fœderis, pergebant ante eum. Ingressique eis Jordanem, & pedibus eorum in parte aquæ tinctis, (Jordanis autem ripas alvei sui tempore messis impleverat,) Steterunt aquæ descendentes in loco uno, & ad instar montis intumescentes apparebāt procul ab urbe quæ vocatur Adō ulque ad locum Sarthan: quæ autem inferiores erant, in Mare solitudinis (quod nunc vocatur Mortuum, descenderunt, usquequō omnino deficerent. Populus autem incedebat contra Jericho: & 17 sacerdotes, qui portabant arcam fœderis Domini, stabant super siccam humum in medio Jordanis accincti, omnisque populus per arentem alveum transibat.

CAP. IV.

1 QUibus trangressis, dixit 2 Dominus ad Josue; Elige duodecim viros, singulos per singulas tribus: 3 Et præcipe eis, ut tollant de medio Jordanis alveo, ubi steterunt pedes sacerdotum, duodecim durissimos lapides, quos ponetis in loco castrorum, ubi fixeritis 4 hāc nocte tentoria. Vocavitque Josue duodecim viros, quos elegerat de filiis Israel, singulos de singulis tribubus: 5 Et ait ad eos; Ite ante arcam Domini Dei vestri ad Jordanis medium, & portate inde singuli singulos lapides in humeris vestris, juxta numerum filiorum Israel, 6 Ut sit signum inter vos: & quando interrogaverint vos filii vestri cras, dicentes; Quid sibi volunt isti lapides? 7 Respondebitis eis, Defecerunt aquæ Jordanis ante arcam fœderis Domini, cùm transiret eum: idcircò positi sunt lapides isti in monumentum filiorum Israel usque in æternum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

13 Καὶ ἔγκι ὡς ἂν καταπαύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίε πάσης τῆς γῆς, ἐν τῷ ὕδατι τῷ Ἰορδάνε, τὸ ὕδωρ τῷ Ἰορδάνε ἐκλείψει, τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον
14 στήσεται. Καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῆς ζελωμάτων αὐτῆς διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, οἱ δὲ ἱερεῖς (ξ) ἤρξαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθή-
15 κης κυείν πρότεροι τοῦ λαοῦ. Ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ (ο) ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν (π) κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυείν ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνε· ὁ δὲ Ἰορδάνης (ρ) ἐπλήρου καθ' ὅλου τὴν κρηπῖδα
16 αὐτῆς, ὅστε ἡμέρας θερισμοῦ πυρῶν· Καὶ ἔστη τὰ (σ) ὕδατα τὰ κάτω αἴροντα ἄνωθεν, ἔστη πῆγμα ἓν ἀφεσηκὸς μακρὰν (τ) Ϛοῤῥὰ Ϛοῤῥοῦς ἕως μέρους Καριαθαείμ· τὰ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν (υ) θάλασσαν Ἄραβα θάλασσαν ἁλός, ἕως εἰς τὸ τέλος ἐξέλιπε. Καὶ ὁ λαὸς εἰσῆκει ἀνέναντι Ἰερι-
17 χώ. καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίε ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνε. καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς, ἕως ζωωτέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην.

MS. A. (ξ) ἦραν (ο) ἱερεῖς αἴροντες (σ) κιβωτὸν ἐβάφησαν εἰς τὸ μέρος (ρ) ἐπλήρε (σ) ὕδατα καταβαίνοντα (τ) Ϛοῤῥὰ ἕως (υ) θάλασσαν τῶν. ἁλῶν, ἕως

ΚΕΦ. Δ'.

1 ΚΑὶ ἐπεὶ ζωωτέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, καὶ εἶπε κύριος (α) πρὸ Ἰησοῦ, λέγων, (β) Παρλαβὲ ὑμῖν ἄνδρας ἀπὸ
3 τοῦ λαοῦ, ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς, Σύνταξον (γ) αὐτοῖς· καὶ ἀνέλεσθε ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνε ἐτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τάξατε διακρίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς, (δ) Θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ
4 στρατοπεδείᾳ ὑμῶν, ἃ ἐὰν σκηνωθῆτε ἐκεῖ τὴν νύκτα. Καὶ ἀνεκαλέσατο Ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας τοῦ ἐνδέξου ἀπὸ τῶν Ἰσραὴλ,
5 ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς, Εἶπεν (ε) αὐτοῖς, Πορεύεσθε ἔμπροσθεν μου πρὸ προσώπου κυρίε εἰς μέσον τοῦ Ἰορδάνε· καὶ (ζ) ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκας ἕν λίθον, ἀφέκτω ὅτι τοῦ
6 ὤμου αὐτοῦ καθὰ ἀριθμὸν (η) τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, Ἵνα γένηται τοῦτο ὑμῖν σημεῖον διαπαντός· ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σε ἄριστον, λέγων, Τί
7 ἐστιν οἱ λίθοι ἕτοι ὑμῖν; Καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σε, λέγων, Ὅτι ἐξέλιπεν ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθήκης κυρίε πάσης τῆς γῆς, ὡς διέβαινον αὐτόν. καὶ ἔσονται (θ) οἱ λίθοι ἕτοι ὑμῖν μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως τοῦ αἰῶνος.

MS. A. (α) πρὸς Ἰησοῦν, (β) Παραλαβὼν ἀπὸ τοῦ λαοῦ δώδεκα ἄνδρας, ἕνα ἀφ' ἑκάστης (γ) αὐτοῖς, λέγων, Ἀνέλεσθε ἐντεῦθεν ἐκ μέσου (δ) Θέσε αὐτοὺς (ε) αὐτοῖς Ἰησοῦς, Πορευόμενοι (ζ) ἀνελόμενος ἀφέκτω ἐκεῖθεν ἕκας ἕν λίθον ἕνα ἐστὶ τῶν ὤμων (η) τῆς φυλῆς (θ) ὑμῖν οἱ λίθοι ἕτοι μνημόσυνον

Et erit, cùm quieverint pedes 13 sacerdotum levantium arcam testamenti Domini universæ terræ, in aqua Jordanis; aqua Jordanis deficiet: aqua autem descendens (c) stabit. Et pro 14 movit populus è tabernaculis suis, ad transeundum Iordanem: sacerdotes autem levaverunt arcam testamenti Domini priores populo. Dum autem ingrediebantur sacerdotes levantes arcam 15 testamenti, in Iordanem: & pedes sacerdotum levantium arcam testamenti Domini tinctii sunt in parte aquæ Iordanis: Iordanes autem plenus erat per totam crepidinem suam, sicut (d) dies messis tritici. Et steterunt 16 aqua descendentes desuper: stetit (e) concretio una recedens longè valdè (f) vehementer usque ad partem Caviathiarim: quæ autem descendebat, defcendit in mare Aciaba, mare Salis; donec in finem defecit. Et populus stetit contra Hierichō. Et steterunt 17 sacerdotes levantes arcam testamenti Domini super aridam in medio Iordanis. Et omnes filii Israel transibant per aridam, donec consummavit omnis populus transiens Iordanem.

CAP. IV.

ET postquàm consummavit omnis populus transiens Iordanē, & dixit Dominus Iesu, dicens; 2 Assimilans viros de populo, unum ex unaquaq; tribu, Præcipe (a) 3 eis: & tollite de medio (b) Iordanis paratos duodecim lapides, & hos transferentes simul (c) vobiscum ipsis, ponite eos in castris vestris, ubicunq; castrametati fueritis ibi nocte. Et revocans Iesus duodecim viros de 4 honoratis ex filiis Israel, unum ex unaquaque tribu, Dixit eis; 5 Accedite (d) coram me ante faciem Domini in medium Iordanis: Et auferens inde unusquisque lapidem, tollat super humeros suos secundùm numerum duodecim tribuum Israel: et sint 6 vobis hi in signū postum semper, ut quando interrogaverit te filius tuus cras, dicens; Quid sunt lapides hi nobis? Et tu manifes- 7 stabis filio tuo, dicens, Quoniam defecit Iordanis fluvius à facie arcæ testamenti Domini universæ terræ; dum transibat eum. Et erunt vobis lapides isti memoriale filiis Israel usque in æternum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

53 וּהוֹיוּ כְּמָנָה פַּרְסָת רַגְלֵי כַהֲנַיָּא נְטָלֵי אֲרוֹנָא דַיְיָ דְּכוּן כָּל־אַרְעָא בְּמֵי יַרְדְּנָא מֵי יַרְדְּנָא
54 יִפְּסְקוּן מַיָּא דְנָחֲתִין מִלְּעֵילָא וְקוּמוּן רוּקְבָא חַד׃ : וְהוּה כַּד נְטָלוּ עַמָּא מִקַּרְיָיתְהוֹן
לְמֶעְבַּר יָת יַרְדְּנָא וְכַהֲנַיָּא נְטָלֵי אֲרוֹנָא דְקָיְמָא קֳדָם עַמָּא׃ : וּכְמִטֵּי נְטָלֵי אֲרוֹנָא עַד
55 יַרְדְּנָא וְרַגְלֵי כַהֲנַיָּא נְטָלֵי אֲרוֹנָא טְבִילָא בְּקְצָת מַיָּא וַיַּרְדְּנָא מְלֵי עַל כָּל־כִּפּוֹהִי כָּל יוֹמֵי
56 חֲצָדָא׃ : וְקָמוּ מַיָּא דְנָחֲתִין מִלְּעֵילָא קְמוּ רוּקְבָא חַד רְחִיקִין לְחַדָּא מֵאָדָם קַרְתָּא דְּסַטַר
צָרְתָן וּדְנָחֲתִין לְיַמָּא דְמִישְׁרָא לְיַמָּא דְמַלְחָא שְׁלִימוּ פְּסַקוּ וְעַמָּא עִבְרוּ לְקֳבֵיל יְרִיחוֹ׃
57 וְקָמוּ כַהֲנַיָּא נְטָלֵי אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ בְּיַבֵּשְׁתָּא בְּגוֹ יַרְדְּנָא מִתְקַנְיָא וְכָל יִשְׂרָאֵל עָבְרִין
בְּיַבֵּשְׁתָּא עַד דְּשִׁלִּימוּ כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּר יָת יַרְדְּנָא׃ ד
1 וַהוּה כַּד שְׁלִימוּ כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּר יָת יַרְדְּנָא וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר : דַּבְּרוּ לְכוֹן מִן
2 עַמָּא תְּרֵי עַשְׂרֵי גַּבְרִין גַּבְרָא חַד גַּבְרָא חַד מִשִּׁבְטָא׃ : וּפַקְּדוּן וַתְּהוֹן לְמֵימַר טוּלוּ לְכוֹן
3 מִכָּא מִגּוֹ יַרְדְּנָא מֵאֲתַר מִיקָם רַגְלֵי כַהֲנַיָּא מְתַקְּנַיָּא תְּרֵתֵי עַשְׂרֵי אַבְנַיָּא וְתַעְבְּרוּנִין
יָתְהוֹן עִמְּכוֹן וְתַנְּחוּן יָתְהוֹן בְּבֵית מַבְּתְהוֹן בְּיוֹמָא בְּלֵילְיָא׃ : וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְתְרֵי
4 עַשְׂרֵי גַּבְרָא דְאִתְקַן מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל גַּבְרָא חַד גַּבְרָא חַד מִשִּׁבְטָא׃ : וַאֲמַר לְהוֹן
5 יְהוֹשֻׁעַ עִבְרוּ קֳדָם אֲרוֹנָא דְיָיָ אֱלָהְכוֹן לְגוֹ יַרְדְּנָא וַאֲרִימוּ לְכוֹן גְּבַר אַבְנָא חֲדָא עַל
כְּתֵפֵהּ לְמִנְיָן שִׁבְטַיָּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ : בְּדִיל דִּתְהֵי דָא אָתָא בֵּינֵיכוֹן אֲרֵי יִשְׁאֲלוּן
6 בְּנֵיכוֹן מָחָר לְמֵימַר מָה אַבְנַיָּא הָאִלֵּין לְכוֹן׃ : וְתֵימְרוּן לְהוֹן דִּי כְּפִקוּ מֵי יַרְדְּנָא מִן
7 קֳדָם אֲרוֹן קְיָמָא דְיָיָ בְּמֶעְבְּרֵהּ בְּיַרְדְּנָא פְּסַקוּ מֵי יַרְדְּנָא וּהֲווֹן אַבְנַיָּא הָאִלֵּין לְדִכְרָנָא
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עָלְמָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et erit, cum quieverint plantæ pedum sacerdotum ferentium arcam Domini 13 dominatoris omnis terræ, in aquis Jordanis; aquæ Jordanis abscindentur; aquæ quæ descendunt desuper; & consurgent acervo uno. Et fuit, cum sur- 14 rexerunt populi' ex tabernaculis suis ad transeundum Jordanem, & sacerdotes ferentes arcam fœderis coram populo. Et ut pervenerunt ferentes arcam 15 usque ad Jordanem, & pedes sacerdotum tollentium arcam, intincti fuerunt in extremitate aquarum: & Jordanis impletus est super omnes ripas suas omnibus diebus æstatis. Et steterunt aquæ, quæ descendebant desuper, ste- 16 terunt cumulo uno; quæ dilatatæ sunt valde ab Adam urbe quæ juxta Sarthan; & quæ descendebant in mare planitiei, in mare Salis, consumptæ sunt, defecerunt: & populus transierunt è regione Jericho. Et steterunt sacerdo- 17 tes ferentes arcam fœderis Domini in ficco, in medio Jordanis præparati: & omnis Israel transibant in ficco, donec consummaverunt omnis populus transire Jordanem.

CAP. IV.

ET fuit quando consummaverunt omnis populus transire Jordanem, & 1 ait Dominus ad Josue, dicendo: Tollite vobis de populo duodecim vi- 2 ros, virum unum, virum unum ex tribu. Et jubete eis, dicendo: Tollite 3 vobis hinc de medio Jordanis, de *loco stationis* pedum sacerdotū accinctorum, duodecim lapides: & transferetis eos vobiscum; & collocabitis eos in loco hospitii, in quo hospites eritis in nocte. Et vocavit Josue duodecim viros, 4 quos constituit, ex filiis Israel, virum unum, virum unum ex tribu. Et dixit 5 eis Josue: Transite ante arcam Domini Dei vestri intra Jordanem, & tollite vobis vir lapidem unum super humerum suum, ad numerum tribuum filiorum Israel: Ut sit vobis hoc signum inter vos, quando interrogaverim filii vestri 6 cras dicendo: Quid lapides isti vobis? Et dicetis eis: Quòd defecerunt 7 aquæ Jordanis ex ante faciem arcæ fœderis Domini: quando transibat illa per Jordanem, defecerunt aquæ Jordanis: & erunt lapides isti in monumentum filiis Israel usq; in seculum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܟܕ ܐܬܠܝܢܘܢ ܦܓܪܐ ܕܟܗܢܐ ܢܫܐܝܢ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܐ ܡܪܝܐ ܡܫܠܛܢܐ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ ܒܡܝܐ ܕܝܪܕܢܐ ܢܬܦܠܓܘܢ ܡܝܐ ܕܝܪܕܢܐ ܡܢ ܠܬܬܐ ܘܢܩܘܡܘܢ ܬܪܝܢ ܟܪܝܢ ܚܕ ܥܠ ܚܕ ܘܢܬܩܛܪܘܢ ܡܝܐ ܕܝܪܕܢܐ ܡܢ ܠܬܬܐ ܘܢܩܘܡ ܥܡ ܚܝܠܐ ·
14 ܘܗܘܘ ܡܫܟܚܝܢ ܠܗ ܠܡܥܒܪ ܠܝܪܕܢ ܗܘ ܕܟܗܢܐ ܢܫܐܝܢ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܐ ܡܪܝܐ ·
15 ܘܟܗܢܐ ܢܫܐܝܢ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܐ ܡܪܝܐ ܗܘܘ ܡܫܟܚܝܢ ܠܝܪܕܢ ·
16 ܘܡܝܐ ܕܝܪܕܢܐ ܢܬܩܛܥܘ ܡܢ ܬܚܬ ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܡܝܐ ܕܝܪܕܢ ܢܬܩܛܥܘ ·
17 ܘܟܗܢܐ ܢܫܐܝܢ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܐ ܡܪܝܐ ܩܝܡܝܢ ܒܝܒܫܐ ܒܡܨܥܬܐ ܕܝܪܕܢ ·

13 Et quum quieverint plantæ pedum sacerdotum ferentium arcam Domini dominatoris totius terræ in aquis Jordanis, aquæ Jordanis scindentur; aquæ supernè descendentes consistent quasi in utre quodam seorsim. 14 Quum ergò solvisset populus è tabernaculis suis ut trajiceret Jordanem, sacerdotes qui ferebant arcam fœderis Domini, præcedebant populum: Cúmq; pervenissent portitores arcæ ad 15 Jordanem usque, & pedes sacerdotum qui ferebant arcam, tincti fuissent in oris aquarum, (porrò Jordanis plenus erat ad summa usq; labra cunctis diebus messis) 16 Consiterunt aquæ quæ supernè defluebant; consiterunt *inquam*, quasi in utre quodam seorsùm, valdè procul ab Aram civitate quæ est secus Sartam: quæ verò defluebant ad mare Occidentale, mare *scilicet* salis, separatæ defecerunt: 17 populus autem transiit è regione Jericho. Et sacerdotibus qui ferebant arcam fœderis Domini, sicco pede intra Jordanem consistentibus, accinxerunt se omnes Israelitæ, & sicco pede transierunt, donec finem fecisset universus populus transeundi Jordanem.

CAP. IIII.

1 * ܗܘܝܠ ܕܫܠܡ ܥܡܐ ܕܥܒܪܘ ܠܝܪܕܢ ܐܡܪ ܝܗܘܫܥ ܠܝܫܘܥ ܡܢ ܥܡܐ ܬܪܬܥܣܪ ܓܒܪܐ ·
2 ܚܕ ܓܒܪܐ ܠܫܒܛܐ ·
3 ܘܦܩܘܢ ܠܗܘܢ ܠܓܒܪܐ ·
4 ܘܩܪܐ ܠܗܘܢ ܠܝܫܘܥ ·
5 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܥܒܪܘ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ·
6 ܕܢܗܘܐ ܐܬܬܐ ܒܝܢ ܟܘܠܟܘܢ ·
7 ܘܬܫܐܠܘܢ ܠܒܢܝܟܘܢ ܘܬܐܡܪܘܢ ·

1 Quum autem finem fecisset populus transeundi Jordanem, dixit Dominus ad Josum, 2 Sumite vobis è populo duodecim viros, singulos viros è *qualibet* tribu: 3 Atque his præcipe, ac dicito illis, Tollite vobis hinc è medio Jordanis de sub pedibus sacerdotum, parate duodecim lapides, eósque transvehite vobiscum, & reponite in diversorio in quo estis *hâc* nocte permansuri. 4 Advocans igitur Jesus duodecim viros quos præparaverant de filiis Israel, singulos viros è *singulis* tribubus, 5 Ait illis Jesus, Transite ante arcam Domini Dei vestri per medium Jordanem, & imponite quisque lapidem suum humero suo, juxta 6 numerum tribuum filiorum Israel, ut sit signum istud inter vos: ut quum interrogabunt vos filii vestri cras, dicéntque vobis, 7 Quid sunt hi lapides? Respondeatis eis discissas fuisse aquas Jordanis à conspectu arcæ fœderis Domini; quum transiremus per Jordanem, discissas fuisse aquas Jordanis, & lapides istos factos fuisse monumentum filiis Israel in æternum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 *ويكون عند استقرار اقدامكم قدام الائمة حاملين صندوق عهد الرب مولا جميع الخلق
14 في مياه الاردن ينقطع الماء المنحدر من فوق ويقف طودا واحدا *فلما رحل القوم من مضاربهم
15 حتى يجوزوا الاردن * والكهنة حاملون صندوق العهد قدام الشعب * وعند دخول حاملي
16 الصندوق الى الاردن وانغماس ارجلهم في الماء * والاردن ماضيا على كل شطوطه * وكان ايام
الحصاد *فانفرج بائنين * ووقف الماء المنحدر من فوق طودا واحدا جامدا بعيدا جدا منهم *
والماء المنحدر اسفل سال هابطا الى البحر السبخة وبحر الملح وفني وانقطع * ووقف القوم مقابل
17 اريحا * ووقف الكهنة حاملون صندوق عهد الله في الجفاف في وسط الاردن يدريب * وجميع بني
اسرائيل عابرون في اليبس الى ان فرغ الشعب من العبور الى الاردن بعبر ما *

13 *Continget autem ut quum quiescent pedes vestri ante sacerdotes portantes arcam fœderis Domini dominatoris universæ creaturæ, in aquis Jordanis, discindatur aqua supernè fluens, stetque in montem unum. 14 Quum igitur profectus esset turba de tabernaculis suis, ut transirent Jordanem, & sacerdotes portantes arcam fœderis populo præirent; 15 Ingressis iis qui ferebant arcam, in Jordanem, & intinctis pedibus eorum in aqua (Jordanis autem decurrebat per omnes ripas suas, eranquè dies messis) 16 Divisus est in duo, & stetit aqua supernè descendens, in montem unum solidum, procul valdè ab eis; aqua verò deorsùm descendens fluxit, vacuus in maria planitiei & mare salis, & consumpta est atq; defecit. Stetitque populus è regione Jericho. 17 Et steterunt sacerdotes portantes arcam fœderis Dei, in sicco, in medio Jordanis, ordinatim, dum omnes filii Israel transirent per siccum, donec finisset populus transire Jordanem sine aqua.*

CAP. IV.

1 * الفصل الرابع * 2 فقال الله ليوسع قولا * خذوا لكم من الشعب اثني عشر رجلا *
3 رجل واحد من كل سبط * ومرهم قائلا * ارفعوا من هاهنا من وسط الاردن من موضع وقوف
ارجل الائمة مستوي اثني عشر حجرا * وخذوهم معكم واقروهم في موضع المبيت الذي تبيتون
4 فيه الليلة * فاستدعا يوسع بالاثني عشر رجلا الذي رتب في بني اسرائيل * رجلا واحدا من كل
5 سبط * وقال لهم يوسع * اعبروا قدام صندوق عهد الرب الهكم الى وسط الاردن * وارفعوا على كل
6 رجل منكم حجرا واحدا على كتفه بعدد اسباط بني اسرائيل * لاجل ان تكون هذه انه فيما
7 بينكم * وشهادة موضوعة الى الابد * اذا سالوكم بنوكم وقالوا لكم * اي شي هذه الحجارة
* تقولون لهم * ان الرب يبس بين ايديكم نهر الاردن عند خروجنا من مصر ومعنا صندوق عهد
الله * وعند جوازه في الاردن انقطع ماء الاردن * فتكون هذه الحجارة تذكرا لبني اسرائيل *

1 Dixit præterea Deus ad Josue sermonem hujusmodi, 2 Tollite vobis è populo duodecim viros, virum unum de qualibet tribu, 3 Et præcipe eis dicens, Tollite vobis hinc è medio Jordanis, è loco ubi steterunt pedes sacerdotum, parate numerum duodecim lapidum: & sumite illos vobiscum, & reponite eos in luco pernoctationis in quo pernoctabitis hâc nocte. 4 Itaque vocare fecit Josue duodecim viros, quos disposuerat inter filios Israel, virum unum è qualibet tribu; 5 Et ait iis Josue, Transite ante arcam fœderis Domini Dei vestri in medium Jordanis, & tollat unusquisq; vestrûm lapidem unum super humerum suum, pro numero tribuum filiorum Israel; 6 ut sit hoc inter vos signum & testimonium repositum in sempiternum. Quando interrogabunt vos filii vestri ac dicent vobis, 7 Quid sunt hi lapides? Dicetis eis, Dominus arefecit aqua nos fluvium Jordanis, quò egressi sumus ex Ægypto, dum esset nobiscum arca fœderis Dei; nam transeunte illâ per Jordanem, disfectæ sunt aquæ Jordanis. Eruntque lapides isti monimentum filiis Israel.

ספר יהושע: ד

4 Jhosuah præceperat quemadmodum ,Israel filii sic fecerunt Et
8 וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ
quemadmodum ,Jarden medio de lapides duodecim rulerunt &
וַיִּשְׂאוּ שְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה אֲבָנִים מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן כַּאֲשֶׁר
: Israel filiorum tribuum numerum in Jehosuah ad Dominus est locutus
דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לְהַעֲבִיר שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
ibi eos posuerunt & ,diversorium ad secum eos fecerunt transire &
וַיַּעֲבִרוּם עִמָּם אֶל־הַמָّלוֹן וַיַّנִּיחוּם שָׁם:
,Jarden med o in Jehosuah erexit lapides duodecim Et
9 וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן
fuerunt & : fedeis arcam portantii sacerdotum pedum statione sub
תַּחַת מַצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית וַיִּהְיוּ
arcam portantes sacerdotes Et .hanc diem ad usque ibi
שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן
10 præcepit quod ,verbum omne consummari ad usque ,Jarden medio in stantes
עֹמְדִים בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן עַד־תֵּם כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה
que omnia juxta populum ad sequendum ad ,Jehosuah Dominus
יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לְדַבֵּר אֶל־הָעָם כְּכֹל אֲשֶׁר
.transierunt & populus festinaverunt & : Jehosuah Mosch præcepit
צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְמַהֲרוּ הָעָם וַיַּעֲבֹרוּ:
arca transiit & ,transire populus omnis consummavit sicut ,fuit Et
11 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תַּם כָּל־הָעָם לַעֲבֹר וַיַּעֲבֹר אֲרוֹן
,Reuben filii Transierunturque populi facies ad Sacerdotes & Domini
12 יְהוָה וְהַכֹּהֲנִים לִפְנֵי הָעָם: וַיַּעַבְרוּ בְנֵי־רְאוּבֵן
filii & ,Gad filii & ,Menasseh tribus dimidia & ,populi facies ad transiit
וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה חֲמֻשִׁים לִפְנֵי בְנֵי
quadraginta Circiter .Mosch eos ad fuerat locut' quemadmodi ,Israel
13 יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה: כְּאַרְבָּעִים
camp. filii ad prælium ad Domini faciem ad transierũt exercitu accincti mille
אֶלֶף חֲלוּצֵי הַצָּבָא עָבְרוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה אֶרֶב עֲרָבוֹת
omnis oculi in Jehosuah Dominus magnificavit ipsa die In ,Jericho
14 יְרִיחוֹ: בַּיּוֹם הַהוּא גִּדֵּל יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי כָּל־
omnibus ,Mosch timuerunt quemadmodum ,eum timuerunt & : Israel
יִשְׂרָאֵל וִירְאוּ אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר יָרְאוּ אֶת־מֹשֶׁה בְּרֹ־
: dicendo ,Jehosuah ad Dominus Dixitque .ejus vitæ diebus
יָמָי חַיָּיו: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר:
15 ascendant & ,testimonii arcam portantibus sacerdotibus Præcipe
צַוֵּה אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הָעֵדוּת וְיַעֲלוּ
16 Ascendite : dicendo ,sacerdotibus Jehosuah præcepit Et .Jarden ex
מִן־הַיַּרְדֵּן: וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר עֲלוּ
17 sinderis arcam portantes sacerdotes ascendendo in ,fuit Et .Jarden ex
מִן־הַיַּרְדֵּן: וַיְהִי בַּעֲלוֹת הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־
ad sacerdotum pedum cum fuit evulsa ,Jarden medio de Domini
יְהוָה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן נִתְּקוּ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים אֶל
heri sicut iverunt & ,suum locum ad Jarden aquæ sunt reversæ & ,siccum
הַחֲרָבָה וַיָּשֻׁבוּ מֵי הַיַّרְדֵּן לִמְקוֹמָם וַיֵּלְכוּ כִתְמוֹל
Jarden ex ascenderunt populus Et .suas ripas omnes super nudiustertius
18 שִׁלְשֹׁם עַל כָּל־גְּדוֹתָיו: וְהָעָם עָלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן
extremo in Ghilgal in sunt castrametati & .primi mensis decima in
בָּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְגָּל בְּקֵצֶה
.illos lapides duodecim Et .Jericho orientis
19 מִזְרַח יְרִיחוֹ: וְאֶת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה
Dixitque .Ghilgal in Jehosuah statuit ,Jarden ex acceperunt quos
20 אֲשֶׁר לָקְחוּ מִן־הַיַּרְדֵּן הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ בַּגִّלְגָּל:
vestri filii interrogaverint & ed : dicendo ,Israel filios ad
21 וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁר יִשְׁאָלוּן בְּנֵיכֶם
.isti lapides Quid : dicendo ,suos patres cras
מָחָר אֶת־אֲבוֹתָם לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה:
Israel transivit .m.da In : dicendo, vestros filios facietis cognoscere Et
22 וְהוֹדַעְתֶּם אֶת־בְּנֵיכֶם לֵאמֹר בַּיַּבָּשָׁה עָבַר יִשְׂרָאֵל
.hunc Jarden
אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה:

Versio VULG. LAT.

8 Fecerunt ergò filii Israel sicut præcepit eis Josue, portantes de medio Jordanis alveo duodecim lapides, ut Dominus ei imperárat, juxta numerum filiorum Israel, usque ad locum in quo castrametati sunt, ibique posuerunt eos.
9 Alios quoque duodecim lapides posuit Josue in medio Jordanis alveo, ubi steterunt sacerdotes, qui portabant arcam fœderis: & sunt ibi usque in præsentem diem.
10 Sacerdotes autem, qui portabant arcam, stabant in Jordanis medio, donec omnia complerentur, quæ Josue, ut loqueretur ad populum, præceperat Dominus, & dixerat ei Moyses. Festinavitque populus, & transiit. Cùmque transissent omnes, transivit & arca Domini, sacerdotésque pergebant ante populum.
12 Filii quoque Ruben, & Gad, & dimidia tribus Manasse, armati præcedebant filios Israel, sicut eis præceperat
13 Moyses: Et quadraginta pugnatorum millia per turmas, & cuneos, incedebant per plana atque campestria
14 urbis Jericho. In die illo magnificavit Dominus Josue coram omni Israel, ut timerent eum, sicut timuerant Moyse, dum adviverer. Dixit-
16 que ad eum, Præcipe sacerdotibus, qui portant arcam fœderis, ut ascendant de Jor-
17 dane. Qui præcepit eis, dicens; Ascendite de Jordane.
18 Cùmque ascendissent portantes arcam fœderis Domini, & siccam humum calcare cœpissent, reversæ sunt aquæ in alveum suum, & fluebant sicut
19 antè consueverant. Populus autem ascendit de Jordane, decimo die mensis primi, & castrametati sunt in Galgalis contra Orientalem plagam urbis Jericho. Duodecim quoque lapides, quos de
20 Jordanis alveo sumpserant, posuit Josue in Galgalis. Et
21 dixit ad filios Israel, Quando inrrogaverint filii vestri cras patres suos, & dixerint eis; Quid sibi volunt lapides isti? Docebitis eos, atque dicetis, Per arenrem alveum transivit Israel Jordanem istum,

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

8 Καὶ ἐποίησε ὅπως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰησοῦ. καὶ (ι) ἀναλαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου, καθὼς συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διενόμευς ὅμα (κ) ἐκείνοις εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ (λ) ἀπέθηκαν ἐκεῖ.
9 Ἔστησε δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ (μ) τῷ Ἰορδάνῃ, ἐν τῷ ῥυομένῳ τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου· καὶ εἰσὶν ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.
10 Εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, (ν) ἕως ἂν συνετέλεσεν Ἰησοῦς (ξ) πάντα ἃ ἐνετείλατο κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ. καὶ
11 ἔσπευσεν ὁ λαός, (ο) καὶ διέβησαν. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης
12 κυρίου, καὶ οἱ λίθοι ἐμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, κα-
13 θὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς Μωυσῆς. Τετρακισμύριοι ἑξήκοντα εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἱερι-
14 χὼ πόλιν. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἤνεγκε κύριος τὸν Ἰησοῦν (π) ἐνώπιον τοῦ παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβήθη αὐτὸν, (ρ) ὅσπερ
15 Μωυσῆν, ὅστις ἔζων. Καὶ εἶπε κύ-
16 ριος πρὸς Ἰησοῦ, λέγων, Ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου. κυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ
17 Ἰορδάνου. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων, Ἔκβητε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.
18 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου (σ) ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔσπασαν τοὺς πόδας (τ) τῶν τῆς γῆς, ὥρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ (υ) χθὲς καὶ πρώτην ἡμέραν τῶν ὅλης τῆς κρηνῶν.
19 Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις κατὰ
20 μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς Ἱερειχώ. Καὶ τοὺς δώδεκα (φ) λίθους τούτους, οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου,
21 ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγάλοις, λέγων, Ὅταν ἐρωτῶσιν (χ) ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν,
22 λέγοντες, Τί ἐστιν οἱ λίθοι οὗτοι; Ἀναγγείλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, Ὅτι διὰ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ τὸν (ψ) Ἰορδάνην τοῦτον,

Et fecerunt sic filii Israel, secundùm quod mandavit Dominus Iesu. Et assumentes duodecim lapides de medio Iordanis, sicut præcepit Dominus Iesu in consummatione transitûs filiorum Israel; & portaverunt mecum secum in castra: & deposuerunt ibi. Statuit autem Iesus & alios duodecim lapides in ipso Iordane, in loco qui sunt sub pedibus sacerdotum levantium arcam testamenti Domini. Et sunt ibi usq; in hodiernum diem. Steterunt autem sacerdotes, qui levabant arcam testamenti in Iordane: quoadusque consummavit Iesus (ſ) omnia, quæ mandavit Dominus annuntiare populo. Et festinavit populus & transiirunt. Et factum est, postquàm consummavit omnis populus transire; & transvit arca testamenti Domini; & lapides ante eos. Et transierunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidia tribus Manasse parati ante filios Israel; sicut mandaverat eis Moyses: Quadraginta mille bene accincti in pugnam transierunt coram Domino in bellum ad Hiericho civitatem. In illa die auxit Dominus Jesum coram universo genere Israel: & timebant eũ, sicut Moysen, quanto tempore vixit. Et dixit Dominus ad Jesum, dicens; Manda sacerdotibus portantibus arcam (g) testamenti testimonii Domini ascendere è Iordane. Et mandavit Iesus sacerdotibus, dicens; Ascendite è Iordane. Et factum est, postquàm ascenderunt sacerdotes levantes arcam testamenti Domini è Jordane, & posuerunt pedes super terram; fluxit aqua Jordanis ad regionem: & ibat, sicut heri & nudius tertius, per totam crepidinem. Et populus ascendit è Jordane decimâ mensis primi. Et castrametati sunt filii Israel in Galgalis ad partem quæ est ad ortum Solis à Hericho. Et duodecim lapides istos, quos sumpsit ex Jordane, statuit Jesus in Galgalis, Dicens; Quando interrogant vos filii vestri dicentes, quid sunt Lapides hi? Annuntiate filiis vestris, Quia super aridam transit Israel Jordanem hunc,

MS.A. (ι) λαβόντες (κ) αὐτοῖς (λ) ἀπέθηκεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Ἔστηκεν δὲ (μ) τῷ Ἰορδανῷ, (ν) ἕως συνετέλεσεν (ξ) πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος Ἰησοῦ ἀναγγεῖλαι (ο) καὶ διέβη. Καὶ (π) ἐνώπιον παντὸς τοῦ γένους (ρ) ὅσπερ ἐφοβοῦτο Μωυσῆν, (σ) ἐκ μέσου τοῦ (τ) δὴ τῶν ξηρᾶς, καὶ ὥρμησεν (υ) ἐχθὲς (φ) λίθους, ὃς (χ) οἱ υἱοὶ ὑμῶν ὑμᾶς, λέγοντες, (ψ) Ἰορδάνου, Ἀποξηράνασθε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 וַעֲבַדוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִי פַקִּיד יְהוֹשֻׁעַ וּנְטַלוּ תְּרֵיסְרֵי עֲשָׂרֵי אַבְנַיָּא מִנּוֹ יַרְדְּנָא כְּמָא
דְמַלֵּל יְיָ עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמִנֵּן שִׁבְטַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַעְבַּדּוּנוּן עִמְּהוֹן לְבֵית מַטְרָא
9 וְאַצְנְעוּנוּן תַּמָּן: וּתְרֵיסְרֵי עֲשָׂרֵי אַבְנַיָּא אֲקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּגוֹ יַרְדְּנָא בְּאַתְרָא מְקוֹם רַגְלֵי
10 כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא דְקְיָמָא וְהָווּ תַּמָּן עַד יוֹמָא הָדֵין: וְכַהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא קָיְמִין
בְּגוֹ יַרְדְּנָא עַד דְּשֵׁלִים כָּל פִּתְגָמָא דְפַקִּיד יְיָ יַת יְהוֹשֻׁעַ לְמַלָּלָא עִם עַמָּא כְּכָל דְּפַקִּיד
11 מֹשֶׁה יַת יְהוֹשֻׁעַ וְאוֹחִיאוּ עַמָּא וַעֲבָרוּ: וַהֲוָה כַּד שְׁלִים כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּד עֲבָר
12 אֲרוֹנָא דְיְיָ וְכַהֲנַיָּא קֳדָם עַמָּא: וַעֲבַרוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דְמַנַּשֶׁה
13 מְזָרְיִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְמַלֵּל עִמְּהוֹן מֹשֶׁה: כְּאַרְבְּעִין אַלְפִין מְזָרְיֵי חֵילָא עֲבָרוּ
14 קֳדָם עַמָּא לְקְרָבָא לְמִשְׁרֵי יְרִיחוֹ: בְּיוֹמָא הַהוּא רַבִּי יְיָ יַת יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי כָּל
יִשְׂרָאֵל וּדְחִילוּ מִנֵּיהּ כְּמָא דַהֲווֹ דְחִלִין מִן מֹשֶׁה כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי: וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ
15 לְמֵימַר: פַּקֵּד יַת כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא דִסְהָדוּתָא וְיִסְקוּן מִן יַרְדְּנָא: וּפַקֵּד
16 יְהוֹשֻׁעַ יַת כַּהֲנַיָּא לְמֵימַר סַקוּ מִן יַרְדְּנָא: וַהֲוָה כַּד בְּעוּ לְמִסַּק כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹן
17 קְיָמָא דְיְיָ מִנּוֹ יַרְדְּנָא אִתְנְגִיזָא פַּרְסָת רַגְלֵי כַהֲנַיָּא וּנְחָא עַל יַבֶּשְׁתָּא וְהָווּ מֵי יַרְדְּנָא
18 לְאַתְרֵיהוֹן וְאַזְלוּ כְּמֵאתְמָלֵי וּמִדְקַדְמוּתוּ עַל כָּל גַּפּוֹהִי: וְעַמָּא סְלִיקוּ מִן יַרְדְּנָא
19 בְּעַשְׂרָא לְיַרְחָא קַדְמָאה וּשְׁרוּ בְּגִלְגָּלָא בְּסִיפֵי מַדְנַח יְרִיחוֹ: וְיַת תְּרֵיסְרֵי עֲשָׂרֵי אַבְנַיָּא
20 דְּאִתְּלוּ מִן יַרְדְּנָא אֲקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּלָא: וַאֲמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר מָה דְּשָׁיְלִין
21 בְּנֵיכוֹן מְחַר יַת אֲבָהָתְהוֹן לְמֵימַר מָה אַבְנַיָּא הָאִלֵּן: וּתְהוֹדְעוּן יַת בְּנֵיכוֹן לְמֵימַר
22 בְּיַבֶּשְׁתָּא עֲבַר יִשְׂרָאֵל יַת יַרְדְּנָא הָדֵין:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fecerunt sic filii Israel, sicut jussit Josue; & tulerunt duodecim lapides 8
de medio Jordanis, sicut locutus est Dominus cum Josue, ad numerum tribuum filiorum Israel: & transtulerunt illos secum ad locum hospitii, & reposuerunt eos ibi. Et duodecim lapides statuit Josue in medio Jordanis in 9
loco stationis pedum sacerdotum ferentium arcam fœderis, & fuerunt ibi usque ad diem hunc. Et sacerdotes ferentes arcam stabant in medio 10
Jordanis, quoad perfectum est omne verbum quod jussit Dominus Josue ad loquendum cum populo, juxta omnia quæ jussit Moses Josue: & festinaverunt populus, & transierunt. Et fuit, quando finiit omnis populus transire, 11
& transivit arca Domini & sacerdotes ante populum. Et transierunt filii 12
Ruben, & filii Gad, et dimidium tribus Manasse armati ante filios Israel, sicut locutus est cum eis Moses. Quasi quadraginta millia armatorum virtu- 13
tis transierunt ante populum Domini ad bellum in planitiem Jericho. In die 14
illo magnificavit Dominus Josue in oculis omnis Israel; et timuerunt eum, 15
sicut fuerant timentes Mosen omnibus diebus vitæ ejus. Et ait Dominus ad 16
Josue, dicendo: Jube sacerdotibus, ferentibus arcam testimonii, ut exeant ex Jordane. Et jussit Josue sacerdotibus, dicendo: Exite ex Jordane. Et fuit 17
cùm festioarent exire sacerdotes ferentes arcam fœderis Domini de medio 18
Jordanis, educta est planta pedum sacerdotum, et quievit super aridam; et reversæ sunt aquæ Jordanis in locum suum: et iverunt ut ab hesterno et ut
ab ante eum, super omnes ripas suas. Et populus exiverunt ex Jordane in de- 19
cimo mensis primi; et manserunt in Ghilgala, io finibus Orienris Jericho. Et 20
duodecim lapides eos quos tulerant ex Jordane, statuit Josue in Ghilgalâ. Et 21
ait filiis Israel, dicendo: Quòd interrogabunt filii vestri cras patres suos, dicendo: Quid lapides isti? Et fcire facietis filios vestros, dicendo: Per 22
siccum transivit Israel Jordanem hunc.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 * ܘܥܒܕܘ ܗܟܢܐ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܢܣܒܘ ܬܪܥܣܪ ܐܒܢܐ ܡܢ ܓܘ ܝܪܕܢܐ ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܐܝܟ ܡܢܝܢܗ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܘܥܒܪܘ ܢܝܬܝܗܘܢ ܥܡܗ ܠܬܪܥܣܪ ܫܒܛܐ ܘܫܪܝܘ ܬܪܥܣܪ ܐܒܢܐ ܗܠܝܢ ܕܢܣܒܘ ܡܢ ܓܘ ܝܪܕܢܐ ܘܩܝܡܘ ܒܐܬܪܗܘܢ ܒܐܬܪ ܟܗܢܐ ܕܢܣܒܘ ܬܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܒܓܘ ܝܪܕܢܐ ܘܠܐ ܐܬܬܪܝܘ ܥܕ ܗܫܐ ܘܟܗܢܐ ܕܢܣܒܘ ܬܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܩܝܡܝܢ ܒܓܘ ܝܪܕܢܐ ܥܕ ܕܫܠܡܘ ܟܠ ܡܕܡ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܠܡܐܡܪ ܠܥܡܐ ܟܠ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܠܝܫܘܥ ܗܟܢܐ ܥܒܪܘ ܥܡܐ ܘܐܬܪܗ ܕܬܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܥܒܪ ܘܐܬܪ ܟܗܢܐ ܢܣܒܝ ܬܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܥܒܪ ܘܐܬܪ ܥܡܐ

ספר יהושע: ה

23 אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוֹה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵיכֶם
עַד עָבְרְכֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹה אֱלֹהֵיכֶם לְיַם
24 סוּף אֲשֶׁר הוֹבִישׁ מִפָּנֵינוּ עַד עָבְרֵנוּ׃ לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־יַד יְהוֹה כִּי חֲזָקָה
הִיא לְמַעַן יִרְאֹתָם אֶת־יְהוֹה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים׃

CAP. V. ה

1 וַיְהִי כְּשָׁמְעַ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה
וְכָל־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל־הַיָּם אֶת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ
יְהוֹה אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עַד־עָבְרָנוּ
2 נָמַס לְבָבָם וְלֹא־הָיָה בָהֶם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל׃ בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוֹה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ
חַרְבוֹת צֻרִים וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁנִית׃
3 וַיַּעַשׂ־לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חֲרֻבוֹת צֻרִים וַיָּמָל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
4 אֶל־גִּבְעַת הָעֲרָלוֹת׃ וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ
כָּל־הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כָּל־אַנְשֵׁי הַמִّלְחָמָה
5 מֵתוּ בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ כִּי־
מָלוֹל הָיוּ כָּל־הָעָם הַיֹּצְאִים וְכָל־הָעָם הַיְלוֹדִים
בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא־מָלוּ׃
6 כִּי׳ אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־תֹּם
כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִّלְחָמָה הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא
שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְבִלְתִּי
הַרְאוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבוֹתָם
7 לָתֵת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְאֶת־בְּנֵיהֶם
הֵקִים תַּחְתָּם אֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ כִּי־עֲרֵלִים הָיוּ
כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בַּדֶּרֶךְ׃ וַיֵּחִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ
8 כָּל־הַגּוֹי לְהִמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה
9 עַד־חיותם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גִּלֹּתִי
אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
10 בַּגִּלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב
בְּעַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃

Versio VULG. LAT.

23 Siccante Domino Deo vestro
aquas ejus in conspectu ve-
stro, donec transiretis: Sicut
24 fecerat priùs in mari rubro,
quod siccavit donec transire-
mus. Ut discant omnes terra-
rum populi fortissimâ Domi-
ni manum: ut & vos timeatis
Dominum Deum vestrum
omni tempore.

CAP. V.

1 Postquàm ergò audierunt
omnes reges Amorrhæorum,
qui habitabant trans Jorda-
nem ad Occidentalem pla-
gam, & cuncti reges Chana-
an, qui propinqua posside-
bant magni maris loca, quòd
siccâsset Dominus fluenta Jor-
danis coram filiis Israel donec
transirent, dissolutum est cor
eorum, & non remansit in
eis spiritus, timentium intro-
2 tum filiorum Israel. Eo tem-
pore ait Dominus ad Josue,
Fac tibi cultros lapideos, &
circumcide secundò filios Is-
3 rael. Fecit quod jusserat Do-
minus, & circumcidit filios
Israel in Colle præputiorum.
4 Hæc autem causa est fecundæ
circumcisionis: Omnis popu-
lus, qui egressus est de Ægy-
pto generis masculini, univer-
si bellatores viri, mortui sunt
5 in deserto per longissimos viæ
circuitus, Qui omnes circum-
cisi erant. Populus autem qui
6 natus est in deserto, Per qua-
draginta annos irineris latissi-
mæ solitudinis, incircumcisus
fuit: donec consumerentur
qui non audierant vocem Do-
mini, & quibus antè juraverat
ut non ostenderet eis terram
7 lacte & melle manantem. Ho-
rum filii in locû successerunt
patrum, & circumcisi sunt à
Josue: quia sicut nari fuerant,
in præputio erant, nec eos in
via aliquis circumciderat.
8 Postquàm autem omnes cir-
cumcisi sunt, mansérunt in eo-
dem castrorum loco, donec
9 sanarentur. Dixitq; Dominus
ad Josue, Hodiè abstuli op-
probrium Ægypti à vobis.
Vocatúmque est nomen loci
illius Galgala, usque in præ-
10 sentem diem. Mansérúntque
filii Israel in Galgalis, & fe-
cerunt Phase, quartadecimâ
die mensis ad vesperum, in
campestribus Jericho.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

23 Ἀποξηράναντος ὑμῶν τοῦ θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ
τοῦ Ἰορδάνου (α) ἐν ὄψει ὑμῶν ἕως οὗ
24 διέβητε, καθάπερ ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν
ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν
25 ἡμῶν, ἕως παρήλθομεν. Ὅπως γνῶσι πάντα
τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κυρίου
ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε (α) κύριον
τὸν θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ.

MS.A. (α) ἐν τῷ (α) τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ.

ΚΕΦ. ε'.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν
Ἀμορραίων οἱ ὄντες πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ
οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν, ὅτι ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς τὸν
Ἰορδάνου ποταμὸν ἐκ τῶν ἐμπροσθεν ἡμῶν
Ἰσραὴλ ἐν τῷ (α) διαβαίνειν αὐτοὺς, καὶ (β)
ἐτάκησε θυμὸς αὐτῶν, καὶ κατεπάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις ἐνδεμία ἀπὸ
2 προσώπου ἡμῶν Ἰσραήλ. Ὅτε δὲ εἶπον
τὸν καιρὸν ἐκεῖνον κύριος τῷ Ἰησοῦ, Ποίησον
σεαυτῷ (γ) μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας
ἀκροθίνια, καὶ κάθισας περιτμῆσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσ-
3 ραὴλ ἐκ δευτέρου. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς μα-
χαίρας (δ) πετρίνας ἀκροτόμους, καὶ περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου,
4 Βουνὸς ἡμῶν ἀκροβυστιῶν. Οὗτος ὁ τρόπος (ε)
περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ὅσοι
ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν ἡμῖν ἐξεληλυθότων ἐξ Αἰ-
5 γύπτου, Πάντες τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς·
(ζ) πεναρεκόντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέστρεφεν
6 Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαδιαρίτιδι. Διὸ
ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πεσόντες αὐτῶν ἡμῖν μαχίμων ἡμῖν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
οἱ ἀπειθήσαντες ἡμῖν ἐντολαῖς τοῦ θεοῦ, οἷς καὶ
(η) διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτὸς τὴν γῆν, ἣν
ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν (θ) δοῦ-
7 ναι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Ἀντὶ δὲ τούτων
ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, (ι) οὓς Ἰησοῦς
περιέτεμεν, διὰ τὸ αὐτὸς (κ) γεγυμνῶσθαι κατὰ
8 τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους. Περιτμηθέντες δὲ
ἠσυχίαν (λ) εἶχον αὐτοῦ καθήμενοι ἐν τῇ
παρεμβολῇ ἕως ὑγιάσθησαν. Καὶ εἶπε
κύριος τῷ (μ) Ἰησοῦ τῷ Ναυῆ, Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύ-
πτου ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ
10 τόπου ἐκείνου, Γαλγαλα. Καὶ ἐποίησαν οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ (ν) πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς (ξ) ἀφ' ἑσπέρας
ἐπὶ δυσμῶν Ἱερειχὼ, (ο) ἐν τῷ πέραν τοῦ
Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

MS.A. (α) διαβῆναι (β) κατεστάκησαν αἱ διάνοιαι αὐτῶν, καὶ
(γ) μαχαίρας ἐκ πέτρας (δ) πετρίνας ἑαυτῷ ἀκροτόμους, (ε) περιεκαθάρεν (ζ) πεντήκοντα (η) διώρισεν κύριος αὐτοῖς μὴ ἰδεῖν (θ)
δοῦναι ἡμῖν γῆν (ι) οὓς περιέτεμεν Ἰησοῦς, διὰ (κ) γεγυμνῶσθαι (λ) ἔχον
αὐτοὶ καθήμενοι (μ) Ἰησοῦ, Ἐν τῇ (ν) πάσχα τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
(ξ) ἀφ' ἑσπέρας (ο) ἐν τῷ παιδίῳ. Καὶ ἔφαγον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 ויבש יי אלהכון ית מי ירדנא מן קדמיכון עד דעברתון כמא דעבד יי אלהכון לימא
24 דסוף די יבש מן קדמנא עד דעברנא׃ בדיל דיידעון כל עמי ארעא ית גבורתא דיי
ארי תקיפא היא בדיל דתדחלון ית יי אלהכון כל יומא׃ ה

1 והוה כד שמעו כל מלכי אמוראי די בעברא דירדנא מערבא וכל מלכי כנענאה די על־
ימא ית דיבש יי ית מי־ירדנא מן קדם בני ישראל עד דעברו ואתמסי לבהון ולא
2 אשתארת בהון עוד רוח מן קדם בני ישראל׃ בעדנא ההיא אמר יי ליהושע עבד לך
3 אולגלן חריפין וחוב גזרת בני ישראל תניות׃ ועבד ליה יהושע אולגלן חריפין וגזר
4 ית בני ישראל בגבעתא וקרא ליה גבעת ערלתא׃ ודין פתגמא די גזר יהושע כל עמא
דנפק ממצרים דכריא כל גברי מיחי במדברא באורחא כד נפקהון
5 ממצרים׃ ארי גזירין הוו כל עמא די נפקו וכל עמא דאתולידו במדברא באורחא
במפקהון ממצרים לא גזרו׃ ארי ארבעין שנין הליכו בני ישראל במדברא עד דסקו כל
6 עמא גברי מיחי קרבא דנפקו ממצרים ולא קבלו למימרא דיי קדם יי ולהון מדיל
דלא לאחוויותהון ית ארעא דקיים יי לאבהתהון למתן לנא ארעא עבדא חלב ודבש׃
7 ויתן בנוהון קמו בתריהון יתהון גזר יהושע ארי ערלין הוו ארי לא גזרו יתהון׃
8 בארחא׃ והוה כד שלימו כל עמא למגזר ויתיבו באתריהון במשריתא עד דאתסיאו׃
9 ואמר יי ליהושע יומא דין אעדיית ית חסודי מצראי מן קדמיכון וקרא שמא דאתרא
10 ההוא גלגלא עד יומא הדין׃ ושרו בני ישראל בגלגלא ועבדו ית פסחא כארבעת
עשרא יומא לירחא ברמשא במישרי יריחו׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

23 Quia exsiccavit Dominus Deus vester aquas Jordanis à facie vestra, quoad
transireris, sicut fecerat Dominus Deus vester mari Suph quod exsiccavit
24 à facie nostra quoad transiremus. Ut cognoscant omnes populi terræ forti-
tudinem Domini, quòd robusta illa; ut timeatis Dominum Deum vestrum
omnibus diebus.

CAP. V.

1 Et fuit cùm audierunt omnes reges Emorræorum, qui trans Jordanem
ad Occasum; & omnes reges Cananæorum qui juxta mare, quòd exsic-
câsset Dominus aquas Jordanis à facie filiorum Israel quoad transirent; &
liquefactæ sunt eorum mentes, & non relictus est in eis spiritus à facie filiorum
2 Israel. In tempore illo dixit Dñs ad Josue: Fac tibi novaculas acutas, & redi,
circuncide filios Israel secundò. Et fecit sibi Josue novaculas acutas, & cir-
3 cuncidit filios Israel in colle; & vocavit illum, Collem præputiorum. Et hoc
verbum, quod circuncidit Josue: Omnis populus qui exierant ex Ægypto, ma-
sculi omnes viri ineuntes bellum, mortui eraot in deserto in viâ, cum exiissent
4 ex Ægypto. Namq; circuncisi fueraot omnis populus qui exierunt: & omnem
populum qui nati sunt in deserto in via, cùm exiissent illi ex Ægypto, non
5 circuncideraot. Etenim quadraginta anni ambulaverunt filii Israel per de-
6 sertum, quoad consumptus est omnis populus virorum ineuntium bellum qui
exieraot ex Ægypto, qui non susceperunt verbum Domini quo juravit Domi-
nus eis, quòd non possiderent terram quam juraverat Dñs patribus eorum
7 dare nobis, terram facientem lac & mel. Filios autem illorum qui surrexe-
runt post illos, hos ipsos circuncidit Josue; namq; præputiati erant, non enim
8 circuncideraot eos in via. Et fuit, quando finierunt omnis populʼ circuncidi,
& sederunt populus in locis suis in castris, quoad sanatus est. Et dixit Dñs
9 ad Josue: Hodie rransfire feci opprobria Ægyptiorum à vobis; & vocavit no-
10 men loci illius Gilgela usq; ad diem hunc. Et manserunt filii Israel in Gilge-
la: & fecerunt Pascha in quartadecima die mensis vespere in planitie Jericho.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 * ܘܐܦܝܩ ܡܪܝܐ ܠܝܪܕܢܐ ܩܕܡܝܗܘܢ ܥܕܡܐ ܕܥܒܪܘ ܒܝܡܐ ܕܣܘܦ ܡܢ ܩܕܡܝܢ ܗܟܢܐ ܕܥܒܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܝܡ ܣܘܦ ܕܥܒܪ ܡܢ ܩܕܡܝܢ ܥܕܡܐ ܕܥܒܪܢ ܗܟܢܐ

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ספר יהושע : ו

infirmata Transitus cessatio à terra omni præterita frumento de comedere desiit Et
11 וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת
in eodem in cessatio à Man cessavit Et hujus diei corpore in festum &
וְקָלִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה: וְיֶשֶׁת הַמָּן מִמָּחֳרַת בְּאָכְלָם
12 Man Israel filiis ultrà fuit non & : terræ frumento de
מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא הָיָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן
ipso anno in Chanaban terræ proventu de comederunt &
וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנָעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא:
vidit & sitos oculos levavit & Jericho in Jehosuah existendo in fuit Et
13 וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּיְרִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא
ejus manu in evaginatus ejus gladius & ejus ante gloriæ ejus vir ecce &
וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְיָדוֹ
nostris contra stans ab an sin mihi An : ei ait & eum ad Jehosuah vir &
וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם לְצָרֵינוּ:
cecidit & veni Nunc Domini exercitus princeps ego quia : Non : dixit Et
14 וַיֹּאמֶר לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא יְהוָה עַתָּה בָּאתִי וַיִּפֹּל
Quid : ei dixit & se incurvavit & terram in sui facies ad Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה
exercitus princeps dixit Et ? suum servum ad loquens meus dominus
אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ: 15 וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא
tuo pede disjunge tuum calceamentum Solve : Jehosuah ad Domini
יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעֲלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ
fecit & : ipse sanctitas eo super stans in quo locus quia
כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ
jhericho fecibus à clausa & claudens Jericho Et : sic Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ כֵּן: 16 וִירִיחוֹ כְּגֹרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְנֵי
ingrediens neque egredens Non Israel
יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא:

CAP. VI. 1

Jericho tua manu in dedi Vide : Jehosuah ad Dominus Dixitque
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרִיחוֹ
omnes civitatem circuibitis Et exercitus potentes ejus regem &
וְאֶת־מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הַחָיִל: 2 וַסַּבֹּתֶם אֶת־הָעִיר כָּל
facies sic tua civitatem gyrando , bis viri
אַנְשֵׁי הַמִّלְחָמָה הַקִּיף אֶת־הָעִיר פַּעַם אַחַת כֹּה תַעֲשֶׂה
sicibus septem tollent sacerdotes septem Et dibus sex
שֵׁשֶׁת יָמִים: 3 וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת
civitatem circuibitis septima die in Et arce facient ad ar eum
הַיֹּבְלִים לִפְנֵי הָאָרוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר
jhericho ante arcam tubis in clangent sacerdotes & vicibus septem
שֶׁבַע פְּעָמִים וְהַכֹּהֲנִים יִתְקָעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת: 4 וְהָיָה כְּמַשֵּׁךְ
arcæ sacerdotes clamabunt tubæ vocem prolongando in cornu in
בֶּרֶן הַיֹּבֵל כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר יָרִיעוּ כָּל־
se sub civitatis murus cadet & magna vociferatione populus
הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ
ad Nun filius Jehosuah clamare Et se sub vir populus ascendet &
וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ: 5 וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אֶל־
septem & murderis arcam Tollite : eos ad dixit & sacerdotes
הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְשִׁבְעָה
Domini arcæ facies ad in eum tubis septem tollant sacerdotes
כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת יוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה:
vicibus & visitatem circuite & Transite : populum ad Dixitque
6 וַיֹּאמֶרוּ אֶל־הָעָם עִבְרוּ וְסֹבּוּ אֶת־הָעִיר וְהַחֲלוּץ
popul ad Jehosuah Domini arce facietis fuit Et
יַעֲבֹר לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה: 7 וַיְהִי כַּאֲמֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם
jhericho ad manus tubas septem rollentes sacerdotes septem &
וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי
Domini fœderis arca & : tubis in clanxerunt & : transierunt Domini
יְהוָה עָבְרוּ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
eos post videbant
הֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם:

CAP. VI.

1 Jericho autem clausa erat atque munita, rimore filiorum
Israel, & nullus egredi aude-
2 bat aut ingredi. Dixitque Do-
minus ad Josue, Ecce dedi in
manu tua Jericho, & regem e-
3 jus, omnésq; fortes viros. Cir-
cuite urbem cuncti bellatores
semel per diem: sic facietis sex
4 diebus. Septimo autem die sa-
cerdotes tollant septem buc-
cinas, quarum usus est in jubi-
leo, & præcedant arcam fœde-
ris: septiéque circuibitis
civitatem, & sacerdotes clan-
5 gent buccinis. Cùmque in-
sonuerit vox tubæ longior atque
concisior, & in auribus ve-
stris increpuerit, conclamabit
omnis populus vociferatione
maximâ, & muri sunditùs cor-
ruent: civitatis, ingredientúrque
singuli per locum contra
quem steterint. Vocavit ergò
Josue filius Nun sacerdotes,
& dixit ad eos; Tollite arcam
fœderis: & septem alii sacer-
dotes tollant septem jubileo-
rum buccinas, & incedant an-
6 te arcam Domini. Ad popu-
lum quoque ait; Ite, & circu-
ite civitatem, armati, præ-
cedentes arcam Domini.
7 Cùmque Josue verba finisset,
& septem sacerdotes septem
buccinis clangerent ante ar-
cam fœderis Domini,

11 Et comederunt de frugibus
terræ die altero, azymos pa-
12 nes, & polentam ejusdem an-
ni. Defecitque manna post-
quàm comederunt de frugibus
terræ, nec usi sunt ultrà cibo
illo filii Israel, sed comede-
runt de frugibus præsentis an-
13 ni terræ Chanaan. Cùm au-
tem esset Josue in agro urbis
Jericho, levavit oculos, & vi-
dit virum statem contra se,
evaginatum tenentem gladi-
um: perrexitque ad eum, &
ait; Noster es, an adversari-
orum? Qui respondit, Ne-
quaquàm: sed sum princeps
exercitûs Domini, & nunc ve-
nio. Cecidit Josue pronus in
terram: et adorans ait, Quid
Dominus meus loquitur ad
16 servum suum? Solve, inquit,
calceamentum tuum de pedi-
bus tuis: locus enim, in quo
stas, sanctus est. Fecitque Jo-
sue ut sibi fuerat imperatum.

11 Καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τῶν σίτων τῆς γῆς
12 ἄζυμα καὶ νῶα. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπεν τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτὸς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ἐπῆρξε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα. ἐκαρπώσαντο δὲ τῶν χωρίων τῶν φοινίκων ἐν τῷ
13 ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἰεριχὼ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς (π) ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνδρωπον ἑςηκότα ἐναντίον αὐτῷ, καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτῷ. καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ, Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν ἐναντίων; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγὼ ἀρχιςράτηγος δυνάμεως κυρίου, νυνὶ παρεγενόμην. Καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ δούλῳ σου; (ρ)
16 Καὶ λέγει ὁ ἀρχιςράτηγος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν, (σ) Λύσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος (τ) ἐφ' ᾧ νῦν ἕςηκας ἅγιός ἐςι.

Et comederunt de frumento
terræ azyma, & nova. In
12 hac die defecit Manna; post-
quàm ipsi manducaverunt de
frumento terræ; & non ultrà
affuit filiis Israel Manna. Et
comederunt de fructu regio-
nis Phœnicum (o) in anno
illo. Et factum est, cùm
13 esset Josue in (p) Hiericho,
& respiciens oculis vidit ho-
minem stantem contra se,
& gladius evaginatus in manu
ejus. Et accedens Iesus di-
14 xit ei, Noster es, an adver-
sariorum? At ille dixit ei,
Ego sum princeps militiæ vir-
tutis Domini: nunc adveni.
15 Et Iesus cecidit in faciem
super (q) terram, & dixit
ei; Domine, quid præcipis
tuo famulo? Et ait princeps
militiæ Domini ad Iesum,
16 Solve calceamentum de pedi-
bus tuis: locus enim in quo
nunc stas super eum, (r)
sanctus est.

MS.A. (π) ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἴδεν (ρ) Καὶ εἶπεν ὁ (σ) Λύσον (τ) ἐφ' ᾧ Ὦ ἕςηκας

ΚΕΦ. ς'.

1 Καὶ Ἰεριχὼ Συγκεκλεισμένη καὶ ὀχυρωμένη, καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς, οὐδὲ εἰσεπορεύετο. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τὴν Ἰερειχὼ (α) Σοι τὴν Ἰεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, (β)
3 δυνατὸς ὄντας ἐν ἰσχύϊ. Σὺ δὲ περίελθον (γ) αὐτὴν τὸς μαχίμους κύκλῳ. Καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ (δ) σάλπιγγι, ἀπαγγείλατε πᾶς ὁ (ε) λαὸς ὅρμησιν ἔκκλησιν (ζ) κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν. Καὶ εἰσῆλθεν (η)
7 Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ πρὸς τὸς ἱερεῖς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων, Παραγγείλατε τῷ λαῷ προελθεῖν, καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μάχιμοι πορευθήσονται ἐνοπλισμένοι (θ) ἐναντίον κυρίου. Καὶ ἐπὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπὰ σαλπιγγας ἱερὰς (ϑ) παρελθόντες ὀπίσω ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ σημαίνοντες αὐτόνως· καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίε ἐπακολουθείτω.

MS.A. (α) σου (β) δυνατὸς ἐν (γ) αὐτῇ πάντας τὸς μαχητὰς κύκλῳ, (δ) λαός. Καὶ (ε) εἰς τὴν πόλιν κατὰ πρόσωπον. Καὶ (ζ) Ἰησοῦς ὁ Ναυῆ (η) ἔναυλε (ϑ) παρελθόντων

CAP. VI.

Et Hiericho clausa, ac (a)
1 munita: & nemo prodibat
ex illa, neque introibat. Et
2 dixit Dominus ad Iesum,
Ecce ego trado tibi subjugatam
Hiericho, & regem ejus, qui
3 est in ea, potentes, (b) qui
sunt in fortitudine: Tu (c) au-
tem admove ei bellatores in
4 circuitu. Et erit, postquàm
cecineritis tubâ; conclamet o-
mnis populus simul. Et con-
5 clamantibus eis, cadet sponte
mœnia civitatis, & introibit
omnis populus impetum faciens
unusquisque secundùm faci-
6 em in civitatem. Et intra-
vit Iesus filius Naue ad sacer-
dotes: & dixit illis, dicens;
Annuntiate populo circu-
mire, & circumdare civita-
7 tem: & bellatores præter-
gredientur armati ante Domi-
num. Et septem sacerdotes
habentes septem tubas sacras
praetergredientur similiter ante
Dominum; & significent (d)
consonantes: & arca testa-
mentii Domini insequatur.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וְאַכְלוּ מֵעֲבוּרָא דְאַרְעָא מִבָּתַר פִּסְחָא פַּטִּיר וְקָלִי בְּכַרְן יוֹמָא הָדֵין: וּפְסַק מָנָא מִיּוֹמָא
11 דְכַתְרוּהִי בְּמֵיכַל הוֹן מֵעֲבוּרָא דְאַרְעָא וְלָא הֲוָה עוֹד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָנָא וְאֲכָלוּ מֵעֲלַלְתָּא
12 דְאַרְעָא דִכְנָעַן בְּשַׁתָּא הַהִיא: וַהֲוָה כַּד הֲוָה יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וּזְקַף עֵינוֹהִי וְחָזָא וְהָא גַּבְרָא
13 קָאֵם לְקֳבָלֵיהּ וְחַרְבֵּיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ וַאֲזַל יְהוֹשֻׁעַ לְוָתֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ הֲלָמִסְעָרְנָא אַתְּ הוּא
14 אִם לְבַעֲלֵי דְבָבְנָא: וַאֲמַר לָא אֲרֵי אֲנָא מַלְאַךְ שְׁלִיחָא מִן קֳדָם יְיָ כְּעַן אֲתֵיתִי וּנְפַל יְהוֹשֻׁעַ
15 עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא וְסָגִיד וַאֲמַר לֵיהּ מָרִי מַה דִּבּוּנִי מְמַלֵּל עִם עַבְדִּי: וַאֲמַר מַלְאֲכָא
דְשָׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ שְׁרֵי סִינְךָ מֵעַל רִגְלָךְ אֲרֵי אַתְרָא דִי אַתְּ קָאֵם עֲלוֹהִי קַדִּישָׁא
הוּא וַעֲבַד יְהוֹשֻׁעַ כֵּן: ו

וִירִיחוֹ אַתְרָא הֲוָת מְדִישִׁין מְדִישִׁין וּמִתְקַפָּא בְעַפְרִין וְרִנְחָשׁ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵית
1 דְנָפֵק מִנַּהּ לְמֶעְבַּד קְרָבָא וְלֵית דְעָיֵל דְּנָיֵה לְמִשְׁאַל בְּשַׁלְמָא: וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ חַזִי
2 דְמַסְרִית בִּידָךְ יָת יְרִיחוֹ וְיָת מַלְכָּהּ גִּבָּרֵי חֵילָא: וְתִסְחַרוּן יָת קַרְתָּא כָּל גִּבָּרֵי עֲבַדֵי קְרָבָא
3 אַקִּיפוּ יָת קַרְתָּא וּמְנָא חָדָא כְּרֵין תַּעְבַּד שְׁתָּא יוֹמִין: וְשַׁבְעָא כַּהֲנַיָּא יִסְבּוּן שַׁבְעָא שׁוּפְרִיָּא
4 דְקַרְנָן דְכַרְיָא קֳדָם אֲרוֹנָא וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תְּסְחַרוּן יָת קַרְתָּא שַׁבְע זִמְנִין וְכַהֲנַיָּא יִתְקְעוּן
5 בְּשׁוּפְרִיָּא: וִיהֵי בְּמִנַּר בְּקַרְנָן דְכַרְיָא כְּמִשְׁמַעְכוֹן יָת קָל שׁוּפְרָא יְיַבְּבוּן כָּל עַמָּא יְבָבָא רַבָּא
6 וְיִפּוֹל שׁוּרָא דְקַרְתָּא וְיִתְכַּל עַל תְּחוֹתֵהּ וְיִסְקוּן עַמָּא גְּבַר לְקֳבֵלֵיהּ: וְקָרָא יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן
לְכַהֲנַיָּא וַאֲמַר לְהוֹן טוֹלוּ יָת אֲרוֹן קְיָמָא דְיָי וְשַׁבְעָא כַּהֲנַיָּא יִטְלוּן שַׁבְעָא שׁוּפְרִיָּא דְקַרְנָן
7 דְכַרְיָא קֳדָם אֲרוֹנָא דְיָי: וַאֲמַר לְעַמָּא עִבְרוּ וּזְקוּף יָת קַרְתָּא וּמְרִיזוּ חֵילָא יַעְבְּרוּן
8 קֳדָם אֲרוֹנָא דְיָי: וְהֲוָה כַּד אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא וְשַׁבְעָא כַּהֲנַיָּא נְסִבּוּן שַׁבְעָא שׁוּפְרִיָּא דְקַרְנָן
דְכַרְיָא קֳדָם אֲרוֹנָא דְיָי וְתָקְעוּן בְּשׁוּפְרִיָּא וַאֲרוֹן קְיָמָא דְיָי אֵזִיל בַּתְרֵיהוֹן:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et comederunt de frumento terræ post *Paschа*, azymum, & polentam in ar-
11 ticulo diei hujus. Et defecit manna in die postero ex quo comederunt illi
12 ex frumento terræ; & non fuit ampliùs filiis Israel manna: & comederunt
de frugibus terræ Chenaghan in anno illo. Et fuit cùm esset Josue in Jeri-
13 cho, & levavit oculos suos, & vidit; & ecce vir stans è regione ejus, & gla-
dius evaginatus in manu ejus: & ivit Josue ad illum, & dixit illi: Num in
adjutoriû nostrû tu venisti? an antoribus inimicitiæ nostræ? Et dixit, Non:
14 nam ego angelus missus à facie Dñi nunc veni: & cecidit Josue super faciem
suam super terram: & adoravit, & dixit ei: Quid Dñs meus loquitur cum
15 servo suo? Et dixit angelus, qui missus à facie Domini, ad Josue: Detrahe
calceos tuos de pedibus tuis; nam locus in quo tu stas super eum, sanctus ipse:
& fecit Josue sic.

CAP. VI.

Et Jericho erat clausa foribus ferreis, & roborata vectibus chalybeis, à 1
facie filiorum Israel: non erat qui prodiret ex eâ, ad ineundum pœlium; nec
qui ingrederetur eam, ad rogandam pacem. Et dixit Dominus Josue: Vide 2
quòd tradiderim in manu tuâ Jericho, & regem ejus; viros roboris. Et cir- 3
cuibitis urbem omnes viri *facientes bellum*, gyrando urbem unâ vice: sic
facies sex diebus. Et septem sacerdotes accipient septem buccinas ex cornu 4
arietino ante arcam, & in die septimo circuibitis urbem septem vicibus: &
sacerdotes claogent bucciois. Et erit in extendendo [*fortitrem*] cum cornu ari- 5
etino, cùm audieritis vos vocem buccinæ, clamabunt omnis populus clamo-
re magno: & corruet murus urbis, et absorbebitur subtus se; & ascendent
populus vir è regione sui. Et vocavit Josue filius Nun sacerdotes, & dixit 6
eis: Tollite arcam fœderis Domini, et septem sacerdotes accipiant septem
buccinas ex cornu arietino ante arcam Domini. Et dixit populo: Transi- 7
te, circundate urbem, et armati virtutis transeant ante arcam Domini.
Et fuit, cùm dixit Josue ad populum, & septem sacerdotes acceperunt septem 8
buccinas ex cornu arietino ante arcam Domini *transeuntes* & clangentes
buccinis: & arca fœderis Domini ibat post eos.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 Et comederunt de frumento terræ post Pascha, azyma & spicas tostas comederunt hoc
12 ipso die. Sublatumque fuit Manna post hunc diem, quum comedissent de frumento terræ, nec fuit ampliùs Manna filiis Israel, sed de proventibus terræ Chanaan anno illo comederunt. Cùm autem esset Jesus in planitie
13 Jericho, sublatis oculis suis, vidit virũ quendam stantem ex adverso sui & gladium suum districtum suâ manu tenentem: hunc itaque adivit Jesus, & ait illi, E nobis es, an ex inimicis nostris? Ait illi, Ego dux sum exer-
14 cituum Domini, & modò veni. Et procidens Jesus in faciem suam super terram, adoravit, ac dixit, Quid dicit dominus meus
15 servo suo? Dixit autem dux exercituum Domini ad Jesum, Depone calceos tuos de pedibus tuis, quia locus in quo stas, sacer est:
16 fecitque sic Jesus. Porrò Jericho clausa erat à conspectu filiorum Israel, nec erat qui egrederetur, nec qui ingrederetur.

CAP. VI.

1 Et dixit Dominus ad Jesum, Vide quòd tradiderim in manus tuas Jericho, regem ejus, & universum exercitum ipsius: vallate urbẽ
2 omnes viri belligeri, Et urbem circundate semel singulis diebus, sic facite sex diebus.
3 Et septem sacerdotes tollant buccinas & clangant ante arcam: die verò septimo circundate urbem septies, & sacerdotes buc-
4 cinis concrepent. Cúmque clanxerint buccinis, & buccinæ sonum audieritis, exclament universus populus clamore magno, corruetque murus urbis super locum suum, ascendatq; populus, quilibet ex adverso sui.
5 Advocans igitur Jesus filius Nun sacerdotes, dixit ad eos, Tollite arcam fœderis Domini, & septem sacerdotes tollant septem buc-
6 cinas, & clangant ante arcam Domini. Ad populum autem dixit, Transite, & circundate urbem: & qui sunt armati præcedant
7 arcam Domini. Igitur quemadmodum dixit Jesus populo, septem sacerdotes ferebant septem buccinas, & clangebant ante arcam Domini, buccinisque personabant; arca verò testamenti Domini sequebatur eos:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 وأكلوا من غلة الأرض بعد الفصح وأكلوا في ذلك اليوم فطيرا وسبلا مقلوا * وارتفع المن
12 عن بني اسرايل منذ ذلك اليوم * لا كلهم من غلة الأرض * ولم يكن لبني اسرايل فما بعد
13 منا * لا كلهم من غلة السلم في تلك السنة * ولما كان يوسع عند اريحا رفع عينيه ونظر * واذا
رجل واقف قدامه وسيفه مسهر بيده * فمضى يوسع اليه وقال له * هل انت منا او من اعدايا
14 * فقال لا * بل انا رئيس جيش الاله الآن جيت * فسقط يوسع على وجهه على الأرض وسجد وقال *
15 اي سي تامر يا مولاي لعبدك * فقال رئيس جند الاله ليوسع * اخلع نعليك عن رجليك *
16 فان الموضع الذي انت واقف فيه مقدس * فصنع يوسع كذلك * وكانت اريحا عالقة مستغلقة
من اجل بني اسرايل * وليس احد خارج عنها * ولا داخل اليها *

* الفصل السادس *

1 * فقال الله ليوسع * انظر قد سلمت اريحا وملكها في يديك * وهم جبابرة البسالة * فيجب ان
2 تدور بالمدينة جميع رجال القتال * ويحدقون بها دفعة واحدة في اليوم * هكذا تفعل ستة ايام
3 * ويكون سبعة كهنة يحملون سبعة ابواق الجلبة قدام التابوت * وفي اليوم السابع يدورون
4 حول المدينة سبعة دفعات * والكهنة يضربون بالأبواق * ويكون عند الحرب بضرب الجلبة * عند
سماعكم صوت البوق يجلب جميع الشعب جلبة عظيمة * فانه ستسقط سور المدينة في موضعه *
5 ويصعد القوم كل رجل من مقابله * فاستدعى يوسع بن نون الكهنة وقال لهم * احملوا
6 تابوت العهد * وسبعة اخر يحملون سبعة ابواق قدام صندوق عهد الله * وقال للشعب * اعبروا
7 وحوطوا بالبلد * والعسكر يعبر قدام صندوق عهد الرب * وكان عند ما قال يوسع للقوم
حمل سبعة كهنة سبعة ابواق الجلبة قدام الله * وعبروا وضربوا بالبوقات * وصندوق عهد
الله ساير وراهم *

Et comederunt è segete terræ post Phase, eodemque die comedenunt azymum & spicas tostas. Sublatumque fuit Manna à filiis Israel ab eo die, eò quòd comedissent de proventu terræ: nec fuit filiis Israel impostetum Manna, quia comederunt è segete Damasci eo anno. Dum autem esset Iosue prope Iericho, levavit oculos suos, & vidit, & ecce vir stans coram eo, gladium suum habens evaginatum in manu sua: & abiit Iosue ad eum, dixitque ei, Num ex nostris es, an ex inimicis nostris? Ait, Minimè; sed sum princeps exercitus Dei, modò veni. Corruit igitur Iosue super faciem suam in terram, & adoravit, ac dixit, Quid imperat ô Dominus mi servo tuo? Ait princeps militiæ Dei ad Iosue, Solve caligas tuas è pedibus tuis; nam locus in quo stas, sanctus est; & fecit Iosue sic. Erat autem Iericho clausa, & occlusa propter filios Israel, & nemo egrediebatur ex ea, neque ingrediebatur in eam.

CAP. VI.

Dixit autem Deus ad Iosue, Vide, jam tradidi Iericho & Regem ejus in manus tuas, sunt autem gigantes robustissimi: Quapropter expedit ut circumeant civitatem omnes viri bellatores, & ambiant illam semel in die: sic facies sex diebus. Et septem sacerdotes portabunt septem tubas clangoris ante arcam, & die septimâ circumibunt civitatem septem vicibus, & sacerdotes clangent tubis. Et erit, quum indicendum fuerit prælium, & pulsaverit clangor, statim atque audieritis sonum tubæ, vociferabit cunctus populus vociferatione maximâ, & corruet murus urbis in loco suo, ascendetque populus, quilibet vir è regione sui. Igitur vocavit Iosue filius Nun sacerdotes, & ait illis, Tollite arcam fœderis & septem sacerdotes tollant septem tubas ante arcam fœderis Dei. Dixit etiam populo, Transite, & circuite civitatem, & exercitus transeat ante arcam fœderis Domini. Et fuit, quum hæc dixisset Iosue populo, tulerunt septem sacerdotes septem tubas clangoris ante Deum, & præcedentes clangebant tubis, arca verò fœderis Dei sequebatur post ipsos.

ספר יהושע : ו

8 והחלוץ הלך לפני הכהנים תקעו השופרות והמאסף
הלך אחרי הארון הלוך ותקוע בשופרות:
9 ואת העם צוה יהושע לאמר לא תריעו ולא
תשמיעו את קולכם ולא יצא מפיכם דבר
עד יום אמרי אליכם הריעו והריעתם: 10 ויסב ארון
יהוה את העיר הקף פעם אחת ויבאו המחנה
וילינו במחנה: 11 וישכם יהושע בבקר וישאו
הכהנים את ארון יהוה: 12 ושבעה הכהנים נשאים שבעה
שופרות היבלים לפני ארון יהוה הלכים הלוך
ותקעו בשופרות והחלוץ הלך לפניהם והמאסף
הלך אחרי ארון יהוה הלוך ותקוע בשופרות:
13 ויסבו את העיר ביום השני פעם אחת וישבו
המחנה כה עשו ששת ימים: 14 ויהי ביום
השביעי וישכמו כעלות השחר ויסבו את העיר
כמשפט הזה שבע פעמים רק ביום ההוא סבבו
את העיר שבע פעמים: 15 ויהי בפעם השביעית
תקעו הכהנים בשופרות ויאמר יהושע אל העם
הריעו כי נתן יהוה לכם את העיר: 16 והיתה
העיר חרם היא וכל אשר בה ליהוה
רק רחב הזונה תחיה היא וכל אשר אתה בבית
כי החבאתה את המלאכים אשר שלחנו: 17 ורק אתם
שמרו מן החרם פן תחרימו ולקחתם מן החרם
ושמתם את מחנת ישראל לחרם ועכרתם אותו:
18 וכל כסף וזהב וכלי נחשת וברזל קדש
הוא ליהוה אוצר יהוה יבוא: 19 וירע העם
ויתקעו בשופרות ויהי כשמע העם את קול השופר
וירעו העם תרועה גדולה וחמת החומה תחתיה
וילו העם העירה איש נגדו וילכדו את העיר:
20 ויחרימו את כל אשר בעיר מאיש ועד אשה
מנער ועד זקן ועד שור ושה וחמור
לפי חרב:

Versio VULG. LAT.

9 Omnisque præcederet armatus exercitus, reliquum vulgus arcam sequebatur, ac buccinis omnia concrepabant. Præceperat autem Josue populo, dicens; Non clamabitis, nec audietur vox vestra, neque ullus sermo ex ore vestro egredietur: donec veniat dies in quo dicam vobis; Clamate, & vociferamini. Circuivit ergò arca Domini civitatem semel per diem, & reversa in castra, mansit ibi. Igitur Josue de nocte consurgente, tulerunt sacerdotes arcam Domini, Et septem ex eis septem buccinas, quarum in jubileo usus est: præcedebántque arcam Domini ambulantes atque clangentes: & armatus populus ibat ante eos, vulgus autem reliquum sequebatur arcam, & buccinis personabat. Circuierúntque civitatem secundo die semel, & reversi sunt in castra. Sic fecerunt sex diebus. Die autem septimo, diluculo consurgentes, circuierunt urbem, sicut dispositum erat, septies. Cúmque septimo circuitu clangerent buccinis sacerdotes, dixit Josue ad omnem Israel; Vociferamini: tradidit enim vobis Dominus civitatem. Sitque civitas hæc anathema: & omnia quæ in ea sunt, Domino. Sola Rahab meretrix vivat, cum universis qui cum ea in domo sunt: abscondit enim nuntios quos dereximus. Vos autem cavete, ne de his, quæ præcepta sunt, quidpiam contiogatis, & sitis prævaricationis rei, & omnia castra Israel sub peccato sint atque turbentur. Quidquid autem auri & argenti fuerit, & vasorũ æneorum ac ferri, Domino consecretur, repositum in thesauris ejus. Igitur omni populo vociferante, & clangentibus tubis, postquàm in aures multitudinis vox sonitúsque incepuit, muri illicò corruerunt: & ascendit unusquisque per locum, qui contra se erat: ceperúntque civitatem. Et interfecerunt omnia quæ erant in ea, à viro usque ad mulierem, ab infante usque ad senem. Boves qnoque & oves & asinos in ore gladii percusserunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

9 Οἱ δὲ μάχιμοι ἐξεπορεύοντο ἔμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐσαλπίζοντες ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης (ι) κυρίου σαλπίζοντες. Τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο Ἰησοῦς, λέγων, 10 (κ) Μὴ βοᾶτε, μηδὲ ἀκουσάτω μηδεὶς τὴν φωνὴν ὑμῶν, ἕως ἂν ἡμέραν διαγγείλῃ αὐτοῖς ἐνεργῶ ὑμῖν, ἕως ἂν ἡμέραν διαγγείλῃ αὐτοῖς ἀνακόψατε. Καὶ τότε (λ) ἀναβοήσετε. Καὶ περιῆγεν ἡ κιβωτὸς τὴν διαθήκης τοῦ θεοῦ (μ) ἐνδεκάς ἀπήλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἀνέστη Ἰησοῦς πρωῒ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν (ν) κιβωτὸν τὴν διαθήκης κυρίου. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ περιεπορεύοντο ἐναντίον κυρίου· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὀπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου. καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν τὰς σάλπιγγες, Καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἄπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἅξαπαξ ἐνγύθεν, καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν παρεμβολὴν. ὅτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕβδόμῃ ἀνέστησαν ἐξ ὄρθρου, καὶ (ξ) περιῆλθαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἑπτάκις. Καὶ ἐγένετο τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς. καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς ἱοῖς Ἰσραὴλ, Κεκράξατε, (ο) 17 πορεύσομαι γὰρ νῦν εἰς ὑμῖν τὴν πόλιν. Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα, αὐτὴ καὶ πάντα ὅσα ἐὰν ἐν αὐτῇ (σ) κυρίῳ Σαβαώθ. πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτὴν, καὶ πάντα ὅσα ἐὰν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς. Ἀλλὰ ὑμεῖς (ρ) φυλάξεσθε ἀπὸ τῶν ἀναθέματος, μήποτε ἐνθυμηθέντες (σ) ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τῶν ἀναθέματος, καὶ (τ) ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀνάθεμα, καὶ ἐκτρίψητε ἡμᾶς. Καὶ πᾶν ἀργύριον (υ) καὶ χρυσίον, καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος, ἅγιον ἔσται τῷ κυρίῳ· εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθήσεται. Καὶ ἐσάλπισεν τοῖς σαλπίγγεσιν οἱ ἱερεῖς· ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ (φ) λαὸς τῆς σάλπιγγος, ἠλάλαξε πᾶς ὁ λαὸς ἅμα· ἀνθρωπῳ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ. καὶ (χ) ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ. καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν. Καὶ (ψ) ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν Ἰησοῦς, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νεανίου καὶ ἕως (ω) πρεσβύτου, καὶ ἕως (α) μόχου καὶ ἀποζυγίου, ἐν στόματι ῥομφαίας.

Bellatores autem prægrediebantur in anteriori parte, & sacerdotes claudentes agmen post arcam testamenti Domini clangentes. Populo autem mandavit Jesus, dicens; Ne clamitis, neque audiat ullus vocem vestram; quoadusq; diem annuntiet ipse acclamandi: & tunc acclamabitis. Et circumiens arca testamenti Dei, statim abiit in castra: & dormivit ibi. Et die secundâ surrexit Iesus manè, & levaverunt sacerdotes arcam testamenti Domini. Et septem sacerdotes porcantes septem tubas præcedebant ante Dominum: & post hæc ingrediebantur bellatores, et reliqua turba post arcam testamenti Domini. Et sacerdotes clanxerunt tubis: Et reliqua turba omnis circuivit civitatem sexies de propinquo: & abiit rursùs in castra. Sic faciebat per sex dies. Et die septimâ surrexerunt diluculo, & circumierunt civitatem in die illa septies. Et factum est, circuitu septimo clanxerunt sacerdotes. Et dixit Iesus filiis Israel, Vociferamini: tradidit enim vobis Dominus civitatem. Et erit civitas anathema, ipsa, & omnia quæcunque sunt in ea, Domino Sabaoth. Tantùm Raab meretricem incolumem servate eam, & omnia quæcunque sunt in domo ejus. Sed vos observate valdè ab anathemate, ne fortè in animum inducentes vos ipsi sumatis de anathemate, & faciatis castra filiorum Israel anathema, & exterminetis nos. Et omne argentum, vel aurum, (e) vel æs, vel ferrum, sanctum erit Domino: in thesaurum Domini inferetur. Et clanxerunt tubis sacerdotes. Ut verò audivit populus tubas; (f) jubilavit universus populus simul jubilatione magnâ, & forti. Et cecidit universus murus in circuitu. Et ascendit universus populus in civitatem. Et anathemavit eam Iesus, & quæcunque erant in civitate ab homine & usq; ad mulierem, à juvene & usq; ad senem, & usq; ad vitulum & subjugale, in ore gladii.

MS.A. (ι) κυρίου προβάδιζοι καὶ σαλπίζοντες. (κ) Μὴ βοάτω, καὶ μὴ ἀκουσάτω μηδεὶς τὴν (λ) ἀναβοήσατε. (μ) τὴν πόλιν ἐυθέως (ν) κιβωτὸν κυρίου. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας περιεπορεύοντο ἐναντίον τοῦ κυρίου. * καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν τὰς σάλπιγγεν καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας· καὶ ἀπῆλθον πάλιν εἰς τὴν παρεμβολὴν. * καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὀπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου. ὅτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. Καὶ τῇ (ξ) ἐβδόμῃ ἀνέστησαν τὴν πόλιν ἐπτάκις. Καὶ τῇ ἐβδόμῃ (ο) ἐξεγέρθησαν (π) τοῦ κυρίου τῶν δυνάμεων πλὴν (ρ) φυλάξατε ἀπὸ τῶ (σ) ὑμεῖς λάβητε (τ) ποιήσῃς (υ) καὶ χρυσίον, καὶ πᾶς χαλκὸς καὶ σίδηρος, (φ) λαὸς τὴν φωνὴν τῶν (χ) ἔπεσεν τὸ (ψ) ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν, καὶ ὅσα (ω) πρεσβυτέρου, (α) μόχε, καὶ ἕως περβάτου, καὶ ἀποζυγίου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 ומרוי חיל אולין קדם כהניא תקעי שופריא ושבטא רבית דין אול בתר ארונא
10 והכהניא אולין ותקעין בשופריא : וית עמא פקיד יהושע למימר לא תיבון ולא
תשמעון ית קלכון ולא יפוק מפומכון פתגמא עד יומא דאימר לכון כיבו ותיבון :
11 ואסחר ארונא דיי ית קרתא אקיף ומנא חדא ועלו כמשריתא וכתו במשריתא :
12 ואקדם יהושע בצפרא ונטלו כהניא ית ארונא דיי : ושבעא כהניא נסיבו שבעא
13 שופריא דקדן דכהניא קדם ארונא דיי אולין מיזל ותקעין בשופריא ומודיי חיל אולין
קדמיהון ושבטא רבית דין אול בתר ארונא דיי והכהניא אולין ותקעין בשופריא :
14 ואסחרו ית קרתא ביומא תניינא ומנא חדא ותבו למשריתא כדין עבדו שתא יומין : והוה
15 ביומא שביעאה ואקדמו כמסק צפרא ואסחרו ית קרתא כהלכתא הדין שבע
ומנין לחוד ביומא ההוא אקפו ית קרתא שבע ומנין : והוה בומנא שביעיתא הקעו
16 כהניא בשופריא ואמר יהושע לעמא כיבו ארי יהב יי לכון ית קרתא : ותהי קרתא
חרמא היא וכל דבה קדם יי לחוד רחב פונדקיתא תהי היא וכל דעמה בביתא ארי
17 אטמרת ית אזדיא די שלחנא : ולחור אתון אסטמרו מן חרמא דלמא תחרמון וחסבון
18 מן חרמא ותשוון ית משריתא דישראל לחרמא ותעכרון יתיה : וכל כספא והדהבא
19 ומני נחשא וברזלא קודשא אנון קדם יי לאוצר בית מקדשא דיי יתיעלון : וזיבו עמא
20 ותקעו בשופריא והוה כד שמע עמא ית קל שופרא וזיבו עמא זיבא רבא ונפל שורא
21 דקרתא ואתבלע תחותוהי וסליק עמא לקרתא נכר לקבליה וכבשו ית קרתא : ונסרו
ית כל דבקרתא מגבר ועד אתתא מעולימא ועד סבא ועד תור ואמר וחמר
לפתגם חרב :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et armati virtutis incedebant ante sacerdotes clangentes buccinis: et tribus dom' Dan ibat post arcam, & sacerdotes incedentes & clangeotes buccinis. Et populo præcepit Josue, dicendo: Ne clametis, neque audire faciatis vocem vestram; nec prodeat ex ore vestro verbum, usq; ad diẽ quo dixero vobis, Clamate: et clamabitis. Et circuivit arca Dñi urbem, ambiendo vice unâ: & intraverunt in castra; et pnoctaverunt in castris. Et anticipavit Josue mane, & tulerunt sacerdotes arcam Dñi: Et septem sacerdotes acceperunt septem buccinas ex cornu arietino ante arcam Dñi ambulantes ambulando, & clangentes buccinis: & armati virtutis ambulabant ante eos, & trib' dom' Dan ambulabat post arcã Dñi. Et sacerdotes ambulabãt, & clangebant buccinis. Et circuierunt civitatẽ in die secundâ vice unâ, & reversi sunt in castra: sic fecerunt sex diebus. Et fuit in die septimo, & anticipaverũt in ascensu auroræ, et circuierũt urbẽ juxta consuetudinem hanc septem vicibus: tantùm in die illa ambiertunt urbẽ septẽ vicib'. Et fuit in vice septima, clanxerunt sacerdotes buccinis, et dixit Josue populo: Vociferate; quoniam dedit Dominus vobis urbem. Et esto urbs anathema, ipsa & omnia quæ in ea, ante Dominum: tantũ Rahhab cauponatia vivat, ipsa & omnia quæ cum ea in domo, quia abscondit nuncios quos miseramus. Tantùm vos custodimini ab anathemate, ne fortè anathematizemini, & tollatis ex anathemate, & ponatis castra Israelis in anathema, & turbetis ea. Et omne argentum & aurum, & vasa æerea & ferrea sancta ipsa ante Dominum, in thesaurum domus sanctuarii Domini intrabunt. Et clamaverunt populus, & clanxerunt in buccinis: & fuit quando audivit populus vocem buccinæ, & clamaverunt populus clamore ingenti: & cecidit murus urbis, & absorptus est subrus se; et ascendit populus in urbem, vir è regione sui, & subegerunt urbem. Et consumpserunt omnes qui in urbe, à viro & usque ad mulierem, à puero et usque ad senem, & usque ad oovem, & ovem, & asinum in acie gladii.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 ܘܡܙܡܪܝܢ ܟܗܢܐ ܙܡܪܝܢ ܒܩܪܢܬܐ ܕܝܒܠܐ ܘܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܗܠܟܘ ܘܩܥܘ

סֵפֶר יְהוֹשֻׁעַ : ז

: Jehosuah dixit ,terram *pede exploranibus* viris duobus Et
21 וְלִשְׁנַיִם הָאֲנָשִׁים הַמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ
,mulierem inde educite & ,*meretrice* mulieris domum Ingredimini
בֹּאוּ בֵּית־הָאִשָּׁה הַזּוֹנָה וְהוֹצִיאוּ מִשָּׁם אֶת־הָאִשָּׁה
pueri sunt ingressi Et ,ei juratis quēadmodū ,ei quæ omnia &
22 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָהּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָהּ: וַיָּבֹאוּ הַנְּעָרִים
& ,ejus matrem & ,ejus patrem & Rachab eduxerunt & ,*exploranates*
הַמְרַגְּלִים וַיּוֹצִיאוּ אֶת־רָחָב וְאֶת־אִבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ וְאֶת־
,eduxerunt ejus familias omnes & ,ei quæ omnia & ,ejus fratres
23 אַחֶיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָהּ וְאֶת כָּל־מִשְׁפְּחוֹתֶיהָ הוֹצִיאוּ
succenderunt civitatē Et ,Israel *castrametationem extra ab* eos *locaverunt* &
וַיַּנִּיחוּם מִחוּץ לְמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל: וְהָעִיר שָׂרְפוּ
veris vasa & ,aurum &,argentū Tantū ,ea in quæ omnia & ,signi *in*
24 בָאֵשׁ וְכָל־אֲשֶׁר בָּהּ רַק הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וּכְלֵי הַנְּחֹשֶׁת
,*meretricium* Rachab Et ,Domini domus *thesauram dederunt ferri* &
וּבַרְזֶל נָתְנוּ אוֹצַר בֵּית יְהוָה: וְאֶת־רָחָב הַזּוֹנָה
,Jehosuah fecit vivere ei quæ omnia & ,ejus patris domum &
וְאֶת־בֵּית אָבִיהָ וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר לָהּ הֶחֱיָה יְהוֹשֻׁעַ
abscondit quia ,hanc diem ad usque ,Israel *interiori in* habitavit &
וַתֵּשֶׁב בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי הֶחְבִּיאָה אֶת־
,Jericho explorandum ad Jehosuah miserat quos *tegatos*
הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר־שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְרַגֵּל אֶת־יְרִיחוֹ:
facies ad vir Maledictū ,dicendo ,illo tempore in Iehosuah adjuravit Et
25 וַיַּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי
,Jericho istam civitatem ædificaverit & ,surrexerit qui *Domini*
יְהוָה אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֶת־יְרִיחוֹ
,ejus portas statuat suo parvo in & ,eam fundet suo primogenito In
בִּבְכֹרוֹ יְיַסְּדֶנָּה וּבִצְעִירוֹ יַצִּיב דַּלְתֶיהָ:
,terra omni in ejus *audito* fuit & ,Jehosuah cum Dominus fuit Et
26 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שִׁמְעוֹ בְּכָל־הָאָרֶץ:

CAP. VII.

tulit Et ,anathemate in prævaricatione Israel filii sunt prævaricati Et
1 וַיִּמְעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מַעַל בַּחֵרֶם וַיִּקַּח
de ,Jehudah *tribu* ,Zerach filii Zabdi filii ,Charmi filius Hachan
עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה מִן־
Jehosuah misit Et ,Israel filios *in Domini nasus* est iratus & : anathemate
2 הַחֵרֶם וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ
,Bethel *oriente ab* Aven Beth- *eam* quæ ,Hai in Jericho de viros
אֲנָשִׁים מִיְּרִיחוֹ וְהָעַי אֲשֶׁר עִם־בֵּית אָוֶן מִקֶּדֶם לְבֵית אֵל
ascederāt & : terram explorate & Ascēdite : dicendo ,*eos* ad dixitque
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר עֲלוּ וְרַגְּלוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיַּעֲלוּ
, Jehosuah ad *tenti* reversi Et ,Hai exploraverunt & ,viri
הָאֲנָשִׁים וַיְרַגְּלוּ אֶת־הָעַי: וַיָּשֻׁבוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
3 ,virorū millia duo Circiter ,populū omnis ascēdat Nō : eis ad dixerūt atq;
,Hai percutiant & ,ascendant virorum millia tria circiter vel
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַל־יַעַל כָּל־הָעָם כְּאַלְפַיִם אִישׁ
ascenderāt Et ,*ipsi* *eorum* quia ,populum omnem illuc facias laborare ne
אוֹ כִשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ יַעֲלוּ וְיַכּוּ אֶת־הָעַי
4 אַל־תְּיַגַּע שָׁמָּה אֶת כָּל־הָעָם כִּי מְעַטִּים הֵמָּה: וַיַּעֲלוּ
,Hai *viros facies ad* fugerūt & : *viri* millia tria ferē illuc populo è
מִן־הָעָם שָׁמָּה כְּשִׁלֹּשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיִּנָּסוּ לִפְנֵי אַנְשֵׁי הָעָי:
,viros sex & triginta fermo Hai viri eis ex percusserunt Et
5 וַיַּכּוּ מֵהֶם אַנְשֵׁי הָעַי כְּשִׁלֹּשִׁים וְשִׁשָּׁה אִישׁ
eos percusserunt &: *Frationes* ad usque *portæ facies ad* eos Cum persecuti &
וַיִּרְדְּפוּם לִפְנֵי הַשַּׁעַר עַד־הַשְּׁבָרִים וַיַּכּוּם
scidit Et ,*aqua in* fuit & ,populi cor est liquefactum & : descensu in
בַּמּוֹרָד וַיִּמַּס לְבַב־הָעָם וַיְהִי לָמָיִם: וַיִּקְרַע
arcæ facies ad terram in *sua facies super* cecidit & ,sua vestimēta Iehosuah
יְהוֹשֻׁעַ שִׂמְלֹתָיו וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן
pulverē fecerunt ascendere & : Israel senes &,ipse,vesperā ad usq; Domini
יְהוָה עַד־הָעֶרֶב הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עָפָר
,suum caput super
עַל־רֹאשָׁם:

Duobus autē vitis, qui exploratores missi fuerant, dixit Josue; Ingredimini domum mulieris meretricis, & producite eam, & omnia quæ illi juramento firmāstis. Ingressiq; juvenes, eduxerunt Rahab, & parentes ejus, fratres quoque, & cunctā supellectilem ac cognationem illius, & extra castra Israel manere secerunt. Urbs autē, & omnia quæ erant in ea, succenderūt: absq; auro et argento, & vasis æneis, ac ferro, quæ in ærariū Domini consecrārunt. Rahab verò meretricem, & domum patris ejus, & omnia quæ habebat, fecit Josue vivere, & habitaverunt in medio Israel usque in præsentem diē: eò quòd absconderit nuntios, quos miserat ut explorarent Jericho. In tempore illo, imprecat' est Josue, dicens; Maledictus vir cotā Domino, qui suscitaverit & ædificaverit civitatē Jericho. In primogenito suo fundamenta illi' jaciat, & in novissimo liberorū ponat portas ej'. Fuit ergò Dñs cū Josue, & nomen ej' vulgatū est io omoi terra.

CAP. VII.

1 Filii autē Israel prævaricati sunt mandatū, & usurpaverunt de anathemate. Nā Achan filiꝰ Charmi, filii Zabdi, filii Zare de tribu Juda, tulit aliquid de anathemate: irātusq; est Dñs
2 contra filios Israel. Cūmq; mitteret Josue de Jericho viros contra Hai, quæ est juxta Bethaven, ad Orientalē plagā oppidi Bethel, dixit eis; Ascendite, & explorate terrā. Qui præcepta complentes exploravere-
3 rūt Hai. Et reversi dixerūt ei, Non ascendat omnis populus, sed duo vel tria millia virorū pergant, & deleant civitatem: quarè omnis populꝰ frustrà vexabitur contra hostes paucissi-
4 mos? Ascenderūt etgò tria millia pugnatorū. Qui statim tetga vertentes, Percussi sunt à viris urbis Hai, & corruerūt ex
5 eis triginta sex homines: persecutique sunt eos adversarii de porta usque ad Sabarim, & ceciderunt per prona fugientes: pertimuitque cor populi, & instat aquæ liquefactū
6 est. Josue verò scidit vestimenta sua, & pronus cecidit in terram cotam arca Domini usque ad vesperam, tam ipse quàm omnes senes Israel: miserūntque pulveré super capita sua.

Καὶ τοῖς δυσὶ νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασι, εἶπεν Ἰησοῦς, Εἰσέλθετε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν, (c)
23 καὶ ὅσα ἐὰν ᾖ αὐτῇ. Καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, καὶ (γ) ἐξήγαγον Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς (δ) αὐτῆς, καὶ πᾶν Συγγένειαν αὐτῆς, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ· καὶ κατέπαυσαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς Ἰσραήλ. Καὶ ἡ πόλις (ε) ἐνεπρήσθη ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ. πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσιτρεχθῆναι. Καὶ Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ πᾶσα τὸν οἶκον αὐτῆς τὸν πατρικὸν ἐζώγησεν Ἰησοῦς. καὶ κατῴκησεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, διότι ἔκρυψε τοὺς κατασκοπεύσαντας, οὓς ἀπέστειλεν Ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν Ἰεριχώ. Καὶ ὤρκισεν Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον κυρίου, λέγων, Ἐπικαταρατὸς ἀνθρωπος, ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην. ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ θήσεται τὰς πύλας αὐτῆς. καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

MS.A. (ε) καὶ πάντα ὅσα ἐὰν ᾖ αὐτῇ. (γ) ἐξήγαγον τὴν Ῥαὰβ (δ) αὐτῆς, καὶ πᾶσα ὅσα ἦν αὐτῇ, καὶ πᾶς ἡ Συγγένειαν αὐτῆς· καὶ κατέκαυσε (ε) ἐνεπύρισεν ἐν πυρὶ

ΚΕΦ. ζ'.

1 Καὶ ἐπαιμέλησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (α) παιμέλειαν μεγάλην, καὶ ἐγοφίσαν ὀργὴν ἀπὸ τῆς ἀναθέματος· καὶ ἔλαβον (β) Ἀχὰρ υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ (γ) Ζαμβὶ υἱοῦ Ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἀπὸ τῆς ἀναθέματος· καὶ ἐνεμώσθη (δ) κύριος ὀργὴ
2 τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἄνδρας εἰς Γαὶ, ἥ ἐστι (ε) κατὰ Βαιθὴλ, λέγων, Κατασκέψασθε (ζ) τὴν Γαί. καὶ ἀνέβησαν οἱ
3 ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο (η) τὴν Γαί. Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰησοῦν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν, (θ) Μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαὸς, (ι) ἀλλ' ὡσεὶ δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν, καὶ (κ) ἐκπολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν. μὴ ἀναγάγῃς ἐκεῖ τὸν λαὸν ἅπαντα, ὀλίγοι γὰρ εἰσι.
4 Καὶ ἀνέβησαν (λ) ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες, καὶ
5 ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀνδρῶν Γαί. Καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες Γαὶ (μ) εἰς τριακοντὰ ἄνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης, (ν) καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς (ξ) ἀπὸ τῆς κατωφεροῦς. καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ, καὶ
6 ἐγένετο ὕσωρ ὕδωρ. Καὶ διέρρηξεν Ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἔπεσον Ἰησοῦς ὀπὶ τὴν ὀπὶ πρόσωπον (ο) ἐναντίον κυρίου ἕως ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ· (π) καὶ ἐπεβάλοσαν χοῦν ὀπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

MS.A. (α) παιμέλειαν, καὶ (β) Ἀχαν (γ) Ζαβρὶ (δ) ὀργὴ κύριος τοῖς (ε) ἦν κατὰ Βηθαὼν, λέγων, (ζ) κατὰ γῆν. καὶ (η) κατὰ Γαί. (θ) Μὴ ἀναβαινέτω (ι) ἀλλ' ὡς (κ) ἐκπολιορκησάτωσαν (λ) ἐκεῖ ὡς τρισχίλιοι (μ) τριάκοντα καὶ ἐξ (ν) ἕως συνέτριψαν (ξ) ὀπὶ τοῦ (ο) ἔναντι (π) καὶ ἐπέβαλον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν.

Et duobus juvenibus, qui exploraverant, dixit Iesus; Introite in domum mulieris: & educite eam indè, & quæcunque sunt ei. Et intraverunt ambo juvenes, qui exploraverant civitatem, in domum mulieris, et eduxerunt Raab meretricem, & patrem ejus, & matrem ejus, & fratres ejus, & cognationem ejus, & omnia quæcunque erant ei: & collocārunt eam extra castra Israel. Et civitas incensa est in incendio cum omnibus quæ in ea. Tantummodò argentum, & aurum, & æs, & ferrum dederunt in thesauro Domini inferri. Et Raab meretricem, & universam domum ejus paternam vivificavit Jesus. Et habitavit in Israel usque in hodiernam diem: eò quòd occultavit exploratores, quos miserat Jesus ad explorandam Hierichō. Et juravit Jesus in die illa ante Dominum, dicens; Maledictus homo, qui (g) ædificabit civitatem hanc. In primogenito suo fundabit eam, & in minimo suo collocabit portas ejus. (h) Et ita fecit Hozam, qui ex Bethel. In Abiron primogenito fundavit eam: & in salvato novissimo imposuit portas ejus. Et fuit Dominus cum Iesu: & fuit nomen ejus per omnem terram.

CAP. VII.

Et deliquerunt filii Israel i
delictum (a) magnum: & usurpaverunt de anathemate. Et sumpsit Achar filiꝰ Charmi filii Zambri filii Zara ex tribu Iuda de anathemate. Et indignatus est
2 Dominus irā filiis Israel. Et misit Iesus viros in Gai, quæ est (b) contra Bethel, dicens; Explorate Gai. Et ascenderunt viri, & exploraverunt Gai. Et 3
reverterunt ad Iesum, & dixerunt ad eum; Non ascendat omnis populus: sed quasi bis mille, aut ter mille viri ascendant, & expugnent civitatem. Ne adduxeris illuc populū universum: pauci enim sunt. Et ascenderunt cir- 4
citer ter mille viri, & fugerunt à facie virorum Gai. Et interfe- 5
cerunt de eis viri Gai ad trigintā sex viros: & persecuti sunt eos à porta, (c) & contriverunt eos à declivi. Et expavit cor populi: & cecidit aqua in aqua. Et discidit Iesus vestimenta sua. 6
Et cecidit Iesus super terram in facie (d) ante Dominum usq; ad vesperam, ipse, & seniores Israel: & injecerunt pulverem super capita sua.

תרגום יונתן Targum Jonathan.

22 וְלִתְרֵין גַּבְרִיא דְּאִלִּילוּ יַת אַרְעָא אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ עֻלּוּ לְבֵית אִתְּתָא פּוּנְדָקִיתָא וְאַפִּיקוּ מִתַּמָּן
23 יַת אִתְּתָא וְיַת כָּל דִּי לַהּ כְּמָא דְקַיְּמָתּוּן לַהּ: וְעָלוּ עוּלֵמַיָּא מְאַלְּלַיָּא וְאַפִּיקוּ יַת רָחָב וְיַת
אֲבוּהָא וְיַת אִמַּהּ וְיַת אָחוֹהִי וְיַת כָּל דִּי לַהּ וְיַת כָּל רַעְיָתְהָא אַפִּיקוּ וְאַשְׁרוּנוּן מִבָּרָא
24 לְמַשְׁרְיָתָא דְיִשְׂרָאֵל: וְקַרְתָּא אוֹקִידוּ בְּנוּרָא וְכָל דִּי בַהּ לְחוֹר כַּסְפָּא וּדְהָבָא וּמָאנֵי נְחָשָׁא
25 וּבְרִזְלָא יְהַבוּ בְּאוֹצַר בֵּית מַקְדְּשָׁא דְיָי: וְיַת רָחָב פּוּנְדָקִיתָא וְיַת בֵּית אֲבוּהָא וְיַת כָּל דִּי לַהּ
קַיֵּים יְהוֹשֻׁעַ וִיתִיבַת בְּנוֹי יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין אֲרֵי אַטְמַרַת יַת אוּנְדִיָּיא דְּשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ
6 לְאַלָּלָא יַת אַרְעָא: וְאוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ בְּעִדָּנָא הַהִיא לְמֵימַר לֵיט גַּבְרָא קֳדָם יְיָ דִּיקוּם וְיִבְנֵי יַת
27 קַרְתָּא הָדָא יַת יְרִיחוֹ בְּבוּכְרֵיהּ יְשַׁכְלֵל גָּנָהּ וּבְעֵיר בְּנוֹהִי יְקִים דְּשָׁהּא: וַהֲוָה מֵימְרָא דְיָי
בְּסַעֲדֵיהּ דִּיהוֹשֻׁעַ וַהֲוָה שְׁמֵעֵיהּ סַגִּי בְּכָל אַרְעָא:

1 וְשַׁקְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁקֶר בְּחֵרֶם וּנְסִיב עָכָן בַּר כַּרְמִי בַּר זַבְדִּי בַּר זֶרַח לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה מִן
חֵרְמָא וּתְקִיף רוּגְזָא דְיָי בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וְשִׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ גְּבַרִין מִיְּרִיחוֹ לְעֵי דְעִם בֵּית אֵן מִסַּדְנָא
3 לְבֵית אֵל וַאֲמַר לְהוֹן לְמֵימַר סְקוּ וְאַלִּילוּ יַת אַרְעָא וְסַלִּיקוּ גְּבַרְיָא וְאַלִּילוּ יַת עֵי: וְתִבוּ לְוָת
יְהוֹשֻׁעַ וַאֲמַרוּ לֵיהּ לָא יִסַּק כָּל עַמָּא כְּתַרְתֵּין אַלְפִין גַּבְרִין אוֹ כְתַלְתָּא אַלְפִין יִסְקוּן
4 וְיָמְחוּן יַת עֵי לָא תַרְגֵּישׁ לְתַמָּן יַת כָּל עַמָּא אֲרֵי זְעִירִין אִנּוּן: וּסְלִיקוּ מִן עַמָּא לְתַמָּן כְּתַלְתָּא
5 אַלְפִין גַּבְרִיָּא וְאַסְּבוּ קֳדָם אֲנָשֵׁי עֵי: וּקְטָלוּ מִנְּהוֹן אֲנָשֵׁי עֵי בְּתַלְתִּין וּשְׁתָּא גַּבְרִיָּא וּרְדָפוּנוּן
6 קֳדָם תַּרְעָא עַד דְּחַבְרוּנוּן וּמְחוּנוּן בְּמַרְבְּדָא וְאִתְמְסִי לִבָּא דְעַמָּא וַהֲוָה לְמַיָּא: וּבְעָא יְהוֹשֻׁעַ
לְרוּשׁוּהִי וּנְפַל עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא קֳדָם אֲרוֹנָא דְיָי עַד רַמְשָׁא הוּא וְסָבֵי יִשְׂרָאֵל וְאַסְּקוּ
עַפְרָא עַל רֵישֵׁיהוֹן:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et duobus viris, qui exploraverant tertam, dixit Josue: Ingredimini in 22
domum mulieris cauponariæ, & producite inde mulierem, et omnia quæ
ei, quemadmodū jurāstis ei. Et ingressi sunt juvenes exploratores, et pro- 23
duxerunt Rahab, et patrē ejus, et matrē ej', et fratres ej', et omnia quæ ei;
et omnem prosapiam ejus produxerunt, et posuerunt eos extra castra Israel. Et urbē inceoderunt igni, et oīa quæ in eā: tantū argentū et aurum, 24
et vasaærea et ferrea attulerunt in ærariū domꝰ sanctuariū Dñi. Et Rahab 25
cauponariā, et domū patris ej', et oīa quæ illi, vivificavit Josue: et habitavit in medio Israel usq; in diē hunc; quoniā absconderat nuncios, quos miserat Josue ad explorandū *terram*. Et juravit Josue in tempore illo, di- 26
cendo: Maledictus vir ante Dñm, qui surrexetit & ædificaverit urbem hanc Jericho; in primogenito suo fundet eam, & in minimo filio suo constituat portam ejus. Et fuit verbū Dñi in auxiliū Josue: fuitq; *fama* ejus *magna* & *amplificata* io omni terrā.

CAP. VII.

Et prævaricati sunt filii Israel prævaricatiooē in anathemate, & tulit 1
Ghachan filiꝰ Charmi filii Zabdi filii Zerahh de ttibu Juda, de anathemate: et fortificata est indignatio Dñiin filios Israel. Et miſit Josue viros 2
ex Jericho in Gai, quæ ptope Bethaven ab oriente Bethel; & ait illis, dicendo: Ascendite et explotate tertā: & ascenderunt viri, & exploraverunt Gai. Et redierunt ad Josue, & dixerunt illi: Non ascendat omnis po- 3
pulus; quasi duo millia, aut quasi tria millia virorū ascendent, & percuti- 4
ent Gai: non cogas ibi oēm populū, quoniā pauci illi. Et ascenderunt de populo illuc quasi tria millia virorum; et verterunt [*terga*] antē homines
Gai. Et occiderunt ex eis viti Gai quasi triginta et sex vitos; et insecuti 5
sunt eos ante portā quoad confregerūt eos; et percusserūt eos in descesu: et liquefactum est cor populi, et fuit io aquas. Et scidit Josue vestimenta 6
sua, et cecidit sup faciē suam sup terram ante arcam Dñi usq; ad vesperā, ipse & senes Israel; & projecerunt pulvetem super capita sua.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܡܠܟܘܢ ܠܬܪܝܢ ܕܓܒܪܐ ܕܐܬܘ ܠܓܘܓܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܠܘ ܥܠܘ ܠܒܝܬ ܙܢܝܬܐ ܗܕܐ ܘܐܦܩܘ ܠܗ ܠܐܢܬܬܐ ܗܝ ܘܠܟܠ ܕܝܠܗ ܕܡܬܝܠܗ ܠܗ ܗܟܢܐ ܕܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܘܐܙܠܘ ܘܐܦܩܘ ܠܪܚܒ ܙܢܝܬܐ ܗܝ ܘܠܐܒܗ ܘܠܐܡܗ ܘܠܐܚܘܗ ܘܠܟܠ ܕܝܠܗ ܘܠܟܠ ܕܡܬܝܠ ܠܗ ܘܐܦܩܘ ܠܟܠ ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܘܗ ܘܐܚܘܗ ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ ܠܒܪ ܡܚܘܢ ܠܡܪܝ ܐܪܝܚܐ ܘܐܦ ܠܟܠ ܡܕܝܢܬ ܐܪܝܚܐ ܘܐܦ ܠܟܠ ܕܡܬܝܠ ܠܗ

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ספר יהושע: ז

7 Et dixit Josue, Heu Domine Deus, quid voluisti traducere populum istum Jordanem fluvium, ut traderes nos in manus Amorrhæi, & perderes? utinam ut cœpimus, manssissemus trans Jordanem. Mi Dnmine Deus,quid dicam,videns Israelem hostibus suis terga vertentem ? Audient Chananæi, & omnes habitatores terræ, & pariter conglobati circundabunt nos, atque delebunt nomen nostrum de terra : & quid facies magno nomini tuo ? Dixitque Dominus ad Josue, Surge, cur jaces pronus in terra ? Peccavit Israel, & prævaricatus est pactum meum : tulerúntq; de anathemate, & surati sunt atque mentiti, & absconderunt inter vasa sua. Nec poterit Israel stare ante hostes suos,eósque fugiet: quia pollutus est anathemate. Non ero ultrà vobiscum, donec conteratis eum qui hujus sceleris reus est. Surge, sanctifica populum,& dic eis; Sanctificamini in crastinum. Hæc enim dicit Dominus Deus Israel, Anathema in medio tui est,Israel: non poteris stare coram hostibus tuis,donec delcatur ex te, qui hoc contaminatus est scelere. Accedetisq; manè singuli per tribus vestras : & quamcunque tribum fors invenerit, accelet per cognationes suas, & cognatio per domos, domúsq; per viros. Et quieunq; ille in hoc facinore fuerit deprehensus, comburetur igni cum omni substantia sua : quoniam prævaricatus est pactum Domini, & fecit nefas in Israel. Surgens itaque Josue manè, applicuit Israel per tribus suas, & inventa est tribus Juda. Quæ cùm juxta familias suas esset oblata , inventa est familia Zare. Illam quoq; per domos offerens, reperit Zabdi : Cujus domum in singulos dividens viros,invenit Achan filium Charmi,filii Zabdi, filii Zare de tribu Juda. Et ait Josue ad Achan, Fili mi, da gloriam Domino Deo Israel: & confitere, atque indica mihi quid feceris, ne abscondas,

7 Καὶ ἔπαιν Ἰησοῦς, (ρ) Δέομαι κύριε· ἱνατί διεβίβασας ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦτον ἢ Ἰορδάνου ὥστε δοῦναι αὐτὸν τοῦ Ἀμορῥαίῳ, ὀπολέσαι ἡμᾶς, καὶ εἰ κατεμείναμεν καὶ κατωκήσαμεν πέραν τὸν Ἰορδάνου. Καὶ τί ἐρῶ ἐπεὶ μετέβαλεν Ἰσραὴλ
8 αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτῆς ; Καὶ
9 ἀκούσας ὁ Χαναανῖται καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, περικυκλώσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἐξαρεῖουσιν ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ τί ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα ;
10 Καὶ ἔπαν κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἀνάστηθι, ἱνατί πεπτωκὼς δὲ πεφωνῶν
11 σου ; Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς καὶ παρέβη τὴν διαθήκην, ἣν διεθέμην πρὸς αὐτοὺς, (σ) κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐνέβαλον
12 εἰς τὰ σκεύη (τ) αὐτῶν. Καὶ οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· ἀυχένα (υ) ὑποστρέψουσιν ἔναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγηνώθησαν ἀνάθεμα. οὐ προσθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξέλητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Ἀνάστα ἁγίασον τὸν λαὸν, καὶ ἔπαιν ἁγιασθῆναι εἰσαύριον. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Τὸ ἀνάθεμα ἐστὶν ἐν ὑμῖν, οὐ δυνήσῃ ἀντιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, ἕως ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν.
14 Καὶ συναχθήσεται πάντες τοπεροὶ κατὰ φυλὰς, καὶ ἔσται ἡ φυλὴ ἣν ἂν δείξῃ κύριος, προσάξετε κατὰ δήμους· καὶ τὸν δῆμον ὃν ἂν (φ) δείξῃ κύριος, προσάξετε (χ) κατ' οἶκον· καὶ τὸν οἶκον ὃν ἂν
15 (ψ) δείξῃ κύριος, προσάξετε κατ' ἄνδρα. Καὶ ὃς ἂν ἐνδειχθῇ, κατακαυθήσεται ἐν πυρὶ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ· ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου, καὶ
16 (ω) ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ὀρθρίσας Ἰησοῦς, καὶ προσήγαγε τὸν λαὸν κατὰ φυλὰς· καὶ ἐνεδείχθη ἡ
17 φυλὴ Ἰούδα. Καὶ προσήχθη κατὰ δήμους, καὶ ἐνεδείχθη (α) δῆμος Ζαρά. Καὶ προσήχθη κατ' ἄνδρα, καὶ
18 ἐνεδείχθη (β) Ἀχὰρ υἱὸς Ζαμβεὶ υἱοῦ
19 Ζαρά. Καὶ ἔπαιν Ἰησοῦς τῷ (γ) Ἀχὰρ, Δὸς δόξαν Ἰσραὴλ κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ, καὶ δὸς τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ ἀνάγγειλόν μοι τί ἐποίησας, καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ.

Et ait Iesus; Precor (e) Domine: ut quid (f) transfirit puer tuus populum hunc Iordanem ad tradendum eum Amorrhæo, ad perdendum nos ? Et (g) utinam manssissemus, atque habitássemus apud (h) Iordanem. Et quid dicam, 8 quia vertit Israel cervicem coram inimico suo? Et audiens 9 Chananæus, & omnes inhabitantes terram, undique circumdabunt nos, & extent nos de terra. Et quid facies nomen tuum magnum. ? Et di- 10 xit Dominus ad Iesum, Surge: ut quid hoc tu cecidisti in faciem tuum ? Peccavit po- 11 pulus, & transgressus est testamentum, quod disposui ad eos: (i) furati de anathemate injecerunt in vasa sua. Et non 12 potuerunt filii Israel subsistere ad faciem inimicorum suorum : cervicem vertent coram inimicis suis, quia facti sunt anathema. Non adjiciam ultrà esse vobiscum; nisi abstuleritis anathema ex vobis ipsis. Sur- 13 gens sanctifica populum : & dic, ut sanctificentur in crastinum. (k) Hæc dicit Dominus Deus Israel, Anathema est in vobis. Non potcritis resistere coram inimicis vestris : quoadusque abstuleritis anathema ex vobis. Et congregabimini omnes 14 manè per (l) tribus : & erit tribus, quam ostenderit Dominus ; applicabitis per populos : & populum, quem ostenderit Dominus, applicabitis per domum : & domum, quam ostendevit Dominus, applicabitis per virum. Et quicunque de- 15 prehensus fuerit, comburetur in igni; & omnia, quæcunque sunt ei : quoniam transgressus est testamentum Domini, & fecit iniquitatem in Israel. Et diluculò surrexit Iesus, 16 & applicuit populum per tribus : & deprehensa est tribus Juda. Et applicata est per pa- 17 pulos : & deprehensus est populus Zarai. Et (m) applica- 18 tus est per virum : & deprehensus est Achar filius Zambri filii Zara. Et dixit Iesus ad (n) 19 Achar, Da gloriam hodie Domino Deo Israel, & da confessionem : & annuntia mihi, quid fecisti : & ne abscondas à me,

MS.A. (ρ) Δέομαι κύριε, κύριε· διατί (σ) καὶ κλέψαντες (τ) αὐτῶν. Οὐ (υ) δύνησθε ὑμῶν κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν (φ) ἐνδείξῃ (χ) κατ' οἴκους· (ψ) ἐνδείξῃ (ω) ἐποίησαν (α) δῆμος ὁ Ζαρεί. Καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαρεὶ κατ' ἄνδρας, καὶ (β) Ἀχαν (γ) Ἀχαν,

7 ויאמר יהושע אהה ׳ אדני יהוה למה העברת
את־העם הזה הירדן לתת אתנו ביד
האמרי להאבידנו ולו הואלנו ונשב בעבר
8 הירדן : בי אדני מה אמר אחרי אשר הפך ישראל ערף
9 לפני אויביו : וישמעו הכנעני וכל־ישבי
הארץ ונסבו עלינו והכריתו את־שמנו מן־הארץ ומה־
תעשה לשמך הגדול : ויאמר יהוה אל־יהושע
11 קום לך למה־זה אתה נפל על־פניך : חטא
ישראל וגם עברו את־בריתי אשר צויתי אותם
וגם־לקחו מן־החרם וגם גנבו וגם כחשו
12 וגם שמו בכליהם : ולא יכלו בני־ישראל לקום
לפני אויביהם ערף יפנו לפני אויביהם
כי היו להרם לא אוסיף להיות עמכם אם לא
13 תשמידו החרם מקרבכם : קום קדש את־העם ואמרת
התקדשו למחר כי כה אמר יהוה אלהי
ישראל חרם בקרבך ישראל לא תוכל לקום
לפני אויביך עד־הסירכם החרם מקרבכם :
14 ונקרבתם בבקר לשבטיכם והיה השבט אשר־ילכדנו
יהוה יקרב למשפחות והמשפחה אשר־ילכדנה
יהוה תקרב לבתים והבית אשר ילכדנו
יהוה יקרב לגברים : והיה הנלכד בחרם
15 ישרף באש אתו ואת כל־אשר־לו כי עבר
את־ברית יהוה וכי־עשה נבלה בישראל :
16 וישכם יהושע בבקר ויקרב את־ישראל לשבטיו
ויקרב את־משפחת הזרחי ויקרב את־משפחת הזרחי
17 לגברים ויקרב את־בית לגברים
18 ויקרב את־ביתו לגברים ובדי : ויקרב את־עכן בן־כרמי בן־זבדי בן־זרח למטה
19 יהודה : ויאמר יהושע אל־עכן בני שים־נא כבוד
לה׳ אלהי ישראל ותן־לו תודה והגד־נא־לי
מה עשית אל־תכחד ממני :

Targum JONATHAN.

7 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ קַבֵּל בְּעוּתִי יְיָ אֱלָהִים לְמָה אַעֲבַרְתָּ יַת עַמָּא הָדֵין יַת יַרְדְּנָא לְמִסַּר
8 יָתָנָא בִּידָא דֶאֱמוֹרָאֵה לְאוֹבָדוּתָנָא וּלְוֵי פּוּן דִּשְׁרֵינָא וְיִתְבְּנָא בְּעֵבְרָא דְיַרְדְּנָא :
9 מָה אֵימַר בָּתַר דְּאֲתוּרוּ יִשְׂרָאֵל קֳדָמוֹהִי לְמִסְחַף קְרָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן : וְיִשְׁמְעוּן כְּנַעֲנָאֵי וְכָל
10 יָתְבֵי אַרְעָא וְיִסְתְּחָרוּן עָלָנָא וּישֵׁיצוּן יַת שְׁמָנָא מִן אַרְעָא וּמָה תַּעְבֵּד בְּרִיל שְׁמָךְ רַבָּא : וַאֲמַר
11 יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ קוּם לָךְ לְמָה דְּנָן אַתְּ רְמִי עַל אַפָּךְ : חָטָא יִשְׂרָאֵל וְאַף עֲבָרוּ עַל קְיָמִי דְּפַקִּדְתִּי
12 יָתְהוֹן וְאַף נְסִיבוּ מִן חֲרָמָא וְאַף גְּנָבוּ וְאַף כְּדִיבוּ וְאַף שַׁוִּיאוּ בְּמָנֵיהוֹן : וְלָא יְכִלּוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמִקְם קְרָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן קֳדָמוֹהוֹן יְתַרְעוּן לְמִפַּךְ קְדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן אֲרֵי הֲווֹ לְחַרְמָא לָא
13 אוֹסִיף לְמֶהֱוֵי מֵמְרֵי בְּסַעְרְכוֹן אִם לָא תְּשֵׁיצוּן חֲרָמָא מִבֵּינֵיכוֹן : קוּם וְסַיַּן יַת עַמָּא וְתֵימַר
אוּרְמְנוּ לְמִתְרַם אֲרֵי כְּדֵן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל חֲרָמָא בֵּינָךְ יִשְׂרָאֵל לָא תְּכִיל לְמִקְם קְדָם
14 בַּעֲלֵי דְבָבָךְ עַד דְּתֶעְדּוּן חֲרָמָא מִבֵּינֵיכוֹן : וְתִתְקְרְבוּן בְּצַפְרָא לְשִׁבְטֵיכוֹן וַיְהֵי שִׁבְטָא
דְיִתְאַחַד מִן קְדָם יְיָ יִקְרַב לְזַרְעַיִן וְזַרְעָיָא דְיִתְאַחַד מִן קְדָם יְיָ תִּקְרַב לְבָתַּיִן וּבֵיתָא
15 דְיִתְאַחַד מִן קְדָם יְיָ יִתְקְרַב לְגֻבְרַיָּא : וַהֲוֵי דְיִתְאַחַד בְּחֵרְמָא יִתּוּקַד בְּנוּרָא יָתֵיהּ וְכָל דִּילֵיהּ
16 אֲרֵי עֲבַר עַל קְיָמָא דְיְיָ וַאֲרֵי עֲבַד דְּלָא כְּשַׁר בְּיִשְׂרָאֵל : וְאַקְדֵם יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וְקָרִיב יַת
17 יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְטוֹהִי וְאִתְאַחַד שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה : וְקָרִיב יַת זַרְעַיָּת יְהוּדָה וְאִתְאַחַד יַת זַרְעַיָּת
18 זַרְח וְקָרִיב יַת זַרְעַיָּת זַרְח לְגֻבְרַיָּא וְאִתְאַחַד זַבְדִּי : וְקָרִיב יַת בֵּיתֵיהּ לְגֻבְרַיָּא וְאִתְאַחַד
19 עָכָן בַּר כַּרְמִי בַּר זַבְדִּי בַּר זַרְח לְשִׁבְטָא דְיְהוּדָה : וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעָכָן בְּרִי שַׁוִּי
כְּעַן יְקָרָא קְדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְהַב קְדָמוֹהִי הוֹדָאָה וְתֵיתֵי כְּעַן לִי מָה עֲבַדְתָּא
לָא תְכַסֵּי מִנִּי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Josue: Suscipe deprecationem meam Dñe Deus: Quare transire 7
faciendo transire fecisti populũ hunc Jordanẽ ad tradendũ nos in manũ
Emorræi ad perdendũ nos? et utinam manssissem[a] et federem[a] ultra Jor-
danẽ! Obsecro Dñe, Quid dicã postquã verterunt Israel cervices suas ad 8
fugiendũ ante auctores inimicitiarũ suarũ? Et audient Cananæi et om- 9
nes habitatores terræ, et sese convertent sup nos, et consument nomen nos-
trũ ẽ terrã: et *quid facies* propter nomẽ tuũ magnũ? Et dixit Dñs ad Jo- 10
sue: Surge tibi: quare [*ob*]hoc te projicis sup faciẽ tuã? Peccaverũt Israel, 11
et etiã transgressi sunt fœd[a] meũ, q[o] jussi eis : et etiã tulerunt de ana-
themate, et etiã absconderunt, et etiã negarunt, et etiam posuerunt in va-
sis suis. Et non valebunt filii Israel stare ante auctores inimicitiarum 12
suarum ; cervices suas convertent ad vertendum [*terga*] ante auctores
inimicitiarum suarũ ; quoniã fuerunt in anathema : & non addam ut sit
verbum meum in auxilio eorum, nisi exterminaveritis anathema de inter
vos. Surge, præpara populũ, & dices: Præparamini in crastinum ; Nam 13
sic dicit Dñs De[i] Israel: Anathema inter te, Israel, *non valebis* stare ante
auctores inimicitiarum *tuarum*, donec auferatis anathema de inter vos.
Et accedetis in aurora secundũ trib[s] vestras: et erit tribus quæ deprehen- 14
detur ab ante Dñm, accedet per prosapias; & prosapia quæ deprehende-
tur ab ante Dñm, accedet per domos : & domus quæ deprehendetur ab
ante Dñm, accedet per viros. Et erit qui deprehendetur in anathemate, 15
et comburetur igne ipse & oia quæ illi: quoniã transivit sup fœd[a] Dñi, et
quoniã fecit q[o] non rectũ in Israel. Et anticipavit Josue in aurora, & ac- 16
cedere fecit Israelẽ p trib[s] suas: & deprehensa est trib[s] dom[s] Judæ. Et 17
accedere fecit prosapiã Judæ, et *deprehendit prosapiã* Zerahh : et accede-
re fecit prosapiã Zerahh p viros, et deprehens[a] est Zabdi. Et accedere fe- 18
cit domus ejus per viros, et deprehensus est Ghachan filius Charmi filii
Zabdi filii Zerahh trib[s] Judæ. Et dixit Josue ad Ghachan: Fili mi, pone 19
nunc gloriam ante Dominum Deum Israelis, & fer ante eum confessionem ; & ostende nunc mihi quid fecisti; ne abscondas à me.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 * ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܥ ܐܘܝ ܡܪܝܢ ܐܠܗܐ ܠܡܢܐ ܥܒܪܬ ܗܕܐ ܥܡܐ ܕܝܪܕܢܐ ܕܡܫܕܪܬܢ ܠܐܡܪܝܐ ܕܢܬܠܢ ܠܝܕ ܐܡܪܝܐ ܕܢܒܕܘܢ ܠܢ
8 ܐܘ ܠܝܬ ܕܩܝܡܢ ܘܥܒܪܢ ܒܝܪܕܢܐ ܗܠܝܢ ܕܐܝܟ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܗܦܟ ܐܝܣܪܝܠ ܩܕܡ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܗܠܝܢ ܕܡܢ ܗܫܐ ܢܬܒ
9 ܠܝ ܠܡܐ ܕܢܫܡܥܘܢ ܟܢܥܢܝܐ ܘܟܠ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܘܢܫܬܡܥܘܢ ܠܢ ܘܢܫܬܠܡܘܢ ܫܡܢ ܡܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܡܢܐ ܢܥܒܕ
10 ܠܫܡܟ ܪܒܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܐܝܟ ܕܢܦܠ ܥܠ ܐܦܝܟ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܝܗܘܫܥ ܩܘܡ ܠܡܢܐ ܐܢܬ ܡܬܪܥܐ ܥܠ ܐܦܝܟ
11 ܐܝܟ ܕܠܐ ܚܛܐ ܐܝܣܪܝܠ ܘܥܒܪ ܠܩܝܡܬܝ ܕܦܩܕܬ ܠܗܘܢ ܠܐ ܫܩܠܘ ܡܢ ܚܪܡܐ ܘܓܢܒܘ ܘܟܦܪܘ ܘܫܡܘ ܒܢܟܣܐ ܕܝܠܗܘܢ
12 ܠܐ ܢܩܘܡܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܩܕܡ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܗܠܝܢ ܡܛܠ ܕܗܘܘ ܚܪܡܐ ܠܐ ܢܩܘܡܘܢ ܩܕܡ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܗܠܝܢ ܐܦ ܠܐ
13 ܢܗܘܐ ܥܡܟܘܢ ܐܢ ܠܐ ܬܦܪܩܘܢ ܚܪܡܐ ܡܢ ܒܝܬܟܘܢ ܩܘܡ ܩܕܫ ܠܥܡܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܚܪܡ ܐܝܬ
14 ܒܓܘܟ ܠܐ ܬܩܕܪܘܢ ܠܡܩܘܡ ܥܠ ܒܥܠܝܟܘܢ ܥܕ ܕܬܦܪܩܘܢ ܚܪܡܐ ܡܢ ܒܝܬܟܘܢ ܘܗܫܐ ܩܪܒ ܠܬܪܥܐ ܠܫܒܛܝܟܘܢ ܘܗܘ
15 ܕܢܩܪܒ ܠܫܒܛܐ ܕܡܪܝ ܐܠܗܐ ܢܩܪܒ ܠܓܢܝ ܘܠܓܢܝ ܕܢܩܪܒ ܠܒܝܬܐ ܘܠܒܝܬ ܕܢܩܪܒ ܠܓܒܪܐ ܘܠܓܒܪ ܕܢܬܩܪܒ ܠܒܢ
16 ܘܗܘ ܕܢܬܚܪܩ ܒܢܪܐ ܗܘ ܘܟܠ ܕܝܠܗ ܡܛܠ ܕܥܒܪ ܩܝܡܬܐ ܕܡܪܝ ܐܠܗܐ ܘܥܒܕ ܢܒܠܘܬܐ ܒܝܫܪܝܠ ܘܩܪܒ ܝܗܘܫܥ
17 ܠܫܒܛܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܩܪܒ ܠܫܒܛ ܝܗܘܕܐ ܘܩܪܒ ܠܡܫܦܚܬ ܝܗܘܕܐ ܘܩܪܒ ܠܓܒܪ ܕܡܫܦܚܬ ܝܗܘܕܐ ܘܩܪܒ ܠܒܝܬ
18 ܓܒܪ ܕܡܫܦܚܬ ܝܗܘܕܐ ܘܩܪܒ ܠܥܟܢ ܒܪ ܟܪܡܝ ܒܪ ܙܒܕܝ ܒܪ ܙܪܚ ܡܢ ܫܒܛ ܝܗܘܕܐ ܘܩܪܒ ܠܥܟܢ ܒܪ ܟܪܡܝ ܒܪ ܙܒܕܝ ܒܪ ܙܪܚ
19 ܡܢ ܫܒܛ ܝܗܘܕܐ ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܥ ܠܥܟܢ ܒܪܝ ܗܒ ܟܒܘܕ ܠܐܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܘܬܘܕܐ ܠܗ ܘܚܘܝ ܠܝ ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܠܐ ܬܟܣܐ ܡܢܝ

Dixitque Jesus, Ah Domine Deus; quorsum trajecisti populum hunc Jordanem, ut traderes nos in manum Amorrhæorum? 7
O utinam mansissemus cis Jordanem. Quid dicam modò, cùm verterit Israel 8
cervicem suam coram hostibus suis? Audient siquidem Chananæi & omnes incolæ terræ, & adversùm nos conspirantes, 9
disperdent nomen nostrum de superficie terræ: & quid quæso facis nomini tuo maximo? Dixit autem Dominus ad Jesum, 10
Surge, cur humi prosterneris super faciem tuam? Peccavit Israel, & transgressus est 11
mandatum quod præcepcram eis, & acceperunt de anathemate, etiam furati sunt, etiam mentiti sunt, & absconderunt inter instrumenta sua. Nec poterunt in- 12
posterum filii Israel stare coram hostibus suis, eò quòd facti sint anathema: nec ero deinceps cum eis, nisi amoveatis anathema de medio vestri. Surge convoca po- 13
pulum istum, & dic. Parate vos cras; quoniam sic ait Dominus Deus Israel, Anathema in medio tui Israel: posthac non poteritis resistere inimicis vestris, quoad arceatis anathema de medio vestri. Manè 14
ergò admovete tribus vestras; & tribus quam deprehenderit Dominus, accedat per familias; & familia quam deprehenderit Dominus, accedat per domos; & domus quam deprehenderit Dominus, accedat per viros. Et qui deprehensus fue- 15
rit in hujusmodi anathemate succendatur igni, tam ipse quàm omnia quæ habet, eò quòd transgressus sit mandatum Domini, & quòd perpetraverit scelus in Israele. An- 16
tevertens itaque Jesus manè, admovit Israelem per tribus, deprehensaque fuit tribus Juda. Deinde admovit tribum Ju- 17
da per familias, & deprehensa est familia Zarah. Rursum admovit familiam Zarah per domos, & deprehensus est Zabdi. Hu- 18
jus domum admovit per viros, & deprehensus est Acbar filius Charmi, filii Zabdi, filii Zarah de tribu Juda. Dixit autem Jesus 19
ad Achar, Da magnitudinem Domino Deo Israelis, & tribueci confessionem; declara quid feceris, & ne me celes.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * وقال يوسع * العوف يا ربنا الاله * لماذا جوزت جوازا هذا الشعب الاردن * حتى سلمتنا بيد
8 الاموراليين حتى يستاصلونا * ويا ليتنا كنا امتنعنا * واقمنا في جوزن الاردن * بطلبتك يا رب
9 اي سي اقول بعدما ولا بنوا اسرايل قدام اقدام اعدايهم * وسمع الكنعانيون وكل سكان
الارض * فيبتدرون علينا * ويقطعون ذكرنا من الارض * واي سي تعمل كاسمك العظيم
10 * فقال الله ليوسع * قم لنفسك * لماذا انت ساقط بوجهك على الارض * قد اخطاوا بنو اسرايل
11 وخادوا عن عهدي الذي امرتهم * واخذوا من الحرم وسرقوا وجحدوا * وجعلوه في الاتهم
12 * وليس تقدر بنو اسرايل ان يقفوا قدام اعدايهم * بل يولون مهزمين قدام اعدايهم *
لانهم قد استحقوا الحرم * ليس اعود في عنايتهم الا بعد هلاك الحرم فما بينهم * قم عد
13 القوم * وقل لهم ان يستعدوا الى غد * فاني هكذا قال الله * الحرم في وسطكم يا ءال اسرايل *
14 ولا تمكنون الوقوف قدام اعدايكم الى حين ازالتكم الحرم من وسطكم * واذا كان
بالغداة اجمعوا وافرزوا بين الاسباط * ويكون السبط الذي اخرجه الله افرز بين قبايله *
15 والقبيل الذي يريك الله افرز بين رجاله * ويكون الرجل الواقع في الحرم يحرق بالنار
وجميع ماله * لانه خالف امر الله وفعل سقاطة بين بني اسرايل * فادلج يوسع بكرا * وقدم
16 بني اسرايل لاسباطهم * وفرز بينهم * فاتوهم سبط يهودا * وفرز سبط يهودا * فاتوهم قبيلة
17 زارح * وفرز بيت زارح الرجال * فاتوهم بيت زبدي * وفرز بين اهل بيته الرجال * فاتاه
18 عاخان بن كرمي بن زبدي بن زارح * الرجل من سبط يهودا * فقال يوسع لعاخان يا
19 ولدي اجعل اليوم الان كرامة لله اله اسرايل * وقر بين يديه * واخبرني بما فعلت * ولا
تكتمني *

Dixitque Josue, Eja Domine noster Deus, ad quid transire omnino fecisti hunc populum Jordanem, ut traderes nos in manum Amorrhæorum, ut exstirpent nos? 7
O utinam mansissemus nos, & mansissemus trans Jordanem. Quid quæso? 8
Domine, dicam, postquam terga dederunt filii Israel ante pedes inimicorum suorum? Nam audient Chananæi & omnes 9
habitatores terræ, & dispersi contra nos succident memoriam nostram è terra: & quid facies condignum nomine tuo magno? Ait autem Deus ad Josue, Surge tibi, quare deijcis vultum tuum super ter- 10
ram? Jam peccaverunt filii Israel, & declinaverunt à pacto meo quod præceperam eis, & tulerunt de anathemate, & furati sunt, atque negaverunt, & po- 11
suerunt illud inter vasa sua. Quapropter nè poterunt filii Israel stare ante inimicos suos, sed terga dabunt prostrigati 12
ante inimicos suos, quia desperarunt anathema: Neque quam revertar ad curam eorum gerendam, nisi post exti- 13
nctum noxium de medio cœtu. Surge, recense populum, & dic eis ut parati sint in crastinum; nam sic dixit Deus, Anathema est in medio vestri ô Israelitæ: non poteris is stare coram inimicis vestris, donec removeatis anathema de medio vestri. 14
Quamque erit in crastino, congregamini, & sortes date inter tribus: eritque, tribus quam ediderit Deus, mitte sortem inter familias ejus: & familia quam ostenderit tibi Deus, mitte sortem inter 15
viros ejus. Et erit, vir qui incidit in anathema, comburatur igni & quidquid ad eum pertinet, quia adversatus est præcepto Dei, & commisit lapsum inter filios Israel. Surrexit ergò Josue summo 16
mane, & accedere fecit filios Israel per tribus eorum, sortemque dedit inter eos, & accidit eis tribus Juda. Et sortem 17
dedit tribui Juda, & occurrit eis familia Zarah: et sortem dedit domui Zarah per viros, occurritque eis domus Zabdi, 18
Et sortem dedit inter domesticos ejus per viros, accidit que ei Achan filius Karmi, filii Zabdi, filii Zarah, vir de tribu Juda. 19
Et dixit Josue ad Achan, O fili mi, age hodiè, annue da honorem Deo, Deo Israel, & fatere coram eo, & narra mihi quod fecisti, & ne me celes.

ספר יהושע : ח

Domino peccavi ego Verè : ait & ,Jehosuah Hachā respōdit Et
20 וַיֹּאמֶר עָכָן אָמְנָה אָנֹכִי חָטָאתִי לַיהוָה
fecio in vidi Et .feci *hoc sicut & hoc fecio &* ,Israel Deo
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי׃ וַיַּרְא בַשְּׁלָל
21 *linguam & argenti* seclos ducentos & ,bonum unum Babylonicum pallium
אַדֶּרֶת שִׁנְעָר אַחַת טוֹבָה וּמָאתַיִם שְׁקָלִים כֶּסֶף וּלְשׁוֹן
,ea concupivi & : ejus bondus seclorum quinquaginta ,unam auream
זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים מִשְׁקָלוֹ וָאֶחְמְדֵם
,mei *tentorio* medio in terra in abscondita *ipsa* ecce & : ea cepi &
וְהִנָּם טְמוּנִים בָּאָרֶץ בְּתוֹךְ הָאֹהֳלִי
cucurrerunt & ,*legatos* Jehosuah misit Et .eo sub argentum &
וְהַכֶּסֶף תַּחְתָּיו׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ מַלְאָכִים וַיָּרֻצוּ
22 .eo sub argentum & *ejus tentorio* in absconditū ecce & ,*temorum* ad
הָאֹהֳלָה וְהִנֵּה טְמוּנָה בְאָהֳלוֹ וְהַכֶּסֶף תַּחְתָּיו׃
omnes ad & ,Jehosuah ad ea adduxerunt & ,*temoris* medio de ea *ceperunt* Et
וַיִּקְחוּם מִתּוֹךְ הָאֹהֶל וַיְבִיאוּם אֶל יְהוֹשֻׁעַ וְאֶל כָּל־
23 Jehosuah tulit Et .*Domini facies ad* ea statuerūt & ,Israel filios
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּצִּקוּ לִפְנֵי יהוה׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־
,*ani linguam* & ,pallium & ,argentum & ,Zerach filii ,Hachā
עָכָן בֶּן־זֶרַח וְאֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הָאַדֶּרֶת וְאֶת־לְשׁוֹן הַזָּהָב
,*ejus filios* & ,*ejus asinum* & ,*ejus boves* & ,*ejus* filias & ,*ejus* filios &
וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־שׁוֹרוֹ וְאֶת־חֲמוֹרוֹ וְאֶת־צֹאנוֹ
,eo cum Israel omnis & ,*ejus* quæ omnia & ,*ejus tentorium* &
וְאֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
,*Vallem* : Jehosuah dixit Et .*terrubaiisti Vallem* eos fecerunt ascendere &
וַיַּעֲלוּ אוֹתָם עֵמֶק עָכוֹר׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מָה
25 omnis cum *terrubaiisti* Et .hac die in Dominus te Turbet ? nos turbasti
עֲכַרְתָּנוּ יַעְכָּרְךָ יְהוָה בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ כָל־
,lapidibus in eos *lapidaverunt* & ,igni in eos eōbusserunt & ,*lapide* Israel
יִשְׂרָאֵל אֶבֶן וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בָּאֲבָנִים׃
,hanc diem ad usque magnum lapidum acervum eum super erexerunt Et
וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה
26 ,illius loci nomē vocavit Ideo ,fui *nisi* ira ab Dominus est aversus Et
וַיְשֹׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
,hanc diem ad usque,*turbaiisti* Vallem
עֵמֶק עָכוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. VIII. ח

Cape ,terrubaiisti ne & ,timeas Ne : Jehosuah ad Dominus dixit Et
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ אַל תִּירָא וְאַל תֵּת קָח
,Vide .Hai in ascende surge & ,*belli* populum omnem tecum
עִמְּךָ אֶת כָּל־עַם הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֵה הָעַי רְאֵה
& ,*ejus* civitatem & ,*ejus* populum & ,Hai regem tua manu in dedi
נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת מֶלֶךְ הָעַי וְאֶת עַמּוֹ וְאֶת עִירוֹ וְאֶת־
,Jericho fecisti quæ admodū ,ejus regi & ,Hai facies Et .ejus terram
2 אַרְצוֹ׃ וְעָשִׂיתָ לְעַי וּלְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לִיְרִיחוֹ
tibi Pone .vobis prædabimini *ejus animal* & ,*ejus Spolum* Tantum .ejus regi &
וּלְמַלְכָּהּ רַק שְׁלָלָהּ וּבְהֶמְתָּהּ תָּבְזּוּ לָכֶם שִׂים לְךָ
populus omnis & ,Jehosuah surrexit Et .ejus tergo à civitati *insidiamem*
אֹרֶב לְעֵבֶר מֵאֲחֹרֵי הָעִיר׃ וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם
3 *ex mille* triginta Jehosuah elegit Et .Hai in *ascendendum ad* ,*belli*
הַמִّלְחָמָה לַעֲלוֹת הָעַי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ
Vidite : dicendo ,*eis* præcepit Et .nocte eos misit & ,*virtute fortes*
גִּבּוֹרֵי הַחָיִל וַיִּשְׁלַחֵם לַיְלָה׃ וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ
4 urbe ab vos eloquentis ne ,civitatis tergo à civiratī *insidiamen* vos
אַתֶּם אֹרְבִים לָעִיר מֵאַחֲרֵי הָעִיר אַל־תִּרְחִיקוּ מִן־הָעִיר
mecum qui populus omnis & ego Et .parati vos omnes *eritis* & ,valde
מְאֹד וְהְיִיתֶם כֻּלְּכֶם נְכֹנִים׃ וְאֲנִי וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי
5 fecuti nostrum occursum in exierunt cùm erit Et .urbem ad accedemus
נִקְרַב אֶל הָעִיר וְהָיָה כִּי־יֵצְאוּ לִקְרָאתֵנוּ כַּאֲשֶׁר
eorum facies ad fugiemus & ,*principio in*
בָּרִאשֹׁנָה וְנָסְנוּ לְפָנֵיהֶם׃

Versio VULG. LAT.

20 Responditq; Achan Josue, & dixit ei; Verè ego peccavi Domino Deo Israel: & sic & sic feci. Vidi enim inter spolia palliū coccineū valdè bonū, & ducentos siclos argenti, regulámq; aureā quinquaginta siclorū: et concupiscens abstuli, & abscondi in terra contra mediū tabernaculi mei, argentámq; fossā humo operui. Misit ergò Josue ministros: qui currentes ad tabernaculū illi, repererūt cuncta abscondita in eodē loco, & argentū simul. Auferentésq; de tentorio tulerunt ea ad Josue, & ad omnes filios Israel, projecerúntq; ante Dominū. Tollens itaq; Josue Achan filiū Zare, argentúmq; & pallium, & auream regulā, filios quoq; & filias ejus, boves & asinos & oves, ipsúmq; tabernaculum, & cuncta supellectilē: (& omnis Israel cum eo) duxerūt eos ad vallem Achor. Vbi dixit Josue, Quia turbásti nos, exturbet te Dominus in die hac. Lapidavitq; eum omnis Israel: & cuncta quæ illius erant, igne consumpta sunt. Congregaverúntq; super eum acervum magnum lapidum, qui permanet usq; in præsentem diem. Et aversus est furor Domini ab eis. Vocatúmque est nomen loci illius, Vallis Achor, usque hodié.

CAP. VIII.

1 Dixit autem Dominus ad Josue: Ne timeas, neque formides; tolle tecum omnem multitudinem pugnatorū, & consurgens ascende in oppidum Hai. Ecce tradidi in manu tua regem ejus, & populum, urbémq; & terram. Faciésque urbi Hai, & regi ejus, sicut fecisti Jericho, & regi illius: prædā verò, & omnia animantia diripietis vobis: pone insidias urbi post eam. Surrexítque Josue, & omnis exercitus bellatorum cum eo, ut ascenderent in Hai: & electa triginta millia virorum fortium nisi nocte, præcepitque eis, dicens; Ponite insidias post civitatem: nec longiùs recedatis: & eritis omnes parati. Ego autem, & reliqua multitudo quæ mecum est, accedemus ex adverso contra urbem. Cúmque exierint contra nos, sicut antè fecimus, fugicmus, & terga vertemus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

20 Καὶ ἀπεκρίθη Ἀχὰρ τῷ Ἰησοῦ, καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς ἡμάρτον ἐνάντιον (δ) κυρίου τοῦ θεοῦ
21 Ἰσραήλ, οὕτως καὶ ὅτως ἐποίησα. Εἶδον ἐν τῇ περιοχῇ (ε) ποικίλου, καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσῆν πεντήκοντα δίδραχμον, καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτὰ ἔλαβον· καὶ ἰδὲ αὐτὰ (ζ) ἐγκέκρυπται ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ ἀργύριον κεκρυμμένον ὑποκάτω αὐτῶν. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἀγγέλους, καὶ ἔδραμον εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ ταῦτα ὧν κεκρυμμένα (η) εἰς τὴν σκηνὴν αὐτῶ,
23 καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν. Καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν (θ) καὶ πρὸς πρεσβυτέρους Ἰσραήλ, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἔναντι κυρίου. Καὶ
24 ἔλαβεν Ἰησοῦς τὸν Ἀχὰρ υἱὸν Ζαρὲ, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχὼρ, καὶ πρὸς υἱὸς αὐτῶ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶ, καὶ πρὸς μόρους αὐτῶ, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶ, καὶ πάντα τὰ σκέυατα αὐτῶ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτῶ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶ, καὶ (ι) πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτῶ· καὶ ἀνήγαγον
25 (κ) αὐτοὺς εἰς Ἐμεκαχώρ. Καὶ εἶπεν (λ) Ἰησοῦς τῷ Ἀχὰρ, Τί ὠλόθρευσας ἡμᾶς; (μ) ὀξολοθρεύσαι σε κύριος, καθὼς καὶ Σήμερον. καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν (ν) λίθοις πᾶς Ἰσ-
26 ραήλ, Καὶ ἐπέθεσαν αὐτῶ σωρὸν λίθων μέγαν. καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς. διὰ τοῦτο ἐπονόμασεν αὐτὸ Ἐμεκαχὼρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Et respondit Achar Iesu, & dixit; Verè peccavi coram Domino Deo Israel: Sic & sic feci. Vidi in præda (e) vestem variam, & ducentas didrachmas argenti, & linguam unam auream quinquaginta didrachmarum: & (p) animo commotus illa cepi. Et ecce ipsa abscondita sunt in tabernaculo meo: & argentum occultatum est sub eis. Et misit Iesus nuntios: & cucurrerunt ad tabernaculum in castra: & hæc erant absondita in tabernaculo ejus, & argentum sub eis. Et exportaverunt ea de tabernaculo: & attulerunt ad Iesum, & seniores Israel: & posuerunt ea ante Dominum. Et cepit Iesus Achar filiū Zara, (q) & duxit eum in vallem Achor, & filios ejus, & filias ejus, & vitulos ejus, et subjugalia ejus, & omnes oves ejus, & tabernaculum ejus, & omnia quæ erant ejus; & omnis (v) populus cum eo: & adduxit eos in (ʃ) Emec-Achor. Et ait Iesus ad Achar, Quid turbásti nos? Extorbet te Dominus, secundùm quæ & hodiè. Et lapidaverunt eum lapidibus omnis (t) Israel. Et superipsuerunt ei acervum lapidum (u) magnum. Et cessavit Dominus ab indignatione (x) iræ. Propter hoc cognominavit illud Emec-Achor usq; in diem hanc.

MS.A. (δ) κυρίῳ θεῷ (ε) ποικίλου καλλν, καὶ (ζ) ἐνέκρυπται ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ (η) ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ ἀργύριον (θ) καὶ πρὸς τοὺς (ι) πᾶς Ἰσραὴλ (κ) αὐτὸν (λ) Ἰησοῦς, Τί ὠλέθρευσας(μ) ἐξόλεθρεύσει (ν) πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις, Καὶ

ΚΕΦ. η'.

1 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς, μηδὲ δειλιάσῃς. λάβε (α) μετὰ σοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ πολεμῆσαι, καὶ ἀναβὰς ἀνάβηθι εἰς Γαΐ. ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα Γαΐ, καὶ τὴν
2 γῆν αὐτῶ. Καὶ (β) ποιήσεις τῷ Γαΐ, ὃν τρόπον ἐποίησας (γ) τῷ Ἰεριχὼ, καὶ τῷ βασιλέα αὐτῶ· καὶ τὰ κτήνη τῶν κτηνῶν περιοιήσεις σεαυτῷ· ἔνεδρα τῇ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς
3 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμῆσαι ὥστε ἀναβῆναι εἰς Γαΐ. (δ) ἐπέλεξεν δὲ Ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός· Καὶ ἐνετεί-
4 λατο αὐτοῖς, λέγων, Ὑμεῖς (ε) ἐνεδρεύσατε ὀπίσω τῆς πόλεως· μὴ μακρὰν (ζ) γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἔσεσθε πάν-
5 τες ἕτοιμοι. Καὶ ἐγὼ (η) καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ περιόψομεν πρὸς τὴν πόλιν. καὶ ἔσται ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες Γαΐ εἰς συνάντησιν ἡμῖν, καθὼς καὶ πρώτω, καὶ φεύξομεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

MS.A. (α) μετὰ σεαυτῶ (β) ποιήσης τῇ Γαΐ, (γ) τῇ Ἰεριχὼ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶ· (δ) καὶ ἐπέλεξεν Ἰησοῦς (ε) ἐνεδρεύσετε (ζ) γίνεσθαι τῷ (η) καὶ πᾶς ὁλαὸς ὁ μετ' ἐμοῦ

CAP. VIII.

Et dixit Dominus ad Iesum, 1 Ne timeas, neque formides. Sume tecum omnes viros bellatores, & surgens ascende in Gai. Ecce dedi in manus tuas regem (a) Gai, & terram ejus. Et facies Gai, 2 quemadmodum fecisti Hiericho, & (b) regem ejus: & prædam pecorum prædaberis tibi. Collocx autem tibi insidias civitati (c) retrorsum. Et surrexit Iesus, & omnis populus bellator ad ascendendum in Gai. Elegit autem Iesus, 3 triginta millia virorum potentes in fortitudine: & misit eos nocte: & mandavit eis, dicens; (d) Vos insidiabimini post civitatem: non longè eritis à civitate: & eritis omnes parati. Et ego, & omnes, qui mecum, 5 accedemus ad civitatem. Et erit, cùm exierint qui commorantur in Gai, in obviam nobis, sicut & anteà; & fugiemus à facie eorum.

MS.A. (a) *cum te* (b) *facies Gai, & regi ejus* (c) *ad occidentem* (d) *Et insidiabimini civitati* (e) *Ponite vos* (f) *omnes parati* (g) *Et erit* (h) *omnes viri mei*

Targum JONATHAN.

20 וַאֲתִיב עָכָן יַת יְהוֹשֻׁעַ וַאֲמַר בְּקוּשְׁטָא אֲנָא חַבִּית קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְכֵדֵין וְכֵדֵין
21 עֲבִדִית: וְחַזֵית בְּבִזְתָּא אַצְטְלֵי בְגָלֵי חַד שַׁפִּיר וּמְאָתָן סְלָעִין דִכְסַף וּלְשׁוֹנָא דִדְהַבָא
חַד חֲמִשִׁין סְלָעִין מִתְקָלֵיהּ וְדִינַתִּינוּן וְנַסְבִתִּנוּן וְהָא אִנּוּן טְמִירִין בְּאַרְעָא בְּגוֹ מַשְׁכְּנִי
22 וְכַסְפָא תְּחֹתוֹהִי: וְשִׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אֲזַגְדָּין וְרָהֲטוּ לְמַשְׁכְּנָא וְהָא טְמִירִין בְּמַשְׁכְּנֵיהּ וְכַסְפָא
23 תְּחֹתוֹהִי: וְנַסִיבוּנוּן מִנּוּ מַשְׁכְּנָא וְאַיְתָאוּנוּן לְוַת יְהוֹשֻׁעַ וּלְוַת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַתִיבוּנוּן
24 קֳדָם יְיָ: וּדְבַר יְהוֹשֻׁעַ יַת עָכָן בַּר זַרְחַ יַת כַּסְפָא וַיַת אַצְטְלָא וַיַת לִשְׁנָא דִדְהַבָא וּדְבַר
יַת בְּנוֹהִי וַיַת בְּנָתֵיהּ וַיַת תּוֹרֵיהּ וַיַת חֲמָרֵיהּ וַיַת עָנֵיהּ וַיַת מַשְׁכְּנֵיהּ וַיַת כָּל דִלֵיהּ וְכָל
25 יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ וְאַסִיקוּ יְהוֹן לְמֵישַׁר עָכוֹר: וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ מָה עַכַרְתָּנָא יְעַכַּר יְיָ בְּיוֹמָא
הָדֵין וּרְגַמוּ יְתֵיהּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַבְנַיָא וְאוֹקִידוּ יְתֵהוֹן בְּנוּרָא בְּתַר דִרְגַמוּ יַת הוֹן בְּאַבְנַיָא:
26 וַאֲקִימוּ עֲלוֹהִי דְגוּר אַבְנִין רַב עַד יוֹמָא הָדֵין וְתָב יְיָ מִתְקוֹף רוּגְזֵיהּ עַל כֵּן קָרָא שְׁמָא
דַאֲתָרָא הַהוּא מֵישַׁר עָכוֹר עַד יוֹמָא הָדֵין:

ח

1 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחַל וְלָא תִתְבַר דְבַר עִמָּךְ יַת כָּל עַמָּא גַבְרֵי קְרָבָא וְקוּם סַק לְעַי
2 חָזֵי דְמַסְרִית בִידָךְ יַת מַלְכָּא דְעַי וַיַת קִרְתֵּיהּ וַיַת אַרְעֵיהּ: וְתַעְבֵיד לְעַי וּלְמַלְכָּהּ
כְּמָא דַעֲבַדְתָּ לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ לְחוֹר עֲרָאוּ וּבְעִירָהּ חֲבוּן לְכוֹן אַתְקַן לָךְ כְּמִנָא לְקַרְתָּא
3 מֵאֲחוֹרְתָהּ: וְקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַמָּא גַבְרֵי קְרָבָא לְמִסַּק לְעַי וּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ תְּלָתִין אַלְפִין
4 גַבְרָא גִבָּרֵי חֵילָא וְשַׁלְחִנוּן בְּלֵילְיָא: וּפַקֵּד יַתְהוֹן לְמֵימַר חֲווּ דְאַתּוּן לְמֵימַר חֲווּ לְמֵימַר
מֵאֲחוֹרֵי קַרְתָּא לָא תְרַחְקוּן מִן קַרְתָּא לְחַדָּאוּ יַתְהוֹן בְּלֵילְיָא: וַאֲנָא וְכָל עַמָּא
5 דְעִמִּי נִתְקְרַב לְקַרְתָּא וַיְהֵי אֲרֵי יִפְקוּן לְקָדְמוֹתָנָא כְּדִבְקַדְמֵיתָא וְנִתְבּוֹף קֳדָמֵיהוֹן:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et respondit Ghachan Josue, & dixit: In veritate ego peccavi ante Dōm 20 Deū Israel: & sic & sic feci. Et vidi in præda stolā Babylonicā unā pulchrā, 21 & ducentos siclos argenti; & linguā aureā unā, quinquaginta sicli pondus ejus: et concupivi ea, et tuli ea: et ecce ea abscondita in terra in medio tabernaculi mei, et argentum subt' ea. Et misit Josue nuncios, et cucurre- 22 runt ad tabernaculū: et ecce abscondita in tabernaculo ejus, et argentum subt' ea. Et tulerunt ea deintra tabernaculū, et attulerunt ea ad Josue, et ad 23 *omnes filios Israel*; et fuderunt ea ante Dōm. Et accepit Josue Ghachan fi- 24 liū Zerahh, et argentū, et stolā, et linguā aureā, et adduxit filios ej', et filias ejus, et boves ejus, et asinos ej', et pecora ej', et tabernacula ejus, et omnia quæ ei: et omnis Israel cum eo; et ascendere fecerunt eos ad planiciē Ghachor. Et dixit Josue: Quid turbasti nos? conturbet te Dōs in die hac: et la- 25 pidaverunt eum omnis Israel lapidibus; et combusserunt eos in igne, post- quam lapidaverunt eos saxis. Et erexerunt super eum acervum lapidum 26 magnum usque ad diem hunc. Et conversus est Dominus à fortitudine furoris sui: propterea appellavit nomen loci illius, Planitiem Ghachor, usque ad diem hanc.

CAP. VIII.

1 Et dixit Dōs ad Josue: Ne timeas, neq; frangaris: adduc tecum omnem populū bellatores; et surge, ascende in Ghai: vide, tradidi in manu tuā re- 2 gem Ghai, et populum ej', et urbē ejus, et terram ejus. Et facies Ghai & regi ejus sicut fecisti Jericho et regi ej': tantū spolia ej' et jumenta ej' diripietis vobis: para tibi insidias urbi post eam. Et surrexit Josue et omnis po- 3 pul' bellatores ad ascendendū in Ghai: et delegit Josue triginta mille viros virtutis, et misit eos in nocte. Et jussit eis, dicendo: Videte ut vos insi- 4 diantes urbi post urbē, ne longè absiti s ab urbe nimis: et eritis omnes vos parati. Et ego et omnis populus qui mecū, appropinquabimus urbi: et erit 5 cum ingredientur in occursum nostrū, sicut ab initio, et avertem' ante eos.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 * ܚܛܝܬܝ ܠܡܪܝܐ ܝܗܘܫܥ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܚܛܝܬܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܝܠ ܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܝ ܠܗ ܘܚܛܝܬ ܠܗ ܠܡܪܝ ܐܠܗ ܝܫܪܝܠ ܗܟܢ ܘܗܟܢ ܥܒܝ ܠܗ ܘܚܛ ܠ
21 ܡܪܝ ܐܠܗ ܝܫܪܝܠ ܗܟܢ ܘܗܟܢ ܥܒܝ ܠܗ ܘܚܛ ܠ ܡܪ ܐܠ ܝܫ ܗ ܗ ܗ

ספר יהושע : ח

6 ויצאו אחרינו ער התיקנו אותם מן העיר׳ בי יאמרו׳
vos Et ,eriet ,ipsi ad fugiem׳ & ,prima ut ,nostri ,ipsi ad Fugiemus
7 נסים לפנינו כאשר בראשנה ונסנו לפניהם׳ ואתם
Dominus eam ,dabit Et ,civitatem expelletis & ,insidiis ex surgetis
תקמו מהארב והורשתם את העיר׳ ונתנה יהוה׳
,civitatem ,vos comprehendere cito erit Et ,vestra manu in vester Deus
8 אלהיכם בידכם׳ : והיה כתפשכם את העיר׳
,Videte ,facietis Domini verbum juxta ,igni in civitatem succendetis
תציתו את העיר באש בדבר יהוה׳ תעשו ראו׳
,insidias ad ,eruent & ,Jehosuah eos misit Et ,vobis praecepi
9 צויתי אתכם׳ : וישלחם יהושע׳ וילכו׳ אל המארב׳
,jussimus Et ,Hai ,mari à Hai inter & ,Bethel inter manserunt &
וישבו בין בית אל ובין העי׳ מים׳ לעי׳ וילן׳
,manse Jehosuah ,in ,mari Et ,populi medio in illa nocte in Jehosuah
10 יהושע בלילה ההוא בתוך העם׳ : וישכם יהושע׳ בבקר׳
,Hai in ,jubet ,ad Israel senes & ,ipse ascendit & ,populum ,vigilavit &
ויפקד את העם׳ ועל הואו וקני ישראל׳ לפני העם העי׳ :
venerunt & ,ic ,ipsum & ascenderat ,fecerunt qui ,bell populus omnis Et
11 וכל׳ העם המלחמה אשר אתו׳ עלו׳ ויגשו׳ ויבאו׳
,se ,inter vallis & ,Hai ipsi aquilone ab sunt castrametati & ,civitati contra
נגד העיר׳ ויחנו׳ מצפון׳ לעי׳ והגי בינו׳
insidias eos posuit &,virorum millia quinque circiter ,ceperat Et ,Hai inter &
12 ובין העי׳ : ויקח כחמשת אלפים׳ איש וישם אתם׳ ארב׳
populus posuerunt Et ,civitati ipsi ,mari à Hai inter & ,Bethel inter
13 בין בית אל׳ ובין העי׳ מים׳ לעי׳ : וישימו העם׳
,mare à ,cius ,eliem & ,civitati ipsi aquilone ab quæ castrametatus est omnem
את כל המחנה אשר מצפון׳ לעיר׳ ואת עקבו מים׳
fuit Et ,vallis medium in illa nocte in Jehosuah ,eu & ,civitati ipsi
לעיר׳ וילך יהושע׳ בלילה ההוא׳ בתוך העמק׳ : ויהי׳
civitatis homines fuit ,gemelli & ,manu arcu & ,festinarur & ,Hai ,regem videre ut
14 כראות מלך העי׳ וימהרו׳ וישכימו׳ ויצא׳ אנשי העיר׳
,statuit ,tep׳ ad ci׳ populus omnis & ,ipse ,prælium ad Israel occursum in
לקראת׳ ישראל׳ למלחמה׳ הוא וכל׳ עמו׳ למועד׳
,civitatis ,tempo ,ibi ,insidiam quæ ,nonis non ,ipse & ,planitiei faciet ad
לפני הערבה׳ והוא לא ידע׳ בי ארב׳ לו מאחרי העיר׳ :
,ea ,fugerunt & ,gera ,facere ad Israel omnis & Jehosuah sunt ,pertusi Et
15 ויגנעו׳ יהושע׳ וכל׳ ישראל׳ לפניהם׳ וינסו׳ דרך׳
persequendo ,civitate in qui populus omnis sunt vociferati Et ,defeti
המדבר׳ : ויזעקו׳ כל העם׳ אשר בעיר׳ לרדף׳
,ex ,ille ,sunt evulti & ,Jehosuah post sunt persequti & ,eos post
אחריהם׳ וירדפו׳ אחרי יהושע׳ ויתקו׳ מן העיר׳ :
,post ,fiat caesi non qui ,Bethel & ,Hai in vir est relictus non Et
16 ולא נשאר׳ איש בעי׳ ובית אל׳ אשר לא יצאו׳ אחרי׳
,Hai ,post sunt persequti &,apertam civitatem reliquerunt & ,Israel
ישראל׳ ויעזבו׳ את העיר׳ פתוחה׳ וירדפו׳ אחרי׳ ישראל׳ :
,ma ,in ,qua ,Ivit in Extende : Jehosuah ad Dominus dixit Et
17 ויאמר׳ יהוה׳ אל יהושע׳ נטה׳ בכידון׳ אשר בידך׳
,que ,Ivit ,Jehosuah extendit Et ,eam dabo tua manu in quia ,Hai ad
אל העי׳ כי בידך׳ אתננה׳ ויט יהושע׳ בכידון׳ אשר׳
,in loco è ,festinanter ,surrexit ,ufficiter Et ,civitatem ad sua manu in
18 בידו׳ אל העיר׳ : והארב׳ קם׳ מהרה׳ ממקומו׳
,ic ,ceperat atque,civitate ad venerüt &,sua manu ,extendere ut cucurrerunt &
וירוצו׳ בנטות׳ ידו׳ ויבאו׳ העיר׳ וילכדוה׳
,vini ,se ,verterunt Et ,igni ,in civitatem succenderunt & ,festinaverunt &
19 וימהרו׳ ויציתו׳ את העיר׳ באש׳ : ויפנו׳ אנשי׳
,cecios ad civitatis fumus ascendebat ecce &,viderunt & ,se post Hai
העי׳ אחריהם׳ ויראו׳ והנה׳ עלה׳ עשן העיר׳ השמימה׳
,ty ,ex populus & : illuc & huc fugiendi ad ,manu eis in ,fui non &
ולא׳ היה׳ בהם׳ ידים׳ לנוס׳ הנה׳ והנה׳ והעם׳ הנס׳
,persequentem ad est conversus,defertum in
המדבר׳ נהפך׳ אל הרודף׳ :

Versio VUL. LAT.

6 Donec persequentes ab urbe longiùs protrahantur : putabunt enim nos fugere sicut
7 priùs. Nobis ergò fugientibⁿ, & illis persequentibⁿ, consurgetis de insidiis, & vastabitis civitatem : tradétq; eam Dñs Deⁱ vester in manus vestras.
8 Cùmq; ceperitis, succendite eam, & sic omnia facietis, ut
9 jussi. Dimisitque eos, & perrexerunt ad locú insidiarum, sederúntque inter Bethel & Hai, ad Occidentalem plagam urbis Hai : Josue autem nocte illâ in medio mansit populi;
10 Surgénsq; diluculò recensuit socios, & ascendit cum seniorib̃us in fronte exercitús, vallatus auxilio pugnatorum.
11 Cùmque venissèot & ascendissent ex adverso civitatis, steterunt ad Septentrionalem urbis plagam, inter quam &
12 eos etat vallis media. Quinqi autem millia viros elegerat,& posuerat in insidiis inter Bethel & Hai, ex Occidentali
13 parte ejusdé civitatis : Omnis verò reliquus exercitus ad Aquilonẽ aciem dirigebat, ita ut noviſſimi illius multitudinis Occidentalem plagam urbis attingerent. Abiit ergò
14 Josue nocte illâ, & ſtetit in vallis medio. Quod cùm vidisset rex Hai,festinavit manè, & egressus est cum omni exercitu civitatis, direxitq; aciem contra desertum, ignorans quòd post tergum latenrent insidiæ. Josue verò &
16 omnis Israel cesserunt loco, simulantes metum, & fugienres per solitudinis viam. At illi vociferantes pariter, & se mutuò cohortantes persecuti
17 sunt eos. Cùmq; recessissent à civirate, Et ne unus quidem in urbe Hai & Bethel remansisset, qui non persequeretur Israel, (sicut eruperant, aperta
18 oppida relinquentes,) Dixit Dominus ad Josue, Leva clypeum, qui in manu tua est, contra urbem Hai, quoniam
19 tibi tradam eam. Cùmq; elevâsset clypeum ex adverso civitatis, insidiæ, quæ latebant, surrexerunt confestim : & pergentes ad civitatem,
20 ceperunt, & succenderunt eam. Viri autem civitatis, qui persequebantur Josue, respicientes & videntes fumũ urbis ad cœlú usque conscendere, non potuerunt ultrà huc illùcque diffugere: præsertim cùm hi qui simulaverant fugam, & tendebant ad solitudinem, contrà persequentes fortissimè restitissent.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν, (ϑ) ἀποσπασθῶμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ ἐροῦσι, φεύγομεν οὗτοι ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ὃν τρόπον καὶ
7 ἔμπροσθεν. Ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσετε ἐκ τῆς ἐνέδρας, καὶ προεῶσθε εἰς τὴν πό-
8 λιν. Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο (ι) ποιήσετε· ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν. Καὶ ἀπέ-
9 τειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἔνεδραν· καὶ ἐνεκάθισαν ἀναμέσον Βαιθὴλ καὶ ἀναμέσον Γαὶ, ἀπὸ
10 θαλάσσης τῆς Γαί. Καὶ ὀρθρίσας Ἰησοῦς τοπαρεῖ, ἐπεσκέψατο τὸν λαόν. καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ (κ) πρεσβύτεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ Γαί.
11 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ ἀνέβησαν. καὶ προσήλθοσαν ὑπὲρ
12 ἐξεναντίας τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν· Καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θα-
14 λάσσης. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν (λ) βασιλεὺς Γαὶ, ἔσπευσε καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ (μ) λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει, ὅτι ἔνεδρα ἀπῶ ὄπιν (ν) ὀπίσω τῆς
15 πόλεως. Καὶ εἶδε, καὶ ἀνεχώρησαν Ἰησοῦς (ξ) καὶ Ἰσραὴλ πόλιν. καὶ τὰ ἔνεδρα
16 Καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν ἰῶν Ἰσραὴλ· καὶ αὐτοὶ ἀπέκτεσαν ἀπὸ τῆς
17 πόλεως. Οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν τῇ Γαὶ, ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω (ο) Ἰσραήλ· καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἠνεῳγμένην, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω Ἰσραήλ.
18 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαισῷ τῷ ἐν τῇ χειρί σου ἐπὶ τὴν πόλιν, (π) εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτήν· καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξανεστήσαν ἐν
19 τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. Καὶ ἐξέτεινεν (ρ) Ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτῆς τὸν γαισὸν ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν· καὶ ἐξῆλθοσαν ὅτε ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, καὶ (σ) εἰσῆλθοσαν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν·
20 καὶ ἐπέσπευσαν ἐνέπρησαν τὴν πόλιν ἐν πυρί. Καὶ ἐπεβλέψαντες (τ) οἱ κάτοικοι Γαὶ εἰς τὰ ὀπίσω (υ) ἰδοὺ, καὶ ἐπεστρεψαν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸν (φ) οὐρανόν· καὶ οὐκ ἔτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε.

Et eàm exierint post nos; ab- 6
ducemus illos à civitate: & dicent, Fugiunt hi à facie nostra, sicut & (e) antea. Vos autem exurgetis de insi- 7
diis: & ibitis in (ſ) civitatem. Secundùm verbum i- 8
ſtud facietis: Ecce præcepi vobis. Et miſit eos Jesus, 9
& iverunt ad insidias: & insederunt inter Bethel & inter Gai, à mari ipsius (g) Gai. Et surgens Jesus manè recog- 10
novit populum. Et ascenderunt ipse & seniores ad faciem populi super Gai. Et o- 11
mnis populus bellator cum eo ascenderunt. Et pergentes venerunt ex adverso civitatis ab Oriente: Et insidiæ (h) ci- 12
vitatis à Mari. Et sablum est ut vidit rex Gai; festinavit 14
(i) & exiit in occursum eis rectà in prælium, ipse, & omnis populus qui cum eo. Et ipse non sciebat, quia insidiæ ibi sunt post civitatem. Et 15
vidit, & recessit Jesus, & Israel à facie (k) eorum. Et 16
persequuti sunt post filios Israel: & ipsi ausceſſerunt à civitate. Non remansit qui- 17
quam in (l) Gai, qui non persequeretur post Israel: Et reliquerunt civitatem apertam, & persiquuti sunt post Israel. Et dixit Dominus ad 18
Jesum, Extende manum tuam in (m) gæso, quod in manu tua, contra civitatem: in manis enim tuas tradidi eam: & insidiæ exurgent velociter de loco suo. Et ex- 19
tendit Iesus manum suam, gæsum in civitatem. Et insidiæ surrexerunt velociter de loco suo; et exierunt, quando extendit manum: et intraverunt in civitatem, et ceperunt eam: et festinantes incendeunt civitatem in igni. Et circumspi- 20
cientes habitatores Gai in posteriora sua, et spectabant fumum ascendentem de civitate in cœlum: et non ultrà habibant, quò fugerent, huc (n) vel huc.

MS. A. (ϑ) ὑποτίσουσιν (ι) ποιήσατε· (κ) πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ κατὰ (λ) ὁ βασιλεὺς τῆς Γαὶ, (μ) λαὸς ἀπό. (ν) ἀπὸ τῆ πόλεως ὀπίσω· Καὶ (ξ) καὶ πᾶς Ἰσραὴλ (ο) Ἰσραήλ. * Καὶ εἶπεν κύριος (π) ὅτι εἰς τὴν χεῖρά σου (ρ) Ἰησοῦς τὸν γαισὸν καὶ τὴν χεῖρα αὐτῆ ἐπὶ τὴν (σ) εἰσῆλθον εἰς τὴν (τ) οἱ κατοικοῦντες (υ) αὐτῆ, ἑῶραν ἀναβαίνοντα τὸν καπνὸν τῆς πόλεως (φ) οὐρανόν. * Καὶ μεταβεβηκόμενοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ויפקון בתרנא עד דנגור יתהון מן קרתא ארי יימרון תבירין קדמנא כדבקדמיתא נפיק׳
7 קדמי יהון׳ : ואתון תקומון מכמנא ותתרכון ית קרתא יי אלהכון בידכון׳ : ויהי׳
8 כמיחרכון ית קרתא חרלקון ית קרתא בנורא כפתגמא די מעברון חזו בפקודיי יתכון׳
9 ושלחנון יהושע ואזלו לכמנא ויתיבו בין בית אל ובין עי מערב לעי ובת יהושע כלילא׳
10 ההוא בגו עמא׳ : ואקדים יהושע בצפרא ומנא ית עמא וסליק הוא וסבי ישראל קדם עמא
11 לעי׳ וכל עמא עברי קרבא דעמיה סליקו ואתקרבו ואתו לקבל קרתא ושרא מצפונא לעי׳
12 וחילתא בינוהי ובין עי׳ : ודבר כחמשא אלפין גברא ושוי יתהון כמנא בין בית אל ובין עי
13 ממערב לעי׳ : ושויאו עמא ית כל משריתא דמצפונא לקרתא וית כמניה ממערב לקרתא
14 ואזל יהושע בליליא ההוא בגו משרא׳ : והוה כד חזא מלכא דעי׳ ואוחיאו ואקדימו ונפקו
אנשי קרתא לקדמות ישראל לאגחא קרבא הוא וכל עמיה לזמנא דמתקן ליה לקדם
מישרא ואנון לא ידעין ארי כמנא להון מאחורי קרתא׳ : ואתברו ישו יהושע וכל ישראל
15 קדמיהון ואפכו בארחא דמדברא׳ : ואתכנשו כל עמא די בקרתא בעי לסרדפא בתריהון
16 ורדפו בתר יהושע ואתנגדו מן קרתא׳ : ולא אשתאר אנש בעי ובית אל דלא נפקו בתר
17 ישראל ושבקו ית קרתא כד פתיחא ורדפו בתר ישראל׳ : ואמר יי ליהושע ארים בידמיא
18 די בידך על עי ארי בידך אמסרנה ואדים יהושע בדידיה׳ : וכמנא קם
19 בפרעע מאתריה וארהטו כדארים ידיה ועלו לקרתא וכבשוהא ואוחיאו וארליקו ית קרתא
20 כנורא׳ : ואתפניאו אנשי עי לאחוריהון וחזו והא סליק תנגא דקרתא לצית שמיא ולא
הוה בהון חילא למערק לכא ולכא ועמא דאנוס למדברא אתחזר על רדפא׳

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et egredientur post nos, quoad extrahamus eos ab urbe: nam dicent, Fra- 6
cti ante nos sicut in initio: et vertemus [terga] ante eos. Et vos surgetis 7
ex insidiis, et extirpabitis urbem; et tradet eam Dominus Deus vester in
manus vestras. Et erit cùm ceperitis vos urbem, incendetis urbem igne: 8
juxta verbũ Domini facietis: videte, quod jussi vobis. Et miſit eos Josue, et 9
venerunt ad insidias, et sederunt inter Bethel et inter Ghay ad occasum
Ghay: et pernoctavit Josue in nocte illâ in medio populi. Et anticipavit 10
Josue in aurora, et numeravit populum, et ascendit ipse et seniores Israel
ante populum ad Ghay. Et omnis populus bellatores, qui cum ipso, ascen- 11
derunt, et appropinquaverunt, et venerunt è regione urbis, et posuerunt
à Septentrione Ghay; et vallis inter ipsum et inter Ghay. Et accepit quasi 12
quinq; millia virorum, et posuit eos insidias inter Bethel et inter Ghay ad
occasum Ghay. Et posuerunt populus omnia castra quæ à Septentrione ur- 13
bi, et insidias ejus, ad occasum urbis; et ambulavit Josue in nocte illâ in me-
dia valle. Et fuit, cùm vidit rex Ghay, et festinaverunt, et anticipaverunt; 14
et egressi sunt viri urbis in occursum Israel ad ineundum prœlium, ipse &
omnis populus ejus ad tempus constitutum ei, ante planiciem; et ipsi non
novcrunt, q̃ insidiæ illis à posteriorib̃ urbis. Et confregerunt se Josue & 15
omnis Israel ante eos, et verterunt se versus viam deserti. Et congregati 16
sunt omnis populus qui in urbe Ghay ad sequendũ post eos, et secuti sunt
post Josue; et protracti sunt ex urbe. Et non relictus est homo in Ghay & 17
Bethel, qui non prodiret post Israel; et deseruerunt urbem ut apertam, &
secuti sunt post Israel. Et dixit Dñs ad Josue: Eleva in hastâ, quæ in manu 18
tuâ, super Ghay; quia in manum tuam tradam eam: et elevavit Josue in ha-
stâ quæ in maou ejus, adversus urbem. Et insidiæ surrexerunt in festinatione 19
de loco suo, et cucurrerunt cùm elevavit manum suam; et ascenderunt in
urbem, et subegerunt eam; et festinaverunt, et incenderunt urbẽ in igne.
Et respexerunt viri Ghay retro se, & viderunt, & ecce ascendens fumus ex 20
urbe ad cœlum usque, et non fuit in eis virtus ad fugiendum huc et illuc;
& populus qui verterat se in desertum, rediit contra persecutorem.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 ܘܢܦܠܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ ܥܕܡܐ ܕܢܬܪܚܩܘܢ ܡܢ ܩܪܬܐ ܗܠܝܢ ܐܡܪܝܢ ܕܢܦܠܘܢ ܩܕܡ ܩܪܝܢ ܗܠܝܢ ܕܡܬܪܚܩܝܢ ܡܢ ܩܪܬܐ ܗܠܝܢ ܗܘ ܐܝܟ ܕܦܠܝܢ ܩܕܡ ܩܪܝܢ

ספר יהושע : ח

civitatem *insidiatæ cepissent* quòd viderunt Israel omnis & Jehosuah Et
21 ויהושע וכל־ישראל ראו כי־לכד הארב את־העיר
Hai viros percusserūt &, sunt reversi & ,civitatis fumus ascēdisset quòd &
וכי עלה עשן העיר וישבו ויכו את־אנשי העי:
,medio in Israeli fuerāt &: eorū occursum in civitate de sunt egressi illi Et
22 ואלה יצאו מן־העיר לקראתם ויהיו לישראל בתוך
eis remanēt non usquequo eos percusserāt &: inde illi & ,hinc isti
אלה מזה ואלה מזה ויכו אותם עד־בלתי השאיר להם
ea fecerāt occidere &, vivū cōprehēderāt Hai Regemque ,evasor &, superstes
23 שריד ופליט: ואת־מלך העי חי ויקרבו אתו
habitatores omnes occidere Israel *complere juxta* fuit Et ,Jehosuah ad
24 אל־יהושע: ויהי ככלות ישראל להרג את־כל־ישבי
ipsi omnes cecidisset &, *eo in* eos fuerāt persecuti quo deserto in agro in, Hai
העי בשדה במדבר אשר רדפום בו ויפלו כלם
,Hai ad Israel omnis sunt reversi & ,*eos consumi usque* ,gladii *es ad*
לפי־חרב עד־תמם וישבו כל־ישראל העי
illa die in *cadente* omnes *jam* Et ,gladii *es ad* eam percusserunt &
25 ויכו אתה לפי־חרב: ויהי כל־הנפלים ביום ההוא
,Hai viri omnes ,*mille* duodecim mulierem ad usque & viro à
מאיש ועד־אשה שנים עשר אלף כל אנשי העי:
donec ,lancea in extenderat quam fuī manū *convertit* non Jehosuah Et
26 ויהושע לא־השיב ידו אשר נטה בכידון ער אשר
fecisset & animal Tantum ,Hai habitatores omnes interficerat
27 החרים את־כל־ישבי העי: רק הבהמה ושלל
quod Domini verbū juxta ,Israel sibi sunt prædati ejus civitatis
העיר הזאת בזזו להם ישראל כדבר יהוה אשר
eam posuit & ,Hai Jehosuah succendit Et ,Jehosuah præcep t
צוה את־יהושע: וישרף יהושע את־העי וישימה
Hai regem Et ,hanc diem ad usque desolationem , *fecit* tumulum
28 תל־עולם שממה עד היום הזה: ואת־מלך העי
percepit ,*solem occidit cum* Et ,*vesperæ* tēpus ad usque ligno *super* suspēdit
29 תלה על־העץ עד־עת הערב וכבוא השמש צוה
illud projecerunt &, ligno de ejus cadaver *fecerunt descendere* &, Jehosuah
יהושע וירידו את־נבלתו מן־העץ וישליכו אותה
lapidum acervum illud super statuerunt &, civitatis portæ ostium ad
אל־פתח שער העיר ויקימו עליו גל־אבנים
Domino altare Jehosuah ædificavit Tunc ,hanc diem ad usque, grandem
30 גדול עד היום הזה: אז יבנה יהושע מזבח ליהוה
servus Moseh præcepit Quemadmodū ,Hebal monte in ,Israel Deo
31 אלהי ישראל בהר עיבל: כאשר צוה משה עבד
altare ,Moseh legis libro in scriptū secundū Israel filiis Domini
יהוה את־בני ישראל ככתוב בספר תורת משה מזבח
immolarāt &, ferrum *eos super* fec t elevare non quos ,*integrorum lapidum*
אבנים שלמות אשר לא הניף עליהן ברזל ויעלו
,pacifica sacrificaverunt & ,Domino *ascendere* illud super
עליו עלות ליהוה ויזבחו שלמים:
legis *duplicationem* lapidibus *super* ibi scripsit Et
31 ויכתב שם על־האבנים את משנה תורת
Israel omnis Et ,Israel *filiorum facies ad* scripsit quod ,Moseh
33 משה אשר כתב לפני בני ישראל: וכל־ישראל
inde & ,hinc *jacentes* ejus judices & ,præfecti & ,ejus seniores & ,
וזקניו ושטרים ושפטיו עמדים מזה ומזה
fœderis arcam portantibus Levitis sacerdotibus coram arcam ad
לארון נגד הכהנים הלוים נשאי ארון ברית
eastis Domini ejus Medietas ,indigena sic peregrin' sicut ,Domini
יהוה כגר כאזרח חציו אל־מול הר
quemadmodum ,Hebal *montis* regione è ejus medietas & ,Gherizim
גרזים וחציו אל־מול הר עיבל כאשר
Israel populo *benedicendum ad* ,DOMINI servus Moseh præcepit
צוה משה עבד יהוה לברך את־העם ישראל
primis in
בראשונה:

Versio VULG. LAT.

21 Videns q; Josue & omnis Israel q capta esset civitas, & fumū urbis ascenderet, reversi
22 sunt viros Hai. Siquidē & illi qui ceperāt & succenderāt civitatē, egressi ex urbe contra suos, medios hostium ferire cœperunt. Cùm ergò ex utraq; parte adversarii cæderentur, ita ut nullū de tanta multitudine salva-
23 retur, Regē quoq; urbis Hai apprehenderunt viventē, & obtulerunt Josue. Igitur omnib' interfectis, qui Israelē ad deserta tendentē fuerant psecuti, & in eodē loco gladio corruentib', reversi filii Israel percusserunt civitatē.
25 Erant autē qui in eodē die conciderant, à viro usq; ad mulierem, duodecim millia hominū, omnes urbis Hai.
26 Josue verò nō contraxit manū, quā in sublime porrexerat, tenens clypeū, donec interficerentur omnes inhabi-
27 tatores Hai. Iumenta autē et prædā civitatis diviserūt sibi filii Israel, sicut præceperat
28 Domin' Iosue. Qui succendit urbē, & fecit eam tumulū simpiternū. Regē quoq;
29 ej' suspendit in patibulo, usque ad vesperā & Solis occasū. Præcepitq; Iosue, & deposuerunt cadaver ejus de cruce, projecerunrq; in ipso introitu civitatis, congesto super eū magno acervo lapidum, qui permanet usque in
30 præsentē diē. Tunc ædificavit Josue altare Dño Deo Israel in monte Hebal: Sicut
31 præceperat Moyses famulus Dñi filiis Israel, & scripturn est in volumine legis Moysi: Altare verò de lapidib' impolitis, quos ferrū non tetigit: & obtulit super eo holocausta Domino, immolavitq;
32 pacifica victimas. Et scripsit super lapides Deuteronomium legis Moysi, q ille digesserat coram filiis Israel. O-
33 mnis autem populus, & majores natu, ducēsque ac judices stabant ex utraque parte arcæ, in conspectu sacerdotum qui portabant arcam fœderis Domini, ur advena ita & indigena. Media pars eorū juxta montē Garizim, et media juxta montē Hebal, sicut præceperat Moyses famulus Domini. Et primùm quidem benedixit populo Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

21 Καὶ Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον, ὅτι ἕλαβον τὸ ἔνεδρον τῆ πόλιν, καὶ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς τῆς πόλεως εἰς τὸ οὐρανόν· καὶ μετεβάλοντο, ἐ-
22 πάταξαν τοὺς ἄνδρας τῆ Γαΐ. Καὶ ὅτοι (χ) ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως εἰς συμάντησιν· καὶ ἐγενήθη ἀναμέσον τῆ παρεμβολῆς, ὅτοι ἐντεῦθεν καὶ ὅτοι ἐνθεῦθεν. καὶ (ψ) ἐπάταξαν αὐτοὺς
23 ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῆ σωσομένου καὶ διαφεύγοντα. Καὶ τὴν βασιλέα τῆ Γαὶ ζωντα, καὶ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰη-
24 σοῦν. Καὶ ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπο-κτείνοντες πάντας τοὺς (ω) ἐν τῆ Γαΐ, καὶ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ ἐν τῆ (α) ἐρῆμο ἐπὶ τὴ καταδίωξεως, ἐ πεσεῖλοξαν (β) αὐτοὺς εἰς ἀυτὸ εἰς τέλο, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γαΐ, καὶ ἐπά-
25 ταξεν αὐτὸ ἐν στόμαι ῥομφαίας. Καὶ ἐγένη-θη καὶ οἱ πεσόντες ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη ἀπὸ τῆς ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, χίλιοι καὶ χιλιάδες, πάντες τοὺς κατοικοῦντας Γαΐ. (γ) Πλὴν τῶν
27 ζώλων τὴ ἐν τῆ (δ) πόλει πάντα, ἃ ἐσκυλεύ-μενοῦ ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃν τρόπον ζωνὴ ἔταξε κύριος τῆ Ἰησοῦ.
28 Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴ πόλιν ἐν πυρὶ χῶμα αἰώνιον εἰς τὴ αἰῶνα ἔθηκεν αὐτὴ ἕως
29 τῆ ἡμέρας ταύτης. Καὶ τὴ βασιλέα τῆ Γαΐ ἐ-κρέμασεν ἐπὶ ξύλου διόλου· καὶ λῶ ἐπὶ τὴ ξύλου ἕως ἑσπέρας. καὶ ἐπέτυχεν τὸ ἡλίου ζωνὴ ἔταξεν Ἰησοῦς, καὶ (ε) καθείλοσ τὸ σῶμα αὐτῆ ἀπὸ τῆς ξύλου, καὶ ἔῤῥιψαν αὐτὸ εἰς τὴ βόθρον. καὶ ἐπέστησαν ἐπὶ σωρὸν λίθων, ἕως τὴ ἡμέρας (ζ) ταύτης.

MS.A. (χ) ἐξῆλθον (ψ) ἐπάταξεν (ω) ἐν τῆ Γαὶ, τὸς (α) ὁρῆ τῆ (β) ἀυλὸς ἕως εἰς (γ) Πλὴν τῆ κτηνῶν καὶ τῆ σκύλων (δ) πόλει ἐπεγρυπνοῦσ οἱ υἱοὶ (ε) καθεῖλον (ζ) ταύτης. 30 Τότ ὠκοδόμησεν Ἰησοῦς διασταίσεον & sic deinceps à versu 30. seq. cap. usq; ad v. 35. τοῖς περσπλύτοις τοῖς περιπορευομένοις τῆ Ἰσραὴλ. 1 Ὡς τῆ ἤκουσ

CAP. IX.

Ὡς δὲ ἤκουσ (α) οἱ βασιλεῖς τῆ Ἀμορῥαίων οἱ ἐν τῆ πέραν τῆ Ἰορδάνου, οἱ ἐν τῆ ὀρεινῆ, καὶ οἱ ἐν τῆ πεδινῆ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῆ παραλίας τῆ θαλάσσης τῆ μεγάλης, καὶ οἱ πρὸς τῷ Λίβανον, καὶ (β) Χετταῖοι, καὶ οἱ Χαναναῖοι, καὶ οἱ Φερεζαῖοι, καὶ οἱ Εὐαῖοι, καὶ οἱ Ἀμορῥαῖοι, καὶ οἱ Γεργεσαῖοι, καὶ οἱ Ἰεβουσαῖοι, Σωιλλαθοῦ ὅτι τὸ αὐλὸ ἐκπολεμῆσαι Ἰησοῦν καὶ Ἰσραὴλ ἅμα (γ) πάντες. Τότ ὠκοδόμησεν Ἰησοῦς Διασταίσεον τῆ θεῆ Ἰσραὴλ ἐν ὄρῃ Γαιβάλ· Καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θεράπων κυείε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγγράψαι ἐν τῆ νόμῳ Μωυσῆ, Διασταίσεον λίθων ὁλοκλήρων, ἐφ' ὃς οὐκ ἐπεβάλθη σίδηρος. καὶ ἀνέβιβασεν ἐπὶ ὁλοκαυτώματα (ε) κυείῳ, καὶ θυσίαν σωτηρίου. Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς ἐπὶ τῆ λίθων τὸ δευτερονόμιον νόμου (ζ) Μωυσῆ ἐναντίον τῆ υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ
33 πρεσβύτεροι αὐτῆ, καὶ οἱ (η) ἀγωνισταὶ, καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῆ παρεπορεύοντο ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆ κιβωτῆ ἀπέναντι· καὶ οἱ (θ) ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖ τῆς ἁρῶ τῆ κιβωτὸν τῆ διαθήκης κυρίου. καὶ ὁ πρόσηλυτος καὶ ὁ αὐτόχθων, (ι) καὶ ἡμῆ ἡμεῖς πλησίον τοῦ ὄρους Γαριζίν, καὶ (κ) οἱ ἡμῆ ἡμεῖς πλησίον ὄρους Γαιβάλ, (λ) καθὼς ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου εὐλογῆσαι τὸν (μ) λαὸν ἐν πρώτοις.

MS.A. (α) πάντες οἱ (β) Χετταῖοι, καὶ οἱ Ἀμορῥαῖοι, καὶ οἱ Γεργεσαῖοι, καὶ οἱ Χαναναῖοι, καὶ οἱ Φερεζαῖοι, καὶ οἱ Εὐαῖοι, καὶ οἱ Ἰεβουσαῖοι, Σωιλλαθον (γ) πάντες. 3 Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαων (δ) τῆ κυρίῳ θεῷ (ε) τῆ κυρίῳ, (ζ) Μωυσῆ ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον (η) υἱῶν καὶ αὐτῆ, καὶ (θ) ἱερεῖς οἱ (ι) ἡμῆ οἱ ἡμέσοι (κ) οἱ ἡμέσοι αὐτῆ πλησίον (λ) καθὰ (μ) λαὸν Ἰσραὴλ ἐν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ויהושע וכל ישראל חזו ארי כבש בכנא ית קרתא ואתי מליח תנא דקרתא ותבו ומחו
22 ית אנשי עי: ואלין נפקו מן קרתא לקדמותהון והוו לישראל במצעא אלין מכא ואלין
23 מכא ומחו ותהון ית תרין עד דלא אשתאר להון שאר ומשויב: וית מלכא דעי אחדו כד חי
24 וקריבו ויתיה לות יהושע: והוה כד שיצי ישראל לקטלא ית כל יתבי עי בחקלא
25 במדברא די רדפונון ביה ואתקטלו כולהון לפתגם דחרב עד דשלימו ותבו כל ישראל
26 לעי ומחו יתה לפתגם דחרב: והוו כל דאתקטלו ביומא ההוא מגבר ועד אתתא תרי
27 עשר אלפין כל אנשי עי: ויהושע לא אתיב ידיה דאתיב ברומחא עד דמגר ית כל יתבי
28 עי: לחוד בעירא ועדי קרתא ההיא בזו להון ישראל כפתגמא די רפקיד ית יהושע:
29 ואוקיד יהושע ית עי ושויה תל חדיב לעלם לצדו עד יומא הדין: וית מלכא דעי צלב על
30 צליבא עד עדן רמשא וכמעל שמשא פקיד יהושע ואתיחו ית נבלתיה מן צליבא ורמו
31 יתיה במעלנא תדע קרתא ואקימו עלוהי רגוז אבנין רב עד יומא הדין: בכין בנא יהושע
32 מדבחא קדם יי אלהא דישראל בטורא דעיבל: כמא דפקיד משה עבדא דיי ית בני
33 ישראל כמא דכתיב בספר אוריתא דמשה מדבח אבנין שלמין דלא אתרם עליהון
פרזלא ואסיקו עלוהי עלין קדם יי ונכסו נכסת קודשין: וכתיב תמן על אבניא ית
דבר נא ית עמא ישראל בקדמיתא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et Josue & omnis Israel viderunt quòd subegissent insidiæ urbem; & quòd
21 ascenderet fumus ex urbe: & redierunt, & confecerunt homines Ghay.
22 Et illi egressi sunt ex urbe in occursū eorū, et fuerunt Israeli in medi-
23 is, illi hinc & illi hinc: & percusserunt ipsos, quoad non relictæ sunt eis
reliquiæ et salvatio. Et regem Ghay ceperunt vivum, & adduxerunt eum
24 ad Josue. Et fuit cum consummavit Israel occidere omnes habitatores
Ghay in campo in deserto, qui persecuti fuerant eos in eo, et interfecti
25 sunt omnes illi in acie gladii, quoad pescerunt. Et redierunt omnis Israel
in Ghay, et confecerunt eos in acie gladii. Et *fuerunt* omnes qui occisi sunt
26 in die illa, à viro et usque ad mulierem, duodecim millia, omnes homines
Ghay. Et Josue non vertit manum suam quam levaverat cum hastâ, quoad
27 consumpsit omnes habitatores Ghay. Tantùm jumenta et prædas urbis illi-
28 us diripuerunt sibi *filii* Israel, juxta verbum Dñi quod jussit Josue. Et incen-
dit Josue Ghay; et posuit eam tumulum desolationis usque in seculum, in
29 vastationem usque in diem hanc. Et regem Ghay crucifixit sup crucem usq;
ad horam vespertinam: et ut intravit Sol, jussit Josue, et deposuerunt cada-
ver ejus de cruce, et projecerunt eum in irroitu portæ urbis: et erexerunt
30 super ipsum acervum lapidum magnum usque ad diem hunc. Tunc ædifica-
31 vit Josue altare ante Dominum Deum Israel in monte Ghebal. Sicut jus-
serat Moses servus Domini filiis Israel, sicut scriptum est in libro legis
Mosis, altare lapidum simplicium, quod non fublatum est super eos fer-
rum: et adoleverunt super illud holocausta ante Dominum, et mactaverunt
32 mactationem sanctorum. Et scripsit ibi super lapides expositionem legis
Mosis, quam scripsit ante filios Israel. Et omnis Israel, et seniores ejus,
33 et exactores ejus, et judices ejus stabant hinc et hinc ad arcam ante sacer-
dotes Levitas ferentes arcam fœderis Domini; sicut peregrinus, sic indi-
gena, dimidium eorum è regione montis Gerizim, et medium eorum è re-
gione montis Ghebal; quemadmodum jusserat Moses servus Domini ad
benedicendum populum *Israel* in initio.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 * ܘܚܙܐ ܝܗܘܫܥ ܕܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܡܬܚܙܝܢ ܠܗ ܕܢܦܠܘ ܠܥܝܐ ܘܗܦܟܘ ܠܗ ܠܐܚܪܢܐ ܘܗܦܟ ܥܠ ܥܝܐ ܘܩܛܠ ܠܗ ܠܡܠܟܗ ܕܥܝܐ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܥܝܐ ܘܠܡܠܟܗ ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܐܪܝܚܐ ܘܠܡܠܟܗ ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܐܪܝܚܐ ܘܠܥܝܐ ܗܘܝ ܠܗ ܠܡܠܟ ܥܠ ܥܝܐ ܘܠܡܠܟ ܥܠ ܥܝܐ ܗܘ

ספר יהושע: ט

34 ואחרי־כן קרא את־כל־דברי התורה הברכה
35 והקללה ככל הכתוב בספר התורה: לא־היה
דבר מכל אשר־צוה משה אשר לא־קרא יהושע
נגד כל־קהל ישראל והנשים והטף והגר ההלך
בקרבם:

CAP. IX. ט

1 ויהי כשמע כל־המלכים אשר בעבר הירדן בהר
ובשפלה ובכל חוף הים הגדול אל־מול הלבנון
החתי והאמרי הכנעני הפרזי החוי והיבוסי:
2 ויתקבצו יחדו להלחם עם־יהושע ועם־ישראל
פה אחד: 3 וישבי גבעון שמעו את אשר עשה
יהושע ליריחו ולעי: 4 ויעשו גם־המה בערמה
וילכו ויצטידו ויקחו שקים בלים לחמוריהם
ונאדות יין בלים ומבקעים ומצרים: 5 ונעלות בלות
וטלאות בגדיהם ושלמות בלות עליהם וכל־לחם
צידם יבש היה נקדים: 6 וילכו אל־יהושע אל־המחנה
הגלגל ויאמרו אליו ואל־איש ישראל מארץ רחוקה
באנו ועתה כרתו־לנו ברית: 7 ויאמרו איש־ישראל
אל־החוי אולי בקרבי אתה יושב ואיך אכרות־
לך ברית: 8 ויאמרו אל־יהושע עבדיך אנחנו
ויאמר אליהם יהושע מי אתם ומאין תבאו:
9 ויאמרו אליו מארץ רחוקה מאד באו עבדיך
לשם יהוה אלהיך כי־שמענו שמעו את כל־אשר
עשה במצרים: 10 ואת כל־אשר עשה לשני מלכי
האמרי אשר בעבר הירדן לסיחון מלך חשבון ולעוג
מלך הבשן אשר בעשתרת: 11 ויאמרו אלינו וקזינו
וכל־יושבי ארצנו לאמר קחו בידכם צידה
לדרך ולכו לקראתם ואמרתם אליהם עבדיכם אנחנו
ועתה כרתו־לנו ברית: 12 זה לחמנו חם הצטידנו
אתו מבתינו ביום צאתנו ללכת אליכם ועתה הנה
יבש היה נקדים:

Versio VULG. LAT.

34 Post hæc legit omnia verba
benedictionis & maledictio-
nis, & cuncta quæ scripta erant
35 in legis volumine. Nihil ex his
quæ Moyses jusserat, reliquit
intactum, sed universa replica-
vit coram omni multitudine
Israel, mulieribus ac parvulis
& advenis, qui inter eos mora-
bantur.

CAP. IX.

1 Quibus auditis, cuncti reges
trans Jordanem, qui versaban-
tur in montanis & campestri-
bus, in maritimis ac litore Ma-
gni maris: hi quoque qui habi-
tabant juxta Libanum, Hethæ
& Amorrhæus, Chananæus,
Pherezæus, & Heuæus, & Je-
busæus, Congregati sunt pa-
riter ut pugnarent contra Jo-
sue & Israel uno animo, cædē-
2 que sententiâ. At hi qui habi-
tabant in Gabaon, audientes
3 cuncta quæ fecerat Josue, Jeri-
cho & Hai: Et callidè cogitan-
tes, tulerunt sibi cibaria, saccos
veteres asinis imponentes, &
utres vinarios scissos atq; con-
4 sutos, Calceamentâq, perantiquas quæ ad indicium vetustatis pittaciis consuta erant, induti veteribus vestimentis: panes quoque, quos portabant ob viaticū, duri erant, & in frusta
5 comminuti. Perrexérúntque ad Josue, qui tunc morabatur in castris Galgalæ, & dixerunt ei, atq; simul omni Israeli; De terra longinqua venimus, pacē vobis fū facere cupientes. Responderúntq; viri Israel ad
6 os, atq; dixerunt; Ne fortè in terra, quæ nobis sorte debetur, habitetis, & non possim⁹ fœd⁹
7 inire vobiscū. At illi ad Josue, Servi, inquiunt, tui sum⁹. Qui-
8 b⁹ Josue ait, Quinā estis vos?
9 et unde venistis? Responderūt, De terra long.nqua valdè venerunt servi tui in nomine Dñi Dei tui. Audivimus enim famā potentiæ ejus, cuncta quæ fecit
10 in Ægypto, Et duobus regib⁹ Amorrhæorū qui fuerunt trans Jordanē, Sehon regi Hesebon, et Og regi Basan, qui erat in Astaroth: Dixerūntq; nobis se-
11 niores, et omnes habitatores terræ nostræ, Tollite in manib⁹ cibaria ob longissimā viā, et occurite eis; et dicite, Servi vestri sum⁹, fœd⁹ inite nobiscū. En, panes quando egressi sumus de domibus nostris, ut venirem⁹ ad vos, calidos sumpsimus; nunc ficci facti sunt, et vetustate nimiā comminuti.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

34 Καὶ μετὰ (ν) ταῦτα ἔτως ἀνέγνω Ἰησοῦς πάντα τὰ ῥήματα τῦ νόμου τύτε, τὰς ἐυλογίας καὶ τὰς κατάρας, καὶ πάντα τὰ γεγραμμένα
35 ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ. Οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ, ὃ οὐκ ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης (ξ) ἐκκλησίας ὧν Ἰσραὴλ, τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς (ο) παιδίοις καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς πορευομένοις τῷ Ἰσρα-
3 ὴλ. Καὶ οἱ κατοικῦντες Γαβαὼν ἤκουσαν πάντα ὅσα (π) ἐποίησε νύκτι τῷ Ἰεριχὼ
4 καὶ τῇ Γαΐ. Καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ μετὰ πανουργίας· καὶ ἐλθόντες ἐπεστίσαντο καὶ ἠτοιμάσαντο· καὶ λαβόντες σάκκους παλαιὰς (ρ) δεδεμένα ἄμοις ἀυτῶν, καὶ ἀσκοὺς οἴνου παλαιὰς καὶ κατερρωγότας ἀποδεδεμέ-
5 νας, Καὶ τὰ κοῖλα ἦν ὑποδημάτων ἀυτῶν, καὶ τὰ ζαυδήλια ἀυτῶν παλαιὰ καὶ καταπεπεπεμαπωμένα ἐν τοῖς ποσὶν ἀυτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια ἀυτῶν παλαιωμένα (σ) ἐπάνω ἀυτῶν, καὶ ὁ ἄρτος ἀυτῶν τὸ ὀδοιπορικὸν ξηρὸς καὶ ἐυρωτῶν καὶ βεβρω-
6 μένος. Καὶ (τ) ἦλθοσαν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν (υ) παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν (φ) καὶ Ἰσραὴλ, Ἐκ γῆς μακρόθεν ἤκαμεν· καὶ νῦν διάθεσθε
7 ἡμῖν διαθήκην. καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Χορράῖον, Ὅρα μὴ ἐν ἐμοὶ (χ) κατοικεῖς· καὶ (ψ) πῶς σοι διαθῶμαι
8 διαθήκην; Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, Οἰκέται σου ἐσμέν. καὶ εἶπε πρὸς ἀυτοὺς Ἰησοῦς, Πόθεν ἐστε, καὶ πόθεν παραγενόμε-
9 τε; Καὶ (ω) εἶπαν, Ἐκ γῆς μακρόθεν Σφόδρα ἤκασιν οἱ παῖδές σου ἐν ὀνόματι κυρίε τȣ θεȣ σου· ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα ἀυτȣ, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ,
10 Καὶ ὅσα ἐποίησε (α) τοῖς βασιλεῦσι τῶν Ἀμορῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τȣ Ἰορδάνȣ, τῷ Σηὼν (ϛ) βασιλεῖ τῶν Ἀμορῥαίων, καὶ τῷ Ὤγ βασιλεῖ τῆς Βασὰν, ὃς κατῴ-
11 κει ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν (γ) Ἐδραΐν. Καὶ ἀκέσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικȣντες τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες, Λάβετε ἑαυτοῖς ὀδοιπορικὸν εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ πορεύσθητε εἰς Ζωάνησιν ἀυτῶν, καὶ ἐρεῖτε πρὸς ἀυτȣ, (δ) Οἰκέται σου ἐσμὲν, καὶ νῦν
12 διάθεσθε (ε) ἡμῖν τὴν διαθήκην. Οὗτοι οἱ ἄρτοι, θερμοὶς ἐρωδιάσαμεν ἀυτȣ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξελάμομεν παραγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς· νῦν δὲ ἐξηράνθησαν, καὶ γεγόνασι βεβρωμένοι.

Et post hæc sic vertit Jesus omnia verba legis hujus: benedictiones & maledictiones secundùm omnia, quæ scripta sunt in lege Moysis. Non fuit verbum ex omnibus quæ mandavit Moyses Jesu, quod non legerit Jesus in aures universæ Ecclesiæ filiorum Israel, viris, & mulieribus, & parvulis, & proselyti, qui accedebant ad Israel. Et qui habitabant Gibaon, audierunt omnia, quæcunque fecit Dominus Hiericho, & Gai. Et fecerunt etiam ipsi cum astutia: & euntes (f) paraverunt cibaria, & apparârunt se: & sumentes saccos veteres asinis (g) humeros suos, & utres vini veteres, & disruptos alligatos, Et essent calceamentorum suorum, & sandalia sua vetera, & pittaciis consuta, in pedibus suis, & vestimenta sua inveterata super se: & (h) panis eorum viaticis aridus, & carum pittis, & corrosus. Et venerunt ad Iesum 6 in castra Israel in Galgala: & dixerunt ad Iesum, & Israel; De terra longinqua venimus: & nunc disponite nobis testamentum. Et dixerunt filii Israel ad (i) Chorræum, Vide, (k) ne 7 in me habites. Et quomodò disponam tibi testamentum? Et 8 dixerunt ad Iesum, Famuli tui sumus. Et dixit ad eos Iesus, Unde estis, & undè advenistis? Et dixerunt, De terra 9 longinqua valdè venerunt pueri tui in nomine Domini Dei tui: Audiximus enim nomen ejus, & quæcunque fecit in Ægypto, Et quæcunque fecit 10 regibus Amorrhæorum, qui erant trans Iordanem, Seon regi (l) Amorrhæorum, & Og regi Basan, qui habitabat in Astaroth, & in Edraim. Et (m) 11 audientes dixerunt ad nos seniores nostri, & omnes inhabitantes terram nostram, dicentes; Sumite vobis ipsis cibaria in viam, & ite in occursum eorum, & dicetis ad eos; Famuli tui sumus: & nunc disponite nobis testamentum. Hi 12 sunt panes: calidos in viaticum accepimus eos in die quâ eximimus ad venire ad vos: nunc autem exsiccati, & facti sunt corrosi.

MS. A. (ν) ταῦτα ἀνέγνω πάντα (ξ) ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, (ο) παιδίοις, τοῖς (π) ἐποίησεν Ἰησοῦς τῇ (ρ) δεδ τῶν ὄνων ἀυτῶν, (σ) ἐπ' ἀυτῶν, καὶ οἱ ἄρτοι τȣ ὀδοιπορικȣ ἀυτῶν ξηροὶ καὶ βεβρωμένοι. (τ) ἦλθον (υ) παρεμβολὴν ἀυτῶν εἰς (φ) καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, (χ) κατῴκεις· (ψ) πῶς διαθῶμαί σοι διαθήκην; (ω) εἶπαν πρὸς ἀυτȣ, Ἐκ (α) τοῖς δοȣ βασιλεȣσι (β) βασιλεῖ Ἐσεβȣν, καὶ τῷ (γ) Ἐδραείν. Καὶ εἶπαν πρὸς (δ) Οἰκέται ὑμῶν ἐσμεν, (ε) ἡμῖν διαθήκην.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 ובתר כן קרא ית כל פתגמי אוריתא ברכן ולוטין בכל דכתיב בספרא דאוריתא:
35 לא הוה פתגמא מכל די פקיד משה ולא קרא יהושע קדם כל קהלא דישראל ונשיא וטפלא ודיירא דאזלין ביניהון:

ט

1 והוה כד שמעו כל מלכיא די בעברא דירדנא בטורא ובשפלתא ובכל סדר ימא רבא
די לקבל לבנן חתאי ואמוראי כנענאי פרזאי חואי ויבוסאי: 2 ואתכנשו חדא לאגחא
קרבא עם יהושע ועם ישראל סיעא חדא: 3 ויתבי גבעון שמעו יתהי עבד יהושע
ליריחו ולעי: 4 ועבדו אף אנון בחכמא ואזדמנו ונסיבו שקין בלין לחמרהון ויקין דחמר
בלין ומבלעין ומצרין: 5 ומסמן בלין ומרקעין ברגליהון וכסותא בליא עליהון וכל
לחם זוהרהון יבש הוה כסנין: 6 ואזלו לות יהושע למשריתא לגלגל ואמרו ליה ולאנש
ישראל מארעא רחיקא אתינא וכען גזרו לנא קים: 7 ואמרו אנש ישראל לחואה ולמא
בגינא אחון יתבין ואיכדין גזור לכון קים: 8 ואמרו ליהושע עבדך אנחנא ואמר
להון יהושע מן אתון ומנן אתיתון: 9 ואמרו ליה מארע רחיקא לחדא אתו עבדך לשמא
די אלהך ארי שמענא ית שמע גבורתיה וית כל דעבד במצרים: 10 וית כל דעבד
לתרין מלכי אמוראי די בעברא דירדנא לסיחון מלכא דחשבון ולעוג מלכא דמתנן
ודבשתרות: 11 ואמרו לנא סבנא וכל יתבי ארענא למימר סבו בידכון זודן לאורחא
ואזילו לקדמותהון ותימרון להון עבדיכון אנחנא וכען גזרו לנא קים: 12 דין לחמנא דא
חמים אזדרזנא יתיה מבתנא ביום מפקנא למיתי לותכון וכען הא יבש הוה כסנין:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et postea legit omnia verba Legis, benedictiones & maledictiones, juxta 34
omne quod scriptum est in libro Legis. Non fuit verbum ex omnibus quæ 35
jussit Moses, quod non legit Josue ante omnem ecclesiam Israel, mulieres,
& parvulos, & advenas qui incedebant inter eos.

CAP. IX.

1 Et fuit, quando audierunt omnes reges qui trans Jordanem, in monte & t
in planitie, & in omni littore maris magni quod è regione Libani; Hethæus,
& Emorrhæus, Chenaghanæus, Pherezæus, Hhivæus et Jebusæus: Et congre- 2
gati sunt simul ad ineundum prœlium cum Josue & cum Israel, societate
una. Et habitatores Gibghon audierunt, quod fecit Josue Jericho & Ghay. 3
Et fecerunt etiam illi in sapientia, & venerunt, et viaticum paraverunt; & 4
acceperût saccos veteres asinis suis, & uteres vini veteres et ruptos et liga-
tos: Et calciamenta vetera & maculosa in pedib⁹ suis; & veiles veteres sup 5
se: & omnis panis viatici eorū siccus fuit ut oblæ. Et venerunt ad Josue in 6
castra in Gilgal; & dixerunt ei & homini Israel: De terrâ longinquâ
venimus; & nunc pangite nobiscum fœdus. Et dixerunt viri Israelis ad 7
Hhivæum: Forsan inter *nos vos habitatis*; & quomodo *pangamus vobis-*
cum fœdus? Et dixerunt Josue: Servi tui nos. & dixit illis Josue: Qui- 8
nam vos? & unde venistis? Et dixerunt ei: De terrâ longinquâ valde 9
venerunt servi tui ad nomen Domini Dei tui; namque audivimus auditio-
nem fortitudinis ejus, & omnia quæ fecit in Ægypto: Et omnia quæ fecit 10
duobus regibus *Emorrhæorum* qui trans Jordanem, Sihhon regi Hhesbon,
& Ghog regi Mathnan qui in Ghastaroth. Et dixerunt nobis senes nostri, 11
& omnes habitatores terræ nostræ, dicendo: Tollite in manibus vestris
viatica ad iter, & ite in occursum eorum: & dicetis eis; Servi vestri nos;
& nunc pangite nobis fœdus. Hic panis noster: adhuc calidum attulimus 12
viaticum eum è domibus nostris in die quo eximemus ad veniendum ad
vos; et nunc ecce siccus, et fuit ut oblæ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Deinde legit Jesus omnes verficulos legis, 34
benedictiones, atque maledictiones omnes
scriptas in libro legis. Ne unum quidem 35
verbum omisit ex omnibus quæ præceperat
Moses, quod non legerit Jesus coram uni-
verso cœtu Israelis, coram mulieribus, coram
pueris, & eoram advenis qui erant inter eos.

CAP. IX.

Quæ cùm audissent cuncti reges qui erant 1
cis Jordanem tam in montibus quàm plani-
tiebus, & universis oris magni maris quod est
contra Libanum, *nempe* Hethæorum, Amor-
rhæorum, Chananæorũ, Pherezæorũ, Hevæo-
rum, & Jebusæorum; Simul conspirárunt ad 2
bellum gerendũ cum Josue et cũ Israele, uno
animo. Habitatores verò Gabaon audien- 3
tes quod fecerat Jesus Aai & Jericho, Ege- 4
runt etiam ipsi cum vafritie, & abeuntes via-
ticum parárunt, imposuerunt que saccos de-
tritos asinis suis, utrèsque vini laceros, scis-
sos, atque colligatos; Calceamentis quoque 5
detritis, ocreisque veteribus calceati erant
pedes suos; vestimentis denique laceris in-
duti erant; & panem viaticorum suorum are-
fecerant, & siccus evaserat. Et venientes ad 6
Jesum in castra ad Galgalam, dixerunt ad eũ
& ad Israelitas, E regione remota venimus,
date ergò nobis dexteram. Responderunt Is- 7
raelitæ Hevæis, Si prope nos habitatis,
quorsum erit vobis dextera? Dixerunt au- 8
tem ad Jesum, Servi tui sumus. Ait illis Je-
sus, Unde estis? & unde venistis? Dixerunt 9
ad eum, E terra & è regione remotissima
venerunt servi tui ad famam Domini Dei
tui. Audivimus enim nomen ejus, & quic-
quid fecit in Ægypto, Et quicquid fecit du- 10
obus regibus Amorrhæorum cis Jordanem
existentibus, Sihoni regi Hesbon, & Og re-
gi Mathnin commoranti in Astaroth: Et
dixerunt nobis majores nostri, & omnes 11
incolæ terræ nostræ, Accipite vobiscum
viaticum pro itinere, & abeuntes in oc-
cursum eorum dicite eis, Servi vestri sumus,
præbete ergò nobis dexteram. Dixerunt 12
etiam ad Jesum, Hunc panem nostrum ad-
huc calidum pro viatico sumpseramus è do-
mibus nostris die quo egressi sumus vos con-
venturi; nunc autem en exaruit, ac prædu-
rus evasit:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Ac postea recitaverunt eis universus sermo 34
legis, & benedictiones atque maledictiones, juxta omne quod scriptum est in libro
legis. Et ita fecit Josue quidquid prece- 35
perat Moses, legitque legem totam in illa
die universo cœtui filiorum Israel, &
mulieribus, atque pueris, necnon peregrino
ambulanti cum ipsis.

CAP. IX.

Factumque est, cùm audissent hæc o- 1
mnes reges qui erant trans Jordanem, in
monte, & in planitie, utoque litore ma-
vis magni usque ad oppidum Libani,
nempe Hethæus, Amorrhæus, Chananæus,
Pherezæus, Hevæus, & Jebusæus;
Simul congregati sunt ad pugnandum 2
contra Josue filium Nun ac filios Israel
uno consensu. Interim habitatores urbis 3
Gabaon, audito quod fecerat De is Jeri-
cho & Aai, ipsi sunt ipsi quoque astu; & 4
abeuntes parárunt sibi viaticum, & ac-
ceperunt stramina palmarum detritissimis
suis, & utres veni veteres, dissipatos,
atque refartos; Calipas etiam veteres ac 5
refartas in pedibus suis, vestesque laceras
super se, omnisque panis eorum mucidus
erat & siccus. Et pregentes ad castra in 6
Galgal ad Josue, dixerunt ad eum & ad
filios Israel, E terra longinqua venimus:
nunc ergò præcidite nobiscum pactum.
Dixerunt ad eos filii Israel, Videte ne 7
forte filii commorantes in hac terra;
quomodo enim ferirem vobiscũ pactum?
Dixerunt ad Josue, Servi tui sumus. At 8
illis Josue, Quinam estis? & unde veni-
stis? Dixerunt, E terra admodum remo- 9
ta venerunt servi tui ad nomen Domini
Dei tui, quum audissemus famam ipsius,
& omnia quæ gesserat in terra Ægypti,
Quæque fecerat duobus regibus Amor- 10
rhæorum, qui erant trans Jordanem, nec-
non Sihoni regi Hesbon, & Og regi Ba-
thniæ; unde dixerunt nobis senes nostri, 11
cunctique habitatores terræ nostræ sermo-
nem istum, Sumite in manibus vestris via-
ticum pro itinere, ite obviam illis, &
dicite ad eos, Servi tui sumus; nunc
ergò ferite nobiscum fœdus. Hunc panem 12
nostrum, calidum sumpsimus in viaticum
è domibus nostris die qua egressi sumus
ut veniremus ad vos, & nunc ecce siccus
est, jamque mucidus evasit.

כַּפֶּר יְהוֹשֻׁעַ׃ כ׃

13 וְאֵלֶּה נְאֻרוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מָלְאוּ חֲדָשִׁים הִנָּה הִתְבַּקָּעוּ
וְאֵלֶּה שַׂלְמוֹתֵינוּ וְנַעֲלֵינוּ בָּלוּ מֵרֹב הַדֶּרֶךְ׃
14 מֵאֹד׃ וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצֵּידָם וְאֶת־פִּי יְהוָה לֹא שָׁאָלוּ׃
15 וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שָׁלוֹם וַיִּכְרֹת לָהֶם בְּרִית לְחַיּוֹתָם
וַיִּשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה׃ 16 וַיְהִי מִקְּצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים
אַחֲרֵי אֲשֶׁר־כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי קְרֹבִים הֵם
אֵלָיו וּבְקִרְבּוֹ הֵם יֹשְׁבִים׃ 17 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן
וְכְפִירָה וּבְאֵרוֹת וְקִרְיַת יְעָרִים׃ 18 וְלֹא הִכּוּם
כִּי נִשְׁבַּע לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה בַּיהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וַיָּלֻנּוּ כָל־הָעֵדָה עַל־הַנְּשִׂיאִם׃ 19 וַיֹּאמְרוּ
אֶל־כָּל־הַנְּשִׂיאִם אֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם בַּיהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא נוּכַל לְנָגַע בָּהֶם׃ 20 זֹאת נַעֲשֶׂה
לָהֶם וְהַחֲיֵה אוֹתָם וְלֹא יִהְיֶה עָלֵינוּ קֶצֶף עַל
הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם׃ 21 וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂיאִם
יִחְיוּ וַיִּהְיוּ חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לְכָל־הָעֵדָה
כַּאֲשֶׁר דִּבְּרוּ לָהֶם הַנְּשִׂיאִם׃ 22 וַיִּקְרָא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ
וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר לָמָּה רִמִּיתֹנוּ אֹמְרוֹ אֵלֵינוּ לֵאמֹר
רְחוֹקִים אֲנַחְנוּ מִכֶּם מְאֹד וְאַתֶּם בְּקִרְבֵּנוּ יֹשְׁבִים׃ 23 וְעַתָּה
אֲרוּרִים אַתֶּם וְלֹא יִכָּרֵת מִכֶּם עֶבֶד וְחֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי
מַיִם לְבֵית אֱלֹהָי׃ 24 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ כִּי
הֻגַּד הֻגַּד לַעֲבָדֶיךָ אֶת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת־מֹשֶׁה עַבְדּוֹ לָתֵת לָכֶם אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְלְהַשְׁמִיד
אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְיָרֵאנוּ מְאֹד
לְנַפְשֹׁתֵינוּ מִפְّנֵיכֶם וַנַּעֲשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃
25 וְעַתָּה הִנֵּנוּ בְיָדֶךָ כַּטּוֹב וְכַיָّשָׁר בְּעֵינֶיךָ
לַעֲשׂוֹת לָנוּ עֲשֹׂה׃ 26 וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן וַיַּצֵּל אֶתְכֶם
מִיַּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא הֲרָגוּם׃ 27 וַיִּתְּנֵם
יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם
לָעֵדָה וּלְמִזְבַּח יְהוָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר יִבְחָר׃

13 Utres vini novos implevimus, nunc rupti sunt & soluti: vestes & calceamenta quibus indimur, & quæ habemus in pedibus, ob longitudinem longioris viæ trita sunt, & penè
14 consumpta. Susceperunt igitur de cibariis eorũ, & os Domini non interrogaverunt. Fecitque Josue cum eis pacem,
15 & inito fœdere pollicitus est quòd non occiderentur: principes quoque multitudinis juraverunt eis. Post dies autem
16 tres initi fœderis, audierunt quòd in vicino habitarent, &
17 inter eos futuri essent. Moverũt quæ castra filii Israël, & venerunt in civitates eorũ die tertio, quarum hæc vocabula sunt, Gabaon, & Caphira, &
18 Beroth, & Cariathiarim. Et non percusserunt eos, eò quòd juràssent eis principes multitudiuis in nomine Domini Dei Israel. Murmuravit itaque omne vulgus contra principes.
19 Qui responderunt eis, Juravimus illis in nomine Domini Dei Israel, & idcircò non possumus eos contingere. Sed hoc faciemus eis: Reserventur quidem ut vivant, ne contra nos ira Domini concitetur,
20 si pejeraverimus: Sed sic vivant, ut in usus universæ multitudinis ligna cædant, aquàsque comportent. Quibus hæc
22 loquentibus, Vocavit Gabaonitas Josue, & dixit eis; Cur nos decipere fraude voluistis, ut diceretis, Procul valdè habitamus à vobis, cùm in medio
23 nostri sitis? Itaque sub maledictione eritis, & non deficiet de stirpe vestra ligna cædens, aquàsque comportans in do-
24 mum Dei mei. Qui responderunt, Nuntiatũ est nobis servis tuis, quòd promisisset Dominus Deus tuus Moysi servo suo, ut traderet vobis omnem terrã, & disperderet cunctos habitatores ejus. Timuimus igitur valdè, & providimus animabus nostris, vestro terrore compulsi, & hoc consilium inivimus. Nunc autem in manu tua sumus: quod tibi bonum & rectum videtur, fac nobis. Fecit ergò Josue ut dixerat, & liberavit eos de manu filiorum Israel, ut non occiderentur. Decrevitque in illo die eos esse in ministerio cunẽti populi, & altaris Domini, cædentes ligna, & aquas comportantes, usq; in præsens tempus, in loco quẽ Dñs elegisset.

13 Καὶ ἕτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου οὗς ἐπλήσαμεν καινοὺς, καὶ ἕτοι ἐρρήγασι. καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν (ζ) παναλώματα ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ ζοῦσα. Καὶ
14 ἔλαβον οἱ ἄρχοντες (η) τῶν ὄψωνισμὸν αὐτῶν, καὶ κύριον οὐκ ἐπυρώτησε. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς φῶς αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ (θ) διέθετο φῶς. αὐτοῖς διαθήκην τοῦ διασῶσαι αὐτούς.
15 καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς Συναγωγῆς. Καὶ ἐγένετο μὴ πρῶς ἡμέρας μετὰ τὸ διαθέσθαι φῶς αὐτοῦ διαθήκην, ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν (ι) αὐτῆς εἰσι, καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσι. Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ,
16 καὶ (κ) ἦλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν Γαβαὼν καὶ (λ) Κεφιρὰ καὶ Βηρώτ, καὶ πόλεις Ἰαρίν. Καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο
17 αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ (μ) ἄρχοντες κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ. καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ Συναγωγὴ διὰ τοῖς ἄρχοσι. (ν) Καὶ ἔφασαν οἱ ἄρχοντες πᾶσῃ τῇ Συναγωγῇ, Ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἅψασθαι αὐτῶν. Τοῦτο ποιήσομεν, ζωγρῆσαι αὐτοὺς, καὶ ἀποποιησόμεθα αὐτοῦς. καὶ
18 ἔσται καὶ ἡμῖν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον, ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς. Ζήσονται, καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ Συναγωγῇ,
19 καθὼς εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες. Καὶ συνεκάλεσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Διατί παρῆγγίσασθέ με, λέγοντες, (ξ) Μακρὰν ἀπὸ ζοῦ ἐσμεν ζοῦσα· ὑμεῖς δὲ ἐγγύθεν ἐστε ἡμῖν; Καὶ
20 νῦν ἐπικατάρατοί ἐστε· καὶ οὐκ ἐκλείψει ὑμῶν (ο) δοῦλος, οὐδὲ ξυλοκόπος, οὐδὲ ὑδροφόρος ζοῦσα, ἕως ἂν ἐξαλειφθῇ τὸ ὄνομα ὑμῶν. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξε κύριος ὁ θεὸς ζοῦ (π) Μωυσῆ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην, καὶ (ρ) ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. καὶ ἐφοβήθημεν ζοῦσα περὶ τῆς ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῖν, ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν, (σ) ποιήσατε ἡμῖν. Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως. καὶ ἐξείλατο αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ (τ) χειρῶν υἱῶν
27 Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἀνέλεν αὐτούς. Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ Συναγωγῇ, καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ (υ) τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡμέρας, καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος.

13 Et hi utres vini, quos implevimus novos; & hi rupti sunt. Et vestimenta nostra, & calceamenta nostra inveteraverunt ex
14 multa via valdè. Et sumpserunt principes de cibariis eorum, & Dominum non interrogaverunt. Et fecit Iesus viga eos
15 pacim: & disposuerunt ad eos testimentum salvandi eos. Et juraverunt eis principes Synagogæ. Et factum est post tres dies
16 postquam disposuerant ad eos testimentum, audierunt, quia propè se sunt, & quia inter se habitant. Et promoverunt filii Is-
17 rael, & venerunt ad civitates (n). eorũ: civitates autem eorum, Gabaon, & Cephira, & Berot, & civitates Iavim. Et non pugnaverunt cum eis filii Israel:
18 quoniam juraverant eis omnes principes Dominum Deum Israel. Et murmuraverunt omnis Synagoga super principes. Et di-
19 xerunt principes omni Synagogæ, Nos juravimus tis Dominum Deum Israel: & nunc non potevimus tangere eos. Hoc
20 faciemus, vivificando eos: & reservabimus eos. Et non erit contra nos ira propter juramentum, quod juravimus (o) eis.
21 Vivent, & erunt cædentes lignata, & portantes aquam omni Synagogæ; sicut dixerunt eis principes. Et convocavit eos Ie-
22 sus, & dixit eis; Cur decipistis me, dicentes; Procul à te sumus valdè? Vos autem de regione estis habitantium in nobis.
23 Et nunc maledicti estis. Non deficiet ex vobis servus, neque cædens ligna, neque aquam portans
24 mihi, & Deo meo. Et respondentes Iesu, dicentes; (p) Annuntiata sunt nobis, quæcunque præcepit Dominus Deus
tuus Moysi puero suo, ad dandum vobis terram hanc, & exterminandum nos, & omnes inhabitantes super eam à facie
vestra. Et timuimus valdè de animabus nostris à facie vestra: & fecimus rem hanc. Et nunc
25 ecce nos subjugati vobis: prout placet vobis, & prout videtur vobis facite nobis. Et fecerunt eis
26 ita. Et eripuit eos Iesus in die illa de manibus filiorum Israel: et non occiderunt eos. Et constituit eos
27 Iesus in die illa cæsores lignorum, & portatores aquæ omni Synagogæ, & altari Dñi. (q) Propter hoc facti sunt habitatores Gabaon cæsores lignorum, & portatores aquæ altaris Dei usq; in hodiernum diem, & ad locum, quem elegerit (r) Dominus.

MS. A. (ζ) παλαιώνται (η) παν ὀψωνισμὸς αὐτῶν, (θ) διέθεσο (ι) εἰσὶν αὐτοῦν, καὶ (κ) ἐξῆλθαν εἰς (λ) Χεφιρὰ καὶ Βηρὼθ καὶ πόλεις Ἰαρείμ. (μ) ἄρχοντες τῶ Συναγωγῶν τῶ κύριον (ν) Καὶ ἔπραν πάντες οἱ ἄρχοντες τῆ (ξ) Μακρὰν ἐσμεν ἀπὸ ζοῦ ζοῦσα· (ο) δοῦλ Θ ξυλοκόπ Θ ἐμοὶ (π) Μωυσῆ παιδὶ (ρ) ἐξολεθρεῦσα (σ) πάντας ὑμῖν. (τ) χειρὸς (υ) τῶ θεοῦ ἕως τῶ σήμερον ἡμέρας, καὶ εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וְאִלֵּין זִיקִין דְּחַמְרָא דִּי מְלֵינָא כַּד חַדְתִּין הָא אִתְחַבְּרוּ וְאִלֵּין הוּתְבְּנָא וּמִסְגְּנָא בְּלִיאוּ מִסַּגִּי
14 אָרְחָא לְחַדָּא וְקַבִּילוּ גַּבְרַיָּא לְפִתְגָמֵי יְהוֹן וְאוֹלְפָן מִן קֳדָם יְיָ לָא תְבָעוּ: וְעֲבַד לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ
15 שְׁלָם וּגְזַר לְהוֹן קְיָם לְקַיָּמוּתְהוֹן וְקַיְּמוּ לְהוֹן רַבְרְבֵי כְּנִשְׁתָּא: וַהֲוָה מִסּוֹף וְתֵרָא יוֹמִין
16 כְּדִי דְגַזְרוּ לְהוֹן קְיָם לְקַיָּמוּתְהוֹן אִנּוּן דְּשַׁמְעוּ אֲרֵי קְרִיבִין אִנּוּן לֵיהּ וּבֵינֵיהוֹן אִנּוּן יָתְבִין: וְנַטְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
17 וַאֲתוֹ לְקִרְיָתְהוֹן בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וְקִרְיָתְהוֹן גִּבְעוֹן וְכְפִירָה וּבְאֵרוֹת וְקִרְיַת יְעָרִים: וְלָא
18 מְחַוְנוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲרֵי קַיְּמוּ לְהוֹן רַבְרְבֵי כְּנִשְׁתָּא בְּמֵימְרָא דְיָי אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
19 וְאִתְרַעֲמוּ כָל כְּנִשְׁתָּא עַל רַבְרְבַיָּא: וַאֲמַרוּ כָל רַבְרְבַיָּא לְכָל כְּנִשְׁתָּא קַיְּמְנָא לְהוֹן
20 בְּמֵימְרָא דְיָי אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וּכְעַן לָא נְהוּל לְאַנָּקָה בְהוֹן: דָּא נַעֲבֵד לְהוֹן נְקַיֵּם לְהוֹן
21 וְלָא יְהֵא עֲלָנָא רְגוּזָא עַל קְיָמָא דִי קַיְּמְנָא לְהוֹן: וַאֲמַרוּ לְהוֹן רַבְרְבַיָּא יְהוֹן מְלַקְּטִין
אֵעִין וּמְלַן מָיָא לְכָל כְּנִשְׁתָּא כְּמָא דְמַלְלוּ לְהוֹן רַבְרְבַיָּא: וּקְרָא לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ וּמַלֵּל עִמְּהוֹן
22 לְמִימַר לְמָא שְׁקַרְתּוּן בְּנָא לְמֵימַר רְחִיקִין אֲנַחְנָא מִנָּכוֹן לְהַדָּא וְאַתּוּן בֵּינָנָא יָתְבִין: כְּכַן
23 לִיטִין אַתּוּן וְלָא יִפְסְקִין מִנָּכוֹן מְגַבְּרִין עִבְדִין וּמְלַקְּטֵי אֵעִין וּמְלַן מָיָא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דֵאלָהִי:
24 וַאֲתִיבוּ יָת יְהוֹשֻׁעַ וַאֲמַרוּ אֲרֵי חַוְיָא אִתְחַוְיָא לְעַבְדָּךְ יָת דְּשַׁבַּק יְיָ אֱלָהָךְ יָת מֹשֶׁה עַבְדֵּהּ
לְמִתַּן לְכוֹן יָת כֹּל אַרְעָא וּלְשֵׁיצָאוּתָא יָת כָּל יָתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמֵיכוֹן וְדַחֲלְנָא יַתְהוֹן
25 לְנַפְשָׁתְנָא מִן קֳדָמֵיכוֹן וַעֲבַדְנָא יָת פִּתְגָמָא הָדֵין: וּכְעַן הָא אַנְתּוּן מְסִירִין בִּידָךְ כְּבָא
26 דְתַקִּין וְכָמָא דְכַשַׁר בְּעֵינָךְ לְמֶעְבַּד לְנָא עֲבַד: וַעֲבַד לְהוֹן כֵּן וְשֵׁיזֵב יָתְהוֹן מִן יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
27 וְלָא קְטָלוּנוּן: וּמַגְנוּן יְהוֹשֻׁעַ בְּיוֹמָא הַהוּא חַטָּבֵי אֵעִין וּמְלַן מָיָא לְכְנִשְׁתָּא וְאַ לְמַדְבְּחָא
דְיָי עַד יוֹמָא הָדֵין לְאַתְרָא דִי יִתְרְעֵי:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

13 Et hi utres vini quos implevimus quando novi [erant], & ecce rupti sunt:
& hi panni nostri & calciamenta nostra inveterata sunt ex magnitudine
14 viæ valde. Et auscultaverunt viri verbis eorum, et doctrinam à facie Do-
15 mini non quæsierunt. Et fecit illis Josue pacem, et pepigit illis fœdus ad
16 vivificandum eos: et juraverunt eis principes synagogæ. Et fuit à fine trium
17 dierũ postquã pepigerũt eis fœd°, et audierunt ꝓ propinqui illi ei, & in-
18 ter eos illi habitantes. Et levaverunt filii Israel, et venerunt ad civitates
eorum in die tertio; et urbes eorum, Gibghon, et Cephira, et Beeroth,
& Kirjath-jegharim. Et non deleverunt eos filii Israel; quoniam juraverant
19 eis principes Synagogæ in dicto Dñi Dei Israel: et murmuraverunt omnis
Synagoga contra principes. Et dixerunt omnes principes omni Synago-
20 gæ: Nos juravimus illis in verbo Domini Dei Israel: et nunc non poterimus
nocere illis. Hoc faciemus eis, & vivificabimus eos; & non erit super
21 nos indignatio propter juramentum quod juravimus eis. Et dixerunt eis
principes: vivent; et erunt colligentes ligna, et implentes aquas omni Syo-
22 agogæ, sicut locuti sunt eis principes. Et vocavit eos Josue, et locutus est
cum eis, dicendo: Ad quid mentiti estis nobis, dicendo; Longioqui nos à
vobis valdè, et vos inter nos habitantes? Et nunc maledicti vos, et non defi-
23 ciant ex vobis servi, et colligentes ligna, et implentes aquam domui san-
24 ctuarii Dei. Et responderunt Josue, et dixerunt: Quoniam nuntiando oun-
tiatum fuit servis tuis quod jussit Dominus Deus tuus Mosem servum suum
ad dandam vobis omnem terram, & ad consumendum omnes habitatores
terræ à facie vestrã; & timuimus valde animabus nostris à facie vestrã, &
25 fecimus verbum hoc. Et nunc ecce nos traditi in manu tuã: sicut conveni-
26 ens & sicut rectum in oculis tuis facere nobis, fac. Et fecit illis sic, & libe-
27 ravit eos de manu filiorum Israel; & non occiderunt eos. Et numeravit eos
Josue in die illa collectores lignorum, et implentes aquas Synagogæ, &
altari Domini usquẽ ad diem hunc ad locum quem elegit.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܗܘܝܢ ܚܡܪܐ ܕܚܕܬܐ ܕܡܠܝܢܢ ܗܐ ܡܬܒܙܥܝܢ ܘܠܒܘܫܢ ܗܠܝܢ ܕܠܒܫܢ ܡܬܒܠܝܢ ܘܢܥܠܢ ܕܫܝܢ ܗܐ ܡܬܒܙܥܝܢ ܘܡܬܒܠܝܢ ܗܢܘܢ ܡܢ ܣܓܝܐܬܐ ܕܐܪܚܐ ܗܕܐ ܠܡܫܪܐ ܗܘܘ ܠܗ ܠܡܫܪܐ ܗܢܘܢ ܕܐܬܘ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܕܢܫܠܡ

ספר יהושע : י

Versio VULG. LAT.

CAP. X.

1 Quæ cùm audisset Adonisedec rex Jerusalem, quòd scilicet cepisset Josue Hai, & subvertisset eã, (sicut enim fecerat Hiericho & regi ejus, sic fecit Hai et regi illi: ,Et quòd transfugissent Gabaonitæ ad Israel, & essent fœderati eorum, Timuit valdé. Urbs enim magna erat Gabaon, & una civitatum regalium, & major oppido Hai, omnésq; bellatores ejus fortissimi. Misit ergò Adonisedec rex Jerusalem ad Oham regem Hebron, & ad Pharam regẽ Jerimoth, ad Japhia quoque regem Lachis, & ad Dabir regẽ Eglon, dicens; Ad me ascendite, & ferte præsidium, ut expugnemus Gabaon, quarè transfugerit ad Josue, & ad filios Israel. Congregati igitur ascenderunt quinque reges Amorrhæorum, rex Jerusalem, rex Hebron, rex Jerimoth, rex Lachis, rex Eglon, simul cum exercitibus suis, & castrametati sunt circa Gabaon, oppugnantes eam. Habitatores autem Gabaon urbis obsessæ miserunt ad Josue, qui tunc morabatur in castris apud Galgalam, & dixerunt ei; Ne retrahas manus tuas ab auxilio servorum tuorum: ascende citò, & libera nos, férque præsidium: convenerunt enim adversùm nos omnes reges Amorrhæorum, qui habitant in montanis. Ascendit q; Josue de Galgalis, & omnis exercitus bellatorum cum eo, viri fortissimi. Dixitque Dominus ad Josue, Ne timeas eos: in manus enim tuas tradidi illos: nullus ex eis tibi resistere poterit. Irruit itaque Josue super eos repentè, totâ nocte ascendens de Galgalis. Et conturbavit eos Dominus à facie Israel: contrivitque plagâ magnâ in Gabaon, ac persecutus est eos per viam ascensûs Beth-horon, & percussit usq; Azeca & Maceda. Cùmq; fugerent filios Israel, & essent in descensu Beth-horon, Dominus misit super eos lapides magnos de cœlo usq; ad Azeca: & mortui sunt multò plures lapidibus grandinis, quàm quos gladio percusserant filii Israel. Tunc locutus est Josue Dño, in die quâ tradidit Amorrhæis in conspectu filiorũ Israel, dixitq; coram eis; Sol contra Gabaon ne movearis, & Luna contra vallẽ Ajalon.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

CAP. X.

1 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀδωνιζεδὲκ βασιλεὺς Ἱεροσολύμων ὅτι ἔλαβεν Ἰησοῦς τὴν Γαὶ, καὶ (α) ἐξωλόθρευσεν αὐτὴν, ὃν τρόπον (β) ἐποίησαν τῇ Ἱερειχὼ καὶ τῇ βασιλείᾳ αὐτῆς, οὕτως (γ) ἐποίησαν τῇ Γαὶ καὶ τῇ βασιλείᾳ αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡυτομόλησε οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς 2 Ἰησοῦν καὶ πρὸς Ἰσραήλ, καὶ ἐφοβήθη (δ) ἀπ' αὐτῶν σφόδρα· ἦδει γὰρ ὅτι (ε) πόλις μεγάλη Γαβαὼν, (ζ) ὡσεὶ μία τῶν βασιλικῶν πόλεων, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί· καὶ ἀπέστειλεν Ἀδωνιζεδὲκ βασιλεὺς Ἱεροσολύμων πρὸς (η) Ἐλὰμ βασιλέα Χεβρὼν, καὶ πρὸς (θ) Φιδὼν βασιλέα Ἱερμὼθ, καὶ πρὸς (ι) Ἰεφθὰ βασιλέα (κ) Λαχὶς, καὶ πρὸς (λ) Δαβὶν βασιλέα Ὀδολλὰμ, λέγων, Δεῦτε, ἀράσατε πρός με, καὶ βοηθήσατέ μοι, καὶ ἐκπολεμήσωμεν Γαβαὼν· ἠυλομάκησε γὰρ πρὸς 5 Ἰησοῦν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων, βασιλεὺς Ἱεροσολύμων, καὶ βασιλεὺς Χεβρὼν, καὶ βασιλεὺς Ἱερμὼθ, καὶ βασιλεὺς (μ) Λαχὶς, καὶ βασιλεὺς (ν) Ὀδολλὰμ, αὐτοὶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν· καὶ παρεκάθισαν τῇ Γαβαὼν, καὶ ἐξεπολιόρκουν αὐτήν. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γαλγαλα, λέγοντες, Μὴ ἐκλύσῃς τὰς χεῖράς σου ἀπὸ παίδων σου· ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τάχος, (ξ) καὶ βοήθησον ἡμῖν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς· ὅτι συνῆλθον ἐπὶ ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, οἱ κατοικοῦντες τὰ ὀρεινά. Καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ, πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ. 8 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς αὐτοὺς, εἰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτοὺς· (ο) οὐκ ἀποληφθήσει ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἐνώπιον ὑμῶν. Καὶ ἔπεσε παρεγένετο Ἰησοῦς ἐπ' αὐτὸς ἄφνω, ὅλιμ ἡ νύκτα (π) εἰσεπορεύθη ἐκ Γαλγάλων. Καὶ ἐξέπεσεν αὐτὸς κύριος ἀπὸ (ρ) προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ συνέτριψεν αὐτὸς κύριος (σ) συντριβὴ μεγάλη ἐν Γαβαών. καὶ κατεδίωξαν αὐτὸς ὁδὸν ἀναβάσεως (τ) Ὠρωνὶν, καὶ κατέκοψεν αὐτὸς ἕως Ἀζηκὰ καὶ ἕως Μακηδά. Ἐν δὲ τῷ φεύγειν αὐτὸς ἀπὸ προσώπου (υ) τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὅτι ἐν καταβάσει (φ) Ὠρωνὶν, καὶ κύριος (χ) ἐπέβαλεν αὐτοῖς λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως Ἀζηκά. καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τὰς λίθους ἢ χαλάζης, ἃ ἔς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ. Τότε ἐλάλησεν Ἰησοῦς πρὸς κύριον, ἡ ἡμέρα (ψ) παρέδωκεν ὁ θεὸς τὴν Ἀμορραῖον ὑποχείριον Ἰσραὴλ, νίκα συνέβη αὐτὸς ἐν Γαβαών, καὶ συνεβίβασεν ἀπὸ (ω) προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, Στῆτω ὁ ἥλιος καὶ Γαβαὼν, καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών.

1 Postquàm autem audivit (a) Adonibesec rex Hierusalem, quia cepit Jesus Gai, & exterminavit eam, quemadmodum fecerat Hiericho, & regem ejus; sic fecerunt (β) Gai, & regem ejus; & quia transfugerunt habitatores Gabaon ad Iesum, & ad (b) Israel, Et timuerũt (c) ab eis valdè. 2 Sciebat enim, quia civitas magna Gabaon, quasi una ex iis, quæ sunt (d) Metropoles: & omnes viri ejus fortes. Et misit Adonibezec rex Hierusalem ad Elam regem Chebron, & ad Phidon regem Hierimuth, & ad Iephiba regem Lachis, & ad Dabin regem (e) Odollam, dicens; Venite, 3 ascendite ad me, & auxiliamini mihi: & expugnabimus Gabaon: Transfugerunt enim ad Iesum, et ad filios Israel. Et ascenderunt 5 quinque reges (f) Iebusæorum, rex Hierusalem, & rex Chebron, & rex Hierimuth, & rex Lachis, & rex Odollam, ipsi, & populus eorum: & obsederunt Gabaon; 6 & oppugnabant eam. Et miserunt habitatores Gabaon ad Iesum in castra Israel in Galgala, dicentes ; Ne relaxes manus tuas à pueris tuis. Ascende ad nos velocitèr, & auxiliare nobis, & eripe nos: quoniam congregati sunt super nos omnes reges Amorrhæorũ qui habitãt montanã. Et ascen- 7 dit Iesus de Galgalis, ipse, & omnis populus bellator cum eo, 8 omnis potens in fortitudine. Et dixit Dũs ad Iesũ, Ne timeas illos: In manus enim tuas tradidi eos: Non (g) remanebit ex illis quisquam coram vobis. Et (h) quoniam 9 ad advenientiũ Iesus super eos repentè; totam noctem perrexit de Galgalis. Et extinxavit eos Dominus à facie filiorum Israel; & contrivit eos Dominus contritione 10 magnâ in Gabaon. Et persequutũ sũt eos viã ascẽsionis (i) Oronim: & conciderunt eos usq; Azeca, & usq; Maceda. Dum autem illi fugerent à facie filiorum Israel super descensum Oronim, & Domino projecit in eos lapides grandinis de cœlo usque Azeca. Et fuerunt plures qui mortui sunt propter lapides grandinis, quàm 11 quos occiderunt filii Israel gladio in prælio. Tunc locutus est Iesus ad Dominum, quã die tradidit Deus Amorrhæum subjugatum Israel; (k) quando contrivit eos in Gabaon: & contriti sunt à facie filiorum Israel. Et dixit Iesus, Stet Sol super Gabaon, & Luna super vallem (l) Ajalon.

1 וכשמע אדני צדק מלך ירושלם כי־לכד יהושע
2 את־העי והחרימה כאשר עשה ליריחו ולמלכה
כן עשה לעי ולמלכה וכי השלימו ישבי גבעון
את־ישראל ויהיו בקרבם : ויראו מאד כי עיר
3 גדולה גבעון באחת ערי הממלכה וכי היא גדולה
מן־העי וכל־אנשיה גבורים : וישלח אדני־צדק מלך
ירושלם אל־הוהם מלך־חברון ואל־פרעם מלך־ירמות
4 ואל־יפיע מלך־לכיש ואל־דביר מלך־עגלון לאמר :
עלו־אלי ועזרני ונכה את־גבעון כי־השלימה
5 את־יהושע ואת־בני ישראל : ויאספו ויעלו חמשת
מלכי האמרי מלך ירושלם מלך־חברון מלך־ירמות
מלך־לכיש מלך־עגלון הם וכל־מחניהם ויחנו
6 על־גבעון וילחמו עליה : וישלחו אנשי גבעון
אל־יהושע אל־המחנה הגלגלה לאמר אל־תרף ידיך
מעבדיך עלה אלינו מהרה והושיעה לנו ועזרנו
7 כי נקבצו עלינו כל־מלכי האמרי ישבי ההר :
ויעל יהושע מן־הגלגל הוא וכל־עם המלחמה עמו
8 וגבורי החיל : ויאמר יהוה אל־יהושע אל־תירא
מהם כי בידך נתתים לא־יעמד איש מהם
9 נגדך : ויבא אליהם יהושע פתאם כל־הלילה :
עלה מן־הגלגל : ויהם יהוה לפני ישראל
10 ויכם מכה גדולה בגבעון וירדפם דרך
מעלה בית־חורון ויכם עד־עזקה ועד־
11 מקדה : ויהי בנוסם מפני ישראל הם במורד
בית־חורן ויהוה השליך עליהם אבנים גדלות
מן־השמים עד־עזקה וימתו רבים אשר־מתו
באבני הברד מאשר הרגו בני ישראל בחרב :
12 אז ידבר יהושע ליהוה ביום תת יהוה את־
האמרי לפני בני ישראל ויאמר לעיני ישראל
שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון :

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

1 והוה כד שמע ארוני צדק מלכא דירושלם ארי כבש יהושע ית עי ותברה כמא דעבד
ליריחו ולמלכה כן עבד לעי ולמלכה וארי אשלימו יתבי גבעון עם ישראל והוו
2 ביניהון : ודחילו לחדא ארי קרתא רבתא גבעון בחדא מקרוי מלכותא וארי היא רבא
3 מן עי וכל גברהא גברין : ושלח ארוני צדק מלכא דירושלם לות הוהם מלכא רחברון
ולות פראם מלכא דירמות ולות יפיע מלכא דלכיש ולות דביר מלכא דעגלון למימר :
4 קבו לותי וסעדוני ונמחי ית יתבי גבעון ארי אשלימת עם יהושע ועם בני ישראל :
5 ואתכנשו וסליקו חמשא מלכי אמוראי מלכא דירושלם מלכא דחברון מלכא
דירמות מלכא דלכיש מלכא דעגלון אנון וכל משריתהון ושרו על גבעון ואגיחו קרבא
6 עלה : ושלחו אנשי גבעון לות יהושע למשריתא לגלגלא למימר לא תרשל ידך
מעבדך סק לותנא בפריץ ופרוק לנא וסעדנא ארי אתכנשו עלנא כל מלכי אמוראה
7 יתבי טורא : וסליק יהושע מן גלגלא הוא וכל עמא עבדי קרבא עמיה וכל גברי חילא :
8 ואמר יי ליהושע לא תרחל מנהון ארי בידך מסרתגון לא יתעתד אנש מנהון קדמך :
9 ואתא לותהון יהושע בחכיף כל ליליא סליק מן גלגלא : ותבר יי קדם ישראל ומחון
10 מחתא רבא בגבעון ורדפון באורח רבית חורון ומחין עד עזקה ועד מקדה :
11 והוה במכבהון מן קדם ישראל אנון במחתא רבית חורון ומן קדם יי אתרמיאה עליהון
אבנין רברבן מן שמיא עד דאתו לעזקה ומיתו סגיאין דמיתו באבני ברדא מן דקטלו
12 בני ישראל ואמר קדם יי ביומא דמסר יי ית אמוראה קדם בני
ישראל ואמר לעיני ישראל שמשא בגבעון אורך וסהרא במישר אילון :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. X.

1 Et fuit quando audivit Adonisezedek rex Jerusalem, quod subegisset Josue Ghay, & consumpsisset eam, quemadmodum fecit Jericho & regi ejus, sic fecisset Ghay & regi ejus, & ꝓ pacem fecissent habitatores Gibghon cum Israel, & essent inter eos. Et metuerunt valde: namq; urbs magna Gib- 2 ghon, sicut una ex urbibus regnorum, & quòd illa magna à Ghay, & omnes viri ejus fortissimi. Et misit Adonisedek rex Jerusalem ad Hoham regem 3 Hhebron, & ad Piram regem Jarmuth, & ad Japhiagh regem Lachis, & ad Debir regẽ Gheglon, dicendo: Ascendite ad me, & adjuvate me; & delebim̃ 4 *habitatores* Gibghon; quoniam pacem fecit cum Josue & cum filiis Israel. Et congregati sunt, & ascenderunt quinq; reges Emorrhæi, rex Jerusalem, 5 rex Hhebron, rex Jarmuth, rex Lachis, rex Gheglon, ipsi & omnes exercitus eorum, & castrametati sunt super Gibghon, & inierunt bellum adversus eam. Et miserunt viri Gibghon ad Josue in castra in Gilgal, dicendo: 6 Ne remittas manum tuam à servo tuo, ascende ad nos festinanter, & libera nos, & auxiliare nobis, quoniam congregati sunt super nos omnes reges Emorrhæi habitatores montis. Et ascendit Josue ex Gilgal, ipse & omnis 7 populus facientium prælium cum ipso, & omnes viri virtutis. Et dixit Dñs 8 ad Josue: Ne timeas ab eis; namq; in manum tuam tradidi eos: non stabit homo ex illis ante te. Et venit ad eos Josue ex improviso: tota nocte 9 ascendit ex Gilgal. Et fregit eos Dñs ante Israel, & delevit eos deletione 10 magna in Gibghon, & persecutus est eos in via ascensus Bethhoron, & percussit eos usque ad Ghazecha, & usq; ad Makeda. Et fuit in vertendo eos [*terga*] à facie Israel, illi in descensu Bethhoron, & ab ante Dõm dejecti 11 sunt super illos lapides maximi de cœlo, quoad venerunt in Ghazeka: & mortui sunt plures qui mortui sunt ꝓ lapidibus grandinis, quàm quos occiderunt filii Israel in gladio. Tunc laudavit Josue aote Dominum in 12 die qua tradidit Dominus Emorrhæum ante filios Israel, & dixit ad oculos Israel: Sol in Gibghon expecta, & Luna in planitie Ajalon.

CAP. X.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. X.

Quum verò audisset Adonisedec rex Jerosolymæ quòd subjugâsset Jesus Aai, eámque interfecisset, & quemadmodum fecerat Jericho & regi ejus, ita fecisset Aai & regi ipsius; præterea quòd fœdere fe junxissent habitatores Gabaon cùm Israele, & essent inter eos, Vehementer expavit, quoniam urbs magna erat Gabaon æquè ac *alia* quævis urbium regni: major siquidem erat quàm Aai, omnésque cives ejus fortissimi erant. Misit ergò Adonisedec rex Jerosolymæ ad Hoham regem Hebron, & ad Baran regem Jarmuth, & ad Naphil regem Lachis, & ad Dabir regem Eglon; misit *inquam* ad eos nuntium *hujusmodi*, Ascendite ad me, & este mihi subsidio, & pugnemus adversùs Gabaon, eò quòd pacem inierit cum Jesu & cum Israele. Itaque congregati sunt, & ascenderunt quinq; reges Amorrhæorum, *nempe* rex Jerosolymæ, rex Hebron, rex Jarmuth, rex Lachis, & rex Eglon, ipsi, cum omnibus castris suis, & castrametati contra Gabaon oppugnârunt eam. Miserunt ergò cives Gabaon ad Jesum in castra ad Galgalam, & dixerunt ei, Ne remittas manûs tuas à servis tuis, quoniã congregati sunt adversùm nos cuncti reges Amorrhæorũ qui habitant in monte. Et ascendit Jesus de Galgala, ipse, & universus populus bellator qui cum eo erat, omnésq; fortissimi robore. Et ait Dñs ad Jesum, Ne timeas ab eis, quia in manû tuas tradidi illos, & nullus eorũ poterit tibi resistere. Venit autem ad eos Jesus repentè: (*nam* totã nocte ascenderat è Galgala) Et conturbavit eos Dñs eorã Israele, percusseruntq; eos plagâ magnâ in Gabaon Beth-horonis, & persecuti sunt eos per viam ascesûs Beth-horonis, & peremerunt eos usq; ad Achar & usq; ad Macar. Cúmq; fugerent ante Israelem, descenderéntq; per declive Beth-horonis, jaculatus est in eos Dñs lapides prægrandes è cœlo ad Achar usque, & mortui sunt: ac plures *quidem* fuêre qui mortui sunt lapidibus grandinis, quàm ii quos interfecerunt Israelitæ gladio. Tunc locutus est Jesus coram Domino, die *scilicet* quo tradidit Deus Amorrhæos ante Israelem; & ait Jesus præsentibus Israelitis, Sol, siste gradum in Gabaon; & tu luna, in planitie Ailon.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. X.

Fecit autem, cùm audisset Adonisedec quicquid factum fuerat in Jericho, & quòd Josue potitus fuisset Aai, eámque trucidâsset, & quòd quemadmodum fecerat Jericho & regi ejus, ita fecisset Aai & regi ipsius, quòd denique fœdus inissent cives Gabaon cum filiis Israel, essentque simul cum eis, *et* valdè timerent; eò quòd urbs magna esset Gabaon æquè ac ulla alia urbium regni eorum, quódque major esset quàm Aai, & omnes viri ejus essent robustissimi. Quapropter misit Adonisedec rex Urbis pacis ad Hoham regem Habram, & ad Pharam regem Jarmuth, ad Japhiam regem Lachis, & ad Dobir regem Ascalon, dicens, Ascendite ad me, & adjuvate me, *ut* oppugnemus cives Gabaon, quòd fœdus inierat cum Josue & filiis Israel. Congregati igitur ascendunt quinque reges Amorrhæorum, rex Urbis pacis, rex Habram, rex Jarmuth, rex Lachis, & rex Ascalon, ipsi, cunctique exercitus eorum, & obsidentes Gabaon oppugnârunt eam. Miserunt autem cives Gabaon ad Josue in castra ad Galgal talia verba, dicentes; Ne remittas manum tuam à servis tuis, ascende ad nos celeriter, & auxilium opémque fer nobis, quia congregati jam sunt contra nos cuncti reges Amorrhæorum habitantium montem. Ascendit ergò Josue, omnésque viri bellatores cum eo, cuncti robustissimi in populo. Dixit autem Deus ad Josue, Ne timeas ab eis, quia in manum tuam tradidi eos: nemo ex ipsis stabit ante te. Pervenit autem ad eos Josue ex improviso totã noctẽ, ascendítque ad eos de Galgal. Expulitque eos Deus ante exercitum Josue, & interfecit eos cede magnâ in Hebron, & persecutus est eos per viam declivitatis Beth-hebron, peremitque eos ad Azecã & ad Makedam usque. Cúmque fugerent ante filios Israel, dejecit super eos Deus lapides grandines de cœlo, & mortui sunt: & verò qui mortui sunt lapidibus grandinis, plures fuerunt iis quos occiderunt filii Israelis gladio. Tunc allocutus est Josue Deum in die quo tradidit Deus Amorrhæos in manum filiorum Israel, ac dixit in præsentia turbæ Israelticæ, Heus sol, subsiste super Gabaon; & O luna, maneto super planum Ajalon.

ספר יהושע : י

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

13 Steterúntque Sol & Luna, donec ulciscéretur se gens de inimicis suis. Nónne scriptum est hoc in libro justórum? Stetit itaque Sol in medio cœli, & non festinavit occúmbere spatio unius diei. Non fuit ante hæc nec postea tam longa dies, obediente Domino voci hominis, & pugnante pro Israel. Reversúsque est Josue cum omni Israel in castra Galgalæ. Fugerant enim quinque reges, & se absconderant in spelunca urbis Maceda. Nuntiatúmque est Josue, quòd inventi essent quinque reges latentes in spelunca urbis Maceda. Qui præcepit sociis, & ait; Volvite saxa ingentia ad os spelunca, & ponite viros industrios, qui clausos custodiant: Vosautem nolite stare, sed persequimini hostes, & extremos quosque fugientium cædite.: nec dimittatis eos urbium suarum intrare præsidia, quos tradidit Dominus Deus in manus vestras. Cæsis ergò adversariis plagâ magnâ, & usque ad internecionem penè consumptis, hi qui Israel effugere potuerunt, ingressi sunt civitates munitas. Reversúsque est omnis exercitus ad Josue in Maceda, ubi tunc erant castra, sani & integro numero: nullúsq; contra filios Israel murire ausus est. Præcepitq; Josue, dicens; Aperite os spelunca, & producite ad me quinq; reges, qui in ea latitant. Fecerúntq; ministri ut sibi fuerat imperatum: & eduxerunt ad eum quinque reges de spelunca, regem Jerusalem, regẽ Hebron, regem Jerimoth, regem Lachis, regem Eglon. Cúmque educti essent ad eum, vocavit omnes viros Israel: & ait ad principes exercitûs qui secum erânt; Ire, & ponite pedes super colla regum istorum. Qui cùm perre issent, & subjectorum colla pedibus calcarent, Rursum ait ad eos; Nolite timere, nec paveatis: confortamini & estote robusti: sic enim facient Dominus cunctis hostibus vestris, adversùm quos dimicatis. Percussitq; Josue, & interfecit eos, atque suspendit super quinque stipites: fuerúntque suspensi usq; ad vesperum.

13 Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν τάσει, ἕως ἐκδικήσεως ἐχθρῶν αὐτῶν. οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ τῶν εὐθέων; καὶ ἔστη ὁ ἥλιος ἐν μέσῳ τῷ οὐρανῷ καὶ οὐ προεβάλετο εἰς δύσιν ἡμέρας ὅλης. 14 καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ὕστερον, ὅτι ἐπήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ἀνθρώπου, ὅτι κύριος (a) συνεξεπολέμησε τῷ Ἰσραήλ. 15 καὶ ἐφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἐν Μακηδά. 16 καὶ ἀπηγγέλη (β) τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Εὕρηται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἐν Μακηδά. 17 καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, Κυλίσατε λίθους ὀλοὺς τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ (γ) καταστήσατε ἄνδρας φυλάσσειν ἐπ' αὐτούς. 18 Ὑμεῖς δὲ μὴ ἐστήκατε, καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· παρέδωκε γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. 19 Καὶ ἐγένετο ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς (δ) καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ (ε) κόπτοντες αὐτὸς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος, καὶ οἱ διασωζόμενοι διεφύγοσαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς. 20 καὶ (ζ) ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν εἰς Μακηδὰ ὑγιεῖς. καὶ οὐκ ἐγρύξεν οὐδεὶς τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ. 21 Καὶ ἔπαυν Ἰησοῦς, Ἀνοίξατε τὸ σπήλαιον, (η) καὶ ἐξαγάγετε τοὺς πόλεις βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ σπηλαίου. 22 καὶ ἐξήγαγον τοὺς πόλεις (θ) βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου, τὸν βασιλέα Ἱεροῦσαλὴμ, καὶ τὸν βασιλέα Χεβρῶν, καὶ τὸν βασιλέα Ἱερεμοθ, καὶ τὸν βασιλέα (ι) Λαχίς, καὶ τὸν βασιλέα Ὀδολάμ. 23 Καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς Ἰησοῦν, καὶ ζυνεκάλεσεν Ἰησοῦς πᾶσαν Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς ἡγουμένους τοῦ πολέμου (κ) τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ, λέγων αὐτοῖς, Πορευθεῖτε καὶ ἐπίθεσε τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. 24 καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. 25 Καὶ εἶπεν (λ) Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς, Μὴ φοβεῖσθε αὐτοὺς, μηδὲ δειλιάσητε· ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε, ὅτι (μ) οὕτω ποιήσει κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν, οὓς ὑμεῖς πολεμεῖτε αὐτούς. 26 Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων. καὶ ἦσαν κρεμάμενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας.

MS. A. (α) Συνεπολέμησεν (β) τῷ Ἰησοῦ, (γ) καταστήσεται ἐπ' ἀνδὸ ἀνδρας (δ) καὶ πάντες οἱ ὑπὸ Ἰσραὴλ (ε) κόπτοντες αὐτοὺς, * κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν (ζ) ἐπεστράφη (η) καὶ ἐξεύγγκατε τοὺς (θ) βασιλεῖς τούτους ἐκ (ι) Λαχεὶς, (κ) καὶ τοὺς (λ) πρὸς αὐτὸς Ἰησοῦς, Μὴ (μ) ὕπως

13 Et stetit Sol, & Luna in statione; donec ultus est Deus inimicos (m) eorum. Et stetit Sol ad medium cœli: non procedebat ad casum in finem diei unius. 14 Et non fuit dies talis, neque antea, neque postremò; ut obediret Deus homini: quoniam Dominus simul expugnabat cum (n) Israel. 15 Et fugerunt quinq; reges hi: & absconderunt se in spelunca, quæ in Maceda. 16 Et nunciatum est Jesu, dicentes; Inventi sunt quinque reges absconditi in spelunca, quæ in Maceda. 17 Et dixit Jesus; Volvite lapides (o) ad os spelunca: & constituite viros ad custodiendum super eos. 18 Vos autem ne stetis, persequentes post inimicos vestros: & apprehendite caudam eorum: & ne sinatis ingredi in civitates suas. Tradidit enim eos Dominus Deus noster in manus nostras. 19 Et factum est, postquàm cessavit Jesus, & omnis (p) filius Israel cædentes eos cæde magnâ valde usque in finem, & superstites evaserunt in civitates munitas; 20 Et reversus est omnis populus ad Jesum (q) in Maceda sani: & non mutivit quisquam de filiis Israel linguâ suâ. 21 Et dixit Jesus, Aperite spelunca, & (r) educite quinque reges è spelunca. 22 Et eduxerunt quinq; reges è spelunca, regem Hierusalem, & regem Chebron, & regem Ierimuth, & regem Lachis, & regem (s) Odollam. 23 Et postquàm eduxerunt eos ad Jesum, & convocavit Jesus omnem (t) Israel, & principes prælii, qui simul processerant cum ipso, dicens eis; Procedite & imponite pedes vestros super cervices eorum. 24 Et accedentes imposuerunt pedes suos super cervices eorum. 25 Et dixit Jesus ad eos, Ne timeatis eos, neque formidetis: viriliter agite, & confortamini: quia sic faciet Dominus omnibus inimicis vestris, quos vos debellabitis eos. 26 Et occidit eos Jesus: & suspendit eos super quinque ligna. Et fuerunt pendentes super ligna usq; ad vesperam.

13 הוֹם׳ הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ עָמָד עַד־יִקָּם גּוֹי אֹיְבָיו הֲלֹא־הִיא
14 כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְלֹא־
אָץ לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים׃ וְלֹא הָיָה כַיּוֹם הַהוּא לְפָנָיו
וְאַחֲרָיו לִשְׁמֹעַ יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוָה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל׃
15 וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃
16 וַיָּנֻסוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּחְבְּאוּ בַּמְּעָרָה
בְּמַקֵּדָה׃ 17 וַיֻּגַּד לִיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר נִמְצְאוּ חֲמֵשֶׁת
הַמְּלָכִים נֶחְבָּאִים בַּמְּעָרָה בְּמַקֵּדָה׃ 18 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ גֹּלוּ
אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֶל־פִּי הַמְּעָרָה וְהַפְקִידוּ עָלֶיהָ אֲנָשִׁים
לִשְׁמָרָם׃ 19 וְאַתֶּם אַל־תַּעַמְדוּ רִדְפוּ אַחֲרֵי אֹיְבֵיכֶם
וְזַנַּבְתֶּם אוֹתָם אַל־תְּחִנּוּם לְבוֹא אֶל־עָרֵיהֶם כִּי נְתָנָם
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיֶדְכֶם׃ 20 וַיְהִי כְּכַלּוֹת יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְהַכֹּתָם מַכָּה גְדֹלָה מְאֹד עַד־תֻּמָּם
וְהַשְּׂרִידִים שָׂרְדוּ מֵהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃
21 וַיָּשֻׁבוּ כָל־הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
מַקֵּדָה בְּשָׁלוֹם לֹא חָרַץ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶת־
לְשֹׁנוֹ׃ 22 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ פִּתְחוּ אֶת־פִּי הַמְּעָרָה
וְהוֹצִיאוּ אֵלַי אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה׃
23 וַיַּעֲשׂוּ כֵן וַיּוֹצִיאוּ אֵלָיו אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים
הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה אֶת־מֶלֶךְ יְרוּשָׁלִַם אֶת־מֶלֶךְ חֶבְרוֹן
וְאֶת־מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶת־מֶלֶךְ לָכִישׁ אֶת־מֶלֶךְ עֶגְלוֹן׃
24 וַיְהִי כַּהוֹצִיאָם אֶת־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֶל־קְצִינֵי
אַנְשֵׁי הַמִّלְחָמָה הַהֹלְכִים אִתּוֹ קְרֹבוּ שִׂימוּ אֶת־
רַגְלֵיכֶם עַל־צַוָּארֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ
וַיָּשִׂימוּ אֶת־רַגְלֵיהֶם עַל־צַוָּארֵיהֶם׃ 25 וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחָתּוּ חִזְקוּ
וְאִמְּצוּ כִּי כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל־אֹיְבֵיכֶם
אֲשֶׁר אַתֶּם נִלְחָמִים אוֹתָם׃ 26 וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ
אַחֲרֵי־כֵן וַיְמִיתֵם וַיִּתְלֵם עַל חָמִשָּׁה עֵצִים
וַיִּהְיוּ תְלוּיִם עַל־הָעֵצִים עַד־הָעָרֶב׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וְאוֹרִיךְ שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא קָם עַד דְּאִתְפְּרַע שַׁבָּא יִשְׂרָאֵל מִבַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן הֲלָא הוּא כְּתִיבָא
14 עַל סִפְרָא דְאוֹרַיְתָא וְקָם שִׁמְשָׁא בְּפַלְגוּת שְׁמָיָא וְלָא רְחַק לְמֵעֱל כְּיוֹם שְׁלִים׃ וְלָא הֲוָה
כְּיוֹמָא הַהוּא קֳדָמוֹהִי וּבַתְרוֹהִי דְּאִשְׁתְּקַבֵּל קָדָם יְיָ צְלוֹת אֱנָשׁ אֲרֵי בְּמֵימְרֵיהּ יְיָ מְגִיחַ קְרָבָא
15 לְיִשְׂרָאֵל׃ וְתָב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לְמַשְׁרְיָתָא לְגִלְגָּלָא׃ 16 וְאִסְפּוּ חַמְשָׁא מַלְכֵיא הָאִלֵּין
וְאִטַּמְּרוּ בְּמְעָרְתָא בְּמַקֵּדָה׃ 17 וְאִתְחַוֵא לִיהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר אִשְׁתְּכַחוּ חַמְשָׁא מַלְכֵיא טְמִירִין
בְּמְעָרְתָא בְּמַקֵּדָה׃ 18 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ קְרִיבוּ אֶבְנִין רַבְרְבִין פּוּמָא דִמְעָרְתָא וּמַנּוּ עֲלָהּ גַּבְרִין
לְמִטַּרְהוֹן׃ 19 וְאִנּוּן לָא תְקוּמוּן רְדוּ כְּתַר בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן וְתִרְדְּפוּן יָתְהוֹן לָא תִשְׁבְּקוּנוּן
לְמֵעֱל לְקִרְיֵיהוֹן אֲרֵי מְסַרְנוּן יְיָ אֱלָהֲכוֹן כְּיָדְכוֹן׃ 20 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמִחְיְהוֹן מַחְתָא רַבְּתָא לַחֲרָא עַד דְּשֵׁלִימוּ וּמִשְׁתֵּיבָא אִשְׁתְּיוּבוּ מִנְּהוֹן וְעָלוּ לְקִרְוִין קְרִיכוּ׃
21 וְתָבוּ כָל עַמָּא לְמַשְׁרְיָתָא לְוָת יְהוֹשֻׁעַ לְמַקֵּדָה בְּשְׁלָם לָא הֲוָה נָזִיק לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִרְחַק
22 גְּבַר יָת נִבְּשֵׁיהּ׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ פַּתְּחוּ יָת פּוּמָא דִמְעָרְתָא וְאַפְּיקוּ לְוָתִי יָת חַמְשָׁא מַלְכֵיא
23 הָאִלֵּין מִן מְעָרְתָא׃ וַעֲבִדוּ כֵן וְאַפִּיקוּ לְוָתֵיהּ יָת חַמְשָׁא מַלְכֵיא הָאִלֵּין מִן מְעָרְתָא יָת מַלְכָּא
24 דִירוּשְׁלֵם יָת מַלְכָּא דְחֶבְרוֹן יָת מַלְכָּא דִירְמוּת יָת מַלְכָּא דְלָכִישׁ יָת מַלְכָּא דַעֲגְלוֹן׃ וַהֲוָה כַּד
אַפִּיקוּ יָת מַלְכֵיא הָאִלֵּין לְוָת יְהוֹשֻׁעַ וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְשַׁלְטוֹנֵי גַבְרֵי
מְגִיחֵי קְרָבָא דְאָזְלוּ עִמֵּיהּ קְרִבוּ שׁוּוּ יָת רַגְלֵיכוֹן עַל צַוָּארֵי מַלְכֵיא הָאִלֵּין וּקְרִיבוּ וְשַׁוִּיאוּ יָת
25 רַגְלֵיהוֹן עַל צַוָּארֵיהוֹן׃ וַאֲמַר לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתְבְּרוּן חַקְפוּ וְתַעֲלִימוּ אֲרֵי
כְּדֵין יַעְבֵּד יְיָ לְכָל בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן דְּאִתּוּן מְגִיחִין קְרָבָא בְּהוֹן׃ 26 וּמְחָנוּן יְהוֹשֻׁעַ בָּתַר כֵּן וְקַטְלִנּוּן
וְצָלְבִנּוּן עַל חַמְשָׁה צְלִיבִין וַהֲווּ צְלִיבִין עַל צְלִיבֵיא עַד רַמְשָׁא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

13 Et expectavit Sol, & Luna stetit quoad ultus est populi Israel de auctoribus inimicitiarum suarum; nonne id scriptum est super librum legis? & stetit Sol in medio cœlorum, & non festinavit ad intrandum, ut die integro. 14 Et non fuit ut dies ille ante eum & post eum, ut susciperetur ante Dominum oratio hominis; quoniam in dicto illius Dominus invit prœlium pro Israel. 15 Et reversus est Josue & omnis Israel cum illo ad castra in Gilgal. 16 Et fugerunt quinq; reges hi, & absconderûnt se in speluocâ in Makeda. 17 Et nunciatum est Josue, dicendo: Inventi sunt quinque reges absconditi in speluĉa in Makeda. 18 Et dixit Josue: Admovete lapides ingentes ante ostium speluncæ, & numerate super eam viros ad custodiendum eos. 19 Et vos ne stetis, persequimini post auctores inimicitiarum vestrarum; & apprehendetis eos: non sinetis eos intrare in urbes suas, quoniam tradidit eos Dns Deus vester in manus vestras. 20 Et fuit cum consummavit Josue & filii Israel percutere eos percussione magna valde, quoad perfecerunt; & evasio evaseruot ab eis, & intraverunt in urbes munitas. 21 Et reversi suot omnis populus in castra ad Josue in Makedan in pace: non suit nocumentum filiis Israel, ut affligeret vir animam suam. 22 Et dixit Josue: Aperite ostium speluncæ, & producite ad me quinq; reges illos ex speluncâ. 23 Et fecerunt sic; & produxerunt ad eum quinq; reges illos ex speluncâ, regem Jerusalem, & regẽ Hhebron, & regem Jarmuth, & regem Lachis, & regem Gheglon. 24 Et fuit cum produxerunt reges illos ad Josue, & vocavit Iosue omnem hominem Israel, & ait ad principes inennteś bellũ qui venerunt cum eo: Accedite, ponite pedes vestros super cervices regum illorũ; & accesserunt, & posuerunt pedes suos super cervices eorũ. Et dixit eis Iosue: Ne timeatis, et ne fraogamini: prævalete et roboramini; 25 nam sic faciet Dns omnib' auctorib' inimicitiarũ vestrarũ, quos vos inetites bellũ in eos. Et percussit eos Iosue post hoc, et occidit eos, et crucifixit 26 eos super quinq; cruces; & fuerunt crucifixi sup cruces usq; ad vesperã.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * Constitit ergò sol, & luna stetit, donec ulciscereturpopulus de hostibus suis; (Et ecce scriptum *hoc*est in libro Canticorum,) constitit inquam sol in medio cœli, neque festinavit ad Occasum: mansitque ferè integro die. 14 Nec *nulla* fuit similis illi diei ante vel post ipsam, talis *inquam*, ut exaudierit Dominus vocem ullius hominis: quia *scilicet* Dominus bellum gerebat pro Israele. 15 Reversúsque est Jesus & omnis Israel cum eo ad castra in Galgalam. 16 Fugerunt autem quinque reges isti, & delituerunt in spelunca Macaris. 17 Et annuntiatum fuit Jesu, dictúmq; ei repertos esse quinque reges illos abditos in spelunca Macaris. 18 Dixitque Jesus, Advolvite lapides ingentes, & jacite super ostium spelunceæ, & relinquite ibi viros qui custodiant eos: 19 Vos verò ne consistatis, sed insequimini hostes vestros, & comprehendite illos, nec permittatis eis ut urbem ingrediantur; tradidit enim eos Dominus Deus vester in manus vestras. 20 Cúmque finem fecisset Jesus & Israelitæ cædendi eos cæde magná interoecionem usque, nec superstes mansisset ex eis, illósque Gabaonis rebelles in munimen ipsorum adegisset; 21 Tunc reversus est universus populus in castra ad Jesum in Macar, incolumis; nec *quenquam* ex Israelitis læsit quispiam *vel* linguâ suâ. 22 Deinde dixit Jesus, Aperite os spelunceæ, & adducite mihi quinque reges istos è spelunca. 23 Et fecerunt quemadmodum dixit eis Jesus, & eduxerunt ad eum quinque reges illos è spelunca, *nempè* regem Jerosolymæ, regem Hebron, regem Jarmuth, regem Lachis, & regem Eglon. 24 Cúmque eduxissent reges illos ad Jesum, convocavit Jesus cunctos principes bello exercitatos qui gradiebantur secum, & ait illis, Huc adeste, & ponite pedes vestros super colla regum istorum: & accedentes imposuerunt pedes suos collis regum illorum. 25 Et ait illis Jesus, Ne metuatis, neque contremiscatis; *quin* strenuè fortitérque agatis, quoniam sic facturus est Dominus cunctis hostibus vestris cootra quos pugnaturi estis. 26 Tum demum trucidavit eos Jesus, suspendítque eos in quioq; lignis, & manserunt suspensi in ligniq; usque ad vesperam.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * ووقف الشمس * وثبت القمر الي ان انتقم الرب من اعدائه * اليس هو مكتوب علي سفر
14 المستقيم * ووقف الشمس في وسط السماء * ولم تمل للمغيب مقدار يوم كامل * ولم يكن مثل
15 ذلك اليوم ولا بعده * ان يقبل الله سوال احد في مثل ذلك اليوم * لان الله هو كان المقاتل عن
16 بني اسرائيل * ورجع يوسع وجميع بني اسرائيل معه الي المعسكر الي الجلجال * وهرب الخمس
17 ملوك واختبوا في مغارة بمقيدا * فاخبر يوسع بذلك ان قد وجد الملوك مختبين في المغارة
18 بمقيدا * فقال يوسع * دحرجوا حجارة كبارا الي فم المغارة * ووكلوا عليها قوما يحفظونها * وانتم
19 لا تقفوا * واطردوا وراء اعدائكم * وتطردوهم * ولا تمكنوهم ان يدخلوا الي مدنهم من
20 مدائنهم * فان الله الهكم قد اسلمهم بايديكم * فلما فرغ يوسع وبنو اسرائيل من قتلهم
فتلا عظيما جدا الي فنائهم * والقليلون الذين انفلتوا منهم دخلوا الي مدن الحصون *
21 * ورجع جميع القوم الي مقيدا بالسلامة * ما عض احد من بني اسرائيل لسانه * وقال يوسع *
22 افتحوا فم المغارة * واخرجوا الخمس الملوك * ملك يروشلام * وملك عسقلون * وملك حبرام *
24 وملك يرموت * وملك لاخيس * وكان عند اخراجهم هؤلاء الملوك الي يوسع * استدعي
يوسع بجميع بني اسرائيل * وقال لامراء رجال الحرب الذين ساروا معه * اجعلوا ارجلكم علي
25 رقاب هؤلاء الملوك * فتقدموا وجعلوا ارجلهم علي رقابهم * وقال لهم يوسع * لا تخافوا ولا
26 تذعروا * استدروا وتقووا * فان هكذا يفعل الله بجميع اعدائكم الذين انتم تحاربونهم *
* وقتلهم يوسع بعد ذلك وامامهم * وصلبهم علي خمس عيدان * وكانوا مصلوبين علي
الخشب الي وقت المساء *

13 *Substitíque sol, mansitq; luna quoad ultra est Dominus ab hostibus suis, Nónne hoc scriptum est in libro Rectis? Substitit ergò sol in medio cœlo, nec declexit ad Occasum, spatio diei integri.* 14 *Et non fuit similis illi diei, nec erit post ipsa, ut admittat Deus petitionem cujuspiam, ut illo die; quia Deus ipse bellabat pro filiis Israel.* 15 *Deinde reversus est Josue & omnes filii Israel cum eo ad castra in Galgal.* 16 *Fugerunt autem hi quinque reges, et abdidérse se in quadã spelunca in Makeda.* 17 *Nuntiatúmque fuit id Josue, reperitos nimirum esse reges delitescentes in spelunca in Makeda,* 18 *Dixitque Josue, Obvolvite lapides magnos ois spelunceæ, & præficite ei quosdam ad custodiendam illam: Vos autem ne consistite, sed insequimini hostes vestros, postremos quosque eorum cædite, nec facultatem eis præbete ingrediendi ullam urbem ex urbibus suis; quoniam Deus, Deus vester jam tradidit eos in manus vestras.* 20 *Cúm itaque absolvissent Josue & filii Israelis interficiendo eos cæde magnâ valdè usque ad interecionem, & pauci qui effugerant ab eis, se recepissent in urbes munitas,* 21 *Totus etiam populus redisset in Makedam incolumis, ita ut nemo ex Israelitis linguam suam momordisset;* 22 *Tum dixit Josue, Aperite os spelunceæ, & educite quinque reges illos, nempe regem Jerusalem, regem Ascalon, regem Habram, regem Jarmuth, & regem Lachis.* 24 *Et fuit cùm eduxissent reges istos ad Josue, convocatis Josue cunctis Israelitis, dixit ad duces virorum bellatorum, qui cum eo abierant, Ponite pedes vestros super colla regum istorum: qui accedentes posuerunt pedes super colla eorum.* 25 *Tum dixit ad eos Josue, Ne timeatis, neve trepidetis, imò vires animósque sumite; nam sic facturus est Deus cunctis hostibus vestris quos oppugnaturi estis.* 26 *Interfecitque eos Josue posteà, & morte affecit, suspendítque de quinque ligais; manserúntque suspensi de lignis usque ad tempus vesperinum.*

ספר יהושע : י

eos fecerãt defecãte & ,Iehosuah præcepit ,ſoltem ,ingredi tempore in fu't Et

27 וַיְהִי לָעֵת בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיָּרִיעוּם
,illi laitaram quo ,ſpeluncam in eos projecerunt & ,lignis ,deſuper
מֵעַל הָעֵצִים וַיַּשְׁלִיכוּם אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר נֹחֲבָאוּ־שָׁם
,Eujus diei corpus ad uſq; ,ſpelunce os ,ſuper ingentes lapides poſuerunt &
וַיָּשִׂימוּ אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת עַל־פִּי הַמְּעָרָה עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃
,gladi'i et ,ad eam percuſſit & ,ipſa die Iehoſuah cepit Macchedah Et

28 וְאֶת־מַקֵּדָה לָכַד יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא וַיַּכֶּה לְפִי־חָרֶב
non ,ea in quæ ,animam omnem & ,ipſo occidit ejus regem &
וְאֶת־מַלְכָּהּ הֶחֱרִם אוֹתָם וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא
fecit quemadmodum ,Macchedah regi fecitque ,ſuperſtitem reliquit
הִשְׁאִיר שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמֶלֶךְ מַקֵּדָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה
eo cum ,Iſrael omnis & ,Iehoſuah tranſivit Et ,Jericho regi
לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ׃ וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
Dominus Deique ,Libnah cum pugnavit & ,Libnah in Macchedah de
מִמַּקֵּדָה לִבְנָה וַיִּלָּחֶם עַל־לִבְנָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה
,gladii et ,ad eam percuſſit Et ,ejus regem & ,Iſrael manu in eam etiam
גַּם־אוֹתָהּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מַלְכָּהּ וַיַּכֶּהָ לְפִי־חָרֶב
fecit &:ſuperſtitem ea in reliquit non ,ea in quæ ,animam omnem &
וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר בָּהּ שָׂרִיד וַיַּעַשׂ
,Iehoſuah tranſivit Et ,Jericho regi fecit quemadmodum ,ejus regi
לְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ׃ וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ
,eſt caſtrametatus & ,Lachis in Libnah de eo cum Iſrael omnis &
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלִּבְנָה לְכִישׁ וַיִּחַן
,Iſrael manu in Lachis Dominus dedit Et ,eam in pugnavit & ,eis ,ſuper
עָלֶיהָ וַיִּלָּחֶם בָּהּ׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־לָכִישׁ בְּיַד יִשְׂרָאֵל
animam omnem & ,gladii et ,ad eis percuſſit &,ſecunda die in eam cepit &
וַיִּלְכְּדָהּ בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיַּכֶּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ
,aſcendit Tunc ,Libnah ipſi fecit quæ omnia juxta,ea in quæ
אֲשֶׁר־בָּהּ בְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לִלִּבְנָה׃ אָז עָלָה
,Iehoſuah eſt percuſſit & ,Lachis auxiliandum ad ,Ghezer rex Horam
הֹרָם מֶלֶךְ גֶּזֶר לְעֶזְרַת לָכִישׁ וַיַּכֵּהוּ יְהוֹשֻׁעַ
,Iehoſuah tranſivit Et ,ſuperſtitem ei reliquit non donec,ejus populum &
וְאֶת־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃ וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ
,ſicut caſtrametati & ,Heglon in Lachis de eo cum Iſrael omnis &
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵלִּכְישׁ עֶגְלָנָה וַיִּחֲנוּ
,ipſa die ea,eam Ctperuntque ,eam ,ſuper pugnaverunt & ,eam ,ſuper
עָלֶיהָ וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ׃ וַיִּלְכְּדוּהָ בַּיּוֹם הַהוּא
die in ea in quæ ,animam omnem & ,gladii et ,ad eam percuſſerũt &
וַיַּכּוּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ בַּיּוֹם
,aſcendit Et ,Lachis ipſi fecit quæ omnia juxta,interfecit ipſa
הַהוּא הֶחֱרִים בְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לִלְכִישׁ׃ וַיַּעַל
pugnaverunt & ,Chebron in Heglon de eo cum Iſrael omnis &,Iehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵעֶגְלוֹנָה חֶבְרוֹנָה וַיִּלָּחֲמוּ
& ,gladii et ,ad eam percuſerunt & ,eam ceperunt Et ,eam ,ſuper
עָלֶיהָ׃ וַיִּלְכְּדוּהָ וַיַּכּוּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת־
,ea in quæ ,animam omnem & ,ejus urbes omnes & ,ejus regem
מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ
interfecit & ,Heglon ipſi fecit quæ omnia juxta,ſuperſtite reliquit non
לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד בְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְעֶגְלוֹן וַיַּחֲרֵם
,Iehoſuah eſt reverſus Et ,ea in quæ ,animam omnem & ,eam
אוֹתָהּ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ׃ וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ
,eam Cepitque ,eam ,ſuper pugnavit & ,Debir in eo cum Iſrael omnis &
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבִרָה וַיִּלָּחֶם עָלֶיהָ׃ וַיִּלְכְּדָהּ
,gladii et ,ad eos percuſerunt & ,ejus urbes omnes & ,ejus regem &
וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ וַיַּכּוּם לְפִי־חָרֶב
,ſuperſtitem reliquit non ,ea in quæ ,animam omnem interfecerunt &
וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד
,ejus regi & ,Debir ipſi fecit ſic ,Chebron ipſi fecit quemadmodum
כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ לְחֶבְרוֹן כֵּן עָשׂוּ לִדְבִרָה וּלְמַלְכָּהּ
,ejus regi & ,Libnah ipſi fecit quemadmodum &
וְכַאֲשֶׁר עָשׂוּ לִלִבְנָה וּלְמַלְכָּהּ׃

Verſio VULG. LAT.

27 Cúmq; occumberet Sol, præcepit ſociis ut deponerent eos de patibulis. Qui depoſitos projecerunt in ſpeluncam, in qua latuerant, & poſuerunt ſuper os ejus ſaxa ingentia, quæ permanent uſq; in præſens. Eodem quoq; die Macedam cepit Joſue, & percuſſit eam in ore gladii, regémq; illius interfecit, & omnes habitatores ejus: non dimiſit in ea ſaltem parvas reliquias. Fecitq; regi Maceda, ſicut fecerat regi Jericho. Tranſivit autem cum omni Iſrael de Maceda in Lebna, & pugnabat contra eam: Quam tradidit Dominus cum rege ſuo in manus Iſrael: percuſſerúntq; urbem in ore gladii, & omnes habitatores ejus. Non dimiſerunt in ea ullas reliquias. Fecerúntq; regi Lebna, ſicut fecerant regi Jericho. De Lebna tranſivit in Lachis cum omni Iſrael: & exercitu per gyrum diſpoſito oppugnabat eam. Tradiditq; Domin' Lachis in manus Iſrael, & cepit eam die altero, atq; percuſſit in ore gladii, omnéúnq; animam quæ fuerat in ea, ſicut fecerat Lebna. Eo tempore aſcendit Horam rex Gazer, ut auxiliaretur Lachis: quem percuſſit Joſue cum omni populo ejus uſq; ad internecionem. Tranſivitq; de Lachis in Eglon, & circundedit, Atq; expugnavit eam eãdem die: percuſſitq; in ore gladii omnes animas quæ erant in ea, juxta omnia quæ fecerat Lachis. Aſcendit quoq; cum omni Iſrael de Eglon in Hebron, & pugnavit contra eam: Cepit eam, & percuſſit in ore gladii: regem quoq; ejus, & omnia oppida regionis illius, univerſalq; animas quæ in ea fuerant commoratæ: non reliquit in ea ullas reliquias: ſicut fecerat Eglon, ſic fecit & Hebron, cuncta quæ in ea reperit conſumens gladio. Inde reverſus in Dabir, Cepit eam atq; vaſtavit: regé quoq; ejus atq; omnia per circuitum oppida percuſſit in ore gladii: non dimiſit in ea ullas reliquias: ſicut fecerat Hebron & Lebna & regibus earum, ſic fecit Dabir & regi illius.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

27 Καὶ ἐγένετο ὡς ἥλιος δυσμὰς, (ν) ἐνετείλατο Ἰησοῦς, καὶ (ξ) καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων, καὶ ἔβαλον αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον εἰς ὃ (ο) κατεφύγασαν ἐκεῖ, καὶ ἐπέκυλισαν λίθους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.
28 Καὶ τὴν Μακηδὰ (π) ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ἐξίους, καὶ (ρ) ἐξωλόθρευσαν πᾶν ἐμπνεῦον ὃ ἦν ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν αὐτῇ διασεσωσμένον· καὶ διεφθείρας. καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Μακηδὰ, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱερειχώ.
29 Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ (σ) πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ (τ) ἐκ Μακηδὰ εἰς Λεβνά, καὶ ἐπολέμει (υ) Λεβνά.
30 Καὶ παρέδωκε αὐτὴν κύριος (φ) εἰς χεῖρας Ἰσραήλ. καὶ (χ) ἔλαβον αὐτὴν, καὶ τὴν βασίλεα αὐτῆς, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ἐξίους, καὶ πᾶν ἐμπνεῦον ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ· (ψ) διασεσωσμένον· καὶ διεφθείρας. καὶ (ω) ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὃν τρόπον (α) ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱερειχώ.
31 Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ (β) Λεβνὰ εἰς Λαχίς, καὶ (γ) παρεμβαλὼν κάθισεν αὐτὸ, καὶ ἐπολόρκει αὐτόν. Καὶ παρέδωκε κύριος τὴν (δ) Λαχὶς εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραήλ. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ (ε) ἐφόνευσεν αὐτὸ ἐν στόματι ἐξίους, καὶ (ζ) ἐξωλόθρευσαν αὐτὸ, ὃν τρόπον (η) ἐποίησαν τῇ Λεβνά.
33 Τότε ἀνέβη (θ) Ἐλὰμ βασιλεὺς Γαζὲρ βοηθῶν τῇ (ι) Λαχίς. καὶ ἐπτάπαξεν αὐτὸν Ἰησοῦς ἐν στόματι ἐξίους, καὶ πλὴν αὐτοῦ, ἕως οὗ μὴ καταλιφθῇ ἐν (κ) αὐτῷ σεσωσμένον καὶ διεφθείρατο.
34 Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ (λ) Λαχὶς εἰς Ὀδολλὰμ, καὶ παρεκάθισεν αὐτὸν καὶ
35 (μ) ἐξεπολόρκησεν αὐτὸν. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ. καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν ἐν στόματι ἐξίους, καὶ πᾶν ἐμπνεῦον ἐν αὐτῇ ἐφόνευσαν, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ (ν) Λαχίς.
36 Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς Χεβρὼν, καὶ (ξ) παρεκάθισεν
37 αὐτὸν. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν στόματι ἐξίους, (ο) καὶ πᾶν τὸ ἐμπνεῦον ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· οὐκ ἦν διασεσωσμένος. ὃν τρόπον ἐποίησαν
38 (π) τῇ Ὀδολλὰμ, ἐξωλόθρευσαν αὐτὸν, καὶ ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἰς (ρ) Δαβεῖρ. καὶ παρεκάθισεν
39 τὰς αὐτὸν, Ἔλαβον αὐτὸν, καὶ τὴν βασιλέα αὐτῆς, καὶ (σ) τὰς κώμας αὐτῆς. καὶ (τ) ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν στόματι ἐξίους, καὶ (υ) ἐξωλόθρευσαν αὐτὸν, καὶ πᾶν ἐμπνεῦον ἐν αὐτῇ· καὶ ἐ (φ) κατέλιπον αὐτῇ οὐδένα διασεσωσμένον. ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ (χ) Χεβρὼν καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὅτως ἐποίησαν τῇ (ψ) Δαβεὶρ καὶ τῷ βασιλεῖ (ω) αὐτῆς.

MS. A. (ν) καὶ ἐνετείλατο (ξ) καθεῖλεν (ο) κατέφυγον (π) ἔλαβον (ρ) ἐξωλόθρευσ αὐτὸς, καὶ πᾶν ἔντνεῦον (σ) πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτὸ (τ) ἐν Μακηδὰ εἰς Λεβνὰ, (υ) Λεβνὰ. (φ' ἐν χεῖρι (χ) ἔλαβεν (ψ) οὐδὲ εἰς διασεσωσμένος (ω) ἐποίησεν (α) ἐποίησεν (β) Λαβνὰ εἰς Λαχὶς, (γ) παρεκάθισαν (δ') Λαχὶς (ε) ἐφόνευσεν (ζ) ἐξωλόθρευσεν (η) ἐποίησεν τῇ Λαβνά. (θ) Αἰλαμ (ι) Λαχὶς. (κ) αὐτῷ (λ) Λαχὶς (μ) ἐπολόρκι (ν) Λαχὶς. (ξ) παρεκάθισαν (ο) καὶ πάντα τὰ ἐμπνέοντα ὅσα (π) τῇ Ὀδολλὰμ, ἐξωλόθρευσαν (ρ) Δαβεῖρ. (σ) τὰς πάσας κώμας (τ) ἐπάταξαν (υ) ἐξωλόθρευσαν (φ) κατέλιπον οὐδένα (χ) Χεβρὼν, ὅτως (ψ) Δαβεῖρ (ω) αὐτῆς, καθάσ ἐποίησαν τῇ Λεβνὰ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 וַהֲוָה לְעִדָּן מֵעַל שִׁמְשָׁא פַּקִּיד יְהוֹשֻׁעַ וְאַחֵיתוּנוּן מֵעַל צְלִיבָיא וּרְמוּנוּן לְמְעָרְתָּא דְאִטַּמְרוּ
28 תַּמָּן וְשַׁוִּיאוּ אַבְנִין דְּרַבְרְבָן עַל פּוּמָא דְמְעָרְתָּא עַד כְּרַן יוֹמָא הָדֵין׃ וְיַת מַקֵּדָה כְּבָשׁ יְהוֹשֻׁעַ
בְּיוֹמָא הַהוּא וּמְחָהּ לִפְתָם דְּחַרְבָּ וְיַת בַּלְכָּהּ נַטַּר יְתֵהוֹן וְיַת כָּל נַפְשָׁתְהוֹן דִּי בָהּ לָא אַשְׁאַר
29 מִשֵּׁיזְבָא וַעֲבַד לְמַלְכָּא דְמַקֵּדָה כְּמָא דַעֲבַד לְמַלְכָּא דִירִיחוֹ׃ וַעֲבַד יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּהּ
30 מִמַּקֵּדָה לְלִבְנָה וְאַגִּיתַ קְרָבָא עִם לִבְנָה׃ וּמְסַר יְיָ אֲף יָתָהּ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וְיַת מַלְכָּהּ וּמְחָהּ
לִפְתָם דְּחַרְבָּ וְיַת כָּל נַפְשָׁתְהוֹן דִּי בָהּ לָא אַשְׁאַר בָּהּ מְשֵׁיזְבָא וַעֲבַד לְמַלְכָּהּ כְּמָא דְעֲבַד
31 לְמַלְכָּא דִירִיחוֹ׃ וַעֲבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּהּ מִלִּבְנָה לְלָכִישׁ וְשָׁרֵא עֲלָהּ וְאַגִּיתַ קְרָבָא
32 בָּהּ׃ וּמְסַר יְיָ יַת לָכִישׁ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וּכְבָשָׁהּ בְּיוֹמָא תִנְיָנָא וּמְחָהּ לִפְתָם דְּחַרְבָּ וְיַת כָּל
33 נַפְשָׁתְהוֹן דִּי בָהּ כְּכָל דְּעַבַד לְלִבְנָה׃ כְּכֵן פְּלִיג הוֹרָם מַלְכָּא דְגַזֶר לְמִסְעַד יַת לָכִישׁ וּמְחָהוּ
34 יְהוֹשֻׁעַ וְיַת עַמֵּהּ עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ מְשֵׁיזְבָא׃ וַעֲבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּהּ מִלָּכִישׁ
35 לְעֶגְלוֹן וּשְׁרוֹ עֲלָהּ וְאַגִּיתוּ קְרָבָא עֲלָהּ׃ וּכְבָשׁוּהָ בְּיוֹמָא הַהוּא וּמְחוּהָא לִפְתָם דְּחַרְבָּ וְיַת
36 כָּל נַפְשָׁתְהוֹן דִּי בָהּ בְּיוֹמָא הַהוּא אַשְׁמַד כְּכָל דְּעַבַד לְלָכִישׁ׃ וּסְלִיק יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּהּ
37 מֵעֶגְלוֹן לְחֶבְרוֹן וְאַגִּיתוּ קְרָבָא עֲלָהּ׃ וּכְבָשׁוּהָא וּמְחוּהָא לִפְתָם דְּחַרְבָּ וְיַת מַלְכָּהּ
וְיַת כָּל קִרְוָתָהּ וְיַת כָּל נַפְשָׁתְהוֹן דִּי בָהּ לָא אַשְׁאַר מְשֵׁיזְבָא כְּכָל דְּעַבַד לְעֶגְלוֹן וְנַטַּר
38 יְתֵהוֹן וְיַת כָּל נַפְשָׁתְהוֹן דִּי בָהּ׃ וְתָב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּהּ לִדְבִיר וְאַגִּיתַ קְרָבָא
39 עֲלָהּ׃ וּכְבָשָׁהּ וְיַת מַלְכָּהּ וְיַת כָּל קִרְוָתָהּ וּמְחוּנוּן לִפְתָם דְּחַרְבָּ וּגְמִירוּ יַת כָּל נַפְשָׁתְהוֹן
דִּי בָהּ לָא אַשְׁאַר מְשֵׁיזְבָא כְּמָא דְעֲבַד לְחֶבְרוֹן כֵּן עֲבַר לִדְבִיר וּלְמַלְכָּהּ וּכְמָא דַעֲבַד
לִלְבְנָה וּלְמַלְכָּהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit ad tempus intrare Solem, juſſit Joſue, & depoſuerunt eos de crucib', & projecerunt eos in ſpeluncam in qua abſconditi fuerant ibi: & poſuerunt lapides ingentes ſuper oſtium ſpeluncæ uſq; ad articulum diei hujus. Et Makedan ſubegit Joſue in die illa, & delevit eam in ore gladii, & regem ejus confecit cum eis, & omnem animam quæ in ea; non reliquit evaſionem: & fecit regi Makedæ, quemadmodum fecit regi Jericho. Et tranſiit Joſue & omnis Iſrael cum eo ex Makeda in Lebnam, & 29 iniit bellum cum Lebna. Et tradidit Dñs etiam eam in manu Iſraelis, 30 & regem ejus, & delevit eam in acie gladii, & omnem animam quæ in ea: non *reliquit* in ea *evaſionem*: & fecit regi ejus ſicut fecit regi Jericho. Et tranſivit Joſue & omnis Iſrael cum eo à Lebna in Lachis, & caſtrametatus eſt contra eam, & iniit prælium in ea. Et tradidit Dominus 32 Lachis in manu Iſrael, & ſubegit eam in die ſecunda, & delevit eam in acie gladii, & omnem animam quæ in ea, juxta omnia quæ fecit Lebnæ. Tunc aſcendit Horam rex Gezer ad auxiliandum Lachis: & percuſſit eum 33 Joſue, & populum ejus uſq; quo non relicta eſt ei evaſio. Et tranſivit Jo- 34 ſue & omnis Iſrael cum eo ex Lachis in Gheglon; & caſtrametati ſunt ſuper eam, & inierunt prælium contra eam. Et ſubegerunt eam in die illo, 35 & deleverunt eam ad verbum gladii; & omnem animam quæ in ea in die illa conſumpſit: ſicut omnia quæ fecit Lachis. Et aſcendit Joſue & 36 omnis Iſrael cum eo de Gheglon in Hebron: & inierunt prælium contra eam. Et ſubegerunt eã, & deleverunt eam ad aciem gladii, & regém ej', 37 & omnes urbes ejus, & omnem animã quæ in ea, non reliquit evaſionem: juxta omnia quæ fecit Gheglon, & conſumpſit eam & omnem animam quæ in ea. Et reverſus eſt Joſue & omnis Iſrael cum eo in Debir, & iniit prœlium contra eam. Et ſubegit eam, & regem ejus, & 38 omnes urbes ejus; & deleverunt eos ad aciem gladii, & conſumpſerunt omẽ animã quæ in ea: non reliquit evaſionẽ: quemadmodũ fecit Hhebron, ſic fecit Debir, & regi ejus; & quemadmodum fecit Lebnæ, & regi ejus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 * ܗܘܐ ܕܥܒܕܘ ܡܫܡܫܐ ܠܝܫܘܥ ܘܐܚܕܘܗܝܢ ܡܢ ܥܠ ܐܝܠܢܐ ܘܐܢܚܘܗܝܢ ܠܘܬܗܘܢ ܒܡܥܪܬܐ ܗܝ ܕܡܫܬܪܝܐ ܒܗ ܘܣܡܘ ܐܒܢܐ ܪܒܐ ܠܦܘܡ ܡܥܪܬܐ ܗܝ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܗܢܐ ܒܡܫܟܢ ܐܒܢ ܡܥܪܬܐ ܗܝ ܥܕ

ספר יהושע : יא

planitiei & meridiei & planitiei terram omnem Jehosuah percussit Et
9 וַיַּכֶּה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הַהִר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה
ceteros & disperse-tem reliquit non, eorum reges omnes & *effusiones &*
וְהָאֲשֵׁדוֹת וְאֶת־כָּל־מַלְכֵיהֶם לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וְאֶת כָּל
.Israel Deus Dominus præcepit quemadmodum, interfecit *superstitem*
הַנִּשְׁמָה הֶחֱרִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :
terram omnem & Hazrah usq; & Barneah Cades à Jehosuah eos percussit Et
41 וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעַד־עַזָּה וְאֶת כָּל־אֶרֶץ
eorum terram & ,ipsos reges omnes & .Ghibon usq; & Ghosen
42 גֹּשֶׁן וְעַד־גִּבְעוֹן : וְאֶת כָּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת אַרְצָם
simul Israel Deus Dominus quia una vice Jehosuah cepit
לָכַד יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אַחַת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִלְחָם
ad eo cum Israel omnis & Jehosuah est reversus Et .Israel
43 לְיִשְׂרָאֵל : וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־
.Ghilgal in *castramentis eorum*
הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה :

CAP. XI. יא

,Madō regem Jobab ad misit & ,Chasor rex Jabin *audire cœpit*, fuit Et
1 וַיְהִי כְּשֹׁמַע יָבִין מֶלֶךְ חָצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל־יוֹבָב מֶלֶךְ מָדוֹן
qui reges ad Et .Achsaph regem ad & ,Simron regem ad &
2 וְאֶל־מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן וְאֶל־מֶלֶךְ אַכְשָׁף : וְאֶל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
,planitie in & ,Chinneroth *meridie* planitie in & ,monte in aquilone ab
מִצָּפוֹן בָּהָר וּבָעֲרָבָה נֹגֶב בְּנָרוֹת וּכְשֶׁפֵלָה
,Chittæ' &, Emoræ' & *,mari* à & oriēte ab Chenahanæ' *.mari à Dor traditib'* in &
וּבִנְפוֹת דּוֹר מִיָּם : הַכְּנַעֲנִי מִמִּזְרָח וּמִיָּם וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי
terra in Chermon sub Chivvæus & ,monte in Iebusæus & Perizzæus &
וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי בְּהָר וְהַחִוִּי תַּחַת חֶרְמוֹן בְּאֶרֶץ
multi' popul', eis cum eorū castra omnia & ipsi sunt egressi Et .Mispah
3 הַמִּצְפָּה : וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם עִמָּם עַם־רַב
multus eorum & ,vgum & ,multitudine in maris *labium super* quæ ,arena ,tanquā
כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם לָרֹב וְסוּס וְרֶכֶב־רַב
fuit *castrametati* & ,venerūt & ,isti reges omnes convenerunt Et .valde
4 מְאֹד : וַיִּוָּעֲדוּ כָּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיָּבֹאוּ
ad Dominus dixit Et .Israel cum *pugnandum ad*, Merom aquas ad pariter
יַחְדָּו אֶל־מֵי מְרוֹם לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
eo hoc reuipsa cū eis quia :eorum *faciebus à timeas* Ne :Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי מָחָר כָּעֵת הַזֹּאת אֲנִי
,subnervabis eorum equos :Israel *facies ad* occisos istos omnes *dans*
נֹתֵן אֶת כֻּלָּם חֲלָלִים לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־סוּסֵיהֶם תְּעַקֵּר
popul' omnis & ,Jehosuah venit Et .igni in combures eorum currus &
7 וְאֶת־מַרְכְּבֹתֵיהֶם תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ : וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עָם
eo cum & ,repente Merom aquas *super eos super* eo cum *belli*
הַמִّלְחָמָה עִמּוֹ עֲלֵיהֶם עַל־מֵי מְרוֹם פִּתְאֹם וַיִּפְלוּ
eos percusserunt & ,Israel manu in Dominus eos *dedit* Et .eos in
8 בָהֶם : וַיִּרְדְּפֵם יְהוָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל
,aquarum *cendebjiarei* usque & ,magnam Sidon ad usq; eos sunt persecuti &
וַיַּכּוּם עַד־צִידוֹן רַבָּה וְעַד מִשְׂרְפוֹת מַיִם
non donec ,eos *jeruſalem* & ,orientem ad Mispah campum ad usque &
וְעַד־בִּקְעַת מִצְפֶּה מִזְרָחָה וַיַּכֻּם עַד־בִּלְתִּי
quemadmodum Jehosuah eis fecit Et ,superstitem eis reliquit
9 הִשְׁאִיר־לָהֶם שָׂרִיד : וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר
& ,subnervavit eorum equos ,Dominus ei dixerat
אָמַר־לוֹ יְהוָה אֶת־סוּסֵיהֶם עִקֵּר וְאֶת־
,ipso tempore in Jehosuah est reversus Et .igni in combustit eorum currus
מַרְכְּבֹתֵיהֶם שָׂרַף בָּאֵשׁ : וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא
Chasor quia ,gladio in percussit ipsis regem & ,Chasor cepit &
10 וַיִּלְכֹּד אֶת־חָצוֹר וְאֶת־מַלְכָּהּ הִכָּה בַחֶרֶב כִּי־חָצוֹר
percusserunt Et .istorum regnorum omnium caput *ipsa facies ad*
לְפָנִים הִיא רֹאשׁ כָּל־הַמַּמְלְכוֹת הָאֵלֶּה : וַיַּכּוּ
interficiendo gladii *eo ad* ea in quæ animam omnem
11 אֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ לְפִי־חָרֶב הַחֲרֵם
.igni in combussit Chasor & *,sfrauitum eunt* remansit non
לֹא נוֹתַר כָּל־נְשָׁמָה וְאֶת־חָצוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ :

Versio VUL.LAT.

40 Percussit itaq; Josue omnē terram montanā & meridianam atq; campestrem, & Asedoth, cum regibus suis: non dimisit in ea ullas reliquias, sed ome quod spirare poterat interfecit, sicut præceperat ei Dñs
41 De' Israel, A Cadesbarne usq; Gazam. Omnem terrā Gosen
42 usq; Gabaon, Universosq; reges, & regiones eorū, uno impetu cepit atq; vastavit: Dñs enim Deus Israel pugnavit pro
43 eo. Reversusq; est cum omni Israel ad locum castrorum in Galgala.

CAP. XI.

1 Quæ cùm audisset Jabin rex Asor, misit ad Jobab regem Madon, & ad regem Semeron,
2 atq; ad regem Achsaph: Ad reges quoq; Aquilonis, qui habitabant in montanis et in planitie contra Meridiem Ceneroth, in campestrib' quoq; &
3 in regionibus Dor juxta mare: Chananæū quoq; ab Oriente & Occidente, & Amorrhæū atq; Hethæum ac Pherezæū & Jebusæum in montanis: Hevæū quoq; qui habitabat ad radices
4 Hermon in terra Masipha. Egressiq; sunt omnes cū turmis suis, popul' multo nimis sicut arena quæ est in littore maris, equi quoq; & currus immensæ
5 multitudinis. Convenerūntq; omnes reges isti in unū ad Aquas Merom, ut pugnarent cōtra Israel. Dixitq; Dñs ad Josue, Ne timeas eos: cras enim hic eādem horā ego tradam omnes istos vulnerandos in conspectu Israel: equos eorum
6 subnervabis, & currus igne
7 combures. Venitq; Josue, & omnis exercitus cū eo, ad versus illos ad Aquas Merom subitò, & irruerunt super eos,
8 Tradiditq; illos Dñs in manus Israel. Qui percusserunt eos, et persecuti sunt usq; ad Sidonē magnā, et Aquas Maserephoth, campūmq; Masphe, qui est ad Orientalem illius partem. Ita percussit omnes, ut nullas dimitteret ex eis reliquias. Feciteq; sicut præceperat ei Dñs: equos eorum subnervavit, cur-
10 rūsq; combussit igni. Reversusq; statim cepit Asor: & regem ejus percussit gladio. Asor enim antiquitùs inter omnia regna hæc principatū tenebat.
11 Percussitq; omnes animas, quæ ibidem morabantur: non dimisit in ea ullas reliquias, sed usq; ad internecionē universa vastavit, ipsāmq; urbem peremit incendio.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

40 Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶς ἡ γῆν τῆς ὀρεινῆς, καὶ τῆς Ναγὲβ, καὶ τῆς πεδινῆς, καὶ τῆς Ἀσηδὼθ, καὶ πάντας βασιλεῖς αὐτῶν. οὐ (α) κατέλειπεν οὐδὲν σεσωμένον, καὶ πᾶν (β) ἐμπνέον ζωὴν ἐξωλόθρευσεν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ
41 θεὸς (γ) Ἰσραὴλ, Ἀπὸ Κάδης Βαρνῆ ἕως Γάζης πᾶς (δ) τῆς Γοσὸμ ἕως τῆς Γαβαών. Καὶ πάντας τοὺς (ε) βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπάταξεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι κύριος ὁ θεὸς
42 Ἰσραὴλ συνεμολέμει τῷ Ἰσραήλ.

MS.A. (α) κατέλειπεν ἐν αὐτῇ διασεσωσμένον· (β) ἐνεγκὸν ἐξ αὐτῆς ἐξωλόθρευσεν. (γ) Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέλειπεν αὐτὸς Ἰησοῦς, Ἀπὸ Κάδης (δ) τῆν Γοσὸμ (ε) βασιλεῖς αὐτῶ τὸς ΧΠ τῆν γῆν αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι κύρι Συνεπολέμει

Κεφ. ια'.

1 Ὡς δὲ ἤκουσεν (α) Ἰαβὶν βασιλεὺς Ἀσώρ, ἀπέστειλε πρὸς Ἰωβὰβ βασιλέα (β) Μαδῶν, καὶ
2 πρὸς βασιλέα (γ) Συμωὰν, καὶ πρὸς βασιλέα (δ) Ἀξὶφ, καὶ πρὸς (ε) βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδῶνα τὴν μεγάλην, εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ εἰς (ζ) Ἀραβὰ ἀπέναντι, (η) Κενεχρὼθ, καὶ εἰς τὸ πεδίον,
3 καὶ εἰς (θ) Φενεαδδὼρ, καὶ εἰς τὸν παρὰλίαν Χανανάιος ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ εἰς τὸν παρὰλίαν Ἀμορράιος, καὶ τὸν Χεθάιος, καὶ Φερεζάιος, καὶ Ἰεβουσάιος τὸν ὀν τῷ ὄρει, καὶ τὸν (ι)
4 Ἐυάιος, καὶ τὸν ὠὸ τὴν Ἀερμὼν (κ) εἰς γῆν Μασσήμα. Καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶ μεθ' αὐτῶ, ὥσπερ ἡ (λ) ἄμμος τῆς θαλάσσης τὸ πλῆθος, καὶ ἵπποι καὶ ἅρματα πολλὰ σφόδρα. Καὶ συνῆλθον πάντες οἱ βασιλεῖς (μ)
5 αὐτοὶ καὶ παρεγένοντο (ν) ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ παρενέβαλον (ξ) ἐπὶ τὴν ὄλμ (ο) Μαρὼν πολεμῆσαι τὴν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι
6 (π) αὔριον ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι (ρ) τεθραυσμένους αὐτοὺς ἐναντίον τῆς Ἰσραήλ, τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶ (σ) καταπυρώσεις ἐν πυρί. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ἐπ'
7 αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ (τ) Μαρὼν ἐξάπινα· καὶ (υ)
8 ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὀργῇ. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχείρους Ἰσραὴλ, καὶ κατέσυρεν αὐτοὺς καταδιώκων (φ) ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης, καὶ ἕως (χ) Μασρεφὼθ, καὶ ἕως τῆς πεδίων (ψ) Μασσὼχ κατὰ (ω) ἀνατολὰς· καὶ κατέκοψεν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλεῖψαι αὐ-
9 τῶν διασεσωσμένον. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, (α) ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος τοὺς ἵππους αὐτῶ ἐνευροκόπησεν, καὶ τὰ ἅρμα-
10 τα αὐτῶ ἐνέκαυσε (β) πυρί. Καὶ (γ) ἐπεστράφη Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ κατελάβετο Ἀσώρ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ· (δ) αὕτη ἦν ἡ Ἀσὼρ πρωτεύουσα ἀρχαία πασῶν τῶν βασιλειῶν
11 τούτων. Καὶ (ε) ἀπέκτειναν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ (ζ) ἐν ζόμοι, καὶ ἐξωλόθρευσαν πάσας, καὶ οὐ κατέλειφεν ἐν αὐτῇ ἐμπνέον. καὶ τὴν Ἀσὼρ ἐνέκαυσαν ἐν πυρί.

MS.A (α) Ἰαβεὶν (β) Μαδῶν, (γ) Σομερὼν, (δ) Ἀχὶφ, (ε) τοὺς βασιλεῖς τοὺς (ζ) τῆ Ῥαβεὶθ (η) Χενερεσθ, (θ) Ναφεθδὼρ, (ι) Ἐυαίος τὸς (κ) εἰς τῆ Μασηφεθ. (λ) ἄμμος ὁ παρὰ τὸ χεῖλος τῆ θαλάσσης (μ) ὅτοι (ν) πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὅπὶ τοῦ (ο) Μερῶν (π) ἄνευον τῆ ὥραν ταύτιν ἐγὼ (ρ) αὐτὸς τεθραυμένους ἐναντίον ὧν Ἰσραήλ. (σ) καταπαύσεις πυεί. (τ) Μαρῶν (υ) ἔπεσαν ἐπὶ τοὺς ἐν (φ) αὐτὸς ἕως (χ) Μασρεφὼθ Μαείμ, (ψ) Μασηφὰ (ω) ἀνατολὰς· κατέκοψεν (α) καὶ τὸτι ἐνεξείλαβο (β) ἐν πυρί. (γ) ἐπέστρεψεν (δ) ὅστε Ἀσὼρ ἦν (ε) ἀπέκλεινεν (ζ) ἐν σώμασι ἕξιμος, καὶ ἐξωλόθρευσεν

Et percussit Ieſu omnē terrā montanæ, & ipsam Nageb, & campestrē, et Asdoth, et regess ejus. Nō reliquerūt ex eis superstitē: et omne spirans vitæ exterminavit, quemadmodū mandavit Dominus Deus Israel, (aa) A Cades Barne usq; Gazā, omnē Gosom usq; Gabaon. Et omnes reges eorū, et terrā eorū percussit Iesus uno tempore: quoniā Dominus Deus Israel simul pugnabat cum (bb) Israel.

CAP. XI.

Ut autem audivit Jabin rex Asor, misit ad Jobab regē (a) Maron, & ad regem (b) Symon, & ad regem Axiph, Et ad reges, qui ad Sidonem magnā, in montana, & in Arabia è regione Ceneroth, & in campum, et in Phenseddor, Et ad maritimos Chananæos ab Oriente, et ad maritimos Amorrheos, & Chetteos, & Pherezeos, et Iebuseos qui in monte, et Euæos, (c) & qui sub Aermon in terra Massyma. Et exierunt ipsi, & omnes eorum cum ipsis, (d) sicut arena (e) maris multitudine, et equi, et currū multi valdē. Et convenerunt omnes reges (f) ipsi, & coiverunt in idipsum: & castrametati sunt super aquam Maron ad debellandum Israel. Et dixit Dominus ad Iesum; Ne timeas à facie eorū, quia cras hāc ipsā horā ego tradō (g) fugatos eos ante Israel. Equos eorum subnervabis, et currus eorū combures in igni. Et venit Iesus, & omnis populus bellator super eos ad aquam Maron repentē: & irruerunt super eos in montana. Et tradidit eos Dominus subjugatos Israel. Et cædentes eos persequuti: (h) sunt usq; Sidonem magnam, & usque (i) Masseron, & usque ad campos Massoch ad Orientem: & trucidaverunt eos, donec non remansit ex eis superstes. Et fecit eis Iesus, quemadmodum mandavit ei Dominus. Equos eorum subnervavit, & currus eorum incendit igni. Et reversus est Iesus in tempore illo: & cepit Asor, & regem ejus. Erat autem Asor anteà princeps omnium regnorum horum. Et occidit omne spirans in ea in gladio: & exterminārunt omnes: & non remansit in ea spiraēs. Et ipsam Asor incendērunt in igni.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

40 וּמְחָא יְהוֹשֻׁעַית כָּל אַרְעָא טוּרָא וְדָרוֹמָא וּשְׁפֵלְתָּא וּמַשֵּׁכְתָּא מַרְמְתָא וְיָת כָּל מַלְכֵיהוֹן לָא
41 אַשְׁאַר מְשֵׁיזִיב וְיָת כָּל נִשְׁמָא נַסַּד בְּמָא דְפַקֵּד יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל : וּמְחָנִין יְהוֹשֻׁעַ מִרְקָם
42 לְיָאוּר וְעַד עַזָּה וְיָת כָּל אַרְעָא גּוֹשֶׁן וְעַד גִּבְעוֹן : וְיָת כָּל מַלְכָיָא הָאִלֵּין וְיָת אַרְעָהוֹן כְּבַשׁ
43 יְהוֹשֻׁעַ בְּזִמְנָא חֲדָא אֲרֵי יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל מִתְּמַרְיָא אֲנִיס קְרָבָא לְיִשְׂרָאֵל : וְתָב יְהוֹשֻׁעַ
וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לְמַשְׁרְיָתְהוֹן לְגִלְגָּלָא :

יא

1 וְהָוָה כַּד שְׁמַע יָבִין מַלְכָּא דְחָצוֹר וְשַׁלַּח לְוָת יוֹבָב מַלְכָּא דְמָדוֹן וּלְוָת מַלְכָּא דְשִׁמְרוֹן
2 וּלְוָת מַלְכָּא דְאַכְשָׁף : וּלְוָת מַלְכָיָא דְמַצְפּוּנָא בְּטוּרָא וּבְמֵישָׁרָא דְדוֹם נִינְוֹסָר וּבְשַׁפְלְתָּא
3 וּבְפַלְגֵי דּוֹר מַעֲרָבָא : כְּנַעֲנָאָה מִמַּעֲרָבָא וּמִמַּעֲרָבָא וְאֱמוֹרָאָה וְחִתָּאָה וּפְרִזָּאָה וּיְבוּסָאָה
4 בְּטוּרָא וְחִוָּאָה בְּשִׁפּוּלֵי חֶרְמוֹן בְּאַרְעָא מִצְפָּיָא : וּנְפַקּוּ אִנּוּן וְכָל מַשְׁרְיָתְהוֹן עִמְּהוֹן עַם
5 סַגִּי כְּחָלָא דְעַל כֵּיף יַמָּא לְסַגִּי וְסוּסָן וּרְתִיכִין סַגִּי לְהַרָא : וְאוּזְדַּמְנוּ כָּל מַלְכָיָא הָאִלֵּין
6 וְאֲתוֹ וּשְׁרוּ כַּחֲדָא עַל מֵי מְרוֹם לְאַגְחָא קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל : וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא תְּדְחַל
מִן קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי מְחַר כְּעִדְּנָא הָדֵין אֲנָא מְסַר יָת כּוּלְּהוֹן קְטִילִין קֳדָם יִשְׂרָאֵל יָת
7 סוּסָיְתְהוֹן תְּחַבֵּשׁ וְיָת דְּתִיכָהוֹן תּוּקֵד כְּנוּרָא : וַאֲתָא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַמָּא עִבְרֵי קְרָבָא עֲלֵיהוֹן
8 עַל מֵי מְרוֹם בְּתַכִּיף וּנְפַלוּ בְּהוֹן : וּמְסַרִינוּן יְיָ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וּמְחוֹנוּן
וּרְדִפוּנוּן עַד צִידוֹן רַבְּתָא וְעַד בִּקְעַת מִצְפֵּא מַדִּינְחָא וּמְחוֹנוּן עַד דְּלָא
9 אִישְׁתְּאַר לְהוֹן מְשֵׁיזִיב : וַעֲבַד לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ כְּמָא דַאֲמַר לֵיהּ יְיָ יָת סוּסָיְתְהוֹן עֲקַר וְיָת
10 דְּתִיכָהוֹן אוֹקִיד בְּנוּרָא : וְתָב יְהוֹשֻׁעַ בְּעִדְּנָא הָהִיא וְכָבַשׁ יָת חָצוֹר וְיָת מַלְכָּהּ קְטַל בְּחַרְבָּא
אֲרֵי חָצוֹר מַלְכְּרָמִין הִיא רֵישׁ כָּל מַלְכְוָתָא הָאִלֵּין : וּמְחָא יָת כָּל נַפְשָׁתָא דִי בָהּ לְפִתְגָם
11 דְּחַרְבָּ נְמִרָא לָא אִשְׁתְּאַר כָּל נִשְׁמָא וְיָת חָצוֹר אוֹקִיד בְּנוּרָא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et delevit Josue *omnem terram* montis, & meridiei, & planiciei, & defuſionis ex altitudine, & omnes reges eorum, non reliquit evaſionem; & omnem animam conſumpſit; quemadmod ū juſſit Dñs Deus Israel. Et delevit eos Josue à Rekam Geah & uſq; ad Ghazam, & omnem terram Goſſen, & uſq; ad Gibghon. Et omnes reges hos & terram eorum ſubegit Josue tempore uno; quoniam Dominus Deus Israelis *verbo ſuo* inivit bellum Israeli. Et reverſus eſt Josue & omnis Israel cum eo ad caſtra in Gilgal.

CAP. XI.

Et ſuit cum audivit Jabin rex Hhaſzor, & miſit ad Jobab regē Madon, & ad regem Simeron, & ad regem Achſaph. Et ad reges qui ad Septentrionē, in monte, & in planicie meridiei Genozzar, & in depreſſione, & in regionibus Dor Occidentis. Et Chenaghanæū ab Oriente & ab Occidente, & Emorræum, & Hhethæum, & Pherizæum, & Jebuſæum in monte, & Hhivæum in depreſſionibus Hhermon in terra Miſzpaia. Et egreſſi ſunt ipſi & omnes exercitus eorum cum eis, populus multus ſicut arena quæ ſuper littus maris in multitudine: & equi & currus multi nimis. Et parati ſunt omnes reges hi, & venerunt & caſtrametati ſunt ſimul contra aquas Meron ad eundum prœlium cum Iſrael. Et dixit Dominus ad Joſue: Ne timeas à facie eorum: nam cras in tempore hoc ego tradam omnes eos occiſos ante Iſrael: equos eorum ſubnervabis, & currus eorum incendes in igne. Et ivit Joſue et omnis populus facientium bellum cum eo *adverſus* eos: et illi poſiti contra aquas Meroo in improviſo, et ruerūt in eos. Et tradidit eos Dñs in manum Iſrael, et deleverunt eos, et perſecuti ſunt eos uſq; ad Szidon magnam, et uſq; ad Salioas aquarum, et uſq; ad campum Mizpaia Orientalem, et deleverunt eos quoad non relicta eſt illis evaſio. Et fecit eis Joſue ſicut dixerat illi Deus: equos eorum ſubnervavit, et currus eorum incendit in igne. Et rediit Joſue in tempore illo, et ſubegit Hhaſzor, et regem ejus confecit ad verbum gladii: nam Hhaſzor ab initio ipſa caput omnium regnorum illorum. Et deleverunt omnem animam quæ in ea, in ore gladii consumptionis: non reliquit omnem anhelitū, & Hhaſzor incendit in igne.

CAP. XI.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

40 * ܡܚܘܐ ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܛܘܪܐ ܘܕܫܦܠܬܐ ܘܕܡܪܘܬܐ ܘܕܡܫܪܝܬܐ ܘܕܡܠܟܘܗܝ ܠܐ ܫܒܩ ܚܕ ܫܪܝܪܐ ܐܦܠܐ ܟܠ ܢܫܡܬܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܝܠ
41 * ܘܡܚܐ ܝܫܘܥ ܡܢ ܩܕܫ ܥܪܢܬܐ ܥܕܡܐ ܘܥܕ ܓܙܪ ܘܟܠ ܓܠܬܐ ܕܓܫܢ ܘܥܕ ܓܒܥܘܢ ܘܥܕ ܡܨܪܝܡ ܘܥܕ ܛܘܪ ܡܪܝܡ ܘܥܕ ܛܘܪ ܫܡܪ
42 ܘܟܠ ܡܠܟܘܗܝ ܠܩܛܠ ܒܚܪܒܐ ܠܐ ܫܒܩ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܐܢܫ ܕܐܬܝ ܠܡܩܛܠ ܠܗ ܐܦ ܠܐ ܫܒܩ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܐܢܫ ܕܐܬܝ ܠܡܩܛܠ ܠܗ ܐܦ ܠܐ ܫܒܩ ܚܕ
ܡܢ ܟܠ ܐܢܫ ܕܐܬܝ ܠܡܩܛܠ ܠܗ ܐܦ ܠܐ ܫܒܩ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܐܢܫ ܕܐܬܝ ܠܡܩܛܠ ܠܗ ܐܦ ܠܐ ܫܒܩ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܐܢܫ ܕܐܬܝ ܠܡܩܛܠ ܠܗ ܐܦ ܠܐ ܫܒܩ ܚܕ

ספר יהושע : יא

12 וְאֶת־כָּל־עָרֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־כָּל־מַלְכֵיהֶם
eorum reges omnes & ,istorum regum urbes omnes &
quemadmodum ,eos interficiendo gladii ,ei ad eos percussit &,Jehosuah cepit
לָכַד יְהוֹשֻׁעַ וַיַּכֵּם לְפִי־חָרֶב הֶחֱרִים אוֹתָם כַּאֲשֶׁר
urbes omnes Tantummodo ,Domini servus Mosch praecepit
צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃ 13 רַק כָּל־הֶעָרִים
praeter ,Israel *ex* combustit non ,eorum tumulum *super* *flamas*
הָעֲמֻדוֹת עַל־תִּלָּם לֹא־שְׂרָפָם יִשְׂרָאֵל זוּלָתִי
civitatum *ipsum* *omne Et* ,Jehosuah combustit solam Chasor
אֶת־חָצוֹר לְבַדָּהּ שָׂרַף יְהוֹשֻׁעַ׃ 14 וְכֹל שְׁלַל הָעָרִים
omnem tantum ,Israel filii ,sibi sunt praedati *animal* & ,istarum
הָאֵלֶּה וְהַבְּהֵמָה בָּזוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק אֶת־כָּל־
non eos *ipsi diripuerunt* *usque* ,gladii *ad* percusserunt hominem
הָאָדָם הִכּוּ לְפִי־חָרֶב עַד־הַשְׁמִדָם אוֹתָם לֹא
Dominus praecepit Quemadmodum *ipsa viverem* omnem reliquerunt
הִשְׁאִירוּ כָּל נְשָׁמָה׃ 15 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
fecit sic & ,Jehosuah ipsi Mosch praecepit sic ,suo servo Mosch
מֹשֶׁה עַבְדּוֹ כֵּן־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְכֵן עָשָׂה׃
ipsi Dominus praecepit quae omnibus ex verbum removit non: Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵסִיר דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה׃ אֶת־
& *omnem* istum terram omnem Jehosuah *cepit* Et ,Mosch
מֹשֶׁה׃ 16 וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הָהָר וְאֶת־
& ,planiciem & ,Ghosen terram omnem & ,*meridiem* omnem
כָּל־הַנֶּגֶב וְאֶת כָּל־אֶרֶץ הַגֹּשֶׁן וְאֶת־הַשְּׁפֵלָה וְאֶת־
monte A ,ejus planiciem & ,Israel montem & ,*campestrem*
הָעֲרָבָה וְאֶת־הַר יִשְׂרָאֵל וּשְׁפֵלָתוֹ׃ 17 מִן־הַהָר
,Lebanon campo in Gad Baal usque & Seir in *ascendente* Leni
הַחֹלָק הָעֹלֶה שֵׂעִיר וְעַד־בַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן
,cepit eorum reges omnes & ,Chermon monte sub
תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן וְאֶת כָּל־מַלְכֵיהֶם לָכַד
Jehosuah fecit multis Diebus ,eos fecit mori &,eos percussit &
וַיַּכֵּם וַיְמִיתֵם׃ 18 יָמִים רַבִּים עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ
fuit Non *bellum* istis regibus omnibus cum
אֶת־כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִלְחָמָה׃ 19 לֹא הָיְתָה
Gibeon praeter ,Israel *filios ad* fecerit pacem quae civitas
עִיר אֲשֶׁר הִשְׁלִימָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּלְתִּי הַחִוִּי
eos à Gaia ,praelio in ceperunt omnes ,Ghibbon habitatores
יֹשְׁבֵי גִבְעוֹן אֶת הַכֹּל לָקְחוּ בַּמִּלְחָמָה׃ 20 כִּי מֵאֵת
belli occursum in eorum cor *roborandum ad* ,fuit Domino
יְהוָה׃ הָיְתָה לְחַזֵּק אֶת־לִבָּם לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה
,misericordia eis *exipendum non ad* ,eos occideret ut ,Israel cum
אֶת־יִשְׂרָאֵל לְמַעַן הַחֲרִימָם לִבְלִתִּי הָיוֹת לָהֶם תְּחִנָּה
,Mosch Dominus praecepit sicut ,eos disperderet ut *quoniam*
כִּי לְמַעַן הַשְׁמִידָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
frequent excidit & ,illo tempore in Jehosuah venit Et
21 וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא וַיַּכְרֵת אֶת־הָעֲנָקִים
montem omni de & ,Hanab de ,Debir de ,Chebron de ,monte de
מִן־הָהָר מִן־חֶבְרוֹן מִן־דְּבִר מִן־עֲנָב וּמִכֹּל הַר
eorum urbibus cum :Israel monte omni de & ,Jehudah
יְהוּדָה וּמִכָּל הַר יִשְׂרָאֵל עִם־עָרֵיהֶם
filiorum terra in *iosqui remansit* Non ,Jehosuah eos interfecit
הֶחֱרִימָם יְהוֹשֻׁעַ׃ 22 לֹא־נוֹתַר עֲנָקִים בְּאֶרֶץ בְּנֵי
,remanserunt Asdod in & ,Gath in ,Hazah in tantum :Israel
יִשְׂרָאֵל רַק בְּעַזָּה בְּגַת וּבְאַשְׁדּוֹד נִשְׁאָרוּ׃
quae omnia juxta terram omnem Jehosuah accepit Et
23 וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ כְּכֹל אֲשֶׁר
hereditatem in Jehosuah eam dedit & ,Mosch ad Dominus est locutus
דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְנַחֲלָה
terra & ,eorum *tribubus* eorum *partitiones* secundum ,Israel ipsi
לְיִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם לְשִׁבְטֵיהֶם וְהָאָרֶץ
,bello à quievit
שָׁקְטָה מִמִّלְחָמָה׃

Versio VULG. LAT.

12 Et omnes per circuitum civitates, regésque earum cepit, percussit, atque delevit, sicut præceperat ei Moyses famulus Domini. Absque urbibus quæ erant in collibus & in tumulis sitæ, cæteras succendit Israel: unam tantùm Asor munitissimam flammâ consumpsit. 14 Omnémque prædam istarum urbium ac jumenta diviserunt sibi filii Israël, cunctis hominibus intersectis. Sicut præceperat Dominus Moysi servo suo, ita præcepit Moyses Josue, & ille universa complevit: non præteriit de universis mandatis, nec unum quidem verbum quod jusserat Dominus Moysi. Cepit itaque Josue omnem terram montanam, & Meridianam, terrámque Goscn, & planitiem, & Occidentalem plagam, montémque Israël, & campestria ejus: Et partem montis quæ ascendit Seir usque Baalgad, per planitiem Libani subter montem Hermon: omnes reges eorum cepit, percussit, & occidit. Multo tempore pugnavit Josue contra reges istos. Non fuit civitas quæ se traderet filiis Israel, præter Heuæum, qui habitabat in Gabaon: omnes enim bellando cepit. Domini enim sententiâ fuerat, ut indurarentur corda eorum, & pugnarent contra Israel, & caderent: & non mererentur ullam clementiam, ac perirent, sicut præceperat Domious Moysi. In illo tempore venit Josue, & interfecit Enacim de montanis, Hebron, & Dabir, & Anab, & de omni moote Juda & Israel, urbésque eorum delevit. Non reliquit ullum de stirpe Enacim, in terra filiorum Israel: absque civitatibus Gaza, & Geth, & Azoto, in quibus solis reliqui sunt. Cepit ergò Josue omnem terram, sicut locutus est Dominus ad Moysen, & tradidit eam in possessionem filiis Israel, secundùm partes & tribus suas. Quievitque terra à præliis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Com Translatione LATINA.

12 Καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν βασιλέων, καὶ τὰς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς, καὶ ἀνεῖλεν αὐτὰς ἐν στόματι ξίφους· καὶ (η) ἐξωλόθρευσαν αὐτὰς, ὃν τρόπον ⲥυνέταξε Μωυσῆς
13 ὁ παῖς μοῦ. Ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς κεχωμαπισμένας ἐκ ὑψηλοῦ ἐπόιησεν Ἰσραὴλ, πλὴν Ἀσὼρ μόνῃ (θ) ὑψηλοῦ ἐπόιησεν Ἰσραὴλ,
14 Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ αὐτὰς ἕως ἀπόλεσεν αὐτὰς, (ι) ἐξωλόθρευσαν ἐν στόματι ξίφους, ἕως ἀπώλεσεν αὐτὰς, ὥς κατέλιπον ἐξ αὐτῶ οὐδὲν
15 ἐμπνέον. Ὃν τρόπον ⲥυνέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ τῷ παιδὶ αὐτῦ, καὶ Μωυσῆς ὡσαύτως ἐνετείλατο τῷ Ἰησοῦ, καὶ ὅτος ἐπόιησεν Ἰησοῦς· οὐ παρέλιν (λ) οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν (μ) ⲥυνέταξεν αὐτῷ Μωυσῆς.
16 Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν (ν) Ναγὲβ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσὼ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν πρὸς Δυσμαῖς, καὶ τὸ (ξ) ὄρος Ἰσραὴλ, καὶ (ο) τὰ ταπεινὰ τὰ πρὸς τῷ
17 ὄρει, Ἀπὸ ὄρους Χῆχὰ, καὶ ὃ προσαναβαίνει εἰς (π) Σηεὶρ, καὶ ἕως (ρ) Βαλαγὰδ, καὶ τὰ πεδία τῦ Λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμών. (σ) καὶ πάντας τὰς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνέιλεν (τ),
18 καὶ ἀπέκτεινε. Καὶ ἡμέρας πλείους ἐπόιησεν Ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτου τὸν πόλεμον. Καὶ ἐν ἦν (υ) πόλις, ἣν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραὴλ· πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολε-
20 μῳ. Ὅτι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχύσαι (φ) αὐτῶν τὴν καρδίαν ⲥυναντᾶν εἰς πόλεμον πρὸς Ἰσραὴλ, ἵνα (χ) ἐξολοθρεῦθῶσιν, ὅπως μὴ ἐλθῇ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλ' ἵνα (ψ) ἐξολοθρεῦθῶσιν, ὃν τρόπον ἔνετε κύριος πρὸς Μωυσῆν. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς
21 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ (ω) ἐξωλόθρευσε τὸς Ἐνακὶμ ἐκ τῦ ὀρεινῦς, ἐκ Χεζρὼν, καὶ ἐκ (α) Δαβὶρ, καὶ ἐξ (β) Ἀναβὼθ, καὶ ἐκ (γ) παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους Ἰούδα σὺν τῇ πόλει αὐτῦ· καὶ (δ) ἐξωλόθρευ-
22 σεν αὐτὰς Ἰησοῦς. Οὐ (ε) κατελείφθη (ζ) τῶν Ἐνακὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀπὰ πλὴν ἐν (η) Γάζῃ, καὶ ἐν Γὲθ, καὶ (θ) ἐν
23 Ἀσελδὼ κατελείφθη. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν, καθὼς ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῆ. καὶ ἔδωκεν (ι) αὐτὰς Ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ Ἰσραὴλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμικμένη.

Et omnes civitates (l) regorum, & reges eorum cepit Iesus; & interfecit eos in ore gladii. Et exterminârunt eos; quemadmodùm præceperat Moyses puer Domini. Sed omnes civitates exaggeratas non incendit Israel. Tantùm Asor solam incendit Israel. Et omnia spolia (m) ejus prædati sibi sibi filii Israel. Ipsos autem omnes exterminârunt in ore gladii: quoadusque disperdidit eos: non (n) reliquerunt ex eis quicquam spirans. Quemadmodùm praecepit Dominus Moysi puero suo, & Moyses similiter mandavit Iesu; & sic fecit Iesus: non est transgressus quicquâ ab omnibus, (o) quæ præcepit ei Moyses. Et cepit Iesus omnem terram montanam, & omnem terram Naseb, & omnem terram Gosom: & campestrem, & eam quæ versùs Occasum, & montem Israel, & humilia, quæ ad montem, A monte Chelcha, & qui ascendit in Seir, & usque Balagad: & campos Libani sub monte Aermon. Et omnes reges eorum cepit, & sustulit, & occidit. Et dies plures fecit Iesus adversùs reges istos bellum. Et non fuit civitas, (p) quam non cepivit Israel: omnia (q) ceperunt in bello. Quia per Dominum factum est confortari cor eorum, ut obviam irent ad bellum ad Israel; ut exterminarentur: (r) ita ut non daretur eis misericordia; sed ut exterminaretur, quemadmodùm dixit Dominus ad Moysen. Et venit Iesus in tempore illo: & exterminavit ipsos Enacim de montana, de Chebron, & de Debir, & de Anabath, & de omni (f) genere Israel, & de omni monte Iuda, cum civitatibus eorum. Et exterminavit eos Iesus. Non remansit de ipsis Enacim à filiis Israel, sed tantùm in Gaza, & in Geth, & in Asfelda remansit. Et cepit Iesus omnem terram, secundùm quod mandavit Dominus Moysi. Et dedit eos Iesus in hæreditatem Israeli in partitione secundùm tribus eorum. Et terra quievit à prælio.

MS. A. (η) ἐξωλόθρευσεν (ϑ) αὐτ ἐνέφησεν Ἰησοῦς, Καὶ (ι) ἐξωλόθρευσ (κ) κατέλειπον αὐτῶν οὐδὲ ἓν ἐνπνέον. (λ) οὐδὲν (μ) ⲥυνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῆ. (ν) τὴν Ναγὲβ, (ξ) ὄρεον (ο) τὰ πεδινὰ τὰ πρὸς τῷ ὄρει Ἀδλὰκ, καὶ ὁ (π) Σηνεῷ, (ρ) Βαλγὰδ, καὶ τὸ παιδίον (σ) καὶ τοὺ βασιλεῖς αὐτῶν πάντας ἔλαβεν, (τ) αὐτὰς, καὶ (υ) πόλις ἥτις ὁ παρέδωκεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· πάντες ἔλαβεν ἐν πολέμῳ. (φ) τὴν καρδίαν αὐτῶν (χ) ἐξολεθρεῦθῶσιν, (ψ) ἐξολεθρεῦθῶσιν, (ω) ἐξωλόθρευσεν (α) Δαβεὶρ, (β) Ἀνὰθ, (γ) πατὸς ὄρους Ἰσραὴλ, (δ) ἐξωλόθρευσεν (ε) κατῆφθησαν (ζ) τῷ Ἐνακὶμ ὑπὸ τῶν (η) Γάζῃβ, (ϑ) ἐν Ἀδὼθ κατελείφθησαν. (ι) αὐτὴν Ἰησοῦς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וית כל קרוי מלכיא האלין וית כל מלכיהון כבש יהושע ומחנון לפתום ויחרב
13 נמר יתהון כמא דפקד משה עבדא דיי : לחור כל קרויא דקימין על תוקפיהון לא
14 אוקדנון ישראל אלהן ית חצור בלחודה אוקד יהושע : וכל ערי קרויא האלין
ובעירא בזו להון בני ישראל לחור ית כל אנשא מחו לפתום דיחרב עד די שציאו
15 יתהון לא אשיארו כל נשמא : כמא דפקיד יי ית משה עבדיה כן פקד משה ית יהושע
16 וכן עבד יהושע לא בטיל פתגמא מכל דפקד יי ית משה : ואחסין יהושע ית כל
ארעא הדא טורא וית כל דרומא וית כל ארעא דגשן וית שפלתא וית מישרא
17 וית טורא דישראל ושפלתיה : מן טורא פליגא דסליק לשעיר ועד מישר ער
בבקעת לבנן שפולי טורא דחרמון וית כל מלכיהון כבש ומחנון וקטלנון :
18 יומין סגיאין עבד יהושע ית כל מלכיא האלין קרבא : לא הית קרתא דאשלמת
19 עם בני ישראל אלהן חויאה יתבי גבעון ית כולא נסיבו בקרבא : ארי מן קדם יי
20 הות לתקפא ית לבהון למסרא קרבא עם ישראל בדיל לנטרותהון בדיל דלא
21 למהוי להון רחמין ארי בדיל לשציותהון כמא דפקד יי ית משה : ואתא יהושע
בעדנא ההיא ושציצי ית גברייא מן טורא מן חברון מן דביר מן ענב ומכל טורא
22 דיהודה ומכל טורא דישראל עם קרויהון גמרנון יהושע : לא אשתאר גברא
23 בארע בני ישראל לחור בעזה בגת ובאשדוד אשתארו : ונסיב יהושע ית
כל ארעא ככל די מלל יי עם משה ויהבה יהושע לאחסנא לישראל בפלגותיהון
לשבטיהון וארעא שרוכת מלמעבד קרבא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

12 Et omnes urbes regum illorum, & omnes reges eorum subegit Josue; & delevit eos in ore gladii: consumpsit eos juxta id quod jussit Moses servus Domini. Tantum omnes urbes quæ stabant super fortitudine sua, non incendit eas Israel: sed tamen Hhaszor solummodo incendit Josue. Et omnem prædam urbium illarum, & jumenta diripuerunt sibi filii Israel: tantum omnes homines percusserunt in ore gladii, quoad exterminaverunt eos; non reliquerunt omoem animam. Juxta id quod jussit Dominus Moscm servum suum, sic jussit Moses Josue, & sic fecit Josue. Non defecit verbum ex omnibus quæ jussit Dominus Mosem. Et possedit Josue omnem terram hanc montis, & omnem [*terram*] Austri, & omnem terram Gosen, & depressionem, & planiciem, & montem Israelis, & depressionem ejus: A monte divisionis qui ascendit ad Seghir & *usq*; planiciem Gad in campo Libani, depressiones montis Hermonii, & omnes reges eorum subegit, & delevit eos, & occidit eos. Dies multos fecit Josue cum omnibus regibus his bellum. Non fuit civitas quæ pacem faceret cum filiis Israel, nisi Hhivzi habitantes Gibghoo: omnes ceperunt in bello. Nam ab ante Dominum fuit ad obdurandum cor eorum ad ordinandum prœlium cum Israele, propter consumendos eos, ut non essent super eos misericordiæ, sed enim propter disperdeodos eos, sicut jusserat Domious Mosem. Et venit Josue in tempore illo, & disperdidit fortes eos monte, ex Hhebron, ex Debir, ex Ghanab, & ex omni monte Juda, & ex omni monte Israel cum urbibus eorum; destruxit eos Josue. Non relicti sunt fortes in terra filiorum Israel; tantum in Ghaza, in Gath & in Asdod relicti sunt. Et cepit Josue omnem terram, juxta omne quod locutus est Dominus cum Mose; & tradidit eam Josue in hæreditatem Israeli in divisionibus eorum per tribus eorum; & terra quievit à faciendo bello.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 * ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܠܝܢ ܘܡܠܟܘܗܝܢ ܢܣܒ ܝܫܘܥ ܘܡܚܐ ܒܦܓܪܐ ܕܚܪܒܐ ܘܐܫܬܨܠܗܘܢ ·
13 ܕܠܐ ܐܬܚܪܒܘ ܒܬܪܐ ܕܡܘܫܐ ܥܒܕ ܐܠܗܐ ܐܦܠܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝ ܠܡܘܫܐ ·
14 ܗܟܢܐ ܦܩܕ ܝܫܘܥ ܠܡܘܫܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܕܒܪ ܠܡܘܫܐ ·
15 ܗܟܢܐ ܦܩܕ ܡܘܫܐ ܠܝܫܘܥ ܒܪܗ ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܝܫܘܥ ·
16 ܠܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܐ ܗܢܘܢ ܘܠܟܠ ܡܠܟܘܬܗܘܢ ·
17 ܠܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܐ ܗܢܘܢ ·
18 ܠܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ·
19 ܠܟܠ ·
20 ·
21 ·
22 ·
23 ·

Omnes etiam urbes regum istorum nec non reges earum subjugavit Jesus, & acie gladii interfecit, quemadmodum præceperat ei Moses servus Domini. Præterea cunctas civitates eorum qui super colles degebant; succendit Israel, & Haforem ipsam combussit Jesus. Omnia verò spolia urbium istarum, & jumenta diripuerunt sibi filii Israel; omnes autem homines peremerunt acie gladii, donec eos penitùs consumpsissent, nullúmque ex eis spirantem reliquissent. Quemadmodum præceperat Dominus Mosi servo suo, ita præceperat Moses ipsi Jesu, & ita fecit Jesus, nec irritum fecit ullum verbum ex omnibus quæ imperaverat Dominus Mosi. Cepit itaque Jesus universam terram istam montanam, totum Meridiem, totámque terram planam, montes universos, & planities eorum. A monte qui dividens ascendit ad Seir, usque ad Gadgad quæ est in planitie Libani sub monte Hermon: omnes quoque reges eorum subegit ac interfecit Jesus. Cæterùm diebus multis bellum gessit Jesus cum omnibus his regibus: Nec ulla remansit civitas quæ non tradita fuerit filiis Israel, & ab eis trucidata, præter Hevæos commorantes in Gabaon, quos Jesus servavit, ac reliquit Jesus, ut ministrarent Israeli: omnia autem prædicta regna diripuit Jesus, ac trucidavit. Nam à Domino factum fuit hoc, ut obduraretur cor eorum, quatenus ad prælium exirent contra Israelem, ut trucidarent eos nulla ergà eos adhibitâ gratiâ: perdidit enim illos, uti præceperat Dominus Mosi. Venit autem Jesus eo tempore, & interfecit gigantes qui erant in monte, de Hermon, de Dobir, de Gebel, ex universo monte Juda, & ex universo monte Israelis; unà cum urbibus eorum vastavit eos Jesus, Nec ullus remansit gigas in terra filiorum Israel: nonnisi in Aza, Geth, & Asdod remanserunt. Occupavit igitur Jesus universam terram, quemadmodum dixerat Dominus Mosi, deditque eam Jesus in hæreditatem Israeli per partitiones in tribus eorum: tum terra quievit à bello.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 * وجميع مدن هؤلاء الملوك وملوكها ملكهم يوسع * وضربهم بحد السيف واستاصلهم *
13 حسب ما اوصى موسى عبد الله * فاما جميع البلد الخربة الواقعة على تلالها فانهم ما
14 احرقوها بنو اسرايل بالنار الا قيسارية وحدها * فان يوسع احرقها * وجميع سلب هؤلاء
البلاد والبهايم نهبوه بنو اسرايل والناس فانهم قتلوا جميعهم بحد السيف الى استيصالهم
15 كلهم * ما بقوا نسمة * كما اوصى موسى عبد الله * كذلك وصى موسى ليوسع * وكذلك
16 فعل يوسع * ولم يخالف شي من ما امر الله به موسى * وملك يوسع كل هذه الارض *
17 الجبل والجنوب * وارض الجوسن * والسهل والسبخة * وجبل اسرايل وسهله * من الجبل
الاملس الصاعد الى السراة * والى باعل جاد في بقعة لبنان تحت جبل حرمون * وساير
18 ملوكهم وضربهم واماتهم * زمان كثير عمل يوسع مع هؤلاء الملوك الحرب * ولم يكن
19 مدينة استعانت الى بني اسرايل سوى الحويين سكان جبعون * واما الكل اخذهم بالسيف *
20 * لان من عند الله كان ذلك هو قسى قلوبهم للقاء بني اسرايل بالقتال حتى يستاصلوا
21 ولا يحصل بهم رافة * حتى يهلكوا حسب ما قال الله لموسى * وجاء يوسع في ذلك الوقت
واهلك الاعلاج من الجبل * من حبرا * ومن دبيرا * ومن عناب * ومن ساير جبل يهودا * ومن
22 ساير جبل اسرايل * مع مدنهم استاصلهم يوسع * وما بقي علج في ارض بني اسرايل * الا
23 في عزة وجب واردود * واخذ يوسع كل الارض كما وعد الله موسى * واعطاها يوسع نحلة لبني
اسرايل * وقسمها بينهم بالقرعة لاسباطهم * وهدت الارض من الحرب *

Omnes quoque urbes regum istorum, & reges earum cepit Josue ac trucidavit acie gladii, penitúsque extirpavit, quemadmodum præceperat Moses servus Dei. Verùm civitates omnes diruta, quæ super tumulis subversa non combusserunt filii Israel igne, præter solam Caesiream; hanc enim Josue combussit. Omnia autem spolia harum civitatum, atque jumenta diripuerunt filii Israel: & homines interfecti fuerunt omnes acie gladii, adeo ut absumpti essent omnes, nullâ relictâ animâ. Quemadmodum mandatum fuerat Mosi servo Dei, ita mandaverat Moses Josue, & ita fecit Josue, nullâ re præetermissâ ex his quæ præceperat Deus Mosi. Occupavit igitur Josue universam terram istam: tum montanam tum Meridionalem, nec non terram Gosen, & planitiem, atque desertum, montem quoque Israelis, ac planitiem ejus; A monte Glabro qui ascendit ad Sarah, usque ad Baal-gad in tractu Libani infra montem Hermon; omnes præterea reges eorum, quos trucidavit mortéque affecit. Longo tempore bellum gessit Josue cum his regibus: Nec ulla fuit urbs quæ moxem gesserit Israelitis, præter Hevæos habitantes in Gabaon; sed omnes gladio obtinuit. Siquidem à Deo fuit istud: ipse durum reddidit cor eorum, ut bello occurrerent Israelitis, quatenus extirparentur, nec ulla exhiberetur eis clementia, ut perirent quemadmodum dixerat Deus Mosi. Venit etiam Josue eodem tempore, & disperdit gigantes de monte, nempe de Habira, Dobira, Anab, déque toto monte Juda, & toto monte Israelis: unà cum civitatibus eorum extirpavit eos Josue, Nec remansit ullus gigas in terra filiorum Israel, præterquam in Gaza, Gath, & Azdod. Cepit itaque Josue universam terram illam, quemadmodum pollicitus fuerat Deus Mosi, dedíque eam Josue hæreditatem filiis Israel, sortéque distribuit eam inter ipsos juxta tribus eorum: quiévitque terra à bello.

ספר יהושע: יב

CAA. XII. יב

possederunt & ,Israel filii percusserunt quos ,terræ reges hi Et
1 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּירְשׁוּ
Arnon torrente à ,Solis ortum ad Jarden *transitu in* eorum terram
אֶת־אַרְצָם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה הַשָּׁמֶשׁ מִנַּחַל אַרְנֹן
Sichon ,*Orientem ad* planiciem omnem & ,Chermon montem ad usq;
2 עַד־הַר חֶרְמוֹן וְכָל־הָעֲרָבָה מִזְרָחָה: סִיחוֹן
quæ Aroher ab *dominatum* ,Chesbon in habitantem Emorræum regem
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן מֹשֵׁל מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר
Ghilghad dimidium &,torrentis medium &,Arnon torrentis *labium super*
עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן וְחֲצִי הַגִّלְעָד וְחֲצִי הַגִّלְעָד
planiciem Et. Hammon filiorum terminum ,torrentem Jabboc ad usque &
3 וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן: וְהָעֲרָבָה
mare ,*solitudinis* mare ad usque & ,orientem ad Chinneroth mare ad usque
עַד־יָם כִּנְרוֹת מִזְרָחָה וְעַד יַם הָעֲרָבָה יַם־
effusiones subter austro ab & ,*solitudinem domus via* orientem ad salis
הַמֶּלַח מִזְרָחָה דֶּרֶךְ בֵּית הַיְשִׁמֹת וּמִתֵּימָן תַּחַת אַשְׁדוֹת
Isidamis ,Rephaim residuo à Basan regis Hogh terminum Et .collis
4 הַפִּסְגָּה: וּגְבוּל עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן מִיֶּתֶר הָרְפָאִים הַיֹּשֵׁב
,Salchah in & ,Chermon monte in *dominantis* Et .Edrehi in & ,Hasteroth in
בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי: וּמִשְּׁאָר בַּשָּׁן חֶרְמוֹן וּבְסַלְכָה־
dimidium & ,Mahachati & ,Ghesuri terminum ad usq; ,Basan omni in &
וּבְכָל־הַבָּשָׁן עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וַחֲצִי
servus Mosen ,Chesbon regis Sichon terminum ,Ghilghad
5 הַגִּלְעָד גְּבוּל סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן: מֹשֶׁה עֶבֶד־
servus Mosen eam dedit & ,eos percusserunt Israel filii & ,Domini
יְהוָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִכּוּם וַיִּתְּנָהּ מֹשֶׁה עֶבֶד־
,Menasseh tribui dimidiæ &,Ghaditis &,Reubenitis possessionē Domini
יְהוָה יְרֻשָּׁה לְרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה:
Israel filii & ,Jehosuah percussit quos ,terræ reges isti Et
7 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
ad usque &,Libanon campo in Baalgad à ,*mare* ad Jarden *transitu in*
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה מִבַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן עַד־
tribubus Jehosuah eam *dedit* & ,Sehir in *ascendentem* Lenem montem
הָהָר הַחֹלֶק הָעֹלֶה שְׂעִירָה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי
,planicie in & ,monte In ,*suas partibus* secundùm possessionem Israel
8 יִשְׂרָאֵל יְרֻשָּׁה כְּמַחְלְקֹתָם: בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה־
,Chittæus ,*meridie* in & ,deserto in & ,*effusionibus* in & ,campestri in &
וּבָעֲרָבָה וּבָאֲשֵׁדוֹת וּבַמִّדְבָּר וּבַנֶّגֶב הַחִתִּי
Rex ,Jeburæus & ,Chivæus ,Perizæus ,Cenahanæus & ,Emorræus
הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: מֶלֶךְ
Rex ,unus ,Bethel *latere ex* qui ,Hai Rex ,unus Jericho
9 יְרִיחוֹ אֶחָד מֶלֶךְ הָעַי אֲשֶׁר־מִצַּד בֵּית־אֵל אֶחָד:
unus Jarmuth Rex ,unus Chebron Rex ,unus Jerusalaim
10 מֶלֶךְ יְרוּשָׁלִַם אֶחָד מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶחָד: מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶחָד
Rex ,unus Gheser Rex ,unus Heglon Rex ,unus Lachis Rex
11 מֶלֶךְ לָכִישׁ אֶחָד: מֶלֶךְ עֶגְלוֹן אֶחָד מֶלֶךְ גֶּזֶר אֶחָד: מֶלֶךְ
Rex ,unus Chormah Rex ,unus Gheder Rex ,unus Debir
12 דְּבִר אֶחָד מֶלֶךְ גֶּדֶר אֶחָד: מֶלֶךְ חָרְמָה אֶחָד מֶלֶךְ
Rex ,unus Hadullam Rex ,unus Libnah Rex ,unus Harad
13 עֲרָד אֶחָד: מֶלֶךְ לִבְנָה אֶחָד מֶלֶךְ עֲדֻלָּם אֶחָד: מֶלֶךְ
unus Tapuah Rex ,unus Bethel Rex ,unus Machedah
14 מַקֵּדָה אֶחָד מֶלֶךְ בֵּית־אֵל אֶחָד: מֶלֶךְ תַּפּוּחַ אֶחָד
unus Lasharon Rex ,unus Aphec Rex ,unus Chepher Rex
15 מֶלֶךְ חֵפֶר אֶחָד: מֶלֶךְ אֲפֵק אֶחָד מֶלֶךְ לַשָּׁרוֹן אֶחָד: מֶלֶךְ
unus Meroun Simron Rex ,unus Chasor Rex ,unus Madon Rex
16 מְרוֹן שִׁמְרוֹן מְרוֹן אֶחָד מֶלֶךְ חָצוֹר אֶחָד: מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן מְרוֹן אֶחָד
unus Megliddo Rex ,unus Tahanach Rex ,unus Achsaph Rex
17 מֶלֶךְ אַכְשָׁף אֶחָד: מֶלֶךְ תַּעֲנָךְ אֶחָד מֶלֶךְ מְגִדּוֹ אֶחָד: מֶלֶךְ
unus Charmelo Jocheham Rex ,unus Chedes Rex
18 מֶלֶךְ קֶדֶשׁ אֶחָד מֶלֶךְ יָקְנְעָם לְכַרְמֶל אֶחָד:

Versio VULG. LAT.

CAP. XII.

1 Hi sunt reges, quos percusserunt filii Israël, & possederunt terram eorũ tans Jordanem ad Solis orcũ, à torrente Arnon usque ad montẽ Hermon, & omnem Orientalem plagam quæ respicit solitudinem, Sehon Rex Amorrhæorũ; qui habitavit in Hesebon, dominatus est ab Aroër, quæ sita est super ripam torrentis Arnon, & mediæ partis in valle, dimidiæque Galaad, usque ad torrentẽ Iaboc, qui est terminus filiorum Ammon. Et à solitudine usq; ad mare Ceneroth contra Orientem, & usque ad mare Deserti, quod est mare Salsissimũ, ad Orientalem plagam, per viam quæ ducit Bethsimoth: & ab Australi parte, quæ subjacet Asedoth, Phasga.
4 Terminus Og regis Basan, de reliquiis Raphaim, qui habitavit in Astaroth, & in Edrai, & dominatus est in monte Hermon, & in Salecha, atque in universa Basan, usque ad terminos Gessuri, & Machati, & dimidiæ partis Galaad: terminos
5 Sehon regis Hesebon. Moyses famulus Domini, & filii Israël percusserũt eos, tradiditq; terrã eorũ Moyses in possessionẽ Rubenitis, & Gaditis, & dimidiæ tribui Manasse. Hi sunt
7 reges terræ, quos percussit Josue, et filii Israël, trans Jordanem ad Occidentalẽ plagã, à Baalgad in campo Libani, usque ad montem cujus pars ascendit in Seir: tradiditq; eam Josue in possessionem tribubus
8 Israël, singulis partes suas, Tam in montanis quàm in planis atque campestribus. In Asedoth, et in solitudine, ac in Meridie Hethæus fuit et Amorrhæus, Chananæus et Pherezæus, Heuæus et Jebusæus. Rex Jeri-
9 cho unus, rex Hai, quæ est ex latere Bethel, unus. Rex Jerusa-
10 lem unus, rex Hebron unus.
11 Rex Jerimoth unus, rex Lachis
12 unus. Rex Eglon unus, rex Ga-
13 zer unus. Rex Dabir unus, rex
14 Gader unus. Rex Herma unus,
15 rex Hered unus. Rex Lebna u-
16 nus, rex Odullam unus. Rex
17 Maceda unus, rex Bethel unus.
18 Rex Taphua unus, rex Ophet
19 unus. Rex Aphec unus, rex Sa-
20 ron unus. Rex Madon unus, rex
21 Asor unꝰ. Rex Semeron unꝰ, rex
22 Achsaph unꝰ. Rex Thenac unꝰ, rex Mageddo unꝰ. Rex Cades unꝰ, rex Jachanan Carmeli unꝰ.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Κεφ. ιβ'.

1 Καὶ ὅτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, ὃς (α)ἀνεῖλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ κατεκληρονόμησ τῆν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου(β)ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος Ἀρνὼν ἕως τῆ ὄρους Ἀερμὼν, καὶ πᾶς (γ) τῆν γῆν Ἀραβα ἀπ' ἀνατολῶν. Σηὼν τῆ βασιλέα τῆ Ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβὼν, κυριεύων ἀπὸ (δ) Ἀρνὼν, ἡ ἔστιν ἐν τῇ φάραγγι καὶ μέρος τῆ φάραγγος, καὶ τὸ ἥμισυ τῆ Γαλαὰδ ἕως Ἰαβὸκ, ὅρια υἱῶν
3 Ἀμμών. Καὶ Ἀραβα ἕως τῆ θαλάσσης (ε) Χενερὲθ κατ' ἀνατολὰς, καὶ ἕως τῆ θαλάσσης τῆ Ἀραβα, θάλασσαν τῆ ἁλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὁδὸν τῆ (ζ) κατ' Ἀσιμὼθ, ἀπὸ Θαιμὰν
4 τῆ τοῦ Ἀσεδὼθ Φασγά. Καὶ Ὤγ βασιλεὺς Βασὰν ἐκ τῶν ἐγκαταλειφθέντων τῶν γιγάντων, ὁ κατῳκηκὼς ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν (κ) Ἐδραΐν, ἄρχων ἀπὸ ὄρους Ἀβρὼν, καὶ ἀπὸ (λ) Σελχὰ, καὶ πᾶς (μ) τῆν Βασὰν ἕως ὁρίων (κ)
5 Γεργεσὶ, καὶ τῆ (λ) Μαχὰ, καὶ τὸ ἥμισυ τῆ Γαλαὰδ
6 ὁρίων Σηὼν βασιλέως Ἐσεβών. Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπάταξαν αὐτοὺς. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Μωυσῆς (μ) ἐν κληρονομίᾳ Ῥουβὴν, καὶ Γὰδ, καὶ τῇ ἡμίσει φυλῆς
7 Μανασσῆ. Καὶ ὅτοι οἱ βασιλεῖς τῆ Ἀμορραίων, ὃς ἀνεῖλεν Ἰησοῦς καὶ (ν) υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ (ξ) θάλασσαν Βαγὰδ ἐν τῇ πεδίῳ τῆ Λιβάνου, καὶ ἕως ὄρους (ο) τοῦ κλιμακὸς, ἀναβαινόντων εἰς (π) Σηείρ. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς τοῖς φυλαῖς Ἰσρα-
8 ὴλ (ρ)κληρονομεῖν κατὰ κλῆρον αὐτῶ. Ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν Ἀραβα, καὶ ἐν (σ) Ἀσηδὼθ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, (τ) καὶ Νεγὲβ, καὶ Χετταῖος, καὶ τῆ Ἀμορραῖος, καὶ τῆ Χανανεῖος, καὶ τῆ (υ) Φερεζαῖος, καὶ τῆ Ἐυαῖος, καὶ τῆ Ἰεβου-
9 σαῖος. Τὸν βασιλέα Ἱερειχὼ, καὶ τῆ βασιλέα
10 τῆ Γαὶ, ἡ ἐστι πλησίον (φ) Βαιθὴλ, Βασιλέα
11 Ἱερουσαλὴμ, βασιλέα Χεβρὼν, Βασιλέα (χ)
11 Ἱερμὼθ, βασιλέα (ψ) Λαχὶς, Βασιλέα (ω)
13 Αἰλὰμ, βασιλέα Γαζὲρ, Βασιλέα (α) Δα-
14 βὶρ, βασιλέα Γαδὴρ, Βασιλέα (β) Ἑρμὰθ,
15 βασιλέα Ἀδὴρ, Βασιλέα (γ) Λεβνὰ, βασιλέα Ὀδολλὰμ, (δ) βασιλέα Ἠλὰθ, βασιλέα Ταφὰθ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα Ὀφὲκ τῆ Ἀρὼκ, βασιλέα Ἀσὼμ, βασιλέα Σομρὼν, βασιλέα Μαμδρὼθ, βασιλέα Ἀζὶρ, βασιλέα Κάδης, βασιλέα Ζαχὰν, βασιλέα Μαγεδὼθ, βασιλέα Ἰεκὼμ τῆ Χερμὴλ,

CAP. XII.

1 Et hi reges terræ, quos fusluerunt filii Israel, & possederunt terram eorum trans Jordanem ab ortus Solis à valle Arnon usq; ad montem Hermon, & omnem terrã Araba ab Oriente. Seon regem Amorrhæorum, qui habitabat in Esbon, dominans ab (a) Arnon, quæ est in valle ad partẽ vallis, & dimidium Galaad usque (b) Iaboc, fines filiorum Ammon. Et Araba usq; ad mare
3 Cheneereth, ad Orientem, & usq; ad mare Araba, mare Salis ab Oriente per viam, quæ ad (c) Asimoth, à Thaman, quæ sub
4 Asdoth Phasga. Et (d) Og rex Basan remansit ex gigantibus, qui habitabat in Astaroth, & in Edraim, princeps à monte Aermon, & à Sec. hæ: & omnem terram
5 Basan usque ad fines Geiges, & ipsam Machi, & dimidium Galaad, (e) de finibus Seon regis Esbon. Moyses puer Domini, & 6
filii Israel percusserunt eos. Et dedit eam (f) Moyses in hæreditatem Ruben, & Gad, & dimidiæ tribui Manasse. Et hi reges 7
Amorrhæorum, quos fusluit Iesus, & filii Israel trans Iordanẽ juxta mare Balagad in campo Libani, & usque ad montem (g) Chelcha ascendentibus in Seir. Et dedit eam Iesus tribubus Israel hæreditare secundùm sortem eorum in monte, & in campo, & 8
in Araba, & in Asdoth, & in deserto, & Negeb, Chetteum, & Amorrhæum, & Chananæum, & Pherezæum, & Euæum, & Iebusæum. Regem (h) Hiericho, & 9
regem Gai, quæ est prope Bethel: Regem Hierusalem, regem Chebron, Regem Hieremuth, regem 10 11
Lachis, Regem (i) Ælam, regem Gazer, Regem (k) Dabir, regem Ga- 11
der, Regem Lebna, regem Odollam, regem Elath, regem Taphut, regem Opher, regem Ophec ipsius Aroc, regem Asom, regem Sy- 13
moon, regem Mambroth, regem Aczib, regem Cades, regem Zachac, regem Maredoth, regem Iecom ipsius Chermel,

MS. A. (α) ἀνεῖλεν Μωυσῆς, καὶ υἱοὶ (β) ἀπὸ ἡλίου (γ) τῶν Ἀραβα ἀπὸ (δ) Ἀροὴρ, (ε) Χεννεβὲθ (ζ) κατ' Ἀσιμὼθ, τοῦ Θαιμὰν (η) Ἐδραΐν, (θ) Ἀσεκὰ, (ι) τὸν Βασὰν (κ) Γεσυρὶ, (λ) Μαχατὶ, (μ) ἐν κλήῳ (ν) οἱ υἱοὶ (ξ) τὸν θάλασσαν Βαλγὰδ (ο) τῶ Ἀλὲν, (π) Σεῒρ. (ῥ) κληρονομίαν (σ) Μυδὼθ, (τ) καὶ ἐν Ἀγὲβ, (υ) Φερεζῖον, (φ) Γὸδ, (χ) Ἱερμὰ, (ψ) Λαχεὶς, (ω) Ἐγλὰμ, (α) Δαβεὶρ, (β) Ἐρμὰ, (γ) Λεβμὰ, (δ) βασιλέα Μακηδὰ, βασιλέα Θαφοῦ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα Ἀφὲκ, βασιλέα Ἀσὼρ, βασιλέα Σαμρὼν, βασιλέα Φασγὰ, βασιλέα Μαρὼν, βασιλέα Ἀχσὰρ, βασιλέα Θανὰχ, βασιλέα Μαγεδδὼν, βασιλέα Κεδὴς, βασιλέα Ἰεκνὰμ τῶ Χερμὴλ, βασιλέα Ἀβδὼρ τῶ Ναφεδδὼρ, βασιλέα Γωείμ τῆ Γῆγὲλ, βασιλέα Θερμά. Πάντες

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יב

1 וְאִלֵּין מַלְכֵי אַרְעָא דְּמָחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִירִתוּ יָתַהּ אַרְעָהוֹן בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מִדְּנַח שִׁמְשָׁא
2 מִנַּחֲלָא דַאַרְנוֹן עַד טוּרָא דְחַרְמוֹן וְכָל מֵישָׁרָא מִדִּנְחָא: סִיחוֹן מַלְכָּא אֱמוֹרָאָה דְיָתִיב
בְּחֶשְׁבּוֹן שַׁלִּיט מֵעַרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחֲלָא דַאַרְנוֹן וְגוּ נַחֲלָא וּפַלְגוּת אַרַע גִּלְעָד וְעַד יוּבְקָא
3 דְנַחֲלָא תְּחוּמָא דְבְנֵי עַמּוֹן: וּמֵישָׁרָא עַד יַם נִינוֹסַר מִדִּנְחָא וְעַד יַמָּא דְמֵישָׁרָא יַמָּא
4 דְמִלְחָא מִדִּנְחָא אוֹרַח בֵּית יְשִׁימוֹת וּמִדְּרוֹמָא תְּחוּת מִשְׁפַּךְ מַרְמָרְתָא: וּתְחוּם עוֹג מַלְכָּא
5 דְמַתְנָן מִשְׁאַר גִּבָּרֵיא דְיָתִיב בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי: שַׁלִּיט בְּטוּרָא דְחַרְמוֹן וּבְסַלְכָא וּבְכָל
מַתְנָן עַד תְּחוּם נְשׁוּרָאָה וְאַפְקֵרוּם וּפַלְגוּת אַרַע דְיַגְלְעָד תְּחוּם סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן:
6 מֹשֶׁה עַבְדָא דְיָיָ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מְחוּנוּן וַיְהַבְרֵה מֹשֶׁה עַבְדָא דְיָיָ יְרוּתָא לְשִׁבְטָא דְרְאוּבֵן
7 וְלְשִׁבְטָא דְגָד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דְמַנַשֶּׁה: וְאִלֵּין מַלְכֵי אַרְעָא דִי מְחָא יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
8 בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מִמַּעֲרְבָא מִמֵּישַׁר גַּד בְּבִקְעַת לְבָנוֹן וְעַד טוּרָא פְּלִיגָא דְסָלִיק לְשֵׂעִיר
9 וְיַהֲבָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יְרוּתָא בְּפַלְגוּתְהוֹן: בְּטוּרָא וּבְשִׁפְלְתָא וּבְמֵישָׁרָא
10 וּבְמִשְׁפַּךְ מַרְמָתָא וּבְמִדְבְּרָא וּבְדָרוֹמָא חִתָּאֵי וְאֱמוֹרָאֵי וְכִנְעָנָאֵי וּפְרִיזָאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי:
11 מַלְכָּא דִירִיחוֹ חַד מַלְכָּא דְעַי דְּבִסְטַר בֵּית אֵל חַד: מַלְכָּא דִירוּשְׁלֵם חַד מַלְכָּא דְחֶבְרוֹן
12 חַד: מַלְכָּא דְיַרְמוּת חַד מַלְכָּא דְלָכִישׁ חַד: מַלְכָּא דְעֶגְלוֹן חַד מַלְכָּא דְגֶזֶר חַד: מַלְכָּא
13 דְדְבִיר חַד מַלְכָּא דְגֶדֶר חַד: מַלְכָּא דְחָרְמָה חַד מַלְכָּא דַעֲרָד חַד: מַלְכָּא דְלִבְנָא חַד
14 מַלְכָּא דַעֲדֻלָּם חַד: מַלְכָּא דְמַקֵּדָה חַד מַלְכָּא דְבֵית אֵל חַד: מַלְכָּא דְתַפּוּחַ חַד מַלְכָּא
15 דְחֵפֶר חַד: מַלְכָּא דַאֲפֵק חַד מַלְכָּא דְלַשָּׁרוֹן חַד: מַלְכָּא דְמָדוֹן חַד מַלְכָּא דְשִׁמְרוֹן מְרוֹן חַד
16 מַלְכָּא דְחָצוֹר חַד: מַלְכָּא דְשִׁמְרוֹן מְרוֹן חַד מַלְכָּא דְמְגִדּוֹ חַד: מַלְכָּא דְאַכְשָׁף חַד
17 מַלְכָּא דְתַעֲנָךְ חַד מַלְכָּא דְמְגִדּוֹ חַד: מַלְכָּא דְקֶדֶשׁ חַד מַלְכָּא דְיָקְנְעָם לְכַרְמֶל חַד:
18

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XII.

1 Et hi reges terræ, quos deleverunt filii Israel, & hæreditaverunt terram eorum in transitu Jordanis ad ortum Solis, à fluvio Arnon usq; ad montem Hhermon, & omnem planitiem Orientalem. Zzihhon rex Emorrhæus, qui habitabat in Hhesbon, regnans à Gharogher quæ super ripam fluvii Arnon, & medium fluvium, & dimidium terræ Gilghad, & usq; ad Jobeca fluvium terminum filiorum Ghamon. Et planiciem usq; ad mare Genozzar ad Orientem, & usque ad mare planiciei, mare Salis, ad Orientem, viâ Bethjesimoth: & à meridie subtus effusionem ex Ramatha. Et terminus
4 Ghog regis Mathnan, de reliquiis fortium: qui habitabat in Gbastaroth, & in Edreghi. Et dominabatur in monte Hhermon, & in Zzalecha, & in omni Mathnan usq; ad terminum Gessurai & Aphkeros, & dimidium terræ Gilghad, terminum Zzihhoo regis Hhesbon, Moses servꝰ Domini & filii Israel deleverunt eos: & dedit eam Moses servus Domini possessionem tribui
7 Reuben, & tribui Gad, & dimidiæ tribui Manasse. Et hi reges terræ, quos delevit Josue & filii Israel trans Jordanem ad Occidentem, à planicie Gad in campo Libani, & usque ad montem divisioois qui ascendit ad Seghir. Et dedit eam Josue tribubus Israelis possessionem in divisionibus suis. In monte, & in depressione, & in planicie, & in effusione ex Rama-
10 tha; & in deserto, & io Austro: Hhethæum, & Emorrhæum, & Chenaghanæum, & Pherizæum, & Hhivæum, & Jebusæum, Rex Jericho unus, rex
11 Ghay, quæ in latere Bethel, uous, Rex Jerusalem unus, rex Hhebron unus, Rex Jermuth unus, rex Lachis unus, Rex Gheglon unus, rex Gezer unus,
12 Rex Debir unus, rex Geder unus, Rex Hhorma unus, rex Gharad uous, Rex
13 Libna unus, rex Ghadulam uous, Rex Makeda unus, rex Bethel nnus, Rex
14 Thaphuahh unus, rex Hhepher unus, Rex Apheq unus, rex Lassaroo unus, Rex Madon unus, rex Hhafzor unus, Rex Simeron Meron unus, rex Ach-
15 saph unus, Rex Thaganach unus, rex Migdo unus, Rex Kedes unus, rex
16 Joknegham ad Carmelum, unus:

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XII.

Hi autem sunt reges terræ illius, quos interfecerunt filii Israel, & obtinuerunt regiones eorum trans Jordanem ad ortum solis, à torrente Arnon usque ad montem Hermon, totámque planitiem quæ est ab Oriente: Sihon rex Amorrhæorum, qui degebat in Hesbon, & dominabatur ab Adoir quæ est juxta ripam torrentis Arnon, & intimâ parte torrentis, & dimidiâ parte Gelaad, usque ad torrentem Aphee de limite filiorum Ammon. Et à planitie usque ad mare Chenarath ab Oriente, & usque ad mare solitudinis, mare *inquam* salis, quod est ad Orientalem plagam viæ quæ *tendit ad* Beth-asimon: & à Teman quæ est subter collem Asdoth, Et limite Og regis Baisan de stirpe gigantum, qui habitabat in Asteroth & in Ardei, Et dominabatur in monte Asimon, & in Salcha, atque in universâ Baisan, usque ad limitem Indor, & Maachar, & dimidiam partem Gelaad, & limitem Sihon regis Hesbon, Quem interfecit Moses servus Domini, dedíque hæreditatem Rubilitis, Gaditis, ac dimidiæ tribui Manasse. Hi autem sunt reges terræ quos occidit Jesus & filii Israel trans Jordanem, ab Araba & à Galgala planitiei Libani, usque ad montem qui interfecans ascendit in Seir, quem dedit Jesus tribubus Israelis in hæreditatem juxta partitionem eorum, Cum montibus, & planitiebus, & Araba, & Asdod, & solitudine, & Meridie, & Hethæis, Amorrhæis, Chananæis, Phærezæis, Hevæis, & Jebusæis. Isti sunt inquam, reges terræ, quos occidit Jesus: Rex Jericho unus, rex Ai quæ est à latere Beth-il, unus: Rex Jerusalem unus, rex Hebron unus: Rex Jarmuth unus, rex Lachis unus: Rex Eglon unus, rex Gozar unus: Rex Godar unus, rex Dobir unus: Rex Hermæ unus, rex Adar unus: Rex Lebnæ unus, rex Arlam unus: Rex Macor unus, rex Beth-il unus: Rex Taphuh unus, rex Hophar unus: rex Aphec unus, rex Nefron unus: Rex Maron unus, rex Hasor unus: Rex Somrin & Maron unus, rex Achsaph unus: Rex Thaanach unus, rex Magedo unus: Rex Recem unus, rex Necamaam & Charmeli unus.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XII.

Cæterùm hi sunt reges terræ, quos occiderunt filii Israel, & quorum terram possederunt eis Jordanem ex parte ortis solis, & inde ab Arnon usque ad montem Hermon, totámque planitiem Orientem versus. Sihon rex Amorrhæus habitans in Hesbon, qui regnabat ab Adauaid quæ erat secus ripam torrentis Arnon, & medio torrente, mediáque Gosen, usque ad ostium torrentis, termino scilicet filiorum Ammon; Et à planitie usque ad plagam Occidentalem Biirni Orientem versus, & ad latus Occiduum maris salis Orientem versus, quâ itur ad Masimoth; & ab Austro subter irrigua Arcis; Et termino Og regis Bathniæ, cum reliquis Rephaitis, qui habitabat in Sanamain & in Ardaai, Eráique rex montis Hermon, & Salchæ, ac totius Bathniæ; usque ad terminum Gesuræi & Maachathæi, atque dimidium Gergosæi, qui terminus erat Sihonis regis Hesbon. Moses servus Dei, & filii Israel occiderunt hos duos, tradidíque Moses servus Dei terram utriusque in hæreditatem tribui Rubil, & tribui Gad, & dimidiæ tribui Manasse. Isti verò sunt reges terræ, quos occidit Iesus & filii Israel eis Jordanem secus littus maris Baalsad in tractu Libani, usque ad montem Glabrum qui ascendit ad Sarah: deditque hæc tribubus filiorum Israel in hæreditatem juxta distributiones eorum, Tam in monte quàm planitie, solitudine, & irriguis: In deserto verò ac Meridie, Hethæum dedit, & Amorrhæum, Chananæum: Phereæum, Hevæum, & Jebusæum. Rex Jericho, rex Ai quæ est à latere Beth-il: Rex Jerusalem, rex Hebron: Rex Jarmuth, rex Lachis: Rex Eglon, rex Gozer: Rex Dobir, rex Gedes: Rex Horma, rex Arad: Rex Lebna, rex Tapuam: Rex Makeda, rex Beth-il: Rex Taphuh, rex Hiphar: Rex Aphec, rex Lefron: Rex Maddon, rex Cesuræ: Rex Somron, rex Achsaph: Rex Tasuach, rex Mageddo: Rex Cades, rex Carmeli:

ספר יהושע : יג

23 Rex unus Ghilgal ad gentium Rex unus Dor Dor Rex
24 מֶלֶךְ דּוֹר לְגַפַּת דּוֹר אֶחָד מֶלֶךְ גּוֹיִם לְגִלְגַּל אֶחָד׃ מֶלֶךְ
unus & triginta reges omnes unus Thirsa
תִּרְצָה אֶחָד כָּל־מְלָכִים שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד׃

CAP. XIII. יג

Tu ceum ad Dominus dixit & dies in venit senuit Jehosuah Et
1 וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו אַתָּה
valde multa est relicta terra & dies in venisti senuisti
זָקַנְתָּה בָּאתָ בַּיָּמִים וְהָאָרֶץ נִשְׁאֶרֶת הַרְבֵּה־מְאֹד
eorum eum relicta terra Ista eam possidendum ad
לְרִשְׁתָּהּ׃ זֹאת הָאָרֶץ הַנִּשְׁאָרֶת כָּל־גְּלִילוֹת
Gesuri omnis & Pelistinorum
2 הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל הַגְּשׁוּרִי׃ מִן־הַשִּׁחוֹר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
aquilonem ad Hecron terminum ad usq; & Ægypti
מִצְרַיִם וְעַד גְּבוּל עֶקְרוֹן צָפוֹנָה לַכְּנַעֲנִי תֶחְשָׁב
Gadideleuses Asdodeus & Hazatheus Pelistinorum satrapæ quinque
3 חֲמִשֶּׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הָעַזָּתִי וְהָאַשְׁדּוֹדִי הָאַשְׁקְלֹנִי
Chanaheus terra omnis & Ab Havæi & Hacronæus & Ghittæus
הַגִּתִּי וְהָעֶקְרֹנִי וְהָעִוִּים׃ מֵתֵימָן כָּל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
Pronaei terra Chanaan ad usq; Apheca ad usque Sidoniis quæ pertinet &
4 וּמְעָרָה אֲשֶׁר לַצִּידֹנִים עַד־אֲפֵקָה עַד גְּבוּל הָאֱמֹרִי׃
Habitatores Solis ortum ad Libanon omnis & Gibli terra Et
וְהָאָרֶץ הַגִּבְלִי וְכָל־הַלְּבָנוֹן מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ מִבַּעַל גָּד
habitatores Omnes Chamath usque ad usque Chermon monte sub
5 תַּחַת הַר־הַרְמוֹן עַד לְבוֹא חֲמָת׃ כָּל־יֹשְׁבֵי
Sidonii omnes aquarum combustarum ad usq; Libano à montis
הָהָר מִן־הַלְּבָנוֹן עַד־מִסְרְפֹת מַיִם כָּל־צִידֹנִים
Israel ipse eis ac cadere faciet Israel filiorum facie à eos expellam ego
אָנֹכִי אוֹרִישׁם מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל רַק הַפִּילָהוּ לִישְׂרָאֵל
terram ipsæ nunc Et tibi præcepi ficuti hæreditatem in
בְּנַחֲלָה כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ׃ וְעַתָּה חַלֵּק אֶת־הָאָרֶץ
Alkoolsin tribui dimidiæ & tribubus novem hæreditatem in istam
6 הַזֹּאת בְּנַחֲלָה לְתִשְׁעַת הַשְּׁבָטִים וַחֲצִי הַשֵּׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃
eis dedit Jaasch Lachaiæ acceperunt Ghaditæ & Reubenitæ ea Cum
עִמּוֹ הָרְאוּבֵנִי וְהַגָּדִי לָקְחוּ נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם
Moseh eis dedit ficuti orientem ad Jarden transitu in Moseh
7 מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה
Arnon terra in Libam super quæ Haroher Ab Domini servus
עֶבֶד יְהוָה׃ מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן
Medebah planiciem omnem & terminis medio in quæ civitatem &
8 וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר מֵידְבָא
qui Emorei regis Sichon ubes omnes Et Dibon ad usque
עַד־דִיבוֹן׃ וְכָל עָרֵי סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
Gilliad ad Hammon filiorum terminum ad usque Chesbon in regnavit
9 מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן עַד־גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְהַגִּלְעָד
terminus & Chermon montem omnem & Mahachati & Ghesuri terminum &
וּנְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וְכָל הַר חֶרְמוֹן וְכָל־
qui Jaasch in Ogh regnum Tota Salchah ad usque Basan
10 הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה׃ כָּל־מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן אֲשֶׁר־
R Ghi in eodem ex remansit ipse Edrehi in & Hastharoth in regnavit
מָלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי הוּא נִשְׁאַר מִיתֶר הָרְפָאִים
Ilsi illi expulerunt non Et eos expulit & eos percussit &
11 וַיַּכֵּם מֹשֶׁה וַיּוֹרִשׁוּם׃ וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
Mahachati & Gaciar habitavit & Mahachari & Ghesuri
אֶת־הַגְּשׁוּרִי וְאֶת־הַמַּעֲכָתִי וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר וּמַעֲכָת
Levi tribui Tantum hanc diem ad usque Israel inter in
12 בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ רַק לְשֵׁבֶט הַלֵּוִי
ipsam Israel Dei Domini gentium hæreditatem dedit non
לֹא נָתַן נַחֲלָה אַשֵּׁי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִוא
ei est locutus quemadmodum ejus hæreditas
13 נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃

Versio VULG. LAT.

23 Rex Dor, & provinciæ Dor unus, tex Gentium Galgal unus.
24 Rex Thersa unus. Omnes reges triginta unus.

CAP. XIII.

1 Josue senex, provectæq; ætatis erat: & dixit Dominus ad eum, Senuisti, & longævus es, terráque latissima derelicta est, quæ necdum sorte divisa est: Omnis videlicèt Galilæa, Philisthiim, & universa Gessuri. A fluvio rurbido, qui irrigat Ægyptum, usque ad terminos Accaron contra Aquilonem: Terra Chanaan, quæ in quinque regulos Philisthiim dividitur, Gazæos, & Azotios, Ascalonitas, Gethæos, & Accaronitas. Ad Meridiem verò sunt Heuæi, omnis terra Chanaan, & Maara Sidoniorum, usque Apheca & terminos Amorrhæi, Ejúsque confinia. Libani quoque regio contra Orientem, à Baalgad sub monte Hermon, donec ingrediaris Emarh. Omnium qui habitant in monte, à Libano usque ad aquas Maserephot, universíque Sidonii. Ego sum qui delebo eos à facie filiorum Israel. Veniar ergò in partem hærediraris Israel, sicut præcepi tibi. Er nunc divide terram in possessionem novem tribubus, & dimidiæ tribui Manasse, Cum qua Ruben & Gad possederunt terram, quam rradidit eis Moyses famulus Domini, trans fluenta Jordanis ad Orienralem plagam. Ab Aroër, quæ sita est in ripa torrentis Arnon, & in vallis medio, universíque campestria Medaba, usque Dibon. Et cunctas civitates Sebon, regis Amorrhæi, qui regnavit in Hesebon, usque ad terminos filiorum Ammon. Er Galaad, ac terminum Gessuri & Machati, & omnem montem Hermon, & universam Basan, usque ad Salecha, Omne regnum Og in Basan, qui regnavit in Astaroth & Edrai, ipse fuit de reliquiis Raphaim: percussítque eos Moyses, atque deleruit. Noluerúntq; disperdere filii Israël Gessuri & Machati: & habitaverunt in medio Israël usque in præsentem diem. Tribui autem Levi non dedit possionem: sed sacrificia & víctimæ Domini Dei Israël, ipsa est ejus hæreditas, sicut locutus est illi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

23 Βασιλεὰ Ὀδολλὰμ ἢ Φεννεηδδὼς, βασιλεὰ Regē Odollā ipsē Phenealdor,
24 Γεῖ ἢ Γαλιλαίας, Βασιλεὰ Θορσὰ. πάντες ὅτοι βασιλεῖς (ε) εἰκοσιεννέα. regē (k) Ge: Galilæa, Regē Thersa, Omnes hi reges viginti novē.

Κεφ. ιγ΄. MS.A. (ε) εἴκοσι καὶ ἑννέα.

CAP. XIII.

1 Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἢ ἡμερῶν. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Σὺ πρεσβεβηκας ἢ ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπολελειμμένη
2 πολλὴ εἰς κληρονομίαν. Καὶ αὕτη ἡ γῆ (α) κατπαλελειμμένη θεια· φυλιστιεὶμ, ὁ (β) Γεσυρὶ,
3 καὶ ὁ Χαναναῖος· Ἀπὸ ἢ δοκιμὴτα ἢ κτ ἢ πρόσωπον Αἰγύπτου ἕως ἢ ὁρίου Ἀκκαρὼν ἐξ εὐωνύμων ἢ Χαναναίων πρεσβυτιζεῖ τοῖς πέντε σατραπείαις ἢ φυλιστεὶμ, τῷ Γαζαίῳ, καὶ τῷ Ἀζωτῷ, καὶ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ καὶ τῷ (γ) Γεθθαίῳ καὶ τῷ Ἀκκαρωνίτῃ, καὶ τῷ
4 Ἐυαίῳ, Ἐκ (δ) Θαιμὰν καὶ πάσῃ (ε) γῇ Χαναὰν (ζ) ἐναντίον Γαζῶν, καὶ οἱ Σιδώνιοι ἕως
5 (η) Ἀφέκ, ἕως ἢ ὁρίου τῶν Ἀμορῥαίων, Καὶ πᾶς ἢ γῆν (θ) Γεβλαὶθ φυλιστεὶμ, καὶ πᾶσα ἢ Λίβανον (ι) ἀπὸ ἀνατολῶν ἥλιε ἀπὸ Γεβλὰ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμὼν ἕως ἢ εἰσόδου (κ) Ἐμὰθ, Πᾶς ὁ κληθοικῶν ἢ ὀρεινὴν ἀπὸ ἢ Λιβάνου ἕως (λ) ἢ Μασηρεθὰ Μεμφομαὶμ, πάντας τὰς Σιδωνίας, ἐγὼ αὐτὰς ἐξολοθρεύσω ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ. ἀλλὰ διαδὸς αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον
7 (μ) ζοὶ ἐνετειλάμην. Καὶ νῦν μέρισον ἢ γῆν ταύτην ἐν κληρονομίᾳ ἢ ἐννέα φυλαῖς, καὶ
8 τῷ ἡμίσυ (ν) φυλῆς Μανασσῆ. Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου ἕως ἢ θαλάσσης ἢ μεγάλης κτ ἡσυμὰς ἥλιε δύσεις αὐτὴν. ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. (ξ) τὰς δυὸ φυλὰς, καὶ τῷ ἡμίσυ φυλῆς
9 (ο) Μανασσῆ, Τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ (π) ἔδωκεν Μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. καθ' ἀνατολὰς ἥλιε ἔδωκεν (ρ) αὐτῷ Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίε, Ἀπὸ Ἀροὴρ, ἡ ἐστι ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάῤῥε Ἀρνὼν καὶ τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν τὴν (σ) Μισὼρ ἀπὸ Μεδεβὰν· Πάσας τὰς πόλης Σηὼν βασιλέως (τ) Ἀμορῥαίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβὼν ἕως τῶν
11 ὁρίων υἱῶν Ἀμμὼν· Καὶ τὴν (υ) Γαλαὰδ ἔσπδα, καὶ τὰ ὅρια (φ) Γεσυρὶ, καὶ τὰς (χ) Μαχατὶ, πᾶν ὄρος Ἀερμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Βασὰν ἕως (ψ) Ἀχὰ· Πᾶσαν ἢ βασιλειὰν Ὤγ ἐν τῇ (ω) Βασανὶτιδι, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν (α) Ἐδραεὶν· ἐκεῖ κατπλέιφθη ἀπὸ τῶν γιγάντων, καὶ ἐπάτεξεν αὐτὴ Μωυσῆς, καὶ (β) ἐξωλόθρευσε.
13 Καὶ ἐκ (γ) ἐξωλόθρευσε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ (δ) Γεσυρὶ, καὶ ἢ (ε) Μαχαὶ, καὶ ἢ Χαναναῖον· καὶ κατῴκη βασιλεὺς (ζ) Γεσυρὶ καὶ ὁ (η) Μαχαὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως (θ) ἢ σήμερον ἡμέρας. Πλὴν ἢ φυλῆς Λευὶ οὐ ἐδόθη κληρονομία. κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, (ι) ἐστὶ κληρονομία αὐτῶν, καθὰ ὅπερ αὐτοῖς κύριος.
14 καὶ ἔτι ὁ καταμερισμὸς, ὃν κατεμέρισε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κτ Ἱεριχώ.

MS. A. (α) ἡ καταλελειμμένη· (β) Γεσυρὶ, (γ) Γεθδαίῳ, (δ) Θεμὰν (ε) τῇ γῇ (ζ) ἐναντίον *, καὶ οἱ (η) Ἀρεκὰ, (θ) Γαζλὶ (ι) ἀπ' ἀνατολῶν (κ) Αἰμὰθ, (λ) ἡ Μασερεφωθμαὶμ, (μ) ἐνετειλάμην σοι. (ν) ἡ φυλῆς Μανασσῆ. (ξ) ἢ δύο φυλαῖς, (ο) Μανασσῆ, τοῖς μεῖ' αὐτοῦ Τῷ Ῥουβὴν, (π) ἔδωκεν (ρ) αὐτῷ Μωυσῆς (σ) Μισὼρ (τ) ἢ Ἀμορῥαίων, (υ) Γαλαὰδ ἔπν, (φ) Γεσυρὶ, (χ) Μαχαὶ, (ζ) χαδὶ, (ψ) Ἐαχὰ· Καὶ πᾶς (ω) Βασὰν (α) Εδραείμ· (β) ἐξωλόθρευσεν. (γ) ἐξωλόθρευσε (δ) Γεσυρὶ, (ε) Μαχαὶ, (ζ) Γεσυρὶ (η) Μαχαὶ (θ) ἢ ἡμέρας ταύτης. Πλὴν τῇ φυλῇ τῇ Λεὶ (ι) ἐστὶ αὐτῶν κληρονομία, καθὰ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 מלכא דרור לבלבי דור חד מלכא דעממין לגלגל חד׃ מלכא דתרצה חד כל מלכיא
24 תלתין וחד׃

יג

1 ויהושע סיב על בימין ואמר יי ליה את סבתא עלתא ביומין וארעא אשתארת סגיאה
2 לתרחא למירתה׃ דא ארעא דאשתארת כל תחומי פלשתאי וכל גשוראי׃ מן שיחור
3 דיי על אפי מצרים ועד תחום עקרון צפונא על ארעא כנענא תרתמי חמשא טיקני
4 פלשתאי עזתאי ואשדודאי אשקלוניי גתאי ועקרוניאי ועוויא׃ מדרומא כל ארעא כנענא
5 ומערתא די לצידוניא עד אפק עד תחום אמוראה׃ וארעא גבלי וכל לבנן מדנח שמשא
6 ממישר גד שפולי טורא דחרמון עד מעלגא רחמת׃ כל יתבי טורא מן לבנן עד תרצי מיא
7 כל צידוניאי במימרי אתרכנון מן קדם בני ישראל לחוד פליגנה לישראל באחסנא דמה
8 רמשנה׃ וכען פליג ית ארעא הדא באחסנא לתשעא שבטין ופלגות שבטא דמנשה׃
9 עמה שבטא דראובן ושבטא דגד קבילו אחסנתהון דיהב להון משה בעברא דירדנא
10 מדינחא במא דיהב להון משה עבדא דיי׃ מערוער דעל כיף נחלא דארנון וקרתא די
11 בגו נחלא וכל מישר מידבא עד דיבון׃ וכל קרוי סיחון מלכא דאמוראה די מלך
12 בחשבון עד תחום בני עמון׃ וארעא גלעד ותחום גשוראה ואפיקרוים וכל טוראה
13 דחרמון וכל מתנן עד סלכה׃ כל מלכות עוג בבתנן די מלך בעשתרות ובאדרעי
14 והוא אשתאר משאר גברא ומחנן משה ותרכנון׃ ולא תריכו בני ישראל ית גשוראה
15 ית אפיקרוים ויתיב גשוראה ואפיקרוים בגו ישראל עד יומא הדין׃ לחוד שבטא דלוי
16 לא יהב אחסנה קרבניא דיי אלהא דישראל אנון אחסנתהון כמא דמליל ליה׃

Versio Paraph. CHALD.

23 Rex Dor ad regiones Dor unus, rex populorum ad Gilgal unus: Rex
24 Thirsa unus. Omnes reges triginta & unus.

CAP. XIII

1 Et Iosue senex, intrans in dies; & dixit Dominus illi: Tu senuisti, intrásti in dies; & terra relicta est multa valdè ad possidendum eam. Hæc
2 terra quæ relicta est, omnis terminus Philistinorum, & omnium Gessuræorum, A Sihhor qui super faciem Ægypti, & usq; ad terminum Ghekron
3 ad Septentrionem super terram Ghenaghanæorum censa est, quinq; tyranni Philistæorum, Ghazæi, Asdodæi, & Ascalonæi, Gethæi, & Ghekronæi, & Ghavai. Ab Austro omnis terra Chenaghanæorum, & spelunca Sido-
4 niorum usq; Apheca, usque ad terminum Emorræi. Et terra Gebalæo-
5 rum, & omnis Libanus ad Ortum Solis à planitie Gad, depressiones montis Hhermon usque ad introitum Hhamath. Omnes habitatores monris à
6 Libano usque ad Salinas aquarum, omnes Sidonios in verbo meo exterminabo ab ante filios Israel, tantum partire eam Israeli in possessionem,
7 sicut jussi tibi. Et nunc divide terram hanc in possessionem novem rribus, & dimidiæ tribui Manasse. Cum ea tribus Ruben, & rribus Gad
8 acceperunt possessionem suam quam dedit illis Moses trans Jordanem ad Orieotem, sicut dedit illis Moses servus Domini. A Gharoghet quæsu-
9 per ripam fluvii Arnoo, & Kartha quæ intra fluvium; & omnem planiciē Medeba usq; ad Dibon. Et omnes urbes Zzihhon regis Emorræi qui regna-
10 vit in Hhesbon, usque ad terminum filiorum Ghamon. Et terram Gil-
11 ghad, & terminum Gessurræi, & Aphkerozz, & omnem montem Hhermon, & omnem Mathnan usq; ad Zzelach. Omne reguum Ghog in Mathnan, 12
qui regnavit in Ghastharoth, & in Edreghi; et ipse relictus fuerat de reliquiis fortium: & percussit eum Moses, & extirpavit eum. Er non extirparunt 13
filii Israel Gessuræū, neq; Aphkerozz; & habitavit Gessuræ & Aphkerozz in medio Israel usq; ad diem hanc. Tantum tribui Levi non dedit possessi- 14
onem: oblationes Dñi Dei Israel ipsæ possessio ejus, sicut locutus est ei.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 * ܡܠܟܐ ܕܕܘܪ ܚܕ ܕܢܦܬܐ ܕܓܠܓܠ ܚܕ ܡܠܟܐ ܕܬܪܨܐ ܚܕ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥܐ ܡܠܟܐ
24 ܕܐܬܟܒܫ ܝܫܘܥ ܘܩܛܠܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ * ܘܗܘܐ ܟܕ ܣܒ ܝܫܘܥ ܝܠܝܕ ܫܢܝܢ ܣܓܝܐܝܢ
1 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܗܐ ܐܢܬ ܣܒ ܝܠܝܕ ܫܢܝܢ ܣܓܝܐܝܢ ܘܐܬܪܐ ܕܠܐ ܐܬܚܫܒ ܠܡܬܚܠܩ ܠܗ ܐܪܥܐ ܣܓܝܐܬܐ
2 ܗܕܐ ܐܬܪܐ ܕܠܐ ܐܬܚܫܒ ܠܡܬܚܠܩ ܠܗ ܐܪܥܐ ܣܓܝܐܬܐ ܕܟܠ ܓܠܝܠܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܘܟܠ ܓܫܘܪ ܕܐܪܡܝ ܕܡܢ ܣܝܚܘܪ
3 ܕܡܨܪܝܢ ܥܕܡܐ ܕܥܩܪܘܢ ܠܬܚܘم ܟܢܥܢܐ ܕܠܗܘܢ ܐܪܒܥ ܫܠܛܢܝ ܦܠܫܬܝܐ ܕܥܙܬܝܐ ܘܐܫܩܠܘܢܝܐ ܘܓܬܝܐ ܘܥܩܪܘܢܝܐ
4 ܘܥܘܝܐ ܕܐܝܬܝ ܡܢ ܬܝܡܢ ܟܠ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܘܡܥܪܬܐ ܕܣܝܕܘܢ ܥܕ ܐܦܩ ܥܕ ܬܚܘم ܐܡܪܝܐ ܟܠ ܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ
5 ܕܡܢ ܒܥܠ ܓܕ ܬܚܘت ܛܘܪ ܗܪܡܘܢ ܥܕ ܥܠܠܬܐ ܕܚܡܬ ܟܠ ܡܬܚܘم ܛܘܪ ܠܒܢܢ ܥܕ ܡܥܪܒܐ ܕܡܝܐ ܕܣܝܕܘܢ
6 ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ ܥܕ ܡܥܪܒܐ ܕܡܝܐ ܕܣܝܕܘܢ ܐܢܐ ܐܦܪܩ ܠܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܐܦܠܓ
7 ܠܗܘܢ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܐܝܟ ܕܦܩܕܬ ܠܟ ܐܢܬ ܠܡܦܠܓ ܠܗ ܐܪܥܐ ܠܢܚܠܬܐ ܠܫܒܛܝ ܪܐܘܒܝܢ ܘܠܦܠܓ ܠܦܠܓ ܠܦܠܓ
8 ܠܬܪܬܝ ܫܒܛܐ ܠܡܢܫܐ ܘܠܓܕ ܩܢܝܢ ܠܗ ܡܢ ܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܡܕܢܚ ܠܗ ܡܘܫܐ ܥܒܕܐ ܕܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܪܐܘܒܝܢ
9 ܘܠܓܕ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ ܦܬܪ ܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ ܘܡܨܥܬܐ ܕܢܚܠܐ ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܝܗܒ ܕܡܝܗ ܕܣܝܚܘܢ
10 ܡܠܟܐ ܕܐܡܪܝܐ ܕܝܬܒ ܒܚܫܒܘܢ ܘܥܕ ܬܚܘم ܥܡܘܢ ܘܟܠ ܛܘܪ ܦܥܘܪ ܘܥܕ ܬܚܘم ܒܝܬ ܦܥܘܪ ܘܟܠ ܡܬܚܘم
11 ܡܫܪܝܬܐ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܪܝܐ ܕܒܫܢ ܘܥܕ ܬܚܘم ܣܠܟܐ ܘܟܠ ܡܬܚܘم ܒܫܢ ܘܥܕ ܬܚܘم ܐܪܕܝ ܘܥܕ ܬܚܘم
12 ܓܫܘܪ ܘܡܥܟܬܝ ܘܟܠ ܛܘܪ ܚܪܡܘܢ ܘܟܠ ܡܪܒܬܐ ܕܡܫܩܐ ܥܕ ܣܠܟܐ ܟܠ ܡܠܟܘܬܗ ܕܥܘܓ ܕܡܬܚܐ ܡܢ ܪܦܝܢ
13 ܕܐܫܬܪܥ ܘܒܐܕܪܥܝ ܗܘ ܕܫܪܝܪ ܡܢ ܒܢܝ ܪܦܝܢ ܘܡܫܐ ܡܚܐ ܘܡܛܪܝܘܗܝ ܠܒܢܝ ܪܐܘܒܝܢ ܘܠܒܢܝ ܓܕ ܘܠܦܠܓ
14 ܡܢܫܐ ܕܡܢܫܐ ܘܠܦܠܓ ܡܢܫܐ ܕܡܢܫܐ ܘܠܦܠܓ ܡܢܫܐ ܕܡܢܫܐ ܘܠܦܠܓ ܡܢܫܐ ܕܡܢܫܐ ܘܠܦܠܓ ܡܢܫܐ ܕܡܢܫܐ ܘܠܦܠܓ

23 Rex Dor & Nephethdor unus: rex Convallis, 24
& Galgalæ unus: Rex Tharsæ unus. Omnes
reges quos interfecit Jesus, triginta unus.

CAP. XIII.

1 QUum autem senuisset Jesus, & esset annis
prove&t;, dixit ad eum Dns, Ecce tu senuisti,
& es ætate provectus; & terra quæ possidenda
2 superest, multa est admodũ. Hæc verò est ter-
ra quæ superest in toto circuitu Palestinorũ,
3 & in tota regione Indor: A Sihor qui est co-
ram Ægypto, usque ad limitem Ecron quæ ad
Aquilonem *sita*, censetur esse Chananæorum.
Tum quinq; tyranni Palestinorum, *nempe* Ga-
zathæi, Asdodæi, Ascalonitæ, Garthæi, Acro-
4 nitæ, & Avæi, qui sunt à Meridie. Præterea
tota terra Chananæorũ, & Spelunca Sidoni-
orũ, usq; ad Aphec, & usq; ad limitem Amor-
5 rhæorum. Terra quoque Gebel, totusque Li-
banus qui est ad Orientem solem in Galaad
quæ est subtus montem Hermon, usque ad in-
6 gressum Hemath. Omnes habitatores mon-
tium à Libano usque ad tractum aquarum
calidarũ, & omnes Sidonios ego Dns disper-
dam à conspectu filiorum Israel. Tantùm ve-
7 rò filiis Israel, quemadmodum præcepi tibi,
Divide terram istam in hæreditatẽ inter no-
8 vem tribus, & dimidiam tribum Manasse
cum eis. Rubil enim, & Gad, & dimidia pars
altera Manasse acceperunt hæreditatẽ suam,
quam dedit eis Moses trans Jordanem ab Ori-
9 ente, quemadmodum tradidit eis servus me-
us Moses, Ab Adoir quæ est prope ripam
torrentis Arnon, & civitate quæ est in medio
torrentis, totãque planitie quæ est ab Occi-
10 dente, usque ad Ribon. Omnes civitates Si-
hon regis Amorrhæorum, qui regnabat in
Hesbon, usque ad limitem filiorum Amnon.
11 Tum Gelaad, & limitem Indor ac Cyri, to-
tum montem Hermon, totámque Mathun,
12 usque ad Salcha. Universum regnum Og qui
erat in Mathnin, & regnabat in Astaroth &
in Ardei, quique supererat è cæteris gigan-
13 tibus. Hos occiderat Moses, & occupaverat
terram eorum. At non occiderunt filii Israel
14 populos Indor & Cyri, sed manserunt Indo-
raei & Cyræi inter filios Israel ad hunc usq;
diem. Verùm tribui Levi non dedit portio-
nem, quia oblationes Domini Dei Israelis
sunt hæreditas eorum, quemadmodum dixe-
rat eis Moses.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 * مَلِكُ دُورٍ * مَلِكُ الأَحْرَابِ بِجَلْجَالَ * مَلِكُ تِرْصَا * جَمِيعُ الْمُلُوكِ أَحَدٌ وَثَلاَثُونَ *
24
* الْفَصْلُ الثَّالِثَ عَشَرَ * * وَيُوشَعُ شَاخَ وَطَعَنَ فِي السِّنِّ * فَقَالَ لَهُ اللَّهُ * أَنْتَ قَدْ شِخْتَ 1
وَطَعَنْتَ فِي السِّنِّ * وَقَدْ بَقِيَ كَثِيرٌ مِنَ الأَرْضِ جِدًّا حَتَّى تَرِثَهَا * هَذِهِ الأَرْضُ الْبَاقِيَةُ * كُلُّ أَعْوَارِ 2
الْفَلَسْطِينِيِّينَ * وَكُلُّ الْجَسُورِيِّينَ * مِنْ حَدِّ نِيلِ مِصْرَ وَإِلَى تُخُومِ عَقْرَانَ عَنْ شِمَالِ الْكَنْعَانِيِّينَ * 3
وَهِيَ تُحْسَبُ خَمْسَةَ بَطَارِقَةِ فَلَسْطِينَ * الْغَزِّيُّ * وَالأَرُودِيُّ * وَالْعَسْقَلاَنِيُّ * وَالْجَتِّيُّ * وَالْعَقْرِيُّ * وَالْعَوِّيُّ *
* مِنْ يَمِينِ كُلُّ أَرْضِ الْكَنْعَانِيِّينَ * وَالْمَعَارَةُ الَّتِي لِلصِّيدَاوِيِّينَ * وَإِلَى أَفِيقَا وَإِلَى تُخُومِ الأَمُورَانِيِّينَ * 4
* وَأَرْضُ الْجَبْلاَ * وَجَمِيعُ اللُّبْنَانِ مَشْرِقَ الشَّمْسِ * مِنْ وَبِنْ جَادٍ تَحْتَ جَبَلِ حَرْمُونَ إِلَى تَحْتِ جَبَلِ 5
حَمَاةَ * كُلُّ سُكَّانِ الْجَبَلِ مِنَ اللُّبْنَانِ إِلَى مَحَمَّاةِ الْمَاسْرُوفُوثِ مَايِمَ * كُلُّ الصِّيدَانِيِّينَ أَنَا أَسْتَأْصِلُهُمْ 6
قُدَّامَ بَنِي إِسْرَائِيلَ * وَلَكِنْ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ مَقْسَمَةً كَمَا أَمَرْتُكَ * وَالآنَ فَاقْسِمْ هَذِهِ الأَرْضَ مَقْسَمَةً 7
لِلتِّسْعَةِ أَسْبَاطٍ * وَنِصْفِ سِبْطِ مَنَسَّا الَّذِي بَقِيَ مِنْهُمْ * لأَنَّ نِصْفَ سِبْطِ مَنَسَّا الآخَرَ مَعَ بَنِي 8
رُوبِيلَ وَبَنِي جَادٍ * أَخَذُوا نَحْلَتَهُمُ الَّتِي أَعْطَاهُمْ مُوسَى فِي عَبْرِ الأُرْدُنِّ شَرْقًا * كَمَا أَعْطَاهُمْ مُوسَى عَبْدُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ * مِنْ عَدَاوَعِيدَ الَّتِي عَلَى شَطِّ وَادِ أَرْنُونَ * وَالْمَدِينَةِ الَّتِي فِي وَسَطِ الْوَادِ * وَكُلِّ سَهْلِ 9
مَيْدَبَا إِلَى دِيبُونَ * وَسَائِرِ مُدُنِ سِيحُونَ مَلِكِ حِسْبُونَ الأَمُورَانِيِّ إِلَى تُخُومِ بَنِي عَمُّونَ * وَالْجَرْجُوسِيِّ * 10
وَتُخُومِ الْجَسُورِيِّ * وَالْمَاعَكَاتِيِّ * وَكُلِّ جَبَلِ حَرْمُونَ * وَكُلِّ الْبَاشَانِ إِلَى السَّلْكَا * كُلِّ مَمْلَكَةِ عُوجٍ فِي 11 12
الْبَاشَانِ الَّذِي مَلَكَ بِالصَّمِينِ وَإِدْرَعَاتَ * هُوَ بَقِيَّةٌ مِنْ بَقِيَّةِ الرَّفَائِيِّينَ * فَقَتَلَهُمْ مُوسَى
وَاسْتَأْصَلَهُمْ * وَلَمْ يَسْتَأْصِلْ بَنُو إِسْرَائِيلَ الْجَسُورِيَّ وَالْمَعَاكَاتِيَّ * فَأَقَامَ مِنْ جَسُورٍ وَمَاعَكَاتَ فِيمَا بَيْنَ 13
بَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَى هَذَا الْيَوْمِ * فَأَمَّا سِبْطُ لاَوِي فَمَا أُعْطِيَ نَحْلَةً مِنْ أَرْضِ بَنِي إِسْرَائِيلَ * لأَنَّ اللَّهَ هُوَ نَحْلَتُهُ كَمَا قَالَ الرَّبُّ * 14

Rex Dor, rex cœtuum in Galgal: Rex 23
Tarsæ. Omnes reges, triginta unus. 24

CAP. XIII.

1 *IOsue verò senescente, annisque prove-*
cto, dixit ad illum Deus; Tu jam conse-
nuisti, et es ætate provectus, restat autem
adhuc magna admodum terræ pars possi-
2 *denda. Hæc est terra quæ restat, Omnes*
valles Palestinorum, universes Gessiæ-
3 *ui, A termino Nili Ægypti usque ad li-*
mites Acran ab Aquilonari parte Chana-
neorum, quæ quinque Chiliarchorum Pa-
lestinæ numero comprehenditur, nempe A-
zithæi, Azdodæi, Ascalonei, Githæi, A-
4 *crei, & Hevei. Ab Austro, tota terra*
Chananæorum, et spelunca quæ pertinent
ad Sidonios, usque ad Aphec, et limitem
5 *Amorrhæorum. Item terra Gebæ, to-*
tusq; Libanus Orientem solem versus, ab
idolo Gad subter montem Hermon, usque
6 *ad imum montem Hamat. Omnes montis*
incolas à Libano ad locum calidum Mis-
rephoth-maim, omnes Sidonios ego extir-
pabo ante filios Israel. Sin que filiis Israel
in hæreditatem, quemadmodum præcepi
7 *tibi. Nunc igitur divide terram istam in*
hæreditatem novem tribubus & reliquæ
8 *dimidiæ tribui Manasse: Nam dimidia*
tribus altera Manasse, cum filiis Rubil &
filiis Gad, jam receperunt hæreditatem
suam, quam dedit eis Moses eis Jordanis
9 *ad Orientem, quemadmodum dederat eis*
Moses servus Domini creaturarum, Ab
Adauaid quæ est secus ripam torrentis
Arnon, et urbe quæ est in medio torrentis,
totãque planitie Mindabæ, Dibon usque:
10 *Et ab omnibus urbibus Sihon regis Hes-*
bon Amorrhæi, usque ad limitem filiorum
11 *Ammon: Et à Gergesæo, ac termino*
Gessiæi et Maachatæi, toto monte Her-
mon, totãque Bathnia, usque ad Salcha:
12 *Ab universo regno Og in Bathnia, qui re-*
gnaverat in Sanamain (i. duobus idolis)
& Adraatb, quique supererat è cæteris
Rephain quos occiderat Moses atq; ex-
13 *terminaverat. Verùm non extermind-*
runt filii Israel Gjaufæ & nec Maachæ-
thæum, sed manserunt ex Gessiæ et Maa-
chæth inter filios Israel ad hodiernum
14 *usque diem. Cæterùm tribui Levi con-*
cessa minimè fuit hæreditas de terra fili-
orum Israel, quoniam Deus est hæreditas
ejus, quemadmodum dixerat Dominus.

ספר יהושע: יג

15 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמַטֵּה בְנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃ וַיְהִי לָהֶם
16 הַגְּבוּל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת נַחַל־אַרְנֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר
17 בְּתוֹךְ הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר עַל־מֵידְבָא׃ חֶשְׁבּוֹן וְכָל־
18 עָרֶיהָ אֲשֶׁר בַּמִּישֹׁר דִיבוֹן וּבָמוֹת בָּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃
19 וְיָהְצָה וְקְדֵמֹת וּמְפַעַת׃ וְקִרְיָתַיִם וְשִׂבְמָה
20 וְצֶרֶת הַשָּׁחַר בְּהַר הָעֵמֶק׃ וּבֵית פְּעוֹר וְאַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה
21 וּבֵית הַיְשִׁימוֹת׃ וְכֹל עָרֵי הַמִּישֹׁר וְכָל־מַמְלֶכֹת סִיחוֹן
22 מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה אֹתוֹ
23 וְאֶת־נְשִׂיאֵי מִדְיָן אֶת־אֵוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר
24 וְאֶת־רֶבַע נְסִיכֵי סִיחוֹן יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ וְאֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר
25 הַקּוֹסֵם הָרְגוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּחֲרָבָם אֶל חַלְלֵיהֶם׃ וַיְהִי
26 גְבוּל בְּנֵי רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־
27 רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃ הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה
28 לְמַטֵּה גָד לִבְנֵי גָד לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃ וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל
29 יַעְזֵר וְכָל־עָרֵי הַגִּלְעָד וְחֲצִי אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן
30 רַבָּה עַד עֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי רַבָּה׃ וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד־רָמַת
31 הַמִּצְפֶּה וּבְטֹנִים וּמַחֲנַיִם עַד־גְּבוּל לִדְבָר׃
32 וּבָעֶמֶק בֵּית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסֻכּוֹת וְצָפוֹן יֶתֶר
33 מַמְלֹכוֹת סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַיַּרְדֵּן וּגְבֻל עַד־קְצֵה
34 יָם כִּנֶּרֶת עֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה׃ זֹאת נַחֲלַת
35 בְּנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחוֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶם׃ וַיִּתֵּן
36 מֹשֶׁה לַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְהִי לַחֲצִי מַטֵּה בְנֵי־
37 מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃ וַיְהִי גְבוּלָם מַחֲנָיִם
38 כָּל־הַבָּשָׁן כָּל־מַמְלֶכֹת עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן וְכָל־
39 חַוֹּת יָאִיר אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עִיר׃ וְחֲצִי
40 הַגִּלְעָד וַעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֵעִי עָרֵי מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן
41 לִבְנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לַחֲצִי בְנֵי־מָכִיר לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃
42 אֵלֶּה אֲשֶׁר נָחַל מֹשֶׁה בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר
43 לִירֵחוֹ יָדְרֹנָה׃ וְלִשֵׁבֶט הַלֵּוִי לֹא־נָתַן מֹשֶׁה
44 נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתוֹ
45 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם׃

Versio VULG. LAT.

15 Dedit ergò Moyses possessionē
tribui filiorũ Rubē juxta cog-
16 nationes suas. Fuitq; terminus
eorum ab Aroer, quæ sita est in
ripa torrentis Arnon, et in val-
17 le ipsusdē torrentis media: uni-
versã planitiem, quæ ducit Me-
18 daba. Et Hesebon, cunctósque
viculos earũ, qui sunt in cam-
pestribus: Dibon quoque, &
Bamothbaal, & oppidũ Baal-
19 maon. Et Jassa, et Cedimoth, et
Mephaath. Et Cariathaim, &
20 Sabama, & Sarathasar in mon-
te convallis. Bethphogor & 21
Asedoth, Phasga, & Bethesi-
moth. Et omnes urbes campe-
stres, universáq; regna Sehon
regis Amorrhæi, qui regnavit
in Hesebon, quẽ pcussit Moy-
ses cum principibus Madian:
Heuæum, & Recem, & Sur, &
Hur, & Rebe duces Sehon ha-
22 bitatores terræ. Et Balaam fi-
lium Beor ariolum occiderunt
23 filii Israel gladio cum cæteris
interfectis. Factúsq; est termi-
nus filiorũ Ruben Jordanis flu-
vius. Hæc est possessio Ruben i-
24 tarũ per cognationes suas ur-
bium & viculorum. Deditque
Moyses tribui Gad & filiis ej⁹
25 per cognationes suas possessio-
nem, cujus hæc divisio est. Ter-
minus Jafer, et omnes civitates
Galaad, et dimidiam partẽ ter-
26 ræ filiorum Ammon, usque ad
Aroer, quæ est contra Rabba.
27 Et ab Hesebon usque Ramoth,
Masphe et Betonim, et à Mana-
im usq; ad terminos Dabir. In
valle quoq; Betharan, et Beth-
nemra, et Socoth, et Saphon
reliquã partẽ regni Sehon re-
gis Hesebon: hujus quoque fi-
nis Jordanis est, usque ad ex-
tremam partẽ maris Cenereth
trans Jordanẽ ad Orientalem
28 plagã. Hæc est possessio filiorũ
Gad p familias suas, civitates,
29 et villæ earũ. Dedit et dimidiæ
tribui Manasse, filiisq; ejus jux-
30 ta cognationes suas possessio-
nem. Cujus hoc principiũ est:
à Manaim universam Basan, et
cuncta regna Og regis Basan,
omnésq; vicos Jair, qui sunt in
31 Basan, sexaginta oppida. Et
dimidiã partẽ Galaad, et Asta-
roth et Edrai, urbes regni Og
in Basan: filiis Machir, filii
Manasse, dimidiæ parti filiorũ
Machir juxta cognationes suas.
Hanc possessionẽ divisit Moy-
ses in campestrib⁹ Moab trans
Jordanem contra Jericho ad
Orientalẽ plagam. Tribui au-
tem Levi non dedit possessio-
nem: quoniam Dominus Deus
Israel ipse est possessio ejus, ut
locutus est illi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τῇ φυλῇ Ῥουβὼν κατὰ δυ-
16 μας αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο (κ)αὐτῶν τὰ ὅρια
ἀπὸ Ἀροὴρ, ἣ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος
Ἀρνῶν, καὶ ἡ (λ)πόλις ἡ ἐν τῇ φάραγγι Ἀρ-
17 νῶν· καὶ πᾶς ὁ Μισωὴρ Ἕως Ἐσεβὼν, καὶ πά-
σας τὰς πόλεις τὰς ἔσας ἐν τῇ (μ)Μισωὴ, καὶ
Δαιβὼν, καὶ Βαμὰθ Βαάλ, καὶ οἶκος Μεθβὼθ,
18 Καὶ Βασὰν, καὶ Βαχαὰμὰθ, καὶ Μαιφαάθ, Καὶ
19 Καριαθαὶμ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ Σαραθὰ, καὶ Σιὼν
20 ἐν τῷ ὄρει(ν) Ἐνάδ, Καὶ (ξ) Βαιθφογὼρ, καὶ
21 Ἀσηδὼθ Φασγὰ, καὶ Βαιθσαεμὼθ, Καὶ πά-
σας τὰς πόλεις τοῦ Μισωὴ, καὶ πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι
τοῦ Σιὼν βασιλέως τοῦ Ἀμορραίων, ὃν ἐπάτα-
ξε Μωυσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους Μαδι-
ὰμ, καὶ τὸν Εὐὶ, καὶ τὸν (ο)Ῥοβὼκ, καὶ τὸν Σὼρ, καὶ τὸν
22 Οὺρ, καὶ τὸν (π)Ῥοβὲ ἄρχοντα, ἔνεκεν Σιὼν, καὶ
τοὺς κατοικοῦντας Σιών. Καὶ τὸν Βαλαὰμ τὸν τοῦ
(ρ) Βεὼρ τὸν μάντιν ἀπέκτειναν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ.
23 Ἐγένετο δὲ τὰ ὅρια Ῥουβὼν, Ἰορδάνης ὅριον.
αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Ῥουβὼν κατὰ δήμους αὐ-
τῶν, (σ) αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐ-
24 τῶν. Ἔδωκε δὲ Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ
δήμους αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν
25 Ἰαζὴρ, πᾶσαι (τ)αἱ πόλεις Γαλαάδ, (υ)καὶ τὸ ἥμισυ
γῆς υἱῶν Ἀμμὼν ἕως (φ) Ἀροὴρ, ἣ ἐστι
26 κατὰ πρόσωπον (χ) Ῥαβά. Καὶ ἀπὸ Ἐσεβὼν ἕ-
ως (ψ) Ἀραμὼθ κατὰ τὸ (ω) Μασηφὰ, καὶ Βα-
27 τανίμ, καὶ Μαὰν ἕως τῶν ὁρίων Δαιβών, Καὶ
Ἐναδὰμ καὶ Ὀδαργὰδ καὶ Βαιθαναβρὰ καὶ
Σοκχὼθ καὶ Σαφὰν καὶ τὸ λοιπὸν βασιλείαν
Σηὼν βασιλέως (α) Ἐσεβὼν· καὶ ὁ Ἰορδάνης
ὁριεῖ ἕως μέρους τῆς θαλάσσης (β) Χενερὲθ πέ-
ραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολάς. Αὕτη ἡ κλη-
ρονομία υἱῶν Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν καὶ κατὰ πό-
λεις(γ) αὐτῶν. Καὶ δήμους αὐτῶν αὐχένα ἐπιστρέ-
ψουν ἐναντίον τῆς ἐλθούσης αὐτῶν, ὅτι ἐγένετο
κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις
29 αὐτῶν. Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τῇ ἡμίσει φυλῆς
30 Μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅ-
ρια αὐτῶν ἀπὸ (δ) Μαὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία
Βασὰν, καὶ πᾶσαι βασιλεῖς Ὤγ (ε) βασιλέως
τοῦ Βασὰν, καὶ πᾶσαι τὰς κώμας Ἰαΐρ, αἵ
εἰσιν ἐν τῇ Βασανίτιδι, ἑξήκοντα πό-
λεις. Καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλαάδ· καὶ
ἐν (ζ) Ἀσταρὼθ, καὶ ἐν (η) Ἐδραὶν πόλεις
(θ) βασιλείας Ὤγ ἐν τῇ Βασανίτιδι, (ι)
τοῖς υἱοῖς Μαχὴρ υἱοῖς Μανασσῆ, καὶ τοῖς
(κ)ἡμίσεσιν υἱοῖς Μαχὴρ υἱοῖς Μανασσῆ,
32 κατὰ δήμους αὐτῶν. Οὗτοι οὓς κατεκληρονό-
μησε Μωυσῆς πέραν (λ) τοῦ Ἰορδάνου ἐν Ἀ-
ραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ (μ) Ἰορδάνου
τοῦ κατὰ Ἰεριχὼ ἀπ' ἀνατολῶν.

Arabath-Moab trans Jordanem contra Hiericho ab Oriente.

MS. A. (κ) αὐτῷ (λ) πόλις ἐν (μ)Βισωὴρ, καὶ Δαιβὼθ, καὶ Βαμὰθ Βαὰλ, καὶ
οἶκος Βθαμὼν, καὶ Ἰεσσὰ, καὶ Κεδημὼθ, καὶ Μωφαὰθ, καὶ Καριαθαὶμ, καὶ Σεβαμὰ,
καὶ Σαρὰθ, καὶ Σιὼν ἐν (ν) Ἐνὰκ, (ξ) Βεθφογὼρ, καὶ Βνισμὰθ, καὶ πάσας (ο) Ῥο-
κὼμ, (π) Ῥοβὲκ ἄρχοντα Σιὼν, τὰς κεκλοικωθείσας τῇ γῇν. Καὶ τὸ (ρ) Βεὼρ (σ) αἱ
πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. (τ) αἱ πόλεις (υ) καὶ ἥμεισυ (φ) Ἀροὴρ, (χ) Ῥαββά.
(ψ) Ῥαμὰθ (ω) Μασφὰ, καὶ Βθλανὶν καὶ Μαναΐμ ἕως ὁρίων Δαβεὶρ, καὶ Νεμὲκ
Βνθαραμὰ, καὶ Βνθαμνὰ, καὶ Σωχὼθ, καὶ Σαφὼν, καὶ λοιπὸν (α) Ἐσεβὼν· ὁ Ἰορδά-
νης μορεῖ (β) Χενερὲθ (γ) ἀνὰ τὸ καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν· (δ) Μαναὶμ, καὶ πᾶσα Βα-
σὰν, καὶ πᾶσα (ε) βασιλέως Βασὰν, (ζ) Ἀσταρὼθ, (η) Ἐδραὶμ (θ) τῆς βασιλείας
(ι) καὶ ἐδόθη τοῖς υἱοῖς Μαχὴρ υἱῶ Μανασσῆ, (κ) ἡμίσεσιν τῆς φυλῆς Μα-
νασσῆ ἐγενήθη τὰ ὅρια κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ κατὰ δήμους αὐτῶν. (λ) τῶν χώ-
μαρῶν ἐν Ἀραβὼθ (μ) Ἰορδάνου κατὰ Ἰεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ויהב משה לשבטא דבני ראובן לזרעיתהון׃ והוה להון תחומא מערוער די על
16 כיף נחלא דארנון וקרתא די בגו נחלא וכל משרא עד מידבא׃ חשבון וכל קרוהא די
17 במישרא ריבון ובמות בעל ובית בעל מעון׃ ויהצה וקדמות ומיפעת׃ וקריתים
18 ושיבמה וצרת השחר בטורא דמטמרא׃ ובית פעור ומשפך מרמתא ובית ישימות׃ וכל
19 קרוי מישרא וכל מלכות סיחון מלכא דאמוראא דמלך בחשבון דמתא משה יתיה וית
20 רברבי מרין ית אוי וית רקם וית צור וית חור וית רבע רברבי סיחון יתבי ארעא׃ וית
21 בלעם בר בעור קסמא קטלו בני ישראל כחרבא על קטוליהון׃ והוה תחום בני ראובן
22 ירדנא ותחומי דא אחסנת בני ראובן לזרעיתהון קרויא ופצחיהון׃ ויהב משה לשבטא
23 דגד לבני גד לזרעיתהון׃ והוה להון תחומא יעזר וכל קרוי גלעד ופלגות ארעא בני
24 עמון עד ערוער די על אפי רבה׃ ומחשבון עד רמת מצפא ובטונים ומסחנים עד תחום
25 לדבר׃ ובמישרא בית הרם ובית נמרה וסוכות וצפונא שאר מלכות סיחון מלכא
26 חשבון ירדנא ותחומיה עד סיפי ים גינוסר עברא דירדנא מדנחא׃ דא אחסנת בני גד
27 לזרעיתהון קרויא ופצחיהון׃ ויהב משה לפלגות שבטא דמנשה והוה לפלגות שבטא
28 דבני מנשה לזרעיתהון׃ והוה תחומיהון מסחנים כל מתנן כל מלכותיה דעוג מלכא
29 דמתנן וכל בפרני יאיר דבמתנן שתין קרוין׃ ופלגות ארעא דגלעד ועשתרות ואדרעי
30 קרויא מלכותיה דעוג במתנן לבני מכיר בר מנשה לפלגות בני מכיר לזרעיתהון׃ אלין
31 די אתסיון משה במישריא דמואב מעברא ליردנא דיריחו מדנחא׃ ולשבטא דלוי
32 לא יהב משה אחסנא מתנן ויהב להון יי אלהא דישראל אנון אחסנתהון במא
33 דמליל להון׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dedit Moses tribui filiorum Ruhen per prosapias suas. Et fuit illis 15
terminus à Gharogher quæ super ripam fluminis Arnon, & urbem quæ 16
in medio fluminis, & omnem planiciem usq; ad Medba. Hhesbon & omnes 17
urbes ejus quæ in planicie: Dibon, & Bamoth Baghal, & Bethbaghal Me-
ghon. Et Jahhfza, & Kedemoth, & Mephaghath. Et Kirjathaim, & Sibma, 19
& Szereth Sahhar in monte *planicici*. Et Bethpeghor, & cffinxionem *Mera-* 20
matha, & Bethjesfimoth. Et omnes urbes planiciei, & omne regnum Zzih- 21
hon regis Emorrhæi, qui regnavit in Hhesbon: quod delevit Moses eum, &
principes Midian & Evæum, & Rekem, & Szur, & Hhur, & Rebagh prin-
cipes Zzihhon habitatores terræ. Et Bilgham filium Beghor ariolum oc- 22
ciderunt filii Israel in gladio super occisos eorum. Et fuit terminus filio- 23
rum Ruben Jordanis, & terminus ejus: hæc hæreditas filiorum Ruben
fecundùm prosapias suas, & urbes & villæ earum. Deditque Moses tribui 24
Gad, filiis Gad & prosapiis eorum. Et fuit eis terminus Jaghzer, & omnes 25
urbes Gilghad, & dimidiũ terræ filiorũ Ghamon; usq; ad Ghrogher, quæ
super faciem Rabba. Et ab Hhesbon usq; ad Ramath *Mizpaia* & Betunim: 26
& à Mahanaim usq; ad terminum Debir. Et in planitie Bethharam, & 27
Bethnimrah, & Zzuchoth, & ad Septentrionem reliquum regni Zzihhon
regis Hhesbon Jordanis, & terminus ejus; usque ad *fines* maris Ginozzar
ultra Jordanem ad Orientem. Hæc possessio filiorum Gad per prosapias 28
suas, urbes & oppida earum. Et dedit Moses dimidiæ tribui Manasse: & 29
fuit dimidiæ tribui filiorum Manasse, per prosapias suas. Et fuit terminus 30
eorum à Mahanaim, & omnis Mathnan omne regnũ Ghog regis Mathnan,
& omnes vici Jair, qui in Mathnan, sexaginta urbes. Et dimidium terræ 31
Gilghad, & Ghastharoth, & Edreghi urbes regni Ghog in Mathnan; filiis
Machir filii Manasse medietati filiorum Machir per prosapias eorum. Et hi, 32
quos possidere fecit Moses in campestribus Moab; ultra Jordanem ad Je-
richo ad ortum. Et tribui Levi non dedit Moses possessionem: Dona quæ 33
dedit illis Dũs *Deus Israel*, illa possessio eorũ, juxta id quod locutus est eis,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ ܠܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ ܠܦܠܓܘܗܝ ܀ ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗ ܡܢ ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ ܦܬܚ
16 ܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܒܓܘܗ ܢܚܠܐ ܘܥܡܪ ܠܡܝܫܪ ܀ ܟܠ ܡܝܪܘܬ ܡܝܫܪܐ
17 * ܕܚܫܒܘܢ ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܦܥܘܪ ܘܡܪܬܬ ܘܒܝܬ ܢܡܪܐ ܘܒܝܬ ܗܪܢ ܘܒܝܬ
18 ܢܡܪܬ ܘܫܒܛ ܘܨܦܘܢ ܘܫܪܝܬ ܡܠܟܘܬ ܣܝܚܘܢ ܡܠܟ ܚܫܒܘܢ ܀ * ܘܥܪܒܬ
19 ܡܝܪܘܬ ܡܝܫܪܐ ܕܥܠ ܦܬܚ ܢܚܠܐ ܘܥܡܪ ܠܡܝܫܪ ܀ ܟܠ ܡܝܪܘܬ ܡܝܫܪܐ
20 ܕܚܫܒܘܢ ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܦܥܘܪ ܘܡܪܬ ܘܒܝܬ ܢܡܪ ܘܒܝܬ ܗܪ ܘܒܝܬ
21 ܢܡܪ ܘܫܒ ܘܨܦ ܘܫܪ ܡܠܟ ܣܝܚ ܡܠܟ ܚܫܒ ܀ * ܘܡܠܟ ܥܘܓ ܡܠܟ
ܒܫܢ ܕܫܪ ܠܡܠܟ ܚܫܒ ܘܡܠܟ ܥܘܓ ܕܫܪ ܠܡܠܟ ܒܫܢ ܀ ܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ
22 ܕܩܛܠ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܘܐܪܬܘ ܠܐܪܥܗܘܢ ܀ * ܘܗܘ ܬܚܘܡ ܫܒܛ ܒܢܝ
23 ܪܘܒܝܠ ܕܥܠ ܦܬܚ ܢܚܠܐ ܘܥܡܪ ܠܡܝܫܪ ܀ ܗܢܐ ܬܚܘܡ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ
24 ܠܡܫܪܝܗܘܢ ܀ * ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ ܠܫܒܛܐ ܕܓܕ ܠܡܫܪܝܗܘܢ ܀ ܗܘܐ ܬܚܘܡ
25 ܓܕ ܕܝܥܙܝܪ ܘܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܠܥܕ ܘܦܠܓ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ ܀ * ܘܥܪܒ
26 ܡܕܝܢܬ ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ ܦܬܚ ܪܒܬܐ ܘܥܕ ܡܝܢܝܬ ܘܥܕ ܡܚܢܝܡ ܀ * ܘܥܡ
27 ܓܕ ܒܒܝܬ ܢܡܪ ܘܒܝܬ ܚܪܢ ܘܒܝܬ ܣܟܘܬ ܘܨܦܘܢ ܀ ܫܪܝܬ ܡܠܟܘܬ
ܣܝܚܘܢ ܡܠܟ ܚܫܒܘܢ ܕܩܛܠ ܡܘܫܐ ܘܐܪܬܘ ܠܐܪܥܗܘܢ ܀ ܘܥܡ ܓܕ ܗܘܐ
28 ܬܚܘܡ ܒܢܝ ܓܕ ܠܡܫܪܝܗܘܢ ܀ * ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ ܠܦܠܓ ܫܒܛ ܡܢܫܐ ܀ ܗܘܐ
29 ܬܚܘܡ ܦܠܓ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ ܠܡܫܪܝܗܘܢ ܀ * ܘܥܪܒ ܬܪܬܝܗܘܢ ܡܠܟܘܬ
30 ܥܘܓ ܡܠܟ ܒܫܢ ܕܫܪ ܠܡܠܟ ܚܫܒ ܘܡܠܟ ܥܘܓ ܕܫܪ ܠܡܠܟ ܒܫܢ ܀ * ܘܗܘ
ܬܚܘܡ ܡܢܫܐ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ ܕܫܪ ܠܦܠܓ ܡܢܫܐ ܀ ܗܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܒܫܢ
31 ܕܝܠܗ ܕܡܢܫܐ ܒܪ ܝܘܣܦ ܘܐܠܝܢ ܡܠܟܘܬ ܀ * ܘܥܪܒ ܡܘܫܐ ܠܦܠܓ
ܫܒܛ ܠܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܠܒܢܝ ܓܕ ܘܠܦܠܓ ܡܢܫܐ ܀ ܗܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܒܫܢ
32 ܡܢܬܠ ܚܫܒܘܢ ܘܥܡܘܪ ܕܡܢܬܠ ܚܫܒ ܘܥܕ ܡܝܢܝܬ ܘܥܕ ܡܚܢܝܡ ܀ * ܘܡܠܟ
ܥܘܓ ܡܠܟ ܒܫܢ. ܗܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܕܩܛܠ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܘܐܪܬܘ
ܠܐܪܥܗܘܢ. ܘܥܡ ܓܕ ܗܘܐ ܬܚܘܡ ܒܢܝ ܓܕ ܠܡܫܪܝܗܘܢ ܀
33 * ܠܫܒܛ ܠܝܘܕܐ ܠܐ ܝܗܒ ܡܘܫܐ ܢܚܠܬܐ. ܡܕܝܢܬ ܠܐܘܝ ܗܝ ܢܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܐܝܠ ܗܝ ܢܚܠܬܗ ܀

Dedit autē Moses tribui Rubil juxta familias 15
eorum. Fuitq; termin° eorū ab Adoir quæ 16
est sec° ripā torrentis Arnon, & civitate quæ
est in medio torrentis, totāq; planitie, usque
ad Riba, Et Hesbon, cunctasq; civitates quæ 17
sunt in planitie: itē Ribon, Methbaal, et Beth-
bene-Ammon, Jahas, Kermoth, & Anoth, 18
Curiathim, Samma, Jasrath, & Seir quæ est in 19
monte sito Convalle. Item Beth-peor, Asta- 20
roth, Pasga, & Beth-aijesimoth, Oppida 21
omnia quæ sunt in planitie, totumq; regnum
Sihonis regis Amorrhæorum, qui regnaverat
in Hesbon, quē occiderat Moses & filii Isra-
elis in Median, cum principib° ejᵒ Aui, Re-
cem, Sur, Hur, atq; Reba: hi erant quinque
principes Sihonis, habitantes in terra illa. Be- 22
laam quoq; filiū Beor divinatorē occiderūt
filii Israel gladio cum interfectis suis. Et fuit 23
limes filiorū Rubil, Jordanes. Hæc est hære-
ditas filiorū Rubil per familias eorū, civita-
tes & oppida earū. Dedit etiā Moses tribui 24
Gad secundùm familias eorū. Fuitq; termi- 25
min° eorū Jazir, omnes civitates Gelaad, &
dimidia terra filiorū Ammon, usq; ad Adoir
quæ est corā Rabath: Et ab Hesbon usq; ad 26
collē Masphiæ, & Botnin: & à Mahanim usq;
ad limitē Dobir. In Convalle autem, Beth-a- 27
thim, Beth-nemra, Sochoth, Gebira, et reliquū
regnū Sihonis regis Hesbon, cū limitib° eorū
usq; ad Jordanē, et usq; ad extremū mare Che-
narath, & usq; ad ripā Jordānis Orientalē.
Hæc est hæreditas filiorū Gad in familias su- 28
as, civitates & oppida earū. Item dedit Mo- 29
ses dimidiæ tribui Manasse: fuitq; portio fi-
liorū Manasse per familias suas: Fuit inquā 30
termin° eorū Mahanim, tota Mathnin, uni-
versum regnū Og regis Mathnin, & omnes
villæ Jair, quæ erant in Mathnin, sexaginta
civitates: Dimidia quoq; Gelaad, Astaroth, 31
& Ardei, civitates regni Og qui erat in
Mathnin. Has civitates & villas earum dedit
Manasses filiis Machir filii Manasse, dimidiæ
scilicet parti filiorū Machir per familias eo-
rum. Hisce duab° tribub° ae dimidiæ tribui 32
hæreditatē distribuit Moses in planitie Moab,
cis Jordanem, ad Orientem. Tribui verò 33
Levi non dedit Moses hæreditatē, quia Dñs
Deus Israelis est hæreditas eorum, quemad-
modum dixerat eis.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * فاعطي موسي لسبط بني روبيل لقبايلهم ۞ وكان تخومهم من عداوعند التي على ساطي
16 وادي ارنون * والمدينة التي في وسط الوادي * وكل السهل الي ميدبا * حسبون وكل صياعها التي في
17 السهل * ديبون * وصيعة الوبن وبيت بن معون * وياهصا * وقروب ومعاعت * وقريا تايم وسبما *
18 وصارت * وساحر في جبل المرج * وبيت فاعور * ومصبات القلعة * وبيت اليسيموت * وكل قري
19 السهل * وساير مملكة سيحون ملك الاموري الذي ملك بحسبون * الذي قتله موسي *
وكذلك اشراف مدين * وهم اوي وراقم وصور وحور ورابع * امراء سيحون سكان الارض * وبلعام
22 بن بعور المنجم قتلوه بنو اسرايل بالسيف مع صرعاهم * وكان تخوم بني روبيل الاردن * هذه
23 نحلة بني روبيل لقبايلهم * المدن وصايرهم * واعطي موسي لسبط جاد لقبايلهم * وكان
24 تخومهم يعزار * وكل مدن الجرجوسي * ونصف مدن ارض بني عمون * الي عداوعند التي
25 على ظاهر ربا * ومن حسبون الي رامة القلعة بقطرهم * ومن العسكرين الي تخم دبيرا * وفي المرج
26 بيت هارون * وبيت نمرا * وسكوت * وصافون * وبقية مملكة سيحون ملك حسبون * من
27 الاردن وتخومه الي طرف بحر كنارت جنوب الاردن سرفا * هذه نحلة بني جاد لقبايلهم * المدن
28 وصايرهم * واعطي موسي لنصف سبط منسا لقبايلهم * وكان تخومهم العسكرين * وجميع
29 البثنية * وجميع مملكة عوج ملك البثنية * وجميع اقبيته بايد التي فيها ستون مدينة * ونصف
30 الجرسي * والصمين * وادرعات مدن مملكة عوج في البثنية لبني ماخير بن منسا لنصف بني
31 ماخير لقبايلهم * هولاء الذي انحل موسي في سباخ ماب من جنوب اردن اريحا سرفا * ولسبط
32 لاوي ما اعطي موسي نحلة * لان جعوف الله اله اسرايل كان نحلته * كما اوصي موسي لهم *

Dedit itaque Moses tribui filiorū Rubil 15
per familias eorū. Fuitq; terminus eorū 16
ab Adauaid quæ est secus ripam torrentis
Arnon, & urbe quæ est in medio tor-
rentis, totāq; planitie usq; ad Maidabo.
Fuit etiam terminus eorum 17
Hesbon, & omnes villæ ejᵒ quæ sunt in
planitie, Dibon, Villa idoli, & Domus
idoli Maon: Jabusa, Carmulth, Mephaath: 18
Curiathaim, Sabma, Sareth, & Sahar in 19
monte Prati: Beth-peor, Iringa arcis, & 20
Beth-jesimoth: Omnia oppida planitiei, 21
universū regnū Sihonis regis Amorrhæi,
qui regnaverat in Hesbon, quem occidit
Moses: item principes Madian, nempe
Aui, Racem, Sur, Hur, & Rabea, duces
Sihonis, incolæ terræ illius. Belaam quoq; 22
filiū Beor Astrologū occiderunt filii Is-
rael gladio, unā cum his qui prostrati fu-
erant ab ipsis. Et fuit terminus filiorum 23
Rubil, Jordanis. Hæc est hæreditas filiorū
Rubil secundùm familias eorum, urbes, &
arces eorum. Item dedit Moses tribui Gad 24
per familias eorum. Et fuit terminus eo- 25
rum Jazar, & omnes urbes Gergeæi, &
media pars urbium terræ filiorum Am-
mon, usq; ad Adauaid quæ est ad aspectū
Rabba: Et ab Hesbon usq; ad Ramath ca- 26
stri in confinibus eorū, & à duobus exer-
citibus (scilicet, Mahanim) usque ad ter-
minos Dobiræ. In Prato verò, Beth-Haron,
Beth-nimra, Sacoth, Saphon, & reliquum 27
regnū Sihonis regis Hesbon, à Jordane
ejusque termino usq; ad extremitatē ma-
ris Chenarath trans Jordanem ad Orien-
tem. Hæc est hæreditas filiorū Gad per 28
familias eorum, urbes, ac villæ eorum.
Denique dederat Moses dimidiæ tribui 29
Manasse juxta familias eorum. Fuit- 30
que terminus eorum duo exercitus
(Mahanaim) tota Bathnia, universum re-
gnum Og regis Bathniæ, & omnes tractus
Faid, in quibus extabant urbes sexaginta:
Dimidia quoque pars Gerasæi, & Sana- 31
maiu, & Adraath urbes regni Og in
Bathnia, fuerunt filiis Machir filii Ma-
nasse, dimidiæ scilicet parti filiorum Ma-
chir per familias eorum. Hi sunt quibus 32
hæreditatem dedit Moses in campo
Moab cis Jordanem Iericho ad Orientē.
Tribui autem Leviticæ non dedit Moses 33
hæreditatem, quoniam legitima Dei, Dei
Israelis erant hæreditas ejus, quemadmo-
dum præceperat pro illis Moses.

כפר יהושע: יד

CAP. XIV.

1 ואלה אשר־נחלו בני־ישראל בארץ כנען אשר
נחלו אותם אלעזר הכהן ויהושע בן־נון
וראשי אבות המטות לבני ישראל: בגורל נחלתם 2
כאשר צוה יהוה ביד־משה לתשעת המטות וחצי
המטה: כי־נתן משה נחלת שני המטות וחצי המטה 3
מעבר לירדן וללוים לא־נתן נחלה בתוכם: כי־ 4
היו בני־יוסף שני מטות מנשה ואפרים ולא־
נתנו חלק ללוים בארץ כי אם־ערים לשבת
ומגרשיהם לקניהם ולקנינם: כאשר 5
צוה יהוה את־משה כן עשו בני ישראל ויחלקו
את־הארץ: ויגשו בני־יהודה אל־יהושע בגלגל 6
ויאמר אליו כלב בן־יפנה הקני אתה ידעת את
הדבר אשר־דבר יהוה אל־משה איש האלהים
אודות אשר־שלחתי מקדש ברנע: בן־ארבעים 7
שנה אנכי בשלח משה עבד־יהוה אתי מקדש ברנע
לרגל את־הארץ ואשיבהו דבר כאשר עם־לבבי:
ואחי אשר עלו עמי המסיו את־לב העם ואנכי 8
מלאתי אחרי יהוה אלהי: וישבע משה ביום 9
ההוא לאמר אם־לא הארץ אשר דרכה רגלך בה
לך תהיה לנחלה ולבניך עד־עולם כי מלאת
אחרי יהוה אלהי: ועתה הנה החיה יהוה 10
אותי כאשר דבר זה ארבעים וחמש שנה מאז
דבר יהוה את־הדבר הזה אל־משה אשר־הלך
ישראל במדבר ועתה הנה אנכי היום בן־חמש
ושמנים שנה: עודני היום חזק כאשר ביום 11
שלח אותי משה כחי אז וכחי עתה
למלחמה ולצאת ולבוא: ועתה תנה־לי 12
את־ההר הזה אשר־דבר יהוה ביום ההוא כי־אתה
שמעת ביום ההוא כי־ענקים שם וערים גדלות
בצרות אולי יהוה אותי והורשתים כאשר
דבר יהוה:

Versio VULG. LAT.

CAP. XIV.

1 Hoc est quod possederunt filii Israel in terra Chanaan, quã
dederunt eis Eleazar sacerdos
& Josue filius Nun, & princi-
pes familiarum per tribus Is-
2 rael: Sorte omnia dividentes,
sicut præceperat Dominus in
manu Moysi, novem tribubus,
3 & dimidiæ tribui. Duab' enim
tribubus, & dimidiæ, dederat
Moyses trans Jordanem possef-
sionem: absq; Levitis, qui nihil
terræ acceperunt inter fratres
4 suos. Sed in eorum successerũt
locum filii Joseph in duas divi-
si trib', Manasse et Ephraim:
nec acceperunt Levitæ aliam
in terra partem, nisi urbes ad
habitandũ, & suburbana earũ
ad alenda jumenta & pecora
5 sua. Sicut præceperat Domin'
Moysi, ita fecerunt filii Israel,
6 & divisserunt terram. Acces-
serunt itaq; filii Juda ad Josue
in Galgala: locutúsq; est ad eũ
Caleb filius Jephone Cene-
zæus, Nósti quid locut' sit Do-
min' ad Moysen hominem Dei
de me & de te in Cadesbarne.
7 Quadraginta annorum eram
quando misit me Moyses fa-
mulus Domini de Cadesbarne,
ut considerarem terram, nunti-
8 avique ei quod mihi verum
videbatur. Fratres autem mei
qui ascenderant mecum, dissol-
verunt cor populi: & nihilo-
minùs ego secutus sum Domi-
9 num Deum meum. Juravit-
que Moyses in die illo, di-
cens; Terra, quam calcavit pes
tuus, erit possessio tua, & filio-
rum tuorum in æternum: quia
10 secutus es Dominum Deũ me-
um. Concessit ergò Dominus
vitam mihi, sicut pollicitus
est usque in præsentem diem.
Quadraginta & quinque anni
sunt, ex quo locutus est Domi-
nus verbum istud ad Moysen,
quando ambulabat Israel per
solitudinem: hodiè octoginta
11 quinq; annorũ sum, Sic valens,
ut eo valebã tempore, quando
ad explorandum missus sum: il-
lius in me temporis fortitudo
usq; hodiè perseverat, tam ad
12 bellandum quàm ad gradien-
dum. Da ergò mihi montem
istum, quem pollicitus est Do-
minus, te quoque audiente, in
quo Enacim sunt, & urbes
magnæ atque munitæ: si fortè
sit Dominus mecum, & potu-
ero delere eos, sicut promisit
mihi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιδ'. CAP. XIV.

1 Καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες ὑμῖν (α) Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ Χανάαν, οἷς κατεκληρονόμησαν (β) αὐτοῖς Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.
2 Κατὰ κλῆρον ἐκληρονόμησαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο (γ) κύριος ἐν χειρὶ Ἰησοῦ υἱῖ ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει
3 φυλῆς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ τοῖς Λευίταις οὐκ ἔδωκε κλῆρον ἐν αὐ-
4 τοῖς, Ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ δύο φυλαὶ Μανασσῆ καὶ Ἐφραίμ. καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῇ τοῖς Λευίταις, ἀπὸ τῶν πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (δ) αὐτῶν τοῖς κτήνεσι, καὶ τὰ κτή-
5 νη αὐτῶν. Ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῆ, οὕτως (ε) ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ (ζ) ἐμέρισαν τὴν
6 γῆν. Καὶ (η) προσῆλθοσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα πρὸς Ἰησοῦν (θ) ἐν Γαλγάλ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Χαλεὲβ ὁ τοῦ (ι) Ἰεφονὴ ὁ Κενεζαῖος, Σὺ οἶσθα τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ
7 ἐν Κάδης Βαρνῆ. (κ) Τεσσεράκοντα γὰρ ἐτῶν ἡμῶν ὅτε ἀπέστειλέ με (λ) Μωυσῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ Κάδης Βαρνῆ κατασκοπεῖσαι τὴν γῆν· καὶ (μ)
8 ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν μου. Οἱ (ν) ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ μετέτηκαν (ξ) τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ, ἐγὼ δὲ προσετέθην ἐπα-
9 κολουθῆσαι κυρίῳ τῷ θεῷ μου. Καὶ ὤμοσε Μωυσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγων, Ἡ γῆ (ο) ἐφ' ἣν ἐπάτησας, σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι (σ) προσετέθης ἐπακολουθῆσαι ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ μου.
10 Καὶ νῦν διέστησέ με κύριος ὃν τρόπον εἶπε. τοῦτο (ρ) τεσσαρακοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος, ἀφ' οὗ ἐλάλησε κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς Μωυσῆν. καὶ ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ σήμερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν.
11 Ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων, ὡσεὶ ὅτε ἀπεστάλη με Μωυσῆς, ὡσαύτως ἰσχύω νῦν εἰς τὸ εἰσελθεῖν καὶ εἰ-
12 σελθεῖν εἰς τὸ πόλεμον. Καὶ νῦν (σ) αὐτόμαί σε τὸ ὄρος τοῦτο, καθὰ εἶπε κύριος (τ) τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὅτι σὺ ἀκήκοας τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. (υ) νῦν δὲ οἱ Ἐνακεὶμ ἐκεῖ εἰσι, πόλεις ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· ἐὰν ὦν κύριος μετ' ἐμοῦ ᾖ, (φ) ἐξολοθρεύσω αὐτούς, ὃν τρόπον εἶπέ μοι κύριος.

MS. A. (α) Ἰσραὴλ Χαναὰν, (β) ἑαυτοῖς (γ) κύριος τῷ Ἰησοῦ (δ) αὐτοῖς τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν. Ὃν (ε) ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, (ζ) ἐμερίσαντο (η) προσῆλθον (θ) ἐν Γαλγάλοις· (ι) Ἰεφονὴ (κ) Τεσσεράκοντα (λ) Μωυσῆς δοῦλ θεοῦ κατασκοπῆσαι (μ) ἀπεκρίθησαν (ν) ἀδελφοὶ οἱ ζωωναεβάντες (ξ) τὴν διάνοιαν τοῦ (ο) ἐφ' οὗς (π) προσετέθη (ρ) Τεσσερακοστὸν (σ) ἐπῶμαι (τ) ἐν τῇ (υ) νυνὶ (φ) ἐξολεθρεύσω

CAP. XIV.

Et hi sunt quì possederunt, 1 de filiis Israel in terra Chanaan: quibus distribuerunt hereditatem eis Eleazar sacerdos, & Iesus filius Naue, & principes familiarum tribuum filiorum Israel. Secun- 2 dùm sortes hæreditarunt, quemadmodùm mandavit Dominus in manu (a) Iesu novem tribubus, & dimidiæ (b) tribui, ex eo quod trans Iordanem. Et Levitis non de- 3 dit sortem in eis: Quoniam 4 fuerunt filii Ioseph duæ tribus, Manasse & Ephraem. Et non fuit data portio in terra Levitis, sed civitates ad habitandum, & (c) segregata eorum pecoribus, & pecora eorum. Quemadmodùm mandaverat 5 Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel: & partiti sunt terram. Et accesserunt filii Iuda ad 6 Iesum in Galgal. Et dixit ad eum Chaleb filius Iephone Cenezæus, Tu nósti verbum, quod locutus est Dominus ad Moysen hominem Dei de me & te in Cades-Barne. Qua- 7 draginta enim annorum eram, quando misit me Moyses puer Dei de Cades-Barne explorare terra. Et (d) respondi ei verbum secundùm mentem ejus. Fra- 8 tres mei qui ascenderant mecum, transtulerunt cor populi: ego autem appositus sum obsequi Domino Deo meo. Et jura- 9 vit Moyses in illa die, dicens; Terra, super quam ascendisti, tibi erit in sorte, & filiis tuis in seculum: quoniam appositisti obsequi post Dominum Deum nostrum. Et nunc emuti- 10 vit me Dominus, quemadmodùm dixit. Hæc est quadrage- simus & quinatus annus, ex quo locutus est Dominus verbum hoc ad Moysen. Et ivit Israel in deserto: & nunc ecce ego hodiè octoginta & quinque annorum. Adhuc sum 11 hodiè valens; sicut quando misit me Moyses: similiter vale- o nunc egredi, & ingredi in prælium. Et nunc peto à te, 12 montem hunc, secundùm quæ dixit Dominus die illâ; quoniam tu audisti verbum hoc in die illa. Nunc autem ipsi Enacim ibi sunt, civitates munitæ & magnæ. Si igitur Dominus mecũ fuerit, exterminabo eos, quæ- admodùm dixit mihi Dominus.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יד

1 ואלין דאחסינו בני ישראל דכנען דאחסינו יתהון אלעזר כהנא ויהושע בר נון
2 ורישי אבהת שבטיא לבני ישראל: בערבא אתפלגת להון אחסנתהון כמא דפקד יי
3 בידא דמשה לתשעת שבטין ופלגות שבטא: ארי יהב משה אחסנת תרין שבטין
4 ופלגות שבטא מעברא לירדנא וללויאי לא יהב אחסנא ביניהון: ארי הוו בני יוסף
5 תרין שבטין מנשה ואפרים ולא יהבו חולק ללויאי בארעא אלהן קרוין לשבא ודוחיהון
6 לבעיריהון ולנכסיהון: כמא דפקד יי ית משה כן עבדו בני ישראל ופלגו ית ארעא:
7 וקריבו בני יהודה לות יהושע בגלגלא ואמר ליה כלב בר יפנה קניזאה את ידעתא ית
8 פתגמא דמלל יי עם משה נביא דיי על עסק דילי ועל עסק דילך בדקס גיארי: בר
9 ארבעין שנין אנא כד שלח משה עבדא דיי יתי מרקס גיארי ית ארעא ואתיבית
10 יתיה פתגמא כמא דהוה עם לבי: ואחי דסליקו עמי חברו ית לבא דעמא ואנא
11 אשלמית כתר דחלתא דיי אלהי: וקים משה ביומא ההוא למימר אם לא ארעא די
12 דרכת פרסת רגלך בה דילך תהי לאחסנא ולבנך עד עלמא ארי אשלמתא בתר
דחלתא דיי אלהי: וכען הא קים יי יתי כמא די מלל דין ארבעין וחמש שנין מעדן
דמלל יי ית פתגמא הדין עם משה דאול ישראל במדברא וכען הא אנא יומא דין בר
תמנן וחמש שנין: עד כאן אנא יומא דין תקיף כד רבי יומא דשלח יתי משה כחילי
כבכן וכן חילי דכען לאגחא קרבא ולמפק ולמעל: וכען הב לי ית טורא הדין
דמלל יי ביומא ההוא ארי אף שמעתא ביומא ההוא ארי תמן גברין תקפין וקרוין רברבן
כדין מאים יהא מימרא דיי בסעדי ואירתנון כמא די מלל יי:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XIV.

Et hæc quæ possederunt filii Israel in terra Canaan; quæ possidere 1 fecerunt eos Eleazar sacerdos, & Josue filius Nun, & capita patrum tribuum filiorum Israel. In sorte divisa est eis possessio sua: juxta id quod 2 præcepit Dominus per manum Moysi, novem tribubus & dimidiæ tribui. Namque dedit Moyses possessionem duabus tribubus, & dimidiæ tribui 3 ultra Jordanem, & Levitis non dedit possessionem inter eos. Etenim 4 fuerunt filii Joseph duæ tribus Manasse & Ephraim: & non dederunt partem Levitis in terra, nisi urbes ad habitandum, & suburbana earum, jumentis & pecoribus eorum. Juxta id quod præcepit Dominus Moysi, sic 5 fecerunt filii Israel, & partiti sunt terram. Et accesserunt filii Juda ad 6 Josue in Gilgala, & dixit ei Caleb filius Jephune Kenizæus: Tu nósti verbum quod locutus est Dominus cum Moyse prophæta Domini super causam meam, & super tuã in Rekam Geah. Filius quadraginta annorum 7 ego, quando misit Moyses servus Domini me ex Rekam Geah ad explorandam terram, & retuli illi verbum, ut id quod fuit cum corde meo. Et 8 fratres mei qui ascenderũt mecum, fregerunt cor populi, & ego complevi post timorem Domini Dei mei. Et juravit Moyses in die illã, dicendo; 9 Nisi terra, quam calcavit planta pedis tui in ea, tibi erit in possessionem, & filiis tuis usque in seculum: quoniam complésti post timorem Domini Dei mei. Et nunc ecce vivere fecit Dominus me, quemadmodum locutus 10 est, his quadraginta & quinque annis: à tempore quo locutus est Dominus verbum hoc cum Moyse qui ambulavit cum Israel in solitudine: & nunc en ego hodie filius octoginta & quinq; annorũ. Usq; nunc ego hodie 11 robustus, sicut in die quo misit me Moyses: sicut virtus mea tunc, sic virtus mea quæ nunc; ad incundum prœlium, & ad exeundum, & ad intrandum. Et nunc da mihi montem hunc quem locutus est Dominus in 12 die illo: nam tu audivisti in die illo, quia fortes ibi; & urbes magnæ munitæ, si fortè erit verbum Domini in auxilium meum, & possidebo eas, juxta id quod locutus est Dominus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܦܨܠܐ * ܬܪܝܨܪ *

1 * ܘܐܠܝܢ ܕܢܚܠܘ ܒܪܢܝ ܝܫܪܝܠ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܘܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܘܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܪܫܐ ܕܐܒܗ̈ܬܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܗ̈ܢܘܢ ܕܢܚܠܘ ܠܗ̈ܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ ܕܢܬܠܘܢ ܠܬܫܥܐ ܫܒܛܐ ܘܦܠܓܘܬܐ ܠܦܠܓ ܫܒܛܐ ܠܠܘܝܐ ܠܐ ܢܬܠ ܚܠܩܐ ܒܓܘܗ̈ܘܢ ܐܠܐ ܡܕܝܢܬ̈ܐ ܕܢܬܒܢ ܘܡܪܥܝ̈ܗܘܢ ܠܒܗ̈ܡܬܗ̈ܘܢ ܘܠܩܢ̈ܝ̈ܗܘܢ ܕܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܫܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܘܐܦܠܓ ܠܗ̈ܘܢ ܠܝܫܘܥ ܒܓܠܓܠ ܘܐܡܪ ܠܗ̈ܘܢ ܐܢܬ̈ܘܢ ܝܕܥܝܬ̈ܘܢ ܕܡܠܬܐ ܕܡܪܝ ܠܡܫܐ ܥܠ ܥܠܝ ܘܥܠ ܐܢܬ̈ܘܢ ܒܩܕܫ ܒܪܢܝܥ ܐܢܐ ܒܪ ܬܫܥ ܫܢ̈ܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܐܫܠܚܢܝ ܡܪܝ ܠܡܫܐ ܥܒܕ ܐܠܗܐ ܡܢ ܩܕܫ ܒܪܢܝܥ ܠܡܚܙܝ ܠܐܪܥܐ ܘܗܦܟ ܠܗ̈ܘܢ ܠܐܚ̈ܝܘ ܠܒܐ ܕܥܡܐ ܘܐܢܐ ܡܠܬ ܐܚ̈ܪܝ̈ܘ ܕܥܠܘ ܥܡܝ ܡܫܝܚ ܠܒܐ ܕܥܡܐ ܘܐܢܐ ܡܠܬ ܐܪܥ̈ܡ ܠܒܝ ܘܠܒ ܥܒ̈ܕܝ ܗ̈ܘ ܕܐܠܗܐ ܕܡܪܝ ܠܡܫܐ ܗܢ̈ܐ ܕܐܬ̈ܝܬ̈ܘ ܠܝ ܘܠ ܐܢ̈ܫ̈ܝ ܒܝܬ ܐܒ̈ܗ̈ܬܝ ܠܐ ܢܚܙܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܡܠܬ ܡܪܝ ܠܡܫܐ ܥܠ ܥܠ ܐܢ̈ܫ̈ܝ ܒܩܕܫ ܒܪܢܝܥ ܘ

ספר יהושע : טו

Jephunnæ filio Caleb ipsi Chebron dedit que ,Jehosuah ei benedixit Et
13 וַיְבָרְכֵהוּ יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֶּן אֶת־חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃
Jephunneh filio Caleb ipsi Chebron fuit Idcirco ,hæreditatem in
14 לַנַּחֲלָה׃ עַל־כֵּן הָיְתָה־חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה
post complevit quod pro hanc diem ad usque ,hæreditatem in Chenizzo
הַקְּנִזִּי לְנַחֲלָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי
Israel Deum Dominum ,Arbah Chriath ,facies ad Chebron nomen Et
15 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְשֵׁם חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע
bello à quievit terra & ipse Hanzchim in magnus homo
הָאָדָם הַגָּדוֹל בָּעֲנָקִים הוּא וְהָאָרֶץ שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

CAP. XV. טו

terminum ad ,eorum familias ad Jehudah filiorū extensioni fors fuit Et
1 וַיְהִי הַגּוֹרָל לְמַטֵּה בְנֵי יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם אֶל־גְּבוּל
eis Fuit que Austri extremo ab meridiem ad Sin deserti Edom
2 אֱרוֹם מִדְבַּר־צִן נֶגְבָּה מִקְצֵה תֵימָן׃ וַיְהִי לָהֶם
meridie ad ,sciscitione Lingua à ,salis maris extremo ab meridiei termin
3 גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה יָם הַמֶּלַח מִן הַלָּשׁוֹן הַפֹּנָה נֶגְבָּה׃
,Sin in transibit & ,scorpionum ascensum ad meridie à ad egredietur Et
וְיָצָא אֶל־מַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָה
ascendet & ,Chefron transibit & ,Barneah Cades in meridie à ascendet &
4 וְעָלָה מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעָבַר חֶצְרוֹן וְעָלָה
egredietur & ,Aimon in transibit Et ,Carcabah in circuibit & ,Adar in
אַדָּרָה וְנָסַב הַקַּרְקָעָה׃ וְעָבַר עַצְמוֹנָה וְיָצָא
erit iste ; mare ad termini egressus erunt & ,Ægypti torrente ad
נַחַל מִצְרַיִם וְהָיוּ תֹצְאֹת הַגְּבוּל יַמָּה זֶה־יִהְיֶה
ad usque salis mare orientes ad terminus Et meridiei terminus vobis
לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב׃ וּגְבוּל קַדְמָה יַם הַמֶּלַח עַד
Ruben filii Bohan lapidem terminus ascendet & ,Betharabah
5 לְבֶן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל לְפֵאַת צָפוֹנָה מִלְּשׁוֹן הַיָּם מִקְצֵה
aquilone ab terminabit & ,Balchoglah in terminus Ascendetque ,Jarden
6 הַיַּרְדֵּן׃ וְעָלָה הַגְּבוּל בֵּית הָגְלָה וְעָבַר מִצָּפוֹן
respiciens aquilonem ad & ,Hachor valle à Debir in terminus Ascendetque
לְבֵית הָעֲרָבָה וְעָלָה הַגְּבוּל אֶבֶן הֹהֶן בֶּן־רְאוּבֵן
,Jarden à quæ ,Adommim ascensum contra quæ ,Ghilgal ad
7 וְעָלָה הַגְּבוּל דְּבִרָה מֵעֵמֶק עָכוֹר וְצָפוֹנָה פְנֵה
ejus exitus erunt & ,Hensemes aquas ad termin' transibit & torrenti
אֶל־הַגִּלְגָּל אֲשֶׁר נֹכַח לְמַעֲלֵה אֻדֻמִּים אֲשֶׁר מִנֶּגֶב
ad Hinnem filii vallem terminus ascendet Et ,Henrogel ad
לַנַּחַל וְעָבַר הַגְּבוּל אֶל־מֵי עֵין שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
ad terminus ascendetque ,Jerusalaim ipsa ,meridie à ,Jehuzæi humerum
8 אֶל־עֵין רֹגֵל׃ וְעָלָה הַגְּבוּל גֵּי בֶן הִנֹּם אֶל־
extremo in quæ ,vaste ad Hinnem vallis faciei super qui ,montis caput
כֶּתֶף הַיְבוּסִי מִנֶּגֶב הִיא יְרוּשָׁלִָם וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־
,caput à terminus designabitur Et ,Aquilonem ad Rephaim vallis
9 רֹאשׁ הַר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵי הִנֹּם יָמָּה אֲשֶׁר בְּקֵצֶה
montis ,uda ad egredietur & ,Nephtoah aquarum fontem ad ,montis
עֵמֶק רְפָאִים צָפוֹנָה׃ וְתֹאַר הַגְּבוּל מִרֹאשׁ
,Chiriath ,charim quæ Bahalah ipsi terminus designabitur & ,Hephron
הַר־הֵהֹר אֶל־מֵעֵין מֵי נֶפְתּוֹחַ וְיָצָא אֶל־עָרֵי הַר־
pertransibit & ,Seir montem ad mare ad Bahalah à terminus circuibit Et
עֲרִים וְתֹאַר הַגְּבוּל בַּעֲלָה הִיא קִרְיַת יָעִרִים׃
10 וְנָסַב הַגְּבוּל מִבַּעֲלָה יָמָּה אֶל־הַר שֵׂעִיר וְעָבַר
descendet & ,Chesalon ipsa ,aquilone ab Jeharim montis humerum ad
אֶל־כֶּתֶף הַר־יְעָרִים מִצָּפוֹנָה הִיא כְסָלוֹן וְיָרַד
humerum ad terminus egredietur Et ,Imnah in transibit & ,Bethsemes in
11 בֵּית שֶׁמֶשׁ וְעָבַר תִּמְנָה׃ וְיָצָא הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף
pertransibit & ,Sichron ad terminus designabitur & ,aquilonē ad Hechron
עֶקְרוֹן צָפוֹנָה וְתֹאַר הַגְּבוּל שִׁכְרוֹנָה וְעָבַר
,montē ad termini exitus eruntque ,Jbneel egredietur & ,Bahalah montē
הַר הַבַּעֲלָה וְיָצָא יַבְנְאֵל וְהָיוּ תֹצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה׃

13 Benedixitq; ei Josue: & tradidit ei Hebron in possessionē.
14 Atq; ex eo fuit Hebron Caleb filio Jephone Cenezæo usq; in præsentē diē: quia fecutus est
15 Dominū Deum Israel. Nomen Hebron antè vocabatur Cariath Arbe: Adā maximꝰ ibi inter Enacim situs est. Et terra cessavit à præliis.

CAP. XV.

1 Igitur sors filiorum Judæ per cognationes suas ista fuit: A termino Edom, desertum Sin contra Meridiē, & usq; ad extremā partē Australis plagæ.
2 Initium ejꝰ à summitate maris Salsissimi, & à lingua ejꝰ, quæ
3 respicit Meridiē. Egreditūrq; contra ascensū Scorpionis, & pertransit in Sinai: ascenditq; in Cadesbarne, & pervenit in Esron, ascendens ad Addar, &
4 circuiens Carcaa, Atq; indē pertransiens in Asemona, & perveniens ad torrentē Ægypti: erūntq, termini ejꝰ mare Magnū. Hic erit finis Meridianæ
5 plagæ. Ab Oriente verò erit initium, mare Salsissimum usq; ad extrema Jordanis: & ea quæ respiciunt ad Aquilonem, à lingua maris usque ad
6 eundem Jordanis fluvium. Ascenditque terminus in Beth Hagla, & transit ab Aquilone in Beth Araba: ascendens ad
7 lapidem Boën filii Ruben. Et tendens usq; ad terminos Debera de valle Achor, contra Aquilonem respiciens Galgala, quæ est ex adverso ascensionis Adommin, ab Australi parte torrentis: transitq; aquas, quæ vocantur fons Solis: & erunt
8 exitꝰ ejus ad fontē Rogel. Ascenditq; ꝑ convallē filii Ennom ex latere Jebusæi ad Meridiē, hæc est Jerusalē: & indē se erigens ad verticē montis, qui est contra Geennō ad Occidentē in summitate vallis Ra-
9 phaim contra Aquilonē. Pertransitq; à verticē montis usq; ad fontē aquæ Nephtoa: et pervenit usq; ad vicos montis Ephron: inclinatūrq; in Baala, quæ est Cariathiarim, id est,
10 urbs sylvarū. Et circuit de Baala contra Occidentē, usq; ad montē Seir: transitq; juxta latus montis Jarim ad Aquilonē in Cheslon: & descendit in Bethsames, transitq; in Thamna. Et ꝑvenit contra Aquilonē partis Accarō exlatere: inclinatūrq; Sechrona, et transit mōtē Baala: ꝑveniteq; in Jebneel, & magni Maris contra Occidentem finc concludit.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

13 Καὶ ἐυλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς, (χ) καὶ ἔδωκε Χε-
ρὼν τῷ Χαλεὲ υἱῷ Ἰεφοννῆ υἱῷ Κενεζὶ ἐν
14 κλήρῳ. Διὰ τοῦτο ἐγένηθη ἡ Χεβρὼν τῷ Κά-
λεβ (ϟ) τῷ Ἰεφοννῆ Κενεζέαι ἐν κλήρῳ
ἕως (α) τῆς ἡμέρας ταύτης, διὰ τὸ αὐτὸν ἐκολου-
θῆσαι τῷ θεῷ τῷ Ἰσραήλ. κωεὶν (α) δὲ τὸ
15 ὄνομα Χεβρὼν ἦν τὸ πρότερον
πόλις (γ) Ἀρβὸ, μεγάλοπολις οὗτος Ἐναὶμ
ἄντη. καὶ ἡ γῆ ἐκόπασε τοῦ πολέμου.

MS. A. (χ) καὶ ἔδωκεν τὴν Χεβρὼν υἱῷ Κάλεβ τῷ Ἰεφοννῆ τῷ Κενεζὶ ἐν κλή-
ρῳ. (ϟ) τῷ Ἰεφοννῆ (α) τὴν σήμερον ἡμέραν, διὰ τὸ αὐτὸ (α) τῷ θεῷ (β) ὄνομα Χε-
βρὼν τὸ πρότερον (γ) Ἀρβὸ,

KEΦ. ιε'.

1 Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς Ἰούδα κατὰ
μέρος αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὅρους τοῦ Ἰδουμαίας (α) ἀπὸ
2 τῆς ἐρήμου Σὶν ἕως Κάδης (β) πρὸς Λίβα. Καὶ
ἐγένηθη αὐτῶν τὰ ὅρια (γ) ἀπὸ Λιβὸς ἕως μέρους
Θαλασσης τοῦ ἀλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς βόρεως
3 (δ) ὅτι Λίβα. Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τοῦ
σκορπιανεβάσεως (ε) Ἀκραβεὶν καὶ ἐκπορ-
πορεύεται Σενὰ, καὶ ἀναβαίνει (ζ) ἀπὸ Λιβὸς
ὅτι Κάδης Βαρνῆ καὶ ἐκπορεύεται (η) Ἀσρωὰν,
καὶ προσαναβαίνει εἰς (θ) Ἀδαρὰ καὶ (ι) ἐκπορ-
4 ρεύεται τοῦ κατὰ Δυσμὰς Κάδης, Καὶ (κ) ἐκπορ-
ρεύεται ὅτι (λ) Σεμωνὰν, καὶ διεκβάλλει ἕως
φάραγγος Αἰγύπτου· καὶ ἔται αὐτοῦ ἡ διέξοδος
τοῦ ὅρους ἐπὶ τὴν θάλασσαν. (μ) τοῦτο ὅριον αὐ-
5 τῶν θεὰ ἀπὸ Λιβὸς. Καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ ἀνατολῶν
πάσα ἡ θάλασσα ἡ ἁλυκὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν (ν) ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ ἀπὸ
τὴν λοφιᾶς τῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ἰορ-
6 δάνου Ἐπεβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ (ξ) Βαιθαγλαὰμ,
καὶ παραπορεύεται ἀπὸ Βορρᾶ ἐπὶ Βαιθαραβὰ,
καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθον Βα-
7 ὼν υἱοῦ Ρουβίν. Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ
τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος Ἀχὼρ, καὶ κλα-
βαίνει (ο) ἐπὶ Ταλμὰν, ἣ ἐστὶ κατέναντι τῆς (π)
προσβάσεως (ρ) Ἀδαμὶν, ἣ ἐστὶ (σ) κατὰ Λίβα
τὴν φάραγγα, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦ (τ)
πηγῶς τοῦ ἡλίου· καὶ ἔται αὐτῶν ἡ διέξοδος πη-
8 γὴ Ρωγήλ. Καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φά-
ραγγα Ἐννὰμ ἐπὶ (υ) νώτου τοῦ Ἰεβοῦς ἀπὸ
Λιβὸς· αὕτη ἐστὶν Ἰρουσαλὴμ· καὶ διεκβάλλει τὰ
ὅρια (φ) ἐπὶ κορυφὴν ὄρους, ἣ ἐστὶ κατὰ πρόσωπον
φάραγγος Ἐννὰμ πρὸς θαλάσσης, ἣ ἐστὶ ἐκ
9 μέρους γῆς (χ) Ῥαφαὶν ἐπὶ Βορρᾶ. Καὶ διεκ-
βάλλει τὸ ὅριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πη-
γὴν (ψ) ὕδατος Ναφθὼ, καὶ (ω) διεκβάλλει εἰς
τὸ ὄρος Ἐφρὼν· καὶ ἔξει τὸ ὅριον εἰς Βαάλ·
αὕτη ἐστὶ πόλις Ἰαρίμ. Καὶ περιέγυρώσει ὅριον
10 (α) ἀπὸ Βαάλ ὅτι (β) θάλασσαν, καὶ παρῃδήσει
εἰς ὄρος (γ) Ἀσαὶρ ἐπὶ νώτου πόλιν (δ)
Ἰαρὶν ἀπὸ Βορρᾶ· αὕτη ἐστὶ (ε) Χασλὼν· καὶ
καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἥλιο, καὶ παρῃδήσεται
11 (ζ) ἐπὶ Λίβα. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον κατὰ νώτου Ἀκκαρὼν ἐπὶ Βορρᾶν, (η) διεκβαλεῖ τὰ
ὅρια (θ) εἰς Σοκρὼ, καὶ παρῃδήσει τὸ ὅριον ἐπὶ
Λίβα, καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ Δεβνὰ, καὶ ἔται ἡ διέξοδος τοῦ ὅριον ἐπὶ θάλασσαν. καὶ
τὰ ὅρια (ι) αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁρεῖ.

MS. A. (α) ἀπὸ τοῦ ὅριον Σὶμ ἕως (β) πρὸς Νότον. (γ) ἀπὸ Νότα (δ) ὅτι Νότον. (ε)
Ἀκραββείμ· (ζ) ἀπὸ Νότα (η) Ἐσρὼμ, (θ) Ἀδαρὰ· (ι) ἐκπορεύεται (κ) πορεύεται (λ)
Ἀσεμωνὰ, (μ) τοῦτο τὰ ὅρια αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Νότου. (ν) ἐπὶ Βορρᾶν, (ξ) Βαιθλὴμ· (ο) ἀπὸ
(π) προσπαλεβάπων (ρ) Ἀδαμὶ, (σ) κατὰ Νότον φάραγγα, (τ) πηγῶς πόλιν· (υ) νώτου Ἰε-
βοῦς. αὕτη (φ) ἐπὶ κορυφῆς (χ) Ῥαφαείμ ἐπὶ Βορρᾶν. (ψ) τοῦ ὕδατος (ω) διεκβάλλει ὄρους Ἐφρὼν· καὶ ὀξέξει (α) ἐπὶ Βὰ θάλασσαν εἰς ὄρος (γ) Σηείρ, καὶ παρῃδήσει τὸ ὅριον ἐπὶ νώτου (β) Ἰαείμ
(ε) Χασλὼν· (ζ) ἐπὶ Νότον. (η) διεκβάλλει (θ) εἰς Ἀκκαρῶνα, καὶ παρῃδήσει ὄρος τοῦ Ἰαβνὴλ, καὶ ἔται ἡ διέξοδος (ι) αὐτοῦς

CAP. XV.

Et fatis fuit fines tribu (a) Iu-
1 da secundū populos eorū à finibus Idumæa à deserto Sin usq;
Cades ad (b) Africū. Et fuerūt fines eorū ab Africo usq; ad partē
maris Salsi à summitate quæ fert
2 ad Africū. Et egrediuntur contra
ascensū Acrabimes pertransiunt
3 Sena. Et ascendunt ab Africo in
Cades Barne: & egrediuntur Asfuron, et ascendunt in Saradar: & obeunt eā, quæ ad Occidentē Cades,
4 Et egrediuntur in Selmonam, & et transiunt usq; ad (c) vallem
Ægypti: et erit ejꝰ finiū exitꝰ ad
mare. Hic est eorū terminꝰ ab Africo. Et fines ab Oriente universū
5 mare Salsū usq; (d) ad Iordanē.
Et fines eorū ab Aquilone: & à
summitate maris & à parte Iordanis Ascendunt fines ad Beth-
6 aglaā: & transeunt ab Aquilone in Betharaba, et ascendunt fines
ad lapidē Boon filii Ruben. Et a-
7 scendunt fines ad (e) quartū vallis Arbor: et descendunt ad Gal-
gal, quæ est è regione ascensionis
Adammin, quæ est ad Africū ipsi
vallī, & pertransiunt ad aquam
fonris Solis: et erit ejꝰ exitꝰ fons
8 Rogel. Et ascendunt fines ad val-
lē Ennō super dorsū Iebꝰ ab Af-
rico. Hæc est Hierusalē. Et trajiciūt fines ad cacumē mōtis: quod
est ad faciē vallis Ennō ad mare, quod est à parte terræ Raphaim
9 ad Aquilonē. Et pertransit terminꝰ à cacumine montis ad fonteū
aquæ Naph: hoet transit ad mon-
tē Ephron: & ducet terminū ad
Baal. Hæc est civitas Iarim. Et
10 circuibit terminꝰ à Baal ad mare,
& præteribit ad montē (f) Assar
super dorsū civitatis Iarim ab Aquilone: hæc est Chaslō: et descen-
det ad civitatē Solis, et præteri-
11 bit ad Africū. Et transit terminꝰ
contra dorsū Accarō ad Aquilonē: et pervenient terminū ad (g)
Socthoth, & præteribunt fines ad
Africū: et pervenient ad Lebna,
& erit exitus finium ad mare. Et
fines eorū à mari, mare Magnum terminabit.

Paraph. Chald. Versio Latina.

13 Et benedixit ei Josue: & dedit Hhebron Caleb filio Jephune in pos-
14 sionē. Propter hoc fuit Hhebrō Caleb filio Jephune Kenezzo in possessi-
15 onem usque ad diem hanc; eò quòd complevit post timorem Domini Dei
Israel. Et nomen Hhebron ab antiquis Kirjath-Arbagh, homo magnus
in fortibus ipse: & terra quievit à faciendo bella.

CAP. XV.

1 Et fuit fors tribui filiorum Juda per prosapias eorum, super termi-
2 num Edom ad desertum Szin Meridiem versus à finibus Austri. Et fuit eis
3 terminus australis à finibus maris Salis, à littore quod respicit Austrum. Et
exit ab Austro ad ascensum Scorpionum, & transit ad Szin, & ascendit ab
Austro ad Rekam Geah: & transit ad Hhefzron, & ascendit ad Adar, &
4 flectit ad Karkagha. Et transit ad Ghafzmon, & exit ad fluvium Ægypti, &
fuerunt egressus ejus *termini* ad *Occidentem*: hic erit vobis terminus
5 Australis. Et terminus Orientalis plagæ, Mare falis usque ad fines Jor-
danis; & terminus ad ventum Septentrionalem, à littore maris à finibus
6 Jordanis. Et ascendit terminus ad Beth-Hhagla, & transit à Septentrione
ad Beth-mefra: & ascendit terminus ad petram Bohen filii Reuben. Et 7
ascendit terminus ad Dabir ex planitie Ghachor, & Septentrione spectante
Gilgala, quæ è regione ascensus Idumorū; qui ab Austro fluvii: & transit
8 terminus ad aquas fontis Solis, & fuerunt egressus ejus ad fontē Kaszara.
Et ascendit terminus ad vallem filii Hinom quæ ad latus Jebus ab Austro, 8
ipsa Jerusalem: & ascendit terminus ad caput montis qui super faciē vallis
filii Hinom Occidentem versus, quæ in finib^o vallis fortium, Septentrionē
versus. Et flectit terminꝰ à capite montis ad fontem aquarū Nephthoahh; 9
& exit ad urbes montis Ghephron: & *flectit* terminꝰ ad Baghala, ea Kirjath
10 Jegharim. Et flexus est terminus à Baghala ad mare ad montē Seghir, & to
transit ad latus montis Jegharim à Septētrione, ipsa Chezzalon: & descen-
11 dit ad Bethsemes, & transit ad Thimna. Et exit terminꝰ ultra Ghekron ad
Septentrionē, & *flectit* terminus ad Sichron: & transit ad montē Baghala,
& exit ad Jabneel: & fuerunt exitus ejus *termini ad mare*.

תרגום יונתן Targum Jonathan.

13 וּבְרִכֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ וִיהַב יַת חֶבְרוֹן לְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה לְאַחְסָנָא׃ עַל כֵּן הֲוָת חֶבְרוֹן לְכָלֵב בַּר
14 יְפֻנֶּה קְנִיזָאָה לְאַחְסָנָא עַד יוֹמָא הָדֵין חֲלַף דְּאִשְׁלִים בָּתַר דְּחִיל אֶלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃
15 וּשְׁוֹם חֶבְרוֹן מִלְּקַדְמִין קִרְיַת אַרְבַּע אֱנָשׁ רַב בְּגִבָּרְוָתָא הוּא וְאַרְעָא שְׁרוֹכַת מִלְּמֶעְבַּר
קְרָבָא׃

טו

1 וַהֲוָה עֲדָבָא לְשִׁבְטָא דְבְנֵי יְהוּדָה לְזַרְעֵיהוֹן עַל תְּחוּם אֲדוֹם מַדְבְּרָא דְצִן דְּרוֹמָא מִסְּפֵי
2 דְרוֹמָא׃ וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּם דְּרוֹמָא מִסְּפֵי יַמָּא רְמַלְחָא מִן בֵּיקָא דְמִתְגְּלֵי לְדָרוֹמָא׃
3 וְנָפֵק לְמִרְדּוֹמָא לְמַסְקָנָא דְעַקְרַבִּין וְעָבַר לְצִן וּסְלִיק מִרְדּוֹמָא לְרַקְם נְיָאת וְעָבַר לְהֶצְרוֹן
4 וּסְלִיק לְאַדַּר וּמְסַחֲרִי לְקַרְקָעָה׃ וְעָבַר לְעַצְמוֹן וְנָפֵק לְנַחֲלָא רְמַצְרַיִם וַהֲוֹן מַפְקָנוֹהִי
5 דְתַרְחִיקָא לְמַעֲרְבָא דֵין יְהֵא לְכוֹן תְּחוּם דְּרוֹמָא׃ וּתְחוּם קַדְמָא יַמָּא רְמַלְחָא עַד סְפֵי
6 יַרְדְּנָא וּתְחוּמָא לְרוּחַ צְפוֹנָא מִבֵּיתָ יַמָּא מִסְּפֵי יַרְדְּנָא׃ וּסְלִיק תְּחוּמָא לְבֵית הָגְלָה וְעָבַר
7 מִצְּפוֹנָא לְבֵית מִשְׁרָא וּסְלִיק תְּחוּמָא לְאֶבֶן בּוֹהֶן בַּר רְאוּבֵן׃ וּסְלִיק תְּחוּמָא לְדְבִיר
מִמֵּישַׁר עָכוֹר וְצִפּוּנָא מִתְּפֵנֵי לְגִלְגָּל דִּי לְקֹבֶל מַסְקָנָא דַאֲדוֹמִים דְּמִדְּרוֹם לְנַחֲלָא
8 וְעָבַר תְּחוּמָא לְמֵי עֵין שֶׁמֶשׁ וַהֲוֹן מַפְקָנוֹהִי לְעֵין קַצְרָא׃ וּסְלִיק תְּחוּמָא לְחֵילַת בַּר הִנֹּם
דְּלְעֵבֶר יְבוּס מִדְּרוֹמָא הִיא יְרוּשְׁלֵם וּסְלִיק תְּחוּמָא לְרֵישׁ טוּרָא דְעַל אַפֵּי חֵילַת הִנֹּם
9 מַעֲרְבָא דְבַסְיָפֵי מִישַׁר נַפְרָיָא שְׁפִיר׃ וּסְחַר תְּחוּמָא מֵרֵישׁ טוּרָא לְמַבּוּעַ מֵי נַפְתּוּחַ
10 וְנָפֵק לְקִרְוֵי טוּרָא דְעָפְרוֹן וּסְחַר תְּחוּמָא לְבַעֲלָה הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃ וּמִסְחַר תְּחוּמָא
מִבַּעֲלָה לְיַמָּא לְטוּרָא דְשֵׂעִיר וְעָבַר לְעֵבֶר טוּר יְעָרִים מִצְּפוֹנָא הִיא כִּסְלוֹן וְנָחֵת
11 לְבֵית שֶׁמֶשׁ וְעָבַר לְטוּר בַּעֲלָה וְנָפֵק לְיַבְנְאֵל וַהֲוֹן מַפְקָנוֹהִי דְתַרְחִיקָא לְיַמָּא׃

לְשִׁכְרוֹן וְעָבַר לְטוּר בַּעֲלָה וְנָפֵק לְיַבְנְאֵל וַהֲוֹן מַפְקָנוֹהִי לְיַמָּא׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܘܒܪܟ ܝܗܘܫܥ ܠܗ ܘܝܗܒ ܠܗ ܚܒܪܘܢ ܚܠܩܐ ܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ ܩܢܙܝܐ ܒܐܪܬܗ ܕܝܗܘܕܐ ܠܒܬܪ ܗܢܘܢ ܩܪܝܬܐ ܕܐܪܒܥ ܐܒܐ ܗܘܬ ܒܝܢ ܥܢܩܝܐ ܗܢܘ ܩܪܝܬܐ ܕܚܒܪܘܢ ܩܕܡ ܗܝ ܩܪܝܬܐ ܕܕܒܝܪ ܘܫܡ ܕܚܒܪܘܢ ܩܕܡ ܗܘܐ ܩܪܝܬ ܐܪܒܥ ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܐܪܥܐ ܘܫܪܐ ܩܪܒܐ ܠܡܠܚܡܐ ܘܫܪܐ ܠܡܬܢ ܩܪܝܬ ܐܪܒܥ ܐܒܐ ܗܘ ܒܝܢ ܥܢܩܝ

ספר יהושע : טו

Jehudah filiorũ terminus iste: terminus & magnũ mare ad maris termin' Et
12 וּגְבוּל יָם הַיַּרְדֵּן הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה גְּבוּל בְּנֵי יְהוּדָה medio in parte dedit Jephunneh filio Calebæ, suas familias ad circumquaq;
13 סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וּלְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה נָתַן חֵלֶק בְּתוֹךְ patris Arbah Chiriath ,Jehosuah ad Domini et ad Jehudah filiorum
בְּנֵי יְהוּדָה אֶל־פִּי יְהוָה לִיהוֹשֻׁעַ אַרְבַּע קִרְיַת אַרְבַּע אָבִי filios tres Caleb inde Expulitque .Chebron ipsa ,Hanach
14 הָעֲנָק הִיא חֶבְרוֹן׃ וַיֹּרֶשׁ מִשָּׁם כָּלֵב אֶת־שְׁלוֹשָׁה בְּנֵי ,Hanach nati ,Talmai & ,Achiman & ,Sesai ,Hanach
הָעֲנָק אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק׃ Jacob ad Debir nomen & :Debir habitatores ad inde Ascenditque
15 וַיַּעַל מִשָּׁם אֶל־יֹשְׁבֵי דְּבִר וְשֵׁם־דְּבִר לְפָנִים ,Chiriathsepher percusserit Qui :Caleb Dixitque ,Chiriathsepher
קִרְיַת סֵפֶר׃ 16 וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־קִרְיַת סֵפֶר eam cepit Et ,uxorem in mea filia Hachsah ei dabo & ,eã ceperit &
וּלְכָדָהּ׃ וְנָתַתִּי לוֹ אֶת עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃ 17 וַיִּלְכְּדָהּ suã filia Hachsah ei dediquе : Caleb fratris Chenaz filius Hothniel
עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אָחִי כָלֵב וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת עַכְסָה בִּתוֹ׃ 18 :grum suo patre à ,secundũ ad vir incitavit & ipsa ,eam do in, fuit Et ,uxorẽ in
לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאוֹל מֵאֵת אָבִיהָ שָׂדֶה :dixit Et ?tibi Quid :Caleb ei dixitque : asino desuper se deficit &
וַתֵּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃ 19 וַתֹּאמֶר suã filia Hachsah ei dediquе : Caleb fratris Chenaz filius Hothniel
תְּנָה־לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי ,rrahi dabis & ,mihi dedisti meridiei terram quia ,benedictionem mihi Da
גֻּלֹּת מָיִם׃ וַיִּתֶּן־לָהּ אֶת גֻּלֹּת עִלִּיּוֹת וְאֶת גֻּלֹּת ,recentiores & ,superiores res civitates ei dedit & :aquarum revolutiones
תַּחְתִּיּוֹת׃ 20 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ ,suas familias ad Jehudah filiorum extensioni hæreditas Ista ,inferiores
21 וַיִּהְיוּ הָעָרִים מִקְצֵה לְמַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־גְּבוּל ,terminum ad Jehudah filiorum extensioni extremo ab urbes fuerunt Et
אֱדוֹם נֶגְבָּה׃ קַבְצְאֵל וָעֶרֶר וְיָגוּר׃ 22 וְקִינָה וְדִימוֹנָה ,Dimonah & ,Chinah Et ,Jaghur & ,Hedet & ,Chabtzeel ,meridie in Edom
וְאַדָעָדָה׃ 23 וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן׃ 24 וְזִיף וְטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃ ,Beharoth & ,Telem & ,Ziph .Ithnan & ,Chasor & ,Chedes Et .Hadhadah &
25 וְחֲצוֹר חֲדַתָּה׃ וְקְרִיּוֹת חֶצְרוֹן הִיא חָצוֹר׃ 26 אָמָם וְשֶׁמַע ,Semah & ,Amam .Chasor ipsa Chefron ,Cherioth &,Chadathah Chasor Et
וְמוֹלָדָה׃ 27 וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט׃ 28 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבְאֵר שֶׁבַע וּבִיזְיוֹתְיָה׃ 29 בַּעֲלָה וְעִיִּים וְעֶצֶם ,Chasor Et .Bethpheleth & ,Chesmon & ,Chaddah Chasor Et .Moladah &
30 וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה׃ 31 וְצִקְלַג וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה׃ 32 וְלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן כָּל־עָרִים עֶשְׂרִים ,Hasem & ,Hiim & ,Bahalah .Beziothiah & ,Beersabah & ,Suhal
וְאַרְבָּעִים׃ 33 בַּשְּׁפֵלָה אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה׃ 34 זָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ וְאֵינָם׃ 35 יַרְמוּת וְעֻדְלָם שוֹכֹה ,Sansannah &,Madmannah &,Siclag Et ,Chormah & ,Chesil & ,Eltholad Et
36 וַעֲזֵקָה׃ וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם וְגְדֵרָה׃ וְגְדֵרֹתָיִם עָרִים שְׁלֹשָׁה עָשָׂר וְחַצֵּרֵיהֶן׃ ,viginti urbes omnes : Rimmon & ,Hain & ,Silehim & ,Lebaoth Et
37 צְנָן וְחַדָּשָׁה וּמִגְדַּל גָּד׃ 38 דִּלְעָן וְמִצְפֶּה וְיָקְתְאֵל׃ 39 לָכִישׁ וּבָצְקַת ,Afinah & ,Sorhah & ,Esthaol ,planicie In ,earum villæ & ,novem &
וְעֶגְלוֹן׃ 40 כַּבּוֹן וְלַחְמָס וּכִתְלִישׁ׃ 41 וּגְדֵרוֹת בֵּית דָּגוֹן וְנַעֲמָה וּמַקֵּדָה עָרִים שֵׁשֶׁה עָשָׂר וְחַצֵּרֵיהֶן׃ ,Adullam & ,Jarmuth .Henam & ,Tapuah ,Hengh nnim & ,Zanoach Et
42 לִבְנָה וְעֶתֶר וְיִפְתָּח׃ 43 וְאַשְׁנָה וְנְצִיב וּקְעִילָה׃ 44 וְכְזִיב וּמָרֵשָׁה עָרִים תֵּשַׁע וְחַצֵּרֵיהֶן׃ ,Ghederah & ,Hadithaim & ,Saharaim Et .Hazechah & ,Sochoh
45 אֶקְרוֹן וּבְנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ׃ 46 מֵאֶקְרוֹן וָיָם כֹּל אֲשֶׁר עַל־יַד אַשְדּוֹד וַחֲצֵרֶיהָ׃ ,Chadafah & Senan .earũ villæ &,quatuordecim urbes,Ghederothaim &
47 אַשְדּוֹד בְּנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ עַזָּה וּבְנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ עַד־נַחַל מִצְרַיִם וְהַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל׃ ,Basilecth & ,Lachis .Jocteel & ,Misph & ,Dilhan Et .Chad Migdal &
48 בָּהָר שָׁמִיר וְיַתִּיר וְסוֹכֹה׃ 49 וְדָנָה וְקִרְיַת סַנָּה הִיא דְּבִר׃ 50 וְעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה וְאָנִים׃ ,Bethdaghon,Ghederoth Et .Chithlis &,Lachamã &,Citabbon Et .Heglon &
51 וְגֹשֶׁן וְחֹלֹן וְגִלֹה עָרִים אַחַת עֶשְׂרֵה וְחַצֵּרֵיהֶן׃ ,earum villæ & ,sedecim civitates ,Macchedah &,Nahamah &

Versio VULG. LAT.

12 Hi sunt termini filiorum Juda
p circuitum in cognationibus
13 suis. Caleb verò filio Jephone
dedit partẽ in medio filiorum
Juda, sicut præceperat ei Dñs:
Cariath-Arbe patris Enac, ipsa
14 est Hebrõ. Delevíríq; ex ea Ca-
leb tres filios Enac, Sesai &A-
himan, et Tholmai de stirpe E-
15 nac. Arq; indè conscendens ve-
nit ad habitatores Dabir, quæ
priùs vocabatur Cariath-Se-
16 pher, id est, civitas Literarum.
Dixitq; Caleb, Qui percusserit
17 Cariath-Sepher, & ceperit eã,
dabo ei Axam filiã meã uxo-
18 rem. Cepítq; eã Othoniel fili⁹
Cenez frater Caleb junior: de-
19 ditq; ei Axã filiã suã uxorem.
Quæ, cũ pergerent simul, sua-
sa est à viro suo ut peteret à
patre suo agrũ, suspiravítq; ut
sedebat in asino. Cui Caleb,
Quid habes, inquit? At illa re-
spondit, Da mihi benedictio-
nẽ: Terrã australẽ & arentem
dedisti mihi, junge & irriguã.
Dedit itaq; ei Caleb irriguum
20 superi⁹ & inferi⁹. Hæc est pos-
ſessio trib⁹ filiorũ Juda per cog-
21 nationes suas. Erántq; civita-
tes ab extremis partib⁹ filiorũ
Juda juxta terminos Edom à
22 Meridie : Cabseel & Eder &
23 Jagur. Et Cyna & Dimona &
24 Adada. Et Cades & Asor &
25 Jethnã. Ziph et Telẽ & Baloth.
26 Asor nova & Carioth, Hefron,
27 hæc est Asor. Amam, Sama,
28 & Molada. Et Afergadda &
29 Hassemon & Bethpheleт. Et
30 Hasersual et Bersabee & Bazi-
31 othia. Et Baala & Jim & Esem.
32 Et Elthoład et Cesil &Harma.
33 Et Siceleg & Medemena &
34 Senfenna. Lebaoth & Selim &
Aẽn & Remmõ: omnes civitates
35 vigintinovẽ, & villæ earũ.
36 In campestrib⁹ veró: Esthaol &
Sarea & Asena. Et Zanoẽ &
Ængannim & Taphua & Ena-
im. Et Jerimoth & Adullã, So-
cho & Azeca. Et Saraim & A-
ditham: urbes quatuordecim,
& villæ earũ. Sanan et Hadassa
& Magdalgad. Delean & Ma-
sepha & Jecthel. Lachis & Bas-
caith & Eglon. Chebbon & Le-
heman et Cethlis. Et Gideroth
& Berthdagon & Naama &
Maceda: civirates sedecim, &
villæ earum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Ταῦτα τὰ ὅρια τῶν Ἰούδα κύκλῳ κατὰ δήμους αὐτῶν. Καὶ τῷ Χαλεὸ τῷ (κ)Ἰεφοννὴ ἔδωκε μερίδα ἐν μέσῳ τῶν Ἰούδα, κατὰ τὸ προστάγμαΐος τοῦ θεοῦ. κ) ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς τὴν πόλιν (λ)Ἀρβὸκ μητρόπολιν Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρών. Καὶ ἐξῆλοιδόρθωσεν ἐκεῖθεν Χαλεὸ τοὺς (μ)Ἰεφοννὴ τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ, τὸν Σεσὶ καὶ Θολαμὶ καὶ τὸν Ἀχιμᾶ. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν Χαλεὸ ὀπὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαβίρ· τὸ δὲ ὄνομα Δαβὶρ ἦν τὸ πρότερον πόλις Γραμμάτων. Καὶ εἶπε Χαλεὸ, Ὃς ἂν (ν) λάβῃ κ) ἐκκόψῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων κ) κυριεύσῃ αὐτῆς, (ξ)δώσω αὐτῷ τὴν Ἀχσὰν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα. Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς Κενὲζ ἀδελφὸ(ο)Χαλεὸ κ) ἔκρυψε(ρ) αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ (σ)ἐγένετο ἐν τῇ ἐκπορεύεσθαι αὐτὴν κ) συνεβουλεύσατο αὐτὸν, λέγουσα, Αἴτησον παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἀγρόν. κ) ἐβόησεν (τ)ἐκεῖ τὴν ὄνον. κ) εἶπεν αὐτῇ Χαλεὸ, Τί σοί (οι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δὸς μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν Ναγεὸ δέδωκάς με· (υ)δὸς μοι τὴν Βεθσαυλὲ. κ) ἔδωκεν αὐτῇ (φ)τὴν Γουελθὰν τὴν ἄνω κ) τὴν Γουελθὰν τὴν κάτω. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς τῶν υἱῶν Ἰούδα. Ἐγένετο ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ τῶν υἱῶν Ἰούδα (ψ)ἐφ' ὁρίων Ἐδὼμ ἐπὶ τὰ (ω) ἐρήμου, κ) Βαιοσεὲλὰ, κ) Ἀεὰ, κ) Ἀσὰρ, Καὶ Ἰκάμ, κ) Ῥεσμὰ, κ) Ἀρυὴλ, Καὶ Κάδης, κ) Ἀσὰ, καὶ Ἰεσνὰν, κ) Μαγαμὰ, Καὶ Βαμμαυὰν, κ) αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ αἱ πόλεις Ἀσεφὰν, αὕτη Ἀσὰρ, μαὶ αὐτῶν. Καὶ αἱ πόλεις Ἀσεφὰν, αὕτη Ἀσὰρ, Καὶ Σὶν, κ) Σεκμὰ, κ) Μωλαδὰ, Καὶ Σεφὶ, κ) Βαιφαλὰθ, Καὶ Χολασεωλὰ, κ) Βηρσαβεὲ· κ) αἱ κῶμαι αὐτῶν. Βαλὰ, κ) Ἐσὼ, κ) Ἐσεμ, κ) Ἐλθωὶδὰθ, κ) Βαθθὴλ, κ) Ἑρμὰ, Καὶ Σικελὰκ, κ) Μαχαρὶμ, κ) Σεφὲν, κ) θεννὰν, Καὶ Λαβὲθ, κ) Σαλὶ, κ) Ἐρεμωθ· πόλεις εἰκοσιεννέα, κ) αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἐν τῇ πεδινῇ, Ἀσαὴλ, κ) Ῥάα, κ) Ἀσνὰ, Καὶ Ῥαμὼθ, κ) Σεθενναὲ, Καὶ Λαβὼ, κ) Ἰκὼθ, κ) Μαιανὶ, Καὶ Ἰβρὴθ, κ) Ὀθολλὰμ, κ) Μεμβρὲ, κ) Σαωχὼ, κ) Ἰαζηκὰ, Καὶ Σεκαρὶμ, κ) Γαδήρα, κ) αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Σεννὰ, κ) Ἀδιθαὶν, κ) Μαγαδελγὰδ, Καὶ Δαλὰδ, κ) Μασφὰ, κ) Ἰεχαρεὴλ, Καὶ Βασιθὴθ, κ) Ἰδιθαλὰ, Καὶ Χαβρὰ, κ) Μαχὲδ, κ) Μακχὼ, κ) Γεδὴρὰ, κ) Βαγαδὴλ, κ) Νωμὰν, κ) Μακχὼ, κ) Μακεδὰ· πόλεις ἑκκαίδεκα, κ) αἱ κῶμαι αὐτῶν. Λαβνὰ, κ) Ἀρὲὴ, κ) Ἰεφδὰ, κ) Ἀσεννὰ, κ) Νεσὶ, κ) Κεῖλὰ, κ) Ἀχζὶβ, κ) Μαρησὰ, κ) Ἐλὰμ· πόλεις ἐννέα, κ) αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀκκαρὼν, κ) αἱ κῶμαι αὐτῆς, κ) αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. κ) ἀπὸ Ἀκκαρὼν, Ἰεμναὶ, κ) πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησὶον Ἀσλὰμ, κ) αἱ κῶμαι αὐτῆς, κ) αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς· Γαζὰ· κ) αἱ

MS. A. (κ) Ἰεφοννὴ (λ) Ἀρβὲ ἡ μητρόπολις (μ) Ἰεφοννὴ (ν) λάβῃ (ξ) δώσω αὐτῷ Ἀχσὰν (ο) Χαλεὸ ὁ νεώτερος· κ) (σ) Ἀχσὰν (ρ) αὐτῷ αὐτὸ εἰς γυναῖκα. (σ) ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι (τ) ἀπὸ τοῦ πατρός μου Γωλαθμὰν. (φ) Χαλεὸ τῷ Γωλαθὴ τὴν κάτω. (χ) αἱ πόλεις αὐτῶν πόλις πρὸς φυλῆς τῶν υἱῶν (ω) ἐπὶ ὁρίων (ω) ἐρήμου, Καθὴλ, κ) Ἐφραὶ, κ) Ἰαγὼρ, κ) Κινὰ, κ) Διμωνὰ, κ) Ἀδιὰδ, κ) Βεὲθ, κ) Γωαζὶ, κ) Τῇθμ, κ) Βαλὼθ, κ) πόλις Ἀσεφὼμ, αὕτη Ἀσὼρ. Ἀμὰμ, κ) Σαμὰ, κ) Μωλαδὰ, κ) Ἀσορσωὰλ, κ) Βαιθφαλὲθ κ) Ἀσαρσουὰλ, κ) Βηρσαβεὲ· κ) αἱ κῶμαι αὐτῶν, κ) θολὰδ, κ) Βαθὴλ, κ) Ἀσορὼμ, αὕτη Ἀσὼρ. Ἀμὰμ, κ) Σαμὰ, κ) Μωλαδὰ, κ) Ἀσορσωὰλ, κ) Βαιθφαλὲθ κ) Ἀσαρσουὰλ, κ) Βηρσαβεὲ· κ) αἱ κῶμαι αὐτῶν, κ) Βαλὰ, κ) Σικελὰγ, κ) Βεθδεκὰρ, κ) Σαρσανναὶ, κ) Λαβὲθ, κ) Σῆθεὶμ, κ) Ῥεμμὼν, κ) Σικελὰ, κ) Βεθδεκὰρ, κ) Σαρσανναὶ, κ) Λαβὲθ, κ) Σῆθεὶμ, κ) Ῥεμμὼν, κ) Ἀσὰ, κ) Ἀσνὰ, κ) Ῥαμὼθ, κ) Ἀζὴκὰ, κ) Σαρραρεὴμ, κ) Γάδηρα, κ) αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν· πόλις δεκαπέντε, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Σεννὰμ, κ) Ἀδιθαὶν, κ) Μαγαδελγὰδ πόλις δεκαὲξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Λεβνὰ, κ) Ἀρὲὴ, κ) Ἰεφδὰ, κ) Ἀσεννὰ, κ) Νεσὶ, κ) Κεῖλὰ, κ) Ἀχζὶβ, κ) Μαρησὰ, κ) Ἐλὰμ· πόλεις ἐννέα, κ) αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀκκαρὼν, κ) αἱ κῶμαι αὐτῆς, κ) αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. κ) ἀπὸ Ἀκκαρὼν, Ἰεμναὶ, κ) πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησὶον Ἀσλὰμ, κ) αἱ κῶμαι αὐτῆς, κ) αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς· Γαζὰ· κ) αἱ

Targum JONATHAN.

12 וּתְחוּם מַעַרְבָא יַמָּא רַבָּא וְתְחוּמָא דֵין תְּחוּם בְּנֵי יְהוּדָה סְחוֹר סְחוֹר לְרַעְיָתְהוֹן׃ וּלְכָלֵב
13 בַּר יְפֻנֶּה יְהַב חוּלְקָא בְּגוֹ בְנֵי יְהוּדָה עַל מֵימְרָא דֵיי לִיהוֹשֻׁעַ קִרְיַת אַרְבַּע אֲבוּהוֹן
14 דְּנַבְרִיָּא הִיא חֶבְרוֹן׃ וְתָרִיךְ מִתַּמָּן כָּלֵב יַת תְּלָתָא בְּנֵי נַבְרִיָּא יַת שֵׁשַׁי וְיַת אֲחִימַן וְיַת
15 תַּלְמַי בְּנֵי נַבְרִיָּא׃ וּסְלִיק מִתַּמָּן לְוַת יָתְבֵי דְבִיר דְּבִיר וְשוּם דְּבִיר מִלְּקַדְמִין קִרְיַת אַרְבֵי׃
16 וַאֲמַר כָּלֵב דְּמַחֵי יַת קִרְיַת אַרְבֵי וּכְבַשְׁנָא וְאִתֵּן לֵיהּ יַת עַכְסָה בְּרַתִּי לְאִתּוּ׃ וּכְבַשְׁרֵהּ
17 עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי רְכָלֵב וִיהַב לֵיהּ יַת עַכְסָה בְּרַתֵּיהּ לְאִתּוּ׃ וַהֲוָה בְּמֵעֱלָהּ
18 וְאֲמָלֵכְתֵּיהּ לְמִשְׁאַל מִן אֲבוּהָא אַחְסָנְתָא וְאִתְרְכִינַת מֵעַל חֲמָרָא וַאֲמַר לֵיהּ כָּלֵב מַה־לִּיךְ׃
19 וַאֲמַרַת הַב לִי אַחְסָנְתָא אֲרֵי לַאֲרַע דָּרוֹם יְרִיחָא וְיַהַבְתָּנִי וְתִתֵּן לִי אַחַר בֵּית שְׁקָיָא רַמְיָא וְיַהַב
20 לֵיהּ יַת בֵּית שַׁקְיָא עִלָּאָה וְיַת בֵּית שַׁקְיָא תַּחְתָּאָה׃ דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דְּבְנֵי יְהוּדָה
21 לְזַרְעֵיתְהוֹן׃ וַהֲוָה קִרְוַיָּא מִסְּיָפֵי לִשְׁבָטָא דְּבְנֵי יְהוּדָה עַל תְּחוּם אֲרוּם בְּרוּמָא קַדְבְּאֵל
22 וְעֶדֶר וְיָגוּר׃ וְקִינָה וְדִימוֹנָה וְעַדְעָדָה׃ 23 וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן׃ 24 וְזִיף וְטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃ וְחָצוֹר
25 חֲדַתָּה וְקִרְיוֹת וְחָצוֹר הִיא חָצוֹר׃ 26 אָמָם וְשֶׁמַע וּמוֹלָדָה׃ וְחַצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט׃
27 וְחַצַר שׁוּעָל וּבְאֵר שֶׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה׃ 28 בַּעֲלָה וְעִיִּים וְעֶצֶם׃ וְאֶלְתּוֹלַד וְכֶסִיל וְחָרְמָה׃
29 וְצִקְלַג וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה׃ 30 וְלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן כָּל־עָרִים עֶשְׂרִים
31 וְאַרְבָּעִים׃ 32 בְּשִׁפְלָתָא אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה׃ 33 זָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ וְאֵינָם׃
34 יַרְמוּת וְעֻדְלָם שוֹכֹה׃ וְעֲזֵקָה׃ 35 וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם וְגְדֵרָה׃ וְגְדֵרֹתָיִם עָרִים
36 אַרְבַּע עֶשְׂרֵי וְחַצֵּרֵיהֶן׃ צְנָן וְחַרְשָׁה׃ 37 וְמִגְדַּל גָּד׃ 38 דִּלְעָן וְמִצְפֶּה וְיָקְתְאֵל׃
39 לָכִישׁ וּבָצְקַת׃ וְעֶגְלוֹן׃ 40 כַּבּוֹן וְלַחְמָס וּכִתְלִישׁ׃ 41 וּגְדֵרוֹת בֵּית דָּגוֹן וְנַעֲמָה
42 וּמַקֵּדָה עָרִים שִׁתָּה עָשָׂר וְחַצֵּרֵיהֶן׃ לִבְנָה וְעֶתֶר וְיִפְתָּח׃ 43 וְאַשְׁנָה וְנְצִיב וּקְעִילָה׃
44 וְכְזִיב וּמָרֵשָׁה עָרִים תֵּשַׁע וְחַצֵּרֵיהֶן׃ 45 אֶקְרוֹן וּבְנָתָהּ וְחַצֵּרֵיהָ׃ 46 מֵאֶקְרוֹן וָיָם כֹּל
47 דִּי עַל־יַד אַשְׁדּוֹד וְחַצֵּרֵיהָ׃ אַשְׁדּוֹד בְּנָתָהּ וְחַצֵּרֵיהָ עַזָּה וּבְנָתָהּ וְחַצֵּרֵיהָ עַד נַחַל
48 מִצְרַיִם וְיַמָּא רַבָּא וְתְחוּמָא׃ בְּטוּרָא דִשְׁמִיר וְיַתִּיר וְסוֹכֹה׃ 49 וְדָנָה וְקִרְיַת סַנָּה
50 הִיא דְבִיר׃ וַעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה וְאָנִים׃ 51 וְגֹשֶׁן וְחֹלֹן וְגִלֹה עָרִים שְׁתֵּי עָשָׂר וְחַצֵּרֵיהֶן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et terminus occidentalis mare magnum, & *terminus* [*ejus* :] Hi termini 12
filiorum Juda circumcirca per prosapias suas. Et Chaleb ſilio Jephune 13
dedit partem in medio filiorum Juda, juxta dictum Domini ad Josue :
Kirjath Arbagh patris illorum sortium, ipsa Hhebron. Et extirpavit inde 14
Chaleb tres filios fortium : Sessai, & Ahhiman, & Thalmai filios for- 15
tiũ. Et ascendit inde ad habitatores Debir, & nomen Debir anteà Kiriath- 16
arche. Et dixit Chaleb : Qui debellaverit Kiriath-arche, & subegerit eam, 17
& dabo ei Ghachzza filiam meam in uxorem. Et subegit eam Ghathniel 18
filius Kenaz fratris Chaleb, & dedie ei Ghachzza filiã suã in uxorem. Et fuit 19
cum ea intraret, & incitavit illum ut peteret à patre suo possessionem, & 20
demisit se de asino. Et dixit ei Chaleb : Quid tibi ? Et dixit : Da mihi posses- 21
sionem, nam ad terram meridionalem dedisti me : & dabis mihi locũ do- 22
mus irrigationum aquarum ; & dedit ei domum irrigationum superiorem, 23
et domũ irrigationum inferiorem. Hæc possessio tribus filiorum Juda per 24
prosapias suas. Et fuerunt urbes à limiribus tribus filiorum Juda super 25
terminum Edom in Austro : Kabszeel & Gheder, & Jagur. Et Kina, & Dimo- 26
na & Ghadghada. Et Kedes, & Hhafzor & Jithnan ; Ziph et Telem, & 27
Beghaloth. Et Hhafzor Hhadathah, & Kirjoth Hhefzron, ipsa Hhafzor. A- 28
man & Semagh, & Molada. Et Hhafzar Gada, & Hhesmon, & Berhpaler. 29
Et Hhafzar Sughal, & Beersabagh, & Bezjothia. Baghala, & Ghiim, & 30
Ghezem. Et Elcholad, & Chezzil, & Hharma. Et Sziklag, & Madmana, 31
& Zzanzzana. Et Lebaoth & Seluhhim, & Ghain, & Rimon ; omnes urbes 32
viginti & novem & vici earum. In depressione ; Esthaol, & Szarghah, & 33
Asnah. Et Zannoahh, & Ghen-ganim, Thapuahh & Haghenam. Jarmuth 34
& Ghadulã, Socho & Ghazeka. Et Segharaim & Ghaditaim, & Hagderah, 35
& Gederotaim, urbes quatuordecim & vici earum. Szenan & Hhadassa, et 36
Migdal Gad. Et Dilghan & Misfzpeh & Jaktheel : Lachis & Basfzkath 37
& Gheglon. Et Chabon, & Lachmas, et Chethlis. Et Gederoth, Bethdagon, 38
et Naghama, & Makeda urbes sedecim ; et vici earum. 39 40 41

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 Terminus autem ejus ab Occidente extendit ad Mériba cum limitibus ejus. Hic est limes filiorum Juda per familias suas circumquaque. 13 Calebo quoque filio Jophnæ dedit Jesus partem inter filios Juda; juxta verbum oris Dñi. Dixit autem Caleb ad Jesum, Da mihi hanc civitatem Arbaa patris gigantum: deditque Jesus Calebo civitatem Arbaa patris gigantum, quæ est Hebron; 14 Et interfecit inde Caleb tres filios gigantum, *nempe* Sisai, Ahiman, & Tholmai filios gigantum. 15 Inde ascendit contra habitatores Dobir (erat autem nomen Dobir antea, Civitas Sepher.) 16 Et ait Caleb, Quicunq; subjugaverit Civitatem Sepher & vastaverit eam, huic dabo 17 Achsam filiam meam uxorem. Subjugavitq; eam Athnael filius Kenaz fratris Caleb, & dedit ei Achsam filiâ suâ uxorem. 18 Cúmque facta fuisset ejus *uxor*, solicitata fuit ad petendum à patre suo hæreditatem agri; quare demisit sese ex asino. Ait illi Caleb, Quid tibi 19 est filia mea? Dixit ad eum, Da mihi benedictionē: quandoquidem in terra Meridionali me collocâsti, da mihi fossam iltâ aquarū: & dedit ei Caleb fossam superiorē & fossam inferiorem. 20 Hæc est hæreditas filiorū Juda per familias suas. 21 Fuerunt autem civitates tribûs filiorum Juda secus limitē Adum ad Austrum: 22 atq; hæ sunt nomina civitatū filiorū Juda, 23 Cabsael, & Adar, & Jagur, 24 Kina, armona, Gadgada, Kades, Hasor, Nathnin, 25 Zib, Atlem, Beeloth, Hasor, Hadatha, & Civitas Hesron, 26 Omam, Asmaa, Molada, 27 Hasar-ada, Hesmon, Beth-polat, 28 Area vulpiū, Bir-sebaa, Bir-Jothia, 29 Baal, Elin, Assam, 30 Eltolam, Achsin, Herma, 31 Senaclag, Marmana, Samsala, 32 Lebeoth, Saluh, & Irmon: omnes civitates triginta sex, & villæ earum 33 in planitie. Item Estuael, Sadaa, Eštana, 34 Huh, In-gohom, Pathuh, Ilam, 35 Jarmuth, Arlam, Socha, Azca, 36 Saatin, Aziathim, Gorhar, & Gethrunin: civitates quindecim cum villis earum. 37 Salon, Harsa, Magdalgad, Dalbon, 38 Casphа, Nactael, Lachis, Azcath, Egolan, 39 Chebson, Lahmas, Chathlis, Adroth, Bethdagon, 40 Naama, & Nacda: civitates sexdecim cum villis earum. 41

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 هذه تخوم بني يهودا مستديرين لقبايلهم * ولكالب بن يوفنا اعطي قسما في بيت يهودا 13
بامر الله ليوسع قرية اربع التي هي حبرون * فقتل فيها كالب الثلاثة الاعلاج بني عناق * وهم 14
سنساي * واحيمان * وتلماي * وصعد من هناك الى سكان دبير * واسم دبير قدما قرية سفر * 15
فقال كالب * الذي يقتل اهل قرية سفر ويفتحها * اعطيه عكسا ابنتي زوجة * فافتحها 16 17
عثنيايل بن قنار اخي كالب الاصغر * فاعطاها له زوجة * فلما كان عند دخولها * اغواها حتى 18
تطلب من ابيها حقلا * فنكست من على الحمار * فقال لها كالب * ما بذا لك * فقالت له اعطني 19
بركة * فانك زوجتي بارض جنوب * اعطني نوعين ماء * فاعطاها سواقي فوقانيات وتحتانيات *
20 هذه تخلة بني يهودا لقبايلهم * وكانت الضياع من طرف سبط بني يهودا * الى حد الروم 21
22 حبوبا * وبصايل * وعيدر * واعور * وبيداء * ودموبا * وعدعادا * وقادس * وحاصور * وينان * 23
24 وريف * وطالبم * وبعالوت * وحاصور * وحدثا * وقريوت وهي حاصور * وام * 25
26 وسامع * وولادا * وحصار جدا * وحسمون * وبيت فالط * وحصار ساعور * وبيرسبع * وبريوبا * 27
28 وباعلا * وعيبم * وعاصم * الولاد * وحسيل * وحرما * وصقلاج * ومدمنا * وسنسنا * ولبابوت * 29
30 وسلكيم * وعاين * ورمون * الجملة تسعة وعشرون مدينة وضايرهن * وفي السهل اشتاول * 31
32 وصرعا * واشنا * وزانوح * وعين الاجنب * ويعوح * وعاريم * يرموت * وعرلام * سوخو * وعزيقا * 33
34 * ساعرايم * وعدبايم * جدرا * وجدروايم * اربعة عشر مدينة وضايرهن * صنان * 35
36 وحداشا * وبرج جدا * ودلعان * ومصفيا * ويقتايل * لاخيس * وبصقاث * وعجلون * حبون * 37
38 وكحماس * وجلبس * جدرات بيت داغون * وناعما * ومقيدا * سبعة عشر مدينة وضايرهن * 39
40
41

Hi sunt limites filiorum Juda per circuitum juxta familias eorum. Calebo 13 quoque filio Jophnæ data fuit portio inter familiam Juda, jussu Dei ad Josue, civitas Arbaa, quæ est Hebron. Occidúque in ea Caleb tres gigantes 14 filios Anac, nempe Sisai, Ahiman, & Tolmai. Et ascendit illinc ad incolas 15 Dobir (nomen autem Dobir olim erat Civitas Sepher) Et ait Caleb, Qui, 16 trucidatis civibus Civitatis Sepher, expugnaverit eam, dabo illi Achsam filiam meam uxorem. Expugnavit autem 17 illam Athnael filius Kenaz fratris Caleb minoris, dedíque eam ipsi uxorem. Quum, cùm ingressa fuisset, 18 instigavit ad petendum à patre suo agrum quendam: demisit ergò illa caput desuper asinum, dixíque ad eum Caleb, Quid per hæc significas? Ait illi, Da mihi benedictionem: quandoquidem 19 terrâ Australi, Da mihi duas aquæ species. Dedíque illi rivos superiores & inferiores. Hæc est hereditas filiorum 20 Juda per familias eorum. Fuerunt autem 21 civitates à latere tribûs filiorum Juda usque ad terminum Rum Meridiem versus; Cabsael, Idar, 22 Jagur, Kina, Dimona, Adada, Cades, Hassor, Jethnan, Ziph, Telim, 23 Bealoth, Hassor, Hadatta, Kerioth, & 24 Hesron quæ est Hassor: Amam, Sezmea, Molada, Calsium Gedda, Hasmon, Beth-palet, Calsium Saor, Bir-sebaa, Bir-Jothia, Baala, Jim, Assem, Eltolad, Chesil, Horma, Seclag, Madmanna, Sansanna, Lebaoth, Selhim, Ain, & Remmon: quarum urbium summa est viginti novem, cum oppidis earum. In planitie verò Estaol, Sorea, Asna, Zanuh, Fons 34 vividariorum, Taphu, Arim, Jarmuth, Arlam, Sochar, Azica, Saxaim, Adithaim, Gedera, & Gedirothaim: urbes quatuordecim cum oppidis earum. Senan, Hadasa, Turris Gedda, Dalaan, Masphia, Jectael, Lachis, Bascath, Eglon, Chabbon, Lahmas, Gethlis, Gedarib, Beth-dagon, Naama, & Makida, urbes sexdecim cum oppidis earum.

ספר יהושע : יז

42 ,Chebilah Et .Nesib &,Afnah &,Iphthach Et .Hasan &,Hether &,Libnah
43 לבנה ועתר ושפי׃ ויפתח ואשנה ונציב׃ וקעילה׃
44 ,Hechron .earum villæ & ,novem civitates ,Marefah &,Achzib &
45 ואכזיב ומראשה ערים תשע וחצריהן׃ עקרון
,mare ad & ,Hechron Ab .ejus villæ & ,ejus filiæ &
46 ובנתיה וחצריה׃ מעקרון וים כל אשר על־יד
,ejus filiæ ,Hazzah ,ejus villæ & ,ejus filiæ ,Asdod .earum villæ & ,Asdod
47 אשדוד וחצריהן׃ אשדוד בנותיה וחצריה עזה בנותיה
.terminus & ,ejus mare & ,Ægypti torrentem ad usque ejus villæ &
וחצריה עד־נחל מצרים והים הגדול וגבול׃
,Sannah Chiriath & ,Dannah Et .Sochoh & ,Jathir & ,Samir ,monte in Et
48 ובהר שמיר ויתיר ושוכה׃ ודנה וקרית־סנה
49 ,Cholon &,Ghosen Et .Hanim &,Esthemoh &,Hanab Et .Debir ipsa
50 היא דבר׃ וענב ואשתמה וענים׃ ונשן וחלן
,Dumah & ,Harab .earum villæ & ,undecim civitates ,Ghiloh &
51 וגלה ערים אחת עשרה וחצריהן׃ ארב ורומה
,Chiriath & ,Chumtah Et .Apecah &,Bethrappuach &,Janum Et .Esfan &
52 ואשען׃ ינים וביט־חפים ואפקה׃ וחמטה וקריתא
54 ,Mahon .earum villæ &,novem civitates ,Sihor &,Cheb on ipsa ,arbah
55 ארבע היא חברון וציער ערים תשע וחצריהן׃ מעון
,Cain .Zanoach &,Jocdeham &,Izrahel Et .Juirah &,Ziph &,Carmel
56 כרמל וזיף ויוטה׃ ויזרעאל ויקדעם ונוחה׃ הקין
57 ,Chalchul .earum villæ & ,decem civitates ,Timnah &,Ghibhah
58 גבעה וחמנה ערים עשר וחצריהן׃ חלחול
,civitates ,Elthecon & ,Beth-hanoth &,Maharath Et .Ghedur & ,Bethsur
59 בית צור וגדור׃ ומערת בית ענות ואלתקן ערים
,Rabbah & ,Chiriathjehiarim ipsa ,Bahal Chiriath .earum villæ & ,sex
60 שש וחצריהן׃ קרית בעל היא קרית יערים והרבה
,Middin ,Bethkarabah : deserto In .earum villæ & ,duæ civitates
61 ערים שתים וחצריהן׃ במדבר בית הערבה מדין
,civitates ,Hoghdeti & ,Salis civitas & ,Nibsan Et .Sechachah &
62 וסככה׃ והנבשן ועיר־המלח ועין גדי ערים
non ,Jerusalem habitatores ,Jebusæum Et .earum villæ & ,sex
63 שש וחצריהן׃ ואת היבוסי יושבי ירושלם לא
filiis cum Jebusæus habitavit & : ea expellere Jehudah filii potuerunt
יוכלו בני־יהודה להורישם וישב היבוסי את־בני
.hanc diem ad usque Jerusalaim in Jehudah
יהודה בירושלם עד היום הזה׃

CAP. XVI. יז

,Jericho aquas ad Jericho Jarden à Joseph filiis sors est egressa Et
1 ויצא הגורל לבני יוסף מירדן יריחו למי יריחו
.Bethel montem in Jericho à ascendens desertum ,orientem ad
מדבר־הבית אל־בית׃ מיריחו בית־אל
.Archibataroth terminâ ad transibit &,Luz in Bethel à egredietur Et
2 ויצא מבית־אל לוזה ועבר אל־גבול הארכי עטרות׃
Beth terminum ad usque ,Japhleti terminum ad mare versus descendet Et
3 וירד ימה אל־גבול היפלטי עד־גבול בית
,mare ad ejus exitus erunque : Ghazer ad usque & ,ejus ,feriorem choron
חרון התחתון ועד־גזר והיו תצאותיו ים׃
termin' fuit Et .Ephraim & ,Menasseh Joseph filiorum sorte hæreditate Et
4 וינחלו בני־יוסף מנשה ואפרים׃ ויהי גבול
orientè ad eorũ hæreditatis termin' fuit & ejus familias ad Ephraim filiorũ
בני־אפרים למשפחתם ויהי גביל נחלתם מזרחה
terminus exibit Et .superiorem Bethchoron ad usque ,Addar Hathroth
5 עטרות אדר עד־בית חרון עליון׃ ויצא הגבול
orientem ad terminus circuibit & ,aquilone ab Michmethath ad mare ad
היסבה המכמתת מצפון ונסב הגבול מזרחה
Janoach à descedet Et .Janoach ad oriẽte ab ipsum trãsibit & :Siloh Taanath
6 תענת שלה ועבר אותו מזרחה ינוחה׃ וירד מינוחה
,Jarden à egredietur & ,Jericho in occurret & : Naharath & ,Hataroth
7 עטרות ונערתה ופגע ביריחו ויצא הירדן׃
Bethsur, & Tedhor, & Marod, & Bathanor, & Elthekir' πολις ἐξ, & αἱ κωμαι αυτων. Θεκω, & Ἐφραθα, αυτη εστιν Βηθλεεμ, (ε) Αἰθαμ, (ζ) Ταβαμ, (η) Σωρηβ, (θ) Γηδωρ, & Βαιθηρ, (ι) πολις (κ) & Ἀρεσδα' πολις δυο, & αἱ κωμαι αυτων, & αἱ επαυλαι αυτων. Βαδδαγαδ, & Βηθφαλωα, & Μαγων, & Σοχοχα, & Νεζιν, & αἱ πολις αλων, & Ἠνταβδι' πολις ἑπτα, & αἱ κωμαι αυτων. Και ὁ Ἰεβουσαιος (λ) καθοικει (μ) εκεινης. Κεφ. ιε'.

εἰς τα ὅρια Ἰεβουσι (ε) τ' κατω, (ζ) τα ὅρια (η) & Ἀδαδ ἕως (θ) τ' ἄνω, (ι) διηγευσε) (κ) εἰς Μαχλωθ απὸ (λ) Βορρᾶ & παρηγευσε) εν' ἀνοδολαε εἰς Ιωναθωιλω, & παρηγευσε) (μ) Ἰανω, εἰς Ἀπαρωθ & Νααραθ' & αἱ κωμαι (ν) διηγευσε) εἰς Ἱεριχω,

Versio VUL. LAT.

Labana & Ether & Asan, Jephtha & Efna & Nesib, Et Ceila et Achzib & Maresa: civitates novem, & villæ earũ. Accaron cũ vicis & villulis suis. Ab Accaron usq; ad mare: omnia quæ vergũt ad Azotum & viculos ejʼ. Azotus cũ vicis & villulis suis. Gaza cũ vicis & villulis suis: usq; ad torrentem Ægypti, & mare Magnũ terminʼ ejʼ. Et in monte: Samir & Jether & Sócoth. Et Danna & Cariathsenna, hæc est Dabir. Anab & Istemo & Anim. Gosen & Olon & Gilo: civitates undecim, & villæ earũ. Arab & Ruma & Efaan. Et Janũ & Beththaphua & Apheca, Athnatha, & Cariatharbe, hæc est Hebron, & Sior: civitates novẽ, & villæ earũ. Maon & Carmel & Ziph & Jota. Jezrael & Jucadam & Zanoẽ. Acaain, Gabaa, & Thamna : civirates decẽ, & villæ earũ. Halhul, & Bessur, & Gedor. Mareth, & Bethanoth, & Eltecon : civitates sex, & villæ earũ. Cariathbaal, hæc est Cariathiarim, urbs Sylvarum, & Arebba: civitates duæ, & villæ earũ. In deserto Betharaba, Meddin, et Sachacha. Et Nebſan, & civitas Salis, & Engaddi: civitates sex, & villæ earũ. Iebusæũ autẽ habitatorẽ Jerusalẽ nõ potuerunt filii Iuda delere: habitavitq; Jebusæus eũ filiis Juda in Jerusalem usque in præsentẽ diẽ. CAP. XVI.

1 Cecidit quoq; sors filiorũ Joseph, ab Jordane contra Jericho & aquas ejʼ ab Oriente: solitudo quæ ascendit de Jericho ad montẽ Bethel. Et egreditur de Bethel Luza: transitq; 3 terminum Archi, Atharoth. Et descendit ad Occidentẽ juxta terminũ Jephleti, usq; ad terminos Beth-horon inferioris, & Gazer: finiuntũrq; regiones ejʼ 4 mari Magno. Possederũntq; filii Joseph, Manasses & Ephraim. Et factʼ est terminus filiorũ Ephaim per cognationes suas: & possẽsio eorũ contra Orientem Ataroth-Addar usq; Beth-horon 6 superiorẽ. Egrediuntũrq; confinia in mare : Machmethath verò Aquilonem respicit, & circuit terminos cõtra Orientẽ in Thanathselo: & pertransit ab 7 Oriente Janoẽ. Descenditq; de Janoẽ in Ataroth & Naaratha: & pervenit in Jericho, egrediũtque ad Jordanem.

MS.A. (α) καὶ ἐπαυλαι (β) Σαφείρ, (γ) Σωχὼ, & Ρεννὰ, πολις (δ) ὅστιν Δαδεὶρ. & Ἀνὼδ, & Ἐδεμὰ, & Ἀνεμ. & Γοσὸμ, & Χιλων, & Γιλὼν πολις δέκα, & αἱ κωμαι αὐτῶν. Ὀρὲδ, & Ἐσὰν, & Ρημὰ, & Ἰανὼμ. & Βεθθαπφοὲ, & Ἀφαικὰ, & Χαμμαθὰ, & πολις Ἀρεσδὰ, αὕτη ἐστὶν Χεβρὼν, & Σιὼρ πολις ἑννέα, & αἱ κωμαι αὐτῶν. Μαὼν, & Χὰμὲλ, & Ζὶφ, & Ἰεῦτὰ, & Ἰεζδραὲλ, & Ἰσκδαὰμ, & Ζανὼ Ἀκεὶμ, & Γαβαὰ, & Θαμνὰ πολις ἑννέα, & αἱ κωμαι αὐτῶν. Ἀλὰλ, & Βησσὸρ, & Γεδὼρ, & Μαρὼδ, & Βαθαιμὼν, & Ἐλθεκὶν πολις ἕξ, & αἱ κωμαι αὐτῶν. Θεκὼ, & Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶν Βηθλεὲμ, (ε) Αἰθὰμ, (ζ) Ταβαμὰ, (η) Σωρὴβ, (θ) Γηδὼμ, & Βαιθὴρ, (ι) πόλις (κ) & Ἀρεσδὰ' πόλις δύο, & αἱ κωμαι αὐτῶν. Βαδδαγὰδ, & Βηθφαλωὰ, & Μαγὼν, & Σοχοχὰ, & Νεζὶν, & αἱ πόλις αὐτῶν, & Ἠνταβδὶ' πόλις ἑπτὰ, & αἱ κωμαι αὐτῶν. Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος (λ) κατοικεῖ (μ) ἐκείνης. Κεφ. ιε'. MS.A. (α) ἀναβολὼν, & ἔρημον. (β) Βαθὴλ. Καὶ ἐξῆγεύσε) ἀπὸ Βαιθὴλ Λυζὰ, & παρῆγεύσε) (γ) Ἀρχαταρὼθ. (δ)

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

Λεβνὰ, & Ἰθὰν, & Ἀνὰχ, & Ἀσὰ, & Ναφεὶ, & Κεϊλὰμ, & Ἀκιεζὶ, & Κεζὶβ, & Βαιθσηδὲ, & Αἰλὰμ πόλις δέκα, & αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀκκάρων, & αἱ κῶμαι αὐτῶ, & αἱ ἐπαυλὲς αὐτῶ. Ἀπὸ Ἀκκάρων Γεμὰ' & πᾶσαι ὅσαι εἰσὶ παρὰ τὸν Ἀσηδῶ' & αἱ κῶμαι αὐτῶ. Ἀσηδῶδ, & αἱ κῶμαι αὐτῶν, & αἱ ἐπαυλὲς αὐτῶ. Γάζα, & αἱ κῶμαι αὐτῶ, (α) & ἐπαυλὲς αὐτῶ, ἕως τ' χειμάῤῥου Αἰγύπτε' & ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη συνέχει. Καὶ ἐν τῇ ὀρεῖνῇ (β) Σαμὶρ, & Ἰεθὴρ, & (γ) Σωχὰ, Καὶ Ρεννὰ, & πόλις Γραμμάτων, αὕτη (δ) Δαβεὶρ. Καὶ Ἀνὼβ, & Ἐσὲμ, & Ἀνὰβ, & Γοσὸμ, & Χολὼν, & Γιλὼ, & Ἐσὰν, & Ρουμὰ, & Χαναὰ, & Γιλὰμ πόλεις ἐνδέκα, & αἱ κῶμαι αὐτῶ. Αἰρὲμ, & Ῥεμὰ, & Σομὰ, Καὶ Ἰεμὰν, & Βαιθαχὲ, & Φακὰ, Καὶ Ἐυμὰ, & πόλις Ἀρζὰν, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, & Σωραιθ' πόλις ἐννέα, & αἱ ἐπαύλαι αὐτῶ. Μαὼν, & Χρμὲλ, & Ζὶφ, & Ἰουτὰ, & Ἰεζραὲλ, & Ἰεκδαὰμ, & Ζανὼ' Ἀκεὶμ, & Γαβαὰ, & Θαμνὰ' πόλις ἐννέα, & αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀλὰ, & Βεσσὸρ, & Γεδὼρ, & Μαρὼθ, & Βεθανὼθ, & Ἐλθεκὼν πόλεις ἕξ, & αἱ κῶμαι αὐτῶν. Θεκὼ, & Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶν Βηθλεὲμ, (ε) Αἰτὰμ, (ζ) Ταθαμὰ, (η) Σωρὴ, (θ) Γωδὼμ, & Βαιθὴρ, (ι) πόλεις (κ) & Ἀρεσδὰ' πόλεις δύο, & αἱ κῶμαι αὐτῶν. Βαδδαγὰ, & Βηθφαλὰ, & Μαγὼν, & Σοχὸχὰ, & Νεζὶν, & αἱ πόλεις αὐτῶν, & Ἠνταβδὶ' πόλεις ἑπτὰ, & αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος κατοικεῖ ἐν Ἰερουσαλὴμ, & οὐκ ἠδυνήθησ' οἱ υἱοὶ Ἰούδ πολέσαι αὐτός' & (λ) κατῴκησε' οἱ Ἰεβουσαῖοι ἐν Ἰερουσαλὴμ ἕως τ' ἡμέρας (μ) ταύτης.

Iuda disperdere eos. Et habitavit Iebusæus in Hierusalem usq; in diem hanc.

Κεφ. ιε'.

1 Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου & κατ' Ἱερειχὼ ἀπὸ (α) ἀναπολῶν. & ἀναβαίνει) ἀπὸ Ἱερειχὼ εἰς τ' ὀρεινὴν, τ' ἔρημον, εἰς (β) Βαιθὴλ Λυζά. Καὶ ἐξῆλθεν) εἰς Βαιθὴλ, & παρῆλθεν) ὅτι τὰ ὅρια τ' (γ) Ἀχαταρωθ. Καὶ κλῖνει) ἐπὶ τ' θαλασσαν (δ) ὅτι τὰ ὅρια Ἀπτελὶμ ἕως τ' ὁρίου Βαιθωρὼν (ε) τ' κάτω, & ἔσται ἡ διέξοδος αὐτ' ὅτι τ' θαλασσαν. Καὶ ἐκλυεγόμενοι οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, Ἐφραὶμ & Μανασσῆ. Καὶ ἐγκλήσει (ζ) ὅρια υἱῶν Ἐφραὶμ & χρὶ ἑῆμες αὐτ. & ἐγένετο τὰ ὅρια τ' κληρονομίας αὐτ' ἀπ' ἀναπολῶν Ἀταρὼθ, (η) & Ἐρὰν ἕως Βαιθωρὼν (θ) τ' ἄνω, & Γαζαὰ. Καὶ (ι) ἐλεύσε) τὰ ὅρια ὅτι τ' θαλασσαν (κ) εἰς Ἰκαμὼν ἀπὸ (λ) Βορρᾶ Θμὰ' & ἐξελεύσε) ἐπ' ἀναπολὰς εἰς Θλωσα, & παρῆλθεν) ἀπ' ἀναπολῶν εἰς (μ) Ἰανοκὰ, Καὶ εἰς Μαχὰ, & Ἀπαρὼθ, & αἱ κῶμαι αὐτῶ & (ν) ἐλεύσε) ὅτι Ἰεριχὼ, & διεκδεχεῖ ἐπὶ τ' Ἰορδάνου.

Libna, & Ithac, & Anoc, Et Iana, & Nasib, Et Ceilam, & Aciezi, & Cezib, et Balbesan, & Alom, civitates (a) decem, & oppida earũ. Accaron, & oppida ejʼ, & villæ (r) eorum. Ab Accaron usq; ad mare: omnia quæcunq; sunt prope Asdoth, & oppida ejus, & villæ ejus: Gaza, & oppida ejus, & villæ ejus, usq; ad torrentem Ægypti. Et mare Magnum disterminat. Et in montana Samir, & Iether & Socha, Et Renna, et civitas Literarũ, (hæc est Dabir.) Et Anon, & Es, et Man, & Aesam, Et Gosom, & Chalu, et Channa, et Gelom, civitates undecim, et oppida earum: Aerem, & Renna, & Soma, Et Iemain, & Baethatha, et Phacua, Et Euma, et civitas Arboc (hæc est Ebebron) & Soreth, civitates novẽ, & villæ earum: Maon, & Chermel, & Oxib, & Itan, Et Iaiel, & Aricam, et Zacanain, Et Gabaa, et Thamnatha, civitates (j) novẽ, et oppida earũ: Aelua, et Bethsur, & Gedelon, Et Magaroth, & Bethanam, et Thecum, civitates sex, & oppida earũ: (t) Theco, et Ephratha, (hæc est Bethlegem) et Phagor, et Aetan, & Kulon, & Tatam, & Thobes, & Kerem, et Galem, & Thethe; & Manocho, civitates undecim, et oppida earũ: Cariath Baal (hæc est civitas Iarim) et Sotheba, civitates duæ, & villæ earum. Et (u) Baal ugis, & Tharabam, & Anon, Et Aochiora, et Niphlaxoa, et civitates Sadon, et Ancades, civitates (x) septem, et oppida earũ. Et Iebusæus habitabat in Hierusalẽ, et non potuerũt filii Iuda disperdere eos. Et habitavit Iebusæi in Hierusalẽ usq; in diem hanc.

CAP. XVI.

1 Et factũ sunt fines filiorũ Ioseph à Iordane qui contra Hiericho ab (a) Oriente. Et ascendent à Hiericho in mõtanã, (b) deserũ, in Bethel. (c) Luza, Et egrediẽtur 2 in Bethel, et prætcribunt ad fines Acataroibi: Et transibũt ad mare 3 super fines Aptalim usq; ad fines Beithoron, quæ (d) infrà. Et erit exitus eorum ad mare. Et hereditaverunt filii Ioseph, Ephraem, 5 et Manasse. Et fuerunt fines filiorum Ephraem secundũm populos eorũ. Et fuerunt fines hereditatis eorum ab Oriente Ataroth, & Erce usq; ad Bethoron superiorẽ, 6 et Gazara. Et venient fines ad mare in (e) Iecsimam ab Aquilone (f) Therma: circuibunt ad Orientem in Thensa, et Selles: et prætcribũt ab Oriente in Ianoca, (g) 7 Et in Machu, et Ata olo, et pagi earum. Et venient ad Hierichu, et transibunt ad Iordanem.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

42 לבנה ועתר ושפי׃ ויפתח ואשנה ונציב׃ וקעילה ואכזיב ומרשה קרין חשע ופצחיהן׃
43 עקרון וכפרנהא ופצחיהא׃ מעקרון ומערבא כל קרייא דעל תחום אשדוד ופצחיהן׃
44 אשדוד כפרנהא ופצחיהא עזה כפרנהא ופצחיהא עד נחלא דמצרים ויבא רבא
45 ותחומיה׃ ובטורא שמיר ויתיר ושוכה׃ ודנה וקרית סנה היא דביר׃ וענב ואשתמה
48 וענים׃ ונושן וחולון וגילה קרין חרא עסרי ופצחיהן׃ ארב ורובה ואשען׃ וינים
50 ובית חפוח ואפקה׃ וחומטא וקרית ארבע היא חברון וציעור קרין תשע ופצחיהן׃ מעון
51 כרמל וזיף ויוטה׃ ויזרעאל ויקדעם ונוחה׃ הקין גבעה וחמנה קרין עסר ופצחיהן׃
54 חלחול בית צור וגדור׃ ומערת בית ענות ואלתקון קרין שית ופצחיהן׃ קרית בעל
55 היא קרית ערים והרבה קרין תרתין ופצחיהן׃ במדברא בית מישרא מדין וסככה׃
56 ונבשן וקרית מלח ועין ערי קרין שית ופצחיהן׃ ויתי יבוסאי יתבי ירושלם לא יכילו
58 בני יהודה לתרבוחהון ויתיבו יבוסאי עם בני יהודה בירושלם עד יומא דין׃ טו
60 ונפק ערבא לבני יוסף מירדנא ריריחו למיא מדנחא למדברא רסלוק מריחו
61 ונפק מבית אל ללוז ועבר לתחום ארכי לעטרות׃ ונחית ליבא
1 לתחום יפליט עד תחום בית חורון תרא ועד גזר והוון מפקנותי ליבא׃ ואתסיני בני
3 יוסף מנשה ואפרים׃ והוה תחום בני אפרים לזרעיהון והוה תחום אתסנתהון מרינחא
4 עטרות אדר עד בית חורון עלאה׃ ונפיק תחומא ליבא למסמתת מצפונא ומסחר
6 תחומא מדנחא לתאנת שילה ועבר ליה מסרנה לינוח׃ ונחית מינוח לעטרות
7 ולנערתה ומערע בירחו ונפיק לירדנא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Libna & Ghether, & Ghassan. Et Jiphthahh, & Asnah, & Nefzib. Et 42
Keghila, & Achzib, & Maressa; urbes novem & vici earum. Ghekron & 43
oppida ejus & vici ejus. A Ghekron & Occidentem versus; omnes urbes quæ 44
super terminum Asdod, & vici earum. Asdod, oppida ejus, & vici ejus; 45
Ghaza, oppida ejus, & vici ejus usque ad fluvium Ægypti : & mare mag- 47
num & terminos ejus. Et in monte Samir; & Jathir, & Sochoh. Et Da- 48
na, & Kirjath Zzana, ipsa Debir. Et Ghanab, & Esthemoh, & Ghanim. 49
Et Gossen, & Gholon, & Giloh, urbes undecim & vici earum. Arab 50
& *Dumah*, & Esghan. Et *Janum*, & Berh-Thapuabh, & Apheka. Et Hhum- 51
ta, & Kirjath Arbagh, ipsa Hhebron, & Szighor; urbes novem & vici earũ. 52
Maghon, Carmel & Ziph, & Jutah. Et Jzraghel & Jakdeghã, & Zanoahh. 53
Hakayn, Gibghã, & Thimna, urbes decem & vici earum. Hhalhhul, Beth- 54
Szur & Gedor. Et Megharath, & Beth-Ghanoth; & Elthekon, urbes sex & 55
vici earum. Kirjath Baghal, ipsa Kirjath-Jegharim, & Haraba; urbes duæ 56
& vici earum. In deserto; Beth Mesfera, Midin, & Zzechacha. Et Niphsan, & 57
urbs Salis, & Ghengedi, urbes sex & vici earum. Et Jebusæum habitato- 58
rem Jerusalem non potuerunt filii Juda exterminare eos, & habitarunt 59
Jebusæi cum filiis Juda in Jerusalem usque ad diem hanc. CAP. XVI. 60

Et exiit sors filiis Josephà Jordane Jericho ad aquas Jericho ortũ versus; ad 61
desertũ quod ascendit à Jeritho in monte Bethel. Et prodit ex Bethel 63
ad Luz, et transit ad terminũ Archi-Ghateroth. Et descendit ad mare ad ter- 1
minũ Japhlet, usq; ad terminũ Beth Hhoron inferioris & usq; ad Gazer. Et 2
fuerunt exitus ejʼ ad mare. Possederuntq; filii Joseph Menasse & Ephraim. Et 3
fuit terminus filiorum Ephraim ad prolapsias eorũ; & fuit terminus pos- 4
sessionis eorum Orientẽ versus Ghateroth Adar usq; ad Beth-hhoron supe- 5
riorem. Et exit terminus ad mare ad Michmethath à Septentrione : & 6
flexus est terminʼ ad Orientẽ ad ficum Siloh, & transit sibi ab Oriente ad Ja-
noahh. Et descendit à Janoahh in Ghataroth & in Nagharath; & contingit in 7
Jericho, & exit ad Jordanem.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Leban, Athar, Naphtah, Echan, Asia, Snaclag. Akeila, Achzib, & Mirina: civitates novem cum villis earum. Acron cum pagis ac villis ejus ab Occidente. Tota regio Asdod, cum villis earum, Asdod cum pagis ac villis ejus, Aza cum pagis ac villis ejus, usque ad torreotem Ægypti: & mare magnum erat limes. Hæ autem in monte. Samir, Jathir, Socha, Rana, Civitas Sepher, quæ est Dobir, Genab, Estemo, Eljan. Esjan, Halan, & Galo: civitates undecim cum villis earum. Rib, Ruma, Esan, Halum, Beth-pathuth, Aphec, Hamta, Civitas-arbaa, quæ est Hebron, & Sebeon: civitates novem, & villæ earum. Maon, Carmel, Zib. Atna. Izrael, Necamaam, Zaluh, Cain, Gebea, & Tecna: civitates decem cum villis earum. Halul, Beth-sedon, Gathar, Maarath, Beth-enoth, & Lathcam: civitates sex, & villæ earum. Dacath. Civitas-baal, quæ est Civitas-naarin: civitates duæ cum villis suis in deserto. Item Beth-araba, Medjan. Secsa, Neesan, Ir-mehil, & In-gad: civitates sex cum villis earum. Jebusæos autem habitantes in Jerusalem non occiderunt filii Juda, imò commorati sunt Jebusæi cum filiis Juda in Jerusalem ad hunc usq; diem.

CAP. XVI.

DEinde prodiit sors filiorum Joseph à Jordane Jericho usque ad aquas Jericho, ab Orientali plaga deserti quod ascendit ab Jericho usque ad montem qui ascendit ad Beth-il. Progreditúrque à Beth-il ad Luz, & transit ad terminum Ebra & Atroth: Tum descendit Occidentem versùs ad terminum Palta, usque ad limitem Beth-horon inferioris, & usque ad Godar, desinítque ad Occidentem. Itaque hæreditatem accepérunt filii Joseph Manasses & Aphrem. Et quidem terminus filiorum Aphrem per familias suas, terminus *inquam* hæreditatis eorum fuit Atroth-erad usque ad Beth-horon superiorem. Et procedit limes iste ad Occidentem, & ad Maachath à Septentrione, reflectítque limes idem ad Orientem subter Silo, & transit ab Orientali parte Jaluh. De Jaluh descendit ad Atroth, ad Jagrath, ad Phogor, & ad Jericho: & à Taphuh exit ad Jordanem,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Demum in tractu solitudinis, Domus deserti, Meddin, Sechacha, Nebsan, Civitas salis, & Fons Geddæ: sex urbes cum oppidis earum. Iebusæum autem incolam Urbis pacis occidere non potuerunt filii Israel: quare permansit cum filiis Iudæ in Ierusalem ad hoc usque tempus

CAP. XVI.

PRodiit quoque sors filiis Ioseph à latere Iordanis Iericho usque ad aquas Iericho ad Orientalem deserti plagam, ascendendo ab Iericho per montem ad Beth-il, Egreditúrque è Beth-il ad Luza, transit ad primum terminum Ataroth, Descendit Occidentem versùs ad terminum Taphiuæum, ad Beth horon inferiorem, ad Gezer, & terminatur mari. Data fuit igitur hæreditas filiis Ioseph Manasse & Ephraimo: Et fuit terminus filiorum Ephraim per familias suas, fuit inquam terminus hæreditatis eorum Orientem versùs, Ataroth addar usque ad Beth-horon superiorem. Tum progreditur hic terminus Occidentem versùs, Machmathath ab Aquilone existente, flectítúrque terminus idem Orientem versùs ad Taanath-Silo, transit à termino plagæ Orientalis ad Iericho. Descendit ab Iericho ad Ataroth & Naarath, coincidit à latere Iericho, & exit ad Iordanem,

ספר יהושע: יז

ejus exitus erunt & : *cæpit* torrentem mare ad terminus *ibit* Tappuach A
8 מִתַּפּוּחַ יֵלֵךְ הַגְּבוּל יָסֹד נַחַל קָנָה וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
.suas familias *ad* Ephraim filiorum *extensionis* hæreditas Hæc .mare ad
הַיְּמָּה אֵלֶּה נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם :
filiorũ hæreditatis medio in Ephraim filiis separatæ urbes Et
9 וְהֶעָרִים הַמֻּבְדָּלוֹת לִבְנֵי אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־
Chenahanæam expulerunt non Et .earum villæ & ,urbes omnes ,Menasseh
מְנַשֶּׁה כָּל־הָעָרִים וְחַצֵּרֵיהֶן : וְלֹא הוֹרִישׁוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי
Ephraim *interiore* in Chenahanæus habitavit & : Gazer in habitantem
10 הַיּוֹשֵׁב בְּגֶזֶר וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקֶרֶב אֶפְרַיִם
.serviens *tributum* is fuit & : hanc diem ad usque
עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי לְמַס־עֹבֵד :

CAP. XVII. יז

Machir ,Joseph primogenit' ipse quia ,Menasseh *extensioni* sors fuit Et
1 וַיְהִי הַגּוֹרָל לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה כִּי־הוּא בְּכוֹר יוֹסֵף לְמָכִיר
belli vir fuit ipse quia ,Ghilhad patri Menasseh primogenito
בְּכוֹר מְנַשֶּׁה אֲבִי הַגִּלְעָד כִּי הוּא הָיָה אִישׁ מִלְחָמָה
residuis Menasseh filiis Fuitque .Basan & ,Ghilhad ei fuit &
2 וַיְהִי־לוֹ הַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן : וַיְהִי לִבְנֵי מְנַשֶּׁה־הַנּוֹתָרִים
, Ahiezer filiis & ,Chelech filiis & ,Abihezer filiis ,suas familias *ad*
לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנֵי אֲבִיעֶזֶר וְלִבְנֵי חֵלֶק וְלִבְנֵי אַשְׂרִיאֵל
Menasseh filii Isti ,Semidah filiis & ,Chepher filiis & ,Sechem filiis &
וְלִבְנֵי שֶׁכֶם וְלִבְנֵי חֵפֶר וְלִבְנֵי שְׁמִידָע אֵלֶּה בְנֵי מְנַשֶּׁה
,Chepher filio Selophrhad Et .suas familias *ad* mares Joseph filii
בֶן־יוֹסֵף הַזְּכָרִים לְמִשְׁפְּחֹתָם : וּצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר
3 ,filii ipsi fuerunt non ,Menasseh filii ,Machir filii ,Ghilhad filii
בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לֹא־הָיוּ לוֹ בָנִים
,Nohah & ,Machalah ,ejus filiarum nomina ista & : filiæ *quinque*
כִּי אִם־בְּנוֹת וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחְלָה וְנֹעָה
,Gec dotis Elhezar *fuerunt ad* accesserunt Et .Tirsah & ,Milchah ,Choglah
חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה : וַתִּקְרַבְנָה לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
4 Dominus : dicendo ,*præceptum fecit ad* & ,Nun filii Jehosuah *facies ad* &
וְלִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂיאִם לֵאמֹר יְהוָה
medio in hæreditatem nobis *dandam ad* ,Moseh præcepit
צִוָּה אֶת־מֹשֶׁה לָתֶת־לָנוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ
medio in hæreditatem DOMINI *et ad* eis dedit & : nostrorũ fratrum
אַחֵינוּ וַיִּתֶּן־לָהֶם אֶל־פִּי יְהוָה נַחֲלָה בְּתוֹךְ
præter ,decem Menasseh *funiculi* ceciderunt Et .earum patris fratrum
אַחֵי אֲבִיהֶן : וַיִּפְּלוּ חֲבָלִי־מְנַשֶּׁה עֲשָׂרָה לְבַד
filiæ Quoniam .Jarden *transiit* à quæ ,Basan & ,Ghilhad terram
5 מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן אֲשֶׁר מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן : כִּי בְּנוֹת
Ghilhad terra & : ejus filiorũ medio in hæreditatem *hæreditarunt* Menasseh
מְנַשֶּׁה נָחֲלוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ בָּנָיו וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד
Aser ab Menasseh terminus fuit Et .*residuis* Menasseh filiis fuit
הָיְתָה לִבְנֵי מְנַשֶּׁה הַנּוֹתָרִים : וַיְהִי גְבוּל־מְנַשֶּׁה מֵאָשֵׁר
7 dexteram ad terminus *ibat* & : Sechem *facies supra* quæ ,Hamichmethath
הַמִּכְמְתָת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי שְׁכֶם וְהָלַךְ הַגְּבוּל אֶל־הַיָּמִין
: Tappuah terra fuit Menasseh ipsi ,Hentappuah habitatores ad
אֶל־יֹשְׁבֵי עֵין תַּפּוּחַ : לִמְנַשֶּׁה הָיְתָה אֶרֶץ הַתַּפּוּחַ
8 Descendetque .Ephraim filiis Menasseh terminum ad Tappuah &
וְהַתַּפּוּחַ אֶל־גְּבוּל מְנַשֶּׁה לִבְנֵי אֶפְרָיִם : וְיָרַד
ste Civitates ,torrentem *ad* meridie ad *cæpit* torrentem terminus
הַגְּבוּל נַחַל קָנָה נֶגְבָּה לַנַּחַל עָרִים הָאֵלֶּה
aquil ne ab Menasseh terminus & : Menasseh civitatũ medio in Ephraim
לְאֶפְרַיִם בְּתוֹךְ עָרֵי מְנַשֶּׁה וּגְבוּל מְנַשֶּׁה מִצָּפוֹן
,Ephraim ipsi meridie Ad .mare ad ejus exitus fuit & : torrenti ipsi
9 לַנַּחַל וַיָּהִי רֹאֲתָיו חִוְּקָה : נֶגְבָּה לְאֶפְרַיִם
Aser in & : ejus terminus mare fuitque : Menasseh ipsi aquilonem ad &
וְצָפוֹנָה לְמְנַשֶּׁה וַיָּהִי הַיָּם גְּבוּלוֹ וּבְאָשֵׁר
oriente ab Issachar *in* & ,aquilone ab *concurrebant*
יִפְגָּעוּן מִצָּפוֹן וּבְיִשָּׂשכָר מִמִּזְרָח :

Versio VULG. LAT.

8 De Taphua pertransiit cõtra mare in Vallẽ arundineti, fũtque egressus ejꝰ in mare Salissimũ. Hæc est possessio tribũs filiorũ
9 Ephraim p familias suas. Urbẽsque separatæ sunt filiis Ephraim in medio possessionis filiorũ Manasse, & villæ earũ.
10 Et non interfecerũt filii Ephraim Chananæũ, qui habitabat in Gazer: habitavitq; Chananæꝰ in medio Ephraim usq; in diẽ hanc tributarius.

CAP. XVII.

Cecidit autẽ sors tribui Manasse: (ipse enim est primogenitus Joseph) Machir primogenito Manasse patri Galaad, qui fuit vir pugnator, habuitq; possessionẽ Galaad & Basan: Et reliquis filiis tũ Manasse juxta familias suas, filiis Abiezer, & filiis Helec, & filiis Esriel, & filiis Sechem, & filiis Hepher, & filiis Semida. Isti sunt filii Manasse filii Joseph, mares, per cognationes suas. Salphaad verò filio Hepher filii Galaad filii Machir filii Manasse, nõ erãt filii, sed tũtũ filiæ: quarũ ista sunt nomina, Maala & Noa et Hegla & Melcha et Thersa. Venerũtq; in cõspectu Eleazari sacerdotis, & Josue filii Nun, & principũ, dicentes; Dominus præcepit per manũ Moysi, ut daretur nobis possessio in medio fratrum nostrorũ. Deditq; eis juxta imperiũ Domini possessionẽ in medio fratrũ patris earũ. Et ceciderunt funiculi Manasse, decẽ, absque terra Galaad & Basan trans Jordanẽ. Filiæ enim Manasse possederunt hæreditatem in medio filiorũ ejus. Terra autẽ Galaad cecidit in sortẽ filiorum Manasse qui reliqui erant.
7 Fuitq; terminꝰ Manasse ab Aser, Machmethath quæ respicit Sicbem: & egreditur ad dexteram juxta habitatores fontis
8 Taphuæ. Etenim in sorte Manasse cecidit terra Taphuæ, quæ est juxta terminos Manasse
9 filiorũ Ephraim. Descendũtque terminus Vallis arundineti in Meridiẽ torrentis civitatum Ephraim, quæ in medio sunt urbium Manasse: terminus Manasse ab Aquilone torrentis, & exi-
10 tus ejus pergit ad mare: Ita ut possessio Ephraim sit ab Austro, & ab Aquilone Manasse, & utramq; claudat mare, & conjungantur sibi in tribu Aser ab Aquilone, & in tribu Issachar ab Oriente.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Traoslatione LATINA.

8 Καὶ (ξ) ἀπὸ Ταφὺ πορεύσεται τὸ ὅριον ἐπὶ
θάλασσαν (ο) ἐπὶ χειμάῤῥων· καὶ ἔσται ἡ ἐξόδος
(π) αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν. αὕτη ἡ κληρονομία
9 φυλῆς (ῥ) Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν. Καὶ αἱ
πόλεις αἱ ἀφωρισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ
ἀναμέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν Μανασσῆ, πᾶ-
10 σαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ οὐκ
ἀπώλεσαν Ἐφραὶμ τὸν Χαναναῖον τὸν κατ-
οικοῦντα ἐν Γαζήρ. καὶ κατῴκει ὁ Χαναναῖος
ἐν τῷ Ἐφραὶμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως
ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ (σ) ἔλαβεν
αὐτὴν, καὶ ἐνέφρησεν αὐτὴν ἐν πυρί· καὶ
τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς Φορεζαίους, καὶ τὰς κα-
τοικούσας ἐν Γαζὲρ (τ) ἐξεκάυσεν. καὶ
ἔδωκεν αὐτὴν Φαραὼ ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.

MS. A. (ξ) ἀπὸ Ἐφρὲ παρῆλθεν ὅρια (ο) ἐπὶ χειμάῤῥων Κανά· καὶ
(σ) αὐτοῦ (ῥ) υἱῶν Ἐφραὶμ (σ) ἔλαβεν τὴν πόλιν, καὶ (τ) ἐξεκάυσεν.

CAP. XVII.

Et factũ est ut fines tribũs filiorum Manasse, quoniã hic primogenitus Joseph, ipse Machir primogenito Manasse, patri Galaad (vir enim bellator erat) in Galaad: & in Basantide. Et factũ est filiis Manasse reliquis secundum populos eorum; filiis Iezi, et filiis Celec, & filiis Icaiel, & filiis Sychem, & filiis Symarim, & filiis Ophet: hi masculi secundũ populos eorum. Et Salpaad filio Ophet non fuerãt ei filii, sed filiæ. Et hæc sunt nomina filiarum Salpaad, Maala, et Noa, & Egla, & Melcha, & Thersa. Et steterunt coram Eleazaro sacerdote, & coram Iesu, et coram principib', dicentes; Dominus mandavit per manũ Moysis dare nobis hæreditatẽ in medio fratrum nostrorum. Et data est eis per præceptũ Domini fors in fratribꝰ patris earũ. Et cecidit funiculi earũ (a) ab Anassa, et campus Lubce de terra Galaad, quæ est trans Iordanem: Quoniã filiæ filiorũ Manasse hæreditarũt sortẽ in medio fratrũ suorũ. Terra autẽ Galaad fuit filiis Manasse reliquis. Et factũ est fines filiorũ Manasse, (b) Delanath, quæ est ad faciẽ filiorũ Anath, et vadũt ad fines in Iamin, & Iassib ad fontẽ Thaphth t'. (c) Ipsi Manasse erit. Et Thapheth super fines Manasse, filiis Ephraim. Et descendet (d) ad Anassa ad valle (e) Caranna ad Asricũ secundũ valle (f) Iaiel terminibus ipsi Ephraim inter medium civitatũ Manasse. Et fines Manasse ad Aquilone in torrente. Et erit (g) exitus ejus ad africo ipsi Ephraim, & ad Aquilone Manasse. Et erit mare terminꝰ eiꝰ et in (h) Asch conjungũtur ad Aquilonem, & ipsi Issachar ab Oriente.

Et fuit sors tribui Menasse (ipse primogenitus Joseph) Machir primogenito Menasse patris Gilghad, namq; ipse fuit vir *faciens*ium bella, et *fuit* ei terra Gilghad, et Mathnan. Et *fuit* filiis Menasse qui reliqui fuerunt filiis Abighezer, et filiis Hhelek, et filiis Afriel, et filiis Sechem, & filiis Hepher, et filiis Semidagh. Hi filii Menasse filii Joseph, mares ad prosapias suas. Et Szelahhhad filio Hepher, filii Gilghad, filii Machir, filii Menasse, non fuerunt illi filii sed filiæ : et hæc nomina filiarum ejus; Mahhalah, et Nogha, Hhagla, Milcha, et Thirfza. Et accesserunt ante Eliezer sacerdotẽ, et ante Josue filiũ Nun, et ante principes ad dicendũ : Dñs jussit Mosen dare nobis possessionẽ in medio fratrũ nostrorũ, et dedit eis juxta dictũ Dñi possessionẽ in medio fratrũ patris earũ. Et ceciderunt funes Menasse decem, præterquã de terrã Gilghad et Mathnan quæ ultra Jordanẽ. Nam filiæ Meoasse possederunt possessionẽ in medio filiorũ eiꝰ; et terra Gilghad fuit filiis Menasse qui reliqui fuerant. Et fuit 7 termin' Menasse ab Aser ad Michmethath quæ sup facies Sechem; et tẽnditꝰ termin' ad dexterã ad habitatores Ghen Thaphuahh. Menasse fuit terra 8 Thaphuahh; et Thaphuahh sup terminũ Menasse filiis Ephraim. Et descen- 9 dit termio' ad fluviũ Kana ad Austrũ fluvii ; urbes hæ Ephraim in medio urbiũ Menasse: et termin' Meoasse à Septentrione fluvii, et fuerunt exit' eiꝰ ad mare. Ad Austrum Ephraim et ad Septentrionẽ Menasse, et fuit mare 10 terminus ejus; et in Aser contingunt à Septentrione, et in Issachar ab ortu.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 מִתַּפּוּחַ אָזִיל תְּחוֹמָא לְיַמָּא לְנַחֲלָא רְקָנוּתָא וְהֵוֹן מִפַּקְנוּהִי לְיַמָּא דְּא אַחֲסָנַת שִׁבְטָא דְּבְנֵי
אֶפְרַיִם לְזַרְעָיָתְהוֹן : וְקִרְוָיָא דְּמַדְּרְשָׁן לְבְנֵי אֶפְרַיִם בְּגוֹ אַחֲסָנַת בְּנֵי מְנַשֶּׁה כָּל קִרְוָיָא
וּבַצְּחֵיהֶן : וְלָא תְּרִיכוּ יָת כְּנַעֲנָאֵי דְּיָתִיבוּ בְּגֶזֶר וִיתִיב כְּנַעֲנָאֵי בְּגוֹ בֵית אֶפְרַיִם עַד יוֹמָא הָדֵין
10 וְהֲוָה לְמַסְקֵי מִסִּין כְּלַחֵין :

יז

1 וַהֲוָה עָרְבָא לְשִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה אֲרֵי הוּא בּוּכְרָא דְּיוֹסֵף לְמָכִיר בּוּכְרָא דְּמְנַשֶּׁה אֲבוּהִי
דְּגִלְעָד אֲרֵי הוּא הֲוָה גְּבַר עֲבִדֵי קְרָבִין וַהֲוָה לֵיהּ אַרְעָא גְּלְעָד וּמַתְנָן : וַהֲוָה לִבְנֵי מְנַשֶּׁה
2 דְּאִשְׁתְּאַרוּ לְזַרְעָיָתְהוֹן לִבְנֵי אֲבִיעֶזֶר וְלִבְנֵי חֶלֶק וְלִבְנֵי אַשְׂרִיאֵל וְלִבְנֵי שֶׁכֶם וְלִבְנֵי חֵפֶר
וְלִבְנֵי שְׁמִידָע אִלֵּין בְּנֵי מְנַשֶּׁה בַּר יוֹסֵף דְּכָרַיָּא לְזַרְעָיָתְהוֹן : וּלְצִלְפְחָד בַּר חֵפֶר בַּר גִּלְעָד
3 בַּר מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לָא הֲוָו לֵיהּ בְּנִין אֶלָּהֵן בְּנָן וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנָתֵיהּ מַחְלָה וְנוֹעָה חָגְלָה
4 מִלְכָּה וְתִרְצָה : וְקָרִיבָא לְקֳדָם אֶלְעָזָר כָּהֲנָא וְלְקֳדָם יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְלְקֳדָם רַבְרְבַיָּא לְמֵימַר
יְיָ פַּקִּיד יָת מֹשֶׁה לְמִתַּן לָנָא אַרְעָא וְיַהֲבִי לְהוֹן עַל מִימְרָא דְיָיָ אַחְסָנָא בְּגוֹ אַחֵי
5 אֲבוּהֵן : וּנְפַלוּ עַרְבֵי מְנַשֶּׁה עֲסָרָא בַּר מֵאַרְעָא דְגִלְעָד וּמַתְנָן וּמֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא : אֲרֵי בְּנָת
6 מְנַשֶּׁה אַחְסִינוּ אַחְסָנָא בְּגוֹ בְּנוֹהִי וְאַרְעָא גִּלְעָד הֲוָת לִבְנֵי מְנַשֶּׁה דְּאִשְׁתְּאַרוּ : וַהֲוָה תְּחוּם
7 מְנַשֶּׁה מֵאָשֵׁר לְמִכְמְתָת דִּי עַל אַפֵּי שֶׁכֶם וְאָזֵל תְּחוּמָא לִימִינָא לְיָתְבֵי עֵין תַּפּוּחַ : לְמְנַשֶּׁה
8 הֲוָת אַרְעָא דְּתַפּוּחַ וְתַפּוּחַ שַׁל תְּחוּם מְנַשֶּׁה לִבְנֵי אֶפְרַיִם : וְנָחִית תְּחוּמָא לְנַחֲלָא רְקָנָה
9 לְדָרוֹמָא לְנַחֲלָא קִרְוָיָא דְּאִלֵּין דְּלְאֶפְרַיִם בְּגוֹ קִרְוֵי מְנַשֶּׁה וּתְחוּם מְנַשֶּׁה מִצַּפְוָנָא לְנַחֲלָא
10 וַהֲוָן מִפַּקְנוּהִי לְיַמָּא : דִּלְדָרוֹמָא לְאֶפְרַיִם וְצַפְוָנָא לְמְנַשֶּׁה וַהֲוָה יַמָּא תְּחוּמֵיהּ וּבְאָשֵׁר מִדְּרוֹם
מִצַּפְוָנָא וּבְיִשָּׂשכָר מִמִּזְרָח :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Ex Thapuahh tendit terminus à mari ad fluvium Kana, et fuerunt exitus 8
ejus ad mare: Hæc possessio tribus filiorum Ephraim ad prosapias eorum.
Et urbes quæ divisæ fuit filiis Ephraim, in medio possessionis filiorum 9
Menasse; omnes urbes et vici earum. Et non exterminarunt Chananæos 10
qui habitantes in Gazer; & habitarunt Chananæi in medio filiorũ Ephra-
im usq; ad diem hunc, et fuerunt in allatores tributorum servientes.

CAP. XVII.

Et fuit sors tribui Menasse (ipse primogenitus Joseph) Machir primo- 1
genito Menasse patris Gilghad, namq; ipse fuit vir *faciens*ium bella, et
fuit ei terra Gilghad, et Mathnan. Et *fuit* filiis Menasse qui reliqui fue-
runt filiis Abighezer, et filiis Hhelek, et filiis Afriel, et filiis Sechem, &
filiis Hepher, et filiis Semidagh. Hi filii Menasse filii Joseph, mares ad
prosapias suas. Et Szelahhhad filio Hepher, filii Gilghad, filii Machir, 3
filii Menasse, non fuerunt illi filii sed filiæ : et hæc nomina filiarum ejus;
Mahhalah, et Nogha, Hhagla, Milcha, et Thirfza. Et accesserunt ante Eli- 4
ghezer sacerdotẽ, et ante Josue filiũ Nun, et ante principes ad dicendũ :
Dñs jussit Mosen dare nobis possessionẽ in medio fratrũ nostrorũ, et de-
dit eis juxta dictũ Dñi possessionẽ in medio fratrũ patris earũ. Et ceci- 5
derunt funes Menasse decem, præterquã de terrã Gilghad et Mathnan
quæ ultra Jordanẽ. Nam filiæ Meoasse possederunt possessionẽ in medio 6
filiorũ eiꝰ; et terra Gilghad fuit filiis Menasse qui reliqui fuerant. Et fuit 7
termin' Menasse ab Aser ad Michmethath quæ sup facies Sechem; et tẽn-
dit termin' ad dexterã ad habitatores Ghen Thaphuahh. Menasse fuit terra 8
Thaphuahh; et Thaphuahh sup terminũ Menasse filiis Ephraim. Et descen- 9
dit termio' ad fluviũ Kana ad Austrũ fluvii ; urbes hæ Ephraim in medio
urbiũ Menasse: et termin' Meoasse à Septentrione fluvii, et fuerunt exit' eiꝰ
ad mare. Ad Austrum Ephraim et ad Septentrionẽ Menasse, et fuit mare 10
terminus ejus; et in Aser contingunt à Septentrione, et in Issachar ab ortu.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 * ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܬܚܘܡܐ ܕܩܢܐ ܠܝܡܐ ܕܡܪܝܡ ܠܬܚܘܡ ܡܫܬܠܡ ܠܝܡ ܡܢ ܬܡܢ

ספר יהושע : יח

11 וַיְהִי לְמַנַּשֶּׁה בְּיִשָּׂשְׁכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית שָׁאן וְבִנֹתֶיהָ וְיִבְלְעָם וּבְנֹתֶיהָ וְאֶת־יֹשְׁבֵי דֹאר וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי עֵין־דֹּר וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי תַעְנָךְ וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וּבְנֹתֶיהָ שְׁלֹשֶׁת הַנָּפֶת׃ 12 וְלֹא יָכְלוּ בְנֵי מְנַשֶּׁה לְהוֹרִישׁ אֶת־הָעָרִים הָאֵלֶּה וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ וַיְהִי כִּי חָזְקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּתִּנוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי לַמַּס וְהוֹרֵשׁ לֹא הוֹרִישׁוּ׃ 14 וַיְדַבְּרוּ בְנֵי יוֹסֵף אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר מַדּוּעַ נָתַתָּה לִּי נַחֲלָה גּוֹרָל אֶחָד וְחֶבֶל אֶחָד וַאֲנִי עַם־רַב עַד אֲשֶׁר־עַד־כֹּה בֵּרְכַנִי יְהוָה׃ 15 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהוֹשֻׁעַ אִם־עַם־רַב אַתָּה עֲלֵה לְךָ הַיַּעְרָה וּבֵרַאתָ לְךָ שָׁם בְּאֶרֶץ הַפְּרִזִּי וְהָרְפָאִים כִּי־אָץ לְךָ הַר אֶפְרָיִם׃ 16 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יוֹסֵף לֹא־יִמָּצֵא לָנוּ הָהָר וְרֶכֶב בַּרְזֶל כָּל־הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ הָעֵמֶק לָנוּ אֲשֶׁר בְּבֵית שְׁאָן וּבְנֹתֶיהָ וַאֲשֶׁר בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃ 17 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בֵּית יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וְלִמְנַשֶּׁה לֵאמֹר עַם־רַב אַתָּה וְכֹחַ גָּדוֹל לְךָ לֹא־יִהְיֶה לְךָ גּוֹרָל אֶחָד׃ כִּי הַר יִהְיֶה־לָּךְ כִּי־יַעַר הוּא וּבֵרַאתָ וְהָיוּ לְךָ תֹצְאֹתָיו כִּי תוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי כִּי רֶכֶב בַּרְזֶל לוֹ כִּי חָזֵק הוּא׃

CAP. XVIII. יח

1 וַיִּקָּהֲלוּ כָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה וַיְשַׁכְּנוּ שָׁם אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה לְפָנֵיהֶם׃ 2 וַיִּוָּתְרוּ בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא חִלְּקוּ אֶת־נַחֲלָתָם שִׁבְעָה שִׁבְטִים׃ 3 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־אָנָה אַתֶּם מִתְרַפִּים לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם׃ 4 הָבוּ לָכֶם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים לַשֵּׁבֶט וְאֶשְׁלָחֵם וְיָקוּמוּ וְיִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְיִכְתְּבוּ אֹתָהּ לְפִי נַחֲלָתָם וּבָאוּ אֵלָי׃ 5 וְהִתְחַלְּקוּ אֹתָהּ לְשִׁבְעָה חֲלָקִים יְהוּדָה יַעֲמֹד עָלֵיהוּ מִנֶּגֶב וּבֵית יוֹסֵף יַעַמְדוּ עַל־גְּבוּלָם מִצָּפוֹן׃ 6 וְאַתֶּם תִּכְתְּבוּ אֶת־הָאָרֶץ שִׁבְעָה חֲלָקִים וְהֵבֵאתֶם אֵלַי הֵנָּה וְיָרִיתִי לָכֶם גּוֹרָל פֹּה לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

Versio VUL.LAT.

11 Fuitq; hæreditas Manasse in Issachar et in Aser, Bethsan et viculi ejus, & leblaam cum viculis suis, et habitatores Dor cum oppidis suis, habitatores quoq; Endor cum viculis suis : similitérq; habitatores Thenac cum viculis suis, & habitatores Mageddo cum viculis suis, & tertia pars urbis Nopheth. Nec potuerunt filii Manasse has civitates subvertere, sed cœpit Chananæus habitare in terra sua. Postquà autem convaluerũt filii Israel, subjecerũt Chananæos, & fecerũt sibi tributatios, nec interfecerunt eos. Locutiq; sunt filii Joseph ad Josue, & dixerunt : Quarè dedisti mihi possſionẽ sortis & funiculi unius, cùm sim tantæ multitudinis, & benedixerit mihi Dñs? Ad quos Josue ait, Si populus multus es, ascende in sylvam, & succide tibi spatia in terra Pharezæi et Raphaim : quia angusta est tibi possſio montis Ephraim. Cui responderũt filii Joseph, Non poterimus ad montana conscendere, cùm ferreis curibus utantur Chananæi, qui habitant in terra campestri, in qua sitæ sunt Bethsã cum viculis suis, & Jezrael mediam possidens vallem. 17 Dixitque Josue ad domum Joseph, Ephraim & Manasse, Populus mult' es, et magnæ fortitudinis, non habebis sortẽ unã, 18 Sed transibis ad montẽ, et succides tibi, atq; purgabis ad habitandum spatia : et poteris ultrà procedere cùm subverteris Chananæũ, quẽ dicis ferreos habere curr', et esse fortissimũ.

CAP. XVIII.

1 Congregatiq; sunt omnes filii Israel in Silo, ibiq; fixerunt tabernaculũ testimonii, et fuit eis terra subjecta. Remanserant autẽ filiorũ Israel septẽ tribus, quæ necdũ acceperant possſiones suas. Ad quos Josue ait, Usquequò marcetis ignaviã, et non intratis ad possſidendã terram, quam Dñs Deũ patrũ vestrorũ dedit vobis? 3 Eligite de singulis tribubus ternos viros, ut mittã eos, et pergant atque circumeant terrã, et describant eã juxta numerũ uniuscujusq; multitudinis : referántq; ad me ℣ descripserint. 5 Dividite vobis terrã in septem partes : Iudas sit in terminis suis ab Australi plaga, et domus Joseph ab Aquilone. Mediã inter hos terrã in septem partes describite : et huc venietis ad me, ut coram Dño Deo vestro mittam vobis hic sortem:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ ἔσται Μανασσῆ ἐν Ἰσσάχαρ καὶ ἐν Ἀσὴρ Βαθσὰν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δώρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὰς κατοικοῦντας (α) Μαγεδδὼ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, (β) καὶ τὸ τρίτον τῆς (γ) Μαφεθὰ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς. Καὶ οὐκ (δ) ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ Μανασσῆ ὀξολοθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας. καὶ (ε) ἤρξατο ὁ Χανανᾶῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. Καὶ (ζ) ἐγένοντο καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν τὸν Χανανᾶῖον ὑποκάτω, (η) ὀξολοθρεῦσαι δὲ οὐδὲ οὐκ ἐξωλόθρευσεν. 14 Ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Διατί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα, καὶ σχοίνισμα ἕν; ἐγὼ δὲ λαὸς πολὺς εἰμι, καὶ ὁ (θ) Θεὸς εὐλόγησέ με. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, Εἰ λαὸς πολὺς (ι) εἶ, ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν, καὶ (κ) ἐκκάθαρον Ζεαυτῷ εἰ ἐνοχωρεῖ σε τὸ (λ) ὄρος τὸ Ἐφραίμ. Καὶ εἶπαν, Οὐκ ἀρκεῖ ἡμῖν τὸ (μ) ὄρος τὸ Ἐφραίμ· καὶ ἔπεσε δὲ ἐπὶ Κεβὴλ, καὶ ζίδηρος τῷ Χανανᾶῖον τῷ κατοικοῦντι (ν) ἐν αὐτῷ ἐν Βαθσὰν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς, ἐν τῇ κοιλάδι Ἰεζραέλ. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰωσὴφ, (ξ) Εἰ λαὸς πολὺς εἶ, καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσται σοι κλῆρος ἕνα. 18 Ὁ δὲ δρυμὸς ἔσται σοι, ὅτι δρυμὸς ὅδε, καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐτὸν, καὶ ἔσται σοι· καὶ ὅταν (ο) ἐξολοθρεύσῃς τὸν Χανανᾶῖον, ὅτι ἰσχὺς ὅδε κλεῖς (π) αὐτῷ ὅτι· σὺ δὲ ὑπερισχύεις αὐτῷ.

Et erit Manasse in Issachar, & in Aser-Bethsan, & pagi (g) eorum, & habitantes Dor, & pagos ejus; & habitantes Mageddo, & pagos ejus; et tertiam partem ipsius (h) Mapheta, (i) & pagos ejus. Et non potuerunt filii Manasse exterminare civitates hæc : & cœpit Chananæus habitare in terra hac. Et factum est, (k) & postquàm invaluerunt filii Israel, & fecerunt Chananæos subjectos : (l) exterminando autem eos non exterminârunt. Conveadixerunt autem filii Joseph Iesu, dicentes; Cur hæreditare fecisti nos sortem unam, & funiculum unum? Ego autem populus multus sum : & Deus benedixit me. Et dixit eis Iesus, Si populus multus es, ascende in sylvam; & (m) succide tibi ipsi, si coarctat te mons Ephraim. Et dixerunt, Non (n) satisfacit nobis mons Ephraim : & equus electus, & ferrum Chananæo (o) habitanti in eo in Bethsan, & in pagis ejus, in convalle Iezrael. Et dixit Iesus filiis Joseph, Si populus multus es, & fortitudinem magnam habes; non erit tibi sors una. Sylva enim erit tibi, quoniam sylva est : & emundabis eam, & erit tibi : (p) et quando exterminaveris Chananæum, (q) quoniam equus electus ei est : Tu enim prævalebis ei.

MS.A. (α) Μαγεδδὼ, (β) καὶ τὰς κατοικοῦντας Ταναὰχ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὸ (γ) Ναφετὰ, (δ) ἠδυνήθησαν (ε) ὠχρᾶτο (ζ) ἐγένετο ὅτι (η) ὀλεθρεῦσαι (θ) Θεὸς με ηὐλόγησεν. (ι) εἰ Ζὺ, ἀνάβηθι (κ) ἐκκαθάρισον (λ) ὄρος Ἐφραίμ. Καὶ ἔπεσαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, Οὐκ ἀρκεῖ (μ) ὄρος· καὶ (ν) ἐν Βαθσὰν, (ξ) λέγων, Εἰ (ο) ἐξολεθρεύσῃς (π) αὐτῷ· Ζὺ δὲ ὑπερισχύσεις αὐτόν.

ΚΕΦ. ιη'.

1 Καὶ ἐξεκλησιάσθη πᾶσα Συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς (α) Σιλὼ, καὶ ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν Σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ γῆ (β) ὑπεχείσθη ὑπ' αὐτῶν. Καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, (γ) οἱ οὐκ ἐκληρονόμησαν, ἑπτὰ φυλαί. Καὶ εἶπεν (δ) Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Ἕως πότε ἐκλυθήσεσθε κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἣν (ε) ἔδωκεν ὑμῖν ὁ Θεὸς (ζ) ἡμῶν, ὅστε ἐξ ὑμῶν (η) ἄνδρες τρεῖς ἐκ φυλῆς, καὶ ἀναστάντες (θ) διέλθετε τὴν γῆν, καὶ διαγράψατε αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ δεῖται διελεῖν αὐτήν. Καὶ (ι) διήλθασαν πρὸς ἀντὸν, καὶ διέλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας. Ἰούδας στήσεται αὐτοῖς θεῖον ἀπὸ Λιβός, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ (κ) στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ Βορρᾶ. Τμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν ἑπτὰ μερίδας, καὶ ἐνέγκατε (λ) ὧδε πρὸς μέ, καὶ ἐξεῖσω ὑμῖν κλῆρον (μ) ἔναντι κυείου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

MS. A. (α) Σιλὼμ, (β) ἐκραταιώθη (γ) οἱ ἐκληρονόμησαν, (δ) αὐτοῖς Ἰησοῦς, Ἕως (ε) ἔδωκεν ἡμῖν κύριος (ζ) Θεὸς πατέρων ἡμῶν; Δότε (η) τρεῖς ἄνδρας ἐκ (θ) διελάσασαν (ι) ἦλθον (κ) στήσονται ἀπὸ (λ) πρὸς μὲ ὧδε, καὶ (μ) ἐναντίον

CAP. XVIII.

1 Et erit omnis Synagoga filiorum Israel in Selo : et fixerunt ibi tabernaculum testimonii; et terra subacta est ab eis. Et remanserant filii Israel, 2 qui non hæreditaverant, septem tribus. Et dixit Iesus filiis Israel, 3 Quousque remissi estis hæreditare terram, quam dedit Dominus Deus vester? 4 Date ex vobis viros tres de tribu. Et surgentes pergent terram, et describant eam coram me; 5 sicut oportebit dividere eam. Et (1) perveuerunt ad eum, et divisit eis septem partes. (2) Iudas statuet sibi terminum ab Africo, et filii Iosiph statuent sibi ab Aquilone. Vos autem dividite terram, septem partes, et afferte huc ad me : et eãdem vobis sortem ante Dominum Deum nostrum.

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַהֲוָה לְמַנַּשֶׁה בְּיִשָּׂשְׁכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית שְׁאָן וּכְפַרְנָהָא וּיִבְלְעָם וּכְפַרְנָהָא וּיָתְבֵי דֹאר וּכְפַרְנָהָא וְיָתְבֵי עֵין דֹּאר וּכְפַרְנָהָא וְיָתְבֵי תַעְנָךְ וּכְפַרְנָהָא וּיָתְבֵי מְגִדּוֹ וּכְפַרְנָהָא הִלְתָא כְּלִכְלוּן וְלָא יְכִילוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְתַרְכָא יָת קִרְיָא דְאִלֵּין וְשַׁרִי כְּנַעֲנָאָה לְמִתַּב בְּאַרְעָא הָדֵא׃ 12 וַהֲוָה כַּד תַּקִּיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַנִּיאוּ יָת כְּנַעֲנָאֵי לְמַסְקֵי מִסִּין וְהָרְכָא לָא הָרְכִינוּן׃ 13 וַאֲמַרוּ בְּנֵי יוֹסֵף עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר מָאֵרֵין יְהַבְתְּ לִי אַחְסָנָא עַרְבָא חַד וְחוּלָק חַד וַאֲנָא עַם סַגִּי עַד לְסַגִּי בְּרַכַנִּי יְיָ׃ 14 אֲמַר לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ אִם עַם סַגִּי אַתּוּן סַקוּ לְכוֹן לְחוֹרְשָׁא וְתִתְקַיַּם לְכוֹן תַּמָּן אֲתַר בְּאַרְעָא פְּרִיזָאֵי וְנַפְרִיאֵי אֲרֵי עָקַ לְכוֹן טוּרָא דְהַר אֶפְרָיִם׃ 15 וַאֲמַרוּ בְּנֵי יוֹסֵף לָא יִסְתְּפֵיק לָנָא טוּרָא וּרְתִיכִין דְּבַרְזֶלָא כְּכָל כְּנַעֲנָאֵי דְּיָתְבִין בְּאַרְעָא מִישָׁרָא לְרִי בְּבֵית שְׁאָן וּכְפַרְנָהָא וּלְרִבְמֵישַׁר יִזְרְעֵאל׃ 16 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְבֵית יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וּלְמַנַּשֶׁה לְמֵימַר עַם סַגִּי אַתּוּן וְחֵיל סַגִּי לְכוֹן לָא יְהֵי לְכוֹן עֲדָבָא חַד׃ 17 אֲרֵי טוּרָא יְהֵי לְךָ אֲרֵי חוּרְשָׁא הוּא וְתִתְקַנְיֵה וּיְהֵי לְךָ מַפְקָנוֹהִי אֲרֵי רְתִיכִין דְּבַרְזֶלָא לֵיהּ אֲרִי תְקִיפִין אַנּוּן׃

יח

1 וְאִתְכַּנְּשׁוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁילוֹ וְאַשְׁרִיוּ תַמָּן יָת מִשְׁכַּן זִמְנָא וְאַרְעָא אִתְכְּבִישַׁת קֳדֵמוֹהִי׃ 2 וְאִשְׁתְּאַרוּ כְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּלָא פְלִיגוּ יָת אַחְסָנְתְּהוֹן שִׁבְעָא שִׁבְטִין׃ 3 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֵימָתַי אַתּוּן מִתְרַשְׁלִין לְמֵעַל לְמֵירַת יָת אַרְעָא דְיָהַב לְכוֹן יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתְכוֹן׃ 4 הָבוּ לְכוֹן תְּלָתָא גַּבְרִין לְשִׁבְטָא וַאֲשַׁלְּחִנּוּן וִיקוּמוּן וְיִהְלְכוּן בְּאַרְעָא וְיַכְתְּבוּן יָתָהּ לְפוּם אַחְסָנְתְּהוֹן וַיְתוּן לְוָתִי׃ 5 וְיַפְלְגוּן יָתָהּ לְשִׁבְעָא חוּלְקִין וְיַתְּנוּן לְוָתִי הַלָּכָא וַאֲרַמֵּי לְכוֹן עֲדָבָא הַלָּכָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא׃ 6 תְּכַתְּבוּן יָת אַרְעָא לְשִׁבְעָא חוּלְקִין וְתַיְתוּן לְוָתִי הַלָּכָא וַאֲרַמֵּי לְכוֹן עֲדָבָא הַלָּכָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

11 Et fuit Manasse in tribu Issachar, & in Aser Bethsean, et vici ejus, et Jibleghan et vici ejus, & habitatores Door, & vicorum ejus, & habitatores Ghen-Door et vicorum ejus, et habitatores Thaghanach & vicorum ejus, & habitatores Migdo et vicorum ejus : tres regiones. 12 Et non potuerunt filii Manasse devastare urbes has; et mansit Chananæ' ad habitandũ in terrã hãc. Et fuit cùm roborati sunt filii Israel, et censuerunt Chananæos 13 in collatores tributorũ, et vastando non vastarunt eos. Et locuti sunt filii 14 Joseph cum Josue, dicentes : Quid hoc dedisti mihi possſionẽ *fortis unius* et *portionem* unã, et ego populʼ multʼ? Usq; ad multitudinẽ benedixit mihi Dñs. Et dixit illis Josue : Si populʼ multʼ vos, ascendite vobis in sylvam; & 15 para tibi ibi locũ in terrã Pherezæorũ et fortiũ, quia angustʼ vobis mons *montis*-Ephraim. Et dixerunt filii Joseph; Non sufficiet nobis mons : & 16 curr' ferrei in omnibʼ Chananæis qui habitãt in terrã planiciei quæ in Bethsean, et vicis ejʼ, et iis qui in planicie Jezreghel. Et dixit Josue filiis Jo- 17 seph, Ephraim & Menasse, ad dicendum : Populʼ multʼ vos; et virtus multa vobis : et non erit vobis sors una. Sed mons erit tibi; Nam sylva ipse : et pa- 18 rahis eam, et erit tibi exitʼ ejʼ; quando extirpaveris Chananæum, quia currus ferrei illis; nam robusti illi.

CAP. XVIII.

1 Et congregati sunt oís congregatio filiorum Israel ad Silo, et posuerunt ibi tabernaculũ fœderis : et terra subacta est ante eos. Et relictæ sunt 2 in filiis Israel, qui non partiti sunt possſiones suas; septem tribus. Et dixit 3 Josue filiis Israel : Usque quò vos remissi ad intrandum ad hæreditandum terram quam dedit vobis Dñs Deus patrum vestrorum? Date vobis tres vi- 4 ros ad tribum : et mittemus eos, et surgent, et peragrabunt terram, et describent eam ad os possſionum vestrarum; & venient ad me. Et divident 5 eam in septem partes : domus Juda stabunt super terminos eorum ab Austro; et domus Joseph stabunt super terminos eorum á Septentrione. Et 6 vos describetis terram in septem partes; et venietis ad me huc; et mittam vobis *sortem* hic ante Dominum Deum nostrum,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 ܘܗܘܐ ܠܗܘܢ ܠܡܢܫܐ ܒܬܚܘܡ ܝܫܟܪ ܘܒܬܚܘܡ ܙܒܘܠܘܢ ܘܗܘܬ ܬܚܘܡܗܘܢ ܥܕ ܬܪܥܣܐ ܘܥܠܬ ܬܚܘܡܗܘܢ ܥܡ ܐܫܪ ܘܥܡ ܐܝܬܟܪ ܘܥܡ ܙܒܘܠܘܢ ܘܥܡ ܢܦܬܠܝ ܘܥܡ ܡܢܫܐ ܬܠܬ ܪܡܬܐ ܘܬܠܬ ܡܕܝܢܬܐ ܗܢܘܢ ܕܠܗܘܢ ܠܡܢܫܐ ܒܬܚܘܡ ܝܫܟܪ ܘܒܬܚܘܡ ܙܒܘܠܘܢ ܘܗܘ ܠܗ ܚܠܩ ܒܬܪ ܚܠܩ ܘܢܚܬ ܠܗ ܬܪܬܝܢ ܬܪܥܣ

ספר יהושע : יח

DOMINI sacerdotium quia ,*vestis interiore* in Levitis pars non Quoniam
7 Menasseh tribus dimidia & ,Reuben & ,Chad & :ejus hæreditas
כִּי אֵין חֵלֶק לַלְוִיִּם בְּקִרְבְּכֶם כִּי־כְהֻנַּת יְהוָה
נַחֲלָתוֹ וְגָד וּרְאוּבֵן וְחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה
eis dedit quam ,orientem ad Jarden *transiit* à suâ hæreditate acceperunt
לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם
: abierunt atque ,viri Surrexerunteque .DOMINI servus Moseh
8 מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה : וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ
: dicendo ,eorum *describendum ad eumque* Josuah præcepitque
וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַהֹלְכִים לִכְתֹּב אֶת־הָאָרֶץ לֵאמֹר
Ite & : ite ad revertimini & ,eam describite & ,*terra in* ambulate & ,Ite
לְכוּ וְהִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְכִתְבוּ אֹתָהּ וְשׁוּבוּ אֵלַי וּפֹה
,viri Alieruntque .Siloh in *Domini facies ad* sortem vobis jaciam
9 אַשְׁלִיךְ לָכֶם גּוֹרָל לִפְנֵי יְהוָה בְּשִׁלֹה : וַיֵּלְכוּ הָאֲנָשִׁים
partes ,septem in urbes *ad* eam descripserunt atque *terra in* transierunt &
וַיַּעַבְרוּ בָאָרֶץ וַיַּכְתֻּבוּהָ לְעָרִים לְשִׁבְעָה חֲלָקִים
Jeshuah ,*ad venerunt & :libro Jaspet* .*eam* ad Jehoshuah ad venerunt & :libro *Jaspet*
עַל־סֵפֶר וַיָּבֹאוּ אֵלַי יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה : וַיַּשְׁלֵךְ
Jehoshuah ,ibi divide que *Domini facies ad* Siloh in sortem Jehoshuah eis
לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ גּוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה וַיַּחֲלֵק שָׁם יְהוֹשֻׁעַ
fors eis dedit ita *eorum* partes secundum Israel filiis terram
10 אֶת־הָאָרֶץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם : וַיַּעַל גּוֹרָל
ex *Jordane* : terrâ ascendit & :Fuit familias ad Binjamin filiorum *eos* *ejus*
מַטֵּה בְנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיֵּצֵא גְבוּל גּוֹרָלָם
,Jehudah filios inter & ,Jehudah filios inter
11 בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף : וַיַּעַל גְּבוּלָם הַצָּפוֹן
Jordane à terrâ ascendit & ,Jarden à aquilonis *angulum* ad
לְיַרְכְּתֵי צָפוֹן מִן־הַיַּרְדֵּן וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף
ejus exitus fuerintque ,*mare* ad monte in ascendit & ,aquilone ab Jericho
יְרִיחוֹ בַּצָּפוֹן וְעָלָה בְּהָר מָה וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
ad Luz in terminus inde transivit Et .Bethaven desertum ad
12 מִדְבָּרָה בֵּית אָוֶן : וְעָבַר מִשָּׁם הַגְּבוּל לוּזָה אֶל־
,*terminus* descendit & ,(: Bethel ipsa) ,meridiem ad Luz *Funerum*
כֶּתֶף לוּזָה נֶגְבָּה הִוא בֵּית אֵל וַיָּרֶד הַגְּבוּל
,*Amorrum* Bethoboron ipsi meridie à qui montem *super* ,Adar Hateroth
עַטְרוֹת אֵדָר עַל־הַהָר אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לְבֵית חֹרוֹן הַתַּחְתֹּן :
,*terminus* ad *maris angulum* ad circuivit & ,terminus est designatus Et
13 וְתֹאַר הַגְּבוּל וְנָסַב לְכַרְכֹּם נֶגְבָּה
,*Jarim* ,*Chiriath* ipsa : meridiem ad Bethoboron *facies super* qui monte à
מִן־הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בֵית חֹרוֹן נֶגְבָּה וְהָיוּ
,*Jarim* ,*Chiriath* ad ejus exitus
תֹצְאֹתָיו אֶל־קִרְיַת הַיְּעָרִים קִרְיַת יְעָרִים
,*maris angulum* hoc : Jehudah filiorum urbs Et
14 עִיר בְּנֵי יְהוּדָה זֶאת פְּאַת־יָם : וּפָאַת־
terminus exivit & : Jearim Chiriath extremo ab meridiem ad
נֶגְבָּה מִקִּרְיַת יְעָרִים וְיָצָא הַגְּבוּל
descendit Et .Nephthoach *aquarum* fontem ad exivit & ,*mare* ad
יָמָה וְיָצָא אֶל־מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ : וְיָרַד
,Berhanom vallis *facies super* qui ,montis extremum ad terminus
הַגְּבוּל אֶל־קְצֵה הַהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵי בֶן־הִנֹּם
Hinnom vallis descendit & : aquilonem ad Rephaim valle in quæ
אֲשֶׁר בָּעֵמֶק רְפָאִים צָפוֹנָה וְיָרַד גֵּי הִנֹּם
est designata Et .Hinnom descendit & : meridiem ad Jebuzzi *humeram* ad
15 אֶל־כֶּתֶף הַיְבוּסִי נֶגְבָּה וְיָרַד עֵין רֹגֵל : וְתֹאַר
,Gibhath ad exivit & ,Hensemes exivit & ,aquilone ab
מִצָּפוֹן וְיָצָא עֵין שֶׁמֶשׁ וְיָצָא אֶל־גְּלִילוֹת
.Reuben filii Bohan Eben descendit & : Adummim ascensum contra qui
אֲשֶׁר נֹכַח מַעֲלֵה אֻדֻמִּים וְיָרַד אֶבֶן בֹּהַן בֶּן רְאוּבֵן :
descendit & ,aquilone ad planiciem contra *humerum* ad pertransivit Et
16 וְעָבַר אֶל־כֶּתֶף מוּל הָעֲרָבָה צָפוֹנָה וְיָרַד
.Harabah in
הָעֲרָבָתָה :

Versio VULG. LAT.

7 Quia non est inter vos pars Levitarum, sed sacerdotium Domini est eorum hæreditas: Gad autem & Ruben, & dimidia tribus Manasse, jam acceperant possessiones suas trans Jordanem ad Orientalem plagam: quas dedit eis Moyses famulus Domini.
8 Cúmque surrexissent viri, ut pergerent ad describendam terram, præcepit eis Josue, dicens; Circuite terram, & describite eam, ac revertimini ad me: ut hic coram Domino in Silo, mittam vobis sortem.
9 Itaque perrexerunt: & lustrantes eam, in septem partes diviserunt, scribentes in volumine. Reversíque sunt ad Josue in castra Silo. Qui misit sortes coram Domino in Silo, divisítque terram filiis Israel in septem partes.
10 Et ascendit sors prima filiorum Benjamin per familias suas, ut possiderent terram inter filios Juda & filios Jose ph. Fuitque terminus eorum contra Aquilonem à Jordane: pergens juxta latus Jericho Septentrionalis plagæ, & inde contra Occidentem ad montana conscendens, & perveniens ad solitudinem Bethaven.
13 Atque pertransiens juxta Luzam ad Meridiem, ipsa est Bethel: descenditq; in Ataroth-addar in montem qui est ad Meridiem Beth-horon inferioris.
14 Et inclinatur circuiens contra mare ad Meridiem montis qui respicit Beth-horon contra Africum: síntque exitus ejus in Cariath-baal, quæ vocatur & Cariathiarim, urbem filiorum Juda. Hæc est plaga contra mare, ad Occidentem.
15 A Meridie autem ex parte Cariathiarim egreditur terminus contra mare, & pervenit usque ad fontem aquarum Nephtoa.
16 Descenditque in partem montis, qui respicit Vallem filiorũ Ennom: & est contra Septentrionalem plagam in extrema parte Vallis Raphaim. Descenditque in Geennom (id est, Vallem Ennom) juxta latus Jebusæi ad Austrum: & pervenit ad Fontẽ Rogel.
17 Transiens ad Aquilonem, et egrediens ad Ensemes, id est, Fontem Solis:
18 Et pertransit usq; ad Tumulos, qui sunt è regione Ascensus Adommim: descenditq; ad Abenboën, id est, lapidẽ Boën filii Ruben: & pertransit ex latere Aquilonis ad campestria: descenditq; in planitiem.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

7 Οὐ γὰρ ἔστι μερὶς τοῖς ὑοῖς Λευὶ ἐν ὑμῖν· (ν) ἱερωσύνη γὰρ κυρίου μερὶς αὐτῶ. καὶ Γὰδ καὶ Ῥουβὴν καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς (ξ) Μανασσῆ ἐλάβοσαν τὰ κληρονομίας αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου τὸ ἀνατολῆς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωυσῆς ὁ παῖς
8 κυρίου. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν. καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσι τοῖς πορευομένοις χωρεῖν τὴν γῆν, λέγων, (σ) Πορεύεσθε καὶ χωρεῖτε τὴν γῆν, καὶ περιγράψατε αὐτὴν καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς με, καὶ ὧδε ἐξέσται ὑμῖν
9 κλῆρον ἔναντι κυρίου ἐν Σηλώ. Καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐχώρεσαν τὴν γῆν· καὶ (σ) ὡδεύσαντες αὐτὴν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις, ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς (υ)
10 Ἰησοῦν. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς Ἰησοῦς κλῆρον ἐν Σηλὼ (ρ) ἔναντι κυρίου. Καὶ ἐξῆλθεν
11 ὁ κλῆρος φυλῆς Βενιαμὶν πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν. καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τῶν κλήρων αὐτῶν (χ) ἀναμέσον υἱῶν Ἰούδα καὶ ἀναμέσον (ψ) τῶν υἱῶν Ἰωσήφ.
12 Καὶ ἐγένετο αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Βορρᾶ, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου πρὸς ἀναβάσεσι τὰ ὅρια κατὰ νότου Ἱερειχὼ (ω) ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ ἀνεβάσετο διὰ τὸ ὄρος (α) ὅτι τὸ θαλασσῶν καὶ ἔσται ἀπὸ τὴν ἔρημον
13 ἐξόδους τὴν Βαιθάβεν. Καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν τὰ ὅρια Λουζὰ διὰ νότου Λουζὰ ἀπὸ (γ) Λιβὸς αὐτὸ· αὕτη ἐστὶ Βαιθὴλ· καὶ καταβήσεται τὰ (δ) ὅρια Ματαρὰθ Ὀρὲχ ἐπὶ τὸ ὄρος ἐκεῖνον, ὃ ἐστι πρὸς Λίβα Βαιθωρὼν τὴν κάτω.
14 Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια καὶ (ε) παρελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον (ζ) πρὸς θάλασσαν ἀπὸ Λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον Βαιθωρὼν Λίβα· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ ἐξόδου (η) εἰς Καριὰθ Βαὰλ· αὕτη ἐστὶ (θ) Καριαθιαρείμ, πόλις υἱῶν Ἰούδα· τοῦτο ἐστὶ τὸ μέ-
15 ρος τὸ πρὸς θάλασσαν. Καὶ μέρος τὸ πρὸς Λίβα ἀπὸ μέρους Καριὰθ Βαὰλ· καὶ διεξεύσεται (ι) ὅρια εἰς (ι) Γαείν, ἐπὶ πηγὴν ὕδατος
16 Ναφθώ. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ (κ) μέρεις, οὗτοι ὅτι κατὰ πρόσωπον νάσης (λ) Σοννὰμ, ὅ ἐστιν ἐκ μέρους Ἐμὲκ (μ) Ῥαφαΐν ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ καταβήσεται (ν) Γαιέννα ἐπὶ γῶτον (ξ) Ἰεβουσαῖ ἀπὸ Λιβὸς· (ο) καταβήσεται ἐπὶ πηγὴν Ῥωγήλ. Καὶ διελεύσεται
17 ἐπὶ πηγὴν (π) Βαθσαμύς· καὶ παρελεύσεται ἐπὶ (ρ) Γελιλὼθ, ὅ ἐστιν ἀσάνασθαι πρὸς ἀνάβασιν (σ) Αἰδαμίν· καὶ καταβήσεται ἐπὶ λίθον (τ) Βοὼν υἱῶν Ῥουβήν. Καὶ διελεύσεται
18 κατὰ νότου Βαιθαράβα ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ (υ) καταβήσεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νότου θαλασσαν ἀπὸ Βορρᾶ.

Non est enim pars filiis Levi in
7 *vobis: sacerdotium enim Domini, pars ejus. Et Gad, & Ruben, & dimidium tribus Manasse acceperunt hæreditatem suam trans Jordanem ad Orientem: quam dedit eis Moyses puer Domini.*
8 *Et surgentes viri iverunt. Et mandavit Jesus viris euntibus describere terram, dicens; (σ) Ite, & advenite ad me, & hic educam vobis sortem ante Dominum in Selo. Et iverunt,*
9 *& descripserunt terram: & circuiverunt eam, & scripserunt eam secundùm civitates, septem partes in libro, & attulerunt ad (d) Jesum. Et misit eis Jesus sortem in*
10 *Selo ante (e) Dominum. Et exiit*
11 *sors tribûs Benjamin prima secundùm populos eorum. Et exierunt fines sortis eorum inter medium filiorum Juda, & filiorum Ioseph. Et factì sunt eo-*
12 *rum fines ab Aquilone, à Iordane ascendent fines per dorsum Hiericho ab Aquilone, & ascendent super montem ad mare, & erit ejus exitus Mabdaritis Bethon. Et transibunt*
13 *indè fines Luzæ (f) super dorsum Luzæ ab Africo ejus: Hæc est Bethel: Et descendent: fines Mataroth Orech ad montanam, quæ est ad Africum Bethoron, quæ infrà. Et transi-*
14 *bunt fines & præteribunt ad partem, quæ spectat ad mare ab Africo, à monte ad faciem Bethoron Africum: & erit ejus exitus ad Cariath-Baal: Hæc est Cariathiarim, civitas filiorum Iuda. Hæc est pars, quæ ad mare. Et pars*
15 *quæ ad Africum; (g) à parte Cariath-Baal: & transibunt fines in Gasin ad fontem aquæ Naphtho. Et descendent fines*
16 *in (h) parte, hic est secundùm faciem usmoris Somum, qui est à parte Emech Raphaim ab Aquilone. Et descendent (i) Geenna super dorsum Iebusæ ab Africo: descendent ad fontem Rogel. Et transibunt ad*
17 *fontem (k) Bethsamys: Et*
18 *præteribunt in Galileth, quæ est è regione ad ascensum Æthamin: et descendent ad lapidẽ Boon filiorum Ruben. Et transibunt super dorsum Bethrabba ab Aquilone: & descendent (l) ad fines ad dorsum (m) maris ab Aquilone.*

MS.A. (ν) ὅτι οὐ ἱερατία κυρίου μερὶς αὐτῶν. (ξ) υἱῶν Μανασσῆ (ο) ἐκ ἀνατολῆς, (π) Πορεύσθητε (ρ) μὲ ὧδε, καὶ ἐξέλσω (σ) ὑμῖν (τ) πόλις αὐτῶν, ἐπὶ (υ) Ἰησοῦν εἰς Σηλὼ. Καὶ (φ) ἐκαντίον (χ) ἀναμέσον Ἰούδα (ψ) υἱῶν Ἰωσήφ. (α) ἐπὶ Βορρᾶ, (α) χῆ θάλασσαν· (β) Βαθσαύν. (γ) Λιβὸς· αὕτη (δ) ὅρια ἀπὸ Ἀπαρὼθ Ἀδιλὶρ ἐπὶ τὸ (ε) διελεύσεται (ζ) εἰς θάλασσαν (η) Καριαθιαρείμ, (θ) τὰ ὅρια (ι) Γαὶν, (κ) μέρεις τῶ ὄρους ὅ ἐστιν κατὰ (λ) ὁσὸ Ἐνὰμ, ὅ ἐστιν (μ) Ῥαφαείμ (ν) ἐπὶ Γαΐονομ (ξ) Ἰεβοῦς (ο) καὶ καταβήσεται (π) Σαμὲ· Καὶ (ρ) Ἀγνηλωθ, (σ) Ἐδωμὶν· (τ) Βαὰμ ὑοῦ Ῥεβὶν. (υ) καταβήσεται ἐπὶ νότε Βαιθαγαγὰ ἀπὸ Βορρᾶ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 אֲרֵי לֵית חוּלַק לְלֵוָאֵי בֵּינֵיכוֹן מַתְּנַן דִּיהַב לְהוֹן יְיָ אִנּוּן אַחֲסַנְתְּהוֹן וְגַד וּרְאוּבֵן
וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דְמַנְשֶׁה קַבִּילוּ אַחֲסַנְתְּהוֹן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא מִדִּנְחָא דִיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה
8 עַבְדָּא דְיְיָ : וְקָמוּ גַבְרַיָּא וַאֲזָלוּ וּפַקַּד יְהוֹשֻׁעַ יָת דַּאֲזָלוּ לְמִכְתַּב יָת אַרְעָא לְמֵימַר אֲזִילוּ
9 וְהַלִּיכוּ בְּאַרְעָא וְכִתְבוּהָ לְוָתִי וְהָבָא אֲרֵמִי לְכוֹן עֲרָבִין קֳדָם יְיָ בְּשִׁילֹה : וַאֲזִלוּ
גַבְרַיָּא וְעַבְרוּ בְּאַרְעָא וְכַתְבוּהָא לְקַרְיָיא לְשַׁבְעָא חוּלְקִין עַל סִפְרָא וַאֲתוּ לְוָת
10 יְהוֹשֻׁעַ לְמַשְׁרְיָתָא לְשִׁילֹה : וּרְמָא לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ עֲרָבָא בְּשִׁילֹה קֳדָם יְיָ וְפַלֵּג תַּמָּן
11 יְהוֹשֻׁעַ יָת אַרְעָא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּפֻלְגוּתְהוֹן : וּסְלִיק עֲרָבָא שִׁבְטָא דְבְנֵימִין לְזַרְעֵיתְהוֹן
12 וּנְפַק תְּחוּם עֲרָבֵיהוֹן בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף : וַהֲוָה תְּחוּמָא לְרוּחַ צְפוּנָא
מִן יַרְדְּנָא וּסְלִיק תְּחוּמָא לְעֵבֶר יְרִיחוֹ מִצַּפּוּנָא וּסְלִיק בְּטוּרָא לְיַמָּא וַהֲוָן מִפְּקָנוּהִי
13 לְמִדְבַּר בֵּית אָוֶן : וְעָבַר מִתַּמָּן תְּחוּמָא לְלוּז דְּלְעֵבֶר דְּלוּז דְּרוּמָא הִיא בֵּיתְאֵל וַנְחֵית
14 תְּחוּמָא עֲטָרוֹת אֲדַר עַל טוּרָא דְּמִדְּרוֹם לְבֵית חוֹרוֹן אַרְעָאּה : וּתְאַר תְּחוּמָא
וּמִסְתְּחַר לְרוּחַ מַעֲרְבָא לְרוּמָא מִן טוּרָא דִּי עַל אַפֵּי בֵית חוֹרוֹן דְּרוּמָא וַהֲוָן
מִפְּקָנוּהִי עַל קִרְיַת בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים קִרְיָתָא דִּבְנֵי יְהוּדָה דָּא רוּחַ מַעֲרְבָא :
15 וְרוּחַ דְּרוּמָא מִסְּטַר קִרְיַת יְעָרִים וְנְפַק תְּחוּמָא לְיַמָּא וְנְפַק לְמַבּוּעֵי מֵי נֶפְתּוֹחַ : וְנַחֵת
16 תְּחוּמָא לְסָטַר טוּרָא דִּי עַל אַפֵּי חִלְּתָא בַּר בְּמִישַׁר גַּבְרַיָּא צְפוּנָא וְנַחֵית לְחִלְּת
17 בַּר הִנֹּם לְעֵבֶר יְבוּס דְּרוּמָא וְנַחֵית לְעֵין קָצְרָא : וְתָאַר מִצַּפּוּנָא וְנְפַק לְעֵין שֶׁמֶשׁ וְנְפַק
18 לְגִלִילָא דִּי לְקֳבֵל מַסְקָנוּתָא דְאַדּוּמִים וְנַחֵת לְאֶבֶן בֹּהֶן בַּר רְאוּבֵן : וְעָבַר לְעֵבֶר אַרְקָבֵל
מִישַׁרְא צְפוּנָא וְנַחֵת לְעַרְבָתָא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Quoniam non est pars Levitis inter vos; sed dona, quæ dedit eis Domi-
7 nus, ea possessio eorum: et Gad, et Ruben, et dimidia tribus Menasse accepérunt possiones suas ultra Jordanem ad ortum, quas dedit illis Mo-
8 ses serv Domini. Et surrexerunt viri, & iverunt. Et jussit Josue eis qui iérunt ad describendam terram, ad dicendum: Ite & cámbulate in terrâ et describite eam, & redite ad me; et hîc mittam vobis sortes ante Domi-
9 num in Silo. Et venerunt viri, & transierunt in terrâ, & descripse-runt eam ad urbes ad septem partes super librum; et venerunt ad Josue ad
10 castra ad Silo. Et misit illis Josue *sortem* in Silo ante Dominum; & divi-
11 sit ibi Josue terram filiis Israel juxta divisiones eorum. Et ascendit fors tribus filio rum Binjamin ad prosapias suas: et exit terminus fortis eorum in-
12 ter filios Juda, et inter filios Joseph. Et fuit illis terminus ad ventum Septentrionalem à Jordane; & ascendit terminus ad latus Jericho à Septentrione; & ascendit in monte ad mare, & fuerunt exit' ej' ad desertum
13 Bethaven. Et transit inde terminus ad Luz, quæ ad lat' Luz ad Austrum, ipsa Bethel: et descendit terminus ad Ghateroth Adar super montem qui
14 ab Austro Beth-Hhoron inferioris. Et respicit terminus & flectitur ad ventum Occidentalem ad Austrum à monte qui super facies Beth-Hhoron Austrum versus; et fuerunt exitus ejus sup Kirjath Baghal, ipsa Kirjath Je-
15 gharim urbs filiorum Juda: hic ventus Occidentalis. Et ventus Au-stralis à finibus Kirjath-Jegharim, et exit terminus ad mare; et exit
16 ad fontem aquarum Nephthoahh. Et descendit terminus ad latus montis qui super facies vallis filii Henom, in planitie fortium ad Septentrio-nem: & descendit ad vallem *filii* Henom ad latus Jebuzz ad Meridiem;
17 & descendit ad Ghein Kaszra. Et respicit ad Septentrionem, & exit ad Ghein-semes; & exit ad *Gelila* quæ è regione ascensus Idumæorum: &
18 descendit ad Petram Bohen filii Ruben. Et transit ad latus quod è regione planitiei ad Septentrionem; & descendit ad Gharabatha.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 * ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܝܬ ܚܠܩܐ ܠܠܘܝܐ ܒܝܢܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܟܗܢܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܗܝ ܚܠܩܗ. ܘܫܒܛܐ ܕܓܕ ܘܪܘܒܝܠ. ܘܦܠܓܐ ܕܡܢܫܐ ܩܒܠܘ ܐܪܬܐ ܕܝܪܬܗ ܡܥܒܪ ܠܝܪܕܢܐ. ܕܝܗܒ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕ ܐܠܗܐ. ܘܩܡܘ ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܕܐܙܠܘ ܠܡܫܚܬ ܐܪܥܐ. ܘܦܩܕ ܝܫܘܥ ܠܗܢܘܢ ܕܐܙܠܘ ܠܡܫܚܬ ܐܪܥܐ ܕܐܡܪ ܗܘܠܟܘ ܘܫܒܛܘ ܒܐܪܥܐ. ܘܟܬܒܘܗܝ ܠܝ ܗܠܝܢ ܕܐܬܐ ܠܝ ܗܪܐ ܕܐܬܐ ܠܝ ܗܪܐ ܕܐܬܐ ܠܝ ܗܪܐ

כפר יהושע : יט

fuerunt &, aquilonem ad Bethchoglah *ἐκκεκαυμένον* ad terminus pertransivit Et
15 ,aquilonem ad ,salis maris *linguam* ad termini exitus
תוֹצְאֹת הַגְּבוּל אֶל־לְשׁוֹן יַם־הַמֶּלַח צָפוֹנָה תֵּצֵא הַגְּבוּל
terminabit Jarden Et *meridiei* terminus iste :meridiē ad Jarden extremū
16 קְצֵה הַיַּרְדֵּן נֶגְבָּה וְזֶה יִהְיֶה גְּבוּל נֶגֶב : וְיָרַדוּ גְבוּל־
ejus terminos *ad* Binjamin filiorū hæreditas ista :orientis *angulū* ad eum
אֹתוֹ לְפֵאַת־קָדְמָה אֵת נַחֲלַת בְּנֵי בִנְיָמִן לְגְבוּלוֹתֶיהָ
Binjamin filiorū *exceptis* civitates Fuerūtque ,suas familias *ad circumquæq;*
17 סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם : וַיְהִי הָעָרִים לְמַטֵּה בְּנֵי בִנְיָמִן
.Beth Et ,Chefis vallis & ,Bethchoglah & ,Jericho ,suas familias *ad*
18 לְמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם יְרִיחוֹ וּבֵית־חָגְלָה וְעֵמֶק קְצִיץ : וּבֵית
.Hophirah & ,Parah & ,Havvim Et ,Bethel & ,Semaraim & ,arabah
19 הָעֲרָבָה וּצְמָרַיִם וּבֵית אֵל : וְהָעַיִן וְהַפִּרְאָ וְעַפְרָה :
.duodecim civitates ,Gabah & ,Hophni & ,Hamonai villa Et
20 וְכֶפַר הָעַמֹּנַי וְהָעֹפְנִי וְגִבְעַ עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
.Chephirah & ,Mispeh Et ,Beeroth & ,Ramah & ,Gibhon ,earū villæ &
21 וְחֲצֵרֵיהֶן : נִבְעוֹן וְהָרָמָה וּבְאֵרוֹת : וְהַצֹּרָה וְהַקֶּלָעִי וְהָרֶכֶם
.Eleph ,Selah Et ,Tarelah & ,Irpeel & ,Rechem Et ,Mosah &
22 וְהַמְּצֵרָה : וְקֶרֶם וּיִרְפְּאֵל וְתַרְאֲלָה : וְצֶלַע הָאֶלֶף
.quatuordecim civitates ,Chiriath ,Ghibhath ,Jerusalaim ipsa ,Jebuzi &
23 וְהַיְבוּסִי הִיא יְרוּשָׁלִַם גִּבְעַת קִרְיַת עָרִים אַרְבַּע עֶשְׂרֵה
.suas familias *ad* Binj.min filiorum hæreditas ista :earum *urbis* &
וְחֲצֵרֵיהֶן זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם :

CAP. XIX. יט

Simhon filiorum *extrajini* ,Simhon ipsi secunda fors est egressa Et
1 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הַשֵּׁנִי לְשִׁמְעוֹן בְּנֵי־שִׁמְעוֹן
filiorum hæreditatis medio in eorum hæreditas fuit & : suas familias *ad*
לְמִשְׁפְּחוֹתָם וַיְהִי נַחֲלָתָם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־
.Moladah & ,Sebah & ,Beersebah ,eorū hæreditate in eis Fuitque .Jehudah
2 יְהוּדָה : וַיִּהְיוּ לָהֶם בְּנַחֲלָתָם בְּאֵר שֶׁבַע וְשֶׁבַע וּמוֹלָדָה :
.Chormah & ,Bethul & ,Elthola Et ,Hasem & ,Balah & ,Chasarfushal Et
3 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבִלְהָ וָעֶצֶם : וְאֶלְתּוֹלַד וּבְתוּל וְחָרְמָה :
.Bethlebaoth Et ,Chasarfusah & ,Beihh merchaboth & ,Siglagh Et
4 וְצִקְלַג וּבֵית הַמַּרְכָּבוֹת וַחֲצַר סוּסָה : וּבֵית לְבָאוֹת
.Rimmon ,Hain ,earum *aris* & ,trederim civitates ,Saruchen &
5 וְשָׁרוּחֶן עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וַחֲצֵרֵיהֶן : עַיִן רִמּוֹן
.ville ,urnes Et ,earum *suis* & ,quatuor civitates ,Hasan & ,Heter &
6 וְעֶתֶר וְעָשָׁן עָרִים אַרְבַּע וַחֲצֵרֵיהֶן : וְכָל־הַחֲצֵרִים
Ramath Bihalathbeer ad usque ,istarum urbium circuitus quæ
אֲשֶׁר סְבִיבוֹת הָעָרִים הָאֵלֶּה עַד־בַּעֲלַת בְּאֵר רָמַת
.suas familias *ad* Simhon filiorum *exceptis* hæreditas ista :*meridiei*
נֶגֶב זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם :
portio erat quia :Simhon filiorum hæreditas Jehudah filiorum *fuit* De
7 מֵחֶבֶל בְּנֵי יְהוּדָה נַחֲלַת בְּנֵי שִׁמְעוֹן כִּי־הָיָה חֵלֶק
medio in Simhon filii *hereditatem* & ,ipsis *pro multa* Jehudah filiorum
בְּנֵי־יְהוּדָה רַב מֵהֶם וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־שִׁמְעוֹן בְּתוֹךְ
.suas familiis *ad* Zebulun filiis tertia fors afcēdit Et .eorū hæreditatis
8 נַחֲלָתָם : וַיַּעַל הַגּוֹרָל הַשְּׁלִישִׁי לִבְנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם
eorū termin° Afcenderq; .Sarid ad usq; eorū hæreditatis terminus fuit &
9 וַיְהִי גְבוּל נַחֲלָתָם עַד שָׂרִיד : וְעָלָה גְבוּלָם
versum *ad* *occurrit* & :Dabbaseth in pertinget & ,Marhalah & ,mare ad
לַיָּמָה וּמַרְעֲלָה וּפָגַע בְּדַבֶּשֶׁת וּפָגַע אֶל־הַנַּחַל
.orietur orientem ad ,Sarid à revertitur Et .Jorhneham *facies super* *qui*
10 אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יָקְנְעָם : וְשָׁב מִשָּׁרִיד קֵדְמָה מִזְרַח
.Jaroth ad egreditur & :Thabor Chiloth terminum *super* ,Solis
11 הַשֶּׁמֶשׁ עַל־גְּבוּל כִּסְלוֹת תָּבוֹר וְיָצָא אֶל־הַדָּבְרַת
Gittah ortum ad orientem ad transit inde Et .Japhiah ascendet &
וְעָלָה יָפִיעַ : וּמִשָּׁם עָבַר קֵדְמָה מִזְרָחָה גַּתָּה הֵפֶר
.Nehah *figura* Rimmon exibit & ,Casin Hittah ,Chepher
12 חֵפֶר עִתָּה קָצִין וְיָצָא רִמּוֹן הַמְּתְאַר הַנֵּעָה :

Versio VULG. LAT.

19 Et prætergreditur contra Aquilonem Beth-hagla : sūntq; exitus ejus contra linguā maris Salsissimi ab Aquilone in fine Jordanis ad Australem plagam: Qui est terminus illius ab Oriente. Hæc est possessio filiorum Benjamin per terminos suos in circuitu, & familias suas. Fuerūtque civitates ejus, Jericho & Beth-hagla & Vallis Casis, Beth-Araba & 20 Samaraim & Bethel. Et Auim 21 & Aphara & Ophera, Villa 22 Emona & Opbni & Gabee : 23 civitates duodecim, & villæ earum. Gabaon & Rama & 24 Beroth, Et Mesphe & Capha- 25 ra & Amosa. Et Recem, Jare- 26 phel et Tharela. Et Sela, Eleph, & Jebus, quæ est Jerusalē, 27 Gabaoth, & Cariath : civitates 28 quatuordecim, et villæ earum. Hæc est possessio filiorum Benjamin juxta familias suas.

CAP. XIX.

1 Et egressa est fors secunda filiorum Simeon per cognationes suas : fuēque hæreditas 2 Eorum in medio possessionis filiorum Juda : Bersabee & 3 Sabee & Molada. Et Haser- 4 sual, Bala & Asem. Et Eltho- 5 lad, Bethul & Harma. Et Sic- 6 cceg & Bethmarchaboth & Hasersusa. Et Bethlebaoth & Sarohen : civitates tredecim, 7 & villæ earum. Ain & Rem- 8 mon & Athar & Asan : civitates quatuor, & villæ earum: 8 Omnes viculi per circuitum urbium istarum usque ad Baalath-Beer-Ramath contra Australem plagam. Hæc est hæreditas filiorum Simeon juxta 9 cognationes suas, In possessione & tunicolo filiorum Juda: quia major erat, Et idircò filii Simeon possederunt in medio 10 hæreditatis eorum. Cecidit q; fors tertia filiorū Zabulon per 11 cognationes suas : & factus est terminus possessionis eorum usque Sarid. Ascendit que de Mari & Merala, et pervenit in 12 Debbaseth, usque ad torrentē qui est contra Ieconam. Et revertitur de Sared contra Orienté in fines Ceseletthabor : et egreditur ad Dabereth, & 13 seenditque contra Japhie. Et inde pertransit usque ad Orientalem plagam Gethhepher et Thacasin : et egreditur in Remmon, Amthar et Noa.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ ἔσται (φ) ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης τῆς ἁλμυρᾶς ἐκπὸ Βορρᾶν εἰς μέρος τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Λιβός. πάντα τὰ (ψ) ὅρια ὅρων ἀπὸ Λιβός. Καὶ ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν (ω) Βενιαμὶν, τὰ ὅρια αὐτῶ κύκλῳ κτ (α) ἡμερῶν. Καὶ ἐγένοντο αἱ πόλεις τῶν υἱῶν (β) Βενιαμὶν κτ ἡμέρες αὐτῶ, Ἱερειχὼ, καὶ (γ) Βεθεγαβὰ, καὶ Ἀμεκασὶς, Καὶ Βαιθαβαρὰ, καὶ Σαρὰ, καὶ Βηθὰρὰ, Καὶ Αἰὲὶν, καὶ Φαρὰ, καὶ Ἐφερθὰ, Καὶ Καεφὰ, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Μονὶ, καὶ Γαβαὰ· πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶ. Γαβαὼν, καὶ Μιρὼν, καὶ (δ) Βηηρωθὰ, Καὶ Μασπημὰ, καὶ Μιρὼν, καὶ Ἀμωκὴ, Καὶ Φιρὰ, καὶ Καφὰν, καὶ Νεκὰν, καὶ Σηκὰν, καὶ Θαρελὰ, Καὶ Ἰαβοῦς· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλὴμ· καὶ (ε) Γαβαὼθ Ἰαεὶμ· πόλεις δεκαπέντε, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶ. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν (ζ) Βενιαμὶν κτ ἡμέρες αὐτῶν.

MS. A. (φ) αὐτῶ ἡ (χ) ἀπὸ Βορρᾶ (ψ) θεια ἀπὸ (ω) Βενιαμὶν, (α) ἡμερες αὐτῶ. Καὶ (β) Βενιαμὶν (γ) Βηθαγλὰ, καὶ Ἀμεκασὶς καὶ Βαιθαεσβὰ, καὶ Σαμεὶμ, καὶ Βηθὰλ, καὶ Αὐὲὶμ, καὶ Ἀφὰς, καὶ Ἀφρὰ, καὶ Αἰκαρὰν, καὶ Καφηεσμὰν, καὶ Γαβαὰ· πόλις (δ) Βηρωθὰ, καὶ Μασφὰ, καὶ Χεφειρὰ, καὶ Ἀμωσὰ, καὶ Ρεκὲμ, καὶ Ἰβρεὴλ, καὶ Θαρεὴλ, καὶ Σηλὰ, καὶ Ἰεβοῦς· αὕτη (ε) Γαβαὰθ, καὶ πόλις Ἰαεὶμ· πόλεις δεκαπέντε, (ζ) Βενιαμὶν

ΚΕΦ. ιθ'.

1 Καὶ ἐξῆλθεν (α) ὁ δεύτερος κλῆρος τῶν υἱῶν Συμεὼν. καὶ ἐγένοντο αἱ κληρονομία Αὐτῶν ἀναμέσον (β) κλήρου υἱῶν Ἰούδα. καὶ ἐγένοντο κλῆρος αὐτῶ Βηρσαβεὲ, καὶ (γ) Σαμαὰ, καὶ 3 Κεδαδὰμ, Καὶ Ἀρσωὰ, καὶ Βωλὰ, καὶ Ἰαοῦν, 4 Καὶ Ἐρθολὰ, καὶ Βωλὰ, καὶ Ἐρμὰ, Καὶ Σικελὰκ, καὶ Βαθμαχχὼθ, καὶ Σαρσουῖν, Καὶ Βαθθαρὼθ, καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῶ πόλεις δεκαπέντε, καὶ αἱ 7 κῶμαι αὐτῶ. (δ) Ἐρεμμὼν, καὶ Θαχὰ, καὶ Ἰεθὲρ, καὶ Ἀσὰν· πόλεις τέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι (ε) 8 αὐτῶ Κύκλῳ τῶν πόλεων (ζ) αὐτῶ ἕως Βεῆλὰ πορδομένων Βαμὲθ κτ Λίβα. αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν (η) κτ ἡμέρες 9 αὐτῶ. Ἀπὸ τῶ κλήρου τῶ Ἰούδα ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, ὅτι ἐγένοντο (θ) ἡ μερὶς υἱῶν Ἰούδα μείζων τῶ αὐτῶ· καὶ ἐκληρονόμησε (ι) οἱ υἱοὶ Συμεὼν ἐν μέσῳ τῶ κλήρου αὐτῶ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῶ πέμπτος τῶ Ζαβουλὼν κτ ἡμέρες αὐτῶ. (κ) ἔστω τὰ ὅρια τῶ κληρονομίας (λ) αὐτῶ, Ἐσσὲκ γωλὰ ὅρια αὐτῶ, Ἡ θάλασσα (μ) καὶ Μαρῆλὰ, καὶ Ζωιαβὲ (ν) ἐπὶ Βαιθάρεβα εἰς τῶ φάραγγα, οὗ ὅτι κτ πρόσωπον (ξ) Ἰεκμὰν. Καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ (ο) Σεδὰθὰκ εἰς ἀνατολὰς ἀπὸ ἀνατολῶν (π) Βαθσεμὲς ἐπὶ τὰ ὅρια (ρ) Χαρῆωθαὶ, καὶ διῆλθεν (σ) ἐπὶ Δαβεῤὰθ, καὶ περιπεσεῖται ἐπὶ (τ) Φασῆαι. 13 Καὶ ἐκεῖθεν πορεύεται εἰς ἀνατολὰς (υ) ἐπὶ ἀνατολὰς ἐπὶ Γεθοῤὰ ἐπὶ πόλιν Κατασὶμ, καὶ διῆγεται (φ) ἐπὶ (χ) Ῥεμμωναὰ Μαθαρεοζέδ.

MS. A. (α) ὁ κλῆρος δεύτερος τῶ Συμεὼν. (β) κλῆρον (γ) Σαβεὲ, καὶ Μωλαδὰ, καὶ Σερσελὰ, καὶ Βαθὲλ, καὶ Βηζωλὰ, καὶ Ἀσὰμ, καὶ Ἐλθολὰδ, καὶ Ἐρμὰ, καὶ Σεκὲλὰ, καὶ Βαθβαμαρχασβὼθ, καὶ Ἀσερσεὶμ, καὶ Βαθθαζὰδ, καὶ οἱ ἀγροὶ (δ) Ἀὶν, καὶ Ῥεμμὼθ, καὶ Ἐεθὲρ, καὶ Ἀσὰμ· πόλις (ε) αὐτῶ αἱ Πδρικύκλῳ (ζ) τέσσαρες Βαθσηρήβαμμὼθ πορδομένων Βαμὲθ κτ Λίβα. (η) κτ κλῆρος αὐτῶ. Ἀπὸ τῶ υἱῶν Ἰούδα (θ) μερὶς υἱῶν (ι) υἱοὶ (κ) καὶ ἔστι (λ) αὐτῶ ἕως Σαρεθὰλ τὰ ὅρια (μ) καὶ Μωειλὰ, (ν) ἐπὶ Δαβεδαὰ εἰς τῶ (ξ) Ἰεκμὰν. Καὶ ἀναστρέψει (ο)

Et erit exitus finitū ad extremitatem maris Salis ad Aquilonē in parte Jordanis ab Africo. Hi fines sunt ab Africo. Et Jordanis terminabit à parte Orientis. Hæc est hæreditas filiorū Benjamin, fines ejus in circuitu secundū populos. Et fuērūt sunt civitates filiorū Benjamin, secundū populos eorū, Hierichо, & Bethogeo, & Ameca- 22 *sis, Et Beithabara, & Sara, & Besana, Et Aim, & Phara, & Ephratha, Et Caraphs, et Cephira, & Moni, & Gabaa: civitates (u) duodecim, & pagi earū. Gabaon, & Rama, & Beerotha, Et Missema, & Mivon, & Amoce, Et Phira, & Caphan, & Nican, & Seleean, et Thareela, Et Jebus, (Hæc est Hierusalē): Gabaoth. Farim: civitates tredecim, & pagi earū. Hæc est hæreditas filiorum Benjamin secundūm populos eorum.*

CAP. XIX.

Et exiit secunda sors (a) filiorū Symeon. Et fuērūt est hæreditas Eorū inter sortes filiorū Judā. Et factū est sors eorū Bersabee, & Samsa, & Caladam, Et Asula, 3 *& Bola, & Jasun, & Ethulā, et* 4 *Bula, & Hermā, Et Siceclac, & Bethmacheyth, & Sarsusin, Et* 6 *Beitharoth, et agri earū: civitates tredecim, et pagi earū. Ennmon,* 7 *& Thalcha, & Ether & Asan: civitates quatuor, & pagi earum (b) In circuitu civitatum eorum* 8 *usq; Balee eusitū, Bimeth ad Africum. Hæc est hæreditas tribus filiorū Symeon secundūm populos eorum. De sorte Iuda hæreditas* 9 *triū filiorū Symeon, quoniā fuit pars filiorū Iuda major eā, quæ ipsorum: & hæreditaverunt filii Symeon in medio sortis eorū. Et* 10 *exiit sors tertia ipsi Zabulun secundūm populos eorum. Fruntq; fines hæreditatis eorum, (c) Esdecgola, fines eorum Mare, & Margelda, & continguent ad Beitharaba in valle, quæ est ad faciem Iecmam. Et reverterunt à Sid-* 12 *duc ex adverso ab Oriente Beth-samys ad fines Chaseloth-eth, & transibunt in Dabiroth, & ascendent in Phaiga.* 13 *Et inde circumibunt ex adverso ad Orientem in Gebere ad civitatem Catesim: pertransibunt in Remmona Atharanoa.*

תרגום יונתן Targum Jonathan.

15 ועבר תחומא לעבר בית חגלה לצפונא והון מפקנוהי דתחומא לבית יבא דמלחא צפונא
16 לסיפי ירדנא דרומא דין תחום דרומא : וירדנא תתחומא ליה לרוח קדומא דא אחסנת
17 בני בנימין לתחומהא סחור סחור לזרעיתהון : והוה קרוויא לשבטא דבני בנימין
18 לזרעיתהון יריחו ובית חגלה ומישר קציץ : ובית משרא ובמרים ובית אל : והעיים
19 והפרה ועפרה : וכפר העמונה והעפני וגבע קרון תרתא עסרי ופצחיהן : גבעון ורמתא
20 ובארות : ומצפיא וכפירא והמוצה : ורקם וירפאל ותראלה : וצלע אלף ויבוסאי היא
21 ירושלם גבעת קרית קרון ארבע עסרי ופצחיהן דא אחסנת בני בנימין לזרעיתהון :

יט

1 ונפק עדבא תניינא לשמעון לשבטא דבני שמעון לזרעיתהון והוא אחסנתהון בגו אחסנת
2 בני יהודה : והוה להון באחסנתהון באר שבע ושבע ומולדה : וחצר שועל ובלה ועצם :
3 ואלתולד ובתול וחרמה : וצקלג ובית המרכבות וחצר סוסה : ובית לבאות ושרוחן קרון
4 הלת עסרי ופצחיהן : עין רמון ועתר ועשן קרון ארבע ופצחיהן : וכל פצחיא די בסחרנות
5 קרוויא האלין עד בעלת באר רמת דרומא דא אחסנת שבטא דבני שמעון לזרעיתהון :
6 מעברב בני יהודה אחסנת בני שמעון ארי הוה חולק בני יהודה סגי מנהון ואחסינו בני
7 שמעון בגו אחסנתהון : וסליק עדבא תליתאה לבני זבולן לזרעיתהון והוה תחום
8 אחסנתהון עד שדיר : וסליק תחומהון לימא ומרעלה ומערע ברבשת ומערע בנחלא
9 די על אפי יקנעם : ותב משדיר לקדומא מדנח שמשא על תחום כסלות תבור ונפיק
10 לדברת וסליק ליפיע : ומתמן עבר לקדומא מדנחא גתה חפר לעתה קצין ונפק לרמון
11 ומתואר ומתמן מסיחד לניעה :

Paraph. Chald. Versio Latina.

Et transit terminus ad latus Bethhhoglah ad Septentrionem; et fuerunt 19
exitus termini ad litus maris salis ad Septeutrionem, ad ripas Jordanis
ad Austrum: hic terminus Australis. Et Jordanis terminus illi ad ventum 20
Anteriorem: hæc possessio filiorum Benjamin ad terminos ejus circumeir-
ca ad prosapias eorum. Et fuerunt urbes tribui filiorum Benjamin ad 21
prosapias suas, Jericho, et Beth-hhogla, et planities Kefziz. Et Beth-mes- 22
fera et Szemaraim, et Bethel. Et Ghavim, et Hbaphara, et Ghaphra. Et 23
Chephar Ghamonah, et Ghaphi, et Gabagh: urbes duodecim et oppida ea- 24
rum. Gibghon et *Ramatha*, et Beeroth. Et *Mizpaia* et Hacephira, et Ha- 25
mosza. Et Rekem, et Jirpeel, et Tharalah. Et Szelagh, Eleph, et *Jebusai* 26
(ipsa Jerusalem,) Gibghath, Kirjath: urbes quatuordecim, et oppida earū: 27
hæc possessio filiorum Benjamin ad prosapias eorum. CAP. XIX. 28

Et exiit fors secunda Simeoni, tribui filiorū Simeō ad prosapias eorū: et 1
fuit possessio eorū in medio possessionis filiorū Juda. Et fuit eis in pos- 2
sessionem eorū: Beer-Sebagh & Sebagh, et Molada. Et Hhasfar Sughal, & 3
Bala, et Gheszem. Et Eltholad, et Bethul, et Harama. Et Sziklag, et Beth- 4
hamarchaboth, et Hhazar Zzuzza. Et Beth-Lebaoth, et Saruhhē: urbes tre- 5
decim et oppida earum. Ghein Rimon et Gether, et Ghassan; urbes quatuor 6
et oppida earum. Et omnia oppida quæ in circuitu urbium harum usq; ad 7
Baghalath, Beer-Ramath, ad Austrum: hæc possessio tribus filiorū Simeon 8
ad prosapias eorū. Ex sorte filiorum Juda possessio filiorū Simeon; nam fuit 9
pars filiorū Juda multa ab eis, et possidere fecerunt filios Simeon in me-
dio possessionis eorum. Et ascendit fors tertia filiis Zebulun ad prosapias 10
eorum: et fuit terminus possessionis eorum usq; ad Sarid. Et ascendit ter- 11
minus ad mare, et Marghala, et contingit in Dabassetb: et contingit in flu-
viū qui sup facies Jakngham. Et revertitur à Sarid ad anterius Orientis 12
Solis sup terminū Chizzloth Thabor; et exit ad Daberath; et ascendit ad
Japhiagh. Et inde transit ad anterius Orientis ad Githah Hhepher ad Ghi- 13
chah Kafzin; et exit ad Rimon Methoar: et inde revertitur in Neghah.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Tum pertransit terminus *iste* ad latus Beth- 19
hagla ab Aquilone, habétque exitus suos ter-
minus idem ad linguam maris salsi ab Aquilone, & ad ripas Jordanis ab Austro. Hic
est terminus Meridiei atque Jordanis. Juxta 20
limites suos usque ad latus Orientale. Hæc
est hæreditas tribûs filiorum Benjamin fe-
cundùm terminos ejus per circuitum, juxta
familias eorum. Fuerunt autem civitates tri- 21
bûs Benjamin per familias suas, Jericho, Za- 22
chith, Hagla, Amac, Kesses, Beth-araba, 23
Semarim, Beth-il, Avin, Para, Ophra, Op- 24
pidum-convallis, Aphli, & Gebaa: civita- 25
tes quatuordecim cum villis earum. Item 26
Gebeon, Rama, Beroth, Masphia, Chephi- 27
ra, Massa, Recem, Rephael, Tarala, Salaa, 28
Gebira, Jobus quæ est Jerusalem, Gebeath,
& Curiathim: civitates quatuordecim cum
villis earum. Hæc est hæreditas tribûs filio-
rum Benjamin per familias suas.

CAP. XIX.

DEinde prodit sors secunda tribui filio- 1
rum Simeon per familias suas, fuitque
hæreditas eorum intra hæreditatem filiorum
Juda. Contigerunt autem illis in hæredi- 2
tate eorum Bir-sebaa, Sebaa, Molada, Lo- 3
cus-vulpium, Bala, Essim, Elothlad, Beth- 4
il, Herma, Senaclag, Beth-marcboth, 5
Hassor-susa, Beth-leboth, & Sarvenan: 6
civitates quatuordecim cum pagis earum.
Item In, Ramin, Gothar, & Osan: civita- 7
tes quatuor cum villis earum, Cunctisque 8
oppidis quæ civitatibus istis adjacebant, us-
que ad Beath-beth-Rama quæ est in Meri-
die. Hæc est hæreditas tribûs filiorum Sime-
on per familias suas. Ex fuiciulo filiorum 9
Juda fuit hæreditas filiorum Simeon, quia
multa erat portio filiorum Juda; ac perinde
hæreditatem accepérunt filii Simeon ex hæ-
reditate eorum. Postea ascendit sors tertia 10
filiis Zebolon per familias suas, fuitque ter-
minus possessionis eorum usque ad Asdod:
Tum ascendit terminus eorum ad Occiden- 11
tem & ad Collem-vulpium, deinde pertingit
ad Debfath, ac tum pertingit ad vallem quæ
est ante Necamaam: Ab Asdod reflectitur 12
ab Oriente sole ad limitem Chesloth & Cha-
thor, egreditur ad Rabath, ascenditque ad
Nesii. Inde transit priùs ab Oriente ad 13
Geth, & Hophar, Atha, & Kesjan, tum exit
ad Remoo, Mathua, & Aua:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

*Rursùm descendit idem terminus, transi- 19
itque ad latus Beth-hagla Septentrionem
versùs, & fuit finis ejus ad linguam ma-
ris falsi Septentrionem versùs, usque ad
extremitatem Jordanis ad Meridiem. Hic
est limes Meridianus: Porrò Jordanis li- 20
mitaneus erat ex parte Orientali. Hæc est
hæreditas filiorum Benjamin cum termi-
nis ejus circumquaq; per familias eorum. Je- 21
richo, Beth-hagla, Convallis-Kessas, Beth- 22
araba, Samraim, Beth-il, Avoim, Para, 23
Aphra, Haphra Ammanei, Aphna, & 24
Gebaa: civitates duodecim cum pagis 25
earum. Præterea Gibaon, Rama, Beroth, 26
Masphra, Kephira, Mossa, Racem, Jar- 27
phael, Taraala, Salaa, Alepha, Jebusa, (ipsa
est Jerusalem) Gebaa, Kiriath: civitates 28
quatuordecim & oppida earum. Hæc est
hæreditas filiorum Benjamin per familias
eorum.* CAP. XIX.

ET egressa est *sors* secunda Simeoni 1
per familias suas, fuitque hæreditas
eorum inter filios Juda. Habuerunt au-
tem in hæreditate sua Bir-sebaa, Sab-e, 2
Malada, Castellum-sual, Bala, Assem, 3
El-tolad, Bethor, Horma, Setlagh, Beth- 4
marcaboth, Castellum susa, Beth-lebao- 5
oth, & Sarubaa: urbes tredecim cum 6
tractibus earum. Ain, Remmon, Ghaiher, 7
& Asan, urbes quatuor cum oppidis ea- 8
rum, Et castellis omnibus quæ erant circa
istas, usque ad Baal-bab, & Rama
Australem. Hæc est hæreditas filiorum
Simeon per familias suas. Ex sorte fili- 9
orum Juda fuit hæreditas filiorum Si-
meon, quia sors filiorum Juda am-
plior erat ipsis; idéoque hæreditatem
habuêre filii Simeon in medio hære-
ditatis eorum. Deinde ascendit sors 10
tertia filiis Zabolon per familias suas, &
fuit terminus hæreditatis eorũ ad Sarid:
Processitq; terminus eorũ Occidentem ver- 11
sùs ad Marala, incidit in Dabbasth, in-
cursitque in vallem quæ est à tergo Jo-
nam. Tum rediit à Sarid in Orientem, 12
ad ortum inquam solis, ad terminum Kes-
lon-sabor, & egressus est Daberath, a-
scendit ad Japhia, Et procedens Orientem 13
versùs ad Getha, Hiphar, Aita, Casia, rur-
sum egressus est ad Remmon, Mathua, &
Nia:

ספר יהושע : יט

Versio VUL. LAT.

ejus egressus erunt & :Hanathon aquilone ab terminus *ipsum circuibit* Et
14 וְנָסַב אֹתוֹ הַגְּבוּל מִצָּפוֹן הַנָּתָן וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
-Beth & ,Idalah & ,Simron & ,Nahalal & ,Cattath Et ,Iphthachel *vallis*
15 גֵּי יִפְתָּחְאֵל : וְקַטָּת וְנַהֲלָל וְשִׁמְרוֹן וְיִדְאָלָה וּבֵית
filiorum hæreditas Hæc ,earum *atria* & ,duodecim civitates ,lechem
16 לֶחֶם עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן : זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי
Issachar ,eorum *atria* & ,ista urbes ,suas familias *ad* Zebulun
17 זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם הָעָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן : לְיִשָּׂשכָר
,suas familias *ad* Issachar filis ,quarta fors est egressa
18 יָצָא הַגּוֹרָל הָרְבִיעִי לִבְנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם :
,Chapharaim Et ,Sunem & ,Chesuloth & ,Izrehelah ,eorũ terminus fuit Et
19 וַיְהִי גְבוּלָם יִזְרְעֶאלָה וְהַכְּסֻלּוֹת וְשׁוּנֵם : וְחֲפָרַיִם
,Remath Et ,Abes & ,Chision & ,Rabbith Et ,Anacharath & ,Sion &
20 וְשִׁיאוֹן וְאַנְחָרֵת : וְהַרְבִּית וְקִשְׁיוֹן וְאֶבֶץ : וְרֵמֶת
terminus *eorum* Et ,Bethpasses & ,Hencharadah & ,Hengannim &
21 וְעֵין גַּנִּים וְעֵין חַדָּה וּבֵית פָּצֵץ : וּפָגַע הַגְּבוּל
eorum terminus exitus erunt & ,Bethfames & ,Sachasimah & ,Thabor in
22 בְּתָבוֹר וְשַׁחֲצִימָה וּבֵית שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹצְאוֹת גְּבוּלָם
extremum hæreditas Hæc ,earum *atria* & ,sedecim civitates : Jarden
23 הַיַּרְדֵּן עָרִים שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן : זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה
,for. est egressa Et ,earũ *atria* & ,urbes ,suas familias *ad* Issachar filiorũ
24 בְנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם הָעָרִים וְחַצְרֵיהֶן : וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל
,eorũ termin° Fuit q; ,suas familias *ad* Aser filiorum *extremum* quinta
25 הַחֲמִישִׁי לְמַטֵּה בְנֵי אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם : וַיְהִי גְבוּלָם
,Misal & ,Hurhel & ,Alamelech Et ,Achsaph &,Beten &,Chali &,Chelcath
26 חֶלְקָת וְחֲלִי וּבֵטֶן וְאַכְשָׁף : וְאַלַּמֶּלֶךְ וְעַמְעָד וּמִשְׁאָל
eius revertetur Et ,Libnath Sichor in & ,mare ad Charmel in *ecorũ* &
27 וּפָנָע כַּרְמֶל הַיָּמָה וּבְשִׁיחוֹר לִבְנָת : וְשָׁב מִזְּרַח
aquilonẽ ad Iphrahchel vallĩ in &,Zebulun in *ecorũ* &,Bethdagon Solis
28 הַשֶּׁמֶשׁ בֵּית הַדָּגֹן וּפָגַע בִּזְבוּלֻן וּבְגֵי יִפְתַּח אֵל צָפוֹנָה
,Beth ab &,Heb ab ,sinistra à Chabul ad exibit &:Nehiel & ,Bethemech
29 בֵּית הָעֵמֶק וְנִעִיאֵל וְיָצָא אֶל בָּבוֹל מִשְּׂמֹאל : וּעִבְרֹן וְרֹחֹב
,Ramah termin° revertetur Et *malis* Sidon ad usq; ,Canah & ,Chammon &
30 וְחַמּוֹן קָנָה עַד צִידוֹן רַבָּה : וְשָׁב הַגְּבוּל הָרָמָה
eruntq; ,Ch.ob terminus revertetur et ,Sor munitam civitatẽ ad usq; &
31 וְעִיר עִיר מִבְצַר צֹר וְשָׁב הַגְּבוּל חוֹסָה וְהָיוּ
,Rechob & ,Aphec & ,Hummah Et .Achizib ad funiculo à mare ad ej° exitus
32 תֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה מֵחֶבֶל אֲכִזִיבָה : וְעֻמָּה וְאַפֵּק וְרֹחֹב
eorũ in *hereditas* Hæc ,earum *atria* & ,duæ & viginti civitates
33 עָרִים עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֶן : זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה
Filis ,earum *atria* & ,ista civitates ,suas familias *ad* Aser filiorum
34 בְנֵי אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם הָעָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן : לִבְנֵי
,Sua ,familias *ad* Naphtali filiis ,sexta fors exivit Naphthali
35 נַפְתָּלִי יָצָא הַגּוֹרָל הַשִּׁשִּׁי לִבְנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם :
Adami & ,Schannannim in Elon ab ,Cheleph à eorum terminus fuit Et
36 וַיְהִי גְבוּלָם מֵחֶלֶף מֵאֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים וְאַדָּמִי
,Jadeh ejus exitus *fuit* & :Laccum ad usq; J bneel & ,Necheb ipsius
הַנֶּקֶב וְיַבְנְאֵל עַד לַקּוּם וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו הַיַּרְדֵּן :
inde egrediẽtur & ,Thabor Aznoth ,mare ad terminus revertetur Et
37 וְשָׁב הַגְּבוּל יָמָּה אַזְנוֹת תָּבוֹר וְיָצָא מִשָּׁם
ipsum à eorum Aser in & ,meridie à Zebulun in *ecorũ* & :Chuchoch
38 חֻקֹּקָה וּפָגַע בִּזְבוּלֻן מִנֶּגֶב וּבְאָשֵׁר פָּגַע מִיָּם
Siddim ,*eorũ* *atria* Et ,Solis ortum ,Jarden ad Jehudah in &
39 וּבִיהוּדָה הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ : וְעָרֵי מִבְצַר הַצִּדִּים
,Chaf & ,Rumah & ,Adamah Et .Chinnereth &,Raceath,Chammath &,Ser
40 צֶר וְחַמַּת רַקַּת וְכִנֶּרֶת : וְאֲדָמָה וְהָרָמָה וְחָצוֹר :
,horen ,Migdalel & ,Iron Et .Henchafor & ,Edrehi &,Chedes Et
41 וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי וְעֵין חָצוֹר : וְיִרְאוֹן וּמִגְדַּל אֵל חֶרֶם
,earum *atria* & ,*secunda* *in* civitates ,Bethfames & ,Bethlehanah &
42 וּבֵית־עֲנָת וּבֵית שֶׁמֶשׁ עָרִים תֵּשַׁע עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן :

14 Et circuit ad Aquilonem Hanathon: funtq; egressi ej° Val-
15 lis Jephthahel , Et Cateth & Naalol & Semeron & Jedala & Bethlehem : civitates duo-
16 decim, & villæ earũ. Hæc est hæreditas trib° filiorũ Zabulon per cognationes suas, urbes & viculi earũ. Issachar egressa est
17 fors quarta p cognationes su-
18 as. Fuitq; ejus hæreditas, Jez-
19 rael & Casaloth & Sunem. Et Hapharaim & Seon & Anaha-
20 rath. Et Rabboth & Cesion,
21 Abes, Et Rameth, & Engannim,
22 & Enhadda, & Bethpheses. Et pervenit termin° usq; Thabor & Sehesima & Bethfames; erúntq; exit° ej° Jordanis : ci-
23 vitates sedecim, & villæ earũ. Hæc est possessio filiorũ Issachar p cognationes suas, urbes
24 & viculi earũ. Ceciditq; fors
25 quinta tribui filiorum Aser p cognationes suas. Fuitq; terminus eorũ Haleath & Chali
26 & Beten & Axaph, Et Elmelech & Amaad & Messal : & pervenit usque ad Carmelum maris, & Sihor & Labanath.
27 Ac revertitur contra Orientẽ Berthdagon : & pertransit usq; Zabulon & Vallem Jephthaël contra Aquilonem in Bethemec & Nehiel. Egreditúrq; ad
28 lævà Cabul, Et Abran & Ro-
30 hob & Hamon & Cana, usq;
31 ad Sidonem magnã. Revertitúrq. in Horma usq; ad civi-
32 tatem munitissimã Tyrum, &
33 usq; Hosa: erúntq; exit° ejus in mare de funiculo Achziba. Et Amma & Aphee & Rohob: civitates vigintiduæ , & villæ
34 earũ. Hæc est possessio filiorũ Aser p cognationes suas , ur-
35 bẽsq; & viculi earũ. Filiorum Nephthali sexta fors cecidit p
36 familias suas. Et cœpit ter-
37 minus de Heleph & Elon in Saanannim, & Adami , quæ est
38 Neceb. & Jebnael usq; Lecũ: & egressi° eorũ usq; ad Jordanem.
39 Revertitúrque termin° contra Occidentẽ in Azanotthabor , atq, inde egreditur in Hucuca, & pertransit in Zabulon contra Meridiem, & in Aser contra Occidentẽ, & in Juda ad
40 Jordanẽ contra Orrũ Solis. Civitates munitissimæ, Assedim,
41 Ser, & Emath, & Reccath, &
42 Cenereth, Et Edema, &Arama, & Afor, Et Cedes & Edrat, Enhafor, Et Jeron & Magdalel, Horem & Bethanarh & Bethfames: civitates decem & novem, & villæ earum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

14 Καὶ κυκλωσουσι᾽ ὅια ἐπὶ Βορρᾶν ἐπὶ Ἀμὼθ,
15 καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαιφαθὰ, Καὶ
Κατανὰθ, καὶ Ναϊσαὰλ, καὶ Συμεὼν, καὶ Ἰριχὼ,
16 καὶ Βαιθμὰν. Αὕτη ἡ κληρονομία τῆς φυλῆς υἱῶν
Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶ, (ἡ) πόλις καὶ αἱ κῶ-
17 μαι αὐτῆ. Καὶ τῇ Ἰσσαχὰρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆ-
18 ρος ὁ τέταρτος. Καὶ ἐγένηθη τὰ ὅια (κ) αὐ-
19 τῆ Ἰεζὴλ, καὶ Χασαλὼθ, καὶ Σωνὰμ, Καὶ Ἀγὶν,
20 καὶ Σιωνὰ, καὶ Ἀνηρὰθ, Καὶ Ἀναχαρὶθ, καὶ Δα-
21 βὴρὼν, καὶ Κισὼν, καὶ Ἐβὲς, Καὶ Ἐρεμμὰς, καὶ
Ἰεὼν. καὶ Τομμὰν, καὶ Αἰμὲκ, καὶ Βηθασφίς.
22 Καὶ Συκάμινα τὰ ὅια ἐπὶ (λ) Ταβὼρ, καὶ ἐπὶ
Σαλὶμ καὶ Δάλασσαν, καὶ Βαιθσαμὺς᾽ καὶ ἔσται
23 αὐτῶ ἡ διέξοδος τῶ ὅείων ὁ Ἰορδάνης. Αὕτη ἡ
κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰσσαχὰρ κατὰ δήμους
αὐτῶ, αἱ πόλεις καὶ (ο) αἱ κῶμαι αὐτῶ. Καὶ ἐξῆλ-
24 θεν ὁ κλῆρος ὁ πέμπτος Ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐ-
τῶ. Καὶ ἐγένηθη τὰ ὅρια αὐτῶ (α) Ἐξὴ κεὰδ, καὶ
25 Ἀλὲφ, καὶ Βαιθὰκ, καὶ Κεὰφ, Καὶ Ἐλμελὲχ,
26 καὶ Ἀμιὰλ, καὶ Μασσὰ᾽ καὶ Συκάμινα τῶ Καρμή-
λῳ κατὰ Δάλασσαν, καὶ τῶ (β) Σιὼν, καὶ Λαβα-
27 νὰθ. Καὶ ἐπιστρέψει (γ) ἀπὸ ἀναλολῶν ἡλίου καὶ
Βαιθεγλὰθ, καὶ Συκάμινα τῶ Ζαβουλὼν καὶ (δ)
Ἐκγαὶ, καὶ Φθαὶλ κατὰ Βορρᾶν, καὶ ἐσόμενοι᾽
(ε) ὅεια Σαφθαὶεθμὰ, καὶ Ἰναὶλ, καὶ διξόμενοι᾽
28 εἰς Χωβαμασμὰν, Καὶ Ἐλεὼν, καὶ Ῥαὰβ, καὶ
Ἐμμαὼν, καὶ Κανὰν ἕως Σιδῶνος τῶ μεγά-
29 λης. Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅεια εἰς Ῥαμὰ, (ζ) καὶ
ἕως πόλεις Μασφαὰτ, καὶ τῶ Τυείων᾽ καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Ἰασὴφ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος
αὐτῶ ἡ Δάλασσα, (κ) καὶ Ἀπολὲβ, καὶ Ἐκεζὴβ,
30 Καὶ Ἀρραὴβ, καὶ Ἀφὲκ, καὶ Ῥαὰβ. Αὕτη ἡ κλη-
31 εονομία φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ κατὰ δήμους (θ) αὐτῶ,
πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶ. Καὶ τῶ (ι) Νεφθαλὶ
32 ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος. Καὶ (κ) ἐγένηθη
τὰ ὅρια αὐτῶ (λ) Μοοὰμ, καὶ Μωὰ, καὶ Βεσ-
33 μὶν, καὶ Ἀρμὶ, καὶ Ναὲὰν, καὶ Ἰεφθαμὰ, ἕως
Δωὰβὰ᾽ καὶ ἐγένηθη᾽ καὶ διξόμενοι (μ) αὐτῶ
34 Ἰορδάνης. Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ (ν) Δά-
λασσαν ἐν Ἀθωθαὼρ, καὶ διξόμενοι᾽ ἐκεῖθεν (ξ)
Ἰακκὰ, καὶ Συκάμινα τῶ Ζαβουλὼν ἀπὸ Νό-
τε, (ο) καὶ Ἀσὴρ Συκάμινα κατὰ Δάλασσαν, καὶ ὁ Ἰ-
35 ορδάνης (π) ἀπὸ ἀναπολῶν ἡλίου. (ρ) Καὶ αἱ
πόλεις τεχίρης τῶ Τυείων, Τύρος, (σ) καὶ Ὠμὰ-
36 θαὶ καὶ Κενερὲθ, Καὶ Ἀρμαὴθ, καὶ Ἀεσ-
37 ὴλ, καὶ Ἀσὴρ, Καὶ Κεδὲς, καὶ Ἀσαὲὶ, καὶ πηγὴ
38 Ἀσὴρ, Καὶ Κερὼ, καὶ Μεγδαλεὶμ, καὶ Βαιθ-
δαμὰ, καὶ Θεσαμὺς.

MS.A. (†) αἱ πόλεις αὐτῶ, καὶ (χ) αὐτῶ᾽ Ἰεζεὴλ, καὶ Ἀχασὴθ, καὶ Σωνὰμ,
καὶ Ἀεροαὴμ, καὶ Σφὰν, καὶ Ῥενεὰθ, καὶ Ἀρβενὲθ, καὶ Ῥαεβὰθ, καὶ Κεσὼν, καὶ
Ἀεμὲ, καὶ Ῥαμὰθ, καὶ Ἡγναννὶμ, καὶ Ἡεαδὰὶ, καὶ Βαιθφασὴς. Καὶ Συκάμινα
(ψ) Θαφὼθ, καὶ ἐπὶ Σαφεμὰθ καὶ Δάλασσαν, καὶ Βαιθεμὰς᾽ καὶ ἔσται ἡ διέξο-
δος τῶ ὁρίου αὐτῶ ὁ Ἰορδάνης. (ω) καὶ ἐπαύλεις αὐτῶ. (α) Κθκεὰθ, καὶ Ὀθλεὶ, καὶ
Βαλὲ, καὶ Ἀχσὰφ, καὶ Ἀμαὰθ, καὶ Μασσὰ᾽ καὶ Συκάμινα (β) Σεὼθ, (γ) ἀπ᾽ ἀνατο-
λῶν ἡλίου Βηθδαγὼν, καὶ (δ) Ἐγκεῖ Ἰεφθαὴλ κατὰ (ε) τὰ ὅρια Ἀσφὲλ
Βηθαμὲκ, καὶ πορεύε᾽ τὸ μέθορον᾽ Ἀνὴλ, καὶ διξόμενοι εἰς Χαβὰλ ἀπὸ ἀ-
ριστερῶν, καὶ Ἀχβὰν. καὶ Ῥοὰβ, καὶ Ἀμὼν, καὶ Κανὰ ἕως Σιδῶνος (ζ) ἕως πόλεως ὀχυρωμα(τ)ος τῶ Τυείων᾽ καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Σωσὰ, καὶ ἔσται (η)
καὶ ἀπὸ τῶ ὁριόσματος᾽ Ἀχζὲφ, καὶ Ἀμμὰ, καὶ Ἀφὲκ, καὶ Ῥαὰβ᾽ πόλεις εἰ-
κοσιδύο. Αὕτη(θ) αὐτῶ, * καὶ αἱ κῶμαι(ι) Νεφθαλὶμ(κ) ἐχάνεθο(λ) Μῆλὲα, καὶ Μα-
λὼν, καὶ Βεσαναὶμ, καὶ Ἀρμαὶ, καὶ Ναὲὰβ, καὶ Ἰαεὼνὰ ἕως Ἀκρὸ᾽ καὶ ἐγένηθη(μ) αὐτῶ (ν) Δάλασσαν Ἀζανὰθ Θω-
ρὼ, (ξ) εἰς Ἰεὰν, καὶ Συκάμινα (ο) καὶ τῶ᾽ Ἀσὴρ (π) ἀπ᾽ ἀνατολῶν (ρ) καὶ πόλις (σ) καὶ Ἀμὰθ, καὶ Ῥεκκὰθ, καὶ Κενερὲθ, καὶ Ἀδαμὰ, καὶ Ῥαμὰ, καὶ
Ἀσώρ, καὶ Κεδὲς, καὶ Ἐδρατὶ, καὶ πηγὴ Ἀσὴρ, καὶ Ἰαριὼν, καὶ Μαγδαλὶν Ὠρὲμ, καὶ Βαιναθὰθ, καὶ Θεσαμὲς᾽ πόλεις δεκαεννέα. Αὕτη

Targum JONATHAN.

וּמִסְּחַר לֵיהּ תְּחוּמָא מִצָּפוּנָא לְדַנְתָּן וְהַוּוֹן מַפְקָנוּהִי לְחֵילַת יִפְתָּח אֵל : וְקַטָּת וְנַהֲלָל
וְשִׁמְרוֹן וְיִדְאָלָה וּבֵית לַחְמָם קְרוֹן וְתַרְתָּא עַסְרֵי וְצַפְרֵיהֶן הָדָא אַחֲסָנַת בְּנֵי זְבוּלוּן לְרַעְיָתְהוֹן
קְרָיָיוֹהִי אִלֵּין וּפְצַיְחֵיהֶן : לְיִשָּׂשכָר נְפַק עַרְבָא רְבִיעָאה לְבְנֵי יִשָּׂשכָר לְרַעְיָתְהוֹן : וַהֲוָה
תְּחוּמֵיהוֹן יִזְרְעֶאל וְכִסְלוֹת שׁוּנֵם : וְחֲפָרַיִם וְשִׁיאוֹן וְאַנְחָרֵת : וְהַרְבִּית וְקִשְׁיוֹן וְאֶבֶץ :
וְרֵמֶת עֵין גַּנִּים וְעֵין חַדָּה וּבֵית פָּצֵץ : וּמְעָרַע תְּחוּמָא בְּתָבוֹר וְשַׁחֲצִימָה וּבֵית שֶׁמֶשׁ וַהֲווֹן
מַפְקָנוּהִי דְתַרְחֵיהוֹן לְיַרְדְּנָא קְרָיִין שֵׁת עַסְרֵה וּפַצַיְחֵיהֶן : דָּא אַחֲסָנַת שִׁבְטָא דְבְנֵי יִשָּׂשכָר
לְרַעְיָתְהוֹן קְרָיָיא וּפַצַיְחֵיהֶן : נְפַק עַרְבָא חֲמִישָׁאָה לְשִׁבְטָא דְבְנֵי אָשֵׁר לְרַעְיָתְהוֹן : וַהֲוָה
תְּחוּמֵהוֹן חֶלְקַת וְחֲלִי וּבֶטֶן וְאַכְשָׁף : וְאַלַּמֶּלֶךְ וְעַמְעָד וּמִישָׁאל וּמְעָרַע כַּרְמֶלָא לְיַמָּא
וּבְשִׁיחוֹר לְבְנַת : וְתָאב מִתַּרְנַס שִׁמְשָׁא בֵּית דָּגוֹן וּמְעָרַע בְּזְבוּלוּן וּבְחֵילַת יִפְתָּח אֵל לְצִפּוּנָא
בֵּית מִישְׁרָא וּנְעִיאֵל וְנָפִיק לְבָבוּל מִסְמָלָא : וְעָבְדוּן וְרֹחֹב וְחַמּוֹן קְנָה עַד צִידוֹן רַבְּתָא :
וְתָב תְּחוּמָא לְרַמְתָא וְעַד קְרוֹן בְּדִיקוּן קְרוֹי תּוּקְפָא : וְתָב תְּחוּמָא לְחוֹסָה וַהֲווֹן מַפְקָנוּהִי
לְיַמָּא מֵעָרַב אַכְזִיב : וּעוּמָּה וְאַפֵּק וְרֹחֹב קְרוֹן תְּרֵתֵי וְעַסְרִין וּפַצַיְחֵיהֶן : דָּא אַחֲסָנַת
שִׁבְטָא דְבְנֵי אָשֵׁר לְרַעְיָתְהוֹן קְרָיָיא וּפַצַיְחֵיהֶן : לְבְנֵי נַפְתָּלִי נְפַק עַרְבָא שִׁתְּתָאָה
לְבְנֵי נַפְתָּלִי לְרַעְיָתְהוֹן : וַהֲוָה תְּחוּמֵיהוֹן מֵחֶלֶף מֵאֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים וְאַדְמִי הַנֶּקֶב וְיַבְנְאֵל עַד
לְקוּם וַהֲווֹן מַפְקָנוּהִי לְיַרְדְּנָא : וְתָאב תְּחוּמָא לְיַמָּא לְאַזְנוֹת תָּבוֹר וּנְפַק מִתַּמָּן לְחֻקֹּקָה
וּמְעָרַע בְּזְבוּלוּן מִדָּרוֹמָא וּבְאָשֵׁר יְעָרַע מַעֲרָבָא וּבִיהוּדָה יַרְדְּנָא מִרַנְּסָא שִׁמְשָׁא : וְקִרְיוֹן
בְּרִיכוּן הַצִּדִּים צֹר וְחַמַּת רַקַּת וְכִנֶּרֶת : וַאֲדָמָה וְהָרָמָה וְחָצוֹר : וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי וְעֵין חָצוֹר :
וְיִרְאוֹן וּמִגְדַּל אֵל חֶרֶם וּבֵית עֲנָת וּבֵית שֶׁמֶשׁ קְרוֹן תְּשַׁע עֲשָׂרֵה וּפַצַיְחֵיהֶן :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et revertitur sibi termin° à Septentrione ad Hhanathon, et fuerunt exitus 14
ejus ad vallem Jephtahhel. Et Kattath et Nahalal, et Simeron, et Jadala, et 15
Bethlehem: urbes duodecim et oppida earum. Hæc possessio filiorum Ze- 16
bulun ad profapias suas: urbes hæ et oppida earum. Et Issachar exiit sors 17
quarta, filiis Issachar ad profapias eorum. Et fuit terminus eorum; Jezre- 18
ghel, et Chezzuloth, et Sunem. Et Hapharaim, et Siaon, et Anhharath. 19
Et Harabith, et Kisson, et Abesz. Et Remeth, et Ghein-Ganim, et Ghein- 20
hhada, et Beth-paszesz. Et contingit terminus in Thabor, et Sahhaszima, 21
& Beth Semes; & fuerunt exitus termini *eorum* Jordanis : urbes sedecim 22
& oppida earum. Hæc possessio tribus filiorum Issachar ad profapias suas: 23
urbes et oppida earũ. Et exiit sors quinta tribui filiorum Aser ad profapi- 24
as eorum. Et fuit terminus eorum Hhelkath et Hhali ; et Beten, et Ach- 25
saph. Et Alamelech, et Ghamghad, et Missal: et contingit in Carmela ad 26
mare, et Bessihhor Libnath. Et vertitur ab oriente Solis ad Beth-Dagon, 27
et contingit in Zebulun, et in valle Jiphthahhel ad Septentrionem Beth- 28
Mesra, et Neghiel: et exit ad Chabul à *sinistra*. Et Ghebron et Rehhob, 29
& Hhamon, & Kana usq; Szidon magnam. Et vertitur terminus ad Ra- 30
matha et usq; ad urbes arcium; urbes fortitudinis. Et vertitur terminus 31
Hhozza, et fuerunt exit° ej° ad mare, ex sorte Achzib. Et Ghuma, et A- 32
phek, et Rehhob: urbes viginti et duæ, et oppida earũ. Hæc possessio tribus 33
filiorum Aser ad profapias eorum, urbes hæ et oppida earum. Filiis N eph- 34
thali exiit sors sexta; filiis Nephthali ad profapias eorum. Et fuit terminus 35
eorum Mehheleph, Meelon, Besaghananim et Adami-Hanekeb , i & Ja- 36
bneel usq; Lakum; et fuerunt exitus ejus ad Jordanem. Et vertitur terminus 37
ad mare ad Aznoth-Thabor: et exit inde ad Hhukok : et tangit in Zebu- 38
lun ab Austro, et in Aser contingit ab oceasu, et in Juda Jordane ortu : Solis.
Et urbes arcium: Haszidim, Szer, et Hhamath, Rakath et Chinaret h. Et 35
Adama et Harama, et Hhaszor. Et Kedes, et Edreghi, et Ghein-Hhasz or. Et 36
Jiron, et Migdal-El, Hharem et Beth-ghanath, et Beth-semes: urbes i no- 37
vendecim et oppida earum. 38

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 ܘܡܬܚܙܝܢ ܠܗ ܡܬܚܘܡܐ ܡܢ ܨܦܘܢ ܥܡܩܐ ܕܝܫܦܐ ܘܢܦܩܘܗܝ ܬܚܘܡܗ ܥܠ ܡܪܘܢ ܘܥܠ ܥܡܩ ܐܪܒܝܠ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܝ ܢܦܬܠܝ ܘܢܦܩ ܬܚܘܡ ܡܪܘܢ ܠܡܥܪܒ ܠܬܚܘܡ ܙܒܘܠܘܢ ܘܢܦܩ ܬܚܘܡ ܡܪܘܢ ܠܡܕܢܚ ܠܬܚܘܡ ܢܦܬܠܝ ܘܢܦܩ ܬܚܘܡ ܡܪܘܢ ܠܡܥܪܒ ܠܬܚܘܡ ܐܫܪ ܘܢܦܩ ܬܚܘܡ ܡܪܘܢ ܠܡܕܢܚ ܠܬܚܘܡ ܙܒܘܠܘܢ ܘܢܦܩ ܬܚܘܡ ܡܪܘܢ ܠܡܥܪܒ ܠܬܚܘܡ ܢܦܬܠܝ ܘܢܦܩ ܬܚܘܡ ܡܪܘܢ ܠܡܕܢܚ ܠܬܚܘܡ ܐܫܪ

ספר יהושע : כ

39 וזאת נחלת מטה בני־נפתלי למשפחתם הערים׃
40 וצר־יתן: למטה בני־דן למשפחתם יצא הגורל
41 השביעי: ויהי גבול נחלתם צרעה ואשתאול
42 ועיר שמש: ושעלבין ואילון ויתלה: ואילון
43 ותמנתה ועקרון: ואלתקה וגבתון ובעלת: ויהוד
44 ובני־ברק וגת־רמון: ומי הירקון והרקון עם הגבול
45 מול יפו: ויצא גבול בני־דן מהם ויעלו
46 בני־דן וילחמו עם־לשם וילכדו אותה: ויכו אותה
47 לפי־חרב וירשו אותה וישבו בה ויקראו ללשם
48 דן כשם דן אביהם: זאת נחלת מטה בני־דן
49 למשפחתם הערים האלה וחצריהן: ויכלו לנחל
50 את־הארץ לגבלתיה: ויתנו בני־ישראל נחלה
51 ליהושע בן־נון בתוכם: על־פי יהוה נתנו לו
50 את־העיר אשר שאל את־תמנת סרח בהר אפרים
51 ויבנה את־העיר וישב בה: אלה הנחלת אשר־
נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן־נון וראשי האבות
לחלקי בני־ישראל בגורל בשלה לפני יהוה
פתח אהל מועד ויכלו מחלק את־הארץ:

CAP. XX. כ

1 וידבר יהוה אל־יהושע לאמר: דבר אל־בני ישראל
2 לאמר תנו לכם את־ערי המקלט אשר־דברתי אליכם
3 ביד־משה: לנוס שמה רוצח מכה־נפש בשגגה
4 ונס אל־אחת מהערים האלה ועמד פתח שער העיר
5 ורבר כאזניו זקני העיר ההיא את־דבריו ואספו
אתו העירה אליהם ונתנו־לו מקום וישב עמם:
6 ולי ירדף גאל הדם אחריו ולא־יסגרו את
הרצח בידו כי בבלי־דעת הכה את־רעהו ולא
שנא הוא לו מתמול שלשם: וישב בעיר ההיא
עד־עמדו לפני העדה למשפט עד־מות הכהן הגדול
אשר יהיה בימים ההם אז ישב הרוצח ובא אל
עירו ואל־ביתו אל־העיר אשר־נס משם:

Versio VULG. LAT.

39 Hæc est possessio trib' filiorũ Nephthali p cognationes suas,
40 urbes & viculi earũ. Tribui filiorũ Dan p familias suas e-
41 termin' possessionis ej' Sarza & Esthaol, & Hirfemes, id est,
42 civitas Solis. Selebin & Aialon
43 & Jethela. Elon & Themna &
44 Acron. Elthece, Gebbethon &
45 Balaath. Et Jud & Bane & Ba-
46 rach & Gethremmon. Et Meiarcon & Arecon, cum termi-
47 no qui respicit Joppen, Et ipso fine concluditur. Ascendẽrúntq; filii Dan, & pugnaverunt contra Lesem, ceperúntq;
eã: & percusserunt eã in ore gladii, & possederunt, & habitaverunt in ea, vocantes nomen ej', Lesem Dan, ex no-
48 mine Dan patris sui. Hæc est possessio trib' filiorũ Dan, per cognationes suas, urbes & vi-
49 culi earũ. Cúmq; complẽssent sorte dividere terrã singulis p trib' suas, dederunt filii Israel
50 possessionẽ Josue filio Nun in medio sui, Juxta præceptũ Dñi, urbem quã postulavit, Tham-
51 nath Saraa in monte Ephraim: & ædificavit civitatẽ, habitavítque in ea. Hæ sunt possessiones, quas sorte diviserunt
Eleazar sacerdos & Josue filij Nun, & principes familiarũ ac tribuũ filiorũ Israel, in Silo, corã Dño ad ostium tabernaculi testimonii, partitiq;
sunt terram.

CAP. XX.

1 Et locut' est Dñs ad Josue, dicens, Loquere filiis Israel, & dic eis, Separate urbes fugitivorũ, de quib' locut' sũ ad vos
2 p manũ Moysi; Ut confugiat ad eas quicunq; animam percusserit nesci': & possit evadere irã proximi, qui ultor est san-
4 guinis: Cùm ad unã harũ confugerit civitatũ, stabit ad portã civitatis, & loquetur seniorib' urbis illi' ea quæ se cõprobent innocentem: sicque
suscipient eũ, & dabunt ei locũ ad habitandũ. Cúmq; ultor sanguinis eũ fuerit persecut', nõ tradent in man' ejus: quia
5 ignorans percussit proximum ej', nec ante biduũ, triduúmve,
6 oj' probatur inimic'. Et habitabit in civitate illa, donec stet ante judicũ causã reddens
sacti sui, & moriatur sacerdos magn', qui fuerit in illo tempore: tunc revertetur homicida, & ingredietur civitatem
& domũ suã de qua fugerat.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

39 Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Νεφθαλί.
40 Καὶ τοῖς Δὰν ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἑβδομος.
41 Καὶ ἐγένηθη τὰ ὅρια αὐτῶ (τ)Σαρζὰ, καὶ Ἀ-
42 σὰ, καὶ πόλις Σαμμαὺς, Καὶ Σηλαμεὶν, καὶ Ἀμ-
43 μὼν, καὶ Σιλαθὰ, Καὶ Ἠλὼν, καὶ Θαμνὰθ, καὶ
44 Ἀκκαρὼν, Καὶ Ἀλκαθὰ, καὶ Βεγεδὼν, καὶ Γε-
45 θεζὰν, Καὶ Ἀζὼρ, καὶ Βαναβακὰτ, καὶ Γεθ-
46 ρεμμὼν, Καὶ ἀπὸ Θηλάσσης Ἰβλάων ὅριον
πλησίον Ἰόππης. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς
υἱῶν Δὰν κατ᾽ ὄνομα αὐτῶ, αἱ (υ)πόλεις αὐτῶ καὶ
αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ ἐκ ἐξέβαλαν οἱ υἱοὶ
Δὰν τὸ Ἀμορῥαῖον ἢ θλίψουσα αὐτοὺς ἐν τῶ
ὄρει. καὶ ἐκ εἶων αὐτοὺς οἱ Ἀμορῥαῖοι (φ)κατε-
βίβασαν εἰς τὴν κοιλάδα, καὶ (†)ἔθλιψαν ἀπ᾽ αὐτῶ
τὸ ὅριον τὸ μερὶς ὦν αὐτῶ. Καὶ ἐπορεύθη οἱ
υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησε (χ) τὴν Λαχὶς, καὶ κατε-
λάβοσὶν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι
(ψ)μαχαίρης· καὶ κληρονομῆ αὐτὴν, καὶ ὠνόμασε
τὸ ὄνομα αὐτῆ (ω) Λασενδὰν. καὶ ὁ Ἀμορῥαῖος
ἐκατῴκησεν τῶ κληρονομεῖν τὴν Ἐλὰμ καὶ ἐν (α)
Σηλαμὶν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τῆ Ἐφραὶμ (β)
ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον. Καὶ
ἐπορεύθη τὸ ἐμβαδὸν τῆ γῆν κατ᾽ τὸ ὅριον
αὐτῶ. καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (γ) κλῆρον τῶ
Ἰησοῦ τῆ υἱῶ Ναυὴ ἐν αὐτοῖς. Διὰ (δι)πρόσ-
ταγμα τῶ Θεῶ, καὶ ἔδωκαν ὑπὸ τὴ πόλιν,
ἣν ἠτήσατο, (ε) Θαμνασεὰχ, ἣ ἐστὶν ἐν τῶ
ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ὠκοδόμησε τὴν πόλιν, καὶ κα-
τῴκει ἐν αὐτῆ. Αὗται αἱ διαιρέσεις ἃς (ζ) κατε-
κληρονόμησαν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰη-
σοῦς ὁ τῶ Ναυῆ, καὶ οἱ (η) ἀρχοντες τῶ πατριῶν
ἐν τῆ φυλῆς (θ) Ἰσραὴλ κατ᾽ κλῆρος ἐν Σηλὼ, ἔναντι κυρίου πρὸς τὰς θύρας τῆ σκηνῆς
τῶ μαρτυρίου. καὶ ἐπαρέδοσαν τὴν γῆν.

MS. A. (τ) Σαρεὰ, καὶ Ἐσθὰλ, καὶ πόλις Σαμὲς, καὶ Σηλαμεὶν, καὶ Ἰαλῶν, καὶ Ἰεθλὰ, καὶ Ἠλὼν, καὶ Θαμνὰ, καὶ Ἀκκαρὼν, καὶ Ἐλθεκὼ, καὶ Γαβεθὼν, καὶ Βαθρὰν, καὶ Ἰὼδ, καὶ Βανὴ Θαεζὰν, καὶ Γεθρεμμὼν, καὶ ἀπὸ Θηλάσσης (υ) πόλις καὶ αἱ (φ) κατεβαίνειν (†) ἔθλιβον (χ) τῆ Λεσὴμ, (ψ) μαχαίρας· καὶ κληπτῆς αὐτῆ, καὶ ἐκάλεσε (ω) Λεσενδὰν. (α) Σηλαμεὶμ· (β) ἐπ᾽ αὐτοῖς, (γ) κλῆρον Ἰησοῦ υἱῶ (δ) πρόσταγμα κυρίου, (ε) Θαμνασεὰ, (ζ) κατεκληρονόμησε (η) ἄρχοντες πατριῶν (θ) τῶ Ἰσραὴλ

Hæc est hæreditas trib' filiorum Nephthali. Et Dan exiit sors se- 39 40
ptima. Et facti sunt fines eorum 41
Sarzaa, & Asa, et civitas Sam-
mays, Et Salamin, & Ammon, & Sil- 42 43
atha, Et Elon, & Thamnatha, 44
& Accaron, Et Alcatha, & Be- 45
gethon, & Gebecta, Et Azor, & Be- 46
nabacat, & Geth Remmon. Et 46
a mari Hieracon terminus prope
Joppe. (†) Hæc hæreditas tribus 48
filiorũ Dan secundùm populos e-
ivcum, civitates eorum, & pagi
eorum. Et non extriverunt filii
Dan Amorrhæum vexantẽ eos in
monte. Et non finebant eos Amor-
rhæi descendere in convallem. Et
vexaverunt à se terminum portio-
nis eorum. Et iverunt filii Dan, 47
& oppugnaverunt (k) Lachis, & 47
ceperunt eam, & percusserunt eã
in ore gladii. Et habitaverunt eã,
et vocaverunt nomen ejus. (l) La-
sendam. (m) Et Amorrhæus per-
mansit habitare in Elom, & in
Salamin. Et gravata est manus E-
phrem super eos, & facti sunt illis 49
tributarii. Et (n) iverunt adire
terrã secundùm terminum ipso-
rum. Et dederunt filii Israel for-
tem Iesu filio Naue inter ipsos 50
Per præceptum Dei: & dederunt
ei civitatẽ, quã petiit, Thamna-
sarach, quæ est in monte Ephrem.
Et ædificavit civitatẽ, & habi-
tabat in ea. Hæ sunt divisiones, 51
quas in hæreditatẽ dedit Eleazar
sacerdos, & Iesus Naue, et prin-
cipes familiarum in tribubus Is-
rael, secundùm sortes in Selo, ante
Dominum apud januas taberna-
culi testimonii. Et iverunt adi-
re terram.

ΚΕΦ. κ'.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος τῆ Ἰησοῦ, λέγων,
2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων, Δόξ τὰς
πόλις τῆ φυγαδευτηρίου, ἃς ἔπαν φρὸς ὑμᾶς
3 διὰ Μωυσῆ. Φυγαδευτήριον τῶ φονευτῆ τῶ
πταίσαντα ψυχὴν ἀκουσίως· καὶ ἔσται ὑμῖν αἱ
πόλεις φυγαδευτήριον, καὶ ἐκ ἀποθανεῖ ὁ
φονευτὴς (α) ἐκτὸς τῶ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕ-
ως ἂν κλασῆ ἐναντίον τῆ συναγωγῆς εἰς (β)
κρίσιν.

MS. A. (α) ἀπὸ τῶ (β) κρίσιν. Καὶ φεύξεῖ εἰς μίαν τῆ πόλεων τέσπερ, ἢ σῶσαι ἐλθὶ τὴ δύναν τῆ πόλεων, καὶ λαβόσιν ἐν τοῖς ὤσιν τῆ πρεσβυτέρων τῆ πόλεως ἐκείνης τὸς λόγυς τόπου. καὶ ὁπτρέψεται αὐτῆ ὁ Σωαγωγὴ φρὸς αὐτοὺ, καὶ δώσωσιν αὐτῶ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ᾽ αὐτῶ. Καὶ ὅτι σώξεῖ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτῆ, καὶ ὁ Σωκλίσιον τῆ φονεύσαντα ἐν τῆ χειρὶ αὐτῆ, ὅτι ὐκ εἰδὼς ἐπάταξεν τῆ πλησίον αὐτῆ, καὶ ὁ μισῶν αὐτὸς ἀπ᾽ ἐχθὲς καὶ τρίτην. Καὶ κατοικήσει ἐν τῆ πόλει ἐκείνη, ἕως * τῆς κατ᾽ πρόσωπον τῆ Σωαγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἔσαι ἐν τῆ ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ ἐλεύσεῖ εἰς τῆ πόλειν αὐτῆ, καὶ φρὸς τῆ οἶκον αὐτῆ, καὶ φρὸς πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. Καὶ διέσειλαν

CAP. XX.

Et locutus est Dominus Iesu, 1
dicens, Loquere filiis Israel,
dicens, Date civitates refugio- 2
rum, quas dixi ad vos per Moy-
sen, Refugium homicidæ, qui per-
cussit animam non sponte. Et e- 3
runt vobis civitates refugium: & 3
non morietur homicida à perse-
quente sanguinem; (a) quoadusq;
constiterit coram Syna, quæ in ju-
dicium.

MS. A. (a) Fugies ad unam ex istis civitatibus, & stabit in porta civitatis, & loquetur seniorib' illius civitatis verba sua; et aggregabunt eum ad civitatem ad ipsos, et dabunt ei locum, et habitabit cum eis. Et quando secutus fuerit redemptor sanguinis post eum, et non tradent occisorẽ in man' ej', quia in non scientiã suã occidit sociũ suũ, et non odit ipse illũ ab heri et ab ante eum. Et habitabit in civitate illã quoad surgat corã congregatione in judicio, quoad moriatur Sacerdos magn' qui erit in dieb' illis: tunc redibit occisor, et intrabit ad civitatem suã, et ad domũ suam; ad urbem ex quã fugerat inde.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

39 דא אחסנת שבטא דבני נפתלי לזרעיהון קריוא ופצחיהון: לשבטא דבני דן לזרעיהון
40 נפקא עדבא שביעאה: והוה תחום אחסנתהון צרעה ואשתאול וקרית שמשא:
41 ושעלבין ואילון ותמנתא ועקרון: ואלתקה וגבתון ובעלת: ויהוד ובני
42 ברק וגת רמון: ומי הירקון ורקון עם תחומא די לקבל יפו: ונפק תחום בני דן מהון
43 וסליקו בני דן ואגיחו קרבא עם לשם וכבשו יתה וקטלו יתה לפתם דחרב וירתו יתה
44 ויתיבו בה וקרו ללשם דן כשום דן אבוהון: דא אחסנת שבטא דבני דן לזרעיהון
45 קריוא דאלין ופצחיהון: ושיצאו לאחסנא ית ארעא לתחומהא ויהבו בני ישראל אחסנא
46 ליהושע בר נון בגיניהון: על מימרא דיי יהבו ליה ית קרתא די שאל ית תמנת סרח
47 בטורא דאפרים ובנא ית קרתא ויתיב בה: אלין אחסנתא די אחסין אלעזר כהנא
48 ויהושע בר נון ורישי אבהתא לשבטיא דבני ישראל בערבא בשלה קדם יי בתרע משכן
ומנא ושיצאו מלפלנאית ארעא:

CAP. XX.

1 ומלל יי עם יהושע למימר: מלל עם בני ישראל למימר הבו לכון ית קרוי שיזבותא
2 דמלילת עמכון בידא דמשה: למערוק לתמן קטולא דיקטול נפשא בשלו בלא מדיעה
3 ויהון לכון לשובא מגאל דמא: ויערוק לתרא מקריוא האלין ויקום במעלנא דתרע
4 קרתא ויתמלל קדם סבי קרתא ההיא ית פתגמוהי ויכנשון יתיה לקרתא ליתהון ויתנון
5 ליה אתר ויתיב עמהון: ואדי ירדוף גאל דמא בתריהי ולא ימסרון ית קטולא בידוהי
6 ארי בלא מדיעה קטל ית חבריה ולא שני הוא ליה מאתמלי ומן קדמוהי: ויתיב בקרתא
דהיא עד דיקום קדם כנשתא לדינא עד דימות כהנא רבא די יהא ביומיא האנין בכן
יתוב קטולא ויעול לקרתיה ולביתיה לקרתא די ערק מתמן:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Hæc possessio tribus filiorum Nephthali ad prosapias eorũ: urbes et oppida earum. Tribui filiorum Dan ad prosapias eorum, exiit sors septima. Et 39
fuit terminus possessionis eorum; Szargha et Esthaol, et urbs Sames. Et 40 41
Saghalabin et Ajalon, et Ithelah. Et Ailon, et Thimnatha, et Ghekron. Et 42
Elthekeh, et Gibthon, et Baghalath. Et Ihud, et Bene-Berak, et Gath-Ri- 43
mon. Et Mei-Hajarkon et Harakon cum termino qui contra Japho. Et ex- 44
iit terminus filiorum Dan ab eis: et ascenderunt filii Dan, et iniverunt bel- 45
lum cum Lessen, et subegerunt eam, et deleverunt eam ad verbũ gladii, et 46
possederunt eã, et habitarunt in eã, et appellarunt Lessen, Dan, nomine Dan 47
patris eorũ. Hæc possessio tribus filiorũ Dan ad prosapias eorum, urbes hæ 48
et oppida earum. Et finieruot ad possidendum terram ad terminum ejus; 49
et dederunt filii Israel possessionem Josue filio Nun inter ipsos. Juxta di- 50
ctum Domini dederunt ei urbem quam petivit; Thimnath Zzarahh in
monte Ephraim: et ædificavit urbem, et habitavit in eã. Hæ possessiones, 51
quas possidere fecerunt Eleazar sacerdos, et Josue filius Nun, et capita pa-
trum tribuum filiorum Israel in sorte in Silo ante Dominum, in porta ta-
bernaculi fœderis: et fioierunt à dividendã terrã.

CAP. XX.

Et locutus est Dñs cum Josue, ad dicendum: Loquere cum filiis Israel, ad 1
dicendum: Date vobis evasionis, quas locutus sum vobis cũ in manu 2
Mosis: Ad fugiendũ eò occisorẽ, qui occidet animã in errore, in non scien- 3
tiã suã: et erunt vobis in evasionem à redemptore sanguinis. Et fugiet ad 4
unã ex urbib' his, et stabit in introitu portæ urbis, et loquetur ante senes ci-
vitatis illius verba sua; et aggregabunt eum ad civitatem ad ipsos, et da-
bunt ei locum, et habitabit cum eis. Et quando secutus fuerit redemptor 5
sanguinis post eum, et non tradent occisorẽ in man' ej', quia in non scien-
tiã suã occidit sociũ suũ, et non odit ipse illũ ab heri et ab ante eum. Et 6
habitabit in civitate illã quoad surgat corã congregatione in judicio, quo-
ad moriatur Sacerdos magn' qui erit in dieb' illis: tunc redibit occisor, et
intrabit ad civitatem suã, et ad domũ suam; ad urbem ex quã fugerat inde.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Hæc est hæreditas tribûs filiorum Nephtali per familias suas, hæ civitates, & villæ earum. Septima denique sors prodiit filiis Dan per familias suas: Et fuit terminus hæreditatis eorum, Sadaa, Estoel, Civitas-semes, Saalabin, Ailon, Nethla, Alon, Temna, Acron, Elcath, Gebton, Baalath, Ihudith, Baaldebech, Ghethremon, Mai-jarcon, & Charcon, usq; ad terminum qui est contra Ilath. Exit autem limes filiorũ Dan ab ipsis. Et ascenderunt filii Dan, & prælium committentes cum civibus Ino, subegerũt eam, & interfecerunt eam acie gladii, eámque possidentes habitárunt in ea, & eandem Ino vocaverunt Dan juxta nomen Dan patris sui. Hæc est hæreditas filiorũ Dan per familias suas, hæ urbes atque civitates cum pagis earũ. Cæterùm cùm absolvissent possidere terrã per limites ejus, dederunt filii Israel hæreditatem Jesu filio Nun in medio sui. Iuxta sermonẽ oris Dñi dederunt ei civitatẽ quam postulaverat, Temnath-serah quæ est in monte Aphrem: extruxit autẽ hanc civitatẽ, & commoratus est in ea. Istæ sunt hæreditates quas dedit possidendas Eliazar sacerdos, Jesus filius Nun, & primi patres tribuũ Israelis per sortes, in Silo, coram Domino, in ostio tabernaculi temporis. Et absolverunt distributionem terræ.

CAP. XX.

DEinde dixit Dominus ad Jesum, Dic filiis Israel, Relinquite vobis civitates ad evasionem, quemadmodum dixeram vobis per Mosen servum meum; Quatenus fugiat illuc homicida qui animam ex insperato inscius occiderit: sintque vobis ad evadendum à vindice ultionis sanguinis. Fugiens enim ad unam ex his civitatibus, stabit ad ingressum portæ civitatis, et loquetur coram senioribus civitatis illi, suámque apud eos causam dicet in civitate; & dabunt ei locum ad habitandum secum. Et colligent eum apud se in civitate, quando persequetur eum vindex ultionis sanguinis, nec tradent in manus ejus homicidam; quoniam inscius percussit proximum suum, nec oderat eum præteritis diebus. Manebit autem in civitate illa, donec se judicio sistat coram cœtu, donec moriatur summus sacerdos qui fuerit iis diebus: actunc revertetur homicida, repetétque domum ac civitatem suam, & urbem è qua fugerat.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Hæc est hæreditas filiorum Nephtali per familias suas, atque hæ sunt urbes ac pagi eorum. Demum filiis Dan per familias eorum egressa est sors septima: Fuitque terminus locorum eorum, Saraa, Estaol, & Fons-semes, Saalabbin, Ajalon, Jethla, Ailon, Temnatha, Acra, Eltaca, Gabton, Baalath, Jehud, Benebarac, Gethremmon, Meirvacon, & Rieccon, cum confinibus & tractu Japho. Egressus est autem terminus filiorum Dan ab ipsis: & ascendentes oppugnáunt Lesim, & ceperunt eam, & occîsis civibus ejus obtinuerunt eam, & habitáruntin ea, & appellárunt eam Dan ex nomine Dan patris sui. Hæc est hæreditas tribûs Dan per familias suas, hæ urbes & tractus eorum. Cúmque finem fecissent dividendi terram ac limites ejus, dederunt filii Israel Josue filio Nun hæreditatem in medio sui: Ex præscripto Dei, urbem quam petierat, nempe Beth-sareh in monte Ephraimi, dederunt ei, quam ædificavit & coluit. Hæ sunt possessiones quas sorte dederunt Elazar sacerdos, Josue filius Nun, & principes patrum tribuum filiorum Israel, in Silo in præsentia Domini: Et finem imposuêre dividendæ terræ.

CAP. XX.

ALocutusque est Deus Josue, dicens, Colloquere cum filiis Israel ut dent urbes immunitatis, quas præceperam eis per Mosen; ut ad eas fugiat omnis homicida qui animam interfecerit per errorem, haud datâ operâ, & absq; scientia: eruntque vobis asylum contra propinquum sanguinis. Effugiet siquidem homicida ad unam ex his urbibus, seque sistens ad portam illius, dicet apud senioves ejus causam suã; ut recipiant eũ ad se in urbem, & det ei locum in quo commoretur cum ipsis; cúmque insequetur eum propinquus sanguinis, non tradant eum ipsi, quandoquidem interfecit eum haud datâ operâ, nec in odio versequebatur interfectum ab heri & antea. Commorabitur autem in illa urbe, donec stet coram cœtu ad judicium, quousque moriatur summus sacerdos qui fuerit illis diebus; ac tum redibit homicida ad ad urbem suam, & familiares suos.

ספר יהושע : כא

Sechem & ,Naphthali monte in Galil in Chedes *sanctificaverunt* Et
7 וַיַּקְדִּישׁוּ אֶת־קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל בְּהַר נַפְתָּלִי וְאֶת־שְׁכֶם
,Jehudah monte in (Chebron ipsa) Chiriatharbah & ,Ephraim monte in
כַּהַר אֶפְרַיִם וְאֶת קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה :
deserto in Beser dederunt orientem ad Jericho Jarden trans de Et
8 וּמֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְּרִחָה נָתְנוּ אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר
extensione de Ghilliad in Ramoth & ,Reuben *extensione de* planitie in
בַּמִּישֹׁר מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וְאֶת־רָאמוֹת בַּגִּלְעָד מִמַּטֵּה
civitates fuerunt iste ,Menassch *extensione* de Basan in Gholan & ,Ghad
9 גָּד וְאֶת גֹּלָן בַּבָּשָׁן מִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה : אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי
,eorū medio in *peregrini* peregrino & ,Israel filiis omnibus *conventionis*
הַמּוֹעֲדָה לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם
non & ,*percutiens* animam percutiens omnis illuc *fugientium* ad
10 לְנֹס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְלֹא
vicem *fuerit ad* *non sitre ufque* ,sanguinis *redemptoris manu in* motiatur
יָמוּת בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה :

CAP. XXI. כא

ad & ,sacerdotem Elhazar ad Levitarum patrum *capita* accesserunt Et
1 וַיִּגְּשׁוּ רָאשֵׁי אָבוֹת הַלְּוִיִּם אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל
,Israel filiorum e *extensorum* patrum capita ad & ,Nun filium Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְאֶל־רָאשֵׁי אָבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל :
Dominus diecendo ,Chenahan terra in Siloh in eos ad sunt Locutique
2 וַיְדַבְּרוּ אֲלֵיהֶם בְּשִׁלֹה בְּאֶרֶץ כְּנָעַן לֵאמֹר יְהוָה
,habitandum ad civitates nobis *dandum ad* Moseh *manu in* præcepit
צִוָּה בְיַד־מֹשֶׁה לָתֵת־לָנוּ עָרִים לָשֶׁבֶת
Levitis Israel filii Dedeuntq, nostris animalib earum suburbana &
3 וּמִגְרְשֵׁיהֶן לִבְהֵמָתֵנוּ : וַיִּתְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם
,Domini *ex* *ad* sua hæreditate de ,istas urbes earum suburbana &
מִנַּחֲלָתָם אֶל־פִּי יְהוָה אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת מִגְרְשֵׁיהֶן :
sacerdotis Aharon filiis fuitq, Chohathitarum familias *ad* fors exiit Et
4 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן
tribu de & ,Simhon *excepione* de & ,Jehudah *extensione* de Levitis de
מִן־הַלְּוִיִּם מִמַּטֵּה יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה שִׁמְעוֹן וּמִמַّטֵּה
ex fuit ,Chiriatharbah filiis Et ,tredecim civitates ,*forte in* Benjamin
בִּנְיָמִן בְּגוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה : וְלִבְנֵי קְהָת הַנּוֹתָרִים
tribu filiis idia de & ,Dan tribu de & ,Ephraim *ex ipsorū* familiis de
מִמִּשְׁפְּחֹת מַטֵּה אֶפְרַיִם וּמִמַּטֵּה־דָן וּמֵחֲצִי מַטֵּה
familiis de Gherson filiis Et ,decem civitates ,*forte in* Menassch
מְנַשֶּׁה בְגוֹרָל עָרִים עָשֶׂר : וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִמִּשְׁפְּחוֹת
,Naphtali *ex fuit* de & ,Aser *excepione* de & ,Issachar *extensionis*
מַטֵּה יִשָּׂשכָר וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי
,tredecim civitates ,*forte in* Basan in Menassch tribu dimidia de &
וּמֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה בַּבָּשָׁן בְּגוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה :
,Ghad tribu de & ,Reuben *excepione* de suas familias *ad* Merari Filiis
7 לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה־גָד
,Israel filii Dedeuntq, duodecim civitates, Beszan *extensione* de &
וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה : וַיִּתְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
præcepit licuti ,earum suburbana & ,has civitates Levitis
לַלְוִיִּם אֶת הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן כַּאֲשֶׁר צִוָּה
filiorum *ex ipsor.* de dederunt Et ,*forte in* Mosch *manu in* Dominus
8 יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה בְגוֹרָל : וַיִּתְּנוּ מִמַּטֵּה בְנֵי
quas ,has civitates ,Simhon filiorum *extensione* de & ,Jehudah
יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה בְנֵי שִׁמְעוֹן אֶת הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
familiis de Aharon filiis fuit Et ,nomine in *est* *vocabili*
10 יִקְרְאוּ בְשֵׁם : וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן מִמִּשְׁפְּחֹת
,prima fors erat eis quoniam Levi filiis de Chohathitarum
הַקְּהָתִי מִבְּנֵי לֵוִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרָל רִאשׁוֹנָה :
(ipsa) Hanuch patris Arbah Chitiath eis Dederuntque
11 וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי הָעֲנָק הִיא
,*ejus circuitum* ejus suburbana & ,Jehudah monte in (Chebron
חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ סָבִיבוֹתֶיהָ :

Versio VULG. LAT.

7 Decreverúntque Cedes in Galilæa montis Nephthali, & Sichem in monte Ephraim, & Cariatharbe, ipsa est Hebron,
8 in monte Juda. Et trans Jordanem contra Orientalem plagam Jericho, Ratuerunt Bosor, quæ sita est in campestri solitudine, de tribu Ruben, & Ramoth in Galaad de tribu Gad, & Gaulon in Basan de tribu
9 Manasse. Hæ civitates constitutæ sunt cunctis filiis Israel, & advenis qui habitabant inter eos: ut fugeret ad eas qui animam nescius percussisset, et non moreretur in manu proximi, effusum sanguinem vindicare cupientis, donec staret ante populum expositurus causam suam.

CAP. XXI.

1 ACcesserúntq; principes familiarum Levi ad Eleazarum sacerdotem, & Josue filium Nun, & ad duces cognationum per singulas tribus filiorum Israel: Locutúque sunt ad eos
2 in Silo terræ Chanaan, atque dixerunt; Dominus præcepit per manum Moysi, ut darentur nobis urbes ad habitandum, & suburbana earum ad
3 alenda jumenta. Dederúntq; filii Israel de possessionib suis juxta imperium Domini, civi-
4 tates & suburbana earum. Egressúque est sors in familiam Caath filiorum Aaron sacerdotis, de tribubus Juda, & Simeon, & Benjamin, civitates
5 tredecim: Et reliquis filiorum Caath, id est, Levitis qui superfuerant, de tribubus Ephraim, et Dan, et dimidiâ tri-
6 bu Manasse, civitates decé. Porrò filiis Gerson egressa est sors, ut acciperent de tribubus Issachar & Aser & Nephthali, dimidiâque tribu Manasse in Basan, civitates numero trede-
7 cim. Et filiis Merari per cognationes suas, de tribubus Ruben & Gad & Zabulon, urbes duodecim. Dederúntque
8 filii Israel Levitis civitates & suburbana earum, sicut præcepit Dominus per manum Moysi, singulis sorte tribuentes.
9 De tribubus filiorum Juda & Simeon dedit Josue civitates:
10 quarum ista sunt nomina, Filiis Aaron per familias Caath Levitici generis (prima enim
11 sors illis egressa est) Cariatharbe patris Enac, quæ vocatur Hebron, in monte Juda, & suburbana ejus per circuitum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ διέκειλεν τὴν (γ) Κέδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ (δ) Νεφθαλὶ, καὶ Συχὲμ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ, καὶ τὴν πόλιν (ε) Ἀρξὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ἐν τῷ ὄρει τῷ
8 Ἰούδα. Καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ (ζ) Ἰορδάνου κατὰ Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, καὶ (η) Ἀρημὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, καὶ τὴν Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανῖτιδ ἐκ τῆς φυλῆς Μα-
9 νασσῆ. Αὕται αἱ πόλεις αἱ ὀϊκλητοὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, καταφυγεῖν ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ (θ) ἐν χειρὶ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν κατασταθῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

MS. A. (γ) Κεδὲς (δ) Νεφθαλὶ, (ε) Ἀρξὸ, (ζ) Ἰορδάνου Ἰδικὸ ἀπ' ἀνατολῶν ἔδωκαν τὴν Βοσὸρ (η) Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ *, καὶ τὴν Γωλὰν (θ) ἐκ χειρὸς τοῦ

ΚΕΦ. κα'.

1 Καὶ (α) προσῆλθοσαν οἱ ἀρχηπαρεικῶπαι τῶν υἱῶν Λεὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ (β) Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυῆ, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχηφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν (γ) Ἰσ-
2 ραήλ· Καὶ ἔπραν πρὸς αὐτοὺς ἐν Σηλὼ ἐν γῇ Χαναὰν, λέγοντες, Ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις (δ) κατοικεῖν, καὶ τὰ προάστεια τοῖς κτήνεσιν
3 ἡμῶν. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λεῖ-ταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν (ε) διὰ προστάγματος κυρίου τὰς πόλεις καὶ τὰ προ-
4 άστια αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ Καάθ, καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῦς ἱερέως τοῦ Λεῖταις ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Συμεὼν καὶ (ζ) ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὶν κληρωτὶ πόλεις δεκατρεῖς.
5 Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς κατεσταλμένοις ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ
6 κληρωτὶ πόλεις δέκα. Καὶ τοῖς υἱοῖς (η) Γεδσὼν ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῇ (θ) Βασὰν πόλεις δεκατρεῖς. Καὶ
7 τοῖς υἱοῖς Μεραὶ κατὰ δήμους αὐτῶν (ι) ἀπὸ φυλῆς Ῥουβὴν καὶ (ι) ἀπὸ φυλῆς Γὰδ καὶ (ι) ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλὼν κληρωτὶ πό-
8 λεις δώδεκα. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λεῖταις τὰς πόλεις καὶ τὰ προάστια αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ
9 Μωυσῆ, κληρωτί. Καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν Ἰούδα καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν Συμεὼν καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν (κ) Βενιαμὶν τὰς πόλεις
10 ταύτας· καὶ ἐπεκλήθησαν τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἀπὸ τοῦ δήμου τῆς Καάθ τῆς υἱῶν Λεῖ, ὅτι τότοις ἐκλήθη ὁ κλῆρος. Καὶ (λ) ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Καριαθαρβὰκ μητρόπολιν τῆς
11 Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῷ ὄρει (μ) Ἰούδα· τὰ δὲ προάστια (ν) κύκλῳ αὐτῆς,

MS. A. (α) προσῆλθον (β) πρὸς Ἰησοῦν (γ) τῆς υἱῶν Ἰσραήλ· Καὶ ἔπραν (δ) κατοικεῖν, καὶ τοῖς κτήνεσιν (ε) αὐτὰς διὰ (ζ) ἀπὸ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν (η) Γεδσὼν (θ) Βασὰν κληρωτὶ πόλις (ι) ἀπὸ τῆς φυλῆς (κ) Βενιαμὶν τὰς πόλις καὶ ἐπεκληρώθησαν (λ) ἔδωκαν (μ) τῷ Ἰούδα· (ν) τὰ κύκλῳ

CAP. XXI.

1 ET accesserunt principes familiarum filiorum Levi ad Eleazarum sacerdotem, & ad Jesum filium Naue, et ad principes tribuũ
2 familiarum ex tribubus Israel. Et dixerunt ad eos in Selo in terra Chanaan, dicentes, Mandavit Dominus manu Moysi dare nobis
3 civitates ad habitandum, & subiacentia pecoribus nostris. Et dederunt filii Israel Levitis in adeunda hæreditate per præceptum
4 Domini, civitates, & suburbana earum. Et exiit sors populo Caath: et factæ sunt filiis Aaron sacerdotibus Levitis de tribu Juda, & de tribu Symeon, & de tribu Benjamin per sortem ci-
5 vitates tredecim. Et filiis Caath reliquis, de tribu Ephraim, & de tribu Dan, & de dimidio tribus Manasse per sortem civitates de-
6 cem. Et filiis Gedson, de tribu Isachar, & de tribu Aser, & de tribu Neph.hali, & de dimidio tribus Manasse in (a) Basan civitates tredecim. Et filiis
7 Merari secundùm populos eorum, de tribu Ruben, & de tribu Gad, & de tribu Zabulon per sortem civitates duodecim.
8 Et dederunt filii Israel Levitis civitates, & suburbana eorum, quemadmodùm mandaverat Do-
9 minus Moysi, per sortem. Et dedit tribus filiorum Juda, & tribus filiorum Symeon, (b) & de tribu filiorum Benjamin, civitates has: (c) & vocatæ sunt
10 Filiis Aaron de populo Caath filiorum Levi, quoniam his fuit (d)
11 sors. Et dedit eis Cariath Arbe metropolim Enac (hæc est Chebron) in monte Juda. (e) Suburbana autem in circuitu ejus,

Targum JONATHAN.

7 וּמִנּוּ יַת קֶדֶשׁ בְּגַלִּילָא בְּטוּרָא דְבֵית נַפְתָּלִי וְיַת שְׁכֶם בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וְיַת קִרְיַת
8 אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּטוּרָא דְבֵית יְהוּדָה : וּמֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא דִירִיחוֹ מִדִּינְחָא יְהַבוּ יַת בֹּצֶר
בְּמַרְבְּרָא בְּמִישְׁרָא מִשְׁבְּטָא דְרָאוּבֵן וְיַת רָמוֹת בְּגִלְעָד מִשְׁבְּטָא דְגָד וְיַת גּוֹלָן בְּבַתְנָן
9 מִשְׁבְּטָא דְמַנְשֶׁה : אִלֵּין הֲוָאוּ קִרְוֵי מְרַמְּמָן לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִעַיְרָא דִי יְתַיְרִין בֵּינֵיהוֹן
לְמַעְרַק לְתַמָּן כָּל דְּקָטוֹל נַפְשָׁא כְּשֵׁלוּלָא וְלָא יְמוּת בִּידָא דְגָאֵל דְּמָא עַד דְּיִקּוּם קֳדָם
כְּנִשְׁתָּא :

כא

1 וּקְרִיבוּ רִישֵׁי אֲבָהָת לֵוָאֵי לְוַת אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְלְוַת יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וּלְוַת רֵישֵׁי אֲבָהָת
2 שִׁבְטַיָּא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל : וּמַלִּילוּ עִמְּהוֹן בְּשִׁלֹה בְּאַרְעָא דִכְנָעַן לְמֵימַר יְיָ פְּקַד בִּידָא דְמֹשֶׁה
3 לְמִתַּן לָנָא קִרְוִין לְמִתַּב וּדְיוֹחֵיהֶן לְבְעִירָנָא : וְיַהֲבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְלֵוָאֵי מֵאַחֲסָנַתְהוֹן עַל
4 מֵימְרָא דְיְיָ יַת קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיַת דְּיוֹחֵיהֶן : וּנְפַק עִדְבָּא לְזַרְעִית קְהָת וַהֲוָה לְבְנֵי אַהֲרֹן
כַּהֲנָא מִן לֵוָאֵי מִשְׁבְּטָא דִיהוּדָה וּמִשְׁבְּטָא דְשִׁמְעוֹן וּמִשְׁבְּטָא דְבִנְיָמִין בְּעִדְבָּא קִרְוַיָּא
5 חִלְת עֲשָׂרֵי : וּלְבְנֵי קְהָת דְּאִשְׁתְּאֲרוּ מִזַּרְעִית שִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם וּמִשְׁבְּטָא דְדָן וּמִפַּלְגוּת
6 שִׁבְטָא דְמַנְשֶׁה בְּעִדְבָּא קִרְוַיָּא עֲשָׂר : וּלְבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִזַּרְעִית שִׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר וּמִשְׁבְּטָא
דְאָשֵׁר וּמִשְׁבְּטָא דְנַפְתָּלִי וּמִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דְמַנְשֶׁה בְּמַתְנָן בְּעִדְבָּא קִרְוַיָּא חִלְת עֲשָׂרֵי :
7 לְבְנֵי מְרָרִי לְזַרְעִיתְהוֹן מִשִּׁבְטָא דִרְאוּבֵן וּמִשִּׁבְטָא דְגָד וּמִשִּׁבְטָא זְבוּלֵן קִרְוִין תְּרֵתָא
8 עֲשָׂרֵי : וְיַהֲבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְלֵוָאֵי יַת קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיַת דְּיוֹחֵיהֶן כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה
9 בְּעִדְבָא : וְיַהֲבוּ מִשִּׁבְטָא דְבְנֵי יְהוּדָה וּמִשִּׁבְטָא דְבְנֵי שִׁמְעוֹן יַת קִרְוַיָּא הָאִלֵּין דְּאִתְקְרֵיאוּ
10 בְּשִׁמְהוֹן : וַהֲוָה לְבְנֵי אַהֲרֹן מִזַּרְעִית קְהָת מִבְּנֵי לֵוָאֵי אֲרֵי לְהוֹן הֲוָה עַדְבָא בְּקַדְמֵיתָא וְיַהֲבוּ
11 לְהוֹן יַת קִרְיַת אַרְבַּע אֲבוּהוֹן דְּעַנְקָיָא הִיא חֶבְרוֹן בְּטוּרָא דִיהוּדָה וְיַת מִדְּרְשָׁהּ סְחוֹרֵיהָ :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et constituerunt Kedes in Gelila in monte domũ Nephthali; et Sechem in
7 monte domus Ephraim, et Kirjath Arbagh, ipsa Hhebron, in monte domus
Juda. Et ultra Jordanem Jericho ad ortum dederunt Beszer in deserto in pla-
8 nitie ex tribu Ruben: et Ramoth in Gilghad ex tribu Gad, et Golan in
Mathnan, ex tribu Menasse. Hæ fuerunt urbes quas constituerunt omni-
9 bus filiis Israel, et proselytis qui proselyti facti sunt inter eos ad fugien-
dum eò; omni qui occiderit animam in errore: et non morietur in manu
redemptoris sanguinis, donec stet ante congregationem.

CAP. XXI.

1 ET accesserunt capita patrum Levitarum ad Elghazar sacerdotem, et ad
Josue filium Nun, et ad capita patrum tribuum filiorũ Israel. Et locuti sunt
2 cum eis in Silo in terra Canaghan, ad dicendũ: Domin ᵒjussit in manu Mo-
sis ad dandum nobis urbes ad habitandum, et spacia earũ ad jumenta no-
stra. Et dederunt filii Israel Levitis de possessionibus eorum juxta dictum
3 Domini; urbes has et spacia earum. Et exiit sors pro spaiæ Kehath, et fuit
4 filiis Aharon sacerdotis ex Levitis de tribu Jehuda, et de tribu Simghon:
et ex tribu Binjamin in sorte urbes tredecim. Et filiis Kehath qui reliqui
5 fuerunt ex prospapia tribus Ephraim, et ex tribu Dan, et ex medio tribus
Menasse in sorte urbes decem. Et filiis Gerson ex prospapia tribus Isschar,
6 et ex tribu Aser, et ex tribu Nephthali, et ex dimidio tribũ Menasse in Math-
nan in sorte; urbes tredecim. Filiis Merari ad prospapias eorum ex tribu Ru-
7 ben; & ex tribu Gad, & ex tribu Zebulun; urbes duodecim. Et dederunt
8 filii Israel Levitis urbes illas & spacia earum, quemadmodum jussit Domi-
nus in manu Mosis in sorte. Et dederunt ex tribu *filiorum* Juda & ex tribu
9 filiorum Simeon, urbes has quæ expositæ sunt in nominibus earum. Et fu-
10 erunt filiis Aharon ad prospaiam Kehath ex filiis *Levitarum*; namque iis
sunt sors prima. Et dederunt eis Kirjath-arbagh
11 patris sortium, ipsa Hhebron, in monte Juda; & spacia ejus circum eam.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

Tunc addixerunt civitates istas pro confugio, 7
Recem quæ est in Galilæa in monte Neph-
tali, Sechim quæ est in monte Aphrem, &
Civitatem-arbaa (nempe Hebron quæ est in
monte Iuda. Trans Iordanem verò Iericho, 8
ab Oriente, dederunt Bossar quæ est in de-
serto, quæque sita est in planitie de tribu Ru-
bil, & Collem Gelaad de tribu Gad, & Go-
lan quæ est in Mathnin de tribu Manasse.
Istæ sunt civitates effugii & asyli omnibus 9
filiis Israel, & hospitib' inter eos comoranti-
bus, ut confugeret illuc quisquis animam ex
insperato interfecisset, nec traderetur in ma-
num vindicis ultionis sanguinis, donec siste-
retur coram cœtu in judicio.

CAP. XXI.

ACcesserunt autem principes sacerdotum 1
& Levitæ ad Eliazar sacerdotem, & ad
Jesum filium Nun, & ad præcipuos patres
tribuum Israel, Et dixerunt ad eos in Silo 2
in terra Chanaan, Dominus præcepit per
Mosen ut darent nobis civitates ad degen-
dum in eis, & oppida earum pro jumentis
nostris. Dederunt itaque filii Israel Levi- 3
tis ex hæreditate sua juxta verbum oris Do-
mini, civitates istas cum oppidis earum.
Prodiit ergò sors familiæ Cahath, filiorum 4
scilicet Aharonis sacerdotis, de Levitis;
atque his dederunt de tribu Juda, & de tribu
Simeon, & de tribu Benjamin, civitates tre-
decim. Et reliquis filiis Cahath dederunt 5
ex tribu Aphrem, & ex tribu Dan, & ex di-
midia tribu Manasse, civitates decem. Fi- 6
liis Gerson sorte dederunt ex tribu Isachar,
& ex tribu Asir, & ex tribu Nephtali, &
ex dimidia tribu Manasse, quæ erat in Math-
nin, civitates tredecim. Filiis Merari per 7
familias suas dederunt ex tribu Rubil, & ex
tribu Gad, & ex tribu Zebolon, civitates duo-
decim: Dederunt inquam filii Israel Levi- 8
tis civitates istas cum oppidis earum, per
sortem; quemadmodum præceperat Dñs Mo-
si. Porrò hæc sunt nomina civitatum 9
quas dederunt ex tribu Juda & ex tribu Si-
meon, *hæ sunt inquam* civitates cum nomi-
nibus suis. (Fuerunt autem *istæ* filiorum 10
Aharon ex familia Cahath de filiis Levi; his
enim accidit sors prima) His ergò dede- 11
runt Civitatem-arbaa patris Gigantum, nem-
pe Hebron quæ est in monte Juda, unà cum
suburbis ejus ipsi circunjacentibus.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

Itaque addixerunt Cades in Galilæa in 7
monte Nephtali, & Nexpolim in monte
Ephraim, & Civitatem-arbaa (nempe He-
bron) in monte Juda. Ab altera autem 8
ripa Jordanis Jericho ad Orientem, de-
derunt Bassera in deserto & in planitie
de tribu Rubil, & Ramat-gerets de tribu
Gad, & Golan in Bathnia de media tribu
Manasse. Istæ sunt urbes dedicatæ & 9
sacræ pro omnibus filiis Israel, peregrino,
ac hospite apud ipsos; ut ad eas confuge-
ret omnis anima inscienter per errorem,
nec interficeret cum propinquis sanguinis,
quoad sisteret sese coram cœtu, eumque, si
innocens esset, innocentem declararent.

CAP. XXI.

Tum accesserunt principes tribûs Levi 1
ad Elazar summum sacerdotem, &
ad Josue filium Nun, & ad principes tri-
buûm filiorum Israel, Dixerunt eis in Silo 2
in terra Syriæ sermonem hujusmodi, Deus
præceperat jam Mosi ut daret nobis urbes
quas habitaremus, & tractus earum in-
servirent pecoribus nostris. Dederunt ei 3
ergò filii Israel ex hæreditate sua, juxta
præceptum Dei, has urbes et tractus earū.
Egressa est autem sors familiæ filiorū Ca- 4
hath, fuitque filiis Haronis pontificis qui
erat de tribu Levi, his inquam egressæ
sunt ex tribu Juda, & ex tribu Si-
mon, et tribu Benjamin, per sortem, trede-
cim urbes. Reliquis autem filiis Cahath, 5
ex familiis tribûs Ephraim, et tribûs Dan,
& dimidiæ tribûs Manassis, per sortem,
decem urbes. Filiis autem Gerson, ex 6
familiis tribûs Isachar, & ex tribu Asir,
& ex tribu Nephtali, & ex dimidia tri-
bu Manassis in Bathnia, per sortem,
tredecim urbes. Filiis quoque Merari per 7
familias suas, ex tribu Rubil, & ex tribu
Gad, & ex tribu Zabulon, urbes duode-
cim; Dederunt inquam filii Israel filiis 8
Levi has urbes cum tractibus earum per
sortē, prout præceperat Deus Mosi. Et qui-
dem ex tribu Juda, & ex tribu filiorum 9
Simeon hasce dederunt urbes mox nomi-
natim appellandas. Quæ fuerunt filiorum 10
Haronis ex familiis Cahathiæ de filiis
Levi, quoniam his contigit sors primæ: His 11
inquam dederunt Civitatem-arbaa, quæ
est Hebron in monte Juda, unà cum suis
areis ipsi adjacentibus.

ספר יהושע : כא

Jephunneh filio Caleb dederunt ,eius *arvis* & ,civitatis agrum Et
12 ואת שדה העיר ואת חצריה נתנו לכלב בן־יפנה׃
civitatem dederunt sacerdotis Aharon filiis Et ,ejus possessionis in
13 בא־חברון׃ ולבני אהרן הכהן נתנו את־עיר
& ,Libnah & ,ejus suburbana & ,Chebron ,homicidæ *receptionis*
מקלט הרצח את חברון ואת מגרשה ואת לבנה ואת
,Rithemoah & ,ejus suburbana & ,Jathir Et ,ejus suburbana & ,Libnah
14 מגרשה׃ ואת יתיר ואת מגרשה ואת אשתמע
& ,Debir & ,ejus suburbana & ,Cholon Et ,ejus suburbana & ,Esthemo
15 ואת מגרשה׃ ואת חלן ואת מגרשה ואת דבר ואת
& ,Juttah & ,ejus suburbana & ,Hain Et ,ejus suburbana
16 מגרשה׃ ואת עין ואת מגרשה ואת יטה ואת
novem civitates ,ejus suburbana & ,Bethsemes ,ejus suburbana
מגרשה את־בית שמש ואת־מגרשה ערים תשע
,Gibbethon ,Binjamin *extensione* de Et ,istis tribubus duabus de
17 מאת שני השבטים האלה׃ ומבטה בנימן את־גבעון
& ,Hanathoth & ,ejus suburbana & ,Gibeah ,ejus suburbana & ,Almon
18 ואת־מגרשה את־גבע ואת מגרשה את־ענתות ואת
quatuor civitates ,ejus suburbana & ,Halmon & ,ejus suburbana
מגרשה את־עלמון ואת מגרשה ערים ארבע׃
civitates tredecim ,sacerdotum Aharon filiorum civitates Omnes
19 כל־ערי בני־אהרן הכהנים שלש עשרה ערים
reliquorum Levitorum Chehath filiorum familiis Et ,terræ suburbana &
ומגרשיהן׃ ולמשפחות בני־קהת הלוים הנותרים
20 dederat Et ,Ephraim *extremitate* de eorum sortis civitates *ejus* & ,Chehath filiis de
מבני קהת ויהי ערי גורלם מבטה אפרים׃ ויתנו
,ejus suburbana & ,Sechem homicidæ *receptionis* civitatem ,eis
21 להם את־עיר מקלט הרצח את שכם ואת מגרשה
,Chebfaim Et ,ejus suburbana & ,Gezer & ,Ephraim monte in
22 ואת קבצים ואת מגרשה׃ ואת בית חרון ואת מגרשה ערים
civitates ,ejus suburbana & ,Bethboron & ,ejus suburbana &
23 ארבע׃ ומבטה־דן את אלתקא ואת מגרשה את־
,Gath & ,ejus suburbana & ,Aijalon ,ejus suburbana &,Gibbethon
גבתון ואת מגרשה׃ את אילון ואת מגרשה את־גת
exterior decem de Et ,quatuor civitates ,ejus suburbana & ,rimmon
24 רמון ואת מגרשה ערים ארבע׃ ומחצית מטה
& ,Ghathrimmon & ,ejus suburbana & ,Tahnach ,Menasseh
מנשה את תענך ואת גת רמון ואת
,earum suburbana & ,decem civitates Omnes ,duæ civitates ,ejus suburbana
25 מגרשה ערים שתים׃ בני־ערים עשר ומגרשיהן
,Gershon filiis Et ,reliquis familiis ,Menasseh *extensionis dimidio* de ,Levitarum
למשפחת בני־קהת הנותרים׃ ולבני גרשון
,Beshterah & ,ejus suburbana & ,Basan in Gholan ,homicidæ
26 ממשפחת הלוים מחצי מטה־מנשה את עיר מקלט
,Isschar *exterior* de Et ,duæ civitates ,ejus suburbana &
הרצח את־גולן בבשן ואת־מגרשה ואת בעשתרה
27 ואת מגרשה ערים שתים׃ ומשבר יששכר
,ejus suburbana & ,Dabrath ,ejus suburbana & ,Chilion
28 את־קשיון ואת מגרשה את־דברת ואת־מגרשה׃
& ,Gannim Hen ,ejus suburbana & ,Jarmuth
29 את־ירמות ואת מגרשה את־עין גנים ואת
,Misal ,Aser *extensione* de Et ,quatuor civitates ,ejus suburbana
מגרשה ערים ארבע׃ ומבטה אשר את־משאל
30 ,ejus suburbana & ,Habdon ,ejus suburbana &
ואת־מגרשה את־עבדון ואת־מגרשה׃ את
,ejus suburbana & ,Rechob & ,ejus suburbana & ,Chelcath
31 חלקת ואת־מגרשה ואת־רחב ואת־מגרשה
quatuor civitates
ערים ארבע׃

Versio VULG. LAT.

12 Agros verò & villas ejus, dederat Caleb filio Jephone ad
13 possidendum. Dedit ergò filiis Aaron sacerdotis Hebron confugii civitatem, ac suburbana ejus : & Lobnam cum
14 suburbanis suis . Et Iether, & Esthemo, Et Holon, &
15 Dabir. Et Ain, & Jeta, & Bethsames, cum suburbanis suis : civitates novem, de tribubus, ut dictum est, duabus.
16 De tribu autem filiorum Benjamin, Gabaon, & Gabaé,
17 Et Anathoth & Almon, cum suburbanis suis : civitates quatuor. Omnes simul civitates filiorum Aaron sacerdotis, tredecim , cum suburbanis suis.
18 Reliquis verò per familias filiorum Caath Levitici generis , hæc est data possessio. De tribu Ephra m urbes confugii , Sichem cum suburbanis suis in monte Ephraim , & Gazer, Et Cibsaim & Beth-horon, cum suburbanis suis : civitates quatuor. De tribu quoque Dan,
19 Eltheco & Gabathon, Et Ajalon & Gethremmon, cum suburbanis suis: civitates quatuor. Porrò de dimidia tribu Manasse,Thanach et Gethremmon , cum suburbanis
20 suis : civitates duæ. Omnes civitates decem, & suburbanæ earum, datæ sunt filiis Caath inferioris gradûs.
21 Filis quoque Gerson Levitici generis dedit de dimidia tribu Manasse confugii civitates, Gaulon in Basan, & Bosram, cum suburbanis suis : civitates duas. Porrò de tribu Issachar,
22 Cesion , & Dabereth, Et Jaranoth, & Engannim, cum
23 suburbanis suis: civitates quatuor. De tribu autem Aser,
24 Masal, & Abdon, Et Helcath & Rohob, cum suburbanis suis : civitates quatuor.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ τοῦ ἀγροῦ τῆς πόλεως, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκαν (ξ) Ἰησοῦς τοῦ υἱοῦ Χαλεὲ τῷ Ἰε-
13 φοννὶ ἐν κληρονομίᾳ. Καὶ τοῖς υἱοῖς (ο) Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὴν πόλιν φυγαδεύτηριον τοῦ φονεύσαν-
τος, τὴν Χεβρὼν, καὶ τὰς ἀφωρισμένας (π) τὰς σὺν
αὐτῇ· καὶ τὴν (ρ) Λεμνὰ, καὶ τὰ (σ) ἀφωρισμένα
14 τὰ πρὸς αὐτῇ· Καὶ τὴν (τ) Αἰλὼμ, καὶ τὰ ἀφω-
ρισμένα (υ) αὐτῇ· καὶ τὴν (φ) Τεμὰ, καὶ τὰ ἀφω-
15 ρισμένα (χ) αὐτῇ· Καὶ τὴν (ψ) Γὴλὰ, καὶ τὰ ἀ-
φωρισμένα (ω) αὐτῇ· καὶ τὴν (α) Δαβὶρ, καὶ τὰ ἀ-
16 φωρισμένα (β) αὐτῇ· Καὶ (γ) Ἀσὰ, καὶ τὰ ἀφω-
ρισμένα (δ) αὐτῇ· καὶ Ταὺ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα
αὐτῇ· καὶ Βαθσαμοὺς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐ-
17 τῇ· πόλεις ἐννέα παρὰ τὴν δύο φυλῶν τούτων.
Καὶ παρὰ τὴν φυλὴν (ε) Βενιαμὶν, τὴν Γαβαὼν,
18 καὶ τὰ ἀφωρισμένα (ζ) αὐτῇ· καὶ (η) Ἀναθὼθ, καὶ τὰ ἀ-
φωρισμένα (η) αὐτῇ· καὶ (θ) Γάμολα, καὶ τὰ ἀφω-
19 ρισμένα (ζ) αὐτῇ· πόλεις πέντε. Πᾶσαι αἱ
πόλεις υἱῶν Ἀαρὼν τῶν ἱερέων, (ι) δεκαδύο.
20 Καὶ τοῖς δήμοις (κ) υἱοῖς Καὰθ τοῖς Λευίταις
τοῖς κατελειμμένοις ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ
21 (λ) ἐγένετο ἡ πόλις τῶν ἱερέων αὐτῶν Ἀπὸ φυ-
λῆς Ἐφραὶμ. καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τῶν
φυγαδευτηρίων τοῦ (μ) φονεύσαι (θ), τὴν Συ-
χὲμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (ν) αὐτῇ· καὶ (ξ) Γάζερ καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ
22 αὐτῇ· Καὶ Βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ
23 αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, τὴν
Ἐλκωθὰ μὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν
24 Γεθσεὴν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· Καὶ Αἰ-
λὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθρεμ-
μὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσ-
σαρες. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, τὴν
(ο) Τανὰχ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (π) αὐτῇ· καὶ τὴν
(ρ) Ἰεβλὰμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα (σ) αὐτῇ· πόλεις
25 δύο. (τ) Πᾶσαι πόλεις δέκα, καὶ τὰ (υ) ἀφω-
ρισμένα αὐτῇ τὰ πρὸς αὐτὴ τοῖς δήμοις υἱῶν Καὰθ τοῖς ὑπολελειμμένοις. Καὶ τοῖς υἱῶν
26 (φ) Γερσὼν τοῖς Λεύταις ἐκ τῆς ἡμίσους
φυλῆς Μανασσῆ τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμέ-
νας τοῖς φονεύσαι, τὴν (χ) Γαυλὼν ἐν τῇ Βα-
σαιτίδι, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (ψ) αὐτῇ· καὶ τὴν
(ω) Βοσορὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ·
28 πόλεις δύο. Καὶ (β) ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, τὴν
(γ) Κισὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· καὶ τὴν
(δ) Δαβέρὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· Καὶ
29 τὴν (ε) Ἐρεμὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ·
καὶ Πηγὴν γραμμάτων, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α)
30 αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ,
τὴν (ζ) Βασηλὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ·
31 καὶ τὴν (η) Ἀβδὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· Καὶ (θ) Χηλκὰτ, καὶ τὰ ἀφωρι-
σμένα (ι) αὐτῇ· καὶ τὴν (ι) Ῥοὰβ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

MS A. (ξ) Ἰησοῦς τοῦ Χαλεὲ τῷ Ἰεφοννὶ ἐν (ο) Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὴ πόλιν
(π) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ρ) Λεβνὰ, (σ) ἀφωρισμένα πρὸς (τ) Ἰεθὲρ, (υ) τὰ πρὸς αὐ-
τῇ· (φ) Ἐσθεμὼ, (χ) τὰ πρὸς αὐτὴν· (ψ) Ὠλὼν, καὶ (ω) τὰ πρὸς αὐτῇ· (α) Δαβεὶρ, (β) τὰ πρὸς αὐτῇ· (γ) Ἀὶν, (δ) τὰ
πρὸς αὐτῇ· καὶ Βεθσαμὲς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις ἐννέα (ε) Βενιαμὶν τὴ Ταβαὼν, (ζ) τὰ πρὸς αὐτὴν·
(η) Γαβεὲ, (ιι) τὰ πρὸς αὐτὴν· (θ) Ἀλμὼν, (ι) πόλεις δεκαδύο, καὶ τὰ πέντε σύνορια αὐτῆς. (κ) υἱῶν Καὰθ (λ) ἐγένετο ἡ πόλις
τῶν ἱερέων αὐτῆς (ξ) τῆ Γαζὲρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν Καβσουεὶμ, καὶ τὰ ἀ-
φωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν ἄνω Βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτὴν· πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆ φυλῆς
Δὰν τὴ Ἐλθεκὼ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτὴν· καὶ τὴ Γαβεθὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ Ἰεθμὰν, καὶ
τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴ Γὴρεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις (ο) Θεανὰχ (π) τὰ πρὸς αὐτῇ·
(ρ) Βαιθσὰν, (σ) τὰ πρὸς αὐτῇ· (τ) Αἱ πάσαι (υ) ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτὰ· (φ) Γηρσὼν (χ) Γωλὰν (ψ) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ω)
Βεσθὰρ, (α) τὰ πρὸς αὐτῇ· (β) ἀπὸ τὴ (γ) Κισὼν, (δ) Δεβεῤῥὰθ, (ε) Ἰαρμοὺθ, (ζ) Μασσὰλ, (η) Ἀβδὼν, (θ) Ὀβῆλὰ, (ι) Ῥοὼβ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וית חקל קרתא ויתה ריוחא יהבו לכלב בר יפנה באחסנתיה׃ ולבני אהרן כהנא יהבו
13 ית קריית שובות קטולא ית חברון ית ריוחא ית לבנה וית ריוחא׃ וית יתיר וית
14 ריוחא ויתן אשתמע וית ריוחא׃ וית חולון וית ריוחא ויתדביר וית ריוחא׃ וית עין
16 וית ריוחא ויתיטה וית ריוחא׃ ית בית שמש וית ריוחא קרין תשע מן תרין שבטיא
17 האלין׃ ומשבטא דבנימין ית גבעון וית ריוחא׃ ית גבע וית ריוחא׃ ית ענתות וית
18 ריוחא וית עלמון וית ריוחא קרין ארבע׃ כל קרוי בני אהרן כהניא חלת עשרי קרין
20 וית ריוחן׃ ולזרעית בני קהת לויאי דאשתארו מבני קהת והויאה קרוי עדבהון משבטא
21 דבני אפרים׃ ויהבו להון ית קריית שובות קטולא ית שכם וית ריוחא בטוראדבית
22 אפרים וית גזר וית ריוחא׃ וית קבצים וית ריוחא וית בית חורון וית ריוחא קרין
23 ארבע׃ ומשבטא דרן ית אלתקא וית ריוחא׃ ית גבתון וית ריוחא׃
24 ית גת רמון וית ריוחא קרין ארבע׃ ומפלגות שבטא דמנשה ית תענך וית ריוחא וית
25 ית רימון וית ריוחא קרין תרתין׃ כל קרוין עשר וריוחיהון לזרעית בני קהת דאשתארו׃
26 ולבני גרשון מזרעית לויאי מפלגות שבטא דמנשה ית קריית שובות קטולא ית עולן
28 במתנן וית ריוחא וית בעשתרה וית ריוחא קרין תרתין׃ ומשבטא דיששכר ית קשיון
29 וית ריוחא וית דברת וית ריוחא׃ ית רמות וית ריוחא׃ ית עין גנים וית ריוחא קרין
30 ארבע׃ ומשבטא דאשר ית משאל וית עבדון וית ריוחא׃ ית חלקת וית
31 ריוחא וית רחוב וית ריוחא קרין ארבע׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et agrum urbis & spacia ejus, dederunt Caleb filio Jephune, in possessi- 12
one ejus: Et filiis Aharon sacerdotis dederunt urbem evasionis occisoris, 13
Hhebron & spacia ejus,& Libna et spacia ejus. Et Jathir et spacia ejus, 14
et Eltemoagh et spacia ejus. Et Hholon et spacia ejus, & Debir & spa- 15
cia ejus. Et Ghain & spacia ejus, & Juta & spacia ejus, Bethfemes & 16
spacia ejus, urbes novem ex duabus tribubus illis. Et ex tribu Binjamin, 17
Gibghon & spacia ejus, Gebagh et spacia ejus. Ganathoth & spacia 18
ejus, Ghalmon et spacia ejus, urbes quatuor. Omnes urbes filiorum
Aharon sacerdotis : tredecim urbes et spacia earum. Et prosapiæ filio- 20
rum Kehath Levitis qui relicti sunt ex filiis Kehath : et fuerunt urbes sor-
tis eorum ex tribu filiorum Ephraim. Et dederunt eis urbem evasionis 21
occisoris,Sichem et spacia ejº, in monte domº Ephraim;et Gezer et spacia
ejº. Et Kibszaim et spacia ejº, et Beth-hhoron et spacia ejº, urbes quatuor. 22
Et ex tribu Dan,Eltheke et spacia ejº;Gibthon et spacia ejº. Ajalon et spa- 23
cia ejº; Gath-Rimon et spacia ejº; urbes quatuor. Et ex media tribu Me- 24
nasse,Thagnach et spacia ejus, et Gath-Rimon et spacia ejus; urbes duas. 25
Omnes urbes decem et spacia earum, prosapiæ filiorum Kehath qui resi- 26
dui fuerunt. Et filiis Gerson ex prosapia Levitarum, ex dimidio tri- 27
bus Menasse , urbem evasionis occisoris,Golan in Mathnan et spacia ejº,
et Beghesthra et spacia ejº ;urbes duas. Et ex tribu Issachar,Kison et spacia 28
ejº, et Dabrath et spacia ejus. Jarmuth et spacia ejus,Ghen-ganim et spa- 29
cia ejus; urbes quatuor. Et ex tribu Aser, Misal et spacia ejus, Ghab- 30
don et spacia ejus. Hhelkath et spacia ejus , et Rehob et spacia ejus; ur- 31
bes quatuor.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * Campos autem ejusdem civitatis, & reliquæ rura ipsius dederunt Calebo filio Jophnæ inter possessionem ejus. 13 Filiis autem Aharonis sacerdotis dederunt civitatem sospitatricem ab interfectoribus, Hebron cum oppidis suis, Lebna cum oppidis suis, 14 Jarath cum oppidis suis, Eltemu cum oppidis suis, 15 Halul cum oppidis suis, Dobir cum oppidis suis, 16 Ajan cum oppidis suis, Ata cum oppidis suis, & Beth-semes cum oppidis suis: 17 civitates novem ex tribu Juda & Simeonis. Ex tribu verò Benjamin, Gebeon cum ruribus ejus, Gebaa cum ruribus ejus, 18 Anathoth cum ruribus ejus, & Almon cum ruribus ejus: 19 civitates quatuor. Omnes civitates filiorum Aharonis sacerdotis, tredecim cum ruribus earum. 20 Familia quoque Levitarum, *hoc est*, filii Cahath, qui residui erant ex filiis Cahath, habuerunt civitates sortium suarum ex tribu Aphrem. 21 Dederunt enim eis civitatem effugii homicidarum, Sechim quæ est in monte Aphrem, cum ruribus ejus, & Godar cum ruribus ejus, 22 Cabsin cum ruribus ejus, & Berhoron cum ruribus ejus: 23 civitates quatuor cum ruribus earum. De tribu verò Dan, Ethlaca & villas ejus, Gebeton & villas ejus, 24 Alon & villas ejus, Gethremon & villas ejus: 25 civitates quatuor & villas earum. Ex dimidia tribu Manasse, Taanach cum oppidis ejus, & Gethremon cum oppidis ejus: 26 civitates duas cum oppidis earum. Omnes civitates & urbes decem cum oppidis earum fuerunt pro familia reliquorum filiorum Cahath. 27 Porrò filii Gerson de familia Levitarum, habuerunt civitates suas à dimidia tribu Manasse: *ac primùm quidem* civitatem effugii homicidarum, Olan quæ est in Matbnin cum prædiis ejus, cum Astaroth cum prædiis ejus: 28 civitates duas cum prædiis earum. A tribu verò Isachar, Kesjan & prædia ejus, Rabath & prædia ejus, 29 Jarmuth & prædia ejus, In-gad & prædia ejus: 30 civitates quatuor cum prædiis earum. Item à tribu Asir, Mesael & oppida ejus, Achron & oppida ejus, 31 Helcoth & oppida ejus, Rehob & oppida ejus: civitates quatuor cum oppidis earum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * فَأَمَّا حَقْلُ ٱلْمَدِينَةِ وَضَيَاعُهَا * فَأَعْطَوْهَا لِكَالِبَ بْنِ يُوفُنَّا إِحَازَةً * 13 وَلِبَنِي هَرُونَ ٱلْكَهِنِ أَعْطَوْا
مِنْ سِبْطِ يَهُودَا * وَسِبْطِ شِمْعُونَ مَدِينَةَ مَهْرَبِ ٱلْقَاتِلِ إِلَيْهَا * حَبْرُونَ وَضَيَاعَهَا * وَلِبْنَا وَضَيَاعَهَا * 14 وَيَتِيرَ
وَأَشْتَمُوعَ وَضَيَاعَهُنَّ * 15 وَحَالُونَ وَضَيَاعَهَا * وَدَبِيرَ وَضَيَاعَهَا * وَعَيْنَ * وَيُطَا * وَعَيْنَ شَمْسٍ وَضَيَاعَهُنَّ * 16 هٰؤُلَاءِ
ٱلتِّسْعُ مُدُنٍ مِنْ هٰذَيْنِ ٱلسِّبْطَيْنِ * 17 وَمِنْ سِبْطِ بِنْيَامِينَ جِبْعُونَ وَضَيَاعَهَا * وَجَبَاعَ وَضَيَاعَهَا * 18
وَعَنَاتُوثَ وَضَيَاعَهَا * وَعَلْمُونَ وَضَيَاعَهَا * أَرْبَعَةُ مُدُنٍ * 19 جَمِيعُ مُدُنِ بَنِي هَرُونَ ٱلْأَئِمَّةِ ثَلَاثَةَ
عَشَرَ مَدِينَةً وَضَيَاعَهُنَّ * 20 وَلِقَبَائِلِ بَنِي قَاهَتَ ٱلْبَاقِينَ مِنْ سِبْطِ لَاوِي مِنْ بَنِي قَاهَتَ
كَانَتْ مُدُنُ تَخْلِيصِهِمْ مِنْ سِبْطِ إِفْرَايِمَ * 21 فَأَعْطَوْهُمْ مَدِينَةَ مَهْرَبِ ٱلْقَاتِلِ * نَابُلُسَ وَضَيَاعَهَا فِي
جَبَلِ إِفْرَايِمَ * وَجَادِرَ وَضَيَاعَهَا * 22 وَحُورُونَ وَضَيَاعَهَا * وَقِبْصَايِمَ وَضَيَاعَهَا * أَرْبَعَةُ مُدُنٍ * 23 وَمِنْ سِبْطِ
دَانَ ٱلتِّقَا وَضَيَاعَهَا * وَجِبْتُونَ وَضَيَاعَهَا * 24 وَأَيَّلُونَ وَضَيَاعَهَا * وَجَتْ رِمُّونَ وَضَيَاعَهَا * أَرْبَعُ مُدُنٍ * 25 وَمِنْ
نِصْفِ سِبْطِ مَنَسَّا تَعْنَاكَ وَضَيَاعَهَا * وَجَتْ رِمُّونَ وَضَيَاعَهَا * مَدِينَتَيْنِ * 26 جَمِيعُ هٰذِهِ ٱلْعَشَرِ
مُدُنٍ وَضَيَاعَهُنَّ لِقَبَائِلِ بَنِي قَاهَتَ ٱلْبَاقِينَ * 27 وَلِبَنِي جَرْشُونَ مِنْ قَبَائِلِ ٱللَّاوِيِّينَ مِنْ
نِصْفِ سِبْطِ مَنَسَّا * مَدِينَةَ مَهْرَبِ ٱلْقَاتِلِ جَوْلَانَ فِي ٱلْبَشَنِ وَضَيَاعَهَا * وَبَعَشْتَرَا وَضَيَاعَهَا *
مَدِينَتَانِ * 28 وَمِنْ سِبْطِ إِسَّاخَارَ * قِسْيُونَ وَضَيَاعَهَا * وَدَابِرَاتَ وَضَيَاعَهَا * 29 وَيَرْمُوتَ وَضَيَاعَهَا *
وَعَيْنَ جَنِّيمَ وَضَيَاعَهَا * أَرْبَعُ مُدُنٍ * 30 وَمِنْ سِبْطِ أَشِيرَ * مِشْئِيلَ وَضَيَاعَهَا * وَعَبْدُونَ وَضَيَاعَهَا *
وَحَلْقَاتَ * وَرَحُوبَ وَضَيَاعَهَا * أَرْبَعُ مُدُنٍ * 31

Agrum verò urbis, ejusque oppida dederunt Calebo filio Jephonnæ in hæreditatem ipsius. Filiis ergò Haronis pontificis dederunt ex tribu Juda, & ex tribu Simeon pro urbe ad quam aufugeret homicida, Hebronem cum tractibus ejus, et Lebna cum tractibus ejus, Jattir, & Estemu cum tractibus earum, Halon cum areis ejus, Dobir cum areis ejus, Aien, Natta, & Fons-semes cum areis earum: Has novem urbes dederunt ex his duobus tribubus. Ex tribu verò Benjamin, Gebaon cum agris ejus, Gebbaa cum agris ejus, Anathoth cum agris ejus, & Almon cum agris ejus: urbes quatuor. Omnes ergò urbes filiorum Haronis sacerdotum, fuêre tredecim urbes cum agris earum. Familiis autem filiorum Cahath remanentibus ex tribu Levi de filiis Cahath, fuerunt urbes hæreditatis eorum ex tribu Ephraim. Dederuntque eis urbem effugii pro homicida Neapolim cum tractibus ejus in monte Ephraim, et Gjader cum tractibus ejus, Horon cum tractibus ejus, et Cabsaim cum tractibus ejus: urbes quatuor. Ex tribu verò Dan, Etteca cum tractibus ejus, et Gebbathon cum tractibus ejus, Ajalon cum tractibus ejus, & Gethremmon cum tractibus ejus: urbes quatuor. Ex dimidia tribu Manassis, Taanach cum tractibus ejus, et Geth-remmon cum tractibus ejus: urbes duas. Omnes istæ decem urbes cum tractibus earum fuerunt familiis filiorum Cahath residuis. Filiis autem Gerson de familiis Levitarum, à dimidia tribu Manassis dederunt urbem confugii pro homicida, Golan in Bathnia cum tractibus ejus, & Beastera cum tractibus ejus: urbes duas. A tribu verò Isachar, Casjon cum tractibus ejus, Daberath cum tractibus ejus, Jarmuth cum tractibus ejus, & Fons-ganim cum tractibus ejus: urbes quatuor. A tribu Asir, Mesael cum tractibus ejus, Abdon cum tractibus ejus, Halcath, & Rahboth cum tractibus earum: urbes quatuor.

ספר יהושע : כב

Chedes ,homicidii *tertium* *civitatem* Naphtali *extensione* de Et
3: וממטה נפתלי את־עיר מקלט הרצח את־קדש
& ,ejus suburbana & ,Chamothdor & ejus suburbana & ,Galil in
בגליל ואת מגרשה ואת חמתדאר ואת מגרשה ואת
Gheresunitarū civitates Omnes ,tres civitates ,ejus suburbana & ,Chartan
33 קרתן ואת מגרשה ערים שלש : כל־ערי הגרשני
familiis Et ,eorum suburbana & civitates tredecim ,suas familias *ad*
34 למשפחתם שלש עשרה עיר ומגרשיהן : ולמשפחת
,Zebulun *extensione* de reliquorum Levitarum Merari filiorum
בני־מררי הלוים הנותרים מאת מטה זבולן את
ejus suburbana & ,Cartah ejus suburbana & ,Jochneham
35 יקנעם ואת מגרשה את קרתה ואת מגרשה : את
civitates ,ejus suburbana & ,Nahalal ,ejus suburbana & ,Dimnah
36 רמנה ואת מגרשה את נהלל ואת מגרשה ערים
& ejus suburbana & ,Befer ,Reuben *extensione* de Et ,quatuor
36 ארבע : ומטה ראובן את־בצר ואת מגרשה ואת
& ejus suburbana & ,Chedemoth ,ejus suburbana & ,Jahafah
37 יהצה ואת מגרשה : את קדמות ואת מגרשה ואת
,Gad tribu de Et ,quatuor civitates ,ejus suburbana & ,Mephahath
38 מיפעת ואת מגרשה ערים ארבע : ומטה גד
ejus suburbana & ,Ghilhad in Ramoth ,homicidii *retadur* civitatem
את עיר מקלט הרצח ברמת בגלעד ואת מגרשה
ejus suburbana & ,Chesbon ,ejus suburbana & ,Machanaim &
37 ואת מחנים ואת מגרשה : את חשבון ואת מגרשה
Omnes ,quatuor civitates omnes ejus suburbana & ,Jahazee
40 את־יעזר ואת מגרשה כל־ערים ארבע : כל־
familiis de *ipsum* ,suas familias *ad* Merari *filii* civitates
הערים לבני מררי למשפחתם הנותרים ממשפחות
civitates Omnes ,duodecim civitates eorum sors fuit & ,Levitarum
41 הלוים וידיהם ערים שתים עשרה : כל ערי
quadraginta civitates ,Israel filiorum *apprehensionis* medio in Levitarum
eorum omnes ,ista civitates ,*Eum* ,earum suburbana & ,octo &
42 ושמנה ומגרשיהן : תהיינה הערים האלה עיר עיר
dedit Et ,istis civitatibus omnibus sic ,ejus *circuitus* *ejus expansio* &
43 ומגרשיה סביבתיה כן לכל־הערים האלה : ויתן
eorum patribus dare juravit quam terram omnem Israel ipsi Domin
יהוה לישראל את כל־הארץ אשר נשבע לתת לאבותם
eis Dominus requiem dedit Et ,ea in habitaverunt & ,ea possederāt &
44 וירשוה וישבו בה : וינח יהוה להם
vir stetit non & ,eorum patribus juravit *quæ* omnia juxta circuitu à
מסביב בכל אשר נשבע לאבותם ולא־עמד איש
dedit eorum inimicos omnes ,eorum inimicis omnibus ex eorum *facies* in
בפניהם מכל־אויביהם את כל־אויביהם נתן
bono verbo omni ex verbum cecidit Non ,eorum manu in Dñs
45 יהוה בידם : לא נפל דבר מכל הדבר הטוב
,venit omne ,Israel domum ad Dominus est locutus quod
אשר דבר יהוה אל־בית ישראל הכל בא :

CAP. XXII. כב

extensionem dimidiam & ,Ghaditas & ,Reubenitas Jehosuah *vocabit* Tunc
1 אז יקרא יהושע לראובני ולגדי ולחצי מטה
quæ omnia custodistis Vos ,eos ad Dixit que ,Menasseh
2 מנשה : ויאמר אלהם אתם שמרתם את כל־אשר
cunctis in *mea voce* obedistis & ,Domini servus Moseh vobis præcepit
צוה אתכם משה עבד יהוה ותשמעו בקולי לכל
jam vestros fratres reliquistis non ,vobis præcepi quæ
3 אשר־צויתי אתכם : לא עזבתם את־אחיכם זה
custodiam servastis & ,hanc diem ad usque multis diebus
ימים רבים עד היום הזה ושמרתם את משמרת
vestri Dei Domini præcepi
מצות יהוה אלהיכם :

Versio VULG. LAT.

32 De tribu quoque Nephthali civitates confugii, Cedes in Galilæa, & Hammoth-Dor, & Carthan, cum suburbanis
33 suis, civitates tres. Omnes urbes familiarum Gerson, tredecim, cum suburbanis suis.
34 Filiis autem Merari Levitis inferioris gradūs per familias suas data est de tribu Zabulon, Jecnam & Cartha, Et
35 Damna & Naalol, civitates quatuor cum suburbanis suis.
36 De tribu Ruben ultra Jordanem contra Jericho civitates refugii, Bosor in solitudine, Milor & Jaser & Jethson & Mephaath, civitates quatuor
37 cum suburbanis suis. De tribu Gad civitates confugii, Ramoth in Galaad, & Manaim & Hesebon & Jazer, civitates quatuor cum suburbanis suis.
38 Omnes urbes filiorum Merari per familias & cognationes
39 suas, duodecim. Itaque civitates universæ Levitarum in medio possessionis filiorum Israel fuerunt quadraginta octo,
40 Cum suburbanis suis, singulæ per familias distributæ. Dederunt Dominus Deus Israeli omnem terram, quam traditurum se patribus eorum juraverat: & possederunt illam, atque habitaverunt in ea. Datque est ab eo pax in omnes per circuitum nationes: nullúque eis hostium resistere ausus est, sed cuncti in eorum ditionem redacti sunt. Ne unum quidem verbum, quod illis præstiturum se esse promiserat, irritum fuit, sed rebus expleta sunt omnia.

CAP. XXII.

1 EOdem tempore vocavit Josue Rubenitas, & Gaditas, & dimidiam tribum Manasse,
2 Dixitque ad eos; Fecistis omnia quæ præcepit vobis Moyses famulus Domini: mihi quoque in omnibus obedistis,
3 Nec reliquistis fratres vestros longo tempore, usque in præsentem diem, custodientes imperium Domini Dei vestri.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

32 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, τὴν πόλιν τῆς ἀφορισμένου τοῦ φονεύσαντος, τὴν (κ) Κάδες ἐν τῇ
33 Γαλιλαίᾳ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας (α) αὐλὰς αὐτῆς καὶ τὴν (λ)
Νεμμὰθ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας (α) αὐλὰς αὐτῆς καὶ (μ)
Θεμμὼν, καὶ τὰς ἀφωρισμένας (α) αὐλὰς αὐτῆς πόλεις
34 τρεῖς. Πᾶσαι αἱ πόλεις τῶν (ν) Γεδσὼν κατὰ δήμους
αὐτῶν, πόλεις δεκατρεῖς. Καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν Με-
34 ραρὶ τοῖς Λευίταις τοῖς λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς
(ξ) Ζαβουλὼν, τὴν (ο) Μαὰν, καὶ τὰς ἀφωρισμένας
αὐτῆς καὶ τὴν (π) Κάθης, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐτῆς
35 Καὶ (ρ) Δαμνὰ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας (σ) αὐτῆς πόλεις
36 τρεῖς. Καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (τ) τοῦ κατὰ Ἰερι-
χὼ ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, τὴν πόλιν τὸ φυγα-
δευθήσεον τοῦ φονευσαντος, τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ (υ)
ἐρήμῳ τὴν Μισὼ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐλὰς αὐτῆς καὶ
τὴν Ἰαζὴρ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐτῆς. Καὶ τὴν
(φ) Δεκμὼν, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐτῆς καὶ τὴν
(χ) Μαφὰ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐτῆς πόλεις τέσσαρες.
37 Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Γὰδ, τὴν πόλιν
(ψ) τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονευσαντος, (ω) καὶ
τὴν Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαάδ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας
αὐτῆς (α) τὴν Κεμὶν, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐτῆς.
Καὶ τὴν (β) Ἐσβὼν, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐτῆς καὶ
τὴν Ἰαζὴρ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐτῆς πάσας αἱ πό-
38 λεις τέσσαρες. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῖς υἱοῖς
Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν τὰ κληρωμένων
ἀπὸ τῆς φυλῆς (γ) τῆς Λεύι. καὶ ἐγένετο τὰ (δ)
39 ὅρια αἱ πόλεις δεκαδύο. Πᾶσαι (ε) πόλεις τῆς
Λευΐτου ἐν μέσῳ κληρονομίας υἱῶν Ἰσραὴλ,
40 (ζ) πεντεκαικοσιοκαὶ ὀκτὼ πόλεις, καὶ τὰ ἀφωρισμένα
αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων, πόλεις
καὶ τὰ ἀφωρισμένα κύκλῳ τῶν πόλεως πάσας τοῖς
πόλεσι ταύταις. καὶ συνετέλεσεν Ἰησοῦς διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὁρίοις (η) αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μερίδα τῷ Ἰησοῦ (θ)
διὰ πρόσταγμα κυρίου ἔδωκεν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν
ᾐτήσατο· τὴν Θαμνασαχὰρ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ
ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν, καὶ ᾤκησεν ἐν αὐτῇ. καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς
τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς ἐπέτεμεν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς γεγενημένους ἐν τῇ ὁδῷ
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ (ι) ἔθηκεν αὐλὰς ἐν Θαμνα-
41 σαχάρ. Καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ κληρονομήσαντες αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐ-
τῇ. Καὶ κατέπαυσεν (κ) αὐτοὺς κύριος κυκλόθεν, καθὼς ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν. οὐκ
ἀνέστη (λ) οὐδεὶς κατενάντιον αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν
43 χεῖρας αὐτῶν. Οὐ διέπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν, ὧν ἐλάλησε
κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, πάντα (ν) παρεγένετο.

ΚΕΦ. κβ'.

1 Τότε ἐκαλέσατο Ἰησοῦς (α) τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, καὶ τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μα-
2 νασσῆ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἀκηκόατε
πάντα ὅσα ἐνετείλατο (β) ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς
κυρίου, (γ) καὶ ὑπακούετε τῇ φωνῇ μου κατὰ πάν-
3 τα ὅσα (δ) ἐνετείλατο ὑμῖν. Οὐκ (ε) ἐγκαταλείψετε τοὺς ἀδελφοὺς (ζ) ὑμῶν πάντας τὰς
ἡμέρας (η) πολλὰς. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ἐφυλάξατε τὴν ἐντολὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

MS.A. (κ) Κέδες, (λ) Ἐμμαθδὼρ, (μ) Νοεμμὼν, (ν) Γηρσὼν (ξ) υἱῶν Ζαβουλὼν, (ο) Ἐκνάμ, (π) Καρθὰ, (ρ) Δαμνὰ, (σ) αὐτῆς καὶ τὴν Ναλὰλ, καὶ τὰς ἀφωρισμένας αὐτῆς πόλεις τέσσαρες. (τ) καὶ Ἱεριχὼ (υ) ἐρήμῳ τὴν Μισὼρ, (φ) Γεδσὼν, (χ) Μασφὰ, (ψ) τὴν φυλὴν τῆς Γὰδ (ω) τῆς Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαάδ, (α) καὶ τὴν Μαναὶμ, (β) Ἐσεβὼν, (γ) τὴν Λεύι. (δ) ὅρια πόλις δώδεκα. (ε) αἱ πόλεις (ζ) πεντεκαικοσιοκαὶ (η) αὐτῶν (θ) διὰ πρόσταγματος (ι) ἔθηκεν (κ) αὐτοῖς (λ) οὐδεὶς (μ) κύριος αὐτοῖς εἰς (ν) παρεγένοντο. Κεφ. κβ'. MS.A. (α) τοὺ Ῥουβὶτας, (β) ὑμῖν (γ) καὶ ἐν εἰσπόστε (δ) ἐνεὶ ἐλάλω (ε) ἐνκαταλιφεὶ πα (ζ) ὑμῶν (η) πόλυς

Targum JONATHAN.

3: ומשבטא דנפתליית קריית שיובות קטולא ית קרית בגליל וית רוחמא וית חמות דור
33 וית רוחמא וית קרתן וית רוחמא קרוין תלת : כל קרוי בני גרשון לורעיתהון תלת
34 עסרי קרוין ורוחיהן : ולורעיתא בני מררי לואי די אשתארו מן שבטא רובולן ית
35 יקנעם וית רוחמא וית קרתה וית רוחמא : ית רמנה וית רוחמא ית נהלל וית
36 רוחמא קרוין ארבע : ומשבטא דראובן ית בצר וית רוחמא וית יהצה וית רוחמא :
37 38 ית קדמות וית רוחמא ית מיפעת וית רוחמא קרוין ארבע : ומשבטא דגד ית קרית
39 שבוית קטולא ית רמות בגלעד וית רוחמא ית מחנים וית רוחמא : ית חשבון וית
40 רוחמא ית יעזר וית רוחמא כל קרוין ארבע : כל קרויא לבני מררי לורעיתהון די
41 אשתארו מגרעיתא לואי והוה ערבהון קרוין תרתא עסרי : כל קרוי לואי בגו אחסנית
42 בני ישראל קרוין ארבעין ותמני וריחיהון : יהוון קרויא האלין קרוי קרוי וריוחהא
43 סחרנהא כן לכל קרויא האלין : ויהב יי לישראל ית כל ארעא די קים למתן לאבהתהון
44 ואחסינוהא ויתיבו בה : ואניח יי להון מסחור סחור ככל דקים לאבהתהון ולא
45 קם אנש מן קדמיהון מן כל בעלי רבביהון ית כל בעלי רבביהון מסר יי בידיהון : לא
בטיל פתגמא מכל פתגמוהי תקניא די מלל יי על בית ישראל כולהון אתקיימו :

כב

1 בכן קרא יהושע לשבטא דראובן ולשבטא דגד ולפלגות שבטא רמנשה : ואמר להון
2 אתון נטרתון ית כל דפקד יתכון משה עבדא דיי וקבלתון למימרי לכל די פקדית
3 יתכון : לא שבקתון ית אחיכון דנן יומין סגיאין עד יומא הדין ונטרתון ית מטרת
תפקדתא מימרא דיי אלהכון :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ex tribu Nephthali, urbem evasionis occisoris, Kedes in Galil, & spatia ejus, Hhamoth-dor & spatia ejus, Karthan & spatia ejus; urbes tres. 32
Omnes urbes filiorum Gerson ad prosapias suas; tredecim urbes & spatia earum. Et prosapiæ filiorum Merari Levitarum qui reliqui fuerunt 33
ex tribu Zebulun, Jakneham & spatia ejus, Kartha & spatia ejus. Dimna & spatia ejus, Nahalal & spatia ejus; urbes quatuor. Et ex tribu 34 35
Ruben, Beszer & spatia ejus, Jahszah & spatia ejus. Kedemoth & spatia ejus, Me-Phagath & spatia ejus, urbes quatuor. Et ex tribu Gad 36 37
urbem evasionis occisoris Rama in Gilghad & spatia ejus, & Mahhanaim & spatia ejus. Hhesbon & spatia ejus, & Jaghzer & spatia ejus; omnes 38
urbes quatuor. Omnes urbes filiis Merari ad prosapiam suam qui re- 39
liqui sunt ex prosapia Levitarum; & fuerunt sortes eorum urbes duode- 40
cim. Omnes urbes Levitarum in medio possessionis filiorum Israel; urbes 41
quadraginta & octo, & spatia earum. Erunt urbes hæ *urbes urbes*, & 42
spatia ejus circum eam: sic ad omnes urbes has. Et dedit Dñs Israeli 43
omnem terram quam juravit ad dandum patribus eorum: & possederunt
eam, & habitarunt in ea. Et pacem dedit Dominus illis à circum circum, 44
sicut omnia quæ juravit patribus eorum: & non surrexit homo ante eos
ex omnibus auctoribus inimicitiarum eorum; omnes auctores inimici-
tiarum eorum tradidit Dominus in manibus eorum. Non defecit ver- 45
bum ex omnibus verbis ejus compositis, quæ locutus est Dominus super
domum Israel: omnia illa firmata sunt.

CAP. XX.

Tunc vocavit Josue tribum Ruben & tribum Gad; & dimidium tribus 1
Menasse. Et dixit illis, Vos custodistis omnia quæ jussit vos Moses ser- 2
vus Domini; & auscultâstis dicto meo ad omnia quæ jussi vos. Non de-
seruistis fratres vestros his diebus multis, usq; ad diem hunc; & custo-
dîstis custodiam jussionis dicti Domini Dei vestri.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

32 * ܘܡܢ ܫܒܛ ܢܦܬܠܝ ܩܕܫ ܕܓܠܝܠܐ ܕܥܠ ܬܪܥܐ ܕܝܪܕܢ ܕ

ספר יהושע: כב

4 ועתה הניח יהוה אלהיכם לאחיכם כאשר
דבר להם ועתה פנו ולכו לכם אל־אהליכם אל־
ארץ אחוזתכם אשר נתן לכם משה עבד יהוה
בעבר הירדן: רק שמרו מאד לעשות את־המצוה
ואת־התורה אשר צוה אתכם משה עבד־יהוה
לאהבה את־יהוה אלהיכם וללכת בכל־
דרכיו ולשמר מצותיו ולדבקה־בו ולעבדו
בכל־לבבכם ובכל־נפשכם: ויברכם יהושע
וישלחם וילכו אל־אהליהם: ולחצי שבט
המנשה נתן משה בבשן ולחציו נתן יהושע עם
אחיהם מעבר הירדן ימה גם כי שלחם יהושע
אל־אהליהם ויברכם: ויאמר אליהם לאמר בנכסים
רבים שובו אל־אהליכם ובמקנה רב־מאד בכסף
ובזהב ובנחשת וברזל ובשלמה הרבה מאד חלקו
שלל איביכם עם אחיכם: וישבו וילכו
בני־ראובן ובני־גד וחצי שבט המנשה מאת בני ישראל
משלה אשר בארץ כנען ללכת אל־ארץ הגלעד אל
ארץ אחוזתם אשר נאחזו־בה על־פי יהוה ביד
משה: ויבאו אל־גלילות הירדן אשר בארץ
כנען ויבנו בני־ראובן ובני־גד וחצי שבט
המנשה שם מזבח על־הירדן מזבח גדול למראה:
וישמעו בני־ישראל לאמר הנה בנו בני
ראובן ובני־גד וחצי שבט המנשה את־המזבח אל
מול ארץ כנען אל־גלילות הירדן אל־עבר בני ישראל:
וישמעו בני ישראל ויקהלו כל־עדת בני
ישראל שלה לעלות עליהם לצבא: וישלחו
בני־ישראל אל־בני־ראובן ואל־בני־גד ואל־חצי
שבט המנשה ארצה הגלעד את פינחס בן־אלעזר
הכהן: ועשרה נשיאים עמו נשיא אחד נשיא אחד
לבית אב לכל מטות ישראל איש ראש בית־
אבותם המה לאלפי ישראל:

Versio VULG. LAT.

4 Quia igitur dedit Dominus Deus vester fratribus vestris quietem & pacem, sicut pollicitus est; revertimini, & ite in tabernacula vestra, & in terram possessionis, quam tradidit vobis Moyses famulus Domini trans Jordanē: Ita duntaxat, ut custodiatis attentè, & opere compleatis mandatum & legem, quam præcepit vobis Moyses famulus Domini, ut diligatis Dominum Deum vestrum, & ambuletis in omnibus viis ejus, & observetis mandata illius, adhæreatisque ei, ac serviatis in omni corde, 6 & in omni anima vestra. Benedixitque eis Josue, & dimisit eos. Qui reversi sunt in tabernacula sua. Dimidiæ autem tribui Manasse possessionem Moyses dederat in Basan: & idcircò mediæ quæ superfuit, dedit Josue sortem inter cæteros fratres suos trans Jordanem ad Occidentalem plagam. Cùmque dimitteret eos in tabernacula sua, & benedixisset 8 eis, Dixit ad eos; In multa substantia atque divitiis revertimini ad sedes vestras, cum argento & auro, ære ac ferro, & veste multiplici: dividite prædam hostium cum fratribus 9 vestris. Reversiquè sunt, & abierunt filii Ruben, & filii Gad, et dimidia tribus Manasse, à filiis Israel de Silo, quæ sita est in Chanaan, ut intrarent Galaad terram possessionis suæ, quam obtinuerant juxta imperium Domini in manu 10 Moysi. Cùmque venissent ad tumulos Jordanis in terram Chanaan, ædificaverunt juxta Jordanem altare infinitæ magnitudinis. Quod cùm audissent filii Israel, & ad eos certi 11 nuntii detulissent, ædificasse filios Ruben, & Gad, & dimidiæ tribùs Manasse, altare in terra Chanaan, super Jordanis tumulos, contra filios Israel: 12 Convenerunt omnes in Silo, ut adscenderent et dimicarent 13 contra eos. Et interim miserunt ad illos in terram Galaad Phinees filium Eleazari sacer- 14 dotis, Et decem principes cum eo, singulos de singulis tribubus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

4 (δ) Νῦν δὲ κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς. νῦν οὖν ἀπορεχάμενοι, ἀπέλθετε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατοικήσεως ὑμῶν, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ἀλλὰ φυλάξασθε σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον, ὃν ἐνετείλατο (ι) ὑμῖν πιεῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου· ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν (κ) ὑμῶν, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, (λ) φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ προσκεῖσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης (μ) τῆς διανοίας ὑμῶν, καὶ ἐξ ὅλης 6 τῆς ψυχῆς ὑμῶν. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸς Ἰησοῦς, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. καὶ ἐπο- 7 ρεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Καὶ (ν) τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε Μωυσῆς ἐν τῇ (ξ) Βασανίτιδι, καὶ (ο) τῷ ἡμίσει ἔδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν (π) αὐτῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν. καὶ ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν 8 (ρ) αὐτούς. Καὶ ἐν πλούσιοις πολλοῖς ἀπέλθετε εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν· καὶ κτῆνη πολλὰ σφόδρα, καὶ ἀργύριον, καὶ (σ) χρυσίον, καὶ σίδηρον, καὶ ἱματισμὸν πολὺν διείλατο τὴν προσοδομὴν τῶν (τ) ἐχθρῶν μετὰ τῶν 9 ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γάδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ (υ) ἐν Σιλὼ ἐν γῇ Χαναὰν ἀπελθεῖν (φ) εἰς τὴν Γαλαάδ εἰς γῆν κατοικήσεως αὐτῶν, ἣν (χ) ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ (ψ) ἦλθον εἰς Γαλαάδ τὴν Ἰορδάνου, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναάν. καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ θυμὸν ὅσον τοῦ Ἰορδάνου, θυμὸν μέγαν τοῦ 11 ἰδεῖν. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λεγόντων, Ἰδὲ (ω) ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ θυμὸν ἐφ' ὁρίων γῆς Χαναὰν ὅθεν τὸ (α) Γελγαλὰ τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν ὑμῶν Ἰσραήλ. Καὶ 12 συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Σιλὼ, ὥστε (β) ἀναβαίνειν ἐκπολεμῆσαι αὐτούς. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ 13 πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ καὶ (γ) πρὸς τοὺς υἱοὺς ἡμίσου φυλῆς Μανασσῆ εἰς γῆν Γαλαάδ τὸν τε Φινεὲς υἱὸν Ἐλεάζαρ τοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἀρχιερέως, Καὶ 14 δέκα τοὺς ἀρχόντας μετ' αὐτοῦ· ἄρχων εἰς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν (δι) φυλῶν Ἰσραήλ· ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσιν χιλιάρχοι Ἰσραήλ.

Nunc autem requiem dedit Dominus Deus noster fratribus nostris, quemadmodum dixerat eis. Nunc igitur revertentes vadite ad domos vestras, & ad terram possessionis vestræ, quam dedit vobis Moyses trans Jordanem. Sed custodite valdè facere man- 5 data, & legem, quam mandavit nobis facere Moyses puer Domini: diligere Dominum Deum nostrum, ambulare (b) omnibus viis ejus, servare mandata ejus, & adhærere ei, & servire ei ex tota mente vestra, & ex tota anima vestra. Et benedixit eos Iesus, 6 & dimisit eos. Et iverunt ad domos suas. Et dimidiæ tribui 7 Manasse dedit Moyses in Basanitide, & dimidiæ dedit Iesus cum fratribus ejus trans Jordanem juxta mare. Et ubi dimisit eos Jesus in domos suas, & benedixit (c) eis. Et in divitiis 8 multis abierunt in domos suas: et pecora multa valdè, & argentū, & aurum, & ferrum, & vestem multam diviserunt, prædam (d) inimicorum cum fratribus suis. Et iverunt filii Ruben, & fi- 9 lii Gad, & dimidia tribus Manasse, à filiis Israel in Selo in terra Chanaan ad abeundum in Galaad, in terram possessionis eorum, quam hæreditaverunt eam per constitutionem Domini in manu Moysi. Et venerunt in (e) 10 Galaad Iordanis, quæ est in terra Chanaan. Et ædificaverunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidia tribus Manasse illic aram super Iordanem, aram magnam (f) videre. Et audierunt filii Israel (g) 11 dicentium, Ecce ædificaverunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidia tribus Manasse aram super fines terræ Chanaan super Galaad Iordanis in transitu filiorum Israel. Et congregati sunt 12 omnes filii Israel in Selo, ut ascendentes debellarent eos. Et mi- 13 serunt filii Israel ad filios Ruben, & ad filios Gad, et ad filios dimidiæ tribūs Manasse in terram Galaad, Phinees filium Eleazari filii Aaron principis sacerdotum, Et decem ex principibus; cum eo: 14 princeps unus de domo familiæ ex omnibus tribubus Israel: principes domorum familiarum sunt Chiliarchi Israel.

MS.A. (δ) Νυνὶ (ι) ἡμῖν Μωυσῆς (κ) ὑμῶν, (λ) φυλάσσεσθαι (μ) ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, (ν) τοῖς ἥμισυ (ξ) Βασαν, (ο) τοῖς ἥμισυ (π) αὐτῶν παρὰ θάλασσαν. (ρ) αὐτὸς, λέγων, Ἐν (σ) χρυσίον, καὶ ἱματισμὸν πολὺν διείλατο (τ) ἐχθρῶν αὐτῶν (υ) ἐκ Σιλὼ ἐκ γῆς (φ) εἰς γῆν Γαλαὰδ εἰς (χ) ἐκληρονόμησαν διὰ (ψ) ἦλθοσαν εἰς Γαλιλὼθ τοῦ (ω) ᾠκοδόμησαν (α) Γαλιλὼθ (β) ἀναβῆναι (γ) πρὸς τὸ ἥμισυ (δ) τῆς φυλῆς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וכען אניח יי אלהכון לאחיכון כמאדי מלל להון וכען אתפניאו ואזילו לכון לקרויכון
5 לארעא דאחסנתכון דיהב לכון משה עבדא דיי בעבר דירדנא: לחוד אסתמרו לחדא
למעבד ית חפקרהא וית אוריתא די פקיד יתכון משה עבדא דיי למרחם ית יי אלהכון
6 ולמהך בכל אורחן דתתקן קדמוהי ולמטר פקודוהי ולאתקרבא לדחליתה ולמפלח
7 קדמוהי בכל לבכון ובכל נפשכון: וברכנון יהושע ושלחנון ואזלו לקרויהון: ולפלגות
שבטא דמנשה יהב משה במתנן ולפלגיהון יהב יהושע עם אחיהון בעברא דירדנא
8 למערבא ואף ארי שלחנון יהושע לקרויהון וברכנון: ואמר להון למימר בנכסין סגיאין
חוביו לקרויכון ובבעירא סגי לחדא בכספא ובדהבא ובנחשא ובברזלא ובלבושין סגי
9 לחדא פלינו בזת בעלי דבביכון עם אחיכון: ותבו ואזלו בני ראובן ובני גד ופלגות
שבטא דמנשה מלות בני ישראל משילו די בארעא דכנען למיזל לארעא דגלעד
10 לארעא אחסנתהון דאחסינו בה על מימרא דיי בידא דמשה: ואתו לגלילי ירדנא די
בארעא דכנען ובנו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא דמנשה תמן כדבחא על ירדנא
11 מדבח רב למחמי: ושמעו בני ישראל למימר הא בנו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא
12 דמנשה ית מדבחא לקבל ארעא דכנען בגלילי ירדנא דלעבר בני ישראל: ושתעו
בני ישראל ואתכנשו כל כנשתא דבני ישראל לשילו למסק עליהון לחילא:
13 ושלחו בני ישראל לות בני ראובן ולות בני גד ולות פלגות שבטא דמנשה
14 לארעא גלעד ית פנחס בר אלעזר כהנא: ועשרא רברבין עמה חד רבא חד
לבית אב לכל שבטיא דישראל וגבר דיש בית אבהתהון אינון
לאלפיא דישראל:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nunc pacem dedit Dominus Deus vester fratribus vestris, quemadmo- 4
dum locutus est illis. Et nunc spectate & ite vobis in urbes vestras ad ter-
ram possessionum vestrarum, quam dedit vobis Moses servus Domini in
transitu Jordanis. Tantùm custodite vos valdè ad faciendum jussionem & 5
legem quam jussit vos Moses servus Dñi ad peramandum Dominum Deum
vestrum, & ambulandum in omnibus viis quæ rectæ ante eum, & ad cu-
stodiendum omnia jussa ejus, & ad adhærendum in timore ejus, & ad ser-
viendum ante eum in omni corde vestro, & in omni anima vestra. Et be- 6
nedixit eis Josue: & dimisit eos; & ierunt ad urbes suas. Et dimidio tri- 7
bus Menasse dedit Moses in Mathnan, & dimidio eorum dedit Josue cum
fratribus eorum in transitu Jordanis ad occasum: & etiam cum misit eos 8
Josue ad urbes eorum; & benedixit eis. Et dixit eis ad dicendum: In divi-
tiis multis redibitis ad urbes vestras, & in jumento multo nimis, in argen-
to, & in auro, & in ære, & in ferro, & in vestibus multis nimis. Partimini
prædam auctorum inimicitiarum vestrarum cum fratribus vestris. Et reversi 9
sunt, & iverunt filii Ruben & filii Gad, & dimidiū tribus Menasse, à filiis
Israel ex Silo, quæ in terra Chenaghan; ad eundum in terram Gilghad, in ter-
ram possessionis eorum quâ possessores facti sunt in ea, juxta dictum Domi- 10
ni in manu Mosis. Et venerunt ad Gelilas Jordanis quæ in terra Che-
naghan; & struxerunt filii Ruben & filii Gad, & dimidium tribus Menasse
ibi altare juxta Jordanem, altare magnum ad videndum. Et audierunt filii 11
Israel ad dicendum: Ecce construxerunt filii Ruben, & filii Gad, & dimi-
dium tribus Menasse altare è regione terræ Chenaghan in Gelilis Jordanis
quæ ad latus filiorū Israel. Et audierunt filii Israel; & congregati sunt omnis 12
congregatio filiorum Israel in Silo, ad ascendendum contra eos à militiam.
Et miserunt filii Israel ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidium 13
tribus Menasse, in terram Gilghad, Pinhhazz filium Eleazar sacerdotis.
Et decem principes cum eo, principem unum principem unum ad do- 14
mum patris, ad omnes tribus Israel: & vir caput domus patris eorum
illi ad millia Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 * ܗܘܐ ܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܐܚܝܟܘܢ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܠܗܘܢ ܗܦܟܘ ܘܐܬܘ ܠܐܗܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܐܚܣܢܬܟܘܢ ܗܘ ܕܝܪܕܢܐ ܐܝܟ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܫܐ ܥܒܕܐ ܕܡܪܝܐ ܒܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܠܡܕܢܚܐ ܘܐܬܝܬ

ספר יהושע : כב

15 וַיָּבֹאוּ אֶל־בְּנֵי רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי גָד וְאֶל־חֲצִי
dimidiam ad & ,Ghad filios ad & ,Reuben filios ad venerunt Et
,dicendo ,eis cum sunt locuti & :Ghilhad terram ad ,Menasseh tribum
שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד וַיְדַבְּרוּ אֲתֵהֶם לֵאמֹר :
,ista prævaricatio Quæ :Domini cœtus omnis dixerunt Sic
16 כֹּה אָמְרוּ כָּל־עֲדַת יְהוָה מָה־הַמַּעַל הַזֶּה
post ,hodie ,transgressionem ad ,Israel Deum in estis prævaricati quam
אֲשֶׁר מָעַלְתֶּם בֵּאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי
hodie ,rebellandum ad ,altare vobis ,ædificando in ,Dominum
יְהוָה בְּבִנּוֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ לִמְרִדְכֶם הַיּוֹם
qua ,Peghor peccatum nobis parum An ?Dominum in
בַּיהוָה : הֲמְעַט־לָנוּ אֶת־עֲוֹן פְּעוֹר אֲשֶׁר
cœtu in plaga fuit & ,hanc diem ad usque ea ab ,mundati sumus non
לֹא־הִטַּהַרְנוּ מִמֶּנּוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי הַנֶּגֶף בַּעֲדַת
:Dominum post ,hodie avertimini vos Et ?Domini
יְהוָה : וְאַתֶּם תָּשֻׁבוּ הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה
18 totum in ,cras & ,Dominum in hodie rebellabitis vos ,erit &
וְהָיָה אַתֶּם תַּמְרְדוּ הַיּוֹם בַּיהוָה וּמָחָר אֶל־כָּל־
terra est immunda si quidem Et ,in servetur Israel cœtum
עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִקְצֹף : וְאַךְ אִם־טְמֵאָה אֶרֶץ
,Domini possessionis terram ad vobis transite ,vestræ possessionis
אֲחֻזַּתְכֶם עִבְרוּ אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזַּת יְהוָה
,vestræ medio in ,habitandum &: Domini tabernaculum ibi habitans quæ
אֲשֶׁר שָׁכַן שָׁם מִשְׁכַּן יְהוָה וְהֵאָחֲזוּ בְּתוֹכֵנוּ
,vestri ædificandum in ,istis rebellet ne nobis & ,rebelleris ne Dominum in &
וּבַיהוָה אַל־תַּמְרֹדוּ וְאוֹתָנוּ אַל־תַּמְרִדוּ בִּבְנֹתְכֶם
Nonne ,nostri Dei Domini altare præter ,altare vobis
לָכֶם מִזְבֵּחַ מִבַּלְעָדֵי מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ : הֲלוֹא
,autem themate in prævaricationem est prævaricatus Zerah filius Hachan
עָכָן בֶּן־זֶרַח מָעַל מַעַל בַּחֵרֶם
non unus vir ipse & ira fuit Israel cœtum omnem super &
וְעַל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הָיָה קֶצֶף וְהוּא אִישׁ אֶחָד לֹא
dimidia &, Ghad filii & ,Reuben filii responderũt Et ,sua prævaricatione in obiit
21 נָגַע בְּעֲוֹנוֹ : וַיַּעֲנוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי
Dei :Israel millium ,capitis ad sunt locutique :Menasseh virga
שֵׁבֶט הַמְּנַשֶּׁה וַיְדַבְּרוּ אֶת־רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל : אֵל
,cognoscens ipse Dominus Deorum ,Dominus Deum
אֱלֹהִים יְהוָה אֵל אֱלֹהִים יְהוָה הוּא יֹדֵעַ
,prævaricatione in si & ,rebellione in si ,cognoscet ipse Israel &
וְיִשְׂרָאֵל הוּא יֵדָע אִם־בְּמֶרֶד וְאִם־בְּמַעַל
,adjicitura Ad (hac die nos serves ne) Dominum in
בַּיהוָה אַל־תּוֹשִׁיעֵנוּ הַיּוֹם הַזֶּה : לִבְנוֹת
,ascendere facendum ad & ,Dominum post ,revertendum ad ,altare nobis
לָנוּ מִזְבֵּחַ לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְאִם־לְהַעֲלוֹת
,illud super faciendum ad si & ,mundi & ,ascensionem illud supe
עָלָיו עוֹלָה וּמִנְחָה וְאִם־לַעֲשׂוֹת עָלָיו
non si Et ,requirat ipse Dominus ,pacificorum sacrificia
זִבְחֵי שְׁלָמִים יְהוָה הוּא יְבַקֵּשׁ : וְאִם־לֹא
dicent Cras ,dicendo ,hoc fecimus ,verbo à ,sollicitudine præ
מֵאָנָה מָרֵבּ עֲשִׂינוּ אֶת־זֹאת לֵאמֹר מָחָר יֹאמְרוּ
Deo Domino & ,vobis Quid ,dicendo ,nostris filiis vestri filii
בָנֶיךָ לְבָנֵינוּ לֵאמֹר מַה־לָּכֶם וְלַיהוָה אֱלֹהֵי
,filii vos inter & ,nos inter Dominus dedit terminum Et ,Israel
25 יִשְׂרָאֵל : וּגְבוּל נָתַן־יְהוָה בֵּינֵנוּ וּבֵינֵיכֶם בְּנֵי־
:Domino in pars vobis non :Jarden Ghad filii &, Reuben
רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד אֶת־הַיַّרְדֵּן אֵין לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה
,Dominum ,tamentum non ad ,nostros filios vestri filii facient cessare &
וְהִשְׁבִּיתוּ בְנֵיכֶם אֶת־בְּנֵינוּ לְבִלְתִּי יְרֹא אֶת־יְהוָה :
non ,altare ædificando ,nobis nunc Faciamus :diximus Et
26 וַנֹּאמֶר נַעֲשֶׂה־נָּא לָנוּ לִבְנוֹת אֶת־הַמִּזְבֵּחַ לֹא
,sacrificio nec ,ascensioni
לְעוֹלָה וְלֹא לְזֶבַח :

Versio VULG. LAT.

15 Qui venerunt ad filios Ruben, & Gad, & dimidiæ tribûs Manasse, in terram Galaad: dixerúntque ad eos, Hæc mandat omnis populus Domini; Quæ est ista transgressio? Cur reliquistis Dominum Deũ Israel, ædificantes altare sacrilegum, & à cultu illius recedentes? An parum vobis est 16 17 quòd peccátis in Beelphegor, & usque in præsentem diem macula hujus sceleris in nobis permanet? multúque de populo corruerunt. Et vos hodiè reliquistis Dominum, & cras in universum Israel ira 18 19 ejus desæviet. Quòd si puratis immundam esse terram possessionis vestræ, transite ad terram, in qua tabernaculum Domini est, & habitate inter nos: tantùm ut à Domino, & à nostro consortio non recedatis, ædificato altari præter altare 20 Domini Dei nostri. Nonne Achan filius Zare præteriit mandatum Domini, & super omnem populum Israel ira ejus incubuit? Et ille erat unus homo, atque ut inam solus perisset in scelere suo. Respondérúntque filii Ruben & Gad, & dimidia tribus Manasse, principibus legationis Israel; 21 22 Fortissimus Deus Dominus, Fortissimus Deus Dominus, ipse novit, & Israel simul intelliget: si prævaricationis animo hoc altare construximus, non custodiat nos, sed puniat nos 23 in præsenti: Et si ea mente fecimus, ut holocausta, & sacrificium, & pacificas victimas super eo imponeremus, 24 ipse quærat & judicet: Et non ea magis cogitatione atq; tractatu, ut diceremus; Cras dicent filii vestri filiis nostris, Quid vobis & Domino Deo 25 Israel? Terminum posuit Dominus inter nos & vos, ô filii Ruben, & filii Gad, Jordanem fluvium: & idcircò partem non habetis in Domino. Et per hanc occasionem avertent filii vestri filios nostros à timore Domini. Butavimus itaque 26 meliùs, Et diximus; Extruamus nobis altare, non in holocausta, neque ad victimas offerendas,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, καὶ
πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ πρὸς τὸν ἡμίσυς φυ-
λῆς Μανασσῆ (ε) εἰς γῆν Γαλαάδ· καὶ ἐλά-
16 λησαν πρὸς αὐτὸν, λέγοντες, Τάδε λέγει
πᾶσα ἡ συναγωγὴ κυρίου, Τίς ἡ παρανομία
αὕτη, ἣν ἐπαρανομήσατε (ζ) ἔναντι-
ον τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ κυρίου (η) οἰκοδομήσαντες ὑμῖν
ἑαυτοῖς βωμὸν, ἀποστάται ὑμᾶς γενέσθαι
17 (θ) ἀπὸ τῶ κυρίου; Μὴ μικρὸν ὑμῖν τὸ
ἁμάρτημα Φογὼρ, ὃν (ι) οὐκ ἐκαθαρίσθημεν
ἀπ' αὐτῶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης; καὶ ἐγένε-
18 το πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου. Καὶ
ὑμεῖς (κ) ἀπεστράφητε σήμερον ἀπὸ κυρίου·
καὶ ἔσται ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου, καὶ
αὔριον ἔσται πᾶσα Ἰσραὴλ (λ) ἔναντι τῶ
19 θεῶ. Καὶ νῦν εἰ (μ) μικρὸς ἡ γῆ ὑμῶν
τῆς κληρονομίας ὑμῶν, διελθεῖτε (ν) εἰς
τὴν γῆν τῆς κυρίου κληρονομίας, ἣ κα-
τασκηνοῖ ἐκεῖ (ξ) ἡ σκηνὴ κυρίου, καὶ (ο)
κληρονομήσατε ἐν ἡμῖν· καὶ μὴ (π) ἀπὸ
τοῦ θεοῦ ἀποστάται γενέσθε (ρ) καὶ ὑμεῖς,
μηδ' ἀποστῆτε ἀπὸ κυρίου, διὰ τὸ οἰκοδο-
μῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τῆς θυσιαστηρίου κυ-
20 ρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Οὐκ ἰδὲ (σ) Ἀχὰρ ὁ
τοῦ Ζαρᾶ παρημελείᾳ ἐπαρημέλησεν ἀπὸ
τῆς ἀναθέματος, καὶ ἐπὶ (τ) πᾶσαν συνα-
γωγὴν Ἰσραὴλ ἐγένετο ὀργή; καὶ οὗτος (υ)
εἷς αὐτὸς ἀπέθανεν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ.
21 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ
Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἐ-
λάλησαν τοῖς χιλιάρχοις Ἰσραὴλ, λέ-
22 γοντες, Ὁ θεὸς θεὸς κύριος οὗτος, καὶ ὁ θεὸς
(ρ) θεὸς αὐτὸς οἶδε, καὶ Ἰσραὴλ αὐτὸς
γνώσεται· εἰ ἐν (χ) ἀποστασίᾳ ἐπαρημελήσαμεν
(ψ) ἔναντι τοῦ κυρίου, μὴ φύσαιτο
23 ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ εἰ οἰκοδομήσα-
μεν ἑαυτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστῆναι ἀπὸ
κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὥστε ἀναβιβάσαι ἐπ'
αὐτὸν θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων, (α) ὥστε
ποιῆσαι ἐπ' αὐτῷ θυσίαν σωτηρίου, (α)
24 κύριος ἐκζητήσει. Ἀλλ' ἕνεκεν εὐλαβείας
ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο, λέγοντες, Ἵνα
(β) μὴ εἴπωσι αὔριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς
τέκνοις (γ) ἡμῶν, Τί ὑμῖν καὶ κυρίῳ τῷ
25 θεῷ Ἰσραήλ; Καὶ ὅρια ἔθηκε κύριος ἀνα-
μέσον (δ) ἡμῶν καὶ ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην,
καὶ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου. καὶ ἀπ-
αλλοτριώσουσι οἱ υἱοὶ ὑμῶν (ε) τοὺς υἱοὺς
26 ἡμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται κύριον. Καὶ εἴ-
παμεν ποιῆσαι (ζ) ὅπω, τοῦ οἰκοδομῆσαι
τὸν βωμὸν οὗτον (η) οὐχ ἕνεκεν καρπω-
μάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν,

MS.A. (ε) εἰς τὴν Γαλαάδ· (ζ) ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ (η) οἰκοδομήσαν-
τες ἑαυτοῖς (θ) ἀπὸ κυρίου; (ι) οὐ κεκαθαρίσμεθα (κ) ἀποστραφῆσθαι (λ)
ἔσται ὀργὴ. (μ) μικρὰ ὑμῖν οὐ γῆ τῆς (ν) ἐπὶ τὴν γῆν τῆς καταβάσ-
εως κυρίου, (ξ) ἡ κέκυται κυρίου, (ο) καθαλληρονομήσαι (π) ἀπὸ κυ-
ρίου ἀποστᾶτε (ρ) καὶ ἀπὸ ἡμῶν μὴ ἀπόστητε, διὰ τὸ (σ) Ἀχὰν (τ) πᾶσαν
τὴν συναγωγὴν (υ) εἰς μόνος ἦν, μὴ μόνος ὅτ' ἀπέθανεν (φ) θεὸς κύ-
ριος (χ) αὐτὸς (ψ) ἀποτάσει (ω) ἔναντι κυρίου, (ω) ἢ ὥστε (α) κύριος αὐτὸς
ἐκζητήσει. (β) μὴ αὔριον εἴπωσιν τὰ (γ) ἡμῶν, λέγοντες, Τί ὑμῖν κυρίῳ
(δ) ὑμῶν καὶ ἡμῶν (ε) τοὺς υἱοὺς (ζ) ὅπως, (η) οὐκ

Et advenerunt ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidium tribus Manasse in terram Galaad: Et locuti sunt ad eos, dicentes, Hæc dicit universa Synagoga Domini; Quod est delictum hoc quod deliquistis ante Deum Israel, averti hodiè (b) à Domino, ædificantes vobis ipsis aram, apostatas vos fieri à Domino? Nunquid parvum vobis peccatum Phogor, quòd non sumus mundati ab eo usq; in diẽ hanc? & facta est plaga in Synagoga Domini. Et vos avertis estis hodiè à Domino. Et erit si recessevitis hodiè à Domino, & cras super omnem Israel erit ira. Et nunc si parva terra vestræ possessionis vestræ, transite ad terram possessionis Domini; ubi habitat illic tabernaculum Domini: & possidebitis in nobis: & nolite à Deo fieri apostatæ & vos: et nolite recedere à Domino, eò quòd ædificetis vos aram extra altare Domini Dei nostri. Nonne ecce Achar filius Zara delicto deliquit ab Anathemate: & super universã Synagogã Israel facta est ira? Et unus hic ipse mortuus est in suo ipsius peccato? Et responderunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidium tribûs Manasse: & locuti sunt Chiliarchis Israel, dicentes; Deus Deus Dominus est, & Deus Deus ipse novit, & Israel ipse cognoscet. Si in Apostasia deliquimus ante Dominum, non eximat nos in die hac. Et si ædificavimus nobis ipsis aram, ut recedamus à Domino Deo nostro, ut ascendere faciamus super eam sacrificium holocaustomatum, ut faciamus super eam sacrificium salutarium; Dominus exquirat. Sed propter cautelam verbi fecimus hoc, dicentes; Ut non dicant cras filii vestri filiis nostris, Quid vobis, & Domino Deo Israel? Et fixes posuit Dominus inter nos & vos, Iordanem, & non est vobis pars Domini: & abalienabunt filii vestri filios nostros; ut non venerentur Dominum. Et diximus facere sic, ædificare aram hanc non propter oblationes, neque propter sacrificia;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וַאֲתוֹ לְוָת בְּנֵי רְאוּבֵן וּלְוָת בְּנֵי גָד וּלְוָת פַּלְגוּת שִׁבְטָא דְמַנַּשֶׁה לְאַרְעָא דְגִלְעָד וּמַלִּלוּ
עִמְּהוֹן לְמֵימַר : כְּדֵין אֲמַרוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיָיָ מָא שְׁקָרָא הָדֵין דְּיִי שְׁקַרְתּוּן בְּמִימְרָא דְאֱלָהָא
16 יִשְׂרָאֵל לְמֵיתַב יוֹמָא דֵין מִבָּתַר פּוּלְחָנָא דְיָיָ בְּמִבְנְכוֹן לְכוֹן מַדְבְּחָא לְמַמְרְכִין יוֹמָא
17 דֵין בְּמֵימְרָא דְיָיָ : הַזְעֵיר לָנָא יַת חוֹבָא דִפְעוֹר דְּלָא אִדְכֵּינָא מִנֵּיהּ עַד יוֹמָא הָדֵין וְהָוָת
18 מַחְתָּא בְּכְנִשְׁתָּא דְיָיָ : וְאַתּוּן תְּתוּבוּן יוֹמָא דֵין מִבָּתַר פּוּלְחָנָא דְיָיָ וִיהֵא אִתּוּן חֲמַרְמְרוּן
19 יוֹמָא דֵין בְּמֵימְרָא דְיָיָ וּמָחָר עַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל יְהֵי רוּגְזָא : וּבְרַם אִם מְסָאֲבָא
אַרְעָא אִתְּסַנְּכוּן עֲבָרוּ לְכוֹן לְאַרְעָא אִתְּסַנְּכַת עַמָּא דְיָיָ דִי שְׁרָא תַּמָּן מַשְׁכְּנָא דְיָיָ וְאִתְּסַנּוּ
בֵּינָנָא וּבְמֵימְרָא דְיָיָ לָא תִּמְרְדוּן וּבְנָא לָא תִּמְרְדוּן בְּמִבְנְכוֹן לְכוֹן מַדְבְּחָא בַּר מִמַّדְבְּחָא
20 דְיָיָ אֱלָהָנָא : הֲלָא עָכָן בַּר זֶרַח שְׁקַר אֲחַרְמָא וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל הֲוָה רוּגְזָא
הוּא גַּבְרָא חָדָא לָא מִית בְּחוֹבֵיהּ : וְאָתִיבוּ בְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא
21 דְמַנַּשֶׁה וּמַלִּילוּ עִם רִישֵׁי אַלְפֵיָא דְיִשְׂרָאֵל : אֵל אֱלָהִים יְיָ אֵל אֱלָהִים יְיָ קָדְמוֹהִי
22 יְדַע וְיִשְׂרָאֵל בְּסוֹפֵיהּ יְדַע אִם בְּמַרְדָּא וְאִם בְּשִׁקְרָא שְׁקַרְנָא בְּמִימְרָא דְיָיָ לָא
23 תְּפַרְקִנָּא יוֹמָא הָדֵין : לְמִבְנָא לָנָא מַדְבְּחָא לְמִתַּב מִבָּתַר פּוּלְחָנָא דְיָיָ וְאִם לְאַסְקָא
24 עָלוֹהִי עֲלָוָתָא וּמִנְחָתָא וְאִם לְמֶעְבַּד עֲלוֹהִי נִכְסַת קוּדְשִׁין יְיָ הוּא יִתְבַּע : וְאִם לָא
מִיּוֹצְפָא מִפִּתְגָּם עֲבַדְנָא יַת דָּא לְמֵימַר מָחָר יֵימְרוּן בְּנֵיכוֹן לְבַנְנָא לְמֵימַר לֵית
לְכוֹן חוּלָק בְּמִימְרָא דְיָיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל : וְתִחְוֹמָא יְהַב יְיָ בֵּינָנָא וּבֵינֵיכוֹן בְּנֵי
25 רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד יַת יַרְדְּנָא לֵית לְכוֹן חוּלָק בְּמִימְרָא דְיָיָ וִיבַטְּלוּן בְּנֵיכוֹן יַת בְּנָנָא בְּדִיל
26 דְּלָא לְמִרְחַל מִן קֳדָם יְיָ : וְאֲמַרְנָא נַעְבַּד כְּעַן לָנָא לְמִבְנֵי יַת מַדְבְּחָא לָא לְעָלָתָא
וְלָא לְנִכְסַת קוּדְשִׁין :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et venerunt ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidium tribus 15
Menasse ad terram Gilghad; & locuti sunt cum eis ad dicendum. Sic 16
dixerunt omnis congregatio Domini, Quæ prævaricatio hæc quam prævaricati estis in dicto Dei Israel ad revertendum die hac de-post cultum Domini, in construendo vos vobis altare ad rebellandum vos die hac in dicto Domini? Num parva nobis culpa Peghor, quod non expiati sumus 17
ex ea usq; ad diem hanc? & fuit plaga in congregatione Domini. Et 18
vos reversi estis die hac de-post *cultum* Domini; & ecce vos rebellâstis die hac in dicto Domini; & cras super omnem congregationem Israel erit indignatio. *Et* profectò si polluta terra possessionis vestræ, transite 19
vobis ad *terram possessionis* populi Dñi, in qua situm est ibi tabernaculum Dñi; & possessionem inite inter nos: & in dicto Dñi non rebellabitis, & in nobis non rebellabitis, in ædificando vos vobis altare præter altare Dñi Dei nostri. Nonne Ghachan filiꝰ Zerahh prævaricando prævaricatꝰ est 20
in interdicto, & super omnem congregationem Israel fuit indignatio? & ipse vir unus non mortuus est in culpa sua. Et responderunt filii Ruben 21
& filii Gad, & dimidium tribꝰ Menasse; & locuti sunt cum capitibꝰ millium Israel. Deus Deorum Dominus, Deus Deorum Dominus, ante eum *no-* 22
tum, & Israel in fine cognoscet, si in rebellione, & si in prævaricatione prævaricati fumus in dicto Domini; ne liberes nos die hac. Ad struendum nobis altare, ad revertendum de-post cultum Domini; & si ad tol- 23
lendum super illud holocaustum, & munus; & si ad transferendum super illud oblationem sanctitatum, Dominus ipse inquiret. Et si non ex solli- 24
citudine de verbo, fecimus hoc ad dicendum: Cras dicent filii vestri filiis nostris ad dicendum; *Non est* vobis pars in dicto Domini Dei Israel? Et terminum dedit Dominus inter nos & inter vos filios Ruben, & filios 25
Gad Jordanem, non est vobis pars in dicto Domini: & impedient filii vestri filios nostros, ut non timeant à tante Dominum. Et diximus, 26
Faciamus nunc nobis ad struendum altare; non ad holocaustum, & non ad oblationem sanctitatum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܠܘܬ ܦܠܓܐ ܕܡܢܫܐ ܘܡܠܠܘ ܥܡܗܘܢ ܠܡܠܬܐ ܕܢܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܟܠ ܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܕܢܫܪܐ ܠܗ ܠܥܠܡ ܘܠܥܠܡ ܥܠܡܐ ܕܢܬܩܝܡ

ספר יהושע: כג

27 כִּי עֵד הוּא בֵּינֵנוּ וּבֵינֵיכֶם וּבֵין דֹּרוֹתֵינוּ אַחֲרֵינוּ
לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת יְהוָה לְפָנָיו בְּעֹלוֹתֵינוּ
וּבְזִבְחֵינוּ וּבְשַׁלְמֵינוּ וְלֹא יֹאמְרוּ בָנֵיכֶם מָחָר
לְבָנֵינוּ אֵין לְכֶם חֵלֶק בַּיהוָה: 28 וְנֹאמַר הָיָה כִּי־יֹאמְרוּ
אֵלֵינוּ וְאֶל־דֹּרֹתֵינוּ מָחָר וְאָמַרְנוּ רְאוּ אֶת־תַּבְנִית
מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ לֹא לְעֹלָה וְלֹא לְזֶבַח
29 כִּי־עֵד הוּא בֵּינֵנוּ וּבֵינֵיכֶם: חָלִילָה לָּנוּ מִמֶּנּוּ לִמְרֹד
בַּיהוָה וְלָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ
לְעֹלָה לְמִנְחָה וּלְזֶבַח מִלְּבַד מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר
לְפָנֵי מִשְׁכָּנוֹ: 30 וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה וְרָאשֵׁי
אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּנֵי־
רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וּבְנֵי מְנַשֶּׁה וַיִּיַּשַּׁר בְּעֵינֵיהֶם: 31 וַיֹּאמֶר
פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל־בְּנֵי רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד
וְאֶל־בְּנֵי מְנַשֶּׁה הַיּוֹם יָדַעְנוּ כִּי־בְרוֹכֵנוּ יְהוָה אֲשֶׁר
לֹא־מָעַלְתֶּם בַּיהוָה הַפַּעַל הַזֶּה אָז הִצַּלְתֶּם
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד יְהוָה: 32 וַיָּשֶׁב פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְהַנְּשִׂיאִים מֵאֵת בְּנֵי־רְאוּבֵן וּמֵאֵת בְּנֵי־גָד מֵאֶרֶץ
הַגִּלְעָד אֶל־אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּשִׁיבוּ אוֹתָם
דָּבָר: 33 וַיִּטַּב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבָרְכוּ
אֶת־הָאֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא
לְשַׁחֵת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד
יֹשְׁבִים בָּהּ: 34 וַיִּקְרְאוּ בְנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד לַמִּזְבֵּחַ כִּי־
עֵד הוּא בֵּינֹתֵינוּ כִּי יְהוָה הָאֱלֹהִים:

CAP. XXIII. כג

1 וַיְהִי יָמִים רַבִּים אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֵנִיחַ יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל
מִכָּל־אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים:
2 וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל־יִשְׂרָאֵל לִזְקֵנָיו וְלְרָאשָׁיו
וְלִשְׁפָטָיו וְלִשְׁטָרָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי זָקַנְתִּי בָּאתִי
בַּיָּמִים: 3 וְאַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לְכָל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִّלָּחֵם לָכֶם:

Versio VUL.LAT.

27 Sed in testimonium inter nos
& vos, & sobolem nostram
vestrámque progeniem, ut ser-
viamus Domino, & juris no-
stri sit offerre, & holocausta,
& victimas, & pacificas hosti-
as: & nequaquàm dicant cras
filii vestri filiis nostris, Non
est vobis pars in Dño, Quòd
si voluerint dicere, responde-
bunt eis; Ecce altare Domini,
quod fecerunt patres nostri,
non in holocausta, neque in sa-
crificium, sed in testimonium
nostrum ac vestrum. Absit à
nobis hoc scelus, ut recedamus
à Domino, & ejus vestigia re-
linquamus, extructo altari ad
holocausta & sacrificia, & vi-
ctimas offerendas, præter alta-
re Domini Dei nostri, quod ex-
tructum est ante tabernaculum
30 ejus. Quibus auditis, Phinees
sacerdos, & principes legatio-
nis Israel, qui erant cum eo,
placati sunt: & verba filiorum
Ruben, et Gad, et dimidiæ tri-
bûs Manasse, libentissimè suf-
31 ceperunt. Dixitque Phinees
filius Eleazari sacerdos ad eos,
Nunc scimus quòd nobiscum
sit Dominus, quoniam alieni
estis à prævaricatione hac et li-
berâstis filios Israel de manu
32 Domini. Reversûsque est cum
principibus à filiis Ruben et
Gad, de terra Galaad, finium
Chanaan, ad filios Israel, &
33 retulit eis. Placuitque sermo
cunctis audientibus. Et lauda-
verunt Deum filii Israel, & ne-
quaquàm ultrà dixerunt, ut a-
scenderent contra eos, atque
pugnarent, et delerent terram
34 possessionis eorum. Vocave-
runtque filii Ruben, & filii
Gad, altare quod extruxerant,
Testimonium nostrum, quòd
Dominus ipse sit Deus.

CAP. XXIII.

1 Evoluto autem multo tem-
pore, postquàm pacem dede-
rat Dominus Israeli, subjectis
in gyro nationibus universis, et
Josue jam longævo, & perse-
2 nilis ætatis: Vocavit Josue o-
mnem Israelem, majorésque
natu, & principes, ac duces, &
magistros: dixitque ad eos;
Ego senui, & progressionis æ-
3 tatis sum: Vósque cernistis
omnia, quæ fecerit Dominus
Deus vester cunctis per circui-
tum nationibus, quo modo pro
vobis ipse pugnaverit:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

27 Sed ut sit hoc testimonium inter
nos, & vos, & inter progenies
nostras post nos, servire servitutē
Domini coram eo in oblationib⁹
nostris, & in sacrificiis nostris, et in
sacrificiis salutarium nostrorum.
Et non dicent filii vestri filiis no-
stris cras, Non est vobis pars Do-
mini. Et diximus; Si quando fa-
28 ctum fuerit, & locuti fuerint ad
nos, vel generationib⁹ nostris cras:
& dicent; Videte simulacrum
altaris Domini, quod fecerunt pa-
tres nostri, non propter oblationes,
neq; propter sacrificia: sed testi-
monii est inter vos, & inter nos,
et inter filios nostros. Absit igitur
29 nos avertì à Domino in hodiernā
die, vecedere à Domino, ædificando
nos altare oblationibus, & sacri-
ficiis (k) Salamin, & sacrifi-
cio salutaris, præter altare Domi-
ni, quod est ante tabernaculum e-
jus. (l) Et audiens Phinees facer-
30 dos, & omnes principes Synago-
gæ Israel, qui erant cum eo, verba
quæ locuti sunt filii Ruben, &
filii Gad, & dimidii tribus Ma-
nasse; & placuit eis. Et dixit
31 Phinees sacerdos filiis Ruben, &
filiis Gad, & dimidiæ tribui Ma-
nasse; Hodiè cognovimus, quia
nobiscum Dominus, eò quòd non
deliquistis ante Dominum, delic-
tum, & quia eruistis filios Israel
de manu Domini. Et reversit
32 Phinees sacerdos, & principes à
filiis Ruben, & à filiis Gad, & à
dimidia tribu Manasse, de Galaad
in terram Chanaan ad filios Isra-
el: & responderunt eis verba. Et
placuit(m) filiis Israel. Et locuti
33 sunt ad filios Israel; & benedi-
xerunt Deum filiorum Israel. Et
dixerunt non ultrà accedere ad
eos in bellum ad exterminandam
terram filiorum Ruben, & filiorū
Gad, et dimidiæ tribus Manasse.
Et habitaverunt super eam. Et
34 coguominavit Iesus ædam ipso-
rum Ruben, & ipsorum Gad, &
dimidiæ trib⁹ Manasse & dixit,
Quoniā testimoniū est inter eos;
quia Dominus Deus eorum est.

CAP. XXIII.

1 Et factum est post dies plures,
postquā Dominus quiescere fecit
Israel ab omnibus inimicis ejus
in circuitu; & Iesus senior, pro-
vectis diebus. Et convocavit Ie-
2 sus omnes filios Israel, & senio-
res eorum, & principes eorum, &
judices eorum, & scribas eorum:
& dixit ad eos, Ego senui, &
3 provectus sum diebus. Vos autem
vidistis, quæcunque fecit Domi-
nus Deus noster omnibus gentibus
his à facie nostra: quoniam Do-
minus Deus vester, qui debellavit
(a) nobis.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 ארי סהיר הוא בינא ובינכון ובין רדנא בתרנא למפלח ית פולחנא ריי קדמוהי
בעלותנא ובדבחנא ובנכסת קודשנא ולא יימרון בנוכון לבנא מחר לית לכון חולק
28 במימרא דיי: ואמרנא ויהי ארי יימרון לנא ולדרנא מחר ונימר חזו ית דמות מדבחא
ריי די עבדו אבהתנא לא לעלתא ולא לנכסת קודשיא ארי סהיר הוא בינא ובינכון:
29 חס לנא מנא מלמחטי קדמוהי מלמיתר במימרא ריי ולמתב יומא דין מבתר פולחנא
ריי למבני מדבחא לעלתא למנחתא ולנכסת קודשיא בר משדבחא דיי אלהנא די קדם
30 משכניה: ושמע פינחס כהנא ורברבי כנשתא ורישי אלפיא דישראל די עמיה ית
פתגמיא די מלילו בני ראובן ובני גד ובני מנשה ושפר בעינהון: ואמר פינחס בר
31 אלעזר כהנא לבני ראובן ולבני גד ולבני מנשה יומא דין ידענא ארי בינא שריא
שכינתא דיי דלא שקרתון במימרא ריי שקרא הדין בכן שיזבתון ית בני ישראל מיד
32 מימרא ריי: ותב פינחס בר אלעזר כהנא ורברבייא מלות בני ראובן ומלות בני גד
33 מארעא גלעד לארעא דכנען לות בני ישראל ואתיבו יתהון פתגמא: ושפר פתגמא
בעיני בני ישראל ואודיאו קדם יי בני ישראל ולא אמרו למסק עליהון לחילא להבלא
34 ית ארעא דבני ראובן ובני גד יתבין בה: וקרו בני ראובן ובני גד יתבין בה ארי סהיר
הוא בינא וארי יי הוא אלהים:

כג

1 והוה לזמן ימין סגיאין בתר דאניח יי לישראל מכל בעלי דבביהון מסחור סהור
2 ויהושע סיב על ביומין וקרא יהושע לכל ישראל לסבוהי ולרישוהי ולדיינוהי ולסרכוהי
3 ואמר להון אנא סיבית עליית ביומין: ואתון חזיתון ית כל דעבד יי אלהכון לכל עממיא
האלין מן קדמיכון ארי יי אלהכון מימריה מגיח לכון:

in dies. Et vos vidistis omnia quæ fecit Dñs Deus vester omnibus populis his ab-ante vos: quoniam Dñs Deus vester, verbum ejus pugnavit pro vobis. 3

Paraph. Chald. Versio Latina.

27 Nam testis ipse inter nos & inter vos, & inter generationē nostrā post nos
ad colendum cultum Domini ante eum in holocaustis nostris, & in sacri-
ficiis nostris, & in oblatione sanctitatis nostræ: & non dicent filii vestri
28 filiis nostris cras; No n est vobis pars in dicto Domini. Et diximus, Et
erit cum dicent nobis & generationi nostræ cras, & dicemus, Videte si-
militudinem altaris Domini quod fecerunt patres nostri non ad holo-
caustum & non ad oblationem sanctitatum, nam testis ipse inter nos &
29 inter vos. Absit nobis à nobis peccare ante ipsum ad rebellandum in
dicto Dñi, & ad revertendum in die hac de-post cultum Dñi ad struen-
dum altare ad holocaustum, ad munus & ad oblationem sanctorum, extra
30 a altari Domioi Dei nostri, quod ante tabernaculum ejus. Et audivit
Pinhhazz facerdos, & principes congregationis, & capita millium Israel,
qui cum illo, verba quæ locuti sunt filii Ruben, & filii Gad, & filii Me-
31 nasse: & pulchrum fuit in oculis eorum. Et dixit Pinhhazz filius
Elghazar sacerdos filiis Ruben, & filiis Gad, & filiis Menasse;
Die hâc cognovimus quod inter nos habitans majestas Dñi, quòd
non prævaricati estis in dicto Domini prævaricationem hanc: insic li-
32 berâstis filios Israel de manu dicti Domini. Et reversus est Pinhazz filius
Elghazar sacerdos, & priocipes, à filiis Ruben, & à filiis Gad de terra Gil-
ghad ad terram Chenaghan ad filios Israel: & retulerunt illis verbum.
33 Et pulchrum fuit verbum in oculis filiorum Israel, & laudaverunt ante
Dominum filii Israel: & non dixerunt ad ascendendum super eos ad
militiam ad vastandam terram, quâ filii Ruben & filii Gad habitantes in
ca. Et vocaverunt filii Ruben & filii Gad altare; quoniam testis inter
34 nos quòd Dñs ipse HA EL.OHIM.

CAP. XXIII.

1 Et fuit ad tempus dierum multorum postquam pacem dedit Dñs Israeli
ab omnibus auctoribus inimicitiarum eorum circum circa, & Josue se-
2 nex intravit io dies. Et vocavit Josue omnem Israel, senes ejus & princi-
pes ejus, & judices ejus, & exactores ejus: & dixit eis, Ego seoex intravi
3 in dies. Et vos vidistis omnia quæ fecit Dñs Deus vester omnibus populis his ab-ante vos: quoniam Dñs Deus vester, verbum ej pugnavit pro vobis. 3

MS.A. (ϑ) ἡ μαρτύριον τοῦτο ἀναμέσον ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον ἡμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν τέκνων ὑμῶν εἰς (ι) θυσίας τῶν σωτηρίων ἡμῶν (κ) καὶ τῶν (λ) εἰκ (μ) ἡμῶν καὶ ἀναμέσον ὑμῶν, (ν) τῶν τέκνων ὑμῶν. (ξ) Ἀποῦνται (ο) ἡμέρας, ὅτε (π) τῶν σωτηρίων, (ρ) κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ὃ ἐστιν ἀπεναντίον τῶν (σ) ἀκάσιμες (τ) συναγωγῆς οἱ (υ) καὶ ὁ ἡμισεος (φ) ἐφύσω δε (χ) ἄρχοντες τῶν σωστεῖν ἀπὸ τῶν (ψ) εκ γῆς (ω) καὶ ἐυλόγησε (α) καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν (β) ἐξολεθρεῦσαι (γ) τῶν Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς (δ) Θεὸς Θεὸς αὐτῶν. Κεφ. κγ'. MS.A. (α) μετὰ ἡμέρας (β) κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ (γ) προσεῖπκὰς ἡμέρας. (δ) χτ' ἢ (ε) εἶπεν αὐτοῖς, (ζ) ἑωράκαλε πάντα ὅσα (η) ὑμῶν, (θ) ὑμῶν αὐτὸς ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

27 * ܐܠܐ ܕܢܗܘܐ ܠܢ ܠܥܕܐ ܕܒܝܢܝܢ ܘܒܝܢܟܘܢ ܘܒܝܢ ܒܢܝܢ ܕܐܚܪܝܢ ܕܢܦܠܚ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܩܘܪܒܢܝܢ ܘܒܕܒܚܢܝܢ ܘܒܫܠܡܝܢ ܕܠܐ ܢܐܡܪܘܢ ܠܒܢܝܟܘܢ ܒܪܝܬܐ ܕܠܝܬ ܠܢ ܐܠܗܐ ܒܝܫܪܝܠ ܗܠܝܢ ܕܡܪܝ ܠܢ ܒܝܪܕܢܐ ܘܠܐ ܠܟܘܢ ܚܠܩܐ ܒܡܪܝܐ ܠܗܝܢ ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܐܡܪ ܠܢ ܘܠܒܢܝܢ ܕܢܗܘܢ ܠܒܢܝ ܕܡܪܝ ܠܒܢܝ ܕܐܚܪܝܢ ܕܠܐ ܢܗܘܢ ܠܢ ܚܠܩ ܒܡܪܝ ܠܗܝܢ ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܐܡܪ ܠܢ ܘܠܒܢܝ ܕܢܗܘܢ

ספר יהושע: כג

4 וראו הפלתי לכם את־הגוים הנשארים האלה בנחלה
mare & succisis quas gentes omnes & Jarden à vestris tribubus
לשבטיכם מן־הירדן וכל־הגוים אשר הכרתי והים
ipse vester Deus Dominus Et Solis ingressu magnum
5 הגדול מבוא השמש: ויהוה אלהיכם הוא
possedistis & vestris faciebam à eas expulit & vestris faciebam à eas propulsabit
יהדפם מפניכם והורישׁ אתם מלפניכם וירשתם
vobis vester Deus Dominus est locutus quemadmodum earum terram
את־ארצם כאשר דבר יהוה אלהיכם לכם:
scriptum omne faciendum ad custodiendum ad valde confortabimini Et
6 וחזקתם מאד לשמר ולעשות את כל־הכתוב
sinistra & dextera ea ab recedendum non ad Moseh legis libro in
בספר תורת משה לבלתי סור ממנו ימין ושמאול:
vobiscum illas residuas istas gentes in ingrediendum non Ad
7 לבלתי בוא בגוים הנשארים האלה אתכם
neque juretis neque commemoretis non earum deorum nomine in &
ובשם אלהיהם לא תזכירו ולא תשביעו ולא
vestro Deo Domino in Quinimò eis vos incurretis neque eis servietis
8 תעבדום ולא תשתחוו להם: כי אם־ביהוה אלהיכם
Dominus expulit Et hanc diem ad usque fecistis sicut adhæretis
תדבקו כאשר עשיתם עד היום הזה: וירש יהוה
vir stetit non vos & fossen & magnas gentes vestris faciebam à
מפניכם גוים גדלים ועצומים ואתם לא־עמד איש
persequetur vobis ex unus Vir hanc diem ad usque vestris faciebam in
9 בפניכם עד היום הזה: איש־אחד מכם ירדף
sicut vobis pugnam ipse vester Deus Dominus quia mille
10 אלף כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם כאשר
dii pendam ad vestris animabus valde custodimini Et vobis est locutus
דבר לכם: ונשמרתם מאד לנפשתיכם לאהבה
adhæretis & fueritis aversi avertendo si Quia vestrum Deum Dominum
11 את־יהוה אלהיכם: כי אם־שוב תשובו ודבקתם
vobiscum istarum residuarum istarum gentium residue in
ביתר הגוים האלה הנשארים האלה אתכם
in ipsi & eis in fueritis ingressi & eis in contraxeritis affinitate &
והתחתנתם בהם ובאתם בהם והם בכם:
expellendam ad vester Deus Dñs addit non quod scietis Sciendo
12 ידוע תדעו כי לא יוסיף יהוה אלהיכם להורישׁ את
offendiculum & laqueum in vobis erunt & vestris faciebam à istas gentes
הגוים האלה מלפניכם והיו לכם לפח ולמוקש
donec vestris oculis in flagrum in & vestris lateribus in flagellum in &
ולשטים בצדיכם ולצנים בעיניכם עד
vobis dedit quam ista optima humo desperdere vos
אבדכם מעל האדמה הטובה הזאת אשר נתן לכם
via in hodie videmi ego ecce Et vester Deus Dominus
13 יהוה אלהיכם: והנה אנכי הולך היום בדרך
vestra anima tota in & vestro corde toto in scietis & terræ universæ
כל־הארץ וידעתם בכל־לבבכם ובכל־נפשכם
optimis verbis omnibus ex unum verbum cecidit non quod
14 כי לא־נפל דבר אחד מכל הדברים הטובים
venerunt omnia vos super vester Deus Dominus est locutus quæ
אשר דבר יהוה אלהיכם עליכם הכל באו
veni sicuti erit Et unum verbum eis ex cecidit non vobis
15 לכם לא־נפל ממנו דבר אחד: והיה כאשר־בא
vester Deus Dominus est locutus quod bonum verbum omne vos super
עליכם כל־הדבר הטוב אשר דבר יהוה אלהיכם
malum verbum omne vos super Dominus adducet sic vos ad
אליכם כן יביא יהוה עליכם את כל־הדבר הרע
quam ista optima humo desuper vos eum disperdere usque
עד־השמידו אותכם מעל האדמה הטובה הזאת אשר
vester Deus Dominus vobis dedit
נתן לכם יהוה אלהיכם:

Versio VULG. LAT.

4 Et nunc quia vobis forte divisit omnem terram, ab Orientali parte Jordanis usque ad mare Magnum, multaque ad-
5 huc superlunt nationes: Dominus Deus vester disperdet eas & auferet à facie vestra, & possidebitis terram, sicut
6 vobis pollicitus est. Tantùm confortamini, & estote solicíti, ut custodiatis cuncta quæ scripta sunt in volumine legis Moysi: & non declinetis ab eis neque ad dexteram neque
7 ad sinistram: Ne postquàm intraveritis ad gentes, quæ inter vos futuræ sunt, juretis in nomine deorum earum, & serviatis eis, & adoretis illos:
8 Sed adhæretis Domino Deo vestro: quod fecistis usque in
9 diem hanc. Et tunc auferet Dominus Deus in conspectu vestro gentes magnas & robustissimas, & nullus vobis re-
10 sistere poterit. Unus è vobis persequetur hostium mille viros: quia Dominus Deus vester pro vobis ipse pugnabit, sicut pollicitus est. Hoc tantùm diligentissimè præcavete, ut diligatis Dominum Deum
11 vestrum. Quòd si volueritis gentium harum, quæ inter vos habitant, erroribus adhærere, & cum eis miscere connubia, atque amicitias copulare: Jam
12 nunc scitote quòd Dominus Deus vester non eas deleat ante faciem vestram, sed sint vobis in foveam ac laqueum, & offendiculum ex latere vestro, & fudes in oculis vestris, donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima, quam
13 tradidit vobis. En ego hodiè ingredior viam universæ terræ, & toto animo cognoscetis, quòd de omnibus verbis, quæ se Dominus præstiturum vobis esse pollicitus est, unum non præterierit incassù. Sicut ergò implevit opere quod promisit, & prospera cuncta venerunt: sic adducet super vos quidquid malorum comminatus est, donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima, quam tradidit vobis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

4 Ἴδετε ὅτι (ι) ἐπέῤῥιψα ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ Videtis, quia feci cadere vobis 4
κατεδηξεμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις gentes residuas vobis has in sor-
εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου πάν- tibus in tribus vestras, à Jor-
τα τὰ (κ) ἔθνη, καὶ ἐξολοθρεύσω, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης δύσεως ἥλιου. dane omnes gentes, (b) & exter-
5 Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν (λ) αὐτὸς ἐξολοθρεύσει minavi, & à mari Magno termi- 5
αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου (μ) ὑμῶν, ἕως ἂν ἀπο- nabit ad Occasum Solis. Dominus
λοῦν· καὶ (ν) ὑποστελεῖ αὐτοὺς τὰ ἐπρία τὰ autem Deus noster hic exterminabit
ἄγρια, ἕως ἂν (ξ) ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τὰς eos à facie nostra, (c) donec
βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ (ο) pereant. Et mittet eis bestias agres-
καταληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλά- tes, quoadusque exterminaverit
λησε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμῖν. Κατρύσασθε ἐν eos, & reges eorum à facie ve-
Χρόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πᾶσα τὰ γε- stra: & hæreditabitis terram eo-
γραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ νόμου Μωυσῆ, ἵ- num, sicut locutus est Dominus
να μὴ ἐκκλίνητε εἰς δεξιὰ (π) ἢ εὐώνυμα, Deus noster vobis. Confortamini 6
7 Ὅπως μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ κατα- igitur valdè ad custodiendum, & 7
λειμμένα ταῦτα· καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν faciendii omnia quæ scriptæ sunt
αὐτῶν οὐ ὀνομασθήσῃ ἐν ὑμῖν, (ρ) οὐδὲ μὴ in libro legis Moysi; ut non de-
λαρεύσητε, οὐδὲ μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς, clinetis in dextra vel sinistra, ut
8 (σ) Ἀλλὰ κορίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν προσκολληθή- non intretis in gentes residuas i- 8
σεσθε, καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύ- stas. Et nomina deorum eorum
9 της. Καὶ (τ) ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς κύριος ἀπὸ non nominabuntur in vobis; neq; 9
προσώπου ὑμῶν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά· (υ) servietis, neque adorabitis eos.
καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατενάντιον (φ) ὑμῶν Sed Domino Deo nostro adhære- 8
10 ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Εἷς ὑμῶν ἐδίω- bitis; sicut fecistis usque in ditm
ξε χιλίους, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν αὐτὸς ἐξο- hanc. Et exterminabit eos Do- 9
ρκίζει ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν ὑμῖν. Καὶ minus à facie vestra, gentes ma-
φυλάξασθε χρόδρα τὸ ἀγαπᾶν κύριον τὸν gnas, & fortes. Et nemo resistit
θεὸν ὑμῶν. Ἐὰν γὰρ ὑποστρέψητε (χ) καὶ προ- coram nobis usque in diem hanc. 10
σθῆσθε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι (ψ) τούτοις Tenuis è vobis; persequetur est mil-
τοῖς μεθ' ὑμῶν, καὶ ὀπταμίας ποιήσητε πρὸς le: quoniam Dominus Deus no- 11
αὐτὰς, καὶ συγκαλαμιγῆτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ster, hic debellabat vobis, sicut
ὑμῖν, (ω) Γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προσθῇ κύριος dixit nobis. Et observate valdè
τοῦ (α) ἐξολοθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ diligere Dominum Deum nostri. 12
προσώπου ὑμῶν· καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγί- Si enim averti fueritis, & appo-
δας, καὶ εἰς σκάνδαλα, καὶ εἰς ἅλας ἐν τῷ πλευ- sti fueritis residuis gentibus istis,
ραις ὑμῶν, καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς quæ vobiscum, & connubia fece-
ὑμῶν, ἕως ἂν ἀπολῶσι ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγα- ritis ad eos, & commisti fueritis
θῆς ταύτης, (β) ἣν ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θε- eis, & ipsi vobis; (d) Noscite, 13
ὸς ὑμῶν. Ἐγὼ δὲ ὑπῆγον τὴν ὁδὸν, καθὰ καὶ quia non adjicet Dominus ex-
πάντες οἱ λόγοι τῆς γῆς. καὶ γνώσεσθε τῇ καρ- terminave gentes istas à facie ve-
δίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἐπε- stra. Et erunt vobis in laqueos, 14
σεν (γ) εἷς λόγος ἀπὸ πάντων τῶν λόγων, & in scandala, & in clavos in
ὧν εἶπε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν (δ) πρὸς πᾶσα latera vestris, & in jacula
τὰ ἐπήκοντα ἡμῖν, (ε) οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν. in oculis vestris; donec disper- 15
15 Καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἦκεν (ζ) πρὸς ἡμᾶς πᾶσα dant de terra bona hac, quam
τὰ ῥήματα τὰ καλὰ, ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' dedit vobis Domin.ª Deus ves-
ὑμᾶς, οὕτως ἐπάξει (η) κύριος ὁ θεὸς ἐφ' ter. Ego autem (f) recurro viam, 14
ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρὰ ἕως ἂν (θ) ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκεν (ι) κύριος ὑμῖν, sicut & omnes, qui sunt super terram. Et cognoscetis corde vestro, & animâ vestrâ, quoniam non cecidit unum verbum de omnibus (g) verbis, quæ dixit Dominus Deus noster (h) ad omnia pertinentia nobis; non dissonuit ex eis. Et erit, quemadmodum venient ad (i) nos omnia verba bona, quæ locutus est Dominus super vos; ita inducet Dominus Deus super vos omnia verba mala; quoadusque exterminaverit vos de terra bona hac, quam dedit Dominus vobis,

MS.A. (ι) ἐπέῤῥιψα (κ) ἔθνη α ἐξολοθρεύσα, (λ) αὐτὸς ἐξολοθρεύσει (μ) ὑμῶν, (ν) ὑποστέλῃ (ξ) ἐξολοθρεύσει (ο) κατακληρονομήσετε (π) εἰς εὐώνυμα, (ρ) μὴ λαρεύσῃ (σ) Ἀλλ' ἢ (τ) ἐξολοθρεύσει κύριος αὐτὸς ἀπὸ (υ) ὑμῶν οὐδείς (φ) ὑμῶν (χ) καὶ ὑπολειφθῇ τοῖς ὑπολειφθεῖσιν (ψ) τούτοις, (ω) Γνῶσει γνώσεσθε (α) ἐξολοθρεῦσαι (β) ἧς (γ) λόγος εἰς (δ) πρὸς ὑμᾶς, πάντα ἥκει ὑμῖν, (ε) ἐν ὃ διαπεράσηκαν (ζ) ἐφ' ὑμᾶς (η) κύριος ἐφ' ὑμᾶς (θ) ἐξολεθρεύσῃ (ι) ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, Ἐν τῷ παραβαίνειν ὑμᾶς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 חזו די פלגית לכון ית עממיא די אשתארו האלין באחסנא לשבטיכון מן ירדנא וכל
עממיא דשיצית ויתא רבא מערבי שמשא: וי אלהכון הוא יתכרנין מן קדמיכון ויתרך
5 ותתקפון מן קדמיכון ותירתון ית ארעהון כמא די מלל יי אלהכון לכון: ותתקפון
לתרא למטר ולמעבד ית כל דכתיב בספר אוריתא דמשה בדיל דלא למסטי מנה
6 לימינא ולסמלא: בדיל דלא לאתערבא בעממיא האלין די אשתארו האלין עמכון
ובשום טעותהון לא תרכרון ולא תקסמון ולא תסגדון להון: אלהין
7 בדחלתא דיי אלהכון תדבקון כמא דעבדתון עד יומא הדין: ותריך יי מן קדמיכון
עממין רברבין ותקיפין ואחוז לא קם אנש קדמיכון עד יומא הדין: גברא
8 חד מנכון ירדוף אלפא ארי יי אלהכון מימריה סניח לכון כמא די מלל לכון:
9 ותסתמרון לתרא לנפשתיכון למרחם ית יי אלהכון: ארי אם מתב תתובון ותדבקון
בשאר עממיא האלין די אשתארו האלין עמכון ותתחתנון בהון ותתערבון בהון ואנון
10 יתערבון בכון: מדע תדעון ארי לא יסיף מימרא דיי אלהכון לתרכא ית עממיא האלין
מן קדמיכון ויהון לכון לתביר ולתקלא ולסיען נטלן ון לקבליכון ולסשרין מקפנכון
11 עד דתבדון מעל ארעא טבתא הדא די יהב לכון יי אלהכון: והא אנא אזיל יומא דין
באורח כל ארעא ותדעון בכל לבכון ובכל נפשכון ארי לא בטיל פתגמא חדא מכל
12 פתגמיא טבאיא די מלל יי אלהכון עליכון כולהון אתקיימו לכון לא בטיל מנכון פתגמא
13 חדא: ויהי כמא דאתקיימו עליכון ית כל פתגמיא טבאיא די מלל יי אלהכון עליכון כן
יתיתי יי עליכון ית כל פתגמיא בישיא עד דישיצי יתכון מעל ארעא טבתא הדא די יהב
לכון יי אלהכון:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Videte quod divisi vobis populos, qui relicti sunt, hos in possessionem 4
tribubus vestris; à Jordane, & omnes populos, quos consummavi, & Mare
magnum occasus Solis. Et Dñs Deus vester ipse confringet eos ab-ante 5
vos, & expellet eos ab-ante vos; & hæreditabitis terram eorum, quem-
admodum locutº est Dñs Deus vester vobis. Et roborabimini vehementer 6
ad custodiendum & ad faciendum omne quod scriptum est in libro legis
Mosis, ut non ad declinandum ab ea ad dexteram, neque ad sinistram.
Ut oon ad commiscendum io populis his qui relicti sunt his vobiscum, 7
& in nomine abominationis eorum non memineritis, & non jurabitis,
& non coletis eos, & non inclinabimini illis. Nisi in timore Domini Dei 8
vestri adhærebitis, sicut fecistis usque ad diem hanc. Et ejecit Dominus 9
ab-ante vos populos multos & fortes: & vos, noo stetit homo ante vos
usque ad diem hanc. Vir unus ex vobis persequetur mille, quoniam Dñs 10
Deus vester, verbum ejus inivit vobis [bellum] sicut locutus est vobis. Et 11
cavebitis valde animabus vestris ad peramandum Dñm Deum vestrum.
Nam si revertendo revertimini, & adhærebitis in reliquiis populorum 12
horum, qui relicti sunt hi vobiscum, & affinitate conjungemini in illis,
& miscebimini in eis, & illi miscebuntur in vobis. Sciendo scietis quod 13
non addet dictum Dñi Dei vestri ad ejiciendum populos hos ex-ante vos;
& erunt vobis contritioni & in offendiculum, & io auxilium tollentium
arma contra vos, & io turmas angustiatorum vestrorum, usq; quo pereatis
de-super terra bona hac, quam dedit vobis Dominus Deus vester. Et 14
ecce ego ambulans die hac in via omnis terræ, & scietis in omni corde
vestro, & in omni anima vestra, quod non ociosum fuit verbum unum ex
omoibus verbis compositis, quæ locutus est Dominus Deus vester super
vos; omnia illa firmata sunt vobis, oon ociosum fuit à vobis verbum
unum. Et erit, sicut firmata sunt super vos juxta omoia verba composita 15
quæ locutus est Domious Deus vester super vos; sic venire faciet Dominus
super vos omne verbum malum, usq; quo deleat vos desuper terram bo-
nam hanc quam dedit vobis Dominus Deus vester.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 * Videte tamen quòd non partitus sim vobis gentes illas quæ remanserunt in possessione tribuum vestrarum ab Jordane & cunctis gentibus quas interfeci, sed mare magnum in Occasu solis sim vobis partitus. 5 Dominus Deus vester ipse profligabit eas, & interficiet eas à conspectu vestro, & possidebitis terram illarum, quemadmodum dixit vobis Dominus Deus vester: 6 Dominus *inquam* Deus vester ipse profligabit eas. Tantùm, roboramini vehementer, observate, & facite quicquid scriptum est in libro legis Mosis servi Domini, & ne declectatis ab eo, neque ad dexteram, neque ad sinistram. 7 Et ne immisceamini gentibus istis quæ supersunt inter vos, nominis deorum illarum mentionem ne faciatis, per eos ne juretis, ne colatis eos, nec adoretis illos. 8 Sed Domino Deo vestro adhæretc, quemadmodum fecistis ad hunc usque diem: 9 Unde & interfecit Dominus à conspectu vestro gentes magnas ac robustas, & nemo restitit vobis ad hunc usqu diem. 10 Vir unus è vobis persequetur mille, quia Dominus Deus vester vobiscum erit, & ipse geret bellum vestrum, quemadmodum dixit vobis. 11 Magnam adhibete curam, ut timeatis Dominum Deum vestrum. 12 Nam si averti adhæreatis reliquis hisce gentibus quæ remanserunt inter vos, fiatis eis generi, & misceamini cum illis, cæque vobiscum, 13 Scitote haudquaquam perrecturum Dominum Deum vestrum destructionem harum gentium à conspectu vestro; imò fore illas vobis in laqueos & offendicula, cuspides in temporibus vestris, & hamos in oculis vestris, donec pereatis de terra optima quam dedit vobis Dominus Deus vester. 14 Ego quidem en aggredior viam universæ terræ, vos autem scitis in toto corde vestro totâque anima vestra nullum intercidisse verbum ex omnibus verbis bonis quæ locutus est Dominus Deus vester de vobis, sed omnia vobis evenisse, nullo intercidente verbo. 15 Verùm quemadmodum evenêre vobis omnia bona verba quæ dixerat vobis Dominus Deus vester; sic evenient vobis maledictiones omnes, donec absumat vos de terra ista optima quam dedit vobis.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * اطرحوا قد طرحت لكم السهم بالامم الذين بقوا نحلة لاسباطكم من الاردن وجميع
5 الامم الذين قتلت والبحر الكبير مغرب الشمس * والرب الهكم هو يدفعهم من قدامكم *
6 ويغرصهم من بين ايديكم ويبعث عليهم السباع الوحشية فيبيدهم * ويرون بعينه بلادهم
7 كما وعدكم الله * فيجب ان تشددوا جدا للحفظ والعمل بجميع المكتوب في كتاب شريعة موسى *
8 لئلا تعدلوا عنه يمينه ولا يسره * ولا تختلطوا بهذه الاحزاب الباقين معكم * وباسم معبوداتهم
9 لا تذكرون * ولا تحلفون * ولا تعبدوهم * ولا تسجدون لهم * بل لله ربكم وبه تمسكون كما
10 فعلتم الى هذا اليوم * وقد استاصل الله من بين ايديكم احرابا عظيمة جدا * واما ما وقف
11 احد قدامكم الى هذا اليوم * الواحد منكم يهزم الفا * لان الله الهكم هو المحارب عنكم
12 كما وعدكم * فيجب ان تحفظوا انفسكم في محبة الله الهكم * لانكم ان رجعتم واختلطتم
13 بهؤلاء الامم الذين قد بقوا معكم * وصاهرتموهم * ودخلتم فيهم * ودخلوا فيكم *
14 * اعلموا ان الله ليس يعاود الى استيصال هؤلاء الامم الذين بين ايديكم * بل يصيرون لكم
15 فخا وفخا * مثل الاسية في اعينكم * والشاكين في اجنابكم * الى حين هلاككم من على هذه
الارض الحسنة الذي اعطاكم الله الهكم * ها انا ذا اليوم ذاهب في سبيل جميع اهل
الارض * فاعلموا بجميع قلوبكم * وجميع انفسكم انه لم يبق كلمة واحدة من جميع المواعيد
الجميلة التي بها وعدكم الله الهكم الا وقد صحت لكم * والكل وصلوا اليكم * لم يسقط
منها وعدا واحدا * وانه كما صح لكم الوعد الجيد الذي وعدكم الله به * كذلك توافيكم
15 المواعيد الردية * الى حين اهلاككم من على هذه الارض الحسنة التي اعطاكم الله الهكم *

4 *Videte, jam projeci vobis sortem de regionibus gentium quæ superfunt, in hæreditatem tribuum vestrarum, ab Jordane & cunctis gentibus quas occidi, & mari magno versus Occasum solis.* 5 *Et Dominus Deus vester ipse expelet eas à conspectu vestro, & excedet illas ante vos, mittetque in eas feras sylvestres, & absumet illas; & possidebitis reliquas regiones illarum, quemadmodum pollicitus est vobis Deus.* 6 *Oportet igitur ut generosè accingamini ad custodiendum & agendum quicquid scriptum est in libro legis Mosis, ne sortè declectatis ab eo dextrorsùm aut sinistrorsùm,* 7 *Neque commisceamini cum tribubus istis quæ manserunt vobiscum, nomen numinum earum ne commemoretis, aut per id juretis, iis servietis, aut adoretis ea,* 8 *Sed Dominum Deum vestrum, cui adhærebitis, quemadmodum fecistis ad hunc usque diem.* 9 *Et verò extirpavit jam Deus è conspectu vestro tribus admodum magnas, & nemo stetit coram vobis ad hunc usque diem.* 10 *Unus ex vobis prosligabit mille, quoniam Deus, Deus vester ipse pugnabit pro vobis, quemadmodùm pollicitus est vobis.* 11 *Quapropter oportet ut conservetis vosipsos in dilectione Dei, Dei vestri.* 12 *Nam si retrahatis vos, et commisceamini cum reliquis hisce gentibus quæ vobiscum remanserunt, affinitatem contrahatis cum eis, ingrediamini inter eas, & ingrediantur inter vos,* 13 *Scitote quòd Deus non extirpabit amplius gentes istas quæ sunt coram vobis, sed erunt vobis laqueo & offendiculo, velut cuspides in oculis vestris, & cultri in lateribus vestris, quoad pereatis de terra ista optima quam dedit vobis Deus, Deus vester.* 14 *Ecce ego hodiè abiturus sum in viam omnium terricolarum: scitote ergò totis cordibus vestris & totis animis vestris ne ullum quidem superesse verbum ex omnibus optimis promissis quæ pollicitus est vobis Deus, Deus vester, quin successerit vobis, sed omnia contigisse vobis, nec ullum ex iis promissum decidisse: Et quemadmodum successit vobis prosperum bonum quod pollicitus est vobis Deus, ita vobis adventurus promissa infausta, donec absumat vos de terra ista optima quam dedit vobis Deus, Deus vester.*

ספר יהושע : כד

16 בְּעָבְרֶכֶם אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר צִוָּה
וְהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
אֶתְכֶם וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְאָבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם :

CAP. XXIV. כד

1 וַיֶּאֱסֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁכֶמָה
וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלְרָאשָׁיו וְלְשֹׁפְטָיו
וְלְשֹׁטְרָיו וַיִּתְיַצְּבוּ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים : 2 וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם
תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נָחוֹר וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים
אֲחֵרִים : 3 וָאֶקַּח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אַבְרָהָם מֵעֵבֶר
הַנָּהָר וָאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכָל־אֶרֶץ כְּנָעַן
וָאַרְבֶּה אֶת־זַרְעוֹ וָאֶתֵּן לוֹ אֶת־יִצְחָק : 4 וְאֶתֵּן
לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־עֵשָׂו וָאֶתֵּן לְעֵשָׂו אֶת
הַר שֵׂעִיר לָרֶשֶׁת אוֹתוֹ וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ
מִצְרָיִם : 5 וָאֶשְׁלַח אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וָאֶנְּגֹף
מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחַר
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם : 6 וָאוֹצִא אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם
וַתָּבֹאוּ הַיָּמָּה וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵי אֲבוֹתֵיכֶם
בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים יַם־סוּף : 7 וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה
וַיָּשֶׂם מַאֲפֵל בֵּינֵיכֶם וּבֵין הַמִּצְרִים וַיָּבֵא
עָלָיו אֶת־הַיָּם וַיְכַסֵּהוּ וַתִּרְאֶינָה עֵינֵיכֶם
אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּמִצְרָיִם וַתֵּשְׁבוּ בַמִّדְבָּר יָמִים
רַבִּים : 8 וָאָבִיאָה אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּלָּחֲמוּ אִתְּכֶם וָאֶתֵּן אֹתָם
בְּיַדְכֶם וַתִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצָם וָאַשְׁמִידֵם מִפְּנֵיכֶם
9 וַיָּקָם בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֶם
בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא לְבִלְעָם בֶּן־בְּעוֹר לְקַלְלֶךָ
אֶתְכֶם : 10 וְלֹא אָבִיתִי לִשְׁמֹעַ לְבִלְעָם וַיְבָרֶךְ
בָּרוֹךְ אֶתְכֶם וָאַצֵּל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ :

Versio VULG. LAT.

16 Eò quòd præterieritis pactum Domini Dei vestri, quod pepigit vobiscum, & servieritis diis alienis, & adoraveritis eos : citò atque velociter consurget in vos furor Domini, & auferemini ab hac terra optima, quam tradidit vobis.

CAP. XXIV.

1 COngregavitque Josue omnes tribus Israel in Sichem, & vocavit majores natu, ac principes, & judices, & magistros : steterúntque in conspectu Domini. Et ad populum sic locutus est, Hæc dicit Dominus Deus Israel; Trans fluvium habitaverunt patres vestri ab initio, Thare pater Abraham & Nachor : servierúntq; diis alienis. Tuli ergò patrem vestrum Abraham de Mesopotamiæ finibus : & adduxi eum in terram Chanaan : multiplicavique semen ejus. 4 Et dedi ei Isaac : Illique rursum dedi Jacob & Esau. E quibus, Esau dedi montem Seir ad possidendum: Jacob verò, & filii ejus descenderunt in Ægyptum. Misique Moysen & Aaron, & percussi Ægyptũ multis signis atque portentis. 6 Eduxique vos et patres vestros de Ægypto, & venistis ad mare: persecutique sunt Ægyptii patres vestros cum curribus & equitatu, usque ad Mare rubrum. Clamaverunt autem ad Dominum filii Israel : qui posuit tenebras inter vos et Ægyptios, et adduxit super eos mare, et operuit eos. Viderunt oculi vestri cuncta quæ in Ægypto fecerim, & habitástis in solitudine multo tempore. 8 Et introduxi vos in terram Amorrhæi, qui habitabat trans Jordanem. Cúmque pugnarent contra vos, tradidi eos in manus vestras, & possedistis terram eorum, atque interfecistis eos. 9 Surrexit autem Balac filius Sephor rex Moab, & pugnavit contra Israelẽ. Misíque et vocavit Balaam filium Beor, 10 ut maledicceret vobis : Et ego nolui audire eum, sed econtrario per illum benedixi vobis, & liberavi vos de manu ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

16 Ἐν τῷ παραβαίνειν ὑμᾶς τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ (κ) ὑμῶν, ἣν ἐνετείλατο (λ) ὑμῖν, καὶ πορευθέντες λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς.

M.S.A. (κ) ὑμῶν, (λ) ὑμῖν,

In transgrediendo vos testamentum Domini Dei nostri, quod mandavit nobis, & ambulantes (k) servieritis diis aliis, et adoraveritis (l) eos. 16

ΚΕΦ. κδ'.

1 Καὶ συνήγαγεν Ἰησοῦς (α) πάσας φυλὰς Ἰσραὴλ (β) εἰς Σηλὼ, καὶ συνεκάλεσε (γ) τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ (δ') ἔστησεν αὐτοὺς ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. 2 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν (ε) λαὸν, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς (ζ) Ἰσραὴλ, Πέραν οἱ ποταμοὶ παῴκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπαρχῆς, Θάρα ὁ πατὴρ Ἀβραὰμ, καὶ ὁ πατὴρ Ναχώρ, καὶ ἐδούλευον θεοῖς ἑτέροις. 3 Καὶ ἔλαβον τὸν πατέρα (η) ὑμῶν τὸν Ἀβραὰμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὡδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 4 καὶ ἐπλήθυνα (θ) αὐτοῦ σπέρμα, (ι) Καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἠσαῦ. καὶ ἔδωκα τῷ Ἠσαῦ τὸ ὄρος τὸ Σηείρ (κ) κληρονομῆσαι αὐτό. καὶ Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς Αἰγυπτον, καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ κραταιόν. 5 καὶ ἐπάταξα αὐτὸς οἱ Αἰγύπτιοι. Καὶ (λ) ἐπάταξα τὴν Αἰγυπτον ἐν σημείοις οἷς (μ) ἐποίησα ἐν αὐτοῖς. Καὶ μετὰ ταῦτα (ν) ἐξήγαγον τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσήλθατε εἰς τὴν (ξ) θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων ὑμῶν ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἱππεῦσι εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον. καὶ ἔδωκε νεφέλιν καὶ γνόφον ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἀναμέσον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκάλυψεν (ο) αὐτούς. καὶ εἶδωσι οἱ ὀφθαλμοὶ (π) ὑμῶν ὅσα ἐποίησε κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ 8 ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους. Καὶ ἤγαγον (ρ) ὑμᾶς εἰς γῆν Ἀμορῥαίων τὴν κατοικοῦντων πέραν τοῦ Ἰορδάνου, (σ) καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος (τ) εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ (υ) ἐξωλεθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 9 Καὶ ἀνέστη Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωάβ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπεστείλας ἐκάλεσε τὸν Βαλαὰμ υἱὸν Βεὼρ καταρᾶσθαί σε (φ) ὑμῖν. 10 Καὶ οὐκ ἠθέλησε (χ) κύριος ὁ θεός σου ἀπολέσαι σε· καὶ εὐλογίας εὐλόγησεν ὑμᾶς, καὶ ἐξείλατο (ψ) ὑμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς.

M.S.A. (α) πάσας τὰς φυλὰς (β) ἐν (γ) πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς (δ') ἔστησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. (ε) λαὸν, λέγων, Τάδε (ζ) τοῦ Ἰσραὴλ, λέγων, Πέραν (η) ὑμῶν Ἀβραὰμ (θ) τὸ σπέρμα αὐτοῦ, (ι) Καὶ γε ἔδωκα (κ) κληρονομίαν αὐτῷ. (λ) ἐπάταξεν κύριος (μ) ἐποίησεν (ν) ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, (ξ) θαλασσαν. (ο) ἐπ' αὐτοὺς. (π) ὑμῶν (ρ) ὑμᾶς (σ) καὶ παρεπέξαλο ὑμῖν, καὶ παρέδωκεν (τ) εἰς χεῖρας ὑμῶν (υ) ἐξωλεθρεύσατε (φ) ὑμῖν. (χ) κύριος ἠθέλησε σε· καὶ εὐλογίαν εὐλόγησεν (ψ) ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Καὶ διέπτε

CAP. XXIV.

ET congregavit Jesus omnes 1 tribus Israel in (a) Selo, et convocavit senio-res eorum, (b) & scribas eorum, et judices eorum: & statuit eos ante Deum. Et 2 dixit Jesus ad omnem populum, Hæc dicit Dominus Deus Israel; Trans flumen inhabitáverunt patres vestri ab initio, Thara pater Abraham, et pater Nachor : & servierunt diis alienis. Et as- 3 sumsi patrem vestrum Abraham de trans flumine, et ducáxi eum in omnem(c)terram: et multiplicavi ejus semen: Et dedi ei Isaac, 4 et ipsi Isaac, Jacob et Esau. Et dedi Esau montem Seir ad hereditandum ei. Et Jacob, et filii ejus descenderunt in Ægyptum: & (d) facti sunt ibi in gentem magnam, et multam, et validam. Et efflixerunt eos Ægyptii. Et 5 percussi Ægyptum in signis, quæ feci in eis. Et post hæc eduxi 6 patres vestros de Ægypto, et intrástis in mare Rubrum. Et persecuti sunt Ægyptii post patres vestros in curribus, et in equitibus mare Rubrum. Et ecclamaverunt 7 ad Dominum, et dedit nubem, et caliginem inter nos, et inter Ægyptios : & induxit super eos mare, et operuit (e) illos. Et vi- 8 derunt oculi vestri, quæcunque fecit Dominus in terra Ægypto : et fuistis in deserto dies plures. Et duxit vos in ter. ã Amorrhæorum habitantium trans Jordanem: et tradidit eos Dominus in manus vestras: et hereditástis terram eorum, et exterminástis eos à facie vestra. Et surrexit 9 Balac filius Sephor rex Moab, et instituxit exercitum contra Israel : et mittens vocavit Balaam filium Beor, 10 ut maledicendum nos. Et noluit Dominus Deus tuus perdere te. Et benedictionibus benedixit nos : et eripuit nos de manibus eorum : (f) et tradidit eos.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

1 וְכַנֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַית כָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכֶם וּקְרָא לְסָבֵי יִשְׂרָאֵל וְלְרֵישׁוֹהִי וּלְדַיָּנוֹהִי
וּלְסָרְכּוֹהִי וְאִתְעַתְּדוּ קֳדָם יְיָ : 2 וְאָמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָל עַמָּא כְּדֵנָן אָמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
בְּעֵבֶר פְּרָת יַתְּבוּ אֲבָהָתְכוֹן מֵעָלְמָא תֶּרַח אֲבוּהִי דְאַבְרָהָם וַאֲבוּהִי דְנָחוֹר וַעֲבָדוּ
לְטַעֲוָת עַמְמַיָּא : 3 וּדְבַרִית יַת אֲבוּכוֹן יַת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר פְּרָת וְאוֹבִלִית יָתֵיהּ בְּכָל
אַרְעָא דְכְנָעַן וַאַסְגִּיתִי יַת בְּנוֹהִי וְיַהֲבִית לֵיהּ יַת יִצְחָק : 4 וְיַהֲבִית לְיִצְחָק יַת יַעֲקֹב
וְיַת עֵשָׂו וְיַהֲבִית לְעֵשָׂו יַת טוּרָא דְשֵׂעִיר לְמֵרַث יָתֵיהּ וְיַעֲקֹב וּבְנוֹהִי נְחַתוּ לְמִצְרַיִם :
5 וְשַׁלְחִית יַת מֹשֶׁה וְיַת אַהֲרֹן וּמְחִית יַת מִצְרָאֵי כְּמָא דְעֲבַדִית בֵּינֵיהוֹן וּבְתַר כֵּן
אַפְקִית יַתְכוֹן : 6 וְאַפְקִית יָיְ יַת אֲבָהָתְכוֹן מִמִּצְרַיִם וַאֲתֵיתוּן לְיַמָּא דְסוּף וּרְדַפוּ מִצְרָאֵי
בְּתַר אֲבָהָתְכוֹן בְּרְתִכִּין וּבְפָרְשִׁין לְיַמָּא דְסוּף : 7 וְצַעֲקוּ קֳדָם יָיְ וְשַׁוִי קְבָלָא בֵּינֵיכוֹן
וּבֵין מִצְרָאֵי וְאַיְתִי עֲלוֹהִי יַת יַמָּא וַחֲפָנוּן וְחַזְוָאנָא עֵינֵיכוֹן יַת דִּי עֲבַדִית בְּמִצְרַיִם וַיְתִבְתּוּן
בְּמַדְבְּרָא יוֹמִין סַגִּיאִין : 8 וְאַעֲלִית יַתְכוֹן לְאַרְעָא אֱמוֹרָאֶה דְיָתְבָא בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא
וְאַגִּיחוּ קְרָבָא עִמְּכוֹן וּמְסַרִית יַתְהוֹן בְּיֶדְכוֹן וִירִיתוּן יַת אַרְעָהוּן וְשֵׁיצֵיתְנוּן מִן
קֳדָמֵיכוֹן : 9 וְקָם בָּלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא דְמוֹאָב וְאַגִּיחַ קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְשַׁלַּח
וְקָרָא לְבִלְעָם בַּר בְּעוֹר לְמִלַּט יָתְכוֹן : 10 וְלָא אֲבִיתִי לְקַבָּלָא מִן בִּלְעָם וּבְרִיךְ בְּרִכָתָא
יַתְכוֹן וְשֵׁזִבִית יַתְכוֹן מִן יְדֵיהּ :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

In transeundo vos fœdus Domini Dei vestri quod jussit vos, & ibitis, & 16 servietis abominationi populorum, & inclinabimini illis; & roborabitur indignatio Domini in vobis; & peribitis derepente desuper terram bonam quam dedit vobis.

CAP. XXIV.

ET congregavit Josue omnes tribus Israel in Sechem; & vocavit se- 1 nes Israel, & capita ejus, & judices ejus, & exactores ejus; & steterunt ante Dominum. Et dixit Josue omni populo : Sic dixit Dominus Deus 2 Israel : Trans Peratb habitarunt patres vestri à sæculo : Therahh pater Abraham & pater Nabhor, & servierunt abominationibus gentium. Et 3 accepi patrem vestrum Abraham de ultra Perath, & duxi eum in omni terra Chenaghan ; & auxi filios ejus, & dedi ei Ifzaak. Et dedi Ifzaak, 4 Jaghacob, & Ghesau, & dedi Ghesau montem Seghir ad hæreditandum eum; & Jaghacob & filii ejus descenderunt ad Ægyptum. Et misi Mosen 5 & Aharon, & percussi Ægyptum quemadmodum feci inter eos, & post hoc eduxi vos. Et eduxi patres vestros ex Ægypto, & venistis ad mare; 6 & persecuti sunt Ægyptii post patres vestros in curribus & in equitibus ad mare Zzuph. Et clamaverunt ante Dominum, & posuit tenebras in- 7 ter vos & inter Ægyptios. Et venire feci super eos mare, & operuit eos; & viderunt oculi vestri, quod feci in Ægyptiis ; & habitástis in deserto dies multos. Et introduxi vos ad terram Emorrhæi qui sedet trans 8 Jordanem, & inierunt bellum vobiscum, & tradidi eos in *manum vestram*, & hæreditastis terram eorum ; & delevi eos ex-ante vos. Et fur- 9 rexit Balak filius Szipor rex Moab ; & intulit bellum in Ifrael ; & misit & vocavit Bilgham filium Beghor ad maledicendum vobis. Et non voluit 10 ad audiendum ex Bilgham ; & benedixit benedictione vos : & liberavi vos de manu *ejus*.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 ܐܢ ܥܒܪܬܘܢ ܠܝܬܝܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܕܦܩܕ ܥܠܝܟܘܢ ܘܬܐܙܠܘܢ ܘܬܣܓܕܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܘܬܫܬܚܘܢ ܠܗܘܢ ܐܦ ܪܘܓܙܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܢܬܩܕ ܒܟܘܢ ܘܢܫܬܙܒܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܀

16 * Si transgrediamini teſtamentum Domini Dei veſtri & præcepta vobis injuncta, & abeuntes colatis deos alienos, & adoretis eos; exardeſcet ira Domini Dei veſtri contra vos, & brevi peribitis de terra optima quam dedit vobis.

CAP. XXIV.

1 ܘܟܢܫ ܝܫܘܥ ܟܠ ܫܒܛܐ ܕܝܫܪܝܠ ܠܫܟܡ ܘܩܪܐ ܠܩܫܝܫܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܠܪܫܝܗܘܢ ܘܠܕܝܢܐ ܘܠܣܦܪܐ ܘܩܡ ܩܕܡ ܡܫܟܢܐ ܕܙܒܢܐ ܀ 2 ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܝܠ ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ ܐܒܘܗܝ ܗܘܘ ܡܬܒܢܝܢ ܐܦ ܬܪܚ ܐܒܐ ܕܐܒܪܗܡ ܘܐܒܐ ܕܢܚܘܪ ܘܦܠܚܘ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܀ 3 ܘܢܣܒ ܐܢܐ ܠܐܒܐ ܕܐܒܪܗܡ ܡܢ ܥܒܪ ܢܗܪܐ ܘܐܙܠ ܒܟܠ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܘܣܓܝܬ ܠܙܪܥܗ ܘܝܗܒ ܠܗ ܠܝܨܚܩ ܀ 4 ܘܠܝܨܚܩ ܝܗܒ ܠܝܥܩܘܒ ܘܠܥܣܘ ܝܗܒ ܠܥܣܘ ܛܘܪܐ ܕܣܥܝܪ ܕܢܚܠ ܠܗ ܘܝܥܩܘܒ ܘܒܢܘܗܝ ܢܚܘܬܘ ܠܡܨܪܝܢ ܀ 5 ܘܫܕܪܬ ܠܘܬ ܡܘܫܐ ܘܐܗܪܘܢ ܘܡܚܝܬ ܠܡܨܪܝܢ ܐܝܟ ܕܥܒܕܬ ܒܗܘܢ ܘܐܦܩܬ ܠܟܘܢ ܀ 6 ܘܗܫܐ ܐܦܩܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ ܘܐܬܝܬ ܠܝܡܐ ܘܪܕܦܘ ܡܨܪܝܐ ܥܡ ܪܟܒܐ ܘܦܪܫܐ ܥܕܡܐ ܕܣܦ ܀ 7 ܘܨܠܝܘ ܠܡܪܝܐ ܘܣܝܡ ܚܫܘܟܐ ܒܝܢ ܠܟܘܢ ܘܒܝܢ ܡܨܪܝܐ ܘܐܦܩ ܥܠܘܗܝ ܝܡܐ ܘܟܣܗ ܠܗ ܘܚܙܝܘ ܥܝܢܝܟܘܢ ܕܥܒܕܬ ܒܡܨܪܝܢ ܘܬܒܬܘ ܒܡܕܒܪܐ ܝܘܡܝܢ ܣܓܝܐܝܢ ܀ 8 ܘܐܬܝܬ ܠܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܕܐܡܪܝܐ ܘܩܪܒܘ ܥܡܟܘܢ ܘܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܒܐܝܕܟܘܢ ܘܐܒܕܬ ܠܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ ܀ 9 ܘܩܡ ܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܡܠܟ ܡܘܐܒ ܘܩܪܒ ܥܡ ܝܫܪܝܠ ܘܫܕܪ ܠܘܬ ܒܥܘܪ ܒܪܗ ܕܒܥܘܪ ܠܡܩܪܐ ܠܗ ܠܡܠܠ ܠܟܘܢ ܀ 10 ܘܠܐ ܨܒܝܬ ܠܡܫܡܥ ܠܒܠܥܡ ܘܒܪܟ ܠܟܘܢ ܒܪܟܬܐ ܘܫܙܒܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܗ ܀

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 اذا جزتم عهد الرب الهكم الذي امركم به * وسرتم وعبدتم معبودات اخر وسجدتم لها * يستد غضب الرب * فيهلككم سرعة من على الارض الجيدة التي اعطاكم *

16 *Si prætergreſſi fueritis pactum Domini Dei veſtri, quod præcepit vobis, & abieritis, atque colueritis deos alienos, & adoraveritis eos, deſcendet ira Domini, & illico deperdet vos de terra optima quam dedit vobis.*

CAP. XXIV.

1 وجمع يوشع جميع اسباط بني اسرائيل الى شيلوا * واستدعى بشيوخ بني اسرائيل ورؤسائهم وحكامهم وعرفائهم * فوقفوا بين يدي الرب * وقال يوشع لبني اسرائيل * هكذا قال الله اله 2 اسرائيل * خلف الفرات سكن اباؤكم من قديم الدهر تارح ابو ابراهيم وابو ناحور وعبدوا معبودات اخر * فاخذت ابراهيم اباكم من خلف النهر * وسيرته في جميع الشام * وكثرت 3 نسله * ورزقته اسحق * ورزقت اسحق يعقوب والعيس * واعطيت العيس جبال السراة لميراثها * ويعقوب وبنوه نزلوا الى مصر * فارسلت موسى وهرون * وضربت المصريين كما فعلت فيهم * 4 وبعد ذلك اخرجتكم * واخرجت اباكم من مصر * وجاؤا الى البحر * وطردوا اهل مصر 5 وراءهم بركب وخيل الى بحر القلزم * فصرخوا اباؤكم الى الله * فجعل ظلاما بينهم وبين 6 المصريين * ثم رد عليهم البحر فغرقهم * ونظرت عيونكم ما فعلت بهم من الايات العظيمة 7 واقاموا اباؤكم في البرية سنين كثيرة * وجئت بكم الى ارض الاموريين الساكنين 8 في عبر الاردن قال الله * فحاربوكم * فاسلمهم بيدكم * وورثتم ارضهم * واهلكتهم من 9 قدامكم * فقام بالاق بن صفور ملك موآب * وحارب بني اسرائيل * وانفذ ودعا ببلعام بن 10 بعور لعنتكم * فما شئت القبول من بلعام * فباركتكم * وخلصتكم من يده *

1 *Rurſum convocavitIoſue univerſas tribus Iſraelitarum in Silo, & accerſivit ſeniores Iſraelitarum, duces eorum, iudices eorum, & præfectos eorum, ſteterunque in præſentia Domini. Et ait* 2 *Ioſue ad Iſraelitas, Hæc dixit Deus, Deus Iſraelis, Trans Euphratem habitarunt patres veſtri ab initio ſæculi, nempe Tarah pater Abraham & pater Nahor, & adorarunt eos alios. Et tulit Abraham* 3 *patrem veſtrum è regione quæ eſt trans flumen, & duxit eum per univerſam Syriam, auxiſque ſemen ejus, & largitus ſum illi Iſhacum: Iſhaco verò largitus ſum Iacobum & Eſau: & quidem Eſau* 4 *dedi montes Saeir, ut poſſideret eos: Iacob verò cum filiis ſuis deſcenderunt in Ægyptum. Miſiſque Moſe & Aharone* 5 *percuſſi Ægyptios modo quo fecerat, ac de inde eduxi vos. Eduxi inquam patres veſtros ex Ægypto, & cùm pervenſſent* 6 *ad mare, perſequti ſunt eos Ægyptii cum curribus & equis uſque ad mare naufragium. Et clamantibus patribus ve-* 7 *ſtris ad Deum, poſuit tenebras inter ipſos & inter Ægyptios, tum reduxit ſuper eos mare, & ſubmerſit illos; & viderunt oculi veſtri ſigna maxima quæ fecit in illis. Tum manſerunt patres veſtri in deſerto annos multos. Deinde adduxi vos* 8 *ad terram Amorrhæorum degentium trans Iordanem, ait Deus: & cùm oppugnaſſent vos, tradidit eos in manum veſtram, terram eorum dedit vobis hereditatem, et conſumpſit eos à conſpectu veſtro. Deinde ſurrexit Balac filius Sephor,* 9 *rex Moab, & pugnavit contra filios Iſrael, & miſit ad accerſiendum Balaam filium Beor ad maledicendum vobis:* 10 *Noluit acquieſcere Balaamo, imò benedixit vobis, & eripuit vos de manu illius.*

ספר יהושע : כד

pugnaverunt & ,Jericho ad venistis & ,Jarden transistis Et
11 וַתִּעְבְּרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַתָּבֹאוּ אֶל־יְרִיחוֹ וַיִּלָּחֲמוּ
,Chenahanzus & ,Perizzus & ,Emorzus ,Jericho domini vos in
בָכֶם בַּעֲלֵי יְרִיחוֹ הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי
,dedique : Jebuzzus & ,Chivvzus ,Ghirghazzus & ,Cbittzus &
וְהַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וָאֶתֵּן
,crabronem vestras facies ad misi Et .vestra manu in eos
12 אוֹתָם בְּיֶדְכֶם : וָאֶשְׁלַח לִפְנֵיכֶם אֶת־הַצִּרְעָה
non ,Emorzi reges duos ,vestris faciebus à eos expulit &
וַתְּגָרֶשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי לֹא
vos qua terram vobis Dedique .tuo arcu in neque ,tuo gladio in
בְחַרְבְּךָ וְלֹא בְקַשְׁתֶּךָ : וָאֶתֵּן לָכֶם אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא־
13 eis in habitastis & ,ædificastis non quas urbes & ,ea in laborastis
יְגַעְתָּ בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא־בָנִיתָם וַתֵּשְׁבוּ בָּהֶם
,comedentes vos ,plantastis non quæ oliveta & vineas
כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נְטַעְתֶּם אַתֶּם אֹכְלִים :
,perfectione in ei servite & ,Dominum timete nunc Et
14 וְעַתָּה יְרָאוּ אֶת־יְהוָה וְעִבְדוּ אֹתוֹ בְּתָמִים
vestri patres servierunt quibus ,deos removete & ,veritate in &
וְהָסִירוּ אֶת־אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם
.DOMINO servite & ,Ægypto in & ,fluminis transfluvii in
בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה :
eligite ,DOMINO servite vestris oculis in malum si Et
15 וְאִם רַע בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה בַּחֲרוּ
,Deos sive ,seriviatis cui hodie vobis
לָכֶם הַיּוֹם אֶת־מִי תַּעֲבֹדוּן אִם אֶת־אֱלֹהִים
sive ,fluminis transfluvii qui ,vestri patres servierunt quibus
אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַנָּהָר וְאִם
,eorum terra in habitantes vos quorum ,Emorzi deos
אֶת־אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בְּאַרְצָם
respondit Et .DOMINO seriviemus ,mea domus & ,ego &
וְאָנֹכִי וּבֵיתִי נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה : וַיַּעַן
,DOMINUM derelinquendo à nobis Absit :dixit & ,populus
הָעָם וַיֹּאמַר חָלִילָה לָּנוּ מֵעֲזֹב אֶת־יְהוָה
DOMINUS Quoniam ,alienis diis serviendo
16 לַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים : כִּי יְהוָה
nostros patres & ,nos faciens ascendere ipse ,noster Deus
אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ וְאֶת־אֲבֹתֵינוּ
nostris oculis in fecit qui & ,servorum domo è Ægypti terra è
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ
,via omni in nos custodivit & ,ista magna signa
אֶת־הָאֹתֹתֹת הַגְּדֹלוֹת הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
transivimus quorum ,populis omnibus in & ,ea in ambulavimus quæ
אֲשֶׁר הָלַכְנוּ בָּהּ וּבְכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר עָבַרְנוּ
,populos omnes DOMINUS Expulitque .eorum interiori in
בְּקִרְבָּם : וַיְגָרֶשׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הָעַמִּים
nos etiam ,vestris faciebus à terræ habitatorem Emorzum &
17 וְאֶת־הָאֱמֹרִי יֹשֵׁב הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ גַּם־אֲנַחְנוּ
Dixitque .noster Deus ipse quia ,DOMINO serviemus
נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ : וַיֹּאמֶר
quia ,DOMINO servite poteritis Non :populum ad Jehosuah
18 יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם לֹא תוּכְלוּ לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־
parcet non ,ipse æmulator Deus ,ipse sancti Deus
אֱלֹהִים קְדֹשִׁים הוּא אֵל־קַנָּא הוּא לֹא־יִשָּׂא
,DOMINUM derelinquetis Cum .vestris peccatis atque ,vestro sceleri
לְפִשְׁעֲכֶם וְלַחַטֹּאתֵיכֶם : כִּי תַעֲזֹבוּ אֶת־יְהוָה
consumet &,vobis malefaciet &,se convertet &,alienigenæ diis servieritis &
וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהֵי נֵכָר וְשָׁב וְרֵע לָכֶם וְכִלָּה
ad populus Dixitque .vobis benefecerit postquam ,vos
אֶתְכֶם אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֵיטִיב לָכֶם : וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־
21 .seriviemus DOMINO quia ;Nequaquam :Jehosuah
יְהוֹשֻׁעַ לֹא כִּי אֶת־יְהוָה נַעֲבֹד :

Versio VULG. LAT.

11 Transfistisque Jordanem, & venistis ad Jericho. Pugnaverúntque contra vos viri civitatis ejus, Amorrhæus, & Pherezæus, & Chananæus, & Hethæus, & Gergesæus, et Heuæ⁹, & Jebusæus : & tradidi illos
12 in manus vestras. Misiq; ante vos crabrones : et ejeci eos de locis suis, duos reges Amorrhæorum, non in gladio nec in arcu tuo. Dedique vobis terram, in qua oon ædificâstis, ut habitaretis in eis : vineas & oliveta, quæ non plantâstis.
14 Nunc ergò timete Dominum, & servite ei perfecto corde atque verissimo : & auferte deos, quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia & in Ægypto, ac servite Domino.
15 Sin autem malum vobis videtur ut Domino serviatis, optio vobis datur : eligite hodiè quod placet, cui servire potissimùm de beatis', utrùm diis, quibus servieruot pátres vestri in Mesopotamia, an diis Amorrhæorum, in quorum terra habitatis : ego autem & domus
16 mea serviemus Domino. Responditque populus, & ait ; Absit à nobis ut relinquamus Dominum, & serviamus diis
17 alieois. Domious Deus noster ipse eduxit nos, & patres nostros, de terra Ægypti, de domo servitutis : fecitque videntibus nobis signa ingentia, & custodivit nos in omni via, per quam ambulavimus, & in cunctis populis per quos transi-
18 vimus. Et ejecit universas gentes, Amorrhæum habitatorem terræ, quam nos intravimus. Serviemus igitur Domino, quia ipse est Deus no-
19 ster. Dixítque Josue ad populum, Non poteritis servire Domino : Deus enim sanctus, & sortis æmulator est, nec
20 ignoscet sceleribus vestris atq; peccatis. Si dimiseritis Dominum, & servieritis diis alienis, convertet se, & affliget vos, atque subvertet postquàm vobis præstiterit bona. Dixítque populus ad Josue ; Nequaquàm ita ut loqueris, erit, sed Domino serviemus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatioone LATINA.

11 Καὶ διέβητε τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγενήθητε εἰς Ἰερειχώ. καὶ ἐπολέμησαν πρὸς (ω) ὑμᾶς οἱ κατοικοῦντες Ἰερειχώ, ὁ Ἀμορραῖος, (α) καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν. Καὶ ἐξαπέστειλα πρόσθεν ὑμῶν τὸ σφηκίαν. (β) καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου (γ) ὑμῶν δύο βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, οὐκ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου. Καὶ ἔδωκεν ὑμῖν γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε (δ) ἐπ' αὐτῆς, καὶ πόλεις (ε) ἃς οὐκ ᾠκοδομήσατε, καὶ κατῳκίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας (ζ) ὧς οὐκ ἐφυτεύσατε ὑμεῖς, ἔφαγε. Καὶ νῦν φοβήθητε (η) κύριον, καὶ λατρεύσατε αὐτῷ (θ) ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ἀφέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ λατρεύσατε κυρίῳ. Εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν κυρίῳ, (ι) ἐκλέξασθε ὑμῖν αὐτοῖς σήμερον τίνι λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν, τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν Ἀμορραίων ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν. ἐγὼ δὲ (κ) καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν κυρίῳ, ὅτι ἅγιος ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε, Μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν κύριον, ὥστε λατρεύειν θεοῖς (λ) ἑτέροις. Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, αὐτὸς θεὸς ἐστι· αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν (μ) ἐξ Αἰγύπτου, καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλθομεν δι' αὐτῶν. Καὶ ἐξέβαλε κύριος τὸν Ἀμορραῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν. διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς (ν) λατρεύσομεν κυρίῳ, ὅτι αὐτὸς (ξ) θεὸς ἡμῶν ἐστι. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν, Οὐ μὴ δύνησθε λατρεύειν (ο) κυρίῳ, ὅτι θεὸς ἅγιός ἐστι· καὶ ζηλώσας οὐκ ἀνήσει τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν καὶ τὰ ἀνομήματα ὑμῶν, Ἡνίκα ἂν ἐγκαταλίπητε (π) κύριον καὶ λατρεύσητε (ρ) θεοῖς ἑτέροις. καὶ ἐπαλλάξει κακώσει ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἀνθ' ὧν ἐν ἐποίησεν (σ) ὑμᾶς. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν, Οὐχί, ἀλλὰ (τ) κυρίῳ λατρεύσομεν.

11 Et transfistis Jordanem, et advenistis in Hiericho. Et bellaverunt adversùs nos, qui habitabant Hiericho, Amorrhæus, et Chananæus, & Pherezæus, & Euæus, & Jebusæus, & Cheneæus, & Gergeseus. Et tradidit eos Dominus in manu nostra. Et misit ante vos (g)
12 vespa; (h) et emisit eos à facie nostra (i) duodecim reges Amorrhæorum, non in gladio tuo, neq; in arcu tuo. Et dedit vobis terram, super quam non laborâstis
13 super eam; & civitates, quas non ædificâstis; et habitâstis in eis: & vineas, & oliveta, quæ non plantâstis vos, cò editis. Et nunc timete
14 Dominum, & servite ei in veritudine, & in justitia, & circumauferte deos alienos, quibus servierunt patres nostri trans fluvium, & in Ægypto, & servite
15 Domino. Si autem non placet vobis servire Domino; eligite vobis ipsis hodiè, cui serviatis, sive diis patrum vestrorum, iis, qui in trans-fluviali, sive diis Amorrhæorum, in quibus vos habitatis
16 super terram eorum. Ego autem et domus mea servie mus Domino, (k) quia sanctus est. Et respondens populu dixit, Absit à nobis derelinquere Dominum; ut serviamus
17 diis aliis. Dominus Deus noster, ipse Deus est. Ipse eduxit nos, & patres nostros de (l) Ægypto: & custodivit nos in omni via, quâ
18 vivimus in ea, & in omnibus gentibus, quas transvimus per eas: Et ejecit Dominus Amorrhæum, & omnes gentes inhabitantes terram, à facie nostra. Sed & nos
19 serviemus Domino. Hic enim Deus noster est. Et dixit Jesus ad populum, Non poteritis servire Dominoquoniâ Deus sanctus est:
20 & zelans ipse, non dimittet peccata vestra, et iniquitates vestras; Quandocunq; dereliqueritis Dominum, & servieritis diis aliis. Et invadens affliget vos, & deleb it vos pro iis quæ benefecit vobis. Et dixit populus ad Jesum,
21 Nequaquàm: Sed Domino serviemus.

MS.A. (ω) ὑμᾶς (α) καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Χεταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος· καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας (β) καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς (γ) ὑμῶν δύο βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, (δ) ἐπ' αὐτῆν, (ε) ἃς ᾠκοδομήσατε, (ζ) οὓς οὐ κατεφυτεύσατε (η) τὸν κύριον, (θ) ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι, (ι) ἔλεσθε ὑμῖν (κ) καὶ ὁ οἶκός μου λατρεύσωμεν (λ) ἑτέροις. Καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν (μ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου, (ν) λατρεύσωμεν (ξ) ὁ θεὸς (ο) κυρίῳ τῷ θεῷ, ὅτι θεὸς (π) ἅγιος κύριος (ρ) θεοῖς ἑτέροις. καὶ (σ) ὑμῖν. (τ) τῷ κυρίῳ λατρεύσωμεν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַעֲבַרְתּוּן יַת יַרְדְּנָא וַאֲתֵיתוּן לִירִיחוֹ וְאַגִּיחוּ קְרָבָא בְּכוֹן יָתְבֵי יְרִיחוֹ אֱמוֹרָאֵי וּפְרִזָאֵי
12 וְכְנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי וְגַרְגָּשָׁאֵי חִוָּאֵי וּיְבוּסָאֵי וּמְסָרֵית יַתְהוֹן בִּידְכוֹן : וּשְׁלַחִית קָדָמֵיכוֹן
יַת עֲרָעִיתָא וְתָרֵכִית יַתְהוֹן מִן קָדָמֵיכוֹן תְּרֵין מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי לָא בְחַרְבָּךְ וְלָא
בְקַשְׁתָּךְ : וְיָהֲבִית לְכוֹן אַרְעָא דִּי לָא לֵאיתוּן בָּהּ וְקִרְוִין דִּי לָא בְנֵיתוּן וִיתֵבְתּוּן
13 בְּהוֹן כַּרְמִין וְזֵיתִין דִּי לָא נְצַבְתּוּן אַתּוּן אָכְלִין : וְכַעַן דְּחִלוּ מִן קֳדָם יְיָ וּפְלְחוּ
14 קֳדָמוֹהִי בְּשָׁלְמוּתָא וּבְקוּשְׁטָא וְאַעְדּוּ יַת טַעֲוָתָא דִּי פֻלְחוּ אֲבָהָתְכוֹן בְּעֵבֶר פְּרָת
15 וּבְמִצְרַיִם וּפְלְחוּ קֳדָם יְיָ : וְאִם בִּישׁ בְּעֵינֵיכוֹן לְמִפְלַח קֳדָם יְיָ בְּחַרוּ לְכוֹן יוֹמָא
דֵּין קֳדָם מַן תִּפְלְחוּן אִם יַת טַעֲוָתָא דִּי פֻלְחוּ אֲבָהָתְכוֹן דִּבְעֵבְרָא רַפְרַת וְאִם יַת
טַעֲוָת אֱמוֹרָאֵי דִּי אַתּוּן יָתְבִין בְּאַרְעֵיהוֹן בְּרַם אֲנָא וְאַנְשׁ בֵּיתִי נִפְלַח קֳדָם יְיָ :
16 וַאֲתִיב עַמָּא וַאֲמַר חַס לָנָא מִלְּשִׁבְקָא יַת פֻּלְחָנָא דְיְיָ לְמִפְלַח לְטַעֲוָת עַמְמַיָּא : אֲרֵי יְיָ
17 אֱלָהָנָא הוּא דְאַפִּיק יָתָנָא וְיָת אֲבָהָתָנָא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדּוּתָא וּדִי עֲבַד
לְעֵינָנָא יַת אָתָיָא וְיָת רַבְּרְבָתָא אִלֵּין וְנַטְרָנָא בְּכָל אָרְחָא דִּי הֲלִכְנָא בָהּ וּבְכָל עַמְמַיָּא
18 דִּי עֲבַרְנָא בֵּינֵיהוֹן : וְתָרִיךְ יְיָ יַת כָּל עַמְמַיָּא וְיָת אֱמוֹרָאָה יָתִיב אַרְעָא מִן קֳדָמָנָא
19 אַף אֲנַחְנָא נִפְלַח קֳדָם יְיָ אֲרֵי הוּא אֱלָהָנָא : וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא לָא תּוּכְלוּן
לְמִפְלַח קֳדָם יְיָ אֲרֵי אֱלָהָא קַדִּישָׁא הוּא אֵל קַנָּא הוּא מִן קֳדָם דִּין דְּקִשְׁוֹט
20 לָא יִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיכוֹן וּלְחַטָּאֵיכוֹן : אֲרֵי תִּשְׁבְּקוּן יַת פֻּלְחָנָא דְיְיָ וּתְפְלְחוּן טַעֲוָת
21 עַמְמַיָּא וְיָתוּב וְיַבְאַשׁ לְכוֹן וְיִשֵּׁיצֵי יָתְכוֹן בָּתַר דְּאוֹטֵיב לְכוֹן : וַאֲמַר עַמָּא לִיהוֹשֻׁעַ
לָא אֱלָהָן קֳדָם יְיָ נִפְלַח :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

11 Et transfistis Jordanem, & venistis in Jerihbo ; & inierunt bellum vobiscum habitatores Jerihho, Emorrhæi, & Pherizæi, & Chenaghanæi, &
12 Hhithæi, & Girgasæi, Hhivæi, & Jebusæi ; & tradidi eos in *manum vestram*. Et misi aote vos crabronem, & *ejeci* illos ex-ante vos duos reges
13 *Emorrhæorum* non io gladio tuo & non in arcu tuo. Et dedi vobis terram qua non laborâstis in ea ; urbes quas non ædificâstis, & habitâstis in eis ;
14 vineas & olivas, quas non plantâstis, vos comedentes. Et nunc timete ab-ante Dominum, & servite ante eum in simplicitate, & in veritate ; & missas facite abominationes quas coluerunt patres vestri ultra Perath &
15 in Ægypto, & servite ante Dominum. Et si malum in oculis vestris ad serviendum ante Domioum ; optate vobis die hac quem colatis ; num abominationes quas coluerunt patres vestri, qui ultra Perath ; anne abominationes Emorrhæorum, ubi vos habitantes in terra eorum. Profectò
16 ego, & homo domus meæ serviemus ante Dominum. Et respondit populus, & dixit : Absit oobis à dimittendo cultum Domini, ad servieodum
17 abominationi gentium. Namq; Domious Deus noster ipse qui eduxit nos, & patres nostros de terra Ægypti de domo servitutis ; & qui fecit ad oculos nostros signa magna hæc ; & custodivit nos in omni via quâ ambulavimus in ea, & in omnibus gentibus, quas transivimus inter eas.
18 Et ejecit Dominus omnes geotes, & Emorrhæum *habitatorem* terræ ex-ante nos ; etiam nos serviemus ante Dominum ; nam ipse Deus noster.
19 Et dixit Josue populo : Non poteritis ad serviendum ante Dominum, quoniam Deus sanctus ipse, Deus zelotes ipse, ab-ante *judicium veritatis*
20 non indulgebitur culpis vestris & peccatis vestris. Namque dimitteris cultum Domini, & servietis abominationi populorum, & revertetur & incommodabit vobis, & perdet vos postquam benefecit vobis. Et dixit
21 populus Josue : Non, sed ante Dominum serviemus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * Deinde trajecto Jordane venistis in Jéricho, & pugnaverunt contra vos cives Jericho, & Amorrhæi, Chananæi, Pherezæi, Hethæi, Gergosæi, Hevæi, & Jebusæi, tradidique illos in manus vestras. Et 12 missis ante vos crabronibus perdidi è conspectu vestro duos reges Amorrhæorum, 13 non autem gladiis, nec arcubus vestris. Et dedi vobis terram in qua non laboraveratis, & civitates quas non extruxeratis, & habitástis in eis: vineis quoque & oleis quas non plantaveratis, ecce vescimini. 14 Quare timete Dominum, & colite illum in sinceritate & veritate; & arcentes de corde vestro deos alienos quos coluerunt patres vestri trans fluvium & in Ægypto, 15 vos Dominum colite. Quòd si molestum est in oculis vestris colere Dominum, eligite vobis hodiè quem colatis, dcóíne quos coluerunt patres vestri trans fluvium, an verò deos Amorrhæorum in quorum terra 16 vos habitatis: ego quidem & domestici mei Dominum Deum colemus. Responderunt universus populus, ac dixerunt, Absit 17 à nobis ut relinquamus Dominum, & colamus deos alios: Quoniam Dominus est Deus noster, qui extraxit nos è terra Ægypti 18 de domo servitutis, fecit coram nobis hæc signa magna, & servavit nos in tota via in qua ambulavimus, & inter omnes gentes inter quas transivimus. Perdidit quoque Dominus Deus noster cunctas gentes istas; & Amorrhæos quorum terram inhabitamus, perdidit Dominus à conspectu nostro: propterea Dominum quidem colemus, quoniam ipse solus est Deus, ipséque est Deus 19 noster. Et ait Jesus ad populum, Videre tamen ne fortè impossibile sit vobis colere Dominum, quia Deus sanctissimus est, & Deus zelotes, nec parcet quidem delictis & 20 peccatis vestris. Si fortè Dominum deseruéritis, & coluéritis alios hujus terræ deos peregrinos, convertetur Dominus ad 21 affligendum vos, & exterminabit vos posteaquam vobis benefecit. Et ait populus ad Jesum, Non erit nobis cultus alius, sed Dominum quidem Deum colemus.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * وجزتم الاردن * وجئتم الى اريحا وحاربكم اهل اريحا * والاموري * والفرزي * والكنعاني
12 والحثي * والجرجوسي * والحوي * واليبوسي * واسلمهم بيدكم * وارسلت قدامكم الخوف
13 وطردهم من بين ايديكم * ولا بسيفكم * ولا بقسيكم * واعطيتكم ارضا ما تعبتم
14 فيها * وكروما وزيتونا ما غرستموها * وانتم تاكلون ثمارها * فخافوا من الله * واعبدوه باعتقاد
صحيح وقلب سليم * وازيلوا المعبودات التي عبدها اباؤكم خلف النهر وفي مصر * واعبدوا
15 الله * وان كان قبيحا عندكم عبادة الله * فاختاروا لكم اليوم من تعبدون * اما المعبود
الذي عبد اباؤكم خلف النهر * واما معبود الاموريين الذي انتم مقيمون في ارضهم *
16 وانا وبيت ابي نعبد الله * فاجاب الشعب وقال * حاشانا ان نترك عبادة الرب ونعبد الهة
17 غيره * ان الله الهنا * الذي اصعدنا واباءنا من ارض مصر من دار العبودية * الذي
صنع بمشاهدتنا الايات العظيمة * وحفظنا في جميع الطرق التي سرنا فيها * وفي جميع
18 الشعوب الذي عبرنا فيما بينهم * وطرد الله جميع هولاء الشعوب والاموري الساكن في
الارض من قدامنا * فنحن ايضا نعبد الله لانه الهنا * فقال يوشع للقوم * لا تطيقون
19 * لانه اله قدوس بطاش قادر غيور * لا يغفر لجرمكم وخطاياكم * لانكم اذا
20 تركتم الله * وعبدتم معبودا غيره * رجع واضر بكم وافناكم * بعد ما احسن اليكم *
21 * فقال الشعب ليوشع * لا بل الله نعبد *

Postea transmisso Jordane venistis in Jericho, & pugnaverunt contra vos cives Jericho, & Amorrhæus, & Phereæus, & Chananeus, & Hethæus, & Gergoseus, & Hevæus, & Jobeseus; sed tradidi eos in manum vestram. Misique ante vos terrorem, & expulsi eos è conspectu vestro, non autem gladio vestro, nec arcubus vestris. Et dedi vobis terram in qua non laborástis, & vineas atque oleas quas non plantástis, quarum fructus comeditis. Igitur timete Deum, eumque adorate fide integrâ & corde sincero, & amovete numina quæ adoraverunt patres vestri trans flumen & in Ægypto, Deúmque adorate. Quòd si turpe est apud vos Deo servire, eligite vobis hodiè cui serviatis, numinúne cui servierunt patres vestri trans flumen, an numini Amorrhæorum quorum terram vos inhabitatis: ego verò & domus patris mei Deo serviemus. Respondens populus ait, Absit à nobis ut deseramus cultum Domini, & colamus numina alia præter ipsum. Nam Deus est Deus noster, qui extraxit nos & patres nostros de terra Ægypti de domicilio servitutis, qui nobis spectantibus edidit signa magna, & protexit nos in omnibus viis per quas incessimus, & inter omnes populos inter quos transivimus. Deus tandem expulit omnes populos istos & Amorrhæum in hac terra degentem, à conspectu nostro; quapropter nos etiam Deum colemus, quoniam ipse est Deus noster. Dixit rursus Josue ad populum, Non potéritis eum colere, quia Deus est Sanctissimus, Robustissimus, Potentissimus, Zelotes, nec parcet culpæ vestræ & peccatis vestris. Cùm enim Deum deserueritis, & coluéritis numen aliud præter ipsum, reversus malum vobis inferet, consumétque vos posteaquam benefecit vobis. Dixit populus ad Josue, Nequaquam, imò Deum colemus.

כפר יהושע : כד

22 vos in ei servietis eis ad DOMINUM Testes :populum ad Jehosuah Dixitque
אתם בכם ויאמר יהושע אל־העם עדים אתם בכם כי־אתם בחרתם לכם את־יהוה לעבד אותו
alienos deos removete nunc Et .Testes :dixerunt Et
23 ויאמרו עדים : ועתה הסירו את־אלהי הנכר אשר בקרבכם והטו את־לבבכם אל־יהוה
DOMINUM ad vestrum cor inclinate & vestro interiori in qui :Jehosuah ad populus Dixerunt que .Israel Deum
24 אלהי ישראל : ויאמרו העם אל־יהושע את־יהוה אלהינו נעבד ובקולו נשמע :
in populo & illa die in populo fœdus Jehosuah excidit Et
25 Jehosuah Scripsique .Sechem in judicium & statutum ei
ויכרת יהושע ברית לעם ביום ההוא וישם
26 opus & Dei legis libro in ista verba
לו חק ומשפט בשכם : ויכתב יהושע את־
quercum subter ibi eum statuit & magnum lapidem
הדברים האלה בספר תורת אלהים ויקח
omnem ad Jehosuah Dixitque .DOMINI sanctuario in quæ
אבן גדולה ויקמה שם תחת האלה
27 testimonii um in nobis erit ista lapis Ecce :populum
אשר במקדש יהוה : ויאמר יהושע אל־כל
DOMINI dixit omnia audivit ipse quia
העם הנה האבן הזאת תהיה־בנו לעדה
fortè ne testimonium in vos m erit & :nobiscum est locutus quæ
כי־היא שמעה את כל־אמרי יהוה
populum Jehosuah Dimisitque .vestrum Deum in negotis
אשר דבר עמנו והיתה בכם לעדה פן־
post fuit Et .suam hæreditatem in virum
28 hic urbis
תכחשון באלהיכם : וישלח יהושע את־העם
servus Nun filius Jehosuah est mortuus & .DOMINI
איש לנחלתו : ויהי אחרי הדברים האלה
termino in eum Sepelierunt que .annorum decem & centum
29 Ephraim monte in quæ .Timnathserach in ejus hæreditatis
בן־מאה ועשר שנים : ויקברו אתו בגבול
Israel Servivitque .Ghahas montis aquilone ab
נחלתו בתמנת־סרח אשר בהר־אפרים
feniorum diebus omnibus & .Jehosuah diebus omnibus DOMINO
30 cognoverunt qui & .Jehosuah post dies prolongaverunt qui
מצפון לרהר־געש : ויעבד ישראל את־
Israel ipsi fecerat quod .DOMINI opus omne
יהוה כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים
Israel filii fecerunt ascendere quæ Joseph ossa Et
אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ידעו
31 quam agri parte in Sechem in sepelierunt .Ægypto ex
את כל־מעשה יהוה אשר עשה לישראל :
Sechem patris Chamor filiis à Jahacob acquisierat
ואת עצמות יוסף אשר העלו בני־ישראל
hæreditatem in Joseph filiis fecerunt & .agnellis centum in
ממצרים קברו בשכם בחלקת השדה אשר
eum sepelierunt & .est mortuus Aharon filius Elhazar Et
קנה יעקב מאת בני־חמור אבי־שכם
monte in ei fuit datus qui .ejus filii Pinechas Gibbath in
כמאה קשיטה ויהיו לבני־יוסף :
Ephraim
ואלעזר בן־אהרן מת ויקברו אתו
בגבעת פינחס בנו אשר נתן־לו בהר
אפרים :

Versio VULG. LAT.

22 Et Josue ad populum, Testes, inquit, vos estis, quia ipsi elegeritis vobis Dominum ut serviatis ei. Responderúntque: 23 Testes. Nunc ergò, ait, Auferte deos alienos de medio vestri, & inclinate corda vestra ad Dominum Deum Israel. 24 Dixítque populus ad Josue; Domino Deo nostro serviemus, et obedientes erimus præceptis ejus. 25 Percussit ergò Josue in die illo fœd[a], & proposuit populo præcepta atque judicia in Sichem. Scripsit quoque omnia verba hæc in volumine legis Domini: & tulit lapidem pergrandem, posiuitque eum subter quercum, quæ erat in Sanctuario Domini: 27 Et dixit ad omnem populum; En lapis iste erit vobis in testimonium, quòd audierit omnia verba Domini quæ locutus est vobis: ne fortè posteà negare velitis, & mentiri Domino Deo vestro. 28 Dimisitque populum, singulos in possessionem suam. 29 Et post hæc mortuus est Josue filius Nun servus Domini, centum & decem annorum: 30 Sepelierúntque eum in finibus possessionis suæ in Thamnathsare, quæ est sita in monte Ephraim, à Septentrionali parte montis Gaas. Servivitque Israel Domino cunctis diebus Josue, & seniorum qui longo vixerunt tempore post Josue, & qui noverunt omnia opera Domini 32 quæ fecerat in Israel. Ossa quoque Joseph, quæ tulerant filii Israel de Ægypto, sepelierunt in Sichem, in parte agri, quem emerat Jacob à filiis Hemor patris Sichem, centum novellis ovibus, & fuit in possessionem filiorum Joseph. 33 Eleazar quoque filius Aaron mortuus est: & sepelierunt eum in Gabaath Phinees filii ejus, quæ data est ei in monte Ephraim.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

22 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν, Μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς (ι) ἐξελέξασθε κυ-
23 ριον λατρεύειν αὐτῷ. Καὶ νῦν ἀφελεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὰς
καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ.
24 Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν, Κυρίῳ λατρεύ-
25 σομεν, καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἀκουσόμεθα. Καὶ διέ-
θετο Ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡ-
μέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν
ἐν Σηλὼ ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.
26 Καὶ ἔγραψε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον
(φ) νόμου τοῦ θεοῦ. καὶ ἔλαβεν λίθον μέγαν, καὶ
ἔστησεν αὐτὸ Ἰησοῦς ὑπὸ τὴν (χ) τερέμινθον ἀπε-
27 ἐναντι κυρίου. Καὶ εἶπε Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν,
Ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος (ψ) ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύ-
ριον, ὅτι (ω) αὐτὸς ἀκήκοε πάντα τὰ (α) λε-
χθέντα αὐτῷ ὑπὸ κυρίου (β) ὅτι ἐλάλησε πρὸς
ὑμᾶς σήμερον, καὶ ἔσται ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύ-
ριον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, μήποτε ἂν ψευ-
28 σασθε κυρίῳ τῷ θεῷ (γ) ὑμ. Καὶ ἀπέστειλεν
Ἰησοῦς (δ) λαὸν, καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς
31 τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραὴλ τῷ
κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς
ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφείλκυσ τὸν
χρόνον μετ' Ἰησοῦ, καὶ ὅσοι ἐιδοσ πάντα τὰ
29 ἔργα κυρίου ὅσα ἐποίησε τῷ Ἰσραήλ. Καὶ
ἐγένετο μετ' ἐκεῖνα καὶ ἀπέθανεν Ἰησοῦς υἱὸς
30 Ναυῆ δοῦλος κυρίου ἐκατὸν (ε) δέκα ἐτῶν. Καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν ὁρίοις τοῖς ὁρίοις τῆς κληρονο-
μίας αὐτοῦ ἐν (ζ) Θαμνασαραχ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐ-
φραὶμ ἀπὸ Βορρᾶ τοῦ (η) ὄρους τοῦ Γαλαάδ. ἐκεῖ
ἔθηκαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ (θ) μνῆμα εἰς ὃ ἔθα-
ψαν αὐτὸν ἐκεῖ τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας,
ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν Γαλγά-
λοις, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, καθὰ
(ι) συνέταξεν αὐτοῖς κύριος· καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως
32 τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ ἀνή-
γαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κατω-
ρύξαν (κ) ἐν Συκίμοις, ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ
ὃ ἐκλήσατο Ἰακὼβ παρὰ τῶν Ἀμορραίων τῶν
κατοικούντων ἐν Συκίμοις ἀμνάδων ἑκατὸν,
33 καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Ἰωσὴφ ἐν μερίδι. Καὶ ἐ-
γένετο μετὰ ταῦτα καὶ Ἐλεάζαρ (λ) υἱὸς Ἀαρὼν
ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν (μ) Γα-
βαὰθ Φινεὲς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν
τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ἐκόψησ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν (ν) κιβωτὸν τοῦ θεοῦ,
καὶ ἐφεύγοσ ἐν ἀσωτίαις. καὶ Φινεὲς ἱεράτευσεν
ἀντὶ Ἐλεάζαρ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἕως ἀπέθα-
νε, καὶ (ξ) κατωρύγη ἐν Γαβαὰθ τῇ ἑαυτοῦ. οἱ
δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπώλεσαν ἕκασος εἰς τὸν τόπον
(ο) αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ ἑαυτῶν πόλιν. καὶ ἐσέβο-
ντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν Ἀσταρτὴν, καὶ (π) Ἀσα-
ρὼθ, καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ αὐτῶν.
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας Ἐ-
γλὼμ τοῦ βασιλέως Μωάβ, καὶ (ρ) ἐκυρίευσεν
αὐτῶν ἔτη δεκαοκτώ.

22 Et dixit Josue ad populum, Testes vos contra vos, quia vos elegistis (m) Domino servire ei. Et nunc 23 circumauferte deos alienos qui in vobis, & dirigite cor vestrum ad Dominum Deum Israel. Et dixit 24 populus ad Josue, Dominio servi- 25 emus, & voci ejus audiemus. Et disposuit Josue testamentum ad populum in illa die; & dedit illi legem, & judicium in Selo coram tabernaculo Dei Israel. Et scripsit 26 verba hæc in libro (n) legum Dei: et accepit lapidem magnum: et statuit illum Josue sub terebintho ante Dominum. Et dixit Josue ad po- 27 pulum, Ecce lapis iste erit (o) in vobis in testimonium; quia hic audivit omnia quæ dicta sunt (p) ei à Domino, (q) quicquid locutus est ad vos hodie: & hic erit in vobis in testimonium in novissimis diebus; cum mentiti fueritis Domino Deo (r) nostro. Et misit Josue 28 populum, (s) & iverunt unusquisque ad locum suum. Et servivit 31 Israel Domino omnes dies Josue, & omnes dies seniorum, quicumque traduxerant tempus cum Josue, et quicumq; viderat omnia opera Domini, quæ fecerat ipsi Israel. Et 29 factum est post illa, & mortuus est Josue filius Naue servus Domini (t) centum decem annorum. Et sepelie- 30 runt eum ad fines sortis ipsius in (u) Tsamna-sarach in monte, qui Ephraim, ab Aquilone montis, qui Galaad. Ibi posuerunt cum eo in monumento, in quo sepelierunt eum, ibi cultros petrinos, in quibus circumcidit filios Israel in Galgalis; cum eduxit eos de Ægypto: sicut constituit eis Dominus. Et ibi sunt usque in hodiernam diem. Et ossa Joseph extulerunt fi- 32 lii Israel de Ægypto: et defoderunt in Sicimis, in parte agri, quæ acquisivit Jacob ab Amorrhæis habitantibus in Sicimis, agnibus centum, & dedit eam Joseph in parte. Et factum est post hæc, & 33 Eleazar filius Aaron princeps sacerdotum defunctus est: & sepultus est in Gibaar Phinees filii sui, quam dedit ei in monte, qui Ephraim. (x) In illa die fumentes filii Israel arcam Dei, circumvolantes in fuga. Et Phinees sacerdotio est sacerdotio pro Eleazaro patre suo, quoadusque mortuus est: & defossus est in Gibaar, quæ ipsius. Filii autem Israel abierunt unusquisque ad locum suum, et ad suam civitatem. Et coluerunt filii Israel Astarten, et Astaroth, et deos gentium, quæ in circuitu ipsorum. Et tradidit eos Dominus in manus Eglom regi Moab. Et dominatus est eorum annos decem octo.

MS.A. (υ) ἐξελέξασθε τὸν κύριον λατρεύειν (φ) νόμον (χ) τερέβινθον (ψ) ἔσται ὑμῖν (ω) ὅτος (α) λελεχθέντα ὑπὸ (β) ὅτος τὰ ἐλάλησεν (γ) ὑμῶν. καὶ ἐξαπέστειλεν (δ) λαὸν, ἕκασον εἰς τὸ (ε) καὶ δέκα (ζ) Θαμνασαραχὰ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ (η) ὄρους Γαάς. καὶ ἐκεῖ (θ) μνημεῖον ἐν ᾧ ἔθαψαν (ι) συνέταξεν κύριος (κ) αὐτὰ ἐν (λ) ὁ υἱὸς Ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς (μ) Γαβαὰθ (ν) κιβωτὸν τοῦ διαθήκης τοῦ θεοῦ, φυγόφερον (ξ) κατωρύχθη ἐν Γαβαὰθ (ο) ἑαυτῶν, (π) τὴν Ἀσαρὼθ, (ρ) κατεκυρίευσεν

* Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ.

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

22 ואמר יהושע לעמא סהדין אתון בנפשׁכון ארי אתון בחרתון לכון ית פולחנא דיי
23 למפלח קדמוהי ואמרו סהדין : וכען אעדו ית טעות עממיא די ביניכון ואפנו ית לבכון
24 לפולחנא דיי אלהא דישראל : ואמרו עמא ליהושע ית ייי אלהנא נפלח ולמימרה
25 נקבל : ונזר יהושע קים לעמא ביומא ההוא ושוי ליה קים וירין בשכם : וכתב יהושע
26 פתגמיא האלין ואצנענון בספר אוריתא דיי ונסיב אבנא רבתא ואקימה תמן תחות
27 אלתא די בבית מקדשא דיי : ואמר יהושע לכל עמא הא אבנא הדא תהי לנא כתרין
לוחי אבן קימא ארי יתה עברא לסהדו ארי פתגמיא דכתיבין עלה מיין כל פתגמיא
28 דיי די מלל עמנא ותהי בכון לדכרן ולסהדו דלמא תכדבון קדם אלהכון : ושלח יהושע
29 ית עמא גבר לאחסנתיה : והוה בתר פתגמיא האלין ומית יהושע בר נון עבדא דיי בר
30 מאה ועשר שנין : וקברו יתיה בתחום אחסנתיה בתמנת סרח די בטורא דבית אפרים
31 מצפונא לטור געש : ופלח ישראל קדם יי כל יומי יהושע וכל יומי סבריא די אוריכו יומין
32 בתר יהושע ודי ידעו ית כל עובדא דיי דעבד לישראל : וית גרמי יוסף דאסקו בני
33 ישראל ממצרים קברו בשכם באחסנת חקלא דקנא יעקב מבני חמור אבוהי דשכם
במאה חורפן והוו לבני יוסף לאחסנא : ואלעזר בר אהרן מית וקברו יתיה בגבעתא
דפנחס ברה דאתיהיבת ליה כטורא דבית אפרים :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Josue populo: Testes vos in anima vestra, quòd vos optastis vo- 22
bis cultum Dñi ad serviendum ante illum: & dixerunt, testes. Et 23
nunc missam facite abominationem gentium, quæ inter vos; & inclinate
cor vestrum ad cultum Dñi Dei Israel. Et dixerunt populus ad Josue: 24
Domino Deo nostro serviemus, & dicto ejus audiemus. Et pepigit Josue 25
fœdus populo in die illo; & posuit illi pactum & judicium in Sechem.
Et scripsit Josue verba hæc, *& retulit ea in librum* legis Dñi; & tulit 26
lapidem grandem; & statuit illum ibi sub quercu, quæ in domo sanctuarii
Dñi. Et dixit Josue omni populo, Ecce lapis hic erit nobis ut duæ ta- 27
bulæ lapidis fœderis; namq; eum fecimus ad testimonium; nam verba
quæ scripta super ipsum ex oculo omoium verborum Dñi quæ locutus est
nobiscum: & erit vobis in memoriale *& in testimonium*, ne fortè menti-
mini ante Deum vestrum. Et dimisit Josue populum, virum ad possessionem
suam. Et fuit post verba hæc; & mortuus est Josue filius Nun servus Dñi, 29
filius centum & decem annorum. Et sepelierunt eum in termino posses- 30
sionis ejus, in Thimnath Zzarahh, quæ in monte dom[i] Ephraim, à Septen-
trione montis Gaghas. Et servivit Israel ante Dñm omnibus diebus Jo- 31
sue, & omnibus diebus seniorum qui prolongavere dies post Josue; & qui
noverunt omoe factum Dñi quod fecit Israeli. Et ossa Joseph quæ attu- 32
lerunt filii Israel ex Ægypto, sepelierunt in Sechem, in possessione agri
quê emit Jacob à filiis Hhamor patris Sichem in centum agnis; & fuerunt
filiis Joseph in possessionem. Et Elghazar filius Aharon mortuus est; & se- 33
pelierunt eum in Gibghatha Pinhhazz filii ejus, quæ data est ei in monte
domus Ephraim.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

22 * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܢܬܘܢ ܣܗܕܐ ܥܠ ܢܦܫܬܟܘܢ ܕܒܪܝܬܘܢ ܠܗ ܠܡܦܠܚܘ ܠܡܪܝܐ ܕܝܠܢ ܐܡܪܝܢ ܣܗܕܐ ܚܢܢ
23 ܗܘܝܢ . ܗܫܠܘ ܗܫܘܢ ܐܠܗܐ ܕܫܚܪܐ ܕܒܬܘܟܘܢ ܘܐܬܪܘ ܠܒܟܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܝܠ . * ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ
24 ܠܡܪܝܗ ܕܝܫܪܝܠ ܠܡܪܝܢ ܠܡܪܝ ܐܠܗܢ ܘܠܩܠܗ ܢܫܡܥ . ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ ܟܠܗ ܕܝܫܪܝܠ ܗܐ ܐܠܗܐ
25 ܕܫܪܝܬܐ ܕܐܠܗ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܘܐܬܝܬ ܐܒܪܗܡ ܡܢ ܥܒܪ ܢܗܪܐ ܘܐܦܠܚ ܠܗ ܠܐܒܪܗܡ . * ܘܐܬܝܬ ܠܗ ܠܝܨܚܩ
26 ܘܠܝܥܩܘܒ ܘܐܬܝܬ ܠܥܣܘ . ܘܐܬܝܗܒ ܠܗ ܠܥܣܘ ܛܘܪ ܣܥܝܪ ܕܝܬܒ ܒܛܘܪ ܣܥܝܪ . * ܘܐܙܠ ܝܥܩܘܒ ܘܒܢܘܗܝ
27 ܠܡܨܪܝܡ . ܘܐܬܝܢ ܠܡܨܪ ܘܐܬܝܢ ܠܝܡ ܣܘܦ . * ܘܩܪܝܬ ܠܡܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ ܘܡܚܐ ܠܡܨܪ . ܘܐܦܩ ܝܬܪܘ ܠܐܒܘܟ
28 ܘܠܐ ܐܫܕܪ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܡܢ ܬܚܘܬ ܟܦܐ ܕܫܡܝܐ . ܘܐܬܝ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܠܡܪܝ ܐܠܗ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . * ܘܐܡܪ
29 ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . * ܘܐܬܝ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ
30 ܠܡܪ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܠܡܪ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܠܡܪ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . * ܘܐܬܝ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ
31 ܠܡܪ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . * ܘܐܬܝ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ
32 ܠܡܪ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . * ܘܐܬܝ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ
33 ܠܡܪ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . ܗܐ ܐܠܗ ܫܪܝܬ ܐܠܗ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ . * ܘܐܬܝ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ

ספר שופטים : א

CAP. I. א

,Domino in Israel filii interrogaverunt & ,Jehosuah mori post fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה
pugnand a ad principio in Chenahanæum ad nobis ascendet Quis :dicendo
לֵאמֹר מִי־יַעֲלֶה לָנוּ אֶל־הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֶם
terram dedi Ecce .ascendet Jehudah :Dominus dixit Et ? eum in
בּוֹ׃ : וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ
Ascende : suum fratrem Simhon ad Jehudah Dixitque .ejus manu in
2 בְּיָדוֹ׃ : וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה
ibo & : Chenahanæum in pugnabimus & ,meam sortem in mecum
3 אִתִּי בְגֹרָלִי וְנִלָּחֲמָה בַּכְּנַעֲנִי וְהָלַכְתִּי
.Simhon eo cum .itit & : tuam sortem in tecum ego etiam
גַם־אֲנִי אִתְּךָ בְּגֹרָלֶךָ וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן׃
Perizzum & ,Chenahanæum Dominus .dedit & ; Jehudah Ascenditque
4 וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי
.virorum millia decem ,Bezec in eos percusserunt & : eorum manu in
בְּיָדָם וַיַּכּוּם בְּבֶזֶק עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ׃
,eum in pugnaverunt & ,Bezec in Adonibezec invenerunt Et
5 וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲדֹנִי בֶזֶק בְּבֶזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ
,Adonibezec Fugiltque .Perizzum & ,Chenahanæum percusserunt &
6 וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַפְּרִזִּי׃ : וַיָּנָס אֲדֹנִי בֶזֶק
pollices abscideruntque & ,eum apprehenderunt &,eum post sunt persecuti &
וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֹּאחֲזוּ אֹתוֹ וַיְקַצְּצוּ אֶת־בְּהֹנֹת
,reges Septuaginta :Adonibezec Dixitque .ejus pedum &,ejus manuū
7 יָדָיו וְרַגְלָיו׃ : וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי בֶזֶק שִׁבְעִים מְלָכִים
,exigentes fuerunt ,abscissis eorum pedum & ,eorum manuum pollicibus
בְּהֹנוֹת יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִים הָיוּ מְלַקְּטִים
: Deus mihi reddit sic ,feci Sicut : mea mensa sub
תַּחַת שֻׁלְחָנִי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כֵּן שִׁלַּם־לִי אֱלֹהִים
filii Pugnaverintque . ibi est mortuus &,Jerusalem eum adduxerūt &
8 וַיָּבִיאוּהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיָּמָת שָׁם׃ : וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי
,et ad eam percusserunt & ,eam ceperunt & ,Jerusalem in Jehudah
יְהוּדָה בִּירוּשָׁלִַם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּהָ לְפִי־
descenderunt postea Et .ignem in miserunt civitatem & ,gladii
9 חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃ : וְאַחַר יָרְדוּ
,montem ,habitantem ,Chenahanæum in pugnandum ad Jehudah filii
בְּנֵי יְהוּדָה לְהִלָּחֶם בַּכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב הָהָר
,Habitantem Chenahanæum ad Jehudah ivit Et .planiciem & ,meridiem &
10 וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה׃ : וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶל־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב
percusserunt & (Chiriatharbah facies ad Chebron nomen &) : Chebron in
בְּחֶבְרוֹן וְשֵׁם־חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת־אַרְבַּע וַיַּכּוּ
habitatores ad inde ivit Et .Talmai & ,Achiman & ,Sesai
11 אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמָי׃ : וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־יֹשְׁבֵי
: Caleb Dixitque (.Chiriathsepher antea Debir nomen &) : Debir
דְּבִיר וְשֵׁם־דְּבִיר לְפָנִים קִרְיַת־סֵפֶר׃ : וַיֹּאמֶר כָּלֵב
ei dabo & ,eam ceperit & ,Chiriathsepher percusserit Qui
אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־קִרְיַת סֵפֶר וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לּוֹ
filius Hothniel eam cepit Et .uxorem in meam filiam Hachsah
12 אֶת־עַכְסָה בִּתִּי לְאִשָּׁה׃ : וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן־
Hachsah ei dedit .uxore : eo ob minor Caleb fratris Chenaz
13 קְנַז אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת עַכְסָה
.uxorem in suam filiam
בִּתּוֹ לְאִשָּׁה׃

Versio VULG. LAT.

LIBER JUDICUM, HEBRAICE SOPHETIM.

CAPUT. I.

1 POst mortem Josue consuluerunt filii Israel Dominum, dicentes; Quis ascendet ante nos
contra Chananæū, & erit dux
2 belli? Dixitque Dñs, Judas ascendet: ecce tradidi terrā in
3 manus ejus. Et ait Judas Simeoni fratri suo; Ascende mecum in sortem meam, & pugna contra Chananæum, ut & ego pergam tecum in sorte tuam. Et abiit cum eo Simeon. Ascenditque Judas, & tradidit Dñs Chananæum ac
4 Pherezæum in manus eorum: & percusserunt in Bezec decem millia virorum. Invenerúntque Adonibezec in Bezec, & pugnaverunt contra eum, ac percusserunt Chana-
6 næum & Pherezæum. Fugit autem Adonibezec: quem persecuti comprehenderunt, cæsis summitatibus manuum
7 ejus ac pedum. Dixitque Adonibezec; Septuaginta reges, amputatis manuum ac pedum summitatibus, colligebant sub mensa mea ciborū reliquias: sicut feci, ita reddidit mihi Deus. Adduxerúntque eum in Jerusalem, & ibi mortuus est.
8 Oppugnantes ergò filii Juda Jerusalem, ceperunt eam, & percusserunt in ore gladii, tradentes cunctam incendio ci-
9 vitatem. Et posteà descendentes pugnaverunt contra Chananæū, qui habitabat in montanis, & ad Meridiem, & in
10 campestribᵃ. Pergénsq; Judas contra Chananæum, qui habitabat in Hebron, (cujus nomen fuit antiquitùs Cariath Arbe) percussit Sesai, & Ahi-
11 man, & Tholmai: Atque indè profectus abiit ad habitatores Dabir, cujus nomen vetus erat Cariath Sepher, id est, civitas
12 Literarū. Dixitq; Caleb; Qui percusserit Cariath Sepher, & vastaverit eam, dabo ei Axam
13 filiam meam uxorem. Cúmque cepisset eam Othoniel filius Cenez frater Caleb minor, dedit ei Axam filiam suam conjugem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΡΙΤΑ'Ι.

ΚΕΦ. α'.

JUDICES.

CAP. I.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τελευτὴν Ἰησοῦ, καὶ ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (α) διὰ τοῦ κυρίου, λέγοντες, Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς (β) τοὺς Χαναναίους ἀρηγόμενος τοῦ πολεμῆσαι
2 (γ) πρὸς αὐτούς; Καὶ εἶπε κύριος, Ἰούδας ἀναβήσεται· ἰδὼ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ
3 αὐτῶ. Καὶ εἶπεν Ἰούδας (δ) τῷ Συμεὼν ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἀνάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου, (ε) καὶ παρατάξῳμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους, καὶ πορευσομαι (ζ) κἀγὼ μετὰ ζῶ ἐν τῷ κλήρῳ (ι. καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ Συμεών.
4 Καὶ ἀνέβη Ἰούδας. καὶ (η) παρέδωκε κύριος τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον (θ) εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ (ι) ἔκοψαν αὐτοὺς εν
5 (κ) Βεζὲκ εἰς δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ (λ) κατέλαβον τὸν Ἀδωνιβεζὲκ ἐν τῇ Βεζὲκ, καὶ (μ) παρετάξαντο πρὸς αὐτόν· καὶ ἔκοψαν τὸν Χαναναῖον καὶ (ν) Φερεζαῖον.
6 Καὶ ἔφυγεν Ἀδωνιβεζὲκ. καὶ κατέδραμον ὀπίσω αὐτῶ, καὶ (ξ) ἐλάβοσαν αὐτὸν, καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶ καὶ τὰ ἄκρα
7 τῶν ποδῶν αὐτῶ. Καὶ εἶπεν Ἀδωνιβεζὲκ, Ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι, ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου· καθὼς ἔν ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέδωκέ μοι ὁ θεός. καὶ ἤγαγον αὐτὸ εἰς
8 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. Καὶ ἐπολέμουν (ο) υἱοὶ Ἰούδα τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν (π) στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέ-
9 πρησαν ἐν πυρί. Καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα (ρ) πολεμῆσαι πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν ὀρεινὴν
10 καὶ τὸν Νότον καὶ τὴν πεδινήν. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας πρὸς τὸν Χαναναῖον (σ) καθοικοῦντα ἐν Χεβρών. καὶ ὄνομα τῇ Χεβρὼν πρὸς τέσσερα
11 Καριαθαρβοκτεφέρ· καὶ (τ) ἐπάταξαν τὸν Σεσαὶ καὶ Ἀχιμὰν καὶ Θολμὶ γενήματα
12 τῷ (υ) Ἐνάκ. Καὶ (φ) ἀνέβησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας (χ) Δαβίρ· τὸ δὲ ὄνομα τῇ Δαβὶρ ἦν ἔμπροσθεν Καριαθσε-
13 φὲρ, πόλις Γραμμάτων. Καὶ εἶπε Χαλεβ, Ὃς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων καὶ προκαταλάβηται αὐτὴν, δώσω αὐτῷ τὴν (ψ) Ἀχὰ θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα. Καὶ προκατελάβετο αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς (ω) Κενὲζ ἀδελφοῦ Χαλεβ ὁ νεώτερος. καὶ ἔδωκεν (α) αὐτῷ Χαλεβ τὴν Ἀχὰ θυγατέρα αὐτῶ εἰς γυναῖκα. MS.A. Kesai.

MS.A. (α) ἐν κυρίῳ, (β) ἡ Χαναναῖον (γ) ἐν αὐτῷ; (δ) πρὸς Συμεὼν ἡ ἀδελφὸν αὐτῶ, (ε) ἀχ πολεμίσω ὲν τῷ Χαναναίῳ, (ζ) καὶ γε ἐγὼ (η) ἔδωκεν (θ) ὲν χειρὶ αὐτῶ· (ι) ἐπάταξεν (κ) Βαζὲκ δίκα (λ) ὀυρὲν (μ) ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐπάταξεν ἡ (ν) ἡ Φερεζέον. (ξ) ἔλαβον (ο) οἱ υἱοὶ (π) στόματι μαχαίρας, καὶ (ρ) τῶν πολεμῆσαι (σ) κθοικοῦντα ἡ τῆς ἐναυλίας. Τὸ δὲ ὄνομα Χεβρὼν ἦν ἔμπροσθεν Καριαρβοκτεφὲρ (τ) ἐπάταξεν ἡ Γεθθὶ, καὶ ἡ Ἀχιμὰμ, καὶ ἡ Θαμεὶ (υ) Ἐνάμ. (φ) ἐπορεύθη (χ) Δαβείρ· Καὶ τὸ ὄνομα Δαβεὶρ ἦν ἔμπροσθεν πόλις Γραμμάτων. (ψ) Ἀχὰν (ω) Κενὲχ ἀδελφὸς Χαλεβ ὁ νεώτερος ὑπὲρ αὐτόν. (κ) ὠπῷ ἡ Ἀχὰν

FIT sacrū est, postquā defunctū
1 est Iesus; & interrogabant filii Israel (a) per Dominum, dicentes; Quis ascendet nobis ad (b) Chananæos dux ad bellandum adversus eos? Et dixit Dominus,
2 Judas ascendet. Ecce dedi terram in manu ejus. Et dixit Judas ad Symeon fratrem suum, A-
3 scende mecum in sortem meam; & (c) instituamus exercitum adversus Chananæos; & ibo etiam ego tecum in sortem tuā. Et ivit cum eo Symeon. Et ascendit Iudas. Et tradidit Dominus Chana-
4 næum, & Pherezæum in manus (d) eorum. Et concíderunt eos in Besec, ad decem millia virorum.
5 Et (e) assecuti sunt Adonibezec in Besec, & pugnaverunt aciem adversus eum: & concíderunt Chananæum, & Pherezæum. Et fugit Adonibezec. Et cucurrerunt
6 post eum, & ceperunt eum: & præcidérunt summitates manuum ejus, & summitates pedum ejus.
7 Et dixit Adonibezec; Septuaginta reges, summitates manuum suarum, & summitates pedum suorum abscisi, erant colligentes quæ sub mensa mea. Sicut igitur feci; sic retribuit mihi Deus. Et
8 ducunt eum in Hierusalem, & mortuus est ibi. Et oppugnabant filii Iuda (f) Hierusalem: & ceperunt eam, & percusserunt eam
9 in ore gladii: & civitatem incendérunt in igni. Et post hæc descendérunt filii Iuda bellare in Chananæum inhabitantem montanum, & Austrum, & campestrem. Et ivit Iudas ad Chananæum habitantem in Chebron. Et
10 exiit Chebron ex adverso. Et nomen erat Chebron, antea Cariath arbor (g) Sepher: & percusserunt Sesai, & Achiman, & Tholmi,
11 genimina ipsius Enac. Et ascendérunt inde ad habitantes Dabir. Nomen autem Dabir erat antea Cariath Sepher, (h) civitas Literarum. Et dixit Chaleb, Qui-
12 cunque percusserit civitatem Literarum, & præoccupaverit eam; dabo ei (i) Aschah filiam meam in uxorem. Et præoccupavit
13 eam Gothoniel filius Cenez (k) fratris Chaleb, qui junior. Et dedit ei Chaleb Aschah filiam suam in uxorem.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 והוה בתר דמית יהושע ושאילו בני ישראל במימרא דיי למימר מן יסק לנא לות
2 כנענאה בקדמיתא לאנחא קרבא ביה : ואמר יי יהודה יסק הא מסרת ית יתבי ארעא
3 בידיה : ואמר יהודה לשמעון אחוהי סק עמי בעדבי ונגית קרבא עם כנענאה ואהך אף
4 אנא עמך בערבך ואזל עמיה שמעון : וסליקו רבית יהודה ומסר יי ית כנענאה ופריזאה
5 בידיהון וחמהנון בבזק עסרא אלפין גברא : ואשכחו ית ארגי בזק ובמן ואגיחו קרבא ביה
6 וחמו ית כנענאי וית פריזאי : וערק ארגי בזק ורדפו בתרוהי ואחדו יתיה וקציצו ית
7 קרסלי ידוהי ורגלוהי : ואמר ארגי בזק שבעין מלכין קרסלי ידיהון ורגליהון מקציין
חוו מלקטין לחמא תחות פתורי כמא דעבדית כן שלים לי יי ואיתוהי לירושלם ומית
8 תמן : ואגיחו קרבא בני יהודה בירושלם וכבשו יתה ומחוהא לפתם חרב וית
9 קרתא אוקידו בנורא : ובתר כן נחתו בני יהודה לאנחא קרבא בכנענאי יתיב
10 טורא ודרומא ושפלתא : ואזלו רבית יהודה לות כנענאי דיתבין בחברון ושום חברון
11 מלקדמין קריית ארבע ומחו ית ששי וית אחימן וית תלמי : ואזלו מתמן לות יתבי
12 דביר ושום דביר מלקדמין קריית ספר : ואמר כלב דיימחי ית קריית ארגי
13 ויכבשנה ואיתן ליה ית עכסה ברתי לאתו : וכבשה עתניאל בר קנז אחוהי
דכלב דזעיר מניה ויהב ליה ית עכסה ברתיה לאתו :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. I.

ET fuit postquam mortuus est Josue, & petierunt filii Israel in dicto
1 Domini, ad dicendum: Quis ascendet nobis ad Chenaghanæum in anteriori ad ineundum bellum in illum? Et dixit Dominus: Jehuda ascen-
2 det; ecce dedi habitatores terræ in manu ejus. Et dixit Jehuda ad
3 Simghon fratrem suum: Ascende mecum in sorte meâ, & inibimus bellum in Chenagbanæum; & ibo etiam ego tecum in sorte tuâ: & ivit cum
4 eo Simghon. Et ascenderunt domus Jehuda, & tradidit Dominus Chenaghanæum, & Pherizæum in manu eorum, & percusserunt eos in Bezeq
5 decem millia virorum. Et invenerunt Adoni-Bezeq in Bezeq; & inie-
6 runt bellum in eum, & percusserunt Chenaghanæum & Pherizæum. Et fugit Adoni-Bezeq, & persecuti sunt post eum, & ceperunt eum, & abscíderunt vertebras manuum ejus & pedū ejus. Et dixit Adoni-Bezeq,
7 Septuaginta reges, vertebris manuum suarum & pedum suorum præcisis, fuerunt colligentes panem subter mensā meā; quemadmodum quod feci, sic retribuit mihi Dominus; & attulerunt eum Jerosolymam, & mortuus est
8 ibi. Et inierunt bellū filii Jūda in Jerusalē, & subégerunt eam, & percusse-
9 runt eam ad verbum gladii, & urbem incenderunt in igne. Et post sic de-
10 scenderunt filii Juda ad ineundum bellum cum Chenaghanæo habitatore montis, & Austri, & depressionis. Et venerunt filii Jehuda ad Chena-
11 ghanæos, qui habitantes in Hhebron; & nomen Hhebron ab antiquo Kirjath-Arbagh: & percusserūt Sessai & Ahbiman, & Thalmai. Et abiit in-
12 de ad habitatores Debir; & nomen Debir ab antiquo Kirjath-Arche. Et dixit Chaleb, Qui percusserit Kirjath-Arche, & subegerit eam; & dabo
13 ei Ghachzzah filiam meam in uxorem. Et subegit eam Ghathniel filius qui parvus ab illo; & dedit ei Ghachzzah filiam suam in uxorem.

Kenaz frater Chaleb,

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܣܦܪܐ ܕܝܢܝܢ ܕܫܘܦܛܐ. ܕܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܡܢܗܘܢ *

* ܦܨܠܐ * ܐ *

LIBER JUDICUM
FILIORUM ISRAEL,
qui vocatur Hebraicè Sophtim.
CAPUT. I.

1 * ܗܘܐ ܕܒܬܪ ܡܘܬܗ ܕܝܗܘܫܥ ܒܪ ܢܘܢ ܥܒܕܐ ܕܡܪܝܐ. ܫܐܠܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܡܪܝܡ.
ܡܢܘ ܢܣܩ ܠܢ ܠܩܪܒܐ ܠܘܬ ܟܢܥܢܝܐ. ܕܢܗܘܐ ܡܩܪܒܝܢ ܥܡܗ ܩܪܒܐ.
2 * ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܢܣܩ ܢܣܩ ܠܝܗܘܕܐ ܗܐ ܝܗܒܬ ܠܗ. * ܐܡܪ ܝܗܘܕܐ ܢܣܩ ܥܡ ܫܡܥܘܢ ܐܚܝ.
3 ܕܢܣܩ ܥܡ ܚܕ ܚܕ ܚܘܠܐ. ܗܢܐ ܐܦܢ ܐܢܐ ܥܡ ܚܢܢ. ܐܙܠ ܐܢܐ ܥܡ ܚܕ ܚܕ ܚܘܠܐ.
4 ܐܙܠ ܚܕ ܚܕ ܢܣܩ. * ܐܙܠ ܢܣܩ. ܐܙܠ ܥܡ ܚܢܢ ܝܗܘܕܐ. ܕܢܣܩ ܥܡ ܚܢܢ ܚܘܠܐ.
5 ܚܘܠܐ ܕܒܙܩ. ܢܣܩ ܚܕ ܚܕ. ܚܡܫܐ ܐܠܦ ܓܒܪܐ. * ܐܙܠ ܥܡ ܫܡܥܘܢ ܚܘܠܐ.
6 ܚܘܠܐ. ܚܘܠܐ. ܐܦܚܕ ܚܕ ܚܕ. ܢܣܩ ܚܢܢ ܝܗܘܕܐ. ܕܢܣܩ ܥܡ ܚܢܢ ܚܘܠܐ. * ܡܛܠ ܕܐܙܠ
7 ܚܘܠܐ ܚܕ ܚܕ. ܕܩܛܥ ܐܝܕܝܗ ܘܪܓܠܝܗ. ܕܩܛܥ ܐܝܕܝ ܘܪܓܠܝ ܚܕ ܚܕ. * ܐܡܪ ܡܪܝܐ
ܫܒܥܝܢ ܡܠܟܐ ܕܩܛܥ ܐܝܕܝܗ ܘܪܓܠܝܗ ܩܪܝܢ ܬܚܬ ܡܙܪܩܝ. ܠܩܛ ܡܢ ܡܫܬܐ ܕܝܠܝ.
8 ܡܠܬ ܐܝܟ ܕܥܒܕܬ ܠܝ. * ܐܦ ܐܢܘܢ ܐܝܬܝܘ ܠܝܪܘܫܠܡ. ܘܡܝܬܘ ܬܡܢ. * ܘܐܚܕܘ ܝܗܘܕܐ
ܠܝܪܘܫܠܡ. ܘܡܚܘܗ ܠܦܬܓܡ ܘܠܩܛܠ ܠܥܡܐ. ܘܠܢܘܪܐ ܐܝܩܕܘ ܠܩܪܬܐ. * ܘܐܚܪܝ ܗܠܝܢ
9 ܢܚܬܘ. ܠܡܩܪܒ ܠܛܘܪܐ ܕܢܓܒ. ܘܠܡܪܥܐ ܕܫܦܠܬܐ. * ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܠܡܩܪܒ
10 ܥܡ ܟܢܥܢܝܐ. ܕܝܬܒܝܢ ܒܛܘܪܐ ܘܒܢܓܒ ܘܒܫܦܠܬܐ. * ܘܐܙܠ ܝܗܘܕܐ ܠܘܬ ܟܢܥܢܝܐ
ܕܝܬܒ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܫܡܗ ܕܚܒܪܘܢ ܩܕܡܝܬܐ ܩܪܝܬܐ. ܘܩܛܠܘ ܠܫܝܫܝ ܘܠܐܚܝܡܢ
11 ܘܠܬܠܡܝ ܒܢܝ ܥܢܩ. ܘܡܢܬܡ ܐܙܠ ܠܘܬ ܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒ ܒܕܒܝܪ. ܘܫܡܗ ܕܕܒܝܪ
12 ܩܪܝܬܐ ܣܦܪ. * ܘܐܡܪ ܟܠܒ. ܕܢܣܩ ܠܩܪܝܬܐ ܣܦܪ ܘܢܣܒܐ ܠܗ ܒܪܬܝ. ܘܢܬܠ ܠܗ
13 ܐܚܣܐ ܒܪܬ ܟܠܒ. ܠܥܬܢܝܐ. * ܘܢܣܒ ܟܠܒ ܐܚܣܐ ܒܪܬ ܥܬܢܝܐ ܐܚܘܗ ܕܟܠܒ. ܕܢܣܒ
ܠܗ ܐܚܣܐ ܒܪܬ ܟܠܒ. ܠܥܬܢܝܐ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* بسم الله الرحمن الرحيم *

* كتاب سفطا الذي تفسيرها القضاة * وهو سفر قضاة بني اسرايل *

* الفصل الاول *

IN NOMINE DEI
MISERICORDIS ET
clementiſſimi.

Liber SOPHTIM, hoc eſt, JUDICUM: eſtque Liber Judicum filiorum Iſrael.

CAPUT. I.

1 * وكان من بعد وفاة يوسع بن نون رجل الله * ان بني اسرايل طلبوا الي الله وقالوا من يكون
لنا مدبرا في حروبنا * ومن من القبايل يصعد امامنا لمحارب الكنعانيين * قال الرب * تصعد
2 بنو يهودا * لاني قد دفعت الارض لهم * فقال بنو يهودا لبني سمعون اخويهم * اصعدوا معنا في
3 سهمنا لمحارب الكنعانيين * حتى اذا حصر سهمكم صعدنا معكم * فانطلق بنو سمعون مع
4 بني يهودا * فهزم الرب الكنعانيين والفرزايليين امامهم * وقتلوا منهم في باراف عشر الف
5 رجل * ووجدوا ملك باراف بباراف وحاربوه * وقتلوا الفرزايليين والكنعانيين * وهرب صاحب
6 باراف * فاسرعوا هم في طلبه واخذوه * فلما اخذوه قطعوا اباهم يديه ورجليه * وقال صاحب
7 باراف * كان عندي سبعون ملكا * قطعت اباهم ايديهم وارجلهم * فكانوا يلتقطون حشار موايدي *
كما صنعت كذلك صنع الله بي * فادخلوا به الي يروسلام * ومات فيها * وحاصر بنو يهودا
8 اروسلام وملكوها * وقتلوا كل من فيها بالسيف * واحرقوا مراها بالنار * ومن بعد ذلك نزل بنو
يهودا ليحاربوا الكنعانيين الذين كانوا في الجبل والنيمين والبقاع * فلما انطلق بنو يهودا الي
10 الكنعانيين الذين كانوا بحبرون الذي كان اسمها قبل ذلك قريه رابع * وقتلوا فيها سساي
واحيمان * وتلمي بني الجبابين * واصرفوا من هناك الي دابير التي كان اسمها قبل ذلك قريه
11 الكاتب * وقال كالب * من فتح قريه الكاتب واحرقها اروجه عكسا ابنتي * فاعطاها عثنايال بن
12 قنار اخو كالب الاصغر * واروجه عكسا ابنه *
13

1 Postquam autem defunctus eſſet Jeſus filius Nun ſervus Domini, interrogârunt Iſraelitæ Dominum dicentes, Quis aſcendet nobis in ducem adverſùs Chananæos, ut committamus cum eis prælium? Et reſpondit
2 Dominus, Juda aſcendet: en tradidi terram
3 in manus ejus. Dixit ergò Juda ad Simonem fratrem ſuum, Aſcende mecum in ſortem meam, & pugnemus adverſùs Chananæos, & ego quoque tecum ibo in ſortem tuam: iviteque cum eo Simon. Abiit itaque Juda, tradi-
4 ditque Dominus Chananæos & Pherezæos in manus eorum, & occiderunt ex eis in Bezec decem millia virorum. Inventoque do-
5 mino Bezec in Bezec, oppugnârunt eum, & peremerunt Chananæos & Pherezæos. Fu-
6 git autem dominus Bezec, quem perſecuti ſunt; & apprehendentes eum, ſecuerunt pollices manuum ac pedum ejus. Tum dixit do-
7 minus Bezec, Septuaginta reges amputatis pollicibus manuum atque pedum eorum, panem ſub menſa mea colligebant: quemadmodum ſeci, ſic rependit mihi Deus. Introduxerunt autem illum in Jeruſalem, &
8 ibidem mortuus eſt. Expugnaverant enim filii Juda Jeroſolymam, & ſubjugantes eam, acie gladii peremerant eam, & oppida ipſius igne combuſſerant. His peractis deſcen-
9 derunt filii Juda ad pugnandum contra Chananæos commorantes in monte, Meridie, atque planitie. Abiitque contra Chananæos
10 degentes in Hebron (nomen autem Hebron erat olim Curiath-arba) & occiderunt Siſai, Ahiman, & Tolmai filios gigantum. In-
11 dè venerunt adverſùs eos qui morabantur in Dobir: nomen autem Dobir erat antea
12 Curiath-Sopher. Et ait Caleb, Qui ſubjugatam Curiath-Sopher interfecerit, huic dabo
13 Achſam filiam meam uxorem. Subjugavit autem illam Athniel filius Kenaz fratris Calebi, natu minoris; & dedit ei Achſam filiam ſuam uxorem.

1 *Accidit autem poſt obitũ Joſuæ filii Nun, vocati Dei, ut filii Iſrael interrogarent Deum, ac dicerent, Quis erit nobis vector in ingreſſu noſtro? & quis è tribubus aſcendet ante nos, ut oppugnemus Chananæos? Ait Dominus, Aſcendat Ju-*
2 *lis Juda, ipſis enim tradidi terrã. Dixe-*
3 *runt itaq; filii Judæ filiis Simeon fratribus ſuis, Aſcendate mecũ in ſortem noſtrã, ad oppugnandos Chananæos; ut cum ceciderit ſors veſtra, aſcendamus vobiſcum. Qua de abierunt filii Simeonis*
4 *cũ filiis Juda, proſtigatoq; Dominus corã eis Chananæos & Pherezæos, & occiderunt ex eis in Bezec decem millia vi-*
rorum. Et invenientes regẽ Bezec in Bezec,
5 *bellaverunt adverſus eum, & occiderunt Pherezæos & Chananæos. Fugiente au-*
6 *tem domino Bezec, acceleraverunt ipſi ad quærendũ eum, & apprehenderunt illum; eique apprehenſo amputârunt pol-*
7 *lices manuũ ac pedum ipſius. Et ait dominus Bezec, Septuaginta erant apud me reges, qui reſectis pollicibus manuum ac pedum eorum, colligebant veſtigia menſæ meæ: quemadmodum feci, ita fecit mihi Deus: Et adduxerunt eum in*
8 *Jeruſalem, & mortuus eſt ibi ea. Oppugnaverunt enim filii Judæ Jeruſalem, eepernq; illam, quoque erant in ea gladio interfecerunt, & pagos ejus igni accendẽrunt.*
9 *Poſt hæc deſcenderunt filii Judæ ad oppugnandos Chananæos qui erant in monte, Meridie, atque planitie. Quamque*
10 *proficiſci fuiſſent filii Judæ contra Chananæos qui erant in Hebron, cujus nomen erat antè Cariath-arbee, interfecerunt ibi Sifai, Ahiman, & Tolmai filios gigantum. Illinc abierunt ad Dabir, cujus no-*
11 *men erat antea, Cariath Sopher. Dixitque*
12 *Caleb, Qui civitatem Sopher expugnaverit ac vaſtaverit, hunc matrimonio conjungam cum Achſa filia mea. Ex-*
13 *pugnavit autem illam Athniel filius Kinaz frater Calebi minor, junxiqueque eum matrimonio cum Aſcha filia ſua.*

ספר שופטים : א

suo patre à *jemdam ad* eum *incitavit &* ,*ipsum venienda in* ,fuit Et
14 וַתֵּדֵא בְּבוֹאָהּ וְהִסִּיתָהוּ לִשְׁאֹל מֵאֵת אָבִיהָ
,filii Quid :Caleb ei dixitque :asino *desuper se desiens* Et ,agrum
הַשָּׂדֶה וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ :
,mihi dedisti *meridies* terrâ quia benedictionē mihi Da :ei Dixitque
15 וַתֹּאמֶר לוֹ בְּרָכָה־לִּי כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי
fecunde genti Caleb ei dedit & :aquarum *fecunditates* mihi *dabis &*
וְנִתְּנָה לִּי גֻּלֹּת מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ כָּלֵב אֶת גֻּלֹּת
Moseh socri Cheni filii Et *inferioris partis fecunditates & superioris*
16 עִלִּית וְאֶת גֻּלֹּת הַתַּחְתִּית : וּבְנֵי קֵינִי חֹתֵן מֹשֶׁה
,Jehudah deserturum Jehudah filiis cum Palmarum civitate de ascendерūt
עָלוּ מֵעִיר הַתְّמָרִים אֶת בְּנֵי יְהוּדָה מִדְבַּר יְהוּדָה
ivit Et ,populo cum habitavit & ,ivit & :Harad meridie in quod
17 אֲשֶׁר בַּנֶּגֶב עֲרָד וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב אֶת־הָעָם :
habitatorē Chenaananæi percuſſerunt & ,suo fratre Simhon cum Jehudah
וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶת־שִׁמְעוֹן אָחִיו וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב
.Chormah civitatis nomen vocavit & *eam* interfecerunt & :Sephath
צְפַת וַיַּחֲרִימוּ אֹתָהּ וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם הָעִיר חָרְמָה :
& ,Ascheloh & ,ejus terminum & ,Hazzah Jehudah Cepitque
18 וַיִּלְכֹּד יְהוּדָה אֶת־עַזָּה וְאֶת־גְּבוּלָהּ וְאֶת־אַשְׁקְלוֹן וְאֶת־
cum Dominus Fuitque ,ejus terminum & ,Hecloron & ,ejus terminū
19 גְּבוּלָהּ וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֶת־גְּבוּלָהּ : וַיְהִי יְהוָה אֶת־
habitatores *expellendum ad* non quia :montem possedit & ,Jehudah
יְהוּדָה וַיֹּרֶשׁ אֶת־הָהָר כִּי לֹא לְהוֹרִישׁ אֶת־שֹׁבֵי
,Chebron Calebipsi Dederuntque ,eis ferrei currus quia ,vallis
הָעֵמֶק כִּי־רֶכֶב בַּרְזֶל לָהֶם : 20 וַיִּתְּנוּ לְכָלֵב אֶת־חֶבְרוֹן כַּאֲשֶׁר
.Hanac filios tres inde expulit & :Moseh est locutus sicut
דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיּוֹרֶשׁ מִשָּׁם אֶת־שְׁלֹשָׁה בְּנֵי הָעֲנָק :
:Binjamin filii expulerunt non Jerusalaim habitatorem Jebuzæum Et
21 וְאֶת־הַיְבוּסִי יֹשֵׁב יְרוּשָׁלִַם לֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי בִנְיָמִן
,diem ad usq; Jerusalaim in Binjamin filiis cum Jebusæus habitavit &
וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי בִנְיָמִן בִּירוּשָׁלִַם עַד הַיּוֹם
Domin & ,Bethel ipsi etiam ,Joseph domus ascendерūt Et ,hanc
הַזֶּה : 22 וְבֵית יוֹסֵף גַּם־הֵם בֵּית־אֵל עָלוּ וַיהוָה
urbis nomen &) :Bethel in ,Joseph domus fecerūt explorari Et ,eis cum
עִמָּם : 23 וַיְרַגְּלוּ בֵית־יוֹסֵף בְּבֵית־אֵל וְשֵׁם הָעִיר
,urbe ex egredientem virum custodes videſunt Et (.Luz antea
לְפָנִים לוּז : 24 וַיִּרְאוּ הַשֹּׁמְרִים אִישׁ יוֹצֵא מִן־הָעִיר
tēnua :ciemus & ,urbis introitum quæſo nobis Ostende :ei dixerunt;q;
וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַרְאֵנוּ נָא אֶת־מְבוֹא הָעִיר וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ
urbem percuſserunt & ,urbis introitum eis ostendit Et ,misericordiā
חָסֶד : 25 וַיַּרְאֵם אֶת־מְבוֹא הָעִיר וַיַּכּוּ אֶת־הָעִיר
.dimiſerunt ejus familiam omnem & ,virum & :gladii *eis ad*
לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָאִישׁ וְאֶת־כָּל־מִשְׁפַּחְתּוֹ שִׁלְּחוּ :
ejus nomen vocavit & ,urbem ædificavit & :Chitthim terram vir *ivit* Et
26 וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ אֶרֶץ הַחִתִּים וַיִּבֶן עִיר וַיִּקְרָא שְׁמָהּ
expulit non Et *hanc* diem ad usque ejus nomen hoc ,Luz
לוּז הוּא שְׁמָהּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה : 27 וְלֹא הוֹרִישׁ
,ejus *filiis* & ,Tahanach & ,ejus *filiis* & ,Bethſean Menasseh
מְנַשֶּׁה אֶת־בֵּית שְׁאָן וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וְאֶת־תַּעְנַךְ וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ
& ,Ibleham habitatores & ,ejus *filiis* & ,Dor habitatores &
וְאֶת־יֹשְׁבֵי דוֹר וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־יֹשְׁבֵי יִבְלְעָם וְאֶת־
Chenahanæi :*habitavit* ;ejus *filiis* & ,Meghiddo habitatores & ,ejus *filiis*
בְּנֹתֶיהָ וְאֶת־יֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי
posuit & ,Israel esset roboratus cum ,fuit Et ipsa terra in habitare
לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת : 28 וַיְהִי כִּי־חָזַק יִשְׂרָאֵל וַיָּשֶׂם
.eum expulit non expellendo sed :*tributum ad* Chenahanæum
אֶת־הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵישׁ לֹא הוֹרִישׁוּ :

Versio VULG. LAT.

14 Quā pergentē in itinere monuit vir suū ut peteret à patre suo agrū. Quæ cùm suspirāsset sedens in asino, dixit ei Caleb;
15 Quid habes? At illa respondit, Da mihi benedictionem: quia terrā arentē dedisti mihi, da et irriguā aquis. Dedit ergò ei Caleb irriguū superius, & irriguū inferiꝰ. Filii autē Cinæi cognati Moysi, ascenderunt de civitate palmarū, cū filiis Juda in desertū sortis ejꝰ, q̃ est ad Metidiem Arad, & habi-
17 taverunt eū eo. Abiit autem Judas eū Simeone fratre suo, & percuſserunt simul Chananæum qui habitabat in Sephaath, & interſecerunt eum. Vocatūmq; eſt nomen urbis, Horma, id eſt, Anathema. Cepitq; Judas Gazam cū finibus ſuis, & Aſcalonē, atq; Accaron cū terminis ſuis. Fuitq; Dñs eū Juda, & montana poſſedit: nec potuit delere habitatores valbs, quia ſalcatis curribus abundabant. Dederūntq; Caleb Hebron, ſicut dixerat Moyſes, qui delevit ex ea tres filios Enac. Jebuſæum autem habitatorem Jeruſalem non deleverunt filii Benjamin: habitavitque Jebuſæus cum filiis Benjamin in Jeruſalem, uſque in præſentem diem. Domus quoque Joſeph aſcendit in Bethel, ſuitque Dominus eum eis. Nam cùm obſiderent urbem, quæ priùs Luza vocabatur, Viderunt hominem egredientem de civitate, dixerūntque ad eum, Oſtende nobis introitum civitatis, & faciemꝰ tecū miſericordiam. Qui cùm oſtendiſſet eis, percuſſerunt urbem in ore gladii: hominem autem illum, & omnē cognationē ejꝰ, dimiſerunt. Qui dimiſſus, abiit in terrā Hetthim, & ædificavit ibi civitatem, vocavitq; eā Luzam: quæ ita appellatur uſque non delevit Bethſan, & Thanac cū vicuſis ſuis, & habitatores Dor, et Jebloam, & Mageddo cū viculis ſuis: cœpitq; Chananæus habitare eum eis.
28 Poſtquàm autē confortatus eſt Iſrael, fecit eos tributarios, & delere noluit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἐγένετο (β) ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῦ, καὶ ἐπέσει-
σεν αὐτῦ Γοθονιὴλ τῦ αἰτῆσαι παρὰ τῦ πατρὸς
αὐτῦ (γ) ἀγρόν. καὶ (δ) ἐγόγγυζεν καὶ ἔκραζεν ἀ-
πὸ τῦ ὀχυρῦ. καὶ (ε) εἶπεν αὐτῇ Κάλεβ, Τί σοι;
15 καὶ εἶπεν αὐτῇ Χάλεβ, Τί δῶ σοι; Καὶ εἶπεν αὐ-
τῇ Ἀχσά, (ε) Δὸς δή μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν
Νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ δώσεις μοι λύ-
ρωσιν ὕδατος. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χάλεβ
κατ' καρδίαν αὐτῦ (ζ) λύρωσιν μεταξύ κα-
16 (η) λύρωσιν ταπεινῶν. Καὶ οἱ υἱοὶ (θ) Ἰοθὸρ
τῦ Κιναίου (ι) τῦ γαμβροῦ Μωυσῆ ἀνέβησαν ἐκ τῆς
πόλεως τῦ φοινίκων (λ) μετ' τῶν Ἰούδα εἰς τὴν
(μ) ἔρημον τῦ ἔθνους τὴν Νότου Ἰούδα, ἣ ἐστιν ἐπὶ
κατ' κατάβασιν Ἀραδ, (ν) καὶ κατῴκησε μετ' τῦ λα-
17 ῦ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας μετ' Συμεὼν τῦ ἀδελ-
φοῦ αὐτῦ, καὶ (ξ) ἐκόψε τὴν Χαναναῖον τὴν κατοι-
κοῦντα (ο) Σεφάθ, καὶ ἐξωλόθρευσε αὐτὸς καὶ ἐ-
κάλεσεν τὸ ὄνομα τῦ πόλεως, (π) Ἀνάθεμα.
18 Καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν Ἰούδας τὴν Γάζαν (ρ)
καὶ τὰ ὅρια αὐτῦ, (σ) καὶ τὴν Ἀσκάλωνα (τ) καὶ
τὰ ὅρια αὐτῦ, καὶ τὴν Ἀκκαρὼν (υ) καὶ τὰ ὅ-
ρια αὐτῦ, (φ) τὴν Ἄζωτον (χ) καὶ τὰ ὅρια αὐτῦ.
19 (ψ) Καὶ ἦν κύριος μετ' Ἰούδα, καὶ ἐκληρο-
νόμησε τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ (ω) ἠδυνάσθησαν ἐξολο-
θρεῦσαι τὰς κατοικούσας τὴν κοιλάδα, ὅτι ἦν
20 χαλκὴ διεστηλῶ (α) ἐν τοῖς. Καὶ ἔδωκεν τῇ Κα-
λεβ τὴν Χεβρῶν, (β) καθὼς ἐλάλησε Μωυσῆς.
καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς (γ) πόλεις
21 τῦ υἱοῦ Ενάκ. Καὶ τὴν Ἰεβουσαῖον τὴν κατοικοῦντα
ἐν Ἰερουσαλὴμ (δ) οὐκ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ (ε)
Βενιαμίν. καὶ κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετ' τῦ
22 υἱῦ (ζ) Βενιαμὶν ἐν Ἰερουσαλὴμ ἕως τῦ ἡμέρας
ταύτης. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ καὶ γε αὐ-
23 τοὶ εἰς Βαθήλ. (η) καὶ κύριος ἦν μετ' αὐτῦ. Καὶ
παρενέβαλον, καὶ κατεσκέψαντο Βαθήλ. τὸ δ
24 ὄνομα τῦ πόλεως ἦν ἔμπροσθεν Λουζά. Καὶ εἶ-
δον οἱ (θ) φυλάσσοντες, καὶ ἰδὲ ἀνὴρ ἐξερχο-
μένος ἐκ τῦ πόλεως, καὶ εἶπαν αὐτῦ (ι) ἔπαν-
τῦ. Δείξον ἡμῖν (ι) τὴν πόλεως τὴν ἔξοδον, καὶ
25 ποιήσομέν μετ' σε ἔλεος. Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς
τὴν ἔξοδον τῦ πόλεως. καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν
στόματι ῥομφαίας. τὸ δ ἀνδρὶ καὶ τὴν συγγένειαν
αὐτῦ ἐξαπέστειλαν. (κ) Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ
26 εἰς γῆν (λ) Χετταίων, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν,
καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῦ, Λουζά. τοῦτο ὄνομα αὐτῦ ἕως τῦ ἡμέρας ταύτης. Καὶ (μ) οὐ ἐξῆρε
27 Μανασσῆ τὴν Βαθσὰν, οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ πόλις, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῦ καὶ τὴν (ν) τὴν ὡροίκια αὐτῦ,
καὶ τὴν (ξ) Θαανὰκ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῦ, καὶ
τὰς κατοικούσας Δώρ (ο) καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῦ, καὶ τὴν (π) καὶ κατοικοῦσα Βελὰκ καὶ τὰ
ὡροίκια αὐτῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῦ, (ρ) καὶ τὴν
κατοικοῦσα (σ) Μαγεδὼ καὶ τὰ ὡροίκια αὐτῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῦ, καὶ τὴν κατ-
οικοῦσα Ἰεβλεὰμ (τ) καὶ τὰ ὡροίκια αὐτῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῦ, καὶ ἠρξατο ὁ Χαναναῖος
28 ος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. Καὶ ἐγένετο ὅτ
ἐνίσχυσεν Ἰσραὴλ, (υ) καὶ ἐποίησεν τὸν Χανα-
ναῖον εἰς φόρον, καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν.

MS. A. (β) ἐν τῇ εἰσπορεύσει αὐτῦ, καὶ ἐπέσεισεν αὐτὸ αἰτῆσαι παρὰ τῦ (γ) τὸ ἀγρόν. (δ) ἐβόγγυζεν ἐπάνω τῦ ὀχυρῦ, καὶ ἐκραξεν ἀπὸ τῦ ὀχυρῦ, (ε) Δός μοι (ζ) τὴν λύσεωσιν. (η) τὴν λύσεωσιν. (θ) Ἰωαὴβ (ι) πενθερὸς Μωυσῆ. (κ) τὸ κάλεσε (λ) φῶς τοῦ υἱοῦ Ἰούδα (μ) ἔρημον Ἰούδα τὸν ὄχ ἐν τῇ Νότῳ ὅτι καταβάσεως (ν) ἐπορεύθη, καὶ κατῴκησεν (ξ) ἐπάταξαν (ο) Σεφὲ, καὶ ἀνεθεμάτισ αὐτὸν, καὶ ἐξωλόθρευσε αὐτὸν καὶ ἐκάλεσ (π) Ἐξολόθρευσ αὐτὸν. (ρ) Γαζὰ. (σ) πόλις, καὶ ἐξε-
σονῆς ἀνδρὰ ἐκπορεύομενον ἐκ τῦ πόλεως, (τ) τὴ εἰσοδον τῦ πόλεως, καὶ (υ) καὶ ἀπέλθει ὁ ἀνὴρ (λ) Χετταίων. (μ) ἐκ τῦ φωνοῦ τῦ Μανασσῆ τὴ Βαθσὰν, καὶ ὅτι (ν) τὰ ὡροίκια αὐτῦ, (ξ) Ἐκθανάσ καὶ τὰς (ο) καὶ τὰς (π) καὶ τὴς κατοικοῦσας Βελὰκ καὶ τὰς θυγατέρας (ρ) τὴς (σ) Μαγεδὼν καὶ τὰς θυγατέρας (τ) καὶ τὰς θυγατέρας (υ) καὶ ἔθετο τὴ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וְהָוָה בְּמֵעָלָהּ וְאַמְלֵכְתֵּיהּ לְמִשְׁאַל מִן אֲבוּהָא אַחֲסַנְתָּא וְאִתְרְכִינַת מֵעַל חֲמָרָא וְאָמַר
15 לָהּ כָּלֵב מַה לִּיךְ : וְאָמְרַת לֵיהּ הַב לִי אַחֲסַנְתָּא אֲרֵי לְאַרְעָא דְּרוֹמָא יְהַבְתָּנִי וְתִתֵּן לִי אֲתַר
16 בֵּית שְׁקִיוֹרְמָיָא וְיַהֵב לַהּ כָּלֵב יַת בֵּית שְׁקִיוֹ עִלָּאָה וְיַת בֵּית שְׁקִיוֹ תַּחְתָּאָה : וּבְנֵי
שַׁלְמָאָה חַמוֹהִי רַמְשָׁה סְלִיקוּ מִן קִרְתָּא יְרִיחוּ עִם בְּנֵי יְהוּדָה מַדְבַּר יְהוּדָה דִּי בְּרֵיהוֹם
17 עָרָד וַאֲזָל וְיָתִיב עִם עַמָּא : וַאֲזַל יְהוּדָה עִם שִׁמְעוֹן אַחוּהִי וּמְחָו יַת כְּנַעֲנָאָה יְחִיב צְפַת
18 וְנַטְרוּ יָתָהּ וּקְרָא יַת שְׁמָא דְּקִרְתָּא חָרְמָה : וּכְבַשׁ יְהוּדָה יַת עַזָּה וְיַת תְּחוּמָהּ וְיַת אַשְׁקְלוֹן
19 וְיַת תְּחוּמָהּ וְיַת עֶקְרוֹן וְיַת תְּחוּמָהּ : וַהֲוָה מֵימְרָא דְיָ בְּסַעֲדֵיהּ דְּיַת יְהוּדָה וְתָרִיכִי יַת
טוּרָא בְּחַד בֵּן דְּרַחְבוּ לָא יְכִילוּ לְתָרָכָא יַת יַתְבֵי מִישְׁרָא אֲרֵי רְתִכִין דַּבְרְזֶלָא לְהוֹן :
20 וְיַהֲבוּ לְכָלֵב יַת חֶבְרוֹן כְּמָא דְמַלֵּל מֹשֶׁה וְתָרִיךְ מִתַּמָּן יַת תְּלָתָא בְּנֵי נַפְרָיָא : וְיַת יְבוּסָאֵי
יַתְבֵי יְרוּשְׁלֵם לָא תָרִיכוּ בְּנֵי בִנְיָמִן וְיַתְבוּ יְבוּסָאֵי עִם בְּנֵי בִנְיָמִן בִּירוּשְׁלֵם עַד יוֹמָא
21 הָדֵין : וְסִלִּיקוּ רְבִית יוֹסֵף אַף אִנּוּן לְבֵית אֵל וּמֵימְרָא דְיָ בְּסַעֲדֵיהוֹן : וְשַׁלְחוּ מְאַלְּלִין
22 רְבִית יוֹסֵף לְבֵית אֵל דְּשוּם קִרְתָּא כַּלְקֳדֵמִין לוּז : וְחַזוּ גַּטְרוּיָא גְּבַר מִן קִרְתָּא וַאֲמַרוּ
23 לֵיהּ אַחֲוִינָא כְּעַן יַת מַעֲלָנָא דְקִרְתָּא וְנַעֲבֵד עִמָּךְ טִיבוּ : וְאַחֲוִנוּן יַת מַעֲלָנָא דְקִרְתָּא וּבְחוּ
24 יַת קִרְתָּא לְפִתְגַם דְּחַרְב וְיַת גַּבְרָא וְיַת כָּל דְּרַעֲיָתֵיהּ שֵׁיבוּ : וְאָזַל גַּבְרָא לְאַרְעָא חִתָּאֵי
25 וּבְנָא קִרְתָּא וּקְרָא שְׁמָהּ לוּז הוּא שְׁמָהּ עַד יוֹמָא הָדֵין : וְלָא תָרִיכוּ רְבִית מְנַשֶּׁה יַת בֵּית
שְׁאָן וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת תַּעֲנַךְ וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת יַתְבֵי דֹאר וְיַת יַתְבֵי יִבְלְעָם
26 וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת יַתְבֵי מְגִדּוֹ וְיַת כַּפְרָנָהָא וְשָׁרֵי כְּנַעֲנָאָה לְמֶהֱוֵי כְּאַרְעָא הָדָא : וְהָוָה כַּד
תַּקִּיף יִשְׂרָאֵל וְשַׁוֵי יַת כְּנַעֲנָאָה לְכַסְקֵי מַסִּין וְתָרְכִנּוּן :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit in intrando eam, & induxit eum ad petendum à patre ſuo poſſeſ-
14 ſionē; & delapſa eſt de aſino, & dixit ei Caleb; Quid tibi? Et dixit illi,
15 Da mihi poſſeſſionē, nam ad terram Auſtralem dediſti me; & dabis mihi
terram domus irrigationis aquarum: & dedit ei Chaleb domum irrigati-
16 onis ſuperioris, & domum irrigationis inferioris. Et filii Salmaah ſoceri
Moſis aſcenderunt ex urbe Jerihho cum *filiis* Jehuda ad deſertum Jehuda,
17 quod in Austro Gharod; & venerunt & habitaverunt cum populo. Et ivit
Jehuda cum Simghon fratre ſuo, & percuſſerunt Chenaghanæum habita-
18 rē Saephath; & deſtruxerunt illam, & vocavit nomen urbis Hhorma. Et
ſubegit Jehuda Ghazam & terminum ejus, & Askalon & terminum ejus, &
19 Gheqron & terminū ejus. Et fuit vet bū Domini in auxiliū domus Jehuda,
& extirpaverunt habitatores montis: poſt ſic (quod peccarunt) nō potuerunt
ad extirpandū habitatores planitiei, nam currus ferri illis. Et dederunt Cha-
20 leb Hbebrō ut id quod locutus eſt Moſes; & extirpavit inde tres filios fortiū.
Et Jebuzzæos habitatores Jeruſalē nō extirpaverunt filii Binjamin; & habi-
21 tarūt Jebuzzæi cū filiis Binjamin in Jeruſalē uſq; ad diē hanc. Et aſcenderunt
22 domus Joſeph etiā illi ad Bethel: & dictum Domini in auxiliū eorum. Et
23 miſerunt exploratores domus Joſeph ad Bethel: & nomen urbis ab antiquo
24 Luz. Et viderunt cuſtodes virum exeuntem ex urbe, & dixerunt ei: Videre
25 nos ſac nunc aſcenſum urbis, & faciemus tecum beneficentiam. Et
videre eos fecit aſcenſum urbis; & percuſſerunt urbem ad verbum gladii;
26 & virum & omnem proſapiam ejus ſervarunt. Et abiit vir in terram
Hhethæorū: & ædificavit urbem & vocavit nomen ejus Luz, ipſum nomen
27 ejus uſque ad diem hanc. Et non extirpaverunt domus Menaſſe Beth-Sean
& vicos ejus, & Thaghnach & vicos ejus, & habitatores Dor & vicos ejus,
& habitatores Jiblegham & vicos ejus, & habitatores Migdo & vicos ejus;
28 & reliquit Chenaghanæum ad habitandum in terrā hac. Et fuit cum fortifi-
catus eſt Iſrael; & *appoſuit Chenaghanæos* ad collatores tributorum, et
extirpando non extirpaverunt eos.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܗܘܐ ܕܥܠܬܗ ܠܘܬ ܐܒܝܗ ܕܢܫܐܠ ܡܢܗ ܚܩܠܐ . ܘܢܚܬ ܡܢ ܚܡܪܐ . ܐܡܪ ܠܗ ܟܠܒ ܡܢܘ ܠܟ .
15 ܐܡܪ ܠܗ ܗܒ ܠܝ ܒܪܟܬܐ . * ܡܛܠ ܕܐܪܥܐ ܕܢܓܒܐ ܝܗܒܬ ܠܝ ܐܪܥ ܡܝܡܐ . ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܝ ܥܠܝܐ
ܘܡܝ ܬܚܬܝܐ . ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܝ ܥܠܝܐ ܘܡܝ ܬܚܬܝܐ .
16 ܘܒܢܝ ܩܝܢܝ ܚܡܘܬܗ ܕܡܘܫܐ ܣܠܩܘ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܕܬܡܪܐ . * ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܕܡܕܒܪܐ
17 ܕܝܗܘܕܐ ܕܥܠ ܦܪܨ ܥܪܕ . ܘܐܙܠܘ ܘܝܬܒܘ ܥܡ ܥܡܐ . ܘܐܙܠ ܝܗܘܕܐ ܥܡ ܫܡܥܘܢ ܐܚܘܗܝ
ܘܡܚܘ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܨܦܬ . ܘܚܪܡܘ ܠܗ ܠܩܪܬܐ ܘܩܪܘ ܠܫܡܗ ܚܪܡܐ .
18 ܘܩܛܠ ܝܗܘܕܐ ܠܥܙܐ ܘܬܚܘمܗ . ܘܠܐܫܩܠܘܢ ܘܬܚܘمܗ . ܘܠܥܩܪܘܢ ܘܬܚܘمܗ .
19 ܘܗܘܐ ܝܗܘܕܐ ܥܡ ܡܪܝܐ ܘܝܪܬ ܛܘܪܐ . ܘܠܐ ܐܬܪܟ ܠܡܛܪܕ ܠܬܚܬܝܐ ܡܛܠ ܕܪܥܝܢ ܦܪܙܠܐ ܠܗ .
20 ܘܝܗܒܘ ܠܟܠܒ ܠܚܒܪܘܢ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܡܘܫܐ . ܘܐܬܪܟ ܬܪܬܝܗܘܢ ܒܢܝ ܥܢܩ ܡܢܗ .
21 ܘܠܐ ܐܬܪܟ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܠܝܒܘܣܝ ܕܝܬܒܝܢ ܒܝܪܘܫܠܡ . ܘܝܬܒ ܝܒܘܣܝ ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ
ܠܝܘܡܐ ܗܢܐ .
22 ܘܐܣܩܘ ܒܝܬ ܝܘܣܦ ܠܒܝܬ ܐܝܠ . ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܗܘܢ .
23 ܘܐܙܠܘ ܒܝܬ ܝܘܣܦ ܠܒܝܬ ܐܝܠ . ܘܩܪܝܢ ܠܩܪܬܐ ܠܒܝܬ ܐܝܠ ܩܕܡ ܗܝ ܠܘܙ .
24 ܘܚܙܘ ܓܒܪܐ ܢܦܩ ܡܢ ܩܪܬܐ . * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܚܘܐ ܠܢ ܡܢܐܝܟ ܢܦܩ ܠܡܠܬܐ . ܘܢܥܒܕ ܥܡܟ ܚܣܕ .
25 ܘܐܪܝܘ ܠܗ ܠܡܠܬܐ . ܘܩܛܠܘ ܠܟܠ ܡܫܪܝܬܐ ܕܒܗ . * ܘܫܪܝܘ ܠܓܒܪܐ ܘܠܟܠ ܡܫܪܝܬܗ .
26 ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ ܠܐܪܥܐ ܕܚܬܝܐ . ܘܒܢܐ ܩܪܬܐ . ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܠܘܙ . ܗܢܘ ܫܡܗ ܕܩܪܬܐ ܥܕܡܐ .
27 ܘܠܐ ܫܪܐ ܡܢܫܐ . ܠܝܬ ܒܝܬ ܫܢ . ܘܠܝܬ ܬܥܢܟ . ܘܠܝܬ ܕܝܪ . ܘܠܝܬ ܝܒܠܥܡ . ܘܠܝܬ ܡܓܕܘ . * ܘܠܐ ܡܫܬܪܟ ܡܢܫܐ
ܕܡܢܫܐ ܒܬܪ ܕܢܦܠ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒ ܒܗܘ ܒܐܪܥܐ . ܘܗܘܐ ܟܕ ܡܫܬܠܛ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܗܘܐ ܠܗ ܠܟܢܥܢܝܐ
ܠܡܣܝܡ ܡܣܝܡ . ܘܠܐ ܡܛܪܕ ܠܗ ܠܡܦܩܘ ܡܢ ܬܚܘܡܗ .
28

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * فلمّا رقت اليه اسهب ان تسال ابا‌ها مزرعة * فنكست راسها على الدّاب * فقال لها كالب
15 ابوها * ما بالك يا ابنتي * فقالت له * اعطني مبرّا ابتركَ به * لانّك ارضتني في ارض النّيمين اعطني
16 سانية * فاعطاها كالب ابوها السّانية العليا والسّفلا * وبنو بني حنن موسي صعدوا من
قرية موسي مع بني يهودا الي قفر يهودا الّذي في يمن عادار * وانطلقوا فاسكنوا الشّعب
17 هناك * وانطلق بنو سمعان مع بني يهودا اخويهم * وقتلوا الكنعانيّين الّذين في صوفات *
18 واخربوا القرية * ودعوا اسمها حرما * واصبح بنو يهودا غزة وتخومها * وعسقلان وحدودها * وعقرون
19 وتخومها * فاعان الرّبّ بني يهودا وورثوا الجبل * ولم يقتلوا اهل العوز الّذين كانت لهم
20 مراكب من حديد * واعطي كالب حبرون كما قال موسي * وقتل فيها ثلثة من بني الجبابرة *
21 * فامّا البلاشتيون الّذين كانوا باورشليم لم يقتلوهم بنو بنيامين * وسكن البلاشتيون
22 بين بني بنيامين الي اليوم * وصعدوا بنو يوسف الي بيت ايل والرّبّ معهم * واقام بنو يوسف
23 بيت ايل * وكان اسم القرية قبل ذلك لوز * فراي الحرّاس رجلا يخرج من القرية فقالوا له * دلّنا
24 على مدخل القرية * ونعطيك الامان * فاوراهم مدخل القرية * فدخلوا وقتلوا كلّ من فيها
25 بالسّيف * واتبعوا الرّجل الّذي دلّهم على باب القرية واهل بيته * فانطلق ذلك الرّجل الي
26 ارض الحثّانيّين * وبني قرية * ودعا اسمها لوز * وهو اسمها الي اليوم * ولم يقتل بنو منسا اهل
27 بيت باسان وتعنك وتعنك * واهل دور وتعنك * واهل يبلعام وتعنك * واهل مجدو وتعنك * ولم تخرج الكنعانيّون الّذين كانوا يسكنون في
28 تلك الارض * فلمّا قوي بنو اسرائيل استادوهم الخراج * ولم يخلدوهم *

Quæ cùm deduceretur ad illũ, appetivit 14
postulare à patre suo ſatũ quoddã; ſic prai-
nde caput fuũ ſuper jumentũ demiſit. Ait
autem illi Caleb pater ejus, Quæ nã eſt 15
mens tua filia mea? Dixit ad eã, Da mihi
hæreditatẽ quã benedictionem cõſequar;
ſiquidẽ matrimonio me collocaſti in terra
Meridionali, da mihi aquariũ: dediq; ei
Caleb pater ejus aquariũ ſuperius & in-
ferius. Porrò filii Cini ſoceri Moſis aſcen- 16
denres de civitate Moſis unã cum filiis
Juda in deſertũ Juda, quod eſt ad Meri-
dionalẽ plagã Adar, abierunt, & populũ
illic habitare fecerunt. Filii quoq; Sime- 17
onis unã cũ filiis Judæ fratribus ſuis pra-
fecti, interfecerunt Chananæos qui erant
in Sophath, civitatem deſtruxerunt, &
vocãrunt nomen ejus, Interdictũ. Tũ ex- 18
pugnãtes filii Juda Gazam & terminos
ejus, Aſcalam & terminos ejus, Acron &
terminos ejus. Auxiliatus eſt enim Domi- 19
nus Juda, poſſederuntq; montẽ; ſed cõ-
vallis incolas qui currus ferreos habe-
bant, non interfecerunt. Data fuit verò 20
Calebo Hebron, quemadmodum dixerat
Moſes, interfecitq; in ea tres ex filiis gi-
gantum. Cæterũm Baſanitæ qui erant in 21
Ieruſalem, non interfecerunt filii Ben-
jamin, quin habitarunt Baſanitæ inter fi-
lios Benjamin ad hunc uſq; diem. Aſcen- 22
derunt etiã filii Joſeph in Beth-el, ex-
iſtente eũ eis Domino; Et habitãrunt filii 23
Joſeph in Beth-el: erat autẽ nomen civi-
tatis hujus antea, Lux. Viderant enim cu- 24
ſtodes virũ quendã egreſſũ è civitate, &
dixerunt eĩ; Indica nobis aditũ civitatis,
& præſtabimus tibi ſecuritatem. Qui 25
cùm indicãſſet eis aditũ civitatis, ingreſſi
gladio peremerant omnes qui erant in illa;
virũ autem illũ qui indicaverat eis por-
tã civitatis, reſervãrant cũ filiis familiãs
ipſius. Abiitq; vir ille in terrã Hetheo- 26
rum, civitatem ædificavit, & vocavit no-
men ejus, Lux; idemque eſt nomen
ipſius ad hodiernum uſque diem. Item 27
filii Manaſſe non interfecerunt incolas
Beth-ſean & pagorũ ejus, incolas
Taanach & pagorũ ejus, incolas Dor &
pagorũ ejus, incolas Jebleam & pagorũ
ejus, incolas Mageddo & pagorum ejus;
nec ſubdidẽre ſe Chananæi qui habitabant
in terra illa. At, cùm invaluiſſent filii 28
Iſrael, tributũ impoſuerunt eis, nec diſ-
parididerunt illos.

ספר שופטים : ב

29 וְאֶפְרַיִם לֹא הוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּגָזֶר וַיֵּשֶׁב
הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ בְּגָזֶר : 30 זְבוּלוּן לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי
קִטְרוֹן וְאֶת־יוֹשְׁבֵי נַהֲלֹל וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ
וַיִּהְיוּ לָמַס : 31 אָשֵׁר לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי עַכּוֹ וְאֶת־
יוֹשְׁבֵי צִידוֹן וְאֶת אַחְלָב וְאֶת אַכְזִיב וְאֶת חֶלְבָּה וְאֶת־
אֲפִיק וְאֶת־רְחוֹב : 32 וַיֵּשֶׁב הָאֲשֵׁרִי בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי יוֹשְׁבֵי
הָאָרֶץ כִּי לֹא הוֹרִישׁ : 33 נַפְתָּלִי לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי
בֵית שֶׁמֶשׁ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי בֵית עֲנָת וַיֵּשֶׁב בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי
יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְיוֹשְׁבֵי בֵית־שֶׁמֶשׁ וּבֵית עֲנָת הָיוּ לָהֶם
לְמַס : 34 וַיִּלְחֲצוּ הָאֱמֹרִי אֶת־בְּנֵי־דָן הָהֱרָה כִּי־לֹא
נְרָצוּם לָרֶדֶת לָעֵמֶק : 35 וַיּוֹאֶל הָאֱמֹרִי לָשֶׁבֶת בְּהַר־
חֶרֶס בְּאַיָּלוֹן וּבְשַׁעַלְבִים וַתִּכְבַּד יַד בֵּית־יוֹסֵף
וַיִּהְיוּ לָמַס : 36 וּגְבוּל הָאֱמֹרִי מַעֲלֵה עַקְרַבִּים
מֵהַסֶּלַע וָמָעְלָה :

CAP. II. ב

1 וַיַּעַל מַלְאַךְ יְהוָה מִן־הַגִּלְגָּל אֶל־הַבֹּכִים וַיֹּאמֶר
אַעֲלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם וַאֹמַר לֹא־אָפֵר בְּרִיתִי
2 אִתְּכֶם לְעוֹלָם : וְאַתֶּם לֹא תִכְרְתוּ בְרִית לְיֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
הַזֹּאת מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּן וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי מַה־זֹּאת
3 עֲשִׂיתֶם : וְגַם אָמַרְתִּי לֹא אֲגָרֵשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם
וְהָיוּ לָכֶם לְצִדִּים וֵאלֹהֵיהֶם יִהְיוּ לָכֶם לְמוֹקֵשׁ :
4 וַיְהִי כְּדַבֵּר מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־
כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ :
5 וַיִּקְרְאוּ שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בֹּכִים וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם
לַיהוָה : 6 וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם וַיֵּלְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
7 אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ : וַיַּעַבְדוּ
הָעָם אֶת־יְהוָה כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים
אֲשֶׁר הֶאֱרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁר רָאוּ אֵת כָּל־
8 מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל : וַיָּמֹת
יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־מֵאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים :

Versio VUL. LAT.

habitavit sed, Ghazer in habitante Chenahanæum expulit non Ephraim Et
29 habitatores expulit non Zebulun .Ghazer in ei[a] interiore in Chenahanæ
30 ,ei[a] interiore in Chenahanæ habitavit sed ,Nahalol habitatores & ,Chitron
31 & ,Hachio habitatores expulit non Aser .tributum in fuerunt que
Chelbah & ,Achzib & ,Achlab & ,Sidon habitatores
32 Habitavitque Chenahanæi interiore in Aser habitavit Et .Rechob & ,Aphic
habitatores expulit non Naphthali .eum expulit non quia ,terræ
33 Chenahanæi interiori in habitavit sed: Bethhanath habitatores & ,Bethsames
eis erant Ucthhanath & ,Bethsames habitatores & terræ habitatorum
non quia ,montem ad Dan filios Emoræus oppressiuerat Et .tributum in
34 ,monte in habitare Emoræus Cœpiique .vallem in descendere eis dederat
35 ,Joseph domus manus est aggravata & :Sahalbim in & ,Ajalon in Cheres
,scorpionum ascensu ab Emorzi terminus Et .tributum in fuerunt &
36 ,supra & ,petra à

CAP. II. ב

1 dixit & ,Bochim ad Ghilgal de angelus ascendit Et
terram in vos introduxi & ,Ægypto ex vos feci Ascendere
meum pactum faciam irritū Non :dixi & ,vestris patribus juravi quam
terræ habitatoribus pactum excidas non vos Et .fœdum in vobiscum
2 hoc cur ,ut ,vos in audistis non & :directis eorum altaria : hujus
,vestris jacinbus à eos expellam Non : dixi etiam Et ? fecistis
3 ,laqueum in vobis erunt eorum dii & ,lateribus in vobis erunt fœd
ad hæc verba Domini angelum loqui secundum ,fuit Et
4 ,Reverunt & ,suam vocem populus elevaverunt & ,Israel filios omnes
ibi immolaverunt & :Bochim ipsius loci nomen Vocaverunt q;
5 ,Israel filii abierunt & ,populum Jehosuah dimisit Et .Domino
6 Servieruntque .terram possidendum ad ,suam hæreditatem ad vir
7 seniorum diebus omnibus & ,Jehosuah diebus omnibus Domino populus
omne viderunt qui ,Jehosuah post dies prolongaverunt qui
est mortuus Et .Israeli fecit quod ,magnum Domini opus
8 annorum decem & centum fuit ,Domini servus ,Nun filius Jehosuah

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

29 Καὶ Ἐφραὶμ οὐκ ἐξῆρε τὸν Χαναανῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζὲρ· καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναανῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν Γαζὲρ, καὶ ἐγένετο εἰς φόρον.
30 Καὶ Ζαβελὼν οὐκ ἐξῆρε τὸν κατοικοῦντα (χ) Κεδρῶν, οὐδὲ τὸν κατοικοῦντα (λ) Δωμανά· καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναανῖος ἐν μέσῳ (ω) αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον.
31 Καὶ Ἀσὴρ οὐκ ἐξῆρε τὸν κατοικοῦντα Ἀκχὼ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τὸν κατοικοῦντα Δώρ, καὶ τὸν κατοικοῦντα Σιδῶνα, καὶ τὸν κατοικοῦντα Ἀδλὰφ, (α) τὸν Ἀχαζὶ, καὶ τὸν Χεβδὰ, καὶ τὸν Ναὶ, καὶ τὸν Ἐγεύ· Καὶ κατῴκησεν ὁ Ἀσὴρ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναανῖου τοῦ κατοικοῦντος τὸν γῆν, ὅτι οὐκ (β) ἠδυνήθη ἐξᾶραι αὐτόν.
33 Καὶ (γ) Νεφθαλὶ οὐκ ἐξῆρε τὸν κατοικοῦντα (δ) Βαθσαμὼς, καὶ τὸν κατοικοῦντα (ε) Βαθανέχ· καὶ κατῴκησε (ζ) Νεφθαλὶ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναανῖου τοῦ κατοικοῦντος τὸν γῆν· οἱ δὲ κατοικοῦντες (ε) Βαθσαμὼς καὶ (ζ) Βαθανὲθ, ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον.
34 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἀμορῥαῖος τοὺς υἱοὺς Δὰν εἰς τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ (η) ἀφῆκαν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὸ κοιλάδα. Καὶ ἠρξατο ὁ Ἀμορῥαῖος κατοικεῖν ἐν τῷ (θ) ὄρει τῷ ὀρακοδῇ, ἐν ᾗ αἱ ἄρκαι καὶ ἐν ᾗ αἱ ἀλώπεκες, ἐν τῷ Μυρσινῶνι, καὶ ἐν Θηλαβίν. καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ οἴκου Ἰωσὴφ ὅτι τὸν Ἀμορῥαῖον, καὶ (ι) ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον.
36 Καὶ τὸ ὅριον τοῦ (κ) Ἀμορῥαῖου ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβεὶν ἀπὸ τῆς πέτρας καὶ ἐπάνω.

Κεφ. β'.

1 Καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ Γαλγὰλ ὀπὶ τὴν κλαυθμῶνα καὶ ὀπὶ Βαθὴλ καὶ ὀπὶ τὴν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς (α) αὐτὸς, Τάδε λέγει κύριος, Ἀνεβίβασα ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ (β) εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν (γ) ὤμοσα τοῖς πατράσιν (δ) ὑμῶν· καὶ εἶπα, Οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς οἰκοῦσι τὴν γῆν ταύτην, οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν (ε) συντρίψετε, ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συνθλάσετε, (ζ) τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν (η) καθελεῖτε. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου, (θ) ὅτι τί ταῦτα ἐπεποιήσατε. (ι) Κἀγὼ εἶπον, Οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ὀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ζυγοὺς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους (κ) πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆρεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσε. (λ) Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τὸ τόπου ἐκείνου, (μ) Κλαυθμῶνες· καὶ (ν) ἐθυσίασε ἐκεῖ τῷ κυρίῳ. Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαὸν, (ξ) καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ κληρονομῆσαι τὴν γῆν. Καὶ ἐδούλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ Ἰησοῦ, ὅσοι ἔγνωσαν πᾶν τὸ ἔργον κυρίου τὸ μέγα (ο) ὅσα ἐποίησε τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ δοῦλος (π) κυρίου, υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

Et Ephraim non abstulit Chananæum qui habitantes in Gazer. Et habitavit Chananeus in medio ejus in Gazer: & (ee) factus est in tributū. Et Zabulon non abstulit 30 habitantes Cedron, neq; habitantes Domana. Et habitavit Chananæus in medio eorū: et factus est ei in tributū. Et Aser non abstulit 31 habitantes Accho : (ff) & factus est ei in tributū, & habitantes Dor, & habitãtes Sidona, & habitantes Dalaph, Achazē, & Chebda, & Nai, & Ereo. Et 32 habitavit Aser in medio Chananæi habitantis terrã: quoniã non potuit auferre eum. Et Nephthali 33 non abstulit habitantes Bethsamys & habitantes Bethanach. Et habitavit (gg) Nephthali in medio Chananæi habitantis terram. Habitantes autem Bethsamys, & (hh) Betheneth, facti sunt eis in tributũ. Et contribulavit Amor- 34 rhæus filios Dan in monte; quoniã (ii) non permiserunt eũ descendere in valle. Et cœpit Amorrhæus 35 habitare in monte (kk Testaceo, (ll) in qua ursi, et in quo vulpes) in Myrtisuni, & in Thalabin. Et gravata est manus domũ Ioseph super Amorrhæum: & factus est (mm) eis in tributũ. Et terminus 36 Amorrhei ab ascensu Acrabin à petra & supra.

CAP. II.

Et ascendit Angelus Domini 1 de Galgal super (a) Clauthmona, & super Bethel, & super domũ Israel: & dixit ad eos; Hæc dicit Dominus, Ascendere vos feci de Ægypto: & induxi vos in terrũ, quã juravi patrib' vestris. Et dixi, Non dissipabo testamentũ meũ, quod vobiscũ, in sæculũ. Et vos non dispanetis testamen- 2 tũ iis qui incolunt in terra hac, neq; deos eorum adorabitis: sed sculptilia eorũ conteretis, altaria eorum destruetis. Et non exau- 3 disti vocẽ mẽã, (b) quoniã hæc fecistis. Et ego dixi, (c) Non auferã eos à facie vestra: & erunt vobis in angustias: & dii eorum erunt vobis in scandalũ. Et factũ est, postquã locutus est 4 angelus Domini verba hæc ad omnes filios Israel; & elevaverunt populus vocẽ suã, et ploraverunt. Et cognominaverunt no- 5 men loci illius, (d) Clauthmones, [id est, plorationes.] Et sacrificaverunt ibi Domino. Et dimisit 6 Iesus populum: & (e) venit vir ad hæreditatem suã hæreditatẽ terram. Et servierũt populus Do- 7 mino omnes dies Iesu, & omnes dies seniorum, qui prolongaverunt, cognoverunt omne opus Domini 8 magnum, (g) quæcumq; fecit in Israel. Et mortuus est Iesus filius Nave servus Domini, filius centum decem annorum.

MS. A. (φ) καὶ ὡκέ (χ) Χεδρὼν, καὶ τὸς (ψ) Ἐναμμὰν· (ω) αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο εἰς (α) αὐτῷ Ἀχραεὶ, καὶ τὸ Σχεδὰν, καὶ τὸ Ναφὲκ, καὶ τὸ Ῥοὰϲ. Καὶ κατῴκησεν Ἀσὴρ (β) ἐνμέσῳ (γ) Νεφθαλὶμ (δ) Βεθσαμὺς, καὶ τὸς (ε) Βαθανὲθ. (ζ) Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ τοῦ Μυρσινόνος, καὶ αἱ ἄρκοι καὶ αἱ ἀλώπεκες. Καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ (ι) ἐνταν ὑμῖν, Οὐ διασκεδάσω (ε) ἐν μὴ προσκυνῆσαι τὸ, (ζ) καὶ τὸ (η) κατεκαύσε τὸ. καὶ ἐκ (θ) ὅτε (ι) Καὶ ἐγὼ εἶπα, Οὐ προσθήσω τὸ μετοικίσαι τὸ λαὸν, ὃν ἐπὶ τὸ ἐξολεθρεύσαι αὐτὸς ἐκ προσώπου (κ) πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆρεν (λ) Δια τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα (μ) Κλαυθμῶν· (ν) ἔθυσε (ξ) καὶ ἀπῆλθαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν τὸ κατακληρονομῆσαι (ο) ὁ ἐπόιησεν τὸ (π) κυρίε, ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 וּרְבִית אֶפְרַיִם לָא תְרִיךְ יָת כְּנַעֲנָאי דִּיתְבִין בְּגָזֶר וּיתֵיבוּ כְנַעֲנָאי בֵּינֵיהוֹן בְּגָזֶר : דְּבִית זְבוּלוּן
30 לָא תְרִיכוּ יָת יָתְבֵי קִטְרוֹן וְיָת יָתְבֵי נַהֲלוֹל וּיתֵיבוּ כְנַעֲנָאי בֵּינֵיהוֹן וַהֲווֹ לְמַסְקֵי מִסִּין :
31 דְּבִית אָשֵׁר לָא תְרִיכוּ יָת יָתְבֵי צִידוֹן וְיָת אַחְלָב וְיָת אַכְזִיב וְיָת חֶלְבָּה וְיָת
32 אֲפִיק וְיָת רְחוֹב : וּיתֵיבוּ רְבִית אָשֵׁר בְּגוֹ כְּנַעֲנָאי יָתְבֵי אַרְעָא אֲרֵי לָא תְרִכוּן : דְּבִית
33 נַפְתָּלִי לָא תְרִיכוּ יָת יָתְבֵי בֵית שֶׁמֶשׁ וְיָת יָתְבֵי בֵית עֲנָת וּיתֵיבוּ בְּגוֹ כְנַעֲנָאי יָתְבֵי אַרְעָא
34 וּיתֵיבוּ בֵית שֶׁמֶשׁ וּבֵית עֲנָת הֲווֹ לְהוֹן לְמַסְקֵי מִסִּין : וּרְחָקוּ אֱמוֹרָאי יָת בְּנֵי דָן לְטוּרָא אֲרֵי
35 לָא שְׁבָקוּנוּן לְמֵחַת לְמֵישְׁרָא : וּשְׁרֵי אֱמוֹרָאָה לְמֵתַב בְּטוּר חֶרֶס בְּאֵילוֹן וּבְשַׁעַלְבִים
36 וּתְקֵיפַת יַד בֵּית יוֹסֵף וַהֲווֹ לְמַסְקֵי מִסִּין : וּתְחוּם אֱמוֹרָאָה מִמַּסְקֵנֵי עַקְרַבִּים מִן כֵּיפָא
וּלְעֵלָא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et domũ Ephraim non *extirpavit* Chenaghanæos qui habitantes in Ga- 29
zer: & habitarunt Chenaghanæi inter eos in Gazer. Domus Zebulun non 30
extirpavere habitantes Kitron, & habitantes Nahhalol; & habitarunt
Chenaghanæi inter eos, & fuerunt ad collatores tributorum. Domus Aser 31
non extirparunt habitantes Ghacho, & habitantes Szidon, & Ahhlab, &
Achzib, & Hhelba, & Aphic, & Rehhob. Et habitaverunt *domus* Aser in- 32
ter Chenaghanæos habitatores terræ, quoniã non extirparunt eos. *Domus* 33
Neptali nõ extirpaverunt habitatores Beth Semes, et habitatores Beth-Gha-
nath; & habitarunt in medio Chenaghanæorũ habitatorũ terræ; & habita-
tores Beth-Semes & Beth-Ghanath fuerunt illis in collatores tributorum.
Et arctaverunt Æmorrhæi filios Dan ad montem, quoniã non siverunt eos 34
ad descendendum in planitiem. Et *cœpit* Æmorrhæ' ad habitandũ in mon- 35
te Hharezz in Ajalon, & in Saghalabim; & *invaluit manus* domus
Joseph, & fuerunt in collatores tributorum. Et terminus Æmorrhæi in as- 36
censu Ghakrabim à Petrã & supra.

CAP. II.

Et ascendit Propheta in legatione ab-ante Dũm à Gilgelã ad Bochim: 1
Et dixit; Eduxi vos ex Ægypto, et ascendere feci vos ad terrã quã jura vi
patrib' vestris, et dixi: Non alterabo fœd' meũ; quod vobiscũ in sæculã. Et 2
vos non pangatis fœd' habitatorib' terræ huj', altaria eorũ excidetis; &
non obedistis dicto meo: quid boe fecistis? Et etiã dixi: Non exterminabo 3
eos a b-ante vos, & erunt vobis ad tribulantes; & abominationes eorũ erũt
vobis ad offendiculũ. Et fuit, cũ locut' est *Propheta* Dei verba hæc omnib' 4
filiis Israel; & elevarũt popul' vocẽ suam, & fleverunt. Et vocarunt nomen 5
loci illi' Bochim; & obtulerunt ibi oblationẽ sanctitatũ ante Dominũ. Et 6
dimisit Josue populũ, & abierunt filii Israel, vir ad possessionẽ suã, ad hæ-
reditandũ terrã. Et servierunt popul' ante Dominũ omnib' dieb' Josue, & 7
omnib' dieb' senũ, qui prolongarunt dies post Josue; & qui viderunt om-
ne factũ Domini magnũ quod fecit Israeli. Et mortu' est Josue filius Nun, 8
servus Domini; filius centum & decem annorum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

29 ܘܠܐ ܐܦܪܝܡ ܠܐ ܐܬܪܟ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܓܙܪ ܘܝܬܒܘ ܟܢܥܢܝܐ ܒܓܙܪ ܒܝܢܝܗܘܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܡܣܝܡ ܠܘܬ ܦܘܠܚܢ ܕܝܬܒ
30 ܙܒܘܠܘܢ ܠܐ ܐܬܪܟ ܠܝܬܒܝ ܩܛܪܘܢ ܘܠܐ ܠܝܬܒܝ ܢܗܠܠ ܐܠܐ ܝܬܒܘ ܟܢܥܢܝܐ ܒܓܘܗ ܘܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܡܣܝ ܦܘܠܚܢ
31 ܐܦܪܝܡ ܠܐ ܐܬܪܟ ܠܝܬܒܝ ܥܟܐ ܘܠܝܬܒܝ ܨܝܕܘܢ ܘܠܝܬܒܝ ܐܚܠܒ ܘܠܝܬܒܝ ܐܦܝܩ ܘܠܝܬܒܝ ܪܚܘܒ
32 ܐܠܐ ܝܬܒ ܐܫܪ ܒܓܘ ܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒܝ ܐܪܥܐ ܠܐ ܩܛܠܘܗܝ ܗܘ ܠܗܘܢ ܠܡܣܝ ܦܘܠܚܢ ܕܝܬܒ
33 ܢܦܬܠܝ ܠܐ ܩܛܠ ܠܝܬܒܝ ܒܝܬ ܫܡܫ ܘܠܝܬܒܝ ܥܢܬ ܐܠܐ ܝܬܒ ܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒܝ ܐܪܥܐ ܠܐ ܩܛܠ ܠܗܘܢ ܠܡܣܝ
34 ܦܘܠܚܢ ܕܝܬܒ ܐܡܪܝܐ ܠܡܣܝ ܠܘܬ ܒܢܝ ܕܢ ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܠܡܬܐ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܠܡܢܚܬ
35 ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܠܡܢܚܬ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܠܡܢܚܬ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܠܡܢܚܬ
36 ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܠܡܢܚܬ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܠܡܢܚܬ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܠܡܢܚܬ

Aphrem quoque non extinxit Chananæum habitantem in Gazer, sed habitárunt inter eos Chananæi in Gazer. Nec Zebolon consumpsit habitatores Ketron, nec habitatores Jahlil; sed habitárunt Chananæi cum ipso, sub tributum tamen subacti. Nec Asir peremit habitatores Aceo, nec habitatores Sidon, nec Hebel, Jezabel, Halaba, Aphec, & Rehob: Sed habitavit Asir inter Chananæos habitatores terræ illius, eò quòd non peremerint eos. Nephtali non consumpsit incolas Beth-semes, nec incolas Beth-anath; sed habitárunt inter Chananæos habitatores terræ illius, incolas Beth-anath, & incolas Beth-semes; hi autem subacti fuerunt ab illis sub tributum. Propulsárunt Amorrhæos filii Dan ad montem, nec permiserunt illis ut descenderent in vallem. Acquieverunt Amorrhæi habitare in terra Hedes in monte, in Alun, & Sejaalbin: invalescente autè manu domûs Joseph, sub tributum subegerunt eos. Porrò limes Amorrhæi fuit ab acclivi Acron, à rupe & suprà.

CAP. II.

1 ܘܗܘܐ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܓܠܓܠ ܠܒܟܝܢ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܡܢ ܓܠܓܠ ܠܒܟܝܢ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܐܦܩܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܡ
ܘܐܥܠܝܬ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܡܠܬ ܠܐܒܗܬܟܘܢ ܘܐܡܪܬ ܠܥܠܡ ܠܐ ܐܦܪ ܥܡܝ ܠܟܘܢ ܠܥܠܡ ܠܐ ܐܦܪ ܥܡܝ ܠܟܘܢ
2 ܘܐܢܬܘܢ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܩܝܡܐ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ ܘܬܬܪܘܢ ܡܕܒܚܬܗܘܢ ܗܕܡ ܡܕܒܚܐ ܕܝ ܫܡܥܬ ܩܠܝ ܠܡܢܐ ܗܢܐ
3 ܥܒܕܬ ܠܝ ܗܠܝܢ ܠܐ ܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܐܦܪ ܠܟܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ ܘܗܘܘ ܠܟܘܢ ܠܡܣܝ ܘܐܠܗܝܗܘܢ ܗܘܘ ܠܟܘܢ ܠܡܣܝ
4 ܘܗܘܐ ܟܕ ܡܠܠ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܠܟܠܗ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܢܫܐ ܥܡܐ ܩܠܗ ܘܒܟܘ
5 ܘܩܪܝܘ ܠܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ ܒܟܝܢ ܘܩܪܒܘ ܬܡܢ ܩܘܪܒܢ ܠܡܪܝܐ ܘܐܦܩܘ ܬܡܢ ܐܝܕ ܥܡܐ ܕܐܬܪܐ ܗܢܘ
6 ܘܫܕܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܓܒܪܐ ܠܐܪܬܗ ܕܢܚܬܘܢ ܠܗ ܠܐܪܥܐ ܗܢܘ ܕܝܪܬܐ ܕܢܚܬ ܠܗ ܠܐܪܥܐ
7 ܘܦܠܚܘ ܥܡܐ ܠܡܪܝܐ ܟܠ ܝܘܡܝ ܝܫܘܥ ܘܟܠ ܝܘܡܝ ܩܫܝܫܐ ܕܚܙܘ ܟܠ ܥܒܕܐ ܪܒܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
8 ܘܡܝܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܒܪ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ

Filii Ephraim non occiderunt Chananæos habitantes in Gazer, sed habitárunt Chananæi apud ipsos in Gazer. Filii quoque Zabulon non perdiderunt incolas Ketron, nec incolas Nahlal, verùm habitárunt Chananæi apud ipsos, impositæ sunt eis tributii. Ité filii Asir non perdiderunt cives Acca & Sidon, nec cives Habbal, Izabel, & Helba, nec; cives Aphac & Rehob: Imò habitárunt filii Asir inter Chananæos incolas terræ illius, quandoquidem non occiderunt illos. Filii Nephtali non occiderunt incolas Beth-semes, nec; incolas Anath, sed habitárunt inter Chananæos terricolas, inter cives Beth-semes, & cives Anath; impositæ sunt tamen eis tributum. Porrò filii Dan expulerunt Amorrhæos ad montem, nec permiserunt eis descendere in vallem. Libuitq; Ammorrhæis degere in montibus terræ Hades; in Alun, & Sejaalbin: prævaluerunt autem eis filii Joseph, & adegerunt illos ad tributum. Erat autem termines Amorrhæorum ab acclivi Acron, ab radice rupis sursum tendendo.

CAP. II.

1 Ascendit autem Angelus Domini de Galgal in Bochim, & dixit ad filios Israel, Sic ait Dominus, Ego sum qui extraxi vos de terra Ægypti, & adduxi vos in terram pro qua juravi patribus vestris, & dixeri me non abrogaturum fœdus meũ quod pepigerã vobiscum, in æternũ. Præceperam vobis ut paciscerẽmini cum incolis hujus terræ, imò aras eorũ evelleretis; vos autem non acquievistis, neq; obedivistis mihi: quare tantũ facinus commisistis? Quamobrem ego etiam dixi me non expulsurũ eos à conspectu vestro, sed eos erituros vobis suturos, & deos eorum fore vobis offendiculo. Hæc verba cum dixisset Angelus Domini ad filios Israel, extulit populus voces suas cum fletu. Et loco illi nomen indiderunt Bochim, idest, Locus fletus; & mactaverunt ibi victimas Domino. Deinde cùm dimisisset Josue populũ, abiit unusquisq; in locũ suũ ad possidendũ terrã. Coluitq; populus Domini cunctis diebus vitæ Josue, & omnibus diebus senioriũ qui aliquandiu vixerunt post Josue, & viderant universa miracula quæ peregerat Deus erga filios Israel. Defuncto autem Josue filio Nun, servo Domini, annos natus centum viginti.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

29 وبنو افرايم لم يقتلوا الكنعانيين المقيمين بجزر وسكن الكنعانيون عندهم في جزر * وبنو
30 زابلون ايضا لم يهلكوا اهل قطرون واهل نهلال ولكن سكنوا الكنعانيون عندهم واستادوهم
31 الخراج * وبنو اسير لم يهلكوا اهل عكا وصيدون واهل حبال وايبال وحلبا * واهل افاق ورحوب *
32 وسكن بنو اسير بين الكنعانيين اهل الارض * لانهم لم يقتلوهم * وبنو نفتالي لم يقتلوا
33 اهل بيت شمس واهل عنات * ولكن سكنوا بين الكنعانيين اهل الارض بين اهل بيت
34 شمس واهل عنات * واستادوهم الخراج * فاما بنو دان فابعدوا الاموريين الى الجبل * ولم
35 يتركوهم ان ينزلوا الى العور * ورضي الاموريون ان ينزلوا جبال ارض حداس في الون
36 وساعليين * وووي بنو يوسف عليهم * واستادوهم الخراج * وكان تخوم الاموريين من عقبة
عقرون من اصل الكهف الى فوق * الفصل الثاني * وصعد ملك الرب من

الجلجال الى بخيي * وقال لبني اسرايل هكذا يقول الرب * انا الذي اصعدتكم من ارض مصر *
وايتيت بكم الى الارض التي اقسمت لاباييكم * وقلت اني لا ابطل عهدي الذي عاهدتكم الى
2 الابد * امركم ان لا تعاهدوا اهل هذه الارض * ولكن استاصلوا مذابحهم * ولم تقبلوا * ولم
3 تطيعوني * فلماذا صنعتم هذا الصنيع * وانا ايضا قد قلت اني لا اهلكهم من امامكم * ولكن
4 يكونون لكم صلالة * ويكون لكم الههم عسر * فلما قال ملك الرب لبني اسرايل هذا القول
5 رفع القوم اصواتهم بالبكاء * ودعوا اسم ذلك الموضع بكاء اي موضع البكاء * وذبحوا هناك ذبايح
6 للرب * ولما ارسل يوسع الشعب وانصرف كل امرء الى موضعه ليرثوا الارض * وعبد الشعب الرب كل
7 ايام حياة يوسع * وطول ايام المشيخة الذي عاشوا بعد يوسع دهرا * وعاينوا الاعاجيب الذي
8 اكملها الله لبني اسرايل * ومات يوسع بن نون عبد الرب بن مية وعشرين سنة *

ספר שופטים : ב

9 וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־חֶרֶס בְּהַר־
10 אֶפְרָיִם מִצָּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ׃ וְגַם כָּל־הַדּוֹר הַהוּא
נֶאֱסַפוּ אֶל־אֲבֹתָיו וַיָּקָם דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא
יָדְעוּ אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃
11 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת־
12 הַבְּעָלִים׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם הַמּוֹצִיא
אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי
13 הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיַּכְעִסוּ אֶת־
14 יְהוָה׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעַבְדוּ לַבַּעַל וְלָעַשְׁתָּרוֹת׃
15 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד שֹׁסִים
וַיִּשְׁסוּם אוֹתָם וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד אֹיְבֵיהֶם סָבִיב וְלֹא
יָכְלוּ עוֹד לַעֲמֹד לִפְנֵי אוֹיְבֵיהֶם׃ בְּכֹל אֲשֶׁר יָצְאוּ
יַד־יְהוָה הָיְתָה בָם לְרָעָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וְכַאֲשֶׁר
16 נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם וַיֵּצֶר לָהֶם מְאֹד׃ וַיָּקֶם יְהוָה
שֹׁפְטִים וַיּוֹשִׁיעוּם מִיַּד שֹׁסֵיהֶם׃ וְגַם אֶל־שֹׁפְטֵיהֶם
17 לֹא שָׁמְעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם
סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֲבוֹתָם לִשְׁמֹעַ מִצְוֹת
יְהוָה לֹא עָשׂוּ כֵן׃ וְכִי־הֵקִים יְהוָה לָהֶם שֹׁפְטִים
18 וְהָיָה יְהוָה עִם־הַשֹּׁפֵט וְהוֹשִׁיעָם מִיַּד אֹיְבֵיהֶם
כָּל־יְמֵי הַשּׁוֹפֵט כִּי־יִנָּחֵם יְהוָה מִנַּאֲקָתָם מִפְּנֵי
19 לֹחֲצֵיהֶם וְדֹחֲקֵיהֶם׃ וְהָיָה בְּמוֹת הַשּׁוֹפֵט יָשֻׁבוּ
וְהִשְׁחִיתוּ מֵאֲבֹתָם לָלֶכֶת אֲחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לָעָבְדָם
וְלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם לֹא הִפִּילוּ מַעֲלֵלֵיהֶם וּמִדַּרְכָּם
20 הַקָּשָׁה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמַר יַעַן אֲשֶׁר
עָבְרוּ הַגּוֹי הַזֶּה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתָם
21 וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹלִי׃ גַּם־אֲנִי לֹא אוֹסִיף לְהוֹרִישׁ
אִישׁ מִפְּנֵיהֶם מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָזַב יְהוֹשֻׁעַ וַיָּמֹת׃
22 לְמַעַן נַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל הֲשֹׁמְרִים הֵם אֶת־דֶּרֶךְ
יְהוָה לָלֶכֶת בָּם כַּאֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֲבוֹתָם אִם־לֹא׃
23 וַיַּנַּח יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לְבִלְתִּי הוֹרִישָׁם
מְהֵר וְלֹא נְתָנָם בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ׃

Versio VULG. LAT.

9 Et sepelierunt eũ in finib' possessionis suæ in Thamnathsare
in monte Ephraim, à Septentrionali plaga montis Gaas.
10 Omnisque illa generatio congregata est ad patres suos: &
surrexerunt alii, qui non noverant Dominũ, & opera quæ
11 fecerat cũ Israël. Fecerũtq; filii Israel malũ in conspectu
12 Dñi, & servierunt Baalim. Ac dimiserunt Dñm Deum patrũ
suorũ, qui eduxerat eos de terra Ægypti: & secuti sunt
deos alienos, deósq; populorum, qui habitabant in circuitu
eorũ, & adoraverunt eos: & ad iracundiã concitaverunt
13 Dñm. Dimittentes eũ, & servientes Baal & Astaroth.
14 Iratũque Dñs contra Israel, tradidit eos in man' diripientiũ:
qui ceperunt eos, & vendiderunt hostibus, qui habitabant
p gyrum: nec potuerunt
15 resistere adversariis suis: Sed quocunq; pergere voluissent,
man' Dñi super eos erat, sicut locut' est, & juravit eis: &
16 vehementer afflicti sunt. Suscitavitq; Dñs judices, qui liberarent
eos de vastantiũ manibus: Sed nec eos audire voluerunt,
17 Fornicantes cum diis alienis, & adorantes eos. Citò
deseruerunt viã, p quã ingressi fuerãt patres eorum: & audientes
mandata Dñi, omnia fecẽre contraria. Cũmque Dñs
judices suscitarent, in diebꝰ eorũ flectebatur misericordiã, &
18 audiebat afflictorũ gemit', & liberabat eos de cæde vastantium.
19 Postquã autem mortuus esset judex, revertebantur, & nullò
faciebant pejnra quãm fecerant patres eorum, sequentes
deos alienos, servientes eis, & adorantes illos. Non dimiserunt
20 adinventiones suas, & viã durissimã, per quam ambulare consueverunt.
Iratũq; est furor Dñi in Israel, & ait; Quia irritum fecit gens
ista pactũ meũ, q̃ pepigerã cũ patribꝰ eorũ, & vocem meam
21 audire contempsit: Et ego nõ delebo gentes, quas dimisit Josue,
22 et mortu' est: Ut in ipsis experiar Israel, utrũm custodiant viã Dñi, & ambulent in ea, sicut
23 custodierunt patres eorũ, an non. Dimisit ergò Dominus omnes nationes has, & citò subvertere noluit, nec tradidit in manus Josue.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν (ρ) ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ (σ) ἐν Θαμνωθαρὲς, ἐν ὄρει Ἐφραὶμ ἀπὸ
10 βορρᾶ τοῦ ὄρους Γαάς. Καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προστέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. καὶ
ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ' αὐτοὺς, (τ) οἱ οὐκ ἔγνωσαν τὸν κύριον, (υ) καὶ τὰ τὰ ἔργα ὃ ἐποίη-
11 σε (φ) ἐν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (χ) ἐνώπιον κυρίου, καὶ (ψ)
12 ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλίμ. Καὶ ἐγκαταλίπασαν τὸν
(ω) κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν
ὀπίσω θεῶν ἑτέρων (α) θεῶν τῶν ἐθνῶν
τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς· καὶ
13 παρώργισαν τὸν κύριον. Καὶ ἐγκαταλίπασαν (β) αὐ-
τὸν, καὶ ἐλάτρευσαν (γ) τῷ Βαὰλ καὶ τὴν Ἀστάρτην.
14 Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος (δ) ἐν τῷ Ἰσραήλ.
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς (ε) εἰς χεῖρας προνομεύοντας, καὶ (ζ) καθεσφρονόμευσ αὐτοὺς· καὶ (η)
ἀπέδοτο αὐτοὺς (θ) ἐν χειρὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν
κυκλόθεν, καὶ οὐκ (ι) ἠδυνήθησαν ἔτι ἀνίστασθαι
15 κατὰ πρόσωπον (κ) τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Ἐν πᾶσιν
οἷς (λ) ἐπορεύοντο. καὶ χεὶρ κυρίου (μ) ἦν ἐπ'
αὐτοὺς εἰς κακὰ, καθὼς ἐλάλησε κύριος καὶ
καθὼς ὤμοσε (ν) κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλι-
16 βεν αὐτοὺς σφόδρα. Καὶ ἤγειρε κύριος κρι-
τὰς, καὶ ἔσωσεν (ξ) αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν
προνομευόντων αὐτούς. καὶ γε (ο) τοῖς κριταῖς οὐκ
17 ἐπήκουσαν, Ὅτι ἐξεπορνεύσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέ-
ρων, καὶ προσεκύνησαν (π) αὐτοῖς. καὶ ἐξέκλιναν
ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες
αὐτῶν (ρ) ἐπακούειν λόγων κυρίου· οὐκ ἐποίη-
18 σαν οὕτω. Καὶ ὅτι ἤγειρε (τ) κύριος αὐτοῖς
κριτὰς, καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἔσωσεν
αὐτοὺς (υ) ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς
ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τῆ-
σεναγμοῦ (φ) αὐτοῦ ἀπὸ προσώπων τῶν πολιορκούν-
19 των (χ) αὐτοὺς καὶ ἐπηλιβόντων αὐτούς. Καὶ ἐ-
γένετο ὡς ἀπέθανεν ὁ κριτὴς, καὶ ἀπεστρέφοντο
καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν
(ψ) πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, λατρεύειν
αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς. οὐκ (ω) ἀπέβαλον
τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, (α) καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν
20 τὰς σκληράς. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ κατὰ
Ἰσραήλ· καὶ εἶπεν, Ἀνθ' ὧν ὅτι (β) ἐκστέλλουσιν τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐν-
τειλάμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ (γ) εἰσή-
21 κουσ τῆς φωνῆς μου, Καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξ-
αρεῖν ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐ-
θνῶν, ὧν κατέλιπεν (δ) Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ναυῆ
22 ἐν τῇ γῇ· καὶ ἀφῆκα τοῦ πειρᾶσαι ἐν αὐτοῖς
τὸν Ἰσραὴλ, εἰ φυλάσσουσι τὴν ὁδὸν κυρίου
πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον (ε) ἐφύλαξαν
23 οἱ πατέρες αὐτῶν, ἢ οὔ. Καὶ ἀφῆκεν κύριος
τὰ ἔθνη ταῦτα, τὰ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ τὸ τά-
χος, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ. Et non tradidit eas in manu Josu.

9 Et sepelierunt eũ in termino hæreditatis ejus, in Thamnathsares, in
monte Ephraim ab Aquilone montis Gaas. Et omnis generatio illa
10 appositi sunt ad patres suos. Et surrexit generatio altera post eos,
qui non fuerant Dominum, & opus, quod fecerat in Israel. Et fe-
11 cerunt filii Israel malignũ coram
Domino: & servierunt Baalim.
12 Et deseruerunt Dominum Deũ
patrũ suorum, qui eduxit eos de
terra Ægypti: & ambulaverunt
post deos alios de diis gentium,
quæ in circuitu eorum, & adora-
verunt eos. Et exacerbãrunt Do-
13 minum: Et reliquerunt eum: et ser-
vierunt Baal, & (h) Astarthibus.
14 Et iratus est furore Dominus in Is-
rael. Et tradidit eos in (i) manus
prædantium: & deprædati sunt
eos. Et vendidit eos in manibꝰ
inimicorum suorum in circuitu: &
non potuerunt ultrà resistere ad-
versũ inimicorũ suorum In omni-
15 bus in quibus (k) ibant. Et manus
Domini erat super eos in mala:
sicut locutus est Dominus, et sicut
juravit Dominus eis. Et contribu-
16 lavit eos valdè. Et suscitavit Do-
minꝰ Judices: et salvavit eos Do-
minus de manu deprædantiũ eos.
17 Ac ne Judicibus quidem obedie-
runt, Quoniam cornicati sunt
post deos alios, & adoraverunt
eos. Et declinaverunt citò de viã,
quã ambulaverunt patres eorũ ad
exaudiendum verba Domini: non
18 fecerunt ita. Et (l) quia suscita-
bat Dominus eis Judices: & fuit
Dominꝰ cum Judice, & salvavit
eos de manu inimicorum eorum
omnes dies Judicis: quoniam ste-
debatur Dominꝰ à gemitu eorum
19 à facie obsidentium eos, & con-
tribulantium eos. Et factum est,
postquãm mortuus est Judex; &
(m) reversi sunt, & rursum cor-
ruperunt super patres suos, eundo
post deos alios, ad serviendũ illis,
& adorandum illos. Non abjece-
runt studia sua, et vias suas du-
20 ras. Et iratus est furore Domi-
in Israel, & dixit; (n) Pro iis
quæ in dereliquerunt gens hæc
istamentũ meum, quod mandavi
patribus eorum, et non obedierunt
21 voci meæ; Et ego non apponam au-
ferre virũ à facie ipsorũ de gen-
tibus, quas reliquit Jesus filius
22 Nave in terra: Et (o) dimisit Ad
tentandũ in eis Israel, si observa-
rent viã Domini ire in ea, quem-
admodũ custodierũt patres eorũ,
23 an non. Et (p) dimittet Dñs gentes
hasce non auferat illas celeriter:
Et non tradidit eas in manu Josu.

MS. A. (ρ) ἐν ὅρει (σ) ἐν Θαμνασαρὲ, ὡς ἐν ὄρει (τ) ὅστι ἐκ (υ) ἡ τῶ (φ)
τῶ Ἰσραὴλ. (χ) ἐνωπτίον (ψ) ἐλάτρευον (ω) κύριον θεὸν (α) θεῶν αὐτῶ τῶ
(β) ἐ κύριον, (γ) τῶ Βαὰλ (δ) τῶ Ἰσραήλ. (ε) ἐν χειρὶ (ζ) ἐπρονόμευσ
(η) ἀπέδοτο (θ) ἐν χειρὶ τῶ προνομεύοντων κυκλόθεν, (ι) ἠδυνάσθησ (κ) ἐχθρῶν
(λ) ἐπόρευον. (μ) ἦν αὐτοῖς (ν) κύριος, (ξ) ἐξέστησε ἐκ (ο) τῶ αὐτῶν οὐκ ἐπή-
κουσ, (π) αὐτοῖς. καὶ παρόργισ τῶ κύριον, (ρ) ἐξέκλιναν (ρ) ἐσκαλκεν ἐντο-
λὰς κυρίου. (σ) οὕτως. (τ) αὐτοῖς κύριος κριὰς, (υ) ἐν χειρὶ τῶ κριτοῦ αὐτῶ (φ)
αὐτῶ καὶ περὶ προσώπου (χ) αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο (ψ) πορευθῆναι (ω) ἀπέρι ἔφαν (α) οὐκ ἀπέστησ ἀπὸ τὴ ὁδὸ αὐτῶ τῶ σκληρῶν.
(β) ἐξκατέλιπεν (γ) ὑπήκουσ (δ) Ἰησοῦς καὶ ἀφῆκεν (ε) ἐφυλάξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
Καὶ ἀφῆκαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וקברו יתיה בתחום אחסנתיה כתמנת חרס בטורא רבית אפרים מצפונא לטור געש:
10 ואף כל דרא ההוא אתכנישו לות אבהתוהי וקם דרא אוחרנא בתריהון דלא ידעין
11 למרחל מן קדם יי ואף ית עובדאי עבד לישראל: ועבדו בני ישראל ית דביש קדם יי
12 ופלחו ית בעליא: ושבקו ית פולחנא דיי אלהא דאבהתהון דאפיק יתהון מארעא
13 דמצרים וטעו בתר טעית עממיא מטעות עממיא דיי בסחרניהון וסניאו להון וארגיזו קדם
14 יי: ושבקו ית פולחנא דיי ופלחו לבעלא ולעשתרתא: ותקיף רוגזא דיי בישראל
ומסרינון ביד בוזיהון וכוון יתהון ומכרנון ביד בעלי דבביהון מסחור סחור ולא יכילו
15 עוד למקם קדם בעלי דבביהון: בכל אתר דיי נפקו מחא מן קדם יי הות בהון לביש
16 כמא דמליל יי וכמא דקיים יי להון ועקת להון לחראבאקם יי גנירין ופרקנון מיד בזיהון:
17 ואף מן גנירהון לא קבילו ארי טעו בתר טעית עממיא וסגיאו להון סטו בפריע מן
18 אורחא דאולו אבהתהון לקבלא פקודיא דיי לא עבדו כן: וארי אקים יי להון גנירין והוה
מימרא דיי בסעדיה דגנידא ופריק להון מיד בעלי דבביהון כל יומי גנידא ארי מתיב
19 מסדרא דאסדי יי ומקבל צלותהון ופריק להון מן קדם דחקיהון ומשעבדיהון: והוה כד
מאת גנידא תיבין ומחבלין מאבהתהון למהך בתר טעית עממיא למפלחיהון ולמסגד
20 להון לא שבקין מעובדיהון כישיא ומאורחתהון מקלקלתא: ותקיף רוגזא דיי בישראל
21 ואמר חלף די עבדו עמא הדין על קימי די פקדית ית אבהתהון ולא קבילו למימרי:
22 אף אנא לא אוסיף לתרכא אנש מן קדמיהון מן עממיא די שבק יהושע ומית: בדיל
23 לנסאה כהון ית ישראל הנסדין אנון יתאורחון מן קדם יי למהך בהון במאי נטרו
אבהתהון אם לא: ושבק יי ית כל עממיא האלן בדיל דלא לתרכותהון בפריע ולא
מסרנון בידא דיהושע:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

9 Et sepelierunt eũ in termino hæreditatis ejus, in Thimnath Zzarahh, in
monte domꝰ Ephraim à Septentione montis Gaghas. Et etiã omnis gene-
10 ratio illa congregati sunt ad *patres suos*; & surrexit generatio alia post eos,
qui non noverunt ad timendũ ab-ante Dñm, & etiã facta quæ fecit Israe-
11 li. Et fecerunt filii Israel id quod malũ ante Dominum; & coluerunt Ba-
ghalaja. Et reliquerunt cultũ Domini Dei patrum eorũ qui eduxit eos de
12 terrã Ægypti; & erraverunt post errores *populorũ* ab errore populorum,
qui in circuitu eorum: & adoraverunt eos, & irritaverunt ante Dominũ.
13 Et remiserunt cultũ Domini, & coluerunt Baghala & Ghasteratha. Et inva-
14 luit indignatio Domini in Israel, & tradidit eos in manu direptorũ *suo-*
rum, & diripuerunt eos; & *vendidit* eos in manu auctorũ inimicitiarum
suarũ à circucircũ, & nõ valuerunt ultrà ad surgendũ ante auctores inimi-
15 citiarũ suarũ. In omni loco quo exierunt, percussio ab ante Dñm fuit in eis
in malũ, ut id quod locutus est Dominꝰ, & ut id quod juravit Dominꝰ eis; &
16 arctavit eos valde. Et erexit Dñs duces, & liberavit eos de manu direptorũ
suorũ. Et etiã ex ducibꝰ non audierunt, nam erraverunt post errores popu-
17 lorũ, & adoraverunt eos; declinaverunt citò de via quã ambulaverunt pa-
tres eorũ ad accipiendũ jussa Domini, & non fecerunt sic. Et quando erexit
18 Dominꝰ eis duces, et fuit dictũ Domini in auxilio ducis, & liberavit eos de
manu auctorũ inimicitiarũ suarum, omnibꝰ diebꝰ ducis; nam conversus est
a verbo quod dixit Dñs, & excepit orationẽ eorũ, & liberavit eos *ab-ante*
19 *oppressores* eorũ, & *humiliatores* eorũ. Et fuit cũ mortu' est dux, reverten-
tes & corrũpentes à patribꝰ suis ad eundũ post errores Gentiũ, ad colen-
dum eos & ad adorandũ eos; non remittentes de factis suis malis & de
via suã corrupta. Et invaluit indignatio Dñi in Israel, & dixit: Propterea
20 quod transierũt populꝰ hic super pactũ meũ, quod jussi patres eorũ; & non
21 obedierunt dicto meo: Etiã ego non addã ad ejiciendũ hominem ex-ante
illos de gentibꝰ, quas reliquit Josue; & mortu' est. Propter tentandũ in eis
22 Israelẽ, an custodientes illi vias quæ munitæ ante Dñm ad ambulandũ in eis,
ut id ꝓ custodierũt patres eorũ, an nõ. Et reliquit Dñs *eos* gentes has, pro-
23 ptera ꝓ non ad extirpandũ eas celeriter; & nõ tradidit eas in manu Josue.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 Sepelierúntque eum in termino hæreditatis
suæ, in Tamnath-serah quæ est in monte A-
10 phté, ab Aquilonari plaga montis Gaas. Totú
quoq; seculú illud collecti fuerunt ad patres
suos, & successit eis aliud seculú quod neque
Dñm noverat, neque opera ipsius quæ fecerat
11 Israeli. Quare perpetrárũt Israelitæ quod ma-
lum erat coram Dño, & coluerunt Baal,
12 Deseruerunt Dominum Deum patrum suorum,
qui eduxit eos de terra Ægypti, et sectati sunt
deos alienos gentium quæ circum eos erant,
adoraverunt eos, & iram Domini concitave-
13 runt. Deseruerunt inquam Dominum, colue-
14 rúntque Baal & Esteroth. Unde commotus
irâ Dominus in Israelem, tradidit eos in ma-
num direptorum, qui diripuerunt eos; & tra-
didit eos in manum hostium eorum qui circú
cos erant, nec potuerunt ámpliùs stare co-
ram hostibus suis. Quin quocúnque egredi-
15 ebantur, manus Domini erat adversùs eos in
malum, quemadmodum dixerat Dominus, &
prout juraverat eis Dominus: quod & ad-
modum angebat illos. Suscitavit autem Do-
16 minus judices inter Israelitas, et liberárũt eos
de manu diripientiũ eos. Sed & judices suos
17 non audierunt, quia post deos peregrinos er-
rantes adorârunt eos, & citò defecerunt à
via quâ incesserant patres eorum audiendo
præcepta Domini, *ipsi* verò non ita fecerunt.
18 Et quoties suscitabat eis Dominꝰ judices, ade-
rat Dominus judicibus, & liberabat eos de
manu hostium eorum: cunctis diebus judi-
cum exaudiebat suspiria illorum, *quæ emitte-*
bant metu opprimentium & depellentiũ eos.
19 Mortuis autem judicibus, resiliebant, & cor-
ruptelis indulgebant secus ac patres eorũ, se-
ctando deos alienos, eos colendo atq; ado-
rando, nihil diminuentes ab actionibꝰ & viis
suis pravis. Proinde iratus Dñs Israeli, dixit,
20 Quandoquidé gens ista transgressa est fœdus
meũ quod mandavi patribꝰ eorũ, nec audie-
runt vocẽ meam; Etiam ego non perdã ultrà
21 à conspectu eorum quenquã ex populis quos
22 moriens Jesus reliquit. Ut per eos tentet Do-
minus Israelẽ custodiántne viam Dñi, ince-
23 dántque in ea, sicut patres eorũ custodierunt,
nécne. Reliquit ergò Dominus populos il-
los, nec eito perdidit eos, neque tradidit eos
in manum Jesu.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 Eóque in possessionis suæ termino, (videli-
cet in Tamnath-serah, quæ est in monte
Ephraim, ad Levam montis Gaas) se-
10 pulto; Toto etiam illo ævo sepulto, & ad
patres suos profecto, procreatum est posi
eos ævum quod nec Dominũ agnoscebat,
nec opera ipsius videret quæ patrárat erga
11 filios Israel. Et architectati sunt filii Is-
rael scelera coram Domino, & coluerunt
12 Baal idolum; Et secedentes à cultu Dei,
Dei patrum suorum, qui eduxerat eos e
terra Ægypti, sectati sunt deos gentium
qui adjacentium, & adoraverunt eos;
13 Dominũ verò reliquerunt, Ejusq; cultũ
14 descrentes, coluerunt Baal & Astarth duo
simulacra. Iratus itaq; Dominus filiis Is-
rael, potestatem dedit in eos raptoribus, qui
diripuerunt illos; tradidítque eos inimicis
suis circumjacentibus, nec poterant resistere
15 inimicis suis. Et quotiés egrediebantur ad
prælium, erat manus Domini contra eos in
punitionẽ & afflictione, quemadmodum
dixerat eis Dominus, & ut pollicitus fuer-
at patribus eorum; adeo ut in summam
miseriam & angustiam redegisset eos re-
16 gnum. Quapropter præposuit eis Domi-
nus judices qui liberárunt eos de manu
raptorum: At neque judicibus suis obe-
17 divêre filii Israel, eò quòd aberrássent,
deos alienos adorâssent, à via per quam
ambulavérunt patres eorũ, elígressi essent,
præceptum Domini minimè audiissent, nec
18 fecissent quod mandáverat eis. Cùm
enim præponebat illis Dominus judices,
opem ferebat judicibus eorum, & salva-
bant illos de manibus inimicorum eorum;
& omnibus judicum diebus audiebat
Dominus gemitum illorum & querelas
quas opprimentium atque perturbantium
se causã fundebant. At judicibus eorum
19 defunctis, revertebantur ad corruptelam
more patrum suorum, idola colebant &
adorabant, nil detrahentes à prístinis ma-
20 lis operibus & pestimis viis illorum. Quo-
circa desævit ira Dominiꝰ in filios Israel,
& ait, Si populus iste transgrediatur præ-
cepta quod mandavi patribus eorum, nec
21 audierint sermonem meum, Haud porgam
consumere à conspectu eorum quenquam
ex gentibus quas reliquit Josue post obi-
tum suum, ut per eas probaret Dominus
filios Israel, num custodirent vias Domi-
22 ni et ambularent in eis quemadmodum
custodierant patres eorum, nécne. Et hac
de causa reliquit Dominus gentes istas,
nec illico perdidit eas, nec tradidit eas in
manus Josue.

ספר שופטים : ג

CAP. III. 1

1 ואלה הגוים אשר־הניח יהוה לנסות בם את־ישראל
,Israel eis in tentandum ad ,Dñs dimisit quas ,gentes istæ Et
כל אשר לא־ידעו את כל־מלחמות כנען : רק למען
,Tantum ,Chenaban prælia omnia noverant non qui omnes
2 דעת דורות בני־ישראל ללמדם מלחמה רק אשר־
qui tantum ,prælium eos docere Israel filiorum generationes scire
לפנים לא ידעום : חמשת סרני פלשתים וכל־
omnem & ,Pelistim satrapas Quinque ,ea eognoverant non antea
הכנעני והצידני והחוי ישב הר הלבנון מבעל־
monte à : Libanum monte habitantis Chivæum & ,Sidonium & ,Chenabanæi
3 חרמון עד לבוא חמת : ויהי לנסות בם
,Chamath ingrediendi ad usq; Chermon Bahal ,ea in tentandum ad Fuerunt
את־ישראל לדעת הישמעו את־מצות יהוה אשר־
quæ ,Domini præcepta audirent utrùm sciendum ad ,Israel
צוה את־אבותם ביד־משה : ובני ישראל ישבו
habiraverunt Israel filii Et ,Mosen manu in eorum patribus præcepit
4 בתוך הכנעני החתי והאמרי והפרזי והחוי
& ,uxores in sibi eorum filias Acceperuntq; ,Jebuzæi & ,Hevæi & ,Pherezæi & ,Amorrhæi & ,Hethæi & ,Chananæi ,interiore in
5 והיבוסי : ויקחו את־בנותיהם להם לנשים ואת־
,eorum diis servieruntque : eorum filiis dederunt suas filias
בנותיהם נתנו לבניהם ויעבדו את־אלהיהם :
Domini sunt oblitique ; Dñi oculis in malum Israel filii Fecerãtq;
6 ויעשו בני־ישראל את־הרע בעיני יהוה וישכחו את־יהוה
est iratus Et ,Lucis & ,Behalim servierunt & ,sui Dei
7 אלהיהם ויעבדו את־הבעלים ואת־האשרות : ויחר
regis Rishathaim Chusæ mann in eos vēdidit & ,Israel in Dñi nafus
אף־יהוה בישראל וימכרם ביד כושן רשעתים שמנה
octo Rishathaim Chusæn Israel filii servierunteque: Naharaim Aram
8 שנים : ויועקו בני־ישראל אל־יהוה ויקם יהוה
Dñs fuit irãvitque; Dominum ad Israel filii clamaverunt Et ,annos
לבני ישראל ויושיעם את־עתניאל בן־קנז
,Israel filiis servatorem ,eos servavit & ,Israel filiis servatorem
אחי כלב הקטן ממנו : ותהי עליו רוח יהוה
,Domini spiritus eum super fuit Et ,illo ab minoris Caleb fratris
9 וישפט את־ישראל ויצא למלחמה ויתן יהוה
est roborata & ,Aram regem Rishathaim Chusæn ejus manu in
בידו את־כושן רשעתים מלך ארם ותעז
quadraginta terra Quievitque ,Rishathaim Chusæn super ejus manus
10 ידו על כושן רשעתים : ותשקט הארץ ארבעים
Israel filii addiderunt Et ,Chenaz filius Hothniel est mortuus & :annis
שנה וימת עתניאל בן־קנז : ויספו בני ישראל
Dominus confortavit & :Domini oculis in malum faciendum ad
לעשות הרע בעיני יהוה ויחזק יהוה את
malum fecerant quòd super ,Israel super Moab regem Heglon
עגלון מלך־מואב על־ישראל על כי־עשו את הרע
:Hamalec & ,Hammon filios se ad collēgit Et .Domini oculis in
11 בעיני יהוה : ויאסף אליו את־בני עמון ועמלק
,Palmarum urbem possederunt & ,Israel percussit & ,ivit &
וילך ויך את־ישראל וירשו את־עיר התמרים :
,Moab regi Heglon Israel filii Servieruntque
12 ויעבדו בני־ישראל את־עגלון מלך־מואב
:Dominum ad Israel filii clamaverunt Et .annos octodecim
שמונה עשרה שנה : ויועקו בני־ישראל אל־יהוה
filii Ghera filium Ehud servatorem eis Dominus fuscitavitq;
ויקם יהוה להם מושיע את־אהוד בן־גרא בן־
Israel filii miserunteque ,sua dextera manu ebinatum virum ,Jemini
הימני איש אטר יד־ימינו וישלחו בני־ישראל
,Moab regi Heglon munus ejus manu in
בידו מנחה לעגלון מלך מואב :

Versio VULG. LAT.

CAP. III.

1 Hæ sunt gentes quas Dñs dereliquit, ut erudiret in eis Israelẽ, & omnes qui non noverant bella Chananæorum:
2 Ut posteà disceret filii eorum certare cum hostibus, & habere consuetudinem prælian-
3 di: Quinq; satrapas Philisthinorũ, omnémque Chananæũ, & Sidonis, atque Heuæum; qui habitabat in monte Libano, de monte Baal-Hermon
4 usq; ad introitum Emath. Dimisitq; eos, ut in ipsis experiretur Israelem, utrùm audiret mandata Dñi quæ præceperat patribꝰ eorũ ꝑ manum Moysi,
5 an noo. Itaq; filii Israel habitaverunt in medio Chananæi, & Hethæi, & Amorrhæi, & Pherezæi, & Heuæi, & Jebu-
6 sæi: Et duxerunt uxores filias eorũ, ipsique filias suas filiis eorum tradiderunt, & servie-
7 runt diis eorum. Fecerũntq; malũ in conspectu Dñi, & obliti sunt Dei sui, servientes Ba-
8 alim & Astaroth. Iratũsq; contra Israel Dñs, tradidit eos in manꝰ Chusan Rasathaim regis Mesopotamiæ, servierũntq; ei
9 octo annis. Et clamaverunt ad Dominum: qui suscitavit eis salvatorem, & liberavit eos, Othoniel videlicèt filium Cenez, fratrem Caleb minorem:
10 Fuitque in eo Spiritus Domini, & judicavit Israel. Egressúsque est ad pugnam, & tradidit Dominus in manus ejus Chusan Rasathaim regem Sy-
11 riæ, & oppressit eum. Quievitque terra quadraginta annis, & mortuus est Othoniel filius
12 Cenez. Addiderunt autem filii Israel facere malũ in conspectu Domini: qui cõfortavit adversũm eos Eglon regem Moab: quia fecerunt malum in
13 conspectu ejus. Et copulavit ei filios Ammon, & Amalec: abiitq; & percussit Israel, atq; possedit urbem palmarum.
14 Servierũntque filii Israel Eglon regi Moab decem & octo
15 annis: Et posteà clamaverunt ad Dominum: qui suscitavit eis salvatorem vocabulo Aod, filium Gera, filii Jemini, qui utrãque manu pro dextera utebatur. Miserũntque filii Israel per illum munera Eglon regi Moab.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

CAP. III.

1 Καὶ ταῦτα τὰ (a) ἔθνη ἃ ἀφῆκε κύριος ἀυτὸ ἄστε πειρᾶσαι ἐν ἀυτοῖς τὸν Ἰσραὴλ,
2 πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας τὰς πολέμους Χαναάν. Πλὴν διὰ τὰς γενεὰς (β) ὧν οἱ Ἰσ-
3 ραὴλ τοῦ διδάξαι ἀυτὸς πόλεμον, πλὴν οἱ ἤκουσαν ἀυτῶν οὐκ ἔγνωσαν ἀυτά. Τὰς
πέντε (γ)σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πάντα
τὸν Χαναάνιον, καὶ τὸν Σιδώνιον, καὶ τὸν Ἐυαῖ-
ον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον ἀπὸ τοῦ ὄ-
4 ρους (γ)τοῦ Ἀερμὲὶν ἕως Λαβωαμάθ. Καὶ
ἐγένετο ἄστε πειρᾶσαι ἐν ἀυτοῖς τὸν Ἰσ-
ραὴλ, γνῶναι εἰ ἀκούουσι τὰς ἐντολὰς κυ-
ρίου, ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἀυτῶν ἐν
5 χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατῴκησ-
ὲν μέσῳ τοῦ Χαναάνι, καὶ τοῦ Χετταῖ, καὶ τοῦ Ἀ-
μορῥαῖ, καὶ τοῦ Φερεζαῖ, καὶ τοῦ Ἐυαῖ, καὶ τοῦ Ἰε-
6 βουσαῖ. Καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας ἀυτῶν
ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ἀυ-
τῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς ἀυτῶν, καὶ ἐλάτρευ-
7 σαν τοῖς θεοῖς ἀυτῶν. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (δ) ἐναντίον κυρίου
καὶ ἐπελάθοντο (ε) κυρίου τοῦ θεοῦ ἀυτῶν,
καὶ ἐλάτρευσαν (ζ) τοῖς Βαὰλ καὶ τοῖς
8 ἄλσεσι. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ ἀπέδοτο ἀυτὸς (η) ἐν χειρὶ Χου-
σαρσαθαὶμ βασιλέως (θ) Συρίας ποταμῶν.
καὶ ἐδουλεύσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Χουσαρ-
9 σαθαὶμ (ι) ἔτη ὀκτώ. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρε κύριος σω-
τῆρα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔσωσεν ἀυτὸς, τὸν
Γοθονιὴλ υἱὸν Κενὲζ ἀδελφὸ Χαλεὲ τὸν (κ)
10 νεώτερον ὡσὲ ἀυτὸν. Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἀυτὸν
πνεῦμα κυρίου, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ. καὶ
ἐξῆλθεν (λ) εἰς πόλεμον πρὸς Χουσαρσα-
θαὶμ. καὶ παρέδωκε κύριος ἐν χειρὶ ἀυτῷ
τὸν Χουσαρσαθαὶμ βασιλέα (μ) Συρίας πο-
ταμῶν· καὶ ἐκραταιώθη χεὶρ ἀυτῷ ἐπὶ τὸν
11 Χουσαρσαθαὶμ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ (ν) ἔτη
τεσσαράκοντα. καὶ ἀπέθανε Γοθονιὴλ υἱὸς Κε-
12 νέζ. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆ-
σαι τὸ πονηρὸν (ξ) ἐνώπιον κυρίου. καὶ
ἐνίσχυσε κύριος τὸν Ἐγλὼμ βασιλέα Μω-
αβ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, διὰ τὸ πεποιηκέναι
ἀυτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου. Καὶ
(ο) ζωσάμενος πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς υἱ-
οὺς Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐπορεύθη καὶ
ἔπαταξε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησε
14 τὴν πόλιν τῶν φοινίκων. Καὶ ἐδουλεύσαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ
15 ἔτη δεκαοκτώ. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρεν (π) ἀυτοῖς
σωτῆρα, τὸν Ἀὼδ υἱὸν Γηρᾶ (ρ) υἱὸν τοῦ Ἰ-
εμβεὶ ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον. καὶ (σ) ἐξ-
απέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ δῶρα ἐν χειρὶ ἀυ-
τοῦ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ.

MS. A. (a) ἔθνη ἀφῆκεν Ἰησοῦς ἄστε (β) τοῦ ὑῶν (γ) τοῦ Βαμ-
αερμὼν ἕως Λοβωαμάθ. (δ) ἔναντι (ε) κυρίου θεοῦ (ζ) ταῖς Βαὰλεὶμ (η)
εἰς χεῖρας (θ) Συρίας Μεσοποταμίας ποταμῶν. (ι) ὀκτὼ ἔτη. Καὶ (κ) νεώτερον
ἀυτῷ, καὶ ἐσώκνεῦ ἀυτῷ. Καὶ ἐγένετο (λ) ἐξῆλθε ἡ πόλεμον. καὶ παρέδωκεν (μ) Συρί-
ας. * Καὶ ἡσύχασεν (ν) ἔτη πεντήκοντα. (ξ) ἔναντι (ο) πρὸς ἀυτὸ
(π) ἀυτοῖς * κύριον σωτῆρα (ρ) υἱὸν τοῦ Ἰεμβεὶ (σ) ἀπέστειλαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

נ

1 ואלין עממיא די שבק יי לנסאה בהון ית ישראל ית כל דלא הוו ידעין ית כל קרבי כנען:
2 לחוד בדיל דיידעון דריא דבני ישראל לאלפותהון קרבא לחוד דמלקדמין לא הוו ידעין:
3 חמשא טורני פלשתאי וכל כנענאי וצידונאי וחוואי יתבי טורא דלבנון מטור משיר
4 חרמון עד מעלנא רחמת: והוו לנסאה בהון ית ישראל למדע היקבלון ית פקודיהי די
5 פקיד ית אבהתהון בידא דמשה: ובני ישראל יתיבו בגו כנענאי חתאי ואמוראי ופרזאי
6 וחוואי ויבוסאי: ונסיבו ית בנתיהון להון לנשין וית בנתיהון יהיבו לבניהון ופלחו ית
7 טעותהון: ועבדו בני ישראל ית דביש קדם יי ואתנשאו ית פולחנא דיי אלההון ופלחו ית
8 בעליא ולאשרתא: ותקיף רוגזא דיי בישראל ומסרנון ביד כושן חיבא מלכא דארם רארם די
9 על פרת ופלחו בני ישראל ית כושן חיבא תמני שנין: וזעיקו בני ישראל קדם יי ואקים
10 יי פורקן לבני ישראל ופרקנון ית עתניאל בר קנז אחוהי דכלב זעירא מנהון: ושרת
11 עליהון רוח נבואה מן קדם יי ודן ית ישראל ונפק לאנחא קרבא ומסר יי בידוהי ית כושן
12 חיבא מלכא דארם די על פרת ותקיפת ידיה על כושן חיבא: ושרוהי ארעא ריש ראבעין
13 ארבעין שנין ומית עתניאל בר קנז: ואוסיפו בני ישראל למעבד דביש קדם יי ותקיף יי
14 ית עגלון מלכא דמואב על ישראל על דעבדו ית דביש קדם יי: וכנש לותיה בני בני
15 עמון ועמלק ואזל ומחא ית ישראל וירתו ית קרתא דיריחו: ופלחו בני ישראל ית עגלון
16 מלכא דמואב תמני עסרי שנין: וזעיקו בני ישראל קדם יי ואקים יי להון פריק ית אהוד
17 בר גרא בר שבטיא דבנימין גברא נמיד בדידיה דיסגיא ושדרו בני ישראל בידיה
חקרא ובתיא לעגלון מלכא דמואב:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. III.

1 Et hæ Gentes, quas reliquit Dñs ad tentandum in eis Israel: omnes quæ
2 non noverunt omnia bella Chenaghan. Tantum propterea ut scirent ge-
3 nerationes filiorum Israel, ad docendum eos bellũ; tantùm qui ab antiquo
non fuerunt cognoscentes. Quinq; Turnæos Philistinorum et omnes Che-
naghanæos, & Szidonæos, et Hhivæos habitatores montis Libani, à monte
4 planitiei Hhermon usq; ad ascensum Hhamath. Et fuerunt ad tentandum
in eis Israel, ad cognoscendũ an audient jussa Dñi quæ jussit patres eorum
5 in manu Mosis. Et filii Israel habitaveruot inter Chenaghanæos, Hhethæos,
6 & Emorrhæos, Pherizæos, et Hhivæos et Jebuzæos. Et acceperunt filias
eorum sibi in uxores, et filias suas dederunt filiis eorum; et coluerunt er-
7 rores eorum. Et fecerunt filii Israel qood malum aote Dñm, et obliti sunt
cultum Domini Dei ipsorum: et servierunt Baghalaia et Asteratha. Et ina-
8 luit indignatio Dñi in Israel, et tradidit eos in manu Chusan fcelerati regis
Aram, quæ juxta Perath; et servierunt filii Israel. Chusan fcelerato octo an-
9 nis. Et clamaverunt filii Israel aute Dñm, et fuscitavit Dñs liberatorem fi-
10 liis Israel, & liberavit eos: Ghathniel filium Kenaz fratrem Chaleb qui par-
vus ab illo. Et manfit sup eum spiritus prophetiæ ab aote Dõm, et judi-
11 cavit Israel, et egressus est ad ineundum bellũm, et tradidit Dñs in manu
ejus Chusan fceleratum regem Aram; et invaluit manus ejus super Chusan
12 fceleratum. Et quievit terra Israel quadraginta annis, et mortuus est Gath-
niel filius Kenaz. Et addiderunt filii Israel ad fàciendum quod malum ante
13 Dominum; et roboravit Domioùs Gheglon regem Moab super Israel, su-
per quod fecerunt id quod malum anté Dominum. Et congregavit ad eum
14 filios Ghamon, et Ghamalek: et venit et percussit Israel, et possederunt
urbem Jericho. Et servierunt filii Israel Gheglon regi Moab decem et octo
15 annis. Et clamaveruot filii Israel ante Dominum; et erexit Dominus eis li-
beratorem Ehud filium Gera, filii tribus Binjamin, virum impeditum in
manu sua dexterã: et miserunt filii Israel in manu ejus munus Gheglon
regi Moab.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. III.

Isti verò sunt populi quos reliquit Dominus ad tentandum per eos Israelem, nempe omnes qui non noverant cuncta bella Chananæorum; Ad hoc tantùm, ut nôssent posteri filiorum Israel bellum ediscere quod ne pristini quidem didicerant. Quinque ergò tyranni Palestinorum, Chananæi omnes, Sidonii, & Hevæi incolæ montis Libani, & à monte filiorum Hermon ad ingressum usque Hemath, Manserunt ut iis tentaret Israelē, cognoscerétque utrū audirent præcepta Domini, quæ mandaverat patribus eorum per Mosen. Igitur habitârunt filii Israel inter Chananæos, Hevæos, Amorrhæos, Pherezæos, Hethæos, & Jebusæos; Et duxerunt ex filiabus eorum sibi uxores, filias suas dederunt filiis eorum, & deos eorum coluerunt. Denique perpetrârunt filii Israel quod malū erat coram Domino, & Dominum Deum suū obliviscentes coluerunt Baal & Esteroth. Iratúsque Dominus Israeli tradidit eos in manum Chusan scelerati, regis Aram-naharin, & servierunt filii Israel Chusan scelerato annos octo. Clamantibus autem filiis Israel ad Dominum, suscitavit Dominus salvatorem filiis Israel: salvavit enim illos Athnael filius Kenaz fratris Caleb natu minoris. Huic affuit manus Domini, & judicavit Israelem; egressus est ad bellum, tradiditque Dominus in manus ejus Chusan sceleratum, regem Aram-naharin, & prævaluit manus ejus contra Chusan sceleratum: Quievit. que terra quadraginta annis. Verùm mortuo Athnaele filio Kenaz, Rursum filii Israel malum perpetrâunt coram Domino: Roboravitque Dominus Eglonem regem Moab adversùs Israelem, eò quòd malum fecissent coram Domino. Congregavit autem ille contra eos, filios Ammon & Amalec, qui abeuntes percusserunt Israelem, & possederunt Civitatem palmarum. Servierunt ergò filii Israel Egloni regi Moab octodecim annos. Rursùm verò clamantibus filiis Israel ad Dominum, excitavit eis Dominus vindicem Ahur filium Gera de tribu Benjamin, virum manûs suæ dexteræ impotem: per quem miserunt filii Israel munus Egloni regi Moab.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. III.

Hæ autem sunt gentes quas reliquit Dominus, ut per eas probaret Israelitas & omnes qui ignorabant certamen Chananæorum, ut, qui discerent etiam posteri Israelitarum certamen, quandoquidem priores haud noverant. Qui inquam relicti fuerunt, sunt quinque duces Palestinorum, Chananæi omnes, Sidonii, Hevæi, incolæ montis Libani, & à monte filiorum Hermon usq; ad ingressum Hamat; Quatenus per hos probaret filios Israel num susciperent & audirent mandata Domini, quod præceperat patribus eorum per Mosen. Commorati ergò Israelitæ inter Chananæos, Hevæos, Amorrhæos, Hethæos, & Jabusæos, uxores duxerunt filiis suis de filiabus eorum, & servierunt diis eorum. Demum fabricaverunt filii Israel flagitia coram Domino, & obliti beneficiorum Domini Dei sui, servierunt Baal et Asarath. Quapropter defaviente irâ Domini contra filios Israel, tradidit eos Kusan impio regi Harran, qui Kusan impius servitute pressit filios Israel annis octo. Verùm filii Israel Dominum supplicitè invocantibus, constituit Dominus filiis Israel servatorem; servavitque eos Athnael filius Canzi fratris Caleb minoris. Huic enim auxiliatus est Dominus, fuitq; judex filiorū Israel. egressus est in prælium, tradiditq; Dominus in manum ejus Kusan impium regem Harran, & devicit illum. Et quievit terra à bello quadraginta annis. Defuncto autem Athnaēl, filio Canzi fratris Caleb natu minoris, Redierunt filii Israel ad scelestas actiones suas coram Domino perpetrandas: Roboravitq; Dominus Eglonem regem Moab adversùs filios Israel, eò quòd turpitudinē egissent coram Domino. Is enim coactis adversùs illos filiis Ammon & Amalecitis, ascenderunt ad filios Israel, debellârunt eos, vulnerârunt ex eis vulneratos multos, & occupârunt Civitatem palmarum: Tenuitque subditos Eglon rex Moab filios Israel octodecim annis. At filii Israel Dominum supplicitè invocantibus, excitavit eis servatorem Ahur filium Gera, de tribu Benjamin, virum cujus dextera manus erat arida. Per hunc miserunt filii Israel munus ad Eglonem regem Moab.

ספר שופטים : ג

arcuixit &;ei° longitudo cubit° :ora dao ei & ;gladium Ehud sibi fecit Et
16 וַיַּעַשׂ לוֹ אֲהוּד חֶרֶב וְלָהּ שְׁנֵי פִיּוֹת גֹּמֶד אָרְכָּהּ וַיַּחְגֹּר
fec.i atpriquance Er.suum dexterã femur super fuit vsibus desub eum
אֹתָהּ מִתַּחַת לְמַדָּיו עַל יֶרֶךְ יְמִינוֹ : 17 וַיַּקְרֵב אֶת
,fuit Et .valde pinguis vir Heglon & :Mo.b tegi Heglon munus
הַמִּנְחָה לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב וְעֶגְלוֹן אִישׁ בְּרִיא מְאֹד : וַיְהִי
dimisit & ;munus facere appropinquare complevit quemadmodum
כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְהַקְרִיב אֶת הַמִּנְחָה וַיְשַׁלַּח אֶת
quæ dedisset à est reversus ipse Et .munus ferentes populum
18 הָעָם נֹשְׂאֵי הַמִּנְחָה : וְהוּא שָׁב מִן הַפְּסִילִים אֲשֶׁר
,Sile :dixit Er .rex ô te ad mihi secretũ Verbum :dixit & ,Ghilgal cum
אֶת הַגִּלְגָּל וַיֹּאמֶר דָּבָר סָתֶר לִי אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַס
est ingressus Ehud Er.eum super stantes omnes eo desuper sunt egressi Et
וַיֵּצְאוּ מֵעָלָיו כָּל הָעֹמְדִים עָלָיו : 19 וְאֵהוּד בָּא
Dixitque.ipsi soli ei quod ,ipsi egressi cœnaculo in sedebat ipse & :eum ad
אֵלָיו וְהוּא יֹשֵׁב בַּעֲלִיַּת הַמְּקֵרָה אֲשֶׁר לוֹ לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר
Militque .solio desuper surrexit Et.te ad mihi Dei verbum :Ehud
אֵלוֹהַּ דָּבָר אֱלֹהִים לִי אֵלֶיךָ וַיָּקָם מֵעַל הַכִּסֵּא : וַיִּשְׁלַח
,suo dextro remore desuper gladium cepit &,suam sinistrã manum Ehud
אֵהוּד אֶת יַד שְׂמֹאלוֹ וַיִּקַּח אֶת הַחֶרֶב מֵעַל יֶרֶךְ יְמִינוֹ
,laminam post capulus etiam est ingressus Et.ei° ventrem in eum infixit &
וַיִּתְקָעֶהָ בְּבִטְנוֹ : 22 וַיָּבֹא גַּם הַנֶּצֶב אַחַר הַלַּהַב
,ei° ventre è gladum edxerat non quia ,laminam propter adeps se clausit &
וַיִּסְגֹּר הַחֵלֶב בְּעַד הַלַּהַב כִּי לֹא שָׁלַף הַחֶרֶב מִבִּטְנוֹ
clausit & ,vestibulum per Ehud est egressus Et .effusio stercoris exivit &
23 וַיֵּצֵא הַפַּרְשְׁדֹנָה : וַיֵּצֵא אָחוּר הַסִּדְרוֹנָה וַיִּסְגֹּר
ej° servi &,est egressus ipse Et.sera offirmavit &,se pro cœnaculi fores
24 דַּלְתוֹת הָעֲלִיָּה בַּעֲדוֹ וְנָעָל : וְהוּא יָצָא וַעֲבָדָיו
:dixerunt &:obserat cœnaculi fores ecce &,viderunt &,sunt ingressi
בָּאוּ וַיַּרְאוּ וְהִנֵּה דַלְתוֹת הָעֲלִיָּה נְעֻלוֹת וַיֹּאמְרוּ
expectaverunt Et .egressi cœnaculi in suos pedes ipse ingressi Certe
אַךְ מְסִיךְ הוּא אֶת רַגְלָיו בְּחֶדֶר הַמְּקֵרָה : 25 וַיָּחִילוּ
ceperunt & ;cœnaculi fores aperiens ipse non ecce & ;pudefieri ad usque
עַד בּוֹשׁ וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ פֹתֵחַ דַּלְתוֹת הָעֲלִיָּה וַיִּקְחוּ
,mortu° terram in cadens eorã domin° ecce & ;aperuerunt & ;aperiendum
אֶת הַמַּפְתֵּחַ וַיִּפְתָּחוּ וְהִנֵּה אֲדֹנֵיהֶם נֹפֵל אַרְצָה מֵת :
,dolituras transivit ipse & ;cœ tardare ad usque evasit Ehud Et
26 וְאֵהוּד נִמְלַט עַד הִתְמַהְמֵהַּ וְהוּא עָבַר אֶת הַפְּסִילִים
tuba in clanxit & ;num ingredienda in ,fuit Er .Schirath in evasit &
27 וַיִּמָּלֵט הַשְּׂעִירָתָה : וַיְהִי בְּבוֹאוֹ וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר
ipse & ,monte de Israel filii eo cũ descenderuntq; :Ephraim monte in
בְּהַר אֶפְרָיִם וַיֵּרְדוּ עִמּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָהָר וְהוּא
Dominus .ecdit quia ;me ;gest Sequimini eos ad Dixitque .eorum facies ad
לְפָנֵיהֶם : 28 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רִדְפוּ אַחֲרַי כִּי נָתַן יְהוָה
,cepere & ;e post descenderãt Et .vestra manu in Moab vestros inimicos
אֶת אֹיְבֵיכֶם אֶת מוֹאָב בְּיֶדְכֶם וַיֵּרְדוּ אַחֲרָיו וַיִּלְכְּדוּ
,transire vinum deleruni non & ,Moab ipsi Iarden transitus
אֶת מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן לְמוֹאָב וְלֹא נָתְנוּ אִישׁ לַעֲבֹר
,virorũ millia decem circiter illo rempore in Moab Percusserũntq;
29 וַיַּכּוּ אֶת מוֹאָב בָּעֵת הַהִיא כַּעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ
,vir evasit non & ;virtutis virum omnem & ,pingui° omnem
כָּל שָׁמֵן וְכָל אִישׁ חָיִל וְלֹא נִמְלַט אִישׁ :
:Israel manu sub illa die in Moab est humiliatus Et
30 וַתִּכָּנַע מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא תַּחַת יַד יִשְׂרָאֵל
fuit ipsum post Et .annis octoginta terra quievit &
וַתְּשְׁקֹט הָאָרֶץ שְׁמֹנִים שָׁנָה : 31 וְאַחֲרָיו הָיָה
viros ;sexcentos Pelistim percussit & ;Hanath fili° Samghae
שַׁמְגַּר בֶּן עֲנָת וַיַּךְ אֶת פְּלִשְׁתִּים שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ
,Israel ipse etiam servavit & ;bovis documento in
בְּמַלְמַד הַבָּקָר וַיּוֹשַׁע גַּם הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל :

'Εγλὼν, Καὶ (η) 'Αὼὰ εἰς ἡ περιῴδα. (ι) ἀπέκλεισεν (θ) ἐπ' αὐτ, (ι) ἐπίλαδον (κ' ἀπουκκλισμένα' (λ) Μήποτε ὧδε δίφρος κάθη] ἐν τῇ ὑπερῴῳ ἡ κοιτῶν Θ ; Καὶ περσεμμεναν αὐ-
ρωπόμενοι' καὶ ἰδὲ ὢν ἦν ὁ ἀνοίγων (μ) ἕως Σεῤῥωδὰ. (ν) ἦλθεν καὶ ἐσάλπισεν κρατῖνη. ξ) Καταβαίνετε (ο) ὑμῶν. (π, ὑμῶν (ρ) ἀρῦκαν (σ) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀσεὶ (τ) πάντας τὸς μα-
γέτας, καὶ πάντες ἀνδρὲς δυνάμεως, (υ) ἀνὴρ. Καὶ (φ) ὑπὸ ἡ χεῖρα (χ) μὴ ἦσαν (ψ) 'Αὼὰ, (ω) ἀφεσρόποδι ἐκτὸς μόνου, καὶ ἔσωσεν αὐτὸς

Versio VULG. LAT.

16 Qui fecit sibi gladium ancipitem, habentem in medio capulũ longitudinis palmæ manũs, & accinctº est eo subter sagum
17 in dextro femore. Obtulitq; munera Eglon regi Moab. Erat autem Eglon crassus nimis.
18 Cúmque obtulisset ei munera, prosecutus est socios, qui cum
19 eo venerant. Et reversus de Galgalis, ubi erant idola, dixit ad Regẽ, Verbum secretũ habeo ad te, ô Rex. Et ille imperavit silentiũ: egressíq; omni-
20 bus qui circa eum erant; Ingressus est Aod ad eum: sedebat autem in æstivo cœnaculo solus: dixítque, Verbũ Dei habeo ad te. Qui statim surrexit
21 de throno. Extenditq; Aod sinistram manũ, & tulit sicã de dextero femore suo, infixítque
22 eam in ventre ejº Tam validè, ut capulus sequeretur ferrũ in vulnerc, ac pinguissimo adipe
st ingeretur. Nec eduxit gladium, sed ita ut percusserat, reliquit in corpore: statimque per secreta naturæ alvi stercora
23 proruperunt. Aod autẽ clausis diligentissimé ostiis cœnaculi,
& obsirmatis serã, Per posticũ
24 egressus est. Serviq; regis ingressi viderũt clausas fores cœnaculi, atque dixerunt; Forsitan
25 purgat alvũ in æstivo cubicu-lo. Expectantésque diu donec erubescerent, & videnres quòd nullus aperiret, tulerunt clavẽ: & aperientes invenerunt dominum suum in terra jacentem
26 mortuum. Aod autẽ, dum illi turbarentur, effũgit, et pertransiit locum idolorũ, unde reversus fuerat. Venitq; in Seirath:
27 Et statim insonuit buccinã in monte Ephraim: descenderuntq, cum eo filii Israel, ipso
28 in fronte gradiente. Qui dixit ad eos, Sequimini me: tradidit enim Dominº inimicos nostros Moabitas in manº nostras. Descenderũntq; post eum, & occupaverunt vada Iordanis quæ transmittunt in Moab: & non dimiserunt transire quenquã:
29 Sed percusserunt Moabitas in tempore illo, circiter decẽ millia, omnes robustos et fortes viros. Nullus eorum evadere po-
30 ruit. Humiliatúsq; est Moab in die illo sub manu Israel: et quievit terra octoginta annis. Post hunc fuit Samgar filiº Anath, qui percussit de Philisthiim sexcentos viros vomere: et ipse quoque defendit Israel.

'Αὼὰ ἐσάλπισεν (γ) θερινῷ ἀπὸ μονώπαι Θ. (δ) ἡ ἀναελώσας, ἐξέτεινεν (ε) ἀπὸ τῷ μηρῷ τῷ δεξιῷ αὐτῷ, καὶ (ζ) εἰς ἡ κοιλίαν
(β) Ἐγλὼμ πᾶσιν ἐν μέσῳ. καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτῷ πάντες οἱ ἑστῶτες ἐπ' αὐτῷ. Καὶ

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

16 Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ 'Αὼὰ μάχαιραν δίστο-
μον, σπιθαμῆς τὸ (τ) μῆκος αὐτῷ· καὶ περιέζω-
σε αὐτὴν ὑπὸ τὸ (υ) μανδύαν ἐπὶ τὸ μηρὸν
(φ) αὐτῷ τὸ δεξιόν. Καὶ ἐπροσήνεγκεν τὸν φόρον
17 τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μοάβ. καὶ
18 Ἐγλὼμ ἀνὴρ ἀσεὶ (χ) φόδρα. Καὶ ἐγένετο
(ψ) ἡνίκα ἐπαύσατο τοῦ προσφέρειν τὰ
δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλε (ω) τὸν φέροντας τὰ
19 δῶρα, (α) Καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν (β)
γλυπτῶν τῶν ἐν Γαλγάλ καὶ εἶπεν, 'Αὼὰ, Λόγον
μοι κρυφῆ πρὸς σὲ βασιλεῦ. καὶ εἶπε-
20 σεν (γ) Ἐγλὼμ πρὸς αὐτὸν, Σιώπα. καὶ ἐξε-
πέστειλεν πᾶν τὸ ἑστῶτας
ἐπ' αὐτόν. Καὶ 'Αὼὰ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν·
καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερῴῳ τῷ (δ) ἀ-
ρινῷ τῷ ἑαυτῷ μονώπατον. καὶ εἶπεν 'Αὼὰ,
Λόγον θεοῦ μοι πρὸς σὲ βασιλεῦ. καὶ ἐξ-
21 ανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου Ἐγλὼμ ἐγγὺς αὐτοῦ. Καὶ
ἐκτείνει ἄμα (ε) τὸ ἀναελῶσας αὐτὸν, καὶ ἐξ-
ετείνεν 'Αὼὰ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ, καὶ
ἔλαβε τὴν μάχαιραν (ζ) ἐπάνωθεν τοῦ μηροῦ
αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν (η) ἐν τῇ
κοιλίᾳ αὐτοῦ, Καὶ ἐπῴσηνεξκε καὶ ἡ λαβὴν
ὀπίσω τῆς φλογὸς, καὶ ἀπεκλεισε τὸ σέφ χρὶ τῆς
φλογὸς, ὅτι οὐκ ἐξέσπασε τὴν μάχαιραν ἐκ τοῦ
κοιλίας αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν (η) 'Αὼὰ τὴν περι-
σάδα. καὶ ἐξῆλθε τὸν διαλελαγμένος, καὶ ἀπο-
κλεισε τὰς θύρας τῶν ὑπερῴῳ (θ) κατ' αὐτοῦ, καὶ
22 ἐσφίωσε. Καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε· καὶ οἱ παῖδες
αὐτοῦ (ι) ἐπίλαδον καὶ εἶδον, καὶ ἰδὲ αἱ θύραι τῶν
ὑπερῴῳ (κ) ἐσφιωσμένοι· καὶ ἔπεσαν, (λ) Μήποτε
πόκεναῖ τὸν πόδας αὐτῶν ἐν τῷ τεμένῳ
23 τῷ θερεινῷ; Καὶ ἐκαμέμναν ἕως ἠσχύνοντο· καὶ
ἰδὲ οὐκ ἦεν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τῶν ὑπερῴῳ.
καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα, καὶ ἠνοίξαν. καὶ ἰδὲ ὁ κύ-
24 ριος αὐτῶν πεπτωκὼς ὅτι τὴν γῆν τεθνηκός. Καὶ
'Αὼὰ διεσῴθη ἕως ἐθορυδοῦντο, καὶ οὐκ ἔλθε ἐ-
πὶ τὸν θεσεγοῶν αὐτῶν· καὶ αὐτὸς παρῆλθε τὰ γλυ-
πτὰ, (ν) διεσῴθη (υ) εἰς Σεῖρωδά. Καὶ ἐγένετο
ἡνίκα (ν) ἦλθεν 'Αὼὰ εἰς γῆν Ἰσραὴλ, καὶ ἐ-
σάλπισεν ἐν κδατίνῃ ἐν τῷ ὄρῃ Ἐφραὶμ, καὶ
κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ ὄ-
25 ρους, (ξ) καὶ αὐτὸς ἔκπροσθεν αὐτῶν. Καὶ εἶπε πρὸς
αὐτοὺς, (ο) Καταβαίνετε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκε
κύριος ὁ θεὸς τοῦ ἐχθροὺς ὑμῶν (π) ἡμῶν ἐν Μοάβ
ἐν χειρὶ (ρ) ἡμῶν. καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ
26 ἐκρατήσαν τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τὰ
Μοάβ, καὶ οὐκ (σ) ἀφῆκαν ἄνδρα διαβαῖνεν. Καὶ
ἐπάταξαν τὸν Μοάβ (τ) τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
27 ἀσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, (υ) πᾶν λιπαρὲς,
καὶ πᾶς ἀνδρὰ δυνάμεως, καὶ οὐ διεσῴθη (υ) ὁ
28 ἀνὴρ. Καὶ ἐνεβάπη Μοάβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκ-
είνῃ (φ) ὑπὸ χεῖρα Ἰσραὴλ, καὶ ἡσύχασεν ἡ
γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη. καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς 'Αὼὰ
29 ἕως δ' ἀπέθανε. Καὶ (χ) μετ' αὐτὸ ἀνέστη Σαμε-
γὰρ υἱὸς (ψ) Δινὰ, καὶ ἐπάταξε τοὺ ἀλοφυ-
λους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐν τῷ (ω) ἀεγοβότο-
ῳ ἡ βοῶν, καὶ ἔσωσε καὶ γὰ αὐτὸς ἡ Ἰσραὴλ.

MS.A. (τ) μῆκος· καὶ (υ) μανδύαν αὐτῷ ἐπὶ (φ) ἡ δεξιὸν αὐτῷ. Καὶ περσεγνῶσκεν τὰ
(χ) ὡς συνέβλεσεν (ψ) τὸς ἀιρουντας τὰ (ω) Καὶ Ἐγλὼμ ἀνέῳξεν (α) γλυπτῶν μὴ

Targum JONATHAN.

16 וַעֲבַד לֵיהּ אֲהוּד חַרְבָּא וְלָהּ תְּרֵין פּוּמִין גַּרְמִידָא אָרְכָּהּ וּזְרִיז יָתָהּ מְלָרַע לְלִבּוּשׁוּהִי עַל
17 יַרְכָּהּ דִּימִינֵהּ : וְקָרִיב יָתְהוֹן קוּדָּמָא לְעֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב וְעֶגְלוֹן גְּבַר פַּטִּים לַחְדָא :
18 וַהֲוָה כַּד שֵׁצִי לְקָרְבָּא יָת תְּקוּרְבְּתָא : וְהוּא תָב מִן
19 מַחֲצְבַיָּא דְעֵם גִּלְגָּלָא וַאֲמַר פִּתְגָמָא דִסְתָרָא אִית לִי לְמַלְכָּא עִמָּךְ מַלְכָּא וַאֲמַר סְלִיק
20 וּנְפַקוּ מֵעֲלוֹהִי כָּל דְּקָיְמִין עֲלוֹהִי : וְאֲהוּד עָאל לְוָתֵיהּ וְהוּא יָתִיב בַּעֲלִיַּת בֵּית קַיְטָא
21 דִילֵיהּ בְּלַחְוֹדוֹהִי וַאֲמַר אֲהוּד פִּתְגָמָא דֵיי לִי לְמַלְכָּא עִמָּךְ וְקָם מֵעַל בּוּרְסְיָה : וְאוֹשִׁיט
22 אֲהוּד יָתֵיהּ שְׂמֹאלֵיהּ וּנְסִיב יָת חַרְבָּא מֵעַל יַרְכָּא דִימִינֵיהּ וּקְבָעָהּ בְּמֵעוֹהִי : וְעָל אַף
23 דִסְתִקְנָא בְּתַר שְׁנָנָא וּטְמָטֵת שׁוּמְנָא בַּאפֵי שְׁנָנָא אֲרֵי לָא אִשְׁלַף חַרְבָּא מִמְּעוֹהִי וּנְפַק
24 אוֹכְלֵיהּ שַׁפְיָר : וּנְפַק אֲהוּד לְאַכְסַדְרָא וְאַחַר דְּשִׁי עִלְּוֹהִי בַּאפֵי אוֹהִי וְאַנְעֵיל יְהוּדָאי וּנְפַק וְעַבְדוֹהִי
25 עָלוּ וַחֲזוּ וְהָא דְשִׁי עִלְּוֹהִי אֲחוֹרִין וַאֲמַרוּ בְּרַם עָבִיר הוּא יָת צְרִכְיָה בְּאַרְדּוֹן בֵּית קַיְטָא :
26 וְאוֹרִיכוּ עַד סַגִּי וְהָא לֵית לְהוֹן דְּשִׁי עִלְּוֹהִי פְּתַח וּנְסִיבוּ יָת מַפְתְּחָא וּפְתַחוּ וְהָא רִבּוֹנְהוֹן
27 סָרִיף רְמִי עַל אַרְעָא מֵית : וְאֲהוּד אִשְׁתֵּיזִב עַד אִתְעַכְּבוּהִין וְהוּא עָבַר יָת מַחֲצְבַיָּא
28 וְאִשְׁתֵּיזִב לְשַׂעִירָתָא : וַהֲוָה בְּמֵיתוֹהִי וּתְקַע בְּשׁוֹפָרָא בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וּנְחַתוּ עִמֵּיהּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן טוּרָא וְהוּא קָדְמֵיהוֹן : וַאֲמַר לְהוֹן דְּרִיפוּ בָתְרַי אֲרֵי מְסַר יְיָ יָת בַּעֲלֵי
דְבָבְכוֹן יָת מוֹאָבָאי בִּידְכוֹן וּנְחַתוּ בְּתַרְוֹהִי וְאִתְרַמִּיזוּ יָת מַיְזוּתָא עֲבָרָאי יַרְדְּנָא עַל מוֹאָב וְלָא
29 שְׁבַקוּ אֱנָשׁ לְמֶעְבַּר : וּקְטָלוּ יָת מוֹאָב בְּעִדָּנָא הַהִיא כְּעַסְרָא אַלְפִין גְּבָרָא כָּל אִימַּתָן וְכָל
30 גְּבַר גִּבָּר חֵילָא וְלָא אִשְׁתֵּיזִב אֱנָשׁ : וְאִתְכְּבִישׁ מוֹאָבָאי בְּיוֹמָא הַהוּא תְּחוֹת יַד אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל
31 וְשָׁרוּ כַּרְעָא אַרְעָא דִישְׂרָאֵל תְּמָנֵי שְׁנִין : וּבְתַרְוֹהִי הֲוָה שַׁמְגַּר בַּר עֲנָת וּקְטַל יָת פְּלִשְׁתָּאי
שִׁית מְאָה גְּבָרִין בְּפַרְשָׁא תּוֹרְיָא וּפְרַק אַף הוּא יָת יִשְׂרָאֵל :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fecit sibi Ehud gladiũ, et illi duo ora, cubitº longitudo ejus; et cinxit 16
illum subtº vestimentum suum, super latº suum dextrũ. Et attulit munus 17
Gheglon regi Moab: et Ghegloo vir pinguis valde. Et fuit cùm finivit 18
offerre munus, et misit populũ portatores muneris. Et ipse rediit ab scul- 19
ptilib° quæ cum Gilgela: et dixit, Verbũ arcani est mihi ad loquendum
recum, rex: et dixit: Ascende, et exierunt ex-juxta illum omnes qui stantes
juxta illum. Et Ehud ingressus est ad eum, et ipse habitabat in cœnaculo 20
domº æstatis quæ ipsi uni: Et dixit Ehud, verbũ Dñi est mihi ad loquen-
dum tecum; et surrexit de solio suo. Et extendit Ehud sinistrã suam, et ac- 21
cepit gladium desuper latus suum dextrum, et infixit eum in intestinis ejus.
Et intravit etiam capulº post laminam, et obturavit pinguedo in facie bus 22
laminæ; quoniam non extraxit gladium de intestinis ejus, et exiit cibus
ejus ejectº. Et exiit Ehod ad atrium, et junxit portas cœnaculi in facie sua, 23
et clausit. Et ipse exiit, et servi ejº venerunt et videruot; et ecce portæ cœ- 24
naculi conjuoctæ: et dixeruot, Profectò faciens ipse necessitates suas in cu-
biculo domº æstatis. Et expectaverũt usq; multũ; et ecce non ipse aperuit 25
portas cœnaculi; et tulerunt clavẽ, et aperuerunt: et ecce dominus eorũ
jacens projectus super terram mortuus. Et Ehud salvatus est dum impedi- 26
rentur illi; et ipse transiit statuas, et salvatus est ad Seghir. Et fuit in euo- 27
do eum, et clanxit in buccioa in monte domus Ephraim; et descenderunt
cum eo filii Israel de monte, et ipse ante eos. Et dixit eis, Persequimini 28
post me, nam tradidit Dõs auctores iniimicitiarum vestratum Moabitas in
manibus vestris; et descenderunt post eum et contigerunt vadum transitus
Jordanis super Moab, et non siverunt hominem transire. Et occiderunt 29
Moabitas in tempore illo, ut decem mille virum omnem terribilem, &
omnem virum virtutis; et non salvatus est homo. Et fracti sunt Moabitæ 30
in die illa subtus manum hominis Israel: et quievit terra Israel octoginta
annis. Et post illum fuit Samgar filius Ghanath, et occidit Pelisthæos sex- 31
centos viros in stimulo boum; et liberavit etiam ipse Israel,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 ܘܥܒܕ ܠܗ ܐܗܘܕ ܣܝܦܐ ܕܬܪܬܝܢ ܦܝܬܝܗ ܡܫܚܐ ܕܬܠܬ ܐܡܝܢ ܘܣܐܡ ܠܗ ܒܠܒܘܫܗ ܥܠ ܫܘܠܐ ܕܝܡܝܢܗ ܘܫܕܪ ܠܗ ܠܒܘܫܐ ܥܠ ܫܘܠܐ ܕܝܡܝܢܗ
17 ܘܩܪܒ ܐܗܘܕ ܠܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܘܥܓܠܘܢ ܓܒܪܐ ܛܒ ܚܙܐ ܗܘܐ ܘܗܘܐ ܥܒܝܕ ܡܢܚܬܐ ܠܡܠܟܐ ܥܓܠܘܢ
18 ܘܡܛܠ ܕܫܠܡ ܠܡܫܕܪ ܡܢܚܬܐ ܫܕܪ ܠܐܢܫܐ ܕܢܫܐ ܡܢܚܬܐ ܠܡܠܟܐ ܥܓܠܘܢ ܘܐܦܠ ܠܗ ܠܐ ܡܠܬ ܠܡܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ
19 ܘܗܘ ܗܘ ܐܦܠ ܡܢ ܓܠܓܠ ܕܐܦܣܝܠ ܗܘ ܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܡܠܬܐ ܣܬܪܬܐ ܠܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܘܩܡܘ ܟܠܗܘܢ ܕܩܡܘ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ
20 ܘܗܘ ܗܘ ܐܦܠ ܒܥܠܝܬܗ ܕܒܝܬ ܩܝܛܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܗܘܕ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܠܝ ܠܟ ܘܩܡ ܥܓܠܘܢ ܡܢ ܟܘܪܣܝܗ
21 ܘܫܠܚ ܐܗܘܕ ܝܕܗ ܕܫܡܠܐ ܘܢܣܒ ܡܫܪܝܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܦܝܬܝܗ ܘܡܫܩܠ ܒܟܪܣܗ ܕܝܡܝܢܗ ܘܡܫܩܠ ܒܟܪܣܗ ܕܫܡܠܐ ܘܢܣܒ ܡܫܪܝܬܐ ܒܟܪܣܗ ܕܥܓܠܘܢ
22 ܘܥܠ ܟܠ ܡܫܪܝܬܐ ܕܒܛܢ ܥܓܠܘܢ ܘܥܠ ܟܠ ܡܫܪܝܬܐ ܕܒܛܢ ܥܓܠܘܢ ܘܢܦܩ ܡܫܪܝܬܐ ܡܢ ܒܛܢ ܥܓܠܘܢ ܘܢܦܩ ܡܫܪܝܬܐ ܡܢ ܒܛܢ ܥܓܠܘܢ
23 ܘܐܦܠ ܠܐ ܫܩܠ ܠܗ ܠܐ ܫܩܠ ܠܗ ܠܐ ܫܩܠ ܠܗ

ספר שופטים : ד

CAP. IV. ד

Domini oculis in malum *faciendum ad* ,Israel filii addiderunt Et
1 ,Chenahan regis Jabin manu in Domin[o] eos *vendidit* Et ,erat mortu[o] Ehud &
2 ואהוד מת : ויִמכְּרם יהוה בְּיַד יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן
habitans ipse & ,Sifera ejus exercit[us] princeps & ,Chasor in regnavit qui
אֲשֶׁר יָשַׁב בְּחָצוֹר וְשַׂר־צְבָאוֹ סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב
quia ,Dominum ad Israel filii clamaverunt Et ,gentium Charoseth in
3 בַּחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם : וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יהוה כִּי
Israel filios oppressit ipse & ,ei *ferri* currus nongenti
תֵשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל לוֹ וְהוּא לָחַץ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
uxor ,propheris mulier Deborah Et ,annis viginti *fortitudine in*
4 בְּתֹקֶף עֶשְׂרִים שָׁנָה : וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת
ipsa Et ,illo tempore in Israel *judicans* ipsa ,Lappidoth
5 לַפִּידוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא : וְהִיא
Bethel inter & ,Ramah inter Deborah palma sub *sedens*
יוֹשֶׁבֶת תַּחַת־תֹּמֶר דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית־אֵל
,Judicium ad Israel filii eam ad ascendebat & ,Ephraim monte in
בְּהַר אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵלֶיהָ לַמִּשְׁפָּט :
,Naphtali Chedes de Abinoham filium Barac vocavit & Misirque
6 וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם מִקֶּדֶשׁ נַפְתָּלִי
,Vade ,Israel Deus Dominus præcepit Nonne : eum ad dixitque
וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא צִוָּה יהוה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵךְ
,virorum millia decem tecum *capies* & ,Thabor monte in *trahes* &
וּמָשַׁכְתָּ בְהַר תָּבוֹר וְלָקַחְתָּ עִמְּךָ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ
torrentem ad *te ad* Iraham Et ,Zebulun filiis è &,Naphthali filiis de
7 מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבוּלֻן : וּמָשַׁכְתִּי אֵלֶיךָ אֶל־נַחַל
,Jabin exercitus principem Sisteram Chison
& ,*currum* & ,Jabin exercitus principem Sisteram Chison
קִישׁוֹן אֶת־סִיסְרָא שַׂר־צְבָא יָבִין וְאֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת
Si ,Barac eam ad Dixitque .tua manu in eâ *dabo* & ,ejus multitudine
הֲמוֹנוֹ וְנָתַתִּיהוּ בְיָדֶךָ : וַיֹּאמֶר אֵלָיו בָּרָק אִם־
,ibo non ,mecum *iveris* non si & ,ibo & ,mecum *iveris*
8 תֵּלְכִי עִמִּי וְהָלַכְתִּי וְאִם־לֹא תֵלְכִי עִמִּי לֹא אֵלֵךְ :
tuus decor erit non verentamen ,tecum ibo Eundo : dixit Et
9 וַתֹּאמֶר הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ אֶפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִפְאַרְתְּךָ
Dominus *vendet* mulieris manu in quia *ambulans* tu *qua* ,via *super*
עַל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד אִשָּׁה יִמְכֹּר יהוה
,Chedes in Barac eum *ivit* & ,Deborah Surrexitque ,Sisteram
אֶת־סִיסְרָא וַתָּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶךְ עִם־בָּרָק קֶדְשָׁה :
ascendit & ,Chedes in Naphthali & ,Zebulun Barac *conclamavit* Et
10 וַיַּעַל בָּרָק אֶת־זְבוּלֻן וְאֶת־נַפְתָּלִי קֶדְשָׁה וַיַּעַל
,Deborah eo cum ascendit que : virorum millibus decem suis pedibus *in*
בְּרַגְלָיו עֲשֶׂרֶת אֲלָפִי אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוֹרָה :
: Mosch soceri Chobab filiis de ,Chain à se separavit Chenæus Cheber Et
11 וְחֶבֶר הַקֵּינִי נִפְרַד מִקַּיִן מִבְּנֵי חֹבָב חֹתֵן מֹשֶׁה
,Chedes *cum* quæ ,Sahananim in quercum ad usque *suam aulam* tetendit &
וַיֵּט אָהֳלוֹ עַד־אֵלוֹן בְּצַעֲנַיִּם אֲשֶׁר אֶת־קֶדֶשׁ :
Abinoham filius Barac ascendisset quòd ,Sisteræ ipsi nunciaverunt Et
12 וַיַּגִּדוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם
,suum currum omnem Sisera *convocavit* Et ,Thabor montem
הַר־תָּבוֹר : וַיַּזְעֵק סִיסְרָא אֶת־כָּל־רִכְבּוֹ
13 Charoseth de ,secum qui ,populâ omnem & ,*ferri* currus nongentos
תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל וְאֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מֵחֲרֹשֶׁת
,Barac ad Deborah Dixitque .Chison torrentem ad gentium
הַגּוֹיִם אֶל־נַחַל קִישׁוֹן : וַתֹּאמֶר דְּבוֹרָה אֶל־בָּרָק
14 ,tua manu in Sisteram Dominus *dedit quo* ,dies hic quia ,Surge
קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן יהוה אֶת־סִיסְרָא בְּיָדֶךָ
monte de Barac descendit Et *? tuis facies ad* est egressus Dominus nonne
הֲלֹא יהוה יָצָא לְפָנֶיךָ וַיֵּרֶד בָּרָק מֵהַר
,eum post virorum millia decem & ,Thabor
תָּבוֹר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו :

Versio VULG. LAT.

CAP. IV.

1 ADdiderúntq; filii Israel facere malum in conspectu
2 Dñi post mortẽ Aod. Et tradidit illos Dñs in manus Jabin
regis Chanaan, qui regnavit in
Asor: habuitq; ducem exercit[us]
sui nomine Sisaram, ipse autẽ
habitabat in Haroseth gentiũ.
3 Clamavetúntque filii Israel ad
Dñm, nongentos enim habe-
bat falcatos currus, & per vi-
ginti annos vehementer op-
presserat eos. Erat autẽ Deb-
bora prophetis uxor Lapidoth,
quæ judicabat populum in illo
5 tempore. Et sedebat sub pal-
ma, quæ nomine illius vocaba-
tur, inter Rama & Bethel in
monte Ephraim: ascendebánt-
que ad eam filii Israel in omne
6 judiciũ. Quæ misit & vocavit
Barac filium Abinoẽ de Cedes
Nephthalì: dixitq; ad eũ; Præ-
cepit tibi Dñs Deus Israel, va-
de, & duc exercitũ in montem
Thabor, tolléque tecũ decem
millia pugnatorum de filiis
Nephthali, et de filiis Zabulon:
7 Ego autẽ adducã ad te in loco
torrentis Cison, Sisarã princi-
pẽ exercit[us] Jabin, & currus ej[us],
atq; omnẽ multitudinẽ, & tra-
8 dam eos in manu tua. Dixitq;
ad eam Barac; Si venis mecum,
vadã: si nolueris venire mecũ,
9 non pergã. Quæ dixit ad eũ;
Ibo quidẽ tecũ, sed in hac vice
victoria non reputabitur tibi,
quia in manu mulieris trade-
tur Sisara. Surrexit itaq; Deb-
bora, & perrexit cum Barac in
10 Cedes. Qui, accitis Zabulon et
Nephthali, ascendit cum decẽ
millibus pugnatorum, habens
11 Debborã in comitatu suo. Ha-
ber autem Cinæus recesserat
quondã à cæteris Cinæis fra-
trib[us] suis filiis Hobab, cogoati
Moysi: & tetenderat taberna-
cula usq; ad vallẽ, quæ vocatur
Sennim, & erat juxta Cedes.
12 Nuntiatúmq; est Sisaræ, quòd
ascendisset Barac filj[us] Abinoẽ
13 in montẽ Thabor: Et congre-
gavit nongentos falcatos curr[us],
& omnẽ exercitũ de Haroseth
14 gentiũ ad torrentẽ Cison. Di-
xitq; Debbora ad Barac; Surge,
hæc est enim dies, in qua
tradidit Dñs Sisaram in manus
tuas: ien ipse ductor est tu[us]. De-
scendit itaque Barac de monte
Thabor, & detẽ millia pugna-
totum cum eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. δ'. CAP. IV.

1 Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι
τὸ πονηρὸν (β) ἐνώπιον κυρίου. καὶ Ἀὼδ ἀπε-
2 θανε. Καὶ ἀπέδοτο (γ) αὐτοὺς υἱὸς Ἰσραὴλ λα-
οῦ ἐν χειρὶ (δ) Ἰαβὶν βασιλέως Χαναὰν,
ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσώρ. καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυ-
νάμεως αὐτοῦ Σισάρα, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν (ε)
3 Ἀριοσθὼ τῇ ἐθνῶν. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια ἅρματα
σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ. καὶ αὐτὸς ἐθλίβετο τοὺς Ἰσραὴλ
4 κραταιῶς ἐκεῖνον ἔτη. Καὶ Δεββῶρα γυνὴ
προφῆτις γυνὴ Λαφιδὼθ, αὕτη ἔκρινε τὸν Ἰσ-
5 ραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ αὐτὴ ἐκάθη-
το ὑπὸ φοίνικα Δεββῶρα ἀναμέσον (ζ) τῆς
Ῥαμὰ καὶ ἀναμέσον τῆς Βαιθὴλ ἐν τῷ ὄρει Ε-
φραίμ. καὶ (η) ἀνέβαινον πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
6 ραὴλ (θ) εἰς κρίσιν. Καὶ ἀπέστειλε Δεββῶρα
καὶ ἐκάλεσε τὸν (ι) Βαρὰκ υἱὸν Ἀβινεὲμ ἐκ (κ)
Κάδης Νεφθαλὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, (λ) Οὐχὶ
ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς (μ) Ἰσραὴλ σοὶ, καὶ
ἀπελεύσῃ εἰς τὸ ὄρος Θαβὼρ, καὶ λήψῃ μετὰ σαυ-
τοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν (ν) ἐκ τῶν υἱῶν Νεφ-
7 θαλὶ, καὶ (ξ) ἐκ τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν, (ο) Καὶ ἐπιβλέψω
πρὸς σὲ εἰς τὸ χειμάῤῥους Κισῶν ὅτι τὸν Σισά-
ρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως (π) Ἰαβὶν, καὶ τὰ ἅρ-
ματα αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω
8 αὐτὸν (ρ) εἰς χεῖράς σου. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν (σ)
Βαράκ, Ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ, πορεύσομαι, καὶ
ἐὰν μὴ πορευθῇς (τ), οὐ πορεύσομαι, ὅτι
οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐοδοῖ κύριος ὁ
9 ἄγγελός μου ἐμοί. Καὶ (υ) εἶπε, Πορευόμενη
πορεύσομαι μετὰ σοῦ. πλὴν γίνωσκε, ὅτι οὐκ ἔσται
τὸ πορεύεσθαί σε (φ) ὁδὸν ἣν (χ) σὺ
πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσει κύριος
τὸν Σισάρα. καὶ ἀνέστη Δεββῶρα, καὶ ἐπορεύθη
10 (ψ) μετὰ Βαράκ εἰς Κάδης. (ω) Καὶ ἐβόησε
Βαράκ τὸν Ζαβουλὼν καὶ τὸν Νεφθαλὶ εἰς Κάδης,
καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ δέκα χιλιάδες
ἀνδρῶν, (α) καὶ ἀνέβη Δεββῶρα μετ' αὐτοῦ. (β)
11 Καὶ Χαβὲρ ὁ Κιναῖος ἐχωρίσθη ἀπὸ Καινὰ
ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰωβὰβ γαμβροῦ Μωυσῆ. καὶ ἔπηξε
τὴν σκηνὴν αὐτοῦ (γ) ἕως δρυὸς Μεονεκ λάν-
12 του, ὃ ἐστιν ἐχόμενα Κάδης. Καὶ (δ) ἀπηγγέλη
Σισάρᾳ, ὅτι ἀνέβη Βαράκ υἱὸς (ε) Ἀβινεὲμ
13 εἰς ὄρος Θαβώρ. Καὶ ἐκάλεσε Σισάρα πᾶσα
τὰ ἅρματα αὐτοῦ (ζ) ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ,
καὶ πᾶσα τὴν (η) Ἀριοσθὼ ἀπὸ
14 τῶν ἐθνῶν εἰς τὴν χειμάῤῥους (θ) Κισῶν. Καὶ
εἶπε Δεββῶρα πρὸς (ι) Βαράκ, Ἀνάστηθι, ὅτι
αὕτη ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ (κ) παρέδωκε κύριος τὸν (λ)
Σισάρα ἐν τῇ χειρί σου, οὐχὶ κύριος ὀξέωσέν σε;
καὶ κατέβη (μ) Βαράκ καὶ τὸ ὄρος
Θαβώρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω
αὐτοῦ.

MS. A. (α) Ἔτι οἱ υἱοὶ (β) Ἐναραὴλ (γ) αὐτὸς κύριος (δ) Ἰαμεὶν (ε) Ἀσειρὼθ (ζ)
Ἰαμὰ, καὶ ἀναμέσον Βαιθὴλ ἐν ὄρει (η) ἀνέβαινον (θ) ἐκεῖ τὸ κρίνειν. (ι) Βαρὰχ (κ)
Κέδες Νεφθαλὶ, (λ) Οὐχὶ κύριος ἐνετείλατο (μ) Ἰσραὴλ, καὶ (ν) ἀπὸ τῶν (ξ) ἀπὸ τῶν (ο) Καὶ
ἀπόξω σε πρὸς τὸ χειμάῤῥους (π) Ἰαμεὶν, (ῥ) ἐν χειρὶ (ς. (σ) Βαρὰχ, (τ) μετ' ἐμοῦ, ἐ
(υ) ἔπεσον πρὸς ἀνδὶν ἐν Δεββῶρα, Πορευόμενη πορεύσομαι (φ) εἰς τὸ (χ) μετ' αὐ-
τὸ Βαρὰχ ἐκ Κέδες. (ψ) Καὶ πορεύεται Βαρὰχ τὸν Ζαβουλὼν καὶ τὸν Νεφθαλὶ εἰς
Κέδες, καὶ ἀνέβησ (ω) καὶ Δεββῶρα ἀνέβη μετ' αὐτοῦ. (α) Καὶ οἱ πλησίον τοῦ Κηνὰν
ἐχωρίσθησ ἀπὸ τῶν (β) πρὸς δρῦν ἀναπαυομένων, ἣ ἐστιν (γ) ἀνὴρ ἐνεῖλεν τὸν Σι-
σάρα, (δ) Ἰαβὶ ἐνεῖμε ἐπ' ὄρος (ε) ὅτι ἐννακόσια ἅρματα (ζ) πρὸς τὸν ἀνὴρ, καὶ (ζ) λα-
ὸν μετ' αὐτοῦ (η) Ἀρεσὼθ (θ) Κισῶν. (ι) Βαρὰχ, (κ) ὀξέωσόσε (λ) Σισάρα
ἐν χειρί σου, οὐχ ἰδὼ κύριος ἐλεύσ) ἔμπροσθέν σου ; (μ) Βαρὰχ ἀπὸ τῶ

Targum JONATHAN.

ד

1 ואוסיפו בני ישראל למעבד בישא קדם יי ואהוד מית : ומסרנון יי ביד יבין מלכא דכנען
2 די מלך בחצור ורב חיליה סיסרא והוא יתיב בתקוף כרסי עממיא : וצעיקו בני ישראל
3 קדם יי ארי תשע מאה רתיכין דברזלא ליה והוא דחק ית בני ישראל בתוקפא עסרין
4 שנין : ודבורה אתתא נביאתא אתת לפידות היא דינא ית ישראל בעידנא ההיא : והיא
5 יתבה בקרתא בעשרות דבורא מתפרנסא מן דיולה דלקדמין בירתו פרדסין פרי סתא
ודיין עבדין משת בבקעתא בית שקיא בבית אתל עפר חור כטור מלכא וסלקין לותה בני
6 ישראל לדינא : ושלחת וקרת לברק בר אבינעם מקדש ודבית נפתלי ואמרת ליה הלא
פקיד יי אלהא דישראל אזיל ותתנגיד בטורא ותבור ותרבר עמך עסרין אלפין גברא
7 מבני נפתלי ומבני זבולן : ואתביב על ידך לנחלא דקישון ית סיסרא רב חיליא דיבין ויתי
8 ותיבלון עמי ואזיל ואם לא : ואמרת מיל אזיל עסק לתורה ארי לא תהי תושבחתך על אורחא
9 דאת אזיל ארי ביד אתתא ומסור יי ית סיסרא וקמת דבורה ואזלת עם ברק לקרש : וכנש
10 ברק ית שבטא דזבולן וית שבטא דנפתלי לקדש וסליקו עשרה עסרין אלפין גברא
11 וסליקת עמיה דבורה : וחבר שלמאה אתברש משלמאי מכני חובב תמוהי רשאה
12 ופרסיה למשכניה עד מישר אנניא דעם קדש : ואחיאו לסיסרא ארי סליק ברק בר
13 אבינעם לטור תבור : וכנש סיסרא ית כל רתיכיה תשע מאה רתיכין דברזלא וית כל
14 עמא דעמיה מתקוף כרסי עממיא לנחלא דקישון : ואמרת דבורה לברק קום ארי
דין יומא דמסר יי ית סיסרא בידך הלא מלאכא דיי נפק לאצלחא קדמך ונחת ברק
מטורא דתבור ועסרא אלפין גברא בתרוהי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

IV.

1 ET addiderunt filii Israel ad faciendũ quod malum ante Dñm; et Ehud
2 mortuus est. Et tradidit eos Dñs in manum Jabin regis Chenaghan, qui re-
gnavit in Hhasor; et princeps exercitus ejus Zzizzara; et ipse habitans in
munitione arcium gentium. Et clamaverunt filii Israel ante Dñm, nam non-
3 genti currus ferri illi; et ipse afflixit filios Israel in dutitie viginti annis.
4 Et Debora mulier Prophetis uxor Lapbidoth, ipsa judicans Israel in tem-
5 pore illo. Et fuit habitans in urbe in Ghararoth Debora, *sustentata de suo;*
eique palma in Jericho, horti in Ramatha, oleæ faciennes oleum in valle, do-
mus irrigationis in Bethel, pulvis albus in monte regis : et ascendentes
6 ad eam *filii* Israel ad judicium. Et misit, et vocavit Barak filium Abino-
gham de Kedes domus Nephthali, & dixit ei; Nonne jussit Dñs Deus Isra-
el, Vade, et extendere in monte Thabor; et duces tecum decem mille vi-
7 ros ex filiis Nephtbali, et ex filiis Zebulun? Et excitabo super maoum tuam
ad fluviũ Kisson Zzizzarã principẽ virtutis Jabin et currus ejus, & exercitũ
8 ejus; & tradã eum in manu tuã. Et dixit ei Barak; Si veneris mecũ, et veniã;
et si non veneris mecũ non veniã. Et dixit, Veniendo veniã tecũ, tantũ quia
9 non erit gloria tua sup viã quã tu ambulans; quia in manu mulieris tradet
Dominus Zzizzaram: et surrexit Debora, & venit cum Barak ad Kades. Et
10 congregavit Barak tribum Zebulun, & tribũ Nephthali ad Kades, & ascen-
derũt cum eo decẽ mille viri; et ascendit cum eo Debora. Et Hheber Sal-
11 maus separatus est à Salmæis à filiis Hhobab soceri Mosis, et tetendit ta-
bernaculum suum *usque ad* planitiem lacuum qui prope Kades. Et nunci-
12 averunt Zzizzaræ, quod ascendit Barak filius Abingham ad montem
Thabor. Et congregavit Zzizaara omnes currus suos, nongentos currus
13 ferri, & omnem populum qui cum eo, de fortitudine arcium gentium ad
14 fluvium Kisson. Et dixit Debora Barak, Surge; nam hic dies quo tradidit
Dominus Zzizzara in manu tua, nonne angelus Domini *exiit* ad prospe-
randum ante te? et descendit Barak ex monte Thabor, & decem mille
viri post eum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. IV.

1 Aut verò filii Israel adjecerunt adhuc operari quod malum erat coram Domino,
2 mortuo Ahure, Tradidítque eos Dominus in manum Nabin regis Chanaan; qui regnabat in Hasor, & ducis exercitûs ejus Sisaræ
3 qui habitabat io Harsath-gentium: Quare vociferárunt filii Israel ad Dominum; habebat eoim ille nongentos currus ferreos,
4 idémque cum violentia subegerat filios Israel annis viginti. Debora autem mulier prophetissa uxor Lephithor, judicabat Israelem tunc temporis:
5 Eadémque Debora degebat sub palma, inter Ramath & ioter Beth-il quæ est in monte Aphrem, ascendebántque ad eam filii Israel ad judicium.
6 Hæc mittens accersivit Barac filium Abineam de Recem-Nephtali, & ait illi, Nonne præcepit tibi Dominus Deus Israelis ut abires degeréfque in monte Tabor, duceréfque tecum circiter decem millia virorum de filiis
7 Nephtali & de filiis Zebolon, Qui tecum venirent ad torrentem Cisson contra Sisarā ducem exercitûs Nabini, contra quadrigas ejus, & contra exercitum ejus, ut eum traderem in manus tuas? Dixit illi Barac, Si
8 mecum proficiscare, proficiscar; si verò non proficiscare mecum, haud proficiscar.
9 Ait illi, Certissimè tecum proficiscar, verùntamen O Barac, non assequétis gloriam ex itinere ad quod pergis; nam in manum mulieris traditurus est Dominus Sisaram: surrexit itaque Debora, & abiit cum Ba-
10 rac in Recem. Collegit autem Barac Zebolonem & Nephtali ad Recem, & ascenderuos cum eo decem millia virorum; ascendítque cum eo etiam Debora. (Verùm Ho-
11 bar-Cainan egressus fuerat è Caino, è filiis Hobab soceri Mosis, fixerátque tentorium suum, usque ad Terebinthum quæ est in Seinin quæ est secus Recem)
12 Nuntiatúmque est Sisaræ quòd ascendisset Barac filius Abineam in montem Tabor.
13 Quare collegit Sisara omnes quadrigas suas, *nempe* nongentas quadrigas ferreas, totámque turbam quæ cum eo erat, ab Harsath-gentium usque ad torrentem Cisson.
14 Dixit autem Debora ad Barac, Surge, hæc est enim dies quà tradidit Deᵒ Sisaram in manᵒ tuas: en Dñs egredietur ante te. Et descendit Barac de monte Tabor secum habens decem millia virorum;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. IV.

1 Edierunt quoque filii Israel ad perpetrandá scelera coram Domino, eò quòd obiisset Abia.
2 Quapropter potestatem dedit in eos Dominus Jabino regi Chanaan, qui erat in Hasor: & nomen ejus qui portabat lanceam ipsius, erat Sisara qui habitabat in Harosath-gentium.
3 Exclamáuunt autem filii Israel ad Dominum supplices: & id quidem, quòd ille haberet nongentos currus ferreos. Hic
4 idem violenter usus est filiis Israel viginti annis. Verùm Debora prophetissa uxor principis judicabat filios Israel tunc temporis.
5 (Erat autem habitaculum Deboræ sub monte, inter collem & inter Beth-il quæ est in monte Ephraim) ascendebantque ad eam filii Israel ut indagaret judicium.
6 Hæc ergò mittens advocavit Barac filium Abinoam de Recem urbe Nephtali, dixitque ad eum, Nonne præcepit tibi Deus, Deus Israelis, ut ires descenderesque ad montem Tabor, duceresque tecum decem millia de filiis Nephtali & de filiis Zabolon, et abiret tecum
7 ad torrentem Cisson contra Sisaram sarisophorum Jabini, & contra currus ejus, & milites ejus, & ego inquit victorem ejus te reddam? Ait illi Barac,
8 Si tu mecum abieris, abibo; sia autem abeas, non abibo. Dixit ad eum,
9 Equidem tecum abibo, verùm ne te jactes O Barac de itinere ad quod perrecturus es; nam Dominus traditurus est Sisaram in manum mulieris: surgensque Debora prafecta est cum Barac ad Recem. Convocatis
10 itaque Barac Nephtalitis & Zabolonitis in Recem, ascenderunt cum eo decem millia virorum, ascendítque Debora quoque cum ipso. Porrò Hobar-Cainan egressus
11 è Caino de filiis Hobab soceri Mosis prophetæ, fixit tentoria sua ad latus arboris terebinthi quæ prope Saanin in territorio Recem.
12 Ut autem venuntiatum fuit Sisaræ ascendisse Baracum filium Abinoam ad montem Tabor,
13 Collegit Sisara currus suos omnes, nimirum nongentos currus ferreos, et universum populum qui cum eo erat; ab Harosath-gentium usque ad torrentem Cisson.
14 Tum dixit Debora ad Barac, Surge, quoniam traditurus est hodiè Dominus Sisaram in manus tuas; ecce Dominus processurus est ante te. Descendit ergò Barac de monte Tabor, sit; patus decem millibus virorum;

ספר שופטים : ה

15 וַיהֹוָה הֹרִיד אֶת־סִיסְרָא וְאֶת־כָּל־הָרֶכֶב וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה לְפִי חָרֶב לִפְנֵי בָרָק וַיֵּרֶד סִיסְרָא מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה וַיָּנָס
16 בְּרַגְלָיו : וּבָרָק רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה עַד חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל כָּל־מַחֲנֵה סִיסְרָא לְפִי־חָרֶב לֹא
17 נִשְׁאַר עַד־אֶחָד : וְסִיסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל־אֹהֶל
18 יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי כִּי שָׁלוֹם בֵּין יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר
19 וּבֵין בֵּית חֶבֶר הַקֵּינִי : וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרַאת סִיסְרָא
20 וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי סוּרָה אֵלַי אַל־תִּירָא וַיָּסַר
21 אֵלֶיהָ הָאֹהֳלָה וַתְּכַסֵּהוּ בַּשְּׂמִיכָה : וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
22 הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם כִּי צָמָאתִי וַתִּפְתַּח אֶת־
23 נֹאד הֶחָלָב וַתַּשְׁקֵהוּ וַתְּכַסֵּהוּ : וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
24 עֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה אִם־אִישׁ יָבֹא וְשָׁאֲלָךְ
25 וְאָמַר הֲיֵשׁ פֹּה אִישׁ וְאָמַרְתְּ אָיִן : וַתִּקַּח יָעֵל אֵשֶׁת־
26 חֶבֶר אֶת־יְתַד הָאֹהֶל וַתָּשֶׂם אֶת־הַמַּקֶּבֶת בְּיָדָהּ
27 וַתָּבוֹא אֵלָיו בַּלָּאט וַתְּתָקַע אֶת־הַיָּתֵד בְּרַקָּתוֹ
28 וַתִּצְנַח בָּאָרֶץ וְהוּא נִרְדָּם וַיָּעֵף וַיָּמֹת : וְהִנֵּה
29 בְּרָק רֹדֵף אֶת־סִיסְרָא וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר לוֹ
30 לֵךְ וְאַרְאֶךָּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה מְבַקֵּשׁ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
31 וְהִנֵּה סִיסְרָא נֹפֵל מֵת וְיָתֵד בְּרַקָּתוֹ : וַיַּכְנַע אֱלֹהִים
32 בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
33 וַתֵּלֶךְ יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָלוֹךְ וְקָשֶׁה עַל יָבִין מֶלֶךְ־
34 כְּנָעַן עַד אֲשֶׁר הִכְרִיתוּ אֶת יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן :

CAP. V. ה

1 וַתָּשֶׁר דְּבוֹרָה וּבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר :
2 בִּפְרֹעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עָם בָּרֲכוּ
3 יְהוָה : שִׁמְעוּ מְלָכִים הַאֲזִינוּ רוֹזְנִים אֲנִכִי לַיהוָה
אֲנִכִי אָשִׁירָה אֲזַמֵּר לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :

Versio VUL. LAT.

15 Perterruítq; Dñs Sisaram, & omnes curr' ejus, universámq; multitudinẽ, in ore gladii, ad conspectũ Barac: in tantum, ut Sisara de curru desiliens, pedibus fugeret, Et Barac perse-
16 queretur fugientes curr', et exercitũ, usq; ad Haroseth gentium, & omnis hostiũ multitudo usque ad internecionẽ ca-
17 deret. Sisara autem ad fugiens pervenit ad tentoriũ Jahel uxoris Haber Cinæi. Erat enim pax inter Jabin regẽ Azor, & do-
18 mũ Haber Cinæi. Egressa igitur Jahel in occursũ Sisaræ, dixit ad eum; Intra ad me, domine mi: intra, ne timeas. Qui in-
19 greſſ' tabernaculũ ej', et operi-
tus ab ea pallio, Dixit ad eam; Da mihi, obsecro, paululum aquæ, quia sitio valdẽ. Quæ aperuit utrẽ lactis, & dedit ei bi-
20 bere, & operuit illum. Dixitq; Sisara ad eam, Sta ante ostium tabernaculi: & cùm venerit aliquis interrogans te, et dicens; Nũmquid hic est aliquis? Re-
21 spondebis, Null' est. Tulit itaque Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens pariter & malleũ: & ingressa abscondit è, & cum silentio, posuit supra temp' capitis ejus clavum, percussúmq; malleo defixit in cerebrũ usque ad terrã: qui sopore mortẽ consocians defecit,
22 & mortu' est. Et ecce Barac sequens Sisarã veniebat: egressáq; Jahel in occursũ ejus dixit ei; Veni, & ostendã tibi virum quẽ quæris. Qui cùm intrãsset ad eã, vidit Sisarã jacentẽ mortuũ, et clavum infixũ in tempo-
23 re ejus. Humiliavit ergò Deus in die illo Jabin regẽ Chanaan
24 corã filiis Israel: Qui crescebant quotidiè, & forti manu opprimebant Jabin regẽ Chanaan, donec delerent eum.

CAP. V.

1 CEcinerũntq; Debbora & Barac filj Abinoem in illo die,
2 dicentes; Qui sponte obtulistis de Israel animas vestras ad pe-
3 riculũ, benedicite Dño. Audite reges, aurib' percipite principes: Ego sum, ego sum quæ Domino canam, psallam Domino Deo Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἐξέκοψε κύριος τὸν Σισάρα καὶ πᾶσα τὰ
ἅρματα αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν
στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον (u) Βαράκ. καὶ κατέ-
βη Σισάρα (ξ) ἐπάνωθεν τῆς ἅρματος αὐτοῦ, καὶ
16 ἔφυγε πεζῇ ποδῶν αὐτοῦ. Καὶ (o) Βαρὰκ διώκων
ὀπίσω τῶν ἁρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς (τ)
ἕως Ἀρισωθ τῶν ἐθνῶν. καὶ ἔπεσε πᾶσα (π) παρε-
μβολὴ Σισάρα ἐν στόματι ῥομφαίας· ἐὰν κατέλιπε-
17 θη ἕως ἑνός. Καὶ Σισάρα (ρ) ἔφυγεν τοῖς ποσὶν
αὐτοῦ εἰς σκηνὴν Ιαὴλ γυναικὸς (σ) Χαβὲρ τοῦ Κη-
νί, ὅτι εἰρήνη (τ) ἦν ἀναμέσον Ιαβὶν
βασιλέως Ἀσὼρ καὶ ἀναμέσον (υ) τῆς οἰκου Χα-
18 βὲρ τοῦ Κηνί. Καὶ ἐξῆλθεν Ιαὴλ (φ) εἰς συ-
ἀντησιν Σισάρα, καὶ εἶπεν (χ) αὐτῷ, Εκκλινον
κύριέ μου, (ψ) ἔκκλινον πρὸς με, μὴ φοβοῦ. καὶ
(ω) ἐξέκλινε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν, (α) καὶ
περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ. Καὶ εἶπε Σισάρα
πρὸς αὐτὸν, Πόσον με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐ-
διψησα. καὶ ἤνοιξε τὴν ἀσκὸν τῶν γαλακτος, καὶ
19 ἐπότισεν αὐτὸν, (β) καὶ περιέβαλεν αὐτόν. Καὶ εἶ-
πε πρὸς (γ) αὐτὸν Σισάρα, Σπῆθι δὴ ἐπὶ τὴν
θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται (δ) ἐὰν ἀνὴρ ἔλθῃ
πρὸς σε, καὶ ἐρωτήσῃ σε, (ε) καὶ εἴπῃ, Εἰ ἔστιν
20 ὧδε ἀνήρ; καὶ ἐρεῖς, Οὐκ ἔστι. (ζ) Καὶ ἔλαβεν
Ιαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τὸ πάσσαλον τῆς σκηνῆς, καὶ
ἔθηκε τὸ ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε
πρὸς αὐτὸν (η) ἐν κρυφῇ, καὶ ἔπηξε τὸ πάσσαλον
ἐν τῇ κροτάφῳ αὐτοῦ, καὶ διέξεπεσεν ἐν τῇ γῇ·
21 καὶ αὐτὸς ἐξέζευξε κοπιῶν, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἰδοὺ
(θ) Βαράκ διώκων τὸν Σισάρα. καὶ ἐξῆλθεν
Ιαὴλ (ι) εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Δεῦρε καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς. καὶ
εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν· καὶ ἰδοὺ Σισάρα κεκλιμένος ἐρρι-
μένος νεκρὸς, καὶ ὁ πάσσαλος (λ) ἐν τῇ κροτά-
φῳ αὐτοῦ. Καὶ (μ) ἐξέβασεν ὁ θεὸς τὸν Ιαβὶν
βασιλέα Χανὰαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (ν) ἔμ-
προσθεν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ (ξ) ἐπορεύθη ἡ χεὶρ
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη
ἕως Ιαβὶν βασιλέα Χανάαν, (ο) ἕως οὗ ἐξω-
λόθρευσαν τὸν Ιαβὶν βασιλέα Χανάαν.

ΚΕΦ. ε'.

1 Καὶ (α) ᾖσε Δεβόρρα καὶ (β) Βαράκ υἱὸς Α-
βινεὲμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, (γ) λέγοντες,
2 Ἀπεκδύσθαι ἀπεκδυμαι τὴν Ἰσραὴλ ἐν τῷ
ἐκουσιασθῆναι λαὸν, εὐλογεῖτε κύριον. Ἀκούε-
τε βασιλεῖς, ἐνωτίζεσθε Σατράπαι· ἄσο-
μαι ἐγὼ εἶμι τῷ κυρίῳ ἐγὼ εἶμι, ψαλῶ τῷ
κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ.

MS.A. (ν) Βαράχ. (ξ) ἀπὸ τοῦ (ο) Βαράχ (τ) ἕως δρυμοῦ τῶν ὑδάτων. (π)
ἡ παρεμβολὴ (ρ) ἀνεχώρησεν τοῖς (σ) Χαβὲρ τοῦ Κηνάν, (τ) ἀναμέσον Ια-
βεὶν (υ) οἴκου (φ) εἰς ἀπάντησιν (χ) κυρίε μου, (ψ) ἔκκλινον (ω) ἔκκλινον
(ω) ἔκνευσον πρὸς (α) τὸν συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτοῦ. Καὶ
εἶπεν (β) καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ (γ) αὐτὸ, Σπῆθι ἐν τῇ
θύρᾳ τῆς (δ) ἐὰν τὸν ἐλθῃ (ε) καὶ εἴπῃ Σοι, Ἔστιν ἐνταῦθα ἀνήρ; (ζ) Καὶ συν-
εκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν (η) ἡσυχῇ, καὶ ἔθηκεν τὸ πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ, καὶ ἐδόλασεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐτὸς ἀπεκάπεσεν ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ ἐξέλυσεν, καὶ
ἀπέθανεν. (θ) Βαράχ (ι) εἰς * ἀπάντην αὐτῷ (κ) πεπτωκὼς νεκρὸς, (λ) ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ. (μ) ἐπαπέστησεν κύριος ὁ θεὸς (ν) ἐνώπιον (ξ) ἐπορεύθη χεὶρ κυρίου ὑῶν (ο) ἕως ἐξωλόθρευσε αὐτὸν.
Καὶ MS.A. Κεφ. ε'. (α) ἦσεν (β) Βαράχ (γ) καὶ ἔπεσεν ἐν τῇ ᾠδῇ, Ἐν τῷ ἀρξασθαι ἀρχηγὸς ἐν Ἰσραὴλ ἐν πεφαιδῶσι λαοῦ, εὐλογεῖτε τὸν κύριον. Ἀκούε σεῖ βασιλεῖς, ἐνωτίζεσθε σατράπαι δυνατοί. Ἐγὼ τῷ κυρίῳ ἄσομαι, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰσραήλ.

15 Et pavefecit Dominus Sisarã, & omnes currus ejus, & omnia castra ej' in ore gladii in conspectu
Barac. Et descendit Sisara desuper curru suo, & fugit pedibus
suis. Et Barac persequens post cur-
16 ru', & post castra usq; (k) dum sol
ab gentiũ. Et cecidérunt omnia castra Sisaræ in ore gladii: non re-
17 mansit usq; ad unũ. Et Sisara fugit pedib' suis ad tabernaculũ Jahel uxoris Chaber (l) sodalis Cinæi: quoniã pax erat inter Jabin regẽ
18 Asor, & inter domũ Chaber Cinæi. Et exiit Jael in occursũ Sisaræ, & dixit ei; Declina, domine mi, declina ad me, ne timeas.
Et declinavit ad eã in tabernaculum: (m) & circumvolvit eã
19 indumento. Et dixit Sisara ad eam, Pota me nunc pusillã aquã, quoniam sitivi. Et aperuit utrem
lactis, & potavit eum: & operuit eum. Et dixit ad eam Sisa-
20 ra, Sta nunc ad portam tabernaculi: & erit, si vir venerit ad te, & interrogaverit te, et dixerit,
Si est hic vir? et dices, (n) Non est. Et sumpsit Jael uxor Chaber
21 pauillum tabernaculi: et posuit malleum in manu sua, et intravit ad eum (o) in occulto, et fixit pa-
xillum in tempore ejus, et prolapsus est in terram: et ipse sopitus est in toto: & defecit, et mortuus
22 est. Et ecce Barac persequens Sisaram. Et exiit Jael in occursum
ei: et dixit ei; Veni, et ostendã tibi virum, quẽ tu quæris. Et in-
travit ad eam. Et ecce Sisara projectus mortuus, & paxillus in tempore ejus. Et (p) fugavit Deus
23 Jabin regem Chanaan in die illa ante filios Israel. Et pergebat ma-
24 nus filiorum Israel pergens, & indurata super Jabin regem Chanaan: quoadusque exterminaverunt Jabin regem Chanaan.

CAP. V.

1 ET (a) cecinerunt Debbora, & Barac filius Abinoem, in die illa,
2 dicentes; (b) Revelata est revelatio in Israel, dũ sponte se offerret
3 populus, benedicite Dõm. Audite reges: et auribꝰ percipite satrapæ.
(c) Canam ego quidẽ Domino, ego quidẽ psallã Domino Deo Israel.

MS.A. (ν) Βαράχ. (ξ) ἀπὸ τοῦ (ο) Βαράχ (τ) ἕως δρυμοῦ τῶν ὑδάτων. (π)
ἡ παρεμβολὴ (ρ) ἀνεχώρησεν τοῖς (σ) Χαβὲρ τοῦ Κηνάν, (τ) ἀναμέσον Ια-
βεὶν (υ) οἴκου (φ) εἰς ἀπάντησιν (χ) κυρίε μου, (ψ) ἔκκλινον (ω) ἔκκλινον
(ω) ἔκνευσον πρὸς * ἀυτὸν (α) καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτοῦ. Καὶ
εἶπεν (β) καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ (γ) αὐτὸ, Σπῆθι ἐν τῇ
θύρᾳ τῆς (δ) ἐὰν τὸν ἐλθῃ (ε) καὶ εἴπῃ Σοι, Ἔστιν ἐνταῦθα ἀνήρ; (ζ) Καὶ συν-
εκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν (η) ἡσυχῇ, καὶ ἔθηκεν τὸ πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ, καὶ ἐδόλασεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐτὸς ἀπεκάπεσεν ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ ἐξέλυσεν, καὶ
ἀπέθανεν. (θ) Βαράχ (ι) εἰς * ἀπάντην αὐτῷ (κ) πεπτωκὼς νεκρὸς, (λ) ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ. (μ) ἐπαπέστησεν κύριος ὁ θεὸς (ν) ἐνώπιον (ξ) ἐπορεύθη χεὶρ κυρίου ὑῶν (ο) ἕως ἐξωλόθρευσε αὐτὸν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וְחַבְרֵי יָיְ יַת סִיסְרָא וְיַת כָּל רְתִיכְיָא יַת כָּל מַשְׁרְיָתָא לְפִתְגָם חַרְבָּא קֳדָם בָּרָק וְנָחַת
16 סִיסְרָא מֵעַל רְתִיכְיָא וְאַבַּד בְּרַגְלוֹהִי : וּבְרָק רְדַף בַּתַּר רְתִיכְיָא וּבַתַּר מַשְׁרְיָתָא עַד תְּקוּף
17 כַּרְבֵּי עַמְמַיָּא וְאִתְקְטָלָא כָּל מַשְׁרְיָת סִיסְרָא לְפִתְגָם חַרְבָּא לָא אִשְׁתְּאַר עַד חַד : וְסִיסְרָא
אֲזַל בְּרַגְלוֹהִי לְמַשְׁכְּנָא דְיָעֵל אִנְתְּתָא דְחֶבֶר שְׁלֵמָא בֵּין יָבִין מַלְכָּא דְחָצוֹר
18 וּבֵין בֵּית חֶבֶר שְׁלֵמָא : וּנְפַקַת יָעֵל לְקַדְמוּת סִיסְרָא וַאֲמַרַת לֵיהּ זוּר רַבּוֹנִי זוּר לְוָתִי לָא
19 תִדְחַל וּזָר לְוָתָהּ לְמַשְׁכְּנָא וְכַסְיַת יָתֵהּ בְּגוּנְיָא : וַאֲמַר לַהּ אַשְׁקִינִי כְּעַן וְעַד מָיָא אֲרֵי צָחֵי
20 אֲנָא לְמִשְׁתֵּי וּפְתַחַת יַת נוֹדָא דְחַלְבָא וְאַשְׁקַיַת יָתֵהּ וְכַסְיַת יָתֵהּ : וַאֲמַר לַהּ קוּמִי בְּתַרְעָא דְמַשְׁכְּנָא
21 וַיְהֵי אִם אֱנָשׁ יָתִי וְיִשְׁאַל נִיךְ וְיֵימַר הַאִית כָּאנִבְרָא וְתֵימְרִין לָא : וּנְסִיבַת יָעֵל אִנְתְּתָא דְחֶבֶר
יַת סְכַת מַשְׁכְּנָא וְשַׁוַיַת יַת אֲדָרְפְּתָא בִּידָהּ וַעֲלַת לְוָתֵהּ בְּרִז וּנְקִישַׁת יַת סִכְּתָא בְּצִדְעֵיהּ
22 וּנְעֲצַת בְּאַרְעָא וְהוּא רָמוּךְ וְאִשְׁתְּלִי וּמִית : וְהָא בְּרָק רָדֵף יַת סִיסְרָא וּנְפַקַת יָעֵל
לְקַדְמוֹתֵיהּ וַאֲמַרַת לֵיהּ אֲתָא וְאַחַוִנָךְ יַת גַּבְרָא דְאַתְ בָּעֵי וְעָל לְוָתֵהּ וְהָא סִיסְרָא טָרִיף
23 וּמִית וְסִכְּתָא בְּעֵיצָא בְּצִדְעֵיהּ : וּתְבַר יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא יַת יָבִין מַלְכָּא דְכְנָעַן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
24 וְאַזְלַת יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָזְלָא וְתַקְפָא עַל יָבִין מַלְכָּא דְכְנָעַן עַד דִּישֵׁיצוּ יַת יָבִין מַלְכָּא
דְכְנָעַן :

ה

1 וְשַׁבְּחַת דְּבוֹרָה וּבָרָק בַּר אֲבִינוֹעַם עַל נִסָּא דִּפּוּרְקָנָא דְּאִתְעֲבִיד לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא
2 לְמֵימַר : בְּפוּרְעוּ בְּרוּרֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרַיְתָא אִנּוּן עֲמִמַיָּא וּטְרַדּוּנוּן מִקֳּדָמוֹהִי
3 וְכַד חָבוּ לְמֶעְבַּד אוֹרַיְתָא אִתְגַּבְּרוּ אִנּוּן עַל בַּעֲלֵי דְבָבוֹהִי וְתַקִּפוּנוּן מִכָּל תְּחוֹם אַרְעָא
דְיִשְׂרָאֵל בְּכֵן עַל פּוּרְעָנוּת חֲבַר סִיסְרָא וְכָל מַשְׁרְיָתֵהּ וְעַל נִסָּא דִּפּוּרְקָנָא דְּאִתְעֲבִיד לְהוֹן
לְיִשְׂרָאֵל בְּכֵן חָבוּ חַכִּימֵי לְמֵחַב בְּבָתֵּי כְנִשְׁתָּא בְּרִישׁ גְּלֵי וְלַאלָפָא יַת עַמָּא פִּתְגָמֵי
אוֹרַיְתָא בְּכֵן בְּדִיכוּ וְאוֹדוּ קֳדָם יְיָ : שְׁמַעוּ מַלְכֵיא דְּרַחוּ עִם סִיסְרָא לְקַרְבָא אֲצִיתוּ
שַׁלְטוֹנַיָּא דְרַחוּ עִם יָבִין מַלְכָּא דְכְנָעַן לָא בְחֵילְתְּכוֹן וְלָא בְגִבּוּרְתְּכוֹן אִתְגַּבַּרְתּוּן
וּסְלַקְתּוּן עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲמַרִית דְּבוֹרָה בְנִבּוּאָה קֳדָם יְיָ אֲנָא מְשַׁבְּחָא מוֹדֵא וּמְבָרְכָא
קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

15 Et fregit Dominus Zzizzaram et omnes currus et omnem exercitum ad
urbem gladii ante Barak; et descendit Zzizzara desuper curru suo, et ver-
16 tit in pedibus suis. Et Barak persecutus est post currus, et post exercitũ
usque ad munitionem arcium gentium, et occisus est omnis exercitus Zzi-
17 zzaræ ad os gladii; non relictus est usque ad unum. Et Zzizzara vertit in
pedibus suis ad tentorium Jaghel uxoris Hheber Salmæi, quoniam pax in-
18 ter Jabin regem Hhassor, et inter domum Hheber Salmæom. Et exivit Ja-
ghel in occursum Zzizzaræ, et dixit ei: Diverte domine mi, diverte ad me,
ne timeas: et divertit ad eam ad tentorium, & occultavit eum in linteo.
Et dixit ei, Pota me nunc pauzillo aquæ, nam areo ad bibendum: et ape-
19 ruit utrem lactis, et potavit eum, et operuit eum. Et dixit ei, Sta in por-
20 ta tabernaculi: et erit, si homo venerit et interrogaverit te & dicet, Num
est hic vir? et dices, Non. Et tulit Jaghel uxor Hheber clavum taberna-
21 culi, et posuit malleum in manu sua, et venit ad eum claoculum, et in-
cussit clavum in tempore ejus; et infixit in terrã, et ipse sopitus est, & de-
fecit et mortuus est. Et ecce Barak persecutus est Zzizzaram, et exiit Ja-
22 ghel ad occursum ejus, et dixit ei: veni, et videte faciam te virum quem
tu quærens: et ingressus est ad eam, et ecce Zzizzara jacens, & mortuus;
23 et clavus infixus in tempore suo. Et fregit Dominus in die illo Jabio
regem Chenaghan ante filios Israel. Et vivit manus filiorum Israel iens et
24 roborans se contra Jabin regem Chenaghan, quoad perdiderunt Jabin
regem Cheoaghan.

CAP. V.

1 ET laudavit Debora et Barak filius Abinogham *super signum & libera-*
tionem quæ facta est Israel in die illo, ad dicendum. Quando rebellarunt
2 domus Israel *in legem*, venerunt sup eos gentes, et expulerunt eos ex urbib'
suis: et quando redierunt ad faciendã legem, fortificati sunt illi super au-
ctores inimicitiarum eorum, qui expulerũt eos desup termino terræ Israel:
ita super ultione fractꝰ est Zzizzara et *omnis* exercitꝰ ejꝰ, et sup signũ et li-
berationẽ quæ facta est Israeli; ita redierunt sapientes ad fedendum in do-
mibus Synagogæ, in capite detecto, & ad docendum populũ verba legis:
ita benedicite et confitemini ante Dõm. Audite reges, *qui venerunt cum*
3 *Zzizzara ad bellum*; Attendite dominatores, *qui fuerunt cum Jabin re-*
ge Chenaghan; non virtute vestra neque fortitudine vestrã prævalustis,
& ascendistis contrà domum Israel: et dixit Debora in prophetiã Domi-
ni; Ego laudans, confitens & benedicens ante Dominum Deum Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܘܡܚܬ ܡܪܝܐ ܣܝܣܪܐ ܠܡܪܟܒܬܗ ܘܠܟܠ ܚܝܠܗ ܒܦܓܪܐ ܘܪܗܛ ܣܝܣܪܐ ܥܠ ܪܓܠܘܗܝ ܘܐܙܠ ܠܡܫܪܝܬܗ ܕܝܥܠ ܠܬܪܥ ܡܪܟܒܬܗ ܘܠܚܝܠܗ ܕܢܦ

ספר שופטים : ה

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

4 יהוה בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום
ארץ רעשה גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים :
5 הרים נזלו מפני יהוה זה סיני מפני
יהוה אלהי ישראל : בימי שמגר בן ענת
6 בימי יעל חדלו ארחות והלכי נתיבות יחלכו
ארחות עקלקלות : חדלו פרזון בישראל חדלו
7 עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל : יבחר
8 אלהים חדשים אז לחם שערים מגן אם יראה
ורמח בארבעים אלף בישראל : לבי לחוקקי
9 ישראל המתנדבים בעם ברכו יהוה :
10 רכבי אתנות צחורות ישבי על מדין והלכי
11 על דרך שיחו : מקול מחצצים בין משאבים
שם יתנו צדקות יהוה צדקת פרזונו בישראל
אז ירדו לשערים עם יהוה : עורי עורי
12 דבורה עורי עורי דברי שיר קום ברק ושבה
שביך בן אבינעם : אז ירד שריד לאדירים
13 עם יהוה ירד לי בגבורים : מני אפרים
14 שרשם בעמלק אחריך בנימין בעמיך מני
מכיר ירדו מחקקים ומובלין משכים
בשבט סופר :

4 Domine cùm exires de Seir, & transires p regiones Edom, terra mota est, cœliq; ac nubes distillaverunt aquis. Montes fluxerunt à facie Dñi, & Sinai à facie Dñi Dei Israel. In dieb' Samgar filii Anath, in diebus Jahel, quieverunt semitæ: & qui ingrediebantur per eas, ambulaverunt per calles devios. Cessaverunt fortes in Israel, & quieverunt: donec surgeret Debbora, surgeret mater in Israel. Nova bella elegit Dñs, & portas hostium ipse subvertit: clypeo & hasta si apparuerint in quadraginta millibus Israel. Cor meũ diligit principes Israel: qui propria voluntate obtulistis vos discrimini, benedicite Dño. Qui ascenditis super nitentes asinos, & sedetis in judicio, & ambulatis in via, loquimini. Ubi collisi sunt currus, & hostiũ suffocatus est exercitus, ibi narrentur justitiæ Dñi & clementia in fortes Israel: tunc descendit populus Domini ad portas, & obtinuit principatũ. Surge, surge Debbora, surge, surge, & loquere canticũ: surge Barac, & apprehende captivos tuos fili Abinoem. Salvatæ sunt reliquiæ populi, Dominus in fortibus dimicavit. Ex Ephraim delevit eos in Amalec, & post eum ex Benjamin in populos tuos ò Amalec: de Machir principes descenderunt, & de Zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum.

4 Κύριε, ἐν τῇ ἐξόδῳ σου (a) ἐν Σηεὶρ ἐν τῷ
ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ Ἐδώμ, γῆ ἐσείσθη, καὶ ὁ
οὐρανὸς (b) ἔσταξε δρόσους, καὶ αἱ νεφέλαι ἔσται-
5 ξαν ὕδωρ. Ὄρη ἐσείσθησαν ἀπὸ προσώπου
(c) κυρίου Ἡλοὶ, οὗτος Σινὰ ἀπὸ προσώπου κυ-
6 ρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Ἐν ἡμέραις Σαμεγὰρ υἱοῦ (d)
Ἀνάθ ἐν ἡμέραις Ἰαὴλ, (e) ἐξέλιπον ὁδοὺς,
καὶ ἐπορεύοντο ἀτραπούς, ἐπορεύοντο ὁδοὺς
7 διεστραμμένας. Ἐξέλιπον δυνατοὶ ἐν Ἰσρα-
ὴλ, ἐξέλιπον ἕως οὗ (f) ἀνέστη Δεββῶρα, (g) ἕ-
8 ως οὗ ἀνέστη μήτηρ (h) ἐν Ἰσραήλ. Ἐξελέξαν-
το θεοὺς καινοὺς, τότε ἐπολέμησ' πόλεις ἀρ-
χόντων. Συρθεὶς ἐὰν ὁρθῇ καὶ λόγχη ἐν τεσσα-
9 ρακοντα χιλιάσιν ἐν Ἰσραήλ. Ἡ καρδία μου
εἰς τὰ διατεταμένα τῷ Ἰσραήλ (i) οἱ ἑκου-
10 σαζόμενοι ἐν λαῷ εὐλογεῖτε κύριον. Ἐπι-
βεβηκότες (k) ἐπὶ ὄνου θηλείας μεστὴ μεριδίας, κα-
θήμενοι ἐπὶ κριτηρίου, καὶ πορευόμενοι ἐπὶ ὁ-
11 δοῦ, λαλεῖτε ὑμνοῦντες ἐν φωνῇ, διηγεῖσθε. Ἀπὸ φω-
νῆς ἀναχρεομένων ἀναμέσον ὑδρευομένων·
ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνας. κύριος δικαιοσύνας
ἐνδύσασθαι τὸν Ἰσραήλ. τότε κατέβη εἰς τὰς (l)
12 πόλεις λαὸς κυρίου. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου Δεβ-
βῶρα· (a) ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλησον ᾠδὴν·
ἀνάστα Βαρὰκ, καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν
13 σου, υἱὸς Ἀβινοέμ. (m) Τότε κατέβη κατά-
λειμμα τοῖς ἰσχυροῖς· λαὸς κυρίου κατέβη μοι
14 τῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμοῦ. Ἐφραὶμ ἐξερ-
ριζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλὴκ, ὀπίσω σου
Βενιαμὶν ἐν τοῖς λαοῖς σου. ἐν ἐμοὶ Μαχὶρ
κατέβησ' ἐξεραδιοῦντες· καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν
ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως. in Amalec, post te Beniamin in populis tuis. Ex (n) me Machir descenderunt perfectantes. Et de Zabulon (o) trahentes in virga narrationis scribæ.

Cum Translatione LATINA.

4 Domine, in exitu tuo (d) in Seir, terra commota est: & (e) cœlum stillavit rores, et nubes stillarũt aquã. Montes cõmoti sunt à facie Domini (f) Heloi: iste Sina à facie Domini Dei Israel. In dieb' 6 Samgar filii Anath, in dieb' Jahel, defecerunt viæ, & ambulaverunt (g) diverticula, ambulaverunt vias distortas. Defecerunt (h) potentes in Israel, defecerunt, quoadusq; surrexit Debbora, (i) quoadusq; surrexit mater in Israel. (k) Elegerunt deos novos: 8 tunc expugnaverunt civitates principum. (l) Clypeo si apparuerit, & lancea in quadraginta millibus in Israel, cor meũ, ad ea, quæ disposita sunt huic Israel. (m) Qui sponte agitis in populo, benedicite Dominum. Qui ascendistis super 10 (n) equitã formosã, sedentes super (o) tribunal, & ambulantes (p) super vias confessorum super viã, (q) narrate 11 vocem agitantium in medio haurientium aquã. Ibi dabunt (r) justitias. Tunc descendit ad civitates populũ Domini. Expergiscere, expergiscere Debbora: expergiscere, 12 (s) expergiscere: loquere canticum. Exurge Barac, et captiva capitivitatẽ tuã, filii Abineam. (t) Tunc 13 descendit residuũ fortibus: populus Domini descendit: ci in potentibus me. (u) Ephraim eradicavit eos 14 in Amalec, post te Beniamin in populis tuis. Et de Zabulon (v) trahentes in virga narrationis scribæ.

MS. A. (a) ἐκ Σηεὶρ (e) ἐξεσάλθη, καὶ γὴ νεφέλαι (g) κύριε, οὗτος Σινὰ, (μ) Κενὰθ (θ) ὀμφὴ ἐν τῷ Ἰσραὴλ. (ξ) τόλεις ἀπὸ ὁ λαὸς (ο) ἐξεγείρε μυριάδας καὶ λαῶ. ἐξεγείρε, ἐξεγείρε, λάλει μετ' ὠδῆς. ἐτιχρόνω ἐξέανασὰς ὁ Βαρὰχ, καὶ ἐνίησον Δεβῶρα & Βαρὰχ, αἰχμαλώτευσον αἰχμαλωσίαν (τ) Πότε ἐμεγάλωνεν ἡ ἰσχὺς ἀπὸ, κύριε· ταπεινώσον μοι τὸς ἰσχυροτέρους μου. Λαὸς Ἐφραὶμ ἐτιμωρίασ' ὁ αὐτὸς ἐν κοιλάδι ἀδελφῶ Ζαβουλὼν ἐξ ἐμοῦ Μαχὶρ κατέβησ' ἐξεγειρωῦ[ν]τες· καὶ ἐκ Ζαβουλὼν κύριο ἐπολεμοῦμι μοι ἐν δυναμοῖς ἐκείνων ἐν Σαμπρῷ ἐνιχύσ[ε] ἡ ἀγώνισεν ἐν Ἰσαὰχαρ καὶ Δεβῶρας. ἐξεπόστειλεν πεζὸς ἀπὸ εἰς ἡ κοιλάδα ἵνα τοι καβοηθῶς ἐμὶ μέσῳ χιλέων ἐξέτειναν τοῖς ποσὶν αὐτῶ. διαφέρεις Ῥοῦβὶν μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας, ἵνατί μοι κάθησα ἀναμέσον τῶ Μοσφαιδὰμ τῶ εἰσακούειν συεμῶς ἐξεγειρόντων τῶ διηγεῖν εἰς τὰ ἢ Ῥοῦβὶν. Μεγάλοι ἐξεγερασμοὶ καρδίας Ἰσραὴλ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Domine, legem tuam quam dedisti Israeli, cùm transgrediuntur eam dominantur in eos gentes; cùm verò revertuntur ad eam, superant ipsi inimicos suos: Domine, in die revelari te ad dandum eam illis de Seghir, revelatus es eis in ostensione gloriæ tuæ, sup terminos Edom, terra tremuit impetu, etiam cœli distillaverunt, etiam nubes stillaverunt pluviam. Montes distillaverunt ab-ante Dñm: mons Thabor, mons Hhermon et mons Carmel fremuerunt inter se, et locuti sunt sibi invicem; hic dixit, Super me habitabit majestas ejus, & mihi convenit; et ille dixit huic, Super me habitabit majestas ejus, et mihi convenit: habitare fecit majestatem suam super monteni Sinai, qui debilis erat & minimus omnium montium: hic Sinai motus et tremefactus est; et ascendit fumus ejus ut fum' fornacis à facie quòd revelata est sup eum gloria Dñi Dei Israel. Quando peccaverunt in diebus Samghar filii Ghanath, in dieb' Jaghel defecerunt transeuntes viam; qui fuerunt ambulantes in semitis præparatis, redierunt ad esse ambulantes in viis surtivis. Desolatæ sunt urbes oppidorum quæ fuerunt sedentes in terrâ Israel; expugnati sunt et disperli sunr habitatores earum quoad missa sum; ego Deborah missa sum ad prophetandum in domum Israel. Quando voluerunt filii Israel ad serviendum erroribus novis, qui de proximo facti sunt, quibus non studuerunt in eis patres eorum, venerunt sup eos gentes, et expulerunt eos ex urbibus eorum; et cum redierunt ad faciendum legem, non prævaluerunt eis: donec fortificarentur & ascenderet contra eos Zzizzara olor & tribulator in quadraginta millibus principum castrorum, in quinquaginta millibus tenentium gladios, in sexaginta millib' tenentium hastas, in septuaginta millib' tenentium clypeos, in octoginta millib' sagittas orum jacu lorum, præter nongentos currus ferri qui fuerunt cum eo et currus ipsius, omnia hæc millia et omnes hæ tusmæ non potuerunt stare coram Barak et coram decem millibus virorum qui cum eo. Dixit Deborah in prophetiâ, Ego missa sum ad laudandũ 9 scribas Israel; qui, quando fuit tribulatio illa, non cessarunt ab interpreranda lege; et sic pulchrum illis, quòd sedentes in domibus congregationis in capite dete cto, et docentes populũ verba legis, et benedicentes et confitentes ante Dñm. Qui fuerunt impedientes negotia sua, equitantes super 10 asinas stratas in omnib' generib' pictarũ vestium, et ambulantes in omni termino terræ Israel, & associati ad sedendum sup judicium; erunt ambulantes in viâ eorum, et narrantes sup fortitudines quæ factæ sunt ipsis in terra Israel. Ex loco ubi fuerunt diripientes eos; et accipientes quidquid in manibus eorum, dom' habitationis latronum, et sessionis absconditorũ sup lacus dom' irrigationum aquarum, ad locum quo fuerunt filiæ Israel exeuntes ad implendum aqua, quod non possent audiri facere vocem strepitus pedum suorum ab-ante osorẽ et affligentẽ: ibi confitebuntur sup præmia Domini sup justitiam ejus qui posuit oppida terræ Israel; tunc descenderunt ex arcibus munitis ad habitandum in urbibus oppidorum populi Domini. Lauda, lauda Deborah, lauda et confitere, loquere laudationes: 12 Surge Barak, et captiva captivitatem tuam fili Abinogham. Tunc descendit unus ex exercitu Israel, & fregit fortitudinem fortium gentium. Ecce non ex fortitudine manus eorum fuit hoc; sed Dominus fregit ante populum suum fortitudinem virorum osorum eorum. Ex domo Ephraim surrexit Josue filius Nun in anteriori, inivit bellum in domum Ghama. 14 Iek: post eum surrexit rex Saul ex domo Binjamin, et occidit domũ Gha-malek, et inivit bellum in reliquis gentib': ex domo Machir descenderũt quasi signati in bello: et ex tribu Zebulũ scribentes in calamo scribæ acuti.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 ܡܪܝܐ ܕܟܕ ܢܦܩܬ ܡܢ ܫܥܝܪ ܡܢ ܚܩܠ ܐܕܘܡ ܐܪܥܐ ܪܓܙܬ ܐܦ ܫܡܝܐ ܐܦ ܥܪܦܐ ܢܛܦܘ ܡܝܐ ܛܠܐ ܢܛܦܘ ܥܢܢܐ
5 ܛܘܪܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܗܢܐ ܛܘܪ ܣܝܢܝ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܝ ܫܡܓܪ ܒܪ ܥܢܬ ܒܝܘܡܝ ܝܥܠ ܐܪܚܬܐ
6 ܥܠ ܡܫܪܝ ܐܪܚܬܐ ܡܛܠ ܕܢܬܚ ܐܪܚܬ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟܝܢ ܒܐܪܚܬ ܫܒܝܠ ܢܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ
7 ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ
8 ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ
9 ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ
10 ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ
11 ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ
12 ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ
13 ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ
14 ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܢܘܢ ܕܗܠܟ ܒܐܪܚ ܫܒܝܠ ܐܬܚ ܐܪܚ ܫܒܝܠ

* Domine, ad egressum tuum de Seir, cùm in- 4
cederes inter agros Edom, terra contremu-
it, quin etiam cœli stillârunt, & nubes
sparserunt aquas; Montes quoque defece- 5
runt coram Domino, & iste Sinai à conspe-
ctu Domini sancti Israelis. In diebus Sam- 6
gar filii Enath, & in diebus Enael intercluserant vias; & qui gradiebantur per semitas rectas, ambulabant per vias obliquas. In- 7
tercluserant planities Israelis, intercluserant, donec surgerem ego Debora, surgerem *in-*
quam mater in Israele. Eligit Deus rem no- 8
vam, ac tunc panem hordeaceum; & gladius aut hasta non videbitur inter quadraginta millia Israelitarum. Cor meum dixit ad In- 9
terpretem Israelis, Qui peculiares estis in populo, benedicite Dominum: Equitantes 10
asinas candidas, sedentes in domibus, & iter facientes in viis, Contemplamini quæso, di- 11
cta indagantium qui inter doctores *versan-*
tur: ibi rependent justitiam Domini, justitiam quam multiplicavit erga Israelem: tunc descendit ad portam populus Domini. Ex- 12
pergiscere, expergiscere Debora, expergiscere, confortare, & eloquere canticum. Surge Barac, & captivos duc captivantes te, fili Abineã. Tunc descendit salvator ad canen- 13
dum coram Domino, Illuxitli mihi per virũ ex Aphrem, Cujus facta *elucent* in Amalec: 14
post te Benjamin ob amorem tui: de Machir egressus est Interpres, & de Zebolon scribentes calamo scribæ.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * يا ربّ عِرْكَ وبجدك من صاعير حين مشيت بين صياع ادوم ترلزلت الارض * وقطرت السماء
5 ايضا * ورشّت السحاب ماء * وترعرعت الجبال قدّام الربّ وجبل سينا هذا امام الربّ اله اسرائيل
6 * في ايّام شمجار بن عنات وايّام عناييل انقطعت الطرق * والّذين كانوا يسيرون في الطرق
7 المعدلة ساروا في الطرق المعوجة * لأنّ طرق صحاري بني اسرائيل انقطعت ولم تسلك * وبقيت
8 اعمالهم من الدخول والخروج * حتّى قمت انا دبورا * وصرت اما لبني اسرائيل * واختار الله
9 امرا جديدا * ثم يقوم حبر السعير * ولا يسقط سيف ولا رمح بين اربعين الف بني اسرائيل
10 * قلبي قال للمخبر بالنبوة لبني اسرائيل * رأس الشعب ورؤساؤهم قولوا تبارك الربّ * واتم
11 ايّها الّذين تركبون الاتن الاشهب * والّذين في البيوت جلوس * والّذين تسيرون في الطرق
12 * اتحصّوا عن كلام الّذين يتدبّرون الكتب العلماء * هنالك يعرفون بر الربّ الّذي اظهر
13 لبني اسرائيل * حينئذ نزل الى الباب شعب الربّ * انتهضي انتهضي يا دبورا * وكسّي
14 وانطقي * انهض يا باراق * واسب الّذين كانوا يسبونك يا ابن ابينعام * هنالك نزل المبخّي
15 ليسبح امام الربّ * اشرقت لي برجل من افرام * الّذي اعماله بعالاف * وعلى اثرك
16 يسعى بنيامين من الحب * لأنّه خرج منّي من ماخير * والّذين يركبون بعلم
17 الكتاب من زبولون *

O Domine, robur tuum & gloria 4
tua de Seir: cùm gradieris inter
oppida Adum, mota est terra, cæ-
lum quoque stillavit, & nubes sparserunt aquam; Trepidárunt montes 5
ante Dominum, & mons iste Si-
nai coram Domino Deo Israelis. 6
Diebus Samgaris filii Anath, & diebus Ananaelis occlusæ fuerunt viæ; & qui ambulabant in viis rectis, ambulárunt in viis tortuosis: Quoniam viæ solitudinum fi- 7
liorum Israel occlusæ fuerunt, evasceratique imperviæ, deaegabatur ex-
meatus eorum ingrediendi & egrediendi facultas; donec surrexi 8
ego Debora, & facta sum mater filiorum Israel, Et elegit Deus rem novam: tum exurget panis hordaceus, nullusque cadet gladius aut spiculum inter quadraginta millia filiorum Israel. Cor meum allo- 9
quitur Expositorem prophetiæ filiis Israel, dicens; Princeps populi & duces eorum dicite, Bene- 10
dictus sit Dominus. Et vos qui asinas ex albo fuscas conscenditis, qui in domibus sedetis, quique ambulatis in viis, Scruta- 11
mini verba eorum qui se libris exercent, doctorum: docebunt justitiam Domini, quam indicavit filiis Israel: tunc descendit ad por- 12
tam populus Domini. Surge, surge O Debora, te exorna, & loquere: surge O Barac, & prædare eos qui te prædabantur, O fili Abinoam. Tunc 13
descendit vindex ad hanc laudem dicendam coram Domino, Affulsisti mihi per virum ex Ephrem, Cujus opera cernuntur in Amalec: 14
& in vestigiis tuis gradietur Benjamin amore compulsus: ea quòd prodierit Explanator è Machir, & qui insudant scientiæ libri, è Zebulon.

ספר שופטים : ה

vallem in ,Barac *sic* Issachar & : Deborah cum Issachar in principes Et
15 וְשָׂרַי בְּיִשָּׂשכָר עִם־דְּבֹרָה וְיִשָּׂשכָר כֵּן בָּרָק בָּעֵמֶק
dexerunt magni ,Reuben divisionibus in : suis pedibus in est missus
שֻׁלַּח בְּרַגְלָיו בִּפְלֻגּוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים חֲקֻקֵי
sibilos *ad audum ad* ,*duos ordines* inter fodisti quid Ut ,*cordis*
16 לֵב : לָמָּה יָשַׁבְתָּ בֵּין הַמִּשְׁפְּתַיִם לִשְׁמֹעַ שְׁרֻקוֹת
Gilhad ,*cordis sententiæ* *magnæ* Reuben divisionibus in ? gregum
17 עֲדָרִים לִפְלֻגּוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים חִקְרֵי־לֵב : גִּלְעָד
fedit Aser *habitabit* quid ut Dan & *habitavit* Jarden *transitu in*
vadum populus Zebulun ,habitabit ej* *fratruras super* & ,marium *portum ad*
18 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן שָׁכֵן וְדָן לָמָּה יָגוּר אֳנִיּוֹת אָשֵׁר יָשַׁב
apre *altitudines* super Naphthali & ,*moriendum ad suam animam*
לְחוֹף יַמִּים וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכֹּן : זְבֻלֻן עַם חֵרֵף
Chenaban reges ,pugnaverunt tunc ,pugnaverunt ,reges Venerunt
נַפְשׁוֹ לָמוּת וְנַפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה :
19 בָּאוּ מְלָכִים נִלְחָמוּ אָז נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנָעַן
acceperunt non *argenti cupiditatem* :Meghiddo aquas *super* Tahanach in
בְּתַעֲנַךְ עַל־מֵי מְגִדּוֹ בֶּצַע כֶּסֶף לֹא לָקָחוּ :
pugnaverunt fuis *exaltaverunt* de ,stellæ pugnaverunt cœlis De
20 מִן־שָׁמַיִם נִלְחֲמוּ הַכּוֹכָבִים מִסִּלּוֹתָם נִלְחֲמוּ
: Chedummim torrens ,*ros d'cœlo* Chison Torrens .Sisera cum
21 עִם סִיסְרָא : נַחַל קִישׁוֹן גָּרְפָם נַחַל קְדוּמִים
sunt conquisi Tunc ,*vidur* mea anima conculcabit ,Chison torrens
נַחַל קִישׁוֹן תִּדְרְכִי נַפְשִׁי עֹז : אָז הָלְמוּ
Maledicite .ejus fortium *calcinatibus* ,*calcitratibus* à ,equi *calcanei*
22 עִקְּבֵי־סוּס מִדַּהֲרוֹת דַּהֲרוֹת אַבִּירָיו : אֹרוּ
: ej* habitatores maledicendo maledicite ,Dominî *legatus* dixit ,Meroz
מֵרוֹז אָמַר מַלְאַךְ יְהוָה אָרוּ אָרוּר יֹשְׁבֶיהָ
Domini auxilium ad ,Domini auxilium ad venerunt non quia
23 כִּי לֹא־בָאוּ לְעֶזְרַת יְהוָה לְעֶזְרַת יְהוָה
Cheber uxor Jahel mulieribus præ Benedicetur .fortibus *in*
24 בַּגִּבּוֹרִים : תְּבֹרַךְ מִנָּשִׁים יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר
,postulavit *Aquam* .benedicetur *tentorio* in mulieribus præ : Chenæi
25 הַקֵּינִי מִנָּשִׁים בָּאֹהֶל תְּבֹרָךְ : מַיִם שָׁאַל
.butyrum obtulit *Hospitium* phiala in : dedit lac
חָלָב נָתְנָה בְּסַפֶּל אַדִּירִים הִקְרִיבָה חֵמְאָה :
malleum ad *ejus dextera* & *sinistra misit* clavum ad *ejus Manum*
26 יָדָהּ לַיָּתֵד תִּשְׁלַחְנָה וִימִינָהּ לַהֲלֻמוֹת
percussit & ,ejus caput *amovit* : Sisera *conquidit* & ,laborantium
עָמְלִים וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמָחְצָה
ejus tempus *penetravit* &
וְחָלְפָה רַקָּתוֹ :

Versio VULG. LAT.

15 Duces Issachar fuere cum Debbora, & Barac vestigia
sunt secuti, qui quasi in præ-
ceps ac barathrum se discimi
dedit: divisio contra
se Ruben, magnanimorum re-
perta est contentio. Quarè
habitas inter duos terminos,
ut audias sibilos gregum?
divisio contra se Ruben,
magnanimorum reperta est
17 contentio. Galaad trans Jor-
danem quiescebat, & Dan
vacabat navibus: Aser habi-
tabat in littore maris, & in
18 portubus morabatur. Zabu-
lon verò & Nephthali ob-
tulerunt animas suas morti
19 in regione Merome. Vene-
runt reges & pugnaverunt,
pugnaverunt reges Chanaan
in Thanach juxta aquas Ma-
geddo, & tamen nihil tulêre
20 prædantes. De cœlo dimi-
catum est contra eos: stellæ
manentes in ordine & cursu
suo, adversùs Sisaram pu-
gnaverunt. Torrens Cison
21 traxit cadavera eorum, tor-
rens Cadumim, torrens Ci-
son: conculca anima mea ro-
22 bustos. Ungulæ equorum ceci-
derunt, fugientibus impetu,
& per præceps ruentibus for-
23 tissimis hostium. Maledicite
terræ Meroz, dixit Angel* Dñi:
maledicite habitatoribus ejus,
quia non venerunt ad auxili-
um Domini, in adjutorium
24 fortissimorum ejus. Benedicta
inter mulieres Jahel uxor Ha-
ber Cinæi, & benedicatur in
25 tabernaculo suo. Aquam pe-
tenti lac dedit, & in phiala
principum obtulit butyrum.
26 Sinistram manum misit ad cla-
vum, & dexteram ad fabro-
rum malleos, percussitq; Si-
sàram quærens in capite vul-
neri locum, & tempus vali-
dè perforans.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἀρχοντὲς ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεββώρας καὶ
Βαράκ· ἅπω Βαράκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν
ποσὶν αὐτοῦ, εἰς τὰς μερίδας Ῥουβὶν, μεγάλοι
16 ἐξεκινήθησαν κατάσκοποι. Εἰς τί ἐκάθισας ἀναμέσον τῶν ὁρίων τῶν σταθμῶν ἀρκλῶν εἰς
διαιρέσεις Ῥουβὶν, μεγάλοι ἐξέλασμοι κατα-
17 σίας. Γαλαὰδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐκα-
τοικίσθη· καὶ Δὰν (σ)εἰς τί παροικεῖ πλοί-
οις; Ασὴρ(τ)ὲκάθισεν παραλίαν θαλάσσης,
18 καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ ζαβιλὼν ἐκ-
κλίνει. Ζαβιλὼν
λαὸς (υ) ὀνείδισε ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ
(φ)Νεφθαλὶ ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ (χ)ἥλατον αὐτῶν.
19 Βασιλεῖς παρεβάλοσαν, τότε ἐπολέμησαν βα-
σιλεῖς Χαναὰν ἐν (ψ) Θαναὰχ ἐπὶ ὕδατι
20 Μαγεδδὼ, ἀργύριον οὐκ ἔλαβον. (ω) Ἐξ
οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, ἐκ τάξεων
αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισάρα. Χειμάῤῥους
21 Κισὼν ἐξέπνευσεν αὐτοὺς, χειμάῤῥους ἀρχαίους,
χειμάῤῥους Κισών. κατατρίβησον αὐτὴ ψυχή
22 μου δυνατή. (α) Ὅτε ἐνεπατοδόκησαν πτέρναι
ἵππων, (β) πτοηθῆναι ἔπτυσε ἰσχυροὶ αὐτῶν Καλα-
23 δὴ Μηρώζ, εἶπεν ἄγγελος κυρίου, Κατα-
ρᾶσθε· ἐπικαλέσατε τοὺς κατοίκους αὐτῶν,
24 ὅτι οὐκ ἦλθον εἰς βοήθειαν κυρίου, εἰς βοήθει-
αν ἐν δυνατοῖς. Εὐλογηθεὶν (γ) ἐν γυναιξὶν
25 Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τοῦ Κηναίου, (δ) ἀπὸ γυ-
ναικῶν (ε) ἐν σκηναῖς εὐλογηθεὶν. Ὕδωρ ἠτη-
σεν(ζ), γάλα ἔδωκεν(η) ἐν λεκάνῃ ἐπρόσφερεν
26 βουτύρον. Χεῖρα αὐτοῦ ἀπέστειλεν εἰς
πάσσαλον ἐξέτεινε, καὶ δεξιὰν αὐτοῦ
εἰς (θ)ὕφανον κοπιούντων, καὶ ἐσφυροκόπησεν
Σισάρα, διέλασεν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπατάξεν, διέλασεν κρόταφον αὐτοῦ.

15 principes in Issachar cum Deb-
bora, (χ) & Barac: sic Barac in
vallibus misit in pedibus suis: In
(ar) portionibus Ruben, magni pe-
netrantes corde. Ad quid sedet ut
16 inter medium (bb) digomiæ, ad
audiendū sibilum (cc) gregumi? In
(dd) divisionibus Ruben, magna
17 perscrutationes cordis. Galaad
trans Jordanem, (ee) ubi habita-
vit: Et Dan ad quid incolit navi-
bus? Aser sedit (ff) ad littora maris,
18 & super exitus ejus habitabit.
Zabulon populus improperavit a-
nimā suā in morte: & Nephtha-
li vocaverunt ad (gg) altitudines a-
gri sui. Reges pugnaverunt; tunc
19 pugnaverunt reges Chanaan in
Thanaac super aquam Mageddo:
(hh) aurum argenti nō acceperunt.
20 De cœlo (ii) pugnaverunt stellæ: de
(kk) semitis suis pugnaverunt cū
Sisara. Torrens Cison, (ll) devolvit
21 eos, torrens, (mm) antiquitatum,
torrens Cison. Conculcabit eū anima
22 mea potens. (nn) Quando ceci-
derunt sunt calcanei equi; (oo)
festinatione festinaverunt fortes
23 ejus. Maledicite Meroz, dixit
angelus Domini, (pp) maledi-
cite. Maledictus omnis inhabi-
tans eam: quoniam non venerunt
24 in auxilium Domini, (qq) Domini,
in auxilium in potentibus. Bene-
dicatur in (rr) mulieribus Jael
25 uxor Chaber Cinæi, à mulieribus
in tabernaculis benedicatur. A-
quam petiit; lac dedit in phi-
26 ala: præstantium attulit butyrum. Manum suam finistram ad
paxillum extendit, & dexte. m
suam in malleum laborantium:
& malleo terebravit Sisaram, perforavit caput ejus, et percussit, perforavit tempus ejus.

MS.A. (ε) κατεσκήνωσεν (σ) ἱναβὶ (τ)παρόικησεν παρ' ἀκτὴν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατοικιώσεν. Ζαβιλὼν (υ) ὀνειδίσας (φ) Νεφθαλὶμ (χ) ἤλατον. Βασιλεῖς καὶ παρεβάλετο (ψ) Θεννὰχ ἐπὶ ὕδατι Μαγεδδὼ, πλεονεξίαν ἀργυρίου (ω) Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐσολεμήθησαν ἀστέρες, ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετὰ Ἰσραήλ. Χειμάῤῥους Κισὼν ἐξέβαλεν αὐτοὺς, χειμάῤῥους Καδουσείμ, χειμάῤῥους Κισών. (α) Τότε ἀπεκόπησαν (β) Ἀμμαδαρὼδ δυνατοὶ αὐτοῦ * * Καταεσσαιμι Μαζὼφ, εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου, καταράσασθαι τοὺς οἰκοῦντας αὐτῆς, ὅτι οὐκ ἦλθοσαν εἰς τὴν βοήθειαν κυρίου Βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυναταῖς. (γ) ἐκ γυναικῶν * Ἰσραὴλ γυνὴ * Χαβὲρ (δ) ἐκ (ε) ἐν (ζ)κλωῇ (ζ) αὐτῆς, γάλα (η)αὐτῷ ἐν λακάνῃ * ἠσφῶν ἀπεσφιγγεσεν βούτυρον. Τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν δεξιοτέραν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κοπιούντων, καὶ ἀπέτεμεν Σισάρα, ἀπέστειλεν τὴν * κεφαλὴν αὐτῶ, καὶ συνέθλασεν καὶ διέλασεν τὴν γνάθον αὐτῶ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ושרי: וברבי יששכר משתמעין למלי דבורה ושאר שבטיא דיששכר משתשין קדם
ברק משתלחין בקרוי מישרא לגר אתר דצרוך לתסן כתושלחתיה אולין בדרעית
16 ראובן סגיאין נגלי לבא : לסה: למא תבתון מסשרית קרבא למהב בין תחומין
בפרשת ארחא למשמע בשורתא דא מן דא לברן אתון אמרין דילך אנהנא לסי סרא
אתון אמרין דילך אנהנא למשמע בשורא למדע אי דא היא משריתא נצחא בקרבא
למהוי עסיה אגרין בשיר למעבד לכון ריבית ראובן הלא ידעיתון קדמוהי גלין
17 מחשבות לבא: גלעד: ריבית גלעד בעברא דירדנא שרן וריבית דן נוו עברי ירדנא
ושאיאו נכסיהון בספינן ריבית אשר על ספדמיא שדו קרוי ימא רבעו תבו ובנין
18 ויתיבו בהון: זבולן: ריבית זבולן לקביל עממיא רגריפו קרם יי מסרו נפשיהון לקטלא
אנון וריבית נפתלי ישבחונון כל עממי ארעא: באו: אתו מלכיא דהוו עם סיסרא ואגיחו
קרבא בגן אגיחו קרבא מלכי כנען בתענך הוו שרן ומטלן על מי מגדו ממון דכסף לא
19 קבילו: מן: מן שמיא אתגח עמהון קרבא מאתר דנפקין כוכביא מכבשי רגריהון תקן
20 אתגח קרבא עם סיסרא: נחל: נחל דקישון תבר גון נחלא דאתעבידו ביה נסין ובגין
21 מלקדמין לישראל הוא נחלא דקישון תקן ותשעת נפשי קטילי גבריהון בתקוף: או:
22 כבין אשתלפ טופרי סוסיהון מפגיד דהוה מפגיד קדם רתיבי גברוהי: אדור: לוטו מידור
אמר ברק נביא דיי לוטו ותברו ית יתבהא ארי לא אתו לסערן עם גיבר כד אגיח קרבא
23 בגבריא: תבורך: תתברך מברכת נשיא טבתא יעל אנת חבר שלמאה בחרא מנשיא
24 רמשתשין בבתי מדרשין תתברך: סיס: מיא שאל מנה סיסרא רשיעא חלבא אשקיתיה
25 למדע אם אית רעיונוהי עלוהי כפלי גבריא קריבת לקרמוהי שמן דינובנין : ידה :
26 טבתא יעל אתת חבר שלמאה דקיסת מד דכתיב בספר אורייתא דמשה לא יהוי
תקון ין ירבד על אתתא ולא יתקין גבר כתקוני אתתא אלהן ירתא לסכתא אושיטת
ימינה לארעתא רנפחין למתבר רשיעין ואנוסין מחתה לסיסרא תברת רישיה בצעת
מוחיה אעברת סכתא בצדעיה :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

15 Et principes Issachar obedientes sermonibus Debora, & *reliqui tribus*
Issachar ministrantes ante Barak *missi* in urbibus planiciei, in omni
loco quo opus esset illuc mission ejus euntes; in prosapia Ruben multi
insidiatores cordis. Quare reditis ex exercitu belli ad sedendū ioter termi-
16 nos *in divisione viæ, ad audiendū nuncium alius ab alio:* Barak vos dicen-
tes, Tui nos; & Zzizzaræ vos dicentes, Tui nos; ad audiendū legationē, ad
sciendum manum exercitus vincentem in prælio ad esse cum eo: num
ita rectum vobis faciendum domus Ruben, nonne cognovistis quod ante
eum apertæ cogitationes cordis? Domus Gilghad trans Jordanem habi-
17 tarunt, et domus Dan vadarunt *transitus Jordanis*, posuerunt divitias
suas in navibus: domus Asser super limitem maris habitarunt urbes
gentium quas destruxerūt, redierunt, ædificaverunt eas et habitaverunt
in eis. Zebulun, è regione gentium, quas exprobraverunt *coram Do-*
18 *mino*, tradiderunt animas suas ad occidendum eas; & domus Nephtha-
li, laudabunt eos omnes *populi* terræ. Venerunt reges *qui fuerunt cum*
19 *Zzizzara*, inierunt bellū, tunc inierunt *bellum* reges Chenaghan; in Tha-
ghanach fuerunt habitantes & pertingentes usque ad aquas Megido,
divitias argenti non voluerunt. De cœlo initum est cum illis bellum,
20 de loco quo exeunt stellæ; de semitis ductuum earum, ibi initum est
bellum cum Zzizzarā. Fluvius Kisson fregit eos, flu vius quo facta sunt
21 in eo signa & fortitudines Israeli ab antiquis, ipse fluvius Kisson: ibi
conculcavit anima mea occisos fortium eorum in robore. Tunc eductæ
22 sunt ungulæ equorum eorum à fremitu, quo fuit fremens ante currus for-
titudinis ejus. Maledicite Meroz, dixit Barak propheta Domini: male-
23 dicite & frangite habitatores ejus, quia non venerunt ad auxilia po-
puli Domini, quando inivit bellum cum fortibus viris. Beneditceris à
24 benedictione mulierum bonarum Jaghel uxor Hheber Salmæi: sicut una
ex mulieribus, quæ ministrantes in domibus Scholarum beneditceris.
25 Aquas petivit *ab ea* Zzizzara impius, lacte potavit eum, ad sciendum, si
cogitationes ejus super eum: in phialis virorum attulit ante eum pingue-
dinem caseorum. *Bona Jaghel uxor Hheber Salmæi, quæ præstitit quod*
26 *scriptum est in libro legis Mosis; non erit armatura viri super mulierem,*
neque ornabitur vir ornamentis mulieris: sed manum suam ad clavum
tetendit, & dexteram suam ad malleum, quæ conflata ad confringendum
impios & violentos: percussit eum Zzizzaram, fregit caput ejus, transfixit
cerebrum ejus, transivit *clavus* in tempore ejus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܘܡܪܕܘܗܝ ܕܝܫܟܪ ܥܡ ܕܒܘܪܐ ܘܝܫܟܪ ܐܦ ܗܘ ܒܪܓܠܐ ܠܬܪܥܐ ܕܪܘܒܝܠ ܘܒܠܒܐ ܕܪܘܒܝܠ ܗܘ ܕܡܬܚܟܡ ܒܠܒܐ ܕܝܠܗ ܠܡܢܐ ܐܬܪ ܡܫܟܢ ܐܢܬ ܒܝܢ ܬܪܥܐ ܕܡܫܡܥ ܩܠ ܡܫܟ ܪܥܝ ܕܡܝ

ספר שופטים : ו

27 בֵּין רַגְלֶיהָ בָּרַע נָפַל שָׁכַב בֵּין רַגְלֶיהָ בָּרַע נָפַל אֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד :
28 בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקָפָה וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא בְּעַד הָאֶשְׁנָב מַדּוּעַ בּוֹשׁ רִכְבּוֹ לָבוֹא מַדּוּעַ אָחֲרוּ
29 פַּעֲמֵי מַרְכְּבוֹתָיו : חַכְמוֹת שָׂרוֹתֶיהָ הַעֲנֶינָה אַף־הִיא תָּשִׁיב אֲמָרֶיהָ לָהּ :
30 הֲלֹא יִמְצְאוּ יְחַלְּקוּ שָׁלָל רַחַם רַחֲמָתַיִם לְרֹאשׁ גֶּבֶר שָׁלָל צְבָעִים לְסִיסְרָא
31 שָׁלָל צְבָעִים רִקְמָה צֶבַע רִקְמָתַיִם לְצַוָּארֵי : DOMINE כֵּן יֹאבְדוּ כָל־אוֹיְבֶיךָ יְהוָה
וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבוּרָתוֹ וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה :

CAP. VI. ו

1 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּתְּנֵם
2 יְהוָה בְּיַד־מִדְיָן שֶׁבַע שָׁנִים : וַתָּעָז יַד־
מִדְיָן עַל־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי מִדְיָן עָשׂוּ־לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת־הַמְּנָהֳרוֹת אֲשֶׁר בֶּהָרִים וְאֶת־הַמְּעָרוֹת וְאֶת הַמְּצוּדוֹת :
3 וְהָיָה אִם־זָרַע יִשְׂרָאֵל וְעָלָה מִדְיָן וְעִמָּלֵק
וּבְנֵי קֶדֶם וְעָלוּ עָלָיו : וַיַּחֲנוּ עֲלֵיהֶם
וַיַּשְׁחִתוּ אֶת־יְבוּל הָאָרֶץ עַד־בּוֹאֲךָ עַזָּה וְלֹא
יַעֲזִבוּ מָחְיָה בְיִשְׂרָאֵל וָשֶׂה וְשׁוֹר וַחֲמוֹר :
4 כִּי הֵם וּמִקְנֵיהֶם יַעֲלוּ וְאָהֳלֵיהֶם יָבֹאוּ
כְּמוֹ־אַרְבֶּה רֹב וְלָהֶם וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר
5 וּבָאוּ בָאָרֶץ לְשַׁחֲתָהּ : וַיִּדַּל יִשְׂרָאֵל מְאֹד
מִפְּנֵי מִדְיָן וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה :
6 כִּי־זָעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה עַל אֹדוֹת מִדְיָן
7 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אִישׁ נָבִיא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
לָהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי הֶעֱלִיתִי
אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאוֹצִא אֶתְכֶם מִבֵּית עֲבָדִים
8 וְאַצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל־
לֹחֲצֵיכֶם וְאֶגְרֹשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם וְאֶתְּנָה לָכֶם
אֶת־אַרְצָם :

Versio VULG. LAT.

27 Inter pedes ejus ruit : defecit, & mortuus est : volvebatur ante pedes ejus, & jacebat exanimis & miserabilis. Per fenestram respiciens, ululabat mater ejus : & de cœnaculo loquebatur ; Cur moratur egredi currus ejus ? quarè tardaverunt pedes quadrigarum illius ? 29 Una sapientior cæteris uxoribus ejus, hæc socrui verba respondit ; Forsitan 31 nunc dividit spolia, et pulcherrima fœminarum eligitur ei : vestes diversorum colorum Sisaræ traduntur in prædam, & supellex varia ad ornanda collo congeritur. Sic pereant omnes inimici tui, Domine : qui autem diligunt te, sicut Sol in ortu suo splendet, ita rutilent. Quievitque terra per quadraginta annos.

CAP. VI.

1 Fecerunt autem filii Israel malum in conspectu Domini : qui tradidit illos in manu Madian septem annis, Et oppressit eos valde ab eis. Fecerunt- 2 que sibi antra & speluncas in montibus, & munitissima ad repugnandum loca. Cumque seminet Israel, ascendebat Madian & Amalec, cæterique 3 Orientalium nationum : Et apud eos figentes tentoria, sicut erant in herbis cuncta vastantes usque ad introitum Gazæ : nihilque omnino ad vitam pertinens relinquebant in Israel, non oves, non boves, 5 non asinos. Ipsi enim & universi greges eorum veniebant cum tabernaculis suis, & instar locustarum universa complebat, innumera multitudo hominum, & camelorum, quidquid tetigerat devastantes. 6 Humiliatique sunt Israel valde in conspectu Madian. Et clamavit 7 ad Dominum postulans auxilium contra Madianitas. Qui misit ad eos virum prophetam, 8 & locutus est, Hæc dicit Dominus Deus Israel ; Ego vos feci conscendere de Ægypto, & eduxi vos de domo servi- 9 tutis, Et liberavi de manu Ægyptiorum, & omnium inimicorum, qui affligebant vos : ejecique eos ab introitum vestium, & tradidi vobis terram eorum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

27 (ϛ) Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατέκλινεν· ἔπεσεν καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, κατακλασθεὶς ἔπεσεν, καθὼς κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσεν ὀξοδαλθείς. Διὰ τί δυείδας παρεκύψεν μήτηρ Σισέρα ἐκλὸς τῶν τροχῶν, Διόπι ἠχρόνθη ἄρμα αὐτῆς; διόπι ἐχρόνισε πόδες ἁρμάτων αὐτῆς; Αἱ σοφαὶ ἀρχισσαι αὐτῆς ἀπεκρίθησαν αὐτῆς, καὶ αὐτὴ ἀπεκρίνατο λόγους αὐτῆς ἑαυτῇ, Οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὴ διαμερίζοντα Σκύλα; οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς· Σκύλα βαμμάτων τῷ Σισέρᾳ, Σκύλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμματα ποικιλῶν αὐτῷ τῷ τραχήλῳ αὐτῷ Σκύλα. Οὕτως ἀπόλοιτο πάντες οἱ ἐχθροί σου, κύριε· καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν, (ε) ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ πεντήκοντα ἔτη.

MS. A. (ϛ) Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς Σωκάμψας ἔπεσεν· ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς, ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαίπωρος. Διὰ τί δυείδ· διέκυψεν καὶ καταμάσσαν ἐν μήτηρ Σισέρα διὰ τί δυνάμεις δὴ βλεπεῖται δὴ τοῦ μεταφέρουσας Σισέρα, Διατί ἠχάτισεν τὸ ἅρμα αὐτῆς ἐξωφυῆς; διατί ἐχρόνισε ἴχνη ἁρμάτων αὐτῆς; Σοφαὶ ἀρχισσῶν αὐτῆς ἀπαστεκρίνατο πρὸς αὐτὴν, καὶ αὐτὴ ἡ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς, Οὐχὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σύλα; φιλοκίμων φίλοις εἰς κεφαλὴν δωματοῖ· Σκύλα βαμμάτων Σισέρα, σύλα βαμμάτων ποικιλίας, *βαθὺ ποικίλων πρὸς τράχηλον αὐτῆς Σκύλον. Οὕτως (1) καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυνατείαις αὐτῆς. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ πεντήκοντα ἔτη.

ΚΕΦ. ϛ.

1 Καὶ ἐποίησε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (α) ἐνώπιον κυρίου, καὶ (β) ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν
2 χειρὶ Μαδιὰμ (γ) ἑπτὰ ἔτη. Καὶ (δ) ἴσχυσε χεὶρ
Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐποίησε ἑαυτοῖς οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου (ε) Μαδιὰμ τὰς
3 σπυμωλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι, (ζ) καὶ τὰ σπή-
λαια, καὶ τὰ κρεμαστά. Καὶ ἐγένετο (η) ἐὰν σπεί-
ρωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβαινον Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν (θ) συν-
4 ανέβαινον αὐτοῖς, Καὶ παρεγέζουν εἰς αὐτὰς, καὶ (ι) διέφθειρον τὸν καρπὸν αὐτῆς ἕως ἐλ-
θεῖν εἰς Γάζαν· καὶ (κ) οὐ κατελείποσιν ὑπόλοιπον ζωῆς (λ) ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, οὐδὲ ἐν τοῖς πο-
5 ιμνίοις πρόβατον καὶ ὄνον. Ὅτι αὐτοὶ καὶ αἱ κτή-
σεις αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν παρε-
γίνοντο, καθὼς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ αὐτοὶς καὶ τὰ καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός· (μ) καὶ
ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειρον
6 αὐτήν. Καὶ ἐπόωσεν Ἰσραὴλ σφόδρα ἀ-
7 πὸ προσώπου Μαδιὰμ. Καὶ (ν) ἐβόησε οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ πρὸς (ξ) κύριον ἀπὸ προσώπου Μα-
8 διάμ. Καὶ ἐξαπέστειλε κύριος ἄνδρα προφή-
την πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ· καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Τάδε λέγει κύριος (ο) θεὸς Ἰσραὴλ, Ἐγὼ εἰ-
μι (ο) ὁ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ
9 ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας ὑμῶν· Καὶ
ἐρρυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ
χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἐξέ-
βαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν· καὶ ἔδωκα
ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν.

MS. A. (α) ἐνανὶ κυρίου (β) παρέδωκεν (γ) ἔτη ἑπτά. (δ) κατίσχυσεν (ε) Μαδιὰμ *ἄνδρας ἐν τοῖς (ζ) καὶ τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὀχυράμασιν. Καὶ (η) ὅταν ἔσπειρεν ἀνθρ' Ἰσραὴλ, (θ) καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτ, Καὶ παρεγέζουν ἐσ-
ῶν. (ι) Ὅτι αὐτοὶ τὰ κλῶν αὐτ ἀνέβαινον, καὶ τὰς ζκλωὰς αὐτῶ παρέφρον, καὶ παρεγίνοντο, ὡς ἀκρὶς (μ) καὶ παρεγέ-
νοντο ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ τὸ διαφθίρειν αὐτήν. (ν) ἐκέκραξαν (ξ) κύριον. καὶ ἐγένετο δὰ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσρα-
ὴλ πρὸς κύριον κρὶ Μαδιὰμ, Καὶ ἐξαπέστειλεν (ο) ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, *καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶ

Targum JONATHAN.

בין רגלהא כרע נפל שכיב בין רגלהא כרע נפל באתר דיכרע תמן נפל בזויא סיסרא :
27 בער: מן חרכא אסתכיאת ומריקא אמיה דסיסרא מבני אעיתא אמרת מא דין איחרא
28 רתיכוהי דסיסרא די מלמיתי מא דין אתעכבו רהטיא דהוו מיתין לי אורת נצחנין :
29 חכמות: חכימת פרסתוהי ענין לה אף היא בחוכמא מתיבא אמרא לסיסרא דלמן
30 הלא: הלא מרמשכחין מפלגין בוזהא דיבין גבר וביתיה כל חד וחד בוזא סני קדם
31 סיסרא בוזת צייורי צבעונין על צווריה נכסי עתריא ומני המודא קדם גברהי דבזזו :
כן: כסיסרא כן ייבדון כל סנאי עמך יי ורחמוהי צדיקיא יהין עתידין לאתברא כיומהוד
ישראל מלמעבר קרבא ארבעין שנין :

1 ועבדו בני ישראל רבישא קדם יי ומסרנון יי ביד רמדינאי שבע שנין: ותקיפת יד מדינאי
2 על ישראל מן קדם מדינאי עבדו להון בני ישראל ית מטמוריהא דבטוריא וית מערתא
3 וית מצורתא: והוה כד זרע ישראל וסלקון מדינאי ועמלקאי ובני מדינחא וסלקין עלוהי:
4 ושרו עליהון ומחבלין ית עללתא דארעא עד מעלנארעזה ולא משארין מזון לקיומא
5 נפש בישראל ואפי ורוור וחמר: ארי אנון וניסיהון סלקין ומשכניהון ואתן כמפת גובא
6 לסני ולהון ולגמליהון לית מנין ועלין בארעא לחבלותה: ומאך ישראל לחדא מן קדם
7 מדינאי ויצעקו בני ישראל קדם יי: והוה כד ויצעקו בני ישראל קדם יי על עסק מדינאי:
8 ושלח יי גברא נביא לות בני ישראל ואמר להון כדין אמר יי אלהא דישראל אנא
9 אסקית יתכון ממצרים ואפקית יתכון ממית עבדותא: ושיזבית יתכון
מידא דמצראי ומידא כל דתקיפין יתהון מן קדמיכון ויהבית לכון ית ארעהון:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Inter pedes ejus curvat' est, cecidit, jacuit inter pedes ejus, curvat' est, ce- 27
cidit; in loco quo curvatus est, ibi cecidit spoliatus Zizzara. Ex fenestra
prospexit, et attendens mater ej' Zzizzaræ ex inter cancellos dixit; Quid 28
hoc tardavit currus ejus? Quid hoc impediti
sunt cursores, qui fuerunt venire facientes mihi epistolâ victoriarũ? Sapi- 29
entes dominæ illi' responderunt ei, etiã ipsa in sapientia sua respondit *et*
dixit ad dicendũ illis. *Nonne* ex quo invenientes dividentes prædã, dantes 30
virũ et domũ ej' omni uni et uni, prædã multã ante Zzizzarã, prædã poly-
mitarũ colorũ sup collũ ej', divitiãs opulentorũ et vasa desiderii ante virũ
eũ quẽ spoliarunt? *Sicut Zzizzara* sic peribũt omnes osores populi tui 31
Dñe, et *amatores ejus justi futuri* erunt splendescere, sicut *splendet gloria*
ejus pro uno trecenta et quadraginta et tria in exire Solem in fortitudine
sua. Et quievit terra Israel à faciendo bello quadraginta annis.

CAP. VI.

Et fecerunt filii Israel malũ ante Dñm, et tradidit eos Dñs in manũ Ma- 1
dianæorũ septẽ annis. Et roborata est manũ Madianæorũ sup Israel: ab-ante 2
Madianæos fecerũt sibi filii Israel latibula quæ in montib', et spelũcas et
munitiones. Et fuit quando seminavit Israel, et ascendentes Madianæi & 3
Ghamalekæi, et filii Orientis, et ascendentes sup eũ. Et tetenderũt sup eos, 4
et devastantes proventũ terræ usq; ad ascensũ Ghazæ; et non reliquerunt
eis cibũ ad vivificandũ animã in Israel, et pec', et bovẽ, et asinũ. Nam illi 5
et greges eorũ ascendentes, et tentoria corũ jet venerunt ut sufficientia lo-
custæ ad multitudinẽ; et illis, et camelis eorũ non erat numerus: et intrantes
in terrã ad vastandũ eam. Et humiliat' est Israel valde ab-ante Madianæ- 6
os, et clamaverunt filii Israel ante Dominum. Et fuit cum clamave- 7
runt filii Israel ante Dominum super causam Madianæorum. Et mi- 8
sit Dominus virum prophetam ad filios Israel, et dixit eis: Sic dixit Dñs
De' Israel, Ego, ascendere feci vos *ex Ægypto*, et eduxi vos de domo ser-
vitutis. Et liberavi vos de manu Ægyptiorum, et de manu omniũ molesta- 9
torum vestrorum, et ejeci illos ex ante-vos, et dedi vobis terram eorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 * ܡܬܒܪܝܢ ܒܝܢ ܪܓܠܘܗܝ ܢܦܠ ܡܝܬܐ. ܒܗܘܕܐ ܕܢܦܠ ܬܡܢ ܢܦܠ ܡܝܬܐ. ܠܡܢ ܕܢܦܠ ܬܡܢ ܢܦܠ ܡܝܬܐ. * ܡܬܒܪ
28 ܩܠܗ ܕܢܦܠ. ܡܬܚܙܐ ܕܢܦܠ ܒܫܝܢܬܐ ܡܢ ܩܫܘܢܗ. ܩܠܗ ܕܢܦܠ. ܡܢܐ ܗܘ ܕܥܒܕܬ
29 ܠܟܘܢ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܡܢܐ ܗܘ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. * ܚܟܝܡܬ ܚܟܝܡܬ
30 ܡܢܗ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. * ܡܬܝܗܒ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ.
31 * ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ.
ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ.

27 Et inter pedes ejus concidit, corruit, jacuitque: quo loco concidit, illic corruit prædo. Cæterùm è fenestra prospexit,
28 & è xysto ululavit mater Sisaræ, ac dixit; Quid rei est quòd cunctantur aurigæ
29 filii mei quò minùs veniant? & quid causæ est quòd tardet tiooitus aurigarum? Sa-
30 pientissima adolescentularum *ejus* respondens ait illi, Forsan abiens invenit spolia multa, & distribuit mulum *onustum singulis* ducibus virorum: spolia verò optima, *variæ* tincturæ, atque picturæ *ipsi* Sisaræ, tincturæ atque picturæ super colla prædantium. Ita
31 disperent omnes inimici tui Domine; amici verò tui sint veluti ortus solis in fortitudine sua. Porrò tranquilla fuit terra quadraginta annis.

* ܦܨܠܐ * ܐ *

1 * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܒܥܝܢ ܡܪܝܐ : ܘܐܫܠܡܘܗܝ ܠܝܕ ܡܕܝܢܝܐ ܫܒܥ ܫܢܝܢ.
2 ܘܬܩܦ ܥܠܘܗܝ ܝܫܪܝܠ ܡܕܝܢܝܐ. ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܗܘܢ ܡܪܬܐ ܕܡܕܝܢܝܐ. ܘܥܒܕܘ
3 ܠܗܘܢ ܡܢ ܡܪܬܐ ܕܡܕܝܢܝܐ. ܘܥܠܘ ܡܕܝܢܝܐ ܘܥܡܠܩܝܐ. * ܘܡܢ ܕܪܬ ܝܫܪܝܠ ܠܡܕܝܢ.
4 ܘܡܢ ܕܪܬ ܡܕܝܢܝܐ ܘܥܡܠܩܝܐ ܘܡܢ ܕܪܬ ܪܟܡ. * ܘܡܫܪܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܪܬ ܡܕܝܢ.
5 ܘܠܐ ܡܫܬܒܩܝܢ ܠܗ ܠܚܝܐ. ܘܠܐ ܡܫܬܒܩܝܢ ܠܗ ܠܥܢ ܘܠܐ ܠܚܡܪ. * ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ
ܕܡܢ ܥܡܗܘܢ ܘܡܢ ܩܢܝܗܘܢ ܡܛܘ ܠܡܥܒܕ ܐܪܥܐ. ܘܡܛܘ ܠܡܫܒܩ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ.
6 ܘܡܛܘ ܠܡܫܒܩ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܡܢ ܡܕܝܢ. * ܘܡܛܘ ܠܡܥܒܕ ܠܐܪܥܐ ܘܠܡܫܒܩ ܠܗ.
7 ܘܡܛܘ ܠܡܫܒܩ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܡܢ ܡܕܝܢ. * ܘܩܪܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. * ܡܛܠ ܕܩܪܘ
8 ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܡܪܝܐ ܡܛܠ ܕܩܪܘ ܠܗ ܠܡܪܝܐ. ܘܫܕܪ ܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ.
9 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܝܠ. ܐܢܐ ܗܘ ܕܐܦܩܬܟܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ.
ܘܐܦܩܬܟܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܕܐ. ܘܫܕܪܬܟܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝ ܦܪܥܘܢ. ܘܐܦܩܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕ
ܡܨܪܝܐ. ܘܡܢ ܐܝܕ ܟܠ ܕܡܛܪܕܝܢ ܠܟܘܢ. ܘܐܦܩܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܥܡܟܘܢ. ܘܝܗܒ
ܠܟܘܢ ܐܪܥܐ.

CAP VI.

1 Filiis autem Israel malum perpetrantibus coram Domino, tradidit eos Dominus in
2 manum Medianitarum septem annorum *spatio*. Et manus Medianitarum *adeo* robo-
3 rata est adversùs Israelem, ut fugerint à conspectu Medianitarum, fecerintque sibi filii Israel domos in montibus, speluncas,
4 & munitiones. Nam cùm seminásset Israel, ascendebant Medianitæ, Amalecitæ, & filii Recem, Castra ponebant adver-
5 sùs eos, totámque terram vastabant usque ad aditũ Aza, nec permittebant Israeli servare boves, neque pecudes, neque asinos. Hi
6 namque cum jumentis ac tentoriis suis veniebant plurimarum instar locustarum (ipsis enim & camelis eorum nullus erat numerus) & terram ingrediebantur ut vastarent eam. Et concussus est Israel vehe-
7 menter à conspectu Medianitarum? Cla-
8 mavérúntque filii Israel ad Dominum ob causam Mediamtarum. Misit ergò Domi-
9 nus virum prophetam ad filios Israel, qui dixit eis, Sic dicit Dominus Deus Israel, Ego extraxi vos de terra Ægypti, & eduxi vos de loco servitutis; Eripui vos de manu Ægyptiorum, & de manu omnium opprimentium vos, & consumpsi eos à conspectu vestro, dedique vobis terram eorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 * فتضرب بين رجليها وسقط ميتا * في الموضع الذي سقط هنالك وقع مجدوعا * تطلعت
28 من الكوة * جلبت ام سيسرا من الكوة جالسة على الروسن وقالت * ما حال مراكب ابني
29 ابطت ولم تجي * وما بال صرير مراكبه لم يسمع مجيه * فاجابتها الحكيمة من فتياتها * وقالت
30 لها * لعله ظفر بهب كثير في طريقه * فقسم لكل امري حمل عسل وثيب كثير * وصبغات
31 ووسي لسيسرا * وصبغات ووسي على اعناق المنهبين * كذلك يهلك جميع اعدائك يا
رب * ويكونوا مثل مخرج الشمس في جبروتها * وسكنت الارض من الحرب اربعين سنة *

Is verò jactatus inter pedes illius, ruit mortuus: in loco ubi ruit, ibidem cecidit obtruncatus. Per fenestram prospexit, clamitavit mater Sisaræ de fenestra sedens super podio, & ait, Quæ de causâ currus filii mei moratæ sunt, nec adveniunt? & quamobrem advenius stridoris curruum ejus audiri est auditus? Respondit ei sapientissima puellarum ejus, ac dixit illi, Forte fausté offendit prædam multam in itinere suo, & partitus est unicuique viro onus mellis & olei copiam; auriscia & phygyonicia opus pro Sisara, auriscia quoque & phygyonicum opus super colla prædantium. Sic pereant omnes inimici tui O Domine, amici verò tui sint veluti ortus solis in robore suo. Quiévitque terra à bello quadraginta annis.

* الفصل السادس *

1 * فاركب بنوا اسرائيل السيئات امام الرب * فسلط عليهم الرب المديانيين سبعة سنين
2 * فاعتزت يد المديانيين على بني اسرائيل * وهرب بنو اسرائيل من المديانيين * واتخذ بنوا
3 اسرائيل بيوتا في الجبال * ومغاير وحصائر * وكان بنوا اسرائيل اذا زرعوا تصعد المديانيون
4 والعمليقيون وبنو رقام * ويدرلون عليهم * ويفسدون الارض كلها الى مدخل غازا * ولم يكونوا
5 يتركوا لبني اسرائيل بقرا * ولا حميرا * ولا اجمالا * لانهم كانوا ياتون بمواشيهم وخيامهم
6 الكثير مثل الجراد الكثير * فكانوا لا يحصون * ولا تحصى ابلهم * وكانوا اذا دخلوا الارض
7 يفسدونها * وفزع بنو اسرائيل من المديانيين فزعا عظيما * وصيح بنو اسرائيل * وجاوا الى
8 الرب مستغيثين من المديانيين * فارسل الرب نبيا الى بني اسرائيل وقال لهم هكذا
9 يقول الله رب اسرائيل * انا الذي اخرجتكم من العبودية * واصعدتكم من ارض مصر *
وانقذتكم من ايدي المصريين * وكيتكم من ايدي جميع مضطهديكم * واهلكتهم
من بين ايديكم * واعطيتكم ارضهم *

CAP. VI.

1 Verùm filiis Israel scelera aggrediebantur coram Domino, immisit in
2 eos Dominus Medianitas septem annos. Quæ invalescente manu Medianitarum adversùs Israelitas, fugerunt Israelitæ à Medianitis, et adhibuerunt sibi Israelitæ
3 domos in montibus, cavernas, & arces. Contingebatque ut cùm seminássent Israelitæ, ascenderent Medianitæ, Amalecitæ,
4 & filii Raccem, Invadebantque eos, et vastarent universam terrã usque ad ingressum
5 Azæ, nec relinquerent Israelitis boves, nec asinos, nec agnos. Venebant enim cum pecoribus, juvenis, atque tentoriis suis copiosissimarum instar locustarum, plurimis,
6 (innumeri siquidem erant, & innumeri eorum camelí) terramque ingredientes
7 vastabant eam. Itaque metuerunt filii Israel Medianitas magnitudine maximo: Et
8 vociferantes filii Israel venerunt ad Dominum, opem implorantes contra Medianitas. Misitque Dominus prophetam
9 quendam ad filios Israel, qui dixit eis, Sic dicit Deus Dominus Israelis, Ego sum qui eduxi vos è servitute, Extraxi vos è terra Ægypti, eripui vos è manibus Ægyptiorum, vos liberavi de manibus omnium persequentium vos, disperdidi eos à conspectu vestro, tradidique vobis terram eorum:

ספר שופטים: י

timeatis non ,vester Deus DOMINUS Ego : vobis dixi Ac
10 וְאָמַרְתִּי לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִירָאוּ
,terram terra in habitantes vos quorum ,Emorræorum Dei
אֶת אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יוֹשְׁבִים בְּאַרְצָם
,Domini angelus venit Et ,mes voce in audiristis non &
וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי : וַיָּבֹא מַלְאַךְ יְהוָה
11 patri Joas ipsi quæ ,Hophrah in quæ ,quercus sub mansit &
וַיֵּשֶׁב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר בְּעָפְרָה אֲשֶׁר לְיוֹאָשׁ אָבִי
,fig excuteret ad ,torculari in frumenta excutiens ejus filius Gidhon & : Hezri
הָעֶזְרִי וְגִדְעוֹן בְּנוֹ חֹבֵט חִטִּים בַּגַּת לְהָנִיס
dixit ac ,Domini angelus cum ad est conspectus Et ,Midian facebat à
מִפְּנֵי מִדְיָן : וַיֵּרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה וַיֹּאמֶר
cum ad Dixitque ,fortitudinis potens tecum Dominus cum ad
12 אֵלָיו יְהוָה עִמְּךָ גִּבּוֹר הַחָיִל : וַיֹּאמֶר אֵלָיו
nos invenit quid ut & ,nobis fuit Dominus est & ,mi domine me Ei: Gidhon
גִּדְעוֹן בִּי אֲדֹנִי וְיֵשׁ יְהוָה עִמָּנוּ וְלָמָּה מְצָאַתְנוּ
nobis narraverunt quæ ,ejus mirabilia omnia ubi & ,hoc totum
כָּל־זֹאת וְאַיֵּה כָל־נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר סִפְּרוּ־לָנוּ
? Dominus nos fecit ascendere Ægypto de Nonne :dicendo ,nostri patres
אֲבֹתֵינוּ לֵאמֹר הֲלֹא מִמִּצְרַיִם הֶעֱלָנוּ יְהוָה
,Midian vel in nos dedique ,Dominus nos dereliquit nunc &
וְעַתָּה נְטָשָׁנוּ יְהוָה וַיִּתְּנֵנוּ בְּכף מִדְיָן :
,hac tua fortitudine in Vade : sit & ,Dominus cum ad respexit Et
13 וַיִּפֶן אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר לֵךְ בְּכֹחֲךָ זֶה
? te misi nonne :Midian vera de Israel facies salvum &
וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל מִכַּף מִדְיָן הֲלֹא שְׁלַחְתִּיךָ :
,Israel faciam salvum quo in ,mi Domine me In ,eum ad Dixitque
14 וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדֹנָי בַּמֶּה אוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל
,mei patris domo in minimus ego & ,Menasseh in tenuis mea chilias Ecce
הִנֵּה אַלְפִּי הַדַּל בִּמְנַשֶּׁה וְאָנֹכִי הַצָּעִיר בְּבֵית אָבִי :
,percutietque ,eum ero Quia : Dominus eum ad Dixitque
15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְהִכִּיתָ אֶת־
,gratiam invenit mihi Si ,eum ad Dixitque ,unum viri tanquã Midian
מִדְיָן כְּאִישׁ אֶחָד : וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
,mihi signum quòd tu fis qui loqueris ad me Nec recedas hinc, donec revertar ad te, portans sacrificium, et offerens tibi. Qui respondit, Ego præstolabor adventum tuum. Ingressus est itaque Gedeon & coxit hœdum, & de farinæ modio azymos panes : carnesque ponens in canistro, & jus carnium mittens in ollam, tulit omnia sub quercu, & obtulit ei. Cui dixit Angelus Domini; Tolle carnes & azymos panes, & pone supra petram illam, & jus desuper funde. Cúmque fecisset ita, Extendit Angelus Domini summitatem virgæ, quam tenebat in manu, & tetigit carnes & panes azymos : ascendítque ignis de petra, & carnes azymósque panes consumpsit : Angelus autem Domini evanuit ex oculis ejus. Vidénsque Gedeon quòd esset Angelus Domini, ait; Heu mi Domine Deus : quia vidi Angelum Domini facie ad faciem.

בְּעֵינֶיךָ וְעֲשִׂית לִי אוֹת שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמִּי :
,tecum manus educam & ,te ad me venire ad usque ,hinc recedas
18 חַמֵּשׁ סְאָה עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ וְהוֹצֵאתִי אֶת־מִנְחָתִי
,te revertar usque ,manebo Ego : dixit Et ,mea facies ut donam &
וְהִנַּחְתִּי לְפָנֶיךָ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֵשֵׁב עַד־שוּבֶךָ :
farinæ modium & ,caprarum hœdum fecit & ,est ingressus Gidhon Et
19 וְגִדְעוֹן בָּא וַיַּעַשׂ גְּדִי־עִזִּים וְאֵיפַת־קֶמַח
,olla in posuit carnium jus & ,canistro in posuit carnem ; infermentatum
מַצּוֹת הַבָּשָׂר שָׂם בַּסַּל וְהַמָּרָק שָׂם בַּפָּרוּר
eum ad Dixitque ,de basti & ,quercu sub ad eum ad eduxit &
וַיֹּצֵא אֵלָיו אֶל־תַּחַת הָאֵלָה וַיַּגֵּשׁ : וַיֹּאמֶר אֵלָיו
20 pone & ,infermentata & ,carnem Cape : Dei angelus
מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים קַח אֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וְהַנַּח
,ipsi Et ,sic fecit & ,effunde jus & ,sibi ,petram ad
אֶל־הַסֶּלַע הָלָז וְאֶת־הַמָּרָק שְׁפֹךְ וַיַּעַשׂ כֵּן : וַיִּשְׁלַח
21 tetigitque ,ejus manu in quod ,,suæ extremitatem Domini angelus
מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־קְצֵה הַמַּשְׁעֶנֶת אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּגַּע
,cornu & ,petra de ignis ascendit & ,infermentata in & ,carnem in
בַּבָּשָׂר וּבַמַּצּוֹת וַתַּעַל הָאֵשׁ מִן־הַצּוּר וַתֹּאכַל אֶת
,ejus oculis ab ,ilic Domini angelus Et ,infermentata & ,carnem
הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וּמַלְאַךְ יְהוָה הָלַךְ מֵעֵינָיו :
:Gidhon dixit & ,ipse Domini angelus quòd Gidhon vidit Et
22 וַיַּרְא גִּדְעוֹן כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן
,facies Domini angelum vidi idcirco quia ,Deus Domine Heu
אַהֲהּ אֲדֹנָי יְהוִה כִּי־עַל־כֵּן רָאִיתִי מַלְאַךְ יְהוָה פָּנִים
,facies ad
אֶל־פָּנִים :

Versio VULG. LAT.

10 Et dixi ; Ego Dominus Deus vester, ne timeatis deos Amorrhæorum, in quorum terra habitatis. Et noluistis audire vocem meam. Venit autem Angelus Domini, & sedit sub quercu, quæ erat in Ephra, & pertinebat ad Joas patrem familiæ Ezri. Cúmque Gedeon filius ejus excuteret atque purgaret frumenta in torculari, ut fugeret Madian, Apparuit ei Angelus Domini, & ait ; Dominus tecum, virorum fortissime. Dixítque ei Gedeon ; Obsecro, mi domine, si Dominus nobiscum est, cur apprehenderunt nos hæc omnia ? ubi sunt mirabilia ejus, quæ narraverunt patres nostri, atque dixerunt ; De Ægypto eduxit nos Dominus ? Nunc autem dereliquit nos Domin', & tradidit in manu Madian. Respexítque ad eum Dominus, & ait ; Vade in hac fortitudine tua, & liberabis Israel de manu Madian : scito quòd miserim te. Qui respondens ait, Obsecro, mi domine, in quo liberabo Israel ? ecce familia mea infima est in Manasse, & ego minimus in domo patris mei. Dixítque ei Dominus, Ego ero tecum : & percuties Madian quasi unum virum. Et ille, Si inveni, inquit, gratiam coram te, da mihi signum quòd tu sis qui loqueris ad me. Nec recedas hinc, donec revertar ad te, portans sacrificium, et offerens tibi. Qui respondit, Ego præstolabor adventum tuum. Ingressus est itaque Gedeon & coxit hœdum, & de farinæ modio azymos panes : carnésque ponens in canistro, & jus carnium mittens in ollam, tulit omnia sub quercu, & obtulit ei. Cui dixit Angelus Domini; Tolle carnes & azymos panes, & pone supra petram illam, & jus desupèr funde. Cúmque fecisset ita, Extendit Angelus Domini summitatem virgæ, quam tenebat in manu, & tetigit carnes & panes azymos : ascendítque ignis de petra, & carnes azymósque panes consumpsit : Angelus autem Domini evanuit ex oculis ejus. Vidénsque Gedeon quòd esset Angelus Domini, ait; Heu mi Domine Deus : quia vidi Angelum Domini facie ad faciem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ εἶπα ὑμῖν, Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τῶν Ἀμορραίων, ἐν οἷς ὑμεῖς (π) κάθησθε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου. Καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου, καὶ ἐκάθισεν (ρ) ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ Ἰωὰς πατρὸς τοῦ Ἐσδρί. καὶ Γεδεὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ (σ) ἐραδούζων (Gr. τὸν ἐν λινῷ τοῦ) εἰς ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ Μαδιὰμ. Καὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριος μετὰ σοῦ, (υ) ἰσχυὸς τῇ δυνάμει. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Γεδεών, Ἐν ἐμοί, (φ) κύριέ μου· καὶ εἰ ἔστι κύριος μετὰ ἡμῶν, (χ) εἰς τί εὗρεν ἡμᾶς (ψ) τὰ κακὰ πάντα; καὶ ποῦ ἐστὶ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, (ω) ἃ διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες, (α) Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου (β) ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος; καὶ νῦν (γ) ἐξέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἔδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ. Καὶ (δ) ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸ ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ (ε) εἶπεν, Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ (ζ) σου ταύτῃ, καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Μαδιάμ. (η) ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών, Ἐν ἐμοί, (θ) κύριέ μου, ἐν τίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; ἰδοὺ ἡ χιλιὰς μου ἐλαχίστη ἐν Μανασσῆ, καὶ ἐγὼ εἰμι (ι) μικρότερος ἐν οἴκῳ τοῦ πατρός μου. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸ ὁ ἄγγελος κυρίου, Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὸν Μαδιὰμ ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών, (λ) Εἰ δὴ εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι (μ) σημεῖον παῦε δὴ ἐλάλησας μετ' ἐμοῦ, (ν) Μὴ χωρισθῇς ἐνταῦθεν ἕως τοῦ σε ἐλθεῖν με πρὸς σέ, καὶ (ξ) ἐξοίσω τὴν θυσίαν (ο) καὶ θήσομαι ἔως σοῦ ἐπιστρέψῃς σε. Καὶ Γεδεὼν εἰσῆλθε, καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν καὶ οἰφὶ ἀλεύρου ἄζυμα, καὶ τὰ κρέα (ρ) ἔθηκεν ἐν τῷ κοφίνῳ, καὶ τὴν ζωμὸν (σ) ἔβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ (τ) ἐξήνεγκεν ἀκάθε πρὸς αὐτὸν ἔξω (υ) τὴν τερέμινθον, καὶ προσήγαγεν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸ ὁ ἄγγελος (φ) τοῦ θεοῦ, Λάβε τὰ κρέα καὶ (χ) τὰ ἄζυμα, καὶ θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὴν (ψ) ζωμὸν ἐκχεῦον. καὶ ἐποίησεν οὕτως. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἥψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων (ω) ἀνέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ κατέφαγε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου (α) ἐπορεύθη ἀπ' ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶδεν Γεδεών, ὅτι ἄγγελος (β) κυρίου ἐστί· καὶ (γ) εἶπεν Γεδεὼν, Ἀ ἀ, (γ) κύριέ μου κύριε, ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

10 *Et dixi vobis, Ego Dominus Deus vester, ne timeatis deos Amorrhæi, in quibus vos sedetis in terra eorũ. Et non exaudistis vocem meã. Et venit angelus Domini, & sedit sub (k) terebintho, quæ in (l) Ephratha in terra Joas patris Esdri. Et Gedeon filius ejus excutiens frumentũ in torculari ad effugiendũ à facie ipsi: Madiãã. Et ap-* 12 *paruit ei angelus Domini, et dixit ad eũ, Domin' tecũ, (m) fortis virtutũ. Et dixit ad eũ Gedeon, In (n) me, Domine mi: Et si est Dominus nobiscũ; ad quid invenerunt nos mala hæc? Et ubi sunt omnia mirabilia ejus, quæ narraverunt nobis patres nostri, dicentes, Nõne ex Ægypto eduxit nos Dominus? Et nunc projecit nos, & dedit nos in manu Madi-* 14 *am. Et respexit ad eũ (o) angelus Domini, & dixit; Vade in fortitudine tua hac, & salvabis Israel de manu Madiãã. (p) Ecce misi te. Et dixit ad eum Gedeon, In me,* 15 *Domine mi, in quo salvabo Israel? Ecce chilias mea (q) infirmata est in Manasse, et ego sum minor in domo patris mei. Et dixit ad* 16 *eũ (r) angelus Domini, Dominus erit tecũ, & percuties ipsũ Madiam tanquãm virum unum. Et* 17 *dixit ad eum Gedeon, Si nunc inveni misericordiã in oculis tuis, & facies mihi (s) hodiẽ omne quicquid locutus es mecum; Nè* 18 *recedas hinc, quoadusq; ego veniam ad te: et (t) proferam sacrificium & sacrificabo coram te. Et dixit; Ego quidẽ sedebo, donec tu reverteris. Et Gedeon in-* 19 *travit, & fecit hœdũ caprarum, & ãphi farinæ, azymas: et carnes imposuit (u) in cophino, & jus injecit in ollam, et promulit ea ad eũ sub terebintho, & (x) appropinquavit. Et dixit ad eũ angelus* 20 *Dei, Accipe carnes, & azyma, & pone ad petrã illã, et jus (y) uxtã effunde. Et fecit sic. Et extendit* 21 *angelus Domini summum virgæ, quæ in manu sua, & tetigit carnes, et azymos. Et (z) ascendit ignis de petra, & comedit carnes, et azymos. Et angelus Domini i-* 22 *vit ab oculis ejus. Et vidit Gedeon, quoniam angelus Domini hic est. Et dixit Gedeon (aa) Ah, ah, Domine, mi Domine: quia vidi angelũ Domini, faciem ad faciẽ.*

MS.A. (π) ἐνοικεῖτε ἐν (ρ) δὴ τὴ δρυῖ τὴν ὅσην ἐν Ἐφραθὰ τὴν τοῦ Ἰωὰς παῖδ' Ἀζιεζέι. (σ) ἐφεδούζεν πυρὸς ἐν (τ) τὴ ἐκφυγεῖν ἐκ προσώπου τοῦ Μαδιάμ. Καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄγγελο (υ) δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. Καὶ (φ) κύριε κύριε· καὶ (χ) ἐπατί (ψ). πάντα τὰ (ω) ὅσα (α) Οὐχὶ ἐξ (β) ἐξήγαγο (γ) ἀπόσατο ἡμᾶς κύριο καὶ παρέδωκεν (δ) ἐπέζελεψεν πρὸς (ε) εἶπεν αὐτῷ, Πορεύου (ζ) ζου, καὶ (υ) καὶ ἰδοὺ κύριε, ἐν (ι) ταπινοῖς ἐν Μανασσῆ, (κ) μικρὸς τὴ οἴκῳ (λ) Καὶ εἶ εὗρον χάριν ἐν (μ) ζωμεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμέ, (ν) Μὴ κεινῆθῆς ἐυτεῦθεν (ξ) οἶσω (ο) μου καὶ θήσω (π) κὰθίσομαι (ρ) ἐπέθηκεν δὲ τὸ κανοῦν, (σ) ἐνέχεεν εἰς χύτραν, (τ) ἐξῆνεγκεν πρὸς (υ) τὴν δρυν, καὶ προσεκύνησεν. Καὶ (φ) κυείου, Λάβε (χ) τοὺ ἄρτους τοὺ ἀζύμους, καὶ (ψ) ζωμὸν ἔκχεον. (ω) ἀνήφθη (α) ἀπῆλθεν ἐξ ὀφθαλμῶν (β) κυείε ἐστὶν. (γ) κύριε κύριε,

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְאָמַרִית לכון אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן לָא תִדְחֲלוּן יַת טָעֲוָת אֱמוֹרָאֵי דְּאַחוֹן יָתְבִין בְּאַרְעֲהוֹן וְלָא
11 קַבֵּלְתּוּן לְמֵימְרִי : וַאֲתָא מַלְאָכָא דְיְיָ וִיתֵיב תְּחוֹת בּוּטְמָא דִי בְעָפְרָה דִי לְיוֹאָשׁ אֲבוּהִי
12 רְעוּדִי וּגִדְעוֹן בְּרֵיהּ חָבֵיט חִטִּין בְּמַעְצַרְתָּא לְעַדְקָא מִן קֳדָם מִדְיָנָאֵי : וְאִתְגְּלֵי לֵיהּ מַלְאָכָא
13 דְיְיָ וַאֲמַר לֵיהּ מֵימְרָא דְיְיָ בְּסַעְדָּךְ גְּבַר חֵילָא : וַאֲמַר לֵיהּ גִּדְעוֹן בְּבָעוּ רַבּוּנִי וְאִיתַי שְׁכִינַתָּא
דְיְיָ בְּסַעֲרָנָא וְלָמָא עַדְעָנָא כָּל דָּא וְאַן כָּל פְּרִישָׁוַתֵּיהּ דְּאִשְׁתְּעִיאוּ לָנָא אֲבָהָתָנָא לְמֵימַר
14 הֲלָא מִמִּצְרַיִם אַסְקָנָא יְיָ וְכָעַן רְשָׁבְנָא יְיָ וּמְסַרְנָא בִּידָא דְמִדְיָנָאֵי : וְאִתְפְּנֵי לֵיהּ יְיָ וַאֲמַר
15 אֲזֵיל בְּחֵילָךְ דֵּין וְתִפְרוֹק יַת יִשְׂרָאֵל מִידָא דְמִדְיָנָאֵי הֲלָא שְׁלַחְתָּךְ : וַאֲמַר לֵיהּ בְּבָעוּ יְיָ
בְּמָה אֶפְרוֹק יַת יִשְׂרָאֵל הֲלָא תְּאוּרְעִיתִי זְעִירָא בְּשֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַאֲנָא חֲלֵשׁ בְּבֵית אַבָּא :
16 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ אֲרֵי יְהֵי מֵימְרִי בְּסַעְדָּךְ וּתְקַטּוֹל יַת מִדְיָן כְּגַבְרָא חַד : וַאֲמַר לֵיהּ אִם כְּעַן
17 אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ וְתַעְבִּיר לִי אָת דְּיָא מִמַּלֵּל עִמִּי : לָא כְעַן תֶּעְדֵּי מִכָּא עַד מֵיתַאי
18 לְוָתָךְ וְאַפֵּיק יַת תַּקְרֵי וּבַתִּי וְאֵיתֵי קֳדָמָךְ וַאֲמַר אֲנָא אוֹרִיךְ עַד דְּתִתּוּב : וּגִדְעוֹן אֲתָא וְעָבַד
גַּדְיָא בַּר עִזִּי וּמְכֵילְתָּא דְקֶמְחָא אַפֵּי פַּטִּירִין בְּסַרְא שַׁוִּי בְּסַלָּא וְתַבְשִׁילָא שַׁוִּי
19 בְּקִדְרָא וְאַפֵּיק לְוַתֵּיהּ לְתַחְוֹת אִלָּנָא וְקָרֵיב : וַאֲמַר לֵיהּ מַלְאָכָא דְיְיָ סַב יַת
20 בְּסַרְוָתָא וְיַת פַּטִּירָא וְאַנַּח לְכֵיפָא רֵיכִי וְיַת תַּבְשִׁילָא שַׁפּוֹךְ וַעֲבַד כֵּן : וְאוֹשִׁיט מַלְאָכָא
21 דְיְיָ יַת רֵישׁ שׁוּטְיָתָא דִּבְיָדֵיהּ וְקָרִיב בְּבְסַרְא וּבְפַטִּירָא וּסְלִיקַת אֶשָּׁתָא מִן טַנְרָא
22 וְאָכְלַת יַת בְּסַרְא וְיַת פַּטִּירָא וּמַלְאָכָא דְיְיָ אִסְתַּלַּק מִלְּקֳבֵל עֵינוֹהִי : וְחָזָא גִּדְעוֹן
אֲדֵי מַלְאָכָא דְיְיָ הוּא וַאֲמַר גִּדְעוֹן בְּבָעוּ יְיָ אֱלָהִים אֲרֵי עַל כֵּן חֲזִיתִי מַלְאָכָא דְיְיָ אַפַּיִן
פַּאפַּיִן :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixi vobis. Ego Dominus Deus vester, ne timeatis errores Amorrhæi, 10
qua vos habitantes in terra eorum; et non audistis in dicto meo. Et ve- 11
nit angelus Domini, et sedit subtus quercum quæ in Ghaphra quæ Joas pa-
tris *Ghezri*; & Gidghon filius ejus excutiens triticum in torculari ad fu-
giendum ex-ante Madianæos. Et visus est ei angelus Dñi, et dixit ei, Di- 12
cum Domini in auxilio tuo, vir virtutis. Et dixit illi Gidghon, Obsecro 13
Domine mi, & est divinitas Domini nobiscum? & ad quid *accidit* nobis
omne hoc ? et ubi omnes separationes ejus, quas narraverunt nobis patres
nostri, ad dicendum, An non ex Ægypto ascendere fecit nos Deus ? &
nunc dereliquit nos Deus, et tradidit nos in manu Madianæorum. Et re- 14
versus est ei *Dominus* & dixit, Ito in virtute tuâ hac, & redime Israel
de manu Madianæorum: nonne misi te? Et dixit ei, Obsecro Domine, in 15
quo redimam Israel ? ecce prosapia mea exigua in tribu Menasse, et ego
debilis in domo patris mei. Et dixit illi Dominus, Nam erit dictũ me- 16
um in auxilio tuo; et occides *Midian* ut virum unum. Et dixit ei, Si nunc
inveni misericordias *in oculis tuis*, et facies mihi signum quod tu loquens
mecum. Ne nunc transeas hinc usq; ire me ad te, et *proferam* donum me- 18
um, et apponam ante te: et dixit, Ego prolongabo usque quo redeas. Et 19
Gidghon venit et fecit hœdum filium caprarum, & mensuram farinæ co-
xit azymum, carnem posuit in canistro, & coctum posuit in lebete : &
protulit ad eum ad-subtus *arborem* et obtulit. Et dixit ei angelus Domini, 20
Accipe carnem et azyma; et depone ad petram istam, et coctum effunde :
& fecit fic. Et tetendit angelus Domini caput baculi, qui in manu ejus; 21
et tetigit in carne, et in azymis; et ascendit ignis ex petrâ, et comedit car-
nem & azyma, et angelus Domini ascendit ex è regione oculorum ejus. Et 22
vidit Gidghon quod angelus Domini ipse; et dixit Gidghon, Obsecro
Domine Deus; nam propterea vidi angelum Domini facies ad facies,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܐܢܐ ܕܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܡܪܝܐ ܕܐܪܥܗܘܢ ܕܠܐ ܬܫܬܘܢ ܩܠܝ.
11 ܘܐܬܐ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܘܝܬܒ ܬܚܘܬ ܠܒܘܬܐ ܕܒܝܬ ܝܘܐܫ ܐܒܝ ܥܦܪܐ ܘܗܘܐ ܚܒܛ ܚܛܬܐ.
ܕܠܐ ܢܬܪܡܐ ܠܡܕܝܢ ܒܓܬ ܕܢܚܒܝ ܠܗ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܠܥܝܢ ܕܓܕܥܘܢ ܕܒܪ ܝܘܐܫ ܐܒܝ ܥܦܪܐ.
12 ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܓܒܪܐ ܚܝܠܐ ܡܪܝ ܥܡܟ.
13 * ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܕܥܘܢ ܒܒܥܝ ܡܪܝ ܐܢ ܐܝܬ ܡܪܝ ܥܡܢ ܠܡܢܐ ܡܛܬܗ ܟܠ ܗܠܝܢ
ܘܐܝܟܐ ܕܡܠܠܘ ܐܒܗܬܢ ܠܝ ܡܢ ܡܬܩܠ ܕܡܪܝܐ ܡܫܩܢ ܠܢ ܡܢ ܡܕܝܢ ܡܕܝܢ.
14 ܘܦܢܐ ܠܗ ܡܪܝܐ ܒܗܕܐ ܚܝܠܟ ܘܬܦܨܐ ܠܡܕܝܢ ܡܕܝܢ ܗܠܐ ܐܢܐ ܫܕܪ ܠܟ.
15 ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܕܥܘܢ ܒܒܥܝ ܡܪܝ ܒܡܢܐ ܐܦܪܝܡ ܐܠܦܝ ܡܢܫܐ ܘܐܢܐ ܙܥܘܪ ܒܒܝܬ ܐܒܝ.
16 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܐܦܠ ܥܡܟ ܐܢܐ ܗܘܐ ܘܡܚܐ ܠܡܕܝܢ ܐܝܟ ܚܕ ܓܒܪܐ.
17 * ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܕܥܘܢ ܐܢ ܫܪܝܬ ܗܫܟ ܒܥܝܢܝ ܘܚܙܝ ܠܝ ܐܬܐܬ ܕܡܠܠܬ ܥܡܝ.
18 ܠܐ ܬܙܘܙ ܡܢ ܗܢܐ ܥܕ ܕܐܬܐ ܘܐܦܩ ܩܪܒܢܝ ܘܐܫܘܐ ܩܕܡ ܠܟ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܬܘܒ ܥܕ ܕܬܗܘܐ.
19 ܘܥܠ ܓܕܥܘܢ ܘܥܒܕ ܓܕܝܐ ܚܕ ܘܦܛܝܪ ܠܚܡ ܘܫܕܐ ܡܪܩܚܐ ܠܒܣܪ ܥܠ ܦܪܘܣ ܘܡܪܩܚ ܡܪܩܚܐ ܠܒܪ ܡܢ ܬܚܬ ܠܘܒܪ ܘܩܪܒ ܠܘܬܗ.
20 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܩܪܒ ܠܒܣܪ ܘܦܛܝܪ ܠܚܡ ܘܫܕ ܠܥܠ ܟܦܐ ܗܢܐ ܘܡܪܩ ܡܪܩܚܐ.
21 * ܘܫܕܚ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܒܣܦܐ ܕܒܝܕܗ ܘܡܫ ܠܒܣܪ ܘܠܚܡ ܘܣܠܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܟܦܐ
ܘܐܟܠ ܠܒܣܪ ܘܠܚܡ ܘܠܐ ܚܙܐ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܠܡܚܙܐ ܠܗ ܥܕ ܗܢܐ ܐܦ ܠܐ ܡܚܙܐ ܠܗ.
22 * ܘܚܙܐ ܓܕܥܘܢ ܕܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܘܐܡܪ ܐܘܝ ܠܝ ܡܪܝ ܐܠܗܝܡ ܡܛܠ ܕܚܙܝܬ ܠܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܐܦܝ ܠܦܐ.

10 Et dixi vobis me esse Dñm Deum vestrum, ne colatis deos Amorrhæorum in quorum terra habitatis; at non obeditis voci mea. Præterea venit Angelus Domini, & sedit sub terebintho quæ est in Ophra civitate Joas patris
11 Azri: & Gedeone ipsius filio triticum excutiente in Gath, ut figeret à conspectu Medianitarum, Apparuit ei Angelus Domini, dixitq;
12 ad eum Dominus robore potentissimus tecum
13 sit. Cui respondit Gedeon, Rogo te Domine mi, Si est nobiscum Dominus, cur accidederunt nobis hæc omnia? & ubi sunt omnia miracula ejus, quæ narraverunt nobis majores nostri, dicentes nobis quòd ex Ægypto eduxerit nos Dominus? nunc verò deseruit nos Dominus, & tradidit nos in manum Medianitarum. Conversus ad eum Dominus ait
14 illi, Vade in hac virtute tua, tu enim servabis Israelē de manu Medianitarum: ecce misi te.
15 Respondit ei, Quæso te mi Domine, per quid servabo Israelem, quandoquidem familia mea tenuissima est inter Manassitas, & ego
16 minimus sum domesticorum patris mei? Dixit ad eum Dominus, Ego tecum ero, interficiésque Medianitas quasi virum unum.
17 Respondit ei, Si gratiam adeptus sum in oculis tuis, ede mihi signum, & sciam te mecum loqui.
18 Ne recedas hinc donec ad te rediero, & protulero pallum meum, & ante te posuero. Ait illi, Ego manebo donec redieris.
19 Ingressus ergò Gedeon mactavit hœdum caprarum, fatum farinæ infermentatæ carnémque posuit in canistro, & vinum defæcatum immisit in lagenam, protulit foras sub terebintho, & obtulit ei. Et dixit ei Angelus Domini, Accipe carnem & infermentatum, & repone
20 super lapidem; & defæcatum effunde super illam: fecitque sic. Tum extensa Angelus
21 Domini extremitate baculi quem manu tenebat, tactáque carne & infermentato, emersit ignis è lapide, devoravitque carnem & & infermentatum: & Angelus Domini evanuit ab eo.
22 Videns autem Gedeon quòd esset Angelus Domini, dixit Gedeon, Ah Domine Deus, Vidi angelum Domini facie ad faciem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * وقلت لكم اني انا الله ربكم * لا تعبدوا الهة الاموريين الذين سكنتم ارضهم * ولم
11 تسمعوا ولم تقبلوا قولي * فجاء ملك الرب وجلس على عفرا قريبا لواس ابي عزرا * وكان جدعون
12 ابنه يعرك سنبلا في جاب ليهرب من المديانيين * فتراءى له ملاك الرب وقال له الرب الجبار دوا
13 القوة معك * قال له جدعون اطلب اليك يا سيدي * ان كان الرب معنا فلم اصابتنا هذه
الاشياء كلها واين جميع اعاجيب الرب التي حدثنا بها اباؤنا وقالوا لنا ان الرب اخرجنا من
14 ارض مصر * والآن خذلنا الرب ورفضنا في ايدي المديانيين * فاقبل اليه ملك الرب وقال له *
15 انطلق بقوتك هذه فانك تخلص آل اسرائيل من المديانيين * هوذا قد ارسلتك * قال له
جدعون * اطلب اليك يا سيدي بماذا اقدر ان اخلص بني اسرائيل * وعشيرتي اصغر واقل
16 عددا من جميع عشائر بني منسى وانا اصغر ولد ابي * قال له الرب انا اكون معك * وتقتل
17 المديانيين كرجل واحد * ثم قال له ان كنت ظفرت مني برحمة فاعطني علامة * واجعل آية
18 بين يدي * لكي اعلم انك انت الذي تكلمني الآن * ولا تبرح من هذه المواضع حتى
19 آتيك لاخرج بعداتي واقدمها لك * قال له لست بارحا حتى تاتيني * فدخل جدعون * وذبح جديا
وهيأ وجبر صاعا من دقيق فطير * وجعل اللحم في سلة والمرق في قدر * وصب خمرا صافيا في قسط *
واخرج اليه * وقدم له تحت سنجر البطم * وقال له ملك الرب * خذ اللحم والخبز الفطير *
20 وضعهما على هذه الصخرة وصب عليهما الخمر الصافية * ففعل ذلك * ثم رفع ملك الرب
21 العصا التي كانت بيده * وقدم رأس العصا الى اللحم والخبز الفطير * فخرجت نار من الصخرة *
22 واحرقت اللحم والخبز وارتفع ملك الرب من عنده * فلما رأى جدعون انه ملك الرب عيانا *
قال جدعون يا رب يا الله اني رأيت ملاك الله وجها لوجه *

10 Et dixi vobis, Ego sum Deus Dominus vester, ne adoretis deos Amorrhæorum quorum terram habitatis: at non audistis, neque acquiescistis dictis meis. Deinde venit Angelus Domini, sedíque sub
11 ipso Azri filii Joas patris Azri, & Gedeon filii ejus fricabat spicas in Gath, ut effugeret Medianitas. Hunc apparuit
12 Angelus Domini, et dixit ad eum, Dominus potens fortissimus tecum.
13 Ait illi Gedeon, O Mi vere Domine, Si Dominus nobiscum est, quare obvenerunt nobis hæc omnia? & ubinam sunt universa Domini miracula quæ narraverunt nobis patres nostri, dicentes nobis Dominum eduxisse nos è terra Ægypti? nunc autem deseruit nos Dominus, rejecíque
14 nos in manus Medianitarum. Accessit ad eum Angelus Domini, & ait illi, Vade in hujusmodi fortitudine tua: tu enim servabis Israelitas à Medianitis: en misimus te.
15 Dixit ad eum Gedeon, Rogo te O Domine mi, per quid servare possim Israelitas, cum familia mea tenuissima sit & pauperrima numero omnium familiarum filiorum Manassis, et ego minimus sim natorum patris mei? Ait illi
16 Dominus, Ego ero tecum, & interficies Medianitas quasi virum unum. Tum ille
17 dixit ad eum, Si benignitatem apud te sum nactus, da mihi signum aliquod, et ede portentum in conspectu meo, ut sciam te esse qui me modò es allocutus.
18 Et ne decedas his locis, donec redeam ad te, ut proferam prandium meum, tibique proponam. Dixit ei, Non sum decessurus, donec ad me redeas. Ingressus itaque Gedeon
19 mactavit hœdum & paravit illum, pinsíque modios quatuor similæ azymæ, et panes cum carne disposuit, sanúmque, panum in hemazum infundens protulit ad eum, ob utique et sub arbore terebinthi. Dixit autem ei Angelus Domini, Sume
20 carnem & panes azymos, & utrumque posito super hunc petram, vinúmque puram fundito super utrumque: et fecit id. Tum elevans Angelus Domini baculum
21 quem manu tenebat, baculi apicem ad carnem & panes azymos admovit, egressúsque ignis ex illa petra, carnem ac panes comsumsit: & subiatus est ab eo Angelus Domini. Cum verò vidisse Gedeon quòd Angelus Domini esset oculatim,
22 dixit Gedeon, O Domine, O Deus, equidem vidi Angelum Dei facie ad faciem.

ספר שופטים ו׳

23 ne nihil Pax :DOMINUS ei Dixitque
וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם לְךָ אַל־
altare Gidhon illi ædificavit Et ,morieris non ,timeas
24 תִּירָא לֹא תָמוּת׃ וַיִּבֶן שָׁם גִּדְעוֹן מִזְבֵּחַ
illum ad usque ,Salom Adonai ei vocavit & ,DOMINO
לַיהוָה וַיִּקְרָא־לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם עַד הַיּוֹם
nocte in fuit Et ,Hezri patris Hophrath in illud hanc
הַזֶּה עֹדֶנּוּ בְּעֹפְרַת אֲבִי הָעֶזְרִי׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה
,bovis juvencum Cap. DOMINUS ei dixit & ,ipsi
הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה קַח אֶת־פַּר הַשּׁוֹר
destruesque ,patrium ,tui ,secundum juvencum & ,tuo patri qui
אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וּפַר שֵׁנִי שֶׁבַע שָׁנִים וְהָרַסְתָּ
qui ,lucum & ,tuo patri quod ,Bahal altare
אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וְאֶת־הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר
tuo Deo DOMINO altare ædificabis Et ,succides ,illud super
עָלָיו תִּכְרֹת׃ וּבָנִיתָ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
juvenum ,ex et & ,ordine in hujus secundum caput super
עַל רֹאשׁ הַמָּעוֹז הַזֶּה בַּמַּעֲרָכָה וְלָקַחְתָּ אֶת־פַּר
,furi ligatis in holocaustum facies ascendere & ,secundum
הַשֵּׁנִי וְהֶעֱלִיתָ עוֹלָה בְּעֵצֵי הָאֲשֵׁרָה
viros decem Ghidhon Capique ,succides quem
27 אֲשֶׁר תִּכְרֹת׃ וַיִּקַּח גִּדְעוֹן עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים
DOMINUS cum ad eft locutus quemadmodum fecit & ,suis servis de
מֵעֲבָדָיו וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
vions & ,sui patris domum timebat quemadmodum ,fuit Et
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָרֵא אֶת־בֵּית אָבִיו וְאֶת־אַנְשֵׁי
viri ,ut ,timebat Et ,nocte fecit & ,die in facere à ,civitatis
28 הָעִיר מֵעֲשׂוֹת יוֹמָם וַיַּעַשׂ לָיְלָה׃ וַיַּשְׁכִּימוּ אַנְשֵׁי
locus & ,Bahal altare erat destructum ecce & ,mane in civitatis
הָעִיר בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה נֻתַּץ מִזְבַּח הַבַּעַל וְהָאֲשֵׁרָה
,ascendere facere secundum juvencum & ,erat fuerius illud super qui
אֲשֶׁר־עָלָיו כָּרוּת וְאֶת הַפַּר הַשֵּׁנִי הֻעְלָה
,fuerat ,ad ,ex Dixeruntque ,ædificatum altare super
29 עַל־הַמִּזְבֵּחַ הַבָּנוּי׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
,invicem ,quærebant & ,quis ,hoc ,vobis ,fecit Quis
מִי עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּדְרְשׁוּ וַיְבַקְּשׁוּ
,hoc ,illum ,fecit Joas filius Ghidhon ,dixerunt &
וַיֹּאמְרוּ גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה׃
,mortem filium ,Educ ,Joas ad civitatis viri Dixeruntq;
30 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל־יוֹאָשׁ הוֹצֵא אֶת־בְּנֶךָ
succidit quia & ,Bahal ,altare diruit quia ,moriatur &
וְיָמֹת כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל וְכִי כָרַת
qui ,omnibus Joas Dixitque ,illud super qui ,lucum
הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָשׁ לְכָל־אֲשֶׁר
vos si :Bahal litigabitis vos Nunquid ,se super stabant
עָמְדוּ עָלָיו הַאַתֶּם תְּרִיבוּן לַבַּעַל אִם־אַתֶּם
,mane usque moriatur ,si litigaverit qui ,eum facietis salvum
תּוֹשִׁיעוּן אֹתוֹ אֲשֶׁר יָרִיב לוֹ יָמוּת עַד־הַבֹּקֶר
,eius aram diruit quia ,sibi ,litiget ,ipse Deus si
אִם־אֱלֹהִים הוּא יָרֹב לוֹ כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבְּחוֹ׃
,eum in Uniget ,dicendo ,Jerubbahal ipsa die in eum vocavit Et
31 וַיִּקְרָא־לוֹ בַיּוֹם הַהוּא יְרֻבַּעַל לֵאמֹר יָרֹב בּוֹ
,Hamalec & ,Midian omnis Et ,ejus aram diruit quia ,Bahal
32 הַבַּעַל כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבְּחוֹ׃ וְכָל־מִדְיָן וְעֲמָלֵק
sunt castrametati & ,pariter sunt ,eccle ,Jezrahel filii &
וּבְנֵי קֶדֶם נֶאֶסְפוּ יַחְדָּו וַיַּעֲבֹרוּ וַיַּחֲנוּ
,Ghidhon induit DOMINI spiritus Et ,Izrahel valle in
33 בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃ וְרוּחַ יְהוָה לָבְשָׁה אֶת־גִּדְעוֹן
,eum post Abiezer est accinx & ,tuba in clanxit &
וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיִּזָּעֵק אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו׃

Versio VULG. LAT.

23 Dixitque ei Dominus, Pax tecum: ne timeas, non morieris. 24 Ædificavit ergò ibi Gedeon altare Domino, vocavitque illud, Domini pax, usque in præsentem diem. Cùmque adhuc esset in Ephra, quæ est familiæ Ezri, 25 Nocte illâ dixit Dominus ad eum; Tolle taurum patris tui, & alterum taurum annorum septem, destruésque aram Baal, quæ est patris tui: & nemus, quòd circa ca aram est, succide: 26 Et ædificabis altare Domino Deo tuo in summitate petræ hujus, super quam antè sacrificium posuisti: tollésque taurum secundum, & offeres holocaustum super ſtrucm lignorum, quæ de nemore succideris. 27 Assumptis ergò Gedeon decem viris de servis suis, fecit sicut præceperat ei Dominus. Timens autem domum patris sui, & homines illius civitatis, per diem noluit id facere, sed omnia nocte complevit. Cùmque surrexissent viri oppidi ejus manè, viderunt destructum aram Baal, lucúmque succisum, & taurum alterum impositum super altare, quod tunc ædificatum erat. 28 Dixerùntq; ad invicem, Quis hoc fecit? Cùmque perquirerent auctorem facti, dictum est, Gedeon filius Joas fecit hæc omnia. 29 Et dixerunt ad Joas; Produc filium tuum huc, ut moriatur: quia destruxit aram Baal, & succidit nemus. 30 Quibus ille respondit; Numquid ultores estis Baal, ut pugnetis pro eo? qui adversarius est ejus, moriatur antequàm lux crastina veniat: si Deus est, vindicet se de eo, qui suffodit aram ejus. 31 Ex illo die vocatus est Gedeon, Jerobaal, eò quòd dixisset Joas; Ulciscatur se de eo Baal, 32 qui suffodit aram ejus. 33 Igitur omnis Madian, & Amalec, & Orientales populi congregati sunt simul: & transeuntes Jordanem, castrametati sunt in valle Jezrael. 34 Spiritus autem Domini induit Gedeon, qui clangens buccinâ, convocavit domum Abiezer, ut sequeretur se.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

23 Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος, Εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ, E dixit ei Dominus, Pax tibi: 23
24 (δ) καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Γε- ne timeas, non morieris. Et ædi- 24
δεὼν θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, (ε) καὶ ἐπεκάλε- ficavit ibi Gedeon altare Domi-
σεν αὐτῷ, Εἰρήνη κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, no; et vocavit (ζb) ei, Pax Do-
ἔτι αὐτῆς ὄντος ἐν Ἐφραθὰ πατρὸς τῶν (ζ) Ἐσ- mini, usque in diem hanc, adhuc
δρί. Καὶ (η) ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶ- (ec) illo existente in Ephrata pa-
πεν αὐτῷ κύριος, Λάβε τὸν μόσχον (θ) τῶν βο- tris Esdri. Et factum est in nocte 25
ῶν τοῦ πατρί σου, καὶ μόσχον δεύτερον ἐπταε- illa, & dixit ei Dominus; Accipe
τῆ, καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τῆς Βάαλ ὃ ἐστι vitulum, (dd) taurum, qui est
(ι) τῷ πατρί σου, καὶ τὸ ἄλσος τὸ (κ) ἐπ' αὐτοῦ patri tuo, & vitulum secundum
ἐκκοψεῖς. Καὶ οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον (λ) septem annorum: et destrues al- 26
τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐπὶ κορυφῆς Μαοὺχ tare ipsum Baal, quod est patris
τούτου ἐν τῇ ὀχυρότητι· καὶ λήψῃ τὸν μόσχον τὸν (ee) Maoux hujus in ordine. Et tuo; et lucum, qui est super illud, exterminabis. Et ædificabis altare 26
δεύτερον, καὶ ἀνοίσεις (μ) ὁλοκαυτώματα ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους, (ν) ὃ ἐξολοθρεύσεις. Domino Deo tuo super cacumen
Καὶ ἔλαβε Γεδεὼν (ξ) δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν δούλων (ο) ἑαυτοῦ, καὶ ἐποίησε (π) ὃν τρόπον offeres holocaustomata in lignis
ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν κύριος· καὶ (ρ) ἐφοβήθη τὸν luci, quem exterminásti. Et 27
οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως, καὶ τοῦ ποιῆσαι ἡμέρᾳ, καὶ ἐποίησε νυκτός. Καὶ ὤρθριζε οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρωΐ· καὶ ἰδοὺ (τ) καθῃρῆτο τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ (υ) ὠλοθρεύετο. καὶ εἶδον (φ) μόχον τὸν δεύτερον, ὃν ἀνήνεγκαν ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ ὠκοδομημένον. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τίς ἐποίησε (ρ) τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ ἐπεζήτησε καὶ ἠρώτησε, καὶ ἔγνω ὅτι Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς ἐποίησε (χ) τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἰωάς, (ψ) Ἐξάγαγε τὸν υἱόν σου, καὶ ἀποθανέτω, ὅτι ἔπατξε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ ὅτι ἔκοψε τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ. Καὶ (β) εἶπε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς τοῖς ἀνδράσι τοῖς παροῦσι, εἰ ἐπαινέτισαν αὐτῷ. Μὴ ὑμεῖς τὸν Βάαλ ἀπαλλάξετε (γ) ἢ σῴζετε αὐτόν; ὃς ἐὰν δικάσῃ αὐτῷ, ἀναιρεθήτω ἕως πρωΐ. (δ) εἰ θεός ἐστι, δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ (η) ἐκείνῃ Ἰεροβάαλ, λέγων, Διαλαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ, ὅτι καθῃρέθη τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. Καὶ πᾶσα Μαδιὰμ, καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ οἱ ἀνατολῶν συνήχθησαν ὁμοῦ τοσαῦτα, (ϑ) καὶ παρεγένοντο ἐν τῇ κοιλάδι Ἰεζραέλ. Καὶ (ι) πνεῦμα κυρίου ἐνέδυσε τὸν Γεδεὼν, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ ἐβόησεν Ἀβιέζερ ὀπίσω αὐτοῦ.

(δ) μὴ ἀποθάνῃς. (ε) καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ, (ζ) Ἰεζρί. (η) ἐφοβήθη τὴν νυκτὶ (θ) τὸν τοῦ πατρός σου, μόχον τὸν δεύτερον τὸν ἐπτατῆ, (ι) τοῦ πατρός σου, (κ) τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐκκόψεις. Καὶ (λ) κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῷ ἐρυθρῷ σοι ἐπὶ τὸν κορυφῆς τοῦ ὄρους Μαοὺχ τούτου (μ) ὁλοκαύτωμα (ν) ὃ ἐκκόψεις. (ξ) τριακόσια (ο) αὐτοῦ, (π) καθὰ (ρ) ἐγένετο (σ) μὴ ποιῆσαι (τ) κατεσκαμμένον τὸ (υ) ἐκκοκομένον. καὶ ὁ μόχος ὁ σιτιστὸς ἀνηνεγμένος εἰς ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ (φ) τὸ πεπαγμένον τοῦτο; καὶ ἀνέτειλεν, καὶ ἐξέζητεν, καὶ εἶπεν, Γεδεὼν ὁ υἱὸς (χ) τὸ πρᾶγμα τοῦτο. (ψ) Ἐξάγαγε τὸν (α) κατέσκαψεν τὸ (α) ἐκόψεν τὸ (β) εἶπεν Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἑστηκότας ἐπ' αὐτόν, Μὴ (γ) σῴετε τὸν (δ) σῴσεται (ε) ὃς ἀντεδίκησεν αὐτὸν, ἀποθανεῖ) ἕως (ζ) εἰ ἐστὶν θεὸς, αὐτὸς ἐκδικήσει αὐτὸν, ὅτι κατέσκαψεν τὸ (η) ἐκείνῃ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. (ϑ) καὶ διέβησαν, καὶ παρεγένοντο (ι) πνεῦμα θεοῦ ἐνεδυνάμωσεν

Paraph. Chald. Versio Latina.

23 Et dixit illi Dominus, Pax tibi; ne timeas, non morieris. Et ædificavit 24
ibi Gidghon altare ante Dñm, & servivit super illud ante Dñm, qui fecit
ei pacem usq; diem hanc, usq; munc est ipsum in Ghaphra patris Ghezer.
Et fuit in nocte illa, & dixit ei Dñs, Accipe bovē filiū boū qui patri tuo, 25
& bovem secundū qui saginatur septē annis; & dirues arā Baghal patris
tui; & lucum qui super eam, excides. Et ædificabis altare ante Deum tuū 26
super caput fortitudinis hujus, in ordine: & accipies bovem secundum, &
ascendere facies holocaustum in lignis luci quem succides. Et duxit Gid- 27
ghon decem viros ex servis suis, & fecit, ut id quod locutus est cum eo
Deus: & fuit ex quo metuit à domo patris sui, & à viris urbis à faciendo
in die, & fecit in nocte. Et anticipārunt viri urbis in aurora, & ecce di- 28
ruta ara Baghal, & lucus qui super eam excisus, & bos secundus ascendere
factus super altare quod ædificatum. Et dixerunt vir ad socium suum, Quis 29
fecit verbum hoc? & perlverunt & quæsierunt, & dixerunt: Gidghon
filius Joas fecit verbum hoc. Et dixerunt viri urbis ad Joas, Produc fi- 30
lium tuum & occidetur, quia diruit aram Baghal, & quia excidit lucum
qui super eum. Et dixit Joas omnibus qui surrexerunt super eum, An 31
vos ulciscemini Baghal? an vos liberabitis eum? qui ultus fuerit ei, oc-
cidetur: verum spatium dabitur ei usq; mane; si utilitas est in eo, ulci-
scatur sibi Baghal, quia diruit aram ejus. Et vocavit illum in die illo Je- 32
rubaghal, ad dicendum, ulciscatur sibi Baghal, quia diruit aram ejus.
Et omnes Midianæi, & Ghamalekæi, & filii Orientis congregati sunt ut 33
unus; & transierunt, & posuerunt in planicie Jizreghel. Et spiritus for- 34
titudinis ab-ante Dominum vestivit Gidghon, & clanxit in buccina; &
congregatus est homo Abighezer post eum.

תרגם יונתן Targum Jonathan.

23 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ שְׁלָם לָךְ לָא תִדְחַל לָא תְמוּת׃ וּבְנָא תַמָּן גִּדְעוֹן מַרְבְּחָא קֳדָם יְיָ
24 וּפְלַח עֲלוֹהִי קֳדָם יְיָ וְיַעְבַּד לֵיהּ שְׁלָם עַד יוֹמָא הָדֵין עַד כְּעַן אִיתוֹהִי בְּעָפְרָת אֲבוּהִי
25 דְעֶזְרִי׃ וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהִוא וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ סַב יַת תּוֹר בַּר תּוֹרֵי דִי לְאָבוּךְ וְתִיר
חֲנֵינָא דְאִתְפַּטַּם שַׁבַּע שְׁנִין וְתִבַּר יַת אֲגוּרָא דְבַעְלָא דִי לְאָבוּךְ וְיַת אֲשֵׁרְתָּא
26 דִי עֲלוֹהִי תְּקוֹף׃ וְתִבְנֵי מַרְבְּחָא קָדָם יְיָ אֱלָהָךְ עַל רֵישׁ תּוּקְפָא הָדֵין בְּסִדְרָא וְתִסַּב
27 יַת תּוֹרָא תִנְיָנָא וְתַסֵּק עֲלוֹהִי בְּאִנְשֵׁי אֲשֵׁרְתָּא דִי תְקוֹף׃ וּרְבַד גִּדְעוֹן עַסְרָא גֻבְרִין
מִן עַבְדָוֹהִי וַעְבַד כְּמָא דְמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ וַהֲוָה מִדְּדָחִיל מִן בֵּית אֲבוּהִי וּמִן אֲנָשֵׁי קִרְתָּא
28 מִלְּמֶעְבַּד בְּיוֹמָא וַעְבַד לֵילְיָא׃ וְאִקְדִּימוּ אֲנָשֵׁי קִרְתָּא בְּצַפְרָא וְהָא מְהֵרְעָא
אֲגוּרָא דְבַעְלָא וַאֲשֵׁרְתָּא דִי עֲלוֹהִי קַיְצָה וְיַת תּוֹרָא תִנְיָנָא מְסַק עַל מַרְבְּחָא
29 דְבְנֵי׃ וַאֲמַרוּ גֻבַר לְחַבְרֵיהּ מַן עֲבַד פִּתְגָמָא הָדֵין וְחַבְּעוּ וּבְעָו וַאֲמַרוּ גִּדְעוֹן
30 בַּר יוֹאָשׁ עֲבַד פִּתְגָמָא הָדֵין׃ וַאֲמַרוּ אֲנָשֵׁי קִרְתָּא לְיוֹאָשׁ אַפֵּק יַת בְּרָךְ וְיִתְקְטֵל
31 אֲרֵי תְרַע יַת אֲגוּרָא דְבַעְלָא וַאֲרֵי קַץ אֲשֵׁרְתָּא דִי עֲלוֹהִי׃ וַאֲמַר יוֹאָשׁ לְכָל דְּקָמוּ
עֲלוֹהִי הַאִתּוּן תִּתְפְּרְעוּן לְבַעְלָא אִם אַתּוּן תִּפְרְקוּן יָתֵיהּ דְּיִתְפְּרַע לֵיהּ יִתְקְטֵל בְּרַם
אֲרֻכָּא יְתִיהֵב לֵיהּ עַד צַפְרָא אִם צְרוּךְ אִית בֵּיהּ יִתְפְּרַע לֵיהּ בְּעָלָא אֲרֵי
32 תְּרַע יַת אֲגוּרָתֵיהּ׃ וּקְרָא לֵיהּ בְּיוֹמָא הַהִוּא יְרוּבְעָל לְמֵימַר יִתְפְּרַע לֵיהּ בְּעָלָא אֲרֵי
33 תְּרַע יַת אֲגוּרָתֵיהּ׃ וְכָל מְדִינָאֵי וַעֲמָלְקָאֵי וּבְנֵי מַדְנְחָא אִתְכַּנְּשׁוּ בַּחֲדָא וְעִבְרוּ וּשְׁרוּ
34 בְּמִישֹׁר יִזְרְעֶאל׃ וְרוּחַ גְּבוּרָא מִן קֳדָם יְיָ לְבִישַׁת יַת גִּדְעוֹן וְתִקַּע בְּשׁוֹפְרָא וְאִתְכְּנִישׁוּ
אֲנָשׁ אֲבִיעֶזֶר בַּתְרוֹהִי׃

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

23 * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܫܠܡ ܠܟ ܠܐ ܬܕܚܠ. ܠܐ ܬܡܘܬ ܗܢܐ. * ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܡܕܒܚܐ
24 ܠܡܪܝܐ ܕܫܠܡ. ܘܩܪܐ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܫܠܡ ܥܕܡܐ. ܕܥܕܡ ܫܠܡ ܠܗ ܥܕ ܗܫܐ.
25 ܕܥܦܪܐ ܕܐܒܝܥܙܪ. * ܘܗܘܐ ܒܗܝ ܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܣܒ ܠܟ ܬܘܪ
ܐܒܟ. ܘܬܘܪ ܐܚܪ ܕܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܘܬܬܪ ܡܕܒܚܐ ܕܒܥܠ ܕܐܒܟ. ܘܬܩܛܥ
26 ܐܬܪܬܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܘܬܒܢܐ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. * ܘܥܠ ܪܫ ܡܕܒܚܐ ܕܡܫܬܟܚ
ܬܣܡ ܠܥܠܘܬܐ. ܘܬܣܒ ܬܘܪ. ܘܬܩܛܥ ܐܬܪܬܐ ܕܐܫܝܪܬܐ. ܘܬܩܪܒ
27 ܩܪܒܢܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܥܠܘܬܐ. * ܘܣܒ ܓܒܪܐ ܥܣܪܐ ܡܢ ܥܒܕܝܗ. ܘܥܒܕ
ܐܝܟ ܡܠܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܠܘܬܗ. ܘܗܘܐ ܡܕܡܠ ܕܡܢ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܘܡܢ ܒܝܬ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܢܥܒܕ ܠܠܝܐ. ܘܠܐ ܡܨܥ ܕܢܥܒܕ ܠܝܘܡܐ. ܘܗܘܘ ܒܪܝ
28 ܡܕܝܢܬܐ. ܘܩܡܘ ܠܨܦܪ ܕܠܝܘܡܐ. ܘܗܢܘ ܡܕܒܚܐ ܕܒܥܠ ܐܬܬܪܬ. ܘܐܬܪ
ܐܫܐ ܕܐܫܝܪܬܐ ܕܗܘܬ ܥܠ ܡܕܒܚܐ. ܘܐܬܬܪ ܡܕܒܚܐ ܕܐܚܪܬ ܕܒܢܝܬ.
29 ܘܐܡܪܘ. * ܡܢ ܗܢܐ ܥܒܕ ܗܢܐ ܡܠܬܐ. ܘܒܥܝܢܘ ܘܫܐܠܘ. ܘܐܡܪܘ ܕܓܕܥܘܢ
30 ܒܪ ܝܘܐܫ ܗܘ ܕܥܒܕ ܗܢܐ ܡܠܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝܘܐܫ ܩܪܒ ܠܒܪܟ ܕܢܡܘܬ.
31 ܡܛܠ ܕܬܬܪ ܡܕܒܚܐ ܕܒܥܠ ܘܩܛܥ ܐܬܪܬܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܐܡܪ ܝܘܐܫ ܠܟܠ
ܩܡܐ ܥܠܘܗܝ. ܗܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܪܝܢ ܠܒܥܠ. ܗܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܫܙܒܢܝܢ ܠܗ.
ܡܢ ܕܡܪܝܒ ܥܡ ܒܥܠ. ܢܡܘܬ ܗܢܐ ܥܕ ܨܦܪܐ. * ܘܐܬܝܐ ܟܠ ܐܢܫܝ ܩܪܬܐ
28 ܗܢܘ ܕܐܫܬܟܚ ܕܒܥܠ. ܘܩܛܥ ܐܬܪܬܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܘܬܒܪ ܡܕܒܚܐ ܕܒܥܠ
ܘܬܩܛܥ ܐܬܪܬܐ ܕܐܫܝܪܬܐ ܕܗܘܬ ܥܠ ܡܕܒܚܐ. ܘܬܩܪܒ ܬܘܪ ܐܚܪ ܕܫܒܥ
ܫܢܝܢ. * ܘܐܡܪܘ ܓܒܪܐ ܠܚܒܪܗ. ܡܢ ܗܢܐ ܥܒܕ ܗܢܐ ܡܠܬܐ. ܘܒܥܝܢܘ
29 ܘܫܐܠܘ. ܘܐܡܪܘ ܕܓܕܥܘܢ ܒܪ ܝܘܐܫ ܗܘ ܕܥܒܕ ܗܢܐ ܡܠܬܐ. * ܘܐܡܪ
30 ܓܒܪܐ ܠܚܒܪܗ. ܡܢ ܗܢܐ ܥܒܕ ܗܢܐ ܡܠܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܚܒܪܗ. ܗܠܝܢ
ܐܢܬ ܡܫܙܒܢ ܠܒܥܠ. ܗܠܝܢ ܐܢܬ ܡܫܙܒܢ ܠܗ. ܡܢ ܕܡܪܝܒ ܥܡ ܒܥܠ.
ܢܡܘܬ ܗܢܐ ܥܕ ܨܦܪܐ. ܘܐܬܝܐ ܟܠ ܐܢܫܝ ܩܪܬܐ. ܗܢܘ ܕܐܫܬܟܚ ܕܒܥܠ.
ܘܩܛܥ ܐܬܪܬܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܘܬܒܪ ܡܕܒܚܐ ܕܒܥܠ. ܘܩܛܥ ܐܬܪܬܐ ܕܐܫܝܪܬܐ
ܕܗܘܬ ܥܠ ܡܕܒܚܐ. ܘܬܩܪܒ ܬܘܪ ܐܚܪ ܕܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܘܗܘ ܡܕܡܠ ܕܡܢ
ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܘܡܢ ܒܝܬ ܡܕܝܢܬܐ. ܕܠܐ ܡܨܥ ܕܢܥܒܕ ܠܝܘܡܐ. ܘܥܒܕ
32 ܐܝܟ ܡܠܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܠܘܬܗ. ܘܩܪܐ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܢܬܕܝܢ ܥܡ ܒܥܠ.
33 ܕܢܬܒܥ ܠܗ ܥܠ ܕܢܬܒܥ ܠܗ. * ܘܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܡܬܟܢܫܘ
ܘܥܒܪܘ. ܘܐܬܚܢܘ ܒܥܡܩܐ ܕܝܙܪܥܐܠ. ܘܐܬܪܡܘ ܡܫܪܝܬܐ. * ܘܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ
34 ܠܒܫ ܠܓܕܥܘܢ. ܘܩܥ ܒܩܪܢܐ. ܘܩܪܐ ܠܐܝܙܪܥܐܠ ܕܢܬܟܢܫܘ ܒܬܪܗ.

Et dixit ad eum Dominus, Pax tibi, ne timeas, nequaquam moriéris. Et extruens ibi Gedeoo aram Domino, vocavit eam, Dominus pax, ad hodiernam usque diem: & adhuc extabat in Ophra civitate patris Azri. Contigit præterea eâdem die ut diceret ad eum Dominus, Sume taurum patris tui, & taurum alium septem annos natum; everte aram Baal idoli patris tui, Estherem illi superpositam excide, Et extrue aram Domino Deo tuo supra verticem muniminis hujus, ex ordine: tollénsque taurum illum alterum offer supeream in holocaustum, & struem *componito* ex lignis Estheris quam succides. Ducens itaque Gedeon decem viros ex servis suis, fecit quemadmodum dixerat ei Dominus: at quia timuerat ob domum patris sui & ob homines civitatis illius id exequi interdiu, oocte executus est. Surgentes autem homines civitatis illius diluculo, viderunt aram Baal diruta, & Estherem quæ super illam erat, excisam, & taurum illum alterum oblatum super aliam aram quæ extructa fuerat. Dixerunt ergò vir ad socium suum, Quis hoc sacinus perpetravit? Et cùm interrogássent, & perquisissent, dixerant, Gedeon filius Joas perpetravit hoc sacinus. Dixerunt ergò homines civitatis illius ad Joas, Educ filium tuum ut moriatur, quoniam demolitus est aram Baal, & Estherem quæ super illam erat, excidit. Respondit Joas omnibus iis qui conera eum surrexerant, Num vos disceptabitis pro Baal? an vos servabitis illum? Quicunque disceptaverit pro ipso, ad diem crastinam moriatur. Si Deus est, judicium sibimet exigat, quandoquidem aram ejus demolitus est. Et vocavit eum in die illa, Nedubaal; dixerat enim, Judicium exigat ab illo Baal, quòd ejus aram sit demolitus. Interim Medianitæ omnes, & Amalecitæ, atque filii Recem unà conspirantes trajecerunt, & castra fixerunt in valle Izrael. Spiritus autem Domini induit Gedeonem, & cùm tubâ cecinisset, clamxit Israel post eum.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

23 * فقال له الرب * السلام عليك * لا تخف * فانك ليس تموت الآن * وبنى جدعون
24 هناك مذبحا للرب * ودعى اسمه سلام الرب الى اليوم * وهو ذا هو في عفرا قرية ابي
25 عزري * فلما كان في ذلك اليوم قال له الرب * خذ ثور ابيك وثورا آخر قد اتت
عليه سبعة سنين * واهدم مذبح بعل الصنم صنم ابيك * وقطع اشيرا الصنم الذي
26 التي على المذبح * وابني مذبحا لربك على راس هذا الموضع المرتفع * وخذ الثور الثاني
27 وقربه عليه قربانا * واجعل حطبه حسب الصنم اشيرا الذي تقطعه * فعهد جدعون
الى عشر رجال من عبيده * وفعل كما امره الرب * ولانه اتقى اهل بيته * واتقى
28 اهل القرية ان يعمل ذلك نهارا * عمله ليلا * وبكر اهل القرية بكرة * ورأوا ان
مذبح بعل قد قلع * وقطع اشيرا التي كانت عليه * ورأوا مذبحا مبنيا عليه ثور
29 قربان * فقال القوم بعضهم لبعض * من فعل هذا الفعل * فساءلوا وفتشوا وقالوا *
30 هذا عمل جدعون بن يوآش * فقال اهل القرية ليوآش * اخرج ابنك فنقتله * لانه
31 هدم مذبح بعل * وقطع اشيرا التي كانت عليه * قال يوآش للذين اتوه * اتنم تنقمون
لبعل * ام انتم تنجونه * من اراد ان ينتقم لبعل الى غد يقتل * ان كان الاها فلينتقم
32 لنفسه ممن استفتح مذبحه * ودعى اسمه في ذلك اليوم يرعال * وقال ينتقم منه بعل *
33 لانه هدم مذبحه * فاما جميع المديانيين * والعمالقانيين * واهل راقام فاجتمعوا جميعا *
34 وجازوا ونزلوا عور ايزرعال * ونزلت روح الرب على جدعون * ونفخ في الصور * وصرخ
اهل ايزرعال على اثره * وتبعوه *

Ait illi Dominus, Pax tibi, ne timeas, non eium moriéris modò. Et ædificavit illic Gedeon altare Domino, vocavitque nomen ejus, Pacem Domini, ad hunc usque diem; & ecce illud extat in Aphra civitate patris Azri. Factum est etiam eodem die ut diceret ad eum Dominus, Accipe bovem patris tui, & bovem alterum qui septimum jam attigerit annum; & altari Baal idoli, idoli inquam patris tui destructo, confráque Asira idolo fæmineo, quæ est super idem altare, Extrue aliud altare Domino tuo super cacumine loci hujus editi; sumésque bovem secundum, offer eum super ipso in oblationem; & in struem ipsius adhibe ligna idoli Asiræ, quod concides. Conspirans ergò Gedeon cum decem viris è servis suis, fecit quemadmodum præceperat ei Dominus: quoniam tamen metuebat domesticos suos, & metuebat concives quo minùs id ageret interdiu, egit illud noctu. Manè verò consurgentes cives urbis illius, & videntes altare Baalis jam extirpatum, concisámque Asiram quæ super illud erat; videntes etiam aliud altare extructum, & bovem sacrificii superpositum, Dixit eur-hs alter ad alterum, Quisnam tantum facinus commisit? Cumque percunctati essent & inquisivissent, dixerunt, Gedeonis filii Joas est facinus istud. Quarè dixerunt cives urbis illius ad Joas, Profer filium tuum ut occidamus eum, quòd altare Baalis destruxerit, & Asiram quæ super illud erat, concidérit. Dixit Joas his qui eum convenerant, Vóstne ulciscemini Baalem? an vos salvabitis eum? Quicunque Baalem ulcisci voluerit, cras manè interficiatur. Si Deus est, ulciscatur seipsum ab eo qui ipsius aram extirpavit. Vocavitque nomen ejus illâ die Jerobbaalem, & ait; ulciscatur ab eo Baal, quòd ipsius altare destruxerit. Cæterùm Medianitæ, & Amalecitæ omnes, necnon cives Racem simul congregati trajecerunt, & castrametati sunt in planitie Izrael. Descendit autem spiritus Domini super Gedeonem, & insufflato cornu exierunt cives Izrael per vestigia ejus, & assecuti sunt eum.

כפר שופטים : ז

cum post ipse etiam *gi secum* & Menassih omnem in misit *legatos* Et
35 וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּכָל־מְנַשֶּׁה וַיִּזָּעֵק גַּם־הוּא אַחֲרָיו
ascenderunt & Naphthali in & Zebulun in & Aser in misit nuncios &
וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּאָשֵׁר וּבְזֻלֻן וּבְנַפְתָּלִי וַיַּעֲלוּ
fecerunt in es Si Deum ad Ghidhion Dixitque, eorũ occursum in
לִקְרָאתָם׃ וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל־הָאֱלֹהִים אִם־יֹשִׁיעַ מִיׇּשְׂרָ
plenam ego Ecce tes locutus quemadmodum Israel *mea manu in*
36 בְּיָדִי אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ הִנֵּה אָנֹכִי מַצִּיג
ysfum folum vellus super fuerit ros si area in lanæ vellus
37 אֶת־גֹּזַת הַצֶּמֶר בַּגֹּרֶן אִם־טַל יִהְיֶה עַל־הַגֹּזָּה לְבַדָּהּ
mea manum facies salvum quod sciam & siccitas terram totam super &
וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ חָרֵב וַיְהִי־כֵן׃ כִּי־רוֹשֵׁעַ בְּיָדִי אוֹת
festino à manu eius & ita fuit Et es locutus quemadmodum Israel
38 יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וַיְהִי־כֵן וַיַּשְׁכֵּם מִמָּחֳרָת
plaga fomendarum vellere de rorem expressit & vellus constrinxit &
וַיִּזַּר הַטַּל־מִן־הַגֹּזָּה מָלֵא הַסָּפֶל׃ וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל־הָאֱלֹהִים אַל־נָא
pre in tuus nasus irascatur Ne Deum ad Ghidhion Dixitque *ut quorum*
39 יִחַר־אַפְּךָ בִּי וְאֲדַבְּרָה אַךְ־הַפַּעַם אֲנַסֶּה־נָּא רַק־הַפַּעַם בַּגֹּזָּה
fit terram totam super & *ipsa vice folum* vellus *ad siccitas nari* sit
יְהִי־נָא חָרֶב אֶל־הַגֹּזָּה לְבַדָּהּ וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ יְהִי־טַל׃
vellus ad siccitas fuit & ipsa nocte in sic Deus Fecitque ros
40 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים כֵּן בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי־חָרֵב אֶל־הַגֹּזָּה
ros fuit terram totam super & *ipsum folum*
לְבַדָּהּ וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ הָיָה טָל׃

CAP. VII. 1

ro cum qui populus omnis & (Ghidhion ipse) Jerubbaal *mane surgit* Et
1 וַיַּשְׁכֵּם יְרֻבַּעַל הוּא גִדְעוֹן וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ
Hi *castra Madian ego quemadmodum fuerunt* castrametati &
וַיִּחַנוּ עֵל־עֵין חֲרֹד וּמִדְיָן הָיָה־לוֹ
ad Dominus Dixitque *valle in Hammoreh colle à* aquilone ab
מִצָּפוֹן מִגִּבְעַת הַמּוֹרֶה בָּעֵמֶק׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
morte manu in Madian me dare quibus recum qui populus Mult° Ghidhion
גִּדְעוֹן רַב הָעָם אֲשֶׁר אִתְּךָ מִדַּתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדָם
nobis fecit *salute mea* Manus *dicendo* Israel me *super* glorietur fortè ne
פֶּן־יִתְפָּאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי הוֹשִׁיעָה לִי׃
spes dus *Ghidhion* qui dicendo populi auribus in nunc clama nunc Et
2 וְעַתָּה קְרָא־נָא בְּאׇזְנֵי הָעָם לֵאמֹר מִי־יָרֵא וְחָת׃
populo de *ipse cervisia* & Ghilhad *monte è ab ut mane* & revertatur
יָשֹׁב וְיִצְפֹּר מֵהַר גִּלְעָד וַיָּשָׁב מִן־הָעָם
Dixitque remanserunt millia decem & millia duo & viginti
עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים נִשְׁאָרוּ׃ וַיֹּאמֶר
eos de tendere *ne* populus populus Adhuc Ghidhion ad Dominus
יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן עוֹד הָעָם רָב הוֹרֵד אוֹתָם
ye ad di ero quem *erit* & *ibi illi eum probabo* & aquas ad
אֶל־הַמַּיִם וְאֶצְרְפָם לְךָ שָׁם הוּא אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ
ad di ero quem omnis & *secum ibi* ipse secum vadat Ille
זֶה יֵלֵךְ אִתְּךָ הוּא יֵלֶךְ אִתְּךָ וְכֹל אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלֶיךָ
fecit descendere Et *Ibit non ipse secum vadet non Ille*
זֶה לֹא־יֵלֵךְ עִמָּךְ הוּא לֹא יֵלֵךְ׃ וַיּוֹרֶד אֶת־
qui Omnem Ghidhion ad Dominus dixitque aquas ad populum
הָעָם אֶל־הַמָּיִם וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן כֹּל אֲשֶׁר
canis lambent quemadmodum aquis de sua lingua in lambuerit
יָלֹק בִּלְשׁוֹנוֹ מִן־הַמַּיִם כַּאֲשֶׁר יָלֵק הַכֶּלֶב
sua genus super se incurvaverit qui omnem & *ipsum ad* eum facies stare
תַּצִּיג אֹתוֹ לְבַדּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר־יִכְרַע עַל־בִּרְכָּיו
ipsum ad se *sua manu in* lambentium numerus fuit Et bibendum ad
לִשְׁתּוֹת׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַמְּלַקְּקִים בְּיָדָם אֶל־פִּיהֶם
super se incurvaverunt populi reliquum totum & viri trecenti
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְכֹל יֶתֶר הָעָם כָּרְעוּ עַל־
aquas bibendum ad *sua genua*
בִּרְכֵיהֶם לִשְׁתּוֹת מָיִם׃

Versio VULG. LAT.

35 Misitque nuntios in universũ Manasseh, qui & ipse secut° est eum: et alios nuntios in Aser et Zabulon & Nephthali, qui occurrerunt ei. Dixitq; Gedeon ad Deum; Si salvum facis per manum meam Israel, sicut locutus es,
36 Ponam hoc vellus lanæ in area: si ros in solo vellere fuerit, & in omni terra siccitas, sciam quòd per manum meam, sicut locutus es,
37 liberabis Israel. Factúmque est ita. Et de nocte consurgens, expresso vellere, concham rore
38 implevit. Dixitque rursùs ad Deum; Ne irascatur furor tuus contra me, si adhuc semel tentavero, signum quærens in vellere. Oro ut solum vellus siccum sit, & omnis terra rore
39 madens. Fecitque Deus nocte illa ut postulaverat: & fuit siccitas in solo vellere, & ros in omni terra.

CAP. VII.

1 Itur Jerobaal qui & Gedeon, de nocte consurgens, & omnis populus cum eo, venit ad fontem qui vocatur Harad. Erant autem castra Madian in valle ad Septentrionalem pla-
2 gam collis excelsi. Dixitque Dominus ad Gedeon; Multus tecum est populus, nec tradetur Madian in manus ejus: ne glorietur contra me Israel, & dicat; Meis viribus liberatus
3 sum. Loquere ad populum, & cunctis audientibus prædica; Qui timidus formidolosus & timidus est, revertatur. Recesserúntque de monte Galaad, & reversi sunt de populo viginti duo millia vironim, & tantùm de-
4 cem millia remanserunt. Dixitque Dominus ad Gedeon; Adhuc populus mult° est, duc eos ad aquas, et ibi probabo illos: & de quo dixero tibi ut tecum vadat, ipse pergat: quẽ ire prohibuero, revertatur,
5 Cúmque descendisset populus ad aquas, dixit Dñs ad Gedeon; Qui lingua lambuerint aquas, sicut solent canes lambere, separabis eos seorsum: qui autẽ curvatis genib° biberint,
6 in altera parte erunt. Fuit itaq; numerus corũ qui manu ad os projicientes lambuerant aquas, trecenti viri: omnis antẽ reliqua multitudo flexo poplite biberat.

MS. A. (α) Ἰες Gaal. (β) πιεγνέθιγεν (γ) ἐπὶ τὴν γῆν Ἰαὴρ. (δ) Madiam καὶ Ἀμαλὴκ ἦν (ε) ἀπὸ τοῦ βόμου τοῦ Ἀβοῦρ ἐν τῇ κοιλάδι. (ζ) ἔπαυσέν με. Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Γεδεὼν, Λάλησον δὴ εἰς τὰ ὦτα τῶν λαῶν, (η) Τίς δειλὸς καὶ φοβούμενος, ἀπαναστρεψάτω καὶ ὀξόρμησεν ἀπὸ τοῦ ὄρους τῶν Γαλαάδ. (θ) ἀπεστράφησαν (ι) πολύς. καὶ ἀμφὸ δύλοις εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκλεμῶ αὐλοὺς σοι ἐκεῖσεν. καὶ ἔσται, ἐὰν εἴπω σοι, ὅτι οὐ πορεύσῃ (μ) Καὶ κατεβίβασεν τὸν λαὸν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκλεμῶ αὐλοὺς σοι. καὶ ἔσται, ἐὰν εἴπω σοι, ὅτι οὐ πορεύσῃ (ν) εἰς τὸ (ξ) λιψῆ (ι) ἐν τῇ (ο) λιμψῆ (π) ἀν κάμψῃ τὰ γόνατα (ρ) τῶν πεῖν, μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὐλοὺς. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν λαμψάντων ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν, τριακόσιοι (σ) πᾶς ὁ ἐπίλοιπος τῶν λαῶν ἔκαμψαν ὀδὰ τὰ γόνατα αὐτῶν τῶν πεῖν,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

35 Καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν (κ) εἰς πᾶσαν Μανασσῆ, καὶ ἐν Ἀσὴρ, καὶ ἐν Ζαβουλὼν, καὶ ἐν Νεφθαλί. καὶ (λ) ἀνέβη εἰς συναντὴν αὐτῷ. Καὶ
36 εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν, (μ) Εἰ σὺ σώζεις
37 ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ, (ν) καθὼς ἐλάλησας, Ἰδοὺ ἐγὼ (ξ) τίθημι τὸ πόκον (ο) τῆς ἐρίου ἐν τῷ ἅλωνι· (π) ἐὰν δρόσος γένῃ ἐπὶ τὸ πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσῃ τὴν γῆν ξηρασία, (ρ) γνώσομαι ὅτι (σ) σώσεις ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ,
38 (τ) καθὼς ἐλάλησας. Καὶ ἐγένετο οὕτως· τῇ ὥρᾳ τρίτῃ (υ) τῇ ἐπαύριον, (φ) ἐξέπιασε τὸν πόκον, (χ) καὶ ἔκαξε δρόσος ἀπὸ τοῦ πόκου
39 πλήρης λεκάνη ὕδατος. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν, (ψ) Μὴ δὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοὶ, καὶ λαλήσω (ω) ἔτι ἅπαξ, (α) πειράσω δὴ καὶ γε ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ· καὶ (β) γενέσθω ἡ ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, (γ) καὶ ἐπὶ πᾶσῃ τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος.
40 Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, (δ) καὶ ἐπὶ πᾶσῃ τὴν γῆν (ε) ἐγένετο δρόσος.

MS. A. (α) ἐν πυγῇ Μανασσῆ, καὶ ἐβόησεν καὶ αὐλὸς ὀπίσω αὐτῶ. καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους ἐν Ἀσὴρ, (λ) ἀνέβησε εἰς ἀπάντησιν αὐτῶ. (μ) Εἰ σώζις ἐν τῇ χειρί μου (ν) ὃν τρόπον (ξ) ἀποθήσομαι τὸ (ο) τῆς ἐείου (π) καὶ ἐὰν (ρ) γνώσομαι (σ) σώζεις ἐν τῇ χειρί μου (τ) ὃν τρόπον (υ) Γεδεὼν τῇ (φ) ἀπεσίασεν (χ) καὶ ἀπέρρυν ἡ δρόσος ὁν (ψ) Μὴ ὀργισθήτω (ω) τρὸς σὲ ἔτι (α) καὶ πειράσω ἔτι (β) γενηθήτω ξηρασία (γ) ἐπὶ τὴ (δ) ἐπὶ τὴ (ε) ἐγένετο

CAP. VII.

1 Et diluculo surrexit Jerobaal (id est Gideon) & omnis populus cum eo, et castrametati sunt super fontem Arad: & castra Madianitarum ei ab Aquilone à (a) Gabaa hamore in convallo.
2 Et dixit Dominus ad Gideon, Populus est populus, qui tecum; ita (b) ut non ego tradituus sim Madiã in manu eo ũ, ne quando gloriatur Israel super me, dicens;
3 Manus mea salvavit me. Et nunc loquere utique in auribus populi, dicens; Quis est timens, & formidolosus? revertatur, (c) et vecedat à monte Galaad. Et reverterunt de populo viginti & duo milia; et remanserunt decẽ milia.
4 Et dixit Dominus ad Gideon, Adhuc populus multus est. Fac eos descendere ad aquas: (d) eumdabo tibi eũ illicet erit, quemcũque dixero ad te, hic ibit tecũ; ipse ibit tecũ: et omnis quemcũq; dixero ad te, hic non ibit tecũ,
5 ipse non ibit tecũ. Et descendere fecit populũ ad aquã. Et dixit Domin° ad Gideon; O mais, quicunq; lamberit linguã suã de aqua, tanquam si lamberet canis; statues eũ seorsũ: et omnis quicunque inclinavert super genua sua ad (e) bibendũ. Et factus est
6 numerus corũ, qui lamberunt in (f) manu sua ad os suũ, trecenti viri. Et omne residuũ populi tra cuberunt super genua sua ad bibendum aquam.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

35 וואזדין שלח בכל תחום מנשה ואתכנישו אף אינון בתרוהי ואזדין שלח בשבט אשר
36 ובשבט זבולון ובשבט נפתלי וסליקו לקדמותהון׃ ואמר גדעון קדם יי אם איתך פריק
37 בידי ית ישראל כמא דמליתא׃ הא אנא מתית ית גזתא דעמרא בבית אדרי אם טלא
יהי על גזתא בלחודה ועל כל ארעא יבשא ואדע ארי תפרוק בידי ית ישראל כמא
38 דמליתא׃ והוה כן ואקדם מיטמא דתרוהי ועצד ית גזתא ונפץ טלא מן גזתא מלי
39 לקנא דמיא׃ ואמר גדעון קדם יי לא יתקוף רוגזך בי ואמלל בדם ומנא הדא אנסי כען
לחוד ומנא בגזתא יהי כען יבשא על גזתא בלחודה ועל כל ארעא יהי טלא׃ ועבר יי כן
40 בליליא ההוא והוה יבשא על גזתא בלחודה ועל כל ארעא הוה טלא׃

1

1 ואקדים ירובעל הוא גדעון וכל עמא די עמיה ושרו על עין חרוד ומשרית מדינאי הוה
2 לקבליה מצפונא מגבעתא דמסתכיא למישרא׃ ואמר יי לגדעון סגי עמא די עמך
מלמסר ית מדינאי בידיהון דלמא יתרברבון קדמי ישראל למימר ידנא פרקת לנא׃
3 וכען אכלי כען קדם עמא למימר מן דדחיל ויתיבר מטורא ונחיב מן עמא
עסרין ותרין אלפין ועסרא אלפין אשתארו׃ ואמר יי לגדעון עוד עמא סגי אחית יתהון
4 למיא ואבחרנון לך תמן ויהי די אמר לך דין ייזל עמך הוא ייזל עמך וכל די אימר
לך דין לא ייזל עמך הוא לא ייזל׃ ואחית ית עמא למיא ואמר יי לגדעון כל די לחך
5 בלישניה מן מיא כמא דמלחך כלבא תקים יתיה בלחודוי וכל דכרע על ברכוהי
למשתי׃ והוה מנין דשרן בידיהון לפומהון תלת מאה גברא וכל שאר עמא כרעו על
6 ברכיהון למשתי מיא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nuncios misit in omni termino Menasse; & congregati sunt etiam illi
35 post eum: & nuncios misit in tribu Asser, & in tribu Zebulun, & in tribu
Nephthali, & ascenderunt ad occursum eorum. Et dixit Gidghon ante
36 Dominum: Si es tu liberans in manu mea Israel, ut id quod locutus es:
37 Ecce ego doponens vellus lanæ in domo areæ meæ, si ros erit super vellus
in singularitate sua, & super omnem terram ariditas: & cognoscam quòd
39 liberabis in manu mea Israel, ut id quod locutus es. Et fuit sic, & anti-
cipavit in die qui post eum, & expressit vellus, & *elicuit rorem* à vellere
complementum lagenæ aquarum. Et dixit Gidghon ante Dominum, Ne
39 fortificetur indignatio tua in me; & loquar tantum vice hac: tentabo
nunc tantum vice hac in vellere: erit nunc siccitas *super vellus* in singu-
laritate sua, & super omnem terram erit ros. Et fecit Dominus sic in
40 nocte illa: & fuit ariditas super vellus in singularitate sua, & super omnem
terram fuit ros.

CAP. VII.

1 Et anticipavit Jerubaghal, ipse Gidghon, & omnis populus qui cum
eo, & posuerunt super fontem Hharod: & exercitus Midianæorum
posuit ad contra eum à Septentrione, à colle qui respicit ad planiciem.
2 Et dixit Dominus ad Gidghon, Multus populus qui tecum, à tradendo
Midianæos in manibus eorum: fortassè magnificabuntur ante me Israel,
ad dicendum, Manus nostra liberavit nos. Et nunc *clama* nunc ante po-
3 pulum, ad dicendum; Qui timens & pavens, redeat; & deligatur ex
monte Gilghad. Et rediit ex populo viginti duo millia, & decem millia
4 relicti sunt. Et dixit Dñs Gidghon, Adhuc populʼ multʼ, descendere fac eos
ad aquas, & deligam eos tibi ibi: & erit quem dixero tibi, hic ibit tecũ, is
ibit tecum; & omnis quem dixero tibi, hic non ibit tecum, is non ibit. Et
5 descendere fecit populum ad aquas, & dixit Domimus Gidghon: Omnis
qui lambet in lingua sua ex aquis, sicut quod lambit canis, constitues eum
in singularitate sua, & omnis qui curvatur super genua sua ad biben-
6 dum. Et fuit numerus qui projicientes in manib° suis ad os, trecenti viri;
& omnis reliquus populʼ curvaverunt super genua sua ad bibendũ aquam.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

35 * Suos præterea nuntios miſit per totum Manaſſen, qui & ipſi clanxêre poſt eum. Suos
36 etiam nuntios miſit ad Aſir, ad Zebolon, & ad Nephtali, & aſcendit in occurſum eorum. Et dixit Gedeon ad Dominum, Si tu ſervaturus
37 es per manus meas Iſraelem quemadmodum dixiſti, Ecce ego ponam vellus lanigerum in area: ſi fuerit ros ſuper vellus duntaxat, ſuper
universam verò terram ſiccitas, cognoſcam te liberaturum per manus meas Iſraelem, quem-
38 admodum dixiſti. Atq; ita factum eſt: oam poſtern die antevertens, expreſſo vellere, ro-
39 rem elicuit è vellere plenum catinum aquâ. Rurſum dixit Gedeon ad Deum, Ne exar-
40 deſcat ira tua adverſùm me, loquàrq; hâc tantummodo vice: tentabo hâc iterum vice per vellus; ſit *quaſo* ſiccitas ſuper vellus tantùm, ſuper reliquam verò terram ſit ros. Feciſtque Deus ſic noctè illâ; nam contigit ſiccitas ſuper ſolum vellus, ſuper universam verò terram contigit ros.

CAP. VII.

1 IGitur manè conſurgens Nedubaal, nempe Gedeon, & univerſus populus qui eum eo erat, caſtrametati ſunt juxta In-hadar, caſtra autem Median erant à Septentrionali parte
2 Gebeath collis, in convalle. Dixitq; Dominus ad Gedeonem, Nimius eſt populus iſte qui tecum eſt, ut tradam Medianitas in manus
3 veſtras: ne glorietur Iſrael, ac dicat, Manus quidem mea dedit mihi victoriam. Igitur proclama in auribus populi, & dic, Qui timi-
4 dus eſt ac formidoloſus, remaneat, & revertatur à monte Gelaad: reverſiq; ſunt è populo viginti duo millia, decem verò millia remanſerunt. Rurſus dixit Dominus ad Gedeonem, Adhuc nimius eſt populus iſte, deduc
5 eos ad aquas, & illic tentabo eos tibi; & de quocunq; dixero tibi, Ille tecum abeat, is tecum abibit; de quocunq; verò dixero tibi, Ille ne tecum abeat, is non abeat tecum. Deducto itaq; populo ad aquas, ait Dominus ad Gedeonem, Omnes aquam linguâ ſuâ lambentes ut lambit canis, ſimul ſtatuito; omnes autè ſuper genua procumbentes ad bibendũ,
6 ſimul ſtatuito. Fuit ergò numerus lambentium *aquam* manib[o] ad os *admotis*, trecentorum virorũ; totus autem reliquus populus procubuerant ſuper genua ſua ad bibendam aquam.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

35 * وأرسل رسله في كل قبايل منسا وجوا هم ايضا فتبعوه * فارسل رسله ايضا الي قبايل اسار
36 وزبولون ونفتالي * وصعدوا اليه فلقاهم * ثم قال جدعون يا رب ان كنت تخلص بني اسرايل
37 على يدي كما قلت * فهوذا انا واضعا جز صوف في البيدر ان نزل المطر على الجز وحدها
38 ولا ينزل على الارض كلها عرفت انك تخلص ءال اسرايل على يدي كما قلت * فكان ذلك *
39 وبكر في الغد وعصر الجز فخرج منها من الماء ملو سطل * ثم قال جدعون لله لا تغضب
40 علي فاني اتكلم هذه المرة فقط واجرب هذه المرة ايضا بالجز ان كانت وحدها يابسة والارض
كلها ندية بالطل * فصنع الرب كذلك في تلك الليلة ايضا وكان اليبس علي الجز وحدها
وكان الطل على الارض كلها *

* الفصل السابع *

1 * فطلع جدعون الي ايرعال وجميع الشعب الذين معه * ونزلوا في عين حادار * واما عسكر
2 اهل مدين فصار على يسار حافة الاكمة في جلعد * وقال الرب لجدعون الشعب الذين معك
كثير * فان دفعت اهل مدين في ايديهم وظفريكم بهم * افتكر اسرايل وقال * يقول
3 ظفرت * فالان مر المنادي ينادي في الشعب ويقول * من كان مكوفا مريعبا * فليرجع وينزل
4 من جبل جلعاد * فرجع من الشعب اثنان وعشرون الفا * وبقي معه عشر الاف * وقال الرب
لجدعون هذا الشعب الذي معك ايضا كثير * انزلهم الي الماء وجربهم هناك * فالذي اقول
5 لك ان ينطلق معك فذلك ينطلق * والذي امرك ان ينصرف عنك فاصرفه * فانزل
الشعب الي الماء * وقال الرب لجدعون * كل من يشرب الماء بلسانه كما يشرب الكلب فاعزله
6 ناحية * وكل من يجثوا على ركبتيه ليشرب افمه ناحية * وكان عدد الذين يلعقون الماء
بلسانهم ثلاثماية رجل * وبقية الشعب جثوا على ركبهم *

35 *Præterea miſit nuntios ſuos in omnes ſe-*
milias Manaſſis, & in quoque excuntes
ſecuti ſunt eum: miſit etiam nuntios ſuos
36 *ad familias Aſer, Zebulon, & Nephtali,*
quibus ad ſe aſcendentibus obviàs occur-
vit. Tum dixit Gedeon, O Domine, ſi tu
36 *ſervaturus es Iſraelitas per manum meã*
ut dixiſti, Ecce ego poſitus ſum tou-
37 *ſuam Lana in area: ſi decederit pluvia*
ſuper ſolam tonſuram, nec deſcendat in ſu-
per universum terram, novo te ſervatu-
rum Iſraelitas per manum meã, quema-
modum dixiſti. Quod quidè evenit; nam
38 *manè conſurgens tonſurã expreſſit, ema-*
navitque ex ea plena ſcutula aquæ. Tar-
39 *ſum dixit Gedeon ad Deum, Ne irafeceris*
mihi, hâc enim ſolâ vice ſum locutus,
& hâc etiam vice per tonſuram probatus
ſum, ſi hæc ſola fuerit ſicca, tota verò tel-
40 *lus rore madida. Hoc etiam fecit Domi-*
illâ nocte; fuit enim ſiccitas ſuper ſolam
tonſuram, ſuper totam verò tellurem fuit
ros.

CAP. VII.

1 *Igitque Gedeon & omnis populus qui*
cum eo erat, aſcendimus ad Iezrael ca-
ſtrametati ſunt in En-hadar; exercitus
autem Medianitarum fuit ad lævam ora
collis in Gelaad. Dixit autem Dominus
2 *ad Gedeonem, Populus qui tecum eſt, ni-*
mius eſt: quòd ſi tradidero Medianitas
in manus eorum, & victoriam tribuero
vobis adverſùm eos, gloriabitur Iſrael,
ac dicet, Fortitudine meã victoriã repor-
tavi. Præcipe igitur præconi ut proclamet
3 *inter populum, ac dicat; Qui timidus eſt*
& formidoloſus, revertatur, deſcendatq;
de monte Gelaad: & reverſi ſunt de po-
pulo viginti duo millia, manſeruntq; cum
4 *eo decem millia. Dixit præterea Domi-*
nus ad Gedeonem, Populus hic qui tecum
eſt, adhuc nimius eſt: fac deſcendant ad a-
quam, ibique tenta illos; & in de quo di-
xero tibi ut tecũ abeat, abibit; quem verò
jubebo à te abſcedere, dimitte eum.
5 *Quum ergò deſcendere feciſſet populum*
ad aquam, dixit Dominus ad Gedeonem,
Quicunq; bibe rit aquã ſuã linguã quem-
admodum bibit canis, ſeponito eum ſeor-
ſim; quicunque verò procubuerit in genua
6 *ſua ad bibendum, ſtatuito ſeorſim. Fuitq;*
numerus eorum qui lamberant aqua m
linguã ſuã, trecentorum virorum; reli-
quus autem populus procubuerat in ge-
nua.